
NAZIONALE
VITT. EMANUELE
ROMA
8 M
19 — M
5

EPITOME
CANONVM
LAVRÆA.

EPITOME
CANONVM OMNIVM

QVI IN CONCILIIS GENERALIBVS, AC PROVINCIALIBVS,
In Decreto Gratiani, in Decretalibus, in Epistolis, & Constitutionibus
Romanorum Pontificum, vsque ad SANCTISS. D. N.
ALEXANDRI VII. annum quartum continentur.

AVTHORE

F. LAVRENTII BRANCATI DE LAVREÆ,

Min. Conu. S. Francisci,

In Rom. Facultate Theologiæ Professore SS. Congreg. Indulg. Rituum, Visitat. ac S. Officij Consult. & Qualificat. Concistorialis; nec non Episc. Examinatore, ac Bibliot. Vaticanæ Primo Custode.

EDITIO SECVNDA.

Capituli ... me Die 17 Augusti 1656

VENETIIS, Apud Benedictum Milochum. MDCLXXIII.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

Monasterij Trium Fontium 1656

LECTORI BENEVOLO
AVTHOR.

OGITANTI mihi, serióque indaganti (Candide Lector) vndenam, haud multis ab hinc annis tanta circa morales doctrinas, nec non & iudicia in Christianum Orbem irrepserit laxitas; effrenisque in priuato quolibet opinandi, & ad vtrumque saltitandi libido, fæliciter occurrit, id, inde sumpsisse exordium, quod Spiritus Sancti Ecclesiast. 8. *contempto magisterio, narrationes Patrum nostrorum prætereuntes, propriæ innixi prudentiæ, nostris nimium indulgeamus affectibus; nec amplius ad amussim lapidem, iuxta Philosophi præceptum, sed ad lapidem amussim aptare contendamus: non inquam legi voluntatem subijcimus, sed legem ipsam ad voluntatem trahere non formidamus. Eòque proindè res peruenit, vt in permultis, (ne omnia, vt par esset complectar) quid sequendum, quidve fugiendum, ob garrulitatem opinantium, penitus ignoretur; talique insuper probabilitatis inuolucro cohonestentur singula, vt nullum iam supersit agibile, in cuius gratiam biuium protinus non sit paratum certissimum; & quæ perpetuò huc vsque pugnantia prædicata fuere contraditoria, concordi connubio, veri, honestique paritate, opinatorum beneficio gaudeant coiuisse. Dolui quidem, & ingemui, nec dolere desinam, donec medeatur ex alto visitans Dominus. Vnum interim ad tui commodum in Dei gloriam, Sanctæque Matris Ecclesiæ fælicitatem, Amicorum, ac Patronorum consilio, pro ingenij debilitate, facile tibi, ac peruium paraui remedium. Narrationes Patrum nostrorum breui summula, vt potui, in vnum coaceruaui, tuæque contemplationi exposui. In eo nullo negotio comperies, quid ipsi egerint, quid docuerint, quid iudicarint, quid sequendum, fugiendumve duxerint. Non in vtramque partem claudicantes, sed resolutos conspicies. In dubijs, obscurisque, non sibi blandientes, sed legi potius adhærentes contemplaberis; eorumque medullis firmas reperies immisisse radices diuina illa Saluatoris oracula:* Regnum Cœlorum vim patitur. *&*, Arcta est via, quæ ducit ad Vitam. *Sufficiat obsecro discipulo Redemptoris pronunciatum, si scilicet* sit sicut Magister eius. *Nouas enim vitando doctrinas, hæreses vitabis; istæ enim, vt legitimæ soboles Nouitatum, parentes perenniter eas agnouere. Quod igitur in tui bonum peragere institui, benignè excipe, errata corrige; incongruè disposita pro studio dirige; in reliquis, sicut humana me passum cognoueris, sic humaniter, vt soles, parcas. Vale, Deumque precare, vt intellectum mihi tribuat, quo plura alia in eius obsequium, tuamque vtilitatem queam elucubrare.*

Fr. Ia-

Fr. Iacobus Fabrettus Rauenn. Art. & S. Theologiæ Doctor, ac Vniuersi Ord. Minor. Conuent. S. Francisci Minister Generalis.

OPVS, quod inscribitur (Epitome Canonum Omnium, &c.) à P. Magistro Laurentio Brancato de Lauræa Nostri Ordinis, Theologo Publico, & Vniuersalis S. Romanæ Inquisitionis Consultore, in vnum collectum, ad maiorem Dei gloriam, nostræ Religionis decus, & studiosorum vtilitatem, quantum in nobis est in lucem prodire concedimus. Dat. Romæ die 3. Augusti 1659.

Fr. Iacobus de Rauenna Minister Generalis.

Fr. Benedictus à Castro S. Angeli Ord. Secr.

Imprimatur,

Si videbitur Reuerendiss. Patri Mag. Sacr. Apost. Pal.

M. A. Oddus Episc. Perusinus Vicesg.

Imprimatur,

Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Præd. Sacri Palatij Apost. Magister.

Noi Reformatori dello Studio di Padoua.

HAuendo veduto per atteſtato del Segretario noſtro, nel Libro Stampato in Roma l'Anno 1659. intitolato Epitome Canonum Omnium, Authore P. Laurentio Brancato de Lauræa, non eſſerui coſa alcuna contro Prencipi, e buoni coſtumi, concedemo licenza à Benetto Miloco di poterlo Stampare; oſſeruando gli ordini, &c.
Dat. a' 22. Luglio 1672.

(Aluiſe Contarini Caualier, Procurator, e Reformator.
(Nicolò Sagredo Caualier, Procurator, e Reformator.

Angelo Nicoloſi Segretario.

1672. *Adi 28. Luglio.*

Regiſtrato nel Magiſtrato Eccellentiſſimo della Biaſtema.

Carl'Antonio Gradenigo.

NOTA-

NOTABILIA OBSERVANDA

Pro expedito vſu huius Operis.

1 Mnia, quæ de Conciliis Generalibus, ac Prouincialibus, & de Romanorum Pontificum Epiſtolis citantur, accepta ſunt ex Tomis Conciliorum Coloniç impreſſorum *anno* 1606. & opera *R. D. Seuerini Biny* collectorom. Qui quidem Tomi in te quatuor ſunt; at tertius in duas partes eſt diuiſus. Primus Tomus continet geſta Eccleſiæ, vſque ad annum Domini 442. Secundus habet geſta ab eo anno, vſque ad 675. Tertii pars prima habet acta, vſque ad annum 867. Tertii eiuſdem pars ſecunda complectitur facta, vſque ad annum 1452. Quartus tandem Tomus comprehendit reliqua, vſque ad annum 1596. Qui ergo in hac Epitome aliquid teſolutum in aliquo Concilio legerit, ſi cupidus ſit reſolotionem videre proprijs verbis conceptam, vt expeditè id exequatur, Indicem legat Conciliorum infra diſpoſitum, à quo accipiet in quo Tomo tale Concilium ſit collocatum. Idem prorſus, ſi libuerit, exequetur cum in dictum aliquod, decretum, vel Epiſtolam Romanorum Pontificum inciderit; Indicem nempe Pontificum inferius ordinatum excurrat; hic enim fideliter ſignificabit, quo in Tomo cuiuslibet Papæ decretum, Epiſtolæ, atque Conſtitutiones, vitæ, ac geſta ſint repoſita.

2 Canones quidam hoc loquendi modo ſunt notati; *Poſt Conc. N. vel N.* & *poſt ep. N.* Et hoc eſt ſignum, quòd in tali Concilio, vel Epiſtola non reperiuntur illa dicta, ſeu canones; ſunt tamen notata poſt illa: & hoc fortaſſe, quia cum primò facta eſt collectio. Conciliorum, ſeu Epiſtolarum, canones illi non erant præ manibus collectoris: cum verò in aliis abundantioribus Bibliothecis ſunt reperti, appoſiti ſunt poſt præcedentes.

3 Inter canones autem, qui extra Concilia authentica, ſeu indubitata reperiuntur, ſunt illi, qui dicuntur *Apoſtolorum*, qui ab aliquibus, etiam ab initiu habiti ſunt, vt conditi ab Apoſtolis; ab alijs autem in tali exiſtimatione non habentur. quia tamen à SS. Patribus, & DD. citantur, & omnium primi adducuntur in primo Tomo Conciliorum, operæ pretium duxi eos afferre; ſolent autem hoc titulo citari: *Concilium (quod dicitur) Apoſtolorum*, eò quod ab ijs adunatis exiſtimentur editi.

4 Pro Concilio Nicæno primo Generali notandum. Canones vulgati, qui ab hoc Concilio facti circumferuntur, ſunt viginti. Sed S. Athanaſius Alexandrinus, qui exiſtens diaconus fuit preſens Concilio, in Epiſtola ad Marcum Papam, quæ eſt in fol. mihi 343. Tomi primi Conciliorum, & pars eius refertur in *Diſt. 16. cap. Septuaginta*, apertè dicit, *quod canones illius Concilij prima vice fuerunt* 80. *ſed ſanctis* 318. *Concilij Patribus viſum eſt congruum eos reducere ad numerum* 70. *in memoriam* 70. *Diſcipulorum, vel Vniuerſitatis Linguarum totius mundi, & ſic materia illorum decem, quæ ab* 80. *detracti ſunt, ad alios* 70. *redacta eſt; quos* 70. *Athanaſius ipſe ſua manu conſcriptos ad Syluestrum Papam Romæ exiſtentem miſſos teſtatur.* Et quoniam graſſante in Ægypto Arianorum hæreſi, omnia Nicæni Concilij exemplaria fuerant ibi combuſta, *Athanaſius ipſe Patriarcha Alexandrinus, petit à Marco Papa, vt eorum exemplar ſibi concedere dignetur. Aſſentitur Papa, reſpondetque ſe in ſcrinio Sedis Apoſtolicę inueniſſe* 70. *capitula ſubſcripta à Patribus Nicæni Concilij, eaque proinde ex originali exorata ad ipſum tranſmiſit.* De hoc 70. numero meminit S. Iſidorus. io præfatione ad tom. 1. Concil. aliique ibidem fol. 347. At Iulius Papa I. citat alios 24. canones Concilii Nicæni, præter 20. qui nunc extant. ita in epiſt. 22. quæ eſt in Tomo 1. Conciliorum fol. mihi 348. & ſeqq. Nunc autem 20. tantum repetiuntur, & ignoratur, quomodo alii exciderint, ita vt ipſemet Stephanus Papa, vt habetur in *Diſt. 16. cap. Viginti*, miretur de hac iactura. Aliqui, inter quos idem Stephanus, putant, eos imminutos, quia adiecti ſint canonibus Concilii Antiocheni; alii, Sardicenſi; qua de cauſa hoc Concilium non auget numerum Generalium, quia fuit confirmatio Nicæni. Sed adhuc nota, quod in hoc Opere citantur canones 80. Concilii eiuſdem, qui exiſtimantur ſubſcripti à 318. Patribus, inuenti Arabico deſcripti charactere, allati Romam ad Pium Papam IV. & tranſlati in Latinum, & referuntur in Tomo 1. Conciliorum fol. mihi 351. originale autem ſeruatur in Bibliotheca Vaticana. Et hoc factum exiſtimo, vt completa habeatur notitia eorum, quæ de Nicænis canonibus circumferuntur. Ideo mirandum non eſt, ſi interdum inuenitur, ſic citari *Conc. Nican. 1. can. &c.* interdum ſic *conc. Nican. ex Iulio*, interdum tandem ſic *Concil. Nican. 1. ex Arabico can. &c.*

5 Pro Concilio Africano. Multa decreta Africanorum Conciliorum, vt Mileuitani, Numidici, plurium Carthaginenſium, &c. fuerunt in vnum redacta in Nationali quodam Concilio dicto *Africano*, celebrato ſub Cœleſtino I. Bonifacio, & aliis Romanis Pontificibus, Carthagine, vt putatur. Et dum citantur, aliquando ſic notantur *ſub Cœleſtino*, & aliquando abſque hoc ſigno ad vitandam prolixitatem.

6 Pro Conc. Calcedon. Quædam citantur ſub verbo *actione*, quædam ſub verbo *can.* quia canones habentur ſolum in *actione* 15. multa autem decreta, ſub alijs actionibus ſunt diſpoſita.

7 Pro Conc. Lucenſi 2. Multi in eo reperiuntur canones collecti à S. Martino Epiſcopo Bracharenſi, ex Oriente adducti, licet Gratianus eos tribuat S. Martino Papæ, ſed huius non ſunt. notantur autem hoc titulo *Conc. Lucen.* 2.

8 Pro Conciliis Toletanis. Multa Concilia Toletana citantur abſque ordine numeri, ſed ſub Regibus eorum temporum; alia verò cum ordine, & numero.

9 Pro Concil. Tolet. 17. Nota, quod poſt illud appoſiti ſunt 23. canones, qui vnde accepti ſint neſcitur; ſunt tamen vtiles, & aliis Conciliis conformes.

10 Nota, quod canones quintæ Synodi, id eſt, Conſtantinop. ſecundæ approbantur, etiam in *Conc. Roman. ſub Martino* 1. *conſultat.* 5.

11 Pro Concilio Trullano dicto Quiniſexto. Fuit hoc celebratum Conſtantinopoli, in Palatio, quod dicebatur *Trullum anno* 692. ſedente Sergio Papa, ſed ſine eius licentia; ideo, nec ab ipſo fuit approbatum. Canones condidit 102. aliqui ex ipſis ſunt in vſu, quia vtiles, & in aliis legitimis Conciliis confirmati.

12 Pro Conc. Cabilon. Nota hoc celebratum eſſe ſub Leone III. quod apud me eſt tertium, & ſic citatur, cum duo alia præceſſerint.

13 Pro Concil. Aquiſgran. 2. Nota hoc Concilium citari ſic *ſub Ludouico Pio*, quia ſic communiter ſolet referri.

14 Pro Concil. Aquiſgran. 3. Nota ipſum diuidi in quatuor partes, & ſub earum qualibet proprium canonum numerum reperiri. Canones autem huius Concilii ſpeciali quadam diligentia per ſcripturæ authoritates apparent ſtabiliti, vt habetur poſt ipſum Concilium.

15 Pro Conc. Pariſienſi 3. Nota, quod in tres libros diuiditur, & quilibet habet numerum ſuorum canonum, & ideo cum diſtinctione librorum citatur.

16 Pro Conc. Lateran. 3. vt in vita Alexandri III. ex Tomo 3. Concil. par. 2. Nota, quod hoc Concilium continet canones duplicis generis; quoſdam ordinarios; quoſdam verò in appendice appoſitos, & iſti ſub diuerſis titulis citantur, quia ſic reperti in originali; non tamen omnes ab hoc Papa conditi, ſed ab aliis, vt in Præfatione illius Concilii notat Author; ſed quia omnes ſub hoc Concilio compre-

hen-

hendantur, & approbantur, sub eo citantur. Nota insuper, quod in appendice dicta, post titulum *de Pactionibus secundo*, qui est in ordine pars 48. sequuntur duo ordines decretorum sine titulo, sed sub solo verbo *Pars*, & proinde aliqui eius Concilii canones sub vocabulo *Partes* citantur.

17 Pro Concil. Constantiensi. Nota, quod errores Ioannis Vvicleff damnantur in *sess.* 8. & rursus in *sess. vlt.* per decretum *Martini V.* legitimi Papæ. Errores verò Ioannis Huss, damnantur primò in *sess.* 15. & iterum in præfato decreto. Item nota, quod *Martinus V.* qui fuit electus Papa in hoc Concilio, confirmauit omnia acta, quæ pertinent ad fidem, & salutem animarum, ita declarat in constitutione vltima, & in decreto dissolutionis Concilii.

18 Pro Concil. Florentino. Nota, quod omnia, quæ in eo decreta sunt, habentur in duplicibus literis vnionis (tam Græcorum, quam Armenorum) cum Latinis.

19 Pro Conciliis Rauennatibus. Nota, quod primum fuit celebratum sub *Ioanne IX. anno* 904. & ideo illud, quod congregatum fuit sub *Honorio 4. anno* 1286. immeritò dicitur primum, cum sit secundum; hinc est quod sub nomine secundi citatur. At quoniam rursus pro aliis temporibus series confunditur, censui ea citare sub Papa, qui tempore celebrationis Concilii sedebat.

20 Pro Concilio Senonensi. Nota, quod in duas partes diuiditur, in prima agitur de spectantibus ad fidem sub *tit. in decreto fidei*. In secunda de spectantibus ad mores, sub *tit. in decr. morum*.

21 Pro Concil. Colon. 2. Nota, quod diuiditur in quatuordecim partes, & in qualibet parte sunt proprii canones cum suis numeris.

22 Quod Concilia Prouincialia, tam Romæ, quam alibi celebrata, sunt innumera: tamen quia canones non ediderunt, cum ad causas tantum fuerunt congregata, illa non commemoro, nec in Opere, nec in Tabula Conciliorum. In Tomis tamen Conciliorum habentur per extensum.

23 Pro Concilio Tridentino. Quod in sessiones 25. est distributum; tres autem in sessionibus seruantur ordines; in vno ponitur doctrina per sua capita distributa. in alio canones, seu decreta pro illa doctrina in capitibus digesta. in tertio tandem stabilitur reformatio disciplinæ Ecclesiasticæ, quæ per diuersa capita refertur. Sed in *sess.* 24. post canones doctrinales, adhuc duplex ordo Reformationis reperitur. in primo reformatio matrimonij. in secundo reformatio Ecclesiastica: ideo aliquando citatur Reformatio absolutè, & intelligitur hæc secunda; aliquando verò Reformatio matrimonij. In *sess.* 25. multæ materiæ tractantur. quædam sub titulo decreti, & sic citantur, quædam verò sub titulo *Reformatio*, quæ adhuc duplex est, vna dicitur Reformatio Regularium, altera verò Reformatio absolutè, & sic citantur. In fine tandem adest continuatio sessionis, vbi plures alias materias sub proprio titulo reperies.

24 Pro Concilijs Mediolanensibus. Nota, quod S. Carolus Legatus Papæ ad vniuersam Italiam multa, ibi, celebrauit Concilia, sed primum præ omnibus locuples est decretorum, eoque tantum ego vtor in hoc Opere, quod in tres partes diuiditur. in qualibet autem parte plures sunt tituli sine dispositione capitum; ideo partem, & titulum citata inuenies.

25 Pro epistolis *S. Gregorij Papæ I.* Nota, quod duplex ordo Librorum, & Epistolarum huius Pontificis reperitur, ideo quidam libri, & Epistolæ citantur absolutè, quidam sic, *ex regest.* In libro autem 12. *epist.* 31. adsunt multæ responsiones factæ ad Augustinum Anglorum Episcopum, ideo hæc Epistola citatur cum *capp.*

26 Pro epistolis, & decretis *Nicolai I.* Nota, quod hic Pontifex triplicis generis statuta condidit, in Epistolis, & decretis, & in Responsionibus ad Consulta Bulgarorum. Epistolæ cum duplici ordine citantur, 80. sub *tit. Epistola*, & 18. *sub tit. in Appendice*, quia, vt ex vita huius Pontificis, sic sunt dispositæ. In decretis diuersi sunt tituli, ac numeri, & licet ea, quæ sunt in decretis, collecta sint ex Epistolis, tamen distinctionis gratia, vtraque citantur.

27 Citantur multi canones sub nomine Adriani II. & hoc quia ab eo ex diuersis Concilijs collecti, in vna Epistola decretali repositi sunt.

28 Pro canonibus fidei, ac doctrinæ, nota quòd in locis, ex quibus desumuntur distinctius, & abundantius reperiuntur dispositi; ad breuitatem verò, adducitur eorum tantummodo sensus.

29 Quod interdum reperies titulum aliquem decretalium notatum hoc signo *Honorius III. ex Cirone*, quia hic Author multa cum diligentia in vnum redegit Tomum omnia decreta huius Pontificis, quæ vtilia, & digna sunt.

30 Pro Bullarijs, ac Constitutionibus Romanorum Pontificum. Tomi Bullarum, seu Constitutionum, quibus vsus sum, quatuor sunt. Ij autem sunt qui continent omnes Constitutiones per Laertium Cherubinum collectas, & alias multas, typis commissas, opera D. Angeli Mariæ Cherubini Monachi Cassinensis, ex anno Domini 1638. *& seqq.* In tomo 4. autem duæ adsunt appendices Constitutionum Vrbani VIII. & ita citantur, *append.* 1. *& append.* 2. In fine tandem eius quarti Tomi habentur nonnullæ Constitutiones Innocentii X. & sic citantur. Denique Constitutiones Alexandri Papæ VII. nunc fæliciter sedentis, quia adhuc ad Tomum redactæ non sunt, nec ad numerum, citantur sub data, & hoc vsque ad finem anni quarti.

31 Nota, ex incuria Amanuensis, vel Authoris, vel Typographi, sæpe in citatione capitum Decretorum deficere il 2. vel in 6. vel alium titulum *Clement.* ac *Extrau.* quæ diligens, ac misericors corriget Lector, cuius benignitati meam commendo negligentiam.

32 Vltimo, vnum & hoc præcipuum, vt existimo, Lectori significo, quòd non omnes canones, qui in hoc Opere adducti apparent, sunt in viridi, ac stricta obseruantia, sed innumeri per posteriores moderati sunt pro temporum diuersitate; quamplures, vel per contrarios, vel per desuetudinem abrogari. Placuit tamen, omnes palam facere, vt quisque pro libito comprehendat Ecclesiæ praxim ab initio, & in progressu; nec vllum conturbet legum variatio circa disciplinam, cum tot ante sæculis hoc fuerit in vsu, id exigente prudentia suaui, ac prospero sub dulci Christi iugo, Ecclesiæ regimine. Illud tamen attentè quisque contempletur, doctrinam circa fidem, eamdem semper, & inconcussam extitisse, quantumuis in tot diuersarum Nationum Concilijs, & à tot Summis Romanis Pontificibus per sexdecim sæcula fæliciter declaratam.

INDEX

INDEX
CONCILIORVM OMNIVM
Quæ in hoc volumine citantur.

Nec non locorum, & temporum, in quibus sunt celebrata, quorum haberi potuit notitia, & aliorum quorumdam ad hanc materiam spectantium, Alphabetica serie dispositus, & ex eisdem Conciliorum Codicibus, (Coloniæ Agrippinæ Anno 1606. Opera D. Seuerini Binij,) editis, excerptus.

A

FRICANVM sub Cœlestino Papa I. *sic dictum, quia continet omnes Canones Conciliorum Prouinc. qua per quinquennium in diuersis Africa partibus sunt celebrata, fuit nationalo illud reperies in* tomo 1. Conciliorum.

Agathense sub Symmacho Papa *factum per Episcopos* 35. *circa* annum Domini 506. *fuit Prouinciale, illud habes in* tomo 2. Conciliorum. *Agatha est ciuitas sita in Gallia Narbonensi, in Occitania.*

Anciranum sub Syluestro Papa *factum per Episcopos* 18. *circa* annum 320. *fuit Prouinciale. Ancira est ciuitas in Galatia prouincia Asia, illud habes in* tomo 1. Concil.

Andegauense sub Leone Papa I. anno 453. *fuit Prouinciale, habes illud in* tomo 2. Conciliorum. *Andegauum est ciuitas in Gallia Celtica in prouincia Lugdunensi tertia.*

Antiochenum sub Iulio Papa I. *celebratum à* 97. *Episcopis circa* annum 340. *fuit Prouinciale. Antiochia est ciuitas in Celesiria, id est, inferiori Siria. illud habes in* tomo 1. Concil.

Antisiodorense sub Gregorio Papa I. *circa* annum 600. *fuit diœcesanum. Antisiodorum est ciuitas in Burgundia, seu Gallia Celtica, illud habes in* tomo 2. concil.

Aquisgranense 1. *sub* Leone Papa III. *circa* annum 809. *fuit Prouinciale. Aquisgranum est ciuitas in Germania prouincia Belgij. illud habes in* tomo 3. Conciliorum part. 1.

Aquisgranense 2. *sub* Stephano Papa V. *circa* annum 816. *fuit prouinciale. illud habes in* tomo 3. Concil. p. 1.

Aquisgranense 3. *sub* Gregorio IV. *circa* annum 836. *fuit Prouinciale. illud habes in* tomo 3. Concil. p. 1.

Arausicanum 1. *sub* Leone Papa I. anno 441. *celebratum per Episcopos* 15. *fuit Prouinciale. Arausica est ciuitas in Gallia Narbonensi. illud habes in* tomo 1. Conciliorum.

Arausicanum 2. *sub* Fęlice IV. *circa* annum 529. *fuit Prouinciale. illud habes in* tomo 2. Concil.

Arelatense 1. *sub* Melchiade Papa *celebratum per Episcopos* 200. *circa* an. 310. *est Prouinciale, illud habes in* tomo 1. conc. *Arelate est ciuitas in Gallia, in prouincia Narbonensi.*

Arelatense 2. *sub* Syricio Papa *circa* annum 390. *illud habes in* tomo 1. Concil. *estque Prouinciale.*

Arelatense 3. *sub* Ioanne Papa 1. *celebratum per Episcopos* 14. *circa* an. 524. *est Prouinciale, illud habes in* tom. 2. Conc.

Arelatense 4. *sub* Leone Papa III. *circa* annum 813. *est Prouinciale. illudque habes in* tomo 2. Concil. p. 1.

Aruernense sub Vigilio Papa *coactum per Episcopos* 15. *circa* annum 541. *fuit Prouinciale. Aruernum est ciuitas in Gallia Aquitanica, eodem ac Claramons. illud habes in* tomo 2. Concil.

Augustanum sub Paulo Papa III. *circa* annum 1548. *fuit prouinciale. Augusta est ciuitas in Gallia Subalpina. illud habes in* tomo 4. Concil.

Aurelianense 1. *sub* Symmacho Papa *celebratum à* 33. *Episcopis circa* annum 507. *est prouinciale. illud habes in* tom. 2. Conc. *Aurelianum est ciuitas in Gallia Celtica, seu Lugd.*

Aurelianense 2. *sub* Syluerio Papa *per* 30. *Episcopos celebratum* anno 536. *est Prouinciale. in* tomo 2. Concil.

Aurelianense 3. *sub* Vigilio Papa *celebratum à* 25. *Episcopis* anno 540. *est Prouinciale in* tomo 2. Concil.

Aurelianense 4. *sub* Vigilio Papa anno 545. *est prouinciale. in* tomo 2. Concil.

Aurelianense 5. *sub* Vigilio Papa *per* 50. *Episcopos celebratum* an. 552. *est prouinciale. illud habes in* tomo 2. Concil.

B

B*Arcinonense* 1. *sub* Vigilio Papa *celebratum per Episcopos* 7. *circa* annum 540. *fuit Prouinciale. illud habes in* to. 2. Conc. *Barcinone est ciuitas Metropolis in Catalonia.*

Barcinonense 2. *sub* Gregorio Papa I. *circa* annum 599. *est Prouinciale. illudque habes in* tomo 2. Concil.

Bracharense 1. *sub* Ioanne Papa III. *circa* annum 563. *est Prouinciale. Brachara est ciuitas in Hispania Lusitanica, in Regno Galicia. illudque habes in* tomo 2. Concil.

Bracharense 2. *celebratum tempore Interregni* Ioannis III. *est prouinciale. illud habes in* tomo 2. Concil.

Bracharense 3. *sub* Adeodato Papa an. 675. *est prouinciale. habes illud in* tomo 2. Concil.

C

C*Abilonense* 1. *sub* Pelagio Papa II. *circa* annum 582. *est prouinciale. Cabilo est castrum in Gallia Celtica, seu Lugdunensi, prima dictum Caballinum, seu Cabillonum. illud habes in* tomo 2. Concil.

Cabilonense 2. *sub* Vitaliano Papa an. 658. *est prouinciale. illudque habes in* tomo 2. Concil.

Cabilonense 3. *sub* Leone Papa III. anno 813. *est prouinciale, in* tomo 3. Concil. p. 1.

Calcedonense, Generale 4. *sub* Leone I. *celebratum per Episcopos* 630. anno 451. *Calcedonia est ciuitas in Asia è regione Constantinopolis. illud habes in* tomo 2. Concil.

Carthaginense 1. *sub* Iulio Papa I. *circa* annum 348. *prouinciale fuit. Carthago erat ciuitas in Africa propè Tunisium. illud habes in* tomo 1. Concil.

Carthaginense 2. *sub* Cœlestino Papa I. *circa* annum 424. *est prouinciale. in* tomo 1. Concil.

Carthaginense 3. *sub* Syricio Papa *circa* annum 390. *fuit Prouinciale. in* tomo 1. Concil.

Carthaginense 4. *sub* Anastasio Papa I. *celebratum per Episcopos* 214. *circa* annum 396. *est Prouinciale. illudque habes in* tomo 1. Concil.

Carthaginense 5. *sub* Anastasio Papa I. *celebratum ab Episcopis* 72. *circa* annum 398. *estque Prouinciale. in* to. 1. Conc.

Carthaginense 6. *sub* Zosimo, Bonifacio, vel Cœlestino, *circa* annum 419. *est Prouinciale.* tomo 1. Concil.

Carthaginense 7. *sub* Eisdem PP. *celebratum per Episcopos* 38. *circa* an. 420. *est Prouinciale. habesque illud in* to. 1. Conc.

Carpentoratense sub Fælice IV. vel Ioanne Papa I. *circa* ann. 526. *est prouinciale. Carpentoratum est ciuitas in Gallia Narbonensi. illud habes in* tomo 1. Concil.

Index Conciliorum.

Ordo Alphabeticus
ROMANORVM PONTIFICVM
PRO NOTITIA VITÆ,
CONSTITVTIONVM, ET EPISTOLARVM EORVMDEM.

DEODATVS Romanus Monachus consecratus 3. idus Aprilis, sedit an. 4. mens. 5. dies 6. obiit Romæ 6. kal. Iunii 676. *tom. 1. bull. tom. 2. Conc.*

Agapetus I. Romanus creatus Romæ nonis Iuoij 534. sedit menses 11. dies 19. defunctus est Constantinopoli 12. kal. Iunij 536. *tom. 1. Bull. tom. 2. Conc.*

Agapetus 2. Romanus creatus quintodecimo Kal. Iunij 946. sedit an. 9. menses 6. dies 10. obijt Romæ sexto kal. Ianuarij 956. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. par. 2.*

Agatho 1. Siculus creatus 7. idus Iunij die Dominico 679. sedit an. 2. men. 6. obijt 4. idus Ianuarij 682. *tom. 1. Bnll. tom. 3. Conc. par. 1.*

Alexander 1. Romanus creatus pridie idus Nouembris 118. sedit an. 10. menses 5. dies 21. martyrio coronatus obijt Romæ 3. die mensis Maij 129. *tom. 1. Bull. tom. 1. Conc.*

Alexander 2. Mediolanensis creatus pridie kal. Octobris die Dominico 1061. sedit an. 11. men. 6. dies 22. obijt Romæ 10. kal. Maij 1073. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. par. 2.*

Alexander 3. Tuscus creatus 5. nonas Septembris 1159. sedit ann. 21. men. 11. dies 23. obijt 6. kal. Septembris 1181. *tom. 1. Bull. tom. 3. conc. par. 2.*

Alexander IV. Anagninus creatus Neapoli 8. kal. Ianuarij 1254. sedit an. 6. men. 5. dies 5. obijt Viterbij an. 1261. 8. kal. Iunij, *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. par. 2.*

Alexander V. Bononiensis creatus Pisis an. 1409. die 9. Iulij coronatus, sedit menses 10. dies 8. obijt Bononiæ 5. nonas Maij 1410. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 2. Conc.*

Alexander VI. Hispanus creatus 3. idus Augusti 1492. sedit an. 11. dies 8. obijt 15. kal. Septembris 1503. *tom. 1. Bull. tom. 4. Concil.*

Alexander 7. Senensis ex familia Chisia creatus die 7. Aprilis 1555. fæliciter sedet.

Anacletus Atheniensis creatus 18. kal. Ianuarii 100. sedit an. 9. men. 2. dies 28. Traiani iussu capite cæsus Romæ martyrio coronatur 3. idus Iulij 110. *tom. 1. Bullar. tom. 1. Concil.*

Anastasius I. Romanns creatus pridie idus Martij 398. sedit an. 14. men. vnum, dies 13. obijt 5. Kal. Maij 402. *tom. 1. Bnll. tom. 1. Conc.*

Anastasius 2. Romanus creatus 5. kal. Decembris 497. sedit an. 1. men. 11. dies 11. obiit 3. kal. Decembris 499. *tom. 1. Bull. tom. 2. Conc.*

Anastasius 3. Romanus creatus 17. kal. Maij 911. sedit an. 2. men. 1. dies 22. obijt pridie nonas Iunij 913. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 2. Conc.*

Anastasius 4. Romanus creatus 6. idus Iulii 1153. sedit an. 1. menses 4. dies 24. obijt Romæ 3. nonas Decembris 1154. *tom. 1. Bull. tom. 3. conc. par. 2.*

Anterus Græcus creatus in Sardinia 11. kal. Decembris 237. martyrio coronatur capite cęsus 3. nonas Ianuarii 238. *tom. 1. Bull. tom. 1. conc.*

Anycetus Syrus creatus 8. Kal. Augusti 165. sedit an. 9. men. 8. dies 24. martyrium subijt 15. Kal. Maii *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

B*Enedictus* 1. Romanus creatus 16. Kal. Iunij, sedit an. 5. men. 2. & dies 15. obijt pridie kal. Augusti 579. *tom. 1. Bull. tomo 2. conc.*

Benedictus 2. Romanus consecratus 13. kal. Iulii 684. sedit menses 10. dies 27. obiit idibus Maii 685. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 1. conc.*

Benedictns III. Romanus creatus 9. kal. Augusti sedit an. 2. men. 8. dies 16. obijt Romæ 6. idus Aprilis 858. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 1. conc.*

Benedictus 4. Romanus creatus 8. kal. Octobris sedit an. 3. men. 6. dies 15. obijt Romæ 6. idus Aprilis 903. *tom. 1. Bnll. tom. 3. par. 2. conc.*

Benedictns V. sedit mensem 1. dies aliquos, & per vim ad Hamburg. relegatus ibi mortuus est 5. nonas Iulij 965. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Benedictus VI. Romanus creatus 13. Kal. Ianuarij sedit an. 1. men. 3. coactus abdicauit 14. kal. Aprilis, & non multo post in Adriani mole strangulatus fuit. *tom. 1. Bull. tom. 3. par. 2. Conc.*

Benedictus 7. creatus 4. Kal. Iunii, sedit an. 9. men. 1. dies 10. obijt Romæ 6. idus Iulii 984. *to. 1. bnll. to. 3. p. 2. Conc.*

Benedictut 7. dictus 8. Romanus creatus die 20. Maii 1012. sedit an. 11. men. 8. dies 21. obijt Romæ 3. Kalend. Martii 1024. *to. 1. bull. to. 3. p. 2. Concil.*

Benedictus 8. *dictus* 9. Romanus creatus 3. idus Nouembris, sedit an. 12. menses 4. dies 20. *tom. 1. bullar. tom. 3. part. 2. Concil.*

Benedictus X. alias XI. Venetus creatus Romæ 12. Kal. Nouembris, sedit menses 8. dies 6. obiit Perusii nonis Iulii 1304. *to. 1. bull. tom. 3. Conc.*

Benedictus XI. dictus XII. Gallus creatus Auinione 13. kal. Ianuarii 1334. sedit an. 7. men. 4. dies 6. obiit Auinione 7. kal. Maii 1342. *tom. 1. bull. tom. 3. p. 2. Conc.*

Bonifacius I. Romanus creatus 5. kalend. Ianuar. 418. sedit an. 4. mens. 9. dies 24. obiit 8. Kal. Nouembris 422. *tom. 1. bull. to. 1. Conc.*

Bonifacius 2. Romanus creatus Romæ 17. kal. Nouemb. 530. sedit an. 1. dies 2. obiit 16. Nouembris 531. *tom. 1. bull. tom. 2. Concil.*

Bonifacius 3. Romanus creatus 9. Kal. Martii sedit menses 8. dies 23. obiit pridie idus Nouembris 606. *tom. 2. Conc.*

Bonifacius 4. Marsus consecratus die Dominico 5. kalen. Septembris 606. sedit annos 6. mens. 8. dies 12. obiit Romæ *tom. 1. bull. tom. 2. Concil.*

Bonifacius V. Campanus consecratus 8. kal. Ianuarii an. 617. sedit annos 5. men. 10. obiit 8. Kal. Nouembris 622. *tom. 1. bull. tom. 2. Concil.*

Bonifacius 6. Romanus creatus 16. kal. Ianuarii 895. sedit dies 15. obiit Romæ pridie Kal. Ianuarii 896. *to. 1. bull. hic Pontifex non reperitur in tomis Concil.*

Bonifacius 7. creatus 3. kal. Aprilis, sedit an. 1. men. 1. dies 12. obiit Kal. Augusti 985. *to. 1. bull. to. 3. p. 2. Concil.*

Bonifacius 8. Anagninus creatus Neapoli 9. kal. Ianuar. 1294. sedit an. 8. mens. 9. dies 28. obiit Romæ 5. idus Octobris 1303. *tom. 1. bull. to. 3. p. 2. Concil.*

Bonifacius 9. Neapolitanus creatus Romæ 4. nonas Nouembris 1389. sedit an. 14. mens. 11. obiit Romæ kalend. Nouembris 1404. *to. 1. bull.*

C*Aius* Dalmata creatus Romæ 16. kal. Ianuarii 283. sedit an. 12. mens. 4. dies 6. martyrium consumauit 10. kal. Maii 296. *tom. 1. bull. tom. 1. concil.*

Calistns I. Romanus creatus 4. nonas Septembris 221. sedit an. 5. mens. 1. dies 12. martyrium consumauit 6. Kal. Octobris 227. *to. 1. bull. to. 1. concil.*

Calistus 2. Gallus creatus 1. die Februarii 1119. sedit an. 5. men. 10. dies 13. obiit Romæ 1124. *to. 1. bull. to. 3. par. 2. Concil.*

Calistus 3. Hispanus creatus 6. idus Aprilis 1455. sedit an. 3.

men.4. obiit 8. idus Augusti 1458. *tom. 1. Bull. to.4. concil.*

Calphurnius Pontianus Romanus creatus 8. Kal. Iulij 233. sedit an.5. dies 2. martyrium consumauit 13. Kalen. Decembris 237. *tom. 1. Bull. tom. 1. conc.*

Christophorus 1. Romanus creatus 9. Kal. Iunii 903. sedit men. 8. vinculis mancipatus vitam finiuit. *to. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

Clemens I. Romanus creatus die 21. Maij 91. sedit an.9. men. 6. dies 4. obiit 9. Kal. Decemb. 100. *tom. 1. Bull. to. 1. concil.*

Clemens II. Germanus creatus 12. Kal. Ianuarii, vixit men. 8. dies 15. obiit 1047. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Clemens III. Romanus creatus Pisis 8. idus Ianuarii 1188. sedit an.3. men.2. dies 20. obiit Romæ 8. Kal. Aprilis 1191. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Clemens IV. Gallus creatus Perusijs nonis Februarii 1265. sedit an.3. men.9. dies 20. obiit Viterbii 1268. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Clemens V. Gallus creatus Perusiæ Nonis Iulii 1305. sedit an. 4. men.9. obiit Auenione 12. Kal. Maii 1314. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Clemens VI. Gallus creatus Auenione nonis Maii 1342. sedit an. 10. menses 7. obiit Auenione 8. idus Decembris 1352. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Clemens VII. Florentinus creatus 13. kal. Decembris 1523. sedit an. 10. men. 10. dies 7. obiit 7. kal. Octobris 1534. *to. 1. Bull. tom. 4. concil.*

Clemens VIII. Florentinus creatus 3. kal. Februarii 1592. sedit an. 13. men. 1. dies 15. obiit 3. Martii 1605. *tom. 3. Bull. tom. 4. concil.*

Cletus Romanus creatus 9. kal. Octobris 79. sedit an. 11. men. 7. dies 2. obiit 6. kal. Maii *tomo 1. Bull. tom. 1. conc.*

Celestinus I. Romanus creatus nonis Nouemb. 423. sedit an. 8. men. 5. dies 3. obiit 8. idus Aprilis 432. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Celestinus II. Tuscus creatus 8. kal. Octobris 1143. sedit an. 5. dies 13. obiit 1144. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

Celestinus III. Romanus creatus Romæ 4. kal. Aprilis 1191. sedit an. 6. men. 9. dies 11. obiit Romæ 6. Idus Ianuarii 1198. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

Celestinus IV. Mediolanensis creatus Romæ 9. kal. Octobris 1241. sedit dies 12. obiit 8. idus Octobris. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

Celestinus V. Samnis creatus Perusiæ nonis Iulii 1294. sedit men. 5. dies 7. obiit 1296. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. conc.*

Celius Symmachus Sardus creatus 10. kal. Decembris 499. sedit an. 15. menses 7. dies 28. obiit 14. kal. Augusti 514. *tom. 1. Bull. tom. 2. conciliorum.*

Celius Hormisda Campanus creatus 7. kal. Augusti 514. sedit an. 9. dies 11. obiit 523. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Cœlius Siluerius Campanus creatus 13. Kal. Augusti 536. sedit an. 3. & dies 11. obiit 12. kal. Iunii *to. 1. Bull. to. 2. concil.*

Conon Thrax creatus 12. kal. Nouembris 686. sedit men. 11. obiit 11. kal. Octobris 687. *tom. 1. Bull. to. 3. conc. p. 1.*

Constantinus Syrus creatus 10. kal. Ianuarii 708. sedit an. 8. men. 1. dies 20. obiit Romæ 3. idus Februarii 716. *tom. 1. Bull. tom. 3. conc. p. 1.*

Constantinus Marinus I. creatus 14. kal. Ianuarii 882. sedit an. 1. men. 1. obiit 15. kal. Februarii 884. *tom. 1. Bull. tom. 3. concil. p. 1.*

Cornelius Romanus creatus pridie kal. Maii 254. sedit an. 2. men. 4. dies 8. obiit 18. kal. Octobris 256. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

D*Amasus* Hispanus creatus Romæ 18. kal. Octobris 367. sedit an. 17. men. 2. dies 27. obiit 4. idus Decembris 304. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Damasus II. Germanus coronatus Romæ 16. kal. Augusti 1048. sedit dies 23. obiit 6. idus Augusti *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

Deusdedit Romanus creatus 12. kal. Nouembris 613. sedit an. 3. dies 19. obiit Romæ 6. idus Nouembris 616. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Dionysius Græcus creatus 4. idus Septembris 261. sedit an. 11. men. 3. dies 14. obiit 7. kal. Ianuarii 272. *to. 1. Bull. to. 1. conc.*

Donus, vel Domnus Romanus consecratus 4. nonas Nouembris 676. sedit an. 2. men. 5. dies 10. obiit Romæ 3. idus Aprilis 679. *tom. 1. Bull. tom. 2. conc.*

Donus, vel Domnus Romanus creatus 12. kal. Octobris, sedit men. 3. obiit 14. kal. Ianuarii 972. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

E*Leutherius* Græcus Nicopolitanus (sub nomine Abundii reperitur in Bull.) creatus pridie idus Maii 182. sedit an. 13. dies 13. obiit Romæ 7. kal. Iunii 195. sepultus in Vaticano *to. 1. Bull. to. 1. conc. Sed hic sub nomine Eleutherii.*

Euaristus Syrus creatus 6. kal. Augusti 110. sedit an. 8. men. 1. dies 28. capitis abscissione occubuit 7. Kal. Nouembris 118. *tom. 1. Bull. tom. 1. conc.*

Eugenius I. Romanus creatus 4. idus Augusti 654. sedit an. 2. men. 9. dies 14. obiit Romæ 4. nonas Iunii 657. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Eugenius II. Romanus creatus 18. kal. Iunii, sedit an. 3. men. 6. dies 24. obiit pridie idus Decembris 827. *tom. 1. Bull. to. 3. concil. part. 1.*

Eugenius III. Italus creatus 6. kal. Aprilis 1115. sedit an. 8. men. 4. dies 12. obiit 7. idus Iulii 1123. *tom. 1. Bull. tom. 3. concil. p. 2.*

Eugenius IV. Venetus creatus 5. nonas Martii 1431. sedit an. 15. men. 11. dies 21. obiit 7. Kal. Martii 1447. *tom. 1. Bull. tom. 4. concil.*

Eusebius Græcus creatus 9. Februarii 310. sedit an. 1. men. 7. dies 21. obiit kal. Octobris 312. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Eutychianus Ethruscus creatus pridie nonas Iunii 275. sedit an. 8. men. 6. dies 4. obiit 7. Kal. Augusti 283. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

F*Abianus* Romanus creatus die 17. Ianuarii 238. sedit an. 15. dies 4. obiit 13. kal. Februarii 253. *to. 1. Bull. to. 1. conc.*

Felix I. Romanus creatus Romæ pridie Kal. Ianuarii 273. sedit an. 2. men. 4. dies 29. martyrio coronatur 3. kal. Iunii 275. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Felix II. alias III. Romanus sedit an. 8. men. 11. dies 18. obiit 5. Kal. Martii 492. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Felix III. alias IV. Beneuentanus creatus 8. kal. Augusti 526. sedit an. 4. menses 2. dies 18. obiit Romæ 4. idus Octobris 530. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Formosus creatus 6. kal. Iunii 889. sedit an. 6. men. 6. dies 18. obiit 10. Kal. Ianuarii 895. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. concil.*

G*Elasius I.* Africanus creatus 5. nonas Martii 492. sedit an. 4. men. 8. dies 19. obiit 11. kal. Decemb. 496. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Gelasius II. creatus Romæ 8. kal. Febru. sedit an. 1. & dies 5. obiit Cluniaci 1119. 4. Kal. Februarii. *tom. 1. Bull. tom. 3. concil. p. 2.*

Gregorius I. Romanus creatus 590. sedit an. 13. men. 6. dies 8. obiit 3. idus Martii. *tom. 1. Bull. tom. 2. concil.*

Gregorius II. Romanus creatus 12. Kal. Aprilis sedit an. 14. men. 10. dies 21. obiit 3. idus Februarii 731. *tom. 1. Bull. tom. 3. concil. p. 1.*

Gregorius III. Syrus creatus 3. nonas Martii 731. sedit an. 10. men. 8. dies 24. obiit 4. Kal. Decembris 741. *tom. 1. Bullar. tom. 3. concil. p. 1.*

Gregorius IV. Romanus creatus 17. Kal. Februarii 828. sedit an. 16. obiit Romæ 8. Kal. Februarii 844. *tom. 1. Bull. tom. 3. Concil. p. 1.*

Gregorius V. Germanus creatus 16. kal. Iulii 995. sedit an. 2. men. 7. dies 18. obiit Romæ 12. Kal. Martii 998. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius VI. Romanus creatus kal. Maii sedit an. 1. men. 7. dies 20. obiit 13. kal. Ianuarii 1046. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius VII. Ethruscus creatus 10. Kalend. Maii 1073. sedit an. 13. obiit Salerni 8. Kal. Iunii 1085. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius 8. Beneuentanus creatus Ferrariæ 13. kal. Nouembris 1187. sedit men. 1. dies 27. obiit Pisis 18. Kal. Ianuarii 1187. *tom. 1. Bull. to. 3. p. 2. Concil.*

Grego-

Ordo Alphabeticus Romanor. Pontificum.

Gregorius 9. Campanus creatus Romæ 13. Kal. Aprilis 1227. sedit an. 14. menses 5. dies 10. obiit Romæ 11. kal. Septembris 1241. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius X. Placentinus creatus Viterbii Kalend. Septembris 1271. sedit an. 4. men. 4. dies 10. obiit 3. Idus Ianuar. 1276. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius 11. Gallus creatus Auenione 3. kal. Ianuar. 1370. sedit an. 7. men. 2. dies 29. obiit 6. kal. Aprilis 1378. *tom. 1. Bull. tom. 3. p. 2. Concil.*

Gregorius 12. Venetus creatus Romæ pridie kal. Decembr. 1406. sedit ao. 8. mens. 7. dies 5. obiit 1417. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Gregorius 13. Italus creatus 3. Idus Martii 1572. sedit ann. 12. mens. 10. dies 18. obiit 10. Aprilis 1585. *tom. 2. Bull. tom. 4. Concil.*

Gregorius 14. Mediolanensis creatus Romæ nonis Decembris 1590. sedit men. 10. dies totidem, obijt Romæ idibus Octobris 1591. *tom. 2. Bull. tom. 4. conc.*

Gregorius XV. Bononiensis creatus 8. Februarii 1621. sedit an. 2. men. 5. diem 1. obiit Romæ 8. Iulii 1623. *tom. 3. Bull.*

H*Adrianus* 1. Romanus creatus 5. idus Februarii 772. sedit an. 23. men. 10. dies 17. obiit 7. kal. Ianuarii 795. *tom. 1. Bullar. tom. 3. par. 1. conc.*

Hadrianus 2. Romanus creatus 11. Kalen. Decembris 867. sedit an. 4. menses 11. dies 12. obiit Romæ kalen. Nouembris 872. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Hadrianus 3. Romanus creatus 12. kalen. Februarii 884. sedit an. 1. men. 3. dies 19. obiit 7. idus Maii 885. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. Conc.*

Hadrianus 4. Anglicus creatus Romę nonis Decembris 1154 sedit an. 4. men. 8. dies 28. obiit Anagniæ 1159. kal. Septembris. *tom. 1. bullar. tom. 3. par. 1. conc.*

Hadrianus V. Lygur creatus 4. idus Iulii 1276. sedit men. 1. dies 7. obiit Viterbii 12. kal. Septembris 1276. *tom. 1. bullar. tom. 3. par. 2. conc.*

Hadrianus 6. Belga creatus 5. idus Ianuarii 1521. sedit an. 1. men. 8. dies 3. obiit 8. kal. Octobris 1523. *tom. 1. bull. tom. 4. conc.*

Hilarius I. Sardus creatus 3. Kal. Maii sedit an. 6. menses 3. dies 10. obiit 6. kalen. Augusti 467. *tom. 1. bull. tom. 2. conc.*

Honorius I. Campanus creatus 7. idus Nouembris 622. sedit an. 12. men. 11. dies 7. obiit 3. idus Octobris 634. *tom. 1. bullar. tom. 2. conc.*

Honorius 2. Bononiensis creatus 21. Decembris 1124. sedit an. 7. obiit 14. kal. Martii 1130. *to. 1. bull. tom. 3. p. 2. Conc.*

Honorius 3. Romanus creatus Perusii 1. Augu. 1216. sedit an. 10. men. 8. obiit Romæ 15. kal. Aprilis 1227. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Honorius 4. Romanus creatus Perusii 4. nonas Aprilis 1285. sedit an. 2. dies 2. obiit Romæ 1287. 3. nonas Aprilis *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Hormisdas. Vide, *Cœlius.*

Hyginus Græcus creatus idibus Ianuarii 150. sedit an. 3. men. 11. dies 28. martyrium consumauit 3. idus Ianuarii 154. *tomo 1. bull. tom. 1. conc.*

I*Nnocentius I.* Albanus creatus 8. Idus Maii 402. vixit an. 15. men. 2. dies 10. obiit 6. kal. Augusti 417. *tom. 1. bull. tom. 1. conc.*

Innocentius 2. Romanus creatus 13. kalen. Martii 1130. sedit an. 13. men. 7. dies 8. obiit 8. Kal. Octobris 1143. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Innocentius 3. Italus creatus Romæ 6. idus Ianuarii 1198. sedit an. 18. men. 6. dies 9. obiit Perusii 13. kal. Augusti 1216. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Innocentius 4. Ianuensis creatus Anagniæ 8. kal. Iulii 1243. sedit an. 11. menses 5. dies 14. obiit Neapoli idibus Decembris 1254. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Innocentius 5. Gallus creatus Arretii 13. kal. Februarii 1276. sedit men. 5. dies 2. obiit Romæ 18. kal. Iulii 1276. *tom. 1. bull. tom. 3. par. 2. conc.*

Innocentius 6. Gallus creatus Auenione 15. kal. Ianuarii 1352. sedit ann. 9. mens. 8. dies 26. obiit Auenione pridie idus Septembris 1362. *tom. 1. bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Innocentius 7. Sulmonensis creatus Romæ 16. kal. Nouemb. 1404. sedit an. 2. dies 2. obiit 8. idus Nouembris 1406. *tomo 1. bull. to. 3. p. 2. Conc.*

Innocentius 8. Iaouensis creatus 4. kal. Septembris 1484. sedit an. 7. men. 10. dies 27. obiit 8. kal. Augusti 1492. *to. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Innocentius 9. Bononiensis creatus 3. kalen. Nouembr. 1591. sedit men. 2. obiit 3. Kal. Ianuarii 1592. *to. 2. bull. to. 4. Conc.*

Innocentius X. Romanus creatus Romæ die 15. Septembris 1644. sedit vsque ad ann. 1655. obiit die 7. Ianuarii eiusdem anni. *tom. 4. bulla.*

Ioannes I. Tuscus creatus pridie idus Augusti 523. sedit an. 2. men. 9. dies 16. obiit 6. Kal. Iunii 526. *to. 1. bull. to. 2. Conc.*

Ioannes 2. Romanus creatus Romæ 11. kal. Februarii 531. sedit an. 2. men. 4. dies 6. obiit Romæ 11. kal. Iunii 534. *tomo 1. bull. to. 2. Conc.*

Ioannes 3. creatus 4. kal. Iunii 559. sedit an. 13. men. 16. obiit 3. idus Iulii 574. *to. 1. bull. to. 2. Conc.*

Ioannes 4. Dalmata consecratus 8. kal. Ianuarii 639. sedit an. 1. men. 9. dies 18. *to. 1. bull. to. 2. Conc.*

Ioannes V. Antiochenus creatus 8. Kalen. Augusti, sedit an. 1. dies 9. obiit 4. nonas Augusti. 686. *to. 1. bull. tom. 3. Concil. par. 2.*

Ioannes 6. Græcus creatus 4. kal. Nouemb. sedit an. 3. menses 2. dies 12. obiit Romæ 7. idus Ianuarii 705. *to. 1. Bull. to. 3. Conc. par. 1.*

Ioannes 7. Calaber creatus kal. Martii sedit an. 2. men. 7. dies 17. obiit 16. Kal. Nouembris 707. *tom. 1. bull. to. 3. Concil. par. 1.*

Ioannes 8. Romanus creatus 19. Kalen. Ianuarii 872. sedit an. 10. dies 2. obiit 18. kal. Ianuarii 882. *tom. 1. bullar. tom. 3. Conç. p. 2.*

Ioannes 9. Tiburtinus creatus 5. idus Septembris 897. sedit an. 2. dies 4. obiit 9. Kal. Octobris 899. *tom. 1. bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes X. Romanus creatus 9. Kalen. Februarii sedit an. 14. men. 2. dies 16. obiit 8. idus Aprilis 928. *tom. 1. bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 11. Romanus creatus 3. idus Decembris sedit an. 4. men. 10. dies 15. obiit kal. Nouembris 935. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Ioannes 12. Romanus creatus 5. idus Ianuarii sedit an. 8. men. 4. dies 6. obiit pridie idus Maii. *tom. 1. bull. to. 3. Concil. par. 2.*

Ioannes 13. Romanus creatus 6. Octobris 965. sedit an. 6. men. 2. dies 5. obiit 8. idus Septembris 972. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 14. Papiensis creatus 17. Kalen. Augusti, sedit men. 8. obiit 17. kal. Aprilis 985. *tom. 1. Bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 15. Romanus creatus kal. Augusti 985. sedit an. 9. men. 6. dies 10. obiit Romæ 4. idus Februarii 995. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 16. Romanus creatus 3. idus Februarii sedit men. 4. obiit 5. idus Iunii 995. *tom. 1. Bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 17. Romanus creatus 7. idus Iunii sedit men. 4. dies 25. obiit Romæ pridie kal. Nouembris 1003. *to. 1. Bullar. tom. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 18. Romanus creatus 12. Kal. Decembr. sedit an. 5. men. 7. dies 29. obiit Romæ 15. kal. Augusti 1009. *tom. 1. Bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 19. Romanus creatus pridie kal. Martii, sedit an. 8. men. 9. dies 9. obiit 6. idus Nouembris 103[illegible] *tom. 1. Bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 20. *alias* 21. Hispanus creatus Viterbii idibus Septembris 1276. sedit men. 8. dies 8. obiit Viterbii 13. kal. Iunii 1277. *to. 1. Bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Ioannes 21. *alias* 22. Gallus creatus Lugduni 8. idus Augusti 1316. sedit annos 18. men. 3. dies 28. obiit Auenione pridie nonas Decembris 1334. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. par. 2.*

Ioannes 22. *alias* 23. Neapolitanus creatus Bononiæ 16. kalend. Iunii 1410. sedit an. 5. dies 15. obiit Florentiæ 11. kal. Ianuarii. *tom. 1. bullar. to. 3. Conc. p. 2.*

Iulius

Ordo Alphabeticus Romanor. Pontificum.

Iulius I. Romanus creatus die 28. Octobris 336. sedit an. 15. men. 5. dies 17. obiit Romæ pridie idus Aprilis 352. *tom. 1. bull. to. 1. Concil.*

Iulius II. Sauonensis creatus Kal. Nouembris 1503. sedit an. 9. menses 3. dies 21. obiit 9. Kal. Martii 1513. *tom. 1. Bull. tom. 4. Concil.*

Iulius III. Aretinus creatus 6. idus Februarii 1550. sedit an. 5. men. 1. dies 16. obiit 10. kalend. Aprilis. *tom. 1. Bull. tom. 4. Concil.*

L*Andus* Sabinus creatus 7. idus Iunii 913. sedit menses 6. dies 22. obiit Romæ 5. kal. Ianuarii 914. *tom. 1. bullar. tom. 3. Concil. p. 2.*

Leo 1. Tuscus creatus 4. idus Maii sedit annos 20. men. 10. dies 28. obiit 11. Aprilis 461. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Leo 2. Siculus creatus 3. idus Augusti 682. sedit men. 10. dies 19. obiit 4. Kal. Iulii Romæ 683. *tom. 1. bull. to. 3. Conc. p. 1.*

Leo 3. Romanus creatus 7. kal. Ianuarii 796. sedit an. 20. men. 5. dies 18. obiit Romæ pridie idus Iunii. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 1.*

Leo 4. Romanus creatus pridie idus Aprilis sedit an. 8. men. 6. dies 6. obiit 6. kal. Augusti 855. *to. 1. bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Leo 5. Latinus creatus 17. kal. Maii sedit men. 1. dies 10. coactus abdicauit 9. kal. Iunii, & non multo post interiit. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Leo 6. Romanus creatus 5. idus Aprilis, sedit men. 6. dies 15. obiit 10. Kal. Nouembris 928. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. parte 2.*

Leo 7. Romanus creatus 6. kal. Nouembris, sedit an. 3. men. 6. dies 10. obiit Romæ pridie nonas Maii 939. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Leo 9. Gallus creatus pridie idus Februarii 1049 sedit an. 5. men. 2. dies 8. obiit 16. Kal. Maii 1054. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Leo 10. Florentinus creatus idibus Martii 1513. sedit annos 8. men. 8. dies 21. obiit Kal. Decembris 1521. *tom. 1. bullar. tom. 4. Concil.*

Leo 11. Florentinus creatus 1605. die 1. Aprilis sedit dies 27. obiit 27. Aprilis *tom. 3. bullar. tom. 4. Concil.*

Liberius Romanus creatus 8. idus Maii 352. sedit an. 15. men. 4. dies 17. obiit Romæ 8. kal. Octobris 367. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Linus Italus creatus pridie Kal. Iulii 68. sedit an. 11. men. 2. dies 23. martyrio affectus est 9. kal. Octobris 79. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Lucius 1. Romanus creatus pridie kal. Maii 254. sedit an. 2. men. 4. dies 8. obiit 18. Kal. Octobris 256. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Lucius 2. Bononiensis creatus . . . Martii 1144. sedit mens. 11. dies 14. obiit Romæ 5. kal. Martii 1145. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Lucius 3. Ethruscus creatus Romæ 4. kal. Septembris 1181. sedit an. 4. men. 2. dies 28. obiit Veronæ 7. kal. Decēb. 1185. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

M*Arcellus 1.* Romanus creatus 21. Nouembris 304. sedit an. 5. men. 6. dies 21. martyr occubuit 17. kal. Februarii 310. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Marcellus 2. Picenus creatus 5. idus Aprilis 1555. sedit dies 22. obiit 3. Kal. Maii. *tom. 1. bull. tom. 4. Conciliorum.*

Marcellinus Romanus creatus Kalend. Iulii 296. sedit an. 7. men. 9. dies 27. martyr occubuit 6. kal. Maii 304. *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Marcus Romanus creatus 17. kal. Februarii 336. sedit men. 8. dies 22. obiit nonis octobris *tom. 1. bull. tom. 1. Concil.*

Marinus 1. Vide, *Constantinus Marinus.*

Marinus 2. Romanus creatus kal. Nouembris 942. sedit an. 3. men. 6. dies 14. obiit 946. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Martinus 1. Tuscus creatus pridie nonas Iulii sedit an. 6. menses 4. dies 17. obiit pridie idus Nouembris 653. *tom. 1. bull. tom. 2. Concil.*

Martinus 2. alias 4. Gallus creatus Viterbii 8. Kal. Martii 1281. sedit an. 4. men. 1. dies 7. obiit Perusii 4. kal. Aprilis 1285. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Martinus 3. alias V. Romanus creatus 3. idus Nouembris sedit an. 13. men. 3. dies 12. obiit 12. Februarii 1431. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Miltiades, vel Melchiades Afer creatus 4. idus Octobris 312. sedit an. 3. menses 2. dies 21. obiit 4. idus Decembris 315. *tom. 1. bull. tom. 1. concil.*

N*Icolaus 1.* Romanus creatus 8. kal. Maii 858. sedit an. 19. men. 6. dies 20. obiit Romæ idibus Nouembris 867. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 1.*

Nicolaus 2. Allobrox creatus 3. nonas Ianuarii 1059. sedit an. 2. men. 6. diem 1. obiit Florentiæ nonas Iulii 1061. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Nicolaus 3. Romanus creatus Viterbii 7. Kal. Decembris 1277. sedit an. 2. men. 8. dies 29. obiit in Surriano monte 11. kal. Septembris 1280. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Nicolaus 4. Asculanus creatus 8. Kal. Martii 1288. sedit an. 4. men. 1. dies 14. obiit Romæ pridie nonas Aprilis 1292. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Nicolaus 5. Sarzanensis creatus pridie nonas Martii 1447. sedit an. 8. dies 19. obiit 9. Kal. Aprilis 1455. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

P*Aschalis 1.* creatus 5. kal. Februarii, sedit an. 7. men. 3. dies 17. obiit pridie idus Maii 824. *bull. 1. to. 3. concil. p. 2.*

Paschalis 2. Italus creatus idibus Augusti 1099. sedit an. 18. men. 5. dies 9. obiit Romæ 12. kal. Februarii. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p. 2.*

Paulus 1. Romanus creatus 4. kalen. Iunii 757. sedit an. 10. men. 1. obiit 4. kal. Iunii 767. *tom. 1. bull. tom. 3. Conc. p. 4.*

Paulus 2. Venetus creatus pridie Kal. Septembris 1464. sedit an. 6. men. 10. dies 26. obiit 5. kalend. Augusti 1471. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Paulus 3. Romanus creatus 7. idus Octobris 1534. sedit an. 15. dies 29. obiit 4. idus Nouembris 1549. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Paulus 4. Neapolitanus creatus 10. Kal. Iunii 1555. sedit an. 4. men. 2. dies 27. obiit 15. kal. Septembris 1559. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Paulus 5. Romanus creatus 15. Maii 1605. sedit an. 15. men. 8. dies 13. obiit 28. Ianuarii 1621. *to. 3. bull. tom. 4. Concil.*

Pelagius 1. Romanus consecratus 16. kal. Maii sedit an. 4. men. 10. dies 18. obiit 2. Martii 559. *to. 1. bull. to. 2. Concil.*

Pelagius 2. Romanus creatus 3. idus Nouembris 579. sedit an. 10. men. 2. dies 29. obiit 6. idus Februarii 590. *tom. 1. bull. tom. 2. Concil.*

Petrus Galilæus Romam, sedem fundaturus successoribus, ingressus fuit 15. kal. Februarii 44. mortem magistri sui imitatus obiit 3. Kal. Iulii 68. cum sedisset in Romano Pontificatu an. 24. men. 3. dies 12. *tom. 1. Concil. tom. 1. bull.*

Pius 1. Aquileiensis creatus 18. kal. Februarii 154. sedit an. 11. men. 5. dies 27. obiit Romæ 5. idus Iulii 165. *tom. 1. bull. to. 1. Concil.*

Pius 2. Senensis creatus 14. kal. Septembris sedit annos 5. men. 11. dies 27. obiit Anconæ 17. kal. Septembris 1464. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Pius 3. Senensis creatus 10. Kal. Octobris 1503. sedit dies 26. obiit 15. Kal. Nouembris 1503. *tom. 1. bull. tom. 4. Concil.*

Pius 4. Mediolanensis creatus Romæ 7. kal. Ianuar. 1560. sedit ann. 5. men. 2. dies 15. obiit 5. idus Decembris 1565. *to. 2. bull. tom. 4. Concil.*

Pius 5. Italus creatus 7. idus Ianuarii 1566. sedit an. 6. menses 3. dies 23. obiit kal. Maii 1572. *tom. 2. bull. tom. 4. Concil.*

Pontianus. Vide, *Calphurnius.*

R*Omanus* Galesinus creatus 5. kal. Aprilis sedit men. 4. dies 23. obiit 14. kal. Septembris 897. *tom. 1. bull. tom. 3. concil. part. 2.*

S*Abinianus 1.* Tuscus creatus kal. Septembris sedit men. 5. dies 19. obiit 2. kal. Martii 605. *tom. 1. bull. to. 2. Concil.*

Sergius 1. Antiochenus creatus 12. kal. Ianuarii 687. sedit an. 13. men. 8. dies 23. obiit 6. idus Septembris 701. *to. 1. bull. tom. 3. concil. p. 1.*

Sergius

Ordo Alphabeticus Romanor. Pontificum.

Sergius 2. Romanus creatus 4. idus Februarii 844. sedit an. 3. menses 2. dies 3. obiit pridie idus Aprilis 848. *tom.1. bull. to.3.conc. p.1.*

Sergius 3. Romanus creatus 8. kal. Ianuarii 904. sedit an. 7. dies 16. obiit 5. idus Aprilis 911. *to.1. bull. tom.3. Concil. par.2.*

Sergius 4. Romanus creatus 15. kal. Septembris an. 1009. sedit an. 2. menses 9. dies 12. obiit 4. kal. Iunii 1012. *tom.1. bull. tom.3. Conc. p.2.*

Seuerinus Romanus creatus kal. Iunii 637. sedit an. 1. men. 2. dies 3. obiit 4. nonas Augusti 638. *to.1. bull. to.2. Conc.*

Siluerius. Vide, *Cœlius*.

Syluester I. Romanus creatus Kal. Decembris 315. sedit an. 21. dies 4. obiit pridie kal. Ianuar. 335. *tom.1. bull. tom. 1. Concil.*

Syluester 2. Gallus creatus kal. Nouembris 998. sedit an. 4. men. 6. dies 12. obiit 4. idus Maii 1003. *tom. 1. bull. tom. 3. Concil. p.2.*

Symmachus. Vide, *Cœlius*.

Simplicius I. Tiburtinus creatus 467. sedit an. 15. menses 7. dies 7. obiit 6. nonas Martii 483. *to.2. concil.*

Syricius Romanus creatus pridie idus Ianuarii 385. vixit an. 13. men. 1. dies 14. obiit 398. *to. 1. bull. to.1. conc.*

Sisinnius I. Syrus creatus 15. kal. Nouembris moritur 8. idus Nouembris 707. *to.1. bull. to. 3. conc. p.1.*

Sixtus I. Romanus creatus 7. idus Iunii 129. sedit an. 9. men. 10. martyr occubuit 8, idus Aprilis 139. *to.1. bull. tom.1. concil.*

Sixtus 2. Græcus creatus 9. kal. Septemb. 261. sedit men. 11. dies 18. martyrio coronatur 6. Augusti 261. *tom.1. bullar. to.1. concil.*

Sixtus 3. Romanus creatus 4. kal. Maii 432. sedit an. 7. menses 1. obiit 5. Kal. Aprilis. *to.1. bull. to.1. Concil.*

Sixtus 4. Sauonensis creatus 5. idus Augusti 1471. sedit an. 13. dies 4. obiit pridie idus Augusti 1484. *tom. 1. bull. to.4. concil.*

Sixtus 5. Picenus creatus 12. Aprilis 1585. sedit an. 5. menses 4. dies 3. obiit 6. kal. Augusti 1590. *tom.4. conc.*

Soter Campanus ex Fundis creatus 3. nonas Maii an. 175. sedit an. 7. men. 11. dies 10. obiit Romæ 10. kal. Maii 182. *tom.1. bull. tom. 1. concil.*

Stephanus I. Romanus creatus 8. idus Aprilis 258. sedit an. 3. men. 3. dies 26. martyrium compleuit 4. nonas August. 260. *tom. 1. bull. tom. 1. concil.*

Stephanus 2. Romanus creatus 8. Kal. Aprilis 752. ante consecrationem capitauit 5. kal. Aprilis *par.1. bull. to.3. concil. par.1.*

Stephanus 3. *alias* 2. creatus 4. Kalen. Aprilis sedit an. 5. dies 29. obiit 6. kal. Maii 757. *to.1. bull. to.3. concil. p.1.*

Stephanus 4. *alias* 3. Siculus creatus nonis Augusti 768. sedit an. 3. men. 5. dies 27. obiit Romæ pridie Kalend. Februarii 772. *tom.1. bull. tom.3. conc. p. 1.*

Stephanus V. alias 6. Romanus creatus 5. nonas Iulii sedit men. 6. dies 23. obiit 8. Kal. Februarii. *tom. 1. bull. tom. 3. conc. par. 1.*

Stephanus 6. *alias* 5. Romanus creatus 3. idus Maii 885. sedit an. 6. dies 9. obiit 12. Kal. Iunii 891. *tom. 1. bull. tom. 3. conc. par. 2.*

Stephanus 7. *alias* 6. creatus 8. idus Ianuarii 896. sedit an. 1. men. 2. dies 19. obiit 9. Kal. Aprilis 898. *tom. 1. bullar. to.3. conc. par. 2.*

Stephanus 8. *alias* 7. Romanus creatus 9. kal. Nouembris, sedit an. 2. men. 1. dies 15. obiit 6. idus Decembr. 930. *to.1. bull. to.3. conc. p.2.*

Stephanus 9. *alias* 8. Romanus creatus 7. idus Iunii sedit an. 3. men. 4. dies 15. obiit Romæ 12. kal. Nouembr. 942. *to.1. bull. to.3. conc. p.2.*

Stephanus X. alias 9. Lotharingus creatus 4. nonas Augusti 1057. sedit mens. 7. dies 28. obiit Florentiæ 4. kal. Aprilis 1058. *to.1. bull. to.3. conc. p.2.*

T*Elesphorus* Calabrensis creatus 5. idus Aprilis 139. sedit an. 10. men. 8. dies 27. martyr occubuit nonis Ianuarii 150. *to.1. bull. to.1. conc.*

Theodorus I. Græcus consecratus 6. Kalend. Decembris sedit an. 6. mens. 5. dies 19. obiit Romæ pridie idus Maii 647. *tom. 1. bull. tom. 2. conc.*

Theodorus 2. Romanus creatus 13. kal. Septembris sedit dies 20. obiit Romæ 6. idus Septembris 900. *tom. 1. bull. to. 3. conc. p. 2.*

V*Alentinus* Romanus creatus 19. kal. Ianuarii sedit men. 1. dies 10. expirauit 10. Kal. Februarii 828. *tom.1. bull. tom. 3. conc. p.1.*

Victor 1. Afer creatus Kalend. Iunii 195. sedit an 9. men. 1. dies 26. martyr occubuit 5. kal. Augusti 203. *tom. 1. Bull. tom. 1. concil.*

Victor 2. Germanus creatus idibus Aprilis 1055. sedit ann. 2. men. 3. dies 16. obiit Floren. 5. Kal. Augusti 1057. *to.1. bull. to. 3. conc. p. 2.*

Victor 3. Beneuentanus creatus 1086. sedit an. 1. ab electione, à consecratione men. 4. dies 7. obiit 16. Kal. Octobris 1087. *to.1. bull. tom.3. Conc. p.2.*

Vigilius creatus 6. Kal. Maii sedit à creatione an. 18. mens. 7. dies 15. à consecratione an. 16. mens. 6. dies 28. obiit 4. idus Ianuarii 556. *to.1. bull. to. 2. Conc.*

Vitalianus I. Italus sedit an. 14. men. 5. dies 29. obiit Romæ 6. kalen. Februarii 672. *to.1. Bull. to. 2. Conc.*

Vrbanus I. Romanus creatus kalen. Octobris 227. sedit an. 6. men. 6. dies 4. martyr occubuit 25. Maii 233. *tom. 1. Bull. tom. 1. Conc.*

Vrbanus 2. Gallus creatus Terracinæ 12. Martii 1088. sedit an. 11. men. 3. dies 18. obiit 4. kal. Augusti 1099. *to. 1. bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Vrbanus 3. Mediolanensis creatus Veronæ 7. kal. Decembris 1185. sedit an. 1. mens. 10. dies 25. obiit Ferrariæ 14. kal Nouembris 1187. *tom. 1. Bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Vrbanus 4. Gallus creatus Viterbii 4. kalen. Septembris 1261. sedit an. 3. mens. 1. dies 4. obiit Perusiæ 6. nonas Octobris 1264. *to. 1. bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Vrbanus V. Gallus creatus Auenione 5. kalen. Octobris 1362. sedit an. 8. men. 2. dies 24. obiit Auenione 14. Kal. Ianuarii 1370. *to. 1. Bull. tom. 3. Conc. p. 2.*

Vrbanus 6. Neapolitanus creatus Romæ 6. Aprilis 1378. sedit an. 11. men. 6. dies 7. obiit Romæ idibus Octobris 389. *to. 1. bull. to. 3. Conc. p. 2.*

Vrbanus 7. Romanus creatus Romæ 17. kal. Octobris 1590. sedit dies 12. obiit 5. kal. Octobris *to. 2. bull. to. 4. Conc.*

Vrbanus 8. Florentinus creatus Romæ 6. Augusti 1623. sedit an. 20. men. 11. dies 24. obiit Romæ die 29. Iulii 1644.

Z*Acharias* Calaber creatus kalend. Decembris 741. sedit an. 10. menses 3. dies 16. obiit idibus Martii Romæ 752. *to. 1. bullar. to. 3. Conc. p. 1.*

Zefirinus Romanus creatus 7. idus Augusti 203. sedit an. 18. dies totidem. obiit 7. kal. Septembris 221. *tom. 1. Concil. tom. 1. Bull.*

Zosimus Græcus creatus 13. Kal. Septembris 417. sedit an. 1. men. 4. dies 6. obiit 7. Kal. Ianuarii 418. *tom. 1. bull. to. 1. Concil.*

INDEX
ROMANORVM PONTIFICVM
Quò ad ordinem ſedendi.

ETRVS.
Linus.
Cletus.
Clemens I.
Anacletus.
Euariſtus.
Alexander I.
Sixtus I.
Thelefphorus.
Hyginus.
Pius I.
Anicetus.
Sother.
Eleutherius.
Victor I.
Zephyrinus.
Caliſtus I.
Vrbanus I.
Pontianus.
Anterus.
Fabianus.
Cornelius.
Lucius I.
Stephanus I.
Sixtus 2.
Dionyſius.
Fœlix I.
Eutychianus.
Caius.
Marcellinus.
Marcellus I.
Euſebius.
Melchiades.
Syluester I.
Marcus.
Iulius I.
Liberius.
Damaſus I.
Syricius.
Anaſtaſius I.
Innocentius I.
Zoſimus.
Bonifacius I.
Cœleſtinus I.
Sixtus 3.
Leo I.
Hilarius I.
Simplicius.
Fœlix 2.
Gelaſius I.
Anaſtaſius 2.
Symmachus.
Hormiſda.
Ioannes I.
Fœlix 3. alias 4.
Bonifacius 2.
Ioannes 2.
Agapetus I.
Silucrius.
Vigilius.
Pelagius I.

Ioannes 3.
Benedictus I.
Pelagius 2.
Gregorius I.
Sabinianus I.
Bonifacius 3.
Bonifacius 4.
Deus dedit.
Bonifacius V.
Honorius I.
Seuerinus I.
Ioannes IV.
Theodorus I.
Martinus I.
Eugenius I.
Vitalianus I.
Adeodatus.
Donus I.
Agatho I.
Leo 2.
Benedictus 2.
Ioannes V.
Conon.
Sergius I.
Ioannes 6.
Ioannes 7.
Siſinnius I.
Conſtantinus I.
Gregorius 2.
Gregorius 3.
Zacharias.
Stephanus 2.
Stephanus 3. alias 2.
Paulus I.
Stephanus 4. alias 3.
Hadrianus I.
Leo 3.
Stephanus 5. alias 4.
Paſchalis I.
Eugenius 2.
Valentinus I.
Gregorius 4.
Sergius 2.
Leo 4.
Benedictus 3.
Nicolaus I.
Hadrianus 2.
Ioannes 8.
Conſtantinus 2. ſeu Marinus I.
Hadrianus 3.
Stephanus 6. alias 5.
Formoſus.
Bonifacius 6.
Stephanus 7. alias 6.
Romanus I.
Theodorus 2.
Ioannes 9.
Benedictus 4.
Leo V.
Chriſtophorus I.
Sergius 3.

Anaſtaſius 3.
Landus.
Ioannes X.
Leo 6.
Stephanus 8. alias 7.
Ioannes XI.
Leo 7.
Stephanus 9. alias 8.
Marinus, ſeu Martinus 2.
Agapetus 2.
Ioannes 12.
Benedictus V.
Ioannes 13.
Donus videlicet Domnus 2.
Benedictus 6.
Bonifacius 7.
Benedictus 7.
Ioannes 14.
Ioannes XV.
Ioannes 16.
Gregorius XV.
Syluester 2.
Ioannes 17.
Ioannes 18.
Sergius 4.
Benedictus 7. alias 8.
Ioannes 19.
Benedictus 8. alias 9.
Gregorius 6.
Clemens 2.
Damaſus 2.
Leo 9.
Victor 2.
Stephanus X. alias IX.
Nicolaus 2.
Alexander 2.
Gregorius 7.
Victor 3.
Vrbanus 2.
Paſchalis 2.
Gelaſius 2.
Calliſtus 2.
Honorius 2.
Innocentius 2.
Cœleſtinus 2.
Lucius 2.
Eugenius 3.
Anaſtaſius 4.
Hadrianus 4.
Alexander 3.
Lucius 3.
Vrbanus 3.
Gregorius 8.
Clemens 3.
Cœleſtinus 3.
Innocentius 3.
Honorius 3.
Gregorius 9.
Cœleſtinus 4.
Innocentius 6.
Alexander 6.

Vrbanus 4.
Clemens 4.
Gregorius X.
Innocentius V.
Hadrianus V.
Ioannes XX. alias XXI.
Nicolaus 3.
Martinus 2. alias 4.
Honorius 4.
Nicolaus 4.
Cœleſtinus V.
Bonifacius 8.
Benedictus V. alias XI.
Clemens V.
Ioannes 21. alias 22.
Benedictus 11. alias 12.
Clemens 6.
Innocentius 6.
Vrbanus V.
Gregorius 11.
Vrbanus 6.
Bonifacius 9.
Innocentius 7.
Gregorius 12.
Alexander V.
Ioannes 22. alias 23.
Martinus 3. alias 5.
Eugenius 4.
Nicolaus V.
Callitus 3.
Pius 2.
Paulus 2.
Sixtus 4.
Innocentius 8.
Alexander 6.
Pius 3.
Iulius 2.
Leo X.
Hadrianus 6.
Clemens 7.
Paulus 3.
Iulius 3.
Marcellus 2.
Paulus 4.
Pius 4.
Pius V.
Gregorius 13.
Sixtus V.
Vrbanus 7.
Gregorius 14.
Innocentius 9.
Clemens 8.
Leo 11.
Paulus V.
Gregorius XV.
Vrbanus 8.
Innocentius X.
Alexander 7. fœliciter ſedens.

INDEX

Titulorum, seu Materiarum, quæ in hoc volumine continentur.

Annun-

Index Titulorum.

B

Benefi-

Index Titulorum.

clerici

D

E

Epi-

Index Titulorum.

Indiffe-

Lite-

Index Titulorum.

Missæ

Index Titulorum.

N

O

Officium

Index Titulorum.

P

Index Titulorum.

primus

Index Titulorum.

S

Saluta-

Index Titulorum.

Tabac-

Index Titulorum.

T

V

Virgo

Index Titulorum.

Errata	Corrige.
Pag. 1. c.2. l.17. q.3.	q.4.
3. c.1. 53. quando	quia
4. c.1. 30. Recuſat	Recurrat
4. c.1. 31. 22. q. 2.	32. q.4.
6. c.1. 3. ſent. exc.	verb. ſignif.
7. c.1. 13. reg.42.	reg.43.
7. c.1. 38. c. Alicui	c. Non poteſt.
7. c.2. 23. 5	6.
7. c.2. 29. 8.	9.
7. c.2. 66. 8.	9.
c.2. 67. nullum	alium, & c. Abſentes.
c.2. 69. Accuſari	Accuſatori
8. c.1. 3. 2. q. 2.	5. q.2.
8. c.1. 28. accuſat	accuſare
8. c.1. 66. diſt.1.	✠
8. c.2. 19. q.9.	q.5.
8. c.2. 66. q.11.	q.10.
8. c.2. 71. q.7.	q.6.
9. c.1. 9. hoc	his
c.2. 49. 2. q.2. c. neganda	3. q. 11. c. neganda 1. & 2.
10. c.1. 55. probationibus	exceptionibus
10. c.1. 60. cap.	in 6. cap.
11. c.1. 22. 6.	2.
c.2. 70. Benedicto	de Benedicto
13. c.1. 17. q.5.	q.5. per totam.
c.2. 9. ſignificauit	ſignificaſti
15. c.1. 46. q.9.	q.6.
2. 6. qui	quod
16. c.1. 35. q.6.	q.1.
17. c.2. 4. ſuſpecti	Suſcepti
18. c.2. 3. verb. ſignif.	off. & pot. Iud. deleg.
2. 28. qui	qui vltimo
19. c.1. 23. vos	eos
2. 16. Fuit ſemper	Patet Profectò.
20. c.1. 51. cap.	in 6. cap.
1. 66. q.7.	q.6.
21. c.1. 4. cap. non	in 6. cap. non
1. 14. decipere.	denique
1. 40. &c.	in 6.
2. 53. c. & ſi	c. ſi
22. c.1. 17. remotam. Epiſcoporum	veſtrum. Epiſcopus.
23. Cauſa 2.	Cauſa 3.
1. 28. cap.	in 6. cap.
48. decipere	denique
23. c.1. 12. c.1.	c. 2.
37. &c.	in 6.
1. 59. cap.	in 6. cap.
2. 67. Extra.	Clement.
24. c.1. 14. cap.	in 6. cap.
25. c.1. 62. q.7.	q. 6.
c.2. 50. q.7.	q.6.
26. c.2. 47. c.1.	c.2.
27. c.1. 55. diſt.2.	diſt.3.
c.1. 56. diſt.3.	diſt.4.
c.2. 24. Sacrificando	Sanctificando
c.2. 26. Miſſæ. §. quæſiuit.	Marthæ. §. quæſiuiſti.
28. c.2. 38. præpoſitatu	præpoſitum
29. c.2. 27. c.	c. ſi
c.2. 58. noſtra	noſtro
30. c.1. 15. cap.	in 6. cap.
c.1. 39. cap.	in 6. cap.
35. c.1. 8. eſt	&
c.1. 51. magiſtris	hæreticis
36. c.1. 63. conſurgit	confugerit
c.2. 28. c. non Sanctificatur	✠
37. c.1. 7. diſt.2.	diſt.4.
c.1. 37. quando	quando ab
c.1. 61. Ob	Ab
c.2. 5. conſurgit	confugerit

Errata	Corrige.
Pag. 37. c.2. l.31. c. In	c. qui in
2. 37. ſi	c. a
41. de conſecr.	& 9.
66. diſt.2.	diſt.4.
38. c.1. 3. c. ſi qui in neceſſitate	c. ſi qui neceſſitate. & c. In neceſſitate
38. c. vnde	✠
39. c.1. 12. Paruulus	Paruulos
1. 55. Et c. verum	✠
2. 41. vnionem	vitandum
2. 69. cap. Sale Sapientiæ	c. Sal Cæleſtis
41. c.1. 33. 97. c. quis in	98. c. qui in
1. 38. quia	qui
42. c.2. 45. vera	veros
47. q. 3.	q.2.
66. 28. cap. nulla	23. c. ſi nulla
45. c.2. 5. 23. q. 1.	24. q. 1. c.
52. c. Ex debito.	c. execrabilis
46. c.1. 59. Et	Extra, de elect. c. ex
47. c.2. 39. ſibi	tibi
47. ſingulas	ſingula
48. c.1. 17. de præb. in 6.	Extra, de præb.
18. cap. cum nonnullæ	c. cum nonnullæ il 2.
27. c. Gratiæ	in 6. c. Gratia
35. ibid.	de reſcript.
61. de	Extran. de
c.2. 7. c. ſi	in 6. c. ſi
21. 23.	24.
49. c.1. 30. de Pactis	de tranſact.
47. de Pactis	de tranſact.
50. c.1. 29. c. cõſtitutus. &	in 6.
c.2. 53. cap.	c. cum
51. c.2. 28. de Pactis	de tranſactionib.
51. c.2. 30. de Pactis	de tranſact.
52. c.1. 8. ex Literis	In Literis tuis
12. Quærenti	Conquerente
14. c. de Piſanis	c. Piſanis
56. c. ſi duobus	c. Duobus
53. c.1. 30. Literarum	Literas
c.2. 24. de præb.	de conceſſ. præb.
25. Quis	Quia
51. ibid.	de conceſſ. præb. in 6.
54. c.2. 12. De præb. in 6.	Extra de præb.
2. 13. c. cũ nonnullæ	c. cum nonnullæ il 2.
33. venerit	veniſſet
58. c.1. 52. poteſt	poſt
58. c.2. 12. ordin.	ordin. in 6.
17. q.3.	q.1.
18. diſt.28.	✠
59. c.2. 8. quantum	quantus
60. 11.	10.
61. c.2. 12. 5.	3.
65. c.1. 64. nulla	nullus
66. c.1. 54. 71.	70.
67. c.2. 5. de reſcript.	de præb.
68. c.1. 32. Eccleſia	Eccleſijs
69. c.1. 11. 16.	9.
17. cap.	in 6. cap.
c.2. 63. de elect.	de ſupplenda neglig. Prælat.
71. cap.	in 6. cap.
71. c.1. 39. 27. q.4.	17. q.3.
42. c.	in 6. c.
77. c.2. 37. diſt.1.	diſt.2.
78. c.2. 38. 34. q. 1.	33. q.2.
79. c.1. 26. Fidelis	Fidelibus
80. c.1. 9. Catechumeni	Catechiſmus
27. q.7.	q.6.
80. c.2. 55. ad	de
81. c.2. 4. diſt.15.	diſt.55.

Aaron.

AARON fuit Episcopus. *S. Anaclet. Epist.2.*
Aaron fuit Sacerdos primus ex lege. *Anaclet. ibid.*

Abbatia.

Abbatia idem sonat; ac Latinè Paternitas. *Concilium Meldense cap.10.*
Abbatia commendata, per Episcopum, vt delegatum Papæ potest visitari, & quomodo. *Concil. Trid. sess.21. de reformat. cap.8.* Vide, *Episcopus circa Regulares.*
Abbatiæ vacantes in Gallia, quomodo prouidendæ per Papam cum nominatione facienda à Rege. *Concil. Later. 5. sess.11. constit.2. Primitiua.* & hoc iuxta concordata cum Sede Apostolica. *ibid.*

Abbas quomodo olim eligebatur.

Abbas olim per Episcopum eligebatur. Gregorius I. *lib.10. Epistolarum ep.22. Concilium Turonen. 2. cap.7. causa 18. q.2. cap. Hoc tantum.*
Abbas per Papam aliquando eligitur. Gregor. I. *lib.4. Epist. ep.57.*

Abbas à quo nunc eligendus.

Abbas nunc eligendus à Congregatione Monachorum. Gregor. I. *lib.4. Epistol. ep.41. & 43. Concil. Rom.3. sub Gregor. I. c.3. Post Conc. Toletan.1. cap.5. Greg.7. lib.2. Epist.27. causa 18. q.2. cap. Abbas, & cap. Abbatem.*
Abbas electus contra mandatum Papæ inualidè est electus. *Gregor.7. lib.7. Epist.27.*
Abbas non potest eligi, seu præfici à Laico; & si acceptat, excommunicatur. *causa 16. q.7. cap. si quis deinceps*, &c. *si quis Cler.*

Abbas quomodo eligendus.

Vide, Superiorum regularium Electio.
Vide, *Electio.*

Abbatis eligendi qualitates, & etas.

Abbas eligi nequit Clericus sæcularis. Gregor. I. *lib.3. Ep.11. causa 16. quæst.1.* cap. *Presbyteros. De electione cap. cum ad nostram*, sed debet esse professus Monachus, *ibidem*, & *cap. cum in magistrum de electione.* Debet esse instructus in regula Monachali, alias non potest eligi, *de elect. cap. officij tui.* Aliæ permultæ qualitates requiruntur pro eligendo. *causa 18. quæst.2. cap. Quam sit necessarium.* Vide, *Electio.*
Ætas eligendi est annorum 30. & si dispensatur à Papa sit ad minus ann. 22. *Conc. Later.5. sess.9. Bulla de ref. Curia. ext.*
Constitutus in minoribus potest eligi, sed cum dispensatione Papæ. *De ætate, & qualit. &c. præficiend. cap. Tuam in Domino.*
Irregularis potest eligi cum dispensatione Papæ. ibid. *Tuam in Domino.*
Abbas electus ordinandus est Presbyter, alias priuetur. *De ætate, & qualit. &c. præficiend. cap.1.*
Eligi non potest criminosus, aut venalis. *Concil. Antisiodor. cap.2.*

Abbas circa regimen Monastery.

Abbas vni tantum Monasterio præesse potest, & nullo modo duobus. *Concil. Agathense. cap.57. Concil. Toletan. 17. c.10. Concil. Veneticum. c.8. Concil. Lateranense 4. c.13. causa 21. quæst.1. cap. Unum. de Religiosis Domibus cap. finali. Concil. Tridentin. sess.25. de reformat. Reg. cap.7.* Vide, *Regulares.*
Aliquando fuit dispensatum, vt vnus Abbas pluribus præesset Monasterijs. *Greg.7. lib.1. Epist.51.*
Eidem Monasterio plures Abbates præesse non possunt. *Concil. Cabilonense 2. cap.12.*

Abbas circa cellas.

Abbas non potest habere plures cellas. *Concil. Veneticum, cap.8.* Vide, *Regul. Reformatio.* &c. *tit.*

Abbatis conuictus cum Monachis.

Abbas cum suis Monachis tenetur conuiuere. *Concil. Mogunt.1. cap.11.* Intra septa Monasterij tenetur viuere; & non potest habitare extra. *Concil. Colon.3. tit. de Offic. cap.8.* Vide, *Regul. Reformatio.*

Abbatis caritas circa Monachos.

Abbas curare tenetur, vt Monachis in omnibus subueniatur. *Concil. Aquisgran.3. par.3. cap.2.* Vide, *Regul. Reformat.* & alios tit. *Regul.*

Abbas olim erga Episcopos.

Abbates, & Monachi olim Episcoporum iurisdictioni erant subiecti. *Causa 18. q.2. cap. Abbates. Concil. Aurel.1. cap.21. Concilium Epaunense cap.19.*
Alienare non poterant sine consensu Episcopi. *Causa 17. q.4. cap. in venditionibus. Conc. Agathense cap.56. Conc. Aurelian. 2. cap.23. causa 12. q.2. cap. Abbatibus. Concil. Toletan. 17. cap.9.* Vide, *Episcopus quoad Regulares.*
Vide, *Regulares erga Episcopos.*

Abbas nunc erga Episcopos.

Abbates, & Monachi, nunc à iurisdictione Episcopi sunt exempti (ex tempore Gregorij I.) *Causa 18. quæst.2. cap. quam sit necessarium.*
Abbas potest ab Episcopo compelli, vt eat ad Synodum. *dist. 18. cap. Episcop. de Maiorit. & obed. cap. quod super.*
Abbas Episcopi præcepta despiciens est excommunicandus. *Concil. Aurelian. 2. cap.21.*
Abbas non potest sine consensu Episcopi præficere Presbyteros Ecclesijs Parochialibus. *16. q.2. cap. sanè quia.*
Abbas potest contra Episcopum præscribere iura Episcopalia. *De Præscriptionibus cap. cum olim.* Et potest renunciare præscriptioni in prædictis, si ea completa vtitur priuilegio. *De Præscriptionibus, cap. Veniens ad præsentiam.*
Abbas nec debet nec potest aliquid soluere Episcopo pro benedictione. Honorius III. *Ex Cirono. de Simonia c.1. & 2.* Vide, *Episcopus quoad Regulares.* Vide, *Regulares erga Episcopos.*

Abbatis iurisdictio quoad subditos.

Abbati omnes Monachi Monasterij sunt subditi. *De statu Monachorum cap. cum ad Monasterium.*
Abbas subditos tantum potest conuenire, & iudicare, non alios exteros, alias condemnetur ad expensas, & interesse. *Clem. de rescript. cap.1.*
Abbas non potest cum aliquo Monacho dispensare in proprietate. *De statu Monachor. cap. cum ad Monasterium.*
Abbas non potest nummittere seruos donatos Monachis. *Causa 17. q.4. cap. In venditionibus.*
Vide, *Regulares.*

Abbas circa Ordinationes.

Abbas ab Episcopo benedictus si sit Sacerdos potest suis Monachis conferre primam tonsuram. *dist.69. cap. quoniam. de ætate, & qualit. &c. præficiend. cap. cum contingat. de Priuilegijs in 6. cap. Abbates.* Possunt etiam eam conferre suis subditis. *ibid. cap. Abbates.* Possunt & Monachis, & subditis conferre etiam ordines minores, (non verò alijs.) *Concil. Trid. sess.23. de reformat. cap.10.*
Vide, *Ordinare Clericos cui competit.* Vide, *Tonsura.*

Abbas tolerans scandala.

Abbas permittens mulierem ingredi in Monasterium, per tres menses detrudatur in alio Monasterio cum pœnitentia in pane, & aqua, *Concil. Antisiodor. c.26.* Non puniens adulterium, vel furtum, &c. commissum in Monasterio, in alio detrudatur. *ibid. cap.43.*

Abbas renuncians.

Abbas (olim) sine Episcopi consensu non poterat renunciare. *Causa 18. q.2. cap. Abbas pro humiliatione.*

Abbas exemptus, & Papæ immediatè subiectus non potest sine Papæ licentia renunciare. *De Renunciatione cap. Dilecti.* Honorius III. *ex Cirone de Renunciat. cap.2.*

Non potest alicui ex suis propinquis renunciare, nisi ex consensu fratrum. *Causa 16. q.7. cap. Congregatio.*

Abbas renuncians in ægritudine sine debita solemnitate, non censetur renunciare. Honorius III. *ex Cirone de Renunc. cap.3.* Vide, *Renunciare.* Vide, *Resignare.*

Abbas si exemptus, & soli Papæ subiectus.

Abbas talis non potest renunciare sine licentia Papæ. *De Renunciat. cap. Dilecti. Honor. III. ex Cirone de Renunciatione cap.2.*

Non potest eligi in Episcopum sine licentia Papæ, vel Legati à latere. *De elect. in 6. cap. si Abbatem.*

Abbas circa vsum Mitræ.

Abbates quali Mitra possunt vti, cum eis à iure est permissum. *Cap. vt Apostolicæ, de Priuilegijs in 6.* Quando Abbates conueniunt ad Concilium, & Synodum, vti possunt Mitris aurificatis, non tamen habentibus gemmas, vel laminas aureas, aut argenteas, *Ibid.* In alijs locis vti debent Mitra sibi per Sedem Apostolicam concessa. *ibid.*

Vide, *Mitra.*

Abbas quoad vsum Baldacchini.

Abbates Cassinenses in tribus anni solemnitatibus vti possunt baldacchino, sed sine auro, & pompa, cum assistentia vnius Presbyteri, duorum Diaconorum, & sex Monachorum indutorum sacris vestibus, vltra Diaconum, & Subdiaconum. *Vrb. VIII. const.102. Exponi nobis.* Non possunt habere in Ecclesijs sedem fixam, sed solum quando solemniter possunt celebrare, *ibid.* & assistentes eorum sedere debent in scabellis, *ibid.*

Abbates Cœlestini eodem modo sicut præfati Cassinenses, vti possunt baldacchino, assistentibus, sede non fixa, &c. alijs. *Vrbanus VIII. const.104. Exponi nobis.*

Abbates Oliuetani, prius quàm alij obtinuerunt præfatum vsum baldacchini in tribus solemnitatibus, cum assistentibus paratis (vt supra) & absque sede fixa, excepto tempore solemnitatum. *Vrbanus VIII. const.97. Exponi nobis.*

Vide, *Baldacchinum.*

Abbas quoad benedictiones, & Sacramenta.

Abbates, qui ex Papæ priuilegio possunt populo dare benedictionem solemnem; possunt eam dare post Matutinum; post Missam; & post Vesperas. *cap. Abbates. de priuil. in 6.*

Non possunt dare benedictionem solemnem, nisi in suis Ecclesijs, & territorijs. *ibidem.*

Abbas quas ordinationes potest facere. Vide supra *Abbas circa Ordinationes.*

Vide, *Ordinatio.*

Abbas non potest conferre Sacramentum Confirmationis, nisi habeat priuilegium Sedis Apostolicæ; sed tenetur illud ostendere. *Conc. Senon. in decr. morum. c.38. Greg. I. lib.3. ep.26. Nicol. I. in append. post ep.16. Conc. Flor. vt infr.* Et quando habet hoc priuilegium debet vti Chrismate, confirmato ab Episcopo. *Conc. Flor. in decr. Eug. IV. §.5. Ecclesiast.*

Abbas quò ad consecrationes, & Episcopalia.

Abbas non potest calices, nec alia consecrare, nisi habeat ex Papæ priuilegio. *Conc. Senonense in decretis morum c.38. Concil. Vienn. prouinciale 1.* Non potest vllam Episcopalem functionem facere sine Papæ priuilegio, neque indulgentias concedere. *Conc. Later. 4. can.60. & Vienn. Prouinc. 1.*

Abbates ter in anno celebrare possunt Pontificaliter cum baldacchino, duobus diaconis, sex alijs assistentibus paratis, & diacono, ac subdiacono; & qui. Vide, *Abbas quo ad vsum baldacchini.*

Vide, *Consecratio.*

Abbas quò ad alia.

Abbas non potest esse compater leuando puerum de fonte baptismali. *Concil. Antisiod. c.25.* Non potest condere testamentum absque Papæ dispensatione. *Greg. I. lib.9. ex reg. epist.12.* Non potest vti patrocinio secularium. *Conc. Cabil. 2. cap.15.*

Vide, *Regul. prohibita.*

Abbas quando, & quomodo priuandus.

Abbas priuandus est, si sit criminosus. Gregor. I. *lib.2. ex reg. ep.23.* quando malè gubernat. *causa 18. q.2. cap. Abbas pro humiliatione.* quando est contemptor obseruantiæ, vel negligens in correctione. *De statu Monachorum, cap. cum ad Monasterium, & cap. Ea quæ.* Item si non ordinatur Sacerdos. *De ætate, & qualit. &c. præficiend. c.1.*

Vide, *Superiores Regulares.*

Abbate accusato a Monachis, expensæ fiant à Monasterio vsque ad finem causæ. *Concil. Lateran. 3. par.50. c.16.*

Sine defensionibus Abbas non potest priuari, etiamsi crimen sit notorium. *Conc. Later. 5. sess.9. Bulla de Reform. Cur.*

Abbates Basiliani. Vide, Monachi Basiliani.
Abbates Benedictini. Vide, Monachi Benedictini.
Abbates Camaldulenses. Vide, Monachi Camaldulenses.
Abbates Cœlestini. Vide, Monachi Cœlestini.
Abbates Cistercienses. Vide, Monachi Cistercienses.
Abbates Oliuetani. Vide, Monachi Oliuetani.
Abbates Montis Virginis. Vide, Monachi Montis Virginis.
Abbates Vallis Vmbrosæ. Vide, Monachi Vallis Vmbrosæ.

Abbatissæ electio, & benedictio.

Abbatissa eligenda per Moniales, & quomodo. *De elect. in 6. cap. Indemnitatibus.* Quomodo benedicenda, *ibid.* Eligi potest per compromissum Monialium factum in manu Episcopi. *De elect. &c. cap. causam.* fieri debet per secreta suffragia, & vota eligentium non possunt publicari, aliàs nulla est electio. *Concil. Trid. sess.25. de Refor. Regul. c.6.* Loco absentium non possunt subrogari alia vota titularia *ibidem.*

Abbatissæ electio si fiat in discordia, remitti potest in manu Episcopi. *Concil. Later. 3. de elect. cap.5.*

Si Monasteria gubernantur, & subdita sunt Regularibus, dum fit electio, Episcopus si vult potest per se, vel per alium esse præsens electioni, sed sine impensis Monasterij. *Gregor. XV. const.18. Inscrutabili. §.5.* Et huiusmodi Abbatissæ sic subiectæ non egent confirmatione Episcopi. *ibid.* in solutione *ad 5.* Benedicenda est per Episcopum. *Greg. I. lib.8. ex reg. ep.43.* Nisi intra annum benedicatur, & non doceat de impedimento, cadit à iure suo. *Clement. de statu Monachor. cap. vlt.*

Abbatissæ Cassinenses eligendæ iuxta formam *Constit. Gregor. XIII. quæ est 15. Ex nostri.*

Abbatissa electa per duas partes eligentium, confirmanda est, & benedicenda, non obstante appellatione, nisi aliud obstet. *de elect. in 6. cap. Indemnitatibus §. sanè.*

Alia de electione Abbatissæ, & aliarum.

Vide, *Superiores Regulares, & Moniales.*

Vide, *Regul. circa Monasteria Monial.*

Abbatissæ eligendæ qualitates, & ætas.

Abbatissa debet esse integræ religionis, & sanctitatis, vt exemplo suo alijs Monialibus prosit. *Concil. Cabil. 3. c. 52.*
Non debet esse iuuencula, sed olim annorum 60. Gregor. I. *lib. 3. ex reg. epist. 11. 20. q. 1. cap. Iuuenculas.*
Abbatissa Monialium Cassinensium, quomodo eligenda. *Gregor. XIII. constit. 15. ex nostri.*
Vide, *Electio*. Vide, *Electus*. Vide, *Moniales in fine*.

Abbatissa circa velationem, benedictiones, prædicationem, &c.

Abbatissa non potest velare vllam Monialem, nec virginem, nec viduam. *Concil. Parisiense 6. lib. 1. c. 43. cap. post epistolam secundam, Entichiani Papæ. causa 20. q. 2. cap. statuimus*. Et si hoc faciant excommunicantur. *ibid.*
Abbatissa non potest publicè prædicare, neque benedicere Moniales, neque audire confessiones earum. *De pœnitentijs, & remiss. cap. noua quædam.*
Non potest censuras ferre. *De maiorit. & obed. c. Dilecta filia.*
Vide, *Moniales*. Vide, *Velare*.

Abbatissa quò ad regimen Monasterij, & durationem.

Abbatissæ tenentur obedire omnes, quæ sunt in Monasterio. *De maiorit. & obed. cap. Dilecta filia.*
Non potest præfici duobus Monasterijs. *Concil. Vernense c. 6. Concil. Colon. 3. tit. de offic. cap. 7.*
Non potest aliquid concedere, aut donare, absque consensu Capituli Monasterij; alias nulla est concessio. *Concil. Later. 3. in append. de iure patronat. cap. 5.*
Abbatissæ gubernium in Italia non potest durare vltra tres annos. *Gregor. XIII. constit. 80. Exposuit.*
Vide, *Monialium Præfecta*.

Abbatissa quò ad egressionem à Monasterio.

Abbatissa non potest à Monasterio egredi sine licentia Episcopi. *Concil. Turonense cap. 30. Concil. Cabilon. c. 57. Conc. Trid. sess. 25. de reform. regul. cap. 5.* neque potest concedi licentia, nisi ex legitima causa. *ibid.*
Si Monasterium Monialium sit subiectum Principi sæculari, & sit necessarium vt Abbatissa exeat ad præstandum iuramentum fidelitatis, potest exire, & statim regredi. *Conc. Vernense. c. 6. & de statu regul. in 6. cap. vn. §. verum.*

Abbatissa quò ad collocutionem cum exteris.

Abbatissa alloqui non potest cum exteris, nisi in præsentia plurium Monialium. *Concil. Cabilon. 3. cap. 55.* Non potest alloqui tempore intermedio inter Vesperas, & Completorium. *idem cap. 56.*
Vide, *Moniales*.

Abbatissa introducens mulieres in Monasterium.

Abbatissa introducens mulieres, vel retinens introductas ab alijs, incurrit priuationem officij ipso facto. *Paulus V. constitut. 74. Monialium.*
Vide, *Moniales*.

Abbatissa quò ad legata, & testamenta.

Abbatissa non potest facere legata, neque testamentum. *Gregor. I. lib. 7. ex reg. epist. 7. de Testamentis, cap. quando ingredientibus*, & hoc etiamsi numquam habitum religionis sumpserit, sed steterit semper cum veste sæculari. *ibid.*

Abbatissa Canonissarum.

Abbatissa Monialium Canonissarum tenetur habitare in dormitorio cum alijs, conuenire ad horas canonicas, & alia, &c. sub pœnis, &c. *Concil. Coloniense 3. tit. de offic. cap. 7.*

Alia de Abbatissis. Vide, *Moniales. Electio.*
Vide, *Superiores Regulares*.

Abbreuiator.

Abbreuiatores Cancellariæ Apostolicæ, quomodo examinandi, & approbandi. *Martinus V. constit. 3. In Apostolica §. 2. & 5.* quantam pecuniæ summam possint exigere; & si excesserint, quibus pœnis subiacent. *ibid. §. 2.* Innouatio Abbreuiatorum per *Sixtum IV. const. 16. Diuina*. emolumenta, & exemptiones eorum *ibid.* Leo Decimus eis concessit infrascripta in *const. 14. Summi*: Declarantur nobiles, familiares, & commensales Papæ; vt gaudeant omnibus priuilegijs domesticorum, & actu inseruientium Papæ, & hoc tam circa beneficiorum, pluralitatem quam circa expectatiuas: ipsi & eorum Clerici, ac bona, exempta sunt ab omni alia iurisdictione, & Papæ immediatè subduntur; vt possint Doctores creare cum priuilegijs Vniuersitatis; vt possint creare Notarios: vt possint legitimare, vt vnus ex eorum familiaribus ensem gestare possit per Vrbem: vt literæ Apostolicæ pro ipsorum beneficijs gratis expediantur: vt possint alios nominare in beneficiorum resignatione: vt tres personas declarare possint nobiles: vt milites auratos creare possint, qui vt nobiles fruantur, & nobilium gestent insignia: vt iudicari non possint ab Auditore causarum, aut à Cardinali Vicario.
Vt Abbreuiatores Maioris Præsidentiæ sint Referendarij Signaturæ Gratiæ, & post triennale seruitium fiant Referendarij Iustitiæ. *Paulus V. constit. 2. Romani*. Vt gaudeant priuilegijs Referendariorum: vt vnus ex eis assistat in Signaturis habendis coram Papa: vt detur eis portio in Palatio. Vt circa registrationem gratiarum non comprehendantur in *const. 98. Pij IV.* circa res pertinentes ad Cameram Apostolicam.
Abbreuiatorum numerus, qualitas, & officia.
Vide, *Cancellaria Apostolica*.
Abbreuiatorum beneficia, vacant in Curia, vbicumque contingat eos mori. *Extra, de electione, &c. cap. ex debito*, à Papa conferenda *ibid.*
Vide, *Cancellaria Apostolica*.

Abiurare, & abiuratio.

Abiurare tenetur conuictus de hæresi, & iurare se numquam adhæsurum hæresi abiuratæ, vel alteri. *Concil. Constantiens. sess. vlt. in constit. Martini V.* Sic abiurans tenetur pœnam acceptare. *ibid.*
Abiurans hæresim de vehementi (idest si est suspectus vehementer) si postea cadit in eam realiter, & plenè probatur, tractatur vt relapsus, fictus fictione iuris. *cap. Accusatus, de hæreticis in 6.*
Si verò suspectus de leui abiurauit, si incidit in hæresim realem, & plenè probatam, non tractatur vt relapsus, sed grauiter punitur. *ibid. cap. Accusatus §. si autem.*
Abiurans vnam hæresim formaliter, & aliam in generali, si postea in eamdem vel aliam incidat, vt relapsus tractatur. *de hæret. in 6. c. Accusatus. §. eum verò.*
Abiurans hæresim formaliter; si postea receptet hæreticos; donet eis, vel mittat munera; vel impendat fauorem, & non possit excusari fecisse ob aliud motiuum: vt relapsus tractatur. *ibid. §. ille quoque.*
Abiuratio cum stipulatione est facienda. *Concil. Hispal. 2. c. 2.*
Abiuratio semper facienda ab eo, qui absoluitur ab hæresi. *Conc. Colon. 3. tit. Censur. c. 7.*
Vide, *Hæresis abiuratio*.

Ablutio pedum.

Ablutio pedum in die Cœnæ Domini facienda est ab omnibus Episcopis, & Rectoribus Ecclesiarum, sub pœna excommunicationis per duos menses. *Concil. Tolet. 17. cap. 3.*
Ablutio pedum potest etiam fieri à fœminis inter se. *Zacharias Papa epist. 12.*

Abortus, & procurantium pœna.

Abortum procurans ante animationem fœtus non eſt homicida, ſecus ſi poſt. 32. q.2. *cap. Moyſes, cap. quod verò, & cap. ſicut ſemina.* Procurans, vel cooperans abortui dando potionem veneficam, vel alio modo, eſt homicida, ſi poſt animatum fœtum fiat. *De homicidio voluntario, cap. ſi aliquis.*

Pœna procurantium abortum per *Concil. Ancir. cap.*21. eſt excommunicatio per decem annos. Per *Concil. Ilerdenſe cap.*2. eſt pœnitentia publica per ſeptem annos. Si Clericus procuret abortum eſt priuatus officio *ibid.* quilibet procurans fit irregularis, *de homicid. cap. Ex literarum.* Matres procurantes abortum, damnentur vt homicidæ *Concil. Vormatienſe* 1. *cap.*35. *Sixtus V. in conſt.*87. *effrænatam*, præter excommunicationem reſeruatam Papæ, à qua in nullo iubileo dari poſſet abſolutio; ſtatuit conuictis de abortus procuratione pœnam mortis, & quod cauſa abortum procurantis iudicari poſſit à iudice ſæculari, vel eccleſiaſtico cum præuentione.

Sed *Gregorius XIV. in conſt.*8. *Sedes*, reuocauit pœnam mortis, & reſeruationem abſolutionis, & conceſſit, vt confeſſor ordinarius ab ea excommunicatione abſolueret: pœnas autem reduxit ad terminos iuris ſæcularium, vt illæ ſcilicet dentur, quæ à ſæculo dari ſolent.

Abortum procurantes Regulares, à quo abſoluendi.

Vide, *Regularium caſus.*

Vide, *Matres.* Vide, *Mulieribus prohibita.*

Abraham.

Abraham ab adulterio cum Agar excuſatur, & quare. *cauſa* 32. *quæſt.*4. *cap.Recuſat. cap.Dixit Sara.*

Abrahæ coniugio non præfertur caſtitas virginalis. 22. *q.*2. *cap. quis ignorat.*

Abraham excuſatur à mendacio dicto Pharaoni, & quare. 22. *q.* 2. *c.vlt.*

Abſens circa iudicia.

Abſens non poteſt iudicari, nec condemnari (niſi contumax). *Concil. Chalced.act.*10.*Gregor.I.lib.*8.*ep.*30. *Cornel.epiſt.*2. *Felix I.ep.*2. *Symmachus ep.*2.*cauſa* 3.*q.*9.*cap.decernimus. cap.non oportet. cap.iudicas. cap.omnia. cap.habetur. cap. nec extra. cap.qui accuſat. cap.dignum. cap.abſente.cap.reuera. cap. abſens.*

Abſente reo non contumaci, omnia acta quæ fiunt, ſunt nulla. 3. *q.*9.*cap.omnia.*

Abſens inauditus non poteſt priuari poſſeſſione. *Concil.Later.*4. *can.*8.

Abſente parte contumaciter, iudex appellationis poteſt definire. *Concil.Lateran.*4. *cap.*8.*de appellationibus. cap.per tuas. Concil.generale Lugdun.*1.

Abſente parte contumaci, etiam lite non conteſtata, poteſt cauſa terminari. *De dolo, & contum. cap. veritatis. De eo, qui mittitur, &c. in* 6. *cap.*1. *Concil.gener. Lugdun.*1.

Abſens poteſt conſtituere plures procuratores in ſolidum. *de elect. in* 6. *cap.ſi quis iuſto.*

Abſens, nec accuſare poteſt, nec accuſari. 2.*qu.*8. *cap.per ſcripta.*

Vide, *Lite non conteſtata.* Vide, *Contumax.*

Vide, *Sententia.* Vide, *Reus.* Vide, *Iudicare.*

Vide, *Iudicium.*

Abſens beneficiatus.

Abſens beneficiatus non poteſt percipere fructus beneficij. *De præben.cap.licet vobis.* Redire cogitur per ſubtractionem fructuum beneficij. *De Clericis non reſidentibus. cap. cum ad hoc.* Si monitus non redit, priuari debet beneficio, *ibid. cap. cum ad hoc.*

Abſens beneficiatus, ſi cauſa ſtudij, ad quinquennium abeſt excuſatur. *De præb. cap.licet vobis, & de magiſtris, cap. fin.* Excuſatur etiam qui manet Romæ ad informandam curiam. *De elect. in* 6. *cap. cum non deceat.*

Vide, *Beneficiatus.* Vide, *Reſidentia.* Vide *Clerici.*

Abſens à Choro, quando poteſt habere diſtributiones. Vide, *Diſtributiones.*

Abſens ob negotium electionis, non priuatur fructibus beneficij, ſed tantum diſtributionibus. *De elect. in* 6. *cap.cum non deceat.*

Abſens circa electionem.

Abſens vocandus eſt ad electionem, alias, &c. *De electione, &c. cap.coram dilecto.* Niſi vocetur, poteſt opponere de contemptu. *De præben. &c. in* 6.*cap. Cum in Eccleſijs*, dummodo conſuetudo contraria non officiat, *ibidem.*

Abſens non poteſt dare votum per literas in electione, etiamſi nullus acceptare velit mandatum procurationis, quia hæc debet eſſe ſecreta. *De electione in* 6. *cap.Si quis §. finali.*

Vide, *Electio.*

Abſoluere quis poteſt, & quis non.

Abſoluere non poteſt Laicus à peccatis. *lib.*3. *conſtit. Apoſt. cap.*10. *& Bulla Leonis X.* 40. *Exurge*, contra Lutherum. Vide, *Laicus. Concil. Trid. ſeſſ.*14. *can.*10.

Abſoluere poteſt Presbyter à caſibus Epiſcopi, ſi vrget neceſſitas, & Epiſcopus ſit abſens. *concil. Carthag.*2. *cap.*4. *cauſa* 26. *quæſt.*6. *cap.Presbyter. Concil. Trid. ſeſſ.*14.*cap.*7.

Abſoluere non poteſt Presbyter publicum pœnitentem, ſed hoc competit Epiſcopo. *Concil. Hiſpal.*2. *cap.*7. *Concil. Vormatienſe* 1. *cap.*8. Neque poteſt abſoluere redeuntes ab hæreſi. *Concil. Hiſpalenſe* 2.*cap.*7.

Presbyter non poteſt abſoluere ab excommunicatione ſine licentia Epiſcopi, niſi in caſu mortis. *Cauſa* 26. *quæſt.*6. *cap.Presbyter.*

Abſoluere nullus poteſt ab Excommunicatione in Bulla Cœnæ, ſine licentia Papæ, neque ſufficit generalis, ſed requiritur ſpecialis. *Extra, de Pœnit. &c. cap.Etſi Dominici*, & abſoluens incidit in excommunicationem, ſed non reſeruatam Papæ, *ibid. Paulus III. conſtit.*10.*Conſueuerunt.*

*Gregorius XIII. conſtit.*6. *Conſueuerunt.* §.23.

*Paulus V. conſtit.*63. *Paſtoralis.*

Vrbanus VIII. conſtit. 62. *Paſtoralis.* Sed non reſeruat Papæ excommunicationem eius, qui abſoluit ab excommunicatione in Bulla Cœnæ. Vide §.23.

Abſoluere non poteſt Epiſcopus à cenſuris, niſi in propria Diœceſi. *Concil. Tolet.*22. *cap.*27.

Abſoluere non poſſunt à caſibus Papæ reſeruatis, nec Hoſpitalium quorundam Rectores, nec alij quicumque, nec Commiſſarij fabricæ Sancti Petri, & omnia priuilegia quo ad hoc conceſſa reuocantur. *Pius IV. conſt.*62.*de commiſſo.*

Abſoluens ab aliqua excommunicatione Bullæ Cœnæ, incidit in excommunicationem ipſo facto. *Paulus V. conſt.*63. *Paſtoralis.* §.23. & *Vrbanus VIII. conſtit.*62. *Paſtoralis.*

Abſoluere non poteſt inferior, ſicut nec ligare. *Nicolaus I. ep.*10.

Abſoluere nullus poteſt, ſi non habet iuriſdictionem, alias talis abſolutio eſt nulla. *De pœnit. & remiſſ. cap. Omnis vtriuſque. De pœnis in* 6. *cap.ſi Epiſcopus. Concil. Trid. ſeſſ.*14. *cap.*8.

Abſoluendi facultas delegata non poteſt ſubdelegari. *De offic.& poteſt.Iudicis deleg. cap. & §.finali.*

Abſolutio.

Vide, *Peccata.*

Abſolutio hominis à peccatis facta à ſacerdote, non eſt ſola declaratio, quod peccata ſunt remiſſa, ſed actus iudicialis, & ſententia ipſius ſacerdotis. *Concil. Trid. ſeſſ.*14. *cap.*6.

Abſolutio à peccatis non conſiſtit in actu fidei, quo quis credit peccata eſſe ſibi remiſſa; ſed in actu vero, & iudiciali abſoluendi. *Concil. Trid. ſeſſ.*6. *can.*14.

Abſolutio data à ſacerdote per iocum non eſt valida. *Concil. Trid. ſeſſ.*14.*cap.*6. *& can.*9.& Bulla *Leonis X.* 40. *Exurge contra Lutherum.*

Abſolutio data à ſacerdote non habente iuriſdictionem eſt nulla. *De pœnit. & remiſſ. cap.Omnis vtriuſque. De pœnis in* 6.*cap.ſi Epiſcopus. Concil. Trid. ſeſſ.*14. *cap.*8.

Abſo-

Abſolutio à pecĉatis non poteſt fieri conditionata. *Concil. Mogunt.4. cap.24.*

Abſolutio habet virtutem non ſolum in abſolutis, & ligatis à Petro; ſed in quolibet abſoluto, vel ligato à proprio ſacerdote. *Bulla Leonis X. contra Lutherum.*

Abſolutio peccatorum (olim) danda *feria* 5. in Cœna Domini publico pœnitenti, excepto caſu neceſſitatis. *De conſecr. diſt.3. cap. De pœnitentibus.*

Abſolutio danda prçuia contritione, confeſſione, & ſatisfactione pœnitentis. *De conſecr. diſt.3. cap. de pœnitentibus.*

Abſolutio dimittit peccata. *De pœnit. diſt.1. cap. Si verbum.*

Abſolutio à peccatis dari non poteſt excommunicato, niſi prius abſoluatur ab excommunicatione. *Extra, de priuilegijs, cap. Inter cunctas.*

Abſolutio quæuis extorta etiam à cenſura, non valet. *De ijs, quæ vi, metuve in 6. cap. vnic.* Extorquens excommunicatur. *ibid.*

Abſolutio facta per colluſionem non impedit, quin iterum de eiſdem accuſari poſſit abſolutus. *De colluſione detegenda cap. fin.*

Abſolutio eſt nulla, ſi deficit voluntas abſoluentis. *Concil. Aquiſgran. ſub Ludouico Pio cap.57.*

Abſolutio plenaria. Vide, *Plenaria.*

Abſolutio à caſibus reſeruatis. Vide, *Caſus reſeruati.*

Abſolutio ab hæreſi.

Abſolutio ab hæreſi externa dari non poteſt, niſi à Sede Apoſtolica, vel eius delegato. *Concil. Colon.3. tit. cenſura c.7. Paulus III. conſt.10. Conſueuerunt. Vrbanus VIII. conſt.62. Paſtoralis.*

Neque vigore Bullæ Cruciatæ poſſunt confeſſarij abſoluere ab hæreſi *Gregor. XIII. conſt.37. officij noſtri, & Vrbanus VIII. conſt.105. in ſpecula.*

Sęculares virtute talis Bullæ in foro interno poſſunt ab ea abſolui, non vero regulares. *ibidem.*

Vide, *Hæretici.*

Abſolutio in tempore mortis.

Abſolutionem negans ſacerdos tempore mortis, reus eſt animarum. 26. *q.6. cap. ſi Presbyter.*

Abſolutio in caſu mortis, danda eſt etiam tempore interdicti. *De pœnit. & remiſſ. cap. Quod in te.*

Abſolui poteſt moribundus ſi petijt, & poſtea obmutuerit, ſi adſint teſtes quod petierit. *Concil. Arauſ.1. cap.12. Concil. Carthag.4. cap.46. cauſa 26. qu. 6. cap. His qui. cap. Pœnitentiam, cap. Agnouimus, cap. Qui recedunt. cap. Si aliquis, cap. Si Presbyter.*

Moribundus abſolui poteſt à quolibet ſacerdote, & ab omni caſu, & cenſura, etiam à reſeruatis Papæ. *Extra, de pœnitentijs, &c. cap. Etſi Dominici. Concil. Tolet.11. cap.12. Concil. Trid. ſeſſ.14. cap.7.*

Vide, *Moribundus.*

Abſolutus tempore mortis, & obligatio eius.

Abſolutus in periculo mortis ſi conualeſcit, tenetur ad condignam pœnitentiam. *Concil. Arauſic.1. cap.3. cauſa 26. qu. 6. cap. ſi quis de corpore, & cap. Qui recedunt.* Vide, *Pœnitentia.*

Abſolutus ab excommunicatione tempore mortis ab inferiori, ſi conualeſcit tenetur quam primum ſe præſentare ſuperiori ad quem ſpectat, alias ſi non ſe præſentet reincidit in eamdem excommunicationem. *De ſent. excommunic. in 6. cap. Eos, qui. Extra, de priuilegijs cap. Inter cunctas. Clem. de pœnis, cap.1. §. fin.*

Abſolutus cum onere ſe præſentandi.

Abſolutus cum hac conditione, niſi quam primum poteſt ſe præſentet coram ſuperiore ordinario, reincidit in eamdem excommunicationem. *De ſent. excom. in 6. cap. Eos qui.*

Abſolutus à Papa, vel delegato eius cum onere ſe præſentandi, ſi quam primum poteſt non ſe præſentat reincidit, *ibid. Eos qui.*

Abſolutio à caſibus Papalibus.

Abſoluere nullus poteſt à caſibus Papæ prætextu priuilegiorum quorumcumque, niſi ſpecialiter delegetur. *Pius IV. conſt.62. de commiſſo*, reuocat omnia priuilegia etiam conceſſa intuitu Hoſpitalium, & fabricæ Sancti Petri. *ibid.*

Abſolutio generalis-Papæ.

Abſolutio generalis, & plenaria concedi ſolet à Papa in vita, & in articulo mortis cum præuijs ieiunijs, & alijs pijs operibus. *Concil. Conſtantienſe ſeſſ. vlt.* Vide, *Plenaria.*

Abſolutio generalis in forma Iubilæi conceditur ſæpè à Papa. *Bonifacius VIII. conſtitut.7. Antiquorum, & Clem.6. conſtitut. Vnigenitus*, & habentur *extra de Pœniten. & remiſſ. Paulus II. conſt.7. Irrefragabilis. Sixtus V. conſt.1. Vnicum*, & alij omnes Pontifices poſt Bonifacium Octauum.

Obtinens literas Papæ, vt poſſit generaliter abſolui, ea non poteſt vti ſi eſt incendiarius, violator Eccleſiarum, falſificator literarum Apoſtolicarum, vel procurans eas falſificari; vel ijs vtens; vel fautor aut receptator talium falſariorum; vel deferens res vetitas ad infideles; vel violans libertatem Eccleſiaſticam; vel impediens executores literarum Sedis Apoſtolicæ; vel qui per quatuor menſes in excommunicatione lata à iure, vel ab homine permanſerunt ſcienter; vel alij inſordeſcentes. *Vrbanus VIII. conſtit.6. Sanctiſſimus, cap.66.*

Abſolutio poſt mortem.

Abſolui non poteſt poſt mortem, qui noluit abſolui in vita. *Cauſa 24. q.2. cap. De communione.*

Vide, *Defuncti in excommunicatione.*

Abſolutus ſi non expreſſit factum.

Abſolutus vigore literarum Papæ non fuit validè abſolutus, ſi feriem facti non narrauit. *De cohabitat. Clericorum, & mul. cap. Super eo.*

Abſolutio ad cautelam.

Abſolutio ab excommunicatione, vel ſuſpenſione dari poteſt ad cautelam, quando datur cautio iuratoria de parendo mandatis. *De ſent. excommunic. cap. Venerabili.*

Abſolutio ad cautelam ab excommunicatione dari poteſt à Superiore excommunicationis ſubditis iſtius, ſi opponunt fuiſſe in ſententia errorem intollerabilem, v. gr. ſi ob aliquod opus bonum, & ſanctum fuerunt excommunicati, &c. *De ſent. excommunicat. in 6. cap. Venerabilibus. §. Poteſt.*

Abſolui poteſt ad cautelam, qui opponit ſe excommunicatum poſt legitimam appellationem factam, & hic antequam incipiat agere coram ſuperiore, ab eo debet abſolui. *ibid. §. finali.*

Abſolui non poſſunt ad cautelam à cenſuris, Ciuitates, Villæ, Terræ, &c. *De ſentent. excommunicat. in 6. cap. Præſenti.*

Abſolui poteſt ad cautelam excommunicatus (ab eo qui poteſt) ſi de ſententiæ iuribus dubitatur. *De ſent. excommunic. cap. Venerabili.*

Abſolutio ad cautelam dari poteſt, quando eſt dubium de ſola fama. *ibid. cap. Cum deſideres.*

Abſolui poteſt ad cautelam excommunicatus, vel interdictus ex contumacia, ſi det cautionem. *ibid. cap. Ex parte.*

Abſolutio ad cautelam dari poteſt ad effectum comparendi coram iudice, ſi ipſe ſit vocatus, ſed dat cautionem de parendo mandatis Eccleſiæ. *Concil. Later. 3. de excommunic. cap.2.*

Abſolutio à quo danda. Vide, *Appellatio à ſententia excommunicationis.*

Abſolutio à cenſura, &c. quomodo danda.

Abſolutio, cauſa probata dari non poteſt, niſi parti ſatisfiat. *De ſentent. excommunic. cap. Cum aliis.*

Abſolutio ab excommunicatione Papæ, quando dari poteſt ab Epiſcopo, vel alio.

Abſolui poteſt ab Epiſcopo percuſſor Clerici, ſi adſit impedimentum adeundi Papam; ſed eo ceſſante, tenetur adire. *De ſent. excommunic. cap. De cætero.*

Abſolutio iſta danda ab Epiſcopo, ſed percuſſor iurare debet, de adeundo Papam cum primum poterit. *ibid. & cap. Ex tenore.*

Abſolui poteſt ab Epiſcopo, qui leuiter percuſſit Clericum. *ibid. cap. Peruenit.* Legatus Papæ poteſt abſoluere percuſſorem Clerici. *ibid. cap. Ad eminentiam.* Epiſcopus poteſt abſoluere Monialem percutientem aliam. *ibid. cap. De Monialibus.*

Abſolui poteſt ab Epiſcopo, vel Legato Papæ percuſſor Clerici; ſi infirmus, impotens adire Papam; ſi mulier, vel ſenex. *ibid. cap. Ea noſcitur.* Equites Hieroſolymitani percuſſores Clericorum, niſi percuſſio ſit enormis poſſunt abſolui à ſuo Priore. *ibid. cap. Canonica.* Pueri impuberes percuſſores Clericorum poſſunt abſolui ab Epiſcopo, etiamſi petant abſolutionem iam facti puberes. *ibid. cap. finali.*

Abſolutio ob Clerici percuſſionem, Papæ reſeruata eſt, exceptis præfatis caſibus infirmorum, mulierum, puerorum, &c. *De ſent. excommunic. cap. Ea noſcitur.*

Abſolui non poteſt ab Epiſcopo percuſſor Clerici, etiamſi ſatisfecerit parti. *De ſent. excommun. cap. Quamuis.*

Vide, *Cardinales Legati.*

Vide, *Epiſcopus, &c.*

Abſolutio qua non committitur.

Abſolutio excommunicationis latæ à delegato Papæ, non committitur alteri iudici. *Conc. Later. 3. in append. p. 50. cap. 61.*

Abſolutus malè.

Abſolutus per vim, & extorſionem abſolutionis, nulliter eſt abſolutus, & incidit in excommunicationem. *De ijs, quæ vi metuvè fiunt in 6. cap. vnic.*

Abſolutus à Papa, ſi veram cauſam excommunicationis non expreſſit, ab ordinario remittendus eſt iterum ad Papam. *De officio Iudicis ordinarij, cap. Ex parte tua.* Sic abſolutus, niſi probet expreſſiſſe cauſam, debet ſe purgare. *ibid.*

Abſolutus de aliquo crimine non poteſt de eodem iterum accuſari. *De Accuſationibus, cap. De his.*

Abſolutus de aliquo crimine per colluſionem poteſt iterum de eodem accuſari. *De colluſione detegenda cap. fin.*

Abſolutus ex delegatione Papæ promittit, & iurat parere mandatis Eccleſiæ. *De ſent. excommunic. c. Ad hæc.*

Abſolutus ab inferiore ligantis, malè eſt abſolutus. *Nicolaus I. Epiſt. 10.*

Abſolutio inualida eſt, quando deficit animus abſoluentis. *Concil. Aquiſgran. ſub Ludouico Pio cap. 57.*

Abſolutio à quo petenda.

Abſolui debet à Papa Clericus participans in diuinis cum excommunicato. *De ſentent. excommun. cap. Significauit.* Item incendiarius. *cap. Tua nos. ibidem.*

Abſolui poteſt a quolibet confeſſario participans cum excommunicato, ſed non in crimine. *ibid. cap. Nuper à nobis.*

Abſolui debet à Superiore excommunicante quilibet excommunicatus, vel participans cum eo in crimine. *ibid. cap. Nuper à nobis.*

Abſolui poteſt ab Epiſcopo ſeruus eius excommunicatus. *ibidem cap. Relatum.* Excommunicatus à pluribus, quomodo abſoluendus. *ibid. cap. Officij.*

Abſolutio excommunicationis obtineri poteſt per excommunicatum excommunicatione minori, ſi habet facultatem. *De ſentent. excommun. cap. Duobus.*

Abſolutio à ligante petenda ſemper eſt, & non ab inferiore. *Nicolaus I. Ep. 10.*

Abſolutio ab excommunicationibus Papæ reſeruatis, ab eo eſt petenda. *Paulus V. conſtit. 63. Paſtoralis. Vrban. VIII. conſt. 62. Paſtoralis.* & omnibus alijs virtute cuiuſcumque priuilegij prohibetur ab eis abſoluere.

Abſolutio à caſibus reſeruatis, à Superiore reſeruante petenda. *Concil. Trid. ſeſſ. 14 c. 7.* alias nulla eſt.

Abſolutio excommunicationis ſemper petenda ab excommunicante. *Concil. Later. 3. de Pœnitentia cap. 4.*

Abſolutio ab excommunicatione iniuſta.

Non eſſe neceſſariam abſolutionem ſi excommunicatio ſit iniuſta, dicit vnus canon. *Cauſa 11. q. 3. c. Cui eſt illata.*

Abſolutione indiget etiam excommunicatus iniuſtè. *Concil. Lateran. 3. de appellat. cap. 21. de ſenten. excommunic. in 6. cap. Venerabilibus. §. ſanè.*

Abſolui poteſt à delegato, qui opponit ſe eſſe iniuſtè excommunicatum, & hoc etiam antequam probet. *De Offic. Iudicis deleg. cap. cum contingat.*

Abſolutionis forma, ſeu ritus.

Abſolutio à cenſuris, quo ritu danda eſt. *cauſa 11. quæſt. 3. cap. cum aliquis.*

Abſolutio ſolemnis à cenſura, quomodo danda. *Poſt Concil. Arauſic. 1. c. 2.*

Abſoluendi facultas.

Abſoluendi facultas delegati non poteſt ſubdelegari. *De offic. & poteſt. Iudicis deleg. c. vlt. §. fin.*

Abſoluendi facultas poteſt committi ab ordinario eam habente. *De off. Iudicis ordinarij cap. fin.*

Abſolutionum facultates conceſſæ Confraternitatibus reſtringuntur. *Clemens VIII. conſtit. 115. Quæcumque.*

Abſoluens pro pretio.

Abſoluens excommunicatum pro pretio, eſt ſimoniacus. *De ſimonia, cap. Ad aures.*

Abſoluenda mulier ſupponens partum.

Abſoluenda eſt mulier, quæ partum ſuppoſuit, vel ex adulterio alienum ſuſcepit, & ob metum non vult marito detegere. *De pœnit. & remiſſ. cap. Officij.*

Abſtinentia, & abſtinere.

Abſtinentia à cibis cœpit in Paradiſo. *diſt. 35. cap. 6. die.*

Abſtinentia à cibis, innumera bona parit. *De conſecr. diſt. 5. cap. Nihil enim, & cap. Ne tales.*

Abſtinentiæ iuſtitia, & meritum magis in animo eſt, quam in vſu. *diſt. 41. cap. Quod dicit.*

Abſtinentia nimia à cibo, vel potu, vel ſomno, eſt mala. *De conſecr. diſt. 5. cap. Non mediocriter.*

Abſtinendum à carnibus in Sabbatho. *ibid. cap. Quia dies.* Alijs quoque determinatis diebus abſtinendum eſt à carnibus. *De conſecrat. diſt. 3. cap. De eſu carnium.*

Abſtinere à carnibus in die Natiuitatis Domini, ſi venerit in feria ſexta, non damnatur, ſi fiat ob deuotionem. *De obſeruatione ieiuniorum, cap. Explicare.*

Vide, *Ieiunium.* Vide, *Cibi.*

Abutens.

Abutens poteſtate habita, amittit priuilegium. *Simplicius epiſt. 7. cauſa 11. qu. 3. cap. Priuilegium.*

Acci-

Accidens.

Accidentia panis, & vini manent in Sacramento Eucharistiæ sine subiecto. *Concil. Constantiense contra art. 1. Io. Vvicleff.*

Accidentia panis, & vini continent integrum corpus, & sanguinem Christi. *Concil. Constantiense sess. 13. c. 1.* vtrumque docet *Conc. Coloniense 2. par. 7. cap. 15. Concil. Trid. sess. 13. cap. 1. can. 1. & 4.* Vide, *Eucharistia*. Vide, *Panis.*

Acceptio personarum.

Acceptio personarum facienda non est in iudicijs, & causis. *De Regulis iuris in 6. reg. 12.*

Accessorium.

Accessorium sequitur naturam principalis. *De regulis iuris in 6. reg. 42.*

Accessorium non tenet, si non tenet principale, ad quod sequitur. *De fide instrum. cap. Inter dilectos, in fine.*

Accipiens, & accipere.

Accipiens quod tenetur restituere, dolo facit. *De regulis iuris in 6. reg. 59.*

Accipi non potest aliquid sacrum per pecuniam, & si accipitur est irritum. *causa 1. q. 3. cap. Ea quæ à Sanctis.* Vide, *Simonia*. Vide, *Sacra*.

Accipitres.

Accipitres teneri, & ali non possunt ab Episcopis. *Concil. Matisconense 2. cap. 13.*

Vide, *Clericis prohibita*. Vide, *Episcopi*.

Accusare cui permittitur.

Accusare aliqui possunt, & aliqui non, & qui. *causa 2. q. 1. cap. Prohibentur.* Hæreticus potest alium accusare. *2. q. 7. cap. Si Hæreticus.* Aliquando serui possunt accusare. *3. q. 11. cap. Neganda.*

Clericum accusare potest laicus pro iniuria, vel sua, vel suorum. *De testibus. cap. De cætero.*

Accusare desistenti ignoscitur. *2. q. 3. cap. Paulum.*

Accusare cui prohibetur.

Accusare prohibitum est omnibus, quibus prohibetur à lege sæculari. *6. q. 1. cap. Nos sequentes.*

Accusare non possunt honestos, infames, hæretici, malæ vitæ personæ, ac viles. *2. qu. 7. cap. Alieni, & cap. Non oportet, & 3. q. 4. cap. Nulli. 6. q. 1. cap. Si sacerdos. cap. Omnis verò. S. Anacletus ep. 2. Eutichianus ep. 2.*

Accusare nequeunt regulares. *2. qu. 7. cap. Placuit eorum, & cap. Nullus Monachus.*

Accusare non possunt incestuosi. *3. qu. 4. cap. Consanguineorum.* Neque excommunicati. *3. qu. 4. cap. Omnes, cap. Nullus. 4. q. 1. c. Definimus. cap. Quod autem. 6. q. 1. cap. Qui crimen. S. Fabianus ep. 1. Nicolaus I. in decret. cap. 11. 2. qu. 7. cap. In sancta.*

Neque Conspiratores. *3. qu. 4. cap. Conspiratores.*

Neque sacrilegus. *3. qu. 4. cap. Nulli.*

Neque homicidæ, adulteri, & alij criminosi. *3. qu. 5. cap. Constituimus.*

Neque suspecti, aut gratiosi. *3. qu. 5. cap. Similiter.*

Neque qui facilè litigant, aut ferunt inimicitias. *3. q. 5. cap. Nullus.*

Neque inimici. *3. q. 5. cap. Omnes. S. Fabianus ep. 2.*

Accusare non possunt Episcopum personæ viles. *2. q. 7. cap. Quærendum.*

Neque qui aduersus patrem armantur. *3. q. 5. cap. Omnes.*

Neque pœnitentes publici, neque bigami; neque qui seruiunt curiæ, neque qui sana carent mente; neque furiosi; neque inobedientes decretis Sanctorum. *6. q. 1. cap. Infames.*

Accusare non potest pupillus; nec stipendiarius; nec qui per pecuniam indicauit, vel accusauit; nec testes falsi; nec eorum subornatores; neque inopes habentes minus, quam 50. aureos; nec libertini contra patronos. *2. q. 1. c. Prohibentur. Eusebius ep. 3. Felix 2. ep. 1. cap. 14.*

Accusare non possunt maiores, viles personæ. *Calistus I. ep. 2.*

Accusare non possunt infames. *3. q. 4. cap. Alieni.*

Accusare non potest clericum persona suspecta in fide. *Iulius I. ep. 2. cap. 11.*

Accusare non possunt sacerdotes, serui, liberti; & infames. *Adrianus I. cap. 21.*

Accusare non possunt malefici; neque fures; neque raptores, neque sacrilegi, neque venefici, neque adulteri, neque qui magos consulunt. *Adrianus I. cap. 67.*

Accusare non possunt Catholicos hæretici. *Nicolaus I. in decretis cap. 11.* Neque suspecti in fide. *S. Fabianus ep. 3.* Vide, *Hæretici.*

Accusare non potest, qui iurauit stare mandato alicuius. *De accusationibus cap. Veniens.*

Accusare criminaliter non potest accusatus pendente accusatione. *De Testibus, &c. cap. Non debet.*

Accusare non possunt detractores Episcoporum. *S. Felix I. ep. 1. 3. q. 4. cap. Detractores.*

Accusare non possunt sponte crimina confitentes. *5. q. 1. cap. Illi qui, & cap. Qui ambulat.*

Accusare non potest Episcopum reus alicuius criminis. *4. q. 1. cap. Quid autem.*

Accusare non potest absens. *2. q. 8. cap. Per scripta. Telesphorus ep. decr.*

Accusare non potest aliquis per alium. *3. q. 8. c. absens per aliũ.*

Accusare non possunt sacerdotes, qui nequeunt ordinari sacerdotes. *2. q. 7. cap. Ipsi Apostoli. cap. Testes, cap. Sacerdotes.*

Accusare non possunt sortilegi, periuri, adulteri, incestuosi, venefici consulentes diuinos, &c. *Eusebius ep. 3. Felix 2. ep. 1. cap. 14. 3. q. 5. cap. Constituimus. 2. q. 7. c. Sacerdotes.*

Accusare non potest excommunicatus, siue laicus, siue clericus. *concil. Carthagin. 7. c. 1.* Qui excluduntur ab accusando in lege ciuili, excluduntur etiam in lege canonica. *6. q. 1. cap. Nos sequentes.*

Accusare non permissus, quid facere potest.

Accusare prohibitus potest suas causas tractare. *4. q. 6. cap. Illud, & cap. Omnibus.*

Accusare prohibitus potest se defendere. *2. q. 1. cap. Prohibentur.*

Accusari quis possit, & quis non.

Accusari non potest spoliatus rebus. *2. q. 2. cap. Nullus.*

Accusari non possunt Prælati, nisi à dignis, & non inferioribus. *concil. Nicæn. 1. ex Iulio cap. 18. & 24.* Vide, *Spoliatus*. Vide, *Episcopus, &c.*

Accusari non potest absens. *2. q. 8. cap. Per scripta. Telesphorus ep. decr.*

Accusari non potest maior, seu superior, à minore. *Fel. I. epist. 1. & causa 2. q. 7. cap. Maiorum.*

Accusari non possunt superiores à criminosis. *2. q. 7. cap. Præsumeret. Lucius I. ep. 2. Adrianus I. cap. 17. 2. quæst. 7. cap. Criminationes, concil. Nicæn. I. Ex Iul. cap. 18. & cap. 24.*

Accusari non possunt Christiani ab hæreticis, aut infidelibus, vel Iudæis. *2. quæst. 7. cap. Pagani.*

Accusari non possunt Episcopi electi à sedibus, nisi prius restituantur. *3. q. 1. cap. Episcopis. cap. Episcopi, & cap. Redintegrandi. q. 2. cap. cum Ecclesia, cap. Oportet, & cap. Si Episcopus.*

Accusari non potest de crimine, qui est absolutus ab illo. *De accusationibus. c. De his.*

Accusatio à quo, & quomodo fit.

Accusatio fieri non potest per alium. *3. q. 8. cap. Absens per nullum.*

Accusatio fieri non potest, nec audiri absente parte. *Telesphorus. ep. decret. 3. q. 9. cap. Accusari omninò.*

Accusa-

Accuſatio voce, & ſcripto facienda. 2. q.8. *cap. Per ſcripta. Concil. Lateran.* 4. *can.*8. & ſine ſcripto recipi non poteſt. *concil. Lateran. ibid.* 2. q. 2. *cap. Relatum.* q.8. *cap.vlt.*

Accuſatio clericorum debet fieri perſonaliter, alias non recipienda. *Adrian.I.c.*9. & 10. *in Epiſt. decr.*

Accuſatio clericorum recipi nequit, ſine legitimo accuſatore. *Damaſus ep.*7. 5. q.2. *cap.Relatum.*

Accuſatio fieri debet in perſona, & præſentialiter. *Damaſus ep.*7. 3. q.9. *cap. Qui accuſat.*

Accuſationis capitula danda ſunt accuſato. *concil. Later.* 4. *can.*8.

Accuſatio non eſt neceſſaria in notorio. *De accuſationibus. cap. Euidentia* 2. q.1. *cap. Manifeſta, & c.qua Lotarius.*

Accuſatio in cauſa matrimoniali facienda perſonaliter. *Qui matrimonium accuſare, &c. cap. A nobis.*

Vide, *Matrimoniales cauſa.*

Accuſatio quando non recipienda.

Accuſatio contra Prælatos, ſeù ſuperiores, non facilè admittenda. *concil. Later.* 4. *can.*8.

Accuſator.

Accuſator facta publica denunciatione intra 40. dies comparere debet ad probandum. *concil. Lateran.* 3. *in appendic. par.*50. *cap.*65.

Accuſator præſentialiter debet accuſare. 2. q.8. *cap.Per ſcripta. Damaſus epiſt.*7.

Accuſator non poteſt accuſare criminaliter per alium, ſed debet hoc facere per ſe ipſum. *Adrianus I.c.*38. 3.*quaſt.*9. *cap. Qui accuſat.*

Accuſator non eſt audiendus abſente parte. *Teleſphor. epiſt. decret.* 3. q.9. *cap. Accuſari omnino. c. Accuſatori. cap. Abſente. & cap. Qui accuſare. &* 5. q.2. *cap. Relatum.*

Accuſator ſequitur in iudicio. *Eleutherius ep. decret. cauſa* 2. q.1. *cap. Nihil contra.*

Accuſator dicitur, quaſi cauſator, quia appellat reum ad cauſam. *De verbor. ſignific. cap. Forus.*

Accuſator ſine ſcripto non recipiatur. *Caliſtus I. ep.*2. *cauſa* 2. q.8. *cap. Accuſatorum.* 5. q.2. *cap. Relatum.*

Accuſator non poteſt eſſe iudex, aut teſtis. *Poſt epiſt.*1. *Alexand.I. Damaſus ep.*4. *cauſ.*4. q.4. *cap. Nullus vmquam. cap. Nullus introducatur.*

Accuſator deficiens in accuſatione pœnam talionis incurrit. *Damaſus ep.*4. *& poſt ep.*7. *c.*1. 2. *quaſt.*3. *cap. calumniator. Adrianus I. cap.*52.

Accuſatore cadente, adhuc purgare ſe debet infamatus. *concil. Lateran.* 3. *in append. p.*50. *c.*65.

Vide, *Purgatio.*

Accuſator tenetur ſe ſubſcribere ad pœnam talionis. 4. q.4. *cap. Nullus introducatur.*

Accuſator Epiſcopi, ſi eſt clericus fit infamis. 3. *quaſt.*4. *cap. clericus.*

Accuſatoris qualitates diſcutiendæ, an inops, vel inimicus. 2. q.1. *cap. In primis.*

Accuſator criminalis non poteſt per procuratorem proſequi. *De accuſationibus. cap. Veniens.*

Accuſator de Simonia eſſe poteſt quilibet, ſiue ſeruus, ſiue criminoſus, ſiue meretrix, &c. *De Simonia. cap. Tanta.*

Vide, *Simonia.*

Accuſatore non exiſtente legitimo, fatigari non debet accuſatus. *De accuſationibus cap.*1.

Accuſator qui, & quando repellitur, & quando non.

Accuſator indignus, & aliàs illegitimus, in crimine læſæ Maieſtatis admittitur. *concil. Tolet.* 6. *cap.*11.

Accuſator clericorum non admittitur, niſi conſtet de vita eius, & fide probata. *Adrianus I. cap.*4. & 15. *Euariſtus ep.*2. 2. q.7. *cap. Non eſt. Higinius ep.*1. *concil.Chalcedon. can.*21. *diſt.*1. *cap. clericos.* 2. q.7. *cap. clericos.*

Accuſator facile litigans non recipitur. *Adrian. I. cap.*54.

Accuſator procedens de domo, in qua facile ſibi poteſt imperari, non admittitur. *Nicol. I. tit. de Iudicijs. c.*12.

Accuſator vilis, infamis, &c. repellitur, excepta cauſa Simoniæ. *De Simonia. cap. Tanta.*

Accuſator falſus non recipiendus, ſed ab Eccleſia reijciendus. *Poſt conc. carthag.*4. *cap.vnic.*

Accuſator ſuſpectus non eſt audiendus. *concil. Nican. I. ex Iulio c.*11. *Anacletus ep.*2. 3. q.5. *cap. accuſatores.*

Accuſator de domo inimici prodiens non recipiendus. *concil. Nican.I.ex Iul. cap.*11.*concil. Rom. ſub Symmacho.* 3. q.5. *cap. accuſatoribus. Anacletus ep.*2.

Accuſator clerici in multis, ſi deficit in vno, non eſt admittendus in alijs. *concil. carthag.* 7. *c.*3. *concil. Afric. c.*97.

Accuſator eſſe non poteſt, qui eſt ſuſpectæ fidei. *Pontianus ep.*2. 3. q.5. *cap. Suſpectos.*

Accuſator complex, ſeù ſocius criminis non admittitur. *Dionyſius ep.*2. 3. q.4. *cap. alieni.*

Vide, *Heretici.*

Accuſator inimicus non eſt recipiendus. *concil. Roman. ſub Symmacho.* 3. q.9. *c.accuſatoribus.* Vide, *Inimicus.* Vide, *Teſtis.*

Accuſatores, quos reijcit ſæculum, reijcit Eccleſia. *Teleſph. epiſt. decret. Adrianus I. cap.*11. 3. q.5. *cap.accuſatores, &* 6. q.1. *cap. Nos ſequentes.*

Accuſator criminoſus non poteſt recipi. *Adrian.I. c.*68.

Accuſator Epiſcopi non poteſt recipi, ſi eſt criminoſus, infamis, adulator, calumniator, ſceleratus, litigioſus. *Iul. I. ep.*2. *c.*53. *Felix I. ep.*2. *c.*14. 3. q.5. *cap. Similiter.*

Accuſatores Prælatorum non facilè recipiantur. *concil. Lateran.*4. *c.*8. *de accuſat. cap. Qualiter.*

Accuſator Epiſcopi recipi non poteſt ſine tribus, aut duobus teſtibus. 2. q.7. *cap. accuſatio.*

Accuſator Epiſcopi Laicus non recipiendus. 2. q.7. *cap. Non eſt à plebe. cap. Nullus Laicus. cap. Laici. cap. Sicut. cap. decretum eſt. cap. Sacerdotes.* Si deficit in probando.

Vide infra, *Accuſator non probans.*

Accuſator non admittitur ille, qui in cauſa Epiſcopi defecit. 4. q.6. *cap. Si accuſatorum, & cap. Quod ſi, &* q.4. *cap. Illud. cap. Omnibus, &c.*

Accuſator non poteſt eſſe laicus in cauſa clerici. 2. q.7. *cap. Non eſt. cap. Nullus Laicus. cap. Laici. cap. Sicut. cap. Decretum eſt. & cap. Sacerdotes.* Quare Laicus non poteſt accuſare Clericum. *ibid. cap. Laicis.*

Accuſator non admittitur, niſi præſente reo. 3. q.9. *cap. accuſatori. cap. Abſente.*

Accuſator, qui ſit ſimul teſtis, vel iudex, non admittitur. 4. q.4. *cap. Nullus vmquam, & cap. Nullus introducatur.*

Accuſator habitans cum inimicis accuſati non eſt legitimus. *de accuſat. cap. Repellantur.*

Accuſatus non poteſt accuſare. Vide, *Accuſatus.*

Accuſator falſus, vel non probans.

Accuſans falsò clericum, vel Epiſcopum, ſi non probat, nec in fine debet accipere communionem. *Poſt epiſt.*7. *Damaſi cap.*2. 2. q.3. *cap. Si quis Epiſcopum.* Fitque infamis. *Stephanus epiſt.*1. *Caius epiſt.*1. *Adrian. I. c.*24. 6. q.1. *cap. Infamis.* 5. q.6. *cap. Omnis.*

Accuſans, & non probans, incurrit pęnam talionis. *concil. Bracharenſe* 2. *cap.*8. *Adrian.I. cap.*24. & 52. 2. q.3. *cap. calumniator. cap. Qui non probauerit.* 5. q.6. *cap. Qui calumniam. cap. Quia iuxta.*

Accuſator falſus, quomodo tractandus, ſi accuſatus patitur. *de accuſat. cap. accuſaſti.*

Accuſans innocentem, ſi eſt clericus, & conſtet de innocentia accuſati, eſt degradandus, ſi ſæcularis, excommunicandus. *concil. Matiſcon.*1. *cap.*18. Vſque ad mortem ſit excommunicatus. *concil. Eliberit. cap.*75. *Adrianus I. cap.*62. 3. q.11. *cap. Eos.* 5. q.6. *cap. Epiphaniam.* Secus ſi ſatisfaciat. 3. q.11. *cap. Eos.*

Accuſans falsò clericum, excommunicandus eſt, ſi conuincitur de falſitate. 5. q.6. *cap.vlt.*

Accuſator Epiſcopi, ſi deficit in probando, non admittitur amplius ad cauſas, niſi proprias ciuiles. 4. q.7. *cap. Si accuſatorum. & cap. Quod ſi. &* 3. q.10. *cap.vlt.*

Accu-

Accusator clerici deficiens in vno, amplius non admittitur. 3. q. 10. *cap. Placuit*.
Accusator condemnandus in expensis, si reus se purgat. *De accusat. cap. Veniens*.

Accusatoris obligatio.

Accusator tenetur probare. 2. q. 8. *cap. Qui crimen*. 2. q. 7. *cap. Si quis Episcopus, Presbyter. causa* 6. q. 5. *cap.* 1. *&* 2.
Accusator tenetur se subscribere ad pœnam talionis. 4. q. 4. *cap. Nullus introducatur*. *De accusat. cap. Super hoc*. Et quare, *ibid.*
Accusator in scriptis tenetur dare accusationem. 2. q. 8. *cap. Accusatorum, cap. Sciant. cap. Quisquis*.
Accusator præter scripta debet in persona se conferre ad iudicem. 5. q. 2. *cap. Relatum* q. 8. *cap. vlt.*
Accusator condemnatur in expensis, si accusatus se purgat. *De accusat. cap. Accedens*.
Accusans clericum si non probat per tres, vel saltem duos testes, excommunicatur. 2. q. 4. *cap. Placuit*.

Accusans vel desistens accusare ob pecuniam.

Accusator accusans ob pecuniam; vel desistens accusare ob pecuniam puniendus est exilio, vel durius; & tenetur restituere. 1. q. 1. *c. vlt.* & nunquam potest esse iudex, aut testis. *ibid.*

Accusatore desistente.

Accusatore desistente ab accusatione, potest iudex ex officio procedere in causa. *De collusione detegenda cap.* 1. *& cap. crimina*.
Accusatore desistente, quia fecit pacem cum accusato, adhuc iudex debet prosequi in causa. *ibid. c. crimina*.
Accusatore cadente, adhuc purgare se debet accusatus. *Concil. Later.* 3. *in appendice par.* 50. *cap.* 65.

Accusator quando non publicandus.

Accusatores in causa hæresis non publicantur, si adsit periculum. *De hæreticis in* 6. *cap. Statuta*. In casu periculi quid agendum. *ibid.* Et quid cessante periculo. *ibid.*

Accusatus.

Accusatus etiamsi non sit conuictus, vel accusator deficiat, adhuc tenetur se purgare canonicè. *Concil. Lattran.* 3. *in append. par.* 50. *cap.* 65. *idem tit. de simonia cap.* 13. *&* 15. *Concil. Londin.* 1. *cap.* 12.
Accusatus, & non conuictus, si dum se purgat deficit, habetur vt reus. *Concil. Later.* 3. vbi supra. *De simonia cap.* 13. *&* 15.
Accusatus non conuictus, quomodo, & per quos debet se purgare. Vide, *Purgatio canonica*.
Accusatus non conuictus si se purgat absoluitur à nota infamiæ. *Concil. Later.* 3. *in append. par.* 50. *cap.* 65.
Accusatus, in foro proprio est audiendus. *causa* 3. q. 6. *cap. Si quis, & cap. Pulsatus*.
Accusatus, simul cum accusante debet esse. *causa* 3. q. 9. *cap. Necesse est*. *Zosimus ep.* 4.
Accusatus criminaliter nequit se defendere per alium. 5. q. 3. *cap. In criminalibus. cap. Quia Episcopus*. *Adrianus I. cap.* 38.
Accusatus non potest ante sententiam discedere. 8. q. 4. *cap. Nonne directa*.
Accusatus non tenetur respondere, nisi vocetur. *Damasus ep.* 4. *&* 7.
Accusatus iudicari debet in prouincia, in qua est. *Eleutherius epist. decret.* 3. q. 6. *cap. Si quis Clericus*; *cap. Vnaquæque, & cap. Neminem*.
Accusatus debet audire, quæ contra illum dicuntur, eique dandi sunt articuli. *Damasus epist.* 7. *causa* 5. q. 2. *cap. Relatum est*.

Accusatus de crimine si non comparet non priuatur communione, nisi prius vocetur ad dicendam causam, quare non comparuit, & doceat de impedimento. *Adrian. I. cap.* 5. 4. q. 5. *cap. Quisquis*.
Accusatus non potest puniri, nisi conuincatur. *Nicolaus I. cap.* 86.
Accusatus potest appellare si iudicem habet suspectum. *Adr. I. cap.* 7.
Accusati qualitates in iudicio discutiendæ. *concil. carthag.* 4. *cap.* 96.
Accusatus non potest alium accusare, nisi prius se purget à suo crimine. *Stephanus I. ep.* 2. *causa* 3. q. 11. *cap. Neganda*. 6. q. 1. *cap. Qui crimen, de testibus, cap. Non debet*.
Accusatus de simonia, pendente causa suspenditur à Missa dicenda. *De simonia, cap. Accusatum, & cap. Quotiens*. Et talis accusatus si non conuincitur, tenetur se purgare; & si deficit in purgatione, habetur pro conuicto. *De simonia, cap. De hoc autem*.
Accusato credendum non est; cum alium accusat, nisi prius se purget. 3. q. 11. *cap. Neganda, cap. Non est credendum. cap. Prius est, & cap. Quod autem*. *Calist. I. epist.* 2.
Accusatus de simonia potest excipere de conspiratione, & de inimicitia tantum, sed non de alijs. *De simonia, cap. Licet Heli, & cap. Per tuas*.
Accusatis pluribus de adulterio, si vnus fateatur, alter verò neget; negans tenetur se purgare. 2. q. 5. *cap. Interrogatum est*. Et qui confessus est, pœnitentiam subeat. *ibidem, & concil. Salengunstadiense. cap.* 14.
Accusatis pluribus de adulterio, si vnus pro omnibus velit purgare, eo cadente omnes cadunt. 2. q. 5. *cap. Statuit. concil. Salengunst. cap.* 14.
Accusatus criminaliter, pendente accusatione non potest ordines suscipere. *De testibus. cap. Non debet*. Neque ad alia promoueri. *De accusationibus cap. Omnipotens*.
Accusatus criminaliter pendente accusatione non potest esse testis. *De testib. cap. final. Non debet*.
Accusatus fatigandus non est, si accusator non est legitimus. *De. accusationibus cap.* 1.
Accusatus de percussione clerici, si est occulta percussio, potest appellare; si notoria, non potest. *De appellat. cap. Peruenit ad nos, cap. consuluit, cap. Suggestum*.
Accusato Prælato de dilapidatione Ecclesiæ, &c. interdicitur ei potestas alienandi. *De accusat. cap. fin.*
Accusato danda sunt omnia capitula, in quibus accusatur, nomina, & dicta testium, vt possit se defendere (excepto casu hæresis, vt supra, quia in hoc non dentur nomina.) *De accusationibus, cap. Qualiter*.
Accusatus non potest accusare, nisi prius se purget. *Stephanus I. epist.* 2. 2. q. 2. *cap. Neganda*. Vide, *Reus*.

Acefali clerici.

Acefali clerici, nisi sub aliquo Episcopo sint, excommunicentur. *concil. Regiaticinum cap.* 18.

Acolitus.

Acolitus ordinatur per traditionem ceroferarij, & vrcei vacui. *concil. carthag.* 4. *cap.* 6. *dist.* 23. *cap. Acolitus*. Vide, *Ordinatio*.
Acolitus non potest ordinari à Presbytero. *Gelasius I. ep.* 9.
Acolitus idem est, ac ceroferarius. *dist.* 21. *cap. cleros*.
Acoliti officium est accendere, & portare luminaria in Ecclesia, in signum lætitiæ, & veritatis. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap.* 5. *post conc. Tolet. cap.* 8. *dist.* 25. *cap. Perlectis*.
Acolitus non potest dispensare Eucharistiam *dist.* 24. *c. Nullus*.
Acolitus præparare debet omnia, quæ sunt necessaria ad sacrificium, & Eucharistiam. *dist.* 25. *cap. Perlectis. concil. Mediolan.* 1. *par.* 2. *tit. de Acol.*
Acolitus non potest tangere vasa sacra. *concil. Rom. sub Syluestro, cap.* 9. Vide, *Vasa*. Vide, *Sacra*.
Acolitus non potest damnari, nisi per septem testes. *concil. Rom. sub Syluestro cap.* 3.

Acoli-

Acolitus diacono, & ſubdiacono miniſtrantibus inſeruit, lumina accendit, & defert, vrceos cum vino, & aqua præparat. *concil. Medial. 1. par. 2. tit. de Acolito.*

Acolitatus eſt ordo. *concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 2.* Eſt ordo minor, *ibid.* Vide, *Ordo*. Vide, *Clerici*.

Actor.

Actor ſequitur forum rei. *concil. Later. 3. de teſtib. cogend. c. 7. 11. q. 1. cap. Experientia.*

Actor non tenetur iurare, ſi plenè probat. *De probat. cap. Sicut conſuetudo.*

Actor, & reus probant in communi iudicio; & ſi pariter probant, reus abſoluitur. *de probat. cap. Ex literis.*

Actor non poteſt exigere à reo ſcripturas contra reum. *de probat. cap. 1.*

Actor non admittitur ad litigandum, niſi det libellum in ſcriptis. *De libelli oblatione cap. 1.*

Actor citans, & non comparens in termino, tenetur ad expenſas eò vſque factas à reo. *Concil. Lugd. gener. 1. de dolo, & contum. in 6. c. 1.*

Actori non comparenti in termino in quo citauit, non conceditur alia citatio, niſi cauerit, quod comparebit in termino, *ibid.*

Actore contumaci, teſtes recipi debent, & ſententia ferri, etiam lite non conteſtata. *De dolo, & contumac. c. cauſam.*

Actor contumax condemnandus eſt in expenſis. *De dolo, & contum. in 6. cap. 1.*

Actor non poteſt eodem tempore plures lites mouere coram pluribus iudicibus contra reum, & præſertim ſi iudices diſtent; alias literæ impetratæ ſunt nullæ, & tenetur ad expenſas rei fatigati. *concil. Lugdunenſ. 1. gener. de reſcript. in 6. cap. Diſpendia.*

Actor non admiſſus in poſſeſſionem decretam pro ſe, poſt annum efficitur poſſeſſor. *De dolo, & contum. c. contingit.*

Actori non licet, quod nec reo licet. *de reg. iur. in 6. reg. 32.*

Actor non poteſt eſſe iudex in cauſa, in qua eſt dubium, an aliquid debeat ſoluere. *concil. Oxonien. 1. c. 24.*

Actor tenetur in libello declarare rem, de qua litigat. *de libelli oblat. cap. Significantibus.*

Actor tenetur in libello clarè exponere factum, non nominationis. *de iudic. c. Dilecti filij.*

Actor excommunicatus non poteſt agere. *Honor. I. ex Cirone, de exceptionib. c. 4. & de excep. cap. A Nobis. De iudicijs, cap. Intelleximus.*

Actor poteſt compelli ad reſpondendum in cauſa reconuentionis à iudice delegato. *de mutuis petitionibus, cap. 1.*

Actor obtinens poſſeſſorium coram iudice non tenetur coram eo reſpondere de proprietate, ſi eſt alterius fori. *de iudic. cap. Significauerunt.*

Actor poteſt mitti in poſſeſſionem cauſa cuſtodiæ, ſi lite non conteſtata reus eſt contumax. *Vt lite non conteſt. cap. Tua fraternitatis.*

Quando poteſt mitti in poſſeſſionem lite non conteſtata, *ibid. cap. Quoniam, §. in alijs.*

Actor excommunicatus aliquando repelli non poteſt ab appellatione, per exceptionem excommunicationis. *de probationibus, cap. Significauerunt.*

Actori deficienti in probatione, quando poteſt ei dari iuramentum. *de iureiurando, cap. fin. §. ſanè.*

Actore non probante, reus abſoluitur. *Vt Eccleſiaſtica beneficia, &c. cap. vnic.*

Actore, & reo eiuſdem ciuitatis exiſtentibus, neuter conueniatur extra eam. *de reſcrips. in 6. cap. Statutum §. cum verò.*

Actor non poteſt trahere reum extra locum rei, vel ad aliam Ciuitatem Diœceſis, quæ non ſit actoris, vel diſtat à loco rei vltra vnam dictam. *ibid.*

Actor excommunicatus, à iudice eſt repellendus ex officio, etiamſi reus non opponat. *De excep. in 6. cap. 1.*

Actor petens rem ex certa cauſa, ſi cauſam non probat, ſuccumbit. *De ſent. & re iudicata, cap. Abbate.*

Actore petente rem in genere ſine expreſſione cauſæ, quomodo debet ſe gerere iudex in tota cauſa, *ibid.*

Actor non poteſt mitti in poſſeſſionem abſente reó. *concil. Later. 3. in append. de dolo, & cap. can. 1.*

Actor calumniator tenetur ad expenſas. *ibid. can. 2.*

Acta.

Acta iudiciorum facienda ſunt per duos viros idoneos, vel per notarium. *De probat. cap. quoniam.*

Acta, & ordinatoria litis facta coram primo iudice, valent etiam coram ſecundo. *de probat. cap. cum bone.*

Acta in cauſa debent per copias dari partibus; ſed originalia penes notarium maneant. *ibid. cap. Quoniam, concil. Later. 4. can. 38.*

In actis omnia ſcribenda ſunt, dilationes, citationes, petitiones, exceptiones, interrogationes, confeſſiones, teſtium depoſitiones, inſtrumentorum productiones, interlocutiones, appellationes, renunciationes, & alia ſimilia. *de probationibus, cap. Quoniam. concil. Later. 4. can. 38.*

Actus legitimus.

Actus legitimi non accipiunt conditionem, neque diem. *De reg. iuris in 6. reg. 50.*

Adam, & eius peccatum.

Adam peccando non ſolum ſe, ſed totum genus humanum læſit. *concil. Dioſpolit. c. 2. Mileuit. cap. 3. Africanum cap. 77. Gelaſ. 1. epiſt. 6. concil. Arauſic. 2. cap. 2.*

Adam peccans in Paradiſo, ſtatim perdidit ſanctitatem, & iuſtitiam. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decret. de peccato originali.*

Nec ſibi ſoli perdidit ſanctitatem, & iuſtitiam, ſed etiam poſteris. *concil. Trident. ibid.*

Adam ſi non peccaſſet non fuiſſet, mortuus. *concil. Dioſpolit. cap. 1. Mileuit. cap. 1. Africanum cap. 76.*

Nec erat moriturus ex neceſſitate naturæ. *De conſecrat. diſt. 4. cap. placuit, vt quicumque.*

Adamo peccante, tam anima, quam corpus mutata ſunt in deterius. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decret. de peccato originali*

Adæ peccato humana natura tota fuit maculata. *Gelaſ. I. ep. 6.*

Adam peccans incurrit iram, & indignationem Dei. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decret. de peccato originali.*

Adam cum peccauit, tunc mortem animæ incurrit. *Gregorius I. lib. 5. epiſt. 14. l. 6. epiſt. 11.*

Adam peccans, in totum genus humanum transfudit peccatum, quod eſt mors animæ, & pœnam corporis. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decr. de peccato originali.*

Adam per peccatum perdidit immortalitatem. *Gregor. I. lib. 12. epiſt. 31.*

Adæ peccatum origine eſt vnum, ſed transfuſum ad omnes homines, vnicuique eſt proprium. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decret. de peccato origin.*

Adæ peccato omnes poſteri innocentiam perdiderunt. *Celeſt. I. ep. 1. cap. 4.*

Adam per peccatum poſitus eſt ſub captiuitate diaboli. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decret. de peccato originali.*

Adæ peccatum, & quò ad culpam, & quò ad pœnam corporis tranſijt ad omnes poſteros. *concil. Arauſic. 2. cap. 2.*

Adæ peccato homines facti ſunt ſerui peccati. *concil. Trid. ſeſſ. 5. in decr. de peccato originali.*

Adæ peccatum totum hominem ſecundum corpus, & animam commutauit, ſalua remanente libertate. *concil. Arauſic. 2. cap. 1.*

Adæ peccato homines poſiti ſunt ſub poteſtate Diaboli. *concil. Trident. ſeſſ. 5. cap. 1.*

Adam mortuus in anima per peccatum, per pœnitentiam in vitam rediit. *Greg. I. lib. 6. ep. 31.*

Adam ſtatim poſt peccatum eiectus eſt de Paradiſo, vt ageret pœnitentiam. *diſt. 1. de Pœnit. c. 80. Adam.*

Adam erat Dei confabulator, ciuis Sanctorum, & complantatus virtutibus, antequā peccaret. *de pœn. diſt. 2. c. 34. Primus.*

Adam per peccatum perdidit imaginem Dei quò ad gratiam, & gloriam. *De peniten. diſt. 2. c. 34. Primus, & cap. 35. Illa anima.*

Adam

Adam ante peccatum erat nudus corpore, non animo. *De pœnit. dist. 1. cap. 38. Sed nec, & cap. 39. Vt cognouerunt.*

Adæ peccato liberum arbitrium hominis non est extinctum, sed imminutum. *concil. Trid. sess. 6. cap. 1.*

Adam Deo inspirante, dixit illa verba: *Relinquet homo patrem, & matrem, &c. & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna.* 35. *quæst. 10. cap. Fraternitas, & concil. Trid. sess. 24. cap. 1.* Vide, *Homo.*

Adiutorium Dei.

Adiutorium Dei est causa cur benè cogitet homo, & abstineat à malo. *concil. Arausican. 2. cap. 9. Innoc. I. ep. 24. &* 25.

Adiutorium Dei etiam pro renatis est implorandum, vt in bono perseuerent. *concil. Arausic. 2. cap. 10.*

Absque diuino adiutorio nullus potest à peccato resurgere. *Cælestinus 1. epist. 1. cap. 4.* & hoc adiutorium est per Christum. *ibid.*

Adiutorium Dei ad bene operandum semper est à Deo petendum. *Innocent. I. ep. 24. &* 25.

Vide, *Gratia Dei.* Vide, *Auxilium.*

Administrator, & administratio.

Administrator malus rerum Ecclesiæ, est remouendus. 3. *q. 6. cap. Qui ea.*

Administrator Ecclesiæ cathedralis potest in iurisdictione omnia, quæ potest Episcopus excepta alienatione immobilium. *De electione in 6. cap. Is cui.*

Non potest sacramenta, nec sacramentalia, quæ pertinent ad Episcopum ministrare, nisi ipse sit Episcopus, *ibid.*

Administratio temporalium non conceditur regulari a Papa; & si conceditur, præsumitur falsa. *De confirmat. vtili, & cap. Ad nostram.*

Admissus.

Admissus ad agendum admitti debet etiam ad excipiendum. *De regulis iuris in 6. reg. 71.*

Admissus semel ad officium, sine assensu admittentis non potest ab eo amoueri. *concil. Colon. 2. part. 4. cap. 13.*

Aduena.

Aduenæ excipiendi, & honorandi ab Ecclesiasticis pro dignitate. *lib. 2. const. Apost. cap. 58.*

Vide, *Peregrini.*

Aduentus.

Aduentus tempore est ieiunandum. *De obseruat. ieiunior. cap. consilium.*

Aduersarij.

Aduersario gratiæ se submittens, non dicitur renunciare iuri suo. *de renunciat. cap. Veniens.*

Adulantes.

Adulantes peccatoribus puluillum ponunt sub capite eorum. *dist. 46. cap. Sunt nonnulli.*

Adulatores, si sunt clerici, deponendi sunt. *dist. 46. c. cleric.*

Adulator nulliter per adulationem procurat gradum Ecclesiasticum. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 38.*

Adulter, & adulterans.

Adulter ille est, qui viuente vxore aliam mulierem carnaliter cognoscit. 32. *q. 5. cap. Puto christianum.*

Adulter per septem annos debet pœnitere. *Zachariæ ep. 7. cap. 25. concil. Lucense 2. cap. 76. Arausic. 1. cap. 20. Vermat. 1. c. 24.* Per quinque annos, dicit *concil. Elibert. c. 69.*

Adulter est excommunicandus. *conc. Andegauense, c. 6.*

Adulterans conscio marito, neque in fine communicet. *concil. Elibert. c. 70.*

Adulterans cum Gentili, vel Iudæa, excommunicetur: & si ab alio detegitur, post quinquennalem pœnitentiam reconcilietur. *concil. Elibert. c. 58.*

Adulter est, qui post vxorem dimissam, ea viuente aliam ducit: & ipsamet ducta, est adultera. *Innocent. 1. ep. 8. c. 6.*

Adulterans mulier si occidit fœtum conceptum, nec in fine communicet. *concil. Elibert. c. 63.*

Adulter clericus, quomodo puniendus.

Vide, *clericus.*

Adulter vir grauius puniendus, quam mulier. 32. *q. 6. cap. indignanter, & cap. Non mœchaberis.*

Adulter accusatus de adulterio, lite pendente non est priuandus possessione. *Vt lite pendente, cap. Laudabilem.*

Adulter coniux non potest alium impetere de adulterio, si probatur, quod ipse sit adulter. *de adulterijs, cap. intelleximus, & cap. finali.*

Adulter si lite non contestata est contumax, potest excommunicari. *Vt lite non contestata non procedatur, cap. 1.*

Adulter accusans de adulterio, coram Ecclesiastico agat, si accusat, vt separetur. *De procuratoribus, cap. tua fraternitati.*

Adulter accusans coram iudice Ecclesiastico, vt separetur, non tenetur ad talionis pœnam; sed tenetur subscribere, & potest per procuratorem agere. *ibid.*

Adulter accusans coram iudice sæculari, non potest agere per procuratorem, sed immediatè debet accusare, & se subscribere ad pœnam talionis. *De procuratorib. cap. Tua fraternitati.*

Adulter maritus viuente vxore non potest aliam ducere. *concil. Nannetense c. 12. Triburiense 1. c. 26.* 32. *q. 7. c. Licitè, cap. Hi verò, &c. ibi.*

Adulteri Diaconi, vel Presbyteri non possunt restitui in pristinum. *dist. 50. cap. Si quis diaconus, & cap. Quicumque.*

Adulter non habens vxorem per quinque annos pœniteat. *concil. Nannetense 1. cap.* 14. Similiter mulier si non habet virum, *ibid.*

Adulter tenens concubinam pulsa vxore, vel ea retenta, excommunicetur, nisi eam pellat. Quod si per mensem manserit in excommunicatione, etiamsi in morte absoluatur, careat Ecclesiastica sepultura. *concil. Rauennaten. 2. sub Clement. V. cap. 29.*

Adulter dimissa vxore potest iterum eam recipere post pœnitentiam publicam septem annorum. *concil. Nannetense 1. cap. 12.* Sic & vxor dimittens virum. *ibid.*

Adulteri de adulterio accusati, si vnus assumit onus purgandi etiam pro alio, altero cadente vterque est reus habendus. *concil. Salengunstadiense cap. 14.*

Adulter, qui vt suam libidinem libere expleat procurat carcerari maritum alicuius, vel consanguineos mulieris vltimo supplicio puniendus est. *Sixtus V. const. 46. cap. Ad compescendam.*

Vide, *Vir.* Vide, *Vxor.* Vide, *coniux.* Vide, *Matrimonium separat.* Vide, *Accusat.*

Adultera.

Adultera, nec etiam mortuo marito potest coniungi cum adultero. 31. *q. 1. c. 1. cap. Illud verò, & cap. Relatum est.* 32. *q. 7. cap. Hi verò.*

Adultera, post pœnitentiam potest coniungi cum adultero, dummodo non fuerit causa mortis sui viri. 31. *q. 1. cap. Si quis viuente.*

Adultera mortuo viro non potest alium ducere. 32. *q. 7. cap. Hi verò.*

Adultera vxor dimittenda à viro. 32. *q. 1. cap. Dixit Dominus,* 34. *q. 5. cap. Ego dixi.*

Adulteræ se commiscens vir, peccat grauiter. 34. *q. 5. cap. Ego dixi.*

Adultera dimissa, non potest vir aliam ducere. 34. *q. 5. cap. Ego dixi.* 32. *q. 7. cap. 1. 2. & 3. &c. ibid.*

Adultera post pœnitentiam à viro recipienda. 34. *q. 5. cap. Ego dixi.* 32. *q. 1. cap. Benedicto, & cap. Quod autem.*

Adulteram non dimittens peccato consentit. 32. *q. 1. cap. Sicut crudelis.*

Adulteram vxorem cognoſcens carnaliter, per duos annos pœniteat. 32. *q.* 1. *cap. Si quis vxorem.*

Adultera non poteſt aliquid exigere de bonis mariti. *De conſuetudine cap. Ex parte noſtra.*

Adultera ſi accuſetur coram iudice ſæculari, immediatè, & non per procuratorem, eſt accuſanda, & accuſans ſe ſubſcribit ad pœnam talionis. *De procurat, cap. Tua fratern.*

Adulteram accuſans coram iudice Eccleſiaſtico, vt ſeparetur, non tenetur ſe ſubſcribere ad pœnam talionis, & per procuratorem poteſt accuſare, *ibid.*

Adultera, quam maritus non vult reconciliare, ad clauſtrum cum religioſis mulieribus cogenda eſt intrare. *De conuerſ. coniugatorum, cap. Gaudeamus.*

Adultera vxor ſi per adulterium ſeparatur, perdit dotem viri. *De donat.quæ fiunt, &c. cap. Plerumque.* Vide, *Vxor adultera.*

Adultera vxor poteſt à marito recipi, ſed non ſępè. *De adulteriis, &c. cap. Si vir.*

Adultera tenetur ſe purgare, & eam impediens, eſt excommunicandus. *Greg. VII. lib.* 1. *ep.* 48.

Adultera ſeparata, ſi impudicè viuit, pœna mortis punienda. *Sixtus V. conſt.*46. *Ad compeſcendam.*

Vide, *Vxor adultera.* Vide, *coniux.* Vide, *Matrimonium quando ſepar.*

Adulterium.

Adulterium eſt quilibet coitus habitus cum aliena. 32. *q.* 4. *c. Nemo blandiatur.* *q.* 5. *c. Non mœchaberis, c. Puto.*

Adulterium vocari etiam ſolet omnis fornicatio. *cauſa* 32. *q.* 4. *cap. Nemo blandiatur.*

Adulterium etiam concupiſcentia committitur. *cauſa* 32. *q.* 5. *cap. Qui viderit.*

Adulterium grauiſſimum peccatum eſt. 32. *q.* 4. *c. nemo bland.*

Adulterium per Chriſti legem etiam eſt prohibitum. 32. *q.* 4. *cap. Dixit Sara.*

Adulterium æquè puniendum in vtroque ſexu. 32. *q.* 5. *cap. Chriſtiana, & cap. vlt.*

Sed in *q.* 6. *cap. Indignanter, & cap. Non mœchaberis,* dicitur grauius eſſe puniendum in viris, quam in mulieribus.

Adulterium prohibitum eſt etiam ob intentionem procreandi filios. 32. *q.* 4. *cap. Si non ſunt.*

Adulterij crimen ad ſeparandum, non dicitur capitale, ſed mixtum. *De procuratoribus, cap. Tua fraternit.*

Adulterij crimen aliquando etiam coram iudice ſæculari cognoſcitur, & quando. *ibid.*

Adultera occidens infantem. Vide, *Mulier.*

Adulterium committens per quinque annos pœniteat. *concil. Elberit. cap.* 69. Per ſeptem. *Zacharias ep.* 7. *cap.* 25. *concil. Lucenſe* 2. *c.* 76. *concil. Vormat.* 1. *cap.* 24. *concil. Arauſ.* 2. *cap.* 20.

Adulteram vxorem non dimittens, per ſeptem annos pœniteat. *Zacharias ep.* 7. *cap.* 25.

Adulterij cauſa ab Epiſcopo iudicanda. *concil. Rom. ſub Ioanne IX.* Vide, *Matrimonialis cauſa.*

Adulterinus filius.

Adulterinos filios occidens præter alias pœnas, &c. per ſeptem annos publicam pœnitentiam faciat. Si Clerici priuentur officio. *concil. Ilerdenſe cap.* 2.

Aduocatus.

Aduocatus eſſe non poteſt infamis. 3. *q.* 7. *cap. Infames.*

Aduocati officium nullus poteſt exercere, prohibitus. *De Pœnit. diſt.* 1. *cap.* 8. *Quicumque.*

Aduocatus eſſe non poteſt clericus in foro ſæculari pro negotio ſæculari, niſi pro ſe, vel Eccleſia, vel miſerabilibus perſonis. *De poſtulando cap.* 1. Poteſt etiam eſſe pro perſonis coniunctis. *ibid. cap. finali.* Pœna eius eſt priuatio beneficij. *ibid. cap. finale, cum Sacerdotis.*

Aduocatus non poteſt eſſe teſtis in cauſa appellationis. *De teſt. in* 6. *cap. fin.*

Aduocati hæreticorum in ipſorum litibus, ſunt infames. *De hæreticis, cap. Si aduerſus.* Vide, *Heretici.*

Aduocatus in cauſa criminali opponens falſum malitioſè, excommunicatur. *concil. Oxonienſe* 1. *cap.* 1.

Aduocatus procurans in cauſa matrimoniali, vt matrimonium non ſortiatur effectum, vel, vt cauſa differatur malitioſè, excommunicatur, *ibid.*

Aduocati officium volens exercere tenetur iuramentum facere coram Epiſcopo Diœceſis loci, in quo aduocare vult, quod cauſas clientis iuſtas defendet; quod alteri parti non faciet iniuriam, & quod rationibus ſemper deſeret. *concil. Londin.* 2. *c.* 30. *concil. Mediol.* 2. *tit. de cauſidicis.*

Aduocati non admittantur in cauſis matrimonialibus, niſi eodem modo faciant iuramentum. *concil. Londin. c.* 30.

Aduocatus celans ſcripturas, vel priuilegia Eccleſiæ. Vide, *Eccleſia ſcriptura.*

Aduocato errante in reſponſione, ſi principalis, ſeù dominus corrigit reſponſionem Aduocati, nullum fit domino præiudicium. *Honorius* 3. *ex Cirone, de appellat. c.* 1.

Aduocati Romanæ curiæ.

Aduocatorum Romanæ Curiæ reformatio fit à *Benedicto* 12. *conſtit.* 2. *decens.* In ea præſcribitur eis, quid teneantur facere, à quo abſtinere, &c. vt ibi.

Vide, *curiales.* Vide, *Romani.*

Aduocati conſiſtoriales Romæ.

Aduocati Conſiſtoriales eo prorſus modo eligendi, quo Auditores Rotæ. *Greg.* 11. *conſt.* 9. *cap. cupientibus* §. 28. Eiſdem qualitatibus, vita, moribus, ſcientia, &c. ſicut Auditores Rotæ ſint præditi. *ibid.* Quid exigere poſſunt pro cuiuſcumque cauſæ poſitione. *ibid.* Qua forma, & ritu debent cauſas proponere, & pęna contrauenientium, *ibid.* §. 29. Si duo eamdem cauſam proponendam habeant, iunior cedat ſeniori. *ibid.* §. 29.

Aduocatorum Conſiſtorialium ſalaria, *ibid.* §. 34. officia, &c. *ibidem.*

Aduocatis Conſiſtorialibus commiſſum eſt regimen ſtudij generalis Romæ. *Sixtus V. conſtit.* 63. *Sacri.* Vnus ex eis, ſemper eligitur, vt ſit Rector eiuſdem ſtudij. *ibid.*

Aduocati Conſiſtoriales Romæ poſſunt creare Doctores in iure ciuili, & canonico. *Iulius* 3. *conſt.* 16. *cum ſicut.*

Aduocati pauperum.

Aduocati pauperum officium quale ſit. *Pius IV. conſtitut.* 58. *cum ab ipſo.* Qualitates, ſufficientia, &c. *ibidem.* Idem *Paulus V. conſtit.* 75. *tit. de Aduocatis pauperum.*

Vide, *Pauperes.*

Ædificia.

Ædificia non fiant in atrijs Eccleſiæ, niſi pro clericis. *cauſa* 12. *q.* 1. *cap. Nulla, & cap. clericus.*

Ædificari non poſſunt Mendicantes de nouo Monaſterium prope Monaſteria Eremitarum Sancti Auguſtini, intra ſpatium cannarum 140. *Bonifacius VIII. conſtit.* 2. *ad conſequendam.*

Ædificans Romæ. Vide, *Romæ ædificans.*

Ægidianæ conſtitutiones, & ſtatuta.

Ægidianę conſtitutiones obſeruandæ in ſtatu Eccleſiæ. Vide, *conſtitutiones Ægidianæ.*

Ægyptij Iacobitæ.

Ægyptiorum Iacobitarum concordia, & vnio cum Romana Eccleſia. Vide, *Iacobitæ.*

Æs alienum.

Ære alieno grauati recipi non poſſunt ad habitum regularium. *Sixtus V. conſt.* 71. *cum de omnibus.* Vide, *Regulares.*

Ætas.

Ætas attendi debet pro tempore, in quo datæ sunt literæ. *de rescriptis in 6. cap. Si eo tempore.*
Ætas 20. annorum sufficit ad incurrendam pœnam homicidæ in Prouincia Marchiæ. *Iulius 2. const. Fide digna.*
Ætas ordinandorum. Vide, *Clerici.*
Vide, *Ordinationes.* Vide, *Subdiaconi.* Vide, *Diaconi.* Vide, *Sacerdotes.* Vide, *Episcopi.*

Affines, & affinitas.

Affines in quinto gradu possunt matrimonium contrahere. *Post epist. 3. Fabiani. 35. q. 2. c. De propinquis.*
Affinitas non soluitur per mortem coniugis. 35. q. 10. *c. Fraternitas. c. Si cuius patruus, c. Si qua mulier.*
Affines in quarto gradu si contrahunt, non separentur. *Post ep. 3. Fabiani. 35. q. 2. c. De propinquis.*
Affinitatis arbor. 35. q. 5.
Affinitatis gradus, quomodo computandi. 35. *q. 5. cap. Porrò de affinitate.* Gradus omnes affinitatis, *ibid.*
Affinitas impedit matrimonium, vsque ad quartum gradum. 35. *q. 10. cap. Si qua mulier.*
Affines non possunt contrahere matrimonium. 35. *q. 10. cap. Fraternitas.* Etiamsi ex copula illicita sit. *De eo, qui cognouit, c. ex literis, c. Veniens il 2.*
Affinitas vltra primum gradum non impedit matrimonium. *De consanguinitate, &c. c. Non debet.*
Affinitas soluit sponsalia de futuro. *De eo, qui cognouit, cap. Veniens.*
Affinitas non soluit matrimonium. *ibid.*
Affinitas ex copula illicita, impedit matrimonium. *De eo, qui cognouit, c. Ex literis, & c. Veniens il 2.*
Affinitas superueniens etiam per actum illicitum, soluit sponsalia. *De consanguinitate, &c. c. Super eo.*
Affinitas supcrueniens non soluit matrimonium. *De eo, qui cognouit, c. Tuæ fraternit. & c. Fratrem.*
Affinitas orta ex fornicatione impedit matrimonium, & dirimit contractum. Sed non vltra primum, & secundum gradum. *Concil. Trid. sess. 24. de reformat. cap. 4. Pius V. constitut. 14. Sanctissimus*, in declaratione sequenti.
Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis.*

Affligere, & affligi.

Affligi non debemus, cum mali prosperantur, & quare. *De pœnit. dist. 3. c. 48. Quid ergo.*
Affligi amplius non debent, qui à Deo per flagella sunt afflicti. *causa 3. q. 1. cap. cum percussit.*

Africani.

Africana Ecclesia à Romana habuit principium. *Gregor. I. lib. 7. ep. 32.*
Africani Episcopi à Carthaginensi debuerunt discere tempus celebrandi Pascha. *Concil. Carthag. 3. c. 1.*
Africani Episcopi singulis annis tenebantur Concilia celebrare. *Concil. Carthagin. 3. c. 2.*
Africani cum magna cautela promouendi sunt ad ordines; nam de Manicheismo sunt suspecti. *Gregor. 2. epist. 5.*

Agapes.

Agapes despiciens (id est conuiuia pauperum facta per Ecclesiam) excommunicatur. *dist. 42. cap. Si quis despicit. concil. Gangrense c. 11.*
Agapes fieri non debent intra Ecclesiam. *dist. 42. cap. Non oportet.*

Agitator.

Agitatores, seu aurigæ in torneamentis quandiù hoc faciunt, sunt excommunicati. *Concil. Aurelian. 1. c. 4.*

Agentes negotia electionum.

Agentes Romæ, vel alibi negotia electionum, non priuantur fructibus beneficiorum, sed tantum distributionibus. *De elect. in 6. cap. Cum non decoat.* Vide, *Curiales.*

Agricultores in Agro Romano.

Vide, *Romani agri.*

Aggressus.

Aggressus potest licitè occidere, si non potest aliter se defendere. *De homic. voluntario, c. Significauit il 2.*

Agnus Dei.

Agnus Dei ex cera benedicta à Papa non possunt venales fieri, neque miniari. *Greg. 13. const. 2. Omni certè.*
Agnus Dei ex cera signandi sunt à Monachis S. Mariæ Fuliensis, ipsique possunt renouare fractos, & non alij. *Paulus V. const. 43. Romanum.*

Alba.

Vide, *Diaconi.* Vide, *Vestes.*

Albergatores Romæ.

Albergatores Romæ non tenentur de furtis bonorum factis in suis hospitijs, si hospites eis non consignarunt. *Pius IV. constit. 71. cum sicut.*
Vide, *Roma.*

Alcantara Milites.

Alcantaræ Militia sub regula Ordinis Cisterciensium Sancti Benedicti approbatur, & confirmatur. *Leo X. constit. 44. In Apostolica.* Eorum priuilegia multa, *ibid.*
A Rege Hispaniarum perpetuo regenda est hæc militia. *Adr. 6. const. 1. Dum intra.*
Vide, *Calatraua.*

Alchimia, & Alchimista.

Alchimistæ sunt infames, si clerici, priuandi beneficijs, & inhabiles fiunt ad alia. *Extra de crimine falsi, c. Spondent.*
Alchimistæ si aurum, vel argentum falsum vendunt, vel dant in solutum, tantumdem veri auri tenentur pauperibus erogare, *ibid.*
Item si pauperes, quomodo puniendi, *ibid.*
Alchimistarum pœnæ præter infamiam, quæ sint, *ibid.*
Alchimiam fieri curantes, aut mandantes eodem modo puniendi, & tractandi in omnibus, sicut ipsimet Alchimistæ; & si pauperes sint, qua pœna plectendi, *ibid.*

Alexandria.

Alexandrinus Patriarcha non est subditus Constantinopolit. *Leo 9. epist. 6. & 7.*

Alea.

Aleæis ludentes excommunicandi, & si per annum pœniteant, postea recipiendi. *Concil. Elibérit. cap. 79. Concil. Lateran. 4. cap. 16.*
Aleæis ludentes Clerici.
Vide, *Clerici ludentes.*

Alemania.

Alemaniæ Episcopi, quas procurationes exigere possunt, dum visitant. *Extra de censibus, c. Vas electionis.*

Alienare, & alienari.

Alienare non debet Papa res Ecclesiæ. 12. q. 2. cap. *Non licet Papæ*. Exceptis quibusdam parui momenti. *ibidem*. *Leo 1. constit. 1. Occasio*. Vide, *Papa*.

Alienatio facta à Papa schismatico, est nulla. *Concil. Later. 3. can. 2.*

Alienari non possunt loca Sedis Apostolicæ. *Greg. IX. const. 6. Rex excelsus*.

Alienari non possunt in statu Ecclesiastico vltra triennium, ciuitates, terræ, oppida, casalia, tenutæ, possessiones, &c. etiamsi non sint iurisdictionalia, & huiusmodi alienationes sine Papæ consensu sunt nullæ. *Sixtus V. const. 3. Solicitudo, Clem. 8. constit. 78. Romanam, Paulus V. constit. 108. Pastorale*, & idem confirmat *Vrban. 8. constit. 65. Decens*.

Vide, *Ecclesiasticus status*.

Alienare res Ecclesiæ, nulli licet. *S. Leo I. const. 1. Occasio. 12. q. 2. cap. Non licet Papæ. De rebus Eccl. non alien. cap. Nulli liceat*.

Alienare non potest Episcopus res Ecclesiæ. 10. *q. 2. cap. casellas, cap. etenim, & cap. Hoc ius*.

Alienare aliquando potest Episcopus ex necessitate. 10. *q. 2. cap. Si quis*.

Alienare potest res paruas. 12. *quæst. 2. cap. Terrulas, Concil. Agathense cap. 45.*

Alienare potest, dando Religiosis domibus. 12. *q. 2. cap. Si Episcopus vnam, & c. Religiosam*.

Alienare etiam potest Episcopus pro redemptione captiuorum, & quomodo. 12. *q. 2. cap. Apostolicos, c. Sacrorum, & c. Sicut omninò*.

Alienare nullus ex Clericis potest res Ecclesiæ. *Conc. Nican. 2. c. 12. S. Leo I. const. 1. Occasio. conc. Parisiens. 6. l. 1. c. 27. conc. Aurelian. 3. c. 12. causa 12. q. 2. c. Diaconi, & c. Abbatibus. Post conc. Tolet. 12. c. 2. de constit. cap. Quæ in Ecclesiarum. Extra, de rebus Ecclesiæ non alienand. Ambitiosa*. Irritè fit, *ibid.* Pœnæ, *ibid.* Restituenda omnia, *ibid.* Per triennium tantum alienari possunt, *ibid. Ambitiosa*.

Alienandi facultas concedi non potest à Sacra Pœnitentiaria. *Pius 4. const. 53. In sublimi*.

Alienare non potest Clericus, vel Abbas res Ecclesiæ sine Episcopi licentia. 12. *q. 2. cap. Abbatibus*.

Alienari non possunt possessiones Ecclesiæ derelictæ. 12. *q. 2. cap. Possessiones*.

Alienare non potest Prælatus permutando vnam rem cum alia Ecclesia, sine Clericis huius Ecclesiæ. *De rebus Eccl. non alien. c. 1.*

Alienari non possunt ea quæ sunt de mensa Episcopali. *ibid. cap. Super aliqua, & cap. Possessiones*.

Alienans rem dignitatis alienæ non tenetur ad iuramentum factum. *De iureiurando, c. Intellecto*.

Alienari non possunt bona Hospitalium, locorum piorum Monasteriorum, &c. sub pœna excommunicationis, &c. alijs, vt infra. *Concil. Meldense c. 17. concil. Mediolan. 1. par. 3. tit. de piorum locorum administr. &c. Extra, de rebus Eccles. non alien. ambitiosa*.

Alienari aliquando possunt res Ecclesiæ ob multas causas, & quas. 12. *q. 2, cap. aurum*. Sed intellige cum licentia Papæ. *Extra, de rebus ecclesiæ non alienandis*.

Alienare potest Episcopus res quæ Ecclesiæ non sunt vtiles, & per alienationem non læditur enormiter. *De reb. eccl. non alienand. c. Vt super §. Possessiones*.

Alienare non potest immobilia Ecclesiæ administrator Ecclesiæ Cathedralis factus à Papa. *De elect. in 6. c. Is cui*.

Alienans, si enormiter læditur Ecclesia, tenetur ad resarciendum. *De rebus Eccles. non alien. c. ad nostram*.

Vide, *alienantium pœna*.

Alienans res Ecclesiæ tenetur restituere de proprio, quantum alienauit. 12. *q. 2. c. Si quis qualibet*. *Vt lite pend. c. Eccles. S. Mariæ il 2.* Idem statuitur, *ibid.* de alienante rem litigiosam.

Alienanti res Ecclesiæ quilibet Ecclesiasticus potest contradicere, & si fiat est nulla, & fructus repetuntur. *De rebus Eccl. non alienand. cap. Si quis Presbyterorum*.

Alienans res Ecclesiæ priuandus honore, & gradu. 17. *q. 3. cap. Quicumque, cap. Ratio nulla*. Non potest accedere ad altare. 12. *quæst. 2. cap. Indignè*. Vide infrà, *ex cap. ambitiosa*.

Alienans res Ecclesiæ est sacrilegus. 17. *q. 3. cap. Omnes*.

Alienans res Ecclesiæ excommunicatur. *De rebus Eccl. non alien. c. Si quis Presbyterorum. Post Concil. Tolet. cap. 12. Extra, de reb. eccles. non alien.*

Si alienantes sint Prælati, vel Abbates, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, & si per sex menses sic induret, totaliter ab officio sit suspensus, *ib.* Alij verò inferiores quicumque sint, officijs, & dignitatibus ipso facto priuati sunt, & beneficijs illis, quorum bona alienarunt, vltra excommunicationem. *extra, de rebus eccles. non alienand. Ambitiosa*.

Alienans rem dignitatis alienæ non tenetur ad iuramentum factum. *De iureiur. cap. Intellecta*.

Alienans mobilia pretiosa Ecclesiæ, dicitur verè alienans, & subiacet pœnis. *Concil. Mediolan. 1. par. 3. tit. de Piorum locorum administr.*

Alienandi, & locandi bonorum Ecclesiæ, facultates vltra triennium reuocantur, & renouantur pœnæ. *Vrbanus 8. const. 51. Humana*.

Vide, *Ecclesiæ bona*.

Alienatio.

Alienatio bonorum Ecclesiæ est irrita. 12. *q. 2. c. Quidquid*.

Alienatio rerum Ecclesiæ sine consensu capituli est nulla. *De his, quæ fiunt à Prælato sine capitulo, c. 1. cap. cum Apostolica, & c. Tua nuper*. Si tamen fiat sciente, sed tacente capitulo, est valida, *ibid. cap. continebatur*.

Alienatio facta inscio capitulo, per solam ratificationem capituli roboratur, *ibid. cap. cum nos*.

Alienatio perpetua rerum Ecclesiæ, vacante sede facta, est nulla. *De reb. Eccl. non alien. in 6. c. 1.*

Alienatio rerum Ecclesiæ sine consensu Ecclesiasticorum ad quos spectant est nulla. *De rebus Eccl. non alienand. cap. cum Laicis*.

Alienatio rerum quæ sunt de mensa Episcopali est nulla, *ibid. c. Vt super aliqua, & cap. Possessiones*.

Alienationes factæ à Papa schismatico sunt nullæ. *Concil. Later. 3. c. 2. 12. q. 2. c. alienationes*.

Alienatio facta ab Episcopo intruso est nulla, *ibidem, cap. alienationes*.

Alienationes factæ à superioribus regularium sunt nullæ, & ideo cassandæ. *Concil. Sabinense c. 13. Extra, de reb. Eccles. non alien. c. ambitiosa*.

Alienatio bonorum Ecclesiæ à quocumque fiat (modo) sine licentia Papæ est irrita, siue fiat ab Episcopo, siue ab Abbate, Canonico, Beneficiato, Commendatario, Parocho, &c. *Extra de reb. Eccles. non alienand. ambitiosa*.

Alienationi præfatæ quilibet de Ecclesia potest contradicere, & si fiat, est nulla & fructus repetuntur. *De reb. Eccl. non alien. cap. Si quis Presbyterorum*.

Alienationes rerum, seu terrarum Sedis Apostolicæ factæ per ministros reuocantur. *Ioan. 22. constitut. 8. Inter cætera. Pius IV. constitut. 104. apostolica. Pius V. const. 35. admonet*.

Alienatio quælibet de rebus Ecclesiæ rescindenda, si absque licentia Papæ, & alijs solemnitatibus, præsertim cum damno Ecclesiæ sit facta. *Paulus 4. constit. 2. Iniunctum*.

Alienandi facultas concedi non potest à Pœnitentiario Romæ. *Pius IV. const. 53. In sublimi*.

Alienare in statu Ecclesiæ.

Vide, *Ecclesiasticus status*.

Alienationis species.

Alienationum species sunt, donatio, venditio, permutatio, contractus emphyteuticus, perpetuus. *De reb. Eccl. non alienan. c. Nulli liceat*.

Alienationis species, est locare vltra triennium. *Extra, de reb. Eccl. non alienan. ambitiosa*.

Alienatio fit non solum in rebus immobilibus, sed etiam in mobili-

mobilibus pretiosis. *concil. Mediol. 1. p. 3. tit. de Pictum locorum adminiftr.*

Alienata.

Alienata fiue ab Epifcopo, fiue ab alio, ad fuam Ecclefiam funt reuocanda. *concil. Aurelian. 4. cap. 9. Extra, de reb. Ecclef. non alienand. Ambitiofa.*
Alienatam Ecclefiæ rem accipiens, excommunicationem incurrit, *ibid. Extra, de rebus Ecclef. &c.* & reftituere tenetur, *ibid.*
Alienata bona Ecclefiæ, intra triginta annos poffunt repeti. *concil. Aurelian. 3. cap. 12.*
Poft quodlibet tempus poffunt repeti, ex *conftitut. Vrbani 8.* Vide, *Ecclefia Romana.*
Alienata à Clericis, per Epifcopum reuocentur. *concil. Aurelian. 3. cap. 23.*
Alienata nolens reftituere, excommunicatur. *concil. Aurelian. 3. cap. 12.*

Alleluia,

Alleluia eft hymnus cantatus ab Angelis, *De confecr. dift. 1. cap. Hi duo.*
Alleluia extra tempus Pafchale, etiam dicendum. *Gregor. l. lib. 7. ex reg. ep. 64.*
Alleluia in quadragefima non cantandum. *concil. Tolet. 4. cap. 11.*
Alleluia, & Gloria in Excelfis Deo relinquenda à Septuagefima, vfque ad Pafcha, & ratio eft, quia in his temporibus fit memoria de lapfu Adæ. *De cõfecrat. diftinct. 1. cap. Hi duo.*
Alleluia non cantandum in ieiunijs quatuor temporum Pentecoftes. *concil. Salegunftadienfe cap. 2.*

Allegoria.

Allegoricæ doctrinæ explicandæ iuxta expofitionem Sanctorum Patrum. *conc. colon. 2. par. 6. cap. 24.*

B. Aloyfius Gonzaga.

B. Aloyfij Gonzaga Societatis Iefu Officium, & Miffa recitari poffunt à Iefuitis. *Gregorius XV. conft. 10. In fede.*

Altare.

Altare confecrandum eft. *De confecr. dift. 1. cap. 1.*
Altaris confecratio facienda cum Chrifmatis Vnctione, *ibid. cap. Altaria il 2. Poft epiftol. 2. Euarifti, concil. Colon. 2. p. 9. cap. 12.*
Altare per Epifcopum confecrari debet. *De confecr. dift. 1. cap. Altaria.*
Altare non poteft confecrari à Presbytero. *concil. Agathen. cap. 44. concil. Bracarenfe cap. 32. dift. 25. cap. Perlectis. 26. q. 9. cap. Miniftrare. De confecr. dift. 1. cap. Nullus Presbyter. concil. Hifpal. 2. cap. 7.*
Altare per Epifcopum Diœcefanum eft confecrandum, vel per alium ex permiffu Diœcefani: & fi aliter fiat, qui facit degradetur: fi Laicus, excommunicetur. *Poft epift. Hormifdæ cap. 10. de confecr. dift. 1. cap. Nullus Presbyter.*
Altare confecratum ab Epifcopo alieno non eft reconfecrandum. *concil. Aurelian. 3. cap. 15.*
Altare confecrandum cum reliquijs Sanctorum. *Gregor. l. lib. 5. epift. 50. de confecr. dift. 1. cap. Placuit*, alias aufe-renda, *ibid.*
Altare fine reliquijs, non poteft effe in vfu. *concil. carthag. 5. cap. 14. Afric. cap. 50.*
Altaria non poffunt confecrari, nifi fint lapidea. *conc. Epaun. cap. 26. poft epift. 2. Euarifti, concil. Coiaccufe cap. 3. de confecr. dift. 1. cap. Altaria.*
Altaria, de cuius confecratione dubitatur, eft iterum confecrandum. *De confecr. dift. 1. cap. Ecclefia, vel Altaria.*
Altaria erigi non poteft in Ecclefia, fine Epifcopi permiffu. *De confecr. dift. 1. cap. Nullus Presbyter.*

Altare vngendum chrifmate, &c. alijs quomodo, & quare. *De, facra Vnctione cap. vnic. §. vlt.*
Altaria plura fimul confecrari poffunt. *De confecrat. Ecclefia, vel Altaris, cap. Cum fis.*
Altare remotum à fuo loco eft reconfecrandum. *De confecrat. Ecclefiæ, vel Altaris cap. 1. & cap. Qui in dubijs.*
Altare, cuius lapis, vel folum comminuitur eft reconfecrandum. *ibid.*
Altare, in quo fchifmaticus, vel hæreticus celebrauit, non eft reconfecrandum. *De Sacramentis non iterandis cap. A nobis.*
Idem dicendum fi in eo celebrarunt degradati. *Honorius III. ex Cirone, de Sacrament. non iter. cap. 1.*
Altaria effe non poffunt extra Ecclefiam fub dio. *concil. Mediol. 1. part. 2. tit. de Eccl. & earum cultu.*
Altaria non poffunt à laicis retineri. *Concil. Claramont. cap. 20.*
In Altari, in quo Epifcopus celebrauit, ea die nullus celebret. *concil. Autifiodor. cap. 10.*
Altaria non debent ita appropriari, vt in aliquibus non celebrent, nifi nobiles, & non alij. *Honorius III. Ex Cirone, de celebrat. Miffarum cap. 3.*

Altaris veftes, & vafa.

Altaria debent effe cooperta linteis mundiffimis. *Leo IV. homil. de cura Paftorali. de confecrat. dift. 1. cap. confulto. de cuftodia Eucharistia, cap. fin. concil. coiacenfe cap. 3. concil. Later. 4. cap. 19. concil. Oxonienfe 1. cap. 3.*
Altaria debent effe decenter ornata. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. qua pertinent ad celebrat. Miffæ.*
Altaria per Sacriftam diebus feftis decenter ornanda. *concil. Mediol. 1. par. 2. de offic. Sacriftæ.*
Vide, *Vafa.* Vide, *Veftes.* Vide, *Paramenta.*

Altari inferuiens.

Altari inferuiens vti debet fuperpelliceo lineo. *concil. Oxonienfe 1. cap. 3.*
Altari inferuire non poteft mulier. *concil. Laodicen. cap. 44.* Vide, *Miffa. concil. Aquifgr. fub Ludouico Pio cap. 82. concil. Parifienfe 6. lib. 1. cap. 45. Zacharias ep. 7. cap. 15. Gelafius ep. 9. De cohabit. clericorum, & mulierum cap. 1.*
Altari inferuire non poffunt Epileptici, vel arreptitij. *dift. 33. cap. communiter, ex Pio Papa I.*
Altari inferuire non poteft clericus, vel facerdos criminofus. *concil. Trid. feff. 22. in decr. de obferuandis, & vitandis in celebrat. Miffa.*

Altaris reuerentia.

Sacerdos celebraturus, in Altari non poteft ponere pileum, biretum, fudariolum, chirotecas, &c. neque vllum expectet in altari ad audiendam Miffam. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. quæ pertinent ad celebrationem Miffæ.*
Ad altare non debet facerdos vllus accedere cum baculo. *concil. Romanum fub Zacharia cap. 13.*
In altaris fanctuarium ingredi non poffunt Laici. *concil. Bracar. cap. 31. Conc. Turonenfe cap. 4.*
In altari nihil ponendum, nifi capfa cum reliquijs Sanctorum, Euangelium, & Pyxis cum corpore, & fanguine Domini. *Leo IV. homil. de cura Paftorali.*
Altaris pallio mortui non obuoluendi, *Clemen. II. ep. 5.* Pœna facientium quæ fit; *ibid.*
Altaris pallæ (id eft opertoria) candelabra, e. fi vetufta funt, igne comburantur. *Clemen. II. ep. 5. de confecr. dift. 1. cap. Altaris.* Cineres talium combuftorum ponendi in loco, ad quem nullus accedit, *ibid. cap. Altaris.*
Altarium vela, pallæ, &c. quomodo abluenda in vafe nitido, quod alteri vfui non inferuit. *De confecr. dift. 1. cap. Nemo per ignorantiam.*
Vide, *Veftes.* Vide, *Vafa.* Vide, *Sacra.*

Altare viaticum, vel portatile.

Altare viaticum, vel portatile non facile concedendum. *concil. Senonense, in decretis morum cap. 15.*
Altare viaticum, seu portatile, quando conceditur non tenendum in domibus priuatis, *ibid.*
Altari viatico, seu portatili vti possunt Episcopi, vbi non sunt Ecclesiæ, & in eo possunt celebrare, & permittere, vt celebretur ab alijs. *de Priuilegijs in 6. cap. finali.*
Altari viatico, seu portatili, vti posse fratres priuilegiatos, vt Minores, & Prædicatores, cum sunt in itinere, & non adsunt Ecclesiæ, concessum olim est. *de priuilegijs cap. In his.*
Altari viatico vti posse, superioribus Ordinis Minorum, & Prædicatorum, vt Generalibus, & Prouincialibus, in itinere, concessit *Clemens IV. const. 6. Virtute* §. 6.
Altari portatili possunt vti Iesuitæ, & derogatur omni prohibitioni etiam Concilij. *Gregor. XIII. const. 57. Vsum.* De licentia tamen Generalis, vel Prouincialis, eius vsus, concedendus tempore missionum. *ibid.*

Amadei fratres.

Vide, *Fratres Sancti Francisci dicti Amadei.*
Vniti sunt cum fratribus obseruantibus. *Pius Quintus const. 53. Beatus.* Modus, & forma gubernij eorum, *ibid.*

Amare.

Amare vxorem quasi adulteram, est grauissimum, & pessimum peccatum. 32. *q.* 4. *cap. Origo quidem.*
Amare vxorem ardentius, quam deceat, est adulterium, *ibidem.*
Amari non dicitur, qui non corripitur. 25. *q.* 5. *cap. Non putes.*
Vide, *Vxor.*

Ambiens, seu ambitiosus.

Ambiens dignitatem importunè, est repellendus. 1. *q.* 6. *cap. Sicut qui inuitatus.*
Vide, *Dignitas.*
Ambitiosus non potest fieri Episcopus. 1. *q.* 6. *c. Nullus itaque per, &c.*
Ambiens officia, vel dignitates cum iurisdictione per pecuniæ dationem, aut promissionem, etiamsi doctoratum, quibus penis est puniendus. *Pius V. const.* 140. *Etsi Romani.* Inter alia degradari debet, priuari honore, & gradu etiam doctoratus; eius bona confiscanda, *ibid.* Mediatores ijsdem penis subiacent, *ibid.* Vide, *Simonia.* Vide, *Officia.* Vide, *Dignitates.*

Ambrosiani Fratres.

Vide, *Fratres Sancti Ambrosij.*

Amentes.

Amentibus omnia pietatis officia exhibenda. *concil. Arausic. 1. c. 13.*
Vide, *Hospitale dementium.*

America.

Vide, *Insula.*

Amici.

Amicorum causa, nulli licet peccare. 22. *q.* 2. *cap. Faciat, cap. Omne genus, cap. Si quis ad te.*

Amuleta, seu phylacteria.

Amuleta, seu phylacteria facientes eijciantur ab Ecclesia. *concil. Laodicenum cap. 36.*

Ananias.

Ananias, & Saphira ex increpatione S. Petri mortui sunt. 23. *q.* 8. *cap. Petrus.*

Anathema.

Anathema est æternæ mortis damnatio, & per hoc differt ab excommunicatione, quia hæc separat à communione fidelium tantum. *concil. Meldense c. 56. in* 3. *q.* 4. *cap. Engeltrudam*, alia differentia datur.
Anathema ferri non potest sine culpa mortali. *concil. Meldense ibid.*
Anathematizatus, neque post mortem potest connumerari inter fideles. *concil. Regiaticinum, c. 12.*
Anathema ferri non debet, nisi cum consilio Episcoporum Prouincialium, & Metropolitani, quia est maximum supplicium. *ibid.*
Vide, *Excommunicatio, &c.*

Ancona portus.

Vide, *Portus.*

B. Andreas Auellinus.

Andreas Auellinus declaratur Beatus, (ex Congregatione Clericorum Regularium) *Vrbanus 8. const. 42. in sede.*

Andronicus.

Andronicus Græcorum Imperator ob schisma à Papa Clemente V. cum confœderatis excommunicatur. *Extra, de sent. excommunic. cap. ad certitudinem.*

Angelus.

Angeli nomen, est officij non naturæ. *Concil. Ephesin. gener. Epist. Cyrilli ad Reginas.*
Angeli non habent substantiam diuinam. *Concil. Bracarense 1. cap. 5.*
Angeli carent carne. *Concil. Ephesin. epist. Cyrilli ad Reginas.*
Angeli sunt incorruptibiles, *ibid.*
Angeli differunt in potestate, & ordine. *epist. Bonif. 2.*
Angeli aliqui sunt superiores, alij inferiores. *Ioannes VIII. epist. 95.*
Angeli fuerunt creati à Deo ab initio temporis. *concil. Later. gener. 4. c. 1. De Trinit. c. 1.*
Angeli fuerunt à Deo creati omnes boni, sed se ipsos fecerunt malos. *De Trinit. cap. 1.*
Angeli duos tantum hymnos cantarunt, scilicet *Alleluia, & Gloria in excelsis Deo. De consecrat. distinct. 1. cap. Hi duo.*
Angelorum nomina, non alia suscipienda, nisi quæ habentur in scriptura; alia enim sunt nomina dæmoniorum. *Concil. Rom. 2. sub Zacharia.*
Angelus malus, qui primus cecidit, fuit de ordine Cherubim, & cunctis præcellens scientia. *De pœnitent. dist. 2. cap. vlt. circa finem.*
Angelicus hymnus *Gloria in excelsis*, dicendus in Missa. *Telesphorus in epist. decret.*

Anglia.

Angliæ Episcopi quas, & à quibus accipere possunt procurationes, seu expensas, dum visitant. *Extra, de censibus. Vas electionis.*
Anglicanum Collegium Romæ erigitur, cum redditibus, & forma gubernij, cum assignatione Protectoris, & iurisdictione istius. *Gregorius 13. constitut. 53. Quoniam.*
Ad ipsum sublevandum, & fouendum hortatur Principes fideles *Sixtus V. constit. 39. Afflicta.*

Anima.

Anima.

Anima hominis non est mortalis. *concil. arabicum sub Fabiano Papa. Felix Papa 1. epist.2. Leo X. constit.5. Apostolici.* Contrarium asserens est hæreticus. *Leo X. ibid.*
Animæ hominum non fuerunt omnes creatæ in principio Mundi. *conc. constantinop. gener.6. act.11. concil.Later.4. de Trin. c.1.*
Anima hominis non est substantia Dei, & qui hoc dicit est hæreticus. *concil.Bracarense 1. c.5. & 6.*
Animam, & carnem per Adamum nasci multi Patres sancti, antiqui dubitarunt, & dixerunt esse rem insolubilem in hac vita. *Gregor.1. lib.7. ex regest. cap.54.* Sed *concil. Later.4. sub Innoc.3.* statuit à Deo creari. sic in *cap.1. de Fide, & summa Trinit.*
Anima antequam vniatur corpori, non est creata extra. *concil. Bracar. 1. c.6.* & contrarium dicens est hæreticus, *ib.*
Anima vna est in vno homine, & contrarium dicens est anathema. *concil. constantin.4.gener.8. c.11.*
Anima rationalis, seu intellectiua per se est forma hominis. *concil.Viennens. gener.15.* contrarium est hæresis. *ibidem. §.Porrò. clement.1. de fide cathol.*
Anima sine lumine gloriæ non est beata. *concil. Vienn. gener.15. clem. de hæreticis, cap. ad nostrum.*
Animam resuscitare per gratiam mirabilius est, quam resuscitare mortuos. *De pœnit. dist.1. c.35.*
Animæ populorum creditæ sunt Episcopis. *concil. Triburiense 1. c.32.*
Animæ, quæ sunt in Purgatorio, pœnas patiuntur, quas debuerunt in via satisfacere. *concil. Florent. sess.vlt. in literis vnionis.* Vide, *Purgatorium.*
Animæ, quæ sunt in Purgatorio, iuuantur suffragijs fidelium, vt missis, orationibus, eleemosynis, & alijs, quæ fieri solent pro eis per Ecclesiam, *ibid.*
Animæ post purgatorium in cælum ascendunt, *ibid.*
Animæ, quæ sine peccato post baptismum separantur à corpore, in cęlo recipiuntur. Sic etiam animæ, quæ pœnas condignas pro peccatis soluerunt, siue in corpore, siue in purgatorio. *concil. Florent. sess.vlt. in literis vnionis.*
Animæ in cęlo vident Deum sicuti est, *ibid.*
Animæ, quæ cum mortali peccato decedunt, in infernum descendunt, *ibid.*
Animæ damnatæ in inferno dispares pœnas patiuntur, *ibid.*
Anima rationalis hominis est forma per se hominis, est immortalis, infunditur & multiplicatur ad multiplicationem corporum. *concil. Later. 5. sess.8.* contrarium dicens est hæreticus.
Animæ quæ sunt in Purgatorio, sunt securæ de sua salute. *Leo X. in Bulla contra Lutherum.*
Animę existentes in Purgatorio, non sunt in statu merendi, *ib.*
Animæ Purgatorij quærentes requiem, & horrentes pœnas non peccant, *ibid.*
Animæ purgatorij liberatæ à pœnis per suffragia fidelium, dum in cęlum recipiuntur, non minus beantur, quam si per se ipsas satisfecissent pro illis pœnis. *Leo X. in Bulla contra Lutherum.*
Anima non est vna in omnibus hominibus, sed in quolibet est propria. *Leo X. constitut. 5. Apostolici.* Contrarium dicens est hæreticus, *ibid.*
Animæ Beatorum. Vide, *Beati.*
Animæ sine peccato decedentes, & purgatæ à pœnis, vident Deum antequam corpori vniantur. *Benedictus 12. constit.4. Benedictus.*
Anima separata quid cognoscit, & quid non. Vide, *Defunctorum animæ.*
Animæ in Purgatorio iuuantur sacrificio Missæ. *concil. Trident. sess.25. in decr. de Purgatorio.*
Vide, *anima.* Vide, *Homo.*

Animalia.

Animalium omnis generis carnes, comedi possunt. *Nicol.I. ad consulta Bulgarorum c.1.*
Animal, ad quod accessit mulier per coitum occidatur ob facti memoriam. *15. q.1. c. Mulier.*

Annalia, & annata.

Annalia beneficij vacantis obtinens, ad quid tenetur erga beneficiatum, & fructus annales, vt possit beneficiatus viuere. *Extrau. Ioan.22. de elect. cap. Suscepti.*
Annatas exigens, si non potuit eas habere, quomodo potest conuenire eum successore, mortuo beneficiato.
Vide, *Beneficia.*

Annatæ cameræ Apostolicæ.

Vide, *camera Apostolica.*

S. Anna.

S. Annæ festum sub præcepto celebrandum statuit *Gregorius 13. const.87. Sancta Mater, & Greg.15. const.24. Honor laudis.*

Annona.

Annonæ promouendæ modus stabilitus Romæ per applicationem trium miriadum pecuniæ conseruatæ in Arce Sancti Angeli. *Sixtus V. const.78. abundantes.*
Annonæ Præfecti in Vrbe Roma, & statu Ecclesiastico, quam iurisdictionem habent, & ad quid tenentur. *Gregor.13. constit.35. inter cæteras, per multos §§.*

Annunciatio B. Mariæ.

Annunciationis B. Mariæ festum olim die octauo ante Natiuitatem Domini celebrabatur. *concil. Tolet. 10. c.1.*
Die 25. Martij ab omnibus esse celebrandum statuit *Eugen.4. in decret. Vnionis armenorum. §. 8. cum.*

Antecessor.

Antecessor nullum præiudicium generare potest successori. *de elect. cap. innotuit.*

Antiochia.

Antiochena Ecclesia à Romana accepit ritus, & statuta. *Innoc.1. ep.14.*
Antiochena sedes cedit, & inferior est Romana, quia licet in illa cæperit Petrus suum munus, consummauit tamen Romæ. *Innoc.1. ep.18.*
Antiochena sedes est tertia à Romana, estque filia Romanæ. *Leo 9. ep.5.*
Antiochenus Patriarcha non subditur Constantinopolitano. *Leo 9. ep.6. & 7.*

S. Antonius.

S. Antonius Patauinus canonizatur ann. 1232. *Greg.9. const. 4. cum dicat.*
S. Antonij Patauini officium sub ritu duplici celebrandum concessit. *Sixtus V. const.18. immensa.*
S. Antonij Viennensis fratres. Vide, *Fratres S. Antonij.*

S. Antoninus.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus canonizatur ab *Adriano 6. Sed Bulla fit à Clemente 7. Qua ille mortuus est. const. Excelsus.*

Annus Sanctus.

Anni Sancti Iubilæum pro quolibet centesimo fuit institutum à *Bonifac.8. Extra. de pœnitentijs, &c. cap. Antiquorum,* quod est *constit.7. huius Papæ.* Incipit semper à Vigilia Natiuitatis Domini. In hoc tempore fideles, qui veniunt Romam consequuntur plenissimam Indulgentiam pœnarum, si faciunt opera sibi præscripta à Papa. Sic etiam habitatores Romæ. *ibid.*
Item, qui aggrediuntur iter versus Romam si per viam impediun-

pediuntur, ne possint peruenire, si pœnitentes sunt consequuntur indulgentiam. *Extra, de pœnitentijs, & cap. Vnigenitus.*

Anni Sancti Iubilæum reducitur ad tempus quinquaginta annorum, vt scilicet quolibet quinquagesimo celebretur *à Clemente VI. Extra, de pœnitentijs, & remiss. c. Vnigenitus*, & Indulgentiæ, ac modi consequendi eadem sunt.

Anni Sancti tempus *à Sixto IV.* reducitur ad annos 25. vt scilicet quolibet vigesimo quinto anno celebretur. *Extra, de pœnitentijs, & remissionibus, c. Quemadmodum.*

Anni Sancti tempore in omnibus mundi partibus suspensæ sunt omnes Indulgentiæ Plenariæ, & potestates ad instar Iubilæi, & solum Romæ sunt, *ibid. cap. Quemadmodum, & Vrban. VIII. const. 16. Omnes gentes, in addit.*

Anni Sancti tempore conceditur Iubilæum pro, ijs, qui non possunt Romam accedere, vt sunt moniales, carcerati, infirmi, &c. *Vrban. VIII. const. 16. Omnes gentes, in addit. 2.*

Anni Reformatio.

Anni Reformatio facta est *à Gregor. XIII. const. 74. inter gravissimas.* Et obseruari cepit ab anno 1582.

Anniuersarium.

Anniuersaria pro defunctis celebrari possunt, sed pro eis non sunt facienda pacta à Clericis, sed accipi potest, quod datur pro eleemosyna; aliter facientes per Episcopum puniantur. *concil. Mediol. 1. p. 2. tit. de funere, &c.*

Anniuersarium quolibet anno celebrandum est pro Episcopo defuncto, & quomodo. *concil. Rauennaten. 2. sub Clemente V. cap. 3.*

Dum celebratur anniuersarium Episcopi defuncti, Episcopus sedens ea die tenetur alere duodecim pauperes, *ibid.*

Anniuersarium pro Episcopo defuncto celebrari curet omnis Episcopus sedens, omni anno toto tempore suæ vitæ, & hoc sumptibus suæ mensæ. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de funere, &c.*

Anniuersarium, vnum quolibet anno pro omnibus defunctis celebrari curabunt Episcopi, & pauperes ea die alere tenentur. *Concil. Rauennat. 2. c. 4. sub Clem. 5.*

Antequam.

Hæc dictio *antequam* non semper ponit factum. *De verbor. signif. cap. Quod dicitur.*

Antichristus.

Antichristi aduentus determinatè non potest prædici, sub pena excommunicationis latæ sententiæ reseruatæ Papæ. *concil. Later. 5. const. 1. sess. 11.*

Vide, *Futura.*

Antiphonarium.

Antiphonarium debet teneri in vnaquaque Ecclesia. *Leo 4. Hom. de cura Pastorali.*

Antistes.

Antistes Episcopus dicitur, eò quod ante omnes stat. *dist. 21. cap. cleros.*

Vide, *Episcopus.*

Anulus.

Anulus datur sponsæ à sponso in arrham fidei matrimonialis. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum c. 3.*

Anulos portare non possunt clerici, nisi ratione dignitatis eis competat. *concil. Later. 4. cap. 12. de vita, & honest. cleric. cap. clerici officia.*

Anulum aureum vnum tantum portare potest Monialis consecrata. *concil. Oxoniens. 1. c. 31.*

Aperiens.

Aperiens sigilla causæ actæ à delegato, non potest postea audiri contra illam. *De verbor. signif. cap. cum olim il 2.*

Apis.

Apis erat Ægypti vitulus, in cuius similitudinem vnum confecerunt Iudæi in deserto, & adorauerunt, *lib. 6. constitut. Apost. c. 20.*

Apocalypsis.

Apocalypsis liber inter canonicos connumerandus. *concil. Toletan. 4. cap. 10. Gelasius in concil. Rom. Prouinc. concil. Trident. sess. 4. in decret. de canonicis scripturis, dist. 15. cap. Sancta Romana.*

Apocriphus.

Apocriphi libri, qui sint. *dist. 15. c. Sancta Romana.*

Apostata à fide.

Apostata durans in apostasia per multum tempus, si reuertitur ad catholicam fidem, post decem annos pœnitentiæ recipiendus est in communionem. *concil. Elibert. c. 46.*

Apostata, nec in fine recipiendus in communionem, nisi agat pœnitentiam. *concil. Arelat. 1. c. 23.*

Apostata à fide non se repræsentans Ecclesiæ, si in infirmitate petat communicare cum Ecclesia, ei non detur, nisi probetur eius fides, & fructum pœnitentiæ faciat. *Post concil. Elibert.*

Apostata, dum redit ad fidem, vsque ad finem pœnitentiam debet facere, & in fine est reconciliandus. *Siric. ep. 1. c. 3.*

Apostata à fide rescindatur ab Ecclesia. *Siricius ibid.*

Apostata à fide non potest fieri clericus. *dist. 50. cap. Hi qui.*

De Apostasia infamatus, tenetur se purgare. *de Apostatis cap. Vna fraternitatis.*

Apostata à fide nullum potest accusare. *3. q. 4. cap. Beatus, cap. Si quis.*

Apostata à fide per censuras, & brachium seculare coercendus. *Honorius 3. ex Cirone de Apost. c. 1. & 2.*

Apostata à fide faciens pactum cum diabolo, &c.

Vide, *Pactum.* Vide, *Heretici.*

Apostata à clericatu.

Apostata à clericatu, nullum potest accusare. *3. q. 4. c. Beatus, cap. Si quis.* Perdit forum. *De Apostatis c. 1.*

Apostata à clericatu carcerandus. *De Apostatis c. A nobis.*

Apostata à clericatu, si incedit vt Laicus, non gaudet priuilegio fori. *De Apostatis, &c. c. 1.* Compellendus est, vt habitum clericalem reassumat, *ibid. cap. A nobis.*

Apostata à clericatu, quomodo tractandus. *concil. Later. 3. in append. tit. de Depositione, c. 16.*

Apostata ab ordine regulari.

Apostatæ à Religione diligenter inquirendi, ad Monasterium reducendi, & sub disciplina cum pœnitentia salutari tenendi. *Concil. Colon. 3. tit. Censura, & decreta c. 6.*

Apostata à Religione fieri non potest clericus, & si secularem habitum assumit, alienus fit ab Ecclesia. *concil. Arelat. 2. cap. 25.* Perdit forum. *de Apostatis c. 1.*

Apostata à Religione, si accipit ordinem sacrum, indiget dispensatione Papæ. *De Apostatis, &c. cap. finali. Honor. 3. ex Cirone de Apost. cap. 3.*

Apostatæ à Religione non possunt absolui à Summo Pœnitentiario, nisi ad Claustrum redeant, vel ad alium ordinem arctiorem, vel æquè arctum transeant. *Pius 4. const. 53. in sublimi.* Vide, *Regulares Apostatæ.*

Apostatæ à Religione non possunt admitti ad Parochias, vel alia beneficia, & admissi reijciendi. *concil. Rauennat. 2. cap. 21. sub Clem. V.*

Apo-

Apostata à Religione absoluitur à Superiori Religionis. Vide, *Regul. casus*.

Apostolus.

Apostolus idem est, ac latinè missus. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap. 9.*

Apostoli omnes à Christo ordinati sunt Sacerdotes, & Episcopi, *lib. 8. const. Apost. cap. vlt. Concil. Trident. sess. 22. cap. 1. & can. 2.*

Apostoli ordinati sunt sacerdotes per illa verba, *Hoc facite in meam commemorationem*, *Concil. Trid. vbi supra*.

Apostolis præcepit Christus, vt offerrent sacrificium missæ. *Concil. Trid. sess. 22. cap. 1. & can. 2.*

Apostoli, licet omnes fuerint pares in electione, vnus tamen eis præfuit, scilicet S. Petrus, qui cæteris præeminebat, & eorum interrogationes, & causas disponebat. *Melchiades in epist. decret.*

Apostolis, licet parem potestatem haberent Petrum habuerunt superiorem. *Anacletus epist. 2. & 3. Nicolaus I. in append. ep. 4. Iulius I. epist. 1. distinct. 21. cap. In nouo, dist. 22. cap. Sacrosancta, 24. q. 1. cap. Loquitur.*

Apostolis superior erat Sanctus Petrus. *Clemens I. ep. 1. cap. 4.*

Apostoli omnes fuerunt baptizati baptismo Christi. *De consecr. dist. 4. cap. Quando ab Hierosolymis, & cap. Si vos.*

Apostoli, Doctores totius Orbis sunt. *Concil. Ephesin. epist. Cirilli ad Nestorium*.

Apostolis omnibus fuit collata potestas prædicandi Euangelium, & fidem, sed Sancto Petro specialiter, & principaliter. *De elect. in 6. cap. Fundamenta*.

Apostoli, iussu Christi prædicauerunt Euangelium in toto Mundo. *dist. 21. cap. In nouo. dist. 22. cap. Sacrosancta.*

Apostoli ante aduentum Spiritus sancti, deterrebantur vsque ad negationem: sed post aduentum eius armati sunt vsque ad contemptum mortis. *Melchiades in epist. decretali*.

Apostoli cum Christo habuerunt vsum, & dominium aliquorum mobilium, & affirmare contrarium, est hæreticum. *Extra, Ioannis XXII. de verborum signific. cap. cum intr.* Si habuerunt præceptum paupertatis.

Vide, *Paupertas*.

Apostoli cum Christo multa habuerunt, de quibus poterant disponere. *Extra, Ioannis XXII. de verbor. signific. cap. Quia quorumdam*.

Apostolorum præceptum, de pecunia non habenda, non fuit rigorosum. *Extra, Ioannis XXII. de verbor. signific. cap. Quia quorumdam*. Vide, *Paupertas*.

Apostoli in Iudæa noluerunt habere bona stabilia, quia fides in gentibus debebat dilatari. *12. q. 1. cap. Futuram*.

Apostoli condelectabantur de laudibus doctrinæ suæ, ex charitate seminandæ veritatis. *32. q. 4. cap. Obijciuntur.*

Apostolis in Ecclesia succedunt Episcopi, & eorum locum tenent. *dist. 22. cap. Sacrosancta, dist. 68. cap. Quorum vices. Anacletus ep. 2. & 3.* Vide, *Episcopi dignitas*.

Apostolorum canones recipiendi, & tenendi. *Zephirinus in epist. decr. dist. 16. cap. Sexaginta, cap. clementis, & cap. Placuit*, Imo in hoc omnes 85. recipiuntur.

Apostolorum traditiones non possunt in dubium reuocari. *concil. Ephes. in epist. ad Nestorium*, Ab omnibus obseruandæ. *Marcellus I. epist. 1.* Apostolorum Canones. Vide, *canones*.

Apostolorum literas contemnens est hæreticus. *24. q. 3. cap. Quid autem*.

Apostolorum vigilia.

Apostolorum vigiliæ ieiunandæ, excepta vigilia Sanctorum Philippi, & Iacobi ob tempus Paschale. *De obseruat. ieiunior. cap. consilium.*

Apostoli, id est, litera missoria.

Apostoli sunt literæ per quas iudex ad quem, seu appellationis instruitur de causa. *De appellat. in 6. cap. Vt super.*

Apostoli dari debent omni appellanti, *ibid.* Nisi dentur Apostoli appellanti, nullus est processus, quem prosequitur iudex à quo, *ibid.*

Apostoli intra 30. dies petendi ab appellante, alias renunciare censetur appellationi. *De appellat. in 6. cap. Ab eo.*

Vide, *De appellat. per totum*, quando dandi, & quomodo, *ibid.*

Apostolicus.

Apostolicæ regulæ sunt obseruandæ. *clemens I. epist. 5. dist. 11. cap. Hoc vestra, dist. 12. cap. Preceptis. 25. q. 2. cap. Institutionis, & cap. Amputato.*

Apostolicas literas contemnens est hæreticus. *24. q. 3. cap. Quid autem.*

Apostolica sedes.

Apostolicæ sedis decreta non violanda, sed obseruanda. *25. q. 2. cap. Amputato.*

Vide, *Papa*. Vide, *Romana Ecclesia*.

Apostolica sedes soluit damnatos & excommunicatos ab alijs. *9. q. 3. cap. Fuit semper, & cap. Antiquit. 10. q. 2. cap. Si quis Episcopus, & cap. Patet profectò.*

Apostolicæ sedis literæ, seu concessiones, ex falsitate latinitatis censendæ sunt falsæ. *De rescript. c. Ad audientiam.*

Apostolicæ sedis constitutio omnes obligat. *De constitutionibus cap. vlt.*

Apostolicæ sedis causæ committendæ sunt personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, vel Canonicis Ecclesiæ Cathedralis. *De rescrip. in 6. cap. Statutum.*

Apostolicæ sedis causæ commissæ iudicandæ sunt in ciuitate, vel loco, vbi haberi potest copia peritorum, *ibidem cap. Statutum.*

Apostolicæ sedis literæ super causas, & lites, impetrari non possunt sine mandato Domini, alias sunt nullæ. *De rescrip. cap. Nonnulli §. sunt & alij.*

Apostolicæ sedis rescripto abutens priuatur gratia. *De rescrip. cap. Quia nonnulli.*

Apostolicæ sedis literæ à residente in curia recipiendæ non sunt, nisi de manu Papæ, vel officialium eius. *De crimine falsi, cap. Dura sæpè.*

Apostolicarum literarum virtute, quis non potest trahi extra Diœcesim, vltra duas dietas, nisi partes conueniant. *De rescrip. cap. Nonnulli.*

Apostolicæ sedis literas falsificans. Vide, *Falsificans*.

Apostolicæ sedis potestas, decreta, literæ, &c. Vide, *Papa*. Vide, *Romana Ecclesia*. Vide, *Sedes*.

Apostolicæ sedis scriptutæ, & literæ, seu concessiones manuscriptæ, siue typis editæ, etiam antiquissimæ, quando faciunt fidem. Vide, *Scriptura*. Vide, *Sedes Apostolica*.

Apparentia.

Apparentiæ illorum, qui videntur volare, equitare per longum iter, cum diaboli auxilio, & alia similia sunt illusiones. *concil. Ancir. cap. 1.*

Appellare quis potest.

Appellare potest quicumque iudicatus si se tenet grauatum. *S. Fabianus ep. 3.*

Appellare timens excusatur, & pro appellante habetur. *De appellat. & recusat. cap. final.*

Appellare potest accusatus si habet iudicem suspectum. *Eleutherius in ep. decret.*

Appellare potest etiam sententiatus ad mortem *Adrianus I. cap. 37. 2. q. 6. cap. Liceat.*

Appellare quis potest à iudice non dante copiam instrumenti, vel scripturam partis, in qua fundatur intentio facti principalis. *De fide instrum. cap. G. Perpetuus.*

Appellare quis potest in causa vitiata. *2. q. 6. cap. Liceat, cap. Appellation. cap. Non ita.*

Appellare potest mater in sententia filij. *2. quæst. 6. cap. Non solent.*

Appellare quis potest, si sibi non assignetur locus tutus pro aliquo faciendo, vt iudici obediat, etiamsi in commissione adsit clausula (appellatione remota.) *De appell. c. Ex parte tua.*

Appel-

Appellare potest tutor, si conueniatur ratione pupilli. *De appellat. cap. Ex parte.*

Appellare potest etiam excommunicatus. *De except. cap. cum inter, cap. Significauerunt.* Et etiamsi non fecit mentionem de excommunicatione potest vti rescripto appellationis. *De except. cap. final.*

Excommunicatus appellans. Vide, *Appellans de sent. excommunic.*

Appellare potest reus, quando excipiens, quod Procurator actoris non habet mandatum, non auditur. *de appellat. & recusat. cap. significauit.*

Appellare potest reus, quando excipiens, se esse conuentum per alias literas, de quibus non fit mentio in secundis, & tamen non auditur, *ibid.*

Appellare potest reus, si petens declarari rem petitam in libello, non auditur. *de appell. & recusat. cap. Significantibus.*

Appellare aliquis potest, si proceditur lite non contestata. *ibid. cap. cum causam.*

Appellare aliquis potest etiam extra iudicium in causa electionis. *de appellat. & recusat. in 6. cap. concertationi.*

Appellare aliquis potest, si iudex extra litem contestatam aliquid monet, vel innouat, aut diem præuenit absque causa, *de appellat. & recusat. cap. Significante Aurelia.*

Appellare aliquis potest etiam in crimine adulterij, nisi sit notorium. *De appellat. & recusat. cap. Peruenit, & cap. consuluit.*

Appellare quis potest de iniuria accusatus ex percussione clerici, nisi sit notoria, *ibidem cap. consuluit, & cap. Suggestum.*

Appellare potest à sententia, ne dum reus victus, sed quilibet, cuius interest. *De sent. & re iudic. cap. cum super controuersia.*

Appellare aliquis potest etiam pro minoribus causis. *de appellat. & recusat. cap. de appellat. concil. Lateran. 3. de appellat. cap. 10.*

Appellare quis potest ab executore, quando hic excedit modum, *ibid. cap. Nouit ille.*

Appellare aliquis potest à iudicibus communi consensu electis, quando sunt pauciores, quam sit constitutum. *2. q. 6. cap. Sane.*

Appellare possunt solum illi, qui habent interesse in causa, & non alij. *2. q. 6. cap. Non solent.*

Appellare potest, qui prius appellauit ab aliquo iudice, & rediit ad illum, si denuo grauatur. *de appellat. & recusat. cap. Directe nobis.*

Appellare quis potest ab ordinario, etiam in delicto commisso post primam appellationem, allegando illum suspectum, nisi delictum sit notorium, *ibid. c. Propofuit, conc. Later. 3. in append. De appell. cap. 15.*

Appellans ab arbitris viris, tenetur ad Papam appellare. *De offic. iudicis deleg. cap. Ab arbitris.*

Appellare dicitur, qui iter arripit ad superiorem, alijs seruatis. *de appellat. & recusat. cap. Dilecti fily.*

Appellatio facta coram maiore parte Iudicum, tenet. *Clem. de appellat. & recusat. cap. 1.*

Appellare censetur, qui desistens id facere ex timore, si voluit intra tempus appellationis coram bonis viris id dixit, & causam appellationis expressit non potens adire iudicem. *de appellat. & recusat. cap. final.*

Appellare quilibet potest à iudice inimico, vel suspecto etiam ab Episcopo, *ibid. cap. 27.*

Appellare quando quis potest.

Appellare quis potest post biduum, vel triduum à die latæ sententiæ, dummodo sententiatus habeat copiam sententiæ, quod si reus procurat, & non potest habere copiam sententiæ, nihil ei nocet si non appellat. *2. q. 7. cap. Biduum.*

Appellare tenetur quis intra decem dies post latam sententiam. *2. quæst. 6. cap. Propter. cap. Anteriorum.*

Appellans potest prosequi post annum, & intra biennium. *de appellat. &c. cap. cum sit, & cap. Oblata, concil. Lateran. 3. in append. de appellat. cap. 5.*

Appellans, etiam lapso biennio potest prosequi, si fuit impedimus prosequi antea. *De appellat. & recus. cap. Ex ratione.*

Appellare quis potest ante finem causæ. *2. q. 6. cap. Non ita, cap. Si quis iudicem.*

Appellari potest ante, & post sententiam. *de appellat. & recusat. cap. Super eo il 2. concil. Later. 3. in append. de appell. cap. 6. 12. 16. & 17.*

Appellare quis potest ante datam sententiam. *2. q. 6. cap. Si quis iudicem.*

Appellare quis potest intra decem dies à die sententiæ. *2. q. 6. cap. Anteriorum, & cap. Propter. De sent. & re iud. cap. 1.*

Appellans potest audiri post annum, si procurator super appellatione ad impetrandum excessit mandatum, *ibid. cap. Significante Aurelia.*

Appellare quis potest etiam negotio integro si iudex sit suspectus. *Adrianus I. cap. 32. & 34.*

Appellare censetur, qui iter arripit ad superiorem alijs seruatis. *de appell. & recus. cap. Dilecti fily.*

Appellari aliquando potest post sententiam confirmatam à Principe. *2. q. 6. cap. Biduum.*

Appellatio quæ non valet.

Appellatio generalis, & vaga de omni grauamine sine expressione alicuius in particulari non valet. *concil. Later. 3. in append. de appell. cap. 2. de appellat. & recusat. cap. Inter cætera, & cap. consuluit il 2.* Sed generalis in eadem causa tenet. *ibid. consuluit il 2.*

Appellatio facta ad quem non spectat non valet. *de his, quæ fiunt à maiori parte capituli, cap. Ex ore.* Nec impedit talis appellatio. *ibid.*

Appellatio à correctione iusta superioris, dummodo modus non excedatur, non valet. *de appellat. & recusat. cap. Ad nostram. Pius IV. const. 10. de falnte.*

Appellatio subditi ante sententiam in causa correctionis non valet. *concil. Londin. 1. cap. 7.*

Appellare non potest subditus religiosus contra disciplinam regularem. *ibid. cap. Reprehensibilis, & cap. Quia nos. concil. Lateran. 3. in append. de appellation. cap. 4. & 6.*

Appellare non potest Religiosus contra constitutiones regulares. *De appell. & recusat. cap. Quia nos. concil. Trid. sess. 22. de reformat. cap. 1. & sess. 24. de reform. cap. 10. Pius IV. const. 10. De falnte §. 6.*

Appellatio friuola non excusat inferiores, quin obediant superioribus. *De appellat. & recusat. cap. cum parati.*

Appellatio à iudice exequente iurisdictionem, non valet. *ibid. cap. consuluit il 3.*

Appellatio non valet, neque in Ecclesiasticis si causa fuit commissa, appellatione remota. *concil. Lateran. 3. in append. de appellat. cap. 12. & 16.* Si vero delegatus fit suspectus, vel consanguineus partis, valet. *ibid. cap. 18.*

Appellatio in causa concubinatus dimissa vxore non, recipitur. *Concil. Later. 3. in append. de appellat. cap. 20.* Vide, *coniuges quo ad multa.*

Vide, infra. *Appellatio quando non admittenda.*

Appellatio contra electum confirmatum, non valet, sed solum accusatio. *de appellat. & recusat. cap. Constitutis.*

Appellari non potest ab executore, nisi modum excedat. *De appellat. & recusat. cap. Nouit ille.*

Appellatio à iudice electo de communi consensu partium, non tenet. *2. q. 6. cap. A iudicibus. cap. Sanè.* Si tamen iudices sint pauciores, quam fuerit constitutum potest appellari ab eis. *ibid. cap. Sanè. concil. Carthag. 3. cap. 10. concil. Afric. cap. 63. & 89. Hispal. 1. cap. 15.*

Appellatio ab eo ad quem fuerat appellatum, non tenet. *2. q. 6. cap. Si autem.*

Appellatio ab ordinario, in delicto commisso post primam appellationem, si delictum sit notorium, non tenet. *de appellat. & recusat. cap. Propofuit.*

Appellatione facta de grauamine, si iudex reuocat grauamen, non potest appellans prosequi, nisi alia adsit causa appellandi. *ibidem cap. Cum cessante.*

Appellare quis non potest tertio ab eadem sententia. *ibid. cap. Sua nobis.*

Appella-

Appellatio in notorijs non admittitur. *ibi, cap. Cum specialis, §. Porrò, & cap. Cum sit Romana §. Praterea.*

Appellatio ab officiali Episcopi ad Episcopum, non valet: *de consuetud. cap. Non putamus. & de appellat. in 6. cap. Romana.*

Appellatio catholici ad Principem alterius fidei, est nulla, & appellans est excommunicatus. 2. *q. 6. cap. Catholicus.*

Appellatio ab eodem ad eumdem est nulla. *de consuetud. in 6. cap. Non putamus.*

Appellatio ante litis ingressum non est vera appellatio. *De appel. & recus. cap. Cum sit Romana.*

Appellatio à iudice ciuili non subdito Papæ ad Papam, non valet, licet ex consuetudine teneat. *ibid. c. Si duobus §. Decipere. Concil. Later. 3. de appellat. cap. 2.*

Vide, *Appellatio non admittenda.*

Appellans ad quid tenetur.

Appellans ante sententiam, tenetur exprimere causam iudici à quo. *De appellat. & recusat. cap. Vt debitus.*

Appellans tenetur petere Apostolos, alias nulla est appellatio. *de appellat. in 6. cap. 1.*

Si intra 30. dies non petit Apostolos censetur renunciare appellationi. *ibid. cap. Ab eo.*

Appellans vno contextu petit Apostolos. *Clement. de appellat. cap. Quamuis.*

Appellans tenetur in scriptis appellare, alias nulliter facit. *de appellat. in 6. cap. 1.*

Appellans tenetur prosequi intra annum, & biennium. *de appellat. & recusat. c. Cum sit.* Si non prosequitur intra terminum, priori iudicio stare debet. *ibid. cap. Personas, & cap. Cum sit. concil. Later. 3. in append. de appell. cap. 10. & 14.* Potest etiam audiri, & prosequi vltra biennium, si fuit impeditus in dicto termino. *ibid. cap. Ex ratione.*

Appellans præfigens terminum, condemnandus in expensis, si non prosequitur. *de appellat. & recusat. cap. Nicolao. concil. Later. 4. cap. 35.*

Appellans tenetur docere, quod per exceptionem non admissam appellauit. *ibid. cap. Dilecto filio.*

Appellans de electo, vel electione Episcopi, &c. à die appellationis intra mensem tenetur arripere iter ad Papam. *de elect. &c. cap. Statuimus.*

Appellans tenetur probare, alias condemnandus in expensis, &c. *ibid.*

Appellans contra electionem, vel formam eligendi iurare tenetur se probaturum, & tenere, quod sint vera ea, quæ dicit. *de elect. &c. cap. Vt circa.*

Appellans tenetur exprimere ea super quibus appellat, alias non auditur in non expressis. *de elect. cap. Vt circa.*

Appellans tenetur iurare de calumnia, & veritate. *de iuram. calumniæ in 6. cap. In appellationis causa.*

Appellans tenetur per se, vel per procuratorem comparere. *De appellat. in 6. cap. 1.* alias tenetur ad expensas. *ibid.*

Appellans ante sententiam, stare cogitur iudicio eius ad quem appellauit. *De appellat. & recusat. c. cum sit Romana.*

Appellans ob exceptionem datam, & non admissam, tenetur exprimere, quænam fuit exceptio. *ibid. cap. Dilecto filio.*

Appellans in causa electionis, si facit id extraiudicialiter, tenetur ad Constitutionem *Vt circa.* Si iudicialiter, potest procedere secundum antiqua iura. *de elect. in 6. cap. constitutio.*

Appellans post promissionem de stando mandato Ecclesiæ, compelli potest, vt prosequatur, vel stet iudicio. *concil. Later. 3. part. 50. cap. 53.*

Appellans, si deficit in probatione, nisi ex probabilitate causæ excusetur à calumnia, priuatur beneficio per triennium: & si in eo se ingerit, priuatur perpetuo; sed tenetur ad expensas partis. *concil. Gener. Lugdun. 1. de elect. in 6. cap. 1.*

Appellans, siue ad Metropolit. siue Nuncium, siue Legatum, siue Papam, tenetur seruare formam Constitutionis Innocentij IV. *Romana*, non obstante alia consuetudine. *concil. Trident. sess. 22. de reformatione cap. 5.*

Appellans tenetur suis expensis deferre acta ad iudicem ad quem. *concil. Trid. sess. 24. de reformat. cap. 20.*

Appellans tenetur ad medietatem expensarum vbi est consuetudo: vbi vero non, tenetur ad omnes expensas. *concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 20.*

Appellans intra 30. dies tenetur acta habere à iudice à quo: & si non dentur, lis finiri potest sine illis. *concil. Trid. sess. 13. de reform. cap. 3.*

Appellans iniustè, est puniendus. 2. *quæst. 6. cap. Omninò.*

Appellans, an possit iudicari à iudice à quo.

Appellans si intra terminum non prosequitur stare tenetur iudicio primi iudicis. *de appellat. & recusat. cap. Personas, & cap. cum sit. de appell. in 6. cap. 1.*

Appellatione facta iudex à quo supersedere debet in causa *ibid. cap. Super eo.*

Appellatione facta, si appellans negligit prosequi, iudex à quo reassumit causam. *ibid. cap. Quia nos. concil. Later. 3. in append. de appellat. cap. 5.*

Appellans si recedit, iudicari potest, absque citatione, & processus est validus. *De offic. Iud. deleg. cap. fin.*

Appellans sine causa rationabili, remittendus ad iudicem, à quo, & ab eo iudicandus. *concil. Later. 4. cap. 35.*

Appellatione facta ab interlocutoria, vel comminatoria, in causa principali iudicatur à iudice à quo. *ibid. cap. 36.*

Appellans à iudice, potest ab eodem conueniri in alia causa. *De appellat. & recusat. cap. Ad hæc.*

Appellans ab ordinario, si sub eo postea delinquit in alio, potest ab illo iudicari, & puniri. *de appellat. &c. cap. Consistentis.* Sed potest appellans eum etiam recusare, nisi crimen sit notorium. *ibid. cap. Proposuit.*

Appellans si turbatur in possessione à parte, potest ab ipsomet iudice à quo audiri, & iudicari. *ibid. c. cum teneamur.*

Appellans, & non prosequens, à iudice à quo iudicatur, & si iterum grauatur, iterum appellare potest. *de appellat. & recusat. cap. Directa. de appellat. in 6. cap. 1.*

Appellans cogi potest à iudice à quo, vt prosequatur, alias ab eodem iudicatur. *ibid. cap. Ad hæc il 3. & cap. Ad aures nostras.*

Appellans de grauamine, non potest amplius citari à iudice à quo, nisi ad audiendam reuocationem grauaminis. *De appellat. & recusat. in 6. cap. Si a iudice.* Quod si citatus non comparet, potest iudex à quo prosequi in causa, & finire. *ibid.*

Appellans, si non fuit commissa causa appellationis, potest obtinere, vt remittatur ei à quo appellauit, etiam contradicente parte. *de appellat. & recus. cap. interposita, §. ille.*

Appellans deficiens in probatione, remittendus ad iudicem à quo. *concil. Lateran. 4. cap. 48.*

Appellatio à subdelegato.

Appellari potest à iudice subdelegato, cum iurisdictione. *de offic. Iud. deleg. cap. Super quæstione. §. Verum.*

Appellari quando potest, & quando non, à subdelegato ad subdelegantem. *ibid. §. Verum, & §. Porrò.*

Appellari quando potest à subdelegato ad delegatum. *de offic. Iudic. delegat. in 6. cap. Si à subdelegato, & cap. Et si delegatus.*

Appellari non potest à subdelegato ad delegatum excommunicatum, sed tunc appellandum ad Papam. *ibid. cap. Si is, cui, &c.*

Appellatione facta à subdelegato ad examinandum tantum, si delegatus non decessit à prosequenda causa, si reseruauit sibi sententiam. *concil. Later. 3. in append. de potestate Iudicum deleg. cap. 2.*

Vide, *Delegatus.*

Appellatio ad Papam.

Appellans ad Papam non potest impediri. *dist. 17. cap. Synodum. Vitalianus epist. 1.*

Qui impedit appellanté ad Papam, si est Episcopus, est priuandus. *Extra, de Pœnis cap. Diuinis.* Aliorum pœnæ. *ibid.*

Appellare debet ad Papam iudicatus in Prouincia. 3. *q. 6. cap.*

cap. Accusatus. Ecclesiastici appellare debent ad Papam. 2. *q.6. cap. Si quis vestrum*.
Appellandum est ad Papam, in causis grauibus. 2. *q.6. cap. Omnes Episcopi. cap. Ad Romanam cap. Si quis*.
Appellatio ab Episcopis Prouincialibus debet ad Papam fieri, a grauato. 6. *quaest.4. cap. Osius Episcopus*.
Appellare quilibet potest ad Papam. *concil. Nicen. 1. ex Iulio, cap.2*.
Appellans ad Papam non potest carcerari. *Damasus ep.4. Vitalianus epist.1. Adrianus I. cap.36*.
Appellans ad Papam non potest impediri: impediens, etiam si Episcopus, priuandus est; sic etiam maletractans appellantem. *Extra de poenis, cap. Diuinis*.
Appellante aliquo ad Papam, prima sententia non est exequenda. *Agapetus ep.7*.
Appellandum est ad Papam ab Episcopis grauatis. *Sixtus I. ep.2. 2.q.6. cap. Si quis remotam, & c. Si quis Episcoporum. Fabianus ep.3. can.2*.
Appellandum esse ad Papam, decretum est *à concilio Niceno I*. Ita *Iulius I. epist.2*. & refertur *in concil. Florent. sess.20. ex responsione Ioannis ad Marcum Ephesinum*.
Appellatio ad Papam fieri potest à quolibet Ecclesiastico. *Iulius I. epist.2. cap.32. causa 2. q.6. cap. Vltra*.
Appellans ad Papam non potest ab inferioribus iudicari. *Marcellus I. epist.3. conc. Later.3. in append. de iure patronatus cap.26*.
Appellandum est ad Papam ab arbitris iuris. *De offic. Iud. deleg. cap. Ab arbitris*.
Appellante aliquo ad Papam processus, qui fit ab inferiore est nullus. *de appellat. & recusat. cap. Vt nostrum. concil. Later.3. in append. de iure patron. cap.26*.
Appellante aliquo ad Papam, si pars contraria non defert illi appellationi, mittendus est ad Papam, vt satisfaciat de contemptu. *ibid. cap. De Priore*.
Appellari potest ad Papam à delegato Papae, sed ante citationem, vel notitiam literarum Papae, alias non potest. *ibid. cap. Ad haec il 4*.
Appellatio à iudice delegato facienda est ad Papam. *De offic. Iud. deleg. in 6. cap. Si duo, & cap. Si à subdelegato*.
Appellans ad Papam cogendus est eum adire intra terminum. *concil. Later.3. in append. de appellat. cap.13*.
Appellatione facta ad Papam (etiam si erat inhibita) si Papa delegat alteri iudici causam, primus non potest exequi sententiam. *De offic. & potest. Iud. deleg. cap. Pastoralis, §. Praeterea*.
Appellatio ad Papam à iudice ciuili non subdito Papae, non tenet, licet ex consuetudine teneat. *de appellat. & recusat. cap. Si duobus. §. Decipere. concil. Lateran. 3. in append. de appellat. cap.2*.
Appellatio ad Papam à delegato (si commissio erat cum clausula *appellatione remota*,) non impedit, quin iudex prosequatur, si appellatur post citationem; si verò appellatur ante citationem, iudex non potest procedere. *De appellat. & recusat. cap. Meminimus. concil. Later.3. in append. de appellat. cap.8. concil. Lateran. 3. in append. de potestate Iudicum delegat. cap.1*. si appellans ante citationem arripiat iter ad Papam. *concil. Lateran. 3. part. 49. cap.13*.
Appellans ad Papam, si recurrit ad Archiepiscopum, vel alium Papa inferiorem, renunciare censetur appellationi. *ibid. cap. Sollicitudinem*.
Appellans ad Papam non potest iudicari à Metropolitano, nisi notorium sit quod mandatum Episcopi a quo facta erat appellatio, fuit iniustum. *ibid. cap. Sollicitudinem*.
Appellatio ad Papam fieri debet in scriptis, causa debet exprimi in ea, & Apostoli petendi, alias nulla est. *De appellat. in 6. cap.1*.
Appellans ad Papam tenetur per se, vel per Procuratorem adire eum. *ibid*.
Appellare potest ad Papam, qui priùs iurauit stare iudicio Ecclesiae, dummodo intra 40. dies, iter arripiat ad Papam. *De appellat. & recusat. cap. Ad haec il 2. & cap. Quaestioni*.
Appellans ad Papam censetur, si grauatus se submittit Papae protectioni, nesciens appellare. *ibid. cap. Ad audientiam*.
Appellante aliquo ad Papam, & alio ad inferiorem, primus tenetur adire Papam. *ibid. cap. Si à duobus*. Et in quo casu potest iudicare inferior. *ibid. concil. Later.3. de appellat. cap.7*.
Appellans ad Papam non potest excommunicari. *Ioannes VIII. ep.276. Gregor. VII. lib.2. post epist.55*.
Appellante aliquo ad Papam acta, & depositiones sigillata mittenda ad Papam. *concil. Lateran. 3. de dolo, &c. cap.3*.
Appellatio ad Papam non admittitur, si delictum sit notorium, sed ad sententiam proceditur. *concil. Later.3. in append. de appellat. cap.13. & 14*.
Appellatio facta ad Papam ex fraude ad eludendum iudicium non tenet. *ibid. cap.19*.
Appellatione facta ad Papam res non sunt mutandae. *ibid. cap.21. & 32*.
Appellatio ad Papam non admittitur contra superiorem in causa correctionis. *ibid. cap.25. Si verò* fiat contra superiorem ob enormitates eius manifestas, valet. *ibid*. Vide, *Appellatio quando non valet*.
Appellatione facta ad Papam, potest iudex à quo, de alijs delictis, &c. iudicare excepto illo, pro quo fuit appellatum. *concil. Lateran. 3. in append. de appellat. cap.24. & 30*.
Appellatione facta ad Papam, si appellans turbatur in possessione, iudex à quo potest in hoc iudicare. *ibid. cap.23*.
Appellans ad Papam ab Episcopo, deferre debet ad eum literas dimissorias cum serie facti. *concil. Later.3. par.49. c.1*.
Appellans ad Papam clericus, si post appellationem delinquit, pro his delictis iudicari potest ab Episcopo proprio. *concil. Later.3. part.50. cap.53*.
Appellans ad Papam in causa matrimonij, si non sit consummatum, prohibetur consummari, donec prosequitur appellationem: si verò sit consummatum, detur ter minus prosequendi appellationem, vel standi iudicio Episcopi. *ibid. cap.2*. & si non adimpleat, excommunicetur. *ibid*.
Appellans ad Papam de electione, vel prouisione, intra mensem à die appellationis, tenetur iter arripere, & si post aduentum eius non comparet altera pars, post 20. dies proceditur in causa. *concil. Gener. Lugdun.1. de elect. in 6. cap.1*.
Appellatione facta ad Papam, ob institutionem Parochi, ab alijs examinatis, si institutio facta est, non impeditur. *concil. Trid. sess.24. de reformat. cap.18*.
Appellans ad Papam, siue Legatum, siue Nuncium, tenetur seruare Constitutionem Innocentij IV. quae incipit *Romana*, non obstante consuetudine. *concil. Trid. sess.22. de reform. cap.5*.
Appellatione facta ad Papam supersedendum in causa. *Honorius III. Ex Cirone, de offic. & potest. iud. deleg. cap.3*. & tunc Iudex delegatus iudicat de iurisdictione.
Appellatione facta ad Papam, quidquid iudicant Iudices, est nullum. *Honorius III. ex Cirone. de ordine cognit. cap.2. & de appellat. cap.2. de nouis operis enunciat. cap.1*.
Appellatio ab executore literarum Papae, quando valet. *Honorius III. ex Cirone, de appellat. cap.3*.
Tenet quando litigans dat aliquam exceptionem, & executor eam non admittit. *ibid*.
Appellatione facta ad Papam, si vna pars non prosequitur in territorio, alia prosequitur, appellans tenetur ad omnes expensas à die appellationis. *Honorius III. ex Cirone. de appellation. cap.3*.
Appellari tertio ad Papam non potest. *ibid. cap.4*.
Appellatione facta ad Papam, fieri non potest electio. Vide, *Electio*. Vide, *Electores*. Vide, *Electus, in fine*.

Appellatio, an impediat sententiam.

Appellatio, ex causa falsa, interposita non impedit sententiam. *De appellat. & recusat. cap. Super eo. §. Si autem*.
Appellatione legitima facta, sententia si datur, est inanis. *ibid. cap. Dilecto filio*.
Appellatione facta ad Papam, prima sententia non est exequenda. *Agapetus ep.7*.
Appellatio facta ab examinatis, pro institutione Parochi, siue

ſiue ad Legatum, ſiue ad Papam, vel alium, ſi inſtitutio facta ſit, non impeditur. *concil. Trident. ſeſſ. 24. de refor. cap.* 18.

Appellatione facta, quid agi poteſt à reo, & iudice, &c.

Appellatione facta, *Apoſtoli*, id eſt, literæ miſſoriæ faciendæ ſunt ab eo iudice, à quo eſt appellatum, ad appellantem. *2. q. 6. cap. Ab eo.*

Appellatione facta, ſi appellanti non dentur Apoſtoli, in tribus caſibus poteſt proſequi. Primo, ſi iudex præfigens ei terminum de dando, non dedit. Secundo, ſi petenti non det iudex. Tertio, ſi intra terminos iuris, eos non poſſit habere. *Clement. de appellat. cap.* 1. §. *Quod ſi.*

Appellatione facta legitimè, principale, & acceſſorium deferuntur ad ſuperiorem. *De appellat. & recuſat. cap. Dilectis filijs.*

Appellatione facta, ſi appellans non proſequitur, cauſa redit ad iudicem, à quo. *De appellat. & recuſat. in 6. cap.* 1.

Appellatione facta à ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti; nec tales cenſuræ, nec eorum effectus ſuſpenduntur. *De ſent. excommunicationis in 6. cap. Is cui.*

Appellatione facta, fructus ſequeſtrantur. *2. q. 6. cap. Quoties.*

Appellatione facta, ſi ſententia reuocatur, nihil obeſt iudici, à quo appellatum eſt; niſi conuincatur, quod iniquo animo id fecerit. *2. q. 6. cap. Hoc etiam.*

Appellatione facta in cauſa capitali, nihil poteſt agi per procuratorem, ſed immediatè per appellantem agendum eſt. *2. q. 6. cap. Si quando.*

Appellatione facta, ſi iudex ad quem ex cauſa probabili eam acceptat, prohibere poteſt, ne vlterius procedatur, & tunc omnia, quæ fiunt ſunt nulla. Etiamſi cauſa non inuenitur vera. *De appellat. & recuſat. in 6. cap. Non ſolum.*

Appellatione facta dandæ ſunt induciæ appellanti. *Fabianus ep. 3. 3. q. 6. cap. Pulſatus. Adrianus l. cap.* 60.

Appellatione facta, ſi pars non compareat poſt 20. dies procedatur in cauſa. *De elect. &c. cap. Statuimus.*

Appellatione facta, & proſequenda intra tempus; ſi partes compromittunt, tempus non currit, niſi iudex cenſeat imminere periculum. *Clement. de appellat. cap. Quandiu.*

Appellatione facta, ſi objiciatur fuiſſe illegitimè appellatum ante ſententiam non poteſt is, ad quem appellatur prohibere, nè procedatur, niſi ex cauſa probabili cœperit acceptando appellationem. *de appellat. & recuſat. in 6. cap. Romana*, §. *Quod ſi.*

Appellatione facta ſi objiciatur de iniuſta appellatione, vt de crimine notorio, iudex appellationis poteſt inhibere, ne ſententia executioni mandetur. *ibid.* §. *Si autem.*

Appellatione facta per nullum actum, poteſt quis interim in re controuerſa ius acquirere. *ibidem.* §. *In alium.*

Appellatione facta, ſi hæc deſeritur per negligentiam appellantis, iudex à quo poteſt proſequi. *De appellat. & recuſat. cap. conſtitutus.*

Appellatione facta ad Papam, ſi pars contraria non defert huic appellationi, mittendus eſt ad Papam, vt ſatisfactionem reddat de contemptu. *De appellat. & recuſ. cap. De Priore.*

Appellatione facta, ſi iudex non conſignat Apoſtolos, nullus poſtea eſt proceſſus. *De appellation. & recuſation. cap. Ab eo.*

Appellatione facta poſt ſententiam definitiuam, innouata reuocantur; ſi ante ſententiam non reuocantur, niſi prius de veritate conſtet. *ibidem cap. Non ſolum.*

Appellatione facta à definitiua, emendari poteſt interlocutoria. *ibid. cap. fin.*

Appellatione facta in cauſa beneficiali, vtraque pars poteſt intentare petitorium, & poſſeſſorium. *Clementina de cauſa poſſeſſ. cap. Vn.*

Appellatione legitima facta, quidquid agitur eſt inane. *De appellat. & recuſat. cap. Dilecto filio.*

Appellatione facta ob cauſam probabilem, non ſufficit appellanti hoc, niſi probet eſſe veram, excepto ſi non fuit admiſſus, quando voluit probare eam eſſe veram. *ibid. cap. Interpoſita.*

Appellatione facta ab interlocutoria, vel à grauamine, non licet proſequi alias cauſas non expreſſas in appellatione. *clem. de appell. &c. cap. Appellat.*

Appellatione hac facta, proceſſus primi iudicis, iuſtificari debent ſecundum ea, quæ erant acta coram eo. *ibid.*

Appellatione facta, ac recepta, poſt terminum præfixum, ita proceditur contra abſentem, ac ſi fuiſſet vocatus. *De appellat. & recuſat. cap. Sæpe contingit.*

Appellatione facta, ſi iudex illi non defert, ſi per ſententiam iudicatur, poteſt ab ea appellari intra tempus, ſiue fuerit citatus ad ſententiam, ſiue non. *Clem. de dolo, & contum. cap. Vnic.*

Appellatione facta ex incidenti quæſtione (ſi cauſa erat commiſſa appellatione remota) ſi ſine illa, cauſa non poteſt terminari, ſuperſedendum eſt à tota cauſa. *concil. Later.* 3. *in append. de appellat. cap.* 31.

Appellatione facta, ſi à parte impetrantur literæ pro delegatione, ſunt in fraudem, & non valent. *ibid. cap.* 22.

Appellatione facta, ſi appellans turbatur in poſſeſſione, iudex à quo poteſt iudicare in omnibus, excepto eo, quod fuit appellatum. *concil. Later. 3. in app. de appellat. cap.* 23. 24. & 30.

Appellatione facta, procedi non poteſt, ſi cauſa ſit commiſſa duobus, & vnus committit alteri vices ſuas. *concil. Later. 3. par. 49. cap.* 13.

Appellatione facta ad ſuperiorem, ſi aduerſarius non compareт, probata cauſa appellationis, ſuperior procedit. *concil. Lat. 4. Gener. cap.* 48.

Appellatione facta ab interlocutoria, vel comminatoria, iudex proſequitur in cauſa. *concil. Lateran. 4. cap.* 36.

Appellatione facta pro inſtitutione Parochi ab alijs examinatis, ſi inſtitutio facta ſit, non impeditur. *concil. Trid. ſeſſ. 24. de reform. cap.* 18.

Appellatione facta, non poteſt fieri electio. Vide, *Electio.* Vide, *Electores.* Vide, *Electus in fine.*

Appellans quando cenſetur renunciare.

Appellans, non petens Apoſtolos in termino ſibi aſſignato à iudice, vel in termino non comparens, cenſetur renunciare. *Clem. de appellat. cap. Quamuis.*

Appellans, ſi cauſam proſequitur coram eodem iudice, cenſetur renunciare appellationi. *De offic. & poteſtat. Iud. deleg. cap. Gratum gerimus.*

Appellans ad ſuperiorem, ſi comparet coram inferiore, cenſetur renunciare appellationi. *De appellat. &c. cap. Sollicitudinem.*

Appellans, qui teſtium productioni renuncians petit publicari atteſtationes, cenſetur renunciare appellationi. *concil. Later. 3. de Petitionibus ſecundo, in append. cap.* 3.

Appellationis remota clauſula.

Appellatio impeditur, quando in commiſſione ponitur *appellatione remota*, & aliquando non. *De appellat. &c. cap. Paſtoralis.*

Clauſula *appellatione remota*, quando ſunt plura negotia ſe contingentia, & ponitur in medio, determinat præmiſſa: ſi in fine, omnia. *ibid. cap. Inquiſitioni.*

Appellatio, quæ prohibetur, dum dicitur in literis, *appellatione remota*, intelligitur de omni appellatione, de qua iura loquuntur explicitè, & non de appellatione à grauamine iniuſto. *De appellat. & recuſat. cap. Paſtoralis.*

Appellatio non admittenda.

Appellatio non debet admitti, quando delegatio facta eſt à Papa, cum clauſula *appellatione poſtpoſita*. *De reſcript. cap. 1. de appellat. &c. cap. Paſtoralis.*

Appellatio non admittitur, ſi appellans poſt exceptionem peremptoriam ſecundò ſuccumbit. *Extra, de appellat. cap. cum à repulſione.*

Si

Si appellans adducit nouas exceptiones, non est audiendus. *Clem. de elect. cap. Constitutionem.*

Appellatio iniquè facta non reciditur, sed appellans remittitur ad iudicem à quo, & condemnandus est in expensis, dummodo iudex à quo non remiserit totaliter ad superiorem. *De appellat. in 6. cap. Cum appellationibus.*

Appellatio post iuramentum de mandato faciendo non admittitur, sed exequenda est sententia. *Concil. Later. 3. in append. de poteст. Iud. deleg. cap. 2c.*

Appellationi, cui non defert appellans, non debet deferre, nec iudex, nec aduersarius. *De appellat. & recus. cap. An sit deferendum.*

Appellatio facta, in expressis tantum admittenda non autem in non expressis. *de elect. cap. Vt circa.*

Appellatio subditi Religiosi contra Regulam, seu constitutiones religionis, non est admittenda. *De appellat. & recusat. cap. Quia nos, & cap. Reprehensibilis. Concil. Later. 3. cap. 6. Pius IV. const. 10. de salute §. 6.*

Appellatio à correctione iusta superioris, nisi modus excedatur, non est admitenda. *ibid. cap. Ad nostram. Pius IV. const. 10. de salute §. 6.* Vide, *Appellatio quæ non valet.*

Appellatio, siue ad Papam, siue ad alium non facta in scriptis, & non expressa causa, & petitis Apostolis, non admittitur. *de appellat. & recusat. in 6. c. 1.* & appellans tenetur per se, vel per procuratorem adire iudicem ad quem, seu Papam. *ibid.*

Appellatio facta, antequam literæ commissionis Papæ emanent, vel antequam ad delegatum perueniant, non admittitur. *de alienatione iudicij, cap. Ex quorumdam.*

Appellatio eius, qui iurauit stare iudicio Ecclesiæ, quando admittitur. *De appellat. & recusat. cap. Ad hæc il 2. & cap. Quæstioni.*

Appellatio irrationabilis non admittitur, sed à superiore remittitur appellans ad primum iudicem, & condemnatur in in expensis. *ibid. cap. Vt debitus.*

Appellatio à tribus sententijs non admittenda, nisi executioni plenè mandatæ sint, alias de nullitate non datur audientia, etiamsi ab interlocutoria sit appellatum. *Clement. de sententia, & re iudicata, cap. 1.*

Appellatio vsurarij manifesti ad fugiendam vsuram, non admittitur. *De Vsuris, cap. Quam perniciosum.*

Appellante aliquo in casu, non auditur alius in eadem causa, nisi appellauerit, sed potest assistere. *Clemen. de elect. cap. Constitut.*

Appellatio facta non seruata forma non admittitur, nisi in certis casibus. *ibid.*

Appellans, si adducit nouas exceptiones, in his non admittitur. *ibid. & Clem. de appell. & recusat. cap. Appellationi.*

Appellatio de causis non expressis ante definitiuam sententiam non admittitur. *ibid.*

Appellatio in causis conuentionis, & renunciationis, quando potest admitti. *De mutuis petitionibus, cap. fin.*

Appellatio facta ex causa probabili, si hæc non probatur, non admittitur, nisi probetur, quod non fuit admissus, quando voluit probare. *De appellat. &c. cap. Interposita.*

Appellatio facta ad fraudem dilationis reijcienda. 2. q. 6. *cap. Quicumque.*

Appellatio à Papa non admittitur ab vllo. *Gelas. 1. ep. 4.*

Appellatio à iudicio electorum de communi consensu, non admittitur. *Post concil. Hispal. 1. cap. 15.*

Appellatio non admittenda, si timetur de adulterio, incestu, &c. ex admissione. *concil. Lateran. 3. de appellat. in append. cap. 3.*

Appellatio non admittenda, ante ingressum causæ. *ibidem. cap. 6.*

Appellatio non admittitur contra disciplinam Ecclesiasticam ante ingressum causæ. *Concil. Later. 3. cap. 6.*

Appellatio non facta in termino, non admittenda. *ibid.*

Appellatio delusoria, non admittenda. *Concil. Later. 3. part. 49. cap. 1.*

Appellatio ante citationem, non admittenda. *ibid. cap. 5.*

Appellatio ab omni grauamine, quod sibi potest fieri non tenet, nisi in eadem causa. *concil. Later. 3. in append. part. 50. cap. 54.*

Appellans non admittitur, si causa erat commissa, appellatione remota. *concil. Later. 3. part. 49. cap. 13.* nisi appellans ante citationem, arripiat iter versus Romam. *ibid.*

Appellans à sententia excommunicationis ferenda non admittitur, si delictum sit manifestum. *concil. Lateran. 4. cap. 48.*

Vide, *Appellatio quæ non valet.*

Appellatio ab Episcopo, & eius officiali, ac subditis, ad Archiepiscopum, &c. quando valet.

Appellatio ab officiali Episcopi, non fit ad Episcopum, sed ad Archiepiscopum. *De appell. & recusat. in 6. cap. Romana. de consuetud. in 6. cap. Non putamus.*

Appellatio à subditis Episcopi non fit ad Archiepiscopum, sed ad Episcopum, *ibid. cap. Romana.*

Appellatione facta ad Archiepiscopum, si negatur negotium esse deuolutum, non potest Archiepiscopus inhibere iudici, ne procedat, nisi prius constet de deuolutione. *ib. cap. Romana, §. si verò.*

Appellatione facta ad Archiepiscopum, si opponitur de iniustitia appellationis, Archiepiscopus non inhibet, nisi constet de veritate causæ. *De appellat. & recus. in 6. cap. Romana. §. Quod si obijciatur.*

Appellatione facta ad Archiepiscopum in casu prohibito à iure, quid facere debeat Archiepiscopus. *ibid. §. Cum verò.*

Appellari potest ab Episcopo ad Archiepiscopum, etiam in causis temporalis iurisdictionis. *De appellat. & recusat. in 6. cap. Romana. §. Debet.*

Appellans ab Episcopo ad Archiepiscopum non eximitur ab Episcopo in alijs causis. *ibid. §. Cum verò.*

Appellatione iudicata mala ab Archiepiscopo, statim Archiepiscopus remittit ad Episcopum. *ibid. §. fin.*

Appellari potest ab Episcopo ad alium (si consuetudo sit) quam ad Archiepiscopum. *de appellat. & recusat. in 6. cap. Romana. §. in alium.*

Appellatio pro collatione beneficij, ab Episcopo facienda ad Archiepiscopum, si ipse sedit, vt Prælatus; si verò sedit vt canonicus, facienda est ad Episcopum. *ibid. cap. Accollatione.*

Appellandum ab Episcopo ad Metropolitanum, & ab hoc ad Patriarcham. *concil. Constantinop. 4. Gener. 8. cap. 26.*

Appellatio ab Episcopo, vel eius Vicario in spiritualibus in causis visitationis, carcerationis, habilitationis, inhabilitationis; etiam in criminalibus; ab interlocutoria, vel ab alio grauamine, ante definitiuam sententiam, non admittitur, nec ei defertur, nisi grauamen tale sit, quod non possit reparari, vel post definitiuam sententiam non possit appellati. *concil. Trid. sess. 13. de reform. cap. 1. in fine.*

Appellatio facta ab Episcopo, vel Vicario ad Papam (si valida sit) committitur Metropolitano, vel si ille sit suspectus, aut distet vltra duas dietas, vel ab eo appellatum sit, committitur viciniori Episcopo, vel Vicario. *concil. Trident. ibid. cap. 2.*

Appellans ab Episcopo, vel Vicario Generali, in causa criminali producat acta primæ instantiæ, alias illis non visis, iudex ad quem eum non absoluit. & iudex à quo intra 30. dies acta gratis exhibeat petenti, alioquin sine illis causa terminetur. *Concil. Trid. sess. 13. de reform. cap. 3.*

Appellatio ab ordinario in causa correctionis, non admittitur. *concil. Trid. sess. 22. de reformat. cap. 1. & sess. 24. de reform. cap. 10.*

Appellans ab Episcopo ad Papam, Legatum, vel Nuncium, vel Archiepiscopum, tenetur seruare formam. *Constitut. Innocentij IV.* quæ incipit *Romana*, non obstante consuetudine. *concil. Trid. sess. 22. de reform. cap. 5.*

Appellans ab Episcopo in causis à iure permissis, tenetur suis expensis acta omnia deferre ad iudicem ad quem. *concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 20.*

Appellatio ab Episcopo fieri debet ad competentem iudicem. *ibid.*

Ab Episcopo in causis beneficialibus appellari non potest, nisi post biennium, nam in prima instantia ipse iudicat. *ibidem. cap. 20.*

Appellans deferens acta, debet monere, vt si aliquid sit faciendum

ciendum ab Episcopo pro instructione causæ fiat. *ibidem cap.20.*

Appellans à sententia excommunicationis.

Appellans à sententia excommunicationis iniusta, absoluendus est ante probationem. *De off. & potest. Iud. deleg.cap. cum contingat.*
Appellans de sententia excommunicationis cum errore, & nulliter, ante probationem est absoluendus. *ibid.*
Appellans post sententiam excommunicationis, absolui debet ad cautelam durante appellationis causa. *De appell. & recus. c. Adpræsentiam.*
Appellans ab excommunicatione ex causa probabili, & superiori constet, quod ex ea causa sit appellatum, absolui potest ad cautelam. *De sent. excomm. in 6. cap. Venerabilibus. §. Sed si.*
Appellans ab excommunicatione, si certus sit, sententiam esse iniustam à superiore non debet absolui, sed remittendus ad excommunicatorem, nisi hic malitiosè neget eum absoluere. Si verò probabile sit, an sit iusto, potest superior, si vult, deferre excommunicatori, vel absoluere, sed statim reus est absoluendus. Si verò sit iniusta excommunicatio, & constet superiori, ipse superior absoluat. *De sentent. excommun. in 6. cap. Venerabilibus. §. Sanè.*
Appellans ad Archiepiscopum, &c. à sententia excommunicationis Suffraganei, quando debet absolui, antequam audiatur, & quando non. *De sent. excommun. in 6. c. Venerabilibus.* Casus sunt expressi sub titulo *Archiepiscopus quoad iurisdictionem in suffraganeos, circa finem.*
Appellans à sententia excommunicationis, si se immisceat in diuinis, priuatur beneficijs. *Concil. Rauennaten. 3. post Clement V. cap.9.*
Appellans à sententia excommunicationis ferenda, quæ sibi innotuit non admittitur, nisi probet causam iustæ suspicionis de iudice. *Concil. Lateran. 4. cap.48.* Et probata causa suspicionis possunt cum aduersario conuenire ad eligendum tertium, vel cum ipso iudice, si non habet aduersarium, qui de causa suspicionis cognoscat, vel vnus eligat vnum, alius alium: & probata causa suspicionis, mittendus appellans ad superiorem, si non probatur remanet sub iudicio primi iudicis. *ibid.*
Appellatio à sententia excommunicationis ferenda, non admittitur, si delictum sit manifestum. *Concil. Lateran.4. cap.48.* Si verò sit dubium, quid agendum. *ibid.*
Appellans ab Episcopo in sententia excommunicationis, quando potest, vel non potest absolui ab Archiepiscopo. Vide, *Archiepiscopus quo ad iurisdictionem.*

Appellationis terminus.

Appellationis terminus ad se præsentandum statui potest à iudice à quo, non verò ad finiendum. *De appellat. & recusat. cap. Ex insinuatione.*
Appellationis terminus, quando potest præueniri. *ibid. cap. Oblata nobis.*
Appellationis terminus ad prosequendum præfigitur à iudice à quo; & si appellans non prosequitur, ipse reassumit iudicium. *ibid. c. ad aures nostras.*
Appellationis terminus potest, & à iudice restringi, & à prouocante. *ibid. cap. Oblata nobis.*
Appellationis terminum præueniens, si impetrat literas, caret impetratis. *De appellat. & recus. cap. Sæpe contingit.* & fit contumax. *ibid.*
Appellationis terminus debet esse sufficiens, vt appellans possit peruenire ad iudicem ad quem. *2. q.7. c. Propter.* Dies autem computantur pro spatio 20. milliariorum Italiæ. *2. q.6. cap. Habita.*
Appellationis terminus breuiari potest à iudice, si appellans petit prolixum. *Concil. Later. 3. in append. de potest. Iud. deleg. c.19. & de appellat. cap.5.*

Appellationis articuli absente parte.

Appellationis articuli, absente parte, aliquando possunt iudicari, & quando. *De appellat. & recusat. cap. Interposita. §. Sanè parato.*
Per contumaciam partis possunt iudicari, etiam lite non contestata. *ibid. §. fin.*
Absente parte post terminum appellationis, ita fit iudicium, ac si esset præsens. *De appell. & recusat. c. Sæpè contingit.*

Appellatio vnius, an prosit alteri.

Appellatio vnius prodest alijs habentibus idem ius. *De appellat. & recusat. cap. Vna sententia.*

Appellatione non recepta à iudice, quid fit.

Appellans quid potest facere, si iudex ad quem eam non acceptat. *De appellat. & recusat. cap. Interposita. §. Idem quoque.*

Appellatio extra iudicium.

Appellari potest extra iudicium, sed intra duos dies à notitia grauaminis faciendum est; alias appellans non auditur nec remedium appellationis. *De appell. & recusat. in 6. cap. concertationi.*
Appellans extra iudicium an, & quomodo debeat restitui. *De appell. & recusat. c. Bonæ memoriæ.*
Appellatio extra iudicium intra annum est prosequenda, alias est deserta, si sine impedimento, appellans non prosequitur. *Clement. de appellat. & recus. cap. Sicut.*
Appellationis tempus non venit, durante compromisso. *Clem. de appell. & recus. cap. Quamdiu.*
Appellans extra iudicium in causa electionis, tenetur ad Constitutionem, *Vt circa. De elect. in 6. c. Constitutionem.*
Appellans extra iudicium de electione, elapso decendio, si per alia iuris remedia petit releuari à grauamine, non impeditur, quin appellet, dummodo interim non consenserit. *De appell. & recus. in 6. cap. final.*

Appellationis validitas à quo cognoscenda.

Appellatio, an sit valida, cognoscitur, & iudicatur à iudice appellationis. *De rescript. c. Dilectus filius il 2. causa 2. q.6. c. Decreto. cap. Qui se scit. cap. arguta sapientia.*

Appellans quomodo tractandus.

Appellans non debet impediri per iniuriam, vel custodiam, aut carcerem. *2. q.6. cap. Appellationem. Adrianus 1. cap.36. Damasus ep.4.*
Appellans non potest excommunicari, & sententia sequuta est nulla. *Concil. Later. 3. in append. de appellat. cap.1. de testibus cogend. cap.10. & 22.*
Appellanti danda est audientia, & denegari non potest. *2. quast.6. cap. Placuit.*
Appellans à minori ad maiorem, non impediendus. *Adrianus I. cap.43. Iulius I. ep.2. c.22.*
Appellanti dandum est tempus sufficiens, vt possit ad iudicem ad quem peruenire. *2. quæst.7. cap. Propter. Adrianus I. cap.60. Fabianus epist.3. 3. q.6. cap. Pulsatus. Concil. Lugdun. Gener. 1.*
Plures dies assignandi pro itinere. *ibid.* Sed dies computantur pro spatio 20. milliariorum Italiæ, pro quolibet die. *2. q.6. cap. Habita.*
Appellans semper audiendus, nisi sit manifestus raptor, aut fornicator. *Concil. Lateranens. 3. in append. de appellat. cap.6.*
Appellanti ad Papam dandæ sunt literæ missoriæ, in quibus narretur factum, & causa appellationis. *Concil. Lugdun. General. 1. de appellat.*
Appellanti ab Episcopo, vel Vicario, &c. intra 30. dies danda sunt acta, si petat: & gratis danda à iudice, alioquin sine illis finiatur causa. *Concil. Trid. sess. 23. de reform. c.3.*

C Appel-

Appellanti, intra mensem danda sunt à notario acta, congrua solutione facta. *Concil. Trident. sess.24. de reform. c.20.* Si Notarius differat dare, priuandus officio, & in duplici poena litis damnandus. *ibid.* Eadem poena puniendus iudex, qui impedit, nè intra mensem dentur acta. *ibidem.* Et si acta non dentur, sine illis finiri potest lis. *sess.13. de reform. cap.13.*

Appellans non prosequens, vel recedens.

Appellans non prosequens intra statutum tempus, caret beneficio appellationis. *2. q.6. c. Ab eo.*

Appellans non comparens, tenetur ad expensas. *Concil. Later.3. cap.6. Concil. Lugdun. 1. Gener. de appellat. De appellat. &c. cap. Reprehensibilis, & cap. Quia hoc. cap. Nicolao.*

Appellante non prosequente in termino præfixo, si sententia erat lata ante appellationem, tenet; si non erat lata, iudex à quo potest compellere eum, vt intra terminum præfixum prosequatur, vel coram se stare in iudicio. *Concil. Later. 3. in appendic. de potest. Iud. delegat. c.19. & de appellat. cap.5.*

Vide, *Appellans ad quid tenetur.*

Appellans, à iudicibus Sedis Apostolicæ, ad tribunal sæculare.

Appellans, à iudicibus Sedis Apostolicæ ad tribunal sæculare excommunicatus est excommunicatione Bullæ Cenæ. *Greg.13. const.81. Consueuerunt. §.13.*

Vide infra, *Appellatio à Papa.*

Appellatio in causis beneficialibus.

Appellatio in causis beneficialibus fieri non potest ante biennium à die litis motæ ante Episcopum, quia hæ causæ in prima instantia iudicari debent ab Episcopo, qui intra biennium debet eas terminare. *Concil. Trid. sess.24. de reform. c.20.* Alioquin non admittitur.

Appellans in his, vel alijs causis, ad Archiepiscopum, Nuncium, vel Legatum Papæ, vel ipsum Papam, tenetur obseruare formam Constitutionis Innocentij IV. *Romana*, non obstante alia consuetudine. *Concil. Trident. sess.22. de reform. c.5.*

Appellatione facta ab Episcopo, ad Metropolitanum, Legatum, Nuncium, vel Papam ab examinatis, pro institutione Parochi, ab alijs examinatis, si institutio facta sit, non impeditur. *Concil. Trid. sess.24. de reform. c.18.*

Appellans in causa beneficiali non potest admitti, nisi post sententiam diffinitiuam, vel ab interlocutoria, quæ habet vim diffinitiuæ, vel à grauamine concernente negotium principale, & quod non possit reparari per appellationem à diffinitiua; alias nulla sit appellatio. *Vrbanus 8. constitut. 6. cap.37.*

Appellationes non committantur, nisi præfata intercedant, aliàs quidquid sequitur est nullum. *ibid. c.37.*

Appellans in beneficiali à diffinitiua, vel interlocutoria, vt supra, si succumbit, præter expensas tenetur ad soluendum 20. florenos auri. *ibid. c.37.*

Appellatio facta in collatione beneficij non admittitur, si collatio fiat in casu, quo non conferrent intra tempus illi, ad quos spectat. *De supplenda negligentia, c. finali.*

Vide, *Beneficiales causa.* Vide, *Causa Ecclesiastica.* Vide infra, *Alia de appellatione.*

Appellationis expensæ à quo faciendæ.

Appellans suis expensis tenetur acta omnia deferre ad iudicem ad quem. *Concil. Tridentin. sess.24. de reformation. cap.20.*

Appellans soluta congrua pecunia intra mensem, procurare tenetur à notario omnia acta causæ. *Concil. Tridentin. sess.24. de reform. c.20.*

Appellans, si est consuetudo, tenetur solum medietatem expensarum soluere, & aliam medietatem appellatus. Si verò non sit consuetudo, omnes expensas, appellans soluit. *ibid. cap.20.*

Appellans non comparens, condemnatur in expensis.

Vide, *Appellans non prosequens.*

Appellans à diffinitiua, vel interlocutoria, quæ æquiualet diffinitiuæ, vel tangit negotium principale; si succumbit, præter expensas, tenetur soluere 20. florenos auri. *Vrbanus 8. const.6. cap.37.*

Appellatio à Papa, nulla est.

Appellatio à Sede Romana, non datur in mundo. *Gelasius 1. epist.4.*

Appellans à Papa ad Concilium est excommunicatus, & reus Læsæ Maiestatis, item fautores, & consiliarij ad hoc faciendum. *Pius 2. constit.5. Execrabilis. Iulius 2. constit. 22. Suscepti Regiminis.*

Excommunicatur in Bulla Cenæ. *Gregorius 13. constit.81. Consueuerunt. §.6. Paulus V. constit.63. Pastoralis. §.2. & Vrbanus 8. constit.62. Pastoralis.*

Vide, *Papa.*

Appellatio à taxatione excessiua expensarum.

Appellatio à taxatione excessiua expensarum, à Referendarijs, semel tantum committenda, & duæ sententiæ habent vim trium. *Pius 4. const.59. cap. cum nuper.*

Alia de Appellatione.

Appellatio facta, omisso medio iudice, quando deuoluit, &c *De appellat. &c. c. Dilecti filij.*

Appellationis Procurator, quando tenetur iurare.

Vide, *Procurator.*

Appellatio vbi publicanda, si agitur de beneficio. *Clement. de rescript. c. Auditor.*

Appellans adducens nouas exceptiones, non est audiendus. *Clem. de elect. cap. Constitutionem.*

Appellatio intimanda est appellato. *Clement. de appellation. &c. cap.1.*

Appellatio non impedit, si Episcopus prouidet de Ecclesijs, quando ij, ad quos pertinet, statuto tempore non conferunt beneficia. *De supplend. negligent. cap. fin.*

Appellatione non facta ab interlocutoria, quæ non præiudicat negotio principali, si appellatur à diffinitiua, hæc appellatio non emendat grauamen factum ab interlocutoria. *De appellat. &c. in 6. cap. final.*

Appellans non habens Apostolos, in tribus casibus potest prosequi. Primò, si iudex præfigens ei terminum, de dando, non dedit. Secundò, si petenti promittat iudex velle dare, & requisitus non dedit. Tertiò, si intra terminos iuris non potuit habere. *Clement. de appellat. &c. cap.1. §. Quod si.*

Appellatio vbi facienda, si appellatus, vel Procurator non sit in domo. Vide, *Intimatio.* Et si hoc modo non fiat, appellatio non deuoluitur. *ibid.*

Appellatio ad Sedem Apostolicam, tunc deuoluit ad eam, quando à die appellationis intra mensem, vel post, quam citò fieri potest intimetur appellato, vel Procuratori eius, authenticè ei perlecta appellatione, vel data copia si petatur. *Clement. de elect. &c. c. causam.*

Appellationes à Marchia.

Appellationes à Prouincia Marchiæ, in causa criminali non admittuntur, nisi appellans faciat depositum in tanta summa, in quantam veniret condemnandus, si esset reus. *Iulius 2. constit.7. accepimus.*

Appellatio in causis cum Camera Apostolica vertentibus.

Appellatio in causis cum Camera Apostolica non admittitur, nisi appellans faciat depositum de tanta pecunia, in quantam

tam foret condemnandus, si esset reuera *Paulus Tertius constit.* 24. *Cum sicut*. *Pius* 4. *constit.* 53. *Licet dudum*.
Depositum faciendum in manu Thesaurarij Prouinciæ. *ibidem*.
Rei condemnati in pœnam pecuniariam pertinentem ad Cameram Apostolicam, si appellant audiri non possunt, nisi facto deposito pœnæ vt supra. *Pius* 4. *ibid.* Si verò magna sit quantitas pecuniæ, facient depositum de medietate, vel de maiori parte, & præstent cautionem de soluenda alia infra annum, si ad eam pœnam erunt damnati. *Pius* 4. *ibidem*.
Sed *Pius V.* reuocat hanc obligationem depositi, & statuit sufficere cautionem. *Pius V. const.* 24. *Cum sicut*.
Appellationes in causis habentibus interesse cum Camera Apostolica, intra sex menses expediendæ, alias rei subduntur iudici à quo in executione pœnæ. *Pius V. constitut.* 138. *Licet iuri*.
Vide, *Camera Apostolica*.

Approbatio.

Approbandum est ab omnibus, quod tangit omnes. *De Regulis iuris in 6. reg.* 29.
Approbatio confessariorum facienda est ab Episcopo Diœcesano, tam sacerdotum sæcularium, quam regularium, non obstantibus priuilegijs in contrarium, vel consuetudine immemorabili. *Concil. Trid. sess.* 23. *de reform. cap.* 15.
Approbatio gratis danda. *ibidem*.
Approbatio hæc fieri potest per examen, si Episcopo videbitur, vel sine eo, si alias idoneus cognoscatur. *ibidem*.
Approbatio hæc est necessaria non solum pro audiendis confessionibus sæcularium, vel laicorum, sed etiam sacerdotum. *ibidem*.
Sine approbatione præfata, confessor non est idoneus. *ibid.*
Parochi habentes iam beneficium parochiale, non egent approbatione. *ibidem*.
Vide, *Regulares*. Vide, *Confessarius*.

Apulia.

Apuliæ Episcopi, quas procurationes, & expensas recipere possunt à Clericis, & alijs, dum actu visitant. *Extra, de censibus, cap. Vas Electionis*.

Aqua benedicta.

Aqua benedicenda ab Episcopo, vel ipso absente, à Presbytero. *lib.* 8. *constit. Apost. cap.* 28.
Aqua benedicenda, debet sale aspergi, & quare. *Alex.* 1. *ep.* 1. *de consecr. dist.* 3. *cap. Aquam sale*.
Aqua benedicenda cum sale, & exorcismis, à sacerdote induto alba, cotta, & stola. *Concil. Rauennat.* 2. *sub Clem. V. cap.* 9. *Concil. Mogunt.* 4. *cap.* 39.
Aqua benedicenda est omni dominica, & ea aspergendus populus, & altare cum antiphona *Asperges me*, *&c. Concil. Rauen.* 2. *sub Clem. V. cap.* 9. *Leo IV. homil. de cura pastorali*. *Concil. Mediol.* 1. *part.* 2. *tit. de offic. sacrista*.
Aquæ aspersio in Ecclesia antiquus ritus est, & vnde sumat originem. *De consecratione. distinct.* 4. *cap. Nec quemquam*.
Aqua benedicta purificat, & sanctificat. *De consecr. dist.* 2. *cap. Aquam sale, distin.* 3. *cap. Nec quemquam*.
Aqua benedicta aspergitur, & benedicitur Ecclesia, dum consecratur. *De consecr. dist,* 1. *cap. De fabrica*.
Aqua benedicta in die Epiphaniæ, fideles aspergantur, & hic vsus græcus seruandus est in Ecclesia, & benedici potest prima die mensis. *Clem.* 8. *const.* 34. *Sanctissimus* §. 3.
Aqua benedicta aspergendum est cubiculum infirmi à Presbytero cum ad eum vocatur. *Concil. Nannetten.* 1. *cap.* 4.
Aquæ benedictæ innumeri sunt effectus. *De consecr. dist.* 4. *cap. Nec quemquam*.

Aqua fontis baptismalis.

Aqua fontis baptismalis benedicenda in Sabbatho Sancto. *Leo IV. homilia de cura Pastorali*.
Aqua fontis Baptismalis, distribuenda in Sabbatho Sancto. *ib.*
Sed danda, antequam in eam infundatur Chrisma. *De consecr. dist.* 4. *cap. In Sabbatho sancto*.
Aquam baptismalem consecratam contemnens, peccat mortaliter. *Concil. Constantiense sess. vlt. in Bulla Martini V. circa medium*.
Aqua fontis baptismalis cum Chrismate, & alijs consecratur. *De consecr. dist.* 4. *cap. In Sabbatho sancto*.
Aqua vera, & naturalis est necessaria ad baptismum. *Concil. Trid. sess.* 7. *can.* 2. *de Baptismo*.
Aqua baptismi, sanctificata est Christi contactu. *De consecratione dist.* 4. *cap. Numquam*.
Aqua naturalis, siue sit frigida, siue calida, est materia apta ad Sacramentum Baptismi. *Concil. Florent. in decr Vnionis Armenorum* §. 1. *Innocentius IV. const.* 14. *Sub Catholica*. Et Græcis permittitur vti calida.
Aqua baptismi facit hominem de terreno cælestem. *De consecrat. dist.* 4. *cap. Per aquam*.

Aqua miscenda in Sacrificio.

Aqua miscenda est vino in sacrificio Missæ. *De consecr. dist.* 2. *c.* 1. *c. Sic in sacrificando*. *cap. Non oportet*. *cap. In sacramento*. *cap. Cum omne*. *& cap. In calicem*. *De celebrat. Missarum cap. Cum Missæ*. §. *Quæsiuit*.
Aqua, quæ vino miscetur in sacrificio, transmutatur in sanguinem Christi. *ibid. De celebrat. miss.*
Aqua, quæ miscetur in calice, debet esse minor vino. *Honorius* 3. *ex Cirone, de celebrat. miss. cap.* 5.
Aqua miscenda, tam minor debet esse, vt duæ sint partes vini adminus, & vna tantum de aqua, & minus. *Concil. Tribur.* 1. *cap.* 19.
Aqua ponenda in calice, debet esse munda. *Concil. Coiacense cap.* 3.
Aqua miscetur cum vino in sacrificio, & quare. *De consecrat. dist.* 2. *cap. In calicem*.
Aqua miscetur, quia sic credimus Christum fecisse in cena. *Concil. Trident. sess.* 22. *cap.* 7.
Vide, *Vinum*. Vide, *Missa*.

Aqua lateris Christi.

Aqua, quæ exiuit de latere Christi, non fuit flegma, seu pituita, sed vera aqua, siue naturalis, siue miraculosa. *De celebrat. Missarum cap. In quadam*.

Aqua de qua Christus loquitur. Ioan. 4.

Aqua de qua Christus loquutus est cum Samaritana. *Ioannis* 4. est Charitas. *De pœnitent. dist.* 2. *cap.* 14. *Charitas*.

Aqua Felix Romæ.

Aquæ Felicis vnciarum 700. inductio in Plateam Sanctæ Susannæ, & institutio Visitatorum illius, & canalium, siue conductuum, cum præscriptione muneris, & oneris illorum. *Sixtus V. constit.* 101. *Supremi*.

Aqua Paula Romæ.

Aquæ Paulæ officiales instituuntur. *Paulus V. constit.* 75. *In sede*. Eorum obligationes. *ibid.*

Aragoniæ Rex.

Aragoniæ Rex coronatur Romæ ab Innocentio III. *Const. Cum quanta*.
Aragoniæ Regi conceditur, vt deinceps ab Archiepiscopo Cæsaraugustano coronetur. *Innoc.* 3. *ibid.*
Vide, *Reges*.

Arbitri.

Arbitri, vel tres, vel vnus ſumendus, vt iudicium verum ſequatur. *De arbitris cap. 1.*

Arbitris pluribus aſſumptis, maior pars concludit. *De arbitris cap. 1.*

Arbitris pluribus facta commiſſione, ſi vnus moritur, expirat iuriſdictio. *De offic. & poteſt. Iud. deleg. cap. Vno delegatorum.*

Arbitri in diſpari numero ſemper aſſumendi. *De arbitris c. 1.*

Arbiter nequit aſſumi in cauſa matrimoniali. *De in integrum reſtitut. cap. cauſa reſtitutionis.*

Arbiter aſſumptus in cauſa Cleri, quid poteſt iudicare, & quid non. *De arbitris cap. Peruenit.*

Arbiter non poteſt aſſumi mulier priuata. *ibid. c. Dilecti filij.*

Arbiter poteſt aſſumi mulier, habens iuriſdictionem. *ibid.*

Arbiter non poteſt eſſe iudex reconuentionis. *De arbitris cap. cum dilectus.*

Arbitri ſi ſint tres, & vnus nolit eſſe præſens, duo poſſunt definire. *De arbitris in 6. cap. fin.*

Arbitri ſi ſint tres, & duo concordant, tenet ſententia. *de arbitris in 6. cap. 1.*

Arbiter vnus, ſi alij præſentes ſint, poteſt ferre validam ſententiam. *De ſententia, & re iudicata in 6. cap. cum ab vno.*

Arbitri in tribus caſibus reſoluuntur. *De off. & poteſt. Iud. deleg. in 6. cap. Si contra vnum.*

Arbitrorum ſententia contra formam iuris, etiam confirmata à Papa non tenet. *De confirmat. vtili, vel inut. cap. Examinata.*

Arbitrium expirat altero arbitrorum mortuo. *De Teſtib. cap. Praterea. Honorius 3. ex Cirone. de Teſtib. cap. 3.* Et quid tunc agendum. *ibid.*

Arbitrium duobus, vel alijs commiſſum cum clauſula, quod ſi oritur diſcordia ſumatur tertius, non valet. *de arbitris, cap. Innotuit.*

Arbitrium continens peccatum, eſt nullum. *de arbitris, cap. Non ſine.*

Arbiter poſt ſententiam latam, nouis rumoribus ortis non poteſt eam mutare, etiam ſi habeat mandatum à Papa de componendo partes. *De arbitris. cap. Expoſita.*

Arbitri non poſſunt iudicare, vltra comprehenſa in compromiſſo. *ibid. cap. cum dilectus.*

Arbitri ſententia obligat, quando iudicat iuxta formam compromiſſi; ſecus verò quando iudicat contra eam. *de arbitris, cap. cum olim.*

Arbitrium, vel compromiſſio de ſpiritualibus, non poteſt committi laico. *ibid. cap. contingit.*

Arbitro electo à partibus, (quæ elegerant quælibet ſuum eligendo de communi conſenſu) ſi vnus ex electis moritur, & eligitur alter, arbiter debet prius videre de iure primi electi; quia ſi hic habet ius pro ſe, ſecunda electio eſt nulla. *Honorius Tertius ex Cirone de arbitris cap. 1.*

Arbitri electi ad cauſam recuſationis, aſſignare debent partibus terminum ad probandum, & iudex recuſatus eos compellat ad finiendam cauſam. *de off. &c. Iud. deleg. c. Suſpitionis.*

Humanum.

Vide, *Liberum arbitrium hominis.* Vide, *Homo.*

Archibuſettus, & licentia ferendi.

Archibuſettos breuiores duobus palmis, in ſtatu Eccleſiæ, nullus poteſt deferre, vel retinere domi, vel per iter, neque vendere, ſub pena criminis læſæ maieſtatis. *Pius 4. conſtit. 49. cum vices eius.*

Legati, Gubernatores, vel alij quiuis ſuperiores in ſtatu Eccleſiæ, non poſſunt concedere licentiam eos ferendi, ſub pena excommunicationis latæ ſententiæ, & alijs. *ibid.* Et licentiæ ſunt nullæ. *ibid.*

Vide, *Arma breuia.*

Archiconfraternitas Carceratorum Roma.

Archiconfraternitas Carceratorum dicta Pietatis Sanctorum Coſmæ, & Damiani, habet officium Prouiſoris Carceratorum, & condemnatorum ad triremes, in Vrbe, & alia. *Sixtus V. conſt. 97. Ex debito.* Inter alia priuilegia poteſt liberare vnum carceratum pro quolibet delicto (exceptis quatuor ibi narratis) omni anno poſt primam Dominicam Quadrageſimæ. *ibid. cap. dilectis.* Multas habet Indulgentias. *Gregor. 13. conſt. 56. Pij Patris;* Poteſt alias Confraternitates aggregare. *ibid.* Fuit inſtituta à Leone X. *conſtit. 37. Illius*, & confirmata à Gregorio 13. ad effectum viſitandi carceratos, & eis ſubueniendi. *ibid.* Accedit viſitationi Carcerum. *Sixtus V. conſt. 97. cap. cum dilecti.*

Leo X. conſtit. 37. Illius, conceſſit fidelibus, vt poſſent etiam legata feudalia facere pro hac Confraternitate, & indulgentias multas concedit eis, qui legata faciunt pro illa.

Archidiaconus.

Archidiaconus ſedet ad dextrum latus Epiſcopi. *concil. Nican. 1. ex Arabico c. 57. & 58.*

Archidiaconi ſunt oculi Epiſcoporum. *conc. colon. 2. par. 14. cap. 19. concil. Trident. ſeſſ. 24. de reform. cap. 12.*

Archidiacono competit Eccleſiam regere, & dirigere, in ijs, quæ pertinent ad Dei cultum, *diſt. 25. cap. Perlectis. Poſt concil. Tolet. 1. cap. 7.*

Archidiaconus gerit vices Epiſcopi, in dirigenda Eccleſia. *ibidem.*

Archidiaconi officium, quale eſt. *Poſt concil. Tolet. 1. cap. 8. de off. Archid. cap. 1. cap. Officium. cap. Vt noſtrum. cap. Ad hac nos.*

Archidiaconus debet eſſe magiſter in Theologia, vel Doctor in iure Canonico. *Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reformatione cap. 12.*

Archidiaconus poteſt iudicare Leuitas, & Diaconos. *concil. Nicen. 1. ex Arabico c. 62. diſt. 25. c. Perlectis. Poſt concil. Tolet. 1. cap. 7.*

Archidiaconus imperat diaconis, & ſubdiaconis. *ibid.*

Archidiaconus debet eſſe presbyter, vel diaconus. *diſt. 60. cap. Nullus Epiſcopus, & cap. Nullus in prapoſitatu. concil. Claramontanum cap. 3.*

Archidiaconus ſine licentia Epiſcopi, non poteſt conferre beneficia. *16. q. 7. cap. Nullus omninò. concil. Later. 3. in append. de exceſſibus Archidiaconor. cap. 1. & 3.*

Archidiaconus poteſt Euangelium legere in Eccleſia, vel alijs præcipere, vt legant. *Poſt concil. Tolet. 1. cap. 7.*

Archidiaconus præcipere poteſt cuſtodi, vt tintinnabula pulſet, lucernas, & lampades accendat. *Poſt concil. Tolet. 1. cap. vlt.*

Archidiaconus cum Archipresbytero, & Primicerio repræſentant perſonam Epiſcopi, eo abſente. *Martinus I. epiſt. 15.*

Archidiaconus, nihil poteſt à Presbyteris, vel alijs exigere. *concil. Cabilonenſe 3. cap. 5. diſt. 94. cap. dictum eſt.*

Archidiaconi, & Archipresbyteri tenentur vocare ad pœnitentiam peccatores, inceſtuoſos, adulteros, homicidas, maleficos, & alios ſimiles, quos ab Eccleſia ſeparent, ſi nolunt pœnitere. *concil. Coiacenſe cap. 4.*

Archidiacono competit præſentare Epiſcopo ordinandos; eos autem præſentare debet, qui ſciunt pſalterium, hymnos, &c. *concil. coiacenſe cap. 5. de offic. Archidiac. cap. vt noſtrum.*

Archidiaconus eligi nequit, niſi ſit ſaltem 25. annorum. *concil. Later. 3. cap. 3. de elect. cap. cum in cunctis §. Inferiora.*

Archidiaconus, niſi ordinetur diaconus tempore præfixo, remoueatur. *concil. Lat. 3. cap. 3. de atate, & qualitate praficiend. cap. 1.*

Archidiaconus non poteſt curam animarum committere, ſine licentia Epiſcopi. *concil. Later. 3. in append. tit. de exceſſibus Archidiaconorum cap. 2. de off. Archidiac. cap. cum ſatis.*

Archidiaconus non poteſt habere aliam Eccleſiam, præter ſuam. *ibid. cap. 5. concil. Later. 3. in append.*

Archi-

Archidiaconus non potest carere præbenda. *concil. Later.* 3. *in append. tit. Vni plura c.7.*

Archidiaconus vno tantum Archidiaconatu frui potest, id est, in vna Ecclesia. *ibid. c.8.*

Archidiaconus non potest, nisi de licentia Episcopi, iudicare. *concil. Later.* 3. *in append. tit. de sententijs c.4.*

Archidiaconus præsentans aliquem ordinandum sine titulo, vel patrimonio, tenetur de suo sustentare ordinatum. *concil. Londin.* 1. *cap.6.*

Archidiaconus examinare debet ordinandos. *de off. archid. cap. vt nostrum.*

Archidiaconus ponit Prælatum in sede. *de off. archid. cap. vt nostrum.*

Archidiacono subest Archipresbyter. *de offic. archipresbyt. cap. vn.*

Archidiacono subest Primicerius. *de off. Primicerij, c. vn.*

Archidiacono subest Sacrista. *de off. Sacristæ cap. vn.*

Archidiaconus tenere debet inuentarium Ecclesiæ, & quolibet anno reuidere, quid creuerit, & quid deficiat. *concil. Oxoniense* 1. *cap.8.*

Archidiaconus prouidere debet, vt Ecclesiæ possessiones benè colantur, & conseruentur. *concil. Oxon.* 1. *c.8.*

Archidiaconi, qui habent Ecclesias sub se, tenentur eas visitare; & quas procurationes, seu expensas possunt exigere. *concil. Londin.* 2. *c.*21.

Archidiaconus non potest grauare Ecclesiam, quam visitat. *Concil. Oxoniens.* 1. *c.*14.

Archidiaconus tenetur diligenter inquirere de vita, moribus, & scientia ordinandorum. *conc. colon.* 2. *p.*1. *c.*12. Etiamsi post factum edictum, nullus comparuit.

Archidiaconus tenetur publicare decreta Synodi. *ibid. par.* 14. *cap.*19.

Archidiaconi, olim suas peculiares Synodo, faciebant, & ad quid. *conc. colon.* 2. *par.*14. *c.*21.

Archidiaconus non potest suum officium committere alteri personæ, nisi Ecclesiasticæ. *concil. colon.* 3. *tit. de offic. &c. cap.*2. & personæ graui. *ibid.*

Archidiaconus assistens seruitio Papæ, potest disponere de suo Archidiaconatu, ac si esset præsens, ac residens in eo. *Honor.* 3. *ex Cirone, de off. archidiac. c.*2.

Archidiaconus esse non potest, Parochus qui alibi habet curam animarum. *Honor.* 3. *ex Cirone, de prabend. c.*2.

Archidiacono paralitico, dandus est coadiutor. *Honorius* 3. *ex Cirone, de cler. ægrot. &c. c.*1. *de clerico agrot. cap. fin.*

Archidiaconi, qui tenentur Ecclesias aliquas visitare per se ipsos, immediatè visitent, non per alios: assumere debent notarium de consensu Episcopi. *conc. Trident. sess.*24. *de reform. cap.*3.

Intra mensem tenentur tradere acta Episcopo. *ibid.* Easdem Ecclesias potest iterum visitare Episcopus. *ibid.*

Semel in anno potest Archidiaconus visitare suas Ecclesias. *de off. archid. cap. Mandamus.*

Archidiaconus tenetur scribere ordinatorum nomina in aliquo libro, & librum diligenter custodire. *concil. Mediol.* 1. *par.*2. *tit. Quæ ad Sacramenti Ordinis administrat. pertinent.*

Archidiaconus per se immediatè, & non per alium, tenetur sua munera præstare, & suo officio fungi. *concil. Mediol.* 1. *par.*2. *tit. communia de Ministris.*

Archidiaconus de iure communi, non potest excommunicare. *de off. archid. cap. archidiac.*

Archidiaconus debet habere curam vasorum Ecclesiæ. *ibid. cap. ea quæ contra.*

Archidiaconus releuat onus Episcopi. *ibid. c. ad hæc nos.*

Archidiaconus non potest facere literas commendatitias clericis. *de off. archid. c. Significasti.*

Archidiaconus non habet iurisdictionem in Monasteria. *ibid. cap. fin.*

Archidiaconus nihil potest à Clericis exigere. *de censib. cap. cum apostolus, §. prohibemus.*

Archidiaconi vbi, & quos possunt visitare, quasque procurationes accipere. *Extra de censib. Vas electionis.*

Archidiaconus circa præbendam. Vide, *Præbenda.*

Archiconfraternitas Confalonis.

Archiconfraternitas hæc est pro redimendis captiuis à Gregorio XIII. instituta *constit.*38. *Pastoris*; cum formula, & modo gubernij, & priuilegijs, ac indulgentijs.

Possunt collectores instituere pro collectione eleemosynarum ad redimendos captiuos. *Gregor.*13. *constit.*69. *Christianæ*, in declaratione sequenti, multa priuilegia huius Societatis. *ibid. Sixtus V. constit.*37. *cum sicut*, instituit Protectorem huius Societatis cum maxima iurisdictione, super ministros, gubernium, & bona eius: omnes causæ ministrorum ab eo cognoscendæ; & in hoc non potest impediri ab Auditore Cameræ, vel Gubernatore Vrbis. *ibid.*

Archiconfraternitas Cordigerorum.

Archiconfraternitas Cordigerorum in Ecclesia Sancti Francisci de Assisio Minorum Conuentualium erigitur *à Sixto V. constit.*13. *ex superne.* Eis concedit Priuilegia aliarum Archiconfraternitatum. *Generalis Ordinis Minorum conuentualium*, potest in alijs Ecclesijs Confraternitatem Cordigerorum erigere, & indulgentias eis concedere, & aggregare Archiconfraternitati præfatæ: & alijs prohibetur eas erigere, vel aggregare. *ibid.*

Aliæ Archiconfraternitates.

Vide, *Confraternitas.*

Archiepiscopi Ordinatio.

Archiepiscopus (olim) ab omnibus Prouinciæ Episcopis erat ordinandus, alias nulla (id est illicita) erat ordinatio. *Anicet. ep. vn. dist.*66. *c. archiepis. de temporibus Ordinationum, cap. archiepiscopus.*

Archiepiscopi in maioribus ciuitatibus ordinandi sunt, seu ponendi ex Apostolica constitutione. *Clemens* 1. *ep.*1. *c.*4.

Vide, *Episcopi consecratio.* Vide, *Ordinatio.*

Archiepiscopi dignitas.

Archiepiscopus, idem est, ac summus Episcoporum (id est in Prouincia.) *dist.*21. *cap. cleros.*

Archiepiscopus non est Primas. *Anicetus ep. vn. dist.*99. *cap. Nulli Archiepiscopi. concil. Nican.* 1. *ex Iulio c.*12.

Archiepiscopus est superior omnibus Episcopis Prouinciæ. *concil. Nican.* 1. *c.*6. *concil. Antioch. c.*9.

Vide, *Metropolitanus.*

Archiepiscopalis dignitas iure humano est instituta. *Leo IX. epist.* 4.

Archiepiscopus quò ad Pontificalia.

Archiepiscopus tenetur Missam dicere cum pallio. *concil. Matiscon.* 1. *cap.*6. Sed in diebus determinatis à Sede Apostolica. *de author. & vsu Pallij, cap. cum sis, & cap. fin.*

Vide, *Pallium.*

Archiepiscopus consecratus, licet pallium non acceperit, potest committere consecrationem suffraganei. *de elect. cap. Suffraganeis.*

Potest celebrare sine pallio, & sine sandalis. *de authorit. & vsu Pallij, cap. fin.*

Sine pallio non potest ordinare, nec Chrisma facere, nec conferre, nec Ecclesias consecrare, nec Episcopos ordinare. *de electiòn. cap. cum ad nostram. Ioannes VIII. epist.*93. & 95.

Archiepiscopus in Prouincia existens, potest concedere indulgentias, iuxta formam concilij *Lateran.* 3. *De pœnitent. & remiss. cap. Nostra.* Sed non excedat talem formam. *sub eod. tit. in* 6. *cap.* 1.

Archiepiscopus potest Pontificaliter celebrare, & facere celebrare sine Pontificalibus in omni loco Prouinciæ, etiam in exemptis. *Clement. de priuilegijs, & excessibus priuileg. cap. fin.*

Archiepiscopus in omni loco Prouinciæ, potest ante se portare facere crucem, etiam in locis exemptis. *ibid.*
Archiepiscopus in nullo potest molestare exemptos. *ibid.*
Archiepiscopus impeditus, potest alteri committere consecrationem suffraganei. *De off. Iud. ord. c. Quod sedem.*
Archiepiscopus quo ad vsum Pallij. Vide, *Pallium.*
Archiepiscopus in Diœcesi suffraganei, non potest ordinationes facere, absque ipsius licentia. *Concil. Nicanum 1. ex Arabico c.38. 9. q.2. & 3. c. Nullus. ex Calisto I. ep.2.*
Vide, *Metropolitanus.* Vide, *Pallium.*

Archiepiscopus quo ad iurisdictionem in suffraganeos.

Archiepiscopus in sua Ciuitate debet audire causas appellationis, vel ibi committere, ad expensas vitandas. *De off. ord. cap. Vt litigantes.*
Archiepiscopus non potest in Diœcesi suffraganeorum, sibi facere officiales pro causis futuris. *De off. iud. ord. in 6. c.1.* Quod si consuetudo tales permittit, non possunt officiales inhibere ante appellationem. *ibid.*
Archiepiscopus non potest reuocare censuram latam contra appellantem. *De appellat. & recusat. in 6. cap. Romana. §. Sententias.*
Archiepiscopus visitaturus Prouinciam, prius visitet populum suum, & clerum. *De censibus in 6. c.1.* Vide, *Visitatio.* Vide, *Episcopus quo ad visitationem.*
Archiepiscopus impeditus potest committere suffraganeo consecrationem Episcopi. *De off. iud. ord. c. Quod sedem.*
Archiepiscopus potest committere suffraganeis causam ad se delatam, per appellationem. *De off. iud. ord. c. Pastoralis.*
Archiepiscopus potest visitare prouinciam, etiam si suffraganei non sint negligentes. *De censib. &c. in 6. c. fin.* Quando potest. Vide, *Visitatio.*
Archiepiscopus visitans absoluere potest, & audire confessiones in Prouincia. *ibid.*
Archiepiscopus visitans potest punire iniurias, sibi vel officialibus, ac ministris suis illatas, in Prouincia. *De pœnis in 6. cap.1.*
Archiepiscopus non potest relaxare sententias suffraganeorum, latas contra subditos. *De sentent. excommunicat. cap. Romana.*
Archiepiscopi sententia generalis, subditos suos tantum ligat. *ibid.*
Archiepiscopi in locis suæ Prouinciæ, etiam exemptis, facit portare ante se crucem, & benedicere populo. *Clement. de priuileg. & excessib. priuileg. cap. fin.*
Archiepiscopus in Prouincia celebrare potest pontificaliter, vbique etiam in locis exemptis, & facere celebrare coram se. *ibid.*
Archiepiscopus remittere debet ad Episcopum, eum, qui de excommunicatione appellat ad ipsum, & quomodo. *De off. iud. ord. cap. ad reprimendam.*
Archiepiscopus visitans quando, & à quibus monasterijs, potest procurationem accipere. *De censib. &c. c. Sopita.*
Archiepiscopus visitata sua Diœcesi, potest visitare Diœceses suffraganeorum, Cathedrales eorum Ecclesias, suffraganeos, capitula omnia, Ecclesias, loca pia, & religiosa. *de censib. in 6. c.1. §. Deinde.* A locis visitatis accipere potest procurationes. *ibid.*
Non potest ad visitata loca iterum redire, nisi visitata tota Prouincia; nisi à Diœcesanis, locorum requiratur. *De censib. in 6. c.1. §. Ex quo.*
Finita visitatione totius Prouinciæ, potest iterum eam visitare, si ratio postulet, & quomodo. *ibid. §. Postquam.*
Archiepiscopus visitans Prouinciam, quid agere debet. *ibid. §. Sane.* Potest crimina notoria punire debita pœna. *ib.*
Non potest in pecunia recipere procurationes (id est expensas, & victualia) nec munera, & si recipit, tenetur restituere in duplo. *ibid. §. Procurationes.*
Archiepiscopus in Prouincia potest indulgentias concedere, sed non excedat formam Concilij *Later. 3. de pœnit. & remiss. in 6. cap.1.*
Archiepiscopus non potest absoluere excommunicatos à suffraganeis, vel officialibus eorum, nisi in casu appellationis. *De sent. excomm. in 6. cap. Venerabilibus.*
Archiepiscopus in causa appellationis à sententia excommunicationis debet prius absoluere appellantem, quàm eum audiat, exceptis casibus, in quibus iura prohibent appellare. *ibid. §. Porrò.* Excipe, si suffraganeus offerat se probaturum, quod ex iusta causa excommunicauit. *ibid.* Excepto etiam, si suffraganeus excommunicauit in contumacia, nisi reus ptoponat, se non esse contumacem, quando impeditus non potuit comparere; secus si fatetur suam contumaciam, vel alias fit manifesta. *ibid.* Adde: si reus velit probare se non esse contumacem, non debet absolui, nisi data cautione, de stando iudicio Ecclesiæ, & facta solutione expensarum. *ibid. §. Porrò.* Item, si suffraganeus excommunicauit, ex eo quod reus non comparuit in certo loco, & reus velit probare, quod locus non erat sibi notus, licet antea hoc non opposuerit, tunc est absoluendus, quia contumacia est solum præsumpta. *ibid.*
Archiepiscopus potest pœnas pecuniarias imponere subditis suffraganeorum, in casu, in quo potest excommunicare. *de sentent. excommunicat. in 6. cap. Venerabilibus §. denique.*
Vide, *Metropolitanus.*
Archiepiscopus non potest iudicare alium Episcopum, absque consensu Patriarchæ. *Concil. Nican. 1. ex Arab. cap.46.* Sed hoc non est in vsu.
Archiepiscopus non potest excommunicare populos suffraganeorum. *Calistus I. ep.2. 9. q.3. cap. Nullus.*
Archiepiscopus ante se facit portare crucem in prouincia, & dat benedictionem. Vide, *Crux.* Vide, *Metropolitanus.*

Archiepiscopus erga Papam.

Archiepiscopus pallium accepturus à Papa, si est in curia non potest ab ea discedere sine literis Papæ de receptione, & prius quam faciant iuramentum fidelitatis Papæ, alias non potest administrare, nec gubernare, nec fructus percipere, & quidquid facit est irritum. *Extra, de electíon. cap.1.*
Archiepiscopus pallium recepturus, tenetur præstare iuramentum fidelitatis Papæ. *de elect. &c. c. Significasti.*
Archiepiscopus post consecrationem intra tres menses, tenetur petere pallium à Papa, alias priuatur. *Post epist. Damasi. cap.5.*
Vide, *Pallium.* Vide, *Papa.*

Archipresbyter.

Archipresbyter subest Archidiacono. *Concil. Tolet. 1. cap.8.* Est super omnes Presbyteros. *ibid. dist.25. c. Perlectis. de offic. Archipresbyteri c.1. Vt Archipresbyter.*
Archipresbyter absente Episcopo honorandus est, vt Episcopus. *Concil. Nican. 1. ex arab. cap.57. & 58.* Eo absente Missam cantat. *concil. Toletan. 1. cap.8. distinct.25. cap. Perlectis.*
Archipresbyter præest plebi, sicut Episcopus matrici. *de offic. archipresb. cap. vlt.*
Archipresbyteri officium, quale est. *concil. Reagiticinum cap.13.*
Archipresbyter (olim) cum clero, & populo eligendus erat. *dist. 63. cap. agatho.*
Archipresbyter debet esse presbyter, aut diaconus. *dist. 60. c. Nullus Episcopus.* Tenetur ordinari Presbyter, alias est priuandus. *de etate, & qualit. &c. prefic. c.1.*
Archipresbyter per se immediatè, & non per substitutum, debet suum officium exercere. *concil. Mediol. 1. tit. communia de ministris.*
Archipresbyteri officia omnia. *de off. archipresb. cap. Ad ministerium. & dist.25. cap. perlectis.*
Archipresbyter in quibus adiuuat Episcopum. *de off. archipresb. cap. Officium.*
Archipresbyter generalis, suæ plebaniæ curam gerit. *ibid. cap. fin.*
Archipresbyter per Episcopum instituendus in rure. *ibid.*

Archi-

Archipresbytero competit inuigilare officijs Ecclesiasticis, vt benè peragantur, fontes benedicere, &c. alia. *De off. Archipr. cap. Ministerium*.
Archipresbyter potest, & missam cantare, & alteri praecipere, vt cantet. *De off. Archipresb. cap. Officium*.
Archipresbyter tenetur baptizare, &c. Ecclesiastica munera peragere. *De off. Archipresb. cap. Officium*.
Archipresbyteri Basilicarum Romae. Vide, *Basilica*.
Vide, *Archidiaconus, in fine*.

Archipresbyter Sancti Ioannis Lateranensis.

Vide, *S. Ioannes Lateranensis, & Cardinales Archipresbyt.* Vide, *Ecclesia Sancti Ioannis*. Vide, *Capitulum*. Vide, *Basilica*.

Archipresbyter Sancti Petri.

Vide, *Sanctus Petrus, & Cardinales Archipresbyteri*. Vide, *Ecclesia Sancti Petri*. Vide, *Capitulum*. Vide, *Basilica*.

Archipresbyter Sanctae Mariae Maioris.

Vide, *Sancta Maria Maior, & Cardinalis Archipresbyter*. Vide, *Ecclesia Sanctae Mariae Maioris*. Vide, *Capitulum*. Vide, *Basilica*.

Archiuium.

Archiuium faciendum in qualibet Ecclesia Cathedrali, & in alijs Collegiatis, & ad hoc attendere debet Episcopus. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Quae pertinent ad bonorum, &c.*
Archiuium duabus clauibus claudendum, vna sit poenes Episcopum, alia poenes Capitulum in Cathedrali. In Collegiatis verò, vna poenes praefectum, alia poenes Capitulum. *ibid.*
In archiuio conseruandae scripturae Ecclesiae, inuentaria, instrumenta, & alia quae spectant ad publicum. *ibid.*

Archiuium Romanae Curiae.

Archiuium Romanae Curiae, & scriptorum Collegium eiusdem, *Iulius II.* instituit *constit. 15. Sicut prudens*. Numerus scriptorum, & officium. *ibid.* Omnia instrumenta facta per quoscumque notarios Romae, pro qualibet ad illud deferenda authentica, & ibi conseruanda. Notarij omnes, qui Romae instituuntur, in matricula ipsorum Scriptorum sunt describendi. In praefato Collegio decem Correctores debent esse, primus est Auditor Camerae. Secundus vnus Clericus Camerae. Alij octo, Praelati. Officia eorum, quae sunt. *ibid.* Potest Collegium hoc creare notarios; potest alios inhabiles priuare, vel suspendere, si non sunt idonei. Nullus notarius potest in Vrbe exercere hoc officium sine Collegij praedicti licentia. Potest legitimare bastardos in toto dominio status Ecclesiastici. Dicti Correctores sunt familiares, & commensales Papae. *ibid.*
Confirmat priuilegia omnia *Pius V. const. 87. Prudens*. Determinat qualitates personarum assumendarum, emolumentorum diuisionem, &c. multa. *ibid.*
Archiuium Vaticanum S. R. E. Cardinalium institutum fuit ab *Vrbano VIII. const. 53. Admonet*. Scripturae, & processus omnium promouendorum per totum mundum in eo conseruandae, nec non beneficiorum, &c. & omnes pertinentes ad Collegium Cardinalium, &c. *ibid.* Quomodo regendum; & officiales eius, emolumenta, &c. *ibid.*
Vide, *Roma Archiuium*.

Archiuia in Statu Ecclesiastico.

Archiuia publica sunt tenenda in omnibus locis, & terris Ecclesiae subiectis, ad conseruandas publicas scripturas. *Sixtus V. const. 83. Sollicitudo*. Quomodo formanda, & regenda. *ibid.* Omnia instrumenta, quae fiunt, deferri debent authentica ad Archiuium. *ibid.*

Archiuij Regens.

Archiuij Regens instituitur, qui inuigilat negotijs Archiuiorum, litibus archiuij, salarijs ministrorum, &c. Visitat, vel visitare facit archiuia, & quomodo. *ibid.*

Arelatensis Archiepiscopus.

Arelatensis Archiepiscopus supra Narbon. & Vienn. authoritatem habere, dicit *Zosimus Papa ep. 7. & 8.*

Argentum falsum.

Argentum falsum faciens, seu alchimiam. Vide, *Alchimia*.

Arioli.

Arioli sunt illi, qui idola colunt, & ab eis expectant responsum. *26. q. 6. cap. 1.*
Ariolos consulens, seu incantatores, aut magos, est anathema. *concil. Roman. sub Gregor. II. cap. 10. & 12. Zacharias ep. 1. concil. Agathense 1. c. 41. concil. Veneticum cap. vlt. 26. q. 5. cap. Aliquanti. concil. Aurel. 1. cap. 31. 26. q. 1. cap. Si quis Clericus.*
Arioli, & augures fugiendi. *lib. 2. constitut. Apost. cap. 62. & lib. 7. cap. 21.*
Vide, *Augures*. Vide, *Aruspices*. Vide, *Magi*. Vide, *Sortilegi*.

Arma.

Arma ferri non possunt in Ecclesia. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Ecclesijs, & earum cultu*. Poena ferentium, nisi desistant. *ibid.* Vide, *Ecclesia*.
Arma portantes ad Infideles, sunt excommunicati ipso facto. *Extra, de Iudaeis cap. Multa*. Bulla Coenae *Pauli V. const. 63. Pastoralis*. *Vrban. VIII. const. 62. Pasto ralis*. *Innoc. 3. const. ad liberandam*. *Nicol. 1. const. 3. Olim*.
Arma portantes ad infideles fiunt infames; non possunt testari: si capiuntur, remanent serui capientium; bona eorum confiscantur, non possunt habere officia, neque legata recipere. *Extra, de Iudaeis, cap. Multa*.
Arma non ferenda, quando dicitur Missa. *concil. Arelat. 3. cap. 28.* Transgressores puniendi sunt ab Ecclesiastico iudice, non à laico. *ibidem*.
Arma à Clericis non tractanda. *concil. Mogunt. 1. cap. 17.*
Arma quando possunt tractari à Clericis. Vide, *clerici*.

Arma breuia.

Arma breuiora tribus palmis ferentes, vt cultellos, pugiones, &c. exceptis cultellis ad frangendum panem, incurrunt crimen laesae maiestatis in statu Ecclesiastico, & alias poenas. *Pius V. constit. 145. cum Vices*.
Vide, *Archibusettus*.

Arma Cardinalium.

Vide, *Cardinalium Arma, & Insignia*.

Armatorum Caualcata.

Armatorum Caualcatae, quando permittuntur fieri in statu Ecclesiastico, & quando non, & penae facientium. *Sixtus V. const. 75. Dum pro communi*. Vide, *Caualcata*.

Armeni.

Armenorum Rex petit confirmationem à Papa, & obtinet quia Catholicus. *Innocent. 3. const. 4. In Ecclesiam*.
Armeni petunt viros catholicos à Papa, & obtinent. *ibid.*
Armeni vniuntur cum Ecclesia Latina, circa septem Sacramenta, & alia multa. *Eugenius 4. const. 19. Exultate*.

Aromata-

Aromatarij Romæ, & in ſtatu Eccleſiæ.

Aromatarij Romæ, quid tenentur obſeruare: qui poſſunt tale munus exercere, & alia omnia pertinentia ad artem, difusè. *Gregor.13. conſt.29. Cum officio.*

Aromatariæ artis conſules instituti à *Gregor. XIII.* confirmantur à *Clement. VIII. conſt.47. Laudabilis.* Quam facultatem habent ad iudicandum pro, & contra Aromatarios. *ibid.*

Aromatarij in nullo alio tribunali poſſunt conuenire debitores, ſub pœna applicanda Eccleſiæ ibi determinata. Quomodo terminandæ eorum cauſæ. *ibid.*

Libris Aromatariorum fides eſt adhibenda, ſi eos tenent ſecundum vſum ſuæ artis, ſed ſolum per quinquennium. Debitores eorum vſque ad quinquennium tantum intelliguntur obligati, ſi in eorum libris inueniuntur deſcripti. *ibid.*

Aromatarij in creditis defunctorum, decoctorum, & præferendi ſunt alijs; etiam ſi iſti habeant obligationem cameralem. *ibid. §.* 10. Etiam in cauſa dotis, vſque ad ſummam ſcutorum 50. tantum. Alia multa de hac materia. *ib.*

Aromatariorum cauſæ à nullo iudice poſſunt cognoſci, niſi à Conſulibus artis, nec ab vllo reaſſumi. *ibid.* §.16. Quando, & qua cautione appellari poteſt à præfatis Conſulibus. *ibid.* §.15. & *Paulus V. conſtit.71. ut infra.*

Aromatariæ Romæ, quomodo regendæ, & gubernandæ. *Paulus V. conſt.71. tit. de Protomedico, & Aromatarijs.*

Aromatariorum obligatio in ſtatu Eccleſiæ. *Gregor. XIII. conſt.29. Cum officio.* A quo approbandi. *ibi.* §.3. Non poſſunt ex ſimplicibus componere medicinam, ſine recognitione medici; neque oppiata. Medicinas in libro notare tenetur. Non poſſunt vendere venena: omnes res neceſſarias tenentur habere. Pœnæ. Cauſæ eorum à Conſulibus iudicandæ. Accuſans Aromatarium, &c. lucratur quartam partem pœnæ. & alia multa. *ibid.*

Arreptitius.

Arreptitius non poteſt miniſtrare in altari. *Poſt epiſt.4. Pij 1. diſt.33. cap. communiter. cap. clerici, & cap. Vſque. conc. Tolet.11. c.13.*

Arreptitius neque poteſt Sacramentum miniſtrare, donec ſit curatus. *concil. Toletan.11. cap.13.*

Arreptitij poſſunt vti quibuſdam herbis, & lapidibus, dummodo hæc non ſint incantata. 26.q.7. *cap. Dæmonium.*

Vide, *Energumenus.* Vide, *Dæmoniacus.* Vide, *Altare.* Vide, *Miſſa.*

Arrogans.

Arrogans non eſt aptus ad docendum. *diſt. 46. cap. Hoc habet.*

Articularis morbus.

Articularem morbum curat ieiunium. *De conſecrat. diſt.5. cap. Legimus quoſdam.*

Aruſpicia, & Aruſpices.

Aruſpices ſunt, qui obſeruant dies, & horas, in quibus debeat homo operari. 26. q.3. *cap.1.*

Aruſpices, idem ſunt, ac augures. 26. q.5. *cap. Nec mirum.*

Aruſpicum pœnæ, & alia. Vide, *Augures.*

Vide, *Diuinatio.* Vide, *Sortilegium.*

Aſſaſſinium.

Aſſaſſinium committens Clericus, vel Eques Sancti Ioannis Hieroſolymitani, non poteſt iudicari à foro ſæculari, ſed eccleſiaſtico. Sub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ipſis ſæcularibus prohibetur, ſiue ſint Reges, ſiue Imperatores. *Clemens 8. conſt.37. Æqua.*

Aſſaſſini non gaudent Immunitate Eccleſiæ. Vide, *Immunitas.* Vide, *Eccleſia.*

Aſſaſſinium committens, vel mandans, eſt excommunicatus. *De homicidio in 6. cap.1.*

Aſſaſſinos recipiens, vel occultans, eſt excommunicatus: ſi eſt clericus cuiuſcumque dignitatis, deponitur ab officio, beneficio, dignitate, &c. *ibidem.*

Aſſentiens.

Aſſenſum præbens alienis vitijs, eſt ſimilis illi. *Anaſtaſius 1. epiſt.3.*

Aſſeſſor.

Aſſeſſor aſſumi non debet à delegato, niſi in neceſſitate. *De reſcript. in 6. cap. Statutum, §. Aſſeſſorem.*

Aſſeſſor non debet eſſe ſuſpectus. *ibid.* Expenſis partium ſoluendus, ſed moderatis. *ibid.*

Aſſiſtens.

Aſſiſtentis officium inſtituendum eſt in Eccleſia Cathedrali, & in Collegiatis, qui pluuiali indutus accedat in Miſſa ſolemni, cantante Epiſcopo, vel Canonico. *concil. Mediolan. 1. part.2. tit. de Miſſa ſolemni.*

Niſi adſit aſſiſtens deputatus in Eccleſijs, aſſumendus eſt alius ſacerdos, qui hoc munere fungatur. *ibid.*

Aſſiſtens Capellæ Papalis.

Aſſiſtentes Capellæ Papali, vt Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ, multa Priuilegia habent. *Iulius 3. conſt.12. Romanorum.* Sunt nobiles, & nobilium gratijs fruuntur; multis franchitijs gaudent; alia habent priuilegia circa collationem beneficiorum, & ceſſionem fructuum eorumdem. *ibid.* Poſſe legitimare, creare notarios, milites, auratos, & doctores in omni facultate, (ſed hoc de doctoribus reuocauit *Pius V. conſt.60.*) conceſſit præterea *Iulius 3.* Poſſe legitimare ad omnia reuocauit *Pius 4. conſt.* 45. Poſſe cum quadam particulari forma reſignare beneficia; poſſe ordines conferre extra tempora; poſſe differre viſitationem Liminum ad quinque annos. ſed hoc reuocauit *Sixtus V. conſt.15.* Poſſe confeſſarium ſibi eligere, qui poſſint eos abſoluere ab omnibus caſibus, & cenſuris, quibuſdam exceptis, & commutare eis vota, exceptis quatuor maioribus. *ib.* Aliqua ex his confirmantur, alia moderantur.

Aſſiſtentes præſati fruuntur iiſdem gratijs, etiam quando deſinunt eſſe Aſſiſtentes. *ibid.*

Gregor. XV. conſt.32. Circumſpectæ, multa renouat, & alia confirmat: concedit, vt nobilitate fruantur, ita, ac ſi ex vtroque parente nobili eſſent nati, & æquales ſint alijs nobilibus, §.1. Habent franchitiam ſex vegetum vini, & poſſunt de ea diſponere, §.2. Habent de Palatio vnam partem panis, qualibet die, §.3. Poſſunt creare tres notarios, qui ſint probi, & commendati, eoſque aggregare alijs notarijs Sedis Apoſtolicæ, §.4. Gaudent priuilegijs Protonotariorum participantium, etiamſi ſine Rochetto incedant, §.5. Poſſint creare octo milites auratos, id eſt, de calcaribus auratis, §.6. Poſſunt ſtatuta, & leges facere pro eorum Collegio: tenere poſſunt oratorium domi (Romæ) per Cardinalem Vicarium approbandum, in quo vna tantum miſſa dici poſſit, pro qualibet die per ſe, vel per alium: & quando ſunt extra Vrbem, poſſunt facere celebrare in ſuo oratorio, exceptis Paſchate, Natiuitate Domini, & Pentecoſte. Familiares ſibi neceſſarij ſatisfaciunt præcepto, audiendo miſſam in ſuo oratorio, non verò, qui non ſunt neceſſarij, §.8. Poſſunt caſſare, & reſignare penſiones, vſque ad ſummam ſcutorum 500. auri in toto, vel in parte, & alia circa hoc, §.9. Poſſunt diſponere de redditibus Eccleſiaſticis, ſemel vſque ad ſummam ſcutorum mille de Camera, ſiue pro hæredibus, ſiue pro alijs, ſiue pro funere, ſubtracto tamen ære alieno (ſi quod habent) §.10. Teſtamenta de iuriſdictionalibus facere poſſunt coram duobus teſtibus, & quomodo, etiamſi ſola ſua manu ſint deſcripta, & alia ſimilia, §.10. & *ſeqq.* Vide, *Capella Pap.*

Aſſiſtentes Religionum.

Aſſiſtentes Generales Ordinis Sancti Auguſtini. Vide, *Fratres Sancti Auguſtini.*

Aspersio cum aqua benedicta.

Aspersio cum aqua benedicta facienda super populum omni Dominica. *Leo 4. homilia de cura Pastorali. Conc. Rauenn. 2. sub Clem. V. cap. 9.*
Aspersionis ritus est antiquus in Ecclesia, & vnde sumat originem. *de consecr. dist. 4. c. Nec quemquam.*
Aspersio cum aqua facienda, & quomodo benedici aqua illa opus sit, & à quo. Vide, *Aqua benedicta.*

Astrologia, & Astrologi.

Astrologi dicuntur mali, qui augurantur. *26. q. 3. c. 1.*
Astrologi isti fugiendi à Catholicis. *26. quaest. 2. cap. Illos Planetarios.*
Astrologiam iudiciariam exercentes præter excommunicationem ipso facto, quas alias pœnas incurrunt. *Sixtus V. const. 17. Cæli, & terræ Creator.* Ab Inquisitoribus iudicantur. *ibidem.* Item alias huiusmodi diuinatrices artes exercentes. *ibid.*
Astrologi iudiciarij prædicentes futura, &c. vt homicidæ tractandi. Maximè, qui iudicant de statu Reipublicæ, vel de Vita Principum. *Sixtus V. const. 17. Cæli, & terra. & Vrbanus 8. const. 113. Inscrutabilis.*
Astrologos, ariolos, mathematicos, aruspices, vaticinatores, & alios huius generis consulentes de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, vel vita, aut senectute Papæ, aut consanguineorum Papæ, vsque ad tertium gradum; vel qui iudicia, aut prædictiones de præfatis, etiam sponte oblata, receperint, illisve vsi fint, vel apud se retinuerint, incurrunt excommunicationem ipso facto, crimen Læsæ Maiestatis, pœnam mortis, & confiscationem bonorum omnium. *Vrban. 8. const. 113. Inscrutabilis §. 3.*
Astrologi præfati, arioli, &c. qui supra, talia prædicentes, etiamsi protestentur, se non certò affirmare, quòd dicunt, si apud se talia iudicia teneant de prædictis personis, vel alijs ostenderint, easdem pœnas incurrant. *ibid. §. 3.* Si clerici, curiæ sæculari tradendi præuia abiuratione, & degradatione. Episcopi verò, vel alij etiam in dignitate maiori constituti, omnibus gradibus, dignitatibus, beneficijs, &c. ipso facto priuantur, excommunicationem incurrunt, & priuationem regiminis. *ibid.*
Astrologorum, &c. præfatorum prædicentium (vt supra) delictum iudicandum ab Inquisitoribus in omni loco. Romæ verò etiam à Gubernatore, Auditore Cameræ, & Vicario Papæ. In alijs locis status Ecclesiastici à Legatis, & Vicelegatis; in alijs Christiani Orbis terris ab Ordinarijs etiam. *Vrbanus 8. const. 113. Inscrutabilis §. 4.*
Vide, *Genethlia.*

Attentio.

Attentio est necessaria, in recitatione Officij diuini.
Vide, *Officium.*

Atrium Ecclesiæ.

Atrium Ecclesiæ, per triginta passus se extendit, & clauditur. *17. q. 3. c. Definiuit.*
In atrio Ecclesiæ fieri non possunt domus, nisi clericorum. *Nicolaus I. in decr. tit. de Ecclesijs c. 1.*
In atrio Ecclesiæ non possunt arma tractari, vulnerari, &c. faciens excommunicatur. *Concil. Cabilon. 2. c. 17.*

Attritio.

Attritio, quæ dicitur imperfecta contritio, est detestatio peccati, ex turpitudine eius, vel ex metu gehennæ, aut pœnæ. *Concil. Trid. sess. 14. c. 4.*
Attritio est donum Dei. *ibid.* Disponit ad impetrandam gratiam Dei, in Sacramento Pœnitentiæ. *ibid.*
Attritio sine Sacramento, non perducit ad iustificationem. *ibid. cap. 4.*
Attritio est vtilis dolor, & præparat ad gratiam. *Concil. Trident. sess. 14. can. 5.*

Auarus.

Auarus sciente, peccat, vt hæreticus. *6. quaest. 1. cap. Quare ergo.*

Auditor.

Auditor datus à delegato potest cum causa recusari. *De off. Iud. deleg. c. Super quæstionem. §. cum verò.*
Auditor delegatus in Romana Curia à Papa pronuncians, cui debetur beneficium, sine alia commissione potest procedere. *Clement. de rescript. c. Auditor.*
Auditorum Sedis Apostolicæ beneficia, dum illi moriuntur, à quo conferenda. Vide, *Beneficia.*

Auditor Cameræ Apostolicæ.

Auditoris Cameræ iurisdictio declaratur per *Innocent. VIII. const. 7. Apprimè.*
Auditor Cameræ, aliquando fuit Cardinalis. *ibid. §. 2.* Potest alijs delegare. Causas in curia motas, tam ciuiles, quam criminales, iudicare potest. Omnes causæ ab Auditore Cameræ iudicabiles, ibi numerantur. Plenissima est eius iurisdictio. *ibid.*
Auditor Cameræ antequam officium exercere incipiat, tenetur præstare iuramentum fidelitatis in manu Camerarij, vel locum tenentis. & alia *ibid.*
Pius IV. pariter declarat, quas causas iudicare potest Auditor Cameræ, *constit. 33. ad eximię.* Solus ipse, & loca tenentes iudicant de obligationibus in forma Cameræ, & reassumit præfatas causas, nisi à Papa alijs sint commissæ. Potest censuras Ecclesiasticas promulgare. Potest iudicare causas omnium Prælatorum, Cardinalium, Regum, & Imperatorum in prouentibus, & alijs iuribus Ecclesiarum. Potest summariè expedire causas mercatorum, dummodo non excedant valorem ducentorum ducatorum auri. *ibid.* Potest in causas criminales Vrbis. Potest in causas omnium exemptorum. Potest cognoscere de literis Papæ, Pœnitentiariæ, &c. Potest exequi sententias omnes in curia latas, & alia multa. *ibid. ad eximię.*
Auditor Cameræ Apostolicæ in Capella Papæ habet primum locum post Gubernatorem Romæ, & Oratores Principum, si sint Prælati. *ibid. ad eximię.*
Auditor Cameræ Apostolicæ, quam methodum, & formam tenetur seruare in causarum expeditionibus, circa examina, appellationes, remissiones, &c. quæ agenda sunt in suo tribunali; multaque alia. *Pius IV. constitut. 56. Inter multiplices.* per §§. 35. Distinctè tota ferè authoritas Auditoris, & officialium, nec non forma tenenda in iudicijs declaratur.
Pius V. reformat tribunal Auditoris Cameræ, in multis. *const. 113. Inter illa.* Taxa officialium circa pretia laborum, & alia præscribuntur distinctè per §§. 49.
Paulus V. confirmat omnem authoritatem, ac iurisdictionem collatam à Prædecessoribus Auditori Cameræ. *Const. 28. Eximię fidelitatis.*
Auditor Cameræ in causa sanguinis, non incurrit irregularitatem, vel alias inhabilitates, dummodò ipse non ferat sententiam, aut non subscribat. *ibid. §. 4.*
Potest causas iudicare cum obligatione Camerali, & sine ea, cum vna citatione pro mandato executiuo, vel sine citatione. *§. 6.*
Potest vnum, vel plures Loca-tenentes eligere, qui causas iudicent. *§. 6.*
Non iudicat causas Cameræ, vel ab ea pendentes coram iudicibus introductis. *§. 6.*
Potest iudicare causas in forma iuris. Guartingiæ Ripæ, vel Ripettæ. Omnes causas potest reassumere, exceptis Curiæ Capitolinæ, contra ciues Romanos. *§. 7.* Sic etiam causas omnium Dominorum, Principum, Cardinalium, Regum, Imperatorum, familiarium Papæ, &c. *§. 8.* In omnibus causis, criminalibus, ciuilibus, & mixtis, in statu Ecclesiæ potest procedere, *§. 9.*
Potest recipere causas appellationum, omnium Iudicum status Ecclesiastici, (exceptis causis Vicarij Papæ, Senatoris, & Iu-

& Iudicum Capitolij) & omnium Episcoporum, etiam extra statum Ecclesiæ, §. 10.

Potest procedere sine figura iudicij, manu regia, & de plano, quando non agitur vltra summam scutorum ducentorum auri de camera, aut de valore dictæ summæ, dum agitur de obligatione in forma cameræ; & tunc vna citatione, audientia, vel affixione citationis ad portas habitationis partium procedit.

In alijs verò obligationibus, potest sic procedere in quantitate non excedente 20. scuta auri §. 11.

Auditor Cameræ non potest citare Episcopos ad comparendum personaliter, nisi prævia commissione subscripta manu Papæ. §. 13.

Auditor Cameræ est executor literarum Sedis Apostolicæ, si in literis non assignetur executor. §. 14.

Potest procedere contra omnes immediatè subiectos Papæ, siue in ciuilibus, siue in criminalibus. §. 12. Siue sint in curia, siue extra. *ibid.*

Potest exequi per se, vel per Loca-tenentes, omnes sententias latas a Papa. *ibid.* §. 15.

Habet locum in Capella Papæ, primum post Gubernatorem Romæ, & Oratorem Principum, si sint Prælati. *ibi.* §. 28.

Auditor Cameræ debet summariè expedire causas pauperum, & miserabilium personarum. *ibid.* §. 31. Etiamsi non sint priores, & potiores, alijs creditoribus, vsque ad summam 50. scutorum inclusiuè, §. 31.

In causis vsurarijs, potest procedere, §. 33.

Potest reuocare sententias, & inhibitiones latas per Gubernatorem Romæ, §. 33.

Et alia ibi de Auditore Cameræ per §§. 42.

Auditoris Cameræ tribunal reformatur à *Paulo V. const. 71. tit. de auditore Cameræ.* Vbi per 31. §§. præscribitur Auditori Cameræ, & eius officialibus, quid possit iudicare, & quomodo. quæ ibi indistinctè legenda sunt.

Auditor Rotæ Romanæ.

Auditor Rotæ, quæ statuta tenetur obseruare *Ioannes XXII. constitut. 14. Ratio iuris.*

Tenentur facere iuramentum, & quale. *ibid.* Statuta sunt 39. *ibid.* Cuius qualitatis, & conditionis debent esse Auditores Rotæ. *Martinus V. const. 3. In Apostolica.* §. 14. & 15.

Auditor Rotæ tenetur defendere Conclusiones de lege Canonica, vel Ciuili; & qui debent contra eos arguere, quive esse præsentes in ea disputatione. *ibid.* §. 17. Ex ea disputatione iudicari debet, an sit idoneus. *ibid.* §. 17.

Auditoris Rotæ officium, & obligatio. §. 17. Libros iuris, secum habeant. *ibid.*

Auditor Rotæ præcipitans iustitiam, vel accipiens munera, quomodo puniendus, & postea priuandus. *ibid.* §. 18.

Auditores Rotæ, quem ordinem seruare debent in ferendis, ac iudicandis causis: quem si peruertant, ipse & notarius tenentur ad expensas, & damnum partium. *ibid.* §. 19.

Auditor Rotæ, accipiens aliquod munus à Notario ratione officij, scilicet, quia vtitur eo, incurrit excommunicationem. *ibid.* §. 20. Et tenetur ad restitutionem in duplo erogandam pauperibus. *ibid.*

Alia obseruanda ab Auditore Rotæ Romanæ. *Martinus V. const. 5. Romani.* Ordo ab eis tenendus in iudicijs. *ibid.* Causas breues reddere debent, & amputare prolixitates. *ibid. Innoc. 8. const. 13. circa finem.*

Auditores Rotæ delinquentes, quomodo corrigendi, & puniendi. *ibid.*

Auditores Rotæ, duodecim esse debent. *Sixtus 4. const. 2. Romani.*

Auditorum Rotæ officia vacant, si ipsi promouentur ad Episcopatum. *Innoc. 8. const. 6. Circumspecta.*

Auditorum Rotæ iurisdictio, & authoritas declaratur, & confirmatur. *Innoc. 8. const. 13. Finem.* Ordo, & forma ab eis tenenda in iudicijs. *ibid. per §§. 12.*

Literæ Sedis Apostolicæ, quæ expediuntur pro Auditoribus Rotæ, gratis expediendæ. *Leo X. const. 3. Sedis.*

Priuilegia Auditoribus Rotæ, multa concessit *Clemens VII. const. 13. Conuenit.* & sunt hæc, habere possunt plura beneficia, etiamsi alterum sit curatum: & alia incompatibilia, etiam dignitates sub vno, vel sub pluribus tectis: item plura beneficia Regularia: per septennium non tenentur promoueri ad ordinem sacrum: habentes curam possunt absoluere à casibus ordinarij: disponere cum quibus volunt, de bonis vndequaque acquisitis: permutare, & resignare beneficia, absque alicuius licentia, & alia multa circa hoc. Non tenentur ad residentiam beneficij, sed per alios possunt illud regere absque licentia ordinarij. Horis anticipatis recitare officium, cum vno, vel pluribus familiaribus. Eligere confessarium à quo possunt absolui à casibus, etiam Papæ reseruatis, quibusdam exceptis, semel in anno, & à votis dispensari, exceptis quatuor. Vti altari portatili. Missam ante lucem facere celebrare. Sic etiam tempore interdicti esse præsentes sacris, cum sex alijs personis, quæ non dederunt causam interdicto. Interdicti tempore si moriantur, possint tradi sepolturæ, etiam cum pompa funerali. Tempore quadragesimæ visitando duas Ecclesias, & in curia tempore audientiæ propriam capellam, indulgentias stationum Vrbis lucrentur. In diebus prohibitis non comedere caseum, &c. lacticinia; sic in diebus in quibus prohibentur carnes, & comeduntur oua, possunt comedere carnes. Literas Apostolicas gratiarum in primis signatura gratis obtinent, & non tenentur ad regulam intimationum possessoribus, nec publicationum, & acceptationum, & nominare possunt amicos consanguineos, &c. pro beneficijs sibi concessis. Præferri debent alijs in his prouisionibus. Bullæ pro quouis beneficio ipsorum gratis expediendæ pro illis. *ibid.*

Auditores Rotæ sunt exempti, à iurisdictione ordinariorum, legatorum, &c. etiam de latere, & aliorum, & Papæ immediatè subduntur ipsi, & ipsorum bona. Eximuntur à gabellis, taxis, &c. *ibid.*

Cum resignant beneficia valoris 24. ducatorum de camera, tenentur certiorare Collectores, & Præsidentes Cameræ. *ibid.*

Multa alia circa assignationes, & conseruationes beneficiorum, & alia, quæ prolixè sunt disposita in dicta constitutione pro Auditoribus Rotæ: sed hæc postea sunt reformata à *Paulo V.* vt infra.

Auditorum Rotæ Romanæ priuilegia confirmat. *Paulus 3. const. 12. Romani.* Concedit exemptionem pro 15. vegetis vini siue ex Ripa, siue ex alijs partibus accipiatur. Derogat contraria, & alia concedit. *ibid.*

Auditorum Rotæ Decanus est, qui tempore vacationis est antiquior præsens Romæ, nisi absit ob negotia publica. *Pius 4. const. 61. Dudum.*

Auditorum Rotæ facultas, & authoritas præscripta, & reformata. *Paulus V. const. 71. tit. de Auditorio Rotæ,* per extensum.

Auditores Rotæ, & eorum Loca-tenentes, non possunt manifestare vota sua, vel Coadiutorum alicui, exceptis Loca-tenentibus, & Coadiutoribus, nec patefacere, quinam ex socijs votum dederit, vel non, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, à qua à nullo possunt absolui, neque à summo Pœnitentiario, neque per vllum iubilæum, aut Bullam Cruciatæ, neque in anno Sancto, sed à solo Papa. *Vrbanus VIII. in append. Bullarij constit. 57. alias 167. Exponi.*

Possunt Auditores Rotæ assignare, vel significare difficultates, motiua, & rationes, ob quas dilata est resolutio in aliqua causa, tacito tamen nomine eorum, qui illas adducunt. *ibid.*

Auditorum Rotæ adiutores manuenses, & alij, qui sciunt tractatus, & causas, sub eadem censura tenentur celare, & nulli patefacere. *ibid.*

Auditores Rotæ, Loca-tenentes, adiutores studij, &c. tenentur iurare, & quomodo. Vide, *Rota.*

Aues venaticæ.

Aues venaticas tenere prohibetur clericus. *De clerico venatore cap. 1. & 2.* Si Episcopus eas tenet, per tres menses priua-

priuatur communione, Presbyter per duos; Diaconus ab omni officio priuatur. *ibid. ex Concil. Aurel. 1. cap. 3.*

Augurium, & Augures.

Auguria fugienda; sic etiam auspicia. *lib. 2. const. Apost. cap. 62. lib. 7. cap. 71.* Consulens augures, excommunicatur ipso facto. *Concil. Sabin. cap. 25.*

Auguria, & auspicia obseruare, est idololatriæ genus. *26. q. 2. cap. Sed est illud.*

Augures idem sunt, ac auspices. *26. q. 5. cap. Nec mirum. & q. 3. cap. 1.*

Augures sunt, qui volatus auium obseruant, seu voces earum improuisas. *26. quæst. 3. cap. 1. quæst. 5. cap. Nec mirum.*

Auguria ab homine inuenta. *26. quæst. 2. cap. Qui sine.*

Auguria Phryges primum inuenerunt. *26. quæst. 5. cap. Nec mirum.*

Auguria quælibet illicita sunt. *Concil. Antisiodor. cap. 49.*

Augurijs vacans, excommunicatur. *Concil. Venet. cap. vlt. Concil. Agathense cap. 41. Concil. Aurelian. cap. 31. Conc. Carthag. 4. cap. 89. causa 26. q. 5. cap. Augurijs, & cap. Si quis clericus.*

Augurijs vacantes, per quinquennium pœnitere debent. *Concil. Ancir. cap. 23. Concil. Roman. sub Damaso cap. 4. Conc. Sabinense cap. 25.*

Vide, *Diuinatio.*

S. Augustinus.

S. Augustinus, fuit magister optimus, & semper in communione Romanæ Ecclesiæ (id est, postquam venit ad fidem Catholicam.) *Cælestin. I. ep. 1. cap. 2.*

S. Augustinus, & S. Hieronymus sunt lumina Magistrorum. *Gelasius Papa ep. 6.*

S. Augustini doctrina ab Ecclesia obseruatur. *Ioann. 2. ep. 3.*

S. Augustini doctrina, & aliorum trium Doctorum, fulcitur Ecclesia, & per eam nodi difficultatum soluuntur. *De Reliquijs, & venerat. Sanct. in 6. cap. vn.*

S. Augustini fratres Eremitæ. Vide, *Fratres.*

S. Augustini Canonici. Vide, *Canonici regulares.*

Augustiniana Religio habet priuilegium, habendi Sacristam in sacello Papæ, qui esse debet Prælatus. *Alexander VI. const. 5. Ad sacra.*

Aurum falsum.

Aurum falsum, seu Alchimiam facientes. Vide, *Alchimia.*

Auisi.

Vide, *Menantes, vel scriptores di Auisi.*

Authenticus.

Authentici libri, quos recipit Ecclesia. *dist. 15. cap. Sancta Romana. Concil. Trident. sess. 4. in decret. de editione, & vsu sacrorum librorum.* Vide, *Libri.*

Author.

Authore damnato, etiam scripta intelliguntur damnata. *De Magistris, cap. Fraternitatis.*

Auxilium gratiæ.

Auxilium gratiæ Dei, est necessarium ad benè, & sanctè viuendum, ad abstinendum à malis, & ad redeundum ad iustitiam. *Innoc. 1. ep. 24. & 25.* Illud negantes sunt hæretici. *ibid. & Concil. Arausic. 2. per totum.*

Auxilium hoc gratiæ, continuè à Deo petimus. *ibid.*

Auxilium gratiæ per Christum, est ita necessarium, vt sine illo, nemo possit resurgere à peccato. *Cælest. I. epist. 1. cap. 4.*

Vide, *Gratia.* Vide, *Adiutorium.*

Azima.

Azima cum Iudæis edentes, si sunt laici, excommunicantur; si clerici, deponuntur. *28. q. 1. cap. Nullus eorum, & cap. Omnes. Concil. Laodic. cap. 38.*

B

Baculus.

Baculo Papa non vtitur, sed alij Episcopi eo vtuntur. *De sacra Vnctione cap. vnico §. vlt.*

Baculo non potest vti sacerdos in altari Missam dicens. *Concil. Rom. sub Zacharia cap. 13.* Neque ad altare cum eo accedere. *ibid.*

Baldacchini vsus.

Pro Abbatibus, Monachis. Vide, *Abbates quoad vsum Baldacchini.* Vide, *Monachi.*

Balsamum.

Balsamum in Chrismate ponendum ab Episcopo, & nihil pro eo debet exigi à clericis, vel alijs. *Concil. Bracar. 2. c. 4. Barcinonense cap. 1. Cabilonen. 3. cap. 16. 1. q. 1. c. Placuit, vt nullus. & cap. Statuimus.*

Vide, *Chrisma.* Vide, *Confirmatio.*

Bannum, & bannire.

Bannum Episcopi transgrediens, pœnitere debet per 40. dies in pane, sale, & aqua. *Concil. Tribur. 1. cap. 8.*

Si eodem die fiat bannum ab Episcopo, & à Principe sæculari, vt conueniatur ad placitum (seu Consilium) Episcopo est potius obediendum, quam Principi. *Concil. Tribur. 1. cap. 9.*

Banniri non possunt clerici ab aliquo loco: & si fiat bannum, locus ille est interdictus, donec clerici restituantur. *Concil. Tol. 22. cap. 24.*

Bannitus.

Banniti non recipiendi in statu Ecclesiæ. *Extrau. Ioann. 22. de Priuilegijs. Ad nostri Apostolatus.* Quare, & quando. *ib.*

Banniti non recipiendi à Baronibus in statu Ecclesiæ, sed fugandi: sub pœnis grauissimis. *Iulius 2. const. 2. Quia nihil. constit. 4. Romani. & const. 6. Cum homines.* Sub pœna confiscationis bonorum omnium, &c. alijs *Iulius 3. const. 25. Cum sicut.*

Bannitos existentes in loco aliquo non reuelantes, intra tres dies, similes pœnas incurrunt. *ibid. const. 6.*

Bannitos receptans in statu Ecclesiæ, vel faciens cum eis treguam, præter excommunicationem incurrit crimen læsæ maiestatis, &c. alias. *Leo X. const. 36. Omnes Clem. 7. const. 10. in Sancta.*

Bannitorum pœnæ. *ibid. Clem. 7.*

Banniti à Communitatibus sunt capiendi, & carcerandi. *ibid. Clem. 7.*

Eadem circa bannitos, & eorum receptatores confirmat *Iul. 3. const. 25. Cum sicut. Pius 4. const. 27. In eminenti,* eadem confirmat.

Banniti non possunt aggratiari à Legatis Papæ. *Pius 4. vbi supra §. 6.*

Cum bannitis fieri non potest compositio. *Pius 4.* ibi in declaratione sequenti.

Bannitus occidens alium bannitum, ad consequendam liberationem à pœna capitis, vel nominatus ab alio, qui habet talem gratiam iuxta tenorem banni, non potest aggratiari, nisi se ipsum personaliter præsentet, neque sufficit, si compareat per Procuratorem. *Pius 4. constit. 52. Etsi cuncta.*

Et hoc intelligitur, non solum de bannito condemnato, sed de condemnando ob contumaciam. *ibi* in declaratione sequenti.

Banniti ob contumaciam, quando, & quomodo possunt admitti

mitti ad nouas defensiones, & cum Signatura Papæ. *Pius V. const. 9. Cum ob innumeras*, in declaratione sequenti.

Leges, & statuta facta contra bannitos, receptatores eorum, &c. confirmat *Gregorius 13. const. 65. Tanta*.

Bannitos occultantes, &c. vel impedientes alios, ne ipsos capiant, &c. in statu Ecclesiæ, læsę maiestatis rei fiunt; priuantur omni Ecclesiastico beneficio, honore, dignitate, &c. & fiunt inhabiles ad ea, omnesque actus legitimos; & eadem incurrunt eorum filij. Priuantur feudis, &c. Subditi eorum absoluuntur à iuramento fidelitatis. *ibid.* Communitates, quibus pęnis subiacent, si id faciunt, *ibid.*

Bannitorum bona, quando capiuntur (exceptis Archibusijs, & alijs armis) in manu Depositarij, vel Thesaurarij consignentur. *Sixtus V. const. 93. Ad Romanum §. 15.* Et si condemnantur, Cameræ applicantur. *ibid.*

Banniti expellendi à suis terris, in statu Ecclesiastico à Dominis illarum. *Sixtus V. const. 6. Hoc nostri*.

Quomodo persequendi sunt banniti, etiam à personis priuatis. *ibid.* Saltem manifestando, & propalando.

Bannitorum literas portantes ad partes, &c. crimen læsæ maiestatis incurrunt. *Innocent. 8. const. 14. Licet*.

Banniti in statu Ecclesiæ à nullo Principe, Duce, Marchione, Comite, vel alio habente mixtum imperium, possunt aggratiari, vel componi, sed à solo Papa. *Clemens 8. constit. 15. Inter ceteras §. 7.* Admittentium pęnæ. *ibid.* Et gratia est nulla. *& Iulius 3. const. 25. Cum sicut*.

Bannitorum receptatoribus, aliquando indulgetur, ijs comprehensis. *ibid. §. 1. & 2.*

Banniti, vel alij exules Vrbis Romæ, minantes partibus offensis, nisi pacem habeant cum eis, crimen læsæ maiestatis incurrunt. *Innoc. 8. const. 14. Licet*. Deferentes literas, vel ambasciatas, de hac re, idem incurrunt.

Baptista.

Vide, *Sanctus Ioannes Baptista*.

Baptismus, eiusque materia & forma.

Baptismi vera doctrina, est in Ecclesia Romana. *Concil. Tridentin. sess. 7. de Baptismo can. 3.*

Baptismus est Sacramentum fidei, quia facit fidelem. *De consecr. dist. 4. cap. Nihil est aliud*.

Baptismus Ioannis non habuit eamdem virtutem cum baptismo Christi. *Concil. Trid. sess. 7. de Baptismo can. 1.*

Baptismi materia est aqua naturalis, siue calida, siue frigida. *Eugenius 4. in decr. Vnionis Armenorum. §. Quinto Ecclesiasticorum. Clem. 1. ep. 3. Innoc. 4. constit. 14. sub Catholica. §. 3.*

Baptismus ex verbis, & aqua constat. *1. quæst. 1. cap. Detrahe*.

Baptismus fieri nequit sine aqua, & verbis. *de Baptismo, cap. Non vt apponeres. Concil. Later. 4. cap. 1.*

Baptismi materia, id est aqua debet solemniter benedici. *Concil. Mogunt. 4. cap. 14.*

Baptismus fieri non potest, nisi in aqua vera, & naturali. *Concil. Trident. sess. 7. de Baptismo can. 2.*

Baptismi forma sunt illa verba, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Eugen. 4. in decr. vnionis Armenorum, §. Quinto Ecclesiasticorum.* (Illa verba, quibus Græci vtuntur, *Baptizatur seruus Christi, vel N. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* sunt valida forma.) *lib. 6. const. Apost. cap. 16. de Baptismo cap. 1.* Sine forma non conficitur. *ibid.*

Sine hac forma Baptizatus, est rebaptizandus. *de consecr. distinct. 4. cap. Quos à Paganis, cap. Hi vero. 1. q. 1. cap. Si quis consurgit.* Vide infra, *Baptismus datus ab Hæreticis, &c.*

Baptismi formam mutans, excommunicatur. *Concil. quod dicitur Apostolorum cap. 49.* Non potest dari in nomine Domini, sed in nomine Trinitatis. *de consecr. dist. 4. cap. Multi sunt*.

Baptismus est Sacramentum nouæ legis. *Eugenius 4. in decr. vnionis Armenorum. §. Quinto Ecclesiasticorum. Concil. Trid. sess. 6. cap. 7. sess. 7. de Sacram. can. 1.*

Baptismi forma corrupta per ignorantiam linguæ, non destruitur. *de consecr. dist. 4. cap. Retulerunt. cap. Si non sanctificatur*.

Baptismi forma debet ita proferri, vt sanum habeat intellectum. *Conc. Oxon. 1. cap. 16.*

Baptismi verba in quolibet idiomate, siue latino, siue vulgari, sunt forma valida. *ibid. Et Greg. 3. epist. 5.*

Baptismi formæ, seu verbis, nihil potest addi. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Baptismo.* Verba autem sunt, *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

Baptismi forma, In nomine Domini, non est valida, & sic baptizatus debet rebaptizari. *De consecrat. distinct. 4. cap. Si reuera*.

Baptismi sacramentum faciendum est per aquam, & verba exprimentia Trinitatem. *De Trinitate cap. 1. in fine*.

Baptismi forma ab omnibus curatis scienda. *Concil. Rauenn. 2. sub Clemente V. cap. 2.*

Baptismus olim datus in nomine Christi, fuit validus. *De consec. dist. 4. cap. A quodam Iudæo.* Nunc non potest ita dari. *ibid. cap. Multi sunt*.

Baptismi minister, & intentio.

Baptismi solemnis minister est Episcopus, vel Presbyter. *Clem. 1. epist. 4. lib. 6. constit. Apost. cap. 16. Eug. 4. in decr. Vnionis. §. Quinto. De consecr. dist. 4. cap. Constat. Concil. Mediolan. 1. part. 2. tit. de Baptismo*.

Sine intentione ministri, non valet Baptismus. *De consecr. dist. 4. cap. Solet etiam. cap. Non sanctificatur. Concil. Colon. 2. par. 6. cap. 6.*

Cum intentione faciendi debet minister baptizare. *Concil. Colonien. 2. part. 7. cap. 6. Eugen. IV. in decret. Vnionis. §. Quinto*.

Laici etiam baptizare possunt in necessitate. *De consecr. dist. 4. cap. Constat. cap. Sanctum est. Eugen. 4. in decr. Vnionis, §. Quinto.* Sed non solemniter. *libr. 3. const. Apost. cap. 10.*

Omnis fidelis baptizare potest aliquem in necessitate, si Presbyter non adsit. *Concil. Elibert. cap. 38.* Dummodo *non sit bigamus.* Sed modus obstat. *Concil. Londin. 1. cap. 3.*

Baptizare non potest mulier (id est si alij adsunt, qui possint.) *De consecr. dist. 4. cap. Mulier lib. 3. const. Apost. cap. 9.* Sed in necessitate.

Baptizare potest mulier in necessitate, si non adsit sacerdos, neque clericus in sacris, vel alij clerici, neque alius masculus. *Concil. Mediolan. 1. part. 2. tit. de Baptismo*.

Baptizare potest in necessitate pater, vel mater pueri, sine solutione coniugij. *Concil. Oxonien. 1. cap. 16.*

Baptismi minister, debet esse persona distincta à baptizato. *De Baptismo cap. Debitum.* Et ideo, nemo potest baptizare se ipsum. *ibid.*

Recedens ab Ecclesia non perdit potestatem baptizandi. *1. q. 1. cap. Quod quidam*.

Baptizare nullus potest solemniter, sine licentia Episcopi. *Concil. Vienn. Prouinc. cap. 8.*

Baptizare non potest diaconus, nisi in necessitate. *Concil. Laodicen. 1. cap. 3. Concil. Lateran. 3. par. 50. cap. 44.*

Si Laicus in necessitate baptizat, vel alius, debet postea Presbyter supplere alias solemnitates in Ecclesia. *Concil. Oxonien. 1. cap. 16.*

Baptizans siue bonus, siue malus sit, dummodo in forma Ecclesiæ faciat, validè ministrat. *De consecrat. dist. 4. cap. Aliud est. c. Quomodo. cap. Non est aqua. cap. Baptismus. cap. Cum Baptizat*.

Vide infra, *Baptismus datus ab hæreticis*.

Minister nolens Baptizare (si petens moritur sine eo) deponatur. *De consecr. dist. 4. cap. Quicumque. Concil. quod dicitur Apost. cap. 47.*

Baptismus datus ex ioco, non est validus. *de consecr. dist. 4. cap. Solet etiam*.

Baptismi necessitas pro omnibus, etiam paruulis.

Baptizati debent omnes homines nati ex viro, & muliere. *De consecrat. dist. 4. cap. Quisquis. Clementin. de fide cathol. cap. vn. §. fin.*

Absque baptismo, nullus saluatur, licet bene viuat. *de consecr. dist. 2. cap. Cathecumenum.*

Sine baptismo, nullus fieri potest Christianus. *Zacharias epist. 10.*

Baptismus est ita necessarius ad salutem, vt non sit in libertate velle baptizari, vel non, si quis vult saluari, *conc. Trid. sess. 7. de Baptismo can. 5.*

Baptismus conferendus est, etiam paruulis, licet non credant actu. *de Baptismo cap. Maiores. concil. Senonense cap. 17. de consecr. dist. 4. cap. Non illud, & cap. Baptismus. Concil. Mogunt. 4. cap. 13.*

Baptizari, in paruulis est credere. *de consecr. dist. 4. cap. Quia autem.*

Baptizantur paruuli, in fide aliorum. *ibid. cap. Paruuli. cap. In Ecclesia, & cap. Illud.*

Baptizari non potest paruulus, in vtero matris. *ibid. cap. Qui in maternis, & cap. Si qua mulier.*

Baptizari debent omnes, etiam paruuli recenter nati de parentibus fidelibus. *concil. Trid. sess. 5. de peccato originali cap. 4. de consecr. distinct. 4. cap. Non illud. & cap. Baptismus.*

Baptizato paruulo prodest fides aliorum. *de consecr. dist. 4. cap. in Ecclesia, & cap. Illud.*

Baptizandi sunt omnes, surdi, muti, ægroti, &c. impotentes loqui, ex aliorum testimonio. *de consecr. dist. 4. cap. Ægrotantes.*

Baptismus sanguinis, supplet baptismum aquæ, si hic non potest haberi. *de consecr. dist. 4. cap. Baptismi vicem.*

Baptismi votum sufficit ad salutem, si haberi non potest in re. *concil. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 4.*

Baptismo Christi baptizati sunt omnes Apostoli. *De consecr. dist. 4. c. Quando Hierosolymis, & c. Si est.*

Baptismi loco in lege naturæ erat fides, & virtus sacrificij: in lege Moysi, circumcisio. *De consec. dist. 4. c. Quod autem.*

Baptizatum se non tenens cura, non sit saluatur, & quomodo. *De presbyt. non baptizato, &c. c. Apostolicam.*

Baptismus collatus ficto.

Baptismus collatus ficto (id est habenti obicem) si consentit, habet effectum suum, quando præterita fictione baptizatus veraciter facit confessionem pœnitentialem. *De consecr. dist. 4. cap. Tunc.*

Baptismus datus ab hæreticis, & alijs infidelibus, &c. alijs malis.

Baptismus datus ab hæreticis cum forma Ecclesiæ, est validus. *concil. Africanum cap. 24. Zacharias ep. 10.* Item si ab alijs infidelibus in præfata forma detur. *ibid. Arelat. 1. cap. 8. de consecr. dist. 4. cap. Si qui. cap. Ostenditur. cap. ab antiqua. cap. De Arianis. cap. Quamuis vnum. cap. solet. cap. Aliud est. cap. Quomodo. cap. Nullus autem. cap. cum tantum. & cap. satis.*

Baptizatus ab hæreticis, vel alijs in forma Ecclesiæ, non debet rebaptizari. *Siricius ep. 1. cap. 1. Innoc. 1. ep. 22. cap. 5. Greg. 1. lib. 2. ep. ep. 32. & 33. lib. 9. ex reg. ep. 61. Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum cap. 104.* Etiam si detur baptismus à Iudæo. *ibid. Gregor. 3. ep. 1. de consecrat. dist. 4. cap. Ob antiqua. cap. de Arianis. 1. q. 1. cap. Quod quidam. de Trinitate cap. 1. in fine. concil. Lateran. 4. c. 1. concil. Moguntin. 4. cap. 13. concil. Trid. sess. 7. de baptismo can. 4.*

Baptizatus ab hæretico non in forma Ecclesiæ, rebaptizatur. *lib. 6. const. Apost. c. 15.*

Baptizatus ab hæreticis, cum manus impositione recipitur, dum venit ad Ecclesiam Catholicam. *Siricius ep. 1. cap. 1. de consecr. dist. 4. cap. Ab antiqua.*

Baptizati à Cataphrygis, sunt rebaptizandi, quia scilicet non in forma Ecclesiæ. *Concil. Laodicen. cap. 8.* Sic de Paulianistis, quia aliam formam tenebant. *Concil. Arelatens. 1. cap. 8. Arelatens. 2. cap. 16. Concil. Nican. 1. can. 19. Gregor. 1. lib. 9. ex reg. epist. 61. Gregor. 3. epist. 1. de consecrat. dist. 4. cap. de Arianis. 1. q. 1. cap. Si quis consurgit. cap. corporalia, cap. Non sanat. & cap. Hi qui baptismum.*

Baptizatus ab aliquo se fingente baptizatum, si in forma Ecclesiæ baptizet, est vere baptizatus. *Nicol. 1. ad Consulta Bulgarorum cap. 14. & 15. de consecrat. distinct. 4. cap. Solet.*

Baptismus æqualiter datur à bonis, & à malis. *de consecrat. distinct. 4. cap. cum tantum. cap. Satis. c. Non est aqua.*

Baptismus non est melior, eo quod à meliori ministro detur. *ibid. cap. Sicut bonus.*

Baptizatus à Latinis, non debet rebaptizari à Græcis. *de baptismo c. fin.*

Baptizatus ab hæreticis in infantia, quando venit ad Ecclesiam, potest promoueri ad ordines. *1. q. 4. cap. Placuit de infantibus, & cap. Quia apud Donatistas.*

Baptizatus extra Ecclesiam, si non redit ad Ecclesiam, damnatur. *1. q. 1. cap. Firmissime.*

Baptizatus extra Ecclesiam, non admittitur ad Clericatum. *1. q. 7. c. Quis in qualibet atate.*

Catholicus faciens baptizari suum filium ab hæreticis, quomodo est puniendus. *Concil. Illerdense c. 13.*

Baptismus quando, id est, in qua ætate suscipiendus.

Baptismus, quam primum suscipiendus. *Clemens 1. epist. 4. lib. 6. const. c. 15.*

Baptizari non potest filius totaliter manens in corpore matris. *de consecr. dist. 4. c. In maternis. cap. Si qua mulier. cap. si ad matris.*

Baptismus, nisi necessitas vrgeat octauo die post natiuitatem pueri, olim dandus est. *concil. 1. Tribur. c. 12.*

Baptizandi sunt paruuli, licet sine fide veniant. *De consecr. dist. 4. c. Non illud, cap. baptismus. cap. vt ostenderet. cap. Paruuli. cap. Mater Ecclesia. & cap. Si paruulo.*

Baptizandis paruulis, sufficit fides aliorum. *de consecr. dist. 4. In Ecclesia.*

Baptizari statim potest fœtus, si sit periculum mortis. *Greg. 1. lib. 12. ep. 31. de consecr. dist. 5. c. baptizari. Concil. Senon. cap. 17.*

Baptismus, olim differendus pro puero nato, vsque ad Pascha, vel Pentecosten, nisi periculum adesset. *Concil. Colon. 3. tit. censura c. 14.*

Sed postea hoc est reformatum, & abrogatum, vt infra. *de consecr. dist. 5. cap. baptizari.*

Baptizari possunt paruuli, eadem die, qua nascuntur, si adsit periculum. *Concil. Gerund. c. 5. Antisiod. c. 18. de consecr. dist. 5. cap. baptizari.*

Baptizari possunt paruuli, recenter nati. *Concil. Tridentin. sess. 5. in decr. de peccato orig. c. 4.*

Baptismus non est differendus vsque ad mortem, vel vsque ad ætatem Christi. *Concil. Tridentin. sess. 7. de baptismo can. 12.*

Baptismum differentes, vsque ad finem vitæ, se exponunt periculo. *de consecr. dist. 4. c. Quando quis.*

Baptismus quo tempore in Ecclesia ministrandus.

Baptismus dandus est Paschatis, & Pentecostes temporibus. *Victor Papa I. epist. decret. 1. Gregor. Papa I. epist. lib. 7. epist. 24. Leo 4. homil. de cura Pastorali. Gregorius 2. epist. 5. Gelasius 1. epist. 9. Concil. Gerund. cap. 4. Concil. Antisiodor. cap. 18. Mogunt. 1. cap. 4. Concil. Colon. 3. tit. censura cap. 14. Concil. Londin. 2. cap. 4. Matisconense 2. c. 3. Vormatiense 1. cap. 1. Triburiense 1. cap. 12. de consecrat. dist. 2. cap. de Cathecumenis. cap. duo tempora. cap. baptizandi. cap. Venerabilis. Nicolaus 1. ad Consulta Bulgar. cap. 69.* Intelligitur de solemni modo baptizandi.

Baptismus in necessitate dari potest extra prædicta tempora, sed quando est necessitas. *Victor 1. epist. 1. Gregor. 1. epist. lib. 7.*

lib. 7. epist. 24. Leo IV. vbi supra. Gelas. I. ep. 9. de consecr. dist. 4. vbi supra, & cap. Non ratione. cap. Baptizandi. cap. Si qui in necessitate. Nicolaus I. ad Consulta Bulgar. cap. 69. concil. colon. 3. tit. censura cap. 14. & Concilia supracit.

Baptismus, nunc dari potest paruulis, statim ac nati sunt. concil. Trident. sess. 5. in decr. de peccato orig. cap. 4.

Baptismus ante nonum diem, post natiuitatem pueri, est conferendus. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Baptismo. Sub pęna excommunicationis. ibid.

Baptismus in quo loco dandus.

Baptismus ministrandus est in Ecclesijs, nisi necessitas vrgeat. Clem. de Baptismo, & eius effectu c. vn. Pęna ministrantium alibi, ibid. Per Episcopum puniendi. ibid. concil. colon. 2. par. 7. cap. 7. Excipiuntur filij Regum, & Principum, qui extra Ecclesiam, & in domibus possunt baptizari. Clement. ibid. concil. colon. 2. part. 7. cap. 7.

Baptismus ministrari non potest in oratorijs, sine licentia Episcopi. de consecr. dist. 1. cap. Clericos.

Baptizari oullus potest in priuata Domo, sed in Ecclesia. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Baptismo. Pęna aliter facientium, est excommunicatio.

Baptismus conferendus est in loco, vbi est baptisterium. concil. Vienn. Prou. cap. 7. Excepto casu necessitatis. ibid.

Baptismi effectus.

Baptizatus, etiam si non confirmatus moriatur, saluatur. concil. Elibert. cap. 77.

Baptismus adultis, & paruulis proficit ad salutem (id est, si adulti non ponunt obicem.) Clement. de fide, & summa Trinitate cap. 1. in fine. concil. Later. 4. cap. 2. Viennense Gener. concil. Londin. 1. concil. Moguntin. 4. cap. 13. concil. Trident. sess. 7. de Baptismo.

Baptizato remittuntur omnia peccata. Clemens I. epist. 4. Greg. I. lib. 9. ex regest. ep. 39. De consecr. dist. 4. cap. Filius Dei. cap. Quod autem. & cap. Ex quo.

Baptismus renouat hominem. concil. colon. 2. par. 7. cap. 3.

Baptismus purgat peccatum originale, & omnia alia. De consecr. dist. 4. cap. Non potest. cap. Vnde. cap. A paruulo. cap. Regenerante. cap. Non ex eo. Clement. de fide Catholica. cap. Vn. §. fin. Eugen. 4. in decr. vnionis. §. Quinto, &c. Leo X. in Bulla contra Lutherum. concil. Trident. sess. 5. in decr. de peccato orig. cap. 4. concil. Mogunt. 4. cap. 6. & 12. colon. 2. par. 7. cap. 3.

Baptizatus incorporatur Christo, & fit membrum eius. De consecr. dist. 4. cap. Ad hoc Baptismus.

Baptismo remittitur omnis pęna debita pro culpis, æterna, & temporalis. Eug. 4. in decr. Vnionis Armen. §. Quinto, &c. Concil. Trid. sess. 6. c. 14.

Baptismo amittit vires, vetus infirmitas. De consecr. dist. 4. c. Non ex eo quis. Sed non aufertur totaliter vetus infirmitas. ibidem.

Baptismus dat vires, contra concupiscentiam. Concil. Mogunt. 4. c. 6. & 12.

Baptizatus, si nullam committit culpam, & moritur statim, ad Regnum Cœlorum, & ad Dei visionem admittitur. Eugen. 4. in decr. Vnionis Armen. §. Quinto, &c. Concil. Mogunt. 4. c. 12.

Baptismo carentes non possunt magnis tentationibus resistere. Concil. Ephesin. in ep. Cyrilli ad Reginas.

Baptismus falsus non delet originale. Concil. Roman. 7. sub Greg. 7. c. 5.

Baptismo iofunditur, etiam in paruulis, gratia habitualis. Clem. de summa Trin. c. 1. §. ad hoc. concil. Trid. sess. 5. in decr. de peccato originali cap. 5. concil. Senon. c. 10.

Baptismo infunditur, gratia informans, & virtutes. Clement. de fide catholica, c. vn. §. fin.

Sine baptismo, nullus iustificatur, ideo dicitur Sacramennm fidei. concil. Trident. sess. 6. c. 7.

Baptismo carens, non est capax ordinis, nec characteris. De Presbytero non baptizato, &c. cap. 1. & c. Veniens.

Baptizatus, si statim moriatur, saluatur. De pœnit. distin. 7. c. Si quis autem.

Baptismo homo renascitur. Eugen. 4. in decret. Vnionis Armen. §. Quinto Ecclesiasticorum. concil. coloniens. 2. par. 7. cap. 3.

Baptismus imprimit characterem in anima. ibid. & concil. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 9.

Per baptismum homo induit Christum, & fit noua crcanira. concil. Trident. sess. 14. c. 2.

Baptismus redit homines innocentes, & immaculatos, & hæredes vitæ æternæ (intellige, si non ponunt obicem peccati, &c.) concil. Tridentin. sess. 5. in decret. de peccato orig. cap. 5.

Baptizatus à nullo detinetur ab ingressu vitæ æternæ. ibid. concil. Mogunt. 4. c. 12.

Baptismo homo iustificatur, id est peccata ei remittuntur, & gratia habitualis infunditur. Trid. sess. 6. c. 7.

Baptismo infunditur fides, spes, & charitas. ibidem sess. 6. cap. 7.

Baptizato paruulo non nocet perfidia parentum. De consecrat. dist. 4. cap. Quæris.

Baptismus collatus ex ioco, non est validus, nec delet peccata, nec causat characterem. De consecrat. distinct. 4. cap. Solet etiam.

Baptismus non merito ministri, sed virtute Christi operatur. de consecr. dist. 4. cap. Baptismus.

Baptismi iteratio, quando est illicita, & quando non.

Baptismus ritè collatus non potest iterari. concil. carthag. 1. cap. 1. Carthag. 3. cap. 38. Gregor. 1. lib. epist. 2. epistol. 32. & 33.

Baptizatus à quocumque, etiam à Pagano, dummodo in forma Ecclesiæ, non rebaptizatur. De consecrat. dist. 4. cap. Romanus. cap. A quodam Iudæo. cap. si qui. cap. Quamuis. cap. Quos à Paganis, & cap. Solet. Gregor. 1. lib. 2. epist. 32. & 33. causa 1. cap. Dedit. cap. Sicut vrgeri videtur. & cap. Hanc regulam. concil. Cabilon. 3. cap. 27. concil. Toletan. 1. In formula Fidei cap. 15. concil. Senonense cap. 10. tit. de Sacrament. Pœnitent. concil. Trid. sess. 7. de Sacram. Baptism. can. 12.

Hæreticus veniens ad fidem, non est rebaptizandus. ibidem Trident. can. 11. de sacr. bapt.

Baptizati in infantia non sunt rebaptizandi, cum peruenerunt ad ætatem adultam. concil. Senon. c. 17. concil. Trident. sess. 7. de sacr. bapt. can. 13.

Baptizati à Latinis, non debent à Græcis rebaptizari. De baptism. cap. fin.

Baptizari iterum debet, qui non fuit baptizatus in forma Ecclesiæ. Vide, Baptismus datus ab Hæreticis, & concil. Mogunt. 4. c. 15.

Baptismum iterantium pœna.

Baptizans aliquem secundo, si hic erat verè baptizatus, est deponendus. concil. quod dicitur Apostolorum c. 47.

Rebaptizantes, quomodo puniendi, siue sint Episcopi, siue Presbyteri, siue pueri, ante, vel post annos pubertatis, siue alij. Felix 3. ep. 3.

Rebaptizantes, vel in tali baptismo ministrantes, etiam acolythi, si scienter id faciunt, fiunt irregulares. De Apostatis cap. ex literarum.

Rebaptizare, est grauissimum peccatum. De consecr. dist. 4. cap. Rebaptizare.

Rebaptizatorum onera, & pœna.

Rebaptizati non possunt fieri clerici. Felix 3. ep. 7. (Intellige in sacris.) De consecr. dist. 4. c. Qui bis. dist. 50. c. confirm.

Rebaptizatus bis, vel ter. in regulari, vel clericali habitu Deo deseruiat. Post concil. Tarracon. c. 1.

Rebaptizato communicandum non est, si scienter, id permisit. Post Concil. Tarrac. c. 4.

Reba-

Rebaptizatus excommunicatur. *De consecr. dist. 4. cap. Eos quos, & cap. De hinc iterum.*

Rebaptizatus ignoranter, non tenetur ad pœnitentiam. *De consecr. dist. 4. cap. Qui bis.*

Rebaptizatus potest, ex necessitate ordinari. *de consecr. dist. 4. cap. Qui bis.*

Baptismus an dandus, quando est dubium; si quis sit baptizatus.

Baptizandi sunt infantes, de quibus non est certum, an sint Baptizati, sed sub conditione. *de Baptism. cap. de quibus. Concil. Carthag. 5. cap. 6. Afric. cap. 39. de consecr. dist. 4. cap. Paruulos. cap. Placuit. cap. Cum itaque. cap. Si nulla. Concil. Vormat. 1. cap. 70. Gregor. I. lib. 12. epist. 32. Gregor. 2. ep. 14.*

Baptizatus esse præsumitur, & certissimè tenetur natus, & conuersatus inter christianos, donec probetur argumentis contrariis oppositum. *de Presbytero non baptizato, &c. cap. Veniens.*

Baptizatum se tenens, eò quod non habet dubium de contrario, quo modo saluatur, si in re baptizatus non sit. *De Presbyt. non Baptizato, &c. c. Apostolicam.* Vide, *Expositi.*

Baptismus non dandus inuitis.

Baptizari nullus debet inuitus. *Dist. 45. cap. Qui sincera, & cap. Licet. de Iudæis, cap. Sicut Iudæi. Concil. Later. 3. in append. tit. de Iudæis.*

Baptizari non possunt Iudæi inuiti. *Gregor. I. lib. 1. ep. 45.*

Baptizatus inuitè si reclamat, & contradicit, nullum effectum recipit, nec gratiam, nec characterem, nec remissionem peccatorum. *de Baptismo cap. Maiores. §. Item, & §. Sed adhuc.*

Baptizatus coactè, conditionatè, id est, non reclamans, recipit characterem. *de Baptismo cap. Maiores.*

Baptizatus, sic coactè, conditionatè, tenetur ad obseruandum legem Christi. *ibid.* Vide, *Infideles.*

Baptizandorum dispositiones præuia.

Baptizandus adultus, tenetur habere intentionem accipiendi baptismum. *Concil. Colon. 2. par. 7. cap. 6.*

Baptizandus adultus tenetur consentire, alioquin nullum recipit effectum baptismi. *de baptis. c. Maiores, §. Sed adhuc.*

Baptizandus adultus aliquam pœnitentiam, seu dolorem habere debet de præterita vita. *de consecrat. dist. 4. cap. Omnis qui. cap. Agunt homines, & cap. Ne quod absit. de pœnit. dist. 1. cap. 81. Tres sunt. Conc. Trid. sess. 6. cap. 6.*

Baptizandus non indiget pœnitentia, id est non est ei imponenda penitentia. *de consecr. dist. 4. cap. Sine pœnitentia. Eugen. IV. in decr. Vnionis Armenor. §. 5. Ecclesiasticor.*

Baptizandus tenetur scire symbolum fidei. *Concil. Laodic. cap. 46.* Quod si necessitas morbi vrgeat, tenetur discere, postquam conualescit. *ibid. cap. 47. & concil. Parisien. 6. lib. 1. cap. 6. & conc. Lucen. cap. 49.*

In paruulis, Baptismus ipse est credere. *de consecrat. dist. 4. cap. Quis autem.*

Baptizandus adultus, tenetur per se immediatè profiteri fidem, antequam abluatur, alias non est baptizandus. *de consecrat. dist. 4. cap. cum pro paruulis. & cap. Verum. concil. Trident. sess. 6. cap. 6.*

Baptizandus debet petere baptismum: & si postea obmutescat, adhuc potest baptizari. *concil. African. cap. 12.* Vide, *Sacramenta.*

Baptizandus, cum humilitate, & deuotione debet accedere, si est adultus. *conc. colon. 2. par. 7. cap. 6.*

Baptizandus examinari debet, & de quibus. *de consecr. dist. 4. cap. Baptizandi.*

Baptismum præcedere debet Catechismus. *De consecr. dist. 4. cap. Ante baptismum.*

Baptizandorum Catechismus faciendus est in propria Ecclesia eorum. *De consecr. dist. 4. cap. Baptizandos.*

Baptizandi, si sunt Iudæi, per octo menses sunt catechizandi. *de consecr. dist. 4. cap. Iudæi.*

Baptizandus, ante baptismum de multis erudiendus est, & de quibus. *lib. 7. const. Apost. cap. 40. & 41.*

Baptizandus renunciare debet diabolo, & operibus, ac pompis eius. *lib. 7. constit. Apost. cap. 41. concil. Turonen. 3. cap. 18. concil. Parisien. 6. lib. 1. cap. 10.* Opera autem diaboli sunt peccata grauia, vt homicidia, adulteria, &c. quæ diaboli instinctu fiunt: pompæ vero sunt iactantia, fastus, superbia, elatio, &c. *ibid.*

Baptismum debet præcedere exorcismus, vt diabolus arceatur. *de consecr. dist. 4. cap. Postquam. & cap. Sicut nostis.*

Baptizandus adultus, multo tempore ante baptismum abstinere debet à vino, & carne. *concil. carthag. 3. cap. 85. de consec. dist. 4. cap. Baptizandi.*

Baptizandus adultus, ieiunare debet, ante baptismum. *lib. 7. const. Apost. cap. 23.*

Baptizandus debet nomen mutare in baptismo. *concil. colon. 2. par. 7. cap. 6.*

Baptizati paruuli, cum perueniunt ad annos discretionis, non sunt interrogandi, an velint ratum habere baptismum, iam susceptum, nec ne. *concil. Trid. sess. 7. de sacr. Baptismi can. vlt.*

Baptizari non possunt mortui. *concil. carthag. 1. can. 6.*

Baptizari non debet dæmoniacus, seu energumenus, nisi prius mundetur. *lib. 8. const. Apost. cap. 32.* Sed, aliquando potest baptizari. *concil. Arausic. 1. can. 15.*

Baptismus an, & quomodo dandus expositis. Vide, *Expositi.*

Baptismi ritus seu caremonia.

Baptismus olim trina mersione dandus erat. *concil. quod dicitur Apostolorum cap. 50.*

Et hoc ob triduum sepulturæ Christi. *de consecr. dist. 4. cap. In synodo. cap. Postquam nos. cap. Eodem. cap. Multi. & cap. Propter vitandum. Greg. 1. lib. 1. epist. 41.*

Et baptizans tunc vna mersione, erat deponendus, eo quod in mortem Domini id faciebat. *de consecr. dist. 4. cap. Si quis Presbyter. & cap. Propter vitandum.*

Baptismus nunc prohibetur dari cum trina mersione, propter hæreticos, qui ob pluralitatem personarum dicebant plurificari deitatem. *concil. Tol. 4. cap. 6. Greg. 1. lib. 1. epist. 41.* Et ideo in vna mersione dandus est. *de consecr. dist. 4. cap. de trina. & cap. Propter vnionem. concil. Vormatiense 1. cap. 5.*

Baptismalis aqua debet esse solemniter benedicta. *concil. Mogunt. cap. 14.*

Baptismus in mane dandus. *concil. colon. 3. tit. censura cap. 15. concil. Mogunt. 4. cap. 16.*

Baptismus solemnis dari non potest sine chrismate, idest sine vnctione cum chrismate in pectore per presbyterum. *lib. 7. const. Apost. cap. 45. concil. Arauf. 1. cap. 1. de consecr. dist. 4. cap. Presbyteris. cap. Presbyteri. & cap. Nullus. Greg. 1. lib. 3. epist. 9.* Non potest dari cum veteri chrismate. *de consecr. dist. 4. cap. Si quis.*

Baptizatus quare vngitur. *de consecr. dist. 4. cap. Venisti.*

Baptizatus bis vngitur ante baptismum oleo benedicto in pectore, & in scapulis: bis post baptismum chrismate, scilicet in vertice & in fronte: sed in fronte vngitur ab Episcopo, quia hæc vnctio est confirmatio. & quare istæ vnctiones. *de sacra vnct. cap. vnic. §. Quia vero.*

Baptizati scapulæ vnguntur à sacerdote; & quare. *De Consecr. dist. 4. cap. Deinde à sacerdote.*

Baptizati caput (id est frons) vngitur per Episcopum tantum. *Lib. 3. Const. Apostolic. cap. 15. & 16.*

Baptismus cum exorcismis, & exsufflationibus dandus. *de consecr. dist. 4. cap. Sine paruuli. concil. Mogunt. 4. cap. 14.*

Baptizatus signandus est in corde, & fronte, vt ostendatur, quod à diabolo discedit. *de consecr. distinct. 4. cap. Si quis presbyter.*

Baptizatus, sale initiatur, in signum, quod potest incorruptus stare per gratiam. *de consecr. dist. 4. cap. Sale sapientiæ.*

Baptizati nares, & aures, saliua liniuntur, & quare. *ibid. cap. Postea. & cap. Propter.*

Baptismi ceremoniæ hæ sunt. Insufflatur in faciem baptizati, signum Crucis fit in pectore, & fronte eius; sal in ore ponitur: aures, & nares saliua liniuntur; pectus, scapulæ & vertex vnguntur, & aliæ &c. *concil. colon. 2. parte 7. cap. 35. Concil. Mogunt. 4. cap. 14. lib. 7. const. Apost. cap. 23.*

Baptismi ritus, & ceremoniæ illa sunt tenenda, quibus vtitur Romana Ecclesia. *Concil. Brachar. 1. cap. 23. Concil. Mogunt. 4. cap. 14.*

Baptismi ceremoniæ, quibus nunc vtitur Ecclesia, fuerunt ex tempore Apostolorum. *Concil. Mogunt. 4. cap. 83.*

Baptizati non sunt ponendi in Altari, vt ex eo redimantur. *Concil. Mediol. 1. part. 2. tit. De Baptismo.*

Græcis permittitur, vt in baptismo vngant totum corpus. *Innoc. 4. const. 14. Sub Catholicæ.*

Baptizatus suscipiendus est à patrino. Vide, *Baptismi patrinus.*

Baptismi & aliorum sacramentorum ritus mutari non possunt, nec à priuatis personis, nec ab Episcopis. *Concil. Trid. sess. 7. De sacram. can. vlt.*

Si baptismus ex necessitate ministretur domi, vel alibi sine solemnitate; cessante necessitate, ritus solemnes postea fiant in Ecclesia. *Concil. Mediol. 1. part. 2. tit. De Baptismo. Concil. Mogunt. 4. cap. 5.*

In die baptismi fieri non debent conuiuia. *Concil. Colon. 3. tit. Censura. cap. 15. Concil. Mogunt. 4. cap. 16.*

Baptizatorum obligationes post Baptismum.

Baptizati tenentur post baptismum recipere Chrisma, idest, confirmationem. *Lib. 3. const. Apost. c. 15. & 16. Concil. Laodic. cap. 48. De Consecr. dist. 5. c. 1. cap. Spiritus sanctus. & capit. De his vero.*

Baptizati Græci. Vide, *Græci.* Vide, *Vngere.*

Baptizatus tenetur discere symbolum fidei. *Concil. Laodic. c. 46. & 47. Concil. Elibert. can. 38.*

Baptizatus non tenetur circumcidi, neque debet id permittere. *Concil. Antioch. cap. 2.*

Baptizatus inuitè non recipit characterem. Vide, *Inuitus.*

Baptizatus tenetur relinquere ritus aliarum sectarum. *Concil. Lateran. 4. cap. 70. De Apostatis, cap. Quidam.*

Baptizatus non tenetur ad pœnitentiam, ideft, satisfactionem ratione baptismi. *De consecr. dist. 4. cap. Sine pœnitentia. Eugen. 4. in decreto vnionis Armenorum §. Quinto Ecclesiasticorum.*

Baptizatus paruulus, tempore opportuno erudiendus est de symbolo, & fide. *Concil. Colon. 2. part. 7. cap. 4.*

Baptizatus non solum tenetur ad fidem Christi tenendam, sed etiam ad obseruantiam totius legis Euangelicæ. *Concil. Trid. sess. 7. De Baptismo can. 7.*

Baptizatus tenetur ad omnia præcepta Ecclesiæ, & traditiones. *ibid. can. 8.*

Baptizati vota non detrahunt baptismo, sed vera sunt, & firma. *ibid. can. 9.*

Baptizan cogendi sunt manere in fide. *dist. 45. cap. De Iudæis.*

Baptizatus per vim, si non reclamat, est conditionatè baptizatus, & tenetur obseruare legem Christianam. *De Bapt. cap. Maiores. Concil. Tol. 4. cap. 57.*

Baptizatus non potest ducere secundam vxorem, viuente prima. *28. q. 2. c. 1.*

Baptizatus potest reassumere vxorem, quam dimiserat ante baptismum. *Post epist. 2. Eutichiani. 28. q. 1. cap. Si quis gentilis.*

Baptizatus potest relinquere coniugem non baptizatam, vel sequi eam, & è contra. *ibid.*

Baptizatus non remanet liber à lege coniugij & impedimento bigamiæ. *Dist. 26. cap. Vna tantum.*

Baptizatus, per baptismum non fit impeccabilis. *Concil. Trid. sess. 7. De Bapt. can. 6.*

Baptizati præsumuntur nati ex Christianis, & conuersati cum eis. Vide, *Baptismi necessitas.*

Paruuli baptizati, in ætate adulta non tenentur ratificare baptismum, quem receperunt in infantia, sed obligati sunt seruare legem Christianam, præcepta Ecclesiæ, & alia omnia, ad quæ tenentur alij adulti Christiani. *Concil. Trid. sess. 7. De Sacram. Bapt. can. vlt. concil. Senonense can. 17.*

Baptizatus adultus induendus est veste candida ob innocentiam. *De consecr. dist. 4. cap. Post Baptismum, & c. Accepisti.*

Baptizati sclaui Romæ. Vide, *Roma conseruatores.*

Baptizatorum priuilegia. Vide, *Fides.*

Baptismi Patrinus, seu susciepiens.

Baptizatus, ab aliquo suscipiente, seu Patrino suscipiendus est, seu leuandus de fonte, vel tenendus. *concil. Later. 3. in append. part. 50. cap. 44.*

Baptizatum suscipiens, debet esse baptizatus. *ibid. & concil. Metense t. cap. 3. De consecr. dist. 4. cap. in Baptismate.*

Baptismi patrinus, seu suscipiens, vnus, vel vna debet esse. *concil. Metense t. cap. 3. de consecr. dist. 4. cap. Non plures: De cognatione spirituali in 6. cap. fin. concil. Mogunt. 4. cap. 19. concil. Trident. sess. 24. De reformat. matrimon. cap. 2.*

Ad summum duo esse possunt suscipientes, vnus masculus, alia fœmina. *concil. Trid. ibid.*

Baptizatum tenere non possunt vir, & vxor simul, propter cognationem spiritualem. *30. q. 4. cap. vlt. quod autem.*

Patrinus debet esse prouectæ ætatis. *concil. colon. 2. part. 7. cap. 4.*

Patrinus baptizati tenetur eum docere, & instruere de lege Dei, eiusque obseruantia. *De consecr. dist. 4. cap. Vos ante omnia. concil. colon. 2. part. 7. cap. 4.*

Patrinus baptizati, fit eius fideiussor apud Deum. *De consecr. dist. 4. cap. Vos ante omnia.*

Baptizatum suscipiens, seu tenens, fit eius pater spiritualis. *30. q. 3. cap. ita diligere.*

Patrinus tenetur susceptum docere, si parentes id omittant. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. De Baptismo.*

Religiosus non potest esse patrinus, seu suscipiens in baptismo. *concil. colon. 3. tit. censura cap. 16.*

Vide, *Patrinus.* Vide, *Vxor circa alia.*

Baptizatus contrahit cognationem spiritualem, & cum quo.

Baptizatus fit filius spiritualis baptizantis. *30. q. 3. cap. ita diligere.*

Baptizatus contrahit cognationem spiritualem cum omnibus, qui tenent manum super eum, cum baptizatur. *ibid.* Sed Tridentinum docet, quod Parochus interrogare debet eos, ad quos spectat de puero, quos velint admittere in patrinos, & sic datis nominibus eosdem conscribat, & isti tenentes contrahunt: quod si præter istos alij ponant manum, non contrahunt. *ita in sess. 24. De reform. matrim. cap. 2.*

Contrahit etiam spiritualem cognationem cum baptizante, cum vxore suscipientis, cognita tamen antequam ille susciperet; & cum filijs suscipientis, si quos habet. *De cognat. spirituali in 6. cap. 1. concil. Trid. sess. 24. de Reformat. Matrim. cap. 2.*

Patrinus in baptismo contrahit spiritualem cognationem cum patre, & matre suscepti, & non extenditur vlterius hæc cognatio. *De cognat. spirituali in 6. cap. 1. Trident. ibid.*

Pater, & mater baptizati contrahunt spiritualiter cum baptizante. *concil. Trident. ibid.*

Vide, *cognatio spiritualis.* Vide, *Matrim. prohibita ratione cognat. spiritualis.*

Baptismi capaces, & incapaces.

Baptizari potest quilibet veniens ab baptismum adultus. *De Baptismo cap. Maiores. De consecr. dist. 4. per totam.*

Baptizari possunt paruuli, etiam recenter nati. *Clement. de summa Trinitate. cap. 1. §. ad hoc. De Baptismo c. Maiores. concil. Senonense cap. 17. concil. Trid. sess. 7. De Baptismo can. 13.* Vide, *Baptismus in qua ætate suscipiendus.*

Baptizari possunt amentes, & furiosi, si antea petierunt. *De Baptismo cap. Maiores. §. sed adhuc.* Idem dicendum de dormientibus. *ibid.*

Ba pti-

Baptizari possunt, qui petunt, & postea obmutescunt, vel alios languores patiuntur. *Concil. Afric. cap. 12.*

Baptizari debet paruulus, etiam natus de matre Baptizata, sicut natus de circumciso adhuc circumcidebatur. *de consecrat. dist. 4. cap. Si baptizata.*

Baptizari non dicuntur interiora baptizati, cum hic baptizatur. *ibid. cap. Si quidquid.*

Baptismi non est capax fœtus in ventre matris. *de consecr. dist. 4. cap. Qui in materno: cap. Si qua mulier, & cap. Si ad matris. Concil. Neocaes. cap. 6.*

Cum mater prægnans baptizatur, non censetur baptizari fętus, qui est in ventre. *Concil. Neocaesar. cap. 6.*

Mortui non sunt capaces baptismi. *Concil. Carthag. 1. c. 6.*

Inuiti reclamantes non sunt capaces baptismi. Vide, *Inuitus.*

Inuitus conditionatè, seu non reclamans, est capax. Vide, *ibid.*

Baptizari aliquando potest energumenus. *Concil. Arausic. 1. cap. 15.*

Baptizari, an & quomodo possint expositi. Vide, *Expositi.*

Baptizatus in ægritudine.

Baptizatus in ægritudine, non potest ordinari presbyter, nisi post multas probationes vitæ, &c. *Concil. Neocaes. cap. 12.*

Baptizatus nihil potest soluere pro baptismo.

Baptizatus, nihil soluat. *Concil. Elibert. cap. 48.*

Baptizati parentes, nihil soluant. *Concil. Carthag. 3. in addit. cap. 1. causa 1. q. 1. cap. Placuit, vt vnusquisque. cap. Baptizandi. cap. Emendati. & cap. Dictum est. Concil. Brachar. cap. 7. Concil. Emerit. cap. 9. Concil. Tolet. 11. cap. 8.*

Presbyter accipiens aliquod pretium pro baptismo, excommunicatur. *Concil. Emerit. & Tolet. vbi supra.*

Baptizatus extra suam Ecclesiam.

Baptizati extra Ecclesiam Catholicam, non sunt admittendi ad Clerum. *dist. 97. cap. Omnes qui. 1. q. 7. cap. Quis in qualibet ætate.*

Nec etiam ordinati peregrè admittendi sunt ad Clerum. *ib.*

Si verò in infantia baptizati sunt ab hæreticis, dum veniunt ad fidem Catholicam promoueri possunt ad ordines. *1. q. 4. cap. Placuit de infantibus, & cap. Quia apud Donatistas.*

Baptismalis Ecclesia.

Baptismalis Ecclesia, vna tantum esse debet in vna terminatione, id est, in vna Parochia. *Post Concil. Tolet. 1. cap. 4. 16. q. 1. cap. Plures.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Parochia.*

Quando multiplicari debet. Vide, *Ecclesia.* Vide, *Parochia.*

Baptisterium, vas, & locus.

Baptisterium vas debet esse lapideum, vel alterius grauis materiæ, quæ portari non possit extra Ecclesiam. *Post Concil. Ilerdense cap. 7. de consecr. dist. 4. cap. Omnis presbyter.*

Baptisterium teneri non potest in oratorijs. *Zacharias ep. 7.*

Baptisterium debet esse vas aptum, & appropriatum ad hunc effectum. *De consecrat. dist. 4. cap. Omnis presbyter.*

Baptisterium cum aqua toto anni tempore debet esse in omni Ecclesia Parochiali, solemniter benedicta. *Concil. Mediolan. 1. par. 2. tit. de Bapt.*

Baptisterij aqua tempore Paschæ, & Pentecostes in Sabbatho debet solemniter benedici. *Conc. Colon. 3. tit. Censuræ c. 14.*

Baptisterium in principio quadragesimæ claudendum est, & non aperiendum vsque ad feriam 5. in Cęna Domini. *Concil. Toletan. 17. cap. 11.*

Baptisterium esse non potest, nisi in locis determinatis ab Episcopo. *Concil. Vienn. Prouinc. cap. 7.*

Baptisterium teneri non potest in Monasterijs Monachorum. *18. q. 2. cap. Pridem. Gregor. I. lib. 2. ex reg. ep. 57.*

In loco vbi Baptisterium tenetur, non possunt sepeliri mortui. *Concil. Antisiodor. cap. 14.*

Baptizati describendi.

Baptizatorum nomina describenda in peculiari libro. Sic etiam dies natiuitatis, & baptismi. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Baptismo.*

Debent etiam describi nomina parentum, & compatrum in eodem libro. *ibid.* Item, an baptizatus sit natus ex legitimo matrimonio. *ibid.*

Baptizatorum liber custodiendus à Parocho. *ibid.*

Baptizatorum nomina omni anno significanda sunt Episcopo. *ibidem.*

Baptizati de gente Iudæorum, Saracenorum, &c.

Baptizati de gente Iudæorum, Saracenorum, aliorumvè Paganorum, collocandi sunt in aliquo Hospitali, & docendi de aliquo artificio. *Concil. Sabinense cap. 22.*

Isti postea, si volunt, possunt ordinari clerici, & prouidendi sunt de beneficijs, quibus viuant, si apti sunt. *ibid. cap. 22.*

Vide, *Neophiti.*

Barattaria.

Barattariæ in statu Ecclesiæ teneri non possunt, sub pęnis taxatis contra aleatores. *Iulius 3. const. 23. In multis.*

Barba.

Barbam viri radere non debent. *lib. 1. const. Apost. cap. 3.*

Barbam tondere non possunt Clerici, & quare. *Greg. I. lib. epist. 6. ep. 4. Concil. Barcinon. cap. 3.*

Sed in *Concil. Carthag. 4. cap. 44.* prohibetur clericis, ne barbam nutriant. *Et de vita, & honest. cler. cap. Si quis. & in Concil. Tolet. 18. cap. 3.* præcipitur, vt semel in mense Clerici radant barbam: ideo puto hæc Concilia prohibere excessum in nutritione barbæ.

Vide, *Clerici quo ad habitum, & tonsuram.*

Baricellus, seu Baroncellus.

Baricelli Romæ officium, & potestas. *Iulius 2. const. 28. Decet. Paulus V. constitut. 71. tit. de Baroncellis, & Executoribus.*

Baricelli Romæ obligationes: & taxa pro mercede. *Pius 4. const. 58. cum ab ipso. Paulus V. vbi supra, & const. 72. in fine.*

Baricellus Gubernatori Romæ tenetur obedire, & quomodo. *Leo X. const. 8. Et si pro cunctorum.*

Barones in statu Ecclesiastico.

Barones status Ecclesiastici tenentur purgare suas terras à latronibus, homicidis, & bannitis, sub pęnis grauissimis. *Iulius 2. const. 7. Quia nihil. Pius 4. constit. 27. In eminenti.* Sub pęna excommunicationis, & alijs. *Sixtus V. constit. 6. Hoc nostri.*

Barones status Ecclesiastici, quæ non possunt alienare; nec etiam ad effectum soluendi debita: & quomodo circa hoc derogatur Constitutioni *Clem. 8. prima, Ad Romani. Vrban. 8. const. in append. 7. alias 117. Romanum.*

Barones præfati non possunt colligere caualcatas armatorum, vel eis vti, sub pęnis grauissimis. *Sixtus V. const. 75. dum pro communi.*

Baronum præfatorum Congregatio instituta est Romæ. *Clemens 8. const. 41. Iustitia ratio.* Facta est pro subleuandis subditis, & alijs à quibus Barones acceperunt pecunias ad erigendos montes, & postea nolunt soluere creditoribus; quomodo procedendum in his negotijs, & causis. *ibid. §. 2. 3. & c. seqq.* Quomodo compellendi ad soluendos fructus montium, & ad illos extinguendos. *ibid. per §§. 16.*

Vide, *Ecclesiasticus status.*

S. Bartholomæus.

S. Bartholomæi vigilia, secundum morem, & consuetudinem regionum obseruanda. *De obseruat. Ieiunij. c. Concilium.*

Basilicæ Vrbis Romæ, & aliæ.

Basilica consecrata Episcopali iuri subdita est. 10. q. 1. *cap. Si ex Laicis.* Vide, *Ecclesia N. N.* Vide, *Cardinales.* Vide, *Archipresbyteri.*

Pro felici gubernio Basilicarum Romæ, *Alexander 7. const. Pro commissa, data 3. Aprilis* 1658. Hæc statuit. Vt bis in mense fiat congregatio, cui intersint Canonici, & Capitulum, sub pœna vnius puncti. In ea discutiantur negotia, & interesse earum, status litium referantur; Villicorum negotia ijs præsentibus; vel si absentes sunt, eorum literæ legantur. Ratiocinator referat folium dati, & accepti, & omnes inuigilent hisce negotijs. Negotia verò maioris momenti, à capitulo per secreta suffragia tractentur, sub pena nullitatis, & alijs. Acta talium Congregationum in libro speciali describantur, & in Archiuio reponantur. Administratores redituum, seu pecuniarum, non possint vltra triennium confirmari. Nullus canonicorum potest refutare officium, ad quod fuit electus, nisi ex legitimo impedimento à Canonicis per vota secreta approbando, *sub pœnis, &c.* & alia pertinentia ad bonum Regimen dictarum Basilicarum. *ibid.*

Basilicarum Archipresbyteri interesse debent diuinis officijs, & quando. *Alexand. 7. const. Pastoralis Officij, data die 9. Aprilis* 1657.

Archipresbyteri præfati deputare debent Prælatos probos, & graues in Vicarios earum, qui sint docti, pij, & possint earum iura tueri, & causas cognoscere, non sint Canonici earum, nec obligati ad residentiam. Isti intersint Capitulis, & Congregationibus ipsarum Basilicarum; eis congruum salarium per Archipresbyteros constituatur, quod non sit minus dimidia portione Archipresbyterali, & statutis temporibus in singulis mensibus soluatur. Onera eorum sunt, vt singulis festis intersint diuinis officijs, vt munus Præfecti exerceant in Choro, quod si desint, in duplo eius, quo Canonicus, mulctentur, & Canonicis præsentibus diuidatur. *Alexander 7. ibid.*

Basiliani Monachi.

Basiliani Monachi Messanæ eximuntur à iurisdictione Archiepiscopi, & ab omnibus taxis, collectis, atque solutionibus. *Calistus 3. const. 4. Vrget.*

In Calabria, & Apulia reformantur, & reformatio approbatur à Papa. *Eugen. 4. const. 26. Inter cunctas.*

Multa priuilegia obtinent. *Eugenius 4. ibid.*

Eorum religioni vnitur Eremitorium del *Terdon*, & alia multa, & præscribitur forma gubernij in ijs locis, & tota Religione. *Gregor. 13. const. 46. Cogit.*

Basiliani Monachi, omnes reducuntur ad vnam Religionem, sub vno Abbate Generali, cum forma gubernij. *Gregor. 13. const. 58. Benedictus. Clemens* 8 *const. 14. Quæ ad restituendos*, idem confirmat; & iurisdictio, ac authoritas Generalis præscribitur. Idem confirmat *Paul. 5. const. 17. Iniuncti.*

Basilienses obtinent facultatem erigendi tres Nouitiatus in Italia, & determinatur eis forma educandi Nouitios. *Clem. 8. const. 50. Cum ad sublevandum.*

Basilea Concilium.

Basileæ Concilium indicitur à *Martino V. constit. 14. Dum onus.* Et causa cur indictum fuit. *ibid.* Transfertur postea Ferrariam ab *Eug. 4. const. 14. Magnas.*

Basileensis Concilij iam dissoluti, & licentiati defensores, dum redeunt ad Ecclesiam Catholicam, absoluuntur. *Eugenius 4. const. 29. Inter cætera.*

Basileensis Consilij defensio (facta, dum erat in minoribus) retractatur, & assignantur causa defensionis, cum historia Concilij. *Pius 2. const. 10. In minoribus.*

Beatus, & beatitudo.

Beati in Paradiso non retinent fidem. *Concil. Constantiense sess. 9. In abiuratione Hieronymi de Praga.*

Beati vident Deum, sicuti est. *Euaristus in ep. 1. in fine.*

Beatorum animæ, vt Apostolorum, Martyrum, &c. vident Deum, antequam corporibus vniantur. *Benedictus 12. const. 4. Benedictus.* Vide, *Anima.* Sic etiam aliæ aliorum, qui sine peccato moriuntur, post purgationem. *ibid.*

Beatitudo secundum omnem gradum perfectionis, acquiri non potest in hoc mundo. *Conc. Viennense Gener. & Clem. de Hæreticis, cap. Ad nostrum.*

Vide, *Homo.*

Beguardi.

Beguardi hæretici cum eorum erroribus, damnantur. *Clem. de hæreticis cap. Ad nostrum.* (Errores eorum *ibidem* numerantur) *Ioannes 22. const. 3. Gloriosam.*

Beguinæ, & Beguini.

Beguinæ, & Beguini cum eorum erroribus, damnantur. *De Religiosis domibus cap. 1. Extrau. Ioan. 22. de Relig. domibus Sancta Romana.* & idem Papa *constit. 3. Gloriosam. Clement. de hæreticis, Ad nostrum.*

Beguinæ sunt mulieres, quæ habitum religiosum portant, sed proprijs non renunciant, nec obedientiam promittunt, nec regulam aliquam approbatam profitentur. *Clem. de Religiosis domibus cap. 1.*

Beguinæ supprimuntur sub pœna excommunicationis ipso facto. *ibid. & in Clement. de hæreticis ad nostrum. Ioan. 22. const. 3. Gloriosam.*

Beguinarum Secta dicebat, & iactabat se esse de ordine Sancti Francisci. *Extrau. Ioann. 22. de Relig. domibus, Sancta Romana.*

Beguinis fauentes, Religiosi, ipso facto sunt excommunicati. *Clement. de hæret. Ad nostrum.*

Beguini, idem sunt, ac fraticelli. *Extrau. Ioan. 22. de Religiosis domibus, cap. Sancta Romana, in fine.*

Beguinarum, & Beguinorum congregationes damnantur, & abrogantur. *Ioan. 22. const. 3. Gloriosam.*

Beguinarum habitus permittitur portare aliquibus mulieribus piè, & probè viuentibus, sed cum approbatione Episcopi. *Extra, de Relig. domibus cap. vn. Ratio recta.*

Bellum. Bellare.

Bellum est iustum, quando fit ad repellendos hostes, vel ad repetenda bona propria. 23. *q. 2. cap. iustum.*

Bella sunt bona, quæ pacis studio, non crudelitate, aut cupiditate fiunt. 23. *q. 1. cap. Apud vera.*

Bellum est iustum, quando fit ob negatum transitum. 23. *q. 3. cap. Notandum est.*

Bella iusta à bonis etiam fieri possunt. 23. *quæst. 1. cap. Quid culpatur.*

Bellum pro vtilitate Reipublicæ gestum, est bonum. 23. *q. 1. cap. Summa.*

Bellum fieri potest pro recuperatione rerum Ecclesiæ. *Nicolaus 1. in decr. tit. de Bellis cap. 2. & 3. 15. q. 6. cap. Authoritatem §. Quin etiam.*

Bellum sine necessitate aggrediendum non est. 23. *q. 8. cap. Si nulla.*

Bellum iniustum mouens, tenetur restituere, quæ occupat. *de iure iur. cap. Sicut.*

Bellum iniustum mouens, tenetur absoluere à iuramento eos, quos fecit iurare. *ibid.*

Bella sunt reprehendenda, quando fiunt ex nocendi cupiditate, vel vlciscendi crudelitate; vel animo implacabili, vel dominandi libidine. 23. *q. 1. cap. Quid culpatur.*

Bellum fieri non potest in quadragesima, nisi ex necessitate defensionis. *Nicolaus 1. in decr. tit. de Bellis. cap. 4. & ad Consulta Bulgar. cap. 46.* 28. *q. 8. cap. Nulla.*

Si præfata adsit necessitas, etiam in die festo, potest bellum committi, *Nicol. 1. ad consulta Bulgar. cap.* 34.

Bello-

Bellorum tempore fiant Rogationes, seu Litaniæ. *Concil. Colon.2. par.9. c.7.*

In bello iusto morientes, ob solam rationem belli, non damnantur. *Nicol. I. in decr. tit. de Bellis. cap.3. causa 23. q.5. cap. Omnium.*

In bello contra infideles morientes, saluantur. 23. *q.5. cap. Omnium.*

Bello vacare non potest clericus. *Conc. Ratispon.* Et ad summum, vnus, aut duo Episcopi cum suis Capellanis, possunt ad iustum bellum ire cum Principe suo. *ibid.* Neque in bello contra Paganos, clerici possunt occidere. *Zacharias epist.3.*

Bello vacantes clerici deponendi sunt. *De pœnis cap. Quod in dubijs.*

In bello iusto operari cum insidijs, vel sine eis, non est malum. 23. *q.2. c. Dominus.*

Bellorum tempore infrascripti gaudent immunitate, & securitate.

Presbyteri, Monachi, Conuersi, Peregrini, Mercatores, Rustici, Agricultores, & Animalia, cum quibus arant, *De tregua, & pace. cap. fin.*

Bellum contra Turcas iurantes, siue in persona, siue in pecunia, multis gratijs spiritualibus, & temporalibus fruuntur, à multis oneribus eximuntur, &c. *Pius V. const.146. Cum nos.*

Bellum Cruciatæ contra Saracenos, quomodo indicitur, & quibus priuilegijs fruuntur, qui illud adiuuant, vel ad illud accedunt. *Innocent. 3. constit.12. Ad liberandam. Eug. IV. const.3. Quantum. Pius 5. const.146. Cum nos.*

Ad bellum Cruciatæ adire possunt etiam clerici, & gaudere beneficijs. *ibidem.*

Vide, *Cruciata.*

Bellum committere contra Turcas, non est repugnare Deo. *Leo X. const.40. Exurge.*

Vide, *Cruciata.* Vide, *Bulla Cruciatæ.*

Bella in statu Ecclesiastico excitantes, vel seditiones facientes, fiunt rei Læsæ Maiestatis, infames, & alias pœnas incurrunt. *Paulus 2. const.4. Viros.*

Bellorum libri in Ecclesia leguntur, quia carnalia bella, similia sunt spiritualibus. 23. *q.1. c. Nisi bella.*

Vide, *Miles.*

Belua.

Belua, ad quam accessit mulier per coitum occidenda est, non quia ipsa peccauit; sed ob memoriam facti. 15. *q.1. c. Mulier.*

Benedicere, & Benedictio.

Benedici possunt omnes fructus, vuæ, &c. *De consecr. dist.2. cap. Didicimus.*

Benedici possunt à Presbyteris omnes res, agri, fructus, &c. *Concil. Regiense c.3.*

Benedicenda est mensa ante comestionem. *Nicol. I. ad Consulta Bulgar. c.53.*

Benedictio danda est à maiori, non à minori. *Nicol. I. in decret. tit. de consuetud. c.3.*

Benedici debent sponsus, & sponsa, cum nubunt. *dist.23. c. Sponsus.* Damnandæ non sunt tales benedictiones. *Concil. Trident. sess.24. de reformat. matrim. c.11.*

Pro benedictione nubentium, nihil exigendum. *Concil. Later.3. c.7. Concil. Londin.1. c.8.*

Pro benedictione quacumque nihil soluendum, nec exigendum. *Concil. Londin.1. c.8.*

Pro benedictionibus Abbatum, nihil soluendum, alias est simonia. *Concil. Later.4. c.63.*

Benedictiones, quæ non sunt in vsu Ecclesiæ, non fiant. *Zacharias ep.12.*

Benedici non potest aqua feruens, vel ferrum candens, pro purgatione delictorum. *Concil. Lateran. 4. c.18.*

Benedictio solemnis danda ab Episcopo, dari potest cum populus dimittitur ab Ecclesia. *Concil. Agathen. c.30. De consecr. dist.5. c. Conuenit.*

Benedictio solemnis dari non potest à Presbytero. *Concil. Agathen. cap.144.*

Benedictio solemnis dari potest ab Episcopo in Matutinis, in Missa, & Vesperis. *Concil. Barcinon. c.2.*

Benedictini.

Benedictini Monachi. Vide, *Monachi Benedictini.*

Benefactor.

Benefactores Ecclesiarum, quando sunt in necessitate, adiuuandi sunt de bonis Ecclesiarum. *Concil. Tolet.4. cap.38. 16. q.7. c. Quicumque.*

Beneficium quodcumque, siue curatum, siue non.

Beneficij nomine intelliguntur, etiam præbendæ. *Honorius 3. ex Cirone, de verb. signif. c.4.*

Beneficij nomine intelliguntur, etiam magna. *De verbor. signif. cap. Tua nobis.*

In beneficijs plenissima facienda est interpretatio. *De præb. in 6. cap. Quamuis.*

Beneficium sæculare dicitur, id quod à clericis sæcularibus ordinariè solet regi. Regulare verò, quod à Regularibus. *De prębend. in 6. cap. cum de beneficio.*

Beneficia curata dicuntur illa, quæ habent curam animarum, & quorum ratione competit beneficiatis visitare, excommunicare, procurationes recipere, &c. siue de iure, siue de consuetudine, & per rectorem gubernantur, &c. *Extra, de prębend. cap. Execrabilis. Extrau. Ioann.22. de prębend. in fine.* Vide, *Curata beneficia.* Et Curatorum obligationes. *ibid.*

Beneficij nomine non intelligitur pensio, cum Papa mandat prouideri alicui de beneficio. *de prębend. in 6. c. Quamuis.*

Beneficij nomine non intelliguntur, hospitalia, leprosaria, &c. cum Papa mandat alicui prouidendum de beneficio. *Clem. de pręb. cap. Per literas.*

Beneficia conferenda iuxta dispositionem fundationis, alias nulla est collatio, & subreptitia. *Concil. Trident. sess.25. de reform. cap.5.* Vide, *Prębenda.*

Beneficia, quę conferri possunt sunt vacantia.

Beneficium non vacans conferri non potest, nec à Patrono, nec ab alio; & si conferatur, nulla est collatio. *Honorius 3. ex Cirone. De concess. prębend. cap.1. & cap. Nulla. Concil. Sabin. c.15.*

Beneficium non vacans obtinens scienter, est deponendus. *De concess. pręb. cap.1.*

Beneficium vacare potest per mortem, vel per resignationem. *de rescript. in 6. c. Susceptum.*

Beneficium vni datum, ante dissensum eius non vacat, nec potest alteri dari, sed debet primo assignari terminus ad acceptandum, & hic potest consentire, etiam elapso termino, si beneficium non est collatum. *de prębend. in 6. cap. Si tibi absenti.*

Beneficium eius, qui ingreditur Religionem, ante annum probationis, & professionem non vacat, & ideo conferri non potest, nisi in duobus casibus. *de regul. in 6. cap. Beneficium.*

Beneficium vacaturum post mortem obtinens, non potest obtinere illud ex resignatione, si alius obtinet illud vacaturum, ex resignatione. *de rescr. in 6. c. Susceptum.*

Ex beneficij curati adeptione, cuius fructus aliquis aliter percipit, non vacat primum; ideo nequit conferri. *de pręb. in 6. c. Si tibi concesso.*

Beneficium datum indigno, vacare censetur.

Vide, *Beneficium incapaces.*

Beneficium vacans per contractum matrimonij, nec vacat, nec censetur reseruatum, nisi matrimonium sequatur. *Vrban. 8. const.6. c.58.*

Beneficia vacatura non possunt concedi. *concil. Triden. sess. 24. de reform. c.19.* Vide, *Gratię.*

Benefi-

Beneficiorum vacatio, cui significanda.

Beneficijs vacantibus in aliqua Ecclesia, intra mensem significanda sunt Episcopo, vel Archiepiscopo, vel alijs ad quos spectat. *Concil. Rauennat.4. sub Ioanne 22. c.7.*

Beneficiorum erectio in ius Patronatus.

Beneficium, aut capellam fundans, potest in ea erigere ius Patronatus; cum hoc tamen, vt licet ad eum pertineat præsentatio, institutio facienda sit ab Episcopo. *Concil. Trid. sess.14. de reform. c.12.*

Vide, *Patronus*. Vide, *Ius Patronatus*.

Beneficia non dismembranda, nec diuidenda.

Beneficia cum conferuntur, vel ante, vel post, non possunt diuidi, nec dismembrari. *Concil. Later.3. in append. Vni plura, cap.4. concil. Later.5. in Bulla de reformat. Curiæ. cap.1. Vt Ecclesiastica beneficia, &c. c. vnic. circa fin. Vrban.8. constit.6. Sanctissimus. c.12.*

Beneficium vacaturum concessum à Papa in aliqua Diœcesi, si interim Diœcesis diuiditur, beneficium non diuiditur, & pœnæ contra inobedientes. *Extrau. Ioan. 22. de elect. cap. Suscepti.*

Beneficia conferenda iuxta dispositionem fundationis, alias subreptitia est collatio. *Concil. Tridentin. sess.25. de reformat. cap.5.*

Si obtinetur à Papa facultas dismembrandi beneficia, fiat citatis partibus, & exprimendus est valor, alias gratia est nulla. *Vrban.8. constit.6. Sanctissimus cap.22.*

Vide, *Dignitatum diminutio*.

Beneficia quibus danda, & quibus non.

Beneficia Ecclesiastica dari non possunt pueris infra decem annos. *concil. Later. 3. in append. tit. Quibus, & quando. c.1. de præbend. cap. Super inordinata.*

Pueros intrudens in beneficijs, siue patronus, siue alius excommunicatur. *concil. Sabinense c.15.*

Episcopus sciens intrusionem pueri, si intra duos menses eum non eijcit, priuatur potestate conferendi beneficia per sex menses. *ibid.*

Beneficia danda non sunt clericis vxoratis. *concil. Lateran. 3. in appendic. tit. de cleric. coniug. cap.2. 3. & 6. & p.50. cap.7.*

Beneficium potens alteri conferre, non potest illud pro se retinere. *de excessib. Prælator. cap. ad aures.*

Beneficia danda sunt personis idoneis, dignis. & honestis. *concil. Later.4. cap.30. concil. Rauennaten.2. sub Clem.V. c.16. concil. Senon. in decret. Morum cap.8. & 9. concil. colon. 2. par.1. cap.2. 3. & 6. concil. Tridentin. sess.7. de reform. cap.3.*

Beneficia danda sunt clericis pauperibus, qui non habent, vnde viuant. *de rescript. cap. postulasti.*

Beneficium dandum est meliori. *concil. colon. 2. par.1. c.4. & 9.* Dandum doctiori. *ibid. c.9.*

Beneficium dandum est magis idoneo. *Vt Ecclesiastica beneficia, &c. cap. vn. circa fin.*

Beneficia præsertim curata danda sunt ijs, qui per se immediatè possunt suum munus exercere. *concil. Trid. sess.7. de reform. cap.3.*

Beneficium dari potest etiam absenti. *de præbendis. cap. Accedens.*

Beneficium dari potest præsentato, etiam non ordinato, dummodo intra tempus præscriptum ordinetur. *de institutionibus. cap. finali.*

Beneficium vacaturum ex morte obtinens, non potest obtinere illud ex resignatione, si alius illud obtinet vacaturum ex resignatione. *de rescriptis in 6. cap. Susceptum.*

Beneficij rescriptum obtinens à Papa cum particula (*si sit idoneus*) censetur idoneus, si nihil obstat contra eum. *de præsumptionibus. cap. finali.*

Beneficia danda sunt iuxta meritum probitatis, & sufficientiæ, & non per affectum affinitatis. *concil. colon. 2. par.1. cap.4.*

Vide, *Ecclesiæ quibus conferendæ*. Vide, *dignitates Ecclesiastica*.

Beneficiorum incapaces.

Beneficiorum incapaces sunt indigni inhonesti, &c. *Concil. Lateran.4. c.50. Concil. Colon.2. par.1. cap.4. Concil. Sennonense in decretis morum cap.8. Concil. Trident. sess.22. de reform. cap.4.* Collatio est nulla. *ibid.* Episcopus conferens suspenditur à iure conferendi. *ibid. Et de Præbend. cap. Graue nimis.* A quo relaxanda es illa suspensio. *ibid.*

Pueri ante decennium incapaces sunt beneficiorum. *Concil. Later.3. in append. tit. Quibus & quando cap.1. Concil. Senon. in decretis morum cap.8. & 9. Concil. Later.4. cap. 30. Concil. Rauennat.2. sub Clem.V. cap.16. De præbend. cap. super inordinata. Sed Concil. Trident. sess.23. de reformat. cap.6.* prohibet ne detur puero impuberi.

Pueros intrudens in beneficijs excommunicatur, siue sit patronus, siue alij; Episcopus sciens intrusionem pueri, si intra duos menses eum non eijcit, per sex menses suspenditur à potestate conferendi. *Concil. Sabinense cap.15.* Aliæ pœnæ Episcopi. *Concil. Lateran.4. c.30.*

Beneficij est incapax clericus primæ tonsuræ, vel in minoribus ante annum 14. *Concil. Tridentin. sess.23. de reformat. cap.6.*

Clerici vxorati incapaces sunt beneficiorum. *Concil. Later. 3. in append. de cler. coniug. c.23. & 6.* & collatio est nulla. *& par.50. cap.7.* Etiam si talis collatio confirmetur à Papa, nisi in petitione, & confirmatione exprimatur defectus, nulla est collatio. *Honorius 3. ex Corone de confir. vtili, & inutili c.3.*

Beneficij incapax est, & ideo priuandus qui per tres annos stetit in suspensione. *De ætate, & qualit. &c. præficiendor. cap. cum bona memoria.*

Beneficij incapax est vsurarius, vel aleator. *De excessib. prælatorum. c. Inter dilectos.*

Beneficij est incapax ille, qui potest illud conferre. *ibid. cap. Ad aures.*

Beneficij incapax est excommunicatus. *De clerico excommunicato celebr. c. Postulastis.* Etiam tempore absolutionis. *ibid. & cap. Proposuit.*

Beneficij incapaces sunt filij hæreticorum, fautorum, &c. vsque ad secundam generationem. *De hæreticis in 6. cap. Quicumque §. hæretici autem.* Ipso facto priuati sunt si obtinent.

Beneficij incapaces sunt, qui illa obtinent ad preces hæreticorum, & ipso facto priuati sunt si obtinent, & inhabiles fiunt ad alia. *ibid. §. Adhæc.*

Beneficio statim spoliandus clericus, qui ducit vxorem. *Concil. Later. 3. par. 50. c.7. Pius V. const.73. Sacrosanctum.* Perdit etiam pensiones. *ibid.*

Beneficij incapax est occultus indignus, & si ei detur nulla est collatio. *De excessibus Prælatorum c. Inter dilectos.* Illud beneficium conferri potest alteri, sed facta cassatione primi. *ibid.* Si confertur alteri non cassato primo priuatur potestate conferendi. *ibid.*

Si dispensatur à Papa cum indigno, deturque illi beneficium, Episcopus tenetur supplicare Papæ vt auferat ab indigno, & alteri conferat digno. *concil. Mogunt.4. c.64.*

Religiosus translatus, etiam si sit canonicus regularis est incapax beneficij sæcularis. *concil. Tridentin. sess.14. de reform. cap.11.*

Beneficij curati est incapax, qui non habet annos 25. *concil. Trident. sess.24. de reform. c.12.*

Beneficij curati est incapax, qui nescit latinè loqui. *concil. Tolet.19. cap.12. concil. Senon. in decr. morum. cap.8.* & nulla est collatio. *ibid. concil. Tolet.*

Beneficij curati est incapax, qui nescit loqui in idiomate illius nationis, in qua habere vult curam. *Vrban.8. constit. 6. Sanctissimus c.20.*

Beneficij est incapax, qui ambitiosis precibus per se, vel per alium procurat beneficium. *concil. Mediol.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad benef. collationem.*

Benefi-

Beneficij incapax eſt qui obtinet illud non vacans. *ibid.*

Beneficium obtinens vacaturum ob mortem, non eſt capax illius ob reſignationem, ſi alius obtinebat vacaturum ex reſignatione. *De Reſcriptis in 6. cap. Suſceptum.*

Vide, *Tonſura.*

Beneficia indignis conferentium pœna.

Beneficia conferens indignis ſuſpenditur à poteſtate conferendi. *De Preben. cap. graue nimis.* A quo relaxanda illa ſuſpenſio. *ibid.*

Beneficium conferens excommunicato, priuatur poteſtate conferendi. *De clerico excom. celebr. cap. Poſtulaſti.*

Beneficium conferens indigno occulto, ſi illud confert alteri, non caſſata primi collatione, ſuſpenditur à poteſtate conferendi. *De exceſſibus Prælatorum. c. Inter dilectos.*

Beneficium conferens vſurario, aleatori, &c. priuatur poteſtate conferendi. *ibid.*

Si patrono intrudente puerum ad beneficium, Epiſcopus id ſciens intra duos menſes, eum non eijciat priuatur poteſtate conferendi per ſex menſes. *Concil. Sabinenſe cap. 15.*

Beneficia à quo conferenda.

Beneficiorum omnium collatio ex poteſtatis plenitudine pertinet ad Papam. *Clement. Vt lite pendente cap. 1. concil. Generał. Vienn.*

Beneficia vacantia conferenda ſunt ab eo ad quem ſpectat: quod ſi intra tempus non confert, ab Epiſcopo conferantur, nulla obſtante appellatione. *De ſupplenda negligentia, &c. cap. finali.*

Beneficia etiam regularia ſi non conferuntur in tempore, conferenda ſunt ab Epiſcopo. *Clem. de ſupplenda negligentia cap. Vnico.* ſed regulari debet conferre. *ibid.*

Beneficium vacans ſi non confertur ab eo, ad quem ſpectat, conferendum eſt à viciniori Epiſcopo. *De election. in 6. c. Quamquam.*

Beneficium potens conferre, ſi extra tempus præfixum faciat, nihil facit. *De ſupplenda neglig. cap. Literas.*

Beneficium collaturus, ſi non facit intra tempus, perdit ius. *ibid. cap. Dilecto.*

Beneficia conferenda ab Epiſcopo, ſi hic in tempore præfixo non confert, debent à capitulo conferri: quæ verò à capitulo ſunt conferenda, niſi in termino conferantur, ab Epiſcopo ſunt conferenda: ſi vero vterque ſit negligens, ad ſuperiorem deuoluitur. *De conceſſ. prabenda. cap. Nulla, & cap. Poſtulaſtis.*

Beneficia vacantia, ſede epiſcopali vacante, conferuntur à Papa. *Pius 5. conſt. 55. Sanctiſſimus.*

Beneficia, quæ conferenda ſunt ab Epiſcopo, ſede vacante epiſcopali, non poſſunt conferri à capitulo. *Ne ſede vacante cap. Illa deuotionis. & de inſtitutionibus in 6. cap. 1.*

Beneficium vero quod poterat capitulum conferre de conſenſu Epiſcopi, hoc mortuo, vel agente in remotis, poteſt conferri à capitulo ſolo. *Ne ſede vacante in 6. cap. vn. §. fin.*

Beneficium quod debet Epiſcopus conferre de conſenſu capituli, mortuo Epiſcopo vel ſuſpenſo non poteſt capitulum illud conferre, niſi Epiſcopus fuerit in mora. *ibid. §. Cum verò.*

Beneficium quod poteſt conferre Epiſcopus cum Capitulo, illo mortuo, vel ſuſpenſo, Capitulum confert: ſuſpenſo capitulo confert Epiſcopus. *ibid.*

Beneficia ad quæ fit præſentatio, ſede epiſcopali vacante dari poſſunt à capitulo. *Ne ſede vacante in 6. cap. vnico & de inſtitut. in 6. cap. 1.*

Beneficium quod vacat in curia, ſi ante mortem Papæ non confertur, eſt conferendum ab Epiſcopo, vel alijs, ad quos ſpectat. *De prabendis in 6. cap. Si Apoſtolica.*

Beneficium conferri poteſt ab Epiſcopo, ſi is, ad quem ſpectat malitioſè differt conferre. *De appellat. & recuſat. cap. 1.* Non obſtante appellat. *De ſupplenda negligentia cap. fin.*

Beneficium vacans in curia, ſi intra menſem non confertur, quando conferri poteſt ab eo ad quem ſpectat. *De prabendis in 6. cap. Statutum.*

Non poſſunt conferri ab Epiſcopo non confirmato, & irrita eſt collatio. *De electione cap. Noſti.*

Beneficium conferre non poteſt Papa Schiſmaticus, & nulla eſt collatio. *Concil. Later. 3. cap. 2. cauſa 1. queſt. cap. Conuenientibus. 23. q. 1. Didicimus.*

Beneficia curata à nullo conferri poſſunt, niſi ab Epiſcopo, vel à Papa. *Concil. Tolet. 18. cap. 5. De inſtitutionibus cap. Ex frequentibus.*

Beneficia conferri non poſſunt à Commiſſario generali. *De officio Vicarij in 6. cap. Licet.*

Beneficia conferri non poſſunt à Vicario, vel officiali Epiſcopi. *ibid. cap. fin.*

Beneficia à laicis conferri non poſſunt, & pœna acceptantium. *Concil. Later. 3. cap. 9.*

Beneficia conferri non poſſunt à Legatis Papæ, ſiue ſint miſſi, ſiue alij, niſi id habeant in mandatis (exceptis Cardinalibus.) *Concil. Lugdunenſe gener. 1. de officio Legati.*

Beneficia accipi non poſſunt propria authoritate. *Concil. Tolet. 18. cap. 4.* Vide de hoc, *Beneficia inuadentes.*

Beneficia pertinentia ad Epiſcopum, ſi vacant cum ipſe non reſidet, quando à Papa conferenda. Vide, *Papa circa beneficia.*

Beneficia reſeruata Papæ vacantia ſede Romana vacante, à nullo poſſunt conferri, ſed à Papa futuro ſunt conferenda. *Vrbanus 8. conſt. 6. Sanctiſſimus cap. 68.*

Beneficium vacans in curia ſede Romana vacante confertur ab Epiſcopo, vel alijs ad quos ſpectat. *De prabend. in 6. cap. Si Apoſtolica.*

Beneficium quod poteſt quis conferre non poteſt ſibi retinere. *De exceſſib. Prælat. cap. Ad aures.*

Beneficia vacantia in Eccleſia à qua aliquis etiam Cardinalis fuit translatus non poſſunt conferri à translato. *Vrbanus 8. conſt. 60. Licet.*

Beneficia non reſeruata Papę, & vacantia in menſibus Epiſcopi, conferri poſſunt ab Epiſcopo reſidente, & quando à non reſidente. *Vrbanus 8. conſt. 6. Sanctiſſimus cap. 9.*

Vide, *Eccleſia à quo conferenda.* Vide, *Menſes Epiſcopi.* Vide, *Patronus.* Vide, *Parochia.*

Beneficia reſeruata Papæ.

Beneficia ſemel reſeruata Papæ, ſemper remanent eidem reſeruata. *Extra, de prab. & dignit. cap. Ad Romani. Vrban. 8. conſt. 6. Sanctiſſimus, cap. 11. & 15.*

Beneficia Papæ reſeruata, à nullo poſſunt conferri; & nulla eſt collatio ſi conferantur. *Extra, de prab. &c. cap. Ad Romani. Vrban. 8. conſt. 6. cap. 15.* Vide, *Beneficia vacantia in Curia.*

Beneficia vacantia per hæreſim, ſunt Papæ reſeruata; & nulla eſt collatio, ſi ab alio dantur. *Greg. 13. conſtit. 66. In Eccleſiis. Pius 5. conſt. 29. cum ex Apoſtolatus.*

Beneficia omnium Cardinalium, officialium Papæ, miniſtrorum commenſalium, &c. ſunt Papæ reſeruata. *Iul. 3. conſtit. 21. Sanctiſſimus. Extra, de prab. cap. Ex debito. cap. Præſenti. Extra, de elect. cap. Ex debito. Clemens 8. conſt. 54. Ob nonnullas.*

Beneficia multa vacantia in Prouincia Burdegalenſi, ſunt Papæ reſeruata, & quæ. *Extra, de prab. cap. Etſi temporalium.*

Beneficia vacantia, quorum diſpoſitio pertinet ad Cardinales, non poſſunt prouideri ſine conſenſu Papæ, exceptis illis, quæ ratione titulorum eis competunt. *Gregorius 14. conſt. 19. Sanctiſſimus.*

Si Capitulum caſſat collationem, quia irrita fuit, prouiſio ſpectat ad Papam. *De conceſſ. prab. cap. Propoſuit.*

Beneficia omnia vacantia Epiſcopali ſede vacante, ſunt reſeruata Papæ. *Pius 5. conſtit. 55. Sanctiſſimus.*

Beneficia omnia, quæ excedunt valorem ducentorum florenorum auri, vacantia, Papæ reſeruata ſunt. *Vrban. 8. conſt. 6. Sanctiſſimus cap. 2.*

Item dignitates, canonicatus, &c. quæ vacant poſt mortem Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ; vel poſt priuationem, vel translationem, &c. vſque ad ſucceſſorem, Papæ reſeruantur. *ibid. cap. 2.*

Sed

Sed excipiuntur illa, quæ præfati Episcopi, &c. debent conferre cum alijs, hæc enim non reseruantur Papæ. *ibidem cap.2.*

Beneficia ad quæ deberent Episcopi præsentare, in morte, priuatione, translatione, &c. vacantia, Papæ sunt reseruata. *ibid. & c.3.*

Beneficia, vel dignitates familiarium Papæ, & Cardinalium etiam in Metropolitanis Papæ reseruata sunt, & ijs decedentibus à Papa conferuntur. *Vrbanus 8. constit.6. Sanctissimus c.4.*

Beneficia præfatorum familiarium, seu commensalium, quæ excedunt summam decem florenorum auri Papæ sunt reseruata. *ibid. c.4.*

Beneficia à Papa obtinentes, si ante assecutionem, illa resignant in fraudem reseruationis Papæ, si hoc faciunt, & permutant non facta mentione reseruationis, nulliter faciunt; & à Papa sunt illa beneficia conferenda. *ibid. c.3.*

Beneficia collectorum, & subcollectorum Ecclesiæ, quæ habuerunt dum erant in officio, Papæ sunt reseruata, licet moriantur post officium. *Vrban.8. ibid. c.5.*

Beneficia omnia officialium, ac ministrorum Papæ, & Sedis Apostolicæ habita dum erant in officio, etiam si moriantur postquam desierunt esse officiales, reseruata sunt Papæ. *ibid. cap.1.*

Beneficia Cubiculariorum Papæ, etiam honoris, quæ habuerunt in officio sunt reseruata Papæ. *ibid. c.7.*

Beneficia Cursorum quoque sunt reseruata Papæ. *Vrban.8. const.6. vbi supra c.6.*

Beneficia vacantia ex collatione irrita Episcoporum Papæ reseruantur. *ibid. c.1.*

Item omnia beneficia vacantia *per Extrau. Ioann.22. Execrabilis*. Papæ reseruantur. *ibid.*

Beneficia titulorum Cardinalitiorum, siue in Vrbe, siue extra, si vacant, quando ipsi sunt absentes Papæ reseruantur. *Vrban.8. const.6. Sanctissimus. c.8.*

Beneficiorum vacantium in Curia collatio concessa Cardinalibus reuocatur, & Papæ reseruatur. *Paulus V. constit.58. Sanctissimus.*

Beneficia vacantia in mensibus Papæ in aliorum Diœcesibus, Papæ reseruantur. *Vrban.8. constit.6. Sanctissimus cap.9.* Qui sunt menses Papæ. Vide, *Menses*.

Beneficia vacantia per promotiones ad Ecclesias, Papæ reseruantur. *Vrban.8. vbi supra c.26.*

Beneficium datum in confidentiam vacat, & Papæ reseruantur. *Pius 4. const.85. Romanus.*

Beneficia vacantia per ingressum Religionis, quomodo à Papa obtinenda. *Vrb.8. ibid. c.46.*

Beneficia reseruata Papæ vacantia Sede Romana vacante, à Papa successore prouidenda. *ibid. c.68.*

Beneficium vacans per contractum matrimonij est reseruatum Papæ; sed non vacat, nisi matrimonium sequatur. *ibid. c.58.*

Beneficia reseruata Papæ non possunt vniri, nec etiam per Cardinales; & qui habent facultatem conferendi, non possunt ea vnire. *Vrban.8. const. in append.53. alias 163. Quamuis.*

Beneficia vacantia in curia, omnia sunt reseruata Papæ. *Clem.8. const.54. Cum ob nonnullas. De preben. in 6. cap. Licet. & c.Ex debito. Extr.de preb.c.Pia. & c.ad regimen.*

Sed si vacant sede Romana vacante, conferri possunt ab Episcopo, vel alijs ad quos spectat. *De preb. in 6. c. Si Apostolica.* Dummodo non sint de reseruatis Papæ. *Vrban.8. vbi supra c.68*

Beneficia vacantia in curia, quæ sint. Vide, *Infra*.

Beneficiorum, quæ à Papa conferuntur, possessio quando, & quomodo capienda. *Gregor.13. const.19. ad Romani.*

Vide, *Episcopus quò ad collationem beneficiorum.*

Beneficia vacantia in Curia quæ, & à quo conferenda.

Beneficia dicuntur vacare in curia, siue per mortem beneficiati in ea, siue per priuationem, siue per repulsionem electionum, collationum, aut postulationum; siue per renunciationem; siue per successionem, siue per translationem, *extra, de elect. c. ex debito. Extra, de prebend. c. ad regimen.* Et à Papa conferuntur. *ibidem.*

Beneficia Cardinalium vbicumque morientium, vacant in curia. *Extra, de elect. c. Ex debito.*

Sic beneficia Legatorum, vel Nunciorum Papæ. *ibid.* Quænam sint omnia beneficia, quæ vacantia in curia conferuntur à Papa, præter Episcopatum. *ibid.*

Beneficia eorum, qui veniunt ad Curiam, vel recedunt ab ea, si moriuntur, dicuntur vacare in curia. *De preben. in 6. c. Præsenti. Extra, de prebend. cap. ad regimen.*

Idem est de curialibus, qui in locis vicinis in distantia duarum dietarum recreationis gratia moriuntur, etiam sede vacante, eorum beneficia vacant in curia, & à Papa prouidentur. *ibid. cap. præsenti.* Sed non comprehenduntur illi, qui in tali distantia, & loco habent domicilium. *ibid. cap. præsenti.*

Idem intelligitur de ijs, qui sunt de ea ciuitate, vbi residet curia, hi enim dicuntur mori in curia. *ibid. cap. præsenti.*

Beneficia data in confidentiam, in curia censentur vacare. *Pius 4. const.85. Romanus.*

Idem intelligitur de ijs, qui sequuntur curiam, si hanc moueri contingat; isti enim in quacumque distantia à curia moriantur, si ægroti remanent in via cum progreditur curia. *ibid. c. præsenti. Vrban.8. const.6. Sanctissimus c.6.*

Beneficia officialium, & ministrorum omnium Papæ, vt Camerarij, Cancellarij, Notariorum, Auditoris contradictarum, Correctorum, Abbreuiatorum, Pœnitentiariorum, &c. vbicumque moriantur vacant in curia, & à Papa conferuntur. *Extra, de elect. c.ex debito. extra, de prebend. & dignit. cap.ad regimen. Clemens 8. const.54. cum ob nonnullas. Vrban.8. constit.6. Sanctissimus c.1. c.5.6. 7. &c.* Sic collectorum, & subcollectorum. *cap.5.*

Item beneficia omnium Capellanorum Papæ. *ibid.ex debito. ad regimen, &c.*

Beneficia vacantia per assumptionem ad Cardinalatum, vacant in curia. *Sixtus V. const.79. Sanctissimus.*

Beneficia Prælatorum commensalium Papæ, semper vacant in curia. *Iulius 3. constit.21. Sanctissimus.*

Beneficia omnia vacantia per hæresim, vacant in curia. *Gregor.13. const.66. In ecclesiis.* Et si alius confert, nulla est collatio. *ibid. Pij V. const.29.*

Si capitulum casset collationem beneficii, quia nulla, beneficium illud vacat in curia, & à Papa confertur. *De concess. preb. cap. Proposuit.*

Beneficia delegatorum Papæ morientium in officio, vacant in curia. *extra, de elect. cap. ex debito. extra, de preb. cap. ad regimen.*

Beneficia malè collata ab ordinarijs, & contra decreta Concilij Tridentini, vacant in curia. *Vrban.8. constit. 6. Sanctissimus c.1.*

Beneficia, & dignitates conferenda ab Episcopis, Patriarchis, &c. vel ad quæ deberent præsentare præfati, si vacant in morte eorum, vel per priuationem, &c. vacant in curia. *ibid. c.2.* Non verò illa, ad quæ præfati præsentant cum alijs. *ibid.*

Beneficia, dignitates, &c. familiarium Papæ, vel Cardinalium, etiam in Metropolitanis, ex morte eorum, vacant in curia. *ibid. c.4.* Si excedunt valorem decem florenorum auri.

Beneficia omnia, Ecclesiæ, Monasteria, &c. quæ excedunt valorem ducentorum florenorum auri, vacant in curia. *Vrban.8. const.6. Sanctissimus. c.4.*

Beneficia Cubiculariorum Papæ etiam honoris, vacant in curia, *ibid. c.6.*

Sic etiam beneficia Cursorum. *ibid.*

Item beneficia vacantia in mense Papæ. *ibid. c.9.*

Item titulorum Cardinalitiorum, siue in Vrbe, siue extra, quando Cardinales sunt absentes. *ibid. c.8.*

Beneficia vacantia per promotionem ad Ecclesias vacant in curia. *ibid. c.26.*

Beneficium vacans in curia, si intra mensem non confertur, is ad quem spectat confert. *De preb. in 6. c.Statutum.*

Beneficium vacans in curia, sede Romana vacante, confertur ab Episcopo, vel ab alijs, ad quos spectat. *De preben. in 6.*

in 6. cap. Si Apostolica. Sed si est reseruatum Papæ ex alio capite non potest conferri, sed conferendum à Papa futuro. *Vrbanus 8. constitut.6. Sanctissimus. cap.68.*

Beneficium, quod vacauit in curia ante mortem Papæ, si non fuit prouisum, confertur ab eis ad quos spectat. *De præb. in 6. cap. Si Apostolica*.

Beneficium litigantes, si moriantur in curia; Papa confert, si verò vnus moriatur, alius prosequatur litem, ex euentu apparebit ad quem pertinet collatio. *Clem. vt lite pendent. cap.1.*

Beneficia vacantia in curia non solum simplicia, sed curata sunt reseruata Papæ, *Extra, de elect. cap. Ex debito*.

Beneficia vacantia etiam si eorum dispositio pertineat ad Cardinales, conferri non possunt sine consensu Papæ, exceptis illis, quæ eis competunt ratione tituli. *Gregor. 14. const. 19. Sanctissimus*.

Beneficia familiarium Cardinalium, etiam apud sanctam sedem vacantia non conferuntur sine Cardinalium eorumdem consensu. *Gregor.14. ibid. §.2.*

Beneficia officialium Papæ, etiam si ante obitum desierint esse officiales, dummodo ea habuerint in officio, vacant in curia. *Vrb.8. const.6. Sanctissimus. cap.1.*

Beneficia omnia reseruata Papæ, vacant in curia. Vide, *Beneficia Papæ reseruata*.

Beneficia vacantia in curia, seu Papæ reseruata, à nullo alio possunt conferri; & si conferantur, nulla est collatio. *De præb.in 6. cap. Licet. Extra, de elect. cap. Ex debito. Extra, de præb. cap.Pia, & cap. Adregimen.*

Beneficij resignatio si admittitur à Papa, & literæ expediuntur, vt intra 20. dies præstetur consensus, si moritur intra hos dies, vacat Papæ beneficium, *Vrb.8.const.6. Sanctissimus. cap.19.*

Vide, *Menses Papæ*. Vide, *Reseruata*.

Beneficia plura, quando teneri possunt, & quomodo: & quando non.

Beneficium vnum habens, de quo possit sustentari, non potest obtinere secundum. *Concil. Later.3. in append. tit. Vni plura beneficia cap.2. de præb. cap. Super inordinata. Concil. Trid. sess.24. de reform. cap.17.*

Beneficia plura teneri non possunt (id est sine dispensatione) sed vnum ex eis eligendum. *de prabend. &c. cap. Referente*.

Beneficia plura non possunt eidem conferri (etiam cum dispensatione) nisi per medietatem anni, saltem in vno, & per medietatem in alio possit residere. *Concil. Later.3. in append. tit. Vni plura beneficia. cap.1. & tit. de alienatione, &c. cap.6.*

Beneficium secundum obtinens non facta mentione primi, nulliter obtinet. *Concil. Lateran.3. vbi supra. Vni plura. cap.2.*

Etiam si à Papa fiat collatio, non facta mentione primi, nulla est. *de præb. cap. Cum teneamur*. Licet primum sit modicum, & tenue. *de præbend.in 6. cap. Non potest*.

Si secundum beneficium detur alicui ex motu proprio Papæ, etiam si primum non exprimatur, tenet collatio. *de præb. in 6.cap. Si motu. Clem. de præb. cap.Si Romanus*.

Beneficia plura nullus tenere potest, sine Papæ dispensatione, siue sint curata, siue vnum curatum, aliud verò simplex; siue omnia simplicia. *concil.colon.3. tit. de officiorum, &c. cap.9.*

Beneficia plura quam duo, haberi non possunt. *concil.Later. 5. sess.9.in Bulla de reform. curia cap.1.*

Beneficiorum pluralitas dispensari potest cum personis qualificatis, & magna ex causa. *ibid.*

Beneficiorum pluralitas quando dispensatur, non sit vltra quatuor, siue sint Vicariæ perpetuæ, siue alia. *ibid.*

Beneficia plura, siue curata, siue alias incompatibilia, ab eodem teneri non possunt, alias omnibus sit priuatus ipso iure. *Leo 10. const.7. Superna. concil. Trident. sess.7. de refor. cap. 4.*

Beneficia plura curata, siue aliter incompatibilia tenentes cogi possunt ab ordinarijs ad ostendendum priuilegia, alias Episcopi procedant contra eos, iuxta Constitutionem *Gregor. 10.* incipientem *Ordinarij*. & ijdem Episcopi prouideant de Vicario idoneo per assignationem congruæ prouisionis de fructibus beneficij non obstante quocumque priuilegio, &c. *Concil. Trident. sess.7. de reformat.cap.5.*

Beneficia plura conferri eidem non possunt, sed cuilibet vnum dandum: quod si non sufficiat ad sustentationem, aliud non curatum ei dari potest, quod non exigat residentiam. *concil. Trident. sess.24. de reformat. cap.17.* Et hoc etiam ab Episcopis obseruari potest. *ibid.* colligitur.

Beneficia plura curata obtineri non possunt. *concil. Later.4. cap.29.* Ideo si secundum impetratur, nulla est impetratio, & si vtrumque vult tenere, priuatur vtroque. *ibid. cap.19. concil. Londinen. 2. cap. 14. concil. Viennen. prouinc. concil.colon.2. part.1. cap.32. concil. Mogunt.4. cap.64.* (& si acceptat secundum absque dispensatione, perdit primum. *ibid.*) *de elect.cap. dudum Ecclesia. de præb.cap.de multa. de off.Ordinarij in 6.c. Ordinary. Extrau. Ioan.22. de præb. Execrabilis*.

Beneficia plura curata obtinere possunt cum dispensatione Papæ personæ sublimes, vel literatæ. *Concil. Later.4. c.29. concil. colon.2. p.1. c.32.*

Item Cardinales, ac filij Regum. *ibid. & Extrau. Ioan.22. de præb. Execrabilis.* Item *Extra, de prabend. simili c. Execrabilis*.

Beneficium secundum curatum obtinens cum dispensatione Papæ si retinet aliud curatum, subreptiuè obtinere censetur. *Clem.de præb. cap.1.*

Beneficium curatum habens, non potest in alia Ecclesia obtinere aliud quasi beneficium. *concil. Oxoniense 1.c.34.*

Beneficium curatum aliqua obtinentē à Papa sine dispensatione, vacat primum. *Clem. de præb. cap. Si plures*.

Beneficium curatum obtinens à Papa, ignorans quòd Episcopus eo tempore aliud sibi contulerit, validè impetrat: Et si sunt incompatibilia, eligat, quod placet. *De rescriptis in 6. cap.Gratia*.

Beneficij curati adeptione, cuius fructus aliter percipiuntur, non vacat primum beneficium. *de præbend. in 6. cap. Si sibi concesso*.

Beneficia plura curata aliquo habente, &c. si vno retento non relinquitur aliud, omnia vacare censentur, & alijs possunt conferri. *de officio ordinarij in 6. cap. Ordinary. Concil. Trid.sess.24. de reform.cap.17.*

Beneficium curatum habens religiosus, si recipit secundum, priuatur primo: & si non dimittit, fit ineligibilis. *de præb. in 6. cap.cum singulas*.

Beneficia plura curata habens, vltimum potest retinere, & alia dimittere, & pœnæ. *Extra, de off. Iudicis ordin. cap. Vt quos*. Et Episcopi possunt contra eos procedere. *ibid. cap.2.*

Beneficia plura tenens sine Papæ dispensatione non potest eligi in Episcopum. *De elect. &c. cap. dudum Ecclesia Roccb.*

Beneficium secundum impetrans non facta mentione de primo, non potest illud retinere. *de rescript. cap.Cum adeo*.

Beneficia plura curata etiam regularia nullus, nec regularis, nec sæcularis habere potest. *de præbend. &c. in 6. cap. cum singula*.

Beneficium secundum obtinens sine expressione primi, si postea obtinet dispensationem, vt possit tenere secundum, non proinde censetur dispensatus, vt teneat etiam primum, sed solum, vt habeat legitimè secundum, nisi aliter Papa exprimat. *de præb.&c. in 6. cap. Non potest*.

Beneficia plura teneri non possunt sine Papæ dispensatione, etiam si alterum sit tenue. *de rescript. cap. In nostra, & cap. Si proponente. de præbend. in 6. cap. Non potest*.

Si quis de mandato Papæ confert beneficium dare non potest illud habenti aliud, nisi id exprimatur. Et si exprimitur, intelligitur de habente aliud non curatum. Si verò conceditur, vt prouideat etiam habentem, intelligitur de habente etiam duo. *de præben.in 6. cap.Is cui*.

Beneficio secundo acceptato potest conferri primum ab habente potestatem, etiam irrequisito possessore. *ibid c. Licet*.

Bene-

Beneficium ſecundum obtinens, ſiue reſeruatum, ſiue alteri collatum, ſi ſtatim dimittit habet ius ad priora. Si verò ſtatim non dimittit, perdit ius ad illa etiam priora. *de præb. in 6. cap. Si beneficia.*

Beneficia plura obtinere poſſunt. Auditores Rotæ, & eorum Loca-tenentes. Vide, *Auditores Rotæ.*

Beneficia plura habens, quando dimittit ea quæ non poteſt tenere, debet id facere abſque præiudicio Patroni. *concil. colon. 3. tit. de offic. &c. cap. 9.*

Beneficia plura habens non poteſt dare alteri exceptionem pluralitatis. *de except. cap. cum Eccleſiaſtica.*

Beneficium expectans de mandato Papæ, ſi aliter prouideatur, non poteſt obtinere primum. *De præb. in 6. c. Si pauper.*

Beneficium ſecundum iniuſtè occupans priuatur primo, & iure ad illud. *ibid. cap. Eum.*

Fructus beneficiorum plurium, quæ ab aliquo teneri non poſſunt, conſignari debent Cameræ Apoſtolicæ. *de præb. in 6. cap. cum nonnulla.*

Vide, *Dignitates Eccleſiaſticæ.* Vide, *Eccleſiæ plures.* Vide, *Titulus.* Vide, *Presbyteri obligationes.*

Beneficiorum impetrationes quando inualidæ, & quando validæ.

Beneficium impetrans non exprimendo verum, vel ſuam dignitatem, aut titulum, nulliter impetrat. *concil. Later. 3. in append. de interpr. verbor. c. 8. De reſcript. c. Ad aures.*

Beneficium expectans, ſi aliud incompoſſibile cum illo conſequitur, perdit gratiam. *de reſcrip. cap. Gratia.*

Beneficij reſtitutionem impetrans non expreſſa cauſa priuationis, nulliter impetrat. *de reſcrip. cap. Ad aures. cap. Dilectus.* Vide, *Impetratio.*

Beneficium impetrans ſi habet penſionem & non exprimit, nulliter impetrat. *ibid. cap. Ad audientiam il 2. & cap. In noſtra. de præb. in 6. cap. Non poteſt.*

Beneficium impetrans non exprimendo ſe habere aliud, licet exiguum, nulliter impetrat. *ibid. cap. In noſtra, & cap. Si proponente.* Vide, *Beneficia plura.*

Beneficium impetrans contra pronunciationem Papæ, hac tacita, & non expreſſa, nulliter impetrat. *de ſent. & re iudic. cap. cum olim.*

Beneficij collatio poſt appellationem, eſt nulla. *De appellat. & recuſ. cap. 1.*

Beneficij impetratio ab indigno eſt nulla. *de exceſſibus Prælat. cap. Inter dilectos.* Et facta caſſatione talis collationis, dari poteſt alteri. *ibid.*

Beneficium impetrans à Legato Papæ tacito primo, nulliter impetrat. *de off. Legati in 6. cap. fin. Clement. de off. Iudic. ordin. cap. fin.*

Beneficium primum tacens vitiat gratiam, ſi petit aliud. *de præb. in 6. cap. Non poteſt.* Si verò Papa concedat illud motu proprio, etiam tacito primo validè obtinetur etiam ſecundum. *ibid. c. Si motu. Clem. de Præb. c. Si Roman.*

Beneficium ſine inſtitutione canonica, validè non obtinetur. *de regulis iuris in 6. reg. 1.*

Beneficium ſecundum impetrans non expreſſo primo, etiam ſi ſit in alia Eccleſia, nulliter impetrat. *de reſcrip. cap. cum adeo. & cap. In noſtra.*

Beneficium impetrans cum pacto, vt alius ſuccedat poſt mortem, nulliter impetrat. *concil. Later. 3. in append. de Pactionibus cap. 8.*

Beneficium Papæ quouis modo reſeruatum ab alijs impetrans, nihil facit. *de præb. cap. Ad Romani.* Vide, *beneficia Papæ reſeruata, & vacantia in curia.*

Beneficium impetrans cum pacto augendi penſionem, nulliter impetrat. *concil. Later. 3. in append. de Pactionibus c. 8.*

Beneficium obtinens in Eccleſia numerata, ſi per collationem alteretur numerus, & in petitione non exprimitur, quod ſit numerata, nulliter impetrat. *de reſcr. cap. Conſtitutus.*

Beneficium impetrans Vicarius perpetuus, ſi habet vnde viuat, & non facit mentionem de Vicaria perpetua, nulliter facit. *de reſcrip. cap. Poſtulaſti.*

Beneficium impetrans à Papa, ſi renunciat iuri ob penſionem, nulliter facit. *ibid. cap. Ad audientiam il 2.*

Beneficium impetrans fingens ſe clericum cum non ſit, nulliter impetrat, & tale beneficium conferri poteſt alteri, etiamſi pro eo fiat tranſactio cum literis Papæ, ſi aliter non exprimat. *de tranſact. c. Ex literis.*

Beneficium impetrans curatum à Papa, ſi tempore datæ non habet ætatem, nulla eſt impetratio, nec tunc, nec pro tempore, quo eam habebit. *de reſcript. c. ſi eo tempore.*

Secus eſt de beneficio non curato, quia poteſt illo frui, cum habet ætatem. *ibid. c. ſi eo tempore.*

Beneficium procurans quod per coactionem, & vim Principum, &c. quis renunciauit, nulliter impetrat excommunicationem incurrit, ipſo facto priuatur obtento, & ſi habet alia priuatur fructibus eorum per triennium. *Clement. de pœnis cap. Multorum.*

Beneficium obtinens ad preces hæreticorum, fautorum, &c. nulliter obtinet. *de hæret. in 6. c. Quicumque §. ad hæc,* & ipſo facto priuatus eſt obtento.

Beneficij impetratio, non facta mentione poſſeſſionis coloratæ alterius, eſt nulla. *de conceſſ. præb. c. Cum noſtris.*

Beneficij impetratio à Papa ſchiſmatico, eſt nulla. *Concil. Later. 3. cap. 2. 1. q. 7. cap. Conuenientibus. & 23. quæſt. 1. cap. dicimus.*

Beneficium potens conferre, non poteſt illud ſibi retinere. *de exceſſib. Prælator. c. ad aures.*

Impetratio beneficij quod confert Eccleſia ex donatione Laici, etiam ſi de hoc non fiat mentio eſt valida. *De præbend. c. Dilectus filius.*

Beneficij impetratio facta ab abſente, eſt valida. *De præben. cap. Accedens.*

Beneficium obtinens à patrono abſque legitima præſentatione, ipſo facto eſt eo priuatus, & Epiſcopus alteri poteſt conferre. *Concil. Colon. 3. tit. de altero medio c. 10.*

Beneficium obtinens vacaturum ex morte, non poteſt illud obtinere ex reſignatione, ſi alius obtinet ipſum ex reſignatione vacaturum. *De reſcript. in 6. c. Suſceptum.*

Beneficium obtinens modis illicitis eſt priuandus, & puniendus. *Conc. Mogunt. 4. c. 91.*

Obtinens beneficium alicuius, quod iſte tenebatur dimittere, nulliter obtinet. *De præb. in 6. c. ſi beneficia.*

Beneficium impetrans renunciatum ob coactionem.
Vide, *Beneficiorum renunciatio.*

Beneficium impetrans à Papa, ſi eodem tempore Epiſcopus ipſo neſciente aliud ſibi confert, validè impetrat. Et ſi hæc duo ſint incompatibilia, eligere poteſt ex eis, quod ſibi placet. *De reſcript. in 6. c. Gratia.*

Beneficium obtinens pro alio, ſimulando perſonam illius in examine, excommunicatur ipſo facto excommunicatione reſeruata Papæ, & priuatur omnibus beneficijs, quæ actu habet, & conceſſio eſt nulla. *Paulus 4. conſtitut. 12. Inter cæteras.*

Beneficij impetratio attenditur penes datam.
Vide, *beneficiorum poſſeſſio.*

Beneficia impetrari non poſſunt à iudice, vel à cognatis iudicis in cauſa pertinente ad priuationem beneficij. *Pius 4. Conſt. 14. cupientes.*

Impetrans beneficium vacans ob crimen hæreſis, vel alia ex cauſa, ob quam Papæ diſpoſitioni ſubditur, ſi non exprimit talem cauſam, nulliter impetrat. *Pius V. Conſtit. 29. Cum ex Apoſtolatus.*

Sic etiam impetrans dignitatem, canonicatum, &c. *ibid.*

Beneficium impetrans tenetur exprimere, quod vacat in menſe Papæ. *Vrban. 8. conſt. 6. Sanctiſſimus cap. 9.*

Beneficij impetratio per obitum alicuius qui viuit, etiam ſi poſtea vacat per mortem, nulla eſt. *ibid. c. 21.*

Beneficium alicuius ſenis obtinens tamquam collitigans, nulliter impetrat. *ibid. c. 29.*

Beneficium impetrans vacaturum ob priuationem ex delicto, ſi ante ſententiam, ſeu rem iudicatam impetrat, nulliter impetrat. *ibid. cap. 29.*

Beneficium impetrans per mortem, alicuius ſi ante mortem illius obtinet, vel ante tempus, quod erat neceſſarium, vt de loco mortui veniret nuncius, ſeu notitia ad curiam, nulliter impetrat. *Vrban. 8. conſt. 6. Sanctiſſimus c. 30.*

Beneficium impetrans familiaris alicuius Cardinalis, quod

vacat

vacat per eius mortem, tenetur exprimere titulum, & nomen Cardinalis, & si Cardinalis sit in Curia, & assensum Cardinalis obtinere, alias est nulla impetratio. *ibid. c.32.* Quando requiritur assensus Cardinalis, & quando non.

Vide, *Cardinalis*.

Beneficium impetrans tenetur exprimere annuum valorem, & secundum quam monetam, alias nulla est impetratio, *ibid. cap.55.*

Beneficium impetrans tenetur exprimere qualitatem illius, vt si cum cura, vel sine, si dignitas, vel personatus, &c. alias nulla est impetratio. *ibid. c.57.*

Beneficiorum curatorum collatio, nisi fiat iuxta formam, & dispositionem Concilij Tridentini, est nulla. *Pius V. const. 33. In conferendis.*

Vide, *Beneficia vacatura*. Vide, *Beneficia incapaces*. Vide, *beneficia à quo conferenda*. Vide, *beneficia non obtinenda per pretium*. Vide, *beneficia obtinenda sine promissione, aut pacto*. & alios huiusmodi titulos. Vide, *Præsentatus, & præsentatio*. Vide, *beneficia certo modo*. Vide, *beneficia plura*. Vide, *Hæreticorum fautores*. Vide, *beneficium idem, &c.*

Beneficia nec danda, nec accipienda cum pacto, vel promisso: & pœna.

Beneficium non potest renunciari per pecuniam, vel alias res. *de pactis cap. cum pridem.*

Non potest concedi, vel acceptari, cum pacto, vt succedant nominatim alij. *Concil. Later. 3. in append. de pact. c.4. de Simonia, cap. insinuatum.*

Pro beneficio non potest fieri transactio. *Concil. Lateran. 3. ibid. c.6. De pactis cap. Super eo.*

Non potest obtineri cum pacto dandi partem fructuum præsentanti, alias ipso facto priuatur officio, & beneficio, donec à Papa dispensetur. *Concil. Germanicum 1. c.10.*

Non potest dari, nec accipi cum pacto, vt alij post mortem succedant. *de pactis cap. Accepimus. Concil. Lateran. 3. in append. de Pactionibus cap.8.* & talis spoliatur statim beneficio. *ibid.*

Beneficium obtineri non potest cum pacto augendi pensionem. *Concil. Lateran.3. ibid. c.8.*

Beneficium obtineri non potest cum pacto cedendi fructus inexactos conferenti, neque sine hoc pacto id facere potest beneficiatus. *Concil. Oxoniens.1. c.1. & 4.*

Non potest conferri cum pacto, vt recipiens ad nutum dantis, possit renunciare. *Concil. Mediol. 1. p.2. tit. Quæ pertinent ad beneficiorum collationem.*

Pro beneficio litigioso fieri potest amicabilis compositio. *De pactis c. Super eo.*

Beneficium, neque cum donatione, neque cum munere, neque cum minis, neque cum obligatione potest obtineri. *Concil. Colon. 2. par. 1. c.5.*

Beneficium accipiens cum iuramento dandi, vltra solitam pensionem; si postea coram Episcopo iurat dare solitam, excluditur à beneficio. *Concil. Later.3. in append. de iuramentis cap.3.*

Beneficium obtineri non potest, cum pacto dandi patrono partem fructuum; & si hoc pactum fecerit, etiam post inuestituram, priuatur beneficio. *Conc. Mogunt.4. c.68. & 91.*

Beneficium procurans ex munere, incurrit excommunicationem. *ibid. cap.68. & 91. Extra de sent. excommunic. cap. excommunicamus.*

Tale pactum, donum, promissionem, &c. non reuelans, excommunicatur. *ibid. extra, &c.*

Vide, *Pactum*. Vide, *Patronus*. Vide in seq. titulo.

Beneficia non obtinenda cum pretio, vel munere, &c.

Beneficia obtineri non possunt cum munere, vel dono ante, vel post; neque faciendum pastum, aut pastellum. *1. q.3. c.Si quis obiecerit, & cap.vlt.*

Beneficium, nec dari, nec resignari, nec acceptari potest per pecuniam. *De pactis c. cum pridem. De simonia c. Insinuatum. Concil. Claramont. c.6. Sabinense c.20.*

Beneficium obtinens, siue à Sede Apostolica, siue ab alio, cum pacto, dono, obligatione, promissione, &c. excommunicatur. *Extra, de sentent. excommunicat. cap. excommunicamus.*

Tale pactum, donum, &c. non reuelantes, excommunicantur. *ibid.*

Beneficium obtineri non potest per seruitium, vel obsequium, alteri præstitum, alias est simonia. *De simonia, cap. cum essent. Concil. Mediol.1. par.2. tit. Quæ pertinent ad beneficiorum collationem.*

Beneficia non danda, nec acceptanda per dona, vel munera, alias actio est simoniaca. *Vt Ecclesiastica beneficia, cap. vnico.*

Beneficium obtinens, nihil potest soluere Laicis, licet sit fundatum à consanguineis eorum. *concil. Melphitanum c.11. concil. claramont. cap.6.*

Ad beneficium præsentatus, nihil potest soluere præsentanti, alias nulla est præsentatio, & nunquam potest præsentari ad alia, siue in illa, siue in altera Ecclesia. *concil. Sabinense cap.20.*

Beneficium, neque per pecuniam, neque per minas, neque per munera, &c. alia obtineri potest. *conc.colon.2.p.1. c.5.*

Beneficium, canonicatum, præbendam, dignitatem, aliudvè obtinens, non potest, siue in præsentatione, siue in electione, siue in possessione, aliquid soluere Capitulo, sub pœna simoniæ. Si verò sit consuetudo, vt aliquid soluatur ad vsus pios, propter hoc tantum permittitur. *concil. Trid. sess.24. de refor. c.14.*

Beneficium dantes, nominantes, vel præsentantes ad illud, nihil possunt à beneficiato accipere, nec à nominato, nec à præsentato, neque eorum ministris. *concil. Mediol. 1. par.2. tit. Quæ pertinent ad beneficiorum collationem.*

Qui sic acceptat beneficium, non facit fructus suos, nec habet ius ad eos. *ibid.*

Præsentans verò priuatur iure præsentandi. *ibid.* Vide, *Præsentans*. Vide, *Patronus*.

Beneficiatus in lite beneficij, nihil potest soluere ad redimendam vexationem. *concil. Mediol. ibid.* Vide infra. *beneficiorum transactio.*

Beneficium curatum obtinens ex præsentatione, docere tenetur, quod fructus illius sufficiunt ad sui sustentationem, & quod omnes fructus obtinuerit à patrono, vel alijs, alias nulla est collatio, & ipso facto est priuatus beneficio. *concil. Mogunt. 4. cap.68.*

Beneficium conferens, vel præsentans, &c. non potest retinere pro se fructus non collectos. *concil. Oxon. 1. c. 1.*

Diffamatus, quod per pecuniam, vel &c. obtinuit beneficium, tenetur se purgare, & si non se purgat, est deponendus. *de simonia cap. insinuatum.*

Beneficium obtinens per pecuniam, priuatur illo. *1. q.3. cap. Si quis præbendas.*

Beneficij, præbendæ, canonicatus, vel distributionum possessionem capiens, nihil potest soluere, neque dulciora præsentare, dare, &c. sub pœnis, &c. *Pius V. constitut.104. Durum nimis.*

Beneficium obtinens per dona, est simoniacus. *Vt Ecclesiastica beneficia, cap. vn.*

Beneficium accipiens cum iuramento dandi vltra solitam pensionem, si in manu Episcopi iurat dare solitam, excluditur à beneficio. *concil. Later.3. in append. de iuramentis cap.4.*

Beneficium suum obligans in gratiam alterius, est reus simoniæ. *concil. Mediol. 1. par.2. tit. Quæ pertinent ad beneficiorum collationem*, circa finem.

Vide, *Simonia*. Vide, *Simoniaci*. Vide, *Benefic. non conferendum cum pacto, &c.*

Beneficia quando conferenda.

Beneficium vacans, intra sex menses prouidendum ab Episcopo, vel alijs, ad quos spectat: alias transacto termino, collatio deuoluitur ad Capitulum, & è contra, & postea ad superiorem. *De concess. præb. c. Nulla, & c. Postulatis. De præben. c. De multa. Concil. Later. 3. c.8.*

Tempus, quod consumitur in accedendo ad Sedem Apostolicam, & in recedendo ab ea non numeratur intra semestre pro illo, cui competit conferre. *De concess. preb. cap. Quia diuersitatem*. Vide, *Tempus*.

In Ecclesijs numeratis, potest vltra sex menses vacare beneficium, canonicatus, &c. *De concess. preben. cap. Ex parte Hattenn.*

Beneficium, cuius collatio competit Prælato, non potest dari sede vacante. *Ne sede vacante, cap. Illa deuotionis*.

Beneficium illius, qui ingreditur Religionem dari non potest intra annum probationis illius, nisi in duobus casibus (ibi expressis.) *De Regularibus in 6. c. Beneficium*.

Beneficia vacantia intra statutum tempus conferenda sunt ab ijs ad quos spectat, alias Episcopus confert, nulla obstante appellatione. *De supplenda negligentia cap. fin.*

Tempus semestre, intra quod debet conferri beneficium, non intelligitur de Episcopatu. *De concess. prebend. c. Dilectus filius*.

Beneficia vacantia in curia, quando, & à quo conferenda. Vide, *Beneficia vacantia in curia*.

Beneficia reseruata Papæ, quando conferenda. Vide, *Beneficia Papæ reseruata*.

Beneficia etiam regularia, intra statutum tempus conferenda, alias ab Episcopo conferantur. *Clement. de supplenda neglig. c. vnic.* sed regulari debet conferre. *ibid.*

Beneficia vacatura, nec impetranda, nec danda, nec promittenda sine dispensatione.

Beneficia vacatura, nec dari validè possunt, nec promitti. *De concess. preb. cap. Constitutus. & cap. Detestanda. Concil. Later. 3. c. 8. Concil. Colon. 2. par. 1. c. 5. Concil. Trid. sess. 24.* Vide, *Vacatio, &c. de refor. c. 19.*

Beneficium vacans conferendum, non obstante appellatione illius, cui fuerat promissum. *De concess. preb. c. Relatum*.

Beneficij promissio facta ab Episcopo, his verbis, *cum potero dabo*, valet: sed promissio de vacaturo, non valet. *ibid. c. Accedens*.

Beneficium vacaturum ex periculo instantis mortis alicuius, promitti non potest ab Episcopo, nec dari, sed prius est expectanda mors, alias obtinens est intrusus, & ipso facto priuatus. *Conc. Londinense 2. c. 12.*

Beneficij vacaturi promissio non tenet. *De concess. preb. cap. Ex tenore*.

Prælatus autem promittens tenetur, cum poterit, prouidere promissarium. *ibid. c. Accedens*.

Beneficium viuentis vacaturum obtinens scienter, est deponendus. *De concess. preb. cap. 1.*

Beneficium vacaturum ex morte obtinens (ex dispensatione Papæ) non potest obtinere illud ex resignatione, si alius obtinet illud vacaturum ex resignatione. *De rescrip. in 6. cap. Susceptum*.

Beneficium vacaturum concessum (ex dispensatione Papæ,) non intelligitur de nouiter creato post datam. *De rescrip. c. finali*.

Beneficium vacaturum expectanti (cum dispensatione Papæ) si aliquis præuidens vacaturum, aliquod pinguius, renunciat suum, nullum fit præiudicium expectanti, sed potest habere primum vacans; qui verò renunciauit, priuatur vtroque. *De renunciat. c. fin.*

Beneficium vacaturum concessum à Papa in Diœcesi alicuius, si diuiditur Diœcesis, non diuiditur beneficium, & pœna contrafacientium. *Extrau. Ioan. 22. de elect.*

Beneficium vacaturum à Papa petenti, dandæ literæ de vacanti, prout expedierit impetranti. *Vrban. 8. const. 6. Sanctissi. cap. 62.*

Beneficium vacaturum impetrans, quomodo debet exprimere valorem; & an possit augere valorem expressum, & quæ alia tenetur facere. *ibid. c. 65.*

Vide, *Expectatiua*. Vide, *Gratia*. Vide, *Vacatio, &c.* Vide, *Viuere*.

Beneficiorum vnio.

Beneficia regularium non possunt per superiores Religionis vniri suis mensis. *Clem. de supplenda neglig. c. vn.*

Beneficia sine causa rationabili à iure permissa, non possunt vniri. *Concil. Lateran. 5. sess. 9. de reform. curia c. 1.*

Beneficiorum vniones perpetuæ, cum Papæ licentia, faciendæ sunt. *Concil. Trid. sess. 6. de reform. cap. 2. & 6. Vrb. 8. const. 6. Sanctissimus c. 12.*

Beneficia vniri non possunt perpetuo alicui Monasterio, Collegio, vel pio loco quacumque ex causa. *Concil. Trid. sess. 14. de reform. c. 9.*

Beneficia, siue curata, siue non curata, possunt ab Episcopo, vt delegato Papæ, perpetuò vniri, si curati sunt pauperes, vel propter alias causas à iure permissas, etiam si essent generaliter, vel specialiter reseruata, vel aliter affecta, absque tamen præiudicio obtinentium. *Concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 5. sess. 24. de reform. c. 15.*

Vniones istæ sic factæ non possunt reuocari, etiam prætextu resignationis, &c. *ibid. sess. 21. c. 5.*

Beneficia Ecclesiæ vniri possunt per Episcopum, si vnum non sufficit ad sustentandum rectorem. *Concil. Sabinense c. 10.*

Beneficia Ecclesiæ vniri numquam possunt cum iure patronatus. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 8.* & si à Sede Apostolica obtineatur facultas, censenda est subreptitia. *ibid.*

Beneficia vnita perpetuo Cathedralibus, Collegiatis, vel Monasterijs, de Vicario perpetuo prouidenda sunt cum assignatione congruæ arbitrio ordinarij, & ab eo omni anno sunt visitanda. *Concil. Trid. sess. 6. de refor. c. 6.*

Beneficia non possunt vniri, incorporari, reformari, supprimi, &c. à militijs, hospitalibus, &c. locis pijs, nec ab eorum ministris. *Pius V. const. 73. Sanctissimus*.

Beneficij vnionem petens debet exprimere valorem, alias nulla est impetratio. *Vrbanus 8. constit. 6. Sanctissimus c. 22.*

Cum fiunt vniones, etiam in Dataria, vocandi sunt illi, qui habent interesse *ibid.*

Beneficia affecta, seu reseruata Sedi Apostolicæ non possunt vniri, neque per Cardinales, & illi quibus datur facultas conferendi talia beneficia, non possunt ea vnire. *Vrban. 8. const. in append. 53. alias 163. Quamuis*.

Beneficia possunt ab Episcopo vniri quando præbendæ tenues sunt, & quomodo hoc faciendum. Vide, *Canonici quo ad prabendas*. Vide, *Vnio*.

Beneficiorum resignatio, seu renunciatio, & permutatio.

Beneficia possunt permutari. *Clement. de rerum permutatione cap. vn.*

Beneficium perdit, qui propria authoritate illud permutat. *De rerum permutat. cap. cum olim*.

Beneficium permutari potest per Episcopum, etiam stante expectatione. *De rerum permutat. in 6. cap. vn.*

Beneficia permutare volentes, si alter cum deceptione agit, & non prosequitur, quid agendum. *De rerum permutat. cap. Vniuersorum*.

Beneficia ob permutationem resignata non possunt alteri conferri, nisi permutantibus, alias nulla est collatio. *Clem. de rerum permutat. cap. vn.*

Beneficia non possunt permutari per pecuniam. *De pactis c. Cum pridem*.

Beneficium renuncians non potest illud repetere. *De renunciat. ca. Ex transmissa. De restitut. spol. cap. Accepta, & cap. Audita*.

Beneficiū renuncians ex metu damni imminentis, potest illud repetere. *De his quæ vi, & metu, &c. c. Ad audientiam*.

Beneficium renuncians ex metu amissionis patrimonij, potest illud repetere. *ibid. cap. Abbas*.

Renuncians beneficium, non obstante iuramento, si iterum eligitur, potest illud acceptare. *De renunciat. c. Cum inter*.

Renuncians literis beneficij, non proinde renunciat electioni. *ibid. c. Sane dilecto*.

Beneficij renunciatio facta in manu Laici, non tenet. *ibid. cap.*

cap. Quod in dubijs. & sic renuncians est priuandus. *ibid.*
Beneficium renunciare non dicitur, qui aduersarijs se submittit. *De renunciat. cap. Veniens.*
Renuncians ob persecutionem, infirmitatem, defectum scientiæ, simoniam ignoratam, &c. potest reassumi. *De renunc. cap. Post translationem.*
Beneficium renunciari non potest sine Episcopi assensu. *ibid. cap. Admonet.*
Beneficij renunciatio facta à spoliato, non tenet. *De restit. spoliat. cap. Sollicitè.*
Beneficijs quisque potest renunciare, & omni iuri suo. *De crimine falsi cap. finali.*
Beneficij renunciatio facta per procuratorem tenet, licet procurator fuerit reuocatus, ipso tamen inscio, & superiore, nisi ex malitia factum sit, vt reuocatio à procuratore nesciatur. *Clement. De renuntiat. cap. vnico.*
Beneficium renuncians, quia ex simonia habitum, si reassumitur non potest, ex vi primæ electionis aliquid sibi vendicare. *De simonia cap. Ex insinuatione.*
Beneficij renunciatio ob coactionem dominorum laicorum est nulla. *Clement. de pœnis cap. Multorum.*
Beneficium renunciare cogentes excommunicationem canonis incurrunt. *ibid.*
Beneficia sic renunciata procurantes incurrunt excommunicationem, & priuantur fructibus aliorum beneficiorum per triennium. *Clem. de pœnis cap. Multorum.*
Beneficium renuncians nihil potest pro se retinere, vel recipere à substituto. *Concil. Oxon. 1. cap. 4.*
Beneficium renunciari non potest secundum partem; sed secundum totum est renunciandum. *Concil. Oxon. 1. cap. 4.*
Beneficium, ad cuius titulum quis est ordinatus, non potest renunciari, nisi habeat vnde viuat. Et in resignatione facienda est mentio, quod sit titulus suæ ordinationis. *Concil. Trid. sess. 21. de refor. cap. 2.*
Beneficium non potest resignari ad fauorem alterius, sed in manu ordinarij aut vicarij, aut superioris ad eos facienda est resignatio. *Concil. Later. 3. in append. tit. De iure patron. cap. 25. Concil. Mogunt. 4. cap. 69.*
Beneficium magno labore acquisitum, non præsumitur sponte resignari. *De renunciat. cap. Super hoc.*
Beneficiorum renunciatio facienda in manibus Clericorum cameræ Apostolicæ in curia, *Leo X. const. 24. Licet, cap. Quoniam*, in fine.
Beneficiorum resignatio quando ab Episcopo permittenda. *Pius V. const. 58. Quanta.*
Benefic. non possunt dari ab Episcopo ad intuitum personæ resignantis, nec consanguineorum eius, neque Episcopi, sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ, & nulla est collatio; aliæque pœnæ. *Pius V. constit. 58. Quanta.*
Beneficia reseruata Papæ, non possunt per affectionem aliorum incompatibilium resignati, nulla facta mentione reseruationis alias nulla est resignatio, nec collatio. *Paulus V. const. 62. Sanctissimus.*
Beneficia reseruata Papæ, non possunt resignari, sine consensu Papæ. *ibid.*
Beneficium renunciari non potest filio. Vide, *Filij Clericor.*
Beneficium resignans vel permutans; si literæ signatæ sunt, dum ipse est sanus, vt tamen intra 20. dies præstet consensum, valida est resignatio. At si intra illos 20. dies moritur, beneficium vacat, & à nullo potest conferri. *Vrban. 8. const. 6. Sanctiss. cap. 19.*
Beneficiorum permutatio fieri non potest, nisi in literis expeditionis apponatur hæc clausula. *Vrban. 8. ibid. cap. 40.*
Beneficia permutantes non acquirunt ius, nisi habeant ius in permutatis, seu resignatis. *ibid. cap. 40.*
Beneficium renuncians tenetur consentire intra 20. dies. *ibid. cap. 19.*
Renuncians si est in curia, tenetur personaliter præstare consensum cum iuramento in Cancellaria. *ibid. cap. 45.*
Renuncians si est absens, per procuratorem tenetur consentire, & iurare. *ibid. cap. 45.*
Si renuncians consentit pro pluribus personis, pro prima tenet consensus, pro alijs verò non. *ibid. cap. 45.*
Beneficium renunciante aliquo cum pensionis reseruatione; non possunt expediri literæ, nisi consentiat prius is, qui debet soluere pensionem. *ibid. cap. 45.*
Beneficij resignationis publicatio, quomodo facienda, siue Romæ, siue extra. *Gregorius 13. const. 85. Humano.*
Si aliquo expectante vacaturum, alius præuidens, quod vacabit beneficium pinguius, renunciat suum expectanti; expectanti nullum fit præiudicium, sed potest habere primum vacans: qui verò renunciauit, priuatur vtroque. *De renunciatione cap. final.*
Vide, *Permutatio*. Vide, *Renunciare*. Vide, *Resignare*.

Beneficiorum translatio.

Beneficia Ecclesiarum, quæ dirutæ sunt, & non possunt amplius reparari, per Episcopum transferri possunt ad alias Ecclesias, vocatis ijs, quorum interest, & in illis Ecclesijs fundentur capellæ cum emolumentis, & oneribus eisdem, quæ erant in prima Ecclesia. *Concil. Trident. sess. 21. de reform. cap. 7.*
Beneficia parochialia aliquando transferri possunt ad matrices Ecclesias, & qua de causa hoc potest fieri. *Conc. Trid. ibid. cap. 7.*
Beneficia, quæ ex sui fundatione sunt curata conuerti non possunt in simplicia, etiamsi Vicario perpetuo assignetur congrua portio, non obstantibus priuilegijs, &c. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 16.*
Vide, *Transferre*.

Beneficiorum transactio, vel compositio.

Beneficiorum transactio, vel compositio fieri non potest per pecuniam. *De pactis cap. Super eo. Concil. Later. 3. in append. de pactionibus cap. 15. & par. 49. cap. 7.*
Beneficiorum compositio amicabilis fieri potest. *De pactis cap. Super eo. Concil. Lateran. 3. in append. de pactionibus cap. 6. & 10. de transactionibus cap. Super eo.*
Pro beneficio litigioso, nihil potest solui ad redimendam vexationem. *ibid. & Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. quæ pertinent ad beneficiorum collationem.*
Beneficio ligitioso existente, quando, & quomodo possunt litigantes compromittere in aliquo, & iudicari ab eo, vt vnus habeat beneficium, alius soluat certum reditum, obligando personam, non beneficium. *De praben. cap. Nisi essent.*
Si Beneficiatus facit cum aduersario compositionem iuri non contrariam, non potest illa compositio ab Episcopo reprobari. Ecclesia tamen durante vita illius tantum est censualis, non aliter. *De transact. cap. De cætero.*
Beneficium impetrante aliquo fingente se clericum, non potest cum eo fieri transactio, etiamsi cum literis Papæ impetrauit, & illud beneficium vt vacans potest conferri. *ibid. cap. Ex literis.*
Transactio facta per pecuniam in beneficio litigioso, est simoniaca. *De transact. cap. Super eo.*
Beneficiatus fingens se molestari ab aliquo, & vt soluat ei pensionem, componit cum eo, spoliandus est beneficiatus, & irrita est compositio. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de pactionibus cap. 12.*
Vide, *Beneficia nec danda, nec accipienda cum pacto*. Vide, *Pactum*.

Beneficia semel collata, an auferri possint.

Beneficia collata à prædecessore non sunt auferenda per successorem. *Concil. Aurel. 3. cap. 17. Lugdun. 1. cap. 5. causa 16. q. 6. cap. vlt.*
Si Beneficiatus delinquit, puniendus est in persona, non in fructibus beneficij. *ibid. 16. q. 6. cap. vlt.*
Beneficia possunt auferri ob contumaciam, siue data sint ab antecessore, siue à præsente Prælato. *Concil. Emerit. c. 13.*
Beneficia possunt aliquando permutari à Superiore, sed sine dispendio beneficiati. *Concil. Aurel. 3. cap. 17.*

Beneficiorum restitutio.

Beneficij restitutionem impetrans, non expressa causa priuationis, nulliter impetrat. *De rescript. c. Dilectus filius.*

Beneficij restitutionem petenti non obstat renunciatio facta in spoliatione, &c. nisi constet fuisse spontaneam. *De restit. spoliat. cap. Sollicitè, & c. Accepta.*

Beneficij restitutionem petenti, non potest obijci institutio non canonica. *ibid. c. Ex literis.*

Beneficij restitutionem petenti, non potest opponi, quod clam, vel vi illud habuerit. *ibid. c. Item.*

Beneficium prius restitui debet spoliato, & postea poterit agi contra eum. *ibid. c. Querenti.*

Beneficium spoliato restituendum, deinde iudicandum, cui de iure. *ibid. cap. de Pisanis.*

Beneficio spoliatus debet in tempore determinato petere restitutionem, alias non iuuat. *De restit. spoliat. in 6. cap. 1. §. Solet.*

A beneficio violenter reiectus, est restituendus. *De pactis c. cum pridem.*

Beneficij restitutionem impetrans, tacens suam excommunicationem, nulliter impetrat. *De rescript. c. dilectus filius.*

Vide, *Restitutio.* Vide, *Spoliatus.* Vide, *Episcopus eiectus.*

Beneficia non danda iure hereditario.

Beneficia ab Episcopo non sunt danda consanguineis. *dist. 89. c. Decenter. Concil. Tolet. 10. c. 3. de preb. c. 1.*

Beneficia non debent esse hæreditaria, & successiua. *De filijs presbyterorum non ordin. c. Ex transmissa.*

Vide, *Filij Clericorum.*

Beneficiorum collatio non fit clandestina.

Beneficia conferenda sunt publicè, & collatio coram notario fiat, & cum litera patente Prælati. *concil. Sabin. c. 10.*

Si tamen collatio occulta fuit legitima, est valida. *Vt Ecclesiastica beneficia c. 1.*

Beneficij resignatio, vel permutatio, quomodo publicanda, siue in Vrbe, siue extra. *Greg. 13. const. 85. Humano.*

Beneficia non admittunt accessum, & regressum.

In Beneficijs non potest admitti accessus, & regressus, nec in fauorem Cardinalium; nec in Ecclesijs Cathedralibus. *concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 7.*

Beneficia non accipienda à Laicis.

Beneficia à Laicis obtineri non possunt sine Episcopi consensu, alias obtinens excommunicatur, nec absoluitur, donec recedat. *concil. Later. 3. cap. 9. & in append. tit. de pactionibus cap. 11.*

Sic obtinens suspenditur ab officio, & beneficio. *concil. Viennen. prou. 1. conc. Rauenn. 2. sub Clemen. V. c. 20.*

Beneficiorum collatio facta à Laicis, est nulla. *Concil. Later. 5. in bulla de refor. curiæ sess. 9. Leo X. const. 7. Superna §. 39.* Etiamsi à Rege, vel Imperatore fiat. *ibid.* & pœnæ.

Beneficij collatio facta ab Episcopo per vim Laicorum, est nulla. *ibidem.*

Vide, *Laici.*

Beneficium idem impetratum à pluribus.

Beneficium idem si impetratur à pluribus sub eadem data, ei, qui prius se præsentat, danda est possessio. *De rescript. in 6. cap. Si duobus.* Si verò talis institutio requirit electionem, vel acceptationem, liberum est eligentibus, vel acceptantibus recipere, quem volunt. *ibid.*

Si Papa concedit beneficium alicui cum clausula *si acceptetur ab Episcopo*, vel *à Canonicis*; si interim concedit illud idem alteri absolutè, hic secundus præferendus est primo. *De rescrip. in 6. cap. Si pro te.*

Beneficium impetratum à duobus, illi adiudicandum, qui probat collatorem suum fuisse in possessione, quando illud contulit; sed secundus potest agere de proprietate iuris conferendi. *De causa possess. & propriet. c. Cum olim.*

Beneficium idem impetrantibus pluribus, standum est priori datæ. *de rescript. cap. capitulum.*

Si Beneficium idem pluribus conferatur à diuersis, vt à Papa, Episcopo, Legato, &c. possessori debetur. Si non possidetur, præualet concessio Papæ, & Legati. *De preb. in 6. cap. Si à sede.*

Si Beneficium idem obtineatur à Papa à pluribus sub eadem data, quid agendum, & quis præferendus. Vide *Vrban. 8. const. 6. Sanctissimus c. 17.*

Si Beneficium idem impetretur à pluribus in eadem die, sic, vt vni dicatur, *fiat vt petitur*, alij dicatur *concessum*, etiam motu proprio, primus est præferendus. *Vrbanus 8. const. 6. Sanctissimus cap. 34.*

Vide, *Beneficiorum impetrationes, &c.*

Beneficia sæcularia, & regularia.

Beneficium sæculare, illud intelligitur, quod ordinariè per Rectorem sæcularem regitur, & gubernatur. Regulare verò, quod per regularem, seu Religiosum, Monachum, &c. *De preb. in 6. cap. cum de beneficio.*

Beneficium sæculare dandum est sæcularibus, regulare verò regularibus, & non è contra. *ibid.*

Beneficium regulare curatum vnius Monasterij, dari non potest regulari alterius Monasterij, nisi vnum Monasterium dependeat ab alio. *De preb. in 6. cap. Cum singula §. Prohibemus.*

Beneficia regularium, si in tempore non prouideantur, per Episcopum sunt conferenda. *Clement. de supplenda negligentia cap. vnic.*

Ita tamen, vt sæcularia sæcularibus, regularia regularibus conferat. *ibid.*

Regularium beneficia non possunt grauari per nouas pensiones. *ibid.*

Regularia beneficia curata plura, nullus regularis obtinere potest. *De preb. in 6. c. Cum singula.*

Beneficia regularia consueta conferri ipsis in titulum, dum vacant, ipsis tantum danda, & non alijs (dummodo fiat professis.) *Concil. Trid. sess. 14. de reform. c. 10.*

Beneficia sæcularia conferri non possunt Religioso translato, etiamsi fit canonicus regularis. *Concil. Trid. ibid. c. 11.*

Regularis beneficij literæ cum quibus clausulis, & qua forma expediendæ. *Vrban. 8. const. 6. Sanctissimus c. 39.*

Beneficium sæculare dari non potest regulari, nec è contra, nisi in petitione fiat mentio de ijs, & etiam in signatura per clausulam ad partem. *ibid. c. 43.*

Beneficia regularia non possunt à superioribus Religionum vniri suis mensis. *Clem. de supplenda neglig. cap. vn.*

Vide, *Regulares circa Parochos in Ecclesia propria.*

Beneficium impetratum certo modo.

Beneficium impetrans certo modo, quid tenetur exprimere, & facere, vt valida sit impetratio. *Paulus V. constitut. 28. Sanctissimus.*

Beneficium impetrans possessum ab aliquo per annum, eo quod certo modo vacare prætenditur, tenetur exprimere in petitione, & impetratione, nomen, cognomen, gradum, & nobilitatem, seu qualitatem possessoris, & quanto tempore possederit, & causam determinatam, & claram, quod nullum ius competit possessori in illo beneficio, & intra sex menses faciat illum ad iudicium euocari, & ex tunc intra annum vsque ad sententiam definitiuam prosequi debet litem; alias nulla est impetratio, & tenetur ad damna, & interesse possessoris. *Vrban. 8. constit. 6. Sanctissimus cap. 35.*

Beneficium certo modo vacans, vel vacaturum impetrans, exprimendo, quod valor non excedit pretium iam expressum, si obtinet à Papa, vt possit augere valorem super iam expressum, intelligitur, quod possit augere vsque ad tertiam partem valoris expressi, & in prima expeditione littera-

litterarum tantum, alioquin literæ nullius sunt roboris. *Vrban. 8. ibid. cap. 65.*

Beneficiorum possessio.

Beneficium obtinens ab habente potestatem conferendi, statim debet capere possessionem. *De concess. preb. cap. Post electionem.*

Beneficij à Sede Apostolica concessi possessio, quando, & quomodo capienda, & à nullo impediri potest. *Greg. 13. constit. 19. Ad Romani.*

Beneficium obtinens à Papa, non potest virtute supplicationis iam signatæ possessionem capere; neque virtute mandati Auditoris Cameræ; neque potest Auditor Cameræ mandatum hoc expedire: sed literæ Apostolicæ prius expediendæ sunt, deinde capienda possessio. *Iulius II. constitut. 4. Romani. Paulus 3. constit. 49. Cum nobis.*

Beneficij, canonicatus, præbendæ, distributionum, &c. possessionem sumens nihil potest soluere, neque dulciora, & pœnæ. *concil. Trident. sess. 24. de refor. cap. 14. Pius V. const. 104. Durum nimis.*

Posse aliquid solui, vbi est consuetudo, dummodo in pios vsus conuertatur id quod soluitur. *Concil. Trident. ibid.*

Beneficium pacificè possidens per triennium, dummodo simoniacè non habuerit, vel se non intruserit, non potest molestari super eo, & impetrationes ab alijs factæ sunt nullæ, & lites motæ super ijs sunt extinguendæ. *Vrban. 8. constit. 6. Sanctiss. cap. 36.*

Beneficiorum impetratio attendenda est penes datam, & iuxta illam danda est, præbenda, non penes acceptationem, vel præsentationem. *De preb. in 6 cap. Eum, cui. & cap. Literarum.*

Beneficia Consistorialia.

Beneficia Consistorialia quando, & quomodo obtineri possunt. *Clemens 7. constit. 8. cum dudum. Leo X. constit. 35. cum Sixtus.*

Beneficia vacantia in Regno Valentiæ.

Beneficia huius Regni, quomodo conferenda in curia, & quibus exteris. *Sixtus V. const. 64. In sacrosancto.*

Beneficia vacantia in Regno Galliæ.

Beneficia vacantia in Regno Galliæ, quomodo conferenda per Papam cum nominatione Regis, iuxta concordata cum Sede Apostolica. *Concil. Later. 5. sess. 11. constit. 2. Primitiua.*

Quibus, & quando conferenda iuxta talia concordata. *ibid.*

Beneficia multa conferre potest Rex Galliæ, in Delphinatu, ex Papæ concessione. *Extrau. de tregua, & pace c. Ad vniuersalis.* vbi multa, & distinctè circa hanc materiam.

Beneficiorum taxæ pro Regno Galliæ, quæ, quales, & quantæ. *ibidem.*

Beneficialis confidentiæ causæ in Regno Galliæ, quomodo iudicandæ. *Sixtus V. constit. 61. Pastoralis.*

Regni Galliæ concordia cum Sede Apostolica circa beneficiorum collationem, & annullatio cuiusdam pragmaticæ contrariæ iuri canonico. *Leo X. constit. 20. Pastor æternus, & seqq. cap. Primitiua. Vita. Diuina, & Romanus.*

Vide, *Francia.* Vide, *Gallia.*

Beneficia Germaniæ.

Quomodo conferenda in Germania, & quæ reseruantur Papæ. *Nicolaus V. const. 1. Ad sacram.*

Si vacant in curia, danda sunt à Papa. *ibid.*

Confirmationes electionum faciendæ à Papa pro omnibus Ecclesijs Germaniæ, & alternatiuæ mensium Papæ reseruatæ. *ibidem.*

Beneficia obtinentes in Germania, contra dispositionem concordatorum cum Sede Apostolica pro illa natione, excommunicationem incurrunt, & nulla est concessio. *Clem. 7. const. 41. Admonet.* & omnia priuilegia in contrarium annullantur. *ibidem.*

Idem confirmat *Gregor. 13. const. 41. Quæ in Ecclesia.* & declarat, quomodo conferenda sint illa beneficia. *ibid.*

Vide, *Germania.*

Beneficia vacantia in Regno Neapolis.

Beneficiorum vacantium in Regno Neapolis fructus pendentes pertinent ad Cameram Apostolicam, à die vacationis vsque ad diem prouisionis. *Pius V. const. 26. cupientes,* & *Sixtus V. const. 90. cum sicut.* in quocumque mense vacent. *ibidem.*

Beneficia obtinens à Papa, vel ex mandato Papæ.

Beneficium collatum ab aliquo ex mandato Papæ, intelligitur collatum à Papa. *De prebend. in 6. cap. Si eum, & cap. Si Apostolica.*

Beneficium collaturus ex mandato Papæ, dare non potest habenti aliud beneficium, nisi exprimatur. *ibid. cap. Is cui.*

Si verò exprimitur, intelligitur de habente vnum, & sine cura, alias nulla est collatio. *ibid. Is cui.*

Si autem conceditur, vt prouideat etiam habentem, intelligi etiam potest de habente duo. *ibid. c. Is cui.*

Si quis habet facultatem conferendi beneficium ex mandato Papæ, & interim ipsemet Papa illud conferat, hæc collatio tenet, ille verò non potest amplius conferre. *De preb. in 6. cap. Quis.*

Obtinens rescriptum à Papa, vt ei conferatur beneficium, *si sit idoneus*, censetur idoneus, si nihil obstat contra eum. *De præsumpt. c. fin.*

Beneficium obtinens à Papa, cum clausula *ad beneplacitum Papæ*, moriente Papa expirat concessio: si verò dicatur *ad beneplacitum Sedis Apostolicæ*, mortuo Papa non expirat, nisi per successorem reuocetur. *De rescript. in 6. cap. Si gratiosè.*

Si quis obtinet à Papa beneficium vacaturum; & aliquis præuidens vacaturum aliquod pinguius suo, resignat expectanti suum, nullum fit præiudicium expectanti, sed habere potest primum vacans: ille verò, qui renunciauit, caret vtroque. *De renunc. cap. fin.*

Beneficium concedente Papa ad petitionem alterius, si plura vacant, non intelligitur de pinguiori. *De prebend. in 6. c. Si pluribus.*

Si verò conferatur motu proprio Papæ, intelligitur de pinguiori. *ibid.*

Et si beneficia sint æqualia, & motu proprio fiat concessio, eligat quod vult, sed intra decem dies eligere debet. *ibid.*

Si Papa concedit alicui beneficium, prouidendus est de præbenda, antequam alij eum recipiant. *De preben. in 6. cap. Si eum.*

Beneficium expectantes conferendum de mandato plurium Pontificum, quis præferendus ex eis, & quomodo prouidendi. *ibid. cap. Authoritate.*

Beneficium obtinens a Legato Papæ, si aliud habet, & tacet illud, nulliter obtinet. *Clement. de off. Iud. ord. cap. fin.*

Beneficium vacaturum concessum à Papa in aliqua Diœcesi, si interim Diœcesis diuidatur, beneficium non diuiditur, & pœnæ contrafacientium. *Extrau. Ioan. XXII. de elect. Suscepti.*

Beneficium expectans de mandato Papæ, si aliter prouideatur, non potest illud habere. *de preb. in 6. cap. Si pauper.*

Beneficium curatum obtinens à Papa, sine expressione ordinationis, tenetur in prima ordinatione suscipere ordines.

Vide, *Papæ rescripta.*

Beneficium à capitulo conferendum de mandato Papæ, quale sit. Vide, *Papa mandante.*

Beneficium conferendum ex mandato Papæ, quomodo confertur. Vide, *ibid.*

Vide, *Papæ Rescripta.* Vide, *Papa mandante.*

Beneficiorum inuasores, & pœnæ.

Beneficium iuris patronatus inuadens excommunicatur, nisi recedat, & Ecclesia illa est interdicta. *Concil. Later.3. in append. tit. de Iure patronatus cap.14. & tit. de Pactionibus cap.14. concil. Tolet.18. can. 4. & 5.*

Præfatus inuasor, priuatur iure ad ipsum. *ibid. concil. Tolet. 18. cap.4. & 5.*

Idem de omni inuadente, vel propria authoritate assumente quodlibet beneficium Ecclesiasticum. *ibid.*

Beneficium secundum iniustè occupans priuatur primo, & & alijs proprijs. *De præb. in 6. cap. Eum qui.*

Beneficium curatum, vi occupans, priuatur iure ad illud, & ad alia. *ibid.*

Beneficium reseruatum, vel alteri collatum occupans, si statim dimittit, habet ius ad priora; si habita notitia non dimittit, perdit etiam ius ad illa. *De præb. in 6. cap. Si beneficia.*

Beneficia occupantes, siue Episcopi, siue alij, quomodo puniendi. *Extrau. de Pœnis cap. Diuinis.*

Beneficia occupantes, siue eorum possessiones, bona, &c. ipso facto sunt excommunicati, & alia pœna pecuniaria mulctandi. *Concil. Tolet.22. cap.18.*

Beneficiorum bona occupantes, si Episcopi, suspenduntur ab ingressu Ecclesiæ, donec restituant: si alij, ab officio, & beneficio. *De off. Ordin. in 6. cap. fin.*

Vide, *Clericus aliquid operans contra Ecclesiam.*

Vide, *Eccles. bona.*

Beneficiorum redditus, seu fructus, etiam morientis.

Beneficiorum fructus, nec impediri, nec sequestrari possunt per Principes, Reges, Reginas, Imperatrices, aliosve Laicos sub pœna excommunicationis, & interdicti in terris eorum. *Concil. Lateran.5. sess.9. in Bulla de reform. Curie cap.3.*

Beneficiorum fructus pendentes sine ordinarij licentia non possunt alienari, nisi locationis, aut venditionis nomine; & tunc solutio pro eis non fiat, nisi quando fructus erunt à solo separati, alias nullus est contractus. *concil. Mediol. 1. p.2. tit. Quæ pertinent ad bonorum, &c.*

Beneficiato moriente, beneficij fructus non possunt dari in totum per vnum, aut plures annos ei, qui recipit annatas, seu pensionem de tali beneficio: sed debet relinqui beneficiato, quantum sufficit pro sustentatione. Nisi talis velit concedere beneficiato suam summam, & accipere pro se residuum. sed hoc intra decem dies eligat. *Extra, Ne sede vacante. cap. vnico.*

Beneficio vacante, quomodo diuidendi sunt eius fructus, si alicui sunt obligati: semper autem relinqui debet beneficiato, summa sufficiens ad sustentationem. *Extrau. Ioan.22. de elect. &c. Suscepti.*

Beneficij fructus, lite pendente, deponendi sunt apud personam idoneam. *Pius V. const. 57. Cordi.*

Beneficiorum in Regno Neapolis vacantium fructus pendentes, pertinent ad Cameram Apostolicam. *Sixtus 5. const. 90. Cum sicut.* Vide, *Beneficia Regni Neapolis*, supra.

Beneficiorum vacantium fructus pendentes, qui, quando, & quomodo exigendi a Thesaurario Cameræ Apostolicæ. *Sixtus 5. constitut.100. In conferendis.*

Beneficiorum fructus non possunt locari, vendi, hypothecari, in solutum dari, vel alio modo obligari per solutionem anticipatam, vltra vnum annum, alias nullus est contractus. *Vrb.88. const.6. Sanctissimus cap.69.*

Beneficiorum fructus inexacti, quomodocumque pertinentes ad beneficia, non comprehenduntur, dum alicui conceditur facultas testandi de bonis beneficij, vel aliter. *Vrban.8. const.80. Æternus §.5.*

In hac Constitutione comprehenduntur etiam Cardinales. *Vrban.8. ibid.*

Beneficiorum fructus inexacti non comprehenduntur, dum conceditur facultas transmittendi; etiam ab intestato. *Vrban.8. const.80. Æternus §.7.*

Et comprehendit etiam Cardinales. *ibid.*

Beneficiorum fructus inexacti tempore mortis beneficiati (etiamsi sit Cardinalis,) pertinent ad successorem, non ad heredes. *Iulius 3. const.7. cum sicut.*

Beneficiati morientis, etiam Cardinalis, Cruces, paramenta, & vasa sacra pertinent ad Cameram Apostolicam. *ibid.*

Beneficiorum fructus inexacti beneficiati morientis inseruire possunt, & debent ad soluenda quædam legata, & debita, quæ per bona mortui non potuerunt solui. *Iulius 3. ibid.* Quæ nam sint ista debita, & legata. *ibid. in declaratione sequenti.*

Fructus beneficiorum plurium, quæ ab aliquo teneri non possunt, consignandi sunt Cameræ Apostolicæ. *De præb. in 6. cap. cum nonnulla.*

Fructus beneficiorum, quomodo dispensandi. Vide, *Ecclesiæ bona.* Vide, *Clerici.*

Fructus beneficij vacantis, vel vacaturi pro primo anno, applicati possunt à Papa pro necessitate Ecclesiæ Romanæ. *Extra, de præben. & dignit. cap. Postulasti.*

Vide, *Clerici quo ad redditus, circa medium.* Vide, *Ecclesiæ bona.* Vide, *Transferre.*

Beneficiorum ad Sedem Apostolicam pertinentium fructus lite pendente, vel nulliter collatorum sequestrandi sunt. *Pius 4. const. 17. Sanctissimus.*

Beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum vacantium fructus pertinent ad eam. *Pius 4. const.32. Cupientes.*

Beneficiorum fructus exigendi à Thesaurario Cameræ. Vide, *Beneficiati morientis, &c.* Vide, *Fructus.*

Beneficiati à quo instituendi.

Beneficiatorum institutio spectat ad Episcopum. *De institutionibus cap. Ex frequentibus. concil. Trid. sess.14. de reform. cap.12.*

Institutio aliquando potest competere etiam non Episcopo, & quando. *De Institution. cap. cum venerit.*

Beneficiatorum institutio facienda est secundum canones. *De concess. præb. cap. Proposuit.*

Beneficia, nec accipi, nec teneri possunt sine consensu Episcopi, alias accipiens excommunicatus est, donec recedat. *Concil. Later.3. in append. tit. De pactionibus c.11. Concil. Tolet.18. c.4. & 5.* & priuatur iure ad ipsa.

Beneficia obtinens à patrono, sine legitima præsentatione facta ad Episcopum, ipso facto est priuatus, & Episcopus alium instituit. *Concil. Colon.3. tit. De altero medio cap.10.*

Vide, *Beneficia à quo conferenda.* Vide, *Parochi.* Vide, *Præsentati.* Vide, *Vicarij.* Vide, *Episcopi.* Vide, *Institutio.*

Beneficiati obligationes.

Beneficiatus curatus obtinens illud beneficium à Papa, si non sit ordinatus, & non fecit de hoc mentionem in petitione, cito ordinetur, & in prima ordinatione id præstet. *De præb. in 6. cap. Si pro Clericis.* Vide, *Papa rescripta.*

Beneficiatus habens beneficium, cui est annexus ordo sacer, intra annum tenetur illum suscipere. *Concil. Rauennat.4. sub Ioan.22. cap.3. concil. Mogunt. 4. cap.72. concil. Trident. sess.22. de reformat. cap.4.* Si intra tempus præfatum non suscipit, spoliatur beneficio. *Concil. Rauennat.3. post Clement. 5. cap.5. & 12.* Sed aliæ pœnæ postea impositæ sunt pro eo, qui intra annum non ordinatur ordine requisito ad beneficium, & sunt, vt careat voce in capitulo, donec illum suscipiat ordinem, neque totam distributionem habeat, sed mediam. *Clem. de etate, qualit. &c. præfic. c. Vt ij. Trid. vbi supra c.4.*

Beneficiatus curatus intra duos menses à die institutionis tenetur emittere professionem fidei in manu Episcopi, aut Vicarij, & iurare, quod stabit sub obedientia Ecclesiæ Romanæ. *concil. Trident. sess. 24. de reform. cap.12. concil. Mediol. 1. part.2. tit. de Professione fidei. Pius 4. const. 89. ibid.* est forma professionis.

Beneficiatus tenetur iurare in manu Episcopi, quod simoniam non commisit in adeptione beneficij, & quod à patrono habuit sine dono, pacto, promisso, &c. *Concil. Mogunt.4. c. 68. & 91.*

Item

Item tenetur iurare, quod beneficium illud curatum habens, sufficit ad sui sustentationem. *ibid. c.68.*

Beneficiatus tenetur per se ipsum immediatè exercere suum munus, & officium, scilicet, cantare Missam, Euangelium, &c. sub pœna priuationis. *concil. Trident. sess.22. de reform. c.4.*

Tenetur concurrere ad fabricam, & reparationem Ecclesiæ, in qua est beneficium. *concil. Aurelian. 4. c.25. conc. Moguntiacum c.42. de Ecclesiis ædificandis c.1.*

Beneficiatus non potest reddere Ecclesiam censualem, vllo modo, sine licentia Episcopi, *concil. Later.3. in append. de Pactionibus cap.9.*

Beneficiatus non potest fructus, seu reditus beneficij dare consanguineis, aut familiaribus, sed tenetur dare pauperibus. *concil. Trid. sess.25. de reform. c.1.* Vide, *clerici*. Vide, *Ecclesiæ bona*. *concil. Mediolan. 1. par.2. tit. Quæ pertinent ad bonorum, &c.*

Beneficiatus non potest nutrire comam. *concil. Later. 5. in Bulla de reformat. curiæ cap.2.*

Non potest tenere equos, vel mulas cum faleris, aut vestimentis de velluto, aut serico; sed de panno, vel corio. *ib. c.2.*

Tenetur vti supellectili modesta, & frugali mensa. *conc. Trident. sess.25. de reform. c.1.*

Tenetur habere exempla, scripturas, & instrumenta de bonis, ac reditibus beneficij, & debent esse duplicata, ita quod vnum sit apud eum, aliud in Archiuio Cathedralis. *concil. Mediol.1. par.2. tit. Quæ pertinent ad bonorum, & iurium, &c.*

Beneficiati tenentur in prima Synodo, quæ fit, recipere decreta illius, & Trident. *concil. Trid. sess.25. de refor. c.2.*

Tenentur hæreses abiurare; & obedientiam Summo Pontifici se præstituros iurare. *ibid.*

Tenentur exercere hospitalitatem. *concil. Trident. sess.25. de refor. c.8. concil. Mediol. 1. par.2. tit. Quæ pertinent ad bonorum, &c.*

Tenentur satisfacere oneribus beneficiorum, alias non faciant fructus suos; & sacrilegi sunt, & quomodo puniendi. *concil. Mediol.* vbi supra.

Beneficiorum domus dotales, feudi, & possessiones restaurari debent à possessore beneficij. *In reform. cleri Germ. c.11.*

Beneficiatus inueniens debita, & legata prædecessoris, tenetur ea soluere cum fructibus inexactis, si per alia bona solui non possunt. *Iulius 3. const.7. cum sicut.*

Beneficiatus succedens ad quæ legata, & quæ debita prædecessoris tenetur. *ibid.* Cruces, imagines, vasa, & paramenta Ecclesiastica, tenetur consignare Cameræ Apostolicæ. *ibid.*

Beneficiati curati obligationes. Vide, *curati*. Vide, *Moriens*.

Beneficiatus tenetur ad recitandum officium, quia propter hoc datur beneficium. *concil. Later. 5. sess.9. in Bulla de reform. curiæ c.3. Leo X. const.7. Supernæ. concil. Mediol. 1. par.2. tit. de canonicis horis.* Si per sex menses non recitat officium à die quo recipit, fructus non facit suos; & si monitus persistit in negligentia, priuandus est beneficio. *concil. Mediol.* vbi supra. Omittere autem officium (vt procedatur ad dictam priuationem) dicitur ille, qui per quindecim dies bis illud omittit, & sic procedendo per sex menses. *concil. Mediol.* vbi supra.

Beneficiatus non recitans Officium, seu horas canonicas, fructus illius diei pro rata tenetur pauperibus erogare, vel fabricæ Ecclesiæ beneficialis applicare. *Pius V. const.135. ex proximo.* Taxa vero, quæ cuilibet horæ, vel parti officij competit, iuxta quam se debet regulare beneficiatus omittens recitare, vel totum, vel partem officij, ibi declaratur.

Si beneficium sit erectum ex reductione alicuius legati, si legatum habet obligationem dandi aliquam dotem, non reducitur hæc dotis obligatio, sed remanet, & ad eam tenetur beneficiatus. *Vrban.8. const.in 2. append.45. alias 155. alias nos ex certis.*

Beneficiatus tenetur incedere in habitu, & tonsura, sub pœna priuationis beneficij. *Sixtus V. const.90. cum sicut.*

Beneficiatus non incedens veste decenti post monitionem Episcopi, est priuandus beneficio. *causa 21. q.4. c.vlt.*

Vide, *Dignitatem Eccl. habentium obligationes.*

Beneficiati obligatio quo ad residentiam.

Beneficiatus beneficium habens, quod requirit residentiam, tenetur residere. *De clericis non residentibus cap. Relatum. cap. Ex parte vestra. cap. Conquerente. cap. Inter quatuor. Concil. Londin. 2. c.14. Concil. Viennen. prouinc. Concil. Senon. in decr. morum. Concil. Mogunt. 4. c.71. Concil. Trid. sess. 6. de refor. c. 2.*

Cogendus est ad residentiam per subtractionem fructuum. *Concil. Vienn. prouinc. Concil. Colon. 2. par. 3. c. 12. Colon. 3. tit. De officiorum, &c. c. 6. Concil. Trid.* vbi supra.

Si habet priuilegium non residendi; Episcopus deputare debet vicarium idoneum cum assignatione portionis congruę ex fructibus beneficij. *Concil. Trid.* vbi supra *c. 2. & de appellat. & recusat. cap. Peruenit.*

Non potest per alium supplere residentiam, sed per se ipsum tenetur residere. *Concil. Mogunt. 4. c.71.*

Beneficiatus non residens non potest percipere fructus beneficij. *De rescript. cap. fin. concil. colon. 3. tit. de officiorum, &c. c. 9. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de residentia.*

Fructus Beneficiati non residentis applicandi sunt fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus erogandi. *concil. Mediol.* vbi supra.

Beneficiatus curatus tenetur residere. *concil. Later.3. in append. tit. De iure patronatus c. 1. De elect. in 6. cap. Licet. Pius V. constit. 65. cupientes.*

Non residens Beneficiatus cogendus est ad residentiam. *de clericis non residen. cap. Cum ad hoc. Pius V. vbi supra.* Pęnæ eorum. *ibid.*

Non residens, si monitus non residit, priuandus est beneficio. *Concil. Later. 3. in append. tit. De iure patronatus c. 1. & tit. Vni plura c. 6. De clericis non residentibus cap. finali.*

Beneficiatus, licet iubet residere; pro seruitio Ecclesiæ, potest licitè abesse. *De clericis non resid. cap. Ex parte tua.*

Beneficiatus non residens ob seruitium Ecclesiæ, existimatur præsens, & percipit fructus beneficij. *Concil. Constantien. sess. 19.* circa finem.

Beneficiati familiares Papæ, licet absentes, percipiunt fructus. *de clericis non resid. cap. Cum dilectus.*

Beneficiati duo assistentes Episcopo, excusantur à residentia. *Honorius 3. ex Cirone de cleric. non resid. c. 3.* & percipiunt fructus, sed non distributiones. *De cleric. non resid. c. De cætero.*

Beneficiatus infirmus, non tenetur ad residentiam. *ibid. cap. Ad audientiam.*

Beneficiatus absens ob studium Theologiæ, potest percipere fructus beneficij, sed non distributiones. *De Praben. c. Licet nobis. Concil. Later. 3. in append. tit. De iure patron. c. 1. & tit. Vni plura c. 6. Concil. Colon. 2. par. 3. c. 21.*

Tempus studij, & exemptionis à residentia, est quinquennium. *De Magistris cap. fin. Concil. Colon. 2. par. 12. c.7.*

Absentes causa studij obtinere debent licentiam ab Episcopo, vel Capitulo, alias non fruuntur priuilegio. *Concil. Colon. 2. par. 3. cap. 21.*

Beneficiatus in minoribus, absens ob studium iurare tenetur, quod non deseret clericatum: quod si deserat, satisfaciet de fructibus perceptis. *Concil. Colon. 3. tit. Quò ad instituendam c.6.* Segnes verò, vel non idonei ad studia, carent hoc priuilegio. *Concil. Mogunt. 4. c.66.*

Beneficiatus propter alias causas rationabiles cum licentia Episcopi, potest eximi à residentia. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de iure Patronatus c. 1.*

Beneficiatus absens ob causam adeundi Concilium, existimatur præsens, & percipit fructus beneficij, non tamen distributiones. *Concil. Constantien. sess. 19.* circa finem.

Beneficiati curati obligatio residendi. Vide, *curati*. Vide, *Ecclesiarum Prælati*. Vide, *Agentes*. Vide, *Residentia*. Vide, *Episcopi*. Vide, *canonici*. Vide, *Parochi*. Vide, *clerici*.

Beneficiati morientis successor, & huius obligationes.

Beneficiato moriente, non possunt omnes fructus applicari fabricæ, vel defuncto, vel recipienti annatas, ita quod successor

cessor nihil recipiat: sed quomodo potest successor conuenire cum recipiente annatas. *Extrau. ne sede vacante cap. vnico*. Pœnæ contrafacientium. *ibid.* siue sint Prælati, siue Capitula, siue Vniuersitates.

Beneficiorum meliorationes post mortem beneficiati, cedunt in Ecclesiæ vtilitatem. *De speculo cleric. cap. fin.*

Beneficiato moriente, quomodo, & quæ bona mobilia sint distribuenda pauperibus, & seruientibus, & quæ sunt Ecclesiæ. *de testamentis cap. Relatum il 2.* Vide, *Moriens*.

Beneficiato moriente lite pendente, tertius non potest eligi, sed alij possunt admitti ad litem. *Vt lite pendente, &c. in 6. cap. finali*.

Beneficiati morientis fructus inexacti, pertinent ad successorem, & non ad hæredes; etiamsi beneficiatus mortuus erat Cardinalis. *Iulius 3. constit. 7. cum sicut*. Vide, *Beneficiorum reditus*.

Beneficiati morientis cruces, imagines, vasa, & vestimenta Ecclesiastica, pertinent ad Cameram Apostolicam. *ibid.*

Beneficiati morientis legata, & debita, si solui non possunt per bona illius, solui debent per fructus inexactos, qui pertinent ad successorem. *Iulius 3. const. 7. cum sicut*.

Quænam legata, & debita sint ista, quæ tenetur soluere successor, & quando facta, vel contracta. *ibid. in declaratione*.

Beneficiatorum morientium spolia, fructus, &c. quæ, & quando exigenda, & colligenda à Thesaurario Cameræ Apostolicæ. *Sixtus 5. const. 100. In conferendis*.

Beneficiatorum morientium fructus pendentes (in Regno Neapolis) pertinent ad Cameram Apostolicam. *Sixtus 5. const. 90. cum sicut*.

Beneficij vacantis, vel vacaturi fructus pro primo anno possunt à Papa applicari pro necessitate Ecclesiæ Romanæ. *Extra, de preb. & dignit. cap. Postulasti*.

Beneficiato moriente, non possunt fructus beneficij in totum per vnum, vel plures annos applicari ei, qui recipit annatas, sed relinquenda est portio pro sustentatione beneficiati succedentis. Vide, *Beneficiorum fructus*.

Beneficio vacante, quomodo diuidendi sunt fructus. Vide, *ibid.*

Vide, *Sponsalia*. Vide, *Moriens*.

Beneficiati quo ad pensionem.

Beneficiatus non soluens pensionem, si ex voluntate id facit, spoliandus est beneficio, quia est periurus: secus si facit ex necessitate. *conc. Lateran. 3. in append. tit. de iuramentis cap. 5. & 6.*

Beneficiatus augens pensionem, vt obtineat illud beneficium, spoliandus est eo. *De pactis c. cum clerici*.

Beneficiatus si accipiens beneficium, iurat dare vltra solitam pensionem, & postea in manu Episcopi, iurat dare solitam, excluditur à beneficio. *de iureiurando cap. Tua nos. concil. Later. 3. in append. tit. de iuramentis c. 4. & 6.*

Pensiones, quæ exiguntur ab aliquo beneficiato, si exigens moritur, cedunt beneficio, & beneficiato. *Extra, de elect. &c. cap. Ex debito*.

Beneficiato moriente, non possunt omnes fructus applicari per plures, aut vnum annum pro eo, qui exigit pensionem; sed quomodo possunt conuenire successor, & pensiones exigens. Vide, *Beneficiorum reditus*.

Beneficiatus fingens se molestari ab aliquo, & vt soluat ei aliquam pensionem componit cum eo, nulliter facit, & beneficio est spoliandus. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. De pactionibus c. 12.*

Beneficiatus non soluens annatas, seu pensiones Cameræ Apostolicæ præfixo tempore, excommunicationem latæ sententiæ incurrit; & ipso facto est priuatus, etiam beneficijs proprijs, quæ obligauit. *Innocent. 8. const. 3. Apostolicæ. Iulius 2. const. 4. Romani*.

Beneficia illa, vt vacantia impetrari possunt ab alijs. *ibid.*

Beneficia, quæ non excedunt reditum viginti quatuor ducatorum cameræ, non possunt obligari ad soluendam pensionem seu annatam. *Clem. 7. constit. 33. cum sicut*.

Vide, *Pensio*. Vide, *Beneficiorum reditus*.

Beneficium impetrans simulato nomine.

Beneficium obtinens pro alio, simulando personam illius, seu fingendo se esse illum in examine, incurrit excommunicationem Papalem ipso facto, & priuationem omnium beneficiorum, quæ obtinet; & concessiones factæ nullæ sunt. *Paulus 4. const. 12. Inter cæteras*.

Beneficiorum causæ, & lites.

Beneficiales causæ, & lites iudicari possunt, & expediri de plano, & summariè. *Clem. de iudicijs cap. final. Martinus 5. const. 5. Romani*.

Beneficiales causæ, quorum fructus non excedunt summam scutorum 25. annuorum de camera, in prima instantia ab ordinario sunt cognoscendæ, & ante sententiam non licet appellare, nisi ab interlocutoria. *Conc. Lateran. 5. sess. 10. const. 2. Leo X. const. 10. Regimini*.

Beneficium litigans cum possessore absente, mitti non potest in possessionem, causa rei seruandæ. *De dolo, & contum. in 6. c. finali*.

Beneficialis causa terminari potest absente parte in contumacia. *ibid.*

Beneficiales lites terminari non possunt per transactionem, sed possunt terminari per amicabilem compositionem. Vide, *Beneficiorum transactio, & compositio*.

Beneficiales causæ in partibus terminandæ sunt in prima instantia. *Extrau. de treuga, & pace, cap. Ad vniuersalis*.

Beneficiales causæ pendentes in curia, quomodo terminandæ. *ibid.*

Beneficium litiganti, sufficit probare, quod suus collator erat in possessione, quando illud ei contulit. *De causa possessionis cap. cum olim*.

Beneficium litigantes, si colludunt in lite, ambo priuantur beneficio. *De collusione detegenda c. Audiuimus*.

Beneficiatus fingens se molestari ab aliquo in beneficio, & vt soluat ei pensionem, componit cum illo, priuatur beneficio, & irrita est compositio. *Concil. Later. 3. in append. tit. de Pactionibus c. 12.*

In lite beneficiali, nihil potest solui ad tollenda vexationem. Vide, *Beneficiorum transactio, &c.*

Beneficium litiganti non tollitur ius quæsitum per commissionem Papæ. *Vrb. 8. const. 6. Sanctissimus c. 18.*

Lites beneficij iudicandæ sunt iuxta formam literarum expeditarum, non iuxta formam supplicationum. *ibid. cap. 27.*

Si in lite beneficij collitigator cedit ius suum in lite, valet cessio, dummodò ipse non sit intrusus, nec mouerit litem aduersario existenti per triennium in possessione pacifica; alias illa cessio iuris nulla est, neque impetratio talis iuris, etiam facta motu proprio, &c. *Vrban. 8. ibid. ca. 29.*

Beneficium quodcumque pacificè possidens per triennium, dummodo non habuerit illud simoniacè, neque sit intrusus, non potest ab aliquo molestari super illo, & lites motæ super eo sunt extinguendæ, & impetrationes factæ de illo, sunt nullæ. *Vrb. 8. constit. 6. Sanctissimus cap. 36.*

Beneficiales causæ etiam non deuolutæ, possunt à Vicecancellario, vel Regente Cancellariæ, committi in curia; cum potestate citandi ad partes. *ibid. c. 71.*

Iudicia beneficiorum fundari debent super literis expeditis, non super supplicatione. *Vrbanus 8. constit. 6. Sanctissimus cap. 27.*

Vide, *Causa Ecclesiasticæ*, circa finem. Vide, *Sententia*. Vide, *Lites*.

Beneficiati quo ad examen.

Ad beneficia præsentati à quocumque, etiam à Legatis Papæ, examinandi sunt ab ordinario de sufficientia, idoneitate, &c. non obstante consuetudine contraria, etiam ab immemorabili. *Concil. Trid. sess. 7. de refor. cap. 13.*

Ad Beneficia præsentati ab Vniuersitatibus seu Collegijs studiorum generalium, non debent examinari ab ordinario. *Concil. Trid. ibid.*

Beneficiatus quicumque antequam instituatur, examinari debet.

bet. *Concil. Senonense in decretis morum*. *Concil. Colon. 2. part.1.c.11.Colon.3. tit.De altero medio can.6.*

Beneficiatus obtinens per resignationem, adhuc examinari debet. *Concil. Colon.3. ibid. c.7.*

Aliquando potest examen prætermitti, quando constat Episcopo de idoneitate beneficiati. *Concil. Colon.3. ibid.c.9.*

Beneficium curatum obtinens à Papa, debet ab Episcopo examinari (intelligitur si absens sit à curia) & si reperitur ignarus, non admittatur, & donec perueniat ad sufficientem literaturam, substituatur alius. *Concil. Senon.in decretis morum c.8.*

Beneficia curata vacantia in Vrbe Roma, vel in districtu, siue per mortem, siue per resignationem, conferenda sunt in curia præuio examine faciendo à Cardinali Vrbis Vicario. *Pius V. const.2. Cupientes.*

Vide, *Examen*. Vide, *Parochi*. Vide, *Episcopi quo ad examen.*

Beneficiati quò ad forum competentem.

Beneficiati omnes, etiam familiares Card. in ijs, quæ pertinent ad beneficia, subditi sunt ordinario, & ab hoc sunt iudicandi in suis causis. *Conc.Later.5.sess.10.const.2.Leo X. const.10. Regimini. De foro competenti c.Postulasti.* Ordinarius intelligitur ille, in cuius Diœcesi est beneficium. *ib. Concil. Trid. sess.24. de refor. c.11.*

Vide, *Beneficiorum lites, & causa.*

Beneficiati quò ad Visitationem.

Beneficia curata etiam perpetuò vnita Cathedralibus, Collegijs, Monasterijs, &c. quotannis visitari possunt ab Episcopo. *Concil. Trid. sess.6. de refor. c.7.*

Beneficia omnia siue curata, siue non curata, siue non exempta, siue exempta, siue de Ecclesia nullius Diœcesis, ab Episcopo visitari possunt, vt à delegato Papæ. *Concil.Trident.sess.24. de refor. c.9.*

Vide, *Episcopus visitans*. Vide, *Visitatio.*

Beneficiati, & beneficia quò ad iura Cameræ Apostolicæ.

Beneficia, Monasteria, Prioratus, &c. perpetuo vnita locis pijs, & non vacatura, tenentur soluere Cameræ Apostolicæ, pretium in quo taxata sunt. *Paulus 2. constit.6. Decet.* & pœnæ non soluentium. *ibid.*

Beneficia præfata perpetuo vnita, ac non vacatura, non taxata, tenentur quolibet quindennio soluere taxam, quæ dicitur quindennium. *Paulus 2.ibid.* & *Pius 5.const.38. Apostolicæ.*

Quindennium soluendum, vt supra, est medietas fructuum vnius anni iuxta summam, & pretium quod exigebatur, antequam vniretur. *Paulus II. const.6. Decet.*

Beneficiati non soluentes pensiones, seu annatas, seu fructus Cameræ Apostolicæ temporibus præfixis iuxta obligationem, incurrunt excommunicationem latæ sententiæ, & beneficijs proprijs ipso facto sunt priuati, & beneficia illa vt vacantia, possunt ab alijs impetrari. *Innocent.8. constit.3. Apostolicæ. Iulius 2. const.4. Romani.*

Beneficiorum ad Sedem Apostolicam pertinentium fructus lite pendente, siue nulliter collatorum, tam in Vrbe, quam extra, sequestrandi sunt. *Pius 4. const.17. Sanctissimus.*

Detentores talium beneficiorum litigantes, tenentur ad damna, & expensas partis, etiam si cedant liti. *ibid.*

Beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum vacantium fructus, nisi per cessum vacent, pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius 4.const.32. Cupientes.*

Beneficia, quæ non excedunt summam viginti quatuor ducatorum, non debent soluere annatas alicui. *Clemens 7.const. 33. cum sicut.*

Beneficia omnia, siue Cardinalium, siue Militum Sancti Ioannis Hierosolymitani, tenentur soluere iura Cameræ Apostolicæ. *Sixtus V. const.43. Æquum.*

Vide, *Camera Apostolica*. Vide seq. tit.

Beneficia siue Cardinalium, siue familiarium eorumdem.

Beneficia Cardinalium tenentur soluere iura Cameræ Apostolicæ. *Sixtus V. constitut. 43. equum.*

Beneficia eorum, qui assumuntur ad Cardinalatum, vacant per talem assumptionem, nisi à Papa concedatur retentio. *Sixtus 5. const.79. Sanctissimus.*

Beneficia titulorum Cardinalitiorum, quando Cardinales sunt absentes, conferuntur à Papa. *Vrban.8. constitut. 6. Sanctiss. cap.8.*

Beneficia apud Sedem Apostolicam vacantia, etiamsi eorum dispositio ad Cardinales pertineat, conferri non possunt sine consensu Papæ. Exceptis ijs, quæ sibi competunt ratione tituli Cardinalatus. *Gregor.14. const.19. Sanctissimus.*

Beneficia familiarium Cardinalium, etiamsi apud Sedem Apostolicam vacent, conferuntur cum consensu Cardinalium. *ibid. §.2.* & *Vrbanus 8. vbi supra c.32.*

Beneficia, vel dignitates familiarium Cardinalium, etiam in Metropolitanis (vbicumque ij moriantur) vacant in curia. *Vrbanus 8. const.6. Sanctissimus c.4.* si excedunt valorem decem florenorum. *ibid.*

Beneficia familiarium Cardinalium, non censentur illa, quæ habent ratione officiorum, sed alia quæ habent, siue in curia, siue extra. *ibid. c.32.*

Beneficia familiarium Cardinalium morientium, si alias collatio eorum spectaret ad alium Cardinalem collatorem, tunc dari possunt ab isto, non expectato consensu illius Cardinalis, cuius erat familiaris. *ibid. can.33.*

Quod si talis familiaris moriatur in curia, tunc beneficia illa conferuntur à Papa cum consensu Cardinalis collatoris, non vero Cardinalis Domini familiaris mortui. *ibid. c.33.*

Beneficia vacantia in Ecclesijs, in quibus sunt Cardinales, si non sint reseruata Papæ, vel vacantia in curia, vel in mense Papæ, conferuntur à Cardinalibus sine consensu Capituli, vel Canonicorum. *Vrban. VIII. constitut.59. Accepto.*

Beneficia vacantia in Ecclesia, à qua Cardinalis fuit translatus, non possunt conferri à translato, & priuilegia in contrarium annullantur. *Vrban.8. constit.60. Licet.*

Vide, *Cardinales circa beneficia*. Vide, *cardinalium familiares.*

Beneficiati promoti ad Ecclesias quascumque.

Beneficia Clericorum promotorum ad Cardinalatum, vacant in curia. Vide, *Beneficia Cardinalium.*

Beneficia promotorum ad Ecclesias Cathedrales, Archiepiscopales, Patriarchales, &c. vacant in curia. Vide, *Beneficia vacantia in curia.* & *Vrban.8. constitut.6. Sanctissimus c.55.*

Potest promotis ad Ecclesias præfatas à Papa, concedi retentio beneficiorum. *Vrban.8. ibid. c.55.*

Si concedatur retentio, exprimendus est in literis valor beneficiorum. *Vrban. 8. ibid. c.55.*

Beneficialis confidentia.

Beneficia in confidentiam accipi non debent, pœnæ eorum, qui dant, & accipiunt, tales donationes, nullæ sunt, & beneficia Papæ sunt reseruata. *Pius 4. const.85. Romanus.*

Beneficialis confidentia sub grauibus pœnis est prohibita. *Pius 4. vbi supra, & Pius 5. const.104. Durum nimis.*

Beneficialis confidentiæ multi casus expressi. *Pius V. vbi supra.*

Beneficialium confidentiarum Iudex. Vide, *Index beneficialium confidentiarum.*

Beneficialis confidentiæ prohibitio, extenditur etiam ad Cardinales. *Pius 5. constit.104. Durum nimis.*

Beneficialis confidentiæ causæ in Regno Galliæ, quomodo, & à quo iudicandæ. *Sixtus 5. const. 61. Pastoralis.*

Vide, *Causa*. Vide, *Iudices Romæ.*

Beneficia quomodo conferenda.

Beneficia nisi conferantur iuxta formam, & dispositionem Concilij Tridentini, nullæ sunt collationes. *Pius V. const.* 33. *In conferendis.*

Beneficiorum impetratio, attenditur penes datam, & secundum hanc conferenda est præbenda. *De præb. in 6. c. Eum cui.* Non penes acceptationem, vel præsentationem. *ibid. cap. Literarum.*

Vide, *Ius Patronatus.* Vide, *Patronus.* Vide, *Præsentare.*

S. Bennon.

S. Bennon canonizatur ab Adriano Sexto. *Constit.* 5. *Excelsus.*

S. Bernardus.

S. Bernardus Abbas canonizatur. *Alex.* 3. *const.* 2. *contingit*, & Festum eius conceditur celebrari. *ibid.*

S. Bernardi Confraternitas in Ecclesia Sanctæ Susannæ, multis gratijs, & priuilegijs augetur. *Sixtus V. constitut.* 103. *Dum ad vberes.*

Ad instantiam huius Confraternitatis Burgus *felix* dictus, conceditur ad ædificandum. *Sixtus V. ibid.*

S. Bernardinus Senensis.

S. Bernardinus Senensis canonizatur. *Nicolaus V. constit.* 2. *Misericordia.* Et festum eius celebrari concedit *Alexander* 7. *anno.* 1658.

Berengarius.

Berengarij abiuratio, & confessio, quod in Eucharistia sit verum corpus, verusque sanguis Christi. *De consecrat. dist.* 2. *cap. Ego Berengarius.*

Bestia, & bestialitas.

Bestiarum agitationes nullatenus fiant, sub pœna excommunicationis ipso facto. *Pius V. constit.* 48. *De Salute.* Moriens in ijs actibus, priuatur Ecclesiastica sepultura. Clerici sub eadem pœna excommunicationis, non possunt esse præsentes. Prælati tenentur eas interdicere. *ibid.*

Bestialitatem committente muliere cum pecude, occidendum est pecus, ob facti memoriam, non quia pecus peccauit. 15. *q.* 1. *cap. Mulier.*

Bestialitas, seu coitus cum bestijs, est impijssimum scelus. *Lib.* 6. *constit. Apost. can.* 29.

Bestialiter peccans, qua grauitate pœnæ puniendus. *Concil. Parisiens.* 6. *lib.* 1. *cap.* 34.

Vide, *Carnaliter peccans.*

Vide, *Ecclesiastici in causa sanguinis.*

Bidellus.

Bidelli studij Romani officium, &c. *Leo X. constitut.* 4. *Dum suauissimos.*

Bigamus, & bigamia.

Bigamus non potest vltra subdiaconatum ascendere. *Concil. Arauf.* 1. *c.* 25.

Bigamus nequit esse Sacerdos. *Dist.* 26. *cap. Qui sine. dist.* 33. *cap. si quis potest, & cap. Maritus. de bigamis non ordinandis c.* 1. *Concil. Agat. c.* 1.

Bigamo aliqua pœnitentia imponenda. *Concil. Laodic. c.* 1.

Bigamus non potest seruire in sacris. *dist.* 50. *c. Non confidas.*

Bigamus non potest in sacris ordinari. *Concil. Agathen. c.* 1. *Gregor. l. lib.* 11. *epist. ep.* 8.

Si Bigamus ordinetur in sacris, priuatur ministerio ordinis. *Concil. Agath. c.* 1. id est si absque dispensatione ordinetur. *de bigamis non ordinandis c. super eo.*

Bigamum ordinans in sacris, priuatur potestate ordinandi. *de bigamis non ordin. cap. Super eo.*

Bigamus non potest ordinari clericus. *dist.* 33. *c. Maritum. dist.* 34. *c. si quis de Laicis. cap. si quis viduam, & cap. cognoscamus. Concil. Gerund. c.* 8.

Bigamus priuatus est omni priuilegio clericali, nec potest ferre tonsuram. *de bigamis non ordin. in* 6. *c. vnico.*

Bigamus, nec viuente, nec mortua vxore, potest ordinari clericus, vel &c. *de bigamis non ordin. cap. de bigamis.*

Bigamus nequit fieri Episcopus; etiam si vnam habuit ante baptismum, & aliam post, 28. *q.* 3. *cap. Acutius. dist.* 33. *cap. Si quis post.*

Bigamus non est, qui plures habuit concubinas. *de bigamis non ordin. c. vnic.*

Bigamus dicendus est, qui violat virginem professam. 27. *q.* 1. *cap. Quotquot.* (est similitudinaria Bigamia.)

Bigamus etiam est, qui ante baptismum habuit vnam vxorem, & post baptismum aliam. *Innocent. I. epist.* 22. *c.* 2. *dist.* 26. *cap. deinde. & c. Vna* 28. *q.* 3. *cap. Numquid.* Licet contrarium habeatur in *c. Oportet. ibid. dist.* 28.

Bigamus per hoc quod bigamus, non peccat, sed est inhabilis ad ordines. *dist.* 26. *c. qui sine.*

Bigamus verè non est, qui cum vidua contrahit, sed Bigami pœnas incurrit, seu inhabilitates. *de bigamis non ordin. cap. fin.*

Bigamus etiam est, qui contrahit cum ea, cum qua non potest contrahere. *ibid. c. Nuper à nobis.*

Bigamus non est, qui contrahit cum virgine desponsata tantum alteri. *ibid. cap. debitum.*

Biretum.

Bireto in Choro vti debent clerici, non pileo. *Concil. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit. Quomodo conuersandum in Choro.*

Bireto rubro vti possunt Cardinales assumpti ex Regularibus. *Greg.* 14. *const.* 9. *Sanctissimus.*

Birrus Vestis.

Birri vsum damnans, seu contemnens, id est habitum Episcopalem cum mozzetta, est anathema. *Concil. Gangrense c.* 12. *dist.* 30. *cap. si quis virorum.*

Blasphemia, & blasphemans, ac pœna.

Blasphemans Deum, vel Beatam Virginem, vel Sanctos, hac penitentia (olim) plectendus erat. Per septem Dominicas præ foribus Ecclesiæ, dum Missa dicitur, publicè stet, sine pallio, & sine calceis, cum corrigia ligata ad collum; per septem sextas ferias præcedentes ad dictas Dominicas pane, & aqua ieiunet; Ecclesiam per illud tempus non ingrediatur; quolibet die ex septem dictis, duos, aut tres pauperes reficiat. Si hanc pœnitentiam non faciat, interdicendus est ab ingressu Ecclesiæ, & sepultura Ecclesiastica careat; aliæque pro temporibus ei imponantur. *de Maledictis cap. fin.*

Blasphemans Deum, vel Christum, vel Beatam Virginem, in foro externo, per *Concil. Later.* 5. *sess.* 9. *bull. de refor. cap.* 3. Sic est puniendus. Si iurisdictionem publicam gerat, & Laicus sit, & conuictus, prima vice priuetur portione per tres menses. Si secunda vice, priuetur alia portione trium aliorum mensium. Si tertia vice, priuetur officio. Si sacerdos, prima vice priuatur fructibus vnius anni. Si secunda vice, priuatur beneficijs. Si tertia vice fit inhabilis ad ea; & hæc alijs possunt conferri. Si laicus nobilis, prima vice mulctandus est pœna 25. ducatorum. Si secunda vice, pęna 50. ducatorum. Si tertia vice, priuandus nobilitate. Si laicus ignobilis, prima vice carceretur: Secunda vice cum mitra infami per diem integrum, stet ante fores Ecclesiæ. Si tertia vice, ad triremes, vel carcerem perpetuum damnetur. *ibid. & Leo X. const.* 7. *supernæ.* §. 33.

Blasphæmus dicto modo in foro conscientiæ, cum grauibus pœnitentijs impositis, est absoluendus. *ibid.*

Blasphæmans sanctos, mitius est puniendus. *ibid.*

Blasphæmos inquirens, vel puniens, qualibet vice consequitur

tur decem annorum indulgentiam, & tertiam partem pœnæ pecuniariæ. *ibid.*

Blaſphæmi denunciandi ſunt iudici Eccleſiaſtico, infra triduum. *Concil. Lateran. 5. vbi ſupra.*

Blaſphæmos audientes, omnes tenentur denunciare, niſi ſic conueniant, quod vnus pro omnibus denunciet. *Concil. Later. 5. vbi ſupra.* & *Leo X.*

Hæc omnia confirmat. *Concil. Mediol. 1. par. 1. tit. de blaſphemia.*

Blaſphæmans Deum, ſiue Patrem, ſiue Filium, ſiue Spiritum ſanctum, vel B. Virginem Mariam, conuictus, condemnetur ad ſoluendum 40. ſcuta auri. Secunda vice duplicetur pena pecuniaria, & infamiam incurrat, ac inhabilitatem ad officia, gradus, dignitates, beneficia, & honores: vilibus verò perfodiatur lingua. Tertia vice condemnetur, vt in ſecunda, & fit inteſtabilis actiuè, ac paſſiuè; inhabilis ad ferendum teſtimonium; fit bannitus per tres annos ab Vrbe. Viles verò fuſtigandi, aut per tres annos ad triremes damnandi, aut exilio perpetuò plectendi. *Iulius 3. conſt. 23. In multis.*

Pœnæ, vbi applicandæ in Vrbe Roma. *ibid.*

Blaſphæmantes Sanctos, quomodo puniendi. *ibid.*

Blaſphæmorum cauſa ab Inquiſitore cognoſcitur, & iudicatur, & ab eo declaratur, qui ſint plebeij, & qui nobiles. *ibid. Iulius 3.*

Blaſphæmi denunciandi ſunt ad Inquiſitores. *Iulius 3. &c.*

Omittentes denunciare, puniendi ſunt, vt blaſphæmi. *ibid.*

Denunciantes falſò aliquem, vt blaſphæmum, puniuntur vt blaſphæmi. *ibid.*

Blaſphæmiæ delictum per duos teſtes, ſufficienter probatur. *ibidem.*

Blaſphæmi ſponte comparentes, quomodo tractandi. *ibid.*

Blaſphæmans nomen Ieſu, vel Beatæ Mariæ, prima vice, in 25. ducatis condemnetur: pro ſecunda vice, duplicetur pena: pro tertia, centum ducatos ſoluat, & exilio condemnetur: ſi plebeius, qui ſoluere non poſſit, prima vice ſtet ante fores Eccleſiæ, manibus poſt terga ligatis: ſecunda vice, flagelletur: pro tertia vice, lingua ei perforetur. *Pius V. conſt. 5. Cum primum.*

Vide, *Maledicere.*

Bizochi.

Bizochi, idem ſunt, ac fraticelli, & abrogati ſunt. Vide, *Fraticelli.* Vide, *Beguini.*

Bohemia.

Bohemiæ Epiſcopi, quas, & à quibus accipere poſſunt procurationes, dum viſitant. *Extra, de cenſib. c. Vas electionis.*

Bohemiæ Rex à Papa obtinet titulum, & vt Rex nominetur, ac ſit. *Innocentius 3. conſt. 6. Licet ante.*

S. Bonauentura Cardinalis.

S. Bonauentura Cardinalis, Ordinis Minorum, canonizatur anno 1482. *Sixtus 4. conſt. 21. Suprema cœleſtis.*

S. Bonauentura inter Sanctos Doctores Eccleſiæ adſcribitur, & indulgentiæ pro eius feſto conceduntur. *Sixtus V. conſti. 76. Triumphantis.* Multa encomia huius Sancti, ſtudia, profeſſio, ſanctitas, &c. *ibid.*

B. Bonauenturæ Collegium in Conuentu Sanctorum Apoſtolorum de Vrbe, ſe fundaſſe declarat. *Sixtus V. ibid. §. 11.*

Bononia Lombardia.

Bononienſis Eccleſia ſublimatur in Archiepiſcopatum à *Gregor. 13. conſt. 79. Vniuerſi.* & confirmatur in hoc gradu à *Clemente 8. conſt. 116. Romanus.*

Bononienſis Eccleſiæ fines cum Rauennate, qui ſint. *ibid.*

Eccleſiæ illi ſubiectæ, quæ. *ibid.*

Bononienſis Rota. Vide, *Rota.*

Bononienſes magiſtri excommunicantur, ſi anticipant conductiones cum præiudicio habitantium, niſi tempus prætereat. *De locato, & conducto c. 1.*

Bonus.

Boni non debent ab iniquis, pati perſecutionem. *Felix 2. ep. 1. cauſa 6. q. 1. Quieſcite.*

Boni per malos purgantur. *Gregor. 1. lib. 9. ex reg. ep. 39.*

Boni in hac vita non poſſunt ſeparari à malis. *23. quaeſt. 4. cap. Quantum.*

Boni cum malis, in Eccleſia ſunt. *ibid. c. Hæc autem vita.*

Boni non turbantur à malis. *24. q. 1. cap. Non turbatur.*

Boni calumniantur à malis, ne eos extollat laus, quam habent ab alijs. *6. q. 1. c. ſunt plurimi.*

Boni poſſunt ſæpè perſequi malos. *23. q. 4. c. Nimium.*

Bonorum calamitas, eſt virtutis probatio. *7. quaeſt. 1. cap. Aduerſitas.*

Bonorum aduerſitates non ſunt indicia reprobationis, ſed probationis. *ibid. aduerſitas*, & per alia multa capita.

Bonum, & malum, eſſe non poſſunt ſine voluntate. *32. q. 5. cap. Sicut enim.*

Bonorum ceſſores.

Bonorum ceſſores in ſtatu Eccleſiæ, intra tres menſes, tenentur diſcutere cauſam, alias non ſuffragatur gratia dilationis quinquennalis. *Clemens 7. conſtitut. 16. cum ex multorum.*

Vide, *Cedentes.*

Bona fides.

Bona fides non patitur, vt ſemel exactum iterum exigatur. *De reg. iur. in 6. reg. 83.*

Bona fides non præſumitur in eo, qui contra iura operatur. *ibid. reg. 82.*

Bona fides non excuſat, vbi eſt ius commune contrarium, niſi de tempore excedente memoriam hominum. *de præſcript. in 6. cap. 1.*

Bona opera.

Bona opera à Deo habent originem, & ad Deum ſunt referenda. *Cæleſt. 1. ep. 1. cap. 8.* Vt cogitationes, conſilia, & omnes boni motus voluntatis. *ibid. c. 9.*

Bonorum operum Deus eſt author, ipſeque adiuuat illa. *Fælix 1. epiſt. 2.*

Bona multa fiunt à Deo in homine, quæ non facit homo. *Concil. Arauſic. c. 20.* Nec bonum vllum facit homo, quod non præſtet Deus. *ibid.*

Bona opera, quæ facit homo antequam peccet, deleto poſtea peccato à Deo, remunerantur à Deo. *diſt. 3. de Penitent. c. 45. Pium eſt.*

Vide, *Adiutorium.* Vide, *Auxilium.* Vide, *Gratia.* Vide, *Homo.* Vide, *Liberum arbitrium.* Vide, *Opera.*

Bona temporalia cuiuſcumque.

Bona terrena, humano iure tenentur. *23. quaeſt. 7. cap. Quicumque.*

Bona alicuius exhæredato filio, accipi non poſſunt ab Eccleſia. *17. q. 3. cap. Quicumque.*

Bona acquiſita à clerico, qui quando fuit promotus erat pauper, ſunt Eccleſiæ. *De Speculo clericor. c. 1.*

Bona Eccleſiæ, & eorum iura non poſſunt eſſe ſubdita laicis, abſque Papæ licentia. *De reb. Eccl. non alien. c. fin.*

Bona hæreticorum non poſſunt ab Epiſcopis accipi, nec etiam pro expenſis: ſed dum confiſcantur, Cameræ Apoſtolicæ applicantur. *Extra, de hæreticis c. Ex eo.*

Bona Eccleſiarum, dari non poſſunt laicis. *11. q. 1. cap. Quis ſacerdotes. cap. Sanctorum Patrum. & cap. Hanc conſuetudinem.*

Bona Eccleſiæ ab Epiſcopo diſpenſanda. *10. q. 2. cap. Epiſcopus. 12. q. 1. c. Epiſcopus.*

Bona Eccleſiæ ab Epiſcopo diſtracta, ſunt reſtituenda. *12. q. 2. cap. Si qua de rebus.*

Bona

Bona acquisita ab Episcopo in Episcopatu, reddenda sunt Ecclesiæ. 12. q. 3. *cap. Placuit*, & *cap. Pontifices*.
Bona acquisita à clerico ex sua industria, possunt ab eo dispensari euicumque; si tamen intestatus moritur, Ecclesia sit hæres. 12. *q.* 3. *cap. Quicumque*.
Bona acquisita, quomodo diuidenda cum hærede Episcopi. 12. *q.* 4. *c. Sacerdotes*.
Bona Ecclesiæ distribui non possunt authoritate Principum. 16. *q.* 1. *c. Quia iuxta*.
Bona temporalia possunt in manus Ecclesiasticorum venire, & contractus eorum debent in libris publicis ciuitatis describi. statuit *Carolus* 4. *Imperator*, & confirmat *Bonifacius IX. const.* 4. *Et si Imperialis*.
Vide, *Ecclesia bona*. Vide, *Clerici bona*.

B. Borgia.

Vide, *Beatus Franciscus Borgia*.

Breuiarium Romanum.

Breuiarium Romanum secundum formam Concilij Tridentini dispositum, approbatur. *Pius V. constitutione* 64. *Quod à nobis*.
Breuiaria vetusta, abrogantur. *ibid.*
Breuiarij Romani approbatio per Pium V. confirmatur à *Clemente* 8. *constit.* 86. *Cum in Ecclesia*.

Brixia Ciuitas.

Brixia ob extirpationem Lutheranæ hæresis, commendatur multis laudibus. *Clem.* 7. *const.* 22. *Placuit*.

Bulgaria.

Bulgaria pertinet ad Romanam Ecclesiam. *Ioan. Papa VIII. epist.* 78. 79. 109. 200. 201. & 251.

Bulla.

Bullæ beneficiorum, quomodo expediendæ in curia. Vide, *Litera*.
In Bullis, verba, quæ exprimunt annum, diem, valorem, &c. debent per extensum poni, & non per abbreuiationem. *Vrbanus* 8. *const.* 6. *Sanctissimus c.* 16.
Bulla, seu breue, si sit dubium, quid agendum. *de fide instrumentorum c. Pastoralis*.

Bulla Cœna.

Bulla Cœnæ ordinatur primo *à Iulio* 2. *constit.* 25. *Consueuerunt*. continet 12. capita excommunicationum. sed 15. §§. *sunt*.
Postea *à Paulo* 3. disponitur *in constit.* 10. *Consueuerunt*. contineteque 17. capita excommunicationum, quæ Papæ reseruantur, excepto mortis articulo, nullusque excipitur, neque Reges, neque Imperatores.
Renouatur *à Gregorio* 13. *const.* 81. *Consueuerunt*.
Bullæ Cœnæ literas apud se habere debent confessarij, & curati. *ibid.* §. 29. Confirmatur ab *Vrbano VIII. const.* 62. *Pastoralis*.
Excommunicationes contentæ in Bulla Cœnæ. Vide, *Excommunic. in Bulla Cœna*. Vide, *Extra, de pœnitentijs, & remiss. Et si dominici*.
Nullus potest absoluere ab illis casibus, sine licentia speciali Papæ; & generalis non sufficit. *ibid.* Vide, *Excommunic. in Bulla Cœna*.

Bulla Cruciata.

Bulla Cruciatæ, vti non possunt fratres, & moniales S. Dominici. *Pius V. const.* 132. *Romanus*. Nec alij regulares. Vide, *Regulares*.
Virtute Bullæ Cruciatæ, nullus potest absolui ab hæresi. *Greg.* 13. *const.* 37. *Officij*.
Virtute Bullæ Cruciatæ, quid possunt confessarij. Vide, *Confessarij*.
Quid possint regulares. Vide, *Regulares*.
Vide, *Cruciata*.

Bullator Cancellariæ Apostolicæ.

Bullatores Cancellariæ Apostolicæ, quid possunt recipere pro pretio de litera simplici, duplicata, iterum bullanda, &c. *Martinus V. const.* 3. *In Apostolicæ* §. 13. & 34.

Burgus Felix.

Burgus, *Felix* dictus, ad habitandum conceditur in Vrbe: priuilegia, & exemptiones conceduntur illis, qui ibi ædificant, & habitant. *Sixtus V. const.* 103. *Dum ad vberes*.

Burgundia.

Burgundiæ Episcopi, quas procurationes possunt exigere. *Extra, de censibus*, &c. *Vas electionis*.

C

Cadauera.

Cadauera defunctorum non perquirenda per iudices in Ecclesia. Vide, *Immunitas*. Vide, *Ecclesia veneranda*.

Caducus morbus.

Caduco morbo laborans non potest missam celebrare. 7. *q.* 2. *c. In tuis literis*. sed cum conualescit potest. *ibid.*
Cadens sæpè in terram, ex tali morbo, suspendi debet ab officio. 7. *q.* 2. *cap. Nuper*. Vide, *Epileptici*.

Caiuus.

Caini mentale homicidium præuidit Deus, ideo non acceptauit oblationem. *De pœnit. dist.* 1. *c.* 26. *Numquid*.

B. Caietanus.

Caietanus Thianæus fundator Religionis Clericorum Regularium, declaratur Beatus. *Vrbanus* 8. *const.* 103. *In sede*.
Clericis illius ordinis concessum est, celebrare de eo officium. *ibidem*.

Calabria.

Calabriæ Episcopi, quas procurationes exigere possunt, dum visitant. *Extra, de censibus. Vas electionis*.
Vide, *Episcopus visitans*.

Calatraua.

Calatrauæ Milites Ordinis Cisterciensis, quid de bonis communibus accipere debent, & quando, ac quomodo. *Iulius* 2. *const.* 16. *Romani*.
Calatrauæ Militibus expensæ faciendæ sunt de communi thesauro. *Clem.* 7. *constit.* 12. *Romanus*.
Calatrauæ Milites obtinent, vt nudi possint dormire. *Clemens* 7. *const.* 18. *Apostolica*.
Calatrauæ Milites tempore capitulorum à quibusdam casibus possunt absolui per superiores Ordinis Cisterciensis. *ibid.*
Calatrauæ Militia instituta Alcantaræ in Regno Hispaniæ committitur perpetuò regenda Regi Hispaniæ. *Adrian. VI. constit.* 1. *Dum intra*.
Præfati Milites fruuntur priuilegijs Ordinis Cisterciensis. *Leo X. constit.* 44. *In Apostolicæ*.
Præfati Milites obtinent facultatem testandi, & disponendi de bonis mobilibus, & immobilibus. *Gregor.* 13. *constit.* 30. *Romani*.
Vide, *Milites*, & *Militia*. Vide, *Equites*.

Calce-

Calcedonense concilium.

Calcedonense concilium, eiusque canones confirmantur à *Leone 1. ep.59.*
Calcedonense concilium per quintam Synodum, seu generale concilium, non fuit immutatum. *Greg.1. lib.3. ep.4.*
Calcedonense concilium Occumenicum est, & à Papa confirmatum. *dist.16. cap. Sancta octo.*
Calcedonense concilium contra Eutichem fuit congregatum: dicebat ille, in Christo naturam diuinam, & humanam confusas fuisse, & ideo remansisse vnam. *distinct.16. cap. canones.*
Vide, *Concilium Generale.*

Calcei.

Calcei compages clericis sunt prohibiti, & qui sint tales calcei. *Gregor.1. lib.6. epist. ep. 26.*
Calcei clericorum debent esse modesti. Vide, *clerici.*

Calendarium.

Calendarium per Ecclesiam cathedralem fiat pro ordinatione officij, & eo vti debent omnes clerici. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. communia de ratione diuinorum Officiorum.*
Calendarium cathedralis sequi debent omnes aliæ Ecclesiæ inferiores, exceptis Priuilegijs, si quæ habent à S. Sede Apostolica.
Calendarium Romanum perpetuum festorum omnium tam mobilium, quam immobilium reformatum, & approbatum. *Greg.13. const.74. inter grauissimas.*
Dictum calendarium cœpit obseruari ab anno 1582.

Calepodia fratrum Reformatorum, & recollectorum.

Vide, *Fratres Reformati.*

Calix.

Calix vnus sit in altari, dum fit consecratio. *Greg.2. ep.14.*
Calix, & patena ex auro, vel argento debent esse. *De consecrat.dist.1.cap.vt Calix. c.Vasa in quibus. concil.Triburiense 1.c.18. concil.coiacense c.3.concil.Oxon.1.c.3.concil. Eboracense 1. concil.Londinense 1.c.5.*
Calix non potest esse ex auricalcho: neque ex ære, neque ex ligno, neque ex vitro. *De consecrat. dist.1. cap. Vt calix. cap.Vasa in quibus.* & in concilijs præfatis.
Olim concedebatur, vt ob paupertatem posset calix fieri ex stamno. *de consecr.dist.1. c. Vt calix.*
Calix etiam stamneus, ex paupertate permittitur Græcis. *Innoc.4. const.14. sub catholicæ.*
In calice ligneo consecrans, est deponendus. *de celebration. Missar. cap. fin.*
Calix non potest inseruire in vsu Missæ, nisi benedicatur, seu consacretur. *de consecr. dist.1. c.1. Tabernaculum. conc. colon.2.par.9. c.12.*
Calices non possunt ab Abbate benedici sine speciali Papę priuilegio. *concil. Vienn.prouinc.concil.Senon.in decr.morum cap.38.*
Calicis communio solis Sacerdotibus conceditur, alijs vero non: sed Papæ arbitrio remittitur, si alicui personæ, vel nationi sit concedenda. *concil. Trid. sess.22. de reform. in fine.* Vide, *Communio sub vtraque specie.* Vide, *Consecratio.* Vide, *Episcopus.*

Calumniator, & calumnia.

Calumnians aliquem ob pecuniam, quomodo puniendus. *1. q.1. c. In eum.*
Calumniator actor. Vide, *Actor* in fine.
Calumniator accusator. Vide, *Accusator.*
Calumniator deficiens in probatione, incurrit pœnam talionis. *2. q.3. calumniator. 5. q.6. c. Omnis. cap. Qui calumniam. Damasus ep.4. Adrian.1. c.6.*
Calumniator sit infamis. *5. q.6. vbi supra.*
Calumniator innocentis, pœna arbitraria potest puniri. *5. q.6. cap.Si quis falsum.*
Calumniator conuictus de calumnia, potest excommunicari. *5. q.6. cap.Si quis vero. 11. q. 1. per multa capp.* (Vide, *Conspirantes.*) *lib.2. constit. Apost.c.43. S.Fabianus Papa ep.2.* vbi dicit ex traditione Apostolica esse.
Calumniator tenetur ad reficiendas expensas parti. *concil. Later.3. in append.de dolo, & contum. c.2.*
Calumnians clericum falso, si conuincitur, excommunicetur. *5. q.6. c.vlt.*
Calumnians sacerdotem excommunicetur. *5. q.1. cap. Deus ergo. 3. q.2. c.vlt.*
Calumnians per scripta, ad Synodum vocandus. *5. q.2. cap. Vocatio.*
Calumniatoris pęnæ, si conuincitur, sunt priuatio ab officio, fustigatio, & exilium. *De calumniatorib. c.1. & 2.*
Vide, *Pœna.*
Calumniator malitiosus, qua pęna puniendus, si accusatus patitur in vita, vel in membris. *De accus. c. accusasti.*
Vide, *Detractor.* Vide, *Pœna.*

Camaldulenses.

Vide, *Monachi Camaldulenses.*

Cambium.

Cambia sicca sunt prohibita, pęnæ facientium, & iudex. *Pius 4. const.1. cum sicut.*
Cambia illicita prohibentur. *Pius V. constitut. 118. In eam.* Multi casus talium cambiorum ibi declarantur.

Camera Apostolica annata.

Annatas non soluentes cameræ Apostolicæ, quas pęnas incurrunt. Vide, *beneficiati, & beneficia quò ad iura cameræ.* & infra.
Annatas non soluunt cameræ beneficia, quæ non excedunt valorem vigintiquatuor ducatorum, & quas pęnas incurrunt, qui eas exigunt. *Clem.7.const.33. cum sicut.*
Annatas non soluentes cameræ præfixis temporibus, excommunicantur ipso facto, & beneficia possunt ab alijs impetrari. *Paulus 4.ex Pio 2.const.11. Incumbentia.* Talia beneficia reseruantur cameræ; & excommunicatio est reseruata Papæ. *ibid. Iulius 2. constit. 4.Romani. Iulius 3.constit.20. Cupientes.*
Annatæ ex quo tempore, & à quibus Pontificibus ceperunt imponi, & imperare declarat. *Paulus 4. constitut.17. Decens.*
Annatas soluunt Monachi, & qui. *ibid.*

Cameræ Apostolicæ causæ.

In causis ad cameram pertinentibus, non admittuntur appellationes, nisi appellans faciat depositum de pęna in quam foret iudicandus, si perderet. *Paulus 3. constitut. 24. cum sicut.* derogatur infra.
Tales appellationes intra sex menses expediendæ sunt, alias rei condemnati subsunt iudici à quo in executione pęnæ. *Pius V. const. 138. Licet iuri.*
Appellantes contra fiscum cameræ, etiamsi non faciant depositum, possunt admitti, dummodo faciant cautionem. *Pius V. const. 24. cum sicut.*
Cameræ applicanda hæreticorum bona. Vide, *Bona.* Vide, *Heretici.*
Causæ cameræ interesse concernentes decidendæ sunt à Præsidentibus, & clericis cameræ. *Paulus 3. const. 9. Non sine. Pius 4. constit. 35. cum sicut.* Etiamsi fiscus alijs iudicibus consentiret, dummodo ex speciali Papæ delegatione non fuerint commissæ tales causæ. *Pius 4. ibid.*
Cameræ expeditiones, in qua forma signari debent à clericis cameræ. *Gregor. 13. constit. 96. Quę à Romano.* quo sigillo. *ibid.*

Causæ cameræ iudicari possunt à clericis cameræ summariè. *Innocent.* 8. *const.* 4. *cum sicut.*
In causis cameræ non se intromittit Signatura iustitiæ. *Clem.* 8. *const.* 65. *In conferendis* §. 38. & 41.
Causæ cameræ à nullo tribunali possunt auocari, sed à camerario, & clericis iudicantur. *ibid.* §. 39. & 40.

Camera Apostolica canones, census, terræ, bona, iura, scriptura, &c.

Canones, & census cameræ non soluentes in festo Sancti Petri, incurrunt pœnam caducitatis, ac priuationis bonorum, seu iurium, quæ ex beneficio cameræ possident, ob quæ soluunt canones. *Gregor.* 13. *const.*63. *Ad Romani.*
Canones, & census præfatos non soluentes in festo Sanctorum Petri, & Pauli, si per se, vel per alios non comparens, ad dicendum, cur non soluant, incurrunt caducitatem, ac priuationem bonorum, ob quæ soluunt canones. *Innocentius* 8. *const.*10. *Decet. Alex.*6. *const.* 6. *cum ex relaxatione.*
Cameræ bona, iura, fructus, &c. vsurpantes incurrunt excommunicationem Papæ reseruatam, & Bullæ cœnæ. *Gregor.*13. *const.*81. *Consueuerunt.* Vide, *Excommunic. Bullæ cœna.*
Cameræ bona, terræ, &c. alienari non possunt sine vtilitate, & recompensa, alias nulla est alienatio. *Pius* 4. *constit.* 104. *Apostolica.* Vide, *Status Ecclesiasticus.* Vide, *Alienatio.*
Cameræ bona, iura, Doganæ, &c. quomodo vendi debent, & locari, alias nulli sunt contractus. *Pius* 4. *const.* 13. *cum in alienationibus.*
Cameræ Apostolicæ, quæ confiscationes applicandæ sint. Vide, *Pœna.*
Cameræ iura, regalia, &c. soluere tenentur etiam Cardinales, & Milites Sancti Ioannis Hierosolymitani. *Sixtus* 5. *const.*43. *Æquum.*
Cameræ Apostolicæ tenentur soluere quindennia, omnia beneficia locis pijs vnita non vacantia. *Pius V. const.* 38. *Apostolica.* Vide, *Beneficia quæ ad iura cameræ.*
Ad cameram pertinent fructus pendentes beneficiorum vacantium in Regno Neapolis. *Pius* 5. *const.* 26. *cupientes.* & *Sixt.*5.*const.*90. *cum sicut.* in quocumque mense vacent.
Ad cameram pertinent beneficiatorum vestes factæ, cruces, imagines, candelabra, &c. *Iulius* 3. *const.* 7. *cum sicut.*
Ad cameram spectant fructus malè percepti à beneficiatis in Regno Neapolis, & Siciliæ. *Sixtus* 5. *constit.*100. *In conferendis.*
Item bona regularium morientium extra claustra, siue sint Apostatæ, siue non. *ibid.*& *Greg.* 13. *const.*43. *Officij nostri.*
Item bona clericorum acquisita per negotiationem illicitam, ad Cameram pertinent. *Pius* 4. *const.* 19. *Decens.*
Talium negotiatorum causæ tractentur cum citatione commissarij cameræ. *Pius* 5. *const.*51. *Attendentes.*
Cameræ Apostolicæ bona rapientes, occupantes, &c. tempore infirmitatis, vel mortis Papæ, excommunicantur, & Papæ reseruatur in Bulla cœnæ. *Gregor.* 13. *const.* 81. *consueuerunt* §. 21.
Cameram Apostolicam fraudantes in reddendis rationibus, in venditionibus, locationibus, affictis, vt aiunt, &c. & alijs, cuiuscumque conditionis sint, siue Thesaurarij, vice-Thesaurarij, locatores, affictatores, &c. præter sententiam excommunicationis, quam incurrunt, pena pecuniaria sunt puniendi. *Paulus* 3. *constit.* 40. *cum sicut.*
Spolia Ecclesiasticarum personarum, quæ sine testamento decedunt, vel sine facultate testandi disponunt; & illa, quæ vltra facultatem remanent, pertinent ad cameram Apostolicam, & comprehendit etiam Cardinales. *Paulus* 3. *constit.* 29. *Romani. Pius* 4. *const.* 8. *Graue nobis.* (Intelligitur de clericis, qui percipiunt fructus ex beneficijs Ecclesiasticis. *ibid.* §. 2. & dispositiones ab eis factæ, etiam pro locis pijs, nullæ sunt, non obstante possessione capta. *ibid.*) Vide, *Spolia.*
Etiam Cardinalium decedentium, vbicumque, pertinent ad Cameram. *Pius* 4. *const.* 19. *Decens.*
Sed spolia eorum, qui habent facultatem testandi, non pertinent ad cameram. *ibid.* Siue sint Cardinales, siue Episcopi, siue alij Clerici.
Spolia morientium extra residentiam, etiam si habeant facultatem testandi, pertinent ad Cameram. *Pius* 4. *const.*91. *In suprema.*
Quænam sint illa bona, quæ veniunt sub nomine spoliorum, & quæ non; vt possint collectores, & subcollectores exigere nomine Cameræ, declarat *Pius V. const.* 42. *Romani.*
Spolia regularium, vagantium, morientium sine facultate testandi, pertinent ad cameram, si extra monasteria moriantur. *Gregor.* 13. *const.* 43. *Officij nostri.*
Omnia spolia, quæ ad cameram spectant. *Sixtus V. const.* 100. *In conferendis.* omnia ibi distinctè. Vide, *Spolia.* Vide, *Quindennia.*
Cameræ Apostolicæ scripturas occultantes, quæ eius interesse concernunt, sub pœna excommunicationis tenentur eas manifestare. *Iulius* 2. *constit.*14. *cum sicut. Pius V. constitut.* 70. *cum de literis.* & Papæ est reseruata. *ibidem. Pius V.* Officijs, ac beneficijs priuandi, qui eas occultasse conuincuntur. *Sixtus V. const.*56. *Non sine.*
Cameralaria onera ab omnibus soluenda, nullo prorsus excepto, id est, doganæ, gabellæ, &c. in statu Ecclesiæ. *Paulus V. constit.*11. *In maximis, per* 19. §§. *Innocentius X. const.*7. *Et si ca.* Vbi reuocat omnia priuilegia, gratias, &c. *ibid.* Sed excipit regulares, & alios quosdam. *ibid.*
Vide, *Exemptiones.* Vide, *camera clerici.* infra.

Camera clerici.

Clericorum cameræ numerus ad septem reducitur ab *Eugen.* 4. *const.*13. *inter cætera,* & *in eminenti.* Ratio, quia non sufficiebant emolumenta. *ibid.*
Clericorum cameræ collegium, dispositio, ordo, statuta, &c. *ibid.* caput collegii est camerarius, sequitur Thesaurarius, deinde assistentes, &c. secundum antianitatem. Decanus congregat collegium; & alia ibi circa emolumenta, quomodo instituendi. *ibid.* Dum ad Ecclesias promouentur exempti sunt à solitis solutionibus pro literis, &c. alia *ibidem.*
Clerici cameræ, sunt capellani Papæ. *Calixtus* 3. *constit.*1. *Quæ laudabili.* & *Sixtus* 4. vt infra. *constit.*1. §.4. confirmat omnia, quæ circa eos fecerat *Eugen.*4. *ibid.*
Clerici cameræ sunt commensales Papæ, & sic in libris cancellariæ sunt describendi. *Sixt.*4. *const.*1. *Dispositione.*
Clerici cameræ summariè cognoscere possunt, & iudicare omnes causas concernentes interesse cameræ Apostolicæ. *Innoc.*8. *constit.*4. *cum sicut.*
Clerici cameræ habent gubernium multarum terrarum in statu Ecclesiastico, & quæ terræ sint. *Alexand.*6. *const.* 12. *Et si ex Pastoralis.*
Clerici cameræ singulis annis possunt visitare statum Ecclesiasticum, ad cognoscendum de damnis illatis fisco cameræ Apostolicæ. Et forma talis visitationis. *Iulius* 2. *constit.*8. *Ex iniuncto. Leo X. const.*24. *Licet.*
Clericis cameræ sub pœnis grauissimis interdicitur participare in contractibus, appaltus, venditionibus, emptionibus, &c. rerum, ac bonorum cameræ Apostolicæ. *Iulius* 2. *constit.*9. *Percepimus. Iulius* 3. *constit.*3. *Licet. Paulus* 4. *constit.*18. *alias fel.*
Clerici cameræ habent iurisdictionem super omnes personas Ecclesiasticas, loca pia, domos, monasteria. Super terras, & loca subdita Romanæ Ecclesiæ, super doganas, & per zeccam, carceres, appaltus, super alumen fabricandum. *Leo X. const.*24. *Licet.*
Statuta clericorum cameræ, ibi per 28. capita disposita, & alia multa, quæ ab eis sunt obseruanda. *ibid.*
Clerici cameræ recipiunt resignationes beneficiorum, quæ fiunt in Vrbe. *Leo* 10. *constit.* 24. *Licet, cap. Quoniam,* fine.
Clericorum cameræ Apostolicæ reformatio; & præscripta authoritatis eorum; & quæ modo possunt facere in curia & extra. *Paulus* 5. *const.*71. *tit. de camerario,* & *camera Apostolica.*

Camerales expeditiones, quomodo expediendæ sunt, à quo signandæ, & quo sigillo. *Greg. 13. const. 96. Quæ à Rom.* Vide, *Cameræ officiales*, infra.

Cameræ Apostolicæ officiales, & officia.

Cameræ Apostolicæ officiales participare non possunt in contractibus venditionum, locationum, appaltorum, doganæ, gabellæ, & aliorum, qui fiunt cum Camera, & penæ eorum. *Iulius 2. constit. 9. Perceptimus. Iulius 3. const. 3. Licet. Paulus 3. const. 18. Alias fel.*

Et quando consanguinei eorum faciunt cum camera præfatos contractus, ipsi officiales non possunt esse præsentes. *ibid.*

Officiales cameræ quas causas possunt iudicare, quas commissiones delegare, & quomodo collegialiter tractare. *Pius 4. const. 55. Romanus.*

Officiales cameræ reformantur, & præscribitur forma administrationis cameræ, pro omnibus ministris, siue maioribus, siue minoribus. *Pius 4. constit. 87. cum inter.*

Cameræ Thesaurarius. Vide, *Thesaurarius.*

Cameræ Auditor. Vide, *Auditor.*

Cameræ Procurator. Vide, *Procurator.*

Cameræ Vicecancellarius. Vide, *Vicecancellarius.*

Cameræ Fiscus. Vide, *Fiscus.*

Cameræ Notarij. Vide, *Notarius.*

Camerarius Apostolicæ Cameræ.

Camerario conceditur iurisdictio ampla, procedendi contra piratas; contra imponentes noua pedagia; & ferentes arma Saracenis. *Vrban. V. constit. 1. Apostolatus.* Vide, *Iurisdictio aliquorum Iudicum Romæ.*

Camerarius summariè potest cognoscere, & iudicare causas concernentes interesse Reu. cam. Apostolicæ. *Vrban. VI. const. 1. Apostolicæ.*

Camerarij maxima authoritas super omnes Ecclesiasticos, siue Episcopos, siue alios Prælatos. *ibid. Leo X. constit. 24. Licet.* Vide supra, *Clerici camer.*

Camerario Cardinali, omnes officiales cameræ tenentur obedire. *Paulus 3. constit. 41. Romani.* & alias iurisdictiones ei concedit. *ibid.*

Camerarij facultas confirmatur quò ad omnia, & amplificatur. *Iulius 3. const. 3. Licet ea.* Super omnes iudices tribuitur ei authoritas, & iurisdictio, circa pertinentia ad interesse cameræ. *ibid.*

Eadem iurisdictio, facultas, priuilegia, &c. camerarij confirmantur *à Pio IV. const. 20. Prouidentia.*

Camerarius potest iudicare causas omnes concernentes interesse cameræ; potest reuidere computa omnium officialium status Ecclesiæ; reuidere locationes, appaltus, & alios contractus initos cum camera; potest seuerè agere cum occupantibus bona cameræ, potest procedere manu regia, & sine appellatione partis; omnes officiales, ac Thesaurarij ei obedire tenentur. *Pius 4. constit. 26. Romanum.*

Vide, *Iurisdictio Iudicum Romæ.*

Reformatur authoritas camerarij, & præscribitur ad quas causas possit se extendere. *Pius 4. const. 55. Romanus:*

Camerarij facultas circa viarum Romæ ornatum, reparationem, & manutentionem. manu regia potest in hoc negotio procedere. *Pius 4. constit. 102. Inter multiplices.*

Camerarius Sedis Apostolicæ, sine vllo pretio instituitur. *Clemens 8. constit. 65. In conferendis.* Idem Pontifex concessit camerario, vt sit Præfectus Breuium. *ibid. §. 5.*

Camerarij potestas dirigitur ad procurandos cameræ reditus, ad exigendum credita, soluendum debita. §. 6. camerarij prouentus circa spolia, & alia. *ibid.*

Camerarius non potest extra statum Ecclesiæ, concedere Iudæis licentias, (seu quas vocant tolerantias) circa fenera, seu vsuras; in Vrbe verò, ac statu Ecclesiæ, quomodo potest concedere. *ibid.*

Non potest dare saluos conductus, seu cedulas de non grauetur contra mandata aliorum iudicum. *ibid.*

Non potest concedere tractas, vt dicunt, seu extractiones frumentorum, bladorum, &c. extra statum Ecclesiæ, nec etiam ad Ciuitatem, & Legationem Bononiæ, vel Ferrariæ, sine chirographo Papæ. *ibid. §. 18.*

Notare tenetur omnes extractiones, quæ cum chirographo conceduntur. §. 18.

Potest aliquas extractiones concedere prope Vrbem per spatium 40. milliariorum, & quas, seu de quibus, & quantas, ac quot. *ibid. §. 19.*

Non potest concedere licentias emendi frumenta, blada, &c. personis, ac familijs, vltra vsum vnius anni. *ibid.* §. 21.

Omnes licentiæ, quas potest Camerarius concedere. *ibid. per multos §§.*

Camerarius non habet tribunal criminale proprium, sed in casu vti potest aliquo ex iudicibus ordinarijs. *ibid.* §. 34.

Inter camerarium, & Gubernatorem dari (statuit) præuentionem in causis furti, & pignorum quò ad Hebræos, & bancherios. §. 35.

Camerarius solum, & nullus alius iudex potest se intromittere in causis venditionis pignorum Iudæorum. *Clem. 8. ibi in addit.* §. 3.

Camerarij iurisdictio, & extensio, quæ nunc est in vsu, & praxi quoad omnia, quæ potest facere, declaratur, & determinatur *à Paulo 5. const. 71. tit. de camerario, & camera Apostolica.*

Quæ omnia ibi legenda sunt, quia prolixa.

Camerarius Sede Romana vacante; non expirat. *Clement. de elect. c. Ne Romani.*

Si camerarius moritur, Sede Romana vacante, alius potest eligi à collegio Cardinalium. *Clem. ibid.*

Camerarij morientis beneficia, à Papa conferenda.

Vide, *Beneficia Papæ reseruata.*

Camerarius, punire potest personas communitatum, delinquentes in regimine earum. *Clemens 8. constitut. 10. pro commissa §. 24.*

Cameræ Apostolicæ Commissarius.

Commissariatus cameræ est officium vacabile, eius iurisdictio, & emolumenta. *Sixtus V. const. 44. ad excelsum.*

Eius officium est, iura cameræ defendere contra quoscumque. Administrat, & curat Archiuij scripturas. *ibidem.* Multa ei conceduntur priuilegia; Papæ fit familiaris cum parte à Palatio habenda. ampla ei datur iurisdictio, seu facultas. *ibid. per §§. 18.*

Commissarius cameræ semper citari debet, quando agitur de quibusdam causis, in quibus camera habet interesse, vt in casu negotiationis illicitæ, &c. *Pius V. constit. 51. Attendentes.*

Vide, *Cameræ Apostolicæ causæ.* Vide, *cameræ Apostolicæ census.*

Cameralia onera.

Cameralia onera omnes tenentur soluere, nullo excepto. *Paulus V. const. 11. in maximis. Innocentius X. constit. 7. Et si ea.* Reuocat omnes concessiones in contrarium.

Omnia priuilegia, & gratiæ concessæ in præiudicium cameræ, in qualibet materia, reuocantur. *Innocentius X. ibid.* Excipit regulares, & alios. *ibid.*

Vide, *Exemptiones.* Vide, *Camera.*

Campana.

Campanæ in oratorijs esse non possunt. *De priuilegijs capit. patentibus.*

Campanarum pulsatio à fratribus, & Parochis facienda est secundum antiquam consuetudinem circa horam, & tempus. *Extra, de tregua, & pace c. Vices.*

Excepto Sabbatho sancto, in quo fratres non possunt pulsare campanam ante Ecclesiam matricem. *Leo X. constit. 22. Dum intra.* Vide, *Regulares. Conc. Lateran. 5.* vt infra.

Campanæ, neque à sæcularibus clericis, neque à regularibus in Sabbatho sancto pulsari possunt ante Ecclesiam matricem sub pena ducatorum centum. *Concil. Gener. Lateran. 5. sess. 11. const. 4. circa medium.* Vide, *Sabbathum.*

Campanæ pulsandæ sunt transeunte Episcopo per loca, & vi-

cos, &c. *concil. Rauenn. 3. post Clemen. V. ca. 6.*

Campanæ non sunt pulsandæ tempore interdicti, alicuius terræ, Ciuitatis, &c. nisi ex priuilegio id habeant loca illa. *de priuilegijs cap. Quod nonnullis. & de sentent. excommunicat. in 6. cap. Alma mater.*

Campanas plures (olim) habere non poterant in campanili mendicantes. *Extra, de officio Custodis cap. vnico.*

Campanæ nouæ solemniter benedicendæ, prout in Rituali. *concil. Rauenn. 2. sub Clem. V. c. 8.*

Campanæ benedicuntur ad terrendum dæmones, qui impediunt Christianos per eas excitari, ne benefaciant. Item ad repellendum grandines, fulmina, tempestates, & alias aereas impressiones. *concil. colon. 2. par. 9. c. 14.*

Campanæ Ecclesiæ pulsandæ non sunt ad designanda supplicia, & mortes, quæ dantur reis. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Ecclesijs, & earum vsu*, in fine.

Campanæ quanto tempore pulsandæ pro exequijs defunctorum, ab Episcopo statuatur. *ibid.*

Cancellaria Apostolica.

Cancellariæ Apostolicæ collegium ex 72. officialibus constans stabiliuit *Sixtus 4. const. 16. Diuina*. Dicuntur Abbreuiatores. *ibid.* Aliqui sunt Præsidentes de parco maiori, & sunt 22. Alij 22. de parco minori. Alij examinant literas, & ijs officialibus competit literas signare.

Qualitates eorum, vt assumantur, *ibid.* possunt alia officia habere, debent habitu decenti vti, quomodo diuidendę inter eos supplicationes, quid pro labore accipere possunt, à quo conficiendæ minutæ, possunt officia resignare, vel liberè, vel in fauorem alterius, literæ Apostolicæ pro eis gratis expediendæ, possunt statuta facere modo collegiali. Non possunt expedire literas non signatas à Vicecancellario, signatas possunt acceptare, & disponere.

Vicecancellario subduntur; & in hos ampla est potestas Vicecancellarij, *ibid.* Distinctè per extensum.

Cancellariæ Apostolicæ secretarij ex septem ad numerum 24. augentur, & quare. *Innoc. 8. const. 12. Non debet.*

Cancellaria Apostolica, quas causas, & commissiones potest expedire. *Pius 4. constit. 54. Vniuersi, per 24. §§.*

Quas post *Pium* 4. & sub qua forma potest expedire. *Pius 5. const. 90. Romani.*

Cancell. Apostol. literæ faciunt fidem in omni iudicio. *Vrb. 8. const. 6. cap. 28.*

Cancellaria Apostolica officiales, distinctè.

Abbreuiatores. Vide, *Abbreuiatores.*

Regens cancellariæ Apostolicæ à Vicecancellario instituitur. *Sixtus 5. const. 106. cum pro sancta.*

Officiales omnes, & eorum officia assignantur *à Martino 5. constitut. 3. In Apostolica.*

Registratores cancellariæ quale sit officium eorum; quid possunt exigere pro registro; non possunt differre registrationem; neque arguere malitiosè de mala expeditione, sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ. *Martinus 5. const. 3. In Apostolicæ §. 13.*

Assistentes cancellariæ, qui sint, & eorum officium. *Martinus 5. vbi supra.* Tenentur esse præsentes in diebus cancellariæ hora deputanda à Vicecancellario, & non possunt recedere, nisi completis omnibus, & qui opportunè non accedunt, quam pœnam incurrant. *ibid. §. 7.*

Bullatoris officium, & quid possit pro suo labore accipere pro literis bullandis. *Martinus 5. ibid. §. 13. & 34.*

Corrector cancellariæ, quas literas potest expedire, & in qua instantia. *Pius 4. const. 54. Vniuersi, per 24. §§.*

Cubicularius cancellariæ à Vicecancellario instituitur, & tres sunt. *Sixtus 5. constitut. 106. cum pro sancta.*

Custos, seu siniscalcus, Cancellariæ à Vicecancellario instituitur. *Sixtus 5. ibid.* Officium custodis. *Martinus 5. const. 3. In Apostolicæ §. 8.* si delinquit, quomodo puniendus. *ibid.* & etiam priuandus, præsertim cum executionem literarum retardat. *ibid.*

Notarij cancellariæ, quam summam exigere possunt pro labore; & si delinquunt, puniendi. ibi *Martinus 5. §. 2.*

Ostiarius Cancellariæ instituitur à Vicecancellario, est vnus, & quale eius officium. *Sixtus 5. constit. 106. c. cum pro sancta.*

Scutiferi cancellariæ Apostolicæ, sunt septem, à Vicecancellario instituuntur, & de numero participantium sunt. *Sixtus 5. ibid.*

Scriptores cancellariæ, per se ipsos tenentur officium exercere, excepto casu infirmitatis, vel alio impedimento à Vicecancellario probando. *Martin. V. constit. 3. In Apostolica §. 4.*

Scriptores præfati habere non possunt officium causarum Pęnitentiariæ; alias vtroque priuandi. *ibid. §. 5.*

Scriptores Pęnitentiariæ ad Cancellariam translati sunt, & quod sit eorum officium. *Pius 5. const. 84. In earum.*

Secretarij Cancellariæ, quare ad 24. aucti sunt. *Innoc. VIII. constit. 12. Non debet.* Officium eorum, & emolumenta. *ibid.* Multa eorum priuilegia. *ibid.*

Sollicitatores cancellariæ 25. fuerunt instituti, quale eorum officium, & emolumenta. *Sixtus V. constitut. 106. cum pro sancta.*

Officialium omnium regulæ, ac præcepta præscribuntur distinctè *à Martino V. in const. 3. in Apostolicæ*, per totam.

Officiales, seu collegium cancellariæ, quas causas potest expedire, vel committere. *Pius 4. const. 54. Vniuersi.*

Procuratores contradictoriarum, & corrector non se ingerunt in causis, in quibus adsunt rescripta Papæ in Signaturæ Iustitiæ. *ibid. Pius 4. const. 54.*

Summator cancellariæ, eiusque officium. *Alexand. 6. const. 10. In eminenti.*

Vide, *Officiales.*

Cancellariæ Regulæ.

Cancellariæ regulæ obseruandæ pro expeditionibus literarum, reformatæ, & præscriptæ sunt ab Vrbano 8. *in const. 6. Sanctissimus per 71. capita.*

Cancellaria Apostolica Vicecancellarius.

Vicecancellarij iurisdictio, ac potestas. *Sixtus 4. constitut. 6. Diuina.* Omnes cancellariæ Officiales ei subduntur. *ibid.*

Vicecancellarius habet annexum titulum Sancti Laurentij in Damaso; habet ibi Palatium, & iurisdictionem. *Clemens 7. const. 34. Etsi ad singula.*

Vicecancellarius de multis officijs potest disponere in cancellaria, & quomodo. *Sixt. V. const. 106. c. cum pro sancta.*

Potest resignationes officiorum admittere, &c. alia. *ibid.*

Vicecancellarius potest committere absolutionem eorum, qui ignoranter scribunt, corrigunt, vel delent aliquid in literis Apostolicis cancellariæ. *Vrbanus 8. constit. 6. Sanctissimus cap. 71.*

Potest corrigere nomina, & cognomina, non tamen eorum, quibus facta est gratia. *ibid.*

Potest committere in curia causas beneficiales, etiam non deuolutas, cum potestate citandi ad partes. *ibid.* Potest aggrauare processus confectos authoritate Apostolica, & inuocare brachium sæculare. *ibid.* Potest mandare executionem sententiæ contra intrusos, & intrudendos per literas Apostolicas, desuper conficiendas. Potest signare supplicationes signatas manibus duorum Referendariorum, de beneficijs, siue sæcularibus, siue regularibus non reseruatis Papæ, quæ non excedunt valorem centum florenorum auri de camera. *ibid.* Potest signare supplicationes signatas à duobus Referendarijs de nouis prouisionibus, si neutri, & subrogationibus de litigantibus, dummodo non importent generalem reseruationem.

Potest prorogare terminos ijs, qui arctantur ad suscipiendos ordines, vsque ad statuta tempora. *Vrban. 8. ibid. c. 71.*

Cancellariæ Status Ecclesiastici, & Cancellarij.

Cancellariæ in statu Ecclesiæ institutę absque onerosa causa, subduntur immediatè cameræ Apostolicę dispositioni. *Paulus 4. const. 10. Roman. & Pius 4. const. 82. Superna.*

Cancel-

Cancellariæ in statu Ecclesiæ sunt vacabiles, & per Thesaurarium Cameræ conferuntur. *ibid. in c. Continua. Pius 4.*

Cancellariæ officium, si sit Prouinciæ, emi non potest à personis Prouinciæ. *Paulus 4. ibid.*

Cancellarij Prouinciarum gaudent priuilegijs Notariorum Romæ. non possunt participare in lucro cum Gubernatoribus, Legatis, &c. superioribus, possunt arma gestare, habitationem habere debent à Gubernatoribus. quas scripturas ipsi soli possunt facere; quod pretium pro scripturis accipere, non possunt reuiciare examina, nec dare eorum copiam sub pœna priuationis officij; & accusans eos lucratur quartam partem pœnæ, quos libros tenere debent, quæ tenentur scribere, & adnotare cum fidelitate, pœnæ contrafacientium, tenentur Syndicatum dare cum Gubernatore in fine officij istius, cedentes, vel vendentes officium, tenentur consignare fisco omnes scripturas, possunt exercere officium per substitutos, sed non Prouinciales, si officium sit Prouinciæ; vel Ciuitatis, si Cancellaria sit Ciuitatis. Cautiones dandæ pro substitutis, quæ sunt, & alia ibi pertinentia ad Cancellarias, siue Prouinciarum, siue Ciuitatum, vel aliorum locorum. *Paulus IV. vbi supra.*

Cancellarij Episcoporum.

Vide, *Notarij*.

Cancellariæ Episcopales, nec vendi, nec locari possunt. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Notarijs.* Pro his cancellarijs habendis, nihil soluatur. *ibid.*

Candelæ.

Candelarum portionem exigere non possunt à regularibus Parochi. Vide, *Regulares*.

Candelæ in Missa accendendæ. *De celebrat. Missarum cap. fin.* Vide, *Missa*.

Candelæ ante finem missæ non extinguendæ. Vide, *ibid.*

Candelæ, quæ inseruiunt pro missa, & alijs diuinis, non sint tam paruæ magnitudinis, quæ non deceant maiestatem diuinam. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Communia de ratione diuinarum officiorum.*

Canes.

Canes ab Episcopo, non sunt alendi. *dist. 34. c. Episcopum, concil. Matiscon. 2. c. 13. concil. Epaunense cap. 3. concil. Agathense c. 55.* Sub pœna excommunicationis per tres menses. *concil. Later. 3. can. 4. concil. Agathense, ibid. & de clerico venatore cap. 1. & 2.* vbi est sermo de canibus venaticis.

Neque Presbyteri tenere possunt canes venaticos, sub pœna excommunicationis per duos menses. *ibid.*

Neque diaconi possunt canes venaticos alere. *concil. Agathense c. 55. de clerico venatore cap. 1. &* 2. sub pęna priuationis ab omni officio. *concil. Vormatiense cap. 17. concil. Lateran. 4. c. 15.* Quibus in locis omnibus clericis id prohibetur. *ibid.*

Canibus dari non debent sancta. *11. q. 3. cap. Quando.*

Canes venatici in Ecclesiam inferri non possunt, & pęnæ. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Eccl. & de earum cultu.*

Canones Apostolorum.

Canones, qui dicuntur Apostolorum (vulgò) ab aliquo reijciuntur, vt Apocrifi. *dist. 16. cap. canones*, ab aliquo recipiuntur. 60. vt legitimi, vt à S. Zephirino. *dist. 16. cap. Sexaginta* ab aliquo recipiuntur solum 50. vt à Leone IX. à sexta verò synodo recipiuntur 85. *dist. 16. cap. Placuit.*

Martinus verò Primus aliquos approbat. *epist. 9.*

Vide, *Apostolus*.

Canonum vigor, notitia, & obseruantia, &c.

Canonum scientia est necessaria sacerdotibus. *dist. 38. cap. nulla, & c. Quæ ipsis, & c. nulli sacerdotum. Cælest. I. ep. 3. c. 1.*

Canonum rigor ex necessitate relaxatur. *1. q. 7. cap. Tanta. Gelasius ep. 9.*

Canones ex tempore, loco, & occasione, sunt iudicandi. *dist. 29. cap. Sciendum, & cap. Necesse.*

Canonum rigor intuitu pietatis, non relaxatur. *1. q. 7. cap. Si qui, vel temeritate.*

Canonum transgressores, blasphemant Spiritum Sanctum. *25. q. 1. cap. Violatores.*

Canonum transgressores altario non inseruiant. *25. q. 1. cap. Hæc consona.*

Canones Sedis Apostolicæ custodiendi. *concil. Romanum sub Hilario cap. 1. Iul. I. epist. 1.*

Canonicam authoritatem, contemnentes sunt infames. *concil. Nicanum ex Iulio 1. cap. 13.*

Canonum contemptores, si laici, excommunicandi; si clerici, priuandi sunt honore. *concil. Carthag. 3. in addit. c. 5. Gregor. I. lib. 6. epist. 31. lib. 2. ex reg. ep. 32. Adrian. 1. c. 48.*

Canones Ecclesiæ ab omnibus intemeratè seruandi. *concil. cabilon. 2. c. 2. De constitutionibus c. Canonum.*

Canonum violatores, si moniti non corriguntur, sint anathema. *concil. Meldense c. 13.*

Canonum Ecclesiæ, conditor est Papa. *Extrau. Ioann. 22. de verbor. signific. c. ad conditorem.*

Vide, *Sedes Apostolica*. Vide, *Papa*. Vide, *concilia*. Vide, *Ecclesia*. Vide, *Romanus Pontifex*. Vide, *Scriptura*.

Canones Pœnitentiales.

Canones Pęnitentiales non obligant, vt ad vsum applicentur, sed pęnitentiæ imponendæ sunt, iuxta consuetudinem Ecclesiarum. *concil. cabilon. 3. c. 38.*

Canonici quò ad nomen, & originem.

Canonici nomen, idem est, ac regularis. *conc. colon. 2. par. 3. cap. 4.*

Canonicorum prima origo fuit in monastica disciplina. *ibid.*

Canonici quò ad electionem.

Canonicorum electio potest (si est consuetudo) pertinere ad capitulum. *De elect. cap. Cum Ecclesia.*

Canonicis priuatis potestate eligendi, electio deuoluitur ad Papam. *De elect. in 6. cap. Quamquam.*

Canonico electo in alium canonicatum, vel præbendam, vacat primus canonicatus, vel præbenda. *de concess. præbendæ cap. Literas.*

Canonicus fieri potest habens ætatem 26. annorum completorum, *de ætate, & qualit. & ord. c. vnico.*

Canonicus in Ecclesia Cathedrali, eligi non potest, nisi quindecim annos habeat, & sciat legere, ac cantare diuinum officium. *concil. Rauennat. 2. sub Clem. V. c. 16.*

Canonicus in collegiata, eligi non potest, qui duodecim annos non habet, & nescit legere & cantare officium. *concil. Rauenn. sub Clem. V. c. 16.* Sed *concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 12.* statuit, neminem fieri posse canonicum, neque cum cura, neque sine cura, nisi sit idoneus, & 22. annos habeat ætatis.

Canonicus, nullus potest eligi, sine Episcopi consensu. *concil. Rauennat. 4. sub Ioanne 22. c. 5.*

Canonicus eligi non potest, qui nescit loqui latinè. *concil. Tolet. 22. cap. 10.*

Canonicus eligi non potest, qui non habet illum ordinem, quem requirit canonicatus ex fundatione, vel intra tempus debitum non potest illum recipere. *concil. Trident. sess. 24. de refor. c. 12.*

Canonici ita eligendi, vt dimidia saltem pars sint Presbyteri; alia diaconi, & subdiaconi; sed si est consuetudo, vt omnes, vel maior pars sint Presbyteri, obseruetur consuetudo. *concil. Trident. ibid.*

Canonicorum dimidia fere pars, sint magistri in Theologia, vel doctorati, aut saltem licentiati, siue in Theologia, siue in iure canonico. *concil. Trid. ibid. c. 12.*

In canonici acceptatione facienda, omnes sunt vocandi (nisi

obstet consuetudo) alias opponere possunt non vocati de contemptu. *De prabendis in 6. cap. Cum in Ecclesijs.*

Canonicus impubes, non vocatus ad electionem, non potest agere de contemptu. *De elect. &c. in 6. cap. Ex eo.*

Canonici eligi non possunt, laici. *De institutionib. cap. In Ecclesia.*

Canonicatus omnes vacantes in curia à Papa conferendi. *Extra, de preb. & dignit. c. Ad regimen.*

Canonicus eligi potest, etiam ignobilis, vel non multum literatus, etiamsi consuetudo sit contraria. *De preb. &c. cap. Venerabili.*

Canonicatus vnius collatio facta duobus non tenet, *ibid. cap. Dilecto filio.*

Canonicatum impetrans in Ecclesia numerata, si alteretur numerus, & de alteratione non fiat mentio, nulliter impetrat. *De rescriptis cap. Constitutus.*

Canonicus eligi, quis non potest in Ecclesia, in qua fuit Pater; & si fit, nulla est, & præsertim si sit spurius. *Concil. Later. 4. cap. 31.*

Canonici eligi non possunt indigni, vel ignari. *Concil. Mogunt. 4. c. 86.* Vide, *Benef.*

Canonici quò ad Præbendas, & Ecclesias.

Canonici habere debent præbendas, seu reditus, ex quibus viuant, & ad hoc debet Episcopus attendere. *Concil. Arelat. 3. c. 9.*

Canonicus acceptatus à Capitulo debet, quam primum habere præbendam. *De prebendis cap. Relatum.* Interim verò habere debet distributiones. *ibid. cap. Dilectus filius.*

Canonico recepto tenetur capitulum dare præbendam. *De conceß. preben. cap. Cum super. & de simonia cap. Iacobus.*

Canonicus receptus authoritate Papæ, etiam ad mandatum alterius, præferendus est in præbenda. *De preb. in 6. cap. Is qui.*

Canonicus receptus authoritate Legati Papæ habentis speciale mandatum, intelligitur receptus authoritate Papæ. *ibid.*

Canonicus receptus authoritate Papæ habere debet primam præbendam, quæ vacat, & hæc nequit alteri dari; imò si Episcopus etiam ignoranter alteri det, nulla est collatio. *de preb. in 6. cap. Si postquam.*

Canonicis antiquis subtrahi non potest præbenda ex aliorum multiplicatione. *De constit. c. cum M. Ferrariensis.*

Canonicus statim ac est acceptatus, debet fructus percipere de canonicatu, & non expectare aliquot annos, nisi sit tale onus in fundatione canonicatus. *Concil. Senon. in decr. morum cap. 21.*

Si canonicatus, aut præbendæ tenues sint, possunt Episcopi aliqua beneficia non regularia eis vnire, vt possint canonici sustentari. Si ea non habeant, possunt supprimere aliquas præbendas cum consensu Patronorum, si sint iura patronatus, & fructus applicentur quotidianis distributionibus. Canonici autem, seu præbendarij reducantur ad paruum numerum, qui tamen sufficiat seruitio Ecclesiæ. *Concil. Trid. seß. 24. de refor. c. 15.*

Canonicus vni Ecclesiæ potest inseruire. *Dist. 71. cap. Sanctorum.* Vide, *Beneficiati.*

Canonici quò ad vitam, mores, & conuictum, ac habitationem.

Canonici, & clerici debebant olim omnes habitare in vno claustro simul, & in vno refectorio edere, & de vno erario vestimenta accipere. *Concil. Turon. 3. cap. 23. Concil. Mogunt. 1. c. 9. Concil. Meldense c. 53.*

Canonicorum forma viuendi, præscribenda est ab Episcopo. *concil. Arelat. 4. c. 6.*

Canonici tenentur habitare in ædibus canonicalibus. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de clericalibus ædibus.*

Si ab his domibus canonici absunt ex iusta causa, nullus potest in eis habitare. *ibid.* Si indigent reparatione, ab eis reparandæ. *ibid.*

Canonicorum ædes habeant vnum atrium, quod vna claue claudatur a Decano, vel alio ex Episcopi arbitrio, & Episcopus indicare debet horas functionum faciendarum, vt edendi, &c. *ibid.*

Canonici indigni monendi sunt, vt se corrigant; quod si non faciant, priuandi sunt. *Concil. Mogunt. 4. c. 86.*

Tenentur vestitu decenti vti, tam intra, quam extra Ecclesiam. *Concil. Trid. seß. 24. de refor. c. 12.* Tenentur abstinere à ludis, choreis, aucupijs, venationibus, &c. *ibid. c. 12.* Vide, *Clerici.*

Canonici quò ad obligationem residendi.

Canonicus tenetur residere ob seruitium Ecclesiæ. Vide, *Residentia.* Vide, *Beneficiati quò ad residentiam.*

Canonici vacantes studio exempti sunt à residentia, & fructus percipiunt. *Concil. Sabinense c. 21. Concil. Colon. 2. par. 3. cap. 21.* sed non possunt habere distributiones. *ibid.* & cum licentia superiorum, vel capituli debent pro studijs abesse. *ibid.*

Canonici studiosi mittendi sunt ad studia Theologiæ in Vniuersitate, & interim fructus percipiant, exceptis distributionibus, dummodo non vacent vanis studijs. *Concil. Colon. 3. tit. quò ad instituendam c. 5. Conc. Sabinense c. 21.*

Canonici in minoribus mittendi sunt ad studia, & eximantur à residentia, cum pacto tamen, & iuramento, quod si deserant clericatum, satisfacient de omnibus fructibus perceptis. *concil. colon. 3. ibid. c. 6.*

Tales canonici segnes in studijs, vel non idonei ad studendum, carent hoc priuilegio. *concil. Mogunt. 4. cap. 66.*

Canonici absentes ob causam Ecclesiæ, vel, vt pergant ad Concilium, fructus percipiunt, sed non distributiones, *concil. constantiense seß. 19. circa finem.*

Canonicus aliquis ex Cathedrali, compellendus est ad studium Theologiæ, & interim fructus percipiat. *Concil. Sabinen. c. 21.*

Canonici duo assistentes Episcopo, exempti sunt à residentia, & gaudent fructibus. *ibid. c. 21. de cler. non residen. cap. Ad audientiam.*

Canonicus absens plusquam per tres menses, vel plusquam permittit obligatio suæ Ecclesiæ, pro primo anno priuatur media parte fructuum, quos fecit suos; si iterum sic negligens sit, priuatur omnibus illius anni, si crescit contumacia, procedendum ad vlteriora, iuxta canones. *Concil. Trid. seß. 24. de refor. c. 12.*

Canonico appellante in causa residentiæ, interim ab ordinario ponatur Vicarius de fructibus beneficij sustentandus. *De appellation. & recusat. cap. Peruenit il 2.*

Canonici quò ad alias obligationes.

Canonici tenentur ad recitandas horas canonicas, simul, in choro. *Concil. Turonense 3. c. 23. Concil. Meldense c. 53.*

Canonici tenentur choro interesse, qui verò absunt priuandi sunt distributionibus illius horæ. *Concil. colon. 2. p. 3. c. 10.*

Non possunt per alios interesse, seu eis committere vt intersint. *ibid. c. 5.*

Tenentur interesse toti missæ, alias distributionibus priuandi pro rata. *ibid. c. 10.*

Canonici non possunt per capellanos, diuina persoluere, sed per se tenentur ea implere munera. *concil. Trid. seß. 24. de refor. c. 12.*

Tenentur assistere Episcopo celebranti Pontificaliter, vel alia Pontificalia exercenti. *ibid. c. 12.*

Tenentur abstinere à ludis, choreis, aucupijs, & venationibus. *concil. Trid. ibid. c. 12.*

Tenentur vti veste talari decenti, tam intra, quam extra Ecclesiam. *ibid. c. 12.*

Canonicus absens à Choro, quando, & quantis careat distributionibus. Vide, *Distributiones.*

Canonicatum obtinens, tenetur intra duos menses emittere professionem fidei, & iurare de stando sub obedientia Ecclesiæ Romanæ, alias non facit fructus suos. *ibid. c. 12.*

Canonicus obligatus ad dicendam Missam, vel Euangelium, vel Epistolam, habere non potest canonicatum, nisi illum ordinem habeat, vel intra tempus debitum habere possit. *Concil.*

Concil. Trid. seß.24. de reform. c.12. Concil. Moguntin.4. c.72. Sub pena priuationis. Vide, *Beneficiatorum obligationes.* & quantum sit tempus, intra quod debet ordinari. *ibidem.*

Canonicus tenetur esse præsens in Ecclesia, neque potest vltra tres menses ab ea abesse. Vide, *canonici quò ad residentiam.* Vide, *Beneficiati.*

Canonici tenentur assistere concionibus, quæ habentur in festis intra annum, in Quadragesima verò, & Aduentu frequentissimè. *concil. Mediol. 1.par.2. tit. de Prædicatione Verbi Dei.*

Canonici tenentur esse præsentes, dum consecratur Chrisma. *concil. Mediol. ibid. tit. de baptismo.*

Canonici ita disponendi per hebdomadas, vt vnus Missam cantet, & vesperas, deinde alij, &c. & ita circulariter fiat; si quis deficiat in suo officio, distributione trium dierum priuandus, quæ diuidatur alijs inseruientibus in Choro, data parte ei, qui suppleuit munus absentis. *concil. Mediol. ibid.*

Reliqui canonici, Antiphonas cantare debent à Mansionario dictatas. *ibid.*

Canonici absentes, dum Episcopus celebrat, vel alia Pontificalia exercet, pœna Episcopi arbitrio puniendi. *ibid.*

Canonicus non exercens munus canonicatui adiunctum, priuatur distributione debita illi muneri, nisi legitimè sit impeditus, vel ex licentia superioris absit. *ibid.*

Canonici, dum diuina celebrantur, non possunt Capitula, seu congressus facere, nisi necessitas vrgeat; alias non possunt percipere distributiones illius horæ, vel functionis, quæ celebratur, dum fit capitulum. *Concil. Mediol. 1.par.2.tit. de ijs, qui dignitates habent, &c.*

Canonici non obedientes tabellæ in Sacristia ordinatæ pro seruitio Ecclesiæ, priuantur distributione illius muneris, in quo peccant. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de Magistro chori.*

Canonici tenentur deducere, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam ad celebranda diuina, & inde redeuntem. *concil. Mediol. 1. p.2. tit. de Missa solemni.*

Canonici ad processiones tenentur ire cum superpelliceis, alijsque vestibus sacris, prout de more. *concil. Mediol. 1. part.2. de Processionib.*

Quomodo se gerere debet canonicus, non recitans officium, in distribuendo partem fructuum pauperibus, vel fabricæ, & quam taxam debet seruare ex dispositione *Py V.* Vide, *beneficiati quò ad alias obligationes.*

Canonici cathedralis in publico non possunt portare capucium. *concil. Later. 5. seß.9. in Bulla de reform. cur. c.2.*

Canonici nihil possunt soluere, siue pro electione, siue pro receptione. *De simonia c. Iacobus.* Vide, *beneficia non obtinenda cum pretio.*

Vide, *capitulum.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

Canonici quomodo ab Episcopo iudicandi.

Vide, *Capitulum*, infra.

Canonicorum numerus; multiplicatio, & diminutio.

Canonici multiplicari debent, si reditus multiplicantur. *De const. cap. cum M. Ferrariensis.*

Canonicis antiquis subtrahi non potest præbenda, per hoc, quod alij adiunguntur. *ibid.*

Canonicatum impetrans in Ecclesia numerata, si alteratur numerus, & de alteratione non fit mentio, nulliter impetrat. *De rescript. cap. constitutus.*

Vide, *Beneficiorum impetrat.*

Canonicorum numerus aliquando potest supprimi, quando præbendæ sunt adeò tenues, vt non sufficiant ad sustentationem; & hoc etiam si præbendæ sint iura patronatus, tamen cum consensu patronorum; & tunc præbendæ, quæ supprimuntur applicandæ sunt quotidianis distributionibus, & canonici, seu præbendarij reducendi sunt ad paruum numerum. *Concil. Trid. seß.24. de reform. c.15.*

Canonicorum numerus ita sit distributus, vt saltem dimidia pars sint Presbyteri, & dimidia Diaconi, & Subdiaconi: sed si consuetudo sit, vt omnes, vel plures sint Presbyteri, sic obseruetur. *concil. Trident. ibid. c.12.*

Canonici priuilegiati à Papa, si aliquis impetrat canonicatum supra numerum, non possunt excipere illum de numero. *de rescript. cap. Pro illorum.*

Canonicorum numerus, non potest ab aliquo restringi sine causa. *de constit. c. Ex parte.*

Canonicorum numerus, in Ecclesia debet esse determinatus, nec potest augeri sine licentia ordinarij. *concil. Rauennat. 4. sub Ioann.22. c.8.*

Canonicorum numerus si est ita excedens vt sustentari non possit, diminuatur. *ibidem.*

Vide, *capitulum.*

Canonici circa Papam.

Canonicus à Papa factus habet ius ad primam præbendam, quæ vacat, & nulli alteri dari potest: quod si detur, nulla est collatio: etiam si ignoranter detur. *De præbend. in 6. cap. Si postquam.*

Canonicus receptus authoritate Papæ, etiam ad mandatum alterius, præferendus est in præbenda. *de præbend. in 6. cap. Is qui.*

Canonicus receptus authoritate Legati Papæ, habentis speciale mandatum, intelligitur receptus authoritate Papæ. *ibidem.*

Canonici statuentes se defendere, & nullum recipere canonicum factum à Papa, &c. puniendi sunt vt coniurantes. *de verborum significatione in 6. cap. constitutionem §. cæterum.*

Canonicus receptus ab alijs vigore literarum Apostolicarum de recipiendo, si ad eos non pertinebat recipere, intelligitur receptus authoritate Papæ: si verò ad eos pertinebat, receptus ab eis intelligitur. *De rescript. in 6. cap. cum aliquibus.* Vide, *capitulum.*

Canonicatus cum cura.

Canonicatus cum cura in eadem Ecclesia, potest teneri. *De præbend. in 6. cap. Super eo.* Si verò cura sit in alia Ecclesia, non potest.

Vide, *Parochus.* Vide, *beneficia plura.*

Canonici cessantes à diuinis.

Canonici si volunt cessare à diuinis, causam tenentur exprimere per publicum instrumentum, alias puniendi sunt, & tenentur ad restitutionem fructuum, quos cessantes perceperunt. *De off. ordin. in 6. cap. si canonici.*

Canonici volentes cessare à diuinis, tenentur vocare etiam absentes, & contra eum, per quem cessatur, debent adire Papam. *De offic. ordinarij in 6. c. Quamuis.*

Canonicis volentibus cessare à diuinis, Metropolitanus de hoc cognoscit, & iudicat, vt Papæ delegatus. *De off. Iud. ordin. c. Irrefragabili, §. cæterum. concil. Lateran. 4. c.7.* si sunt canonici Ecclesiæ cathedralis.

Vide, *cessatio à diuinis.*

Canonici circa capitulum, & alia.

Canonici, qui possunt corrigere facta capituli, id faciant in termino debito, ab Episcopo præfigendo, alias Episcopus id facere potest. *De off. Iud. ordin. cap. Irrefragabili. concil. Later. 4. c.7.*

Canonici nihil possunt agere sine Prælati licentia. *De consecrat. dist.5. cap. In domibus.*

Vide, *capitulum.*

Canonici exempti.

Si canonici sunt exempti, Ecclesia non est exempta. *De Priuileg. in 6. c. Per exemptionem.*

Canonici intelliguntur exempti, si clerici sunt exempti. *ibid.*

Canonici exempti, quando possunt puniri ab ordinario.

Vide, *clerici exempti.*

Cano-

Canonici Basilicarum Romæ.

Canonici S. Ioannis in Laterano. Vide, *Capitulum S. Ioannis.*

Canonici S. Petri. Vide, *Capitulum S. Petri.*

Canonici S. Mariæ Maioris. Vide, *Capit. S. Mariæ Maioris.*

Canonici harum basilicarum, esse non possunt illegitimi. *Gregor. 11. const. 8. Et si à sacris.*

Canonicatus horum Basilicarum reseruati sunt Papæ, *Vrb. 8. const. 6. cap. 8.*

Canonica portio.

Canonica portio morientis ab intestato, debet solui Ecclesiæ Parochiali. *De sep. c. 1.*

Canonica portio, in quibus legatis soluenda est, vel non. *De testam. cap. fin.*

Canonica portio solui non debet pro legatis, quæ relicta sunt Ecclesiæ pro fabrica, pro luminarijs, pro anniuersario, septimo, tertio, & alijs, quæ ad diuinum cultum pertinent, & relinquuntur locis pijs, dummodo non fiat in fraudem. *De testament. cap. fin.*

Canonica portio funeralis danda est Parocho, etiam à regularibus. *Extra, de sepulturis cap. Super Cathedram.* Vide, *Funeralia.*

Canonici quò ad testificandum.

Canonici esse possunt testes in causis pro sua Ecclesia, nec possunt repelli. *concil. Later. 3. in append. de testibus cogendis c. 3. causa 14. q. 2. c. Super.*

Canonici Regulares.

Canonicus Regularis, si fiat Monachus, & Abbas, postea vero redeat, remanere potest Prælatus. *De ætate, & qualitat. & ord. præficiend. cap. Intelleximus.*

Canonici Regulares non obedientes suo Priori, possunt ab eo excommunicari. *De Maior. & obed. cap. cum in Ecclesia.*

Canonici Regulares non possunt exercere munus aduocati. *De postulando cap. Ex parte.*

Possunt fieri Monachi, si religio sit strictior sua. *De Regularibus c. Sanè.*

Morientes cum peculio, carent sepultura. *De statu Monachorum, cap. Super quodam.*

Possunt præfici Ecclesiæ regulari, & sæculari. *ibid. cap. Quod Dei timorem.*

Canonicus Regularis Parochus habere debet socium sui ordinis. *ibid.*

Canonici Regulares ex proprio arbitrio non possunt fieri Monachi. 19. q. 3. *cap. Nullus Abbas, & cap. Mandamus.* & si fiant remittendi sunt ad Canonicos.

Possunt tamen fieri Monachi de licentia sui Generalis superioris. 19. q. 3. *cap. Statuimus.*

Canonici Regulares tenentur portare vestem lineam super habitum. *Concil. Senonen. in decr. morum c. 22.*

Canonici Regulares S. Augustini dicti Lateranenses.

Canonici isti Regulares, obtinent Ecclesiam S. Ioannis in Laterano Romæ *à Paschali 2. const. 2. Quanto, anno* 1106. *& ab Anastasio 4. const. 1. Potestatem, anno* 1154.

Restauratur hæc congregatio *à Bened. 12. const. 6. Ad decorem.* Vbi disponuntur eorum constitutiones per 64. capita.

Per *Martinum 5.* vniuntur omnes in vna congregatione, & constitutiones eorum renouantur; ita *in const. 7. Sollicitudinis.*

Isti canonici cum fiunt Episcopi, vti possunt habitu, quo alij Episcopi, qui sæculares erant Præsbyteri. *Leo 10. const. 34. Dudum.*

Possunt festum Conceptionis B. Mariæ Virginis, etiam in Dominica celebrare. *Pius 5. const. 115. Licet Ecclesiæ.*

Præcedunt omnes regulares, & vadunt immediatè post clerum sæcularem. *Pius 5. const. 116. cum ex ordinum.*

Præcedere debent Monachos Cassinenses, id est, Sancti Benedicti, Congregationis Sanctæ Iustinæ, & hoc per sententiam Sacræ Congreg. Cardinalium. *Pius 4. const. 75. Sedis Apostolicæ.*

Canonicis prædictis aliquas constitutiones præfixit *Sixtus 4. constit. 10. Dum ad vniuersos.* Et licet amplius non essent in Ecclesia, & Monasterio S. Ioannis in Laterano, sed in vnam congregationem essent redacti, statuit tamen, vt nomen retineant, multaque priuilegia eisdem concessit, quę innumera sunt, & eadem prorsus, quæ referuntur in tit. *Fratres minores, vel Prædicatores*; quæ non referuntur, cum per Tridentinum Concilium, & per Pontificum succedentium constitutiones multa abrogata sint, *ibi* autem referuntur, vt benignitas Pontificum in regulares elucear.

Canonici Regulares Lateranenses, quomodo debent eligere superiores, tam Generalem, quam Procuratorem generalem, &c. alios, & ex quibus Prouincijs sumenda sunt vota ad hunc effectum: & quomodo eorum nouitij recipiendi ad Religionem. *Paulus V. const. 14. Pastoralis.*

Præfati canonici gaudent omnibus gratijs, & priuilegijs, quibus gaudent Monachi Cassinenses, & canonici S. Saluatoris Bononiæ. *Gregor. 13. const. 33. immuncti.*

Canonici præfati tenentur portare vestem lineam super habitum. *Concil. Senonense in decr. morum. c. 22.*

Canonici Regulares S. Spiritus Venetiarum.

Hæc congregatio suppressa est ab *Alexandro 7. const. cum sit compertum, data die* 28. *Aprilis* 1656.

Canonici Regulares S. Augustini dicti S. Saluatoris.

Canonici præfati instituuntur, seu renouantur *à Gregor. 12. const. 2. Excitat.* Præscribitur eis forma viuendi. *ibid.*

Declarantur canonici veri Sancti Augustini, *à Calisto 3. const. 2. Sacra.*

Multa priuilegia, & gratiæ eis conceduntur, & maximi momenti, (quæ nunc non sunt in robore.) *Iulius 2. const. 30. Inter cæteros.*

Quomodo eligendi eorum Generalis Prior, alijque Prælati; quomodo disponendæ familiæ: quantum duret superiorum gubernium. *Pius 5. const. 141. Inter cæteras.*

Quolibet triennio eligunt nouum Generalem. *Greg. 13. const. 59. Quæritur.*

Rursus renouatur, & firmatur forma eligendi superiores, visitatores, aliosque officiales; & celebrandi Capitulum generale. *Sixtus 5. const. 98. Ex varietate.*

Canonici præfati procurantes dignitates, gradus, honores, administrationes, &c. in ea congregatione per fauores quarumcumque personarum, etiam Cardinalium, priuantur acquisitis ipso facto, & remanent perpetuò inhabiles ad ea, & alia; & actiua, ac passiua voce. *Paulus 5. const. 35. Quoniam.*

Superiores verò, qui ad instantiam, & fauorem Principum, Regum, Imperatorum, Cardinalium, &c. gradus, dignitates, &c. conferunt, excommunicationem ipso facto incurrunt, & electiones, ac institutiones, nullæ sunt. *ibid.*

Canonici regulares S. Georgij in Alga.

Canonici præfati S. Georgij in Alga Venetijs instituuntur *à Greg. 12. const. 1. Illis.* vbi præscribitur forma, & regula viuendi, &c.

Eximuntur à solutione decimarum. *Eug. 4. constit. 24. quamquam.*

Obtinent omnes gratias, & priuilegia Mendicantium, & confirmationem propriorum. *Pius 5. const. 92. Ex incumbenti.*

Præfati canonici præcedunt alijs, etiam canonicis Lateranensibus. *Pius 5. const. 127. Cum alias.*

Dicti canonici non tenentur ad strictum votum paupertatis; sed priuatim etiam possidere possunt. *Sixtus 5. constit. 63. circumspecta.*

Canonici S. Georgij in Alga, tenentur deferre habitum, seu togam coloris cærulei. *Clem. 8. constit. 90. Quæ ad religiosorum.*

Cano-

Canonicæ scripturæ.

Canonicæ scripturæ, quænam sint, decretum est vltimo in *concil. Trid. sess. 4. in decreto de canonicis scripturis.* & libri omnes canonici sunt num. 72.
Canonicas scripturas non recipiens, anathema est. *ibid.*
Canonicæ scripturæ, recipiendæ, & tenendæ, secundum editionem vulgatam, non secundum alias. *concil. Tridentin. sess. 4. in decr. de edit. & vsu sacrarum scripturarum.*
Canonicis scripturis fides adhibenda super omnia. *dist. 9. c. Noli meis, & alijs. ibid.*
Canonicæ scripturæ, nullum admittunt mendacium. *dist. 16. cap. Ego solis.*
Vide, *Scripturæ canonicæ.* Vide, *Libri.*

Canonica monitio.

Canonica monitio in causis, & iudicijs, facienda est per plures vices, saltim tres, & per plures dies, nisi necessitas vrgeat. *De sent. excommunic. cap. constitutionem.*
Vide, *citatio.*

Canon Missæ.

Canonis Missæ verba, nec festinanter, nec tardè recitanda, sed distinctè, ac rotundè. *concil. Londin. 1. c. 1.*
Canon Missæ, ex traditionibus Apostolorum factus est ab Ecclesia, & nullum errorem continet. *concil. Trid. sess. 22. cap. 4. & can. 6.*
Vide, *Verba canonis.*

Canonizatio Sanctorum.

Canonizatio Sanctorum à solo Papa fieri potest. *concil. Romanum sub Ioanne 15.*

Cantus. Cantare.

Cantari non possunt in Ecclesijs lasciuæ cantilenæ. *concil. Mogunt. c. 48. concil. colon. 2. par. 2. cap. 15. concil. Senon. in decr. morum cap. 17. concil. Trid. sess. 22. in decr. de obseruandis, & euitandis in celebratione Missæ. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Musica.*
Neque possunt cantari in Ecclesia Moteti vulgares, neque alia, quæ potiùs scenica sunt, quam sacra. *Extra, de vita, & honest. cler. c. Docta Sanctorum.*
Cantandi sunt hymni in Ecclesia, & Psalmi. *de consecrat. dist. 1. c. De hymnis.*
Cantantibus in choro, Angeli assistunt. *concil. Aquisgranense sub Ludouico Pio c. 132.*
Cantus musicus, modestus, & deuotus fieri potest in Ecclesia. *concil. Senon. in decr. morum c. 17.*
Cantus vsus in ecclesia est antiquus. *concil. Treueren. cap. 5.* cantari debent in choro; Hymni cum melodia; sic & Psalmi. *ibid.*
Cantus ecclesiasticus, Mediolani institutus à Diuo Ambrosio, est secundum morem orientalium. *ibid.*
cantari prohibita in ecclesijs Romæ, ex decreto *Alexandri 7.*
Vide, *Musica.*

Cantores.

Cantores, seu Psalmistæ, absque licentia Episcopi à solo Presbytero instituuntur. *dist. 23. cap. Psalmista.*
Cantores in Ecclesia, honorandi sunt. *lib. 2. constit. Apost. cap. 28.*
Cantores tantum, possunt ex pulpito psallere. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 76.*
Cantores apti, & experti applicandi sunt ad psallendum, & canendum. *ibid. cap. 137.*
Cantoribus cantantibus in choro Angeli assistunt. *ibid. c. 132.*
Cantores cappellæ Papalis. Vide, *cappella Papalis.*
Cantores in choro, superpelliceo indui debent. *concil. Mediol. 1. p. 2. tit. de musica.*
Cantores in choro sint graues, & modesti. *ibid.*
Vide, *Musica.*

Capitolium, & capitolini Iudices, ac Senator.

Capitolinorum officialium iurisdictio præscribitur *à Iulio 2. const. 28. Decet.*
Capitolij Senator, ac Iudices, quas causas possunt expedire. *Pius 4. constit. 58. cum ab ipso.*
Capitolij curia reformatur, circa iurisdictionem, & alia. *Paulus V. const. 71. tit. de capitolio, & eius officialibus.* vbi omnia per extensum ad hanc curiam pertinentia.
Vide, *Iudex.* Vide, *Senator.*

Capitulum cathedralis Ecclesiæ, & aliarum.

Capitulum sede vacante confirmat, & infirmat electiones, & quales. *De maiorit. & obed. c. cum olim.*
Capitula cathedralis Ecclesiæ debent interesse concilio Prouinciali. *De his, quæ fiunt à Præl. &c. cap. fin.*
Capitulum siue Episcopo non potest noua statuta facere, vel consuetudines mutare. *De consuet. c. cum consuetudinis.*
Capituli nomine intelligitur cathedrale, quando mentio fit *de capitulo Ecclesiæ*, non verò Diæcetanum. *De verborum signif. c. cum clerici.*
Capitulum sede vacante absoluit, quos poterat Episcopus, nisi à Papa sibi prohibeatur. *De maioritate, & obedient. in 6. cap. vnico.*
Capitulum sede vacante, non potest conferre beneficia, quæ spectant ad Episcopum. *De instit. in 6. c. 1.*
Potest tamen visitare præsentatos, etiamsi hæc institutio pertineat ad Episcopum. *ibid.*
Capitulum sede vacante, potest conferre beneficium, quod ad ipsum, & Episcopum spectabat. *Ne sede vacante, &c. in 6. c. vn.* Idemque facere potest, si Episcopus sit suspensus à collatione. *ibid.*
Capitulum sede vacante, non potest conferre beneficium, quod ad Episcopum spectabat de consilio capituli, nisi Episcopus fuerit in mora. *Ne sede vacante in 6. cap. vnico. §. cum verò.*
Capitulum non potest facere statutum, contra vtile commune, ob commodum particularium. *De constitutionibus c. cum omnes.*
Capitulo non consentiente, Episcopus non potest alienare res Ecclesiæ. *De his, quæ fiunt à Prælato, &c. c. 1. & c. cum Apostolica.*
Capitulo non reclamante, Episcopus potest alienare. *ibidem cap. continebatur.*
Capitulo ratificante alienationem factam ab Episcopo, hæc est valida. *ibid. c. cum nos.*
Capituli consensu, omnia facienda sunt ab Episcopo, alias nullæ sunt omnes institutiones & actiones, quæ ab eo fiunt. *De his, quæ fiunt à Prælato sine, &c. cap. Nouit tuæ, & cap. Quanto.*
Capitulo non consentiente, non potest Episcopus donare Monasterijs Ecclesias Parochiales, etiam de consensu Patroni. *ibid. cap. Pastoralis.*
Capitula cathedralium inuitari debent ad concilium Prouinciæ. *ibid. c. fin. & de præb. c. fin.*
In capitulis, maior pars concludit, & præualet. *De his, quæ fiunt à maiori parte c. 1. & c. fin.*
Capitulo inconsulto, non potest Episcopus donare bona Ecclesiæ. *De donationibus c. Fraternitatem.*
Vide, *Alienatio.*
Capitulum sede vacante, potest formare processum contra hæreticos. *De hæreticis c. ad abolendam.*
Vide, *Episcopus in causis hæreticorum.*
Capitulum cathedralis gubernat, si Episcopus à Paganis, vel à Schismaticis capitur, donec de alio prouideatur. *De elect. in 6. cap. Si Episcopus.*
Capitulo negligenter gubernante tempore sedis vacantis, Metropolitanus potest super illud Visitatorem deputare, sed prius vocato capitulo, & cognita causa negligentiæ. *ibid. c. fin.*
Capituli statutum de non recipiendo canonicos, &c. à Papa institutos, est nullum, & de coniuratione puniri debet. *de verbor. signif. cap. constitutionem §. fin.*

Capi-

Capitul Vicarius, vacante sede Episcopali requirendus ab Inquisitore pro causis fidei, ad quas vocari deberet Episcopus. *Clem. de hereticis c.1.* Vide, *Episcopus in causis fidei.*
Capitulum, quando, & quomodo potest dare coadiutorem Episcopo. Vide, *Coadiutor*.
In Capitulo habent votum, soli ordinati in sacris. *conc. Rauenn. 3. post Clem. 5. c.1.*
Capitula omnia, siue cathedralia, siue alia possunt visitari, corrigi, & puniri ab Episcopo, non obstante exemptione, consuetudine, &c. in contrarium. *Concil. Trident. sess. 6. de reform. c.4.*
Capitula possunt obligare se, non successores. *ibid. c.4.*
Capitula non debent facile se obligare per iuramentum. *concil. Colonien. 2. part. 3. c.20.*
Capitulum, sede illius Ecclesiæ vacante, intra vnum annum à die vacationis, non potest concedere clericis, &c. licentiam ordinandi, seu literas dimissoria (nisi quis ratione beneficij, ad id necessitetur) alias capitulum concedens interdicto Ecclesiastico subiacet, & ordinati in minoribus non gaudent priuilegio clericali; In maioribus vero, suspenduntur ab exercitio ordinum. *Concil. Triden. sess. 7. de refor. cap. 10.*
Capitulum sede vacante, deputare debet vnum œconomum, qui redituum curam habeat, reddatque rationem ei, ad quem spectabit. *concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 16.*
Capitulum sede vacante, intra octo dies tenetur Vicarium, seu officialem eligere; vel antiquum confirmare, alias ad Metropolitanum deuoluitur deputatio Vicarij. quod si Ecclesia fuerit exempta, aut Metropolitana, antiquior Prouinciæ in Metropolitana; & vicinior in exempta vicarium deputet idoneum. *Concil. Trid. ibid. ca. 16.* Vicarius debet esse doctor in iure canonico, vel licentiatus, vel alias idoneus. *ibid.*
Vicarius, & œconomus præfati tenentur postea reddere officiorum rationem Episcopo nouo, & ab hoc iudicari possunt, de gestis in officijs, etiamsi à capitulo fuerint absoluti. *ibid. c. 16.*
Capituli maiori, & saniori parte concurrente, tenet electio. *Honor. 3. ex cirone. De his, quæ fiunt à maiori, &c. c. 1.*
Capitulum sequenti ritu ab Episcopo, est iudicandum, *ex Trid. concil. sess. 25. c. 6.*
Initio cuiuslibet anni Capitulum eligere debet duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tam in formatione processus, quam in alijs actibus vti. debet vsque ad finem causæ inclusiuè, & hoc cum notario Episcopi, in domo Episcopi, & illorum duorum vnum sit votum, & alter potest Episcopo accedere. At si isti duo sint discordes ab Episcopo in aliqua definitiua sententia, vel interlocutoria, tunc intra sex dies eligant, cum Episcopo tertium; & si discordant in electione tertij, electio deuoluitur ad Episcopum viciniorem, &c. alias causa, & processus, quæ fiunt ab Episcopo contra capitulum, omniaque acta, nulla sunt. *ibid. c. 6.*
Si verò delictum sit criminale, & timetur de fuga, potest solus Episcopus, initio procedere ad detentionem delinquentis; & postea seruantur dicta forma procedendi, & delinquentes, habita ratione personarum, & delicti, in loco decenti custodiendi sunt. *ibid. c. 6.*
Capitulum tenetur honorare Episcopum in omni loco, & primum locum ei dare, in choro, processionibus, & alijs huius modi. *ibid. c. 6.*
Capituli præfectus, vt Archipresbyter, vel alius, qui nomine Capituli subscribit literas ad Papam directas, cum maior pars non consentit, priuandus est officio, & beneficio. *De testibus cap. Tam literis.*
Capitulum sede vacante, non potest præbendas conferre. *Honorius 3. ex cirone. Ne sede vacante c. 1.*
Capitulorum Procuratores admittendi in Concilijs Prouincialibus pro eorum negotijs, idem. *De his, quæ fiunt, vel, &c. cap. 1.*
Vide, *Ordo procedendi*

Capitulum, id est, congressus Canonicorum, &c.

Capitulum canonicorum potest solus Episcopus conuocare, quando vult eis aliquid proponere, & non tenetur expectare eorum commodum. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 6.*
Episcopo absente, ij, ad quos spectat, conuocare possunt capitulum, tractare negotia, &c. non vocato Vicario (nisi sit canonicus.) *ibid. c. 6.*
Excipiuntur ab hoc decreto illæ Ecclesiæ, quarum Episcopi, aut vicarij ex consuetudine, vel priuilegio, habent maiorem authoritatem. *ibid. in fin.*
Capitulum non conuocandum in die festo; neque dum diuina celebrantur, nisi necessitas magna vrgeat: alias Canonici Capitulares, priuentur distributione illius horæ, in qua capitulum fit. *Concil. Mediol. 1. part. 2. tit. de ijs, qui ad dignitates, &c. concil. Treuer. c. 8.*

Capitula Regularium.

Capitula Regularium, quomodo celebranda. *De statu Monachorum cap. In singulis.*
Capitula Regularium, in dubijs, & difficultatibus, recurrere debent ad Papam. *ibid.*
Capitulorum tempore monasteria non grauentur per dominos temporales, milites, &c. & Episcopi hos compescant per censuras. *ibid.*
Capitula monachorum, facienda de triennio in triennium. *Honor. 3. ex Cirone. De statu Monachorum c. 2. conc. Later. 4. cap. 12.*
Vide, *Fratres*. Vide, *Monachi, &c.* Vide, *Regul. Elect.* Vide. *Regul. Superiores.*

Capitulum Ecclesiæ S. Ioannis in Laterano Romæ.

Capitulum huius Basilicæ, habet pro iudice Cardinalem Archipresbyterum. *Gregor. 13. const. 45. Cum sicut.* Vbi multa de iurisdictione Archipresbyteri in illum clerum.
Capitulum hoc dare potest licentiam, vt in suis locis, & terris, cum licentia ordinarij, erigantur loca pia, & monasteria, & reuocatur prohibitio facta circa hoc *à Pio 4. Sixtus 5. const. 19. Si cunctas.*
Loca pia præfata, subdita fuerunt ordinarijs, ac rectoribus per *Pium 4. const. 57. Regimini.*
Capituli huius fructus, & emolumenta distribuantur inter canonicos, & beneficiatos inseruientes diuinis officijs, nisi ex infirmitate, vel alia causa Ecclesiæ vtili impediantur. *Pius 4. const. 4. Cum sicut.*
Capitulum huius Ecclesiæ gaudet præscriptione centum annorum. *Honorius 3. const. 4. Sedis Apostolicæ.*
In hoc Capitulo fieri non possunt canonici, illegitimi. Vide, *Illegitimi.*
Vide, *S. Ioannis Laterani Ecclesia.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Basilica.*

Capitulum, seu Canonici S. Petri Romæ.

Capitulum, & Clerus Sancti Petri Romæ subditur iurisdictioni Cardinalis Archipresbyteri. *Sixtus 5. const. 102. cum ex debito. & Paulus 3. constit. 35. cum dilectus.*
Archipresbyter huius Ecclesiæ iudicare potest, ne dum causas canonicorum, & beneficiatorum, & aliorum de Clero, sed causas istorum cum exteris, & alia multa. *Paulus 3. ibid. & Sixtus 5.* Potest in ea Ecclesia exercere Pontificalia. *Sixtus 5. ibid.*
Capituli huius fructus, & emolumenta distribui debent inter canonicos, & beneficiatos inseruientes, in diuinis officijs, nisi ex infirmitate, vel causa vtili Ecclesiæ impediantur. *Pius 4. const. 41. cum sicut.*
In hoc Capitulo esse non possunt Canonici illegitimi. Vide, *Illegitimi.*
Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Romana Ecclesia.* Vide, *Basilica.*
Vide, *S. Petri Ecclesia.*

Capitulum, seu Canonici Sanctæ Mariæ Maioris Romæ.

Capitulum, & clerus huius Ecclesiæ, subduntur Cardinali Archipresbytero, qui iudicat causas inter eos, & aliorum exterorum, siue sæcularium, siue regularium, eum eis. *Paulus 3. const. 19. cum sicut, in fine.*
Potest Archipresbyter præfatus dictas causas summariè, & manu regia iudicare, ac decidere. *Paulus 3. const. 18. Alias felicis recordat. Iulius 3. constit. 3. Licet. Pius 4. const. 15. cum sicut.*
Capituli huius fructus, & emolumenta distribuenda sunt inter canonicos, & beneficiatos, qui inseruiunt in diuinis officijs, nisi ex infirmitate, vel causa Ecclesiæ vtili impediantur. *Pius 4. const. 41. cum sicut.*
Vide, *S. Mariæ Maioris Ecclesia.* Vide, *Cappella S. Mariæ Maioris.* Vide, *Basilica.*
In hoc Capitulo fieri non possunt Canonici, illegitimi. Vide, *Illegitimi.*

Cappella priuata.

Cappellæ fieri non possunt in locis non exemptis, sine licentia ordinarij. *De priuilegijs in 6. cap. Authoritate.*
In his cappellis factis de licentia ordinarij, celebrari non potest, tempore interdicti. *ibid. c. Authoritate.*
Cappellæ, vel oratoria fieri non possunt in locis exemptis, sine licentia Papæ. *ibid.*
In præfatis cappellis, oratorij, domus, hospitij, &c. celebrari non potest missa prætextu concessionis Papæ, nisi visa, & examinata concessione. *Concil. Senon. in decr. morum c. 14.*
Cappella fundari potest ab aliquo pro iure patronatus, si de suis bonis eam dotet: tamen in fundationis instrumento poni debet, quod institutio fiet ab Episcopo. *Concil. Trid. sess. 14. de refor. cap. 12.*
In cappellis castrorum non possunt, nec etiam Cappellani nobilium, missas dicere, vel sacramenta ministrare, aut prædicare sine Episcopi licentia. *Concil. Moguntin. 4. c. 95.*
Cappellæ Prælatorum, &c. aliorum domi. Vide, *Oratoria.*

Cappella Ecclesiarum, Cappellani, & Cappellaniæ.

Cappella in Ecclesia, triginta passus habere debet per circuitum. *Nicolaus I. in decr. tit. de Ecclesijs c. 3. causa 27. q. 4. cap. Sicut antiquitus.*
Cappella est interdicta, si Ecclesia est interdicta. *De sent. excommun. c. si Ciuitas.*
Cappellæ possunt annecti præbendis, si istæ sunt tenues, & quomodo. *De preb. c. Exposuisti.*
Cappellani Dominorum, seu Principum, &c. qui vsurpant res Ecclesiæ, ad quid tenentur. *Concil. Later. 3. in append. tit. De excommunicatis c. 6.*
Cappellaniæ perpetuæ non possunt propria authoritate accipi, sed de licentia Episcopi accipiendæ, & pœna. *Concil. Tolet. 18. cap. 4.*
Cappellanorum Papæ morientium beneficia Papæ sunt reseruata. Vide, *Papæ officiales.* Vide, *Beneficia Papæ reseruata.*
Cappellæ de nouo fundari non possunt, neque dirutæ, de nouo erigi, absque licentia Episcopi. *concil. Senon. in decr. morum c. 13.*
Cappellani nobilium, vbi non possunt missas dicere. Vide supra, *Cappella priuata.*
Cappellani Regij, subditi sunt ordinarijs, excepto tempore, quando inseruiunt; & quando in domibus regum, manent. *Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 11.*
Cappellani Cardinalium cum missas celebraturi sunt, caputium in publico ferre debent. *Concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curiæ.*
Cappellani Papæ, multa habent priuilegia, possunt quasdam pensiones transferre, etiam in mortis articulo, possunt testari, vsque ad summam 200. ducatorum auri, de bonis Ecclesiasticis acquisitis, possunt cum priuata scriptura, testamentum facere: sunt nobiles, sicut Notarij Apostolici, licet Rochetum non deferant, sunt verè nobiles, bona eorum exempta sunt à decimis, gabellis, taxis, portorijs, plura beneficia tenere, & alia multa. *Gregorius 15. const. 49. Grata.*

Cappella Præsepe S. Mariæ Maioris Romæ.

Cappella hæc fundatur à *Sixto* 5. cum Cappellanijs, & redditibus, cum titulo iuris Patronatus Familiæ Perette. Quomodo præsentandi Cappellani, cum distincta forma regiminis huius Cappellæ. *Sixtus V. constit. 58. Gloriosa.*

Cappella B. Mariæ Virginis in eadem Ecclesia S. Mariæ Maioris.

Cappella hæc erigitur *à Paulo* 5. & in eam fit translatio Beatæ Mariæ Virginis, instituuntur cappellani cum dote cappellæ, & redditibus cappellanorum, forma instituendi in posterum cappellanos, & alia pertinentia ad bonum regimen illius cappellæ. Protector cappellæ quis, obligationes officialium, & cappellanorum: causæ eius capellæ à quo iudicandæ. *Paulus 5. const. 86. immensa.*

Cappella Papalis, Cappellani, & Cantores.

Cappellæ Papalis Assistentium, Priuilegia. Vide, *Assistentes cappellæ.*
In Cappella Papali, Episcopi præcedunt Protonotarios Apostolicos. *Pius 2. constit. 4. cum fornaro.*
Cappellarum Papalium numerus renouatur, & Ecclesiæ designantur, in quibus faciendæ sunt per Romanos Pontifices. *Sixtus 5. const. 23. Egregia.*
Cappellani Papæ, si sunt regulares, subduntur suis superioribus. *Gregor. 11. const. 6. Per Romani.*
Cappellæ Papæ cantores, 21. numero constituit *Sixtus 5. constit. 38. In suprema*, quæ salaria, & reditus eorum. Nihil accipere possunt à Cardinalibus pro cappellis. Instituit collegium eorum, nulli subiacent, nisi Papæ: qui per annos 25. inseruiunt, liberantur ab onere seruiendi amplius, & reditus habent, assignatur Protector Cardinalis, pro omnibus eorum causis. *ibid.*
Cappellani Papæ. Vide, *Papa Cappellani.*

Cappuccini.

Cappuccinorum Religio, approbatur *à Clem. 7. anno* 1528. *const. 21. Religiosus zelus*, forma modusque viuendi, eis ibi præscribitur. Ex Religione Minorum Conuentualium, eam habere ortum, dicit *ibi* Pontifex.
Eam confirmat *Paulus 3. anno* 1536. *constit. 11. Exponi.* Conceditur eis facultas, eligendi Vicarium generalem, qui confirmari deberet à Generali Min. Conuentualium. *ibid.* & quomodo gerere se deberent superiores Conuentuales cum Cappuccinis. *ibid.*
Cappuccini non possunt transire ad religionem S. Francisci de Paula. *Pius 5. const. 45. Sedis.*
Cappuccinorum habitus, præter ipsos, nullus portare potest, & pœnæ contra transgressores. *Gregor. 14. const. 11. Beati. Gregor. 15. const. 15. Ex iniuncto.*
Cappuccinos approbatos per capitulum generale, posse audiri sæcularium confessiones, concessit *Clem. 8. const. 82. Alias*, & quomodo approbandi. *ibid.*
Cappuccini non possunt recipi in Religione fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum. Vide, *Fratres B. Mariæ de Mercede.*
Cappuccini sunt verè fratres minores Sancti Francisci, quamuis (ait Papa ibi) tempore Sancti Francisci instituti non fuerint. *Paul. 5. const. 54. Ecclesiæ militantis §. 2.* Constitutiones eorum sunt consentaneæ regulæ Sancti Francisci; §. 3. & alia de hac Religione. *ibid.*
Cappuccini, & sunt verè fratres Sancti Francisci, & ex illius vera, ac numquam interrupta linea descendentes. *Vrban. 8. const. 68. Saluatoris.*
Cappuccini in processionibus crucem propriam gestare possunt. *Paulus 5. const. 107. Pastoralis.*

Cappuc-

Cappuccini non possunt sine licentia Papæ transire ad ordinem laxiorem. *Vrb. 8. constit. 91. Iniuncti*. Neque ad Carthusianos, aut alium similem ordinem, sine licentia scripta Generalis. *ibid.*

Vide, *Fratres S. Francisci Cappuccini*.

Capranicense Collegium.

Vide, *Collegium Capranicense*.

Captiuus.

Captiui sunt redimendi à christianis. *concil. cabilon. 2. c. 9. dist. 54. cap. Mancipia*.

Captiui per Ecclesiam redimi debent. *Gregor. 1. epist. lib. 3. ep. 17*.

Pro captiuorum redemptione, etiam sacra vasa sunt vendenda. *Gregorius 1. libr. 6. epist. 13*.

Captiui christiani à Iudæis empti, statim redimendi. *Dist. 54. cap. Mancipia*.

Captiui à quibus adiuuatur. Vide, *confalonis confraternitas, vel Archiconfraternitas*. Vide, *Fratres S. Mariæ de Mercede*. Vide, *Fratres S. Mariæ Trinitatis*.

Caputium.

Caputij forma, seu figura, aliaque accidentia circa habitum fratrum minorum remittitur arbitrio superiorum, cum in regula non reperiantur expressa. *Extrau. Ioannis 22. De verborum signif. cap. Quorumdam exigit*.

Caputio vti non possunt Canonici cathedralis, in publico. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curia*.

Caputium Reformatorum, & Recollectorum.

Vide, *Fratres Reformati*.

Caracter.

Caracterem imprimit baptismus, si non inuenit obicem voluntatis contrariæ. *de baptismo cap. Maiores §. finali. concil. Florent. in decr. Eugen. 4. §. Quinto Eccles. concil. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9*.

Caracter baptismi non est corporeus. *Concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Nestorium. concil. Florent. in decret. Eugen. 4. §. Quinto, &c.*

Caracter à tribus Sacramentis inprimitur. *Concil. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9. & sess. 23. cap. & can. 4.* de ordine id docetur.

Caracter est indelebilis ab anima. *concil. Florent. vbi supra. concil. Trid. sess. 23. cap. & can. 4*.

Caracter imprimitur in anima, estque signum à cæteris distinctiuum. *concil. Florentin. vbi supra*.

Carcer, carceratus, & carcerato.

Carcer Sancti Officij, sit communis Episcopo, & Inquisitori. *Clement. de hæres. cap. 1. §. Sanè*.

Carcer, & ad custodiam, & ad pœnam dari potest. *de pœnis in 6. cap. Quamuis*.

Carcerati possunt à quocumque Religiosi, falsam doctrinam prædicantes. *Extra, de regularib. c. Ad nostrum*.

Carcerari non potest appellans ad Papam. *Damasus ep. 4.* Vide, *Appellans*.

Carcerati visitandi sunt ab Archidiacono, vel præposito Ecclesiæ, in diebus dominicis, & per hunc eorum necessitates subleuandæ. *concil. Aurel. 3. c. 20*.

Carceratis facienda est eleemosyna per Ecclesiam. *ibid. c. 20*.

Carcerem passi, à clero remouendi. *Gelasius ep. 9*.

A carceratis per Episcopum, exigi debet iustum, & æquum. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de carceris custodibus*.

Carceratis ab Episcopo concedendum (si petunt) vt sibi per alios, quam per custodem necessaria ministrentur, neque per hoc asperius tractandi. *ibid.*

Carceratorum arma, vestes, bonaque alia conseruanda in loco tuto. *ibid.* & illius loci.

Carcerum claues, duæ esse debent, vna apud custodem, alia apud pauperum aduocatum, nihil de eorum bonis tangatur, sed eis integrè dentur, quando exeunt, vel eorum hæredibus: qui contra fecerit in duplo mulctetur, & patienti detur mulcta. *ibid.*

Carcerati bis in hebdomada visitandi, per deputatas personas, ne malè tractentur, & ad hoc attendat Episcopus. *concil. Mediol. ibid.*

Carcerari qui possunt, & qui non; qui in secretis ponendi, & qui in laxiori. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*.

A carceratis nihil exigendum, dum carcerantur. *Paulus III. ibid.*

Carcerati tam clerici, quam laici, quid soluere debent custodi. *ibid.*

Carcerari nullum posse Romæ pro summa infra scuta aurea septem statuit. *Pius V. const. 100. Volumus*.

Carcerandi sunt hæretici. *Innoc. 2. const. 2. Per præsentia*.

Carcerans aliquem in statu Ecclesiæ, sine facultate, quas pœnas incurrat. *Alex. 6. const. 1. inter*.

Carcerati pro quouis crimine, si reperiuntur in processu causæ habere delictum contra fidem, remittendi sunt ad Inquisitores, suspensa cognitione aliarum causarum: & postea finita causa ab Inquisitore, remittendi sunt ad tribunal, à quo recepti fuerant. *Pius V. const. 1. Sanctissimus*.

Carcerati infirmi in Vrbe, curandi in hospitali carcerum. *Pius V. const. 100. Volumus*.

Carcerati in Vrbe, quando per Visitatores relaxari possunt. *Pius 5. const. 68. Reuerendi*.

Carceratos teneri faciens consanguineos alicuius Virginis stupratæ, vt ea fruatur vltimo supplicio, est puniendus. *Sixtus V. const. 46. ad compescendam*. Vide, *Stuprum*.

Carceratorum bona, vestes, &c. (in statu Ecclesiæ,) exceptis archibusijs, & alijs armis, in manu Thesaurarij, vel Depositarij consignanda. *Sixt. 5. const. 89. inter cæteras*.

Eleemosynæ, quæ colliguntur pro carceratis in Vrbe, applicandæ sunt pro extinguendis eorum debitis. *Pius 5. const. 100. Volumus*.

Carcerati Romæ, quomodo tractandi. *Paulus V. const. 71. tit. de carceribus*, distinctè.

Carcerum custodes, Visitatores, &c. *ibid.*

Carcerati ad quid tenentur. *ibid.*

Carcerum custodis pretium, & taxa. *Paulus V. const. 72. tit. Ordini, e tasse*.

Carceratis in S. Officio ferri non possunt literæ, vel ambasciatæ; nec ab eis ad alios, sub pœna exilij, triremium, &c. ferentibus, & maioribus iuxta qualitatem delicti. *Pius V. const. 67. Licet*.

Carcerum Visitatores Romæ.

Carcerum Visitatores Romæ, ad quid tenentur. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*. quos possunt retinere, quos relaxare, quos ponere in secretis, quos in larga: inuigilare, ne grauentur circa torturas, & alia, circa interrogationes, &c. quid soluatur custodi carcerum à clerico, quid à laico, & alia multa in carceratorum beneficium: quando carcerati alendi sunt de publico, & quando non. *ibid.* Visitare tenentur omnes carceratos, tempore visitationis.

Carcerum visitatores, quando possunt dilationes concedere miserabilibus personis. *Iulius 3. const. 13. cum nuper*.

Carcerum visitatores, quam facultatem habent, & quando possunt ex infirmitate, vel alia causa relaxare carceratos. *Pius V. const. 68. Reuerendi*.

In causis criminalibus, quid possunt visitatores carcerum. *ibid.* in declaratione seq. *Pius V.*

Carcerum visitatores Romæ, qui, & quales esse debeant. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*.

Carcerum visitatoris officium pertinet ad Archiconfraternitatem Pietatis carceratorum. *Sixt. V. const. 97. Ex debito*.

Carcerum visitatorum officium reformatum. *Paulus V. const. 71. tit. de Carceribus, & carceratis*. vbi de omnibus officialibus, distinctè decernitur.

Carce-

Carcerum S. Officij custodes à quo eligendi, quodnam eorum munus, quæ obligationes, &c. Vide, *custodes carcerum*. Reuelantes secreta, vel dicta testium, quali pęna puniendi. *Pius V. constit. 67. Licet*,

Carceratorum Confraternitas Romæ,

Vide, *Confraternitas carceratorum*.

Cardinalis nomen, & res antiquitus.

Cardinalis (olim) quilibet Ecclesiæ rector, seu Parochus dicebatur. *Ex ep. 7. Zachariæ c. 15.*
Cardinales (olim) in alijs etiam Ecclesijs, fiebant præter Romanam. *Greg. 1. lib. ep. 1. ep. 77. dist. 71. cap. Fraternitatem. 21. q. 1. cap. 5. & vlt.*
Cardinales (olim) id est Parochi ab Episcopis in suis Ecclesijs fiebant. *Gregor. l. lib. epist. 1. ep. 81. & lib. 2. ep. 9. concil. Meldense c. 54. Ioann. 8. ep. 221.*
Cardinales (olim) etiam Episcopi dicebantur, quia Rectores Ecclesiarum, *Greg. 1. lib. 2. ex reg. ep. 13. lib. 6. ep. 14. causa 21. cap. Relatio, & cap. vlt. Illud.*
Cardinales tituli, id est, *Parochiales*, ab Episcopis disponi, & conferri possunt. *concil. Meldense c. 54.*

Cardinales, nomen, & res in Ecclesia Romana.

Cardinales sunt presbyteri, vel clerici titulares Vrbis Romæ, *concil. Rom. 4. sub Symmacho c. 6.*
Cardinalis titulus, erat antiquitus Parochia. *concil. Rom. sub Leone IV.*
Cardinales habent secundum locum in Ecclesia. *concil. Rom. 4. sub Symmacho c. 6. concil. Lateran. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curiæ.*
Cardinales assumpti sunt à Papa, vt 70. Seniores à Moyse. *Ioannes 8. post Epistolas.*
Cardinales sunt veri, & realiter tales, licet non viuant vt Apostoli, & non obseruent omnia mandata, vel consilia Domini. *concil. Constantiense contra art. 13. Io: Hus.*

Cardinalium numerus, & diuersitas.

Cardinales septuaginta esse debent, quatuordecim ex eis Diaconi, Episcopi sex, & reliqui Presbyteri. *Sixtus V. constitut. 50. Postquam §. 4. & 5.*

Cardinalium eligendorum qualitates.

Cardinales à Papa eligendi, eas prorsus habere debent qualitates, & requisita, quæ pro Episcopis à sacris canonibus decernuntur, etiamsi diaconi sint: debent esse personæ inter omnes lectissimæ. *concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 1. Leo X. const. 7. Superne. Sixtus V. const. 50. Postquam*.
Cardinalem eligi non posse fratrem alterius Cardinalis. *Iulius 3. const. 22. Sanctissimus. Sixtus 5. constit. 50. Postquam §. 17.*
Cardinales ex omnibus mundi partibus debent eligi, si possibile sit. *concil. Trident. sess. 24. de refor. c. 1. Sixtus 5. constit. 50. Postquam §. 11.*
Ex regularibus mendicantibus, quatuor saltem fieri debent Cardinales Theologi. *Sixtus 5. ibid. §. 4.*
Cardinales debent esse nati ex legitimo matrimonio; nec sufficit legitimatio facta. *ibid. §. 12.*
Cardinales eligendi qualitates, mores, doctrina, pietas, &c. quænam debent esse, *ibid. §. 13.*
Cardinalis eligendus, prius debet esse clericus. *ibid. §. 15.* Filios habens fieri non potest Cardinalis. *ibid. §. 16.* Duo simul fratres germani, esse non possunt, nec patruus simul, & nepos. *§. 16.*
Cardinalis Diaconus fieri non potest, qui 22. annos non habet, & intra annum tenetur ordinem Diaconi accipere. *ibid. §. 6.* Alias caret actiua, & passiua voce in electione Papæ. *ibid. §. 6.*
Cardinalis omnes qualitates, & obligationes circa omnia decernit *Leo X. constitut. 7. Superne*, quæ est constitutio. *concil. Later. 5.*
Pro Cardinalium promotione fieri non possunt excommissæ, & pęnæ. Vide, *Papa circa successorem*.

Cardinalis officium, & ius.

Cardinalis ius est eligere Papam. *Dist. 79. cap. Si quis Apostolica, & cap. Si quis pecunia. De elect. in 6. c. Fundamenta, concil. Constantiense contra art. 4. Vvicleff.*
Cardinales sunt Papæ coadiutores, & consiliarij. *De elect. in 6. c. Fundamenta*.

Cardinalium dignitas, authoritas, & antiquitas.

Cardinalium maxima in mundo dignitas post Papam. *Eugenius IV. constit. 15. Non mediocri.* Præcedunt Archiepiscopis, §. 1. Sunt maiores etiam Patriarchis, & quare. §. 13. & 14. Appellantur partes corporis Pontificis, & ideo eos offendentes sunt rei læsæ maiestatis, §. 6. Sunt Patricij Consules *ibid.* in concilijs habuerunt præcedentiam, §. 11. Repræsentant Apostolos, sicut Papa Christum, §. 5.
Cardinales fuerunt, etiam tempore Sancti Petri. *Eugen. IV. ibidem §. 4.*
Cardinalium multa elogia. *Eugen. 4. constit. 15. Non mediocri*, per totam.
Cardinales in Ecclesia, primum locum habent post Papam. *Leo X. constitut. 7. Superne.*
Sunt velut 70. Seniores Moysis respectu Papæ. *Ioann. VIII. post epistolas.* Addiuare debent Papam in causis, & iudicijs. *ibidem*.
Cardinales in secreto consistorio electi, donec insignia Cardinalium habeant, non debere dici Cardinales, vel habere vocem actiuam, statuit olim *Eugen. 4. constit. 1. In eminenti*, Sed postea hoc reuocatum est, *vt infra*.

Cardinalium collegium.

Cardinalium collegium, mortuo Papa non exercet authoritatem Papalem, sed solum eam, quam determinat concilium Lugdunense sub *Gregor. X.* alias nihil facit. *Clement. de elect. cap. Ne Romani.*
Cardinalium collegium sede vacante, si moriuntur Pœnitentiarij maiores, potest alios subrogare. *Clem. ib. §. Et tamen.*
Potest etiam Camerarium subrogare, si moriatur sede vacante, vel alio modo deficiat. *ibid.*

Cardinalium obligationes.

Cardinalis residere debet in titulo Romæ, alias est deponendus. *De clericis non resident. cap. Ex gestis.* Ideo Cardinalis Anastasius, qui per quinque annos non resederat, fuit depositus. *ibidem*.
Cardinalis tenentur probè viuere, non solum sine malo, sed sine suspitione mali. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de reform. curiæ c. 2. Leo X. const. 7. Superna.* Habeant cappellas domi. *ibidem*.
Eorum familia, mensa, suppellex, &c. omnia modesta. *ibid. & concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 1.* Benignè tractent cum Prælatis, qui Romam veniunt. Non teneant domi Episcopos pro ministerio indecenti, sed eos, vt fratres ament, & tractent. *concil. Later. 5. vbi supra*.
Cardinales non possunt suscipere aduocationem Principum. *ibid.* Incumbant se dandis litibus: negotia Principum, omnium Religiosorum, & pauperum tractent. *ibid.*
Cardinalis semel in anno visitare tenetur suum titulum. *concil. Later. 5. vbi supra*.
Tenetur siue in vita, siue in morte, tantum relinquere titulo, quantum sufficit ad sustentandum vnum presbyterum, vel pro reparatione Ecclesiæ. *ibid.*
Cardinales non derelinquant suos consanguineos; sed multitudine beneficiorum, eos non onerent. *ibidem & concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 1.*
Bona sua pijs operibus impendere debent. *ibid.* Proportionatam

Cappuccini non possunt sine licentia Papæ transire ad ordinem laxiorem. *Vrb. 8. constit. 91. Iniuncti*. Neque ad Carthusianos, aut alium similem ordinem, sine licentia scripta Generalis. *ibid.*
Vide, *Fratres S. Francisci Cappuccini*.

Capranicense Collegium.

Vide, *Collegium Capranicense*.

Captiuus.

Captiui sunt redimendi à christianis. *concil. cabilon. 2. c. 9. dist. 54. cap. Mancipia*.
Captiui per Ecclesiam redimi debent. *Gregor. 1. epist. lib. 3. ep. 17.*
Pro captiuorum redemptione, etiam sacra vasa sunt vendenda. *Gregorius 1. libr. 6. epist. 13.*
Gaptiui christiani à Iudæis empti, statim redimendi. *Dist. 54. cap. Mancipia*.
Captiui à quibus adiuuatur. Vide, *confalonis confraternitas, vel Archiconfraternitas*. Vide, *Fratres S. Mariæ de Mercede*. Vide, *Fratres S. Mariæ Trinitatis*.

Caputium.

Caputij forma, seu figura, aliaque accidentia circa habitum fratrum minorum remittitur arbitrio superiorum, cum in regula non reperiantur expressa. *Extrau. Ioannis 22. De verborum signif. cap. Quorumdam exigit*.
Caputio vti non possunt Canonici cathedralis, in publico. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curiæ*.

Caputium Reformatorum, & Recollectorum.

Vide, *Fratres Reformati*.

Caracter.

Caracterem imprimit baptismus, si non inuenit obicem voluntatis contrariæ. *de baptismo cap. Maiores §. finali. concil. Florent. in decr. Eugen. 4. §. Quinto Eccles. concil. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9.*
Caracter baptismi non est corporeus. *Concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Nestorium. concil. Florent. in decret. Eugen. 4. §. Quinto, &c.*
Caracter à tribus Sacramentis inprimitur. *Concil. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9. & sess. 23. cap. & can. 4.* de ordine id docetur.
Caracter est indelebilis ab anima. *concil. Florent. vbi supra. concil. Trid. sess. 23. cap. & can. 4.*
Caracter imprimitur in anima, estque signum à cæteris distinctiuum. *concil. Florentin. vbi supra*.

Carcer, carceratus, & carcerare.

Carcer Sancti Officij, sit communis Episcopo, & Inquisitori. *Clemens. de hæret. cap. 1. §. Sanè*.
Carcer, & ad custodiam, & ad pęnam dari potest. *de pœnis in 6. cap. Quamuis*.
Carcerari possunt à quocumque Religiosi, falsam doctrinam prædicantes. *Extra, de regularib. c. Ad nostrum*.
Carcerari non potest appellans ad Papam. *Damasus ep. 4.* Vide, *Appellans*.
Carcerati visitandi sunt ab Archidiacono, vel præposito Ecclesiæ, in diebus dominicis, & per hunc eorum necessitates subleuandæ. *concil. Aurel. 3. c. 20.*
Carceratis facienda est eleemosyna per Ecclesiam. *ibid. c. 20.*
Carcerem passi, à clero remouendi. *Gelasius ep. 9.*
A carceratis per Episcopum, exigi debet iustum, & æquum. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de carceris custodibus*.
Carceratis ab Episcopo concedendum (si petunt) vt sibi per alios, quam per custodem necessaria ministrentur, neque per hoc asperius tractandi. *ibid.*

Carceratorum arma, vestes, bonaque alia conseruanda in loco tuto. *ibid.* & illius loci.
Carcerum claues, duæ esse debent, vna apud custodem, alia apud pauperum aduocatum, nihil de eorum bonis tangatur, sed eis integrè dentur, quando exeunt, vel eorum hæredibus: qui contra fecerit in duplo mulctetur, & patienti detur mulcta. *ibid.*
Carcerati bis in hebdomada visitandi, per deputatas personas, ne malè tractentur, & ad hoc attendat Episcopus. *concil. Mediol. ibid.*
Carcerari qui possunt, & qui non; qui in secretis ponendi, & qui in laxiori. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*.
A carceratis nihil exigendum, dum carcerantur. *Paulus III. ibid.*
Carcerati tam clerici, quam laici, quid soluere debent custodi. *ibid.*
Carcerari nullum posse Romæ pro summa infra scuta aurea septem statuit. *Pius V. const. 100. Volumus*.
Carcerandi sunt hæretici. *Innoc. 2. const. 2. Per præsentia*.
Carcerans aliquem in statu Ecclesiæ, sine facultate, quas pęnas incurrat. *Alex. 6. const. 1. inter.*
Carcerati pro quouis crimine, si reperiuntur in processu causæ habere delictum contra fidem, remittendi sunt ad Inquisitores, suspensa cognitione aliarum causarum: & postea finita causa ab Inquisitore, remittendi sunt ad tribunal, à quo recepti fuerant. *Pius V. const. 1. Sanctissimus*.
Carcerati infirmi in Vrbe, curandi in hospitali carcerum. *Pius V. const. 100. Volumus*.
Carcerati in Vrbe, quando per Visitatores relaxari possunt. *Pius 5. const. 68. Reuerendi*.
Carceratos teneri faciens consanguineos alicuius Virginis stupratæ, vt ea fruatur vltimo supplicio, est puniendus. *Sixtus V. const. 46. ad compescendam*. Vide, *Stuprum*.
Carceratorum bona, vestes, &c. (in statu Ecclesiæ,) exceptis archibusijs, & alijs armis, in manu Thesaurarij, vel Depositarij consignanda. *Sixt. 5. const. 89. inter cæteras*.
Eleemosynæ, quæ colliguntur pro carceratis in Vrbe, applicandæ sunt pro extinguendis eorum debitis. *Pius 5. const. 100. Volumus*.
Carcerati Romæ, quomodo tractandi. *Paulus V. const. 71. tit. de carceribus*, distinctè.
Carcerum custodes, Visitatores, &c. *ibid.*
Carcerati ad quid tenentur. *ibid.*
Carcerum custodis pretium, & taxa. *Paulus V. const. 72. tit. Ordini, e tasse*.
Carceratis in S. Officio ferri non possunt literæ, vel ambasciatæ; nec ab eis ad alios, sub pęna exilij, triremium, &c. ferentibus, & maioribus iuxta qualitatem delicti. *Pius V. const. 67. Licet*.

Carcerum Visitatores Romæ.

Carcerum Visitatores Romæ, ad quid tenentur. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*. quos possunt retinere, quos relaxare, quos ponere in secretis, quos in larga: inuigilare, ne grauentur circa torturas, & alia, circa interrogationes, &c. quid soluatur custodi carcerum à clerico, quid à laico, & alia multa in carceratorum beneficium: quando carcerati alendi sunt de publico, & quando non. *ibid.* Visitare tenentur omnes carceratos, tempore visitationis.
Carcerum visitatores, quando possunt dilationes concedere miserabilibus personis. *Iulius 3. const. 13. cum nuper*.
Carcerum visitatores, quam facultatem habent, & quando possunt ex infirmitate, vel alia causa relaxare carceratos. *Pius V. const. 68. Reuerendi*.
In causis criminalibus, quid possunt visitatores carcerum. *ibid.* in declaratione seq. *Pius V.*
Carcerum visitatores Romæ, qui, & quales esse debeant. *Paulus 3. const. 44. Ad onus*.
Carcerum visitatoris officium pertinet ad Archiconfraternitatem Pietatis carceratorum. *Sixt. V. const. 97. Ex debito*.
Carcerum visitatorum officium reformatum. *Paulus V. const. 71. tit. de Carceribus, & carceratis*. vbi de omnibus officialibus, distinctè decernitur.

Carce-

Carcerum S. Officij custodes à quo eligendi, quodnam eorum munus, quæ obligationes, &c. Vide, *custodes carcerum*. Reuelantes secreta, vel dicta testium, quali pœna puniendi. *Pius V. constit. 67. Licet*,

Carceratorum Confraternitas Romæ,

Vide, *Confraternitas carceratorum*.

Cardinalis nomen, & res antiquitus.

Cardinalis (olim) quilibet Ecclesiæ rector, seu Parochus dicebatur. *Ex ep. 7. Zacharia c. 15*.

Cardinales (olim) in alijs etiam Ecclesijs, fiebant præter Romanam. *Greg. 1. lib. ep. 1. ep. 77. dist. 71. cap. Fraternitatem. 21. q. 1. cap. 5. & vlt.*

Cardinales (olim) id est Parochi ab Episcopis in suis Ecclesijs fiebant. *Gregor. I. lib. epist. 1. ep. 81. & lib. 2. ep. 9. concil. Meldense c. 54. Ioann. 8. ep. 221.*

Cardinales (olim) etiam Episcopi dicebantur, quia Rectores Ecclesiarum, *Greg. 1. lib. 2. ex reg. ep. 13. lib. 6. ep. 14. causa 21. cap. Relatio, & cap. vlt. Illud*,

Cardinales tituli, id est, *Parochiales*, ab Episcopis disponi, & conferri possunt. *concil. Meldense c. 54.*

Cardinales, nomen, & res in Ecclesia Romana.

Cardinales sunt presbyteri, vel clerici titulares Vrbis Romæ, *concil. Rom. 4. sub Symmacho c. 6.*

Cardinalis titulus, erat antiquitus Parochia. *concil. Rom. sub Leone IV.*

Cardinales habent secundum locum in Ecclesia. *concil. Rom. 4. sub Symmacho c. 6. concil. Lateran. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curiæ*.

Cardinales assumpti sunt à Papa, vt 70. Seniores à Moyse. *Ioannes 8. post Epistolas*.

Cardinales sunt veri, & realiter tales, licet non viuant vt Apostoli, & non obseruent omnia mandata, vel consilia Domini. *concil. Constantiense contra art. 13. Io: Hus*.

Cardinalium numerus, & diuersitas.

Cardinales septuaginta esse debent, quatuordecim ex eis Diaconi, Episcopi sex, & reliqui Presbyteri. *Sixtus V. constitut. 50. Postquam §. 4. & 5.*

Cardinalium eligendorum qualitates.

Cardinales à Papa eligendi, eas prorsus habere debent qualitates, & requisita, quæ pro Episcopis à sacris canonibus decernuntur, etiamsi diaconi sint: debent esse personæ inter omnes lectissimæ. *concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 1. Leo X. const. 7. Superna. Sixtus V. const. 50. Postquam*.

Cardinalem eligi non posse fratrem alterius Cardinalis. *Iulius 3. const. 22. Sanctissimus. Sixtus 5. constit. 50. Postquam §. 17.*

Cardinales ex omnibus mundi partibus debent eligi, si possibile sit. *concil. Trident. sess. 24. de refor. c. 1. Sixtus 5. constit. 50. Postquam §. 11.*

Ex regularibus mendicantibus, quatuor saltem fieri debent Cardinales Theologi. *Sixtus 5. ibid. §. 4.*

Cardinales debent esse nati ex legitimo matrimonio; nec sufficit legitimatio facta. *ibid. §. 12.*

Cardinales eligendi qualitates, mores, doctrina, pietas, &c. quænam debent esse. *ibid. §. 13.*

Cardinalis eligendus, prius debet esse clericus. *ibid. §. 15.* Filios habens fieri non potest Cardinalis. *ibid. §. 16.* Duo simul fratres germani, esse non possunt, nec patruus simul, & nepos. *§. 16.*

Cardinalis Diaconus fieri non potest, qui 22. annos non habet, & intra annum tenetur ordinem Diaconi accipere. *ibid. §. 6.* Alias caret actiua, & passiua voce in electione Papæ. *ibid. §. 6.*

Cardinalis omnes qualitates, & obligationes circa omnia decernit *Leo X. constitut. 7. Superna*, quæ est constitutio. *concil. Later. 5.*

Pro Cardinalium promotione fieri non possunt excommissæ, & pœnæ. Vide, *Papa circa successorem*.

Cardinalis officium, & ius.

Cardinalis ius est eligere Papam. *Dist. 79. cap. Si quis Apostolicæ, & cap. Si quis pecunia. De elect. in 6. c. Fundamenta, concil. Constantiense contra art. 4. Vvicleff.*

Cardinales sunt Papæ coadiutores, & consiliarij. *De elect. in 6. c. Fundamenta*,

Cardinalium dignitas, authoritas, & antiquitas.

Cardinalium maxima in mundo dignitas post Papam. *Eugenius IV. constit. 15. Non mediocri*. Præcedunt Archiepiscopis, §. 1. Sunt maiores etiam Patriarchis, & quare. §. 13. & 14. Appellantur partes corporis Pontificis, & ideo eos offendentes sunt rei læsæ maiestatis, *§. 6.* Sunt Patricij Consules *ibid.* in concilijs habuerunt præcedentiam, *§. 11.* Repræsentant Apostolos, sicut Papa Christum, *§. 5.*

Cardinales fuerunt, etiam tempore Sancti Petri. *Eugen. IV. ibidem §. 4.*

Cardinalium multa elogia. *Eugen. 4. constit. 15. Non mediocri*, per totam.

Cardinales in Ecclesia, primum locum habent post Papam. *Leo X. constitut. 7. Superna*.

Sunt velut 70. Seniores Moysis respectu Papæ. *Ioann. VIII.* post epistolas. Addiuare debent Papam in causis, & iudicijs. *ibidem*.

Cardinales in secreto consistorio electi, donec insignia Cardinalium habeant, non debere dici Cardinales, vel habere vocem actiuam, statuit olim *Eugen. 4. constit. 1. In eminenti*, Sed postea hoc reuocatum est, *vt infra*.

Cardinalium collegium.

Cardinalium collegium, mortuo Papa non exercet authoritatem Papalem, sed solum eam, quam determinat concilium Lugdunense sub *Gregor. X.* alias nihil facit. *Clement. de elect. cap. Ne Romani*.

Cardinalium collegium sede vacante, si moriuntur Penitentiarij maiores, potest alios subrogare. *Clem. ib. §. Et tamen*.

Potest etiam Camerarium subrogare, si moriatur sede vacante, vel alio modo deficiat. *ibid.*

Cardinalium obligationes.

Cardinalis residere debet in titulo Romæ, alias est deponendus. *De clericis non resident. cap. Ex gestis*. Ideo Cardinalis Anastasius, qui per quinque annos non resederat, fuit depositus. *ibidem*.

Cardinalis tenentur probè viuere, non solum sine malo, sed sine suspitione mali. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de reform. curiæ c. 2. Leo X. const. 7. Superna*. Habeant cappellas domi. *ibidem*.

Eorum familia, mensa, suppellex, &c. omnia modesta. *ibid. & concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 1.* Benignè tractent cum Prælatis, qui Romam veniunt. Non teneant domi Episcopos pro ministerio indecenti, sed eos, vt fratres ament, & tractent. *concil. Later. 5. vbi supra*.

Cardinales non possunt suscipere aduocationem Principum. *ibid.* Incumbant se dandis litibus: negotia Principum, omnium Religiosorum, & pauperum tractent. *ibid.*

Cardinalis semel in anno visitare tenetur suum titulum. *concil. Later. 5. vbi supra*.

Tenetur siue in vita, siue in morte, tantum relinquere titulo, quantum sufficit ad sustentandum vnum presbyterum, vel pro reparatione Ecclesiæ. *ibid.*

Cardinales non derelinquant suos consanguineos; sed multitudine beneficiorum, eos non onerent. *ibidem & concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 1.*

Bona sua pijs operibus impendere debent. *ibid.* Proportionatam

tam habeant familiam, equos, seruos, &c. teneant pro facultate. Non sint auari, nec prodigi: famulos honestos, & probos teneant: teneant sacerdotes, qui decenti viuant vestile. *concil. Later. 5. vbi supr. & Leo 10. const. 7. Superna.*

Cardinales tenentur significare Papæ Christianitatis incommoda, & necessitates. *concil. Later. 5. sess. 9. de refor. curiæ c. 2.* Item significare debent bella Principum, ac discordias, & procurare remedium. *ibid.* Tenentur Papæ assistere, & in curia residere. *ibid.*

Cardinales tenentur seruare secretum de ijs, quæ fiunt in consistorio, & dum Papa de re aliqua indicit silentium, sub pœna periurij, & excommunicationis latæ sententiæ Papæ reseruatæ. *ibid. in fine. & Leo 10. vbi supra c. 7. in fine.*

Cardinales non possunt de bonis Ecclesiasticis augere suos, vel consanguineos, vel familiares, sed pauperibus erogare. *concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 1.*

Cardinales obedire debent Papæ, alias priuandi. *concil. Rom. sub Leone 4.*

Cardinales Episcopi tenentur ad residentiam, sicut alij Episcopi sub eisdem pœnis. *Vrban. 8. const. in append. 27. alias 137. Sancta synodus*, excepto tempore conclauis. Vide, *Cardinales in Conclaui.*

Cardinales tenentur repellere inuasores Sedis Apostolicæ. *Nicolaus 1. in decret. de Rom. Eccles. c. 2. dist. 79. c. 1. & c. Si quis pecunia.*

Cardinalium vestes debent esse prælatiores alijs. *Zacharias ep. 7.*

Cardinales diaconi intra annum tenentur promoueri ad ordinem diaconatus alias voce actiua, & passiua careant in electione Papæ. *Sixtus 5. const. 50. postquam §. 6.*

Cardinalis factus, intra annum tenetur venire Romam, & antequam biretum accipiat iurare tenetur quod intra annum adibit Papam. *ibid. §. 18.*

Cardinales in sua promotione, ad quas expensas tenentur, cum ceremonarijs, secretarijs, computistis, cubicularijs, & clericis cameræ. *Paulus 5. const. 112. Fides.*

Cardinalis factus nouiter non retinet loca montium vacabilia post mortem, sed hæc vacant. *Vrbanus 8. const. in appendice 38. alias 148. Decet Romanum.* Neque alia officia vacabilia retinet. *ibid.*

Cardinalem carcerans, persequens, &c.

Cardinalem hostiliter persequens, carcerans, vel percutiens, siue socius sit, siue mandet, siue ratum habeat, siue dederit consilium, vel fauorem, vel auxilium, siue facientes receptauerit, est reus læsæ maiestatis; est infamis; intestabilis; succedere non potest in hæreditate; domus eius demolienda; nec vmquam reparanda: nullus in iudicio tenetur ei respondere: bona eius confiscantur; feudis, benefic ijs Ecclesiasticis, &c. priuatus est. Filij eius, ac nepotes beneficio, dignitate, &c. etiam Episcopali priuati sunt, absque spe recuperandi, & alijs pœnis subiacent. *De pœnis in 6. c. Felicis. Pius 5. constit. 93. Infelicis.*

Quando tales persecutores, &c. absoluendi sunt, qua pœnitentia, mortificatione, &c. affligendi. *ib. c. Felicis §. Cum autem.*

Cardinalium fratres, nepotes, ac pronepotes, sic persequentes, eisdem pœnis puniendi. *ibid. c. Fœlicis. §. Præmissis.*

Cardinalium persecutores, &c. vt supra excommunicantur in Bulla cœnæ. *Excommunic. 11. Vrbanus 8. const. 62. Pastor. & Gregor. 13. in Bulla cœna §. 11.* Vide, *Ecclesiasticæ personæ.*

Cardinalium persecutores, &c. reuelandi Episcopo loci, vel proprio Superiori, alias non reuelantes incurrunt pœnas, quas persequentes. *Pius 5. const. 43. Infelicis.*

Ciuitates persequentes, &c. Cardinales, quomodo puniendæ. Item magistratus, vel Vniuersitates. *De pœnis in 6. c. Felicis.*

Talis excommunicatus à solo Papa potest absolui. *ibid.*

Cardinalium priuilegia.

Cardinalibus committi non possunt à Rota causæ beneficiales, quæ non excedunt 60. florenos auri pro annuis fructibus. *Martinus V. const. 5. Romani §. 29.*

Cardinalium collegium sede vacante, si Pœnitentiarij maiores deficiunt, potest alios subrogare, sic etiam si deficit camerarius. *Clem. de elect. c. Ne Romani, §. Et tamen.*

Habere possunt plura beneficia, etiam cum cura animarum. *Extrau. de præb. cap. Execrabilis. & Extra, Ioann. 22. de præb. c. Execrabilis.*

Cardinales, quid possunt agere de beneficijs. Vide, *Card. circa beneficia.*

Cardinalium lites, quas habent inter se, à Papa sunt iudicandæ, & decidendæ. *Paulus 4. const. 8. cum sæpius.* & hoc fit remota appellatione. *ibid.*

Cardinales vti possunt vestibus prælatioribus, alijs. *Zacharias ep. 7.*

Cardinales possunt cum suis clericis officium recitare. *Clem. de celebrat. missar. c. fin.*

Cardinalium immunitates, & franchitiæ cameræ, quæ. *Paulus V. const. 11. In maximus §. 12.*

Cardinalis in delicto, debet conuinci per 42. testes, si est presbyter, per 26. si est diaconus, per 72. si est Episcopus. *concil. Magunt. 3. c. 12.*

Cardinales in beneficialibus non includuntur in regulis cancellariæ faciendis post *const. 6. Vrb. 8.* nisi fiant de consensu eorum, vel maioris partis. *Vrbanus 8. constitut. 6. Sanctiss. cap. 70.*

Cardinales exempti sunt à gabellis, datijs, tributis, & alijs oneribus cameralibus, & non comprehenduntur in Bulla reuocatoria *Innoc. 10.* ita *idem Papa const. 7. Et si ea.*

Fugientes ad domus Cardinalium, qua immunitate gaudent. Vide, *Fugientes.* Vide, *Franchitia.*

Cardinales ex regularibus assumpti, vti possunt bireto rubro. *Greg. 14. const. 9. Sanctissimus.*

Cardinales in conclaui.

Cardinales, cum ingrediuntur conclaue vnum seruientem habere debent, sed in necessitate duos. *Gregor. 10. in conc. Lugdun. De elect. in 6. c. Vbi periculum. & Clem. 6. const. 5. Licet. Concil. Constantiens. sess. 41.* Ex sua electione sibi assumant. *ibid.*

Conclaue ingredi debent Cardinales transactis decem diebus à morte Papæ. *ibid. Gregor. 10. de elect. in 6. cap. Vbi periculum.*

Ex *const. Gregor. 10.* deberent habitare in communi habitatione. Sed *Clem. 6. vbi supra*, decernit, vt eorum cellæ per cortinas diuidantur, idem *concil. const. sess. 41.*

Cum nullo alio Cardinali loqui posse secreto, decernit *Gregor. 10. de elect. in 6. vbi supra.*

Sed cum quibus permittitur ex voluntate omnium pro negotijs electionis. *ibid.* Nullus potest extra mittere nuncium, vel scripturam. Qui secretè loquitur, vel scripturam, aut nuncium mittet extra de negotijs, excommunicationem ipso facto incurrit. Intra tres dies debere eligere, statuit *Gregor. 10.* alias ijs transactis per quinque dies sequentes, vnum ferculum haberent: & si intra quinque non eligerent, pane tantum, & aqua reficerentur, donec eligerent.

Cardinales tempore conclauis, nihil de camera posse recipere statuit *Greg. 10. vbi supra.* Sed omnia cameræ obuenientia futuro Papæ esse reseruanda, alias ad restitutionem teneri. *ibid.*

Cardinales in conclaui, nulli alteri negotio vacare possunt, nisi negotio electionis, nisi Ecclesiæ necessitas vrgeat. *ibid.* Negotia, quæ peraguntur omnibus sint nota.

Cardinales non intrantes conclaue, vel exeuntes sine causa, nec requirantur amplius, nec admittantur ad electionem faciendam. *concil. const. sess. 41.*

Si infirmi aliqui exeunt, etiam durante eorum infirmitate, procedant alij ad electionem. *ibid. concil. const. ibid.* Eoque conualescente admitti debet. *concil. const. ibid.*

Si alij de longinquo aduenjant, re integra admittantur ad conclaue.

Si Papa fuerit mortuus extra ciuitatem, in qua erat curia, Cardinales in ciuitate construant conclaue, & ibi eligant, nisi illa sit interdicta, vel rebellis Ecclesiæ; & in Palatio Episcopali, vel alio commodiori cardinales claudantur.

Cardi-

Cardinales in conclaui existentes non possunt à dominis sæcularibus, & alijs qui curam habent conclauis, arctari vltra præmissa, sub pœna (arctantibus) excommunicationis ipso facto, infamiæ, inhabilitatis ad dignitates, gradus, &c. priuationis beneficiorum Eccles. & feudorum. *ib. de elect. in 6. c.Vbi periculum*.

Hæc omnia moderata, & reformata in aliquo. Vide in verbo *conclaue*.

Cardinales in conclaui non possunt pro eligendo Papa facere pactum, conditum, nec intendimentum, sub pœnis, &c. *ibid. de elect.in 6. c.Vbi periculum*. Obligationes, pacta, iuramenta, &c. facta pro negotio electionis cassantur. *ibid.*

Cardinales in conclaui, si moriantur Pœnitentiarij maiores, possunt alios substituere. *Clem. de elect. c.Ne Romani*.

Possunt etiam camerarium substituere, si moritur vel alio modo deficit. *ibid.*

Cardinales exeuntes à conclaui, quomodo cogendi intrare, & à quo. *ibid. §. Porro*.

Cardinales in conclaui exercere non possunt authoritatem Papalem, nisi eam quam præscribit *Gregor.10.* in concilio Lugdunensi. *Clem. de elect. c.Ne Romani*.

Cardinales in conclaui excludi non possunt ab electione actiua, vel passiua, ratione excommunicationis. *Clem. vt supra c. Ne Romani, §. Cæterum*.

Cardinales in conclaui existentes, vel in alio tempore offendentes, quomodo puniendi. *Leo 10. const.16. Temerariorum*.

Cardinales in conclaui non possunt cum exteris loqui secreto, nec literas, aut nuncios mittere, aut accipere. *conc. constantien. sess.41.*

Quomodo, & quibus cibis alendi. *concil. constantien.ibid.*

Cardinales non cogendi intrare conclaue, nisi in casu, quo nullus vellet intrare. *ibid.*

Cardinales Episcopi audita morte Papæ tenentur discedere, & accedere ad conclaue, & post Papæ electionem, ac coronationem etiam per duos menses manere, & deinde discedere, sub pœna contra Episcopos non residentes. *Vrb.8. const. in append. 27. alias 137.*

Vide, *Conclaue*. Omnia, quæ modo obseruantur, determinata sunt *à Gregor. 15. ibid.*

Cardinales circa beneficia.

Cardinales habere possunt plura beneficia, etiam curata. *Extrau. Ioann.22.& extrau.com. de preb. c.Execrabilis*. Item habere possunt, plures dignitates, & personatus. *Ioann.22. Extrau. Execrabilis de prabend.*

Cardinalium beneficia, dum ad Cardinalatum assumuntur, vacant in curia, nisi à Papa concedatur retentio. *Sixtus 5. const.79. Sanctissimus*.

Cardinales quæ beneficia possunt conferre familiaribus, & quomodo. *Pius V. const.37. Sanctissimus*. Vide, *Beneficia Cardinalium*.

Cardinales quæ beneficia possunt conferre, siue Capituli consensu. Vide, *ibid.*

Cardinales quando, & quomodo possunt disponere de beneficijs familiarium, quæ vacant in curia, iuxta regulas cancellariæ. *Paulus 5. const. 58. Sanctissimus. Vrb.8. const.6. Sanctissimus*. Vide, *Beneficia Cardinalium*.

Cardinalium beneficia vbicumque moriantur, sunt Papæ reseruata. *Extrau. de elect. c.Ex debito*. Vide, *Benef. vacantia in curia*. Vide, *Benef. Papa reseruata*.

Non possunt disponere de Beneficijs, sine Papæ consensu. *Gregor.14. const. 19. Sanctissimus*.

Cardinales quæ beneficia possunt conferre, & quomodo; item quomodo, & à quo conferenda beneficia suorum domesticorum. Vide, *Benef. Cardinalium*.

Cardinalis non potest vnire beneficia reseruata Papæ, etiamsi habeat facultatem conferendi beneficia. *Vrb.8. const.in appendice 53. alias 163. Quamuis*.

Cardinalis committens simoniam in beneficijs, dando vel accipiendo, ipso facto est excommunicatus. *concil.Const.sess. 43. const. Martinus 5.*

Vide, *Benef. Card.*

Cardinales circa collationem beneficiorum suorum familiarium, siue morientium in curia, siue extra, quod ius habeant. Vide, *Cardinal. familiares infra*.

Cardinales in beneficijs non includuntur in regulis Cancellariæ faciendis post *constit.6. Vrban.8.* Nisi fiant de consensu eorum, vel maioris partis. *Vrban.8. const.6. Sanctiss. cap. 70.*

Cardinales translati non possunt conferre beneficia prioris Ecclesiæ. *Vrb.8. const.60. Licet*. Exceptis sex Cardinalibus prope Romam. *ibid.*

Cardinales Diaconi.

Cardinales Diaconi debent esse quatuordecim. *Sixtus 5.const. 50. Postquam §.5.*

Cardinales diaconi creari non possunt, nisi habeant saltem annos 22. *ibid.*

Cardinales diaconi tenentur intra annum recipere ordinem diaconalem, alias priuantur actiua, & passiua voce in electione Papæ. *ibid. §.6.*

Cardinalis diaconus semper manet in eo Cardinalium ordine, etiamsi ex sua deuotione fiat sacerdos. *ibid.*

Cardinalis diaconus potest creari Episcopus vnus ex sex, & quomodo. *ibid. in declaratione seq. §.25. & 26.*

Cardinalis diaconus post decennium diaconatus transire potest ad ordinem presbyterorum. *Clemens 8. const.48. Sanctissimus*.

Cardinalis diaconus transiens post decennium ad ordinem presbyterorum, habet locum ante omnes Cardinales, etiam presbyteros, qui post ipsum creati sunt. *Clemens VIII. ibid.*

Decennij tempus in Cardinali sic transeunte, computandum est à die, in quo potuit fieri presbyter, non à die in quo factus est Cardinalis. *Clemens 8. ibid.*

Vide, *Beneficia, siue Cardinalium, &c.*

Cardinales Legati.

Cardinales Legati, dicuntur, & sunt à latere. *2.q.6. cap.Decreto, & cap. Si quis Episcopus*.

Cardinales Legati possunt per Vicelegatos Prouincias gubernare; sed ita vt pro maiori temporis parte gubernent per se ipsos, alias priuantur emolumentis legationis. *Concil. Later.5. sess.9. in Bulla de refor. curia c.2. Leo 10. const.7. Supernæ*.

Cardinalis Legatus potest causas appellationis iudicare. *2. q. 6. cap. Decreto*.

Cardinalis legatus non potest vnam Ecclesiam alteri submittere, id est, cathedralem, nec duas cathedrales vnire. *De off.legati c.Nisi specialis, & c.Quod translatione*.

Cardinalis legatus absoluere potest excommunicatos, ob percussionem clerici. *De sent. excommunic. cap. Ad eminentiam*. Potest hoc facere etiam extra Prouinciam. *De off. legat. c.Si quis, & cap. Excommunicatis*.

Cardinale legato præsente ex reuerentia, cessat legatus minor. *ibid. c.Volentes*.

Cardinalis legatus potest Abbati exempto dare licentiam, vt eligatur in Episcopum. *De elect. in 6. c. Si Abbatem*. Potest confirmare electiones Episcoporum, & Archiep. *ibid. §. Huiusmodi*.

Cardinalis legati officium non expirat per mortem Papæ. *de off. leg. in 6. c. Legatos*.

Cardinalis legatus potest conferre beneficia vacantia, licet collatio pertineat ad Clerum. *De off. leg. cap. Dilectus, & de off.leg. in 6. c.primo. & c. Præsenti*.

Cardinalis legatus non potest committere vicelegato collationem beneficij. *ibid. c. Præsenti*. Et si fiat, nulliter fit. *ibid. §. Prohibemus*.

Cardinalis legatus non potest conferre dignitates maiores in Ecclesijs. *ibid. c. Deliberatione*.

Neque potest conferre Ecclesias cathedrales, vel collegiatas. *ibid.*

Cardinalis legatus faciens reseruationem aliquam in Ecclesia, non potest in eadem facere aliam. *De off. leg.in 6.c. Præsenti*.

G 2 Cardi-

Cardinali legato celebranre in Prouincia solemniter, Episcopi Prouinciæ, qui sunt præsentes, debent ei assistere cum mitris, baculis, plunialibus, &c. sic & Abbates. *concil. Rauenn. 3. post Clem. V. c. 6.*

Cardinales legatos dispensare posse in ætate præsentandorum, statuit. *concil. Vienn. prouinc.*

Cardinalibus legatis quæ iurisdictio olim conferri solebat. *Innoc. 6. const. 1. cum omnes.*

Cardinali legato Vrbis, discedente Papa è Roma, quæ iurisdictio concedebatur. *Paulus 3. constit. 16. Licet potestatis. Clemens 8. const. 53. Licet.*

Cardinalis legatus non potest remittere, siuè aggratiare bannitos, vel homicidas. *Pius 4. constit. 27. In eminenti.* Neque componere potest cum illis. *ibid. in declarat. seq.*

Cardinales legati simpliciter de plano, ac manu regia procedere possunt in ijs, quæ spectant ad bonum regimen ciuitatum, &c. status Ecclesiæ, non obstantibus quibuscumque. *Clem. 8. const. 10. Pro commissa.*

Alias iurisdictiones, & priuilegia Cardinalium legatorum, communia cum alijs legatis. Vide, *Legati Papa.*

Cardinales legati non possunt impedire, aut turbare Episcopos in causis beneficialibus, matrimonialibus, ac alijs, quę ad ipsos spectant. *concil. Tridentin. sess. 24. de refor. c. 20.*

Cardinales legati non possunt procedere contra clericos, aliosvè Ecclesiasticos, nisi prius Episcopo requisito, ac negligente; alias processus nulli sunt, & tenentur ad restitutionem, & satisfactionem damnorum partis. *ibid. c. 20.*

Cardinales schismatici.

Cardinales schismatici, depositi sunt ab officijs, beneficijs, Cardinalatu, &c. *De schismaticis in 6. cap. vn.*

Cardinales schismatici non habent votum in electione Papæ, vel alijs, & admittentes excommunicati sunt excommunicatione Papali, à qua absolui non possunt, sine licentia Papæ: neque à collegio Cardinalium sede vacante. *ibid.*

Vide, *Schismatici.*

Cardinales erga suas titulares Ecclesias.

Cardinales tenentur in titulis residere, & ideo Cardinalis Anastasius fuit depositus, quia per quinque annos non resederat in titulo S. Marcelli Romæ. *De clericis non resid. cap. Ex gestis.*

Cardinalitij tituli quot, & qui sunt. *Sixt. 5. const. 55. Religiosa.*

Cardinales in suis titulis, circa suos clericos, vti possunt censuris, vt excommunicatione, suspensione, & interdicto. *De maiorit. & obed. cap. His quæ.*

Clerici illius tituli omnem obedientiam, & reuerentiam præstare tenentur Cardinali. *ibid.*

Cardinalis residere tenetur in titulo, alias deponendus. intelligitur Romæ, vel sine Papæ dispensatione. *De clericis non resid. c. Ex gestis.*

Cardinales tenentur, vel in vita, vel post, tantum relinquere Ecclesiæ tituli, vt alere possit vnum presbyterum; vel vt fabricæ subueniatur. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curia c. 2.* Et semel in anno tenetur visitare suam Ecclesiam titularem. *ibid.*

Cardinalitij tituli erant olim Parochiæ. *concil. Roman. sub Leone 4.*

Cardinales Protectores Regularium.

Cardinales Protectores regularium, nihil possunt ab eis accipere; & accipientes tenentur restituere, non fratri particulari, sed monasterio, alias non possunt absolui. *Clem. 8. const. 28. Religiosa §. 7.*

Cardinalis Protector Ord. Min. conuentualium, non potest se immiscere in negotijs fratrum, si superiores satisfaciunt debito. Quando autem est necessarium, vt se interponat in aliquo negotio, per se ipsum id facere curet immediatè, adhibito aliquo ex fratribus eisdem in notarium. *Paulus V. const. 53. cum ordo.*

Vide, *Regularium Protectores.* & Vide, *De omni Religione.*

Cardinalium familiares, cappellani, & alij serui, & beneficia eorum.

Cardinalium familiares clerici possunt cum eis officium recitare; & satisfaciunt obligationi. *Clement. de celebrat. missarum c. finali.*

Cardinalium familiares in ijs, quæ pertinent ad beneficia, subduntur ordinario. *concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 11.*

In alijs verò sunt exempti ab ordinarijs. *Leo X. const. 10. Regimini.* Etiamsi ob recreationem, vel negotia sint distantes à Cardinalibus. Illi verò familiares, qui actu non inseruiunt, non sunt exempti. *ibid.* & *concil. Later. 5. sess. 10. constit. 2.*

Cardinalium familiares, seu serui, ijs morientibus, non possunt ab hæredibus exigere, vel prætendere aliquid quod sibi ex pacto non erat debitum. *Pius V. constit. 15. Sanctiss.*

Cardinalium Parafrenarij esse possunt etiam clerici, & veste breuiori vti. *Leo X. constitut. 7. Superne. concil. Lateranen. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curię c. 2.*

Cardinalium familiarium morientium beneficia vacant in curia. Sed tale beneficium, quando datur, requiritur assensus Cardinalis, qui est dominus mortui, si ipse est in curia, alias impetratio à Papa est nulla. *Vrb. 8. const. 6. Sanctiss. c. 32.* Vide, *Card. benef.*

Etiam quando Cardinalis ille est distans à curia per duas dietas, requiritur assensus in tali collatione, dummodo intra 15. dies sit reuersurus, & habeat familiam, & domum in curia. Si autem ex alia causa etiam publica sit absens, non requiritur assensus. *ibid. c. 32.*

Cardinalis, à quo requirendus est consensus pro collatione dicti beneficij, non est ille, in cuius seruitio moritur familiaris; sed ille sub quo habuit beneficium (si mutauit Cardinalem, licet ei amplius non seruiat. *ibid. Vrban. VIII. constit. 6. c. 32.*

Sed quando beneficii collatio spectat ad alium Cardinalem collatorem, non requiritur consensus Cardinalis, qui est dominus mortui, sed collator libere confert. Si verò familiaris ille moritur in curia, Papa libere dat cum consensu, Cardinalis collatoris. *Vrban. 8. const. 6. c. 33.*

Vide, *Benefic. Cardinalium, & familiarium.*

Cardinalium cappellani missas celebrantes in publico, caputium ferre debent. *conc. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curia c. 2.*

Vide. *Beneficiati quò ad forum.*

Cardinales circa residentiam.

Cardinales Episcopi tenentur ad residentiam, sicut alii Episcopi, sub pœna contra non residentes lata. *Vrban. 8. const. in appendice 27. alias 137. Sancta synodus. §. 13.*

Cardinales Episcopi, habita certa notitia mortis Papæ, possunt recedere ab Episcopatu, & ad conclaue accedere, & post Papæ electionem, ac coronationem per duos menses, possunt in ciuitate conclauis manere; deinde sub pęna non residentium, tenentur ad Episcopatus se conferre. *ibidem. §. 13.*

Cardinalis habens duas Ecclesias vnitas, tenetur residere in ea, quæ requirit personalem residentiam: verbi gratia, si habet vnam ex sex prope Romam, & aliam alibi, tenetur in hac secunda residere. *ibid. §. 17.* Vide, *Residentia.*

Cardinales simonaci in electione Papæ.

Vide, *Electio Papa.*

Cardinales quò ad commorationem, & discessum à statu Ecclesię.

Cardinales, nisi Episcopi sint, tenentur commorari in suis titulis, id est, Romæ. *de clericis non resid. c. Ex gestis.*

Cardinales, qui sine licentia Papæ exeunt à terminis status Ecclesiastici, & aliò se conferunt, priuantur omnibus priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, potestate conferendi beneficia, transferendi pensiones, vel alios fructus Ecclesiasticos

clesiasticos loco pensionis reseruatos, facultate testandi, aut disponendi obtenta à Papa, absque vlla iudicis declaratione. Incurrunt interdictum ab ingressu Ecclesiæ ipso facto. Subiacent sequestro omnium fructuum omnium beneficiorum, etiam titulo oneroso sibi competentium. *Innocentius* 10. *const.*8. *cum iuxta*. & insuper alijs pœnis arbitrio Papæ. *ibid.*

Quod si præfati Cardinales non reuerterentur intra sex menses à publicatione Bullæ, alias pœnas maiores, vt ibi, incurrerent: & si per alios sex, maiores pœnas, & priuationes. Si insuper per alios tres, vt in totum sint 15. menses, alias maiores, vsque ad priuationem Cardinalatus. *Innocen.*10. *ibid. const.*8. *cum iuxta*.

Cardinales, qui absque Papæ licentia extra statum Ecclesiæ exeuntes, aliò se transferunt, non possunt substituere alios in officijs, quæ habent, neque spiritualibus, neque temporalibus, & omnia priuilegia, gratiæ, exemptiones, quò ad hoc cassantur, & reuocantur. *ibid.*

Neque præfati Cardinales possunt se tueri prætextu seruitij Principum, Regum, Imperatorum, Prouinciarum, Rerumpublicarum; neque prætextu iussionis, aut mandati eorum; nec ratione alterius cuiuscumque causæ fauorabilis, etiam in corpore iuris expressæ, vel in Apostolicis constitutionibus inclusæ, nisi allegata coram Papæ fuerit ab eo probata, & admissa. *ibid.*

Cardinalis sic delinquens non potest absolui, remitti, aut relaxari ab alio, quam à Papa: non à Collegio Cardinalium sede vacante: derogantur quò ad hoc omnia iura, & constitutiones contrarium. *Innoc.* 10. *ibid.*

Cardinalium insignia, seu arma, tituli, ac sigilla.

Cardinales titulum Eminentissimi, & Reuerendissimi, habere debent ab omnibus. *Vrb.*8. in decreto consistorij secreti habiti *die* 30. *Iunij* 1630.

Cardinales hoc solo titulo Eminentiss. & Reuerendiss. debent esse contenti, & non possunt prætendere alios titulos, siue familiæ, siue nobilitatis, quicumque illi sint, nec titulos sæcularium, & hoc neque inter se, neque ab alijs, vel cum alijs. *Innoc.*10. *const.*2. *Militantis*.

Cardinalium arma, & sigilla carere debent ornamentis coronarum, & alijs, quæ sæcularibus conueniunt, nisi sint de essentia armorum, & integritate eorum; sed solum Pileum rubeum super arma teneant. *Innoc.*10. *const.*2. *Militantis*.

Cardinales iurare debent vsum istius Bullæ circa titulos, & arma. *ibid.*

Cardinales circa commendas.

Cardinales in monasterijs commendatitijs, prouidere debent monachis de sufficienti substentatione. *concil. Later.*5. *sess.* 9. *in Bulla de refor. curia c.*2. & Ecclesias reparare. *ibid.*

Cardinalium morientium funeralia, spolia, & alia, quæ mortem sequuntur.

Cardinalium funeralia non possunt in expensis excedere summam 1500. florenorum, nisi iustis ex causis aliter sit faciendum. *concil. Later.*5. *sess.*9. *in Bulla de refor. curia c.*2.

Cardinalium exequiæ prima, & nona die fieri possunt, interim verò possunt pro eo missæ tantum celebrari. *concil. Later.*5. *vbi supra c.*2.

Cardinalium morientium debita, quo ordine soluenda. *Pius* 5. *const.*15. *Sanctissimus, in declaratione.* vbi exactè, & distinctè omnia numerantur.

Spolia Cardinalium, vbicumque morientium pertinent ad cameram Apostolicam. *Pius Quartus const.*19. *Decens*. Vide, *Spolia*. Intelligitur si non habent facultatem testandi. *ibid. Paulus* 3. *const.*29. *Romani*.

Cardinalium morientium, vtensilia sacra, vt mitræ, pluuialia, planetæ, tunicellæ, aliaque vestimenta, & ornamenta; item calices, patenæ, & alia huiusmodi præsertim benedicta, post eorum mortem pertinent ad Sacristiam Papalem, etiam si morientes habebant facultatem testandi. Vna excepta tunicella pro Cardinali diacono; vna vero planeta pro Cardinali presbytero, & vno pluuiali pro Cardinali Episcopo. Et alia circa hæc. *Vrban.*8. *const. in append.*54. *alias* 164. *Æquum est*.

Cardinalium morientium ornamenta cappellæ, cruces, calices, imagines, &c. ad Sacristiam Papæ spectant. *Paulus* 3. *const.*29. *Romani*.

Vide, *Spolia*. Vide, *Moriens*.

Cardinales Archipresbyteri S. Ioannis in Laterano, S. Petri, & S. Mariæ Maioris.

Cardinalis Archipresbyter S. Ioannis in Laterano, potest causas omnes illius cleri iudicare, & multa alia in eo exercere. *Gregor.*13. *const.* 45. *cum sicut*.

Cardinalis Archipresbyter S. Mariæ Maioris Romæ, potest causas illius cleri iudicare, & conuenire omnes debitores illius Basilicæ, & alia multa, *ex Paulo* 3. *const.*19. *cum sicut, in fine*.

Cardinalis Archipresbyter S. Petri habet iurisdictionem iudicandi causas omnes illius cleri, tam vertentes inter ipsos, quam cum exteris, & multa alia facere. *Paulus* 3. *constit.* 35. *cum dilectus*.

Cardinales Archipresbyteri trium dictarum Basilicarum, qui habent facultatem iudicandi de causis Clericorum omnium talium Ecclesiarum, possunt iudicare de iuribus, & redditibus ipsarum Ecclesiarum actiuè, & passiuè, per se, vel per alios delegatos: item de iuribus præbendarum, beneficiorum, cappellaniarum, administrationum, &c. actiuè, & passiuè per se, vel per alios: quando verò agitur de alijs iuribus, quibuscumque, tunc si canonici, beneficiati, cappellani, alijque sunt rei, ab ipsis Cardinalibus iudicantur; si vero sint actores non gaudent his priuilegijs, nec possunt trahere reos ad forum Cardinalium. Et alia in contrarium reuocat. *Vrb.*8. *constit. in secunda append.* 48. *alias* 158. *Quamuis Romani*.

Caritas.

Caritas, quæ potest perdi, quando est vera, & quando non. *De pœnit. dist.*1. *c.*2. *Caritas*.

Caritatis multa encomia. *ibid. & per multa capp. seqq.*

Caritas perfecta non deserit in aduersis. *De pœnit. dist.*2. *c.* 12. *Ficta*.

Caritas, quæ deserit in aduersis, est ficta. *ibid.*

Caritas perfectissima in hac vita, non habetur. *De pœnit. dist.* 2. *c.*19. *Caritas*.

Caritati iungenda est fides, & iustitia. 24. *q.*1. *cap. Vbi sana*.

Caritas vera peccata dimittit. *De consecrat. dist.*4. *cap. Ecclesia caritas*.

Caritas inuisibilis est vnctio Spiritus sancti. *De pœnit. dist.*2. *c.* 8. *Vnctio*.

Caritas, quæ per iustificationem infunditur homini, ipsi inhæret. *conc. Trid. sess.*6. *cap.*7. *concil. Mogunt.*4. *c.*7.

Caritas, quæ in iustificatione confertur, datur ex Spiritus Sancti voluntate, iuxta mensuram dispositionum, & cooperationem. *ibid. c.*7.

Caritas augetur per bona opera. *concil. Tridentin. sess.*6. *cap.*10.

Caritas, quæ in iustificatione infunditur, est grauida ad bona opera. *Concil. Mogunt.*4. *c.*7.

Caritatiuum subsidium.

Caritatiuum subsidium, ex licentia Papæ, vel ex consuetudine, exigere potest Episcopus à clero. *Extra, de censibus c. Vas electionis*.

Caritatiuum subsidium non potest esse maius, quam esset procuratio, quam exigeret Episcopus, si per alium visitaret. *ibid.*

Carmelitani fratres.

Vide, *Fratres Carmelitani.*

Caro, Carnes.

Carnes abhorrens in ferijs Clericus (ob superstitionem) deponendus est. *concil. quod dicitur Apostolorum c.53.*

Carnes comedentem damnans, tanquam malum facientem, anath. est. *concil.Gangrense c.2. dist.30.c. Si quis carnem.*

Carnem non comedens tanquam immundam si est clericus, cessat ab ordine suo. *concil. Anciranum c.14. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.63.*

Carnem comedens in quadragesima, in Pascha non communicet, & per vnum annum ab esu carnium deberet abstinere decreuit *concil. Tolet. 1. c.24. & concil. Tolet.8.c.9.* excepto casu infirmitatis. *ibid.*

Carnes non manducantes, si sunt suspecti, quod credant esse immundas, cogendi sunt ad manducandum, vt tollatur suspitio. *concil.Brac.c.37. concil. Lucense. c.58.*

Carnes non comedebant homines à principio mundi, vsque ad diluuium. *Dist.35. cap. ab exordio.* post diluuium concessum est comedere: at post Christi aduentum pro aliquibus diebus est prohibitum. *ibid.*

Carnes comedi non possunt in die Sabbati. *De consecr. dist.5. c.Quia dies. Concil. Roman.5.sub Greg.7.*

Carnes comedi non possunt in feria sexta, excepta die Natiuitatis.*Nicol.1. ad consulta Bulgar. c.5. De obseruat.ieiuniorum explicari.*

Carnes comedere non possunt in feria sexta (si in ea accidat Natiuitas Domini,) qui tenentur voto, vel regulari obseruantia. *De obseruat. ieiuniorum c.Explicari.*

In tali die & festo licitum est, ex deuotione abstinere à carnibus. *ibid.*

Carnes in quibus diebus comedi non possunt. *De consecr.dist. 3. c. De esu carnium.*

Carnes olim poterant ex dispensatione communi comedi in feria sexta, quando in ea incidebat dies Epiphaniæ, vel alia festa. *Nicol.1. ad consulta Bulgar. c.5.*

Carnes comedi non possunt, nec tempore quadragesimæ, nec tempore ieiuniorum. *ibid. Nicol.1.c.4. concil.claramont. c.23. concil. Sabin. c.17.* exceptis infirmis. *ibid.*

Si carnium abstinentiam pro aliquo die præcipiat Episcopus, est facienda. *Nicol.1. ibid. c.5.*

A carnibus volens abstinere pro aliquo tempore, licitè facit. *ibid. c.4.*

Carnes comedere non possunt monachi, nisi ægroti. *De consec. dist.5. c. Carnem.*

Carnes comedi possunt etiam in vigilijs ab infirmis, & tempore necessitatis. *De obseruat. ieiuniorum c. Consilium.*

Carnibus abstinendum in vigilia Natiuitatis Domini, Assumptionis B. Mariæ, S. Laurentij, & Apostolorum. *concil. Salengunstadiense 1.c.1.*

A carnibus in certis temporibus est abstinendum, non quia immundæ, sed ad temperantiam. *conc.colon.2. part.9.c.3.*

Carnes in Sabbatho non possunt comedi. Vide, *Sabbathum.*

Carnes comedi non possunt in quatuor temporibus. *concil. Sabinense c.17.* Exceptis infirmis.

Carnes in necessitate comedi possunt, tempore prohibito, sed cum vtriusque medici consilio. *concil. coloniens.2. p.9. c.4.*

Carnes in Sabbatho comedentes Græci tolerantur. Vide, *Græci.*

Vide, *Abstinentia.* Vide, *Animalia.*

Caro humana.

Carnis nomine intelligitur aliquando totus homo, ideo dicitur Verbum caro factum est, quia humanitatem assumpsit. *Concil. Tolet. 15.*

Carnis creationem dicens esse opus diaboli, est anathema. *concil. Brachar.1. c.13.*

Caro Christi.

Caro Christi nata de Virgine est in Eucharistia. *De consecr. dist.2. c.Omnia.*

Caro Christi dupliciter intelligitur, carnaliter, & spiritualiter. *ibid. cap. Dupliciter.*

Vide, *Christus.*

Carolus.

S. Carolus canonizatur *à Paulo 5. const.67. Vnigenitus.*

Carnale peccatum, & carnaliter peccans.

Carnale peccatum contra naturam, est maximum. 32. *q.7.c. Flagitia, cap.Vsus naturalis, & cap. Offerebat.*

Carnalis copula, seu actus est peccatum, licet ad illud natura inclinet, etiamsi ad ipsum homo teneretur. *Clem. de hæreticis, Ad nostrum. Concil. Vienn. gener.*

Carnaliter peccans cum matre, vel duabus sororibus, vel matre, & filia, vel alijs, &c. Vide infra, *Copula carnalis.*

Carnaliter peccans cum bestia, quali pœnitentia est affligendus cum absoluitur. *concil. Lucense c.81.*

Vide, *Carnalis copula in seq.*

Carnalis copula cum quacumque persona, &c.

Carnalem copulam habens cum duabus, matre, scilicet, & filia, qua pœnitentia affligendus. 30. *q.4. c. Si pater.*

Carnaliter cognoscens duas sorores, aut duas commatres, quomodo puniendus. *ibid.30. q.4. c.Si pater.* Post pœnitentiam potest cum alia muliere facere matrimonium. Vide, *Soror.*

Si duo fratres carnaliter cognoscant vnam mulierem, quæ pœnitentia eis imponenda. *ibid.*

Si pater, & filius carnaliter cognoscant eandem, quæ pœnitentia, &c. *ibid.*

Carnaliter peccans cum matre propria, qua pœna puniendus, & est anathema. 33. *q.2. cap. Si quis cum matre. Nicol. 1. in decr.de impedim. matrim. c.5.*

Carnaliter peccans cum suscipiente, vel suscepto, &c. ex fonte, vel confirmatione, anathema est. *ibid. c. Si quis, & Nicol. cap. 5.*

Carnaliter peccans cum duabus, matre, & filia, quarum vna inscia fit de alia, numquam potest ducere vxorem. 34. *q.1. c.Si quis cum matre.*

Illæ autem, quia insciæ hoc fecerunt, possunt ducere maritos. *ibid.* Si verò sciebant, numquam possunt maritos ducere. *ibid.* Vide, *Matrim. prohib.*

Carnalem copulam habens cum bestia per 15. annos pœnitere debet ante fores Ecclesiæ, & alias habere pœnitentias. *concil. Lucense c.81.* Vide, *Belua.* Vide, *Bestia, & bestialitas.* Occidenda est bestia. *ibid.*

Carnalis copula coniugum omittenda in nocte præcedente ad sumptionem Eucharistiæ. Vide, *Vxor, ab vxore quando abstinendum.*

Carnalis copula per vnum testem de visu probatur, si alia adsunt adminicula. Probatur etiam per testes ex auditu, si alia adsunt adminicula. *De Testibus cap. Præterea.*

Carnalis copula probatur per violentam præsumptionem. *De præsumpt. c.Literis c.Tertio loco.*

Carnalis copula facit, vt sponsalia de futuro transeant in matrimonium. *De sponsalibus c. Is qui fidem.* Non sufficit visus ad copulam, sed requiritur realis copula in effectu. *ibid. & cap. fin.*

Carnalem copulam cum seruis pertentans ad quid tenetur. *De pœnit. dist.1. cap.12.*

Carnalis nisus inter impuberes, etiam cum matrimoniali consensu non facit matrimonium. *De desponsatione impuberum cap. Attestationes.*

Carnaliter cognoscens duos, patrem, & filium, pœna mortis est punienda. *Sixtus 5. const.54. Volentes.* Idem de eo, qui scienter cognoscit matrem, & filiam, aut duas sorores. *ibid.*

Carnaliter cognoscens virum, cum quo mater, filia, vel soror

ror habuit rem, pœna mortis est punienda. *Sixtus 5. ibid.* Idem de patre, aut filio cognoscente mulierem, cum qua pater, aut filius habuerunt rem. *ibid.* Et hoc in statu Ecclesiæ. Vide, *Filius*. Vide, *Fornicatio*. Vide, *Vir carnaliter, &c.* Vide, *Vxoratus, in fi.* Vide, *Vxor, ab vxore, quando abstinendum*.

Carthago.

Carthaginensis Episcopus est primas totius Africæ. *Leo IX. epist. 3. & 4.*

Carthusiani Monachi.

Vide, *Monachi Carthusiani*.

Cassinenses Monachi.

Vide, *Monachi Cassinenses*.

Castella, seù Castilia.

Castellæ Episcopi, & alij Visitatores, quas, & à quibus possunt exigere procurationes, quando visitant. *Extra, de censibus cap. Vas electionis*.

Castitas.

Castitas non perditur sine voluntate. 32. *quæst. 5. cap. Sicut enim*.

Castitas perditur voluntate peccandi carnaliter, licet corpus sit intactum. 32. *q. 5. cap. Nec solo tactu, cap. Si Paulus, & cap. Nec solo*.

Castitas non perditur, si corpus coactè corrumpitur. 32. *q. 5. cap. Tolerabilius. c. re vera. c. Ita nè? cap. Proposito. c. Non fidelis. cap. De pudicitia. cap. Ad Deum. cap. Non potest, & c. Magis*.

Castitatem professam violantes grauiter puniendi. *concil. Arausic. 1. cap. 28.*

Castrant, & castratur.

Castrans se sponte, fieri non potest clericus. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 22. concil. Arelat. 2. cap. 7. Concil. Nican. 1. can. 1. dist. 55. c. Si quis. cap. Hi qui se*.

Castrans se sponte, si est clericus, eijcitur à clero. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 23. concil. Nican. 1. can. 1.* Si est laicus, per tres annos excommunicetur. *concil. Apost. cap. 24.*

Castratus per insidias, vel in persecutione, potest fieri Episcopus, si est dignus. *concil. quod dicitur Apostolorum cap. 21.*

Castratus ab inimicis, vel ob infirmitatem, manere potest in clero. *conc. Nican. 1. can. 1. dist. 55. cap. Si quis pro ægritudine, cap. Eunuchus, &c. ibid.*

Castratus à medicis potest ordinari clericus. *dist. 55. cap. Si quis à medicis, & cap. Si quis pro ægritudine*.

Castratus in cunabulis, potest licitè promoueri. *De corpore vitiatis cap. Ex parte*.

Castratus ex iusta causa, potest exercere Sacerdotium. *ibid.*

Castratus voluntariè, quando potest fieri Sacerdos, licet in altari non possit ministrare. *ibi cap. Significauit*.

Vide, *Eunuchus*.

Caseus, & oua.

Caseo vesci non licet in Quadragesima, & ieiunijs. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Ieiunio. concil. Quintilinsburgense cap. 8.*

Casus reseruati.

Casus multos semper sibi reseruarunt Pontifices Romani. *Extra, de pænitent. & remissionibus c. Et si dominici*. Qui sunt hi casus. *ibidem*. Item casus in Bulla cœnæ.

Vide, *Bulla Cœna*.

Aliæ multæ excommunicationes sunt Papæ reseruatæ, vt in suis proprijs materijs.

Casus Papæ reseruati, à nullo possunt absolui, sine speciali Papæ licentia, nec sufficit generalis. *Extra; de pœnit. & remiss. vt supra*.

In articulo mortis omnis casuum reseruatio cessat, & absolui possunt etiam à simplici sacerdote. *concil. Tridentin. sess. 14. cap. 7.*

Casus omnes Papæ reseruati, si occulti, possunt ab Episcopo absolui. *concil. Trid. sess. 24. de refor. cap. 6.* Et potest aliquem specialiter deputare, vt in casu ab eis absoluat.

Casus quidam, qui peccata grauia sunt, possunt ab Episcopis reseruari. *concil. Rauenn. 1. c. 8. concil. colon. 2. p. 3. c. 37. concil. Trident. sess. 14. cap. 7. & can. 11.* Sed pro his debent Episcopi aliquos delegare, qui ab eis absoluant. *concil. colon. 2. ibid.*

Casus reseruati Episcopo non possunt à simplici sacerdote absolui, sed isti debent pœnitentes remittere ad superiores ordinarios, & legitimos iudices. *concil. Trid. sess. 14. cap. 7. & can. 11. concil. Rauennat. 1. sub Honor. 4. cap. 8. concil. Treueren. c. 12.*

Casus, qui ab Episcopis solent reseruari sunt isti: Homicidium voluntarium. Percussio parentum. Incendiarij, arborum, vinearum, incisores, &c. Incestus in primo, vel secundo gradu cognationis. Infantes exponentes, si habent vnde viuant. Notarij non denunciantes legata ad pias causas. Mensuras adulterantes, & alia similia, quæ pro regionum diuersitate videntur magis expedire. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Pœnit. ministrationem*.

Casuum reseruatorum absolutionem non concedit Prælatus, quando concedit electionem confessarij. *De pænit. in 6. c. Si Episcopus*.

Vide, *Absolutio à casibus Papalibus*. Vide, *Absoluere*. Vide, *Reseruare*.

Casus reseruati pro Regularibus. Vide, *Regulares circa censuras*.

S. Catharina Senensis.

S. Catharina Senensis canonizatur anno 1461. *à Pio 2. const. 6. Misericordias*.

Catechumenus.

Catechumenus catholicus præfertur hæretico baptizato. *de consecr. dist. 4. c. Non dubito*.

Catechumenus licet benè viuat, saluari non potest sine baptismo, vel martyrio. *de consecr. dist. 4. c. catechumenus*.

Catechumenus de quibus est interrogandus. *lib. 8. const. Apostol. c. 23.* & de quibus erudiendus. *lib. 7. c. 40. & 41.*

Catechumenus non admittatur ad psallendum in Ecclesijs. *concil. Brachar. c. 35.*

Catechumenus non admittatur ad baptismum si est demoniacus. *lib. 8. const. Apost. c. 32.*

Catechumeno peccanti in Ecclesia, quod onus potest imponi. *concil. Neocæsar. c. 5.*

Catechumeni fidem negantes, quomodo recipiendi. *concil. Nican. 1. can. 13.*

Catechumeni instruendi sunt à fidelibus, alias non admittantur ad orationes. *conc. Arauf. 1. c. 20.* Aliquando ad orationes admittendi. *ibid. c. 19.*

Catechumeni, qui sacrificant idolis, post triennium, possunt admitti ad baptismum. *concil. Eliber. c. 3.*

Qui aliquando fuit catechumenus, potest etiam post recipi ad baptismum. *concil. Elibert. c. 45.*

Catechumena, quæ per adulterium, &c. concipit, si partum occidit, in fine vitæ tantum posse baptizari decreuit *conc. Elibert. cap. 68.*

Catechumenis, neque in Paschate dari potest aliquod benedictum. *conc. Carthag. 3. c. 5.*

Catechumenorum oratio facienda est in Missa. *lib. 8. constit. Apost. cap. 6.*

Catechumeni. Vide, *Neofiti*.

Catechismus.

Catechismus à diacono fieri potest. *Ep. 1. S. Clementis c. 4.*

Catechis-

Catechiſmus præcedere debet baptiſmum. *de conſecr. diſt.4. cap. Ante baptiſmum.*
Catechiſmus per dies viginti faciendus. *conc. Bracharen. 2. c.1. de conſecr. diſt.4. c. Ante viginti.*
Catechiſmus Iudæorum, fieri debet per octo menſes. *de conſecr. diſt.4. cap. Iudæi.*
Catechiſmus à ſacerdotibus Eccleſiæ baptizandorum propriè eſt faciendus. *Nicol.I. in decr. de Baptiſmo c.2.de conſecr. diſt.4.c. Catechumeni.*
Catechiſmi ritum contemnens, peccat mortaliter. *concil. conſt. ſeſſ.vlt. conſt. Martini V. circa medium.*

Cathedra S. Petri.

Vide, *S. Petrus Apoſtolus.*

Cathedralis Eccleſia.

Cathedralis Eccleſia nihil poteſt prætendere de legatis, quæ fiunt in alijs Eccleſijs, vel Diœceſis, vel Ciuitatis. *Honorius 3. ex Cirone. De verbor. ſignif. c.3.*
Cathedralis Eccleſia intelligitur nomine Eccleſiæ, dum Papa mandat dari beneficium in Eccleſia.
Vide, *Beneficium.*
Vide, *Eccleſia Cathedr.* Vnum ex canonicis curet ſtudio Theologiæ vacare. *concil. Sabin. c.21.* Vide, *Theologia.*

Catholicus.

Catholicus idem eſt, ac vniuerſalis. *Poſt ep.3. Iulij I. c.8.*
Catholicus cauſam dicens, ſeu recurrens ad iudicem alterius fidei habens proprium, excommunicatur. *concil. carthag. 4. c.87. cauſa 2. q.7. c. catholicus.*
Catholici non poſſunt matrimonium facere cum hæreticis. 28. *q.1. c. Non oportet.* Sed fieri poſſunt ſi promittant eſſe catholici (id eſt cum diſpenſatione.) *ibid.*
Catholicus ſi cum Iudæa nubit, quomodo puniendus. 28. *q.1. c. Si quis Iudaicè.*
Catholici clerici facere non poſſunt Synodum cum hæreticis. *24. q.3. c. cum quibus.*
Catholicæ Eccleſiæ ſacrificia ſolum acceptat Deus non alterius Eccleſiæ. *24. q.1. c. Qui ex ſola.*
Catholicus non eſt, qui cum Romana Eccleſia non concordat. *Greg.7. lib.2. poſt epiſt.55.*

Caualcata.

Caualcatæ, & hoſtiles incurſus fieri prohibentur in Prouincia Marchiæ, & pœnæ facientium. *Ioann.22. conſtit.10. ad hoc. Paulus 3. conſtit.17. Officy, & Sixtus V. conſtit.75. Dum pro communi.*
Caualcatas facientes in ſtatu Eccleſiæ ſine Papæ licentia, quomodo puniendi. *Iulius 2. conſtit.6. cum homines, & Iulius 3. conſt. 25. Cum ſicut.*
Caualcatæ in ſtatu Eccleſiæ, quando ad bonum publicum, permittuntur fieri, & quomodo. *Sixtus V. conſtitut.75. Dum pro communi §.2.*

Cauſa, quid ſit.

Cauſa eſt negotium, quod à caſu dicitur, quia caſu euenit: dum proponitur, dicitur cauſa; dum diſcutitur, iudicium; dum finitur, iuſtitia. *De verbor. ſignif. cap. Forus.*
Vide, *Lites.*

Cauſa Eccleſiaſtica.

Cauſæ Eccleſiaſticæ per canones reſoluuntur. *Iulius I. epiſt. ad Orientales.*
Cauſæ Eccleſiaſticæ ab Epiſcopis, alijſque Eccleſiaſticis iudicandæ. *Euariſt. ep.1. cauſa 25. q.2. c. priuilegia.*
Cauſæ, quæ includunt obſeruantiam iuris canonici, per Eccleſiaſticos tractandæ ſunt. *De iure iurando in 6. cap. Licet mulieres.*

Cauſæ ab Epiſcopis iudicandæ ſint graues, non leues. *11. q. 3. cap. Nullus.*
Cauſas Eccleſiaſticas fieri coram Eccleſiaſtico iudice impediens, vel trahens ad forum ſæculare, & alia circa hoc.
Vide, *Impediens.*
Cauſa aduocata ad Papam, proceſſus factus ab inferiore eſt nullus. *de appellationib. & recuſationib. c. Vt noſtrum.*
Cauſæ ab Eccleſiaſticis piè, & caritatiuè iudicandæ non tyrannica dominatione. *Dam. ep.4.*
Cauſæ laicorum contra presbyterum ab Epiſcopo iudicandæ & è contra. *2. quaſt.5. cap. Si quis Presb. 11. quaſt.1. cap. ſi qua cauſa.*
Cauſæ clericorum cum ſenioribus ab Epiſcopo iudicandæ. *15. q.7. cap. Si quis. c. Epiſcopus. c. ſi quis tumidus. c. Felix. c. ſi autem, & c. Epiſcopus Sacerdotibus.*
In cauſis Eccleſiaſticis auctoritas Sacerdotum eſt præferenda auctoritati ſæculari. *diſt.10. c. certum eſt.*
Cauſæ ſpectantes ad forum Eccleſiaſticum impediri non poſſunt à foro ſæculari, nec in eo poſſunt agitari, ſub pœna excommunicationis Papalis, à quo non poſſit dari abſolutio, niſi refectis expenſis. *De Immunitat. Eccleſ. in 6. cap. Quoniam.*
Cauſæ Eccleſiæ, etiam beneficiales, in prima inſtantia coram Ordinario fiant, & intra biennium à die motæ litis terminentur, & intra hoc tempus non admittendæ appellationes, nec fieri poſſunt auocationes ab alijs. *concil. Trid. ſeſſ.24. de reform. c.20.* ſed expectatur definitiua ſententia intra illud tempus, & poſtea valet appellatio. Si expleto biennio non ſit terminata liberum eſt partibus ad alios ſuperiores appellare competentes, & ab eis cauſa in ſuo ſtatu accipienda, & terminanda. *Concil. Trid. ibid.*
Cauſæ beneficiales pendentes in curia quomodo terminandæ. *Extra, de tregua, & pace c. ad vniuerſalis.*
Cauſæ Eccleſiæ in partibus committendæ ſunt Epiſcopis, vel alijs deſignatis in ſynodo. *Concil. Trident. ſeſſ.25. de reform. cap.10.*
Cauſæ Eccleſiaſticæ fiant in Prouincia. Vide, *Accuſatus.*
Cauſas Eccleſiaſticas ad ſe auocantes ſæculares, excommunicantur in Bulla cœnæ. Vide, *Excommunicatio Bullæ Cœnæ.* Vide, *Beneficiales cauſæ.* Vide, *Eccleſiaſticorum cauſa.* Vide, *Immunitas Eccleſiæ.* Vide, *Eccleſia.* Vide, *cauſa cameræ.* Vide, *camera.* Vide, *Auditor cameræ, circa finem.*

Cauſæ matrimoniales.

Cauſæ matrimoniales non ab Archidiaconis, nec à decanis etiam viſitantibus; ſed ab Epiſcopis ſemper cognoſcendæ in prima inſtantia. *concil. Trid. ſeſſ.24. de reform. c.20.*
In cauſa matrimoniali, ſi pars probet paupertatem, non poteſt trahi extra Prouinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia, niſi pars velit pauperi ſubminiſtrare alimenta, & expenſas. *ibid. c.20.*
Cauſæ matrimoniales de plano, & ſummariè, ſine ſtrepitu tractari poſſunt. *clement. de Iudicijs cap. Diſpendioſam.*
Cauſa dotis in ſeparatione matrimonij fit à iudice eccleſiaſtico. *de donat. inter virum, &c. c. ad prudentiam.*
Vide, *Matrimoniales cauſa.*

Cauſæ Eccleſiaſticæ ad Papam deferendæ, quæ ſunt.

Cauſæ maiores, vt fidei, &c. ad Papam deferri debent. *Euariſtus ep.2. Iul.1. ep.1. Innoc.1. ep.2. c.3.*
Cauſæ difficiles ad Papam deferendæ. *Pelag. 2. conſt. vnica. Manifeſto.*
Cauſæ Epiſcoporum à Papa iudicandæ. *Adrian.1. cap.28. cauſa 3. q.6. cap. Quamuis liceat, cap. Multum, diſt.17. cap. Multis, & cap. concilia.*
Cauſæ fidei à Papa iudicandæ. Vide, *Fidei cauſa.* Vide, *Papa.* Vide, *Romanus Pontifex.*

Causa vbi facienda, ac iudicanda.

Causæ faciendæ, vbi facta sunt delicta. 3.q.6. c. *Ibi semper*, c. *Si quis cler.* & c. *vlt.* 2. q 8. c. *Qui crimen*. *Adrian.* 1.c. 11.
Causæ in Prouincia faciendæ, nisi ad Papam fuerit appellatum. 3. q.6. c. *Vltra*. Vide, *Accusatus*.
Causæ extra Prouinciam fieri possunt ex mandato Papæ. 3. q.6. c. *Vnaquaque*.
Possunt etiam extra Prouinciam fieri ob appellationem. *ibid. cap. Neminem*.
Causa Episcopi in Prouincia fieri non debet, sed à Papa. 3. q.6. c. *Quamuis liceat*, & c. *Multum*.
Causæ vnius Prouinciæ non possunt fieri extra. 3.q.6. c. *Non liceat*, c. *Peregrina*, c. *Leges*, & c. *Neminem*.
Causæ, quæ in diuersis curijs tractantur, quomodo terminandæ. *Extra, de tregua, & pace, c. Ad vniuersalis*.
Causa facienda, vbi est accusatus. 3. q.6. c. *Si quis clericus*.
Causæ commissæ à Papa fieri debent in Ciuitatibus, vel locis insignioribus. *De rescriptis in 6. c. si propter, c. statutum*. *Concil. Lugdun. Gener*.
Actore, & reo eiusdem Diœcesis existentibus, causa committi debet intra illam, nisi in sex casibus. *ibid.* Si verò diuersæ sint Diœcesis, actor debet impetrare delegationem, vel in Diœcesi rei, vel alia, non tamen propria, nec vltra vnam dietam. *ibid.*
Causam non potest agere delegatus extra locum commissionis, nec citare, nisi ex partium consensu. *ibid.*

Causa quomodo tractanda, seu iudicanda.

Causæ non possunt sine probationibus iudicari. *Euarist. ep.* 2. *causa* 2. q.1. *cap. Deus*, & 30. q.5. c. *Nullum*. *De verbor. signif. cap. Forus*.
Causæ cum maturitate, & dilationibus, non festinanter tractandæ. *Zosimus ep.* 4.
Causæ sine strepitu, & tumultu tractandæ. 5.q.4. c. *In loco*.
Si dum agitur causa opponitur actori, quod sit excommunicatus, quid agendum. *de off. & c. Iud. delegat. c. Prudentiam §. Sexta*.
Si eadem causa in diuersis curijs tractetur, quomodo terminanda. *Extra, de tregua, & pace c. Ad Vniuersalis*.
Causa dependens ab alia causa tractari non potest, nisi hæc prius expediatur. *de ord. cognit. c. Tuam*.
Causæ beneficiales, matrimoniales, vsurarum, &c. de plano, & summariè sine strepitu per iudices Ecclesiasticos possunt definiri. *Clem. de Iudic. c. Dispendiosam*.
Causæ ab Ecclesiasticis piè, & caritatiuè tractari debent, non tyrannica dominatione. *Dam. ep.* 4.
Causæ viduarum, & pupillorum prius tractandæ sunt, quam aliæ. *Concil. Vernense c.* 23.
Causa remitti non debet à iudice à quo, nisi prius verificata appellatione, vel de partium consensu. *de appellat. & recusat. c. Accepta*.
Causæ miserabilium personarum in foro Episcopali defendantur gratis per personas designatas ab Episcopis. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. de Carceris custodibus*.
Causæ omnes præter criminales, agi possunt per Procuratorem. 5. q.3. c. *Quia Episcopus*.
Causa non probata, nullus excommunicari potest. 2. q.1. c. *Nemo Episcopus*.

Causæ, quæ possunt agi, vel non agi per Ecclesiasticos.

Causæ omnes possunt per Episcopos iudicari exceptis causis sanguinis. *De Immun. Ecclesiar. c. Cum Ecclesia Dei*.
Causæ feudorum sæcularium, etiam possunt per Episcopum iudicari. *Conc. Later.* 3. *in append. de potest. Iud. c.* 5.

Causa à Papa quibus committi possunt.

Causæ Sedis Apostolicæ, committi debent personis in dignitate constitutis. *De rescript. in 6. c. si propter, & cap. statutum*. *Conc. Lugdun. Gener*.
Et istæ in magnis ciuitatibus, vel locis iudicentur. *ibid.*

Causa omnes iustificationis impij.

Vide, *Iustificatio impij*.

Cæcus.

Cæcus ordinari non potest. *dist.* 15. *Si Euangelica*. *Concil. quod dicitur Apostolorum c.* 77.
Cæcus, surdus, vel mutus fieri non potest Episcopus. *ibid. cap.* 78.

Cedere iuri, vel bonis.

Cedere non debet vllus suo iuri. 7. *quest.* 1. *cap. Quam periculosum*.
Cedens suo iuri non potest iterum repetere. *ibidem*.
Vide, *Ius*.
Cedere non possunt bonis debitores Mercatoribus Riparum, & Salinarum Romæ. *Innoc.* 8. *const.* 15. *Quoniam*.
Cedendi licentiam petentes, ea obtenta compellendi sunt cedere. *concil. Lateran.* 4. *cap.* 28.

Celare.

Celans crimen plus nocet, quam manifestans. 5. q. 5. *cap. Non vos*.

Celebrare, & celebrans.

Celebrans Missam sine igne, vel sine aqua; vel in fermentato (si est latinus) deponendus est. *De celebrat. Miss. c. fin.*
Celebrans in loco interdicto, quomodo puniendus. *De cler. excomm. & c. c. Quesiuistis*.
Celebrantes, vel celebrare facientes in locis per Episcopum, vel Papam interdictis, siue sæculares clerici, siue regulares, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, si contra formam iuris, aut priuilegiorum id faciunt. *De priuileg. in 6. cap. Episcoporum*.
Celebrans in Ecclesia polluta suspenditur ab ordine. *De priuileg. c. Tuarum*.
Celebrans in excommunicatione, vel suspensione ignoranter, non indiget dispensatione. *De clerico excommunic. celebr. c. Apostolicæ*.
Celebrans in Ecclesia polluta, vel præsente excommunicato, non fit irregularis. *De sent. excomm. in 6. c. Is qui*.
Celebrans in loco interdicto, sciemter, est irregularis, & inelligibilis, nisi habeat priuilegium. *ibid. §. Is verò*.
Celebrans si sit suspensus ab ingressu Ecclesiæ, fit irregularis, & caret ecclesiæ sepultura, si ea suspensione durante moritur. *De sent. excomm. in 6. c. Is qui*.
Celebrans, si sit malè promotus, fit irregularis, & beneficijs priuari potest: & qui sunt malè promoti declarantur; scilicet, si extra legitima tempora, si sine legitima ætate, sine literis dimissorijs ordinati sunt. *Pius* 2. *constit.* 7. *cum ex sacrorum*.
Celebrans in ecclesia polluta non fit irregularis. *De senten t. excomm. cap. Is qui*. Sed ab officio suspenditur. *ibid.*
Vide, *Missa*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Sacerdos*.

Celibatus.

Celibatus clericorum in sacris est antiquus in ecclesia, ex tempore Apostolorum. *Nicol. I. in append. post ep.* 16.
Celibatus est status perfectior coniugali. *concil. Trid. sess.* 24. *can.* 10.

Cella, & cellararius.

Cella nil aliud est, nisi locus secretus solitarius, separatus ab hominum conuictu, & deputatus ad Dei contemplationem. *De verbor. signif. in 6. c. priuileg.*
Cellæ Regularium non possunt ab Ordinarijs interdici, neque fratres in eis manentes. *ibid.*
Cellararius quis inter fratres constituendus. *conc. Aquisgr. sub Ludouico Pio c.* 140. Vide, *Regulares*.

Camere-

Cœmeterium.

Cemeteria defunctorum frequentanda missis, & orationibus. *lib. 6. constit. Apost. cap. vlt.*

Cœmeterium violans incurrit excommunicationem Papalem. *concil. Lateran. 3. in append. tit. De excommunicatis cap. 6.*

In cœmeterio fieri non potest macellum. *concil. Sabin. c. 18.*

Cœmeterium vallantes, incastellantes, appropriantes, excommunicantur: & si sit Vniuersitas, interdicto supponitur. *ibid. c. 18.*

Cœmeterium Ecclesiæ contiguum intelligitur pollutum, si Ecclesia est polluta. *De consecr. Eccl. in 6. cap. vn.*

In cœmeterio polluto, ante consecrationem nullus potest sepeliri. *ibidem.*

Cœmeterio polluto Ecclesia contigua etiam est polluta, & si plura sint cemeteria, quod nam afficit Ecclesiam. *ibid.*

Cemeterium est interdictum, si Ecclesia est interdicta. *De sent. excom. in. 6. cap. Si ciuitas.*

Cemeterium, in quo aliquis excommunicatus fuit sepultus, est reconsecrandum. *De consecrat. Ecclef. cap. Consuluisti.*

In cemeterio nonducendæ choreæ, nec aliud simile faciendum. *Clement. de celebrat. miss. c. 1.*

Censura Ecclesiastica.

Censura Ecclesiastica est triplex, excommunicatio, suspensio, & interdictum. *De verbor. signif. cap. Quærenti.*

Censuræ Ecclesiasticæ timendæ sunt. 11. *q.* 3. *c. Nemo.* Vide, *Excommunicatio.*

Censuræ siue iustæ, siue iniustæ, sunt timendæ. *Gregor. 7. lib. 9. ep. 22.*

Censuras contemnens est anathematizandus, *Nicolaus 1. epist. 9.*

Censuras timente, & obseruante parte, non probatur possessio, vel quasi possessio, &c. pro aduersario, qui eam procurauit. *De restit. spol. cap. Olim inter.*

Censura quælibet, scripto est ferenda. *De sent. excom. in 6. c. 1.* Aliter eam ferens est suspensus ab officio, & tenetur ad expensas rei. *ibid.*

Censura lata in participantes cum excommunicatis non tenet non præmissa monitione. *De sent. excom. in 6. cap. Constitutionem, & c. Statuimus.*

Censura ferri non potest à Prælato in subditos, nisi præuia monitione; excepto si culpa, ex suo genere eam inducat. *De appell. & recus. c. Reprehensibilis.*

Censuræ nomine intelligitur omnis censura, nisi Iudex declaret, de qua loquatur. *De verbor. signif. c. Quærenti.*

Censuræ non ferendæ, nisi maxima ex causa. *concil. colon. 2. par. 13. c. 1. & 5.*

Censura non potest ab Episcopo ferri, sine ordine iudiciario. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de Simonia c. 7.*

Censuræ Ecclesiasticæ sunt veræ, & legitimæ pænæ, quibus Ecclesia vtitur; non autem inuentiones Antichristi. *concil. Constant. contra art. 19. Ioannis Hus.*

Censuræ latæ non suspenduntur per appellationem. *de sentent. excom. in 6. cap. Is cui.*

Censuræ possunt ad cautelam relaxari cum cautione de parendo mandatis Ecclesiæ. *Honorius 3. ex Cirone de sent. excomm. c. 4.*

Censuris non facilè vtatur iudex Ecclesiasticus, sed solum in causis criminalibus, vel alijs etiam, quando non potest fieri executio realis, vel personalis. *concil. Trid. sess. 25. de reformat. c. 3.*

Censuram Ecclesiæ incurrens non est vitandus, nisi expresse à iure, vel ab homine sit lata, vel sit notoria. *concil. Mogunt. 4. cap. 104.*

Vide, *Excommunicatio.* Vide, *Suspensio.* Vide, *Interdictum.* Vide, *Iudices Ecclesiastici.* Vide, *Ecclesiæ proprietates.*

Census.

Census nouus non potest imponi monasterijs ab Episcopo. *de censib. cap. Scientes.*

Census nouus imponi non potest Ecclesiasticis. *ibidem cap. Prohibemus.*

Censum exigens ab Ecclesia priuatur officio. *ibidem cap. Ex qua.*

Censum petens ab aliquo tenetur rationem eius exprimere. *ibid. cap. Peruenit.*

Census soluendi sunt iuxta monetam antiquam, in qua sunt instituti. *ibid. c. olim causam, & cap. cum canonicis.*

Census annui possunt vendi, & emi absque nota vsuræ. *Extra de emptione cap. Regimini.*

Census retrouenditio non est vsuraria. *ibid. cap. 2.*

Census emptio cum pacto retrouenditionis non est vsuraria. *Extra, de emptione, & venditione c. Regimini il 1.*

Census in statu Ecclesiastico fieri non possunt, nisi septem tantum soluendo pro quolibet centenario, & alij antiqui ad hanc formam reducuntur, alias contractus isti nulli sunt. *Clemens 8. const. 6. Quæ ad subienationem.*

Census annui quomodo instituendi ne sint vsurarij. *Pius V. const. 79. cum onus.* vbi distinctè omnes conditiones creandi censum, & quæ requirantur ad extinguendum. Super eadem re fundari non potest nouus census. cum pecunia numerata coram Notario, & testibus creandus census. Anticipata solutio exigi non potest, neque cum hoc pacto fieri. Quomodo præferendus dominus census, si res censuaria vendi debet. Quando potest creari sine pecunia præsente, & quando pro dote assignanda creari potest census, & alia. *ibid.*

Census nouus non potest Ecclesijs imponi à Patronis. *de censib. c. Grauis.* neque ab Episcopis. *concil. Later. 3. c. 7.*

Censum nouum iurans soluere Patrono, absoluitur à iuramento. *ibidem.*

Censum soluens Ecclesiæ Romanæ, non per hoc eximitur à iurisdictione Episcoporum. *de priuilegijs c. Recepimus.*

Cæremonia Ecclesiastica.

Cæremonias, seu ritus infidelium obseruans, est anathema. *26. q. 7. cap. Non licet. c. si quis calendas.*

Cæremoniæ, & ritus Ecclesiæ Romanæ obseruandæ in celebratione Missæ. *conc. Mediol. 1. par. 2. tit. 1.* Vide, *Missa.*

Cæremoniæ, quæ sunt in vsu missæ. Vide, *Missa.* Vide, *Sacrificium.*

Cæremoniæ, & ritus in administratione Sacramentorum non possunt ex cuiusuis libito alterari, & mutari, & contrarium docens est anathema. *concil. Trident. sess. 7. de sacram. can. vlt.*

Cæremoniæ sacræ, quæ pertinent ad Dei cultum, & sacramentorum ministerium, retinendæ sunt. *concil. Mogunt. 4. cap. 40.*

Vide, *Ritus.* Vide, *Missa.* Vide, *Officium diuinum.*

Cæremoniarum Magister.

Cæremoniarum Magister instruere debet eos, qui primam missam sunt celebraturi. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrationem missæ.*

Cæremoniarum magistri, plures per Episcopum instituendi. *ibidem.*

Cæremoniarum magister denunciet, quale officium celebrandum, quæ antiphonæ, qui psalmi, quæ orationes dicendæ, quando standum, sedendum, flectendum: omnes moneat de suo officio peragendo, adolescentes instruat pro Epistola canenda, &c. *concil. Mediol. 1. part. 2. tit. de Magistro chori.*

Cæremoniarum magistro omnes obedire tenentur, alias per chori præfectum puniendi. *ibid.*

Cæremoniarum magister tabellam faciat in Sacristia, in qua omnium officia, & functiones faciendas in hebdomada notet; quod officium faciendum, quæ missa canenda, &c. & non obedientes tabellæ, priuantur distributione. *ibid.*

Cæremoniarum magister instituendus ab Episcopo cum capitulo. *ibidem.*

Cæremoniarum magister debet esse probatis moribus, exercitatus in diuinis officijs, prudens, &c. *ibid.*

Cæremo-

Cæremoniarum magistro stipendium dandum, etiam de communibus, si opus sit. *ibid.*

Cæremoniarum magister delinquens à chori præsidente, & ordinario puniatur. *ibid.*

Cæremoniale.

Cæremoniale Episcoporum reformatur, & approbatur. *Clemens 8. constit.69. cum nouissimè.* Et obseruandum districtè præcipitur. *ibid.*

Cereus Paschalis, & alij.

Cereus Paschalis in Sabbatho Sancto benedicendus in vigilia Paschæ. *Concil. Tolet.4. c.9.*

Cerei in cæmeterijs more gentilium non debent accendi. *Concil. Eliber. cap.34.*

Certus.

Certus de aliquo non debet vlterius certiorari. *De regul. iuris in 6. regul.31.*

Cessatio à diuinis.

Cessari aliquando potest à diuinis, ob iniurias Ecclesiæ illatas. *Clem. de sent. excomm. c.1.*

Cessandi causam dantes, tenentur ad damna. *de off. ordin. in 6. cap. si canonici.*

Cessantibus clericis à diuinis, statuæ non male tractentur. *ibidem.*

Vide, *Canonici cessantes.*

Chirurgia.

Chirurgia exerceri non potest ab ordinatis in sacris, siue clerici sæculares sint, siue Monachi. *Ne clerici, vel Monachi c. sententiam.*

Chirurgi habentes notitiam vulnerum, Romæ tenentur deferre ad capitolium. *Pius 4. const.34. Dilectos.*

Chorus.

Chori tabella facienda est, & in ea notentur, quæ agenda sunt per hebdomadam à ministris Ecclesiæ, & in loco publico appendatur. *Concil. Treueren. c.7.*

Chori vicarij tempore officij non deambulent extra chorum, omnia cum diligentia faciant, sciant onera Ecclesiæ specialia ex fundatione, vel consuetudine sub pœna suspensionis ab officio, & priuatione distributionum. *Concil. Colon. 3. tit. de officiorum, &c. cap. 12.*

Choro assistentes clerici, tunica talari vtantur superpelliceo, cottis, & cappis pro diuersitate locorum, bireto in capite vtantur, grauitatem teneant, non fabulentur cum alijs, omnes debent cantare, & recitare Officium, cum *Iesu* nomen exprimitur, omnes inclinent caput, cum dicitur *Gloria Patri &c.* omnes consurgant, nullus legat. nullus priuatim recitet officium, & pœnæ transgressorum. *Concil. Senonense in decret. morum c.10. & 18. Concil. Mediol. 1. par.2. tit. Quomodo versandum in Choro.*

In choro alternis vicibus recitandum officium & dum vna pars chori recitat, altera attentè audiat. *Concil. Mediol. ibidem.*

In choro officium non recitandum cursim, vel perturbatè, sed distinctè & leniter. *ibid.*

In choro iuxta regulas cæremonialis, standum, sedendum & caput aperiendum suis temporibus, & ab omnibus æqualiter. *ibidem.*

Non vtendum pileo in choro, sed bireto, transgressor à præsidente chori moneatur; si non pareat, habeatur pro absente. *Concil. Mediol. ibid.*

Non fiant in choro colloquia, non risus, non ioci, non rixæ, non dormiatur, non mutetur locus, nec etiam occasione genuflectendi non legantur literæ vel alia scripta, dum recitatur officium commune, non dicatur priuatum. *ibid.*

E choro nullus debet exire, nisi completo officio, neque ex causa communi (excepto casu necessitatis) & tunc petenda venia à Prælato chori. Qui in præfatis omnibus non obediunt Prælato chori, carent distributionibus illius horæ, in qua delinquunt. *concil. Mediol. ibid.*

Exeuntes è choro omnes completo officio dato signo ab hebdomadario, omnes se consalutent, deinde exeant, alter alteri se inclinent & ordinatè ad sacristiam regrediantur vbi exuere debent superpelliceum, & non in Ecclesia; aliàs distributione illius horæ priuentur transgressores. *ibid.*

Choro debet præsidere vnus qui curet de omnibus, quæ pertinent ad officia diuina persoluenda. *Concil. Mediol. 1. p.2. tit. de officio eius qui choro præsidet.* curet ne absurdè, vel indecorè fiant, transgressores obiurget, & si non resipiscant, à punctatore notari faciat vt ad Episcopum deferantur. *ibidem.*

Si non adsit qui hoc munus exerceat, primus inter dignitates, vel canonicos id exequatur. *ibid.*

Chori magistro per Episcopum assignanda sunt officia distincta per magistrum cæremoniarum si non adsint hi distincti magistri vnus hæc faciat. *concil. Mediol. 1. p.2. tit. de officio magistri chori, & cæremoniarum.*

In choro recitanda sunt distinctè versus, Antiphonæ, &c. dum in organo canitur. *concil. Mediol. 1. p.2. tit. de Musica.*

Loquentes in choro dum celebrantur diuina officia, possunt per excommunicationem compesci. *Honorius 3. ex Cirone de vita, & honest. cler. c.3.*

Vide, *Officium.* Vide, *Psallere*, vbi multa habes de choro.

Chrisma quid sit.

Chrisma ex balsamo, & oleo fit. *De sacra Vnctione c. vnic. Innoc. IV. constit.14. sub catholicæ. Concil. colon.2. par.7. cap.12.*

Chrisma à quo faciendum.

Chrisma à Presbytero fieri non potest. *concil. Roman. sub Syluestro c.5. concil. carthaginense 2. cap.3. concil. carthagin.3. c.36. dist.25. cap. perlectis. dist.95. cap. presbyteros. 26. q.6. c. si iubet. lib.2. const. Apost. c.42. Gelasius I. epist.9. Innoc.1. ep.1. c.3. concil. Brachar.1. c.35.*

Chrisma à nullo alio fieri potest, nisi ab Episcopo. *conc. Tolet.1. c.20. de consecr. dist.3. c. Literis vestris. dist.4. cap. si quis de alio. & c. Presbyter. lib.2. const. Apost. c.42. Innoc. 1. ep.2. c.3. Gelas. 1. ep.9. concil. Hispalens.2. cap.7. concil. Tolet.8. c.7. concil. Regiatin. c.7. concil. Aquisgran. 3. c.8. concil. Meldense c.46. concil. Vormatiense 1. cap.2. concil. Sabinen. cap. 16. Innocent. IV. const.14. sub catholicæ. Clemens VIII. constit.34. Sanctiss. §.4.*

Chrisma facere possunt Patriarchæ cum Episcopis. *ibidem. Innocent. IV.* Vbi est talis vsus, vt in Græcia, &c.

Vide, *confirmatio.*

Chrisma quando confici potest, & quomodo.

Chrisma (validè) omni tempore potest ab Episcopo fieri. *concil. Toletan.1. c.20. concil. Lucense 2. c.51. c. Omni tempore. de consecr. dist.4. c. Omni.*

Chrisma quolibet anno faciendum, & hoc ex traditione Apostolorum. *Fabian. ep.2. concil. Aquisgran.3. par.2. cap.8. concil. Meldense cap.46. de consecrat. dist.3. cap. Literis vestris.*

Chrisma vetus comburendum cum fit nouum. *Fabianus epist.2.*

Chrisma faciendum ab Episcopo in Cęna Domini. *concil. Aquisgran. 3. c.8. concil. Meldense c. 46. De consecr. dist. 3. c. Literis vestris. De celebrat. miss. cap. Te referente. Innocent.4. const.14. sub catholicæ.*

Chrisma conficiendum in cœna Domini, Christus docuit. *Fabianus epist.2.*

Chrisma potest in die cęnæ confici etiam tempore interdicti. *De sent. excomm. in 6.*

Chrisma inter Missarum solemnia conficiendum ab Episcopo. *Honorius 3. ex cirone, de celebr. miss.*

Chris-

Chrismatis consecrationi interesse debent canonici dignitates, & alij, quos Episcopus vocat. *Concil. Mediol. 1. p. 2. tit. de Baptismo.*

Chrisma à quo ministrandum, & tangendum.

Chrisma in confirmationis Sacramento ab Episcopo tantum ministrari potest. *dist. 25. cap. Perlectis dist. 95. cap. Presbyteri. De consecrat. dist. 4. c. Presbyteris. dist. 5. cap. 1. cap. Manus. c. Vt ieiuni, & cap. Dictum est. Gelas. I. ep. 9. concil. Hispal. 2. c. 7. concil. Tolet. 8. cap. 7. Vrban. 1. ep. vnica. Ioannes 3. ep. vnica. concil. Parisiens. 6. lib. 1. c. 27. & c. 33. Gregor. 1. lib. 3. ep. 9. lib. 8. ep. 46. De sacra vnctione c. vnico.*

Chrisma pro confirmatione, ex Papæ dispensatione, potest à Presbytero ministrari. *dist. 95. c. Peruenit. Nicolaus 1. in append. post epist. 16. Gregor. 1. lib. 3. ep. 26.*

Chrisma in baptismo ministrari potest à Presbytero in pectore, sed non in fronte. *De sacra Vnct. c. vn. de consecrat. dist. 4. cap. Presbyteri. concil. Tolet. 1. can. 20.*

Chrisma in baptismo ministrari non potest à diacono. *concil. Tolet. 1. c. 20.*

Chrisma tangi non potest à laicis, quando quis baptizatur. *Concil. Mediol. 1. p. 2. tit. de Baptismo.*

Neque linteola, quibus baptizari absterguntur, possunt à laicis, aut patrinis tangi. *ibid.*

Chrisma à quo petendum pro vsu baptismi, & quando.

Chrisma singulis annis petendum à proprio Episcopo. *dist. 95. c. Presbyteri. De consecr. dist. 4. c. Presbyter.*

Chrisma tenentur Græci presbyteri accipere ab Episcopo latino benedictum. *Clemens 8. const. 34. Sanctiss. §. 4.*

Chrisma petendum ab Episcopo per Presbyterum, aut custodem sacrarij ante Pascha, non per clericum. *dist. 95. cap. Presbyteri. De consecr. dist. 4. c. Presbyter.*

Per diaconum ad minus, vel subdiaconum peti debet ab Episcopo. *Concil. Vasen. 2. c. 3. concil. Tolet. 1. cap. 20. Concil. Carthaginen. 4. c. 36. Concil. Antisiodor. cap. 6. concil. Vormatiense 1. c. 60. concil. Sabin. c. 16.*

Chrisma negligentes petere ab Episcopo Presbyteri per sex menses ab officio suspendantur. *concil. Sabin. c. 16.*

Chrisma quomodo custodiendum.

Chrisma custodiendum sicut reliquiæ Sanctorum. *Concil. Vormat. 1. c. 60. Concil. Metens. 1. c. 3.* Sub claui custodiendum. *ibid. concil. Lateran. 4. c. 20. concil. Oxoniense 1. c. 17. concil. Rauenn. 2. sub Clem. 5. c. 7.*

Chrisma sicut Eucharistia, diligenter custodiendum. *De custodia Euchar. c. 1.*

Chrismatis custos, quomodo puniendus, si aliquid mali accidat, aut nefarium circa Chrisma. *ibid.*

Chrisma sub sigillo custodiendum, & non dandum pro medicinis. *concil. Arelat. 4. c. 18.* Neque pro maleficijs, sub priuatione officij. *concil. Mogunt. c. 27.*

Pro chrismate dando, vel accipiendo, nihil soluendum, aut exigendum.

Pro balsamo, quod in Chrismate ponitur, nihil exigat Episcopus. *1. q. 1. c. Placuit vt nullus. concil. Emerit. c. 10.*

Pro chrismate, nihil exigendum. *ibid. c. 10. concil. Tolet. 11. c. 66. concil. Aquisgr. 3. p. 1. c. 5. concil. Meldense c. 45. concil. Lateran. 3. in append. tit. de Simonia c. 10.*

Chrisma vetus.

Chrisma vetus comburendum in sacrario (dicitur vetus, quod peruenit ad annum completum.) *De consecr. dist. 3. c. Literis vestris. dist. 4. c. si quis de alio. conc. Sabin. c. 16.*

Chrisma vetus non valet pro baptismo, &c. *de consecr. dist. 4. cap. Si quis de alio.*

Chrismate veteri vtentes in baptismo per sex menses priuantur officio, & beneficio. *concil. Sabinense c. 16.*

Chrismatis vsus.

Chrisma inseruit pro Sacramento confirmationis, estque eius materia, *concil. Florent. in decr. Eugen. 4. §. Quinto Ecclesiasticorum.* Vide, *confirmatio. De sacra Vnctione c. vnico.* & cum eo fit vnctio in fronte cum manu episcopi. *ibid. §. Per frontis.*

Chrisma inseruit pro vngendo baptizato in vertice manu presbyteri. *De sacra Vnct. c. vn. §. Quia verò.*

Chrisma necessarium est in baptismo solemni. *concil. Laodic. c. 48. De consecr. dist. 4. c. nullus ministrorum. lib. 7. constit. Apost. c. 45. De sacra Vnct. c. vn. §. Quia verò.*

Chrisma est necessarium pro consecratione episcopi. *De sacra vnctione c. vn.*

Chrisma est necessarium in solemni vnctione Regum, qui in brachio vnguntur, siue humero. *De sacra vnctione c. vn. §. vnde in veteri. concil. Rom. sub Ioann. 9.*

Chrisma est necessarium in consecratione altaris. *de sacra vnctione c. vn. §. finali.*

Chrismate olim vngebantur hæretici penitentes, cum ad fidem veniebant. *concil. Laodic. c. 7.* & *concil. Arausic. 1. cap. 2.* Idem fiebat cum hæreticis moribundis pœnitentibus. *ibidem.*

Vide, *Manus impositio.*

Christus quò ad diuinitatem.

Christi diuinitatem negans est anathema, & hæreticus. *concil. Rom. 3. sub Damaso. de heret. c. cum Christus.* Vide, *Christum negantes.*

Christus est verè Deus. *Concil. Agrippinens. sub Iulio Papa 1. concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas. & epist. ad Nestor. ibid. In Anathematismo 5. & 6. lib. 6. constitut. Apost. c. 11. concil. chalced. art. 5. concil. Nicen. 1. in confess. fidei. Tolet. 6. cap. 1. concil. Genen. 6. art. 18. Damas. ep. 2. Ioann. 2. ep. 2. Eutych. ep. 1. Caius epist. decr. de fide, & summa Trinit. c. Firmiter. de celebr. miss. cap. In quadam. Eugen. 4. in decr. vnionis Armenorum.*

Vide, *Verbum.*

Christus quò ad humanitatem, & carnem.

Christus est etiam verus homo, sicut verus Deus. *concil. Later. 4. de summa Trin. & fide cathol. c. 1. de celebrat. miss. c. In quadam. concil. quod dicitur Apost. c. 62.*

Negans, Christum esse verum hominem, est hæreticus. *de heret. c. cum Christus.*

Christus secundum quod homo, etiam est aliquid. *ibidem, & concil. Later. 3. p. 49. c. 20.*

Christi caro est eius propria. *concil. Ephes. in Anathematismo 11. Cyrilli.*

Christus habet veram carnem. *concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Nestorium.*

Christi corpus non fuit phantasticum. *ibid.*

Fuit compositum ex quatuor humoribus, sicut alia corpora humana. *de celebr. Miss. c. In quadam.*

Christi caro non potuit corrumpi. *concil. Ephes. ep. Cyrilli ad Nestor.*

Christus habet veram animam; & falsum est, quod Verbum stet loco animæ. *Concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Nestor.*

Christus, vt homo, fuit ex Iudæis. *concil. Ephes. ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus, vt homo, est minor se ipso, vt Deus. *ibid.*

Omnia dicta de Christo, quæ diuinitati repugnant, de eo, vt homine sunt intelligenda. *Concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus, vt homo, non vt Deus, accepit Spiritum sanctum. *ibidem.*

Christus, vt homo est sacerdos, ac minister, non vt Verbum. *ibidem.*

Christus continebat totum hominem, id est, corpus & animam. *Damasus ep. 1.*

Perfectam habuit humanitatem. *idem ep. 2.*

Christus secundum humanitatem est minor Patre. *Ioann. 2. ep. 1. concil. chalced. in ep. ad Io. Antioch.*

Christus quò ad vnitatem persona.

Christus non includit duas personas, sed vnam. *Conc. Ephes. & ep. Cyrilli ad Nestor. ibi. Concil. Lateran. 4. de summa Trinitate, &c. c.1.* & *Anathematismo 3. Concil. Ephes. ex Cyrillo. Concil. Lateran. sub Mart. I. consultat. 5. cap. 7. Caius in epist. decr. Dam. epist. 1. Eugen. 4. in decr. Vnionis Armenorum. Agapetus ep. 5.*

Christus quò ad pluralitatem Naturarum.

Christus duas continet naturas. *Concil. chalced. Gener. act. 5. concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Nestor. concil. Later. 4. c. 1. de summa Trinit. &c. cap. 1. concil. Hispal. 2. c. vlt. concil. Tolet. 4. cap. 1. concil. Later. sub Martino I. consultat. 1. 2. & 3. & consult. 5. c. 5. 10. & 11. concil. Tolet. 1. c. 15. conc. Constant. contra art. 4. Io. Hus.*

Duæ naturæ in Christo non fuerunt vnitæ solum per affectum, sed per veram vnionem. *concil. Later. sub Martino I. consult. 5. c. 5. & 7. Agapetus ep. 5.*

Duæ naturæ reales in Christo sunt. *Eugen. 4. in concil. Flor. in decr. Vnionis Armenorum. Agapetus Papa ep. 5.*

Christus quò ad existentiam.

Christus ante Mariam extitit, vt Deus, non vt homo. *conc. Antioch. 1. sub Dionysio Papa.*

Asserens Christum prius fuisse creatum hominem, deinde accepisse diuinitatem, est anathema. *Conc. Rom. 3. sub Dam.*

Christus non est vbique corporaliter, sed quo ad humanitatem. *concil. Senonense c. 17.*

Christus quò ad missionem.

Christus missus fuit, & vt Verbum, & vt homo, sed diuersimodè. *concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas. concil. Later. 4. c. 1. de summa Trin. & fide, &c. c. 1.*

Christi incarnatio à quo fuerit effectiuè operata.

Christi incarnatio communi Sanctissimæ Trinitatis operatione effecta est. *De fide, & summa Trin. cap. 1. concil. Lateran. 4. cap. 1.*

Vide, *Verbum*.

Christus quò ad conceptionem, & Natiuitatem.

Christi conceptio vera, & realis fuit in vtero Virginis facta ex Spiritus Sancti speciali cooperatione. *concil. Later. 4. c. 1. de summa Trinit. cap. 1. Paulus 4. constit. 4. cum quorumdam.*

Qui eam negant, quomodo puniendi. Vide, *Christum negantes.*

Christus non venit per Virginem, tanquam per canalem. *concil. 3. Rom. sub Damaso. concil. chalced. in epist. ad Ioannem Antiochenum.*

Christus verè de Virgine natus est. *concil. Lateran. 4. de fide, & summa Trinit. c. 1. Fœlix I. epist. 4. Eutychianus ep. 1. Caius in epist. decret. concil. Later. sub Martino I. consultat. 5. cap. 5.*

Natiuitates duæ de Christo confitendæ, vna vt Deus; alia vt homo. *ibid.*

Christi nomen.

Christi nomen, nec soli diuinitati, nec soli humanitati conuenit. *concil. Ephes. epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christus quò ad filiationem.

Christus vnus filius est, licet duas habeat naturas. *concil. Ephes. epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christus dici non potest duo filij. *Damasus ep. 1. concil. chalced. act. 5.*

Dicens Christum esse duos filios, vnum à Patre, alium à matre, anathema est. *concil. Rom. 3. sub Damaso.*

Dicens Christum post baptismum, vel resurrectionem adoptatum fuisse in filium, anathema est. *ibid.*

Christus est Dei filius, & vt Deus, & vt homo. *conc. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christus, neque vt homo dici potest, aut debet filius adoptiuus Dei, sed naturalis. *concil. Francfordiense. Adrian. Papa epist. ad Episcop. Galliæ, in concil. relata. In Sacro syllabo, & in decr. illius concilij, circa finem.*

Christus est Dei filius vnigenitus, & primogenitus. *concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christus quò ad passionem, & mortem.

Christus crucifixus est, vt homo (sed ipse est etiam Deus.) *concil. Later. sub Martino I. consult. 5. c. 10. Nicolaus I. epist. 7. concil. Rom. 2. sub Nicolao I. clem. de fide catholic. c. vn. concil. Lateran. 4. c. 1. concil. Ephes. epist. Nestorij ad Reginas. De summa Trinit. &c. c. 1. concil. Tolet. 3. c. 9. in Formula fidei.*

Christus mortuus est pro omnibus; & quomodo. *conc. Valent. c. 4. De fide, & summa Trin. &c. c. 1. concil. Trident. sess. 6. c. 3.*

Christus secundum humanitatem tantum passus est, & mortuus, non secundum diuinitatem. *concil. Hispal. 2. cap. vlt. Tolet. 4. c. 1. Eutychianus ep. 1. Caius in epist. decret. Ioannes 2. ep. 3.*

De Christi latere exiuit vera aqua, non flegma. *De celebr. Missar. c. In quadam.* Quo ad diuinitatem non potuit pati. *ibid. concil. Tolet. 3. c. 9. in formula fidei.*

Christus quò ad sepulchrum, & descensum ad inferos.

In sepulchro Christi diuinitas non fuit separata à corpore. *concil. colon. 2. p. 7. c. 14.*

Christus secundum animam descendit ad inferos, virtute diuina. *concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Nestorium. conc. Later. 4. c. 1. de fide, & summa Trinit. c. 1.*

Christus descendens ad inferos liberauit eos, qui in eum crediderunt. *Gregor. 1. lib. 6. ep. 15.*

Christus quò ad resurrectionem.

Christus, vt Deus cum Patre, resuscitauit se ipsum, vt hominem. *concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christi diuinitas dici non potest remeasse ab inferis, quia vbique præsens est. *conc. Ephes. in ep. Cyrilli ad Nestorium.*

Christus in carne resurrexit diuina virtute. *conc. Ephes. in ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus quò ad sacerdotium, & sacrificium.

Christus secundum humanitatem factus est Pontifex, *concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Reginas.* Non potest dici sacerdos, aut minister vt Verbum: sed vt homo est talis. *ibidem. de consecr. dist. 2. c. sacerdos Dei.*

Christus fuit simul Sacerdos Dei, & sacrificium. *concil. Lateran. 4. c. 1. de fide, & summa Trinit. c. 1. de consecr. dist. 2. c. Sacerdos Dei.*

Christus in cœlo offert Patri fideles, vt sacrificium. *concil. ephes. in Ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus in cœna obtulit Patri sacrificium sub speciebus panis, & vini. *concil. Trid. sess. 22. c. 1.*

Christus fuit Sacerdos. *ibid. c. 1.*

Christus sacerdotum ministerio offert sacrificium. *conc. Tridentin. sess. 22. c. 2.*

Christus pro quibus in morte obtulit sacrificium. *de consecr. dist. 2. cap. Semel immolatus est.*

Christi circumcisio, & Baptismus.

Christus voluit circumcidi, & baptizari, & quare. *de consecr. dist. 4. c. Si quis autem.*

Christi Domini Circumcisionis festum ab omnibus celebrandum Kalend. Ianuarij. *Eug. 4. in decr. Vnionis Armenor. in concil. Florent. §. 8. cum, &c.*

Christus quò ad pluralitatem, voluntatum, & operationum.

Christus duas habuit, & habet voluntates vnam diuinam, & aliam humanam, & duas operationes. *concil. Lateran. sub Mart. I. consult. 1. cap. 3. & consult. 5. cap. 10. & 11.* Idem *Mart. 1. in ep. 3. & 12. concil. Constantinop. 3. id est gener. 6. art. 4. in epist. Agathonis Papæ. Leo 1. ep. 10. Agapetus ep. 5. Eugen. 4. in decr. Vnionis Armenor.*

Christi humana voluntas non fuit diuinæ contraria, sed illi subiecta. *ibid. in decr. Vnion. Armenorum. Eug. 4.*

Christus quò ad adorationem.

Christus, vt homo, adorat Deum; sed ipse ab omni creatura est adorandus. *Concil. Ephes. in ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus, & vt Deus, & vt homo, vna adoratione adorandus. *Concil. Lateran. sub Mart. 1. consult. 5. c. 10.*

Christus in Eucharistia, latriæ cultu adorandus. *Conc. Trid. sess. 13. can. 6.*

Christum crucifixum non adorans, anathema est. *conc. quod dicitur Apostolorum cap. 62. Concil. Rom. 3. sub Damaso. Paulus 4. constit. 4. cum quorumdam.* Et pœna mortis puniendus. *ibid.*

Christum credentes, dicuntur ei donati à Patre. *conc. Ephes. in ep. Cyrilli ad Reginas.*

Christus an sit aliqua duo.

Christus licet duas naturas habeat non tamen sunt duo Christi. *Concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Nestor. Concil. Rom. 3. sub Damaso. Conc. Later. sub Mart. 1. consult. 5. c. 8.*

Christus quomodo consubstantialis Deo, & hominibus.

Christus secundum diuinitatem est Deo Patri consubstantialis. *concil. Nicæn. 1. in confessione fidei.*

Sicut secundum diuinitatem est Deo Patri consubstantialis, ita secundum humanitatem est consubstantialis hominibus. *Concil. Chalced. act. 5. concil. constantin. 3. gener. 6. act. 18. concil. Tolet. 6. c. 1.*

Christus per omnia fuit similis nobis secundum humanitatem, excepto peccato. *Eugen. 4. in decr. Vnionis Armenorum in concil. Florent.*

Christus cur venit in mundum.

Christus venit in mundum, vt omnes homines adoptionem filiorum reciperent. *concil. Trid. sess. 6. c. 2.*

Christus pro omnibus mortuus est. *concil. Trid. sess. 6. cap. 3. Innocent. X. constit. cum occasione.*

Vide, *Christus quo ad passionem, & mortem.*

Christi efficacia, & influentia erga homines.

Christus pro omnibus hominibus mortuus est. *concil. Trid. sess. 6. cap. 3.*

Christus est causa meritoria nostræ iustificationis. *Concil. Trid. ibid. cap. 7.*

Christus influit in omnia opera bona iustificatorum. *ib. c. 16.*

Christus etiam in cœlo offert Patri fideles, vt sacrificium. *Concil. Ephes. in Epist. Cyrilli ad Reginas.*

Christus peccata dimittit. *de consecr. dist. 4. c. Nemo.*

Christus est fundamentum totius spei hominum. *conc. Ephes. ep. Cyrilli ad Reginas.* Vide, *Christus quo ad passionem.*

Christi paupertas.

Christus quare, & quomodo loculos per Apostolos habuisse legatur. *De verbor. signif. in 6. cap. Exiit.*

Christus Dominus multas res habuit in communi, de quibus disponere poterat: & contrarium, dicere est hæreticum. *Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. cap. cum inter.* Alienare potuit, quæ habebat, & alia acquirere. *ibid.*

Christi paupertati non officit, quod cum Apostolis, aliqua in communi possideret. *Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. cap. Quia quorumdam.*

Christi paupertas perfectissima fuit, & permittebat habere aliqua in communi. *ibid.*

Christi paupertas adstringebat ad solum vsum facti, & stabat cum vsu iuris. *ibid.*

Christi præceptum factum Apostolis de non possidenda pecunia, non fuit rigorosum. *ibid. circa medium.*

Christus, & Apostoli iustè, vsi sunt multis rebus ad quas habebant ius. *Extrau. Ioan. 22. ibid. in fine*, & contrarium dicens est hæreticus. *ibid.*

Vide, *Paupertas.*

Christus quo ad scientiam, & augmentum eius.

Christus crescebat in sapientia, vt homo non vt Deus. *concil. Ephes. in epist. Cyrilli ad Reginas*, crescebat sapientia experimentali. *ibid.*

Christus sciebat diem iudicij, & quomodo. *Gregor. 1. lib. 8. epist. 42.*

Christus quò ad Ascensionem.

Christus ascendit in cœlum in anima, & carne. *concil. Later. 4. c. 1. De fide, & summa Trinit. c. firmiter.*

Christus circa secundum aduentum.

Christus venturus est iudicare mundum. *concil. Tolet. 6. c. 1. concil. Later. 4. c. 1. de fide, & summa Trinit. &c. c. Firmiter.* & hoc in fine mundi. *ibid.*

Christus quomodo pingendus.

Christi imago non in figura agni, sed in figura hominis pingenda, & formanda, & quare. *de consecr. dist. 3. cap. Sextam sanctam concil. gener. 6. constantinop. 3.*

Christus quò ad alia.

Christus est caput Ecclesiæ vniuersalis (sed inuisibile.) *conc. Paris. 6. cap. 2.*

Christus homo Deus faciebat miracula, & sic fecit redemptionem. *concil. Ephes. epist. Cyrilli ad Nestorium.*

Christus exaltatus in cruce traxit ad se electos omnes. *Gregor. 1. lib. 6. ep. 15.*

Christus fuit expers peccati. *concil. Ephesin. in epist. Cyrilli ad Nestorium.*

Christus in cœna fuit conuiua, & conuiuium. *de consecr. dist. 2. cap. nec Moyses.*

Christus in cœna sacrificium confecit sub speciebus panis, & vini, & obtulit Patri. *concil. Trid. sess. 22. cap. 1.*

Præcipit Apostolis, & successoribus sacerdotibus, vt simile sacrificium offerent. *concil. Trid. ibid. & can. 2.*

Christus ordinauit Apostolos sacerdotes per illa verba, hoc facite in meam commemorationem. *ibid. cap. 1. & can. 2.*

Christus offert sacrificium Sacerdotum ministerio. *conc. Trid. ibidem cap. 2.*

Christo obediendum est, vt legislatori, & ei fidendum vt Redemptori. *concil. Trid. sess. 6. can. 21.*

Christus ascendit in cęlum in anima, & carne. *concil. Later. 4. c. 1. de fide, & summa Trinit. c. Firmiter.*

Doctrina de singulis Christi prædicatis & operationibus tradita est ex diuersis Sanctorum dictis. *concil. Lateran. sub Mart. I. consultat. 5.* in canonibus diffusè.

Christus secundum humanitatem per omnia similis fuit nobis, excepto peccato. *Eugen. 4. in concil. Florent. in decr. vnionis Armenorum.*

Christi diuinitatem, humanitatem, conceptionem vel mortem

pro

pro nobis negantes pœna relapsus puniendi sunt. *Paulus 4. const.4. cum quorumdam. Clem.8. const.97. Dominici.*

Christus in sacramento Eucharistiæ.

Christus, facta consecratione per sacerdotis verba super panem, continetur realiter sub speciebus panis, sic etiam consecrato vino sub speciebus vini. *De consecr.dist.2. c.Vtrum sub figura in fine. concil. Lateran.4. c.1. concil. Florent. in decreto Eugenij 4. in vnione Armenorum ibid. concil. Trident.sess.13. cap.1. De fide & summa Trinit. cap. Firmiter.*

Christus non figuratiuè, sed realiter, est in sacramento Eucharistiæ. *ibid.* & præsertim. *concil. constantiense contra ar.3. Ioannis Vuicleff. & sess.13.c.1. concil.Trid. sess.13.c.1.*

Christus, & in totis panis, ac vini speciebus, & in singulis earum partibus continetur. *Eugenius 4. in decreto vnionis Armenorum §.Tertium, post epist.2. Hilary. De cons. dist. 2. c. Vbi pars.*

Christi corpus integrum est sub specie panis, & sub specie vini. *concil. const. sess.13. c.1.*

Christus existens in Eucharistia non cessat esse in Cœlo. *concil. Trid. sess.13. c.1.*

Christus cum diuisione Eucharistiæ non diuiditur. *concil. Mogunt.4. c.31.*

Christi sanguis non separatur à corpore in Eucharistiæ. *concil. Mogunt.4. c.31.*

Christus quotidiè immolatur in sacramento. *De consecrat. dist.2. c. Semel.*

Christus in sacramento est panis viuus, etiam secundum carnem. *ibid. c. Christus.*

Christus quomodo manducandus. *ibid. cap. Quid est Christum 7. &c.*

Christus sacramentaliter manducatur. *ibid. cap. Qui manducant.*

Totus manducatur, & totus manet. *ibid. c. Inuitat. c. Iteratur, & c. qui manducat.*

Christi corpus spiritualiter accipere quid sit. *ibid. c.credere.*

Christi corpus in Eucharistia inuisibiliter non carnaliter accipitur sub specie visibili. *De consecr.dist.2. c.In illo & c.Qui manducat.*

Christi corpus in Eucharistia cum diligentia conseruandum. *1. q.1. c.Interrogo.*

Dum Christi corpus in Eucharistia eleuatur ab omnibus maxima reuerentia exhibenda est, etiam à perfectis. *concil. Viennen. gener.*

Christi corporis festum in (id est institutionis Eucharistiæ) quolibet anno solemniter celebrandum est. *De reliquijs & vener. Sanctorum c.Vn. concil.Trid. sess.13. c.5.*

Feria 5. post octauam Pentecostes hoc festum celebrari debet. *ibid. Vrbanus 4. constit.1. Transiturus.* Vide, *Officia quadam.*

Hoc festum tempore interdicti etiam per octauam celebrari potest ia nuis apertis, cum indulgentijs, &c. *Martinus 5. const.12. Ineffabile.*

Corporis Christi festum etiam in octaua celebratur. *Eugenius 4. const.6. Excellentissimum.*

In festo corporis Christi non ieiunatur si in eo accidat vigilia S. Ioannis Baptistæ sed anticipatur ieiunium in feria 4. *Vrb. 8. in append.2. const.42. alias 152. cum euenire.*

Vide, *Officia quadam.*

Christi corporis processio infra octauam fieri potest à quolibet clero, monasterio, &c. *Greg.13.const.10. cum interdum.*

In festo corporis Christi sacramentum ferendum ab Episcopo (si adest) cum fit processio: si non, ab alio digniori in clero iuxta consuetudinem locorum. *concil. Mediolan.1.tit.Quæ pertinent ad sacram. Euchar.*

Corporis Christi sodalitates instituendæ ad ferendum sacramentum infirmis. *concil. Mediol. ibid.*

Vide, *Eucharistia.* Vide, *Corpus Christi.*

Christum negantes, vel conceptionem eius, &c. vel aliud.

Christum negantes excommunicantur, & deponuntur, si sunt clerici. *concil. quod dicitur Apostolorum c.62.* aliter disponit *Felix 3. epist.7.*

Negantes Christum esse conceptum de Spiritu Sancto, vel esse mortuum pro redemptione hominis pœna mortis sunt puniendi. *Paulus 4. constitut.4. cum quorumdam. Clement 8. const.95. Dominici.* & quando tradendi curiæ sæculari. *ibid. Paulus 4. & Clem.8.*

Christiani, quò ad riens.

Christiani non debent sabbatizare sed laborare in illa die, aliàs excommunicantur. *concil. Laodic. c.29.* Transeuntes ad Iudæorum ritus, quomodo puniendi. *De Haret. in 6. cap. contra.*

Christianum se negans Christum negat. *11. q.3. cap. Non solum negat.*

Christiani iudaizantes, vt hęretici puniendi, *Nicolaus 4.const. 1. Turbato. Greg.11. const.2. Admodum. De haret.in 6.c. contra.*

Christiani in pietatis operibus tenentur sequi regulam Romanæ Ecclesiæ. *Concil. Trid. sess.25. de reform. in fine de delectu ciborum.*

Vide, *Haretici.* Vide, *Schismatici.* Vide, *Ritus.*

Christianorum obligationes.

Christiani baptizati tenentur obseruare omnia pręcepta Euangelij. *concil. Trid.sess.6. can.19.* etiamsi perfecti essent tenentur obseruare omnia præcepta Dei, & Ecclesiæ. *ibid. canon.20.* tenentur etiam ad tenendas traditiones, *concil. Trid. sess.7. De Baptismo can.8.*

Christianus habere non potest simul plures vxores, & hoc est prohibitum diuina lege. *concil. Trid. sess.24. can.2.*

Christiani de necessitate salutis tenentur subesse Papæ. *Extra de maiorit.& obed. c. Vnam sanctam.*

Christiani non possunt consulere alios sortilegos &c. similes. sub pœna excommunicat. *26. q.5. cap.1. Sixtus 5. const.17. Cœli, & terra.*

Christianus permittere non potest vt de area vel torculari aliquid accipiatur ad sacrificium idolorum. *26. quæst.2. cap Si de area.*

Non possunt Christiani vti ritibus Iudęorum. *concil. Later.4. c.70.* Ne aliorum infidelium *ibid.* & pœna.

Christianus iudex potest inferre tormenta. *23. quæst.4. cap. Quæsitum.*

Vide, *Sententia.* Vide, *Fideles.*

Christiani morientes.

Christiani morientes in peccato grauius puniuntur, quàm infideles. *concil. Parisiense 6. c.10.*

Christiani circa Iudaos.

Christianus si fit Iudæus, si liberetur à seruitute, etiam si iurat, non tenet illud iuramentum. *concil. Aurel.4. c.31.*

Christianus factus aliquis, auferendus est à seruitute Iudæorum. *Greg.1. l.7. ep.22. & l.7. ex regest.ep.35.*

Christianus seruus, qui spe libertatis accipit in vxorem suam Iudæam quomodo tractandus. *concil. Aurel.4. c.31.*

Christiani non possunt esse serui Iudæorum, sed redimendi sunt per Christianos. *concil. Matiscon.1. c.16. Greg.1. l.6. epist.21. lib.7. ex regest.ep.35. dist.54. c. Mancipia.*

Christianus seruus circumcisus à Iudæo, liberandus est à seruitute eius. *17. quæst.3. c.Iudas, qui.*

Christiani non possunt accusari à Iudæis, Hæreticis, Paganis, &c. *quæst.7. cap. Pagani.*

Christiani non possunt seruire Iudæis, sub pœna excommunic. *De Iudais c.1. c.Multorum, & c.Ad hac.* Possunt tamen esse coloni agrorum. *ibid.* Vide, *Iudai.*

Christianæ fœminę esse non possunt nutrices Iudæorum in domibus ipsorum, sub eadem pœna. *ibid. cap. Ad hac & cap. Et si Iudaos. concil. Later. 3. in append. de Iudais.*

Christiani non possunt occidere, vel spoliare Iudæos, sub pęna excommunic. *concil. Later. 3. c. 26. de Iudais c. Sicus.*

Non possunt matrimonia facere cum Iudæis. Vide, *Matrimonium*. Vide, *Iudai*.

Non possunt habitare cum Iudæis in eadem domo. *concil. Later. 3. can. 26.* & pœna contra facientium est pęnitentia per 7. dies & si sit vilis persona, fustigatio. *Concil. Coiacense cap. 6.*

Non possunt facere Iudæis homagium, seù iuramentum fidelitatis, sub pęna excommunicationis.

Possunt contra Iudæos ferre testimonium. *concil. Later. 3. cap. 26.*

Non possunt soluere vsuras Iudæis. *concil. Later. 4. c. 67.* & pæna soluentium. *ibid.* Vide, *Vsura*. Vide, *Iudai*.

Christiani habere debent vestes diuersas à Iudæis. *concil. Later. 4. cap. 68.*

Non possunt cum Iudæis conuiuari, neque in nuptijs aut tripudijs simul esse, nec saltare, &c. cum illis. *concil. Vienn. prouinc.* sub pæna excommunicationis. *conc. Metense 1. c. 4.*

Christiani iudaizantes seuerissimè puniendi. *concil. Later. 5. sess. 9. Bulla de reform. c. 3.*

Non possunt vti medicis Iudæis (nisi in maxima & extremą necessitate) *concil. Sabiuense c. 22.* Vide, *Iudai*.

Non possunt Iudæorum sepulchra multilari à Christianis; neque perturbari in suis festis, neque aliquid ab eis exigi potest ne perturbentur, sub pæna excommunicationis, priuationis officij, & honoris. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de Iudais c. 2. dist. 45. c. Qui sincera.*

Christiani transeuntes ad ritus Iudæorum, vt hæretici puniuntur. *Nicolaus 4. constit. 1. Turbato. Greg. 11. constit. 2. Admodum.* Vide, *Iudai*.

Christiani circa Saracenos, & alios.

Christiani non possunt ferre ad Saracenos merces, & alia, vt arma, equos &c. sub pæna excommunicationis. *de Iudais c. Ita quorumdam.* Vide, *Excommunicatio Bulla Cœna.*

Non possunt eis, vel alijs paganis seruire sub eadem pæna. *ibid. cap. Iudai il 2.*

Neque possunt esse nautæ in nauibus eorum sub eadem pæna. *ibid. c. Ita quorumdam.*

Non possunt eis dare vlla auxiliorum genera, sub eadem pæna. *ibid. c. Ad liberandam, & c. Quod olim.*

Tales christiani deferentes ad Saracenos arma, equos, merces, &c. alia auxilia, si capiuntur ab alijs christianis, remanent serui eorum capientium. *de Iudais. c. Ita quorumd.*

Non possunt tempore guerræ ferre ad eos merces, quas alio tempore possunt, sub pæna excommunicationis. *De Iudais cap. Quod olim.*

Christianæ mulieres nubere non possunt cum Gentilibus. *concil. Elıber. c. 15.* Vide, *Matrimonium.*

Christianos rapiens, vt vendat Saracenis excommunicatur; & licet absoluatur, nisi satisfaciat, careat Ecclesiastica sepultura, & filij vsque ad tertiam generationem sunt inhabiles ad ordines, & beneficia. *concil. Sabinense c. 24.*

Christiani captiui, seu sclaui, etiam in partibus infidelium.

Christiani sclaui fugientes ad conseruatores Romæ sunt liberi & fiunt ciues Romani. *Pius V. constit. 17. Dignum.*

Christiani sclaui capti in bello, quod fit contra Turcas, liberi dimittendi sunt. *Pius V. constit. 149.* & sua bona illis donanda. *ibid.*

Christiani sclaui, seu captiui in partibus infidelium existentes, à quibus casibus, & excommunicationibus poterant absolui, semel in anno per fratres Sanctissimæ Trinitatis *Redemptionis Captiuorum.* & a quibus non. *Paulus V. constit. 40. Ex omnibus.*

Christiani Captiui Presbyteri in ijs partibus existentes celebrare possunt, etiam ante auroram per vnam horam, & post meridiem per vnam horam, cum altari portatili, in quolibet loco etiam profano. Etiam si Turcæ sint præsentes, dummodo non sit periculum irreuerentiæ inferendæ sacrificio. *Paulus V. ibid. §. 6.*

Possunt Sacramentum Eucharistiæ deferre inclusum in aliqua capsula sine luminibus, & cum vestibus ordinarijs. *Paulus V. ibid. §. 7.*

In aliquibus festis indulgentiam plenariam possunt consequi præmissis certis operibus, vt *ibid. §. 11. & 12.* In articulo mortis quas indulgentias lucrantur. *ibid. §. 13.*

Si confiteri non possent inuocato nominis Iesu, poterant eas consequi. *ibidem.*

Per decennium tantum id concessit *Paulus V. vbi supra.*

Christiana mancipia empta per Iudæos à paganis, reuendantur christianis. *Greg. 1. lib. 6. ep. 21. & lib. 7. ex regest. ep. 35.*

Vide, *Serui.*

Cibi, & eorum delectus, ac effectus.

Ciborum delectus Iudæorum more non faciendus. *concil. quod dicitur Apostolorum c. 51. & concil. Apost. factum Antiochia coram S. Petro c. 3. Eleutherius in ep. decret. Nicolaus I. ad consulta Bulgaror. cap. 43.*

Ciborum aliqui prohibentur non quia immundi, sed propter abstinentiam. *Concil. Colon. 2. part. 9. c. 3.*

Cibos damnans, vt immundos, eo quod dati sint à Deo ad vsum hominum, est hæreticus. *Concil. Brachar. 1. c. 14. Concil. quod dicitur Apostolorum c. 51.*

Cibi nullius generis vituperari debent. *lib. 7. const. Apost. c. 21.*

In ciborum delectu, sicut in alijs pietatis operibus Romanæ Ecclesiæ regula tenenda. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. in fine. De delectu ciborum.* Vide, *Ecclesia Rom. decreta.*

Cibi immolatitij, seu idolotiti comedi non debent. *lib. 7. constit. Apost. c. 22. Gregor. 1. ep. 14.* Vide, *Idola.*

Cibi non sunt in culpa, seu mali, sed appetitus, & delitiæ eorum. *dist. 41. cap. Delitia, & cap. Quod dicit.*

Cibi fuerunt causa diminutionis mundi. *dist. 35. c. Sexto die.*

Ciborum temperantia salutem; contrarium morbum causat. *de consecr. dist. 5. c. Nihil enim. & cap. Ne tales.*

Ciborum penuria paucis diebus durauit. *ibid. c. Nihil enim.*

Ciborum nimia abstinentia est mala. *de consecr. dist. 5. cap. Non mediocriter.*

Ciborum parsimonia in qualitate, & quantitate tenenda est. *ibid. cap. Ne tales.*

Vide, *Ieiunium*. Vide, *Abstinentia.*

Cinctus.

Cincti incedere debent religiosi. *Concil. Nican. 1. ex Arabico cap. 76.*

Ciprum.

Cipri Archiepiscopus ex Antiocheni consensu, olim creandus erat. *concil. Nican. 1. ex Arabico c. 37.*

Cipri Episcopi quas, & à quibus possunt exigere procurationes, dum visitant. *Extra, de censib. c. Vas electionis.*

Circulator.

Circulatores non permittendi versari prope Ecclesias temporo officiorum. *Concil. Medıol. 1. par. 2. tit. Communia ratione cap. Officiorum.*

Circumcisio.

Circumcisio delebat originale, sicut nunc baptismus. *de consecr. dist. 4. c. Quod autem, & cap. Ex quo.*

Circumcidi non debet, qui legem Christi accipit. *lib. 6. constit. Apost. c. 12. & 14.*

Circumcisio nunc non prodest quidquam. *de pænit. dist. 2. c. 28. Circumcisio.*

Circumcidi poterant in primitiua Ecclesia conuersi ad fidem, quamdiù templum durauit, ex cœremonia, non ex necessitate. *Concil. Apostol. c. 4.*

Cistercienses.

Cistercienses Monachi sunt exempti à decimis. *De rescr. c. cum ordinem*. Tam de laboribus proprijs, quam de terris, quas suis sumptibus colunt. *De decimis c. Ex parte tua*. Sed hoc non extenditur ad terras, quas alijs dant colendas. *ibid.*

Cistercienses, quomodo facere debeat professionem. *De simonia c. Ne Dei Ecclesia.*

Cistercienses Abbates possunt ex se ipsis benedicere Abbates nouos, quando Episcopi Diœcesani recusant id facere, *De supplenda neglig. cap. 1.*

Cistercienses quando, & quomodo debent capitula congregare, & quid in eis tractare, tam de Monachis, quam de Monialibus. *concil. Later. 4. c. 17.*

Cistercienses discedentes à matutino sine licentia Abbatis, compelluntur regredi. *De Regularibus cap. Non est vobis.*

Cistercienses S. Bernardi non possunt procurare dignitates, functiones, ministrationes in Religione per fauores Principum, Regum, Imperatorum, Cardinalium sub pena excommunicationis latę sententiæ, & priuationis actiuæ, & passiuæ vocis, & inhabilitatis de futuro. *Paulus 5. const. 79. Alias.* Superiores verò, qui eas conferunt ad fauorem, &c. vel penas remittunt, excommunicationem latæ sententiæ incurrunt. *ibid.*

Vide, *Monachi cistercienses*. Vide, *Regulares.*

Citatio, citatus, & citans.

Citatio vocatoria, & peremptoria in causis Ecclesiasticis non debet arctari ad breue tempus, nisi necessitate vrgente. *De dilationibus cap. 1.*

Citatio ponenda est in Ecclesia Rei, seù citati, si ipse non inuenitur. *De dolo, & contum. c. finali.*

Citatio partis semper præcedere debet antequam repetantur testes; & si non vult pars comparere, valida est repetitio. *De testib. c. In nomine.*

Citationes fieri non possunt per quæstores. *De pœnis. &c. in 6. cap. 1.*

Citatio, seu intimatio appellationis, vbi facienda; maximè si timetur de parte. *Clem. de elect. &c. c. causam.*

Citationes etiam non solemnes pro audientia literarum Papæ, quomodo faciendæ. *Clem. de Iudicijs c. 1.*

Citationes, quæ fiunt ex mandato Apostolico, siue ad Principes, siue ad Reges, Imperatores, &c. si ad eos adiri non potest, affiguntur in ianuis Ecclesiæ maioris illius ciuitatis, in qua est Papa, & præfigantur termini competentes: illeque ita valent, ac si essent factæ personaliter. *Extra, de dolo, &c. c. Rem non nouam.*

Citationes factæ de mandato, vel scientia Papæ, extra dies solemnes, valent. *Clem. de Iudicijs c. 1.* Et hæ citationes si affigantur Palatio Papæ, ita valent post lapsum terminum, ac si essent personaliter intimatæ, dummodo ipsi citati impediuerint, ne ad eos peruenire possent citationes. *ibid.*

Citatio debet continere ea, pro quibus citatus conuenitur. *Clement. Vt lite pendente cap. fin.*

Citatio facta extra territorium citantis, est nulla, etiam si Rex, vel Imperator citare faciat. *Clem. de sent. & re iud. c. Pastoralis.* citatus sic non tenetur comparere. *ibid.*

Citati à delegato Papæ non comparentes, si negotium, pro quo citantur, exigit penas per canones determinata, ad eas damnandi. *concil. Later. 3. in append. de potest. deleg. c. 6.*

Citatus contemnens venire fit suspectus de delicto. *Gelasius epist. 13.*

Citatus legitimè tenetur coram iudice citante causam prosequi, etiam si post citationem mutauit forum. *De foro compet. c. Proposuisti.*

Citatus non veniens in tempore, nequit excommunicari, (sed expectetur.) *4. q. 5. c. Quisquis.*

Citatus extra territorium iudicis citantis, non tenetur comparere. *Clem. de sent. & re iudic. c. Pastoralis.* Etiamsi citatus habeat feudum in territorio citantis. *ibid.*

Citatus ad locum non tutum, non tenetur accedere. *Clem. vbi supra.*

Citatus ad comparendum in termino, tenetur comparere, & si in termino, habet impedimentum, debet quam citius potest, alias condemnatur in expensis. *De dolo, & contum. c. cum dilecti.*

Si citatus post citationem iter ad Papam arripit, adhuc iudex potest prosequi, quia non appellat. *De appellat. & recusat. c. Meminimus.*

Citari non potest reus, vel actor extra ciuitatem, si sunt eiusdem ciuitatis, etiamsi delegatio sit à Papa: excepto si in villa eius causa sit facienda, vel si non possit securè accedere ad ciuitatem: In quo casu nequit alteruter alium conuenire vltra vnam dictam extra Diœcesim; impetrans tamen literas debet hoc exprimere in petitione, & iurare iudici, quod non possit accedere; sed tenetur ad expensas alterius partis, quam extra trahit. *De rescriptis in 6. c. Statutum, §. cum verò.*

Citans ad comparendum in loco aliquo, qui habet nomen commune cum alio (vt procedatur contra non comparentem) tenetur ad expensas, & priuatur commodo rescripti. *De rescrip. c. vlt.*

Citante recedente in longinquum, & non relinquente procuratorem, quid potest facere pars aduersa. *De eo, qui mittitur in possess. cap. fin.*

Citare non potest delegatus extra Diœcesim, in qua est deputatus, nisi de partium consensu. *De rescrip. in 6. cap. Statutum §. In nullo.*

Episcopi expulsi à Sedibus citare possunt expulsores, coram solo populo in aliena Diœcesi. *Clem. de foro compet. c. Vnico.*

Citationes causarum in Vrbe pendentium, vel executiones impedientes, quomodo puniendi. *Innoc. 8. constit. 17. Officij nostri.*

Citationes in Vrbe, intimationes, &c. per solos cursores fieri debent, alias iudicium est nullum, & pena illorum, qui citant, *Clem. 7. const. 24. Accepimus, & in sua sequenti declaratione.*

Citationes bannitorum, homicidarum, &c. fugientium, quomodo faciendæ. Vide, *Banniti.*

Vide, *Intimatio*. Vide, *commissio*. Vide, *causa vbi facienda.*

Ciuitas.

Ciuitate interdicta, etiam suburbia sunt interdicta, si sunt contigua. *De sent. excommunic. in 6. c. Si ciuitas.*

Ciuitas occidens Episcopum amittit dignitatem Episcopalem. *25. q. 2. c. Ita nos.*

Ciuitas, in qua occiditur, vel percutitur Cardinalis, quomodo tractanda. Vide, *Cardinalem carcerans, &c.*

Ciuitates non crescunt in dignitate per præscientiam Imperat. *Gelasius 1. ep. 13.*

Ciuitates, quarum domini expellunt, vel banniunt clericos, edicto supponuntur. *concil. Tolet. 22. c. 24.*

Vide, *Interdictum*. Vide, *Immunitas*. Vide *Libertas.*

Clandestina.

Clandestina matrimonia sunt prohibita. *30. q. 5. c. Aliter legitimum. c. Nullus. c. Nostrates. c. Qualis.* Sunt nulla. *conc. Trid. sess. 24.*

Vide, *Matrimonium clandestinum.*

S. Clara.

S. Clara de Assisio canonizatur. *Alex. 4. const. 3. Clara claris.* & eius festum præcipit celebrari die 12. Augusti *idem Papa. ibid.*

S. Claræ Monasteria. Vide, *Monasteria.*

S. Claræ Regula à S. Francisco ei data approbatur *ab Innoc. 4. const. 12. Solet.*

Eadem regula reformatur *ab Vrb. 4. const. 7. Beata.*

S. Claræ Moniales exemptæ sunt ab ordinarijs, & quomodo. *Eugenius 4. const. 18. Licet.*

Vide, *Moniales.*

Clareni.

Vide, *Fratres Clareni S. Francisci.*

Claudus.

Claudus à medicis potest ministrare in sacris, quæ habet. *dist.55. cap.Si quis infirmitate.*

Claues Ecclesiæ.

Claues ligandi, & soluendi, in Ecclesia tantum sunt, & non extra eam. 24. *q.* 1. *cap.Omnibus.* & *c. quicunque ab unitate. De pœnit.dist.1. cap.85. Iudices.*

Claues à Christo datæ sunt Ecclesiæ non solum ad soluendum, sed etiam ad ligandum. *Concil. Trid.sess.14. can.15. concil. Later.4. c.1.*

Clauis Ecclesiastica est potestas ligandi, atque soluendi, qua iudex Ecclesiasticus dignos recipere debet, & indignos excludere à Regno Cœlorum, &c. *Extrau. Ioan.22. de Verborum signif. c. Quia quorumdam.*

Clauis in Ecclesia duplex est, vna cognoscendi in causa, alia definiendi. *ibid.*

Clauis ista duplex est Papæ necessaria, easque habet. *ibid.*

Claues Ecclesiæ à Christo concessæ sunt Apostolis, & successoribus, & quæ. *concil.Later. 4. c.1.*

Clauis de Corpore S. Petri accepta.

Clauis de corpore S. Petri accepta mitti consueuit ex deuotione ad magnos Principes. *Greg. l. l.1. epist.ep.30.l.6.epist.23. & 25.l.7.ep.24. l.11.ep.17.*

S. Clemens Papa I.

S. Clementis epistola 1. ad Iacobum fratrem Domini, in qua referuntur verba sibi dicta à S.Petro, & colloquium cum eo habitum approbatur *à Nicolao I. in ep.49. circa finem. à Ioanne 8. in ep.234. à Greg.7. l.4. epis. & l.8. ep.21. à concil. Tribur.1. c.32.*

S. Clementis itinerarium est apocriphum. *dist.16.c.Clementis.*

Clerici nomen, & res.

Clericus idem importat, ac electus in sortem Domini. *Dist. 21. cap.Cleros. concil. Colon.2. par.2. cap.1.* & per hoc differt à laico. *ibid. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.99.*

Clerici in Ecclesia tenent locum Leuitarum. *conc. Rauenn. 3. post Clementem 5. c.2.*

Clerici sunt omnes Ecclesiastico muneri seruientes, etiam Lectores, &c. minores. *concil. carthag.3. c.21.*

Clerici non sunt, qui ab Episcopis non gubernantur. *dist.93. cap. Nulla ratione, & cap. Qui sub.*

Clericorum nomine, intelliguntur etiam Canonici. *De verbor. signif. cap. cum tibi.*

Clerici cameræ. Vide, *camera clerici.*

Quinam sint capaces clericatus, seu possint ordinari clerici.

Clerici ordinari possunt fideles, cuiuscumque nationis, si nihil obstet. *concil. Parisien.lib.1. c.72. De institutionib. cap. ad decorem.*

Clerici ordinari possunt illi tantum, qui dignè possunt tractare diuina mysteria. *Clem.I. epist.2. dist.23. c. Tales.*

Qui in infantia baptizati sunt ab hæreticis, possunt ordinari cleeici. *concil. African. c.24.*

Qui habent vxores possunt fieri clerici, si sint bonæ fidei; & alias apti. *Innoc.I. ep.4. c.4. dist.33. c. Laici.*

Clericus fieri potest, & ad ordines peomoueri, qui vnam tantum habuit vxorem, sed virginem. *Siricius ep. 1. c.10.*

Clericus potest fieri, qui in infirmitate ex medici incisione fit claudus. *post Concil. Illerdense c.6. dist.55. cap. Si quis infirmitate.*

Vide, *Ordinare.* Vide, *Ordines clericales.*

Qui sunt inhabiles ad clericatum.

Clerici fieri non possunt rebaptizati. *concil. carthag.5. c.11. causa 1. q.7. c.Qui in qualibet.* Neque baptizati in alienis Prouincijs. *dist.98. c.Omnes.*

Clericus fieri nequit dæmoniacus, donec liberetur. *concil. quod dicitur Apostol. c.79. dist.33. cap.communiter, cap.Clerici, & cap.Vsque adeo.*

Neque consortes homicidij à se facti. *dist.50. c.Si quis viduam. concil. Later. sub Martin.I. c.26.*

Neque pœnitentes publici, etiam peracta pœnitentia. *concil. carthag.4. c.68. & 69.* (& Episcopus scienter eos ordinans deponatur.) *concil. Tolet.1.c.2. dist.33.c.Maritum. dist.34. c.Præcipimus. Siricius epist.1. c.15.* (& ordinantes deponantur. *ibid.*) & *ep.43. c.3. Innoc.I. epist. 2. c.2. dist.50. c. Quicumque, & c. Ex pœnitentibus. Conc. Arelat.3.c.3.Gelasius ep.9.* Si conuicti sunt de delicto, non possunt; secus si non conuicti. *concil. Toletan.4.c.54.*

Neque qui habuit viduam vxorem. *concil.quod dicitur Apostolorum c.19. Innoc.1.ep.2.c.5. ep.22.c.1. dist.34. cap.Si quis viduam.* (Qui eos ordinant deponendi. *ibid.*) *Siricius ep.1. c.15. dist.50. c.Quicumque. concil. Arelat.3. c.3.*

Clericus nullus ordinari potest, qui vel beneficium non habet, vel alicui Ecclesiæ, aut pio loco inseruire debeat. *conc.Trid. sess.23. de refor. c.16.*

Neque qui fuit Miles. *Innoc. 1. ep.2. c.2. epist.4. c.3. ep.23. c. 3. & 4. dist.50. c.Si quis post. dist.51.cap. Aliquantos. Siricius ep.4. cap.3.*

Neque qui fuit caussidicus, & postulator. *Innoc.1. ep.4. cap.3. ep.23. c.3. & 4. dist.51. c. aliquantos.*

Clericus etiam si coniugatus, nullus ordinari potest, qui alicui Ecclesiæ, aut pio loco de mandato Episcopi cum clericali habitu, & tonsura non inseruiat. *concil. Trid. sess.23. de refor. c.16.*

Neque curialis, id est, qui in Principum curijs seruiuit. *Innoc.1. ep.2. c.11. ep.4. c.3. epist.23. c.3. & 4. dist.51. c. Aliquantos. c. Præterea, Gelasius ep.9.*

Neque qui duas sorores accepit in vxores. *concil. quod dicitur Apostolorum c.19.*

Neque bigamus fieri potest clericus, ordinans eum deponatur. *Siricius ep. 1. c.15. dist.33. c.Maritum. dist.34. c.Præcipimus. c. Si quis de Laicis. dist.50. c.Quicumque. c.Illud quoque. concil. Arelat.3. c.3. Gelasius ep.9.*

Neque qui filiam fratris, vel ab eo relictam habuit vxorem. *concil. quod dicitur Apostolorum c.19.*

Neque seditiosus. *concil. Agathen. c.69. concil. carthag.4. c. 67. dist.46. cap. Seditionarios.*

Neque infamatus de natalibus, donec se purget. *De purgat. canon. c. Accedens.*

Neque obligatus tributo ciuili. *Dist.54. c.Si quis obligatus est. concil. Lucense c.46.*

Neque obligati publicis rationibus. *Greg.1. lib.7.ep.11.*

Neque obligati alicui personaliter. *dist.54. cap.Si quis obligatus.*

Neque illegitimi. *Gelasius ep.9.*

Neque qui non est baptizatus, & confirmatus. *De sacr. non iter. c.Pastoralis.* Tamen si subdiaconus, vel alius non confirmatus ordinetur, non iteretur ordo, sed suppletur confirmatio. *ibid.*

Neque corpore vitiati. *Gelasius ep.9.*

Neque liberti, quorum domini viui sunt. *Concil. Elibert. capit.80.*

Clerici inuidi fratrum non sunt promouendi. *concil.carthag. 4. cap.54.*

Neque criminosi. *Gelasius ep.9.* Etiam si crimen sit occultum. *De temporib.ord. c.Ex tenore.*

Neque regularis contra voluntatem sui Prælati. *ibid. cap. Ad aures.*

Neque vsurarij. *concil. carthag.4. c.67. dist.33. c.Maritum. dist.34. c. Præcipimus. dist.55. cap. Priscis. dist.47. cap. De Petro.*

Neque vendicatiui. *concil. carthagin.4. c.67.*

Ordinari non potest, neque in prima tonsura, non confirmatus. *Concil. Trid. sess.22. de refor. c.4.*

Neque

Neque qui obligati sunt ad aliquod opus. *Concil. Toletan. 1. cap. 10.*

Neque qui de recenti baptizati sunt. *Conc. Nican. 1. c. 2.*

Neque qui vxorem habuit repudiatam. *Concil. carthag. 4 c. 68. & 69.* (Episcopus ordinans deponendus.) *Innoc. 1. ep. 2. c. 5. dist. 34. c. si quis viduam.*

Neque infans, neque in prima tonsura. *De temporib. ordinat. in 6. c. Eos qui.* Pœnæ ordinantium. *ibid.*

Neque illi, qui nolunt ascendere ad sacros ordines, & pœna ordinantium. *ibid.*

Neque illiterati. *dist. 36. cap. Illiteratos. De temporibus ordinat. in 6. c. Eos qui.*

Neque accusati criminaliter, pendente causa. *de testibus cap. non debet.*

Neque castrati. Vide, *Castratus.*

Neque qui fuit apostata. *dist. 50. c. vlt.*

Neque medici, si habent conscientiam de homicidio. *de ætate, & qual. &c. c. ad aures.*

Neque qui est seruus, seu mancipium alicuius. *dist. 54. cap. nullus. cap. nulli. cap. Magnus. cap. Qui ex familijs. cap. Quicumque. Concil. Mogunt. 1. c. 23.*

Neque implicati negotijs alienis. *Concil. carthag. 1. c. 8.*

Neque, qui non habent literas dimissorias sui Episcopi, alias ordinans, & ordinatus deponatur. 21. *q. 2. c. 1.*

Neque qui post pœnitentiam fuit miles. *Siricius ep. 4. cap. 3. Innoc. 1. ep. 2. c. 2.*

Neque qui habet concubinam, vel meretricem. *dist. 33. cap. Maritum. cap. communiter. dist. 34. c. Præcipimus. dist. 55. cap. Priscis.*

Neque ioculatores, scurræ; turpia loquentes, &c. *Concil. Tolet. 17. c. 23.*

Neque maledici. *dist. 46. c. Clericus maledicus.*

Neque simoniaci. *dist. 33. c. Maritum. c. communiter. dist. 34. c. Præcipimus. dist. 55. c. priscis.*

Græci ordinari non possunt à Latinis, neque è contra si sint ritus diuersi, & cum illis velint ordinari. *de tempor. ord. c. cum secundum.*

Neque Vltramontanus ab Episcopo Italo sine licentia Papæ, vel sui Episcopi, asserentis causam, quare non ordinauit, & pœna ordinantium. *de temp. ordin. in 6. cap. vlt.* Vide, *Ordines sacri, quibus prohibentur.* Vide, *Ordinare.* Vide, *Ordinatio.*

A quo ordinari debent, seu instituti clerici, in quolibet ordine, etiam tonsura.

Clericus ordinari debet à proprio Episcopo, & non potest ordinari ab alieno. *concil. Carthagin. 1. c. 5. concil. Cabilon. 2. c. 13. concil. Valent. c. 5. concil. Aquisgr. sub Ludouico Pio c. 78. concil. Meldense c. 51.* Sed potest cum licentia proprij. *ibid. Distinct. 71. c. Illud. cap. De aliena. c. Clericos. causa 7. q. 1. cap. Episcopus in Diœcesim. 19. q. 2. cap. Alienum. concil. Rauennat. 2. sub Clem. 5. c. 24.*

Episcopi proprij dimissorias habere, quis debet, vt ordinetur ab alieno. *ibid. & 21. q. 2. c. 1.*

Abbates Benedicti Monachorum possunt suis Monachis, & alijs suis subditis conferre primam tonsuram. *Dist. 69. c. Quoniam. de ætate, & qualit. &c. cap. cum contingat. de priuileg. in 6. cap. Abbates.*

Abbates Monachorum sacerdotes, & benedicti, possunt suis Monachis, & clericis subditis sui territorij conferre ordines minores, non tamen alijs. *Dist. 69. cap. 1. concil. Trid. sess. 23. de refor. c. 10.*

Possunt clerici ordinari ab Episcopis vicinis sine licentia Episcopi, quando hic est manifeste suspensus, & quomodo. *de temporib. ord. in 6. cap. Eos qui.*

Clerici ordinati ab alieno Episcopo absque dimissorijs proprij, à nullo admittendi ad executionem ordinum, & pœna admittentium. *concil. Tolet. 22. cap. 4. concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 1.*

Vide, *Episcopus circa ordinationes.* Vide, *Ordinatio, ordinare, &c.*

Clericorum ordo in Ecclesia.

Clericorum ordo est, vt præcedat presbyter, postea diaconus, deinde subdiaconus, licet alter prius altero sit instituтus. *de maiorit. & obed. cap. Statuimus.*

Clerici minores ante diaconum non sedeant. *concil. Laodic. cap. 20.*

Clerici qui non sunt in sacris non habent vocem in Capitulo. *concil. Rauenn. 3. post Clem. V. c. 1.*

Clericorum numerus.

Clericorum numerus debet esse iuxta proportionem redituum Ecclesiæ. *concil. Hispalen. 1. cap. 1. De institutionibus c. 1. concil. Emerit. c. 18. Mart. I. epist. 5. De vita & honestate cleric. c. Quoniam. concil. Sabinense. c. 10.* In Cathedralibus, & Parochialibus tot esse debent, quot sunt necessarij pro sacramentorum administratione. *concil. Trid. sess. 21. de reform. c. 4.* Vide, *Numerus.*

Clerus numerosus esse debet in Ecclesijs. *Mart. I. epist. 5.*

Clerici de nouo nequeunt fieri inuito clero. *De institutionibus cap. Auctoritate.*

Vide, Ecclesiæ Parochiales.

Clerici quo ad habitum & tonsuram.

Clericus tenetur ostendere clericatum in habitu & tonsura. *concil. Cantb. 4. c. 45. De vita & honestate clericorum, c. Clericus.* & ad hoc cogendi sunt per superiorem. *ibidem. concil. Londinense 1. c. 9. concil. Later. 3. in append. tit. Ne clericus c. 4.* Cogendi sunt pœna pecuniaria ad ferendam tonsuram, & habitum clericalem. *concil. Rauenn. 2. sub Honor. IV. cap. 3.*

Clericus coniugatus non tenetur deferre tonsuram si non est beneficiatus. *de cler. coniug. c. Ioannes.*

Clericus non potest vti veste colorata, vt purpurea, &c. *concil. Narbon. c. 8.*

Neque vti vestibus secularium, sub pœna excommunicationis. *concil. Rom. sub Zacharia c. 3.*

Neque vti pannis viridibus, rubeis; &c. & pœna. *De vita & honest. cleric. c. Clerici officia.*

Clerici tenentur induere vestem talarem. *concil. Lucense c. 66. concil. Colon. 2. par. 3. c. 8. Later. 5. sess. 9. de reform. Curiæ c. 2. concil. Mogunt. 4. c. 74.*

Clerici (olim) non poterant barbam nutrire. *concil. carthag. 4. c. 44. de vita & honest. cler. c. si quis ex cler.*

Clerici laxantes comam sunt excommunicati. *concil. Mogunt. sub Leone 4. c. 15. de vita & honest. cler. cap. Si quis ex clericis. concil. Later. 3. in append. ne cleric. c. 4. concil. Eborac. 1. Concil. London. 1. c. 9. concil. Later. 5. sess. 9. de reform. curia c. 2.*

Clericorum coma debet tonderi vsque ad aures. *concil. Toletan. 8. cap. 3.*

Clerici tonderi debent semel in mense. *concil. Tolet. ibid.*

Non possunt vestiri cum sagis, sed tenentur casulas (id est, longas vestes) induere. *concil. Ratispon. 21. q. 4. cap. Præcipimus.*

Clericorum sacrorum vestis debet esse clausa à summo ad imum. *concil. Senon. in decr. morum c. 23.*

Tenentur cum operimento ambulare, sub pœna excommunicationis. *concil. Rom. sub Zacharia c. 3.*

Clericus comam nutriens ab Archidiacono, etiam inuitus tondeatur. *concil. Agathens. c. 20. dist. 23. c. clerici.*

Clericorum vestes, & calcei debent esse religiosæ formæ, &c. *concil. Matiscon. 1. c. 5.*

Clericorum vestes non possunt esse sericæ exceptis filijs Regum, Principum, & Ducum. *concil. Senon. in decr. morum cap. 23.*

Non possunt vti vestibus pretiosis; neque fulgidis, odoriferis, &c. 21. *quæst. 4. cap. Omnis iactantia. cap. Nullus eorum. cap. Episcopi. cap. Sine ornatu. Concil. Lateran. 4. cap. 15. & 16.*

Si quis decenti non vtatur post monitionem Episcopi, priuandus est beneficijs. 21. *q. 4. c. Præcipimus, & c. vlt.*

Clerici

Clerici in vestibus non debent esse compti, vt feminæ. *conc. colon.2. p.2. c.26. & p.3. c.8.*

Non possunt vti vestibus sæcularibus, & pena. 21. *q.4.c.Præcipimus, & c.vlt.*

In itinere, vel domi vti debent veste moderata. *ibidem cap. nullus.*

Clerici vtentes vestibus virgatis, seù variegatis, quomodo puniendi. *de vita, & honest. clericor. c. Quoniam.* Non cappis manicatis, non coloratis pannis, non calcaribus deauratis, non fibulis, aut corrigijs aureis, argenteis, &c. *ibid. c. cler. officia.*

Clericus sæcularis vtens habitu monachi, cogendus est fieri monachus. *de regularibus. c. vt clerici.*

Clericus, etiam coniugatus, non ferens habitum, & tonsuram non gaudet foro clericali. *de cler. coniug. in 6. c. clerici. concil.Colon.2. p.4. c.8.*

Clericorum vestis non sit pannosa, aut lacera. *Conc. Senon. in decr.morum. c.23. concil.Colon.2. p.2. cap.26.* Debet esse talaris, non partita, aut frangiata. *concil. Colon. ibidem. cap.24.*

Clericorum super indumenta non sint nimis longa, nec nimis breuia. *De vita & honest. cler. c.clerici officia. conc.Tolet. 18. cap.3.* Nec manicis curtis esse debent. *Concil. Toletan. ibidem*, alias priuantur illis. *Concil. Lateranen.4. cap.15. & 16.*

Clericorum caligæ non sint partitæ, aut scaccatæ. *Concil.colon.2. p.2. c.26.*

Clerici non vtantur anulis, nisi qui habent dignitatem. *concil. Lateran.4. cap.12. De vita & honestate clericor. cap. clerici officia.*

Clerici vtentes vestibus sericis virgatis, &c. sæcularibus, si sint beneficiati, per sex menses carent fructibus: si non beneficiati, siue in sacris, siue non per sex menses sint inhabiles ad obtinenda beneficia. Sacerdotes, curati, dignitates, personatus, &c. carent perceptione fructuum per vnum annum. *Clement. de vita & honest. cleric. cap.finali.* excommunicari debent. *Concil. Later. 3. in append. tit. Ne clericus. cap.4.* Monendi sunt per Episcopum, & si non obediunt priuentur vt supra. *concil. Tridentin. sess.14. de reform. cap.6.* Si beneficia non habent, Episcopi arbitrio puniantur. *concil. Mediolan. 1. par.2. tit. de clericorum vestitu.*

Clericorum corona debet esse rotunda, & eo maior, quo maiorem habent dignitatem. *concil. Rauenn. post Clementem V. c.10. de vita & honest. clericor. cæler.*

Clericorum corona siue coniugatorum, siue non, debet esse mensuræ vnius regalis, alias perdant forum clericale, & priuilegium. *concil.Tolet.22. c.14.*

Clerici habere debent coronam clericalem, iuxta formam quam ordo postulat, & ita radere debent capillum, vt omnibus appareat tonsura. *concil. Mediol.1. p.2. tit. de clericorum vestitu.*

Barbam in superiori labro ita radant, vt pili in sanguinis sumptione non impediant. *ibid.* Capillos simplici cultu tenere debent. *ibid.*

Clerici non portantes habitum clericalem, moniti ab Episcopis priuandi sunt beneficijs. *Concil. Trident. sess.14. de reform. c.6. concil. Mediol. vbi supra.* Et si beneficijs carent arbitrio Episcopi puniendi. *concil. Mediol. ibid.*

Clericorum habitus, seù vestitus non sit adeo excultus, nec nimis sordidus, color niger in omni vestitu sit. Serico, nec domi, nec foris vti possunt, sed tantum laneo. Subbiretum, id est, berettinum non ferant, nisi infirmitatis causa. Camisias crispas ad collum, seù manicas non habeant. Collare sit simplex. & modicè latum, externa vestis simplex, & talaris. Toga, seù zimarra æqualis sit vesti. Ferraiolum portare non debent nisi per pluuias, & tunc cum talari tunica ferendum: in itinere sit breuius, sed simplex. Calcei, & crepidæ non incidantur. Non possunt portare torques, armillas, vel monilia. Non portent annulum, nisi ratione dignitatis, seù muneris, & tunc vnicus sit, & non magni pretij, ita supellex mensa, &c. *concil. Mediol.1. p.2. de clericorum vestitu.*

Clericali veste vtens ad personatum (id est maschera) vel ad eam commodans alijs graui pœna puniatur. *ibidem.*

Clerici non possunt portare vestes sericas, excepta sutura interiori chalamydis. *concil.Tolet. 22. c.4.* & pœna. *ibid.*

Non possunt clerici portare vestes breues vsque ad medietatem tibiæ, & pœna. *concil.Tolet. 22. c.14.*

Clerici non possunt vti veste luctuosa, seù funebri, sub pœna suspensionis à perceptione fructuum per tres menses, & pœna Episcopi permittentis. *Concil.Tolet. 12. c.8.*

Clerici neque in choro, neque in Ecclesia ministrare possunt, sine superpelliceis. *concil.Colon.2. par.3. c.31. concil. Mediol.1. p.2. tit. communia de ratione diuinorum officiorum.*

Clerici in choro tenentur vti bireto, non pileo.

Vide, *Biretum.*

Clericorum tonsura talis esse debet vt aures videantur. *conc. Rauenn.3. post Clem.5. c.10.*

Clerici pensionarij quando tenentur ferre habitum, & tonsuram. Vide, *Pensio.*

Vide, *Barba.* Vide, *Tonsura.* Vide, *Vestes.*

Clerici Minores, an possint in clericatu ducere vxorem.

Clerici minores, tantum, possunt vxorem ducere. *conc.quod dicitur Apostolorum c.15.*

Sed in hoc tenenda est consuetudo Ecclesiarum. *Zacharias ep.7. cap.11. & 18. concil. African. cap.37. dist.32. cap. Si quis eorum. Siricius ep. 1. cap.9. dist. 32. Si quis verò. cap. Si quis eorum. c. De illo clerico. c.Lectores. & cap. Seriatim. de clericis coniugatis. c.1. cap.Sanè. & cap. Quod à te. conc.Later.3. in append. tit.de cler. coniug. c.6.*

Clerici Græci in minoribus possunt ducere vxores, & eisdem vti cum ascendunt ad sacros ordines. *de cleric. coniugatis. cap. cum olim.*

Vide, *Græci.*

Clericus nubens in minoribus non potest accipere vxorem alterius sectæ, sed suæ fidei. *concil.calced. c.14. dist.32. cap. Quoniam.*

Clericus nubes tenetur accipere vxorem virginem. *Siricius ep.1. c.9. dist.77. c. Quicumque.*

Clerici bis nubentes, ascendere non possunt ad sacros ordines. *concil. Arelat.2. c.26.* Nisi ex dispensatione. *concil. Lucense 2. cap.43.*

Clericus in minoribus nubens, non potest accipere meretricem. *concil. Tolet. 4. c.44. 23. q.8. c. cler.*

Clericus nubens non potest accipere viduam in vxorem. *Siricius ep.4. c.4. Innoc.I. ep.2. c.4.*

Clericus accipiens viduam, non potest esse subdiaconatus, nisi ex dispensatione. *concil.Lucense 2. c.43.*

Non possunt accipere viduam in vxorem; neque secundam; alias, vt laici communicent. *dist.84. cap. Porrò.* Et omni gradu Ecclesiæ priuentur. *Siric. ep.1. c.11. dist. 84. Quisquis clericus.*

Clerici in minoribus accipientes vxores non sunt capaces beneficiorum. *concil.Later.3.in append. tit.de clericis coniugatis. c.2. 3. & 7. de cleric. coniug. cap.1. cap. Sanè. & c. Quod à te.* Etiam si confirmatio sit à Papa, nisi exprimatur causa. *Honorius 3. ex Citone de confirm. vtili &c. c.4.*

Vide, *Benef.*

Cum clericus ducens vxorem priuatur beneficijs, sunt ei reddenda quæ dedit ecclesiæ. *ibid. c. Quod à te.*

Vide, *Benef. incapax.* Vide, *celibatus.* Vide, *Matrim.* Vide, *Vouere.* Vide, *Vxor.* Vide, *Vxoratus.*

Clerici minores in ministerio.

Clerici minores non possunt in ecclesia ministrare nisi superpelliceis induti. *concil. colon.2. p.3. c.31.*

Vide, *clericorum obligationes.*

Clerici in sacris an possint ducere vxores.

Clerici in sacris vt subdiaconi, diaconi, &c. non possunt vxores ducere. *Gregor.1. lib.12. epist.31. cap. 2. Zacharias epist.7. cap.18. concil. Afric. cap.37. concil. Tolet.8. cap.7.*

concil.

Concil. Later.3. in append. tit.de clericis coniugatis. c.2. 5. & 6. concil. Lateran. 4. c.14. concil. Germanicum. 1. cap.1. concil. Senonenſe cap.8. diſt.27. cap. Presbyteris. diſt.32. c. Si quis vero. cap. Si quis eorum. cap. Subdiaconis. & cap. Erubeſcant. & alijs. *ibid. de clericis coniug. cap.1. de vita & honeſt. cleric. c. Vt clericorum. cap. clericus ſi tonſura. concil. Trident. ſeſſ.24. can.9.* Et matrimonium, ſi fiat eſt nullum, contrarium dicens eſt anathema. *ibid.*

Clerici ex apoſtolica doctrina debent eſſe celibes.

Vide, *Continentia*.

Clerici in ſacris ducentes vxores excommunicantur, priuantur ordine & officio, & vſque ad finem vitæ recluduntur in monaſterio. *Concil. Tolet.8. c.7.* Vide, *Beneſ. vacans, in fine*. Tales contrahentes ſunt vt excommunicati vitandi. *Clement. de conſanguin. cap. vn.* priuandi ſunt beneficijs. *concil. Later.3. p.50. cap.7. De cleric. coniugat. cap.1. Extrau. Ioann.22. de voto c.vn. Antiqua. de Bigamis non ordinand. cap. Nuper à nobis. diſt.27. c. Presbyteris.*

Clerici in ſacris accipientes vxores cogendi ſunt dimittere. *Concil. Later.3. in append. tit. de clericis coniug. cap.2.* Sed Subdiaconi olim tolerabantur. *ibid. c.4. de clericis coniug. cap.1.*

Clericus in ſacris faciens matrimonium, pœna polygami eſt puniendus. *de Bigamis non ordin. c. Nuper.*

Vide, *Subdiaconi*. Vide, *Diaconi*. Vide, *Presbyteri*. Vide, *Epiſcopi*. Vide, *Matrimonia prohibita ratione ſtatus ſpiritualis*. Vide, *Vxores*. Vide, *Clerici coniugati infra*. Vide, *Ordinatorum in ſacris obligationes*. Vide, *Græci*. Vide, *Celibatus*. Vide, *Continentia*. Vide, *Vxoratus*. Vide, *Venero*.

Clericus habens vxorem an poſſit ad ſacrum ordinem aſcendere.

Clericus Latinus vxoratus, etiam ſi matrimonium non conſummauit non poteſt ordinari in ſacris. *Extrau. Ioann.22. de Voto c.vn. Antiqua.* Si verò ordinetur, non poteſt miniſtrare in ordine habito, nec vlterius promoueri, nec ſoluere matrimonium, nec obtinere beneficium Eccleſiaſticum. quod ſi matrimonium non fuerit conſummatum, & intret religionem, poteſt Epiſcopus cum eo diſpenſare; ſi verò ſponſa inſtet, & ipſe non ingreditur religionem tenetur conſummare matrimonium, & Epiſcopus ad hoc compellere debet. *ibidem.*

Clerici Græci in minoribus habere poſſunt vxores & eiſdem vti quando aſcendunt ad ſacros ordines. *De clericis coniugatis c. cum olim.*

Clerici habentes vxores, cum conſenſu vxorum ſi ſeparentur, poſſunt aſcendere ad ſacros ordines. *conc. Agathenſ. c.16. diſt.32. c. Seriatim. diſt.77. c. Epiſcopus.*

Non poſſunt amplius cum eis habitare in eadem domo. *concil. Tolet.3. cap.5.*

Clericus vxoratus non poteſt in ſacris ordinari, niſi vxor promittat continentiam. *de conuerſione coniugatorum. cap. coniugatus. Concil. Later.3. in append. tit. de cleric. coniug. cap.5.*

Clerici qui poſſunt vxorem tenere in ſacris, vnam tantum habere poſſunt. *Lib.6. conſt. Apoſt. c.17.*

Clericus coniugatus etiam ſi vxor continentiam voueat, ordinari non poteſt in ſacris niſi eam acceperit virginem. *concil. Later.3. in append. tit. de cler. coniug. c.5.*

Clerici Latini aſcendentes ad ſacros ordines tenentur ad perpetuam continentiam ideo ſine vxoribus cum earum conſenſu eſſe debent. *concil. German.1. c.1. concil. Senon. c.8. concil. Trid. ſeſſ.23. de reform. c.13.*

Dicens clericum Latinum in ſacris non teneri ad celibatum eſt hæreticus. *concil. Senon. c.8.*

Clericus qui habuit duas vxores, diſpenſari poteſt ad diaconatum. *Pelagius 2. epiſt. ad Florentium diſt.34. cap. Fraternitatis.*

Vide, *Clerici coniugati*. Vide, *Diaconus*. Vide, *Subdiaconus*. Vide, *Presbytero prohibita*. Vide, *Epiſcopus*. Vide, *Sacerdos*. Vide, *Matrimon.* Vide, *Ordinandorum in ſacris obligationes*. Vide, *celibatus*.

Clerici quo ad cohabitationem cum mulieribus.

Clerici habitare non poſſunt cum fœminis, excepta filia, aut ſorore. *concil. Eliber. c.27. concil. Carthag.1. cap.4.* alias excommunicantur. *concil. Arelat.2. c.2. concil. carthag.3. cap.17. Carth.4. cap.46. Concil. Andegauen. cap.4. Turonic. c.3. Agathen. c.10. & 11. Illerden. cap.15. Toletan.4. cap.42. & 43. Mogunt. c.10. Claremont. cap.10.* Exceptis quibuſdam conſanguineis. *concil. Nicænum 1. cap.3. poſt epiſt. Lucij I. Siricius epiſt.1. cap.12. diſt.81. cap. clericus. c. ſed ſi forte. cap. Feminas. Greg.1. lib.11. ex regiſtro epiſt.42.* alias excommunicetur. *ibid. epiſt.43. diſt.32. c. Interdixit. c. Hoſpitiolum.*

Clerici habitare non poſſunt, niſi cum mulieribus quas dicit. *Concil. Nicæn.1. Siricius epiſt.1. c.12. Tolet.2. c.3.*

Non poſſunt habere in domo mulierem ſuſpectam. *de cohabitat. clericor. & mulier. cap.1.* Si in ſacris ſint officio, & beneficio priuentur. *concil. Later.3. cap.11. & in append. tit. de cler. coniug. cap.1.*

Vide, *Supra ex diſt.32.*

Clerici cum mulieribus vetulis habitare poſſunt. *De cohabitatione clericorum, & mulierum cap. A nobis.* Non poſſunt frequentare domos mulierum. *Poſt epiſt. Lucij I. diſt. 81. cap. clericus.*

Clericus in honore eccleſiaſtico ſi non relinquat commercium mulierum omni honore eſt priuandus & excommunicandus. *concil. Tholoſanum 1. c.7.*

Clerici neque cum feminis cognatis poſſunt habitare; niſi Epiſcopus aliud in neceſſitate iudicauerit. *concil. Mediol. 1. p.2. tit. de clericalib. adibus.*

Vide, *Femina*. Vide, *Mulieres circa cohabitationem cum clericis*. vbi multa habes.

Clerici quò ad conuerſationem, & locutionem cum mulieribus.

Clerici quicumque introducere non poſſunt feminas in ſecretarium, id eſt ſacriſtiam. *Conc. Arelat.2. c.4.*

Clerici fugere debent commercium feminarum. *Conc. Moguntiacum cap.10.*

Clerici non poſſunt frequentare domicilia feminarum, nec matronarum. *diſt.81. c. cleric. cap. Sed ſi forte. c. cum omnibus. c. In omnibus. & c. non oportet.*

Clerici non debent cum feminis loqui ſine maiorum licentia. *diſt.81. c. clerici.*

Clerici non deſiſtentes à colloquijs cum feminis ſuſpectis, excommunicentur. *de cohabitatione clericor. & mulier. c. ſi quiſquam.*

Neque cum conſanguineis feminis nimiam habere debent familiaritatem. *diſt.34. cap. Quorumdam cap. Omnibus, & cap. Epiſcop.*

Clerici rapientes mulieres gradu priuantur. *Concil. Vormatienſ.1. c.77. conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. matrim. c.6.*

Clerici concubinarij.

Clericus concubinam non dimittens excommunicandus eſt. *de cohabit. cler. & mulierum. cap. clericos. concil. Sabin. cap.8.* Quomodo contra eos procedendum. *ibid. Concil. Sabinenſ.*

Clericus concubinarius, in officio vitandus non eſt, niſi ſit notorius. *de cohabit. cler. c. Quæſitum.*

Clericus concubinarius obtinens literas, &c. tacito facto, nulliter obtinet. *ibid. cap. ſuper eo.*

Clerici in ſacris nolentes concubinas dimittere priuandi ſunt beneficijs. *concil. Later.3. in append. tit. de cleric. coniugat. cap.2. 7. 8. 10. & 11. concil. Oxon.1. c.28.* Et in hoc caſu vtendum eſt brachio ſæculari. *ibidem. concil. Germanicum 1. cap.3.* penæ graues pro qualitate perſonarum. *ibidem cap.3.*

Clerici concubinarij, niſi abſtineant moniti à ſuperiore, priuentur tertia parte fructuum omnium beneficiorum, & fabricæ Eccleſiæ fit applicatio eorum, Si verò perſeuerent, omnibus fructibus beneficiorum, & penſionium priuentur,

uentur, & à beneficijs suspendantur. Quod si nec tunc abstinent, priuentur officio & beneficio, & donec emendationem ostendant, inhabiles reddantur, etiam si non cum eadem muliere, sed cum alia concubinati sint. Quod si semel dimissa ad eam iterum accedant, excommunicandi sunt vltra dictas pœnas: appellatione remota in his casibus procedant ordinarij. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 14.*

Clerici concubinarij non habentes beneficia, ab ordinario, carcere, & alijs pœnis affligendi, & ab ordine suspendendi, & inhabiles ad beneficia obtinenda declarentur appellatione remota. *Concil. Trid. vbi supra c. 14.*

Compellens clericum ad tenendum domi concubinam, excommunicetur. *Concil. Sabinense cap. 8.*

Clerici suspensi à beneficijs ob retentionem concubinarum, si beneficijs vtantur, ipso facto eisdem priuentur. *Concil. Londin. 2. cap. 17.*

Clerici concubinarij grauissime puniendi. Non sunt capaces beneficiorum etiam per multos menses postquam relinquunt concubinas. *Concil. Tolet. 12. c. 8. concil. Senon. tit. Incontinentes. c. 25.*

Clerici concubinarij separandi, & fœminæ longius ablegandæ, etiam cum auxilio brachij sæcularis. *Concil. Mogunt. 4. cap. 102.*

Clerici quo ad possessionem bonorum temporalium.

Clerici possunt possidere bona temporalia. *concil. Constan. sess. vlt. in const. Mar. V.*

Clerici, etiam si male viuant, non possunt à laicis spoliari suis bonis, *ibid.* & magnum facerent sacrilegium si spoliarent. *ibidem.*

Clericos posse bona temporalia possidere statuit inter alios *Carolus IV.* & confirmat statutum *Bonifacius IX. constit. 4. Ex si imperialis.*

Clericus quo ad seruitium Ecclesiæ.

Clerici tenentur inseruire suis Ecclesijs. *Concil. quod dicitur Apostolor. c. 15.* & in Ecclesia, pro qua fuerunt ordinati. *Concil. Hispal. 2. c. 3. Causa 21. q. 2. c. Placuit vt si.*

Clericus nullus potest ordinari nisi inseruire debeat alicui Ecclesiæ, vel pio loco. *Concil. Trid. sess. 23. de refor. c. 16.* alias non gaudet foro. *ibid. & c. 6.*

Clericus etiam coniugatus inseruire debet alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi, alias non gaudet foro, & cum tonsura & habitu clericali hoc prestet, & in hoc obseruanda, est constitutio. *Bonif. 8.* quæ incipit *Clerici qui cum vnicis. concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 6.*

Clericus absens ab Ecclesia, si vocatus ab Episcopo renuit venire ad seruitium, laicum tantum communionem habet. *Zacharias epist. 7. c. 16.* & officio priuandus. *Concil. Aurel. 2. c. 14. & Vormat. 1. c. 19.*

Clericus absens à seruitio Ecclesiæ in diebus solemnibus, vt in Paschate, Pentecoste, Natiuitate Domini, Epiphania, & similibus per tres menses priuandus est communione. *concil. Agath. c. 69.* per triennium ab officio suspendendus *ex Concil. Toletan. 17. c. 17. ex 7. q. 1. c. Si quis in clero.*

Clerici in Dominica abesse non possunt ab Ecclesia. Vide, *Dominica.*

Clericus absens tempore matutini per septem dies careat communione. *Concil. Veneticum 2. c. 14.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.* & ratam, ac taxam de restitutione facienda pro qualibet hora diuina. *ibidem.* Vide, *Distributiones.*

Clerici omnes tenentur accedere ad processiones. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Processionibus.*

Clericus si admonitus non vult adesse horis canonicis, excommunicetur. *Distinct. 91. cap. vlt. dist. 92. cap. Si quis presbyter.*

Clericus in Ecclesia ministrans etiam minor vti debet superpelliceo. *concil. colon. 2. par. 3. c. 31.*

Clerici à quibus tenentur abstinere.

Clerici non possunt adesse spectaculis ludicris. *concil. Laodicenum c. 54. concil. Mogunt. 4. c. 74. concil. Lateran. 4. concil. Trid. sess. 22. de reform. cap. 1.* & pęnæ. *ibid. De consecrat. dist. 5. c. Non oportet il 2.*

Neque tripudijs, saltationibus, choræis, &c. *concil. Senon. de honestate clericor. c. 25. concil. Aquisgran. sub Ludouico c. 83. de consecr. dist. 5. c. Non oportet.*

Neque in comedijs recitare, neque sui corporis spectaculum facere. *ibid.* & *concil. Mogunt. 4. c. 74.*

Neque interesse commessationibus. *concil. Laodicenum c. 55. concil. colon. 2. par. 2. c. 24. concil. Trident. sess. 22. de reform. cap. 11.*

Clerici in conuiuijs abstineant ab ebrietate, risu, cantu, &c. & non se inuitent ad bibendum. *de consecr. dist. 5. cap. Nullus Presbyterorum.*

Non possunt pro sæcularibus officia exercere. *concil. carthag. 1. cap. 9.*

Non possunt exercere ludos theatrales. *de vita, & honest. cler. c. cum decorem.*

Non possunt ludere taxillis. *concil. Toletan. 22. c. 11.* & pęna. *ibidem.*

Clerici non sint proditores alias, degradentur. *concil. carthag. 4. cap. 56.*

Non possunt exercere negotia sæcularia, vel sæcularium. *concil. carthag. 1. c. 6.* (Vide, *clerici quò ad negotia sæcularia. concil. Aurel. 3. c. 26. concil. Tridentin. sess. 22. de reformat. cap. 1.*

Non possunt esse locatores, conductores, & huiusmodi. *concil. Carthag. 3. c. 15. Concil. Tridentin. sess. 22. de refor. c. 1.* pœnæ. *ibidem.*

Clerici non possunt in publico ludere pila, aleis, vel similibus ludis. *Concil. Senon. c. 25. de honest. clericor. Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de armis, ludis, &c. Concil. Turon. 4. cap. 5.*

Habitare non possunt cum sæcularibus sine licentia Episcopi. *Concil. Aurel. 2. c. 9.*

Abstinere debent à fastu, luxu, & auaritia. *Concil. Colon. 2. par. 2. cap. 22.*

Abstinere debent à venatione, & pœna. *De clerico venatore cap. 1. & 2.*

Non possunt vacare aucupijs, & venationibus. *Concil. Later. 4. cap. 15.*

Abstinere debent à sumptibus immoderatis. *Concil. Colon. 2. par. 2. cap. 24.*

Non debent vacare literis sæcularibus. *Distinct. 37. c. Legant. c. Omnem. c. Legimus.* & de S. Hieronymo legitur, quod vapulauit ab Angelo, quia legebat Ciceronem. *ibid.*

Sed possunt eas legere tantum, ne ignorent. *ibid. c. Legimus, & c. Qui de mensa.*

Non possunt esse maledici in alios sacerdotes, alias degradentur. *Concil. Carth. 4. cap. 57.*

Tenentur fugere ambitionem. *concil. Colon. 2. par. 2. c. 23.*

Tenentur fugere adulationem, alias priuandi officio. *Concil. Carthag. 4. c. 56.*

Non possunt tenere canes venaticos, & pœna, siue sit Episcopus, siue alij. *concil. Toletan. 17. cap. 8.*

Non possunt esse præsentes, vbi amatoria cantantur. *Concil. Colon. 1. par. 2. cap. 25.*

Non possunt esse fideiussores, alias abijciantur à clero. *Concil. quod dicitur Apostolorum cap. 20.*

Abstinere debent ab ornatu, & habitu inhonesto. *de vita, & honest. cler. c. clerici officia.*

Clerici non posunt exercere officium tabernarij. *conc. colon. 2. par. 2. cap. 25.*

Nec intrare in tabernas. *ibid.* nisi in itinere. *concil. Later. 4. c. 15. concil. Remense c. 26. Reformatio cleri Germaniç c. 3. concil. Mogunt. 4. c. 74. dist. 44. c. Non oportet. c. nulli. & c. clerici.*

Tenentur fugere auaritiam. *conc. colon. 2. p. 2. c. 29.*

Non potest esse scurrilis, aut ioculator, alias officio priuetur. *concil. carthag. 4. cap. 60. concil. Agath. cap. 70. dist. 46. c. clericum.*

Non possunt esse mercatores, aut fœneratores. *concil. colon. 2. p. 2. c. 31.*
Non possunt ad choræas accedere. *Reformatio cleri Germaniæ c. 3.*
Per plateas non debent ambulare, seu spatiari, *concil. carth. 4. c. 47.*
Neque per nundinas incedere absque necessitate, alias degradetur. *Concil. carthag. 4. c. 48.*
Neque cantare potest inter epulas; alias excommunicetur. *ibid. c. 62.*
Neque iurare per creaturas, & si persistat excommunicetur. *ibid. c. 61.*
Ordinati in sacris non possunt exercere chirurgiam. *Ne Clerici, vel Monachi. cap. Sententiam.* Vide, *Chirurgia.*
Non possunt transformare habitum, nisi in necessitate. *concil. Later. 4. c. 15.*
Non possunt habere fibulas, corrigias, &c. deauratas. *ibid. cap. 16.*
Non possunt esse cappellani fœminarum delicatarum. *concil. colon. 2. p. 2. c. 27.*
Clerici non possunt personati incedere (cum Maschera) nec choreas ducere, nec spectare, nec interesse spectaculis, hastiludijs, &c. *concil. Mediol. 1. part. 2. tit. De armis ludis, &c.*
Non possunt ludere aleis, nec talis, nec tesseris, non globis, qui malleis ligneis impelluntur, neque pila maiori; neque tales ludos spectare, aut in suis ædibus permittere. *ibid.*
Clerici alijs ludis licitis se exercentes non possunt pro pecunia ludere, nec pro alio pecunia æstimabili. *ibid.*
Clerici, dum fiunt conciones, & orationes non debent per Ecclesiam deambulare, vel in ea confabulari. *concil. colon. 3. tit. censura c. 23.*
Vide, *Clerici circa negotia sæcularia.*
Vide, *Ecclesiastici à quibus debent abstinere.*

Clericorum obligationes.

Clerici tenentur literas discere. *concil. carthag. 4. c. 53.*
Clericus, nihil potest præter Deum curare. *12. q. 1. cap. Cui portio, & c. Duo sunt.*
Clerici à calumniatione cauere debent, alias excommunicentur. *dist. 46. c. Accusatores.*
Tenentur esse præsentes vigilijs, & officijs, alias priuandi stipendijs. *concil. carth. 4. c. 49. & 50.*
Tenentur communionem accipere, saltem quater in anno. *Concil. Tolet. 18. c. 8.*
Clerici cauere debent à discordijs; alias eijciendi sunt. *dist. 90. capit. 1.*
Tenentur labore manuum victum quærere. *concil. carthag. 4. c. 51. & 52.*
Tenentur semper orare pro populo. *concil. colon. 2. p. 2. cap. 4. concil. Moguntiacum c. 10.*
Tenentur ieiunare, & frangentes ieiunium sine necessitate, inter minores habendi sunt. *concil. carthag. 4. c. 63.*
Clerici in sacris, vt subdiaconus, diaconus, præsbyteri, & Episcopi, tenentur quotidie audire sacrum, si sunt in loco habitationis. *concil. Tolet. 1. c. 5.*
Tenentur ita conuersari cum laicis, vt ab eis non contemnantur; neque appareant superbi, neque nimis austeri. *concil. Senon. de honest. cleric. cap. 25.*
Conuersatio eorum, qualis esse debet. *Dist. 23. cap. His igitur.*
Clerici ante horam diei tertiam, & ante benedictionem, non possunt comedere. *dist. 44. c. Non liceat.*
Clerici non diuitijs, sed meritis tenentur quærere dignitatem. *dist. 41. c. Clericus.*
Clerici habentes agros, vel alias res Ecclesiæ, tenentur ad reparationem Ecclesiæ. *concil. Aurelian. 1. c. 5.* & ad id cogendi. Vide, *Beneficiatorum obligationes.*
Clerici vitam canonicam, id est, regularem tenentur ducere. *12. q. 1. c. Quoniam.*
Clerici moderato cibo vti debent. *concil. Remense cap. 18. Aquisgran. sub Ludouico cap. 60. dist. 44. cap. Non oportet: c. Clerici.*

Clerici vitam communem, olim tenebantur obseruare. *Clem. 1. ep. 5. Vrban. I. in ep. 1. concil. Rom. sub Alexandro 2. 12. quæst. 1. cap. Dilectissimis. c. Scimus. c. Nolo. c. Quia tua. & c. Duo sunt. Greg. l. l. 12. ep. 31. c. 1.*
Tenentur ferre habitum, & tonsuram clericalem. *concil. Later. 4. c. 15. & 16.* Vide, *Clerici quo ad habitum, & tonsuram.*
Semper in manibus habeant Bibliam. *concil. colon. 2. p. 2. c. 5.*
Clerici prope Ecclesiam habitare debent. *12. quæst. 1. cap. Necessario.*
Clerici in quadragesima post nonam, cantata missa, edere debent. *De consecr. dist. 1. c. Solent plures.*
Clerici præponentes voluptatem officio, priuentur. *dist. 82. c. Propositus. c. Plurimos. c. Quia aliquanti.*
Clericus habens beneficia Ecclesiæ tenetur ad eius reparationem. *concil. Arelat. 4. c. 25.* Vide, *Beneficiati.*
Clerici in minoribus saltem semel in mense debent Eucharistiam sumere, alias Parochus eos deferat ad Episcopum. *concil. Mediol. 1. part. 2. tit. De frequentati diuini sacrificij oblatione.*
Clerici hos libros semper debent habere præ manibus, scilicet catechismum. *concil. Trident.* & constitutiones synodales. *ibidem.*
Parochi verò præter hos libros debent habere Summam Antoninam, vel aliam deligendam ab Episcopo, Pastorale S. Gregorij, & librum S. Io: Chrysostomi de sacerdotio. *ibidem.*
Clerici non exeant de domo post primam noctis horam, nisi iuxta de causa, & tunc cum lumine incedant. *concil. Mediol. 1. part. 2. tit. De clericalibus ædibus.*
Clerici Ecclesiarum, in quibus fit concio, tenentur in Quadragesima, & Aduentu, sæpissimè interesse concioni. Infra annum verò in festis semper. *concil. Mediol. 1. tit. de Prædicatione Verbi Dei.*
Vide, *Officium.*

Clerici vsurarij.

Clerici vsurarij, quomodo damnandi. *concil. quod dicitur Apostolorum c. 44.* communione priuandi. *concil. Arelat. 1. c. 12.* à clero eijciendi. *concil. Nican. 1. c. 8. concil. carthag. 1. c. 13. Arelat. 2. c. 14. carth. 3. c. 16. dist. 47. c. Episcopus, c. Quoniam, & c. Si quis concil. Tarracon. c. 2. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 25. concil. Vormatien. 1. c. 69.* Sunt excommunicandi. *De vita, & honest. cleric. c. clerici 14. q. 4. c. Ministri, cap. Canonum. cap. Si quis oblitus, & c. Nullus.*
Neque pro alijs possunt vsuras exigere. *dist. 46. c. Sicuti non suo.* alias deponantur, etiam si sint Episcopi. *dist. 47. c. Episcopus. c. Quoniam. & c. Si quis. concil. colon. 2. p. 2. c. 31.*
Clerici vsurarij non possunt ad sacra promoueri. *dist. 47. c. de Petro.*

Clerici ebriosi, vitiosi, &c.

Clerici ebriosi excommunicandi. *concil. quod dicitur Apostolorum c. 43. concil. Lateran. 4. c. 15.* sic etiam lusores alearum, *concil. Apost. ibid.*
Clerici ebriosi priuandi sunt beneficijs, & officijs. *concil. Later. 4. c. 15.*
Clerici scurræ, ioculatores, &c. puniendi. *concil. carth. 3. in addit. c. 4.*
Clericus in furto, vel periurio deprehensus, deponatur. *concil. quod dicitur Apost. c. 25.*
Clerici accusatores fratrum excommunicandi. *concil. carth. 4. cap. 55.*
Clerici dum ad officia, seu anniuersaria conueniunt in conuiuijs cauere debent ab ebrietate, risu, cantu, &c. *De consecrat. dist. 5. c. Nullus Presbyterorum*, nec se inuitent ad bibendum. *ibid.*
Clerici prouocantes se ad magis bibendum, suspendantur ab officijs. *concil. Later. 4. c. 15.*
Clerici in sacris ebrietati vacantes si non emendentur, deponantur. *dist. 35. c. Episcopus.* Officio, & beneficio priuentur. *De vita, & honest. Clericor. c. A crapula.*

Cleri-

Clerici in minoribus vitiosi, vt fornicarij, adulteri, si non se emendent, ab Ecclesia eijciantur. *Concil. Turonicum* 1. *cap.* 3. Vide, *Singula crimina in suis locis*.

Clericus conuitians, seu iniurians alium clericum coram duobus, vel tribus testibus, priuandus est fructibus beneficij per vnum mensem. *Conc. Mogunt.* 4. *c.* 100. Vide, *Ebrietas*.

Clerici fornicarij, vel adulteri.

Clericus adulter in monasterium detrudendus. *Dist.* 81. *cap. Si quis clericus, & c. Romanus*.

Clericus in fornicatione deprehensus, deponatur. *Concil. quod dicitur Apostolorum cap.* 20.

Ad altare non possunt accedere, nec ad maiora promoueri officia. 15. *q.* 8. *cap. Hi qui*.

Clericus fornicarius est deponendus. *Concil. Auern.* 3. *c.* 4.

Clerici fornicarij non possunt missas dicere, nec choro assistere. *Gregor.* 7. *lib.* 4. *epist.* 10.

Clerici quouis modo carnaliter peccantes, grauiter puniendi, & ad altiora non promouendi: & si iterum labuntur, communione perpetuò priuandi. *Concil. Illerdense cap.* 5. *dist.* 50. *c. Hi qui*. 15. *q.* 8. *c. Hi qui*. Priuandi sunt ordine. *Gregor.* 1. *ep.* 26. *lib.* 4. *ep.* 16. Sed si pœniteant, misericordia eis præstetur. *ibid. epist.* 17. *Greg.* 7. *lib.* 2. *ep.* 62.

Clericus fornicarius pro sola fama non potest puniri, tamen canonica purgatio ei est indicenda, quam, si non facit, vel deficit, puniri debet. *de cohabitat. cleric. c. Tua nos*.

Clericus fornicarius sine accusatore, per testimonium bonorum conuincitur. *ibidem*.

Clerici fornicarij tolerati missa, licitè auditur. *De cohabitat. cleric. & mulierum. cap. Vestra duxit*.

Vide, *Diaconus*. Vide, *Fornicatio*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Sacerdos*. Vide, *Subdiaconus*.

Clerici quò ad arma, vel militiam.

Clericus vacans militiæ, est deponendus. *Concil. quod dicitur Apostolorum c.* 83. *Concil. Andegauen. c.* 7. *Turonen.* 1. *c.* 5. *Concil. Mogunt.* 1. *c.* 17. *Concil. Meldense c.* 37. *Concil. Metense c.* 3. *Claramont. cap.* 4. *Rauennat.* 1. *sub Honorio IV. c.* 3. Pœna. *ibid.* Est excommunicationis, & pecuniaria. *Concil. Tolet.* 22. *c.* 15. Sub pœna suspensionis ab officio, & beneficio, donec cessent. *ibid.*

Neque possunt stipendia accipere ad seruiendum in militia, sub eisdem penis. *Concil. Tolet.* 22. *c.* 15. *De pœnis cap. Quod in dubijs*.

Clerici in seditione tractantes arma, priuandi sunt officio, & in monasterio retrudendi. *Concil. Tolet.* 4. *c.* 45. *caus.* 23. *q.* 8. *c. Clerici qui*.

Clerici, aut Monachi non possunt fieri milites. *Concil. Chalced. c.* 7. *causa* 20. *q.* 3. *cap. Eos*.

Clerici, de licentia Episcopi Diœcesani, possunt portare arma. *Concil. Rauennat.* 1. *sub Honorio* 4. *c.* 3. *Concil. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit. De armis, ludis, &c.* sed iusta ex causa id faciendum, & cum licentia in scriptis, & tunc publicè non deferant, nisi necessitate vrgente. *ibid.*

Clericus in minoribus si fit miles, non potest cogi ad ferendum habitum clericalem. *De cleric. coniug. c. fin. Honorius* 3. *ex Ctrone, de cleric. coniug. c.* 4.

Clericus neque ad offensam, neque ad defensam, vmquam potest ferre arma, nisi extra ciuitatem per loca suspecta sit eundum, *concil. Mediol. vt infra. Concil. Mog.* 4. *c.* 74.

Clerici non possunt vti hastis, balistis, sclopeto, telis, &c. similibus armis. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. De armis, ludis, &c.*

Clerici arma gestantes excommunicantur. *De vita, & honest. cler. cap. clerici*.

Clerico moriente in bello, non offeratur missa pro eo. 23. *q.* 8. *c. Quicumque clericus*.

Clerici armigeri degradandi, & detrudendi in monasterio. *ibid. c. Clericis. & c. Quicumque ex clero*.

Clerici non possunt arma tractare. 23. *q.* 8. *c.* 1. Sed contra Saracenos possunt de licentia Papæ. *ibid. c. Igitur*.

Clerici tempore Cruciatæ possunt ire ad bellum, & arma tractare, & fructus beneficiorum exigere, imo & oppignorare, ex licentia Papæ. *Innocent.* 3. *const.* 12. *Ad liberandam*.

Clerici in bello contra Paganos. Vide, *Bellum*.

Clerici circa bellum Cruciatæ. Vide, *Bellum*.

Clerici in sacris committentes crimen capitale.

Clericus committens crimen capitale est degradandus. *Concil. Aurelian.* 3. *c.* 8. *Concil. Tolet.* 17. *c.* 4. *Concil. Illerdense c.* 4. Quomodo potest restitui. *ibid. Concil. Later.* 3. *in append. p.* 50. *c.* 3. Neque potest vlterius promoueri, si sit delictum publicum; si vero occultum, potest. *ibid. c.* 3. In monasterio etiam detrudendus. *de pœnis cap. Tua*.

Clericus cuiuscumque gradus, siue Episcopus, siue presbyter, siue diaconus, &c. crimen capitale committens, vel cartam falsificans, vel falsum testimonium dicens, priuatur officio, & retruditur in monasterio toto vitæ tempore, & laica tantum communione communicet. *Concil. Agath. c.* 50. *Tolet.* 17. *c.* 4. *de pœnis c. Tua. Dist.* 50. *c. si Episcopus*.

Clericus enormiter delinquens deponatur, & in monasterio detrudatur. *De pœnis cap. Tua*.

Clericus occidens paganum non potest ad alios ordines promoueri, & caret habitis. *Nicol.* 1. *in decr. tit. De clericis c.* 2. *Dist.* 50. *c. Clericum*.

Clerici laborantes pro tradendis, vel capiendis ciuitatibus, excommunicandi. *Concil. Turon.* 1. *c.* 3.

Clerici criminaliter accusati, & conuicti, intra annum possunt audiri, sed eo elapso non audiuntur. *concil. Vormatiense* 1. *cap.* 71.

Si crimen non purgant, quomodo tractandi. *Concil. Aurel.* 3. *cap.* 4.

Clerici committentes grauia, grauiter puniendi. *concil. colon.* 2. *par.* 13. *c.* 9.

Vide, *clericus percussor*. Vide, *Diaconus capitaliter delinquens*. Vide, *Delinquens*.

Clerici cooperantes homicidijs, vulnerationibus, &c.

Clericus occidens aliquem, licet Paganum, non potest ad alios ordines promoueri, & caret habitis. *dist.* 50. *c. clericum. c. Miror. cap. De his*.

Clericus homicida est deponendus, etiamsi coactè faciat. *concil. Tribur. c.* 11.

Clericus occidens, vel cooperans, &c. pro conseruatione rei temporalis, fit irregularis. *concil. Lateran.* 3. *in append. par.* 50. *cap.* 27.

Clericus præsens conflictui, in quo iaciuntur lapides, licet ipse non vulneret; si aliquis vulneratur, ipse est irregularis, & dispensatione eget. *concil. Later.* 3. *in append. de depositione cap.* 3.

Clericus ludens baculis cum alio, si vulnerat, fit irregularis. *ibid. cap.* 12.

Clericus vulnerans à casu, vt cultello, qui est ad latus, &c. potest promoueri ad ordines. *ibid. c.* 14.

Clerici dantes auxilium, consilium, fauorem ad homicidium, perpetuò deponendi, & recludendi in monasterio. *De homicidio volunt. c. Sicut §. fin.*

Clericus dans indici insignia furis, si hic occiditur, ipse est irregularis. *ibid. c. Tua nos §. ad vltimum*.

Clericus pugnans, etiamsi pro fide catholica, si occidit, vel mortaliter percutit est irregularis. *ibid. c. Petitio. c. quidam*.

Clericus non dans causam culpabilem homicidio, non est irregularis. *ibid. c. Ioannes, & c. fin.*

Clericus præsens loco homicidij, si non consulit, non incurrit vllam censuram. *concil. Tribur.* 1. *c.* 11.

Clericus stans à parte repellentium violentiam, licet in parte opposita aliqui occidantur, si ipse non percusserit non est irregularis. *De cler. percussore, c. præsentium*.

Si in conflictu non concurrit ad homicidium facto, vel consilio, non est irregularis. *ibid. c. fin.*

Clericus dans consilium pro homicidio siue directè, siue indirectè, est irregularis. *De excessib. Prælat. c. Ex literis*.

Clerici concurrentes ad homicidium sui Episcopi, priuandi sunt omni gradu, & alijs pœnis puniendi. *concil. Later.* 3. *in ap-*

in append. tit. de Pœnitentia cap.1. Vide, *Clerici circa Episcopos.*
Vide, *Irregularis.*

Clerici iudices in causa sanguinis, vel aliter præsentes.

Clerici in sacris non possunt esse iudices in causa sanguinis, vt mortis, vel mutilationis, siue per se, siue per alios; alias officio priuandi, excommunicandi, & relegandi in ergastulo. *23. q.8. c. His à quibus. conc.Tolet. 11. c.6.*
Nec possunt iudicare, nec esse præsentes, vbi fit tale iudicium sanguinis, vel mutilationis membrorum. *conc. Later. 3. in append. tit.nc clericus c.4. Conc. Later. 4. c.16. Ne clerici immisceant. c. Sacerdotibus. & c. Clerici.* Deponendus est ab officio, & beneficio. *ibid.*
Clericus esse non potest præsens, vbi aliquis interficiendus est. *Concil. Matiscon.2. c.19.*
Clerici non possunt scribere decreta, seu literas Principum pro causa sanguinis, mutilationis, &c. *Conc. Later. 4. c.18.*
Clericus non potest dictare, nec proferre sententiam sanguinis; sub pena, &c. *Ne clerici se immisceant. c. Sententia.*
Si Clericus ciuiliter conuenit aliquem coram iudice; si hic procedit ad pœnam sanguinis, ille non fit irregularis. *de homicid.voluntario. cap. Postulasti.*
Clerici Prælati committentes iurisdictionem, si commissarij exercent iudicium sanguinis, non fiunt irregulares. *Ne clerici in 6. cap. fin.*
Clerici si de malefactoribus suis conqueruntur, non fiunt irregulares, si illi occiduntur, mutilantur, &c. si protestationem præmittunt, quod citra pœnam sanguinis, licet sciant, quod de iure in tali casu dari debet pœna sanguinis. *De homic. volunt. in 6. c. Prælatis.*
Vide, *Ecclesiastici in causa sanguinis.* Vide, *Iudex.* Vide, *Occidens*,

Clerici quò ad duellum.

Clericus duellans est deponendus; sed si mors non sequitur ab Episcopo dispensari potest. *De clericis pugnantibus c.1.*
Clericus dans pugilem ad duellandum pro se, fit irregularis. *De clericis pugnantibus c. finali.*
Vide, *Duellum.* Vide, *Irregularis.*

Clerici quò ad collectas, subsidia, & alias solutiones circa laicos.

Clerici non tenentur ad soluendum tallias, vel collectas sæcularibus. *Conc. Later. 4. c.46.*
Non tenentur soluere pro necessitatibus locorum, vel terrarum, etiam si facultates sæcularium non suppetant, nisi consulto Papa, & dispensante. *De Immun.eccl.c. Aduersus.*
Non possunt per vllum Principem grauari ad soluendum tallias, tributa, subsidia, impositiones, &c. neque cum consensu solius Episcopi, sine licentia Papæ. *Concil. Constant. sess.vlt. in confirm. const.Imperialium.* & pœnæ. *ibidem.* sub pena excommunicationis id prohibet. *Conc.Vormat. 1. c.24. De Immun. Eccl. c.Non minus.* sub pena excommunicationis. Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ.*
Clericus nihil sub quouis prætextu potest soluere laicis per modum collectæ, subsidij, talliæ, pedagij, &c. *de censib. in 6. c. Quamquam. & de Immun.Ecclesiast. c.1.*
Neque per modum subsidij possunt cogi ad aliquid soluendum, inconsulto Papa & penæ tam soluentium, quam exigentium. *De Immunit. Eccles. in 6. c.1. Clement. de Immun. Eccles. c.vn. Extra, de Immun. cap. Quod olim.*
Vide, *Excommunicat. Bulla Cœnæ.*
Clerici in necessitatibus possunt sponte subuenire communitati sęculari de bonis Ecclesiasticis. *Concil. Later. 3. in append. c.19. Conc. Later. 4. c. 46.* concedit vt cum Episcopo possint. *De Immun.Eccles. c. Non minus.* Sed de licentia Episcopi id faciendum. *ibid.*
Clerici pro rebus proprijs non tenentur soluere pedagia, guidagia, &c. cum eas non ad negotiandum transmittant, vel ferant. *Clement. de censib. c. finali.*
Clericis imponi non possunt tributa, seu aliæ solutiones, siue à Principe, siue à Duce, Rege, Imperatore, &c. alijs Dominis sæcularibus, sub pena excommunicationis latæ sententiæ, Vniuersitates sub pena interdicti. Episcopi consentientes incidunt in excommunicationem, & depositionis penam ipso facto. Supradicti imponentes fiunt intestabiles. *conc. Later. 5. sess.9. Bulla de refor. curiæ c.2.*
Nec laicis, nec alijs debent aliquid soluere de rebus Ecclesiæ. *concil. Meldense c.63.*
Vide, *clericorum priuilegia.* Vide, *Ecclesia Immunitas.* Vide, *Immunitas.*

Clerici conspiratores contra Episcopos, vel alios.

Clericus insidians Episcopo fit infamis. *Stephanus I. epist.2. causa 6. q.1.c. Infames.*
Clerici conspirantes contra aliquem, suo gradu priuandi. *conc. Vormatien.1. c.74.*
Coniurantes contra Episcopum, vel iniuriantes eum Clerici, præter infamiam, quam incurrunt, priuandi sunt præbendis, &c. *Greg.7. lib.7. ep.2.* priuandi gradu. *ibid.*
Clerici coniurantes contra quemcumque, priuandi sunt omni gradu. *11. q.1. c.coniurationum. c. conspirationum. c.si qui clerici. cap.Si clerici. c.Statuimus.*
Clerici conspirantes per cartulam conscriptam, acrius puniendi. *ibid. cap. Si qui clericorum.*
Clerici non erigantur contra Episcopos intuitu dominorum sæcularium. *concil. Auernen. c.3.*
Clerici coniurantes, quomodo puniendi. *concil. Aurelian.3. c.21. 11. q.1. c.Si qui clericorum.*
Coniurantes, vel insidias molientes contra Imperatorem, quomodo puniendi. *concil. Aquisgran. sub Ludouico.*
Clerici laborantes pro capiendis ciuitatibus excommunicentur; item qui pro tradendis id faciunt. *concil.Turon.1.c.3.*
Clericus tractans contra vtilitatem Ecclesiæ, eijciatur. *concil. Narbon. c.7.*
Clerici molientes insidias contra Imperatorem gradu priuandi sunt, etiam si sint Episcopi. *concil. Aquisgran.3. par.2. c. 12. concil. Meldense c.12.*
Clericus cooperans homicidio sui Episcopi, quomodo puniendus. *concil. Later. 3. in append. de pœnit. cap.1.* Vide, *Clerici cooperantes homicidijs.*
Vide, *coniurantes.*

Clerici iniuriosi, & inobedientes suo Episcopo, seù Apostatæ ab eo, &c.

Clerici conuiciantes suo Episcopo, nisi peniteant, emendent, & satisfaciant, sunt deponendi. *concil. African. c.1. conc. quod dicitur Apostolorum c.55.*
Clerici separantes se ab Episcopo, & conuentum separatum facientes, si non desistunt, per potestatem sæcularem sunt coercendi, & puniendi. *conc. Antioch. c.5.*
Clerici discordantes ab Episcopo, reconcilientur, aliàs à synodo damnentur. *conc. carthag.4. c.59.*
Clericus inobediens suo Episcopo coercendus est per curiam sæcularem. *11. q.1. c. Si quis sacerdotum.*
Clerici non erigant se contra Episcopos, seducti à Dominis sæcularibus. *Conc. Auernen. c.3.*
Clerici rebellantes, quomodo puniendi. *Conc. Aurelian. 3. c.21. 11. q.1. cap. si qui clericorum.*
Clerici facientes scisma ab Episcopis, si sunt in sacris, grauiter puniendi; & si non obedierint, per potestatem sæcularem coercendi. *Zacharias ep.7. c.8.*
Clericus accusans suum Episcopum, est infamis. *3. q.4. cap. clericus.*
Clerici Apostatæ à clero incarcerandi sunt, & compellendi ad reassumendum habitum clericalem. *De Apostatis, &c. c. A nobis*, intelligitur de sacris.
Clerici infamati de apostasia debent se purgare, & non sunt tolerandi in habitu sæculari. *ibid. c. Tua fraternitati.*
Clerici incorrigibiles accusati incarcerandi sunt de mandato Prælati. *De sent. excommun. c. vt famæ tuæ.*
Clerici acefali, id est nolentes subesse suis Episcopis, excommunicandi sunt. *conc. Regiaticinum c.18.*

Clerici fugitiui ab Episcopo, à nullo possunt recipi; & pœnæ recipientium. *Conc. Tolet.*13. *c.*12. sed remittendi ad eum. *Conc. Arelat.* 4. *c.*24.

Clerici diripientes bona Episcopi post mortem eius, gradu sunt priuandi. *Concil. Vormatien.*1. *c.*75.

Clerici excommunicati manentes in excommunicatione per tres menses, spoliandi sunt beneficijs per suos Episcopos; & hæc danda alijs. *concil. Viennen. Prouinc.*1.

Clerici correcti à suis Prælatis, si contra eos brachium sæculare inuocant, vel armatas preces contra eos impetrant, beneficijs sunt spoliandi. *concil. Vienn. Prouinc.*1.

Clerici inobedientes suis Episcopis, si tertio moniti non resipiscunt, excommunicantur, & priuantur officio, & beneficio. *concil. Rauennat.*2. *sub Clem.*5. *c.*21.

Clericus percussor.

Clericus in sacris percussor, si monitus non desistit, est deponendus. *De clerico percussore c.*1.

Clerici nullum possunt verberare etiam propter peccata; siue Prælati, siue alij. *Concil. quod dicitur Apostolorum c.*28.

Clericus percutiens alium clericum, præter excommunicationem, &c. priuatur fructibus beneficij per duos menses: si cum vulnere, fructibus quatuor mensium: si mutilat, omni beneficio priuatur, & tenetur satisfacere offenso, arbitrio Diœcesani. *Concil. Mogunt.*4. *c.*100.

Vide, *Absolutio*. Vide, *Sacerdotum peccata*.

Clerici infamati de aliquo delicto, licet non conuicti.

Clericus infamatus de aliquo crimine debet se purgare, licet non conuincatur, & quomodo. *post concil. Agathen. c.*3. *causa* 2. *q.*5. *c. Habet hoc*. 15. *q.*5. *c.*1.

Clericus infamatus, sed non conuictus, etiam si publicam acceperit pœnitentiam, postea potest promoueri; secus verò, si confessus sit delictum suum, quia tunc non potest. *concil. Tolet.*4. *c.*54.

Clerici infamati de apostasia à clericatu, debent se purgare; & tolerandi non sunt in habitu sæculari. *de Apostatis cap. Tua fraternitati*.

Clericus infamatus de crimine, tertiò monitus, si non corrigitur, deponendus ab officio. *de purgat. canonica c. Si quis Presbyter*.

Clerici infamati, & accusati, si corrigibiles, carcerandi sunt de mandato Prælati. *De sent. excommun. c. Vt fama tua*.

Clericus aliquid operans contra Ecclesiam, vel eius libertatem.

Clericus recipiens Ecclesiam de manu laici, vel etiam patroni, sine Episcopi consensu, excommunicatur; & si persistit, etiam ab ordine deponatur. *de Iure patronatus. c. Præterea. & c. Relatum est concil. Vienn. Prouinc.*

Clericus procurans se capi à laico, ne ad tribunal Ecclesiæ deferatur, est excommunicatus, & priuatur beneficijs. *Clem. de excessibus priuileg. c. fin.*

Clericus aliquid tractans contra vtilitatem suæ Ecclesiæ, ab ea eijciendus est. *Concil. Narbon. c.*7.

Clericus aliquid vsurpans de Ecclesia, restituat, & per duos annos pœniteat, & pro eo tempore officio priuatus existat. *concil. Narbon. c.*8.

Clerico accipiente rem de aliena Ecclesia, eo moriente, res redeat ad Ecclesiam, cuius erat. *concil. Aurel.*4. *c.*36.

Clericus, qui ex ira, vel alio motu impedit officia Ecclesiæ; vel spoliat altare, vel missas dici in Ecclesia impedit, nobilitate priuandus, & officio, alijsque pœnis puniendus. *conc. Tolet.*13. *c.*7.

Clericus accipiens scripturas Ecclesiarum, vt eas det aduersarijs, qua pœna puniendus. 12. *q.*2. *c. Si quis de clericis*.

Clericus occupans beneficium alterius, vel maiorem partem bonorum, absque sententia iudicis, excommunicatur, & beneficijs omnibus priuatur perpetuò, si monitus non desistit, fit inhabilis ad alia, & perdit forum clericale. *Concil. Rauenn.* 2. *sub Clemente* 5. *c.*26.

Clericus vsurpans iura Ecclesiæ, loci pij, siue prædia, siue bona, est anathema, & priuatus beneficijs. *Concil. Trid. sess.*22. *de refor. c.*11.

Clerici sortilegi, seu Incantatores.

Clerici consulentes magos, aruspices, &c. deponendi, & in monasterio recludendi. *concil. Tolet.*4. *c.*29. *Causa* 26. *q.*5. *c. Si quis Episcopus*. Infames fiunt, & si non desistunt priuandi sunt beneficijs, & in monasterium detrudendi. *Concil. Later.*5. *sess.*9. *Bulla de reform. curiæ c.*3. *circa fin. Leo X. const.*7. *Superne* §.41.

Clerici facientes sortilegia, seu ligaturas super infirmos, degradentur. 26. *q.*7. *c. Admoneant*.

Clerici consulentes magos excommunicantur. 26. *q.*5. *c. Augurijs. cap. Quicumque. & c. Si quis clericus*. Sic & vacantes magijs. *ibid.*

Clericus vacans sortilegijs excommunicationem Papæ reseruatam incurrit, beneficio priuatur; & si incorrigibilis sit, in monasterio detrudatur. *concil. Moguntin.*4. *c.*101.

Vide, *Incantatores*. Vide, *Magi*. Vide, *Sortilegi*. Vide, *Venefici*. Vide, *Diuini*. Vide, *Incantatores*. Vide, *Sortilegi*.

Clerici falsarij.

Clericus falsificans sigillum Regis, &c. est deponendus, & in exilium mittendus. *de crimine falsi. c. Ad audientiam.*

Clericorum immunitas, seu exemptio à sæculo.

Clericus non potest iudicari à iudice laico. *concil. Roman.*3. *sub Siluestro cap.*2. *causa* 11. *q.*1. *cap. Nemo. c. Nullus. c. clericum. cap. continua. cap. Si quisquam. cap. Si quis. cap. Christianis. cap. Relatum. cap. Experientia. & cap. Si quisque. Post ep.*3. *Bonifacij* 1. *cap.*4. *Pelagius* 2. *ad Benegestum.*

Clericorum causæ non possunt à sæculo iudicari. *Clemens* 1. *ep.*1. *c.*4. *concil. Aurel.*4. *c.*20. *concil. Turon.*2. *c.*3. *concil. Aquisgran. sub Ludouico c.*86. *De Iudicijs c. clerici. De foro competenti c.*1. *c. Nullus Iudicum*. Pena Iudicis iudicantis. *ibid. concil. Vormatien.*1. *c.*61. *concil. Later.*3. *in append. p.*50. *c.*34.

Laici intromittentes se in causis criminalibus clericorum, excommunicantur in Bulla Cœnæ, siue sint reges, siue alij, & officiales. *Gregor.*13. *constit.*82. *consueuerunt* §. 19. Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ*.

Clericus potest à laico iudicari permittente Episcopo. 11. *q.*1. *c. Clericorum nullus. & c. Nullus.*

Clericus petens à Principe sæculari potestatem iudicij, priuetur ordine. *concil. Mileuit. c.*19. *concil. Afric. c.*71. 21. *q.*5. *c. Nullus clericus. cap. Si quis clericus.* 21. *q.*1. *cap. Si quis à proprio. & c. Si quis Episcopus. concil. Agathen. c.*8. *concil. Epaun. c.*11.

Clericus accusans clericum ad iudicem sæcularem, excommunicatur, & perdit causam etiamsi sententia in suum fauorem lata sit. 11. *q.*1. *c. Placuit* 1. & 2. *c. Inolita. Conc. Tolet.*3. *c.*13. *Concil. Vienn. c.*18. priuandus est officio, in criminali locum amittant. *De foro competenti c. Si diligenti.* In ciuili perdant causam, etiam si vincerint. *ibid. concil. calced. c.*9. *concil. Cabilon.*3. *c.* 11.

Clericus accusatus apud iudicem sæcularem, non tenetur respondere. *concil. Agathen. c.*32. *Concil. Epaunense cap.*11.

Clericus conuictus à iudice sæculari de crimine, non potest puniri ab Episcopo. *Concil. Later.* 3. *append. tit. De depositione cap.* 4.

Clerici ad forum publicum ire non possunt, sine licentia Episcopi. *conc. Cabilon.* 3. *c.* 11.

Clericus non potest eligere sibi iudicem laicum, etiam si aduersarius consentiat. *De foro compet. cap. Si diligenti*. Sed pro causa sua contra laicum potest. *ibid. c. Si clericus*.

Clerici sunt immunes ab omni actione publica reipublicæ. *concil. Tolet.* 3. *c.*47.

Sed tempore belli non sunt immunes à custodia murorum ciuitatis. *De immunitate &c. c. Peruenit.*

Cleri-

Clericum trahentes ad tribunal sæculare excommunicentur. *Concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 34.*

Clerici damnati ab Episcopo recurrente ad Imperatorem, &c. carent spe restitutionis in pristinum. *conc. Aquisgran. sub Ludouico c. 74.*

Clerici appellantes à iudice Ecclesiastico ad Regem, &c. suspenduntur ab omni officio & beneficio, omni appellatione remota, & citantur ad Papam. *Concil. Later. 3. in append. tit. De appellat. c. 26.*

Clerici non possunt citari à foro sæculari ad ferendum testimonium. *Concil. Afr. c. 26.*

Clerici etiam si malè viuant, non possunt spoliari suis bonis à laicis absque sacrilegio. *concil. constantiense sess. vlt. in bulla Martini 5.*

Clericus à foro sæculari deprehensus, remittendus est ad superiorem Ecclesiasticum, etiam si in habitu sæculari reperiatur, dummodo fama sit, quod est clericus. *De sent. excom. in 6. c. Si iudex.*

Clericis imponi non possunt gabellæ, taliæ, &c. sub pœna excommunicationis in Bulla Cœnæ. *Greg. 13. const. 81. Consueuerunt* §. 18. Vide, *Excomm. Bulla Cœna.*

Clerici citati à Sede Apostolica procurantes se capi à laicis, ne compareant coram illa, incurrunt excommunicationem canon. *Clementina de pœnitentijs, & remission. cap. Multorum, & Clement. de pœnis c. multorum. c. fin.* Vide, *Clerici quo ad seruitium Ecclesiæ.* Vide, *Bannum.* Vide, *Causa Ecclesiastica.* Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Ecclesiastici.* Vide, *Immunitas.*

Clerici in causis medicinalibus iudicari possunt à collegio medicorum, Romæ. Vide, *Medicus.*

Clerici in aliquo casu feudali possunt à sæculari iudicari, & quomodo. Vide, *Feuda.* Vide, *in seq. tit.*

Clerici à quo & quomodo iudicandi: seu clericorum forum competens.

Clericorum causæ secundum ius canonicum sunt terminandæ. *de foro compet. c. Quod clerici.*

Clericus ab Episcopo, seu alio superiori Ecclesiastico est iudicandus. *concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 34. concil. Matiscon. 1. c. 7. & 8. Matiscon. 2. c. 7. concil. calcedon. cap. 9. Greg. 1. l. 9. ep. 32. Clemens 1. ep. 5. c. 4. concil. Trid. sess. 6. de reform. c. 3. concil. Rom. sub Zacharia c. 12.*

Clericus de omni crimine, & causa debet coram iudice Ecclesiastico iudicari. *de iudicijs c. Clerici. de foro competenti c. 1. Si quis cler. c. Cum contingat. c. Significasti. concil. Mogunt. 3. c. 14. conc. Triburiense 1. c. 10. causa 11. q. 1. c. Siluester. c. De persona. c. Peruenit. c. Placuit, vt quisquis, c. Clericus.*

Clerici suspensi siue interdicti à suo Prælato, à nullo alio possunt restitui sine eius licentia, neque promoueri ad ordines, vel ad alia. *concil. Trid. sess. 14. de refor. c. 8.*

Clericus conuictus ab Episcopo, ab eodem condemnandus. *de iudicijs c. Et si clerici.*

Clerici non possunt eligere sibi iudicem laicum, etiam si aduersarius consentiat. *de foro compet. c. Si diligenti.*

Clericus sine licentia Episcopi ad sæcularia iudicia nequit adire, alias excommunicetur. *conc. Veneticum c. 9.*

Clericus discedens à suo Episcopo procedente in causa, ante sententiam, incurrit censuram. *conc. Ro. 4. sub Symmacho. 8. q. 4. c. Nonnè directa.*

Clericus extra prouinciam nequit trahi ad iudicium. *Iulius 1. ep. 2. 3. q. 6. c. Si quis clericus.*

Clericorum causæ possunt terminari in curia Romana, & ibi conueniri quicumque clericus, licet alibi habeat suum forum. *de foro compet. c. finali concil. Rom. sub Zachar. c. 12.*

Clericus conuictus de crimine à iudice sæculari, non potest ab Episcopo puniri. *concil. Later. 3. in append. tit. de depositione c. 4. de iudicijs, c. Clerici.*

Clericus carceratus de mandato sui Prælati, si det cautionem, debet dimitti. *de sent. excom. in 6. c. Si clericos.*

Clerici delinquentes ab Episcopo iudicandi; & si contemnant, peregrina, id est laica communione communicent. *Concil. Agathen. c. 2. dist. 50. c. contumaces.*

Clerici exempti ab ordinarijs, nisi corrigantur ab eis quibus subduntur, corrigi possunt ab ordinarijs, & quomodo debent se gerere ordinarij in formandis horum processibus, & mittendo ad Papam. *concil. Later. 5. sess. 10. const. 2.*

Clerici etiam in ciuilibus ab Episcopo iudicandi. *11. q. 1. c. de diuersis. c. Si clericus. & c. Clericus. 11. q. 3. c. Si quis. & alijs, ibid.*

Clericus si habet Episcopum suspectum, ad alios superiores adeat. *concil. Veneticum c. 9. Iulius 1. ep. 2. c. 25. 3. q. 6. c. Si quis clericus.*

Clerici ab Episcopo iudicandi, & à nemine defendantur contra eum. *Greg. 1. lib. 7. ep. 66. & 67.*

Clerici non iudicandi extra Prouinciam. *Iulius 1. ep. 2. c. 16. 3. q. 6. c. Peregrina. Felix 1. ep. 1. 3. q. 6. c. Si quis clericus.* Excepto recursu ad Papam. *Innocent. 1. ep. 2. c. 3. causa 11. q. 1. c. Si quæ causa.*

Clerici omnes cuiuscumque oratorij Episcopo subduntur. *concil. Cabilon. 2. c. 14.*

Clericus in loco beneficij debet iudicari in causis, quæ spectant ad beneficium, ab Episcopo loci. *de foro compet. cap. Postulasti.* Vide, *Beneficiati.*

Clerico litigante cum laico in causa feudali, cognoscit Dominus feudi; & si hic negligit, cognoscit delegatus Papæ, *de fore compet. c. Ex transmissa.* Vide, *Feuda.*

Clericorum causæ cum laicis, siue actiuè, siue passiuè, coram Episcopo fiant. *concil. Tribur. 1. c. 31. causa 2. q. 4. c. Si quis Presbyter.*

Clerici trahi non possunt ad forum sæculari, trahens si laicus, cadit à iure; si clericus, incurrit excommunicationem. Iudex verò priuatur potestate iudicandi. *concil. Treueren. c. 16.* Vide, *Excommunicatio Bulla Cœna.*

Vide in præcedenti titulo. *Clericorum Immunitas.* Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Causa Ecclesiastica.* Vide, *Immunitas.* Vide, *Iudex laicus.* Vide, *Laicus.*

Clerici non vacent negotijs sæcularibus, & pœna.

Clerici non possunt tractare negotia sæcularia. *Concil. Carth. 1. c. 6. concil. carthag. 3. c. 15. concil. calced. c. 3. d. 88. c. decreuit. & c. vlt. 21. q. 3. c. Credo placere. c. Peruenit. c. Placuit. c. Hi qui in Ecclesia. c. Sacerdotium.*

Clericus vacans negotijs sæcularibus non gaudet priuilegio clericali. *De vita, & honestate cler. c. Ex literis.*

Negotia sæcularia sunt, esse locator, conductor, mercator, procurator, &c. similia, vt infra. *Concil. Carthag. 3. c. 15.* Quatuordecim enumerantur genera negotiorum sæcularium. *Ne clerici se immisceant c. 1.*

Item negotia sæcularia sunt hæc, officium aduocati, vel procuratoris coram iudice sæculari, exceptis causis proprijs, vel Ecclesiæ, aut pauperum: officium tabellionatus in negotijs prophanis; ars medendi; negotiatio; mercatura; officium mediatoris; conducere aliena prædia lucri gratia; cura, seu tutela aliorum; fideiubere pro alijs; esse Procurator Principis; esse famulus Principis; esse præcursor, vel assecla fœminarum: esse famulus earum, &c. *concil. Mediol. 1. p. 2. tit. De negotijs, &c.*

Clerici vacare non possunt vllis negotijs sæculari, neque venationibus, aut similibus. *conc. Senon. tit. Incontinentes c. 26.*

Clerici non possunt intrare in curiam ad negotia, sub pœna excommunicationis. *concil. Rem. sub Siluestro c. 16.*

Clerici non possunt vacare quæstui negotiorum. *14. q. 4. cap. cler. & c. Quoniam.*

Non possunt vacare venationibus, & aucupationibus. *concil. Later. 4. c. 15.*

Clericus faciens fideiussiones abijciatur à clero. *concil. quod dicitur Apostolor. c. 20. causa 11. q. 1. c. Testimonium. De fideiussoribus c. 1.*

Clerici non possunt vacare literis sæcularium. *dist. 37. c. Legant. c. Omnes. & c. Legimus.* Et de S. Hieronymo legitur, quod vapulauit ab Angelo, quia magno studio legebat Ciceronem. *ibid.*

Clerici possunt legere sæcularium libros, & literas, tantum, nè eos ignorent. *dist. 37. cap. Legimus, & cap. Qui de mensa.*

Clerici non possunt causas agere, seu esse causidici. *12. q. 1. cap. Duo sunt.*

Possunt pupillos, & orphanos patrocinari cum licentia Episcopi. *Concil. Calcedon. c. 3.*

Clerici non possunt suscipere procurationes sæcularium. *21. q. 3. c. Cyprianus. cap. Molitys. cap. Hi qui in Ecclesia. cap. Sacerdotum. Concil. Emerit. cap. 11. Ne Clerici. cap. Sacerdotibus.*

Clerici in foro sæculari non possunt exercere munus aduocati, nisi in propria causa, vel causa Ecclesiæ suæ, vel miserabilis personæ. *De postulando c. 1. Concil. Lateran. 3. c. 12. & tit. De iure patronatus c. 4. Honorius 3. ex Cirone, de vita, & honest. Cleric. c. 1.*

Non possunt vacare lucris, quæ fiunt in emendis, & vendendis, mercimonijs, sub pœna perdendi clericale priuilegium. *Honorius 3. ibid. cap. 1. & 2.*

Non possunt esse conductores, seu procuratores villarum, oppidorum, &c. *Concil. Later. 3. c. 12.*

Non possunt conducere possessiones. *Concil. calcedon. c. 3.*

Clericus sine iussu Episcopi, nullum potest vocare ad iudicium sæculare. *Marcellus 1. ep. 2.*

Non possunt vacare turpi lucro, vel negotijs illicitis, alias degradentur. *Concil. Aurelian. 3. c. 26.*

Clericus sine licentia Episcopi, nullum trahere potest ad alium forum. *Concil. Aurelian. 3. c. 31. Causa 11. q. 1. c. Clericus.*

Clerici in sacris noo possunt exercere chirurgiam. *Concil. Later. 4. c. 18.* Vide, *Chirurgia.*

Non possunt à sæcularibus applicari negotijs publicis. *Concil. Aurel. 4. c. 13.* si moniti non desistunt, excommunicentur. *ibidem.*

Clericus potest vacare alicui arti sine detrimento officij. *Dist. 91. c. Clericus victum. & cap. Clericus quantumlibet. Concil. Colon. 2. par. 2. c. 30.*

Clerici non possunt vsurpare iurisdictionem sæcularium. *concil. Later. 4. c. 42.*

Clerici sine licentia Episcopi, nullam possunt tractare causam sæcularem. *conc. Emerit. c. 11.*

Clerici non possunt emere vili, & vendere carius. *Concil. Tarracon. c. 2. 14. q. 4. cap. Canonum.*

Clerici pro locis pijs possunt vacare causis sæcularibus. *Concil. Vienn. cap. 16.*

Possunt pro pauperibus esse procuratores, & conductores sæcularium rerum. *Concil. Parisiense 6. lib. 1. c. 28. Concil. Mogunt. cap. 10.*

Non possunt patrocinari causas pro muneribus. *Concil. Tarracon. c. 10. 15. q. 2. cap. Obseruandum.* Possunt tamen sine muneribus in causis pauperum. *ibid. 15. q. 2. c. Vnico.* Alias deponendi. *ibidem.*

Clerici non possunt esse ministri laicorum in nullo. *Ne clerici se immisceant. cap. Sacerdotibus.*

Clericus non potest esse generalis Iustitiarius Principis laici; alias ab officio, &c. deponatur. *ibid. Ne clerici. cap. Sed ne procurationes. De postulando c. fin.*

Neque potest fungi officio Vicecomitis sæcularis. *Ne clerici se immisceant. cap. Clericis.* Pœna. *ibid.*

Neque tabellionis officium exercere. *ibid. c. Sicut te.*

Clerici in sacris non possunt esse vilici. *Concil. Cabil. 3. c. 7.*

Clericus, qui relicto habitu clericali, immiscet se laicis negotijs, perdit priuilegium fori. *De Apostatis c. 1.*

Clericus exercens per annum artem ioculatoriam, perdit forum clericalem: si minori tempore eam artem exercet, & ter monitus non cessat, adhuc perdit illud. *De vita, & honest. cleric. in 6. cap. vn.*

Clerici vacantes negotijs sæcularibus, vt mercaturis, vsuris, tabernis, lucris, &c. (vt supra) si moniti tertio per Episcopum non cessant, priuantur priuilegio clericali. *Honorius 3. ex Cirone, de vita, & honest. cleric. c. 2.*

Clerici in agro Romano possunt artem agriculturæ exercere, vel facere exercere, & non subiacent ministris spoliorum. *Clemens 8. const. 72. Inter multiplices.*

Vide, *Clerici à quibus debent abstinere.* Vide, *Negotiari.*

Clerici quomodo recipiendi in alienis Ecclesijs.

Clerici sine literis commendatitijs sui Episcopi à nullo alio possunt recipi. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 33. concil. Laodic. c. 41. & 42. Concil. Taurinense c. 6. Concil. Calcedon. c. 20. Concil. Epaun. c. 5. & 6. Lucense 2. c. 34.*

Non potest recipi in clero. *ibid. Tolet. 17. c. 5. Concil. Vienn. c. 12. Concil. Nican. 2. c. 10. Aquisgran. sub Ludouico c. 51. & 52. concil. Agathen. c. 58. concil. Aurelian. 3. cap. 4. de Clericis peregrinis c. vlt. dist. 71. c. Primatus. c. nullum. 19. q. 2. cap. Alienum.*

Clericus alterius Diœcesis sine literis sui Episcopi recipi non potest, nisi in casu, quo venit ad Papam. *De clericis non resident. c. Fraternitati.*

Non possunt ab alieno Episcopo recipi, sub pœna excommunicationis in ipso recipiente. *Zacharias ep. 7. c. 17.*

Clerici ordinati in aliena Diœcesi non recipiantur, nec vlterius promoueantur. *Concil. Taurinense c. 7.*

Clericus ordinatus in vna Ecclesia, non recipiendus in alia. *Dist. 72. c. Placuit.*

Clericus alterius Ecclesiæ sine literis commendatitijs sui Episcopi, non permittendus facere sacrum, aut ministrare Sacramenta. *concil. Trid. sess. 23. de refor. c. 16.*

Clerici criminosi à nullo recipiendi. *conc. Meldense c. 50.*

Clerici alieni, inuito Episcopo non recipiendi. *19. quæst. 2. cap. Alienum.*

Clerici commorantes in aliena Ecclesia, sine licentia sui Episcopi non possunt ministrare. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico c. 71. 3. q. 1. cap. Si quis presbyter. Dist. 71. c. Extraneo. & cap. Hortamur.*

Clericum extraneum sine licentia sui Episcopi recipiens, excommunicetur. *concil. quod dicitur Apostol. cap. 16. concil. calced. cap. 20.*

Vide, *clerici peregrinantes.* Vide, *Sacerdos peregrinus.*

Clerici peregrinantes.

Clerici sine licentia sui Episcopi non possunt peregrinari. *concil. quod dicitur Apostolorum c. 16. concil. Laodic. c. 41. & 42. concil. calcedon. c. 20. Aurelian. 3. c. 4.*

Debent habere literas formatas, alias excommunicentur. *concil. Milcuit. c. 20. concil. Lucense 2. c. 34.* Non est recipiendus in clero. *ibid. Tolet. 17. c. 5. Agathense c. 58.* A nullo eis detur communio. *concil. Epaunense c. 6. Vormatiense 1. c. 18. De consecrat. dist. 5. cap. non oportet. Dist. 71. cap. nullum. concil. Veneticum c. 5.* Excommunicandi, &c. *Concil. Tur. 1. c. 11.*

Clerici peregrini debent probare suam ordinationem per quinque sigilla. *De clericis peregrinis c. 1.*

Per iuramentum etiam probare debent, alias non recipiantur. *ibid. c. In quatuor.*

Clerici peregrinantes ad sedem Apostolicam, non possunt impediri, aut maletractari à superiore. *De cler. peregr. c. vn.*

Clericus vagus, priuandus est honore. *concil. Valent. c. 5.*

Clericum sine licentia episcopi peregrinantem recipiens, vel defendens, excommunicetur. *conc. quod dicitur Apostol. cap. 16. concil. calcedon. c. 20. concil. Aurelian. 3. cap. 4. 21. q. 5. cap. Si forte aliquis.*

Clericus peregrinus sine literis commendatitijs sui Episcopi non permittatur facere Sacrum, nec ministrare Sacramenta. *conc. Mogunt. 4. c. 94. conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 16.*

Clerici transmarini, & alienigenæ recipi non possunt, nisi habeant literas firmatas à quinque episcopis. *dist. 98. c. nullus. c. Transmarinos. & cap. Afros.*

Clerici euntes ad locum, vbi resider Imperator, sine licentia episcopi, eijciantur ab ea, per defensorem ecclesiæ. *concil. calcedon. c. 23. 16. q. 1. cap. Quidam.*

Clerici peregrini, & ignoti non sunt præferendi clericis emeritis ecclesiarum. *Cœlest. 1. ep. 2. cap. 4. dist. 61. cap. Nec emeritis.*

Clerici vagi tenendi sub custodia, & quomodo remittendi ad episcopos. *conc. Mogunt. 1. c. 22. & 31.*

In alienis locis morantes, non possunt promoueri sine licentia sui episcopi. *conc. Aurel. 3. c. 15.* Vide, *Ordinatio, &c.*

Non possunt facere votum peregrinationis sine licentia Episcopi. *De voto. c. Magnæ deuotionis.*
Vide in titulo præcedenti. Vide, *Peregrini*. Vide, *Sacerdos peregrinus*.

Clerici quò ad conuiuia, & nuptias.

Clerici non possunt interesse neque nuptijs, neque baptismo filiorum, siue sint legitimi, siue non, & pœnæ. *Concil. Sabinense c.7. conc. Agathen. c.39. dist.34. c. Presbyteri. concil. Mediol.1. p.2. tit. De armis, ludis, &c.*
Clerici, dum ad officia, & conuiuia conueniunt, caueant à risu, cantu, ebrietate, & non se inuitent ad bibendum. *de consecr. dist.5. c. Nullus Presbyterorum.*
Si tempore festorum, vel exequiarum fiat conuiuium, non plures, quam sex inuitentur, & omnes sint clerici. *Concil. Mediol.1. vt supra.*
Clerici, qui conuiuijs hæreticorum intersunt, per annum communione priuandi. *Concil. Epaun. c.15. Si iuniores id faciunt; vapulent. ibid. concil. Meldense c.37.*
Clerici non possunt ex symbolis facere conuiuia. *dist.44. cap. Non oportet il 2.*

Clerici quò ad priuationes officiorum.

Clerici non sunt priuandi officijs, si non sunt conuicti vel confessi de crimine. 15. *q.5. c.vlt.*
Clericus glorians se de crimine carnali commisso, deponendus est ab officio, & beneficio, sine beneficio appellationis. *De excessibus Prælat. c. Quam sit.*
Clerici adulatores deponendi. *dist.46. c. Clericus qui.*
Clerici maledicentes sacerdoti, nisi veniam petant, deponendi. *dist.46. c. Clericus il 2.*
Clerici viurarij deponendi, etiam si sint Episcopi. *dist.47. c. Si quis. cap. Quoniam. & c. Episcopus.*
Clerici deponi possunt ab Episcopo cum Synodo, non ab eo solo. 15. *q.7. c. Sexta actione.* & alijs *ibid. præsertim vlt.*
Episcopi criminosi deponendi sunt à Papa. *extra, de pœnis c. Diuinis.*
Clerici beneficiati, &c. citati ab Episcopo, si in termino non comparent, priuandi sunt. *De cleric. non resident. c. Ex parte vestra. c. Qualiter. & c. Inter quatuor.*
Clericus committens aliquod criminale, cadit ab officio. *dist. 50. c. Si Episcopus.*
Clerici præponentes voluptatem officio priuandi. *dist.81. c. Propofuisti. c. Plurimos. c. Quia aliquanti.*
Clericus deprehensus in furto est deponendus. *Concil. quod dicitur Apostol. c.25.*
Vide, *in sequenti titulo.*
Vide, *Degradatio*. Vide, *Depositio*. Vide, *Presbyter criminaliter, &c.* Vide, *Alia delicta clericorum in proprijs locis.*

Clerici depositi, priuati, seu condemnati.

Clerici depositi non sunt remittendi in pristinum gradum, sed potius abijciantur. *concil. quod dicitur Apostolorum can.29.*
Clerici suspensi ab officio possunt post pœnitentiam remitti, exceptis homicidis. *de temporibus ordinat. c. finali.*
Clericus quando tradendus curiæ sæculari. *de iudicijs c. Et si clerici.*
Clericus depositus celebrans, excommunicatur. *de clerico excommunicato ministrante c.1. & 2.*
Si monitus non destitit, per sæcularem potestatem damnetur. *ibid. c. Si quis.*
Clerici tradendi curiæ sæculari degradantur ab Ecclesiastico Prælato, præsente curia sæculari, quæ statim eum accipit, & Ecclesia intercedit, vt puniatur citra pœnam sanguinis. *de verbor. signif. c. Nouimus.* Vide, *degradatio*. Vide, *depositio*.
Clerici facientes Ecclesiam censualem, priuandi sunt illa. *de censibus. c. Cum clerici.*
Clericorum damnatio, tres, vel duos testes requirit. 2. *q.4. c. Placuit.*
Si clericus damnetur ad faciendam pœnitentiam in monasterio, debet alimentari de suis bonis; & quomodo disponere debeat de alijs. 16. *q.6. c. de lapsis.*
Clerici condemnati ab Episcopo recurrentes ad Imperatorem, vel alium, &c. carent spe restitutionis. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.74.* 21. *q.5. c. Si quis à proprio. c. Si quis Episcopus.*
Clerici damnati à concilio, à nullo possunt recipi, nec defendi. 21. *q.5. c. Si quis cuiuslibet.*
Recipiens clericum fugientem à suo Episcopo, excommunicatur. 21. *q.5. c. Si fortè.*
Clericus damnatus confugiens ad iudicem sæcularem, excommunicetur. 21. *q.5. c.1.*
Clerici damnati ad pœnitentiam in monasterium, stipendium habere debent ex quo viuant, sed eorum bona sunt Ecclesiæ. *Gregor.1. l.1. ep.42.*
Clericus depositus, si est incorrigibilis, excommunicetur, & per sæcularem potestatem coerceatur. *de iudicijs. cap. cum non ab homine.*
Clerici damnati à Synodo non possunt defendi à sua Ecclesia. *concil. carthag.5. c.2. concil. Afric. c.2.*
Vide, *Clerici quò ad priuationes*. Vide, *degradatio*. Vide, *depositio*. Vide, *Presbyter criminaliter, &c.*

Clerici coniugati.

Clerici coniugati in Ecclesia latina ordinari non possunt in sacris, nisi habuerint virginem vxorem, & voueant castitatem. *concil. Later.3. in append. tit. de cleric. coniug. c.5. de cler. coniug. c. Sanè.*
Clerici coniugati permittendi sunt (in Ecclesia latina) infra subdiaconatum. *ibid. c.6.*
Græci eum fiunt subdiaconi, diaconi, presbyteri, &c. retinere possunt vxores, quas habebant in minoribus, eisque vti, etiam in sacris, dummodo virgines eas acceperint. *de cler. coniug. c. Cum olim.* Vide, *Græci*.
Clerici coniugati habere non possunt beneficia Ecclesiastica; & si habent sunt eis spoliandi. *de cler. coniugatis c.1. c. Sanè. & c. Quod à te. concil. Londin. 2. c.16.* Etiam si intercedat confirmatio Papæ, si non sit expressa in ea causa. *Honor.3. ex Cirone tit. de confirmat. vtili, &c. c.4.*
Si beneficia habeant, à quo sunt auferenda. *de cler. coniug. c. diuersis.*
Clerici coniugati habere non possunt dignitates Ecclesiasticas. *de cler. coniug. c. cum decorem.*
Clerici coniugati non beneficiati cogendi ferre tonsuram. *ibid. c. Ioannes.*
Clerici coniugati, quando in bonis suis non gaudent priuilegio clericali. *ibid. c. Ex parte tua.*
Clericus coniugatus, quando non fert tonsuram caret priuilegio fori. *de cler. coniug. in 6. cap. Clerici.* Similiter si non fert habitum clericalem. *ibid. Conc. Trid. vt infra.*
Clerici coniugati tenentur de mãdato Episcopi inseruire alicui Ecclesiæ in habitu, & tonsura; alias non gaudent foro clericali, & in hoc seruanda est constitutio *Bonif.8.* quæ incipit: *Clerici qui cum vnicis. Concil. Trident. sess. 23. de reform. c.6.*
Clerici coniugati, dummodo non bigami, tenentur facere functiones Ecclesiasticas in suis Ecclesijs. *ibid. c.17.*
Clerici coniugati committentes excessus enormes, priuantur priuilegio fori. *Concil. Tolet.22. c.14.*
Non possunt habere administrationem Ecclesiasticam. *de cler. coniug. c. Sanè.*
Clericus coniugatus in ciuilibus, & criminalibus gaudet foro clericali. *De cler. coniug. in 6. c. vnico.*
Clerici coniugati possunt domi punire vxores adulteras. *Concil. Tolet.1. c.7.*
Cum illis non possunt sumere cibum, nec in alijs communicare, nisi facta pœnitentia. *ibid. c.7.*
Clericus cum vxore adultera, quomodo debet se gerere. 33. *q.2. c. Placuit.*
Clerici coniugati incontinentes cum suis vxoribus, debent ab eis separari. *Concil. Afric. c.37.*
Clericus sciens vxorem esse adulteram, debet eam dimittere; quod si retinet, priuatur officio sui ordinis. *conc. Neocæsar. cap.8.*

c.8. Excommunicatus sit vsque ad mortem. *Concil. Elibert. c. 65.*

Clerici coniugati tenentur ad debita obsequia dominorum temporalium, debitas iustitias, &c. *Honorius 3. ex Cirone de cleric. coniug. c. 1.*

Clerici coniugati, qui in habitu sæculari inseruiunt, non possunt iterum ad Ecclesiam redire. *Honorius 3. vbi supr. c. 3.*

Clerici coniugati reducti à curia sæculari ad Ecclesiasticam, sufficienter puniantur, alioquin iudices officio priuentur. *Concil. Tolet. 22. c. 14.*

Clerici coniugati non possunt vxoribus vel filijs relinquere bona acquisita ex beneficijs. *Concil. Lond. 1. c. 16.* Vide, *Pater*. Vide, *Filius*.

Clerici coniugati facere non possunt officium tabernarij, vel macellarij, & si ter moniti non desistunt, perdunt priuilegium clericale. *Clem. de vita, & honest. cleric. c. 1.*

Vide, *Clerici à quibus debent abstinere*.

Clericorum percussores, occisores, & persecutores, carcerantes, &c.

Clericum percutiens est excommunicatus vitandus, & accensis candelis, ac pulsatis campanis est denunciandus. *concil. Later. 3. in append. tit. De illis, qui insidiantur, &c. c. 5. Concil. Colon. 1. c. 3. Mogunt. 3. c. 7. Triburiense 1. cap. 20. Nicolaus 1. in decretis tit. De presbyteris. c. 6. causa 17. q. 4. c. de Presbyterorum. De sent. excommunic. c. Nuper. 17. q. 3. c. De &c. cap. Si quis suadente*, à Papa absolui debet. *ibid.*

Clericum permittens percuti, cum possit prohibere, est excommunicatus. *De sent. excommunic. c. Quanta.*

Clericum percutiens, vulnerans, occidens, mutilans, deformatum reddens, carcerans, siue per se, siue per alium id faciat; vel requisitus à superiore Ecclesiæ, illum non restituit; si est clericus, priuatur omni beneficio, & fit inhabilis ad alia habenda vltra excommunicationem. Si laicus, vltra excommunicationem priuatur Ecclesiastica sepultura; & ipse, ac filij inhabiles sunt ad beneficia Ecclesiastica. *concil. Rauennat. 2. sub Clemente 5. c. 26. De sentent. excommunicationis c. Nuper.*

Clericis obsequia præstari vetantes, vel prohibentes nè cum eis contractus fiant emendi, vendendi panem, &c. excommunicati sunt. *De immunitate Ecclesiastica in 6. c. fin.* Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ.*

Clericum cogens vt renunciet, vel impediens ne ad curiam accedat, si est Prælatus præter excommunicationem priuatur fructibus, &c. si inferior, priuatur beneficijs. *Clem. de excessibus priuilegiatorum. c. fin.*

Clericorum percussores si religionem ingrediuntur hoc tacentes, quando & quomodo possunt absolui, & à quo. Vide, *Regulares, & superiores eorum.*

Si clericus occidatur, occidens debet puniri, non interdici locus, nisi populari concursu fuerit occisus, *Reformatio cleri Germanicæ c. 22.*

Si clericus expellatur, vel banniatur ab aliqua Ecclesia sua, terra illa supponatur Ecclesiastico interdicto. *concil. Tolet. 22. c. 24.*

Clerici mutuò se percutientes, quomodo puniendi. *Concil. Ilerden. c. 11.*

Clericum percutiens ex ioco non est excommunicatus. *concil. Later. 3. in append. tit. De illis, qui insidiantur c. 7. De sent. excom. c. 1.*

Clericum percutiens, ignorans quod sit clericus, quia comam nutriebat, &c. non incurrit excommunicationem; sed tenetur iurare, quod non cognouerit. *Concil. Later. 3. vbi supra c. 1. de sent. excom. c. Si verò il 2.*

Clericum percuti mandans est excommunicatus, sicut faciens. *concil. Later. 3. vbi supra c. 12. de sent. excom. c. Mulieres. §. Il i verò.*

Clericum percutiens, &c. repellendo vim, non est excommunicatus. *Concil. Later. 3. vbi supra c. 7. De sent. excommunic. cap. Si verò.*

Clericum percutiens repertum cum matre, sorore, vel filia carnaliter peccantem, non est excommunicatus. *Concil. Later. 3. vbi supra c. 10. De sent. excomm. c. Si verò.*

Si autem mulier non sit ita proxima, incurrit excommunicationem, si percutit, &c. *Concil. Later. vbi supra c. 10. & De sent. excom. c. Si vero.*

Clericum percutiens, si impubes, vel magister, non est excommunicandus. *concil. Later. 3. vbi supra c. 7. De sent. excom. c. 1.*

Clerici se inuicem percutientes sunt excommunicati. *Concil. Lateran. 3. vbi supra c. 7. De sent. excomm. c. 1.* Si ex odio, ira, inuidia id faciant, non si ex ioco. *ibid.*

Officialis Episcopi inijciens manus in clericum, est excommunicatus, à Papa absoluendus. *De sentent. excommunic. cap. Si verò.*

Clericum percutiens etiam si volentem, in satisfactionem iniuriæ, excommunicatur. *De sent. excommunic. c. contingit*, & à Papa absoluendus. *ibid. c. 1.*

Clericorum percussores a Papa absoluendi sunt, vel de mandato eius. *concil. Later. 3. in append. tit. De illis, qui insidiantur, &c. c. 3. & 5. de sent. excomm. c. 1. & c. Si verò.* Etiam si percutiens sit clericus, vel officialis Episcopi. *ibid. & cap. Non dubium.* Excepto mortis articulo. *ibid. c. Non dubium.*

Etiam si occulta sit percussio, à Papa absolutio est petenda. *de sentent. excomm. c. Porrò.*

Clericorum percussores, si sunt mulieres, ab Episcopo possunt absolui. *concil. Later. 3. vbi supra c. 12. de sent. excom. c. Mulieres.*

Item illi, qui non possunt ad curiam accedere, vt infirmi, & miseri. *ibid.*

Item, qui non possunt ob inimicitias adire curiam. *ibid. concil. Later. 3. vbi supra c. 13.* Sed cum iuramento de adeundo, cum primum poterunt.

Si clericum percutientes si sunt personæ delicatæ, magnates, potentes, si non possunt adire Papam, petendum est à Papa, quid agendum. *concil. Lateran. 3. vbi supra c. 12.*

Clericorum percussores, &c. absolui non possunt, nisi parti satisfaciant. *concil. Tribur. c. 20. concil. Later. 3. in append. tit. De illis, qui insidiantur, &c. c. 3. & 5.*

Clericum leuiter percutiens, potest ab Episcopo absolui. *De sentent. excomm. c. Si verò.*

Clericum occidens sine habitu clericali, & dicentem se non esse clericum, sed aliam personam, non incurrit excommunicationem. *De sentent. excommun. cap. Perpendimus.*

Clericum detinens laicus in custodia, seu carcere, etiam sine læsione, est excommunicatus. *De sent. excommunic. cap. Nuper.*

Clericum percutiens ex zelo, vel correctione, vel quia est de sua familia, ad reprimendam insolentiam: vel seniores de clero, dum percutiunt adolescentes, qui turbant diuinum officium, non incurrunt excommunicationem. *de sent. excomm. c. Cum voluntate, §. vltimo.*

Clericos carcerantes de mandato Prælati etiamsi laici sint non sunt excommunicati. *de sententia excommunicationis. cap. Vt famæ tuæ & in 6. c. si Clericos.*

Clerici percussio si facta nomine alterius rata postea habetur facit incurrere excommunicationem: secus si non sit facta nomine illius, etiamsi postea rata habeatur. *de sent. excommunic. in 6. c. Si quis.*

Clericos bannientes, relegantes, siue sint Domini sæculares, siue eorum officiales excommunicantur ipso facto, & Papæ reseruatur absolutio. *Vrban. 6. const. 3. Quia sicut.* Vide, *Bannum*. Vide, *ciuitas*.

Clericos carcerantes, spoliantes, &c. *Per Carolum 4.* declarantur infames. *Et Bonifacius 9.* id confirmat. *const. 4. Infstis*. Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ.*

Clericum occidens. Vide, *Occidens*. Vide, *Percussor*. Vide, *Ecclesiasticorum percussores.*

Clerici quando non gaudent foro clericali.

Clerici reperti in delicto sine habitu, & tonsura non gaudent foro clericali. *de priuilegijs & excessibus, &c. Honorius 3. ex Cirone c. 3.*

Clerici, qui in habitu delinquunt, & vt laici existimantur, si

postea

postea in delictis reperiuntur cum habitu clericali, non se defendunt cum priuilegio fori. *de priuileg. c. Ex parte.*

Clericus relinquens habitum, & se immiscens laicis perdit forum. *de apostatis cap. 1.*

Exercens per vnum annum artem ioculatoriam, perdit forum, si monitus ter non cessat. *De vita & honestate in 6. cap. 1.*

Clericus ambulans cum habitu laicali, si tertio monitus non cessat perdit priuilegium fori. *de sententia excommunic. c. In audientia.*

Sed ante trinam monitionem, non perdit priuilegium fori. *de sent. excommunic. c. Contingit il 2.*

Clericali foro non gaudent, qui ab Episcopis non gubernantur. *Dist. 93. c. Nulla ratione. & c. Qui sius.*

Clericus occupans beneficium alterius, vel maiorem partem bonorum, absque sententia iudicis, si non desistit, fit inhabilis, &c. & priuatur foro. *concil. Raucnn. 2. sub Clem. V. cap. 26.*

Clericus non ferens tonsuram, ter monitus non gaudet foro. *concil. colon. par. 3. cap. 8.*

Clericus non inseruiens alicui Ecclesiæ; non gaudet foro, nisi de licentia Episcopi moretur in studio, vel seminario, *concil. Trident. sess. 23. de reformatione c. 6.*

Clerici quò ad redditus & prouentus Ecclesiæ.

Clerici debent viuere de patrimonio Christi, id est, de bonis Ecclesiæ. *De præbendis. cap. cum secundum. 16. q. 1. cap. Ad hoc locorum. concil. Agath. c. 36.*

Clerici habere debent stipendia iuxta laboris mensuram. *1. quæst. 2. cap. vlt.*

Clerici qui de suo non habent viuere debent de bonis Ecclesiæ. *1. q. 2. cap. Sacerdos.*

Clerici qui de domo sua habent vnde viuant, non possunt accipere Ecclesiæ redditus. *1. q. 2. c. clericos. cap. Pastor. c. Si quis propter. 16. q. 1. c. vlt.*

Clerici nomine precariæ recipiunt beneficium ab Episcopo. *concil. Tolet. 8. cap. 7.*

Clericis singulis assignari debet vnus mansus. *De censibus cap. 1.*

Clericis danda est quarta portio bonorum Ecclesiæ. *Gregorius I. lib. 7. epist. 8.*

Clerici de bonis Ecclesiæ non possunt assignare dotes filijs, vel nepotibus, & nulla est donatio, & ipsi priuantur beneficijs. *concil. Sabinen. c. 7.* Vide, *clerici circa donationes.*

Clerici non possunt relinquere fructus vel alia bona (ex Ecclesia acquisita) filijs spurijs vel concubinis. *concil. Oxonien. 1. c. 28. & 30.* Pœna. *ibid.* neque domos, possessiones, &c. *ibid.* sob pęna anathematis & priuationis Ecclesiasticæ sepulturæ. *concil. Germanicum c. 5.* talem donationem., vel, testamentum defendentes excommunicantur. *concil. Germanicum. ibid.*

Clerici, neque filijs legitimis possunt dare vel legare bona Ecclesiæ. *concil. Tolet. 18. c. 16.*

Vide, *Beneficiati.* Vide, *Ecclesiastici.* Vide, *Ecclesia bona.* Vide, *clerici quò ad testamenta.*

Clerici quò ad iuramenta.

Clericus carens administratione non tenetur ad iuramentum obedientiæ Episcopo. *De maiorit. & obed. cap. Legebatur. De iureiur. c. Nullus Episcopus.*

Clerici non tenentur obseruare iuramenta facta contra libertatem Ecclesiæ. *De iure iurando in sexto c. 1.*

Clericus non tenetur ad iuramentum calumniæ sine licentia superioris. *De iuramento calumniæ c. 1.*

Clericus potest alteri committere iuramentum calumniæ, si agitur de causa propriæ Ecclesiæ. *de iuramento calum. c. 1. Concil. Later. 3. in append. de iuramento calumn. cap. 1.*

Clerici iurare non possunt in consulto Prælato. *ibidem cap. 1. concil. Later. 3.*

Clericus non tenetur iurare laico super Euangelia. *22. q. 5. cap. Nullus ex Ecclesiastico.*

Clerici non cogantur ab Episcopo iurare, nisi qui sunt ministri dispensationis. *22. q. 5. cap. vlt.*

Clericus iurans soluere nouum censum pro Ecclesia, quam recipit, non tenetur, sed absoluitur à iuramento. *de censibus cap. significauit.*

Clerici non habentes temporalia à laicis, non tenentur eis præstare iuramentum fidelitatis. *de iure iur. c. Nimis de iure. concil. Claremont. c. 17. concil. Lateran. 4. c. 43.* Si ab eis non habent temporalem iurisdictionem. *ibidem.*

Clerici periuri excluduntur à beneficio, *De iure iurando c. Tua nos,* Per biennium est priuandus communione qui conuincitur. *concil. Aurel. 3. c. 8.*

Vide, *Iuramentum.*

Clerici quò ad testimonium ferendum.

Clericus non potest testimonium dicere in causa criminali, alias excommunicetur, & deponatur. *concil. Rom. sub Siluestro c. 26. concil. Matiscon. 2. c. 19.*

Clerici non possunt à sæculo citari ad ferendum testimonium. *concil. Afric. cap. 26.*

Clericus conuictus quod falsum testimonium dixerit, capitalis criminis est reus. *concil. Epaunense c. 13.*

Clericus non potest testimonium dicere contra reum. *concil. Matiscon. 2. cap. 19.*

Clerici possunt facere testimonium pro Ecclesia. *14. q. 2. c. Super. De testibus c. cum nuncius.*

Vide, *Clericorum priuilegia.*

Clerici quò ad testamenta.

Clerici non possunt testari de rebus Ecclesiæ. *De testamen. c. cum in officijs. & c. Quia nos.*

Clerici qui de bonis Ecclesiæ viuunt, non possunt de eis testari, sed illa spectant ad Ecclesiam. *concil. Later. 3. c. 15.*

De patrimonialibus clerici possunt testari. *de testamentis c. Quia nos. concil. Lateran. 3. in append. tit. de alienat. c. 5.* Et etiam de acquisitis ante beneficium. *ibidem.*

Clerici possunt facere moderatas eleemosynas de rebus Ecclesiæ etiam in ægritudine. *De testam. c. Ad hæc.*

Possunt clerici testari de suis mobilibus acquisitis, & disponere de eis pro pauperibus, & pro locis pijs. *De testam. cap. Relatum il 2.*

Possunt relinquere sua bona monasterio. *De successión. ab intest. cap. finali.*

Clericus pauper ea quæ acquirit, pro Ecclesia acquirit. *concil. Aquisgran. sub Ludouico c. 89.*

Clericus non potest dotem relinquere filijs, vel nepotibus de bonis Ecclesiæ, sed irrita est donatio. *Concil. Sabin. c. 7.*

Clerico moriente ab intestato, Ecclesia succedit in bonis eius. *de successionibus ab intestato. c. 1. & c. finali. De testamentis c. Relatum il 2. Concil. Lateran. 3. c. 15.*

Ecclesiæ nomine intelligitur congregatio clericorum. *ibidem cap. Relatum il. 3.*

Si clericus, qui fuit seruus, moriatur ab intestato, quatuor partes fiant de bonis eius, Episcopo, Ecclesiæ, pauperibus, & consanguineis, *de success. ab intestato c. Sanctò conc.*

Si clericus est freneticus dum facit legata, succedit Ecclesia. *ibid. cap. finali.*

Clerico moriente, in bonis Ecclesiæ succedit Ecclesia. *de testamentis cap. Relatum il 2.*

Non possunt legata facere concubinis. Vide, *Clerici concubinarij.*

Clericis in sacris morientibus; eorum propinqui nihil possunt vsurpare de bonis eorum sine licentia Episcopi. *Concil. Tolet. 9. c. 7.* intelligitur de beneficiatis, & de bonis Ecclesiæ.

Facultas testandi seu transmittendi bona ad hæredes, etiam ab intestato concessa beneficiatis etiam Cardinalibus, non comprehendit fructus inexactos. *Vrbanus 8. constit. 80. Æternus §. 7.*

Vide, *Clerici circa reditus supra.* Vide, *Ecclesiastici quo ad testamenta.* Vide, *Beneficiatorum fructus.* Vide, *Testamentum.* Vide, *Romanis ciues.* Vide, *Curiales,* Quia isti excipiuntur. *ibidem.*

Clerici quò ad pluralitatem Ecclesiarum.

Clericus non potest adscribi duabus Ecclesijs duarum ciuitatum, sed remaneat in prima. *conc. calcedon. c.10. 21. q.1. c. clericus. concil. Nican. 2. c.15. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.45. & 50. concil. claramont. c. 12. concil. Later. 3. in appen. tit. de alienat. c.6. 21. q.1. cap. Clericum. & cap. Qui plures.*

Vide, *Beneficiorum pluralitas.*

Clerici transeuntes ad alienas Ecclesias.

Clericus ordinatus pro vna Ecclesia non potest ad aliam transire, neque ab vllo Episcopo sollicitandus ad hoc. *concil. Nican. 1. c.15. Concil. Antioch. c.3. concil. Sardicense cap. 28. Concil. Tolet. 1. c.2. concil. Nican. 2. c.10.* Excommunicetur si non vult redire. *7. q.1. c. si quis Presbyter. c. si qui verò. & cap. Eos sacerdotes.*

Clericus transferens se ad aliam Ecclesiam, priuetur gradu. *concil. calcedonen. c.20. 21. q.2. cap. Si quis iam. concil. Turon. 3. c.14.*

Transiens de vna ad aliam, non communicet cum rebus huius secundæ. *concil. Aquisgran. sub Ludouico cap. 50. & 87. 21. q.2. cap. si quis. dist. 71. c. clericos.*

Clericus ordinatus pro aliqua Ecclesia in ea debet permanere, alias est puniendus. *Zachar. Papa ep.7. c.10.*

Clericus non potest transire de minori ad maiorem titulum. *concil. Turonen. 3. c.14. concil. Nican. 2. c.10.*

Cum licentia Episcopi, potest ad aliam transire. *21. q.2. cap. Quoniam.*

Relinquens Ecclesiam pro qua fuit ordinatus inconsulto Episcopo, sacrorum exercitio interdicendus est. *Concil. Trid. sess. 23. de reform. c.16.*

Clerici absentes ab Ecclesia.

Clerici non possunt abesse ab Ecclesijs, plusquam per tres septimanas. *concil. Sardicense c.20.*

Clerici habentes dignitates, vel personatus in Ecclesijs, vel beneficiati, non possunt ab eis abesse ad audiendam legem, vel physicam, (& de quibus intelligitur.) *Ne Clerici in 6. cap. 1.*

Abesse non possunt, nisi cum licentia Episcopi. *concil. carthag. 3. cap. 21.*

Clerici beneficiati se absentantes, citandi sunt, vt veniant, & nisi veniant in termino, priuandi sunt, & alij eligendi. *de clericis non residentib. cap. Ex parte vestra. c. Qualiter. & cap. Inter quatuor.*

Ecclesiam relinquens prætextu monachatus, amplius non est recipiendus. *concil. Constantinop. 1. c.5.*

Clericus absens ratione studij cum licentia Episcopi, potest fructus beneficij percipere, dummodo stet in loco studij. *de clericis non residentibus, c. Tua fraternitatis.*

Si tamen segnes sint, & non studeant, non gaudent priuilegio, & tenentur ad restitutionem fructuum perceptorum. *concil. Mogunt. 4. c.66.*

Per quinquennium possunt hoc priuilegio gaudere. *de Magistris cap. fin.* & si non habent, vnde sustententur ab Ecclesijs debent sustentari. *ibid.*

Clericus absens pro seruitio Ecclesiæ, percipit fructus beneficij. *de cler. non resid. cap. Ex parte tua.* Intra sex menses debent comparere. *ibid.* alias priuandi.

Clericus infirmus recipit integrè fructus beneficij. *de cleric. agrot. cap. 1.*

Clericus absens, seu non residens, quomodo citandus, & priuandus. *De cler. non resid. c. Ex tua.*

Si absens monitus non redit priuatur beneficio. *ibid. c. fin.*

Clerici absentes à sua Ecclesia, non possunt promoueri sine licentia sui Episcopi. *conc. Aurel. 3. c.15.*

Clerici commensales Episcopi, Cardinalis, &c. licet pro negotio Domini sint absentes non cessant esse domestici, & proprij. *De verbor. signif. c. fin.*

Clericus absens si grauatur debitis, potest fructus suos facere, *Conc. Lateran. 3. in append. tit. de alienat. c.6.*

Clericus absens sine licentia Episcopi, spoliatur beneficio. *concil. Later. 3. in append. tit. Vni plura c.6.* Nisi causa studij absit, vel causam rationabilem adducat. *ibid.*

Clerici seruientes in hospitali non amittunt beneficia. *ibid. cap. 9.*

Clerici non possunt abesse ab Ecclesia sine licentia Episcopi, plusquam per quindecim dies. *concil. Rauenn. 4. sub le 22. cap. 9.*

Clericus relinquens Ecclesiam, pro qua fuit ordinatus, sacrorum exercitio interdicitur. *concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 16.*

Vide, *Beneficiati quò ad residentiam.* Vide, *Residentia.*

Clericorum multa priuilegia.

Clericus nequit examinari in publico. *Concil. Rom. sub Siluestro c.15. 11. q.1. c. Testimonium. Adrianus I. c.74.*

Clericus examinari non potest contra reum. *concil. Matiscon. 2. cap. 19.*

Clerici in sacris pro quauis culpa non possunt verberari, seu flagellari. *Concil. Brachar. 3. cap. 7. dist. 45. cum beatus Apostolus. Concil. Rom. sub Siluestro c.17.*

Clerici non tenentur soluere decimas. *Concil. Lateran. 3. in append. de religiosis viris c.15. de decimis c. Nouum genus.*

Clericis non potest imponi publica penitentia. *Siric. ep. 1. c. 14. dist. 50. c. Illud. Concil. Carthag. 5. c.11.*

Clericus non habens vnde soluat, non debet excommunicari, sed debet dare cautionem de soluendo, quando poterit. *de solutionibus c. Odoardus.*

Querelæ contra clericos non facile credendæ. *dist. 86. cap. si quid vero.*

Clerici apud sæculares accusari non possunt, & pœna accusantium. *11. q.1. cap. Placuit. cap. Inolita.*

Vide, *Clericorum Immunitas.*

Vide, *Clerici à quo iudicandi.*

Clericum accusans, si non probat per duos testes, excommunicatur. *2. q.4. c. Placuit.*

Clericus deprehensus à sæculo remittendus est ad Ecclesiasticum superiorem, si in habitu clericali capitur: si verò in laicali, & fama sit, quod sit clericus, adhuc est remittendus: si tandem in clericali, & prius viuebat in sæculari, non est expectandum, vt probetur eius clericatus, sed statim est consignandus iudici Ecclesiastico. *de sent. excom. in 6. c. Si iudex.*

Clerici non possunt accusari à laicis. *Ne clerici, vel Monachi. de accus. c. Cum P. Manconella.*

Clerici conuicti de aliquo crimine possunt intra annum se defendere. *Concil. African. c.46. concil. carthag. 5. c. 12. concil. Vormat. 1. c.71.*

Clericis imponi non potest pœna pecuniaria pro correctione. *de pœnis c. Licet. de off. Iud. ord. cap. Irrefragabili §. Prouideat. concil. Later. 3. in append. tit. de simonia cap. 3. & 11. concil. Moguntin. 4. c.77.*

Clerici morientes tempore interdicti, possunt occultè sepeliri, si seruauerunt interdictum. *De pænit. & remiss. cap. Quod in te.*

Non possunt à sæculo citari ad ferendum testimonium. *concil. Afric. c. 26.*

Clerici (non obstante priuilegio) tempore belli non excusantur à custodia murorum ciuitatis. *De immunit. &c. cap. Peruenit.*

Clericus delinquens, in persona debet puniri, non in beneficijs, (quando iura non obstant.) *16. q.6. c. vlt.*

Clerici damnatio duos, vel tres testes requirit. *2. q.4. cap. Placuit.*

Si accusator clerici deficit in vno, ad alia non admittitur. *Concil. carthag. 4. c.3.*

Clericis nullus præter Papam, potest imponere decimas. *concil. constantien. sess. 43. in Bulla Martini V.*

Clerici testimonio iurato credendum est, licet sit solus. *concil. Lateran. 3. p.50. c.67.*

Vide, *clericorum Immunitas.* Vide, *Immunitas.* Vide, *Ecclesiasticorum Immunitas.* Vide, *causa Ecclesiastica.* Vide, *Bigamus.*

Clerici

Clerici quò ad donationes, & bona.

Clerici non cogantur facere donationes Ecclesijs; & pœna eorum, qui ad hoc impellunt. *Concil. cabilon. 3. c. 7.*
Clericus donans sua bona Ecclesiæ, vt recipiatur in canonicum, est simoniacus. *De simonia c. Tua nos.*
Clericus donare potest cui vult, bona sua propria. *De succeß. ab intest. c. 1. & cap. finali.*
Clerici possunt facere moderatam eleemosynam de rebus Ecclesiæ, etiam in ægritudine. *De testam. c. ad hæc.*
Clericus dare potest bona sua Ecclesiæ, in qua recipitur in canonicum, sed absque isto pacto, vt recipiatur, dummodo retineat illa pro sua vita. *De simonia c. Tua nos.*
Clericus pauper si aliquid acquirit in Ecclesia, pro ea acquirit. *Concil. Aquisgr. sub Ludouico Pio c. 89.*
Clericis in sacris morientibus, propinqui eorum nihil possunt de ipsorum rebus vsurpare sine Episcopi licentia. *concil. Toletan. 9. c. 7.* (intelligitur de beneficiatis.)
Clericorum lapsorum, & pœnitentium bona, sunt Ecclesiæ, ijs vero dandum est stipendium ex quo viuant. *Gregor. I. lib. 1. epist. 42.*
Clericus donare potest mobilia. acquisita in Ecclesia, etiam dum sunt infirmi. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de alienat. cap. 8.*
Clerici de bonis Ecclesiæ non possunt assignare dotes filijs, vel nepotibus; irrita est donatio; & ipsi priuantur beneficijs. *Concil. Sabin. c. 7.*
Vide, *Clerici quò ad reditus, & prouentus Ecclesiæ*. Vide, *Clerici quò ad testamenta.*

Clerici redeuntes ad sæculum.

Clerici non ordinati in sacris possunt redire ad sæculum. *Greg. I. lib. 12. epist. 31. distinct. 32. c. Si quis vero.*
Clerici in sacris non stantes in proposito, & redeuntes ad sæculum, sunt excommunicandi. *Zacharias ep. 7. cap. 19.* Sunt ab Ecclesia eijciendi. *concil. Andegauen. c. 7. Turon. 1. cap. 5.*
Clericus nutritus in Ecclesia non potest redire ad sæculum; si redit, ab Episcopo est reuocandus, & non potest vxorem ducere. *concil. Triburiens. c. 27.*

Clerici circa subiectionem ad Episcopum, & alios.

Clerici subiecti sunt Episcopo, sed non modo seruili. *concil. Brachar. 2. cap. 2.*
Clerici omnes in Diœcesi sunt subiecti Episcopo. *concil. Nicen. 1. ex Arabico c. 19. concil. calcedon. c. 8. 18. q. 2. cap. Quidam.*
Clerici proprium episcopum non derelinquant, vt accedant ad alium. *Concil. Tolet. 1. c. 12.*
Clerici sine licentia episcopi, nullam functionem ecclesiæ facere possunt. *Lib. 2. constitut. Apostol. cap. 7. 16. quest. 1. cap. cunctis.*
Omnes titulares, vel beneficiati cuiuscumque loci, ac monasterij in Diœcesi episcopo subduntur. *concil. calced. cap. 4. & 8. 18. q. 2. c. Quidam.*
Clerici omnes cuiuscumque oratorij in Diœcesi (exceptis regularibus exemptis) subditi sunt episcopo. *concil. cabilon. 2. cap. 14.*
Clerici obseruare tenentur, quæ episcopi præcipiunt obseruanda. *concil. Turon. 3. c. 9.*
Clerici non possunt communionem facere sine licentia episcopi. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 81.*
Clerici acefali, id est, nolentes subesse episcopis, excommunicandi. *concil. Regiaticinum cap. 18.*
Clericus accusare non potest suum episcopum, alias fit infamis. *3. q. 4. c. clericus.*
Clerici dicendi non sunt, qui ab episcopis non gubernantur. *dist. 93. cap. Nulla ratione, & cap. Qui sunt.*
Clerici titulorum cardinalitiorum subduntur titulari, & circa eos vti potest censuris, &c. *de maior. & obedient. cap. His quæ.*
Clerici correcti à suis Prælatis, si contra eos inuocant brachium sæculare, vel armatas preces impetrant contra illos, spoliandi sunt beneficijs. *concil. Vienn. prouinc. 1.*
Vide, *Episcopus quò ad iurisdictionem.*

Clerici excommunicati ab vno Episcopo, non recipiendi ab alijs.

Clerici, dum ab episcopo aliquo excommunicantur, à nullo debent recipi, & pœna recipientium. *concil. quod dicitur Apost. c. 33. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 53.*
Vide, *Excommunicatus.*

Clerici quò ad decimas soluendas.

Clericis nullus potest decimas imponere præter Papam. *concil. constant. sess. 43. in constit. Martini V. Leo X. const. 7. Superne §. 40.*
Imponentes decimas, gabellas, &c. clericis incurrant in excommunicationem Bullæ Cœnæ. *Gregor. 13. constitut. 61. consueuerunt §. 18.*
Vide, *Excommunicationes Bullæ cœnæ.*
Vide, *clericorum priuilegia.* Vide, *Immunitas.*

Clerici quò ad appellationes à suo Episcopo.

Clerici grauati à suo episcopo ad vicinos (olim) appellare debebant. *concil. Mileuit. cap. 22.* Si verò à vicino appellare volebant, ad concilium appellabant. *ibid. & concil. Afric. c. 92. concil. carthag. 6. c. 6.*
Clericus si grauatus appellat ad Metropolitanum, non potest ab episcopo excommunicari. *concil. Tolet. 13. c. 12.* Sic & appellans à Metropolitano ad alium iudicem superiorem, non potest à Metropolitano excommunicari. *ibid.*
Clerici grauati ab episcopo recurrere debent ad Papam. *concil. Rom. sub Zacharia c. 12.*
Clericus appellare potest ab episcopo ad Synodum. *conc. carthag. 4. cap. 66.*
Clerici appellare possunt ad Metropolitanum ab episcopo; & ille debet causam facere. *concil. constantinop. 4. c. 26.*
Clerici appellantes ad Papam, si postea delinquunt, in his delictis iudicantur ab episcopo. *concil. Later. 3. p. 50. c. 53.*
Vide, *Appellatio.* Vide, *Archiepiscopus.* Vide, *Metropolitanus.*

Clerici quò ad monasteria monialium.

Clerici mechantes cum monialibus sunt excommunicati. *27. q. 1. c. Si quis Episcopus.*
Clericus frequentans monasteria monialium, priuatur officio. *de vita, & honest. clericor. c. clericus.* Si non desistit beneficio priuatur. *Concil. Later. 3. c. 11.*
Vide, *Moniales.* Vide, *Virgines sacræ.*

Clerici quò ad Monachatum, seu Religionem.

Clericus potest fieri monachus, seu regularis inuito Episcopo. *19. q. 1. cap. Clerici. & q. 2. c. Duæ sunt. c. Clerici. concil. Tolet. 4. c. 50.*
Clericus relinquens Ecclesiam prætextu monachatus, non est amplius in Ecclesiam recipiendus. *Concil. Constantinopolit. 1. cap. 5.*

Clerici quò ad ordines recipiendos, siue sacros, siue alios.

Clerici habentes aliquem ordinem compellendi sunt ad suscipiendos alios, alioquin priuentur eis, quos habent. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico c. 56.*
Clericus habens beneficium, quod requirit ordinem compellendus est ad eum suscipiendum, alias beneficium illud alteri conferatur. *De ætate, & qualit. & c. præficiend. cap. Quaris à nobis.* Vide, *Beneficiati.*
Clericus non beneficiatus, si habet patrimonium, ordinari potest in sacris. *De præb. & dignit. c. Tuis questionibus.*

Clericus

Clericus ordinari non potest in sacris, nisi habeat, vel titulum beneficij, vel patrimonium. *conc. Lateran. 3. can. 5. 1. q. 2. c. Clericos. conc. Trident. sess. 21. de reform. c. 2.* Tale beneficium ad quod est ordinatus, non potest resignare, nisi habeat vnde viuat. *ibid. Trident.*

Clericus semper ordinari debet ad eum titulum, ad quem primo fuit ordinatus. *Conc. claramont. c. 13.*

Clerici ordinati sine debitis dimissorijs, pellendi sunt à titulo. *conc. colon. 2. par. 1. c. 31.*

Clerici Græcorum filij possunt promoueri in Ecclesia latina, si non adsit scandalum. *de clericis coniugatis, c. cum olim.*

Vide, *Ordinatio, &c.* Vide, *Bigamus.*

Clerici quò ad ministeria ordinum, & alias functiones.

Clericus nullus potest exercere munera Episcopalia, licet esset consuetudo. *De consuetud. c. Quanto.*

Clericus ministrans in ordine, quem non habet fit irregularis. *De cler. non ordinato ministr. c. 1. & 2.*

Clericus primæ tonsuræ non potest in choro legere lectiones. *conc. Nicen. 2. c. 14.*

Clericus ministrans presbytero rebaptizanti fit irregularis, si fecit publicè; & non tollitur irregularitas, nisi per ingressum Religionis. *conc. Later. 3. tit. de depositione c. 1.*

Clericus admittens ad diuina excommunicatum, est excommunicatus; & à Papa est absoluendus. *De sent. excommu. cap. Significauit.*

Clericus depositus celebrans, & non desistens monitus, per sæcularem potestatem damnandus est. *De cler. excomm. ministr. cap. Si quis.* Vide, *clerici depositi.*

Clericus depositus celebrans, excommunicatus est. *ib. c. 1.*

Clericus non exequens suum ministerium, priuandus officio, donec impleat, quod debet. *conc. Narbon. c. 8.*

Clericus non adimplens suum munus, laicam tantum habeat communionem. *conc. Aurel. 3. c. 8.*

Clericus in eadem Ecclesia non potest habere duos honores. *concil. claramontan. c. 14.*

Clerici etiam minorum ordinum non possunt in Ecclesia ministrare sine superpelliceis. *conc. colon. 2. p. 3. c. 31.*

Vide, *Ecclesiastica functiones.*

Clerici proprij, domestici, commensales Episcoporum, & Cardinalium.

Clerici proprij Episcoporum, vel aliorum, sunt illi, qui sunt domestici, seu commensales alicuius personæ dignæ: licet pro eius negotio sint absentes. *de verbor. signif. c. fin.*

Clerici commensales Cardinalium recitantes cum eis officium, satisfaciunt. *clem. de celebr. Miss. c. fin.*

Clerici commensales Episcoporum possunt recitare idem officium, quod Episcopi, & satisfaciunt recitando cum eis. *ibidem.*

Clerici domestici proprij, & commensales Episcopi, Cardinalis, &c. sunt illi, qui expensis eorum aluntur; non verò illi qui fraude, vel fictione ab eis quæruntur. *de verbor. signif. in 6. c. fin.*

Vide, *Cardinalium familiares.* Vide, *Episcopi domestici.*

Clerici ordinati ab hæreticis.

Clerici ordinati ab hæreticis (si isti non habebant potestatem Episcopalem, vel sine debita forma, materia, vel intentione) cum veniunt ad Ecclesiam sunt iterum ordinandi. *conc. Nicæn. 1. cap. 19.*

Vide, *Ordinati ab hæreticis.* Vide, *Episcopus hæreticus.*

Clerici hæretici; vel apostatæ à fide.

Clericorum hæreticorum bona sunt Ecclesiæ: sed ex eis stipendium dandum est eis, ex quo viuant. *Greg. I. ep. 42.*

Clerici apostatæ à fide tractandi sunt, vt sæculares. *conc. Later. 3. in append. tit. de depositione c. 16.*

Vide, *Hæretici clerici.* Vide, *Lapsi à fide.*

Clerici vagi, & fugitiui.

Clerici vagi retineantur sub custodia, donec ad proprios Episcopos mittantur. *conc. Mogunt. 1. c. 17. & 31.*

Sic etiam clerici fugitiui. *ibidem.*

Clerici discordes.

Clerici discordes si nolunt ad pacem reuocari prius arguendi; & si inimicitias non deponunt, excommunicandi. *concil. colon. 2. p. 3. c. 13.*

Clerici prima tonsura.

Clericus primæ tonsuræ fieri non potest infans; vel illiteratus, vel coniugatus; & pœna ordinantium est suspensio à collatione clericalis tonsuræ per annum. *De temporib. ordinat. in 6. cap. fin.*

Clerici primæ tonsuræ fieri possunt ab Abbate monachorum, monachi sui monasterij, qui eam petunt, si ipse Abbas sit sacerdos, & benedictus. *de ætate, & qualit. & ord. &c. cum contingat.*

Non solum monachi, sed alij subditi iurisdictioni Abbatis, habere possunt primam tonsuram ab Abbate sacerdote, & benedicto. *de priuil. in 6. c. Abbates.*

Primam tonsuram accipere non potest, qui non est confirmatus. *conc. Trid. sess. 22. de refor. c. 4.* Vide, *Abbas quò ad ordinationes.*

Clerici primæ tonsuræ non possunt legere lectiones in choro. *conc. Nicæn. 2. c. 14.* Vide, *Tonsura.*

Clerici in processionibus.

Clerici in processionibus deuoti incedere debent, non confabulari; sed orare, non ad ientacula diuertere. *conc. colon. 2. tit. censura c. 23.*

Clerici quando, & quomodo ordinandi.

Vide, *Ordinatio, Ordinare.* Vide singulos ordines in suis locis.

Clerici malè promoti.

Clerici malè promoti, suspensi sunt ab ordine; & si exercent sunt irregulares, & beneficijs possunt priuari. *Pius II. const. 7. c. cum ex sacrorum.*

Malè promoti, sunt, qui sine ætate legitima, vel extra debita tempora, vel sine literis dimissorijs sui Episcopi, ascendunt ad ordinem sacrum. *ibid.*

Vide, *Promoti.* Vide, *Ordinati.*

Clericorum seminaria.

Clerici adolescentes, siue puberes, siue impuberes, in vno conclaui (id est seminario) teneantur sub probato magistro, & ibi erudiantur. *conc. Tolet. 4. cap. 24. 12. q. 1. cap. 1. q. 1. c. Omnis ætas.*

Seminaria erigenda sunt in qualibet Ecclesia Metropolitana, vel cathedrali, & in eis tenendi sunt clerici adolescentes. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 11.*

Pueri alendi in seminarijs sumptibus illius, sunt filij pauperum bonæ indolis, qui spem bonæ expectationis præseferant. *ibid. c. 12.*

Possunt in seminario etiam teneri, & erudiri filij diuitum, sed sumptibus proprijs. *ibid.*

Pueri autem seminarij, id est, qui ab eo aluntur, sint ad minus ætatis annorum 12. qui sciant legere, & scribere competenter, instruantur omnium, primo in Ecclesiasticis functionibus, statim tonsuram, & habitum clericalem accipiant ab Episcopo, discant grammaticam, cantum Ecclesiasticum, computos, aliasque bonas artes, sacram scripturam, doctrinam confessionum audiendarum, & sacramentorum ministrandorum, omni die inseruiant missæ; omni mense confiteantur, & communicent, die-

bus

bus festis inseruiant Ecclesiæ Cathedrali, vel alteri. *Concil. Trid. sess.* 23. *de refor. c.* 17.
Seminarium visitandum per Episcopum, & duos canonicos seniores, &c. *ibid. c.* 17.
Seminarium ædificandum ex redditibus mensæ Episcopalis, & beneficiorum quorumcumque, & ex eisdem sustentandum, qui debeant ad hoc concurrere. *ibid.* Mendicantes excluduntur. *ibid. c.* 17.
Deputati ad gubernium seminarij, qui debent esse. *ibid. c.* 17. Rationes redditruum ab Episcopo reuidendæ. *ibid.*
Si non possit erigi Seminarium in omni Cathedrali, fiant duo, vel vnum in Prouincia per Synodum Prouincialem, & quomodo debent aliæ Ecclesiæ concurrere ad expensas. *ibid. cap.* 17.
Seminaria plura fieri possunt in Diœcesi ampla, omnia tamen ab eo, quod est in Cathedrali, dependeant. *ibid. c.* 17.
Si oriatur difficultas de redditibus pro erigendis seminarijs, quid agendum. *ibid. c.* 17. *in fine*.
Vide, *Seminaria*.

Clerus.

Clero interdicto, Populus non intelligitur interdictus. *De sent. excommunic. in 6. c. Si sententia.*
Clerus vrbanus non potest facere congregationem, vel decernere aliquid obligans alios clericos diœcesanos, nisi adhibitis quibusdam eligendis per eosdem clericos diœcesanos. *concil. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit. Quæ pertinent ad bonorum, &c.*

Clerici Regulares minores dicti.

Clericorum minorum Congregatio à Sixto V. approbatur, eisque forma viuendi præscribitur, multæque gratiæ eis conceduntur. *Sixtus V. const.* 81. *Sacra.*
Clerici minores præfati gaudent priuilegijs Theatinorum. *Gregor. XIV. const.* 2. *Romanus.*

Clerici Regulares S. Pauli decollati.

Clericorum præfatorum Congregatio approbatur *à Clemente* 7. *const.* 37. *Vota.* & *à Paulus* 3. *const.* 5. *Dudum.*
Præfati clerici ad nullum ordinem possunt transire, excepto Carthusiano. *Greg.* 13. *const.* 48. *In specula.*
Isti clerici non tenentur adesse publicis processionibus. *Sixtus* 5. *constit.* 5. *Rationi.*
Dum confirmatur eorum institutum *à Paulo* 3. *const.* 5. *Dudum*, multa priuilegia eis conceduntur, & illa quibus gaudent Canonici Lateranenses Regulares. *ibid.* Obtinent facultatem recipiendi nouitios ad ordinem. *Sixtus* 5. *const.* 81. *Sacra.* Quæ tenentur obseruare in receptione nouitiorum. *Paulus* 5. *const.* 83. *Alias felic. recordationis Sixtus.* Possunt cum sola Ordinarij licentia absque consensu Regularium recipere, seu fundare noua loca, seu Monasteria. *Paulus* 5. *constit.* 64. *Ecclesia.*
Iudices conseruatores huius Congregationis, quam iurisdictionem habeant. *Iulius* 3. *const.* 10. *Ad hoc nos Deum.*

Clerici Regulares ministrantes infirmis.

Congregatio Clericorum ministrantium infirmis approbatur *à Sixto* 5. *const.* 25. *Ex omnibus, & seq. cum nos.* Assignatur eis forma habitus, & præscribitur regula. *ibidem.* Confirmatur *à Gregorio XIV.* & distinctè præscribitur vestitus, & norma viuendi per §§. 46. *const.* 17. *Illius.*
Vide, *Infirmorum Ministri.* Vide, *Ministri infirmorum.*

Clerici Doctrinæ Christianæ.

Congregatio Clericorum Doctrinæ Christianæ instituitur *à Paulo* 5. *const.* 36. *Ex credito.* Et præscribitur eis forma viuendi. *ibidem.*
Clerici Doctrinæ Christianæ Auenionis vniuntur Congregationi Sommaschæ cum capitulis obseruandis. *Paulus* 5. *constit.* 97. *Ex iniuncto.*

Clerici præfati emittunt votum, & iuramentum manendi semper in regione illa, quæ à solo Papa possunt dispensari. *Gregorius XV. const.* 12. *Ex incumbenti.*

Clerici Regulares Theatini.

Clericorum Theatinorum Religio approbatur anno 1524. *à Clemente* 7. *const.* 11. *Exponi.* Conceditur, vt fruantur priuilegijs Canonicorum Regularium Lateranensium. *ibidem. in const.* 38. *Dudum.* Eis conceditur, vt si non possunt recitare officium, superiore eorum imponat eis recitationem aliquorum psalmorum, vel alterius orationis, item vt in Sacramentalibus confessionibus possint suos Religiosos absoluere ab excommunicatione maiori, & dispensare in irregularitate. Immediatè Sedi Apostolicæ subduntur. Superiores eorum finito triennio possunt pro alio loco eligi in superiores. ad Capitulum soli vocales possunt accedere. & alia multa priuilegia. *ibid. Dudum.* Quorum aliqua post Tridentinum non subsistunt.
Gratias omnes, & priuilegia confirmat *Paulus* 5. *constit.* 31. *Ad immarcescibilem.* Alia noua concedit. Declarat formam tenendam in celebratione capituli, & in toto gubernio, per multos §§.

Clerici Iesuati.

Vide, *Fratres S. Hieronymi.*

Clerici Religionis Sommaschæ.

Clerici Sommaschæ Religionis instituuntur, & approbantur *à Pio* 5. *const.* 78. *Iniunctum.* Multa priuilegia, & gratias eis concedit *Sixtus* 5. *constit.* 4. *Æquum.* Eadem omnia confirmat, & auget *Clemens* 8. *const.* 22. *Decet.* Omnia priuilegia Mendicantium, quæ sunt in vsu, eis concedit *Paulus V. constit.* 37. *Ex quo diuina.*

Clerici scholarum piarum Matris Dei.

Clericorum præfatorum Congregatio instituitur ad docendum pauperes, & approbatur, atque decernitur, vt appellentur congregatio Matris Dei. *Paulus* 5. *const.* 81. *Inter Pastoralis.* Eis conceditur Ecclesia Sancti Pantaleonis in Vrbe, extincta ibi cura animarum, quæ applicatur Ecclesiæ Sancti Eustachij. *Gregor. XV. const.* 45. *Regimini.* concedit *Vrban.* 8. *constitut.* 106. *ad vberes*, vt ipsi soli tenere possit gymnasia sub titulo scholarum piarum, & alijs omnibus prohibetur.

Clerici scholarum Piarum pauperum clericorum.

Alia congregatio instituitur Clericorum sub titulo scholarum Piarum pauperum Clericorum, separata, & diuersa à congregatione scholarum Piarum Matris Dei, ob alia exercitia, & pias actiones. *Paulus* 5. *constit.* 101. *Ad ea.* Vbi datur forma viuendi.
Deinde erigitur in Religionem cum emissione votorum. *Gregorius XV. const.* 14. *In Supremo.* Postea obtinent constitutiones suæ Religionis *à Gregor. XV. const.* 17. *Sacri Apostolatus.* Eximuntur ab onere accedendi ad processiones, & alios publicos actus. *Vrbanus* 8. *constit.* 100. *Debitum.*
Declarauit idem Papa eos non comprehendi in decretis editis circa reformationem, & Nouitiatus assignandos pro alijs. *Constit. in append.* 26. *alias* 136. *Romanum.*

Clerici Congregationis Oratorij, vel S. Mariæ Valicellanæ.

Clericorum præfatorum Congregatio est sæcularium Clericorum, instituita per S. Philippum Nerium, & approbata *per Gregorius* 13. *const.* 101. *Copiosus.*
A Paulo 5. obtinent constitutiones quasdam seruandas. *constitut.* 92. *Christi-fidelium per* 17. *capita.* Non possunt Ro-
mæ

mæ aliæ domus sub tali instituto erigi sine licentia Præpositi, & Presbyterorum illius Oratorij. *ibid.*

Obtinent Ecclesiam S. Ceciliæ in Monte Iordano, suppressa Parochia, & translata cura ad S. Laurentium in Damaso, *Gregorius 15. const. 11. Cum ad vberes.*

Clericorum Piorum Congregatio in Regno Franciæ titulo Oratorij.

Hæc Congregatio Oratorij piorum Sacerdotum in Regno Franciæ instituitur ad fidem catholicam augendam, cum forma viuendi, & gubernandi *per 9. capita. Paulus 5. constit. 91. Sacrosanctæ.*

Clerici Societatis Iesu.

Vide, *Iesuita.*

Clerici Cameræ.

Vide, *Camera Clerici.*

S. Cletus.

S. Cletus assumptus à Sancto Petro in collegium, tunc non cœpit esse Pontifex, sed exteriora tantum ministrabat. 8. *q. 1. cap. Si Petrus.*

Clodoueus.

Clodoueus, seu Ludouicus Primus Rex Franciæ, à Sancto Remigio conuersus est ad fidem Catholicam. *Hormisda. epist. 1. ad Sanctum Remigium.*

Cluniacenses Monachi.

Vide, *Monachi.*

Coadiutor quando datur, & quis.

Coadiutor dandus, si Ecclesiæ Rector sit leprosus: & de redditu Ecclesiæ est sustentandus. *De Clerico ægrotante c. De Rectoribus. Gregor. 7. lib. 2. ep. 50.*
Coadiutor dandus Archidiacono paralytico, si perdit vsum linguæ. *ibid. cap. finali.*
Coadiutor dandus Episcopo impotenti exercere munia Episcopalia. *ibid. c. Ex parte tua.*
Coadiutor dandus per Superiorem ministro, ac Prælato negligenti. *De supplenda neglig. Prælat. in 6.*
Coadiutor assumi potest vnus, vel duo ab Episcopo, si sit sanæ mentis; sed si impeditus, vt non possit eligere, Capitulum referat ad Papam. *De clerico ægrot. in 6. cap. 1.* Et quomodo potest Episcopus eos eligere. *ibid.*
Coadiutor Episcopo dari non potest, nisi à Papa. *ibid. cap. 1.* & si in partibus remotis, quomodo eligere debet cum Capitulo, vel sine. *ibidem.*
Coadiutor viuere debet sumptibus illius, cui datur. *ibid. c. 1.*
Coadiutor non potest alienare res Ecclesiæ. *ibid. c. 1.* Reddere debet rationem. *ibidem.*
Coadiutore dato, principalis non priuatur authoritate. *De supplenda neglig. Prælat. in 6.*
Coadiutor dari potest omni superiori impotenti. *De Clerico ægrotan. 6. c. 1.* Vide, *Episcopus. Gregor. 7. lib. 2. ep. 50.*
Coadiutor sine spe successionis datur. Vide infra.
Coadiutor in cura animarum fieri non potest sine examine. *Concil. Augustanum c. 4.*

Coadiutoria.

Coadiutoria cum spe futuræ successionis non danda, nisi vrgente causa in cathedrali, vel Monasterio, & cum Papæ dispensatione, causa cognita, alias prouisiones nullæ sint. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. c. 7.*

Cogentes.

Cogentes mulieres ad intrandum in Religionem.
Vide, *Moniales.*

Cogitatio.

Cogitatio sancta, consilium, aliaque bona à Deo sunt in voluntate hominis. *Cælest. 1. ep. 1. c. 8.*
Cogitatio turpis non maculat, nisi detur consensus. *De pænit. dist. 2. c. 23. Inter hæc.*
Cogitatio non meretur pœnam ex lege ciuili. *De pænit. dist. 1. cap. 20.*
Cogitatio in maleficio punitur, *ibid.*

Cognatio legalis.

Cognatio legalis inter adoptatum, & adoptantem impedit, & dirimit matrimonium.
Sic inter adoptatum, & filiam adoptantis. *De cognat. legali cap. vnico.*

Cognatio spiritualis.

Cognatio spiritualis, quæ oritur inter baptizatum, & baptizantem, & filium baptizantis, impedit, & dirimit matrimonium. *de cognitione spirituali cap. finali.*
Cognatio, &c. quæ oritur inter baptizatum, & suscipientem, ac huius filios, & vxorem suscipientis cognitam ab eo carnaliter, ante quam esset suscipiens, impedit, & dirimit matrimonium inter eos; nec non inter patrem, atque matrem baptizati. *De cognatione in 6. c. 1. Pius V. constitut. 14. Sanctissimus, & in seq. declaratione.*
Cognatio spiritualis semper impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum. *ibid.*
Cognatio spiritualis per duo Sacramenta contrahitur, scilicet baptismum, & confirmationem, *de cognat. spirit. in 6. c. fin.* Quæ verò per Catechismum, *infra.*
Cognatio spiritualis vt impediat, debet probari per testes; item, vt separetur. *Qui matrimonium accusare possunt c. 1.*
Cognatio spiritualis contrahitur etiam per Catechismum, qui fit ante baptismum. *De cognatione spirit. in 6. cap. Per Catechismum.*
Cognatio hæc impedit contrahendum, sed non dirimit contractum. *ibidem.*
Vide, *Baptizatus.* Vide, *Confirmatus.* Vide, *Matrimonium prohibita ratione cognationis spiritualis.*

Coitus, Coire.

Coire secundum naturam, minus malum est, quam contra naturam. 32. *q. 7. c. Offerebat. c. Flagitia, & c. Vsus.*
Coire cum bestijs. Vide, *Bestialitas.*
Vide, *Carnalis copula.*

Collegium.

Collegium non potest ex priuatis personis constitui. *De excessib. Prælatorum c. Dilecta.*
Collegium quodlibet visitari potest ab Episcopo, vt delegato Papæ: & in eo disponere de ijs, quæ pertinent ad salutem animarum. *Conc. Trident. sess. 22. de refor. c. 8.*

Collegium Cardinalium.

Vide, *Cardinales.*

Collegium S. Bonauenturæ fratrum Minorum Conuent. Romæ.

Collegium hoc in Conuentu SS. Apostolorum Romæ *Sixtus 5.* declarat se instituisse pro sua Religione Minorum conuentualium. *Constit. 76. Triumphantis §. 11.*

Colle-

Collegium Anglicanum Romæ.

Collegium hoc erigitur Romæ *à Greg. XIII. constit.* 53. *Quoniam*. Assignatur forma gubernij, &c. Assignantur redditus pro sustentatione; qualitates alumnorum. Protector, eiusque iurisdictio. *ibidem*. Pro eius subuentione hortatur Principes. *Gregorius* 13. *const.* 72. *Omnipotens*. Eamdem exhortationem replicat *Sixtus* 5. *const.* 39. *Afflicta*.

Collegium Germanicum Romæ.

Collegium hoc erigitur pro Natione Germanica *à Gregor.* 13. *const.* 14. *Postquam*.
Priuilegia, & exemptiones huius Collegij; modus viuendi, gubernium, ibi assignantur, redditus item, &c. Protector huius Collegij, eiusque iurisdictio in iudicandis causis illius, &c. assignatur *à Gregor.* 13. *const.* 20. *Per nostri*.

Collegium Græcorum Romæ.

Collegium hoc erigitur *à Gregor.* 13. *const.* 42. *In Apostolicæ Sedis*. Redditus assignantur: forma gubernij; modus viuendi, Protector, eiusque iurisdictio. *ibid.*

Collegium Capranicense Romæ.

Collegium hoc institutum, approbatur *à Pio* 5. *const.* 25. *Accepimus*. Forma gubernii, viuendi, &c. ibi assignantur.

Collegium Maronitarum Romæ.

Collegium hoc pro Maronitis instituitur *à Greg.* 13. *const.* 91. *Humana*. Redditus ei assignantur: forma viuendi, Cardinalis Protector, eiusque iurisdictio.
Maronitarum natio in Libani Montibus degit.

Collegium Matthæiorum Romæ.

Collegium hoc erigitur per Cardinalem Matthæium sub titulo S. Hieronymi, & confirmatur *per Paulum* 5. *constit.* 8. *Altitudo*. Redditus à Cardinali præfato assignantur; præscribitur forma viuendi, gubernandi: qualitates, & obligationes Scholarium, & alia ad id pertinentia, officialium, vt Rectoris, œconomi, &c. Huius Collegii institutio facienda per hæredes de Matthæis. Iudex vero huius Collegii est Vicarius Papæ. *ibidem*.

Collegium Scotorum, seu nationis Scoticæ Romæ.

Collegium hoc erigitur Romæ pro Scholaribus Nationis Scoticæ *à Clemente* 8. *const.* 73. *In supremo*. Forma viuendi, gubernandi, &c. in ea disponitur.

Collegium fratrum S. Francisci de Paula Romæ.

Collegium hoc erigitur Romæ in Regione Montium ex hæreditate D. Ioannis Pezzullæ pro Natione Calabriæ. Non potest ab alia Natione gubernari, quam ab ea, neque alii ibi morari, eum forma viuendi, gubernandi, &c. *Vrbanus* 8. *const.* 5. *Ex iniuncto per* §§. 18. & in additione sub ea constit. *per* §§. 12.

Collegium fratrum Minorum Conuentualium pro Insula Melita.

Collegium hoc titulo S. Antonii instituitur in Conuentu fratrum Minorum Conuentualium in Insula Melitæ ad instar Collegii S. Bonauenturæ Romæ, pro sex Collegialibus ibi alendis; qui suis completis functionibus magisterium, seu doctoratum per Generalem ordinis assequuntur. *Paulus* 5. *const.* 121. *In supereminenti*.

Collegium pro eisdem fratribus Minorum Conu. in Ciuitate Pragæ Bohemiæ.

Collegium hoc erigitur in Conuentu S. Iacobi fratrum Minorum Conuentualium sub inuocatione S. Bonauenturæ ad instantiam *Ferdinandi III.* Imperatoris, ad instar Collegii Romani eiusdem Ordinis dicti S. Bonauenturæ, pro duodecim Collegialibus, qui suis completis functionibus post triennium, lauream magisterii per Generalem Ordinis accipiunt. *Gregorius* 15. *constit.* 21. *In supereminenti*.

Collegium dictum Montis Alti Bononiæ.

Collegium hoc erigitur Bononiæ *à Sixto* 5. *const.* 89. *Inter cæteras*, pro 50. iuuenibus Nationis Marchiæ; assignantur redditus; forma gubernii; qualitates iuuenum, Protector, & alia ad ipsum spectantia. *ibidem*.

Collegium Colimbriense in Hispania.

Collegium hoc erigitur pro militia S. Iacobi de Spatha in Regnis Hispaniæ eum forma viuendi, gubernandi, &c. Administrator est Rex Hispaniarum. *Paulus* 5. *constitut.* 5. *Ex iniuncto*.

Collegia quædam Iesuitarum.

Collegium Vilnense Iesuitarum erigitur in Vniuersitatem, & studium generale. *Gregor.* 13. *const.* 102. *Dum attenta*.
Collegium Pontis Mousonii in Lotharingia erigitur in vniuersitatem studii generalis. *Gregor.* 13. *constitut.* 100. *In supereminenti*.
Vide, *Iesuita*.

Collegia alia diuersa.

Collegium pro Illyricis, Laureti erigitur. Vide, *Lauretum*.
Collegium pro Germanis, Pragæ erigitur. Vide, *Praga*.
Collegium Viennæ Austriæ, pro Germanis erigitur. Vide, *Vienna*.
Collegium Fuldense. Vide, *Fuldense*.

Collegium Medicorum in Vrbe.

Vide, *Medici*.

Collecta, Collector.

Collectas soluere non tenentur cæci, pauperes. *De consib. cap. Licet.*
Collectas non tenentur soluere clerici. Vide, *Clericorum Immunitas*. Vide, *Clericorum priuilegia*.
Collectores. Vide, *Beneficia vacantia in curia, & Beneficia reseruata Papæ*.

Colludere, & Collusio.

Collusio inter accusantem, & accusatum eauenda. *De collusione detegenda cap.* 1.
Colludentes in beneficialibus negotiis, priuandi sunt beneficiis. *ibid. c. Audiuimus*.
Collusione facta si obtinetur absolutio, potest iterum accusari, & fieri causa. *ibid. cap. finali*.

Columnenses.

Columnenses cur olim à Papa condemnati, & quibus pœnis. *De schismaticis in* 6. *c. Vnico*.
Columnenses, qui ad officia, & dignitates, per delictum præfatum erant inhabiles, reintegrantur, & rehabilitantur ad omnia. *Extra, de schismaticis c. Dudum*.

Coloni Ecclesiæ.

Colonos Ecclesiarum grauantes impositionibus excommunicati sunt. *conc. Colon.* 2. *tit. Censura c.* 29.

Colonia.

Colonia Agrippina eligitur in Metropolim, *Zacharias epist. 9. in fine.*

Color, Coloratum.

Colorum fucis uti non possunt mulieres. *De consecr. dist. 5. cap. Fucare.*

Coma.

Comam nutrire non potest clericus. *conc. Carthag. 4. c. 44. dist. 23. c. Prohibeto. c. Clerici. c. Si quis ex clericis. & cap. Non liceat. Anicetus in ep. 1. Gregorius I. lib. 6. ep. 4.* & quare. *ibid. Nicolaus 1. ad Consulta Bulgar. c. 58. concil. Barcinon. c. 3. conc. Rom. sub Gregor. 2. c. ult. concil. Roman. sub Zacharia c. 8. conc. Lucense c. 66.*

Comam usque ad aures tondere debent clerici. *conc. Tolet. 18. cap. 3.*

Comam nutrire in masculis, est ignominia. *Nicolaus 1. ad Consulta Bulgar. c. 58.*

Vide, *clerici quo ad habitum, & tonsuram.* Vide, *Tonsura.*

Comedere, Comedens.

Comedi olim non poterant carnes cum sanguine, aut suffocatum, & poena. *conc. quod dicitur Apostolorum cap. 63. conc. Aurel. 2. cap. 20.*

Comedi non potest in Ecclesia. *conc. Laodicenum c. 28.*

Comedens azima cum Iudaeis, excommunicetur; & si clericus est, deponatur. *conc. quod dicitur Apostolor. cap. 70. Post conc. Elibert. cap. 1.*

Comedentes in templis idolorum, cum quali poenitentia sunt recipiendi. *conc. Ancir. c. 5.*

Comedendum non est ante horam diei tertiam. *Nicolaus 1. ad Consulta Bulgarorum c. 60.*

Comedere cum excommunicato est illicitum. *11. q. 3. cap. Ad mensam.*

Comedere cum paganis, quando non est illicitum. *ibid.*

In quadragesima ante horam nonam diei, & ante recitationem Vesperarum comedendum non est. *de consecr. dist. 1. cap. Solent plures.*

Comestio, qualis esse debet. *dist. 45. c. Licet plerumque. c. Licet nonnumquam, & c. Disciplina.*

Vide, *Gula.*

Comoedia.

Comoedias legere non debent sacerdotes. *Distinct. 37. cap. Sacerdotes.*

Comoediae permitti non debent in monasterijs monialium. *conc. colon. 3. tit. Censura cap. 17.*

Comites.

Comites Palatini subduntur ordinarijs, excepto quando actu inseruiunt. *conc. Trident. sess. 24. de refor. c. 11.*

Commater.

Commatrem ducens in uxorem, fit anathema. *conc. Mogunt. 3. cap. 18.*

Commatrem cognoscens carnaliter, fit anathema, *concil. Vormatiense 1. cap. 34.*

Commatrum, & compatrum dona in statu Ecclesiae, qualia debent esse. *Sixtus 5. const. 52. cum in unaquaque.*

Vide, *Baptizatus.* Vide, *Cognatio spiritualis.* Vide, *Patrinus, Matrina.* Vide, *Suscipiens.*

Compater, compaternitas.

Compater in Baptismo, vel confirmatione esse debet unus vel una. *De consecr. distin. 4. c. Non plures.*

Compater idem esse potest in Baptismo, & confirmatione in necessitate. *De consecr. dist. 4. c. In Catechismo. Post epist. 2. Higinij Papae.*

Compater debet diligere filium spiritualem. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 2. conc. Moguntiacum. c. 47.*

Compater esse non potest monachus, etiamsi Abbas. *de consecr. dist. 4. c. Non licet & c. Monachi.*

Compater esse non potest non baptizatus, vel non confirmatus. *ibid. c. In Baptismate.*

Compater uxoris est etiam compater viri, & è contra, quia sunt una caro. *30. q. 4. c. 1. Nicolaus 1. in decr. de impedim. matrimon. c. 4.*

Compatres, & commatres quomodo efficiantur. *30. quest. 4. cap. Si quis.*

Compaternitas contrahitur siue in Baptismate, siue in chrismate, non solum inter suscipientem, & susceptum, sed inter eum, & patrem, ac matrem suscepti. *30. q. 4. cap. Si quis ex uno.*

Compatres, & commatres contrahunt cognationem spiritualem, quae impedit, & dirimit matrimonium. *Nicol. 1. ad consulta Bulgar. c. 2.* Vide, *Cognatio spiritualis.* Vide, *Matrimonium. De cognat. spirituali cap. Martinus. cap. Veniens.*

Compater alicuius isto mortuo potest ducere uxorem eius si haec non erat commater quia scilicet nupta post compaternitatem contractam. *30. quaest. 4. cap. qui spiritualem. & cap. Post uxoris.*

Compaternitas quando impedit, & dirimit matrimonium. *de cognat. spirit. c. 1.*

Vide, *Cognatio spiritualis.*

Compaternitas, & commaternitas semper impedit, quando per alterum eorum deuentum est ad compatrem, vel commatrem. *de cognat. spirit. c. Super eo.*

Compaternitas orta ex Catechismo impedit matrimonium, sed non dirimit. *ibid. c. Contracto, & de cognat. spirit. in 6. c. per Catechismum.*

Compatrum siue commatrum filij, & filiae, siue ante, siue post compaternitatem geniti possunt contrahere matrimonium, illa persona excepta per quam orta est compaternitas. *Conc. Later. 3. in appendic. tit. de coniungendis filijs cap. 1.*

Vide, *Patrinus.* Vide, *Suscipiens.* Vide, *Cognatio spiritualis.*

Commenda, commendatarij, commendare.

Commendae de Ecclesijs Patriarchalibus factae ad instantiam aliquorum, etiam Regum, reuocantur. *Extran. de praeb. c. Ex superne.*

Commendari non possunt monasteria, quae sunt capita Religionum: & si alicui commendata sint intra sex menses profiteri debet regulam illius religionis, alias commenda vacare censetur ipso iure. *Concil. Trid. sess. 25. de reformat. cap. 21.*

Commenda beneficij regularis dari non potest clerico saeculari, nec è contra. Vide, *Beneficia regularia, &c.*

Commendatarij retinent loca monium vacabilia per mortem. *Urb. 8. in append. const. 38. Decet Rom.*

Commendari non possent monasteria, nisi fiat mentio de qualitate eorum, alias prouisio nulla fit. *ibid. c. 21.*

Commendata monasteria visitari possunt à superiore regularium, & ab eodem instituendi sunt superiores, & ministri eorum. Vide, *Superiores.*

Commendatarij monasteriorum ordinis Camaldulensium. Vide, *Monachi Camaldulenses.*

Commendari non possunt Ecclesiae beneficia, dignitates, xenodochia, monasteria, &c. per Cardinales si eorum fructus non attingant summam 200. ducatorum auri de camera, nisi per obitum suorum familiarium. *conc. Later. 5. sess. 9. in Bulla de reform. curiae cap. 1. Leo X. const. 7. Superna.*

Commendatarij tenentur ad reparationem fabricae Ecclesiarum. *ibid.*

Commendae quibus dandae. *ibid.*

Commendatarij quid debent soluere pro monachorum victu, & necessitatibus. *ibid.*

Commendae pro militia S. Stefani. Vide, *Dux Etruriae.*

Vide, *Militia.*

Commendatitiæ literæ à quo dandæ, quando Episcopus non ordinat.

Vide, *Literæ*.

Commensales Papæ.

Commensalium Papæ beneficia vacantia prouidenda sunt à Papa. *Iulius 3. const. 21. Sanctissimus.*
Vide, *Papa*.

Commissio.

Commissio generalis non dat potestatem corrigendi admonendi, & priuandi beneficijs. *de officio vicary in 6. c. Licet.*
Commissio generalis non affert potestatem conferendi beneficia. *de officio vicary in 6. c. fin.*
Commissione facta consensu partium, si vna pars procurat secundam commissionem, nulla facta mentione de priori, tenetur ad reficiendum expensas alteri parti. *De rescriptis cap. Cæterum.*
Valet si habens primam noluit ea vti per vnum annum. *ib. cap. Plerumque.*
Commissio posterior non facta mentione de prima, valet si habens primam, dolo, vel fraude illa non vult vti. *De rescriptis cap. Si autem.*
Commissio posterior sine mentione prioris, valet si prima fuit generalis, secunda sit specialis. *De rescriptis c. Pastoralis. §. Quoniam.*
Commissio generalis de rebus, vel personis fieri non potest, nisi explicentur. *ibidem.*
Commissionem secundam procurans, non facta mentione de priori, careat vtraque. *de rescriptis c. Ex tenore.*
Commissio generalis facta de vilioribus rebus, aut personis, non includit nobiliores. *ibid. c. Sedes Apostolica.*
Commissio facta pluribus, cum clausula (quod si non omnes) intelligitur de impedimento iuris, & facti. *De rescriptis cap. Scifcitatus.*
Commissio secunda reuocat primam, & quando. *ibid. cap. Cum contingat.*
Commissiones factæ incertis iudicibus, sunt nullæ. *De rescripeis cap. Ad hæc.*
Commissiones de causis futuris, sunt nullæ. *ib. c. Ad hæc.*
Commissio facta à Papa, nisi faciat mentionem de priore, nullius est roboris, & primus iudex non impeditur. *de rescriptis c. Cæterum, & c. Ex tenore.*
Commissiones Papæ continentes falsitatem latinitatis falsæ sunt censendæ, *ibid. c. Ad audientiam.*
Commissionem Papæ obtinens, non potest trahere partem extra diœcesim vltra duas dietas, nisi partes conuenerint. *de rescriptis c. Nonnulli.*
Commissionis literæ obtentæ à Papa, non se extendunt ad alios, qui non habent interesse in causa. neque ad futuras causas, quæ non erant exortæ tempore controuersiæ, alias qui eas obtinet, tenetur ad expensas, & priuatur commodo rescripti. *ibid. c. fin.*
Commissionibus duabus factis, vna in causa principali, alia in causa appellationis, si oritur contentio, iudex appellationis cognoscit de validitate appellationis. *de rescriptis cap. Dilectus filius il 2.*
Commissio ad lites impetrata absque mandato Domini, est nulla. *ibid. c. Nonnulli §. Sunt & alij.*
Commissio impetrata à procuratore, cuius mandatum erat reuocatum, nulla est, excepto si reuocatio non peruenerit ad iudicis vel partis notitiam. *De rescriptis cap. Ex parte decani.*
Commissio habita in personas diœcesis, non se extendit in personas ciuitatis. *ibid. c. Rodulfus.*
Commissio contra aliquem, si hic moritur, non se extendit ad personam successoris, etiam si per clausulam, & quidam alij, facta sit commissio. *ib. c. significauit.*
Commissione data de finienda causa intra terminum, seu certum tempus, terminus incipit currere à receptione literarum à iudice commissario. *De appellat. & recusat. cap. Super eo il 2.*
Commissione facta cum particula *Appellatione remota*, in vno articulo, intelligitur remota in omnibus. *ibid. c. Secundo requiris.*
Commissione facta cum clausula *Appellatione remota*, si negotia sint plura, quæ non se contingunt, & illa clausula ponitur in medio, complectitur præmissa tantum, nisi etiam in fine replicetur. *de appellat. & recusat. c. Inquisitioni.*
Commissio contra Episcopum, cui, quando, & quomodo facienda. Vide, *Episcoporum causæ.*
Commissio facta à Papa non tollit vlli ius quæsitum. *Vrb. 8. const. 6. Sanctissimus c. 18.*
Commissiones causarum, occasione concessionum literarum Apostolicarum de beneficijs pro quibus literæ factæ non fuerunt, nullæ sunt, & nulli processus. *Vrb. 8. ib. c. 31.*
Commissiones non faciendæ in Cancellaria Apostolica post conclusionem. *Vrb. 8. const. 6. vbi supra c. 38.*
Commissio iurisdictionis Ecclesiasticæ, quibus fieri debet. Vide, *Ecclesiastica.* Vide, *Iurisdictio.* Vide, *Apostolica sedes.* Vide, *Delegatio.* Vide, *Delegati.* Vide, *Ecclesiastica iurisdictio.* Vide, *Litera Apostolica.*

Commissarius.

Commissarij qui à Romana curia expediuntur ad quid tenentur. *Paulus V. const. 71. tit. de commissarijs.* In quo omnia diffusè, & per extensum.
Commissarij super appellatione in causis beneficialibus, quando dandi. Vide, *Appellatio.*
Commissariorum Papæ morientium beneficia vacant in curia. *Extrav. de electione. c. Ex debito.*
Commissarij nunciorum Papæ, & à quo puniendi, si delinquunt. Vide, *Nuncij Papæ.*
Commissarij in statu Ecclesiæ debent assumere notarios de Confraternitate caritatis. *Greg. 15. const. 17. Exigit.*
Commissarius cameræ. Vide, *Camera.* Vide, *Ecclesiastica iurisdict.*

Commissarius fabricæ sancti Petri.

Vide, *Fabrica sancti Petri.*

Commissarij Nuncij Apostolici Neapolis.

Vide, *Nuncius Neapolis.* Et à quo puniendi. *ibid.*

Commodum.

Commodum sentiens debet sentire incommodum, & è contra. *de regulis iuris in 6. r. 55.*

Commodatarius.

Commodatarius tenetur etiam de leui culpa tribus casibus exceptis. *de commodato. c. vnico.*
Commodatario non debet imputari casus fortuitus, si ipse non fuit in culpa, vel mora. *ibid.*
Contra commodatarium agi non potest, nisi expleto vsu. *ibidem.*

Communio Eucharistiaca.

Communicare ter in anno (olim) tenebatur quisque fidelis. *de consecr. dist. 2. c. Et si non. post ep. 3. Fabiani Papæ.* Et sic non faciens non habebatur pro christiano. *ibid. & de consecr. dist. 2. c. Sæculares.*
Communicare quotidie, olim, alicubi erat vsus. *Dist. 12. c. Illa autem.* Et hoc fiebat sub vtraque specie. *ibid.*
Communicare semel in anno in cœna Domini tenetur christianus nunc. *de consecr. dist. 2. c. In cœna. De pœnitentijs, & remiss. c. Omnis vtriusque.*
Communicantes in aliquo die hebdomadæ sanctæ, vel infra octauam Paschatis, satisfaciunt præcepto annuæ communionis. *Eugenius 4. const. 20. Fide digna.*
Communicare debebant olim omnes ministri altaris quoties assistebant sacrificio, vel adducere excusationem cur non fecerunt sub pœna excommunicationis. *conc. quod dicitur Apostolorum c. 9.*

Communicare debebant olim omnes fideles conuenientes ad Ecclesiam in solemnitatibus, & vsque ad finem perseuerare sub pœna excommunicationis. *ibid. cap.* 10. *Concil. Tolet.* 1. *cap.* 13.

Communicare quisque tenetur in propria prouincia, alias puniatur. *concil. Mileuit. c.* 18.

Communicare nullus potest in aliena Ecclesia sine literis sui Episcopi. *concil. Carthag.* 1. *c.* 7.

Communicare in altari solis ministris altaris licet. *concil. Laodic. c.* 19.

Communicaturus abstineat ab vxore per tres saltem dies, *Post concil. Elibert.*

Communionem ab Hæretico accipienti quæ pœna danda. 24. *q.* 1. *c. Si quis dederit.*

Communionem ab Hæretico accipiens mortem accipit. *ibid. c. Cepit Ermenegildus.*

Communio peregrina, id est, laica danda clerico furanti oblationes Ecclesiarum. 13. *q.* 2. *Clerici.*

Communio nulli neganda in fine vitæ si pœnitet. *Innoc.* 1. *ep.* 3. *cap.* 2.

Communicandi obligatio, dispositio (distinctè) Vide, *Eucharistia.*

Communio sub vtraque specie.

Communio Eucharistica in primitiua Ecclesia à quolibet fiebat sub vtraque specie, *concil. constantiense gener. sess.* 13. *c.* 1. *dist.* 12. *c. Illa autem.* Vide, *Sanguis Christi.*

Nunc verò à Sacerdote tantum consecrante facienda est sub vtraque specie à laicis verò sub specie panis tantum. *ibid.*

Asserens communionem Eucharistiæ esse faciendam sub vtraque specie etiam à laicis, vt hæreticus, vel suspectus de hæresi est puniendus. *concil. constantiens. sess. vlt. in constit. Mart.* 5.

Communio sub vtraque specie, an debeat alicui personæ, vel nationi permitti remittitur prudentiæ Papæ. *Concil. Trid. sess.* 22. *de refor. in fine.*

Vide, *Sanguis Christi.* Vide, *Eucharistia.*

Communicare cum excommunicatis, vel alys, quando est illicitum, &c.

Communicandum non est, cum quibus Episcopus non communicat. *Vrbanus in epist. decret.* 11. *q.* 3. *c. Quibus.*

Communicans cum excommunicato, excommunicatur. *concil. carthag.* 4. *c.* 73. *concil. Nicen. ex Arabico c.* 27. 11. *quæst.* 4. *cap. Si quis frater. c. Qui merito. cap. Excellentissimus.*

Communicans cum excommunicato in crimine damnabili excommunicatur excommunicatione maiori. *De sent. excommunic. c. Si concubina.*

Communicans excommunicato in necessarijs non excommunicatur. *ibid. c. Si verè.*

Neque qui communicat sine culpa, 11. *q.* 3. *c. Quoniam multos.*

Communicare non dicitur excommunicato, qui ex animo non consentit. 11. *q.* 3. *c. Quod prædecessor.*

Communicantes cum excommunicatis quomodo puniendi. 11. *q.* 3. *c. Sancti quippe.*

Communicari non potest cum mortuis, si cum ijs viuis non poterat communicari, 24. *q.* 2. *cap. Sane quod*, Potest verò communicari per orationes, eleemosynas & alia suffragia, si cum viuis poterat, *ibid. & cap. Sane, & cap. Nec quisquam.*

Communicandum non est cum communicantibus excommunicatis. 11. *q.* 3. *cap. Rogo.*

Communio nulli neganda in fine vitæ, si pœniteat. *Innoc.* 1. *epist.* 3. *cap.* 2.

Communio restituenda est cessante causa excommunicationis. *Innoc.* 1. *epist.* 16.

Vide, *Excommunicatus.*

Communitas.

Communitas ab Ecclesia regulariter non punitur. 23. *q.* 4. *c. Non potest.*

Communitate delinquente quomodo procedendum in punitione. *concil. Later.* 3. *in append. p.* 50. *c.* 51.

Communitates status Ecclesiastici. Vide, *Ecclesiasticus status.*

Communitati derogare non potest pactum priuatorum, neque illi præiudicat. *De foro compet. c. Si diligenti.*

Compositio.

Compositio fieri non potest super beneficio, vel causa beneficialia. *De transactionibus, c. Constitutus.* Vide, *Beneficia.* Fieri potest amicabilis compositio. *ibid. c. Super eo.*

Compositio super decimis. Vide, *Decima.* Vide, *Transactio.*

Compositioni factæ ab Episcopo necessariæ Ecclesiæ consentiente capitulo, non potest hoc contradicere. *De transaction. c. Contingit.*

Compositione facta à clerico cum aduersario ex iudicis sententia, si non est iuri contraria, Ecclesia eius seù beneficium remanet censuale durante vita eius. *ibid. c. De cætero.* Vide, *Beneficia.*

Compositio seù transactio fieri nequit in matrimonio. *cap. fin. De transactionibus.*

Compositio facta pro clerici occisione, soluenda est Episcopo, qui medietatem Ecclesiæ applicet, & aliam pro eleemosynis. *De pœnis. c. Presbyteri.*

Compositio à Romanis in Dataria solui non debet pro derogatione statuti circa taxam dotium. *Innoc.* 9. *const.* 2. *Quæ ab hac sancta.*

Compositiones inter hæredes Episcopi, & cameram Apostolicam fieri possunt Romæ à Thesaurario. *Sixt.* 5. *const.* 100. *In conferendis.*

Compositiones pacis impediri non possunt à personis Ecclesiasticis. *concil. Londin.* 2. *c.* 22.

Pro compositione pacis nihil potest exigi à partibus. *ibid.*

Compromissum, Compromittens, & Compromissarius.

Compromittentes aliquid in manu alterius, stare tenentur eius prouisioni. *De elect. c. causam.*

Compromissio facta de electione facienda, re non integra non potest retractari. *ibid. cap. In causis.* Res integra est si negotium non sit inceptum.

Compromittentes de electione, tenentur recipere electum à compromissario, nisi constet electum fuisse contra formam compromissi. *ibid. cap. cum dilectus.*

Si compromissarij sunt septem, & tres eligunt quartum, si hic consensit, est electus. *De elect. c. Cum in iure.*

Compromissio electionis, &c. fieri nequit in muliere. *De arbitris c. Dilecti filij.*

Compromissio facta duobus, alterutro moriente, expirat. *ibid. c. Ex parte, &c. fin.*

Si tamen superstes eligitur, habet aliquod ius. *ibid.*

Compromissio facta cum clausula. (*Quod si oritur discordia, sumatur tertius super illos*) non valet. *De arbitris c. Innotuit.*

Compromissio facta in vnum vel in plures, *& in alios quos illi plures assumpserint*, valet, *ibid. c. Cum à nobis.*

Compromissum ante latam sententiam finitur per mortem compromittentis; neque extenditur in hæredes, nisi hoc in eo fuerit expressum. *De arbitris c. fin.*

Compromissio facta per arbitros ab omnibus est pronuntianda. *De elect. in sexto c. Sicut cum.*

Compromissio facta cum præiudicio Ecclesiæ, non valet. *de arbitris c. Cum tempore.*

Compromissio de spiritualibus fieri nequit in laico. *ibid. cap. contingit. concil. Later.* 4. *c.* 40.

Compromissione fieri potest electio. Vide, *Electio.*

Compromissario eligente eum, in quem maior pars non consenserat, non valet electio. *De elect. in* 6. *c. Si cui.*

Compromissario eligente indignum, electio deuoluitur ad eligentes. *ibid. c. Si compromissarius.*

Compromissario differente eligere intra definitum tempus, deuoluitur potestas ad primum superiorem. *ibid.*

Vide, *Arbitri.* Vide, *Electio.* Vide, *Sententia.*

Com-

Compunctio.

Compunctio duplex est:quedam propter Deum, quedam propter pœnas. *Gregor. 1. l. 6. ep. 23.*
Vide, *Attritio*. Vide, *Contritio*. Vide, *Dolor*. Vide, *Pœnitentia*.

Compurgatores.

Compurgatores dicuntur, qui infamatum, & suspectum, non tamen conuictum, cum iuramento purgant. *De purgat. canonica, c. Cum P. Manconella.*
Compurgatores tenentur iurare, quod purgans sit à crimine immunis, id est, quod credant ipsum verum dicere, cum negat iurando. *ibid. c. Quoties. c. De testibus.*
Compurgatores debent esse bonæ famæ, & non suspecti, quod amore purgantis, vel odio partis, &c. id faciant. *ibidem. c. Inter, & cap. Constitutus.*
Compurgatores debent esse personæ vicinæ, & honestæ. *ibid. c. Cum dilectos, & c. Inter.*
Debent cognoscere eum, quem purgant. *ibid. cap. Cum P. Manconella, & c. Constitutus.*
Compurgatores non dandi in crimine notorio. *ib. cum dilectis.*
Vide, *Purgare*.

Conceptus, Conceptio.

Conceptus ex viro, & muliere, incurrit peccatum originale. *De consec. dist. 4. Firmissime.*
Vide, *Originale peccatum*.

Conceptio Christi.

Conceptionem Christi de Spiritu Sancto negantes, quomodo tractandi, ac puniendi. *Pauli 4. const. 4. cum quorumdam. Clem. 8. const. 97.* Et quando tradendi curiæ sæculari. *ibid.*
Vide, *Christi conceptio*.

Conceptio B. Mariæ virginis.

Conceptionem B. Mariæ sine peccato originali defendentes, si dicunt, aut prædicant, quod authores, vel alij defendentes oppositum sunt hæretici, vel peccant mortaliter, incurrunt excommunic. reseruatam Papæ.
Ita è contra, qui tenent fuisse conceptam cum originali, si dicunt esse hæreticos, vel peccare mortaliter, qui tenent oppositam, incurrunt in excommunicationem Papæ reseruatam. *Sixtus 4. Extrau. De reliquijs, & veneratione Sanctorum, c. Graue nimis. concil. Trid. sess. 5.* in decreto de peccato originali dicit sic in fine; *Declarat hac ipsa S. Synodus non esse sua intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, B. immaculatam Virginem Mariam Dei genitricem, sed obseruandas esse constitutiones felicis recordationis Sixti Papa 4. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innouat.*
De conceptione B. Mariæ sine, vel cum originali facta, disputari non potest publicè. *Pius 5. const. 114. Super speculam.* Neque scribi, aut dictari vulgari sermone. *ibid.*
Neutra sententia dicenda est erronea. & pœnæ tam clericis, quàm laicis contrauenientibus. *ibid.*
Confirmantur hæc omnia *à Paulo 5. const. 97. Regis pacifici.* Et contra delinquentes procedunt Inquisitores. *ibid.*
In publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, asseri non potest, quod B. Maria fuerit concepta cum peccato originali. *Paulus 5. const. 105. Sanctissimus.* Quæ pœnæ eædem sunt, quas statuit *Sixtus 4. ibid.* Declarat tamen Papa, quod per hoc non intendit afferre præiudicium sententiæ tenenti quod concepta sit cum originali, sed relinquit eam in statu suo.
Et qui tenent oppositam in actis publicis, scilicet concionibus, vel lectionibus, non possunt impugnare eam, quæ dicit quod cum originali fuit concepta, neque de ea possunt tractare. *ib.* Et inquisitores procedant contra ipsos contrafacientes.
Gregorius 15. const. 29. Sanctissimus, Statuit, vt nullus neque sæcularis, neque regularis, audeat neque priuatè, siue in sermonibus, siue in scriptis asserere, quod B. Virgo fuerit concepta cum peccato originali. *ita §. 2.* At subdit quod per hoc non intendit reprobare opinionem hanc, neque vllum ei præiudicium afferre. *ibid.* Præterea præcepit, vt officium *Conceptionis* B. Mariæ non possit sub alio titulo vel nomine celebrari. *ibid. §. 4.* & contra facientes ab Ordinarijs, & Inquisitoribus sunt puniendi. *§. 6.*
Idem *Gregor. 15. sub const. 29.* præfata *in additione.* concedit PP. Ordinis Prædicatorum vt in priuatis suis sermonibus inter se & non cum alijs, nec inter alios tractare, & discurrere possint an B. Virgo fuerit concepta cum peccato originali.

Conceptionis Beatæ Mariæ officium.

Sixtus 4. const. Extrau. de reliquijs, & venerat. Sanctorum. c. Cum præexcelsa. Concessit, vt qui in festo Conceptionis B. Mariæ recitaret missam, & officium Conceptionis compositam à magistro Leonardo de Nogarolis Notarij Apostolici, & fideles, qui dictæ missæ & officio interfuerint in die, & per octauas, quoties id facerent lucrarentur eamdem indulgentiam & remissionem peccatorum quam concessit *Vrban. 4. & Martinus 5.* pro solemnitate, & octauis Corporis Christi.
Officium Conceptionis B. Mariæ Virginis in eius die non potest sub alio titulo, aut nomine celebrari, nisi sub titulo conceptionis. *Gregor. 15. const. 29. Sanctissimus. §. 4.*

Conceptionis B. M. Virginis militia, & equites.

Conceptionis B. Mariæ Virginis immaculatæ militia erigitur sub regula sancti Francisci. Magnus magister assignatur; nouitiatus, qualitates equitum, modus gubernandi, institutum eius, & alia ad id pertinentia. *Vrbanus 8. const. 11. Imperscrutabilis, per §§. 21.* Ampliatio facultatis magni magistri. *ibid. in additione, & declaratione sequenti.*

Concessio.

Concessa pro necessitate, cessant necessitate cessante. *1. q. 1. c. Quod pro necessitate.*
Concessione generali non conceduntur ea quæ quis verisimiliter non erat concessurus. *De regulis iuris in sexto c. 81.*
Concessa in necessitate, non possunt trahi in exemplum. *ibid. regula 78.*
Concedere nullus potest magis quam sibi competat. *ibid. regula 70.*
Concessiones Sedis Apostolicæ, quid requirunt vt faciant fidem. Vide, *Scriptura*.
Concessiones factæ ab Episcopis antecessoribus contra canones possunt reuocari à successore. *Honorius 3. ex Cirone, De rebus Ecclesiæ non alienand. c. 2.*

Concilia generalia hucusque celebrata.

Concilium generale 1. *Nicænum 1. sub S. Siluestro* contra Arium & alios dicentes Christum esse creaturam, & non Deum, celebratum Nicæ anno 325. cum Episcopis 318. *dist. 15. c. Canones. tom. 1. Conciliorum.*
Concilium generale 2. *Constantinopolit. 1.* contra Macedonium negantem diuinitatem Spiritus Sancti, ibi celebratum *tempore Damasi* ann. 383. cum Episcopis 150. *dist. 15. Canones. tom. 1. Concil.*
Concilium generale 3. *Ephesinum 1. sub Cælestino I.* contra Nestorium dicentem in Christo esse duas personas, & Mariam non esse matrem Dei anno 431. cum Episcopis supra 200. Ephesi. *dist. 15. Canones. tom. 1. concil.*
Concilium generale 4. *Calcedonense tempore sancti Leonis Magni*, Calcedone celebratum contra Eutychium negantem duas naturas in Christo anno 451. *ibid. c. Canones* per Episcopos 630. *tom. 2. concil.*
Concilium generale 5. *constantinopolit. 2. sub Vigilio*, celebratum anno 553. per Episcopos 160. non fecit canones, sed

propter tria capita congregatum; at à Vigilio confirmatum fuit. *dist.16. cap.Quoniam*. in tomo 2. Conciliorum habetur epistola Vigilij.

Concilium generale 6.*Constantinop.3. sub Agathone*, contra Monothelitas dicentes vnam voluntatem vnamque operationem esse in Christo, celebratum ann.681. per Episcopos 189. *dist.16. c. Habeo tom.3.Concil. p.1.*

Concilium generale 7.*Nican.2.sub Adriano I.* contra Iconomachos, id est, eos qui imaginum adorationem ac venerationem negabant, celebratum anno 787. per Episcopos 350. *dist.15. c.Sancta. tom.3. Concil.p.1.*

Concilium generale 8. *Constantinopol.4. sub Adriano* 2. contra Photium, & Schismaticos celebratum anno 869. per Episcopos 202. *dist.16. cap. Prima autem to.3. Conc.par.1.*

Sequuntur Occidentalia.

Concilium generale 9. *Lateran. 1. sub Calisto* 2. celebratum Romæ ann.1119.pro multis, & Ecclesiastica disciplina cum Episcopis 426.In vita & epistola Calisti 2. *tom.3. concil.p.2.*

Concilium generale 10. *Lateran.2.sub Innocentio* 2. celebratum anno 1139. in vita & epistola Innocentij 2. *tom.3. concil. part.2.*

Concilium generale 11. *Later.3.sub Alexandro* 3. ann.1180. cum Episcopis 300. in vita & epistola Alexandri 3. *tom.3. Concil. part.2.*

Concilium generale 12. *Lateran.4. sub Innocentio* 3. celebratum anno 1215. cum Episcopis 400. in vita & epistola Innocentij 3. *tom.3.Concil.p.2.*

Concilium generale 13. *Lugdunense 1. sub Innocentio* 4. celebratum anno 1245. cum Episcopis 140. in vita & epistola Innocentij 4. *tom.3. Concil.p. 2.*

Concilium generale 14. *Lugdunense 2. sub Gregorio* 10. anno 1274. celebratum, cum Episcopis 700. in vita & epistola Gregorij 10. *tom.3. Concil. p.2.*

Concilium generale 15. *Viennese sub Clemente* 5. anno 1311. celebratum per Episcopos 300. in vita, & epistola Clementis 5. *tom.3. concil. p.2.*

Concilium generale 16.*Constantiense* congregatum *sub Ioanne* 23. & completum *sub Martino* 5. anno 1414. cum Episcopis 240.*tom.3.conc.p.2.* in vita Martini 5. & Ioannis 23.

Concilium generale *Florentinum* 17. *sub Eugenio* 4. præsente etiam Patriarcha Constantinopolitano, & Imperatore Græco celebratum anno 1439. cum Episcopis 141. in vita Eugenij 4. *tom.4. concil.*

Concilium generale 18. *Lateran. 5. sub Iulio 2. & Leone* 10. anno 1512. cum Episcopis 114.in vita Leonis X.*to.4. conc.*

Concilium generale 19. *Tridentinum* inchoatum *sub Paulo* 3. anno 1545. & completum *sub Pio* 4. anno 1563. *in tom. 4.concil.*

Nota, quod Concilium Sardicense coactum, Sardicæ in Illyrico, fuit generale receptum *ex dist.16. c.Quod dicitis*, factum post Nicænum primum anno 347. Sed non auget numerum, quia fuit confirmatio Nicœni. Vide, *Synodus*.

Concilia Generalia à quo conuocanda vt sint legitima.

Concilium generale celebrari non potest sine sententia, id est, licentia Papæ alias est nullum. *concil. Nicanum 1. ex Iulio 1. epist.1. concil. Calcedonense act.1.* (alias damnatur qui illud congregat; & est irritum, *ibid.*) *Iulius 1. ep.2.& c.29. ac* 30. *Hormisda ep.2.ad Anastasium Imperatorem. Marcellus 1. ep.1. Damasus ep.4. Nicolaus 1. ep.8. & 38. Gregorius 7. lib.2. post ep.55. Iulius 2. in Bulla indictionis concil. Later.5. idem concil. Lateran.5. sess.2. in bulla & sess. 11. const.3. Pater aternus. concil. constantiense sess.39.dist. 17. c. Synodum. cap. Regula. c. Huic soli. c. Multis. & c. Nec licuit. causa 2. q.6. c.Ideo huic, &c. 3. q.6. c. Dudum. Leo 9. ep.3. & const.2. cum ex venerabilium.*

Concilia non congreganda ab Imperatore: sed hic orat, vt fiant. *Nicolaus 1. ep.8. circa finem, & ep.38.*

Concilij generalis præsidens pro Papa, etiam si sit diaconus vel clericus præcedit omnes. *Eugenius 4. constit. 15. Non mediocri.* §.13. Vide, *Synodus*.

Concilia Generalia à quo confirmanda vt sint valida.

Concilium generale à Romano Pontifice debet confirmari, vt habeat robur. *concil. Nicanum 1. in epist.ad Siluestrum. Damasus ep.4. concil. calcedon. in ep. synodali.* Etiamsi in Concilio præsederint Legati Papæ *ibid.* item *Vigilius* Papa in constitutione *In sancta Synodo. Nicolaus 1. epist.7.& 8. Gregorius 1. l.7. ex regest. ep.70. Gelasius opusc. de Anath. vinculo. dist.17. c. Regula & alijs capp.ibid. concil. Later. 5. sess.11. const.3. Pater aeternus.*

Concilia octo facta in Oriente fuerunt confirmata à Papa. *dist.16. cap.Sancta octo. Leo 9. ep.5.*

Conciliorum decreta quæ non fiunt de consensu Papæ, reuocantur à Papa. *Gelasius epist.13.*

Conciliorum Generalium sanctitas, & authoritas ad definiendum, & obligandum.

In Concilio gener. Spiritus sanctus loquitur. *Pest ep.1. Hormisda c.1.*

Concilijs est præsens Spiritus sanctus. *Vigil. ep.9.* Eis promissa est à Deo assistentia. *Vigilius ep.11.*

Concilij generalis authoritas, si legitimum, & confirmatum, est velut authoritas Euangelij. *dist.15. cap. Sicut Sancti Euangelij.*

Concilia generalia non possunt præfigere authoritatem Ecclesiæ Romanæ. *De elect. &c. cap. Significasti.*

Concilia non habent robur ex multitudine personarum, sed ex authoritate. *Nicol.1. epist.8.*

Concilia generalia habent robur à Romano Pontifice. *concil. Later.5. sess.11. const.3. Pater aeternus.* alias non obligat. *Pius 2. in Bulla Retractationum. De elect. &c. c. Significasti.*

Concilia generalia obligant omnes ad recipiendum illa, & obseruandum eorum decreta. *Leo 2. epist.2. Iulius 1. ep.1.* eius decreta contemnentes excommunicantur. *ibid. Agapitus ep.6. concil. Toletan.3. c.22.*

Concilij generalis decreta inuiolabiliter ab omnibus obseruanda. *Agapitus ep.6. concil. calcedonen.act.10. c.1. Pelagius 2. ep.7.* Non recipiens illa, est anathema. *concil. Tolet. 3. c.22. causa 25. q.1. c. A sanctis. Leo 10. in constitut.40. Exurge.*

Concilij Tridentini decreta ab omnibus obseruanda, & hoc iurare debent omnes Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, &c. in primo Concilio Prouinciali, quod fit post suam promotionem, & qui non iurant denunciandi sunt Papæ. *concil.Trident. sess.25.de refor. c.2.*

Vide, *Tridentin. concil.*

Concilium generale quid debet, & potest decernere, & qua firmitate.

Concilium generale tractare debet, quod præcipit Papa. *Gelas. Opusc. de anath. vinculo.*

Concil. gener. tractare, & decernere potest de rebus, & doctrina fidei, de moribus, & de reformatione. *Concil. Senonense c.3. concil. Sabinense c.2.*

Concilij generalis à Papa confirmati definitio est infallibilis. *Leo 10. const.40. Exurge. conc. Senon. c.3.* & contrarium dicere est hæresis. idem *Senon. ibid.*

Concilium generale numquam determinat doctrinam contrariam alijs concilijs. *Vigilius ep.12.*

Vide, *Papa circa res fidei.*

Concilium quando dicitur generale, & quando non.

Concil. generale dicitur solum, quod Papæ mandato est congregatum. *Gregor.7. lib.2. post ep.55.*

Conciliorum generalium conuocandorum, & celebrandorum ordo, & ritus.

Concilijs interesse non possunt laici, neque Rex, aut Imperator. *Nicolaus 1. ep.9. concil. Hispal.2. c.4. conc. Turon.2. c.4.*

In

In concilijs præceditur iuxta antianitatem ordinationum in Episcopatu. *dist.17. cap.vl. Concil. Hispal. 2. c.4.* diffusè. *Pius 4. const.24. Sicut*. Sed Præsidens pro Papa, siue sit diaconus, siue clericus, præcedit omnes Episcopos, & alios. *Eugen.4. const.15. Non mediocri* §.13.

Cùm celebrandum est Concilium Patres Concilij, per triduum antequam incipiant, vacare debent ieiunio, orationibus, & eleemosynis, plus solito. *concil. Rauenn.3. post Clem.5. c.16.*

In concilijs, quod decernit maior, vel sanior pars, est conclusum. *conc. Later.3. c.16. Tolet.8. c.12.*

In Concilijs ante omnia legendæ sunt litteræ Papæ. *Nicol. I. epist.9.*

Conciliorum acta subscribenda ab omnibus Episcopis. *dist. 17. cap. Episcopos.*

Prælati præsentes concilio, non possunt molestari ab vllo in alijs causis. Vide, *Prælati*.

Ad concilium nihil ferre cogantur Presbyteri. *dist. 18. cap. De Eulogys.*

Ad concilia Generalia qui tenentur ire, & qui possunt ire.

Episcopi omnes tenentur ire ad Concilia gener. Et qui infirmi sunt, aut alias impediti, tenentur mittere alios pro se; quod si negligunt, excommunicandi sunt. *concil. Carthag.1. c.10. concil. African. cap.43. conc. Aurelian. 5. c.28.* Sub pœna suspensionis à Missa per sex menses. *ibidem*, & *dist.18. cap. Placuit* il 2.

Si sit schisma, vt duo se gerant pro Papa, etiam isti debent ire ad Concilium, sed nullus eorum præsidet, neque eis præstetur obedientia, donec finiatur schisma. *Conc. Constant. sess. 39.*

Ad Concilium accedere possunt omnes, qui se tenent offensos. *dist. 18. c. Propter.*

Euntes ad Concilium si sunt beneficiati possunt fructus beneficiorum percipere (except s distributionibus) ac si essent residentes. *conc. Constantiense sess. 19. circa finem.*

Concilij Patres multa priuilegia habent. Vide, *Prælati*.

A Concilio quando discedendum.

Discedens à Concilio antequam sit finitum, excommunicetur. *dist. 18. c. Si quis autem. conc. Aurelian.5. c.18. conc. Vormatien. 1. c. 16.*

Vel sine licentia Concilij. *conc. constant. sess. 14.*

Concilia Generalia quando & pro quo congregandum.

Concilium generale congregandum pro doctrina fidei, quando in scriptura non reperitur, quod quæritur, *dist. 20. c. de quibus causis*. Secundo, pro succurrenda Terra Sancta. *Gregor. X. const. 1. Saluator.*

Sed reuocatum est hoc, vt in fine huius tituli.

Concilium generale congregatur pro fide, pro moribus, & pro reformatione. *conc. Senon. c.3. conc. Sabin. c.2.*

Concilium generale quolibet decennio esse celebrandum posse tamen à Pontifice Romano restringi tempus, & locum, & mutari hæc statuit. *conc. Constantiense sess.39.*

Concilium generale non est celebrandum quolibet decennio, vt ait Concilium Constantiense, sed quando est necessitas. *Iul. 2. constit.31. cum inchoatam.*

Sed per Papam esse publicandum, & intimandum. *ibid.*

Si sit schisma in Ecclesia, vt duo se gerant pro Papa, congregandum est Concilium, ad quod ire tenentur omnes, qui habent ius suffragij. Dies indicti Concilij intelligitur esse illa, in qua alter assumit insignia Pontificalia. Qui se Papam dicunt tenentur ire ad Concilium, & nullus eorum potest præsidere, neque ab aliquo est eis danda obedientia; nec habent iurisdictionem, donec terminetur schisma, & alia quæ in dicto casu sunt agenda. *conc. constant. sess. 39.*

Concilium generale conuocandum, si Cardinales post electionem Papæ dicunt se per metum elegisse aliquem in Papam, & quomodo id faciendum. *conc. constant. sess. 39.*

Concilium generale fit, vt Episcopi suas necessitates exponant, deinde facilius obseruanda inducant decreta in Ecclesijs. *Nicolaus 1. ep. 27.*

Vide, *Romanus Pontifex*. Vide, *Papæ electio*.

Concilium Generale vbi celebrandum.

Concilium generale faciendum in Ciuitate ampla, salubris aeris, facilis accessus, vbi ædificia sint accommodata, &c. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 3.*

Concilium Generale non impediendum à Regibus, &c.

Princeps, vel alius impediens celebrationem Concilij gener. excommunicatur. *dist. 18. c. Quoniam. conc. Sabin. c. 2.* Ita qui impediunt euntes ad Concilium. *ibid.* Vel qui damnum inferunt euntibus. *ibidem.*

Conciliorum omnium decreta.

Concilij etiam generalis decreta, quæ fiunt absque consensu Papæ, possunt ab eo abrogari. *Gelas. ep. 13. Extrau. Ioan. 22. de verbor. signific. c. Quia quorumdam, in fine.*

Concilij decreta etiam facta, & confirmata à Papa (si non sint circa fidem) possunt abrogari à Papa. *Extrau. Ioann. 22. vbi supra.*

Concilij legitimi generalis decreta circa doctrinam, numquam sunt contraria alteri Concilio. *Vigilius ep. 12.*

Concilio finito quiliber Episcopus, qui fuit præsens, debet secum ferre decreta Concilij, & intra sex menses ea publicare suæ Ecclesiæ, & Clericis. *concil. Tolet. 16. cap. 8. dist. 18. cap. Decernimus.*

Concilij Tridentini decreta obseruanda. Vide supra. *concil. Gener. sanctitas, & authoritas, in fine.*

Concilij Tridentini decreta circa mores, & disciplinam Ecclesiasticam possunt à Papa corrigi. *concil. Trid. sess.25. de refor. cap.21.*

Conciliorum generalium decreta non possunt ab alio abrogari, si facta sunt secundum Sacram Scripturam. *Gelasius const. Valde mirati* §.16. & 17.

Vide, *Tridentinum Concilium*.

Concilia Prouincialia, an facienda, & quando.

Concilia Prouincialia, scilicet in Prouincia facienda, quando necessitas postulat. *conc. Milenit. c.9.* Quænam debent præcedere ante celebrationem Concilij Prouincialis. *De accusat. cap. Sicut olim.*

Concilia Prouincialia bis in anno facienda. *concil. Nicæn. 2. c.6. concil. calcedon. cap.19. concil. Antioch. cap.20. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap.42. Gregor. I. lib.3. ep.9. dist.18. c. Peruenit, c. de concilys, & alys.*

Postea decretum est, vt semel in anno saltem fiant. *Gregor. 1. lib.7. ex regist. ep. 120. lib.12. ep.32. Hormisda epist. 25. conc. Tolet. 4. c.3. concil. Arelat.3. c.1. Aurelian.5. cap.22. Cabilon.2. c.1. Tolet. 11. c.15. Tolet. 12. c.12. concil. Gener. Later.4. c.5. conc. Sabin. c.2. Tolet. 22. c.1. de accus. cap. Sicut olim.*

Deinde Concilium 5. Lateranense Gener. statuit, vt Concilium Prouinciale ab Archiepiscopo, & Episcopis Prouinciæ, quolibet triennio celebretur. *Sess.10. constit.2. in fin. conc. Trident. sess.24. de refor. c.2.*

Concilia multa Prouincialia, quando celebrata. *dist.16. cap. Prima.*

Concilium dissolui non poterat (olim) sine intimatione alterius. *conc. Arausic.1. cap. vltimo.*

Vide, *Synodus*.

Concilia Prouincialia à quo conuocanda, & quo tempore anni.

Concilia Prouincialia à Metropolitano conuocanda sub pœna suspensionis à missa per vnum annum, *concil. Arelaten. 3. cap.1. concil. Emerit. c.5. conc. Tolet.22. c.1. conc. Antioch. cap.20.*

cap.20. concil. Sabinens. c.2. Sub pena suspensionis ab ingressu Ecclesiæ. conc.Trid.sess.24. de reformat. cap.2, de accus. cap. Sicut olim.

Concilia Prouincialia in quo anni tempore conuocanda. dist. 18.cap. Habeatur.

Si Metropolitanus sit impeditus, ab alio antiquiore Prouinciæ Episcopo conuocandum Concilium Prouinciale, conc. Trident. sess.24. de refor. c.2. de accus. c. Sicut olim,

Ad Prouinciale concilium, qui tenentur ire.

Omnes Episcopi Prouinciæ non impediti infirmitate, tenentur ire ad Concilia Prouincialia sub pena suspensionis à Missa per annum, nisi alium impediti mittant, & se excusent. Concil.Emerit.c.5.concil.Arelat.3.cap.1.Tolet.11. c.15.concil. Hispal. 2. c.4. dist. 18. cap. Placuit il 2. Si non cessant excommunicentur. distin.18. cap. Si quis autem, concil. carthag.5. cap.10. concil.African. cap.43. conc. Tolet.22.cap.1.

Presbyteri Cathedralis, & alij possunt ire ad concilium Prouinciale. concil. Tarracon. cap.13. de concess. prabend. cap. fin.

Episcopus, qui nullo subditur debet pro se mittere vnum ad tale Concilium. Conc.Trid.sess.24. de refor. c.2.

Capitula cathedralium tenentur ire, de concess. prab. c.fin.

Concilia Prouincialia propter quid congreganda,

Concilia Prouincialia congregantur pro morum, & disciplinæ reformatione, & pro causis Ecclesiasticis. dist.18. cap. Propter. conc. Sabin.c.2. & pro obseruantia statutorum. ibid. conc. Trid. sess. 24. de reform. c.2. & pro componendis controuersijs. ibid.

Concilium Prouinciale potest disponere de negotijs Prouinciæ, saluo iure Papæ, Adrian.1.c.8.

Concilium Prouinciale potest addere, minuere, & mutare, quæ sunt necessaria pro examine Parochorum, Concil. Trid. sess. 24. de reform. c.18. in fine.

Concilia Prouincialia, quo ritu facienda.

Concilij Prouincialis Patres per tres dies ante initium vacent eleemosynis, ieiunijs, & orationibus. concil. Rauenn. 3. post Clem.V. c.16.conc. Hispalen. 2. c.4. & Salengunstadiensc c.20. Diffusè tractant de ritu, & ordine procedendi, & præcedendi in Concilijs.

Præcedendum iuxta antianitatem in Episcopatu, seu ordinatione. dist.5.c.vlt.

Si Episcopi non conueniant primas decidit. Post epist.3. Bonifac. VI. 6. q.4. c. Si inter.

Plurium sententiæ standum. conc. Tolet.8. c.12.

Laici non admittendi ad concilium. concil.Turon. 2. c.4.

Conciliorum Prouincialium authoritas, & obligatio quanta sit.

Concilia Prouincialia, nisi à Papa confirmentur, non habent robur. dist.17.cap. concilia.

Concilium Prouinciale potest disponere de negotijs Prouinciæ, saluo iure Papæ. Adrian. I. c.8.

Concilia Prouincialia possunt à Papa retractari. conc. Nicanum ex Julio I. c.19. & epist.2. c.21. Possunt etiam per Papæ Vicarios retractari. ibid. c.21.

Concilia prouincialia in maioribus negotijs debent consulere Papam. dist.17.c. concilia.

Concil. prouincial. statuta obligant non ad culpam, sed ad pœnam. conc. Toletan.21. cap.2. Nisi aliter fuerit ab eis sancitum. ibid.

Conciliorum præfatorum decreta, quæ fiunt absque consensu Papæ abrogari possunt à Papa. Gelasius ep.13.

Concilij prouincialis sententia est maioris authoritatis, quam simplicis prælati singularis prouinciæ. Clement. de sent. excomm. cap.1.

A concilio Prouinciali non discedendum.

Nullus potest à concilio discedere, nisi eo completo, sub pena excommunicationis. conc. Vormat.1. c.16. concil. Aurel.5. c.18. dist.18. c. Si quis autem.

Conciliorum decreta.

Finito concilio prouinciali quilibet Episcopus intra sex menses tenetur publicare statuta concilij in sua Ecclesia. conc. Tolet.18. c.8. dist.18. c. decernimus.

Vide supra. Conciliorum omnium decreta.

Concilij Prouincialis Patres ad quid nunc tenentur.

Concilij Prouincialis patres tenentur recipere decreta Concilij Tridentini, & hæreses omnes in omnibus Concilijs damnatas damnare, ac Romano Pontifici obedientiam iurare, & si qui Episcopi nolint id facere, alij tenentur Papæ significare. Quilibet Episcopus, Archiepiscopus, Primas, & Patriarcha, tenetur ad hoc in primo Concilio, quod fit post suam promotionem. Concil. Tridentin. sess.25. de reformat. cap.2.

Concilium Synodale.

Concilium Synodale, seu Diœcesanum omni anno ab Episcopo faciendum, & pœna non facientis. conc. Tolet. 22. c. 1. conc. Lateran. 5. sess. 10. const. 2. in fine. conc. Trident. sess. 24. de refor. c. 2. Ad Synodum nihil ferre cogantur presbyteri. dist. 18. c. de Concilijs.

Vide, Synodus.

Conciliabulum.

Conciliabulum est illa congregatio Episcoporum, quæ adunatur inscio, vel contradicente Papa. Pelagius 2. ep. 1. c. 1. Dist. 17. cap. Multis. & à Papa annullatur. Pelagius 2. const. vnica. Manifesto.

Conciliabulo præsentes si pœnitent, obtinent à Papa veniam. Nicolaus 1. ep. 46.

Conciliabulum Pisanum damnatur à Iulius 2. const. 31. cum inchoatam.

Conciliorum quorumdam, & canonum notitia.

Concilium Nicænum 1. teste S. Athanasio, qui ei interfuit, 70. canones fecit in honorem 70. discipulorum, & 70. linguarum. dist. 16. c. Septuaginta.

Sed viginti tantum nunc reperiuntur, & ideo Stephanus Papa miratur, quomodo alij exciderint. dist. 16. c. Viginti tantum. Vide, distinctius. Nicænum.

Concilium Sardicense recipitur. dist. 16. c. Quod dicit. Sed non auget numerum, nec computatur, quia in eo confirmatio Nicæni primi facta est.

Concilium Basileense reprobatur. Pius 2. in lib. Retractationum. Leo X. in conc. Later. 5. sess. 11. const.3. & eius acta nullius sunt valoris. ibid. Erat tamen indictum à Martino 5. const.14. Dum onus, Fuerat translatum Ferrariam ab Eugenio 4. const. 11. Magnas.

Concilium Constant. fuit continuatiuum Pisani. conc. Constant. sess. 12. Eius decreta fidei, & pro salute animarum circa mores, tenenda sunt, & credenda. ibid. Mart. 5. sess. vlt. in const.

Concil. Later. 5. indicitur à Iulio 2. constit. 27. Sacrosancta. Et confirmatur à Leone X. const. 17. Constituti.

Concilium Triden. intimatur à Paulo 3. const. 33. Initio.

Prosequutio præcipitur à Pio 4. constit.23. Ad Ecclesiæ.

Confirmatur à Pio 4. const. 63. Benedictus Deus.

Eius decreta positiua ex quo tempore cœperunt obligare. Pius 4. const. 80. Sicut.

Ordo seruatus à patribus Tridentinis in actibus publicis. Pius 4. const. 24. Sicut.

Concio.

Concio.

Conciones audiendæ sunt à fidelibus, alias excommunicentur. *De consecrat. dist. 1. c. Sacerdote.*

Concionandum est Iudæis semel in hebdomada, qui tenentur ad concionem accedere, qui deputare concionatores. *Gregorius 13. constit. 92. Sancta Mater.*

Concionis tempore non potest in Ecclesia dici missa. *conc. colon. 3. par. 2. tit. Censura cap. 19.* neque deambulari. *ib. cap. 23.*

Concionante sacerdote nullus egrediatur ab Ecclesia, alias priuetur communione. *conc. Carthag. 4. c. 24.*

Concionator, eiusque obligatio. Vide, *Prædicator*. Vide, *prædicare*.

Concionum tempore in Ecclesijs separata, seù distincta sint loca virorum, & mulierum. *conc. Mediol. 1. tit. de prædicatione Verbi Dei.*

Consistorialia beneficia.

Vide, *Beneficia consistorialia.*

Conclaue pro electione Papæ.

Conclaue pro electione Papæ, quomodo construendum, dirigendum, & gubernandum. quando Cardinales debent intrare; quomodo ibi manere, quot famulos habere, quomodo alimentari. an literas recipere, vel mittere, & quomodo; an alia negotia tractare: an possint ex eo exire ante electionem, an iterum admittendi. in qua ciuitate faciendum sit conclaue, in quo palatio: & alia pertinentia ad locum, & negotia conclauis, diffusè *Gregor. X. de elect. in 6. c. Vbi periculum.*

Alia pro regimine conclauis decreuit *Pius IV. constit. 63. In eligendis.* Vbi omnia diffusè.

Clarius, & diffusius ea omnia explicantur, & decernuntur à *Gregorio XV. const. 19. Decet Romanum.* & confirmantur *ab Vrbano VIII. const. 45. ad Romani.* Vide, *Electio Papa.* Vide, *Cardinales in conclaui.*

Alia decreuit pro conclaui. *Clemens VI. const. Licet. & concil. constant. sess. 41.* vbi leges, & regulæ præfiguntur de regimine conclauis. Sed *Gregoriana constitut.* hodie obseruatur.

Conclaui inseruientes, quibus gratijs gaudent. *Clem. 8. constit. 16. Æquitati §. 14.* gaudent in multis, vt conclauistæ. *ibidem.*

Vide, *Conclauista.*

Conclauistæ, & eorum priuilegia.

Conclauistæ, id est, qui fuerunt in conclaui in seruitio Cardinalium pro electione Papæ, hæc habent priuilegia. Sunt familiares, & commensales Papæ. *Clem. 8. constitut. 16. Æquitati §. 2.* possunt eligere sibi vnam ciuitatem, ex qua velint esse, & fruuntur nobilitate illius, ac si essent originarij. §. 2. Nobilium Vrbis priuilegijs gaudent in literis, & expeditionibus Apostolicis. eximuntur à gabellis, pedagijs, subsidijs, &c. §. 3. non possunt super his molestari. §. 4. fructus indebitè accepti ex beneficio de præterito condonantur, §. 5. si absque tonsura, & clericali habitu incedant, etiam si habent beneficium, & pensiones, non incurrunt pœnas constitutionis *Sixti V.* §. 7. In expeditione litterarum pro gratijs, &c. Sedis Apostolicæ breuia, &c. gratis obtinent, §. 8. circa pensiones, quid possint disponere, §. 9.

Paulus V. constitut. 3. Romanam, illa confirmat, & alia concedit.

Gregor XV. constit. 1. Romanus, eadem confirmat, & addit sequentia. Gaudent priuilegijs familiarium Papæ, sunt Notarij participantes, licet non ferant Rochetum. super perceptione indebita fructuum dispensat de preterito. item super irregularitatibus ex hoc contractis. legitimat patientes defectum natalium quouis modo, vt succedant in hæreditate, ac si nati essent legitimi; habilitat ad dignitates, & honores. pensiones quasdam sibi possunt reseruare in resignatione beneficiorum, & quomodo, *ibid. §. 6. 7. & 8.* possunt testari; si moriantur ab intestato, succedunt hæredes circa bona ex Ecclesia, licitè acquisita: ideo circa ea non subiacent spolijs, *ibid. §. 10.*

Vrban. 8. const. 1. circumspecta, confirmat omnia concessa conclauistis, & alia noua concedit, *per §§. 22.*

Eadem & alia insuper concessit conclauistis, *Alexander 7. const. Nos volentes, data sub die 19. Augusti 1656.*

Concubinarius, & concubina.

Concubinarius si habet vxorem fidelem, est excommunicandus. *conc. Tolet. 1. c. 27. conc. Aurelian. 3. c. 9. Nicolaus I. in decr. de impedim. matrim. cap. 6. conc. Sabin. cap. 23. de accusat. cap. cum dilectus.*

Concubinam ducens, mortua vxore, quomodo puniendus. *conc. Aurel. 3. c. 9.*

Concubinarius siue vxoratus, siue non, si non dimittit, excommunicandus. *concil. Turon. 4. cap. 10. concil. Tribur. 1. c. 49. conc. Trid. sess. 24. de reform. matrim. c. 8.* Debent tamen prius ter moneri; & postea excommunicari ab Episcopo, nec absolui, donec dimittat concubinam eiusque consuetudinem. *ibid.*

Concubinarius si post censuram per annum manet in concubinatu, grauius puniendus. *concil. Trid. ibid.*

Concubinarij per Episcopum separandi, ita vt nec simul habitent, nec commune aliquid habeant. *conc. Triburiens. 1. cap. 49. conc. Rom. sub Nicolao II. c. 13.*

Concubinarius communicans concubinæ excommunicatæ in crimine, excommunicationem maiorem incurrit. *De sent. excomm. c. Si concubinæ.*

Concubinarij non sunt tolerandi ob pecuniam. *concil. Colon. 2. par. 13. cap. 8.*

Concubinarij clerici, quomodò puniendi. *concil. Tolet. 22. cap. 9.* Non sunt capaces beneficiorum. *conc. Later. 5. sess. 9. Bull. de reform. curiæ c. 3.*

Si ter moniti non desistunt; vel aliam assumunt concubinam; priuandi sunt omnibus beneficijs, fiuntque inhabiles ad ea, & alia. Si dispensati denuo relabuntur, sunt prorsus inhabiles. *Conc. Later. 5. vbi supra. Leo X. const. 7. Superne.*

Eorum missa non audienda. *dist. 32. cap. Nullus. c. Præter. conc. Colon. 3. tit. censura, &c. c. 3.*

Concubinarij non possunt accusare, vel denunciare. *de accusationib. c. cum dilectus.*

Concubinarij publici dicuntur illi, qui, vel per confessionem iuridicam, vel per euidentiam facti, vel per testes conuincuntur habere mulierem de incontinentia diffamatam, & moniti à superiore eam non dimittunt. *conc. Lateran. 5. sess. 11. const. 2. Primitiua.*

Concubinarijs quando est neganda Eucharistia.

Vide, *Eucharistia.*

Concubinarij Episcopi, quomodo puniendi. Vide, *Episcopi.*

Concubinæ semper fuerunt prohibitæ. *32. q. 2. c. concubinæ.*

Concubinæ, siue solutæ, siue coniugatæ, si ter monitæ ab Ordinarijs, non parent, grauiter puniendæ, & extra Oppidum, vel Diœcesim eijciendæ, alijsque pœnis affligendæ statutis contra concubinarios. *concil. Trident. sess. 24. de reform. matrim. c. 8.*

Vide, *Maritus.* Vide, *Meretrix.*

Concupiscens, concupiscentia.

Concupiscens rem, vel vxorem alterius sola mente, est fur, & adulter. *Lib. 1. constitut. Apost. cap. 1. 32. q. 5. cap. Qui viderit.*

Concupiscentia in Baptismo non aufertur omninò, sed infirmatur. *de consecr. dist. 4. cap. Per Baptismum, & concil. Trid. vt infra.*

Concupiscentia remanet in baptizato, ad agonem. *concil. Trid. sess. 5. in decr. de pecc. orig. c. 5.*

Concupiscentia, quæ remanet in baptizato, non est peccatum, licet sit ex peccato, & inclinet ad peccatum. *Conc. Mogunt. 4. c. 6. & 12. & Trid. vbi supra c. 5.*

Concupiſcentia non poteſt nocere ijs, qui per Chriſti gratiam repugnant conſentire. *concil. Trid. ibid. c.5.*

Condemnatio, & condemnatus.

Condemnati nullus poteſt de crimine graui ex ſola præſumptione. *de præſumpt. c. Literas.*

Condemnati in contumaci in ſtatu Eccleſiæ, intra ſex menſes poſſunt admitti ad defenſiones, alias non; imò quælibet gratia, vel abſolutio ſecuta poſt tale tempus eſt nulla, etiam ſi adſit ſignatura Papæ. *Pius IV. conſt.52. Licet.*

Condemnati ad pœnam capitis ob contumaciam, non poſſunt admitti ad defenſiones ſine conſenſu, & ſignatura Papæ (in ſtatu Eccleſiæ.) *Sixtus V. conſtitut. 9. in declarat. ſequenti.*

Condemnati ob homicidium, in ſtatu Eccleſiæ, non poſſunt obtinere licentiam accedendi ad locum delicti per ſpatium 50. milliariorum, niſi à ſolo Papa. *Pius V. conſtitut.10. ex ſuperna.*

Condemnati in cauſis concernentibus intereſſe fiſci Cameræ Apoſtolicæ, poſſunt appellare, etiam non facto depoſito ſummæ in quam erant condemnati, dummodo dent cautionem; & in hoc reuocatur, *conſtit.52. Pij IV.*] *Ita Pius V. conſtit.24. cum ſicut.*

Condemnati in contumacia ad quamlibet pœnam corporalem, audiri non poſſunt, niſi in carcere. *Pius V. conſt.40. Licet alias.*

Condemnati, qui poſſunt liberari in Vrbe à quibuſdam locis pijs. Vide, *Confraternitas*. Vide, *Bannitus circa medium*. Vide, *Damnare*. Vide, *Damnatus*. Vide, *Sententia*. Vide, *Sententiati*.

Conditio.

Conditio turpis habetur pro non appoſita. *De conditionibus appoſitis c.1.*

Conditio turpis appoſita in matrimonio, ſi eſt de ſubſtantia, vitiat: ſi non contra ſubſtantiam, non vitiat, ſed habetur pro non appoſita. *ibid. c. fin.*

Conditio habetur pro impleta, ſi per eum, ad quem pertinet, non ſtat. *De reg. iuris in 6. reg.66.*

Conditio poſſidentis eſt potior in re communi. *ib. reg.56.*

Conditio poſſidentis eſt potior in cauſa, vel delicto pari. *ibid. reg.65.*

Conditionale decretum, aut pactum, ante conditionem non afficit collatorem. *Clement. de conceſſ. præb. c.1.*

Conducens.

Conducenti, propter ſterilitatem condonari aliquid debet pro rata, niſi cum anni præcedentis, vel ſequentis abundantia poſſit compenſari. *De locato, & conducto cap. Propter ſterilitatem.*

Conferendi ius.

Conferendi ius habens, non poteſt ſe ipſum eligere. *de inſtitutionibus c. cum ad noſtram.*

Conferendi ius habens, poteſt alteri committere, vt conferat primum vacans. *de conceſſ. præb. c. conſtitutus.*

Conferendi poteſtas mixta in Prælato, & capitulo, quomodo exercenda. *ibid. c. Poſtulaſtis.*

Confeſſio iudicialis.

Confeſſio in iudicio probat delictum. *Nicol. I. ep. 9. concil. Later.3. in append. tit. de depoſit. c.4.*

Confeſſio in iudicio facta ex timore mortis non valet. *Nicol. I. in append. ep.2.*

Confeſſio delicti, vt probet, non debet eſſe extorta, vel coacta. *Alexander I. epiſt.1. Nicol. I. epiſt.51. 15. q.6. cap. Sè quandoque.*

Confeſſio delicti facta coram iudice non competente eſt nulla. *Concil. Lateranenſ. 3. in appendic. tit. de Depoſitione cap.4.*

Confeſſioni producentis ſcripturam ſtandum eſt, ſi in ea expreſſit cauſam. *De fide inſtrumentorum cap. Si cautio.*

Confeſſio rei contra nullum admittenda, niſi prius probet ſuam innocentiam. *Adrian. I. c.35. & 68.*

Confeſſio facta per œconomum non nocet Eccleſiæ, ſed poteſt reuocari, ſi ante finitum negotium probetur error. *de confeſſis cap. fin.*

Confeſſus in iudicio.

Confeſſus proprium crimen, non facit fidem dum confitetur alienum. *Dionyſius Papa ep. 2. Iulius 1. ep. 2. cap.18. 5. q.5. Illi qui. 15. q.3. c. Nemini. De confeſſis cap.1.* Iſti autem, qui ab eo reuelatur, imponenda eſt purgatio, excepto crimine læſæ maieſtatis. *ibid. De confeſſis. concil. Later.3. in append. p.50. c.47.*

Confeſſus ſponte delicta, non admittitur ad accuſandum alios. *5. q.5. cap. Illi qui.*

Confeſſus crimen principale, etiam ſi directè contra eum non agitur, punitur pœna ordinaria. *de confeſſis cap. Cum ſuper.*

Confeſſus cenſetur reus, ſi iuſſus reſpondere recuſat, vel recedit contumax: ſecus verò ſi recedit, antequam examinetur. *de confeſſis in 6. c. Si poſt.*

Confeſſus aliquod crimen puniendus eſt, licet ante de eo non fuerat diffamatus. *de accuſ. in 6. cap.1.* & licet ei dati non fuerint articuli pro eius conteſtatione. *ibid.*

Confeſſus contra ſe poteſt etiam contra alium deponere, & facere fidem in crimine læſæ maieſtatis. *De confeſſ. c.1.*

Confeſſus de hæreſi alicuius, deinde negans, fit vehementer ſuſpectus, quod fauet. *de præſumpt. c. Literas veſtras.*

Confeſſio de ſe in crimine læſæ maieſtatis creditur contra alios. *de confeſſis cap.1.*

Confeſſio publica in officijs Eccleſiæ.

Confeſſio publica in Eccleſiæ officijs facienda de generalibus per illam formulam, *Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ, &c. concil. Rauenn.3. poſt Clem. V. c.15.*

Confeſſionis ſacramentalis neceſſitas.

Confeſſio exterior eſt neceſſaria ad remiſſionem peccatorum à baptizatis commiſſorum, & ſine ea non remittuntur (intellige, vel actu, vel voto, ſi adſit impotentia.) *De pænitentia diſt.1. cap.38. Non poteſt c.39. Ecce nunc. cap. Perfecta. cap.89. Quamdiu. & c.90. Quidam. Clem. I. ep.1. c.4. lib.7. conſt. Apoſt. cap.15.* Vide, *Pœnitentia. Concil. Conſtant. contra ar.7. Vuicleff.*

Confeſſio peccatorum facienda ſacerdoti, poſt baptiſmum, eſt omnibus neceſſaria de iure diuino. *Conc. Trid. ſeſſ.14. c.5. & 6.* & non cœpit obligare ſolum ex tempore concilij *Later.3.* ſed ex tunc cœpit obligatio annuæ confeſſionis. *ibid. c.5. & 6. & can.8.*

Confeſſio omnium peccatorum facienda ſacerdoti, non eſt humanum inuentum, ſed diuinum præceptum. *Concil. Trident. ſeſſ.14. can.8. & 9.* & contrarium dicens, eſt anathema.

Confeſſio omnium peccatorum non præiudicat diuinæ miſericordiæ. *ibid. can.7.*

Confeſſio eſt pars ſacramenti pœnitentiæ ex inſtitutione diuina. *ibid. cap.3.*

Confeſſio peccatorum non eſt quid impoſſibile. *Conc. Trid. ſeſſ.14. cap.5. & can.8.*

Confeſſionem eamdem iterare non eſt neceſſarium; ſed valde ſalubre. *Extra. de priuileg. c. Inter cunctas.*

Vide, *Peccare*. Vide, *Peccatum*. Vide, *Pœnitentia*.

Confeſſio ſacramentalis qualis debet eſſe.

Confeſſio ſacramentalis debet eſſe integra, id eſt, de omnibus, quæ quis habet in conſcientia. *de pænitentia diſtin.3. c.42. Sunt plures. Concil. Claramont. c.22. Concil. Cabilon.3. cap.32.*

Ex Dei institutione debet esse integra. *concil. Trident. sess.14. capit.5.*

Debet esse verecunda, vt per eam remittantur peccata. *De pænit. dist.1. c.88. Quem pœnitet.*

Confessio publica peccatorum non est sub præcepto, sed secreta; neque satis consultè fieret, si præciperetur publica. *Concil. Trident. sess.14. c.5.* Licitè tamen potest fieri. *ibid.*

Confessio eius, qui animum peccandi non deponit, vera non est; audienda tamen est, & exortatio facienda. *De pœnit. & remiss. c. Quod quidam.*

Confessio cum contritione facienda. Vide, *Contritio*. Vide, *Pœnitentia sacramentum.*

Confessio sacramentalis de quibus facienda.

Confessio debet fieri de omnibus peccatis, quorum homo recordatur. *De penitentia dist.3. c.42. Sunt plures. concil. Trid. sess.14. c.5.*

Debet esse de omnibus dictis, & factis, corporalibus, & spiritualibus, etiam cogitationibus. *concil. cabilon.3. c.32. concil. claramone. c.22. concil. Trid. sess.14. c.3. c.5. & can. 7.* etiam de occultissimis. *ibid.*

Omnia quæ memoriæ occurrunt confitenda sunt. *ibid. c.5. & can.7. Eugenius 4. vt infra.*

Confitendæ sunt etiam circumstantiæ mutantes speciem peccati. *De penit. & remiss. c. Omnis vtriusque. Eugenius 4. in decr. Vnionis Armenorum §. Quartum. concil. Trid. ibid. capit.5.*

Confitenda sunt de necessitate mortalia tantum. *concil. colon. 2. p.7. c.34. concil. Trid. sess.14. c.5. & can.7.*

Peccata non in genere tantum, sed in specie confitenda sunt. *Sixtus 4. contra Petrum de Oxma const.17. Licet.*

Confessio de venialibus est quidem licita, sed non necessaria. *Concil. Trid. sess.14. c.5. & can.7.*

Peccata quæ non occurrunt memoriæ facta diligenti discussione, intelliguntur inclusa in confessione, quæ fit de alijs. *ibid. cap.5.*

Confessio cui facienda.

Confessio peccatorum facienda est sacerdotibus. *Clemens 1. ep.1. c.4. lib.7. const. Apost. c.15. concil. Rhemense cap.12. concil. cabilon.3. c.33. De penit. dist.6. cap.1. Qui vult. & dist.1. cap.vlt. concil. Trid. sess.14. c.1. & can.10. Eugen. 4. in decr. Vnionis Armenorum §. Quartum.*

Sacerdos cui confitendum, debet esse proprius, vel de licentia proprij. *De pænit. & remiss. c. Omnis vtriusque. concil. Later.4. c.21. concil. Tolet.18. c.8.*

Confessio fieri non potest laico, licet sit probus. *conc. constantiense sess. vlt. const. Martini 5.*

Confessio sacramentalis, quandò incœpit obligare.

Ex tempore institutionis factæ à Christo *Ioannis* 20. cœpit obligare, non autem ex tempore Concilij Lateranensis; nisi sermo sit de annua. *concil. Senonen. tit. De confessione c.10. concil. Trid. sess.14. c.1.*

Ex tempore verò *concil. Later.3.* cœpit obligare pro omni anno. *ibid. c.5. & can.8.*

Confessio sacramentalis quando facienda.

Confessio sacramentalis facienda feria 5. hebdomadæ sanctæ, statuit *Iulius 1. epist.1. c.7.* nisi necessitas vrgeat. *dist.3. de consecrat. c. de Penitentibus.*

Semel saltem in anno confessori proprio, vel de licentia proprij. *De pœnit. & remiss. c. Omnis vtriusque. concil. Later. 4. c.21.*

Confessio facienda in quadragesima pro satisfactione præcepti annuæ confessionis, & hoc ex vsu Ecclesiæ. *concil. Trid. sess.14. cap.5.*

Confessio semper facienda ante sumptionem Eucharistiæ (si adsit peccatum.) *concil. colon.2. tit. censuræ cap.34. concil. Moguntin. infra. concil. Trident. sess.13. cap.7.* Neque sufficit contritio, nisi in casu, quo haberi non potest confessarius. *ibid.* & hoc etiam de sacerdotibus intelligitur. *ibid. & concil. Mogunt.4. c.56.*

Confessionem annuam non faciens, excommunicetur. *concil. Treuer. c.12. concil. Tolet.19. c. vlt.* & priuatur Ecclesiastica sepultura. *Tolet. ibid.*

Confessio etiam in extremo vitæ est bona. *Iulius 1. post ep.3. 26. q.6. cap. Si Presbyter.*

Confessio in scriptis, seu per literas.

Confessio in scriptis, id est, ad confessarium absentem, non valet. *concil. Parisiense 6. l.1. c.32.*

Confessio per literas, seu per nuntium absenti fieri non potest; est nulla, & absolutio nequit in eius virtute obtineri. *Clem. 8. const.87. Sanctissimus.*

Doctrina dicens contrarium, est falsa, temeraria, & scandalosa. non potest, nec defendi vt probabilis, nec doceri, nec imprimi. *Clem.8. ibid.*

Confessionis effectus.

Confessione sacramentali remittuntur peccata. *De pænit. dist.6. c. Qui vult. dist.1. c.72. Secunda. c.88. Quem penitet. & cap.vlt. Leo 10. const.40. Exurge.*

Confessi sacramentaliter.

Confessi Religiosis, seu Regularibus, non tenentur iterum confiteri. contrarium dicens est anathema. *Extra, de hæreticis cap. Vas electionis, & c. Ex eo. Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas.* Confessi fratribus, ita se habent, ac si essent confessi proprio. *Extra, de hæret. c. Ex eo. & Extra, de priuileg. c. Inter cunctas.*

Confessi Religiosis satisfaciunt præcepto annuæ confessionis. *concil. Later.5. sess.11. const.4. Dum intra.*

Confessi fratribus Minoribus, & alijs non tenentur eadem iterum confiteri Parochis. *Sixtus 4. const.6. Regimini §.15.*

Confessus non contritus non est absolutus, nec obtinet remissionem peccatorum. *Leo 10. const.40. Exurge.*

Confessus peccata, & absolutus, licet actualiter non credat sibi remitti peccata, adhuc obtinet remissionem. *ibid.*

Confessus peccata, adhuc relinquit Deo, quid ignoscat. *ibid.*

Confessi si remanent anxij, quomodo tranquillandi. Vide, *Penitentes.*

Confessus sacerdoti non habenti iurisdictionem, nulliter absoluitur. *concil. Trid. sess.14. c.7.*

Confesso fratribus (si id testatur de se) credendum est ei. *Extra, de priuileg. c. Inter cunctas.*

Confessoris qualitates, & requisita.

Confessor debet esse doctus. *de Penitentia dist.1. c.88. Quem penitet. & dist.6. c.1. Qui vult. concil. Mogunt.4. c.22. concil. Roman.7. sub Gregor.7. c.5.*

Debet esse instructus de peccatis, quæ solent committi. *concil. Cabilon.3. c.32.*

Confessor duplicem habet clauem, ligandi, & soluendi. *concil. Mogunt.4. c.22.*

Confessor non debet esse iuuenis, sed prouectæ ætatis, præsertim, qui mulieres audiunt. *concil. Mediolanen.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad Sacramenti penitentiæ administrat.*

Confessor præter scientiam, & idoneitatem, debet habere iurisdictionem, vel ordinariam vt Episcopi, & Parochi, vel delegatam ab Episcopo, vel Papa. *De penit. & remiss. c. Omnis vtriusque. sub eodem tit. in 6. c. Si Episcopus. concil. Trid. sess.14. c.7.* alias nulla est absolutio. *Trid. ibid. De penit. dist.6. c. vlt.*

Confessor debet esse doctus, non intentus ad quæstum, neque curiosus. *concil. colon.2. p.7. c.33.*

Confessor ad quid tenetur.

Confessor tenetur procedere cum suauitate, & dulcedine. *de penit. dist.6. cap. Qui vult.* tenetur scire, quæ debet iudicare.

care. *ibid. c. Qui vult. concil. Mogunt.4. cap.22.* tenetur interrogare pœnitentem. *De pænit. dist. 6. cap. Qui vult. concil. Mediol. vt infra.*

Non debet interrogare de peccatis non consuetis, ne ea discant pœnitentes. *concil. Mogunt.4. c.29.*

Prudenter debet se gerere cum pœnitente. *concil. Lateran. 4. capit. 21.*

Confessor tenetur ad secretum. Vide, *Confessores circa sigillũ.*

Tenetur monere, corrigere, & consulere pœnitentem. *De pœnitentijs, & remiss. c.Omnis vtriusque sexus.*

Confessor sciens aliquem esse excommunicatum per confessionem, non potest eum remouere à communione. *De officio iudicis ord. cap. Si Sacerdos. concil. Later.3. in append. p.50. c.55.*

Confessor indigens consilio pro aliquo peccato absoluendo, cautè procedat, & in generali interroget. *concil. Mogunt. 4. cap.29.*

Confessores nihil possunt à pœnitentibus exigere. *Reformatio cleri Germaniæ c.9.* sed si illi dent spontè possunt accipere. *ibid. & concil. Londinense 2. c.5.*

Confessor non potest *subdelegare*. Vide, *Delegatus.*

Confessor sit prouectus ætate. *concil. Mediolan. 1. p.2. tit. Quæ pertinent ad sacram. pœnit. &c.*

Debent apud se habere notam, seu tabellam casuum reseruatorum Papæ, & Episcopo. *concil. Mediol. ibid.*

Non possunt audire confessiones mulierum ante ortum solis, neque post occasum, nisi ex necessitate. *ibid.*

Non debent audire confessiones alicuius in cella, sed in Ecclesia, & sede ad hoc parata neque in priuatis domibus, nisi ex necessitate. *concil. Mediol. ibid.*

Neque testem falsum absoluant, nisi satisfaciat pro damnis, & postea absoluat. *ibid.*

Non potest absoluere eos, qui tenentur reuelare, vel denunciare, antequam reuelet. *Mediol. ibid.*

Neque absoluere potest vsurarios, nisi facta restitutione. *ibid. concil. Mogunt. 4. c.30.*

Non potest commutare penitentiam publicam in aliam secretam, nisi ex facultate obtenta ab Episcopo. *conc. Mediol. ibi.*

Non possunt absoluere casus reseruatos. *conc. Rauenn. 1. sub Honorio 4. cap.8.* Vide infra, *Confessores circa reseruata.*

Confessarij audientes personas sollicitatas ab alijs, tenentur eas hortari vt denuncient sollicitantes alias non absoluant, quod si omittunt id facere; vel docuerint non teneri ad denunciandum, ab inquisitoribus & Ordinarijs puniuntur. *Greg.15. const.34. Vniuersi. §.7.*

Confessor audita confessione tenetur monere pœnitentem, vt abstineat, & detestetur peccata, & credere quod Deus remittit peccata. *concil. colon.2. p.7. c. 39.* & non se implicet cum eo in sermonibus curiosis. *ibid. c.34.*

Non potest eum interrogare de peccatis alterius. *concil. Mogunt.4. c.29.*

Confessores tenentur secum habere literas excommunicationum Bullæ Cœnæ. *Paulus 5. const.63. Pastor. Vrban.8. const.62. Pastoralis. Alexand.7. const. Pastoralis data sub die 23. Aprilis 1656.*

Confessores à quo instituendi, & approbandi.

Sacerdotes per Episcopos instituendi sunt confessores in Ecclesiis. *concil. Later.2. c.10. concil. Londin.2. c.6.*

Confessores omnes siue sæculares Presbyteri, siue regulares per Episcopos, vel eorum Vicarios approbandi, nisi sint Parochi. *concil. Mogunt.4. c.25. concil. Trident. sess.23. de reformat. c.15. concil. Treuer. c.12. concil. Mediolan.1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad sacr. Pœnit. administrat.* & qui aliter faciat excommunicatur. *ibid.*

Regulares pro confessionibus fratrum suorum non egent licentia Episcopi. *De excess. Prel. c. Nimis iniqua Vrban.8. const.92. cum sicut.* Et decernit nullum confessarium audire posse confessiones sæcularium sine approbatione, & examine Ordinarij, neque regulares & reuocat omnia priuilegia contraria.

Confessores possunt etiam à Papa constitui in Ecclesijs. *Extrau. de hæreticis c. Ex eo.*

Confessorum approbatorum nomina in tabella sacristiæ teneantur scripta. *Concil. Mediol. 1. vbi supra.*

Confessores quò ad pœnitentias imponendas.

Confessor non debet missas imponere in pœnitentiam. *concil. Eboracense c.1.*

Confessores pœnitentiam iniungere debent penitentibus confessis. *concil. cabilon.2. c.8.* ante absolutionem imponant. *concil. colon.2. p.7. c.39.*

Pœnitentia imponenda est iuxta grauitatem culpæ, & quæ sit contraria peccatis. *conc. Mogunt.4. c.30.* quantitas remittitur eorum arbitrio.

Vide, *Pœnitentia.*

Confessores generales.

Confessores generales in cathedralibus deputandi. *conc. Londin.1. c.6.*

Vide, *Pœnitentiarij.*

Confessores quò ad sigillum, seu secretum confessionis.

Confessor scit peccata pœnitentis, vt Deus. *De officio iudicis ordinarij c. Si Sacerdos. Eugenius 1.*

Confessor non potest reuelare, quæ audiuit in confessione, neque ab vllo potest ad hoc cogi. *De excessibus Prælatorum c. Dilectus.*

Confessor reuelans confessionem verbo, vel signo, vel alio modo, priuandus est officio, & detrudendus in monasterio. *De pœnitentijs & remiss. cap. Omnis vtriusque sexus. concil. Mogunt.4. c.29. concil. Later.4. c.21. Honorius 3. ex Cirone, de excessibus Prælat. c.1.*

Confessor indigens consilio pro resolutione alicuius casus auditi in confessione cautè procedat. *concil. Mogunt. ibid.*

Confessor sciens in confessione aliquem esse excommunicatum, non potest eum remouere à communione. *De off. iudicis ordinarij c. Si Sacerdos. concil. Later.3. in append. p. 50. cap.55.*

Confessor potest in genere tantum reprehendere delicta alicuius loci. *concil. Later. 3. in append. p.50. c.55.*

Confessori reuelanti confessionem alia etiam pena imponebatur scilicet peregrinatio perpetua. *De pœnit. dist.6. cap. 2. Sacerdos.*

Confessor sciens in confessione aliquem damnificasse alium si hic impetratur à parte, vt excommunicetur quid potest facere confessor. *concil. Later.3. ibid.* Vide, *Penitentia.*

Confessoris electio.

Confessorem pro se eligere possunt omnes Episcopi, & alij superiores ac prælati minores, & exempti. *De penitentijs, & remiss. c. fin.*

Confessorem nullus potest eligere sine superioris licentia. *De pœnit. & remiss. in 6. c. Si Episcopus.*

Confessor qui ex licentia Episcopi potest eligi non potest circa reseruata eidem Episcopo. *ibid.*

Confessorem eligere non possunt regulares virtute Bullæ Cruciatæ. *Vrban.8. constit.105. In specula. Clem.8. const.64. Romani Pontificis.*

Confessor electus à sæcularibus virtute Bullæ Cruciatæ in foro interno tantum potest absoluere, non in externo. *Vrban.8. ibid.*

Confessor electus virtute Bullæ Cruciatæ, non potest absoluere ab hæresi. *Greg.13. const.37. Officij. Vrb.8. const.105. in specula.*

Confessores Regulares an approbandi, & à quo.

Regulares possunt audire confessiones suorum fratrum sine licentia, vel approbatione Episcopi. *De excessib. Prælator. c. Nimis iniqua. Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Confessores regulares audire possunt confessiones sæcularium, non obstante c. *Omnis vtriusque, &c. quo præcipitur,*

vt pro-

vt proprio fiat confessio. Extra, de pœnit. & remiss. c. Inter cunctas. Clemen. dudum, de sepult. Extra, super Cathedram de sepulturis.

Regulares olim cum sola præsentatione facta ad Episcopum per suos superiores, &c. etiam si licentiam ab eo non obtinerent poterant audire confessiones sæcularium, sicut Parochi ex Papæ concessione. *Bonifacius 8. Extra, de sepulturis, super Cathedram.* idem confirmat, sed sine præsentatione, *Benedictus 11. Extra, de priuil. c. Inter cunctas. Idem ex Clem. dudum de sepulturis*, conceditur enim vt ministri Ordinis Prædicatorum, & Minorum per se, vel fratres idoneos petant, ab Episcopis licentiam, vt ipsi fratres audire possint confessiones in eorum diœcesi, & habita licentia ipsimet superiores approbent, &c. At reuocatum est hoc. Priuilegium primo per concilium *Trident. sess. 23. de reform. cap. 15.* quo statuitur, vt Regulares audire non possint sæcularium confessiones, nisi approbati ab Ordinarijs. Idem confirmat *Gregorius 13. constitut. 9. In tanta*, abrogans omnia priuilegia eis concessa, & reuocat ad terminos iuris Tridentini. Et tandem *Vrbanus 8.* omnia reuocat priuilegia in contrarium, & statuit, vt iuxta Tridentini decretum regulares non possint sæcularium confessiones audire sine examine, & approbatione Ordinarij *constitut. 92. cum sicut*, & in proœmio dicit temerè asseri oppositum. Idem habet *concil. Treueren. c. 12.* Vide, *Confessores à quo instituendi*. Vide, *Regul. circa confessores.*

Confessores Monialium.

Vide, *Regulares circa confessiones*. Vide, *Regulares circa Monasteria Monialium*. Vide, *Moniales.*

Confessores circa reseruata.

Confessores virtute Bullæ Cruciatæ non possunt absoluere ab hæresi. *Gregor. 13. constit. 37. Officij. Vrb. 8. const. 105. In specula.*

Possunt tamen virtute talis Bullæ sæculares tantum, & in foro conscientiæ, non externo: non vero regulares, ab omni alio casu etiam Bullæ Cœnæ absoluere. *Vrbanus 8. ibid.*

Nullus neque regularis absoluere potest à casibus reseruatis Papæ, vel Episcopo. *Extra, de sepult. Super cathedram, & Extra, de priuileg. c. Inter cunctas. concil. Rauenn. 1. sub Honorio 4. c. 8.* Sed ad superiores debent eos remittere. *ibid. & concil. Trid. sess. 14. cap. 7. & can. 11.* nulla est absolutio si detur. *ibid.*

Vide, *Absolutio à casibus Papæ reseruatis*. Vide, *casus reseruati.*

Confessiones audiens non promotus ad sacerdotium.

Tales ab Inquisitoribus sunt iudicandi, degradandi, & curiæ sæculari tradendi, etiam pro prima vice. *Clem. 8. const. 81. Et si aliàs. Vrbanus 8. const. 89. Apostolatus.* & hoc etiam si delinquens sit minor 25. annor. dummodo compleuerit 20.

Confessores sollicitantes pœnitentes ad venerea.

Confessarij sollicitantes, vel prouocantes pœnitentes ad inhonesta, siue inter se, siue cum alijs exequenda, in actu sacramentalis confessionis; siue ante, siue post immediatè prætextu confessionis, etiam confessione non secuta, siue extra confessionem, in confessionario, vel alio loco electo ad audiendam confessionem, simulantes ibi audiri confessionem: siue illicitos, & inhonestos sermones habuerint, per Inquisitores (etiam priuatiuè quo ad alios) puniendi sunt; priuandi beneficijs & dignitatibus cum perpetua inhabilitate ad illa, suspenduntur à confessionibus audiendis ab executione ordinis (& si sint regulares voce actiua, & passiua) ad triremes damnantur, vel carceres in perpetuum, absque spe gratiæ. Et si pro delicti grauitate, maiores pœnas mereantur præuia degradatione tradendi brachio sæculari. *Greg. 15. const. 34. Vniuersi.* & ante, *Pius 4. const. 31. cum sicut.*

Sacerdotes simplices, qui prætextu confessionis præfata faciunt, in easdem pœnas incurrunt. *ibid. Vniuersi.*

Sollicitatæ hortandæ ad denunciandum sub pœnis confessario, &c. Vide, *Confessores ad quod tenentur* in fine.

Confessor abutens hoc sacramento in alijs malis, ab Inquisitore puniendus. *Adrian. 6. const. 2. Dudum.* Vide, *Pœnitentia sacramentum.*

Confessor committens fornicat. cum pœnitente eodem modo puniendus, quo punitur committens cum filia naturali & deponendus. *Post ep. 14. Cælestini 1. c. 2. & 3.* grauissimæ pœnæ sunt statutæ *in causa 30. q. 1. c. Omnes. c. Si quis Sacerdos. & c. Non debet.*

Vide, *Sollicitantes.*

Confidentia beneficialis.

Vide, *Beneficialis confidentia*. Vide, *Iudices Romæ.*

Confirmatio Sacramentum.

Confirmatio quæ ab Episcopo per vnctionem in fronte baptizati cum Chrismate fit, est sacramentum. *Melchiades in epist. decret. Eusebius epist. 3. Innocentius 1. epist. 1. cap. 3. Gregorius 1. lib. 3. epist. 9. & 26. lib. 8. epist. 46. Gregorius 2. epist. 14. de consecr. dist. 5. cap. 1. cap. Spiritus. cap. Manus. cap. De his verò. &c. ibid. De sacram. vnct. c. vn. §. Per frontis. De sacra vnct. de sen. excommunic. c. Responso. & sub eodem tit. in 6. c. Quoniam. concil. Constantien. sess. vlt. in constitut. Martini 5. concil. Londinen. 1. cap. 3. concil. Florent. decr. Eug. pro vnione Græcorum & in alio pro vnione Armenorum. concil. Senon. de confirmat. cap. 10. concil. Trident. sess. 7. De sacram. can. 1. & de confirmat. ibid. can. 1.*

Confirmatio etiam ab initio fuit in Ecclesia. *concil. colon. 2. p. 7. c. 10.*

Confirmatio idem est, ac impositio manuum, quæ olim fiebat in Ecclesia. *concil. Senonen. De confirmat. c. 10. concil. Florent. vbi supra §. Quinto, &c. De sacram. vnct. cap. vn. §. Per frontis.*

Confirmatio à Christo fuit instituta. *concil. Florent. in decr. Eugenij §. Quinto Ecclesiasticorum. concil. Mogunt. 4. c. 17. concil. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 1.*

Confirmatio ex tempore Apostolorum quoque dabatur. *concil. Mogunt. 4. c. 18.*

Confirmatio in primitiua Ecclesia manuum impositione tantum dabatur deinde, per Chrismatis vnctionem dari cœpit. *concil. Mogunt. 4. c. 18.*

Confirmatio Sacram. magna veneratione digna est. *De consecr. dist. 5. c. De his verò.*

Confirmatio quare datur baptizato. *ibid. cap. Nouissime.*

Confirmationis materia, forma, & ritus.

Confirmationis materia est Chrisma, & vnctio cum eo in fronte. *De sacr. Vnct. c. vnic. §. Per frontis. concil. Vormatiense 1. cap. 8. De consecr. dist. 5. vt in præcedenti titulo per totam. conc. Senon. de confirm. c. 10. conc. constantien. sess. vlt. in constitut. Martini 5. concil. Florent. in decreto Eugenij 4. §. Quinto Ecclesiasticorum.* Pontifices omnes allati, *in titulo præcedenti.*

Confirmationis forma, sunt verba illa, quæ dicit Episcopus. *Signo te signo Crucis, & confirmo chrismate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. concil. Florent. vbi supra.* In primitiua Ecclesia, sola manuum impositione data fuit; postea cum Chrismate. *concil. Mogunt. 4. cap. 18.*

Confirmationis vnctio facienda per impositionem manus in fronte. *De sacram. vnction. cap. vnic. §. Per frontis. concil. Senon. De confirm. cap. 10. De consecr. dist. 5. per sex capita.* Pontifices omnes afferendi in sequenti titulo de ministro. *concil. Florentin. vbi supra. Concil. Mogunt. 4. capit. 17.*

Confirmatio facienda cum signo Crucis. *ibid.* & in omnibus locis nuper citatis. *de consecr. dist. 5. cap. Numquid. & lib. 3. const. Apostolic. cap. 17.*

Confirmationis minister ordinarius, & delegatus.

Confirmationis minister ordinarius est Episcopus. *conc. Eliberit. c. 77. conc. Vormat. 1. c. 8. Londinen. 1. c. 3.* & hoc ex Christi institutione. *conc. Senon. de confirmat. c. 10. & in decr. morum c. 38. conc. constant. contra art. 28. Vvicleff. conc. Florent. in decreto Eugenij §. Quinto Ecclesiasticorum. conc. Trid. sess. 7. de sacr. confir. can. 3. & sess. 23. c. 4.* Antea id docuerant *Eusebius ep. 3. Vrbanus 1. ep. unica. Ioannes 5. ep. vn. Innoc. 1. c. 3. Gregorius 1. lib. 3. ep. 9. & 26. conc. Paris. 6. lib. 1. c. 27. conc. Hispal. 2. c. 7. conc. Tolet. 8. c. 7. de sacra. vnct. c. vn. §. Per frontis. De consecr. dist. 5. c. Manus quoque. c. De his verò. c. Nouissime & cap. Vt Episcopi. de consuetudin. c. 4. Innoc. 4. constit. 4. sub Catholica.*

Confirmationis minister ex delegatione Papæ esse potest Presbyter simplex. *dist. 95. cap. Peruenit. de consecr. dist. 5. c. Manus quoque. Gregorius 1. epist. 26. Nicolaus 1. in appendice post epist. 16.* Sed hoc ex magna necessitate. *ibid. concil. Florent. in decr. Eugenij 4. §. Quinto Ecclesiasticorum. conc. Senon. in decretis morum c. 38.*

Sed quando delegatur à Sede Apostolica simplex Sacerdos ad confirmandum, debet vti chrismate consecrato ab Episcopo. *conc. Florent. ibidem.*

Confirmationis minister ieiunus debet ministrare. *De consecr. dist. 5. c. Vt Episcopi conc. Parisiense 6. lib. 1. c. 33.*

Confirmationis sacramenti necessitas.

Confirmatio à quolibet baptizato recipienda. *Vrbanus 1. ep. vn. de consecr. dist. 5. c. 1. Omnes. & c. Nouissime.*

Confirmandus est homo, de cuius confirmatione non constat. *Gregorius 1. lib. 12. ep. 32.*

Confirmationis sacramenti necessitas non est tanta, vt sine ea homo non possit saluari. *Melchiades ep. decretali. de consecr. dist. 5. cap. Spiritus sanctus. concil. colon. 2. par. 7. cap. 9.*

Confirmationem contemnens peccat mortaliter. *conc. constans. sess. vlt. in constit. Martini V. circa medium.*

Confirmationis Sacramenti effectus.

Confirmatio continet remedium ad salutem. *conc. Londinen. 1. cap. 3.*

Confirmatio armat ad agonem. *de consecr. dist. 5. c. Spiritus sanctus.* Dat arma ad pugnandum pro fide. *ibid. & c. Nouissime. conc. Florent. in decret. Eugenij 4. §. Quinto, &c.* Dat robur ad confitendum audacter fidem Christi. *ibid. concil. Trid. sess. 7. de refor. can. 2. concil. colon. 2. par. 7. cap. 8.*

Confert gratiam septiformem. *De consecr. dist. 5. c. Nouissime, & c. Spiritus sanctus.*

Confert augmentum gratiæ. *Melchiades ep. decret. de consecr. dist. 5. c. Spiritus sanctus. conc. Trid. sess. 7. de sacram. can. 6. & 7. & de confir. can. 2.*

Causat characterem in anima confirmati. *conc. Florent. vbi supra. Trident. sess. 7. de sacram. can. 9.*

Causat cognationem spiritualem inter confirmantem & confirmatum, inter hunc & suscipientem, seù patrinum, inter patrem, & matrem confirmati, & inter suscipientem, nec ampliùs se extendit. *de cognat. spirituali in 6. cap. 1. §. Ex confirmatione & c. fin. conc. Trident. sess. 24. de refor. Matrim. cap. 2.*

Vide, *cognatio spiritualis.*

Confirmatio Sacramentum in qua ætate danda, & quo tempore.

Confirmatio dari potest homini in ætate tenera sed sit supra septennium. *conc. colon. 2. par. 7. c. 8. & 9. conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad sacramentum confirmationis.*

Confirmatio ministranda ab Episcopo in visitatione. *Greg. 1. lib. 8. epist. 46.*

Confirmatio potest ab Episcopo ministrari tempore interdicti etiam impositi à Papa in aliquo loco. *De sentent. excommunicationis cap. Responso, & sub eodem tit. in 6. cap. Quoniam.*

Confirmandorum requisita, &c.

Confirmandus debet esse baptizatus. *De consecr. dist. 5. Per totam. c. Omnes, &c.*

Confirmandus ab vno, vel vna debet suscipi. *concil. Mogunt. 4. c. 19.* Vide, *Compater, & commater.* Vide, *Baptismi patrinus, seù suscipiens.* Vide, *Patrinus.* Vide, *Cognatio spiritualis.*

Patrinus in confirmatione debet esse confirmatus. *concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 44.*

Confirmandus debet esse ieiunus. *De consecr. dist. 5. cap. Vt ieiuni.* (Si vrget necessitas dari potest non ieiunis) *concil. colon. 2. p. 7. c. 9.*

Confirmandi nihil possunt soluere pro confirmatione, vel alio. *1. q. 1. cap. Baptizandis.*

Confirmandi si sunt adulti, debent sacramentaliter confiteri antequam confirmentur. *conc. colon. 2. p. 7. c. 9.*

Confirmatorum nomina, & cognomina, parentum, &c. describenda à Parocho in peculiari libro. *Conc. Mediolan. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad sacram. confirmationis.*

Patrini in hoc tali sacramento, nihil soluant susceptis, vel parentibus. *ibid.*

Confirmati instruendi à Parocho. *ibid.*

Vide, *Patrinus.*

Confirmatio non iteranda, & pœna.

Confirmatus semel, iterum nequit confirmari. *De consecr. dist. 5. cap. Dictum est, & cap. De homine. Concil. cabilon. 3. c. 27. Post concil. Tarracon. c. vnico. concil. Florent. in decr. Eug. 4. §. Quinto, &c. concil. Trid. sess. 7. de sacr. can. 9. Gregor. 2. epist. 14.*

Confirmatus pluries, sub clericali, vel regulari habitu debet Deo inseruire. *Post concil. Tarracon. c. vn. De consecrat. dist. 5. cap. Dictum est.*

Confirmationes legales, seù electionum, & Confirmati.

Confirmatio Episcopi non sufficit ad exercenda, quæ sunt ordinis; sed requiritur consecratio. *De elect. &c. c. Transmissam.*

Confirmatio Episcoporum, ab antiquo, à Papa facta est. *de elect. &c. in 6. c. euenientes.*

Confirmatio electionis quomodo facienda. Vide, *Electio.*

Confirmatio absentium, petenda est secundum consuetudinem. *De elect. &c. c. Nihil est.*

Confirmatione cassata, non per hoc cassata censetur electio. *De elect. &c. in 6. c. Si confirmationem.*

Confirmatio electionis celeriter facta, negotio non discusso, est nulla. *ibid. c. fin.*

Confirmatio facta à Papa non potest iudicari donec constet de falsitate suggestionis. *ibid. c. confirmationibus.*

Confirmationis literæ à Papa obtentæ post confirmationem, non iuuant. *De confir. vtili, &c. c. de confirmationib.*

Confirmatio iustæ sententiæ potest à Papa peti. *de sent. & re iudic. cap. Ea quæ.*

Confirmationem rei litigiosæ obtinens à Papa, potest iudicari ab ordinario. *De confirm. vtili, &c. c. 1.*

Confirmationem rei pacificè possessæ obtinens à Papa, non potest molestari. *ibid. c. 1.*

Contra confirmatum non admittitur appellatio, vel exceptio, sed solum denunciatio, vel accusatio. *De appellat. & recusat. c. constitutis.*

Confirmari non debet indignus, si eligitur. *Concil. Later. 4 cap. 26.*

Confirmans indignum electum, si scienter, suspenditur à perceptione

ceptione fructuum beneficij, & à potestate confirmandi successorem. *ibid. c.26.*

Confirmata à Sede Apostolica, vbique obseruanda, neque obstant friuolæ exceptionis. *Honor.3. ex Ctrone, de confirm. vtili, &c. c.1.*

Confirmatio facta à Papa, dum legatus conferius tali quod beneficium, non lædit ordinarij. *De confirmat. vtili, &c. cap. fin.*

Confiscatio, & confiscatum.

Confiscari possunt bona hæreticorum etiam post mortem. *de hæreticis in 6. cap. Accusatus §. in eo vero.* Confiscari intelliguntur ipso iure. *ibid. c. cum secundum.*

Vide, *Hæreticorum pœna.*

Confiscari non debent bona hæreticorum per Principes sæculares ante sententiam criminis hæresis latam à iudice Ecclesiastico. *De hæret. in 6. cap. cum secundum.*

Confiscatio bonorum hæretici fieri non potest ab Inquisitore, nec etiam, vt Ecclesiæ applicentur, sub pœna excommunicationis ipso facto, à qua non possit absolui donec satisfaciat. *Clement. de hæreticis c. Nolentes.*

Confiscari non potest dos vxoris ob hæresim mariti, nisi ipsa scienter contraxerit cum marito hæretico. *De hæret. in 6. cap. Decreuit.*

Confiscantur ipso iure bona contrahentium incestuosè. *ibid. cap. cum secundum.*

Confiscantur bona data mulieri à raptore, vel consentientibus ad raptum, ipso iure. *ibid.*

Confiscatorum bona emenda sunt à consanguineis in statu Ecclesiastico, & ad hoc cogendi sunt: quod si non possint consanguinei emantur à communitate. *Sixtus 4. const.24. Cura.*

Bona filiorum, qui sunt sub potestate parentum, confiscata quomodo redimenda, sunt à parentibus. *ibid.*

Confiscationes quando applicandæ sunt cameræ in statu Ecclesiæ, & quando non. Vide *Pœna. Sixtus V. constit. 93. Ad Romanum.* distinctè id declarat, & quomodo exigendæ. *ibid.*

Confiscatione facta in statu Ecclesiæ, bona nulli applicanda, sed depositario generali consignanda, statuit. *Clemens 8. constit.5. Inter cæteras.*

Confiscationes pœnæ remitti, vel transigi non possunt in statu Ecclesiæ, nisi auditis Depositario, & Thesaurario Cameræ, cum Commissario. Legati vero Vicelegati, &c. alij aliter remittentes, aut transigentes, quas pœnas incurrant. *Paulus V. const.88. In suprema.*

Vide, *Camera.* Vide, *Pœna* in fine.

Confratres, & Confraternitates.

Confraternitates licitæ sunt, sed à conuiuijs, & commessationibus abstineant. *conc. Naunetense c.15.*

Confraternit. quæ religiosis non sunt incorporatæ, sub potestate Episcopi sunt. *conc. Later.3. c.9.*

Confratres, qui tempore interdicti gaudent sepultura, sunt oblati, qui mutato habitu in religiosum, vel retendo sæcularem, omnia dederunt religioni seruando vsum fructum in vita. *conc. Later.4. c.57.*

Confratres laici in præcedendo seruent hunc ordinem, vt scilicet illa confraternitas præcedat, quæ prius vsa est faccis. *Gregor. XIII. const.84. Exposuit.*

Confraternitates non faciant conuiuia, & commessationes in quibusdam festis, & præsertim intra ambitum Ecclesiæ. *Conc. Mediol.1. par.3. tit. De piorum locorum administratione, &c.*

Confraternitatum erectio. Vide, *In fine confratern.*

Confraternitates quædam subiecta Ecclesia S. Ioannis, & S. Petri Romæ.

Confraternitates quædam, quæ extra Vrbem sunt, & dependent à Capitulo Sancti Ioannis Laterani, vel Sancti Petri vel Sancti Sebastiani, subduntur ordinarijs, ac Rectoribus Ecclesiarum. *Pius 4. const.57. Regimini.*

Confraternitates sub titulo Annunciationis B. Mariæ Romæ.

Confraternitas hæc erecta in Ecclesia Beatæ Mariæ super Mineruam, institutum est opera Pietatis est misericordiæ exercere in dotandis puellis, & alijs egenis, pupillis, & viduis subleuandis; & alijs pijs officijs in cappella ibi fundata dat operam. Et *Pius V. constit.144. cum sicut accepimus*, assignat ei Protectorem cum ampla iurisdictione, & forma procedendi circa omnes causas spectantes ad dictam Confraternitatem, diffusè per 14. §§.

Confraternitas alia sub titulo Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis erigitur *à Gregor. XIII.* pro scholaribus externis Societatis Iesu, cum proprio instituto ad pia quædam opera; cum multis gratijs, & priuilegijs. *constitut.97. Omnipotentis.*

Ampliatur *à Sixto V.* pro alijs non scholaribus. *constitut.53. Superna.*

Confraternitates Coquorum, & Pasticciariorum sub titulo Annunciationis in Ecclesia SS. Vincentij, & Anastasij cum suis regulis, gratijs, & indulgentijs confirmatur. *Paulus V. const.109. Pias.*

Confraternitas SS. Duodecim Apostolorum de Vrbe.

Hæc Confraternitas approbatur *à Pio IV. const. 90. In Apostolica.* Institutum eius est subuenire miseris in infirmitate, cum multis priuilegijs, & indulgentijs. *ibid.* Est in Ecclesia *Sanctorum duodecim Apostolorum.*

Confraternitas Aulicorum Romæ.

Aulici in Vrbe erigunt Confraternitatem in Ecclesia Sancti Nicolai ad Cæsarinos, & approbatur *ab Vrban. 8. constit. 30. Pastoris.* Eadem conceditur pro Ecclesia Sancti Laurentij in Fonte sita in Regione Montium. Institutum est, pia quædam opera facere; Indulgentias, & gratias multas obtinet. *ibid.*

Confraternitas suffragij.

Vide, *Suffragium.*

Confraternitas charitatis, quæ dicitur carceratorum Romæ.

Hæc confraternitas in Ecclesia *Sanctorum Cosmæ, & Damiani* habet pro instituto visitare, & iuuare carceratos, & pauperes erubescentes. Priuilegia, indulgentiæ, &c. *Leo X. const.37. Illius*, quas gratias lucrantur, qui huic confraternitatis legata relinquunt. *ibid.* Possunt ei relinqui etiam legata feudalia. *ibid.* Vide; *Archiconfraternitas carceratorum; &c. Gregor. 13. const.36. Pij Patris. Sixtus V. const.97. Ex delicto.* Quomodo officiales eligendi, & quid possunt facere. *ibid.* quolibet anno post primam Dominicam Quadragesimæ obtinent liberationem vnius carcerati pro quolibet delicto exceptis quatuor, ibi expressis. *ibid. in c. seq. Dilectus.*

Assistit Visitatoribus carcerum Romæ: *ibid.* & alias est Archiconfraternitas, & potest alias aggregare.

Huius confraternitatis Notarij assignandi Commissarijs pro statu Ecclesiastico. *Gregor. XV. const.37. Exigit creditum.*

Confraternitas confalonis Romæ.

Huius confraternitatis institutum determinat, scilicet redimendi captiuos. *Gregor. 13. constitut.38. Pastoris* multas gratias eis concedit, & specialiter, vt Coronam à S. Bonauentura institutam recitent. Erigitur in Archiconfraternitatem, quæ potest alias aggregare: potest eleemosynas quærere pro redimendis captiuis. *Greg.13. const.69.* Potest omni anno obtinere liberationem vnius carcerati pro quolibet graui delicto exceptis aliquibus. *ibid. in declaratione seq.* Assignatur ei Protector cum ampla iurisdictione pro causis, & gubernii directione, nec ab vllo, etiam

Auditore Cameræ poteſt impediri. *Sixtus 5. conſtitut. 37. Cum ſicut*.

Hæc Confraternitas inſtituta pro redimendis captiuis habet priuilegium exigendi ducatum vnum pro omni centenario, dum Papa concedit alicui Clerico (alias inhabili) facultatem teſtandi, exceptis Cardinalibus. *Sixtus 5. conſt. 27. cum benigna* §. 7. ſic etiam quando concedit facultatem alienandi, & permutandi. *ibidem*.

Confraternitates Confalonis erigi poſſunt extra vrbem Romæ; ſed huic Archiconfraternitati debent aggregari, poſſunt pro redimendis captiuis eleemoſynas petere. *Sixtus 5. conſt. 27. ubi ſupra*.

Confraternitas Cordigerorum.

Hæc Confraternitas cum gradu Archiconfraternitatis erigitur in Eccleſia Sancti Franciſci Minorum Conuentualium Aſſiſii. *Sixtus 5. conſt. 13. Ex ſuperna*. Gratiæ & indulgentiæ omnium aliarum Confraternitatum ei conceduntur. *ibidem*.

Confraternitates Cordigerorum in alijs locis erigi poſſunt, ſed aggregari debent illi per *Generalem Ordinis Minorum Conuentualium*, & nullum alium, in quacumque Eccleſia ſint erigendæ, etiam in Eccleſiis Obſeruantium, aut Cappuccinorum. *ibidem*.

Confratres Cordigeri præſentes proceſſioni, quæ fit quolibet menſe, quas indulgentias lucrantur. *ib. in declaratione*.

Confraternitas Corporis Chriſti Romæ.

Hæc Confraternitas in Eccleſia ſuper Mineruam confirmatur *à Paulo 3. conſt. 20. Dominus*. Gratias, & priuilegia omnium aliarum ei concedit. Capitula, & regulæ præſcribuntur. *ibidem*.

Confraternitas SS. Crucifixi Romæ.

Hæc Confraternitas in Eccleſia Sancti Marcelli erigitur in Archiconfraternit. *Pius Quartus conſtitut. 30. cum ſicut*. Opera pietatis, ſeu inſtitutum eius eſt dotare puellas Protectori conceſſit poteſtatem iudicandi omnes eius cauſas, & formam procedendi præſcripſit. Obtinere poteſt liberationem vnius carcerati pro quolibet crimine, exceptis hæreſis, & læſæ maieſtatis, & hoc quouis anno in die Sanctæ Crucis menſis *Maij*, vel *Septembris*. Multa priuilegia ei concedit, & facit eam caput omnium Confraternitatum Crucifixi. *ibidem*.

Confraternitates Doctrinæ Chriſtianæ Romæ, &c.

Confraternitates iſtas erigi debere per omnes Ciuitates, & terras, ad docendum pueros doctrinam fidei, ſtatuit *Pius 5. conſt. 137. Ex debito*. Multas gratias, & indulgentias eis concedit. *ibidem*.

Confraternitas Doctrinæ chriſtianæ erecta in Eccleſia Sancti Petri Romæ, ſublimatur in Archiconfrater. Priuilegia multa. Obligationes confratrum per §§. 33. *Paulus. 5. conſt. 36. Ex debito*.

Confraternitas Sanctiſſimi Nominis Ieſu.

Confraternitas hæc erecta Hiſpaniæ in Ciuitate Burgi ad impediendum blaſphemias approbatur *à Pio 4. conſt. 78. Iniunctum*. Gratiæ & priuilegia ibi celebrat feſtum ſolemniter in die Circumciſionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti. *ib.*

Alia confraternit. ſub hac inuocatione in Regno Peruuiano. (Indiarum Occidentalia) approbatur cum gratiis, & indulgentiis. *Clemens 8. conſt. 98. cum ſicut*.

Confraternitates Nominis Ieſu erigi poſſunt in Eccleſijs Fratrum Ordinis Prædicatorum, & in aliis, de licentia Prioris Generalis eorum. *Pius 5. conſtitut. 130. Decet Romanum*.

Confraternitas Sanctiſſimæ Inquiſitionis.

Confratres Sanctiſſimæ Inquiſitionis, multis priuilegiis fruuntur. *Clem. 7. conſt. 27. cum ſicut diffuſe*.

Confratres Sancti Ioannis Baptiſtæ Decollati Romæ.

Hæc Confraternitas Nationis Florentinæ ſub titulo Miſericordiæ, Romæ, approbatur *ab Innocentio 8. conſt. 16. Inter deſiderabilia*. Inſtitutum eorum eſt conſolari damnatos ad mortem, & ſepulturam eorum procurare. Priuilegia multa habet. *ibid. Pius 5.* eadem confirmat *conſt. 91. cum ſicut*. Habet priuilegium liberandi vnum carceratum pro quouis graui delicto damnatum, exceptis quibuſdam, & hoc omni anno in feſto Decollationis Sancti Ioannis Baptiſtæ. *Pius 5. ibidem* & alia concedit. Modus liberandi carceratum, & damnatum. *ibidem*.

Confraternitas Sancti Nicolai Lotharingorum Romæ.

Hæc Confraternitas erigitur in Eccleſia Sancti Ludouici Nationis Gallicanæ Romæ. Onera confratrum, gratiæ, & priuilegia. *Gregor. 15. conſt. 38. Dum ad ſacram*.

Confraternitas Mortis Romæ.

Hæc Confraternitas dicta Orationis, & Mortis, approbatur *à Pio 4. conſt. 22. Diuinam*. Corpora pauperum mortuorum, ſuis expenſis ſepeliri curant. Orationes 40. horarum in vltima Dominica menſis exponunt. Eorum priuilegia, & gratiæ *ibidem*.

Confraternitas Muſicorum.

Hæc confraternitas erecta in Eccleſia Sancti Pauli Decollati ſub inuocatione Viſitationis Beatæ Mariæ Virginis, Sancti Gregorii, & Sanctæ Cæciliæ, approbatur, & confirmatur *ab Vrbano VIII. conſtitut. 32. Pietatis*. Gratiæ, & priuilegia. *ibidem*.

Confraternitas Pietatis.

Vide, *Confraternitas Carceratorum*.

Confraternitas Sancti Rocchi.

Hæc confraternitas in Eccleſia dicti Sancti erecta approbatur, & confirmatur. *Pius 4. conſt. 16. Regimini*.

Vide, *Hoſpitale*.

Confraternitas Roſarij.

Confrat. Roſarii cum recitatione 150. Aue Maria, ſub nomine Pſalterii Beatæ Mariæ *à Sixto 4.* primò approbata *conſt. 18. Ea quæ*, cum gratiis, & indulgentiis, ac obligationibus confratrum. *ibid.* totum Pſalterium in die recitare debebant.

Confraternitas Roſarii Coloniæ renouatur, & confirmatur ad inſtantiam Ducisſæ Iuliacenſis. *Leo X. conſtit. 46. Paſtoris*. Gratiæ, indulgentiæ, & confratrum obligationes. *ibidem*.

Sed *Clement 7. conſt. 40. Et ſi temporalium*, concedit indulgentias confratribus recitantibus totum Roſarium per hebdomadam, & ſi alia quædam pia opera faciant alias lucrantur, & alia multa. *ibid.*

Roſarii confraternitas non poteſt per alios erigi in quouis loco, niſi per Generalem Ordinis Sancti Dominici, vel per alium ab eo deputatum. *Pius 5. conſt. 87. Inter deſiderabilia.* Vbi gratias confirmat, & alias addit. Roſarii formam approbat, & confirmat. *ibid.*

Sixtus 5. Indulgentias Roſarii confraternitatis ſuper Mineruam, confirmat, & ampliat. *conſt. 21. Dum ineffabilia*.

Confraternitates Roſarii per Generalem, aut Vicarium Generalem Ordinis Sancti Dominici erigi poſſunt de licentia Ordinarii. *Sixtus 5. ibidem*. Vide, *Roſarium*.

Confra-

Confraternitas Sancti Spiritus Romæ.

Hæc confraternitas instituitur à *Sixto 4. constitut. 14. Illius*. Multa priuilegia,& gratias ei concedit. Inter alia, vt tempore interdicti si moriantur confratres, in sacro sepeliantur. Indulgentias etiam iis, qui eleemosynis subueniunt Hospitali. Notariorum obligatio est significare legata relicta tali confraternitati. *ibid.* Regimen, & forma gubernii dictæ confraternitatis, & alia ad ipsam pertinentia. *ib.*

Confraternitas S. Benedicti, & Scholasticæ Romæ.

Hæc confraternitas erigitur à *Paulo 5. const.89. Pastoris*, & confirmatur à *Gregor. 15. const. 43. Pias*, cum forma regiminis, gratiis, & indulgentiis. Onera, & obligationes confratrum. *ibid.* est in Ecclesia Sancti Eustachii.

Confraternitas Sculptorum. & Lapicidarum Romæ.

Hæc Confraternitas obtinet, vt possit transferri ab Ecclesia Sancti Andreæ de Funariis ad Ecclesiam Sancti Nicolai, sub inuocatione Sanctorum Quatuor Coronatorum. *Gregor. 15. const.* 47. onera, & obligationes confratrum. *ib. per 17. §§.*

Confraternitas Peregrinorum Trinitatis.

Hæc confraternitas obtinet pro iudice in omnibus causis Cardinalem Protectorem, cuius ampla est iurisdictio in omnibus spectantibus ad dictam confraternitatem. *Pius 5. const. 123. cum sicut*. Diffusè ibi omnia.

Confraternitates quomodo erigendæ, vel aggregandæ, & alia circa confraternitates.

Confraternitas alicuius instituti, vna tantum in Ecclesia erigi potest. *Clemens 8. const. 115. Quæcumque*. Cum licentia Ordinarii erigi debet. *ibid. §. 2. conc.Senonen. tit. Confraternitas c.* 30.

Confraternitas, quæ potest alias aggregare, quomodo hoc facere potest, & quas indulgentias communicare. *ib.* §.3.

Statuta confraternitatum ab Ordinario debent confirmari: quomodo cum licentia Ordinarii possunt publicare suas indulgentias: quomodo conseruare eleemosynas, & alia bona, quæ eis obueniunt. *ibid.* §. 8. Quam facultatem habent circa absolutiones obtinendas. *ibid.* §. 9. & restringitur. & alia pertinentia ad aggregationem earum. *ibid.*

Confraternit. aggregationes gratis omninò faciendæ. *ibid.* §. 11. Vide, *Hospitalia*.

Confratres exemptorum.

Confratres exemptorum, siue oblati, si viuunt in suis proprietatibus, & non omnino se transferunt ad Religiosos, seu exemptos, ab Ordinariis iudicantur. *De priuil. cap. cum plantare §. fin.*

Confratres isti, qui non se omninò transferunt ad exemptos, non sunt priuilegiati. *ibid. cap. Tuarum*.

Confratres, & consorores, quæ in suis domibus viuunt, tenentur soluere decimas. *de priuilegijs c. Quidam*.

Confratres regularium tempore interdicti sepeliri possunt ab eis in sua Ecclesia non interdicta, dummodo non sint nominatim interdicti. *De priuilegijs c. Vt priuilegia*.

Congregatio Cardinalium Sancti Officij Romæ.

Hæc Congregatio instituta est à *Paulo 3. constit. 34. Licet*. Confirmatur à *Pio 4. const. 79. cum nos*. Deinde à *Pio 5. const. 1. Sanctissimus, & const. 22. Inter*.

Ampliatur à *Sixto 5. const. 74. Immensa*. Super omnes Inquisitores habet iurisdictionem. *ibid.*

Potest procedere contra quoslibet hæreticos etiam Prælatos, & Episcopos. *Pius 4. const.67. Romanus*. In qualibet parte Orbis existant tales Prælati hæretici.

Facultates Eminentissimorum Cardinalium pro causis Sancti Officii amplæ habentur, distinctè in præfatis *Constitut.* Vide, *Inquisitores supremi*. Vide, *S. Officium*.

Congregatio Cardinalium interpretum Concilij Tridentini Romæ.

Hæc Congregatio instituitur à *Pio 4. const.81. Alias*, ad declarandum decreta Concilii Tridentini, dum oriuntur dubia, & causæ. Confirmatur à *Sixto 5. const. 74. Immensa. cap. Deo autem*.

Congregatio Card. Signaturæ gratiæ Romæ.

Hæc Congregatio erigitur pro gratiosis expeditionibus. *Sixtus 5. const. 74. cap. Et quoniam*.

Congregatio Concistorialis.

Hæc Congregatio erigitur pro negotiis concistorii, & pro Ecclesiarum erectionibus, &c. *Sixtus 5. const. 74. Immensa. cap. Illa præterea*.

Congregatio Annonæ Romæ.

Hæc Congregatio erigitur pro annona procuranda Romæ, & in aliis locis status Ecclesiæ. *Sixtus 5. const. 74. Immensa. cap. Eumque*.

Congregatio Rituum.

Hæc congregatio erigitur pro ritibus, & cæremoniis sacris in tota Ecclesia obseruandis. *Sixtus 5. constitut. 64. cap. Iam verò*.

Congregatio Indicis.

Hęc Congregatio erigitur pro indice librorum prohibitorum. *Sixtus 5. const.74. Immensa. c. Quia verò*.

Confirmatur à *Clemente 8. const. 36. Sacrosanctum*.

Congregatio Regularium, & Episcoporum.

Hæc Congregatio erigitur pro consultationibus Regular. & Episcoporum. *Sixtus 5. const. 74. Immensa. cap. Nec sane. & cap. Et nos*.

Congregatio pro statu Ecclesiæ in subleuandis grauaminibus.

Hæc Congregatio erigitur pro subleuando statu Ecclesiæ. *Sixtus V. const. 74. Immensa. cap. Nec verò*.

Congregatio pro re militari.

Hæc Congregatio erigitur pro negotiis Militum status Ecclesiæ. *Sixtus 5. const. 74. Immensa. c. Præterea*.

Congregatio pro Regimine studij, &c.

Hæc Congregatio erigitur pro regimine studii generalis Romæ. *Sixtus V. const. 74. Immensa. c. Illud etiam*.

Congregatio pro Aquis, Vijs, & Pontibus.

Hæc Congregatio erigitur pro cura Viarum, Pontium, & Aquarum in statu Ecclesiæ. *Sixtus V. const. 74. Immensa. cap. Et quoniam*.

Congregatio pro Typographia Vaticana.

Hæc Congregatio ergitur pro cura Typographiæ prædictæ. *Sixtus V. const. 74. Immensa. cap. Cæterum*.

Congregatio pro negotijs status Ecclesiæ.

Hæc congregatio erigitur pro consultandis maioribus negotijs status Ecclesiæ. *Sixtus 5. const.74. Immensa. cap. Denique.*
Congregationum prædictarum facultates, & forma procedendi in eis præscribuntur. *ibid. in fine. cap. Denique, & cap. Sanctissimus.*

Congregatio Card. Boni Regiminis.

Congregatio hęc instituitur *à Clem.8. const.*10 *Pro commissa*, pro bono gubernio ciuitatum status Ecclesiæ, cum iurisdictione ampla. *ibid. Paulus V. const.38. Cupientes.* concedit Cardinalibus huius congregationis, vt omnes causas ciuiles, & criminales, ac mixtas possit iudicare. Possunt alios iurisperitos secum assumere. Possunt vti censuris. Non incurrunt irregularitatem, dum tractant causas sanguinis, dummodo per se ipsos non ferant sententiam; quod à maiori parte concluditur habet firmitatem. Causæ, quas possunt iudicare. *ibid. in addit.* Non possunt se ingerere in causis maleficiorum. *ibid.*

Congregatio Cardin. pro Baronibus status Ecclesiæ.

Hæc congregatio erigitur à *Clemente 8. const.41. Iustitiæ ratio*, pro subleuandis subditis, & alijs, à quibus Barones, seu Domini peconias acceperunt ad montes erigendos, &c. & soluere non curant: quomodo contra eos procedendum. *ibid.*
Vide, *Barones.*

Congregatio de Propaganda Fide.

Congregatio hæc erigitur *à Gregor. XV. const.26. Inscrutabili.* Quæ negotia in ea tractanda, & quomodo regenda. *ibid. per 16. §§.*
Conceduntur huic congregationi redditus ad sustentandum alumnos venientes de partibus remotis, *ibid. in additione per §§. 29.*
Literæ, gratiæ, & expeditiones, quæ conceduntur pro hac congregatione, gratis vbique relaxandæ. *ibid. in additione. cap. cum inter.*

Congregatio confinium status Ecclesiastici.

Congregatio hæc erigitur *ab Vrbano 8. const.73. Debitum pastoralis.* Finis huius institutionis est, ne alienentur terræ, loca feudalia status Ecclesiæ cum alienis, seu exteris. *ibid. per 11. §§.*

Congregationes omnes Cardinalium.

Congregationes istæ quas facultates habent, quibus secretarijs, & consultoribus vti debent; quas causas possunt indicare, & ex alijs indicibus assumere, qualiter terminare, &c. *Sixtus V. constit.74. cap. Demque il 2.*

Congregationes quædam Regularium, & aliæ.

Congregatio Beatæ Mariæ Fuliensis eximitur à congregatione Ordinis Cisterciensis, & recipitur sub potestate Sedis Apostolicæ. *Clem.8. const.10. Pastoralis.* Multa priuilegia talis congregationis. *ibid.*
Congregat. huius Monachi præcedunt omnes Mendicantes in processionibus. *Clemens VIII. const. 56. Regis Pacifici.*
Vide, *Monachi.*
Congregatio Monachorum Montis Virginis. Vide, *Monachi Montis Virginis.*
Congregatio Cœlestinorum. Vide, *Monachi Cœlestini.*
Congregatio Oliuetanorum. Vide, *Monachi Oliuetani.*
Congregatio cisterciensium. Vide, *Monachi cistercienses.*
Congregatio Oratorij piorum Sacerdotum in Regno Franciæ. Vide, *Oratorij.*
Congregatio Oratorij Sancti Philippi Nerei.
Vide, *Oratorium.*
Congregatio clericorum secularium Matris Dei.
Vide, *clerici sæculares, &c.*

Coniuges.

Coniuges inuicem se debent diligere. *Lib.6. constit. Apostol. cap.28.*
Coniuges ex mutuo consensu abstinere possunt, quando vacare volunt orationi. 33. *q.4. c. Apostolus.*
Coniuges dicuntur etiam sponsi, & sponsæ. 27. *q.2. cap. Genuit. cap. Egressus. & cap. Priusquam.*
Coniux infidelis, quomodo sanctificatur propter mulierem fidelem: & quomodo hoc intelligitur. *Gelasius in epist. aduersus Pelagianorum heresim.*
Coniuges benedicendi à sacerdote. 30. *q. 5. c. Sponsus.*
Coniuges veri sunt, etiam qui ob incontinentiam nubunt. 32. *q. 2. cap. Solet quæri.*
Coniuges procurantes sterilitatem, fornicarij dicendi sunt. 32. *q.2. c. Aliquando.*
Coniuges, quomodo reconciliandi. 35. *quæst.6. cap. Ab isto die il 2.*
Coniuges, qui sunt cognati spirituales, separandi sunt. 30. *q. 1. c. Peruenit.* Vide, *cognatio spiritualis.* Vide, *compatres.* Vide, *Matrimonium quando separandum.*
Si coniux infidelis venit ad fidem altero remanente infideli, proles debetur fideli. *de conuersione infidel. c. fin.*
Coniux dubitans de morte coniugis, non contrahat iterum, nisi certificetur. *de secundis nuptijs c. Dominus.*
Talis coniux circa petitionem, & redditionem debiti, quomodo debet se gerere. *ibid.*
Coniux non potest alterum impetere de adulterio, si ipse commisit. *de adulterijs, &c. c. Intelleximus. & c. fin.*
Coniuges separantes se etiam cum iuramento, possunt cogi ad cohabitandum. *De iure iurando c. Tua nos.*
Coniux sciens impedimentum matrimonij certò, non debet reddere debitum, nec petere, sed potius ferre excommunicationem, quam reddere: si scit probabiliter, deposita conscientia erronea potest reddere, sed non petere. *De sent. excommunic. c. Inquisitioni.*
Vide, *Vir.* Vide, *Vxor.* Vide, *Maritus.* Vide, *Matrimonium.*

Coniuges circa ingressum Religionis, & continentiam.

Coniux ante consummationem matrimonij ingredi potest religionem etiam altero inuito seù nolente. *conc. Later. 3. in append. tit. de coniugatis c. 1. 8. & 9. de conuers. coniugat. c. verum post.*
Alter coniux remanens potest aliud matrimonium contrahere, cum prior professus est religionem. *conc. Lateran. 3. vbi supra de conuers. coniug. c. verum.*
Coniux qui post copulam altero inuito ingreditur religionem, & profitetur, potest ab alio repeti. *conc. Later. 3. vbi supra c. 2. dist. 32. c. Seriatim.*
Talis coniux cum restituitur non potest petere debitum, sed tenetur reddere. *conc. Later. 3. vbi supra c. 2.* Neque potest vlterius vxorem ducere, etiam mortua prima. *ibid.*
Præfatus religionem professus, & redditus coniugi, mortua ista non tenetur iterum intrare in religionem. *de conuers. coniugat. c. Quidam. c. Placet. c. Ad Apostolicam.*
Coniuge intrante religionem non potest alius remanere in sæculo, sed debet religionem intrare, nisi sit adeo senex, vt non possit de eo oriri suspitio. *conc. Later. 3. in appendice tit. de coniugatis c. 3. dist. 50. cap. Si quis Diaconus. de conuers. coniug. c. 1. cap. cum sis. cap. Vxoratus. c. ad Apostolicam. & c. Significauit.*
Coniuge intrante in religionem, & alio remanente in sæculo, nisi promiserit continentiam in conspectu Ecclesiæ, ille alius etiam si professus, reuocandus est à religione, nisi alter velit intrare. *concil. Later. 3. ibid. cap. 4. de conuers. coniugatorum vbi supra.*

Coniuges possunt de communi consensu intrare religionem. *De regularibus c. Veniens*.

Coniuges illicitè iurant de separatione, nisi per ingressum Religionis. *ibid.*

Coniux vouens continentiam sine alterius consensu, adhuc tenetur debitum reddere, sed non potest petere. *De conuers. coniugatorum. c. Carissimus*.

Coniuges qui se inuicem absoluerunt, vt intrarent religionem, non possunt amplius se repetere, *ibid. c. Dudum*.

Coniuge intrante religionem, cum pacto, vt coniux remanens emittat votum continentiæ, hic remanens non tenetur ingredi religionem, nisi sit suspitio de eo. *Honorius 3. ex Cirene, De conuers. coniug. c. 2.*

Vide, *Vxor*. Vide, *Vir*. Vide, *Mulier*. Vide, *Diuortium*.

Coniuges circa multa.

Coniuges saluari possunt si bene viuunt. *De fide, & summa Trinitate c. 1. in fine*.

Coniuges separati ex causa leui, cogendi sunt ad cohabitationem. *De sent. & re iudic. c. Lator*.

Coniux non potest ad sacros ordines promoueri, nisi alter voueat continentiam. *concil. Lateran. 3. in append. tit. De coniug. c. 6. dist. 28. c. Assumi*.

Coniux non potest fieri Episcopus, nisi vxor velamine imposito religionem ingrediatur & profiteatur. *Concil. Later. 3. vbi supra c. 7.*

Coniux concubinarius dimissa vxore cogendus ad dimittendam concubinam & habitandum cum vxore: & si appellet, non auditur. *concil. Later. 3. in append. tit. De appellationibus c. 20.*

Coniux cognoscens carnaliter matrem vxoris vel filiam, aut sororem, si hoc est publicum separatur perpetuo à coniuge sine spe alterius matrimonij etiam mortua prima. Si verò secretum, imponenda est ei pœnitentia, & tempore pœnitentiæ tenetur reddere debitum, sed non petere. Si verò cognoscit carnaliter consanguineam vxoris in tertio gradu non separetur, sed pœnitentiam accipiat. *concil. Later. 3. in appendice tit. De eo qui consanguineam cit*.

Coniuges separantes se etiam cum iuramento quando possunt cogi ad cohabitationem. *De iure iurando c. Tua nos*.

Coniux, si peccato suo perdit ius petendi debitum, non potest facere, vt alius etiam perdat, *concil. Later. 3. in append. p. 49. capit. 18.*

Coniuges licitè, & validè separati quomodo possunt post annum contrahere cum alijs. *concil. Lateran. 3. vbi supra p. 50. cap. 46.*

Coniux non potest sine alterius consensu peregrinari. *concil. Londinen. 1. c. 11.*

Coniux tenens concubinam est excommunicandus. *concil. Sabin. c. 23.*

Coniuges, qui per verba de præsenti coram Sacerdote contraxerunt, non possunt cum alijs contrahere; & si alter eorum contrahit cum alio, nullum est secundum matrimonium, etiam si cum secundo adsit copula; sed redire debet ad primum. *conc. Lateran. 3. in append. tit. De sponsalibus. cap. 8.*

Et additur in dicto loco, licet aliquando aliter sit iudicatum. Vide, *Matrimonium*.

Coniuges si ex causa fornicationis separantur, non possunt alteri nubere. *Eug. 4. in concil. Florent. post vlt. sess. in decreto Vnionis §. septimum*.

Coniugibus consulitur abstinere ab actibus venereis ieiuniorum tempore. *Basil. ep. 13. Liberij*.

Coniuges, qui facta sententia diuortij, ex affectata separatione, impudicè viuunt, extremo supplicio puniendi. *Sixtus 5. constit. 46. Ad compescendum*.

Vide, *Vir*. Vide, *Vxor*. Vide, *Vxor coniuncta*. Vide, *Vxoris obligationes*.

Vide, *Matrimonium*. Vide, *Nuptiæ*. Vide, *Venus*. Vide, *Diuortium*. Vide, *Tertij*.

Coniugium.

Coniugium vituperans est anathema. *dist. 30. c. Si quis, &c.*

Coniugium, non à coitu, sed à mutua pactione dicitur. 27. *q. 2. c. cum initiatur. c. coniuges, & c. coniux*.

Coniugium inter fideles, & infideles non faciendum, nisi promittat esse fidelis, & quomodo, *28. quæst. 1. c. Cauë Christiane*.

Coniugij status est imperfectior cælibatu, *concil. Trid. sess. 24. can. 10. Vide, Cælibatus*.

Coniugium ante Euangelium in aliquibus personis plus placuit Deo, quam cælibatus, & quare, *32. quæst. 4. cap. quis ignorat*.

Coniugij conditiones obseruandæ. *30. q. 5. c. Qualis*.

Coniugia clandestina sub pena excommunicationis nequeunt celebrari. *concil. Turon. 4. cap. 12.* Vide, *Matrimonium clandestinum*.

Coniugiorum impedimenta. Vide, *Matrimonium*.

Coniugia, quando separanda quo ad torum, vel quo ad vinculum. Vide, *ibid.* Vide, *Diuortium*.

Coniugatus. Vide, *Vxoratus*.

Coniurantes.

Coniurantes etiam iurati, compellendi sunt ad testificandum. *De testibus cogendis c. finali*.

Coniurantes de non recipiendo aliquem in canonicum, & factum à Papa, quomodo puniendi. *De verbor. signific. in 6. c. constitutionem. §. cæterum*.

Coniurantes de faciendo nouo Principe viuente primo, excommunicentur. *concil. Tolet. 5. c. 4. Tolet. 6. c. 17.*

Coniurantes contra Principem, excommunicentur vsque ad finem vitæ. *concil. Tolet. 4. cap. 75. concil. Tolet. 16. cap. 9. & 10.*

Coniurantes clerici contra proprios Prælatos, vel contra alios conclericos, siue sint clerici sæculares, siue regulares, à proprio cadunt gradu, & separantur. *c. conc. chalced. c. 18. 11. q. 1. cap. coniurationum. 11. q. 2. c. Si qui vel clerici*.

Coniurans non potest denunciare. *de accusat. cap. cum dilectus*.

Coniurantes contra Episcopum sunt infames; damnandi exilio, & excommunicandi. *Calixtus. in ep. 2. 3. q. 3. & 6. q. 1. cap. Infames*.

Vide, *conspirator*. Vide, *clerici conspirantes*.

Consanguinei.

Consanguinei dicendi sunt illi, quos leges diuinæ, & humanæ tales appellant; ij scilicet, qui vt hæredes possunt succedere, nec possunt repelli. *Calixtus 1. epist. 2. q. 4. c. consanguineos. 35. q. 2. c. coniunctiones*.

Consanguineis committi non debent officia Ecclesiæ ab Episcopis. *dist. 89. c. Decernet*.

Consanguinei contrahentes matrimonia separandi, & tales nunquam possunt alia matrimonia contrahere. *35. q. 2. c. Qui propinquam. & q. 6. c. Ab isto die il 2.*

Consanguinei vxoris computantur, sicut consanguinei viri. *35. q. 2. c. Nullum; c. Æqualiter; & c. Sanè. de consanguinit. & affinit. c. Quod super his*.

Consanguinei vsque ad septimum gradum non possunt (sine dispensatione) matrimonia facere. *35. q. 2. c. Nullum. c. Æqualiter, & c. Sanè*. Modo vsque ad 4. *de consanguinit. & affinit. c. Non debet, & c. fin.*

Consanguineorum gradus post septimum non numerantur, quia tunc incipit fieri noua propago. *35. q. 4. c. vnico*.

Consanguinei, quando licitè contrahunt. *de consanguinit. & affinitate; c. Quod super his*.

Consanguinei iudicum causarum beneficialium, non possunt ea beneficia impetrare, *Pius 4. const. 14. cupientes*.

Consanguinei quando in statu Ecclesiæ compellendi ad emendum bona ædificata, vel subhastata à camera. *Clem. 8. constit. 10. in declarat. cum per*.

Consanguinei Papæ eo viuente gaudent exemptione gabellarum, & aliorum onerum cameralium; & non includuntur

tur in constitutione reuocatoria priuilegiatorum in his. *Innocentius* 10. *const.*7. *Et si ea*.

Consanguinitas, & eius gradus.

Consanguinitas viri, & vxoris eodem modo computanda in faciendis matrimoniis. 35.q.2.c.*Nullum*. c.*Æqualiter*,& c. *Sanè*.

Consanguinitatis gradus, quomodo computandi. 35. *q.5.cap. Series*, & *c. Ad sedem*, vbi assignatur arbor consanguinitatis, & affinitatis.

Consanguinitas vsque ad septimum gradum, olim impediebat matrimonia. 35. *q.2. c.Nullum. c.Æqualiter. c. Sanè*. Post illum dispensati censebantur alij, quia sex ætatibus mundus finitur. *ibid. q.4. c.consanguinitas*, & noua incipit propago. *ibid.*

Nunc autem vsque ad quartum tantum impedit consanguinitas, ne fiant matrimonia, & non vltra. *De consanguinit. & affinit. c.Non debet. & c.fin.*

Vide, *Matrimonium*.

Consanguinitatis gradus perquirendi sunt per Episcopum, non ab externis, sed à propinquis, per ordinem, vt priùs à magis, quam à minus propinquis. 35. *q.6. cap.consanguineos*, & *c. Videtur nobis*. & per antianos, atque antiquos. *Post ep.3. Fabiani*.

Filij in causa patris recipiendi in hac perquisitione. *ibid.*

Consanguinitate probata per tres, vel duos testes, dissoluitur ab Episcopo matrimonium. 35. *q.6.c. si duo*.

Negantibus propinquis, ab ipsis coniugibus perquirantur gradus consanguinitatis. *ibid. c. Si duo*.

Consanguinitatem negantes falsò,consanguinei, puniendi. *ib.*

Consanguinitatem asserentes iurare debent, & quomodo. 35. q.6. *c.De parentela. & c. Illud sacramentum*.

Consanguinitas ad separandum matrimonium est probanda per tres, qui de cognatione supersunt: vel si non supersunt, per tres seniores, & meliores, qui iurent, quod non amore, odio, & pretio, &c. id testificantur, & quod acceperint a maioribus veritatem, quam deponunt. *Conc.Later.3.de testibus cogendis c.17*.

Si consanguinitas post multum tempus innotescat, quid agendum. *ibid. c.23*.

Vide, *Gradus consanguinitatis*. Vide, *Matrimonium*. Vide, *Parentela*. Vide, *Testes in causa matrimoniali*.

Conscientia.

Conscientia erronea, aut scrupulosa, vel dimittenda, vel contra eam non est operandum. *De simonia, cap. Per tuas il 2.*

Consecratio Ecclesiarum.

Consecrare Ecclesias pertinet ad Episcopum. *dist.25. c. Perlectis. De consecr. dist.1. c.1. post ep.2. Euarisți. Concil. Vormat.1.c.8. Concil. Hispal.2. c.7.*

Consecrari non potest Ecclesia noua, absque licentia Papæ. *De consecr. dist.1. c.De locorum*.

Consecratio facienda est ab Episcopo, qui habet iurisdictionem in incolas, antequam Ecclesia fundetur. *De religiosis domibus c.1.*

Consecranda est Ecclesia, de qua ignoratur, an fuerit consecrata. *De consecrat. dist.1. cap.Solemnitates. & cap. Ecclesiæ. Gregor.I. lib.12. ep.32.*

Si iterum consecratur Ecclesia, sale est exorcizanda. *de consecrat. dist.1. c. Si motum*.

Consecrari non debet Ecclesia, in qua paganus fuit sepultus. *De consecr. dist.1. c. Ecclesiam*.

Consecrari non debet Ecclesia ædificata ad quæstum. *De consecrat. dist.1. cap. Si quis Basilicam. Concil. Brachar. 2. cap.6.*

Consecrari non potest Ecclesia, nisi dotetur. *Concil. Valent. 1. c.9. concil. Brachar.2. c.5. Honorius III. ex Cirone, de consecr. Eccles. c.1.*

Consecratio Ecclesiæ cum Missa est facienda. *de consecrat. dist.1. c. Omnes*.

Consecratio Ecclesiæ facienda est cum reliquijs Sanctorum. *conc.Nicæn.2. c.7.* aliter faciens deponatur.

Consecratio Ecclesiæ facienda est cum precibus. *De consecr. dist.1. c.1. Omnes*.

Consecrationis Ecclesiæ festum omni anno cum octaua celebrandum. *De consecrat. dist.1. cap. Solemnitates, & cap. sequenti*.

Consecratio Ecclesiæ quando, & in quibus casibus iteranda. *De consecr. dist.1. cap.Ecclesijs. c.Ecclesia. c. Arianorum. c.Agapitus. c. De fabrica. Iulius I. post ep.3.*

Pro consecratione Ecclesiæ, Episcopus nihil potest accipere, quia est simoniacum. 1.*q.1. cap. Statuimus. De simonia cap. cum sit*. Et nihil aliud potest Episcopus accipere præter procurationem, & expensas. *ibid.* Neque pro chrismate, quo vtitur, potest aliquid accipere. *De simonia. c. Ea quæ. Concil.Later.4. c.63.* alias est irrita. *Concil. Roman.5.sub Gregorio 7. c.5.*

Consecrationem Ecclesiarum fieri potest etiam in diebus festis. *de consecr. Ecclesiarum. c.Tua fraternitas*.

Consecratio Ecclesiarum fit per Vnctionem chrismatis. *De sacra Vnct. cap. vnic. §. vltimo*.

Consecrari de nouo quando debet Ecclesia diruta. *Iulius I. post epist.3. de consecr. dist.1. c.ecclesijs. c.si presbyter*.

Consecratio Ecclesiarum facta ab Episcopo hæretico, iteranda est à Catholico. *conc. Cæsaraugust. c. 3.*

Vide, *Ecclesia à quibus consecranda*. Vide, *Episcopus quò ad consecrationes rerum*. Vide, *Dedicatio*, *&c.*

Consecratio Altarium.

Consecratio altarium ab Episcopo tantum facienda. *Post epistol. 2. Euaristi. 7. q. 1.cap. Episcopus in Diœcesim. 26. q. 6. cap. Ministrare. conc. Hispal. 2. c.7. Conc. Vormat.1. cap.8.*

Consecratio altarium facienda cum Vnctione chrismatis. *de sacra Vnct. c.un. §. fin. de consecr. dist.1. c.1.*

Consecrare non potest Episcopus aliena altaria. 7. *q.1. cap. Episcopus in Diœcesim*.

Vide, *Altaria*. Vide, *episcopi iurisdictio*.

Consecratio Virginum.

Consecratio Virginum facienda est ab episcopo tantum. *Post epist.4. Pij I. concil.Hispalens.2. c.7. Conc.Parisiens.6. lib. 1. c.41. & 43.conc. Regaticinum cap.7. conc. Roman. sub Silnestro c. 10. dist.23. cap. Perlectis. Concil. Carthag. 2. cap.3.*

Consecratio Virginum facienda in Albis Paschalibus, vel in festis Apostolorum. *Gelasius I. ep.9. Post epist.4. Pij I.*

Consecratio Virginum potest etiam fieri in diebus Dominicis, & Sabbatho Pentecostes. *De temporib. ordinat. c.1.*

Consecratio Virginum non facienda pro pretio; alias est irrita. *conc. Roman. 5. sub Gregorio VII. cap.5. Concil. Lateranen.4. c.63.*

Vide, *Velare*. Vide, *Virgines*.

Consecratio Episcoporum.

Consecratio episcopi facienda est à tribus episcopis, vel saltem duobus. *Concil. quod dicitur Apostolorum c.1.*

Vide, *episcopi consecratio*. Vide, *Ordinare episcopos*, *&c.*

Consecratio episcopi fit per vnctionem cum chrismate. *De sacra Vnctione c.unic. §. fin.*

Consecratio plurium episcoporum, vel altarium.

Vide, *Altaria*.

Consecratio Episcopi non differenda vltra tres menses; quod si ex negligentia consecrandi hoc accidat, communione priuetur: & si vltra quinque menses differat, nec pro illa, nec pro alia consecretur. *Post ep.7. Damasi c.5.*

Sed concilium Tridentinum decernit, quod fiat intra trimestre, & si prorogetur non possit prorogari vltra sex menses. *Sess.7. de refor.c.9.* & si non fiat intra tres menses post electionem,perceptione fructuum priuetur,& ad restitutionem (si percepit) teneatur. *conc.Trid.sess.23. de refor. c.2.*

Consecra-

Consecratio Episcopi si fit extra Vrbem Romæ, fiat in Ecclesia propria, vel in Prouincia, si commodè fieri potest. *concil. Trid. ibid. c.2.*

Consecratio Episcopi non facienda per pretium, alias est simoniaca. *concil. Later. 4. c.63.* Est irrita, id est, illicita. *concil. Rom.5. sub Gregor.7. c.5.*

Consecratio Episcopi non potest iterari. *dist.68. c. Sicut semel. c. Ecclesiis.*

Consecrationis Episcopi festum omni anno cum octaua celebrandum. *De consecrat. dist.1. cap. Solemnitates, & c. Sequenti.*

Consecrationes in genere, & consecrata.

Consecrationes rerum quarumcumque si in scriptura non reperiuntur dispositæ, fieri debent secundum ritum Ecclesiæ Romanæ. *Innoc.1. ep.1.*

Consecrationes factæ ab Episcopis hæreticis circa ordines, sunt validæ. *Anastasius 2. ep.1. c.7. & 8. concil. Afric. c. 24. & 25. dist.19. c. Secundum.* Sed intelligitur si ordinantes sunt legitimè ordinati. Vide, *Ordinati ab hæreticis.*

Consecrationes Ecclesiarum factæ ab hæretico, iterandæ sunt à Catholico. *concil. cæsaraugust. c.3.*

Consecrata semel non possunt iterum consecrari. *dist.68. cap. Sicut semel. & c. Ecclesiis.*

Consecrationes quando iterandæ. *De consecrat. dist.1. c. Ecclesiis. c. Ecclesia. c. Arianorum. c. Agapitus, & cap. De fabrica.*

Consecrato oleo potest admisceri non consecratum, & totum remanet consecratum. *De consecrat. Ecclesiar. c. Quod in dubijs.*

Consecrata Deo non possunt ad prophanos vsus conuerti. *De regul. iur. in 6. reg.14.*

Consecrationes omnes vestium, vasorum, altarium, &c. *De consecrat. dist.1. c.1.*

Vide, *Vestes.* Vide, *Vasa.* Vide, *Altaria, &c.*

Consecratio Eucharistiæ.

Consecratione facta (per verba) remanent accidentia panis, quæ dicuntur species, & quare sic dictæ. *De consecr. dist. 2. c. Species. c. Forte dicas.*

Consecratione facta, figuræ tantum panis, & vini remanent non autem substantiæ. *De consecr. dist.2. c. Omnia.*

Consecratione facta panis recedit, & corpus, ac sanguis Christi ponitur sub illis speciebus. Vide, *Eucharistia.*

Consecratio Eucharistiæ, aliquando tempore Apostolorum post solam orationem Dominicam fiebat. *Gregor.1. l.7. ex regest. ep.64.*

Vide, *Eucharistia.*

Consentire.

Consentire erranti error est. *Pius 1. epist.1. dist.83. cap. Quid enim.*

Consentiens malo, puniendus est, sicut faciens. *Innocent.1. epist.25.*

Consentiens peccato, reus est, vt faciens. *11. q.3. c. Ita corporis. & c. Qui consentit.*

Consentire censetur errori, qui potens resistere non resistit. *dist.83. c. Error, c. Quid enim, & c. Consentire. dist.86. c. Facientis. 23. q.8. c. Præterea.*

Vide, *Error.* Vide, *Superior.*

Conseruatores Iudices.

Conseruatores iudices defendere possunt ab iniurijs, sed non exercere iurisdictionem. *De off. Iud. deleg. c.1.*

Conseruatores concessi alicui à Papa ad defensionem iurium debent esse in dignitate constituti, & Ecclesiastica. *De off. Iud. deleg. in 6. c. Hac constitutione.*

Conseruatores aliquorum non possunt esse personæ constitutæ sub iurisdictione illorum. Exceptis consuetudinibus regnorum. *ibid.*

Conseruatores nequeunt agere contra illum extra Diœcesim, nec possunt trahere aliquem extra eam præter vnam dietam. *ibid. Hac constit.*

Conseruatores non possunt subdelegare, nisi hoc exprimatur in litteris conseruatorijs, & tunc non possunt extra Diœcesim trahere, sicut supra. *ibid.*

Conseruatores ingerentes se in alijs, quam in manifestis iniurijs, suspenduntur ab officio: & pars quæ hoc fieri procurat, excommunicationem incurrit, & tenetur ad expensas. *ibid. Hac constit.*

Conseruatores quo ad negotia non incœpta expirante concedente expirant. *ibid.* circa expensas obseruare tenentur omnia, quæ delegati. *ibid.* Idem circa notarios, aliosque ministros. *ibid.*

Conseruatoriæ literæ. Vide, *Literæ conseruatoriæ.*

Vide, *Iudices conseruatores.*

Conseruatores Iudices Mendicantium.

Conseruatores iudices conceduntur Regularibus ad defensionem iurium ipsorum. *Extra, de iudicijs c. Frequentes.* Quales esse debent. *ibid.*

Non possunt vltra duas dietas aliquem trahere. *ibid.* Quænam sit eorum authoritas, & quomodo debent causas terminare. *ibid.*

Conseruatores Religionum debent esse viri docti, & constituti in Ecclesiastica dignitate. *concil. Lateran.15. sess.11. constit.4. Dum intra.*

Conseruatores Iudices tenere debent regulares, & quæ eorum potestas. *concil. Trid. sess.14. de refor. c.5.*

Item hospitalia, loca pia, collegia, & Vniuersitates. *concil. Trid. ibid.*

Conseruatores inseruiunt, vt præfata loca, ac personas defendant ab ordinarijs, & Episcopis. *Concil. Trident. ibid. cap.5.*

Conseruatores non possunt tenere tribunal erectum. *ibidem, cap.5.*

Conseruatores iudices non habentes requisita à *Bonifacio* 8. vel si non sunt designati, iuxta decretum concilij Tridentini, vel etiam eligendi, annullantur, *Clem.8. constit.3. Sanctissimus.*

Vide, *Iudices conseruatores.*

Conseruatores Vrbis Romæ.

Conseruatorum Vrbis priuilegia confirmantur, & alia adduntur. *Iulius 2. const.29. Si nostrorum.*

Vide, *Roma.*

Consilium Euangelicum.

Consilia omnia Euangelica, vix aut numquam obseruantur. *De verbor. significat. in 6. c. Exijt.*

Conspirantes.

Conspirantes contra Episcopum, sunt infames. *11. q.1. cap. Statuimus. Calixtus 1. ep.2. 23. q.3. c. Infamet.*

Crimen falso imponentes Episcopo, vsque in finem non communicent. *2. q.3. c. Si quis Episcopum.*

Vide, *Coniurantes.* Vide, *Ecclesiastica persona.* Vide, *Clerici conspirantes.* Vide, *Calumniant.*

Constantinopolitana Ecclesia, & Patriarcha.

Constantinopolitanus Patriarcha fauore Principum talis dici cœpit. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum c.92.* Postea factus est primus post Papam. *dist.22. c. Constantinop. cap. Renouantes, & cap. Diffinimus. concil. constantinopol.1. capit. 5.*

Constantinopolitana Ecclesia non fuit fundata ab aliquo Apostolo. *Nicolaus 1. Ad consulta Bulgar. c.92.*

Constantinopolitano Patriarchæ subditæ sunt multæ Prouinciæ Orientales, ex priuilegio, & quæ. *concil. chalced. c.28.*

Constantinopolitanus Patriarcha à Papa potest deponi. *dist. 22. cap. Qua traditione.*

Con-

Constantinopolitana Ecclesia subdita est Romanæ. *Gregor. 1. lib. 7. ex reg. epist. 64. dist. 22. c. de constantinopol. & c. Renouantes.* Vide, *Papa.* Vide, *Patriarcha.*

Constantinus.

Constantinus Imperator concessit Sancto Siluestro, & successoribus Romanam Monarchiam quò ad omnia temporalia. *de electione in 6. c. Fundamenta. dist. 96. cap. Constantinus.*

Constantiense Concilium.

Constantiense concilium intimatur *à Ioanne 23. const. 1. ad pacem.* Quò ad multa confirmatur *à Martino 5. in const. vlt. sessionis.* Confirmatur *à Pio 2. in Bulla retractationum.* Vide, *concilia.*

Constellationes.

Constellationes dicuntur syderum obseruationes. 26. *q. 3. c. 1.*

Constitutiones.

Constitutiones contra bonos mores fieri non possunt. *dist. 10. c. constitutiones.*

Constitutio noua Principis abrogat antiquam, licet de illa non faciat mentionem. *De const. in 6. c. 1.*

Constitutiones Ægidianæ seruandę in statu Ecclesiastico. *Sixtus 4. constit. 15. Et si de cunctorum. Paulus 3. constit. 17. Officy.*

Constitutiones Ægidianæ *à Sixto 4.* vbi supra referuntur, inter alia sunt. Ne Gubernatores, rectores, officiales, &c. emant à subditis victualia, vltra exigentiam. Circa mercedes Notariorum, & sigilli. De pertinentibus ad banchum. De homicidis. Ne munera recipiant. Ne pœnas remittant. Ne aliquid accipiant ab officialibus inferioribus ob eorum deputationem: neque de aliquo sumendo ex eorum salario pactum faciant, sub pœna excommunicationis. Quale sit pretium pro rescriptis; pro regularium literis, pro litera, & sigillo mandati, & alia multa. Quæ Gubernatores, Rectores, &c. tenentur iurare antequam sumant officium, & hoc in curia. *Sixtus 4. ibid.*

Constitutiones carpenses obseruandæ in Prouincia Marchiæ Anconitanæ, & quæ. *Paulus 3. const. 17. Officy.* & infra *c. Ex debito.*

Constitutiones fratrum Ordinis Minorum. Vide, *Fratres.*

Constitutiones contra bonos mores, non possunt fieri. *dist. 10. c. Constitutiones.*

Vide, *Decreta..*

Consuetudo.

Consuetudo Ecclesiæ Romanæ semper seruanda. *Innoc. 1. ep. 1. c. 19. dist. 11. cap. Quis nesciat.* Vide, *Eccl. Rom.*

Consuetudines diuersarum Ecclesiarum non officiunt, dummodo in fide conueniant. *Gregor. l. l. 1. ep. 41. concil. Lateran. 4. c. 66.*

Consuetudines piæ Ecclesiarum teneri possunt. *Greg. 1. l. 12. ep. 31. c. 3. dist. 12. c. Nouit. concil. Later. 4. c. 66. concil. colon. 2. p. 9. c. 1.*

Consuetudines diuersæ pro loco, & tempore non sunt malæ, nisi sint contrariæ legi canonicæ. *Nicolaus 1. in decr. De consuetudine c. 2. Dist. 12. c. Scit sancta. cap. Illa autem. concil. Treueren. c. 4. concil. colon. 2. p. 9. c. 1.*

Consuetudines quæ non sunt contrà fidem possunt retineri. *Post epist. 4. Py 1. dist. 12. c. Consuetudinem concil. Later. 4. cap. 66.*

Consuetudo mala est corruptela, & ideo abijcienda. *dist. 8. c. Malam. Nicolaus 1. in decr. de consuetud. c. 1.*

Consuetudo postponenda est veritati, & rationi. *Dist. 8. c. Veritate. c. Si consuetudinem. c. Qui contempta. c. Frustra. c. consuetudo, & c. Si Solus dist. 11. c. consuetudinis.*

Consuetudo cedit legibus. *dist. 11. c. consequens est, & cap. consuetudinis.*

Si consuetudo suffragatur rationi, nihil potest esse firmius. *Dist. 8. c. Frustra.*

Consuetudo inuiolabilis quænam est. *Dist. 11. cap. Ecclesiasticarum.*

Consuetudo laudabilis quænam est. *dist. 11. cap. consuetudinem.*

Consuetudines, quæ non officiunt fidei possunt obseruari. *Dist. 12. c. Illud breuiter. & c. Nos.*

Consuetudo non relinquenda, nisi obstet canonica auctoritas. *dist. 12. c. Scit sancta.*

Consuetudo, fidei catholicæ contraria est abroganda. *dist. 11. c. Consuetudinem.*

Consuetudines & instituta maiorum sequenda, si lex diuina non loquitur. *dist. 11. c. In his.*

Facta contra coosuetudinem abroganda sunt. *dist. 12. c. consuetudo.*

Consuetudines bonas non abrogat Romana Ecclesia. *dist. 12. c. Quemadmodum.*

Consuetudo nequit abrogari, aut tolli propter commodum priuatum. *de constitutionibus c. Cum omnes.*

Consuetudo grauans Ecclesiasticos tollenda, *De consuetud. c. Consuetudines.*

Consuetudo potest induci aliquando à solemnitate actus, & quomodo. *ibid. c. Ex literis.*

Consuetudo non potest adducere violationem interdicti. *De consuetud. c. Cum inter.*

Consuetudo inducens ad peccandum, non tenet, sed est corruptela. *ibid. c. Ex parte.*

Consuetudo non derogat iuri naturali, vel diuino. *de consuetud. c. Cum tanto.*

Consuetudo obstans canonicis institutis nulla est. *ibid. c. Ad nostram.*

Consuetudo non facit, vt sit validum, quod de se non est validum. *ibid. c. Quanto.*

Consuetudo quæ obstat disciplinæ Ecclesiasticæ est irrita. *ibid. c. Cum inter.*

Consuetudo non potest suffragari contra Papę iurisdictionem. *De consuetud. c. Cum venerabilis.*

Consuetudo laudabilis est optima legum interpres. *ibid. cap. cum dilectus.*

Consuetudo peccaminosa est abroganda. *de consuetud. cap. cum tanto.*

Consuetudini contra Ecclesiam non defertur. *de sent. & re iud. c. Cum causa.*

Consuetudo in adolescentia facit præsumptionem in senectute. *de præsumptionibus. c. Ex studys.*

Consuetudines approbatæ Ecclesiarum non possunt à capitulo mutari sine consensu Episcopi. *de consuetud. c. Cum consuetudin.*

Consuetudines contra leges, & statuta prouinciarum abrogandæ. *de his quæ fiunt à maiori parte c. 1.*

Consuetudines licitæ permittuntur. *de consuetud. in 6. cap. Non est, & cap. finals.*

Consules Artium Romæ.

Consules agriculturæ Romæ, quas causas possunt cognoscere, & quæ sit eorum iurisdictio. *Pius 5. const. 16. Pia deuotio.*

Consules artis pannorum possunt iudicare mercatores huius artis circa debita, & credita, & procedere possunt contra eos realiter & personaliter. *Martinus 5. const. 6. cum inter.* confirmantur *à Pio 4. const. 46. Volentes* pro summa ducatorum 30. de auro procedunt summariè.

Consules artis merciariorum instituuntur *à Pio 4. const. 93. cum pastorali.* Quænam est eorum iurisdictio, & quomodo non possunt impediri ab vllo tribunali. Pro summa vsque ad scuta 30. de auro possunt procedere summariè. *ibid.*

Consules artis lanæ. *à Martino 5. instituti const. 6. cum inter.* Eorum iurisdictio in iudicando. Confirmantur *à Sixto 5. constitut. 14. cum alias.* Multa sunt eorum priuilegia.

Consules artis pistorum, siue furnariorum *à Sixto 5.* confirmantur *const. 36. Cælestis.* Possunt contra quoscumque etiam Principes, & Cardinales pro creditis furnariorum proce-

procedere, citare, inhibere, & etiam summariè exequi, &c. Non possunt impediri eorum decreta per appellationes per cartas dotales, &c. Et nullæ sunt tales appellationes, & alia, quæ impedire possent. *ibid.* Nulli recursus partium ad quodcumque tribunal, &c. *ibid.*
Consules pro mercatoribus Anconæ. Vide, *Ancona*. Vide, *Mercatores*.
Consules pro aromatarijs. Vide, *Aromatarij*.
Consules in vrbe pro mercatoribus Florentinis. Vide, *Florentini*.

Consulere.

Consulens homicidium, est homicida. *de pœnit. dist.1. c.23. Perniciosè.*

Contestatio litis.

Contestatio litis fit per petitionem, & responsionem iuridicam, & non alias. *de litis contestat. cap. vnic. Olim. de electione &c. cap. Dudum Ecclesia Rotomag. §. Partibus.*
Non fit per positiones, & responsiones. *De litis contest. cap. vnico.*
Non contestata lite irritè proceditur in causa. *ibid.*
Contestata non remanet, lis si responsio aduocati eadem die reuocatur. *De appell. & recus. c. cum causam.*
Contestatio litis quando potest impediri. *Concil. gener. Lugdun. de lite contest. c.1.*
Vide, *Lis.*

Continentia.

Continentiæ votum fit à clericis occidentalis Ecclesiæ in ordinatione ad sacra, non autem à clericis orientalis Ecclesiæ. *Dist.31. c. Aliter.*
Continentiam seruandam ab Episcopis Presbyteris, & Diaconis Apostoli docuerunt. *Conc. Carthag.2. c.2.* Etiam ab vxoribus abstinere debent. *ibid.* alias priuandi officio. *concil. Carthag.5. c.3.*
Continentiam alij clerici olim seruare non tenebantur. *conc. Carthag.5. c.3.*
Vide, *Clerici*. Vide, *Ordinati*.

Contractus, contrahentes.

Contractus, ex conuentione legem accipere dignoscuntur. *de regul. iur. in 6. reg.85.*
Contractus facti in præiudicium. Ecclesiæ rescindendi sunt. *Conc. Meldense c.18.* Vide, *Eccles. immunitas.*
Contractus matrimonialis factus per hæc verba, *Ex hoc tempore habebo te in vxorem*, est verum matrimonium. *De sponsalibus &c. c. Ex parte.*
Contrahentes si veniunt contra contractum, vterique possunt exigere pœnam contentam in promissione. *De pœnis cap. constitutiés.*
Contractus annui census non sunt vsurarij si iuxta canones fiant. *Extrau. de empt. & vendit. c. Regimini 1. & 2.*
Vide, *census.*
Contractus societatis vsurarij, fieri non possunt. *Sixtus V. const. 45. Detestabilis.* Declarantur ibi multi casus talium societatum. Sed vniuersaliter tunc est vsurarius, & prohibitus, quando vnus grauatur plus alio, vel vnus subiacet periculo non alius; vel capitale remanere debet saluum semper pro vno; & si perit, pro alio perit. *ibid.*
Vide, *Vsura.*
Contractus vendendi, & emendi fieri non possunt carius ex dilata solutione. *conc. Mediol.1. p.2. tit. de vsuris.*
Emi non potest vilius ab aliquo ob pecuniam præsentem, vt vendatur carius alteri ob dilationem solutionis. *ibid.*
Emi non potest vilius ob anticipatam solutionem. *conc. Mediol. ibid.*
Vendi non potest res dilata solutione, cum hoc vt si pretium interim crescit soluatur venditori sic auctum. *ibid.*
Dari non potest frumentum, vinum, &c. vt plus sit exigendum quam fuerit datum. *conc. Mediol. ibid.*
Neque dari potest vinum corruptum, frumentum malum, &c. alia similia, vt exigenda sint bonæ qualitatis. *conc. Mediolan. 1. par. 2. tit. de vsuris.*
Vide, *Emere*. Vide, *Vendere.*

Contraria.

Contraria dicens post datum iuramentum est periurus. *De iure iurando in 6. c. finali.* Siue per se dicat contraria, siue per procuratorem est periurus. *ibid.*

Contritio.

Contritio est detestatio ac dolor de peccato commisso cum proposito non peccandi de cætero. *conc. Trid. ib. c.4.*
Contritio non consistit in sola cessatione à peccatis, & in inchoatione vitæ nouæ, sed etiam debet esse odium veteris vitæ. *ibid. c.4.*
Contritio omni tempore, etiam ante aduentum Christi fuit necessaria pro remissione peccatorum. *conc. Trid. ib. c.4.*
Contritio est necessaria ad remissionem peccatorum. *De pœnit. dist.1. c.31. Porrè. c.33. Scindite, & 34. conuertimini. Concil. cabilon.3. c.36. Leo X. const.40. Exurge. conc. Trid. sess.13. c.7. & sess.14. c.3.*
Contritio peccatorum, de omnibus debet esse, & non dimidiata. *De pœnit. dist.3. c.42. Sunt plures.*
Contritio non facit hominem hypocritam. *Leo X. const. 40. Exurge.*
Contritio est pars integralis sacramenti Pœnitentiæ ex Christi institutione. *conc. Trid. sess.14. c.3.*
Contritio in homine lapso post baptismum cum voto præstandi cætera, quæ requiruntur ad sacramentum Pœnitentiæ præparat, & disponit ad remissionem peccatorum, &c. *ibid. cap.4.*
Contritio sine confessione non sufficit (si adsit copia confessarij) ad sumendam Eucharistiam, nec etiam pro Sacerdote. Si verò necessitas vrgeat potest, sed debet Sacerdos post Missam, quam primum poterit confiteri. *Conc. Trident. sess.23. cap.7.*
Contritio cum charitate perfecta reconciliat Deo, cum voto confessionis, & illa reconciliatio adscribenda est tali confessionis voto. *conc. Trident. sess. 14. c. 4.*
Contritio imperfecta dicitur attritio, & est detestatio peccati ex turpitudine eius, vel ex metu gehennæ, aut pœnarum. *conc. Trid. sess. 14. c. 4.*
Contritio, quæ dicitur attritio, est donum Dei. *ibid.* Non perducit ad iustificationem; sed tamen disponit ad impetrandam gratiam per sacramentum pœnitentiæ. *ibid. c.4.*
Contritio quæcumque non est extorta, aut coacta, sed libera. *concil. Trident. ibid. cap. 4.*

Contristari.

Contristari de morte non debent Christiani, qui credunt in aliam vitam; sed solum illi, qui non credunt. *Anastasius 1. ep. 2. 13. q. 2. c. Habent forsitan, & c. Qui domina.*

Contumax, & contumacia.

Contumax potest excommunicari. *de Iudicijs c. 1.*
Contumax potest sententiari lite non contestata. *Vt lite non contest. cap. Accedent.*
Contumace actore, testes possunt produci, etiam lite non contestata, & potest etiam terminari causa. *De dolo, & contumacia. cap. Causam.*
Contumax lite non contestata potest etiam deponi, seu ad depositionem condemnari. *ibid. c. Veritatis.*
Contumax absens in causa hæresis post annum excommunicationis, damnandus vt hæreticus. *de hæreticis in 6. cap. Cum Contumacia.* Vide, *Vehemens.*
Contumacia in causa hæresis facit suspicionem vehementem. *ibidem.*
Contumace reo, actor mittendus in possessionem; sed causa proprietatis reo reseruatur. *De dolo, & contum. cap. Pro vt nobis.*

Con-

Contumax absens, quomodo tractandus tam in reali, quam in personali conuentione, & quomodo actor mittendus in possessionem. *Vt lite non contestata c. Quoniam §. In alys.*
Contumacis bona potest iudex sequestrare, & eum ad expensas condemnare. *de dolo, & contum. c. Ex literis.*
Contumacia rei in beneficio Ecclesiastico non permittit, vt iudex mittat actorem in possessionem, sed proceditur ad sententiam. *De eo, qui mittitur in possess. in 6. c. vnico.*
Contumaces condemnati ad quamcumque pœnam, non possunt audiri, nisi in carcere. *Pius 5. const. 40. Licet alias.*
Contumaces condemnati. Vide, *Condemnatio.*
Vide, *Absens.* Vide, *Confessus.* Vide, *Reus.*

Conuentio.

Vide, *Pactum.*

Conuentus.

Vide, *Monasteria.*

Conuenticula.

Conuenticula in materia religionis, occulta fieri non possunt, & pœna facientium. *de hereticis. c. cum ex iniuncto.*
Conuenticula extra Ecclesiam faciens, est anathema. *conc. Gangrense c. 6. & 11.*
Conuenticula occulta, & separata à communione fidelium celebrantes, denunciandi sunt Episcopo; & ipsi tenentur se purgare, alias puniantur; si vero iurare noluerint de relinquenda perfidia, vt hæretici puniendi. *conc. Lateran. 4. c. 3.*

Conuersari.

Conuersari non debet Episcopus cum malis. *2. q. 7. c. Peruenit ad nos fratrem.*
Conuersari debet cum viris boni testimonij. *ibid. cap. Episcopi lectioni.*
Vide, *Episcopus.*

Conuersi ad fidem.

Conuersi ad fidem, quomodo tractandi. Vide, *Fides.*

Conuersio panis in Corpus Christi.

Conuersio hæc panis, & vini in corpus & sanguinem Christi, multis figuris, & exemplis explicata. *De consecr. dist. 2. cap. Reuera.*
Vide, *Eucharistia.* Vide, *Consecratio Eucharistia.*

Conuersa Monialium.

Vide, *Moniales.*

Conuertita Moniales Romæ.

Conuertitarum Monasterium Romæ instituitur *à Leone X. const. 39. Saluator.* Quæ mulieres debent in eo recipi. Quomodo gubernari. Protector earum, &c. ad earum regimen pertinentia. *ibidem.*
Protectorem quomodo debent eligere. *Clemens 7. constit. 14. cum ex corpore.* Multa priuilegia obtinent circa permutationes bonorum, &c. *ibid.* Fruuntur gratiis, & priuilegiis aliarum Monialium. *ibid.*
Meretrices omnes Romæ morientes debent pro legato relinquere huic Monasterio quartam, vel quintam partem; alias irritum est testamentum, & omnia bona ad illud deuoluuntur, nisi habeant filios legitimos, & in hoc casu quid tenentur facere Conuertitæ. *ibid.* & quis potest declarare dubia huius Constitutionis. *ibid.*
Causas huius conuentus iudicare debet Protector illius. *Gregorius 13. const. 52. Cupientes.*

Conuictus.

Conuictus de crimine in iudicio, si petit restitutionem, non est audiendus. *de accusat. c. Ad petitionem.*
Conuictus de crimine fornicationis, aut alio, ad Clerum non promoueatur. *concil. quod dicitur Apostolorum cap. 61.*
Vide, *Reus.*

Conuiuia.

Conuiuia cum Iudæis non facienda. *28. q. 1. cap. Nullus, & cap. Omnes.*
Conuiuia non debent nos à bono retrahere. *Dist. 47. c. Quod ad nos.* Vide, *Iudai.* Vide, *Christiani.*
Conuiuia in Ecclesia non fiant. *conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 39. & 80. dist. 42. c. Non oportet in Basilicis.*
Conuiuia clericorum temperata laudanda sunt. *Gregorius 1. lib. 2. ep. 37. dist. 44. c. Conuiuia.* Vide, *Clerici circa conuiuia.*
In conuiuiis clericorum semper adhibenda est sacra lectio. *dist. 44. c. Pro reuerentia.*
Conuiuia non sunt facienda à clericis in exequiis defunctorum, nisi distantia id exigat, & tunc in domo sacerdotis, & honeste fiant. *Reformatio cleri Germania c. 8.* Vide, *Defunctorum sepultura.*
Conuiuiorum pompæ, quales debent esse. *Sixtus 5. constit. 52. cum in vnaquaque.*

Copula.

Copula carnalis præsumitur ex cohabitatione nudi cum nuda in eodem lecto. *de præsumpt. c. Literis.*
Copula habita cum puella septem annorum dirimit matrimonium contractum postea cum consanguineis. *de eo, qui cognouit, &c. c. Fraternitati.*
A copula abstinere debent coniuges in festis Sanctorum. *33. q. 4. c. Quotiescumque.*
Item in diebus ieiuniorum, & aliis quibusdam. *ibid. c. Fratres. c. Si causa, & c. Christiano.* Vide, *Carnalis.*

Cor.

Corda hominum non verbis, sed effectibus cognoscuntur. *Hormisda in ep. ad Anast. Imper.*
Corde laudandus Deus magis, quam ore. Vide *Laudare.*

Cordigeri S. Francisci.

Vide, *Archiconfraternitas.* Vide, *Confraternitas.*

Correctio, & Corrigere.

Correctio, & castigatio non semper est signum iræ, sed sæpe amoris. *5. q. 5. c. Non omnis. & c. Non osculatur.*
Correctio fraterna numquam relinquenda. *23. q. 4. c. sicut non est ab oratione. Gregorius 1. lib. 9. ex reg. ep. 8.*
Corrigendi aliquando sunt aliqui, aliquando non. *2. q. 1. cap. Multi.*
Corrigere prius debemus nos, deinde alios. *3. q. 7. c. Postulatus, & c. Sacerdos.*
Correctio blandè facienda. *dist. 45. c. Licet plerumque. c. Licet nonnumquam, & c. Disciplina.*
Corrigere debens, si omittit, consentit errori. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 25.*
Vide, *Error.* Vide, *Consentire.*

Corepiscopi.

Corepiscopi (qui aliud non sunt, seu erant, nisi Vicarii Episcoporum) sunt in Ecclesia ad exemplum 70. Discipulorum, id est; sunt Presbyteri tantum. *conc. Neocæsar. c. 13. dist. 68. c. Quamuis. Damasus ep. 5. Ioannes 3. epist. vnica. Zacharias ep. 7. c. 4. conc. Paris. 6. c. 27. concil. Metense cap. 5.*
Corepiscopi in quo differebant ab Episcopis. *dist. 68. cap. Quamuis.*
Corepiscopi quomodo eligendi. *concil. Nican. 1. ex Arabico cap. 54.*
Corepiscopi (olim) sicut Episcopi, erant ordinandi per impositionem manuum. *conc. Antioch. c. 10. Zacharias ep. 7. c. 1.*

Corepiscopus ab Episcopo ciuitatis ordinabatur. *Conc. Antioch. c.10. Zachar. ep.7. c.1.*
Corepiscopus (olim) ordinare poterat clericos, & subdiaconos, non alios. *conc. Antioch. c.10.* (Sed nota quod tales erant etiam Episcopi.)
Corepiscopus institui poterat aliquis Episcopus rediens ab hæresi, & reconciliatus. *conc. Nicen.1. can.14.*
Corepiscopi non possunt ordinare presbyteros, nec diaconos; non consecrare virgines, non altaria, non conficere chrisma, non reconciliare publicum pœnitentem. *dist.68. cap. Quamuis. conc. Meldense cap.44.* Nec vllum aliud munus Episcopale exercere. *ibid. Damasus ep.5. Zacharias ep.7. c.1. Conc. Metense c.5. conc. Ancir. c.13.*
Corepiscopus de licentia Episcopi, poterat clericos per manus impositionem ordinare. *concil. Nicen.2. can.14.*
Corepiscopus non poterat confirmare. *Ioannes 3. ep. vnica. conc. Parisiense 6. c.27.*
Corepiscopi locus erat primus post Episcopum. *ibid.*
Corepiscopi, qui ab vno solo Episcopo ordinantur abrogandi, & penitus euellendi, quia hic ordo non fuit in Ecclesia, ex Apostolorum tempore. *dist. 68. cap. Corepiscopi. Damasus ep. 5.* Nec vllum ordinem habent, nisi presbyteratum. *Damasus ibidem.*

Corona clericorum.

Coronam in modum sferæ in capite raso clerici portare debent. *Anicetus epist. decr. Dist. 23. cap. Prohibete. Concil. Tolet. 4. cap. 41.*
Corona clericorum est signum Regiæ dignitatis, & quo maior est clerici dignitas, eo maior esse debet corona. *Conc. Rauennat. 3. post Clem. V. cap. 10.* Debet esse rotunda. *ibidem.*
Vide, *Clerici quò ad habitum.* Vide, *Tonsura.*

Coronatio Federici Imperatoris.

Facta à *Nicolao V. constit. 4. Imperator.*

Corpus humanum.

Corpus humanum est opus Dei, non Diaboli. *Concil. Brachar. 1. cap. 12.*
Corpus hominis nudum, numquam ostendendum. *Lib. 1. const. Apostol. cap. 6.*
Corpus hominis post resurrectionem fiet immortale. *Concil. Tolet. 6. cap. 1.*
Corporis munditia seruanda, quia Dei templum est. *Gregor. I. lib. 7. ex reg. ep. 128.*

Corpus Christi.

Corpus Christi ab altari ex se ipsis posse accipere diaconos, statuit *Conc. Nicen. 1. can. 14.* Si non adsit Episcopus, vel presbyter communicans.
Corpus Christi in altari sub Crucis titulo componatur. *Concil. Turon. 2. cap. 3.*
Corpus Christi non minuitur, sed totum sumitur ab omnibus. *De consecrat. dist. 2. c. Singuli, & c. Vbi pars.*
Corpus Christi æqualiter sumitur in Eucharistia, siue parum, siue multum Eucharistiæ quis accipiat. *de consecr. dist. 2. c. Quid sit sanguis. c. de hac quidem, & c. Singuli.*
Corpus Christi est totum sub vtraque specie hostiæ. *de consecr. dist. 2. c. Singuli, c. Vbi pars. & c. In Christo.*
Corpus Christi ex virgine sumptum in Eucharistia comeditur. *de consecr. dist. 2. c. Corporeum, & c. Accesserunt.*
Corpus Christi spiritualiter magis, quam corporaliter comedendum. *ibid. cap. Panem cælestem.*

Corporis Christi festum.

Corporis Christi festum celebrandum est feria quinta post octauam Pentecostes. *Clem. de Reliquijs, & veneratione Sanctorum cap. vn.*
Celebrari debet festo speciali. *ibidem.* Vide, *Christi Corporis, &c.*
Corporis Christi officijs præsentes in die solemnitatis, & per octauas, quas indulgentias consequantur. Vide, *Officium.*
Si in Corporis Christi festum accidat vigilia Sancti Ioannis Baptistæ, anticipatur vigilia. *Vrbanus 8. in append. constitut. 2.*
Vide, *Christus.*

Corpora Sanctorum.

Corpora Sanctorum, sine Episcopi, & Principis licentia transportari non possunt de loco ad locum. *De consecrat. dist. 1. cap. Corpora.*
Vide, *Sancti.*

Corpora Defunctorum.

Corpora defunctorum exenterantes, concidentes, comburentes, &c. similia circa ea facientes excommunicati sunt. *Extra, de sepulturis cap. 1.*
Non possunt exenterari, expulpari, coqui, &c. vt ossa deferantur ad proprias patrias, & ciuitates, sub eadem censura, &c. *ibidem.*
Vide, *Defunctorum corpora.*

Corporalia altarium.

Corporalia altarium debent esse linea. *De consecr. dist. 1. cap. Consulto.*
Corporalia debent esse mundissima. *De custodia Eucharistiæ. cap. fin. conc. Lateran. 4. c. 19. concil. Oxoniense 1. cap. 3. conc. Cotacense c. 3.*
Corporalia vetera comburenda. *conc. Oxonien. 1. c. 3. conc. Rauennat. 2. cap. 8.*
Corporale debet esse integrum. *conc. Cotacense c. 3.*
Corporale, tempore incendij non potest mitti in ignem ad extinguendum eum. *conc. Salegunstadiense c. 6.*
Vide, *Palla.* Vide, *Vestes altarium.* Vide, *Altaria.*

Corsica.

Corsicæ Episcopi à quibus accipere debent procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Crapula.

Crapula extra paradisum incepit. *dist. 35. c. Sexto die.*

Creatura.

Creaturæ ab initio temporis à tribus personis diuinis factæ sunt. *De fide, & summa Trinitate cap. 1.*
Creaturæ de nihilo à Deo factæ sunt. *ibidem.*

Creatio mundi.

Creatio mundi facta est in æquinotio verno, Luna plena. *conc. Palæstinum sub Victore,* Cæsareæ factum.

Credere, Credens.

Credens se esse baptizatum saluatur, quamuis non esset (quia id nescit) & quomodo. *de presbytero non baptizato, & c. cap. Apostolicam.*
Credere in Christum est manducare, & bibere ipsum. *de consecrat. dist. 2. c. Quid est. & c. Vt quid paras.*
Credens in Christum sanguinem eius bibit. *ibidem cap. Tunc eis.*
Credere vt oportet, ad gratiam iustificationis consequendam nullus potest sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, & adiutorio. Contrarium dicens est anathema. *concil. Trident. sess. 6. can. 3.*
Credendum non est verbo vnius iudicis tantum. *De testibus. cap. cum à nobis.*

M Creden-

Credenda non sunt, nisi quæ certis indicijs demonstrantur. 11. q. 3. cap. *Quamuis*.
Credendum est dicenti, se confessum fuisse fratribus. *Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas*.
Credentes in Christum vocari debent Christiani. *Conc. quod dicitur Apostolorum cap.* 1.

Creditores.

Creditores Baronum in statu Ecclesiæ, quomodo eos cogere possint, vt soluant etiam de fidei commissis. *Clem.8. constit. 41. Iustitia ratio*. Eam moderatur *Vrb. VIII. constit. 7. in append. Romanum*.

Crimen, Criminosi.

Crimen notorium non indiget accusatore, nec teste. *de cohabit. cleric. & mul. c. Tua nos*.
Crimen probatum via inquisitionis non punitur pœna ordinaria. *de accusat. c. Inquisitioni*.
Criminosi non possunt fieri clerici. *Gelasius ep.* 9.
Criminosi non sunt tolerandi ob pecuniam. *Concil. Colon. 2. par. 13. cap.* 8.
Criminaliter accusati in Prouincia Marchiæ non audiendi, nisi in carcere. *Iulius 3. const. 24. Fide digna*.
Crimen falso imponens excommunicandus, vsque ad finem vitæ. 2. q. 3. *c. Si quis Episcopum*. Vide, *Falsum*.
Crimen ex ira obijciens, si prætetita ira non ratificat, non punitur ex illo. *ibid. c. Si quis iratus*.
Crimina non citò credenda. 11. q. 3. *c. Non solus ille*.
Crimina consanguineorum non nocent clericis, nisi isti fuerint conscij. 1. q. 4. *cap. Quia Præsulatus, & c. Crimen*. Vide, *Delicta*.

Crux.

Crux in locis erigenda. *Zacharias ep.* 12.
Crucem ante se deferre faciunt Patriarchæ in omni ciuitate, excepto loco, vbi est Papa, vel Legatus Papæ cum insignijs Sedis Apostolicæ. *de priuilegijs. cap. Antiqua. concil. Later. 4. cap.* 5.
Crucem ante se per Prouinciam facit ferre Archiepiscopus, etiam per loca exempta, & per ea benedictionem dare potest populo. *Clement. de excessibus priuilegiatorum cap. fin. Alex. 2. epist.* 4.
Crucis imago adoranda. *Concil. Constantinop. 4. cap. 3. Stephanus 6. epist.* 6.
Ad crucem confugiens in via est liber, ac si esset in Ecclesia, & gaudet immunitate. *Conc. Claramont. c.* 29. Adoranda vt ipse Christus. *Conc. Senon. c.* 14.
Delictum committens ex crucis securitate, reddendus est iustitiæ habita tamen securitate de vita illius. *Conc. Claramontan. cap.* 30.
Crucis signum pro militaribus insignijs dandum ijs, qui certant pro fide. *Conc. Claramont. in fine*.
Crucem deferri ante aliquem per Prouinciam potest Papa concedere. *Conc. Later. 3. in append. par. 50. c.* 37.
Crucis signo perficienda sunt omnia Sacramenta. *de consecr. dist. 5. cap. Numquid*.
Crux in processionibus ferenda est à Clerico induto veste talari, & superpelliceo. *Concil. Mediolan. 1. part. 2. tit. De processión*.
Crux cum reliquijs ab immundis portari non debet, nec osculari. *Nicolaus I. ad Consulta Bulgar. c.* 7.

Crucis signa in benedictionibus.

Crucis signo omnia Sacramenta perficienda. *de consecr. dist. 5. c. Numquid. Stephanus 5. in decr. ep.*
Crux super calicem rectè debet fieri non circulariter, & strictis duobus digitis. *Leo 4. homilia de cura pastorali*.
Crux in omnibus benedictionibus facienda, sed rectè non circulariter. *Leo 4. ibidem*.
Crucis signo facienda confirmatio. *Lib. 3. const. Apost. c.* 15.

Crucis festum.

Crucis inuentionis festum die 3. *Maij* solemniter est celebrandum. *Euseb. ep. 3. de consecr. dist. 3. c. Crucis Domini*.

S. Crucis Ecclesia Romæ.

In hac Ecclesia pro vltima Dominica Ianuarij conceditur indulgentia ijs, qui confessi sua peccata eam visitant. *Alexand. 6. const. 4. Admirabile*.

Cruciata.

Cruciatæ bellum contra Saracenos indicitur *ab Eug. 3. const. 3. Quantum. à Gregorio 8. const. vnic. Audita. ab Innoc. 3. const. Ad liberandam*.
Priuilegia multa crucesignatis concessa. *ibid.* Ad hoc bellum clerici ire poterant, & percipere fructus beneficij, imò ea oppignorare, &c.
Cruciatæ Bulla non possunt vti Moniales. *Pius 5. const.* 137. *Romanus*.
Per Cruciatæ Bullam nullus potest absolui ab hæresi. *Greg. 13. const. 37. Officij*. Vide, *Absolutio*. Vide, *Hæresis*. Vide, *confess.* Vide, *Bulla cruc.*

Cruciferi.

Cruciferorum congregatio approbatur *ab Vrb. 3. const. vnic. cum antecessor*. Eorum priuilegia, & forma viuendi. *ibid.* Reformatur quò ad omnia. *Pius V. const. 59. Nihil*. Forma profitendi *const. 60. Quamuis Pius V.* confirmantur eorum constitutiones, & obtinent priuilegia Mendicantium. *Greg. 14. const. 13. Romanus*. Vide, *Fratres cruciferi*.

Cubicularij.

Cubicularij Papæ, & Episcoporum debent esse clerici, vel monachi. 2. q. 7. *c. cum Pastores*.
Cubicularij Papæ, qui actu ei inseruiunt, dum eligitur in Papam, multa obtinent beneficia. *Greg. 15. const. 4. venerab.*
Cubicularii secreti Papæ exempti sunt à gabellis, datiis, &c. in statu Ecclesiæ, & non includuntur in reuocatione *Innoc. 10. ita idem const. 7. Et si ea*.

Cuculla.

Cuculla quid sit. Vide, *Monachi Nigri, seu S. Benedicti*.

Culpa, Culpabilis.

Culpa alicuius, siue matris, siue patris non potest obesse filio. *dist. 56. cap. Vndecumque. cap. Numquam. cap. Nasci. cap. Sponsus. cap. Satis, & cap. Ismael*.
Sine culpa nullus puniri potest. *De regulis iur. in 6. reg.* 23.
Culpabilis præsumitur, qui rei, in qua non debet se immiscet. *ibid. reg.* 19.

Cultus.

Cultus creaturarum, elementorum, &c. est illicitus. 26. q. 5. *cap. Non liceat*.
Cultus diuinus cum magna pietate, & deuotione exequendus. *conc. colon. 2. p. 2. c.* 19.

Cura animarum.

Cura animarum annexa præbendæ, vel dignitati in eadem Ecclesia potest teneri. *de præb. in 6. c. Super eo*.
Cura animarum committi non potest, nisi habenti ætatem 25. annor. saltem, & prædito scientia, ac bonis moribus. *de elect. c. cum in cunct. §. Inferiora. conc. Later. 3. c. 3. conc. Trid.* Vide, *Parochi*. Vide, *Beneficia curata*. Vide, *curata beneficia*.
Cura animarum in monasteriis monachorum per clericos ab eis electos exercenda, non per ipsos monachos. *De capellis Monachorum cap.* 1.
Curam habens animarum debet esse, vt medicus. *Cle. l. ep. 1. c. 1.*

Curam

Curam animarum nullus habere potest, nisi per institutionem Episcopi, vel Papæ. *Concil. Tolet.18. c.1.*
Curam animarum habere non potest, qui nescit latinè loqui. *Conc.Toletan.19. c. 2.*
Vide infra. *Curati.*

Curati, id est, curam animarum habentes.

Curati tenentur personaliter residere, nec possunt per Episcopos dispensari. *Conc.Senon. in decr. Morum c.11.*
Vide, *Beneficiati*. Vide, *Parochi*.
Curati tenentur, dominicis saltem diebus, prædicare populis per se, vel per alios, eosque docere viam salutis, breuibus verbis. *Conc.Trid. sess.5. de reform. c.2.* Negligentes ab Episcopo compellendi etiam si sint exempti. Et si expedire sibi videbitur alium ad id munus aptum substituat assignata ei congrua pro hac functione.
Curati à Papa instituti. Vide infra. *Curata beneficia.*
Vide, *Ecclesiarum rectores*. Vide, *Parochi*. Vide, *Beneficia curata.*

Curata beneficia.

Curatum beneficium à Papa obtinens non potest à curia discedere sine litteris promotionis à Papa obtentis. *Extra, de elect. c.1.*
Acceptantes, seu recipientes tales curatos sine literis Papæ, suspenduntur à beneficijs ad arbitrium Papæ, *ibid.* Sine dictis literis non possunt ministrare, nec fructus percipere, nec ab vllo acceptari. *ibid.*
Curata beneficia à Papa habentes non possunt, nec acceptari, nec ministrare, nisi iuramentum fidelitatis faciant Papæ. *ibidem.*
Curata beneficia, quæ sunt. Vide, *Beneficia curata.*

Curia.

Curiæ obnoxius non potest ordinari. *dist.34.c. Precipimus.*
Vide, *Ordinatio*. Vide, *Clerici.*
Curiæ sæculari tradendus clericus, degradari prius debet à iudice Ecclesiastico præsente potestate sæculari, quæ statim illum recipit. *De verbor. signficat. c. Nouimus.*
Et Ecclesia intercedit, vt citra pœnam sanguinis sententia moderetur. *ibid.*
Curia Romana. Vide, *Romana curia.*
Curia Sabellorum. Vide, *Sabellorum curia.*

Curiales.

Curiales non debent ordinari. *dist.51. c.designata.c.Preterea. & c.qui in aliquo. dist. 53.c.Legem.*
Curiales existentes Romæ, non possunt extra ab vllo conueniri. Et quomodo puniendi sunt iudices intromittentes se in eorum causis. *Eugen.IV. const.4. diuina.*
Curiales Romæ, qui ibi ædificant, vel intra spatium decem milliarium, possunt testari, & disponere de bonis suis Romæ intra decem milliaria existentibus vsque ad summam decem mi llium aureorum cuilibet personæ etiam incapaci, dummodo non sint rei læsæ maiestatis. *Sixt. 4. const.8. Et si.*
Curialibus præfatis ab intestato morientibus, domus, & bona ad suos cognatos seruato ordine iuris pertinent. *ibid.*
Curiales Romæ clerici decedentes Romæ, vel circa, intra spatium decem milliarium possunt disponere, legare, & testari de omnibus, quæ obtinent, Ecclesiasticis fructibus, & alijs ex ijs prouenientibus. *Paulus 5. constitut.18. In eminenti.*
Curialibus clericis, vt supra ab intestato decedentibus, succedunt hæredes. *ibid.* §.4.
Curialium beneficia, siue moriantur, dum veniunt ad Vrbem Romæ, siue dum recedunt ab ea intra spatium duarum dietarum, siue in Vrbe, à Papa conferuntur. *Extra, de preb. & dignit. cap. Ad regimen.*
Vide, *Roma.*

Currus.

Curruum pompæ in Vrbe Roma, quales esse debent. *Sixtus V. const.52. cum in vnaquaque.*

Cursarij.

Vide, *Pirata.*

Cursores Romæ.

Cursorum munus in statu Ecclesiæ est citare, intimare, & similia facere, & omnibus aliis est prohibitum hæc facere. *Clemens 7. const.24. Accepimus.*
Nulla est intimatio, citatio, &c. si per alios fiat. *ibid.*
Quando commissiones firmatæ manu Papæ per Cursores consignantur, causa tota prosequenda est per cursores, non per alios mandatarios. *Iulius 3. const.14. cum ea.*
Cursores quid possunt exigere pro singulis seruitijs. *Pius 4. const.58. cum ab ipso.*
Cursorum distincta officia, obligationes, mercedes, & alia ad eos spectantia decernit. *Paulus 5. constitut. 71. tit. de Cursoribus.*

Custos Ecclesiæ.

Custodis Ecclesiæ munus est habere curam de ornamentis Ecclesiæ, vestibus, &c. pane, vino, incenso; curare vt pulsentur ligna (campanæ nunc) pro officijs; diuidere oblationes, & decimas de consensu Archidiaconi, Episcopo absente, & omnia quæ facienda sunt in Ecclesia disponere, ac præparare. *Concil.Tolet. 1. c.10. de off. custodis. c. custos il 2.*
Item vt lucernæ ardeant, oleum conseruetur, &c. *ibid.*
Custos tenetur reddere rationem bonorum Ecclesiæ. *Greg.1. lib.1. ep.10.*
Custodes obseruare debent clericos, & laicos delinquentes contra decorem Ecclesiæ, eosque sui officij moneat, quod si non resipiscant, ad Præfectum chori, vel Episcopum referant. Curent nè altaria spolientur, & omnia, quæ ad ornatum Ecclesiæ pertinent, & nè aliquis de nocte in Ecclesia commoretur. *Concil. Mediol. 1.par.2. tit. de officio custodum.*

Custodes carcerum S. Officij.

Custodes carcerum duo esse debent, vnus pro Episcopo, alius pro Inquisitore. *Clement.de hereticis cap.1. §.Sanè.* Debent habere alios ministros sub se, & eis delegare possunt munus. *ibid.*
Custodes præfati curent diligenter, vt carceratis ministrentur, quæ sunt ministranda. *ibid.* Debent iurare de fidelitate, sicut alii officiales. *Clement. de heret. vt supra §. Porrò.* Debent etiam iurare eorum substituti. *ibid.* Hæc debent iurare: quod diligenter suum facient officium, & custodient carceratos; quod nihil cum carceratis loquentur, quod ambo custodes non audient: quod non fraudabunt carceratum de portione legitima, quæ ei datur. *ibid. §. Porrò.*
Vide, *carceres*. Vide, *Inquisitores.*

Custodia murorum.

Custodia murorum etiam à clericis facienda tempore obsidionis Ciuitatum, & quomodo. *de immun.Ecclesiarum, cap.Peruenit.*

D

Dacia.

Daciæ Episcopi, quas, & à quibus accipere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus capit. Vas electionis.*

Dalmatia.

Dalmatinæ Ecclesiæ quot, & quales adolescentes possunt mittere ad Collegium Illyricorum Laureti. *Vrbanus* 8. *const.* 63. *Zelo*.

Dalmaticarum vsus.

Dalmaticarum vsus à Romanis Pontificibus concessus. *dist.* 23. *c.Communis. Gregor.*1. *l.*7.*ex reg.ep.*113.
Dalmaticis vtendum in quatuor temporibus, quæ celebrantur infra octauam Pentecostes. *Concil.Salegunstadiense c.*2.
Diaconus vti debet Dalmatica. Vide, *Diaconus*. Vide, *Vestis*.

Damnare, & damnari.

Damnari nullus potest sine defensione. *Iulius* 1. *ep.*2. *c.*3.
Damnari nullus potest pro delicto aliorum. *Nicolaus* 1. *ep.*8.
Damnari nullus potest, nisi conuictus, vel confessus. 2. *q.*1. *c. Nos. c. Iudex. c. Sicut sine iudicio. cap. Primates, &* 30. *q.*5. *c. Nullus ante.*
Damnari nullus potest, nisi præcedant indicia. 30. *q.*5. *cap. Iudicantes.*
Damnari nullus potest, nisi præcedant probationes. 3. *q.*5. *c. Nullus ante. & c. Nullum.*
Damnari nullus potest ex suspicione. 2. *quæst.*1. *cap. Primò semper.*
Damnari non potest Episcopus sine consensu Papæ. 3. *q.*6. *c. Quamuis. c. Multum. & c. Dudum.* Aliquando fuerunt toleratæ, & quare. *ibid. c. Hæc quippe.*
Vide, *Episcopus*. Vide, *Sententia*. Vide, *condemnare*.

Damnatus.

Damnatus iniustè debet restitui in pristinum. 2. *quæst.*1. *cap. Notum.*
Damnatis Hæresiarchis omnes sectarij censentur damnati. *Gelasius* 1. *const. Valde mirati* §.2.
Damnatus iniustè debet foueri, & iuuari ab Ecclesia Romana. 2. *q.*6. *c. Ideo.*
Damnati ad supplicium possunt appellare. 2. *quæst.*6. *c. Liceat.*
Damnati à Synodo si in sacris se immisceant abijciantur ab Ecclesia. 11. *q.*3. *c. Si quis Episcopus.*
Damnatus in prima Synodo quomodo potest remitti in secunda. 11. *q.*3. *c. Episcopus, Presbyter.*
Damnatus in iudicio Episcoporum à nullo potest defendi. 21. *q.*5. *c. Si quis cuiuslibet.*
Damnatis ad mortem dandum est Sacramentum Pœnitentiæ, nec valet contraria consuetudo. *Clem. de pœnit. & remiss. cap.*1. Item Eucharistia. Vide, *Morient*. Vide, *Eucharistia*.
Damnato authore, eius scripta, & opera damnantur. *de hæreticis c. Fraternitatis.*
Damnatus in actione iniuriarum est infamis, & talis infamia potest per Papam tolli. *De sent. & re iud. c. Cum te.*
Damnati ad mortem Romæ iuuandi, consolandi, & sepeliendi per confratres Sancti Ioannis Baptistæ Decollati, seu Misericordiæ. *Innoc.*8. *const.*16. *Inter desiderabilia.*
Damnati in Inferno pœnis inæqualibus puniuntur. *Eugenius* 4. *const.*17. *Latentur.*

Damnatio.

Damnatio iniusta est retractanda. 3. *q.*6. *c. Irritam.* 11. *q.*3. *c. Irritam.*
Damnatio Episcopi iniusta irrita est, & reuocanda. 11. *q.*3. *cap. Irritam.*
Damnationes quædam Episcoporum factæ sine consensu Papæ, quare fuerunt toleratæ. 3. *q.*6. *cap. Hæc quippe.*

Damnificans, & damna.

Damna illata ab Episcopo Ecclesiæ resarcienda sunt ab eodem. 12. *q.*4. *c. Quicumque.*
Damnum causans à casu tenetur resarcire, & quando. *De iniurijs, & damno dato. cap. Si bos. c. Si læserit. c. Si quis aperuerit. c. Si egressus, & c. Si quis domum.*
Damnificans siue per malitiam, siue à casu tenetur ad reficiendum, & satisfaciendum. *ibid. & c. fin.*
Damnificans per vulnera, & ictus, tenetur ad expensas vulnerato, &c. *ibid. c. fin.*
Damnificans ex negligentia tenetur ad restitutionem. *ibidem cap. fin.*
Damnum consulens, faciens, imperans, vel quouis modo causans, tenetur ad resarciendum. *De iniurijs, & damno dato c. fin.*
Damnum quod quis sua culpa sentit, sibi debet non alteri imputare. *de regulis iuris in* 6. *reg.*86.

Dare, seu donare, dantes, &c.

Dantes gradus Ecclesiasticos non ex meritis, sed ex fauore, faciunt contra Christum. 8. *q.*1. *c. Qui vos.*
Dantes, vel promittentes aliquid pro gratia, vel iustitia apud Sedem Apostol. obtinenda, incurrunt excommunicationem Papæ reseruatam, sic etiam mediator; imò etiam sciens si non reuelat intra tres dies. *Extra, de sent. excommunic. c. Excommunicamus. Bonifacius* 8. *constit.*1. *Excommunicamus.* Et post eadem confirmat *Gregor.*13. *const.* 24. *Ab ipso.* Fiunt infames, inhabiles ad omnia, & alia. *ibidem.*
Eadem confirmat *Alexander* 7. *const. Inter grauissimas data* 2. *May* 1656.
Vide, *Sedes Apostolica*, vbi diffusè habes declarationem omnium casuum.

Dataria.

Vide, *Officiales*.

Debitores, & debita.

Debitor, & creditor iurantes, quando tenentur implere iurata, & quando non. *De iure iurando cap. Ad nostrum.*
Debitor tenetur absoluere, & releuare fideiussorem à molestijs, quas patitur, & ad hoc compelli potest per censuram canonicam. *de fideiussoribus c. Constitutus.*
Debitori neganti dari potest iuramentum calumniæ. *ibid.*
Debitores mercatoribus Riparum, & Salinarum Romæ, quomodo non possunt cedere bonis. *Innoc.*8. *constitut.*15. *Quoniam.*
Debiti causa, quomodo tractanda. *de fide instrum. cap. Si cautio.*
Debitores, quando possunt cedere bonis, Romæ, & quando non. Vide, *Cedere bonis.*
Debita antecessoris soluenda sunt à successore. *de solution. capit.*1.
Debita medicinalium quando, & quomodo soluenda Romæ, sine dilatione soluenda, &c. *Gregor.*13. *constitut.*29. *cum officio* §.19.
Debitores furnariorum Romæ, quomodo compellendi ad soluendum summariè, &c. & non possunt admitti ad cessionem bonorum. *Leo* 3. *constitut.*18. *cum sicut.*
Debitores Riparum. Vide, *Cedere bonis*. Vide, *Ripa*.
Debitum matrimonij, quando debet exigi, & quando non. Vide, *Matrimonium*. Vide, *Vxor*.
Debitum coniugale impeditur per affinitatem aduenientem post matrimonium. *de eo, qui cognouit c.*1.
Debitores, qui in statu Ecclesiæ obtinent dilationum, vel alternatiuarum beneficium à curia, iuxta caput Odoardus, & *cap. Peruenit*, debent semper ferre biretum viride, sub pœna fustigationis pro prima vice si delinquant, pro secunda verò sub pœna triremium. *Pius* 4. *constitut.*29. *Cupientes.*
In debitorum solutionibus Romæ miserabiles personæ aliis præfe-

præferendę sunt etiam anterioribus vsque ad summam scutorum quinquaginta. *Pius 5. const.27. Accepimus.*

Decanus.

Decanus Collegij Cardinalium sit Cardinalis Episcopus antiquior, qui reperitur præsens Romæ, quando vacat decanatus. Potest fieri antiquior etiam absens si ex causa publica absit. *Paulus 4. const.5. cum venerabilis.*

Decanus Auditorum Rotæ. Vide, *Auditores Rotæ.* Vide, *Rota.*

Decanus in capitulo, si habet curam animarum, debet saltem esse 25. annorum, & debito tempore ordines suscipere. *de elect. cap. cum in cunctis §. Inferiora. concil. Lateran.3. capit.3.*

Episcopus aliter eligens decanum, quomodo puniendus. *ibid.*

Decanus si non sit presbyter, perdit honorem. *de ætate, & qualitate, &c. c.1. dist.60. cap. Nullus. concil. claramontan. cap.3.*

Decani quando, & vbi possunt visitare, & quas procurationes accipere. *Extra, de censibus. c. Vas electionis. dist.60. cap. Nullus Episcopus. cap. Nullus in propositum. & c. Innonamus.*

Decani officium est regere clericos in officiorum suorum ministerio, eosque arcere à crapulis, & mundanis negotijs. *concil. Colon.2. p.3. c.2.*

Decani curare debent, ne clerici sæculari habitu incedant. *ibid. c.7.* Item, vt in Ecclesia omnia fiant ordinatè. *ibid. c. 9.* Item clericos rebelles, rixosos, criminosos sæpe corrigere, & nisi resipiscant à sacris arcere, & fructibus beneficiorum priuare. *concil. colon.2. p.3. c.15.*

Curare debent, vt pax inter clericos foueatur, & inimicitias deponantur, & hoc primo per compositionem, deinde per excommunicationem. *ibid.c.17.*

Decani tenentur ad residentiam, & non possunt supplere per alios. *concil. Moguntin.4. c.71.*

Decimæ soluendæ Ecclesijs, & quo iure.

Decimæ soluendæ sunt, & est de iure diuino. *concil. Later.3. in append. tit. De depositione c.21. concil. Mogunt.4. c.75. concil. Trid. sess.25. de refor. c.12.*

Decimæ non sunt puræ eleemosynæ, sed debita, & obligationes Parochianorum. *concil. Senon. c.17. 16. q.1. c. decimæ tributa sunt. q.2. c. Admonemus. de decimis. c. Parochianos. concil. Later.3. in append. de decimis c. 2. conc. Rauen. 1. sub Honorio 4. c.7. concil. constant. contra art.18. Ioannis Vviclef.*

Decimarum multa genera. *De decimis c.1.*

Decimarum solutio ex veteri testamento comprobatur esse debita. *de decimis c.1.*

Decimæ Ecclesijs omnino soluendæ. *concil. Moguntin. c.38. concil. Rhemense c.38. 16. q.2. c. Admonemus. c. Precipimus. & c. Nam qui Deo.*

Decimæ soluendæ de omnibus. *Lib.7. const. Apost. c.34.* concilia omnia infra adducenda. Fideliter soluendæ. *16.q.7.c. Quicumque.*

Vide, *Transactio.*

Decimas non soluentium pœna.

Decimas Ecclesijs non soluentes excommunicandi sunt. *concil. Rom. sub Damaso c.1. concil. Matiscon.2.c.5. Cabilon 3. cap.18. Regiaticinum c.17. Valent.2. cap.10. concil. Mogunt.3. c.17. concil. Rom. sub Alexandro 2. concil. Later.3. in append. tit. de decimis c.2. concil. Rauenn. 1. sub Honorio 4. cap.7. concil. Rom. sub Nicolao 2. cap.6. concil. Londinense 1. cap.9. causa 16. q.1. cap. Statuimus, vt si quis q. 7. c. Omnes.* Vsque ad satisfactionem maneant excommunicati. *ibid. de decimis c. Peruenit.*

Decimas non soluentium vindicta. *16. q.7. c. Maiores.*

Domini Prædiorum compelli possunt, vt terras sunt ijs locent, qui sine lite soluunt decimas. *De decimis c. In aliquibus.*

Qui tenentur soluere decimas Ecclesijs.

Laici omnes tenentur soluere decimas, non clerici. *concil. Later.3. in append. tit. de viris Religiosis c.6.*

Decimæ soluendæ sunt ab omnibus fidelibus, tam liberis, quam seruis. *concil. Tribur. 1. c.13. concil. Mogunt.3. c.12.*

Decimas soluere tenentur etiam Iudæi de suis prædijs. *de decimis c. De terris.*

Iudæi tenentur soluere etiam decimas de illis rebus, pro quibus Christiani soluebant, quando res illæ erant in horum potestate. *de vsuris c. Quanto amplius.*

Decimas tenetur soluere locator, seu conductor possessionis. *de decimis c. A nobis concil. Later.4. c.67.*

Monachi tenentur soluere decimas, exceptis Cisterciensibus. *concil. Later.3. in append. tit. De præscript. c.4.* De aliquibus non tenentur. Vide, *Tit. sequenti.*

Tenentur soluere Monachi decimas de prædijs, etiam nouiter obtentis. *de decimis c. commissum.*

Oblati Regularium tenentur soluere decimas, quamdiu viuunt in suis domibus. *De priuilegiis c. Quidam sicut.* Vide, *Confratres.* Vide, *Tertiarij.* Vide, *Oblati.* Vide, *Regul. oblati.*

Decimæ non possunt ab vllo Abbate retineri sine licentia Papæ. *concil. Rom.5. sub Gregor.7. c.9.*

Decimas soluere tenentur etiam exempti de illis rebus, quæ soluebant eas, antequam ad manus exemptorum peruenirent. *de decimis in 6. c. Statuto §. Cæterum. concil. Later. 3. in append. tit. de Religiosis viris c.4. de decimis c. Nuper. concil. Later.4. c.55.*

Exempti tenentur de rebus non exemptis soluere decimas. *de decimis in 6. c. fin. §. Diæcesani verò.*

Exempti, seu priuilegiati de rebus nouiter exemptis tenentur soluere decimas. *de decimis. c. dilecti.*

Decimæ donatio facta Monasterio à laico de Prælati consensu quando valet. *de his, quæ fiunt à Prælato, &c. cap. Cum Apostolica.*

Qui sunt exempti à soluendis decimis.

Episcopi non tenentur soluere decimas. *16. quæst.1. c. Quæsitum.*

Clerici non tenentur soluere decimas. *concil. Later.3. in append. tit. de Religiosis Viris c.16. de decimis. c. Nouum.*

Religiosi etiam Abbates pro terris, quas laborare faciunt ad suum vsum, similiter & pro frugibus, & alijs sibi necessarijs non tenentur soluere decimas. *16. quæst.1. c. Quæsitum. Concil. Lateran.3. in append. tit. de religiosis viris. capit.3.*

Decimas de hortis, & virgultis, non tenentur soluere fratres Minores. *Clem.4. const.4. Virtute §.21.*

Decimas exigentes indebitas à Religiosis per Episcopos cogantur restituere. *de decimis in 6. c. Statuto §. Diæcesani.*

Non tenentur ad decimas suorum laborum neque monachi Cistercienses, neque templarij, neque hospitalij. *de decimis c. Ex parte tua.*

Decimas soluere non tenentur Monachi Cistercienses. *Honorius 3. const. Cum Abbates & const. Cum aliquando Mar. 5. const.8. Militanti.*

Neque fratres de Mercede Redemptionis, &c. quando Papa concedit soluendas decimas Principibus vel alijs. *Greg.11. const.3. dum salubria.*

Neque Monachi Cælestini. *Gregor.11. const.9. Sacra.*

Neque Monachi Carthusiani. *Martinus 5. const.5. Fons paruulus.*

Neque Canonici Regulares S. Georgij in Alga. *Eugenius 4. const.24. Quamquam.*

Fratres Minores non tenentur ad soluendas decimas pro quacumq; causa impositas à Papa. *Sixt.4. const.6. Regimini §.8.*

Neque Fratres Ordinis Prædicatorum. *Sixtus 4. constitut. Regimini.*

Exempti ex priuilegio non tenentur ad soluendum decimas. *de decimis c. A nobis.*

Leprosi non tenentur soluere decimas. *de Eccles. ædificandis. c. Cum dicat.*

Regulares non tenentur soluere decimas de suis hortis, domibus, &c. *De excessibus Prælator. c. Nimis praua. conc. Later.3. in append. tit. de religiosis viris. c.3.*

Sed de rebus quæ eas soluebant antequam ipsi haberent soluere tenentur. *conc.Later.4. c.55. de decimis c. Nuper.*

Exempti à soluendis decimis non possunt impedire ne terræ quas aliis dant excolendas exsoluant. *De decimis c. Licet, & cap. ad audientiam.*

Decimæ quando exigi possunt à Religiosis post infeudationem. *De decimis in 6. c. Statuto §. Sane quamuis.*

De quibus rebus soluenda sunt decimæ, & de quibus non.

Decimæ de omni re soluendæ sunt. *Lib.7. const. Apost. c.34. Conc.Later.3. in append. tit. de decimis c.3.* Antequam diminuantur res sunt decimandæ, & soluendæ decimæ. *ibidem cap.4.*

Pro terris nouis etiam soluendæ sunt decimæ. *Gregor.7. lib. 6. epist.9. conc. Later. 3. par.50. c.40. concil. Later. 4. cap. 55. De decimis. cap. Quoniam à nobis, concil. Vormatiens. 1. cap.52.*

Pro terris quas religiosi tradunt ad colendum soluendæ sunt decimæ. *concil. Lateran.3. in append. tit. de viris religiosis cap.6.*

Decimæ soluendæ de rebus antequam à colonis diuidantur, vel à dominis. *concil. Lateran.3. in append. tit. De decimis c.4. & p.50. c.40. conc. Eboracense 1. concil. Londinens. 1. cap.9.*

Soluendæ antequam tributa soluantur, dominis. *concil. Later.4. cap.54.*

Antequam expensæ deducantur soluendæ sunt decimæ. *ibid.*

De omnibus fructibus, vel pretio horti soluenda est decima. *De decimis. c. ex parte canonicorum.*

De pensionibus non possunt exigi decimæ. *Reformatio cleri Germaniæ. c.24.*

De omnibus legatis, ac fructibus soluendæ sunt decimæ. *Extrauag. de decimis. cap. declarationes. concil. Hispalens. 1. cap. vlt.*

Etiam de molendinis solui debent, sic de ferro, lana, piscatorijs, &c. *De decimis. cap. Peruenit. cap. Pastoralis, & cap. Ex transmissa.*

Sic de apibus & de omni fructu. *ibid. c. Nuncios.*

Si decimæ ante tributa non soluantur, de tributis danda est decima. *ibid. c. cum non.*

Decimæ non sunt soluendæ de proprijs laboribus. *16. q. 1. c. decimas.*

Decimæ soluendæ secundum locorum consuetudinem. *De decimis. c. In aliquibus §. Ille quippe. concil. Later.4. c.53.*

Decimæ quando soluendæ.

Decimæ soluendæ de rebus fructibus & frugibus antequam diminuantur. *conc. Later.3. in append. tit. de decimis c.4.* antequam dominus diuidat cum colonis. *ibid.* antequam ex rebus detur salarium seruorum. *ibid.* Sic etiam. *concil. Later.3. par.50. cap.40. concil. Eboracen.1. concil. Londinens.1. cap.9.*

Decimæ soluendæ antequam soluantur tributa dominorum temporalium. *concil. Lateran.4. cap.54. De decimis. c. cum non sit.*

Decimæ soluendæ statim, ac fructus sunt collecti. *De decimis. c. Cum homines.*

Decimarum ius non perditur per donationem prædii. *16. q.1. c. Si quis laicus.*

Decimæ prædiales soluendæ antequam deducantur expensæ. *De decimis. c. Non est in potestate.*

Soluendæ antequam semina deducantur. *ibid. c. Tua nobis.*

Soluendæ prius, quam soluantur census. *ibidem. cap. cum non sit.*

Decimæ soluendæ quæ de consuetudine loci sunt probatæ. *concil. Later. 4. c.53.*

Decima cui soluenda, & cui non.

Decimæ soluendæ sunt Ecclesiæ Baptismali. *16. q.1. cap. De decimis. lib.7. const. Apost. c.34. lib.8. cap.30. concil. Hispal.1. cap. vlt. conc. Forojuliens. c. vlt. concil. Aurel.4. c.9. Cabilon.3. cap.19. De Parochijs c. fin. conc. Calcedon. c.17. Concil. Tribur. 1. cap.14. Concil. Nanneten.1. cap.10. 16. q.1. cap. Ecclesia.*

Decima personalis debetur Ecclesiæ, in qua recipiuntur Sacramenta. *De decimis. cap. Ad Apostolicæ.* Rerum vero, & frugum decimæ soluuntur Ecclesiæ, in cuius territorio sunt. *ibid. conc. Later. 3. in append. tit. de Religiosis Viris cap.3.* item *par.50. cap.39.* Non verò ei Ecclesiæ, in cuius loco reperitur causa negotij. *ibid. p.50. c.39.*

Decima soluenda Ecclesiæ Parochiali; quod si mutatur Parochia, adhuc soluenda est primæ Ecclesiæ à terris, & prædiis, quæ illi prius soluebant. *De Parochijs c. fin.*

Si dubium sit cui Ecclesiæ soluendæ sint decimæ, an Ecclesiæ loci, domicilii, & hospitii, an vero vbi sunt terræ, prædia, &c. præter regulam superius datam de decima personali, & decima terrarum, stari potest consuetudini. *De decimis cap. cum sint, & cap. ad Apostolicæ.*

Decimæ auferri non debent Ecclesiis antiquis, & dari nouis. *concil. Mogunt.3. c.13.*

Decima dari potest Ecclesiæ nouæ distanti per quatuor, aut quinque milliaria, si sit facta iussu Episcopi. *Concil. Calcedon. c.14. concil. Nanneten. c.14.*

Decimæ non sunt soluendæ regularibus. *concil. Lateranens.4. cap.56.*

Decimas sibi arrogantes regulares, quomodo puniendi. *Clement. de decimis. c.1.*

Decimæ alicui Ecclesiæ debitæ in pignus sumi non possunt à laicis. *De decimis. c. fin.*

Decimæ non possunt per Canonicos regulares diuidi, & denegari Ecclesiis. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. De Religiosis Viris c. 1.*

Decimæ quæ debentur monasteriis, sunt eis soluendæ. *Concil. Lateran.3. vbi supra c.2.*

Decimæ non possunt vsurpari à laicis, & pœnæ. *Conc. Claramont. c.19.*

Non possunt populi ex suo arbitrio priuare Parochum decimis, licet malus sit, & peccator. *Conc. Constantiens. contra ar.18. Vvicleff.*

Decimæ non sunt soluendæ Monachis, sine Episcopi consensu. *16. q.7. c. Decimas, & c. Ecclesias.*

Decimæ soluendæ antiquis Ecclesiis. *16. quæst.1. cap. Ecclesia.*

Decimæ soluendæ sunt Ecclesiis solitis. *Conc. Trident. sess. 25. de reform. cap.12.*

Decimæ Ecclesiasticæ laicis non concedendæ.

Decimæ laicis non concedendæ. *16. q.7. cap. Decimas. cap. Peruenit, & cap. Congregato. De decimis. cap. Ad hæc donationem,* (& maximè iure hæreditario.) *ibid. Conc. Roman.5. sub Gregor.7. c.7.* & laici excommunicati sunt, donec eas restituant. *ibid.*

Episcopus concedens laico decimas Ecclesiarum puniendus. *De decimis c. Quamuis.* Priuatur officio. *Concil. Lateran. 3. De depositione c.8.*

Dare decimas laicis est simoniacum, maximè si dentur per pecuniam. *1. q.3. c. Altare, & c. Peruenit ad nos.*

Decima transferri non potest de laico ad alium laicum. *De decimis cap. Prohibemus.*

Decimarum locatio, & conductio.

Decimæ possunt locari, & conduci, si ex locatione emergat maior Ecclesiæ vtilitas. *De locato, & conducto cap. Vestra nobis.* Secus si non. *Conc. Eboracen.1.*

Decimarum fructus, & prouentus locari possunt. *Honor. 3. ex Cirone tit. de locato, & conducto.*

Decima non danda in feudum: & quid si dentur.

Decimæ non possunt dari in feudum. *De locato, & conducto, cap. Vestra nobis.*
Decimæ noualium non pertinent ad laicum, qui decimam habet in feudum. *De decimis cap. Tua. §. Ne occasione.*

Decimarum compositio, & commutatio.

Decimæ non possunt redimi à populis (propria authoritate.) *16. q. 7. c. Decimas quas populus.*
Decimarum ius non potest commutari cum villis, vel aliis rebus (id est à Parochis,) sed decimæ exigendæ sunt. *Concil. Later. 3. in append. tit. de decimis c. 1.*
Si pro decimis fiat compositio de licentia Episcopi, valet, etiam si fiat in perpetuum. *conc. Later. 3. in append. tit. De pactionibus cap. 3.*
Potest fieri compositio pro decimis, de licentia Episcopi. *concil. Later. 3. vbi supra c. 7. De transactionib. c. Statuimus.*
Compositio super decimas non tollitur per priuilegium non soluendi decimas, nisi fiat mentio de ea. *De decimis c. Ex multiplici.*

Decima circa præscriptiones.

Decimarum præscriptio est per annos 40. ita quod si per 40. annos non soluitur alicui decima, ab eo exigi non possit. *de præscriptionibus cap. de quarta. & cap. Ad aures.*
Decimas præscribens in prædia, de noualibus non habet decimas. *de decimis c. cum contingat.*
Decimarum donatio facta à laico non facit præscriptionem, etiam si à Rege sit facta. *de decimis c. Dudum.*

Decimarum priuilegium quid operatur, & quid non, & à quo fit.

Priuilegium, absoluens à solutione decimæ non præiudicat compositioni factæ de ea, nisi fiat mentio de ipsa. *de decimis c. Ex multiplici.*
Priuilegium de decimis laborum non extenditur ad terras, quæ à priuilegiatis traduntur alii excolendæ. *ibid. cap. Licet, & cap. Ad audientiam.*
Priuilegium quò remittuntur Religiosis, vel aliis decimæ, intelligitur de futuris. *de priuilegiis c. Qui circa.*
Priuilegium non soluendi decimas de noualibus, non comprehendit decimas possessas ab aliis tempore concessionis, nisi de eis fiat mentio. *de priuilegiis c. Dudum.*
Priuilegium de decimis noualium, quæ comprehendit. *De decimis in 6. c. Statuto.*
Priuilegium noualium limitatum ad mensuram antiquam, cum conceditur alicui ordini, aut monasterio, &c. non intelligitur vltra medietatem, & in hoc excluduntur Cistercienses. *de decimis in 6. c. Statuto. §. Statuimus.*
Priuilegium non soluendi decimas, non tollit obligationem, nisi de quibusdam nominatis. *de decimis c. Ex multiplici.*
Priuilegiati circa decimas soluendas, de nouis prædijs acquisitis, tenentur eas soluere, nisi alias fecerint compositionem. *De decimis cap. Nuper.*
Laicus priuilegiatus in solutione decimæ, non potest cogi ad eam soluendam. *De priuilegijs, c. cum & plantare.*
Priuilegia decimarum non possunt auferre Parochis necessaria ad portandum onus Ecclesiæ. *de decimis in 6. cap. fin. §. Vbi autem.*
Priuilegium de non soluendis decimis concedi non potest ab Imperatore, vel alio. *De decimis cap. Tua, & infra. & cap. Dudum.*
Decimas exigere omittens clericus per pecuniam, simoniam committit. *1. q. 3. c. Altare, & c. Peruenit. de rerum permutatione cap. fin.*

Decimas fraudantes, vsurpantes, vel solui impedientes.

Decimas fraudantes, siue sæculares, siue Religiosi (qui non habent priuilegium) excommunicari debent per Episcopos. *conc. Sabinense c. 12. & 24. Clement. de decimis c. 1. de decimis in 6. cap. 1.*
Decimas vsurpantes excommunicandi sunt. *concil. Claramont. c. 19. conc. Later. 3. c. 14.* Et Ecclesiastica sepultura priuetur. *conc. Later. 3. ib. Clement. de decimis c. 1.*
Decimas solui impedientes Religiosi, vel alii, excommunicationem ipso facto incurrunt. *Clement. de pœnis c. fin. concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 12. de decimis in 6. c. 1.*
Religiosi tenentur docere populos in concionibus, vt decimas soluant; sic etiam & in confessionibus; & si retrahunt, excommunicationem incurrunt, & suspenduntur, donec retractent. *Clement. de pœnis c. 1.*

Decima collecta à quo, & quibus dispensanda.

Decimæ iuxta Episcopi dispositionem dispensandæ. *16. q. 1. cap. In sacris.*
Decimas distribuens contra Episcopi voluntatem, est anathema. *16. q. 1. c. In canonibus.*
Decimæ dispensandæ ab Episcopo in clericorum, & pauperum sustentationem. *Lib. 7. const. Apost. c. 25. & lib. 8. c. 30. conc. Turon. 3. c. 16. & 45.*
Decimæ dandæ non sunt laicis. *16. q. 7. c. Peruenit ad nos.*
Decimæ possunt dispensari à clericis locis piis, & monasteriis. *16. q. 1. c. Quoniam.*
Vide, *Ecclesiast. bona.* Vide, *Benef. reditus.*

Decimarum restitutio.

Decimarum restitutionem (seu ius ad eas) prætendere non potest aliqua Ecclesia, nisi probet se iuste possidere, quando fuit priuata. *De restitut. spoliat. in 6. c. fin.*

Decimæ de nouo à quo possunt imponi, & à quo exigi.

Decimas de nouo imponere potest Papa pro aliqua necessitate. *Extra, de decimis cap. Declarationes,* Vbi multa scitu digna de hac materia. *& Concil. Constant. sess. 43. in const. Martini V.*
Pro quibus necessitatibus potest Papa imponere decimas. *ib.*
Super quibus rebus potest in ijs necessitatibus Papa imponere decimas. *ibid.*
Etiam Ecclesiastici in talibus necessitatibus obligari possunt ad soluendum decimas. *ibid. Concil. Constantiense sess. 43. ex constit. Martini V.*
Quomodo imponendæ, & exigendæ præfatæ nouæ decimæ. *ibidem.*
Decimæ ab omnibus etiam Ecclesiasticis, monasterijs, locis piis per Papam solui permittendæ sunt Imperatori, & aliis Principibus, quando fit bellum contra Turcas, & alios fidei inimicos. *Conc. Later. 5. sess. 12. const. 2. Constitut. Vrban. VIII. const. 6. c. 63.* id est, dum fit pro defensione fidei.

Decimæ beneficiorum quomodo soluendæ.

Decimæ, quæ impositæ sunt super beneficiis soluendæ sunt de moneta currente. *de decimis c. fin.*

Decimarum collectores.

Decimarum collectores non possunt pro decimis sequestrare, vel auferre calices, vestes, aliave Ecclesiastica, & diuino cultui dicata. *Clement. de decimis c. fin.*
Decimæ soluendæ secundum locorum consuetudinem. *de decimis c. In aliquibus §. Ille quippe. conc. Later. 4. c. 53.*

Decreta.

Decreta incautè facta sunt retractanda. Vide, *Definitæ. Post conc. Elibert. 22. q. 4. c. Definitio.*
Decreta à maiori parte collegij, communitatis, capituli, &c. præualent. *de his, quæ fiunt à maiori parte c. 1.*
Decreta pro diuersitate temporum mutari possunt. Vide, *Tempus.*

Decreta

Decreta rationabiliter facta, mutari non debent. 25. *q.* 2. *cap. cum pie*. *& cap.Ecclesiastica.* 35. *q.*9. *c.Omnibus*. *& c.Loci nostri*. Alias ordo Ecclesiæ confunditur.

Decretum conditionale ante conditionem non afficit collatorem. *Clement. de concess. preb. cap.*1.

Vide, *Definita*. Vide, *Statuta*. Vide, *Leges*. Vide; *Constitutiones*.

Decreta, & decretales Sedis Apostolicæ.

Decreta Sedis Apostolicæ omnes sacerdotes scire tenentur. *Siricius ep.*1. *c. vlt.*

Decreta Sedis Apostolicæ omnes obligant. 25. *q.*1. *cap. confidimus*. *cap. Nulli*, *& cap Generali*. *q.*2. *cap. Amputato*. *cap.Institutionis*.

Decreta Romani Pontificis, facta, vel pro fidei disciplina, vel pro correctione morum, vel pro correctione sceleratorum, vel pro interdictione imminentium, vel futurorum malorum, promulgata, si quis contempserit, est anathema. Item dogmata, mandata, interdicta, vel sanctiones pro eisdem, vt supra promulgata contemnens, est anathema. 25. *q.*2. *cap.Si quis dogmata*. *ex Nicolao I. in conc. Roman.* 3. *c.vlt. Bonif.II. in sua epist. Agapitus ep.* 1. *Symmachus ep.* 9. *Extrau. Ioann.* 22. *de verbor. signif. cap. Quia quorumdam*. Vide, *Romana Ecclesia*. Vide, *Romanus Pontifex*. Vide, *Papa*. Diffusè. Vide, *Ecclesia Romana*.

Decreta Sedis Apostolicæ pro necessitate temperanda sunt. 1. *q.*7. *c. Necessaria*.

Decreta contra Papæ constitutiones, aut decreta, sunt nulla. *Adrianus I. c.*39.

Vide, *Romanus Pontifex*.

Decretales Epistolæ habent authoritatem Sedis Apostolicæ. *Dist.* 19. *c. si Romanorum*. Sunt obseruandæ, ac si à Sancto Petro fierent. *ibid. cap. Sic omnes*.

Decretales Epistolæ Sedis Apostolicæ inter scripturas canonicas possunt numerari propter authoritatem. *Dist.* 19. *cap. In canonicis*. *Nicolaus I. ep.*42.

Decreta S. Inquisitionis.

Decreta S. Inquisitionis comprehendunt omnes, siue sæculares, siue clericos, & regulares antiquos & modernos, & nullum iuuat priuilegium contra illa. *Vrb.*8. *const.*8. *in append. alias* 117. Vide, *Inquisitores supremi*.

Decreta S. Inquisitionis contra hæreticam prauitatem, quomodo obseruanda per Regulares.

Vide, *Regular. superiores*.

Decreta Conciliorum, & Sanctorum Patrum.

Decreta Conciliorum generalium in materiis fidei non possunt retractari. *Gelasius* 1. *ep.*13. *& constit. Valde mirati* §.16. Vide, *Conciliorum decreta*. Vide, *Ecclesia Romana*. Vide, *Papa*. Vide, *Concilia*. Vide, *Statuta*.

Decreta Sanctorum Patrum non sunt violanda. *Fælix* 1. *ep.* 1. *&* 2. *Hormisda ep.*5. *&* 70. 25. *q.*1. *c. contra statuta*.

Decreta positiua Concilii Tridentini ex quo tempore cœperunt obligare. *Pius* 4. *const.*80. *Sicut*.

Vide, *Concilia*, *&c.*

Dedicatio, & dedicare.

Dedicari, seu consecrari debet Ecclesia. *De consecrat.dist.*1. *cap.*1. Vide, *Consecratio Ecclesiarum*. Solemniter dedicanda. *ibid.*

Dedicari debet Ecclesia, de cuius dedicatione non constat. *Gregor.I. lib.*12. *ep.*32. *De consecr. dist.*1.

Vide, *Consecratio*.

Dedicatio Ecclesiæ facienda est ab Episcopo, qui habet iurisdictionem in incolas, antequam Ecclesia fundetur. *De religiosis domibus cap.*1.

Pro dedicatione Ecclesiarum, nihil soluendum. 1. *q.*1. *cap. Statuimus*. *Conc. Cabilon.*3. *c.* 16. *Concil. Tholos.* 1. *c.*3.

Dedicationis Ecclesiæ festum omni anno celebretur. *Fælix* 4. *epist.*1. *de consecr. dist.* 1. *cap.Solemnitates*. Cum octaua celebrandum est. *ibid. c. seq.*

Dedicationes Episcoporum, seu consecrationes anniuersariæ celebrandæ. *De consecr. dist.* 1. *cap. Solemnitates*, cum octaua celebrandæ. *ibid. c. seq.*

Vide, *Consecratio Eccles.*

Defendere. Defensio.

Defendere se potest homo aggressus occidendo aggressorem, si nequit aliter se defendere. *De homicidio voluntario cap. Significasti il* 2.

Defendi debet proximus ab iniuria; alias non defendens participat in malo. 23. *q.*3. *cap.Non in inferenda*, *& c. vlt.*

Defendi debent res Ecclesiæ non manibus, sed iudicio. 16. *q.* 6. *cap. Consuetudo*.

Defensores habere debet Ecclesia pro litibus, & causis suis. *conc. Mileuit. c.* 16. *conc. Afric. c.* 42.

Defensiones dandæ sunt cuilibet inquisito ex qualibet causa. *conc. Lateranen.* 4. *can.* 8.

Defensiones dandæ reo, alias non potest sententiari. *Marcellus* 1. *ep.* 2. 3. *q.* 9. *c. Non oportet*. Vide, *Condemnare*. Vide, *damnare*. Vide, *Sententia*. Vide, *Reus*.

Defensionum tempus debet esse spaciosum. *Iulius* 1. *ep.* 2. *c.* 3. *Fælix* 2. *ep.* 1. *c.* 21.

Defensiones plures alicui non sunt negandæ. *De regulis iuris in* 6. *cap.* 20.

Deficiens, Deficere, Defectus.

Deficiens in purgatione habetur vt conuictus. *De accusat. c. Inquisitionis*, *& cap. Accedens*. Vide, *Purgatio*. Vide, *Compurgatores*.

Defectus in expeditione litterarum Apostolicarum non supplentur, nisi exprimantur in petitione, & signetur sic, *fiat vt petitur*. *Vrbanus* 8. *const.* 6. *Sanctissimus c.* 41.

Defectus ordinariorum suppleri non possunt à S. Pœnitentiaria. *Pius* 4. *const.* 53. *In sublimi*.

Vide, *Litera Apostolica*.

Definita, Definire.

Definita rationabiliter non sunt mutanda. 35. *quæst.* 9. *cap. Omnibus*.

Definita vtiliter à prædecessore non debent reuocari à successore, sed potius roborari. 35. *q.*9. *c.Loci*. Vide, *Decreta*.

Definita benè retractari non possunt, nisi à maiori authoritate. *Nicolaus* 1. *in decr. tit. De iudicijs c.* 13. 6. *q.* 4. *cap. Quod benè*. Vide, *Decreta*.

Defuncti: quid eis prodest, quid non, & quid de nobis sciunt.

Defunctis cum pœnitentia prosunt orationes. 13. *q.*2. *cap. Pro obeuntibus*.

Defuncti in bello pro fide indulgentiam consequuntur delictorum. *Ioannes* 8. *ep.* 144.

Defunctorum animæ quatuor modis iuuantur. 13. *q.* 2. *cap. Animæ*.

Vide infra, *Defunctorum suffragia*.

Animæ, quæ decedunt cum pœnitentia, per sacrificia, & eleemosynas semper iuuantur vsque ad diem iudicii (id est si indigent.) 13. *q.* 2. *c. Tempus*.

Defunctis prodest sepeliri in Ecclesijs, vel propè eas, & quare. 13. *q.* 2. *c. Cum gratia*, *& c. Non æstimemus*.

Defuncti aliquando apparent viuentibus. 13. *q.* 2. *cap. Fatendum est*.

Defuncti nesciunt, quid hic fiat à viuis. *ibid. c. Fatendum est*.

Ab ijs qui decedunt scire possunt aliqua, non tamen omnia, sed quę Deus eis permittit. *ibid.* Item ab Angelis scire possunt, quæ Deus permittit. *ibid.*

Defuncti in terra non iudicantur, neque à Papa. *Adrianus* 2. *ep.* 12. Sed declarantur solum excommunicati, vel hæretici. Vide infra, *in hoc eodem titulo*.

Defunctis damnatis non profunt orationes, & oblationes. 13. *q. 2. c. In præsenti*. Ad quid profunt orationes factæ pro fidelibus, si sunt damnati. *ibid. c. Tempus lib. 8. constit. Apostol. cap. 43.*

Defuncti non possunt ligari, neque solui. 24. *q. 2. c. Legatur, & c. Nec quisquam*.

Defuncti sine absolutione Ecclesiæ non possunt absolui post mortem. *ibid. c. de communione*.

Defuncti in hæresi possunt post mortem declarari excommunicati. 24. *q. 2. c. Sanè profertur*.

Pro defunctis tristandum non est. 13. *q. 2. c. Quam præposterum. c. Habent. c. Qui diuina*.

Defuncti cum opinione sanctitatis. Vide, *Sepulchrum*.

Defuncti in communione catholica damnandi non sunt, si aliqua eorum doctrina reperiatur hæretica, sed doctrina damnanda. *Vigilius in const. Concilij 5. Generalis*, circa finem. *Pelagius 2. ep. 7.*

Defunctorum cadauera non perquirenda in Ecclesia per Iudices sæculares. Vide, *Eccles. Immunitas*. Vide, *Ecclesia veneranda*.

Vide, *Anima*. Vide, *Corpora*. Vide, *Moriens*. Vide, *Orare*.

Defunctorum funeralia, seu exequiæ.

Defunctorum exequiæ, seu funeralia fieri debent. *Clement 1. ep. 1. cap. 4.*

In funeralibus non cantetur carmen modo gentilium; neque tundendum, seu percutiendum est pectus. *conc. Toletan. 3. c. 22. conc. Arelat. 3. c. 10.*

Defunctorum corpora in funerali non operiantur pallis, seu corporalibus, quæ in Eucharistia inseruiunt. *conc. Aruernense c. 3. & 5.*

Defunctorum corpora præsertim Religiosorum, cum psalmis ad sepulchrum ferenda. *conc. Toletan. 3. c. 22. 13. q. 2. c. Qui diuina. conc. Arelat. 3. c. 10.*

Pro defunctorum exequijs, nihil exigendum à clericis. *conc. Lateran. 3. c. 7. conc. colon. 2. part. 7. c. 28. de simonia. cap. Suam*.

Defunctorum exequiæ faciendæ, sine pompa. *conc. colon. 3. tit. Censura c. 21. conc. Arelat. 3. c. 10.*

In defunctorum exequijs non facienda conuiuia. *conc. colon. 2. part. 7. c. 29. & colon. 3. tit. Censura c. 21. conc. Arelat. 3. c. 10.* Reformatio Cleri Germaniæ. *c. 28.* Vide, *Conuiuia*.

Defunctorum funeralia, quomodo facienda. Vide, *Funera funeralia, &c.*

Defunctorum sepulchra.

Defunctos in Ecclesia non sepeliendos, olim erat statutum, sed circa muros Ecclesiæ. *conc. Bracharen. c. 36. concil. Mogunt. c. 52. conc. Tribur. 1. c. 17. conc. Nanneten. 1. c. 16.*

Defuncti sepeliendi sunt in eo loco, in quo, dum viuerent elegerunt sepulturam. *Extra, de sepulturis c. detestandæ*.

Defuncti in Ecclesia sepeliendi sunt, si fideles sunt. *concil. Mogunt. c. 52.* Cum licentia Episcopi, vel Parochi possunt fideles in Ecclesia sepeliri. *conc. Meldense c. 72.*

Defunctis prodest sepeliri in Ecclesia; & prope illam, & quare. 13. *q. 2. c. cum grauia, & c. Non æstimemus*.

Defuncti in prælio possunt à suis propinquis deferri ad propria. *Nicolaus 1. ad Consulta Bulgar. c. 100.*

Sepulchra non sunt frequentanda cum conuiuijs. *conc. Lucen. 2. c. 69. de consecr. dist. 1. c. Non oportet. conc. Arelat. 3. c. 10. colon. 2. part. 7. c. 29. colon. 3. tit. Censura cap. 21.*

Corpora defunctorum eijci non possunt de sepulturis, & pœnæ. *conc. Meldense c. 72.*

Vide, *Moriens*. Vide, *Mortui*. Vide, *Sepultura*. Vide, *Sepelire*.

Defunctorum corpora, & ossa.

Defunctorum ossa, seu corpora de sepultura non eijcienda. *conc. Meldense c. 72.*

Defunctorum corpora non debent exenterari, expulpari, concidi, &c. vt commodè deferri possint ad proprias terras, sub pœna excommunicationis ipso facto. *Extra, de sepulturis c. detestandæ*.

Vide, *Corpora*. Vide, *Mortui*.

Defunctorum suffragia.

Defunctorum animæ Deo commendandæ per orationes. *lib. 8. constitut. Apostol. cap. 41. Clement 1. ep. 1. c. 4.*

Vide, *Anima*.

Defunctorum animæ per orationes, eleemosynas, & sacrificia iuuantur, si cum pœnitentia decesserunt, & sunt in purgatorio. 13. *q. 2. cap. Pro obeuntibus, cap. animæ, c. Tempus. Gregor. 7. lib. 1. ep. 6. Ioannes 8. epist. 204. Concil. Salegunstadiense cap. 10. Concil. Triburiens. 1. cap. 15. Concil. Florent. sess. vlt. in literis Vnionis. Concil. Senonense c. 12. concil. colon. 3. tit. censura c. 21. concil. Mogunt. 4. cap. 46. conc. Trident. sess. 24. in decr. de Purgatorio*.

Defuncti in bello pro fide indulgentiam delictorum consequuntur. *Ioannes 8. epist. 144.*

Defunctis pœnitentibus Papa concedere potest indulgentiam. *Ioannes 8. ibid.*

Defunctis damnatis orationes, & alia non profunt. 13. *q. 2. cap. In præsenti*. Vide, *Defuncti*. Vide, *Anima*. Vide infra. *Defunctorum anniuersaria*. Vide, *Mortui*.

Defunctorum oblationes, & eleemosynæ soluendæ.

Defunctorum oblationes, & eleemosynas retinentes, excommunicandi sunt. 13. *q. 2. c. Qui oblationes 1l 2.*

Vide, *Oblatio*. Vide, *Legata*.

Defunctorum oblationes, & eleemosynas non soluentes, vt infideles habendi sunt. *Conc. carthag. 4. c. 95. conc. Vasense 1. c. 1. Vasense 2. c. 4.*

Sic etiam tractandi, qui cum difficultate oblationes defunctorum soluunt. *ibid.*

Defunctorum oblationes eleemosynæ, &c. recipiendæ sunt, etiam si in crimine aliquo fuerint occisi, dummodo se ipsos non occiderint. *Concil. Aurelian. 1. c. 15.*

Defunctorum anniuersaria, & alia commemorationes.

Defunctorum anniuersaria celebrari possunt. *Honorius 3. ex Cirone, de celebratione miss. c. 2. De celebr. miss. cap. cum creatura*. Vide, *Anniuersaria*.

Sacrificia, & commemorationes defunctorum fieri possunt, *die 3. 7. & 30.* & vnde hic ritus habet originem. 13. *q. 2. cap. Quia alij*.

Pro defunctis fieri debet commemoratio in omni Missa. *de consecr. dist. 1. cap. Visum præterea. Concil. cabilon. 3. cap. 39.* & desumit hoc Concilium ex D. Augustino. *Lib. 8. de cura pro mortuis agenda cap. 4.*

Defuncti in excommunicatione.

Defunctis in excommunicatione sine pœnitentia, non est communicandum. *Gregor. 7. lib. 4. ep. 6.*

Defuncti in excommunicatione, sine absolutione voluntariè, non possunt absolui post mortem. 24. *quæst. 2. cap. de communione*.

Defuncti in hæresi possunt post mortem declarari excommunicati. *ibid. c. Sanè profertur*. Vide, *Hæretici*.

Defuncti non possunt ligari neque solui. 24. *q. 2. c. Legatur, & cap. Nec quisquam*.

Defuncti in communione Catholica, damnandi non sunt, licet aliqua eorum doctrina reperiatur hæretica. *Vigilius in constit. Concilij 5. Generalis, sed constantinopol.* 2. Sed doctrina est damnanda. *ibid.*

Defunctorum excommunicatorum hæredes ad quid tenentur, si cum cautione defuncti habuerunt absolutionem.

Vide, *Hæredes*, & Vide, *Hæretici*. Vide, *Mortui*. Vide, *Moriens*. Vide, *Excommunicati*.

Defun-

Defunctorum legata, & voluntates.

Defunctorum piæ voluntates cassari non possunt per Episcopos. 16. q. 1. c. *Admonere*, & c. *consideratio*.
Vide, *Legata*. Vide, *Testamenta*. Vide, *Voluntates piæ*.

Defuncti cum opinione sanctitatis.

Si quis moritur cum opinione sanctitatis, donec à Sancta Sede Apostolica canonizetur, vel declaretur beatus, non potest pingi cum radiis, splendoribus, laureolis, &c. neque cum alio simili, quod cultum, & venerationem sacram significet. *Vrbanus* 8. *const.* 37. *Sanctissimus*, & *const.* 22. *in append. alias* 132. *Cælestis*.
Præfatas imagines pingentes, seu formantes, quas pœnas incurrunt. *ibid. const.* 37. §. 7. & ab ordinario, ac Inquisitore iudicandi. *ibid.* §. 7.
Si imagines deferantur à fidelibus in honorem præfati defuncti cum opinione sanctitatis, recipiantur, & conseruentur à clericis in loco secreto. *ibid. const.* 37. §. 7.
Præfati sic mortui cum sanctitatis opinione, non possunt imprimi miracula, gratiæ, reuelationes, beneficia, & alia, quæ eius intuitu asseruntur facta, nisi à Sancta Sede Apostolica approbentur. *ibid. const.* 37. §. 7.
Imprimentes quas pœnas incurrunt. *ibid.* §. 7.
Per hanc constitutionem nullum fit præiudicium ijs, qui defuncti sunt cum opinione sanctitatis, & cum communi sensu Ecclesiæ, vt tales tenentur, si per centum annos sic habiti sunt. *ibid. const.* 37. & *in appendice* 22. *alias* 132.
Vide, *Moriens*. Vide, *Sepulchrum*.

Degradatus, degradatio.

Degradati si se ingerunt in exercitio suorum ordinum, excommunicandi sunt si non corriguntur, (nota quod de depositis, qui degradati verbaliter dicuntur, loquitur.) *conc. Tolet.* 1. c. 18. & ab Ecclesia expelli debent. *ibid.*
Degradati, in monasterio recludendi, vel viuant in pœnitentia. *conc. Cabilon.* 3. c. 40.
Degradati, seu depositi debent in pœnitentia viuere, alias excommunicentur. *Distinct.* 81. *cap. Dictum est*. *concil. Cabil.* 3. *cap.* 40.
Degradati spoliantur priuilegio clericali. *de verbor. signif. c. Nouimus*.
Degradatio quando, & quo ritu facienda. *de hæreticis in* 6. *cap.* 1. Sed habetur distinctè totum hoc. *de pœnis in* 6. *cap. Degradatio*.
Degradatio à pluribus Episcopis facienda est. Sed si fiat propter crimen hæresis, ab vno solo potest fieri. *De hæreticis in* 6. *cap.* 1.
Degradatio verbalis à minoribus, fieri potest à solo Episcopo. *de pœnis in* 6. *cap.* 1.
Degradatio præcedere debet quoties clericus traditur curiæ sæculari, vel perpetuò est immurandus. *de hæret. in* 6. *c.* 1.
Degradatio facienda est præsente potestate sæculari, quæ statim post degradationem illum recipit. *de verbor. signif. c. Nouimus*.
Degradatio duplex est, verbalis, & actualis, seu realis. *de pœnis in* 6. *cap.* 2.
Degradatio actualis sic fit: induitur clericus omnibus vestibus sui ordinis, deinde Episcopus ab vltima incipiens illum exuit, & gradatim alias ei aufert vestes, vsque ad vltimam; deinde tondet caput, ne vestigium in eo remaneat clericalis tonsuræ. Dum vestes aufert dicit certa verba *auferimus*, &c. tandem dicit. *Authoritate Dei Patris*, & *Filij*, &c. Auferimus habitum clericalem, deponimus, spoliamus, & degradamus ab omni officio clericali, &c. *De pœnis in* 6. *cap.* 1.
Degradatio facta per Episcopum excommunicatum, est nulla. *Nicolaus* 1. *in decr. tit. de iudicijs c.* 14. 24. *q.* 1. *c. Ait*.
Degradatio clericorum (dato casu) fieri potest ab Episcopo per se, vel per Vicarium, absque numero requisito à sacris canonibus, dummodo tot Abbates vsum mitræ habentes assistant, si isti commodè possunt reperiri: alioquin totidem personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ graues, & iuris peritia commendabiles. *concil. Trid. sess.* 13. *de refor. cap.* 4.
Degradati si rehabilitandi sunt, quia iniustè degradati, qua cæremonia, & ritu debent remitti in officio. *conc. Tolet.* 4. *c.* 28. 11. *q.* 3. *c. Episcopus*, *Presbyter*.
Vide, *Depositi*. Vide, *Clerici depositi*.

Delator.

Delator, qui est causa, vt aliquis interficiatur, aut proscribatur; si est fidelis, nec in fine communicare potest: si causa sit leuis, post quinquennium communicet, si catechumenus post quinquennium potest baptizari. *Concil. Elibert. cap.* 73.
Delatoris pœna est capitis, aut linguæ amputatio. 5. *q.* 6. *c. Delatoris*. *c. Delator*. *Adrianus* 1. *c.* 49.
Delator est, qui per inuidiam prodit. 5. *q.* 6. *c. Delator*.

Delegatio.

Delegatio facta iudicibus incertis est nulla. *de rescriptis cap. Ad hæc*.
Delegatio ad futurum negotium est nulla. *ibid.*
Delegatio facta pluribus cum clausula, *quod si non omnes*, intelligitur de impotentia iuris, & facti. *ib. c. Scifcitatus*.
Delegatio facta cum clausula, & *quidam alij*, non extenditur ad magnam multitudinem. *de rescriptis cap. Sedes Apostolica*.
Delegatio facta contra aliquem alicuius Diœcesis, si ille sit alterius, est nulla: sic etiam si dicatur in delegatione, reum esse vnius ciuitatis, & sit alterius. *ibid. c. Significante*.
Delegatione facta de finienda causa intra certum terminum, hoc elapso cessat iurisdictio. *de off. & potest. Iud. deleg. cap. De causis*.
Delegatione facta alicui excommunicanti, vt aliquem absoluat, si contra Concilium excommunicauit, datis executoribus qui eo non parente exequantur, cognitio non demandatur excommunicanti sed executoribus. *de rescriptis c. Ab excommunicato*.
Si delegationes contrariæ factæ ab eodem iudice præsententur factæ sub eadem data, supersedeatur donec consulatur Papa. *de off. & potest. Iud. deleg. c. Sanè à nobis*.
Delegatione iam facta, delegatus potest citare, &c. ad causam spectantia facere. *de off. & potest. Iud. deleg. c. Præterea*.
Delegatione facta pluribus, potest vnus subdelegare alium, etiam si non dicatur, vt vnus sine altero procedat. *ibid. cap. Quamuis*.
Delegatio expirat facta sententia. *ibid. c. In literis*.
Delegatio facta dignitati, non expresso nomine proprio, transit ad successorem. *de off. & potest. Iudic. deleg. c. Quoniam Abbas*.
Si delegatio facta sit duobus, sententia vnius non tenet. *ib. c. Causam matrimonij*.
Delegatione facta tribus, cum clausula, *quod si non omnes*, duo non possunt procedere, nisi constet de impotentia tertij, *ibid. c. Prudentiam*. Et ille tertius est arguendus, quod non obedierit mandato Apostolico. *ibid.*
Delegatione facta tribus simpliciter, causa non potest finiri, nisi à tertio fiat subdelegatio alterius. *ibid. c. cum causa*.
Delegatione facta duobus cum clausula, *quod si ambo*, &c. vno recusante alter solus procedit. *de off. & potest. Iudicis deleg. c. cum super*.
Delegatio si expirat in die peremptorio, quid agendum. *ib. cap. Consuluit*.
Delegatio plurium expirat per mortem vnius. *ibid. cap. Vno delegatorum*.
Delegatio ad exequendum nudum ministerium, vt absoluendi, excommunicandi, pœnitentiam imponendi, dispensandi, &c. non potest subdelegari. *ibid. c. fin. Quoniam* §. *fin.*
Vide, *Absoluere*.
Delegatione plurimum facta *in solidum*, quilibet potest cogere, vt vno perpetuante omnes perpetuent. *de off. & potest. Iud. deleg. in* 6. *cap. Cum plures*.

Dele-

Delegatio cui facienda est & cui non. *Clement. de Rescript. cap. Et si.*

Delegatione facta cum clausula, *appellatione remota* quando fieri potest subdelegatio, & quando non & quomodo potest appellari. *de off. & potest. Iudic. deleg. cap. Super quæstionem. §. Si verò.* Sed si facta sententia, aliæ literæ delegationis ad alios iudices emanarint, appellatio videtur acceptata, & tunc primus delegatus non potest exequi sententiam. *ibid. c. Pastoralis §. Præterea.*

Delegatione facta cum clausula, *quod si non omnes, &c.* & vnus committit alijs vices suas, & moriatur; tunc si res non est integra, ipsi possunt procedere; si vero est integra noo possunt. *de off. & potest. Iud. deleg. c. Licet vndique.*

Delegatione facta duobus cum clausula, *quod si ambo*, si vnus subdelegat alter non tenetur acceptare subdelegatum, sed solus potest procedere. *ibid. c. cum dilecto.*

Delegatio facta alicui minori 20. annorum, sed maiori 18. de consensu partium tantum valet. *ibid. c. Cum vigesimum.*

Delegatio sic subdelegata, vt quando abesse contingat possit procedere, si delegatus moritur & subdelegatus cœpit vti iurisdictione, potest prosequi. *de off. & potest. Iud. deleg. in 6. c. Si delegatus.*

Delegatione facta pluribus, *vt quilibet possit procedere*, nisi vnus incipit non potest ab alijs impediri, nisi infirmitas vel alia causa iusta id permittat; vel si nollet prosequi: & his casibus alius potest procedere. *ibid. in 6. c. cum plures.*

Delegatione facta à Papa cum clausula *appellatione remota*, si fiat sententia iniqua, non obstante forma rescripti, reuocanda est. *concil. Later. 3. in append. tit. de potestate Iudic. delegat. c. 4.*

Delegatione facta duobus, quilibet eorum potest alteri conjudici, vel etiam alteri subdelegare illam, etiam si hoc non adsit in rescripto. *ibid. c. 8.*

Si delegatione facta alicui, fiat altera delegatio alteri non facta mentione de prima, primus facit causam, & secundus non habet robur: si verò fiat mentio de prima, secundus iudicat. *Concil. Later. 3. ibid. c. 9. 15. & 18.*

Delegatione facta *cuilibet* ex partium consensu, si altera pars procurat delegationem pro certa persona, inscia parte, tenetur ad expensas. *ibid.*

Delegatio facta à Papa ad causam, expirat moriente Papa, si lis non erat contestata; si verò erat contestata, delegatus prosequitur causam. *conc. Later. 3. in app. de potest. Iud. deleg. c. 22.*

Delegatione facta ad finiendam causam intra terminum certum, terminus incipit à die quo delegatus accipit literas delegationis. *concil. Lateran. 3. in append. de appellat. c. 12.*

Delegatio causæ à Papa non fit nisi coram eo compareat accusator. *Concil. Lateran. 3. in appen. de potest. iudic. deleg. c. 2.*

Si delegatio à Papa fiat duobus, *appellatione remota*, & vnus alteri committit vices, non potest procedere si fit appellatio. *Concil. Later. 3. in append. p. 49. c. 13.*

Delegatio Papæ valet pro personis, quæ expressæ sunt in petitione, instantia, & literis delegationis; non pro alijs. *concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 67.*

Deleganones tam à Papa, quam à ministris eius fieri non debent, nisi personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, existentibus in Cathedralibus, vel in collegiatis venerandis; & causæ sic delegatæ non tractandæ, nisi in magnis ciuitatibus. *concil. Gener. Lugdun. 1. & Clem. de rescrip. cap. Etsi principalis.*

Si oritur lis de iure præsentandi, & Papa delegat aliquem, vt videat ad quem pertinet, *appellatione remota*, delegatus non instituit, sed pronunciat, relicto ad quem pertinet iure instituendi, & si sentit se grauatum appellare potest. *de off. & potest. iud. deleg. c. Super eo.*

Vide, *Literæ Apostolicæ.*

Delegatus Papæ, & eius potestas.

Delegati Papæ, quas conditiones debent habere. Vide, *delegatio*, circa fin. & *Clement. de rescriptis, cap. Etsi principalis.*

Delegatus Papæ habet potestatem, non solum in partes, sed etiam in eos, qui eum impediunt. *de potest. & off. Iud. deleg. cap. 1.*

Delegatus Papæ potest subdelegare, nisi grauitas causæ vrgeat. *ibid. c. Si pro debilitate & c. Quoniam. Clement. de off. & potest. Iud. deleg. c. vn. Concil. Later. 3. de potest. Iud. deleg. c. 1. & 5.*

Delegatus ad exequendum ministerium nudum absoluendi, dispensandi, excommunicandi, pœnitentiam imponendi, non potest subdelegare. *ibid. c. fin. Quoniam. §. fin.* Vide, *Absoluere.*

Delegatus Papæ potest pœnam arbitrariam dare, quando à lege non est statuta ordinaria. *de off. & potest. Iud. deleg. c. de causis. §. Illis etiam.*

Delegatus Papæ potest exequi sententiam suam, quando ordinarius non vult eam exequi. *ibid. c. Significasti.*

Delegatus Papæ habet potestatem super ordinarium, in causa commissa. *de offic. & potest. Iud. deleg. c. Sanè quia nos.*

Delegatus Papæ tenetur seruare formam iuris, si voluntas Papæ contraria non appareat. *ibid. c. Ex parte tua.*

Delegatus Papæ potest compellere subdelegatum ad acceptandam subdelegationem. *ibid. c. Pastoralis.*

Delegatus Papæ (si à reo obijciatur contra actorem excommunicatio) potest absoluere actorem, & quomodo. *de off. & potest. Iud. deleg. cap. Prudentiam, §. Sexta, & §. Si verò.*

Si delegatus Papæ dat possessionem alicui, quem ordinarius scit, & dicit non esse canonicè institutum, non violenter impediat ordinarius, sed curet vt dilatat. *ibid. cap. Si quando.*

Delegatus Papæ vsque ad annum integrum potest sententiam prorogare. *ibid. c. Quærenti.*

Delegatus Papæ potest subdelegare in principio, medio, & fine causæ. *ibid. cap. Super quæstionum, & cap. Quoniam.*

Delegato Papæ, & non iudici à quo pertinet cognoscere de iurisdictione, si appellatio fit ad Papam. *Honorius 3. ex cirone, de off. & potest. Iud. deleg. c. 3.*

Delegatus Papæ non potest iudicare causam, quam non habet in commissis. *Concil. Gener. Lugdun. 1. de rescript.*

Delegato Papæ mortuo, vel excommunicato, non potest ad eum à subdelegato fieri appellatio, sed debet fieri ad Papam. *de offic. & potest. Iud. delegat. in 6. c. Si is cui.*

Delegatus Papæ factus ad executionem tantum, Papa mortuo potest exequi. *ibid. c. Si super.*

Delegatus Papæ ad causam expirat moriente Papa, si lis non erat contestata: si verò erat contestata, potest prosequi. *Concil. Lateran. 3. in append. de potest. Iud. deleg. c. 22.*

Delegatus Papæ remouendus est si sit suspectus. *de off. & potest. Iud. deleg. c. Insinuante.*

Si delegatus Papæ recusetur vt suspectus, potest subdelegare, nisi recusatio fuerit proposita. *de off. & potest. Iud. deleg. in 6. c. Iudex.* Si verò fuerit proposita, parte volente potest subdelegare, alias non: si tandem antequam recusetur subdelegat in totum, non potest recusari. *ibid.*

Delegato Papæ subdelegante non in totum, an & quando poterit à subdelegato appellari. *ib. c. Super quæstionum. §. Eius ergo.*

Delegatus Papæ potest totam causam subdelegare, & citationem committere. *de off. & potest. Iud. delegat. c. Pastoralis. §. Item.*

Delegato Papæ mandante, ordinarius debet exequi sententiam, etiam si sciat eam esse iniustam, si non possit impetrare vt liberetur ab hoc onere. *ibid. c. Pastoralis. §. Quia verò.* Si verò ordinarius non exequitur, ipse potest exequi. *ibid. c. Significasti.*

Delegatus Papæ non potest remouere subdelegatum à se, si cœpit vti iurisdictione. Sed si subdelegatus excedit formam rescripti, processus est nullus. *ibid. c. Venerabili.*

Delegato Papæ non curante procedere in causa, ordinarius procedere potest. *de off. Iud. ord. c. Significauit.*

Delegatus à Papa ad prouidendum alicui in certa Prouincia, Diœcesi, vel Ecclesia potest alterum subdelegare. *de off. & potest. Iud. deleg. in 6. c. Is cui.*

Si verò non exprimatur persona prouidenda, non potest subdelegare. *ibid.*

Dele-

Delegatus Papæ in aliqua Prouincia, vel Diœcesi (si istæ diuiduntur) remanet in vtraque parte delegatus. *Extra, de off. & potest. Iud. deleg. c.vn.*

Delegari potest a Papa principalis officialis Episcopi, & Prior Conuentualis, officiales verò foranei, & priores Claustrales, nequaquam. *Clement. de rescript. cap. Etsi principalis.*

Delegatorum Papæ beneficia, vbicumque moriantur, vacant in curia. *Extra, de elect. c. Ex debito.*

Delegatum Papæ impediens, censuris ab eodem delegato est coercendus. *Concil. Later.3. in append. tit. de potest. Iud. deleg. c.2.*

Delegatus à Papa habet plenariam potestatem super causam. *Concil. Later.3. vbi supra c.7.*

Delegatus Papæ potest alios subdelegare, siue ad partem, siue ad totam, siue ad recipiendum allegationes reseruando sibi sententiam. *Concil. Later.3. ibid. c.8.*

Delegatus Papæ cum clausula, *appellatione remota*, si subdelegat non potest cum illa clausula subdelegare. *Concil. Later.3. ibid. c.8.*

Delegatus Papæ (si delegatio sit facta duobus) potest coniudici, siue alteri personæ vicem suum subdelegare, etiam si in delegatione hoc non sit appositum. *ibid. c.8.*

Delegato Papæ obedire debet ordinarius in executione sententiæ. *de off. & potest. Iud. deleg. c. Pastoralis.*

Delegati Papæ circa alienationes attendant ad euidentem Ecclesiæ vtilitatem, non ad fauorem, honorem, vel premium; si fecerint contrarium, & sunt Prælati per annum suspensi sunt ab officio: si alij, sunt excommunicati. *Paulus 2. const.2. cum in omnibus.*

Delegatus Papæ cognoscens literas Papæ ab aliquo obtentas in causa esse subreptitias, potest non secundum formam earum procedere, sed secundum rigorem iustitiæ. *Conc. Later.3. in append. de potest. Iud. deleg. c.13.*

Delegatus Papæ in causa commissa habet potestatem super Episcopum, & totam Diœcesim, potestque eam interdicere, & alia similia facere. *ibid. c.20.*

Delegato Papæ committente alijs examen in causa, reseruata sibi sententia, si à subdelegatis fiat appellatio, ipse non tenetur desistere, sed potest prosequi causam. *Concil. Lateran. 3. tit. de appellationibus c.18.*

Delegato Papæ obedire debet Iudex ordinarius, & alij quibus mandat ipse delegatus, & pœnis compellere, easque infligere. *Concil. Lateran.3. in append. p.49. c.8.*

Delegato Papæ dante sententiam, absolutio eius non solet à Papa alteri committi. *Concil. Lateran.3. in append. part. 50. cap.61.*

Delegato subdelegante in parte, appellatio ad eum facienda est, non ad Papam. *De off. & potest. Iud. deleg. capit. Cum te.*

Si oritur quæstio de iure præsentandi, & Papa delegat, vt videat ad quem pertinet. Vide, *Delegatio in fine.*

Delegatus Papæ quando potest recusari. Vide, *Recusare, & in seq. tit.*

Delegati à quocumque habente ordinariam potestatem.

Delegato non creditur, neque obeditur, nisi ostensa, & probata delegatione. *De off. & potest. Iud. deleg. cap. Cum in iure.*

Delegati ætas debet esse 20. annorum, vel supra 18. si partes consentiant, *ibid. c. cum vigesimum.*

Sed à Principe delegari potest homo 18. annorum. *ibid.*

Delegatus, qui est dominus impetrantis, potest recusari. *De off. & potest. Iud. deleg. c. causam quæ.*

Delegatus per mortem delegantis expirat, si lis non erat contestata; secus verò si lis erat contestata. *ibid. cap. Relatum est, & c. Licet vndique. concil. Later.3. in append. tit. De pactionibus secundo c.3.*

Delegato citante ante mortem delegantis, iurisdictio est perpetua in ea causa. *ibid. c. Gratum gerimus.*

Delegati iurisdictio expirat facta sententia. *De off. & potest. Iud. deleg. c. In literis.*

Delegati iurisdictio si expirat in die peremptorio, quid agendum. *ibid. c. Consuluit.*

Delegati super principali habent potestatem in accessorio. *De off. & potest. Iud. deleg. c. Prudentiam. §. Sexta, & §. fin. Si verò.*

Delegatus non restituit actorem, possessore absente, non in contumacia. *de off. & potest. Iud. deleg. cap. Consultationibus.*

Delegatus remoueri potest ex noua causa, & alius subrogari. *ibid. c. Insinuante.*

Delegati si sint duo, & alter non acceptat, quid agendum. *ibid. c. Super quæstionum.*

Delegatus etiam elapso triennio potest in causa procedere. *de off. & potest. Iud. deleg. cap. Venerabilis.*

Delegatus potest compellere actorem ad respondendum in causa reconuentionis, & vna sententia causam terminare. *De mutuis petitionibus.*

Delegatus datus etiam, *appellatione remota*, potest recusari, si est consanguineus impetrantis, vel si fuit aduocatus in ea causa. *De appellat. & recusat. c. Postremò. Concil. Later.3. in append. tit. de potest. Iud. deleg. c.18.* vel si alias sit suspectus potest recusari. *ibid.*

Delegatus nihil potest à partibus accipere, nisi esculentum, & poculentum, quod potest consumi paucis diebus; ac moderatas expensas. *De rescriptis in 6. cap. Statutum §. Insuper.*

Delegatus non potest assumere assessorem, nisi indigeat; & si indiget assumere debet aliquem non suspectum partibus, & de suo prouideat. *ibid. c. Statutum §. Assessorem.*

Delegatus taxare debet expensas notariorum. *ibid.* Non participet cum illis. *ibid. §. Notarium.*

Delegatus recipiens vltra hoc statutum, tenetur restituere, etiam si pars remittit. *ibid.*

Delegatus non debet vocare testes, nisi causa exigat. *ibid.*

Delegato ex tribus procedente cum duobus subdelegatis, si appelletur, ad Papam fit appellatio, non ad alios. *De off. & potest. Iud. deleg. in 6. c. Si duo.*

Delegatus subdelegans, re integra potest causam reassumere. *ibid. c. Quamuis.*

Delegato subdelegante non in totam, sed in partem causæ, potest ad eum appellari. *ibid.*

Delegatus ad causam faciendam in loco determinato, potest ex iusta causa mutare locum, & extra eum facere. *De off. & potest. Iud. deleg. in 6. c. Statuimus.*

Delegatus non potest compellere partem ad comparendum personaliter, nisi in causa criminali, vel pro iuramento veritatis, aut calumniæ. *De off. & potest. Iud. delegat. in 6. cap. 1. concil. Gener. Lugdun. 1.* nisi id habeat in mandatis. *ibid.*

Delegatus ad causam, non potest iudicare de iurisdictione partium. *de rescript. c. cum contingat.*

Delegatione facta cum clausula, *appellatione remota*, si facta sententia aliæ literæ delegationis emanent ad alios, videtur appellatio acceptata, & tunc primus delegatus non potest exequi sententiam. *De off. & potest. Iud. deleg. c. Pastoralis. §. Præterea.*

Si delegatus impeditur à Rege, &c. procedere in die statuta, potest committere personæ partibus non suspectæ, vt in ea die procedat, *appellatione remota*, nisi partes consentiant, vt prorogetur. *ibid. c. Pastoralis §. vlt.*

Si delegato præcipitur vt aliquem absoluat, tenetur absoluere, antequam probet. *ibid. c. Cum contingat.*

Delegatus ad exequendum, quando potest subdelegare. Vide, *Executor.*

Delegatus pronuncians, se non habere iurisdictionem, non potest causam reassumere; neque per consensum partium. *De off. & potest. Iud. deleg. c. Significantibus.*

Si delegatus est necessarius in testem, non potest esse iudex, sed alius subrogandus à delegante. *De testib. c. Dilecto filio.*

Delegatus non potest extra Diœcesim delegantis partes citare, aut causam facere, nisi ex consensu partium. *De rescrip. in 6. c. Statutum, §. In nullo.*

Delegatus, si fertur extra suum domicilium, potest expensas petere, moderatas, & æqualiter ab vtraque parte eas exigere. Sed pro pauperum causis, nihil potest accipere. *ibid. §. Insuper.*

Delega-

Delegatus subdelegans cum hac clausula, *vt quando abesse contingat, possit procedere*, si delegatus moritur, & subdelegatus cœpit vti iurisdictione, potest prosequi, *de off. & potest. Iud. delegati in 6. c. Si delegatus*.

Delegato subdelegante, *donec reuocet*, si appellandum sit, potest ad eum appellari etiam post sententiam. *ibid. c. Si delegatus*.

Delegatione sic facta pluribus, *vt quilibet possit procedere*, si vnus incipit, non potest impediri, nisi infirmitas, vel alia causa iusta ipsum impediat; vel si ipse nollet prosequi. *ibid. cap. cum plures*.

Si delegatus recusatur, causa recusationis coram Episcopò est probanda. *ibid. c. Si contra vnum*.

Delegatus, vt negotium exequatur personaliter, de consensu partium potest subdelegare. *de off. & potest. Iud.deleg.c. fin. Quoniam. §. Is autem*.

Delegatus ad exequendum nudum ministerium, vt excommunicandi, absoluendi, pœnitentiam imponendi, dispensandi, &c. similibus, non potest alterum ad hæc exequenda subdelegare. *ibid.c. fin. Quoniam §.fin.* Vide, *Absoluere*.

Delegatione facta intra certum terminum, eo præterito expirat. *Concil.Later.3. in append. tit. de potest. Iud. deleg. c.6.*

Delegatus sententians, potest eam exequi si nolit exequi Episcopus. *Concil. Later.3. ibid. c.10.*

Delegatus non potest terminum præfixum excedere, nisi de consensu partium, alias iurisdictio expirat. *ibid.c.14.& 17.*

Delegati iurisdictio expirat facta sententia, & diligentia, vt executioni mandetur. *Concil. Later.3. vbi supra c.16.*

Delegati non possunt trahere accusatos, vltra tres, vel quatuor dietas. *conc. Gener. Lugdun.1.*

Delegatus à Principe tantum potest subdelegare, non alij. *Honor.3. ex cirone tit. De appellat. c.1.*

Delegatus subdelegans suas vices, non potest alteri subdelegare. *Honor.3. ex cirone tit. de off. Iud. deleg. c.1.*

Delegatus non seruans formam delegationis, nulliter procedit. *ibid.* Vide, *Iudex delegatus*.

Delfinatus.

Delfinatus Galliæ beneficia, quomodo conferenda ex concordatis cum S. Sede Apostolica. *Extra, de tregua & pace c.1.*

Delfinatus Galliæ Episcopi quas, & à quibus possunt exigere procurationes in visitatione. *Extra, de censibus c. Vas electionis*.

Delicta.

Delicta punienda pro diuersitate grauitatis. *lib.7. const. Apostol. cap.48.*

Delicta in quibus lex non disponit iudicanda sunt secundum æquiorem & benigniorem partem. *Honorius 3. ex cirone tit. de transactionibus c.1.*

Delicta occulta non punienda. *Innoc.1. epist.3. c.4. 2. quæst.5. c. consuluisti*. Vel leuius punienda quam publica. *23. q.4. c. cum quisque*.

Delictum secundum confirmat primum. *Martinus 1. ep.12.*

Delictum aliquando committens, si secundò accusatur, præsumitur fecisse. *Lib.7. constit. Apostol. c.50.*

Delictum personale nequit conuerti in damnum Ecclesiæ. *16. q.6. c. Si Episcopum*.

Delicta grauia per sæculares punienda. *23. q.5. c. Sunt quædam, c. Rex debet.* Vide, *Mala*.

Delicta probata, vel confessa sunt punienda non occulta. *2. q.5. c. Consuluisti*.

Delictum communitatis non punitur, & quomodo proceditur. *1. q.7. c. Quoties*. Mitius punitur. *Honor.3. ex cirone tit. De transactionibus c.1.*

Delicta non puniens Prælatus, Deum offendit. *23. q.4. cap. Si is qui*.

Delicta differens punire prouocat Deum ad iram. *ibid. c. Si ea de quibus*.

Delicta malorum punienda sunt, licet prosint bonis. *23. q. 5. c. Relegentes*.

Delicta punire pro Deo, non est crimen, sed pietas. *23.q.8. cap. Legi*.

Delictum probatum per inquisitionem non punitur pena ordinaria. *de accusatoribus c. Inquisitionis*.

Delicta non debent remanere impunita ob pecuniam, vel munera. *concil. cabilon.3. tit. De officiorum, &c. c.4.*

Delictum manifestum non indiget probari per testes. *conc. Later.3. in append. tit. de testibus cogendis c.7.*

Delicta commissariorum Nuncij à quo punienda. Vide, *Nuncij*.

Delinquentes.

Delinquens semel, si accusatur secundò, præsumitur hoc secundum etiam fecisse. *Lib. 7. const. Apost. c.50.*

Delinquens est puniendus, non Ecclesia, aut bona eius. *16. q.6. c. Cognouimus*.

Delinquentes per mansuetudinem potius reuocandi, quam per auctoritatem. *dist.45. c. Recedite*.

Delinquentes non semper puniendi, & quare. *23. q.4. c. Ipsa pietas & c. Quod Christus*.

Delinquentes si sunt peregrini puniendi à Prælato loci. *De Raptoribus c.1.*

Delinquens extra Territorium non punitur pena sui territorij aut Prælati, sed loci in quo deliquit. *de const. in 6. c. fin.*

Delinquens non potest puniri duplici pena pro eodem delicto. *concil. Rauenn.4. sub Ioanne 22. c.19.*

Dementes.

Dementium hospitalis protector, quam iurisdictionem habet. *Gregor.15. const.48. Ex iniuncto*.

Dæmones.

Dæmones à Deo creati sunt boni, sed se ipsos fecerunt malos. *de Trinitate c.1. concil. Later.4. sub eod. tit. concil. Brachar. cap.7.*

Dæmones illudunt magos ostendentes eis diuersas rerum species, & similitudines cognitas, & incognitas. *26. quæst. 5. c. Episcopi*.

Illudunt mulieres, cum eis faciunt apparere, quod volant, equitant super bestias quasdam, & alia similia. *ibid. cap. Episcopi*. Quæ omnia sunt falsa sed apparentia. *conc. Ancyranum* in fine Concilij.

Dæmones multa per magos operantur, quæ apparent mirabilia. *26. q.5. c. Quicunque & c. Nec mirum*.

Dæmones per magos nihil faciunt sine Dei permissu. *26. q. 5. c. Nec mirum*.

Dæmones per magos non possunt mortuos resuscitare. *26. q. 5. c. Nec mirum*.

Dæmon per magum non suscitauit Samuelem loquentem cum Saul, sed quodam præstigio & specie fecit sic apparere decipiens eum. *ibid. c. Nec mirum*.

Dæmon non potest mutare naturam rerum, nec in alias transmutare. *26. q.5. c. Episcopi. & est Concilij Ancyrani in fine. concil. Bracar. c.8.*

Dæmon multis modis potest aliqua futura scire ex rerum naturis. *26. q.3. & 4. c. Sciendum, & c. Quodam loco*. Ex moribus corporis aliqua scit. *ibid.*

Ex dispositione rerum naturalium quæ hominibus sunt ignotæ, prædicit multa ventura. *ibid. c. Sciendum est*.

Dæmones sæpè prædicunt defectionem sui cultus, & destructionem idolorum. *ibid.*

Dæmones sæpè ex sensibilibus phantasmatibus hominum cognoscunt aliquas eorum cogitationes, non autem secreta latentia. *26. q.3. & 4. c. Quodam loco*.

Dæmones sciunt multa secreta medica, quibus morbi curantur. *26. q.5. c. Nec mirum*.

Dæmonibus consecrata, non maculant eos, qui non possunt ea impedire. *26. q.2. c. Si de area, & c. Licet aliquid*.

Dæmonibus immolantes, vel eorum responsa expectantes quomodo puniendi. Incurrunt omnes hæreticorum penas, & confiscationem bonorum. *Ioannes 22. constitut. 13. supra*.

Dæmones ligantes in phiala anulo, &c. & responsa ab eis expectantes, easdem penas incurrunt. *ibid.*

Dæmones inuocantes ad diuinationes, incantationes, & superstitiones, si sunt clerici remanent infames, & si non desistunt deponuntur, beneficijs priuantur, & monasterio detruduntur. Si laici excommunicantur, & pœnis vtriusque iuris puniuntur. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. curia c. 3. circa finem.*

Vide, *Diabolus*. Vide, *Mulieres saga*.

Dæmoniaci.

Dæmoniaci non possunt in Ecclesia ministrare, nec ordinari. *concil. quod dicitur Apostolorum c, 79.* mundatus potest. *conc. Elibert. cap. 29.*

Dæmoniaci possunt herbas aliquas, vel lapides tenere eisque vti dummodo sine incantatione. *26. q. 7. c. vlt.*

Vide, *Entrgumeni*. Vide, *Blasphemi*.

Denunciare. Denunciatio. Denunciator.

Denunciare non potest, qui non præmonuit (sed hoc fallit in causis S. Officij) *de accusat. c. Si quis Episcopus.*

Denunciationes in causis sancti Officij in regularibus fieri non debent suis superioribus ordinis, sed ordinarijs, id est, Episcopis, & Inquisitoribus. *Paulus V. const. 26. Romanus Pontifex.* Neque possunt superiores regulares se ingerere in dictis causis, & pœnæ contrafacientium. *ibid.* Vide, *Regul. superiores.*

Denunciator esse non potest concubinarius (excipe causas sancti Officii quia potest) *de accusat. &c. cum dilectus.*

Denunciator deficiens in probatione, priuatur officio, & beneficio, donec probet se non fecisse animo calumniandi. *de calumniatoribus c. fin.* Intelligitur de alijs foris non de sancto Officio, quia in hoc non tenetur probare, sed punitur, si denunciat falsum.

Vide, *Blasphemus*. Vide, *Heret.*

Depositio, id est, testificatio.

Depositiones à iudice non recipiendæ, nisi illæ de quibus præcessit infamia. *de accusationibus c. Inquisitionis §. Tertia.*

Depositiones eorum, qui post iuramentum dicunt se esse inimicos credi non debent. *ibid.*

Depositiones in causa hæresis factæ in fauorem fidei, siue ab hæreticis & socijs criminis, siue excommunicatis, &c. similibus admittuntur. *de hereticis in 6. c. In fidei.*

Depositiones captæ in vno iudicio faciunt fidem in alio in eadem causa coram alio iudice. *de testibus. c. Causam quæ.*

Deponentes in causa hæresis, si ex zelo se corrigunt in fauorem fidei, etiam post iuramentum recipiuntur, nisi appareat quod ex leuitate faciant. *Alexander 4. constitut, 12. Quod super.*

Vide, *Testes.*

Depositio, id est, priuatio ab officio, & deponere.

Deponere ab officio in quo sensu est maioris auctoritatis quam ordinare. *Greg. 7. lib. 8. c. 21.*

Depositionis pœna dari non debet pro quolibet crimine. *concil. Later. 3. in append. tit. de depositione. c. 4.*

Depositio quo ritu fit. *concil. Rom. sub Ioanne XII.* Vide, *Degradatio.*

Deponi nullus potest sine legitima accusatione. *Greg. 7. lib. 9. epist. 15.*

Depositis à sacerdotio concedi debet per Episcopum locus faciendi pœnitentiam. *distinct. 81. c. Presbyter.*

Deponi debet presbyter percutiens puerum si ex illa percussione moriatur. *conc. Later. 3. in app. tit. de depositione. c. 7.*

Deponendus est qui Ecclesiæ decimas laico concedit; siue sit Episcopus, siue alij. *conc. Later. 3. vbi supra c. 8.*

Depositio Presbyterorum olim fieri non poterat sine Synodo. *15. q. 7. c. Sexta actione, & c. vlt.*

Depositio, vel degradatio fit per spoliationem sacrarum vestium. *conc. Rom. sub Ioanne 12.*

Clericus glorians se de aliquo crimine carnali commisso, deponi debet ab officio, & beneficio absque appellatione. *de excess. Prælator. c. Quam sit.*

Vide, *Degradatio*. Vide, *Clerici depositi.*

Depositio Episcoporum.

Deponi olim non poterant Episcopi sine concilio. *Gregor. 1. lib. 2. ex reg. ep. 8. 15. q. 7. c. Sexta actione.* A duodecim Episcopis fieri debebat. *conc. Tribur. 1. c. 10.*

Episcopi criminosi à solo Papa possunt deponi. *Extra, de pœnis c. diuinis. Leo IX. const. cum ex venerabilium.*

Depositus Episcopus à Concilio, potest à Papa iterum iudicari. *conc. Sardicense c. 4.*

Deponendi sunt Episcopi ob accusationes subditorum. *2. q. 2. cap. Paulus, & c. Lator.*

Deponi non possunt Episcopi sine licentia Papæ. *Gregor. 7. lib. 8. epist. 21.*

Deposito vno Episcopo alius eligitur. *Gregor. 7. lib. 4. ep. 14. & 15. lib. 8. ep. 17. & 20.*

Vide, *Episcopi depositio*. Diffusè.

Depositis quid interdicitur.

Depositus ab officio, siue Episcopus, siue presbyter, se ingerens in eo excommunicandus est. *Zacharias ep. 7. concil. Aquisgran. sub Ludonico Pio c. 47. 11. q. 3. cap. Si quis Episcopus damnatus.* Est anathema. *conc. Rom. sub Ioanne 12. de clerico excommunic. minister. c. 1. & 2.* Præter excommunicationem est in Monasterio detrudendus. *Gregor. 1. lib. 10. ep. 33.* Spe restitutionis caret. *Nicolaus 1. ep. 9. per totam.*

Diaconus, &c. depositus, in necessitate potest baptizare. *dist. 81. cap. Si diaconus.*

Depositi ab officio, si fugiunt ad Imperatorem, carent spe gratiæ. *21. q. 5. c. Si quis à proprio. & c. Si quis Episcopus.*

Depositus Episcopus non potest aliquem ordinare; si ordinat, est anathema. *Nicolaus 1. ep. 9. & 10.*

Depositus ministrans si non cessat, per sæculare brachium reprimatur. *de clerico excomm. ministr. c. Si quis.*

Vide, *Degradati*. Vide, *Clerici depositi.*

Depositi an & quando restituendi.

Depositi iniustè, iussu Papæ restituendi sunt. *Nicolaus 1. in append. epist. 15.*

Depositi quicumque etiam Episcopi, propter quamlibet causam etiam propter hæresim, si pœnitent, à Papa restitui possunt in officio. *Gregor. 1. lib. 6. ep. 17. Ioann. 8. ep. 99. & 201.* Vide, *Papa*. Vide, *Romanus Pontifex.*

Depositi à Papa indebitè, per successorem restituuntur. *conc. Roman. sub Ioanne IX.*

Depositi ob adulterium, possunt ab Episcopo dispensari, & restitui ad officium. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de depositione cap. 4.*

Depositi ob duellum, si non fuit secuta mors, aut mutilatio membrorum, possunt ab Episcopo restitui in officio. *Concil. Later. 3. ibid. cap. 5.*

Depositi ab officio sacerdotali ob homicidium, post pœnitentiam duodecim annorum restitui possunt per Papam. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de depositione c. 13.*

Depositis à sacerdotio concedi debet per Episcopum locus faciendi pœnitentiam. *dist. 81. c. Presbyter.*

Vide, *Sacerdos*. Vide, *Clerici depositi.*

Vide, *degradati.*

Depositum, depositarius.

Depositio facto in manu clerici, non tenetur Ecclesia ad restitutionem, nisi tale depositum versum sit in bonum Ecclesiæ. *de deposito c. 1.*

Deposita, quæ fiunt in vrbe Roma ob lites, & causas, si fiunt vltra quinque scuta, facienda sunt in Monte Pietatis. *Gregor. 13. const. 94. Inter multiplices.*

Deposita in Mõte pietatis Romę, quomodo faciẽda, & officia

les

les ad quid tenentur, & quomodo se debent gerere. *Clem. 8. const. 88. Quæ ad Pietatis*.

Depositarius tenetur ad restitutionem, si saluis suis rebus perditum est depositum; & si sponte voluit illud tenere, aliquid accipiens pro eius custodia. *de deposito cap. fin. Bona fides*.

Depositatio, præcedente pacto, culpa, vel mora, casus etiam fortuitus imputatur. *de deposito c. fin. Bona fides*.

Depositarius status Ecclesiastici omnes pecunias, etiam ex pœna habitas, tenetur scribere, & registrare in libris, more mercatorum. *Clem. 8. const. 5. inter cæteras §. 6.*

Depositarius status Ecclesiæ non potest soluere alicui pecunias cameræ, nisi per mandatum Papæ, vel Camerarij, aut Thesaurarij. *ibid.*

Depositarij Communitatum status Ecclesiæ admitti non debent, nisi dent cautionem sufficientem, & pœnæ admittentium. *Clem. 8. constitut. 10. Pro commissa §. 18.*

Vide, *Ecclesiasticus status*.

Desertor.

Desertores fidei nequeunt accusare. 3. q. 4. *cap. Beatus, & cap. Si quis*.

Vide, *Apostata à fide*. Vide, *Fides*. Vide, *Heret.*

Desertus locus.

Desertus locus dicitur, qui non est habitatus, neque cultus; vel vltra memoriam hominum est sub potestate infidelium. *de verbor. signif. in 6. c. 1.*

Desperatus.

Desperati, volentes se occidere, vel aliud malum sibi inferre, si præueniuntur, seu impediuntur, & euadunt, puniendi grauiter sunt, & quomodo. *concil. Tolet. 16. c. 14.*

Detractor.

Detractores sunt homicidæ fratrum. *Clem. 1. ep. 1. c. 4.*

Detractores ab Ecclesia eijciendi. *l. 7. const. Apost. c. 43.*

Detractores puniendi cum penitentia septem dierum in pane, & aqua, cum sequestratione à cæteris. *Post concil. Agathense c. 6.*

Detractores Episcoporum sunt peiores raptoribus. 6. q. 1. *c. Deteriores, & c. Summa iniquitas*.

Vide, *Calumniator*. Vide, *Delator*.

Deuolutio causæ.

Deuolutiones causæ ad Sedem Apostolicam, quando occurrunt. *Clement. de elect. c. causam*.

Deus. Deitas. Dei præcepta.

Deus vnus est, æternus, immensus, omnipotens, immutabilis, & incomprehensibilis à viatore. *Concil. Later. 4. c. 1. de fide, & summa Trinit. &c. c. 1.*

Deitas est vna essentia, & substantia, sed personæ sunt tres, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. *ibid. concil. Lateran. & de Trinit.*

Deitas est summa res quædam, quæ non generat, nec generatur: neque per hoc sequitur quaternitas. *concil. Later. 4. c. 2. de fide, & summa Trinitate c. damnamus*.

Diuinæ personæ ita se habent, vt Pater à nullo producatur; Filius verò à solo Patre; & Spiritus Sanctus ab vtroque, absque initio temporis. *ibid.*

Deus non punit bis in idipsum. *de penit. dist. 3. cap. 44. Quærat*.

Deus nulli nocet. 11. q. 3. *c. Secundum Catholicam*.

Deus aliquando mutare dicitur sententiam, & quomodo. 22. q. 4. *cap. Incommutabilis*. Mutat quando homo emendat delictum. *de pœnit. dist. 1. cap. 64. Nouit. cap. Si agamus, & c. Quamobrem*.

Deus est Pater noster, quia nos creauit; Ecclesia verò mater, quia regenerauit. *Anacletus ep. 1.*

Deus non est causa peccati. *conc. Mogunt. 4. c. 2.* Sed permissiuè solum concurrit. *concil. Trid. sess. 6. can. 6.*

Deus non debet obedire diabolo, vel alteri creaturæ. *concil. constant. contra art. 6. Vvicleff.*

Dei voluntas, & natura vna est, simplex in tribus personis. *Concil. Tolet. 15.*

Deus non prædestinat ad malum. *Concil. Tridentin. sess. 6. can. 17.*

Deus semper stat ante ostium, & pulsat conscientiam peccatoris per internum, & externum verbum commonens eum, vt conuertatur. *concil. colon. 2. p. 7. c. 32.*

Deus non deserit iustificatum, nisi prius ipse ab eo deseratur. *concil. Trid. sess. 6. cap. 11.*

Deus est author bonorum operum nostrorum, & studiorum spiritualium. *Felix 1. ep. 2.*

Deus non concurrit ita ad peccatum sicut concurrit ad bona opera nostra, sed ad peccatum permissiuè tantum. *concil. Trident. sess. 6. can. 6.*

Deus operatur in nobis, vt quod ipse vult nos velimus. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 12.*

Deo iuuante homo vincit omnes tentationes; ipso non iuuante, vincitur. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 6.*

Dei præscientia circa creaturas. Vide, *Præscientia*.

Dei prædestinatio circa creaturas. Vide, *Prædestinatio*.

Deus numquam iubet impossibilia. *Concil. Trid. sess. 6. cap. 11. can. 18.*

Dei præcepta non sunt impossibilia. *concil. Senonen. cap. 17. concil. Moguntin. 4. c. 10. concil. Trid. sess. 6. c. 11. & can. 18. Innoc. 10. const. contra Iansenium. Alex. 7. constit. Ad sanctam*.

Dei præcepta eo iuuante possunt seruari. *ibid. Tridentin. & Senon. ac Mogunt. c. 9.*

Dei præcepta sunt magis possibilia renatis per baptismum, opitulante Spiritu sancto. Et eò magis, quò maiorem habuerunt gratiam, siue acceptam retineant, siue amissam recuperent. *concil. Moguntin. 4. c. 9.*

Dei præcepta homo non inuitè, sed liberè obseruat. *concil. Mogunt. 4. c. 10.*

Dei præcepta in Euangelio posita, non sunt indifferentia ad obseruari, vel non obseruari; sed obligant omnes Christianos. *concil. Trid. sess. 6. can. 19.*

Dei præcepta contemnens, grauiter est puniendus. 23. q. 3. *c. Iustum est*.

Deo similis est qui habet iustitiam, & virtutes. *de penit. dist. 2. c. Similem*.

Deo sacrata, & dedicata semel, non possunt in alios vsus conuerti. *de regul. iur. in 6. reg. 51.*

Dei contemptus parit destructionem Regnorum. *conc. Ephes. 1. in epist. Cyrilli ad Reginas*.

Dei Ecclesias contemnens, vel congregationes, quæ in ea fiunt, est anathema. *dist. 30. c. Si quis docet*.

Diabolus.

Diaboli prius fuerunt Angeli boni facti à Deo, & de se facti sunt mali. *concil. Later. 4. c. 1. de Trinit. c. 1. Concil. Brachar. c. 7.* & contrarium dicens est hæreticus. *ibid.*

Diabolus nullam potest facere creaturam; neque sua authoritate facere potest tonitrua, & tempestates. *Concil. Bracharen. cap. 7.*

Diaboli suggestione peccauit homo. *concil. Later. 4. c. 1.*

Vide, *Dæmones*.

Diaconus quò ad ordinationem.

Diaconus idem est, ac latinè minister, quia sacerdoti ministrat. *dist. 21. c. Cleros*. Est minister Episcopi, & Presbyteri. *Lib. 3. const. Apostolic. c. vlt. concil. carthag. 4. c. 37. dist. 93. c. Diaconi ita*.

Diaconi sunt oculi Episcoporum. *Clem. 1. ep. 1. c. 4.*

Diaconatus est ordo sacer. Vide, *Ordo*.

Diaconus olim non poterat ordinari, nisi 24. esset annorum.

Conc. Carthagin. 3. c. 4. conc. vero Agathen. c. 16. Arelat. 3. c. 2. Vormat. 1. c. 69. & Epaun. c. 6. statuerunt, vt 25. esset annorum, & habetur in dist. 77. c. Episcopus. Postea ex Clement. de ætate, & qualit. & ordinand. cap. fin. Concessum est, vt in ætate 20. annorum posset ordinari. Et tandem in conc. Trid. sess. 23. de refor. cap. 12. Decretum est, vt ante annum 23. Diaconus ordinari nullus possit.

Diaconus ordinari non potest puer. Greg. 1. lib. 11. ex reg. epist. 48.

Diaconus ordinari non potest, nisi omnes de domo sua sint Christiani. conc. Carth. 3. c. 18.

Diaconus fieri non potest, qui post baptismum militauit. concil. Tolet. 1. cap. 8.

Diaconus ordinari non potest si vxor eius (quam habebat si latinus, vel quam habet, si græcus) commisit adulterium. Dist. 34. cap. Si laici.

Ignorans non potest ordinari diaconus. Concil. Aurelian. 2. cap. 16.

Diaconi ordinari non possunt, qui vxorem viduam habuerunt. conc. Andegau. c. 11. Vide, Bigamus.

Diaconus ordinandus debet per annum esse exercitatus in subdiaconatu, nisi aliter Episcopo videatur. conc. Trid. sess. 23. de refor. cap. 13.

Diaconus ordinari non debet, nisi bonum habeat de se testimonium. Conc. Trident. ibidem.

Diaconus ordinatur per manus Episcopi impositionem. lib. 8. const. Apost. c. 17. conc. Carthag. 4. cap. 4. dist. 23. cap. Diaconus.

Si manus impositio omittitur per errorem, non iteratur ordo, sed tempore ordinationum supplitur impositio. De sacram. non iterandis cap. vlt.

Diaconi manus non vnguntur Chrismate, cum ordinatur. dist. 23. cap. Præterea.

Diaconi ordinatio sit cum verbis. Lib. 8. const. Apost. c. 17.

Diaconi ordinatio qua hora facienda. Dist. 75. c. Ordinationes. & c. Quod a patribus. Vide, Ordinatio.

Diaconus furtiuè ordinatus non potest promoueri ad sacerdotium, nisi fiat Religiosus, si ab Episcopo fuerat per hoc excommunicatus: si verò non fuerat excommunicatus, quomodo potest ab eo dispensari. conc. Later. 3. in append. tit. De depositione cap. 9.

Diaconus ab Episcopo proprio ordinandus. Vide, Clerici à quo ordinandi. Vide, Ordo.

Diaconus quo ad ministeria.

Diaconus non potest offerre, seu consecrare Eucharistiam. Lib. 8. const. Apost. c. 28. conc. Laodicenum c. 25. conc. Arelat. 1. c. 15. dist. 93. c. Non oportet.

Diaconus potest dispensare Eucharistiam fidelibus. Constit. Apost. lib. 8. c. 28. Sed non præsente Episcopo, vel Presbytero. Gelas. ep. 9. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 7. Sed non debet dare, nisi vrgente necessitate. conc. Londinen. 1. c. 3. conc. Arelat. 2. c. 15.

Diaconus præsente Episcopo, & iubente, vel etiam Presbytero iubente, dispensare potest Eucharistiam. conc. Carthagin. 4. c. 38. dist. 93. cap. Præcipimus. Vide, Eucharistia a quo ministranda.

Diaconus non potest baptizare sine Episcopi licentia. Lib. 8. const. Apost. c. 28. (id est solemniter.) Gelasius ep. 9. (vel saltem sine presbyteri licentia. Gelasius ibid.)

Diaconus non potest Eucharistiam dispensare Presbyteris. conc. Nican. 1. cap. 14.

Diaconus debet catechizare baptizandos. Clem. 1. ep. 1.

Diaconus debet prædicare populo, si presbyter est impeditus. conc. Vasense 2. cap. 2.

Diaconi debent præfici mensis pauperum. Gregor. 1. lib. 9. ex regest. epist. 24.

Diaconus ex officio debet legere Euangelium. Concil. Rhemense cap. 5.

Diaconus debet dare pacem. dist. 25. c. Perlectis.

Diaconus bis in mense saltem debet Eucharistiam sumere, si non ministrat: si verò ministrat, in dominicis, & festis. conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de frequenti diuini sacrificij oblatione, & tit. de missa solemni. conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 13.

Diaconus ab Episcopo, vel presbytero debet accipere Eucharistiam; sed si isti non adsunt, & sit necessitas potest à se ipso accipere. conc. Nican. 1. c. 14. conc. Aquisgran. sub Ludouico cap. 41.

Diaconus dispensans Eucharistiam inuito presbytero, ac præsente, priuatur ordine. conc. Arelat. 2. c. 15.

Diaconi omnia officia. dist. 93. cap. Diacones, & dist. 25. c. Perlectis. Post concil. Tolet. 8.

Diaconus depositus non potest suum officium exequi. concil. Antioch. cap. 4.

Pœna. Vide, Depositis quid interdicitur.

Diaconus missam dicens, olim sic puniebatur, per duos annos fiebat inhabilis, diaconatu priuabatur. de clerico non ord. ministr. c. fin. Nunc verò probato delicto etiam pro prima vice tradendus est curiæ sæculari, etiam si detestetur factum, & bonam habuerit credulitatem, etiam si sit minor 25. annorum, dummodo compleuerit annos 20. Clemens 8. const. 81. Et si alias. Vrbanus 8. const. 79. Apostolatus; Et iste Pontifex limitauit partem illam de ætate.

Diaconus assistere debet Presbytero in omnium Sacramentorum administratione. dist. 25. c. Perlectis.

Diaconus sedere non potest in secretario inter presbyteros. conc. Arelat. 2. cap. 15.

Vide, Baptismi minister.

Diaconorum numerus.

Diaconi in quauis ciuitate septem (saltim) esse debere statutum est in conc. Neocæsar. c. 14. Euaristus ep. 1. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 64. dist. 93. cap. Diaconi qui, & cap. Diaconi septem.

Diaconorum numerus pro Ecclesiæ magnitudine crescere debet. const. Apost. lib. 3. c. 19.

Diaconi Cardinales Vrbis Romæ.

Diaconi Cardinales Vrbis Romæ, septem esse debent. concil. Roman. sub Siluestro c. 6. Fabianus ep. 1.

Alij diaconi septem instituti sunt notarij pro gestis martyrum describendis. Fabianus ep. 1.

Vide, Cardinales Diaconi.

Diaconi obligationes.

Diaconus ordinatus pro vna Ecclesia non potest transire ad aliam, sed debet manere in ea, cui est affixus. conc. Arelaten. 1. cap. 22.

Diaconus debet quotidie audire missam, si est in loco habitationis. conc. Tolet. 1. cap. 5.

Diaconus tenetur ad continentiam etiam à coniuge (si sit latinus.) conc. Carthag. 3. c. 2. conc. Senonen. c. 8. concil. Trident. sess. 23. de refor. c. 13. Vide, Clerici circa vxores. Vide, Diaconus quo ad vxores.

Diaconus tenetur adesse diuinis officiis; alias deponendus, si est in loco, vbi est sua Ecclesia. dist. 92. cap. fin. conc. Agathen. cap. 64.

Diaconus abstinere debet à venatione cum canibus, vel accipitre, sub pœna suspensionis ab officio, & excommunic. dist. 34. c. Episcopum. conc. Vormatien. 1. c. 17.

Diaconi tenentur indui sacris vestibus, dum Episcopus cantat missam. conc. Tolet. 1. c. 7.

Diaconus non potest esse conductor, aut procurator, nec potest sæcularibus vacare negotijs. conc. Vormat. 1. c. 67. Vide, Clerici quo ad sæcularia negotia.

Diaconus per tres hebdomadas relinquens Ecclesiam communione priuetur. conc. Agathen. c. 64. 7. 9. 1. c. Si quis. conc. Tolet. 17. cap. 17.

Diaconus, olim, tempore oblationis ad ianuam stare tenebatur, & curare, ne quis egrederetur, vel turbaretur solemnitas oblationis. Lib. 8. const. Apost. c. 11.

Diaconus curare debet, vt fideles à peccatis surgant, & audiant Dei verbum. Clem. 1. epist. 1. item vt cum silentio stent in Ecclesia. ibidem.

Diaco-

Diaconus sine Episcopi licentia nihil potest facere. *Lib.7. const. Apostolic. c.30. & 31.*

Diaconus debet pauperes visitare & ministrare illis. *Lib.3. const. Apost. c.19.*

Diaconus non potest cum mulieribus nisi consanguineis habitare alias deponatur. *Concil. Coiacense c.3.* Vide, *Clerici circa cohabitationem, &c.*

Diaconus vereri, & honorare debet presbyteros. *concil. Andegau. c.2.* Vide, infra *Diaconi humilitas.*

Diaconus non potest arma deferre. *concil. coiacense c.3.* Vide, *Clerici quoad arma.*

Diaconus his in mense tenetur Eucharistiam sumere, si non inseruit sacrificio. *Concil. Mediol.1. p.2. tit. de frequenti diuini sacrif. oblatione.*

Si vero inseruit, tenetur communicare in Dominicis, & alijs festis. *ibid. tit. De Missa solemni. concil. Trid. sess. 23. de refor. c.13.*

Diaconus qui tenetur assistere missæ solemni, si deficiat sine iusta causa distributione illius functionis priuatur; quę substituto danda est. *ibid. de missa.*

Diaconos cum assistit missæ, debet esse ieiunus sub pœna excommunicationis. *concil. Treuerense c.9.*

Diaconus non ludat aleis & pęna. *concil. quod dicitur Apostol. cap.42.*

Vide, *Clerici à quibus debent abstinere.* Vide, *Clericorum obligationes* & alia de Clericis.

Diaconi dignitas.

Diacono omnes alij clerici inferiores subduntur. *concil. Rom. sub Siluestro c.7. concil. Agathen. c.65.*

Diaconi post presbyteros honorandi. *concil. Agathen. ibid.*

Diaconi priuilegia.

Diaconus, olim, non poterat deponi, nisi per 36. testes. *concil. Rom. sub Siluestro. c.3.*

Diaconus olim accusatus coram Episcopo, non poterat ab eo solo iudicari, sed ab alijs duobus etiam vicinis erat iudicandus. *concil. carth.1. c.11. & concil. carth.3. c.8. concil. Tribur.1. c.10.*

Diaconi viuere debent sumptibus Ecclesiæ, in qua ministrant. *concil. Nicen. ex Arabico. c.62.*

Vide, *Clericorum multa priuilegia.* Vide, *Baptismi minister.*

Diaconus quo ad vxorem habendam.

Diaconus quilibet ducens vxorem (etiamsi existit in captiuitate) cum redit priuandus est officio & ordine. *lib.6. const. Apost. cap.17. concil. Aruernen. cap.12. Gregorius 1. lib.4. ep.62.* grauiter puniendus. *ibid. concil. Venet. c.11. concil. Later.3. in append. tit. de clericis coniugatis c.6. distin. 27. c. Diaconus. dist.81. c. Ministri. dist.82. c. Proposuisti, &c. Qui aliquanti. Post ep. Lucy 1. Greg.1. lib.12. epist.31. Qui Clerici, &c. c.1.*

Vide, *Clerici in sacris an possint ducere vxores,* diffusè.

Diaconus ducens vxorem, cogitur eam dimittere, quia matrimonium est nullum. *concil. Later.3. vbi supra c.2. de clericis coniug. c.1. concil. Trid. sess.24. can.9.*

Diaconus ducens vxorem, de facto excommunicationem incurrit, & est vitandus. *Clement. de consanguinit. cap. vn.* (& priuandus est beneficio *ibid.*) *de clericis coniug. c.1. concil. Later.3. p.50. c.7.*

Diaconus ducens vxorem postquam eam dimisit, indiget dispensatione, vt ordinari possit presbyter. *concil. Later.3. in append. tit. de clericis coniugatis c.12.* Vide, *Continentia.*

Diaconus quo ad vxorem quam habet.

Diaconus fieri non potest (latinus clericus) nisi vxorem dimittat, & castitatem promittat. *concil. Toletan.4. cap.27. concil. Aruernense 1. cap.12. concil. Lucense cap.39. Post Conc. Arelaten. 3. c.1. conc. Agathen. c.9. conc. Arausi.1. cap.22. Vormatien.1. cap.9. carthag.2. cap.2. Carthag.5. cap.3. Mogunt.3. cap.19. Tolos.1. cap.17. concil. Quintilimburgense cap.4. & concil. Trid. sess.23. de reform. cap.13.* Vide, *continentia. Dist.27. cap. Diaconus. dist. 28. cap. Praterea. dist.81. cap. Ministri. dist.82. cap. Proposuisti. & c. Quia aliquanti.* Post *epist. Lucy 1. Siricius ep.4. c.9. Innoc.1. ep.3. cap.1. Gregor.1. li.2. ep.62.* Pœnæ accedentium ad vxores relictas. *ibid.* in præfatis concilijs.

Vide, *clerici habentes vxores, an possint ad sacrum ordinem ascendere.*

Diaconi Græci si habent vxorem in minoribus, & subdiaconatu, possunt ea vti in diaconatu, sed aliam non possunt accipere, neque post ordinem primam accipere. *De clericis coniugatis. cap. Cum olim.* Et de his loquuntur. *conc. Tolet. 1. c.1. & concil. Afric. c.37.*

Diaconi, qui dum ordinantur reclamant, dicentes se velle tenere vxorem, non sunt arcendi à ministerio: si verò non reclament, habere vxorem non possunt. *concil. Ancir. c.10.* Vbi nota, quod loquitur de vxore etiam nouiter ducenda à diacono reclamante, & permittebatur apud eos in tali casu, estque valde notabile, sed modo est prohibitum.

Diaconus capitaliter delinquens, vel fornicarius.

Diaconus deprehensus in furto, vel periurio, vel fornicatione, aut adulterio, vel simili crimine, est deponendus. *dist. 50. c. Si quis. dist.81. c. Presbyter.*

Diaconus in aliquo pręfatorum deprehensus debet inter laicos facere pęnitentiam. *dist.81. c. Si quis Episcopus. c. Si quis amodo. c. Eos, & c. Ministri.*

Diaconus capitale crimen committens, deponatur. *dist.81. c. Si diaconus.* Et excommunicetur. *ibid.* In monasterio detrudendus. *concil. Epaun. c.22.*

Diaconus homicida est deponendus, etiam si coactè faciat. *concil. Triburien. c.11.*

Diaconus concubinarius non potest Euangelium legere, nec choro assistere, nec habere partem ab Ecclesia. *conc. Rom. sub Alex. 2. dist.32. c. Præter hoc autem.* & *concil. Roman. sub Nicolao 2. c.3.*

Diaconus fornicarius à canonica arceatur. *concil. Claramont. cap.9.* Vide, *Clerici fornicarij.*

Diaconi humilitas.

Diaconus ante presbyterum sedere non debet. *conc. Laodic. cap. 20.* Sed sedet eo iubente, *concil. Carthag.4. cap.39. concil. Agathen. cap.65. Concil. Barcinon. cap.4. concil. Lucense 2. cap.41. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 41. Tolet.4. c.9. dist.93. c. Non oportet.*

Diaconus minister est Episcopi, & Presbyteri. *concil. carth. 4. cap.37.*

Diaconus non accipiat locum digniorem supra presbyterum. *concil. Toletan.4. c.39. dist.93. c. Peruenit. c. Nonnulli. cap. Legimus. c. dominus. c. diaconi. c. Præsente.*

Diaconus, qui tenet locum Metropolitani, potest sedere ante presbyterum. *dist.93. c. fin. Præcipimus.*

Diaconi vestes, seu habitus officij.

Diaconus tempore lectionis (id est Euangelij) vel orationis, alba vti debet. *concil. carthag.4. c.41.*

Diaconus debet portare orarium (id est stolam) cum ministrat, & in humero sinistro. *dist.25. c. Vnum orarium. concil. Tolet.4. c.40. concil. Bracharense. c.27.*

Diaconi vestes pro sacrificio sunt, amictus, alba, cingulum, manipulus, stola, & dalmatica. *concil. coiacense c.3.*

Diaconissa.

Diaconissa olim eligebatur ad ministrandum mulieribus peregrinis, & pauperibus in mensis, &c. *l.3. const. Apost. c.15.*

Diaconissa esse non poterat minor 40. annorum. *conc. chalcedon. c.15. 27. q.1. c. diaconissam. concil. Vormat.1. c.73.*

Diaconissa quomodo erat instituenda. *Lib.8. constit. Apost. cap.19. & 20.*

Diaconissa non ordinabatur, sed benedicebatur, sed sine consecratione. *Concil. Epaun. c.21.*

Diaconissa erat honoranda; sed sine diacono præsente loqui non poterat. *Lib.7. const. Apost. c. 26.*

Diaconissa si matrimonium contrahebat, fiebat anathema. *Concil. calcedonen. c.15. Concil. Aurelianen.2. cap.17. 27. q.1. c. Diaconissam. Concil. Vormatien.1. c.73.*

Diaconissæ non possunt amplius fieri. *Concil. Aurel.2. c.18.*

Dictio.

Dictio in literis Apostolicis expediendis continet sex literas, linea vero 150. id est 25. dictiones. *Extrau. Ioan.22. de sent. excommun. c. vn.*

S. Didacus.

S. Didacus Ordinis Minor. canonizatur *à Sixto 5. const.82. Rex Regum.*

Dies Dominica.

Dies dominica fuit prima dies à Deo creata. *Concil. Palest. sub Victore.*

Die dominica fieri non possunt consilia, seu placita sæcularium. 15. *q.4. c. Placita sæcularia. concil. Triburiense 1. c. 35.* Vide, *Festa.*

Die dominica non sunt facienda iudicia, & causæ. 15. *q.4. c. Nullus Episcoporum.* Neque in alijs festis. *ibid. Greg.1. l.6. ex reg. epist.1. & 2. l.11. ex reg. epist.3.* & præcedenti nocte vigilandum erat. *ibid.* Post *Concil. Hispal. cap.1. De ferijs cap.1.*

Dies dominica veneranda est à vespera Sabbathi. *Concil. Forolmien. c.13.* Vide, *Festa.*

Dies dominica ab omnibus custodienda sine labore. *Concil. Matisconen.2. c.1. Concil. Antisiodor. c.16. Cabilon.2. c.18. Foroliuien. c.13. De consecr. dist.3. c. Ieiunia. dist.86. cap. Tanta.* Et pœnæ laborantium. *ibid. Greg.1. lib.7. ex reg. epist. 1. & 2. l.11. ex reg. ep. 3. Nicol. 1. ad consulta Bulgar. cap.10.*

Die Dominica orationi vacandum est. *in omnibus præfatis locis.*

Die Dominica ieiunandum non est ex superstitione. *dist.30. c. Si quis tamquam. & c. Si quis presbyter. Concil. Aquisgran.3. p.4. c.17.* Et sic ieiunans excommunicetur.

Neque in quadragesima ieiunandum est in die dominica. *De consecr. dist.5. c. Quadragesima.*

Die dominica potest quis ex necessitate lauare se in balneo. *Nicolaus 1. ad Consulta Bulgar. c.6.*

Die dominica non celebrandæ nuptiæ. *Concil. Aquisgran.3. p.4. c.17.* Vide, *Nuptiæ.*

Die dominica clerici non debent abesse ab Ecclesia. *concil. Lucense 2. c.64.* Vide, *Clerici quò ad seruitium Ecclesiæ.*

Die dominica, siue nocte, siue die, coniuges abstineant à concubitu. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.63.*

Die dominica benedicenda aqua, & omnes ex ea aspergendi in Ecclesia. *Leo 4. homil. de cura pastorali.* Vide, *Aqua benedicta.*

Die dominica Rector Ecclesiæ tenetur dicere missam. *concil. Emeritense c.19.*

Die dominica stando orandum est. *Dist. 30. c. Si quis presbyter.* Vide, *Orare, Oratio.*

Die dominica omnes interesse debent sacrificio missæ. *concil. Matiscon.2. c.4. concil. cosacense c.6.* Vide, *Missa.* Vide, *Festa.*

Dies dominica semper fuit celebris ex tempore Apostolorum. *concil. colon. 2. p.9. c.9.*

Vide, *Dominica dies.*

Dies legales, seu iuridici, & alij.

Dies, qui conceduntur appellanti, computandi sunt per spatium 20. milliariorum pro quolibet. 2. *q.6. c. Habita.*

Dies peremptorius. Vide, *Peremptorius.*

Dies, & menses obseruare, graue peccatum est. 26. *q.7. cap. Quis æstimaret.*

Dies computandi sunt spatio 20. milliariorum Italiæ pro termino appellantis. 2. *q.6. cap. Habita.*

Difficultas.

Difficultas ad operandum oritur ex charitatis defectu. *de pœnit. dist.2. c.16. qui vult.*

In difficultatibus doctrinæ sacræ, ad quos est ordinatè recurrendum, si scriptura non explicet. *dist.20. c. De quibus.*

Diffidantes.

Vide, *Duellum.* Vide, *Prouocans.*

Digitus.

Digiti partem sibi abscindens, non potest ordinari. *dist.55. c. Qui partem.* Secus est si casu accidit. *ibid. & c. Later.*

Digitum habens diminutum, si non sit scandalum, potest ministrare in ordine sacerdotali: secus, non potest. *Conc. Later.3. in append. tit. de depositione c.6.*

Digitos truncos habens cum deformitate, est irregularis. *ibid. c.15.*

Dignitas.

Dignitas non commendat Deo, sed merita. *dist.40. c. Ante omnia.*

Dignitate præcellentes debent meritis præcedere, & scientia. 1. *q.1. c. Vilissimus.*

Dignitas accepta tempore sanitatis non perditur per infirmitatem. *dist.55. c. Præcepta.*

Dignitas non facit Episcopum, sed vita (id est, non facit eum carum Deo, plenum meritis, & conspicuum.) 2. *q.7. c. Non omnes.*

Dignitas non facit maiorem, vel minorem, sed vita (intellige in meritis, non autem in iurisdictione.) 2. *q.7. c. Paulus, & c. Quamquam.*

Dignitas ex obedientia acceptanda est. 8. *q.1. c. Sciendum.*

Dignitates ambiens. Vide, *Ambiens.*

Vide, *Sedes Apostolica.*

Dignitates Ecclesiasticæ quibus dandæ, & quibus negandæ.

Dignitates Ecclesiasticæ dandæ sunt ijs, qui merita habent. *Gregor.1. l.15. ep.31. Nicolaus 1. ep.10.*

Dignitas requirens ordinem dari non potest, nisi illi qui intra tempus statutum, potest illum ordinem accipere. *concil. Trid. sess.24. de ref. c.12.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

Dignitates dandæ sunt ijs, qui inseruiunt in Ecclesia. *Nicolaus 1. epist.10.*

Dignitas scholastica danda est personæ idoneæ, quæ apta sit per se ipsum docere, &c. alias nulla sit prouisio. *Concil. Trid. sess.23. de refor. c.17. circa fin.*

Dignitates non habentes curam animarum, ex dispositione Episcopi conferri possunt habenti ætatem 20. annorum. *de ætate & qualit. &c. præficiend. in 6. c. vnic. Concil. Vienn. prouinc.* sed *Trid. sess.24. de refor. c.12.* statuit vt non dentur nisi 22. annos habeant.

Dignitatem postulare nequit minor 27. annorum. *Extra, de postulat. Prælat. c. vn.*

Dignitas cum cura animarum dari non potest, nisi attingenti saltem annum 25. ætatis, qui sit bonis moribus, & doctrina sufficienti præditus. *ibid.*

Dignitates etiam sine cura dari non debent nisi prædito bonis moribus, sufficienti doctrina, & habenti annos 22. *Leo 10. const.7. Superno. Conc. Trident. sess.24. de refor. c.12.* Vide, *Beneficia quibus danda.*

Dignitates dari non possunt Bigamis, illiteratis, pœnitentibus publicis, coniugatis, corpore vitiatis, curiæ implicitis, negotijs sæcularibus irretitis. *Nicolaus 1. ep.2.*

Neque dari possunt infamibus. *de regulis iuris in 6. reg.87.*

Dari non possunt ijs, qui nesciunt Latinæ loqui. *Concil. Tolet. 22. c.10.*

Promo-

Promouendi ad dignitates examinandi sunt de vita & moribus, sufficientia, & habilitate ad illud munus. *conc. colon. 3. tit. de altero medio c.6.*

Vide, *Beneficiorum incapaces*: Vide, *canonici*. Vide, *Personatus*.

Dignitatis locus. Vide, *Locus*.

Dignitates plures, vel annexa cura.

Dignitates plures, nec in vno, nec in pluribus locis potest aliquis habere. *de præbendis, &c. cap. De multa, & cap. Adhac de cler. non resident. c. Quia non nulli. De consuetud. in 6. cap. 1. concil. Lateran. 5. sess. 9. Bulla de reform. curiæ. cap. 2. Joannes 22. Extra, de preb. cap. Execrabilis*, diffusè. *concil. Lateran. 4. cap. 29. concil. Londinens. 2. cap. 14.*

Dignitates plures habentes curam animarum teneri non possunt. *Extra, de præbend. & dignit. cap. Execrabilis.*

Vide, *Beneficia plura.*

Dignitates plures habens cogendus est dimittere, & vnam tenere. *de præb. c. Præterea.*

Dignitas annexa curæ in eadem Ecclesia potest retineri ab eodem. *De præb. in 6. c. Super eo.*

Dignitas habens curam quænam sit. Vide, *Beneficia curata.*

Dignitatem secundam aliquo obtinente in capitulo, vacat prima. *Clement. de præbend. c. Si plures.*

Dignitatem obtinens, habens præbendam perdit primam præbendam. *Clement. de præbend. c. fin.*

Dignitas vna tantum obtineri potest. *De consuetud. in 6. c. 1.*

Dignitates plures etiam cum cura animarum cum dispensatione habere possunt Cardinales, & filij Regum. *Joannes 22. Extra, de præbend. c. Execrabilis. concil. Later. 5. sess. 9. Bulla de reform. curiæ. c. 2.*

Vide, *Beneficia plura*. Vide, *canonici*.

Dignitatem habentium obligationes.

Dignitatem habens, cui est annexus ordo, tenetur intra annum illum accipere, alias ex tunc non habet vocem in capitulo, nec totam distributionem. *Clem. de ætate, qualit. &c. cap. Vt is.*

Dignitatem habens, cui est annexum onus Missæ, Euangelii, Epistolæ, &c. intra annum tenetur ordines illos accipere, nisi iustum adsit impedimentum; & per se tenetur ministrare sub pœnis taxatis in *Concilio Viennen. cap. Vt ij qui. conc. Trid. sess. 22. de reform. c. 4.*

Dignitatem habens in Cathedrali, vel Collegiata, tenetur in publico portare caputium. *concil. Later. 5. sess. 9. Bulla de refor. curia c. 2.*

Dignitatem habens tenetur ad residentiam, vt, decanus, cantor, custos, &c. alii similes, & non possunt supplere per alios, sed ipsi debent esse immediatè præsentes suis ecclesiis. *concil. Mogunt. 4. cap. 71. concil. Trident. sess. 24. de refor. c. 12.* Vide, *Beneficiati quò ad residentiam.*

Dignitatem habentes non possunt vltra tres menses ab Ecclesia abesse sub quouis prætextu, imo minus iuxta statuta, & consuetudines aliarum Ecclesiarum: & qui abest vltra, prima vice priuatur medietate fructuum, etiam eorum quos habuit; pro secunda vice priuatur omnibus fructibus; pro tertia vice proceditur ad alias pœnas. *concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12.*

Vide, *Benef. quò ad residentiam.*

Dignitatem habentes, quicumque sint, tenentur per se, non per cappellanos choro assistere; officium ibi recitare, Episcopo celebranti, vel Pontificalia exercenti assistere. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 12. conc. Mediol. 1. p. 2. tit. communia de Ministris.*

Dignitatem habentes, siue cum cura animarum, siue absque ea, tenentur professionem fidei emittere in manu Episcopi, & iurare se victuros sub obedientia Romanæ Ecclesiæ, alias non faciunt fructus suos. *concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12.*

Dignitates, & personatus Ecclesiæ, in qua fit concio, siue intra annum, siue in quadragesima, tenentur ei interesse. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de prædicatione Verbi Dei.*

Vide, *Beneficiatorum obligationes*. Vide, *Beneficiati quò ad residentiam, &c. ibid.* Vide, *canonici*.

Dignitatum diminutio, mutatio, & dimissio.

Dignitates dimitti non possunt sine licentia superioris (etiamsi alia adsit consuetudo.) *De consuetud. c. cum venerabilis.*

Dignitates non possunt diuidi, aut diminui, nec mutari, neque præbendæ. *De præb. cap. Maioribus.*

Non possunt oppignorari, non vendi, nec alienari: sic facientes spoliandi sunt, nisi eas redimant intra terminum à superiore assignandum. *concil. Oxon. 1. cap. 29.*

Dignitates, personatus, præbendæ, &c. dari non possunt ad firmam. *conc. Londin. 2. c. 8.*

Vide, *Beneficiorum dismembratio.*

Dignitatum impetrationes, quando sunt nullæ.

Dignitatem impetrans tacendo eam, quam habet, nulliter impetrat. *Concil. Later. 3. in append. tit. de interpretatione verborum c. 8.*

Vide, *Beneficiorum impetrationes.*

Dignitates non dandæ per pecuniam vel munera, & pœna.

Dignitas Ecclesiastica conferri non potest, neque per munus, neque per adulationem. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 38. Gregor. I. lib. 10. ep. 31.*

Dignitatem pretio obtinens, vel ex seruitio personæ, priuatur, & deponitur. *Conc. Melfitan. c. 1. concil. Claramont. c. 6.* Et etiam dans licet Episcopus priuatur Episcopatu. *concil. Melfit. c. 1.*

Ad dignitatem postulari nequit minor 27. annorum. *Extra, de postulat. Prælator. cap. vn.*

Dignitas, quæ habet curam. Vide, *Beneficia curata.*

Vide, *Beneficia non obtinenda cum pretio*. Vide, *Simoniaci*. Vide, *Sedes Apostolica.*

Dignitas patris non danda filio.

Dignitas patris in aliqua Ecclesia conferri non potest filio. *concil. Lateran. in append. tit. De ordinat. filiorum c. 1. 2. & 4.* Vide, *Filius.*

Dignitates vacantes in curia.

Dignitates vacantes in curia Papæ ab eo prouidendæ. *Extra, de elect. cap. Ex debito.* & *Extra, de præbend. & dignit. cap. Ad regimen.*

Vide, *Beneficia vacantia in curia.*

Dignitates nouæ, quomodo dandæ.

Dignitates nouæ in aliqua Ecclesia conferantur, iuxta consuetudinem vicinarum ciuitatum. *de consuetud. cap. cum olim.*

Dignitas suppressa.

Dignitas suppressa, seù ablata per statutum confirmatum à Papa, semper vacat. *de constitutionibus cap. cum accessissent.*

Dignior.

Digniores sacerdotes facilius exaudiuntur (intellige ex opere operantis.) *1. q. 1. cap. Ipsi sacerdotes.*

Digniores semper promouendi, & magis idonei, & aliter facientes peccant mortaliter. *Concil. Tridentin. sess. 24. de reform. cap. 1.*

Ex his, qui sunt examinati, digniori & non alteri tenetur Episcopus dare Ecclesiam. *ibid. c. 18.*

Vide, *Idoneus.*

Dilatio.

Dilatio.

Dilationis terminus præfigi debet à iudice. *De except. cap. Pastoralis.*

Dilationes non concedendæ reo, quando habuit tempus ad plenè instruendum. *de dilationibus cap. Praterea.*

Dilationes concedendæ non sunt ex declaratione alicuius verbi dubij, vel ambigui positi in libello. *ibid. c. Litera.*

Dilatoriæ exceptiones omnes proponantur intra terminum à iudice assignandum. *de except. c. Pastoralis.*

Dilationes friuolæ non sunt admittendæ. *Honorius 3. ex Cirone, de dilationibus cap. 1.*

Dilatio potius indulgenda, quam procedendum minus clarè in causa sub prætextu breuiandi. *ibid.*

Diligere.

Diligere Deum, est donum Dei. *conc. Arauſ. 2. c. vlt.*

Diligere Deum, vt oportet ad consequendam iustificationis gratiam, nullus potest sine præueniente Spiritus sancti inspiratione, & adiutorio. *conc. Trid. sess. 6. can. 3.*

Vide, *Adiutorium.*

Dimissoria litera.

Dimissoriæ literæ faciendæ ab Episcopis, non concedantur, nisi petantur. *dist. 72. c. Episcopus. c. clericus.*

A quo, quando, & quomodo concedendæ. Vide, *Litera dimissoria.* Vide, *Litera commendatitia.* Vide, *Capitulum*, vltra medium.

Dimissoriæ si falsæ. Vide, *Ordinati ab alieno.*

Vide, *Litera, formata, commendatitia, &c.*

Dimissio vxoris.

Dimitti non potest prima vxor, & accipi secunda, neque à Rege, neque ab Imperatore. *Nicolaus 1. ep. 22. & 23.*

Vide, *Diuortium.* Vide, *Matrimonium separatum:* Vide, *Vir.* Vide, *Vxor.*

Diœcesis. Diœcesanus.

Diœcesis, quæ numquam habuit Episcopum, non potest illum prætendere. *16. q. 1. c. Fœlix.*

Diœcesis nihil debet soluere Episcopo. *16. q. 1. c. Constitutum.* Vide, *Episcopus circa procurationes.*

Si Diœcesis diuidatur beneficium vacaturum concessum à Papa non diuiditur; sed integrum conferendum est. *Extrau. Io. 22. de concess. preb. cap. 1. Sedes.*

Diœcesi diuisa, iudex delegatus à Papa in ea ante diuisionem remanet iudex in vtraque. *ibidem.*

Diœcesi diuisa Archidiaconi, & alij eandem tenent iurisdictionem sicut prius, ea excepta, quæ per literas Papæ excipitur. *Extrau. Ioann. XXII. de concess. preb. cap. Ad Apostolatus.*

Diœcesi diuisa, qui habebat gratiam expectatiuæ; dum erat integra, nullum patitur præiudicium, dum diuiditur. *Extra, de off. Iud. deleg.*

Diœcesum fines probantur per libros antiquos. *De probationib. c. cum causam.* Vide, *Fines.*

Diœcesani, id est populi Diœcesis, omnes debent obedire Episcopo. *de maiorit. & obed. c. Omnes.*

Diœcesanus, id est Episcopus. Vide, *Episcopus.* Vide, *Ordinarius.*

Discere. Discipuli.

Discendum est ab omnibus, etiam à paruulis, & minimis. *dist. 38. cap. Nullus.*

Etiam Episcopus ab his discere debet, quando est necessarium. *ibid. cap. Nullus.*

Discenda est doctrina salutis, etiam à paruulis, & minus eruditis. *Clem. 1. ep. 3.*

Septuaginta discipulorum locus in Ecclesia tenent Presbyteri. Sicut Episcopi Apostolorum. *Anacletus ep. 2. & 3.* Vide, *Episcopus.* Vide, *Presbyter.* Vide, *Schola.*

Discordia. Discordes.

Discordes clerici eiiciendi ab Ecclesia, nisi concordent. *dist. 90. c. discordantes. c. Placuit, & c. Studendum.*

Discordantium oblationes non recipiendæ, nisi concordent. *dist. 90. c. Oblationes.*

Discordantes Episcopi per Synodum reducendi sunt ad concordiam. *distinct. 90. cap. dissidentes. c. Placuit. & cap. Studendum.*

Discordantibus Episcopis in iudicio alicuius Episcopi, alieni vocentur. *6. q. 4. c. Si quis Episcopus il 1. & il 2.*

Discordiam ponentes in electione Abbatissæ, excommunicantur. *De elect. in 6. c. Indemnitatibus.*

Disiunctio.

Si sub disiunctione aliquid præcipiatur, dummodo altera pars disiunctionis verificetur, habetur effectus. *De rescriptis cap. Inter cæteras.*

Dissimulare.

Dissimulans mala, ne contristet peccatores non est misericors, sed crudelis. *23. q. 5. cap. Qui vitijs.*

Dissimulari nequit mala vita superioris. *2. quæst. 7. cap. Sicut inique.* Vide, *Errores.*

Dispensare. Dispensatio. Dispensatus.

Dispensatur aliquando communicare cum hæreticis ob maius bonum. *1. quæst. 7. cap. didici. cap. Cognouit, & cap. dispensationes.*

Dispensatio matrimonialis obtenta à Papa inter consanguineos, si causa expressa sit falsa, est nulla. *Concil. colon. 2. part. 7. cap. 46. de consanguinit. & affinitat. cap. Quia circa.*

Dispensatio in matrimoniis (vbi est consuetudo) requirit, vt contrahentes æqualiter distent à stipite. *de consanguinit. & affinit. cap. Quod dilectio.*

Dispensare potest Ecclesia in gradibus consanguinitatis, & affinitatis. *Conc. Trid. sess. 24. can. 3.*

Dispensatio in matrimoniis, quando facienda.

Vide, *Matrimon. in gradibus prohibitis.*

Dispensare non possunt Nuncii, Collectores, Episcopi, & Archiepiscopi in gradibus prohibitis in matrimoniis, neque contrahendis, neque contractis. *Vrban. 8. constit. 6. Sanctissimus cap. 14.*

Dispensare potest Episcopus in interstitiis pro ordinatione. *Conc. Trident. sess. 23. de reform. cap. 11.* Nedum ad ordines minores, sed inter subdiaconatum, & diaconatum. *ibid. c. 13.* Vide, *Interstitia.*

Dispensante Papa cum aliquo indigno, vt plura habeat beneficia, tenetur Episcopus id significare Papæ, vt alteri conferat digno, saluo iure patroni circa præsentationem. *Concil. Colon. 3. tit. de officiorum, &c. c. 9.*

Dispensatio facta cum aliquo, vt beneficia possit obtinere non obstante vllo defectu, non concedit vt duo simul obtineat. *de filijs Presbyterorum in 6. c. 1. §. Ille vero.*

Dispensatus super defectu natalium, si petit dispensationem obtinendi plura beneficia, tacendo primam dispensationem, nulliter obtinet. *ibid. cap. fin.*

Dispensatus ab irregularitate, vt eligatur Abbas, non dispensatur per hoc ad ordines. *de ætate, & qualit. &c. c. Tuam in domino.*

Facultas delegata ad dispensandum in irregularitate non potest subdelegari. *de off. & potest. Iud. deleg. cap. fin. §. fin.*

Dispensare non possunt Episcopi cum suspensis, vel depositis ab officio, eò quod susceperunt ordines in excommunicatione ob Clerici percussionem. *de sent. excomm. cap. cum illorum.*

Dispensatus ad beneficia illegitimus, quando nulliter obtinet alia. Vide, *Illegitimus.*

Dispensare potest Episcopus cum ordinatis per saltum, dummodo in ordine non ministrauerint. *Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 14.*

Dispen-

Dispensare non possunt Nuncij, Collectores, Episcopi, & Archiepiscopi in defectibus ætatis, vel natalium, neque pro retentione beneficiorum incompossibilium, neque de creandis notarijs publicis, neque in dispositione beneficiorum. *Vrban.8. const.6. Sanctissimus c.14.*

Dispensationes à Papa concessæ extra Romam, committendæ sunt ordinarijs eorum, qui eas impetrarunt. *Concil. Trident. sess.22. de refor. c.5.*

Dispensationes gratiosè concessæ non possunt suum sortiri effectum, nisi prius ab Episcopis, vt delegatis Papæ cognoscantur, summariè tamen,& extraiudicialiter non esse subreptitiæ, vel obreptitiæ. *Conc. Trid. ibid. c.5.*

Dispensatio in legibus canonicis magna ex causa, & magna cum maturitate facienda est; alias subreptitia censetur. *Concil.Trid.sess.25. de refor. cap.18.*

Vide, *Decreta*. Vide, *Leges*. Vide, *Statuta*. Vide, *Conciliorum decreta*.

Dispensationes in natalibus (quando succedendum est in bonis temporalibus) debent hanc clausulam retinere, vt scilicet non præiudicetur ijs, qui debent succedere ab intestato. *Vrban.8. const.6. Sanctiss. c.50.*

Dispensatus semel petens secundo dispensari.

Vide, *Illegitimus*.

Dispensationis gratia non valet, nisi totaliter concernat effectum dispensationis. *Vrban.8. ibid. c.51.*

Dispensationes non habent effectum, nisi super eis literæ Apostolicæ sint confectæ, & expeditæ. *Vrban. 8. ibid. c.52.*

Vide, *Matrimoniales dispensationes*.

Dispensationum literæ in affinitate, vel consanguinitate.

Vide, *Literæ*.

Dispensationes matrimoniales in forma gratiosa concedi non possunt à S.Pœnitentiaria. *Pius 4. const. 53. In sublimi.*

Vide, *Matrimoniales dispensationes*.

Dispensare non potest S. Pœnitentiaria in ætate promouendorum, nec prorogare terminum, intra quem aliquis tenetur accipere ordinem ob beneficium. *ibid.*

Vide, *Regula Cancellariæ. Vrban. 8. const.6. Sanctissimus.*

Displicere.

Displicere non potest id quod semel placuit (id est quo ad effectum rescindendi.) *de regulis iuris in 6. reg.21.*

Dispositio.

Dispositio ad iustificationem, quomodo fiat. Vide, *Iustificatio*.

Dispositio vltima, id est, voluntas.

Dispositionum piarum, siue vltimarum voluntatum, siue etiam inter viuos executor est Episcopus. *Conc. Trident. sess.22. de reformat. cap.8.*

Disputare.

Disputandum non est cum hæreticis (id est sine necessitate, vel à laicis.) *Gelasius ep.4. 24. q.3. c. cum quibus.*

Disputationes de fide fieri non possunt in publico à vulgo, siue clericis, siue laicis, & pœnæ eorum. *Leo Magnus ex concil. Calced. act.3.* quod confirmauit Marcianus Imperator. Item *Reformatio cleri Germaniæ c.32.*

Vide, *Laici*. Vide, *Fides*.

Distributiones quotidianæ Ecclesiarum.

Distributiones quotidianæ dandæ sunt eis, qui resident in Ecclesia, id est, qui sunt præsentes horis canonicis; alioquin habere non possunt, nisi pro rata seruitii. *conc. Rauenn. 1. sub Honor.4. cap.5. concil.Colon.3. tit.censura c.24. concil. Mogunt.4. cap.70. concil.Turon. 4. cap.2. concil. Trident. infra.*

Determinanda est portio distributionum, quæ danda est pro qualibet hora, iuxta quantitatem rei distribuendæ, & numerum Capituli; vt sciri possit, quæ pars detrahenda sit absenti pro qualibet hora, & functione. Maior tamen pars assignanda pro assistente matutino. *ibid. concil. Rauenn.1. sub Honor.IV. c.5. Mogunt.4. c.72.*

Distributiones dari non debent pro minima parte officii, sed pro horis integris. *conc. Mogunt.4. c.72.*

Distributiones dandæ sunt etiam illis, qui ex infirmitate impediuntur ne sint præsentes, vel ex periculo grauioris læsionis. *concil. Rauenn. vbi supra c.5. Mogunt.4. c.72.*

Distributiones non debentur absenti, etiam cum priuilegio ob studium Theologiæ, sed præsentibus tantum dandæ sunt; ijs enim solum fructus beneficiorum debentur. *de præbend. cap.Licet vobis. Honor.3. ex Cirone de præbend. c.1.*

Distributiones pro anniuersariis defunctorum, & aliæ quotidianæ solis præsentibus dandæ. *conc.Turonen. 4. cap.2. de clericis non residentibus in 6. cap.vnic. concil. Trid. sess.24. de reform. cap.12.* Non obstante consuetudine contraria. *ibid. concil. Senonens. in decretis morum c.20. Concil. Mogunt.4. cap.72.*

Distributiones in duabus Ecclesiis pro eadem hora, nullus potest percipere. *conc. Turon.4. c.3.*

Distributionibus totius diei priuatur beneficiatus, qui dum diuina fiunt ambulat per Ecclesiam, vel circa eam. *Conc. Mogunt.4. c.73.*

Distributiones vnde accipiendæ, vel dentur iis qui choro sunt præsentes. Vide, *Episcopi potestas in res Ecclesiæ*.

Distributiones non sunt dandæ omnibus æqualiter, sed pro qualitate, & rata laborum, ac præsentia ad horas canonicas. *concil. Senonense in decr. morum cap.10. Mogunt.4. cap. 72.*

Distributiones processionum dari debent iis qui sunt præsentes à principio vsque ad finem. *conc. Mogunt.4. c.72.*

Distributiones tenues, quomodo augendæ sunt, vt Dei seruitium in Ecclesiis non negligatur. *conc. Trident. sess.21. de reform. c.3. & sess.23. de refor. c.3.*

Distributiones pro rata diuidendæ illis, qui choro intersunt; qui vero absentes sunt perdunt distributionem illius diei, vel horæ, cui non intersunt, & fabricæ applicatur, vel alteri pio loco: crescente autem contumacia ad alia procedatur. *conc.Trid.sess.22. de refor. cap.3. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. communia de Ministris.* Excipiuntur infirmi, & absentes ob ecclesiæ vtilitatem. *ibid.*

Distributionem habere debet, qui habet dignitatem, cui annexa est cura, etiam si absit à choro pro seruitio Curiæ, nisi in Capitulo adsit statutum in contrarium. *conc. Trid. sess.22. de refor. cap.3.*

Distributiones diuidens non soluat iis, qui notati sunt à Punctatore, alioquin eas de suo tenetur Ecclesiæ restituere, & per vnum mensem carere distributionibus. *concil.Mediol. 1. p.2. tit. de officio Thesaurarij.*

Vide, *Beneficiati quo ad residentiam*.

Districtus.

Districtus in quo eligi debet nouus Papa moriente antecessore, idem est ac Diœcesis. *Clement. de elect. cap. Ne Romam. §. Sane.*

Diuinatio. Diuinator.

Diuinatio in scriptura in malam partem accipitur. *1. q.1. c. Numquam.*

Diuinationes, auguria, &c. similia fugienda. *Lib. 7. const. Apost. cap.62.*

Diuinationibus vacantes, excommunicantur. *Leo 4. ep. 12. & 26. q.5. cap.Si quis clericus. cap.Si quis Ariolos. concil. Veneticum c. vlt. concil. Aurel.1. cap.32.* Fustigandi, & venundandi, & pretia eorum pauperibus eroganda. *conc. Narbonens. cap.14. Ex concil. Ancir. cap.23.* Per quinquennium pœnitere debent.

Diuinatoriam artem exercentes cum dæmonis cooperatione, vt de hæresi suspecti ab Inquisitoribus iudicandi sunt, etiam si protestentur se non certò affirmare,quæ prædicunt. *Sixtus 5. constitut.17. Cœli, & terræ.* Vide, *Sortilegi*.

Ab eisdem Inquisitoribus iudicandas huiusmodi diuinationes prius

prius decreuerat *Alexander 4. const. 12. Quod super.* Olim solum illæ, quæ hæresim continebant manifestam ab Inquisitoribus iudicabantur. *de heret. in 6. c. accusatus.*
Diuinatores fugiendi. 26. *q. 2. c. Intelligi voluit.*
Diuinos obseruans, seu consulens, excommunicatur. 26. *q. 5. cap. Si quis Ariolos.* & grauiter puniendi, & quomodo. *ibid. cap. qui diuinationes.*
Diuinatores propriè dicuntur, qui futura prædicunt. 26. *q. 5. cap. Nec mirum.*
Diuinatores mathematici sunt, qui ex siderum motu prædicunt futura. 26. *q. 3. c. 1.*
Diuinatorum multa genera, & quot, distinctè. 26. *q. 3. cap. Igitur genus.*
Diuinatorum effectus, quare permittit Deus. 26. *q. 5. cap. Nec mirum.*
Diuinatores non applicandi sacris officijs. 26. *q. 5. cap. Non oportet.*
Diuinationum omnium species, & modi, media, & ritus numerantur *à Sixto 5. constitut. 17. Cœli, & terra.*
Vide, *Magia.* Vide, *Astrologia.* Vide, *Dæmones.* Vide, *Sortilegia.* Vide, *Superstitio.*

Diuinitas.

Diuinitas dici non potest Trinitas. *Fœlix 3. epist. 5. ad Zenonem.*
Diuinitas Christi in Cruce, aut morte, non est passa. *concil. Bracharense 1. cap. 7.*
Vide, *Christus quò ad passionem, & mortem.*
Diuinitas non generat neque generatur; nec proinde datur quaternitas. *De fide, & summa Trinit. cap. 1.* Est vna natura, & simplex, eadem numero in tribus personis. *ib.*
Vide, *Deus.*

Diuisio. Diuisi.

Diuisio Parochiarum à quo facta, & quando. 13. *q. 1. cap. Ecclesias.*
Diuisi ab Ecclesia Catholica, cœlum non possunt ingredi. 24. *q. 1. c. Quicumque.*
Diuisiones, seu dismembrationes beneficiorum, quando faciendæ sunt, fiant vocatis partibus, & deinde supplicetur Papæ, & exprimatur valor beneficiorum diuidendorum. *Vrbanus 8. const. 6. Sanctissimus, c. 22.*
Vide, *Beneficiorum dismembratio.*
Diuisa Diœcesi in duas, an patiantur præiudicium, qui habebant iura in eam, Vide, *diœcesis.*

Diuites.

Diuites, qui bene viuunt, possunt saluari. *Concil. Diospolit. c. 6. dist. 30. c. Hæc autem.*
Diuitibus rapiendum non est, vt detur egenis. 14. *q. 5.*
Vide, *Eleemosyna.*
Diuites infirmi cogendi non sunt, vt edant cibos pauperum. *dist. 41. cap. non cogantur.*
Diuites facti post ordinationem, vt Clerici, Episcopi, &c. Ecclesiis debent dare omnia. 12. *q. 3. c. Placuit.*
Diues nullus fieri potest cum damno alterius. *de regulis iur. in 6. regul. 48.*

Diuortium.

Diuortium verum est, quando coniuges separantur animo sic manendi semper. *de pœnit. dist. 1. c. 21. diuortium.*
Diuortij causæ ab ecclesiasticis sunt iudicandæ. *conc. Later. 3. in append. tit. Qui filij sint c. 2. Qui filij sint, c. Per venerabilem. de diuortijs cap. Porrò.*
Diuortio facto ob aliquod crimen, non soluitur vinculum matrimonij. *de diuortijs c. Quæsiuit.*
Vide, *Matrimonij solutio quò ad vinculum.*
Diuortium fieri potest ex causa fornicationis. *Concil. Tolet. 12. cap. 8.*
Diuortium fieri non potest à coniugibus ex propria authoritate, sed ex authoritate ecclesiæ. *Qui filij sint cap. Per venerabilem.*
Diuortij sententia quando, & quomodo reuocanda. *de sent. & re iud. cap. Consanguinei.*
Diuortium quando, & quomodo fieri potest.
Vide, *Matrimonij separatio.*
Diuortium fieri non potest, nisi ex causa à iure permissa, & cum solemnitate viri. *Sixtus V. constitut. 46. Ad compescendam.*
Diuortio facto, si quis eiectam denuò receperit, & ea vtatur vt concubina, vltimo supplicio puniatur. Item si quis eiecta vxore vtatur concubinis, vel cum scortis vitam ducat impudicam. *ibid. Sixtus V.*
Diuortij lite pendente, vxor in monasterio monialium, vel in alio loco licito sequestretur, nec sine sententia iudicis inde exeat; quod si inde aufugiat, & impudicè viuat, vltimo supplicio puniatur. *Sixtus V. ibid. ad compescendam constit. 46.* Vide, *Matrimonij separatio.* Vide, *Vxor.*
Diuortium affectans vxor, si separatione secuta viuit impudicè, vltimo supplicio puniatur. *ibid.*
Vide, *coniuges, in fine.* Vide, *Matrimonij separatio.* Vide, *Maritus.* Vide, *Vxor.* Vide, *Separatio Tori.* Vide, *Tori separatio.*

Docere. Doctus.

Docere non debent indocti. *conc. Tolet. c. 5.*
Docere non potest verbo, qui non docet opere. *dist. 81. cap. Nemo.*
Docere nesciunt arrogantes. *dist. 46. cap. Hoc habet.*
Doctus gratias agere debet Deo de doctrina, quia Dei donum est, & gratia. *Clem. I. epist. 3.*
Docendi licentiam vendens beneficio priuatur. *de Magistris cap. 1.*
Pro docendi licentia, nihil soluendum est. *ibid. c. Prohibens.*

Doctor. Doctrinæ.

Doctor debet se accommodare captui audientium, & discentium. 8. *q. 1. c. Oportet.*
Doctorari nullus potest sine Episcoporum licentia. *Concil. Cæsaraugustan. c. 7.*
Doctrina necessaria homini data est à Deo per Moysem, per Prophetas, & tandem Christus eam docuit. *de fide, & summa Trinit. c. 1.*
Doctrina scriptorum non sunt æquiparandæ diuinis scripturis. *dist. 9. cap. Neque quorumlibet.*
Si doctrina S. Scripturæ aliquid non declarat, ad quem est recurrendum. *dist. 20. c. de quibus.*
Doctrinæ allegoricæ explicari debent secundum expositionem Doctorum antiquorum, vt SS. Ambrosii, Augustini, Hieronymi, Chrysostomi, &c. *conc. colon. 2. p. 6. c. 24.*
Doctrina data alicui, gratia Dei est. *Clem. I. ep. 3.*
Doctrinam docentes temerariam, scandalosam, offensiuam piarum aurium, per Inquisitores sunt iudicandi. *concil. Constant. sess. vlt. in const. Martini V.*
Doctrina hæretica, si author catholicus. Vide, *deficiens in fine.*
Doctrinæ Christianæ Confraternitas. Vide, *Confraternitas.*

Doctores, quibus fulcitur Ecclesia.

Doctores, quorum doctrina Ecclesia fulcitur, sunt SS. Ambrosius, Augustinus, Gregorius, & Hieronymus, & per eos soluuntur nodi difficultatum. *de reliquijs, & venerat. Sanctorum in 6. cap. vn.*

Doctorandorum obligatio.

Doctorandi tenentur iurare de non excedendo determinatam summam in expensis, alioquin doctorantes, & doctorati, quicumque sint, etiam Episcopi, careant ea facultate per sex menses. *Clement. de Magistris cap. cum sit.*
Doctorari nullus potest sine Episcoporum licentia. *Concil. Cæsaraugust. cap. 7.*

Doctorandi facultas Romæ, &c.

Doctorandi facultas extra Vniuersitates, Romæ concessa olim fuit Referendarijs, & Auditoribus Rotæ, & Abbreuiatoribus, sed reuocata fuit *à Iulio 3. constitut.16. cum sicut.*

Doctorandi facultas in iure ciuili, & canonico Romæ conuenit solum Collegio Aduocatorum Concistorialium, & reuocatur quælibet alia facultas concessa quibuscumque. *Iulius 3. constit.16. cum sicut.* Eamdem confirmat *Sixtus V. constit.62. Sacri §.4.*

Dictum Collegium gratis tenetur doctorare pauperes idoneos. *ibid.*

Doctorandi in medicina facultas, Romæ, concessa est Collegio Medicorum, sicut etiam in Philosophia. Et aliis quibuscumque prohibetur. *Iulius 3. const.25. cum sicut.*

Vide, *Aduocati concistoriales.* Vide, *Notary Romanæ Curia.* Vide, *Assistentes.*

Doctorandi licentia conceditur studio Patauino. *Ioann.22. constit.6. Inter cæteras.*

Doctorandi licentia concessa alijs studijs, in statu Ecclesiæ. Vide, *Studium.* Vide, *Vniuersitates.* Vide, *Nomina Ciuitatum.*

Doctores Romani.

Doctores Romani, qui ex patre, & matre Romanis nati sunt Romæ, si voluerint legere in qualibet facultate in studio Romano, admittendi sunt cum salario 25. scutorum pro quolibet anno. *Gregor.13. const.29. cum officio §.19.*

Doctrina Christiana Clerici.

Vide, *Clerici Doctrina Christianę.*

Dolor.

Dolor peccatorum duplex est, quidam ob pœnas æternas, quidam ob Deum, & gloriam. *Gregor.I. lib.6.ep.23. Concil. Trident. sess.14. c. 5.*

Doloris ratio habenda est in pœnitentia. *de pęnit. dist.1. cap. 84. In actione.*

Vide, *Pænitentia.* Vide, *Contritio.*

Dolus.

Dolus nulli debet patrocinari. *de dolo, & contumac. c.Ex literis.*

S. Dominicus.

S. Dominicus Fundator Ordinis Fratrum Prædicatorum canonizatur *à Gregor.9. anno 1234. const.8. Fons sapientię.*

S. Dominici Festum die 4. Augusti celebrandum iussit *Paulus 4. const.15. Gloriosus.* Licet dies obitus illius contigerit die 6. & hoc propter festum *B. Marię ad Niues.*

Dominicani Fratres. Vide, *Fratres.*

Dominica dies.

Dominica dies est prima dies à Deo creata. *Concil. Palęstin. sub Victore.*

In Dominica die manna primum Deus pluere fecit in deserto: in Dominica Christus resurrexit; & in Dominica Spiritus sanctus descendit in Apostolos. *conc. Palest. sub Victore. Concil. Foroiuliense cap.13. Concil. Parisiens. lib.1. cap.50.*

Dominica dies celebranda est non solum in Paschate ob resurrectionem Domini, sed in qualibet hebdomada. *Innoc.I. ep.1. c.4.* & in ea non laborandum. *dist.86. c. Tanta.* Vide, *Laborare.* Vide, *Festum.*

Die Dominica non est faciendum mercatum, neque iudicium, neque rurale opus. *Concil. Arelaten.4. c.16. Concil. Turonen.3. cap.40.*

Dominica die non est ieiunandum. *Concil. Agathen. cap.12. de consecr. dist.3. cap. Placuit, & dist.5. cap. Quadragesima.* Nec etiam in Quadragesima. *ibid.* Si quis ex superstitione ieiunat, est anathema. *dist.30. cap. Si quis tamquam, & cap. Si quis Presbyter.*

Die Dominica non est laborandum, & pœna. *dist.86. cap. Tanta, Concil. Moguntiac. cap.37. & Concil. Rhemense c.35.* Vide, *Laborare.* Vide, *Festa.*

Die Dominica stando orandum est. *dist.30. c. Si quis Presbyter.* Vide, *Orare, Oratio.*

Dominica die Episcopus interesse debet Ecclesiæ.

Vide, *Episcopus.*

Dominica die ad spectacula, & theatra non accedendum. *concil. Afric. c.28.*

Dominica die celebrandum est Pascha. Vide, *Pascha.*

Vide, *dies Dominica.* Vide, *Festa.*

Dominus.

Dominus tenetur diligere famulum. *Lib.4. constitut. Apostol. cap.11.*

Domini temporales tenentur expellere hæreticos de suis dominijs, tenentur dare auxilium, & fauorem Inquisitoribus, vt possint contra hæreticos procedere, & eos carcerare, si volunt teneri pro Christianis. *Concil. Constant. sess. vlt. in const. Martini V.*

Tenentur iurare quod facient obseruare statuta contra hæreticos, & eorum fautores, & receptatores. *de hęret. c. ad abolendam, & c. Excommunicamus. §. Moneantur.* Alias excommunicantur. *& de hęreticis in 6. cap. Vt officium §. fin.*

Nolentes iurare, priuantur omni officio; fiunt inhabiles ad ea; & sunt suspecti de hæresi. *ibid. in 6.*

Iuramentum hoc præstare debent Episcopis, & Inquisitoribus. *ibid. c. ad abolendam, & c. Excommunicat.* Tenentur facere obseruare statuta contra hæreticos. *de hęreticis in 6. c. Vt officium §. fin.*

Domini temporales tenentur statim recipere hæreticos damnatos ab Inquisitoribus. *Concil. constant. in const. Martini V. sess. vlt.*

Domini temporales quando sunt in peccato mortali, non perdunt dominium. *Concil. Constant. contra art. 15. Vuicleff. & contra art.* 30.

Domini temporales non habent iurisdictionem in bona Ecclesiæ, neque possunt spoliare illis Ecclesiasticos delinquentes. *ibid. contra art.16.*

Neque domini spirituales ob peccatum mortale perdunt dominium. *ibid. contra ar.30. Vuicleff.*

Domini temporales circa Ecclesiarum bona.

Vide, *Ecclesiastica bona.*

Domini temporales impedientes subditos nè faciant contractus cum Ecclesiasticis, excommunicantur. *de immunit. in 6. cap. fin.* Vide, *Excommunicationes Bullę Cœnę.*

Dominus domus quando potest ante tempus expellere inquilinum à domo. Vide, *Inquilinus.*

Domini, seu Principes status Ecclesiastici. Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Barones status Ecclesiastic.*

Dominium.

Dominium nullus potest exercere in patrimonio, seu terris S. Petri, sub pœnis grauissimis. *Clem.6. const.3. Et si solertem.* Ibi numerantur Prouinciæ pertinentes ad Patrimonium S. Petri, seu status Ecclesiæ, distinctè.

Dominium bonorum Fratrum Minorum (non habentium priuilegia) pertinet ad Ecclesiam Romanam, nisi concedens & reseruauit sibi dominium. *de verbor. signif. in 6. cap. Exyt.*

Dominium in humanis, quomodo separari potest à perpetuo vsu. *de verbor. signif. ibid.*

Apud Deum est meritoria hæc separatio, & sic faciunt Fratres Minores, qui habent vsum facti sine dominio. *ibid.*

Dominium ab vsu rei, quæ consumitur, separari non potest. *Extrau. Ioann.22. de verbor. signif. c. ad conditorem, circa medium.* Vide, *Paupertas.* Vide, *Vsus.* Vide, *Fratres Minores.*

Dona-

Donatio. Donare. Dona.

Donatio factæ Ecclesiæ à Constantino. *dist. 96. cap. Constantinus.*

Donatio facta ab Episcopo alicui monasterio, nequit reuocari. *12. q. 5. c. Quia Ioannes.*

Donationes factæ à Clericis (id est Capitulo) nequeunt reuocari à Pontifice successore. *16. q. 6. c. Illud statuendum.*

Donationes licitæ factæ Ecclesijs reuocari non possunt. *concil. Toletan. 6. c. 13.* Eas reuocans est sacrilegus. *17. q. 3. c. Sunt qui opes.* Vide infra.

Donatio facta Ecclesiæ sub qualibet conditione, non potest reuocari, nisi ita sit facta, vt cessante conditione possit reuocari. *de conditionibus oppositis c. Verum.*

Donationes omnes factæ Ecclesiæ dicuntur oblationes. *de verbor. signif. c. cum inter.*

Donatio facta à Prælato sine Capitulo, non valet. *de donationibus cap. Fraternitatem.*

Donationes Ecclesiarum, vel beneficiorum factæ ab Episcopis, viuentibus ijs, qui habent ea, sunt nullæ. *ibidem cap. Consultationib.*

Donatio iuris patronatus facta Ecclesiæ à laico, tenet: sed non præiudicatur per hoc iuri Episcopi. *de iure patronatus in 6. cap. vn.* Vide, *Clerici quò ad donationes.*

Donatio potest à donante reuocari propter ingratitudinem; non autem ab hærede donantis. *de donat. c. Apostolicæ.*

Donatio potest à donante reuocari, quando donatarius manus violentas ei intulit; vel graue damnum, vel vitæ periculum. *ibid. cap. fin.*

Donatio centesimæ, vel quinquagesimæ, &c. facta monasterio ab Episcopo cum detrimento graui Ecclesiæ, potest reuocari. *ibid. cap. Apostolicæ.*

Donationis instrumentum plenè interpretandum est. *de donationibus c. Cum dilecti.* Etiam quando continet in fine clausulam aliquam derogantem. *ibid.*

Donationes lapsorum factæ Ecclesijs non sunt acceptandæ. *Greg. 1. lib. 1. ep. 42.*

Donatio verbo tenus facta à monacho ante susceptum monachatum, post susceptum potest de licentia Papæ, fieri etiam scripto. *Greg. 1. lib. 11. ex regist. ep. 5.*

Donare histrionibus est graue peccatum. *Dist. 86. c. Donare.*

Donare venatoribus non potest Episcopus, neque alii clerici. *dist. 86. c. Qui venatoribus. c. Videns. c. Esau. c. Quid prodest, & cap. An putatis.*

Donare potest Prælatus aliquam paruam quantitatem. *de donat. cap. Ceterum.*

Donare potest Episcopus, quæ ante Episcopatum habebat, & quæ in Episcopatu habuit ex hæreditate. *12. q. 5. cap. Fixum, & per totam quæstionem.*

Donante Episcopo aliquem locum, à quo reditus recipiebat, ipsos etiam reditus intelligitur donare. *de donat. cap. Pastoralis.*

Donante Episcopo Ecclesiam alicui monasterio, cui est annexum ius patronatus, consentiente patrono, ius patronatus etiam donatur. *ibid. c. Pastoralis.*

Donationes factæ a viro vxori, si matrimonium separatur, rescinduntur. *ibid. c. Et si necesse.*

Donationes viri, & vxoris, & è contra, quando redeunt ad alterutrum. *de donat. inter virum, &c. c. Donatio.*

Donationes quæ fiunt priuatis personis, viuente eo, qui possidet, sunt nullæ. *Concil. Later. 3. in append. tit. de iure patronatus cap. 20.*

Donationes præfatæ factæ locis pijs valent, sed possessores in vita sua non possunt spoliari. *ibid.*

Donatio facta legitimè etiam à superiore Religiosorum, reuocanda non est. *conc. Later. 3. in app. tit. de alienat. c. 3.*

Donatio facta à Clericis cum Episcopi consensu, rata est. *12. q. 2. cap. Quicumque.*

Donare non possunt religiosi. Vide, *Regulares quò ad munera.*

Dona accipientes à Religiosis, à quo absoluendi. Vide, *ibid.*

Dona facta à viro vxori. Vide, *Vir.* Vide, *Vxor.*

Donatio facta à viro, post mortem vxoris, redit ad virum. *de donationibus inter virum & vxorem, cap. Donatio.*

Dona oppressorum pauperum in Ecclesia non recipienda. *concil. Carthag. 4. cap. 94.* Vide, *Vir circa alia.*

Dormiens. Dormire.

Dormientium culpæ non imputantur. *15. q. 1. cap. Si concupiscentia.*

Dormire non possunt religiosi, aut sacerdotes bini in eodem lecto. *Conc. Turon. 2. c. 15.*

Dos, Dotare.

Dos data monasterio pro Moniali, post professionem est monasterij, siue moriatur, siue exeat. *conc. Nicen. 2. c. 19.*

Dos de necessitate danda est in matrimonio. *Post Conc. Arelat. 3. c. vlt. 30. q. 5. cap. Nullum.*

Dos danda iuxta proportionem nubentium. *ibid.*

Dos ab vxore danda viro. *de donat. inter virum, &c. c. Nuper.* Quæ verò fit à viro vxori, dicitur donatio. *ibid.*

Dos debet à viro vxori assecurari sub cautione alicuius, & de lucro eius portare debet onus matrimonij, sustentare domum, &c. *ibid. c. Per vestras literas.*

Dos non potest vxori denegari à viro. *ibid.*

Dos post mortem viri redit ad vxorem. *de donat. inter virum, &c. cap. Donatio.*

Dos restituenda si soluitur matrimonium. *de donationib. inter virum, &c. c. 1. c. Donatio. c. Significauit,* & donationum virum, ita in morte.

Si vero separatur ob adulterium, vxor perdit dotem. *ibid. cap. Plerumque.*

Dos tota restituenda vxori quando ex legitima causa, & Ecclesiæ iudicio, matrimonium separatur. *Concil. Later. 3. in append. tit. Qui filij sint legitimi, c. 2. & par. 50. c. 46.*

Dotem potest mulier repetere à quocumque detinente bona mariti. *de Pignoribus. c. Ex literis.*

Pro dote intelliguntur tacitè obligata omnia bona mariti. *ibidem.*

Dotis fructus non computantur in sortem, si vir accipit pignus. *de vsuris c. Salubriter.*

Dos vxoris confiscanda ob hæresim mariti; si ipsa sciente cum hæretico contraxit secus verò si inscia. *de hæreticis in 6. cap. Decreuit.*

Dotari debet Ecclesia ab eo, qui facit eam consecrari. *de consecr. Ecclesiæ c. cum sicut. conc. Valent. 2. c. 9.*

Dotes Ecclesiarum sunt sub Episcopi potestate. *Concil. Moguat. 3. cap. 4.*

Dotium moderatio pro vrbe Roma. *Pius 5. constitut. 39. Quoniam.*

Vide, *Matrim. cum dote.* Vide, *Mulieris priuilegia.* Vide, *Mulierum obligationes.* Vide, *Causæ matrimoniales.* Vide, *Vxor adultera.*

Droghertj Romæ.

Drogherij in vrbe in ijs, quæ spectant ad medicinas, à consulibus aromatariorum sunt iudicandi, exceptis ijs, in quibus etiam Protomedici debent interuenire. *Clemens VIII. const. 7. Laudabilis §. 6.*

Dubia, Dubius.

Dubia non possunt definiri certa sententia. *11. q. 3. c. Graue satis, & cap. Quamuis.*

In dubijs iudicium non debet fieri absolutum. *dist. 33. cap. habuisse. Iulius 1. ep. 2. cap. 28. Greg. 1. lib. 2. ex reg. ep. 39. lib. 8. epist. 30.*

In dubijs quæ occurrunt in causis matrimonialibus recurrendum est ad communem intelligentiam, & ea vtendum. *Conc. Later. 3. in append. de interpret. verborum c. 3.*

In dubijs & obscuris, illud est sequendum quod præceptis Euangelicis, & Patrum decretis non sit contrarium. *distinct. 14. cap. Sicut quædam.*

Dubia orta ex Concilijs à Papa sunt definienda. *dist. 17. c. Nec licuit, c. Multis, & c. Concilia.*

Dubia priuilegiorum Sedis Apostolicæ solus Papa iudicat. *de iudiciis c. cum venisset*.
In dubijs tutior pars est eligenda. *de homicidio volunt. c. ad audientiam. & de cleric. excommun. c. illud*.
Dubia in meliorem partem interpretari debent. *de regul. iur. reg. estote*.
In dubio iuris fauendum potius reo, quam actori. *de regulis iuris in 6. reg. 11*.
In dubijs tenendum est verisimilius. *de reg. iur. in 6. reg. 45*.
Dubio nascente an aliquis sit baptizatus, debet baptizari cum conditione, *Si non es baptizatus*. *de baptismo c. de quibus*.
Dubius in fide est infidelis. *Sixtus 1. epist. 1. Iulius 1. epist. 2. c. 11. Adrianus 1. c. 5*.
In dubijs tutius est tenere quod tenet ecclesia, quam asseuerare de quo dubitatur, aut quod non intelligitur. *Concil. coloniens. 2. par. 6. c. 14*.
Vide, *iudicium*. Vide, *iudicare*. Vide, *Obscura*.

Duellum, Duellantes.

Duellum, omnibus est interdictum, etiam Regibus. *Nicolaus 1. ep. 50. & in decretis tit. de bellis c. 1. 2. q. 5. c. Monomachiam. Concil. Tolet. 22. c. 20*.
Duella ad purgandum delicta, etiam prohibita. *de purgat. vulgari c. 1. 2. & 3*.
Duellum committentes, olim incurrebant excommunicationem si vnus alium occidebat, vel debilem redebat, & occisus sepeliri non poterat cum Psalmis, &c. vt fidelis nec Missa pro eo offerri. *Conc. Valent. 2. c. 12*.
Nunc autem duellantes ipso facto excommunicati sunt (si in statu ecclesiæ id faciunt) & vbique possunt capi, & morientes sepeliri non possunt in loco sacro. *Iulius 2. constit. 18. Regis pacifici*. Sic etiam duellum permittentes in suis terris Domini status ecclesiastici. *ibid. & Leo X. constit. 31. Quam Deo*. Qui addit in pœnam, confiscationem bonorum, & quod memoria eorum perpetuò sit damnanda. Domini verò temporales id permittentes in statu ecclesiæ, vel campum concedentes, omni iure in suas terras priuantur. *ibid. Leo X*. Duellum autem spectantes in eodem statu, præter excommunicationem, incurrunt pœnam pecuniariam, nobiles 500. ducatorum, alii centum, ignobiles 25. *Leo X. ibid*.
Idem confirmauit *Iulius 3. const. 25. cum sicut*. & alia addit.
Idem postea *Pius IV. const. 21. Ea quæ* addens in pœnam infamiam, confiscationem bonorum, etiam statuum, terrarum, &c. excommunicationem reseruat Papæ. Dantes campum ad duellandum eandem pœnam incurrunt, sic etiam adstantes, comitantes, & consulentes. *ibid*. Clerici vero præter excommunicationem incurrunt priuationem beneficiorum, & fiunt inhabiles ad ea obtinenda. *Pius 4. ibid*.
Deinde Tridentinum *Concil. sess. 25. de reform. c. 19*. Omnibus Christianis prohibuit duella committere sub pœna excommunicationis ipso facto Papæ reseruata, infamiæ perpetuæ, & confiscationis omnium bonorum; & si moriatur quis in conflictu, careat ecclesiastica sepultura.
Duellorum patrini eamdem pœnam incurrunt sicut duellantes. *Concil. Trid. ibid*. Consilium dantes ad duellum, excommunicationem ipso facto incurrunt, vt supra.
Concedentes locum, seu campum ad duellandum in suis terris, vt Principes, Duces, Reges, Imperatores ipso facto sunt excommunicati, vt supra, & priuantur iurisdictione, & loco in quo commissum est duellum, & si feudalis sit, dominus directus succedit. *concil. Trid. ibid. c. 19*.
Postea *Gregor. 13. const. 78. ad tollendam*, sub eisdem censuris, & pœnis prohibet duella etiam priuatim committenda, quibus *Conc. Trident*. prohibuerat publica vt supra.
Tandem *Clement 8. const. 11. Illius*. duellum prohibet in toto orbe Christiano sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ, hoc modo; primo principales comprehendit duellantes, sic diffidantes, & inuitantes: deinde auxilium, & fauorem dantes, adstantes interessentes: cartas desuper subscribentes, &c. eamdem pœnam incurrunt. *§. 1. & 7*.
Domini permittentes in suis terris fieri, siue Principes, siue Reges, Imperatores, &c. nullo excepto, si sunt ecclesiastici priuantur omnibus beneficijs, & ipso facto sunt excommunicati sunt, (& Papæ reseruata est excommunicatio) si dominus loci est feudalis ecclesiæ ipso facto est eo priuatus: si alterius est feudalis, domino acquiritur. *ibid. §. 2. & 4*.
Duellantes & patrini fiunt infames, & tractandi vt homicidæ. Si quis eorum in pugna moriatur caret ecclesiastica sepultura. *ibid. §. 2*.
Pœnæ præfatæ incurruntur etiam si priuatim duellum fiat, condicto prius loco, & tempore, etiamsi non vocentur patrini, aut socij, nec mittantur literæ prouocatoriæ. *ibid. §. 3. & 7*. Item incurruntur, licet isti non pugnauerint ob aliquod impedimentum, dummodò ad locum tempore condicto accesserint pugnaturi. *ibid. §. 3. 4. & 7*.
Intelliguntur hæc omnia etiam de duellantibus in castris, seu bellorum tempore, dummodo sit duellum, scilicet loco & tempore condictis. *ibid. §. 5*.
Intelligitur etiam si fiat à duellantibus pactum dirimendi certamen per vulnus tantum alterutrius, vel per numeratos ictus. *ibid. §. 5*.
Comprehenduntur omnes superiores, potestates, Gubernatores, &c. alij permittentes duellum. *ibid. §. 6*.
Ciuitates, loca & terræ in quibus permittente Domino fit duellum, siue implicitè, siue explicitè fiat permissio, statim interdicto sunt supposita. *ibid. §. 7*.
Duellum faciens clericus, deponitur, & si non sequitur homicidium, vel mutilatio dispensari poterat ab episcopo. *de clericis pugnantibus c. vn*. sed ex constitutione *Clemens 8*. hoc abrogatur.
Vide, *Manifestum*. Vide, *Monomachia*. Vide, *Prouocans*.

Dux Etruria.

Dux Etruriæ obtinet titulum Magni Ducis *à Pio V. const. 88. Romanus*, & primus fuit *Cosmus Medices*, qui tunc erat Dux. *ibid*.
Magnus Dux Etruriæ obtinet facultatem, vt erigere possit in commendas militiæ S. Stephani hospitalia regi solita per laicos, de quibus non disponit Papa, & quomodo. *Sixtus V. constr. 65. Praclara*. Vide. *Militia S. Stephani*.

Dux Sabaudia.

Dux Sabaudiæ erigi curat militiam S. Mauritij. *Gregor. 13. const. 6. christiani*.
Vide, *Militia S. Mauritij*, ipse Dux eam regit, estque Magnus Magister. *ibid*.

E

Ebrietas, Ebriosus.

Ebrietas fugienda à clericis. *conc. Turonicum 1. c. 2*. qui in eam incidit per 30. dies (olim) communione erat priuandus. *concil. Veneticum 1. c. 13. Agath. cap. 41. dist. 35. cap. Ante omnia*.
Ebrietati vacantes clerici sunt excommunicandi. *conc. quod dicitur Apostolorum c. 43. post ep. 2. Eusichiani concil. Moguntiacum c. 46. dist. 35. cap. episcopus*. siue Presbyteri, siue episcopi sint, excommunicandi erant. *ibid*.
Ebrijs non imputatur in malum, quod committunt in ebrietate. *15. q. 1. cap. Sane discimus*.
Ebrietas, animæ, & etiam sanitati corporis nocet. *dist. 35. cap. Luxuriosa*.

Ecclesia Catholica natura.

Ecclesia aliud non est nisi fidelium collectio. *de consecr. dist. 1. c. ecclesia, eccl*. Græcè idem sonat quod Latinè conuocatio. *Iulius 1. ep. 3. c. 8. Nicolaus 1. in decretis de Rom. eccl. c. 11. Extrau. de celebrat. Missarum. de testamentis cap. Relatum*.
Ecclesiam esse, est articulus fidei. *concil. constant. contra Ioann. Huss*.

O Eccle-

Ecclesia de Christi latere formata est. *Clement. de summa Trinitate, & de fide Catholica c.vn.*

Ecclesiastica Hierarchia à Christo est instituta. *Concil. Trid. sess.23. cap.4. & can.6.*

Ecclesia ex Christi mandato ab Apostolis ordinata est. *Lib. 8. const. Apostolicarum c.3.*

Ecclesia Catholica ab ecclesia Romana B. Petri habuit principium. *Nicolaus 1. ep.8.*

Ecclesia ex omnibus fidelibus constans, est vnum corpus. *Concil. Ephes. in epist. Cœlestini Papa ad clerum constantinopol. Vigilius epist.11.* Licet diffusa sit per totum mundum, est tamen vna. *ibid.* esse vnam ecclesiam Catholicam, est de fide. *De fide, & summa Trinit. c.1. extra, de maior. & obed. cap.1. Concil. Lateran.4. cap.1. Concil. Afric. c.53. Concil. Senonense c.1.*

Ecclesia est sponsa. *Clemens I. epist.4.* est Christi sponsa immaculata. *Clem. de fide cathol. &c. c. vn.*

Tale sponsalitium numquam dissoluitur. *Concil. Senon. c.1.*

Ecclesia est mater fidelium, quia eos regenerat, Deus est Pater, quia creat. *Anaclet. ep.1. & Siric. ep.1.* Vide, *Deus.*

Ecclesiæ vniuersalis caput (inuisibile) est Christus. *Concil. Paris.6. lib.1. cap.2.* Caput visibile, Papa. *concil. constant. contra ar.27. Io. Huss. & 29. Io. Vuicleff.* Vide, *Papa.*

Ecclesiæ caput in toto mundo vnum est. *concil. Afric. c.53.* Vide, *Papa.*

Ecclesia Catholica Romano Pontifici Christi Vicario debet esse connexa. *Leo 9. ep.1.*

Ecclesia Catholica per antonomasiam est Romana. *Pelagius Papa epist.13.*

Ecclesia Catholica maximè indiget viris literis. *de elect. in 6. cap. cum ex eo.*

Ecclesia Catholica, & vniuersalis non constat ex solis prædestinatis. *concil. constant. contra ar.1. Ioannis Huss. concil. Senon. c.17.*

Ecclesia vniuersalis debet habere caput visibile, quod eam regat, & cum quo conuersetur. *Concil. constant. contra ar. 27. Ioann. Huss. & contra ar.27. Vuicleff.* & talis est Papa.

Ecclesia vniuersalis non regitur per plura capita, sed per vnum. *Idem contra ar.28.*

Ecclesia ab initio habuit Papam, qui est eius caput visibile. *Idem contra ar.29.*

Ecclesia vniuersalis regi non potest sine Papa. *Idem contra ar.29.*

Ecclesiæ caput vnum fuit à Deo constitutum, S. Petrus. *Pius 2. in Bulla retractationum.*

Ecclesia numquam turbat Imperatores & Reges. *23. quæst.8. cap. conuenior.*

Ecclesia Catholica non est inuisibilis, & spiritualis, sed visibilis. *conc. Senonense c.2. concil. constant. contra ar.1. Ioannis Huss.*

Ecclesia Catholica illuminata est, & exaltata per Fratres Mendicantes, & præsertim Minores, & Prædicatores. *extra, de tregua, & pace cap. Vices.*

Ecclesiæ Catholicæ proprietates, & dignitates, seu priuilegia.

Ecclesia Catholica habet ordinem, quia habet superiores, & inferiores. *Bonifac.2. ep.vn. dist.89. c. Ad hoc.*

Ecclesia Catholica in perpetuum est duratura. *conc. Vormat.1. in professione fidei.*

Ecclesiæ Catholicæ potestas est Monarchica. *Pius 2. in Bulla retractationum.* Vide, infra *ecclesiæ potestas.*

Ecclesia Catholica habet potestatem infallibilem in doctrinis fidei, & errare non potest. *conc. Senon. c.1.*

Vide, *ecclesia Romana circa propriam fidem*, diffusè.

Ecclesia Catholica defendit irreprehensibilia. *Marcellinus epist.2. 25. q.1. c. omne.*

Ecclesia Catholica est sicut arca Noe. *Greg. I. lib.9. ex regest. epist.40.*

Extra ecclesiam Catholicam non est salus. *24. q.1. c. Loquitur dominus, & c. A venus est. conc. Later.4. c.1. de summa Trinit. & fide catholica c.1. conc. constant. sess. vlt. in constit. Mart. V. conc. Senonen. c.1.*

Ecclesia Catholica sola habet sacrificium Deo placens. *24. q.1. cap. Quia ex sola.*

Extra ecclesiam Catholicam omnia dona infirma sunt. *1. q.1. cap. Teneamus.*

Extra ecclesiam Catholicam haberi non possunt munera beatæ vitæ. *de consecr. dist.4. c. ecclesia.*

Extra ecclesiam Romanam non potest licitè comedi Agnus Dei, id est, eucharistia. *24. q.1. c. Quoniam vetusto.*

Ecclesia tolerat multa, quæ non possunt corrigi. *Greg. I. lib. 9. ex regest. ep.40.*

Ecclesia Catholica subtilius instruitur, cum ab hæreticis impugnatur. *Greg. I. lib.7. ep.3.*

Ecclesia Catholica doctoribus fulcitur, & quibus.

Vide, *Doctores.*

Ecclesia Catholica regitur auctoritate, & traditione. *dist.11. c. Catholica.*

Ecclesia Catholica nullum in desperatione relinquit. *Concil. Epaun. c.36.*

Extra ecclesiam Catholicam non est potestas ligandi, & soluendi. *24. q.1. c. Omnibus & c. Quicumque.*

Ecclesia per Reges est defendenda. *Conc. Paris.6. lib.2. c.2.*

Ecclesiæ gubernium per Pontificem ab Imperatore adiuuatur. *Conc. Aquisgran.3. p.4. c.25. Concil. Melden. c.8.*

Ecclesiæ dogmata partim habemus per doctrinam, partim per traditionem. *dist.11. cap. ecclesiasticorum.*

Ecclesiæ Catholicæ potestas.

Ecclesia Catholica potest soluere, & ligare, sed non mortuos. *24. quæst.2. cap. Legatur.*

Vide, *Mortui.* Vide, *Defuncti.*

Ecclesia in S. Petro accepit potestatem ligandi, & soluendi. *24. q.1. cap. Manet ergo. cap. Quodcumque. & cap. Non turbatur.*

Ecclesia potest statuere articulos fidei, & morum, ac bonorum operum leges. *Leo X. const.40. Exurge.*

Ecclesia cum Papa sic, vel sic sentiente de rebus fidei, hæresis est dicere contrarium, licet non sit definitum per Concilium. *ibid.*

Ecclesia Catholica determinat res fidei. *dist.11. cap. Palam est. Bulla 40. concil. Senonens. c.1. Exurge Leonis X.*

Ecclesia habet potestatem tradendi delinquentes curiæ sæculari, iuxta canones. & doctrina dicens contrarium est hæretica. *Concil. Constant. contra ar.14. Ioannis Huss.*

Ecclesia Catholica habet duos gladios. Vide, *Gladius.*

Ecclesiæ censuræ non sunt adinuentiones Antichristi. *Concil. Constant. contra art.19. Ioannis Huss.*

Ecclesia Catholica habet potestatem mutandi aliqua accidentalia in sacramentis, salua substantia. *concil. Trid. sess.21. cap.1. & can.2.*

Ecclesia habet potestatem decernendi non solum res fidei, sed etiam morum. *Concil. Senon. c.1.*

Ecclesia Catholica decernere potest, qui libri sunt canonici, & qui apocrifi. *Concil. Senon. c.4.*

Ecclesia potest illegitimare aliquas personas, nè possint contrahere matrimonium. *Concil. Senon. c.17. Concil. Trid. sess.24. can.4.* & contrarium dicens est anathema.

Ecclesia habet potestatem iudicandi quemlibet, etiam Reges, Imperatores, & alios. *De Iudiciis, cap. Nouit ille. dist. 10. c. certum est, & cap. Suscipitis ne?*

Ecclesia iudicat de legitimatione filiorum. *Qui filij sint legitimi. cap. causam, quæ il 2. & cap. Lator.*

Ecclesia potest legitimare filios illegitimos.

Vide, *Legitimatio.*

Ecclesia non iudicat de causa ciuili laicorum. *Qui filii sint legitimi. c. causam, quæ il 2.*

Ecclesia potuit prohibere, nè non sacerdotes communicent in vtraque specie. *concil. Tridént. sess.21. cap. & can.2.*

Ecclesia non iudicat occulta. *de simonia cap. Sicut tuis.*

Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Papa.* Vide, *Romanus Pontifex.*

Eccle-

Ecclesia potestas super hereticos, & malos.

Ecclesia agere potest contra hæreticos, ob eorum salutem, & quare. 23. *q.4. c.Displicet. cap. Qui peccat. c. Si Ecclesia, & c. Quis nos.*
Ecclesia contra hæreticos petere potest auxilium à Dominis, & regibus terræ. *ibid. c. Non inuenitur.*
Ecclesia iustè persequitur malos. 23. *q. 4. c. Si Ecclesia. cap. Quando vult. c. Quis nos. & c. Sicut excellentiam.*
Vido, *Heretici.*

Ecclesia Catholica Thesaurus spiritualis.

Ecclesiæ Thesaurus spiritualis, vnde Papa accipit iudulgentias, constat ex meritis Christi, & sanctorum. *Leo* 10. *const.40. Exurge.*
Vide, *Indulgentia.*

Ecclesia Catholica decreta, & pracepta ab omnibus obseruanda.

Ecclesiæ statutis obediendum est. *Concil. Senon. c.6. Concil. colon.2. p.9.c.1. concil. constantien. contra a.14. Ioann. Hus. Damasus Papa ep.1.*
Ecclesiæ constitutiones seruandæ velut Dei ordinationes. *Concil. Mogunt. 4. c.48.*
Ecclesiam catholicam in fide, & moribus non sequens, est infideli deterior. *concil. Senon. c.2.*
Ecclesiæ præcepta ab omni viatore, quantumuis perfecto obseruanda sunt. *Clement. de hereticis c. Ad nostrum. conc. Trid. sess.6. c.20.*
Ecclesiæ constitutio cedit necessitati. *Concil. colon.2. p.9.c.4.*
Ecclesiæ traditiones tenendæ. *Conc. Treuer. c.4.* Vide, *Traditiones.*
Ecclesiæ ritus, ac solemnitates in administratione Sacramentorum non possunt sine peccato omitti. *concil. Trid. sess.7. de Sacram. can. vlt.* Nec possunt mutari ab aliquo, & contrarium dicens est anathema.
Vide, *Ecclesia Romana decreta.* Vide, *Decreta.* Vide, *Statuta.* Vide, *Papa.* Vide, *Romana Ecclesia.*

Ecclesia Romana Primatus.

Ecclesia Romana à Christo habuit primatum super omnes ecclesias, quæ sunt in toto orbe, & de iure diuino id sibi conuenit, non solum ex Apostolorum, vel Conciliorum decretis. *Anacletus Papa ep.2. & 3. Pius ep.2. Innoc.1. ep. 22. & 24. Iulius 1. ep.1. Ioann. 2. ep.2. Gelasius ep.9. Pelagius 2. ep.8. Adrianus 1. ep.1. ad Tarasium, & ep.2.* Item *Adrianus 1. in decretis c.3. Nicol.1. ep.8. Concil. Nicanum 2. act.2. Damasus ep.4. Ioann.8. ep.199. 251. Leo 9. ep.5. Conc. August. c.1. dist.11. c. Nolite. dist.17. q.3. c. Nemini est. dist.21. c. In nouo, & c. Quamuis. dist.22. cap. Omnes, & cap. Sacrosancta. De elect. c. Significasti. De priuilegijs in 6. c. Si Papa.*
Ecclesiæ Romanæ primatui nihil officit absentia Imperatoris. *Gelasius const. vnica. Valde mirati §.26.*
Ecclesiæ Romanæ primatum negans, est hæreticus. *dist.22. cap. Omnes.*
Est de necessitate salutis credere, quod Romanus Pontifex, & ecclesia sit super omnes alias. *Concil. Constantiense contra a.41. Io. Vuicleff.* Vide, *Papa.*
Vide, *Prima sedes.* Vide, *Sedes.* Vide, *Romana Ecclesia.*

Ecclesia Romana prærogatiua.

Ecclesia Romana à Christo fundata est. *Anacletus ep.2. dist. 22. c. Omnes. Gregor.7. l.2. ep.5. & post ep.55.*
Ecclesia Romana à Deo dotata est sacerdotio Sancti Petri. *Eusebius Papa ep.1.*
Ecclesia Romana est apex omnis episcopatus. *Nicolaus 1. ep.32. Damasus ep.4.*
De ecclesia Romana Sancti Petri vniuersalis ecclesia habuit principium. *Nicolaus 1. ep.8.*
Ecclesia Romana sola dicitur, & est Apostolica, quia licet S. Petrus tres habuerit ecclesias, in Romana tamen mortuus est. *dist.21. c. Cleros.*
Episcopatus omnes ab Ecclesia Romana sunt instituti. *Nicol. 1. in decretis de Rom. Eccles. c.1. dist.22. c.1. Omnes.*
Ecclesia Romana consecrata est sanguine Sanctorum Petri, & Pauli. *dist.22. c. Sacrosancta.*
Ecclesia Romana est mater omnium Ecclesiarum. *dist.12. c. Non decet. Ioannes Octauus ep.199.*
Ecclesia Romana est mater Græcæ Ecclesiæ. *De Baptismo cap. fin.*
Ecclesia Romana est magistra omnium Ecclesiarum. *dist.21. c. Denique. Falix 1. ep.3. Caius ep.1. Marcellus 1. ep.1. Nicolaus 1. in decr. de consuetud. c.2.*
Ecclesia Romana fundauit omnes Patriarchatus. *dist.22. c. Omnes.*
Ecclesiæ Romanæ subdita est Constantinopolitana. *dist.22. c. de Constantinopolitana.*
Ecclesiæ Romanæ subditæ sunt omnes aliæ, etiam Patriarchales. *24. q.1. c. Rogamus. Leo 9. ep.1. c.28.*
Ecclesia Romana est caput Religionis. *Nicolaus 1. in append. ep.14.* & semper hunc habuit zelum. *24. quæst.1. cap. Officij nostri.*
Ecclesia Romana per antonomasiam dicitur ecclesia. *Pelagius 2. ep.13.*
Ecclesia Romana continet totum id, quod Deus ecclesiæ vniuersali concessit. *Nicolaus 1. ep.8.*
Ecclesiæ Romanæ subsunt omnes ecclesiæ diffusæ per mundum. *de priuil. in 6. c. fin.*
Ecclesia Romana a S. Petro defenditur. *Greg.1. l.7. ep.23.*
Ecclesia Romana non simulat in ijs, quæ possunt scandalizare alios. *Extrau. Ioannis 22. de verbor. signif. cap. Ad conditorem.*
Ecclesia Romana est custos paternarum traditionum. *Iulius 1. ep.3. c.35. Pelagius 2. ep.5. 7. & 8.*
Ecclesia Romana non facit pacem cum hæreticis. *Liberius ep.2. ad Constant. Imper. Leo 9. ep.6.*
Ecclesia Romana semper subleuat oppressos ab aliis. *Iulius 1. ep.2. c.30. 2. q.6. c. Ideo huic.*
Ecclesia Romana confirmare debet Concilia, vt habeant firmitatem. *Gelasius ep.13.*
Ecclesia Romana nihil potest contra veritatem. *Vigilius ep.5. & 7. Agapitus ep.4.*
Ecclesia Romana est speculum omnium aliarum. *Stephanus 6. epist.2.*
Ecclesia Romana pronior est ad misericordiam, quam ad iustitiam. *Martinus 1. ep.12. Greg.7. l.3. ep.11.*
Ecclesia Romana omnibus Ecclesijs seruat iura sua. *Greg.1. l. 2. ex reg. ep.55. 25. q.2. c. De Ecclesiasticis.*
Ecclesia Romana semper procurat curare vulnera hæreticorum, & aliorum. *Pelagius II. ep.7.*
Ecclesia Romana non docet noua, sed antiqua. *dist.12. cap. Preceptis.*
Ecclesiæ Romanæ authoritate omnes mundi ecclesiæ reguntur. *dist.22. c. Sacrosancta.*
Ecclesia Romana habet potestatem spiritualem, & temporalem. *De maiorit. & obed. Extra, &c. vnam sanctam.*
Ecclesia Romana custodit (omnium prima) quæ in concilijs definita sunt. *Gelas. ad Episc. Dardan. 25. q.1. c.1.*
Ecclesia Romana regitur authoritate, & traditione. *dist. 11. c. Catholica.*
Ecclesia Romana ab vniuerso mundo visitatur, & colitur. *Nicolaus 1. ep.8.*
Ecclesia Romana cum alicui est commodo, nulli alteri præiudicat. *Extrau. Io.22. de concess. preb. c.1.*
Vide, *Papa.* Vide, *Romanus Pontifex.* Vide, *Romana Ecclesia.* Vide, *Sedes.*

Ecclesia Romana circa propriam fidem.

Ecclesia Romana iuxta Christi oraculum, nunquam in fide errauit, nec errare potest. *Marcus Papa epist. ad Episcop. Ægypti lib.3. in Concil. Nicanum 1. Lucius 1. in epist. decret. Calixtus 1. epist.1. Eusebius ep.3. Pelagius 1. ep.14.*

O 2 *Agatho*

Agatho in epist. ad Imperat. in conc.6. gener. act.4. Leo II. epist.5. Nicolaus I. ad consulta Bulgaror.c.106. Leo I.epist. ad Leonem Imper. Pelag.II. ep.5.& 8. Gelasius ep.8.24. q.1. cap. A recta. cap. Memor sum. cap. In sede. c.Hæc est fides. cap. Si Petrus. cap. Rogamus. Gregor.7. lib.2. post ep.55.

Ecclesiæ Romanæ fides numquam defecit, neque deficiet. *de verbor. signif. in 6. cap.Exiit.*

Ecclesiæ Romanæ fides non potest ad Concilia prouocari. *Leo Magnus in ep. ad Leonem Imperat. Ioan.8. ep.75.*

Ecclesia Romana circa fidem docendam, & circa quæstiones fidei pro toto Orbe.

Romana ecclesia est regula fidei in toto mundo. *Hormisda ep.9. ad Ioannem Episcopum.* Est regula fidei inconcussa. *Leo II. ep.5. Agapitus epist.4. Vigilius ep.5. & 7. Ioannes 8. epist.189. & 190. Leo 9. epist.1. cap.8. Gregor.7. lib.8. ep.1. Concil. Later.3. in append. tit. de sponsalibus, &c. secundo cap.7. Concil. Treuer. cap.1.*

Ecclesia Romana non potest errare in docenda fide. *Marcus Papa epist. ad S.Athanas. & Episc. Ægypti. Gelas. ep.8. de verbor.signif. in 6.c.exiit.*

Ecclesia Romana semper destruxit errores contra fidem Catholicam. *Calixtus I. ep.1.*

Ecclesia Romana debet omnes alias docere fidem. *Gelasius epist.5. Greg.7. lib.8. ep.1.*

Ecclesia Romana soluit dubia, & quæstiones fidei, ac doctrinæ. *Fælix I. epist.3. Caius epist.1. Marcellus I.ep.1. Agapitus ep.1. Pelagius I.epist.5. Pelagius II. ep. 8. in fine.*

Ecclesia Romana sola potest definire causas fidei. 24. q.1. *cap.Quoties fidei.*

Ecclesia Romana declarat dubia fidei, & alia, quæ ex Concilijs nascuntur. *dist.17. cap. Nec licuit, & c. Multis.*

Ecclesiæ Romanæ fides ab omnibus tenenda est, & non alia. 24. q.1. *cap. Rogamus. Ioannes 8. epist.194. Greg. 7. lib.4. epist.24. & lib.7. ep.24. lib.8. ep.2. Concil.Treuer. c.1.*

Ecclesia Romana fides tenenda, pro salute.

Ecclesiæ Romanæ fidem non sequens, non est in ecclesia. *dist. 93. cap. Qui cathedram.*

Ecclesiæ Romanæ fidem non sequens, non habet Spiritum sanctum. 24. q.1. *cap. Loquitur. cap. Alienus est. cap.aduocauit.*

Credere quod Romana ecclesia, & Pontifex sit supra omnes fideles, & ecclesias est de necessitate salutis. *Conc.constantiense contra ar.1. Ioan. Vvicleff. extra, de maior.*

Ecclesiæ Romanæ fidem relinquens, est schismaticus. *Pelagius ep.13. Concil.Treuer. c.1.*

Ecclesiæ Romanæ cum Papa aliquid tenente de fide, hæresis est dicere contrarium, licet non sit definitum per Concilium. *Leo X. const.40. exurge.*

Ecclesiæ Romanæ fidem non sequens, non est Catholicus. *Leo 9. ep.1. c.13. Gregor.7. lib.2. post ep.55.*

Idololatriæ scelus committit. *Gregor.7. lib.4. ep.24. & lib.7. ep.24.*

Ecclesia Romana Priuilegia.

Ecclesiæ Romanæ priuilegia non à Concilijs, vel ab alio, sed à Deo ei data sunt, & venerata à Concilijs. *Nicolaus I. ep.8.* & ideo à nullo possunt conuelli. *ibidem.* Sunt statuta Christi. *Nicolaus I. epist.41. circa medium.* & *in append. ep.14.*

Ecclesiæ Romanæ priuilegia sunt Christi remedia, pro tota ecclesia Catholica. *Nicolaus I. ep.30.*

Ecclesiæ Romanæ priuilegia, nullus potest vsurpare. *dist.17. cap. Huic soli.*

Ecclesiæ Romanæ sedes, nec ab Imperatore, nec à Clero, seu Concilio, vel alio potest iudicari. *Concil. Rom.2. sub Siluest.c.20. dist.23. c. In nomine.*

Ecclesiæ Romanæ priuilegia quo ad iura quædam temporalia centum annorum spatio præscribuntur. *16. quæst.3. cap. Nemo de annorum. Honorius 3. ex Ctrine tit.de præscript. cap.1. de præscriptionibus cap. ad audientiam.* Sed debent tempora schismatis deduci. *ibid. cap. cum vobis.*

Ecclesiæ Romanæ, vel aliarum præiudicia, numquam intelliguntur à Summis Pontificibus approbata, nisi expressè in literis Papæ id appareat: licet videantur tolerata, neque vlla præscriptio, etiam longa, iuuat ad hoc: neque suffragatur non vsus; non publicatio; vsus contrarius; vel permissio imprimendi libros continentes hæc præiudicia contra Sedem Apostolicam, aut alias Ecclesias, (& multa ad hoc spectantia diffusè,) & omnia contraria abrogantur. *Vrbanus 8. constitut. in 2. appendice 47. alias 157. Romanus Pontifex.*

Ecclesiæ Romanæ iurisdictio super alias omnes.

Ecclesia Romana est super omnes iudices; & ab ea non datur appellatio. *Gelasius ep.4.* & hoc ex Christi authoritate, & canonum veritate. *ibid. & Concil. Roman.2. sub Siluestro c.20. dist.12. c.Non decet. dist.19. cap.In memoriam. dist. 23. c. In nomine. de elect. cap. Significasti.*

Ecclesiæ omnes, quæ sunt in mundo, iure communi subsunt ecclesiæ Romanæ. *de priuileg. in 6. c.fin.*

Ecclesia Romana omnes mundi ecclesias, potest corrigere. *Bonifac.II. in epist. decret.*

Ecclesiæ Romanæ subditæ sunt ecclesiæ omnes per totum mundum diffusæ. *de priuileg. in 6. c. Si Papa.*

Ecclesia Romana non patitur præiudicium. Vide, *Tolerantia.*

Ecclesiæ Romanæ decreta ab omnibus obseruanda.

Ecclesiæ Romanæ statuta, decreta, seu præcepta, omnes fideles tenentur obseruare, nullo excepto. *concil.Rom. sub Hilaro. Innocent.I. epist.1.c.1. Adrianus I. ep.2. Gelasius I. epist.9. dist.11. c. Quis nesciat.*

Ecclesiæ Romanæ statuta seruanda, & contrarium numquam intelligitur à Pontifice approbatum, nisi in literis expressè id appareat: etiam si videatur tolerari; neque vlla præscriptio, etiam longa iuuat, neque suffragatur non vsus, non publicatio, contrarius vsus; vel permissio imprimendi libros continentes illa præiudicia contra Sedem Apostolicam, & alias ecclesias, atque omnia in contrarium abrogantur. *Vrbanus 8. in append.2. constit.47. Alias 157. Romanus Pontifex.*

Ecclesiæ Romanæ statuta, vel decreta non seruantes ab ecclesia arcendi. *Bonifac. 2. in epist. & Agapitus ep.1. Simmacus ep.9. ad Orientales. Gelas. I. ep.9. Nicol.1. in decr. de Rom.ecclesi. c.9. dist.11. cap.Nolite, & cap. quis nesciat. dist.12. cap. Non decet. dist.20. c.Si decreta. dist.19. c ap. enim vero, & cap. in memoriam. cap. Nulli fas sit. & c. Si Romanorum. 25. quæst.1. cap. cap. nulli fas sit. cap. Generali. cap.Omnia. & q.2. cap. Si quis dogmata.*

Ecclesiæ Romanæ decreta, siue pro fide, siue pro disciplina ecclesiastica, siue pro correctione fidelium, siue pro interdictione futurorum facta, contemnens est anathema. *conc. Roman. 3. sub Nicolao I. in fine. 25. quæst. 2. Si quis dogmata.*

Ecclesiæ Romanæ non obediens, idololatriæ scelus committit. *Gregor.7. lib.7. ep.24.*

Ecclesiæ Romanæ obediendum circa obseruantiam ieiuniorum, festorum, delectum ciborum, & aliorum, quæ faciunt ad pietatem. *concil. Tridentin. sess.25. de reformat. in decr. de delectu ciborum.*

Ecclesiæ Romanæ ritus, & disciplina ecclesiastica obseruanda.

Ecclesiæ Romanæ consuetudines, ac disciplinam omnes ecclesiæ tenentur sequi. *distinct.11. cap. Nolite. & cap. quis nesciat. dist.12. cap. Non decet. dist.19. cap. Nulli fas sit, & cap. Ita. dist.20. cap. Si decreta. cap. Si quis. 25. q.2. cap. Si quis dogmata.*

Ecclesia primitiua, multa dissimulauit circa ritus, & cæremonias, quæ postea correcta sunt. *Gregorius VII. lib. 7. epist.11.*

Ecclesiæ Romanæ obediendum quo ad ieiunia, ciborum dele-

delectum, festa, & alia quæ pertinent ad pietatem. *Conc. Tridentin. sess. 25. de reformat. in fine, in decret. de delectu ciborum.*

Ecclesia Romana, quas causas solet iudicare.

Ecclesia Romana iudicat omnes causas maiores, & difficiliores omnium Ecclesiarum. *Anacletus ep. 2. Fabianus ep. 2. Iulius 1. ep. 1. & 2. dist. 17. c. Concilia, & c. Multis.*
Ecclesia Romana terminat causas, & lites Ecclesiarum, sicut S. Petrus causas, & interrogationes omnium Apostolorum. *Melchiades ep. decret. Marcellus 1. ep. 1.*
Potest per se, vel per alium dictas causas terminare. *Marcellus 1. ibidem.* Vide, *Papa.*

Ecclesia Romana iudicia, quomodo fiunt.

Ecclesia Romana iudicat magna cum maturitate. *Stephanus 6. epist. 2.*
Ecclesia Romana mutat, & moderat sententias pro necessitate. Vide, *Papa.*
In melius mutat. *de sent. excommunic. in 6. c. Alma mater.*

Ecclesias qui possunt ingredi.

Omnes possunt ingredi, vsque ad missam Catechumenorum. *de consecrat. dist. 1. cap. Episcopus.*

Ecclesiæ conuentus, & congregationes, ac functiones.

Ecclesiasticos conuentus, congressus, seu congregationes, ac functiones damnans est anathema, sic etiam spernens. *Conc. Gangren. c. 9. & 20. dist. 30. c. Si quis per superbiam, & cap. Si quis docet.*
Extra Ecclesiam conuentus faciens Religionis, est anathema. *Concil. Gangrense. cap. 6.*

Ecclesiarum publica ædificatio.

Ecclesias publicè ædificari primò concessit Constantinus Magnus Imperator. 12. q. 1. c. *Futuram Ecclesiam.*

Ecclesiæ Orientales.

Ecclesiæ Orientales omnes subduntur Romanæ. *dist. 22. cap. de Constantinopolitana. 24. q. 1. cap. Rogamus. Leo IX. epist. 1. cap. 28.*
Ecclesia Græca. Vide, *Græci.*
Ecclesia Armena vnitur cum Latina circa Septem Sacramenta, & alia. *Eugen. 4. const. 19. Exultate.* Vide, *Armenia.*
Ecclesiæ Orientales, olim Antiocheno Patriarchæ immediatè subdebantur, non Alexandrino. *Concil. Prouinc. Constantinopolit. sub Sixto 3.*
Ecclesiæ præfatæ Patriarchales omnes non possunt prouideri de Patriarcha inconsulto Papa, id est, Constantinopolitana, Antiochena, & Alexandrina, &c. *Extra, de elect. cap. Sancta Romana.*

Ecclesiæ à quibus conferendæ.

Ecclesiarum omnium collatio ex potestatis plenitudine pertinet ad Papam. *Clement. Vt lite pendente* c. 1.
Ecclesiæ à laicis conferri non possunt, & sic obtinens deponatur. *Concil. quod dicitur Apostolor. c. 31. Concil. Moguntiacum 1. c. 19. Turonen. 3. c. 15. Cabilonen. 3. c. 42. concil. Melfitanum c. 5. & 6. Concil. Claramont. c. 15. conc. Later. 3. c. 14. & in append. tit. de iure patronatus c. 9. & tit. de pactionibus c. 14. Concil. Roman. sub Alex. 2. 16. q. 7. cap. per laicos.*
Ecclesiæ Beneficiatæ ab episcopo conferendæ, licet quando sunt patronatæ, à patronis facienda sit præsentatio, alias nulla est collatio. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 9.* & si ex fundatione ad inferiores pertinet collatio, examen fieri debet ab episcopo. *ibidem.*

Ecclesia potest dari à laico patrono de licentia episcopi. *Concil. Later. 3. in append. tit. de iure patronatus c. 2.* & si absque tali licentia sit obtenta, si postea hæc accedat, potest retineri. *ibid. c. 9.* Vide, *Beneficia à quo conferenda.*
Ecclesiæ concessio sine licentia episcopi, nulla est. *de iure patronat. c. Illud. & cap. Suggestum.*
Ecclesia illa sic vacante, concedens, potest de nouo præsentare, *ibid. cap. Illud.*
Ecclesia collata sine episcopi consensu, relinquenda statim, sub pœna priuationis officij, & beneficij. *ib. c. Relatum est.*
Ecclesia iuris patronatus sine consensu episcopi conferri non potest, nec sine patrono. *Conc. Later. 3. in append. de iure patr. c. 22.* Si conceditur à patrono, vel ante, post consensum episcopi valet concessio, & talis omni alteri præfertur. *ibid. cap. 33.*
Ecclesiam, seu eius inuestituram de manu laici accipiens est excommunicatus, & ipse laicus dans siue Rex, siue alius est excommunicatus. *conc. Rom. 5. sub Greg. 7. c. 3. concil. Rom. 7. sub Greg. VII. cap. 1. & 2. Concil. Later. 4. cap. 30.*
Ecclesia vacatura non potest nec dari, nec promitti. Vide, *Beneficia vacatura.*
Ecclesiæ collatio facta per legatum Papæ non lædit ius episcopi, etiam confirmata à Papa. *de confir. vtili, &c. c. fin.*
Vide, *Beneficia à quo conferenda.* Vide, *ius Patronatus.* Vide, *Patronus.* Vide, *Præsentare.*

Ecclesiæ quibus conferendæ.

Ecclesiæ Rectores & Ministri debent esse recti, & boni, ac digni. *Lib. 7. const. Apost. c. 32. Concil. Arelat. 4. c. 5. 16. q. 7. c. Et hoc diximus. de ætate qualitate &c. c. Eam te.*
Ecclesiæ, vel earum decimæ laicis dari non possunt. *Concil. Melden. c. 75. dist. 89. c. Indicatum & c. Decenter. Concil. Later. 3. in append. tit. de deposit. c. 8.*
Episcopus verò eam dans, deponatur. *ibid. c. 7. Conc. Claramont. c. 15. conc. Vienn. Prouinc. 1.*
Ecclesiæ non committendæ Presbyteris conductitijs. *21. q. 2. cap. Præcipimus etiam.*
Ecclesiæ non dandæ hæredibus Rectorum mortuorum. *concil. Later. 3. in append. tit. de iure patron. c. 15. & ibid. par. 50. cap. 59. & 60.*
Ecclesia non potest conferri minori 14. annorum. *de ætate, & qualitate, &c. cap. Indecorum Concil. Later. 3. in app. tit. Quibus, & quando c. 1. 2. & 3.* Vide, *Beneficia quibus conferenda.*
Si ecclesia, ex dispensatione committitur minori, gubernetur per clericos idoneos, donec ille perueniat ad sufficientem ætatem. *de ætate & qualit. &c. præficiendorum. cap. Ex ratione.*
Ecclesiæ non committendæ ijs qui non habent ætatem, & sufficientem doctrinam. *ibid.*
Si dispensatur in ætate saltem sic 15. annorum cui committitur. *Concil. Later. 3. in tit. Quibus & quando cap. 4. dist. 31. cap. Ante.*
Ecclesia Cathedralis non conferatur minori 27. annorum. Pœna postulantium, & postulatorum. *Extra, de postulation. cap. vn.*
Ecclesiæ non conferendæ indignis. *de ætate, qualit. &c. c. Eam te.*
Ecclesiæ regulares non dandæ sæcularibus. *de rebus Eccles. alien. vel non. c. Possessiones.* Vide, *Beneficia regularia & sæcularia.*
Ecclesiæ, aliæque dignitates ecclesiasticæ dari non possunt iis, qui nesciunt latinè loqui. *Concil. Tolet. 22. c. 10.*
Neque infamibus, bigamis, publicis pœnitentibus, seruis, mutilatis, obnoxijs curiæ, furiosis, amentibus, suspectis in fide, vel indigne conuersantibus. *Stephanus 1. ep. 1.*
Ecclesiæ non conferendæ periuris. *de iureiurando cap. Querelam.*
Ecclesiæ curatę non sunt ab episcopo conferendæ suis consanguineis. *Concil. Tolet. 10. c. 3. dist. 89. c. decenter.*
Ecclesiæ conferendæ ijs, quis per se possunt residere. *de clericis non resident. c. Quia nonnulli.*

Vide, *Beneficia à quibus danda, & Beneficiorum incapaces.* Vide, *Episcopi.* Vide, *Parochi.* Vide, *Ius patronatus.* Vide, *Patronus.* Vide, *Præsentare.*

Ecclesiæ plures vni non committendæ.

Ecclesiæ plures vni Presbytero non conferendæ. *Conc. Tolet. 6. c.5. 10. q.3. c. Vnio. De clericis non resident. c. Quia nonnulli. de præbend. & dignit. c. Quia in tantum, & cap. Referente. de ætate qualitate &c. c. Eam te decet.* Vnam retinere potest. *ibid. concil. Lateran.3. p.50.c.60. concil. Rom. sub Nicol.2. c.9.*

Ecclesijs duabus vicinis, quando potest præfici vnus Episcopus. *21. q.1. c. Relatio. c. Illud.*

Ecclesias plures Cathedrales vnus Episcopus habere non potest: si habet, intra sex menses relinquat, alias, secunda vacare censetur. *concil. Trid. sess.7. de refor. c.2.*

Ecclesiæ duæ quando possunt alicui committi vna pro titulo altera commendata. *21.q.1. c. Qui plures.*

Ecclesias plures curatas nullus potest habere. Vide, *Beneficia plura.*

Ecclesias Parochiales duas idem tenere non potest, & dans priuatur potestate dandi, nullaque est collatio. *concil. Lateran.3. c.13. & in append. tit. Vni plura c.35. Trid. sess.24. de refor. c.17.* & vna vacare censetur. *ibid.*

Vide, *Beneficia plura* diffusè. Vide, *Presb. obligationes.*

Ecclesia Baptismalis.

Ecclesiæ duæ baptismales esse non possunt in eadem Parochia. *concil. Tolet.1. c.4. 16. q.1. c. Plures.*

Ecclesiæ Baptismales tot habere debent Presbyteros, quot sufficiunt pro sacramentorum administratione. *concil. Trid. sess.2. de refor. c.4.* & ad hoc inuigilet Episcopus.

Vide, *Baptismalis Ecclesia.* Vide, *Decima cui soluenda, & cui non.* Vide, *Parochia.*

Ecclesia Parochialis.

Ecclesiæ Parochiales quibus dandæ, & quomodo conferendæ. Vide, *Beneficia quibus danda.* Vide, *Curatus.* Vide, *Parochia.*

Ecclesiæ Parochiales subdiaconis, & ijs qui breui fiant Subdiaconi (ex dispensatione) possunt committi. *concil. Later. 3. in append. tit. Quibus, & quando c.9.*

Ecclesiæ Parochiales non sunt vniendæ alijs beneficijs. Vide, *Parochiales.*

Ecclesiæ Parochiales quando possunt grauari pensionibus. Vide, *Pensio.*

Ecclesiæ Parochiales à Parochis restaurandæ. *conc. Later.3. in append. tit. de alienatione c.2.* Vide, *Parochiales.*

Ecclesiæ Parochiales quando possunt transferri. Vide, *Beneficiorum translatio.* Vide, *Parochia.*

Ecclesiæ Parochiales, vel alia beneficia, hospitalia, &c. quorum redditus non attingunt summam ducatorum 200. auri de camera, non possunt commendari per Cardinales. *concil. Later.5. Bulla de refor. curia in sess.9.*

Ecclesiæ Parochiales dirutæ, quæ refici non possunt ob paupertatem transferendæ sunt ad Ecclesias vicinas. *concil. Trid. sess.21. de refor. c.7.*

Ecclesiæ præfatæ dirutæ possunt conuerti in vsus prophanos, sed non sordidos: debet tamen in eis locis erigi crux. *ibid.*

Ecclesiæ Parochiales tot habere debent Presbyteros quot sufficiunt pro sacramentorum administratione, & ad hoc incumbere debet Episcopus. *concil. Oxoniense 1. c.9. concil. Trid. sess.2. de refor. c.4.* Vide, *Clericorum numerus.*

Ecclesiæ Parochiales non debent ab Episcopo dari suis consanguineis. *concil. Tolet.10. c.3. dist.89. c. Decenter.*

Ecclesia Parochialis vnita perpetuo monasterio, collegio, &c. quotannis potest per episcopum visitari & prouideri de Vicario perpetuo congrua portione assignata; non obstantibus priuilegijs, &c. *concil. Trid. sess.7. de refor. c.7.*

Vide, *Parochia.* Vide, *Beneficia quibus danda.* Vide, *decimæ cui soluenda.*

Ecclesiarum vnio.

Ecclesiæ vniri possunt auctoritate Papæ. *Gregor.1. l.1. ep.8.*

Ecclesiarum vniones perpetuę sine causa rationabili non fiant. *Leo 10. const.7. Superna.*

Ecclesia potest ab Episcopo vniri consentiente capitulo, etiam non vocato rectore illius. *Clemene. De rebus Eccles. non alien. cap. vlt.*

Potest vniri loco religioso, consentiente capitulo, sed non mensæ Episcopali aut capitulo. *ibid.*

Ecclesiæ Parochiales non possunt vniri cum alijs beneficijs. Vide, *Parochiales.*

Ecclesiæ vniri non possunt ab aliquo inferiore ad episcopum. *De excess. prælat. c. Sicut vnire.*

Si Ecclesia desolata vniatur alteri alterius diœcesis, remanet sub iurisdictione primi. *De religiosis dom. c. quia monasterium.* Vide, *Beneficiorum vnio.* Vide, *Vnio.*

Ecclesiarum mutationes.

Ecclesiarum loca, quibus ex causis mutari possunt. *De consecr. dist.1. c. Tribus.*

Ecclesia legitimè concessa vni à Patrono non potest alteri per successorem conferri. *Conc. Later. 3. in append. tit. De iure patron. c.7. & ibid. p.50. c.32.*

Ecclesia auferri non potest rectori illius, sine crimine. *De accusationibus c. Si constiterit.*

Ecclesiæ Parochiales dirutæ, quæ ob paupertatem refici non possunt ad Ecclesias vicinas, dirutæ verò conuerti possunt in vsum prophanum, sed non sordidum, apposita ibi cruce. *Concil. Trid. sess.21. de refor. c.7.*

In ecclesijs, siue Cathedralibus non admittatur accessus, & regressus, etiam cum consensu, neque ipsismet Cardinalibus. *Concil. Trid. sess.25. de reformatione c.7.*

Vide, *Beneficiorum resignatio, &c.* Vide, *Mutatio.* Vide, *Translatio.*

Ecclesiæ non dandæ, nec accipiendæ per pretium, vel munera.

Ecclesias procurans per pretium, est deponendus. *concil. Rhemense c.21.*

Ecclesiam emens est simoniacus. *De simonia cap. Quærelam.* Sit etiam vendens.

Ecclesiastica emere (quæcumque sint) vel vendere, est simonia. *ibid.* Vide, *Simonia.*

Ecclesiasticas functiones pro pretio faciens est simoniacus, & tenetur restituere in duplo. *De simonia c. Audiuimus.*

Ecclesiasticum regimen concedi non potest pro annuo censu, seu pretio. *Ne Prælati, &c. c. Quoniam enormis.*

Ecclesiam per pretium, vel dona procurans est excommunicatus, & deprehensus quod fecerit, priuatur. *Conc. Moguntin.4. c.91.*

Iurare debet, quod nihil soluerit. *Concil. Mogunt.4. c. 91.*

Vide, *Simonia.* Vide, *Beneficia non obtinenda cum pretio, vel munere.* Vide, *Sedes Apostolica.*

Ecclesia à quibus, quando, & quomodo consecrandæ, seu dedicandæ.

Ecclesia ab episcopo est consecranda. *dist.1. de consecr. c.1. c. Nemo. & c. Si quis Basilicam. Clemens 1. epist.2. post ep. 2. Euaristi. Higinius ep.2. Concil. Hispal.2. c.7. De consecrat. Eccles. per totam, & c. Aqua.*

A Diœcesano est consecranda. *Leo 10. const.22. Dum intra.*

Ecclesiæ Cathedrales, Parochiales, & Conuentuales complete constructæ, intra biennium debent consecrari, alioquin interdictæ sunt. *Concil. Londin.2. c.2.*

Cum quibus solemnitatibus Ecclesiæ sunt consecrandæ. *Clemens 1. ep.2. Gelasius ep.9. 1. q.7. cap. Ecclesiam. De consecratione dist.1. c.1.* Vide infra.

Non potest consecrari à Presbytero. *Conc. Brachar.3. c.37.*

Aliquando in magna necessitate per Corepiscopos, id est Vicarios, poterant consecrari. *de consecr. dist.1. c.1. tabernaculum.*

Eccle-

Ecclesia de cuius consecratione dubitatur, consecretur. concil.Carthag.5.c.6. de consecr. dist.1. cap.Solemnitates, & cap. Ecclesię, vel altaria. dist. 4. Placuit de infantibus: de religiosis domibus cap.1.

Ecclesia ab alio (etiam Episcopo) ædificata in territorio alterius Episcopi, ab isto cuius est territorium est consecranda. Concil.Arausi.1. cap.10. 16. q.5. c. Si quis. & c.Lator.

Ecclesia semel consecrata non debet iterum consecrari. dist. 68. cap. ecclesiis. Nisi fuerit polluta semine, vel sanguine. de consecr. dist.1. c.Ecclesiis semel.

Ecclesiæ consecrandæ cum Sanctorum reliquiis. Gregor. I. lib.7. ex regest. epist. 11. & 12. Concil. Nicęn. 2.c.7. Aliter faciens deponatur. ibid.

Ecclesiæ consecratio cum missis facienda. de consecr. dist.1. cap. Omnes. Post ep.2. Euaristi.

Cum precibus fiat consecratio. de consecr. dist.1. c. Ecclesias per congrua, & c. ecclesia Arrianorum.

Ecclesia noua dedicari, seu consecrari non potest sine licentia Papæ. de consecr. dist.1. cap.de locorum. c.Pręcepta. cap. Basilicas. & c.ecclesias. Gelasius epist.9.

Ecclesia nouiter consecrata legi Diœcesanæ subiacet. 10. quæst.1. cap.1.

Ecclesia consecrari non potest, nisi habeat dotem. 1. q.2. c.1. lib.8. constit. Apost. cap.63. lib.10. cap.12. Concil. Valentin.2. c.9. de consecr. ecclef. cap. cum sicut. Honorius 3. ex Cirone, de consecrat. Eccles. c.1. Vide, Consecratio Eccles.

Ecclesia diruta, quando de nouo est consecranda. de consecrat. dist.1. cap. de fabrica. cap. Si motus. Post epist. Iulij I. c.6. de consecr. eccles. c. Lignois.

Ecclesia, in qua fuerit sepultus paganus, non consecretur. de consecr. dist.1. cap.ecclesiam, in qua. Si autem auferantur cadauera paganorum poterit consecrari; & cum quibus cæremoniis. ibid. cap.ecclesiam, in qua il 2. lib. 8. constit. Apost. c.63. lib.10. c.12.

Ecclesia in qua sepelitur excommunicatus, est reconsecranda, etiam si in cœmeterio sepelitur. de consecrat. eccles. cap. Consuluisti.

Ecclesiæ, quæ olim fuerunt hæreticorum, sunt consecrandæ, & cum Sanctorum reliquiis purgandæ. Gregor. I. lib.2. ex regest. epist.19.

Ecclesiæ consecratæ à Corepiscopis sunt consecrandæ ab Episcopo. Conc. Metense 1. c.5.

Ecclesiæ consecratæ ab Episcopo hæretico, iterum à Catholico sunt consecrandæ. Conc. Cæsaraugust. 2. c.3.

Pro Ecclesia consecranda, nihil soluendum. 1. q.2. cap.1. Si aliquid soluitur est potius execrata, quam consecrata. 1. q.4. cap.ecclesia.

Ecclesia polluta est reconsecranda, & quomodo.

Vide, Ecclesia polluta.

Ecclesia etiam non consecrata, si polluitur consecranda est. de consecrat. eccles. cap.fin.

Ecclesiæ non possunt consecrari, omni die. de consecr. ecclesia c. Tua fraternitas.

De ecclesiarum consecrationibus quolibet anno faciendum est officium cum octaua.

Vide, Dedicationes eccles. de consecrat. dist.1. cap. Solemnitates il 1. & il 2.

In die consecrationis ecclesiæ, eleemosynæ pauperibus sunt erogandæ. Greg. I. lib.1. ep.54.

Ecclesia consecrari non potest, nisi dotetur. Concil. Vormatien.1. cap.3. & 6. Vide, Consecratio. Vide, Dedicatio.

Ecclesia etiam non consecrata, si in ea celebrantur diuina, gaudet immunitate. De immunit. eccl. c.ecclesia.

Ecclesiæ vnctione Chrismatis consecrantur. De sacra Vnctione cap.vn. §. fin.

Vide, Consecrationes ecclesiarum. Vide, Dedicationes ecclesiarum.

Ecclesia polluta.

Ecclesia polluitur per homicidium, etiam si fiat in atrio. 17. q.3. cap. Si quis in atrio.

Ecclesia intelligitur polluta, quando per euidentiam, vel certitudinem publicam, aut famam est talis, & tunc est rebenedicenda. Concil. colon.2. p.9. c.18.

Ecclesia polluitur, si cœmeterium polluitur. de consecrat. eccles. in 6. cap.vn. Vide, Cœmeterium.

Ecclesia polluitur per effusionem seminis ex libidine, & sanguinis ex iniuria. Concil. Colon.2. p.9. c.17.

Ecclesia per sanguinem effusum polluitur, & reconsecranda est, & quomodo. de consecrat. eccles. cap Proposuisti. Post epist.2. Higinij. De consecrat. dist.1. c. Si motus.

Ecclesia polluta effusione sanguinis, vel seminis, rebenedicenda est ritu à Cæremoniali præscripto. Conc. Later.3. in append. par.50. c.67.

Ecclesia per adulterium in ea commissum polluta est, & rebenedicenda. Concil. Later.3. p.50. c.21.

Ecclesia polluta reconsecrari debet per Episcopum. de consecrat. eccles. cap. Aqua.

Ecclesia polluta gratis reconcilianda, exceptis expensis eius, qui mittitur. Conc. Colon.2. par.9. c.18.

Ecclesia polluta non potest per sacerdotem simplicem reconciliari, nec etiam si aqua benedicta sit ab episcopo. ibid. cap. Aqua.

Per Vicarium generalem aliquando rebenedici potest. Concil. Colon. 2. par.9. c.18.

Ecclesia etiam non consecrata, si polluitur reconsecranda est, si in ea celebrabantur missæ. de consecr. eccles. c.fin.

Ecclesia polluta reconsecrari debet per aquam, vinum, & cinerem benedictum. de consecr. eccl. c. Proposuisti.

Expensæ pro reconciliatione faciendæ à delinquente, si habet in bonis. Conc. colon.2. p.9. c.18.

In Ecclesia polluta celebrari non potest, alias celebrans suspenditur ab officio. de priuileg. c.Tuarum. Sed non fit irregularis. De sent. excomm. cap. Is qui.

Vide, Pollutio ecclesiæ. Vide, Sacerdoti prohibita.

Ecclesia frequentanda.

Ecclesiam non adiens per tres Dominicas, grauiter puniendus, & quomodo. Conc. Elibert. cap.21. lib.2. constitut. Apost. cap.9.

Ecclesia frequentanda ad orationem. Concil. Parisiens. 6. lib.2. cap.11.

Ecclesia veneranda, & honoranda.

In Ecclesijs loquendum non est de obscęnis, neque de aliis prophanis. Concil. Paris.6. lib.2. c.12. de immunit. eccles. in 6. c. decet domum. Conc. Senon. in decr. morum c.16.

In Ecclesia conuiuari non licet, nec clerico, nec laico. Concil. Carthag.3. c.30.

In Ecclesiam nullus potest ingredi cum armis, neque cum canibus, aut auibus venaticis. Si quis monitus non obtinet, expellatur, & ad Episcopum referatur. Concil. Medial. 1. par.2. tit. de ecclesiis, &c.

In Ecclesijs mendici non quæstuent. ibid.

In Ecclesijs aliud faciendum non est præter orationem. dist. 42. cap. In Oratorio. de immunit. eccles. in 6. cap. Decet domum.

Ecclesiam vanis, ac prophanis sermonibus violans (olim) excommunicabatur. Concil. Roman.4. sub Damaso c. 3.

Ecclesiis maximus honos debetur, eisque seruandus. dist.65. cap. Mos antiquus. & cap. Quoniam.

Non fiant in ea, vel in atrio tumultus, neque negotia, aut alia iudicia. Concil. Turonense 3. c.38. & 39.

In ecclesiis fieri non possunt placita, seu concilia sæcularium. de immunit. eccles. c.1. Concil. Rauennat.2. sub Clement. V. cap.12. Concil. Senon. in decr. morum c.16. Concil. Colon.2. par.3. cap.24.

Dum missa dicitur, vel concio fit, non fiat rumor, &c. sub pœna 25. ducatorum. Pius V. const.5. cum primum. Idem dum dicuntur officia. ibid.

In ecclesiis fieri non possunt iudicia sanguinis. de immun. eccles. c. cum ecclesia. Concil. colon.2. p.3. c.24.

Neque fieri possunt ludi scenici, aut theatrales. Conc. Colon. 2. par.3. cap.26.

In ecclesiis fieri non potest mercatus. Concil. Rauennat. 2. sub Clem.5. c.12. Concil. Sabin. c.18. Concil. Mediolan. 1. p. 2.

p.2. tit. De Ecclesijs, &c. Neque illa, quæ instruunt ad ecclesiæ, & Dei cultum, possunt in ecclesijs vendi. *ibid.*

In ecclesijs fieri non possunt strepitus, & rumores, qui impediunt diuina officia, & faciens excommunicandus est. *concil. Sabinen. c.18. concil. Mediol. ubi supra.*

Ecclesia claudenda circa horam primam noctis, neque vllus etiam sacerdos de nocte admittatur, excepta nocte Natiuitatis. *Concil. Mediol.1. p.2. tit. De Ecclesijs, &c.*

In ecclesijs non possunt fieri repræsentationes, quæcumque illæ sint prophanæ, & permittentes puniendi sunt. *Concil. Toletan.22. c.19.*

Sed deuotæ repræsentationes possunt in ecclesia fieri. *Concil. Tolet.22. c.19.*

In ecclesijs, nullus potest de nocte morari (nisi ad custodiam.) *Concil. Mediol.1. p.2. tit. De off. Custodis.*

Solus ecclesiæ rector potest in ecclesia pernoctare. *Conc. Mediol. tit. De Ecclesijs, &c.*

In ecclesijs cantari non possunt lasciui cantus. *Conc. Senon. in decr. morum cap.17.* Vide, *Cantare*. Vide, *Cantus*. Vide, *Musica*.

Non admittendi in ea histriones cum instrumentis musicalibus, neque propè eam. *Concil. Senon. ibid. c.16.*

In ecclesia non spolientur, neque perquirantur cadauera mortuorum per iudices, sed hæc fiant extra eam. *conc. Mediol.1. p.2. tit. De Ecclesijs, & earum cultu.* Vide, *Defuncti*. Vide, *Cadauer*. Vide, *Corpus*. Vide, *Prophanatio*.

In ecclesijs, vel earum atrijs fieri non possunt iudicia, vel concilia publica. *concil. Mogunt.3. c.21.*

Neque ioci, aut rixæ, contentiones, &c. *ibid.*

Delicta commissa in ecclesijs, vel atrijs, pretio compensantur; quod illi ecclesiæ est soluendum. *conc. Tribur. 1. c.4.*

In ecclesiæ atrium intrans gladio euaginato, sacrilegium committit, & pretio debet delinquens satisfacere. *conc. Triburien. c.6.* & illi ecclesiæ soluatur. *ibid.*

In ecclesia, vel in atrio non facienda praua colloquia. *concil. Salegunstadiense cap.9.*

Ecclesia Cathedralis.

Ecclesia Cathedralis, est ecclesia matrix. *De verbor. signific. c. Venerabili.*

Ecclesia Cathedralis non careat Episcopo, vltra tres menses. *Gregorius 1. l.6. ep.39.*

Cathedrali ecclesia vacante, intra tres menses prouidenda, alioquin illi ad quos spectat, illa vice careant iure eligendi, & deuoluitur electio ad superiorem proximum. *conc. Later.4. c.23.*

Ecclesia Cathedrali vacante, solus Papa prouidet de visitatore, qui potest prouidere beneficia vacantia. *De supplenda neglig. in 6. c. Ecclesia.* Quando potest Metropolitanus prouidere de visitatore. *ibid.* Sed hic non potest prouidere beneficia. *ibid.*

Ecclesia Cathedralis carens redditibus, prouideatur de Religiosis. *concil. Lateran.5. sess.10. const.2. & sess.12. const. 1. Temerariorum.*

Cathedralis intelligitur *Ecclesia* nomine, & quando non. *De prebendis in 6. c. Quamuis.*

Dum quis iurat obedire ecclesiæ, intelligitur Cathedralis. *De verbor. signif. c. Cum Clerici.*

Cathedralis ecclesia prouidere debet de beneficio magistrum scholæ, qui gratis docet. *De magistris c.1.* Prælato verò inferiore negligente, prouidet superior. *ib. c. Prohibemus.*

Cathedralis excipitur, quando Papa præcipit aliquem prouideri in Diœcesi de beneficio: secus est quando præcipit prouideri in Prouincia. *De prabendis in 6. c. Quamuis.*

Ecclesia subdita Archidiacono, si erigitur in Cathedralem, eximitur ab illo. *De Maioritate, & obed. c. Cum inferior.*

Præbendarius canonicus, &c. in Cathedrali, habens officium, cui sit annexus ordo, intra annum illum accipiat, & per se ministret, nisi iustum adsit impedimentum. *Concil. Trid. sess.22. de refor. c.4.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

Cathedralium Capitula admittenda in Concilijs Prouinciæ. *De his, quæ fiunt à Prælatis, &c. c. fin.*

Cathedralium vacantium emolumenta, quæ sint, & ad quem spectent. Vide, *Ecclesia vacante.*

Ecclesia Cathedralis non conferatur minori 27. annorum. *Extra, de postulat. c. vn.* Pœna postulatorum, & postulantium. *ibid.*

Cathedralis ecclesiæ administrator, si habet à Papa plenam potestatem, potest administrare iurisdictionalia, non sacramentalia nisi sit episcopus, & non potest alienare immobilia. *De elect. in 6. c. Is cui.*

Cathedrales Ecclesiæ tenere debent vnum Lectorem Theologiæ. *concil. Magunt.4. c.67.* Vide, *Theol.* Vide, *Lector.*

In Cathedrali non habet vocem, qui non est subdiaconus. *concil. Trid. sess.22. de refor. c.4.*

Ecclesia Cathedralis, nihil potest prætendere de legatis, quæ fiunt alijs Ecclesijs. *Honor. 3. ex Cirone. De verb. signif. c.3.*

Neque in Cathedralibus, neque in Collegiatis, admittendus est accessus, & regressus, nec etiam ipsis Cardinalibus, licet adsit consensus. *concil. Trid. sess.25. de refor. c.7.*

Vide, *Episcopi electio.*

Ecclesiæ Collegiatæ.

Ecclesiæ Collegiatæ sunt secundæ post Cathedrales. *concil. colon.2. p.3. c.2.*

Ecclesiæ Collegiatæ spirant institutum Ecclesiæ primitiuæ. *concil. colon.2. ibid. c.4.*

Ecclesiæ Collegiatæ tenere debent vnum Lectorem Theologiæ. *concil. Moguntin.4. c.67.*

In ecclesijs collegiatis, qui non est subdiaconus non habet vocem in Capitulo. *Concil. Trid. sess.22. de refor. c.4.*

Habens præbendam, personatum, canonicatum, &c. cui sit necessarius ordo, in Colleg. intra annum tenetur ordinari, nisi adsit impedimentum, & per se illud munus exercere, & pœnæ. *concil. Trid. sess.22. de refor. c.4.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

In ecclesijs collegiatis, & beneficialibus non admittitur accessus, & regressus, neque Cardinalibus, etiam si adesset consensus. *Concil. Trid. sess.25. de refor. c.7.*

Ecclesiæ particulares circa Metropolitanam.

Ecclesiæ inferiores in psallendo, & cæteris ritibus conformari debent Metropolitanæ. *dist.12. c. De ys. & c. Placuit.*

Ecclesia, earumque bona sub potestate Episcoporum sunt, & quomodo.

Ecclesiæ, earumque res ab Episcopo territorij disponendæ. *concil. quod dicitur Apostol. c.39. conc. Antioch. c.24. conc. Tolet.1. c.20. conc. Aurel.1. c.17. & 19. Aurel.3. c.5. conc. Tolet.3. c.19. Tolet.4. c.35. Aquisgran.3. p.4. cap.8. concil. Wormat.1. cap.6. 45. & 55. concil. Mogunt.3. cap.4. concil. colon.1. c.4.* etiamsi à laicis costructæ sint ecclesiæ. *ibid. 6. q.7. c. Omnes basilicæ. 10. q.1. c. De his. c. Sic quidam. c. Omnes Basilicæ, & c. Quæcumque. 16. q.3. c. Possessio. & q.4. c. Sicut Diœcesim. q.5. c. Possessio. q.7. c. Omnes basilicæ. 11. q.3. c. Præcipimus.*

Ecclesia non exempta subdita est Episcopo Diœcesano. *De religiosis domibus c. cum venerabiles.*

Ecclesia facta ab exempto in loco non exempto, cedit iuri episcopi. *De priuileg. c. cum olim.*

Ecclesiæ res non sunt propriæ episcopi, aut alterius, sed commendatæ. *concil. carthag.4. cap.31. Vrban.1. epist. vnica. Gregor.1. lib.11. ex regest. epist.23. De præbend. & dignit. cap. Ratio.*

Ecclesiæ res dissipans, ab administratione est remouendus. *3. q.2. c. vlt.*

Ecclesiarum bona, redditus, &c. in speciali libro scribantur, & singulis annis inspiciendum, si aliquid perierit, vel creuerit. *concil. Mognnt.4. c.89.*

Ecclesiæ bona possessa à clericis, non possunt in suam proprietatem reuocari. *concil. Agathen. c.59. concil. Epaun. c.18.*

Episcopus donare non potest bona ecclesiæ inconsulto Capitulo. *de donat. c. Fraternitatem.*

Epi-

Episcopi non possunt ex suo arbitrio bona ecclesiæ dissipare. *Concil. Lucense c. 16.*

Neque res omnes in suum vsum conuertere. 12. *q.* 1. *c. Nulli Episcoporum*, *& c. Si priuatum*. Sed ijs vti possunt, si indigent, non tamen omnibus. *ibid. c. Ex his autem. c. Non habenti*, *& c. Placuit*.

Non potest iure hæreditario legare. *de prabend. & dignit. c.* 1. *Concil. Antioch. cap.* 24.

Ecclesiæ bona per nullam temporis præscriptionem transeunt in proprietatem alicuius personæ. *Post Conc. Tolet.* 17. *c.* 12.

Ecclesiarum capsæ, in quibus bona pretiosa tenentur, pluribus clauibus custodiantur, & vna semper sit penes Rectorem ecclesiæ. *Conc. Mogunt.* 4. *c.* 90. Instrumenta vero, scripturæ, &c. bene custodiantur. *ibid. c.* 89.

Ecclesiæ redditus, & bona, à quo, quibus, & quomodo distribuenda.

Ecclesiæ redditus ab episcopo omnes (olim) erant disponendi. *Conc. quod dicitur Apost. c.* 31. *Conc. Aurel.* 3. *c.* 5. In Parochijs verò seruetur consuetudo. *Concil. Aurel. ibid. post Concil. Auernen. cap.* 5.

Ecclesiarum Præpositi sunt dispensatores rerum ecclesiæ. 12. *q.* 1. *cap. Expedit faculeates.*

Ecclesiæ res non possunt à sæcularibus dari, dantes, & recipientes sunt excommunicati. *de rebus ecclesiæ non alienan. cap. Qui res.*

Ecclesiæ bona potest episcopus, si indiget, sibi applicare, sed non omnia. 12. *q.* 1. *c. ex his autem. c. Episcopus.*

Ecclesiæ res non possunt ex libito in vsum Episcopi conuerti. 12. *q.* 1. *c. Nulli Episcoporum. & c. Si priuatum.*

Ecclesiæ bona non possunt in vsum laicorum conuerti. *Post op.* 2. *Higinij de consecrat. dist.* 1. *c. Legata.*

Ecclesiæ bona, & redditus non possunt ab episcopo dari consanguineis. *Conc. quod dicitur Apost. c.* 31. *& c.* 76.

Ecclesiæ vineæ, quæ dantur monachis, vel alijs excolendæ, semper sunt ecclesiæ. *Concil. Aurel.* 1. *cap.* 25. 16. *q.* 3. *c. Si Episcopus.*

Ecclesiastici de rebus ecclesię sunt alendi. *Lib.* 2. *const. Apost. cap.* 25. *&* 26.

Ecclesiastici, qui de suo possunt viuere, sumere non debent redditus ecclesiæ. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.* 107. 1. *q.* 2. *cap. Clericos. cap. Pastor Ecclesiæ. cap. Si quis propter.*

Ecclesiæ redditus, & bona in quatuor partes debent diuidi: scilicet pro episcopo, seu Rectore; pro Clericis; pro ecclesia, & pro peregrinis, seu pauperibus. *Concil. Rom. sub Siluestro c.* 4. *Gelasius ep.* 9. *&* 10. *Gregor.* 1. *lib.* 11. *ex regest. ep.* 23. *lib.* 12. *ep.* 31. *c.* 1. & intelligitur de omnibus bonis etiam acquirendis. *Gregorius* 1. *lib.* 3. *ep.* 11. *Concil. Agathen. cap.* 7. *Concil. Bracar.* 3. *c.* 25. 12. *quæst.* 2. *cap. Mos est. cap. Sancimus.*

Ecclesiæ res dissipans, ab administratione, remouendus est. 3. *q.* 2. *cap. vlt.*

Ecclesiæ bona non possunt ab episcopo alicui relinqui, seu legari. *Conc. Antioch. c.* 24. *de prabend. & dignit. c.* 1.

Ecclesiæ bona debent esse nota omnibus Clericis eius. *Conc. Lucense cap.* 15.

Neque ex arbitrio episcopi, dissipari possunt. *Concil. Lucense cap.* 16.

In vsum pauperum impendi possunt. 12. *q.* 1. *c. Res Ecclesiæ.* 12. *q.* 1. *c. Videntes.*

Ecclesiæ res non sunt propria episcopi; sed pauperibus dandæ. *Gregor.* 1. *lib.* 11. *ex regest. ep.* 23. *de prabend. & dignit. cap. Ratio.*

Ecclesiæ bona, & res, per nullam temporis præscriptionem transire possunt in proprietatem alicuius. *Post Concil. Toletan.* 17. *cap.* 12.

Ecclesiæ bona possunt ab episcopo concedi ad faciendum monasteria, & quomodo. *Concil. Tolet.* 3. *c.* 4.

Ecclesiæ res, ac negotia non possunt à laicis disponi. *dist.* 96. *cap. Benè.*

Ecclesiæ res, ac bona non possunt disponi à Rege, nec ab Imperatore. *dist.* 97. *c. ecclesiæ mea.*

Ecclesiæ res non cognatis, vel alijs dispensandæ sunt, sed pauperibus. *Conc. Vormat.* 1. *c.* 45.

Ecclesiæ redditus, iuxta laborem dandi sunt. 1. *q.* 2. *cap. Clerici omnes.*

Ecclesiarum prædia antiquitus vendebantur pro alendis pauperibus, postea cęperunt possideri, & fructus eorum in pauperes erogari. 12. *q.* 1. *c. Futuram ecclesiam. & c. Videntes.*

Ecclesiæ bona siue immobilia, siue mobilia non possunt donari, legari, &c. similibus modis dispensari filijs illegitimis, etiam si legitimati sint. Neque bona patrimonialia, possunt Clerici eis relinquere. *Pius* 5. *const.* 117. *Quæ ordini.*

In ecclesiasticis bonis non succeditur iure hęreditario. *De prabend. & dignit. cap.* 1.

Ecclesiastici redditus impendi non possunt ad emendas domos, aut possessiones pro laicis; vel pro consanguineis; aut pro concubinis, & pœnæ id facientium. *Conc. Oxon.* 1. *c.* 30.

Vide, *episcopi potestas in res ecclesiæ.*

Ecclesiarum bona non alienanda.

Ecclesiarum bona, prædia, domus, census, &c. non alienanda. *Symmachus ep. ad Cæsarium.* Anathema est dans, & accipiens, tenentur restituere etiam fructus, & onus transit ad hæredes. *Conc. Roman.* 4. *sub Symmacho c.* 2. 16. *q.* 7. *cap. Non placuit. conc. Nican.* 2. *c.* 12. & nulla est alienatio. *ibid.* Vide, *Alienatio.*

Neque Papa debet alienare bona ecclesiarum. *conc. Rom.* 4. *sub Symmacho c.* 2. *&* 4. 12. *q.* 2. *c. Non liceat Papæ.*

Ecclesiæ bona cum licentia Papæ, possunt per nouem annos infeudari, alias nulla est infeudatio. *conc. Constant. post sess. vlt. in confirmat. const. Imperialium.*

Ecclesiæ bona alienare non possunt Cardinales in suis titulis; sub pœna anathematis danti, & recipienti, & obligatione restituendi, quæ transit ad hæredes. *Conc. Rom. sub Symmacho c.* 6. 12. *q.* 2. *c. Quicumque.*

Ecclesiæ vineæ, prædia, &c. quæ dantur excolenda monachis, vel alijs, semper sunt ecclesiæ. *conc. Aurel.* 1. *c.* 25. 16. *q.* 3. *cap. Si episcopus.*

Ecclesiæ bona, neque ab episcopis, possunt alienari. *concil. Roman. sub Symmacho.* Sub pœna anathematis danti, & accipienti, & onere restituendi, quod transit in hæredes. *concil. Nicęn.* 2. *c.* 12.

Ecclesiæ res non potest Prælatus mutare cum ecclesia, vel alienare sine eius consensu, licet vtraque sit sub sua potestate. *de rebus Eccles. non alienand. c.* 1.

Episcopus, Archiepiscopus, &c. alienans, vel locans vltra triennium, vel dans in emphyteusim, extra casus in iure permissos, interdicitur ab ingressu ecclesiæ: si per sex menses sic manet, penitus sit suspensus à regimine. *Extra, de rebus Eccles. non alien. c. Ambitiosæ.*

Ecclesiasticarum rerum permutationes cum magna cautela faciendæ. *Conc. Meldense c.* 23.

Ecclesiæ res paruulæ possunt ab episcopo alienari. *Conc. Agathen. c.* 4. 12. *q.* 2. *cap. Terrulas.*

Ecclesiarum bona non locanda consanguineis. Vide, *Locationes.*

Hospitalia, loca pia, &c. earumque bona non possunt donari, nec vendi, & nulli sunt tales contractus. *Conc. Constant. post sess. vlt. in confirmat. const. Imper.*

Ecclesiæ bona debent esse nota omnibus Clericis. *Concil. Lucen. cap.* 15.

Ecclesiæ res non possunt à sæcularibus alicui dari: dantes, & recipientes sunt excommunicati. *De rebus eccles. non alienand. cap. Qui res.*

Ecclesiæ res, castra, terræ, &c. nec vendi, nec alienari, nec locari, aut infeudari possunt, nisi ex licentia Papæ, nec vltra nouem annos, nec fieri potest prorogatio, nisi à Papa, cum consensu Cardinalium. *conc. Constant. post sess. vlt. in confirm. constit. Imperial.*

Clerici, siue diaconi, siue presbyteri, & quivis alij alienare non possunt res ecclesiæ sub pœna anathematis danti, & accipienti, & onere restituendi, quod transit ad hæredes. *Concil. Rom. sub Symmacho. conc. Agathen. c.* 22. *&* 45. 12. *q.* 2. *c. Diaconi. c. Statuimus.*

Eccle-

Ecclesiæ bona non possunt sibi clerici appropriare. *conc. Agathen. c. 59. 16. q. 3. c. Clerici. conc. Epaunen. c. 18. conc. Toletan. 2. cap. 4.*

Ecclesiæ legata sunt custodienda. *conc. Aurel. 4. c. 14.*

Ecclesiæ res ab episcopo donari non possunt, nisi ecclesiæ conferat in triplo plus quam dederit. *conc. Emerit. c. 21.*

Ecclesiæ dona, quæ non sunt apta vsibus eius, vt gemmæ, aurum, &c. quomodo alienari possunt, & in alia commutari. *conc. Rom. sub Symmacho c. 3.*

Ecclesiæ scripturæ pro suis iuribus, à nullo possunt alienari. *conc. Aurelian. 4. c. 18.* Clerici celantes tenentur ad restitutionem damni. *concil. Agathen. cap. 26. 12. q. 2. cap. Si quis.*

Ecclesiæ bona dari possunt Clericis in vsumfructum. *concil. Rom. sub Symmacho c. 4.*

Si ecclesiæ detur domus, vel aliud in loco remoto, quomodo debet commutari ad cauendum expensas. *conc. Rom. sub Symmacho cap. 5.*

Contra alienantes bona ecclesiæ, quilibet potest insurgere, & contradicere. *conc. Rom. sub Symmacho c. vlt.*

Ecclesiarum vestimenta, & vasa à nullo possunt alienari, vel in proprios vsus conuerti. *conc. Tolet. 17. c. 4.* Pœnæ contra facientium. *ibidem.*

Ecclesiæ vasa, &c. pro Captiuorum redemptione possunt alienari. *12. q. 2. cap. Apostolicos. cap. Et Sacrorum. cap. Sacrorum canonum. & c. Sicut.*

Ecclesiæ res, in qua necessitate possunt alienari, & quomodo. *12. q. 2. c. Aurum.* Sed hoc erat tractandum in Synodo. *10. q. 2. c. Casellas. & c. fin. conc. Agath. c. 7.*

Alienationis species est oppignorare res ecclesiæ. *concil. Later. 3. in append. tit. de alienat. c. 1.*

Ecclesiasticæ res à nullo, neque clerico sæculari, neque regulari, neque eorum Prælatis alienari possunt. Non possunt locari vltra triennium; neque dari in emphyteusim, nisi in casibus à iure permissis, de rebus, quæ seruando seruari non possunt; & tunc faciendum cum euidenti ecclesiæ vtilitate. Sub pœna excommunicationis danti, & accipienti: & locatio, alienatio, &c. nulliter fiunt. si episcopi, vel Archiepiscopi, &c. sunt, incurrunt pœnam, vt supra, *de alienat. facta ab episcopo.* Si alij inferiores Prçlati, canonici, dignitates, vel alij quicumque ipso facto suspensi sunt ab officio, & beneficio; & talia officia, & beneficia possunt alijs conferri, si post sex menses sic manserint. *Extra, de rebus eccles. non alien. c. Ambitiosa. Vrbanus 8. const. 51. Humana.* & alienationes, conductiones &c. nullæ sunt, & res ad suas ecclesias reuertuntur. *ibidem.* Alias pœnas adiungit; & alias restrictiones. *Vrban. 8. vbi supra.*

Ecclesiastici status bona non alienanda. Vide, *ecclesiasticus status.*

Vide, *Alienare, Alienari.*

Ecclesia, & Ecclesiarum bona non inuadenda, nec vsurpanda.

Ecclesias diripiens, vt homicida est puniendus. *Lucius 1. in ep. decr.* & excommunicatus est, atque sacrilegus. *Post ep. 3. Bonif. 2. c. 3. 12. q. 4. c. Quicumque sub hoc. 17. q. 3. cap. Qui rapit, & cap. Omnes. 12. q. 2. c. Nulli liceat. & c. Non liceat. concil. Calced. c. 21. conc. Tolet. 9. c. 1. conc. Brachar. 3. c. 8. conc. Toletan. 13. c. 7. Valent. 2. c. 8. concil. Rom. 6. sub Symmacho. conc. Meldense c. 60. & 61. conc. Nican. 2. c. 13. Nicolaus 1. ep. 9. 40. 59. & in append. ep. 16. & in decret. tit. de eccles. c. 2. & 3. 12. q. 2. c. de rebus. c. Qui Christi. c. Prædia diuinis. c. Qui abstulerit. & c. Indignè. conc. Aurelian. 3. c. 22. Aruernen. c. 13. conc. Rom. 5. sub Greg. 7. c. 1. 24. q. 3. c. Paternarum. 16. q. 1. cap. In canonibus. c. Similiter. c. Qui iuxta. Extra, de furtis, cap. Infidelis.*

Ecclesiarum Clericis furibus, laica tantum communio danda. *conc. Agathen. c. 5. 13. q. 2. c. Clerici.*

Ecclesiæ res rapiens flagellis, & alijs pœnis plectendus. *Gregor. 1. lib. 12. ep. 31. c. 4.*

De rebus ablatis Ecclesia non potest accipere augmentum. *ibidem.*

Tractandi vt hæretici, nisi restituant. *concil. Roman. 6. sub Symmacho. 16. q. 1. c. in canonibus.*

Ecclesiæ confinia tangens, id est vsurpans, est excommunicatus. *17. q. 3. cap. Sicut antiquitus.*

Ecclesiasticarum rerum fures à consanguineis eorum, qui donarunt, & à clericis deferendi sunt ad episcopum. *concil. Tolet. 9. c. 1. Dist. 16. c. Filijs, vel nepotes.*

Ecclesiarum inuasores à Papa puniuntur, & priuantur. *Nicolaus I. ep. 9.*

Ecclesiam, etiam iuris patronatus inuadens, est excommunicatus. *concil. Later. 3. in append. tit. de iure patronatus c. 14.* vsque dum recedat.

Ecclesiam perturbantes, proprio honore priuantur. *24. q. 1. cap. Qui contra ecclesiæ.*

Ecclesias vacantes, occupantes sunt excommunicati. *de elect. in 6. cap. Generali.*

Ecclesiasticas res inuadentes, vsurpantes, &c. ab ecclesiasticis non à laicis sunt puniendi. *conc. Paris. 3. cap. 1. conc. Turon. 2. c. 25. & 26. de priuileg. c. Sicut in iudicijs. conc. Tolos. 1. c. 11.*

Ecclesiam violans, priuatur eius ingressu. *17. q. 3. cap. Ad episcopos.* Priuatur ecclesiæ sepultura. *de raptoribus cap. Super eo.* excommunicationem Papalem incurrit. *conc. Later. 3. de excommunicatis c. 6.*

Ecclesiam vastans, vel eius prædia, est sacrilegus. *17. q. 3. cap. Sicut qui ecclesiam. c. Attendendum, & c. Si quis.*

Si quis ecclesiæ ornamenta furatur, est Iudæ similis. *17. q. 3. cap. Si forte.* Pœna eius. *cap. Si quis clericus.* In quadruplum restituat. *ibid. c. Pecunia.*

Ecclesiæ res inuadens, est deponendus. *conc. Mogunt. 3. c. 5.* Non potest esse episcopus. *Ioann. 8. ep. 223.*

Ecclesiæ pecuniam rapiens, est sacrilegus. *17. q. 3. cap. Qui rapit. Anacletus ep. 2. de regul. iuris reg. Quę multoties.*

Ecclesia res retinens fauore Principum, est anathema. *16. q. 1. c. Similiter, & cap. Quia.*

Ecclesiasticarum rerum raptores, sunt anathema. *concil. Mogunt. 3. c. 6. & 11.*

Ecclesiæ confinia violans, excommunicatur. *17. q. 3. cap. Sicut antiquitus.*

Ecclesiam offendens, non gaudet immunitate ecclesiastica. *de immunit. eccl. c. fin.* Vide, *Immunitas.*

Ecclesiæ res dispergens, seu dissipans, remouendus est ab administratione. *3. q. 2. c. vlt.*

Ecclesiarum iura vsurpantes, excommunicantur. *conc. Oxoniens. cap. 1.*

Ecclesiarum vacantium bona occupantes, *ipso facto* suspensi sunt ab officio, & beneficio, donec integrè restituant. *de elect. in 6. c. Quia sępè.*

Ecclesias diripiens cum effractione, à Papa absoluendus est. *de sent. excom. c. conquesti.*

Ecclesiarum, Cœmeteriorum, &c. res vsurpantes Principes, vel alij domini sæculares monendi, vt restituant intra octo dies, alias cessabitur ab officijs ecclesiasticis in eorum terris, &c. multa. Si per 40. dies permanent in obstinatione, Capellani recedant ab eorum seruitio, & deueniatur ad executionem pœnarum. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de excommunicatis c. 6.* excommunicationem Papalem incurrunt. *ibid.* Idem confirmat *conc. Lateran. 5. sess. 9. Bulla de refor. curię c. 3. concil. Turon. 4. cap. 14.*

Vide, *Inuasor.*

Ecclesiæ raptor, seù prædator non potest absolui, neque in fine vitæ, nisi vel restituat, vel det securitatem de restituendo. sin contra, priuatur ecclesiæ sepultura; Clerici vero, qui eius sepulturæ assistunt, vel eleemosynas pro eo accipiunt, priuantur beneficio, & ordine. *concil. Later. 3. in append. tit. de raptoribus cap. 1. de raptoribus cap. 1. & cap. Super eo.*

Ecclesiæ res interiores furans triplicatè soluat, & ab episcopo ad hoc compellatur, qui verò res exteriores furatur, ecclesiæ restituat. *conc. Tribur. 1. cap. 7.*

Ecclesiarum scripturas, instrumenta, priuilegia, &c. celantes, & non reddentes ecclesijs, excommunicantur. *conc. Rauenn. 3. post Clem. V. c. 17. concil. Agath. c. 26. 12. q. 2. c. Si quis.*

Ecclesiarum inuasores, & malefactores iudicari possunt in vtroque foro. *de foro compet. c. Cum sit generale.* ecclesiastico scilicet, & sæculari. *ibid.*

Ecclesiæ, vel ecclesiastica bona inuadentes, vel vsurpantes, excommunicantur. Si sit vniuersitas, interdicitur, nec possunt absolui, aut liberari, nisi satisfactione facta. *Concil. Rauenn. post Clem. 5. c. 7.*

Ecclesias incastellantes, aut vallantes, nisi ex grauissima necessitate, excommunicantur; & si vniuersitas sit, interdicitur. *Concil. Sabin. c.* 18.

Ecclesiam in necessitate nolentes defendere superiores earum, præter pœnam damni ad quam tenentur, sunt puniendi à superioribus. *Conc. Colon. 3. tit. De officior. &c. c. 5.*

Vide, *Ecclesiastica Immunitas.* Vide, *Inuasores.* Vide, *Raptores.*

Ecclesia quò ad mancipia, & libertos.

Ecclesiæ serui manumitti possunt, aliquid eis concedendo. *Concil. Agathen. c. 7. 12. q. 2. c. Si quos de seruis.*

Mancipia, & serui refugientes ad Ecclesias, non sunt tenendi, sed restituendi dominis, habita tamen securitate de non inferendo eis aliquam pœnam; alias non dandi. 17. *q. 3. c. Metuentes, c. Vxor. & c. id constituimus, Concil. Aurel. 3. c. 5. Aurel. 5. c. 23. Concil. Epaun. c. 39.*

Ecclesiarum mancipia, quando, & à quo possunt manumitti. *Concil. Toletan. 4. c. 68. & 69.*

Ecclesiæ Rector, quando, & quomodo potest manumittere mancipia. *De rebus Ecclesiæ alien. vel non. cap. Consensus.*

Liberti omnes ab Ecclesia protegendi. *Concil. Tolet. 4. c. 72. dist. 87. c. Liberti. & c. Libertos.*

Vide, *Serui.* Vide, *Mancipia.* Vide, *Liberti.*

Ecclesia læsa restituenda in integrum.

Ecclesia læsa restituenda est in integrum, & quomodo. 12. *q. 2. c. Augustino. De integr. restitut. c. 1.*

Ecclesia iure minoris gaudet, vt seruetur illæsa. *ibid. c. 1.*

Ecclesia læsa ex negligentia Procuratoris, qui non produxit scripturas opportunè, restitui debet in integrum. *ibid. c. Cum venissent.*

Ecclesia læsa in probatione necessaria omissa, petere potest restitui in integrum. *ibid. c. Auditis, & intellectis.*

Ecclesia læsa etiam contra sententiam Papæ, restitui debet in integrum, citata parte. *ibid. c. Tum ex literis.*

Ecclesia læsa in causa restitutionis in integrum audiri potest, etiam post terminum peremptorium. *ibid. c. coram falsis, &c. De restit. in integrum in 6. c. 1.* & *Clem. eod. tit. c. vn.* Sed intra quadriennium peti debet. *ibid.*

Ecclesiæ restitutione denegata, nisi nouæ adsint causæ, non conceditur. *ibid. c. fin.*

Ecclesiæ enormiter læsæ debet fieri restitutio. *De rebus Eccles. non alien. c. Ad nostram.*

Ecclesias lædentes, ab ecclesiasticis iudicandi, non à laicis. De *priuileg. c. Sicut in iudicijs.*

Ecclesias spoliantes cum effractione, à Papa indigent absolui. *De sent. excom. c. Conquesti.*

Ecclesia læsa, si intra quadriennium non petit restitui, postea non admittitur, nisi virtute iuris communis, nisi fraus intercesserit, &c. *De in integrum restitut. in 6. c. 1. & c. Si aduersus.*

Ecclesia petens restitutionem decimarum, non auditur, nisi probet possessionem legitimam. *de restit. spol. in 6. c. fin.*

Vide, *Ecclesiarum bona non inuadenda.* Vide, *Inuasores.*

Ecclesias, vel ecclesiasticas dignitates occupantes.

Ecclesiam vacantem occupans, ipso facto excommunicatur. *De elect. in 6. cap. Generali.* Sub quolibet prætextu id faciat. in eis sic occupatis cessandum est à diuinis, & occupantes ab omnibus beneficiis, &c. sunt priuati. *Concil. Tolet. 12. c. 18.*

Idem statuit de occupantibus vacaturas.

Ecclesiam vsurpans, vel eius bona, siue clericus, siue patronus. Vide, *Ecclesia Immunitas.* Vide, *Ecclesiarum, & Ecclesiasticorum bona.*

Ecclesia fieri non debent censuales.

Ecclesia fieri non potest à Prælato, nec ab alio Rectore censualis, etiam post suam mortem. *De censibus, &c. c. Præterea.*

Ecclesiæ imponi non potest nouus census, & irritus est. *ibid. c. Prohibemus, & c. Ecclesias. De Prælatis c. Quoniam il 2. Concil. Londin. 1. c. 8. Concil. Later. 3. in append. tit. De pactionibus c. 9.*

Ecclesiæ regimen concedi non potest pro annuo censu. *Ne Prælati, &c. c. Quoniam enormis. Conc. Later. 3. in app. de simonia c. 2. Concil. Colon. 3. tit. De off. &c. c. 4.*

Ecclesiam faciens censualem, priuandus est ea sine appellatione. *De censibus c. Cum clerici.*

Ecclesiæ imponi non potest nouus census, vel pensio. *Concil. Later. 3. in append. tit. De pactionibus c. 13.*

Vide, *Census.* Vide, *Locationes.*

Ecclesiarum bona non oppignoranda, nec obliganda.

Ecclesiæ res, vt vasa, vestes, &c. non possunt oppignorari, nec obligari. *De pignoribus c. 1.*

Ecclesiæ res oppignoratæ ab antecessore, redimendæ à successore, sed per bona hæredis antecessoris. *ib. c. Ex præsentium.*

Ecclesiæ res obligans pro debitis alienis, suspenditur ab officio, & beneficio. *De solut. c. Si quorumdam.* Nulla est obligatio. *ibid.*

Ecclesiæ bona non possunt obligari, nisi pecuniæ inseruiant pro vtilitate ecclesiæ. *Concil. constant. post sess. vlt. in confirmat. const. Imper.*

Ecclesiæ pignora, statim recolligenda. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. De alienat. c. 1.*

Oppignorare res ecclesiæ est alienare. *ibid.*

Ecclesiarum bona non locanda consanguineis. Vide, *Locationes.*

Vide, *Pignora.* Vide, *Alienatio.*

Ecclesiarum, & bonorum earumdem, ac priuilegiorum præscriptio passiua, & actiua.

Ecclesia, quæ est in Parochia, vel Diœcesi aliqua, per 40. annos præscribitur. *De præscript. c. Ad aures.*

Contra ecclesiastica priuilegia non præscribitur minus, quam per spatium 40. annorum. *De priuil. c. Accedentibus.*

Ecclesiasticorum bonorum fines per 40. annos præscribuntur. *De præscript. c. Quia iudicante.*

Ecclesia prætendens ius in aliam, vti debet præscriptione. *De capellis monac. c. Dilectus filius.*

Ecclesiæ, vel ecclesiarum bonorum per 40. annos præscriptio, si excipitur de interruptione, debet probari. *De præscript. cap. Illud.*

Ecclesia præscribit per annos 30. possessionis legitimæ. *De præscriptionibus c. Sanctorum.*

Ecclesia, &c. non subduntur præscriptioni ob possessionem malam. *Concil. Later. 3. in append. De præscript. c. 5.*

Vide, *Præscriptio.* Vide, *Ecclesiastica priuilegia.*

Ecclesiarum Immunitas.

Ecclesiæ, earumque res immunes sunt ab omni onere, & angaria, &c. *Gregor. 1. lib. 8. ep. 64. Concil. Mogunt. c. 30. Concil. Later. 3. c. 19.*

Ecclesiæ, earum res, aut ministri, & clerici cogi non possunt ad soluenda pedagia, guidagia, exactiones, &c. sub pœna excommunicationis, singulari personæ ipso facto, communitati vero interdicti. *De immunit. Ecclesiast. c. 1. De censibus in 6. c. Quamquam.* Neque de rebus, quas portant; neque de ijs, quas transferunt. *ibid.* Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ.*

Ecclesiastica immunitas pro locis, & personis, Dei ordinatione est instituta, & canonicis sanctionibus. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 20.*

Eccle-

Ecclesiæ res confiscans, vel aliud simile faciens est anathema; item si inuadit, &c. 16. q. 1. cap. *In canonibus*, & cap. *Similiter*.

Ecclesiæ à nullo possunt grauari. 16. q. 7. c. *ecclesias*.

Ecclesijs, & ecclesiasticis fieri non possunt represaliæ, sub pœna excommunicationis singularibus personis, communitati verò interdicti ipso facto. *De ieiuniis, &c. in sexto cap. vnic.*

Ecclesiam violans, priuatur eius ingressu. 17. q. 3. cap. *Ad episcopos*. Proprio honore spoliatur. 24. q. 1. cap. *Qui contra ecclesiæ*. Non gaudet eius immunitate. *de immunit. eccles. cap. fin.* Caret ecclesiastica sepultura. *De raptoribus cap. Super eo. Concil. Sabinens. cap.* 18.

Vide, *ecclesiæ inuasores*.

Iuramenta facta contra libertatem ecclesiæ à clericis seruari non debent. *de iure iur. in 6. c. 1.*

Ecclesiæ, earumque res non sunt subditæ Imperatoribus, neque Regibus, aut alijs dominis temporalibus. 23. q. 8. *cap. conuenior. dist. 97. c. ecclesiæ meæ. Post ep. 3. Damasi c. 3.* 10. q. 1. *Hanc consuetudinem*.

Ecclesiæ præda sub pœna excommunicationis à nullo potest emi. *conc. Later. 3. in append. tit. de excommunicatis c. 6.*

Ecclesiæ immunes sunt ab omnibus tributis sæcularium. 23. q. 8. *cap. In qualibet, cap. Sancitum, & cap. secundum. concil. Lateran. 3. cap. 19.* Faciens, est anathema, *concil. Meldense cap. 63.*

Ecclesiasticam libertatem violantes, facientes contra eam statuta, siue consules, siue rectores, &c. excommunicati sunt. *de sent. excom. c. Nouerie*. Vide, *excommunic. Bulla Cœna*. Vide, *Libertas eccl.*

Ecclesiasticam immunitatem violans, mittendo manum, siue in ecclesiam, siue in personas ecclesiasticas (olim) si erat puniendus, omnia eius bona proscribebantur, & in monasterium detrudebatur perpetuo. 24. q. 3. *c. Quisquis per dolum*. excommunicandi sunt. *ibid. c. Paternarum*.

Ecclesiam, vel eius bona iura, &c. vsurpans, vel impediens, nè exigantur decimæ, &c. est anathema vsque dum eam in iure restituat, si patronus, iure etiam patronatus priuatur; si clericus, etiam beneficijs. *Concil. Trid. sess. 22. de refor. cap. 11.*

Ecclesiæ gubernium impediens est sacrilegus. 1. *quæst.* 1. *cap. Sunt quidam*.

Ecclesia iure minoris gaudet, vt illæsa seruetur. *de in integrum restitut. cap. 1.*

Ecclesia quælibet, etiam non consecrata gaudet immunitate omni, dummodo in ea celebrentur diuina. *de immunit. eccles. cap. ecclesiæ*.

In ecclesia existens Christianus non potest banno compelli ad aliquid faciendum neque dum ad eam vadit, vel ex ea reuertitur. *Concil. Erfordiense 1. c. 3.*

Ecclesias incastellantes, aut vallantes, nisi ex grauissima necessitate, lædunt ecclesiæ libertatem, excommunicantur, & vniuersitates interdicto supponuntur. *Conc. Sabin. c.* 18.

Ecclesiæ immunitate non gaudent hæretici, apostatæ à fide, & suspecti de hæresi. *Ioannes XXII. constit. 1. ex parte*. Vide, *Immunitas*.

Ecclesiam offendens, eius immunitate non gaudet. *de immunitate eccles. cap. fin.*

In ecclesijs nec spoliari, nec perquiri possunt à iudicibus cadauera mortuorum, sed extra ecclesiam hæc sunt facienda. *Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de ecclesijs, &c.*

Ecclesiarum iura non possunt laicis subdi sine licentia Papæ. *de rebus eccles. non alien. in 6. c. fin.*

Subdentes quomodo puniendi. *ibid.* Item Prælati non resistentes. *ibidem*.

Ecclesiæ, & ecclesiastici cogi non possunt ad alienandum, vel extra manum suam ponendum quæ acquisiuerunt. *de immunit. eccles. in 6. cap. 1.*

Ecclesiastica immunitas à *Bonifacio IX.* declaratur, & confirmatur. *const. 4. Iustis*. & est lex Imperialis.

Ecclesiæ non possunt neque per episcopos grauari circa exactiones. *Conc. Later. 3. in app. tit. de simonia c. 8.*

Ecclesiasticam iurisdictionem vsurpans est anathema. *Conc. Later. 3. cap. 19.*

Ecclesiarum, siue locorum religiosorum inuasores excommunicati sunt. Sic dantes consilium, auxilium, fauorem, &c. & si ante mortem non satisfecerint, carent Ecclesiastica sepultura. *Concil. Turonen. 4. c. 14.* Vide, *excommun.* Vide, *eccles. inuasores*.

Ecclesiæ iniuriam inferens, vel altaria spoliando, vel impediens accendi lumina, vel officia recitari: siue clericus, siue alius, officio, ac nobilitate priuatur, & alijs pœnis afficitur. *Conc. Tolet. 13. c. 7.*

Ecclesiastica immunitas defendi debet à Prælatis. *Greg. 1. lib. 11. ex reg. ep. 51. Conc. Meldense c. 81. de immunit. eccles. in 6. c. decet domum. §. ordinary.*

Episcopus Ecclesiam non defendens negat fidem. *Greg. 7. lib. 5. c. 10.* Puniendi sunt. & damnum soluere debent. *Conc. Colon. 3. tit. de officiorum, &c. c. 5.*

Ecclesiastica immunitas etiam per Imperatores est confirmata. *Conc. Constantiense post vlt. sess. in confirmatione constitut. Imperial.*

Ecclesiasticam immunitatem lædunt, qui ecclesias, hospitalia, & pia loca inuadunt. *ibid.* Sic etiam, qui monasteria inuadunt lædunt, &c. *Conc. Sabinense c. 18.*

Ecclesiasticam immunitatem violantes præter excommunicationem, quam incurrunt, olim bis in anno denunciabantur in ecclesijs coram populo. *Concil. Roman. 1. sub Honorio 4. cap. 9.*

Ecclesias, vel ecclesiasticos lædentes, inuadentes &c. absolui non possunt, nisi præuia satisfactione. *Conc. Sabin. c. 18.*

In locis vbi sunt principales, qui Ecclesiasticam læserunt libertatem, cessandum est à diuinis. *Conc. Sabin. c. 18.*

Ecclesiasticas causas fieri à iudice ecclesiastico impediens, vel trahens eas ad forum sæcularem, & alia circa hoc. Vide, *Impediens*.

Vide, *Ecclesia, & earum bona non inuadenda supra*. Vide, *Libertas ecclesiastica*. Vide, *ecclesiasticorum immunitas infra*. Vide, *Immunitas*. Vide, *Clericorum immunitas*. Vide, *Contractus*.

Ecclesiasticorum, & Ecclesiæ seruientium immunitas.

Ecclesiarum ministri, ac seruientes, non possunt per onera, ac sæculi molestias grauari. *Greg. 1. lib. 5. epist. 51. 12. q. 2. cap. ecclesiarum.*

Ecclesiastici non possunt iudicari à sæculo. *Anacletus ep. 1. Higinius ep. 1. lib. 2. const. Apostol. c. 45.*

Ecclesiæ non possunt imponi gabellæ, talliæ, &c. sub pœna excommunicationis in Bulla Cœnæ, sic dantes consilium, auxilium. *Greg. 13. const. 81. §. 18. 11. q. 1. cap. Fratris. cap. Placuit vt quisquis. cap. de diuersis. cap. Si clericus. c. Clericorum. c. Clericus. c. Nemo. c. Nullus. cap. Continua. c. Relatum, &c. ibid.*

Ecclesiastici non tenentur ad seruanda iuramenta facta contra libertatem ecclesiæ. *de iureiur. in 6. c. 1.*

Ecclesiasticorum, vel bona, vel possessiones, vel seruos molestantes, excommunicantur. 24. q. 3. *c. Paternarum*.

Ecclesiasticis negans iustitiam iudex sæculi, tertiò petitus priuatur iurisdictione. *Honorius 3. ex Cirone, de iudicijs c. 2. & est lex Imperialis.*

Ecclesiasticæ personæ non possunt cogi ad soluenda pedagia, guidagia exactiones pro suis rebus quas portant, vel transferunt, sub pena excommunicationis singularibus personis, communitati verò sub pena interdicti ipso facto. *de immunit. eccles. in 6. c. 1. & de censibus in 6. c. Quamquam. Conc. Treuer. c. 17. Honor. 3. ex Cirone tit. de censibus c. 3.* & est etiam super hoc lex Imperatoris. *ibid.*

Ecclesiasticorum colonos grauantes seruitijs, vel impositionibus sunt excommunicati. *Concil. Colon. 3. tit. Censura cap. 29.*

Ecclesiarum rura colentes, non possunt capi per sæcularem. *de immunit. eccles. c. Indicatum est.*

Ecclesiasticis personis imponi non possunt à sæculo tributa, decimæ, &c. sub pena excommunicationis ipso facto. *de censibus in 6. c. Quamquam*. Vide, *excommunic. Bulla Cœnæ. Honorius 3. const. Has leges*. In qua multa stabiliuntur cum Federico II. pro immunitate.

Ecclesia-

Ecclesiasticæ personæ cogi non possunt ad alienandum, & extra suam manum ponendum illa quæ acquisiuerunt. *de immunit. eccles. in 6. c.1.*

Ecclesiastici impediri non possunt ne contrahant cum sæcularibus, neque Domini, Principes, &c. impedire possunt seculares ne contrahant cum Ecclesiasticis, vel ne emant ab eis, ne molant, panem coquant, & alia præstent. *de immunit. eccles. in 6. c.fin.*

Ecclesiasticæ personæ soluentes tallias,&c. sæcularibus puniendæ. *de immunit.eccles.in 6. cap. Clericis*. excommunicantur. *ibidem*.

Ecclesiasticæ personæ sine auctoritate Sedis Apostolicæ non possunt aliquid soluere sæcularibus neque ratione subsidij, neque subuentionis, & soluentes sunt excommunicati. *de immunit. eccles. in 6. c.Clericis. §. Nos igitur.*

Ecclesiasticam personam diffidans; vel proscribens, mutilans, vel spolians vltra excommunicationem, &c. ipso facto est infamis. *Concil. Const. post sess. vlt.in confirmat. constitut. Imperial.*

Ecclesiasticis personis fieri non possunt represaliæ, neque in eorum bonis, sub pena excommunicationis singularibus personis, communitati vero sub pena interdicti. *de iniurys, &c. in 6. c.vn.*

Statuta facta contra ecclesię libertatem sunt nulla. exequentes inhabiles sunt ad omnes actus legitimos. *conc. Treuer. c.18.* excommunicantur. & illa statuta a libris auferenda, & tales facientes habere non possunt feudum ecclesiæ. *Honorius 3. ex Cirone. de sent. excommunic. c.5.* Vide, *excommunic. in Bulla Cœnę.*

Ecclesiasticas personas spolians, vel earum iura vsurpans, prædia auferens, &c. propria temeritate, excommunicatur ipso facto, & ipse, filij eius ac nepotes sunt inhabiles ad Ecclesiastica beneficia. *concil. Rauenn. 2. sub Clem. V. cap. 26.*

Ecclesiasticas personas eijcientes, exulare facientes sine culpa notoria, & absque sententia iudicis competentis, excommunicantur, & aliis pœnis afficiuntur vt supra. *ibid.*

Ecclesiasticos iuribus suis priuans, vel impediens, ne decimæ ac census exigantur, excommunicatur: si monitus non desistit ipse, filij, ac nepotes eius vsque ad quartam generationem beneficijs, & honoribus ecclesiæ priuantur,& inhabiles sunt ad ea. Vniuersitas verò subiacet interdicto. Consiliarij nominatim excommunicandi: ipsi autem ac filij inhabiles sunt ad ecclesiæ honores ac feuda. *ibid. c.26.*

Ecclesiasticos vexantes excommunicati sunt, vniuersitates verò interdictæ. *conc. Sabin. c. 18.* vbi sunt principales delinquentes cessandum est à diuinis. *ibid.* Nec vnquam absoluendi, nisi satisfactione præuia.

Ecclesiasticis personis impediri non possunt tracturæ, exitus, &c. decimarum, annonæ, bladorum, vini, olei,pecorum, leguminum, armentorum, & aliorum, nec publicè, nec occultè, nec directè, nec indirectè, & nisi leges & statuta facta circa hæc reuocentur, qui fecerunt ipso facto incurrunt excommunicat. terrę verò interdicto supponuntur. *Conc. Tolet.22.c.21.* Vide, *excommunic. in Bulla Cœna.*

Ecclesiasticos trahens ad forum sæcularem, vel impediens ne ab ecclesiasticis iudicentur. Vide, *Impediens.*

Ecclesiasticorum redditus, prouentus, &c. non possunt per reges, reginas, &c. impediri sub nullo prætextu, etiam ad subueniendum ecclesiæ, sub pœna excommunicationis personis singularibus, eorum verò terris, interdicti. *Concil. Later.5.sess.9. Bulla de refor. curiæ c.3.*

Ecclesiasticos grauantes in actibus iudiciarijs exigentes ab eis plusquam ab alijs, sunt excommunicati. *Conc.Toletan.3. tit. censura c.30.*

Ecclesiæ de bonis, quæ emunt, non tenentur præstare seruitium aliquod dominis sæculi. & qui exigunt illud sunt excommunicati. *Honor.III. ex Cirone tit. de censib. c.4.*

Ecclesiastici non tenentur ad muros reficiendos, vel faciendos, nec ire ad excubias. *ibid. c.5.* exigentes hoc excommunicandi sunt. *ibid.*

Ecclesiasticæ immunitas pro locis, & personis, Dei ordinatione est instituta, & canonicis sanctionibus. *Conc.Trid. sess.25. de refor. c.20.*

Vide, *Immunitas*: Vide, *Ecclesiarum immunitas*. Vide, *Clericorum priuilegia*. Vide, *excommunicationes Bulla Cœna.*

Ecclesiasticorum persecutores.

Ecclesiasticas personas, vt Cardinales, Episcopos, aliosque clericos sæculares, regularesvè persequens hostiliter, vel offendens in persona, bonis, &c. incurrit pœnas, & censuras latas contra violantes immunitatem ecclesiasticam. *Concil. Lateranens.5. sess.10. constit.2. & sess.12. constitut. 1. Gregor.13. in literis Bullæ Cœnæ. constitut.81. Consueuerunt.*

Ecclesiasticorum bona, possessiones, vel seruos molestantes, excommunicantur. *24. q.3. cap.Paternarum.*

Ecclesiasticas personas, loca, &c. vel consanguineos, persequens eo quod non concurrerunt ad electionem, ipso facto sunt excommunicati. *De elect. in 6. c.Sciant cuncti.*

Ecclesiasticos iudices persequens,eò quod sententiam excommunicationis, interdicti, vel suspensionis in aliquos, siue iudices, siue officiales, siue alios protulerint; siue dederit licentiam, occidendi, siue capiendi, siue spoliandi, siue ipsos, siue suos, aut suorum bona; nisi re integra reuocauerint mandatum, ipso facto sunt excommunicati: sic etiam mandatarij, &c. Et si per duos menses in ea steterint, à solo Papa possunt absolui. *de sentent. excommunicat. in 6. cap. Quicumque.*

Ecclesiasticam personam diffidans, proscribens, spolians, vel mutilans; præter excommunicationem, & alias pœnas, quas ipso facto incurrit, fit infamis ipso facto. *Concil. constant. post sess.vlt. in confirmat. constit. Imperial.*

Ecclesiasticos impediens, ne exigant decimas aliaque iura, anathema est, vsque dum illi in suo iure restituantur: & si patroni sint ecclesiæ, etiam iure patronatus priuantur; si clerici, etiam beneficijs. *Concil.Trid. sess.22. de reform. cap.11.*

Ecclesiasticorum causas ad se aduocantes. Vide infra, *ecclesiastici quo ad forum.*

Vide, *Clericorum immunitas*. Vide, *immunitas*. Vide, *ecclesiæ immunitas.*

Ecclesiastici quò ad forum, & iudicia passiua.

Ecclesiastici non à sæculo, sed à iudice ecclesiastico iudicari debent in omnibus suis causis. *Anacletus ep. 1. Higinius ep. 1. lib. 2. const. Apost. c. 45.*

Neque à Principe, vel alio quouis sæculari possunt iudicari. *dist. 96. cap. Denique. cap. cum verum, cap. Satis euidenter. cap. Sicut quamuis. Concil. Treuerense c.16.* Actor trahens clericum ad tale iudicium cadit à iure suo. Si Clericus sit actor, excommunicationem incurrit. Iudex priuatur potestate iudicandi. *Concil. Treuerense ibid. Honorius 3. constitut. Has leges*, & idem *de foro competenti, ex Cirone cap. 2. Martinus V. constitut. 10. Ad reprimendas. §.3.*

Ecclesiasticus non potest consentire iudicio laicali, etiam si vocetur tamquam reus, sub pœna excommunicationis. *Concil.Treuer. c.16.*

Sed iudex ordinarius semper est ecclesiasticus. *3.q.6. cap. Peregrina. 11. q.1. c.Christianis. cap.Siluester. cap. Relatum. cap.Si quis ex Fratribus. c. Nullus clericus il 2. & cap. de persona.*

Vide, *ecclesiasticorum immunitas, supra.*

Ecclesiastici, qui nequeunt per ecclesiam corrigi, per sæculares corrigantur, & quomodo. *11. q.1. cap. Illud.*

Ecclesiastici inuiti, neque sponte possunt iudicari à sæculari iudice. *Honorius 3. ex Cirone, tit. de iudicijs c.4. & de foro compet. vt supra c.2.*

Neque possunt trahi. Iudices id facientes; executores; præsumentes se ingerere in iis causis; auxilium, vel fauorem dantes, excommunicantur, & Papæ reseruatur excommunicatio. Vniuersitates interdicuntur, & priuilegia in contrarium non prosunt. *Martin.V. constit.10. Ad reprimendas §.3. & 4. Gregor.13. in literis Bullæ Cœnæ §. 15. const. 81.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ.*

Ecclesiasticos sententiantes capitaliter, &c. in Bulla Cœnæ excommunicantur. *ib. §. 19.* sic eas sententias ordinantes. *ib.*

Ecclesiasticorum causę mere ecclesiasticæ ab Ecclesię iudicantur. si mixti fori, quid agendum. *Pius 4. const. 52. Licet.*

Ecclesiasticas causas ad se auocantes sæculares, excommunicantur in Bulla Cœnæ. *Gregor. 13. const. 81. §. 14.*

Vide, *Clerici à quo iudicandi.*

Ecclesia circa confugientes ad eam.

Ecclesia debet defendere fugientes ad eam. *dist. 87. cap. Eos.* 23. *q.* 5. *cap. Reos.*

Sed mancipia aliorum fugientia ad ecclesiam, teneri non debent. *ibid. cap. Eos.* Sed data securitate à domino de non maletractando, &c. debent ei restitui. 17. *q.* 3. *c. Metuentes. cap. Vxor. de Immunit. eccles. cap. Inter alia. conc. Aurel.* 3. *c.* 5. *Aurel.* 5. *c.* 23. *epaun.* c. 39.

Ante datam securitatem de nullo in ferenda pœna, nullus de Ecclesia extrahatur. 17. *q.* 3. *cap. Id constituimus. & cap. Diffiniuit. Concil. Aurel.* 1. c. 3. *Concil. Matiscon.* 2. *c.* 8. *Nicolaus* 1. *ad consulta Bulgar. c.* 95. *Conc. Mogunt.* c. 39.

Fugiens ad ecclesiam, nulli debet consignari, nisi habita securitate de libertate à morte, à debilitate, & alijs pœnis: sed fugiens conueniat de satisfactione. *Conc. Aurelian.* 1. *c.* 3. *Aurel.* 4. *c.* 21. 17. *q.* 3. *c. Id constituimus.*

Extrahens aliquem fugientem ad ecclesiam, est excommunicatus. 17. *q.* 3. *cap. Si quis contumax. De Immunit. ecclesiast. c. Inter alia. Conc. Claramont. c.* 29. & 30.

Delinquens ob securitatem Ecclesiæ, & fugiens ad eam, cum dicta assecuratione vitæ, &c. potest restitui. *Concil. Claramont. cap.* 30.

Fugiens ad ecclesiam, nec potest extrahi, nec ad mortem, aut ad membrorum perniciem damnari. *de Immunit. Ecclesiast. cap. Inter alia.*

In quibus casibus possunt extrahi. *ibid. c. Inter alia. Greg.* 1. *lib.* 8. *ep.* 38. Vide, *Immunitas, ex const. Gregor.* 14.

Eijciens aliquem de ecclesia per pecuniam deponatur. *De simonia cap. Qui alium.*

Ad ecclesiam confugientes latrones non gaudent immunitate. Vide, *Latrones.*

Ad ecclesiam confugientes, quando non gaudent. Vide, *Immunitas.*

Verberantes aliquem confugientem, & receptum in ecclesia, sunt excommunicati. 17. *quæst.* 3. *cap. Nullus clericorum. Conc. Illerdens. cap.* 8.

Ecclesia tueri debet eos, quos recipit sub protectione. *Dist.* 87. *cap. Irreligiosum.*

Ad ecclesiam confugientes recipi debent à Clericis, cum consensu episcopi. *Concil. Mediol.* 1. *par.* 2. *tit. De ecclesijs, & earum cultu.*

Ecclesiastica Immunit. non gaudent hæretici, apostatæ, & suspecti de fide. *Ioan. 22. const. 1. ex parte.* Vide, *Immunitas.*

Ex ecclesiæ atrio nullus potest extrahi, si ad ipsum confugit, alias extrahens est excommunicatus. 17. *q.* 3. c. *Diffiniuit, & c. Id constituimus. Conc. Cabil.* 2. c. 19.

Ante datam securitatem de non inferenda vlla pœna, nullus ex atrio extrahatur. *ibid.*

Atrium ecclesiæ per 30. passus clauditur. 17. *q.* 3. *c. Diffiniuit. Conc. Cabil.* 2. c. 19. *Conc. Coiacense* c. 12. Vide, *Atrium.*

Ex ecclesia sine licentia episcopi, nullus extrahi potest. *Conc. Agath. c.* 46. 12. *q.* 2. *cap. Fugitiui.*

In ecclesijs, nec spoliari, nec perquiri possunt à iudicibus cadauera mortuorum, sed extra ecclesiam hæc fiant. *Conc. Mediol.* 1. *part.* 2. *tit. de ecclesijs, &c.*

Circa confugientes ad ecclesias hæc seruari debent *ex const.* 7. *Gregor.* 14. *cum alias.* Quando confugientes non gaudent Immunitates, non possunt extrahi à laico iudice immediatè, sed cum licentia episcopi, aut officialium, vel aliorum, si nullius sit Diœcesis, vel conseruatorum Sedis Apostolicæ. Si locus sit exemptus, petatur ab episcopo viciniori: & si isti superiores recusant assistere, potest Iudex capere. Tales extracti ponendi sunt in carcere ecclesiastico, donec cognoscatur per episcopum, an crimen quod obijcitur, commiserint; & postea iudici sæculari dentur. Si delinquentes sunt Clerici, regulares, milites Sancti Ioannis, &c. non possunt, nec peti, nec extrahi. *ibid. §.* 6. & 7.

Vide, *Immunitas.* Vide, *Episcopi iurisdictio.*

Ecclesiarum priuilegia.

Ecclesiarum priuilegia intacta sunt seruanda. 25. *q.* 2. c. 1. & *cap. In Galliarum. Concil. Meldense c.* 1.

Ecclesiarum priuilegia debent à Papa conseruari illæsa. 25. *q.* 2. *cap. de ecclesiasticis. cap. priuilegia, Ecclesiar.* 1. 2. & 3.

Ecclesiarum antiqua priuilegia seruanda. *conc. Constan.* 4. *c.* 18.

Ecclesiarum priuilegia, Apostolorum iussu debent intemerata custodiri. *Anaclet. ep.* 1.

Ecclesia possidens aliquid per 30. annos est domina illius. *concil. Constantinop.* 4. c. 18.

Ecclesiarum priuilegia annis 40. præscribuntur. *De priuil. c. Accedentibus.* & contra eas non potest opponi præscriptio minor. *ibid.*

De ecclesiarum, & ecclesiasticorum omnium præiudicijs, licet toleratis permissis; & de eis permittantur imprimi libri; numquam fieri potest præscriptio, quantumuis longum transeat tempus. Vide, *Eccl. Rom. priuil.*

Ecclesia non tenetur de deposito, vel alio, quod tenebat clericus in proprium commodum. *De deposito* c. 1.

Ecclesiasticæ rei compromissum fieri non potest in manu mulieris habentis iurisdict. *de Arbitris c. dilecti.*

Iuramenta facta ab ecclesiasticis contra libertatem ecclesiæ, non sunt seruanda. *De iure iurando in* 6. *c.* 1.

Ecclesia empta non potest compromittere in præiudicium emptoris. *de arbitris c. cum tempore.*

Ecclesia iure minoris gaudet, vt seruetur illæsa. *De in integrum restit. cap.* 1.

Ecclesijs imponi non possunt noui census. Vide, *ecclesia quò ad census.*

Ecclesiæ damnum inferre non potest dictum vnius personæ. *de reg. iuris in* 6. *reg.* 76.

Ecclesiastici possunt bona temporalia habere. *Bonifacius* 9. *const.* 4. *Et si Imperialis.*

Vide, *Apostoli*, in medio. Vide, *ecclesia, & ecclesiastici quò ad bonorum temporalium possessionem.*

Ecclesia non patitur incommodum, si clericus delinquit. 16. *q.* 6. *c. Si episcopum, & c. cognouimus.*

Ecclesiarum Romæ priuilegia circa ædificia facienda.

Vide, *Roma.*

Vide, *Priuilegia.* Vide, *ecclesiæ immunitas.* Vide, *clericorum priuilegia.*

Ecclesia, quæ bona, & reditus acceptat, & quæ non.

Ecclesia non debet acceptare bona, quæ sibi dantur à patre aliquo, qui exhæredauit filium. 17. *q.* 3. *cap. vlt.*

Ecclesiarum fundatores, quæ iura habere possunt.

Ecclesiam fundans, nihil sibi ex ea vendicet. 16. *q.* 7. *cap. Piæ mentis. c. Frigentius, c. ecclesias.*

Ecclesiarum fundatores in rebus ecclesiasticis nullam habent potestatem. 10. *q.* 1. *cap. Nouerint. & cap. de his. Concil. Tolet.* 4. *c.* 33.

Ecclesiarum fundatores, seu patroni offerunt episcopo Presbyteros ordinandos. 16. *q.* 7. c. *Decernimus. cap. Monasterium. & cap. Rationis.* Vide, *Patronus.*

Ecclesiarum fundatores honorandi sunt à Clericis. 16. *q.* 7. *cap. considerandum.*

Ecclesiarum fundatores si in egestatem deueniunt, ab ecclesijs sustententur. 16. *q.* 7. c. *Quicumque. Conc. Tolet.* 4. *c.* 38.

Ecclesię fundatę ab aliquo non possunt auferri ab eius ditione, & iure. 16. *q.* 7. *c. Monaster. &* c. *Rationis.* Vide, *Patronus.*

Ecclesiæ quò ad procurationes, seu expensas Episcoporum, &c. aliorum.

Ecclesiæ omnes, nisi sint exemptæ, tenentur soluere procurationes pro Legatis Papæ. *de censibus* c. *cum instantia.*

Eccleſiæ Diœceſanæ tenentur ſoluere procurationes epiſcopis. *de cenſibus cap. cum olim.*

Eccleſiæ nouiter habitæ, circa procurationes ſeruent conſuetudinem vicinarum. *ibid. cap. Super eo.*

Eccleſia Ciuitatis, dum epiſcopus viſitat, tenetur ſoluere illi procurationes, id eſt expenſas. *ibid. c. Venerabili.*

Eccleſia, niſi ſit exempta, debet epiſcopalia Diœceſano. *de religioſis domibus c. Conſtitutus.*

Vide, *epiſcopus viſitans*. Vide, *Viſitator*. Vide, *Legatus Papæ*. Vide, *Procurationes*.

Eccleſiarum incendiarij.

Eccleſiarum incendiarij, præter excommunicationem carent eccleſiaſtica ſepultura: quod ſi peniteant etiam in fine, & confitentur errorem, poſſunt eam habere, ſed hæredes tenentur reſtituere damnum. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. de raptoribus cap. 1.*

Eccleſiarum incendiarij, olim per 15. annos pœnitentiam faciebant (id eſt publicam) & reſtituebant damna, poſtea abſoluebantur. *Inlent 1. ep. 3. c. 9.*

Vide, *Incendiarij*.

Eccleſiæ ab hæreticis olim poſſeſſa, vel inter barbaros conſtituta.

Eccleſiæ poſſeſſæ ab hæreticis, ſi recuperantur, pertinent ad eos, ad quos prius. *conc. Afric. c. 84.* Ad epiſcopum loci pertinent. *conc. Tolet. 3. c. 9.*

Eccleſiæ carentes epiſcopo, Clero, ac populo Chriſtiano, prouideri non poſſunt de epiſcopo, niſi de licentia Papæ. *Clement. de elect. cap. In pleriſque.* Et ſi quis pro ea conſecrari ſe permittit, careat honore epiſcopali. *ibid.*

Eccleſiæ hæreticorum diuinis applicari non debent; ſed illæ ſolum, quæ fuerant à Catholicis dedicatæ. *conc. epaunen. c. 35. conc. Lucen'e 2. c. 70. 1. q. 1. c. Non liceat.*

Eccleſiæ inter barbaros conſtitutæ, gubernandæ ſunt iuxta conſuetudinem Patrum. *Conc. Conſtantinop. 1. c. 4.*

Eccleſiæ nouæ, quando fieri debent, &c. circa hoc.

Eccleſia noua ædificanda eſt, ſi alia ſit diſtans. *De eccleſijs ædificandis cap. Ad audientiam.*

Eccleſia vetus debet aliquid contribuere nouæ. *ibid.*

Eccleſia noua poteſt per epiſcopum ædificari, vbi adeſt neceſſitas, non obſtante iuramento de rebus eccleſiæ non alienandis. *de ædificandis eccleſ. c. fin.*

Eccleſia quælibet etiam noua, vnum ſaltem debet habere Presbyterum. *Conc. Vormat. 1. c. 50.*

Eccleſia noua ſaltem vnum manſum debet habere. *ibidem. cap. 50.*

Eccleſia noua ſine Papæ licentia erigi non poteſt, (id eſt Cathedralis, vel Collegiata.) *Nicolaus 1. in decretis tit. de Rom. Eccleſ. cap. 11.*

Eccleſia noua fundari non poteſt, niſi ſaltem vnum manſum habeat. *de cenſibus, &c. c. 1.*

Eccleſia nouiter ædificata poſt nunciationem noui operis demolienda eſt ſumptibus conſtruentis. *de nunciat. noui operis c. 1. Cum ex iniuncto.*

Eccleſia noua, vel monaſterium Mendicantium ædificari non poteſt propè eccleſias fratrum Sancti Auguſtini in ſpatium 140. cannarum. *Bonifacius 8. conſt. 2. Ad conſequendam.* Vide, *Parochialis*.

Eccleſiæ bonorum, &c. locationes & permutationes, quomodo faciendæ.

Eccleſiarum fructus annuo cenſu locari poſſunt. *de Prælatis cap. finali. Conc. Londinen. 2. c. 8. Conc. Colon. 3. tit. De officiorum, &c. cap. 11.*

Eccleſiarum Terræ, Prouinciæ, Caſtra, &c. non poſſunt alienari, donari, infeudari, aut locari, niſi ex licentia Papæ, per nouem annos, neque fiat prorogatio, niſi per eundem cum conſenſu Cardinalium. *Conc. conſtant. poſt ſeſſ. vlt. in confirm. conſt. Imperial.*

Eccleſiæ res immobiles per meliores permutari poſſunt, & quomodo. *De rerum permutat. cap. 1.*

Eccleſiæ, rerum permutatione, &c. facta ſine ſolemnitate, & in caſu prohibito, reſtituitur etiam per ſucceſſorem. *ibid. cap. vt commutationes.*

Eccleſiæ quomodo poſſunt inuicem poſſeſſiones permutare, & ſupplere minus valens. *ibid. c. ad quæſtiones.*

Eccleſiæ prædia, &c. non poſſunt perpetuò locari. *De rebus eccleſ. non alien. cap. Ad audientiam. Concil. Londinenſ. 2. cap. 10. extra, de rebus eccleſ. non alienand. cap. Ambitioſa.*

Eccleſiæ officia, dignitates, beneficia, prouentus, &c. dari non poſſunt ad firmam, ſed eorum fructus conduci, & locari poſſunt. *Conc. Londin. 2. c. 8.*

Poterant olim Clericis tantum, non verò laicis dari ad firmam per quinquennium, & non vltra, nec poterant confirmari. *Concil. Londinenſe 2. c. 9. Concil. Oxon. 1. c. 15.*

Eccleſiarum poſſeſſiones in locis, in quibus eccleſiæ habent dominium temporale, vendi non poſſunt, niſi ſubditis eccleſiæ, alias venditiones nullæ ſunt, & excommunicationem incurrunt ementes, & vendentes. *Concil. Toletan. 19. cap. 1.*

Eccleſiæ prædia, res, &c. locari non poſſunt conſanguineis Prælatorum locorum, neque familiaribus eorum. *diſt. 89. cap. decenter.*

Eccleſiarum domus, prædia, &c. locari non poſſunt cum pacto, vt in eis eligatur ſepultura, vel decimæ eis ſoluantur, & contractus nulli ſunt. *De pactis cap. Plerique.*

Eccleſiæ bona locari non poſſunt cum anticipatis ſolutionibus in præiudicium ſucceſſorum, nullo obſtante priuilegio, & irritæ ſunt locationes. *Concil. Trident. ſeſſ. 25. de reform. cap. 11.*

Eccleſiæ terræ, redditæ fertiles, dari debent in emphyteuſim hæredibus eorum, qui fecerunt eas fertiles, ſi eas ſic volunt, & non ſint alij, qui plus offerant pro eccleſiæ vtilitate. *De rebus eccl. alien. vel non. c. Ad aures. conc. Later. 3. in append. tit. de alienat. c. 4.*

Eccleſiarum bona locari non poſſunt vltra triennium. *Paul. 2. conſt. 5. Ambitioſa. Extra, de rebus eccl. alien. vel non.* Pœnæ contra facientium. *ibid. Vrb. 8. conſt. 51. Humanæ.*

Eccleſiæ prædia, &c. locata laicis cum damno eccleſiæ, redeant ad eccleſiam, & compenſentur meliorationes factæ. *Concil. Later. 3. in append. tit. de alienat. c. 7.*

Eccleſiaſticæ iuriſdictiones locari non poſſunt, vt v. g. facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus; admittendi ad aliquas functiones ſpirituales, &c. *Concil. Trid. ſeſſ. 25. de reform. c. 11.*

Eccleſia ſæcularis, quando poteſt permutari in regularem. *de eccleſ. ædificandis c. Ad audientiam il 2.*

Vide, *Alienatio, Alienare, &c.* Vide, *Locationes*.

Eccleſia vacante, quid agendum, & quid cauendum.

Eccleſia vacante de Prælato, aut Rectore, reditus per œconomum exigantur, & conſeruentur integri. *Conc. Calced. c. 25. Concil. Lateran. 3. in append. tit. de iure patron. cap. 21. Concil. Rom. 4. ſub Ioann. 22. c. 1.* Non poteſt impediri à patronis, & pœna. *ibid.*

Eccleſia Cathedrali vacante prouideatur intra tres menſes, alioquin ij ad quos ſpectat, priuantur iure eligendi illa vice, & deuoluitur ad eum, qui proximè præeſt. *Conc. Lateran. 4. cap. 23.*

Eccleſia vacante, nuncietur per Diœceſim; vel per Prouinciam, ſi moritur Archiepiſcopus, & interim fiant orationes, &c. *Conc. Rauenn. ſub Clem. V. c. 1.*

Si eccleſia vacante ſit lis inter patronos, &c. interim prouidendum de œconomo. *Conc. Later. 3. tit. de iure patr. c. 21.*

Eccleſia iuriſpatronata vacante, ſi differtur prouiſio, œconomus in ea ponatur ab epiſcopo. *de off. Iud. ordinarij c. cum vos pleriumque.*

Eccleſia vacante, dum fit electio, quis gubernat. Vide, *Electores, in fine.*

Ecclesia vacante œconomus exigat reditus. *Conc. Vormat.* 1. *c.* 76. Vide, *Economus*. Vide, *episcopalis sedes*.

Ecclesiam vacantem occupans, est excommunicatus. *De elect. in 6. cap. Generali*. Suspenditur ab officio, & beneficio, donec integrè restituat. *de elect. in 6. c. Quia sæpè. Conc. Tolet.* 22. *cap.* 18.

Ecclesia Cathedrali vacante, solus Papa prouidet de visitatore. *de supplenda neglig. &c. in 6. c. ecclesia*. Quando Metropolitanus potest prouidere. *ibid.*

Ea vacante, visitator Papæ potest prouidere beneficia, non autem visitator Metropolitani. *ibid.*

Ecclesiarum vacantium quarumcunque emolumenta, reseruanda sunt successoribus. *Clement. de elect. c. Statutum*. Emolumenta dicuntur, quę ex iurisdictione, etiam sigilli curiæ proueniunt, & quæ adessent, si ecclesia non vacaret. deducendæ tamen sunt expensæ rationabiles. *ibidem cap. Quodcirca*.

Ecclesiæ Regularium vacantes prouidendæ ab eis intra sex menses, alioquin episcopus prouidere debet. *Clement. de supplenda neglig. Prelat. c. vn.*

Quænam sint exceptæ. *ibid.*

Ecclesia vacante, si ij, ad quos spectat, eligant indignum, (& ecclesiæ sint maiores) vel contra formam statutam, electio pertinet ad Papam. *de electione in 6. c. Quamquam*.

Ecclesiæ carentes episcopo, clero, ac populo Christiano, non possunt prouideri de episcopo, nisi de licentia Papæ. *Clement. de elect. cap. In plerisque*. Si quis pro ea consecrari se permittit, careat ordine episcopali. *ibid.*

Ecclesia vacante, si ij, ad quos spectat, non prouident, prouidere debet superior vicinior. *de elect. in 6. c. Quamquam*.

Ecclesia carente rectore, & administratore, cessatur à diuinis, nisi prouideatur. *de iure patronatus c.* 1.

Ecclesiæ vacant per assumptionem episcopi, vel alterius curati ad Cardinalatum. *Sixt. 5. constitut. 79. Sanctissimus*. Nisi concessa fuerit retentio. *ibid.*

Ecclesiæ vacantes in Regno Franciæ, quomodo prouidendæ, iuxta concordata cum Sede Apostolica. *Concil. Later.* 5. *sess.* 11. *const.* 2. *Primitiua*.

Vide, *Beneficia quibus danda*. Vide, *Benefic. incapaces*. Vide, *Sede vacante*. Vide, *Vacans*. Vide, *Electio*. Vide, *Beneficia quando conferenda*. Vide, *episcopatus*.

Ecclesia antiqua non priuanda iuribus propter nouas.

Ecclesia antiqua non priuatur suis iuribus, quæ possidet, per hoc, quod ædificata est alia de nouo. 16. *q.* 1. *cap. ecclesia*. *& cap. Quicumque. Concil. Arelat.* 4. *cap.* 20. *Concil. Moguntiacum cap.* 41. Vide, *Decima quibus danda*.

Ecclesias accipientes cum aliquo pacto, vel conditione.

Ecclesiam obtinens cum pacto augendæ pensionis, priuatur illa. *de pactis cap. cum Clerici*.

Ecclesiam acceptans iurando soluere vltra pensionem, si postea in manu episcopi iurat soluere solitam, excluditur ab ecclesia. *conc. Lateran.* 3. *in append. tit. de iuramentis cap.* 4. & si non soluit solitam, qui iurauit soluere, priuandus est ecclesia, quia periurus, nisi ex necessitate id faciat. *ibidem. cap.* 5.

Vide, *Beneficia nec danda, nec accipienda cum pacto, &c.*

Ecclesiarum Prælati, & Rectores, quo ad portionem congruam, quæ ali debent.

Ecclesiastici, & Rectores ecclesiæ, ex ecclesiæ redditibus sunt alendi. *Lib. 2. const. Apost. c.* 25. & 26. Vide, *ecclesiarum reditus a quo, & quibus distribuendi*.

Ecclesiæ Prælatus, seu Rector de ecclesię reditibus habere debet sufficientem portionem. *de præbend. & dignit. c. extirpandæ. concil. Sabin. c.* 10.

Debet habere tantam portionem, quæ sufficit ad se sustentandum. *concil. Lateranen.* 4. *c.* 30.

Portio, quæ debet remanere pro episcopo, est valor ducatorum mille pro quolibet anno: & nisi reditus ecclesiæ Cathedralis superent hunc valorem, non potest super eas poni pensio. *Conc. Trident. sess.* 24. *de refor. c.* 13.

Ecclesiæ Rector, si per Vicarium perpetuum regit, tenentur ei assignare prouisionem sufficientem ad victum. *Concil. Mogunt.* 4. *cap.* 80.

Ecclesiæ Rector, instituto Vicario perpetuo, non potest eum amouere, nisi per se velit regere, vel ob aliam causam culpabilem probandam coram episcopo, vel Vicario. *ibid. Mogunt.* 4. *c.* 80. Vide, *Vicarius perpetuus*.

Ecclesia iuuanda per auxilia Principum, & iudicum sæcularium, & hi tenentur eis parere, & quando.

Ecclesiæ in necessitate petere possunt auxilium dominorum, & iudicum sæcularium, qui eas adiuuare debent. *concil. Afric. cap.* 34. *Dist.* 97. *cap. ecclesiæ meæ. cap. Victor Honorius*. 23. *quæst.* 4. *cap. Non inuenitur. quæst.* 5. *cap. Prodest*.

Ecclesiæ Prælati, & Rectores ab omnibus dominis sæcularibus etiam, & iudicibus sunt protegendi, vt suum officium exequi possint. *conc. Meldense c.* 1.

Ecclesia per sæculares punit crimina, atrocia, exequi committens pęnas contra ea. 23. *q.* 5. *c. Sunt quædam*.

Ecclesia contra hæreticos petit auxilium à Regibus, & alijs. 23. *quæst.* 4. *cap. Non inuenitur*. Vide, *Hęretici quomodo puniendi*.

Ecclesia per Reges defendenda est. *conc. Paris. lib.* 2. *c.* 2.

Ecclesia vna, duobus Rectoribus, aut Prælatis non danda.

Ecclesia vna non potest habere duos Prælatos, seu episcopos. 7. *q.* 1. *c. In Apibus. c. Sicut alterius*.

Ecclesia vna dari non potest duobus Rectoribus, aut Vicarijs. *conc. Londin.* 2. *c.* 13. *conc. Later.* 5. *sess.* 9. *in Bulla de refor. curię*. 21. *q.* 2. *cap. Sicut in vnaquaque. conc. Oxon.* 1. *cap.* 4. & 5.

Ecclesia, quomodo ornandę.

Ecclesiæ non sunt ornandæ multa suppellectili, vt domus laicæ. *de custodia eucharistię c. fin.* Non ornandæ paramentis prophanis. *concil. Later.* 4. *c.* 19.

Ecclesię, & Ecclesiastici quò ad bonorum immobilium possessionem.

Ecclesia, & ecclesiastici possunt habere, & possidere bona immobilia, cum dominio eorum. *conc. Senon. c.* 17. *concil. Constant. contra art.* 36. *Vvicleff.* & hoc non est contra regulam Christi. *ibid. contra art.* 32. Neque contra Sacram Scripturam. *ibid. contra art.* 10. *Vvicleff.*

Ditare ecclesiam, vel ecclesiasticos non est peccatum, neque contra Christi regulam, neque Siluester, aut Constantinus eam ditando peccauerunt. *conc. Constant. contra art.* 32. 33. & 36. *Vvicleff.*

Ecclesiastici non possunt spoliari bonis temporalibus à Principe sæculari, quando peccant, seu delinquunt. *Conc. Constant. contra art.* 16. *Vvicleff.*

Bona temporalia, possunt in manus ecclesiasticorum venire, & possideri. *Bonifac. IX. const. Etsi Imperialis*. Quod Carolus 4. etiam confirmauit. Vide, *ecclesiarum, & ecclesiasticorum priuilegia*. Vide, *Clerici quò ad possessionem*.

Ecclesia à quo reparanda, & quomodo.

Ecclesiæ reparari, & resarciri debent ab illis, qui fruuntur agris, vel alijs ecclesiæ bonis, seu redditibus. *conc. Aurelian.* 1. *c.* 7. Id est, qui habent beneficia. *concil. Mogunt. c.* 42. *conc. Arelaten.* 4. *c.* 25. *concil. Melden. c.* 62. *de ecclef. ędific. cap.* 1. *& c. de his. Concil. Colon.* 2. *part.* 3. *c.* 23. 10. *q.* 3. *cap. Priscis, & cap. Vnio*.

Ecclesia-

Ecclesiarum reparationi tertia pars redditiuum est impendenda. *Concil. Tarracon. c.8.*

Ecclesiæ commendatæ reparari debent cum quarta fructuum, & aliquando cum tertia. *Conc. Later. 5. sess. 9. Bulla de reform. curiæ.*

Ecclesiarum ruinas non reparans cum debeat, quomodo puniendus. *Conc. Meldense c. 62.*

Ecclesiæ reparandæ sunt per redditus, & eleemosynas, vndecumque obuenientes. *conc. Mogunt. 4. c. 88.*

Ecclesiarum reparationibus inuigilare debet episcopus, etiam si exemptæ sint, vt delegatus Papæ id faciat, vtaturque iuris remedijs. *conc. Trid. sess. 7. de refor. c. 8.*

Ecclesiæ quibus commendari possunt.

Ecclesiæ commendari possunt Cardinalibus, & alijs personis qualificatis, ac benemeritis de ecclesia. *Concil. Lateran. 5. sess. 9. Bulla de refor. curiæ.*

Ecclesiæ commendatæ reparandæ sunt cum quarta fructuum, & aliquando cum tertia. *ibid.*

Ecclesiarum Prælati, & Rectores quo ad residentiam.

Ecclesiis addicti, vt Prælati, Rectores, & alij, ab eis non absint, sed negotia per alios faciant. *Conc. Elibertinum cap. 18. Concil. Carthag. 5. cap. 5. Concil. Afric. cap. 38. Concil. Arelat. 2. cap. 13.*

Ad ecclesiam promoti tenentur quam primum discedere versus ecclesiam: qui Romæ sunt, intra mensem, qui extra Romam in Italia intra duos: qui extra Italiam intra quatuor, etiam Cardinales, sub pœna amissionis fructuum, & facultatis testandi, & interdicto ab ingressu ecclesiæ. *Vrban. 8. constit. in append. 27. §. 9. Sancta.* Sine declaratione. Nullum negotium licet grauissimum excusat, ne pœnæ incurrantur. §. 10. Neque conniuentia, aut tolerantia Papæ excusat. §. 10. Non possunt sine licentia Papæ ab ecclesia discedere. §. 8.

Ecclesia non est relinquenda ab episcopo in quolibet casu, si potest in ea durare. *Adrianus 1. in decr. c. 59.*

Ecclesiæ, licet pauperis, Rector non residens, ea est spoliandus. *Concil. Oxoniense 1. c. 7.*

Ecclesiarum Rectores, & Prælati per se ipsos residere tenentur, & gubernare, sub pena priuationis fructuum pro tempore, quo non resident, & alijs, excepta causa necessitatis. *Concil. Colon. 3. tit. de officiorum, &c. cap. 6. Conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 1.*

Quando adsunt causæ necessitatis, approbari debent à Papa, excepta causa vtili Reipublicæ, vel episcopatui, quæ sit repentina, quæ approbatione non eget. *ibid.*

Episcopi, &c. Rectores in quolibet anno possunt per duos, vel ad summum tres menses, siue interruptos, siue continuos, extra dictas causas abesse ab ecclesia, dummodo grex nullum patiatur detrimentum. *Conc. Trid. vbi supra c. 1.*

Episcopi tempore Aduentus, Natiuitatis Domini, Quadragesimæ, Paschatis, Pentecostes, & Corporis Christi, non possunt abesse à sua ecclesia, nisi alij venerint ad exercendum Pontificalia. *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 1.*

Episcopi, & alii habentes curam animarum non residentes peccant mortaliter, & non faciunt fructus suos, nec tenere eos possunt; absque alia declaratione, sed fabricæ per eum, vel superiorem applicentur, neque de hoc fieri potest compositio, neque condonatio. *Conc. Trid. ib. c. 1. circa med.*

Episcopi, Rectores & alii curam habentes, & beneficiarii, etiam Cardinales, tenentur residere sub pœna amissionis fructuum, & facultatis testandi, disponendi, &c. & interdicti ab ingressu ecclesiæ, ipso facto absque declaratione: & nullum iuuat priuilegium: & si duas habet ecclesias vnitas, tenetur residere in ea quæ exigit residentiam. *Vrbanus VIII. const. in appendice 27. alias 137. Sancta Synodus.* etiam si Cardinales, *vt supra.*

Vide, *Beneficiati quo ad residentiam.* Vide, *Residentia.* Vide, *Parochi.* Vide; *Episcopi.*

Ecclesiarum Rectores à quo eligendi, & quomodo priuandi.

Ecclesiæ Rector olim eligebatur à Presbyteris illius ecclesiæ. *De elect. c. 1.* Vide, *Episcopus.*

Ecclesia de gremio alterius potest (si est consuetudo) eligere sibi Prælatum. *de consuetud. cap. cum dilectus.*

Ecclesiæ Rector priuari non potest officio sine crimine. *De accusationib. c. Si constiterit.*

Ecclesiæ Rectori, si est leprosus, dandus est coadiutor, qui de ecclesiæ reditu sustentetur. *de clerico agrot. &c. cap. de rectoribus.*

Ecclesia priuandus, qui non soluit pensionem, quia periurus. *Conc. Later. 3. in append. tit. de iuramentis c. 5.* Intellige, nisi ex impotentia id accidat.

Ecclesiarum oblationes, eleemosynæ, ac legata.

Ecclesiæ oblationes, ac reditus sunt vota fidelium, pretia peccatorum, & patrimonia pauperum. *Concil. Aquisgranat. sub Ludouico Pio c. 116.*

Ecclesiæ oblationes donans sine licentia episcopi, anathema dicitur à *Concil. Gangrensi c. 7. & 8.*

Ecclesiæ oblationes supprimens, vel fraudans, ab ecclesia excludatur. *Conc. Arelat. 2. c. 28.*

De oblationibus, & decimis quarta danda episcopo. *Concil. Tolet. 1. cap. 20.*

De oblationibus, & eleemosynis populorum prædia, & alia ecclesiarum primò empta fuerunt. *Vrban. I. epist. decr.*

Oblationes, eleemosynas, seu legata ecclesiarum retinens, ab ecclesia arceatur. *Post Conc. Valent. c. 1.*

Ecclesiarum legata, seu relicta non soluunt vlli quartam. *Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas.*

Ecclesiæ donata reuocans, excommunicatur, vsque dum restituat. *Conc. Aurel. 3. c. 22. & Conc. Aurel. 4. cap. 19. Concil. Aurelian. 5. c. 16.* Vide, *Legata pia.* Vide, *Eleemosyna.*

Ecclesiarum aduocati, seu defensores.

Ecclesiæ habere debent defensores, seu doctores, vel aduocatos pro suis causis. *Conc. Mileuit. c. 16. Conc. Afric. c. 42.*

Ecclesiarum defensores sint ecclesiastici, non laici. *Gregor. I. lib. 7. ex regist. ep. 24.* Vide, *Defendere.*

Ecclesiastici, quibus acquirunt.

Ecclesiastici, siue episcopi, siue alii Rectores, &c. qui dum ad gradum ecclesiæ assumuntur, nihil habent, quidquid post ea emunt, nomine ecclesiæ emere debent, sub pœna priuationis gradus. *12. q. 3. c. 1. q. 4. c. Sacerdotes. c. Quicumque. & cap. Presbyter.*

Ecclesiæ curam habens potest disponere de ijs, quæ habebat ante beneficium, &c. alia verò acquisita sunt ecclesiæ. *Concil. Tolet. 9. c. 4.*

Ecclesiæ acquiruntur omnia, quæ episcopus, Rector, beneficiatus, &c. acquirit, multo magis si ex emolumentis ecclesiæ acquisita sint. & meliorationes prædiorum ecclesiæ post mortem eorum cedunt in ecclesiæ vtilitatem. *de Speculo clericorum, per totum.*

Ecclesiastici, qui de aliis bonis, & non intuitu ecclesiæ, aliquid emunt, possunt de eo disponere. *12. q. 3. c. Quicumque.*

Vide, *ecclesiastici quò ad testamenta.* Vide, *ecclesiæ spolia.* Vide, *Clerici quò ad testamenta.* Vide, *Testamenta.*

Ecclesiastici in causa sanguinis, & in agitatione bestiarum.

Ecclesiastici iudicare non possunt in causa sanguinis, sub pena reclusionis in ergastulo. *23. q. 8. c. His à quibus. Conc. Turonens. 1. c. 4. 15. q. 4. c. Nullus Episcoporum.*

Ecclesiastici in sacris, vel beneficiati, non possunt esse præsentes agitationibus bestiarum, sub pena excommunicationis ipso facto. *Pius V. const. 48. de Salute.*

Ecclesiastici, qui in obsidione reperiuntur à sanguine abstinere debent, alioquin non possunt promoueri, priuantur exerci-

tio ordinis, & aliæ pœnæ. *Conc. Illerd. c. 1. dist. 50. cap. de his clericis.* Vide, *Clerici in causa sanguinis.*

Ecclesiastici à multis abstinere debent.

Ecclesiastici tractare non possunt sæcularia negotia, alias eijciendi sunt ab ecclesia. *conc. quod dicitur Apostol. c. 7.*
Ecclesiastici non debent armis vacare. 23. q. 8. c. 1. Si ecclesiasticus moritur in bello, non fiat pro eo oratio. *ibid. cap. Quicumque.*
Non possunt vacare vsuris. *conc. Laodic. c. 5.*
Ecclesiastici non possunt testimonium dicere in causis sæculari. *conc. Carthag. 5. c. 1.*
Non possunt depositi, &c. occurrere ad Imperatorem, alias careant spe rehabilitationis. *conc. Antioch. c. 12.*
Non possunt relinquere iudicium ecclesiæ, & recurrere ad sæculares; locum amittant, etiamsi fauorabilem habeant sententiam. *conc. Carthag. 3. c. 9.*
Possunt tamen cum inuaduntur, recurrere ad iudicium sæculare. *conc. Afric. c. 15.*
Ecclesiastici, qui in ordine genuerunt filios, non possunt promoueri ad superiora. *conc. Taurin. c. 7.*
Cauere debent ab actibus scurrilibus. *conc. Colon. 3. tit. de offic. &c. c. 11.*
Ecclesiastici Prælati non possunt punire Clericorum delicta cum pena pecuniaria. *conc. Mogunt. 4. c. 77.*
Ecclesiastici non sint sortilegi, seu consulentes magos, ariolos, aruspices, &c. & quomodo puniendi. 26. q. 5. per 14. capita id tractatur.
Non possunt esse præsentes agitationibus bestiarum. Vide supra, *ecclesiastici in causa sanguinis.* Vide, *clerici à quibus debent abstinere.*

Ecclesiastica iurisdictio cui potest committi, & quomodo.

Ecclesiastica iurisdictio committi non potest laicis, neque clericis leuibus, sed probatis. *concil. Colon. 3. tit. de officior. &c. c. 2.* Non potest committi per pecuniam, aut censum annuum. *ibid. c. 4.* Non potest vendi. *ibid. c. 4.* Sub pena excommunicationis, & contractus est nullus. *ibid.* Omnia hæc confirmat *conc. Mogunt. 4. c. 77. conc. Trident. sess. 25. de refor. cap. 11.*
Ecclesiasticæ causæ in partibus committendæ, debent committi alicui, vel episcopo, vel personis designatis in Synodis Prouincialibus, iuxta *Bonifac. 8. const. Quæ incipit, Statutum. conc. Trident. ibid. c. 10.* & si aliquis ex ijs deputatis moritur, episcopus cum consilio Capituli, alium substituat vsque ad futuram Synodum. Quælibet autem Diœcesis habere debet quatuor personas qualificatas, quibus à Nuncio, vel Legato, vel Papa committantur causæ. *conc. Trid. sess. 25. de reform. c. 10.*
Ecclesiastica iurisdictio, vt potestas deputandi, aut nominandi Vicarium in spiritualibus, vel aliæ similes, non possunt locari, aut vendi. *conc. Trid. ibid. c. 11.*
Vide, *Commissio.* Vide, *Commissarius.* Vide, *Clerici coniugati.*

Ecclesiæ nullius Diœcesis, & exemptæ.

Ecclesiæ nullius Diœcesis visitari possunt ab episcopo viciniori, vt delegato Papæ *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 9.*
Episcopus, vt Papæ delegatus, potest ecclesiarum exemptarum reparationem curare, & præcipere, & vti potest remediis iuris. *Conc. Trid. sess. 7. de reform. c. 8.*

Ecclesiasticæ functiones, & ministeria.

Ecclesiasticæ functiones, & exercitia Ordinum Minorum fieri debent per clericos in minoribus ordinatos: celibes, vel etiam coniugatos, dummodo non bigamos, sed portantes tonsuram, & habitum clericalem. *Conc. Trid. sess. 23. de reform. c. 17.*
Ecclesiæ ministerijs præficiendi sunt clerici, &c. eiusdem ecclesiæ. *dist. 24. c. Presbyteri.*
Vide, *Clerici quò ad ministeria ordinum.*

Ecclesiæ quot Presbyteros habere debent.

Ecclesia quælibet vnum saltem habeat Presbyterum. *Concil. Aquisgran. 3. p. 3. c. vlt.*
In ecclesijs Parochialibus, & baptismalibus tot sint Presbyteri, quot sufficiunt pro Sacramentorum administratione, & in hoc maximè incumbere debet episcopus. *Concil. Trid. sess. 21. de refor. c. 4.*
Vide, *Clericorum numerus.*

Ecclesiarum res precariæ, quando dandæ.

Ecclesiarum res dari possunt, vt precariæ, sed quando, & quomodo. *Conc. Rhemense c. 36. & 37. Concil. Meldense c. 22.* De quibus faciendæ precariæ. *ibid.*
Precariæ omni quinquennio renouandæ. *de Precariis c. 1.*
Precariæ factæ à prædecessore mutari possunt à successore, & quando. *ibid. cap. de precariis.*
Vide, *Precaria.*

Ecclesiarum spatium per circuitum.

Ecclesiæ maiores habere debent per circuitum spatium 40. passuum. *Nicolaus I. in decr. tit. de eccles. c. 3.*
Ecclesiæ minores habere debent per circuitum spatium 30. passuum. *Nicolaus I. in decr. tit. de ecclesiis c. 3.*

Ecclesiarum tituli.

Ecclesiarum tituli Cardinalitij quot, & qui sint. *Sixtus V. constit. 55. Religiosa.*
Vide, *Cardinalitii tituli.*

Ecclesiasticæ benedictiones, & orationes.

Ecclesiasticæ orationes, ac benedictiones, cum simplicitate faciendæ sunt. *dist. 38. cap. Sedulò.*
Vide, *Benedictio.* Vide, *Consecratio.* Vide, *Sacerdos.*

Ecclesia S. Ioannis Laterani Romæ.

Ecclesia Sancti Ioannis Laterani Romæ supremum tenet locum super omnes ecclesias Vrbis, & Orbis. *Gregor. XI. const. 1. Super vniuersas. Pius V. const. 94. Infirma.*
Hæc ecclesia concessa fuit Canonicis Regularibus Sancti Augustini anno 1106. *à Paschali II. constit. Quanto.*
Hæc ecclesia gaudet præscriptione centum annorum. *Honorius III. constit. Sedis.*
Vide, *Basilica.* Vide, *S. Ioannes.*

Ecclesiastici quò ad testamenta, & dispositiones.

Ecclesiastici non habentes facultatem testandi à Papa, decimam tantum possunt donare, vel relinquere locis pijs. *Paulus Tertius const. 46. Romanus.*
Ecclesiastici Prælati, Rectores, ac beneficiati sine licentia Papæ non possunt, nec testari, nec disponere de bonis: & dispositiones sunt nullæ: spolia autem pertinent ad Cameram Apostolicam, etiam si legata essent facta ad fauorem locorum piorum. *Pius 4. const. 8. Graue nobis.*
Vide, *Clerici quò ad testamenta.*

Ecclesiasticorum spolia.

Episcoporum, & beneficiatorum (qui testandi non habent à Papa facultatem) spolia pertinent ad Cameram Apostolicam; etiam si legata, & dispositiones quas fecerunt, sint in fauorem locorum piorum. *Pius 4. const. 8. Graue nobis.*
Omnia bona præfatorum, qui sine testamento (si habebant facultatem) decedunt, & illa quæ vltra facultatem (si habent) superant, pertinent ad cameram Apostolicam, etiamsi sint Cardinales. *Paulus 3. constit. 29. Romani.*
Vide, *Spolia.*

Ecclesiastici quò ad exceptionem Capitis Odoardus.

Ecclesiastici, qui obtinent dilationem soluendi, virtute *capp. Odoardus*, & *Peruenit*, intra tres menses tenentur causam discutere, alias eis non suffragatur: licet possit prorogari aliquando. *Clem.7. const.16. cum nuper.*

Ecclesiasticus status, eiusque gubernium.

Status ecclesiasticus ecclesiæ Romanæ, primo à Constantino Imperatore concessus fuit. *Dist.96. cap. Constantinus il 1. & il 2.*

Deinde quod à Pipino, & Carolo Magno eius filio fuerat cum reali possessione traditum, per Ludouicum Pium I. Imperatorem confirmatur. *dist.63. c. Ego Ludouicus.* In quo Papæ, ac successoribus in perpetuum, tradit, concedit, confirmat donationem Ciuitatis Romæ, Ducatum Romanum, suburbana, vicos, & omnes terras in territorijs montanis, maritimis littoribus, portus, cunctas ciuitates, oppida, & castella, etiam in Tusciæ partibus. *ibid.*

Status ecclesiastici Prouinciæ, & Ciuitates, quæ sint. *Clem. 6. const.3. Etsi solertem.* Vide, *Dominium.*

Ecclesiastici status inuasores, terrarum eiusdem detentores, excommunicantur. *Iulius 2. const.22. suscepti Regiminis.* Vbi aliquos nominatim excommunicat. alias etiam pęnas incurrunt. *Greg.13. const.98. Non sine.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ.*

In statu ecclesiastico, nullus præter Papam potest instituere ministros, & officiales, vt Capitaneos, Potestates, Gubernatores, & alios similes. *Extrau. Ioann.22. de maiorit. & c. vn. Ecclesia.* Vide, *Sedes Romana.*

Ecclesiæ rebelles in Marchia Anconitana contra Rectores, & alios officiales, quomodo puniendi. Sic etiam dantes auxilium, vel fauorem. Quid de eis, & eorum filijs agendum. Quid si communitates id fecerint; & alia ad hoc spectantia. *Extrau. Ioan.22. de pœnis c. vn. Dierum.*

Gubernatores, & Loca-tenentes in statu ecclesiæ, ad quid tenentur in gubernio, & post *Clem.7. const.25. Onus.*

Ecclesiastici status terræ, oppida, & ciuitates non possunt, nec alienari, nec infeudari. *Pius 5. const.35. Admonet.* Neque hoc potest fieri cum euidenti vtilitate ecclesiæ. *ibid.* Idem repetit *Pius 5. in const.69. Volentes*, Vbi id fieri prohibet per Camerarium, vel clericos Cameræ. Id confirmat *Greg.13. const.3. Inter cætera.* Idem *Sixt. 5. const.26. Quanta.* & pœnę. *ibid.* Idem *Greg.14. const.1. Romanus.* Idem *Innoc.9. const.1. Quæ ab hac sancta. Paul.5. const.108. Pastorale munus.* Vbi etiam prohibet, nè vltra triennium alienentur, locentur, &c. alias nulli sunt contractus, & alienans cadit à iure suo, & Camera Apostolica potest ea capere, ac si alienans mortuus esset ab intestato. Notarij non reuelantes contractus, quas pœnas incurrunt. *ibid. Clemens 8. const.78. Romanum.* Vbi declarat, quæ sunt stabilia.

Ecclesiastici status, terræ, oppida, castra, ciuitates, &c. stabilia similia non possunt infeudari, neque post deuolutionem, neque quando nouiter fiunt, & confirmantur constitutiones prædecessorum circa hoc. *Paulus 5. const.13. Inter cætera.* Pœnæ præscriptæ sunt in omnibus præfatis constitutionibus.

In statu ecclesiæ non possunt subditi alienare, vendere, permutare castra, terras, loca, &c. alijs personis forensibus, id est extra statum, seu non subditis ecclesiæ. *Sixtus 5. const.3. Sollicitudo.* Quæ sunt bona, quæ non possunt vendi, permutari, alienari, &c. *ibid.*

Subditus ecclesiæ discedens à statu non amplius reuersurus, intra biennium sua bona vendat. *ibid.*

Clemens 8. const.1. Ad Romani, confirmat hæc omnia, non posse, scilicet, alienari ciuitates, terras, aut loca. Sedi Apostolicæ, siuè immediatè, siuè mediatè subiecta. Comprehendit etiam bona, quæ nondum data sunt in feudum; & quæ non erant deuoluta, & proinde reuocat *constit. Gregor.14.* circa non deuoluta. *ibid.*

Renouat prohibitionem, nè alienentur castra aliaque stabilia, vel quasi stabilia ad personas exteras, quæ extra statum ecclesiæ manent, & mansuri sunt. *Clemens 8. ibid.* Declarat qui sint exteri. *ib.* & quæ sint bona stabilia, ac quasi stabilia. Alienationes, seu donationes si fiant, nullæ sunt, etiam si fiant Principibus. Et Notarius faciens instrumentum intra mensem tenetur denunciare. & pęnæ. *ibid.*

Idem confirmat *Vrbanus 8. const.4. Sacrosancti.* Quod replicat *in constitut. 65. Decus.* Siue forenses sint confinantes, siue non. Et in *const.41. in append.2. alias 151. Olim felicis.* Confirmat constitutiones antecessorum circa hoc, & extendit eas ad quoslibet contractus, etiam ratione dotis, respectu cuiuscumque personæ cum quauis præeminentia; & ad omnia bona, siue iurisdictionalia, siue non, modo sint immobilia: & secuta alienatione, intelligi omnia confiscata pro Camera, absque declaratione, etiam si contrahentes essent subditi Sedis Apostolicæ, nisi maneant in statu personaliter, & continuè.

In prædictis bonis vendi prohibitis, &c. non comprehenduntur officia Romanæ Curiæ, nec loca vacantia montium. *ibid. Vrb.8. vbi supra.*

Alij verò forenses, non Principes, alienantes stabilia extra Vrbem consistentia, distantia à mari vltra duo milliaria, incurrunt etiam pœnas confiscationis, nisi à die constitutæ dotis, vel initi contractus veniant ad habitandum in statu ecclesiastico, vel ea non dent alijs de statu, non obstante quolibet vinculo fideicommissi, vel alio non alienandi. *ibid.* Vbi multa diffusè de hac materia.

Omnes facultates alienandi, vel infeudandi in statu ecclesiæ ad personas exteras, etiam motu proprio Papæ cuicumque personæ concessæ, reuocantur, & annullantur. *Vrb.8. const. 6. Sanctissimus cap.64.*

Si detur à Papa licentia alienandi locum aliquem in statu ecclesiastico, vt oppidum, terram, &c. non intelligitur concessa licentia alienandi titulum, vt Ducatus, Principatus, &c. nisi id exprimatur in licentia habita. *Vrb.8. constitut.43. in append.2. alias 153.*

Omnes præfatas constitutiones de non alienandis terris, oppidis, & alijs immobilibus in statu ecclesiæ cum forensibus, vt supra, & pęnas contra delinquentes confirmat *Innoc.10. const.3. In supremo.* Sed hæc ante omnes fuerunt decreta *in Concil. Constant. post sess. vlt. in confirmat. const. Imperial.* vbi decernitur non posse, nec donari, nec vendi, nec locari, aut infeudari, nisi ex licentia Papæ, nec vltra nouem annos, & prorogatio fieri potest à Papa cum consensu Cardinalium. *Concil. Constant. vbi supra.*

Ecclesiastici status communitates non possunt se pro aliquo obligare, neque bona aliqua communitatum; alias irrita est obligatio. *Sixtus 5. const.42. Inter varias.*

Ecclesiastici status communitates non possunt oratores mittere, neque ad Papam publicis sumptibus sine licentia Papæ, licet vrgentissima esset causa, & pęnæ contrafacientium. *Sixtus 5. const.42. Inter varias §.8.*

Sed hoc non derogat statutis Populi Romani. *ibid. Clem.8.* Idem confirmat *const.10. Pro commissa §.13.* Non possunt ex bonis communitatis, neque ex collectis particularibus dona facere Potestati, siue Legato, siue Vicelegato, siue Cardinali, neque facere arcus, pontes, trophæa, &c. in eorum gratiam, non possunt alias expensas facere, neque pro locis pijs, neque prophanis, neque pro spectaculis, epulis vel exceptis ijs, quæ sunt notatæ in tabella. *ibid. §.15.* Vide, *Tabella.*

Ecclesiastici status communitates, loca, &c. habere debent tabellam, in qua describantur omnes impensæ, quæ fieri solent ab illis. & tabella illa semper seruanda est, nisi aliter præcipiatur. *Clem.8. const.10. Pro commissa.* Vide, *Tabella.*

Quid tenentur facere circa bonum regimen in debitis, & creditis. *ibi. §.7. Clem.8.* Quid de pecunijs, quæ superant. §.8. Cui tenentur reddere rationem. §. 9. Forma sindicatus. §. 9. & 10. Audientes sindicatum eorum, nihil possunt accipere pro expensis, vel pro alio; & pęnæ accipientium. §. 11. Debitores communitatum, vel litigantes cum illis non possunt esse officiales in eis, & pœnæ admittentium. *ibid. §. 16.* Contractus, & affictus earum, quomodo faciendi. §. 17. Depositarij communitatum priusquam admittantur, debent dare cautionem: & pęnæ aliter facientium. §. 18. Non

possunt

possunt facere remissiones, seu condonationes pœnarum alicui, neque pro ijs, qui duodecim filios habent. §.19. Decretis his contrauenientes, vel mandantes, aut curantes contrauenìri, fiunt inhabiles ad officia. §.21.

Contra debitores communi.atum procedunt Legati, Vicelegati, Potestates, Præsidentes, Gubernatores, non obstante decreto Auditoris Cameræ, vel Thesaurarij. *ib.§.24.*

Quando compelli possunt consanguinei delinquentium, &c. ad emendum bona per Cameram confiscata, vel subhastata. *ibid. in declarat. seq.§.2.*

In statu Ecclesiastico non possunt officiales grauare aliquem ad portandum granum, ligna, vel alia, nisi soluto debito pretio. *Gregor. 11. const. 5. Reuelationi.*

Gubernatores in statu ecclesiastico tenentur sindicatum dare, sic etiam Loca-tenentes. Quomodo, & coram quo, & alia ad hoc spectantia. *Clem. 7. const. 25. Omnes.*

Ex statu ecclesiastico, nullus potest extrahere frumentum, bladum, legumina, &c. & pœnæ facientium. *Gregor. 13. const. 50. Volentes. Clem. 8. const. 49. Frumenti.*

Neque potest emi externum sal: & circa vtrumque renouat pœnas antiquas, scilicet triremium pro prima vice, deinde mortis, & confiscationis bonorum. *ibid.*

Frumentum, blada, legumina in statu Ecclesiæ possunt emi pro persona, & familia, solum pro vsu vnius anni, sub eisdem pœnis. *ibid. §.6.*

Eadem confirmat *Paulus 5. const. 12. Inter grauissimas*. Excipit tamen eos, qui ex contractu facto cum Camera Apostolica, id possunt facere, & omnia alia priuilegia circa hoc reuocantur. *ibid.*

Idem confirmat *Innocentius 10. const. 7. Et si ea.* & renouat omnes superiores prohibitiones, ne scilicet præfata, frumentum, blada, &c. extrahantur, etiam occasione nundinarum, sine Papæ chirographo. *ibid. in declaratione.* Neque à locis immediatè subiectis Papæ extrahi possunt, & deferri ad loca mediatè subiecta. *ibid. in declaratione.*

Agricultores agri Romani habent facultatem extrahendi è statu ecclesiæ certam quantitatem frumenti, & quam. *Paulus 5. constit. 70. Pastoralis* §.16. Vide, *Roma.*

Ecclesiastici status Barones tenentur purgare suas terras à latronibus, homicidis, bannitis, &c. sub pœnis, &c. *Sixtus 5. constit. 6. Hoc nostri.* Vide, *Domini.* Vide, *Barones.* Vide, *Heretici.*

Dantes illis auxilium, aut fauorem, vel eos occultantes, quomodo puniendi. *ibid.*

Personæ priuatæ, quomodo tenentur persequi bannitos, & latrones. Item communitates, &c. qui saltem tenentur propalare, ac manifestare, quando non possunt capere, & pœnæ. Omnia ad hoc negotium spectantia. Vide *ibid.*

Idem decreuerat *Pius 4. const. 27. In eminenti.* Id præcipiens Baronibus sub pœna excommunicationis, & quinque millium ducatorum, vt latrones, ac bannitos capiant, alias pœnas determinat pro terris, & communitatibus. *ibid.* & ante illum *Iulius 2. const. 2. Quia nihil.*

Barones, & alij domini in statu Ecclesiastico non possunt cavalcatas armatorum colligere, & pœnæ. *Sixtus 5. const. 75. Dum pro communi.*

Bella excitantes in statu Ecclesiastico, vel seditiones facientes, crimen læsæ maiestatis incurrunt, aliasque pœnas circa honores, & dignitates, officia, ac testamenta actiua, & passiua. *Paulus 2. const. 4. Viros.*

Ecclesiasticum statum spoliantes animalibus, vel alijs rebus, quas pœnas incurrunt. *Gregor. 13. const. 98. Non sine.*

Gubernatores status ecclesiastici, vt terrarum, ciuitatum, &c. non possunt remittere exules, neque pœnas, supra sex florenos. *Paulus 2. const. 3. Munera.*

Non possunt recipere munera, præter esculenta, & poculenta. *ibid.*

Sal externum, seu alienum in statu Ecclesiastico, nullus potest vendere. *Gregor. 13. const. 49. Ex incumbenti.* Et pœnæ. *ibid.* Quod postea confirmauit *Clemens 8. vbi supra const. 49. Frumenti.*

In statu ecclesiastico de locis immediatè subiectis ad mediatè subiecta extrahi potest frumentum, bladum, legumina, &c. pro sufficientia vnius anni, tam pro persona, quam pro familia. *Gregorius XV. constitut. 30. Romani.*

Idem facere possunt Religiosi Mendicantes. *ibid.* Idem possunt pauperes, qui labore diurno spicas, & alia colligunt. Sic qui ad mercatum ferunt oua, pullos, &c. sic qui pro suo vsu extra statum farinam portant, sed non pro mercimonia. *ibid.*

In statu ecclesiæ nullus potest sub protectione accipere ciuitatem aliquam, terram, vel castrum, &c. *Clemens 8. constit. 78. Romanum.*

In statu ecclesiæ occidi non possunt boues aratorij; & pœna occidentium. *Paulus 5. const. 70. Pastoralis.*

Alia de officialibus, & cæteris status ecclesiastici, vide in proprijs locis, & verbis.

Vide, *Patrimonium S. Petri.* Vide, *S. Petrus.*

Ecclesiæ Romanæ præiudicia, numquam à Pontificibus intelliguntur approbata, etiam si tolerentur, nisi expressè in literis Papæ appareat, nequ... præscriptio, non vsus, non publicatio; licet permittatur imprimi libros continentes hæc præiudicia contra Sedem Apostolicam, vel alias ecclesias, aut personas ecclesiasticas. *Vrbanus 8. in append. 2. constit. 47. Romanus Pontifex.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Æconomus.

Æconomus ponendus in ecclesia, statim ac vacat. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. De iure patronatus c. 21. De offic. Iudicis ord. c. Cum vos plerumque. & c. Cum vos.* Neque potest patronus impedire, ne episcopus Æconomum deputet, alias priuatur iure præsentandi pro illa vice. *concil. Later. vbi supra. & Concil. Rom. 4. sub Ioann. 22. c. 1.*

Æconomum habere debet quilibet episcopus. *dist. 89. Volumus.*

Æconomus sustentari debet de redditibus ecclesiæ, quam administrat. *ibid.*

Æconomi Episcopalis officium, quale sit. *dist. 89. c. Diaconum. & c. Quia in quibusdam.*

Æconomus à Metropolitano fiat, si non est factus ab episcopo. *9. q. 3. c. Cum simus.*

Æconomus, exceptis expensis, quas facit pro ecclesia, conseruare debet fructus pro futura persona. *De offic. Iud. ord. c. Cum vos.*

Æconomus per facti errorem non nocet ecclesiæ: & potest reuocari factum. *De confessis c. fin.*

Æconomus, sede episcopali vacante, ponendus est à Capitulo. Vide, *Episcopus.* Vide, *Sede vacante.*

Æconomus de labore inuentarij, nihil accipiat. *12. q. 2. cap. Charitatem.*

Æconomi sint in qualibet ecclesia. *16. q. 7. c. Quoniam in quibusdam.*

Æconomus non potest esse laicus, sed Clericus. *ibid. & cap. In nona.* Episcopus faciens laicum, puniendus est. *ibid. c. In nona. Concil. Hispal. 2. c. 9.*

Æconomus esse debet in maiori ecclesia, seu Cathedrali, qui de sententia episcopi, disponat de rebus ecclesiæ. *conc. Calced. c. 26. dist. 89. c. Volumus. 16. q. 1. c. Quoniam. Concil. Tolet. 4. c. 48. concil. Nicæn. 2. c. 11. concil. Paris. 6. l. 1. c. 15.*

Si in Cathedrali non sit Æconomus, fieri potest à Metropolitano. & si non sit in Metropolitano, ab episcopis. *Conc. Nicæn. 2. c. 11.*

Æconomus per episcopum instituendus. *Concil. Meldense capit. 47.*

Æconomi officium, quale sit. *Post concil. Tolet. 8. Concil. Nicænum ex Arab. cap. 65.* Debet habere curam omnium bonorum, & redditiuum ecclesiæ. *ibid.*

Edere, siue comedere.

Edere nullus potest in Ecclesia absque graui necessitate. *dist. 42. c. Nulli, & c. Oratorium.*

Vide, *Ecclesia veneranda.* Vide, *Comedere.* Quando in edendo committitur peccatum gulæ. Vide, *Gula.*

Eduigis.

S. Eduigis Regina Poloniæ, canonizata fuit à *Clemente* 4. *constitut.9. Exultat.*

Ægypty Iacobita.

Vide, *Iacobita.*

Ægroti.

Ægrotus, qui petijt Sacramentum baptismi, vel Pœnitentiæ, si postea obmutescit, dummodo adsint testes fideles de hac petitione, potest illud accipere. *Concil. Arausic.1. c. 12. concil. Carthag.4. c.76. 26. q.6. c.Qui recedunt. cap. Is qui, &c. Agnouimus.* Idem dicendum de ægroto, qui cum non possit verbis, præscote sacerdote nutu petit. *ibid.*

Ægrotus si in fine habet viaticum, & non potest implere pœnitentiam, si postea conualescit, tenetur eam implere. *concil. Epaunense c.36.* Vide, *Pœnitentia.*

Vide, *Infirmi.*

Eiecti, Eijcere.

Eijciens aliquem de ecclesia propter pecuniam, est deponendus. *De simonia c. Qui alium.*

Eijciens aliquem de Ecclesia cooturbantem diuina officia, non est excommunicatus. *De sent.excomm. c. Veniens.*

Eiectus à suo gradu, id est depositus, si non est conuictus, neque confessus, est restituendus. 2. *q.1. c. Notum sit.*

Eiecti à suis sedibus episcopi non possunt vocari ad synodum, nisi prius restituantur. 3. *q.2. c.Si primates.* Vide, *Spoliati.* Vide, *Episcopi eiecti de sedibus.*

Eiectorum Episcoporum bona inuadentes, fiunt infames. 3. *q.2. c. Audiuimus.*

Eiecti ab ecclesia iussu sacerdotis, si renuunt, quomodo sunt puniendi. *Concil. Ilerdense c.*10. 11. *q.3. cap.Qui iubente.*

Eijciendi à Religione, quas conditiones debent habere. *Vrb. 8. const.26. Sacra.* Vide, *Regulares incorrigibiles.*

Eiecti à Religione aliqua, in habitu clericali debent semper incedere, & subditi sunt ordinarijs. *Vrban.8. const.26. Sacra congregatio §.7.*

Eiecti à Religione non possunt à superioribus obonere literas testimoniales ad Sedem Apostolicam. *ibid. §.9.*

Eiecti à Religione sunt perpetuò suspensi ab exercitio ordinum, & non possunt per episcopos dispensari. *ibid. §.10.*

Electio in genere modi, & qualitates, vt sit bona.

Electio tribus modis fieri potest; compromisso, scrutinio, & inspiratione. *De elect. &c. c.Quia propter.*

Eligi semper debet melior, dignior, doctior, præstantior. *concil. Colon.* 2. *p.1. c.9.*

Electioni interesse possunt solum, qui habent ius eligendi. *Honorius* 3. *ex Cirone, de elect. c.5.*

Electiones fieri non debent per pecuniam. 1. *q.6. c. Ego autem, &c. Sicut.* Procurans sic eligi, est simoniacus. *ibid.* Neque per promissiones, & obligationes, preces, vel minas. *Concil. Colon.2. p.1. c.9.*

Electiones non faciendæ ex fauore, sed ex iudicio. 8. *q.1. c. Nec nouum, & q.2. c. Illud quidem.*

Electio non potest, fieri per sortes. *Honorius* 3. *ex Cirone, de sortilegijs c.1.*

Electio Pastoris non est differenda. *De elect.&c. c.cum inter.*

Electio debet esse libera, & non iuuat consuetudo contraria. *De elect. &c. c. cum terra. & sub eodem tit. in 6. c. Vbi periculum. §. cæterum.*

Electionum episcopalium causæ deuoluuntur ad Papam. *De elect. in 6. c. Quamuis.*

Electio facta ab excommunicatis, est nulla. 9. *q.1. cap. Nos consecrationem.*

Electio facta à suspensis, est cassanda. *De elect. cap. Cum inter.*

Electio facta de ignorante est cassanda. *De elect. &c. c.Qualiter.*

Electio non facta intra tres menses, ad quem deuoluitur, & quis interim gubernat. Vide, *Electores, in fine.*

Electio facta non expectatis non vocandis, est valida. *De elect. &c. c. cum inter vniuersas.*

Electioni regularium non possunt interesse non professi. *De elect. in 6. c.ex eo. §. in ecclesiis.*

Electio facta de regulari non professo ad regimen ecclesiæ regularis, est nulla. *De elect. &c. c. cum causam.*

Electio quando potest fieri per procuratorem. *de elect. &c. c.Quia propter. §. Illud autem.*

Si electio præcipiatur à Papa facienda cum consilio aliquorum, ita debet fieri, alias est nulla. *de elect. &c. c. cum in veteri.*

Electio in ecclesiasticis non potest competere laico, etiam si compositionem fecerit cum Prælato, & Capitulo. *de elect. &c. cap. Sacrosancta.*

Electio eius, qui habet plures dignitates, aut præbendas, est nulla. *de præbend. & dignit. cap. cum iam dudum.*

Electio duorum ad vnam præbendam, est nulla. *ibid. c. Tua fraternitatis deuotio.*

Electio numquam fieri potest per sortes. *de sortilegijs cap. ecclesia.*

Electio facta per postulationem, & è contra, est nulla. *de postulat. in 6. c.vn.*

Electio facta per collationem non valet. *de elect. &c. c. cum Post petitam.*

Electio facta à minori parte Capituli, est nulla, nec potest ratificari. *de elect. &c. cap. Auditis.*

Electio non facta à maiori parte Capituli, & saniori, non tenet. *ibid.* Sed maior debet esse, sanior. *de elect. c. ecclesia vestra. Conc.Later.3. c.1.* excepta electione Papæ, quæ fit à duabus partibus eligentium. *ibid.*

Electio facta à non maiori parte capituli, sed à maiori respectu minoris, non valet. *de elect. &c. cap. Cumana, & cap.ecclesia vestra.*

Electio facta à maiori parte cum cootemptu minoris, etiam si vnus sit contemptus, cassatur. *de elect. &c. cap. Bonæ memoriæ il 2. §. Electionem.*

Si electio fiat de indigno à maiori parte capituli, & de digno à minori, tenet secunda. *de elect. &c. c. congregato.*

Electio maioris, & sanioris partis est confirmanda. *de elect. &c. c. cum dilecto.*

Electio secuta contemptis electoribus, id est non vocatis, est nulla: sed potest conualidari, si contempti consenserint. *de elect. cap. Quod sicut.*

Etiam si vnus elector non vocetur, est nulla. *de elect. c.Bonæ memoriæ il 2.*

Electione prima non cassata, nequit fieri secunda, & si fiat est irrita. *ibid.*

Electio, in qua fit exclusus aliquis elector, qui erat in possessione, est nulla. *de elect. c. In Genesi.*

Electio fieri debet vocatis electoribus, etiam absentibus. *De elect. cap. coram dilecto.*

Electio secuta non venientibus vocatis, est valida. *de elect. cap. quod sicut.*

Electio facta secundum mandatum Apostolicum, si vocati noluerunt venire est valida. *de elect. &c. cap. cum nobis.*

Electio facta post appellationem est valida, si fiat iuxta formam appellationis, non contra eam. *de elect. c.cum nobis.* Alioquin cassanda est. *ibid. c. considerauimus.*

Electio statim publicanda est. *de elect. cap. Quia propter. §. Electiones. Concil. Later.4. c.24.*

Electiones simoniacè sunt nullæ. *De elect. in Decretal. cap. Super eo. Extra, de simonia c.cum detestabile.*

Electio Abbatissæ, quomodo facienda. *de elect. in 8. cap. Indemnitatibus.* Si appellatur, per Procuratorem agatur. *ibid.* Interim nihil attentetur. *ibid. cap. Prouida.* Pœnæ benedicentis, vel confirmantis. *ibid.*

Electiones simoniacæ reuelandæ sunt ab omni sciente; alias non possunt absolui non reuelantes tam principales, quam mediatores, isti enim reuelandi sunt superiori. *Extra, de simonia cap. cum detestabile.*

Reuelans electionem simoniacam, estò sit principalis, obonet impunitatem. *ibid. c. cum detestabile.*

Electio facta de tertio, lite pendente, non valet. *Vt lite pendente in 6. cap.1.*

Electio

Electio an, quando, & quomodo potest impugnari, eique opponi.

Electores, Eligentes.

Electo-

Electores non priuantur potestate eligendi prætereunte tempore, si impedita fuit electio, vel non habuerunt licentiam eligendi. *Honorius 3. ex cirone de election. c. 2.*

Elector impuber si non vocatur non potest opponere de contemptu. *De elect. in 6. c. Ex eo.*

Electoribus impeditis, incipit computari tempus, ex quo non auferunt impedimentum. *De elect. c. fin.*

Eligentes electioni consentientes, non possunt opponere, nisi noua causa existente. *De elect. in 6. c. Nulli.*

Eligere possunt omnes, qui sunt in possessione eligendi. *De elect. c. Querelam.*

Electores habentes ius eligendi, omnes vocandi sunt. *De elect. c. Quod sicut.*

Electores etiam absentes vocandi sunt ad electionem. *de elect. c. Coram dilecto.*

Eligentes per compromissarium stare debent, & quod facit compromissarius, & recipere electum ab eo dummodo seruauerit formam compromissi. *De elect. c. Cum dilectus.*

Vide, *compromissum*. Vide, *compromissarius*.

Eligentes per compromissarium possunt retractare, si res est integra, id est, quando non est inceptum tractari. *de elect. c. In causis.*

Elector absens & impeditus, si iurat de hoc & fidem facit, potest per procuratorem eligere. Sed vni de collegio seu capitulo tantum potest id committere. *concil. Later. 4. c. 24. de elect. c. Quia propter §. Illud.*

Elector potest constituere plures procuratores insolidum, & quomodo, & in qua circumstantia. *de elect. in 6. cap. Si quis iusto.* Si vnum facit procuratorem, hic non potest in scrutinio vnum suo nomine, & alium nomine Domini eligere, nisi in mandatis habuerit à Domino de eligenda persona determinata, quia tunc potest vnum suo nomine, & alium nomine Domini eligere. *ibid. §. Porro.*

Elector habens ius eligendi non potest se ipsum eligere. *De institutionibus c. fin.*

Elector licet procuratorem non inueniat, non potest per literas dare votum in electione. *De elect. in 6. c. Si quis iusta.*

Elector sine consensu Capituli, non potest aliquem extra Capitulum instituere procuratorem. *de election. in 6. ibid. §. fin. concil. Later. 4. c. 24.*

Electores si supprimunt cassationem Papę, priuantur iure eligendi. *De postul. prælatorum. c. Gratum.*

Si electores negligunt eligere intra tres menses superiorem ecclesiæ, siuè sæcularis, siuè regularis, superior vicinior gubernat ecclesiam. *De elect. &c. cap. Ne pro defectu.*

Electores qui in tanto tempore non eligunt, priuantur ea vice potestate eligendi, & deuoluitur electio ad vicinum superiorem. *ibid.*

Electores eligentes ex iussu sæcularis potestatis, per triennium suspenduntur à beneficio, & priuantur potestate eligendi. *concil. Later. 4. c. 25.*

Eligentes cum promissione beneficij obtinēdi ab electo si conuincuntur deponantur, alias tenentur se purgare. *conc. Later. 3. append. tit. de simonia c. 13.*

Vide, *Absens*. Vide, *Arbitri*. Vide, *Appellatio, quæ non tenet*. Vide, *Regular. reformatio*. Vide, *Regular. superiores & electiones*.

Electus, Eligendus, & Confirmandus.

Electus ad clamorem populi, non debet confirmari à superiore. *De elect. &c. c. Ossius.*

Electus canonicè confirmari debet, sed prius de eius vita est inquirendum, si sit incognitus. *de elect. c. Postquam.*

Electus, absque confirmatione superioris non potest administrare officium, &c. in quo est electus; neque iuuat consuetudo contraria. *de consuetudine c. Cum venerabilis. de elect. c. Nosti & sub eod. tit. in 6. c. Auaritiæ.* & si faciunt priuantur iure quæsito. *ibid.*

Electi, qui immediatè subduntur Papæ, confirmationem petant à Papa, & si longè distant, interim gubernant. *de elect. c. Nihil est.*

Electus cuius electio fuit cassata, non ob eius defectum, sed ob modum eligendi, potest iterum eligi. *De elect. c. Super eo.*

Eligendus semper est melior. *8. q. 1. cap. Qualis enim. concil. colon. 2. part. 1. capit. 9.* Vide, *Beneficia quibus danda*.

Electus renuncians electioni, non potest appellare de electione alterius. *de electione c. cum inter.*

Electus non docens de ætate legitima, & sufficienti literatura, non confirmatur, & nulla est eius electio. *de elect. &c. cap. cum nobis.*

Electus à maiori parte capituli, si est indignus, non confirmatur: & si cum eo est electus alius dignus à maiori parte, confirmatur. *de elect. &c. c. dudum ad audient.*

Electus per consensum adiutorij sæcularis, male est electus, & est ineligibilis ad aliam etiam dignitatem. *de elect. c. Quisquis.* Si consensit, priuatur beneficio. *ibid. concil. Later. 4. cap. 25.*

Electo confirmato dari non potest exceptio. *de appell. & accusat. c. Constitutis.*

Electo fieri potest oppositio scientiæ, vel personæ, & hoc ante omnia examinandum est. *de elect. in 6. c. Si forte.*

Electo, vel eligendo opponens debet obseruare constitutionem Bonifacij. *Vt circa. ibid. c. Is qui contra.* Vide, *Electio quando, & quomodo*.

Electus simoniacè, sed ignoranter, dispensari potest per episcopum in beneficio. *de election. c. Si alicuius.*

Electus autem scienter non potest ab eo dispensari. *ibid.*

Electus non dicitur, nec est simoniacus, si eo prohibente data est pecunia, &c. *de simonia c. Sicut tuis.*

Electus (cum appellatur contra electionem) debet adire Romam, ibique manere vsque ad finem negotij. *de elect. in 6. c. Si postquam.*

Electus, duas electiones non potest retinere sed vnam potest prosequi. *de elect. in 6. c. Vt quis.*

Electus ad secundam ecclesiam, tenetur relinquere primam, alias eligentes possunt non acceptare eum. *de præbend. & dignit. c. cum non ignores.*

Electus, intra mensem debet consentire. *de elect. in 6. cap. Quam sit.* Alias priuatur iure quæsito. *ibid.*

Electus, intra tres menses petat confirmationem, alias electio est nulla. *de elect. in 6. c. Quam sit.*

Electus in Papam, vel episcopum si sit hæreticus, nulliter est electus. Vide, *Hereticorum multæ inhabilitates*.

Electioni consentiens non potest renunciare nisi ex noua causa. *de elect. in 6. c. Nulli.*

Electo moriente, vel electione cassata (nisi fraus interueniat) eligentes habent integrum ius eligendi de nouo. *de elect. in 6. c. Si electio.*

Electo non consentiente redit facultas ad eligentes. *de elect. in 6. c. Si compromissar.*

Electus in curia non potest discedere, nec ministrare sine literis promotionis, neque potest percipere fructus aut reditus, neque potest recipi in ecclesia, ad quam est promotus. & pœnæ recipientius. *Extra, de election. c. 1.*

Electo à maiori parte, consentiente, non potest ei opponi, nisi constet de impedimento canonico, ideoque appellatio non obstat. *de elect. c. cum inter canonicos.*

Electus, si ei opponitur de iure eligentium, sufficit si probet, quod erant in possessione. *de elect. cap. Cum Vinctonensis.*

Electis duobus ad curam, præbendam, vel dignitatem, si compromittant in iudices, isti possunt pro bono pacis adiudicare dignitatem, & obligare personas ad dandum aliquem reditum alteri: hoc tamen non fiat ex partium conuentione, sed iudicū arbitrio. *de præb. & dign. c. Nisi essent.*

Electo opponens de scientiæ defectu, si deficit in probatione, habetur vt deficiens in omnibus: punitur, & non auditur. *de election. in 6. c. Si forte, & c. Ab eo.*

Electus indigens licentia superioris ad consentiendum, celeriter eam procuret habito respectu distantiæ. *de elect. in 6. c. Quam sit.*

Electi ad ecclesias etiam cathedrales, tenentur intra mensem consentire, & ex tunc iter arripiant ad Sedem Apostolicam pro confirmatione & alia quæ eis in hoc permittuntur. *de elect. in 6. c. cupientes.*

Electi non se præsentantes, vel comparentes intra tempus per se, vel per alios, cui pœnæ subiacent, & quid eos excuset. *de elect. in 6. c. Cupientes.*

Electo opponens per appellationem, nisi in principio adducat defectum, crimina, &c. in progressu non est audiendus etiamsi iuret de nouo illa sciuisse. *Clement. de elect. cap. constitutionem.*

Eligi non potest illegitimus, & nulla est electio. Sed potest postulari. *de elect. cap. Innotuit.*

Eligentes cum, quam pęnam incurrunt si scienter faciant. *ibid.*

Electa Abbatissa, si appelletur, interim non attentetur confirmatio, & benedictio, alias irrita sunt, & confirmans, per annum suspenditur à potestate confirmandi, & consecrandi. *de elect. in 6. cap. Prouida.*

Eligendus in Parochum debet esse 25. annorum, & debet statuto tempore ordinari. *de elect. &c. c. Cum in cunctis.* §. *Inferiora.* Vide, *Parochus.* Vide, *Beneficiati.* Vide, *ecclesiarum Rectores.* Vide, *Curati.*

Eligi non potest in superiorem Regularium, qui non est instructus in regula illius Religionis. *De elect. &c. cap. Officij tui.*

Eligendus non potest simul postulari, & è contra. *de postulat. in 6. cap. perpetuo.*

Electus non debet confirmari, si est indignus. *Concil. Later. 4. cap. 26.*

Eligendus nihil potest promittere, neque securitatem de hoc dare: nulla est promissio. 8. *q.* 3. *c. Talia.*

Episcopus vnius ecclesiæ eligi non potest in alia; sed potest postulari, & si fit electio est nulla. *Honorius III. ex Cirone, de postulat. Prælator. c.* 1.

Electi ad gloriam.

Electis omnia cooperantur ad bonum, etiam mala, & quomodo. *de pœnit. dist.* 2. *c.* 27. *Talibus.*

Electio Papæ.

Vide, *Papæ electio.*

Electio Episcoporum.

Vide, *Episcopi electio.*

Electio Parochorum.

Vide, *Parochus.*

Electiones Regularium.

Vide, *Regulares.*

Electio Abbatissarum, &c.

Vide, *Moniales.*

Electiones aliorum.

Vide, *In suis locis, & nominibus.*

Eleemosyna.

Eleemosynæ tres sunt species, id est, corporalis, qua dantur corporalia. spiritualis, qua dantur spiritualia, & delinquentes corrigere. *Dist.*45. *c. Tria, & c. Duæ.*

Eleemosyna cordis melior est, quam eleemosyna pecuniæ. *Dist.* 45. *cap. Duę sunt.*

Eleemosynæ pro missis. Vide, *Missa.* Vide, *ecclesiarum oblationes.*

Eleemosyna fieri non potest de pecunia simoniacè habita. 1. *q.* 1. *c. Non est putanda.*

Eleemosyna à quibus, quibus, & de quibus facienda. *Dist.* 47. *cap. Sicut ij.*

Eleemosynæ peti possunt ab excommunicatis. *de sentent. excommunic. cap. cum voluntate.*

Eleemosyna fieri non potest de vsuris. 14. *q.* 5. *cap. Nolite, & cap. Forte aliquis.*

Eleemosynam dans fratribus mendicantibus, non est excommunicatus, sed multum meretur. *concil. constant. contra art.*20. *Vuicleff.*

Eleemosyna fieri nequit de furtis, seu ablatis. 14. *q.*5. *cap. Nemo, c. Rapinam, c. Qui habetis, & c. Non sanè. Gregor.* 1. *l.*7. *ex reg. ep.*112. *De homicidio voluntario c. Sicut.* §. *Eos insuper.*

Eleemosynæ, quæ colliguntur pro carceratis Romæ, applicantur pro debitis eorum. *Pius* 5. *const.*100. *Volumus.*

Eleemosyna indifferenter facienda pauperibus. *Lib.*3. *const. Apost. c.*4.

Eleemosynæ prosunt animabus Purgatorij. *conc. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.* Vide, *Anima.* Vide, *Purgatorium.*

Eleemosyna iniungi potest pro pœnitentia, confitenti. *conc. cabilon.*3. *c.*17.

Eleemosyna cum hoc ordine danda, vt prius magis egenti, deinde minus egenti detur. & magis ei, qui confunditur petere, quam alteri. prius bono, quam malo. *Nicol.*1. *ad consulta Bulgar. c.*101.

Eleemosynæ impiorum, quæ fiunt ecclesijs, non impendantur in cibos pauperum, sed in carbones, & ligna pro ecclesijs. *Lib.*4. *const. Apost. c.*9.

Eleemosynæ relictæ Parochijs non debent ab episcopo vsurpari, sed ita fiat, vt si ecclesia episcopi sit diues, omnia relicta Parochijs sint illarum: si verò sit pauper, pars earum illi danda. *concil. carpent. c. vn.*

Eleemosynæ, quæ fiunt ecclesijs, in quot partes ab episcopo diuidendæ. *conc. Emerit. c.*14.

Eleemosynas a defunctis relictas ecclesijs retinentes, excludantur ab ecclesia, donec reddant. *concil. Agathen. c.*4.13. *q.*2. *Clerici.* Vide, *Legata.* Vide, *Eccl. oblationes.*

Eleemosynam moderatam de bonis ecclesiæ facere possunt Clerici. *De testam. c. Ad hæc.*

Eleemosyna fieri non potest de alienis. *de homicidio voluntario c. Sicut.* §. *Eos insuper.*

Eleemosynarum quæstores non possunt eas quærere sine literis Papæ, vel episcopi. *de pœnit. & remiss. cap. Cum ex eo.*

Non admittendi eleemosynarum quæstores sine literis Papæ. *Clem. de pœnit. &c. c. fin.*

Eleemosynarum quæstoribus multa prohibentur, quia enormia multa committebant. *ibid.*

Eleemosynarum quæstores ab episcopis puniantur, non obstantibus priuilegijs. *ibid.* §. *fin.*

Eleemosynarum quæstores sub falso nomine cruce signatorum, si sunt laici excommunicantur. *Si clerici,* suspenduntur ab officio, & beneficio. *de priuilegijs c. Tuarum.*

Eleemosynæ, quæ petuntur pro hospitali alicuius loci Diœcesis, non possunt applicari alteri loco extra Diœcesim. *concil. Mediol.* 1. *part.*3. *tit. de piorum locorum administratione.*

Eleemosynas tales petentes non sint de numero eorum, quos damnat *Trid.* Sed bonæ existimationis; gratis quærant, vel constituto pretio, quotannis, licentiam scriptam ab episcopo renouari curent, alias puniantur. *conc. Mediol.* 1. *ibid.*

Eleemosynæ petitæ, neque per episcopum permittantur ad alium locum applicari. *ibid.*

Eleemosynæ, quæ à locis pijs, & alijs fieri solent Romæ, applicentur pro medietate, pro monialibus Mendicantibus. *Gregor.*13. *const.*8. *Deo sacris.*

Vide, *Quæstores eleemos.*

Elisabetta.

S. Elisabetta Regis Hungariæ filia canonizatur anno 1235. *Gregor.*9. *const.*11. *Gloriosus.*

S. Elisabetta Regina Portugalliæ, fuit expressè professa de ordine Sancti Francisci. *Vrbanus* 8. *const.*55. *cum sicut.*

Elisabetta Regina Angliæ, eique adhærentes, excommunicantur. *Pius* 5. *const.*101. *Regnans.*

Emere, Emens, Emptor.

Emi non possunt spiritualia, alioquin est simonia. 1. *q.*1. *cap. Quidquid.*

Emere debent episcopi nomine ecclesiarum. 12. *q.*4. *c. Sacerdotes, & c. Presbyter.*

Emen-

Emendo rem pro aliquo tempore, vt restituat; si aliquid detur, fit vsura. *de pignoribus c. Illo vos*.

Emens minus, vt plus vendat, vsuræ speciem committit. *14. q. 4. cap. Quicumque*.

Emens ius patronatus, vt præsentet, debet eo priuari. *De iure patronatus cap. Quia Clerici*.

Emens contra iura, bonam fidem contractus non præsumitur habere. *de regulis iuris in 6. reg. 82*.

Empta per Prælatum ex emolumentis ecclesiæ, sunt istius. *de Speculo clericor. c. Inquirendum est*.

Empta re à Prælato nomine ecclesiæ, instrumentum fit nomine istius. *de Speculo clericor. c. Inuestigandum est, c. Presbyter, & c. Vt vnusquisque*.

Emptionis contractus infra medietatem iusti pretij est validus, sed venditor potest repetere iustum pretium. *de empt. & vendit. cap. Cum dilecti*.

Emptio, vel venditio annui census cum pacto retrouendendi, non est vsurarius. *Extra, de empt. & vendit. cap. Regimini 1. & 2.*

Vide, *Contractus*. Vide, *Census*.

Emphyteusis, Emphyteuta.

Emphyteuta ecclesiæ, quando potest vendere meliorationes. *de locato, & conducto cap. Potuit*.

Emphyteuta non soluto canone per biennium, si moram non purgat, expelli potest. *ibid.*

Bona ecclesiæ dari possunt in emphyteusim cum licentia Papæ. *Honorius 3. ex Cirone, de locato, & conducto c. 2.*

Emphyteuta, qui res ecclesiæ in emphyteusim habuit, non potest eis priuari, nisi in casu, quod per tres annos non soluat, quod debet. *Conc. Constant. 4. c. 20.*

Energumenus.

Energumeni in ecclesia non possunt ministrare altari, nisi postquam sunt liberati. *Concil. Elibert. cap. 29. Concil. Toletan. 11. cap. 13.*

Energumeni possunt tenere quasdam herbas, & lapides, sed sine incantatione. *26. q. 7. cap. vlt.*

Energumeni in fine vitæ possunt baptizari. *conc. Elibert. c. 37.*

Energumeni cum magno consilio possunt baptizari. *Concil. Arausi. 1. cap. 15.*

Energumeni fideles in fine vitę possunt accipere Eucharistiam. *ibidem*.

Energumeni possunt frequenter communicari, & sic muniri contra diabolum. *Conc. Arausi. 1. c. 14.*

Energumeni non possunt fieri clerici, & qui erant remouendi sunt. *Conc. Arausic. 1. c. 15. Post Conc. Arelat. 3. c. 2.*

Energumenis per Exorcistas ministrandus est victus quotidianus. *Conc. Carthagin. 4. c. 92.*

Energumenis non possunt ministrari Sacramenta, vsque dum liberantur. *Conc. Tolet. 11. c. 13.*

Energumeni applicandi sunt ad verrendum pauimenta ecclesiarum. *conc. Carth. 4. c. 21.*

Energumenorum oratio facienda in missa. *Lib. 8. constitut. Apost. cap. 7.*

Energumenis iussu episcopi imponenda est manus (id est, exorcizandi sunt) à presbyteris, vel alijs clericis. *Innoc. 1. ep. 1. cap. 6.*

Energumeni quotidie sunt exorcizandi. *De consecr. dist. 5. cap. Omni die*.

Vide, *Dæmoniacus*. Vide, *Exorcizare*. Vide, *Exorcismus*.

Epiphania.

In Epiphania annunciari debet in ecclesijs solemnitas Paschæ. *conc. Aurelian. 4. cap. 1.*

In Epiphania annunciandum est principium Quadragesimæ. *conc. Antisiod. c. 2.*

Epilepticus.

Epilepticus non potest eligi in episcopum. *de elect. cap. cum inter Canonicos*.

Epileptici non possunt inseruire in altari. *dist. 33. c. Communiter, cap. Clerici, & c. Vsque*.

Vide, *Caducus morbus*.

Episcopalis dignitas, & praeminentia.

Episcopalis dignitas à Deo est instituta. *Sixtus 1. ep. 2. Anacletus ep. 3. eusebius ep. 2.*

Episcopalem dignitatem damnans, Dei ordinationem damnat. *Adrianus 1. in decret. c. 1.*

Episcopalis dignitas est ordo, vnus ex ecclesiasticis gradibus. *Nicolaus 1. epist. 42. dist. 32. cap. 1. Omnium*. & est sacer. *ibid. Leo 1. ep. 82.*

Episcopalis dignitas præ cæteris omnibus est honoranda. *lib. 8. const. Apostolic. cap. vlt. Pelagius 2. ep. 2. de maiorit. & obed. cap. Sollicitæ*.

Episcopalis potestas est maior imperiali. *De maiorit. &c. vbi supra*.

Episcopalis gradus à Christo per Petrum cœpit exordium. *Nicolaus 1. ep. 40.*

Episcopalis gradus est nomen officij, & idem est, ac superintendens. *conc. Aquisgr. sub Ludouico Pio cap. 9. Dist. 21. cap. Cleros*.

Episcopi tenent locum Apostolorum in ecclesia: Presbyteri verò aliorum discipulorum. *Clemens 1. ep. 1. Anacletus ep. 3. dist. 68. cap. Quorum vices. Dist. 21. cap. In nouo. concil. Later. 5. sess. 11. constitut. Dum intra. concil. Trident. sess. 23. cap. 4.*

Episcopi sunt Doctores populorum. *Clem. 1. ep. 4.*

Episcopi sunt Duces, Reges, Principes, Prophetæ, Mediatores, & Præcones Verbi Dei. *Lib. 2. constitut. Apostolic. cap. 25. & 26.*

Episcopi sunt summi sacerdotes. *Anacletus epist. 2. dist. 79. cap. Electionem*.

Sunt columnæ ecclesiæ. *Sixtus 2. epist. 2. Iulius 1. ep. 2. cap. 33. Pelagius 2. ep. 2.*

Sunt Throni Dei. *Felix 2. ep. 1. c. 17.*

Sunt loca tenentes Dei in mundo. *Clem. 1. epist. 3.* & sic honorandi. *ibidem*.

Sunt speculum omni populo. *Felix 2. ep. 2.*

Sunt Pastores populorum fidelium. *Ioan. 3. ep. vnica*.

Episcopus est superior populi, hic est subditus. *Lib. 2. const. Apost. cap. 14.*

Episcoporum iniuria Christum tangit. *Euaristus ep. 2. Alex. 1. epist. 3.*

Episcopi, iussu Domini constituti sunt. *Sixtus 1. ep. 2.*

Episcoporum electionem Deus sibi reseruauit. *Dist. 79. cap. vlt. Anacletus epist. 2.* Licet sacerdotibus eam concesserit. *ibid. Dist. 79. c. Electionem*.

Episcopus est maior presbytero, & diuersus minister. *Lib. 2. constitut. Apostol. cap. 58. 2. q. 7. cap. Quamquam. concil. constant. sess. vlt. in constitut. Martini 5. Leo X. in Bulla contra Lutherum. Exurge 40. Conc. Trid. sess. 23. cap. 4. & can. 7.*

Episcopus est Princeps sacerdotum. *lib. 8. const. Apost. c. vlt.*

Episcopus est, vt Proreta in naui, sacerdotes verò, vt nautæ. *Anacletus ep. 1.*

Episcoporum dignitas triplex est: Patriarchalis, Archiepiscopalis, & episcopalis. *Dist. 21. c. Cleros*.

Episcopi ab Archiepiscopis, Primatibus, & Patriarchis non differunt in ordine. *Leo 9. ep. 4.*

Ex principio ecclesiæ facta est hæc diuisio. *Anacletus epist. 2. & 3.*

Episcopalis dignitas est maior regia. *Gregor. VII. lib. 4. epist. 2. lib. 11. ep. 2.*

Est maior omni dignitate huius mundi. *concil. Rauenn. 3. post Clem. V. cap. 6.*

Episcopi non subsunt Principibus sæculi, sed præsunt. *De maiorit. & obed. c. Sollicitæ*.

Episcopi non debent personaliter seruire Principibus sæcularibus, Regibus, &c. *concil. Trident. sess. 25. de refor. c. 17.*

Nec debent cedere locum illis, quia ipsi sunt Patres, & Pastores eorum. *ibid. cap. 17.*

Non debent stare coram Principibus, si isti accumbunt, etiam

si ab eis fumant partem, & cibum. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de dignitate ab episcopo retinenda.* Nec Missale dant osculandum. *ibidem.*

Sunt intercessores apud Deum pro delictis populorum. *Gregor. l. lib. 1. ep. 24.*

Episcopi memoria facienda in orationibus ecclesiæ. *Concil. Nicen. 1. ex Arabico cap. 57.*

Episcopi sunt Christi legati; Patres spirituales fidelium, Columnæ ecclesiæ, fratres Coepiscopi Papæ. *Clement. de pœnis cap. 1. §. Ne super hoc.*

Episcopis commissi sunt à Deo populi, sicut oues Pastori. *Conc. Rauennaten. 4. sub Ioan. 22. c. 2.*

Episcopatus non comprehenditur inter beneficia, quæ prouideri debent intra sex menses, dùm vacant. *de conceß. preb. c. Dilectus filius magister.*

Episcopis data est cura animarum hominum. *Concil. Aquisgran. 3. part. 4. cap. 5. & 7.*

Episcopi Hispaniarum, Africæ, Galliarum, Siciliæ, & Insularum adiacentium, iussu S. Petri facti sunt. *Innoc. 1. ep. 1.*

Episcopus est sponsus ecclesiæ, ideo non debet eam relinquere. *Euaristus ep. 2. 7. q. 1. c. Sicut vir. de translatione episcoporum. cap. Inter corporalia.* Vide, *episcopi quo ad mutationem.*

Episcopi per peccatum mortale non perdunt dignitatem episcopalem. *Concil. Constant. contra art. 30. Ioannis Huss.* Vide, *Peccans.*

De episcopi licentia omnia facienda sunt in ecclesia. Vide, *Minister.*

Episcopi existentes in peccato mortali validè ordinant, & consecrant. *Conc. Const. contra art. 4. Vvicleff.*

Episcopi in potestate ligandi, & soluendi habent maiorem potestatem, quam Presbyteri, etiam curati. *Conc. Constant. seß. vlt. in const. Martini 5. Leo X. in const. contra Lutherum 40. Exurge.*

Episcopi ad regendum populum, & lucrandas animas positi sunt. *Gregorius 7. lib. 2. epist. 45.*

Episcopi licet pares sint meritis, differunt gradu dignitatis. *2. q. 7. cap. Puto.*

Episcopalis dignitas non danda per ordinem ad diuitias, sed ad merita. *dist. 41. cap. episcopus, & c. Clericus.*

Episcopus non fit maior per hoc, quod Rex, vel Imperator incolit suam ciuitatem. *Gelasius ep. 13.*

Episcoporum ordo, vt maiores in maioribus ciuitatibus ponantur, est ex Apostolorum constitutione. *Clem. 1. ep. 1. c. 4.*

Episcoporum potestas. Vide, *episc. iurisdictio, & sub alijs titulis*, infra.

Vide, *Prælatus.* Vide, *Superior.*

Vide, *episcopo à quibus, & quomodo obediendum.* Vide, *Ordinarius.* Vide, *Capitulum.*

Episcopi eligendi qualitates naturales; & quæ impediunt.

Episcopus, cæcus totaliter, aut mutus, fieri non potest: neque totaliter surdus, sed cæcus vno oculo, vel claudus potest fieri. *Conc. quod dicitur Apostolorum c. 77. & 78.*

Habens maculam in oculo non potest eligi sine dispensatione Papæ. *Conc. Later. 3. in append. tit. de elect. c. 3.*

Illegitimus non potest eligi. *de elect. &c. cap. Cum in cunctis. Gregor. 7. lib. 2. ep. 50. Conc. Lateran. 3. c. 3. dist. 75. cap. Quoniam. Conc. Trident. seß. 7. de reformat. cap. 1. & seß. 22. de reformat. cap. 2.*

Vide, *Illegitimus.* Vide, *Electio.*

Iuuenes non possunt eligi in episcopos, etiam si nobiles sint, & alias habeant bonas qualitates. *Gregor. VII. lib. 4. epist. 4. & 5. lib. 5. ep. 11.*

Bigamus non potest eligi, etiam, qui ante baptismum habuit primam vxorem, vel vtramque. *28. q. 3. c. Acutius.*

Illiteratus non potest fieri episcopus. *Concil. Valent. 2. cap. 7. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 14. Aquisgran. 3. par. 1. c. 8. Concil. Trid. seß. 7. de refor. cap. 1. dist. 36. cap. Illiteratos. dist. 61. cap. Statuimus. & cap. Neophitus. De elect. &c. cap. Cum in cunctis. Concil. Later. 4. c. 10. concil. Trid. seß. 22. c. 2. de ætate, & qualit. &c. cap. fin.*

Episcopus debet esse doctor in Theologia, vel iure canonico, vel ab aliqua Academia habeat testimonium idoneitatis. si sit Regularis, habeat hoc testimonium à superiore Religionis. *Conc. Trid. seß. 22. de reform. cap. 2.* Si non est doctor, sufficit habere testimonium, quod sit aptus ad docendum populum. *Gregor. 14. const. 6. Onus.*

Episcopus illiteratus est priuandus iurisdictione, & Episcopatu. *Honorius 3. ex Ctrone, de ætate, & qualitate, &c. cap. 1.*

Episcopus nequit fieri, qui non est 30. annorum. *Conc. Agathen. c. 17. Conc. Arelat. 3. cap. 3. Concil. Tolet. 4. cap. 19. de elect. cap. cum in cunctis. dist. 77. cap. Episcopus. Concil. Lateran. 5. seß. 9. de reform. curiæ c. 1.* (Quod si dispensatur, ad minus sit annorum 27. *ibid.*) *distin. 78. cap. Si quis triginta. cap. Nemo. cap. Presbyter. cap. Si triginta annorum.* Si Papa dispensat in ætate, saltem sit 27. annorum. Vide, *Papa circa dispensationes.*

Qui Psalmos nescit, ordinari nequit Episcopus. *Gregorius I. lib. 4. ep. 45. lib. 8. ep. 34. Concil. Nicæn. 2. c. 2.*

Epilepticus non potest eligi in Episcopum. *de elect. cap. cum inter canonicos.*

Episcopus olim eligi debebat de Clero illius ecclesiæ. *Greg. I. lib. 7. ex regest. epist. 89. Concil. Lateran. 4. cap. 23.* Si in eo non adsint de alienis eligantur. *ibid.*

Vxoratus non potest fieri Episcopus (in ecclesia latina.) *Dist. 28. cap. de Siracusanæ. Concil. Lateran. 3. in append. tit. de coniug. c. 7.* Nisi vxor ingrediatur religionem. *ibid.*

Bigamus non potest fieri episcopus, esto vnam vxorem habuerit ante baptismum. *dist. 26. cap. Acutius. cap. Vnius.* Vide, *Bigamus.*

Neque filius presbyteri. *Gregor. 7. lib. 7. ep. 1. Concil. Later. 3. in append. tit. de elect. cap. 3.* Potest cum dispensatione Papæ. *ibid.*

Ignobiles eligi possunt in episcopos. *Gregor. 7. lib. 9. ep. 2.*

Episcopi mores considerandi, non locus, aut genus, quia ab illis non ab istis nobilitatur. *dist. 40. cap. Nos qui, & cap. Non loca.*

Notitia de vita, ætate, scientia, &c. episcopi eligendi capiatur à Legato Papæ, vel ordinario, eoque absente à viciniori. quorum fides fideliter, & gratis danda est. *Concil. Trident. seß. 22. de reform. c. 2.*

Inuasor ecclesiæ non potest esse episcopus. *Ioan. 8. ep. 223.*

Episcopi eligendi qualitates morales, seu requisita: Et quæ impediunt.

Episcopi eligendi qualitates multæ. *distinct. 23. cap. Quamquam.*

Episcopus fieri nequit recenter baptizatus. *Concil. Nicæn. 1. c. 2. dist. 61. cap. Neophitus.*

Episcopus eligi potest etiam ignobilis. *Gregorius VII. lib. 9. epist. 2.*

Episcopus fieri nequit bigamus. Vide, *in tit. præcedenti.*

Dans, vt intercessor in populo ad faciendam electionem, non potest eligi in episcopum. *Concil. Afric. c. 41.*

Episcopus eligendus debet esse sobrius, hospitalis, promptus, pudiens, &c. *Lib. 2. const. Apost. cap. 2. 3. & 5.* Doctus, & eruditus. *ibid. c. 1.* Vide, *in præcedenti tit.* Non acceptator personarum. *Lib. 2. cap. 5. & 42.* Non deditus cibis delicatis, nec multum insumens. *ibid. cap. 5.* Incorruptus, non se flectens ad munera. *ibid. cap. 9.* Ædificans bono exemplo. *ibid.* Non promptus ad puniendum, sed hortator ad corrigendum. *ibid. c. 15.* Irreprehensibilis. *cap. 17.* Non imperiosus spernens alios. *c. 20.*

Nequit eligi, qui non est instructus in ecclesiasticis disciplinis. *Zosimus ep. 1. c. 1. dist. 36. c. Qui ecclesiasticis.*

Episcopus à moribus nobilitatus, non à genere, vel loco. *dist. 40. c. Nos qui. & c. Non loca.*

Nequit eligi aliquis repente ex laico. *dist. 61. cap. Sacerdotale. cap. In sacerdotibus. cap. Non negamus. cap. Miserum. cap. Miramur. 1. q. 7. cap. exiguus. & cap. Maximum.* Licet aliquando ecclesia id tolerauit. *ibid. Concil. Constantinopol. 4. c. 4. & 5. Concil. Sardicense c. 13.*

Talis laicus ordinatus episcopus, non est episcopus. *Conc. constantino-*

stantinopolit.4. c.8. Formosus ep.1. Adrianus 2. ep.5. Conc. Rom.4. sub Ioanne 12. Vide, *Sacerdos summus*. Vide, *Laicorum inhabilitas*.

Nequit eligi, qui in alijs gradibus inferioribus non est exercitatus, vt in ordinibus, vel numquam fuit ordinatus. *Siricius ep.1. c.13. Innoc.1.ep.12. Zosimus ep.1. cap.1. dist.36. cap. Qui ecclesiasticis. dist.61. cap. Miserum est. Nicolaus 1. epist.10. dist.77. c.1. dist.59. cap. Ordinatos. Conc. Sardicense c.13.*

Eligi nequit, qui non est saltem subdiaconus. *Concil. Claramont. c.7. dist.60. c. Nullus in Episcopum.*

Ante sex menses, saltem sit ordinatus in sacris. *concil. Trid. sess.22. de refor.c.2.*

Non potest eligi, qui id procurat pecunia, aut precibus. *Simmacus ep.ad Cæsarium. concil. Tolet.4. c.19. concil. Nannetem.1. c.16. Gregor.1. lib.4. ep.23.*

Nequit eligi, qui est exosus populo. *Cælestinus 1. ep.2. dist.61. c. Nullus inuitis. c. Studij. c. Obitum. c.Catinensis. & dist. 63. c. Cleri plebis. & c. vlt. Concil. Aurelian.5. c.11. Parisien.3. cap.8.* & intrans populis inuitis, perpetuò priuandus est. *ibid.* & *Concil. Lucen.2. c.10. Concil. Aurel.5. c.11. Concil. Parisien.3. c.8.*

Non eligendus ille, de quo non constat, quod per multum tempus fuerit continens. *Gregor.1. l.8. ep.40. Dist.68.c.4.*

De clero proprio eligendus erat olim episcopus. *Gregor.1. l. 11. ex reg. epist.14. in fine, & ep.18. Concil. Later.4. c.23.* & si in eo non aderat, ex externis erat eligendus. *ibid.*

Eligi non potest infamis; Publicus pœnitens; baptizatus in hæresi; rebaptizatus; Hæreticus; castratus à semetipso. Bigamus, seruus, laicus, miles, ignotus, neophitus, curiæ sæculi obligatus, minor 30. annorum, male promotus, pretio petens eligi; à Prædecessore electus. Isti omnes si eliguntur, officio sunt priuati. *Concil. Tolet.4. c.19. dist.51. c. Qui in aliquo. dist.61. c.Non negamus. dist.81.c. Apostolus.*

Debet habere bonum testimonium bonarum personarum de sua probitate. *Conc. Tolet.4.c.22. dist.61. c.Episcopum.*

Debet esse docibilis, vt alios possit docere. *Clemens 1. ep.1.c. 4. dist.23. c. Qui Episcopus.*

Debet esse hospitalis, alias non fiat. *dist.85. c. vnico. dist.86. c. Fratrem.*

Concubinam habens, vel qui habuit, non potest eligi. *dist.33. c. Habuisse.*

Neque ambitiosi talis dignitatis. *1. q.1. c.Nullus itaque, & c. Esto: e ergo.*

Nequit eligi, qui vacat diurnis stipendijs. *dist.36. c. Qui ecclesiasticis.*

Neque publicè pœnitentiatus. *Dist. 61. c. Non negamus.*

Neque criminosus capitaliter. *dist.61. c. Bene nouit. dist.81. c. Apostolus.*

Neque ambientes episcopatum, sed potius fugientes. *8. q.1. c. In scripturis. Conc. Aruernen.c.2.conc. Aurelian.5.c.10.*

Neque, qui per fauorem illum procurat. *ibid.*

Neque, qui vult esse, vt præsit, non vt possit. *8. q.1. c. Qui Episcopatum.*

Neque malis moribus præditus. *dist.23. c.Qui Episcopus. de elect. &c. c. cum in cunctis.*

Neque, qui virginem stupráuit. *dist.81. c.Tantis.*

Episcopus fieri non potest, qui non potest esse sacerdos. *de excessibus Prælator. c. Ex literis.*

Neque, qui curijs sæcularibus, aut malitiæ vacauit. *Siricius ep.2. cap.1.*

Neque personæ ignotæ, sed notæ, & dignæ. *Siricius ep.3. c.2.*

Neque intrusus alio viuente. *7. q.1. c.Nouatianus, & cap. Non autem.*

Non potest eligi, qui sine dispensatione Papæ habet plura beneficia. *de elect. c. Dudum Ecclesia Posth.*

Neque illegitimus. *de elect. &c. c. Cum in cunctis.* Vide, *in præcedenti titulo.*

Neque inuasor ecclesiæ. *Ioannes 8. epist.223.*

Neque Presbyter, qui habuit filios. *Concil. Toletan.1. c.1.*

Regulares eligi possunt in Episcopos; & iam facti, liberi sunt à iugo regulæ. *18. q.1. c. Statutum est. Clem. de electione cap.1.*

Episcopum malum Deus aliquando præesse permittit ob subditorum peccata. *8. q.1. c. Adaucter.*

Episcopatum ambientes magna damna inferunt Ecclesiæ. *Gregor.1. l.7. ex regest.ep.116.*

Eligi aliquis non potest in episcopum, nisi omnes de domo sua sint Christiani. *Concil. Carthag.3. c.18.*

Vide, *Laicorum inhabilitas*. Vide, *Beneficia, quibus conferenda*. Vide, *Beneficiorum incapaces*. Vide, *Electio*. Vide, *eligendus*.

Episcopi à quibus, & quomodo electi olim fuerunt, & nunc eliguntur.

Episcopi semper cum consensu Papæ, vbique fuerunt ordinati. *Gregor.1. l.4. ep.34. in medio.* Etiam in Oriente per Vicarium Papæ creabantur. *Martinus 1. ep.11. dist.63. cap. Porrò.* Vide, *Papa circa Episcopos.*

Episcopus olim sine licentia Metropolitani non eligebatur, nec ordinabatur. *concil. Laodicenum c.12. Concil. Nicæn. 1.c.6.* & non poterat se gerere pro Episcopo, si aliter eligebatur. *ibid. Concil. Antioch. c.19. Arelat.2.c.6. Carth.2. c.12. Innoc.1. ep.2. c.1. Hilarius ep.2. c.1.*

Electiones episcoporum olim regulariter ad clericos Cathedralium pertinebant. *de causa possessionis, &c. c.Cum Ecclesia, in fine.*

Electio Episcoporum olim à clero fiebat præsente populo. *dist.63. c.Quanto. c. Plebs. c.Nosse. c.Episcopos. c.Literat. & c.Metropolitano.*

Episcopus per clerum, olim, eligebatur. *Concil. constantinop.4. c.8. concil. cabilon.2. c.10.* à Clero, & comprouincialibus episcopis fiebat. *ibid.*

Et si vitiatur deuoluitur ad Papam. *concil. Rom.7. sub Gregor. VII.*

Episcopo electo, olim Imperator assentiebat. *dist.63.c.Lectis.*

Episcopus olim, eligebatur de Clero illius ecclesiæ. *Gregor. 1. l.7. ex regest. ep.89.*

Episcopus olim per Prouinciæ episcopos eligendus erat. *concil. Nicæn.2. c.3.*

Episcopi electio, quomodo olim per clerum facienda. *concil. Later.4. c.24.*

Episcopi electio ab absente fieri potest per procuratorem, & quomodo. *ibid.c.24.*

Episcopi electio quomodo facienda olim. *dist.61.c.Episcopus.*

In episcopi electione attendi debet vtilitas communis, non propria. *8. q.2. c. Dilectissimi.*

Electioni episcopi factæ non officit quod duo, vel tres non consenserint. *dist.65. c.Sanè. c.Non debet. & c. Episcopus.*

Electio episcopi facienda non est ante diem tertium à morte episcopi. *dist.79. c.Nullus.*

Electio episcopi non facienda ex fauore, sed ex iudicio. *8. q.1. c.Nec nonum.*

Electione comprobatur episcopus. *8. q.1. c.Illud inferendum.*

Electio episcopi non facienda per fauores, neque per munera. *8. q.2. c.Illud quidem.*

Episcopi, olim, eum consilio etiam Religiosorum eligendi erant in quibusdam locis. *dist.63. c.Obeuntibus.*

Electio episcopi fieri non potest per laicos. *dist.63. c. Nullus laicorum. c. Adrianus Papa. c. Valentinianus,* & est irrita. *ibid. c.Omnis. concil. Later.4. c.25.*

Et qui illi consensit nulliter est electus, & inhabilis imposterum. *ibid. c.25. concil. constantinopol.4. c. 12.*

Electio episcopi non facta à Catholicis est irrita. *9. q.1. c.Nos in hominem.*

Electio episcopi facta ab excommunicatis est nulla. *9. q.1. c. Nos consecrationem.*

Electionem episcoporum Deus sibi reseruauit, licet Sacerdotibus eam concesserit. *Anacletus epist.2. dist.79. cap.Electionem.*

Episcoporum electiones aliquando in præsentia Imperatoris, Papa fieri concessit. *Calistus 2. const. Ego Calistus.*

Episcoporum electiones factæ ex vi Principum, sunt nullæ. *concil. Nicæn.2. cap.3. distinct.63. cap. Si per ordinationem. c. Omnis. cap.Non est permittendum, & c.Valentinianus.*

Q 2 Sic

Sic eligentes per triennium ab officio, & beneficio suspenduntur, & priuantur potestate eligendi. *conc. Later.4. c.25.*

Episcopi, olim à plebibus expectabantur. *dist. 62. cap. Nulla ratio.*

Episcoporum electiones, populi debent subsequi, non praeire. *dist.62. c. docendus.*

Episcopi nunc quomodo in multis Regnis, & Prouincijs eliguntur à Papa per nominationem faciendam à Dominis illorum regnorum, &c. & quomodo Papa eligit, si illi non nominant, vel si moriantur episcopi in curia. *concil. Later.5. sess.11. const.2.*

In episcopi electionibus olim Principis attendebatur voluntas. *dist.63. cap.quia igitur. cap. Principali. cap.Reatina. & cap. cum longe.*

Episcopus vnius ecclesiæ non potest eligi in alia, sed potest postulari; & si fit electio, est nulla. *Honor.3. ex Cironc de postulatione Prælatorum c.1.*

Eligi semper debet melior. 8. *q.1. c. Qualis enim.*

Episcopus non per respectum ad diuitias, sed ad merita eligendus. *dist.41. c.Episcopus & c.clericus.*

Eligendus nihil promittat dare eligentibus, neque securitatem de hoc facere potest; & nulla est promissio. 8. *q. 3. c. Talia. conc.Later.3. in append. tit. de simonia. c.13.*

Eligi procurans per pecuniam, est simoniacus. 1. *q.6. c. ego autem. & c.Sicut. Greg.I. l.4. ep.23.*

Electionem episcopi impedientes, sunt excommunicandi. *Nicolaus I. ep.63.*

Papa sæpè insinuat eligendos. *Greg.I. lib.1. ep.56. & 58.*

Multos episcopos deputat Papa ad instantiam & petitionem Imperatorum, & Regum. *dist.63. c. Reatina. cap. Nobis Dominus. & c. Lectis.*

Electionum episcopalium causæ deuoluuntur ad Papam. *de elect. in 6. c. quamuis.*

Episcopi a Papa assumpti sunt veri episcopi, contrarium dicens est anathema. *conc.Trid. sess.23. can.8.*

Electio episcopi intra tres menses (olim) erat facienda per clerum. *concil.Vormatien.1. c.75.*

Episcopatum recusantes hortandi, & orandi sunt, vt acceptent, si probi sunt. *Extra, de præb. c. Ad cuiuslibet.*

Episcopo deposito alius est eligendus. *Greg.7. lib.4. epist.14. & 15. lib.8. ep.17. & 20.*

Episcopus legitimè non datur, quando contra leges Dei datur. *Adrianus II. ep. 3.*

Episcopus quomodo promouendus, olim, in concistorio. *concil. Later.5. sess.9. in Bulla de reform. curiæ c.1.*

Papa sua auctoritate potest assumere, seù creare episcopos in ecclesiis. Qui dicit tales episcopos non esse legitimè factos, est anathema. *concil.Trident. sess.23. can.8.*

Episcopi electio diligenter discutiatur, quia vlterius non debet à populis iudicari. *Gregor.I. ex regist. lib.2. ep. 29.*

Episcopi promotio nunc sic facienda. Episcopo mortuo, qui ius habent in electione vel præsentatione, studeant promouere digniores meritis, qui legitimè sint nati, ætate, doctrina, probitate, &c. præditi sint. Inquisitio, & examen horum fit per metropolitanum, & redigitur in forma instrumenti, & ad Romanum Pontificem approbanda mittitur, vt prouideat. *concil.Tridentin. sess.24. de reformat. cap. 1.*

Informationes, & processus de promouendo ad episcopatum, & de statu ecclesiæ, fieri debent per Cardinalem, qui relaturus est in concistorio, & per alios tres Cardinales, qui ea debent subscribere, &c. *ibid.* Relatione facta in Concistorio differatur iudicium in aliud Concistorium, si Papæ sic videbitur expedire. *ibid. c.1.*

Postea per *Gregorium XIV. const.6. Onus*, stabilitum est quomodo facienda sit promotio. *§.10.*

Episcopus non receptus à populo.

Si episcopus non recipitur à Populo, interim se gerere debet, vt Sacerdotem. *dist.92. cap. Si quis ordinatus, & cap. Si quis Episcop.*

Talis non receptus, non sit molestus alijs. *dist.92. cap.Si qui Episcopi.*

Episcopatus à laico non accipiendus.

Episcopatus de manu laici non potest accipi. 16. *q.7. cap. Si quis deinceps. c. Quoniam. c. Si quis Episcopus. cap. Sanè Thessalonicensi. c. Si quis clericus. c. constitutiones. cap. Nullus laicorum. cap. Sicut Domini. cap. Per laicos.* Talis accipiens excommunicatur. *ibid.* Deponendus est. *ibid. cap. Si quis episcopus.*

Episcopi ordinandi examen quale, & à quo faciendum.

Episcopus ordinandus, per Metropolitanum erat olim, examinandus. *dist.24. c.episcop.*

Examinandus de fide, & moribus, prudentia, & scientia. *concil. carthag.1. c.1.*

Examinari debet de multis, & præcipuè de canonum obseruantia. *concil.Nicen. 2. c.2.*

Examinandum est, an sit bonæ vitæ; an suspectus de hæresi, vel schismate, an hæreticorum libros legat, vel habeat; an hæreticis faucat, vel cum eis conuersetur: an eucharistiam tempore debito sumpserit; an in sacris, & quamdiù: an criminosus infamis, vel vitio notatus: an inimicitias habeat in loco episcopatus: an filios habeat illegitimos: an bigamus, an familia eius sit Catholica, an excommunicatus, suspensus, apostata, publicè penitentiatus: an aliquando fuit insanus: an à dæmone vexatus: an de legitimo matrimonio natus, an hæretici filius, an 30. annos habeat, an magister, doctor, vel licentiatus in Theologia, vel iure canonico, an vitio deformi corporis laborans, an morbo comitiali. *conc. Mediol. 1. p. 1. tit. de examine, &c.*

Examen Episcopi promouendi fiat per tres Theologos, & tres canonistas. *ibid.*

Cui demandatur examen, si promouendus sit extra curiam, secus in curia. *Greg.14. const.6. Onus.*

Episcopi electi confirmatio.

Episcopi, olim, à Metropolitanis erant confirmandi. *concil. Nicænum 1. c.4.*

Electus est indignus non debet confirmari. *concil. Lateran. 4. cap.26.* Sed cassanda est talis electio. *Gregor.7. lib.7. epist. 5.*

Episcopi vbique electi, à Papa sunt confirmandi. *Gregor. I. lib.4. epist.34.* in medio. *dist.61. cap.Carnensis. conc. Lateran.4. c.26.* Per se vel per alium, postquam est electus, debet se Papæ præsentare. *ibid.* etiam in Oriente per Vicarium Papæ confirmabantur. *Martin.1. ep. 11.*

Episcopi electi extra Italiam, in eo tempore in quo expectatur confirmatio, possunt gubernare in spiritualibus, & temporalibus. *conc. Later.4. c.26.*

Alij verò in Italia non possunt. Vide, *electus.*

Episcopi electi ad Ecclesias cathedrales, intra mensem debent acceptare, & ex tunc ad Sedem Apostolicam iter attripere: post confirmationem accipiant. *de elect. in 6. c.cupientes.*

Episcopus ante confirmationem non potest conferre beneficia, & irrita est collatio. *De elect. c. Nosti.*

Episcopus non confirmatus à Papa non potest disponere de rebus ecclesiæ; neque institutiones, vt Archidiaconi, vel aliorum facere, & si faciat sunt nullæ. *conc.Later.3. in append. tit.de elect. c.1.*

Episcopus electus ab hæreticis non confirmatur, nec à Papa. *Greg.I. lib.8. epist.65.* Vide, *confirmatio.*

Episcopi consecratio seu ordinatio, à quo, quando, & vbi fit, ac quomodo.

Ab Episcopis prouinciæ debet ordinari; & si isti non conueniunt, ab episcopis prouinciæ vicinæ. *conc. Sardicen. c. 5.* ab episcopis omnibus prouinciæ debebat, olim, ordinari vel saltem à tribus. *Ex conc. Nicæno 1. c.4.*

Episcopus à duobus, vel tribus debet consecrari, seu ordinari. *Conc. quod dicitur Apost. cap. 1. concil.Nican. 1. can.4. concil.Arelat.2. c.5.* Sed alij Comprouinciales consentiant. *ibid.*

ibid. Concil. Afric. c.16. (prius 12. vel decem erant necessarij. *ibid.*) *Lib.3. const. Apostol. c. vlt.* Nunquam ab vno. *ibid. l.8. cap.27. Anacletus ep. 2. Siricus ep.4. c.2.* Ab vno non potest. *ibid. Concil. Lucen.2. c.2. Conc. Tolet.4. c.19. Damasus ep.5. dist.64. c. Episcopi. c. Ordinationes. c. Comprouinciales. dist.66. c. Porrò Ierosolymitanum. Conc. Regense in Gallia c.1. Gregor.3. ep.1.*

Ab vno non potest consecrari, sed à septem, vel saltem à tribus. *Concil. Arelaten.1. c.21.*

Episcopus à tribus non ordinatus, non est episcopus. *Ioannes 3. ep. vnica.*

Quod facienda sit à tribus, est de institutione Domini. *Anicetus in ep. decret.*

Ab vno consecrari non potest. *Gregor.1. l.12. ep.31. c.8. Gregor.7. l.3. ep. 19.*

A tribus facienda cum Metropolitano Prouinciæ. *de temporibus ordinat. c. Nec Episcopi.*

Ad consecrationem episcopi, non requiritur consensus sæcularis magistratus. *Concil. Trid. sess.23. c.4. & can.7.*

Olim non poterant ordinari, seu consecrari, sine consensu Metropolitani. *Conc. Antioch. c.19. Concil. Arelat. 2. c.6.* Alias non habendus pro episcopo (id est quoad exercitium.) *ibid. Innoc.1. ep.2. c.1. Hilarus ep.2. c.1. Conc. Lucen.2. c.3. Concil. Aurel.3. c.3. dist.64. c. Extra conscientiam. c. Quia per ambitiones. c. Episcopum. & c. Illud. dist.65. c. Placet omnibus. & c. Placet nobis. De temporibus ordinat. cap. Nec Episcopi.* Vide, *Ordinatio*, Vide, *Ordinare Episcopos*. Vide, *Consecratio Episcopi.*

In *lib.8. const. Apostol. c.27.* Habetur, quod si necessitas vrgeat, vnus possit ordinare, sed prius habito decreto commissionis aliorum. Idem *ex Anacleto ep.2. & dist.64. c. Ordinationes.* Sed non fuit in vsu, à tribus enim ordinatur.

Episcopum indignum consecrantes, careant deinceps illa potestate consecrandi. *1. q.2. c. Si qui Episcopi. 25. qu.2. cap. Si qui Episcopi.*

Episcopi consecrati ab Apostolis, qui fuerunt. *Lib.7. constit. Apost. c.46.*

Episcopi vbique semper cum consensu Papæ fuerunt ordinati, seu consecrati. *Gregorius 1. lib.4. ep.34. in medio. dist.63. cap. Porrò.* (In Oriente per Vicarium Papæ. *Martinus 1. epist.11.*)

Episcopus consecrari non potest absque licentia Sedis Apostolicæ. *Siricius ep.4. c.1. Gregor.1. l.2. ex regest. ep.90.*

Episcopis concessa est a Papa facultas consecrandi alios episcopos, ob absentiam, & distantiam Papæ. *24. quæst.1. cap. Pudenda.* & hoc semper ex antiquo fuit in praxi. *ibid.*

Episcopi promoti tenentur intra tres menses petere consecrationem. *dist.75. c. Quoniam, & dist.100. c. Quoniam quidem. Concil. Calced. act.17. c.25. Concil. Vormatien.1. c. 76. Concil. Trid. sess.7. de refor. c.9. & sess.23. de ref. c.2.* etiam si Cardinales sint, quod si hoc omiserint facere intra tres menses, tenentur ad fructuum perceptorum restitutionem. Et si intra alios tres sequentes menses omiserint, ipso iure sint priuati ecclesiis. *ibid.*

Si concedatur prorogatio, non extendatur vltra sex menses. *Concil. Trid. sess.7. vbi supra.*

Consecratio episcopi facta ab excommunicatis, reprobatur vt illicita. *Greg.1. l.3. ep.20.*

Episcopus semel consecratus non potest iterum consecrari. *Dist.68. c. Sicut semel.*

Episcopus inuitus non potest consecrari. *dist.63. c. vlt. & dist. 74. c. Vbi.* Sic consecrans, per annum suspenditur ab officio. *ibid. c. Episcopus. & c. Gesta.*

Episcopi, dum consecrantur inter missarum solemnia, non possunt aliquem ordinare. *de elect. c. Quod sicut. §. Super eo.*

Episcopi consecratio facienda in die dominico. *Lib.8. const. Apost. cap 8. Concil. Tolet.4. c.19. dist.71. cap.1. & c. Quod à Patribus.*

Consecratio episcopi fit cum vnctione Chrismatis. *Clemens 1. ep.3. Anacletus epist. 1. in fine. De sacra Vnctione cap. vnico.* In fronte, & manibus vngitur, & quare. *ibid.*

Vide, *Consecratio episcoporum.*

Consecrari non potest episcopus, si ei aliqua obijciuntur, nisi discussis causis contradictionum. *Concil. Afric. c.17.*

Episcopi consecratio facienda in ciuitate sua, si est Metropolitanus: si alij, in loco constituto à Metropolitano. *Concil. Toletan.4. c.19.*

Fieri potest in ecclesia cuius est episcopus. *Concil. Aurel. 4. capit. 5.*

Si consecratio fiat extra Romanam Curiam, fit in ecclesia, ad quam quis fuit promotus, aut in Prouincia, si id commode fieri poterit. *Concil. Trid. sess.23. de refor. c.2.*

Episcopus consecrari non potest, nisi omnes de domo sua sint Christiani. *Concil. Carthag.3. c.18.*

Episcopi plures simul possunt consecrari. *de consecrat. Ecclesiarum c. Cum sis.* Vide, *Altare.*

Quibus ceremonijs facienda est consecratio Episcopi. *Concil. Carthag.4. cap.2.* Duo episcopi ponunt, & tenent librum Euangeliorum super caput, & ceruicem eius: vnus super eum fundit benedictionem, id est, profert formam: reliqui episcopi, qui adsunt, manibus suis caput eius tangunt. *ibid.* & hoc colligitur *ex lib.8. const. Apostol. c.4. Anacletus ep.2. in fine. dist.23. c. Episcopus.*

Episcopus consecratus, quid pro cartis (seu bullis) olim soluebat, & quo titulo. *Gregor.1. l.4. ep.44.*

Vide, *Consecratio Episcoparum.*

Episcopi in quibus locis instituendi.

Episcopi in villis non constituantur, sed in ciuitatibus. *Concil. Laodic. c.57. Concil. Sardicense c.6. Concil. Tolet.12. c.4. Zacharias ep.1. Dist.80. c. Episcopi. c. Illud. c. Non debere. Anacletus ep.3.*

Episcopatus in locis insignibus erigantur. *de priuileg. c.1.*

Episcopatus non multum debent distare. *dist.80. cap. Fraternitatem.*

Episcopus nouus quomodo instituendus in loco, in quo numquam fuit.

Episcopus nouus in terra, diœcesis alterius fieri non debet, nisi consentiente diœcesano. *Concil. Carthag.2. cap.5. & Carthag.3. c.42. Concil. Afric. c.20.* Requiritur consensus Concil. Prouinc. & Primatis. *Concil. Afric. c.65.*

Episcopatum de nouo volens in sua regione, tenetur prouidere de dote sufficiente. *Concil. Aurel.5. c.33.*

Episcopus nouus in loco, in quo numquam fuit, per Papam potest fieri. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.72.*

Episcopatus noui per Papam eriguntur. *Zacharias ep.2.*

Episcopi de nouo ordinandi, vbi fideles noui adsunt. *16. q.1. c. Præcipimus, vt iuxta.*

Episcopi plures in vna Ciuitate.

In vna Ciuitate esse non possunt plures episcopi. *Concil. Nicæn.1. c.8. Damasus ep.5. Conc. Cabilon.2. c.4. Tolet.12. c. 4. Concil. Later.4. c.9.*

Si duo episcopi consecrentur pro vna Ciuitate, nullus eorum est episcopus, sed fiat noua electio. *dist.79. c. Si duo.*

Episcopus quomodo ponendus in possessione.

Concil. Nicæn.1. ex Arabico c.71.

Episcopus consecratus curam tenetur suscipere animarum; quid si non?

Episcopus consecratus tenetur ecclesiæ suæ curam suscipere; alias per superiorem excommunicetur. *Conc. quod dicitur Apostolorum c.37. Conc. Antioch. cap.17.* Sed excusatur, quando per ipsum non stat. *ibid. c.18.*

Priuandus est honore, si recusat ire. *Concil. Lucense 2. c.11. & 12.* excommunicandus. *ibid. dist.92. c. Si quis Episcopus per manus.*

Epiſcopus non conſecratus non exercet officium.

Epiſcopus non conſecratus, licet confirmatus, non poteſt exercere ea quæ ſunt ordinis. *de elect. c. Tranſmiſſam.*

Epiſcopi iuriſdictio, & iura in ſua Diœceſi.

Epiſcopi iura in ſua Diœceſi ſunt hæc. Prælatio, correctio, reformatio, iuriſdictio ad cauſas omnes eccleſiaſticas, ferre cenſuras, conferre beneficia, miniſtrare ſacramenta, ſynodum facere, decimas, & quartam funeralium recipere, viſitare, & procurationes à locis viſitatis, iuxta eorum qualitatem habere. *de offic. Iudicis ord. c. Conquerente.*

Epiſcopus loci delicti iudicare poteſt clericum alienum: ſed Epiſcopus domicilij, vel beneficij exequitur priuationem beneficij, &c. ſi hæc interueniat. *de foro compet. c. Poſtulaſti.*

Epiſcopus in omnes perſonas ſuæ Diœceſis, etiam laicos, & Principes cuiuſcumque conditionis, habet iuriſdictionem in ſpiritualibus. *de maioritate, & obed. cap. Sollicita.* Etiam ſuper Imperatores, & Reges. *Nicolaus 1. in append. ep. 11. Conc. Aquiſgran. 3. par. 4. c. 5. & 7. Poſt Conc. Tolet.* 8. *Conc. Tribur. 1. c.* 32. Vide, *epiſcopi poteſtas.*

Epiſcopus, quando ſolus poteſt conuocare Capitulum. Vide, *Capitulum.*

Epiſcopus, & eius Vicarius habet poteſtatem excommunicandi ſuos ſubditos, aggrauandi pœnas, ponendi interdictum, ſuſpendendi à beneficio, ab officio, & ab ingreſſu Eccleſiæ, etiam ſæculares. *Conc. Conſtant. ſeſſ. vlt. in conſtit. Martini V.*

Poteſt remouere clericos ab alieno in ſua Diœceſi inſtitutos. *Honorius 3. ex Cirone, de clericis peregrinis c. 1.*

Epiſcopus turbari non poteſt in iuriſdictione à legato Papæ. Vide, *Legatus.*

Epiſcopi habent poteſtatem iudicandi omnes delinquentes in ſua Diœceſi (in cauſis ſpiritualibus.) *Lib. 2. conſt. Apoſt. c. 11. 13. 36. 37. & 46. Anterus epiſt. vnica. 19. q. 3. cap. Facta ſubditorum.*

Epiſcopo commiſſi ſunt populi, vt oues paſtori. *conc. Rauennat. 4. ſub Io. 22. cap. 2.*

Poſſunt, & debent punire maleficos. *Greg. 1. lib. 12. ep. 13.*

Epiſcopus ſolus poteſt iudicare eos, qui non ſunt de Capitulo, atque dignitates, ſaluis priuilegijs, ſi quæ ſunt pro ſtudijs Vniuerſitatum. *conc. Tridentin. ſeſſ. 25. de reformat. cap. 6.*

Epiſcopus in Diœceſi poteſt inquirere crimina, & punire, & poteſt in hoc vti brachio ſæculari. *De offic. Iud. ord. cap. Pernicioſa.*

Sine Epiſcopi licentia, nihil in eccleſia agatur. *Clement 1. ep. 3. 16. q. 5. cap. Cunctis.*

In omnibus eccleſiaſticis petenda eſt epiſcopi licentia. *Clem. 1. ibidem.*

Epiſcopus ſolus, & alij de eius licentia iudicare poſſunt cauſas Rectorum eccleſiarum, & aliorum clericorum. *conc. Rauen. 4. ſub Io. 22. c. 13.*

Epiſcopus in Diœceſi, in neceſſitate poteſt imponere ieiunium, & orationes; quod non poſſunt domini, vel alij laici. *Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c. 56. conc. Rauen. 1.*

Poteſt reuocare conceſſiones factas ab anteceſſore, ſi ſint factæ contra canones. *Honorius 3. ex Cirone, de rebus eccl. non alienandis cap. 2.*

Non poteſt iudicare Parochianum alterius epiſcopi. *6. quaeſt. 3. cap. 1.*

Sed prædatorem iudicare poteſt, licet hic ſit ſubditus alterius. *6. q. 3. cap. Placuit.*

Epiſcopus habet iuriſdictionem in omnes Presbyteros, & Clericos, qui ſunt in Diœceſi. *conc. Roman. ſub Silueſtro c. 7. concil. Vernenſe cap. 8. conc. Ratiſponenſe. conc. Trident. ſeſſ. 6. de refor. cap. 3.* & omnes punire poteſt cum delinquunt. *ibid.* carcerare, & facere carcerare ſuos clericos. *de ſent. excommunic. in 6. c. Si clericus.*

Epiſcopo maledicens, ab eo poteſt puniri. *conc. Mediolan. 1. part. 2. de dignit. ab epiſcopo retinenda.*

Epiſcopus iudicat crimen adulterij. *conc. Rom. ſub Ioanne 9.*

Epiſcopus poteſt viſitare, corrigere, & punire toties quoties, Cathedralia capitula, & alia, non obſtante conſuetudine contraria, exemptione, &c. *Concil. Tridentin. ſeſſ. 6. de reform. cap. 4.*

Epiſcopus debet iudicare clericorum ſuorum cauſas omnes. *Gregor. 1. lib. 9. ex regeſt. epiſt. 32. Concil. Tridentin. ſeſſ. 6. de reform. c. 3.*

Epiſcopus non poteſt abſoluere, niſi in propria Diœceſi. Vide, *Abſoluere.* Vide, *Iudicare.*

Epiſcopus habet iuriſdictionem in cappellanos Regios non viuentes intra ſepta domus Regiæ: ſic etiam in protonotarios honorarios, acolitos, Comites palatinos; & alios, qui in curia reſident, ratione beneficiorum. *Concil. Trid. ſeſſ. 24. de reform. c. 11.*

Habent etiam iuriſdictionem in familiares Cardinalium ob beneficia. *ibid.*

Epiſcopi iuriſdictio per Papam defendenda, & cuſtodienda. *11. q. 1. cap. Peruenit.*

Epiſcopus quid poteſt circa vltimas voluntates. Vide, *Diſpoſitio.* Vide, *Heres.*

Epiſcopus poteſt corrigere Clerum, Capitulum, & canonicos. *De officio Iud. ord. cap. Irrefragabili. Clementin. ſub eod. tit. cap. 1. Concil. Vernen. c. 3.*

Epiſcopus, vt Papæ delegatus, poteſt omnes ſubditos corrigere, reformare, &c. alia facere, quæ pro ſubditorum emendatione, ac vtilitate Diœceſis ſunt neceſſaria, & in his non poteſt impediri, inhiberi, &c. & non obſtat appellatio ad Papam interpoſita, ſed procedere debet in opere, quod incepit. *Conc. Trid. ſeſſ. 24. de reform. c. 10.*

Poteſt procedere in cauſa, quando delegatus Papæ non procedit. *De off. Iud. ord. c. Significauit.*

Poteſt iudicare cauſas miſerabilium perſonarum, & compellere exemptos (ſi non habent iudices) ad ſoluenda debita. *Conc. Trid. ſeſſ. 7. de refor. c. 14.*

Epiſcopus poteſt cogere vendentes, vt equaliter omnibus vendant. *De empt. & vend. c. 1.*

Epiſcopus poteſt cogere hæredes ad executionem teſtamenti; ſi elapſo anno non fuerint executi mentem teſtatoris. *De teſtament. c. Nos quidem.*

Poteſt omnia interdicere hæredi non ſoluenti legatum. *ibid. cap. Si heredes.*

Epiſcopus nouiter factus exigere poteſt rationes ab œconomo, & Vicario capitulari, etiam ſi fuerint abſoluti à Capitulo. *Conc. Trid. ſeſs. 24. de refor. c. 16.*

Epiſcopus habet poteſtatem ligandi, & ſoluendi omnes in ſua Diœceſi. *Conc. Aquiſgran. ſub Ludouico Pio c. 37. Aquiſgran. 3. p. 4. c. 5. & 7. Tolet. 22. c. 27.*

Poteſt abſoluere impuberes percutientes clericos; mulieres, & impotentes accedere Romam. *de ſent. excommun. c. 1.* Vide, *Abſolutio.*

Poteſt abſoluere per ſe, vel per ſuum Vicarium ad id deputandum, ab omnibus caſibus occultis Papæ reſeruatis in ſua Diœceſi, & ſuos ſubditos. *Concil. Trident. ſeſs. 24. de reform. c. 6. Etiam ab hæreſi occulta.* extra Diœceſim non poteſt ligare ſubditum. *De conſtit. in 6. c. Vt animarum.*

Epiſcopus eſt executor omnium diſpoſitionum, tam in vltima voluntate, quam intra viuos factarum. *Concil. Trident. ſeſſ. 22. de refor. c. 8.*

Epiſcopus debet curare, vt in Monaſteriis, tam virorum, quam mulierum, regula obſeruetur. *Concil. Vernen. c. 3. & 5. Concil. Trident. ſeſs. 25. de refor. c. 5.* Vide, *Epiſcopus circa Regulares.*

Ad epiſcopum pertinet probare miracula, alias non prædicentur. Item reliquias, & hæc omnia cum conſilio Theologorum: & ſi dubium aliquod graue accidat, expectet Metropolitani ſententiam, qui cum conſilio epiſcoporum definiat. *Concil. Trident. ſeſſ. 25. in decr. de inuocatione, veneratione, &c.*

Vide, *Miracula.* Vide, *Reliquia.*

Epiſcopus habet iuriſdictionem in omnia loca pia Diœceſis, vt eccleſias, Hoſpitalia, &c. ſi non ſint exempta. *de religioſis domibus c. cum dilectus. & cap. de Xenodochijs. Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reform. c. 11.*

Habet etiam iuriſdictionem in omnes ſeruientes Hoſpitalibus, locis pijs, &c. *Concil. Trid. ibid.*

Epiſco-

Episcopus non potest à subiectione alicuius auferre ecclesiam illi subiectam. *De excessibus Prælatorum c. Ad hæc.*

Episcopus non perdit iura, si aliqua ecclesia vnitur ecclesiæ alterius Diœcesis. *De religiosis domibus cap. Quia Monasterium.*

Potest compellere Parochum diffamatum ad se purgandum, nisi appellauerit. *de purgat. canonica cap. Nos inter.*

Episcopus in visitatione, & extra, potest quoties est opus, procedere in causis criminalibus omnium Clericorum sæcularium etiam exemptorum, vt delegatus Papæ, non obstante quolibet priuilegio. *Concil. Tridentin. sess. 14. de refor. cap.4.*

Episcopus potest suspendere quoscumque Clericos ordinatos in sacris sine literis dimissoriis, vel sine examine, si ab eo reperti sint in idonei, & hoc arbitrio suo, & ad tempus. *concil. Trident. sess. 14. de reform. c.3.*

Episcopus, quomodo potest procedere contra eos, qui se tuentur cum literis conseruatoriis. *Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap.5.*

Episcopus habens potestatem puniendi clericos non subditos, non potest in hoc procedere, nisi cum licentia episcopi proprii Clericorum, alias nullus est processus. *Concil. Trid. ibid. cap.8.*

Episcopus, vt delegatus Papæ, potest aliquando perpetuò vnire beneficia, siue curata, siue non curata, ob paupertatem curatorum, & alios casus à iure permissos, siue reseruata, siue aliter affecta: absque tamen præiudicio obtinentium illa. *Conc. Trid. sess. 21. de refor. c.5.*

Episcopus, vt delegatus Papæ, potest notarios à quocumque factos, siue à Rege, siue ab Imperatore, &c. examinare; & quos non reperit idoneos, repellere. *Concil. Trident. sess. 22. de refor. c. 10.*

Potest notarios delinquentes in officio in causis spiritualibus suspendere ab officio, vel perpetuò, vel ad tempus. *ibid. c.10.* Vide, *Episcopus quò ad visitationem.*

Episcopus ante confirmationem, quando potest exercere iurisdictionem. Vide, *Episcopi electi confirmatio.* Vide, *Electus.*

Episcopo subduntur omnia Monasteria suæ Diœcesis, quæ non sunt exempta. *de religiosis domibus c. cum dilectus.*

Episcopus inhibet Iudici sæculari, ne admittat excommunicatos. Vide, *excommunicati fiunt inhabiles.*

Episcopus sit contentus suis iuribus, & quæ sunt hæc. *de off. Iud. ord. cap. conquerente.*

In omni loco suæ Diœcesis non exempto potest sedere pro tribunali, & ius dicere. *de off. ord. in 6. c. cum Episcopus.*

Episcopus de quolibet loco non exempto, potest personas ecclesiasticas, si opus sit, capere, & carcerare. *de offic. Iud. ord. in 6. c. cum Episcopus.*

Episcopalis iurisdictio non potest committi pro pretio, & sic faciens perdit potestatem committendi officium. *Concil. Lateran. 3. c.15. Concil. Colon. 2. tit. de officior. &c. c.2.*

Episcopus quò ad Diœcesim alienam.

Episcopus in aliena Diœcesi, nullum actum iuridicum potest facere, & omnis talis est irritus (excepta ordinatione, quæ valida est, sed illicita, & impeditur executio ordinis.) *concil. constantinop. 1. c.3. carthag. 1. c.10. carthag. 2. can. 11. carth. 3. c.20. Afric. c.21. conc. Lucense 2. c.7. Mogunt. 3. c.14. Rauennat. 2. sub Clem. 5. c.24. Damasus ep.5. Sixtus 2. ep.2. Calixtus 1. ep.2. 9. q.2. c. Nullus alterius. cap. Nullus primas. cap. Placuit. & q.3. per totam ferè. De Parochijs, &c. c. Nullus Episcopus.*

Episcopus pulsus à sede potest in aliena Diœcesi ius dicere. Vide, *Episcopus spoliatus.*

Non potest iudicare subditum alterius Episcopi. *6. q.3. c.1.*

Episcopus inuadens alienam Diœcesim, est deponendus. *concil. Antioch. c.16. Aurelian. 5. c.9.*

Non potest in aliena Diœcesi ordinare, sine licentia proprij. Vide, *Episcopus quò ad ordinationes.*

Non potest instituere clericos in aliena Diœcesi. *Honor. 3. ex Cirone, de clericis peregrinis c.1.*

Non potest exercere Pontificalia in Diœcesi alterius, sine huius licentia. *conc. Rauennat. 2. c.24.* Sub pęna suspensionis ab exercitio Pontificalium ipso facto. *Concil. Trident. sess. 6. de refor. c.5.*

Non potest in Diœcesi alterius absoluere, neque ligare, excommunicare, &c. *9. q.2. cap. Nullus alterius. c. Nullus primas. c. Placuit, &c. ibid. & q.3. per totam. De const. in 6. c. Vt animarum.*

Episcopus recipiens alienos clericos, excommunicandus est. *concil. quod dicitur Apostol. c.16.*

Vsurpans iurisdictionem alterius, excommunicandus est. *Concil. Vormatien. 1. c.62. concil. Turon. 1. c.9.*

Non potest dedicare Ecclesiam alterius Diœcesis; & si faciat, episcopus proprius potest eam reformare. *Gregor. 1. l.10. epistol.25.*

Vide, *Episcopus quò ad ordinationes.* Vide, *Episcopo à quibus, & quomodo obediendum.* Vide, *Ordinarius.* Vide, *Iudicare.*

Episcopi iurisdictio in causis hæreticorum, & suspectorum.

Episcopus potest, & debet procedere in causa hæresis. *Vrb. 4. const. 2. Licet §.3.*

Episcopus negligens persequi hæreticos, à vicinis episcopis (olim) poterat conueniri; & si intra sex menses non exequebatur, erat excommunicandus. *Concil. Mileuit. c.25. Afric. c.90.*

Episcopus negligens persequi hæreticos, est priuandus. *De hæreticis c. Excommunicamus. §. fin. Concil. Later. 4. c.3.* & alius in locum eius ponendus. *ibid.*

Episcopus excusans hæreticos, vel celans, deponatur ab episcopatu. *Concil. Mileuit. c.2. Concil. Afric. c.91. Concil. Toletan. 16. c.2.*

Episcopus non arcens hæreticos à sua Diœcesi, est sacrilegus, & deponendus. *concil. Arelat. 2. c.30.*

Non potest facere legatum hæretico; & pœna. *conc. carthag. 3. c.13. Afric. c.48.*

Episcopus potest inquirere contra hæreticos, & processus formare contra eos; idemque potest facere Capitulum sede vacante. *de hæreticis c. Ad abolendam.*

In his causis est iudex ordinarius, & potest insuper delegari à Papa. *de hæreticis in 6. c. Per hoc.*

Episcopus coniunctim, & disiunctim ad Inquisitore, potest procedere in causa hæresi. *de hæret. in 6. c. Per hoc.*

Episcopo nihil derogatur, nullumque ei fit præiudicium, per hoc, quod Papa instituit Inquisitores. *ibid.*

Episcopus simul cum Inquisitore sententiat in causa hæresis; & si non conueniunt, remittunt ad Papam. *ibid. Si* vult in sententiando deferre Inquisitori, & è contra, possunt. *ibidem.*

Episcopus in causa hæresis debet procedere, sicut præcipiunt iura, & Apostolicæ sanctiones. *de hæret. in 6. cap. Per hoc.*

Episcopo procedente in causa hæresis, omnes tenentur obedire, iudices, domini temporales, magistratus, &c. *de hæret. in 6. c. Vt Inquisitionis officium.*

Episcopi, & Inquisitores diuisim agunt, non quando vnus agit, & alius non; sed quando vtrique agunt, sed separatim; & tunc debent communicare processus. *Extra, de hæreticis c. Ex eo.* Sed in fine tantum communicant processus. *ibid.*

Episcopi suis expensis debent inquirere in causis hæreticorum, & processibus: nec possunt petere partem expensarum ab Inquisitoribus. *ibid.*

Episcopi in causis hæresis non possunt procedere contra Inquisitores, nec è contra. *de hæret. in 6. cap. fin.*

Episcopi, quid possunt sine Inquisitoribus. *Clement. de hæret. cap.1. §. Propter.*

Habeant carcerem communem cum Inquisitore: duo ponendi custodes, vnus ab episcopo, alius ab Inquisitore: & duas isti habeant claues. *ibid. §. Sanè.*

Episcopus faciens hæreticos hæredes, excommunicatur; etiam post mortem, talis declarandus. *Concil. African. cap.48.*

Episcopo

Episcopo procedenti in causis hæresis, omnes etiam Principes temporales, tenentur obedire. *de hæreticis in 6. cap. vt Inquisitionis officium*.

Episcopus tenetur visitare terras suspectas de hæreticis. Vide, *Heretici persequendi*. alioquin est priuandus. Vide, *ibid.*

Episcopus quò ad sua munera & officia.

Episcopi officia sunt benedicere, ordinare, offerre, manum imponere. *Lib. 8. const. Apost. c. 28.* Item consecrare ecclesias, altaria, virgines, chrisma conficere, confirmare, & ordinare: quæ alijs Presbyteris non conueniunt. *Conc. Hispalens. 2. cap. 7. Post Concil. Toler. 8. cap. 7. dist. 25. c. perlectis. Concil. Colon. 2. par. t. cap. 1.* Vide, *Confirmatio*. Vide, *Consecratio, &c.* Vide, *Ordinatio*.

Episcopus per se ipsum debet sua munera exercere, non per Corepiscopum, fine substitutum. *Damasus epist. 5.* Vide, *Corepiscopus*.

Episcopus solus potest confirmare cum chrismate in fronte. *Eusebius ep. 3. de consecrat. dist. 5. cap. manus quoque. cap. Nouissime. & cap. vt ieiuni. dist. 21. cap. cleros. Ioannes 3. ep. vnica. concil. colon. 2. p. 1. c. 1. conc. Trid. sess. 23. c. 4. & can. 7.* Vide, *chrisma*. Vide, *confirmatio*.

Episcopus confirmans, vel baptizans, debet esse ieiunus. *de consecrat. dist. 5. cap Vt ieiuni.*

Episcopus debet confessiones fidelium audire, & prædicare, & visitare. quod si hoc per se facere non possit, per alios debet facere. *de off. iudicis ord. c. Inter cætera*.

Episcopi munus præcipuum est prædicare. in dominicis, & festis tenentur id exequi per se, vel per alium. tempore verò Quadragesimæ, vel Aduentus, quotidie vel ter in hebdomada (saltem.) *concil. Trident. sess. 5. de reformat. cap. 2. & sess. 24. de reform. c. 4.*

Episcopo contradicente nullus, neque regulares, prædicare possunt. *ibid.*

Episcopus potest extremam vnctionem ministrare. *concil. Vormat. 1. c. 72. dist. 95. c. illud superfluum*. Vide, *extrema vnctio*.

Episcopi munus est ordines conferre. *Lib. 8. constit. Apostol. c. 28. concil. Carthag. 4. c. 5. 6. 7. 8. &c. conc. Colon. 2. p. 1. c. 1. concil. Trident. sess. 23. c. 4.* Vide, *Ordinatio*.

Episcopi munus est inuigilare, nè in Diœcesi adsint hæretici, contra eos inquirere, &c. *concil. Senon. tit. Diœcesani c. 32.* Vide, *Episc. in causa hæresis*.

Ad episcopum spectat approbare miracula, alias non prædicentur; item approbare reliquias; quæ facere debet cum consilio Theologorum, & si dubium graue accedat expectetur sententia Metropolitani, qui cum consilio episcoporum definiat. *concil. Tridentin. sess. 25. in decret. de inuocatione, &c.*

Episcopi munus est iudicare causas omnes ecclesiasticas, & spirituales omnium fidelium suæ Diœcesis, exceptis exemptis, nisi in aliquibus, vt delegati Papæ. Vide, *Episcopi iurisdictio, &c.* Vide, *Episcopus quò ad Regulares, & alios titulos*.

Pro exercitio suorum munerum, vt ordinatione, chrismate, consecratione ecclesiarum, &c. nihil potest accipere. *conc. Brachar. 2. cap. 3. & 5.*

Vide, *Episcopi obligationes*. Vide, *Corepiscopus*.

Episcopus quò ad ordinationes faciendas; vbi circa quos, & sine pretio.

Episcopus in sua tantum Diœcesi, & non in alia, potest ordines conferre sine licentia alterius episcopi. *concil. quod dicitur Apostol. cap. 36. concil. Antioch. cap. 13. & 32. Constantinop. 1. c. 3. concil. Vernen. c. 13. concil. constantinop. 4. c. 23. concil. Vormat. 1. c. 62. carthag. 1. cap. 10. carthag. 2. c. 11. carthag. 3. c. 20. carthag. 5. cap. 13.* & excommunicantur. *concil. African. cap. 21. concil. Rauenn. 2. sub Clemente V. cap. 24. concil. Mogunt. 3. c. 11. 2. q. 2. per multa capp. 9. q. 2. c. Nullus alterius. cap. Episcopum. cap. Episcopi. cap. Non snuitati. cap. Lugdunensis. c. Nullus Primas. & cap. Placuit. q. 3. per totum. Conc. Vernense c. 13.* Vide, *Ordinatio*. Vide, *Ordo, &c.* ex præfatis Concilijs, &c. multi dicunt esse irritam, talem ordinationem (sed intelligitur quò ad exercitium.) Idem confirmat *Sixtus 2. ep. 2. Calixtus 1. ep. 2. & post ep. 4. Cælestinus 1. c. 1.*

Episcopus non potest ordinare subditos alterius episcopi, nisi cum commendatitijs illius (alias irrita est ordinatio, id est, impeditur exercitium ordinati.) *Concil. Antiochen. c. 22. Carthag. 3. cap. 21. & 44. African. cap. 21. & 47. Syricius ep. 4. Sixt. 2. cp. 2. Innoc. 1. ep. 2. cap. 7. Adrianus in decr. c. 18. Conc. Turon. 3. c. 13. Concil. Vormat. 1. c. 62. Conc. Moguntin. 3. c. 14. Conc. Triburien. 1. c. 28. dist. 71. cap. de aliena. c. Clericos.* & alijs ibi per totam. *concil. Turonen. 3. c. 13. Conc. Trident. sess. 6. de refor. c. 5.* sub pœna suspensionis ab exercitio Pontificalium.

De Papæ licentia, potest clericus vnius diœcesis ordinari in alia. *Dist. 71. c. Fraternitatem*.

Episcopus ordinans contra formam canonum suspenditur à communione. *Distin. 55. c. Nullus*.

Episcopus potest ordinare subditum alterius, si est familiaris suus. *Conc. Arausic. 1. c. 8.* Dummodo per triennium ei inseruierit. *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 9.* Sed tenetur eidem conferre beneficium. *ibid.*

Episcopus ex commissione ordinans in diœcesi alterius, si ordinat non habentem beneficium, tenetur prouidere illum de victu donec per eum vel alium prouidcatur de beneficio. *de præbend. in 6. c. si Episcopus*.

Episcopus titularis non potest prætextu priuilegiorum, aut continuæ familiaritatis, ordinare alterius subditum, non ad maiores ordines, nec ad minores, nec ad primam tonsuram, nec in loco exempto, nec in monasterio; sub pœna, ipsi suspensionis à Pontificalibus per annum; ordinatis verò, ab exercitio ordinum arbitrio episcopi proprij. *concil. Trid. sess. 14. de reformat. c. 2.*

Episcopus vsurpans hanc iurisdictionem circa ordinationes, quomodo punitur. Vide, *episcopi iurisdictio*. excommunicandus. *Conc. Carthag. 5. c. 13. Concil. Vernen. c. 13.*

Episcopus non potest ordinare seruum alterius inuito domino. Et si ordinat scienter domino inuito, & in sacris, hic remanet in ordine, episcopus verò tenetur satisfacere domino pro illo. Si episcopus id nesciebat, & alij supplicauerunt vt ordinaret talem seruum, isti tenentur satisfacere. *Concil. Aurelian. 1. c. 10. Concil. Vormatien. 1. c. 40. Dist. 54. cap. Si seruus*.

Episcopus ordinans aliquem sine titulo, tenetur illum prouidere de beneficio. *de ætate & qualit. &c. c. Accepimus*.

Ordinans aliquem in sacris sine titulo, tenetur prouidere de victu, donec de beneficio prouideat. *De præbend. cap. Episcopus*.

Episcopus non potest ordinare Religiosos inuitis eorum superioribus. *Conc. Roman. sub Greg. 1. c. 3.*

Episcopi existentes in partibus infidelium, non possunt ordinare in aliena diœcesi, & promoti suspenduntur ab exercitio ordinum. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 2.*

Episcopus non potest ordinare inter missarum solemnia in quibus ipse consecratur. *de elect. c. Quod sicut §. Super eo*.

Episcopus cum capitulo præsente debet ordinationes celebrare. *Conc. Carthag. 4. c. 22. Concil. Trid. sess. 23. de refor. cap. 8.* Fieri debent in ecclesia Cathedrali, præsentibus canonicis. *ibid.* Possunt etiam fieri in alia digniori ecclesia. *ibidem*.

Episcopus per se ipsum debet ordinare suos clericos. *Conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 3.*

Si verò episc. sunt impediti, & dimittunt eos ad alios vt ordinent, prius examinent, & postea dimittant. *ib. c. 3. & 8.*

Episcopus celebraturus ordinationes, feria quarta præcedenti, vel alio tempore vocet ordinandos, & per probos viros faciat eos examinari de vita, moribus, & scientia. *ibid. cap. 7.*

Examinatores sint Sacerdotes prudentes, periti, & exercitati in ecclesiasticis. *ibid.*

Episcopi Itali non possunt ordinare Vltramontanos, nisi cum certis requisitis. Vide, *Itali*. Vide, *Ordinare*. Vide, *Ordinatio*.

Episcopus pro ordinationibus nihil accipiat. *Conc. Aurel. 2. cap. 3.*

cap.3. Concil. Brachar. 2. cap. 3. Concil. Trid. seß. 21. de refor. cap. 1.

Neque à notarijs aliquid poßunt accipere ratione ordinationum, & contraria consuetudo abrogata est. *ibid.*

Vide, *Ordinatio*, per omnes tit.

Episcopi potestas in res Ecclesiæ, & quomodo disponere poßit de illis.

Episcopus habet potestatem in omnes res ecclesiæ. *Conc. quod dicitur Apost. cap. 40.*

Episcopus debet pecunias & bona Ecclesiæ dispensare pro ecclesia, clericis, & pauperibus; & si ipse indiget, prius pro se potest de eis accipere. *Conc. quod dicitur Apostolorum c. 41. Conc. Antioch. c. 25. Post Conc. Tolet. 1. c. 3. lib. 2. constit. Apost. cap. 2. & 27.*

De rebus ecclesiæ cum cleri consilio debet disponere. *Conc. Later. 3. par. 50. c. 19.*

Cum circumspectione dispensare debet res ecclesiæ. *Concil. Turon. 3. c. 10. & 11.*

Episcopi vti debent rebus ecclesiæ, non tamquam proprijs sed tamquam commendatitijs. *Conc. Cabilon. 3. c. 6.*

Non potest episcopus donare consanguineis res ecclesię & pęnæ. *Conc. Antioch. c. 25. Conc. Parif. 6. lib. 1. c. 16. concil. Trid. seß. 25. de reform. c. 1.*

Neque de illis potest ditare suos familiares. *ibid. Trident. c. 1.*

Episcopus debet inter bona ecclesiæ computare, quæ sibi dantur, & relinquuntur à deuotis. *Conc. Agath. c. 6.*

Episcopus potest concedere res ecclesiæ, vt eis benè vtantur, quod si malè vtuntur, potest eos priuare concessis. *Conc. Emeriten. cap. 13.*

Episcopus successor non potest reuocare donationem factam ab antecessore. *ibid. cap. 21.*

Episcopus olim tertiam partem oblatorum, &c. à Parochijs poterat accipere. *Conc. Emerit. c. 16.*

Episcopus cum clero, in necessitatibus potest de bonis ecclesiæ subuenire communitati populorum. *Conc. Later. 3. c. 19. concil. Later. 4. c. 46.*

Episcopus potest ex omnibus fructibus, & prouentibus dignitatum personatuum, & aliorum in Cathedralibus, vel Collegiatis existentium sumere tertiam partem, & assignare in distributiones diuidendas ijs qui clero intersunt. *Concil. Trid. seß. 22. de refor. c. 3.*

Vide, *Clerici quò ad redditus*. Vide, *ecclesię eorumque bona*. Vide, *ecclesię redditus*.

Episcopi obligationes.

Episcopus consecratus tenetur præsentare se Metropolitano. *Dist. 65. cap. Si quis.*

Episcopus tenetur docere populos verbum Dei. *Clem. 1. ep. 1. c. 4. & epist. 2.* tenetur docere doctrinam fidei. *ibid. lib. 2. const. Apost. c. 5.*

Tenetur incumbere custodiæ fidei, vtque ea conseruetur in sua diœcesi. *conc. Mediol. 1. tit. de professione fidei.*

Tenetur super omnes laborare in ecclesia. *Clem. 1. epist. 1. cap. 4.*

Tenetur bono exemplo ædificare populum. *Lib. 2. constitut. Apost. cap. 10.*

Tenetur curare vt in Parochijs pueri doceantur de Doctrina Christiana; & compellant Parochos per censuras vt hoc exequantur. *conc. Trid. seß. 24. de refor. c. 4.*

Episcopus debet quotidie audire sacrum; si est in loco habitationis. *conc. Tolet. 1. cap. 5.*

Tenetur diligere subditos, vt filios cum omni caritate. *Lib. 2. const. Apost. cap. 20.* eos corrigere, ac reducere ad bonum. *ibidem.*

Tenetur omni anno confirmationis Sacramentum ministrare, alias puniendus. *conc. Tolet. 1. c. 2.*

Tenetur habere curam pauperum. *Greg. 1. lib. 4. ep. 26.* Vide, *episc. circa pauperes.*

Tenentur benignè se gerere cum Imperatore. *concil. Turon. 3. cap. 1.*

Tenentur vacare studio Sacræ Scripturę, sacrorum Canonum, & doctrinis Sanctorum Patrum. *conc. Turon. 3. c. 2.* Tenetur scire Canones, & Statuta Apostolica. *conc. Aquisgran. 2. par. 2. c. 2. & 4.* Et artem prædicandi. *ibid. c. 6.*

Tenentur cum benignitate tractare, iudices honorare, sic Comites, & alios Dominos temporales. *concil. Turon. 3. cap. 33.*

Tenetur curare, vt in ecclesijs Parochialibus vel Baptismalibus, tot adsint Sacerdotes quot sunt necessarij pro administratione Sacramentorum. *concil. Trident. seß. 21. de reform. cap. 4.*

Episcopus tenetur recuperare loca, & res pertinentes ad suam cathedram, & ad, id est cogendus per superiorem. *conc. Mileuit. cap. 24.*

Episcopus tenetur compellere ad residentiam omnes beneficiatos, qui ad eam tenentur: si qui verò habent priuilegia de non residendo, episcopus vt delegatus Papæ curet substitui vicarium idoneum, cum congrua portione fructuum beneficij. *conc. Trid. seß. 6. de refor. c. 2.*

Tenetur deputare vicarium in loco in quo non potest residere beneficiatus, cum congrua portione, non obstante priuilegio, &c. *conc. Trid. seß. 7. de refor. c. 5.*

Tenentur episc. prædicare populo, in idiomate, quod ab hoc potest intelligi. *conc. Turon. 3. c. 17.* Assiduè teneotur prędicate. *conc. Cabil. 3. c. 2.*

Tenentur monere Principes, & iudices, nè pauperes opprimant. *conc. Turon. 3. c. 49.*

Teneotur monere iudices, nè admittant falsos testes. *concil. Turon. 3. cap. 34.*

Tenentur scholas constituere, in quibus Christiani erudiantur. *conc. cabilon. 3. c. 3. conc. Valent. 2. c. 18.* Vide, *Schola*. Vide, *Magister scholę*.

Tenentur resistere Principibus turbatoribus ecclesiæ. *Gelasius const. 5. Valde mirati. §. 27. & seq.* multa exempla. *ibid.*

Tenentur resistere Regi tyranno populorum, & supponere regnum interdicto. *Gregorius 7. lib. 2. ep. 5.*

Debet esse, vt medicus omnium. *Clemen. 1. ep. 1. c. 1. Greg. 7. lib. 2. epist. 5.*

Tenentur dare subditis cibum corporalem, & spiritualem. *conc. Parif. 6. lib. 1. cap. 23.*

Tenentur explicare populis vsum, & vim Sacramentorum. *conc. Trid. seß. 24. de refor. c. 7.*

Tenentur corrigere peccantes, & non potest conniuere. *Innocen. 1. epist. 25.*

Episcopus post consecrationem tenetur in manu Metropolitani profiteri se castè, & sobriè victurum. *conc. Emerit. c. 4.*

Semper habere debet secum Presbyteros, & Diaconos. *Lucius 1. in ep. de consecr. dist. 1. c. Iubemus.*

Tenetur cum Diaconis viuere. *distin. 93. c. Diaconi. conc. Turon. 2. cap. 13.*

Tenetur diligere ecclesiam, vt vir vxorem. *Euaristus ep. 2. 7. q. 1. cap. Sicut Vir.*

Tenetur se gerere vt collegam, non vt dominum Presbyterorum. *dist. 95. c. episcop. in quolibet, & c. episcop. in ecclesia.*

Episcopi tenentur alere clericos in necessitate, alias deponantur. *conc. quod dicitur Apostol. c. 69.*

Dum ipsi sedent, non permittant vt Presbyter stet. *concil. carthag. 4. cap. 34.*

Tenentur intra sex menses manifestare, quæ in Concilijs sunt decreta, sub pœna excommunicationis per duos menses. *dist. 18. cap. Decernimus.*

Cum magna cura tenentur pascere fideles. *Ioannes ep. vnica.*

Tenentur procurare pacem inter se, & inter populos. *Dist. 90. cap. Pręcipimus. concil. carthag. 4. cap. 26. Post ep. 3. Bonifacij cap. 5.*

Tenentur scire sæcularia negotia. *Dist. 39. cap. Petrus Diaconus.*

Tenentur superare bonitatem subditorum in vita, & moribus. *8. q. 1. cap. Nec sufficere.*

Tenentur defendere sacerdotes, & repellere iniustitias. *Fabianus ep. 2. 3. q. 1. cap. Deus ergo.*

Tenentur defendere, & patrocinari, quos suscipiunt sub tutela. *dist. 87. c. Irreligiosum.*

Tenentur scire librum Pastoralem D. Gregorij. *conc. Turon. 3. cap. 13.*

Tenen-

Tenentur prouidere de ministris secundum linguas, & nationes diuersas. *de off. Iud. ord. cap. quoniam. concil. Lateran. 4. cap. 9.*

Tenentur per se saltem in maioribus festis confessiones audire. *conc. Oxonien. 1. cap. 1.*

Si episc. non potest prædicare, & confessiones audire, ac visitare, tenetur de alijs prouidere, qui id faciant. *de off. Iud. ordin. cap. Inter catera. conc. Lateran. 4. c. 10. conc. Regiaticinum c. 11.* Saltem in Dominica debet prædicare. *ibid. c. 5. conc. Moguntiacum c. 25. conc. Rhemense c. 14. & 15. conc. Tolet. 1. c. 2. Valent. 2. c. 16. conc. Trident. sess. 5. de refor. c. 2.* Per se, vel per alium, si est impeditus, tenetur prædicare, *& sess. 24. de refor. c. 4.* In Quadragesima vero, & Aduentu quotidie, aut ter in hebdomada per se, vel per alium. *ibidem.*

Tenentur charitatiuè tractare religiosos. *extra, de sepulturis cap. Super Cathedram.*

Episcopi omnes promouendi tenentur in primo Concilio Prouinciali acceptare decreta Concilij Tridentini, iurare obedientiam, & fidelitatem Romano Pontifici, & damnare hæreses damnatas ab alijs Concilijs. *conc. Trid. sess. 25. de refor. cap. 2.*

Tenentur clerum corrigere. *Clement. de off. Iud. ord. c. 1.*

Tenentur punire maleficos. *Gregor. 1. lib. 12. ep. 13.*

Tenentur curare ne in Ecclesijs fiant clamores, confabulationes, iudicia, nundinæ, &c. *de Immunit. ecclef. in 6. cap. Decet.*

Tenentur habitare cum clericis. *conc. Turon. 2. c. 13.*

Tenentur inuigilare, ne quis plura beneficia curata, dignitates, vel personatus obtineat, sub pœna suspensionis ab ingressu ecclesiæ ipso facto. & quid agere debent cum habentibus. *Extra, de off. Iud. ord. c. 2.*

Tenentur impedire, ne laici exigant aliquid à clericis; alias consentiens, excommunicatur ipso facto, & pœnam depositionis incurrit. *conc. Lateranens. 5. sess. 9. Bulla de reform. curia cap. 3.*

Tenentur celebrare Synodum omni anno. *conc. Sabin. c. 2.* (qui omittit) suspenditur ab ingressu ecclesiæ, donec in synodo se purget. *ibid.* Vide, *episopus quò ad concilia.*

In mensa faciant legere Sacram Scripturam. *concil. Toletan. 22. cap. 5.*

Tenentur resistere omnipotenti iniquè agenti. *Nicolaus 1. epist. 10.*

Tenentur exequi sententias latas à delegatis Papæ. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de potest. Iud. c. 1.*

Episcopi in Synodo tenentur tractare de obseruantia canonum, & de reformatione. *Concil. Sabinen. cap. 2.* Vide, *Concilium.*

Tenentur sæpè celebrare saltem in festis solemnibus, diebus Aduentus, & Quadragesimæ. *Concil. Londin. 2. c. 23.*

Etiam in Dominicis, & festis. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de frequenti diuini sacrificij oblatione.*

Tenentur Missas publicè celebrare, & non in cappella, nisi ex necessitate. *Concil. Sabinens. c. 7.* Possunt per viam altari portatili vti. *ibid.* & sæpe, ac singulis diebus celebrare, si opus sit. *conc. Regiaticinum c. 2.*

Tenentur recitare officium deuotè, & diurnis, & nocturnis horis, quantum possunt interesse. *conc. Lateran. 4. c. 17.*

Tenentur dicere officium in choro cum clericis, nisi legitimè impediantur. *conc. Later. 4. c. 17. Sabin. c. 7.*

Tenentur corrigere populos benignè, deinde seuerè, &c. *concil. Trident. sess. 13. de refor. c. 1.*

Tenentur docere nouiter ordinatos de suis officijs, de ministerio Sacramentorum, &c. *Conc. Rauenn. 2. sub Clem. V. cap. 9.* Nec non materias, & formas Sacramentorum. *ib.*

Tenentur honorare omnes clericos. *dist. 95. c. Sta subiectus.*

Tenentur curare, vt hospitalia omnia rectè administrentur, etiam si administratores sint personæ exemptæ. *conc. Trident. sess. 7. de refor. c. 15.*

Tenentur audientias dare horis competentibus, & iustitiam administrare. *concil. Oxon. 1. c. 1.*

Tenentur curam habere de Parochijs, ne ab alijs vsurpentur. *Concil. Emeriten. c. 8.*

Tenentur contra incestuosos inuigilare, eosque punire, expellendo ab ecclesia; & vtendo brachio sæculari. *concil. Vormatiens. 1. c. 79.*

Die Dominico tenentur interesse ecclesiæ, nisi sint infirmi. *conc. Aurel. 1. c. 33. de consecr. dist. 3. cap. Episcopus si infirmitate.*

Tenentur inuigilare, ne redditus hospitalium, leprosariorum, &c. vsurpentur, siue à fundatoribus, siue ab alijs, etiam exemptis. *Clement. de Religiosis domibus. cap. Quia contingit.*

Episcopus promotus in curia tenetur visitare omnes Cardinales, quamptimum. *conc. Later. 5. sess. 9. in Bulla de reform. curia c. 1. Leo X. const. 7. Superna.*

Episcopus causas tenetur coram clericis audire. *conc. carthag. 4. cap. 23.*

Episcopus tenetur ire ad synodum, & concilia. *concil. carthag. 4. c. 21.* Vide, *Episcopi quò ad concilia.*

Quando tenetur discedere versus ecclesiam ad quam est electus. Vide, *Episcopus quò ad residentiam, in fine.*

Aliæ episcoporum obligationes communes. Vide, *clericorum obligationes.* Vide, *ecclesiasticorum obligationes.* Vide, *Episcopus quò ad sua munera.* Vide, *tit. seq.* Vide, *Officia.*

Episcopi à quibus debent abstinere.

Episcopus habere non potest duas ecclesias Cathedrales; habens verò dimittat vnam intra sex menses, alias postea acceptæ vacare censentur. *Conc. Trid. sess. 7. de reform. c. 2.* Vide, *Beneficia plura.* Vide, *Clerici à quibus debent abstinere.* Vide, *ecclesiastici, sub hoc titulo.*

Episcopus cauere debet à ludis, & ebrietate, alias excommunicetur. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 43.*

Non debet facere iuramentum fidelitatis Regibus, Imperatoribus, vel alijs Dominis. *Concilys Claramont. c. 17.*

Abstineat ab vsuris, alias deponatur. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 44. lib. 2. const. Apost. c. 5.*

Non admittat ad se mulieres ludicras, & iocosas. *Conc. Tolet. 18. cap. 3.*

Abstineat à militia (alias deponatur.) *Conc. quod dicitur Apostolorum c. 83. Nicolaus I. ep. 27. & in decretis tit. de Episcopis cap. 7. 23. q. 8. cap. Reprehensibile. dist. 36. cap. Si quis vult.*

Non debet, nec per se, nec per alium dare securitatem pro indemnitate ecclesiæ. *Conc. Later. 3. p. 50. c. 1.*

Abstineat à mendacijs, alias excommunicetur, vsque in finem. *Concil. Elibert. c. 19.*

Non quærat honorem, & gloriam ab hominibus, alias est mercenarius. *8. q. 1. c. Sunt in ecclesia.*

Abstineat ab officio aduocati in litibus. *Clemens 1. epist. 1. cap. 2. & 3.*

Item à conductionibus tam per se, quam per alios faciendis. *Conc. Vormat. 1. c. 69.* & alijs ab officijs, vt procuratoris, &c. *ibid.*

Abstineat à conculcando alios Episcopos. *Concil. Arelatens. 1. cap. 17.*

Abstinere debet ab iracundia; alias deponendus est. *Concil. Nicæn. 1. ex Arabico c. 28.*

Abstinere debet à vigilijs, vsque ad mediam noctem. *concil. Lateran. 4. can. 17.*

Abstinere debet à nimio somno in mane, vsque ad cantum auium. *ibid. can. 17.*

Abstineat ab administratione sæcularium, alias deponatur. *conc. quod dicitur Apostolorum c. 81. carthag. 3. c. 14.* Non sit conductor, &c. *ibid.*

Non suscipiat curam sæcularium. *dist. 88. c. Episcopus, & cap. Perlatum.*

Neque curam testamentorum. *ibid. c. Episcopus*, & per tria cap. seqq.

Abstineat à verberando alios, etiam propter peccata. *concil. quod dicitur Apostolorum cap. 28. Gregor. I. lib. 2. ex regest. epist. 52. dist. 45. cap. 1. cap. Quod autem. cap. Neminem. & cap. cum Beatus.* Alias ab officio deponatur. *& cap. Episcopum.*

Abstineat à legendo libros gentilium. *concil. carthaginens. 4. cap. 16.*

Absti-

Abſtineat à lectione librorum hæreticorum, niſi in neceſſitate. *concil. carthag.4. c.16.*
Abſtineat à litibus de rebus tranſitorijs. *Conc. Carthag.4. c. 19. Concil. Aquiſgr.3. p.1. c.4.*
Abſtinere debet à faſtu, imperioſo modo, & contemptu aliorum. *Lib.2. conſt. Apoſt. c.20.*
Non debet docere grammaticam. *Gregor.1. lib.9. epiſt.48. diſt.86. cap. Cum multa.* Sed ſcripturam ſacram doceat. *ibidem.*
Non poteſt tenere canes venaticos. *conc. Tolet.17. c.8.* Quomodo puniendus. *ibid.*
Neque ſimiles aues, falcones, &c. *concil. Rigiaticinum c.4.* Abſtineat à venationibus. *ibid. c.4. concil. Matiſcon.2. c.13. Nicolaus 1. in decretis tit. De Epiſcopis c.1.*
Abſtinere debet à conuiuijs, & vti debet parco victu. *concil. Turon.3. c.5. Regiaticinum c.3.*
Ebrietati vacans eſt deponendus. *Conc. Aquiſgr.3. p.1. cap.6. conc. Foroiulien. c.3. Pariſien.6. l.2. c.21. diſt.44. c. Multis. c. Conuiuia. & c. Nullus.*
Abſtinere debet ab vſurpatione rerum alienarum. *Concil. Pariſ.3. cap.3.*
Non grauet ſubditos aliquid exigendo ab eis. *Gregor.1. l.11. ex regeſt. ep.22.*
Non poteſt imponere ſeruitium, vel grauamen clericis, vel Abbatibus, vel alijs. *Concil. Rom.5. ſub Gregorio 7. c.10.*
Abſtineant à ioculatoribus, & hiſtrionibus, & ſimilibus ſcurris. *Concil. Turonen.3. c.7.*
Non poſſunt ire ad comitatum Regum, ſeu Imperatorum ſine licentia Papæ. *23. q.8. c. Quo auſu.* Aut ſaltem ſine licentia Metropolitani. *ibid. c. Si quis Epiſcopus, & c. Si vobis. Concil. Sardicenſe c.8. 9. 10. 11. & 12.*
Abſtinere debent à conuerſatione malorum. *2. q.7. c. Peruenit, & c. vlt.*
Epiſcopi peccata grauiſſima ſunt. *Martin.1. ep.12.*
Abſtinere debent à venationibus. *diſt.34. c. Quorumdam.* Sub pœna excommunicationis per tres menſes. *ibid.*
Vide, *Epiſcoporum obligationes, & ſeqq. tit.*

Epiſcopi quò ad vxores, & continentiam.

Epiſcopus non poteſt habere vxorem (id eſt Latinus) *Concil. Afric. c. 37.* & ſi habebat prius debet ab ea abſtinere totaliter. *ibid. Concil. Turon.2. c.13. Concil. Carthag.2. c.2. Carth.5. c.3. poſt epiſt. Lucij 1. diſt.81. cap. Miniſtri,* Alias priuetur. *Concil. Vormat.1. c.9. Concil. Mogunt.3. c.19.*
Epiſcopus (Græcus) qui poteſt retinere vxorem, vnam tantum debet habere, & pudicam. *Lib.2. conſt. Apoſt. c.2.*
Vide, *Clericus habens vxorem.* Vide, *Coniuges quò ad multa.* Vide, *Continentia.*

Epiſcopus circa cohabitationem cum mulieribus.

Epiſcopus non poteſt habitare cum mulieribus. *conc. Nicæn. 1. can.3. concil. Roman. ſub Zacharia c.1. Conc. Turon. 2. cap.14.*
In Epiſcopi Palatio mulieres habitare non poſſunt; neque legitimè coniugatæ. *Concil. Meldenſe c.26.*
Vide, *Clerici circa cohabitationem cum mulieribus.*

Epiſcopus fornicarius, vel permittens clericos fornicari.

Epiſcopus fornicarius epiſcopali honore eſt priuandus. *conc. Tolet.8. c.3. Extra, de pœnis c. Diuinis.*
Debet inter laicos facere pœnitentiam, & ab eccleſijs eijci. *diſt.81. c. Si quis epiſcopus.*
Si conuincitur eſt deponendus. *2. q.7. cap. Paulus diaclino. & cap. Lator. diſt. 81. c. Si quis amodo.* Sine ſpe reſtitutionis priuandus. *conc. Nicæn. ex Arabico c.77.*
Epiſcopus peccans cum matre, vxore, vel filia alicuius magnatis, officio priuatur, & vſque ad finem excommunicatur. *concil. Toletan.11. c.5.*
Epiſcopus inferens vim generoſis puellis, vel viris, quomodo puniendus. *conc. Tolet.11. c.5.*

Epiſcopus concubinarius ſi monitus à ſynodo Prouinciali non abſtinet, ipſo facto eſt ſuſpenſus: & ſi perſeuerat, ſynodus referat ad Papam, qui eum puniat. *Concil. Trid. ſeſſ.25. de refor. c.14.*
Epiſcopus conſentiens fornicationi clericorum, ſuſpendatur. *diſt.83. c. Si quis Epiſcopus.*
Permittens fornicarium celebrare; vel tolerans illum, deponatur ab officio. *concil. Later.4. c.14.*
Vide, *Diaconus capitaliter delinquens.*

Epiſcopi vita, victus, ſuppellex, & habitatio.

Epiſcopi peccata, grauiſſima ſunt. *Martin.I. ep.12.*
Epiſcopus prope eccleſiam habitare debet. *concil. Carthag. 4. cap.14.*
Non debet legere libros gentilium, vel hæreticorum. *Conc. carthag.4. c.16.* Niſi per neceſſitatem. *ibid.*
Epiſcopus non induatur ſerico. *Conc. Mediol. 1. part.2. tit. De Epiſcoporum veſtitu.* Neque pellibus pretioſis: non vtatur vnguentis, vel odoribus ſuauibus, annulo tantum Epiſcopali ſit contentus. Stragulum mulæ, vel equi non ſit ſericum, calcaria non aurata, &c. Multa de hoc. *concil. Mediol. vbi ſupra.*
Epiſcopus ſuppellectili, & menſa modeſta, & humili vti debet. *Concil. carthag.4. c.15. Concil. Turon.3. c.5. concil. Trid. ſeſſ.25. de refor. c.1.*
Epiſcopus menſa frugali vti debet. *ibid. conc. Mediol. p.2. De Epiſcopi menſa.*
Suppellex ſit ſimplex, nihil habeat aureum, vel argenteum, non ſericum, non aulæa, non tapetia, acupicta, & ſimilia: ſed ita modeſta, vt mundi contemptum redoleant, & alia multa de hoc. *concil. Mediol. part.2. tit. de Epiſcopi ſuppellectili.*
Ciborum numerus, & apparatus epularum, qualis eſſe debet. *ibid. de Epiſcopi menſa.*
Non ſuſcipiat onus exequendi teſtamenta. *conc. carth.4. c.18.*
Neque attendat curæ rei familiaris; ſed orationi, & ſacræ lectioni. *concil. carthag.4. c.20.*
Dum ipſe ſedet non permittat clericos ſtare. *conc. carth.4. c.20.*
Epiſcopus ſcripturas ſacras legat; Euangelium interpretetur. *lib.2. conſt. Apoſt. c.5.* Non ſit deditus turpi lucro; non maledicus, non oſor pauperum. omnium amicus, modeſte de ſe ſentiens; ignaros doceat, malos arguat. *ibid. c.6.* Bono exemplo populum ædificet. *ibid. c.20.* Non imperioſus, & ſpernens alios. *c.20.*
Vide, *Epiſcopi obligationes.* Vide, *Epiſcopus à quibus debet abſtinere.*

Epiſcopo quomodo, & à quibus obediendum.

Epiſcopo obediendum eſt ab omnibus in Diœceſi. *lib.2. conſt. Apoſt. c.20.*
Ei eſt obediendum, ſicut viro ab vxore. *Euariſtus ep.2. 7. q. 1. c. Sicut vir.*
Epiſcopo non obedientes, grauiter puniendi. *Gregor.1. lib. 10. epiſt.46.*
Epiſcopo iubenti mala, vt canere miſſam pro hæreticis, &c. non eſt obediendum. *Poſt ep.2. Eutychiani. 11. q.3. c. Si quis Epiſcopus.*
Omnes Principes, & alios teneri ad obediendum epiſcopis, docuit Sanctus Petrus. *Clem.1. ep.1. c.4. 11. q.3. c. Si autem vobis. Gelaſius ep.8.*
Inobedientes Epiſcopis damnandi, vt infames. *Clem.1. ep.3 11. q.3. c. Si autem vobis.*
Epiſcopi decreta impugnans, reijciatur. *De maioritate, & obedient. c. Si quis venerit.*
Epiſcopi bannum tranſgrediens, per 40. dies pœniteat in pane, ſale, & aqua. *Concil. Tribur. 1. c.8.*
Epiſcopo conuocante populum ad placitum, in die, qua conuocat dominus ſæcularis, Epiſcopo eſt obediendum. *concil. Triburienſe 1. c.9.*
Epiſcopo omnes populi, & Principes ſubditi ſunt, eique tenentur obedire. *de maioritate, & obed. c. Omnes.* Vide, *Epiſcopalis dignitas.*

Epiſco-

Episcopus non potest imponere seruitium, seu grauamen Clericis, vel Abbatibus, vel aliis. *Conc. Rom. 5. sub Gregor. 7. cap. 10.*

Episcopus non multum se humilier coram Principe sæculari, neque multum eidem procedat obuiam, neque ob eum de equo descendat, qui fecerit per annum, excommunicetur. Sic & qui inducit ad id faciendum. *Concil. Constantinop. 4. c. 14.*

Vide, *Episcopalis dignitas*. Vide, *Episcopi iurisdictio*. Vide, *Diæcesis, in fine*.

Episcopus quò ad residentiam.

Episcopus morari non potest in prouincia, aut Ciuitate extra suam Diœcesim. *Concil. Sardicense c. 14.* Neque abesse potest à sua Ciuitate, plusquam per tres hebdomadas. *ibid. c. 15.* Nunc autem per tres menses in quolibet anno, siue continuos, siue interruptos, abesse potest. *conc. Trid. sess. 23. de refor. cap. 1.* Sed ex ratione, seu causa legitima, seu æqua: & si grex non patitur damnum, id conceditur. *ibidem.*

Tempore Aduentus, & Quadragesimæ non potest abesse. *Concil. Meldense c. 28. concil. Trid. vbi supra.* Neque in festis Natiuitatis Domini, Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi possunt Episc. abesse à suis Cathedralibus. *conc. Trid. ibid.* Nisi sua munera Episcopalia, alio eum vocent.

Episcopus tenetur residere. *Gregor. 1. l. 5. epist. 23.* (alias in monasterio est retrudendus. *ibid.*) *Nicol. 1. in decr. tit. de Episcopis c. 5. 7. quest. 1. cap. Pontifices. cap. Placuit, vt nemini. cap. Peruenit. Pius 4. constitut. 10. De salute. Pius 5. constitu. 65. Cupientes. Vrbanus 8. const. in append. 27. alias 137. Sancta synodus, vt infra.*

Die Dominico non absit ab ecclesia. *De consecrat. dist. 3. c. episcopus.*

Episcopus residens non potest citari ad Papam à nullo iudice, pro nullo delicto, neque etiam hæresis, vel læsæ maiestatis, sine licentia Papæ. *Pius 4. const. 10. de salute.*

Episcopus absens, si citatus non redit ad episcopatum, est priuandus, & alius eligendus. *de clericis non residentibus. c. Ex parte vestra. c. Qualiter, & c. Inter quatuor.*

Quibus ex causis potest episcopus abesse, & à quo probandæ tales causæ. *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 1.*

Non debet absque graui necessitate extra Diœcesim pernoctare. *Extra, de maioritate, & obed. c. Et si deceat.*

Episcopus non residens per sex menses continuos, perdit quartam partem fructuum vnius anni, quam tenetur erogare fabricæ ecclesiæ, vel pauperibus. Si per alios sex menses, aliam quartam partem perdit, & sic applicat. Crescente contumacia, à Metropolitano cogatur per censuras. Metropolitanus verò per episcopum antiquiorem ad Papam intra tres menses est denunciandus, sub pœna interdicti ab ingressu ecclesiæ. *Pius 4. const. 10. de salute. & Conc. Trid. sess. 6. de refor. c. 1. in fine, & sess. 23. de refor. c. 1.* & comprehendit omnes, etiam Primates, &c. *ibid.*

Episcopi tenentur residere, etiam si Cardinales sint, sub pœna amissionis fructuum, & aliis. *Vrbanus 8. in append. constitut. 27. alias 137. Sancta synodus per* §. 18. Pœnæ sunt amissiones facultatum testandi, disponendi, & interdictum ab ingressu ecclesiæ. Nullum negotium excusat, quin pœnæ incurrantur, nisi synodi, seu concilia ecclesiastica.

Non possunt recedere ab ecclesia sine Papæ licentia, nisi ob Concilia, vt supra, sub eisdem pœnis. §. 8.

Episcopi nouiter facti tenentur ad ecclesiam se conferre hoc modo: qui Romæ sunt intra vnum mensem discedere, qui extra in Italia, intra duos. Extra Italiam existentes intra quatuor, sub eisdem pœnis. *ibid.* §. 7. 8. & 9. Nullum negotium excusat, nè incurrantur. §. 10.

Tolerantia, & conniuentia Papæ non excusat, nec etiam Cardinales. *ibid.* §. 11.

Pœnæ incurruntur, absque alia declaratione. *ibid.* §. 9.

Possunt abesse ab episcopatu, ratione visitandi limina, sic. Existentes citra montes per quatuor menses: vltra montes, vel vltra mare per septem menses, & tunc id munus explere tenentur, & non ad alia diuertere. *ibid.* §. 12.

Episcopi Cardinales certi de morte Papæ, possunt ab Episcopam recedere, vt veniant ad conclaue, & post coronationem Papæ per duos menses manere in loco electionis, & statim discedere. §. 13.

Episcopus Cardinalis habens ecclesiam vnam de sex prope Romam, & aliam extra, in hac secunda tenetur residere. *ibid.* §. 17.

Vide, *Residentia*. Vide, *Residere*. Vide, *Ecclesiarum Prælati, &c.*

Episcopus à quibus potest accusari, & à quibus non, & ad quem.

Episcopi Catholici non possunt ab hæreticis accusari. *Concil. Constantinopol. 1. c. 6.*

A plebe non potest episcopus accusari. *Euaristus ep. 2.*

A criminosis non potest accusari. *concil. carthag. 2. c. 6. 2. q. 7. c. Præsumunt.*

Nec à detractoribus, vel inimicis. *Iulius 1. epist. 2. c. 28. 3. q. 4. c. Detractores.*

Neque à subditis. *Pius 1. ep. 1. 2. quest. 7. cap. Oues.* Nisi errent in fide, quia tunc etiam ab illis. *ibid.* & *Innoc. I. in ep. decret. 2. q. 7. c. Maiorum, & c. Sententia.*

Neque à laicis. *2. q. 7. c. Non est. & c. Laici.*

Neque à personis vilibus. *2. q. 7. c. Quærendum.*

Ante accusationem debet fraternè corrigi. *Fælix 2. ep. 1. c. 2. Adrianus 1. in decret. c. 5. Iulius 1. ep. 2. c. 7. & 35. 2. q. 7. c. Accusatio, & c. Si quis erga.* alias excommunicetur accusans. *ibid.*

Episcopus à sede pulsus non potest accusari, nec iudicari. *Sixtus 1. ep. 2. Fælix 1. ep. 2. Eusebius ep. 2. Sixtus 2. ep. 2. 3. q. 2. c. Si Episcopus.* Vide, *Episcopus spoliatus.*

Ad Primatem olim accusari debebat Episcopus, & quo modo erat tractanda eius causa (prolixè.) *Conc. Carth. 3. c. 7.*

Non potest accusari apud iudicem sæcularem. *Caius ep. vn. post ep. 3. Bonifacij 1. c. 4. Fælix 2. ep. 1. cap. 1. 11. q. 2. cap. Nullus.*

Episcopis accusatis dandæ sunt induciæ, vt se præparent, & non minores, quam sex mensium. *3. q. 3. c. De inducijs. c. Inducia accusatis.*

Episcopi accusatio facienda coram duobus, vel tribus testibus. *2. q. 7. c. Accusatio quoque.*

Episcopus accusans habeat inducias, quas petit, & locum iudicij eligat, si timet de oppressore. *Fælix 2. ep. 1. c. 8.*

Episcoporum accusationes non facilè recipiendæ. *Sixtus 2. ep. 2. 2. q. 7. c. Accusatio.*

Episcopus accusatus de simonia, si se purgat restituitur. *Greg. 7. l. 9. ep. 16.*

Episcopos accusantium, vita, & mores prius examinanda. *Adrianus 1. in decret. c. 5. 2. q. 7. c. Si qui sunt. & c. Quærendum.*

Episcopus accusatus, iuramento se purgat. Vide, *Sacerdotes accusati.*

Vide, *Episc. Priuilegia.*

Episcopus quomodo iudicandus vbi, & à quibus sententiandus.

Episcopus olim per duodecim episcopos erat iudicandus. *concil. carthag. 1. c. 12. Carthag. 2. c. 10.* Neque aliter poterat condemnari, nisi in synodo. *Iulius 1. ep. 1. 5. q. 4. c. Nullus. & c. Duodecim. Zephirinus ep. 2. 3. q. 8. c. Accusatores. c. Suggero. Concil. Tribur. 1. c. 10.*

Alias decretum fuit, vt in synodo Prouinciæ iudicaretur causa episcopi. *Adrianus 1. in decr. c. 29.*

Episcopi inferiores iudicantur à superioribus. *Clem. 1. epist. 1. cap. 4.*

Extra prouinciam non possunt iudicari, excepto iudicio Papæ. *Iulius 1. ep. 2. c. 16. & 17. 3. q. 6. c. Peregrina. Fælix 1. ep. 2.* Vide, *Episc. Priuilegia.*

Non possunt iudicari, nisi à iudice, quem eligunt, vel Papa deputat. *Iulius 1. ep. 2. cap. 34. Fælix 2. ep. 1. c. 18. 1. q. 1. c. Iudices.*

Episcoporum delicta melius discutiuntur in loco, vbi sunt commissa. Greg. 7. lib. 4. ep. 17.

Episcopus condemnari olim non poterat, nisi per 72. testes. Conc. Rom. sub Siluestro c. 3. 2. q. 4. c. Præsul. c. Nullam. q. 6. cap. Omnis. Vide, Testes.

Episcopus non potest citari, vt personaliter compareat, nisi ob causam per quam veniret priuandus. & hoc etiam si procedatur per Inquisitionem, aut denunciationem. Concil. Trident. sess. 13. de reform. c. 6.

Episcopus putans se grauatum à Metropolitano, appellat ad Papam. Concil. Nicen. ex Iulio 1. c. 4. ep. 2. c. 16. & 17. Sixtus 2. epist. 1.

Episcopi non possunt damnari inconsulto Papa. Conc. Nicenum ex Iulio 1. cap. 3. & 23. Benedictus 3. epist. 1. Concil. Trid. vt infra.

Episcopo condemnato, solus Papa potest causam reuidere. concil. Sardic. c. 3. Concil. Carthag. 6. c. 3. conc. Trident. sess. 13. de refor. cap. vlt.

Damnatus sine Papæ consensu, & facultate, statim restituitur, & hæc praxis ex tempore Apostolorum fuit in ecclesia. Felix 2. ep. 1. c. 18. Nicolaus 1. ep. 8.

Numquam potest episcopus damnari sine facultate Papæ; nec etiam à Primate. Iulius 1. ep. 2. c. 26. & 30. 2. q. 6. c. Ideo. Nicolaus 1. ep. 38. & 42. Felix, 1. ep. 1. Damasus ep. 4. & sic iudicans temerè facit. ibid. Felix 2. ep. 1. c. 10. Gelasius epist. 13. Adrianus 1. in decret. cap. 3. Gregorius VII. lib. 8. ep. 21. Conc. Trident. sess. 24. de refer. c. 5.

Episcoporum omnium maiores causæ ad Papam referendæ, & ab eo iudicandæ. Anacletus ep. 2. Euaristus epist. 2. Victorius 1. ep. 1. Zephirinus ep. 2. Cornelius ep. 2. Damasus ep. 4. 2. q. 1. c. Primates. q. 6. c. Ad Romanam. q. 4. c. Nullam. 3. q. 6. c. Accusatus. & c. Discutere. causa 2. q. 7. c. Si quid. c. Quapropter. 3. q. 6. c. Discutere. c. Quamuis. cap. Multum. Greg. 4. epist. vnica. & dicit esse decretum Concil. Nican. 1. Nicolaus 1. ep. 42. Gregor. 7. lib. 8. ep. 21. (& sine facultate Papæ non potest deponi. ibid.) Conc. Tridentin. sess. 24. de reform. c. 5.

Commissiones, quarum virtute procedi potest contra Episcopos, debent esse signatæ manu Papæ. concil. Trident. sess. 24. de refor. cap. 5.

Dum a Papa iudicatur episcopus, nullus in loco eius substituendus. Iulius 1. ep. 2. c. 3.

Priuari non potest episcopus antequam causa eius finiatur. Felix 2. epist. 2.

Non potest iudicari à iudice sæculari, nec coram eo. Post ep. 3. Bonifacij IV. 11. quæst. 1. cap. Nullus. 21. q. 5. cap. Si Episcoporum causa.

Neque ab Imperatore potest iudicari. Stephanus 6. ep. 1.

Non potest iudicari à subditis. Nicolaus I. ep. 8.

Non potest citari ad Papam à nullo iudice, cuiusuis delicti prætextu, neque heresis; neque læsæ maiestatis, sine licentia Papæ. Pius 4. const. 10. de salute.

Episcoporum causæ cum maturitate magna iudicandæ. Gregor. 1. lib. 7. ep. 62. 2. q. 1. c. In primis.

Episcoporum causæ inter maiores numerandæ, ideoque Papæ reseruatæ. Nicolaus 1. ep. 42.

Episcopus accusatus ad Sedem Apostolicam, non potest regredi sine literis Papæ. 8. q. 5. c. Quilibet fratrum.

Episcopi criminosi à Papa tantum deponuntur. Extra, de pœnis cap. Diuinis. Leo IX. ep. 3. Idem Leo const. 2. Cum ex venerabilium.

Episcoporum causæ maiores, & criminales, quæ dignæ essent priuatione, à Papa tantum iudicantur, sic & causæ hæresis. Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 5.

Si committenda sit alijs, manu Papæ signetur commissio. ib.

Præfati commissarij processum formatum ad Papam mittunt, & sic terminatur causa. ibid.

Causæ verò minores Episcoporum in Concilio Prouinciali terminentur; vel à deputandis per Concilium generale. ibid. cap. 5.

Vide, episc. Priuilegia.

Episcopus circa Papam eiusque decreta, &c.

Vide, Papa. Vide, episcopus quomodo iudicandus. Vide, Episcopalis dignitas. Vide, episcopi confirmatio. Vide, Papa.

Episcopus sine Papæ facultate damnatus restituitur in pristinum, & hoc ex Apostolorum tempore fuit in praxi. Felix 2. ep. 1. c. 18. Vide, episc. quomodo iudicandus, supra, diffusè.

Episcopus semper potest appellare ad Papam. Iulius 1. ep. 2. cap. 2. 2. q. 6. cap. Omnes. cap. Si quis putauerit. 3. q. 6. cap. Accusatus.

Episcopi non possunt effugere iudicium, & subiectionem Papæ, nec etiam Patriarchæ Orientis, & Constantinopol. Gelasius 1. epist. 13. Vide, Patriarcha. Vide, Papa.

Episcopi omnes in toto orbe à Papa dependent. Nicolaus 1. in append. ep. 4. Vide, Papa circa episcopos.

Episcopi semper cum Papæ consensu vbique sunt ordinati. Gregorius 1. lib. 4. ep. 34. in medio. dist. 63. c. Porrò.

Etiam in Oriente creabantur per vicarium Papæ. Martinus 1. epist. 11.

Episcopi electi vbique obtinere debent confirmationem à Papa. dist. 61. cap. Carinensis. Vide, episcopi confirmatio, electio, &c.

Episcopi vocati sunt à Papa in partem sollicitudinis ecclesiæ, non in plenitudinem potestatis. 2. q. 6. c. Decreto.

Episcopi non possunt resistere decretis Papæ. Concil. Rom. 2. sub Leone 1.

Non possunt agere contra decreta Papæ. 25. q. 2. cap. si quis. Et excommunicantur si faciunt. ibid. cap. Generali. item 24. q. 4. c. Si quis dogmata.

Non possunt violare interdictum Papæ. De priuil. in 6. c. fin.

Episcopi non obedientes Papæ, suspendantur à celebratione Missarum. Greg. 1. lib. 5. ep. 25. priuandi sunt. De pœnis cap. Diuinis.

Episcopi criminosi à Papa deponuntur. Extra, De pœnis c. Diuinis.

Episcopi vocati à Papa, tenentur obedire, neque eos excusat impedimentum Imperatoris, &c. Gregorius 3. lib. 5. ep. 26.

Episcopi Romano Pontifici obedire tenentur, & non obediens priuatur honore. Gregorius 4. ep. vn. Dist. 19. cap. Nulli. Dist. 45. cap. Licet.

Non possunt ire in regionem longinquam, sine licentia Papæ. Vigilius ep. 7.

Episcoporum iurisdictio per Papam est defendenda, & custodienda. 11. q. 1. c. Peruenit.

Episcopi promoti à Papa, non possunt à curia discedere sine literis promotionis: non possunt fructus percipere, nec ab vllo acceptari: non possunt ministrare, nisi facto iuramento fidelitatis, acceptantes suspenduntur à beneficijs ad arbitrium Papæ. Extra, de elect. c. 1.

Episcopi non possunt discedere à curia sine licentia Papæ, alias incurrunt excommunicationem. Extrauag. comm. de maiorit. & obedientia. c. Et si deceat, & c. Vt Prælatorum.

Episcopi possunt per Papam eximi à iurisdictione Metropolitanorum, 16. q. 1. c. Frater noster.

Episcopi non possunt venire Romam latenter, sed debent se præsentare Papæ, alias notam infidelitatis incurrunt. Extra, de maiorit. & obed. c. Et si deceat. Et excommunicati sunt. ibid. Et qui eos recipiunt excommunicantur. ibid. cap. Vt Prælatorum.

Primum omnium tenentur visitare palatium Papæ, alias incurrunt notam infidelitatis. ibid. Extra de maior. cap. Et si deceat.

Episcopi contemnentes Sedem Apostolicam, eique non obedientes sunt priuandi. de pœnis c. Diuinis.

Episcopi male tractantes, vel impedientes eos, qui appellant ad Papam, priuantur. de Pœnis c. Diuinis.

Tenentur exequi sententias delegati Papæ. conc. Later. 3. tit. De potestate iudicum. c. 1.

Non possunt censuras facere contra euntes Romam ad Papam pro suis negotijs. Extra, de priuileg. c. Diuina. Pœnæ. ibid. Omnia facta sunt irrita. ibid.

Neque possunt priuare beneficijs litigantes apud Sedem Apostolicam, sub pœna excommunicationis, & interdicti ipso facto. ibidem.

Episcopi tenentur præstare iuramentum Papæ de subiectione, fidelitate, conuenientia ad synodum, visitatione liminum, de bene tractando Legatos Papæ, &c. *De iureiur. c. Ego N.*

Episcopi, Archiepiscopi, Primates, &c. promoti tenentur in primo Concilio Prouinciali iurare obedientiam, & fidelitatem Papæ, acceptare decreta Concilij Tridentini, & damnare omnes hæreses ante damnatas. *Conc. Trid. sess. 15. de reform. c. 2.*

Episcopi vocati à Papa ad synodum, non obedientes, nec se excusantes excommunicantur. *Ioan. 8. ep. 181. & 182.*

Episcopus non recipiens honorificè Legatum Papæ excommunicatur, & à celebratione Missæ suspenditur. *Ioann. 8. epist. 196.*

Episcopus à quocumque damnatus, à Papa potest iterum iudicari. *Conc. Sardic. c. 3.*

Episcopi etiam in longinquo distantes à Papa obtinent, vt possint alios consecrare. *24. q. 1. c. Pudenda.* Et hoc semper antiquitus fuit in vsu. *ibid.*

Vide, *Papa circa Episcopos.* Vide, *iuramentum fidelitatis.*

Episcopus circa Metropolitanos.

Episcopus consecratus Metropolitano se præsentet. *dist. 65. c. Si quis in Metropolitana.* Hoc olim.

Episcopus sine licentia Metropolitani, nihil potest agere extra Prouinciam. *9. q. 3. c. Per singulas. Iulius 1. ep. 2. c. 23.*

Episcopi Metropolitano subduntur. *9. quæst. 3. cap. Per singulas il 2.*

Episcopus olim sine Metropolitano non poterat Ecclesiam gubernare, & alia facere. *concil. Antioch. c. 10.*

Olim intra duos menses à die consecrationis adire debebant Metropolitanum; vel si infirmi, per aliũ eis significare. *concil. Tarracon. c. 5. dist. 65. c. Si quis in Metropolit.* Si extra Metropolitanam erant ordinati.

Neque extra Prouinciam olim poterant exire sine Metropolitani licentia. *Hilarus ep. 8.*

Ad Imperatorem accedere non poterant sine licentia Metropolitani. *Concil. Antioch. c. 11.*

Sine licentia Metropolitani non poterant, olim ordinari. *Hilarus ep. 2. c. 1.*

Non tenentur feria 5. Cœnæ conficere Chrisma cum Metropolitano, nisi adsit priuilegium, vel antiqua consuetudo. *Honor. 3. ex Cirone, de offic. Iud. ordin. c. 3.*

Episcopi vocati à Metropolitano pro publicis negotijs, tenentur eos adire, alias puniri possunt ab eo. *Concil. Toletan. 13. cap. 8. concil. carthagin. 3. cap. 28.* Trans mare ire non possunt sine eius licentia. *ibid. Concil. Agathen. cap. 35. Epaunen. c. 1. conc. Emeriten. c. 6.* Nunc verò exempti sunt. Vide, *infra.*

Episcopi nunc, excepto tempore synodi, seu Concilij, non tenentur ire ad Metropolitanum, quando vocantur, non obstante quauis consuetudine, &c. *concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 2.*

A Metropolitano potest episcopus appellare ad Patriarcham. *concil. constantinop. 4. c. 26.*

Episcopus grauatus à Metropolitano, appellat ad Papam. *Sixtus 2. ep. 1. 2. q. 6. c. Si quis putauerit.*

Possunt episcopi à Papa eximi à iurisdictione Metropolitanorum. *16. q. 1. c. Frater noster.*

Episcoporum, & subditorum causæ non cognoscuntur à Metropolitano, vel Patriarcha, nisi per legitimam appellationem. *De off. Iud. ord. c. Duo simul.*

Vide, *Archiepiscopus.* Vide, *Metropolitanus.*

Episcopus circa pauperes, & oppressos.

Episcopi domus debet esse hospitium omnium pauperum. *Concil. Parisiense 6. l. 1. c. 14.*

Episcopus tenetur releuare oppressos. *Eleutherius in epist. decret.*

Episcopus semper pauperes ad mensam habeat. *Concil. Rhemense c. 17.*

Episcopi tenentur ad alendos pauperes. *Concil. Rauennat. 1. sub Honorio 4. c. 2.*

Episcopi iuuare tenentur pauperes oppressos, & corrigere oppressores. *Concil. Arelat. 4. c. 17.*

Ecclesiæ facultates pauperibus potest episcopus dispensare. *10. q. 2. c. vlt.* Sed non ex suo libito, & pœnæ. *ibid.*

Debent patrocinari pauperes recurrentes ad eos. *dist. 87. c. Licet. c. Defensionis. c. Diuinæ.*

Tenentur alere pauperes pro viribus suis. *dist. 82. c. 1.*

Debent potius subleuare pauperes, quam parietes ecclesiæ ornare. *12. q. 2. c. Gloria.*

Pauperes, ac debiles sustentare tenentur. *Conc. Aurel. 1. cap. 18. dist. 82. c. Episcopus pauperibus.*

De Thesauro ecclesiæ accipere debet episcopus ad sustentandum pauperes. *Concil. Turen. 3. cap. 11. concil. Trident. sess. 25. de reform. c. 1.*

Episcopus percussor per se, vel per alium.

Episcopus neminem potest percutere suis manibus, neque propter peccata. *concil. quod dicitur Apostol. c. 28. concil. Agath. c. 1. Gregor. 1. l. 2. ex regest. ep. 52. dist. 45. c. Quid autem. c. Neminem. & c. Cum beatus. dist. 86. cap. Non liceat.*

Episcopus verberans, officio priuetur. *dist. 45. cap. Episcopum.*

Episcopus faciens fustigari aliquem crudeliter, puniendus, & quomodo. *De clerico percussore c. Præterea.*

Vide, *Clericus percussor.* Vide, *Episcopus à quibus debet abstinere.*

Episcopus negligens in suo officio.

Episcopi negligentes, qui non prædicant, non visitant, non confirmant, & exigunt expensas, priuandi sunt. *Post concil. Tolet. 1. c. 2.*

Episcopus non corrigens clerum non valet corrigere populum. *8. q. 1. c. Quid autem.*

Episcopus negligens, est corrigendus. *dist. 84. c. 1. & c. Nunciatum.*

Episcopus non puniens fornicationem diaconorum, subdiaconorum, &c. ab officio suspendatur. Idem de incestu. *Concil. Rom. 5. sub Gregor. 7. c. 12.*

Episcopus negligens, Christum non diligit. *25. q. 1. c. Diuinit.*

Episcopus consentiens, vt subdiaconus vacet vxori, suspenditur ab officio. *Conc. Melfitanum c. 12. dist. 32. c. 1.*

Episcopi negligentes persequi hæreticos, deponantur. *concil. Later. 4. c. 3. de heret. c. Excommunicamus §. fin.*

Episcopus non puniens crimen incestus, suspenditur ab officio. *Concil. Rom. 5. sub Gregor. 7. c. 12.*

Episcopi permittentes, vt eligantur, dignitates, Parochi, &c. indigni, vel carentes ætate, vel sufficientia, &c. priuantur potestate conferendi tales dignitates. *concil. Later. 3. c. 3. 11. q. 3. c. Priuilegium. dist. 63. c. Si forte.*

Episcopi negligentes cogantur facere, quæ debent. *Concil. African. c. 88.* Vide, *episcopi obligationes.*

Vide, *Pastor.*

Episcopatuum vnio.

Episcopatuum vnio fieri potest à Papa. *16. q. 1. c. Et Temporis.*

Episcopatus pauper vniri potest cum alio vicino. Sed præcedere debet examen Concilij Prouincialis, & mitti debent instrumenta ad Papam, vt ipse definiat. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 13.*

Episcopus pauper poterit de beneficijs non curatis à Papa prouideri. *Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 13.*

Vide, *Vnio.*

Episcopi spoliati, seu eiecti, quomodo tractandi, & eorum priuilegia.

Episcopi sede pulsi non possunt excommunicari, aut iudicari. *Sixtus 1. ep. 2. Iulius I. ep. 2. c. 8. & 35. 2. q. 2. c. Nullus potest. & c. Si Episcopus fuerit.*

Episcopi spoliati non possunt accusari, nisi prius in pristinum restituantur. *Stephanus 1. epist. 2. Felix 1. epist. 2. Caius*

ep. de-

ep. decr. Eusebius ep.2. Neque potest ad synodum vocari. *ibid. Damasus epist.4. Felix 2. ep.1. cap.3. & 4. Ioannes 1. ep.1. Conc. Rom. sub Symmacho. 2. q. 2. c. Nullus potest. c. Antiquitus. c. In scripturis. c. Nullus episcoporum. & c. Preceptum est. 3. q.2. c. Si Episcopus. 3. q.1. c. Episcopi. c. episcopis. c. Reintegranda. 3. q.2. c. Prius ergo. 5. quæst.2. c. Si primates. Nicolaus 1. epist.9. Zephirinus ep.2. Fabianus epist.2.*

Episcopi spoliato, vel eiecto iniustè, nullus alius eligatur. *conc. Rom. sub Ioanne 9.*

Episcopi spoliati reditus omnes, pro eo conseruandi. *Honor. 3. ex Cirone, de restit. spoliat. c.1.*

Episcopus spoliatus tanto tempore debet manere in possessione, quanto mansit eiectus, antequam respondeat. *Damasus epist.4. c.8. 3. q.2. c. Tamdiu.*

Episcopus pulsus cessante persecutione reuertatur ad ecclesiam suam. *Nicolaus 1. decr. de episcopis cap.6. 7. q.1. cap. Scisciraris.*

Episcopi pulsi à sedibus, possunt in alieno territorio iurisdictionem exercere contra expulsores, in locis & ecclesijs securis, quò expulsores possunt adire. *Clem. de foro compet. c. vn.* Si verò propter metum eorum citari non possunt, in ecclesijs principalium ciuitatum, & locorum promulgari faciant citationes, & lapso termino procedere. *ibid.*

Item possunt suos subditos in aliena Diœcesi iudicare, sed non trahant eos extra Diœcesim suam vltra duas dietas. *ibid.* Dicente episcopo se non potuisse citare expulsores, ei creditur.

Expulsi, ad id faciendum primùm petant licentiam à Diœcesano, & siue iste det, siue non, procedant.

Diœcesano nullum paritur præiudicium per quamlibet moram pulsi, in sua Diœcesi. *ibid.* & alia de hac materia. *ibid.*

Episcopus spoliatus, vel pauper, poterit à Papa prouideri de beneficijs non curatis. *Conc. Trid. sess. 24. c.13.*

Vide, *Citatio.* Vide, *Eiecti.* Vide, *Spoliati.*

Episcopus relinquens Ecclesiam, vel subditos, seu renuncians.

Episcopus non debet relinquere Ecclesiam, tempore persecutionis. *Liberius ep.12. conc. Antioch.c.21.*

Episcopo non licet dimittere ecclesiam suam. *7. quæst.1. cap. Sicut vir.*

Episcopus non potest renunciare ob senectutem, si sit necessarius ecclesiæ. *De renunciat. c.1.*

Episcopus ob quas causas potest renunciare. Vide, *Renunciatio.*

Ecclesiam relinquens, non potest amplius se in ea immiscere; sed est inuasor, si id facit. *Greg.7. lib.8. ep.15. & 17.*

Episcopus, qui renunciauit, validè ordinat, sed ordinatus suspenditur ab executione officij. *De ordinatis ab episc. qui renunciauit c.1.*

Episcopus, qui loco renunciat, potest inuitari ad ordinationes faciendas; si verò renunciat dignitati etiam, solum minores ordines dare potest: si dat maiores, ordinatus remanet suspensus ab executione eorum. *Conc. Later.3. in append. tit. de depositione c.18.*

Petens licentiam renunciandi, si obtinet, compellendus est exequi. *Conc. Later.4. c.28.*

Episcopi aliquando possunt subditos deserere, quando scilicet vergit in maius bonum Ecclesiæ. *7. q.1. c. Ibi adunati.*

Vide, *Renunciare.* Vide, *Benefic. renunciat.*

Episcopus quò ad mutationem, seu translationem Ecclesiæ.

Episcopus ambiens ecclesiam alterius deponatur. *Conc. constantinop.4. c.9. Concil. Antioch. c.21.* Vide, *Ambiens.*

Episcopi non transferantur de Ciuitate in Ciuitatem. *Concil. Nican.1. c.15. Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap.43. concil. calced. c.5. & 20.*

Episcopus ambiens ecclesiam maiorem, vtraque careat. *7. q. 1. c. Si quis de ordine.* Etiam si æqualem, deponatur. *conc. constantinop.4. c.9.*

Episcopus non debet ad aliam ecclesiam transire, sed manere in sua. *7. q. 1. c. Non oportet, cap. episcopum. c. Propter. c. Placuit, vt nemini. & c. Sicut vir. Hilarus ep. 2. de consecr. dist. 4. cap. Non licet fieri.*

Episcopus intrusus in aliena ecclesia, est remouendus, & reducendus. *7. q. 1. cap. Remoto.*

Episcopus intrusus in aliena ecclesia careat etiam propria. *7. q. 1. c. Si quis episcopus. de translat. c. Quanto.*

Non potest transferri inuitus. *Concil. Lateranen. 5. sess. 9. Bulla de reformat. curiæ c.1.*

Episcoporum mutationes, quando possunt fieri. *7. q. 1. cap. Mutationes.* Vide, *Mutatio.* Ex iusta causa possunt fieri. *Ioannes 8. ep. 8. Concil. Constantiense sess. 39. Pelagius 2. ep. 1. & 10.*

Episcopus propria authoritate transire non potest ad alium Episcopatum. *de translatione Episcoporum c.1.* Alias vtroque caret. *de elect. c. Quanto. de clericis non residentibus c. 1.* Excommunicatur. *Conc. Sardicen. can. 5. & 7.*

Episcoporum mutationes fieri possunt authoritate Papæ, si sit necessitas. *Anterus ep. vnica.* Vide, *Papa.*

Episcopus, ex necessitate potest fieri in alia Ciuitate Archiepiscopus. *Conc. Nican. ex Arabico c. 72.*

Episcopus translatus, non potest conferre beneficia prioris ecclesiæ, & priuilegia in contrarium abrogantur. *Vrbanus 8. constitut. 60. Licet.* Excipiuntur episcopi Ostiensis, ac Veliternus, Portuensis, Tusculanus, Prænestinus, Sabinensis, & Albanensis; qui conferre possunt beneficia ecclesiarum, quibus nouissimè præfuerunt. *ibid.*

Qui negat, episcopum ex causa necessitatis iusta posse à Papa transferri de vna ciuitate in aliam, errat. *Pelagius 2. epist. 1. & 10.*

Vide, *Mutatio.* Vide, *Transferre.*

Episcopus quò ad successorem ipso viuente.

Episcopus viuens non potest eligere suum successorem. *Concil. Antioch. c. 23. Concil. Lucen. 2. c. 8.* (& irrita est electio. *ibid.*) *8. q. 1. cap. Plerique. cap. Episcopo non liceat, & cap. Episcopo non licere. concil. Hispalen. 1. cap.6. concil. Roman. sub Hilaro.*

Si episcopo viuente alius eligitur, excommunicatur. *Ioannes 8. ep.4.* Priuatur, custodiæ traditur, & ad Papam mittitur. *Greg. 1. lib. 11. ex regest. ep. 52.*

Episcopo viuente, ecclesia non accipiat alium. *Clemens 1. ep. 1. cap. 4. 3. q. 2. cap. Audiuimus. Post concil. Aruernense c. 3. conc. Parisien. 3. c. 12. conc. Roman. sub Ioan. IX.*

Si verò priuetur ex delicto, &c. alius potest eligi. *Gregorius 1. lib. 2. epist. 3. conc. Nican. ex Arabico c. 28. 7. q. 1. cap. Factus Cornelius. c. Pontifices. c. Sicut vir. 8. q. 1. cap. Episcopo non licere. & c. Episcopo non liceat.*

Episcopus non est, qui alio viuente se intrudit. *7. q. 1. cap. Nouatianus. & cap. Non autem.*

Episcopo ægrotante non potest fieri successor. *7. q. 1. c. Pontifices. c. Factus Cornelius. c. Qualiter. c. Quamuis.*

Episcopo viuente, si hic reddatur insensatus, & inhabilis ad actiones humanas, potest eligi alter. *Greg. 7. lib. 3. epist. 8. & 9. lib. 5. ep. 19.*

Episcopo stante sub iudicio Papæ, non potest eligi successor eius. *Sixt.2. ep.1. 3. q.6. c. Accusatus. Iulius 1. ep.2. c.3.*

Episcopi ordinantes alium viuente primo, excommunicantur per sex menses; in monasterio retruduntur per eos dies ad faciendam pœnitentiam. *Gregor. 1. lib. 11. ex regest. ep. 52.*

Vide, *Successor*, vbi multa.

Episcopus quò ad locum suum in Ecclesia, & alibi.

Episcopus in ecclesia sublimior cæteris Clericis, & Presbyteris sedeat; in domo vero non. *Concil. Carthag. 4. cap. 35. concil. Hispal. c. 10. Post conc. Tolet. 8. dist. 21. c. Cleros; dist. 95. c. Episcopus in ecclesia.*

Episcopi locus sit è regione altaris, & Archidiaconus stet ad latus eius dextrum. *conc. Nicen. ex Arabico c. 57.*

Episcopi in Cappella præcedunt Protonotarios Apostolicos. *Pius 2. const. 4. Cum seruare.*

Episcopus ordinatus ab hæreticis.

Episcopus ordinatus ab hæreticis, si pęnitet non priuatur à Papa Episcopali dignitate. *Nicolaus I. ep.46. Anastasius 2. epist. ad Anastasium Imperat.*
Vide, *Ordinatio*.

Episcopus rediens ab hæresi.

Episcopus rediens ab hæresi, quomodo benè tractandus ab episcopo Catholico, & quis locus ei dandus. *Concil. Nican.1. cap.18.*
Et cum suo honore recipiendus. *ibid.*
Recipi potest cum sua dignitate, licet alias esset decretum oppositum. *Conc. Afric. c.35.*
Diuidere debent Diœcesim. *ibid. c.85. & 86. Concil. Nican. 2. act.3.* & de facto in eo Concilio sic recepti sunt. *ibid.* & *1. q.7. c.conuenientibus. Ioan.VIII. ep.199. & 201.*
Episcopus hæreticus rediens ad fidem iuret se permansurum in vnitate ecclesiæ Romanæ. *Greg.1. lib.10. ep.30.*
Episcopus rediens ab hæresi diuidit ex dispensatione Papæ Diœcesim cum Catholico, qui in ea erat (modo assignato.) *De Parochijs, &c. c.1.*
Vide, *Fides*. Vide, *Corepiscopus*.

Episcopus depositus, vel exautoratus, aut degradatus.

Episcopus depositus, vel exautoratus, non potest ministeria episcopi exercere. Communicantes cum eo, excommunicantur. *Concil. Antioch. c.4.*
Episcopi si deponuntur, etiam Presbyteri honore priuantur. *Conc. Calcedonense c.29.*
Episcopus depositus non potest ordinare alios episcopos. *Zosimus epist.12.*
Episcopo deposito à Papa, nullus potest obedire sub pœna excommunicationis. *Gregor.7. lib.6. ep.10.*
Episcopus pulsus à Ciuitate, si ad eam reuertitur, in monasterio alterius Prouinciæ detrudatur. *Post ep.3. Bonif.I.c.6.*
Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ, depositi propter hæresim, à Papa restituuntur, si pœnitent. *Ioannes 8. ep. 199. & 201.* Vide, *Papa*.
Episcopus degradatus non potest res ecclesiæ sibi vendicare, & abijciendus est. *Zacharias ep.12.*
Si Ecclesiæ se immiscet, vt inuasor est puniendus. *Gregor. 7. lib.8. ep.17.*
Episcopus exautoratus à Concilio recurrens ad Imperatorem, careat spe gratiæ. *21. q.5. c. Si quis episcopus.*
Episcopus per Papam tantum deponitur, non per alios. *Extra, de pœnis c. Diuinis.* Vide, *Episcopi à quo iudicandi*. Vide, *Decima ecclesiæ à laico*. Vide, *Depositio*. Vide, *Damnatus*. Vide, *Episcopus erga Papam*. Vide, *Papa*.

Episcopus suspensus.

Episcopus suspensus, de ecclesiæ redditibus est alendus. *Agapetus ep.7.*
Episcopi suspensione manifesta, Clerici sine illius licentia possunt ordinari ab episcopis vicinis, alijs seruatis. *De temporibus ordinationum in 6. cap. Eos qui.*

Episcopus delinquens criminaliter, vt homicidio, vel alijs.

Episcopus criminaliter delinquens, aut chartam falsificans, aut falsum testimonium dicens, officio priuatur, in monasterio detruditur, & laica communio illi danda. *conc. Agathen. c.50. dist.50. c. si episcopus.*
Episcopus delinquens criminaliter (olim) per Missam debebat se purgare. *Conc.Vormat.1. c.10. 2. q.3. c.Si Episcopo.* Nunc est prohibitum.
Episcopi delinquentes grauius, quam alij sunt puniendi. *De iureiurando c. Cum quidam.*
Episcopus, qui in executione iustitiæ est causa mortis alicuius, suspenditur à sacris. *Gregorius I. lib.2. ex regest. epist.44. & 45.*
Episcopus, qui homicidii est causa per se, vel per alium priuatur officio, & vsque ad finem vitæ excommunicatur. Idem de fornicante cum filia, vxore, vel sorore, &c. alicuius magnatis. *Conc.Tolet.11. c.5. 23. q.8. c. Si in morte.*
Episcopus accusatus etiam de graui delicto non est vitandus ab inferioribus ante sententiam. *Concil. Constantinopolitan.4. c.10.* Aliter facientes, honore priuentur. *ibid.*
Episcopi publicè confitentes peccata remouendi sunt ab officio. *Conc. Toletan.13. c.10.*
Vide, *Clerici criminosi, &c.*

Episcopus hæreticus.

Episcopus hæreticus, nihil potest facere iuridicè; neque ordinare. & ordinati ab eo non sunt recipiendi. *Innoc.I. epist. 18. c.3. 1. q.1. c. Arianos. c. Qui perfectionem.*
Episcopus hæreticus si pęnitet, à Papa restituitur. *Ioannes 8. ep. 199. & 201.*
Episcopus hæreticus nihil confert, si ordinat, id est, quoad exercitium, & executionem ordinati. *Adrian.2. ep.4.*
Vide, *Hæretici Episcopi*. Vide, *Lapsi à fide*, diffusè. Vide, *Ordinatio*.

Episcopus schismaticus.

Si episcopus schismaticus nolit ad vnitatem venire, alius pro eo constituatur à Papa episcopus. *Gregorius 1. lib.7. ex regest. ep.101. Nicolaus 1. ep.9.*
Episcopus schismaticus, nullum potest ordinare. *Nicolaus 1. epist.9.*
Episcopus schismaticus non consecrat alios episcopos, neque ipse consecratur, (id est licitè.) *24. q.1. c. Pudenda.* Vide, *Hæretici*. Validè facit. Vide, *in seq.*
Episcopus schismaticus validè ordinat, sed non dat executionem ordinum, quos confert. *Clemens 8. constit.34. Sanctissimus §. 4.*
Quando validè ordinat. Vide, *Schisma*.

Episcopus simoniacus, seu vendens officia.

Episcopus accipiens pretium ex aliqua ordinatione, vel promotione ad dignitates, excommunicatur. *Concil.Nicæn.2. can.4. Conc.Rom.5. sub Greg.7. c.4.*
Nihil potest exigere, nec à laicis, nec à monachis. *ibid.*
Episcopi vendentes officia, vel beneficia, suspenduntur ab officio. *1. q.3. cap. Si quis Episcopus prabendas. cap. Quæsitum est. & c.ex multis.*
Priuandus est episcopus ordinans per pecuniam. *ibid. & cap. finali.*
Episcopus, nihil solui permittat propter professionem, sepulturam, &c. *De simonia c. Audiuimus. Concil. Sabinense cap.20.*
Episcopus accusatus de simonia, si se purgat restituitur. *Gregor.7. lib.9. ep.16.*
Episcopus simoniacus per Papam, deponitur. *Gregor.7. lib. 2. ep.76. & lib.3. ep.1.*
Episcopus dans beneficium per pecuniam, ex tunc suspenditur à collatione omnium beneficiorum, quæ ex eo tempore vacabunt. *Concil. Sabinens. cap.20.* etiam si permittat hoc fieri, dummodo sciat. *ibid.*
Episcopus recipiens pecuniam pro instituendis ecclesiæ rectoribus, est simoniacus. tenetur in duplo restituere. *de simonia cap. audiuimus.*
Episcopus concedens iurisdictionem episcopalem pro pretio, priuatur potestate concedendi. ementes verò, priuantur suo officio. *Nè Prælati, &c. cap.1. & c. Quoniam in quibusdam.*
Vide, *Beneficia non danda pro pretio*. Vide, *Ordinare*. Vide, *Simonia*.

Episco-

Episcopus intrusus.

Qui alio viuente, non deposito, intrat in ecclesiam eius, est intrusus. Vide, *episcopus quo ad successorem*. Vide, *Episcopus spoliatus*.

Episcopus intrusus per potentiam regiam, non est recipiendus. *conc. Parisien.* 3. *c.* 8.

Episcopus inuadens ecclesiam, est eiiciendus. *conc. Lucen.* 2. *c.* 8. *dist.* 92. *c. Si quis*.

Episcopus non est, qui alio viuente, se intrudit. 7. *q.* 1. *cap. Nouatianus*. *c. Non autem*.

Episcopatus inuadentes, seu intrusi, per Papam reprimantur. *Nicolaus* 1. *ep.* 65. & 66.

Episcopo intranti ex transuerso, seu intruso, omnes clerici debent resistere. *Cælest.* 1. *ep.* 2. *c.* 5.

Episcopus infirmus.

Episcopus impotens exercere sua munera, alium vocet pro illis. *conc. Arausic.* 1. *c. vlt. conc. Turon.* 3. *c.* 4. De licentia Papæ potest coadiutorem assumere. *Gregor. VII. lib.* 2. *ep.* 50.

Episcopus infirmus non est priuandus. *conc. Turon.* 3. *cap.* 4. (nisi sit insensatus, & inhabilis ad opera humana; tum enim potest alius eligi. *Gregor.* 7. *lib.* 3. *ep.* 8. & 9. *lib.* 5. *ep.* 19.) 7. *q.* 1. *c. Pontifices*. *Gregor.* 1. *lib.* 9. *ex regest. ep.* 41. *lib.* 11. *ex regest. ep.* 7.

Episcopo grauato ex infirmitate, datur coadiutor. 7. *q.* 1. *c. Non autem*. *cap. Petysti*. & *cap. Quia frater*. *de clerico agrotante cap. ex parte tua*. Si morbus sit incurabilis. *de clerico agrot. in* 6. *c.* 1. Si nolit assumere, quid agendum. *ibid.* Coadiutor non potest aliquid alienare in ecclesia. *ib.* Vide, *Coadiutor*.

Episcopus infirmus faciat visitare Diœcesim per alium. 10. *quæst.* 1. *cap. episcopum*.

Episcopus factus Monachus.

Episcopus qui fit monachus, nequit redire ad episcopatum. 7. *q.* 1. *cap. Hoc nequaquam*.

Episcopus sine Papæ licentia non potest relinquere episcopatum, vt fiat Religiosus. *De regularib. c. Licet quibusdam*.

Episcopus rediens ad claustra, non potest obtinere officia religionis; & priuilegia in contrarium abrogantur. *Paulus* 4. *const.* 21. *In sacra*.

Episcopus quo ad visitationem.

Episcopus tenetur quolibet anno visitare Diœcesim. *concil. Arelat.* 4. *c.* 17. *conc. Tarracon. c.* 8. *conc. Hispal.* 1. *cap.* 4. *Tolet.* 4. *c.* 36. *conc. Emerit. c.* 11. *conc. Parisien.* 6. *lib.* 1. *c.* 31. *conc. Trident. sess.* 7. *de refor. cap.* 8. & *sess.* 24. *de refor. c.* 3. 10. *q.* 1. *cap. Decernimus*.

Siue per se, siue per alium. 10. *q.* 1. *cap. episcopum*. Si sit ægrotus, faciat visitare per alium. *ibid.*

Tenentur visitare per se ipsos, si non sunt infirmi. *conc. Meldensc. c.* 29. *Conc. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 3. Etiam ecclesias exemptas (curatas) tenentur visitare. *ibid.*

Episcopus visitans non ducat secum multas personas; sed plures, vel pauciores, iuxta ecclesiarum paupertatem, nec vmquam supra 30. quisquis sit. *conc. Later.* 3. *c.* 4. *de censib. c. cum Apostolus*. *conc. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 3.

Episcopus visitans, per vnum tantum diem maneat in qualibet ecclesia visitata. *conc. Tolet.* 7. *cap.* 4. Citò saltem, sed diligenter se expediat, fugiendo sumptus, & grauamina ecclesiarum. *conc. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 3.

Episcopus visitans non grauet ecclesias. *Concil. Later.* 3. *in append. tit. de simonia c.* 6.

Potest in actu visitationis exigere procurationem solitam. *Conc. Later.* 4. *c.* 33.

Nihil exigere potest præter solitum. *Conc. Later.* 4. *can.* 65. *Conc. Trident. sess.* 24. *de refor. c.* 3.

Episcopus visitans à Presbyteris recipiendus. *Conc. Ratispon.*

Episcopo visitante, omnia ei paranda ab ecclesia visitata. *Conc. Emeriten. cap.* 11.

Danda prandia iuxta mediocritatem loci. 10. *q.* 3. *cap. vlt. Conc. Trid. sess.* 24. *de reform. c.* 3. Frugaliter, & modestè. *cap.* 4.

Episcopus visitaturus, cum campanis pulsantibus est recipiendus; cum cottis, pluuialibus, incenso, & aqua benedicta, &c. & ipse benedicit solemniter. *Concil. Rauenn.* 3. *post Clem.* 5. *c.* 6.

Episcopus visitans non potest grauare subditos, nec aliquid ex eis accipere. *concil. Cabilon.* 3. *c.* 14.

Duos solidos prius exigere poterat. *Concil. Brachar.* 2. *c.* 1.

Nihil pro se, aut suis accipiat. *Concil. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 3. Nisi quod de iure debetur. *ibid.*

Non potest accipere munera. *ibid. c.* 3. Alias excommunicatur, & in duplo restituere debet intra mensem. *c.* 3.

Visitati, possunt, si volunt, & sit consuetudo, in pecunia dare, quod deberent expendere pro victualibus. *conc. Trid. ib. c.* 3. Si sit consuetudo nihil dandi, obseruetur in posterum. *ibid. cap.* 3.

Episcopus visitans tenetur inquirere, quomodo confertur baptismus, quomodo celebrantur missæ. Debet instruere populos de articulis fidei, & alijs. Præcipiat Catechismum doceri, &c. *conc. Brachar.* 2. *cap.* 1. 10. *q.* 1. *cap. Placuit omnibus*.

Curet in visitatione, quæ pertinent ad profectum animæ. Item si in ecclesia sint vtensilia decentia; si calices argentei, libri, vestes, &c. necessaria ad Dei cultum & ministerium Sacramentorum. *concil. Londinen.* 1. *c.* 5.

Tenetur curare, vt ecclesiæ non fraudentur debitis, obsequijs. *Concil. Trid. sess.* 7. *de refor. c.* 8.

Visitantes tenentur sacram doctrinam inducere, hæreses profligare prauos mores corrigere, bonos tueri, & alia facere iuxta locorum & temporum exigentiam. *concil. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 3. Modestè, & benignè cum populis tractare. *ibid. c.* 3.

Non permittant, vt tempore visitationis Patroni, vel fundatores se ingerant in ijs, quæ pertinent ad Sacramentorum administrationem. *ibid. c.* 3.

Episcopi visitare possunt omnes ecclesias suæ diœcesis non exemptas, etiam visitatas ab aliis habentibus hoc ius visitandi. *ibid. c.* 3. etiam eas, quas Capitulum facit visitare, si habet hoc ius. *ibid.*

Approbare debent visitatores electos à Capitulo habente hoc ius visitandi. *ibid. c.* 3.

Episcopus non visitans exigens procurationes, est priuandus. *conc. Tolet.* 1. *c.* 2.

Episcopus non visitans, non potest exigere, quæ debentur visitanti. 10. *q.* 1. *cap. Relata*. Neque si per alium visitat, potest ab eo aliquid accipere. *De officio iudic. ord. in* 6. *c. Si Episcopus*.

Potest accipere, quæ sunt de consuetudine, vel indulto Apostolico concessa. *extra, de censibus. c. Vas electionis in fine*. Quid ex indulto Papæ accipere potest visitans per alium. *ibidem*.

Episcopi visitantis officiales, si aliquid accipiunt vltra taxam, in duplo restituere tenentur. *ibid.*

Caritatiuum subsidium potest accipere, & quale. Vide, *episcopus quo ad procurationes*.

Episcopus visitans monasterium, non tenetur vti monacho pro notario. *Extra, de off. iud. ordin. cap.* 1. Sed clericum debet habere notarium, non sæcularem.

Episcopus visitans, & non satisfaciens suo muneri; non potest exigere procurationem solitam. *conc. Londin.* 1. *c.* 5. & restituere debet, quod accepit. *conc. Later.* 4. *c.* 33.

Episcopus visitans monasterium, non introducat in illud sæculares, sed canonicos, vel alios religiosos. *De offic. iud. ordin. c. Vt iuxta*. *Extra, de off. iudic. ordin. c.* 2. Ad minus vna persona sit religiosa, alij duo clerici. *ibid.*

Episcopi in omnibus regnis & nationibus visitantes quid exigere possunt. *Extra, de censibus. c. Vas electionis*.

Episcopus visitans quot equis, & famulis potest vti. *de censibus cap. Cum Apostolus*.

Episcopus vicinus potest visitare beneficia, & ecclesias sæculares nullius diœcesis vt delegatus Papæ, non obstantibus priuilegijs. *Conc. Trid. sess.* 24. *de refor. c.* 9.

Episcopus visitans per alium, omnia debet ei ministrare præter expensas victualium, & nihil potest à visitatore accipere. *de offic. iudic. ordinar. in 6. c. Si episcopus.*

Si per alios ex Papæ indulto visitat, quas procurationes potest exigere. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Episcopus singulis annis tenetur visitare monasteria Monialium, siue sibi, siue Papæ subiecta; prima quidem potestate ordinaria, secunda vt delegatus Papæ. *Clemens. de statu Monachor. c. fin.*

Episcopus visitans Moniales duos notarios secum habeat, & alios quatuor honestos viros præsentes visitationi. *ibid.*

Episcopum impedientes, nè visitent Moniales, ipso facto sunt excommunicati, non obstante priuilegio. *ibid. Clem. De statu Monac. c. fin.*

Episcopus vt delegatus Papæ potest visitare Hospitalia, Collegia, Confraternitates, etiam quas vocant scholas, existentes in manibus laicorum, non verò quæ sunt sub Regum protectione, nisi de eorum licentia. Item omnia loca pia, quæ ad Dei cultum, vel pauperum adiutorium instituta sunt: & potest in ijs disponere quæ sunt necessaria ad animarum salutem, non obstantibus priuilegijs, &c. contrarijs. *Conc. Trid. sess. 22. de refor. c. 8.*

Vide, *Beneficiati quo ad visitationem*. Vide, *Archidiaconus*. Vide, *Episcopus quò ad procurationes*. Vide, *Visitare*. Vide, *Visitatio*.

Episcopus quò ad procurationes, & alias exigentias.

Episcopus olim nihil poterat in visitatione accipere, præter duos solidos. *Concil. Brachar. 2. c. 1. 10. q. 3. c. Placuit. c. Illud. c. Nec numerus. Pelagius 2. ep. 4.*

Episcopi omnes, quas procurationes, seu expensas possunt recipere dum visitant suas diœceses (in omnibus regnis) *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Sic etiam visitantes per alios, quid ex indulto Papæ possunt recipere. *ibid.*

Potest episcopus visitans recipere subsidium caritatiuum, quantum, & quomodo. *ibid.*

Caritatiuum subsidium excedere non potest quantitatem, quam acciperet si per alium visitaret. *ibid.* Vide, *Caritatiuum*. Vide, *Subsidium*.

Episcopus non potest exigere procurationem, nisi in actu visitationis. *Concil. Later. 4. c. 33.*

Nihil accipere potest præter solitum. Vide, *episcopus quò ad visitationem*.

Exigens plus solito, intra mensem tenetur ad restitutionem in duplo, & incurrit in excommunicationem, & alias pęnas iuxta constitutionem. *Concily Lugd. Exigit. concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 3.*

Episcopus non habens redditus, potest quartam accipere à Parochijs, si verò habet non potest. *Concil. Parisien. 6. lib. 1. cap. 31.*

Episcopus remittens alicui ecclesiæ seruitium debitum, non proindè remittit procurationem. *De religiosis domibus c. Cum olim venerabilis.*

Episcopus nihil potest à Clericis, Monachis, vel alijs exigere, neque talias, &c. ponere. *Concil. Nicen. 2. c. 4. Gregor. 1. l. 2. ex regist. epist. 22. concil. Later. 3. in append. tit. de simonia. c. 7. conc. cabilon. 3. c. 17. Londinense 1. c. 5. conc. Later. 4. can. 46. 10. q. 3. c. Quia & c. Relatum.*

Non potest grauare clericos quò ad hoc. *10. q. 3. c. Relatum.*

Exigere aliquid potest à Parochianis iuxta vsum antiquum. *10. q. 3. c. Quia. c. Inter cætera.*

Cum charitate exigat. *10. q. 3. c. Cauendum.*

Vbi est consuetudo, ne victualia dentur, neque pro eis pecunia soluatur, obseruetur in posterum. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 3.*

Episcopus non potest exigere tertiam partem fructuum, nisi ecclesiam reparet. *10. q. 3. c. Vnio.*

Episcopi in necessitate possunt petere ab subditis moderatum subsidium & auxilium. *De censibus c. Cum Apostolus. §. Prohibemus. concil. Londinense 1. c. 5.*

Episcopus quo ad Concilia, & Synodos Prouincia, & Diœcesis.

Episcopus tenetur ire ad Synodum Prouinciæ, & generalem. & si ipse non potest tenetur mittere legatum. *Conc. carth. 4. c. 31. concil. Laodicenum c. 40. concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 2.*

Non excusatur ex detentione Principum, nè eat ad Concilium, sed ex sola infirmitate. & pœna delinquentium. *concil. constantinopol. 4. c. 17.* Excusat etiam paganorum incursio. *ibid. 5. q. 3. c. Si ægrotans.*

Episcopus accusatus, si vocatur à Synodo, tenetur ire, vel per alium respondere. *Felix 2. ep. 1. c. 6.*

Episcopi non tardent ire ad Concilia, & Synodos. *dist. 18. c. episcopus.*

Episcopus recusans ire ad Synodum excommunicetur. *conc. Tarracon. c. 6. conc. Agat. c. 35. Epaunen. c. 1. conc. Hispalen. 1. cap. 10.* Et vsque ad aliam Synodum manet excommunicatus. *ibid. dist. 18. c. Si quis. episcoporum. c. Si episcopus. c. Si quis. & c. Peruenit.*

Impotentes ire ad Synodum, literas excusatorias mittant. *dist. 18. c. Placuit.*

Episcoporum Concilia Prouincialia quolibet triennio fieri debent. *Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 2.* Qui tenentur ire ad Concilia. *ibid.* Sed distinctè. Vide, *Concilia Prouincia*. Vide, *Concilia Synodalia*. Vide, *Synodus*.

Episcopus quolibet anno tenetur facere Concilium Synodale. *ibid.* Qui tenetur ire, & quid in eo agendum.

Ordo episcoporum in Concilijs attenditur iuxta antianitatem consecrationis eorundem. *Gregor. 1. l. 7. ex regist. ep. 114. dist. 18. c. Placuit.*

Metropolitanus non celebrans Concilia Prouincialia puniendus est, & quomodo. *dist. 18. c. Quoniam.*

Episcoporum Concilia nihil firmum possunt concludere sine consensu Metropolitani. *conc. Rom. 4. sub Symmaco c. 3.*

Episcopi redeuntes à Concilijs debent intra sex menses manifestare suis ecclesijs decreta Conciliorum, sub pęna excommunicationis per duos menses. *dist. 18. c. Decernimus.*

Episcopi assistentes Concilijs non possunt ab vllo in alijs causis molestari. Vide, *Prælati*. Vide, *Concilia*. Vide, *Synodus*.

Episcopus omni anno tenetur Synodum celebrare in sua diœcesi. *Concil. Sabin. c. 2.* Et si omittit suspenditur ab ingressu Ecclesiæ, donec se purget in Synodo. *ibid. concil. Later. 4. can. 6.* Suspenditur ab officio. *ibid. concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 2.*

Ad Synodum ire tenentur omnes ecclesiarum Rectores, etiam exempti. & pœnæ. *ibid. c. 2.*

Tenentur in Synodo tractare de obseruantia canonum, de reform. &c. *Concil. Sabinen. c. 2.*

Vide, *Concilia*. Vide, *Synodus*.

Episcopus quo ad Regulares exemptos, & eorum monasteria.

Episcopus olim habebat iurisdictionem in Monachos, Vide, *Regulares quò ad Episcopum*. Et eorum causas iudicabat. *18. q. 2. c. Cognouimus.*

Episcopus non habet iurisdictionem in regulares, neque eorum monasteria. *Concil. Rom. 3. sub Gregor. 1. c. 1. 18. q. 2. c. Quam sit necessarium. De Religiosis domibus. c. Cum dilectus. de statu Monachorum. c. 1.* Excepta causa disciplinæ. *ibid.*

Non potest de rebus monasteriorum disponere. *concil. Rom. 3. sub Gregor. 1. c. 3. Concil. Tolet. 4. c. 51.*

Nullam possunt exercere iurisdictionem in ecclesijs, vel Monasterijs Regularium, neque grauamen eis inferre, excepto quod potest in eis pontificaliter celebrare, & populo benedicere. *Clem. De excessibus priuilegiatorum. c. fin. 18. q. 2. c. Quam sit necessarium, & c. Luminoso.*

Episcopi non possunt in nullo grauare Regulares. *De excessibus Prælatorum. cap. Nimis iniqua, & c. Nimis praua. Clement. De censibus, c. Ad nostrum.*

Ad episcopum spectat dare eis concessionem absoluendi. *concil. Rauenn. 4. sub Ioann. 22. cap. 2. concil. Later. 5. sess. 11.*

con-

constit. 4. conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 15. Vide, *Confessor*. Vide, *Regulares*.

Episcopis competit dare regularibus iurisdictionem pro confessionibus audiendis, *Extra, de sepulturis. c. Super cathedram, & Clem. De sepulturis. c. Dudum*.

Episcopus caritatiuè tractare debet cum Regularibus. *extra, de sepulturis c. Super cathedram*. Ipsis non detrahat, sed faueat. *extra, de tregua & pace c. Vices illius. conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*.

Episcopo procedenti in causis hæreticorum, omnes Regulares sunt subiecti; vt delegato Papæ. *de haret. cap. Ad abolendam in fine*.

Episcopus tenetur inuigilare, vt in monasteriis tam virorum, quam mulierum, vigeat obseruantia, & obseruetur regula, eoque non faciente Metropolitanus facit. *conc. Vernen. c. 5.* Et visitare ad hoc potest, vt delegatus Papæ. *concil. Trid. sess. 21. de refor. c. 8.*

Potest eos corrigere, vt canonicè viuant. *ibid. cap. 3. & de statu Monachorum c. 1.*

Episcopo transeunte per loca diœcesis in monasteriis Regularium, pulsandæ sunt campanæ. *conc. Rauenn. 3. post Clement. 5. cap. 6.*

Non potest in loco exempto regularium sedere pro tribunali, & ius dicere. *de officio ord. in 6. c. cum episcopus*.

Si ius patronatus transit ad Regulares, episcopus non perdit ius suum. *de iure patronatus c. cum saculum*.

Non potest episcopus præficere rectores, &c. beneficiatos in Ecclesijs Regularium, qui ad eos pertinent nisi in tempore statuto regulares præsentent. *De supplenda negligentia, &c. cap. Sicut nobis*.

Non potest à regularibus aliquid exigere. *conc. Nican. 2. c. 4.*

Non potest ordinare regulares inuitis eorum superioribus. *conc. Rom. 3. sub Gregor. 1. c. 3.*

Non potest in Regularium ecclesijs cathedram tenere, id est, fixam. *ibidem*.

Non possunt episcopi cogere Regulares, vt donent sua bona Ecclesiæ. *conc. Cabilon. 3. c. 7.*

Procedere possunt contra exemptos vsurpantes bona locorum piorum. *Clement. De Religiosis domibus. cap. Quia contingit*.

Episcopus potest capere regularem vagabundum, & eum consignare debet superiori. *de officio iudicis ordinar. c. Quanto deuotio. conc. Trident. sess. 25. de refor. c. 4.*

Potest compellere etiam per priuationem officij, vt tales vagos, superiores puniant. *ibid.*

Item contra eos procedere possunt, qui missi ad studia non habitant in conuentibus. *Trid.* vbi supra.

Non possunt tenere religiosos in diœcesi sine superiorum licentia. *conc. Melfitanum c. 10.*

Possunt compellere regulares, vt accedant ad processiones, exceptis perpetuo clausis. *concil. Trident. sess. 25. De reformat. cap. 13.*

Episcopi possunt compellere Regulares ad exequenda onera Ecclesiarum, legata, &c. *Clement. De iure Patron. c. 1.*

Non possunt excommunicare, vel interdicere Regulares habitantes in cellis, neque eorum cellas. *De verborum signific. in 6. c. Priuilegium*.

Episcopus visitans monasterium (quando à iure est sibi concessum) non tenetur vti Regulari pro notario, sed alio clerico tenetur vti. *Extra, de off. iud. ordin. c. 1.*

Neque potest introducere in monasterijs sæculares, sed canonicos, vel alios Religiosos. *de off. iud. ord. c. Vt iuxta*.

Non possunt imponere nouum censum Monasterijs. *De censibus cap. Scientes*.

Episcopi concedentes aliquam ecclesiam Regularibus possunt sibi reseruare aliquem censum. *De Religiosis domibus cap. Constitutus*.

Episcopi possunt examinare regulares, quos admittunt ad confessiones. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 15.*

Possunt examinare Religiosos promouendos ad ordines. *concil. Later. 5. vbi supra*.

Episcopi possunt componere lites præcedentiæ inter Regulares. *conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 13.*

Episcopi circa monasteria exempta Monialium, nullam habent iurisdictionem, nisi circa clausuram. *De statu regul. in 6. cap. vn. §. fin.* Et inuigilare debent in hac, vt delegati Papæ, & vti possunt brachio sæculari, si opus sit. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. regul. c. 5.*

Episcopus circa electionem Abbatissæ. Vide, *Moniales*.

Episcopus circa Moniales, & alias mulieres in monasterijs existentes. Vide, *Moniales*. Vide, *Virgines circa Religionem*.

Ad episcopum spectat benedicere ecclesias regularium, & primum lapidem ponere. *Concil. Lateran. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*.

De locis regularium, & alijs exemptis potest episcopus extrahere personas ecclesiasticas, easque capere, & carcerare. *De off. Ordinarij in 6. cap. cum Episcopus*.

Episcopus in multis casibus potest declarare regulares excommunicatos, (& qui sunt.) *Clement. de priuileg. & excessibus priuil. cap. 1.*

Potest omni anno, vt delegatus Papæ visitare monasteria commendata, Abbatias, &c. & præcipere, vt reficiantur, quæ sunt necessaria, &c. hortari superiores, vt viuant regulariter: quod si non faciant intra sex menses, ipse visitat, corrigit, &c. non obstantibus priuilegijs. *Conc. Trident. sess. 21. de reform. c. 8.*

Episcopi, quando possunt corrigere, & punire regulares. Vide, *Regulares circa Episcopos*.

Episcopus impedire potest, vt delegatus Papæ, ne superiores regularium applicent suis mensis beneficia vacantia; neque augeant pensiones. *Clement. de supplenda neglig. c. vn.*

Episcopus prouidere potest de beneficijs exemptorum, si ipsi non prouident intra tempus. Ita tamen, vt quæ per clericos sæculares solent gubernari, dentur sæcularibus; quæ per regulares, regularibus. *ibid.*

Episcopus habet iurisdictionem in regulares degentes extra claustra. *Pius IV. constit. 10. de salute §. 5.*

Episcopo volente prædicare, vel facere coram se prædicare, non possunt in illa hora regulares prædicare, nisi episcopo consentiente. *Extra, de sepulturis. c. Super cathedram*.

Episcopo contradicente, nullus neque regularis, potest prædicare. *Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 4.*

Episcopus potest cogere omnes exemptos, si non habent proprium iudicem, ad soluendum debita. *Conc. Trid. sess. 7. de reform. cap. 14.*

Episcopi in partibus infidelium existentes non admittant ibi regulares non habentes licentiam suorum superiorum. *Extra, de regularibus transeuntibus, &c. cap. ad nostrum*.

Possunt regulares ibi prædicantes contra dogmata ecclesiæ capere, carcerare, contra eos procedere, &c. simpliciter, & de plano. *ibid.*

Episcopus potest compellere regulares, vt in monasterijs teneant Lectores Sacræ Scripturæ. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 1.*

Episcopus non admittat præsentatos ad beneficia ab exemptis, & regularibus, nisi intra certum terminum de eorum prouentibus eis assignent portionem congruam; alias ipsemet episcopus assignet. *Clement. de iure patronatus c. 1.*

Multas exemptiones ab episcopis concessit regularibus. *Sixtus 4. const. 6. Regimini*.

Vide, *Episcopi iurisdictio*. Vide, *Monasteria quò ad Episcopos*. Vide, *Priuilegiati*. Vide, *Regulares circa Episcopos*.

Episcopus circa Inquisitores.

Episcopi, quid possunt facere cum Inquisitoribus, & quid sine. *Clement. de hereticis c. 1. §. Propter*.

Habere debent carcerem communem, duos custodes, vnum ab episcopo, alium ab Inquisitore electum; qui habeant duas claues. *ibid. §. Sanè*.

Episcopi non possunt excommunicare Inquisitores, nec è contra. *De hereticis in 6. c. fin.*

Episcopi possunt cum Inquisitoribus, & sine eis procedere. *ibid. c. per hoc*.

Episcopo nihil derogatur per hoc, quod Papa facit aliquem Inquisitorem in eius Diœcesi. *ibid.*

Episco-

Episcopus simul cum Inquisitore sententiat; si non conueniunt, remittunt ad Papam. *de heret. in 6. c. Per hoc.*

Episcopus circa sententiam in causa hæresis potest si vult, deferre Inquisitori, & è contra. *ibid.*

Episcopus, & Inquisitor communicare debent processus, quando diuisim agunt, & hoc non intelligitur, quando scilicet vnus agit, & alius; sed quando vterque agit faciens peculiarem processum. *extra, de hæreticis. §. ex eo.*

Episcopus, & Inquisitor diuisim agentes in fine tantum debent communicare processus, quando nihil aliud restat agendum, quam sententiare. *ibid.*

Episcopus non potest ab Inquisitore inquiri de hæresi, nisi speciale adsit mandatum Papæ. Sed tunc tenetur Inquisitor Papæ illum denunciare. *de heret. in 6. c. Inquisitores, extra, de hær. c. cum Matthæus.*

Vide, *Inquisitor circa episcopum.*

Episcopus excommunicatus.

Episcopus excommunicatus validè ordinat; & cum ignoranter ordinato dispensat suus proprius episcopus. *de ordinatis ab episcopo, qui renunciauit. c. fin.*

Episcopi excommunicati iurisdictio non deuoluitur ad Metropolitanum. *De supplenda neglig. &c. c. 1.*

Episcopus excommunicatus, neque cum clericis, neque cum populis potest communicare. *Conc. Arelat. 2. c. 30.*

Episcopus excommunicatus, nihil potest conferre. *Adrian. 2. epist. 4.*

Nihil confert si ordinat (id est quo ad exercitium.) *ibid.*

Vide, *excommunicatus.*

Episcopus accusatus, quando vitandus.

Episcopus licet grauiter accusatus, non est vitandus à subditis ante sententiam, alias vitantes honore priuentur. *Concil. Constantinop. 4. cap. 10.*

Episcopi circa legata ad pias causas, & dispositiones vltimas.

Episcopi tenentur executioni mandare legata fidelium ad pias causas, quando hæredes sunt negligentes, & intra annum non exequuntur. *Conc. Rauenn. 2. sub Clem. V. c. 31.*

Vide, *Legata.* Vide, *Testamenta.*

Episcopus est executor omnium vltimarum voluntatum, & dispositionum, etiam inter viuos factarum. *Concil. Trid. sess. 22. de refor. c. 8.*

Vide, *Dispositio.* Vide, *Episcopi iurisdictio.* Vide, *Hæres.* Vide, *Legata.* Vide, *Testamentum.* Vide, *Vltima voluntas.*

Episcopos persequentes, carcerantes, occidentes, &c.

Episcopos persequentes, sunt infames. *Conc. Nican. 1. ex Iulio I. cap. 10. Fabianus ep. 2. Stephanus I. ep. 2. Alexand. I. ep. 1. conc. Claramont. cap. 32. 3. q. 4. c. Hi qui, & cap. clericus. 11. q. 1. c. Statuimus.* (Arma non potest amplius portare. *ibid. claramont.*)

Episcopo maledicens potest ab eo per canones puniri. *concil. Mediol. 1. p. 2. de dignit. ab episc. retinenda.*

Episcopum vituperans dicto, vel facto, Deum vituperat. *Lib. 2. const. Apost. c. 31.*

Episcopis detrahentes peiores sunt raptoribus. *6. q. 1. cap. deteriores.*

Episcopo insidians, curiæ tradatur. *Pius I. ep. 2. 11. q. 1. cap. Si quis sacerdotum.*

Episcopum bannientes, vel relegantes, tenentur ad expensas. *Honor. 3. ex Cirone, de iniur. & damno dato. c. 1.*

Episcoporum persecutores non possunt inter catholicos misceri. *Eusebius ep. 2.*

Episcoporum bona rapientes, vel vsurpantes, per episcopos, non per laicos sunt puniendi. *conc. Parisiens. 3. c. 2.* Sunt anathema. *16. q. 1. c. Similiter.*

Episcopo insidiantes clerici, deponantur, sic & calumniantes. *11. q. 1. c. Si quis sacerdotum.*

Episcopum carcerans, percutiens, vel repellens à sede, est excommunicatus. *17. q. 3. c. Si quis deinceps.* Excommunicatio reseruatur Papæ. *Clement. de pœnis cap. 1.* Aliæ pœnæ. *ibid.*

Ciuitas, & populi, qui id committunt, quomodo puniendi. *ibidem.*

Omnes committentes priuantur feudis, & beneficijs illius ecclesiæ ipso facto. Filij per lineam masculinam, vsque ad secundam generationem, sunt inhabiles ad beneficia illius ecclesiæ: terra, & locus, in quo id committitur, interdicto supponuntur ipso facto. *Clement. de pœnis c. 1.*

Omnibus diebus Dominicis pulsatis campanis, & accensis candelis, denunciantur excommunicati. Sic & in alijs festis, donec satisfiat. *ibid. & Concil. Rauennat. 2. sub Clemens V. cap. 26.*

Ciuitas, quæ episcopum occidit, priuatur episcopo. *25. q. 2. cap. vlt.* Alij verò, quomodo puniendi. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de pœnitentia c. 1.*

Episcopum eijcientes, exulare facientes, &c. ciuitas supponitur interdicto: Personæ particulares subiacent eisdem pœnis, vt supra. *Concil. Rauennat. 2. sub Clem. V. c. 26.*

Sic etiam conspirantes contra episcopum. Spoliantes aliquo prædio, iurisdictione, &c. eisdem subiacent pœnis, & alijs, vt ibi. *concil. Rauenn. vbi supra.* Excommunicantur in Bulla Cœnæ. *Gregor. 13. const. 81. consueuerunt. §. 11.*

Vide, *excommunicationes Bullæ Cœnæ.*

Episcopi priuilegia.

Episcopus non tenetur iurare. *Cornelius ep. 2. 2. quæst. 5. cap. Sacramentum, & c. Nos Sacramentum.*

Iurans de calumnia non tangit Euangelia: sed solum sibi proponuntur. *de iuramento calumniæ cap. fin.*

Episcopus possidens aliquid per 30. annos, non potest eo priuari. *Gelasius ep. 10.*

Acquirens locum aliquem ab eo conuersum ad fidem, si per triennium possidet, & alij potentes petere tacuerunt, est suus. Si verò non fuerunt præsentes, eis non fit præiudicium. *de præsumptionibus c. 1.*

Episcopi possunt punire eos, qui rapiunt, vel occupant eorum bona. *conc. Parisiens. 3. c. 2.*

Episcopi accusati possunt se purgare iuramento tantum. *2. q. 5. cap. Habet. cap. Mennam. cap. Quanto. & cap. Qua de causa.*

Episcopi ab ecclesijs alendi sunt. *Lib. 2. const. Apost. c. 25. & 26.*

Non possunt iudicari à iudice sæculari. *11. q. 1. c. Nemo. cap. continua. & cap. Nullus Episcopus.* Nec à Rege, vel Imperatore. *Adrianus I. in decr. c. 55.*

Vide, *Episcopi à quo iudicandi.* Vide, *ecclesiastici.* Vide, *clerici.*

Episcopi in Prouincia sunt iudicandi. *concil. Arelat. 2. cap. 4.* Excepto iudicio Papæ. Vide, *Episcopi a quo iudicandi. & Adrian. I. in decr. c. 20.*

Episcopi testimonium à iudice magnifaciendum. *11. q. 1. cap. Omnes itaque.*

Episcoporum, & subditorum causæ non possunt fieri à Metropolitano, vel Patriarcha, nisi per appellationem legitimam. *De off. Iud. ord. c. Duo simul.*

Episcopi non possunt ab alijs reprehendi, nisi in fide errent. *Clemens I. ep. 1. & 3.*

Episcopi si recusantur in iudiciis, dare possunt delegatum non suspectum partibus. *de foro compet. cap. Si quis contra.*

Episcopi eligere possunt iudicem ad litem aliquam componendam. *conc. Milenit. c. 24.*

Episcopi nullam censuræ sententiam incurrunt, nisi exprimantur in sententia. *de sent. excommun. in 6. c. Quia periculum. de elect. in 6. c. Si compromissarius.*

Episcopus in quolibet loco, siue exempto, siue non, potest personas ecclesiasticas capere, & carcerare. *de offic. ordin. in 6. cap. cum Episcopus.*

Episcopus eo ipso, quo fit episcopus, eximitur à patria potestate. *Qui filij sint legitimi. cap. Per venerabilem.*

Episco-

Episcopus non potest eligi ad aliam dignitatem à clero, sed ab eo potest Papæ postulari. *De postulationibus. cap. Et si vnanimiter.*

Episcopus iudicans potest per alium recitare sententiam. *De sent. & re iudic. c. fin.*

Episcopo non communicante cum aliquo, alii non communicent. *Clemens 1. ep. 1. cap. 5. Alexand. 1. ep. 1. concil. Vasense cap. 8.*

Episcopus cum pręcipit balliuo, vel alteri, vt procedat in causa homicidii, vel alia criminali, si iste dat pœnam sanguinis, non proinde ipse episcopus fit irregularis. *Ne clerici in 6. cap. fin.*

Episcopus, neque ab Inquisitore Papæ potest inquiri de hæresi, nisi speciale adsit Papæ mandatum. Sed Inquisitor tenetur id Papæ denunciare. *de heret. in 6. cap. Inquisitores.* Vide, *episcopus in causa heresis.* Vide, *episcopus circa Inquisitores.* & *extra, de heretic. cap. cum Mattheus.*

Episcopo nihil derogatur per hoc, quod Papa facit alium Inquisitorem in Dięcesi eius in causis hæresis. *cap. Per hoc. De heret. in 6.*

Potest diuisim, & coniunctim in iis causis procedere cum Inquisitore. *ibid. c. Per hoc.*

Episcopi in necessitate possunt celebrare, & facere celebrari in altari viatico. *de priuilegijs in 6. c. fin.*

Episcopi possunt sibi eligere confessarium. *De pœnit. & remiss. cap. fin.*

Episcopi non possunt à populo vocari ad reddendam rationem bonorum. *lib. 2. const. Apost. c. 35.*

Episcopus ex Papæ dispensatione retinere potest beneficia, quę habebat prius, sed exprimere debet valorem beneficiorum, alias gratia est nulla. *Vrbanus VIII. constitut. 6. Sanctissimus. cap. 55.*

Episcopus solus potest deponere clericum. *Lib. 8. constitut. Apost. cap. 28.*

Episcopus solemniter celebrans vti debet multis ministris. *Anacletus ep. 1. de consecrat. dist. 1. c. episcopus.*

Episcopi residentes à nullo possunt citari, ob quod vis delictum, etiam hæresis, vel læsæ maiestatis, etiam ad Papam, sine Papæ licentia. *Pius 4. const. 10. de salute.* Neque ab Auditore cameræ ad comparendum personaliter, & *Paulus 5. const. 28. Eximia §. 13.*

Episcopus olim erat bis in anno salutandus ab omnibus Presbyteris in signum obedientiæ, semel verò à Religiosis. *conc. Nican. ex Arabico. c. 56.*

Episcopus procedere potest aliquando in causa, si delegatus Papæ non procedit. *de off. Iud. ord. c. significauit.*

Episcopus accusatus de simonia, si se purgat, restituitur. *Gregorius 7. lib. 9. epist. 16.*

Non tenentur episcopi facere iuramentum fidelitatis, Regi, Imperatori, &c. *conc. Claramont. c. 17.*

Episcopi sunt exempti à soluendo tributa, subsidia, &c. Regibus, vel aliis. *Pius 4. const. 10. De salute §. 4.*

Episcopus nouiter factus retinet loca montium vacabilia per mortem; & officia Romanæ Curiæ vacabilia. *Vrbanus VIII. in append. const. 38. alias 148. Decet Romanum.*

Episcopi circa accessum, & recessum ab vrbe Roma.

Vide, *Episcopus circa Papam.*

Episcopus circa censuras ferendas, & modum.

Episcopus contendens cum alio de aliqua re, non potest illum excommunicare, vel alio modo suspendere, &c. *concil. Aurel. 1. cap. 8.*

Episcopi ex leui causa, vel sine causa, non ferant censuras; & de hoc corrigantur; & si non se emendant, excommunicandi sunt per Synodum. *concil. Agathen. c. 3. 11. q. 3. cap. Episcopi si, &c.*

Episcopus non potest ecclesias interdicere, censuras ferre, excommunicare, &c. absque ordine iudiciario. *conc. Later. 3. in append. tit. de simonia c. 7.*

Episcopi nolentes recipere ad gratiam excommunicatos pęnitentes, quomodo puniendi. *Concil. Agathen. capit. 3.*

Episcopus non debet facilè excommunicare pro iniuria. *23. q. 4. c. Inter querelas.*

Non potest excommunicare, suspendere, vel interdicere adeuntes ad Sedem Apostolicam pro suis causis. Neque priuare ibi litigantes de beneficio, & omnia acta sunt nulla. *Extra, de priuil. c. Diuina.*

Non potest relaxare censuras latas ab alio episcopo, etiam sibi subiecto. *De officio Iudicis ordin. cap. Cum ab Ecclesiarum.*

Episcopi tenentur excommunicare eos, qui ab ecclesijs, vel ecclesiasticis exigunt pedagia, gabellas, &c. pro rebus proprijs, quas aduehunt, vel transmittunt absque negotiatione. *Clem. de censibus c. finali.*

Episcopi censura, siue iusta, siue non, est timenda. *Gregor. 7. lib. 9. ep. 22.*

Episcopus sciens crimen alterius solus, non potest illum excommunicare: & si id facit; alij non communicent eum episcopo. *6. q. 2. c. Placuit.*

Non potest excommunicare non subditos, vel in aliena Diœcesi. *9. q. 2. c. Nullus alterius. c. Nullus Primas. c. Placuit.* Vide, *Episcopi iurisdictio.*

Episcopi peregrini.

Episcopo peregrino concedi debet à Diœcesano locus sacrificandi. *Concil. Arelat. 1. c. 20.*

Cum honore sunt recipiendi episcopi peregrini. *Concil. Carthag. 4. c. 33.* Et inuitandi ad sacrificandum, &c. & alia facienda. *7. q. 1. c. Episcopi vel.*

Episcopi peregrini expulsi tyrannicè, benignè tractandi sunt ab alijs. *concil. Sardicense c. 21.*

Episcopi peregrini inuitandi sunt à Diœcesano, vt faciant sermonem, & benedicant populum. *Lib. 2. constitut. Apostol. c. 58. 7. q. 1. c. Episcopi vel.*

Episcopus peregrinus ignotus non admittatur ad exercendum Pontificalia, donec per Metropolitanum constet de eius ordinatione, & titulo. & talis peregrinus aliter faciens suspenditur ab officio ipso iure, Dięcesanus verò faciat ipsum denunciari suspensum. *concil. Rauennat. 2. sub Clemente 5. c. 24.*

Vide, *Peregrini.*

Episcopi quò ad testamenta, & donationes.

Episcopus potest relinquere, cui vult, bona propria. *Conc. Antiochen. c. 24. concil. Agathen. c. 48. Epaunense c. 14. conc. Hispal. 1. c. 5. Tolet. 17. c. 1. Paris. 6. l. 1. c. 16. 12. q. 1. cap. Manifesta, & c. Sint manifesta. De testam. c. 1.*

Non potest legare, neque testari de rebus ecclesiæ. *Concil. Agathense c. 48. & 51. Epaunense c. 17.* Neque de inuentis in ea; neque de acquisitis per eam, *Gregor. 1. l. 7. ex regest. c. 53. concil. Parisien. 6. c. 16. 12. q. 1. cap. Episcopi de rebus. 12. q. 2. Episcopus. 12. q. 5. c. Nulla c. Obitum. c. Fixum. & c. Si Episcopus. de testam. c. 1.*

Episcopus non habens filios, aut nepotes, si alium relinquit hæredem, nihil potest ei relinquere de bonis ecclesiæ, & nulla est donatio. Si verò filios, aut nepotes facit hæredes, neque istis potest aliquid ecclesiæ dare; & isti tenentur ad indemnitatem Ecclesiæ. *concil. Agathen. c. 35.*

Episcopus donare non potest bona acquisita Ecclesiæ post consecrationem, sed omnia sunt Ecclesiæ. *De Speculo clericorum c. Vt vnusquisque.*

Non potest facere hæreticum hæredem, neque legatum ei relinquere. *Concil. carthag. 3. c. 13.* excommunicatur talia faciens. etiam post mortem talis declaratur. *conc. Afric. capit. 48.*

Episcopus non habens hæredes, tenetur facere hæredem ecclesiam. Vide, *Heres.*

Vide, *Donatio, circa finem.* Vide, *Episcopus circa alienationem, &c.* Vide, *Testamenta.*

Episco-

Episcopi circa excommunicatos ab alijs, &c.

Episcopus non potest relaxare excommunicationem, vel aliam censuram latam ab alio ordinario, etiam sibi subiecto. *De officio Iud. ord. cap. cum ab Ecclesiarum.* Vide, *Legatus. Concil. Nicæn.1. ex Arabico c.47.*

Episcopus sciens aliquem esse excommunicatum, si non vitat, priuetur communione canonicorum. *concil. Germanicum 1. cap.8.*

Episcopus non potest recipere, vel absoluere excommunicatos ab alijs; alias puniendus, & quomodo. *Concil. carthag.2. c.7.*

Non potest communicare cum excommunicato ab alio episcopo. *Concil. Arausic.1. c.11.*

Si communicat deponatur. 11. q.3. *c. Teugualdum.*

Episcopi permittentes excommunicatos cum alijs communicare, vel in ecclesias intrare, excommunicantur à Papa. *Nicolaus 1. in append. ep.14.*

Episcopi quomodo puniendi.

Episcopi delinquentes, prius per interdictum puniendi, postea per suspensionem ab officio, deinde per excommunicationem. & sic deinceps, nisi proterui sint, & contumaces. *de offic. Iud. deleg. c. Quia.*

Vide, *Papa circa episcopos.* Vide, *decimæ ecclesiæ à laico.*

Episcopus circa oblationes, seu eleemosynas Ecclesiarum.

Episcopus tenetur inter bona ecclesiæ computare omnia data à deuotis. *Concil. Agathen. c.6.* 12. q.3. *c. Pontifices.*

Potest Ecclesijs Parochialibus relinquere tertiam partem, quę ex earum eleemosynis sibi debetur. *Conc. Tolet.9. c.6.* 12. *q.2. cap.vlt.*

Episcopo olim dabatur tertia pars omnium oblatorum, & eleemosynarum ecclesiæ, aliæ duæ clericis. *conc. Aurel.1. c.17. Concil. Tolet.4. c.43.*

Alia vice statutum fuit, vt Episcopo daretur quarta pars bonorum ecclesiæ, alia verò, fabricæ, clericis, & pauperibus, ac peregrinis. *Simplicius ep.3.* 12. *q.2. c.de redditibus.*

Aliquando statutum fuerat, vt haberet medietatem omnium oblatorum. 10. *q.1. c. Antiquos.*

Olim tertia pars decimarum omni anno dabatur ecclesiæ, & in quarto anno tota. *Conc. Aurel. c.17.*

Episcopus non habens reditus potest ex Parochijs hæc quartam accipere, si verò habet non potest. *Conc. Paris.6. lib. 1. c.31. Conc. Carpentoractense c.vn.*

Quando potest de legatis petere portionem suam episcopus, & quando non. *de testamentis c. Officij.*

Vide, *Eleemosyna.* Vide, *Oblationes.*

Episcopus circa coadiutorem.

Vide, *episcopus infirmus.* Vide, *Coadiutor.*

Episcopus circa iudicia facienda.

Episcopus olim non poterat iudicare causas Presbyteri, sine episcopis vicinis; diaconorum sine alijs duobus. Clericorum verò solus poterat iudicare. *Concil. Carthag.* 3. *c.8.* Nunc verò solus iudicat. Vide, *Episcopi iurisdictio. de consuetud. in 6. c. Non est.*

Non poterat olim iudicare causas sine clericorum præsentia. *Adrianus 1. in decretis c.14.*

Episcopus olim cum Capitulo debebat iudicare. *Lib.2. const. Apost. cap.47.*

Non tenetur consilium capituli petere in iudicando, puniendo, &c. *de consuetud. in 6. c. Non est.*

Episcopus spoliatus, quomodo potest iudicare spoliantes, & eijcientes. Vide, *Episcopus spoliatus.*

Potest compellere Parochum infamatum ad se purgandum, nisi appellet. *De Purgat. can. cap.Nos inter.*

Episcopus puniens innocentes, quomodo puniendus. 11. *q.* 3. *cap. Episcopi.*

Non potest punire clericum conuictum de crimine à iudice sæculari. *Conc. Lateran.* 3. *in app. tit. De deposit. c.* 4.

Episcopus sciens aliquod delictum alterius solus, non potest illum excommunicare; & si excommunicat, alij abstineant ab episcopo. 6. *q.* 2. *cap. Placuit.*

Potest procedere in causa, quando delegatus Papæ non procedit. *de off. Iud. ord. c. Significauit.*

Non potest iudicare in causa sanguinis, sed ad iudicem laicum remittere debet. *Conc. Lateran.* 3. *par.* 50. *c.* 44.

Episcopus non potest iudicare cum iracundia. *Concil. Tolet.* 11. *cap.* 5.

Episcopus faciens fustigari aliquem crudeliter, puniendus est, & quomodo. *De clerico percussore c. Præterea.*

Episcopus iniustè iudicans, grauiter est puniendus. *Gregor.* 1. *lib.* 10. *ep.* 8.

Episcopus incipiens inquirere de aliquo delicto, si delinquens opponit se esse absolutum, vel si condemnans aliquem, hic opponit se habuisse gratiam; potest, vt delegatus Papæ, prosequi inquirendo de veritate, vel subreptione, & vsque dum non constat de veritate, gratiam non admittat. *concil. Trid. sess.* 13. *de refor. c.* 5.

Episcopus priuans aliquem ministerio, vel claudens templa, ex passione, talionis pœna puniendus est. *Concil. Nicæn.* 2. *cap.* 4.

Non potest iudicare de negotijs sæcularibus. 11. *q.* 1. *cap Te quidem.*

Episcopus aliquando potest institui iudex à Principe sæculari, & quando. 23. *q.* 8. *c. Sæpè principes.*

Non potest ecclesias interdicere, vel censuras ferre absque ordine iudiciario. *Concil. Later.* 3. *in append. tit. de simonia cap.* 7.

Episcopus non iudicio, sed propria authoritate repetens res suas, vel ecclesiæ, quomodo est puniendus. 16. *q.* 6. *cap. Placuit, & cap. Consuetudo.*

Non potest iudicare non subditos, nec alienam Diœcesim. 9. *q.* 2. *c. Nullus alterius. cap. Nullus Primas, &c.* Vide, *episcop. iurisdictio.* Vide, *episc. circa alienam Diœcesim.*

Episcopus, si recusatur in iudicio dare potest delegatum non suspectum partibus. *de foro compet. c. Si quis contra.*

Episcopus loci delicti iudicat delinquentem externum. Sed Episcopus loci domicilij, vel beneficij, exequitur priuationem, si hæc fiat sententia. *de foro compet. c. Postulasti.*

Episcopus accusans aliquem, eiusque testimonium, si solus deponit.

Episcopus accusans probare tenetur, quod dicit. *Conc. Carthag.* 4. *c.* 29. 6. *q.* 2. *cap. episcopus. c. Si tantum.*

Episcopo testanti quod solus ipse scit, credendum non est. *concil. Carthag.* 7. *c.* 5. *Afric. cap.* 99. *concil. Valense* 2. *cap.* 8. Et eius dictum non sufficit ad condemnandum. *ibidem.* 6. *q.* 2. *cap. Si tantum. & c. Placuit.*

Episcopus quò ad depositiones aliorum.

Episcopus solus potest deponere clericum. *Lib.* 8. *constitut. Apost. cap.* 28.

Alios ordinatos solus episcopus non potest deponere. *concil. Hispal.* 2. *cap.* 6.

Quando solus, & quando cum alijs episcopus debet degradare. Vide, *Degradatio.*

Episcopus quò ad collationem beneficiorum, iurium patronatorum, &c.

Episcopus conferens curam animarum alicui non habenti 25. annos, vel ignaro, vel malis moribus, priuatur potestate conferendi per tres annos. *De elect. cap. cum in cunctis. §. Clerici.*

Episcopus conferens alicui præbendam, quam non potest, tenetur postea dare ei aliam, & nulla alia collatio valet, nisi detur ei primò. *de præbend. &c. c. Inter cætera.*

Episcopus non potest differre vltra duos menses in danda ecclesia, seu beneficio ei, qui est legitimè præsentatus, si est idoneus,

idoneus, nisi adsit causa. *Concil. Oxoniens.1. cap.1.* Pœna. *ibidem.*

Episcopus potest repellere præsentatos à patronis, si non sunt idonei. *Conc. Trid. sess.25. de reform. c.9.*

Episcopus non perdit ius instituendi per hoc quod ius patronatus transit ad exemptos. *de iure patronatus. cap. cum seculum.*

Episcopo concedente ecclesiam de consensu patroni, hic intelligitur concedere ius patronatus. *De donat. cap. Pastoralis.*

Prouidere potest de Rectore, si ij, ad quos spectat, in tempore statuto non conferunt, vel non præsentant, non obstante appellatione. *De supplenda neglig. c. finali.*

Potest item prouidere, si conferens dedit indigno. *ibid. cap. Literas.*

Episcopus tenetur admittere præsentatum à Patrono, si est idoneus. *De iure patronatus cap. Significasti.*

Episcopus malitiosè recusans admittere præsentatum idoneum, tenetur prouidere illum de beneficio competenti. *de iure patronatus c. Pastoralis officij.*

Episcopus prouidet si Patroni non præsentant in tempore. *ibid. c. si verò.* Vide, *Patronus.*

Episcopus semper instituit, facta præsentatione de idoneis examinatis. Nec potest suspendi institutio Rectoris, facto examine, licet appelletur ad Legatum, vel Papam. *Conc. Trid. sess.4. de refor. c.18.*

Episcopus potest prouidere, si lis patronorum intra quatuor menses non finitur; & hoc sine præiudicio eorum. *de iure patron. c. cum propter.* Sed si intra sex menses non finitur, absolutè prouidet. *ibid. c. cam te.*

Episcopo facienda est à patrono præsentatio, vt fiat institutio Beneficiati. *Concil. Trid. sess.14. de refor. c.vlt.*

Episcopus admittens scienter præsentatos simoniacè, priuatur perpetuò collatione beneficiorum. *Conc. Germanicum 1. cap.11.*

Episcopo statim nunciandum à Rectoribus, & alijs quando vacant beneficia. *Conc. Rauenn.4. sub Ioann.22. c.7.*

Episcopus, mortuo Parocho, vel renunciante etiam in curia, debet statim de Vicario idoneo prouidere cum congrua prouisione, vsque dum de successore prouideatur, etiam si sit reseruata talis ecclesia, vel affecta Cardinali, Abbati, Capitulo, &c. *Conc. Trid. sess.24. de reform. c.18.*

Potest vnire beneficia, siue curata, siue non, siue reseruata, siue aliter affecta, ob paupertatem curatorum, & alios casus à iure permissos, sine præiudicio tamen obtinentium. *Concil. Trid. sess.25. de refor. c.5.* & illæ vniones non possunt reuocari, sed perpetuæ sunt.

Episcopus potest transferre beneficia, quando ecclesiæ sunt dirutæ, ad alias, vocatis ijs, qui habent interesse, etiam si sint iura patronatus, cum eisdem fructibus, & oneribus. *Conc. Trident. sess.21. de reform. c.7.*

Episcopus cognoscere potest, vt delegatus Papæ, de vnionibus beneficiorum ad iura patronatus, eaque diuidendo reducere ad primum statum. *Conc. Trid. sess.25. de ref.c.9.*

Episcopus beneficia vacantia in suis mensibus potest dare; non quæ vacant in mensibus Papæ, qui menses sunt episcopi. Vide, *Menses.* Vide, *Papa.*

Si residet habet sex menses: si non, quatuor tantum. Vide, *ibidem.*

Vide, *Beneficia à quo conferenda.* Vide, *Beneficiorum vnio.*

Episcoporum ordo, & præcedentia.

Post Romanum Pontificem locum primum obtinet Patriarcha Constantinopolitanus. *Concil. Constantin. 1. cap.5.* Vide, *Patriarcha.*

Episcopi in Concilijs, in sedendo, &c. seruant ordinem antiquitatis in consecratione. Vide, *Episcopi quò ad Concilia. Conc. Afric. c.53.*

Episcoporum præcedentia, & ordo in Cappella Papali. Vide, *Cappella Papalis.*

Episcopus consulens magos, sortilegos, &c.

Episcopus consulens magos, &c. priuandus est officio. 26 q.5. *c. Si quis episcopus. & cap. Aliquanti.*

Episcopus tenetur punire magos, maleficos, &c. *Gregor. I. lib.12. ep.13.*

Vide, *Heretici.* Vide, *Magi.* Vide, *Sortilegi.*

Episcopus quo ad quasdam caremonias, benedictiones, reliquias, &c.

Episcopus ferens reliquias non est portandus in sella. alias suspenditur à missa. *Conc. Brachar.3. c.6.*

Episcopi omnes vtuntur baculo, excepto Romano. *de sacra Vnct. c.vn. §.vlt.*

Episcopi memoria fiat in omnibus orationibus ecclesiarum. *Conc. Nican. 1. ex Arabico c.57.*

Episcopus transiens per loca Diœcesis dat benedictiones populis, qui eum vident, & populi genuflectunt. *Conc. Rauenn.3. post Clem.V. c.6.*

Episcopo transeunte per loca Diœcesis campanæ sunt pulsandæ per omnes ecclesias, etiam per Monasteria. *Conc. Rauenn.3. post Clem.5. c.6.* Vide, *Campana.*

Visitaturus episcopus, quò ritu recipiendus est. Vide, *Episcopus quò ad visitationem.*

Episcopus veniens ad celebrandum solemniter, ad ecclesiam deducatur, & reducatur à Canonicis. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. de Missa solemni.*

Episcopalis sedes, quando transferri potest in alium locum.

Episcopalis sedes potest transferri ex vno in alium locum, quando hic est tutior ab hostibus. *Gregor. I. lib.2. ep.11.*

Episcopi Graci.

Vide, *Graci.*

Episcopi circa probationem miraculorum.

Episcopi facturi processum de miraculis alicuius defuncti cum opinione sanctitatis non procedant, nisi prius postulator probet fuisse seruatum decretum *Vrban. 8. editum die 2. Octobris 1625.* De imaginibus laureolis, & tabellis non apponendis ante sepulchrum talis defuncti. *Vrban. 8. constitut.22. in append.1. alias 132.*

Episcopo moriente. Eiusque funus, &c.

Episcopus moriens non relinquat domum vacuam. *Concil. Valent.1. cap.2.*

Episcopi mors per totam Diœcesim significari debet. *Concil. Nicanum 1. ex Arabico c.65.*

Qua pompa eius funus faciendum. *ibid. Conc. Valent. 1. c.4.*

Episcopus vicinior facere debet exequias defuncti. *Conc. Valent.1. c.2. Aurelian.2. c.5. & 6.* Intra octauas defuncti faciendæ exequiæ. *ibid.*

Episcopus moriens, Pontificalibus induatur, & sic sepeliatur. *Conc. Rauennat.2. sub Clem. V. c.2.*

Missa solemnis pro eo cantanda in omni ecclesia Cathedrali, & Conuentuali. Omnes Coepiscopi Prouinciæ faciant pro eo celebrare 30. Missas (quilibet) per 30. dies; & pauperes alant in qualibet ex ijs diebus. *Conc. Rauenn. ibid.*

Quolibet anno celebretur anniuersarium omnium episcoporum defunctorum. *Conc. Rauennat.2. sub Clem.5. c.3.*

Episcopo moriente, successori conseruentur res. 12. q.2. *cap. Illud quod.*

Episcopo moriente intestato, ecclesia succedit in integrum. 12. q.5. *c. Sicubi, & c.vlt.*

Episcopo mortuo cum debitis, successor debet soluere de redditibus ecclesiæ. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de alienatione cap.9.*

Episcopi defuncti bona per inuentarium notentur. *Concil. Valent.1. c.2. Aurelian.2. c.5. & 6. Concil. Tarraconens. c.12.*

c.12. Illerd. c.16. Gregor. l. lib.3. ep.11. Concil. Tolet.9.c.9.

Clerici diripientes eius bona, officio priuantur. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.88. 12. q.2. c. Non liceat clericis. Concil. Vormat. 1.c.75.* Excommunicantur. *Concil. Claramont. c.31. Leo 9. const. 1. Quia authore Deo.*

Episcopi defuncti bona tangere non possunt hæredes, & consanguinei sine licentia Metropolitani, vel expectent successorem, qui eis consignet, quæ sunt sua. *Concil. Valent. 1. c.3. Concil. Tolet. 9. c.7. & 9.* Alias puniantur, vt inuasores. *ibid. Tolet. Concil. Illerdense c.16. Valent. 1. c.2.*

Episcopo mortuo, nullus alius consecrare potest altaria in ea Ciuitate, sub pœna suspensionis a missa per annum. *Conc. Aurelian.5. c.8.*

Episcopo mortuo, ecclesia non vacet Pastore vltra tres menses. *Concil. Calcedon. c.24. Concil. Vernense c.17.*

Episcopo mortuo, nullus dicat malum de illo, & pœna. *concil. Emerit. c.17.*

Pro episcopo mortuo quandiù, & à quo faciendum est anniuersarium. Vide, *Anniuersarium*. Vide, *Ecclesia vacante*. Vide, *Funus Episcopi*. Vide, *Moriens*. Vide, *Spolia*.

Episcopus circa alienationem bonorum ecclesiæ.

Episcopus non potest alienare bona ecclesiæ. *Concil. Tolet. 4. c.67. Concil. Parisiens. 6. c.17. 10. q.2. cap. Casellas. 12. quæst.2. cap. Res in episcopatu. cap. Monemus, & c. Quisquis episcopus.* Irrita est alienatiò. *cap. Quisquis, & cap. Quid quid. Extra, de rebus Ecclesiæ non alien. cap. Ambitiosæ.* Vide, *Alienatio*. Vide, *Locatio*.

Episcopus alienans bona ecclesiæ, priuatur honore, vt latro. *Concil. Lucense 2. c.14. 10. q.2. c. vlt. Conc. Constantinopolit. 4. cap.9.*

Ob Captiuorum redemptionem potest eas alienare. *ib. c.15.*

Non potest alienare fundos, seu contractus ex quibus pauperes viuunt. *10. q.2. cap. Casellas.*

Episcopus sine consensu Capituli non potest ecclesias alijs ecclesijs concedere. *De his, quæ fiunt à Prælato sine, &c. c.1. cap. Tua nuper. & cap. cum Apostolica. De donationibus cap. Fraternitatem.*

Non potest sine consensu Capituli concedere Monasterijs ecclesias Parochiales, etiamsi adsit consensus Patroni. *ibid. cap. Pastoralis.* Sed cum consensu potest. *de donat. cap. Pastoralis.*

Episcopo concedente Monasterio, &c. ecclesiam de consensu Patroni, hic intelligitur concedere ius patronatus. *De donat. cap. Pastoralis.*

Episcopus dare non potest Religiosis domibus quinquagesimam, aut centesimam cum graui damno suæ ecclesiæ. *de donat. cap. Apostolica.*

Episcopum cogentes ad dandum bona ecclesiæ in emphyteusim, quas pœnas incurrunt, & nulli sunt contractus. Vide, *Episcopus circa immunitatem ecclesiæ*. Vide, *Alienatiò*. Vide, *ecclesiæ bona*. Vide, *Locatio*.

Episcopi Vicarius.

Episcopi Vicarius non potest esse laicus. *Conc. Hispal. 2. c.9.*

Episcopus habere debet Vicarios Foraneos; & quale sit horum officium. Vide, *Vicarius*.

Episcopi domestici, & cubicularij.

Episcopi domestici sint personæ probatæ vitæ. *Concil. Paris. 6. lib. 1. cap. 20.*

Episcoporum cubicularij debent esse clerici. *2. q. 7. cap. cum Pastoris.*

Episcoporum clerici commensales satisfaciunt si recitant officium, quod recitant episcopi, eos adiuuando. *Clement. de celebrat. Miss. cap. fin.*

Episcopo seruientes, domestici, & cubicularij non residentes percipiunt fructus beneficij, sed non distributiones. *De clericis non resid. cap. de cætero.*

Episcopus curare debet, vt domestici sui vtantur vestibus decentibus, corona, & habitu clericali. *Concil. Londinens. 2. cap. 15.*

Episcopi domestici, & famuli in conuenienti numero sint, qui episcopi, & ecclesiæ necessitati inseruiant. inter eos plures habeat clericos; inter quos duos in sacris, qui eum adiuuent in orationibus, & alijs, &c. vnum qui præsit familiæ, eamque erudiat. *Concil. Mediol. 1. par.2. tit. de Episcopi familia.*

Episcopi familiares, & famuli non ferant arma, nisi in itinere, & necessitate, ex episcopi arbitrio. modestis vestibus vtantur, non sericis. non vtantur argento, vel auro. non calceis incisis. vestes sint nigri coloris. caligæ non sint sectæ, virgatæ, &c. sed simplices. *ibid.*

Episcopo assistentes excusantur à residentia. *Honorius 3. ex Cirone, de clericis non residentibus c.3.* Vide, *Clerici quò ad residentiam*. Vide, *Beneficiati*. Vide, *Ecclesiastici*. Vide, *clerici quò ad habitum, & tonsuram*.

Episcopali sede vacante.

Episcopali sede vacante, nullus alius Episcopus potest consecrare altaria, sub pœna suspensionis à missa per annum. *Concil. Aurel. 1. c.8.*

Episcopali sede vacante, nihil est innouandum. *Ne sede vacante cap.1.*

Iudicia facta contra ecclesiam, ea vacante sunt nulla. *ibid. cap. fin.*

Sede vacante, Capitulum potest absoluere ab excommunicatione, à qua episcopus. *De maiorit. & obed. in 6. c. vn.*

Episcopali sede vacante, quid potest facere Capitulum. Vide, *capitulum*.

Episcopali sede vacante omnia beneficia, quæ vacant in ea Diœcesi, à Papa conferuntur. *Pius 5. constitut. 55. Sanctissimus.*

Vide, *Sede vacante*. Vide, *capitulum*.

Episcopi habitus, & vestes.

Episcopales vestes debent esse conformes dignitati. *Zacharias ep.7. cap.1.*

Episcopus non potest incedere cum habitu, seu veste difformatis. *extra, de maiorit. & obed. c. vt Prælatorum.*

Episcopus in publico tenetur vti lineis super indumentis. Exceptis religiosis, qui suo habitu vti debent. *De vita, & honest. clericor. c. clerici officia. Conc. Later.4. c.16.*

Tenentur semper portare Rochetum. *conc. Tolet. 22. c.5. concil. Mediol. p.2. tit. de episcopi vestitu.* vbi dicitur, quod in ecclesia, & locis publicis tenetur illud portare.

Non possunt portare vestes sericas. non calceos albos. non vestem breuem. sub pena pecuniaria. *conc. Tolet. 22. c.5.* Vide, *episcopi à quibus debent abstinere*. Vide, *episcopi vita, &c.*

Episcopus quò ad indulgentias concedendas.

Episcopus potest concedere in certis solemnitatibus quadraginta dies indulgentiarum. *De pœnitentiis, &c. c. cum ex eo. concil. Rauenn. 4. sub Ioann. 22. c.20.*

In die verò consecrationis vnum annum potest concedere. *ibid. Rauennat. 4.*

Episcopus in concedendis indulgentijs suis subditis excedere non potest formam, ac limitationem sacrorum canonum. *conc. constant. sess. vlt. in const. Martini V.*

Vide, *Indulgentia*.

Episcopus quò ad dispensationes, tam proprias, quam Papales.

Episcopus potest dispensare in dando canonicatus, &c. cum ijs, qui 20. annum expleuerunt, dummodo non sint cum cura animarum. *De ætate, & qualit. in 6. cap. vnico.*

Potest dispensare cum illegitimo circa ordines minores, & beneficia sine cura animarum. *De filiis Presbyt. in 6. c.1.* Non tamen circa sacros ordines, & beneficia curata. *ibid.*

Episcopus, vt delegatus Papæ, potest cognoscere, an dispensationes gratiosæ concessæ à Papa sint subreptitiæ, vel obreptitiæ; & facere hoc extraiudicialiter, ac summariè. *concil. Trident. sess. 22. de refor. c. 5.*

Potest eodem modo cognoscere de commutationibus vltimarum voluntatum, an exposita Papæ in petitione sint vera. *Concil. Trident. ibid. cap. 6.*

Potest dispensare episcopus circa interstitia temporum inter ordines minores. *Conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 11.*

Potest etiam dispensare circa interstitia inter subdiaconatum, & diaconatum. *ibid. c. 13.*

Potest dispensare cum ordinato per saltum, si in ordine accepto non ministrauit. *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 14.*

Potest dispensare in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & alijs quæ sunt deductæ ad forum contentiosum. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. cap. 6.* Sic etiam ab omnibus casibus occultis Papæ reseruatis absoluere per se, vel per Vicarium ad id deputandum. *ibidem.*

Vide, *Dispensare.*

Episcopi circa casuum reseruationem.

Episcopi possunt reseruare sibi casus quosdam, seu peccata grauia, quæ ab alijs inferioribus non possint absolui. *concil. Rauenn. 1. ca. 8. Conc. Colon. 2. part. 3. cap. 37.* Vide, *Casus reseruati.*

Episcopus quos casus regulariter solet reseruare. Vide, *Casus reseruati.* Vide, *Reseruare.*

Episcopi in partibus infidelium.

Episcopi ibi existentes non admittant religiosos eò aduenientes, sine literis petentibus suorum Superiorum. *extra, de Regularibus transeuntibus, &c. c. Aduostrum.*

Si Religiosi in ijs partibus prædicant contra dogmata fidei, & Ecclesiæ, possunt eos capere, & carcerare, & simpliciter, ac de plano procedere. *ibid.*

Episcopi ecclesiarum existentium in partibus infidelium non possunt ordinare aliquem in aliena Diœcesi. Sic ordinati ab exercitio ordinum sunt suspensi. *Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. 2.*

Episcopi titulares.

Episcopi titulares non possunt prætextu priuilegiorum, aut continuæ familiaritatis, ordinare alterius subditum, nec ad maiores ordines, nec ad minores, nec ad primam tonsuram; nec in loco exempto, aut monasterio, sub pœna suspensionis à Pontificalibus per annum. Ordinati verò suspenduntur ab exercitio ordinum, arbitrio episcopi proprij. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 2.*

Episcopus circa immunitatem Ecclesiæ.

Episcopus consentiens, vt laici exigant decimas, tributa, vel alia à clericis, incurrunt excommunicationem, & depositionem ipso facto. *Conc. Later. 5. sess. 9. Bulla de reform. curiæ cap. 3. circa finem.*

Episcopus cogi non potest ad danda beneficia, &c. alia ecclesiæ bona in emphyteusim, neque per Reges, neque per Imperatores. & qui cogunt incurrunt pœnas latas contra violatores ecclesiasticæ libertatis, & collatio nulla est, & nullus contractus. *Conc. Lateran. 5. sess. 10. c. 2.*

Vide, *Episcopi obligationes.* Vide, *Immunitas.* Vide, *ecclesiæ Immunitas.*

Episcopi Regulares.

Regularis eligi potest in Episcopum ab habentibus ius eligendi; sed necessaria est licentia Superioris Religionis ante, vel post (excepta assumptione per Papam facta.) *de elect. in 6. cap. si Religiosus. Clement. de elect. c. 1.*

Regularis episcopus factus, est liber à iugo Regulæ. *18. q. 1. cap. Statutum est. & Clement. de elect. c. 1.*

Regularis promouendus habere debet testimonium sui superioris de vita, & moribus, ac doctrina. *conc. Lateran. 5. sess. 9. Bulla de refor. curiæ c. 1. conc. Trident. sess. 22. de refor. c. 2. Gregor. 14. const. 6. Onus. §. 9.*

Episcopus Regularis non debet vti Rocheto, sed habitu sui ordinis. *conc. Later. 4. cap. 16. de vita, & honest. cleric. cap. Clerici officia.*

Episcopi Regulares redeuntes ad Claustra, non possunt obtinere officia in Religione, & annullantur priuilegia in contrarium. *Paulus 4. const. 21. in sacra.*

Vide, *Regulares facti Episcopi.*

Episcopi circa Equites exemptos.

Episcopi, vt delegati Papæ possunt visitare ecclesias Equitum Sancti Ioannis Ierosolymitani, in ijs tantum, quæ pertinent ad curam animarum, & spiritualia. *Pius V. constitut. 13. Exposcit.*

Possunt remouere Rectores, vel Cappellanos earum, si non sunt idonei; & monere superiores, vt alios subrogent. & si intra certum terminum ipsi superiores non subrogant, Episcopi prouident. *ibid. §. 3.*

Episcopi quo ad limina Apostolorum Romæ.

Episcopi vicini, olim tenebantur omni anno visitare limina Apostolorum; remoti verò per literas. *concil. Rom. sub Zacharia cap. 4. dist. 93. cap. Iuxta. De iure iurando cap. Ego N.* Leo verò *III. in epist. 1.* declarat eos obligari, sed non præfinit tempus.

Alias decretum est, esse visitanda iuxta Papæ chirographum. *Anacletus, & Zacharias. Dist. 93. cap. Iuxta. de iure iurando. cap. Ego N.*

Episcopi Itali, & habitantes in Insulis adiacentibus, tertiò quoque anno tenentur visitare limina Apostolorum. Alij quarto, alii longiori spatio (distinctè.) *Sixtus 5. constit. 15. Romanus. §. 6.*

Episcopus nouiter creatus iurat se visitaturum limina Apostolorum debitis temporibus. *de iure iurando. c. ego N. Sixtus 5. constit. 15. Romanus.* Et hoc iuramentum facere debet ante consecrationem. *ibid. Sixtus V.*

Episcopi impediti, si per se non possunt visitare limina, tenentur id facere per alium in dignitate constitutum; vel si hunc non habent, per sacerdotem Diœcesanum id faciant; & si nec hunc habent, per alium clericum. Et docere debent de impedimento, & quomodo id est faciendum. *Sixtus 5. ibid. §. 4.* Vide, *Limina.*

Epistolæ decretales.

Vide, *Decretales.*

Æqualis.

Æqualis non habet imperium in æqualem. *Nicolaus 1. ep. 9.* Æqualis non soluit æqualem. Vide, *Minor.*

Equites Sancti Ioannis Ierosolimitani, dicti Melitæ, & priuilegia.

Equites isti excommunicati ob percussionem clerici, vel confratris, nisi læsio sit enormis, absolui possunt à Priore. *De sent. excomm. cap. Canonica. Honorius 3. ex Cirone, de sent. excomm. cap. 1.*

Equites præfati habent indulta circa annalia beneficiorum, & quæ. *extra, de priuil. cap. Exhibita.*

Fructus beneficiorum vacantium, & eorum, qui non resident, Religioni accrescunt. *Ioannes XXII. constitut. 5. Exhibita. vbi supra.*

Equites præfatos percutientes, occidentes, vel id mandantes, incurrunt excommunicationem reseruatam Papæ. *Conc. Later. 3. in append. tit. de illis, qui incidunt, c. 6.*

Equites præfati obtinuerunt, vt non possint excommunica-

ri, neque eorum ecclesiæ inter. ici (nisi ex Papæ mandato,) ipsi & alij confratres non possint priuari ecclesiæ sepultura, & semel in anno in ecclesia interdicta faciant celebrare. *Concil. Later. 3. in append. tit. De prgeminentia, &c. cap. 7. 8. & 9.*

Equitum præfatorum hospitale recipitur sub protectione Papæ. *Anastasius 4. const. 2. Christiana.*

Bona Templariorum, huic militiæ fuerunt applicata. *Clemens V. const. 3. Ad prouidam.*

Multa priuilegia obtinent. *Pius IV. constitut. 9. Circumspecta.*

Magnus Magister habet iurisdictionem in Equites, & alios. Potest disponere de beneficijs, & circa hoc præscribitur ei forma procedendi. *ibid.*

Omnes ecclesiæ, Prioratus, &c. Militiæ Sancti Lazari, & Sancti Sepulchri in Bethleem, & Nazaret, Militiæ Sancti Ioannis sunt vnita, & Magno Magistro subduntur. *ibid.*

Beneficia vacantia in Curia Romana, Prioratus, Baliuiæ ab eodem conferantur. *ibid.* Alia innumera priuilegia in hac constitut. continentur, quæ pertinent ad regimen talis militiæ. §§. 77. declarata. *ibid.*

Confirmat omnia *Pius 5. constitut. 77. Et si cuncta.* Et à decimis, & aliis oneribus eximit. *ibid. Gregorius 13. const. 60. Quo magis. Gregor. XIV. constitut. 5. Quanta. Sixtus 5. const. 43. Aequum. Clem. 8. const. 37. Aequa. Vrb. 8. const. 15. Vniuersalis.*

Possunt episcopi, vt delegati Papæ, visitare ecclesias eorum, quò ad spiritualia, & circa ea, quæ pertinent ad curam animarum. Et cappellanos, seu rectores non idoneos repertos remouere; ac superioribus significare, vt alios subrogent; quod si intra certum tempus non faciant, episcopi prouident. *Pius 5. const. 136. Exposcit.*

Familiares dictorum equitum, Coloni, Vicarij, &c. iudicari possunt ab ordinarijs, vt delegatis Papæ. *Gregor. XIII. constitut. 67. Circumspecta.*

Equitum præfatorum morientium bona, etiam illicitè acquisita, non ad Cameram, sed ad hospitale, seu conuentum ipsorum pertinent. Et ideo Agentes pro religione, ac militia in hoc negotio non sunt molestandi. *Pius IV. constit. 29. Romani.*

Equites isti, quam, & quomodo debent emittere professionem; & multa circa hoc. *Gregorius 13. constitut. 60. Quò magis.*

Non tenentur ad solutionem decimarum, aut aliorum onerum. *Gregor. 13. ibid.*

Equite assumpto ad episcopatum vacant præceptoriæ. *Gregor. 13. const. 82. Controuersia.*

Equitum dictorum beneficia obligata sunt ad solutionem iurium communium Cameræ Apostolicæ. *Sixtus 5. const. 43. Aequum*, in declaratione.

Equitum serui, ac familiares exempti sunt à decimis, & alijs tributis. *Gregor. XIV. const. 5. Quanta.*

Magnus Magister potest dismembrare beneficia vnita. *Gregor. XIV. const. 5. Quanta §. 4. 5. 6. &c.*

Equites isti promouendi sunt ad magnam crucem, & alias dignitates, potius propter merita, quam propter antianitatem. *Paulus 5. const. 30. Accepimus.*

Equites isti non comprehenduntur in *constitut. 9. Gregor. 15. Sanctissimus.* De Conseruatoribus edita, sed retinent adhuc ius eligendi Conseruatores. *Vrbanus VIII. constitut. 78. Exponi.*

Magnus Magister horum Equitum, qua solemnitate, & forma est eligendus. *Vrbanus VIII. constitut. 89. In specula, per §§. 13.*

Ceremoniale electionis præfatæ faciendæ approbatum est ab *Vrbano 8. const. in append. 24. alias 134. Militantis.*

Obtinent confirmationem omnium Priuilegiorum. *Vrbanus 8. const. 15. Vniuersalis ecclesiæ.*

Vide, *Assassinium.* Vide, *Hospitalarij.*

Equites Sancti Lazari.

Hæc militia primò confirmata ab *Alexandro 4. constit. 1. cum à nobis.*

Huic militiæ multa fuerunt concessa priuilegia. *Clemens 4. constitut. 2. Cum dilectis.*

Leprosorum curæ vacabant, poterant eos ex omni parte capere, & ad propria hospitalia ducere; & à nullo impediri. *Clemens 4. const. 5. Venerabilibus.*

Alia priuilegia concessit *Pius 4.* præscribit formam gubernij, & electionem Magni Magistri, ac alia pertinentia ad eius regimen. *constitut. 95. Inter, diffuse per §§. 180.* vbi omnia continentur.

Reformantur postea hæc priuilegia in multis. *Pius V. const. 28. Sicuti bonus, per §§. 77.*

Hæc militia vnita fuit cum Militia S. Mauritij. *Gregor. 13. const. 6. Pro commissa.*

Vide infra, *Equites S. Mauritij.*

Equites Sancti Iacobi de Spatha.

Militia hæc *ab Alexandro 3.* approbatur. *const. 5. Benedictus Deus.* Multa priuilegia obtinent. *ibid.* Gaudent foro clericorum. *ibid.* Omnia eorum statuta ibi contenta.

Equites præfati possunt testari. *Clemens 7. const. 31. ex Apostolica.* Sed cum licentia determinatorum Priorum, & licentia durat per triennium; deinde renouanda est: tenentur tamen consignare Priori Inuentarium bonorum suorum, alias nulla est licentia. Tenentur relinquere quartam partem bonorum monasterio, in quo fecerunt professionem, alias nulla est concessio. Alia bona possunt relinquere cui volunt exceptis filijs natis ex illicito coitu. *ibid.*

Confirmat facultatem testandi. *Gregor. 13. const. 30. Romani.* Et determinat formam.

Equites Sancti Iacobi de Spatha in Portugallia habent eadem priuilegia, quæ Milites Sancti Iacobi de Spatha, de Alcantara, & Calatraua in Castella. *Gregorius 13. constitut. 32. Ex Apostolicę.*

Equites isti, & Sancti Benedicti, qui per quinque annos inseruiunt in classe contra infideles impedientes nauigia Catholicorum, sunt capaces commendarum, ac si in Africæ partibus militassent. *Paulus 5. const. 24. Maiestatis.*

Committitur hæc Militia perpetuo regenda Regi Hispaniarum. *Adrianus 6. constit. 1. Dum intra.* Ibi declaratur origo, & progressus eius, ac obligationes.

Equites Sancti Iacobi de Calatraua.

Hæc Militia approbatur ab *Alexandro 3. const. 5. Benedictus.* Vbi omnia eius statuta, & multa Priuilegia.

Equites isti de bonis communibus accipere possunt, vt se defendant, & quomodo. *Iulius 2. const. 16. Romani.*

De communi thesauro faciendæ sunt expensæ huius Militiæ. *Clemens 7. const. 12. Romanus.*

Dispensantur, vt nudi possint in lecto dormire. *Clemens 7. constitut. 18. Apostolica.*

Tempore Capituli, obtinent, vt possint absolui à multis casibus. *ibidem.*

Hæc militia committitur regenda Hispaniarum Regi, perpetuò. *Adrianus 6. const. 1. Dum intra.* Vbi inuenies eius originem, progressum, & obligationes omnes.

Obtinent facultatem testandi, & disponendi de mobilibus, & immobilibus; & cum quibus conditionibus. *Gregorius 13. constitut. 30. Romani.*

Vide, *Calatraua.*

Equites Sancti Iacobi de Alcantara.

Militia hæc confirmatur *à Iulio 2. const. 16. Romani.*

Gaudent omnibus gratijs, & priuilegijs Ordinis Cisterciensis Sancti Benedicti. *Leo X. const. 44. In Apostolica.*

Hæc Militia committitur perpetuò regenda Regi Hispaniarum. *Adrianus 6. const. 1. dum intra.* Ibi habes originem, progressum, & obligationes.

Obtinent facultatem testandi, & quomodo. *Gregor. XIII. constit. 30. Romani.*

Equi-

Equites S. Mauritij.

Hæc Militia instituta à Duce Sabaudiæ approbatur *à Gregor. 13. const.6. Christiani*. Sub Regula Cisterciensium est. Quomodo debet Regi. Magnus Dux illius est Dux Sabaudiæ. *ibid.*

Hæc Militia vnita est cum Militia Sancti Lazari Ierosolymorum sub inuocatione Sanctorum Mauritij, & Lazari. *Gregor.13. const.7. Pro commissa*. Beneficia Prioratus, &c. quomodo disponenda. *ibid.*

Confirmatur hæc vnio, & multa Priuilegia dictæ Militię conceduntur. *Clem.8. const.102. Decet Romanum.*

Equites Sancti Stephani.

Militia hæc instituta per Cosmum Medices, approbatur *à Pio V. constit.60. His quæ*. Omnia à præfatis Equitibus obseruanda. Priuilegia, & gratiæ aliarum Militiarum eis conceduntur. *ibid.* Et Magnus Dux est Magnus Magister.

Conceditur Magno Duci Ethruriæ, vt erigat quædam hospitalia in commendas huius Militiæ Sancti Stephani. *Sixtus 5. constit.65. Præclara.*

Equites Sancti Stephani, etiam bigami, & sine habitu incedentes, obtinent, vt possint habere, & transferre pensiones vsque ad summam ducentorum ducatorum. *Sixtus V, const.104 circumspecta.*

Et Paulus V. extendit, vt possint habere pensiones 400. scutorum auri, etiam si sint bigami, illegitimi, vel laici. *constitut.46. Dum generosa*. Habent etiam facultatem testandi, licet non incedant cum talari tunica, dummodo incedant cum habitu, & insignibus Militiæ. Et tales facultates non expirant per non delationem tonsuræ, vestium talarium, vel ex bigamia superueniente; neque ex occisione, mutilatione, &c. alijs, quæ committuntur in bello contra infideles. *ibid.* §.5.

Equites Templarij.

Equites præfati abrogantur propter multa mala, & eorum bona applicantur Militiæ Sancti Ioannis Ierosolymitani. *Clem.V. const.3. ad prouidam.*

Vide, *Equites Sancti Ioannis Ierosolymitani.*

Equites Sancti Spiritus in Gallia.

Militia hæc approbatur, & priuilegia, gratiæ, &c. conceduntur. Etiam exteri si sint Catholici, possunt adscribi præfatæ Militiæ. *Paulus V. constit.42. Maiestatis*. Regi Galliæ committitur perpetuò administranda, & regenda. *ibidem.* Statuta obseruanda. *ibid.*

Idem Rex Galliæ potest renouare statuta huius Militiæ. *Paulus V. constit.44. Maiestatis.*

Equites Galli de Monte Carmelo.

Militia hæc instituitur per *Henricum III.* Regem Galliæ de bonis laicalibus sub inuocatione Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, cum forma modoque viuendi, eamque regendi, & approbatur *à Paulo V. constit.41. Romanus.*

Equites Christianæ Militiæ sub inuocatione Conceptionis Immaculatæ Virginis.

Militia hæc instituitur à Duce Mantuæ, & Niuernensium nuncupata Militiæ Christianæ, Conceptionis Immaculatæ Virginis Mariæ. Approbatur ab *Vrbano 8. constit.11. Imperscrutabilis*. Statuta, & forma viuendi, eamque regendi. *ibidem*. Magnus Magister est ipse Dux; & alia ad id spectantia. *ibid.*

Obtinent iudicem, apud quem facere possunt probationes nobilitatis, qui ei Militiæ volunt adscribi, &c. *Vrb. 8. constit. 28. cum nos.*

Obtinent confirmationem statutorum. *Vrbanus 8. constitut. 41. Alias.*

Errans, Errare, Error.

Errantem non impediens cum potest, consentit. *Post epistol. Anastasij 2. 23. q.8. cap. Præterea. De hæret. c.Qui alios. Extrau. Ioann.22. Ne sede vacante. Gregorius 7. lib.3. epist.4.*

Erranti non ignoscitur, donec in errore permanet. *Gelasius opusc. de anathematis vinculo.*

Erranti præbens assensum, est illi similis. *Anastasius I. ep. 4. dist.83. cap.Error. c. Quid enim, & c.consentire. dist.86. cap. Facientis.*

Errare non dicitur, qui nescit, sed qui scire putat, quod nescit. *dist.38. cap. Quamuis.*

Errorem non corrigens Prælatus, consentit. *Gregor.7. lib.3. epist.4.*

Errorem defendens, peior est eo, qui errat. *24. q.3. cap.Qui aliorum.*

Error facti, nulli nocet, negotio non finito. *De confessis cap. finali.*

Error personæ in matrimonio variat consensum, & facit ipsum non tenere. *29. q. 1. cap.vnico.*

Error qualitatis personæ non variat consensum, vt si putatur virgo, & est corrupta, vel meretrix. *ibid. cap.vnico.*

Error fortunæ non variat consensum in matrimonio. *ibid. cap. vnico.*

Error personæ non potest redundare in damnum ecclesiæ. *de except. cap.cum venerabilis.*

Eremita.

Eremitæ Camaldulenses. Vide, *Monachi Camaldulenses.*

Eremitæ S.Augustini Liceti. Vide, *Fratres S. Augustini.*

Eremitæ S.Hieronymi. Vide, *Fratres S. Hieronymi.*

Eremitæ B. Petri de Pisis multas obtinent gratias ab *Eugenio IV. const.12. Peruenit.*

Eorum Constitutiones, & forma celebrandi Capitulum generale approbantur. *Sixtus IV. constit.13. Sedes*. Et alia multa priuilegia obtinent. *ibid.*

Eremitæ Montis Senarij. Vide, *Fratres Beatæ Mariæ Seruorum Dei.*

Erubescentia.

Erubescentia est pars attritionis. *De pœnitentijs dist.1. cap. 88. Quem pœnitet.*

Esuriens.

Esurienti non succurrens, occidit illum. *Dist. 86. cap. cæterum, & cap. Pasce.*

Ætas.

Ætas sacerdotis olim debebat esse annorum triginta. *dist.78. cap. Si quis triginta. cap. Nemo. cap. Presbyter. cap. Si triginta annorum*. Nunc sufficit si ordinandus expleuerit *annos 24. & inceperit 25. Concil. Trident. sess.23. de reformat. cap.12.*

Ætas Episcopi. Vide, *Episcopi eligendi qualitates*. Vide, *Ordinare*. Vide, *Ordinatio.*

Ætas Diaconi. Vide, *Diaconus*. Vide, *Ordinare.*

Ætas Subdiaconi. Vide, *Subdiaconus*. Vide, *Ordinare.*

Ætas Parochi. Vide, *Parochus*. Vide, *Curatus*. Vide, *Beneficia quibus conferenda.*

Ætas attendi debet pro tempore, quo datæ sunt literæ collationis, &c. *De rescriptis in 6. c. Si eo tempore.*

Ætas ordinariorum qualis debet esse. *Dist.77. cap. Subdiaconus. cap. Placuit. cap. Episcopus. cap. In veteri.*

Vide, *Ordinandi.*

Æthiopes.

Æthiopes non habent Patriarcham, sed omnes subduntur Alexandrino. Si tamen aliquando habebant, ille tenebat septimum locum in Concilio generali. *Concil. Nican. 1. ex Arabico cap. 36.*

Ethruria.

Ethruriæ Dux creatur Magnus Dux à *Pio V. constit.88. Rom.* Cosmus Medices fuit primus. *ibid.* Vide, *Dux.*

Habuit facultatem erigendi in commendas Militiæ S. Stephani hospitalia per laicos regi solita, de quibus Papa non disponebat, & quomodo. *Sixt.V. const.65. Preclara.*

Vide, *Equites S. Stephani.*

Eua.

Eua fuit mater, & socrus filiorum suorum. 35. *q.1. cap. cum igitur.*

Euangelium.

Euangelium in Latina lingua antiquitus, & ab initio recitabatur in ciuitate Constantinopolis. *Nicolaus I. ep.8.*

Euangelium cum alijs sacris scripturis legendum in festis, &c. *concil. Laodicenum c.16.*

Euangelium audiri debet stando non sedendo. *Anastasius I. ep.1. c.1. de consecr. dist.1. c. Apostolica.*

Euangelia non permittantur legi extra Missam ad petitionem laicorum, vel fœminarum. *conc. Salegunstadiense c.10.*

Euangelium obligat homines ad obseruantiam eius. *Concil. Trid. sess.6. c.20.* Vide, *Diaconus.*

Eucharistiæ natura, institutio, forma, materia, & efficiens.

In eucharistia, facta consecratione non remanet substantia panis, & vini. *De fide & summa Trinit. cap.1. Conc. Lateran. 4. c.1. & concil. Constant. contra articulum 1. Vvicleff.* Vide, *Accidentia.*

In eucharistia transubstantiatur panis in corpus, & vinum in Sanguinem Christi. *de celebrat. Missarum c. cum Marthæ. §. Quæsiuisti.* Vinum & aqua transubstantiantur. *ibid. Conc. Trid. sess.13. c.4. & can.2. conc. Florent. in literis vnionis Eugen.4. §. Quinto ecclesiasticorum.*

In eucharistia per consecrationem fit transubstantiatio totius substantiæ panis in substantiam Corporis Christi, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis. *Concil. Trident. sess.13. c. 4. & can.2.*

In eucharistia sub speciebus panis & vini est verum Corpus, & verus Christi Sanguis. Christus ipse in vera præsentia corporali. *concil. Constantiens. contra art.3. Vvicleff. de consecr. dist.2. c. In quibus. c. Nos autem. c. ego Berengarius. c. Forte dicas. c. Panis est. c. In illo Sacramento. c. Accesserunt. c. Ante benedictionem.* & alijs. *ibid. Conc. Rom.6. sub Gregor.7. Concil. Colon. 2. p.7. cap.14.* (Adest Corpus Christi Vinum. *Conc. Colon. ibid.*) *Conc. Trident. sess.13. c.1. & can.3. & 4.*

In eucharistia accidentia manent sine subiecto. *de celebrat. Missarum c. Cum Marthæ §. Quæsiuisti. Concil. Colon. 2. p.7. c.15. Concil. Constant. & Trident. vbi supra.* Ac Florent. vt infra.

Voluit Christus vt manerent species panis, & vini, quia horrebant discipuli manducare carnem. *De consecrat. dist.2. c. Fortè dicas.*

Eucharistiæ consecratio quo ritu olim fiebat. Vide, *Consecratio eucharistiæ.*

Eucharistia siue parua siue magna, continet æqualiter Christum. *de consecr. dist.2. c. Quid sit sanguis.*

Eucharistia in qualibet sui parte continet totum Christi corpus. *Post epist. Nicolai Papæ c.1. de consecrat. dist.2. cap. Vbi pars. Concil. Florent. vt infra* ante & post separationem. *ibid. Conc. Trid. sess.13. c.4.*

Totus Christus est sub specie panis, & totus sub specie vini. *Conc. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.*

Eucharistiæ materia est panis, & vinum. *de consecratione distinct.2. cap. Quia passus. Concil. Constant. sess.23. cap. 1.* Est panis triticus, & vinum ex vua. *Concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.* Miscenda est modica aqua in vino. *ibid.*

Validè fit in fermentato, & azymo. Græcus debet facere in fermentato, Latinus in azymo. *Conc. Florent. ibid. Eugen. IV. const.17. Lætentur cæli. §.4.*

Eucharistia instituta est sub speciebus panis, & vini propter vnitatem, quia ex multis granis fit panis, & vinum: ita ecclesia, quæ ex multis fidelibus constat fit vnum quid cum Christo. *de consecrat. dist.2. c. Quia passus est.*

Eucharistiæ faciendæ forma, sunt verba. *Hoc est &c. Hic est. Concil. Florent. in literis vnionis.*

In eucharistia manducatur vera caro Christi, & verus sanguis bibitur. *De consecr. distinct.2. c. In illo Sacramento. c. Accesserunt.*

In ea sumitur Christi corpus, quod fuit in Cruce, & nunc est in Cœlo. *De consecr. dist.2. c. Non hoc corpus.*

Eucharistiam ipsemet Christus comedit in Cena. *de consecr. dist.2. c. Nec Moyses.*

In Eucharistia Christus non diuiditur, licet species diuidantur. *Concil. Colon. 2. p.7. c.31.* Vide, *Supra Euchar.* In qualibet sui parte continet totum Christum.

Eucharistiæ Sacramentum consecratione conficitur. *de consecr. dist.2. cap. Panis & Calix.*

Eucharistiæ Sacramentum à solo Sacerdote potest confici. *Conc. Later. 4. c.1. de fide & summa Trinit. c.1.*

A Sacerdote habente potestatem clauium, quas Christus dedit Apostolis, & successoribus. *Conc. Later. 4. c.1. Concil. Florent. in literis vnionis Eug. IV. §. Quinto, &c.*

Tam à bono quam à malo Sacerdote validè fit eucharistia. *Conc. Colon. 2. p.7. c.17.* Quia fit non merito Sacerdotis, sed virtute Christi, & verborum. *ibidem.* Vide, *Minister Sacramentorum.*

Eucharistia aliquando sacrificium vocatur. *de consecr. dist.2. c. Qui benè.*

Eucharistia dicitur mysterium fidei, quia in ea aliud cernitur, & aliud creditur. *de celebr. Missar. c. cum Marthæ.*

Eucharistia est Sacramentum à Christo institutum. *De celebrat. Missarum c. cum Marthæ. concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis. Conc. Colonien. 2. p.7. c.14. Concil. Later. 4. c. 1. concil. constantiens. sess.13. cap.1. de consecr. dist.2. per totam. concil. Trid. sess.7. de sacramentis cap.1. sess.13. cap.1.* Tunc enim post panis, & vini benedictionem testatus est suum corpus & sanguinem illis præbere. *Trident. ibid. & concil. Mogunt.4. c.30.*

In eucharistia sub specie panis ex vi verborum adest corpus, & sub specie vini ex vi verborum adest sanguis; at corpus sub specie vini, & sanguis sub specie panis, & anima sub vtraque sunt, ex vi vnionis naturalis, & comitantiæ, qua partes Christi Corpori sunt copulatæ. Diuinitas verò est cum anima, & corpore ob vnionem hypostaticam. *conc. Trid. sess.13. cap.3.*

Eucharistia habet commune cum alijs Sacramentis, quod est signum sensibile rei sacræ, & forma visibilis gratiæ inuisibilis. *conc. Trid. ibid. c.3.*

Habet verò hoc singulare quod auctorem gratiæ includit ante vsum eius. *ibid. c.3. & can.4.*

Eucharistia est pignus futuræ gloriæ, & symbolum corporis illius, cuius Christus est caput, & nos membra, idest, ecclesiæ. *conc. Trid. sess.13. cap.2.*

In eucharistia non solum spiritualiter, sed etiam sacramentaliter Christus manducatur. *conc. Trid. sess.13. can.8.*

Eucharistiæ multa encomia, & laudes. *Clement. de reliquijs & venerat. Sanctorum c. vn.*

Eucharistia est signum dilectionis mutuæ. *concil. colon. 2. par.7. cap.23.*

Vide, *Accidentia.* Vide, *corpus Christi.* Vide, *Christus in Eucharistia.* Vide, *conuersio.* Vide, *Panis,* Vide, *Viaticum.*

Eucharistia à quibus, & qua dispositione ante, & post sumenda.

Eucharistia à pœnitentibus sumenda (si sint in peccato.) *concil. carthag. 4. cap.77.*

Eucharistiam sumpturus præparare se debet per confessionem, contritionem, & bona opera. *conc. Senon. c.17. concil. colonien. 2. par.7. c.19. concil. Mogunt. 4. c.35.* excepta

causa

causa infirmitatis, quæ non sinit aliquem confiteri. *ibid.*

Sumenda cum multa præparatione, & probatione, id est, sine conscientia mortalis. *Conc. Trid. sess. 13. c. 7.*

Etiam contritus debet confiteri ante eucharistiam, etiam Sacerdos, nisi desit confessor & vrgeat necessitas tunc enim potest celebrare, & quam primum confiteri. Contrarium dicens, est anathema. *Conc. Trid. sess. 13. cap. 7. & can. 1.*

Eucharistia cum gratiarum actione sumenda. *Lib. 7. constit. Apost. cap. 26. & 27.*

Eucharistiam sumpturus credere tenetur, saltem ante, veritatem huius Sacramenti. *Conc. colon. 2. p. 7. c. 21.*

Non est necesse, vt sumens actu credat, se gratiam consequi, neque hæc præparatio est necessaria. *Leo X. constitut. 40. Exurge.*

Eucharistia à ieiunis tantum accipienda. *Conc. Afric. c. 8.*

Eucharistia in Cœna Domini tantum, olim sumebatur à non ieiunis (sicut factum fuit in Cęna Christi.) *Concil. Afric. cap. 8.* Cur Apostuli pransi acceperunt. *De consecrat. dist. 2. cap. Liquido.*

Nunc à ieiunis semper sumenda, exceptis infirmis, vt iusta. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c. 65. de consecr. dist. 1. cap. Sacramenta. dist. 2. c. Liquido. conc. Mogunt. 4. c. 35.*

Eucharistiam dignè sumit, qui peccata prius confitetur, &c. *Leo X. constit. 40. Exurge.*

Pollutionem passus in nocte ex causa peccaminosa, non potest sequenti die sumere eucharistiam. *Gregorius I. lib. 12. ep. 31. c. 10.* Vide, *Pollutio.*

Eucharistiam sumpturus per aliquot dies ante abstineat ab operibus carnis, siue cum vxore, siue cum alijs: ab vxore saltem in præcedenti nocte. *Gregor. 1. lib. 12. ep. 31. cap. 10. post Conc. Elibertinum. 33. q. 4. cap. Quod autem. & cap. Sciatis. de consecr. dist. 2. c. Omnis homo. & cap. Liquido. Concil. Cabilon. 3. cap. 46.*

Eucharistia non est sumenda cum alijs cibis. *de consecrat. dist. 2. c. Tribus gradibus.*

Neque post eam, statim accedendum est ad alios communes cibos. *ibid.* Sed per aliquot horas abstinendum est ab eis.

Non est necesse, vt sumatur sine cingulis. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. cap. 55.*

Eucharistiam euomens ex ebrietate, &c. si est laicus peniteat per 40. dies. Si clericus, vel Monachus, per 70. Si episcopus per 90. Si ex infirmitate per 7. *de consecrat. dist. 2. cap. Si per ebrietatem.*

Eucharistiam acceptam non comedens, vt sacrilegus abijciatur ab ecclesia. *Conc. Tolet. 1. c. 14.*

Perpetuò excommunicetur (nisi ex infirmitate accidat, vt non deglutiat.) *Conc. Tolet. 11. c. 11.*

Eucharistiam indignè sumentes, inficiuntur. *de consecr. dist. 2. cap. Qui scelerate, & c. Timorem.*

Eucharistiam indignè sumens recipit Sacramentum, sed non eius effectum. *de consecr. dist. 2. cap. Qui discordat.* Nota, quod in hoc capitulo, loco effectus dicitur (*non recipit Corpus Christi*) sed est falsatus locus, quia in *cap. Sicut Iudas* dicitur, quod licet indignè sumpserit eucharistiam sumpsit tamen Corpus Christi.

Eucharistiam etiam à Sacerdote malo accipere potest fidelis. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c. 71.*

Eucharistia tripliciter sumitur. Primò, sacramentaliter tantum, sicut sumunt peccatores. Secundò, spiritualiter tantum, sicut illi, qui votum, & desiderium habent illius, & participant de fructu, scilicet gratia. Tertiò, spiritualiter, & sacramentaliter, & hoc modo sumitur ab ijs, qui dignè accedunt ad illud. *Conc. Trid. sess. 13. c. 8. & can. 8.*

Eucharistiam sumenti dari potest vinum in calice consecrato, vel in alio vase mundo. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Eucharistiæ.*

Eucharistiam primò sumens instruendus est de virtute huius Sacramenti, ac reuerentia ei debita. *concil. Mediolan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad Sacramentum Eucharistiæ, &c.*

Eucharistiam sumere non tenentur paruuli ante vsum rationis, neque hoc est de necessitate salutis. *Concil. Trident. sess. 21. cap. & can. 4.* Vide, *Paruuli.*

Eucharistia non est danda mortuis. *conc. Carthag. 3. c. 6.*

Eucharistia sumenda; quando, quoties, vbi & à quo.

Eucharistia sumenda ab omnibus adultis. non sumentes sunt puniendi. *de consecrat. dist. 2. cap. Hi qui.*

Ab eucharistia se alienantes ob luxuriam, eijciendi sunt ab ecclesia. *de consecrat. dist. 2. cap. Si quis intrat.*

Eucharistia olim pluries sumebatur ex præcepto. Quodam tempore, quater in anno, scilicet in Natiuitate, Cęna Domini, Paschate, & Pentecoste. *Leo IV. homilia de cura Pastorali. De consecr. dist. 2. cap. etsi non frequentius. & cap. Omnis homo.*

Aliquando erat præceptum de ter in anno, etiam sæcularibus, scilicet Paschate, Pentecoste, & Natiuitate Domini: & qui toties non sumebant, non habebantur vt catholici. *Post Conc. Elibert. de consecr. dist. 2. c. Omnis homo. & c. Sæculares. conc. Agathense c. 18. conc. Turon. 4. c. 50. conc. colon. 2. p. 7. c. 21.* Vide, *Communicare.*

Aliquando in aliqua Prouincia omni Dominica erat sumenda. *conc. Aquisgran. 3. p. 4. c. 21.*

Sed magno tempore fuit in praxi, & præcepto, vt semel in anno in Cęna Domini, vel Paschate sumeretur, exceptis ijs, qui graui crimine detinerentur. *Post epist. 2. Soteris. concil. Lateran. 4. c. 21. concil. Treuerens. cap. 12. concil. colon. 2. tit. censura cap. 34. concil. cabilon. 3. c. 47. de pœnitentijs, & remissionibus. cap. Omnis vtriusque. concil. Trid. sess. 13. can. 9.* Omnes, qui perueniunt ad annum discretionis, tenentur omni anno accipere. *ibid.*

Eucharistiam semel in anno non sumens, si viuit, ab ecclesia arceatur: si moritur, careat ecclesiæ sepultura. *concil. Later. 4. c. 21. conc. Treuer. c. 12. conc. colon. 2. p. 7. 21. & tit. censura cap. 34.*

Si sumatur in hebdomada sancta, vel infra octauam Paschæ, satisfit præcepto. *Eugen. 4. const. 20. Fide digna.*

Eucharistia frequenter sumenda (ex consilio.) *Gregor. I. lib. 7. ep. 47.* dicitur enim panis quotidianus. *ibid.*

Eucharistia sumi potest quotidie in Quadragesima à persona carente peccatis. *Nicol. I. ad consulta Bulgar. c. 9.*

Eucharistiam quotidie sumere non laudatur, nec vituperatur. *de consecr. dist. 2. cap. Quotidie.*

Eucharistia sumenda est sæpè in medicinam contra peccata. *ibid. cap. Si quotiescumque.*

Eucharistiam sumentes in hebdomada sancta. Vide, *communicare.*

Eucharistia in Parochia à sæcularibus sumenda tempore præcepti. *Clement. Dudum de sepultur. Extrau. Super cathedram de sepulturis. conc. Mediolan. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Eucharistiæ, &c.*

Potest sumi extra Parochiam cum Parochi licentia; sed ferenda est fides eius, à quo est sumpta. *ibid. conc. Mediol.*

Eucharistia non sumatur in campis, sed in ecclesia. *de consecr. dist. 1. cap. Non oportet.*

Eucharistiam accipiens extra ecclesiam Catholicam, perpetuò est anathema. *conc. Cæsaraugust. 1. c. 3.*

Nec etiam in Paschate accipi potest ab hæreticis. *1. q. 1. cap. Superueniente. 24. q. 1. cap. vlt.*

Vide, *communicare.* Vide, *Hostia.*

Eucharistia quibus neganda, & quibus non.

Eucharistia non potest dari mortuis. *conc. Carthag. 3. cap. 6. conc. Antisiodor. c. 12.*

Vsurarijs dari non potest; dans suspenditur ab officio arbitrio ordinarij. *conc. Rauenn. 2. sub Ioann. 22. c. 15.*

Non potest dari excommunicato. *Clemens I. ep. 2.*

Non danda concubinarijs, vsurarijs publicis blasphemis recidiuis. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Euchar. &c.*

Non est danda pueris. *conc. Turon. 3. c. 19.*

Neque existentibus in mortali. *conc. Turon. 3. c. 19.*

Non est danda histrionibus. *de consecr. dist. 2. cap. Pro dilectione.* Dari eis potest si conuertantur. *ibid. c. Scenicis.*

Non detur alicui, de quo est dubium, an sit confessus, nisi ferat testimonium de absolutione. *conc. Colon. 3. tit. censura c. 34. conc. Mogunt. 4. c. 28.*

Negari non potest occulto peccatori petenti publicè. *Concil. London. 1. cap. 2.*
Negari non debet morientibus in patibulis. 13. q. 2. c. *Quesitum est, cap. Fures. & c. Si fur.*
Vide, *Viaticum.*

Eucharistia à quo dispensanda, & quo ritu.

Eucharistia à Presbytero dispensanda. *De consecrat. dist. 2. cap. Tribus gradibus. conc. Trident. sess. 13. c. 8.* Sacerdotes à se sumere debent (dum consecrant) Laici vero, & alij à sacerdote accipere. *Trident. ibid.*
Eucharistia etiam à diacono dispensari potest præsente Presbytero, sed iubente. *conc. Carthag. 4. c. 38. Lib. 8. const. Apost. c. 28.* Ab alijs inferioribus diacono non potest dispensari. *ibid. de consecrat. dist. 2. cap. Tribus gradibus. Conc. Londin. 1. c. 2.* Neque hoc fiat, nisi in necessitate. *ib.*
Vbi fieri potest, dispensetur fœminis separatim à masculis. *conc. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Euchar. &c.*
Eucharistia non sumenda ab hæretico, nec etiam in Paschate. 1. q. 1. c. *Superueniente.* 24. q. 1. c. *vlt.*
Eucharistia non potest dispensari intincta in poculo. *Conc. Brachar. 3. cap. 2.*
Non potest in campis distribui Eucharistia, sed in ecclesia, *de consecrat. dist. 1. cap. Non oportet.*
Eucharistia, quæ remanet post communionem aliorum, consumatur à sacerdote. *de consecr. dist. 2. c. Tribus gradibus.*

Eucharistia an sub vtraque specie dispensanda.

Eucharistia olim etiam in sanguine sumebatur à Laicis. *concil. Cabilon. 3. cap. 47. Conc. Constantiense sess. 13. cap. 1. conc. Moguntin. 4. c. 32.* Vide, *Sanguis Christi.*
Tempore Berengarij decreuit ecclesia, vt sub vtraque specie sumeretur (ad eum confutandum.) *conc. Claramont. c. 28.*
Eam sumere sub vtraque specie, nullus tenetur, neque clerici. *Conc. Trid. sess. 21. cap. 1. can. 1. & can. 2.*
Eucharistia nunc à solo sacerdote consecrante sumenda est sub vtraque specie. *conc. Constant. sess. 13. c. 1.* A laicis verò, & ab alijs non consecrantibus sub specie panis tantum sumenda. *ibid. conc. Colon. 3. tit. Censura. Colon. 2. p. 7. c. 15.* Etiam à sacerdote non consecrante sumenda est sub vna specie. *ibidem.*
Eucharistiam sumens sub vna specie tantum, non minus sumit totum Christum secundum corpus, & sanguinem, quam qui sumit sub vtraque. *concil. Colon. 2. part. 7. c. 15. Mogunt. 4. cap. 32.*
In altera tantum specie totus, & integer Christus sumitur. *conc. Trident. sess. 21. c. & can. 3. conc. Mogunt. 4. c. 32.*
Ecclesia non temerè, sed multis mota rationibus decreuit dare laicis eucharistiam sub vna specie. *concil. Colon. 2. p. 7. c. 15. conc. Trid. sess. 21. c. & can. 2. conc. Mogunt. 4. c. 32.*
Eucharistiam sub vtraque specie sumere, potest Papa concedere alicui Regno, vel nationi, si expedire iudicauerit. *concil. Trid. sess. 22. in fine.*
Vide, *Sacerdos circa ministerium Eucharistiæ.*

Eucharistia pro infirmis conseruanda, & ad eos deferenda, & quomodo.

Eucharistia conseruanda est in Pyxide super altare, vt in necessitate deferatur ad infirmos. *Leo 4. homil. de cura Pastorali.*
Tenenda est semper parata pro infirmis. *de consecrat. dist. 2. cap. Presbyter. concil. Colon. 2. par. 7. c. 16.*
Eucharistia infirmis pœnitentibus danda est. *conc. Nicen. 1. c. 12. conc. Carthag. 4. c. 77.*
Omni petenti in fine vitæ, si sit pœnitens danda est eucharistia, *conc. Lucense c. 82. conc. Moguntin. sub Leone 4. cap. 26. conc. Ravennaten. 2. sub Clemente V. c. 7.*
Dari debet etiam morientibus in patibulis, si sunt dispositi. 13. q. 2. c. *Quæsitum est. cap. Fures, & cap. Si fur.*
Eucharistia, quæ conseruatur pro infirmis, non debet durare per annum, sed ad summum per quindecim dies. *Innocentius 4. constit. 14. sub Catholicæ. Clemens 8.* Statuit renouandam esse singulis Dominicis. *const. 34. Sanctissimus.*
Illa quæ fit in Cœna Domini, non est conseruanda per totum annum, neque coquenda, aut oleo linienda, vt seruetur. *ib.*
Eucharistia ad infirmos per sacerdotes feratur. *De consecr. dist. 2. cap. Pervenit.*
Cum fertur eucharistia ad infirmum, duæ particulæ ferantur, vt in reditu Sacramentum etiam feratur. cum vmbella, tintinnabulo sonante ante; sed prius detur signum campanæ. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad euchar. &c.*
Eucharistia olim in vase ferri poterat ad infirmos ab Acolito, iussu sacerdotis. (Sed nunc non est in praxi.) *conc. Rom. sub Silvestro cap. 9.*
Eucharistia deferenda ad infirmum ante pectus, habitu decenti, cum lumine, &c. *de celebrat. Missar. cap. Sanè olim. Conc. Londinen. 1. c. 2. conc. colon. 2. par. 7. c. 16. Honorius 3. ex Cirone, tit. de celebr. Missar.* Manifestè ferenda. *ib.*
Sed in partibus infidelium deferri potest veste ordinaria, & sine luminibus. *Clem. 8. const. 40. ex omnibus.*

Eucharistia quo ritu, & reuerentia custodienda.

Eucharistia cum maxima munditia seruanda. *Clement 1. ep. 2. conc. Arelat. 3. c. 5.* Si aliquod animal eam comedat, custos sit in pœnitentia per 40. dies. *ibid. de consecr. dist. 2. Qui non benè.* & aliæ pœnæ. *de custodia euchar. c. 1.*
Decenter conseruanda, & custodienda. *de celebrat. Missar. c. Sanè olim. de custodia euchar. c. 1.*
Eucharistia conseruanda in Pyxide super altare. *Leo 4. homil. de cura pastorali. conc. Eboracense 1. Londinen. 1. c. 2. Colon. 2. par. 7. c. 16.*
Non custodiens eucharistiam, si aliquod nefarium in eam committitur, quomodo puniendus. *de custodia euchar. c. 1.*
Conseruanda est clausa, ne tangatur ab alijs. *concil. Rauennat. 2. sub Clemen. 5. cap. 7. conc. Later. 4. c. 20. conc. Oxonien. 1. cap. 17.*
In altari maiori tenenda, nisi alia causa impediat. *conc. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad Euchar. &c.*
Conseruari non debet in choro, vel intra septa monialium. *conc. Trid. sess. 25. de refor. Monial. c. 10.*
Ante eucharistiam semper lampadas ardeat. *conc. Mediol. p. 2. tit. Quæ pertinent ad euchar. &c.*

Eucharistiæ cultus, & veneratio.

Eucharistia cultu latriæ est adoranda. *concil. Triden. sess. 13. cap. 5. & can. 6.*
Speciali solemnitate eius festum celebrandum; processionaliter est circumgestanda. *conc. ibid.* Vide, *Christi corpus.*
Eucharistiam adorans non est idolatra. *concil. Trident. sess. 13. can. 6.*
Dum Eucharistia eleuatur, omnes debent ei reuerentiam humilem exhibere, etiam perfecti. *conc. Vienn. Gener.* Omnes debent genuflectere cum eleuatur, & cum ad infirmum portatur. *de celebr. Missar. c. Sanè. Clement. de heret. Ad nostrum. conc. colon. 2. part. 7. c. 16. Honorius 3. ex Cirone, de celebrat. Missiarum.*
Eucharistia manu nuda à muliere non potest accipi. *concil. Antissiodor. cap. 36.*

Eucharistiæ renouatio.

Eucharistia sæpe est renouanda. *conc. Rauenn. 2. sub Clem. 5. cap. 7.*
Omni Dominica est renouanda. *conc. Londinen. 1. c. 2.*
Eucharistiam non esse seruandam pro infirmis per totum annum, sed ad summum per dies quindecim, decreuit *Innoc. 4. const. 14. Sub Catholicæ.*
Clemens 8. statuit renouandam qualibet Dominica. *constit. 34. Sanctissimus §. 2.*
Non est coquenda, nec oleo linienda, vt conseruetur per totum annum eucharistia, quæ fit feria 5. in Cœna Domini. *ibidem §. 2.*

Euchari-

Eucharistiæ effectus in sumente.

Eucharistia causat remissionem peccatorum. *De consecrat. dist. 2. c. Quid sit sanguis. & cap. Species. Concil. Trid. sess. 13. can. 15.* Sed hæc non est præcipuus fructus, neque hic solus. *ibid.*

Eucharistia confert gratiam sumentibus. *Concil. Senon. c. 10. de eucharist. eugenius 4. in literis unionis §. Quinto post concil. Florent.*

Eucharistia continet remedium salutis. *Concil. Londin. 2. c. 3.*

Est remedium, quo à culpis quotidianis liberamur. *Concil. Trid. sess. 13. c. 2.*

Eucharistia roborat non corpus, sed animam. *de consecr. dist. 2. c. Non iste.*

Est spiritualis cibus, quo aluntur, & confortantur viuentes. *Concil. Trident. sess. 13. c. 2. Eugenius 4. in literis unionis, ubi supra.*

Est remedium, quo homo præseruatur à peccatis, *conc. Trid. sess. 13. c. 2.*

Est pignus futuræ gloriæ, & symbolum corporis illius, cuius Christus est caput, scilicet ecclesiæ. *ibid. c. 2.*

Eucharistiæ fructus non est sola remissio peccatorum (neque hæc est præcipuus fructus) sed alij. contrarium dicens, est anathema. *concil. Trid. sess. 13. can. 5.*

Per eucharistiæ sumptionem olim in Monasterijs, Monachorum erant purgandæ imputationes de furtis, & per Abbatem omnes eam accipiebant. *2. q. 5. cap. Sanè contingit.* Nunc autem non potest hoc fieri.

Eulogia.

Eulogiæ sunt panes, qui oblati à fidelibus benedicuntur, & finita missa per Presbyteros dispensantur. Quod adhuc in aliquibus ecclesijs est in usu. *concil. Nannetense 1. cap. 9.*

Eulogiæ populo non communicanti dabantur, erantque panes benedicti. *Post ep. 4. Py I.*

Eunuchus.

Eunuchus non sponte factus, sed per insidias, vel natus, potest fieri episcopus. *Concil. quod dicitur Apost. c. 21.*

Eunuchus sponte factus fieri non potest clericus. *Concil. quod dicitur Apost. c. 22.*

Factus verò in clericatu, eijciatur. *ibid. c. 23.*

Eunuchus laicus sponte factus per tres annos excommunicetur. *ibid. c. 24.*

Eunuchi non possunt contrahere matrimonium, & est nullum si contrahitur. Vide, *Matrimonium*. Vide, *Castratus*.

Eutyches.

Eutyches, qui docebat naturas Christi humanam, & diuinam esse confusas, & esse vnam, licet ante vnionem essent duæ, damnatur *à conc. Calcedon. act. 5.*

Examen, Examinatus, Examinator ad ordines, &c.

Examen episcoporum. Vide, *episcopus quo ad examen.*

Omnis promotus ad ecclesiasticum regimen examinari debet. *concil. Augustan. c. 5. colon. 3. tit. De altero medio. concil. Mogunt. 4. c. 63.*

Examinari debent omnes, qui ordinantur in Presbyteros, clericos, &c. *concil. Vormat. 1. c. 57. Nanneten. 1. cap. 11.* Vide, *Ordinandorum examen*. Vide, *clerici*.

Examen faciendum de genere, patria, vita, moribus, ætate, sufficientia, &c. *concil. Nanneten. 1. c. 11. concil. August. c. 5. colon. 3. tit. de altero medio. conc. Mogunt. 4. c. 63.*

Examen faciendum à viris doctis, & probis. *concil. Nanneten. 1. c. 11. concil. colon. 3. tit. De altero medio.* Vide, *episcopus quo ad ordinationes.*

Examen ordinandorum incipere debet à die Mercurij, & durare per duos sequentes. *concil. colon. 2. p. 1. c. 28.*

Examinis forma pro Parochijs. Vide, *Parochia*. Circa formam examinis Concilium Prouinciale potest addere, vel mutare, minuere, &c. *concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 18.*

Examinari debent clerici, tam sæculares, quam religiosi, nisi aliter episcopus iudicet eos idoneos. *Concil. colon. 2. p. 1. cap. 25.*

Examen faciendum ab episcopo proprio, qui dimissorias concedit. *concil. Trid. sess. 23. de refor. cap. 3.* Vide, *Ordinandorum examen*. Vide, *episcopus quo ad ordinationes.*

Examen faciendum est ab ijs Prælatis, ad quos spectat conferre beneficia, gradus, &c. *Concil. colon. 3. tit. De altero medio.*

Licet ab alijs conferri debeant beneficia, examen tamen faciendum est ab Episcopo. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 7.* Vide, *Episcopus quo ad ordinationes.*

Examinari debet promouendus, & iurare, quod in eo actu non commiserit simoniam. *Concil. colon. 3. tit. De altero medio c. 7.*

Examinate facientes alios pro se ad beneficia incurrunt excommunicationem, & impetratio est nulla. *Benedictus 12. const. 7. Quoniam.* Illi verò, qui se examinant pro alijs, vt isti obtineant beneficia, priuantur beneficijs, si habent: & si non habent, fiunt inhabiles ad illa. *ibid.* Vide, *Beneficium impetrans.*

Examinatores admittentes ad sacros ordines eos, qui nesciunt latinè loqui, ab officio, & beneficio per annum suspendantur, nisi magna adsit necessitas. *Conc. Tolet. 22. c. 3.*

Examinatores debent esse prudentes, periti diuinæ legis, & exercitati in ecclesiasticis. *concil. Trid. sess. 23. de ref. c. 7.*

Examinatores pro Parochijs non sint pauciores tribus. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 7.*

Examinatores in synodo, quolibet anno fiant, sintque sex, ex omnibus, quos episcopus vult. *ibid. c. 18.* & per tres eorum saltem fiat examen. *ibid.*

Examinatores debent esse doctores, siue in Theologia, siue in Iure canonico; clerici, siue sæculares, siue regulares. iurare debent de fidelitate, & integritate seruanda, & operando absque passione. *Concil. Trid. ibid.*

Examinatores nihil accipere possunt ab examinatis, nec ante, nec post. *ibid.* Et pœna.

Vide, *Ordinandorum examen*. Vide, *Parochia*. Vide, *Clerici*. Vide, *Beneficiati*.

Examinatus in iudicio.

Examinatus, qui consueuit dicere veritatem audiendus est post depositionem, si quæ dicit non destruunt, sed exponunt confessionem. *De accusat. c. Cum dilecti.*

Examen hæreticorum, quomodo faciendum. *Martinus 5. const. 1. Inter cunctas. c. Super præmissis*, & sunt 37. interrogationes.

Exceptio, Excipere.

Exceptiones intra terminum dilationis audiri possunt; postea vero non. *De except. c. Pastoralis.*

Exceptiones rationabiles semper admittendæ. *Concil. Later. 3. in append. tit. de except. c. 1.*

Exceptio falsi potest post sententiam opponi. *ibid. c. Cum venerabilis.*

Exceptione iurisdictionis exclusiua probata, iudex debet supersedere. *ibid. c. Olim.*

Exceptio excommunicationis periurij, &c. quando opponi potest pro defensione suæ ecclesiæ. *De except. cap. dilecti filij.*

Exceptio suspensionis de nullitate non retardat ordinationem Ecclesiæ, sed ad cautelam remittitur. *ibid. c. Apostolica.*

Exceptio excommunicationis, quando non obstat, nè sententia sit valida. *ibid. c. Dilecta.*

Exceptio inimici valet, *De accusat. c. Meminimus.*

Exceptio criminis non obstat agenti de possessorio, nisi sit infamatus. *ibid. c. Accedens.*

Exceptiones inimicitiæ, & conspirationis tantum, opponi possunt à superiore accusato de simonia. *De simonia cap. Licet Heli.*

Episcopus accusatus de crimine, non potest excipere eum, quem habuit familiarem. *De accusat. c. Nulli Episcoporum.*

Exceptio

Exceptio peremptoria, quando impedit litem. *De litis contest. cap. 1.*

Exceptione peremptoria non fit contestatio litis. *ibid. c. fin.*

Exceptionem objiciens non videtur de intentione aduersarij confiteri. *De regulis iuris in 6. reg. 62.*

Exceptio excommunicationis opponi potest quandocumque, non obstante peremptorio. *Clem. de except. c. vn.*

Exceptionem objiciens in causa beneficiali (si actor fundauit intentionem suam) obligatur ad soluendum expensas ex tunc ab altera parte in iudicio faciendas. *De dolo, & contumacia c. Finem litibus.*

Exceptio de corruptione testium potest opponi ante, & post sententiam. *De probationibus c. Licet causam.*

Exceptio contra testes dari potest recepto testimonio. *De testibus c. Ex parte.*

Exceptio contra testes non valet publicatis testimonijs, nisi ante publicationem quis fuerit protestatus, vel ostendat quod post publicationem didicit, quæ potest objicere in personas. *de testibus c. Præsentium.*

Exceptio rei iudicatæ non admittitur reo absoluto. *De except. c. Aduersario.*

Exceptio spoliationis ab actore admittitur in ciuilibus. *de restitut. spoliat. in 6. cap. 1.* In criminalibus admittitur à reo. *ibid.* Vterque intra 15. dies tenetur probare, alias condemnatur in expensis. *ibid. c. 1. Conc. Lugdun. 1.*

Excipere potest omnis, qui admittitur agere. *de regulis iuris in 6. reg. 71.*

Exceptio facta à tertio, quando admittitur. Vide, *Spoliatus.*

Excipientes in causa iudicata à Iudice in foro sæculari, debent audiri. *De litis contest. c. fin.*

Papa numquam committit causas, *exceptione remota. conc. Later. 3. in append. tit. de except. c. 1.*

Exceptio iuramenti facti non admittitur, nisi constet, quod sine metu, vi, & dolo sit factum. *Concil. Lateran. 3. p. 49. capit. 9.*

Exceptiones, quando impediunt fieri contestationem litis, & quando non, licet contra rescriptum opponantur. *concil. Lugdun. 1. de litis contest. in 6. c. 1.*

Exceptio spoliationis de rebus priuatis, in causis ecclesiasticis, non potest opponi. *Concil. Lugdunen. 1. de restitut. spoliat. in 6.*

Exceptione excommunicationis opposita, exprimi debet species excommunicationis, & nomen excommunicantis. & intra octo dies probanda est apertissimè, alias opponens condemnatur ad expensas ex tunc faciendas à parte. Et si non probet, iudex prosequitur causam. Si verò iterum fiat exceptio de excommunicat. & probetur, actor non est audiendus, nisi absoluatur. Sed acta præterita sunt valida. *Concil. Lugdun. Gener. 1. de except. in 6.*

Exceptio excommunicationis bis tantum potest opponi, nisi noua excommunicatio emergat. *ibid.*

Exceptio excommunicationis post rem iudicatam impedit executionem, sed sententia firma est, nisi actor sit publice excommunicatus, & iudex id sciat, esto reus non excipiat, tunc iudex repellere debet actorem. *Conc. Lugdun. Gener. 1. De except. in 6.*

Exceptio excommunicationis potest opponi à reo in qualibet parte litis: sed si malitiose differt, & actor fatigatur impensis, tenetur ad expensas. *De except. c. Exceptionem.*

Vide, *Pars.* Vide, *Beneficiorum pluralitas, circa medium.*

Excommissæ.

Excommissæ fieri non possunt pro vita, vel morte Papæ; neque pro electione ipsius; neque pro Cardinalium promotione, sub pœna excommunicationis, & amissione pecuniæ, vel aliarum rerum excommissarum: clerici vero præter hæc, incurrunt priuationem beneficiorum, & dignitatum, quas habent. *Gregor. 14. const. 4. Cogit.*

Vide, *Papa circa successorem, in fine.*

Excommunicationis natura, antiquitas, & forma, ac ritus ferendi eam.

Excommunicatio differt ab anathemate. 3. *q. 4. c. Engeltrudam.* Quia excommunicatio separat à fraterna societate: Anathema ab ipso Christi corpore, quod est ecclesia, rescindit. *ib.*

Excommunicatio simpliciter lata, intelligitur de maiori. *De sent. excommunicat. c. Si quem.*

Excommunicatione vsi sunt Apostoli, & præcipuè Sanctus Petrus. *Clem. 1. ep. 1. c. 1.*

Excommunicatione vsus est primo S. Paulus. *Conc. colon. 2. p. 13. cap. 1.*

Non facile, aut statim ferenda excommunicatio. *Lib. 2. constit. Apost. c. 41. Gregor. 7. l. 2. ep. 6. concil. Mogunt. 4. c. 103.*

Excommunicatio adhibenda in quibusdam grauibus delictis. *Lib. 3. const. Apostolic. c. 7.*

Ferri non potest pro futura culpa. *De sent. excomm. in 6. c. Romana.*

Excommunicatio ligat excommunicatos. *Gregor. 1. lib. 9. ex regest. ep. 39. in fine.*

Excommunicatio timenda est. *Leo 10. const. 40. exurge. concil. Senon. c. 17.*

Excommunicandi forma, & modus. 11. *q. 3. c. Debent, & c. Canonica instituta.*

Excommunicatio separat à Deo. 24. *q. 3. c. Certum est.*

Non est sola externa pœna, sed priuat spiritualibus, & communibus Ecclesiæ orationibus. *Leo 10. const. 40. Exurge.*

Excommunicatio scripto ferenda; alias est nulla. 2. *q. 1. cap. Legum, & c. Statuit.*

Et expressa causa excommunicationis aliter faciens suspenditur ab ingressu Ecclesiæ, & à diuinis & superior ad quem recurritur relaxat, & condemnat excommunicatorem ad expensas. *concil. Lugdun. Gener. 1. de sent. excom. in 6. c. 1.* & si celebrat fit irregularis. *ibid.*

Excommunicatio siue iusta siue iniusta est timenda. *Greg. 7. lib. 9. epist. 22.*

Excommunicatio lata sine scripto est irrita. *De sent. excom. in 6. c. Romana.*

Ferri non potest sine ordine iudiciario. *concil. Later. 3. in append. de Simonia c. 7.*

Excommunicatio ferri non potest nisi præuijs pluribus monitionibus saltem tribus. 24. *quæst. 3. c. de excommunicationis articulo.*

Numquam ferri potest à nullo Prælato, sine monitione, nisi culpa ex se inducat excommunicationem. *Conc. Later. 3. can. 6. Later. 4. c. 47. & 48. Oxonien. 1. c. 21. conc. Germanicum c. 4. concil. Senon. de excom. c. 31. conc. Mogunt. 4. c. 103. de appellat. & recusat. cap. Reprehensibilis. de sent. excom. c. Sacro.*

Excommunicationem ferens absque præuia monitione, per vnum mensem interdicitur ab ingressu ecclesiæ. *de sent. excommun. c. Sacro Concil. Later. 4. c. 47. concil. Mogunt. 3. c. 103. de sent. excommunic. in 6. c. 1.* & si celebrat fit irregularis. *ibid. de sent. excom. in 6. c. Romana.*

Excommunicatio lata contra participantes, vel loquentes excommunicatis, sine præuia monitione est nulla. *de sent. excom. in 6. c. 1.*

Monitio talis esse debet, vt possit probari. *conc. German. 1. c. 4.*

Excommunicatio ferri potest, absque eo quod sciatur delinquentem esse à Deo excommunicatum. *concil. constan. contra a. 11. Vviclef.*

Excommunicatio, suspensio, & interdictum non suspenduntur per appellationem. *de sent. excom. in 6. c. Is cui.*

Excommunicatio siue Papæ, siue Episcopi, est timenda. *concil. constans. contra a. 3. Vviclef.*

Excommunicationis sententia lata à iudice, non potest teneri occulta, sed intra mensem est publicanda. *concil. Turonen. 4. c. 11. Conc. Lugdun. Gener. 1. de sent. excom. in 6. c. 1.*

Excommunicatio etiam in mortuum potest pronunciari, id est, mortuus declarari potest excommunicatus. *de hæretic. c. Si quis episcopus.*

Excommunicatio lata in participantes non tenet, nisi isti sint nominati. *de sententia excommunic. in 6. c. Constitutionem. c. Statutum.* Vide, *Absoluere.* Vide, *Archiepiscopus.*

Excommunicatio ferri non potest sub hac forma. *Si tale feceris, vel nisi intra tale tempus satisfeceris, &c. De sent. excom. in 6. cap. Romana.*

Excommunicatio contra hæreticos, in diebus Dominicis, & solemnibus est promulganda. *Concil. Later. 3. c.27.*

Excommunicatio pulsatis campanis, & candelis accensis solemniter publicantur. *Clement. de pœnis c.1.*

Excommunicatio succedens in officio non est excommunicatus. *De offic. Vicarij in 6. c.1.*

Nisi antecessor sit excommunicatus, eo quod exegit à clericis aliquod indebitum, quia tunc & antecessor post officium remanet excom. & successor, nisi satisfaciat intra mensem. *Concil. Later. 4. cap.46.*

Excommunicatio maior, & minor earumque differentia.

Excommunicatio maior non solum à participatione Sacramentorum, sed ab omni communione separat (minor verò à prima tantum) *de sent. excom. c. Si quem.*

Excommunicatio simpliciter lata intelligitur de maiori. *ibid.*

Excommunicatio maior aliquando incurritur communicando cum excommunicato. Vide, *Communicare*. Vide, *Concubinarius.*

Excommunicatio minor non impedit eligentes eligere, sed maior. *de elect. c. Illa quotidiana.*

Excommunicatione minori ligatus, si celebrat non fit irregularis, sed cum maiore fit. *de cleric. excom. celeb. c. fin.*

Excommunicatione minori excommunicatus non potest eligi, sed eligere, & facere quæ sunt iurisdictionis. *ibid.*

Excommunicatio minor non impedit quid quis possit accusare. *de exceptionibus. c. A nobis.*

Excommunicatio minor non impedit, nè quis exerceat iurisdictionem. *de cler. excom. celeb. c. fin.*

Talis excommunicatus peccat grauiter si celebrat. *ibid. c.fin.*

Excommunicatus minori excommunicatione non perdit potestatem absoluendi alium à minori. *de sent. excom. c. duobus.*

Excommunicatio minor incurritur etiam per communicationem cum excommunicato excommun. maiori. *de sent. excom. in 6. c. Constitutionem.*

Excommunic. minori excommunicatus potest alium absoluere, sed non potest alium excommunicare. *Concil. Lugd. Gener. 1.*

Excommunicatio maior impedit, nè quis possit accusare. *de exceptionibus cap. A nobis.*

Vide, Infra *Excommunicati cauendi*. Et *excom. ad multa sunt inhabiles.*

Excommunicatio ex causa ferenda & qua.

Excommunicari nullus potest sine causa, & ante quam hæc probetur. *2. q. 1. cap. Nemo. episcopus. Greg. 1. lib. 2. ep. 34. Ioan. 8. epist. 163.*

Causa debet esse rationabilis. *de sentent. excommun. c. Sacro.*

Excommunicatio ferenda pro causa graui, quando quis non corrigitur. *11. quæst. 3. c. Nemo Episcoporum. Conc. Senonense de excommunication. c. 31. Concil. Colon. 2. part. 13. cap. 1. & 5.* est magna pœna contra tales ex leui causa excommunicantes. *ibid.*

Non ferenda pro leui causa. *11. q. 3. c. Nullus Sacerdotum. Conc. Aurelian. 5. c.2. conc. Vormatien. 1. c. 12. & 56.*

Excommunicatio ferri non potest ob lucrum, quod ex ea habetur. *Conc. Later. 4. c. 49.* Sic excommunicans si iniustè tenetur ad restitutionem, & satisfactionem pro iniuria (nisi ex errore sit deceptus) vel aliter priuatur. *ibid.*

Excommunicatio sine mortali culpa non fulminetur. *Concil. Melden. c. 56. Conc. Later. 4. c. 47.*

Abstineant iudices ecclesiastici ab excommunicatione, quando fieri potest executio personalis, vt in ciuilibus. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. cap. 3.*

Excommunicatio ferri non potest pro iniurijs, nisi istæ sint atrociores, & officiales ipsi possunt iudicare an sint tales. *Conc. Senonen. tit. de excommun. c. 31.*

Vide, *causa quomodo tractanda*. Vide, *Censura.*

Excommunicati ex leui causa, si ab episcopo non recipiuntur, recipiantur à vicinis vsque ad synodum. *Conc. Vormat. 1. cap. 13.*

Non audiens, & non obediens episcopo excommunicari potest. *Lib. 2. const. Apost. c. 38.*

Excommunicatio ferri potest ex contumacia publica. *concil. Colon. 2. par. 13. cap. 4.*

Excommunicans malos obedit euangelio, sic & hæreticos. *24. q. 3. c. Notandum est.*

Periuri, & periurare facientes possunt excommunicari. *concil. Eboracense 1.*

Excommunicatio non potest ferri pro futura culpa, neque sub hac forma. *Si non satisfeceris. De sent. excom. in 6. cap. Romana.*

Ferri potest ob recuperandas res amissas, & quomodo. *concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 3.*

Excommunicatus sine causa recurrat ad superiorem, qui potest eum absoluere, vel remittere ad excommunicantem, vt absoluat, & si hic non facit, ipse faciat. *concil. Later. 4. cap. 47.* Vide, *Censura.*

Excommunicatio à quo ferri potest, & à quo non.

Excommunicare non possunt hæretici. *24. q. 1. c. Apertè. c. Miramur.* & tales non habentur pro excommunicatis. *ib.*

Excommunicatus non potest excommunicare. *24. q. 1. Audiuimus.* & irritè facit. *ibid. Nicolaus 1. in decretis tit. de iudicijs cap. 14.*

Archidiaconus de iure communi non potest excommunicare. *de officio Archidiaconi. c. Archidiacono.*

Excommunicatio ab ecclesiasticis ferri potest tantum, non à sæcularibus. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 3.*

Excommunicatio quæ fertur ad effectum reuelandi perdita, ferri non potest ab alio quam ab episcopo, & tunc magna cum maturitate hoc fiat, neque adducatur episcopus ad hoc faciendum ob auctoritatem Magistratuum, Dominorum, &c. *conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 3.*

Excommunicans tenetur dare sententiam excommunicationis intra mensem, si petatur. *conc. Lugd. gen. 1. de sentent. excom. in 6. cap. 1.*

Excommunicandi facultas delegata non potest subdelegari. *de off. & potest. Iudicis deleg. c. vlt. §. fin.*

Excommunicatio iniusta.

Excommunicans iniustè, se ipsum condemnat. *24. q. 3. cap. Comperimus. cap. Non in perpetuum.* Sibi nocet. *11. q. 3. cap. Illud planè.*

Excommunicans ob lucrum, tenetur ad restitutionem si facit iniustè. *conc. Later. 4. c.9. vt infra.*

Excommunicans iniustè, per 30. dies pœniteat, & communione priuetur eo tempore. *24. q. 3. de illicita.* Tenetur ad restitutionem, & satisfactionem pro iniuria (nisi ex errore fecerit) & si non potest soluere, aliter puniatur. *concil. Later. 4. cap. 49.*

Excommunicatus iniustè adhuc debet absolui. *conc. Later. 3. in append. tit. de appellat. c.21. conc. Quintilinburgense c. 2. Gregor. 7. lib. 6. ep. 7.*

Statim absolui debet. *Ioannes 8. ep. 228.*

Excommunicatus iniustè nihil læditur. *24. q. 3. c. cum aliquis.*

Excommunicatus iniustè petere potest resarciri in expensis, nisi causa fuerit probabilis. *De sent. excom. c. Sacro.*

Excommunicatus iniustè ab aliquo episcopo, absoluitur à Papa. *Ioannes 8. ep. 276.*

Excommunicans iniustè tenetur ad damna, & expensas excommunicati, & alias pœnas incurrit. *Conc. Later. 4. c. 47.* Nisi causam habuerit probabilem. *ibid. De sent. excom. c. 6.*

Excommunicatio etiam iniusta, est timēda. *Greg. 7. l. 9. epist. 22.*

Excommunicatio, quando est nulla.

Excommunicatio lata etiam contra subditum, qui non obedit contra suum priuilegium, est nulla. *de excessibus Prælat. cap. cum ad quorumdam.*

Excommu-

Excommunicati non canonice adhuc indigent absolutione. *Gregor.7. lib.6. ep.7.*
Vide, *excommunicatio iniusta.*

Excommunicatus alicubi, est excommunicatus vbique.

Excommunicatus in vna ciuitate, in nulla recipi potest. *concil. quod dicitur Apost. c.13. & 33.*

Excommunicatus ab vno episcopo in omni alia Diœcesi vitandus est. *Concil. elibert. c.53. Concil. Nicæn.1. can.5. conc. Antioch. c.2. & 6. conc. Sardicense c.16. constantinopolit. 1. c.5. Arelat.2. c.8. Taurinense c.6. Concil. Parisien.3. c. 7. Lugdun.1. Prouinc. c.4. Lucense 2. c.36. Turon.2. cap.8.* (Episcopus recipiens excommunicatur vsque ad Synodum. *ibid.*) *Aquisgran. sub Ludouico Pio c.42. & 72. de offic. Iud. ord. cap. Ad reprimendum. Falix 3. ep.7. Gregor.1. lib.5. ep.48. concil. Tolet.22. cap.23. 11. q.3. cap. Si quis à proprio. & cap. Seruetur. Concil. Melfit. c.15. concil. Later. 3. c.9. concil. Colon.2. p.13. c.6.*

Excommunicatus, si ex timore, & reuerentia abstinet à iure suo, non proinde probatur possessio iuridica pro aduersario. *de restitut. spoliat. c. Olim inter.*

Excommunicatus à suo episcopo, etiam à Regularibus est vitandus. *concil. Later.3. c.9.*

Episcopus excommunicans aliquem debet alijs significare, vt eum norent. *Concil. Germanicum 1. c.8.*

Vide, *Clerici excommunicati.*

Excommunicati cauendi, cum eis non communicandum, & pœna.

Excommunicato non communicetur, communicans vel cum eo orans, excommunicatus est. *Concil. Carthag.4. c.73. Tolet.1. c.18. Concil. Vernen. c.9. Antisiod. c.39. Lucense 1. c.84. Nicolaus 1. epist.10.* Si episcopus sic communicat, suspenditur à celebratione missæ. *Ioannes 8. ep.151.*

Excommunicato communicans, excommunicatur. *11. q.3. c. Præcipuè. c. Sicut Apostoli. c. Excommunicatos. c. Cum excommunicato. c. Qui communicauerit. c. Si quis Episcopus.* Etiam episcopus præsumens communicare cum excommunicato ab alio, eijcitur à plebe. *ibid. c. Si quis frater. & c. Qui meritò. & 11. q.1. c. Cum excommunicato. & c. Qui communicauerit. de cleric. excomm. &c. cap. Si quis Presbyter.*

Excommunicati siue clerici, siue laici, ab omnibus vitandi. *Conc. Toletan.1. c.15. Concil. Vasense c.8.* Licet alij communicent, non debet quis, licet solus, communicare. *ibid. Concil. Bracharen.3. c.33. Antisiodoren. c.38. Ioann.8. ep. 234. & 278. Concil. Tribur.1. c.2. & 3. Concil. Later.3. in append. tit. De sent. excomm. c.6. Conc. Tolosanum c.13. de priuil. c. Nulli. de sent. excom. c. Sicut nobis. de cler. excom. &c. c. Si quis Presbyter.*

Siue iustè, siue iniustè excommunicato, communicandum non est. *11. q.3. c. Si episcopus. & c. Si quis Presbyter.*

Cum diffamato de excommunicatione non est communicandum, nisi se purget, vel absoluatur ad cautelam. *de sent. excomm. c. Cum desideres.*

Excommunicatis non communicandum, ex traditione Apostolica habetur, & cum eis cibus non sumendus. *Fabianus epist.1. lib.2. const. Apost. c.40.* Nec cibo, nec salutatione. *ibidem.*

Excommunicato communicans, præuia monitione declarari potest excommunicatus. *de sent. excomm. in 6. cap. Statutum.*

Neque si contritus sit excommunicatus, potest aliquis cum eo communicare. *de sent. excom. c. A nobis.*

Participantes cum excommunicatis, vt loquentes, &c. si moniti non desistunt, possunt excommunicari excommunicatione maiori. *de sent. excom. in 6. c. Statuimus.*

Ab excommunicato nihil accipiendum. *Lib.4. constit. Apost. capit.7.*

Excommunicatus si post monitionem non resipiscit, non recipiatur ad sacramenta, nec ad communionem, aut familiaritatem fidelium. *Concil. Trid. sess.25. de refor. c.3.*

Excommunicatus ab Episcopo, etiam à regularibus est vitandus. *Concil. Later.3. c.9.*

Excommunicatum defendens excommunicatur. *Conc. Tolos. cap.13.*

Excommunicato episcopo, quando censetur excommunicatus Vicarius. Vide, *Vicarius.*

Excommunicato communicans minorem incurrit excommunicationem. *De sent. excom. c. Quod in dubijs. De sent. excom. in 6. c. Constitutionem.*

Excommunicato communicans in crimine, est excommunicatus. *de sent. excom. c. Nuper.*

Excommunicato communicans coactè, non excommunicatur. *De his, quæ vi, & metu, &c. c. Sacris.*

Excommunicatus appellans, pendente articulo probationis, etiam est vitandus in cæteris, in iudicio. *Concil. Lugdun. Gener.1. De sent. excom. in 6. c.2.*

Excommunicati publicandi sunt, vt ab omnibus fugiantur. *11. q.3. c. Cura sit.*

Excommunicatis non communicat, qui animo non consentit. *11. q.3. cap. Quod prædecessor.* Vide, *Communicare.* Vide, *Concubinarius.* Vbi inuenies, quod excommunicatio maior aliquando incurritur communicando cum excommunicato. Vide infra, *Excommunicati ad multa sunt inhabiles.*

Cum excommunicatis aliquando communicari potest, & à quibus.

In necessarijs potest communicari cum excommunicatis. *11. q.3. c. Quoniam multos.*

Excommunicato loquens de ijs, quæ pertinent ad salutem animæ, & de alijs incidenter, non incurrit excommunicationem. *de sent. excom. c. Cum voluntate.*

Excommunicatis loquentes Prædicatores non incurrunt excommunicationem, etiam si petunt ab eis eleemosynam, si non possunt aliter sustentari. *ibid. c. Cum voluntate. §. Prædicatores.*

Cum excommunicato potest communicari causa conuersionis. *Concil. Tolosanum c.13.*

Excommunicato potest prædicari verbum Dei. *de sent. excom. c. Responso.*

Excommunicatus non denunciatus, non vitatus ab Episcopo, vel canonicis, non est vitandus. *De sent. excomm. cap. Officij.*

Excommunicatus non vitatus ab episcopo, vel canonicis, non est vitandus. *De sent. excomm. c. In præsentia.*

Excommunicatio licet impediat actorem, non vero reum ne se defendat. *Honor.3. ex cirone, de except. c.4.*

Excommunicatus non est vitandus, nec in diuinis, nec in alijs, nisi certè, expressè, ac determinatè sit excommunicatus, siue à iure, siue ab homine: vel ita notoriè in eam incidit, vt non possit cælare, aut tergiuersari. *conc. Mogunt.4. c.104.*

Excommunicato potest communicare, qui prius ei tenebatur ex obsequio familiari. *de sent. excom. c. Inter alia.*

In casibus necessitatis communicari potest cum excommunicato, vt ad emendum, &c. *de sent. excomm. c. Inter alia, & c. Si verè.*

Excommunicatus tenetur intra annum probare suam innocentiam. *11. q.3. c. Rursus. & c. Quicumque intra.*

Excommunicati ad diuina non admittendi. & pœna vtrorumque.

Orans cum excommunicato, est excommunicatus. *Concil. carthag.4. c.73. conc. Lucense 2. c.72.* Vide, *Clerici quo ad sua munera.*

Excommunicatus ob clerici percussionem, si suscipit ordines sciens excommunicationem, si est sæcularis clericus, perpetuo deponitur; si regularis, suspenditur ab executione. *de sent. excom. c. Cum illorum.*

Excommunicatus celebrans per tres annos continuos, ter in hebdomada ieiunet abstinendo à vino. *11. q.3. cap. De illis Presbyteris.*

Excommunicato participans in diuinis incurrit excommunicationem reſeruatam Papæ. *de ſent. excomm. cap. Significauit.*

Excommunicato miniſtrans in ordine, eſt deponendus. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de depoſitione cap. 10. & p. 50. c. 51. de cler. excom. celebr. c. Latores.* Sed prius monetur, vt deſiſtat. *ibid.*

Si excommunicationem ſuam ſciebat per famam, & celebrat, deberet deponi, ſed diſpenſatur. *de cler. excom. celebr. c. Illud dominus. & c. Apoſtolicæ.*

Excommunicatus celebrans, priuatur beneficio. *de cler. excom. celebr. c. Fraternitati.*

Excommunicatus dicens miſſam, vel matutino aſſiſtens, grauiter puniendus. *concil. Lucenſe 2. c. 72.* Miniſtrans in ordine, eſt deponendus. *Concil. Later. 3. in append. tit. de depoſitione c. 10.*

Excommunicatus ignorans, ſi celebrat, nihil incurrit. *de cler. excom. celebr. c. Apoſtolicæ.*

Si craſsè ignorat, incurrit irregularitatem, ſi celebrat. *ibid. c. Apoſtolicæ.*

Excommunicatus ab epiſcopo non poteſt recipi in Capitulo Religioſorum. *Conc. Later. 3. in append. tit. de iure patronatus c. 13.*

Excommunicatus non poteſt admitti ad diuina, quando tempore interdicti permittitur, vt perſonæ loci admittantur ad diuina. *de ſent. excom. in 6. c. Alma mater.*

Regulares non poſſunt admittere excommunicatos ad diuina. *de priuil. c. Cum, & plantare. §. Excommunicatos.* Vide, *Regulares.*

Excommunicato exiſtente in eccleſia, ſi quis celebrat, non fit irregularis. *de ſent. excom. in 6. c. Is qui.*

Excommunicatus ſi poſt appellationem diuina cantauit, non eſt moleſtandus. *de appell. & recuſat. c. Ad præſentiam.*

Excommunicati ſunt inhabiles ad multa, exceptis quibuſdam in caſibus.

Excommunicatus priuatur communione cum fidelibus in omnibus, ſi excommunicatio eſt maior; in ſacris, & ſpiritualibus, ſi minor. Vide, *Excommunicatio maior, &c.* Vide, *excomm. cauendi.*

Euchariſtiam ſumere non poteſt. *de conſecr. diſt. 2. c. Si non ſunt tanta.*

Excommunicatus non poteſt accuſare. *conc. Carthag. 7. c. 1. conc. Afric. c. 95. 2. q. 7. cap. In ſancta. & c. Laicos. 4. q. 1. cap. Definimus. 6. quæſt. 1. cap. omnes illi. Calixtus 1. ep. 2. Fabianus epiſt. 1. de iudicijs c. Intelleximus. de except. c. A nobis.*

Excommunicatus ſacerdos miniſtrans, quas pœnas incurrit. Vide, *Sacerdos.* Vide, *Excommunicati non admittendi ad diuina.*

Non poteſt in cibo, nec potu communicare cum fidelibus, non in ſalutatione, nec oratione. *Lib. 2. conſt. Apoſt. c. 40. conc. Vernenſe c. 9.* Vide, *excommunicati cauendi.*

Excommunicatus à nullo recipiendus. *Calixtus 1. ep. 2. Conc. Lateran. 2. in append. tit. de excommun. c. 6.* Neque hoſpitio. *ibid.*

Excommunicatus ab hæreticis ob aliquod atrox crimen, quare aliquando non recipitur à Catholicis. *24. q. 1. cap. Quiſquis, & c. Subdiaconus.*

Excommunicatus non poteſt habere officium publicum, vt iudicis, &c. neque iuriſdictionem. *9. q. 1. c. Excommunicati.*

Excommunicati iudicis ſententia eſt nulla. *de ſent. & re iudicata c. Ad probandum. Nicolaus 1. ep. 8.*

Reuocata ſententia iudicis excommunicati, iterum agitur de principali. *ibid. conc. Regiaticinum c. 12.*

Poſſunt excommunicati committi cauſæ contra hæreticos. *de hæret. in 6. c. Præſidentes.*

Excommunicatus non poteſt prædicare, etiam ſi ſit ſacerdos. *conc. Conſtant. contra a. 17. Ioannis Huſs.*

Non poteſt eſſe teſtis. *Fabianus ep. 1. De iudicijs cap. Intelleximus.*

Poteſt eſſe teſtis contra hæreticos, fautores, &c. in cauſa fidei. *de hæret. in 6. c. In fidei.*

Non poteſt leuare puerum de fonte. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de baptiſmo.*

Non poteſt eligere (intellige de maiori.) *9. q. 1. c. Nos conſecrationem.*

Excommunicatus traditur Satanæ. *11. q. 3. c. Omnis. c. Nihil.* Quid ſit tradere Satanæ. Vide, *Satana.*

Damnari dicitur æternæ morti, & quare. *11. q. 3. c. Nemo Epiſcoporum.*

Non poteſt ordinare. *9. quæſt. 1. cap. Ab excommunicatis. c. Ordinationes.* Nota quod ibi dicitur *inualide facere*, ſed eſt mendoſus, vult dicere *illicitè*. Vide, *Epiſcopus excommunicatus.*

Excommunicatio impedit actorem, non reum, ne ſe defendat. *Honorius 3. ex Cirone. de except. c. 4.*

Excommunicatio poteſt opponi contra actorem in qualibet parte cauſæ. Sed ſi malitioſè differt, & actor fatigatur impenſis, reus tenetur ad expenſas. *de exceptionibus. c. Exceptionem. Clem. de except. c. vn.*

Excommunicatis dominis, non eſt à ſubditis ſeruandum fidelitatis in iuramentum, niſi reconcilientur. *15. q. 6. c. Nos Sanctorum, & c. Iuratos.* Sed expectandum tempus determinatum, & quomodo. *ibid.*

Excommunicato Domino ex cauſa hæreſis, vel ſuſpitionis, ſi per annum in ea manet, Papa abſoluit ſubditos à iuramento fidelitatis. *de hæreticis c. Excommunicamus. §. Moneantur.* Cui danda talis terra, vel ciuitas. *ibid.*

Sed declarandum prius eſt, quod non tenentur. *De pœnis cap. fin.*

Excommunicatus in contumacia ob hæreſis ſuſpitionem, ſi per annum non reſpondet, declaratur hæreticus. *de hæret. in 6. c. Cum contumacia.*

Excommunicatus moriens, ſi noluit abſolui in vita, neque abſoluitur, aut declaratur abſolutus poſt mortem. *24. q. 2. cap. 1.*

Excommunicati tenentur abſtinere à communione in diuinis, & ab omni alia fidelium. *conc. conſt. contra art. 13. Ioannis Huſſ.*

Excommunicatus non poteſt ſtare in iudicio, niſi ſit reus. *de iudicijs c. Intelleximus.* Numquam vt actor. *ibid.*

Expellendus eſt ab omni actu iudiciario, & eccleſiaſticus poteſt compellere ſæcularem iudicem ad hoc. *de ſent. excom. in 6. c. Decernimus. & de except. c. Significauerunt.* Iudex ex officio tenetur eum repellere. *ibid. De except. in 6. cap. finali.*

Non poteſt eſſe procurator, ſi probatur eſſe excommunicatus, per literas ordinarij. *de probat. c. Poſt ceſſionem.*

In cauſa ſuæ eccleſiæ poteſt, & non obſtat excommunicatio, ſi defendit. *de except. c. Dilecti filij.*

Excommunicationis exceptione probata, actor non poteſt in reliquis proſequi. *de except. in 6. c. 1.*

Excommunicationis exceptio bis opponi poteſt actori, non amplius. *ibid.*

Excommunicatus non poteſt admitti ad pingendum imagines in eccleſia; admittens excommunicatur. *Concil. conſtantinop. 4. cap. 7.*

Excommunicatus manens per annum in excommunicatione, eſt ſuſpectus de hæreſi. *de pœnis c. fin.* Et contra eum poteſt procedi, vt de hæreſi ſuſpectum. *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de refor. c. 3.* Vide intra.

Excommunicatus ob ſuſpitionem hæreſis, ſi per annum manet in excommunicatione, proceditur contra eum, vt hæreticum. *de hæret. c. Excommunicamus. §. Qui autem.*

Non poteſt ab vllo defendi, ſub pœna excommunicationis. *concil. Toloſ. c. 13.*

Non poteſt vllum reconuenire. *de except. c. Cum inter, & c. Significaſti.*

Allegans contra ſe excommunicationem non poteſt ſe defendere. *de donat. c. Inter dilectos.*

Non poteſt recipi ad beneficia, &c. nec etiam à Regularibus. *Concil. Lateranen. 3. in append. tit. de iure patron. capit. 13.*

Excommunicatus excommunicatione etiam minori, non poteſt excommunicare. *Concil. Lugdun. 1. Gener.*

Non poteſt à peccatis abſolui, niſi prius ab excommunicatione abſolua-

Papæ Legati, Nuncij, & alij officiales excommunicari non possunt sine Papæ licentia, neque ab Inquisitoribus. *Extra, de heret. c. cum Mattheus.*

Excommunicari non potest non accusatus, & indefensus. *Greg. 7. lib. 9. ep. 15.*

Etiam mortuus potest denunciari, seù declarari excommunicatus. *De heret. c. Si quis Episcopus.*

Excommunicationis absolutio à quo dari potest, & vbi.

Excommunicatus absolui debet ab excommunicante. *Conc. Later. 3. in. de pœnit. c. 4.*

Excommunicatus, in loco delicti absolui debet. *Concil. Arelat. 1. c. 17.* Nisi sit reseruata Papæ. *Vt infra.*

Excommunicatus ab vno Episcopo, non potest absolui ab alio, vel inferiori. *Conc. Reziaiic. c. 9. Conc. Valent. 2. c. 13.*

Aliquando potest absolui à Metropolitan. & in quibus casibus relaxari potest ab eo excommunicatio. *De sent. excomm. in 6. cap. Venerabilibus, §. Sanè.*

Excommunicatus ex causa manifesta, non potest absolui, nisi satisfecerit. *De verbor. signif. cap. Ex parte.*

Excommunicati à Papa, à nullo alio possunt absolui sine eius facultate. *Gregor. 7. lib. 4. ep. 2. & 3.*

Excommunicatus ab episcopo potest absolui à successore, si ille moritur. *Gelasius epist. 11. concil. Epaun. c. 28. concil. Nicenum 1. ex Arabico c. 47. 11. q. 3. cap. si Episcopus 24. q. 2. cap. nec quisquam.*

Excommunicans potest excommunicatum absoluere, si appellat, sed cum cautione de parendo. *De sentent. excommunic. c. Sacro.*

Excommunicatus à delegato Papæ, non potest, nisi à successore æquali, vel Papa absolui, excepto mortis articulo. *de offic. iud. ord. cap. Pastoralis, §. Preterea.*

Sed nè currat præscriptio annalis, potest dare cautionem de parendo iure canonum coram ordinario. *ibid.*

Excommunicatio minor, quæ contrahitur ob communicationem cum excommunicatis, in verbo osculo, cibo, &c. absolui potest à quolibet sacerdote. *de sent. excommunic. cap. Nuper. Concil. Tolet. 18. c. 8.*

Excommunicatus ob leuem percussionem clerici, ab episcopo absoluitur. *De sent. excomm. c. Peruenit. Conc. Later. 3. p. 50. c. 67.*

Excommunicati iniustè vel non canonicè, adhuc absoluendi sunt ab excommunicante. Vide, *Excom. iniusta.*

Excommunicatus ob percussionem clerici, à Papa debet absolui, nec potest ab alio. *De sent. excommun. cap. Porrò. c. Nulli. c. Parochianus. c. Tua nos. Concil. Lateran. 3. in append. tit. De appellat. c. 13.*

Talis excommunicatus si adsit impedimentum adeundi Papam, absoluitur ab episcopo, sed eo cessante tenetur Papam adire. *De sent. excomm. cap. De catero. c. ea noscitur.* Sed iurare tenetur se aditurum Papam. *ibid. & cap. Quod de his. c. Duobus. concil. Later. 3. p. 50. c. 67.*

Talis excommunicatus si absoluitur ex delegatione Papæ dat cautionem de parendo iudicio ecclesiæ, & iurare debet. *ibid. c. ex tenore. & c. de catero.* Satisfacere tenetur iuxta mandatum. *ibid. c. ea noscitur.*

Excommunicatus ob clerici percussionem, si est infirmus, debilis, mulier, ab episcopo potest absolui, sed iurare debet, quod data opportunitate adibit Papam. *De sent. excomm. c. Ea noscitur, & cap. Quod de his. Concil. Lateran. 3. in append. par. 50. cap. 67. cap. Mulieres.* Si delicatus, consulatur Papa. *c. Mulieres.*

Impuberes excommunicati ob clerici percussionem, ab Episcopo absolui possunt, siue ante, siue post pubertatem. *De sent. excomm. c. fin.*

Aliæ etiam personæ, quæ sunt sui iuris, ab Episcopo absoluuntur. *ibid. c. Mulieres.*

Mandans percussionem clerici à Papa absoluendus. *ibid. §. Illi verò.*

Excommunicatus ob percussionem clerici absolui potest, etiam à Legato Papæ à latere. *De sent. excommunic. cap. ad eminentiam.*

Seruus excommunicatus ob clerici percussionem (si dominus non fuit in culpa) & patitur damnum, ex itinere eius ad Papam absolui potest ab episcopo, si excessus non est grauis, & scandalosus. *ibid. c. Relatum.*

Excommunicatus à pluribus Prælatis ob plures causas, singulariter absolui debet ob omnes causas. *De sent. exc. c. Officij.*

Excommunicatus pluribus excommunicationibus, si vnam tantum exprimit, & ab ea absoluitur, non censetur absolutus ab omnibus. *De sent. excomm. c. cum pro causa.*

Excommunicatus si ex causa iusta impeditur adire Papam, potest ab episcopo absolui præstita iuratoria cautione de parendo, & adeundo, remoto impedimento. *ibid. c. Nuper in fine.*

Excomm. communicans in crimine, est absoluendus ab excommunicante. Si verò sine crimine communicet, à quolibet sacerdote. *De sent. excomm. cap. Nuper.*

Et licet impugnet postea excommunicatum, non censetur absolutus. *ibid. cap. Sacris.*

Excommunicatus, per hoc, quod iurat de parendo, &c. non intelligitur absolutus. *De sent. excomm. c. Quod in dubijs.*

Excommunicatus salutatus à Papa per literas non censetur absolutus. *De sent. excom. c. Si aliquando, &c. c. fin.*

Excommunicatus, quando absoluendus est cum iuramento. *De sent. excom. c. Super eo.*

Excommunicatus ob fractionem treguæ, vel pacis, non potest ab episcopo absolui. *Conc. Later. 3. c. 21.*

Incendiarij excommunicati, & denunciati, à Papa debent absolui. *De sent. excom. cap. Tua nos.*

Excommunicatus ob participationem in diuinis cum excommunicato, à Papa est absoluendus. *De sent. excom. cap. Significauit.* Vide, *Absolutio.*

Excommunicatus ob effractionem ecclesiæ, à Papa est absoluendus. *De sent. excomm. c. Conquesti.*

Iudex ecclesiasticus faciens percutere clericum per laicum, à Papa est absoluendus. *ibid. c. Vniuersitatis.* Et etiam minister. *ibid.*

Excommunicatione opposita contra actorem coram delegato, ab hoc potest absolui, si Papæ non sit reseruata; vel ob aliam euidentem causam ab ordinario lata; quia sic ad proprios Superiores absoluendus remittitur. *De off. & potest. Iud. delegat. c. Prudentiam. §. Sexta.*

Talis actor in causa, ob quam fuerat excommunicatus, coram quo stare debet, & absolui. *ibid. §. fin.*

Excommunicatus appellans ad Superiorem, siue iusta, siue iniusta sit excommunicatio, potest ab excommunicatione absolui: & quando à Superiore potest absolui. *De senten. excomm. in 6. c. Venerabilibus.*

Excommunicatus, quomodo absoluendus so lemniter ab Episcopo. *concil. Arausi. 1. c. 2.*

Excommunicatus non potest absolui à peccatis, nisi prius absoluatur ab excommunicatione. *Extra, de priuil. cap. Inter cunctas.*

Excommunicatus absolutus, quando reincidit in eandem excommunicationem. Vide, *Absolutus.* Vide infra.

Excommunicatus ab Episcopo, si Romæ absolutionem obtinet cælata causa excommunicationis, nulliter absoluitur, *concil. Later. 3. in append. tit. de excommunicatis c. 1.*

Vide, *Card. Legati.* Vide, *Moribundus.*

Excommunicatus absoluendus ad cautelam, seù ad tempus, quando, & quomodo.

Excommunicatus, pendente appellatione, potest absolui, & celebrare, si appellatio fuit legitima. *De appellat. & recusat. cap. ad præsentiam.*

Excommunicatus data cautione, potest absolui ad cautelam, licet pars contradicat. *ibid. cap. Qua fronte.*

Excommunicatus potest ad cautelam absolui, si de viribus excommunicationis est dubius. *de sent. excom. c. venerabili.*

Excommunicatus, vel interdictus pro contumacia, potest absolui cum cautione. *de verbor. signif. c. ex parte.*

Excommunicatus dicens excommunicationem esse nullam, absolui potest ad cautelam, etiam opponente parte, dummodo causa non sit manifesta; in quo casu excipiens te-

netur infra octo dies probare exceptionem excommunicationis legitimæ. Et absolutus det cautionem de parendo iuri. *De sent. excomm. in 6. cap. Solet. concil. Lugdun. Gener. 1.*

Excommunicatus potest absolui ad tempus. *Ioannes VIII. epist. 151.*

Excommunicatus si vocatur, ad effectum comparendi, post absolui cum cautione de parendo, &c. *Conc. Later. 3. in append. tit. de excommunicatis c.2.*

Excommunicati pœnitentes possunt absolui cum cautione de parendo. *ibid. cap. 3.*

Excommunicati absolui possunt ad cautelam ad effectum agendi, & testificandi. *Honorius 3. ex Cirone de iudicijs c.5.*

Vide, *Absolutio ad cautelam.*

Excommunicati morientes.

Excommunicatus moriens, si à suo Presbytero fuit absolutus, sepeliri potest in loco sacro. *de sepulturis c. fin. Parochiano.* Si verò non sit absolutus, in sacro non sepeliatur. *ib.* Et si fuerit sepultus, & ossa eius possint discerni, exhumari debent, & proijci: alias non. *ibid.*

Talis excommunicatus moriens in pœnitentia potest post mortem declarari absolutus ab habente potestatem absoluendi. Sed hæredes tenentur ad satisfaciendum in bonis pro eo. *de sent. excomm. c. A nobis. de sepulturis cap. fin. Concil. Later. 3. in append. tit. de excommunicatis c.6.* Si hæredes recusant, non detur mortuo sepultura. *ibid. Conc. Later. 3. cap.6.*

Moriens excommunicatus, etiam post mortem potest denunciari excommunicatus; seù declarari. *de hæreticis cap. Si quis Episcopus.*

Excommunicati sepultura, cœmeterium polluitur, & ecclesia. *de sepulturis c. Sacris.*

In mortis articulo, excommunicatione Papali excommunicatus potest ab episcopo absolui, dato iuramento, quod resumptis viribus Papam adibit. *de sent. excomm. cap. Quod de his.* (Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ.*)

Sic etiam alij, vt percussores clericorum, violatores ecclesiæ, &c. *Concil. Lateranen. 3. in append. tit. De excommunicatis cap.6.*

Moriens excommunicatus, si noluit absolui in vita, non potest absolui post mortem. *24. q.2. c.1.*

Cum morientibus in excommunicatione communicari non potest in sacrificijs, si impœnitentes mortui sunt. *Gregor. 2. lib. 4. epist.6.*

Si verò pœnitent ante mortem, possunt pro eis offerri missæ, & eleemosynæ. *26. q.6. cap. Si aliquis.*

Excommunicatis, tempore mortis dari potest viaticum, si pœnitent. *Gregorius 1. lib. 11. ex regest. ep. 51. Conc. Nicæn. 1. can. 12.* Sed si superuiuunt, pœnitere debent iuxta canones. *ibid.* Vide, *Viaticum.*

Excommunicati pro incendio, incestu, violatione ecclesiæ, &c. dum moriuntur carent sepultura, si hæredes, vel propinqui, dum ille absoluitur non promittunt satisfacere. *Concil. Later. 3. in append. par. 50. c. 52.*

Vide, *Sepelire.* Vide, *Sepultura.* Vide, *Moriens.* Vide, *Moribundus.*

Excommunicati à Papa.

Excommunicati à Papa malè perierunt. *Nicolaus 1. ep. 9.*

Cum excommunicatis à Papa, nullus potest communicare. *Ioannes 8. ep. 234. & 278. Gregor. 7. lib. 3. ep.10.*

Communicans cum eis, est excommunicatus. *Gregor. 7. lib. 4. epist. 1. & 2.*

Excommunicatus à Papa à nullo potest absolui. *Gregor. VII. lib. 4. ep.2.*

Vide, *Absolutio.* Vide, *Papa.*

Excommunicatos occidens.

Excommunicatum occidens ex zelo iustitiæ, non est habendus pro homicida (id est quo ad culpam.) *23. q. 5. cap. Excommunicatorum.*

Nulla pœna imponenda est ministro, qui capere volens excommunicatos, in temeritate eorum aliquem occidit. *Conc. Tribur. 1. cap. 3.*

Excommunicationem spernentes.

Excommunicationem spernentes etiam Principes sæculi, sunt puniendi. *Conc. Tribur. 1. c.3.*

Spernentes adiuti à Principibus, exilio multandi. *Conc. Vernense cap.9.*

Excommunicatus per multum tempus contemnens, & non curans absolui, fit suspectus de hæresi. *Honorius III. ex Cirone, de pœnis cap. 2. & in decretal. de pœnis c. fin. Concil. Trident. sess. 25. de refor. c. 3.*

Si verò sit excommunicatus ob suspitionem hæresis, quomodo tractandus.

Vide, *Excommunicati fiunt inhabiles.*

Excommunicationes Bullæ Cœnæ, quot, quæ, & à quo absoluendæ.

Excommunicationes in Bulla Cœnæ in vnum colliguntur, numero 20. *Gregor. 13. constit. 81. Consueuerunt.* Præfatæ literæ Bullæ Cœnæ dicuntur, quia feria quinta Cœnæ Domini leguntur, & publicantur omni anno in Cappella Papali.

Renouantur hæ literæ *à Paulo 5. const. 63. Pastoralis. Ab Vrbano 8. const. 62. Pastoralis. & ab Alexandro 7. const. Pastoralis. Data 13. Aprilis 1656.*

Excommunicati in Bulla Cœnæ sunt sequentes, iuxta ordinem literarum *Pauli 5. &c.*

1 Hæretici, Apostatæ, eis credentes, receptatores, & defensores eorum. Legentes libros continentes hæresim, vel tractantes de Religione, sine licentia Papæ.

2 Appellantes ad Generale futurum Concilium: sic dantes ad hoc auxilium, vel fauorem. Si verò sint Collegia, Capitula, vel Vniuersitates, interdicuntur.

3 Piratæ, & cursarij discurrentes mare Ecclesiastici status, à Monte Argentario vsque ad Terracinam: sic & eorum fautores, vel receptatores.

4 Naufragantium bona, vel in littoribus inuenta, sibi capientes.

5 Imponentes in suis terris nouas gabellas, pedagia, &c. non permissa à legibus, aut sine Papæ licentia: vel ea exigentes.

6 Falsificantes literas Apostolicas, etiam in forma Breuis, siue gratiæ, siue iustitiæ; vel falsò publicantes literas Apostolicas: vel falsò signantes.

7 Deferentes ad Turcas, seu Saracenos, arma, equos, ferrum, filum ferri, stamnum, calibem, vel alia metalla, vel bellica instrumenta, ligamina, ligna, canapes, funes. Sic etiam, qui significant Turcis, vel hæreticis, quæ sunt in damnum Christianæ Religionis: vel dant ad hoc fauorem, auxilium, aut consilium. Vide, *Christiani.*

8 Impedientes eos, qui ad Romanam Curiam deferunt victualia, seu alia necessaria.

9 Occidentes, mutilantes, detinentes, capientes eos, qui veniunt ad Romanam Curiam, vel ab ea recedunt; vel in ea morantur ad negotia. Item vendicantes sibi authoritatem delegatam Papæ, vel alterius Papæ Iudicis Romæ.

10 Occidentes Peregrinos venientes Romam, mutilantes, detinentes, vulnerantes, vel sic facientes cum eis, qui recedunt è Roma. Et dantes ad hoc consilium, fauorem, vel auxilium.

11 Occidentes, mutilantes, vulnerantes, capientes, carcerantes, hostiliter persequentes Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, episcopos, Legatos, Nuncios Papæ. Item eijcientes eos de dominijs, & terris suis, vel tantum habentes.

12 Occidentes, percutientes, spoliantes per se, vel per alios, eos, qui ob negotia, aut causas Romam veniunt, vel in ea morantur. Item dantes ad hoc fauorem,

fauorem, auxilium, vel consilium. Item qui tale aliquid contra procuratores, & agentes faciunt.

13 Qui à grauamine, vel executione literarum Apostolicarum etiam in forma breuis, siue gratiæ, siue iustitiæ, siue à citatione, inhibitione, vel processu à Papa, Legato, Nuncio, Auditore Cameræ, vel alijs delegatis Papæ ad sæculare tribunal appellant. Sic etiam, qui impediunt ne præfata decreta, literæ, monitoria, &c. executioni mandentur. Sic qui executores, siue mandatarios, siue notarios, subexecutores capiunt, vulnerant, percutiunt, carcerant, detinent, vel eorum consanguineos, partes, seu agentes sic tractant, siue per se, siue per alium. Vel impediunt ne literas Apostolicas obtineant, aut impetratis vtantur.

14 Causas spirituales, beneficiales, vel decimales ad se auocantes laici: vel eorum cursum impedientes. Vel partes adstringunt ad reuocandum citationes, inhibitiones, aut alia acta in causis præfatis, etiam si id facientes sint superiores, Cancellarij, Consiliarij, ordinarij, &c. cuiuscumque Principis.

15 Qui personas Ecclesiasticas, Collegia, seu Capitula ad suum forum trahunt laici, siue directè, siue indirectè, vel quomodocumque iuri Ecclesiastico præiudicant.

16 Qui impediunt Episcopos, vel alios Prælatos ecclesiasticos, ne suo iure vtantur in ecclesiasticis, capiendo, vel persequendo agentes eorum, consanguineos, affines, vel procuratores. Et qui decreta ecclesiasticorum eludentes recurrunt ad Cancellarias sæculares, & mandata, seu reuocationes contra ea procurant, & qui illa faciunt, vel dant auxilium, fauorem, consilium, vel patrocinium.

17 Vsurpantes iura, fructus, &c. Sedis Apostolicæ, vel aliarum ecclesiarum, vel qui ea sequestrant absque licentia superioris competentis.

18 Imponentes decimas, tallias, collectas, vel alia onera Ecclesiasticis, vel eorum bonis, absque licentia Papæ: vel qui sic imposita exigunt, aut recipiunt. Sic etiam qui directè, vel indirectè ea exequi faciunt, vel procurant, aut dant auxilium, fauorem, vel consilium, cuiuscumque gradus, aut dignitatis sint.

19 Causas criminales Ecclesiasticorum iudicantes, tractantes, &c. vt Iudices, Notarij, Scribæ, executores, processando, bandiendo, capiendo, vel contra eos sententiando sine licentia Papæ.

20 Occupantes, vel inuadentes directè, vel indirectè, terras, & ciuitates ecclesiæ, Regnum Sardiniæ, Corsicæ, & Siciliæ citra Farum, &c. loca mediatè, vel immediatè ecclesiæ subiecta. Sic etiam retinentes, adhærentes, fauorem, consilium, vel auxilium dantes.

Excommunicationum Bullæ Cœnæ vigor, & obseruantia.

Excommunicationes Bullæ Cenæ habent vigorem, etiam mortuo Papa. *Gregor.* 13. *constitut.* 81. *Consueuerunt.* §. 22. *Paulus V. const.* 63. *Pastoralis.* donec ab alio Papa reuocentur. *ibid.* §. 21.

Excommunicationes in Bulla Cenæ à nullo alio absolui possunt, nisi à Papa, vel in mortis articulo, & tunc iuratur de stando mandatis ecclesiæ, & satisfaciendo, & datur de hoc cautio. *Paulus V. ibid.* §. 22.

Absoluentes ab aliqua excommunicatione Bullæ Cenæ sine Papæ delegatione, incurrunt excommunicationem. *ibid.* §. 23. Sed *nota*, quod eam non reseruant. Nec *Paulus V.* Nec *Vrbanus* 8. Nec *Alexander* 7.

Absolutiex Papæ licentia non censentur absoluti, nisi reuocauerint acta, decreta, &c. facta contra ecclesiasticam immunitatem, & habeant firmum propositum non committendi de cætero, & certiorent Sedem Apostolicam de reuocatione facta. *ibid.* §. 24.

Excommunicatio Bullæ Cenę incurritur à quocumque transgressore cuiuscumque gradus, & dignitatis sit, etiam si habeat priuilegium, ne possit excommunicari. *ibid.* §. 25.

Excommunicationum præfatarum literæ legi debent, semel saltem in anno in ecclesijs. Et confessarij siue sæculares, siue regulares habere debent penes se copiam illarum. *ibid.* §. 28.

Hæc omnia confirmat *Vrbanus* 8. *constitut.* 62. *Pastoralis.* & *Alexander* 7. *const. Pastoralis. Data* 13. *Apr.* 1656.

Nota quod singulæ excommunicationes præfatæ dispersæ prius erant per volumen textus canonici, & alias Pontificum Constitutiones, & ipsis reseruatæ, vt de singulis patet in suis locis.

Aliæ excommunicationes.

Excommunicationes dictæ Sancti Eleutherij, prohibentur fulminari. *Paulus* 3. *const.* 27. *Licet.*

Excommunicatio contracta ex abortu, quæ prius erat Papæ reseruata *ex constitut. Sixti V.* potest à quolibet confessario absolui. *Gregor. XIV. constit.* 8. *Sedes.*

Excommunicationis literæ contra Henricum VIII. Regem Angliæ ob dissolutionem matrimonij, & inductionem Annæ Bolenæ. *Paulus* 3. *const.* 7. *Eius.*

Suspensa fuit executio talis Bullæ; deinde executioni mandata. *ibid.*

Excommunicationis literæ, quæ expediuntur contra furantes, vel non reuelantes, quomodo expediendæ. *Pius V. constit.* 150. *Sanctissimus.*

Excubiæ.

Excubiæ tempore obsidionis. Vide, *Vigilia.*

Excusatio.

Excusari non possunt, qui præmoniti non obediunt. *Agapetus epist.* 2.

Exempla.

Exempla, seu copiæ Scripturarum Romæ, quando, & quomodo dari debent. *Paulus V. const.* 71. *tit. de registris.* Vide, *Notarij.* Vide, *Scriptura.*

Exemptio, Exempti.

Exemptio ab Episcopo non probatur per solutionem census curiæ Romanæ. *De priuil. cap. Recepimus.* & *in* 6. *cap. Si Papa.* Neque per hoc quod est filius spiritualis Romanæ ecclesiæ. *ibid.*

Exemptio non probatur, nisi per priuilegium Papæ, vel per sententiam, quæ declarauit a iquem esse exemptum. *De priuil. in* 6. *c. Si Papa.*

Item probatur exemptio, si Papa explicat, quod quis gaudet libertate ecclesiæ Romanæ, vel quod est liber, (siue persona, siue ecclesia) vel quod ab ordinario exemptus, vel quod ordinarius non potest Cathedram in loco aliquo collocare, vel imperare. *ibid.*

Exemptio concessa monasterio non fert secum semper exemptionem cappellarum. *De priuil. cap. Ex ore.*

Eximi non dicitur ecclesia per hoc quod pertinet ad Romanam, nisi aliunde probetur exemptio. *De priuil. in* 6. *cap. Si Papa.*

Exempti non tenentur obedientiam promittere Diœcesanis. *De priuil. cap. cum olim* 12.

Exemptus facere non potest nouam ecclesiam in loco non exempto. *ibid.* Si facit, subditur episcopo.

Exemptus ratione alicuius loci, vel rei, non est exemptus ratione omnium. *ibid. cap. cum Cappella.*

Exempti non possunt interdici ab ordinarijs, nisi in certo casu. *De priuileg. in* 6. *c.* 1. §. *In eos.*

Exempti, in locis non exemptis non possunt cappellas ædificare sine licentia episcopi. *De priuileg. in* 6. *cap. Authoritate.*

Exempti, in alijs locis exemptis non possunt ædificare cappellas, sine licentia Papæ. *ibid.*

Exempti non possunt ab Episcopis, vel alijs Prælatis capi, carcerari,

T a

cerari, &c. nisi in casibus à iure permissis. *Clement. de excessibus Prælator.*

Exempti non veniunt sub nomine *Clericorum*, si Papa præcipit correctionem Clericorum. *De off. Iud. ord. c. Graue.*

Exempti non possunt in se assumere causas suorum commensalium, tamquam suas, neque vt authores, neque vt defensores. *De priuil. in 6. c. Authoritate.*

Exempti Prælati possunt eligere sibi confessorem. *de pœnit. & remiss. cap. fin.*

Exempti, pro contractu, vel delicto extra locum exemptum possunt conueniri, & iudicari ab ordinarijs: excepto si delictum sit commissum in alio loco, etiam exempto, vel si alibi contrahant, vel delinquant: quia tunc nec iudicare eos possunt, nec remittere ad loca illa in quibus delinquerunt. *De priuil. in 6. c. 1.*

Exempta ecclesia, intelliguntur exempti clerici, & monachi; non verò Parochi. *De priuileg. in 6. c. Per exemptionem.*

Exemptis canonicis, non eximitur ecclesia. *ibid.* Sed exemptis clericis intelliguntur exempti canonici. *ibid.*

Exempti, ab episcopo compelli possunt ad exequenda legata, & onera ecclesiarum. *Clem. de iure patron. c. 1.* Vide, *Curati.*

Exempti possunt à diœcesanis puniri, si eorum superiores non procedant vt debent, & quomodo hoc. *Leo X. constit. 10. Regimini.* Processus verò mitti debent Romam clausi. *ibid. §. 3.* Tales processus cum expensis exemptorum fieri debent. *ibid. Conc. Later. 5. sess. 10. const. 2.* Vide, *Episcopi circa Regulares.* Vide, *clerici à quo iudicandi.*

Exempti tenentur accedere ad synodum prouincialem. *Leo X. const. 10. Regimini. §. 12.* Vide, *Concilia.* Vide, *Archiepiscopus quo ad Pontificalia.* Vide, *Canonici exempti.* Vide, *Regulares circa Episcopos.* Vide, *Episcopi Regulares.*

Exemptiones ab omnibus cameralibus concessæ laicis reuocatæ sunt. *Sixtus V. constit. 2. Inter varias.* Vide, *camera onera.*

Exemptiones omnes à soluendis ijs oneribus concessæ cuicumque personæ, Communitati, Magistratui, &c. etiam si per instrumenta fuissent concessa pro quacumque causa, reuocantur. Excipiuntur personæ ecclesiasticæ, siue sæculares, siue regulares quò ad exemptiones, quæ sibi de iure conueniunt. Item Cardinales, Prælati, & officiales Romanæ curiæ, & patres, qui habent 12. filios. *Paulus V. const. 11. in maximis.*

Exemptiones omnes concessæ cuicumque in præiudicium cameræ gabellarum, datiorum, tributorum, &c. reuocantur rursus *ab Innocentio X. const. 7. Et si ea.*

Excipiuntur. Primò Religiosi & ecclesiastici quibus de iure competit exemptio.

Secundò. Omnes illi, qui eas obtinuerunt titulo onerosa, vt emptionis, &c.

Tertiò. Cardinales, Camerales actuales, Cubicularij secreti, & Secretarij, & alij familiares, & continui commensales Papæ in rotulo descripti.

Quartò. Consanguinei Papæ viuente Papa.

Quintò. Officiales curiæ Romanæ.

Sextò. Prælati domestici Papæ.

Septimò. Illi qui habent priuilegium duodecim filiorum omnia ad hoc spectantia, distinctè. *ibid.*

Et Alexander VII. *const. In sublimi* data die 22. *Augusti* 1656. confirmat eamdem reuocationem exemptionum concessarum, quæ in iure non habentur, quibuscumque Personis, Vniuersitatibus, Ciuitatibus, siue concessæ sint in forma breuis, siue sub plumbo, &c. ex quocumque motiuo. Omnia autem huiusmodi priuilegia concessa quibuscumque personis siue sæcularibus, siue ecclesiasticis reducuntur ad limites iuris communis excipiuntur, qui eas habent titulo oneroso, & aliæ personæ nominatæ in constitutione *Innocentij X.* vbi supra, & alia circa hoc distinctè.

Exequiæ.

Exequiæ defunctorum quomodo faciendæ. Vide, *Defunctorum funeralia; &c.* Vide, *Funeralia.*

Pro exequijs faciendis nihil exigatur à clericis. *De Simonia cap. Suam.*

Exequiæ, seu funeralia fieri non possunt in Ecclesijs Fratrum Minorum, ipsis nolentibus. *Clemens 4. const. 4. Virtute.*

Exequiæ pro Episcopo quomodo faciendæ. *Concil. Tolet. 7. c. 3.* Vide, *Funeralia.* Vide, *Episcopo moriente.*

Exequiæ pro Cardinalibus. Vide, *Cardinal. funeralia, &c.* Vide, *communia* in fine. Vide, *Funera.*

Exequutor, Exequutoria.

Exequutor datus à Papa ad gratiam, pro mortuo potest exequi. *De off. iud. deleg. in 6. cap. Si super.*

Exequutor datus à Papa, nisi sibi prohibeatur potest subdelegare. *ibid. c. Is cui. sed Vrbanus 8. const. 6. c. 48.* præcipit vt per seipsum exequatur, literarum Apostolicarum mandatum, &c.

Exequutor literarum Papæ in prouincia de beneficiorum prouisione, non potest generaliter inhibere, ne fiant prouisiones, nisi hoc sibi concedatur in mandatis. *De concession. prabend. in sexto cap. Exequutor.* Sed specialiter inhibet ne prouideatur aliquod. *ibid.*

Exequutor sententiæ à Papa factæ potest admittere exceptionem fraudis, sed non potest pronunciare super negotio. *de sententia, & re iud. cap. de cætero.* Vide, *Sententia.*

Exequutor non potest recusari. *De appellat. & recusat. cap. Nonnulli.*

Exequutor testamentorum compelli potest ab episcopo ad exequendum, licet testator interdixerit ne compellatur. *de testam. c. Tua nobis & c. Ioannes.* Vide, *Testamenta.*

Exequutor quando potest inhibere, & quando non. *De concession. prabend. in sexto c. Si soli ordinario.* Vide, *Delegatio ver. 7.*

Exequutores testamentarij, si plures sint, & aliqui nolunt adesse, vel in remotis agunt, vnus potest exequi, nisi testator aliud disposuerit. *De testam. in 6. cap. fin.*

Exequutores testamentorum esse possunt Religiosi de sui superioris licentia; alias non. *Clement. de testam. c. vn.* Sed tenentur reddere rationem episcopis de exequutione, &c. non obstantibus priuilegijs. *ibid.* Vide, *Testam.*

Exequutores literarum Papæ in aliqua Diœcesi, si hæc diuiditur remanet cum potestate in vtraque. *Extra, de off. Iud. deleg. c. vn.* Vide, *Sententia.*

Exequutoriæ literæ non valent, si in eis fit mentio, quod præcesserint monitoriæ, & hoc sit falsum. *De rescriptis cap. ex insinuatione.*

Exequutoriæ literæ si dantur à Papa successore, & monitoriæ à præcessore, ab isto intelligitur grauatio facta. *ibid. cap. Literis Apostolicis.*

Exequutio sententiæ in causa quando potest differri, & quando non, si aduersarius petit restitui in integrum. *De in integrum restitut. cap. Suscitata.*

Exequutores, quando possunt capere. Vide, *Delegatio.*

Exequutio literarum Apostolicarum impediri non potest à Prælatis, vel alijs sub prætextu cuiuscumque Priuilegij, sub pœna priuationis iurisdictionis per tres menses. *Martinus V. const. 2. Quod antidota.*

Exequutores literarum Papæ non possunt prosequi in sententia, si litigantes dant exceptionem, & ipsi non admittunt, ac proinde appellandum est ad Papam. *Honorius 3. ex Cirone, de appellat. c. 2.*

Exequutores testamentorum ad quid tenentur. Vide, *Testamenta.* Vide, *Dispositio.*

Exequutiones impedientes. Vide, *citatio.* Vide, *Litera Apostolica.* Vide, *Sententia.*

Exigere. Exigens.

Exigens vltra debitum, peccat. 14. *quæst. 1. c. Quod debetur, & cap. Quisquis.*

Exigere non potest aliquid Episcopus à Diœcesi. 16. *q. 1. cap. constitutum.* Vide, *Episcopus quo ad procurationes, &c.*

Exigere non potest aliquid Episcopus à Clericis, Monachis, locis pijs, &c. vltra statutum. 16. *q. 1. c. Nulli Episcoporum. & c. Prædicator.* Vide, *Episcopus, vt supra.*

Exigendi à clericis, &c. Priuilegia concessa quibusuis Principibus

pibus abrogantur. *de immunitate ecclesi. in 6. c. Clericis. §. fin.*
Exigentes à clericis, pedagia, &c. excommunicantur, non verò dantes. *extra, de immunit. ecclesi. c. vn. Quod olim.* Vide, *excom. Bulla Cœna.*
Exigentes à clericis gabellas, pedagia, &c. excõmunicantur, & per episcopos publicantur. *Clement. de censibus c. fin.*
Exigentes vltra debitum pro expeditione literarum Apostolicarum, prima vice priuantur officio per menses sex. Secunda autem vice priuantur in perpetuum. *Extrau. Ioan. 22. de sent. excommunic. cap. vn.*

Exorbitantia.

Exorbitantia à iure non sunt trahenda in consequentiam. *de regulis iuris in 6. reg. 28.*

Exorcista. Exorcizare. Exorcismus, &c.

Exorcista idem sonat, ac adiurans, seu increpans. *Dist. 21. cap. Cleros.*
Exorcista ordinatur per acceptionem libri exorcismorum. *Conc. Carthagin. 4. c. 7. Dist. 23. c. Exorcista. lib. 8. const. Apost. c. 26. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 4.*
Exorcistæ munus est exorcizare catechumenos, & energumenos, imponendo eis manus. *dist. 25. c. Perlectis.*
Exorcista quotidie debet manus imponere energumenis. *concil. Carthag. 4. c. 90. de consecr. dist. 5. c. Omni die.*
Exorcista habet potestatem super catechumenos, & energumenos. *conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 4.*
Exorcista habet imperium super diabolum. *Gregor. 7. lib. 8. epist. 21.*
Exorcistatus est ordo in ecclesia. *Lib. 8. constit. Apost. c. 26. Conc. Carthag. 4. cap. 7. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 4. conc. Trident. sess. 23. c. 2. conc. Mogunt. 4. c. 39.*
Exorcizandi potestas est in ecclesia. *conc. Mogunt. 4. c. 39.*
Exorcismo diaboli fugantur. *de consecrat. dist. 4. c. Sacerdotes. Conc. Mogunt. 4. c. 39.*
Exorcismus valet etiam contra alia nociua. *Concil. Mogunt. 4. cap. 39.*
Exorcismus non fiat ob quæstum. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Exorcista.*
Exorcismus fieri non potest in domibus priuatis. *de consecr. dist. 1. cap. Tabernaculum.*
Exorcismi faciendi iuxta ritum librorum, quos probat episcopus. *Conc. Mediol. vbi supra.*
Exorcizantes in baptismo eijciunt dæmones. *de consecr. dist. 4. cap. Sacerdotes.*
Exorcismum baptismi, vel alios spernens, peccat mortaliter. *Concil. Constant. sess. vlt. in constitut. Martini V. circa medium.*
Exorcizare non possunt, qui non sunt ab episcopis ordinati. *Conc. Laodicen. c. 26. Falix 4. ep. 1. dist. 69. c. Non oportet. de consecr. dist. 1. cap. Tabernaculum. Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap. 79. Concil. Mediolan. 1. par. 2. tit. de Exorcista.*
Exorcizare non permittat episcopus, nisi personis probatæ vitæ. *Conc. Mediolan. vbi supra.*
Exorcizans cauere debet à curiositate. *Concil. Mediol. vbi supra.*
Exorcista olim per septem testes erat damnandus. *Concil. Rom. 2. sub Siluestro cap. 3.*

Expectatiua.

Expectans beneficium, si interim acquirit aliud incompossibile cum illo, perdit gratiam expectatiuæ. *Clement. de rescriptis cap. Gratiæ.*
Si plures expectant beneficium ex concessione plurium Pontificum, quomodo tractandi, & quo ordine prouidendi. *De concess. preb. in 6. c. Authoritate.*
Expectatiuæ, seu indulta beneficiorum in posterum, nulli concedantur. *Concil. Trid. sess. 24. de refor. c. 19.* Nec etiam in fauorem Cardinalium, & si conceduntur sunt nullæ. *ib.* Vide, *Beneficia vacatura.* Vide, *Gratiæ.*

Expensa.

Expensæ quæ fiunt à Capitulo pro electione Prælati de bonis Prælaturæ fiant. *de elect. c. Vt præterita.*
Expensarum pœnam subit victus, nisi sententia feratur pro absente. *de pœnis cap. Calumniam.*
Expensæ factæ à procuratore de mandato Domini, ab hoc reficiantur. *de Procuratoribus c. cum pro causa.*
Expensæ quando soluendæ sunt testibus. Vide, *Testes.*
Expensæ, seu procurationes dandæ episcopo visitanti, & quæ. Vide, *episcopus quo ad visitationem.* Vide, *episcopus quo ad procurationes.* Vide, *Visitatio, &c.*
Ad expensas quando condemnandus est citatus non comparens in termino. *de dolo, & contumacia, c. Cum dilecti.*
Ad expensas quando condemnatur opponens in causa beneficiali. *de dolo, & contumacia, c. Finem litibus.*
De expensis factis ab Inquisitore in causa hæresis non potest Episcopus petere rationem; sed Papæ hoc reseruatur. *extra, de hæreticis cap. ex eo.* Vide, *Appellans, &c.*

Expositi.

Expositi quando inueniuntur, quomodo possunt possideri, & quæ monitio requiritur. *Conc. Vasense 2. c. vlt.*
Expositi ante ecclesiam debent defendi ab ea. *Dist. 87. cap. Si expositus.*
Expositus inuentus ab aliquo possideri potest ab inuentore, si prius hic ponit epistolam contestationis, & intra decem dies non requiratur. *ibid. c. Si expositus.*
Expositi, quorum ignoratur baptismus, sunt baptizandi (sed sub conditione, si non es, &c.) *de consecr. dist. 4. c. Paruulos. c. Placuit de infantibus, & c. cum itaque.*
Vide, *Baptismus an dandus, quando est dubium.* Vide, *Filij expositi.*

Extraneus.

Extranei ab ecclesia non præponantur emeritis ecclesiæ pro Episcopatu. *Dist. 61. c. Nec emeritis.*
Extraneus clericus, ac transmarinus recipi olim non poterat sine literis signatis per quinque episcopos. *dist. 98. c. Nullus aliqua. c. Transmarinos. & cap. Afros.*

Extractio. Extrahere.

Extrahi non possunt recurrentes ad ecclesia. *17. q. 4. c. Miror. cap. Reum.* Pœna extrahentium. *ibid. cap. Frater.* Vide, *ecclesia.*
Extrahi non possunt frumenta, &c. de statu ecclesiæ. Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Status.*

Extrema Vnctio.

Extrema vnctio sacramentum salutare est. *Conc. Constant. sess. vlt. in constitutione Martini V. circa medium. Conc. Regiaticinum cap. 8.*
Est Sacramentum nouæ legis. *Eugenius 4. in literis vnionis in Concil. Florent. sess. vlt. Concil. Mogunt. 4. c. 34. concil. Londin. 2. cap. 3. Conc. Trid. sess. 7. de Sacram. cap. 1. & sess. 14. vt infra.*
Extremam vnctionem contemnens, peccat mortaliter. *concil. Const. vbi supra. Conc. Colon. 3. tit. Censura. Concil. Trident. sess. 14. de Sacr. extr. Vnct. cap. Quæsitu. de verbor. signif. & can. 3.*
Extrema vnctio à sacerdote tantum dari potest, vel ab episcopo. *Innoc. 1. ep. 1. cap. 8. dist. 95. cap. Illud superfluum. Eugenius 4. In literis vnionis, vbi supra. Concil. Later. 3. par. 50. cap. 22. Concil. Mogunt. 4. c. 34. Concil. Trid. sess. 14. de Sacram. Extremæ Vnctionis cap. 1. & can. 4. de verbor. signif. cap. Quæ licuit.*
Extrema vnctio infirmis danda. *Concil. Moguntin. sub Leone 4.* Sed infirmis, de quorum salute multum timetur. *Eugen. 4. in literis vnionis in Conc. Florent. sess. vlt. concil. Cabil. 3. cap. 48. Colon. 2. par. 7. c. 49. Conc. Trident. sess. 14. de Sacram. Extrema Vnct. c. 3.*

Superata vna infirmitate, dari etiam potest in alia infirmitate. *concil. Trid. ibid. c.3.*

Danda dum infirmus est integris sensibus. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Extremæ Vnct.*

Potest ministrari à sacerdote, præsente alio clericu, vel etiam solo. *Concil. Later. 3. p. 50. c. 22.*

Continet remedium salutis. *Concil. Landin. 2. cap. 3.* Gratiam causat, & peccata remittit. *Concil. Senon. de Extrema Vnct. c. 10. Concil. Trid. sess. 14. de Sacram. Extremæ Vnct. c. 1. & 2.*

Extrema vnctio fuit instituta *Marci 6.* & promulgata per Iacobum. *Concil. Trid. sess. 14. de Sacram. Extremæ Vnct. c. & can. 1.*

Non fuit instituta à Iacobo, sed à Christo. *Concil. Senon. de Extr. Vnct. c. 10.*

Eam ministrarunt etiam Apostoli. *conc. Mogunt. 4. c. 34.*

Extremæ vnctionis materia est oleum oliuæ benedictum per episcopum. *Eugen. 4. in literis vnionis. Conc. Florent. in sess. vlt. Concil. Trid. sess. 14. de Extr. Vnct. c. 1.*

Forma huius Sacram. sunt hæc verba. *Per istam vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per visum,* (vel &c.) *deliquisti. Eugen. 4. ibid. Trid. vbi supra c. 1.*

Effectus extremæ Vnctionis præter gratiam, & peccatorum remissionem, est sanatio mentis, & in quantum expedit etiam sanatio corporis. *Eugen. 4. ibid.*

Extrema vnctio est contra terrores conscientiæ, dat hilaritatem, & alleuiationem tormenti. Leuiora peccata tollit, & purgat reliquias grauiorum. *Concil. Mogunt. 4. cap. 34. & Trid. sess. 14. de Sacram. Extremæ Vnct. cap. 1. & 2.* Præterea alleuiat animam ægroti, excitat in ea fiduciam in Dei misericordiam, laborum morbi sufferentiam; virtutem ad resistendum tentationibus, & interdum causat salutem corporis, si animæ prodest. *Trid. ibid.*

Dum Sacramentum extremæ Vnctionis ministratur, omnes qui infirmo adstant, orent pro eo. *Concil. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Extremæ Vnct. &c.*

In Extremæ Vnctionis ministerio ecclesia Romana facit id, quod Sanctus Iacobus præscribit. *conc. Trid. vbi supra c. 3.*

Extrema Vnctio dari non potest pœnitenti publico, nisi reconcilietur. *Concil. Regiatteinum c. 8.*

Exulare. Exules.

Exulare facientes episcopos, canonicos, &c. ecclesiasticos, laici quas pœnas incurrunt. Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ.* Vide, *Clericorum persecutores.* (Vide, *Ecclesiasticorum percussores.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ.*

Vide, *Banniti, in fine.*

F

Fabrica. Fabricare.

Fabrica ecclesiæ reparanda à beneficiatis. *De Eccl. ædificandis c. 1.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

Fabricæ ecclesiæ restauratio spectat ad canonicos, si ita concludit episcopus cum maiori parte Capituli. *de his, quæ fiunt à maiori parte, &c. c. fin.*

Fabricæ ecclesiarum à Rectoribus reparandæ. *de Eccl. ædific. cap. de his.*

Fabricæ communi Ecclesiæ subueniendum est de redditibus ecclesiæ in communi. *Concil. Colon. 2. p. 3. c. 23.*

Fabricæ ecclesiæ iura committenda sunt pluribus, scilicet Parocho, seu Rectori ecclesiæ, & alijs laicis. *Conc. Mog. 4. c. 90.*

Fabricæ ecclesiæ Procurator non potest in suum vsum conuertere redditus fabricæ. *Conc. Mogunt. 4. c. 90.*

Fabricæ cuiuslis ecclesiæ, vel hospitalis administratores, omni anno tenentur reddere rationem ordinario, non obstante consuetudine in contrarium; secus est, si in fundatione aliter sit dispositum. *Conc. Trid. sess. 22. de reform. c. 9.*

Si vero ex consuetudine, priuilegio, &c. alijs reddenda sit ratio, inter eos adsit episcopus. *Concil. Trid. ibid.*

Vide, *Ecclesia à quo reparanda.*

Fabrica Sancti Petri Romæ.

Iulius 2. volens Basilicam Sancti Petri restaurare, & ad formam amplissima, vt decebat, & postea per Successores Pontifices effectum est, reducere; vt fideles manus adiutrices ad opus admonerent, indulgentias concessit ijs, qui eleemosynas pro Fabrica erogarent. Etiamsi in partibus remotis existerent. *Idem Pont. const. 23. Liquet.* Multos excessus per eiusmodi eleemosynas componendos indulget. Multa legata, donationes, malè ablata, &c. in fabricam conuerti concessit, & alia innumera ad hoc spectantia per 24. §§. diffusè enumerantur.

Item priuilegia concessa commissarijs, & collectoribus præfatæ Fabricæ. *ibid.* distinctè.

Fabricæ Sancti Petri Collegium 60. virorum institutum est à *Clem. 7. const. 3. Admonet.* Nulli subiacet, nisi Papæ. Cura fabricæ ei demandatur. Quid possit, & quid teneatur facere. Quomodo se gerere in recipiendis legatis, in litigando, & alia ad id spectantia distinctè. *ibid.*

Impedientes collectores eleemosynarum fabricæ, excommunicantur, & ad satisfactionem tenentur. *ibid.*

Notarij, & rectores Ecclesiarum, qui sciunt hæc legata, tenentur reuelare, & pœna. *ibid.*

Collegium præfatum potest facere compositiones super malè ablatis, incertis acquisitis per vsuram; ijs in quibus Romana ecclesia potest succedere, ijs quæ debebant restitui incertis dominis, & omnibus, quæ incertis Ecclesijs, pijs locis, &c. sunt promissa, sed non possunt fieri compulsiones, quia deficiunt probationes; Item potest absoluere præfatas personas componentes, ab obligatione reddendi, &c. *Clem. 7. const. 3. Admonet, & const. 9. Dudum.*

Collegium præfatum obtinet multa priuilegia tam circa electionem confessarij, quam circa alia. *ibid.*

Eadem omnia dicti Collegij confirmat *Paulus 3. constitut. 31. Dum ad vniuersas.*

Indulgentias concedit ijs, qui adiuuant dictam fabricam cum eleemosynis; declarat quæ bona pertinent ad dictam fabricam, & quomodo atque à quibus collectores, & commissarij exigere possunt eleemosynas pro fabrica, & alia diffusè.

Collegium dictæ fabricæ potest facere transactionem pro donationibus factis inter viuos, si executionem non habuerunt: Item & de alijs legatis, dummodo soluatur quinta pars pro fabrica Sancti Petri. *Iulius 3. const. 15. Accepimus.*

Potest in aliquibus casibus prætendere quintam pro legatis relictis Sanctæ Domui Lauretanæ, ob negligentiam non exactis. *Pius 5. const. 56. Ad Romani.*

Duæ sententiæ latæ in fauorem fabricæ Sancti Petri faciunt rem iudicatam. *Pius 5. const. 95. Et si omissis.*

Collegium hoc potest compellere hæredes, vt adimpleant legata, si transactis 15. mensibus à morte testatoris id non fecerint; & applicat quintam fabricæ Sancti Petri. *Pius 5. const. 96. Decet.*

Item potest cogere hæredes, vt soluant legata pro missis, & officijs, & alijs si intra triennium non fecerint; & retinere potest medietatem pro fabrica. *Pius 5. const. 97. Exigit.*

Potest cognoscere alienationes bonorum Ecclesiasticorum, eas causas iudicare, & fructus malè perceptos fabricæ applicare. *Pius 5. const. 98. Et si de singulis.* Etiam si tales causæ pendeant coram alijs iudicibus, & annullat priuilegia in contrarium.

Distinctè assignat quæ sunt causæ, & casus, ad quæ se extendit Collegium fabricæ, & commissarij eius; & quas compositiones ab ijs fieri possunt; & quas obligationes dirimere, & liberare obligatos à partium molestijs. *ibid.* & in declaratione seq.

Fabricæ Sancti Petri causas quasdam iudicare potest Archipresbyter, & quas. *Sixtus 5. const. 102. Cum ex debito.*

Alexander 7. in const. Superni, data 30. Augusti 1655. Videns quod fabrica Sancti Petri ad optimam formam sit redacta, decreuit vt legata relicta pauperibus in genere non possint applicari amplius fabricæ Sancti Petri, tamquam incerta, sed danda esse pauperibus.

Quod si hæredes, & executores talium legatorum mortui sint, & exequi non possint, ordinarij, & fabricæ ministri id exe-

exequantur, & pauperibus erogent. Extenditur hæc constitutio ad futura, præsentia, & præterita legata, quæ non fuerunt adhuc applicata fabricæ Sancti Petri. *ibid.*
Vide, *Notarii*.

Fabricantes Romæ.

Vide, *Roma*.

Factum. Facere. Faciens.

Factum in libello est exponendum, vt clarè intelligatur. *De iudiciis cap. Dilecti filii*. Non tamen est necessarium, vt exprimatur nomen actoris. *ibid.*

Factum non vitiatur, etiam si diuerso modo narretur, dummodo substantia sit eadem. *De verborum signific. c. Nihil obstat*.

Factum, quod ab initio non subsistit, tractu temporis non validatur. *De regulis iur. in 6. reg.18.*

Factum legitimè, retractari non debet, licet postea casus eueniat, à quo non potuit inchoari. *de regul.iur. in 6. reg.73.*

Facta ob necessitatem non possunt duci in exemplum. *ibid. reg.78.*

Facta contra leges sunt nulla. 25. *q.2. c. Imperiali. cap. Nec damnosa. cap. Rescripta contra ius. & cap. Dicenti*. Habentur pro non factis. *De regul.iur. in 6. reg.64.*

Factum per principalem proponendum est iudici, nisi principalis sit adeò indiscretus, vt debeat suppleri. *De iudiciis cap.Pastoralis*.

Facti error non nocet vlli negotio non facto. *De confessis cap. fin.*

Facta contra decretalem, sunt ipso iure nulla. *De rescriptis in 6. c. Statutum*.

Facta singulorum exigunt personam veram. *Extrau. Ioann.* 22. *Quia quorumdam*.

Facere non dicitur, qui facit, quod non debet. *De regulis iuris cap. Qui ex timore*.

Faciens per alium, perinde se habet, ac si ipse faceret. *De regul. iuris in 6. reg.72.*

Factio. Factionarius.

Factionem reuelans præmio remunerandus est, & quo. 6. *q.1. cap. Si quis cum militibus*.

Factionarius, & attentans factionem, puniri debet pœna mortis ciuilis, & quæ est hæc mors. *ibid.*

Fallere. Falli.

Fallere, aut falli in ijs, quæ non pertinent ad salutem, non est adeo graue peccatum. 22. *q.2. cap. in quibus*.

Falli, & fallere in his quæ pertinent ad salutem, grauius malum est. 22. *q.2. cap. In ipsarum*.

Fallere nullus debet vllo modo. *ibid. cap. Nec artificioso*.

Falliti, seu decocti.

Fallitos se fingentes pena mortis puniendi in statu ecclesiæ. *Pius V. const.112. Postquam*.
Vide, *Ripa*. Vide, *Mercatores*.

Falsum. Falsitas.

Falsum crimen opponens clerico, excommunicatur vsque ad mortem. *Conc.Carthag. 3. in addit. c. 3. 2. q.3. c. Si quis Episcopum*. Est infamis. *ibid. cap. Si quis circa*. Talionis pœna damnatur. *ibid. c. Qui non probauerit*.

Falsum crimen opponens cuicumque, communione priuandus est vsque ad mortem. *Concil. Arelatens.1. c.14. Arelat.2. c.24. Carthag.4. c.22. 5. q.6. c. Epiphanium*.

Falsò accusans, & non probans, est infamis, & officio priuatur. 5. *q.6. c.Quia iuxta. c. Omnis. c. Qui calumniam. Adrianus I. in decr. c.41.*

Pęnam talionis incurrit. *ibid. 5. q.6.* Vide, *Accusans*.

Falsus fit, non solum, qui negat veritatem, sed etiam qui occultat. *De crimine falsi c.1.*

Falsum deponentes in causa fidei, vel inducentes alios, ob quod aliquis fuit condemnatus, mutilatus, aut bonis spoliatus, vel graui iniuria affectus, damnandi sunt pro grauitate negotij, etiam curiæ sæculari tradendo. *Leo X. constit. 29. Intelleximus*.

Falsum testimonium est crimen capitale, & ideo falsus testis, vt homicida subeat pœnitentiam. *Post Conc. Agathen. c.7. Concil.Epaunen. c.13.*

Falsi testes sunt excommunicandi. *Concil. Venet. c.1. Concil. Agathen. c.37.*

Falsus testis tres offendit, Deum, iudicem, & innocentem. *De crimine falsi c. 1.* Vide, *Testis falsus*. Vide, *Inducens ad testificandum falsum*, sub Verbo. *Testes*.

Si commissio sit falsa, sententia ex ea secuta est nulla. *De crimine falsi cap.1.*

Falsitas instrumenti probari potest per testes. *De fide instrumentor. cap. cum Ioannes*.

Falsitas priuilegij, quomodo inuenienda. *ibid. c. Accepimus.*

Falsitas de literis Apostolicis præsumi non potest, si sunt de simplici iustitia. *De crimine falsi c. Accedens*.

Falsum non censetur rescriptum per paruarum literarum rasuram in loco non suspecto. *De crimine falsi c. fin.*

Falsitas latinitatis reddit suspectum rescriptum Papæ. *De rescriptis c. ad audientiam*.

Falsum imponens. Vide, *crimen*.

Falsas literas Sedis Apostolicæ habens, intra 20. dies denunciare debet, sub pœna excommunicationis. *De crimine falsi c. Dura sæpè. §. Adiicientes*.

Nouem modis contingere potest falsitas in literis Papalibus. *ibid. c. Licet ad regimen*.

Falsariorum pęnæ graues, carcerandi, pane, & aqua alendi. *ibid. cap. finali*.

Falsas Papæ literas habere detectus, carceretur, & Papa consulatur, quid de illo agendum sit. *Concil.Tribur.1. c.30.*
Vide, *clerici committentes, &c.* Falsum imponens. Vide, *Blasphemi*.

Falsa doctrina. Vide, *Carcer*. Vide, *Doctrina*.

Falsificans. Falsarius.

Falsificans sigillum Principis, si est clericus, deponatur. *De crimine falsi. cap. ad audientiam*.

Falsificantes literas Apostolicas, grauiter puniendi. *Gregor. I. lib.9. ex registro epist.69.* Excommunicantur in Bulla Cęnæ. Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ*. Vide, *Literæ Apostolicæ*. In perpetuum carcerem damnandi in pane, & aqua. *De verbor. signific. cap. Nouimus. §. Pro illo. Concil.Lateran.3. in append. tit. de depositione c.3.*

Falsatij casus Episcopo reseruatur. *Extra, de priuil. cap. Inter cunctas*.

Falsificatio manus facta à regulari. Vide, *Regul. casus reseruati*.

Fama.

Fama, vt probet, non debet esse paucorum. *De accusat. c. Inquisitionis. §. Quæsiuisti*.

Fama sola non sufficit ad condemnandum. *De cohabitatione cleric. & mul. cap. Tua nos*,

Fama existente contra clericum fornicarium, hic debet se purgare; quod si nolit se purgare, vel deficiat, puniendus est. *ibid.*

Fames.

Famis, vel alterius necessitatis tempore, omnes tenentur subuenire patienti. *Concil. Arelat.4. c.14.*

Familiares Papæ.

Familiares Papæ non residentes possunt percipere fructus beneficij. *De clericis non residentibus cap. cum dilectus*.
Vide, *Papa*.

Familiaribus Papæ fuit olim concessum gestare vestes rubri coloris. *Concil.Later.5. sess.9. Bullæ de reform. curiæ c.2. Leo X. constit.7. Superna. §.25.*

Familiares Papæ sunt exempti à solutione pretij pro expeditione

tione literarum Apostolicarum pro suis beneficijs, &c. *Sixtus 4. const.16. Dinina.*

Non subduntur iurisdictioni ordinariorum. *Leo 10. const.10. Regiminis.*

Familiares Papæ, si male sentiunt de fide, præsertim Romæ, quomodo puniendi. *Leo 10. const.7. Superne. §.42.*

Familiares Papæ inferioris familiæ, etiamsi habeant pensiones non tenentur gestare vestem clericalem. *Sixtus 5. const.92. Cum sacrosancta. §.3.*

Reliqui vero familiares Papæ tenentur. *ibid.*

Familiares Papæ exempti sunt à gabellis, & cæteris oneribus cameralibus, & non includuntur in reuocatione facta ab Innocentio 10. *Idem Innoc.10. const.7. Et si ea.*

Vide, *Ordinarius*. Vide, *Papæ familiares, &c.*

Familiares Cardinalium.

Familiares Cardinalium exempti sunt ab ordinarijs, esto à Cardinalibus distent ad recreationem. *Leo 10. const.10. Regimini.*

Qui actu cardinalibus non inseruiunt, non sunt exempti. *ib.*

Familiares Cardinalium, & famuli, moriente cardinali non possunt ab hærede exigere aliquid, quod sibi ex pacto non debetur. *Pius 5. const.15. Sanctissimus.*

Vide, *Cardinalium familiares, Cappellani, &c.*

Familiares Cardinalium circa beneficia. Vide, *Cardinales circa beneficia.*

Famuli.

Famulus tenetur diligere Dominum, licet sit malus, & improbus. *Lib.4. const. Apost. c.11.*

Famuli percutientes se ex furore, ipsimet sunt puniendi non domini. *Conc. Arelaten.2. c.34.*

Famuli in diebus festis vacare debent à labore. *Lib.8. constit. Apost. c.33.*

Famuli Ecclesiæ si probatæ sunt vitæ, possunt ordinari. *dist. 54. cap. Multos.*

Famuli Ecclesiarum, vel clericorum, à domino sæculari non possunt applicari officijs publicis. *Concil. Tolet.3. c.21.12. q.2.c. Ecclesiarum seruos.*

Vide, *Serui.*

Fatum.

Fato dicens homines adstringi, est hæreticus. *Concil. Bracharense c.9.* Vide, *Homo.*

Fauores.

Fauores, sunt ampliandi: odia autem restringenda. *de regulis iuris in 6. reg.15.*

Fautores.

Fautores bannitorum, latronum, rebellium, &c. in statu ecclesiæ, quomodo puniendi. *Pius 5. const.10. ex superne, in declaratione.* Vide, *Banniti.* Vide, *Barones.*

Fautores hæreticorum, eorumque pœnæ. Vide, *Hæretici, &c.*

Fœdus.

Vide, *Pactum.* Vide, *Treguа.*

B. Fælix.

F. Fælix de Cantalicio Beatus declaratur. Et prima vice Capuccinis conceditur, vt officium de illo in determinatis Conuentibus possint celebrare. *Vrbanus 8. const.48. In specula, & in addit. c. Nuper.*

Deinde eidem conceditur, vt in toto Ordine dici possit officium, & Missa de eo. Item & sacerdotes, qui in festo B. Fælicis confluunt ad Ecclesias Capuccinorum, possint Missam de eo celebrare. *Vrbanus 8. const.86. Alias.*

Fœmina.

Fœminæ in cœmeterijs non peruigilent. *Conc. Elibert. c.35.*

Fœminæ ornatis vestibus ad pompam non induantur. *Conc. Elibert. cap.57.*

Fœmina non potest inseruire missæ. *Gelasius ep.9. Leo 4. homil. de cura Pastorali.*

Fœminæ testimonium est semper variabile. *De verbor. signif. c. Forus.*

Fœminæ simul cum viris non sunt congregandæ in Ecclesijs. *Gelasius ep.7.*

Fœmina non potest à iudice trahi ad comparendum personaliter, vt testificetur. Vide, *Iudex à quo debet abstinere.*

Fœminæ Deo sacratæ non possunt habitare cum clericis, vel alijs. *Gelasius ep.7. & 9.*

Fœminæ Deo sacratæ sunt Dei templum, & qui eas violat est sacrilegus. *Concil. Arelat.3. c.7. 27. q.1. cap. Sciendum.* Vide, *Moniales.*

Fœmina conuicta de maleficio, vel incantatione, ab ecclesiæ eijciatur. *Post Concil. Agathense c.4.*

Fęmina occidens ancillam, siue casu, siue voluntate, quanto tempore debet penitere, & excommunicata manere. *dist. 50. c. Si qua fœmina, & c. Qui sacrum.*

Fœminæ habitare non possunt cum sacerdotibus. *dist.81. c. Oportet. c. Volumus. c. Legitur. cap. In omnibus. c. Cum omnibus. c. Non oportet. c. Archidiaconus.* Neque cum clericis possunt habitare. *ibid. cap. Feminas. cap. Clerici.* Vide, *Clerici circa cohabitationem.*

Fęminam accipiens, vel tenens Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus priuentur officio. *dist.81. c. Si quis amodo. cap. Si quispiam.*

Fęminæ non possunt accipere literas pacificas. *Conc. Elibert. capit.81.*

Fœminæ dum nubunt, velantur ob subiectionem ad virum, & alia. *30. q.5. c. Femina.*

Fęminæ velo sacratæ si fornicantur, graui pęna sub eodem velamine puniendæ. *Conc. Vormat.1. c.20.* Vide, *Moniales.*

Vide, *Mulier.*

Fęmoralia.

Fęmoralibus vti non possunt viri, sed solum mulieres. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.59.*

Fera.

Ferarum agitationes prohibentur. Vide, *Bestiæ.* Vide, *Agitatores.*

Feria.

Feria quinta in Cęna Domini cum ieiunio celebranda sub pęna excommunicationis. *Conc. Brachar. c.16. Concil. Lucense 2. c.50. de consecr. dist.3. c. Non liceat.*

Feriarum dies ex tempore Apostolorum institutæ sunt. *Conc. Colon.2. p.9. c.9.*

In ferijs cessant lites, & ludi. Vitandæ sunt cauponæ, cantilenæ turpes; praua colloquia, & Deo soli est seruiendum. *ibid. cap.10.*

Ferraria.

Ferrariæ Ducatus declaratur deuolutus ad Ecclesiam Romanam, ex morte Alphonsi Ducis, anno 1598. *Clemens 8. const.52. Sanctissimus.*

Possessio eius capta fuit sine sanguinis effusione, & sic vnitus Ecclesiæ. *Clemens 8. const.52. in additione.*

Ferrariæ instituitur Rota ad decidendas causas, & forma tenenda ibi pro Iudicijs. *Clem.8. constit. 59. In supremo. per 40. §§.*

Ferrariæ instituitur studium generale, ditatum multis priuilegijs. Facultas doctorum illius studij, & franchitiæ Scholarium. *Clement 8. const.94. Sancta Romana.*

Festa. Festiuitates.

Festi dies celebrandi in ecclesia. *Lib. 5. constitut. Apostolic. cap.* 12.

Festa celebrans cum Iudæis, excommunicatur; si clericus, deponitur. *Concil. quod dicitur Apostol. c.*70. *Conc. Laodic. cap.* 30. Neque cum paganis possunt celebrari. *Concil. Laodicen. ibidem.*

Festa Sanctorum celebrari non debent ritu pagano cum saltibus, conuiuijs, iocis, &c. *Conc. Afric. c.*27. *Conc. Tolet.* 3. *c.* 23. *de consecr. dist.* 3. *c. Irreligiosa.*

Festa sanctificare, est in die illa non laborare, sed hymnis, & canticis vacare. *Conc. Colon.* 2. *par.* 9. *c.* 9.

Festis diebus ire non licet ad spectacula, theatra, &c. *Conc. Afric. c.* 28. *Conc. Mogunt.* 4. *c.*61.

Festa Martyrum olim in quadragesima non poterant celebrari, nisi in Sabbatho, vel Dominica. *Concil. Laodic. c.* 51. *Concil. Lucen.* 2. *cap.* 48. *conc. Brachar. cap.* 28. 33. *q.* 4. *cap. Non licet.*

Festa obseruanda sunt, & quæ. *De reliquijs, & venerat. in* 6. *c. Vnico. Pius* 5. *const.* 5. *Cum primum.*

Festiuitates in ecclesia celebrandæ sunt, sed dies Dominica plus omnibus. *Conc. Foroiulien. c.*13.

Obseruanda festa iuxta statutum ecclesiæ. *Nicol.* 1. *ad consulta Bulgar. cap.* 11.

In festorum obseruantia Romanæ ecclesiæ est obediendum. *conc. Trid. sess.* 25. *de refor. in fine. de delectu ciborum.*

In festis fieri non possunt placita populorum, seù consilia. *Concil. Tribur.* 1. *c.*35. *conc. Epsordien. c.*2.

In festis non facienda iudicia. *Nicol.* 1. *ad consulta Bulgar. cap.* 12. 15. *q.* 4. *c. Nullus.*

Neque alij tractatus causarum, *ibid. c. Placita secularia, & cap. Nullus episcopus. de ferijs c. fin.* Et nullus est processus, aut sententia. *ibid. de ferijs.*

In festo, si adsit necessitas bellari potest. *Nicol.* 1. *ad consulta Bulgar. cap.* 34.

In festis fieri non possunt mercata. Domini verò, qui permittunt, præuia monitione excommunicentur. *Concil. Moguntin.* 4. *cap.* 48. & 49. *concil. Mediol.* 1. *part.* 7. *tit. De festorum obseruantia.*

Festum dedicationis templi obseruandum. *conc. Moguntiacum cap.* 36. Vide, *Dedicatio.*

Dedicationis Metropolitan. festum ab omnibus suffraganeis celebrari debet. *conc. Colon.* 2. *par.* 9. *c.*11.

Festi dies feriati debent à vesperis vsque ad vesperam, nè cum Iudaismo conueniamus. *De consecr. dist.* 3. *cap. Pronunciandum.* iuxta mores regionum hoc seruetur. *De ferijs cap. Quoniam.*

In festis cantari non possunt turpia, vel obscæna à fœminis, vel alijs in ecclesijs. episcopi verò, qui ea permittunt, degradentur. *conc. Cabilon.* 2. *c.*19.

Festi, & feriati dies in Missa sunt annunciandi. Vide, *Parochus. de consecr. dist.* 3. *c. Pronunciandum. conc. Rauennat.* 2. *sub Clement.* 5. *c.* 10.

In festis diebus laborandum non est, nisi propter necessitates. *de ferijs cap. Licet.*

Potest in eis laborari circa res, quæ facilè pereunt. *ibid. conc. Tolet.* 22. *cap.* 7. Sed petenda est licentia Sacerdotis. *ibid.* Ex causa etiam pietatis laborari potest. *conc. Sabinense c.* 5. Vide, *Laborare.* Vide, *Dies Dominica.*

In festis, etiam infidelibus prohibendum est laborare, alias puniantur: & si iudices per pecuniam hoc permittunt excommunicantur. *conc. Tolet.* 22. *c.* 7.

In festis possunt consecrari ecclesiæ. *de consecr. ecclesia cap. Tua fraternitas.*

Festa quædam solemnia à ciuibus non in villis, sed in ciuitate celebranda sunt. *de consecr. dist.* 3. *cap. Nulli ciuium.* Et quæ sunt hæc festa. *ibid.*

Festa aliqua seruari possunt per totam hebdomadam. *concil. Moguntiacum cap.* 36.

Festa 12. Apostolorum celebranda sunt cum vigilijs. *concil. Epsordien. c.* 2. Vide, *Vigilia.* Vide, *Ieiunium.*

Festum sancti Matthiæ in anno bissextili celebrandum est, iuxta locorum consuetudinem, dummodo ad ipsum semper præcedat vigilia. *de verbor. significat. c. Quæsiuit. §. Festum.*

Hoc festum propter bissextilem non debet mutare diem. *concil. Later.* 3. *in append. par.* 50. *c.*22.

Festa quædam celebrari debent sine vllo prorsus labore, alia cum minori labore possunt celebrari. *conc. Oxonien.* 1. *c.*1.

Festum omnium Sanctorum celebrandum est ad supplendas negligentias commissas in festis. *Clement. de reliquijs, & vener. Sanctor. cap. vnic.*

Festa, quæ ex præcepto, & consuetudine ecclesiæ obseruabantur antiquitus. *De reliquijs, & venerat. Sanctor. in* 6. *cap. vn.*

Festa quæ nunc sunt sub præcepto enumerantur ab *Vrbano* 8. *constit. in append.* 52. *alias* 162. *Vniuersa.*

Festiuitates autem sunt sequentes. Dominicæ totius anni. Natiuitas Domini Nostri Iesu Christi. Circumcisio. epiphania. Resurrectio cum duabus sequentibus. Ascensionis. Pentecostes cum duabus sequentibus, Sanctissima Trinitas. Solemnitas Corporis Christi. Inuentio sanctæ Crucis. Festiuitates Beatæ Virginis vt Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, & Natiuitatis. Dedicatio Sancti Michaelis Archangeli. Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ. Festa Sanctorum Petri, & Pauli. Sancti Andreæ. Sancti Iacobi. Sancti Ioannis. Sancti Thomæ. Sanctorum Philippi, & Iacobi. Sancti Bartholomæi. Sancti Matthæi. Sanctorum Simonis, & Iudæ, & Sancti Matthiæ Apostolorum. Item S. Stephani Protomartyris. SS. Innocentium. S. Laurentii Martyris. S. Syluestri Papæ. S. Ioseph sponsi B. V. S. Annæ Matris B. V. Omnium SS.

Festa, quæ ex consuetudine in aliquo loco solent celebrari, non obligant, nisi vnum quod celebratur pro vno de principalibus Protectoribus, vbi consueuit celebrari festum Protectorum. *Vrb.* 8. *const.* vbi supra.

Festa noua obseruanda præter dicta, iudicare non potest episcopus, vel alius ordinarius. *Vrb.* 8. *ibid.*

In festis dari non debet licentia laborandi, nisi secundum regulam sacrorum canonum. *ibid.* & tunc libere, & gratis danda est; & pœnæ contrafacientium. *ibid.*

Festa non obseruantes per episcopos, puniendi pro officinis apertis, si famuli, aut serui vendunt, Domini puniendi. *conc. Mediol.* 1. *par.* 1. *tit. de festorum obseruantia.*

Vide, *Dominica.* Vide, *Dies Dominica.* Vide, *Laborare. Labor.* Vide, *ecclesię Romana decreta.*

Feuda. Feudatarij.

Feudum recipiens dominus in pignus, quando potest compensare fructus. *de feudis cap.* 1.

Feudum in pignus recipiente domino à vassallo, interim hic est immunis à seruitio. *ibid.*

Feudum potest de nouo infeudari, si vassallus fuit deceptus, non obstante iuramento. *de donationibus c. Per tuas.*

Feudum, quod non potest episcopus recuperare, quando potest alteri concedere, & inuestire inconsulto Papa. *De feudis cap. ex parte.*

Feudum ecclesiæ alienatum, & recuperatum, an possit concedi consanguineis alienatis. *ibid.*

Feudalis causa à Domino feudi tractanda, siue sæculari, siue Ecclesiastico, etiam si feudatarii, seù vassalli sint clerici. *de foro competenti cap. Verum quoniam.* Vide, *Causa feudorum.*

Faudalia legata fieri possunt Confraternitati Charitatis Romæ. Vide, *Charitas.* Vide, *Confraternitas Charitatis.* Vide, *Archiconfraternitas.*

Feuda status ecclesiastici, non possunt alienari. Vide, *Alienatio.* Vide, *ecclesiasticus status.*

Feudorum ecclesiasticorum inuestitura à successore petenda pro tempore statuto, & faciendum est iuramentum à principali, & hæredibus. *conc. Mediolan.* 1. *parte* 2. *tit. Quæ pertinent ad bonorum, & iurium.*

Feudorum caducitatis pœna non est remittenda per episcopum. *ibidem.*

Feudatarii bonorum ecclesiæ distinctè describere debēt omnia bona ecclesię cum suis finibus per publicum instrumentum: & ad hoc per episcopum compellantur. *concil. Mediol. ib.*

Fides

Fides Catholica, eiusque necessitas, ac natura.

Fidei forma à Concilio Nicæno tradita est tenenda. *Concil. Constantinopolit.* 1. c. 1. & formula eius in *Concil. Nicæn.* 1.
Fidei symbolum *Constantinopol. concil. idem* 1.
Fides infunditur in baptismo. *Concil. Trid. sess. 6. ca.7.* Vide, *Baptismi effectus*.
Fides diuina debet actus hominis præcellere. *Sixtus* 1. *ep.*1.
Fides alia non datur præter Catholicam, *Concil. Tolet.* 3. *capit.*11.
Fides non est in patria in Beatis, quia vident. Vide, *Beatus*.
Fides Catholica, sine nouitatibus explananda. Vide, *Nouitas*.
Fides Christiana canonicis libris, & synodalibus præceptis stabilita est. *Hormisda. ep.*70.
Fides, quæ remanet in peccatore, est vera fides, licet non viua. *concil. Trid. sess.6. can.*28.
Fides non remanet in beatitudine, & contrarium est hæreticum. *conc. constant. sess.*19. *in abiurat.* Hieron. de Praga.
Fides in Deum est fundamentum Christianæ religionis. *conc. Paris.6. l.*1. *c.*1.
Fides, quæ in iustificatione hominis concurrit, non est sola fiducia de misericordia Dei remittente peccata per Christum. *Conc. Trid. sess.6. can.*12.
Fides, & Charitas sine Euangelio non habentur. 1. *q.*1. *cap. Marcion. & c. Video.*
Fidem habens sine charitate, adhuc est Christianus. *Concil, Trid. sess.6. can.*28.
Fides non sufficit ad salutem, sed opera sunt etiam necessaria. *Gregor.*1. *lib.6. epist.*15. *Concil. Mogunt.*1. *c.*1. *Conc. Paris.6. lib.* 1. *c.* 1. *Conc. Trid. sess.6. c.*7.
Fides non semper amittitur cum amissione gratiæ per peccatum. *Conc. Trid. sess.6. can.*28.
Fidei tam augmentum, quam initum, est Dei donum. *Conc. Arausic.*2. *c.*5.
Fides potest augeri per bona opera. *Concil. Trid. sess.6. c.*10.
Fides per gradus augeri potest. *De pœnit. dist.*2. *cap.*15. *Cum sanctam.*
Fidei amor, & zelus, omni commodo, etiam vitæ præferendus, & præsertim à sacerdotibus, & Episcopis. *Symmachus epist.*9.
Fidei mysteria non sunt iudicanda, sed credenda. *Conc.Tolet.*14. *cap.*10.
Fides catholica illuminata est per fratres Minores, & Prædicatores. *Extra, de tregua & pace c. Vices.*
Vide, *Religio.*

Quæ fides tenenda, & cuius authoritate.

Ad fidem valet authoritas ecclesiæ. *dist.*11. *c. Palam est.*
Fides sine nouitate explananda. Vide, *Nouitas.*
Fides à Romana Ecclesia probata, est inconcussa. 24. *q.*1. *c. Hæc est fides.*
Romanæ ecclesiæ fides tenenda. *Ioan.*8. *ep.*194. *Conc. Later.* 3. *in append. tit. de sponsalibus secundo c.*7. *Conc. Treueren. c.*31. 24. *q.*1. *c. Rogamus.* Vide, *Fidei regula.*
Fides Romanæ ecclesiæ numquam deficiet. *de verbor. signific. in* 6. *c. Exiit.*
Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Papa.* Vide *Romanus Pontifex.*

Fides à quo discenda.

Fidei doctrina ab Episcopo discenda. *Clem.*1. *ep.*7.
Fides extra Ecclesiam Romanam non habetur. Vide, *Ecclesia Catholicæ proprietates.*
Vide, *Episcopi obligationes.*

Fidei regula, & magisterium.

Fidei regula est Romana Ecclesia. *Leo* 2. *ep.*5. *Concil. Later.* 3. *in append. tit. De sponsalibus secundo c.*7. *Hormisda ep.* 9. *Gelasius ep* 5. 24. *q.*1. *c. Hæc est fides.* *c. Rogamus.*
Ecclesiæ Romanæ fides numquam deficiet. *De verbor. signif. in* 6. *c. Exiit.* *Marcus Papa epist. ad Episcopos Ægypti,* *Agatho in epist. ad Imperat. in Concil.*6. *Gen. act.*4. *Nicolaus* 1. *in decretis tit. de consuetud. c.*3.
Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Romana Ecclesia.* Vide, *Papa.*

Fidei disputationes, an licita.

Fidei mysteria non sunt disputanda, sed credenda. *Concil. Tolet.*14. *cap.*10.
Disputari non potest in publico de fide à vulgo, siue laicis, siue clericis. *Leo* 1. *ex concil. Calced. act.*3. & pœnæ disputantium.
Vide, *Disputare.* Vide, *Laici.*

Ad fidem quomodo trahendi sunt homines.

Ad fidem trahendi sunt homines blanditijs, non seueritate. *dist.*45. *c. Qui sincera, & c. Licet plerumque.*
Nullus inuitè trahendus ad fidem. 23. *q.*5. *c. Ad fidem. Nicolaus* 1. *ad consulta Bulgar. c.*41. *& c.*102.
Cum charitate trahendi sunt ad fidem, qui eam deseruerunt. *Ioannes* 9. *ep.*1.
Vide, *Infideles.* Vide, *Iudæi.*

Ad fidem venientes, vel redeuntes, quomodo tractandi.

Qui ad fidem veniunt, intra biennium ad baptismum admittantur, si bonæ sint conuersationis; nisi infirmitate compellente, accelerandum sit. *Conc. Eliber. c.*42.
Ad fidem conuersi in aliquo hospitali alantur, & de artificio doceantur. Et si postea apti sunt, & volunt, fiant clerici. *Concil. Sabinen. c.*22.
Iudæi conuersi ad fidem non molestentur in suis bonis; sed ea retineant, vt ante. *Extra, de Iudæis c. Dignum.* Si habent bona de vsuris, & domini sunt certi, tenentur restituere, si verò sunt incerti, possunt ea sibi retinere. *Paulus* 3. *constit.*32. *Cupientes.*
Ad fidem conuersi non possunt priuari suis bonis paternis, vel maternis, sed in iure succedunt. *ibid.*
Ciues fiunt ciuitatis in qua baptizantur, & priuilegijs illius gaudent. ritus antiquos non obseruent. *ibid.*
Vide, *Iudæi.* Vide, *Hebræi.* Vide, *Infideles.*
Ad fidem redeuntes non possunt prædicare populis. *concil. Ancyranum cap.*1. *&* 2. Nisi probati fuerint per Prælatos. *Concil. Sabin. c.*22.
Quomodo recipiendi, si Episcopi, vel alij. *Conc. Nicæn.*1. *c.* 11. *Conc. Arelat.*2. *c.* 10.
Recipiendi cum manus impositione (id est cum absolutione.) *Syricius ep.*4. *c.*8. Vide, *Episcopi.*
Non permittantur conuersari cum infidelibus. 28. *q.*1. *c. Sæpè malorum.* *Paulus* 3. *const.*32. *Cupientes.*
Ad fidem venientes cogendi sunt in ea manere. *dist.* 45. *c. De Iudæis.*
Vide, *Iudæi venientes ad fidem.* Vide, *Neophiti.*

Fidem deserens.

Fidem abijcientes coram tyrannis, si postea confitentur, retineantur cum honore, sed non possunt populis prædicare. *Conc. Ancyran.c.*1. *&* 2. *Conc. Nicæn.*1. *c.*11. *Sabinen.c.*22.
Quomodo recipiendi, quando redeunt. *Concil. Nicæn.*1. *c.* 11. *Arelat.*2. *c.*10.
Si pœnitent recipiendi sunt. *Cornelius ep. ad Cyprianum, lib.* 3. *epist.*11.
Fidem deserentes, cum charitate, & pietate retrahendi sunt ab errore. *Ioannes* 9. *ep.*1.
Fidem deserens, non gaudeat sacerdotio. *Victor.*1. *ep.*2.
Fit infamis. *Iulius* 1. *ep.*2. *c.*13.
Fidem negantes post rebaptizationem, quomodo puniendi. *concil. Illerdense c.*9.
Fides relinquenda non est in persecutione. *Lucius* 1. *epist. decret.*24. *q.*1. *c. A recta.*
Vide, *Fideles.* Vide, *Lapsi à fide.* Vide, *Hæretici.* Vide, *Apostata.*

Fides

Fides per quos defendi debet.

Fides ab omnibus defendenda, vitæ etiam præponenda, maximè per sacerdotes, & Episcopos. *Symmachus ep.9. 23.q.5. c. Principes, & c. Rei autem.*

Fidei causa ab Imperatoribus, & Regibus debet defendi. *Celestinus 1. ep.9. 23. q.5. c. Si propterea. 23. q.5. c. Principes, c. Rei autem.*

Fidei causæ à quo iudicandæ.

Fidei dubia, & causæ à Romano Pontifice sunt iudicanda. *Innoc. 1. ep.25. Vigilius ep.9. & 10. Pelagius 1. ep.5. Gregorius 1. l.1. ep.16. Calixtus 1. ep.1. Felix 1. ep.3. Caius ep. decret. Marcellus 1. ep.1. Iulius 1. ep.1. & 2. Pelagius 2. ep. 5. & 8. 24. q.1. c. Quoties.*

Fidei causas iudicare non possunt domini temporales. *De heret. in 6. c. Vt Inquisitionis.*

Sed isti tenentur dare auxilium Inquisitoribus sub pœna excommunicationis. *ibid.*

Fidei causæ per Episcopos, & Inquisitores cognosci possunt. *Clem. de heret. c.1.*

Vide, *Episcopi quo ad Inquisitores.* Vide, *Inquisitores.* Vide, *Heret. causa.* Vide, *Episcopi iurisdictio in causis fidei.*

Fidei decreta.

Fidei decreta facta à Papa non possunt mutari à successore. *Extrau. Ioann. 22. c. Quia quorumdam.* Vide, *Papa circa res fidei.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Fidei effectus.

Fidei merito Principes in bellis obtinent victoriam. 23. q.4. *cap. Si non ex fidei.*

Fides sola non iustificat hominem, sed cum charitate. *Conc. Senon. c.16.*

Fides dicitur per Apostolum iustificare, non quia ipsa sola formaliter iustificet. Sed quia est radix, & initium omnis iustificationis. *concil. Trid. sess.6. c.8.*

Fides actualis non iustificat hominem, quasi is qui credit se esse iustificatum, per hoc iustificetur. *Concil. Trid. sess. 6. c. & can.9. & can. 12.*

Fides quæ concurrit ad iustificationem, non est sola fiducia, scilicet credere quod iustificetur. *Conc. Trid. ibid. can.12.*

Fidem accipiens per baptismum, potest dimittere vxorem infidelem quam habebat, vel eam retinere. 28. q.1. *c. Si quis Gentilis.* Sed viuente illa prima quando potest ducere secundam. 28. q.2. c. 1. Vide, infra. *Fideles.* Vide, *Coniux.* Vide, *Matrimonium.* Vide, *Vxor.* Vide, *Vir.*

Fides actualis, id est, credere.

Fides actualis non iustificat formaliter. Vide, *In precedenti titulo.*

Fides actualis, licet ab arbitrio dependeat, tamen est donum Dei. *De consecr. dist.4. c. Gratia quæ per Christum. Conc. Arausi.2. c.5.* Vide, *Gratia.* Vide, *Adiutorium.*

Fidem actualem non habet paruulus, qui baptizatur, id est actu non credit: sed dicitur fidelis, quia habet baptismum, qui est Sacramentum fidei. *de consecrat. dist.4. c. Nihil est aliud.*

Fides actualis, an necessaria in receptione Sacramenti Pœnitentiæ. Vide, *Homo.*

Fideles, eorumque obligationes.

Fidelis baptizata non tenetur sequi maritum non baptizatum, sed potest sequi, & non sequi, & è contra. 28. q.1. *cap. Si quis gentili. c. Simili modo. cap. Vxor legitima. c. Idololatria. c. Sic enim. c. Iam nunc. & c. Iudæi.* Vide, *Matrimonium.*

Sed viuente primo coniuge, contrahere non potest cum secundo. 28. q.2. c.1.

Fideles abstinere debent ab omni maledicto. 24. qu.3. *cap. Si igitur.*

Fideles cogendi sunt permanere in fide ad quam semel venerunt. *dist.45. c. De Iudæis.*

Fideles conuersari non possunt cum infidelibus post conuersionem. 28. q.1. *c. Sæpe malorum. Paulus 3. const.32. Cupientes.* Vide, *Iudæi.*

Fidelium sermo talis esse debet, ac si esset iuramento firmatus. 22. q.5. *c. Iuramenti.*

Fideles habentes iurisdictionem habent potestatem dandi tormenta, mortem, &c. & qui. 23. q.4. *c. Quæsitum est. q.5. c. De occidendis, & c. Iudex non est.*

Fideles morientes in peccato, grauius puniuntur, quam infideles. *Conc. Paris.6. l.2. c.10.*

Fideles negantes fidem grauius peccant, quam infideles. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.18.*

Fideles non manducent, neque communicent cum infidelibus. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.41. & c.102.*

Fidelium aliqui saluantur, aliqui damnantur. *Concil. Valent. 2. c.5.*

Fideles tenere non possunt ritus aliarum Sectarum. *De Apostatis c. Quidam.*

Fideles accipere non possunt, quæ consecrantur Idolis. *Conc. Elibert. c.40.*

Vide, *Christiani.* Vide, *Catholici.*

Fidei professio.

Fidei professionem emittere, seu facere tenentur omnes, qui obtinent beneficium, canonicatum, dignitatem. *Concil. Trid. sess.24. de refor. c.2.* Siue sint cum cura, siue sine ea. *ibid. Conc. Mediol. iii. de professione fidei.*

Intra duos menses fecere debent professionem fidei, alias non faciunt fructus suos. *Concil. Trid. ibid.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.* Vide, *Canonici.*

Fidei professio facienda ab omnibus, qui promouentur ad gradus, doctoratum, & lecturam. *Pius 4. const.88. In sacrosancta.*

Fidei professio à Græcis facienda, & sua formula propria. *Greg.13. const.23. Sanctissimus.*

Fidei professionem emittere tenentur Magistri scholarum, qui pueros, & adolescentes docent. *Concil. Mediol. 1. tit. De profess. fidei.*

Fidei professio facta à Græcorum Imperatore Lugduni. Qua omnia confitetur, vt Latini. Vide, *Græci.* Vide, *Imperator Græcus.*

Fidei professionis formula, qua vti debent supradicti promoti, &c. *Pius 4. const.88. In sacrosancta. & Conc. Trid. sess.3. per extensum.*

Vide, *Professio fidei.*

Fidei symbolum.

Fidei symbolum Nicænum. *Conc. Nicænum 1.*

Fidei symbolum Constantinopolitanum. *Conc. Constantinop. 1.*

Fidei symbolum omni Dominica cantandum. *Concil. Tolet. 3. cap.2.*

Fidelitatis iuramentum.

Fidelitatis iuramentum non ligat circa homines declaratos excommunicatos. 15. q.6. *cap. Nos sanctorum. c. Iuratos.* Sed quando hoc. Vide, *Excommunicati inhabiles sunt, &c. & in seq.*

Fidelitatem domino iurans debet obseruare. 22. q.5. *cap. De forma. c. Si quis laicus.*

Fidelitatis iuramentum frangens circa suum Principem, excommunicandus est. *Concil. Tolet.4. c.75.*

Fidelitatem non obseruans, quomodo puniendus. 22. q. 5. *c. Si quis laicus.*

Fidelitatem dominis excommunicatis per annum manentibus sic, seruare non tenentur subditi, sed prius hoc declarandum est per Papam, à quo subditi absoluendi sunt à iuramento. *De penis c. fin.*

Fideiussor.

Fideiussor esse non potest clericus, alias abijciatur. *Concil. quod dicitur Apost. c. 20. de fideiussoribus. cap. 1.*
Vide, *Clericus circa negotia sæcularia.*
Fideiussor absoluendus est à debitore, si molestatur à creditoribus huius. *ibid. cap. Constitutus.*
Fideiussor clerici, ab hoc seruandus est indemnis. *de fideiussoribus. cap. Peruenit.*
Fideiussor in tribus casibus agere potest contra debitorem, pro quo stat. Primo, si hic diu cessat à solutione. Secundò, si debitor idem dissipat sua bona. Tertio, si in bonis fuit condemnatus. *de fideiussorib. cap. fin.*

Fideicommissum.

Fideicommissum euanescit, si fideicommissarius instituit hæredem Monasterium, decedens sine liberis. *de probat. cap. In præsentia.*

Fides humana instrumentorum & personarum.

Fidem frustra sibi seruare quis petit, si ipse eam non seruat alijs, nec est ei seruanda. *de regulis iuris in 6. reg. 75.*
Fides bona contra ius commune non facit, vt præscribatur; nisi sit de tempore, quod excedit memoriam hominum. *de præscript. in 6. cap. 1.*
Fidem non faciunt scripturæ contrariæ ab eodem productæ. *de fide instrument. c. Imputari.*
Vide, *Instrumenta.* Vide, *Notary.* Vide, *Scriptura.*

Filacteria.

Filacteria (id est amuleta) facientes excommunicandi sunt. *Concil. Laodicen. c. 36. Concil. Tolet. 17. cap. 21. Concil. Rom. 1. sub Gregor. 2. cap. 12.*
Filacteria præfata in remedia, sunt dæmoniaca. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum c. 79.*
Filacterijs vtens excommunicatur. *Concil. Roman. 1. sub Gregor. 2. c. 12. Zacharias ep. 1. 26. q. 5. c. Si quis Ariolos.*
Vide, *Amuleta.*

Filius Dei.

Filius Dei est Patri æqualis, & consubstantialis. *Conc. Nicen. 1. in symbolo. Felix 1. ep. 3.*
Filius Dei dici non potest factus ex non existentibus. sed semper fuit. *ibid.* & *Concil. Ephesin. 1. Gener. Concil. Bracharen. 1. c. 3.*
Filius Dei est eiusdem essentiæ, ac potentiæ, & per omnia æqualis Patri, subsistens tamen in propria subsistentia, seu hypostasi. *Ex Conc. Ephesin. in ep. ad Monachos Aegypti. Felix 1. ep. 3. Marcellus 1. ep. 1.*
Filius Dei non solum corpus, sed animam assumpsit. *Concil. Ephesin. in epist. Cyrilli ad Nestorium. Clement. de fide catholica cap. 1.*
Filius Dei est incarnatus. *Caius ep. decr. Symbolum Nicænum, & Constantinopolit.*
Filius Dei ex Virgine natus est. *Felix I. epist. 4. Eutychianus epist. 1.*
Filius Dei in natura humana est crucifixus, & mortuus. *Clement. de fide catholica c. 1.*
Filius Dei, quomodo passibilis, & impassibilis sit. Vide, *Christus quo ad passionem.*
Filius Dei in humanitate, emisso spiritu vulneratus est in latere. *Clement. ibid.*
Filius Dei non est minor Patre. Scit omnia, quæ Pater. *concil. Toletan. 3. c. 2. 5. & 6.*
Filius Dei non est creatura. *ibid. c. 5.* & *Concil. Nicen. 1. in Symbolo.*
Filius Dei dicens se non posse facere quidquam, intelligitur sine Patre. *de consecr. dist. 5. c. vlt. in fine.*
Vide, *Christus.* Vide, *Verbum diuinum.* Vide, *Persona diuina.*

Filij Dei per gratiam.

Filij Dei vocati possunt homines, qui quotidie dicunt *dimitte nobis, &c. Concil. Diospolit. c. 9.*
Filij Dei propriè sunt prædestinati, non reprobi. *de pœnit. dist. 4. c. 8. Si ex bono.*
Filij Dei vocantur, qui in gratia Dei viuunt. *ibid.*

Filij quomodo tractandi, & sub cuius potestate tenendi.

Filius, qui non corripitur, non amatur. 23. *q. 5. c. Non putes.*
Filij erudiendi sunt in bonis literis, & disciplina. *Dist. 37. cap. Legant.*
Filius vsque ad triennium stare debet sub cura matris, deinde sub cura patris; sed mutandus est ordo, si adsit periculum peruersionis in puero ob infidelitatem parentum. *de conuers. infidelium cap. fin.*
Filij, quibus à patre negantur alimenta, liberi sunt ab eius potestate. *de infantibus, &c. c. vn.*
Filium occidens. Vide, *Mulieribus prohibita.*
Filii exhæredati bona non possunt ecclesiæ tradi, neque hæc debet acceptare. 17. *q. 3. c. Quicumque.*

Filij in vtero matris.

Filij in vtero existentes, non possunt baptizari. *De consecr. dist. 4 cap. Si ad matris. cap. Qui in materno, & cap. Si qua mulier.*
Vide, *Mulieribus prohibita.*

Filij circa parentes; & horum crimen, quando eis officit.

Filius non potest patrem iudicare, vel reprehendere. *Nicolaus 1. in decr. tit. de iudicys c. 2. & 3.*
Filius æquatur, vel præponitur patri ratione dignitatis. *2. q. 7. cap. Quæritur.*
Filius quando non potest patrem relinquere prætextu Religionis, & est anathema si facit. *Conc. Gangrense cap. 16. dist. 30. cap. Si quis.*
Filius pro patre rebelle occidi non potest. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgaror. cap. 17.*
Filius, cui a patre negantur alimenta, liber est ab eius potestate. *de infantibus, &c. c. vn.*
Filij non debent inire matrimonium inuitis parentibus, sed si fit, est validum. *Concil. Mogunt. 4. cap. 37.* Vide, *Matrimonium.*
Filius armans contra patrem, est infamis. *Iulius 1. ep. 2. c. 10. 3. q. 5. cap. Omnes. 6. q. 1. c. Sacerdotes.*
Filius in testamento non potest priuare matrem portione sibi debita iure naturæ. *de testam. in 6. c. 1.*
Filij non reuerentes patrem ex superstitione ob Dei cultum, sunt anathema. *Conc. Gangrense c. 16.*
Filij à parentibus trahunt culpam originalem. *de consecr. dist. 4. cap. Placuit, vt quicumque.* Vide, *Originale.* Vide, *Peccatum.*
Filijs non nocent in spiritualibus, patrum crimina. *dist. 56. cap. Vndecumque. cap. Numquam. cap. Nasci. cap. Sponsus. 1. q. 4. c. Iudas baptizatis. c. Iam itaque. cap. Non imputatur, & cap. Crimen.*
Non culpandi ex parentum vitijs. *dist. 56. cap. Numquam, cap. Sponsus.*
Non sunt excommunicandi pro peccatis parentum. 24. *q. 3. cap. Si habes.*
Filij hæreticorum sunt incapaces officiorum, & beneficiorum. Vide. *Hæret. fily.*
Filijs baptizatis non nocet parentum perfidia. *de consecr. dist. 4. cap. Quæris a me.*
Filij suspectorum de hæresi, quando sunt incapaces officiorum. Vide, *Hæreticorum fily.*
Filij mali non arguunt nuptias malas. *dist. 56. c. Vndecumque.*
Filij latronum famosorum sunt incapaces beneficiorum. *Conc. Tolet. 22. c. 22.*

Filio

Filio nato ex adulterio, non imputatur in culpam. *dist. 56. c. Nasci*.

Filius, cui pater in infantia procurauit beneficia simoniacè, tenetur illud relinquere adultus, sed non priuatur ordine. *1. q. 5. c. Quicumque. c. Præsentium*. Sed in Ecclesia non potest habere dignitatem. *ibid.* At ex necessitate, indulgetur, vt habeat.

Filius ingrediens religionem non potest à patre priuari hæreditate, licet quando erat laicus fuerit ei ingratus. *19. q. 3. c. vlt.*

Vide, *Culpa*. Vide, *Pater*.

Filij clericorum, sacerdotum, Presbyter. Episcop. &c.

Filij clericorum, Presbyterorum, &c. à sua potestate non dimittantur, nisi certi sint parentes de eorum probitate, & quod illorum crimina non imputentur ipsis. *Concil. Afric. cap. 2.*

Filius Episcopi habet ius in bona, quæ habebat pater ante Episcopatum. *Gregor. 1. l. 3. ep. 36.*

Filij clericorum, presbyterorum, &c. aliorum in sacris non succedunt in hæreditate, siue nati sint de legitimo matrimonio, siue illicito concubitu, sed seruitio eius Ecclesiæ sunt mancipati. *Concil. Toletan. 9. c. 10. 15. q. 8. cap. Cum multa*.

Filij sacerdotum Græcorum clerici. Vide, *Græci*.

Filij sacerdotum (si legitimi) possunt esse Episcopi. *dist. 56. c. Cenomanensem, & c. Quia sinsplicuter*. Sed à Papa hoc dispensantur. *ibid. c. Cenoman. Concil. Later. 3. in append. tit. De elect. c. 3.*

Filij sacerdotum non possunt, nisi in monasterijs, ordines sacro sumere. *Dist. 56. c. Nisi. Concil. Later. 3. in append. tit. de ordinat. filiorum, &c. cap. 2.* Intellige de illegitimis. Vide, *Illegitimi*.

Filij sacerdotum illegitimi, non possunt ordinari in sacris. *dist. 56. cap. 1.*

Filij clericorum geniti ab eis cum essent in sacris, non possunt succedere patribus ab intestato. *Honorius 3. ex Cirone, de succedentibus ab intestato c. 1.*

Si talis filius ignotante, vel sciente Episcopo obtinuit, non potest spoliari ea dignitate patris habita, donec de alia prouideatur. *Concil. Later. 3. vbi supra c. 5. 8. 9. & 10. de filijs Presbyteror. &c. c. Veniens*. Sed mediate potest succedere. *ibid. c. Ex transmissa*.

Vide, *Dignitas*. Vide, *Pater*. Vide, *Canonici quò ad electionem*.

Potest præesse Ecclesiæ, in qua pater ministrauit sine titulo. *ib. c. Constitutus*.

Filius sacerdotis si ordinatus est subdiaconus, carere non debet Ecclesiæ beneficio. *De filijs presbyter. ordin. cap. Proposuit*.

Filius sacerdotis, qui præest immediatè post patrem Ecclesiæ cui præfuit pater, statim sine auxilio testium est remouendus. *de filijs presbyt. &c. c. Quoniam. Concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 60.*

Filius sacerdotis etiam legitimus remouendus est ab Ecclesiæ prælatione immediata, si in ea præfuit pater. *ibid. cap. Ad extirpandas. conc. Later. 3. ibid. p. 3. c. 60.*

Filius clerici illegitimus in Ecclesia paterna præbendari, seù beneficiari numquam potest. *de filijs presbyter. &c. c. Cum decorem. Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 15.*

Filius legitimus Episcopi potest ordinari, & beneficiari in Ecclesia patris. *ibid. c. Ad hæc.* Illegitimus verò non. *ibid. c. Cum decorem*.

Filij sacerdotis Græci licitè promouentur inter Latinos, nisi sit scandalum. *de clericis coniugatis c. cum olim*.

Filij clericorum illegitimè nati, nec beneficium in Ecclesia, in qua habuit pater habere possunt; nec in eadem ministrare; nec habere pensionem super beneficijs, quæ habuit pater. *Clemens 7. const. 30. ad canonum. & conc. Trid. sess. 25. de reform. c. 15.*

Filijs præfatis non potest pater renunciare beneficia, & si facit, nulliter facit. *Concil. Trid. ibid.*

Filius etiam legitimus esse non potest vicarius in Ecclesia, in qua Pater fuit rector immediatè. *De filijs presbyter. cap. Michael.*

Filiabus clericorum dari non possunt dotes de bonis Ecclesiæ. Vide. *Clerici quò ad donationes*.

Filiis Illegitimis, & si legitimati sint, non possunt clerici relinquere bona Ecclesiæ, neque patrimonialia. *Pius 5. constit. 117. Quæ ordini*.

Filius sacerdotis genitus in sacerdotio, non potest in eadem Ecclesia succedere in dignitate, vel beneficio patris, nisi cum dispensatione Papæ. *concil. Later. 3. in append. tit. de ordinat. filiorum, &c. c. 1. 7. & 37. De filijs presbyt. &c. c. Præsentium, & c. Conquerente. & iterum, conc. Later. 3. tit. De interpretat. c. 2. & p. 49. c. 14. conc. Londin. 2. c. 18. Clem. 7. const. 30. Ad canonum*.

Filij non relinquendi sub quouis prætextu.

Filios deserens, vel non educans prætextu continentiæ, est anathema. *Conc. Gangrense cap. 25. dist. 30. c. Si quis dereliquerit*.

Filiorum oppressores, vel occisores.

Filios occidens, qua pœna puniendus.

Vide, *Adulterinus*.

Filiorum oppressores quomodo puniendi. *De his, qui filios, &c. c. fin.*

Filiorum occisores à iudice, & Ecclesia simul iudicandi, & puniendi sunt. *Conc. Tolet. 3. c. 17.*

Vide, *Mulieribus prohibita*. Vide, *Adulterinus*.

Filiorum procreatio.

Filiorum procreationem damnans, est hæreticus. *conc. Bracharense 1. c. 11.*

Filij infidelium, vel hæreticorum; & cuius conditionem sequuntur.

Filij nati ex fideli & infideli, sunt fideles. *28. q. 1. c. Iudæi. Conc. Tolet. 4. c. 63.*

Filii Hæreticorum baptizati in infantia, cum veniunt ad Ecclesiam, sunt capaces ordinum. *1. q. 4. c. Placuit*.

Filij infidelium in gradu prohibito coniunctorum, sunt legitimi, si parentes veniunt ad fidem. *Qui filij, &c. c. fin.*

Filii infidelium à parentibus sunt separandi, si ad fidem veniunt. *28. q. 1. c. Iudæorum*. Quando separandi. Vide, *Filij quomodo tractandi*.

Filij hæreticorum incapaces sunt officiorum; & beneficiorum. Vide, *Hæreticorum filij*.

Filij genitiante baptismum sunt veri filij, si cum vxore geniti. *Innocentius 1. ep. 23. c. 6.*

Filij fidelium, & infidelium parentum. Vide, *Coniuges*. Vide, *Fides Ad fidem venientes*. Vide, *Filij cuius parentis*. Vide, *Infideles*. Vide, *Hæretici*.

Filii ex adulterio, vel fornicatione.

Filij non procreandi ex illicita copula. *32. quæst. 4. cap. Sicut satius*.

Filij ex ancilla non procreandi. *32. q. 4. c. Dicat aliquis*.

Filij nati illegitimè matris conditionem sequuntur. *32. quæst. 4. c. vlt.*

Filii nati ex adulterio non prohibentur à sacerdotio (sed cum dispensatione Papæ) *dist. 56. cap. Dominus noster. & cap. Ismael*.

Filio nato ex adulterio non imputatur in culpam. *dist. 56. c. Nasci*.

Filij ex fornicatione geniti habere possunt patris, & matris bona, quæ communiter pro eis posuerunt. *Conc. Tribur. 1. cap. 49.*

Vide, *Adulterinus*. Vide, *Illegitimi*. Vide, *Filii spurii*.

Filij ex incestu.

Filij nati ex incestuosis non debent dici veri filij, nec succedunt in hæreditate. 35. *q.* 7. *cap. Quod est*. Neque in alijs parentum iuribus. *ibid.*
Vide, *Illegitimi*. Vide, *Incestus*.

Filij spurij, naturales, & illegitimi.

Filius spurius est, qui generatur à Patre ex aliqua, adhoc viuente vxore. *Qui filii sint legitimi. c. Tanta est*. Neque legitimatur, si mortua vxore illam mulierem, ex qua habuit, accipiat in vxorem. *ibid.*
Filius liberi, & liberæ per sequens matrimonium, cum ista legitimatur, *ibid. c. Tanta est.*
Filij illegitimi sunt, qui vel ex clandestino matrimonio oriuntur; vel ex eo in gradibus prohibitis, etiam ignoranter, vel contra prohibitionem Ecclesiæ. *De Clandestina desponsat. c. Cum inhibitio §. Si quis.*
Filij naturales dicuntur, qui ex ingenua concubina nascuntur, eo quod sola natura concurrit. 32. *q.* 4. *cap. vlt. Qui filii sint legitimi c. Tanta est.*
Filius, quem vxor generat ex adulterio, siue mortuo viro, siue viuente, est illegitimus. *Qui filii sint legitimi c. Causam.*
Filij illegitimi matris conditionem sequuntur. 32. *quæst.* 4. *cap. vlt.*
Filio nato illegitimè non imputatur in culpam. *Dist.* 56. *cap. Nasci.*
Filij nati cum impedimento publicæ honestatis sunt illegitimi. *Qui filii sint, &c. c. Referente.* Quo ad hæreditatem, etiam sunt illegitimi. *ibid.*
Filius natus ex matrimonio clandestino, vel habente aliud impedimentum, est illegitimus. *Conc. Later.* 4. *c.* 51. Exceptis filijs infidelium conuersorum ad fidem. *Qui filii, &c. c. fin.* Vide, *Illegitimi*.

Filii nati cum aliquo impedimento, quando sunt legitimi.

Filij geniti ante sententiam separationis matrimonij, sunt legitimi. *Qui filii sint legitimi cap. Cum inter. Conc. Later.* 3. *in append. tit. Qui filii c.* 5.
Filius natus ex muliere separata per sententiam ecclesiæ, & nupta cum alio, est legitimus. *ibid. c. Perlatum.*
Filij nati ex matrimonio clandestino. non sunt legitimi. *Concil. Later.* 4. *c.* 51.
Filius natus ex matrimonio clandestino approbato per Ecclesiam, est legitimus. *ibid. cap. Quod nobis. Concil. Later.* 3. *par.* 50. *cap.* 17.
Filii nati ab vxorato contrahente cum secunda, hac ignorante, sunt legitimi, etiam quo ad temporalia. *Qui filii, &c. cap. fin.* Vide, *Legitimi*.

Filiorum legitimatio quæ, & quando fieri potest, & à quo.

Filii nati ex legitimo primo matrimonio, sunt legitimi, licet pater contrahat postea cum secunda. *Qui filii sint legitimi. cap. Per tuas.*
Filij spurij nati ex concubina, viuente prima vxore, si hæc moritur, & contrahatur cum concubina, non legitimantur, neque quo ad hæreditatem, maximè si habuit partem in morte primæ vxoris. *ibid. c. Tanta est. Conc. Later.* 3. *in append. tit. Qui filii, &c. c.* 2. & 3.
Nati verò ex soluto ac soluta, per sequens matrimonium legitimantur. *ibi. c. Tanta est. Conc. Later.* 3. vt supra.
Filij infidelium conuersorum ad fidem, etiam in gradu prohibito coniunctorum, sunt legitimi. *Qui filii, &c. c. fin.*
Legitima filiatio probari potest per testes, licet vicinia dicat contrarium. *Qui filii, &c. c. Per tuas.*
Filij in terris Ecclesiæ legitimantur à Papa. *Qui filii cap. Per venerabilem.* Vide, *Papa*.
Filij in aliorum dominiis ob causas arduas possunt à Papa legitimari, etiam quo ad temporalia. *Qui filii, cap. Per venerabilem.* Vide, *Papa*.

Filiationis legitimatio in Ecclesia iudicatur. *Qui filii c. Lator. cap. Causam il* 2.
Vide, *Legitimatio*. Vide, *Legitimus*.

Filii cuius parentis conditionem sequantur.

Filii circa religionem, seu fidem, sequantur conditionem parentis fidelis. 28. *q.* 1. *cap. Iudæi. Concil. Tolet.* 4. *c.* 63. V. gr. Si ex patre Iudæo, & matre Christiana nati sint, vel aliter. *ibid.*
Filii nati ex illegitimo matrimonio, matris conditionem sequuntur. 32. *q.* 4. *c. vlt. de seruis non ordin. c. Dilectus.*
Filius natus de patre seruo, & matre libera, est liber, & licitè potest promoueri. *de seruis non ordin. cap. fin. de coniugio seruorum cap. Licet.*
Et talis vt liber contrahit, si vult contrahere. *ibid. c. Licet.*
Si mater sit libera, filius est liber. *de natis ex libero ventre. cap. vn.* Non è contra. *ibid.*
Sed ex 32. *q.* 4. *c. vlt.* Habetur, quod si alteruter parens est seruus, filius est seruus, & semper sequitur partem deteriorem.

Filii spirituales.

Filiam spiritualem carnaliter cognoscens, eadem pœna punitur, ac si carnalem cognosceret. *Post ep.* 1. *Cælestin.* 1. *c.* 2. 30. *q.* 1. *c. Omnes. cap. Si quis sacerdos. & cap. Non debet.* Aliæ pœnæ quæ sunt. *ibid.*
Sacerdos id faciens deponatur, per 12. annos peregrinetur, & postea per totam vitam in monasterio faciat pœnitentiam. *ibid. c. Si quis sacerdos.*
Pœnitentia filiæ talis violatæ, est dare omnia pauperibus, & in monasterio recludi, *ibid.* Vide, *Carnale peccatum, &c.*
Filiam spiritualem carnaliter cognoscens, excommunicatur. *Conc. Vormatiense* 1. *c.* 24.
Filii spirituales sunt, qui suscipiuntur in fonte. 30. *q.* 1. *cap.* 1. Vel in Confirmatione. *Conc. Vormatiense cap.* 34. Vide, *Confirm.* Vide, *Baptizati*. Vide, *Compatres*. Vide, *Cognatio spiritualis*. Vide, *Patrinus*.

Filius familias.

Filius familias potest eligi, & esse procurator sine consensu patris. *De procuratoribus cap. Non iniustè, & in* 6. *sub eodem tit. c. Qui generaliter.*
Potest per se ipsum agere in causa spirituali. *de iudiciis in* 6. *c. fin.* Nec eget patris consensu. *ibid.*
Potest eligere sepulturam, si est puber, impuber verò non potest. *de sepulturis in* 6. *c. Licet.*
Potest aliquid legare, & quid. *de sepulturis in* 6. *c. Licet.*
Si filii familias bona confiscantur, vel ipse in pecunia condemnetur, quomodo à patre redimendus. *Sixtus* 4. *constit.* 24. *Cura.* Si delinquunt Romæ viuentibus genitoribus, non confiscantur eorum bona, sed iuxta ius commune proceditur. *Innoc.* 9. *const.* 2. *Quæ ab hac.* §. 2.

Filii quoad successionem.

Filii iure naturæ succedunt in bonis parentum, & quomodo. *De testam. c. Raynutius.*
Filius in successione hæreditatis, & aliorum iurium paternorum, omni alteri præfertur. *Ioannes* 8. *ep.* 108. & 109. Vide, *Heres*.

Filius quo ad electionem sepulturæ.

Filius in sepultura patris est sepeliendus. 13. *q.* 2. *cap. Ebron.* Vide, *Sepultura*.
Non potest temere eam relinquere. *ib. c. Placuit per omnia.*
Potest eligere sepulturam diuersam à patre, iuxta locorum consuetudinem. *Concil. Later.* 3. *in append. par.* 50. *c.* 65. *De sepulturis cap. de vxore, & in* 6. *cap. Licet.* Licet sit filius familias. *ibid.*
Filius impuber, si est familias, non potest eligere sepulturam. *ibid. c. Licet.* Vide, *Sepultura*.

Filij non possunt suscipi à parentibus in Baptismo, vel Confirmatione.

Filius suscipi non potest à patre, vel matre, alias si fit, separatur matrimonium. *Deus dedit Papa epist.1.* (vbi nota quod dicit, solui etiam quo ad vinculum, & posse contrahi cum aliis. sed non videtur verum.) *Conc. Mogunt.1.c.55.*
Vide, *Compatres*. Vide, *Mater*. Vide, *Pater*. Vide, *Patrinus*. Vide, *Suscipiens*.

Filij compatrum, & commatrum.

Filij, aut filiæ compatrum non possunt cum eis, aut filiis eorum coniungi. 30. q.3. c. *Pitacium*. c. *Non oportet*. *cap. Post susceptum*. & *cap. Per adoptionem*.
Si verò in necessitate fuit datus baptismus, licet cum ipsis compatribus non possit fieri coniunctio, tamen cum eorum filiis potest. 30. q.3. c. *Super quibus*.
Filii compatrum, quando possunt coniungi. *De cognat. spirit. cap.1.*
Non possunt, quando alter eorum est causa compaternitatis. *ibid. cap. Super eo. & cap. Tua nos*.
Vide, *Compatres*. Vide, *Cognatio spiritualis*. Vide, *Matrimonia prohibita ratione cognationis spiritualis, diffusè*.

Filium negans.

Filio negato, standum est verbo viri, & mulieris, nisi aliter probetur contrarium. *Qui filii sint legitimi. cap. Transmissa*.

Filij expositi.

Filii, qui à parentibus exponuntur, liberati sunt à potestate patris. *De infantibus, & languidis, &c. c.vn.* Vide, *Expositi*.

Filius putatus talis.

Filius communiter putatus talis, quia nominatus ab aliquibus talis tenetur; & non creditur postea alteri eorum iuranti contrarium. *De probationibus c. Per tuas*.

Filia corrupta vitio parentum, seu prostituta.

Talis filia nubere non potest, donec parentes impleant pœnitentiam. *Concil. Regiaticinum c.9.*
Vide, *Pater*. Vide, *Mater*.

Filij Regum.

Filij Regum possunt habere plura beneficia, præbendas, personatus, dignitates; etiam curata. *Extrau. Ioan.22.de prebend. c.vn.* & *Extrau. de prebendis, &c. c. Execrabilis*.
Vide, *Beneficia plura*. Vide, *Reges*.

Filius institutus hæres sub conditione aliqua, & testans.

Filius institutus hæres à patre sub hac conditione, vt si moriatur absque masculis, succedant patrui in hæreditate, in tali casu potest sibi seruare partem iure naturæ debitam, & quartam Trebellianicam, & de eis disponere, ac hæredes instituere. *De testam. cap. Raînaldus*.
Filius non potest in testamento priuare matrem portione sibi debita iure naturæ. *De testam. in 6. c.1.*
Vide, *Heres*. Vide, *Pater*.

Filius circa sponsalia facta à patre.

Filius non tenetur ad sponsalia facta à Patre, ipso absente, vel non consentiente. *De desponsat. impub. in 6. c.vn. §.fin.*
Vide, *Sponsalia*.

Filius minor.

Vide, *Minor*.

Filius Romanæ Ecclesiæ.

Filius Romanæ Ecclesiæ dicitur, qui habet priuilegium, vt à nullo possit excommunicari, vel interdici, nisi à Papa, vel eius Legato. *De verbor. signif. in 6. c.1.*
Vide, *Romana Ecclesia*.

Filiastra.

Filiastram carnaliter cognoscens, non potest petere debitum ab vxore. *De eo, qui cognouit cap.1.*
Filiastra cognita à priuigno non potest vmquam matrimonium cum aliquo contrahere. Neque priuignus potest matrimonium contrahere cum aliqua. *ibid. Concil. Mogunt. sub Leone 4. c.29.*
Vide, *Carnale peccatum, & carnaliter peccans*.
Vide, *Matrimonium*.

Filiam carnaliter cognoscens.

Sic operans, anathematizatur. *Concil. Mogunt. sub Leone 4. c.56.* Vide, *Carnalis copula*.

Filius eamdem cognoscens cum patre, vel vxorem eius.

Filius, & pater scienter cognoscentes eamdem mulierem, qua pœnitentia plectendi. 30. q.4. *cap. Si pater*. Octo annis pœnitent. *ibid.*
Filius cognoscens vxorem patris, per annos 14. pęniteat; & si est vxoratus, non separatur ab vxore. *Concil. Later. 3. in append. tit. de eo, qui consanguineam*.
Vide, *Carnalis copula*.

Filius cognoscens matrem carnaliter.

Penitentia huius est per tres annos carere Eucharistia, & per eosdem ieiunare omni die exceptis Dominicis, & festis, & abstinere à carne. *Concil. Vormat.1. c.36.*
Vide, *Carnalis copula*.

Filij oblati à parentibus Deo in Monasterijs.

Filii, & filiæ possunt à parentibus tradi Religioni, vsque ad annum decimum. Deinde exploranda eorum voluntas, si volunt manere, & iuxta eam faciendum. *Concil. Toletan.10. cap.6.*
Vide, *Moniales*. Vide, *Regulares*.

Filiationes in Regularibus.

Filiationes fieri, & teneri possunt inter regulares, qui habent hoc in vsu. quomodo, & quando faciendæ, & pro quo Conuentu. *Vrbanus 8. const.26. c.cum ad regularem, circa finem*.

Fines.

Fines Diœcesum probantur per libros antiquos. *De probationibus cap. cum causam*.
Fines Ecclesiarum præscribuntur per annos 40. *De præscript. cap. Quia iudicante*.
Vide, *Diœcesis*. Vide, *Ecclesia*. Vide, *Præscriptio*.

Fingens.

Fingens consecrare, & non consecrans, grauiùs peccat, quam consecrans in mortali. *De celebratione Missarum cap. de homine*.
Fingentes se fallitos ad damnum aliorum, pęna mortis digni sunt. *Pius V. const.102. Postquam*.
Fingentes personam in expeditione literarum Apostolicarum, vel in examine. Vide, *Beneficium impetrans*. Vide, *Examen*. Vide, *Nomen mutans*. Vide, *Personam fingens*. Vide, *Poligamus*.

Firmi ciuitas.

Firmi Ciuitas in Archiepiscopatum sublimatur. *Sixtus 5. const. 95. Vniuersi.*
Firmi erectum est studium Generale *à Bonifacio 8. const. 8. In suprema.* Restauratum est *à Sixto 5. constit. 9. Muneris.* Priuilegia, & forma doctorandi. *ibid.*

Fiscalis. Fiscus.

Fiscus Cameræ. Vide, *Camera.* Vide, *Causa concernentes interesse Camera.*
Fiscales in causis Ecclesiasticis non admittantur, neque aduocati, nisi iurent, se non suscepturos causas iniustas. *Concil. Mediol. 1. p. 2. tit. De causidicis.*

Flagellum. Flagellare.

Flagellantur multi in hac vita, vt in alia non puniantur. 23. q. 5. c. *Quid ergo.*

Flectere genua, & flectamus genua.

Non dicitur in quatuor temporibus Pentecostes. *Concil. Salegunstadiense c. 2.*
Vide, *Genuflectere.*

Floccus.

Floccus, quid sit in Monachis. Vide, *Monachi Sancti Benedicti, seu Nigri.*

Florentini.

Florentini habent Romæ vnum Consulem pro suis mercatoribus; huius officium, potestas, priuilegia, &c. *Leo 10. const. 33. Pastoralis.*

Fomes.

Fomes peccati non retardat ingressum ad cœlum, si homo moriens non haber peccatum. *Bulla Leonis X. 40. contra Lutherum. Concil. Senon. c. 17.*

Florenus.

Florenus auri æstimatur eiusdem valoris cum libra Turonensi. *Vrban. 8. const. 6. Sanctissimus c. 25.*

Fontes.

Fontium benedictio facienda est per Archipresbyterum. *De off. Archipresb. c. Ministerium.*
Vide, *Benedictio.* Vide, *Aqua benedicta.*

Foraneus.

Foraneus Vicarius Episcopi, non potest esse delegatus Papæ. *Clem. de rescriptis c. Et si.*
Vide, *Vicarius.*

Forenses status Ecclesiæ.

Vide, *Ecclesiasticus status.*

Forma Eucharistiæ.

Forma Eucharistiæ à Christo est instituta, & quæ est. *De celebrat. missar. c. Cum Marthe.* Vide, *Eucharistia.*
Formæ omnium Sacramentorum consistunt in verbis à Christo institutis. *Concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.* Scit *decretum Eugenij 4. §. Quinto Ecclesiasticorum.*
Forma cuiuscumque Sacramenti. Vide, *De singulis in proprijs locis.* Vide, *Baptismus, Confirmatio, &c.*
Forma Sacramentorum per ignorantiam malè prolata, quando est valida. *Zacharias ep. 6.*

Formata litera.

Formatæ literæ, quomodo faciendæ. *conc. calcedon. in fine.* Ex *Concil. Nicæn. 1.* acceptum est exemplum, & habetur. *dist. 73. c. In nomine Patris, & c. Sanctissimo.*

Fornicatio. Fornicans.

Fornicatio appellatur in scriptura, omnis immunda pollutio. 32. q. 7. c. *Non solum.*
Fornicatio idem est, ac mœchia. 32. q. 4. *c. Meretrices.*
Fornicatio simplex est mortale peccatum. *Innoc. 4. constit. 14 Sub catholica.* 27. q. 1. c. *Nubendi.*
Fornicatio non committenda ad procreandum filios. 32. q. 4. c. *Sic non sunt.*
Fornicationis varia peccata. 32. q. 5. c. *Nec solo.*
Fornicatio viri maculat vxorem. 32. q. 1. c. *In coniugio.*
Fornicatio, etiam per concupiscentiam committitur. 32. q. 5. c. *Qui viderit.*
Fornicari graue peccatum est. 27. q. 1. c. *Nubendi.*
Fornicatio est maximum peccatum inter septem capitalia. 32. q. 7. c. *Non solum.*
Fornicatio, quando sufficit ad diuortium, & quando non. *de eo, qui cognouit. c. Discreti.*
Fornicationem committens, si Presbyter, prius flagelletur, deinde per duos annos in carcere, detentus pœniteat in pane, & aqua. Si clericus, vel monachus, ter flagelletur, & vno anno sit in carcere. Si vidua velata, eodem modo, & capilli ei radantur. sic etiam Moniales (de his. Vide, *Moniales.*) *Concil. Ratispon. sub Zacharia.*
Fornicarij clerici, quomodo puniendi. 15. q. 8. c. *Hi qui altario.* Conuicti cadunt ab officio. 1. q. 7. *c. Si quis omnem.* Interdicendi ingressu Ecclesiæ. *dist. 81. c. Si qui sunt.* & aliis. *ibid. dist. 82. c. vlt. Gregor. 7. lib. 2. ep. 62.* Officio iubet priuari.
Missas dicere non potest sacerdos fornicator, nec choro assistere. *Gregor. 7. l. 4. ep. 10.*
Fornicans cum duabus commatribus, quomodo puniendus. 30. q. 4. *c. Si quis.*
Fornicatio fidelis cum infideli, quomodo punienda. *concil. Nicæn. 1. ex Arabico c. 68.*
Fornicarij qui post pœnitentiam redeunt ad vomitum, Eucharistia priuandi, vsque ad mortem. *Syricius ep. 1. c. 5.* 33. q. 2. c. *De his verò.*
Fornicaria abijcienda. 32. q. 2. *c. Ancillam.*
Fornicante patre, & filio cum eadem muliere, quomodo puniendi. *ibid.* Vide, *Filius cognoscens eamdem, &c.*
Fornicans cum duabus sororibus, quomodo puniendus. *dist. 34. q. 2. c. Si quis.* Vide, *Carnale peccatum.*
Fornicans cum matre spirituali, quomodo puniendus. 33. q. 2. c. *Si quis cum.*
Vide, *Filia spiritualis.* Vide, *Carnalis copula.* Vide, *Mechans.*

Fortitudo.

Fortitudo Christiana à Deo est, non per voluntatis arbitrium, sed per Spiritum Sanctum. *Conc. Arausic. 2. c. 17.*
Fortitudo gentilium est à cupiditate humana. *conc. Arausic. ib.*
Fortitudo qua defenditur patria, vel infirmi, aut socij, à latronibus, est plena iustitiæ. 23. q. 3. c. *Fortitudo.*

Forus.

Forus est locus iudiciorum, in quo fiunt lites. dicitur sic à Foronco Rege Græcorum, qui primus dedit legem. *De verbor. significat. c. Forus.*
Forus tribus constat, causa, lege, & iudicio. *ibid.*
Forus in ea Prouincia sequendus, in qua est locus, pro quo litigatur. *De foro compet. §c. Sane si Episcopi.* Vide, *Iudex.* Vide, *Causa.*

Francia, seu Gallia.

In Francia, quomodo Sedes Apostolica dispensat beneficia Ecclesiastica, iuxta concordata cum Rege. *Leo 10. const. 22.*

Pastor

Pastor aeternus. & capp. seqq. c. Primitiua. c. Vitę. c. Diuina, & c. Romanus.

Pragmatica Regis Franciæ, præiudicialis huic dispositioni, fuit annullata per eumdem Pontificem. *ibid.*

Beneficialis confidentia in Regno Franciæ à quo iudicanda. *Sixtus 5. const. 61. Pastoralis.*

Vide, *Gallia.*

Franchitia.

Franchitia non gaudent Romæ, qui cum debitores sint, vel delictum aliquod commiserint, fugiunt ad domos Cardinalium, Principum, Oratorum, &c. *Pius 4. const. 46. Inter.*

Impedientes, in his casibus executores iustitiæ, aut receptantes, læsæ maiestatis fiunt rei, & tenentur ad damna, & satisfactiones. *ibidem.*

Eadem confirmat *Gregorius 13. const. 12. Et ipsa ratio.*

Franciscus.

S. Franciscus de Assisio institutor Ordinis Minorum canonizatur *à Gregorio 9. anno 1228. const. 2. Mira circa.*

S. Francisci festum de præcepto fuit institutum *à Sixto 4. const. 3. Praeclara.* Et pro tali festo concessit multas indulgentias. *ibidem.*

S. Francisci Stigmata approbantur ann. 1237. *à Gregorio 9. const. 12. Confessor.* Vide, *Stigmata.*

S. Francisci Fratres. Vide, *Fratres Minores S. Francisci.*

S. Franciscus de Paula institutor Ordinis Minimorum canonizatur *à Leone X. const. 38. Excelsus.* Cum octaua à suis religiosis celebrari potest solemnitas. *ibid.*

Festum S. Francisci de Paula sub ritu duplici celebrandum instituit *Sixtus 5. const. 8. In Cæli.*

Fratres S. Francisci de Paula. Vide, *Fratres Minimi.* Vel *S. Francisci de Paula.*

S. Franciscus Xauerius è Societate Iesu, declaratur Beatus *à Paulo 5. constit. 119.* Conceditur, vt dicti Religiosi Societatis possint eius officium celebrare, & in oppido *Xauer*, omnes. *ibidem.*

S. Franciscus Xauerius canonizatur *à Gregorio 15.* Sed quia hic decessit, Bulla Canonizationis fit *ab Vrbano 8. const. 1. in append. Rationi congruit.*

Franciscus Borgia è Societate Iesu declaratur Beatus *ab Vrbano 8.* & conceditur Iesuitis, vt de illo possint celebrare officium. *Vrban. 8. const. 46. Alias à nobis.*

S. Francisca Romana oblata Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Oliueti canonizatur *à Paulo V. constitut. 45. Cælestis.*

Frater.

Fratres duo fornicantes cum eadem muliere, qua pœnitentia puniendi: octo annis pœnitere debent. 30. *q. 4. c. Si pater.* Vide, *Carnalis copula.* Vide, *Fornicatio.*

Frater fornicans cum muliere eadem, nesciens de alio, potest ducere aliquam in vxorem, sed alius qui celauit per septem annos pœnitere debet, & postea potest nubere, mulier verò spe coniugij priuatur. 35. *q. 2. cap. Si homo fornicatus per matrimonium.*

Si quis carnaliter peccat cum muliere, quam postea frater inscius ducit in vxorem, durè pœnitere debet. *Concil. Triburiense 1. cap. 44.*

Vide, *Carnalis copula.* Vide, *Fornicatio.*

Fratres, seu Regulares mendicantes.

Fratres mendicantes communicant in omnibus priuilegijs. *Leo X. const. 32. Dudum. Pius 5. const. 44. Romanus.*

Fratres vocati à Prælatis ad processiones tenentur accedere, nisi distent vltra vnum milliare. *Leo X. constitut. 22. Dum intra §. 5.*

Fratres, si volunt audire confessiones sæcularium, subiacere debent examini episcoporum, si isti velint eos examinare. *ibid. §. 6.* Vide, *Confessor.* Vide, *Regulares, &c.*

Fratres facientes pacta cum Prælatis, aut curatis, tenentur ea seruare, nisi in primo fratrum capitulo fuerint annullata. *ibid. §. 6.*

Non possunt benedicere sponsos sine licentia Curati. Non pulsare campanam ante ecclesiam Matricem in Sabbatho sancto. Requisiti à Prælatis tenentur publicare censuras, easque obseruare. Requisiti vt moneant fideles de soluone decimarum tenentur facere. Non possunt aliquem ad suos Conseruatores trahere vltra duas dietas. Fratrum seruitores, seu famuli, si causam dederunt censuræ, illaqueantur ab ea. Fratres tenentur Episcopos diligere, honorare, seruire, &c. *ibid. Leo X. const. 22. Dum intra. Extra, de sepulturis c. Dudum.*

In eorum ecclesijs possunt sæculares eligere sepulturam, & cum eorum habitu possunt sepeliri. *Leo X. constitut. 22. Dum intra §. 10.*

Fratrum Mendicantium Ordines sunt. Ordo Prædicatorum. Sancti Francisci. Sancti Augustini. Carmelitarum, & Seruorum. *Pius V. const. 44. Romanus.* Et ijsdem gratijs gaudent, tam in bonis, quam in personis.

Fratres Mendicantes transire non possunt ad Ordinem Monachorum Nigrorum. *Benedictus 12. const. 1. Regulares.*

Fratrum Mendicantium Generales habent omnimodam iurisdictionem in omnes suos subditos fratres, scholares, ac studentes, vbique commorantes. *Pius 2. const. 2. Religiosorum.* Vide, *Regular. superiores.*

Fratres missi ad partes Indiarum tenentur ire ad eas, ad quas à suis superioribus destinati sunt, non ad alias; nisi ex necessitate itineris compulsi, sub pena excommunicationis ipso facto. *Paulus V. const. 56. Accepimus.*

De singulis. Vide, *In Religione propria, vt infra.*

Vide, *Bulla Cruciatæ.* Vide, *Mendicantes.* Vide, *Regulares*, per omnes tit. Vide, *Priuilegia.*

Fratres, seu Religiosi S. Ambrosij.

Fratres istos sic nominandos; scilicet, Sancti Ambrosij ad Nemus Mediolani, statuit *Gregorius 11. const. 9. Cupientes.*

Ambrosianum officium recitare statuit. *ibid.* Viuunt sub Regula S. Augustini. *ibid.*

Fratres isti ad vnam Congregationem reducuntur, cuius caput est Monasterium ad Nemus Mediolani. *Eugen. 4. constitut. 22. Regimini.*

Congregatio fratrum S. Ambrosij cum fratribus S. Barnabæ sub regula S. Augustini vnita confirmatur. *Paulus 5. constitut. 15. Pastoralis.*

Fratres S. Antonij de Vienna.

Fratres S. Antonij de Vienna, eorumque regula, & ordo approbantur *à Bonifac. 8. const. 5. In dispositione. A Clemente 7.* obtinent multa priuilegia. *const. 2. Rationi.*

Possunt eleemosynas quærere pro suis hospitalibus, &c. *Pius 4. const. 100. Ex debito. Gregor. 13.* Idem confirmat, & præfigit modum, & formam petendi eleemosynas. *Constit. 71. Cum sicut.*

Nullus quæstuare potest eleemosynas *S. Antonij*, præter eos. *Clemens 7. vbi supra.*

Fratres Apostolorum.

Fratres Apostolorum pauperis vitæ subduntur Ordini S. Augustini. *Alexander 6. const. 3. Pia vita.*

Fratres S. Augustini dicti Eremitæ.

Fratres S. Augustini diuersarum Congregationum, vt S. Guglielmi, fratris Ioannis Boni, de Fabali, & de Britinis, in vnum coeunt Ordinem S. Augustini. *Alexander 4. const. 6. Licet Ecclesia.*

Fratres S. Augustini dicti de Obseruantia Ilvcitanæ Congregationis separantur à communitate Ordinis, sed non à Generali, & multa obtinent priuilegia. *Eug. 4. const. 5. Regimini.*

Fratres S. Augustini gaudent priuilegijs Mendicantium. *Iulius 2. const. 18. Et si ad bene merendum.*

V 3　　Fratres

Fratres S. Augustini habent priuilegium, vt ex sua Religione, Papa eligat Sacristam Papalis sacelli, qui sit Prælatus. *Alexander 6. const. 5. Ad sacram.*

Obtinuerunt. vt possint alienare bona. permutare, dare in emphyteusim, & liuellum ipsi, & Moniales dicti Ordinis cum licentia Prioris Generalis. *Gregor. 13. constit. 5. Dum ad vberes.* Sed modo per *const. Vrban. 8. const. 51. Humanæ*, est abrogata.

Magistri in Ordine S. Augustini, quomodo creandi. *Gregor. 13. const. 83. Dominicum.* Singulis sexennijs, duo ex singulis Prouincijs creari possunt magistri in Capitulis generalibus, cum forma examinandi, &c. *ibid.*

Fratres S. Augustini cum cappa nigra, tenentur comparere in locis publicis, in concionibus, lectionibus, confessionibus in itinere, in vicinis prædijs etiam, & semper extra claustra. & pena. Superiores SS. Dominici, & Augustini non possunt se in hoc molestare sub pena excommunicationis latæ sententiæ. *Clemens 8. const. 104. ex iniuncto.*

In ijs, quæ sunt Religionis, appellare non possunt ad sæcularia tribunalia, sed ad Generalem, Viceprotectorem, Protectorem, & Papam. *Clemens 8. constit. 113. Quoniam.*

Non possunt in Religione per fauores Principum, vel aliorum, etiam Cardinalium procurare dignitates, gradus, &c. sub pena priuationis habitorum, & perpetuæ inhabilitatis. *Clemens 8. constitut. 114. Quoniam. Paulus 5. const. 48. Admonemur.*

Superiores ordinis, vt Generalis, & alij, non possunt gradus, dignitates, &c. conferre, nec penas remittere ob fauorem Principum quotumcumque, etiam Regum, Cardinalium, &c. sub pena excommunicationis ipso facto. *Paulus 5. constit. 48. Admonemur.*

Generalis quando, & quomodo potest visitare Congregationem Lombardiæ, & quid potest in visitatione facere. *Clemens 8. const. 117. Ex iniuncto. per §§. 13.*

Electiones Superiorum, quomodo faciendæ in hoc ordine, & qualis vsus scrutinij. *Paulus 5. const. 80. Pastoralis.*

Assistentes Generales, quomodo eligendi; requisita eorum, &c. Subrogatio fit à Papa, si aliquis deficiat Assistens. *Paulus 5. const. 93. Prouisionis nostræ.*

Ex qua natione debent eligi. *ibid. in declaratione.* Præcedendi ordo inter eos, tam in officio, quam extra. *ibid. in addit. 2.* Generalis, & Assistentes habent votum in Capitulo Generali post abdicationem officiorum, & locum post electos. *ibid.*

Fratres Congregationis Siciliæ obtinent Vicarium Generalem proprium, & multa priuilegia. *Paulus 5. constit. 99. Exponi nobis. per §§. 22.*

Fratres isti in Prouincijs Hispaniarum, & Indiarum, non possunt lauream magisterij obtinere in aliqua Vniuersitate, neque per licentiam Superiorum, nisi prius per Examinatores à Capitulo Generali deputandos pro illis partibus, approbentur: alias non gaudent gradu magisterij in Religione. *Vrbanus 8. const. 40. Romanus.*

Fratres isti in electionibus habent vocem actiuam, & passiuam illi tantum, quibus de iure competit, & abrogantur vocales per gratiam in tota Religione. *Vrb. 8. constit. 40. in declaratione. cap. Alias per fel. record.*

Assistentes huius ordinis finito officio tenentur redire ad suas Prouincias. Et omnia contraria priuilegia reuocantur. *Vrbanus 8. const. 65. Romanus.*

Generalis ordinis Eremitarum S. Augustini, quando vtitur aliqua facultate sibi à Papa concessa, debet eam apponere de verbo ad verbum in literis patentibus, & non potest in eis vti oraculo Papæ. *Vrbanus 8. constitut. 99. Commissi.*

Generalis præfatus non potest concedere suis fratribus eas exemptiones, quæ conceduntur ijs, quæ officia quædam in Religione habuerunt eo quod fuerint Prouinciales, Diffinitores, Prædicatores, &c. *Vrbanus 8. constitut. 99. Inter cæteras.*

Fratres S. Augustini Discalceati.

Congregatio Fratrum Discalceatorum Sancti Augustini *à Clemente* 8. admissa obtinet facultatem admittendi nouitios ad Religionem, & seruatis seruandis, etiam ad professionem. *Clemens VIII. constitut. 63. Decet Romanum.*

Congregatio hæc Discalceatorum Italiæ obtinent proprias Constitutiones. *Paulus 5. const. 120. Sacri Apostolatus.* in eis assignatur forma viuendi, &c.

Fratres isti in Regno Siciliæ vniuntur Congregationi Italiæ. *Gregorius 15. const. 3. Pastoralis. per §§. 14.*

Obtinent Ecclesiam S. Mariæ de Catena in Ciuitate Panormi. *ibid. in declaratione.*

Fratres recollecti Discalceati S. Augustini in Hispania obtinent diuisionem ab Ordine, & proprias Constitutiones pro eorum regimine. *Gregorius 15. const. 36. Ad sacram. per §§. 46.*

Fratres discalceati S. Augustini obtinent diuisionem suæ Congregationis in quatuor Prouincias, Romanam, Neapolitanam, Ianuensem, & Siculam. *Vrbanus 8. const. 58. Ad vberes.*

Vicarius Generalis huius Congregationis, potest alium deputare in sua absentia, eique communicare omnem facultatem, quam ipse habet. *ibid.* ex decreto addito S. Congregationis visitationis. Quas constitutiones debent fratres isti obseruare, & Diffinitores cui subduntur. *ibid.*

Quomodo debent eligere Prouinciales, & Capitula celebrare in congregatione Italiæ. *Vrbanus 8. const. 81. Alias pro parte.*

Obtinent fratres isti nouas Constitutiones pro Regno Galliæ. *Vrbanus 8. const. 90. Ex iniuncto.*

Fratres Discalceati S. Augustini in Indijs Occidentalibus vniuntur cum alijs fratribus Congregationis Hispaniarum. *Vrbanus 8. const. 102. Vniuersalis.*

Habitum fratrum istorum, nullus potest portare in Italia sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. *Clem. 8. const. 121. Pastoralis.*

Fratres Discalceati S. Augu. Hispaniarum in Regnis Occidentalibus, & Philippinis degentes à quolibet catholico Episcopo residente, vel alieno de consensu proprij, minores ordines accipere possunt in diebus, siue feriatis, siue non. Ordines verò sacros in diebus Dominicis, vel alijs festis interpolatis, vel continuis, etiam extra tempora, & absque interstitijs, & promoti possunt statim altari inseruire. *Vrbanus 8. const. 8. in append. const. 18. cum sicut dilectus.*

Fratres Carmelitæ.

Fratrum horum ordo, & regula approbatur *ab Honorio 3. anno 1226. const. 8. Vt viuendi.* & regula. *ibid.* refertur.

Regula præfata declaratur, & moderatur *ab Innoc. 4. const. 6. Quæ honorem.* Deinde *ab Eugenio 4. const. 3. Romani.*

Fratres Carmelitæ vti debent cappis albis, & dimittere debent mantellos aliorum colorum. *Bonifacius. 8. constitut. 3. Iustis.*

Generalis potest dispensare in esu carnium, & ieiunijs regulæ. *Sixtus 4. const. 11. Dum attenta.*

Carmelitis vtriusque sexus concessum fuit, vt semel in vita, & semel in morte per confessionem facta confessario electo cum licentia Prioris, indulgentiam plenariam consequantur. *Sixtus 4. ibid. §. 5.*

An hæc indulgentia sit reuocata *à Paulo* 5. Vide, *Regularium priuilegia, & indulgentiæ.*

Obtinent omnia priuilegia alijs ordinibus concessa, & alia insuper. *Clemens 7. constit. 3. Ex clementi.* Quòd in altari portatili, & in loco non consecrato, & ante lucem Missam dicere, & audire (Confratres) possint. Confratres semel in vita eligere possint Confessorem, à quo absolui possint ab omnibus casibus, exceptis contentis in *Bulla Cœnæ, &c.* plura. *ibid. Clemens 7.* Sed moderationem, & an reuocata sint *à Pio* 4. Vide, *Regul. priuil.* Vide, *Priuilegia.*

Carmelitarum Conuentus Romæ dictus *Transpontinæ*, translatus ad eum locum *à Pio 4. constitut. 101. Romanum.*

Cum licentia Generalis in necessitate (obtinent prædicti fratres) vt possint bona Conuentus alienare, & permutare, dare in emphyteusim, &c. idemque obtinent Moniales huius ordinis *à Gregorio 13. constitut. 34. Ex incumbenti.*

Sed

Sed *Vrbanus* 8. *constitut*. 51. *Humana*. Omnes has facultates reuocauit.

Fratres Carmelitæ, & Moniales in Italia possunt recitare officium iuxta ritum Breuiarij Romani. *Sixtus V. const.96. Eximium*.

Non possunt per fauores Principum, vel aliorum, etiam Cardinalium procurare in Religione honores, dignitates, gradus, functiones, sub pœna inhabilitatis perpetuæ ad ea, & alia, & priuationis actiuæ, ac passiuæ vocis, & etiamsi fauores sint sponte oblati, si ijs vtantur, incurrunt. *Clemens 8. const.23. Quoniam*.

Superiores concedentes præfata ob fauores, vel pœnas remittentes, quas pœnas incurrunt. *ibidem*. & concessa sunt nulla.

A Bibliothecis Carmelitarum remoueri non possunt libri, siue scripta, sub pœna excommunicationis. *Clemens 8. constit. 24. Quæ ad tuenda*.

Carmelitæ vbique præcedunt Fratres B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum. *Clemens 8. constit.95. Decet Romanum*.

Carmelitæ non possunt recurrere ad Tribunalia sæcularium, siue per appellationem, siue aliter, sub pœna excommunicationis ipso facto reseruata Papæ. *Clem.8.constitut.110. Quoniam*.

Fratres Carmelitæ Calceati de obseruantia in Regnis Belgij, & Siciliæ non possunt gestare habitus Carmelitarum Discalceatorum, nec facere se nominari fratres Sanctæ Theresiæ, neque hoc nomine, aut titulo possunt se in literis, vel alijs scripturis, &c. subscribere, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis actiuæ, ac passiuæ vocis. Superioribus verò suspensionis ab officio ipso facto. *Vrban.8. in append. const.15. Romanus*.

Fratres Carmelitæ Discalceati.

Fratres Carmelitæ Discalceati separantur à Religione, & sub Papæ potestate recipiuntur. *Clemens 8. const.25. Pastoralis*. Eorum Constitutiones, forma viuendi; gratiæ & indulta, dummodo viuant in rigore primæ regulæ. *ibid. & constit.62. Ad militantis. per 16. §§*.

Religio eorum, seu Congregatio, ab ordine Carmelitano est distincta. *Clemens 8. constit.71. In Apostolica. per §§.15.* Hic ordo declaratur vnus ex Mendicantibus. *Clemens 8. const.101. Romanum*. In eo obseruatur regula tradita ab Alberto Patriarcha Ierosolymitano ijs, qui habitabant in Monte Carmelo, & confirmata *ab Innoc.3. ibid*.

Fratres isti non tenentur accedere ad processiones, nec publicas, nec priuatas. *Clemens 8. ibid*.

Non tenentur soluere quartam funeralem; nec possunt in hoc molestari à Parochis. *Paulus V. const.4. Decet Romanum*.

Cum sola licentia Ordinarij, absque aliorum Regularium consensu, possunt erigere noua Monasteria. *Paulus V. constit.10. Ad Ecclesiæ*.

Fratres Discalceati Sanctæ Theresiæ, per quid distinguendi sunt in habitu, seu vestibus à fratribus Carmelitis, dictis primi instituti, seu de Monte Sancto, quo ad formam, colorem, &c. & quo ad galerum. *Vrban.8.in append.constit. 28. Inter cæteras*.

Fratrum Discalceatorum Carmelitarum Congregatio sub inuocatione S. Pauli pro Fidei propagatione erigitur Romæ, cum regula, & forma viuendi. *Paulus V. const.80. Pastoralis*.

Fratres Cruciferi.

Fratres Cruciferi ex Constitutione *Vrbani 8. Vnica cum antecessor*. Dicuntur approbati *ab Alexandro 3*. in Ciuitate Bononiæ, in ipsorum loco, vbi primum lapidem ipse Alexander posuisse narratur ab Vrbano præfato.

Multa Priuilegia eis concedit. *ibid*.

Reformantur quo ad omnia *à Pio V. const.68. Reuerendi*.

Obtinent Priuilegia Mendicantium *à Greg.14. const.13.Rom.*

Non possunt in sua Religione procurare dignitates, & honores per fauores Principum, Cardinalium, &c. neque per promissa, vel pacta, sub pœna priuationis eorum quæ habent, & inhabilitatis perpetuæ ad alia. *Clemens 8.constit. 109. Quoniam*.

Hæc Congregatio suppressa est. *Alexander 7. constitut. Vineam, data die 28. Aprilis 1656*.

Fratres S. Dominici, seu Prædicatores.

Fratrum S. Dominici ordo sub regula *S. Augustini* approbatur anno 1216. *ab Honorio III. constitut.2. Religiosam*. & multa Priuilegia eis concedit Papa. *ibid*.

Fratrum Prædicatorum, & Minorum Priuilegia à nullo Episcopo, aut Archiepiscopo, possunt interpretari. *Clem.4. const.12. Ordinis vestri*.

Fratres isti ad episcopatum assumpti, & alias Prælaturas extra ordinem, debent priùs resignare omnia bona superioribus Religionis. *Clement 4. const.11. Prouidentiæ*.

Gregorius XI. const.7. virtute conspicuos. per 32. capita. Concessit huic ordini multa priuilegia. Generales habent plenam potestatem, & curam in animas fratrum: possunt soluere, & ligare, atque cuncta instituere concessit. Præsentandos tantum esse Episcopis fratres, vt audire possint confessiones sæcularium, & absque examine. In Missa posse vti altari portatili. Tempore interdicti posse celebrare ianuis clausis. Posse in suis Ecclesijs sepelire famulos, qui eis inseruiunt. Interdicta terra, in qua sunt, eorum famulos non comprehendi in interdicto, & ideo audire posse diuina, nisi ipsi causam dederint interdicto. Posse in terris hæreticorum commorari, & eleemosynas ab eis petere, & alia omnia concessa fratribus Minoribus per *Clementem IV.* quæ habes infra *Fratres S.Francisci, seu Minores*. Alia concedit *Gregor. 11. const.7. Virtute*.

Hæc omnia, & alia plura concedit, & confirmat *Sixtus IV. const.7. Regimini*, quod dicitur *Mare magnum*. Sed quænam sint reuocata, & quæ moderata. Vide, *Regularium priuilegia*. Vide, *Priuilegia*. Nam *Pius 4*. Omnia reduxit ad formam Concilij Trident. *ibid*.

Sixtus 4. const.19. Sacri, Alia concedit Fratribus Ord. Prædicatorum, & Minor. simul, & sunt. Vt in festis quibusdam (quæ numerat) qui eorum Ecclesijs intersunt indulgentias multa consequantur, &c. Vt semel in vita, & semel in morte bis ab idoneo ordinis confessario Fratres possint absolui cum Indulgentia Plenaria, etiam si mors accidat in nouitiatu. Vt possint sæculares absoluere à casibus reseruatis, exceptis quibusdam, & eamdem facultatem possint committere. Omnia priuilegia fratribus concessa, extendit ad Moniales dicti Ordinis, ad Oblatos, Sindicos, & Procuratores.

Vt Prælati, & eorum Vicarij non impediant fideles in faciendis eleemosynis dictis Fratribus.

Si quis moribundus petat habitum Religionis, possunt Superiores etiam locales ei concedere. Et defunctus tali habitu indutus non potest in alia ecclesia, nisi dictorum Fratrum, sepeliri.

Fratres isti habentes beneficia ecclesiastica, Capellanias, Episcopatus, siue Regiminis, siue Titulares, non possunt in Conuentu residere, nec in eo cameras habere, nec habeant actiuam, vel passiuam vocem in Capitulis. Vt superiores possint procedere in causis suorum Fratrum, etiam Inquisitorum, & si delinquant eosdem punire, & amouere, si opus sit. Item quod Inquisitores de Ordine Minorum non possint procedere contra Fratres Prædicatores, nec è contra. Gaudent omnibus gratijs, & priuilegijs concessis omnibus Religionibus Mendicantium. Et quod in iudicio, & extra faciant fidem omnia priuilegia alijs Mendicantibus concessa, & alia. *ibid*.

Quænam autem ex his sint reuocata, & quæ sint in robore. Vide, *Priuilegia*. Vide, *Regularium priuilegia*.

Fratres Prædicatores possunt succedere in bonis, sicut succederent, si essent in sæculo. *Clemens 4. const.1. Obtentu*.

Superiores huius ordinis in formandis processibus in causis Fratrum, non tenentur seruare apices iuris. *Bonifacius 8. const.4. Ad augmentum*.

Gregorius XI. Innumera alia huic ordini concedit priuilegia. *const.7. Virtute. per 37. capita*.

Fratres

Fratres Prædicatores in processionibus, & alijs actibus publicis præcedunt omnes Religiones Mendicantes. *Pius V. const.71. Diuinæ*. Sed *Clemens* 8. Extendit etiam ad non Mendicantes, dicens debere esse primos post Canonicos, & Monachos. *Const.13. Inter cætera*.

Superioribus huius ordinis in virtute obedientiæ præcipit Papa. *Gregor.13.* Ne ad instantiam quarumcumque personarum extra ordinem, etiam Cardinalium, concedant Fratribus gratias, honores, &c. *const.62. cum nihil*. Idem præcipit *Clemens 8. const.7. Religiosos*. Et insuper ne superiores ad instantiam fauorum relaxent pœnas delictis fratrum taxatas. Idem confirmat *Paulus V. const.39. Admonemur*. & pœnas taxat contra superiores transgressores.

Fratres Prædicatores non possunt honores, gradus, aut dignitates in ordine per externos fauores procurare, sub pęna perpetuæ inhabilitatis ad ea. & rehabilitari non possint, nisi per Papam. *Gregor.13. const.62. cum nihil*. Sed *Clemens* 8. sub eadem pœna prohibet, ne per fauores, siue intra ordinem, siue extra, procurent dignitates, siue per Cardinales, siue per Reges, siue per Imperatores. & extenditur Constitutio ad gradus ab alijs pro illis procuratos. Tandem *Paulus V.* omnia confirmat *const.39. Admonemur*. & extendit statutum, & pœnam etiam ad procurantes Generalatum per fauores, vel recursum ad Principes quoscumque.

Superiores huius ordinis possunt absoluere suos Fratres, & Moniales à casibus, & censuris, sicut Episcopi suos subditos. *Pius V. const.132. Romanus*.

Fratres Prædicatores non possunt ab alio iudice conueniri, nisi à Conseruatoribus Religionis. *Pius V. constit.34. Exponi. & in declarat. seq.*

Generalis ordinis istius potest aliquos ex suis Fratribus creare Notarios pro intimandis literis Sedis Apostolicæ, cuicumque personæ, siue Principi. *Pius V. const.124. Debitum*.

Generalis potest vbique terrarum cum licentia Ordinarij erigere Confraternitates Rosarij. *Sixtus V. constit.21. Dum ineffabilia*.

Fratres huius ordinis coram nullo iudice, possunt conueniri, nisi coram Iudice Conseruatore. *Pius V. const. 41. Et si*.

Fratres Prædicatores possunt inter se, & in priuatis colloquijs, non verò cum alijs, vel inter alios, de puncto Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis circa originale discutere. *Gregor.15. const.29. Sanctissimus, in declaratione*.

Vide, *Generalis*. Vide, *Tit. seq.*

Fratres S. Dominici cum cappa nigra tantum possunt comparere in locis publicis, & præcipuè in Ecclesia, dum audiunt confessiones, dum concionantur, vel lectiones ad populum habent. item extra Claustra; in itinere, etiam dum accedunt ad loca vicina recreationis gratia. & sub pœnâ excommunicationis latæ sententiæ iniungitur fratrum istorum, & Sancti Augustini superioribus, ne in hoc amplius se molestent. *Clemens* 8. *const.104. Ex iniuncto*.

Fratrum, & sororum S. Dominici de Pœnitentia regula approbatur anno 1405. *ab Innocentio 7.constit.1. Sedis*. Vide, *Oblati*. Vide, *Tertiarij*.

Alia multa priuilegia Ordinis S. Dominici.

Vide, *Priuilegia, in fine*.

Fratres Prædicatores, & Minores simul.

Fratres Prædicatores, & Minores (seu Franciscani) possunt in suis Ecclesijs, & in plateis communibus prædicare, excepta hora, in qua Episcopus vult prædicare. *Extra, de sepulturis. c. Super cathedram. & sub eodem tit. in Clement. c. Dudum*. Possunt etiam in funeribus mortuorum prædicare, illa pariter hora excepta. *ibid.* Non possunt prædicare in Parochialibus Ecclesijs, sine licentia Parochorum, nisi Episcopus id mandaret. *ibid.*

Ad audiendas confessiones sæcularium, eosque absoluendos, hoc facere olim tenebantur. Superiores assumentes fratres ad id idoneos debebant eos præsentare Episcopis, vt de eorum licentia, placito, & bona gratia in suis Diœcesibus audiant sæcularium confessiones, eosque absoluant. Quod si aliquem, vel aliquos ex præsentatis nolit Episcopus ad hoc officium admittere, superiores præsentent alios. Si verò nolit Prælatus illis iam præsentatis licentiam concedere, eosque admittere; Ex tunc absque alia licentia cum facultate Papæ censebantur admissi.

Fratres autem admissi ad confessiones non intelligantur habere maiorem facultatem in absoluendo, quam habeant Parochi. *ibid.*

Quænam autem approbatio nunc requiratur ex *Concil. Trid.* Vide, *Regulares quo ad Episcopos*, vel *quo ad confessiones, &c.* Vide, *Confessor*.

Fratres isti possunt in suis Ecclesijs sepelire liberè omnes, qui volunt in eis sepeliri. *Extra, de sepulturis cap. Super cathedram*. tenentur tamen dare Parocho canonicam portionem funeralem. Nec possunt inducere morientes, vt sibi relinquant portionem illam.

Fratres isti debent ab Episcopis, & Parochis charitatiuè tractari. *ibid.*

Hæc omnia prædicta confirmantur *à Clement. de sepulturis. Dudum*.

Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus concessit *Sixtus 4.* Multa priuilegia, quæ habes supra, *tit. Fratres Prædicatores. const.16. Diuina*.

Fratrum Minorum, & Prædicatorum priuilegia non possunt ab Episcopis, vel Archiepiscopis interpretari. *Clemens 4. const.12. Ordinis vestri*.

Ordinariis interdicitur inquietare fratres Prædicatores, & Minores. *Sixtus 4. constit.6. Regimini §.17.* Sub grauibus pęnis. *ibid.* Non subsunt eorum iurisdictioni. *ibid.*

Vt possint in itinere vti altari viatico concessum eis fuit, & absque licentia Episcoporum. *De priuil. c. In his*.

Fratrum Prædicatorum, & Minorum doctrina, & sanctitate illuminata, & exaltata est Ecclesia Dei. *Extra, de tregua, & pace, cap. Vices illius*.

Fratres Prædicatores, & Minores, licet non possint habere proprium, possunt tamen possidere in communi. *Extrau. Ioannis 22. de verbor. signif. c. Quia quorumdam*.

Fratres Minores, & Prædicatores impediri non possunt ab ordinarijs, quin suis priuilegijs fruantur. *Sixtus 4. constit. 19. Sacri*.

Omnia priuilegia concessa vni ordini, vel concedenda, sunt concessa alteri. *Sixtus 4. const.6. Regimini. §.6.*

Fratres S. Francisci, Franciscani, seu Minores.

Fratrum S. Francisci de Assisio Religio, & Regula confirmatur anno 1223. *ab Honorio 3. const.5. Solet*. In qua est inserta tota regula, & testamentum S. Francisci.

Quot Ecclesiæ fratrum Minorum appellari debeant Conuentuales, decreuit *Innocent.4. const. 7. cum tamquam*.

Fratres Minores possunt succedere in bonis, ac si essent in sæculo. *Clemens 4. const.1. Obtentu*.

Priuilegia concessa *à Clemente* 4. & postea confirmata *à Sixto 4. const.6.* vt infra *ex Clemente 4. constit.4. Virtute conspicuos, data anno 1265.* hæc sunt.

Generales Ministri post legitimam electionem habent plenam iurisdictionem, & curam super animas fratrum, possuntque soluere, & ligare. *Clemens IV. §.1.* Generalis potest per Prouinciales, & Custodes iuxta regulæ textum amoueri, si fuerit opus. §.2. Circa electiones, pro longe distantibus tempus præfixum non curat. §.3. Custodes, & Guardiani, postquam sunt instituti, habent curam suorum subditorum, & possunt eosdem soluere, atque ligare. §.4. In Conuentibus instituere possunt Lectores Theologiæ, & aliarum artium, ac facultatum. §.5. Prouinciales in Capitulis possunt concedere fratribus licentiam prædicandi. §.6. Vt ab Episcopis sine examine admittantur fratres ad audiendas confessiones. §.7. Vt Generales, & Prouinciales in itinere vti possint altari portatili, & Missam in eo celebrare. §.8. Vt actuales famuli fratrum non subiaceant interdicto, nisi causam dederint. §.9. Vt fratres existentes in terris excommunicatorum, possint ab eis eleemosynas petere. §.10. Vt Generales, Prouinciales, & Custodes absoluere possint fratres

fratres à quibusdam censuris, & cum eis dispensare in irregularitate. §. 11. Vt confessores ab eisdem casibus, &c. absoluere possint superiores. §. 12. Vt superiores à censuris absoluere possint ingredientes Religionem, & dispensare in irregularitate: sed hi tenentur satisfacere, si sunt obligati; & si non ingrediuntur Religionem, inci lunt iterum in easdem censuras. At caueant, ne cum ordinariorum scandalo his facultatibus abutantur. §. 13. Vt nec ab Ordinarijs, nec à Legatis, aut delegatis Papæ possint cogi ad ferendas sententias, citationes, literas, & cætera eiusmodi contra Principes, aut alios sine mandato Papæ. §. 14. Non possunt assumi ab episcopis in suum seruitium sine licentia Prouincialis, vel Generalis; & fratres illi adhuc disciplinæ regulari sunt subiecti. §. 15. Professi non possunt ab ordine discedere sine licentia Papæ, & discedentes possunt per superiores excommunicari. §. 17. Vt Generalis authoritatem habeat supra fratres missos ad prædicandum crucem, vel delegatos ad inquirendum contra hæreticam prauitatem, eosque si opus fuerit amouere, & vti contra illos censuris. Id idem Prouinciales possint in sua Prouincia, imò & Vicarij eorum. §. 16. Professi transeuntes ad aliam Religionem sine debita licentia, vt Apostatæ possunt per superiores puniri. §. 18. Expulsi ab hac Religione pro culpis, & in alia recepti, non possint prædicare, nec confessiones audire, &c. nisi de licentia superiorum ordinis fratrum Minorum, & fratres eiecti ab ordine à nullo alio possint recipi sine licentia Papæ. §. 19. Habitus fratrum Minorum, aut similis illi, à nullo alio deferri potest, ita vt videri possit, sine Papæ licentia. §. 20. De hortis, & virgultis, nullam decimam teneantur soluere. §. 21. Superiores ordinis possunt in pios vsus conuertere bona intrantium in Religionem, & si adsint debita, illa prius solui curent. §. 22. Liberè sepelire possunt in suis ecclesijs eos, qui id petunt, saluis tamen iuribus Ecclesiarum, à quibus defunctorum corpora accipiuntur. §. 23. Fratres non possunt alicui extra ordinem confiteri peccata sua, nisi in necessitate. §. 24. Non tenentur ire ad synodum, neque compelli ab episcopis, vt cum eis exeant extra Ciuitatem, aut processionaliter. neque, vt eisdem præstent iuramentum fidelitatis. §. 25. Cogi non possunt vt in eorum locis permittant fieri consilia, placita, scrutinia, seu statuta sæcularium. §. 26. Non tenentur de locis, quos emunt, soluere alicui portionem canonicam. *ibid.* §. 26. Relinquentes aliquem Conuentum, omnia possint vendere (exceptis Ecclesijs) & in alios pios vsus pro alijs locis conuertere. §. 27. Non teneantur soluere procurationes pro Nuncijs, aut Legatis Papæ, non obstante eius mandato, nisi fiat specialis mentio de fratribus Minoribus. §. 28. Non possunt de vllo delicto ab Ordinarijs conueniri, non obstante *Constitut. Innoc. IV.* §. 29.

Hæc omnia *Sixtus* 4. confirmat, & alia addit, vt infra. Sed quæ sint reuocata, aut moderata, & *à Pio* 4. redacta ad terminos vsus Concilij Tridentini. Vide, *Priuilegia*. Vide, *Regularium priuilegia*.

Fratrum Minorum priuilegia non possunt ab episcopis, vel Archiepiscopis interpretari. *Clemens* 4. *constitut.* 12. *Ordinis vestri*.

Fratrum Minorum Regula circa paupertatem, & alias obligationes, pro ijs, qui in puritate regulæ viuere cupiebant, & non gaudere priuilegiis, fuit pluries explicata, vt sequitur. Primo *à Nicolao III.* & habetur. *de verb. significat. in 6. Exijt*, vbi hæc definiuntur.

Fratres Minores eò quod in regula promittunt obseruare Euangelium, non omnia quæ continentur in Euangelio, tenentur obseruare, vt præcepta; sed præcepta, vt præcepta, & consilia, vt consilia. *ibid. Exijt*. Ad ea consilia Euangelii tenentur, quæ in Regula verbis præceptoriis, vel inhibitoriis, vel æquipollentibus, apponuntur. Ad alia tamen consilia, quæ in regula non exprimuntur, tenentur magis, quam alij Christiani, ratione status perfectionis. Ad ea, quæ in regulæ exprimuntur, tenentur eo modo, quo regulæ verba obligant, id est præceptoriè, monitoriè, & instructoriè. In necessitatis articulo tenentur prouidere necessitati naturæ. Non habent dominium vllarum rerum, sed purum vsum earum. Circa bona etiam necessaria habent solum vsum facti, non iuris, & in his tantum verificatur, quod vsus perpetuò separari potest à dominio.

Fratrum Minorum bona, non sunt sub dominio, dantis, neque fratrum, sed Romanæ Ecclesiæ. *ibid. Exijt*. Durante tamen voluntate concedentis, sunt sub huius dominio; quod si mutetur eius voluntas, non possunt amplius eis vti. At Ecclesiastica paramenta sunt sub Papæ dominio. Non possunt dicti fratres donare, aut vendere, vel aliter transferre bona, nec in particulari, nec in communi. Possunt in necessitatibus, si eleemosynæ deficiunt, procurare, vt alii eis succurrant de necessarijs, ita tamen vt circa procurata dominium non habeant, neque persequi personas, quæ procurarunt ab aliis eleemosynas, neque rationem exigere ab eis, aut aliam actionem contra eos exercere. In tali casu absque violatione paupertatis, vel Regulæ, possunt dictas personas eligere; quæ personæ curam habeant de Ecclesiis ædificandis, de lignis procurandis, de pannis, & aliis, quæ tractu temporis fieri debent. Non consentiant plus sibi concedi, quam sit verisimiliter necessarium: Et si concedens plus det, & non se declaret, quod velit in alios pios vsus fratrum conuerti, ad ipsum concedentem reuertitur, satisfacta necessitate. Legata facta à testatore, sine expressione ad quid debeant inseruire, sed solo verbo *relinquo fratribus*, &c. *super domo*, &c. non possunt acceptari. Si verò dicit testator, vt pecunia talis legati, in ædificia, libros, pannos, vel alia necessaria pro fratribus impendantur, possunt acceptari, & valida sunt. Si tandem legatum fiat de pecunia in genere, intelligitur factum pro necessitatibus, & valet. Habere possunt Procuratorem, a Papa, vel Cardinali Protectore assignandum, qui curam habeat de eleemosynis datis eisdem, & eorum necessitatibus prouideat. Licet dominium non habeant, possunt cum licentia Generalis, vel Prouincialis, de mobilibus disponere, commutando, vendendo, &c. per dictum Procuratorem, & per eundem, in alia licita expendendo pecuniam. Vilia autem mobilia disponi ab eis possunt, sicut in Capitulis eorum fuerit ordinatum, dando ea, vel aliis eiusdem ordinis, vel exteris. In necessitate vti possunt pluribus tunicis de licentia Ministrorum, vel Custodum. *ibid. Exijt*.

Fratres Minores non tenentur ex vi Regulæ ad laborandum manibus, si studio vacant, vel officiis diuinis, sed illi tantum, qui ad hæc non sunt applicati. *ibid. Exijt*.

Non solum Generales, sed Prouinciales in Capitulis possunt concedere licentiam prædicandi, quam possunt etiam reuocare. *ibid. Exijt*.

Recipi debent ad ordinem Minorum illi tantum, qui sunt idonei, & hoc à Generali, & Prouinciali cognoscendum est. *ib.*

Fratres Minores non tenentur ad mandatum, seu testamentum factum à Sancto Francisco de non interpretando Regulam, & de non dicendo, quod intelligatur sic, & sic. *ibid. Exijt, circa finem*.

Regulam sic declaratam per *Nicolaum* 3. damnantes, vel alterantes circa intelligentiam, excommunicantur. *ibid. circa fin.* & excommunicatio Papæ reseruatur.

Fratrum Minorum superiores, vt Generales, Prouinciales, & Guardiani, habent curam animarum fratrum. *Clemens* 4. *const.* 4. *Virtute*.

Iterum declaratur Regula per *Clem.* 5. & habetur *in Clement. de verbor. significat. cap. Exiui de Paradiso*. sic. Non tenentur fratres sub mortali, ad omnia, quæ exprimuntur in Regula, sed solum ad ea, quæ præceptiuo, vel æquipollenti verbo ibi ponuntur, & sunt hæc.

Primò, non habere duas tunicas, præter vnam cum caputio, & aliam sine eo.

Secundò, non portare calceamenta, nisi in necessitate.

Tertiò, non equitare, nisi in necessitate.

Quartò, indui vilibus vestimentis.

Quintò, ieiunare à festo omnium Sanctorum vsque ad Natiuitatem Domini.

Sextò. De faciendo à Clericis officium diuinum iuxta ritum Ecclesiæ Romanæ.

Septimò, quod Ministri, & Custodes sollicitam curam gerant pro necessitatibus fratrum, & infirmis omnes seruiant.

Octauò,

Octauò, de non prædicando in Ecclesijs Episcoporum, si contradicatur ab Episcopis.

Nonò, nullus prædicet, nisi examinatus à Generali officium prædicandi ab eo obtineat.

Decimò, qui Regulam obseruare non possunt ad suos ministros recurrant.

Omnia, quæ sunt in Regula spectantia ad formam habitus, tam Nouitiorum, quam Professorum, item omnia quæ spectant ad formam recipiendi ad Religionis habitum, nisi aliter videatur superioribus; & omnia quæ exprimuntur hoc verbo *teneantur*.

Fratres abstinere debent à bonorum temporalium receptione, exceptis necessarijs. *ibidem. Exiui*. Pannorum colores, pretium, vilitas, secundum morem Regionum à superioribus sunt iudicanda.

Fratres Minores tenentur etiam ad ieiunia Ecclesiæ. *ib. Exiui*.

Nullo modo possunt pecunia recipere, neque tenere in Ecclesijs capsas, aut truncos pro eis recipiendis. Sed pro necessitatibus habeant amicos spirituales, qui pecuniam teneant; sed fratres ita se gerant, vt ab his, nec rationem petant, nec expensas eorum reuideant, quia ipsi Domini non sunt; sed vsum facti tantum habent.

Fratres Minores viuentes in puritate regulæ (sine priuilegijs) non possunt succedere in hæreditate, neque in mobilibus; non habere annuos redditus; neque assistentes in curijs pro eorum causis: nec vllam litem facere pro re temporali. Possunt habere hortos pro suis necessitatibus; non tamen pretium ex eis exigere. non possunt habere cellaria, granaria, &c. non possunt conseruare vinum, vel alia, nisi experientia probarint, quod ex loci conditione, non possunt aliter viuere. Sed hoc superiorum iudicio relinquitur. Habere non possunt magnifica ædificia, vel Ecclesias similes, sed humiles. Neque paramenta, aut vasa Ecclesiæ nimis pretiosa, aut superflua. *ibid. Exiui*. Vide, *Regula*.

Fratres Minores tenentur ad vsum pauperum rerum, quæ in Regula eis permittuntur. *ibid. in fine*.

Regula hæc tertio, alias habet declarationes per *Ioann.* 22. & habetur *Extrau. Ioan.* 22. *de verbor. signif. c.* 1. *Quorumdam*. & sunt sequentes. De habitus fratrum Minorum forma, figura, & alijs accidentibus eiusmodi, tam in habitu, quam in caputio, cum in Regula non exprimantur, Superiores iudicare possunt, & eorum arbitrio hoc remittitur.

Superiores item iudicare possunt, quando sit licitum habere granarium, vel cellarium pro necessitate. *ibid.*

Fratres non sint difformes quoad habitus curtos, strictos, &c. sed per omnia obediant Generali. *ibid.*

Generales, & Prouinciales fratrum Minorum, vti possunt altari portatili ad dicendam missam. *Clemens* 4. *constit.* 4. *Virtute*. §. 8.

Fratrum Minorum Regulæ declaratio per Constitutiones *Nicolai* 3. non poterat aliter interpretari sub pœna excommunicationis. Sed *Ioann.* 22. tollit hanc pœnam, & permittit interpretationem. *Extrau. Ioann.* 22. *de verbor. significat. cap. Quia nonnumquam*. Vide, *Regula*.

Fratrum Minorum omnia bona sunt sub dominio Romanæ Ecclesiæ. Sed non intelligitur de ijs, quæ vno vsu consumuntur. *Extrau. Ioann.* 22. *vbi supra. c. Ad conditorem*.

Fratres Minores habent simplicem vsum facti de bonis. In ijs, quæ vno actu consumuntur, non distinguitur vsus à dominio. *ibid.*

Fratres Minores, licet proprium habere non possint; tamen in communi possunt possidere. *Extrau. Ioan.* 22. *de verb. signif. c. Quia quorumdam*.

Fratres Minores tempore interdicti non possunt ad suas Ecclesias admittere tertiarios, vel tertiarias, id est confratres, aut sorores de pœnitentia, sub pœna excommunicationis ipso facto, Papæ reseruata. *Clement. de sent. excomm. cap. Cum ex eo*. Sed *Sixtus* 4. aliter disponit, *vt infra*.

Sixtus 4. *constit.* 6. *Regimini*, quæ dicitur *Mare magnum*, concessit fratribus Minorum sequentia priuilegia. Vt tempore interdicti possint ianuis clausis missas, & diuina celebrare, & admittere ad ea tertiarios de Pœnitentia. Vt in suis oratorijs, vti possint altari viatico. Vt superiores possint absoluere fratres à casibus Papæ reseruatis, exceptis hæresi, schismate, & falsificatione literarum Apostolicarum; Item absoluere à simoniæ culpa, & dispensare in irregularitatibus; superiores verò à confessarijs subditis, possint ab eisdem casibus absolui. Vt sepelire possint defunctos in suis Ecclesijs; & si Parochi nolint defunctos sepelire, possint fratres in eorum Parochias intrare, eos leuare, & ad suas Ecclesias deferre, ac sepelire. Non possint cogi ad associandum defunctos ad alias Ecclesias Parochiales. Teneantur tamen soluere canonicam portionem Ecclesijs, de quarum Parochijs leuant corpora. De alijs bonis sibi relictis, nullam debent alicui soluere portionem. Canonica portio, quæ est in vsu, ab eis soluenda est. Nullam decimam etiam à Sede Apostolica impositam soluant. Ob nullum delictum possunt ab ordinarijs conueniri, & horum acta, processus, sententiæ, &c. nulla sunt. Si Parochi ex malitia nolint Populis ministrare Eucharistiam, aut Extremam vnctionem, ipsi fratres possunt ministrare. Si Monasteria S. Claræ careant Monialibus, eorum bona pertinent ad fratres. Si moribundi petunt sepeliri cum habitu fratrum, sic induti in nulla alia Ecclesia, nisi fratrum sepeliri possunt, etiam si alibi habeant sepulturam. Parochi fratres sunt amouibiles. Ecclesiæ in quibus sunt Parochi, sunt priuilegiatæ, sicut aliæ ipsorum fratrum.

Concessit etiam, vt Generalis, & Prouincialis dispensare possint cum fratribus in omni irregularitate proueniente ex quocumque delicto, exceptis ijs, quæ ex bigamia, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum proueniunt.

Qui fratribus Minoribus confessi sunt, non tenentur eadem iterum confiteri Parochis. & qui hoc dicunt, vt hæretici sunt habendi.

Fratribus Minoribus concessa etiam intelliguntur omnia priuilegia concessa fratribus Prædicatoribus, & è contra. Et quæ de superioribus vnius ordinis dicuntur, de alterius superioribus etiam intelliguntur. Quæ faciunt, aut possunt Prædicatores circa Moniales, facere possunt Minores. Non possunt ab Episcopis molestari, sed ab eis foueri, & iuuari debent, vt suis priuilegijs vtantur. Et reuocantur omnia decreta, &c. contraria. Prope Ecclesias fratrum Minorum, nullus potest ædificare Ecclesias, monasteria, vel oratoria, nisi intercedat spatium trecentarum cannarum. *Iulius* 2. *const.* 21. *Expom*.

Omnia priuilegia concessa, vel concedenda fratribus Prædicatoribus intelliguntur concessa Minoribus. *Sixt.* 4. *constit.* 6. *Regimini*. §. 6. Sed aliqua ex his abrogata sunt, vt in suis locis. Vide, *Decimæ, qui sunt exempti*.

Fratrum Minorum Reformatio, & diuisio; & alia de illis.

Fratrum Minorum prima diuisio legitima, ac Reformatio facta est in *Conc. constant. sess.* 19. & ibi, qui à communitate ordinis se diuidunt, Reformati, seu Obseruantes dicuntur. & assignatur ibi, quomodo hi debeant regi, & gubernari à Vicarijs, tamen sub Generali ordinis. Alij autem fratres remanent sub communitate Religionis cum titulo Minorum, seu Conuentualium, ad distinctionem Reformatorum, seu Obseruantium diuisorum.

Reformatio hæc & diuisio approbatur *à Martino* 5. *anno* 1430. *const.* 13. *Cum Generale*. & forma regiminis in ijs locis assignatur, & declarat totam Regulam ordinis, diffusè.

Fratrum Minorum Caputium. Vide, *Caputium*.

Fratrum Minorum Paupertas. Vide. *Paupertas*.

Fratres Minores, an cum paupertate habeant vsum facti. Vide, *Paupertas*. Vide, *Vsus*.

Fratres Minores non possunt inquietari ab Episc. & isti in illos nullam habent iurisdictionem, & quas pœnas incurrunt, si eos turbant. *Sixtus* 4. *const.* 6. *Regimini*. §. 17.

Non possunt ab Episcopis impediri, nè gaudeant suis priuilegijs, sub pœna interdicti, & suspensionis. *Sixtus* 4. *const.* 19. *Sacri*. Vide, *Fratres Prædicatores, & Minores simul*.

Fratrum Minorum Prouinciales electi confirmandi sunt à Generali, si ei videbitur. Vide, *Electio in genere, circa finem*.
Fratrum Minorum electio Prouincialium, si non fiat intra tempus determinatum, deuoluitur ad Generalem.
Vide, *Electio. ibid.*

Fratrum Minorum Cardinalis Protector, eiusque facultas.

Protectoris Cardinalis in ordine fratrum Minorum facultas limitatur *à Gregor. 11. const. 4. cunctos*.
Non potest suspendere, vel abrogare, quæ facta sunt in Capitulis quibuscumque. Nullum superiorem, aut officialem priuare. Neque ad gradus, aut lecturas promouere; non mutare, aut mittere fratres de loco ad locum; non punire, aut liberare aliquem fratrem; non deputare alicui cameram, nec deputatam à superiore mutare. Fratres verò qui hæc impetrant, priuantur impetratis. *ibid.*
Protector debet protegere, & defendere fratres istos, & eorum quieti inuigilare. *ibid.*
Hanc constitutionem confirmat *Sixtus 4. anno 1472. const. 4. Sancta Minorum*.
Vide de singulis Religionibus sub eodem ordine Minorum, infra. *Fratres Minor. Conuentual.*

Fratres Minores Conuentuales.

Fratres Minores post reformationem retinuerunt nomen Conuentualium, *iuxta constitutionem 7. Innocentij 4. cum tamquam, dat. anno 1257.*
Fratres Minores Conuentuales possunt sicut Prædicatores succedere in bonis, ita ac si essent in sæculo. *Clemens IV. constit. 1. Obtentu.*
Fratrum Conuentualium Regula priuilegiata declaratur per *Pium 4. const. 103. Sedis Apostolica*. Vbi confirmat decreta facta in Capitulo Generali Florentiæ pro reformatione Ordinis.
Deinde *à Pio 5. const. 61. Ad extirpandas*, & statuitur, vt in communitate viuatur, & tollatur proprietas. Et Constitutiones circa hoc factæ in Capitulo confirmantur *à Pio 5. const. 67. Illa.*
Fratres Minores conuentuales Sancti Francisci *ab Innocentio 4. constit. 16. Quia tunc* instituuntur Inquisitores hæreticæ prauitatis in Prouinciis Patrimonii S. Petri, & aliis terris Ecclesiæ, in Regno Apuliæ, Lombardia, Romandiola, Marchia Taruisina, Sclauonia, & Tuscia, respectiuè, scilicet quilibet Minister, Custos, & Guardianus in sua Prouincia. Et ex Collectanea Bullarii anteriori ad Tomos Bullarii Frater Andreas sit Inquisitor in Prouincia Romana, Sabinæ, Tusciæ, & Campaniæ. *Alexander 4. const. Dum ad studium*. Quæ modo non est in nouo Bullario.
Fratrum Minorum Conuentualium Protector non potest se immiscere negotiis fratrum, si Superiores satisfaciunt debito. Quando autem requiritur, vt in eisdem suam facultatem interponat, per se ipsum id facere curet, adhibito aliquo ex fratribus eisdem in notarium. *Paulus V. const. 53. cum Ordo*. Vide alia de Protectore in præcedenti titulo. *Fratrum Minorum Cardinalis Protector.*
Fratres isti obtinent facultatem erigendi vnum Collegium in Insula Mileuitana sub inuocatione S. Antonii, ad instar Collegii Sancti Bonauenturæ Romæ præfatæ Religionis Minorum Conuentualium, pro sex Baccalaureis, qui adimpletis quæ sunt necessaria, possint lauream magistralem consequi. *Paulus V. const. 121. In supereminenti.*
Ex fratribus Minoribus Conuentualibus, ait *Clemens 7. constit. 21. Religionis. §. 1.*
Capuccinos prodiisse, qui prius inter Obseruantes et receperant.
Generalis, & alij Superiores Minores Conuentuales, quomodo olim regebant Capuccinos, & quomodo confirmabant superiores eorum. *ibid.* Vide, *Capuccini.*
Fratres Minores Conuentuales, quomodo olim debebant se gerere cum Capuccinis in confirmatione eorum Vicarij Generalis. *Paulus 3. constit. 11. Exponi.*
Alia de fratribus Minoribus Conuentualibus. Vide, *Fratres Minores*. Vide, *Fratres S. Francisci*. Vide, *Fratres Minores, & Prædicatores simul.*
Fratres isti non possunt in Religione per fauores Principum, vel aliorum etiam Cardinalium procurare gradus, dignitates, & honores, sub pena inhabilitatis ad ea, & omnia alia officia. *Paulus V. const. 116. Admonemur.*
Superiores pariter non possunt gratias facere, penas remittere, gradus, aut dignitates conferre per fauores Principum quorumcumque etiam Cardinalium, sub pena excommunicationis ipso facto. *ibid.* Comprehendit Generales, & Prouinciales. *ibid.*
Fratres Minores Conuentuales, semel in mense prima die non impedita possunt facere Officium de S. Francisco. *Paulus V. constit. 102. Domini nostri.*
Fratres isti obtinent pro Conuentu Pragæ in Bohemia ad instantiam *Ferdinandi 3.* Imperatoris vnum Collegium pro 12. Baccalaureis ad instar Collegii S. Bonauenturæ. *Gregor. XV. const. 21. In supereminenti.*
Ab *Vrbano 8.* obtinent confirmationem nouarum Constitutionum. *Const. 88. Militantis.*

Fratres Minores S. Francisci de Obseruantia.

Fratres Minores obseruantes inceperunt sic dici ex tempore Concilii Constantiensis de anno 1415. Approbantur *à Martino V. anno 1430. const. 13. cum Generale.*
Fratres Minores Obseruantes dicti possunt domos amplas recipere. *Leo X. const. 6. Meruentur*. Eorum bona sunt sub dominio Papæ. *ibid.* Possunt habere magnifica ornamenta Ecclesiarum. *ibid.*
Debent eligere Generalem reformatum. *Leo X. const. 23. Ite & vos*. Dum Generalis est vltramontanus, sit Commissarius Generalis Cismontanus; & è conuerso. *ibid.* Prouinciales debent esse Reformati. *ibid.* Reformati degere non possunt in Conuentibus non reformatis. *ibid.* & alia multa quæ pertinent ad regimen fratrum de Obseruantia. *ibidem.*
Fratres isti non possunt alios fratres S. Francisci irrisorio aliquo nomine, vt priuilegiatorum, &c. nominare. *Leo X. const. 23. ite & vos.*
Fratres Obseruantes præcedunt alios in actibus publicis, scilicet processionibus. *Leo X. const. 26. Licet alias*. Et hoc ex causa obseruantiæ Regulæ.
Fratres Obseruantes possunt pro legatis componere cum hæredibus, & in pecunia, vel aliis bonis mobilibus accipere eleemosynam pro fabrica, & aliis necessitatibus. *Clemens 7. const. 15. Nuper.*
Possunt deputare Sindicum extra ordinem ad exigenda legata, & alia facienda, & quomodo. *Paulus 4. constit. 1. Ex Clementi*. Sindici præfati quam facultatem habent circa contractus, & alia dictorum fratrum. *ibid.*
Possunt audire confessiones sæcularium, & Eucharistiam toto anno ministrare populis, excepta Dominica Resurrectionis. *ibid.* Alias multas gratias hic Papa eis concedit.
In feria quinta cuiuslibet hebdomadæ non impedita festo nouem Lectionum, excepto tempore Aduentus, & Quadragesimæ, recitare possunt officium Corporis Christi. *Pius V. constit. 52. Exponi.*
Fratrum istorum Superiores, quomodo eligendi. *Gregor. 13. const. 13. in declarat. cap. consueuit.*
Non possunt fratres à superioribus appellare ad tribunal sæculi. *Gregor. 13. const. 27. Quoniam*. Appellare possunt ad Generalem, Protectorem, & Papam. *ibid.*
Non possunt transire ad Capuccinos, sine licentia suorum superiorum. *Sixtus 5. const. 20. Pro ea.*
Sixtus 5. eis concessit, vt possent retinere loca, quæ possidebant sine titulo, cum consensu tamen Ordinarii. *Sixtus 5. constit. 40. cum sicut.*
Vt in singulis Prouinciis concederent duos Conuentus fratribus strictæ Obseruantiæ, præcepit *Pius 5. const. 81. Iniunctum.*
Fratrum istorum Procuratores, & Sindices gaudere iisdem priuile-

priuilegiis, quibus fratres, & eodem foro, concessit *Clemens 7. const. 19. Dum consideramus*.

Generalis horum fratrum, quomodo eligendus. *Pius 5. constit. 128. Pastoralis*.

Nouitii in hac Religione quomodo recipiendi. *Pius V. const. 128. Pastoralis*.

Bibliothecæ eorum qua cura custodiendæ, & pœnæ extrahentium libros. *Sixtus 5. const. 67. Cum sicut*.

Omnia eorum priuilegia, quæ Concilio Tridentino non sunt contraria, confirmantur. *Clemens 8. constit. 51. Ratio pastoralis*.

Fratres isti in locis Indiarum non possunt fieri Prouinciales, neque ad alia officia eorum assumi, nisi sint filii dictarum prouinciarum: alias omne quod fit, est nullum, & irritum. *Clemens 8. const. 67. His quæ*.

Fratres obseruantiæ in suis Ecclesiis satisfacere possunt pro missis legatorum, quas satisfacere debent Moniales, quæ sunt sub eorum cura, & pretium eleemosynæ sit iuxta locorum consuetudinem. *Clemens 8. const. 105. Ex debito*.

Non possunt accedere ad Monasteria Monialium, vel Ecclesias, nisi pro missis celebrandis, iuxta consuetudinem, & non alias sub pœna priuationis officiorum, & perpetuæ inhabilitatis ad illa. *Clemens 8. ibid.* Neque accedere possunt ob prætextum funeralium Monacharum, vel occasione inducendæ nouæ alicuius Monialis. *ibid.* Fratres qui ad dicendas missas in Ecclesiis Monialium mittuntur, debent esse prouectæ ætatis. *ibid.*

Sine speciali licentia sacræ Congregationis Regularium ad Monasteria Monialium accedere non possunt, & pœnæ accedentium. *ibid.* Vide, *Moniales*. Vide, *Regular. circa Moniales*.

Generalis huius Ordinis habet potestatem ordinariam, etiam super reformatos dictos strictæ obseruantiæ, sicut supra Obseruantes. Eamdem habet Commissarius Generalis in absentia Generalis. *Paulus 5. const. 31. Prælat. & in seq. c.*

Fratres isti non possunt in Religione procurare dignitates, ac Prælaturas per fauores Principum siue sæcularium, siue Ecclesiasticorum: neque oblatos fauores acceptare, sub pœna inhabilitatis ad illa officia, & etiam ad alia maiora: *Paulus 5. const. 114. Admonemur*.

Superiores dicti ordinis non possunt intuitu fauorum concedere dignitates, honores, gradus, &c. neque intuitu Principum, vel Cardinalium, sub pœna excommunicationis ipso facto. Neque intuitu fauorum possunt pœnas remittere, sub eadem pœna. *Paulus 5. ibid.*

Fratres obseruantes circa Moniales, & Missas dicendas in eorum Ecclesiis. Vide, *Moniales S. Claræ*.

Reuocatæ fuerunt olim paternitates, ac præcedentiæ eis concessæ, siue per superiores, siue per Papam. *Greg. 13. const. 41. Pastoralis*.

Fratres isti existentes in Indiis Occidentalibus, cum licentia superioris ordinari possunt à quolibet Episcopo Catholico Diœcesano, vel de licentia Diœcesani, non expectatis interstitiorum temporibus, & extra tempora statuta à iure. *Vrbanus 8. const. 44. Cum sicut*.

Fratres obseruantiæ tenentur in pedibus portare calcepodia & sandalia aperta, & non aliud. tenentur præter duas tunicas laneam camisiam, seu sudaria portare. alia autem priuilegia circa hæc abrogantur. *Vrbanus 8. const. 49. Sacrosanctum*.

Statuta quædam per eos facta circa vestitum & obseruantiam, confirmantur *ab Vrbano 8. const. 49. Sacrosanctum*.

Fratres Minores strictioris Obseruantiæ.

Fratres Minores strictioris obseruantiæ instituuntur & approbantur tempore *Clementis 7. const. 35. In supremo*. Forma guberníí eorum. qui, & quomodo eligendi superiores. debent habere vnum custodem. subditi sunt Generali Minor. obseruantium. *ibid.* Confirmat idem *Paulus 5. const. 114. Admonemur*.

Constitutiones, & statuta eorum noua confirmantur *à Gregorio 13. constitut. 55. Cum illius*. Disposita sunt ibi omnia per §§. 22.

Vt fratribus istis darentur à fratribus de obseruantia duo Conuentus in singulis prouinciis, præcepit *Pius 5. constit. 81. Iniunctum*.

Fratres isti quomodo debent se gerere circa electionem superiorum, lectorum, & nouitiorum, & alia. *Clemens VIII. const. 45. Pro iniuncti per 11. §§.*

Circa Gallos, & Belgas quid agendum, sequitur *ib. in seq. c.*

Fratres isti transire non possunt ad Religionem B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum. *Clemens 8. constit. 46. Nuper*.

Non possint de nouo facere organa in Ecclesiis, nec permittere, vt in eis alii faciant, si non adsint; possunt tamen tenere, si iam adsint, cum ecclesias obtinent. *Clem. 8. constit. 84. Sanctissimus*.

Fratres isti non debent dici noui, quia non sunt nouæ regulæ obseruatores, sed sunt obseruatores regulæ S. Francisci. *Clemens 8. const. 92. Ex iniuncto*.

Fratrum horum Conuentus, bona, bibliothecæ, &c. eis concessa, à nullo possunt occupari, nec impediri. Si quis fratrum id commiserit, actiua, & passiua voce priuatus existit, & excommunicationem incurrit. *Clemens 8. const. 100. Decet Romanum*.

Fuit eis concessum, vt possint extra capitulum recipere nouitios ad Religionem, & quomodo obligantur custodes referre ad capitulum quos receperint. *Clemens 8. constit. 106. Sanctissimus*.

Fratres Reformati subditi sunt Generali Obseruantium. *Paulus V. const. 31. Postulat*. Prouinciales, si sunt de Reformatis, habent potestatem ordinariam super custodes, & Reformatos. Si Prouinciales sunt de familia, præcedunt Reformatos, & vt superiores eorum sunt recognoscendi. *ibid.* Quando visitandi sunt Reformati, & Superiores eorum quomodo eligendi. quomodo recipere debent Nouitios, & ad eos quomodo possunt transire fratres de familia. *ibidem*.

Fratres isti, ita subditi sunt Commissario Generali Obseruantium in absentia Generalis, sicut ipsi Generali. *Paulus 5. ibid. in declarat.*

Fratres isti ad quid tenentur, & quid possunt facere in Capitulis Fratrum de familia; & circa alia, quæ ab istis in Religione fiunt. *Greg. 15. const. 8. Onerosa*.

Portare debent caputium, mozzetam, & mantellum eodem modo, quo fratres de familia, licet pannis vti possint vilioribus. *Vrbanus 8. constit. 12. In supremo*. Non possunt portare soleas, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ & super hoc procedere possunt Superiores, & Ordinarii. *ibidem*.

Constitutiones Reformatorum *ab Vrbano* 8. confirmantur. *const. 13. Romanus per §§. 15.*

Obtinent, vt custodia Bauariæ erigatur in Prouinciam sicut aliæ Hispaniarum. pro Discalceatis, cui subiiciuntur prædicti Reformati. *Vrbanus 8. const. 36. Sacrosanctum*.

Reformati seu Discalceati non possunt ad alias Religiones transire, excepta Carthusiana. *Clemens 8. constit. 111. Pastoralis*. Habitum eorum nullus potest deferre, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. *ibid.*

Fratres Reformati Discalceati in Regnis Hispaniæ possunt noua loca erigere, seruatis statutis Concilii Tridentini. *Gregor. 15. const. 26. Alias*.

Fratres Reformati dicti Recollecti Franciæ, non possunt ferre caputium acuminatum, sed debent ferre rotundum, & mozzetam. latam, sicut fratres Minores Obseruantes. *Vrbanus 8. const. 12. In supremo*. Tenentur portare calcepodia, exceptis infirmis. *ibid.* Quando in itinere possunt vti soleis. *ibid.*

Fratres strictioris Obseruantiæ Recollecti in regno Franciæ, tenentur deferre caputium rotundum, ac mozzetam largiorem sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis actiuæ ac passiuæ vocis, carcerationis, &c. Superiores sub pœna priuationis officiorum, & inhabilitatis ad ea tenentur hoc obseruare. *Vrbanus 8. in append. constit. 13. Alias à nobis*.

Fratres strictioris Obseruantiæ post completa officia, quem ordinem seruare debent inter se in præcedendo. *Vrbanus 8.*

in ap-

in appendice constitut. 23. Inter grauissimas.
Fratres sancti Francisci de Obseruantia Discalceati, in Hispania & Indijs, non possunt esse lectores iubilati, nec titulum aut exemptionem Patrum, nisi qui Ministri fuerunt. *Vrbanus 8. in append. const. 32. Religiosos.*
Vide, *Fratres*. Vide, *Fratres Mendicantes*. Vide, *Regulares*. Vide, *Regularium priuilegia*. Vide, *Fratres S. Francisci*.

Fratres Reformati Minorum Conuentualium.

Ista reformatio instituitur tempore *Sixti V.* & ab eo approbatur, simulque forma viuendi fratribus Minoribus Conuentualibus Reformatis præscribitur. *Const. 68. Apostolici*. Mantellum longum sub caputio, non supra deferre debent. *Greg. XIV. const. 11. Beati*. Capuccinos non possunt in Religionem recipere. *ibid.*
Ferre non possunt habitum Cappuccinorum, & pœnæ deferentium. *Greg. 15. const. 15. Ex iniuncto*. Vide, *Reformati*.

Fratres Amadei, seu Clareni dicti ex ordine sancti Francisci.

Fratres Amadei vniuntur cum fratribus de obseruantia. *Pius V. const. 53. Beatus*.

Fratres sancti Francisci Discalceati Italiæ.

Fratres Discalceati sancti Francisci in Italia supprimuntur. *Sixtus 5. const. 99. Cum sicuti*.

Fratres Tertij Ordinis sancti Francisci, seu Tertiarij.

Tertiarij Ordinis sancti Francisci in domibus proprijs tantum prius degebant; deinde alij regularem vitam eligunt, & approbationem ac regulam obtinent *à Leone X. constit. 42. Inter cætera*. Cui est inserta regula obseruanda. Præcepta regulæ sunt sub consilio. *ibid. c. Omnia*.
Hic ordo fuit reformatus *à Pio 5. constitut. 63. Ea est per §§. 21.*
Quolibet triennio eligere posse visitatorem obtinuerunt, non obstante constitutione *Py 5. Super hoc*. & quomodo id facere possint. *Sixtus V. const. 28. Romani*.
Fratres isti quomodo celebrare debent Capitula siue Generalia, siue Prouincialia. *Clemens 8. const. 33. Decet*.
Obtinent confirmationem omnium priuilegiorum, quæ Concilio Tridentino non sunt contraria, *Clemens 8. const. 51. Pastoralis*.
Prouincialis, & Fratres Prouinciæ Dalmatiæ vniuntur sub obedientia Generalis, seu Vicarij Generalis. *Clemens 8. const. 91. Romani*.
Fratres isti vltra montes tenentur gestare habitum ita diuersum, vt sit coloris, & qualitatis distinctæ à colore fratrum S. Francisci de Paula. Pannus, ex quo fit eorum habitus, debet esse ex quatuor partibus de lana nigra, & vna candida. *Paulus 5. const. 66. Inter graues*.
Vide, *Tertiarij*.

Fratres, & sorores tertiariæ domi degentes.

Fratres & sorores sancti Francisci sæculares dicti de penitentia, in sua domo degentes, seu tertio ordine, ex tempore sancti Francisci instituuntur *à Nicolao 4. const. 2. Supra montem*, obtinent regulam, & priuilegia. Obligationes eorum quæ sunt. *ibid.* Nullum ex regulæ præceptis obligat ad mortalem culpam.
Gaudent gratijs, & priuilegijs omnium Ordinum Mendicantium, & priuilegia his concessa in iudicio faciunt fidem ac si illis fuissent concessa. *Sixtus 4. const. 19. Sacri*.
Tenentur tempore Paschæ recipere Eucharistiam à Parocho. *Leo X. constit. 22. Dum intra*. Sic etiam Extremam Vnctionem. Non sunt excempti ab oneribus sæculi. à Iudice sæculari possunt conueniri. si causam dederint interdictio, non possunt eo tempore in Ecclesijs sui ordinis audire diuina. *ibidem*.
Tertiariorum domi degentium votum, siue masculorum, siue fæminarum, non est votum Religionis, nec solemne, sed simplex. *Leo X. constitut. 22. Dum intra in cap. seq. Nuper*.
Vide, *Tertiarij*. Vide, *Oblati*.

Fratres S. Francisci Cappuccini.

Fratres Minores sancti Francisci *Cappuccini* approbantur à Clemente VII. *anno 1528. const. 21. Religionis zelus*. Ex Conuentualibus ortum habere ait ibi Papa. *ibid.* Habitus & modus viuendi, *ibidem*. præscribitur, & alia ad eos spectantia. *ibid.*
Cappuccini in regnis Hispaniarum possunt noua loca recipere iuxta formam Canonum, & Tridentini Concilij. *Paulus 5. constit. 27. Ad vberes*.
Possunt recitare officium de sancto Conrado. *Vrbanus 8. constit. 43. Domini*.
Non possunt sine licentia Papæ transire ad laxiorem ordinem. *Vrban. 8. const. 91. Iniuncti*. Neque Carthusianos, vel alios similes, sine licentia Generalis inscriptis. *ibid.*
Fratribus Cappuccinis concessit *Clem. 8.* vt audire possint confessiones sæcularium. *constit. 82. Alias*. Et quomodo approbandi. *ibid.*
Alia de Cappuccinis. Vide, *Cappuccini*.

Fratres sancti Francisci de Paula, seu Minimi.

Fratrum sancti Francisci de Paula Religio approbatur *à Sixto 4. anno 1474. const. 5. Sedes Apostolica*. Isti Religiosi prius manebant in cremitorio quodam Cosentiæ Calabriæ dicto *Sancti Francisci de Paula*. Confirmatur approbatio *à Iulio 2. const. 10. Dudum*.
Possunt celebrare cum octaua officium sancti Francisci institutoris. *Leo X. const. 38. Excelsus c. seq. Licet*.
Quomodo eligendi eorum conseruatores, & quæ sit eorum iurisdictio. *Clemens 7. const. 6. Conquestionum*.
Religio sancti Francisci de Paula inter Mendicantes numeranda. *Pius 5. const. 49. Apostolica*.
Quolibet sexennio fratres isti tenentur celebrare capitulum Generale; & non ante. Generalis durat per sexennium: sic etiam Procurator Generalis, seu zelosus. *Paulus V. constit. 6. Cum sicut*. Prouinciales durant per triennium: Correctores verò per annum. *ibid.*
Fratres isti non possunt in Religione procurare dignitates, honores, &c. per fauores sæcularium, vel Ecclesiasticorum Principum, etiam Cardinalium, sub pœna priuationis obtentorum, & inhabilitatis ad alia. Superiores verò non possunt ad intuitum dictorum fauorum concedere dignitates, honores, &c. nec gratias facere, aut pœnas remittere, sub pœna excommunicationis ipso facto. *Paulus 5. const. 17. Admonemur*.
Obtinent multa statuta pro electione noui Generalis in casu mortis, & pro alijs. *Vrbanus 8. const. 17. Vt ea*.
Obtinent confirmationem omnium gratiarum, & priuilegiorum, quæ non obstant Concilio Tridentino, nec sunt reuocata. *Vrbanus 8. const. 19. Iniuncti*.
Erigunt vnum Collegium in Regione Montium Romæ pro Natione Calabriæ. *Vrbanus 8. const. 5. Ex iniuncto*. Alia pro hoc Collegio. Vide, *Collegium*.

Fratres Eremitæ S. Hieronymi, & B. Petri de Pisis.

Fratres Eremitæ S. Hieronymi approbantur *à Gregorio 12. const. 4. Sacrum*.
Sub vna Congregatione dicta de Fesulis adunantur. & alia spectantia ad eorum superiores, & electiones. *Eugen. 4. const. 21. Super gregem*.
Fratres isti Eremitæ, multa priuilegia, ac gratias obtinuerunt *ab Eugenio 4. const. 12. Prouenit*.
Huic Congregationi multa concedit *Sixtus 4. constitut. 13.*

Sedes. Quomodo debent celebrare Capitulum Generale; & alia ad eam Congregationem spectantia. *ibid.*

Gaudent hi fratres priuilegijs Mendicantium. *Pius 5. const. 125. Religionis.*

Quomodo debent celebrare Capitulum Generale, & eligere superiores; Studia dirigere, & dare licentiam adeundi Romam. *Gregor. 13. const. 17. Pro nostri.*

Fratres S. Hieronymi de Obseruantia, quomodo debent electiones facere, & superiores eligere, & alia circa hoc. *Gregorius 13. const. 90. Ea quæ.*

Duos Nouitiatus obtinent; vnum pro Conuentu Sancti Sebastiani Venetiarum, alium pro Conuentu Sanctæ Mariæ Gratiarum Neapolis. *Clemens 8. const. 70. Ordinis vestri.*

Fratres isti procurantes gradus, dignitates, & honores in Religione, per fauores dominorum quorumcumque, etiam Cardinalium, priuantur habitu, & fiunt inhabiles, ad alia. *ibid. in additione cap. Ambitiosam.*

Vide, *Monachi S. Hieronymi.*

Fratres S. Hieronymi Iesuiti.

Fratrum horum institutum approbatur *à Martino 5. constit. 11. Pia.*

Obtinent, vt dici possint ipsi, soli, fratres S. Hieronymi; & alijs interdicitur. Multas gratias, & indulgentias consequuntur. *Alexander 6. const. 9. Ad sacram.*

Gaudent priuilegijs Ordinis Eremitarum S. Augustini. *Clemens 7. const. 36. Sacræ Religionis.*

Priuilegia eorum confirmantur *à Greg. 13. const. 47. Spectatus.*

Hæc Congregatio inter Mendicantes, adscribenda est. *Pius V. const. 50. Romanus.*

Possunt promoueri ad sacerdotium, qui, & quando, & quomodo. *Paulus 5. const. 16. Religiosos.* In ijs locis, in quibus quatuor sunt in sacris, tenentur recitare officium in Choro. Vbi vero tot non sunt, ad Chorum non tenentur, sed priuatim possunt recitare. & alia ad hanc Congregationem spectantia. *ibid. & in e. seq.*

Fratres isti approbati ab Ordinarijs audire possunt confessiones sæcularium in Ecclesijs Parochialibus suorum Conuentuum. *Gregor. 15. const. 35. Ex iniuncto.*

Obtinent vt relicto albo capucio, quod portare tenebantur, vti possint alio eiusdem coloris, cum tunica. *Vrbanus VIII. constit. 31. Onerosa.*

Obtinent Nouitiatum in Conuentu SS. Ioannis, & Pauli de Vrbe. *Gregor. 15. const. 5. Inter multiplices.*

Fratres Humiliati.

Vide, *Humiliare. Humiliati.*

Fratres Ioannis Dei.

Fratrum Ioannis Dei Congregatio pro curandis infirmis instituta, approbatur *à Pio 5. constit. 143. Licet ex debito.* Sub Regula S. Augustini viuunt. Constitutiones, & norma viuendi. *ibid.*

Confirmatur approbatio *à Clemente 8. constitut. 44. Romani.* Possunt eligere vnum in Generalem. quomodo debent se gerere in electionibus, & hospitalitate cum alijs, &c. *ibid.*

In quolibet Conuentu habere possunt vnum ex ordine sacerdotem, qui sit professus per sex annos. *Paulus 5. constit. 55. Inter alia.* Talis sacerdos ad nullum officium, vel administrationem admitti potest in illa Congregatione; & si ex suis demeritis priuatur habitu, statim est suspensus à sacerdotio. *ibid.* Vide, infra.

Vrbanus 8. statuit nè ad sacerdotium aliquis promoueatur, nisi post decem annos professionis. *Constitut. 84. Circumspecta.* Declarat qui sint gradus, & dignitates, ad quas non possunt promoueri sacerdotes. *ibidem. in declaratione seq.*

Fratres isti emittentes tria vota substantialia, & quartum de seruiendo infirmis, & viuentes sub obedientia superiorum, sunt veri regulares, & religiosi. *Paulus 5. constitut. 69. Romanus.*

Hæc Congregatio declaratur Religio. *Paulus V. constit. 100. Romanus.* Quomodo faciendæ electiones superiorum, sacerdos non potest in ea habere officium. *ibidem.* Confirmantur eorum Constitutiones. *Paulus V. const. 103. Ea quæ.*

Fratres isti non subsunt iurisdictioni Ordinariorum, sicut prius. Sed sicut alij Regulares, sunt exempti. *Paulus V. const. 113. Romanus.*

Obtinent confirmationem omnium gratiarum, & vt gaudeant priuilegijs omnium Mendicantium. *Vrbanus 8. constitut. 18. Sacrosanctum.*

Quando, & quomodo habent præcedentiam super quibusdam Mendicantibus; & silentium perpetuum ponitur in hac causa. *Vrbanus 8. const. 76. Commissi.*

Est eis interdictum, nè amplius celebrent duas missas. *Vrban. 8. const. 84. Circumspecta.*

Fratres B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum.

Fratrum B. Mariæ de Mercede religio, & regula approbatur *à Gregorio 9. anno 1235. const. 9. Deuotionis.* Regula. *ib.*

Fratres isti exempti sunt à soluendis decimis, etiam de bonis Ecclesiasticis, quando à Papa imponuntur, vt soluantur Principibus. *Gregorius 11. const. 3. Dum salubria.*

Non possunt transire ad alium Ordinem Mendicantium, propter quartum votum. *Calixtus 3. const. 3. Super gregem.*

Quomodo eligere debent Generalem; qui debent conuenire ad Capitulum: de Procuratore Generali Vrbis, & alia spectantia ad dictum ordinem. *Clemens 8. const. 30. Ijs quæ pro. per §§. 22. 66.*

Non possunt recipere ad suum Ordinem fratres Minores Obseruantes S. Francisci. *Clemens 8. const. 46. Nuper.*

Alia obtinent statuta, & moderationes pro electione Officialium, & pro alijs. *Clemens 8. constitut. 68. Ex pastorali. per §§. 28.*

Obtinent, vt benedictionem dare possint populo in alijs duobus festis Sancti Laurentij, & Sancti Antonij, sicut in alijs, vt ex concessione *Clemens 8. constitut. 79. Cum nos alias.* Forma benedictionis. *ibid.* Communicatio indulgentiarum, quomodo ab eis facienda, & ad quos extenditur communicatio bonorum operum, quæ fiunt in illa Religione. *ibidem.*

Nouas Constitutiones obtinent pro reformatione. *Clemens 8. const. 112. Decet Romanum. per §§. 42.*

Obtinent confirmationem omnium priuilegiorum, & alia noua. *Sixtus 5. const. 25. Inter omnes.*

Hic ordo dicitur ibi à Papa reuelatus à B. Maria Virgine. *ib.*

Fratres de Mercede non possunt recipere Capuccinos, vel alios Regulares strictioris regulæ, ob quartum votum quod faciunt. *Paulus 5. const. 50. Nuper ad nos.*

Gregorius 15. confirmat omnes gratias, & priuilegia concessa ab antecessoribus huic Religioni. *const. 22. Iniuncti.*

Congregatio Reformatorum huius Religionis confirmatur. Sed Generali ordinis est subiecta. *Paulus 5. const. 25. Inter omnes. §. 5.*

Fratres Reformati huius Congregationis transire non possunt ad fratres Calceatos dictæ Religionis. *Vrbanus 8. constit. 77. Iniuncti.*

Vrbanus 8. confirmat omnes gratias, & priuilegia huius Religionis, quæ Concilio Tridentino non sunt contraria. *Const. 94. Ex clementi.*

Fratres Reformati huius Religionis transire non possunt ad alias Religiones, nisi ad Carthusianam. *Vrbanus 8. in append. const. 2. aliàs 21. Commissi.*

Idem Pontifex concedit his Reformatis, vt in Africa, & alijs Turcarum partibus possint celebrare in altari portatili, & ante diem. Item, vt absoluant fideles ab excommunicationibus in Bulla Cœnæ. *Vrbanus 8. in append. constit. 3 alias 24. Cum sicut dilectis.*

Fratres Ordinis Seruorum B. Mariæ.

Fratrum horum Religio, demùm approbatur *à Benedicto 11. const. 1. Dum leuamus.*

Eximun-

Eximuntur ab Ordinariorum iurifdictione. *Vrban.6.conft.6. Sacrofancta.*

Fratres Seruitæ, qui habent beneficia Ecclefiaftica, vel Pœnitentiariæ, ex difpenfatione Papæ, non habent vocem actiuam, vel paffiuam in Capitulis, & Conuentibus. *Inlius 3. conft. 8. Cum ficut.*

Qui in Religione profeffionem explicitè, vel tacitè emiferunt, non poffunt dimittere habitum; neque extra Conuentum morari. *ibid.*

Reformatio huius Religionis fit *à Clem. 6. anno* 1346. *conft.* 2. *Regimini.*

Iterum fub *Pio V.* reformatur. *conft.* 103. *Poftquam.*

Denuò fub *Clemente* 8. reformatur, & decreta Reformationis emanant. *Clemens* 8. *conft.* 60. *& in additione, c. Ex his. per §§.* 64.

Non poffunt hi fratres per appellationem recurrere ad Tribunalia fæcularia, fub pœna excommunicationis latæ fententiæ referuatæ Papæ; priuationis officiorum, & inhabilitatis ad ea. Sed poffunt per appellationem recurrere ad Generalem, Viceprotectorem, Protectorem, & Papam. *Clemens* 8. *conftit.* 119. *Quoniam*. Confulentes recurfum ad fæculares, vel fauentes in eo, eafdem pœnas incurrunt. *ibid.*

Seruitæ Montis Senarij prope Florentiam reformantur, peculiares habent Conftitutiones, formam viuendi, & Nouitiatum, gubernium, &c. *Clemens* 8. *conftit.* 80. *Docet Romanum. & in addit.*

Facultatem recipiendi ibi Nouitios obtinent, & difpenfantur ne in pane, & aqua tantum ieiunent in feria 4. *Paulus* 5. *conftit.* 76. *Sedis Apoftolicæ.*

Fratres Sanctiffimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum, & Difcalceati.

Fratrum horum Religio approbata eft anno 1198. *ab Innocentio* 3. *conftit.* 1. *Operante.*

Confirmatur tamen ab eodem anno 1209. *conftit.* 9. *Operante.*

Poffe quæftuare pro Redemptione Captiuorum, concedit *Clem.* 7. *conftit.* 7. *Gratum*. Impedientes eos excommunicantur. *ibi.* Indulgentiæ, quas confequuntur dantes eleemofynas. *ibid.*

Fratres ifti in Regno Portugalliæ, gaudent eifdem priuilegijs, quibus alij fratres eiufdem Ordinis in Regno Caftellæ, & Legionis. *Paulus* 3. *conft.* 2. *Inter curas.*

Moderatio Regulæ huius Religionis fit *à Clemente* 4. *conftit.* 10. *In ordine.*

Prælati in hac Religione poffunt benedicere ornamenta, & paramenta, feu veftimenta Ecclefiaftica, & vafa omnia, ijs exceptis, in quibus eft neceffarius vfus Chrifmatis. *Gregorius* 13. *conft.* 31. *Expofcit.*

Fratres ifti in ftatu Ecclefiaftico non poffunt quæftuare pro Captiuorum Redemptione, quia hoc munus, alijs eft conceffum. *Sixtus* 5. *conft.* 27. *Cum benigna.*

Fratres ifti quando, quomodo, & quibus poffunt communicare bona opera Religionis. *Clemens* 8. *conftitut.* 85. *Decet Romanum.*

Quando tranfeunt ad partes infidelium, vt Algerium, & alias Africæ partes, quomodo, & quoties abfoluere poffunt à cafibus Papæ referuatis, & cenfuris femel in anno, liberos vero ibi exiftentes, femel in vita. *Paulus* 5. *conftitut.* 40. *Ex omnibus*. Item eis conceffit, vt in aliquibus irregularitatibus difpenfare poffint & votis, & condonare incerta, dicere miffam in altari portatili, etiam in loco profano coram Turcis, & hæreticis. ter in hebdomada celebrare pro animabus Purgatorij, & qualibet vice vnam animam liberare. & alia. Sed ad decennium tantum duratura, hæc conceffit. *ibid.*

Fratres Difcalceati Sanctiffimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum, obtinent peculiares Conftitutiones, & ad primæ Regulæ obferuantiam redeunt. *Clemens VIII. conftitut.* 62. *Admilitantis. per §§.*16. Forma viuendi. *ibid.*

Fratres Reformati Difcalceati, quomodo debent eligere Superiores, Diffinitores, &c. & quantum durant. item diuifio Prouinciarum. *Paulus* 5. *conft.* 59. *Ex debito. in addit.*

Fratres ifti numerantur inter Mendicantes, & eorum priuilegijs fruuntur. *Paulus V. conft.* 60. *Ecclefiæ Catholicæ.*

Fratrum iftorum Difcalceatorum ftatuta, iterum *à Paulo V.* approbantur. *Paulus* 5. *conft.* 61. *Quæ piè.*

Duo alia vota emittunt, id eft, quod non procurabunt, neque per fe, neque per alium fuperioritatem, aut Prælaturam in Congregatione illa. Secundo, quod neque extra eam procurabunt, nec per fe, nec per alios; nec oblatam acceptabunt prælaturam. *ibid. Paulus* 5.

Fratres Difcalceati Sanctiffimæ Trinitatis, &c. poffunt eleemofynas petere, legata, & alia fubfidia pro Redemptione Captiuorum. *Vrbanus* 8. *in append. conft.* 6. *Ex incumbenti.*

Si horum fratrum Difcalceatorum Hifpaniarum Generalis intra fexennium deficiat, fiue ex morte, fiue ex priuatione, refignatione, &c. primus Diffinitor vocare debet cæteros Diffinitores, & Prouinciales, & præfideat capitulo. & qui eligitur fit Vicarius generalis, habeatque totam Generalis auctoritatem, & duret vfque ad tempus, in quo fieri debebat capitulum, & alia pertinentia ad huiufmodi electionem. &c. *Vrbanus* 8. *in append. conft.* 129. *Iniuncti per* 7. §§.

Obtinent communicationem omnium priuilegiorum Ordinum & Religionum fiue Mendicantium, fiue non, exemptiones, &c. omnia diffusè. *Vrbanus* 8. *in appendice conftit.* 21. *Redemptoris noftri.*

Fratres ifti non poffunt habere conuerfos fine caputio, quos vocant Donatos, qui profiteantur, fed omnes vel fint clerici, vel laici cum caputio. *Vrbanus* 8. *in appendice conft.* 25. *Cum ficut.*

Fratres ifti Congregationis Hifpaniarum exempti funt à iurifdictione Generalis Ordinis Calceatorum: & Generalis Difcalceatorum, à Papa immediatè dependet. *Vrbanus* 8. *conftit.* 33. *Ex quo regimen, per §§.* 12.

Generalis præfatus Difcalceatorum electus & confirmatus à Capitulo Generali, nulla alia confirmatione eget, nec etiam Papæ, fed immediatè poteft exercere iurifdictionem. *Vrbanus* 8. *in append. conft.* 36. *Exponi nobis*. Vide, *Veftis.*

Fraticellorum Secta.

Fraticellorum Secta, quæ iactabat fe effe de tertio Ordine fancti Francifci, extirpatur, & fub excommunicatione prohibetur, nè vlteriùs reaffumatur. *Extrau. Ioannes* 22. *De religiofis domibus c. Sancta Romana.* idem Papa *conftit.* 3. *Gloriofam*. Vbi damnatur fecta, & narratur caufa.

Fraticellorum Secta erat compofita ex quibufdam fratribus, qui nolentes ftare fub difciplina Generalis, & Prouincialium Ordinis Minorum, dicentes fe velle puram regulam obferuare, à Papa *Cœleftino* 5. obtinuerunt priuilegium feparandi fe à Religione, & manendi feparatim: fed hoc priuilegium non fuit confirmatum *à Bonifacio* 8. qui fucceffit. Item in ea Secta erant alij, qui ab Epifcopis, & alijs Superioribus obtinuerunt habitum fancti Francifci contra formam & ftatutum Concilij. Item erant in ea alij, qui dicebant, fe effe de tertio Ordine S. Francifci, & tamen ritus viuendi, quem habebant, non erat in regula. *ib. Extrau. Ioann.* 22. *vbi fupra & conft.* 3. *Gloriofam.*

Fraticelli confunduntur, feu idem funt cum Beguinis, & Bizochis. *ibid.*

Errores Fraticellorum omnes numerantur *in conftit.* 3. *Ioannes* 22. *Gloriofam.*

Fraudans.

Fraudans menfuras & pondera, per 30. dies in pane & aqua ieiunare debet. *de emptione & venditione c. Vt menfura.*

Frigiditas.

Frigiditate viri probata, qua impeditur confummatio matrimonij, poteft diffolui matrimonium & mulier alteri nubere. 33. *q.* 1. *c. Quod autem & c. Requifiuifti*. Vide, *Matrim. folutio.*

Si in hoc cafu mulier negat fe cognitam à viro, ftandum eft dicto viri. 33. *q.* 1. *c. Si quis accepit.*

Fridericus Imperator.

Coronatur Romæ anno 1452. corona Imperiali *à Nicolao V. const.4. Imperiali.* Vide, *Imperator.*

Fructus.

Fructus quomodo possunt sequestrari. Vide, *Sequestrum.*
Fructus beneficiorum non possunt percipi ab absentibus. *De rescriptis in 6. c. fin.* Vide, *Beneficiati quo ad residentiam.* Vide, *Residentia.*
Fructus prætendere nullus potest, ex eo quod impugnauit. *De regulis iuris in 6. reg.38.*
Fructus beneficiorum vacantium, pro aliquo tempore, potest sibi Papa reseruare. Vide, *Beneficia.* Vide, *Papa.*
Fructus beneficiorum inexacti tempore mortis beneficiatorum, etiam Cardinalium, ad quos spectent. Vide, *Beneficiati.* Vide, *Testandi facultas.*
Fructus, & eleemosynæ, quæ ad Capitula Basilicarum Sancti Ioannis Laterani, S. Petri, & S. Mariæ Maioris de Vrbe perueniunt, distribui debent solum inter canonicos & beneficiatos inseruientes diuinis officijs, non vero dandæ alijs, nisi ex infirmitate, vel alia causa Ecclesiæ excusetur eorum absentia. *Pius IV. constit.41. cum sicut.*
Fructus beneficiorum vacantium in Regno Neapoli, si Papæ sint reseruata beneficia, à die vacationis, vsque ad diem prouisionis pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius V. const.26. Cupientes.*
Fructus beneficiorum vacantium in Regno Neapolis pendentes, in quocumque mense vacent, spectant ad Cameram Apostolicam. *Sixtus V. const.90. cum sicut.*
Fructus beneficiorum lite pendente. Vide, *Beneficiati.* Vide, *Beneficiales causæ.* Vide, *Lite pendente.*
Fructus indebitè exacti, quolibet modo, restituendi sunt. Nec potest summus Pœnitentiarius absoluere, sic indebitè percipientem, nec in foro conscientiæ, nec extra, nisi facta restitutione. *Pius IV. const.53. In sublimi.*
Fructus decimarum possunt locari. *Honorius 3. ex Cironetit. de locato, & conducto c.1.* Vide, *Decimæ.*
Fructus beneficiorum inexacti non includuntur in facultate testandi, concessa à Papa cuicumque personæ, etiam Cardinali. *Vrban.8. const.80. Æternus. §. 5. & 7.*
De fructibus Curati non residentis, disponit Episcopus in vtilitatem Ecclesiæ. *Conc.Colon.3. tit. de officiorum, &c. c.9.*
Fructus inexacti non cadunt sub facultate concessa à Papa de testando. Vide, *Testandi facultas.*
Vide, *Beneficiorum reditus.*

Frumentum.

Frumentum, &c. à statu Ecclesiæ extrahi non potest, & pœna. *Gregor.13. const.50. in declarat. cap. inter. & Clemens VIII. vbi infra.*
Frumentum pro sufficientia vnius anni, tantum potest à qualibet persona, seu familia reseruari, & non amplius, & pœna. *ibid. & Clemens VIII. vbi infra. §.6.*
Frumenta extrahentes à statu Ecclesiæ sine licentia Papæ manu subscripta, pœnas incurrunt prima vice triremium ad decennium; deinde capitis, & confiscationis. *Clemens 8. const.49. Frumenti penuriam.*
Camerarius, quando potest, vel non potest, eam licentiam concedere. *ibid.* Vide, *Camerarius.*
Agricultores quantum frumentum possunt extrahere. *ibid.* Vide, *Ecclesiasticus status.*

Fucus.

A fucis abstinere debent omnes, præsertim mulieres. *de consecrat. dist.5. c. Fucare.*

Fugiens ad Ecclesiam, vel Crucem.

Fugiens ad Ecclesiam non debet expelli, nec extrahi, sed defendi. *Conc. Arausi.1. c.5. dist.87. c. Eos qui. Concil. Mogunt. c.39.* Sed Rector Ecclesiæ debet componere, si aliquid iniquè egit fugiens. *ibid. Concil. Illerdense c.8. Aurelian.1. cap.3. Aurelian.4. cap.21. Matisc.2. cap. 28. Cabilon.2. cap.19. Agathense cap.46. Aurelian.5. c.23. Nicolaus I. ad consulta Bulgarorum c.95.*
Fugiens ad aliquam crucem, gaudet immunitate Ecclesiæ. *Conc. Claramont. c.29.*
Fugiens ad Ecclesiam ob crimen commissum, pœnitentiam accipit Episcopi arbitrio. *Nicolaus I. ad consulta Bulgarorum cap.26.*
Fugiens ad Ecclesiam, si sit seruus, data impunitate à Domino, est ei restituendus. *De Immunitate Ecclesiarum cap. inter alia. Concil. Aurelian.3. c.5. Aurelian.5. c.23. 17. q.4. c. Id constituimus. Concil. Epaunense cap.39.* Excusari debet à corporalibus supplicijs. *ibid. 17. q.4. cap. Nullus.* Vide, *Serui.*
Christiani serui Iudæorum fugientes ad Ecclesiam. Vide, *Serui.*
Fugientes ad Ecclesiam, non possunt vmquam extrahi sine licentia Episcopi, & qui extrahit est puniendus, sed prius restituendus extractus. *Concil. Aurelian.4. cap.21. Concil. Agathense cap.46. 12. quæst.2. cap. Fugitiui.* Dum extrahitur cum dicta licentia, danda est à iudice securitas, quod sit liber à morte, & debilitate, ac alijs pœnis corporalibus, sed extractus conuenire debet de satisfactione. *Concil. Aurelian. 1. cap.3. Aurelian.4. c.21. Concil. Illerdense c.8. De immunitate Ecclesiarum c. inter alia. Gregor. I. lib.8. ep.38. & Concil. Claramont. c.30.*
Clerici, qui sine hac conuentione extrahunt fugientes ab Ecclesia, segregentur, seu excommunicentur. *Concil. Illerdense cap.8.*
Clerici non possunt extrahere suos seruos ad Ecclesiam fugientes, nisi data securitate de non flagellando, vel alijs pœnis afficiendo. *ibid. & 17. q.4. cap. Nullus.*
Qui fugientes cum licentia Episcopi extrahit cum iuramento de non danda morte, vel alio faciendo, si frangit iuramentum, excommunicetur. *Concil. Aurel.1. c.3.*
Fugientes ad Ecclesiam per triginta passus circa Ecclesiam sunt immunes, & defendi debent à Sacerdote: sed non possunt intra illud spatium intrare in domibus aliorum, alias excommunicantur. *Conc. Cabilon.2. cap.19. Conc. Coiacense cap.12.*
Fugientes ad Ecclesiam, quando gaudent, vel non gaudent immunitate. *De immunit. Eccl. c. inter alia.*
Alia de hoc. Vide, *Immunitas.* Vide, *Ecclesia, ad eam confugientes.* Vide, *Latrones.*

Fugitiui.

Fugitiui peruenientes ad aliquos, remittendi sunt ad suos dominos. *12. q.2. cap. Fugitiui, & cap. iniustum.*
Fugitiui Monachi, vel Clerici, à nullo possunt recipi, & pœna recipientium. *Concil. Tolet. 13. c.11.*
Vide, *Regulares vagabundi.* Vide, *Apostata, &c.*

Fugere.

Fugiendum est tempore persecutionis. *Iulius I. epist.2. c.30. Pelagius II. epist.1.*

Fuldense Monasterium, & Collegium.

Fuldense Monasterium in Germania, oppido Fulda Prouincia Moguntina, Papæ immediatè est subiectum. *Zacharias epist.14.*
Collegium Fuldense erigitur. *ibid.* Erigitur pro adolescentibus Germanis cum forma viuendi, & præscriptione studiorum. Ex Camera Apostolica assignantur reditus. 39. alumni esse debent. *Vrbanus 8. constit.96. Quoniam.* Alia pertinentia ad hoc Collegium. *ibid. per §§. 22.*

Fulsensis Congregatio.

Vide, *Monachi.* Vide, *Congregationes quædam.*

Funera

Funera mortuorum, quomodo facienda.

Corpus mortuum non poteſt deferri ad Eccleſiam ante ortum Solis, vel poſt occaſum, nec inter celebrationem Miſſæ Maioris. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. de funeribus, &c.*

In ferendo illud Clerici ſequantur crucem ſuæ Eccleſiæ, & ſui Rectoris. *ibid.*

Cum deferendum eſt corpus defuncti, Clerici adeant Eccleſiam vicinam domui defuncti, ex qua omnes ordinatè prodeant, & mortuum comitentur cantantes preces. *ibid.*

Cum peruenitur ad Eccleſiam, omnes mortuum circumſtent celebrantes officia, nec inde diſcedant, antequam ſepeliatur. poſtea eodem ordine, quo venerant, ex Eccleſia diſcedant ſuam crucem præferentes, & ad ſuam Eccleſiam vadant.

Veſtes mortui non accipiantur à Clericis, inuitis hæredibus. *ibidem.*

Candelæ quæ funeri applicantur, per hæredes emantur; & ſacriſtiæ remaneant applicatæ, nec poſſint vendi, ſed pro diuinis officijs conſumantur: niſi ex Ordinarij licentia ad alium Eccleſiæ vſum applicandæ ſint. Sed quarta danda eſt Cathedrali, ſeu Parochiæ. *ibid.*

Si hæredes impij nolint candelas pro funere emere, per Epiſcopum compelli poſſunt ad emendum, quæ eius arbitrio ſunt neceſſaria. *ibid.*

Corpus mortuorum operiendum eſt pallio, quod ab Eccleſia gratis omnibus commodatur. *ibid.* Si nobiles, &c. alij pallio ſerico velint tegi, ſuis ſumptibus emant, & hoc erit illius Eccleſiæ, in quo mortuus ſepelitur. *Concil. Mediol. ibidem.*

Funeralium curatoribus, campanarijs, &c. ſtatuatur per Epiſcopum iuſta merces: ſic etiam quanto tempore pulſandæ erunt campanæ. *ibid.*

Pauperes, qui modum non habent faciendi impenſas pro funere, gratis ſepeliantur, & ſumptibus Eccleſiæ. *ibid.*

Pro exequijs non eſt faciendum pactum per Clericos, ſed quæ dantur, eleemoſynæ titulo accipiantur. *ibid.*

Funerales orationes, laudes, &c. fieri à nullo poſſunt, niſi de licentia Ordinarij. Qui recognoſcat, & probet orationem, &c. *ibid.*

Funerales verò conciones, quæ non ſunt ad laudem, ſed ad declarandam humanam miſeriam, poſſunt ſemper fieri abſque licentia. *ibid.*

Funeralis quarta. Vide, *Quarta*. Vide, *Sepelire*. Vide, *Sepultura*.

Funeralia, funera, & portio funeralis.

Funeralia defunctorum facienda ſine ritu pagano, ſine carminibus, conuiuijs, &c. ſimilibus; ſed cum luctu, pietate, & canticis ſpiritualibus. *Poſt Conc. Arelat. 3. c.10.*

Funeralia dicuntur illa, quæ cum funere deducuntur (quando agitur de ſolutione quartæ, &c.) *Extra, de priuileg. cap. inter cunctas.*

Funeralium quarta per 40. annos non ſoluta præſcribitur. *De præſcriptionib. c. de quarta.*

Funeralium quarta, tantum, ſoluenda eſt Parochis à Regularibus, & ad aliud cogi non debent circa funera. *Extra, de ſepulturis c. Super cathedram.*

Funeralis portio, quæ ſoluenda eſt ab eo, qui ſepelitur extra Eccleſiam Parochialem, vel eſt medietas, vel tertia pars, vel quarta, iuxta locorum conſuetudinem. *De ſepulturis cap. certificari.*

Funera mortuorum parum ſoluere debent, vel nihil. *De Simonia cap. Suam.*

Funeralis quarta Cathedrali, vel Parochiali ſoluenda eſt, etiam ſi applicata ſit Monaſterijs, vel hoſpitalibus, vel alijs; & redeat ad priſtinum ius Eccleſiarum. *Concil. Trident. ſeſſ.25. de reform. c.13.* Non obſtantibus priuilegijs, &c.

Funeralium pompæ in ſtatu Eccleſiæ, quales debent eſſe. *Sixtus V. conſt.52. cum in vnaquaque.*

Funeralis quarta. Vide, *Quarta.*

Vide, *Exequiæ*. Vide, *Defunctorum funeralia.*

Funus Epiſcopi, quomodo faciendum.

Epiſcopo morti proximo exiſtente, tres primi de Capitulo inuitare debent Epiſcopum vicinum, vel eo impedito alium, qui ſi viuum inuenerit, iuuet eum, conſolando, hortando, &c. ſimilia faciendo. *Concil. Mediol.1. par.2. tit. De funere Epiſcopi.*

Mortuo iam, Epiſcopus vocatus functionem exequitur, ſolemni more cum Clero ſæculari, & regulari. Nihil exigat pro ea functione, neque datum aliquid accipiat. *ibid.*

Cadauer non ſtet ſup r terram, pluſquam horis 40. neque ex cauſa expectandi Epiſcopum venientem ad funus. *ibidem.* Interim à Clericis ſucceſſiuè cuſtodiatur.

Capitulum poſtea ſignificet eius mortem Epiſcopis Comprouincialibus, vt pro anima eius orent.

Pro exequijs non accendantur pluſquam 24. cerei, expenſis Eccleſiæ vacantis, niſi extent bona defuncti, vel alius ex conſuetudine faciat expenſas.

Anniuerſarium quolibet anno fiat pro mortuo Epiſcopo, quandiù viuit ſucceſſor eius; & hoc impenſis ipſius viuentis. *ibid. Concil. Mediol. 1.*

Epiſcopus negligens in faciendo funere pro Comprouinciali Epiſcopo mortuo, per ſynodum Prouincialem puniatur. Sic & canonici, & clerici. *ibid.*

Cadauer Epiſcopi mortui ferri non poteſt ad ſepulturam ante ortum Solis, vel poſt occaſum. *Concil. Mediol.1. p.2. tit. De funeribus, &c.*

Vide, *Epiſcopo moriente.*

Furioſus.

Furioſus non poteſt contrahere matrimonium. *Poſt epiſt.3. Fabiani. 32. q.7. c. Neque furioſus.* Sed ſi fuerit contractum, non ſeparetur. *ibid. De ſponſalibus. & c. Dilectus.*

Furioſus profitendo non obligatur, niſi factus ſanæ mentis ratificet. *De regularibus c. Sicut tenor.*

Fur. Furtum. Furans.

Furtum faciens ex neceſſitate, excuſatur. *De confecr. diſt.5. cap. Diſcipulos. De furtis. cap. Si quis.* Sed ſaltem leuiter peccat. *ibid.* Tenetur ad pœnitentiam per très hebdomadas. Si verò reſtituat, non tenetur. *ibid.*

Furtum in magnis, & paruis committitur. 14. *quæſt.6. cap. Fur autem.*

Furans, non ſatisfacit dando pauperibus, ſed dare debet domino. *De homicidio volunt. cap. Sicut.*

Furans oleum, ceram, & ſimilia Eccleſiæ, excommunicetur. *Concil. quod dicitur Apoſtolorum cap.72.*

Vide, *Eccleſ. inuaſores.*

Furantes bona Clericorum morientium, excommunicentur. 12. *q.2. cap. de laicis.*

Furans hominem, & vendens, pœna capitis punitur. *De furtis cap.1.*

Si fures, & latrones occiduntur in furto, non eſt orandum pro eis. *De furtis cap. Fures.*

Furem celans ob lucrum, eſt reus furti. *ibid. cap. Qui cum fure.*

Fur occultus poſt reſtitutionem, & pęnitentiam poteſt ad ordines promoueri. *ibid. c. fin.*

Furibus, ſi moribundi petant Sacramenta, non neganda. *de furtis cap. fures.*

Furantes Eccleſiæ theſaurum, excommunicantur. *Extra, de furtis cap. infidelis.*

Furto commiſſo in Monaſterio, olim Monachi purgabantur, ſic. Abbas Miſſam celebrabat, & omnes communicabant. *Conc. Vormat.1. c.15. 2. q.5. c. Sæpè contingit.* Nunc fieri hoc non poteſt.

Furnarii Romæ.

Furnariorum Conſules, quam iuriſdictionem habent. *Iulius 3. conſtit.18. cum ſicut.*

Eorum debitores ſummariè cogendi ad ſoluendum. Nec admittuntur ad ceſſionem bonorum. *ibid.*

Furnarij Vrbis cæteris creditoribus sunt præferendi. *Gregor. 13. const. 71. cum sicut.*
Furnariorum priuilegia. Vide, *Pistores*. Vide, *Consules Pistorum*.

Fustigare.

Fustigare faciens aliquem grauiter, si est Episcopus, per duos menses suspenditur à celebratione Missæ. *De clerico percussore cap. Præterea.*

Futura.

Futurorum cognitio petenda non est à magis sortilegis, &c. *De sortilegis cap. 1.*
Pœnitentia eis imponenda est 40. dierum. Si Clericus, per annum, & interim abstineant à ministerio. *ibid. cap. Ex tuarum.* Etiam si sortilegium fuerit simplex. *ibid.*
Vide, *Magi*. Vide, *Sortilegi*. Vide, *Clerici*.
Futura prædicta à Magis, &c. sæpè Dei permissu accidunt vt dicuntur. 26. *q. 5. cap. Nec mirum.*
Futura multa scire possunt dæmones, quæ, & quomodo. 26. *q. 3. c. Sciendum.*
Futura vt dies Iudicij, Aduentus Antichristi, &c. determinatè non possunt prædici sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *Concil. Later. 5. sess. 11. const. 1.*
Futura, vel abscondita prædicentes per artem magiæ, &c. ab Inquisitoribus iudicandi. *Sixtus 5. constitut. 17. Cæli, & terra.*
Omnes species talium superstitionum, ibi narrantur.
Vide, *Diuinatio*.

G

Gabella.

GAbellarum exemptiones, Romæ quibus competunt post reuocationem *Innocent. X.* Vide, *Exemptiones*. Vide, *Dogana*. Regulares exempti sunt. Vide, *Regulares*.
Gabellas nouas imponentes. Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœna.*
Gabella vini forensis Romæ pro Lectoribus Studij applicatur. *Leo X. const. 1. Dum singulare*, & quod superest, pro conseruatoribus Populi Romani. *ibid.*
Vide, *Exemptio*. Vide, *Dogana*.

Gallia.

Galliæ Regis concordata cum Sede Apostolica circa beneficia dispensanda in Delfinatu, & alia. *Extra, de tregua, & pace cap. Ad vniuersalis.* Iterum renouatur *in Conc. Later. 5. sess. 11. constit. 3. Pater æternus*, & omnia in contrarium annullantur. *ibid.* Vide, *Francia*. Vide, *Rex*.
Galliæ Episcopi quas procurationes possunt ab ecclesijs exigere. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.*
Galliæ Rex, & Regnicolæ per *Extrauag. Bonifacij 8. Vnam sanctam*, non euaserunt magis subiecti Ecclesiæ, quam prius erant. *Extra, de priuil. cap. Meruit.*
Galliæ Rex est perpetuus administrator militiæ Sancti Spiritus. Vide, *Equites S. Spiritus.*
Gallicana pragmatica contra immunitatem Ecclesiæ abrogatur *in Concil. Lateran. 5. sess. 11. constit. 3. Pater æternus*, quæ est *const. 20. Leonis X.* Nullus potest ea vti, & pœnæ vtentis. *ibid.*
Vide, *Francia*. Vide, *Beneficia in Regno Galliæ*. Vide, *Rex.*

Genethliaca.

Genethliaca ars, est ars obseruandi dies Natales. 26. *q. 2. cap. Illud quod est. & q. 3. c. 1.*
Hæc ars prohibita est Christianis. *ibid.* Vide, *Astrologia.*

Generalis, & Generale.

Generale interdictum dicitur, non solum illud, quod fit in Prouincia; sed in Terra, vel Villa. *De verb. sign. c. cum in partib.*

Generali rescripto derogatur per speciale. *De rescriptis cap. Pastoralis. §. Quoniam. de off. Legati cap. Studuisti. Concil. Lateran. 3. in append. tit. de appellat. c. 11.*
Generalis Commissarius non potest excessus corrigere, nec priuare beneficijs; nisi id ei specialiter committatur. *De off. Vicarij in 6. c. Licet.*
Generalis Commissarius non potest conferre beneficia. *ibid. cap. fin.*
Generalis licentia absoluendi à peccatis obtenta à Papa, non sufficit ad absoluendum à casibus Bullæ Cœnæ. *Extra, de pœnit. & remiss. cap. Etsi Dominici.*
Generalis custodiæ corporis Papæ, quas causas ciuiles, & criminales habitatorum Burgi potest cognoscere in prima instantia. Est Gubernator Burgi, &c. *Iulius 3. constit. 4. Ad fidei.* Vide, *Gubernator Burgi.*
Generales Ordinum. Vide, *De qualibet Religione.*
Generali Ordinis Minorum confirmare competit electiones Prouincialium, quando sibi videtur confirmanda; & potest eam infirmare. *Clement. de verbor. significat. cap. Exiui, in fine.*
Generali ministro deficiente Vicarius generalis facere potest totum, id quod faceret Generalis, vsque dum Generalis eligatur. *ibid.*
Generales Regularium, quomodo eligendi. Vide, *Regularium superiores.*

Generalium in Religione obligationes, & alia.

Generales Regularium non sunt exempti à Chori seruitio. *Clemens 8. constit. 50. Nullus. Vrbanus 8. constit. 26. cap. Nullus.*
Generales Regularium habentes redditus, quomodo de eis disponere, & in communi Conuentus ponere possint. *ibid. cap. Nullus n. 11.*
Generalis Regularium in fine officij tenetur reddere rationem administrationis, tam publicæ, quam priuatæ. Scribenda est hæc actio, & ponenda est in scripto autentico Capituli, vt si placeat Papæ, possit transmitti. *ibid. n. 13.*
Generales non possunt declarare decreta Reformationis; nec in eis dispensare, sub pœna priuationis Generalatus, & aliorum officiorum, & inhabilitatis perpetuæ ad omnia officia. *Vrban. 8. const. 26. c. Nullus n. 40.*
Generales tenentur curare, vt in decretis Ordinis inserantur decreta Reformationis. *ibid. n. 40.*
Generales Regularium possunt ad Iapponem mittere fratres probatos, & doctos ad prædicandum. & assignatur ibi forma, & modus mittendi, ac viuendi eorum, qui mittuntur. *Clemens 8. const. 74. Onerosa.*
Generales Regularium, quomodo eligendi. Vide, *Superiores Regul.*
Generales Mendicantium habent omnimodam iurisdictionem in suos subditos, omnes scholares studentes, &c. vbique commorantes. *Pius II. const. 2. Religiosorum.*
Vide alia, *De Generalibus in qualibet Religione.* Vide, *Regul. superiores.* Vide, *Regul. Reformatio.*

Gentiles.

Gentiles, si petunt manus sibi imponi, fieri possunt Christiani. *Concil. Elibert. c. 39.*
Gentilium ritus sectantes, cum quali pœnitentia sunt recipiendi. *Concil. Ancir. c. 6.* Vide, *Ritus.*
Gentilium vanitas cum eorum literis retunditur. *Distin. 37. cap. Si quid.*
Gentilium ritus fugiendi. *Concil. Lucens. 2. c. 73. 26. q. 7. c. Non licet.*

Genuflectere.

Genuflectendum non est in diebus Dominicis, & Pentecostes. *Concil. Nicæn. 1. c. 20. de consecr. dist. 3. c. Quoniam. Conc. Turon. 3. c. 37.*
Neque toto tempore Paschali, vsque ad Pentecostem. *De ferijs cap. Quoniam. Concil. Lucense 2. c. 71. Concil. Aquisgr. sub Ludouico Pio c. 46.*

Genua

Genua flectenda sunt cum eleuatur Eucharistia, & eum deferrur ad infirmos. *De celebrat. Miss. c. Sanè. Honorius 3. ex Cirone, de celebr. Miss. cap. 1.* Vide, *Eucharistia*.
Genuflectendum est cum Episcopus transiens per loca, benedicit populis. *Conc. Rauennat. 3. post Clem. 5. c. 6.*

Genus.

Generi per speciem derogatur. *De prabend. in 6. c. Dudum. De regulis iuris in 6. reg. 34.* Etiam si nulla fiat mentio de genere. *ibid. Dudum.*
Genus humanum. Vide, *Homo*. Vide, *Humanum*.

Germania.

Collatio beneficiorum Germaniæ, quomodo est reseruata Papæ. *Nicolaus 5. const. 1. Ad sacram.* Si vacant in curia, conferuntur à Papa. Aliæ electiones à Papa confirmantur. *ibid.* Vide, *Beneficia Germania*.
Qui beneficia obtinet in illis partibus contra dispositionem concordatorum, excommunicatur, & nulliter obtinet. *Clem. 7. const. 41. Admonet,* & omnia priuilegia contraria annullantur. *ibid.*
Beneficia in Germania, quomodo conferuntur à Papa, iuxta olim concordata pro illa natione. *Gregorius 13. const. 41. Qua in Ecclesiam.*
Germaniæ pax inter Imperatorem, & alios de anno 1648. declaratur nulla, quia Religioni præiudicialis. Vide, *Papa circa res fidei.*

Gladius.

Gladij duo sunt in Ecclesia, vnus spiritualis, & alter temporalis. *De sent. excomm. in 6. c. Dilecto. Extra, de maiorit. & obed. c. 1.* Vide, *Ecclesia potestas*.
Gladij Ecclesiæ mutuo se adiuuant in necessitate. *ibid. cap. Dilecto.*
Gladius spiritualis ab Ecclesia ipsa exercendus. *Extra, de maiorit. & obed. c. 1.*
Gladius materialis pro Ecclesia exercendus. *ibid.*
Gladio euaginato intrans in Ecclesiam, committit sacrilegium. pœna istius sit pecuniaria, quæ pro Ecclesia illa soluatur. *concil. Tribur. 1. c. 6.*
Gladium in Ecclesia, nemo potest portare, nisi Rex. *Conc. Salegunstadiense c. 8.*

Gloria, & Gloriari.

Gloria in excelsis Deo, cantanda est in Cœna Domini. *De consecrat. dist. 1. c. Porrò gloria. Nicolaus 1. in decretis c. 8.* In alijs diebus cantanda. *conc. Tolet. 3. c. 13.*
Quare non cantatur à Septuagesima, vsque ad Pascha. *ibid.*
Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, adiungi debet, *Sicut erat in principio, &c. Concil. Vasense 1. cap. 3. Vasense 2. cap. 5.* In fine Psalmorum dicendum. *Concil. Narbon. cap. 2.*
Gloriam sanctorum augeri, vsque in diem iudicij non est improbabile. *de celebrat. Miss. c. Cum Martha §. fin.*
Glorians de malis est miserrimus. *dist. 83. c. Nihil illo.*
Glorians de suo crimine, si est clericus, suspenditur ab officio. *De excess. Prælat. c. Quam sit graue.*
Gloriari nullus debet de miraculis, quæ Deus facit per eum. *Gregor. 1. l. 9. ex regest. ep. 58.*

Gradus, id est, Dignitas.

Vide, *Dignitas*.
Graduum distributio ordinem conseruat. *dist. 89. c. vlt.*

Gradensis.

Gradensis Episcopus est Primas, & Patriarcha Venetiæ, & Istriæ. *Leo 9. epist. 2.*

Graduatio.

Graduationes, vt Doctoratus, Magisteria, &c. non sunt ritus gentiles, sed Christiani. *Conc. Constant. contra art. 29. Vvicleff.*

Gradus consanguinitatis, & affinitatis.

Gradus consanguinitatis, vsque ad septem numerantur. *35. q. 5. c. Series. c. Ad sedem. c. Parentela.*
Quomodo computandi sunt. *ibid. c. Ad sedem.*
Gradus affinitatis, quomodo computandi. *35. q. 5. c. Porrò.*
Gradus affinitatis vxoris ad virum, etiam pertinent, quia vxor, & vir sunt vna caro. item è contra. *35. q. 5. c. Porrò. Conc. Cabilon. 3. c. 29. Moguntin. sub Leone 4. c. 30.*
Graduum parentelæ nomina. *35. q. 5. c. Primò.*
Consanguinitatis, & affinitatis arbor, quomodo disponitur. *35. q. 5.* & eius declaratio. *ibid.*
Gradus consanguinitatis vxoris computandi sunt, sicut gradus viri. *ibid. c. Porrò.* Vide, *Consanguinitas. Conc. Vormatien. 1. c. 78. conc. cabilon. 3. c. 29. Mogunt. sub Leone 4. cap. 30.*
Gradus consanguinitatis, & affinitatis numerantur, vsque dum cognoscitur generatio. *35. q. 2. c. In copulatione. concil. Rom. sub Alex. 2.*
Gradus consanguinitatis, vsque ad quartum impediunt matrimonium. *Conc. Vormatiense 1. c. 78. De consanguinit. &c. c. 1. & c. Non debet.*
Vltra quartum non impedit. *ibid. c. Non debet.* Vide, *Matrimonium.* Vide, *Consanguinitas.* Vide, *Affinitas.*
Fratres germani possunt duas sorores accipere in vxores. *Gregorius 1. l. 12. ep. 31. c. 5.*
Gradus consanguinitatis, & affinitatis, quomodo exprimendi ad obtinendas dispensationes à Papa. *Pius 5. const. 13. Sanctissimus.*
Gradus parentelæ per propinquiores probandi; & si isti deficiant, probandi per antiquiores, quibus nota sit. *35. q. 6. c. 1. & c. Videtur nobis.* Post ep. 3. *Fabiani.*
Gradus parentelæ per quot testes debet probari. Vide, *Testes.*
Gradus prohibiti ad facienda matrimonia sunt inter filios, fratres, & sorores, inter filios duorum fratrum; vel duarum sororum; cum nouerca; cum cognata, id est vxore fratris; atque cum secunda generatione. *Gregorius 1. l. 12. ep. 31. cap. 6.*
Gradus affinitatis vltra primum non impedit matrimonium, ne sit validum. *De consanguinit. &c. c. Non debet.*
Gradus parentelæ, olim vsque ad septimam generationem erant prohibiti. *Gregor. 1. l. 12. ep. 32. Conc. Antisiodorense c. 27. 28. 29. 30. 31. & 32.* vbi omnes gradus referuntur.
Gradus inter fratrem, & sororem non facit primum, sed inter filium sororis, vel fratris. *Concil. Salegunstadiense cap. 11.*
Gradus consanguinitatis, & affinitatis, pro contrahendo matrimonio, possunt ab Ecclesia dispensari. *Concil. Trident. sess. 24. can. 3.*
Vide, *Affinitas.* Vide, *Consanguinitas.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis, & ratione consanguinitatis.* Vide, *Parentela.*

Grammatica.

Grammaticam ignorans, remouendus est ab Episcopatu. *De atate, qualit. & ord. praficiend. c. fin.*
Grammaticam non debet docere Episcopus. Vide, *Episcopus à quibus debet abstinere.*

Grangia.

Grangiæ Monachorum, quæ non habent curam animarum, non tenentur soluere procurationes. *Honorius 3. ex Cirone, de cappellis Monachorum c. 1. & de censib. c. 2.*

Grascia.

Grasciæ Congregatio Romæ *à Paulo V.* confirmata, & eius authoritas declarata. *Constitut. 70. Pastoralis.*

Omnes Constitutiones factæ pro Grascia Vrbis, & statuta, confirmantur *ab Innoc. X. const. 7. Et si ea.* Quæ præcipit, & quæ prohibet. *ibid.*

Grassatores viarum.

Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Via.*

Gratia, seu concessio.

Gratia facta in beneficium alicuius, non potest retorqueri contra eum. *de regulis iuris in 6. reg. 61.*

Gratia generalis non præiudicat speciali, sed debet facere mentionem de præcedenti priuilegio. *De rescriptis in 6. cap. Si propter.*

Gratia concessa de prouidendis aliquibus, non expressis personis, mortuo concedente, etiam re integra, non expirat. Si verò personæ sint expressæ, expirat, re integra. *de præbendis, &c. in 6. c. Si cui nulla.*

Gratia reuocata, quod ius manet in eo, cui fuit facta. *ibid. cap. Si is cui.*

Gratiæ reuocatio nocet expectanti præbendam. *de præbendis, &c. in 6. c. Quodam.*

Gratiarum reuocatio in beneficialibus, quas personas, & quales gratias comprehendit. *de concessione præbendæ in 6. cap. fin.*

Gratia facta à Principe debet manere. *de regulis iuris in 6. reg. 16.*

Gratia non transit in exemplum. *ibid. regula 74.*

Gratia de obtinendo beneficio, non extenditur ad creatum, post datam. *Clement. de rescriptis c. fin.*

Gratiæ Sedis Apostolicæ, vt faciant fidem, quid requirunt. Vide, *Scriptura.*

Gratia concessa à Papa cum verbo *ad beneplacitum nostrum*, expirat mortuo Papa. Si verò conceditur cum verbo *ad beneplacitum Sedis Apostolicæ*, mortuo Papa, non expirat, sed durat vsque dum à successore reuocetur. *de rescriptis in 6. cap. Si gratiosè.*

Gratia facta alicui, intelligitur sine præiudicio tertij, etiam si sit de restitutione in pristinum. *ibid. c. Quamuis.*

Gratia posterior derogat priori, etiam si de ea non fiat mentio. *de præbend. &c. in 6. c. Quamuis.*

Gratiam expectans de beneficio vacaturo, si interim obtinet aliud perdit, primum. *Clementina de rescriptis c. Gratia.* Vide, *Expectatiua.* Vide, *Beneficia vacatura.*

Gratiæ dispensationum non possunt habere effectum, nisi prius literæ expediantur. *Vrbanus 8. const. 6. c. 52.*

Gratia Principis latissime interpretanda est. *De verborum signif. cap. Olim.*

Gratiæ tangentes interesse Cameræ, debent registrari in Camera, alias sunt nullæ. *Pius 4. const. 98.* Sed nullitatem reuocauit *Vrbanus 8. const. 107. Cum sicut.*

Gratiam, vel iustitiam à Sede Apostolica obtinere per pactum vel pecuniam procurans, quas pœnas incurrit. Vide, *Sedes Apostolica.* vbi diffusè habes omnia circa hoc.

Gratiæ expectatiuæ seù mandata de prouidendo, non possunt concedi. *Concil. Trident. sess. 23. de reform. c. 19.* Neque ad vacatura beneficia. *ibid.* Nec in fauorem Cardinalium. Vide, *Expectatiua.*

Gratiæ concessæ inquisitis in causa fidei contra stylum, reducendæ sunt ad terminos iuris, ac si non emanassent. *Pius V. const. 22. Inter.*

Vide, *Mandans.* Vide, *Mandatum.*

Gratia, & adiutorium Dei.

Gratia Dei est homini necessaria ad operandum sanctè. *Innocentius 1. ep. 24. 25. & 26.*

Etiam homines iusti indigent gratia ad bene operandum, & sanctè viuendum. *Innocentius 1. ep. 25.*

Gratia est necessaria, non solum, vt facilius impleamus, quod per solum liberum arbitrium possumus, sed vt possimus. *Concil. Milenit. c. 5. Conc. Afric. c. 80. Cælestinus 1. ep. 1. c. 10. Conc. Trident. sess. 6. can. 2.*

Sine ea homo nec diligere, nec sperare, nec pœnitere potest, vt oportet ad iustificationem. *Trid. ibid. can. 3.*

Sine gratia nullum opus pertinens ad salutem fieri potest. *concil. Arausic. 2. c. 7. & vlt. Conc. Trid. sess. 6. c. 10.*

Sine gratia, nec cognoscere, nec appetere potest homo quæ sunt Dei. *Conc. Mogunt. 4. c. 5.*

Sine gratia, quam meruit nobis Christus, superare non possumus tentationes. *Innocentius 1. ep. 24. 25. & 26.*

Gratiæ necessitatem negans ad bona opera, est hæreticus. *Innocentius 1. ibid. Concil. Trid. sess. 6. can. 3.*

Sine gratia Dei mandata impleri non possunt. *De consecrat. dist. 4. cap. Gratia, & c. Placuit il 2. & il 3. & c. Quisquis dixerit.*

Sine gratia Dei, nullus potest saluari, nec reparari. *Concil. Arausican. 2. c. 19.*

Gratia Dei est necessaria ad resurgendum à peccato. *Cælest. 1. ep. 1. c. 5. Gelasius ep. 1. c. 6.*

Gratia Dei est necessaria ad vincendum tentationes, & concupiscentias. *Cælestin. 1. ep. 1. c. 6. Conc. Mogunt. 4. c. 6.*

Gratia Dei iuuat, nè peccata committantur, & ad remissionem eorum. *Conc. Mileuitanum c. 3. Conc. Afric. c. 78. De consecr. dist. 4. c. Gratia. c. Placuit il 2. & c. Quisquis dixerit. Cælestinus 1. ep. 1. c. 10.*

Gratia Dei sanat liberum arbitrium. non tollit illud; imò liberat, illustrat, & rectificat. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 12. Conc. Valent. 2. c. 6. Conc. Senonense c. 15. Conc. Trident. sess. 6. cap. 5. & can. 4.*

Gratiæ Dei adiutorio homo benè vtitur libero arbitrio. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 7.*

A gratia Dei omnia opera bona habent originem. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 8.*

Gratia Dei facit, vt ipsa inuocetur. *Conc. Arausic. 2. c. 3.*

Gratia Dei præparat voluntatem hominis, vt ipsa purgetur, velit, ac proficiat, & non ipsa expectat voluntatem. *concil. Arausic. 2. c. 4.*

Gratia præuenit voluntatem hominis, quæ secretiori afflatu contracta se conuertit ad Deum. *Conc. Senonense c. 15.*

Gratia Dei est causa cur homo credat, velit petat, & cætera bona faciat. *Conc. Arausic. 2. c. 6.*

Gratia Dei est causa, cur quis voueat. *conc. Arausic. 2. c. 11.*

Gratia Dei acquiri non potest, sine eius auxilio. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 5.*

Gratia præcedit bona opera, vt fiant, & eis præmium debeatur. *Conc. Arausic. 2. c. 18. Cælest. 1. ep. 1. c. 12.*

Gratiæ Dei cooperatur homo, & hoc donum Dei est. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 12.*

Gratia excitans, & adiuuans, est initium iustificationis. *concil. Mogunt. 4. c. 7.*

Gratiæ Dei donum est initium fidei, & eius augmentum. *Concil. Arausic. 2. c. 5.*

Gratia Dei est ab errore resipiscere, fidem habere, & ad sacramentum Baptismi peruenire. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 11. conc. Arausic. 2. c. 8. Gelasius ep. 6. conc. Trident. sess. 6. can. 3.*

Gratiæ perseuerantia vsque in finem, est donum Dei. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 11.* & hoc adiutorium est implorandum pro perseuerantia. *ibid. c. 10. conc. Trident. sess. 6. c. 13.*

Gratiæ adiutorium est benè cogitare, & à malis abstinere. *concil. Arausic. 2. c. 9.*

Deus operatur, vt quod ipse vult, nos velimus. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 12.*

Tales nos amat Deus, quales futuri sumus eius dono, non quales sumus nostro merito. *conc. Arausic. 2. c. 12.*

Gratia Dei est diligere Deum. *conc. Arausic. 2. c. vltimo.*

Per gratiam Dei potest homo præseruari ab omni peccato, sed an de facto aliquis extiterit, talis nescitur dicit. *Gelasius in ep. contra hæresim Pelagianam.*

Gratia Dei, quæ datur in baptismo, & hominem renouat non sufficit ad superandas tentationes, & concupiscentias, sed requiritur quotidianum adiutorium Dei. *Cælestinus 1. ep. 1. cap. 6.*

Gratia Dei, quæ nos adiuuat ad benè operandum, non consistit in sola manifestatione legis, vt scilicet sciamus quid agere debemus. *Concil. Mileuit. c.4. conc. Afric. cap.78. Cælestinus 1. ep.1. c.10.*

Gratia prædestinationis non coniungit homines Christo insolubiliter. *Concil. Constantien. contra art.41. Ioann. Huss.*

Gratiæ Dei adiutorium ad singulos actus bonos necessarium, non datur secundum hominis merita. *conc. Diospolitanum c.7. Gelasius ep.6.*

Sed datur gratis ex motiuo misericordiæ Dei. *conc. diospol. c. 8. & Gelasius ibid.*

Gratiæ auxilio potest voluntas resistere. *Conc. Senonense c.15. conc. Trid. sess.6. c.5. & can.4.*

Gratiæ auxilium circa hominem semper est in promptu, & nè momentum quidem est in quo Deus non stet ad ostium, & pulset. *Conc. Senonen. c.15.*

Gratia excitans, & præueniens in homine iustificando multa operatur, metuit enim supplicia præfinita peccatis, deflectit à peccatis ad Dei misericordiam, fide tenet, Deum per Christum velle misereri, sibi velle esse propitium, ipsum diligit, & peccatum odisse incipit. *Conc. Mogunt.3. c.7.*

Gratia præueniens, excitans, & adiuuans, est necessaria ad iustificationem, vt homo ad eam se præparet. *Conc. Trid. sess. 6. can.3.*

Gratia iustificans. Vide, infra *Gratia iustificans*.

Doctrina de gratia, & libero arbitrio, quam sequitur Romana Ecclesia, est illa quam tradit sanctus Augustinus in suis libris, maximè ad Hilarium, & ad Prosperum. *Hormisda ep.70. in fine.*

Quæstiones de gratia & natura cauendæ. *Conc. Valent.2. c.6.*

Vide, *Adiutorium*. Vide, *Auxilium*.

Gratia sanctificans, seu habitualis.

Gratia informans, & virtutes infunduntur, etiam paruulis in Baptismo. *Conc. Viennen. Gener. Clement. l. de fide Catholica §. Ad hec.*

Gratia, qua homo iustificatur, non consistit in solo fauore Dei externo, sed est inhærens homini, & sententia contraria est hæresis. *Conc. Trid. sess.6. can.11.*

Gratia habitualis in hac vita, non potest tantum crescere, vt reddat hominem impeccabilem. *Conc. Vienn. Gener.*

Gratia iustificationis datur à spiritu sancto, prout vult, secundum mensuram cooperationis, & dispositionis nostræ. *conc. Trid. sess.6. c.7.*

Gratia iustificans non datur solis prædestinatis, sed etiam alijs. *ibid. can.17.*

Gratia accepta in iustificatione potest augeri per bona opera. *Conc. Trid. sess.6. c.10. & can. 24.* Potest conseruari. *ibid.* Vide, *Homo*.

Gratia accepta in iustificatione potest amitti per infidelitatem, & etiam per alia peccata mortalia. *Concil. Trident. sess. 6. cap. 15. & can. 27.* contrarium est hæresis. Vide, *Peccatum*.

Dum gratia amittitur per peccatum, non semper amittitur fides. *ibid. can.28.*

Gratia, quæ habetur in Baptismo, si perditur per peccatum, recuperari potest per pœnitentiam. *Concil. Trident. sess. 6. can.29.*

Gratia Sacramentorum non ex virtute rerum, nec ex ministri merito. sed ex diuinæ operationis virtute examinanda est. *Conc. Mogunt.4. c.11.*

De sua gratia an eam habuerit, vel habeat, quisque potest dubitare, non propter efficaciam Sacramentorum, sed propter suam infirmitatem, & indispositionem. *concil. Trid. sess.6. c.9.*

Nullus potest scire se esse in gratia certò, certitudine, cui non potest subesse falsum. *ibid.*

Gratiam amittere non possunt paruuli baptizati, antequam ad annos discretionis perueniant. *Concil. Trident. sess.21. capit.4.*

Gratia, quæ habetur in Baptismo, delet peccatum originale. *Concil. Trid. sess.5. de peccato originali c.5.*

Gratia Baptismi, quæ hominem renouat, non sufficit ad superandas tentationes, & concupiscentias, sed requiritur adiutorium quotidianum Dei. *Cælestinus 1. ep.1. c.6.*

Gratiæ augmentum habetur in Sacramento Confirmationis. *De consecr. dist.5. c. Spiritus sanctus.*

Gratia, quæ habetur in Sacramento Confirmationis, est gratia roborans. *ibid.*

Vide, *Homo*.

Granare.

Grauari nullus potest odio alterius. *De regulis iuris in 6. reg. 21.*

Grauari non possunt populi à suis Dominis contra statuta Apostolica. *Ioannes 22. const.4. Paternum.*

Grauari non possunt ab Episcopo clerici, presbyteri, &c. 10. q.3. *c. Relatum est nobis.*

Grauatus à Metropolitano appellat ad Primatem, vel Papam. 2. q.6. *c. Si quis putauerit, & c. Quoties.*

Grauatum se putans per excommunicationem, interpellare potest sed superiorem. 11. q.3. *c. Si episcopus & cap. Si quis presbyter.*

Vide, *Appellatio*. Vide, *Excommunicatus*.

Græcus, Græca Ecclesia.

Græci à Latinis Episcopis, & è contra ordinari non debent, si in ritibus ordinatorum sunt diuersi. *De tempor. ordinat. c. Cum secundum.*

Græcus subiectus Latino Episcopo, si ordinatur à Græco sine Latini licentia, impeditur in executione ordinum (si verò cum licentia, toleratur) *De temporibus ordinat. c. Quod translationem. Clem.VIII. const.34. Sanctissimus §. 4.* Statuit, vt remaneat irregularis, & indigeat dispensatione Papæ, si Græcus Episcopus sit schismaticus.

Græci sacerdotes coniugati approbati, audire possunt confessiones suorum Parochianorum. *Innoc.IV. constit.14. Sub Catholica.*

Græci Episcopi consecrari debent per vnctionem, sicut Latini. *De ætate, qualitate, & ordine præficiend. c. fin.* Vide, *Vngere.*

Græcorum filij possunt promoueri in Ecclesia Latina, nisi adsit scandalum. *De clericis coniugatis c. Cum olim.*

Græci sacerdotis filius licitè promoueri potest inter Latinos, nisi adsit scandalum. *ibid.*

Græci etiam Romano Pontifici sunt subiecti. *Extra, De maioritate, & obed. c.1.*

Græci clerici, qui continentiam non acceperunt, si in minoribus contrahunt matrimonium, in sacris vtuntur iam contracto. *De clericis coniug. c. Cum olim.* Vide, *Clerici coniugati.* Vide, *Clerici circa vxores.* Vide, *ordinatorum obligationis circa coniugia.* Vide, *Clerici quò ad ordines.* Vide, *Filij clericorum.*

Græci sacerdotes consecrantes in fermentato, non reprobantur. *Gregor.VII. l.8. ep. 1.*

Græcus presbyter viduus ferre debet habitum diuersum ab alijs. *Clemens 8. const.34. Sanctissimus §.4.*

Græci sacerdotes, non possunt ritu Latino missas celebrare, vel officia, neque Latini ritu Græco. & abrogantur omnes licentiæ in contrarium. *Pius 5. const.12. Prouidentia.*

Græci, quid tenentur obseruare, vt communicent cum Latinis. *Innoc.4. const.14. Sub catholica.*

Græci putantes polluta altaria, in quibus celebrant Latini, excommunicantur. *Concil. Later.4. c.4.*

Græci rebaptizantes baptizatos à Latinis, excommunicantur. *Conc. Later.4. can.4.*

Græci sacerdotes licitè vtuntur vxore, quam acceperunt existentes in minoribus ordinibus ante subdiaconatum. *De clericis coniugatis c. Cum olim.*

Græci sacerdotes, si eorum incuria filij in lecto opprimuntur & hoc sit occultum, pœnitentia arbitraria sunt puniendi; & abstinere debent per aliquod tempus à celebratione missæ. Si verò sit publicum, publica pœnitentia puniendi, & perpetuo sunt irregulares. *De pœnit. & remiss. c. Quæsitum.*

Græcorum ritus tolerat Romana Ecclesia. *De Baptismo c. fin.*

Quos

Quos ritus tolerauit Ecclesia Catholica seù Romana pro Græcis, tam in Baptismo, quam alijs. *Innoc. IV. const. 4. Sub Catholicæ. per c. 26.* Omnes ibi distinctè.

Græci sacerdotes altaria portatilia, ab Episcopis Latinis benedicta, accipere debent. tolerantur eorum throni super altari lapideo, dum celebrant. *Clemens 8. constit. 34. Sanctissimus §. 2.*

Græci sacerdotes corporalibus in altari, vt Latini vtantur, nisi vtantur thronis pro corporalibus, *ibid. §. 2.*

Græci sacerdotes in necessitate, possunt absoluere Latinos; & vti debent forma absoluendi à Concilio Florentino præscripta; deinde si volunt, recitent orationem deprecatoriam. *Clem. VIII. const. 34. vbi supra §. 3.*

Græci presbyteri cogendi sunt accipere Chrisma benedictum ab Episcopis Latinis. *Clemens 8. vbi supra §. 4.*

Græci presbyteri non cogantur accipere alia olea sancta ab Episcopis Latinis, quia hæc ab eis aliter conficiuntur. *ibid.*

Græcus baptizatus à Græco, si vult ordinari ab Episcopo Latino, ab hoc debet prius confirmari cum forma conditionata. *Si non es confirmatus, &c. ibid. §. 4.*

Græci non possunt soluere matrimonia, quò ad vinculum. *Clem. 8. ibid. §. 5.*

Græci mariti ritum non sequatur vxor Latina, nec è contra. Sed sequitur ritum mariti Latini, si autem hoc fieri non possit, quilibet sequatur suum ritum, *ibid. §. 5.* Vide, *Matrimonium consummatum.*

Græcus sacerdos, antequam celebret per hebdomadam, vel triduum abstineat ab vxore. *ibid. §. 5.*

Græcis Monachis, vel Calogeris, non est committenda cura animarum, nisi in magna necessitate, vel iusta causa. *ibid. §. 6.*

Græci sacerdotes abiurato schismate & erroribus, & instructi in fide, possunt fieri curati, & parochi inter Græcos. *ib. §. 6.*

Græci tenentur credere quod Spiritus sanctus procedit à Patre, & Filio. *Eugenius 4. in literis vnionis, Clem. 8. constit. 34. Sanctissimus §. 6.*

Græci credentes hunc articulum, non coguntur, seù non tenentur illum pronunciare, nisi adsit scandalum, vel nisi viuant inter Latinos, quia sic tenentur. *Clem. 8. ibid. §. 6.*

Græci tolerantur, vt in die Sabbathi carnes comedant, vbi non est scandalum, & hoc inter eos tantum. *ibid. §. 6.* & prius *Innocentius IV. const. 14. Sub catholicæ.*

Græci tolerantur, vt in Quadragesima, in Sabbatho non ieiunent. *ibid. §. 6.* & *Innocent. IV. ibid.*

Græcis permittitur commutare ieiunium Sabbathi in alium diem, ad consequendum Iubilæum, quando à Papa præscribitur pro illo ieiunium Sabbathi.

Græci non coguntur ad obseruanda ieiunia Ecclesiæ Latinæ. *Clem. VIII. ibid.*

Græcus Episcopus Catholicus tenendus est Romæ, qui ordinare possit Græcos subiectos Episcopis Latinis Italiæ, & Insularum adiacentium, si ab eo velint ordinari. *Clemens 8. const. 34. Sanctissimus. §. 7.* Sed literas dimissorias habeant ab Episcopis Latinis; alias sunt irregulares, & dispensatione Papæ indigent. *ibid. §. 6.*

Græcus Imperator recipitur ad vnitatem Ecclesiæ Lugduni à *Gregorio X. const. 2. Exultat.* Sed excommunicatus fuit à *Martino IV. const. 1. Michaelem.* quia fautor hæreticorum, & schismaticorum.

Græci Imperatoris professio fidei. *ibid.*

Græci, quam professionem fidei debent facere (cum sua formula.) *Greg. XIII. const. 33. Sanctissimus.*

Græci subduntur ordinarijs locorum circa ea, quæ pertinent ad fidem, Sacramenta, & cætera spiritualia. Et non solum sæculares, sed clerici, & Monachi, Abbates, Rectores, Episcopi, &c. *Pius 4. const. 74. Romanus.*

Græci, qui à Romana Ecclesia discedunt ad græcum Patriarcham, sunt per censuras compellendi ad vnitatem fidei Romanæ, etiam per brachium sæculare. *Honorius 3. ex tirone, de Apostatis c. 1.*

Grecorum Collegium Romę erigitur. Forma gubernij, redditus, & protector assignatur. *Greg. 13. const. 42. In Apostolicæ.*

Græca ecclesia est filia Romanæ, *De Baptismo cap. fin.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Græca Ecclesia cum Latina vnita fuit. *Eugenius 4. in literis vnionis const. 17. Lætentur.* in *Conc. Florent.* Assignantur in ea omnes principales articuli, in quibus Græci à Latinis discordabant, & concordant, eosque confitentur. *ibid.*

Græcus Patriarcha in eo Concilio, sedit primus post Papam. *ibid.*

Vide, *Baptismi caremonia*, in medio. Vide, *Calix*. Vide, *Chrisma à quo recipiendum.*

Gubernator. Gubernium.

Gubernatores status Ecclesiastici, quomodo olim eligendi erant. *Ioan. XXII. Extrau. de maiorit. & obed. c. Ecclesia Romana.* Vide, *Ecclesiasticus status.*

Gubernatoris Romæ iurisdictio, quantum se extendit, præscribitur à *Iulio II. const. 28. Decet.* Ordo præeminentionis inter eum, & Marescallum, ac Senatorem. *ibid.*

Gubernatori Romæ prohibuit idem Pontifex, nè declaret aliquem excommunicatum, ratione obligationis Cameralis. *ibidem.*

Officiales eius, quolibet anno debent dare sindicatum. *ibid.*

Gubernatori Romæ concessit *Leo X.* vt possit delegare causas. *Const. 8. Et si pro cunctarum.* Item, vt in Religiosos Romæ in quibusdam exercere posset iurisdictionem, sic in Burgo, in Palatio Apostolico, & in Castro S. Angeli. postea hæc reformata sunt. Item, vt possit manu Regia, absque iuris solemnitate procedere.

Præterea habet potestatem promulgandi censuras contra litigantes coram illo, quatenus opus sit. Derogandi Statutis Vrbis. Bandimenta etiam de mandato Papæ facta mutandi, alterandi, & interpretandi. Vt in aliquibus causis ab eo non detur appellatio. Vt omnes, illi, sicut Papæ pareant. Vt delegati ab eo à nullo possint sindicari, neque ipse. *Leo X. ibid.* Vbi maxima legitur authoritas Gubernatoris.

Gubernator Romæ ob sanguinis effusionem, ratione officij factam, mutilationem, &c. non incurrit irregularitatem: neque officiales eius. *ibid.*

Omnem potestatem, quam officiales Papæ, & ipse Papa exercet in temporalibus, ei concessit. Sed moderata postea fuit, vt infra. *Leo X. ibid.*

Gubernatori tenetur Baroncellus obedire. *ibid.*

Gubernatori Romæ, dicenti aliquid esse de mandato Papæ, ei credendum est. *Pius V. const. 107. cum Apostolica.*

Gubernatoris Romæ reformatio quo ad iurisdictionem; præscriptio eorum, quæ tenetur facere, tam circa audientias, quam circa sportulas. ab eo quando, & ad quem potest appellari. *Sixtus V. const. 72. In sublimi. per §§. 42.*

Iterum reformatur, & præscribitur facultas, & iurisdictio Gubernatoris Romæ à *Paulo V. const. 71. tit. De Gubernatore Vrbis, diffusè.*

Gubernator Romæ non intelligitur exclusus, quando Papa committit alicui facultatem iudicandi in causis criminalibus, cum particula, *priuatiuè quo ad alios.* Sed ipse intelligitur cumulatiuè, etiam si iudices sint Cardinales, vel Protectores Religionum; vel iudicandi sint Regulares. *Vrbanus VIII. const. 93. Decet.*

Gubernatoris Burgi iurisdictio ei concessa *à Iulio 3. constit. 4. Ad fidei.* Fit Capitaneus generalis custodiæ corporis Papæ. Omnes causas ciuiles, & criminales habitantium in Burgo potest cognoscere, & iudicare in prima instantia. *ibid.*

Baricelli aliorum iudicum, nihil possunt in Burgo exequi, absque eius licentia. Potest deputare Baricellum, Procuratorem Fiscalem, & alios Officiales, & alia quæ potest exequi. *ibid.*

Gubernator populi, diuina electione fit. *8. q. 1. c. Si ergo.*

Gubernium negandum est petentibus, dandum fugientibus. *8. q. 1. cap. In scripturis.*

Gula.

Gulæ vitium est edere, absque indigentia. *De consecr. dist. 5. c. Quinque modis.*

Gulæ vitium est cibos lautiores quærere. *ibid.*

Gulæ vitium est cibos præparare accuratius. *ibid.*

Gulæ

Gulæ vitium est excedere in mensura, & quantitate ciborum. *ibid.*
Gulæ vitium est aliquando deterius desiderare. *ibid.*

H

Habitus.

HAbitus gratiæ infunditur paruulis in Baptismo, & aliæ virtutes. *Clement. de fide, & summa Trinit. cap.* 1. §. *Ad hæc.*
Habitus fratrum Minorum, vel similis illi, à nullo potest deferri. Vide, *Fratres sancti Francisci.*
Habitum Religiosum dimittens, cogatur redire ad habitum. & Monasterium. 27. *q.* 1. *c. Si custos Religiosi.*
Habitum Religiosum dimittens, carceri tradatur. *ibid. c. Si homo esset.* Vide, *Religio deseri non potest.*

Hastiludia.

Hastiludia prius prohibita fuerunt, permissa aliquando. *Extrau. Ioann.XXII. De torneamentis. c. Vnde.*

Haruspices.

Haruspices sunt, qui dies, & horas obseruant, in quibus debeant homines operari. 26. *q.* 3. *c.* 1. Isti etiam extra pecudum inspiciunt, & ab eis obseruationes capiunt. *ibid.*
Haruspicina, & aliæ artes Magicæ, à quo primum inuentæ. 26. *q.* 5. *c. Nec mirum.* Illusiones sunt, & præstigia. *ibid.* Vide, *Magi.*

Hebdomada sancta.

In hebdomada sancta curet Episcopus, & alij Rectores, nè in officijs tenebrarum fiat rumor, ac strepitus indecorus. *Concil. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. Communia ratione diuinorum officiorum.*

Hebræi.

Hebræorum libri Talmud comburendi. non possunt eos tenere Hebræi, sub pœnis pecuniarijs, corporalibus, & alijs, etiam vltimi supplicij. *Iulius* 3. *const.* 24. *cum sicut.*
Hebræorum libri, in quibus blasphemiæ contra Deum, & sanctos continentur, sunt Hebræis prohibiti. *ibid.*
Hebræi semel in hebdomada tenentur, & cogendi sunt ad concionem à Religioso catholico faciendam accedere, & pœna. *Gregor.* 13. *const.* 92. *Sancta Mater.*
Hebræorum concionator, à quo destinandus. *ibid.*
Vide, *Iudæi.*

Henricus.

Henrici I. Imperatoris canonizatio fit. *ab Eugenio* 3. *constit.* 1. *Sicut per literas, anno* 1152.

Herba.

Herbæ quædam, vel lapides, possunt teneri ab Energumenis, modo non sint incantati. 26. *q.* 7. *c. vlt.*

Hæres. Hæreditas.

Hæredes possunt ab Episcopis, & alijs clericis constitui de rebus proprijs. 12. *q.* 1. *c. Episcopi. c. Manifesta. c. Sint manifestæ. Conc. Toletan.* 9. *c.* 4. Item 12. *q.* 4. *c. sacerdotes.* Vide, *Clerici quò ad testament.*
Filij hæredis exhæredati bona non possunt Ecclesiæ dari; neque hæc potest ea acceptare. 17. *q.* 3. *c. Quicumque.*
Hæres Episcopi, quando hic non habet hæredem, pro suis bonis debet constitui Ecclesia. 12. *q.* 2. *c. Episcopus qui filios.* Vide, *Episcopus quo ad testamenta.* Vide, *Clerici quo ad testamenta.*
Hæredes non possunt reuocare donationem factam alicui à Domino, ob ingratitudinem donatarij. *De donat. c. fin.*
Hæres fundatoris Ecclesiæ, debet eam iuuare. 16. *quæst.* 7. *c. filijs.* Nihil de Ecclesia potest sibi vsurpare. *ibid. cap. filijs.*
Hæredes de iure naturæ, qui sint, *De testamentis cap. Rainutius.*
Hæredibus litigantibus de Ecclesia reliquiæ ab ea auferantur. 16. *q.* 7. *c. Si plures.* Et claudenda est Ecclesia, donec de communi consensu statuatur de eligendo Presbytero, qui in ea inseruiat. *ibid.*
Hæreditas ad filios peruenire debet, & hi sunt alijs præferendi. *Ioann. VIII. ep.* 109.
In hæreditate succedunt etiam filij, qui nascuntur ante matrimonium ex matre libera, dummodo secutum sit matrimonium. *Concil. Later.* 3. *in append. tit. Qui filij sint cap.* 1. & 3. Sic etiam filij, qui nati sunt ante diuortium, vel concepti tempore diuortij. *ibid. c.* 5. *De testam. c. Raynutius.*
Hæreditas alterius à laico non retineatur, alias non absoluatur. *Concil. Claramont. c.* 20.
Hæredes eorum, qui hæreticos receptarunt, compelli possunt ad soluendum pœnam illis impositam, si mortui fuerunt absoluti ante satisfactionem. *De hæret. in* 6. *c. Accusatus* §. *Si verò.* Vide, *Inquisitores.*
Hæredes incendiariorum Ecclesiæ tenentur ad restaurandum damnum. Vide, *Ecclesia inuasores.*
Hæreditates relictæ à marito, & vxoribus non sunt diripiendæ à Dominis sæcularibus. *Honorius* 2. *constit. vnic. Carissimus.*
Hæredes excommunicatorum, qui sunt mortui cum securitate de danda satisfactione, tenentur satisfacere. *De sent. excomm. c. A nobis. De sepulturis c. fin.*
Hæres vsurarij tenetur ad restitutionem. *De vsuris cap. Tua nos.*
Hærede constituto Monasterio, si aliquis opponit sibi deberi hæreditatem, quia Monachus non habet hæredes, quid agendum. *De probat. c. In præsentia.*
Hæreditatem petenti, si opponitur exceptio natiuitatis, hæc prius debet probari. *De ordine cognitionum c. Tuam.*
Hæres verus esse potest aliquod Monasterium, si instituatur hæres. *De probat. c. In præsentia.*
Hæredes per Episcopum, cogendi sunt ad exequendum vltimas voluntates testatorum. *Concil. Lateran.* 3. *in append. tit. De sepulturis c.* 5. *De testam. c. Si hæredes.* Vide, *Episcopus circa testamenta, & circa vltimas voluntates.* Vide, *Episcopi iurisdictio.* Vide, *Testamenta.*
Hærede non implente testamentum, interdicitur res relicta, & emolumenta eius, vsque dum satisfaciat. *Conc. Colon.* 2. *p.* 13. *c.* 10. *De testamentis c. Si hæredes.*
Hæres compellitur ab Ecclesia ad satisfaciendum votum vltramarinum factum à defuncto. *De voto, & voti redempt. c. Licet vniuersis.*
Hæredes hæreticorum. Vide, *Hæreticorum pœna, &c.*

Hæresis.

Hæresis græcè idem sonat, quod latinè electio, eò quod hæreticus eligit doctrinam, quam putat esse meliorem. 24. *q.* 3. *c. Hæresis.* Vide, *Diuisio.*
Hæresis differt à schismate, quia illa dicit peruersum dogma, hæc diuidit à capite. *ibid. c. Inter.*
Hæresis prima post Christi aduentum fuit hæresis Simonis Gethæi Samaritani, de simonia, quia credidit, donum Spiritus Sancti posse vendi. *Gregor.* 1. *l.* 7. *ep.* 5. & *l.* 7. *ex regest. ep.* 112. & 116. *Gregor.* 7. *l.* 9. *ep.* 34. & hæc est peior omni alia etiam Macedonij, & quare. 1. *q.* 1. *c. Eos, qui.*
Hæresis semel damnata, non eget amplius damnari. 24. *q.* 1. *cap. Maiores.*
Hæresis damnata à Sede Apostolica, fugienda est ab omnibus. *Martinus* 1. *ep.* 13.
Hæresim semel damnatam amplectens, vt author damnandus est. 24. *q.* 1. *c. Acacius.*
Hæresis omnino fugienda. *Lib.* 6. *const. Apost. c.* 1.
Hæreses damnatæ à Concilio Gangrensi, & superstitiones, quænam fuerunt. *Dist.* 30. *per capita* 17.
Hæreses omnes semper à Sede Apostolica damnatæ, & destructæ. 24. *q.* 1. *c. A recta, c. Memor sum.* Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Papa.*

Hæresis

Hæresis est sentire contrarium ab eo, quod sentit Papa cum magna parte Ecclesiæ, etiam si non sit definitum per Concilium. *Leo X. const.40. Exurge.*

Hæresi semel damnata, omnes qui in eam incidunt, similiter puniendi. 24. q.1. *c. Acacius non fuit.*

De hæresi damnato authore, etiam socij intelliguntur damnati. *Gelasius ep.11. & 13.*

Heresis abiuratio.

Hæresim abiurantes prima vice, absoluuntur, eisque pœnitentia imponitur. *De heret. in 6. c. Vt officium.*

Abiuratio, de omnibus hæresibus fieri debet. *Gregorius 1. l. 9. ex regest. ep.61.*

Hæresim abiurans propter vehementem suspicionem, si labitur in hæresim formalem, censetur relapsus, & sic punitur. *De heret. in 6. c. Accusatus.*

Si de leui abiurauit, & postea labitur in formalem, non censetur relapsus; sed grauius punitur. *ibid.*

Hæresim abiurans, si postea vniuersaliter fidem negat, vel in eamdem, vel in aliam hæresim incidat, iudicatur vt relapsus. *ibid. §. cum verò.*

Hæresim abiurans, si postea fauet hæreticis, donat, munera mittit, &c. vt relapsus habetur. *ibid. c. Accusatus. §. Illa quoque.*

Abiurans fictè, morte puniendus. *Innocentius 4. const. 1. cum aduersus.* Vide, *Abiuratio.*

Hæresis abiuratio cum stipulatione facienda. *Concil. Hispal. 2. cap. 12.*

Hæretici abiurantes dato iuramento, de amplius non faciendo, absoluuntur. *Clemens 7. const. 22. Placuit.*

De hæresi conuictus abiurare tenetur, & iurare se numquam illi vel alteri adhæsurum, & acceptare pœnitentiam condignam, etiam perpetuam immurationem, nec alios docebit, aut hæresim fouebit. *Conc. Constant. sess. vlt. in const. Martini 5.*

Abiurare nolens suspectus de hæresi, tradendus est brachio seculari. *De heret. c. Ad abolendam.*

Fauentes hæreticis non recipiendi, nisi abiurata eorum hæresi. *Conc. Later. 3. c.27.*

Hæresim abiurantes, pœnitentiam impositam exequi tenentur. *Conc. Anrelianen. 4. c.8.*

Abiurare nolens, vt hæreticus est tractandus. *Martinus 5. const. 1. Inter cunctas. §.14.*

Hæretici, vel suspecti de hæresi, nolentes abiurare solemniter, & pœnitentiam quamcumque, etiam per immurationem acceptare, & dare cautionem de non credendo amplius illis, vel alijs erroribus, vt hæretici puniuntur. *Martinus. 5. const. 1. Inter cunctas c. Quod super. §.14.*

Hereses extirpanda.

Hæreses sine mora profligandæ. *Gelasius ep.6. Hormisda ep. 8. Concil. Senon. c.17. & 18. Innocentius 3. constit. inter cetera.*

Hæreses non extirpans Episcopus. Vide, *Episcopus.*

Hæretici exterminandi. *Honorius 3. constit. 1. Has leges.* & ex decreto etiam Imperatoris. Vide infra, *Heretici non tolerandi.*

Hæretici, & hæreses eorum, qui dicebantur Apostolici ordinis, damnantur *ab Honorio 4. const. 1. Olim.*

Hæreses Ioannis Vvicleff, & Ioannis Huss, damnantur *à Martino 5. const. 1. inter cunctas.*

Hæreses Martini Lutheri, damnantur *à Leone X. constit. 40. Exurge.*

Heretici, & eorum proprietates.

Hæretici sunt, qui Euangelicis authoritatibus, Apostolicis literis, vel Propheticis oraculis resistunt. 24. q.3. *cap. Quid autem.*

Hæreticus esse non dicitur, qui non est pertinax. 24. q.3. *c. Dixit. c. Quia in Ecclesia.*

Hæreticus est, qui in damnatam hæresim incidit. 24. q.1. *c. Acacius.*

Hæreticus est, qui correctus, vt sanè sapiat, resistit. 24. q.3. *cap. Quia in Ecclesia.*

Hæreticus non est, qui non sua audacia, sed alieno errore seducitur. 24. q.3. *cap. Dixit.*

Hæreticus est, qui quod prauè sapit contumaciter defendit. 24. q.3. *cap. Quia in Ecclesia.*

Hæreticorum bellis, Ecclesia instruitur. *Gregorius I. lib.7. epist. 3.*

Hæretici cur permittuntur à Deo. 24. q.3. *c. Ideo diuina cap. vlt.* (vt Catholici discant scripturas.)

Hæretici dicuntur Christiani, qui ad Iudaismum transeunt, vel redeunt. *De hereticis in 6. cap. contra.*

Hæreticus iudicatur, qui suspectus de ea excommunicatus per annum non comparuit. *De hereticis in 6. c. cum contumacia.*

Hæretici sunt, qui fidem negant, vel fateri simulant. *Nicolaus I. in decretis tit. de iudicijs c.11.*

Hæreticorum primus in Ecclesia Christiana fuit Simon Gethæus Samaritanus; & primi eius successores fuerunt Docitens, Menander, Basilides, &c. *Lib.6. constit. Apost. cap.7.*

Hæreticorum multa nomina, & Sectæ. 24. *quest.3. cap. Quidam.*

Hæreticus est ille qui Sacram Scripturam, falso sensu declarat. 24. q.3. *cap. Heresis. concil. Lateran. sub Martino I.*

Hæreticus veritatem cum mendacio mutat. 24. *quest.3. cap. Transferunt.*

Hæretici sunt, qui hæreticorum doctrinam defendunt, & laudant. *concil. constantinopol. 2. act. & confessu 1.*

Hæretici sunt, qui male sentiunt de Sacramentis Ecclesiæ. *de hereticis cap. Ad abolendam.*

Hæretici publici sunt, qui vel contra Catholicam fidem publicè prædicant, vel profitentur, seu defendunt suum errorem; vel à suis Prælatis sunt conuicti, vel confessi, vel per sententiam condemnati sunt de hæresi. *De verbor. signific. cap. Super quibusdam.*

Hæretici delictum secundum, confirmat primum. *Martinus I. epist.12.*

Hæreticus est, qui de Sacramentis Ecclesiæ sentit aliter, quam sentiat Ecclesia Romana. *concil. constant. sess. vlt. in const. Martini V.*

Vide, *Accusare.* Vide, *Apostata à fide.* Vide, *Fidem deserens.* Vide, *Lapsi.*

Heretici ab Ecclesia sunt separandi.

Hæretici segregandi, & diuidendi sunt ab alijs fidelibus. 24. q.3. *cap. Resecande. Gregor. I. lib.7. ex regest. ep.6. concil. Roman. 1. sub Leone I.*

Hæretici diligenter quærendi, & extirpandi, ne alios inficiant. *Gregor. 7. lib.7. ep.28.*

Episcopi, & Archiepiscopi omni anno tenentur visitare Prouincias, & Diœceses suspectas de hæresi. *De hereticis c. Excommunicamus. §. Adycimus.* Vide, *Episcopus in causis fidei.*

Statuta contra hæreticos, omnino obseruanda, & à quatuor distinctis personis scripta in libris conseruanda, id est, in Archiuio Ciuitatis, apud Diœcesanum, apud fratres Prædicatores, & apud Fratres Minores. *Innocentius 4. const. 9. Ad extirpanda. §. 38.*

Heretici non sunt tolerandi.

Hæretici nullo modo sufferendi sunt. *Liberius epist. 13. Ad Anastasium.*

Hæretici sine mora damnari debent. *Hormisda ep.8. concil. Senon. c.17. & 18.*

Hæreticorum inquisitio, sæpè facienda. *Innocent. 4. const. 9. Ad extirpanda. §.31.*

Hæretici dicti Ordinis Apostolorum, damnantur *ab Honorio IV. constit. 1. Olim felicit.*

Hereses omnes Ioannis Vvicleff, & Ioannis Hus, damnantur *à Martino V. constit. 1. Inter cunctas.*

Vide, *Heresis extirpanda.*

Hereti-

Hæreticorum punitiones, & pœna.

Hæretici, vel suspecti vocati possunt ex quolibet loco etiam remoto, & reuocatur Constitutio *Bonifacii* 8. in contrarium. *Martinus 5. constit. 1. inter cunctas. cap. Quod super.* §. 15.

Hæretici, quomodo examinandi, & interrogandi per 37. interrogationes. *ibid.*

Hæretici sunt excommunicandi, id est, declarandi excommunicati. 24. *q.* 3. *c. Notandum.*

Hæretici ipso facto cadunt à propria dignitate, quæcumque illa sit, siue Regia, siue Imperialis, Episcopalis, Cardinalitia, &c. & priuantur beneficijs. *Paulus 4. constit. 19. cum ex Apostolatus.*

De facto sunt excommunicati in Bulla Cœnæ. Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ. De hereticis c. Excommunicamus. Conc. Later. 4. c. 3.*

Hæreticus perseuerans, & impœnitens, damnatur. *De hereticis c. Firmissimè, & c. Ad abolendam.*

Hæretici, vt rei læsæ maiestatis puniendi. *Innocentius 4. const. 1. inconsutilem.*

Hæretici puniendi, etiam si habent saluum conductum, si sunt pertinaces in suis dogmatibus. *Conc. constant. sess. 19.*

Hæretici antequam damnentur, citandi sunt ad comparendum. *Conc. constantien. sess. 6. in causa Hieronymi de Praga. Leo X. in const. 40. Exurge, in fine.*

Hæretici carcerati tenendi sunt separati ab alijs. *Innoc. 4. const. 9. Ad exturpanda.* §. 22.

Hæretici clerici spoliandi sunt officio, & beneficio; & tradendi brachio sæculari, nisi pœniteant, & abiurent hæresim coram Episcopo. *De hæreticis c. Ad abolendam.*

Vide, *Heretici clerici.*

Hæretici damnati, longissimè ablegandi. *Cœlestinus 1. ep. 11.*

Hæretici relapsi, & fictè abiurantes, morte mulctandi. *Innoc. 4. const. 1. Cum aduersus.*

Hæreticorum domus destruendæ. *Innocent. 4. constitut. 1. Inconsutilem.*

Hæreticorum domus, in quibus fiunt conuenticula, fisco sunt applicanda. *Leo 1. in ep. 59. ad Conc. Calcedon.*

Hæreticorum nomina in quatuor libris scribenda, & omni anno publicanda. *Innocentius 4. const. 9. Ad extirpanda.*

Hæretici possunt capi, & fieri serui capientium Catholicorum. *Concil. Later. 3. c. 27.*

Hereticorum bona confiscanda, etiam si filios habeant Catholicos. *De haret. c. Ad abolendam.* Sed redeuntibus ad cor (nisi relapsi sint) possunt eis restitui bona. *ibid. Innoc. 4. constit. 8. Cum fratres.*

Hæreticorum bona ipso iure sunt confiscata. *De haret. in 6. c. Cum secundum.*

Hæc confiscatio fieri non potest per Principes sæculares, nec executioni mandari, nisi post latam sententiam hæresis à iudice Ecclesiastico. *ibid.*

Confiscatio bonorum hæreticorum damnatorum, in statu Ecclesiæ facienda est per ministros Papæ, in terris Principum per alios. *De heret. c. Vergentis.*

Bona hæc confiscata non possunt eis restitui, nisi reuertantur ad cor, & domini voluerint eorum misereri. *ibid.*

Neque filijs hæreticorum sunt concedenda bona confiscata, nisi parentes conuertantur, & ex misericordia domini voluerint eis concedere. *ibid.* Vide, *Confiscatio.* Vide, *Bona.*

Bona confiscata non possunt à Diœcesanis appropriari, neque pars eorum pro expensis capi; sed Cameræ Apostolicæ sunt applicanda. *Extra, de hæret. c. Ex eo.*

Hæreticorum bona confiscata, pro dispositione Papæ conseruanda sunt. *Alexander Quartus const. 21. Discretioni.*

Ob heresim mariti non possunt confiscari bona vxoris, nisi vxor cum hæretico marito, scienter contraxerit. *De haret. in 6. c. Contra.*

Clericorum damnatorum bona fisco Ecclesiastico applicanda. *De hæret. c. Excommunicamus.* §. *Damnati.*

Confiscatio fieri potest, etiam si quis declaretur hæreticus post mortem. *De heret. in 6. cap. Accusatus.* §. *in eo verò.*

Hæreticorum bona confiscata non accipiantur, nisi post sententiam de hæresi contra eos promulgatam. *conc. Constantien. in const. Martini 5.*

Confiscatio hæreticorum, nullo modo relaxanda. *Innoc. 4. const. 9. Ad extirpanda.* §. 33. Bona confiscata, quomodo diuidenda. *ibid.* §. 34.

Electi in Episcopos, Cardinales, &c. si sunt hæretici, nulla est electio. *Paulus 4. const. 19. Cum ex Apostolatus.*

Electio hæretici in Papam, est nulla. Item, & omnia acta, quæ facit. *ibid.* Vide, *Papæ electio.*

Hæreticus (impęnitens, vel relapsus) damnatus, tradendus est potestati sæculari. si clericus prius degradandus. *concil. Later. 4. c. 3.* Bona confiscanda. & si clerici sint, bona applicantur Ecclesijs. *ibid. c. 3. & Later. 3. c. 27. De haret. cap. Ad abolendam.*

Hæretici, & eorum receptatores, & defensores, cuiuscumque gradus, exempti, vel non exempti, possunt excommunicari, carcerari, interdici, priuari dignitatibus, beneficijs, feudis, monasterijs, gradibus omnibus, siue sæculares sint, siue clerici, vsque ad degradationem inclusiue, immurari, & tradi brachio sæculari. *Concil. Constantien. sess. vlt. in const. Martini V. circa finem.*

Hæretici possunt comburi, & hoc non est contra Dei voluntatem. *Leo X. in constitut. 40. Exurge.*

Pęnæ contra hæreticos, per sæculares Principes executioni dantur. 23. *q.* 5. *cap. de Ligurribus. & c. Qualis nos. de heret. cap. Excommunicamus.* §. *Damnati. conc. Milevit. c. 11.* statim ab eis accipiendi. *conc. Constant. in constitut. Martini V. Innoc. 4. const. 9. Ad extirpanda.*

Hæretici possunt tradi curiæ sæculari (vt morte mulctentur) vel carceri perpetuo immurari. Reformatio. *Cleri Germaniç cap. 24.*

Hæretici non gaudent immunitate Ecclesię, si ad eam fugiunt *Ioannes 22. const. 1. Ex parte.*

Hæretici religiosi, immurationis pęna puniendi, & grauius quam sæculares. *de heret. in 6. c. Accusatus.* §. *fin.*

Hæretici sunt infames, & intestabiles. *Clemens 7. const. 22. Placuit.*

Hæreticorum fidelium bona quilibet fidelis potest sibi acquirere, & personas captiuare, & in seruitutem redigere. *ib. conc. Later. 3. c. 27.*

Hæreticorum pęnæ statim à sæculari magistratu, iudice, &c. exequutioni dandæ, non obstante appellatione. alias excommunicantur, & fiunt suspecti de heresi. *de heret. in 6. cap. Vt commissi.*

Vide, *Hæreticorum multę inhabilitates.*

Hereticis non communicandum in diuinis, ac ritibus, & pœna.

Cum hæreticis communicans clericus in oratione, excommunicatur. & si alios ad id hortatur, est damnandus. *concil. quod dicitur Apostol. c. 45.* Vide, *Orare.*

Non possunt admitti ad Ecclesiam hæretici, neque intrare in eam possunt, manentes in hæresi. *conc. Laodic. c. 6.*

Hæreticorum loca, orationis gratia frequentantes, excommunicantur. *conc. Laodic. c. 9.*

Cum hæreticis, aut schismaticis orandum non est. *conc. Laodic. c. 33. concil. Carthag. 4. c. 72.* Neque cum eis psallendum. *ibid.*

Eorum ritus, & alij similes illis fugiendi. *Gregor. 1. lib. 1. ep. 41.*

Hæreticorum templa adire non licet. *Lib. 2. const. Apost. c. 61.*

Ab hæreticis non potest accipi communio, seu Eucharistia. 1. *q.* 1. *c. Superueniente.*

Quam pęnitentiam subire tenetur, qui eam accipit. 24. *q.* 1. *c. Si quis dederit.* Vide, *Communio.*

Nec tempore Paschæ ab hæretico accipi potest communio. 24. *q.* 1. *cap. vlt.*

Hæreticorum eulogiæ non recipiendę. *conc. Lucense c. 70.*

Hæreticis, aut fautoribus non sunt danda Sacramenta, sub pęna priuationis officij. *Innocentius 4. const. 18. Nouerit.* Vide, *Sepelire.*

Neque possunt sepeliri in sacro, sub pęna excommunicationis, & sepeliens proprijs manibus, tenetur eos extumulare.

Innocentius 4. *ibid.* Vide, *Heretici moribundi, & mortui.*

Hereticis non communicandum in vllo, & pœna.

Cum hereticis, neque in fermone domi, aut alibi communicandum. communicans, excommunicatur. *conc. quod dicitur Apostol. c.*11. *Lib.*6. *const. Apost. c.*18. & 25.

Neque in donis cum eis est communicandum. *conc. Laodic. c.*37. *Fabianus ep.*1.

Neque in conuiuijs potest cum eis communicari. *conc. carthag.*4. *c.*70.

Eorum colloquia, & omnis communicatio fugienda. *concil. Roman.*1. *sub Leone* 1. *Hormisda ep.*16. & præsertim à Religiosis. *ibid.*24. *q.*1. *c. Omnis, qui recedit. c. Quæ dignior.* & *q.*3. *c. Clericus hereticorum.* 24. *q.*2. *c. Nec quisquam. concil. Tolosanum c.*13. Nisi ex causa conuersionis. *ibid.*

Communicans cum hæreticis, est excommunicatus. *concil. Tolos. c.*13.

Hæreticorum consolationem quærentes, si sanę mentis sunt, non excusaotur, si eam obtineut cum alienati sunt mente. *Alexander* 4. *const.*13. *ex parte.*

Vide, *Excommunicatio, &c.*

Heretici reuelandi.

Hæretici sunt reuelandi Inquisitoribus, sub pœna excommunicationis. *Innocent.*4. *const.*18. *Nouerit.*

Hereticis à solo Papa fit generalis condonatio.

Hęretici omnes Portugalię, obtinent condonationem *à Paulo* 3. & eorum filii, ac descendentes rehabilitantur, ac si patres eorum non fuissent hæretici, & alias gratias obtinent. nomina tamen eorum describenda iussit in peculiari libro. *const.*8. *illius.*

Idem fecit *Iulius* 3. cum aliis hæreticis, aliorum Regnorum, præmissa aliqua pœnitentia. *const.*6. *illius.*

Cum hereticis non facienda matrimonia à catholicis.

Puellæ Christianæ catholicæ, cum hæreticis non possunt nubere (alias per quinque annos maneant excommunicatę.) *concil. Elibert. c.*16. *conc. Laodic. c.*10. Nec è conuerso. *ibid.* Et solum permittitur, quando coniux hæreticus, vel hæretica, promittit venire ad fidem. *conc. Laodicen. c.*31. *Conc. carthag.*3. *c.*12. *Post Concil. Tolet.*17. *c.*20. *Concil. calced. c.*14. Vide, *Catholicus.*

Per hæresim non soluitur matrimonium. *Concil. Trid. sess.* 24. *can.*5.

Vide, *Matrimonia prohibita ratione diuersi cultus.*

Hæreticorum multa inhabilitates, & incapacitates.

Hæretici non possunt accusare catholicos. *Conc. carthag.*7. *c.*2. *Anacletus ep.* 1. *Caius in ep. decret. Nicolaus* 1. *in decr. tit. De iudicijs c.*11. 3. *q.*4. *c. Beatus.* & *c. Si quis.* 2. *q.*7. *c. Alieni. cap. Non potest. cap. Pagani.* 6. *q.*1. *cap. Cum maiores.*

Hæreticus potest accusare hæreticum. 2. *q.*7. *c. Si hereticus*:

Hæretici non sunt capaces donationum. *Conc. carthag.*1. *c.*13. Vide, *Donatio.*

Neque sunt capaces legatorum. *Conc. Afric. c.*60. Vide, *Legata.* Vide, *Testamenta.*

Hæreticus non est capax dignitatis Ecclesiasticæ. *Simplicius ep.*17. Neque alterius est capax. *Nicolaus* 3. *constit.*2. *Nouerit. Innocent.*4. *const.*18. *Nouerit.* Et si ordinatur, est deponendus. *Conc. Nican.*1. *c.*10.

Hæreticus non potest eligi, nec ordinari Episcopus. *Gregor.* 1. *l.*1. *ep.*75. *l.*2. *ep.*33.

Hæreticus non potest esse iudex. *Nicol.*1. *ep.*8.

Hæretici sunt infames, & intestabiles. *Clemens* 7. *constit.*22. *Placuit.*

Hæreticorum iudicia, & statuta sunt nulla. *concil. Rom.* 6 *sub Symmacho.*

Hæretici sunt incapaces dignitatum, & si eliguntur in Episcopos, Cardinales, &c. nulla est electio. *Paulus* 4. *constit.* 19. *Cum ex Apostolatus.* Idem de sæculari dignitate Regia, Imperiali, &c.

Hæreticus nequit eligi in Papam, & electio est nulla, sic & omnia acta, neque per inthronizationem aliquid acquirit. *Paulus* 4. *constitut.* 19. *Cum ex Apostolatus.* Vide, *Papa electio.*

Hæreticus non potest esse testis contra catholicum. *Anacletus ep.* 1. 2. *q.*7. *c. Si hæreticus.* Potest esse testis contra hæreticum. *ibid.* & *Innocentius* 4. *const.*1. *Inconsutilem.*

Hæreticus non potest possidere bona Ecclesiæ, & iniustè possidet. 23. *q.*7. *cap. Quod autem.*

Hæreticorum bona iustè retinent catholici. 23. *q.*7. *cap. Si de rebus.*

Hæreticus nullum officium publicum potest habere. 24. *q.* 1. *cap. Didicimus.*

Hæreticorum corpora in Ecclesia non possunt sepeliri. *Clemens* 7. *const.*22. *Placuit.* Vide, *Sepultura.* Vide, *Heretici moribundi, &c.*

Non potest pro eis dici missa, nec inter catholicos sepeliri. *conc. Later.*3. *c.* 27.

Hæretici non possunt ordinari. eos ordinans decem libras auri in pœnam soluere debet. *conc. Afric. c.*60. Vide, *Lapsi.* Ordinati deponuntur. *conc. Nicen.* 1. *c.*10.

Hæreticus non habet potestatem absoluendi. 24. *q.*1. *c. Didicimus.* Vide, *Hereticus Episcopus.*

Hęreticus non potest excommunicare. 24. *q.*1. *c. Apertè.* & *c. Miramur. cap. Aut Cælestinus.*

Hęretici non possunt emancipare filios. *Innocent.* 4. *const.*18. *Nouerit.*

Non gaudet immunitate Ecclesiæ, fugiens ad eam. *Ioannes* 22. *const.*1. *Ex parte.*

Hæretici, & schismatici non consecrant alios, nec ipsi consecrantur (intellige licitè, & quo ad executionem.) 24. *q.* 1. *cap. Pudenda.* Vide, *Ordinati.* Vide, *Ordinare.*

Hæretici spiritum iustitiæ habere non possunt. 23. *q.* 7. *cap. Quemadmodum.*

Pro hæretico, nullus potest esse aduocatus, neque notarius, & qui hoc faciunt sunt infames, & officio priuantur. *De hereticis c. Si aduersus.*

Hæretici Spiritus sancti profusionem perdunt. 24. *q.*1. *cap. Heretici.*

Hæretici possunt capi à Catholicis, & fieri serui capientium. *conc. Later.* 3. *c.*27. *Clem.* 7. *const.*22. *Placuit.*

Non possunt fieri hæredes. *Innocent.* 4. *const.*1. *Cum aduersus.* Vide, *Episcopi iurisdictio in causis heretic.*

Non possunt habitare in nullo loco Italiæ, vel Insularum adiacentium, vel habere domos apertas, aut conductas; nec morari in Italia. Receptantes eos incurrunt pęnas fautorum, &c. *Gregor.* 15. *const.*28. *Romani.* Vide, *Itali*:

Hęreticis quędam permittuntur, & quę.

Cum hæreticis communicari potest in causa conuersionis. *conc. Tolos. c.*13.

Communicari cum eis potest in casu necessitatis, vt ad emendum necessaria, &c. *de sent. excommunic. c. Si verò.*

Possunt validè ministrare baptismum (& licitè in necessitate.) *De consecrat. dist.* 4. *cap. Nullus. cap. Quomodo.* 24. *q.*1. *cap. Si quem fortè.*

Olim eis permittebatur, vt essent præsentes in missa Catechumenorum (id est, vsque ad canonem.) *De consecrat. dist.* 1. *cap. Episcopus nullum.*

Audire conciones in Ecclesia est eis permissum. Vide, *Concio. conc. Carthag.* 4. *c.* 84.

Possunt accusare hæreticum, & esse testes contra eum. 2. *q.* 7. *c. Si hereticus. Innocent.* 4. *const.*1. *Inconsutilem.*

Hæretici quid possunt cum catholicis facere, & quos contractus inire, in suis locis. Vide, *Itali.*

Hæreticorum fautores, vel receptatores, aut credentes, & pœna.

Hæreticis fauens, vt domi aliquem ex eis tenens, vel cum eis negotia exercens, excommunicatur. *Conc. Later.3. c.27. De hæreticis. c. Sicut ait. eod. tit. in 6. c. Quicunque.*

Hæreticorum fautores, defensores, vel credentes, excommunicati sunt, & si intra annum non satisfaciant Ecclesiæ, sunt infames, intestabiles, non possunt eligere, non testamentum facere, non ad hæreditatem succedere, nullus tenetur eis respondere in causis, sed ipse alijs, si sunt aduocati, non valet eorum patrocinium; si notarij, nulla sunt instrumenta, si iudices nullæ sententiæ, si clerici, ab omni officio, & beneficio sunt depositi. *Conc. Later.4. c.4. De hæreticis c. Excommunicamus. §. Credentes. Innoc.4. constit.1. Inconsutilem. & const.9. Ad extirpandam §.28. Item Innoc.4. const.18. Nouerit. Paulus IV. constit.19. Cum ex Apostolatus.*

Hæreticos adiuuantes, sunt excommunicati. *Conc. Tolosanum c.13. Concil. Senonense c.18.*

Hæreticorum credentes, vel fautores, laudatores, aut receptatores, tractandi sunt, vt hæretici, & tradendi curiæ sæculari. *Conc. constantiense sess. vlt. in const. Martini V.*

Hæreticorum fautores vitandi sunt, non vitantes excommunicantur. *Innoc.4. const.18. Nouerit.*

Hæreticis fauentes in officio aduocati, vel notarij, & alio simili, ipso facto sunt infames. *De hæret. cap. Si aduersus.*

Hæreticis fauentes non recipiendi, nisi abiurent eorum hæresim. *Conc. Later.3. c.27.*

Hæreticis consentientes ab Ecclesia eijciendi. 24. q.3. c. *Illud sane.*

Hæreticorum fautores non vitans, est excommunicandus, sepultura Ecclesiæ priuatur. clerici non possunt recipere eius eleemosynas, vel oblationes, alias officio priuentur, nec restituantur, nisi ex indulto Papę, & licet sit regularis ei non suffragantur priuilegia. *conc. Later.4. c.3. De hæreticis c. Excommunicamus §. Credentes. Innoc.4. const.18. Nouerit.*

Hæreticorum fautores, si moriuntur non gaudent sepultura Ecclesiæ, vel Cœmeterij. *de hæretic. c. Sicut ait.*

Non gaudent immunitate Ecclesiæ, si ad eam confugiunt. *Ioannes 22. const.1. Ex parte.*

Lutheri fautor Fridericus Dux Saxoniæ monetur, vt Lutherum non protegat. *Adrianus 6. const.4. Satis.*

Hæreticorum errori credentes sunt hæretici. *De hæreticis c. Excommunicamus il 2. §. Si qui.*

Hæreticos instruentes ad celandam veritatem, vt fautores sunt puniendi, siue clerici, siue religiosi, siuè alij. *de hæreticis in 6. c. Accusatus §. fin.*

Hæreticorum fautores, etiamsi Imperatores sint, excommunicati sunt. *Martinus 4. const.1. Michaelem Palæologum.*

Hæreticorum fautores, defensores, credentes, receptantes, &c. si promouentur ad officia, & dignitates, nullę sunt eorum promotiones. *de hæreticis in 6. c. Quicunque §. Hæretici autem.*

Hæreticorum fautores, vel suspecti de hæresi, excommunicantur. & si per annum in excommunicatione persistunt, tractantur vt hæretici. *De hæret. in 6. c. Vt commissi.* Vide, *Excommunicat. Bulla Cœnæ.*

Si hæreticorum fautores absoluantur, & moriuntur ante satisfactionem, hæredes, & filij eorum, tenentur ad satisfaciendum. *De hæreticis in 6. c. Filij.*

Hæreticos, aut de hæresi suspectos carceratos, de carcere liberans, siue dominus sæcularis, siue alius; aut dans fauorem, vel auxilium, &c. vt inde abstrahatur, excommunicatus est, & si per annum in excommunicatione persistet. vt hæreticus tractatur. *De hęreticis in 6. cap. Vt commissi.*

Hæreticorum fautores persequendi. *Gregorius constit.4. Ille humani.*

Hæreticorum fautores, quando puniuntur vt relapsi. Vide, *Hęretici relapsi.*

Hæreticum captum eripiens vel abscondens, quomodo puniendus. *Innoc.4. const.9. Ad extirpanda.* Domus destruenda, & bona in ea reperta sint destruentium. *ibid.* §. 21. Burgus, aut villa sub pœna pecuniaria intra tres dies tradere tenentur defensores hæreticorum. *ibid.* §. 11.

Qui hæreticorum loco se capi faciunt, perpetuo carceri tradantur. *ibid.* §. 22.

Hæreticorum erroribus credentes, puniendi sunt, vt hæretici. *ibid.* §. 28.

Hæreticorum fautores, credentes, vel receptatores, quando veniunt ad gremium Ecclesiæ, tenentur dare cautionem de amplius non fauendo, credendo, receptando, &c. *Innocentius 4. const. 10. Cum venerabilis.*

Hæreticorum fautores, &c. relapsi ad pœnam obligationis condemnandi. *ibid.*

Hæreticorum fautoribus, nullus potest patrocinari, nec dare Sacramenta sub pœna priuationis ab officio. *Innocen. IV. constitut. 18. Nouerit.*

Hæreticorum fautores sepeliens, excommunicationem incurrit, & proprijs manibus tenetur eos extumulare. *ibid.*

Hæreticorum fautores, filij, ac nepotes, non sunt capaces beneficiorum Ecclesiæ. *Innocen. 4. const.18. Nouerit.*

Hæreticorum fautores non possunt emancipare filios. *ibid.*

Hæreticorum fautores, qui testes in causis fidei, vel denunciantes offendunt, vt si Inquisitionis officium impediunt, carceratos extrahunt, reos capi impediunt, aut prohibent, occultant, eis dant fauorem, adiutorium, consilium, vel alia in eorum fauorem faciunt, sunt rei læsæ maiestatis, omni dominio priuati, infames ipsi, & eorum filij, alijsque hæreticorum pœnis subiacent, & curiæ sæculari tradendi sunt. *Pius 5. const. 82. Si de protegendis.*

Hæreticorum fautores dare debent cautionem de parendo Ecclesiæ, sub pœna pecuniaria. & si delinquunt, Inquisitores eam exigunt, & applicant sancto Officio. *Alexander 4. const.14. Super extirpatione.* & fide iussores adstringuntur. *ibid.*

Fautorum filij. Vide, *Hæreticorum filij.*

Hæreticorum causę à quo, & quomodo iudicari possunt.

Hæreticorum causæ à Concilio possunt iudicari. *Gregorius 1. lib. 1. ep. 72.*

Hæretici per Ecclesiam puniendi. Vide, *Ecclesiæ potestas.*

Hæreticorum causæ à Papa sunt terminandæ per iudicium. *Gregorius 1. lib. 4. ep. 64.*

Episcopus, vel Capitulum Sede Vacante procedere potest in causis hæreticorum. *de hæret. c. Ad abolendam.*

Hæresum causæ, & processus fieri possunt ab Episcopo, & Inquisitore diuisim, vel coniunctim, & simul sententiant. quod si non conueniunt recurrunt ad Papam. *de hæreticis c.1. & in 6. cap. Per hoc.*

Ab Ecclesiastico tantum iudice possunt iudicari. *conc. Constantien. in const. Martini V.*

Hæreticorum causæ non possunt iudicari à laicis, nisi ex delegatione Ecclesiæ. *conc. Tolet. 12. c.9. De hæreticis in 6. c. Vt Inquisitionis.* Sub pęna excommunicationis. *ibid.*

Hæreticorum causæ, vel fautorum, &c. fieri possunt ab excommunicatis, etiam sæcularibus, ex delegatione Ecclesię, vel Inquisitorum. *de hæreticis in 6. c. Præsidentes.* Quando ipsi sunt impediti.

In causis hæresis procedere possunt Episcopi, & Inquisitores, & quomodo. Vide, *Episcopi iurisdictio in causis hæret.*

Hæreticorum, cuiuscumque nobilitatis sint, causa sacerdotali iudicio subiacent. *conc. Tolet. 13. c. 2.*

Hæreticorum causæ cognoscuntur omnes à solis Episcopis & Inquisitoribus, tamquam Papæ delegatis. *Clem. de hæreticis c.1.* Vide, *Inquisitor.*

Hæresis causa fieri potest simpliciter, & de plano. *De hæret. in 6. cap. Statuta. Concil. Constant. sess. vlt. in constitut. Martini V.*

In causa hæresis testes examinandi sunt coram duobus. *De hæret. in 6. c. Vt officium.* Testium dicta per tabellionem debent excipi. *ibid.*

In causa hæresis, testium, & accusatorum dicta, vel nomina non publicanda. *de hæret. in 6. c. Statuta.*

In causa hæresi testis deponens falsum contra fidem, si postea se retractar, licet periurus, sit probat, si apparet verum dicere, & non esse corruptus. *De heret. in 6. c. Accusat. §. Licet.*

In causa hæresis, omnes etiam exempti, vel aliter priuilegiati Apostolico priuilegio, subduntur Episcopo, & Inquisitori. *de heret. c. Ad abolendam.*

Hæreticorum causæ per sæculares iudicari non possunt, sub pęna excommunicationis. *Iulius 3. const. 11. Licet a diuersis.*

Hæretici per dominos sæculares capiendi, & Ecclesiæ consignandi. *Reformatio cleri Germaniæ. & Bulla Leonis X. const. 40. Exurge. conc. Senon. c. 18.*

Interrogationes faciendæ hæreticis, vel de hæresi suspectis, sunt numero 30. *Martinus V. const. 1. Inter cunctas.* Vide, *Examen.*

A iudice sæculari, nullo modo possunt cognosci, aut iudicari causæ hæresum. *Gregor. 14. const. 7. cum alias.*

Vide, *Episcopi iurisdictio in causis hereticorum.* Vide, *Inquisitor.*

Heretici Episcopi.

Episcopi hæretici non possunt accusare Episcopos Catholicos. *concil. constantinopol. 1. c. 6.*

Episcopi hæretici non consecrant alios, nec consecrantur (intellige licitè) & quo ad executionem. *1. q. 7. c. Daibertum. c. Si qui voluerint. & 9. q. 1. c. Nos, & c. Per illicita.*

Hæretici Episcopi consecrationes, & Sacramenta valida sunt, & ei solum nocent. *Anastasius 2. ep. 1. c. 8.*

Episcopi hæretici redeuntes ad fidem, recipi possunt cum sua dignitate, licet in quodam alio Concilio contrarium fuerit definitum. *concil. Afric. sub cęlestino c. 35.* Vide, *Fides, redeuntes ad fidem.*

Episcopi hæretici non possunt ordinare. *Innoc. 1. ep. 18. c. 3.* id est licitè, nam validè possunt, si ipsi sint validè ordinati. *ibi. ep. 22. c. 3. & 4.* Vide, *Ordinatio.* Vide, *Ordinati.*

Hæretici Episcopi non sunt digni honoribus Christi. *1. q. 1. c. Arianos. c. Qui perfectionem.*

Validè ministrant Baptismum. *de consecrat. dist. 4. c. Nullus c. Quomodo.*

Non possunt excommunicare. *24. q. 1. c. Aperte. c. Miramur. c. Ait Cęlestinus.*

Hæretici Episcopi redeuntes ad fidem. Vide infra, *ab heresi redeuntes.*

Hæretico Episcopo redeunte ad fidem in loco, in quo fuerat ordinatus alius, quid agendum. *de parochys, &c. c. 1.*

Vide, *Episcopus hereticus.* Vide, *Ordinatio.*

Heretici clerici.

Clerici hæretici redeuntes ad fidem recipi possunt cum sua dignitate. *conc. Afric. c. 72.* Si erant ordinati à Catholicis. *Innoc. 1. ep. 21.*

Clerici redeuntes ab hæresi non possunt vlterius promoueri, sed manere debent in ordine, quem habent. *1. q. 1. cap. Ventum est. c. Si quis heretic. c. Omnis & q. 7. cap. Saluberrimum.* Validè ministrant Baptismum. *de consecr. dist. 4. c. Nullus. c. Quomodo.* Et in necessitate etiam licitè. *24. q. 1. c. Si quem forte.*

Clerici hæretici venientes ad fidem, post manus impositionem (id est absolutionem) si digni sunt, possunt promoueri ad officia. *concil. Aurelian. 1. c. 12. Epaun. c. 29.*

Clerici hæretici non sunt digni honoribus Christi. *1. q. 1. c. Arianos. c. Qui perfectionem.*

Clerici hæretici spoliandi officio, & beneficio, & relinquendi brachio sæculari, si relapsi sint, vel impenitentes. *de heret. c. Ad abolendam. & de hereticis in 6. c. 1.*

Clericus hæreticus damnatus debet degradari. *de heret. c. Excommunicamus. §. Damnati.* Religiosus hæreticus pęna immurationis puniendus, & grauius quam sæculares. *de hereticis in 6. c. Accusatus §. fin. Alexander 4. constit. 12. Quod super §. 1.*

Clericus hæreticus relinquendus curiæ sæculari à solo Episcopo, potest degradari. *de heret. in 6. c. 1.*

Clericus hæreticus perpetuo immurandus, debet degradari. *ibid. & Alexander 4. const. 1. cum a nobis. §. 9.*

Ordinati in hæresi, deponendi sunt. *conc. Nicen. 1. can. 10.* Vide, *Lapsi a fide.*

Hereticorum filij.

Hæreticorum filij baptizari in infantia, dum veniunt ad fidem sunt capaces ordinum. *1. q. 4. c. Placuit.*

Hæreticorum filij vsque ad secundam generationem, non possunt promoueri ad dignitates, nec officia publica. *De heret. in 6. c. Quicumque §. Heretici autem.*

Hæreticorum filij ex linea paterna, vsque ad secundum gradum; ex materna verò vsque ad primum sunt incapaces beneficiorum, & officiorum etiam sæcularium, si parentes sic mortui sunt. secus si Ecclesiæ sunt reconciliati. *de heret. in 6. c. Statutum. Innoc. 4. const. 9. Ad extirpandas §. 30. & const. 18. Nouerit.*

Hæreticorum filij, vel subditi emancipari non possunt ab hæreticis, & nulla est emancipatio, etiam si post eam manifestetur hæresis. *de heret. in 6. c. Quicumque. §. fin.*

Si filij hæreticorum volunt probare, quod dum parentes in extremis communicarunt cum hæreticis, non erant sanæ mentis, non admittuntur. *de heret. in 6. c. Filij.*

Hæreticorum filij, vel alij, qui per annos 40. possederunt bona eorum, etiam si pertinerent ad Ecclesiam Romanam, non possunt molestari. *de heret. c. fin.*

Hæreticorum filij, quomodo tractandi, si parentes eorum in extremis vocauerunt hæreticos pro consolatione. *de hereticis in 6. cap. fin.*

Hæreticorum filij, non possunt esse eorum heredes. *Innoc. 4. const. 1. Cum aduersus.*

Hæreticorum filij, si reuelant heresim patris, non sub iacent his penis. *ibidem.*

Filij hæreticorum fautorum, & receptatorum iam absolutorũ, admitti possunt ad officia, &c. *Honor. 4. const. 2. Exhibita.*

Hæreticorum, & fautorum hæreticorum filij, priuandi sunt officijs. sed intelligitur de filijs eorum, qui non sunt emendati, vel mortui sunt non parati ad parendum Ecclesię. *Alexander 4. const. 12. Quod super §. 12.* Vide, *filij.*

Hereticorum templa, & conuenticula.

Hæreticorum loca, & Ecclesias frequentans si pęniteat est recipiendus, & quomodo: si non, excommunicandus. *concil. Laodicenum cap. 9.*

Hæreticorum Ecclesiæ, quando ipsi conuertuntur ad fidem Catholicam, pertineat ad Episcopum loci. *conc. Tolet. 3. c. 9.*

Conuenticula hæreticorum in suis domibus facere permittentes, sunt excommunicati, & fustibus cędi debent. *Leo 1. ep. 59. ad conc. Calced.*

Hæreticorum conuenticula non sunt Ecclesia. *conc. Carthag. 4. c. 71. 32. q. 2. c. Sicut non omnis.*

Hæreticorum domus, in quibus fiunt conuenticula, fisco sunt applicandę. *Leo 1. ep. 59. ad conc. Calced.*

Heretici relapsi, qui, & quomodo tractandi.

Hæretici relapsi non audiuntur, sed brachio sæculari traduntur. *de heret. in 6. ca. 1. & cap. Ad abolendam.*

Relapsi licet pęniteant, tradendi brachio sæculari, & non audiendi. *de heret. in 6. c. Super eo.*

Relapsis pęnitentibus, licet curiæ sæculari tradendis, non negantur Sacramenta. *de heret. in 6. cap. Super eo.*

Hæresim abiurans ob vehementem suspicionem, si labitur postea in hæresim, dicitur etiam relapsus. *de heret. in 6. cap. Accusatus. Alexander 4. const. 12. Quod super §. 1.* Si verò solum leuis erat suspitio, & sic abiurauit, si labitur non est relapsus. *ibid.* Sed grauius punitur.

Hæresim abiurans formaliter, si postea vniuersaliter fidem negat, vel in eamdem hæresim aut aliam incidit, iudicatur vt relapsus. *ibid. c. Accusatus §. Eum verò.*

Hæresim abiurans (id est, formaliter) si postea hæreticos recipit, donat, munera mittit (id est, si fit vehementer suspectus) vt relapsus iudicatur. *ibid. §. Ille quoque. Alexander 4. ibid. §. 2.*

Hæreticorum libri, & scripta.

Hæreticorum fauore vtentes.

Hæreticornm sacramenta, sacrificia, benedictiones, consecrationes, Martyres, &c.

Hæretici ab hæresi redeuntes ad fidem.

Suspecti de hæresi.

Suspectus de hæresi, si non se purgat, excommunicatur, & si per annum in excommunicatione permaneat, vt hæreticus damnatur. *De hæreticis cap.Excommunicamus §. Qui antem. Concil.Later.4.c.3.*

Domini non pugnantes suas terras ab hæreticis, excommunicantur per Metropolitanum, & si per annum permaneant in excommunicatione, subditi eorum per Papæ sententiam absoluuntur à iuramento fidelitatis. *De hæret. cap.Excommunicamus §. Moneantur.* Sed Domino principali, si sit feudum, remanet saluum ius, si ipse non sit complex in casu. *ibid.*

Hæresim alicuius confessus, deinde negans fit vehementer suspectus de hæresi. *De præsumpt. cap.Literas vestras.*

De hæresi fit suspectus, qui per annum manet in excommunicatione. *De pœnis cap. fin.*

De hæresi suspecti, si noluerint se purgare, habentur pro conuictis. *De hæreticis cap: Excommunicamus. §. Adiicimus. Innocent.IV. const.18. Noueris.*

De hæresi suspectus iuxta qualitatem personæ, & suspitionis abiurare tenetur: alias si abiurare nolit, relinquendus est brachio sæculari. *De hæreticis cap. Ad abolendam.* Vide, *Hæresis abiuratio.*

Pro hæresi excommunicatus, si se non purgat, est suspectus, & non recipiendus. *1. q.7. c. Si quis Episcopus.*

Suspectus fit, qui ab Episcopo interrogatus de veritate dicenda, an sint hæretici in loco, non vult iurare: & nisi se purget, est puniendus. *Conc. Senon. tit. Diœcesani c.32.*

Suspectus fit de hæresi, qui hæreticum facit hæredem, & excommunicatus est; etiam si sit Episcopus. *De hæreticis c. Si quis Episcopus, & c. In eos.*

Suspectus de hæresi, si excommunicatus per annum non comparuit, iudicatur vt hæreticus. *De hæreticis in 6.cap. cum contumacia.*

Si quis exiliens in extremis, vocat hæreticos pro consolatione, si sanæ mentis sit, vt hæreticus tractatur: si non sit sanæ mentis, est suspectus. & quomodo tractandus ipse, & eorum filij. *De hæreticis in 6. c. Filii.* Vide, *Hæreticorum filii.*

Suspecti de hæresi coram iudice Ecclesiastico habente potestatem se debent purgare; quod si noluerint, vel defecerint, pro hæreticis habentur. *Conc. Constantien. in const. Martini V.*

Suspectus de hæresi nolens abiurare, & cautionem dare de non credendo amplius, &c. vt hæreticus tractandus. *Martin.V. const.1. Inter cunctas. §.14.*

Non gaudet immunitate Ecclesiastica, ad eam fugiens. *Ioan. 22. const.1. Ex parte.*

Vide, *Suspectus.*

Hæretici persequendi, & priuilegia persequentium.

Hæretici per catholicos superiores sunt compescendi. *Gregor.I. lib.4. ep.3. & 6. 23. q.4. cap. Quando. cap. Qui peccat. & cap. Sunt excellentiam.*

Contra hæreticos possunt Ecclesiastici implorare auxilium Principum. *23. q.3. c. Nostri aduersus.*

Per Imperatores, etiam exterminandi sunt hæretici. *Honorius 3. const.Has leges. Gregor.IX. const.4. Ille humani.*

Etiam per Dominos sæculares, ex lege diuina comprimendi sunt hæretici. *Pelagius I. ep.2. 23. q.5. c.De Liguribus. & cap.Quali nos. Conc.Senon. c.18.*

Hæreticorum pœnæ per Principes sæculares, facta sententia ab Ecclesia, exequendæ. *Conc. Mileuit. c.11.*

Hæreticos non persequentes, Principes sæculares, à Deo puniti sunt; persequentes vero remunerati. *Conc.Senon.c.18.*

Hæretici rationabiliter patiuntur persecutiones à catholicis. *23. q.4. c. Qui peccat. cap. Sunt excellentiam.* Vtile est eis pati hanc persecutionem. *ibid. cap. Quando.*

Hæretici expellendi ab omni loco, dominio, &c. à Principibus; & isti non permittant domos, lares, mercantias, &c. facere in suis dominijs. *Conc.Constant. sess. vlt. in constit. Martini V.*

Magistratus, & potestates sæculares, tenentur persequi hæreticos, & de hoc tenentur iuramentum facere. *Conc. Lateran.4. c.3.* Item iurare tenentur, quod iuuabunt Ecclesiasticos in persecutione hæreticorum, aliàs puniendi, & excommunicandi, eorumque terræ interdicto supponendæ. *De hæreticis cap. Ad abolendam. Innocent.IV. const.9. Ad extirpanda.*

Hæretici possunt capi per dominos sæculares, sed Ecclesiæ tradendi. *Reformatio Cleri Germaniæ.* & *Bulla Leonis X. 40. Exurge, in fine. conc.Colon. 3. tit. Censura c.10.*

Hæreticos persequentes, lucrantur indulgentias. *concil. Lateran.3. cap.27.*

Eas lucrantur indulgentias, ac si sepulchrum Domini visitarent. Sub protectione Ecclesiæ recipiuntur; de rebus, ac personis assecurantur, & molestantes eos excommunicantur. *ibid. conc.Lateran.4. cap.3. de hæreticis cap. Excommunicamus. §. catholici vero.*

Hæretici nolentes persequi ad monitionem Episcopi, sunt excommunicandi. *conc.Later.3. c.27. concil. Later.4. cap. 3.* & si dominus sæcularis monitus, intra annum non eiecerit hæreticos à sua terra, Papæ significentur, qui vassallos à iuramento absoluet. & quid de terra illa agendum. *ibid. Innocent.IV. const.1. Inconsutilem.* Idem de Magistratu, Rectoribus, &c. alijs non persequentibus hæreticos. *ibid.*

Hæreticos non persequens Episcopus, Episcopatu priuatur, & alius subrogatur. *De hæret. c. Excommunicamus. §.fin.*

Quolibet anno tenetur Episcopus visitare terras suspectas de hæresi. *ibid. §. Adiicimus.*

Rector ciuitatis non obseruans constitutiones contra hæreticos, fit infamis, & inhabilis ad officia. *Innocent.4.const.9. Ad extirpanda.* Rectores curent capi hæreticos expensis Communitatis, & mitti ad Ordinarios. *ibid.*

Constitutiones contra hæreticos. *ibid.* Contra hæreticos, quilibet requisitus tenetur ferre auxilium. *ibid.*

Hæretici capti, intra 15. dies, Episcopo consignandi, vel Inquisitori. *ibid. §.24.*

Hæreticorum damnatorum bona.

Vide, *Hæreticorum pœna.*

Hæretici moribundi, & mortui.

Hæretici moribundi, si pœnitent, possunt absolui (olim Chrismate consignari debebant per Episcopum, vel etiam Presbyterum in absentia Episcopi.) *concil.Arausic.1.cap.2.*

Vide, *Hæretici redeuntes ad fidem.*

Hæretici etiam post mortem, possunt excommunicari (id est tales declarari) & multa exempla de hoc afferuntur. *24. q.2. cap. Sanè profertur.* Etiam animo confiscandi bona, potest post mortem fieri talis declaratio. *De hæreticis in 6. cap. Accusatus. §. in eo.*

Etiam post mortem damnari possunt hæretici, si in hæresi mortui sunt. *conc. constantien. sess.8.*

Missa pro eis dici non possunt. Vide infra. *Hæreticos sepelientes.* Vide, *Defuncti.*

Hæreticos sepelientes, & hæretici sepulti.

Hæretici non possunt inter catholicos sepeliri. *conc. Later. 3. c.27.* Neque pro eis dici Missa. *ibid.*

Hæretici publici, etiam si non sint declarati per Ecclesiam, non possunt in Ecclesijs sepeliri, nec Missæ pro eis dici. *conc.constant. in const. Martini V.*

Hæreticos in Ecclesijs sepelientes, excommunicantur, donec proprijs manibus eos extumulent. Sic etiam sepelientes defensores, receptatores, fautores, &c. *De hæret. in 6. c. Quicumque.*

Hæreticus sepultus in loco sacro, extumulandus est, & locus ille perpetuo sit inhabilis ad sepulturam. *ibid.*

Hæreticorum ossa exhumanda, & in alio loco distincto à fidelibus collocanda. *concil. Constant. sess.8. in causa Ioann. Vuicleff.*

Vide, *Sepelire.* Vide, *Sepultura.* Vide, *Excommunicatus.*

Hæreti-

Haeretici, quomodo ad salutem trahendi.

Hæretici, etiam inuiti, trahendi sunt ad salutem. 23. *q.* 4. *c. Displicet. c. Si Ecclesia. & cap. Quis nos.*
Hæretici cum charitate, & modestia tractandi & trahendi. *Conc.Colon.2.part.6. c.* 12. *Colon.3. tit. Censura c.9.*
Vide, *Haeretici redeuntes.*

Haereticis subiecti liberantur, & quomodo.

Hæreticis adstricti, seu obligati, liberantur ab omni obligatione, *De haeret. cap. fin. Conc. Later.* 3. *c.* 27.
Si Domini terrarum non eijciunt hæreticos à suis terris, excommunicantur: & si per annum permanent excommunicati, per Papam subditi liberantur à iuramento fidelitatis. remanet tamen saluum ius Domini principalis (si est feudum) dummodo ipse non sit complex. *De haeret. cap. Excommunicamus. §. Moneantur.* Sed prius per sententiam hoc declarandum est. *ibid.* & *de poenis c. fin. Conc. Later.* 4. *c.*3. Quid de terra illa faciendum. *ibid.*

Haereticorum disputationes, & doctrina.

Cum hæreticis non est disputandum. 24. *q.* 3. *cap. Cum quibus erat. Concil. Mediolan.* 1. *tit. De praedicatione Verbi Dei.* Sed eorum dogmata graui redargutione confutanda ex Conciliorum authoritate, veteri consuetudine, Sanctorum Patrum doctrina, & locis Sacræ Scripturę. *ibid.*
Hæreticorum doctrina. Vide, *Defuncti, in fine.*

Haeretici à quo absoluendi, & à quo non.

Hæretici publici à Papa, vel eius delegatis absolui debent, quando ad fidem veniunt. Vide, *Excommunicationes in Bulla Coena. Conc. Colon.* 3. *tit. Censurae can.* 7.
Hæretici publici, iudicialiter facto eorum processu, vel sponte comparentes absoluuntur à delegatis Papæ, vt Episcopo, & Inquisitore. *De haereticis in 6. c. Vt officium. Alexander* 4. *const.*18. *Cupientes. Vrbanus* 4. *const.* 2. *Licet. §.* 4.
Sic etiam suspecti de hæresi. *ibid.*
Hæresis externa, occulta, in foro conscientiæ, potest absolui ab Episcopo, vel eius Vicario ad hoc specialiter delegato. *Conc. Trident. sess.* 24. *de refor. cap.* 6. Sed ex literis Bullæ Cœnæ, hoc priuilegium videtur ablatum.
Heresis externa, siue publica, siue occulta absolui non potest virtute Bullę Cruciatę. *Gregor.* 13. *const.*37. *Officij.*
Vide, *Confessores quo ad reseruata.* Per Bullam Cruciatę non absoluuntur. Vide, *Cruciata.* Vide, *Bulla.* Vide, *Absolutio.*

Hermaphroditus.

Hermaphroditus, non potest esse testis. 4. *q.*2. *c. Si testes.*

S. Hyacinthus.

S. Hyacinthus Polonus canonizatur *à Clemente VIII. constit.* 27. *Benedictus.*

Hidromantici.

Hidromantici Magi sunt, qui Dæmonum ope in aqua faciunt signa apparentia. 26. *q.*5. *c. Nec mirum.*

Hierarchia.

Hierarchia Ecclesię constans ex Episcopis, Presbyteris, & alijs ministris, à Christo est instituta. *Concil.Trident. sess.* 23. *cap.* 4. & *can.* 3.

Hieremias.

Hieremias in vtero matris, est sanctificatus. *Cyrillus in concil. Ephesin. in ep. ad Monachos Aegypti.*

D. Hieronymus.

D. Hieronymus, & D. Augustinus sunt lumina Magistrorum. *Gelasius ep.*6.
D. Hieronymus ob lecturam librorum Ciceronis, ab Angelo correptus est. *dist.* 37. *c. Legimus.*
D. Hieronymi fratres. Vide, *Fratres.*

Hymnus.

Hymni in Ecclesia canendi. *Conc. Tolet.4. c.*13. *De consecr. dist.*1. *c. De hymnis.*
Hymni duo ab Angelis cantati reperiuntur, scilicet, *Gloria in excelsis,* & *Alleluia. De consecr. dist.*1. *c. Hi duo.*
Hymni aliqui præter Ambrosianos in Ecclesia canuntur. *Conc. Turon.*2. *c.*24.
Hymni noui iussu *Vrbani* 8. editi, in Ecclesia canendi. *Vrb.* 8. *in append. const.*56. *cum alias.* Vicarius in Vrbe; & Ordinarij in alijs locis curare debent, vt ita fiat. Compellere possunt ad hoc per censuras, & alia remedia, etiam brachij sæcularis; derogatque priuilegijs, & indultis in contrarium. *ibidem.*
Vide, *Angeli, in fine.*

Hispania.

Hispaniarum Rex cum Sceptrum primò accipit, iurare tenetur, se defensurum fidem catholicam, & non permissurum, vt in Regnis sint homines non catholici. *Conc. Tolet. 6. c.*3.
Hispaniarum Prouinciarum diuisio, facta est *in Concilio apud Lucum habito.*
Hispaniarum Inquisitores. Vide, *Inquisitores.*
Hispaniarum Inquisitores absque Papæ consensu mutari, & innouari non possunt. *Sixtus* 5. *const.*74. *immensa. §.*5.
Hispaniarum Episcopi, & Visitatores, quot & a quibus possunt accipere procurationes. *Extra, de censibus. cap. Vas electionis.*
Vide, *Reges.*

Histriones.

Histrionibus donari non possunt res Ecclesiæ. & est graue peccatum si fiat. *Dist.*86. *c. Donare.*
Histriones si pœnitent, possunt reconciliari. *Concil. Afric. cap.* 12.
Histriones non sunt alendi à clericis. *Concil. Rauennat.* 1. *sub Honorio* 4. *c.*1.

Homo, eius creatio, natura, & vires.

Homo ab initio temporis fuit creatus. *Conc. Later.*4. *c.*1. *de fide, & summa Trinitate c.*1.
Hominis corpus non est opus diaboli. contrarium dicens, est hæreticus. *Conc. Brachar.*1. *c.*12.
Homo constat ex corpore, & spiritu. *Conc. Later.*4. *c.*1.
Hominum genus semper à potestate sacerdotali, & regia gubernatum est. *Conc. Colon.*2. *p.*2. *c.*2.
Homo fuit creatus plenus gratia, & iustitia, non plenus malis moribus. *Conc. Mogunt.*4. *c.*3.
Hominis opera non diuiduntur omnia immediatè in virtuosa, & vitiosa. *Concil. Constantien. contra a.*16. *Ioannis Huss.*
Homo non operatur necessariò, nec bonum, nec malum, sed liberè. *De poenit. dist.*2. *c.*40. *Si enim.* circa medium. *concil. Trid. sess.*6. *c.*5.
Homo cum gratia Dei, liberè se mouet ad iustitiam. *Concil. Trid. ibid. c.*5.
Homo non peccat ex necessitate, sed ex libertate. *Conc. Mogunt.*4. *c.*2.
Homo non iouitus, sed liberè obseruat Dei præcepta. *Conc. Mogunt.*4. *c.*10. *Conc. Trid. sess.*6. *c.*5.
Homo primus peccans, factus est deterior in corpore, & anima. *Conc. Mogunt.* 4. *c.*4. Vide, *Infirmitas.*
Homo peccauit, suggestione diaboli. *Concil. Later.*4. *can.*1.
Hominis primi peccantis, pœnę diffuse in posteros sunt illæ, fames, sitis, concupiscentia, infirmitas, procliuitas ad malum, &c. *Conc. Mogunt.*4. *c.*4.

Homo

Homo obligatur ad obseruantiam Euangelij. *Conc. Trident. sess.6. can.20.*

Homo non adstringitur fato. contrarium dicens est hæreticus. *Concil. Bracharense 1. c.10.*

Homo potest facere vias suas malas. contrarium dicens, est anathema. *Conc. Trid. sess.6. can.6.*

Homo non potest iudicare, quæ Deus suo iudicio reseruauit. *Fabianus ep.2.*

Homo non potest scire certitudine fidei, se esse in gratia. *concil. Trid. sess.6. c.9.*

Homo à miseria non liberatur, nisi Dei misericordia. *Conc. Arausican.2. c.14.*

Homo iustificatus non potest perseuerare in iustitia, sine speciali auxilio Dei. *Concil. Trid. sess.6. can.22.*

Homo nullum bonum operatur, quod non præstet Deus, vt faciat; sed multa bona fiunt à Deo in homine, quæ non facit homo. *Concil. Arausic.2. c.20.*

Homo licet peccati conscius non sit, non potest se iudicare. *Concil. Trid. sess.6. c.16.*

Homo faciens, quod displicet Deo, facit voluntatem suam, non Dei. Quando vero facit, quod vult, vt voluntati Dei seruiat, licet volens agat, illius tamen voluntas est à Deo, qui vult vt agat. *Concil. Arausic. 2. c.23.*

Homo etiam iustus tenetur ad obseruanda Dei præcepta. *concil. Trid. sess.6. c.11.*

Quod homo de se solo non potest operari, nisi malum, quomodo intelligitur. *Conc. Arausic.2. c.22.*

Homo sine gratia, per solam doctrinam legis, non potest iuste viuere, nec mereri. *Conc. Trid. sess.6. can.2.*

Homo non adiutus gratia Dei non potest, nec agnoscere, nec appetere, quæ Dei sunt. *Concil. Mogunt.4. c.5.*

Homo disponens se, vel nitens ad iustificationem, non peccat. *Conc. Trid. sess.6. can.7.*

Homo consentiens gratiæ excitanti, & adiuuanti, disponitur ad iustificationem. *Conc. Mogunt.4. c.7.*

Homo fit iustus per gratiam sibi collatam, ex meritis Christi. *Concil. Mogunt.4. c.7. Conc. Trid. sess.6. can.10.*

Si homo non renasceretur in Christo, non iustificaretur. *concil. Trid. sess.6. c.3.*

Hominis vires in opere bono, respectu gratiæ, viles sunt. *Concil. Mogunt.4. c.8.*

Homo per peccatum Adæ factus est natura filius iræ, seruus peccati, sub potestate diaboli, & mortis. *Conc. Trid. sess. 6. cap.1.*

Si homines non nascerentur per propagationem ex Adam, non nascerentur iniusti. *Concil. Trid. sess.6. c.3.*

Homo, dum inspiratur ad se conuertendum, agit aliquid cum conuertitur. *Trid. sess.6. c.5.*

Potest eam inspirationem abijcere. *ibid.*

Homo Sacramenta suscipiens, dubitare non potest de efficacia eorum; sed propter suam infirmitatem potest dubitare, an sit in gratia. *Concil. Trid. sess.6. c.9.*

Homo, vt assequatur remissionem peccatorum, non est necesse vt credat absque hæsitatione propriæ infirmitatis peccata esse sibi dimissa. *Trid. sess.6. can.13.*

Homo vt iustificetur, non est necesse vt credat, se esse iustificatum, & absolutum. *ibid. can.14.*

Homo iustificatus non tenetur credere, se esse de numero prędestinatorum. *Trid. ibid. can.15.*

Homo iustificatus, quantumuis perfectus, tenetur ad obseruantiam mandatorum Dei. *ibid. can.20.*

Homo iustificatus, potest peccare. *Conc. Trid. sess.6. can.23.*

Homo iustificatus non potest omnia venialia peccata vitare, sine speciali Dei auxilio. *ibid. can.23.*

Homo per Sacramentum Pœnitentiæ iustificatus in cœlum non intrat, nisi soluat pœnam temporalem, vel in via, vel in Purgatorio. *ibid. can.30.*

Homo operans intuitu æternæ mercedis, non peccat. *ibid. can. 31.*

Vide, *Gratia.* Vide, *Iustificatio.*

Homo totus fuit à Verbo assumptus. *Conc. Tolet. 15.*

Homo non habet supra se duodecim signa Mathematica, intitulata 12. nominibus Patriarcharum. Contrarium dicens, est hæreticus. *Concil. Brachar. 1. c.10.*

Homo in hac vita non potest tantum proficere, vt fiat impeccabilis, vel amplius non possit in gratia crescere. *Clem. de hæret. c. Ad nostrum.*

Homo ob hanc causam perfectionis non potest esse liber à ieiunio, neque ab alijs Ecclesiæ præceptis. *ibid.*

Homo in hac vita non potest acquirere beatitudinem alterius vitæ, secundum omnem gradum. *Clem. ibid.*

Hominis anima non est naturaliter beata, sed eget lumine gloriæ ad videndum Deum, & fruendum illo. *ibid.*

Homo liber non potest dari in pignus pro debito. *De pignoribus c. Lator.*

Vide, *Furtum.* Vide, *Peccare.* Vide, *Viator.*

S. Homobonus.

S. Homobonus canonizatur anno 1198. *Innoc.3. const. Quia pietas.*

Homagium.

Homagium facere, id est, fidelitatem promittere, vt obtineatur beneficium, est simonia. *De simonia c. Ex diligenti.*

Homagium solui non debet pro spiritualibus. *De regulis iuris c. fin.*

Homicida.

Homicida, quinam est. 23. q.8. *c. Quicumque.*

Homicida (olim) excommunicari debebat. *concil. Agathen. c.37.* Donec pœniteat. *concil. Veneticum c.1. conc. Turon. 1. c.7.* Voluntarius vsque ad mortem. *conc. Ancyr. cap.22.* (Casualis per annos quinque. *ibid.*) *Dist.50. c. Eos.* Omnis homicida per quinque annos excommunicabatur.

Homicida absolutus a Principibus, vel alijs, pœnitentiam debet facere. *concil. Aurelian.4. c.28.*

Homicida est dans venena ad sterilitatem causandam. *de homicid. c. Si aliquis.*

Homicida non potest exercere sacerdotium. *dist.50. c. Miror.* Etiam si ad defensionem sui id fecerit. *dist.50. c. De his clericis* (si sunt clerici.) Vide, *Irregularis.*

Homicidium faciens, consulens, vel præcipiens, non potest ordinari. *dist.50. c. Si quis viduam.* & *c. Si quis. c. De his clericis. c. Clericum. de homicid. c. Suscepimus. cap. de cætero.* & Vide, *Irregularis.* Vide, *Occidens. Innoc.1. epist.3. c.3.*

Homicida casualis, cum dispensatione, potest manere in suo officio. *dist.50. c. clerico. c. Quia te.*

Homicidæ casuali imputatur delictum, si dabat operam rei illicitæ, quando accidit homicidium. *De homicid. c. Presbyterum.* Sed non imputatur ei, qui non fuit in culpa. *ibid. cap. Lator. cap. Ex literis, &c. ibid. Honorius 3. vbi infra cap.3.*

Homicida casualis adhuc eget Papæ dispensatione. *Honorius 3. ex citone, de homicidio volunt. c.2.*

Homicida ex ira, perpetuò careat officio. *dist.50. c. Studeat. c. Qui vero, & c. Si quis.*

Homicida ex casu ob defensionem terræ, loci, &c. est irregularis. *Honorius 3. ex citone. de homicidio voluntario c.4.*

Homicidæ sarcinas custodiens, est homicida. *de homicid. c. Sicut. §. Illi etiam.*

Homicida non est occidens, ex officio. Vide, *Occidens.* Vide, *Iudex.*

Homicidam socians, vt ei auxilietur, si mors sequitur, est homicida. *De homicidio c. Sicut. §. Illi autem.* Incitans vero ad homicidium incertum, mitius punitur. *ibid.*

Homicida est, qui illud malum fieri persuadet. *De pænit. dist.1. cap.23. Perniciosè. c.27. Noli putare. & c. Homicidium.*

Homicidam socians non vt feriat, sed vt ferat opem, est homicidij complex. *de homicid. c. Sicut. §. Illi etiam.*

Homicidæ pœnitentia, est hæc. Si Episcopus, occidit aliquem, 15. annis pœniteat, deponatur, & peregrinetur per totam vitam. Si Presbyter, annis 12. pœniteat, & ex his per tres in pane, & aqua, & deponatur. Si Diaconus, 10. annis & ex his per tres in pane, & aqua, & inhabilis sit ad sacerdotium. *dist.50. c. Si quis.*

Pęni-

Pœnitentiæ aliorum homicidarum sunt istæ. Qui casu occidit aliquem, per septem annos pœnitere debet. *Dist. 50. cap. Qui verò, & cap. Si quis voluntariè.*

Qui ex odio, vel cupiditate, Iudæum occidit, vel Paganum, per 40. dies ieiunet in pane, & aqua. *ibid.*

Qui alios voluntariè occidit, per totam vitam pœnitere debet in foribus Ecclesiæ, & in exitu vitæ tantum communicare potest. *Dist. 50. c. Si quis voluntariè. Concil. Lucense cap. 78.*

Homicidio præsentes, si rixabantur sicut occidens, etiam ipsi debent pœnitere. *23. q. 8. cap. vlt.*

Homicida clericus debet deponi, & tradi curiæ sæculari, vt moriatur. *De homicidio c. 1.*

Homicida si infans sit, non fit irregularis. *Clement. de homicid. cap. vn.*

Homicida occidens furem nocturnum, non punitur. secus, qui diurnum. *De homicid. cap. Si perfodiens.* Si verò fur telo se defendit, aliter dicendum. *ibid.*

Homicida, vel causa homicidij, fit irregularis. *De homicid. cap. Suscepimus, & c. de cætero.*

Homicida non est, qui sine culpa occidit. *ibid. c. Lator. cap. Ex literis 1. & 2. cap. Dilectus. & c. Significasti.*

Homicida non est, qui non prohibet, ne aliqui se occidant, sed causam non dat. *De homicid. cap. Petrus Diaconus.*

Homicida non est clericus, qui stat ex parte repellentium violentiam, licet aliqui istorum alios occidant. *De clerico percussore cap. Præsentium.*

Homicida non est clericus, qui stans ex parte repellentium violentiam, iacit lapides, sed nullum percutit, licet ex parte aduersa aliquis remaneat occisus. *ibid.*

Homicida casualis, sine culpa, etiam si à moriente veniam petierit, non censetur homicida, nec irregularis. *De homicidio cap. Exhibita.*

Homicida non est, qui procurat abortum ante animationem fœtus, secus contra. *32. q. 2. cap. Quod verò, & c. Moyses.* Vide, *Abortus.*

Homicidas à statu Ecclesiæ relegandos statuit. *Pius II. const. 8. Ad restituendas.*

Homicida in Prouincia Marchiæ, si sit annorum 20. subiacet pœnis. *Iulius 2. constit. 24. Fide digna, Pius IV. const. 52. Licet.*

In statu Ecclesiæ homicidæ non gaudent saluo conductu, sine speciali licentia Papæ. *Clemens 7. const. 10. In sancta.*

Quomodo citandi, & puniendi. *Iulius 3. const. 25. cum sicut.* Non possunt aggratiari à Legatis, neque compositio cum eis fieri potest. *Pius 4. const. 27. in eminenti.*

Homicidis in statu Ecclesiæ, non suffragatur minoritas 20. annorum, dummodo excedunt 14. (pro pœnis.) *Pius IV. const. 52. Licet.*

Homicidæ, & eorum fautores in statu Ecclesiæ capiendi, persequendi, &c. *Pius V. const. 10. Ex superna,* in declaratione. Vide, *Ecclesiasticus Status.* Vide, *Irregularis.* Vide, *Miles.* Vide, *Occidens.* Vide, *Occidere.*

Homicidium.

Homicidium sine voluntate factum, non est peccatum. *Dist. 50. cap. Frater. cap. Quantum. cap. His qui. cap. Sæpe, & cap. Si duo.*

Homicidij voluntas pro facto reputatur (quo ad culpam.) *De pænit. dist. 1. c. 24. Omnis.*

Homicidio præsentes, si etiam ipsi rixabantur, pœnitere debent, sicut occidentes. *23. q. 8. c. vlt.*

Homicidij complices, vel participantes, diuersimodè puniendi, iuxta participationem. *De homicid. cap. Sicut. §. Illi etiam.*

Homicidium casuale imputatur illi, qui dabat operam rei illicitè. *ibid. cap. Presbyterum.* Sed non ei, qui sine culpa id fecit. *ibid. cap. Lator. cap. Ex literis. cap. Significasti. & cap. Dilectus.*

Homicidium voluntarium, Episcopo est reseruatum pro absolutione. *De priuil. c. inter cunctas.*

Vide, *Occidens.*

Honestas.

Honestatis publicæ titulus impedit matrimonium, sed à Papa dispensatur. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de sponsalibus cap. 7.*

Vide, *Impedimentum publicæ honestatis, diffusè.* Vide, *Matrimon. prohibita ratione honestatis publicæ.*

Honor.

Honor Dei, proprio honori, & rebus omnibus præponendus. *Gregor. 7. lib. 7. epist. 25.*

Honori succedens, succedit in onere. *De regulis iuris in 6. reg. 77.*

Honorius Papa I.

Hic Papa circa duplicem Christi voluntatem non errauit, sed fuit tantum negligens in resistendo alijs. *Leo II. ep. 2.*

Hora.

Horæ Canonicæ sunt septem. Scilicet Matutina, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespertina, & Completoria. *Concil. Cabil. 3. cap. 59. Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 126. 127. 128. & 129. De celebr. Miss. c. 1.*

Horæ Canonicæ præfatæ, quare sic dictæ. *Concil. Aquisgr. in locis citatis.*

Horæ canonicæ, debitis horis celebrandæ, & quo ritu. *De celebrat. miss. c. 1.*

Horas canonicas non recitans beneficiatus, quos fructus perdit. Vide, *Beneficiati obligationes.* Vide, *Officium.*

Horę canonicę qualibet die in choro recitandę. Numquam possunt omitti, neque per concionem, neque per Missam, aliudvè impedimentum. *Concil. Mediol. 1. p. 2. tit. commuma de ratione diuinorum officiorum.*

Horę canonicę B. Marię Virginis, dum ex rubricis pręcipiuntur, non possunt omitti à Choro, sed dicendę tempore debito. *ibid.*

Horę canonicę non sunt dicendę omnes simul, sed cum aliquo interuallo. *ibid.*

Dum horę canonicę in Choro dicuntur, non adsint laici, vel si adsint, sint separati à clericis. *ibid.*

Vide, *Chorus.* Vide, *Officium diuinum.* Vide, *Psallere.*

Horoscopus.

Horoscopi dicuntur, qui horas natiuitatum obseruant, vt effectus venturos prædicant. *26. q. 3. c. 1. in fine.*

Hospitalarij S. Ioannis Ierosolymitani.

Hospitalarij possunt se, & domum suam donare alicui religiosæ domui, & illi se subijcere. *De donationibus cap. inter dilectos.*

Semel in anno possunt in Ecclesia interdicta, facere celebrari diuina. *De priuilegijs c. cum, & plantare. §. Quod si.*

Hospitalarij exempti sunt à decimis propriorum laborum, & eorum, quæ proprijs sumptibus excolunt. *De decimis c. Ex parte.*

Non extenditur hoc priuilegium ad terras, quas tradunt alijs excolendas. *ibid. cap. Ad audientiam.*

Hospitalarij, qui habent annalia, si beneficiati non resident ipsi debent habere fructus non Capitulum. *Extra, de priuil. cap. Exhibita.*

Hospitalariorum Ordo, & Militia. Vide, *militia.* Vide, *Equites.*

Hospitale S. Ioannis Ierosolymitani, immediatè subditur Papæ. *Anastasius IV. const. 2. Christianæ, anno 1154.*

Vide infra, *Hospitale Sancti Ioannis Ierosolymitani.* Vide, *Equites S. Ioannis.* Vide, *Milites, Militia.*

Hospitalia.

Hospitalia quæcumque immunia sunt à tributis omnibus. *23. q. 8. cap. In qualibet.*

Hospita-

Hospitalia tenenda sunt parata ad recipiendos peregrinos. *Concil. Sabin. c.14.*

Rectores Ecclesiarum ad hoc inuigilare debent, vt charitatiue recipiantur. *ibid.*

Hospitalium bona vsurpantes, sunt excommunicati. *Concil. Illerdense c.40.*

Hospitalium bona inuadens, vt homicida puniendus. *Conc. Mogunt.3. c.6.*

Hospitalium bona conseruanda. *Gregorius I. lib.11. ex regest. epist.10.*

Non possunt in alios vsus conuerti. *Concil. Senon. de visitatione cap.29.*

Eorum facultates alienari non possunt, & pœnæ facientium. *Concil. Aurelian.5. c.15.* Vide, *Alienatio*. Vide, *Ecclesiæ bona*.

Hospitale erigendum suasione Episcoporum in quo venientes à Iudæis, & Saracenis, &c. alantur, & de aliquo artificio doceantur, de quo possint viuere. *Concil. Sabin. c.22.*

Hospitalium cura pertinet ad Episcopos. *Greg. I. lib.3. epist. 24. De Religiosis domibus cap. de Xenodochijs*, eique subsunt. *ibid.* Sed non Militarium ordinum, aut religiosorum. *Clement. infra.*

Curare debet Episcopus, ne reditus vsurpentur ab alijs, & in hoc habet facultatem etiam in exemptos. *Clement. de Religiosis domib. cap. Quia contingit.*

Locus deputatus ad hospitale, est religiosus non prophanus, non debet ad vsus mundanos applicari. *De Religiosis domibus cap. Ad hæc.*

Debent ab Episcopis visitari, etiam si sint exemptorum. *ibid. cap. Quia contingit.*

Non possunt dari in beneficium. *Clement. de Religiosis domib. cap. Quia contingit. §. Vt autem. Concil. Senon. c.29.*

Hospitalia habeant inuentaria. *De Religiosis domib. ibid.*

Hospitalia, quo ad altaria, cœmeteria, & Sacramenta seruent antiquam consuetudinem. *Clement. de Religiosis domib. cap. Quia contingit. §. fin.*

Hospitalium gubernatio committenda viris prouidis, qui iurent curare, vt redditus fideliter dispensentur in vsus miserabilium. Debent facere inuentaria & reddere rationem ordinarijs, seu alijs, quibus subsunt. *Clement. de Religiosis domibus, cap. fin. §. Vt autem. Concil. Senonen. de visitat. cap.29.*

Hospitalia verò Militarium ordinum, non subsunt huic legi; sed gubernantur iuxta statuta ordinum, & per superiores ordinum compellend' sunt ministri, vt ritè gubernent, & ministrent fideliter, &c. *ibid. §. Præmissa.*

Hospitalium gubernatio non concedenda laicis, sed religiosis, vel clericis, qui sine vxore sint, & perpetuò in eis deseruire volunt. *Concil. Rauenn.2. sub Clem.V. c.25. Concil. Senon. de visitatione c.29.*

Hospitalium seruientes, si actu sub eorum obedientia non viuunt, Episcopo non subduntur. *Concil. Trid. sess.24. de reform. cap.11.*

Hospitalia omnia ab Episcopo possunt visitari, exceptis ijs, quæ sunt sub Regum protectione. Vide, *Episcopus quo ad visitationem.*

Hospitalia habentes in titulum, seu commendam, vel administrationem, tenentur onus impositum exequi, & hospitalitatem cum peregrinis exercere ex fructibus eorum. Si verò sint in locis, vbi non adsunt peregrini, aut multi infirmi (si ad hæc instituta sunt) commutentur expensæ redituum in alium vsum, ex decreto Episcopi cum duobus peritioribus de Capitulo; nisi aliter in fundatione hospitalium sit expressum, quod obseruandum curare debet Episcopus. *Concil. Trid. sess.24. de reform. c.8.*

Hospitalium curam habentes (nisi regularibus subiecta sint hospitalia) per censuras compellendi sunt ad exequendum onus iniunctum; alias priuentur eorum cura. & tenentur ad restitutionem fructuum, quos perceperunt contra institutionem hospitalium. *Trident. ibid. c.8.*

Hospitalium gubernatio non committenda alicui, plusquam per triennium. *ibid. c.8.*

Hospitalia per Episcopum visitanda, & quomodo. Vide, *Visitatio*. Vide, *Loca pia*.

Hospitalium ministri tenentur reddere rationes Episcopo, nisi in fundatione, aliter sit cautum. *Concil. Senon. de visitat. c.29. & p.11. c.7. Conc. Trid. sess.22. de reform. c.9.* Non obstante priuilegio.

Quod si ex consuetudine, priuilegio, &c. alijs reddenda sit ratio, inter eos sit Episcopus. *ibid.*

Hospitalia habentes in titulum commendam, vel administrationem, tenentur illa reficere, restaurare, &c. recuperare amissa, & vsurpata, ad quæ omnia compelli possunt per Episcopos, & amoueri possunt ab eorum cura. *Concil. Colon.2. p.11. c.1. Conc. Mediol. par.2. tit. de piorum locorum administr.*

Si in hospitali non exerceatur hospitalitas, iuxta fundationem, tenetur Parochus, id Episcopo referre, alias puniatur. *ibid.*

In hospitalibus stare non debent permixti mares, & fœminæ. *Concil. Mediolan. ibid.*

In hospitalibus non maneant circulatores, aleatores, histriones, &c. similes. *ibid.*

Neque mendaces, qui morbum simulant. *ibid.*

In hospitalibus prima cura habeatur pro anima, & pro Sacramentorum administratione, deinde pro corpore. *Concil. Colon.2. par.11. cap.2.*

In hospitali recipi debent solum personæ miserabiles, quæ laborare non possunt. *ibid. cap.3.* Prius recipiendæ personæ loci, deinde exteræ. *ibid. & c.6.*

Non recipiantur pauperes validi, & robusti. *Concil. Colon.2. par.11. cap.5.*

Teneri in eis non possunt, qui non indigent. *ibid. cap.6.* Qui aliter faciunt, sunt deprædatores pauperum. *ibid. c.6.*

Hospitalium redditus fraudantes, sunt sacrilegi, vt Iudas. *ibid. cap.7.*

Hospitalia exemptorum, potest Episcopus visitare, saluis eorum iuribus in alijs. *Concil. Colon.3. tit. c.4.*

Vide, *Episcopus quo ad visitationem*. Vide, *Episcopus circa regulares*. Vide, *Loca pia*. Vide, *Pia loca*.

Hospitalia multa in Vrbe.

Hospitale S. Antonij de Vienna, potest colligere eleemosynas in locis, vbi exercetur hospitalitas, de licentia tamen ordinarij. *Greg. XIII. const.73. Romani.*

Hospitale S. Hieronymi Illyricorum, quomodo regitur. Protector, & iudex cum facultate instituuntur. *Pius IV. constit.68. cum sicut.*

Hospitale Incurabilium instituitur *à Leone X. constit.15. Saluatoris*. Forma regiminis, & priuilegia. *ibid.* Gaudet priuilegijs S. Iacobi in Compostella. multæ gratiæ conceduntur ministris dicti hospitalis. Indulgentiæ ijs, qui eleemosynas elargiuntur, & alia multa.

Hospitale præfatum, eius ministri, & seruientes, immunes, & exempti sunt ab omnibus, & immediatè subditi sunt Papæ, etiam quo ad bona, Causæ eorum quomodo expediendæ de plano, &c. *ibid.* Protector iudicat causas eorum. *Pius IV. const.2. Ad charitatis.*

Hospitale B. Mariæ de Pietate instituitur *à Pio IV.* illius statuta confirmantur *const.27. Illius.* In eo tenentur ad curam pauperes, aduenæ, insani. Multa priuilegia concessa sunt confratribus istius hospitalis. *ibid.* Confirmantur *à Gregorio XV. constitut.48. Ex iniuncta*. Protectoris iurisdictio, *ibidem.*

Hospitale Mendicorum instituitur *à Sixto V.* prope Pontem Sixtum. redditus sunt illi assignati pro alendis mendicis. *Constit.57. Quamuis*. Forma gubernij, & quales mendici sunt retinendi. *ibid.*

Habet iudicem causarum eligendum ab administratoribus, qui sit Doctor, & clericus. *Sixtus V. constit.86. Postulat.* Hic iudex omnes causas hospitale tangentes iudicat, contra quascunque personas; & nullus iudex Romæ potest causas illas ad se trahere. Ampla est iurisdictio talis iudicis. *ibid. per §§.19.* in secunda instantia causæ possunt cognosci ab aliquo iudice eligendo per Protectorem. *Paulus V. const.57. Alias.*

Hospitale Neophitorum erigitur *à Paulo V. constit.37. Illius.* Forma gubernij, & exemptiones illius. *ibid.*

Huic

Huic hoſpitali Iudæi ſtatus Eccleſiaſtici tenentur quolibet anno in Feſto Omnium Sanctorum, ſoluere decem ducatos pro qualibet Synagoga. Etiam pro Synagogis demolitis; & ad hoc tenentur Iudæi in ſolidum. *Paulus IV. conſtit. 9. Dudum.* Iudex ordinarius illius, & perſonarum, etiam extra Vrbem, eſt Protector hoſpitalis. *ibid.*

Hoſpitale Orphanorum pauperum. approbatur hæc Confraternitas *à Paulo 3. conſtitut.26. Altitudo.* Declaratur Archiconfraternitas ſub innocatione B. Mariæ Viſitationis. Eius inſtitutum eſt educare pauperes orſanos, & orſanas. Forma gubernij, priuilegia, protector, indulgentiæ, &c. pro Rectoribus, & miniſtris. *ibid.*

Societas inſtituta ad erigendum Hoſpitale pro Orſanis; & Conuertitis approbatur *à Paulo 3. conſt.22. Ex iniuncto.*

Hoſpitale Sancti Spiritus in Saxia erigitur ab *Innocentio III. anno 1204. conſt. inter opera.* Forma gubernij, & priuilegia multa. *ibid.* Confirmatur erectio *à Nicolao IV. conſt. 4. Inter opera.* & ſub protectione Papæ immediatè recipitur, tam quo ad bona, & domum, quam quo ad perſonas. *Nicolaus IV. ibid.* Multa eius bona, & poſſeſſiones per mundum diſperſa ibi numerantur. *ibid.* Quatuor miniſtri clerici, profeſſi illius ordinis, debent ibi aſſiſtere ad miniſtrandum Sacramenta, & Papæ ſubduntur immediatè. *ibid.* Priuilegia eius. Vide, *Confraternitas. Sixtus IV.* omnia eius priuilegia confirmat, & alia addit. *Conſtit. 22. Religionis.* Magiſtri, ſeu Præceptoris illius hoſpitalis priuilegia. *ibid.*

Hoſpitale, bona, miniſtri, & omnia alia eius membra exempta ſunt à gabellis, & aliis ſolutionibus. *ibid.*

Item à iuriſdictione Ordinariorum, Vicariorum, & omnium Officialium, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubduntur. Omnia priuilegia Congregationis S. Iuſtinæ Benedictinorum ei concedit. *ibid. Pius IV.* concedit ei facultatem quærendi eleemoſynas. *Pius IV. conſtit.84.* Notarii, ſeu Cancellarii eius hoſpitalis, tenentur ſcripturas, & inſtrumenta in eo relinquere, quando recedunt. *Pius IV. conſt. 28. Cum ſicut.*

Gregorius 13. conſt.44. Si inter, confirmat omnia priuilegia huius hoſpitalis, quæ non ſunt contraria Concilio Tridentino. *Clemens 8. conſtitut.118. cum ſicut*, ſtatuit vt omnes cauſæ huius hoſpitalis iudicentur à Vicario Papæ, tam in curia, quam extra; qui vti poteſt brachio ſæculari. & *Paulus V. conſt.22. Decet*, idem confirmat. Obligatio huius hoſpitalis. Vide infra.

Hoſpitale Sanctiſſimæ Trinitatis, & Confraternitas eius approbatur *à Pio IV. conſt.6. Illius.* Inſtitutum huius eſt recipere peregrinos, & conualeſcentes. Multa priuilegia, & indulgentias confratribus concedit. Sic etiam eis, qui ſuccurrunt peregrinis. *ibid.* Protectoris iuriſdictio ſe extendit ad omnes cauſas hoſpitalis, ſiue pro, ſiue contra, & nullus alius iudex poteſt in eis ſe ingerere. *Pius V. conſtit. 123. Cum ſicut.*

Alia de Hoſpit. Romæ, & obligationes eorum declarata ab Alexandro VII.

Hoſpitalia Romæ determinata pro artificibus pauperibus, iſta ſunt.

Hoſpitale Sancti Rocchi pro aurigis, & eorum famulis, Vaccarum Rubrarum curam agentibus, Sutoribus, Veteramentarijs, Baiulis, Fidicinibus.

Hoſpitale Sanctæ Mariæ de Horto pro Auiariis, Molitoribus, Vaccarum albarum præpoſitis, Nauiculariis Regni Neapolis, Olitoribus, & famulis, Colonis, Partiariis Vinearum, Sutoribus, Veteramentariis, Salſamentariis, & Vermicellariis.

Hoſpitale Sanctæ Mariæ de Laureto pro Piſtoribus, & eorum famulis, Cruſtulariis, ſeu Ciambellariis, & frumenti menſoribus.

Hoſpitalia Sancti Spiritus in Saxia, Sancti Saluatoris ad Sancta Sanctorum, Sanctæ Mariæ Conſolationis, Sancti Ioannis Colabitæ in Inſula Tyberina, Sancti Iacobi Incurabilium, & Sancti Lazari, communia ſunt omnibus nationibus.

In Hoſpitali Sancti Spiritus tot lecti ſint, pro nobilibus, & ignobilibus, quot capiunt illæ infirmariæ. In eo recipiendi ſunt, qui laborant febri, vel alui deiectione, & dyſſenteria, & vulnerati, etiam ſi ſcabioſi ſint. In eo recipiendi ſunt omnes cuiuſuis nationis, ſi non habeant proprium hoſpitale ſuæ nationis. & niſi numerus infirmorum ibi ſit completus.

In hoſpitali Sancti Saluatoris 300. lecti ſint pro viris, & fœminis, computatis ſeruientium lectis; in quibus recipiendi ſunt infirmi modo præfato.

In hoſpitali Sanctæ Mariæ Conſolationis debent eſſe 80. lecti pro viris, & fœminis, in quibus ægroti eodem modo recipiantur.

In Hoſpitali Sancti Ioannis Colabitæ 60. lecti reperiuntur. & quia hoc hoſpitale non habet redditus, fratrum illorum charitati relinquitur numerus recipiendus.

In hoſpitali Sancti Iacobi Incurabilium ſint 120. lecti pro viris, & fœminis, in quibus recipiendi ſunt vlcerati ex omni natione, etiam ſcabioſi, ibique apta remedia ægrotis omnibus dentur.

In hoſpitali Sancti Lazari, leproſi omnis nationis ſunt recipiendi.

Hæc omnia, &c. ſtatuit *Alexander 7. conſtit. In hac alma, data 16. Nouembr. 1657.*

Pauperes infirmi, quomodo deferendi ſint ad hoſpitalia, & quot lecti tenendi ſint pro laborantibus ſcabie. Vide, *Infirmitas.* Vide, *Infirmus.*

Hoſpitale S. Ioannis Ieroſolymitani.

Hoc Hoſpitale recipitur ſub immediata protectione Papæ *ab Anaſtaſio IV. anno 1154. conſt.2. Chriſtianæ.*

Vide, *Hoſpitalarij.* Vide, *Equites.* Vide, *Militia.*

Hoſpitium. Hoſpites. Hoſpitalitas.

Hoſpitia pro peregrinis ſtatuere debent Epiſcopi; & ſi redditus Eccleſiæ non ſufficiunt, ab aliis Chriſtianis exigant. *Concil. Nicæn.1. ex Arabico c.70.*

Hoſpitium dictum Gregorianum erectum Romæ pro Benedictinis. *Gregor. XV. conſt.6. Saluatoris.*

Hoſpites ſine diſtinctione recipiendi. *Diſt.42. c. Quieſcamus.*

Hoſpitalitas ab Epiſcopis exercenda. *Diſt.85. c. Archidiaconum.*

Hoſtia.

Hoſtiæ in altari, tot offerantur, quot ſufficiunt pro populo. *Clemens I. ep.2. De conſecr. diſt.2. cap. Tribus gradibus.*

Hoſtiæ conſecratæ, quæ remanent, reſumendæ ſunt. *Clem. I. ep.2. de conſecr. diſt. 2. cap. Tribus gradibus.*

Hoſtia conſecranda debet eſſe ex frumento, ſana, & integra. *Concil. Cotacenſe cap.3.*

In ſingulis Hoſtiæ partibus, eſt totus Chriſtus. *De conſecrat. diſt.2. cap. Singuli. cap. Vbi pars. & cap. Qui manducat.* Vide, *Euchariſt.*

Hoſtiæ fractio, ſignificat Paſſionem Chriſti. *De conſecrat. diſt.2. cap. Cum frangitur.*

De Hoſtia fiunt tres partes; quia quæ mittitur in Calicem ſignificat Chriſtum reſurrexiſſe; quæ comeditur, ſignificat eum ambulantem ſuper terram; & quæ relinquitur, ſignificat eum in ſepultura. *De conſecr. diſt.2. cap. Triforme.*

Hugo.

S. Hugo Gratianopolitanus canonizatur *ab Innocentio 2. conſtit. vnica. Dicimus.*

Humiliare. Humiliati.

Humiliat Deus bonos, permittens malos inſurgere contra illos. *6. q.1. c. Sunt plurimi.*

Humiliatorum fratrum Religio extinguitur. *Pius V. conſtit. 119. Quemadmodum.* Redditus Sedi Apoſtolicæ applicantur. *ibid.* Bona eorum, quibus poſtea ſunt conceſſa. *Pius V. conſt.120. Quoniam.*

Hunga-

Hungaria.

Hungariæ Episcopi quas, & à quibus accipere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

I

Iacobus.

Sanctus Iacobos Ierosolymorum primus Episcopus ordinatur à Sanctis Petro, Iacobo, & Ioanne. *dist.66. c. Porrò.*
Sancti Iacobi Equites. Vide, *Equites.* Vide, *Militia.*
Iacobus de Marchia Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia, declaratur Beatus. & Officium de illo fieri potest à Fratribus dicti Ordinis. *Vrbanus 8. const.22. In sede.*
Iacobitæ Ægyptij cum Ecclesia Romana vniti; & articuli ab eis credendi in fidei professione. *Eugenius 4. constitut.23. Cantate.*

Ianitor.

Ianitores Ecclesiæ honorandi sunt. *Lib.2. const. Apost. c.28.*
Vide, *Ostiarius.*

Iapponium.

Iapponium regulares, quando, & quomodo possunt adire. Vide, *Regulares euntes in partes infidelium.*
In Iapponio omnes sacerdotes posse ministrare Sacramenta, tamquam Parochos, concessit *Vrbanus 8. in append. const. 16. Ex debito.* §.7.
Iapponensium 23. Martyrum Ordinis Sancti Francisci Discalceatorum, officium celebrari potest à prædictis Fratribus, & ab omnibus Diœcesis Malinensis, sub die 5. Februarij. *Vrbanus 8. const.70. Saluatoris.*
Iapponensium trium Iesuitarum Martyrum, officium scilicet Pauli Michi, Ioannis de Goto, & Didaci Quizai, celebrari potest à Iesuitis die 5. Februarij. *Vrban. 8. constitut.71. Saluatoris.*
Missam de eisdem celebrare possunt in Ecclesijs Iesuitarum omnes sacerdotes, qui in festo die illo ad eas accedunt. *ibid. in decr. Sacræ Congreg. Rituum.*

Ianuarius.

S. Ianuarij, & Sociorum festum die 19. Septembris celebrandum per totam Ecclesiam, statuit *Sixtus V. constit.22. Pia Sanctorum.*
Ianuarij Kalendæ non obseruandæ, more gentili. *Conc. Altisiodoren. c.1.*
Vide, *Kalendæ.* Vide, *Gentiles.* Vide, *Ritus.*

Idola. Idololatria. Idololatra.

Idola non colenda. *Lib.5. const. Apost. c.10. & 11.*
Idola non tenenda in domibus fidelium, alias eijciantur ab Ecclesia. *Concil. Elibert. c.41.*
Idola frangens, quando scribendus in numero Martyrum, si moritur, & quando non. *Conc. Elibert. c.60.*
Idolorum templa non destruenda, sed ipsa idola. *Gregor. I. lib.9. ex regest. epist.71.* Sed dicta templa consecranda sunt per aspersionem aquæ benedictæ, constructionem altarium, & applicationem reliquiarum. *ibid.*
Idololatræ tradendi curiæ sæculari. *Conc. Toles. 12. c.11.*
Idolis sacrificandum non est; nec videnda eorum sacrificia. & pœnitentia facientium. *Concil. Elibert. c.59.*
Idolis sacrificantes Presbyteri, vel Diaconi, siue voluntariè, siue ex timore, quomodo puniendi. *Dist.50. c. Presbyteros.*
Idolis per vim, & tractionem manuum, aliquid offerentes, si reclamantes fecerunt, non priuantur communione, & possunt ad ordines promoueri. *Concil. Anciranum c.3.*
Idolis immolantes recipiendi sunt, quando veniunt, sed vsque ad mortem non communicent; sed pœniteant. *Concil. Valentin. 1. c.3. Concil. Elibert. c.1.*
Cum qua pœnitentia recipiendi sunt, dum ad fidem veniunt. *Concil. Anciran. c.7. & 8.*
Immolare persuadentes alijs, cum qua pœnitentia sunt recipiendi. *Concil. Anciran. c.9.*
Immolantes, si postea baptizantur, possunt ordinari. *Concil. Anciran. cap.12.*
Immolantes in persecutione, quomodo recipiendi, dum veniunt ad fidem. *Concil. Arelat. 2. c.11.*
Idolorum simulacra, & Aræ destruenda. *Concil. African. cap.51.*
Idolis immolatum non debent fideles accipere. hæc sunt idolotita. *Lib.7. constitut. Apost. c.22. Concil. Elibert. c.40. Gregorius II. ep.14.*
Idololatriæ vacans, etiam occultè, anathema est. *Concil. Laodicen. c.35.*
Idolis immolata emens, vel edens ignoranter, non peccat. *26. q.2. cap. Licet aliquid.*
Idololatras à suo territorio non eijciens excommunicatur. *Concil. Toletan. 3. c.14.*

Idoneus.

Magis idoneo dandum est beneficium. *Vt Ecclesiastica beneficia. cap. vnic. circa fin.* Vide, *Beneficia quibus conferenda.* Vide, *Dignitas.*
Habens rescriptum à Papa cum clausula, si sit idoneus, præsumitur esse idoneus, si nihil obstat contra eum. *De præsumptionib. c. fin.*
Idoneus non est remouendus ab aliquo officio, vt substituatur minus idoneus. *Concil. Colon. 2. p.4. c.13.*
Vide, *Beneficia quibus conferenda.*

Ieiunium.

Ieiunia ab Ecclesia præscripta sunt obseruanda. *Concil. Gangrense c.19. Concil. Senonense cap.7. Concil. Coloniense 2. par.9. cap.2.*
Ieiuniorum tempora ab Ecclesia sunt statuta, & ab Apostolorum tempore seruata. *Concil. Mogunt. 4. c.47.*
Ieiunia Ecclesiæ ex suo arbitrio soluens, est anathema. *Concil. Gangren. c.19.*
Ieiunia obseruanda à quouis fideli, licet perfectissimo. *Concil. Vienn. Gener.*
Ieiunia Ecclesiæ damnans, est anathema. *Dist.30. c. Si quis eorum.*
Circa ieiunia, Ecclesiæ Romanæ est obediendum. *Concil. Trident. sess.25. de reform.* in fine, *in decreto de delectu ciborum.*
Ieiunium Quadragesimæ non est humanum inuentum, sed à cœlesti maiestate institutum. *Concil. Senon. c.7.*
Ieiunium Quadragesimæ est de diuino præcepto. *Conc. Mogunt. 4. cap.47.*
Ieiunium Quadragesimæ ex tempore etiam Apostolorum incœpit. *Concil. Colon. 2. p.9. c.6.*
Ieiunium Quadragesimæ non soluendum feria tertia maioris hebdomadæ. *Conc. Laodic. c.50. de consecr. dist. 3. c. Non liceat & cap. Non oportet.*
Ieiunium Quadragesimæ, per septem hebdomadas ante Pascha celebrandum decreuit *Telesforus Papa in ep. decr. dist.4. cap. Quadragesima. Quinquagesima cap. Statuimus. & c. Denique.*
Ieiunium Quadragesimæ celebratur tamquam decima abstinentiæ totius anni, quia Deo de omnibus debetur decima; & dies illi sunt decima pars anni. *De consecr. dist.5. cap. Quadragesima.*
Ieiunium Quadragesimæ incipit à feria quarta Cinerum excepta Mediolanensi ciuitate, & ijs partibus diœcesis, in quibus officia diuina celebrantur ritu Ambrosiano. *Conc. Mediol. 1. p.2. tit. de ieiunio.*
Ieiunia per vigilias ab Ecclesia designatas, sunt etiam obseruanda. *Concil. Mediol. vbi supra.*
Ieiunia quatuor temporum obseruanda. *Calistus I. epist.1. dist.76. c. Ieiunium c. constituimus. c. de ieiunio. cap. Statuimus. c. igitur. & c. Huius obseruantiæ.*
Ieiunia quatuor temporum in diuersis temporibus, olim sunt celebrata. *Dist.76. per multa capita.*

Ieiunia

Ieiunia quatuor temporum, & alia quare celebrantur. *dist. 76. cap. Ieiunium. cap. Scire debet. c. Nosse credo, & c. Post Pascha.*
Ieiunium quatuor temporum vernum, prima hebdomada Quadragesimæ celebrandum, æstiuum in Pentecoste. *conc. Quintilineburgense c.7. Claramon.c.27. Oxoniense 1.c.1.*
Præter quatuor anni tempora, Mediolani ieiunandum est in triduo Rogationum. *conc. Mediol. 1. par.1. tit. de ieiunio.*
Ieiunium per triduum in septimana Pentecostes celebrandum. *conc. Gerundense c. 2.*
Ieiunia multa in anno facienda, exceptis quibusdam mensibus. *conc. Elibert. c.23.*
Olim in multis locis multa ieiunia fiebant. *conc. Turon. c.18.* & quæ. *ibid.*
Ieiunia quotidiana laudantur. *de consecr. dist.5. cap. Sint tibi. & cap. Non dico.*
Ieiunia sanant multas infirmitates. *ibid. c. Legimus quosdam.* Vide, *Articularis morbus.*
Ieiunia Ecclesiæ sine necessitate soluens, anathema est. *conc. Aquisgran. c.69. de consecr.dist.5. c.Ieiunia.* ita olim.
Ieiunia in festis faciens, vt Manichei, Anathema est. *concil. Gangrense c.18. dist.76. c.Vtinam.* Vide, *Ieiunare.*
Ieiuniorum tempore vacandum est eleemosynis, & abstinendum à peccatis. *conc. Mediolan. 1. par.2.tit. de ieiunio.*
Ieiunia sine puritate mentis, non prosunt. *de consecr. dist. 5. cap. Nihil enim.*
Ieiunium magnum est ab iniquitatibus abstinere. *de consecr. dist.5. c. Ieiunium autem.*
Ieiunium non laudatur, si die sequenti ventri indulgetur. *de consecr. dist. 5. c.Sint tibi quotidiana.*
Ieiuniorum tempore à carnibus est abstinendum, non quia immundæ sint, sed ad domandum corpus. *conc. Mogunt. 4. c. 47. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar.c.4.* Vide, *Carnes.*
Ieiuniorum tempore ab ouis etiam lacte, & caseo abstinendum ex S. Gregorio Papa. *dist.4. cap.Denique. conc.Mediolan. 1.par. 2. tit. de ieiunio.*
Ieiunium non requirit solum moderationem à carnibus; sed ab aliis cibis. *Conc.colon. 2.par.9. c.5.Mogunt.4. c.47.*
Ieiuniorum tempore abstinendum, nè dum à carnibus, sed ab aliis piscium ferculis, quæ carnem inflammant. *conc. Colonien. 2. ibid.*
Ieiuniorum tempore à piscibus etiam sumptuosis est abstinendum. *dist. 4. cap. Denique. concil. Mediolan. 1. par. 2. tit. De ieiunio.*
Ieiuniorum tempore à iocis, & scurrilitatibus est abstinendum. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 47.*
Ieiuniorum tempore abstinendum à litibus, & iurgijs. *Post ep. 13. Liberij c. 1.*
Ieiuniorum tempore coniugati abstineant à coniugibus. *Post ep. 13. Liberij c.2.*
Ieiuniorum tempore conuocari non possunt Concilia Regni. *conc. Epsordiense c. 2. 15. q. 4. c. Placuit.*
Ieiunia pro necessitate publica, possunt populo imponi, non à potestate sæculari, sed ab Episcopo. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar.c.56.conc.Epfordiense 1.c.5. conc.Rauenn.1.*
Ieiunia imposita pro necessitate publica, ab omnibus obseruanda. *conc. Turonen. 3. c. 47. conc. Mogunt. c. 135.*
Ieiunia annuncianda sunt populo in die dominico. *concil. Rauenn.2.sub Clement. 5. c.10.*
Vide, *Abstinentia.* Vide, *Ecclesia Romana decreta.* Vide, *Vigiliæ festorum.*

Ieiunare. Ieiunus.

Ieiunandum non est in Dominicis diebus, nec etiam in Quadragesima. *conc. Agathen. c.12. Conc. Brachar. 1. cap. 4. conc. Lucense 2. c. 57. Aquisgran. sub Ludouico c. 68. conc. Cæsaraugust. c. 2. de consecr. dist. 3. cap.Placuit, vt omnes. c. Ieiunium. cap. Nè quis. & dist. 5. de consecr. c. Quadragesima. dist. 76. c. Vtinam.*
Ieiunans die Dominico, est anathema. *concil. quod dicitur Apost.c.66.conc.Gangrense c.18.dist.30.c.Si quis tamquam. & c. Si quis Presbyter.* Vide, *Dies Dominica.*
Ieiunus. Vide, *Missam dicentis dispositiones.*

Ieiunans die Dominico, vel Sabbatho, si est clericus, deponatur. *conc. quod dicitur Apost. c.60.*
Ieiunium accidens in Dominica, fit in Sabbatho. *de obseruat. Ieiunij c.1. & cap. Consilium.*
Ieiunans die Dominico, non habeatur vt catholicus. *concil. Carthag. 4. c. 64.*
Ieiunandum non est in quibusdam festis solemnibus, vt Natiuitatis Domini, Epiphaniæ, &c. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. cap. 5.*
Ieiunans cum Iudæis, excommunicatur: si est clericus, deponitur. *conc. quod dicitur Apost. c.70.*
Ieiunandum non est à Paschate, vsque ad Pentecostem. *dist. 76. c.Post Pascha.* Religiosi tamen possunt ieiunare. *ibid.*
Ieiunare non tenentur infirmi. *Gregorius 1. lib. 9. ex regest. ep. 28. lib. 11. ex reg. ep.34. de obseruat. ieiunij c.1. & cap. Consilium.* & possunt carnes comedere. *ibid.*
Sed indigent licentia Episcopi, vel alterius de eius commissione, qui medicorum consilio vtuntur. *conc. Mediol. 1. part. 2. tit. de ieiunio.*
Ieiunandum est tempore pestis, & famis. *Post ep. 13. Liberij cap. 2.*
Ieiunandum est in hebdomada Sancta, & quare. *Lib. 5. const. Apost. c. 14.*
Ieiunandum est in vigiliis omnium Apostolorum, exceptis SS. Philippi, & Iacobi, propter tempus Paschale. *de obseruat. ieiunij c. Consilium.*
Ieiunandum est in Aduentu. *ibid.*
Ieiunaturus in pane & aqua, si panis deficiat, potest aliis cibis vti. *de pœnit. & remiss. c. Licet.*
Ieiunandum est in feria sexta, & Sabbatho ante Pascha, ob sepulturam Domini. *de consecr. dist. 3. c. Sabbatho.*
Ieiuni examinandi sunt testes. *de probat. c.Post cessionem.*
Ieiuni solum possunt percipere Eucharistiam. *de consecr.dist. 1. cap. Sacramenta.*
Ieiunare tenentur Patres Concilii per tres dies ante Concilium. *conc. Rauenn. 3. post Clem.V. c.16.*

Ierosolyma.

Ierosolymæ Patriarchæ honor debetur, sine præiudicio Metropolitani. *dist.65.c.Quoniam.* Ita declaratum est *à Concilio Nicæno 1. can. 7. Nicolaus 1.ad consulta Bulgar.c.92.*

Iesuati.

Vide, *Fratres S. Hieronymi.*

Iesuitæ.

Iesuitarum Societas cum sua Regula, & institutis approbatur *à Paulo 3. constit. 25. Regimini.* Facultas Generalis, quæ, & quanta sit. *Paulus 3. constit.48. Licet debitum per §§.46.* Regula eorumdem explicatur *à Iulio 3. const.9.Exposcit.* Hæc Religio inter Mendicantes numeratur, & adscribitur, & eorum gratiis fruitur. *Pius 5. const.131. Dum indefesse.* Potest hæc Religio eligere Conseruatores pro suis causis. & qualis est Conseruatorum iurisdictio. *Gregorius 13. const.1. Æquum.*
Isti Patres non tenentur accedere ad publicas processiones. *Gregor.13. const. 36. Quacumque.*
Possunt ædificare Monasteria, & loca prope domos Mendicantium, & derogat constit. contr. *Gregor. 13. constit. 39. Saluatoris.* Exempti sunt ab onere decimarum, & aliarum contributionum. *Gregor. 13. const. 51. Pastoralis.* Obtinent, vt possint vti altari viatico in omni loco, non obstante decreto contrario Concilii Tridentini. *Gregor. 13. const. 57. Vsum.* Habent facultatem aperiendi literas Sacræ Pœnitentiariæ, quæ diriguntur ad Doctores. *Gregor. 13. const. 75. Exponi nobis.*
Generalis quam facultatem habet circa alienationes, permutationes, locationes, emphyteuses, &c. *Gregor. 13. constit.76. Apostolicæ.*
Iesuitas etiam extra tempora posse ordinari, concedit *Greg.13 const.77. Pium.* & in hoc derogat decreto Concilii Trid. *ib.*

Iesuitæ non possunt ad alios ordines Regularium transire, exceptis Carthusianis, cum licentia Generalis. *ibid. in declaratione*. Vide, infra. *Greg.* 14.

Iesuitarum institutum, iterum confirmatur *à Gregor.* 13. *const.*89. *Ascendense Domino.* Deinde confirmatur *à Gregor.* 14.*const.* 10. *Ecclesiæ*. Institutum, & forma gubernii declaratur. Generalis potest instituere Prouinciales, & Visitatores. *§.* 8. Nouitii post biennium ad vota admittendi. *§.* 9. Dimitti possunt Religiosi ab ea Religione etiam sine processu, sed facti veritate inspecta. Ad sacros ordines possunt promoueri, etiam post vota simplicia. §. 16. Ad alias Religiones excepta Carthusiana non possunt transire. §. 17. Constitutiones sine Papæ licentia, non possunt mutari. & alia per 29. §§.

Iesuitæ etiam non ordinati in sacris, possunt concionari. *Gregorius* 13. *const.*95. *Vigore*.

Iesuitę possunt recipere Nouitios contra Constitutionem *Sixti* 5. & cum illegitimis dispensare. *Gregorius* 14. *constitut.* 15. *Exponi*.

Generalis Iesuitarum potest in aliis Ecclesiis erigere Congregationes, & aggregare Congregationi Annunciationis Romæ institutæ, cum eisdem gratiis, tam pro Scholaribus, quam pro aliis. *Sixtus* 5. *const.*53. *Cum in vnaquaque*.

Iesuitarum Collegium Vilnense erigitur in Vniuersitatem Studii Generalis. *Gregorius* 13. *const.* 102. *Dum attenta*.

Idem fit de Collegio Pontis Monsonii in Lotharingia. *Gregor.* 13. *const.* 100. *In supereminenti*.

Iesuitissæ.

Iesuitissarum Congregationes abrogantur, & de facto fuerunt suppressæ. *Vrban.* 8. *constit.* 110. *Pastoralis*. Concessum fuit præsentibus, vt possent, vel matrimonium contrahere, vel Monialium Monasterium ingredi. *ibid.* Institutum quale erat. *ibid.*

S. Ignatius.

S. Ignatius Loiola canonizatur. *Vrb.* 8. *const.* 3. *Rationi congruit*. *per §§.* 50.

Ignis.

Ignis in vigilia Paschæ benedicendus. *conc. Tolet.*4. *c.*9.

De nouo excutiendus, & benedicendus. *Zacharias ep.*2. *Leo.* 4. *homilia de cura Pastorali*.

Ignis Purgatorij. Vide, *Purgatorium*.

Ignorantia. Ignorans.

Ignorantia est causa omnium malorum. *Clemens* 1.*ep.*3.*Dist.* 38. *c. Ignorantia*.

Ignorantia fugienda ab Ecclesiasticis. *Clemens.*1. *ep.*3. *conc. Arelat.* 4.*c.*3. *dist.* 38. *c. Ignorantia*. *c. Si in laicis*.

Ignorantia in Episcopo, penitus reprobatur. *conc. Later.* 4. *c.*9. Vide, *Episcopi qualitates naturales*.

Ignorantia canonum non excusat Ecclesiasticos. *conc. Aurel.* 3. *cap. vlt.*

Ignorantia præsumitur, vbi scientia non probatur. *de regulis iuris in* 6. *reg.* 47.

Ignorantia præcepti Pontificii, excusat. *conc. Agathen. c.*9.

Ignorantia legis excusat, nisi sit crassa. *de const. in* 6. *cap. Vt animarum*.

Ignorantia excusat à peccato (si est inuincibilis.) 1. *q.*4. *cap. Nullus*. *cap. Qui locus*. 15. *q.* 1. *cap. Merito quæritur*. *& cap. Illud relatum*.

Ignorantia crassa non excusat, nè excommunicatus celebrans incurrat irregularitatem. Sed ignorantia probabilis excusat. *de clerico excomm. celebr. c. Apostolicæ*.

Ignorantia non excusat Prælatum in peccatis subditorum. *de regulis iuris c. Quamuis*. Vide, *Prælatus*.

Ignorantia facti non iuris, excusat (eum qui tenetur scire.) *de regulis iuris in* 6. *reg.* 13.

Ignorantia iusta causæ præsumitur in succedente in ius alterius. *de regulis iuris in* 6. *reg.* 14.

Si ignorans eligitur, cassanda est electio. *de elect. cap. Qualiter post*. Vide, *Eligendus*.

Ignorans literas eligi non potest Episcopus. *Conc. Valent.* 2 *c.* 7. *Later.* 4. *c.*9. Vide, *Episcopi qualitates*. Vide infra, *Ignorans non potest ordinari*.

Ignorans promotus remouetur. *de ætate, & qualit. &c. cap. fin. Quamuis*.

Ignorans non potest ordinari ad vllum ordinem, maximè sacrum. *Dist.* 34. *c. Præcipimus*. *Dist.*36.*c. Illiteratos*. *dist.* 49. *c. Sacerdotes*. *dist.* 55. *c. Pœnitentes*.

Ignorans, vel indignus, regere non potest Ecclesiam aliquam. *de ætat. qualit. & ord. præficiend. c. Eam te, & c. Cum sis*.

Ignorans non potest ad officia promoueri. *Dist.*55. *cap. Pœnitentes*.

Ignorans potens discere, non est immunis à pœna. *Dist.* 37. *cap. Non omnis*.

Ignorare quædam melius est quam scire. *dist.*38.*c. Quamuis*.

Illegitimus.

Illegitimi filij, qui sint. Vide, *Filij*.

Illegitimi sunt filij nati ex matrimonio cum impedimento publicæ honestatis. *Qui filij sint, &c. c. Referente*.

Illegitimi pronunciari non possunt filij nati ex matrimonio facto in facie Ecclesiæ, & pacifica cohabitatione coniugum. *ibid. c. Peruenit*.

Illegitimus non potest fieri Episcopus. *Gregor.* 7. *lib.* 2. *ep.*50. Vide, *Episcopi qualitates*. Vide, *Eligendus*.

Illegitimus potest postulari non eligi. *de elect. c. Innotuit*. & *c. Cum Vinctonensis*. Vide, *Electus, in fine*.

Illegitimus non potest ordinari. *de filijs Presbyteror. &c. cap.* 1. *Vt filij*.

Potest ordinari, si sit religiosus. *ibid.* & *conc. Claramont. c.* 11.

Illegitimus factus Religiosus, non potest ad Prælaturam peruenire. *de filijs Presbyteror. c.* 1. *Vt filij*.

Illegitimus filius etiam de vxore, ordinari non potest sine dispensatione. *de filijs Presbyt. c. Literas*.

Illegitimus, qui hoc tacito, per rescriptum impetrauit Ecclesiam paternam, est remouendus. *de filijs Presbyter. c. Ad præsentiam*. *c. Præsentium*. *& c. Conquerente*.

Per Papæ dispensationem potest Ecclesiam paternam obtinere. *ibid. c. Dilectus*.

Illegitimi institutio, est nulla. *de filijs Presbyt. c. Ad abolendam*.

Illegitimus, absque Papæ dispensatione, promoueri non potest ad dignitatem. *de filijs Presbyt. &c. c. Nimis in tua*.

Instituens illegitimum in Ecclesia, in qua fuit pater huius, priuatur suis beneficijs. *de filijs Presbyt. &c. c. Ad abolendã.*

Illegitimus, propter eminentem scientiam, dispensatur à Papa ad Episcopatum. *de elect. c. Innotuit*. *De renunciatione cap. Nisi cum pridem*.

Illegitimus, in ordinibus Minoribus potest dispensari ab Episcopo, sic etiam in beneficijs sine cura: in alijs vero indiget dispensatione Papæ. & talis dispensatus vnum tantum beneficium habere potest. *de filijs Presbyt. &c. in* 6. *cap.* 1. *Dist.* 56. *c. vlt.*

Illegitimus dispensatus à Papa ad dignitates, Episcopatum, &c. intelligitur etiam dispensatus ad alia, vt hæreditatem, &c. *Qui filij sint legitimi*. *c. Per venerabilem*.

Illegitimus dispensatus à Papa ad beneficium curatum, si aliam petit dispensationem tacita prima, nulliter dispensatur, & subreptitiè. *de filijs Presbyt. &c. c. fin.*

Illegitimi clerici non admittendi ad Canonicatus Sancti Ioannis Laterani, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris, sine Papæ dispensatione. nec valet dispensatio pro alijs obtenta in forma generali, nisi fiat mentio de his Ecclesijs. *Gregor.* 11. *const.* 8. *Et si à sacris*.

Illegitimis etiam legitimatis fieri non possunt donationes, legata, &c. de bonis Ecclesiasticis, vel de fructibus ex eis acquisitis. *Pius* 5. *const.* 117. *Quæ ordini*. Neque de bonis patrimonialibus clerici. *ibid. in declarat.*

Illegitimi non possunt recipi ad ordinem Regularium. *Sixtus* 5. *const.*71. *Cum de omnibus*. Sed Iesuitæ habent priuilegium in hoc. Vide, *Iesuitæ*.

Sed

Sed pro omnibus eam reuocat *Gregor.14. const.3. Circumspecta*. & concedit Superioribus Religionum, vt possint cum illegitimis receptis, ad dignitates, & officia dispensare. *ibid.*

Illegitimis in Diœcesi Valentiæ in Hispania, & alijs Diœcesibus, etiam legitimati sint, conferri non possunt canonicatus, præbendæ, & aliæ dignitates. *Sixtus 5. constit.84. Cum cælestis*.

Vide, *Filii spurii, naturales, & illegitimi*. Vide, *Filii clericorum*.

Illegitimare.

Illegitimare aliquos, ne possint matrimonium contrahere, pertinet ad Ecclesiam. *Concil. Senonen. c.17.*

Illicitum.

Illicitum, in necessitate fit licitum. *De reg. iuris cap. Quod non est*.

Illicitum factum non subsistit, nec inducit obligationem. *ibid. cap. Quod*.

Illicitum alicui suo nomine, est etiam illicitum, nomine alterius. *de regulis iuris in 6. reg.67.*

Illicitum vna via, non est licitum alia via. *ibid. reg.84.*

Illiteratus.

Vide, *ignorans*.

Illyricorum Collegium Laureti.

Vide, *Laureti*.

Illusiones Dæmonum.

Vide, *Dæmon*.

Imagines.

Imagines Christi, & Sanctorum colendæ sunt. *Gregor.1.l.7. ex regest. ep.54.*

Imagines non adorantes sunt hæretici. *Conc. Rom.3. sub Gregorio 2. Concil. Nicænum 2. act. 2. 3.4. & 5. & tandem act.7.*& anathema est contrarium dicens. *ibid. Conc. constantinop.4. can.3. constantiense in const. Martini 5. circa medium. Concil. Mogunt.4. cap.41. Concil. Tridentin. vt infra*.

Imagines non sunt adorandæ, secundum se, & absolutè, sed Deus, & Sancti repræsentati per eas. *Gregor.1.l.9. ex regest. ep.9. l.7. ex regest. ep.54. Gregor.2. epist.10. & 12. concil. Senon. c.14. Conc. Mogunt. 4. c.42. Concil. Trid. sess. 25. in decr. de inuocat. Sanctor.*

Imagines adorando non adorantur idola, sed Deus in eis, & Sancti repræsentati. *Greg.2. epist.10. & 12. Conc. Nicæn. 2. act.5. in fine. Concil. Mogunt.4. c.42. Conc. Trid. sess. 25. in decr. de inuocat. Sanctorum*.

Imagines Sanctorum depingendæ sunt; & antiquitus, ac semper fuerunt depictæ. *Gregor.2. ep.10. ad Leonem Isaurum. Conc. Nicæn.2. act.3. 4. 5. & 6.*

Etiam in veteri lege fieri solitæ erant imagines, & adoratæ erant. *Adrianus 1. ep.1. & 2. Nicolaus 1. ep.2.*

Ex multorum Sanctorum Patrum testimonio imagines sunt pingendæ, & adorandæ. *Adrianus 1. & 2.*

Imaginum vsus est maximæ necessitatis, & vtilitatis in Ecclesia. *Gregorius 2. ep. 12. ad Leonem Isaurum*.

Imagines Sanctorum non sunt violandæ. *de consecr. dist. 3. c. Perlatum, & c. Venerabiles*. Violantes, vel prosternentes imaginem Crucis, B. V. vel Sanctorum, grauiter puniendi. *de off. ord. in 6. cap. Si Canonici*.

Imago Christi non est repræsentanda in agno, sed in figura humana. *de consecr. dist.3. c. Sextam*.

Imagines Sanctorum per excommunicatos, non permittantur pingi in Ecclesijs; admittens eos ad pingendum, excommunicetur. *Conc. constantinop.4. c.7.*

Imagines lasciuæ in Ecclesia non tolerandæ. *concil. Senon. in decr. morum c.40. conc. Mogunt.4. c.41. concil. Trid. sess. 25. in decr. de inuocat. Sanctor.*

Imagines Sanctorum non pingendæ cum procaci venustate. *ibid. conc. Mediol. 1. vbi inf.* alias per Episcopum delendæ. *Conc. Mediol. ibid.*

Imagines in Ecclesijs de nouo non collocandæ, nisi ex approbatione Episcopi. *Conc. Senon. in decr. morum c. 40. concil. Mediol. 1. tit. Quæ seruanda sunt in sacris Imaginibus*. Nec etiam in Ecclesijs exemptis exponi possunt sine hac approbatione Episcopi. *ibid.*

Imagines sacræ pingi non possunt in Ecclesia inconsulto Parocho. *conc. Mediolan. ibid.*

Si ad aliquam imaginem fiat concursus populorum, & putent populi aliquid diuinitatis in ea esse, de consilio Theologorum, & aliorum mutanda est illa imago, & alia in eo loco reponenda. *conc. Mogunt. 4. c.42.*

Imagines Sanctorum, qui à Sede Apostolica non sunt canonizati, vel beatificati, non possunt pingi cum radijs, splendoribus, nec aliud quod cultum indicet, aut repræsentet, potest illis tribui. *Vrb.8. const.37. Sanctissimus*.

Imagines præfatas sic pingentes, ab Episcopo, & Inquisitore iudicandi, & quas pœnas incurrunt. *ibid.* §.7.

Imagines illorum hominum si ad Ecclesias deferantur, in loco secreto teneantur, donec à Sede Apostolica super illis fuerit aliquid constitutum.

Eadem confirmat *Vrbanus 8. in const.* (in appendice) 22. *Cælestis*. Vbi iterum prohibet nè pingantur, aut teneantur in publicis, aut priuatis locis cum splendoribus, radijs, aut alijs sanctitatis signis, imagines quorumcumque etiam cum opinione Sanctitatis mortuorum, si à Sede Apostolica non sint canonizati, vel beatificati.

Imagines Christi, Beatæ Mariæ Virginis, Apostolorum, & Euangelistarum pingi non possunt cum habitu, vel forma noua, non vsitata alias in Ecclesia; neque cum habitu regularium, vel reformandæ. & sic pictæ delendæ sunt, ac reformandæ. *Vrbanus 8. in append.2. const.51. Sacrosancta*. Ordinarij, & alij possunt in hac causa iudicare, etiam regulares; & quo ad hoc reuocat priuilegia exemptorum, & iudicio aliorum eos submittit.

Imagines Sanctorum non sunt pingendæ habitu profano, vel indecentiam, aut inhonestatem præseferente. & ordinarij iudicant in hoc etiam exemptos. *Vrb.8. ibid.*

Vide, *Statua*.

Immunitas.

Immunitas Ecclesiarum, clericorum, & rerum eorumdem defendenda est, quia ab omnibus etiam Imperatoribus, & Regibus (qui numerantur) semper conseruata. *Gregor.1. lib.11. ex regest. epist.56. & lib.8. epist.64. Concil. constantiense post vlt. sess. in confirmatione constitutionum imperialium. Conc. Vernense c. 19. Concil. Rauenn.1. sub Honorio 4. c.9.*

Immunitas Ecclesiæ, & personarum ab Episcopis est defendenda. *de immunit. Eccles. in 6. c. Decet domum*. §. *Ordinarii*.

Immunitas Ecclesiæ in duobus præcipuè consistit. Primo, vt clerici, eorumque possessiones, & bona sint immunia, seu libera à tributis, vectigalibus, muneribus, & solutionibus sæculi, & laicorum. Secundo, vt confugientes ad Ecclesias, ab eis non extrahantur, nisi in quibusdam casibus. *Conc. colon.2. p.9. c.20.*

Immunitate à soluendis tributis, & pedagijs laicorum gaudent Ecclesiæ & personæ Ecclesiasticæ. 23. *q.8. c. In qualibet. c. Sancitum est. & c. Secundum*. Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ*.

Immunitas Ecclesiarum, & personarum in soluendis pedagijs, &c. est de iure diuino. *de censibus in 6. c. Quamquam*. Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus est instituta. *Concil. Trid. sess.25. de refor.c.20.*

Impediens Ecclesiasticos nè immunitate gaudeant, trahendo ad forum sæcularem, vel nè vtantur literis Sedis Apostolicæ, quas pœnas incurrunt. Vide, *Impediens*.

Immunitate gaudet etiam Ecclesia non consecrata. *de immunitate Eccles. c. Ecclesiæ*.

Immunitate gaudet reus fugiens ad Ecclesiam, nec potest extrahi, aut damnari ad mortem vel ad membra (nisi in certis casibus infra) *de immun. Eccles. c. Inter alia*. Vide, *Fugiens*.

Seruus fugiens ad Ecclesiam, Domino restituendus, sed cum impuni-

impunitate promiſſa, *de immunit. Eccleſ. c. Inter*. Vide, *Fugiens*. Vide, *Eccleſia*.

Immunitatis Eccleſiaſticæ violatio, Epiſcopo olim reſeruata. *Extra, de priuilegijs. c. Inter cunctas*. Nunc autem Papæ. Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ*.

Immunitate non gaudent, qui in Eccleſijs delinquunt, vel in cęmeterijs, vt occidentes, aut mutilantes in eis. *De immunit. Eccleſ. c. fin. conc. Colon. 2. par. 9. c. 20.*

Non gaudent immunitate hæretici, vel ſuſpecti ad Eccleſiam fugientes. *Ioan. 22. conſt. 1. Ex parte*.

Immunitate Eccleſiæ non gaudent latrones publici, neque depopulatores agrorum, neque graſſatores viarum. *De immunit. Eccleſ. c. Inter alia*.

Immunitate non gaudent hæretici, &c. *Ioannes 22. conſt. 1. Ex parte*. Vide, *Hæretic. pœna*. Vide, *Hæret. inhabilitates*.

Immunitatem violans Eccleſiarum, vel perſonarum laicus, ſiue iudex, ſiue alius, ipſo facto eſt excommunicatus. *de ſent. excommun. cap. Nouerit. conc. Mogunt. 4. c. 76.* Eſt excommunicatus in Bulla Cęnæ. Vide, *Excommun. in Bulla Cœnæ*.

Item facientes ſtatuta contra Eccleſiaſticam immunitatem, ſiue magiſtratus, ſiue rectores, aut conſules, eaſdem pęnas incurrunt. *de ſent. excommun. c. Nouerit*.

Contra violantes Eccleſiaſticam immunitatem confirmat omnes pęnas. *conc. Later. 5. ſeſſ. 9. in Bulla de refor. curiæ c. 3.* Etiam latas per extrauagantes incognitas. & tandem *Greg. 14. conſt. 7. Cum alias*.

Caſus ſeù delicta quæ faciunt, vt aliquis non gaudeat immunitate Eccleſiæ. Iſti laici ſi confugiunt ad Eccleſiam, non gaudent immunitate. Latrones publici, viarumque graſſatores, qui publicas ſeratas obſident, ac viatores ex inſidijs aggrediuntur. Depopulatores agrorum. Homicidia, vel mutilationes membrorum in Eccleſia committentes, vel in cęmeterijs. Occidentes aliquem proditoriè. Aſſaſſinij, hæretici, rei læſæ maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis. *Gregor. 14. conſt. 7. Cum alias*.

Perſonæ iſtæ laici, ſi ad Eccleſias, vel monaſteria confugerint, ſi requirantur à curia ſæculari, clerici, religioſi, &c. debent eos conſignare, & abſque periculo incurrendi irregularitatem id faciunt. *ibid.*

Sed ſine expreſſa licentia Epiſcopi tantum (priuatiuè quo ad alias) conſignari non poſſunt præfati delinquentes, alias extrahi non poſſunt. Excepto caſu quo Epiſcopus, & aliæ perſonæ Eccleſiaſticę, apud quas ſunt requiſitę, nolint concedere, nec extractioni, aut carcerationi aſſiſtere. *ibid.*

Poſtquam autem extracti ſunt ab Eccleſia, reponi debent in carcere Eccleſiaſtico, & benè cuſtodiri etiam per cuſtodiam ſæcularis iudicis, & non poſſunt ex hoc inde abſtrahi, niſi per Epiſcopum, vel alium ab eo deputatum conſtiterit, an præfati extracti verè commiſerint crimina, quę ſibi opponuntur & ſunt præfati generis, quo conſtito tradendi ſunt curiæ ſæculari. *ibid.*

Hæreſis verò crimen iudicandum eſt à iudice Eccleſiaſtico. *ibidem*.

Reuocantur omnia priuilegia extrahendi de Eccleſia fugientes ad eam quibuſcumque conceſſa. *ibid.*

Pragmatica Gallicana præiudicialis immunitati Eccleſiæ abrogata eſt *à Concilio Later. 5. ſeſſ. 11. conſt. 3. Paſtor æternus*. Nullus poteſt ea vti. *ibid.*

Immunitatis Eccleſiarum læſiones & præiudicia, etiam per conniuentiam, aut tolerantiam adhuc vigentia abrogantur, & annullantur. *Vrbanus 8. in append. 2. conſtit. 47. Romanus Pontifex*. Non iuuat præſcriptio longiſſimi temporis, neque non vſus, neque contrarius vſus, neque non publicatio, neque permiſſio, neque permiſſio impreſſionis librorum, qui continent hæc præiudicia illata Eccleſiis per longam moram, neque conniuentia, aut tolerantia. *ibid.* Alia huiuſmodi conſideranda ſunt ibi, quia neceſſaria.

Vide, *Eccleſię immunit.* Vide, *Clerici*. Vide, *Fugiens*. Vide, *Excommunic. in Bulla Cœnæ*. Vide, *Crux*. Vide, *Eccleſia circa confugientes*. Vide, *Eccleſię bona*. Vide, *Libertas*.

Impeccabilitas.

Impeccabilitas acquiri non poteſt ab homine in hac vita. *Clement. de hęret. c. fin.* Neque exemptus eſt homo à ieiunio, &c. ob quamcumque perfectionem acquiſitam. *ibid. concil. Vienn. Gener.*

Impedimentum.

Impedimenta electi probari poſſunt per laicos, & fœminas, non per famam, & auditum. *de teſtibus c. Tam literis*.

Impedimentum non præſtat, quod de iure non ſortitur effectum. *de regulis iuris in 6. reg. 52.*

Impedimenta matrimonij.

Impedimentum matrimonii ex conſanguinitate non excedit quartum gradum. *De conſanguin. & affinit. c. Non debet*. Vide, *Conſanguinitas*. Vide, *Gradus*. Vide, *Matrimonium*.

Impedimentum matrimonii ex cognatione ſpirituali ex quot capitibus oritur. Vide, *Cognatio ſpiritualis*.

Impedimento ceſſante, reaſſumitur matrimonium. *de frigidis, & maleficiatis. c. Fraternitatis*.

Machinatio mortis coniugis, impedit matrimonium. *De diuortijs cap. 1.*

Impedimentum inſanabile dirimit matrimonium. *de conſang. & affin. c. Ex literis*.

Impedimentum matrimonii probatum per dictum alicuius, non iuratum quam vim habet. *de ſponſalib. c. Prętereà il 2.*

Impedimentum matrimonii malitiosè opponens, quomodo puniendus. *conc. Lateran. 5. c. 51.*

Eccleſia poteſt inſtituere impedimenta dirimentia matrimonium. *conc. Trident. ſeſſ. 24. can. 4.*

Vide, *Matrimonium*. Vide, *Affinitas*. Vide, *Compater*. Vide, *Conſanguinitas*. Vide, *Cognatio ſpiritualis*.

Impedimentum publicæ honeſtatis.

Impedimentum hoc oritur ex conſanguineorum matrimonio. *de ſponſalibus cap. Sponſam. cap. Ad audientiam*. ſub eodem *tit. in 6. cap. 1.*

Item oritur ex ſponſalibus conſanguineorum. *ib. & in 6. c. 1.*

Oritur etiam ex ſponſalibus conſanguineorum eſto nullis ex quocumque defectu, excepto defectu conſenſus. *de ſponſalib. in 6. c. 1.* ſed *Trid. conc. ſeſſ. 24. de matrimon. refor. c. 3.* Docet, quod, quando fuerunt nulla, non oritur impedimentum.

Oritur ex contractu facto à maiori cum minori, etiam inualidè. *de ſponſalibus. c. Iuuenis*.

Non oritur ex contractu cum minore ante ſeptennium. *De deſponſatione impuberum c. Duo pueri. c. Literas c. Acceſſit.*

Sed oritur ex contractu cum minori poſt ſeptennium. *ibid. c. Literas. c. Acceſſit. & c. Duo pueri*.

Impedimentum publicæ honeſtatis, quomodo impedit ſponſalia, vel matrimonium. *conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. c. 3. Pius 5. conſt. 62. Ad Romanum*. Vide, *Honeſtas*. Vide, *Matrim. prohib. rát. publicæ honeſtatis*.

Item ſi contrahatur ante ſeptennium, & conſentiant poſt, oritur ex hoc contractu impedimentum publicæ honeſtatis. *ibid. c. Duo pueri*.

Ex ſponſalibus conditionatis non oritur. *de ſponſalibus cap. 1. §. Ille*.

A quibus alijs cauſis oritur hoc impedimentum. Vide, *Sponſalia*. Vide, *Matrimon.*

Impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus validis, non excedit primum gradum. *conc. Trid. ſeſſ. 24. de matrim. refor. c. 3.* Sponſalia inualida hoc non inducunt. *ibid.*

Impedimentum affinitatis ex fornicatione contractæ, non excedit primum, & ſecundum gradum. *ibid. c. 4.*

Vide, *Matrim. prohibita ratione publicæ honeſtatis*. Vide, *Honeſtas*.

Impe-

Impedicus. Impedire.

Impediens Ecclesiam ordinari, est sacrilegus. *1. q. 1. c. Sunt quidam. & cap. Iubemus.*

Impediens Sacerdotem in ministerijs grauiter peccat, & nequit dici Sacerdos. *dist. 88. cap. Neque.*

Impediens causas, ne ducantur ad forum Ecclesiasticum, vel ne quis vtatur literis Sedis Apostolicæ, excommunicatus est, & non absoluitur, nisi reficiat damna partis. *De immunit. Ecclesiar. in 6. cap. Quoniam.* Item impediens ne causa clerici fiat coram ordinario. *ibid.*

Vide, *Excommunicationes Bulla Cœnæ.* Vide, *Immunitas.* Vide, *Litera Apostolica.* Vide, *Ecclesiarum immunitas.* Vide, *Ecclesiasticorum immunitas.* Vide, *Clerici.*

Impediri debet malum. Vide, *Malum.*

Impedientes executionem litterarum Apostolicarum, excommunicantur. terræ autem, & loca ad quæ tales personæ declinant, interdicto supponuntur. & priuilegia in contrarium annullantur. *Leo X. constit. 3. In supremo.*

Impediens suos subditos, ne cum clericis faciant contractus, est excommunicatus. *De immunit. in 6. c. fin.* Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ.*

Impedientes delegatum Papæ ne officium suum exerceat, per censuras sunt reprimendi. *Concil. Lateran. 3. in appendic. tit. De off. Iudicum delegator. c. 2.*

Impedientes Religiosos euntes ad Indias, & Regna Orientalia ad prædicandum fidem incurrunt excommunicationem latæ sententiæ. *Vrbanus 8. in append. constitut. 16. Ex debito. §. 5.*

Impedientes citationes, & executiones causarum (in Vrbe Roma) pendentium, siue clerici, siue laici, quomodo puniendi. *Innocentius 8. constit. 17. Officij nostri.*

Impedientes, ne frumentum, & victualia Romam deferantur, excommunicationem incurrunt. *Iulius 2. relatus à Clemente 7. const. 5. Ad sacram.* Vide, *Excommunicat. Bulla Cœnæ. Gregor. 13. constit. 50. in declarat. inter, & const. 81.* Quæ est Bulla Cœnæ. §. 8.

Impedientes Episcopos, aliosue Prælatos, ne sua iurisdictione vtantur, incidunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ. *Gregor. 13. const. 81. Consueuerunt. §. 16.* Vide, *Excommunic. Bulla Cœna.*

Impedire debet superior malum; & si non impedit, censetur consentire. *2. q. 7. c. Negligere.* Vide, *Errare.* Vide, *Error.*

Impedire potens, & debens malum, si non impedit est author illius. *Conc. Later. 3. in append. tit. de pœnit. c. 1.*

Impedientes mulieres, virgines, &c. ne Religionem ingrediantur, vel ne votum emittant, sine iusta causa, incurrunt excommunicationem. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. Regular. cap. 18.*

Impœnitens.

Impœnitentes, vt Ethnici tractentur. *26. q. 7. c. Erga eum.*

Impœnitens Presbyter, ex negligentia nolens facere penitentiam, detrudendus est in Monasterio. *distinct. 81. cap. dictum est.* Vide, *Lapsi.* Vide, *Pœnitentia.*

Imperatoris electio, & qualitates eligendi.

Imperator eligendus ab Electoribus Germanis. *De elect. &c. cap. Venerabilem.*

Imperatoris eligendi qualitates per Papam examinandæ. *ibid.*

Eligi non potest tyrannus, paganus, hæreticus, fatuus, vel excommunicatus. & electus vngi non potest. *De elect. cap. Venerabilem.*

Non valet electio, si Electores sunt contempti. *ibid.*

Eligendi ius à Papa datum est Germanis. *ibid.*

Alia multa circa electionem Imperatoris, habes in dicto *cap. venerabilem.*

Imperatoris electio dependere debet, primò à voluntate Papæ, & quare. *Ioan. 8. ep. 155. & 216.*

Imperator eligendus debet esse fidelis, & obediens Ecclesiæ. *Gregor. 7. lib. 9. ep. 3.*

Imperator eligi non potest puer. *Alex. 4. constit. 7. Firma.* Vide, *Puer.*

Imperatoris coronatio, quomodo facienda. *Clemens 7. constit. 28. cum proximo.* Vide, *Coronatio.*

Imperator erga Papam.

Imperium à Papa translatum est à Græcis ad Latinos Occidentales. *de elect. &c. cap. venerabilem.*

A Papa datum est Germanis Principibus ius eligendi. *ibid.*

Fauore Papæ Imperator euehitur ad Imperium. *Ioan. 8. ep. 155. & 216.*

A Papa vngitur Chrismate, benedicitur, coronatur; & ab eo accipit gladium contra infideles. *Nicolaus I. ep. 26. Ioann. 8. in Concil. Ticinensi. Conc. Roman. sub Ioanne 9. Nicolaus 5. const. 4. Imperator.* Vide, *Coronatio.*

Imperatores, & Reges Christiani Papæ subduntur. *Ioann. 2. ep. 2. Gregorius 2. ep. 13. Nicolaus 1. ep. 8. dist. 9. cap. Imperatores. dist. 66. cap. Si Imperator. cap. Numquam. cap. Constantinus. c. inter nos. & dist. 96. & Clement. de sent. & re iudic. c. Pastoralis. Extra, de maiorit. & obedient. cap. vnam sanctam.*

Imperator à Papa est coronandus. *Clem. de iure iurando c. vn. Romani.*

Imperator facere debet iuramentum fidelitatis Papæ. *ibid.* Forma iuramenti, quod Imperator facit. *ibid.* Iurat, se esse Protectorem, & defensorem Papæ, & Ecclesiæ Romanæ. *ibid.* & *Greg. 7. lib. 8. post epist. 3.*

Imperatoris processus, nulliter facti, recognoscuntur, & visitantur à Papa. *Clement. de sent. & re iudic. c. Pastoralis.*

Imperator nullum habet ius circa electionem, vel confirmationem Papæ. *Dist. 63. cap. Ego Ludouicus, cap. constitutio. & cap. Tibi Domino. & c. inter nos.*

Imperatores omnes, qui in Christo vixerunt, obedientes fuerunt Papæ, & maximo in honore eum habuerunt, secus hæretici Imperatores. *Gregor. 2. ep. 13. Nicolaus 1. ep. 8.*

Imperatores, & Reges omnes Christiani, sunt oues Papæ. *Ioannes 2. ep. 2. Extra, de maiorit. vnam sanctam.*

Imperator à Papa potest excommunicari, & deponi. *Gregor. 7. lib. 8. ep. 21.* Vide infra, *Imperatoris depositio, excommunicatio, &c.*

Imperator est inferior Papa, & Episcopis. *Gregor. 7. lib. 8. ep. 21. Extra, de maiorit. Vnam sanctam.*

Imperator tenetur obedire Apostolicis statutis. *Marcellinus ep. 2. Concil. Rom. 6. sub Symmacho.*

Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.*

Imperatoris munus, & obligatio.

Imperator constitutus est in præsidium Ecclesiæ Catholicæ. *Leo 1. ep ad Leonem Imperatorem. Fælix 3. ep. 2. Simplicius ep. 8. ad Zenonem. 23. q. 3. cap. Maximianus. & cap. Ab Imperatoribus.*

Imperator est Protector, Patronus, & defensor Ecclesiæ. *Ioannes 8. ep. 35. & 47.*

Imperator Papæ iussu bellum inire debet contra inimicos catholicorum. *23. q. 8. cap. Hortatu. cap. vt pridem, & cap. Suppliciter.*

Imperator tenetur auxilium dare Inquisitoribus contra hereticos ad carcerandum, & alia faciendum, si volunt teneri vt christiani. *Conc. Constantien. sess. vlt. in const. Martini V.*

Tenentur hæreticos expellere à suo dominio. *ibid.*

Tenetur exterminare hæreticos. *Honorius 3. constit. 1. Has leges. Greg. 9. constit. 4. ille humani.* Vide, *Hæretici persequendi.*

Tenetur operari, vt Concilium sit tutum. *concil. Constant. sess. 14.*

Imperatoris præsentia. Vide, *ciuitas.*

Tenetur præstare iuramentum fidelitatis Papæ. Vide supra, *Imperator erga Papam.*

Imperator persequens inimicos fidei, contulit maximè Imperio. *Simplicius ep. 14.*

Imperator non potest vnionem facere cum Saracenis, hæreticis, schismaticis, paganis, alijsque non habentibus vnita-

tem Ecclesiæ Romanæ. *Clement. de iure iuran. cap. vn.*

Imperatores multi de Ecclesia benemeriti, quorum imaginibus indulgentias concessit *Sixtus 5. const.73. Laudemus.* & nominantur, qui sint. *ibid.*

Imperator circa Concilia.

Imperator non potest congregare Concilium, sed rogat Papam, vt congreget. *Nicolaus 1. ep.8. circa finem.*

Imperator non debet ioteresse Synodis, seu Concilijs. *Nicolaus 1. ep.8.*

Sed potest eis interesse, quando agitur de fide. *Nicolaus 1. in decr. tit. De Imper. c.2. dist.96. c. Vbi nam.*

Est præsens Concilijs, vt confirmet fidem, non vt ostendat potestatem super ea. *dist.96. cap. Nos ad fidem, & c. Quadam capitula.*

Imperator circa Ecclesiastica.

Imperator non potest iudicare Ecclesiasticos, nec eorum facta. *dist.96. c. Denique. c. Cum verum. c. Satis euidenter. & c. In scripturis. Stephanus 6. ep.1.*

Nullam causam Ecclesiasticam potest iudicare. *Dist.97. cap. Ecclesię meæ, & c. Victor.*

Imperator non potest conferre dignitates Ecclesiasticas. *Concil. Claramont. c.16.*

Imperatori non subduntur res Ecclesiæ. 23. *q.8. c. Conuenior. Nicolaus 1. in decr. tit. De Imper. c.1.*

Imperator non potest se ingerere in electionibus Episcoporum. *dist.63. c. Valentinianus.*

Imperatoris suasu, & placito multos Episcopos Papa eligit, & instituit. *dist.63. c. Reatina. c. Nobis. & c. Lectis.*

Imperator nullam habet potestatem circa dogmata Ecclesiæ. *Gregor.2. ep.12. ad Leonem Isaurum.*

Imperator ditando Ecclesiam non fuit seductus à diabolo. *Conc. Constantien. contra a.39. Vuicleff.*

Imperatoris potestas, & iura.

Imperator quo ad ciuilia, & secularia gerit in terris similitudinem Christi, non verò quo ad spiritualia. *Stephanus 6. epistol. 1.*

Imperator est inferior Papa, & Episcopis. *Gregor.7. l.8. ep. 21. Extra, de maiorit. & obed. c. Vnam sanctam.*

Imperatori ab omnibus est obediendum (id est sæcularibus) & in aliquibus etiam ab Episcopis. *Conc. Turon.3. c.1.*

Imperatori insidiantes, si sunt Episcopi, vel clerici, priuandi sunt gradu; si laici, anathematizandi. *Concil. Aquisgr.3. part.2. c.12.*

Pro Imperatore, & eius domo, orandum est ab Ecclesijs. *Conc. Rhemense c.40.*

Imperatori subuenit Ecclesia cum subsidijs. 11. *q.1. cap. Magnum, & c. Si tributum.*

Imperatoris leges obseruandæ sunt ab omnibus. *Dist.9. cap. Imperatores.* Quando pro Deo feruntur. *ibid. dist. 10. c. De Capitulis.*

Imperator oihil potest presumere contra Dei legem. *dist.10. c. Non licet.*

Imperator operari, aut præsumere, nihil potest contra Apostolica statuta. *Marcellinus epist.2. Concil. Roman.6. sub Symmacho.*

Imperator non potest citare aliquem extra suum territorium. *Clem. de sent. & re indic. c. Pastoralis.*

Imperatoris depositio, vel excommunicatio.

Imperator potest à Papa deponi. *De sent. & re iud in 6. c. ad Apostolica.* Quibus ex causis deponi possit. *ibid. Gregor. 7. lib.8. ep.21.*

Imperator suspectus de hæresi, vel contumax Ecclesiæ, excommuoicatur, & deponitur ab Imperio. & subditi absoluuntur à iuramento fidelitatis, oe obediant. & alius eligitur. *Conc. Lugdun. Gener.1.*

Imperator, & Imperatrix ob persecutionem factam S. Ioanni Chrysostomo, excommunicantur *ab Innocent.1. epistol.30.*

Imperatorem se gerens Andronicus Palæologus, ob schisma *Clem.V.* excommunicatur. *Extra de sent. excom. c. Ad certitudinem.* sic præstantes auxilium, &c. *ibid.*

Imperator *Henricus 3.* excommunicatur *à Gregor.7.* sed postea pœnitet, & restituit omnia Ecclesiæ iura sub *Calisto 3. const. vn. Omnipotenti. c. In nomine.*

Imperator Fridericus excommunicatus reconciliatur, & humiliat se Papæ. *Alex.3. const.8. Exigunt.*

Fridericus 2. deponitur *ab Innoc.4. const.3. Ad Apostolica, anno 1243.*

Vide, *Papa circa Imperatores, & reges.*

Imperio vacante.

Imperiali Sede vacante, nullus potest assumere titulum Vicarij imperij, sub pœna excommunicationis. *Extrau. Ioann. 22. Ne sede vacante. c. Si fratrum.* Eamdem incurrunt, dantes auxilium, fauorem, &c. *ibid.*

Imperiali Sede vacante, iurisdictio deuoluitur ad Papam. *ibid.* & *Clem. de sent. & re indic. c. Pastoralis, in fine.*

Impetratio. Impetrare.

Impetratio beneficij non valet, si taceatur dignitas impetrantis in supplicatione. *De rescriptis c. Ad aures. c. Cum ad eo, & c. Postulasti. Conc. Later.3. in append. tit. De interpr. verb. cap.8.*

Impetrans beneficium, si sit perpetuus Vicarius, & hoc tacet, caret effectu. *De rescript. c. Postulasti.*

Impetrans rescripturo in leui oegotio, non est audiendus in graui. *De rescript. c. Sedes Apostolica.*

Impetrans rescriptum, de litigando cum aliquo, si tentat cum alio, caret impetratis. *ibid.*

Impetrans plura rescripta à pluribus iudicibus super vna re, caret impetratis. *ibid. c. Ex tenore.*

Impetratio pro Ecclesia numerata, non valet, si de numero non sit mentio, & alteratur numerus. *de rescriptis c. constitutus.*

Impetrans, si tacuit verum, & expressit falsum, caret impetratis. *ibid. c. Super literis.* Videndum tamen, ao talis expressio, vel silentium sit tanti momeno, vt ijs cognitis, non fieret concessio. *ibid.*

Impetrans restitutionem beneficij, tacendo suam excommunicationem, & causam priuationis, caret effectu. *De rescript. c. Dilectus filius.*

Impetrante aliquo à Papa, confirmationem rei litigiosæ, quando potest iudex prosequi causam. Vide, *Iudex.*

Impetrans electionem iudicis, nequit eligere vltra duas dietas, à Diœcesi. *De rescrip. c. Nonnulli.*

Impetrante aliquo primam dignitatem in Ecclesia vacaturam, si secundus impetrat certam dignitatem cum vacauerit, si vacat datur primo. *De off. iud. deleg. c. Ex parte N.*

Impetrans beneficium à Papa contra pronunciationem Papæ, hac tacita, nulliter impetrat. *De sent. & re iud. cap. Cum olim.*

Impetratio secundæ præbendæ non expressa prima, quando valet. *De concess. preb. c. Literas.*

Impetrans beneficium vacaturum per mortem, non intelligitur impetrare per renunciationem. *de rescript. in 6. cap. Susceptum.*

Impetrans beneficium, si eo tempore, ipso nesciente, aliud sibi datur, valide impetrat; & si sint incompossibilia, alterum eligat. *ibid. c. Gratia.*

Impetrantibus duobus, primus præfertur. Si simul obtinent, præfertur qui primò præsentauit. Si simul præsentant, remittitur ad receptores, si plures concurrunt ad vnum, quam ad alium. *de rescript. in 6. c. Duobus.*

Impetrari potest beneficium, quod confert ecclesia ex donatione laici, etiam si non fiat mentio de illa circumstantia. *De prebend. c. Dilectus filius G.*

Impetrari non possunt literæ Apostolicę, in causis sine mandato Domini. *de rescript. c. Nonnulli. §. Sunt, & alij.*

Impetrans gratiam concernentem interesse Camerę Apostolicæ, io-

cę, intra tres menses tenetur eam præsentare, vt registretur, alias nulla sit. *Pius 4. const. 98. Iugens.*

Vide, *Benefic. impetratio*, & alia sub illis titulis.

Impetrans cum mendacio, nulliter impetrat. *Honorius 3. ex Cirone, de clericis coniug. c. 1.*

Impetrans literas Apostolicas, sine mandato Domini. Vide, *Litera.*

Impositio manuum.

Imponenda est manus, baptizatis ab hæreticis. *conc. Arelat. 1. c. 8.* (id est datur absolutio.)

Impositio manuum multiplex. Vide, *Manus impositio.*

Impotentia. Impotens.

Impotentia constante ad coeundum, matrimonium quando dirimitur. *de frigidis, & maleficiatis. c. Laudabilem.*

Impotens ad copulam, non potest contrahere matrimonium. *ibid. de frigidis, & maleficiatis. c. Quod sedem.* Vide, *Matrimonia prohibita.*

Impossibile.

Impossibilium non datur obligatio. *de regulis iuris in 6. reg. 6.*

Imprimere. Impressor.

Impressio librorum, & aliorum, quomodo, & cum qua licentia facienda. Vide, *Libri.*

Sine licentia Ordinarij, nec liber, nec carta aliqua, potest imprimi. *conc. Colon. 2. par. 12. c. 9.*

Impressores librorum prohibitorum, quas pęnas incurrunt. *Pius 4. const. 76. cum pro munere.*

Romæ imprimi non possunt libri sine licentia Cardinalis Vicarij, & Magistri Sacri Palatij. *Leo X. const. 12. Inter sollicitudines.*

Alibi imprimi non possunt sine licentia Episcopi, & Inquisitoris hæreticæ prauitatis. *ibid.*

Librarij imprimentes sine his licentijs, perdunt libros, & centum ducatos applicandos fabricæ S. Petri. *ibid.*

Imprimentes libros de rebus sacris, vel imprimere facientes sine nomine authoris, nisi prius ab Ordinario fuerint approbati, pęnam anathematis incurrunt. *conc. Trid. sess. 4. in decr. de editione, & vsu sacrorum librorum.*

Imprimi non possunt miracula, gratiæ, beneficia, reuelationes, & alia huiusmodi, tamquam accepta per intercessionem alicuius, adhuc non canonizati, aut beatificati à Sede Apostolica, sine huius licentia. *Vrbanus 8. const. 37. Sanctissimus. §. 2.*

Imprimentes, quas pęnas incurrunt. *ibid. §. 7.* Vide, *Libri.*

Impuber.

Impuber clericatum ingrediens, si per annum non reuocatur à patre, non potest amplius reuocari. *de Regularibus cap. Si quis aute.*

Impuber profitens religionem, non tenetur ad eam, nisi ratificet factus maior. *de Regularibus c. Significatum.*

Impuber factus religiosus ex patris complacentia, factus maior, si vult resilire, potest. *ibid. c. cum simus.*

Impuberes possunt per patrem contrahere matrimonium; & si pater contrahit, illud est implendum. *De desponsat. impuberum cap. 1.*

Impuberum matrimonia, quando pro bono pacis tolerantur. *ibid. cap. Vbi non est.*

Impuberes non contrahunt matrimonia, sed sponsalia. *De desponsat. impuberum c. fin.*

Impuber percutiens clericum, potest ab Episcopo absolui. *de sent. excom. cap. 1.*

Potest absolui, siue hoc petat ante pubertatem, siue post. *ib. cap. fin.*

Impuber canonicus non vocatus ad electionem, non potest opponere de contemptu. *de elect. in 6. c. Ex eo.*

Impuber occidens aliquem, non fit irregularis. *Ioann. 8. ep. 146.* Vide, *Infans.* Vide, *Puer.*

Impugnare.

Impugnans aliquid, non potest ex eo fructum accipere. *De regulis iuris in 6. reg. 38.*

Imputare.

Imputare non debet alicui, si per ipsum non stat, quin fiat, quod faciendum est. *de regulis iuris in 6. reg. 42.*

Incantatio. Incantator.

Incantationibus vacantes, eijciantur ab Ecclesia. *Conc. Laodic. c. 36. Conc. Carthag. 4. c. 89.* Ipso facto sunt excommunicati. *conc. Sabin. c. 25.*

Incantationes, auguria, auspitia, &c. fugienda. *Lib. 2. constit. Apost. c. 61.*

Incantationes cum verbis sacris, symboli, &c. illicitæ sunt, & indignæ Christiano homine. *conc. Lucense 2. c. 74.*

Incantationes facientes super infirmos, si laicus excommunicetur; si clericus degradetur. *26. q. 7. Admoneant.*

Incantatores, seu ligatores, si clerici ab Ecclesia eijciendi. *conc. Lucen. 2. c. 59.*

Incantatores exterminandi. *Gregor. 1. lib. 9. ex regest. ep. 47.*

Incantatores consulens, ipso facto est excommunicatus. *concil. Sabinense c. 25. concil. Roman. 1. sub Gregorio 2. c. 12. Zacharias ep. 1.*

Incantatores sunt, qui certis verbis artem exercent ad effectus, quosdam faciendos. *26. q. 3. c. 1.*

Incantationibus vacantes, siue clerici, siue laici, grauiter puniendi, & quomodo. *Leo X. const. 7. Superna.*

Vide, *Sortilegi.* Vide, *Magi.* Vide, *Dæmon.*

Incarnatio.

Incarnatio à tota Sanctissima Trinitate facta est, licet solum Verbum fuerit incarnatum. *de fide, & summa Trinit. c. 1.*

Incarnatio Filij Dei, facta est ad vnitatem personæ. *Clement. de fide, & summa Trinit. c. 1.*

Incarnationis mysterium, fide magis honorandum, quam curiosè scrutandum. *in Concil. Ephesino ep. Cyrilli ad Nestorium.*

Vide, *Christus.* Vide, *Diuinæ personę.* Vide, *Verbum.* Vide, *Trinitas.*

Incautus.

Incautè loquens, percutit pusillos, & infirmos. *Dist. 45. c. Sanè percussor.*

Incendiarius.

Incendiarij sunt excommunicati. *23. q. 8. cap. Si quis. cap. Pessimam. post ep. 2. Eutychiani.*

Incendiarij priuantur Ecclesiastica sepultura. *23. q. 8. cap. Pessimam.*

Incendiarij pœnitentia est, vt in Ierusalem, vel ad S. Iacobum in Hispania per annum seruiat. *ibid.*

Incendiarij pœnam relaxans Episcopus, damnum resarciat, & per annum à Pontificalibus abstineat. *23. quæst. 8. cap. Pessimam.*

Incendiarij possunt à Principibus puniri, sed consultis Episcopis. *ibidem.*

Incendiarius, siue à consilio, siue à casu, tenetur ad resarcienda damna. *de iniurijs, & damno dato. c. Si egressus, & cap. Si quis domum.*

Incendiarius à consilio, præter restitutionem, per tres annos pœniteat. *ibid. c. Si quis domum.*

Incendiarij casus solet Episcopo reseruari. *Extra, de priuileg. c. Inter cunctas.*

Incendiarij declarati per sententiam Ecclesiæ à solo Papa, possunt absolui. *de sentent. excom. c. Tua nos.*

Incendiarij Ecclesiarum, si in morte pęnitent habent Ecclesiasticam sepulturam; secus si non pęnitent. *de raptorib. cap. In literis.*

Hæres

Hæres incendiarij Ecclesiæ, tenetur ad restitutionem. *de raptoribus c. In literis*. Vide, *Ecclesiarum incendiarij*.

Incerta.

Incerta non possunt iudicari. *Innoc. 1. ep.2. c.19. 2. q.1. cap. Nomen*. 30. *q.5. c. iudicantem*. Vide, *Dubia*. Vide, *iudicare*. Vide, *iudicium*.

Incestus. incestuosus.

Incestuosus est, qui copulatur carnaliter cum vxore relicta fratris, cum germana, nouerca, sobrina, cum filia auunculi, vel relicta ab eo, cum filia patrui, cum priuigna, vel cum alia, quam habuit aliquis ex sua consanguinitate. 35. *q.2. c. De incestis. concil. Aurelian.3. c.10. conc. Epaun. c. 30. conc. Aurel.4. c.27. conc. Turon.1. c.22. concil. Agathen. cap.61.*

Incestuosus dicitur, quicumque copulatur carnaliter cum aliqua consanguinea. *ibid.*

Incestuosi sunt infames, non possunt accusare, nec testificari. *Calistus 1. ep.2.* Vide, *Accusare qui non possunt*.

Incestuosi excommunicandi sunt. *Gregor.1. l.12. ep.32. 35. q. 2. c. De his. c. de incestis q.8. c. incestuosi.*

Incestuosi per Episcopum expellendi ab Ecclesia, donec pœniteant. *conc. Mogunt. c.53. & concil. Mogunt. sub Leone 4. cap.28.*

Incestuosi si non corriguntur per sacerdotes, corrigantur per sæculares. *conc. Turon.3. c.41. conc. Vormat. 1. c.79. Colon.1. cap.5.*

Incestuosi, in pœnitentiam, ad missam Cathecumenorum tantum admittendi sunt; & cum eis nullus communicare debet. *conc. illerdense c.5. conc. colon.1. c.5.*

Incestuosa matrimonia, sunt prohibita. *conc. Agathen. c.61. conc. Aurel.3. c.10. Aurel.4. c.27. Matiscon.1. c.18. Epaun. c.30. 35. q.2. c. De incestis.*

Incestuosa matrimonia sunt separanda, quia non sunt vera. *conc. Tolet.17. c.14.* Et sic nubentes non possunt cum alijs, post separationem nubere. *ibid.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione consanguinitatis*.

Incestuosus non potest aliam coniugem accipere. 35. *q.6. c. Ab isto die.*

Incestuosum matrimonium, quando tenet, & quomodo adesse potest obligatio reddendi debitum, absque eo, quod possit peti; quando scilicet vnus coniux est conscius incestus, alius verò non. & conscius non potest vlterius nubere. *de eo, qui cognouit c. Transmissa.*

Incestus causæ per Ecclesiæ iudicium terminandæ sunt. *conc. Vormatiense 1. c.79. Conc. colon.1. c.5. Concil. Triburien. 1. cap.42.*

Incorrigibilis.

Incorrigibilis quandiù ita manet in peccato, absolui non potest. 24. *q.2. c. Damnationis.*

Incorrigibiles à peccatis, excommunicandi sunt. 24. *q.3. cap. Tam sacerdotes, & c. Ecce autem.*

Incorrigibiles inter regulares. Vide, *Regulares*. Vide, *Eiecti*.

Indicium.

Sine indicijs fieri non potest iudicium. 2. *q.1. c. Nomen*. 30. *q.5. c. iudicantem. Conc. Nican.1. ex Iulio c.17. De regulis iuris c. Cum in contemplatione.*

Indicia delicti debent esse indubitata, vt conuincant. 2. *q.8. c. Sciant*. 11. *q.3. cap. Quamuis. Conc. Nican.1. ex Iulio 1. cap.17.*

Indicia manifesta sunt, quæ iudiciario ordine comprobantur. *Iulius 1. ep.2. c.19.*

Sine indicijs certis dari non possunt tormenta reo. *Sixtus 2. ep. 2. Zephyrinus ep. 1. Victor. 1. ep. 1. De regulis iuris cap. cum in contemplatione.*

Vide, *Index. Iudicare. Iudicium.* Vide, *Incerta*. Vide, *Dubia*.

Indicis Congregatio. Index librorum.

Indicis Congregatio erecta per *Sixtum* 5. pro reuisione librorum prohibitorum, confirmatur *a Clem.8. const.36. Sacrosanctum*. Vide, *congregatio*.

Index librorum prohibitorum approbatur *à Pio 4. constit. 77. Dominici.*

Indicis regulæ obseruandæ pro libris prohibitis. *ibid.*

Indifferentia.

Indifferentia dicuntur, quæ non sunt contra fidem, neque contra bonos mores. *Dist.12. c. Illa autem.*

Indignus.

Indignos ordinans, priuatur potestate ordinandi. *dist.81. c. Tantis.*

Indignum electum confirmans, priuatur potestate confirmandi, & perceptione fructuum beneficij. *De elect. &c. cap. Nihil est*. Vide, *eligendus*. Vide, *Confirmare*.

Indignis non prosunt, sed nocent Sacramenta. 1. *qu. 1. cap. Per Isaiam.*

Inducia.

Induciæ concedendæ sunt Episcopo accusato pro defensione. longæ debent esse; nec breuiores, quam sex mensium. *Falix 2. ep.1. c.21. Damasus ep.4. 3. q.2. c. Quanto tempore. q.3. c. de inducijs. & c. induciæ accusatis.*

Induciæ non sunt negandæ restitutis. 3. *q.2. c. Electis. c. Prius. c. Tamdiu, & q.3. c. Cum accusatus.*

Induciæ deliberatoriæ non dantur reo, si per literas citatorias potuit edoceri. *de dilat. c. Præterea.*

Induciæ quando dandæ, & quando non. *de dilat. c. Literæ tuæ.*

Indulgentia.

Indulgentiæ à Papa moderatè concedendæ. *concil. Lateran. 4. cap.62.*

Episcopus non potest concedere indulgentias superfluas, sed has tantum. In die dedicationis Ecclesiæ, indulgentias vnius anni. Pro anniuersario dedicationis Ecclesiæ, dies quadraginta. *Conc. Later.4. c.62. conc. Rauennaten.4. sub Ioann.22. c.20.*

Non possunt Episcopi concedere maiorem indulgentiam, quam dierum 40. *de pœnit. & remiss. c. Cum ex eo.* & sub eodem *tit. in 6. c.1. concil. Later.4. c.62. conc. Constant. in const. Martini 5.*

Archiepiscopi in Prouincia possunt concedere dies 40. indulgentiæ, iuxta canones. id est, dierum 40. *de pœnit. & remiss. c. Nostro.*

Indulgentias concedere non possunt Abbates, vel alij. *de excessibus Prælat. c. Accedentibus.*

Indulgentiæ à Prælatis conceduntur subditis tantum. *de pœnit. & remiss. c. Quod autem. conc. Later.3. in append. tit. de pœnit. c.4. Conc. constantiense in const. Martini 5.*

Indulgentiæ non sunt fraudes, sed legitimæ remissiones. *Leo 10. const.40. Exurge.*

Indulgentiæ concessæ a Papa, prosunt etiam defunctis. *Ioannes 8. ep.144.*

Indulgentiæ habent veram efficaciam, dum à Papa, vel Episcopis conceduntur. *Concil. constantien. contra art. 42. Vuicleff.*

Indulgentia plenaria concedi solet ijs, qui vadunt in Terram Sanctam contra Turcas; & eis, qui ipsos iuuant eleemosynis, si confessi, & contriti sunt. *conc. Later.4. in decreto expeditionis pro Terra Sancta.*

Indulgentiæ anni Sancti à pœnitentibus confessis acquiruntur. *Extra, de pœnit. &c. c. Vnigenitus.*

Indulgentias anni Sancti, melius lucratur qui magis deuotè visitat Ecclesias. *Extra, de pœnit. &c. c. Antiquorum.*

Vide, *Annus Sanctus*.

Indulgentias lucrari non potest, qui habet casus Papæ reseruatos in Bulla Cœnæ. *Extra, de pœnit. &c. c. Etsi Dominici.*

Indul-

Indulgentiæ concessæ Populis à Papa, publicandæ sunt ab aliquo prouido viro cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij. *Concil. Turon. 4. c. vlt.*

Indulgentiæ sumuntur de thesauro Ecclesiæ, qui constat ex meritis Christi, & Sanctorum. *Leo X. const. 40. Exurge.*

Indulgentiæ non solum sunt licitè, sed salutares, vtiles, & expedientes. *ibid.*

Indulgentiæ valent ad remissionem pœnæ debitæ pro peccatis actualibus. *ibid.*

Indulgentiæ non dantur pro solis peccatis publicis, sed etiam pro alijs. *ibid.*

Indulgentiæ prosunt omnibus dignè accipientibus. *ibid.*

Indulgentiæ, quæ prius per Quæstores publicabantur, possunt, & debent per duos de Capitulo iussu Episcopi publicari. *Concil. Trident. sess. 21. de reform. c. vlt.*

Indulgentias publicantes, accipere possunt eleemosynas oblatas, nulla accepta mercede pro se. *Conc. Trid. ibid. c. vlt.*

Indulgentias concedendi potestas concessa est à Christo Ecclesiæ: contrarium dicens, est anathema. *Conc. Trident. sess. 25. in decr. de Indulgentijs.*

Indulgentiæ moderatè ab Episcopis concedendæ. *ibid.*

Indulgentiarum abusus ab Episcopis ad Papam, referendus. *Conc. Trid. ibid.*

Indulgentiæ prosunt omnibus Christianis contritis, & confessis, quando eas concedit Papa, ex pia causa, peregrinatione, &c. *Concil. Constantiense sess. vlt. in constit. Martini V. circa medium.*

Indulgentia Plenaria solita concedi à Papa, semel in vita, & in articulo mortis, præuijs quibusdam pijs operibus, valida, & efficax est. *Concil. constantiense sess. vlt. in dissolutione concilij.*

Indulgentiæ, quas poterant quædam loca pia olim concedere, omnes reuocantur. *Pius IV. const. 62. de commisso.*

Indulgentiæ concessæ pro Quæstuationibus, ijs, qui porrigunt manus adiutrices pro quocumque hospitali, loco pio, fabrica, &c. omnes sunt reuocatæ. *Pius V. constit. 30. Etsi Dominici.*

Indulgentiæ datæ pro Quæstuationibus, vel confessionibus reseruatorum, omnes sunt annullatæ. *Pius V. constit. 99. Quam plenum.*

Indulgentiæ quibuscumque concessæ, tempore anni Sancti, sunt suspensæ. *Clem. 8. const. 58. in addit. seu declarat. sequenti. Vrbanus 8. constit. 16. Omnes, in declarat. seq.*

Indulgentiæ omnes, olim concessæ Regularibus, præter eas quas confirmat, & exprimit *Paulus V.* annullatæ sunt. *Paulus V. const. 21. Romanus. per §§. 19.*

Quænam sunt istæ indulgentiæ, quæ nunc sunt in vigore pro Regularibus. *ibid.* Sed Vide, *Regulares.*

Indulgentiæ à nullo Capitulo, vel Monasterio possunt communicari, nisi seruata forma *constit. Clemens 8. 15. Quacumque*, quæ comprehendit etiam Capitulum Lateranensis Ecclesiæ. *Paulus V. constit. 68. Quæ salubriter.*

Indulgentia plenaria solet à Papa concedi ijs, qui pro necessitatibus Ecclesiæ orationes, & determinata opera pia faciunt. *Vrbanus 8. constit. 82. Quod ab initio. in declarat. sequenti.*

Indulgentia Plenaria concedi solet à Papa iis, qui gratias agunt Deo pro præseruatione Vrbis à peste. *Vrban. 8. constit. 109. Pater misericordiarum.*

In literis indulgentiarum, quas Papa concedit, apponenda est illa clausula, quod si illi Ecclesiæ, vel Cappella alia indulgentia, de qua non fit mentio, per ipsum sit concessa, nulla est concessio. *Vrbanus 8. constit. 16. Omnes gentes, in declarat. seqq. c. 53.* Vide, *Iubilæum.*

Induratio hominis.

Induratio malorum, vnde prouenit. *23. q. 4. cap. Nabucdonosor, & cap. Vasis iræ.*

Infamia. Infamis. Infamans.

Infamia ex his causis oritur, & istæ sunt species infamium. Fidem negantes, seu hæretici, statuta Ecclesiæ spernentes, fures, sacrilegi: omnes delinquentes criminaliter; patres persequentes, sepulchra Sanctorum violantes, incestuosi, homicidæ, periuri, raptores, malefici, venefici, adulteri, loca sibi non conuenientia tenentes: à bello fugientes, Ecclesiarum bona rapientes, calumniatores, accusantes, & non probantes, prouocantes Principum animos contra innocentes, anathematizati, pulsi ab Ecclesia ob sua scelera, & omnes alii, quos leges mundi declarant infames. *Stephanus I. in epist. decret. 6. q. 1. c. infames. & c. Omnes.*

Omnes quos sæculum iudicat infames, in lege Canonica sunt tales. *6. q. 1. c. Omnes. Adrianus I. in decr. c. 21.*

Infamis est, qui cum consanguinea contrahit matrimonium. *35. q. 2. cap. coniunctiones.*

Qui peccata quædam grauia publicè committunt, sunt infames. *6. q. 1. cap. Illi.*

Infamis fit clericus, accusans suum Episcopum. Vide, *Accusare.*

Infamis est periurus scienter. *6. q. 1. c. Quicumque.*

Infamis est fur publicus. *De furtis cap. fin.*

Infamia incurritur per actionem iniuriarum, iudicatam à iudice. *De sent. & re iudic. cap. cum te.*

Infamia non oritur ex dictis paucorum. *De accusat. &c. c. Inquisitionis. §. Quæsiuisti.*

Infamis non potest esse sacerdos, nec vllum gradum Ecclesiasticum obtinere. *Stephanus I. in epist. decr. 6. q. 1. cap. infames. Adrianus I. in decr. cap. 21. De regulis iuris in 6. reg. 87.* Imò, nec etiam infamatus tantum.

Vide, *Infamatus.*

Infamatus non potest esse iudex, aut Procurator. *Fælix II. epist. 2. Adrianus I. in decr. c. 5. 3. q. 7. cap. infamis, & c. infames.*

Infamis non potest accusare alios bonæ famæ. *3. q. 4. c. Alieni, & cap. Nulli.*

Infamans aliquem malitiosè, excommunicetur. *conc. Oxon. 1. cap. 1.*

Infamis nullum actum legitimum contractus, accusationis, obligationis, &c. potest facere. *concil. Later. 4. c. 52. De testibus cap. Licet ex quadam.*

Infamis non potest accusare, nisi in causa propria. *concil. carthag. 7. c. 2.*

Infamis fit testis, qui propter vacillationem carceratur. *De pœnis cap. Super his.*

Infamibus non pateant portæ ad dignitates. *De regulis iuris in 6. reg. 87.*

Infamia actionis iniuriarum à Papa potest tolli. *De sent. & re iud. c. cum te.*

Infamia, quæ adducit purgationem, procedere debet ex coniecturis probabilibus, non ab æmulis. *De purgat. canonica. cap. cum in iuuentute.*

Infamiæ inquisitione relicta, si non reclamatur, valet processus. *De accus. &c. in 6. cap. fin.*

Infamia saltem constare debet, vt procedatur in aliquo crimine. *De accus. &c. c. cum oporteat. & cap. Inquisitionis. §. Tertia.*

Infamans aliquem. Vide, *Crimen.* Vide, *Calumnia.* Vide, *Detractio.*

Infamatus.

Infamatus de aliquo crimine, quando, & quomodo debet se purgare. *De purgat. canonica c. 1.*

Infamatus, terno monitus, si non se purgat, suspenditur ab officio. *ibid. c. Si quis Presbyter.*

Infamatus de crimine, si non conuincitur, debet se purgare. & si deficit in purgatione, habetur vt reus. *concil. Later. 3. in append. tit. de simonia c. 13. & tit. de appellat. &c. c. 27. p. 50. c. 50. & 65.* Quomodo per alios compurgatores debet se purgare. *ibid.* Si se purgat, absoluitur à nota infamiæ. *ibid. & conc. London. 1. c. 12.*

Infamatus deficiens in purgatione, habetur vt conuictus. *De purgat. can. c. inter sollicitudines.*

Infamatus Prælatus, si crimen probari non potest, purget se iuramento *in veritate*; deinde alii pro eo iurent, se credere quod verum dicit. *De purgat. can. cap. Quotiens, & c. de testibus.* Vide, *Purgatio.*

Infama-

Infamatus de crimine graui, suspenditur ab officio, & beneficio. *ibid. c. Inter sollicitudines*. Donec se purget. *ibid.*

Infamato absque probabili coniectura, non indicitur purgatio. *de purgat. can. c. Cum in iuuentute*.

Infamatus super defectum natalium, non potest ordinari. *de purgat. can. c. Accedens*.

Infamato de aliquo crimine, si accusatores non compareant, indicitur purgatio. *ibid. cap. Accedens*. A suo Prælato indicitur. *c. Nos inter*.

Infamatus de simonia, si non se purgat, habetur pro conuicto. *de simoniac. de hoc autem*.

Infamatus se purgans, si deficit priuatur officio, & beneficio. *De purgat. canonica c. Cum P. Manconella*.

Infamatus de vsura, licet non adsit accusator, si constet per alia argumenta, habendus est pro reo, & puniendus. *De vsuris c. Cum in Diœcesi*.

Infamato se purgante, contradictores condemnantur in expensis. *de accusat. &c. c. Accedens*.

Infamatus de aliquo crimine, si est fide dignus, iurat se non fecisse, & alij duodecim iurant, pro eo quod credant verum dicere. Si vero in periurio, falso testimonio, &c. fuerit conuictus, non admittitur ad iurandum. *de purgat. canonica c. 1.* Vide, *Purgatio canonica*.

Infans.

Infantes, qui à parentibus clericatui adscribebantur olim; & cum ad ætatem 18. annorum perueniebant explorandi erant, an vellent permanere. *Conc. Tolet. 2. c. 1. dist. 28. c. De ijs quos*. Vide, *Filij*. Vide, *Paruuli*.

Infantes educati in clericatu alicuius Ecclesiæ, non possunt transire ad aliam. *conc. Tolet. 2. c. 2.*

Infans occidens aliquem non fit irregularis. *Clement. de homicidio c. vn.* Vide, *Impuber*.

Infantes contrahunt peccatum originale. *concil. Diospolit. c. 4. Milenit. c. 2. Afric. c. 77. Concil. Trid. sess. 5. de peccato originali*. Vide, *Paruuli*.

Infantes nati non sunt in statu innocentiæ, sicut Adam. *concil. Diospolit. c. 3.*

Infantes non baptizati, non habent vitam æternam. *Concil. Diospol. c. 5. Afric. c. 77.*

Inferior.

Inferior non potest iudicare superiorem. *Iulius 1. ep. 1. Nicolaus 1. ep. 8. 9. & 10.* Neque potest eum ligare, aut soluere. *ibid.* Idem *in decretis tit. de iudicijs c. 1. 3. 4. & 5. Dist. 21. c. Inferior. c. Nunc autem. c. Submittitur, & c. In tantum*.

Inferior non benedicit superiori. *dist. 21. c. Denique*.

Inferior non potest abrogare legem factam à superiore. *Clement. de elect. c. Ne Romani*.

Inferior nequit cognoscere de re confirmata à Papa, nisi sit subreptitia. *de confirmat. vtili, &c. cap. 1. & cap. de confirmationibus*.

Inferiorum facta à maioribus cognoscuntur, & iudicantur. *Dist. 21. c. Inferior, & c. Nolite*.

Inferior in clero dicens iniuriam superiori, quomodo puniendus. *conc. Narbonen. c. 5.* Vide, *Minor*.

Infernus.

Inferni metus, per quem à peccando abstinemus, non est peccatum, nec facit homines peiores. *conc. Trident. sess. 6. can. 8.* Vide, *Damnatus*.

Infidelis.

Infideles non sunt tradendi ad fidem cum violentia, sed cum suauitate hortandi. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 41. & c. 102.* Vide, *Baptismus*. Vide, *Fides*.

Infideles, & Iudæi in sequentibus casibus possunt ab Inquisitore, & Episcopo puniri. *Ex Gregor. 13. const. 70. Antiqua.* Primò, negantes Deum Vnum Omnipotentem, &c. quæ nobis, & illis sunt communia. Secundò, inuocantes Dæmones, vel alios id docentes. Tertiò, si sacrificia, vel similia dæmoni offerunt, vt responsa, &c. ab eis accipiant. Quartò, dicentes Christum fuisse purum hominem, vel peccatorem, vel B. Mariam non fuisse Virginem, vel alias blasphemias hæreticales. Quintò, si Christianos ad suos ritus trahunt. Sextò, si retrahunt aliquem venientem ad fidem. Septimò, si receptant Apostatas, hæreticos, &c. Octauo, si libros prohibitos, vel hæreticos, tenent, legunt, vel transferunt. Nonò, si derident Christum, vel Christianos, vel in die Parasceues aliquod animal crucifigunt. Decimò, si habentes nutrices Christianas post Eucharistiæ sumptionem, lac in latrinas cogunt effundere.

Vide, *Iudæi*.

Cum infidelibus non est communicandum, neque manducandum. *Higinius epist. 2. Nicolaus I. ad consulta Bulgaror. cap. 41. & cap. 102.*

Aliquando eorum colloquia, & conuiuia non sunt vitanda. *23. q. 4. cap. Infideles*.

Infideles baptizati, etiam per vim cogendi sunt ad obseruandum legem Christianam. *Conc. Tolet. 4. c. 59.*

Infidelium venientium ad fidem priuilegia. Vide, *Iudæi venientes ad fidem*.

Infidelium ritus fugiendi. *Higinius epist. 2. lib. 2. const. Apost. c. 61.* Eorum templa adire non licet, nec festa, aut solemnitates, aliasve eorum ceremonias facere. *ibid.* & *c. 62.* Neque spectacula illorum videre. *ibid.* Vide, *Gentiles*. Vide, *Iudæi*.

Eorum ritus obseruans, est anathema. *26. q. 7. c. Non licet. cap. Non obseruetis, & cap. quis*.

Infideles non possunt accusare Christianos. *Caius ep. decr. 2. q. 7. cap. Pagani*.

Infideles non possunt occidi, nisi pacem oblatam respuant. *Conc. Vormat. 1. c. 27.*

Infideles non possunt esse testes. *Calistus I. ep. 2. 2. q. 7. cap. Quærendum. De hæret. c. 1.*

Non possunt præfici officijs publicis. *De Iudæis, &c. cap. cum sit*. Vide, *Iudæi*.

Infideles possunt esse præsentes missæ Catechumenorum (id est vsque ad canonem.) *De consecr. dist. 1. cap. Episcopus nullum. Concil. Sabinense c. 22.* & statim expellantur in Præfatione. *ibid.*

Infidelis coniugatus veniens ad fidem potest retinere, vel dimittere vxorem infidelem post baptismum. *28. q. 1. c. Similiter modo. q. 2. c. fin. De diuortijs, cap. Gaudemus*.

Etiam si in gradu prohibito sint, non separantur. *De consanguinit. & affinit. cap. de infidelibus*.

Infidelium filij. Vide, *Filij infidelium*.

Infidelis, qui ante baptismum dimiserat vxorem, si post baptismum velit eam reassumere, potest facere. *28. q. 1. cap. Si quis Gentilis*. Vide, *Vxor*. Vide, *Matrim. de diuortijs cap. Gaudemus*.

Infidelis, qui plures habet vxores, post baptismum vnam tantum habere potest, & qualem. *De diuortijs c. Gaudemus*.

Cum infidelibus bellandum. Vide, *Bellum*.

Infidelium ritus. Vide, *Ritus*.

Infideles conuersi, si sacrificant postea, neque in fine accipiantur in communionem. *Concil. Eliberi. c. 2.* Qui verò munus tantum dederunt pro sacrificiis, quomodo recipiendi. *ibid.*

Infideles omnes Iudæi, Gentiles, & Hæretici possunt audire conciones in Ecclesia. *Concil. Carthag. 4. c. 84.*

Infideles habere non possunt officia publica inter Christianos. *Conc. Lateran. 4. can. 69.*

Infideles Medici ad curam fidelium non vocandi.

Vide, *Medici*.

Infideles infirmi venientes ad fidem, recipiendi sunt. *Concil. Arelat. 1. c. 6.*

Vide, *Filij infidelium*. Vide, *Iudæi*. Vide, *Pagani*. Vide, *Hæretici*.

Infirmitas. Infirmus.

Infirmitas antiqua hominis per baptismum minuitur, sed non tollitur totaliter. *De consecr. dist. 4. cap. Non ex eo*.

Infirmi,

Infirmi, tam regionis, quam peregrini, per Episcopos in necessitatibus subleuandi sunt. *Concil. Aurelian. 5. c. 21.*

Infirmis non est negandum Sacramentum pœnitentiæ. *conc. Tolet. 11. c. 12.*

Parua pœnitentia eis imponenda est. si tamen conualescunt, faciant proportionatam. *Concil. Mogunt. sub Leone IV. c. 26. 26. q. 7. cap. Ab infirmis.* vel nullæ imponantur, sed manifestentur. *ibid. Concil. Nannetens. 1. cap. 15. Concil. Eboracen. 1.*

Infirmis venientibus ad fidem, imponenda est manus, id est, danda absolutio. *Concil. Arelaten. 1. cap. 6.*

Vide, *Manus impositio.*

Infirmi pauperes Romæ, sic tractandi. *Ex const. Alexandri 7.* quæ incipit. *Vt in hac alma, data 16. Nouembris 1657.* Habentes curam hospitalium, in quolibet hospitali Vrbis, in loco separato teneant certum lectorum numerum, in quibus recipiantur, qui scabie laborant. Parochi habeant lectum gestatorium factum ex Cameræ eleemosynis, vt in eo deferri curent pauperes infirmos, repertos in vijs, & stabulis ad hospitale nationis infirmorum, si adest; alias ad hospitale commune, in quo curari solet morbus ægroti. Merces gestatorum ab Eleemosynario Papæ soluetur. Qui ægrotos in vijs, vel alibi viderit, ad Parochum referat. Non dimittantur ab hospitali ægroti, nisi prius bene sanati sint, & sine periculo recidiuæ. *ibid.*

Quomodo recipiendi, & in quo hospitali. Vide, *Hospitalia multa in Vrbe.*

Infirmis danda est Extrema Vnctio in salutem animæ, & corporis. *Concil. Cabilon. c. 48.* Vide, *Extrema Vnctio.*

Infirmo obmutescenti, si prius petijt Sacramentum Baptismi, vel Pœnitentiæ, ei dandum est. *Concil. Arausic. 1. c. 12.*

Vide, *Ægrotus.*

Infirmis dandum est Viaticum, etiam si erant communicati, dummodo pœniteant. *Concil. Nicæn. 1. can. 12. Concil. Carthagin. 4. c. 77.* Vide, *Eucharistia.*

Infirmis non sunt faciendæ incantationes. *26. q. 7. cap. Admoneant.*

Infirmus clericus recipit fructus beneficij integrè. *De clerico ægrotante c. 1.*

Infirmi per Presbyteros visitandi, & disponendi ad confessionem. *Conc. Nannet. 1. c. 14.* Vide, *Medicus.*

Infirmus prius aduocet ad se medicum animæ, quam corporis. *Conc. Colon. 2. p. 11. c. 2.* Vide, *Medicus.*

Infirmorum Ministri.

Congregatio Clericorum Ministrantium infirmis erigitur, & approbatur. *Sixtus V. const. 25. Ex omnibus. & Cum nos.* Habitus, & forma viuendi, ac institutum præscribitur. *ibid.* Confirmatur *à Gregor. XIV. const. 17. illius.* Vbi eorum statuta, distinctè afferuntur, & approbantur per §§. 46.

Eorum reformatio, & aliarum Constitutionum assignatio. *Clemens 8. const. 75. Superna. per §§. 68.* Eadem confirmat.

Non possunt transire ad aliam Religionem, nec etiam Carthusianorum. *Paulus V. const. 20. Romanum.*

Isti Patres, donec ordinentur possunt degere, & viuere in domibus nouitiatuum in loco separato, ex redditibus illarum domorum. *Vrban. 8. const. 10. Sacrosancta.*

Generales, alijque superiores horum Patrum, quomodo eligendi. *Vrban. 8. const. 85. Romanus.*

Ingenuitas.

Ingenuitas, seu libertas, probari debet, non solum per testes, sed per iuramenta. *4. q. 2. cap. Si testes.*

Vide, *Libertas.* Vide, *Liberi.*

Inimicus. Inimicitia.

Inimici per Episcopum sunt conciliandi. *Concil. Carthag. 4. cap. 26.* & si nolunt conciliari, excommunicentur. *Concil. Agathense cap. 31. concil. Toletan. 11. cap. 4. conc. Vormatiense 1. cap. 41.*

Inimicorum oblationes non recipiendæ. *concil. carthagin. 4. cap. 93.*

Inimicus obstinatus per pœnam inediæ maceretur. *Post ep. 3. Fabiani.*

Inimici in causis omnibus, excipi possunt. *De accusat. &c. cap. Meminimus.*

Inimici non possunt esse iudices. *3. q. 5. c. Quod suspecti.*

Inimicis veritatis communicandum non est. *Concil. Vasense 2. cap. 6.*

Inimici, vel prodeuntes de illorum domo, non possunt esse accusatores inimicorum. *Ioannes I. ep. 1. dist. 90. c. Si quis. De accusatoribus. cap. cum P. Manconella, c. cum oporteat. & cap. Meminimus.*

Inimicis Papæ, omnes sint inimici. *11. q. 3. c. Si inimicus.*

Inimici in veteri lege, permittebantur odio haberi. *23. q. 4. cum in lege.* sed non in noua, imò diligendi.

Iniuria.

Iniuriarum actione per iudicem iudicata, infamia incurritur. *De sent. & re iudic. c. cum ee.*

Iniuria non fit scienti, & consentienti. *De regulis iuris in 6. regul. 27.*

Iniuria non debet retrahere hominem à bono. *Dist. 47. cap. quod ad nos.*

Iniuria semel remissa, non potest reuocari. *23. q. 4. cap. Si illic.*

Iniuriam proximi non repellens, est socius facientis. *23. q. 3. cap. Non in inferenda, & cap. vlt.*

Iniustum.

Iniustè ligans, & soluens, priuat se illa potestate. *11. q. 3. c. Ipse ligandi. & c. Iudicare.*

Iniusta vincula, Deus disrumpit. *11. q. 3. cap. cœpisti.*

Innocens.

Innocens nulli nocet, & malos punit. *23. q. 5. cap. Non est innocentia.*

Innouatio.

Innouatio priuilegii, non concedit nouum ius. *De confirmatione vtili, &c. cap. cum dilecta.*

Inquieti.

Inquieti per Episcopos corripiendi. *Eleutherius in ep. decretali.*

Inquilinus.

Inquilinus potest ante tempus locationis à domo expelli, si adsit necessitas eam reficiendi, vel inhabitandi, vel inquilinus malè in ea conuersetur; vel canonem per biennium non soluat. Sed in his casibus remittendum est ei pretium pro rata. *De locato, & conducto cap. Propter. §. verum.*

Inquisitores heretice prauitatis.

Inquisitores generales, sine acceptione personarum procedant. *De accusat. &c. cap. Qualiter.* Via regia procedant, se corrigant si errent. *ibid.*

Inquisitorum qualitates, ætas, officium, & potestas.

Inquisitorum ætas sit 40. annorum. *Clement. de heret. c. Nolentes.* Sed *Paulus 3. const. 34. cap. Licet. §. 8.* statuit vt saltem sit 30. annorum.

Inquisitores, & Episcopi, vt delegati à Papa iudicant causas hæresis. *Clement. de heret. c. 1.*

De aliis causis iudicare non possunt, nisi de iis, quæ sunt contra fidem. *ibid.*

Inquisitorum officium per mortem concedentis non expirat. *De heret. in 6. cap. Ne aliqui.*

Inqui-

Inquisitor potest peritos sibi assumere, congregare clerum, vel populum Ciuitatis, quinternos, & libros ab eis expetere, in quibus continentur processus contra hæreticos, vel suspectos, &c. *de heret. in 6. c. Vt commissi. Vrbanus 4. const. 2. Licet §. 2.*

Inquisitor potest priuare officio, beneficio, dignitate, &c. & priuatos declarare, cum consilio, & consensu Diœcesanorum, vel Vicariorum. Excepto si Episcopus, scienter contulit beneficium hæretico, quia tunc non est vocandus. *de haret. in 6. c. Vt commissi. Innoc. 4. const. 15. cum negotium.*

Inquisitores sine acceptione personarum possunt procedere via regia. *de accusat. &c. c. Qualiter.*

Inquisitores possunt procedere in causis fidei contra quascumque personas, cuiusuis gradus, conditionis, vel dignitatis; contra Magistratus, communitates, &c. Etiam si habeant priuilegium Sedis Apostolicæ, vt contra eos non procedatur. *de haret. in 6. c. Vt officium. §. Compescendi. Vrban. 4. const. 2. Licet §. 16.*

Possunt contra omnes, etiam exemptos, procedere. *Alexander 4. const. 22. Ne commissæ. Clemens 7. const. 27. Cum sicut. Paulus 3. const. 30. in Apostolici.*

Petentes à quacumque persona, vel Prælato saluum conductum, statim eis est dandum, vt possint tutò in causis contra fidem procedere. *Alexander 4. const. 19. & 20. Ad extirpandam.*

Possunt constringere Magistratus omnes etiam seculares, vt obseruare faciant statuta contra hæreticos facta; siue contra fautores, ac receptatores. & cogere possunt eos ad iurandum de tali obseruantia. Quod si nolint iurare, fiunt infames, ac suspecti in Fide, & officio priuandi sunt. *de haret. in 6. c. Vt officium. §. compescendi.*

Omnes Principes debent eis assistere, vt possint exequi. *Alexander 4. const. 15. Exortis.*

Possunt cogere omnes Magistratus, & iudices ad exequendum suas sententias. *Alexander 4. const. 17. ad audientiam.* & isti debent sub pœna excommunicationis obedire. *ibid.* & *Innoc. 8. const. 10. Dilectus.*

Inquisitoribus in causa fidei, tenentur obedire omnes Domini temporales; & si aliquem illi carcerari faciunt, isti tenentur fideliter custodire: & si illi sententiant, isti tenentur indilatè obedire, non obstante appellatione rei. *De haret. in 6. c. Vt inquisitionis.*

Possunt omnes magistratus compellere, & alios, ad dandum eis scripturas pertinentes ad sanctum Officium. *Alexander 4. const. 18. Cupientes.*

Inquisitores in causis hæresis vti possunt brachio sæculari. *de haret. in 6. c. Vt officium §. Compescendi.*

Possunt cogere hæredes reorum mortuorum cum penitentia, ad complendam pœnitentiam consistentem in pœna pecuniaria. *Alexander 4. const. 12. Quod super §. 5. & 7.* Secus est si hæredes non succedunt, eò quod bona sunt confiscata. *ibid. & de hareticis in 6. c. Accusatus §. Si verò.*

Possunt procedere irrequisitis diœcesanis. *Alexander 4. constit. 10. implacida.*

Possunt procedere contra delinquentes in Prouincia, etiam si aliò se transtulerint. *Alexander 4. const. 18. Cupientes.*

Possunt procedere in causis hæresis, quas etiam Episcopi cœperunt cognoscere. *Vrbanus 4. constitut. 2. Licet ex omnibus §. 3.*

Possunt absoluere iudicialiter hæreticos, qui penitent, & abiurant: sed caueant, nè hæretici dolosè hoc faciant. *de haretic. in 6. c. Vt officium. Alexander 4. const. 18. Cupientes.*

Possunt assumere in notarios clericos, etiam in sacris. *Vrbanus 4. const. 2. Licet. §. 2.* Et quos vis, siue sæculares, siue clericos, siue regulares. *Pius 4. constit. 26. Pastoralis. de haret. in 6. c. Vt officium §. Verum.*

In ferendis sententijs quoslibet peritos possunt assumere. *Vrban. 4. const. 2. Licet. §. 10. De haret. in 6. c. Vt commissi.* Et hi tenentur obedire. *ibid.*

Inquisitores debent discretè, & prudenter procedere, nè alicui imponant aliquid, idem tenentur cauere eorum substituti. *Clem. de haret. c. 1. §. Verum.* Sub pœna excommunicationis reseruatę Papę, & suspensionis ab officio per triennium. *ibid.* Vide, *Decreta inquisitionis.*

Inquisitores in quibus causis possunt procedere.

Inquisitores procedere possunt in omnibus causis contra fidem, vt circa hæreticos, fautores, receptatores & suspectos de fide. *Clem. de haret. c. 1.*

Possunt procedere contra impedientes suum officium, & contra non iuuantes, si requiruntur. *Vrbanus 4. const. 2. Licet §. 15. de haret. in 6. c Statutum.* Etiam si sit communitas, Princeps, magistratus, &c. *ibid.*

Item contra quæstuarios prædicantes, absque facultate appellandi. *Vrban. 4. const. 2. Licet. §. 14. de haret. in 6. c. Vt officium §. Compescendi.*

Procedunt contra Saracenos, vel alios, qui facti Christiani, redeunt ad sectam. *Gregor. 11. const. 2. Admodum.*

Item contra Saracenos, qui Christianos ad sectam suam trahunt. *Gregor. 11. ibid.* Vide, infra.

Contra non ordinatos dicentes missas, vel Pœnitentiæ Sacramentum ministrantes. *Gregorius 13. constitut. 21. Officii nostri.*

Possunt contra omnes maleficos, & sortilegos, qui malum aliquod procurant. *Innocentius 8. const. 1. summi.*

Contra prædicantes doctrinam scandalosam, vel fidei contrariam, etiam regulares. *Paulus 3. constit. 30. In Apostolici.* Vide, *Doctrina, in fine.*

Contra eos, qui damnant vt hæreticam alterutram opinionem de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis, vel dicunt mortaliter peccare. *Paulus 5. constit. 97. Regis pacifici.* Vide, *Conceptio.*

Contra impedientes neofitos, ne fidem complectantur. *Paulus 3. const. 32. Cupientes §. 8.*

Contra eos, qui vtuntur litanijs nouis non approbatis ab Ecclesia, vel S. Congregatione Rituum. *Clem. 8. const. 22. Sanctissimus.*

Contra astrologos, iudiciarios, & alios magos, sortilegos, diuinatores, & huiusmodi. *Sixtus 5. const. 17. Cœli & Terræ. Adrianus 6. const. 2. Dudum & reformatio cleri Germaniæ.* Vide, *Astrologia.* Vide, *Diuinatio.* Vide, *Sortilegia.*

Inquisitores possunt procedere contra sacerdotes sollicitantes mulieres ad turpia in actu sacramentalis confessionis. *Pius 4. const. 31. cum sicut nuper. Sed Gregor. 15. const. 34. Vniuersi*, hoc extendit ad sacerdotes sollicitantes quascumque personas ad inhonesta, siue inter se, siue cum alijs perpetranda, quomodolibet in actu confessionis sacramentalis, vel antea vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis, etiam confessione non secuta, siue extra occasionem confessionis, in confessionario, aut in loco quocumque, vbi confessiones sacramentales audiuntur, seu ad confessionem electo. Item ad sollicitantes, prouocantes, tentantes, aut inhonestos, & illicitos sermones cum eis habentes, siuè tractatus.

Tales pro grauitate delicti priuantur officijs, etiamsi religiosi sint, inhabilitantur, carcere, exilio, triremibus, etiam tradendi curiæ sæculari prævia degradatione. *ibid.*

Item contra confessarios negligentes monere pœnitentes vt denuncient sollicitantes, aut docent eos non teneri. *ibid. §. 7.* Vide, *Sollicitans.*

Contra eos, qui dicunt vsuram non esse peccatum. *Clem. de vsuris.*

Contra Iudæus legentes, vel tenentes libros Talmud, vel alios damnatos continentes blasphemias in Deum, Beatam Virginem, vel Sanctos. *Clemens 8. const. 20. Cum Hebræorum.*

Inquisitores possunt contra Iudæos, & alios infideles Paganos in sequentibus casibus procedere. *Ex constitut. 70. Gregorii 13. Antiqua Iudæorum*, & eos punire. 1. Si Deum vnum, omnipotentem negant, &c. de Deo quæ nobis & illis sunt communia. 2. Si Dæmones inuocant vel alios id docent. 3. Si sacrificia vel alia Diabolo offerunt, vt responsa, &c. accipiant. 4. Si dicunt Christum purum hominem, vel peccatorem fuisse, vel Beatam Mariam Virginem non esse matrem Dei, aliasue blasphemias hæreticales in Christianorum ignominiam. 5. Si Christianos ad suos ritus, vel aliorum infidelium trahunt. 6. Si retrahunt aliquem ex suis vel alijs volentibus venire ad fidem. 7. Si hæreticos, vel Apostatas recipiunt, adiuuant, eis fauent, &c. 8. Si libros

Talmu-

Talmudicos, vel alios prohibitos hæreticos tenent, legunt, vel transferunt. Si derident Christianos vel Christum, vel in die Parasceues ouem, aut aliud animal crucifigunt. 10. Si habentes nutrices Christianas, post sumptionem Eucharistiæ vno vel pluribus diebus lac in latrinas effundere cogunt. & priuilegia in contrarium abrogantur. Vide, *Iudei.*

Inquisitor cum Episcopo, & sine eo.

Inquisitor, & Episcopus possunt coniunctim, & diuisim procedere in causis hæresis, sed communiter sententiant, & si non conueniunt referunt ad Papam. *de heret. in 6. c. Per hoc.*

Debent communicare processus, quando diuisim procedunt. *De heret. e. Extrau. &c.*

Cum Episcopi, vel Vicarij consensu, potest priuare officio, & beneficio, & priuatum declarare, excepto si Episcopus contulit beneficium hæretico, scienter, quia sunt sine eo sententiat. *De heret. in 6. c. Vt commissi.*

Inquisitor cum Episcopo habeant carcerem communem, duos custodes, vnum assignatum ab Episcopo, alium ab Inquisitore; & dicti custodes habere possunt sub se alium fidum ministrum. duæ claues diuersæ sint in carcere, & quilibet custos habeat vnam ex illis, possuntq; illi custodes suas vices ministris suis committere. *Clem. de heret. cap. 1. §. Sane.*

Inquisitor cum Episcopo, & sine eo, & è contra, potest citare in causis hæresis. *Clem. de heret. c. 1.*

Inquisitor sine Episcopo non potest carcerare duro vel arcto carcere, qui datur ad pœnam. *Clem. de heret. c. 1.*

Inquisitor sine Episcopo, vel vicario, non potest dare tormenta, nec sententiare. Si verò intra octo dies, non possit inquisitor habere copiam Episcopi, vel Vicarij eius & è contra, potest alteruter se solo id facere postquam se requisierint. *Clem. de heret. c. 1. §. Propter quod. Vrbanus 4. const. 2. Licet. §. 5.*

Potest tamen Episcopus, aut Vicarius, Inquisitori, & hic illis committere suas vices in dictis casibus, si nolint adesse, alias irritum est quod fit. *ibid. Clement.*

Vacante verò Sede Episcopali, loco Episcopi requirendus est officialis Capituli, seu Vicarius capitularis, eodem modo quo supra: alias nulla est sententia. *ibid. Clem.* Vide, *Capitulum.*

Inquisitores possunt procedere irrequisitis diœcesanis. *Alex. 4. const. 9. Ad capiendum.*

Non tenentur Inquisitores reddere rationem Episcopis de expensis factis in causis hæresis. *Extra, de heret. c. Ex eo.*

Inquisitores non possunt procedere contra Episcopos. *De heret. in 6. c. Inquisitores.* Nec è contra: sed Papæ, si accidit casus, significetur. *ibi. & Extra de heret. Cum Matthæus.*

Inquisitores non possunt excommunicare Episcopos, nec è contra. *de heret. in 6. c. fin.*

Vide, *Episcopus, circa inquisitores.* Vide, *Capitulum, circa medium.*

Inquisitores à quibus debent abstinere.

Inquisitores non se intromittant in alijs causis quam in delictis contra fidem. *Clem. de heret. c. 1.*

Inquisitores ac eorum Vicarij, & substituti, nulli imponant crimina, sub pœna excommunic. Papæ reseruatæ, & obligationis ad satisfaciendum. *Clem. de heret. c. 1. §. Verum.*

Inquisitores ratione officij non possunt sine causa vexari. *Clement. de heret. c. 1. §. Verum.* sub pena excommunic. Papę reseruatæ & satisfactionis. *ibid.*

Inquisitores non abutantur portatione armorum, nec multos habeant officiales, qui ijs vtantur, nisi qui sufficiant ad exequendum officium cum inquisitore. *Clem. de hereticis c. Nolentes.* Possunt tamen concedere familiaribus suis, & quot sibi sunt necessarij in itinere, &c. licentiam ferendi arma. *Ioannes 22. const. 9. Exigit.*

Non possunt extorquere à reis pecuniam modo illicito, sub pęna excommunicationis Papalis ipso facto, à qua non possint absolui, donec satisfaciant. *Clement. de heret. cap. Nolentes.*

Inquisitores non possunt clericorum bona confiscare, nec Ecclesiæ alicui applicare, sub pœna excommunicationis ipso facto reseruatæ Papæ, à qua non possint absolui, donec satisfecerint. *Clem. de hereticis c. Nolentes.*

Inquisitores non poterant, olim se intromittere in causis sortilegiorum, & diuinationum, quæ non continent hæresim manifestam. *De heret. in 6. c. Accusatus. §. Sane. Alex. 4. const. 12. Quod super.*

Sed per *const. 17. Sixti 5. Cœli, & terræ*, possunt omnia diuinationum, & sortilegiorum genera iudicare.

Non possunt de causis vsurarum iudicare. *de heret. in 6. cap. Accusatus. §. De quæstionibus. Alex. 4. const. 12. Quod super. §. 6.* Sed possunt procedere contra eos, qui dicunt vsuram non esse peccatum. *Clem. de vsuris.*

Non possunt, nec torquere, nec sententiare, nec duro carceri coarctare in pęnam aliquem reum sine Episcopi, vel Vicarij Generalis, aut Capitularis consensu. Vide, *inquisitor cum Episcopo.*

Non possunt procedere contra Episcopos, nisi habeant in commissis à Papa specialiter. Sed occurrente casu suspicionis, vel accusationis, aut denunciationis contra Episcopos, Papæ significare debent. *de heret. in 6. cap. Inquisitores. Extra, de heret. c. cum Matthæus.*

Neque possunt excommunicare Episcopos. *de heret. in 6. c. fin. Statuta.* Nec è contra. *ibid.*

Non possunt procedere contra Legatos, vel Nuncios Papæ, sed occurrente casu, aut suspicione hæresis contra eos, Papæ debent significare. *Extra, de heret. cap. Cum Matthæus.*

Non possunt excommunicare officiales Papæ, vel contra eos procedere. *ibid.*

Non possunt in iudicijs admittere laicos iudices ad iudicandum, sub pęna (etiam Inquisitoribus) excommunicationis Papalis ipso facto. *Iulius 3. const. 11. Licet à diuersis.*

Inquisitores pro actis Sancti Officij, & processibus, nihil faciant soluere, nec sibi, nec alijs officialibus, sed omnia gratis faciant expediri. *Clemens 8. const. 76. Sanctissimus.*

Inquisitorum Officiales.

Inquisitorum Officiales, omnes etiam carcerum custodes, &c. iuramentum emittunt coram illo, de fidelitate seruanda. *Clem. de heret. cap. 1. §. Porro. Innocent. 4. const. 10. Ad extirpandam.*

Officiales Inquisitorum, si sciunt Inquisitores extorquere pecunias à reis, modo illicito, si possunt probare, tenentur eos denunciare superioribus; qui probato delicto, priuant eos officio. Si vero superiores Inquisitoris in hoc sunt negligentes, significent Ordinarijs, qui referant ad Papam. *Clement. de heret. c. 1. §. Verum.*

Officiales, si damnum patiuntur in bonis, vel personis, à communitate restaurandi sunt. *Innocent. 4. const. 10. Ad extirpanda, leg. 10. §. 11.*

Officiales Inquisitorum pro ijs, quæ faciunt ratione officij, conueniri non possunt, nisi ita videatur Diœcesano, vel Inquisitori. *ibid. §. 12.*

Officialibus, & Ministris Cruce signatis, quas gratias, & indulgentias concedere potest Inquisitor. Vide, *Inquisitorum priuilegia.*

Pius 5. confirmat omnia priuilegia, indulta, & alias gratias concessas à Prædecessoribus, Ministris Sancti Officij, & Cruce signatis. *Const. 110. Sacrosancta.*

Officiales Inquisitorum de eorum licentia, possunt arma deferre, & quomodo. Vide, *Inquisitores à quibus debent abstinere.*

Inquisitorum obligationes.

Inquisitores, & Episcopi tenentur procedere in omnibus causis contra fidem. Omittentes id facere incurrunt excommunicationem Papæ reseruatam. *Clement. de heret. cap. 1. §. Verum.*

Tenentur dare iuramentum secreti Aduocato, & Procuratori reorum, & alijs quibuscumque manifestant dicta te-

ſtium, & delicta, vt poſſit in cauſis procedi. *de hæret. in 6. cap. Statuta*.

Tenentur exigere iuramentum ab omnibus Officialibus ſui tribunalis, de ſecreto, & fidelitate ſeruandis. *Clem. de hæret. cap.*1. §. *Porrò*. *Innocent.*4. *conſtitut.* 10. *Ad extirpanda*.

Curent, & præcipiant, vt Communitates deſcribant in ſuis libris, leges, & ſtatuta facta contra hæreticos. *Clem.*4.*conſtit.*8. *Ad extirpanda*.

Tenentur prohibere, nè ſæculares in cauſis fidei ſe ingerant, & per cenſuras deterrere. *Leo* 10. *conſt.*43. *Honeſtis*.

Tenentur procedere ſine acceptione perſonarum. *de accuſat. cap. Qualiter*.

Tenentur incedere via regia in proceſſibus. & ſi errant ſe emendare, & corrigere. *ibid.*

Sixtus 4. *conſtitut.*19. *Sacri*, ſtatuit, vt inquiſitores Ordinis Minorum, & Prædicatorum à ſuis Generalibus poſſint corripi, proceſſari, puniri, & priuari. Sed modo non eſt in praxi.

Inquiſitorum priuilegia, & facultates.

Inquiſitores poſſunt interpretari ſtatuta Eccleſiæ contra hæreticos facta. *Innoc.*4. *conſt* 15. *cum negotium*.

Innocentius 4. *conſt.*17. *Vt nihil*, concedit Inquiſitoribus, vt poſſint abſoluere Cruceſignatos ab omnibus cenſuris, & diſpenſare ſuper irregularitate, & commutare omnia eorum vota, excepto voto Terræ Sanctæ; & tempore interdicti permittere, vt diuinis interſint. idem confirmat in *conſt.* 19. *Malitia*.

Innocentius idem 4. concedit inquiſitoribus, vt dum prædicant diuinum Verbum, concedere poſſint aliquas indulgentias. *conſt.*19. *Malitia*.

Omnia ſtatuta, & leges impedientia executionem officij Inquiſitorum, abrogantur. *Alexander* 4. *conſt.* 10. *implacida*.

Idem *Alexander IV.* pro certis temporibus concedit Indulgentiam plenariam Inquiſitoribus, & eorum Officialibus, ac Miniſtris alijs dicti Tribunalis. *conſt.*16. *Firmiſſimè*.

Poſſunt abſoluere iudicialiter omnes hæreticos, qui penitent, & ad fidem veniunt. *Alexander* 4. *conſt.*18. *cupientes*. *de hæret. in* 6. *c. Vt officium*.

Item, & alios fautores, receptatores, credentes, infamatos, &c. *ibid.* & *Vrbanus* 4. *conſt.*2. *Licet*.

Poſſunt procedere ſummariè, ac de plano ſine ſtrepitu, ac figura iudicij. *Alex.* 4. *conſt.*18. *cupientes*. *Vrban.*4.*conſt.*2. *Licet*, §.11.

Poſſunt creare Notarios, quos volunt, ſiue ſæculares, ſiue clericos. etiam in ſacris, ſiue regulares (ſi tamen habere poſſint eos, qui in ſæculo fuerunt Notarij, illos aſſumant.) *Vrbanus* 4. *conſt.*2. *Licet*. §.8. *de hæret. in* 6. *c. Vt officium*. §. *Verum*. *Pius* 4. *conſt.*26. *Paſtoralis*.

Poſſunt procedere etiam in cauſis hæreſis, quas Epiſcopi cœperunt. *Vrbanus* 4. *conſt.*2. *Licet*. §.2.

Inquiſitores poſſunt abſoluere iudicialiter, etiam infamatos, ſeu ſuſpectos de hæreſi. *Vrbanus* 4. *conſt.*2. *Licet*. §.4.

Inquiſitores Ordinum Prædicatorum, & Minorum non tenentur obedire ſuis Prælatis in cauſis officij inquiſitionis. *Alexand.*4. *conſt.*23. *Catholica*.

Poſſunt non publicare (nec debent) nomina teſtium examinatorum in cauſa hæreſis. *Vrb.*4. *conſt.*2. *Licet*. §.9. *Pius* 4. *conſt.*26. *Paſtoralis*.

Poſſunt tamen illa publicare viris illis, de quorum conſilio, ſententia danda eſt, & hoc ſub ſecreto. *ibid.* Idem de dictis teſtium ſtatuit. *Pius* 4. *vbi ſupra*.

Poſſunt committere citationes, & examinationes teſtium. *Vrbanus* 4. *conſt.*2. *Licet*. §.10.

Poſſunt concedere indulgentias, ijs, qui ſuæ conuocationi interſunt pro exequendo officio. *Vrban.*4. *ibid.* §.12. 40. dies tantum indulgentiæ concedere poſſunt. *ibid.*

Idem Papa concedit Inquiſitoribus indulgentiam Terræ Sanctæ. Socijs verò multos annos. *Vrban.*4. *conſtitut.*2. *Licet*. §.13.

Inquiſitores, & eorum officiales non poſſunt conueniri, excommunicari, ſuſpendi, &c. neque ab Ordinarijs, neque à Legatis Papæ, ſine licentia Papæ. *Vrbanus* 4. *conſt.*4. *Ne Inquiſitionis*. *Extra, de hæret. c. Cum Matthæus*.

Poſſunt concedere licentias portandi arma tot miniſtris, quot per viam ſibi ſunt neceſſarij, dum procedere debent in cauſa aliqua. *Ioannes* 22. *conſt.*9. *Exigit*. *Clem. de hæret. c. Nolentes*. Sed caueant ne abutantur hac facultate. *Clem. ibidem*.

Inquiſitores poſſunt procedere contra omnes perſonas, cuiuſcumque gradus, & præeminentiæ in Prouincia (exceptis Ordinarijs, & Legatis, ac Nuncijs Papæ.) *De hæret. in* 6. *cap. Vt officium*. §. *Compeſcendi*. *Vrbanus* 4. *conſtitut.* 2. *Licet*.

Item poſſunt procedere contra omnes exemptos. *Alexander* 4. *conſt.*22. *Ne commiſſa*. *Clem.*7. *conſtit.*27. *Cum ſicut*. *Paulus* 3. *conſt.*30. *In Apoſtolici*. *Pius* 4. *conſt.*51. *Paſtoris*. Olim ſtatuit, vt ſi Superiores Regularium non præueniſſent, Inquiſitores procederent; ſecùs ſi præueniſſent. Sed hæc præuentionis facultas reuocata eſt *à Paulo* 5. *conſtit.* 26. *Romanus Pontifex*. Vide, *Regul. Superiores*.

Sixtus 4. *conſt.*19. *Sacri*, ſtatuit, vt Inquiſitores Ordinis Minorum non procederent contra fratres Ordinis Prædicatorum, & è contra, ſed non eſt in praxi.

Inquiſitoribus in omni loco, ſi eis placet, poſſunt prædicare (in ſua prouincia.) *Innoc.*8. *conſt.*1. *Summis*. §.3.

Inquiſitoribus non aufertur iuriſdictio, quando eis datur coniudex. *Leo* 10. *conſt.*43. *Honeſtis*.

Inquiſitoribus auxilium præſtantes, lucrantur indulgentias. *Alexander* 6. *conſt.*2. *Dudum*.

Inquiſitores poſſunt procedere, *appellatione remota*. *Clem.*7. *conſt.*22. *Placuit*.

Inquiſitorum ampliſſima facultas ad procedendum in cauſis hæreticorum, fautorum, ſuſpectorum. *ibid.*

Inquiſitores in cauſis fidei poſſunt delegare, & reuocare delegationes. *Clem.*7. *conſt.*22. *Placuit*.

Inquiſitores non poſſunt in cauſis ſui officij impediri à Gubernatoribus, aut alijs quibuſcumque, ſub pœnis excommunicationis, &c. *Paulus* 3. *conſt.*30. *In Apoſtolici*. ipſo facto excommunic. *Iulius* 3. *conſt.*11. *Licet à diuerſis*.

Inquiſitores non poſſunt ſindicari ab alio, quam à Papa, vel Sacra Congregatione Romana, de proceſſu male facto, & alijs. *Pius* 4. *conſt.*48. *Dudum*.

Inquiſitores Hiſpaniarum.

Inquiſitores Hiſpaniarum in S. Officio ſine Papæ licentia, nullam innouationem pati poſſunt. *Sixtus* 5. *conſt.*74. *Immenſa*. §.5.

Inquiſitores ſupremi in S. Congregatione Vrbis.

Inquiſitores ſupremi in tota Eccleſia Catholica delegati à Papa, ſunt Cardinales Congregationis S. Officij Romæ. Hæc Congregatio, & delegatio omnium primo fit *à Paulo* 3. *conſt.*34. *Licet*. Forma procedendi in cauſis ibi præſcribitur. Facultas huius Tribunalis eſt ſupra omnes, alias Ciuitates Chriſtianitatis, etiam vltra montes. *ibi.* §.2. Habent omnem, & pleniſſimam facultatem, quam ex decretis, & Conſtitutionibus Pontificijs habent Inquiſitores circa modum procedendi. §.3. Poſſunt Officiales creare, vt Fiſcalem, & Notarios publicos, alioſque Officiales neceſſarios, etiam clericos, & Religioſos cuiuſcumque Ordinis. §.4. Si opus fuerit præcipere poſſunt degradationem reorum clericorum, qui damnandi ſunt. §. 5. Vti poſſunt brachio ſæculari. §.6. Poſſunt priuare beneficijs, &c. impedientes eorum officium; & alijs inhabilitatibus afficere. §.6.

Poſſunt Inquiſitores nouos creare in terris, & locis, in quibus ſibi videbitur eſſe neceſſarium, dummodo ſint Doctores in Theologia, vel in altero Iurium, vel Licentiati, aut Baccalaurei, aut graduati in aliqua Vniuerſitate Studij Generalis: ſed debent eſſe Eccleſiaſtici, & annorum ſaltem 30. Poſſunt alios ſubſtituere, reuocare, &c. alioque qualificatos deputare. §. 8. In alijs quam hæreſim ſapientibus delictis ſe nequeunt ingerere. *ibidem*. §.8. Ab alijs Inquiſito-

quisitoribus per eos deputatis dantur ad ipsos appellationes; & de eis, ac de emergentibus, & annexis possunt iudicare. §.9. Ad hunc effectum possunt in partibus citare, etiam per edictum publicum; possunt absoluere appellantes, vel ad cautelam, vel simpliciter ab omnibus censuris, & pęnis. §. 10. Omnia à Cardinalibus Inquisitoribus decreta, firma sunt, & obseruari debent. *ibid.* §. 10.

Reuocat omnes Constitutiones,& decreta Pontificum in contrarium, quæ impedire possunt executiones, edicta, citationes, &c. per dictos Inquisitores facienda.

Possunt procedere contra Episcopos hæreticos. *Pius 4. const. 67. Romanus.*

Quod à maiori parte horum Inquisitorum fuerit conclusum, ab omnibus factum censeatur. *Pius 4. const. 79. Cum nos. Pius 5. const. 23. Cum felicis.*

Si duo Cardinales tantum sint in Congregatione, quod ipsi decernunt est ratum. *Pius 5. const. 23. cum felicis. Sixtus 5.* confirmat omnia. Vide, *Congregatio S. Officii.*

Inquisitores isti possunt tenere, & legere libros prohibitos. *Pius 4. const. 82. cum inter.*

Possunt alijs concedere licentiam legendi libros prohibitos. *ibid.* §. 3.

Inquisitoribus his supremis obedire debent omnes officiales status Ecclesiastici. *Pius 5. const. 1. Sanctissimus.*

Cum inquisitores isti scribunt, aut præcipiunt aliquid Ordinarijs,Vicarijs, Inquisitoribus,&c. isti statim debent rescribere, & iniuncta exequi. *Clem. 8. const. 76. Sanctissimus.* Vide, *Congregatio S. Officii.*

Inquisitio. Inquisitus. Inquirere.

Inquisitionis Officium impediens; testes in causis fidei, aut denunciantes, offendens; carceratos extrahens; capi reos prohibens, occultans, adiuuans, consulens; vel similia in fauorem reorum faciens, est reus læsæ maiestatis, omni dominio priuatus, vt hæreticus tractandus, infamis, ipse, & filij eius; pęnis hæreticorum subiacet, & curiæ sæculari est tradendus. *Pius 5. constitut. 82. Si de protegendis.*

Inquiri nullus potest de crimine, nisi prius saltem constet de infamia. *de accusationibus c. cum oporteat. & c. Inquisitionis. §. Tertiæ. Concil. colon. 2. p. 13. c. 7.* & infamia debet esse grauis. *ibid.*

Inquisitio facta super veritate criminis, relicta inquisitione infamiæ, valet, si non reclamatur. *De accusationib. in 6. c. Si is cui.*

Inquisitus iurans respondere ad interrogata, auditur, si dicit ea, quæ non destruunt confessionem. *de accusationib. c. Cum dilecti.*

Inquisitus de simonia, pendente inquisitione prohibetur à diuinis. *De simonia c. Quotiens.*

Vide, *Accusatus.* Vide, *Reus.* Vide, *Carceratus.*

Inquisitionis Sancti Officii confratres vouent de persequendis hæreticis. & multa habent priuilegia, & indulgentias. *Clem. 7. const. 27. cum sicut;* recitando quinque Pater, & Aue Maria, lucrantur omni die indulgentias quinque altarium. *ibid.*

Si pro inquisitis in causa fidei emanant gratiæ à Papa contra stylum Sancti officij, reducuntur ad terminos iuris, & non transeunt in rem iudicatam. *Pius 5. const. 2. Inter multiplices.*

Insanus.

Insanorum, siue dementium Hospitale. Vide, *Hospitale insanorum.*

Insanus occidens aliquem, nullam meretur pœnitentiam: si tamen ad sanam mentem redierit, leuis pęnitentia est ei danda. *15. q. 1. c. Si quis insaniens.*

Insani non possunt ordinari. *Conc. Nicen. 1. ex Arabico c. 1.*

Insidia. Insidians.

Insidiæ in bellis iustis sunt licitæ. *23. q. 2. c. Dominus.*

Insidias molientes Episcopis, priuentur omni honore, & exulent. *3. q. 5. c. Accusatoribus.* Qui eas manifestant, honore fruantur, & præmio. *ibid.*

Insidiantes, per Episcopos puniendi, & extirpandi. *Zephyrinus ep. 1.*

Vide, *Coniurantes.* Vide, *conspiratores.*

Inspiratio.

Inspirationes nouæ prædicari non possunt, nisi examinentur, & approbentur à Papa, vel Episcopo. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 1.* Sub pena excommunicationis latæ sententiæ reseruatæ Papæ.

Instrumentum.

Instrumenta consignanda sunt cum die, anno, Principe, & Episcopo. *Post conc. Tolet. 2. c. 12.*

Instrumentum non authenticum, non facit fidem sine originali. *De fide instrumentor. c. 1.*

Instrumentum non facit fidem, si testes sunt mortui, & non habet sigillum authenticum factum à Notario. *ibid. c. Scripta vero.*

Instrumentum publicum habens literas, quæ non possunt legi, non probat. *ibid. c. Inter dilectos.*

Instrumenta possunt produci vsque ad conclusionem. *de fide instrumentor. c. Cum dilectus.*

Instrumenti falsitas, vel defectus probari potest per testes. *ib. c. Cum Ioannes.*

Instrumenta debent à Iudice fieri communia partibus, alias appellari potest ab eo. *ibid. c. G. Perpetuus.*

Instrumentorum factorum à clericis, copiæ dandæ si petantur, intra decem dies; & Notarius non dans excommunicatur, & inhabilis est ad alia facienda. *conc. Rauenn. 3. post Clem. 5. c. 7.*

Instrumento amisso, possunt per testes de visu probari ea quæ continebat. *de priuileg. c. Cum olim.*

Instrumentum exemplatum per tabellionem, authoritate Ordinarij, eamdem habet vim, quam originale. *de fide instrument. c. fin. Si instrumenta.*

Instrumentum habens falsum sigillum, seu de falso præsumptum, non probat. *ibid. c. Inter dilectos.*

Instrumenta antiqua, quæ pro vetustate incipiunt corrumpi, possunt cum licentia Papæ renouari manu Notarii,& habere eamdem fidem, & firmitatem, vt antiqua. *Honorius 3. ex Cirone, de fide instrum. c. 3.*

Instrumentum, & quælibet scriptura, quot modis præsumi potest falsa. *ibid.* Item de sigillo.

Instrumentorum fides non semper præfertur dicto testium. *de fide instrumentor. c. Cum Ioannes.*

Instrumenta tabellionis mortui, possunt authoritate Ordinarii per suum Notarium reduci ad formam publicam, & habere firmitatem. *ibid. cap. Cum P. Tabellio.*

Vide, *Scriptura.*

Instrumenta Musica.

Instrumenta Musica, vt tybiæ, cornua, &c. in Ecclesiis non permittantur. *conc. Mediolan. 1. part. 2. tit. De Musica.*

Vide, *Musica.*

Insula.

Insulæ Americæ, seu Mundi noui *ab Alexandro 6.* conceduntur Ferdinando Hispaniarum Regi, tam acquisitæ, quam acquirendæ ab eo. *Constit. 2. Inter cætera.* Et tamen præcipitur, vt viros probos ad eas mittat ad erudiendos in fide populos illos. *ibid.* Et dat eidem facultatem, vt relinquere eas possit hæredibus. *ibid.*

Intentio.

Intentio faciendi, quod facit Ecclesia, requiritur in ministro, vt faciat Sacramentum. *conc. constantiense sess. vlt. in const. Martini 5. circa medium. conc. Florent. in decr. Eugenii 4. §. Quinto Ecclesiasticorum.* Vide, *Minister Sacramentorum.*

Intentionem operantis hominis, magis respicit Deus, quam verba. *22. q.5.c. Humane.*

Interdictum. Interdicere.

Interdictum nequit violari ex consuetudine. *de consuetud. c. Cum inter.*

Interdictum generale comprehendit, nè dum Prouinciam, sed Villas. *De verborum signif. c. Cum in partibus.*

Interdictum *vnde vi*, non competit ei, qui nec spoliauit, nec spoliari mandauit, nec ratificauit. *de restitut. spoliat. cap. Cum ad sedem.*

Interdictum non suspenditur etiam per appellationem sequentem. *De appellat. c. Ad hæc il 3. & in 6. de sent. excom. c. Is cui.*

Interdicere Ecclesiam non spectat ad Canonicos, sed ad Episcopum. *de his, quæ a maiori parte, &c. c. Quæsiuit.*

Interdictum non seruans, ab omni beneficio, & iurisdictione suspenditur. *de excessib. Prælator. c. Tanta est.*

Interdictum ferri non potest in terra aliqua pro debitis domini. *Extra, de sent. excom. c. Prouide.*

Interdictum non seruante eo, ob quem positum est, adhuc alij tenentur obseruare. *de priuil. c. Petustis.*

Interdictum in loco aliquo, poni non potest ob clerici occisionem, nisi concursu populari fuerit occisus; sed persona punienda est. *Reformatio Cleri Germaniæ.* c.22.

Interdicti sententia ferri non potest, nisi scripto, & cum expressione causæ. Intra mensem danda est copia authentica illius. Qui contrarium facit, tenetur ad expensas, per mensem est suspensus à diuinis; si celebrat, fit irregularis, & à Papa debet dispensari. *de sent. excom. c.1. Conc. Lugd.* 1. & a Superiore aufertur interdictum. *ibid.* Vide, *Censura.*

Interdictum ferri non potest in aliquo loco, Terra, Ciuitate, &c. pro delicto, aut debito pecuniario, nisi de licentia Papæ. *Extra, de sent. excom. c. Prouide.*

Interdictum positum ab Episcopo, à nullo potest relaxari (nisi à Papa.) *Concil. Later. 3. in append. tit. de excommunicatis. cap. 7.*

Interdicti sententia ferri non potest pro leui causa, neque pro causis pecuniarijs. & si pro his fiat, non tenet, nisi Vniuersitas deliquerit, & sui Rectores per tres menses fuerint in contumacia. *Concil. Rauenn. 3. post Clem. 5. c.19.*

Interdictum generale. Vide, *Generale.*

Interdicto suppositus, si offert se ad iustitiam, data cautione de satisfaciendo, debet absolui, etiam parte reclamante, & appellante, *de appellat. & recusat. c. Quæ fronte.*

Interdictus clericus, non potest contra voluntatem sui Prælati promoueri. *concil. Trid. sess. 14. de refor. c. 1.*

Interdictum violans non potest postulari. *de postulat.* c.1.

Vide, *Ciuitas.* Vide, *Clerus.* Vide, *Censura.* Vide, *Celebrant.*

Interdicto loco, populo, vel Clero, qui sint interdicti.

Interdicto clero, populus non est interdictus, & è conuerso. *de sent. excom. in 6. c. Si sententia.*

Interdicta Ecclesia. Vide, *Cappella.* Vide, *Cappellani.*

Interdicta Ciuitate propter delictum Domini, populus non interdicitur, sed extra eam potest interesse diuinis; nisi ipse fuerit in causa. *De sent. excom. in 6. c. Si sententia.*

Interdicta Ciuitate, suburbia, & proxima ædificia sunt interdicta. *ibid. c. Si Ciuitas.*

Interdicti in vna Diœcesi, sunt etiam vitandi in alijs. *concil. Tolet. 22. c.23.*

Interdicta terra ob excommunicationem domini, qui vsurpat res Ecclesiæ, quid agendum à sacerdotibus, & alijs. *conc. Later. 3. in append. tit. De excommunicatis c.6.*

Interdicta Ecclesia, cappellæ, & cœmeterium contiguum sunt interdicta. *de sent. excommunic. in 6. c. Si ciuitas.*

Interdicto populo, singulares personæ sunt interdictæ. *de sent. excomm. in 6. c. Si sententia.*

Interdicta persona, ministrans in ordine est deponendus. *concil. Later. 3. de depositione* c.10.

Interdicta Ecclesia, templarij, & hospitalarij, semel in anno possunt in ea diuina facere. *De priuilegijs c. Cum plantare.* Vide, *Hospitalarij.*

In loco interdicto celebrans. Vide, *Celebrans.*

Interdictus vitandus non est nisi expressè & certè contra eum, vel collegium de quo est fuerit latum interdictum, vel notoriè sit talis, vt celari non possit. *Conc. Mogunt. 4. c.104.*

Vide. *Clerus.* Vide, *Ciuitas.*

Interdicti tempore, quid fieri potest, & quid non.

Interdicti tempore datur viaticum moribundis. *de Pœnit. & remiss. c. Quod in te.*

Potest prædicari verbum Dei. *de sentent. excommunic. cap. Responso.*

Potest confici Chrisma, & confirmatio ministrari. *ibid. & de sent. excomm. in 6. c. Quoniam.*

Possunt secreto diuina fieri. *De pœnit. & remiss. c. Quod in te.*

Interdicti tempore ad confessionem admittuntur, qui non sunt excommunicati. isti verò solum in morte admittuntur, data satisfactione, & cautione de parendo mandatis Ecclesiæ. *De sent. excomm. in 6. c. Alma mater.*

Qui causam dederunt interdicto, vel auxilium, fauorem, &c. non possunt neque sacramentum penitentiæ obtinere, nisi satisfecerint, si possunt, vel dederint cautionem de satisfaciendo cum primum possunt. *c. Alma mater de sent. excommunic. in 6.*

Interdicti tempore campanę non pulsandæ nec Ecclesiæ aperiendæ, nisi ex priuilegio. *de priuilegiis c. Quod nonnullis. de sent. excomm. in 6. c. Alma mater.*

Interdicti tempore semel in hebdomada in aliquo loco, potest apertis ianuis celebrari exclusis interdictis. *De sent. excom. c. Permittimus.*

Interdicti tempore officia celebrantur, à clericis ianuis Ecclesiæ clausis, non pulsatis campanis, & submissa voce. *ibid. c. Alma mater.* Vide, *Officium.*

Sepeliri non possunt mortui in Ecclesijs tempore interdicti. sepelientes, etiamsi exempti sint, sunt excommunicati ipso facto. *Clem. de sepulturis c.1. conc. Rauenn. 2. sub Clemen. 5. cap.28.*

Interdicti tempore clerici seruantes interdictum possunt secreto sepeliri. *de pœnit. & remiss. c. Quod in te.*

Peregrinis & cruce signatis, interdicti tempore conceditur sacramentum Pœnitentiæ. *ibid. c. Quod in te.*

Interdicti tempore Episcopi, & Religiosi possunt clam celebrare, si ipsi non fuerunt causa interdicti. *de priuilegiis c. Quod nonnullis.*

Interdicti tempore priuilegiati possunt ianuis clausis celebrare. *de priuileg. in 6. c. Licet vobis.*

Non possunt eo tempore admittere suos familiares ad diuina, sed tantum priuilegiatos. *ibid.* Semel in hebdomada eo tempore, possunt in Ecclesijs sui Ordinis apertis ianuis celebrare, exclusis excommunicatis. *de priuil. c. Vt priuilegia.*

Interdicti tempore clerici, & religiosi celebrantes, & diuina facientes contra formam iuris, & priuilegiorum, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ. *de priuilegiis in 6. c. Episcoporum.*

Qui excommunicatos, vel interdictos admittunt ad diuina, & sacramenta; vel ad sepulturam, eidem pęnæ subiacent. *ib.*

Interdicti tempore, fratres Minores possunt celebrare secretè ianuis clausis. *Clem. 4. const. 4. Virtute.* §. 9. Actuales seruitores fratrum Minorum, non subiacent interdicto, nisi causam dederunt. *ibid.*

Interdicti tempore, fratres Minores non possunt admittere ad diuina in suis Ecclesijs tertiarios, aut tertiarias de Ordine pęnitentium, sub pęna excommunicationis Papæ reseruatæ, a qua tamen potest aliquando Episcopus absoluere, satisfactione præstita, vt delegatus Papæ. *Clem. de sent. excom. c. Cum ex eo.*

Interdicti ministrantes in ordine deponendi sunt. *conc. Later. 3. in append. tit. de depositione c.10.*

Fratres Ordinis Prædicatorum tempore interdicti possunt celebrare secretè ianuis clausis. *Gregor. 11. const. 7. Virtute.* Actuales seruitores Fratrum Prædicatorum non subiacent interdicto. *ibid.* §. 10. nisi causam dederint. *ibid.*

Interdi-

Interdicti tempore, sub quouis priuilegij pretextu, nullus potest admittere ad diuina eos, qui contrafecerunt interdicto, vel causam, aut auxilium dederunt. *De priuilegijs in 6. c. Licet*.

Interdicti tempore persona singularis habens priuilegium, vt possit eo tempore celebrare, vel audire diuina, potest secum admittere suos familiares domesticos. *De priuilegijs in 6. cap. Licet*.

Interdicti tempore non est abutendum priuilegijs circa sepulturas, & celebrationem diuinorum. *conc. Later. 3. can. 9*.

Interdicti tempore Religiosi, qui habent priuilegium aperiendi Ecclesiam semel in anno ad diuina facienda, si plures sint Ecclesiæ talis religionis in ciuitate, vnam tantum possunt aperire. *conc. Later. 4. can. 57*.

Interdicti tempore dum conceditur licentia aperiendi Ecclesiam, & faciendi diuina ianuis apertis, intelligitur semper exclusis ijs, qui causam dederunt interdicto. *conc. Later. 4. cap. 58*.

Interdicti tempore Domini sæculares, qui cogunt, vt missæ, ac diuina celebrentur, vel alia fiant contra formam interdicti, in excommunicationem Papæ reseruatam, ipso facto incidunt. *Clem. de sent. excommun. c. Grauis*.

Interdicto suppositus si moriens absoluitur, adhuc caret sepultura Ecclesiastica. *conc. Rauenn. 2. sub Clemente 5. c. 28*.

Interdicto suppositus si offert se ad iustitiam, cautione data, debet absolui etiam parte contradicente, & appellante. *de appellat. & c. c. Qua fronte*.

Interdicti tempore illud violantes, esto religiosi, & exempti, excommunic. incurrunt. *Clem. de sent. excommunic. cap. 1. Ex frequentibus*.

Interdicti tempore celebrantes in locis interdictis quomodo puniendi. Vide, *Celebrantes*. Vide, *Missa*.

Interdicti tempore quot incommoda patiuntur fideles. *Extra, de sent. excommunic. c. Prouide*.

Interdicti tempore Religiosi possunt suos oblatos sepelire, si Ecclesiæ non sint interdictæ. *de priuilegijs cap. Vt priuilegia*. Oblati intelliguntur, qui vel omnia sua religiosis dederunt manentes in sæculo, retenta sibi portione ad viuendum, vel qui mutato sæculi habitu, conuentibus sunt mancipati. *ibidem*.

Interdicti tempore, in festis Natiuitatis Domini, Paschæ resurrectionis, Pentecostes, & Assumptionis B. Mariæ Virginis possunt diuina celebrari, apertis ianuis, pulsatis campanis, & alta voce. Possunt in his festis admitti etiam interdicti, non verò excommunicati. Sed nec illi, nec qui causam dederunt, possunt ad altare accedere, id est, communicare. *de sent. excommunic. in 6. c. Alma mater*.

Interdicti tempore festum Corporis Christi, cum octaua celebrari potest ianuis apertis, & qui piè venerantur indulgentias consequuntur. *Mart. V. const. 12. Ineffabile*.

Vide, *Clericorum priuilegia*. Vide, *Confirmatio Sacram*. Vide, *Confratres in 1. tit*.

Interpretatio.

Interpretatio apertius facienda est contra eum, qui potuit legem dicere. *de regulis iuris in 6. reg. 57*.

Interrogatio. Interrogatus.

Interrogationes faciendæ sunt à iudice, siue ad instantiam partis, siue ex officio. *de verbor. signif. c. fin*.

Interrogatus an aliquis sit dignus aliquo gradu, vel dignitate, si sibi non constat de indignitate, potest asserere, quod sit dignus. *de scrutinio cap. vn*.

Interrogatus post iuramentum calumniæ, si non respondet, vel se absentat contumaciter, habetur pro confesso. Si verò se absentat, antequam iussus sit respondere, non habetur pro confesso, sed potest contra eum, vt contumacem procedi. *de confessis c. 1*.

Interrogationes faciendæ hæreticis, vel de hæresi suspectis, sunt numero 37. *Martinus V. constit. 1. Inter cunctas*.

Interstitia.

Interstitia, quæ & qualia inter ordinationes seruanda. *dist. 77. c. In singulis cap. Quicumque*.

Interstitia seruanda, cum de monacho, quis fit clericus. *ibid. c. Si quis, & c. Monachus verò*.

Interstitia temporum circa ordines minores, possunt ab Episcopo dispensari. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 11*.

Item interstitia inter Diaconatum, & Subdiaconatum, &c. possunt ab Episcopo dispensari. *ibid. c. 13*.

Vide, *Ordinatio. Ordinandi*. Vide, *Presbyteri qui ordinandi*.

Intestatus.

Intestatus non dicitur mori, qui in vltima voluntate alterius dispositioni se committit. *de testament. c. Cum tibi*.

Vide, *Testamentum*. Vide, *Voluntas vltima*. Vide, *Dispositio*.

Intimatio.

Intimatio vbi facienda, si agitur de beneficiato. *Clem. de elect. cap. Causam*.

Intimatio vbi facienda, si vrget timor intimandorum. *ibid.* vt in sequenti.

Intimatio appellationis factæ ad Sedem Apostolicam intra mensem, vel postquam cito facienda est appellato, vel Procuratori eius; à die appellationis numerando tempus. *Clement. de elect. cap. Causam*. Si in domo non reperitur, fiat intimatio, vbi communiter habitare solet. Si ibi non adsit, vel sit locus remotus, in Cathedrali, vel in Ecclesia, vbi habet beneficium appellatus, publicetur. Si autem timetur potentia appellati, & sic ad eum non possit fieri, fiat publicè, & solemniter, vt peruenire possit ad notitiam eius: alias nulla sit. *Clement. de elect. vbi supra*.

Intimatio in omni causa prædicto modo fiat, alias nulla sit: *ib.* Vide, *Citatio*.

Intrudere. Intrusus.

Intrudens se in aliquo gradu Ecclesiæ Romanæ, excommunicatur. *dist. 79. c. Si quis ex Episcopis*.

Intrusus in Ecclesiam, si moritur principalis, quomodo tractandus. *conc. Lateran. 3. in append. tit. de spoliatis c. 9*.

Vide, *Beneficiorum inuasores*. Vide, *Eccl. inuasores*.

Inuadere. Inuasor.

Inuadens res alterius absque iudicis sententia, puniendus est, vt oppressor pauperum. *conc. Cabilon. 2. c. 6*.

Inuadens aliena, non remaneat impunitus. *Iulius 1. ep. 2. c. 1*.

Inuadens Ecclesias expulsorum, est infamis, & expellendus à clero. *3. q. 2. c. Audiuimus*. Vide, *Ecclesia*.

Inuasores Ecclesiarum sunt deponendi. *7. q. 1. cap. Eum qui contra*.

Repellendi sunt per auxilium sæculi. *11. q. 1. c. Petimus*.

Excommunicantur. *12. q. 2. cap. Quicumque*. Sunt sacrilegi. *ibid. cap. Prædia. & cap. Qui abstulerit*. Aliæ inuasorum pœnæ. *cap. Cum deuotissimum. cap. Si sæculi. & cap. de viro nefando*. Excommunicati sunt. *16. q. 1. c. Similiter. Concil. Valent. 2. cap. 8*. Vide, *Ecclesiarum bona non inuadenda*.

Inuasor rerum Ecclesiæ, statim tenetur restituere. *12. q. 2. c. In antiquis*. In decuplum restituere debet. *ibid. cap. In legibus*.

Inuasor Ecclesiæ non potest esse Episcopus illius. *Ioannes 8. ep. 223*.

Inuadentes Ecclesias, authoritate Principum sæcularium, excommunicantur. *12. q. 2. c. De rebus*.

Inuadens locum Episcopi viuentis, non est defendendus. *7. q. 1. cap. Non furem*.

Inuadentes locum aliquem alterius in statu Ecclesiæ, excommunicationem incurrunt, officijs priuantur, inhabiles ad omnia officia fiunt, & bona eorum confiscantur. *Alexander 6. const. 1. Inter. & Iulius 2. const. 2. Cum homines*.

Inuadentes, vel occupantes Terras Romanæ Ecclesiæ, dantes fauorem, aut accipiente stipendium, ad hoc, excommunicantur; & rei sunt læsæ maiestatis, infames, & alijs pœnis subiacent. *Leo X. const.13. Inter gruues*. Vide, *Excommunic. in Bulla Cœnæ*. Vide, *Ecclesiasticus status*. Vide, *Ecclesia, & Ecclesiasticorum bona non inuadenda*. & *Excommunic. Bulla Cœna*. Vide, *Electus*. Vide, *Eijcere*.

Inualidum.

Inualidum ab initio, non firmatur tractu temporis. *De regulis iur. in 6. reg.18.*

Inuentio. Inuentum.

Inuentionis Sanctæ Crucis festum die 3. Maij celebrandum, & quare. *De consecr. dist.3. cap. Crucis.*

Inuenta non reddens, furtum committit. *14. q.5. c. Si quid, & cap. Multi sine.*

Inuentarium.

Inuentarium faciendum ab omni Ecclesia de bonis illius mobilibus, & immobilibus, per Notarium publicum; & duo debent esse, quorum vnum stet apud Episcopi, & Capituli Archiuium, aliud apud Metropolitanum. *Concil. Mediol. 1. par.2. tit. Quæ pertinent ad bonorum, &c.* Idem tenentur facere omnes aliæ Ecclesiæ, Collegiatæ, Hospitalia, & pia loca. *ibid.* Quæ duo habeant, vnum apud se, aliud in Ecclesia Cathedrali. *ibid.*

Inuentaria visitanda sunt, an aliquid desit, & an aliquid addendum. *ibid.*

Inuentarium faciendum in morte Episcopi. Vide, *Episcopo moriente.*

Inuerisimile.

Inuerisimile, maxima indiget probatione. *De præsumpt. cap. Quia verisimile.*

Inuestitura.

Inuestituram Ecclesiarum accipientes de manu laici, siue Regis, siue Imperatoris, siue alterius, excommunicantur. & est irrita. *Concil. Roman. 5. sub Greg.7. c.3.*

Dantes prædictam inuestituram, siue sit Rex, siue Imperator, siue alij, excommunicentur. *Concil. Roman.7. sub Greg.7. c.2. Concil. Melphitanum c.8.*

Inuitus.

Inuitè baptizati, vel ordinati non recipiunt characterem. *De Baptismo c. Maiores. §. Item.*

Inuitus, nequit ordinari. *Dist.74. c. Episcopus, & cap. Gesta. Simplicius ep.2.*

Inuitus, nullus debet fieri Episcopus. *Dist.74. cap. Vbi ista, & cap. Honoratum.*

Inuiti teneri non possunt clerici ordinati in aliqua Ecclesia. *Dist.74. cap. Quorumdam.*

Inuitum ordinans, priuatur potestate ordinandi. *11. q.3. cap. Priuilegium.*

S. Ioachim.

S. Ioachim Beatæ Mariæ Virginis Patris, Festum sub ritu duplici celebrandum die 20. Martij instituit *Gregor. XV. constitut.39. Apostolatus.*

Ioannes.

S. Ioannes Baptista exiuit Sanctus ex vtero Matris. *Cyrillus in Concil. Ephesin.1. epist. ad Monachos Ægypti.* Eius corpus fuit combustum. *Gregor. I. lib.9. ex regest. ep. 39.*

S. Ioannis Baptistæ Natiuitas. Vide, *Natiuitas naturalis, &c.*

S. Ioannes Gualbertus canonizatur anno 1193. *à Cœlestino III. constit.2. Gloriosus.*

B. Ioannis Dei Congregatio pro curandis infirmis instituitur, sub Regula Sancti Augustini, cum forma, & instituto viuendi. *Pius 5. const.43. Licet ex debito.*

Ioannes Dei declaratur Beatus ab *Vrban.8. const.108. In sede.* Officium de illo fieri potest ab omnibus Fratribus illius Ordinis. Missa de illo dici potest ab omnibus confluentibus ad eorum Ecclesias. *ibid.*

S. Ioannis Ierosolymitani. Equites, seu Milites.

Vide, *Equites*. Vide, *Hospitalary*. Vide, *Militia*. Vide, *Milites*.

Ioannes Vvicleff de Anglia, damnatur cum omnibus suis sequacibus, & articulis *in Concil. Constantiense. Martinus V. constitut.1. inter cunctas.* In ea continentur omnes articuli.

Ioannes Huss de Boemia cum sequacibus, & articulis damnatur in eodem loco. *ibid.*

Omnes eius articuli ibi continentur. Isti malè sentiebant de Sacramentis Ecclesiæ.

Iocalia.

Iocalia, & alia similia Sedis Apostolicæ occupantes. Vide, *Sedes Apostolica.*

Ioseph.

Sanctus Ioseph vocatur Pater Christi, non quia eum genuit; sed quia fuit verus coniux B. Mariæ Virginis Matris Christi. *27. q.2. cap. coniux.*

Ira. Iratus.

Ira superiorum corrigenda est ratione. *11. q.3. c. Illa. c. Ira sæpè. cap. cum apud, & cap. Summopere.*

Ira Dei exercetur per homines, & per alia media. *23. q.5. cap. Non solum.*

Iratus obijciens crimen, non dicitur accusare. *Fabianus ep.3. 3. q.6. cap. Qui crimen.*

Vide, *Crimen, in fine.*

Irregularis. Irregularitas, quando incurritur.

Irregularis est homicida, & causa homicidii. *De homicidio. cap. Suscepimus.*

Irregularis est percutiens læthaliter aliquem, licet hic ab alijs sit extinctus. *ibid. cap. Significasti.*

Irregularis fit procurans abortum post animationem fœtus. *ibid. cap. Sicut ex litterarum.*

Irregularis fit clericus, dans pugilem ad pugnandum pro se. *De clericis pugnantibus cap. fin.*

Irregularis fit, qui mandat aliquem verberari, & ex ea verberatione sequitur mors, vel mutilatio. *De homicidio in 6. cap. fin.* Vide, *Mandans.*

Irregularis fit clericus etiam ob homicidium casuale, si causa sit illicita, seu sit ipse in culpa. *De homicid. volunt. cap. Presbyterum, & cap. Suscepimus.*

Irregularis est, qui potest euadere, tamen pro saluandis bonis, occidit fures. *ibid. cap. Suscepimus.*

Irregularis est, qui quouis modo casualiter, vel ad defensionem occidit. *Concil. Trid. sess.14. de refor. c.7. De homicid. volunt. cap. Presbyterum.* Licet ex *Clement. vnic. de homicid. volunt.* habeatur oppositum.

Irregularis est, qui quomodocumque scienter, dat causam homicidio. *De homicid. c. de cætero.*

Irregularis est, qui dans operam licitæ rei non adhibet diligentiam debitam, & ex ea sequitur mors. *De homic. cap. Ad audientiam.*

Irregularis est, qui percutit aliquem læthaliter, si ex eo ictu moritur. *De homic. c. Significasti il 2.*

Irregularis est clericus, qui potens aliter se defendere, occidit, hoc enim non fit cum moderamine inculpatæ tut.læ, sed ad vindictam. *De homic. volunt. cap. Significasti il 2.*

Irregularis fit clericus, qui in bello etiam pro fide facto occidit. *ibid. c. Petitio tua.*

Irregularis fit fur publicus, & sic diffamatus de furtis. Secus si est occultus. *De furtis c. fin.*

Irregu-

Irregularis fit diaconus, missam dicens. *de clerico non ordinato, c. fin.*

Irregularis fit clericus, vel Episcopus, dans authoritatem, seu consilium, siue directè, siue indirectè, ad occidendum. *de excess. Prælator. c. Ex literis.*

Irregularis fit, qui missam dicit in loco interdicto, nisi habeat priuilegium. *De sent. excomm. in 6. cap. Is qui. §. Is verò.*

Irregularis fit Acolithus, qui inseruit publicè Presbytero rebaptizanti, secus si secretò hoc fecit, (nisi fiat religiosus, non dispensatur.) *Conc. Lateran. 3. in append. tit. De depositione c. 1.*

Irregularis est ordinatus simoniacè. *ibid. c. 2.*

Irregularis est habens digitos truncos. *ibid. c. 15.*

Irregularis fit, qui suspensus à diuinis celebrat. *de sent. excom. c. 1.* Vide, *Celebrans.* Vide, *Clerici in causa sanguinis.* Vide, *Homicida.* Vide, *Occidens.* Vide, *Occisor.* Vide, *Dignitas.*

Irregularitas, quando non incurritur.

Irregularis non fit, qui dat iudici insignia furis, vt cultrum, calceos, &c. licet hic postea à iudice occidatur. *De homicidio volunt. c. Tua nos. §. Ad vltimum.*

Irregularis non fit clericus, qui ciuiliter contra aliquem agit, licet iudex veniat ad pœnam sanguinis. *ibid. cap. Postulasti.*

Irregularis non fit clericus, qui agens contra aliquem in causa, in qua danda est pœna sanguinis, si ipse protestatur se nolle pęnam illam. *De homicid. volunt. in 6. c. Prælatis.*

Irregulares non efficiuntur pueri, vel furiosi occidentes, aut mutilantes. *Clement. de homicid. volunt. c. vn. Ioannes 8. epist. 146.* & nullus impuber eam incurrit. *ibid.* Vide, *impuber.*

Irregularis non efficiebatur, olim, qui occidebat aliquem, non potens aliter euadere, suam mortem. *Clem. ibid.* Sed ex *Trid. sess. 14. de refor. c. 7.* Efficitur irregularis, & Papę dispensatione eget.

Irregularis non fit, qui sine culpa est causa vulnerationis alicuius. *de homicid. voluntar. c. Lator.*

Irregularis non fit, qui nec dat operam rei illicitæ, nec est negligens, licet sequatur mors alicuius. *de homicid. volunt. & c. Dilectus filius. c. Ex literis 1. & 2. c. Significasti. cap. Ioannes. & c. fin.*

Irregularis non fit, qui non impedit, ne quis occidatur à consanguineis suis, licet eos possit impedire, dummodò non impellat ad faciendum. *ibid. c. Petrus.*

Irregularis non fit, qui percutit aliquem non læthaliter, licet alij postea hunc occidant. *de homicid. volunt. c. Significasti il 2.* Si tamen est dubium, an de illo vulnere fuisset ille mortuus, si alii non occidissent, ad cautelam est dispensandus. *ibid.*

Irregularis non censetur, qui non fuit causa occisionis, licet pro bono pacis à parentibus mortui, &c. veniam petierit. *ibid. c. Exhibita.*

Irregularis non fit clericus, qui sumens arma contra prædones non occidit, nec consulit occisionem, licet aliquis occidatur. *de clerico percussore c. fin.*

Irregularis non est excommunicatus, qui ignorans suam excommunicationem exercet ordines. Secus est, si ignorantia sit crassa. *de clerico excommunic. &c. cap. Apostolica.*

Irregularis non fit Episcopus, vel alius Ecclesiasticus, qui habens iurisdictionem in causa criminali, præcipit balliuo, iudici, &c. vt procedat in ea, & isti exequuntur pęnam sanguinis. *Ne clerici, &c. in 6. c. fin.*

Irregularis non fit, qui dicit missam coram excommunicato. *De sent. excom. in 6. c. Is qui.*

Irregularis non fit, qui dicit missam in Ecclesia polluta. *ibid.* Vide, *Ecclesia polluta in fine.*

Irregularis non efficitur iudex, qui bannitos pęna capitali facit puniri. *Clemens 7. const. 10. in sancta.*

Irregularis efficitur, qui casualiter (quouis modo) occidit. *De homic. volunt. c. Presbyter. Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 7.* Licet ex *Clem. vn. de homicid.* contrarium habeatur.

Irregularitas à quo dispensanda, & quando.

Irregularis à Papa est dispensandus, vt possit promoueri. *de homicid. volunt. cap. continebatur.*

Irregularitas omnis à Papa solo dispensari potest, non ab alio. *De sent. & re iud. in 6. c. 1.*

Irregularitas, quam incurrunt Prælati, & alij qui suspensi celebrant, vel alia faciunt, quæ sunt ordinis, à solo Papa dispensari potest. *ibid.*

Irregularis fieri non potest Abbas, sine dispensationę Papæ. *De ætate, qualit. &c. cap. Tuam in Domino.*

Irregularis dispensatus, vt eligatur Abbas, non est dispensatus ad ordines sacros. *ibid.*

Irregularitatum dispensatio actiua, concessa aliquibus locis Pijs, vel Monasteriis, aut etiam fabricæ Sancti Petri, &c. reuocatur. *Pius IV. constit. 62. de commisso.*

Irregularis ex homicidio, si sit sacerdos, post penitentiam duodecim annorum restituatur, seu dispensetur. *concil. Lateran. 3. in append. tit. de depositione c. 13.*

Irregularitas occulta dispensari potest ab Episcopo, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario. *concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 6.* & nisi fuerit deducta ad forum contentiosum. *ibid.*

Irridere.

Irridens mancum, mutum, claudum, &c. excommunicandus est. *concil. quod dicitur Apost. c. 7.*

Italus. Italia.

Italiæ Episcopi, quas, & à quibus possunt exigere procurationes. *Extra, de censib. cap. Vas electionis.*

Itali Episcopi non possunt ordinare Vltramontanos, nisi de licentia Papæ, vel Episcopi proprii, vel eius sub quo ordinandi habent beneficia. *De temporib. ordinat. cap. 1.* Alias ordinati sine dictis literis, remanent perpetuo suspensi, & aliis subiacent pœnis. Nec possunt à Summo Penitentiario dispensari. *ibid.*

Itali Episcopi non possunt ordinare ad sacros, vel minores ordines Hispanos, Gallos, & alios Vltramontanos, sine literis dimissoriis proprii Episcopi, recognitis à Notariis, vel Collectoribus Sedis Apostolicæ in eis partibus commorantibus, & deinde recognitis, & examinatis à Vicario Papæ. alias, ordinantes per annum suspenduntur ab exercitio Pontificalium; promoti vero pœnam perpetuæ suspensionis incurrunt, absque spe gratiæ. *Vrb. 8. constit. 33. Secretis.*

Itali ordinati ab alieno Episcopo cum falsis dimissoriis ad ordines minores, secuta prius declaratione Iudicis Ecclesiastici, priuilegio fori priuantur, & sæculi iurisdictioni subduntur. *ibid. §. 4.* Vide, *Ordinare.* Vide, *Ordinati.*

Itali non possunt ex Italia discedere, vt eant ad loca, in quibus est prohibitus publicus cultus Catholicæ fidei, & ibi habitare, vel domicilium habere, siue sit mercator, siue alterius conditionis, id est, si in eis locis non potest publicè celebrari missa; vel non adest Parochus, aut Curatus cum Ecclesia Catholica; aut Sacramenta non possunt ministrari, nec corpora mortuorum sepeliri, & alia iuxta ritum Ecclesiæ Romanæ fieri. *Clemens 8. constit. 42. cum sicut.* Alias sunt suspecti de hæresi.

Itali non possunt in locis hæreticorum matrimonia facere cum hæreticis mulieribus.

Vide, *Matrimonia prohibita ratione cultus diuersi.*

Neque filios suos de fonte leuari faciant ab hæreticis, neque hæreticorum filios ipsi leuent, nisi catholico more baptizentur per ministrum Catholicum. *ibid.*

Neque possunt medico hæretico vti, si adsit copia medici catholici idonei. *ibid.*

Itali volentes ire ad præfatas partes, licentiam petant ab Ordinariis, qui eos moneant, vt catholicam vitam ducant. *ib.*

Itali ibi commorantes, tenentur transmittere ad Ordinarios, vel Inquisitores in Italia fidem confessionis, & communionis annuæ. *ibid. §. 3.*

Contra Italos, hæc transgredientes, possunt Inquisitores procedere, vt suspectos de hæresi. *ibid. §. 4.*

In

In Italia, & Insulis adiacentibus, non possunt hæretici habitare, morari, habere domum apertam, vel conductam. Receptantes incurrunt pœnas fautorum. *Gregor. XV. constit. 28. Romanus.*

Iubilæum.

Iubilæum anni Sancti, quolibet centesimo anno concedebatur. *Extra, de pænit. & remiss. cap. Antiquorum*, & hoc *à Bonifacio 8. constitut. 7. Quæ est antiquorum*. Deinde ad quinquagesimum est reductum *à Clemente VI. ibid. cap. Vnigenitus*. Tandem *à Paulo 2. const. 7. Irrefragabilis*, & *à Sixto IV.* ad vigesimum quintum. vbi supra. *c. Quemadmodum*. Indulgentiæ, quæ in eo lucrantur, & opera facienda Romæ. *ibid.* Vide, *Annus Sanctus*.

Anno Sancto durante, omnes indulgentiæ, in alijs locis suspenduntur. Vide infra *in const. Clem. 8. & Vrban. 8.*

Iubilæum conceditur à Papa in principio Pontificatus ad implorandum diuinum auxilium, & assistentiam pro Papa. *Sixtus V. const. 1. Vnicum. Paulus V. const. 1. Quod tu omni. Vrbanus 8. const. 16. Omnes gentes. Ab Innocent. X. constitut. 1. immensæ. Ab Alexandro 7. const. 1.*

Iubilæum sæpè indicitur pro alijs Ecclesiæ necessitatibus. *Paulus V. constit. 115. Dominus. Vrban. 8. constit. 22. Quod ab initio. const. 104. Irritatus.*

Vide, *Absolutio generalis*. Vide, *Indulgentia*.

Iudas.

Iudæ Pœnitentia fuit mala, quia animi violenti fuit, & indignationis internæ. *De pænit. dist. 3. c. 36. Iudas.*

Iudæ pœnitentia eum adduxit in peccatum homicidij. *ibid. cap. 38. Nihil Iuda.*

Iudæ pœnitentia fuit desperatio. *ibid. cap. 39. Sceleratior.*

Iudæorum ritus, & Synagoga.

Iudæorum benedictiones accipientes, excommunicantur. *Concil. Elibert. c. 49.*

Eorum Synagogas venerans, & lucernas in eis accendens, vel oleum adducens pro illis, excommunicatur. *Concil. quod dicitur Apost. c. 7.*

Iudæorum Azima non comedenda, nec ritus obseruandi, alias excommunicentur, qui hoc faciunt. *Concil. Laodic. cap. 39. Lib. 2. constitut. Apostol. cap. 62.* Nec spectacula eorum videnda. *ibid.*

Iudæorum ritus obseruans in habitationibus, Balneis, Azimis, &c. Si laicus, excommunicatur; si clericus, deponitur. *28. q. 1. cap. Nullus eorum. & cap. Omnes. Concil. Vienn. Prouinc.*

Iudæorum festa, ritus, & alia fugienda. *Concil. Meldense c. 73. Lib. 2. const. Apost. c. 62.*

Iudæorum nuptiis, aut sepulchris non possunt interesse Christiani. *Concil. Sabin. c. 22.*

Iudæorum Synagogæ, si impediunt officia Ecclesiæ, transferendæ sunt. *Gregor. 1. lib. 12. ex regest. ep. 18.*

Synagogæ eorum non occupandæ. *Gregor. I. lib. 9. ex regest. epist. 59.*

Non possunt nouas Synagogas construere. *Concil. Meldense cap. 73.* & pęna. *ibid. De Iudæis, &c. cap. Iudæi. cap. consuluit. Conc. Later. 3. in append. p. 50. c. 36.*

Id permittentes, sunt excommunicati. *ibid.* & *Concil. Vienn. Prouinc.* & si faciunt, statim eas diruant. *ibid.*

Iudæorum conuiuia, & commercia.

Iudæorum commercia à clericis præsertim fugienda. *Conc. Venet. c. 12. 28. q. 1. c. Omnes. cap. Nullus eorum.*

Iudæos defendens per munera, est anathema. *Concil. Tolet. 4. cap. 58.*

Non possunt Christiani habitare cum eis. *Concil. Lateran. 3. cap. 26.*

Cum Iudæis non licet conuiuari (& pœna.) *Concil. Meldense cap. 73. Concil. Agathense cap. 40. Epaunense cap. 15. Aurelian. 3. cap. 12. Matisconense 1. cap. 15. Concil. Metense cap. 4.* Sub pœna excommunicationis. *ibid. 28. q. 1. c. Omnes. & concil. Vienn. Prouinc.*

Cum Iudæis manducans, excommunicatur. *Conc. Elibert. cap. 50.* Vide iusra, *Iudæis prohibita*.

Iudæi percutientes clericos.

Iudæus percutiens clericum, temporaliter puniatur; & Episcopus donec ille puniatur, prohibeat Christianis sub pęna excommunicationis, ne cum eo conuersentur. *De Iudæis, &c. cap. Postulasti.*

Iudæis prohibita.

Iudæus non potest trahere, seu inducere Christianum ad suum ritum, id faciens pęna capitis puniatur, & bona eius confiscanda sunt. *Concil. Meldense c. 73. Concil. Tolet. 12. c. 9.* Sed non prohibet cum tanta pęna. *Concil. Vienn. Prouinc.* Vt hæreticus est tractandus. *Nicolaus 4. const. 1. Turbato.*

Non possunt in Quadragesima carnes publicè adferre. *Concil. Vienn. Prouinc.*

Non possunt cum Christianis habitare. *Conc. Later. 3. c. 26.*

Non possunt præfici superiores, aut iudices Christianorum. *concil. Later. 3. c. 11. & in append. tit. de Iudæis c. 2. & 3.* eos præficiens, excommunicatur. *ibid. concil. Toletan. 12. cap. 9. conc. Later. 4. cap. 69. conc. Aruernens. c. 8. Aurel. 3. c. 29. Matisconense 1. c. 14. conc. Meldense c. 73. conc. Regiatic. cap. 20.* (id permittentes, excommunicantur. *ibid.*) *conc. Sabin. c. 22. de Iudæis, &c. cap. Ex speciali. Greg. 7. lib. 9. ep. 2. conc. Vienn. Prouinc. conc. Mediol. 1. par. 3. tit. de Iudæis.*

Non possunt habere officia publica. *conc. Tolet. 3. c. 14. conc. Tolet. 4. c. 65. Tolet. 10. c. 7. conc. Meldense cap. 73. dist. 54. cap. Nulla officia. 17. q. 3. cap. constituit. De Iudæis cap. Ex speciali. conc. Later. 3. cap. 26. & in append. tit. de Iudæis cap. 2.*

Iudæum præficiens officiis publicis, quomodo puniendus. *de Iudæis, &c. cap. cum sit nimis.*

Non possunt habere seruos, vel mancipia Christiana. *Conc. Later. 3. c. 11. conc. Tolet. 3. c. 14. conc. Tolet. 4. c. 66. concil. Matiscon. 1. c. 16.* Sed statim redimenda sunt per Christianos. *ibid. Gregor. 1. lib. 3. ep. 21. lib. 7. ex regist. epist. 115. conc. Meldense c. 73. conc. Tolet. 12. c. 9. conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de Iudæis. De Iudæis, &c. c. 1. cap. multorum. cap. ad hæc. & c. Et si iudæos.*

Iudæus non potest tenere seruum baptizatum, vel volentem baptizari. Sed hic à Christianis est redimendus, quod si ipse noluerit vendere, priuetur illo. *De iudæis c. fin. concil. Tolet. 4. c. 66.*

Non possunt impedire filios, vel vxores venientes ad fidem. *conc. Vienn. Prouinc.*

Iudæi non possunt tenere nutrices Christianas. *De iudæis, &c. c. Et si iudæos. cap. Ad hæc.* Et ipsæ nutrices excommunicantur. *ibid. cap. Ad hæc. conc. Later. 3. in append. tit. de iudæis c. 2. & 4.* Neque obstetrices. *ibid.* sub pęna excommunicationis Christianis. *ibid. & Innocent. 4. constitut. 2. impia.*

Non possunt conducere Ecclesias. *concil. Later. 3. in append. tit. de iudæis c. 3. conc. Mediol. 1. p. 3. tit. De iudæis.*

Non possunt cum Christiana fornicari, sub pęna pecuniaria. *conc. Vienn. Prouinc.*

Non possunt exigere vectigalia à Christianis, id permittentes excommunicantur. *conc. Regiaticinum c. 20.*

Iudæo præfecto ad regalia iura, Christianus est dandus, qui exigat. *De iudæis, &c. cap. Ex speciali.*

Non possunt à Christianis exigere vsuras. *De vsuris cap. Post. mirabilem, & cap. Quanto.* Tenentur ad restituendum, & Principes ad hoc eos cogant. *conc. Vienn. Prouinc.* alias priuentur commercio Christianorum. *ibid. concil. Later. 4. cap. 67.*

Non possunt accusare Christianos. *2. q. 7. c. Pagani.*

Non possunt scribere contractus, & suos libros lingua Hebraica. *conc. Mediol. 1. p. 3. tit. De iudæis.*

Vide, *iudæorum obligationes in statu Ecclesiæ.*

Iudæi

Iudæi non poſſunt laborare in diebus Dominicis, & feſtis Chriſtianorum. *conc. Tolet. 12. c. 9.*

Non poſſunt legere libros vetitos à Chriſtiana fide. *Conc. Tolet. 12. c. 9. Neque Talmud.* Vel alios damnatos ab Eccleſia, continentes blaſphemias in Chriſtum, Beatam Virginem, Angelos, & Sanctos. *Clem. 8. conſtitut. 20. cum Hebræorum.*

Iudæi à die Cœnæ Domini vſque ad Paſcha, non poſſunt à ſuis locis exire, ſed in eis maneant clauſi. *Conc. Meldenſe c. 73. conc. Aurelian. 3. c. 29. Matiſcon. 1. c. 14. De Iudæis, &c. c. in nonnullis.* Et per pœnas temporales ad hoc cogantur. *ibid.*

In die Veneris Sancti tenere non poſſunt, nec oſtia, nec feneſtras apertas. *ibid. c. Quia ſuper.*

Non poſſunt veſtes, aut vaſa ſacra eis vendi, nec oppignorari. *conc. Mediol. 1. p. 3. tit. De Iudæis.*

Iudæi non poſſunt ſepelire ſuos mortuos pſallendo. *concil. Narbon. cap. 9.*

Non poſſunt habitare cum Chriſtianis. *conc. Later. 3. cap. 36. Mediol. 1. p. 3. tit. de iudæis.*

Non poſſunt eſcas dijudicare. *concil. Tolet. 12. c. 9.*

Non poſſunt circumcidere ſeruos paganos, alias priuandi ſunt illis. *Greg. 1. lib. 5. ep. 32.*

Non poſſunt habere ædes proprias in locis, & ciuitatibus. *conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de iudæis.*

Vide, *Accuſare.* Vide, *Hebræi.* Vide, *Vſura.*

Iudæis quæ ſunt permiſſa.

Iudæi poſſunt in Eccleſijs eſſe præſentes miſſæ Catechumenorum, id eſt, vſque ad Canonem. *De conſecrat. diſt. 1. cap. Epiſcopus nullum.*

Poſſunt in Eccleſijs audire concionem, ſicut omnes alij infideles. Vide, *Concio.*

Poſſunt à Colonis Chriſtianis fructus percipere. *Gregorius l. ep. 21. de Iudæis, &c. c. Et ſi Iudæos.*

Poſſunt tenere ſynagogas antiquas, ſed non poſſunt ædificare nouas. *De iudæis. c. iudæi. cap. conſuluit. conc. Later. 3. in append. p. 50. c. 36.*

Non poſſunt occidi, nec moleſtari, vel alia mala pati, ſed inridicè iudicandi. *Concil. Later. 3. in append. tit. de iudæis c. 2. de iudæis, &c. cap. Sicut iudæi.* Eorum cœmeteria non ſunt violanda. *ibid.* ſub pœna excommunicationis, Chriſtianis.

In ſuis feſtis non debent moleſtari. *ibid. & Greg. l. lib. 1. ep. 34.*

Non debent ſpoliari, neque pro ſuis feſtis faciendis pecunias exigendæ. *concil. Later. vbi ſupra c. 2.* ſub pœna excommunicationis. *De iudæis c. Sicut iudæi.*

Iudæis non eſt inferenda perſecutio, ſed ſaracenis. *23. q. 8. cap. diſpar. Gregor. 1. lib. 7. ep. 26.*

Iudæorum inhabilitates.

Iudæus remanere non poteſt cum vxore Chriſtiana. *28. q. 1. c. iudæi. concil. Tolet. 4. c. 63.* Alias ſeparentur, niſi ipſe velit ad fidem venire. *ibid.* & filij, matris conditionem ſequuntur. *ibid.* Vide, *infidelis fily.*

Non poſſunt cum eis habitare Chriſtiani. *conc. Later. 3. c. 26. conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de iudæis.*

Iudæos defendens per munera, eſt anathema. *conc. Tolet. 4. cap. 58.*

Iudæus non poteſt eſſe teſtis in cauſis Chriſtianorum. *concil. Tolet. 4. c. 64. 2. q. 7. c. Non poteſt.*

Non poterant eis locari domus, vltra duos menſes, ſub pœna excommunicationis. *concil. Rauennaten. ſub Ioanne 22. cap. 14.*

In cauſis Iudæorum contra Chriſtianos, non poteſt decidi, niſi per duos teſtes probatæ vitæ, & Chriſtianos. *De teſtibus cap. Licet vniuerſis.*

Non poſſunt præferri Chriſtianis à nullo, ſub pœna excommunicationis. *De teſtibus. c. iudæi.*

Medici Iudæi non poſſunt à Chriſtianis vocari. *conc. Sabin. cap. 22.*

Vide, *Iudæis prohibita.*

Iudæi venientes ad fidem, quomodo tractandi.

Iudæi cum manſuetudine, trahendi ſunt ad fidem. Vide, *Infideles. Greg. 1. lib. 11. ex reg. c. 15.*

Iudæi venientes ad fidem per octo menſes ſunt catechizandi. *De conſecr. diſt. 4. c. iudæi. conc. Agathenſe cap. 34.* Si adſit periculum mortis, baptizentur ante. *ibid.*

Iudæi baptizandi per 40. dies ante baptiſmum, abſtinere debent à vino, & carne. *ibid. de conſecr. c. Ne quod abſit.*

Iudæi dantes ſigna conuerſionis, in ſeparata domo ſunt tenendi, nec baptizandi, niſi plenè inſtruantur. *concil. Mediol. 1. p. 3. tit. de iudæis.*

Iudæi conuerſi non communicent cum non conuerſis. *concil. Tolet. 4. c. 62.* (& pœnæ eorum) *28. q. 1. c. Sæpe malorum.*

Iudæi conuerſi, & baptizati, etiam per vim, tenentur obſeruare legem Chriſtianam. *conc. Tolet. 4. c. 57. de conſecrat. diſt. 4. c. Plerique.*

Iudæi baptizati tradendi ſunt cuſtodiæ alicuius probi Chriſtiani, qui per annum eos regat, faciat audire Miſſas, & alia opera ſimilia facere, & cauere, nè conueniantur cum Iudæis, vel malis Chriſtianis. *conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de iudæis.*

Iudæi baptizati tenentur feſtiuitates Chriſtianorum celebrare cum ſacerdotibus in ciuitatibus, & locis publicis, qui ſecus fecerit, flagellis cædatur. *conc. Tolet. 4. c. 66.* vel alijs pœnis afficiatur. *ibid.*

A multis debitis fiſci liberantur. *conc. Tolet. 16. c. 1. Greg. 1. lib. 4. epiſt. 7. ex regeſt. ep. 30.*

Si baptizati pauperes ſunt, in aliquo hoſpitali tenendi, vbi artem aliquam diſcant. *conc. Sabin. c. 22.*

Iudæi venientes ad fidem, prouidendi ſunt de victu. *Greg. 1. lib. 3. epiſt. 31.*

Non ſunt ſpoliandi ſuis bonis, cum veniunt ad fidem, excommunicantur, qui eis ſpoliant. *De iudæis, &c. c. iudæi il 2. Extra, de iudæis cap. Dignum. conc. Later. 3. in append. tit. De iudæis c. 1.*

Iudæi venientes ad fidem, an poſſint vxores relinquere, vel tenere, & an dimiſſam ante, reconciliare. Vide, *infidelis.*

Iudæi venientes ad fidem, ſi ſunt ſerui, euadunt ingenui. *conc. Tolet. 12. c. 9. Tolet. 16. c. 1. diſt. 54. c. Et ſi iudæorum.*

Iudæus conuerſus omnia bona ſua habeat: ſi filius familias, à Patre viuente, ſua pars detur: ſi fœmina dos à patre ſibi detur, vel à marito: ſi nupta, reſtituatur. *conc. Mediolan. 1. par. 3. tit. de iudæis.*

Iudæi & alij infideles venientes ad fidem. *Ex conſt. Pauli 3. 32. Cupientes.* His gaudent priuilegijs. Filijs eorum volentibus conuerti ad fidem (etiam ſi ſub patria poteſtate ſint conſtituti) omnia bona immobilia, & mobilia eis illæſa, conſeruanda ſunt. Succedunt in bonis paternis, ac maternis, etiamſi contra eorum voluntatem ſint conuerſi, & bona illa eis debentur adhuc viuentibus parentibus.

Si bona illa illicitè, vel ex vſura ſint acquiſita, ſi notæ ſunt perſonæ à quibus accepta ſunt, ſunt eis reſtituenda: ſi verò perſonæ illæ non extent, Sancta Eccleſia dictis conuerſis ea concedit neque poſſunt ab vllo, quouis quæſito colore in hoc moleſtari, ſub pœna anathematis.

Si conuerſi ſunt pauperes, omnes Chriſtiani, ſiue Eccleſiaſtici, ſiue ſæculares, eis auxilium conferant.

Gaudent priuilegijs, & libertatibus illarum ciuitatum, in quibus baptizantur, quibus gaudent ciues ratione natiuitatis, vel originis.

Parochi, &c. curent vt bene erudiantur in rebus fidei, & tam ipſi, quam Diœceſani curent, nè cum alijs Iudæis, vel Infidelibus, per longum tempus conuerſentur.

Diœceſani curent Neofitos copulari cum Chriſtianis originariis, ſi volunt matrimonia inire.

Eiſdem prohibetur ne mortuos more Iudæorum ſepeliant, aut Sabbatha aliaſve ſolemnitates, vel ritus obſeruent, ſed ſolum ritus Eccleſiæ Catholicæ.

Contemptores prædictorum deferantur ad Inquiſitores, qui eos ſeuerè puniant.

Qui Neofitis fauent, nè prædicta obſeruent pœnas contra hæreticorum fautores promulgatas incurrunt. Neofiti verò iudaizantes, vt hæretici puniantur. *Paulus 3. vbi ſupra conſt. 32. Cupientes.*

Vide,

Vide, *Baptizati*, *in vltimo tit.* Vide, *Fides*. Vide, *Infideles*. Vide, *Iudaeorum filij infra*. Vide, *Neofiti*.

Iudaei non baptizandi inuitè.

Iudæi cum mansuetudine, non cum seueritate trahendi sunt ad fidem. *Greg. 1. lib. 11. ex regest. ep. 15.*

Non sunt baptizandi inuitè. *conc. Tolet. 4. c. 57. Conc. Later. 3. c. 26. & in append. tit. de Iudæis c. 1. dist. 45. c. de Iudæis. Gregor. 1. lib. 1. ep. 45. de Iudæis, &c. c. Sicut Iudæi.*

Iudæorum obligationes.

Iudæi, vt ab alijs distinguantur, tenentur portare in pannis superioribus signum crocei coloris, & hoc tam mares, quam fœminæ. *Conc. Later. 4. c. 68. Conc. Rauennat. sub Clem. 5. c. 23.* Tenentur portare signum illud croceum in pileo, alias pœna pecuniaria mulctandi. *Concil. Vienn. Prouincial. De Iudæis cap. In nonnullis. Conc. Mediol. 1. par. 3. tit. De Iudæis.*

Iudæi, quomodo se gerere debent cum Christianis. Vide, *Christiani circa Iudæos.*

Tenentur soluere decimas prędiales, & alias, vt domorum, &c. quia habitant in domibus Christianorum. *conc. Viennen. Prouinc.* Debent etiam soluere decimas, de ijs bonis, quæ soluebant eas, antequam in manus Iudæorum venirent. *Conc. Later. 4. c. 67.*

Cum Sacramentum Eucharistiæ transit ante eorum domos, tenentur domi se claudere. *Conc. Viennen. Prouinc.* Et per Prælatos ad id compellendi sunt. *ibid. de decimis c. de terris. De vsuris. c. Quanto.*

A die feriæ quintæ in Cœna Domini, vsque ad Pascha tenentur in suis locis clausi stare sub pœna. *conc. Later. 3. in append. tit. De Iudæis c. 1. & 2. De Iudeis, &c. c. in nonnullis. Conc. Meldense c. 73. conc. Aurelian. 3. c. 29. Conc. Matiscon. 1. can. 14. conc. Vienn. Prouinc.* Et per Prælatos ad hoc compellantur. *ibid. Conc. Later. 4. c. 68.*

In die Veneris sancti non possunt tenere fenestras apertas. *de Iudęis, &c. cap. Quod super. Concil. Mediol. 1. part. 3. tit. De Iudæis.*

Eorum bona acquisita à Christianis in pauperum Christianorum vsus eroganda. *Conc. Later. 4. c. 69.*

Iudæi tenentur ire ad concionem sibi faciendam determinatis temporibus à Christiano concionatore. *Nicolaus 3. const. 1. Vineam Sorec. Conc. Mediolan. 1. par. 3. tit. De Iudęis.* Semel in hebdomada eis fiat concio. *Greg. 13. const. 92. Sancta mater.* Quot, & qui tenentur ire ad concionem, & pęna non euntium. *ibid.* Impediens fieri concionem Christianus excommunicatur. Prælati curent, vt fiat hæc concio, & detestetur eorum error.

Vide, *Christiani erga Iudæos.*

Obligationes Iudæorum in statu Ecclesiastico.

Paulus 4. const. 3. Cum nimis. Has leges obseruandas Iudæis præscripsit. In vno vico congregati omnes debent stare, tàm mares, quàm fœminæ. Signum aliquod distinctiuum patens debent portare, quod sit glauci coloris. Nutrices Christianas tenere non possunt. in festis non possunt, nec laborare, nec facere laborare. libros rationum cum Christianis, Latinis literis, vel vulgaribus Italicis scribere debent, alias non faciant fidem. Solum straccios, aut cencios possunt emere, vel vendere, non frumentum nec hordeum, &c. vsui humano necessaria. Medici eorum non possunt Christianos medicare. Non possunt à Christianis vocari *Domini*. In exigendis creditis, seruare debent menses dierum 30. Statuta locorũ in quibus sunt, debent seruare in fauorem Christianorum facta. Singulis annis tenentur soluere Hospitali neofitorum Romę decem ducatos pro qualibet synagoga, etiam pro synagogis demolitis, ad quod tenentur Iudæi in solidum. & hoc confirmat idem Pontifex *in const. 9. Dudum.*

Pius 4. Moderatus est has leges *in const. 48. Dudum.* Sic, vt possint vti bireto nigro cum iter agunt, si verò plusquam per vnum diem morentur in loco, vtantur flauo. possint possidere stabilia, siue in domibus, siue in villis vsque ad pretium 1500. ducatorum auri. Possint societates cum Christianis inire, & mercaturas exercere, etiam tritici, vini, olei, &c. Non possint tenere Christianos in famulos. pro mutuato possint exigere interesse taxatum. circa venditionem pignorum Christianorum, seruent statuta vrbis. De interesse non possunt exigere interesse. Pretium locationis domorum, in quibus stant, semel taxatum non possit alterari à Dominis. Quomodo procedendum sit cum eis, quando accusantur pro exactionibus quæ præscriptio potest eis opponi pro creditis, & debitis. Extra Ghettum habere possint apothecas, & in eis manere ab Ortu Solis vsque ad Occasum tantum. Libri rationum non probent contra Christianos, nisi sint scripti latina, vel vulgari Italica lingua. Camerarius, vel Vicarius Papæ, vel Auditor Cameræ curare debent, vt hæ leges obseruentur.

Sed *Pius 5. const. 6. Romanus*, iterum renouat, & confirmat constitutionem *Pauli* 4. vt supra; & statuit, vt signum flauum gestent. *ibid.*

Iudæi ab omni loco status Ecclesiastici, olim fuerunt expulsi, excepta Roma, & Ancona. *Pius V. constitu. 80. Hebræorum.*

Clemens 8. renouat constitutiones *Pauli* 4. & leges in ea contentas obseruari præcipit à Iudæis. *Const. 19. Cæca, & obdurata.* A statu Ecclesiæ, expulsi sunt *à Paulo* 4. excepta Roma, & Ancona, quia dolis, & fraudibus depauperabant Christianos. *ibid.* §. 3. Priuilegia circa habitationem in alijs locis extra Ghettum, abrogantur. *ibid.* §. 5. Non possint habitare, nisi Romæ, Anconæ, & Auenioni. Contractus onerosi facti cum Camera, &c. de habitatione in alijs locis dissoluuntur. §. 9.

Priuilegia concessa Iudæis Orientalibus, dum Anconæ habitant ad mercaturam per *Paulum* 3. confirmantur *à Clemente 8. constitut.* 26. §. 4. quænam sunt. Vide, *Portus.*

Iudæi habitantes in statu Ecclesiastico, possunt per eum incedere ad exigenda credita, sed cum fide testimoniali Episcopi, vel Gubernatoris Anconæ, si sunt de illa Ciuitate. *ib.* §. 5.

Iudæi cum licentia Camerarij possunt fænerari, & quomodo. *Clemens 8. const. 65.* §. 14. Vide, *Camerarius.*

Iudæi, Romæ non possunt subhastare pignora, nisi in Monte Pietatis, cum decreto Camerarij, relinquendo residuum in Monte Pietatis. *ibid.* §. 36.

Iudæorum causæ Romæ à quo iudicandæ, & quomodo *Paulus 5. const. 71. tit. de iurisdictione in Hebræos.*

Iudæi carcerati etiam ad instantiam Christianorum, si pauperes sunt debent ali à Communitate Iudæorum, & Communitas ad hoc potest compelli manu regia per Visitatores carcerum, & alios Iudices, ipsa tamen Communitas habet ius ad se resarciendum de bonis eiusdem carcerati. *Vrbanus 8. in append. const. 39. Cum sicut.*

Iudæorum contractus etiam onerosi circa habitationem in locis status Ecclesiæ à Papa dissoluuntur. *Clemens 8. constit. 19.* §. 9.

Iudęorum filij, & serui.

Iudæorum filij fideles non excluduntur ab hæreditate, si patres eorum baptizati redeuntes ad Iudaismum, vel aliam hæresim damnati sunt. *conc. Tolet. 4. c. 61.*

Iudæorum filij, vel filiæ si baptizantur, auferantur à parentibus, & tradantur curæ bonorum Christianorum. *Concil. Tolet. 4. cap. 60. 28. q. 1. cap. Iudæorum.* vel in Monasterijs collocentur. *ibid.*

Filij Iudæorum mancipiorum à septimo anno auferendi sunt à parentibus per dominos Christianos, & per eos educandi in doctrina Christiana. *conc. Tolet. 17. c. 8.*

Filij Iudæorum cum Papæ dispensatione, fieri possunt canonici. *de rescriptis c. Eam te.*

Filij Iudæorum venientes ad fidem, etiam si sint sub patria potestate constituti, omnia bona, tam mobilia, quam immobilia, quæ ad eos pertinerent, illis intacta, & illæsa permaneant. succedunt in hæreditate, nec possunt vllo modo in his, & alijs fraudari. *Paulus 3. const. 32. Cupientes.* Alia de his. Vide, *Iudæi venientes ad fidem.*

Iudæo-

Iudæorum serui venientes ad fidem, euadunt liberi. *Concil. Tolet. 12. cap. 9. Tolet. 16. cap. 1. Dist. 54. cap. Et si Iudæorum.*

Iudæorum serui inducti ab eis ad Iudaismum, sine pretio sunt eis auferendi. *Conc. Tolet. 3. c. 14.*

Iudæorum serui Christiani, confugientes ad Ecclesiam, causa fidei, sunt defendendi. *Gregorius 1. li. 3. ep. 9.*

Vide, *Ecclesia Immunitas*. Vide, *Ad Ecclesiam confugientes*. Vide, *Immunitas*.

Iudæi à quo iudicandi.

Iudæi per sacerdotes iudicandi sunt (id est, quo ad spiritualia.) *Conc. Toletan. 12. c. 9.*

Iudæi possunt ab Inquisitoribus iudicari in decem casibus. *Gregor. 13. const. 70. Antiqua Iudæorum.* Qui sunt hi casus. Vide, *Inquisitores in quibus causis possunt procedere*. Vide, *Infideles*.

Qui sunt isti casus. Vide, *Inquisitores in quibus causis possunt procedere*.

Iudæorum causæ in Vrbe à Cardinali Vicario sunt iudicandæ, & nullus alius potest in eis se ingerere. *Iulius 3. constitut. 2. Cum sicut.* Vide, *Obligationes Iudæorum in statu Ecclesiastico*, in præcedenti titulo. Vide, *Vicarius*.

Iudæi recidiui post baptismum.

Iudæi baptizati redeuntes ad suos ritus, per Episcopos puniendi. *Conc. Toletan. 4. c. 57. De consecr. dist. 4. cap. Plerique.* Vt hæretici puniendi. *Gregor. 9. const. 2. Admodum. Nicolaus 4. constit. 1. Turbato.* Vide, *Iudæi venientes ad fidem, circa finem*. Vide, *Heretici*.

Iudaizantes. Vide, *Christiani*.

Iudices qui possint esse, & qui non.

Iudex dicitur à ius dicendo, & iustè iudicando. *22. q. 2. cap. 1. de verbor. signif. cap. Forus.*

Iudex non est, qui iustè non iudicat. *22. q. 2. c. 1.*

Iudex esse non potest suspectus parti. *Falix 2. ep. 1. c. 21. Nicolaus 1. ep. 8. & in decr. tit. De iudicijs cap. 7. 3. q. 5. cap. Quod suspecti. Concil. Later. 3. in append. tit. De appellationibus cap. 27.*

Iudex suspectus, potest alteri causam committere. *De appellat. &c. cap. Ad hæc il 3. de off. iud. deleg. in 6. c. Iudex.*

Iudex esse non potest inimicus, aut odiosus. *3. q. 5. c. Quod suspecti, Conc. Later. 3. in append. tit. de appellat. c. 27.*

Iudex, qui habet similem causam cum parte, non potest esse iudex. *de iudicijs c. Causam il 2.*

Iudex esse non potest criminosus. *3. q. 7. c. In grauibus.*

Iudex malus, priuandus est. *Conc. Mogunt. c. 50.*

Iudex esse non potest accusator, aut testis. *4. q. 4. c. Nullus vmquam, & c. Nullus introducatur.*

Iudex fit suspectus, si de eius domo exit accusator, vel testis. *4. q. 4. cap. Contra ritum.*

Iudex esse non potest excommunicatus, aut hæreticus. *Nicolaus 1. ep. 8. in decr. tit. de iudicijs c. 7.* Vide, *Hæreticorum inhabilitates*. Vide, *Excommunicatus. De sent. & re iudicata cap. Ad probandum.* & sub eodem *tit. in 6. cap. 3.* Excommunicatus, excommunicatione minori non potest excommunicare. *ibid. Conc. Lugdun. 1. Gener.*

Iudex alterius fidei, non potest iudicare. *Nicolaus 1. ep. 8. 2. q. 6. cap. Catholicus.* & ad illum confugiens, excommunicatur. *ibidem.* Vide, *Iudicia*. Vide, *Iudicare*.

Iudicis obligationes.

Iudex tenetur sequi doctrinam Canonum Ecclesiæ. *Concil. Meldense cap. 34.*

Iudex tenetur discernere, quid iudicandum sit. *De pœnit. dist. 6. cap. Qui vult. in medio.*

Iudex bono animo, potest iudicare delicta. *23. q. 5. c. Officia.*

Iudex quomodo debet procedere in exequendis sententijs, excommunicationis, interdicti, &c. Vide, *Sententia*.

Iudex, quando lex non disponit de aliquo, debet sequi æquitatem, & iudicare secundum partem humaniorem. *Honorius 3. ex Cirone, de transact. c. 1.*

Iudex misericordiam cum seueritate miscere debet. *dist. 45. cap. Disciplina. cap. Omnis. cap. Et qui. & cap. Sunt namque.*

Iudex agere debet sine tumultu, passione, risu, &c. *5. q. 4. cap. In loco.*

Iudex requisitus ab Episcopo, vt expediat causas pupillorum, pauperum, &c. tenetur obedire: alias potest excommunicari. *23. q. 5. c. Administratores.*

Iudex tenetur prouidere parti de Aduocato, etiam dando domesticum. *de off. Iudicis c. 1.*

Iudex in dubio consulens superiorem, debet dare partibus copiam. *de appellat. &c. c. Intimasti.*

Iudex, ex officio curare debet, vt debitæ solemnitates obseruentur. *de iudicijs c. Causam quæ.*

Iudex cum, adducitur decretalis, de cuius authoritate dubitat, si sit secundum ius commune, potest secundum eam iudicare; secus si contra. *De fide instrum. c. Pastoralis.*

Iudex procedens de plano, quid tenetur facere. Vide, *Procedere.*

Iudex, ex officio debet procedere in causa, si accusans, & accusatus pacificantur. *De collusione detegenda c. Crimina.*

Iudex ex tribus capitibus, & modis tantum debet moueri ad iudicandum, accusatione, denunciatione, & inquisitione. *concil. Later. 4. cap. 8.*

Iudex tenetur omnia acta facere per publicam personam, vel per duos viros idoneos, & notari faciat omnes citationes, dilationes, recusationes, appellationes, &c. alias processus est nullus. *Conc. Lateranen. 4. c. 38.*

Iudex cum patientia expectare tenetur, donec partes afferant suas rationes. *Gregorius 1. lib. 7. ep. 43.*

Tenetur disquirere merita accusantis. *lib. 2. const. Apost. c. 49.*

Tenetur in notorijs procedere sine accusatione. *De accusat. cap. Euidentia.*

Iudex ordinarius, tenetur obedire delegato Papæ. Vide, *Delegatus*.

Vide, *Appellans, quomodo tractandus*. Vide, *Iudicare*. Vide, *Iudicia*.

Iudex à quibus tenetur abstinere.

Iudex non potest iudicare, nisi audita vtraque parte. *Gregor. 1. l. 7. ep. 43.* & expectet cum patientia, donec partes producant suas rationes. *ibid. Adrianus 1. in decr. c. 26.*

Non debet esse acceptator personarum, nec vultum pauperis considerare. *Damasus ep. 4.*

Non potest iudicare sine accusatore. *23. q. 4. c. Si quis.* Sufficit tamen denunciator; imo quando procedit per inquisitionem, sine accusatore iudicat. *Concil. Later. 4. c. 8.*

Non potest dare tormenta sine inditijs. *de regulis iuris c. Cum in contemplatione.*

Non potest ferre sententiam contra absentem. *conc. carthag. 4. c. 30.* Vide, *Absens*. Vide, *Sententia*.

Non potest per pecuniam sententiare. & pœna. *1. q. 1. c. Concussionis. c. Lege Iulia, & cap. Eadem,* tenetur ad restituendum, & exilio mulctatur. *ibid.*

Non potest pro iustitia facienda accipere sportulas. *conc. Vernense c. 25.*

Non opprimat pauperes, alias excommunicetur. *conc. Turon. 2. c. 27.* Sed *Conc. Tolet. 4. c. 32.* statuit, vt prius corrigatur, deinde ad Regem deferatur.

Non potest iudicare de crimine, sibi soli noto. *2. q. 1. cap. Si peccauerit.*

Non potest cognoscere simul de principali, & exceptionibus, alias potest ab eo appellari. *de iudicijs c. Exhibita.*

Non debet acquiescere in vno genere probationis delicti, vel negotij; sed alia debet inquirere. *4. q. 2. cap. Si testes.*

Non debet admittere actorem ad litigandum, nisi in scriptis libellum dederit de causa. *de libellis c. 1. Ignarus.*

Non debet recipere exceptiones factas coram primo. *De testibus cap. Causam quæ.*

Non tenetur expectare accusationem in notorijs, seu euidentibus. *de accusat. cap. Euidentia.*

Iudex

Iudex lædens partem in iudicando per fauores, vel pecuniam, tenetur ad reſtitutionem. & per annum ſuſpenditur ab officio. *de ſent. & re iudic. in 6. c. 1.*

Non tenetur ponere in ſententia motiua ad ſententiandum. *De ſent. & re iud. cap. Sicut nobis.*

Non poteſt præuenire diem iudicij conſtitutum; alios appellari poteſt. *de appellat. & recuſat. cap. Significante.*

Non poteſt procedere, lite non conteſtata, alias appellari poteſt. *ibid. c. Significante.*

Iudex non poteſt trahere fœminam ad perſonaliter comparendum pro teſtificatione, ſed debet ad eam mittere perſonam idoneam ad eam examinandam; niſi forte exigat cauſa, vt ipſe Iudex vadat. alias ſi fingit cauſam, excommunicandus eſt. *De iudicijs in 6. cap. Mulieres.* Vide, *Fæmina.* Vide, *Mulier.*

Non poteſt præcipere, vt verberetur clericus; neque iure diſciplinæ (nec etiam Iudex Eccleſiaſticus) alias ipſe, & verberans ſunt excommunicati, & à Papa abſoluendi. *de ſent. excomm. cap. Vniuerſitatis.*

Iudex cauſæ beneficialis, ſeu concernentis priuationem beneficij, impetrare non poteſt illud. *Pius 4. conſt. 24. Cupientes.*. Vide, *Iudicia.* Vide, *Iudicare.*

Iudex, quid poteſt facere.

Iudex ex officio, poteſt occidere, id eſt, ad mortem damnare, & per hoc non imputatur. 23. *q. 4. cap. Illud etiam. & cap. Si quos. q. 5. c. de occidendis, & c. Iudex.* Vide, *Occidere.* Vide, *Occident.* Vide, *Sententia.*

Iudex Chriſtianus dare poteſt tormenta, & ſupplicia. 23. *q. 4. cap. Quæſitum eſt. q. 5. cap. De occidendis, & c. Iudex non eſt.* Vide, *Sententia.*

Iudex occidens ſacrilegos, & malefieos, non dicitur effundere ſanguinem. 23. *q. 5. cap. Homicidas.*

Iudex in notorijs, ſeu euidentibus poteſt procedere ſine accuſatore. *de accuſat. c. Euidentia.*

Tribus modis poteſt moueri ad iudicandum, ſcilicet accuſatione, denunciatione, & inquiſitione. *conc. Later. 4. c. 8.*

Poteſt pronunciare ſententiam, ſiue ſedens, ſiue ſtans. *Clement. de verbor. ſignif. c. fin.* Vide, *Sententia.*

Poteſt concedere terminum partibus ad producendas petitiones. Vide, *Procedere.*

Iudex poteſt procedere in cauſa, quando quis obtinet à Papa confirmationem rei litigioſæ. Secus ſi pacificè poſſidebat. *conc. Later. in append. tit. De præeminentia, &c. c. 10.*

Vide, *Iudicare.* Vide, *Iudicia.*

Iudex recuſatus.

Iudex recuſari poteſt à partibus, ſed probanda eſt cauſa recuſationis per terminum dandum ab arbitris. *De off. Iud. delegati cap. Suſpicionis.*

Iudex recuſatus (ſi dantur arbitri, poteſt eos compellere, vt conueniant; & ſi diſcordes ſunt, tertium aduocent. *ibid.*

Iudex recuſatus, vel ſuſpectus, poteſt alteri cauſam committere. *de appellat. &c. cap. Ad hæc il 3. De off. Iud. delegat. in 6. cap. Iudex.*

Iudex recuſatus committere poteſt arbitris, qui ſi intra terminum non iudicant, ipſe procedit in cauſa. *de appellat. in 6. cap. Legitima.*

Iudex non poteſt recuſari, niſi cauſa coram eo aſſignetur. & quando cauſa illa recuſationis probari debet coram arbitris. *De appellat. &c. c. Cum ſpeciali.*

Iudex recuſatus, vel contendens de iuriſdictione, non poteſt proſequi cauſam, ſub pœna excommunicationis, & reficiendi damna, & intereſſe. & abſolui non poteſt, niſi ijs refectis. *Martinus 5. conſt. 3. in Apoſtolica.* §. 19.

Vide, *Iudicia.* Vide, *Iudicare.* Vide, *Appellatio.*

Iudex appellationis à quo, & ad quem.

Iudex à quo, niſi appellans proſequatur, procedit in cauſa, ac ſi non eſſet appellatum. *De appellat. cap. Ad hæc il 3. cap. Ad aures. & c. Cum ſpeciali. §. Porrò.*

Iudex à quo fuit appellatum de grauamine, ſi reuocat grauamen, proſequitur. *ibid. cap. Cum ceſſante.*

Si Iudex à quo remiſit totaliter ad appellationem, licet iniuſtè fuerit appellatum, non poteſt amplius iudicare in ea cauſa; neque poteſt ei remitti. *De appellat. &c. in 6. c. Cum appellationibus.*

Iudex à quo eſt appellatum in vna cauſa, poteſt iudicare reum in alia. *de appellat. & recuſat. c. Ad hæc.*

Iudex à quo non poteſt præfigere terminum cauſæ finiendæ. *De appellat. & recuſat. c. Ex inſinuatione.*

Iudex à quo tenetur dare Apoſtolos appellanti, alias irritè procedit in poſterum. Intra 30. dies tenetur appellans petere, & iudex dare. *De appellat. & recuſat. in 6. cap. Vt ſuper. & cap. Ab eo.*

Iudex à quo audita appellatione, non poteſt amplius agere in appellatum, niſi velit relaxare grauamina, ſi ab eis fuit appellatum. Quia tunc poteſt citare eum pro reuocando grauamine; & ſi non comparet, iudex poteſt proſequi. *de appellat. & recuſat. in 6. c. Si à Iudice.*

Impediens ne dentur acta appellanti intra menſem, damnatur ad valorem litis. *Conc. Trident. ſeſſ. 24. de refor. c. 2.*

Iudex à quo eſt appellatum, non poteſt vocari in teſtem, in cauſa appellationis. *2. q. 6. cap. Statutum.*

Iudex, ſi ab eo appellatur à ſententia interlocutoria, & comminatoria, poteſt procedere in cauſa. *Conc. Later. 4. c. 36.*

Iudici à quo nihil officit, quod ſententia ob appellationem reuocetur, niſi inique iudicauerit. *2. q. 6. c. Hoc etiam.*

Iudex ad quem non tenetur obedire iudici à quo præfinienti terminum pro finienda cauſa. *De appellat. & recuſat. c. Ex inſinuatione.*

Iudex ad quem, parte contumaciter abſente poteſt definire. *ibid. cap. Per tuas.*

Iudex ad quem acceptans appellationem ex cauſa probabili, prohibere poteſt iudici à quo, ne vlterius procedat. *de appellat. & recuſat. in 6. c. Non ſolum.*

Iudex ad quem remittit cauſam ad priorem, ſi cognoſcit non fuiſſe granamen, nec iuſtam cauſam appellandi. *De appellat. c. Cum in Eccleſia. De appellat. in 6. c. Cum appellationibus.* & ad expenſas damnat. *ibid.* Vide, *Appellatio.*

Iudex delegatus.

Iudex delegatus, nequit vltra duas dietas eligi, vel trahere, niſi ex conſenſu partis. *de reſcript. c. Nonnulli.*

Impetrans electionem iudicis, non poteſt eligere eum extra Diœceſim, vltra duas dietas. *ibid.*

Iudex delegatus, quid poteſt à partibus accipere, & an expenſas. Vide, *Delegatus.*

Iudex delegatus, ſi eſt neceſſarius in teſtem, alius iudex eſt à delegante ſubrogandus. *de teſtibus c. Dilecto filio.*

Iudex delegatus, etiam à Papa, non poteſt citare ad comparendum perſonaliter, niſi cauſa ſit criminalis, vel pro dicenda veritate, vel pro iuramento calumniæ; vel ob alias iuris neceſſitates. *de iudicijs in 6. c. 1.*

Iudex delegatus à Papa, poteſt ſubdelegare. *De off. & poteſt. Iud. deleg. cap. vlt.* In quibus actionibus non poteſt ſubdelegare. *ibid.* Non in abſolutione, diſpenſatione, pœnitentiæ, iniunctione, &c.

Iudex delegatus, commiſſionem non poteſt excedere. Vide, *Delegatus.*

Iudex delegatus poteſt proſequi cauſam, ſi quis impetrat à Papa confirmationem rei litigioſæ, ſecus ſi pacificè poſſidebat. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. De præeminentia, &c. cap.* 10.

Iudici delegato obediendum eſt ab ordinario. Vide, *Delegatus.*

Alia de iudice delegato. Vide, *Delegatus.*

Iudex Eccleſiaſticus.

Iudex Eccleſiaſticus poteſt etiam Reges corrigere ratione periurij, vel pacis fractæ. *de iudicij, c. Nouit ille.*

Iudex Eccleſiaſticus canonum auctoritate debet vti. *De conſtit. cap. 1.*

Iudex

Iudex Ecclesiasticus gratis debet iudicare, nec aliquid exigere. *De vita, & honest. cleric. c.cum ab omni*.

Iudici Ecclesiastico non obtemperans, excommunicetur. 2. *q.6. cap. Quisquis*.

Iudex Ecclesiasticus faciens percutere clericum per laicum, etiam iure disciplinæ, est excommunicatus, ipse & etiam verberans, à Papa sunt absoluendi. *De sent. excommunic. cap. Vniuersitatis*.

Sacerdos esse non potest iudex in causa mortis. *Conc. Tolet. 4. c.21. 23. q.8. cap. Sæpe Principes*. Vide, *Clerici in causa sanguinis*.

Iudex Ecclesiasticus vti potest censuris, verum cautè eis vti debet. sed si videbitur solum eis vtatur, quando fieri non potest executio realis, vel personalis, & adest contumacia in iudicem. *Conc. Trid. sess.25. de reform. c.3.*

Vide, *Censura*.

Iudices Ecclesiastici in causis ciuilibus, tàm Ecclesiasticorum, quàm laicorum, possunt vti pœnis pecuniarijs, pignorum captione, priuatione, & alijs. *ibid. c.3.*

Iudices Ecclesiastici non possunt impediri à sæcularibus, nè vtantur censuris. *ibid. c.3.*

Iudices Ecclesiastici non debent nimium differre causarum definitiones. *Conc. Trid. sess.25. de refor. c.10.*

Iudice Ecclesiastico petente auxilium, magistratus sæcularis, seù Princeps tenetur illud præstare, etiam si fiat exceptio de nullitate. *Conc. Colon.3. tit. de medio tertio c.2.*

Iudex Ecclesiasticus non debet assumi ad iudicandas causas, quæ spectant ad sæculares; nisi ex consuetudine sic fiat. *Conc. Mogunt. c.76.*

Vide, *Episcopalis dignitas*. Vide, *Episcopi iurisdictio*.

Iudex sæcularis.

Iudex sæcularis non potest Episcopos, aut alios clericos, vel eorum causas iudicare. *11. q.1. cap. Nemo, & cap. Nullus. Gregor.1. lib.9. ex regist. ep.74.* Excommunicatus est, *De foro compet. c. Nullus iudicum. Conc. Sabin. c.4. Greg. XIV. const.7. cum alias*. Vide, *Excommun. Bullæ Cœnæ*.

Iudex sæcularis iudicans in causa Ecclesiastica, absque licentia Episcopi, excommunicatur. *Conc. Antisiodor. c.43.*

Iudicem sæcularem adiens clericus, excommunicatur. *11. q.3. c. Si quis à proprio, & c. Placuit*. Vide, *Clericus*.

Iudex sæcularis requisitus ab Episcopo, vt expediat causas pupillorum, pauperum, &c. tenetur obedire, alias excommunicetur. *23. q. 5. c. Administratores*.

Iudex sæcularis condemnans clericum, iudicandus est à iudice Ecclesiastico, & condemnandus in expensis, & damnis. *De iniur. & damno dato cap. Olim*.

Iudex sæcularis compellens clericum ad soluenda debita, punitur à iudice Ecclesiastico per censuras. *De foro compet. in 6. cap. Sæculares*.

Iudex sæcularis compellendus est ab Ecclesiastico, ad obedientiam iuris canonici. *De iureiurando in 6. cap. Licet mulieres*.

Iudex sæcularis compellitur ab Ecclesiastico ad repellendos excommunicatos à iudicijs, & actiuis causis. *De sentent. excomm. in 6. c. Decernimus*.

Iudex sæcularis tenetur statim dimittere clericos. Vide, *Clericus*. Vide, *Excommun. in Bulla Cœnæ*. Vide, *Clerici quo ad forum*. Vide, *Clerici immunitas*. Vide, *Clerici priuilegia*.

Capiens clericum in delicto, vel cum armis, etiam sine habitu clericali, requisitus tenetur eum dare superiori, sub pęna excommunicationis Papæ reseruatæ. *Conc. Rauennat.4. sub Ioanne* 22. *c.18.*

Iudex sæcularis tenetur statim recipere hæreticos ab Inquisitoribus relaxatos curiæ sæculari. *Conc. Constant. sess. vlt. in const. Martini V. Innocent. IV. const.9. Ad extirpanda*. Et statim exequi. *De hæreticis in 6. c. Vt commissi. Innocentius 8. const.10. Dilectus*. Sub pęna excommunicationis. *ibid.*

Iudex sæcularis admittens appellationem à iudice Sedis Apostolicæ, excommunicatur in Bulla Cęnæ, sic notarij, aut alij ministri. Vide, *Excommun. in Bulla Cœnæ*.

Iudex sæcularis auocans causam à iudice Ecclesiastico, sub quouis prætextu, excommunicatur in Bulla Cęnæ. *ibid.*

Iudex sæcularis, quomodo potest procedere contra nouitium, qui cum esset criminosus, ingressus est religionem. *Sixtus V. const.71. §.17.*

Iudex laicus non cognoscit causas hæresis, neque Ecclesiasticorum, vel Militum Sancti Ioannis Ierosolymitani, nec regularium. *Greg.14. const.7. cum alias*.

Iudex sæcularis iudicans causam clerici, etiam eo consentiente, excommunicationem ipso facto incurrit, & sententia est nulla. *Honorius 3. ex Cirone, tit. de iudicijs c.4. Conc. Mogunt.4. c.76.*

Iudex sæcularis iudicans causam matrimonialem, vel alias spirituales, excommunicationem ipso facto incurrit. *Conc. Mogunt.4. ibid.* Vide, *Matrim. causæ*.

Vide, *Clerici à quo iudicandi*.

Iudex quo ad alia.

Iudicis verbo credendum non est, licet magnæ auctoritatis sit, excepto Papa. *De testibus cap. cum à nobis*.

Iudicem verbis offendens, puniri debet à superiore. *de pœnis cap. dilectus*.

Iudex non tenetur appellantem recedentem citare, & validus est processus. *de dolo, & contumacia. cap. fin.*

Iudicis mandatum exequens, dolum non committit. *de regulis iuris in 6. reg.24.*

Iudicis officium implorari non potest, sine litis contestatione. *de officio iudicis c.2.*

Iudicis ordinarij decreto standum est, donec probetur contrarium. *de probationibus. cap. Post cessionem*.

Iudex contendens de iurisdictione. Vide, *Iudex recusatus*.

Iudex in causa mortis esse non potest sacerdos. *Concil. Tolet. 4. c.31. 23. q.8. cap. Sæpe Principes*.

Vide, *Laicus*. Vide, *Laicus iudex*.

Iudices conseruatores.

Iudices conseruatores concessi sunt Mendicantibus Regularibus, vt eorum priuilegia defendant in suis litibus, contra quoscumque. *Extra, de iudicijs cap. Frequentes. Conc. Trid. sess.14. de reform. c.5.*

Iudices illi non possunt aliquem trahere, vltra duas dietas. & quænam sit auctoritas, ac potestas eorum. & quomodo debent causas terminare. *ibid. c. Frequentes, & de rescriptis in 6. cap. Statutum*.

Iudices conseruatores eligi non possunt à Regularibus, neque ab alijs, nisi illi qui habent qualitates, & conditiones præscriptas *a Bonif.8. in c. Statutum. de rescriptis in 6. Gregor.15. const.9. Sanctissimus*. Regulares qui aliter faciunt priuantur actiua, & passiua voce, & alijs pęnis subiacent, ac per annum careant iudice conseruatore. Episcopi in synodis debent eligere plures personas, quæ habeant conditiones præscriptas ibi *à Bonifacio* 8. Et si aliquis interim moritur ex electis, eligant alium, vt ex illis electis regulares eligant quem volunt. *ibid. §.5.* intra tempus determinatum debent illum eligere regulares. *ibid. §.6.*

Iudices conseruatores semel electi, & deputati, intra quinquennium non possunt remoueri, nisi ex causa, à Papa, vel ordinario, vel eisdem regularibus approbanda. *ibid.* §.8.

Iudices præfati, nihil possunt facere in causis, in quibus regulares, vel alij exempti, quibus patrocinantur, sunt actores, sed solum quando sunt rei, vel accusati. *ibid. §.9.*

Si inter iudices conseruatores, & ordinarios nascitur lis de iurisdictione, non procedatur, donec per arbitros terminetur, quid de iure. *ibid. §.10.*

Si iudices conseruatores excedunt limites suæ potestatis, per annum priuantur officio. pars verò, quæ id procurat incurrit excommunicationem. *ibid. §.11.*

Si iudices conseruatores non sint doctores, vti debent assessore doctore, & iuxta huius sententiam iudicent. *Leo X. const.10. Regimini*.

Iudices conseruatores, non possunt tenere tribunal erectum, nisi pro miserabilibus personis. *conc. Trid. sess.14. de ref. c.5.*

Vide, *Conseruatores*. Vide, *Literæ conseruatoriæ*. Vide, *Regulares*.

Iudices Romæ.

Iudices Capitolij, Ripæ, & de Sabellis (olim) atque alij, quas causas possunt expedire. *Iulius 2. const. 28. Decet. Pius 4. const. 58. Cum ab ipso.*

Iudices criminales Romæ, quas facultates habent. *Paul. V. const. 71. tit. de iudicibus criminalibus.*

Iudices ciuiles, quas causas iudicare possunt Romæ. *ibid. tit. de iudicibus ciuilibus.*

Iudices criminales, & ciuiles, quid habent commune Romæ. *ibid. tit. communia iudicum omnium.*

Iudex beneficialis confidentiæ, & simoniæ de nouo instituitur. *Sixtus V. const. 47. Diuina.* Hoc officium est vacabile. *ib.*

Iudex hic habet facultatem in omnes causas, quæ habent connexionem cum simonia, & in omnes personas, etiam Episcopos, Patriarchas, & Cardinales. *ibid.* Forma cognoscendi causas. *ibid.*

Iudices, & ministri, seù officiales eorum, nihil possunt accipere, nec acceptare pro iustitia, pro defensione, vel redimenda vexatione, sub pœna excommunicationis Papalis.

Vide, *Sedes Apostolica, diffusè.*

Iudices Romæ quicumque non possunt concedere mandata de capiendam possessione beneficiorum vigore supplicationum, nisi literæ Apostolicæ sint expeditæ, sub pœna excommunicationis Papalis, & pecuniaria. Possessio est nulla, & fructus non sunt possidenIs. *Paulus 3. constit. 49. cum nobis.* Vide, *Beneficiorum possessio.*

Iudicia.

Iudicium ex quatuor constat, iudice, accusatore, reo, & testibus. *De verb. signif. cap. Forus.*

Iudicium fieri non potest præcipitanter. *Euarist. ep. 2. Iulius 1. ep. 2. c. 31. 30. q. 5. cap. iudicantem.* Sed cum deliberatione, & maturitate. *ibid.* Rationabiliter faciendum. *2. q. 1. cap. in primis. conc. Tribur. 1. c. 22.*

Iudicium sine iracundia faciendum, alias malum est. *Greg. 1. lib. 8. ep. 51. 11. q. 3. c. Iudicare.*

Iudicium iniustum non faciendum ex iussu, vel metu alterius. *Calistus 1. ep. 1. conc. Rom. 6. sub Symmacho.* Alias est inualidum. *ibid. Adrian. 1. in decr. c. 79.*

Iudicium fieri non potest inaudita parte. *De causa possessionis, &c. c. 1. Ioann. 8. ep. 2. & 34.*

Iudicium factum absente reo, est nullum. *Iulius 1. ep. 2. c. 9. & 24. Nicolaus 1. ep. 8. in decr. tit. de iudicijs c. 8. 9. & 10. 3. q. 9. cap. absens. cap. Omnia. cap. Habetur. cap. Nec extra. Conc. Nicæn. 1. ex Iulio 1. c. 22.*

Iudicium fugiens vocatus, fit suspectus. *Iulius 1. epist. 2. in procœmio.*

Iudicia non admittunt exceptionem personarum. *de regulis iuris reg. 12. Ioannes 8. ep. 152.*

Iudicium ferri non potest ante cognitionem, & intellectum causæ. *Ex libello Euodij pro Symmacho in Concil. Rom. 4. dist. 29. cap. Sciendum.*

Iudicium nequit fieri ex suspitione. *2. q. 1. c. Primo semper.*

Iudicium fieri non potest in die Dominico, neque ab Episcopo. *Adrianus 1. in decr. c. 64. Conc. Tarracon. c. 4. Conc. Arelat. 4. c. 11. Nec in alio festo. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 12. 15. q. 4. c. Nullus.*

Iudicium fieri non potest in ferijs, neque ex consensu partium. *de ferijs c. fin.*

Iudicia magna cum magna deliberatione facienda. *Zosimus epist. 10.*

Iudicium factum contra Ecclesiam, sede vacante, non tenet. *Ne sede vacante c. fin.*

Iudicium retractari potest melius examinata veritate. *Innocent. 1. ep. 7. 3. q. 9. c. Graue.*

Iudicia sæcularium, nec in Ecclesijs, nec in atrijs earum fieri possunt. *Concil. Arelas. 4. c. 22. Concil. Moguntiac. c. 40. Gregor. 1. lib. 9. ex reg. ep. 1. de immun. Eccles. cap. cum Ecclesia. & in 6. c. decet. §. Ordinarij. c. cum Ecclesia.* Neque in cœmeterio. *ibid.*

Iudicium mutans, quando est audiendus. *de alienat. iudicij mutandi causa facta. c. 1. Omnes.*

Iudicia facienda vbi crimen est commissum. *Damasus ep. 4. 3. q. 6. cap. ibi semper.* Numquam extra prouinciam. *Conc. Nicæn. 1. ex Iulio 1. c. 15.*

Iudicia fieri non possunt extra prouinciam, sine licentia Papæ. *3. q. 6. cap. Vnaquaque.*

Iudicium fieri non potest, nisi præcedente accusatione. *2. q. 1. cap. Nihil contra.*

Iudicium fieri non potest ante examen. *11. q. 3. c. Eorum.*

Iudicium fieri debet per productionem partium vtriusque partis. *de probat. c. Ex literis.*

Iudicium peruertens ex passione, damnatur. *11. q. 3. c. Quicumque. cap. Quisquis. cap. Nemo, & cap. Vnicuique.*

Iudicium sanguinis fieri non potest in locis sacris. *Conc. Oxonien. 1. cap. 1.*

Iudicium factum contra statuta Apostolica, est nullum. *25. q. 1. cap. Omne. q. 2. cap. Tam Sacerdotes.*

Iudicium fieri non potest ex dicto vnius testis. *Ioannes 8. ep. 226.* Vide, *Testes.* Vide, *Sententia.*

Iudicium fieri nequit, nisi præcedant indicia. *30. q. 5. cap. iudicantem.* Et debent esse certa. *11. q. 3. c. Quamuis.*

Iudicium semel factum, retractari non potest, nisi per auctoritatem maiorem. *6. q. 4. c. Quod benè.*

Iudicium nequit fieri ab alieno Episcopo. *6. q. 3. c. Scriptum est.* Vide, *Episcopus.*

Iudicium fieri non potest de dubijs & incertis, nisi manifestis indicijs probeotur. *Conc. Nicæn. 1. ex Iulio 1. c. 15. & 17. 2. q. 1. c. Nomen. 30. q. 5. c. iudicantem.*

Iudicium temerarium iudici nocet. *11. q. 3. c. Temerarium.*

Iudicium fieri simpliciter, & de plano, aliud non est, nisi quod Iudex non exigit libellum contestationis litis; tempore feriarum potest procedere. potest dilationes inutiles amputare, abbreuiare litem, dilatorias appellationes, & alia similia omittere, quæ non pertinent ad substantiam iudicij. *Clement. de verbor. signif. c. fin.*

Iudicium non potest mutare clericus, accipiendo aliquid à laico, vt illud mutet, & trahat laicum ad Ecclesiasticum iudicem. *de alienat. iudicij, &c. cap. fin.*

Iudicium factum inter alios, nulli generat præiudicium. *de donat. cap. inter dilectos.*

Iudiciorum acta scribi debent omnia per Notarium, alias non creditur processui. Possunt etiam scribi per duos viros idoneos, simul. *de probationib. c. Quoniam contra.*

Iudicium nequit remitti ad Iudicem, a quo fuit appellatum. *Conc. Later. 3. in append. tit. de sponsalib. c. 20.*

Iudicium sanguinis, nequit fieri à clericis. *Conc. Toletan. 4. c. 31. 23. q. 8. c. Sapè. c. His à quibus.* Vide, *Clerici in causa sanguinis.* Vide, *Sacra persona.* Vide, *Ecclesiastici.*

Neque iudicium mutilationis. *ibid.*

In iudicium vocare proximum, non est malum, etiam si damna ex eo sequantur. *Conc. Senon. c. 17. in fine.*

Iudicari, & iudicare.

Iudicare non licet in die festo. *de ferijs c. 1. Omnes.*

Vide, *iudicium.* Vide, *Festa.*

Iudicare benè non potest, qui furorem, vel odium habet. *11. q. 3. c. iudicare, & c. Tunc vera.*

Iudicare possunt extra territorium, Episcopi, si sunt expulsi, & quomodo. *Clement. de foro compet. cap. vn.*

Iudicari possunt manifesta, absque accusatione. *2. q. 1. cap. Manifesta. cap. Quæ Lotharius. cap. de manifestè, & cap. Scelus.*

Iudicari nequit absens. *3. q. 9. c. Non oportet. cap. Omnia. cap. Habetur. c. Nec extra, c. Qui accusare. c. Dignum. c. Absente. cap. Re vera, & cap. Absens. Iulius 1. ep. 2. cap. 9. Adrian. 1. in decr. c. 22.* Vide, *Absens.*

Sed absens negligens adesse, potest iudicari. *3. q. 9. c. decernimus, & cap. iudicas.*

Iudicari nullus potest absque probationibus. *30. quæst. 5. cap. Nullum.*

Iudicari non potest clericus alienæ Diœcesis. *9. q. 2. c. Nullus alterius. & cap. Nullus primas.*

Iudicari

Iuramentum, quando non tenet.

Iuramentum de malo faciendo, non tenet. *Post ep. 2. Sotheris Papæ.*

Iuramentum de tacenda veritate non tenet, sed relaxandum est. *De accusationib. cap. Olim.*

Iuramentum de illicitis, non tenet. *Concil. Tolet. 8. c. 2. 22. qu. 4. cap. Si publicis. cap. Est etiam, cap. Si aliquid. cap. Quod Dauid. cap. Iurauit. cap. In malis. cap. Vnusquisque. cap. Non peierabis. cap. non est obseruandum. cap. si aliquid forte. cap. Actione quarta. cap. Si quis prauentus. cap. Inter cætera, & cap. Mulier.*

Puella iurante sine patris consensu, si hic contradicit, iuramentum non tenet. *Post Concil. Elibert.*

Iurans illicitum, scienter, non tenetur obseruare; sed nec eget absolutione. *De iure iur. cap. Quanto.*

Iuramentum de illicito non implere, tolerabilius est, quam implere. *22. qu. 4. cap. Vnusquisque. Concil. Colon. 2. par. 3. c. 19. Concil. Mogunt. 4. c. 87.*

Iuramentum factum cum conditione, non obligat, nisi impleta conditione. *De iure iur. cap. Peruenit il 2.*

Iuramentum Monachi abiurantis claustrum, non tenet. *De iure iur. cap. Sicut ex literis.*

Iuramentum de stando mandato, non obligat, si præcipitur contra illud. *ibid. cap. Veniens. & c. Quintaualiis.*

Iuramentum præiudicans iuri superioris, non valet. *ibid. c. Venientes.*

Iuramentum contrarium iuri non tenet. *ibi. Ad nostram il 2.*

Coniuges in iracundia iurantes se inuicem non petituros, non tenentur obseruare iuramentum. *ibid. cap. tua nos.*

Iuramentum contra vtilitatem Ecclesiæ, non tenet. *ibid. cap. Sicut nostris. Concil. Later. 3. c. 16. Greg. XIII. const. 93. Inter Apostolicas.* Quomodo tales puniendi. *ibid.*

Idem de facientibus iuramenta damnosa, & contra libertatem Ecclesiæ. & pœnæ, *ibid.*

Iurans stare statutis editis, non tenetur ad edenda. *De iure iur. cap. Clericus qui.*

Iuramentum generale, non extenditur ad illicita. *De homicidio volunt. cap. Cum iuramento.*

Iurans de non repetendo damna, non ligatur. *De iniurijs, & damno, &c. cap. In nostra.*

Iuramentum de non manifestando superioribus statum Ecclesiæ, non tenet. *De offic. Ordinary in 6. cap. Quia plerique.*

Iurantes obedientiam, fidelitatem, &c. iuxta consuetudines, non tenentur ad illicita, vel impossibilia. *De iure iur. in 6. cap. 1.*

Iuramentum contra bonos mores, non obligat. *De regulis iuris in 6. reg. 58.*

Iurans non testificari contra aliquem, non tenetur stare iuratus. *De testibus cap. Constitutis.*

Iurans contraria rationi, non tenetur attendere. *De iure iur. cap. Cum quidam. §. Illi verò.*

Iurans ducere aliquam in vxorem, cum qua prius est fornicatus, non tenetur attendere, si ipsa post euadat fornicaria, vel accidat aliud impedimentum, quod est contrarium legi desponsationis, vt si fiat leprosa, vel paralytica, vel deformitatem notabilem habeat: si verò eam duxit, non potest dimittere. *De iure iur. cap. Quemadmodum.*

Iurans non accusare vnquam suam vxorem, non tenetur attendere, si hæc euadat hæretica. *ibid. §. Illud autem.*

Iurans non accusare vxorem adulteram, tutius est non teneri, accusare ad faciendum diuortium, sed potest eam denunciare ad pœnitentiam peragendam. *ibid. §. Illud autem, in fine.*

Iuramentum factum mouenti bellum iniustum, non tenet. *De iure iur. cap. Sicut, & infra.*

Iuramentum factum de assensu cum aliquo, non tenet, si ille alius negligit, quod iurauit. *ibid.*

Iuramentum factum ab alienante bona Ecclesiæ, non tenet. *De iure iur. cap. Intellecto.*

Iuramentum de non repetendis vsuris, non tenet. *De vsuris cap. Tuas.*

Iuramentum relinquendi maritum, non tenet. *Concil. Later. 3. par. 50. c. 25.*

Iuramentum coactè factum à spoliato de non repetendo bona sua, non tenet; sed adhuc est necessaria Papæ absolutio. *concil. Later. 3. in append. tit. De iuramentis c. 17.*

Iuramentum factum à Rege de non reuocandis alienationibus factis in præiudicium Regni, non tenet. *Honorius III. ex Cirone, de iure iuran. c. 2.*

Iuramentum prælati, de non repetendis bonis Ecclesiæ, est nullum. *De iure iuran. cap. Peruenit.*

Iurans illicitum, putans esse licitum, non tenetur obseruare. *ibid. cap. Quanto.*

Iurans non esse contra aliquem; potest in causa propria, & Ecclesiæ esse contra illum. *ibid. cap. Petitio vestra.*

Iurans se non dicturum testimonium, potest compelli ad dicendum. *De Testibus cap. Intimauit.*

Iuramentum factum de stando sub obedientia Papæ electi in schismate, non tenet si tollendum sit schisma per Concilium. *Concil. Constantiense sess. 35. circa finem.*

Iuramentum, quando tenet.

Iuramentum etiam factum in damnum proprium, dummodo non sit contra Dei legem, est seruandum. *concil. Later. 3. in append. tit. De iuramentis c. 1.*

Iuramenta ab omnibus seruanda clericis, & monachis, &c. *concil. Later. 3. in append. tit. de iuram. c. 3.*

Iuramentum factum de aliquibus humana lege infirmatis, præstari debet, si non sint contra legem Dei. *De iure iur. cap. cum contingat.*

Iurans coactè, se non repetiturum bona de quibus spoliatur, non tenetur obseruare. Sed adhuc indiget absolutione Papæ. *Conc. Later. 3. vbi supra c. 7.*

Iuramentum secreti datum ab Inquisitore, vel Episcopo, cum manifestatur alicui causa hæresis, est seruandum. alias incurritur excommunicatio ipso facto. *De heret. in 6. cap. fin.*

Iurans soluere vsuras, tenetur implere. Sed postea debet repetere eas. *De iure iur. cap. Debitores. Conc. Later. 3. in append. tit. de vsuris c. 4. & 6.*

Iurans non repetere vsuram, potest repetere, nec officit iuramentum. *De iure iur. cap. Ad nostram.*

Iurans facere matrimonium cum aliqua, ob pacem, nisi adsit causa rationabilis non implendi, tenetur implere; secus è contra. *Conc. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus c. 26.*

Sed talis tunc monendus, & inducendus est ad contrahendum. *ibi. c. 33. & c. Requisiuit. De sponsalibus, & matr. cap. Ex literis il 2.*

Iurans contrahere cum aliqua, si vult religionem ingredi, prius tenetur contrahere, deinde ingrediatur. *ibid. c. Commissum.*

Iuramentum, etiam sibi præiudiciale, faciens tenetur seruare; sed si non, vult petat absolui ab illo. *Conc. Later. 3. in append. tit. De iuramentis c. 1.*

Iurans stare mandato Ecclesiæ, non potest appellare: vel si appellat, intra 40. dies tenetur arripere iter ad Papam, vt prosequatur. *De appellat. &c. cap. Ad hęc il 2. & c. Quæstioni. concil. Later. 3. de appellat. c. 29.*

Iuramentum filiæ de non petendo aliud à patre, præter dotem, tenet. *De pactis in 6. cap. Quamuis.*

Iurans præsentanti augere pensionem, si contrarium iurat in manu instituentis, ad secundum iuramentum tenetur; sed est remouendus. *De iure iur. cap. Tua nos. concil. Later. 3. de iuramentis c. 4.*

Iuramentum vni debitum, si alteri fit, adhuc præstandum est, cui debetur. *ibid. cap. Ea te.*

Iuramentum extortum à populis in bellis iustis, præstari debet; secus si iniusta sint bella. *De iure iur. cap. Sicut nostris.* Sed solui potest, & debet. *ibid.*

Iuramentum extortum per metum, si non sit contra salutem animæ, est implendum. *De iure iur. cap. Si verò.*

Vide, *Census.*

Iuramentum calumniæ, quando, & cui dandum.

Iuramentum calumniæ (id est, de non calumniando in lite) præstari debet in principio litis ab omnibus, sed non à

cleri-

clericis. *de iuram. calumniæ cap. 1.* Sed aliquando etiam clerici debent iurare de calumnia. *ibid. c. Cæterum. conc. Later. 3. in append. tit. de iuram. calumniæ c. 1.*

Iuramentum calumniæ, quando debet dari. *de iuram. calum. in 6. cap. 1.*

Iuramentum calumniæ, non dandum in causis spiritualibus. *de iuram. calum. c. Literas.*

Sed *in 6. sub eodem tit.* permittitur, vt etiam in his causis iuretur. *cap. 1. §. fin. Conc. London. 1. c. 25.*

Iuramento calumniæ omisso, non annullatur processus. *ib. in 6. cap. 1. §. Propter.*

Iurandum de calumnia, & veritate, etiam in causa appellationis. *ibid. in 6. cap. In appellationis.*

Iuramentum calumniæ potest a iudice exigi, quoties sibi videtur. *ibidem.*

Dari potest in principio litis, in medio, & vltra. *de iuram. calumniæ in 6. cap. 1.*

Iuramentum calumniæ, potest per procuratorem fieri nomine principalis. *de iuram. calum. c. In pertractandis.* Sed cum speciali mandato domini. *ibid. in 6. c. fin.*

Iuramentum calumniæ præstari potest, etiam ab Vniuersitate, vel Oeconomo. *ibid. c. Imperatorum.*

Item præstari potest à Sindico, vel Procuratore Vniuersitatis, vel Ecclesiæ. *ibid. cap. Cum causam. concil. Later. 3. in append. tit. de iuram. calum. c. 3. & 4.*

Iuramentum calumniæ recusans, si est actor, cadit ab actione; si reus habetur, pro confesso. *de iuram. calumniæ c. fin.*

Iuramentum calumniæ dari debet debitori neganti. *de fideiussoribus cap. Constituimus.*

Iuramentum calumniæ dari non potest in causis decimarum. *Conc. Later. 3. in append. tit. de iuram. calumniæ c. 2.*

Non semper petendum iuramentum calumniæ, sed inspecta qualitate personarum. *conc. Later. ibid. c. 3.*

Potest ab vtraque parte exigi. *ibid. c. 5.*

A religiosis per Oeconomum præstari potest. *ibid. c. 4.*

Clericis, quando potest dari. Vide, *in seq. tit.*

Iuramentum, cui dari potest, & cui non.

Iuramentum dari potest cuilibet, siue particulari personæ, siue Vniuersitati, mediante Oeconomo, vel Procuratore, siue Ecclesiæ, siue Ciuitatis. *de iuram. calum. c. In pertractandis, cap. Imperatorum, & c. Cum causam.*

Etiam clericis dari potest iuramentum calumniæ, aliquando. *ibid. cap. Cæterum.*

Iuramentum ab Episcopo non exigendum. *Cornelius ep. 2. 2. q. 5. cap. Sacramentum. & cap. Nos Sacramentum.* Sed hoc intelligitur de iuramento dando, vt datur à laicis.

Etiam Episcopo dari potest iuramentum calumniæ, si vult litigare. *de iure cal. cap. Cum in causa.* Sed Euangelia illi ostenduntur tantum, absque tactu. *ibid.*

Iurare debent suspecti de hæresi, de relinquenda, &c. Vide, *Conuenticula, in fine.*

Iurare non tenetur Actor, si plenè probauit. *de probat. cap. Sicut consuetudo.*

A quocumque litigante potest iudex exigere iuramentum circa aliquod, si aliæ deficiant probationes. *de iure iuran. c. Ex literis.*

Iuramentum parti debitum à Iudice, non potest recusari, sed datum à parte potest. *ibid. cap. fin.*

Iuramentum de dicenda veritate in causis hæresis, potest ab Inquisitoribus dari omnibus, etiam clericis. *de accusat. c. Qualiter.*

Iuramentum dari non potest, si præsumptio stat pro reo, sed consideratio habeatur de persona. *de Testibus in 6. ca. fin.*

Iuramentum non est dandum testi falso, periuro, &c. ad se purgandum. *de purgat. Canonica c. 1.*

Iuramentum reo dandum est, quando actor deficit in probatione, nisi pensatis circumstantijs, Iudex putet dandum actori. *de iure iur. cap. fin. §. Sanè.*

Iuramentum in iudicio, dari non potest vtrique parti. dans excommunicatur. *conc. Valent. 22. c. 11.*

Iuramentum dandum non est pueris ante annum 14. *Post concil. Elibertinum 22. q. 5. cap. Pueri. & c. Paruuli.*

Iuramentum à clerico, non potest exigere laicus. *22. q. 5. c. Nullus ex Ecclesiastico.*

Iuramentum à sacerdote non exigatur. *2. q. 5. c. Sacramentum. c. Nos Sanctorum. & c. Nos Sacramentum.*

Iuramentum exigens ab eo, quem nescit iurare falsum, non peccat. *22. q. 5. cap. Qui exigit.*

Iuramentum à ieiuno faciendum est. *22. q. 5. c. Honestum.*

Iurare non possunt clerici, sine licentia sui Prælati. *conc. Later. 3. in append. tit. de iuram. calum. c. 1.*

Iuramentum fidelitatis.

Iuramentum fidelitatis factum erga Principes, ab omnibus obseruandum. *conc. Tolet. 4. c. 75. & Tolet. 16. c. 9. 22. q. 5. cap. de forma. cap. Si quis laicus.*

Iuramentum fidelitatis in Principe, violatur, non solum si iurantes, eum iudicant, sed etiam si alijs dant motiua ad iudicandum, id est, ad priuandum. *conc. Tolet. 15.*

Iuramentum fidelitatis in Reges, &c. à Papa absolui potest. *15. q. 6. cap. Alius item.* Vide, *Papa.*

Iuramentum fidelitatis præuaricans, per totam vitam remanere debet excommunicatus. *conc. Tolet. 4. c. 75. & Tolet. 16. c. 9.* & aliæ pœnæ. *22. q. 5. c. Si quis laicus.* Omni honore priuandi sunt, siue clerici sint, siue Monachi. *concil. Tolet. 10. c. 2.*

Iuramentum fidelitatis, non tenentur clerici præstare laicis, si nihil temporale ab eis habent. *de iure iur. c. Nimis de iure. conc. Claramont. c. 17.*

Iuramentum fidelitatis tenentur præstare Principes Christiani Romanæ Ecclesiæ. *Clement. de iure iur. c. vn.* Forma talis iuramenti. *ibid.* Multa iurant præstanda. *ibid.*

Idem iuramentum tenetur emittere Imperator erga Papam. *ibid.* Vide, *Papa.*

Iuramentum hoc, quod dare tenetur Imperator, & alij Principes erga Papam, emitti potest in manu alterius destinati à Papa. *Clement. ibid.*

Iuramentum replicare non tenetur successori vassallus, qui Papæ iurauit. *de iure iur. c. Veritatis.*

Iuramentum, quod tenentur facere Episcopi circa Papæ fidelitatem, ac subiectionem, & circa visitationem liminum Apostol. *De iure iur. c. Ego N.* Vide, *Episcopi erga Papam.*

Iuramentum de stando sub obedientia Papæ electi in schismate, non tenet, si per Concilium tollendum sit schisma. *Concil. Constantien. sess. 35. circa fin.*

Iuramentorum absolutio, & relaxatio.

Iuramenta per vim facta, vel illicitè, quando absoluenda per Papam. *15. qu. 6. cap. Authoritatem. Greg. VII. lib. 7. ep. 13. Concil. Later. 3. tit. De iuramentis in appendice c. 7.*

Iuramentum fidelitatis in Reges, &c. à Papa potest absolui. *15. qu. 6. cap. Alius item.*

Iurans illicitum, scienter, non indiget absolutione à iuramento, nec tenetur obseruare. *De iure iur. cap. Quanto.*

Iurans per metum, absoluitur, & non semper punitur. *ibid. cap. Verum.*

Iuramenta de illicitis, & turpibus agendis, sunt relaxanda. *De iure iur. cap. 1.*

Iuramentum excommunicati de stando mandatis Ecclesiæ, non est absolutio. *De sent. excom. cap. Quod in dubijs.*

Iuramentum extortum in bello à populis, debet relaxari, si bellum est iniustum. *De iure iur. cap. Sicut.*

Iurans de soluendo nouo censu pro Ecclesia, absolui debet. *De censib. cap. Significauit.*

Iuramentum extortum per metum, quando à Papa absoluitur. *De iure iur. cap. Si verò.*

Iuramentum de tacenda veritate, est relaxandum. *De accusat. cap. Olim.*

Spoliatus iurans non repetere bona, non tenetur attendere, sed adhuc indiget Papæ absolutione. *Concil. Later. 3. in append. tit. De iuramentis c. 7.*

Iurans falsum in damnum alicuius, non absoluitur, nisi ab Episcopo, & in casu mortis ab alio, cum obligatione comparendi coram Episcopo, si viuit. *Concil. London. 1. c. 7.*

Iuramentorum absolutio, non potest dari à Sacra Pœnitentiaria, nisi ad effectum agendi tantum. *Pius 4. constitut. 53. In sublimi*.

Alia de iuramentis.

Iuramentum dari non potest in Dominico, & festis. *De feriys cap. 1. 22. q. 5. cap. Decreuit*.
Iurans falsum, scienter, potest excommunicari. *Conc. Eboracense 1*.
Iurans malè, pœnitere debet. 22. q. 4. *cap. Necesse est. & c. Non peierabis. De iure iur. cap. Cum quidam. §. Illi verò*. Per vnum annum ab Eucharistia abstineat, & pœnitentiam faciat. 22. q. 4. *c. Qui Sacramento*.
Iurans per metum, si non attendit, non peccat mortaliter. *de iureiur. cap. Verum in ea*.
Iuramento potest infamatus se purgare. *De purgat. canonica cap. 1*.
Iuramenti exceptio, quando potest admitti. Vide, *Exceptio*.
Iuramentorum obseruandorum causæ, à iudice Ecclesiastico sunt iudicandæ. *De foro compet. in 6. cap. fin. De iure iur. in 6. cap. Licet*.

Iurisdictio.

Iurisdictio exerceri potest ab Episcopo in suo territorio tantum. *Conc. Paris. 3. cap. 1*. Non extenditur extra illud. *de constitut. in 6. cap. fin. Clement. de foro compet. c. vn*. Ab expulso tantum contra expulsores, potest exerceri extra. *ib.* & quomodo. Vide, *Episcopi iurisdictio*.
Iurisdictio Episcopi, à nullo est violanda. *Gregorius 1. lib. 9. ex regest. ep. 32*. Vide, *Episcopi iurisdictio*.
Iurisdictio Episcopi excommunicati, non deuoluitur ad Metropolitanum. *de supplenda neglig. c. 1*.
Iurisdictio non potest locari ab aliquo Ecclesiastico. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 11*. Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*.
Iurisdictio Episcopalis non potest emi, aut vendi: Emens priuatur officio; Episcopus verò vendens, potestate conferendi hoc officium. *Ne prælati, &c. cap. 1. & cap. Quoniam. concil. Colon. 3. tit. De officiorum, &c. cap. 3*. Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*.
Iurisdictio delegata expirat per mortem delegantis re integra, secus si non sit res integra, id est, si cœpit citare, &c. Vide, *Delegatio*. Vide, *Delegatus, &c*.
Iurisdictio non potest prorogari per Procuratorem, non habentem mandatum. *de off. Iud. deleg. c. Cum olim*.
Iurisdictio delegata ad personas non expressas in rescripto non potest prorogari, etiam de partium consensu. *ib. c. P. & G.*
Iurisdictio delegata tribus, aut pluribus, per mortem vnius expirat. *ibid. cap. Vno delegatorum*.
Iurisdictionis causa cum agitatur, nullus debet attentare in præiudicium eius, qui negat. *De maiorit. & obed. cap. Inter quatuor*.
Iurisdictio Ecclesiastica committi non potest laicis, aut leuibus clericis, sed probatis. *Concil. Colon. 3. tit. De officiorum, &c. cap. 2*.
Iurisdictio Ecclesiastica non concedenda pro pretio. Vide, *Episcopi iurisdictio, in fine*.
Vide, *Delegatio*. Vide, *Delegatus*. Vide, *Iudex*. Vide, *Episcopi iurisdictio*. Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*.

Iurisdictio aliquorum Iudicum in vrbe Roma, &c.

Iurisdictio Camerarij Sanctæ Romanæ Ecclesiæ contra Piratas, contra ferentes arma Saracenis, & contra imponentes noua Pedagia. *Vrbanus 5. const. 1. Apostolatus*.
Iurisdictio, quæ dari solet Legatis in statu Ecclesiæ. *Innocentius 6. const. 1. Cum onus*.
Iurisdictio omnium Collegiorum, & Consulum artium in Vrbe, confirmatur, & ab authoritate Gubernatoris, & aliorum Iudicum eximitur. *Gregor. 13. constitu. 61. Vrbem, in capite seq.*
Vide, *Consules*. Vide, *Artes*.

Ius Patronatus.

Ius patronatus acquiritur, per fundationem Ecclesiæ. *de iure patronatus c. Nobis fuit*.
Ius Patronatus alicuius Vniuersitatis, transit cum illa, nisi excipiatur. *de iure patron. c. Ex literis*.
Cum ius patronatus transit ad exemptos, non læduntur Episcopalia. *ibid. cap. Cum seculum*.
Ius patronatus non potest vendi, & irritus est contractus. *de iure patronat. c. De iure. Conc. Later. 3. in append. tit. de iure patron. c. 16. & 17*. Quia spirituale est.
Ius patronatus emens, vt præsenter aliquem ex suis, debet eo priuari. *ibid. cap. Quia clerici*.
Ius patronatus debet per Episcopum defendi illæsum Patronis. *Conc. Later. 3. vbi supra c. 2*.
Ius patronatus non potest à patrono alienari. *ib. c. Præterea*.
Neque potest pro eo aliquid exigere, nisi in fundatione sit expressum. *ibidem*.
Ius patronatus non vacans, non potest promitti. *De concess. prebendæ. cap. Constitutus. cap. Ex tenore, & cap. Cum dilecta*.
Ius patronatus intelligitur dari monasterio, si Episcopo dante Ecclesiam, patronus dari consentit. *de donationib. cap. Pastoralis*.
Ius patronatus, quilibet potest fundare, si cappellam, vel Ecclesiam, dotet de suis bonis. tamen in fundatione, institutio reseruanda est Episcopo. *Conc. Trident. sess. 14. de reform. cap. 12*.
Ius patronatus tolli non potest. *ibid. de refor. c. 9*.
Ius patronatus ostendi debet per instrumentum factum per multos præsentes; vel per longum tempus, quod excedit memoriam hominum. *ibid. c. 9*.
Iura patronatus, quæ prætendunt Vniuersitates, maiori indagine sunt inquirenda; nec iuuat immemorabilis probatio, nisi præsentationes continuatæ per 50. annos exhibeantur: & hæc ex authenticis scripturis, sunt probanda. *ib. c. 9*.
Ius patronatus non potest beneficio vniri, & nulla est vnio. Vide, *Beneficium*.
Iuris patronatus causa spectat ad forum Ecclesiæ. *de iudicijs cap. Quanto. Conc. Later. 3. in append. tit. de iure patron. Secundo c. 4*.
Iuris patronatus lis, si non terminetur intra sex menses (pro Ecclesiasticis, & quatuor pro laicis,) Episcopus prouideat sine præsentatione, citra præiudicium litigantium. *de iure patron. cap. Eam te, & cap. Cum propter*.
Iuris patronatus donatio facta Ecclesiæ à laico, etiam absque consensu Episcopi, tenet; sed non derogat iuri Episcopi. *de iure patron. in 6. cap. vn*.
Iuris patronus, quando debet præsentare. Vide, *Patronus*.
Ius patronatus præsentandi ad Regimen Monasterij, ad Præposituram, &c. similia, laico non potest competere; neque Papa id concedit, nisi vrgentissima de causa. *Innoc. 8. constit. 5. cap. Cum ab Apostolica*.
Ius patronatus, vel ius præsentandi ad beneficia, ob augmentum fructuum, non potest concedi à summo Pœnitentiario Romæ. *Pius 4. const. 53. In sublimi*.
Iuris patronatus laicorum literæ Apostolicæ non possunt expediri, nisi exprimatur, quod tanto tempore vacauit, & deuolutum est ad Sedem Apostolicam; vel quod tempus ad præsentandum præfixum lapsum est; vel quod patroni consensus accedit. *Vrbanus 8. const. 6. Sanctissimus c. 42*.
Si iuri patronatui derogandum sit, fiat dispositiuè, & determinatè, non autem conditionaliter, alioquin non censetur derogatum. *ibid.*
Ius patronatus potest transferri ad aliam Ecclesiam, si prima sit diruta. Vide, *Benefic. translat*. Vide, *Ecclesia*. Vide, *Parochia*.
Ius patronatus quando potest supprimi. Vide, *Canonici qui ad præbendam*.
Ius patronatus habens, auferre non potest Ecclesiam canonicè collatam. Vide, *Patronus, Concil. Later. 3. tit. De iure patron. c. 7*.
Ius patronatus vsurpans, per Episcopum expellendus, & priuandus officio, & beneficio, & si non desistit anathemate percel-

percellatur. *Concil. Later. 3. p. 50. c. 33. & tit. De Iure patron. c. 14.*

Iuris patronis non consentientibus intra tres menses Episcopus ordinat Ecclesiam. *conc. Later. 3. c. 17.*

Si patroni plures præsentant, melior est eligendus. *ibid.*

Ius patronatus non potest à laico dari domui Religiosæ, absque Episcopi consensu. *conc. Later. 3. in append. tit. De iure patron. c. 6.*

Iuris patronatus litigantibus, Episcopus prouideat de persona, & hæc postea ab eo, qui vincit, præsentetur. *ibid. c. 12.*

Iuris patronatus inuaso, interdicenda est Ecclesia. *ibid. c. 14.*

Iuris patronatu beneficium dari non potest ab Episcopo, sine patroni consensu. *ibid. c. 22.*

Sed est necessarius Patroni consensus, saltem sequens. *ibid. capit. 23.*

Iuris patroni debent præsentare vacante Ecclesia, *ibid. c. 24.*

Vide, *Beneficiorum creatio*. Vide, *Benefic. à quo conferenda*. Vide, *Canonici quo ad prabendam*. Vide, *Capella*. Vide, *Donatio*. Vide, *Ecclesia à quo conferenda*. Vide, *Patronus*. Vide, *præsentare*.

Ius ad aliqua.

Ius in re dicitur à iustè possidendo, & iustitia est iuris status. *de verborum significat. c. Forus.*

Iure suo vtens nulli facit iniuriam. *De electione cap. Cum Ecclesia.*

Ius habens eligendi aliquem, non potest eligere seipsum. *De institutionibus c. fin.*

Iuri alterius succedens, eo quo ille vti debet. *De regulis iuris in 6. reg. 46.*

Quæ à iure exorbitant, non sunt ad consequentiam trahenda. *ibid. reg. 28.*

Iure disceptare, est iustè iudicare. *De verbor. significat. cap. Forus.*

Ius quæsitum non tollitur alicui per expeditionem commissionis in causa. *Vrban. 8. const. 6. c. 18.*

Iuri suo cedens non potest repetere, quæ cessit. *7. q. 1. c. Quam periculosum.*

Ius diuinum, ius humanum, Quiritum, publicum, priuatum, militare, &c. *dist. 1. per totam. dist. 2. & 3.*

Iustitia.

Iustitia miseris compatitur. *dist. 45. c. Vera.*

Iustitia non est exercenda per lucrum. *Gregorius 1. l. 1. ep. 2.*

Iustitiam vel gratiam à sancta sede per pacta, vel promissiones obtinens, est excommunicatus. *Extra, de sent. excommunic. cap. Excommunicamus.* Siue pro se, siue pro alio obtineat.

Item non reuelans, incurrit excommunic. *ibid.* Et à multis Pontificibus est confirmatum. Vide. *Sedes Apostolica.*

Iustitiam contra alium, à se ipso nullus potest facere in statu Ecclesiæ, sub pœna excommunicationis, inhabilitatis ad officia, priuationis, &c. *Alex. 6. const. 1. Inter.* Eius bona confiscanda. *Iulius 2. const. 6. cum homines.*

Iustitiam denegantes personis Ecclesiasticis tertiò requisiti, seculares, iurisdictionem amittunt, & est lex Imperialis. *Honorius 3. ex Cirone de iudiciis c. 2.*

Iustitia, id est, sanctitas. Vide, *infra.*

Iustus.

Iusti, ex consortio malorum, non pereunt. *Lib. 2. constitut. Apost. c. 14.*

Iusti tribulati in hac vita, mitius in alia iudicium patientur. *23. q. 5. c. Quid ergo. dist. 3. de Pœnis. c. 49. Si quis.*

Iusti flagellantur in hac vita, nè damnentur in alia. *23. q. 5. c. Quid ergo.*

Iustis eo magis sunt possibilia Dei præcepta, quia maiorem habent gratiam. *conc. Mogunt. 4. c. 9.*

Iustorum opera bona à Deo habent originem. *Cælestinus 1. ep. 1. c. 8.* Vide, *Gratia.*

Iusti, licet perfectissimi, non eximuntur à iurisdictione superiorum. *conc. Viennen. gener. Clem. de heret. c. fin.* Vide, *Homo.* Vide, *Gratia.*

Iustus quantumcumque perfectus, non potest acquirere in hac vita impeccabilitatem. *Clement. ibid. concil. Trident. sess. 6. cap. 11.*

Neque est exemptus à ieiunio aliisque Dei, & Ecclesiæ præceptis, ob vitæ perfectionem. *ibid. Clem. & conc. Senon. c. 17.* Neque est exemptus à legibus humanis. *ibid.*

Neque est exemptus ab obseruantia mandatorum Dei. *conc. Trid. sess. 6. c. 11.*

Iustus non habet impossibilitatem ad seruanda Dei præcepta, sed cum Dei auxilio potest ea seruare. *ibid. & can. 17.* contrarium dicens, est hæreticus. *ibid.* Vide, *Præcepta.* Vide, *Deus.* Vide, *Auxilium.* Vide, *Adiuterium.* Vide, *Gratia.*

Iustus quantumuis sanctus in hac vita, cadit in peccata venialia, neque per hoc amittit statum iustitiæ. *Conc. Mileuit. cap. 7. concil. Afric. cap. 82. & conc. Trident. sess. 6. cap. 11. & can. 23.*

Iustus non peccat venialiter in omni opere bono. *ibid. cap. 11. Leo X. const. 40. Exurge.*

Iustorum bona opera antecedit virtus Christi, comitatur, & subsequitur. *conc. Trid. sess. 6. c. 16.* Vide, *Adiutorium.* Vide, *Auxilium.* Vide, *Deus.* Vide, *Gratia.* Vide, *Opera.*

Iustorum opera bona sunt meritoria vitæ æternæ. *ibid. c. 16. Trident.*

Iusti benè operando, expectare debent retributionem à Deo per eius misericordiam, & Christi meritum, si vsque in finem in gratia perseuerant. *conc. Trid. sess. 6. can. 26. & 32.*

Iustus iustificari dicitur Dei iustitia, quia à Deo eam habet, est tamen sibi propria, quia per eam iustificatur. *conc. Trid. sess. 6. c. 16.*

Iustus benè operans intuitu æternæ mercedis, non peccat. *sess. 6. can. 31.*

Iustus est membrum viuum Christi. *concil. Tridentin. sess. 6. can. 32.*

Iusti hominis opera, non solum sunt Dei dona, sed merita ipsius iusti. *ibid. can. 32.* Vide, *Opera.* Vide, *Homo.* Vide, *Liberum arbitrium.*

Iusti veraciter etiam pro se recitant illud, *Dimitte nobis debita nostra.* *Concil. Mileuit. cap. 7. & concil. Afric. cap. 82. & 83.*

Iustus per bona opera meretur augmentum gratiæ, vitam æternam, eius consecutionem, & gloriæ augumentum, si moritur in gratia. *ibid. can. 32.* Vide, *Gratia.*

Iustus fit homo gratia per Christum, id est, sibi data ex Christi merito. *Conc. Mogunt. 4. c. 7.*

Iustorum opera æstimanda sunt, secundum gratiam, quam in eis infert Christus. *Conc. Mogunt. 4. c. 8.*

Iustorum opera sunt effectus gratiæ Dei, mouente Spiritu sancto. *ibid. c. 8.*

Vide, *iustificatus.* Vide, *Gratia.*

Iustificatio.

Iustificatio animæ, non fit per fidem, sed per Christum. *concil. Senon. c. 17.*

Neque fit per vim naturæ aut legis. *conc. Trident. sess. 6. c. & can. 1.*

Iustificatio non fit per opera bona. *Conc. Senon. c. 17.*

Præparatio ad iustificationem, fit per gratiam excitantem & adiuuantem ad conuersionem, & per consensum, & cooperationem. *Conc. Trid. sess. 6. c. 5.*

Iustificationis initium est à gratia excitante, & adiuuante. *conc. Mogunt. 4. c. 7.*

Iustificatio hominis fieri non potest, nisi in Christo. *Concil. Trid. sess. 6. c. 6.*

Ad iustificationem disponitur homo consentiens, & cooperans gratiæ excitanti, & adiuuanti. *Conc. Mogunt. 4. c. 7. Concil. Trid. sess. 6. c. 5.*

Dispositio ad primam iustificationem, sic fit. Homo excitatus, & adiutus gratia Dei, concipiens fidem ex auditu, ac credens vera esse, quæ reuelata sunt, & promissa à Deo, & in

in primis, quod iustificatio fit à Deo per gratiam eius, intelligitque se esse peccatorem, timore diuinæ iustitiæ concutritur ad considerandam Dei misericordiam, se conuertit, fidens per Christum sibi fore propitium, illum diligere incipit, & aliquod odium habet peccati. denique proponit suscipere baptismum, & vitam nouam inchoare, ac Dei mandata seruare. *Conc. Trid. sess.6. c.6.* Hanc dispositionem sequitur adulti iustificatio. *ibid. c.7.*

Iustificatio per gratiam multa requirit, & quæ. *De pœnitentia dist.1. c.38. vsque ad 49.*

Iustificatio fit per gratiam per Christum. *conc. Trid. sess.6. c. & can.1.*

Iustificatio non consistit in sola remissione peccatorum, vel sola imputatione iustitiæ, exclusa gratia, & charitate. *ibid. can.11.*

Per iustificationem homo reconciliatur Deo, absoluitur à reatu damnationis, & fit hæres secundum spem vitæ æternæ. *Conc. Mogunt.4. c.7.* Iustificatio renouat hominem causando in eo fidem, spem, & charitatem. *ibid. & conc. Trid. sess.6. c.7.*

Iustificatio est translatio à statu peccati, ad statum gratiæ. *conc. Trid. sess.6. c.4.*

Est remissio peccatorum, & renouatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum. *conc. Trid. ibid. c.7.*

Iustificatio gratis fit, quia absque merito proprio. *conc. Moguнt.4. c.7. & Trid. ibid. c.8.*

Non fit iustificatio sola fide, qua quis credit se esse iustificatum. *conc. Trid. ibid. c.9.*

Iustificatio dicitur fieri per fidem, quia per fidem credentibus Christi meritum fit. *conc. Mogunt.4. c.7.* Item quia fides est fundamentum omnis iustificationis, non quia formaliter iustificat. *conc. Trident. sess.6. c.8.*

Iustificatio prima hominis fit per baptismum, & fidem. *De consecrat. dist.4. c. Filius Dei.*

Neque potest aliter fieri, nisi baptismo, vel eius voto. *conc. Trid. sess.6. c.4.*

Iustificationis causæ istæ sunt. Finalis est gloria Dei, ac Christi, & vita æterna. Efficiens est Deus, qui sanctificat, & vngit Spiritu Sancto. Meritoria est Christus Dominus. Instrumentalis in prima iustificatione est Sacramentum baptismi. Causa formalis est iustitia Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos facit iustos. *conc. Trid. sess.6. c.7. & can.10.*

Per hanc doctrinam iustificationis non præiudicatur gloriæ, & misericordiæ Dei. *conc. Trid. sess.6. can.vlt.*

Iustificatio augeri potest per augmentum gratiæ, fidei, spei, &c. per bona opera. *conc. Trid. sess.6. c.10.*

Iustificatio post lapsum baptizati fit per Sacramentum Pœnitentiæ. *ibid. c.14.*

Iustificationis gratia non datur solis prædestinatis, sed alijs, *ibid. can.17.*

Iustificatus.

Iustificatus non deseritur à Deo, nisi ipse Deum deserat. *conc. Trid. sess.6. cap.11.*

Iustificatus non redditur impeccabilis; neque potest sibi promittere resipiscentiam, si peccat. *ibid. cap.12.*

Iustificatus si labitur in peccatum, potest iterum iustificari per Sacramentum Pœnitentiæ. *ibid. cap.14.*

Iustificatus non tenetur credere, se esse de numero prædestinatorum. *ibid. can.15.*

Iustificatis non sunt impossibilia Dei præcepta. *ibid. can.18.*

Iustificatus, sine speciali Dei auxilio non potest perseuerare. *ibid. can.22.* Vide, *Gratia.* Vide, *Adiutorium.*

Iustificatus potest peccare. *ibid. can.23.* & venialiter peccare, absque amissione iustitiæ. *ib.* Non potest omnia venialia vitare sine speciali auxilio Dei. *ibid.*

Iustificatus à Deo frustra damnatur ab homine. *11. q.3. cap. Etsi ad tempus, & c. Custodi mens.*

Vide, *Homo.* Vide, *Gratia.* Vide, *Adiutorium.*

Iustificans. Iustum.

Iustificans malum, & damnans bonum, à Deo damnatur. *11. q.3. c. Si quis hominem, & c. Væ qui dicitis.*

Iustum esse nequit, quod quis de iure non potest exercere. *Extrau. Ioann.22. de verbor. significat. c. Quia quorumdam.*

K

Kalendarium.

Kalendarium Romanum nouum reformatum pro Paschate, & alijs festis totius anni, approbatum, & ordinatum, confirmatur *Gregor. 13. const.74. Inter grauissimas.* Cœpit obseruari ab anno 1582.

Kyrie eleison.

Kyrie eleison sæpè recitandum in Missa, & Officio. *Concil. Vasense 2. c.3.*

Kyrie eleison à Latinis diuerso modo dicitur, ac à Græcis. *Greg.1. l.7. ex regest. ep. 64.*

Kyrie eleison replicatur, vt diutius fiat mora in deprecatione. *ibidem.*

L

Laborare.

Laborandum non est in die festo, & Dominico. *Lib.8. const. Apost. cap.33. conc. Antisiodor. cap.16. Aurelian. 3. cap.27. Narbon. c.4. Cabilon.2. c.18. Vernense cap.14. Gregor.1. lib.7. ex regest. ep.1. & 2. Leo 4. homil. de cura Pastorali. dist.86. c. Tanta.*

In necessitate potest laborari. *Conc. Narbon. cap.14.* Vide, *Dies Dominica.* Vide, *Festa.*

Laborantes in festis, non à sæculari, sed ab Ecclesiastico iudice, sunt puniendi. *Concil. Narbon. cap.4. concil. Vernense c.14.*

Laborantibus in Ecclesia, maior portio debetur. *Lib.2. const. Apost. c.28.*

Laicorum inhabilitas circa dignitates Ecclesiasticas.

Laicus non potest fieri Episcopus. *conc. Sardicense c.13. concil. Rom.4. sub Symmacho c.2. Conc. Claramont. c.5. concil. Roman. sub Nicolao 2. c.11. dist.61. cap. Sacerdotale. cap. In sacerdotibus. cap. Non negamus. & c. Miramur.*

Aliqui laici electi immediatè in Episcopatum fuerunt tolerati ex misericordia, licet postea ordinati sint. *1. q.7. c. Exigunt. Nicolaus 1. ep.5. & 6.* Qui à Dei inspiratione facti sunt. *ibid.*

Laicus non potest fieri Episcopus, nisi per alios ordines transierit. *Celestinus 1. ep.2. & 3. Leo 1. epist.88. Gelasius ep.6.* Neque per Papę potestatem, potest laicus esse Episcopus sine ordinibus. *Celestinus 1. ep.3. c.2. Nicolaus 1. epist.1. 7. 8. 9. & 10. Gregor.1. lib.3. ep.39. & 53. lib.7. ex regest. ep.26. 90. 115. 116. & lib.11. ep.19. Adrianus 1. ep.1. dist.59. c. Hoc ad nos. & c. Ordinatos.*

Laicus de repente factus Episcopus, non est Episcopus. *conc. constantinopolit.4. cap.4. & 5. Formosus epist.1. Adrianus 2. epist.5.*

Laicus immediatè non potest esse diaconus, vel sacerdos. Vide, *Ordinare. Vigilius ep.8. conc. Brachar.1. c.28.*

Laicus non potest fieri Episcopus ante annum à suo clericatu. *conc. Aurel.5. c.9.* Ordinans illum, per annum suspenditur à missa. *ibid.*

Laicus potest postulari Episcopus, deinde fieri diaconus, sacerdos, &c. *dist.61. cap. Opus.*

Laicus non potest de repente, promoueri ad vllum gradum Ecclesiasticum, nisi post multum tempus à conuersione sæculi. *Conc. Rom. sub Nicol.2. c.11.*

Laicus non potest fieri canonicus. *De institut. c. In Ecclesia.*

Laici existentes in aulis Principum, non possunt in Episcopos promoueri. *conc. constantinop.4. c.16.*

Non

Non potest laicus vsurpare iurisdictionem Ecclesiasticam, sub pęna anathematis. *Conc. Later.3.c.19.* Vide, *Excommunic. Bullæ Cœnæ*. Vide, *Iudex*.

Laici circa dispositionem Ecclesiarum, ac bonorum Ecclesiæ.

Laici non possunt disponere de Pontificatu, vel alijs Ecclesiasticis negotijs. *16. q.7. cap. Non placuit, c. Laicis, & c. Si quis Principum. dist.96. cap.1.*

Laici non possunt se ingerere in electione Episcoporum. *dist. 63. cap. Nullus.* Sub pæna anathematis. *ibid Conc. Lucense 2. c.1. Concil. Constantinopolit.4. c.22. Concil. Trid. sess.23. c.4.*

Laici non possunt disponere de rebus Ecclesiarum. *Conc. Roman.4. sub Symmacho cap.2. 16. q.7. vbi supra. Concil. Constantinopol.4. c.22. Colonien.1. cap.4. De iure patronat. c. Præterea*, sub pæna anathematis, etiam si patroni sint. *ibid. Dist.96. cap. Benè.*

Laici non possunt habere curam Parochiarum. *Conc. Cabil. 2. cap.5.* Neque Ecclesias conducere. *Conc. Later.3. in append. tit. Ne clericus cap.3.*

Laici non possunt auferre Ecclesias Presbyteris. *Conc. Mogunt. c.19. Conc. Vormatien.1. c.49. Salegunstadien. ca.13. Conc. Later.3. c.9. Concil. Later.4. c.61.* Hoc faciens, cadit à iure. *Conc. Vienn. Prouinc. 10. q.1. cap. Sanctorum. 16. q.7. c. Laici, & c. Inuentum.*

Non possunt disponere de feudis Ecclesiæ, & irrita est dispositio. *Conc. Later.4. c.44.*

Laici non possunt beneficia sibi vsurpare, sub pęna excommunicationis. *Conc. Tolos. c.8.*

Laici non possunt habere pensiones Ecclesiasticas. *Pius 5. constit. 73. Sacrosanctum.*

Laicus, siue Rex, siue Imperator, siue alius non potest dare inuestituram Ecclesiasticam Abbatissarum, & aliarum similium dignitatum, dans excommunicatur. *Conc. Rom. 7. sub Gregor.7. cap.2. Concil. Claramont. cap. 16. Concil. Melfit. c.11.*

Laici non possunt sibi retinere Ecclesias, vel altaria. *Concil. claramont. cap.20.*

Laici etiam patroni, non possunt conferre beneficia, aliasque Ecclesias, sed possunt ad ea præsentare, si habent ius. *conc. Later.3. c.9.* & *in append. tit. de iure patronat. cap.3.* & *9.* Et si concedunt sine licentia Episcopi, nulla est concessio. *ibid. cap.3.*

Neque filijs dare ea possunt. *ibid. c.15.* & *tit. De ordinatione filiorum, &c. c.10. De iure patronatus c. Præterea.* Sub pæoa anathematis. *Conc. Melfit. c.5.*

Laici non possunt alicui domui Religiosæ, concedere ius patronatus sine licentia Episcopi. *Concil. Later.3. in append. tit. De iure patronatus cap.6. De iure patron. cap. Cum Pastoralis.*

Laicus concedens alicui beneficium sine Episcopi licentia, cadit à iure. *conc. Viennense Prouinc.*

Laici non possunt spoliare de Ecclesijs, beneficijs, &c. clericos delinquentes. *conc. constantiense contra art.6. Vvicleff. de iure patron. c. Relatum. §. Ad hæc.* Excommunicati sunt. *ibidem.*

Laici spoliantes Ecclesias, sunt excommunicati. *De iure patron. cap. Relatum. §. Ad hæc. conc. Later.3. p.50. c.34.*

Non possunt Ecclesiasticas res sibi vsurpare, sub pęna excommunicationis. *De immunit. Eccl. in 6. c. Clericis.*

Laici circa exercitia Ecclesiastica, Ordinum, &c.

Laici non possunt offerre oblationes in altaribus. *10. q.1. cap. Sanctorum.*

Laici non possunt sacrificare, nec manus imponere. Id est confirmare, ac absoluere. *Lib.3. const. Apost. c.10.*

Non possunt inseruire ministris in altari. *conc. colon.2. part. 3. cap.31.*

Neque exercere ministerium ordinum minorum. *ibid. conc. Trid. sess.23. de refor. c.17.*

Non possunt indui superpelliceis. *ibid. concil. colon.2.*

Laici non possunt baptizare (intellige absque necessitate.) *Lib. 3. const. Apost. c. 10.*

In necessitate possunt baptizare. *de consecr. dist. 4. c. Constat. c. In necessitate. & cap. Sanctum est.*

Non possunt disputare de fide, nec publicè, nec occultè, sub pœna excommunicationis. *de hæreticis in 6. cap. Quicumque §. Inhibemus.*

Laici non possunt prædicare. *Agapetus ep. 1. conc. Carthag. 4. cap. 98. de hæret. c. Cum ex iniuncto. conc. Constant. in constit. Martini V.*

Laicus præsente clerico, docere non potest, nisi de eius iussu. *conc. Carthag. 4. c.98. dist. 23. c. Mulier.*

Laici prædicantes, sunt excommunicati. *de hæret. cap. Excommunicamus. §. Quia verò.*

Laici non possunt soluere, aut ligare. *Lib. 3. const. Apost. c. 10. Nicolaus 1. ep. 9.*

Item ligatum ab Ecclesiastica potestate, soluere nequeunt. *Nicol. ibidem.*

Laicus non potest esse Vicarius Episcopi, vel Oeconomus Ecclesiæ. *conc. Hispal. 2. c.9.*

Laici in necessitate non possunt imponere orationes, & ieiunia. Vide, *Episcopi iurisdictio.*

Laici sub specie panis tantum possunt communicare. *concil. Constantien. sess. 13. c. 1.* Vide, *Eucharistia. conc. Trid. sess. 21. cap. & can. 1.*

Laici non à se, sed à sacerdote debent Eucharistiam accipere. *conc. Trid. sess. 13. c. 8.*

Laici circa pensiones. Vide, *Pensiones.* Vide, *Absoluere.*

Laici circa iudicia Clericorum, & Ecclesiarum.

Laici non possunt iudicare clericos. Siue sint iudices ordinarij, siue Principes, Reges, Imperatores, &c. *lib. 2. constit. Apostol. c.10. conc. Roman. 3. sub Siluestro c.2.* Excommunicatus est de facto. Vide, *Excommunic. in Bulla Cœnę. concil. Agathen. c. 8. & 32. Aurelian. 4. c. 20. Matiscon. 2. c.9. & 10. conc. cabilon. 2. c. 11. Adrianus 1. ep.1. c. 15. conc. Meldense c.10. Nicolaus 1. ep.8. & ad Consulta Bulgar. c.70. & 83. & in decret. tit. de Laicis c.1. 11. q.1. cap. Nemo vnquam. cap. Nullus iudicum. cap. Clericum. c. Fratris. dist.28. cap. Consulendum. conc. Later. 3. cap.14. concil. Sabin. cap. 4. conc. Rom. sub Nicol. 2. c.11. de Iudicijs cap. Decernimus.*

Laici non possunt carcerare, nec detinere clericos. *Gregorius 1. lib. 9. ex regesc. ep. 74.*

Excommunicatus est ipso facto, & à Papa absoluendus. *De sent. excommunic. cap. Nuper.*

Laici carcerantes clericos de mandato Prælati, non sunt excommunicati. *de sent. excom. c. Vt famę ing.*

Laici non possunt inquirere contra clericos. *concil. Turon. 2. cap.3.*

Laici nullum ius habent in clericos. *conc. Melfitan. cap. 11. conc. Sabinen. cap.4.*

Laici in causis Ecclesiasticis, possunt à Papa delegari. Vide, *Papa potestas.*

Laici non possunt opprimere clericos. *11. q.1. c. Fratris.*

Non possunt iurisdictionem Ecclesiasticam vsurpare, sub pęna anathematis. *conc. Later.3. cap. 19.* Vide, *Excommunic. Bullę Cœnæ.*

Laici comprehendentes, verberantes, vel alio modo affligentes Episcopos, excommunicati sunt, & bona eorum Ecclesiæ sunt tradenda. *17. q.3. cap. Si quis deinceps. & cap. De Presbyterorum.* Vide, *Excommunic. in Bulla Cœna.* Vide, *Episcopos persequentes.*

Laicus banniens clericum, excommunicatur; tenetur ad expensas, & damna; & à Iudice Ecclesiastico est iudicandus. *de iniurys, & damno dato cap. Olim.* Vide, *Bannum.* Vide, *Clericus.*

Laici non possunt clericos iudices impedire, nè vtantur censuris, vel alia facere circa hoc. *concil. Trid. sess.25. de reform. cap. 3.*

Laici relegantes, bannientes, &c. clericos, quicumque sint, siue domini, siue officiales, sunt ipso facto excommunicati, à Papa absoluendi. *Vrbanus 6. const.3. Quia sicut.*

Vide,

Vide, *Excommun. Bulla Cœna*. Vide, *Clerici à quo indicandi*. Vide, *Ecclesiarum immunitas*.

Laici circa grauamina clericorum.

Laicus non potest exigere à Presbytero propter commendatam Ecclesiam. *Conc. Moguntiacum c.30.* Vide, *Ius patronatus*. Vide, *Patronus. Pius V. const.73. Sacrosanctum*.

Laici grauantes clericos, excommunicati sunt. *Conc. Vormat. 1. c.24.* Vide, *Excommun. Bulla Cœna*.

Laici quicumque sint, non possunt imponere collectas, &c. clericis, sunt excommunicati ipso facto. Vide, *Excommun. Bulla Cœna. Conc. Later.3.c.19. Conc. Later.4.c.46. De immunit. Eccles. c. Non minus*. Etiam si facultates communitatum non suppetant. *ibid. & c. Aduersus*. Et talia imponentes non solum excommunicati sunt, dum in officio sunt, sed extra. *ibid. Item de immun. in 6.c.1.* Et Papæ reseruata est excommunicatio. *ibid. & c. Clericis. Clement. de censib. c. fin.* Donec restituant accepta, & statuta abrogent, non sunt absoluendi. *ibid. & Clement. de immun. Eccles. c. vn.*

Item dantes auxilium, fauorem, aut consilium ad hoc faciendum. *Clem. ibid.* Vide, *Excommun. Bulla Cœna*.

Laici non possunt gabellas, &c. nec à clericis, nec ab Ecclesijs exigere, sub pœna excommunicationis Papalis. *De immun. Eccl. in 6.c.1. & c. clericis.* Vide, *Excomm. Bulla Cœnæ. Extra, de immun. Eccl. c. vn.* & alijs locis vbi supra.

Laici negantes iustitiam facere clericis, tertiò requisiti, perdunt iurisdictionem. Et est lex Imperialis. *Honorius 3. ex Cirone, de iudicijs c.2.*

Laici non possunt cogere clericos, vt bona, quæ ad eos perueniunt relinquant. *De immun. Eccl. in 6.c.1. & c. clericis*. Est Papæ reseruata. *ibid.* Vide, *Excommun. Bulla Cœna*.

Laici prohibentes populis, &c. nè cum clericis contrahant, bladum, vel alia vendant, vel emant ab eis, vel eorum frumentum non molant, aut panem coquant, vel alia obsequia non præstent, excommunicati sunt ipso facto. *De immun. Eccles. in 6. c. fin.* Vide, *Excommun. Bulla Cœna*.

Laici non possunt facere statuta præiudicialia libertati Ecclesiæ, sub pœna excommunicationis ipso facto, delere debent. bis in anno, denunciandi sunt excommunicati. *conc. Rauen. sub Honorio IV. c.9.* Vide, *Excommun. Bulla Cœna*.

Laici nihil possunt exigere à clericis pro Ecclesijs fundatis ex bonis, siuè paternis, siuè maternis (nisi talis sit fundatio.) *conc. Melfitanum c.11.*

Laici non possunt compellere clericos ad præstandum eis iuramentum fidelitatis, si nihil temporale eorum tenent. *conc. Later.4. c.43.*

Vide, *clerici*. Vide, *Ecclesiastici*.

Laici circa decimas.

Laici non possunt cum cuiuscumque licentia, nisi sit Papæ, sibi decimas vsurpare. *conc. Later.3. c.14.* sub pœna excommunicationis, & sepulturæ Christianæ priuationis. *ibid. conc. Rom.5. sub Greg.7. c.7.* sub pœna excommunicationis Papalis. *ibid. conc. Quintilinburgense c.6.*

Laicis non possunt concedi decimæ, iure hæreditario, nec alio modo. *De decimis, &c. cap. Ad hæc. & c. Quamuis.*

Laici non possunt sine licentia Episcopi offerre monasterijs decimas, vel aliud iuris Ecclesiastici. *conc. Later.3. in append. tit. de ordinat. cleric. c.18. de decimis c. Dudum.*

Laicus, cui à Papa concessa est decima, non potest eam in alium transferre. *De decimis cap. Prohibemus.*

Laicus cui donata est decima, non potest præscribere de illa. *ibid. cap. dudum.*

Laici frui non possunt oblationibus Ecclesiarum. *10. q.1. cap. Quia sacerdotes. c. Hanc.* Vide, *decima*.

Laicis circa Ecclesiastica, &c. quæ sunt permissa.

Laicus in necessitate, potest baptizare. *de consecr. dist.4. cap. constat. cap. in necessitate. cap. Sanctum est.*

Possunt in necessitate subsidia habere à clericis cum licentia Papæ. *de immun. Eccles. c. Non minus.*

Laici possunt à clericis sponte dantibus accipere. *Extra, De immunit. Eccles. c. vn.*

Laici possunt esse procuratores in causis spiritualibus. *de procuratoribus in 6. c.1.*

Laicis possunt ab Ordinarijs, & Inquisitoribus committi causæ contra hæreticos, licet sint excommunicati. *De hæret. in 6. c. Præsiden.*

Laicus ex delegatione Papæ, causas Ecclesiasticas iudicare potest. *Gregor.7. lib.5. ep.23. & lib.6. epist.1.* Vide, *Papæ Potestas*.

Laici possunt proponere tantum querelam criminalem contra clericum. *Concil. Epaun. c.24.* Possunt accusare clericos pro iniuria sua, & suorum, etiam criminaliter. *De testibus c. De cætero. Conc. Later.3. in append. tit. De testibus cogendis cap.8.*

Laicis alia prohibita.

Laici non possunt ad Sanctuarium altaris accedere, dum fiunt diuina. *Conc. Brachar.1. c.31. Concil. Turon.2. c.4.*

Neque possunt cum clericis in choro manere, dum missa celebratur. *De consecrat. dist.2. c. Sacerdotum. De vita, & honest. cleric. c.1. Conc. Rom. sub Ioanne 12.*

Non possunt prædicare. Vide, *Laici circa exercitia ordinum, &c.*

Non possunt disputare publicè de fide, sub pœna excommunicationis, nec etiam occultè. *De hæreticis in 6. c. Quicumque §. Inhibemus. Innocent.4. const.18. Nouerit.*

Non possunt facere conuenticula in materia Religionis. *De hæret. cap. Cum ex iniuncto.* pœna. *ibid.*

Laici post pœnitentiam publicam, non possunt fieri clerici. *Siricius epist.1. cap.14. dist.50. cap. Non confidat.* Vide, *Clerici*.

Laicus, cuius vxor fuit adultera, non potest fieri clericus. *dist. 34. c. Si Laici.*

Laicus non potest accusare Episcopum. *2. q.7. cap. Non est. c. Qualis. c. Maiorum. c. Sententia. c. Laici. cap. Oues. Eusebius ep. 1.*

Laici non possunt accusare clericum. *2. q.7. cap. Nullus. c. Laico. c. Laicos. c. Sicut. & c. Sacerdotes.* Possunt tamen querelam proponere. *Conc. Epaunen. c.24. de accusat. c. Cum P. Manconella. Conc. Later.3. in append. tit. De testibus cogendis c.8.* Vide, *Accusare cui permittitur*.

Laici non possunt testimonium facere contra clericum. *Adrianus 1. ep.1. c. 73. De testibus c. De cætero*, nisi in causis suis, & suorum, etiam criminalibus. *ibid. Conc. Later. 3. vbi supra c.8.*

Laicus iudex non potest iudicare causas hæreticorum. *Conc. Aurel. 3. cap.10. De hæreticis in 6. cap. Vt Inquisitionis.* Sub pœna excommunicationis. *ibid.* Vide, *Hæreticorum causa*.

Non possunt laici liberare hæreticos, vel de hæresi suspectos, carceratos. *ibid.*

Non possunt impedire Inquisitores, ne suum munus prosequantur circa præfatos. *ibid.* Nec possunt recusare executionem sententiæ latæ ab Inquisitoribus. *ibid.* Vide, *Hæreticorum causa*. Vide, *Iudex sæcularis*. Vide, *Inquisitor*.

Laici magistratus nolentes iurare, quod facient obseruare statuta facta contra hæreticos, fautores, receptatores, &c. sunt suspecti de hæresi, infames, & inhabiles ad omnia officia. *De hæret. in 6. c. Vt officium. §. fin.*

Laici non possunt facere iudicia in Ecclesijs. *Conc. Arelat.4. c.22. De immunit. Eccl. c.1.*

Non possunt tractare negotia Ecclesiastica. *de iudicijs c. Decernimus.*

Laici induentes se vestibus sacris, quomodo sunt puniendi. *Conc. constantinop. 4. can.16.*

Non possunt conuenire laicos in foro Ecclesiæ, nisi in negligentia Iudicis sæcularis. *De foro compet. c. Licet ex suscepto.*

Non possunt eligere in Ecclesiasticis, neque per compositionem cum Episcopo, vel Capitulo. *De electione, &c. cap. Sacrosancta.*

Non possunt fieri arbitri de re spirituali; sed aliquando possunt de licentia Episcopi, & quomodo. *de elect. &c. c. Per tres.* Vide, *Immunitas*.

Non

Non possunt præscribere spiritualia, per quodcumque tempus. *de prescript. c. Causam*.
Non possunt frequentare monasteria monialium, alias excommunicentur. *De vita, & honest. cleric. c. Monasteria.*
In Laico fieri non potest compromissum, de re spirituali. *Concil. Lateran. 4. cap. 40.* Vide, *Compromissum*. Vide, *Electio*.
Non possunt trahere clericos ad iudicium sæculare, sub pena excommunicationis ipso facto. *conc. Later. 3. p. 50. c. 34.* Vide, *Excommunic. Bullæ Cœna*. Vide, *Clerici*. Vide, *Ecclesiastici*.
Laicorum concilia fieri non possunt in Ecclesijs, & domibus earum. *de immunitate Eccles. c. 1.*
Non possunt tangere pallas, vel vasa sacra. Vide, *Sacra*. Vide, *Vasa. Conc. colon. 2. p. 3. c. 31.*
Non possunt tangere sacras reliquias, neque illas, aut vasa sacra abluere. *conc. colon. 2. p. 3. c. 31.*
Non possunt Ecclesiasticam iurisdictionem vsurpare, sub pęna anathematis. *conc. later. 3. c. 19.* Vide, *Excommunic. Bullæ Cœnæ*. Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*. Vide, *Iurisdictio*.

Laici circa subiectionem ad Ecclesiasticos.

Laici omnes, etiam Principes, & reges, in spiritualibus causis subditi sunt iudicio Ecclesiastico. *De iudicijs c. Nouit ille. Extra, de maiorit. & obed. c. vnam sanctam*. Vide, *Episcopalis dignitas*.
Laici vsurpantes res Ecclesiæ, coram Episcopo conueniuntur, & ad satisfactionem compelluntur. *De foro competenti c. Conquestus est. De priuileg. c. Sicut*. Vide, *Ecclesiarum bona, &c.*
Laici pro re Ecclesiæ conueniri possunt coram iudice Ecclesiastico. *De foro competenti c. Si clericus*. Vide, *Episcopi iurisdictio*.
Laici pro iuramentorum obseruantia conueniri debent coram iudice Ecclesiastico. *de foro compet. c. fin.*
Vide, *Episcopi iurisdictio*.

Laica communio.

Laica communio, clericis contumacibus danda. *conc. Agathen. c. 2. dist. 50. c. Contumaces*.

Lampas.

Lampades, & lanternæ per Ecclesiæ custodem iussu Archidiaconi accendendæ. *Post Conc. Tolet. 1. c. vlt.*

Lana Ars Romæ.

Lanæ Artis Consules instituuntur, & cum qua iurisdictione. *Martinus 5. const. 6. cum inter. Pius 5. const. 43. Vt ad artis*. Vide, *Consules*.

Lapsi à fide.

Lapsi à fide recipiendi sunt ad penitentiam, quando veniunt ad Ecclesiam, & pęnitent. *Conc. carthag. 1. sub Cornelio. & Conc. Italicum, sub eodem. Cornelius ep. ad Cyprianum l. 3. ep. 11.* Vide, *Heretici*. Vide, *Fides*.
Lapsi à fide non sunt recipiendi, sine penitentia. *conc. carthag. 2. sub cornelio.*
Lapsi à fide ob timorem, per tres annos debent pęnitere, & quomodo probandi. *conc. Nicæn. 1. can. 11.*
Lapsi omnes, quomodo recipiendi, dum veniunt. *ibid.* Vide, *Infideles venientes ad fidem*.
Lapsi à fide, si sunt clerici, priuantur officio, & non possunt amplius ad illud redire. *Martinus 1. epist. vlt. dist. 50. cap. Si lapsus depositus est. cap. Qui semel. cap. Presbyterum. cap. Peruenit. cap. Accedens. cap. Ioannes, & c. Si post.*
Possunt per pænitentiam ad ordines reparari. *dist. 50. c. Ponderet. c. Et purgabit. c. Quia Sanctitat. c. Quid est. cap. cum exaudiero. c. Iesus filius. cap. contumaces. c. Si quis. c. Sacerdos. c. Bene vales. c. Absit. c. Qui sub gradu. & c. De his verò.*
Qui lapsi debent restitui in gradum, & qui non. *dist. 50. c. de his verò.*
Lapsi non possunt ad officia maiora ascendere. *dist. 50. c. Hi qui altario.*
Et tamen Petrus post lapsum, fuit promotus. *dist. 50. c. Considerandum, & c. Fidelior.*
Lapsi ordinati per ignorantiam, aut negligentiam ordinantis, sunt deponendi. *dist. 81. c. Si qui sine. c. Quæcumque.*
Vide, *Fides*. Vide, *Heretici*. Vide, *Infideles venientes ad fidem*.

Lapicida.

Lapicidarum Confraternitas in Vrbe. Vide, *Sculptores*.

Lateranensis Ecclesia.

Lateranensis Ecclesia Romæ, est prima constructa in toto Mundo. *Nicolaus 1. ep. 7.*
Lateranensis Ecclesia Romæ, est propria Sedes Romani Pontificis. *Honorius 3. ex Cirone, de præscript. c. 1.*
Lateranensis Ecclesiæ dignitates, personatus, præbendæ, beneficia, & officia, Papæ sunt reseruata. *Vrbanus 8. const. 6. cap. 28.*
Lateranenses Capitulum in aggregandis Ecclesijs, & communicandis indulgentijs, tenetur obseruare constitutionem 115. *Clementis 8. Quæcumque. Paulus 5. constit. 68. Quæ salubriter.*
Lateranensis Ecclesia, Archipresbyter, Capitulum, Canonici, &c. Vide, *Basilica*. Vide, *Archipresbyter*. Vide, *canonici*. Vide, *Cardinales*. Vide, *S. Ioannes*. Vide, *Ecclesia S. Ioannis*.
Lateranensis Ecclesia gaudet præscriptione centenaria, vt Romana. *ibid.*

Latinus.

Latina lingua recitabatur, olim, Euangelium Constantinopoli. *Nicolaus 1. ep. 7.*
Latini libri Conciliorum veriores sunt, quam Græci. *Gregorius 1. l. 5. ep. 14.*
Latini à Græcis non possunt ordinari, si in ritu sunt diuersi. *De temporibus ordinat. c. cum secundum.*
Latini non possunt celebrare missas, nec alia diuina officia, ritu Græco, nec è contra: & omnes licentiæ in contrarium abrogantur. *Pius 5. const. 12. Prouidentia*. Vide, *Græci.*
Latini Episcopi confirmare debent baptizatos à Græcis, sed cum conditione, *si non es confirmatus*, &c. *Clemens 8. constit. 34. Sanctissimus.*
Latini in casu necessitatis absolui possunt à sacerdotibus Græcis catholicis. *ib. §. 3.*

Latro.

Latrones publici non gaudent immunitate Ecclesiæ. *De immunit. Eccles. c. Inter alia*. Vide, *Immunitas*.
Latrones maritimi incurrunt excommunicationem Bullæ Cœnæ. *Gregor. 13. const. 81. consueuerunt*. Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ*.
Latrones in statu Ecclesiæ per Barones, & Principes arcendi sunt, & commoditates auferendæ. *Leo X. const. 28. Romani*. & pęnæ contrafacientium. *ibid.* Vide, *Barones*. Vide, *Banniti*. Vide, *Ecclesiasticus status*.
Latrone moriente in actu furti Ecclesiæ, nullus pro eo oret. *Conc. Later. 3. in append. tit. de Raptoribus c. 2. Conc. Triburien. 1. c. 31.*
Latronibus vulneratis, (si pæniteant) communio non negetur. *Conc. Later. 3. ibid.*
Latrones tenens in suo seruitio, ad faciendum latrocinium, excommunicandus est. *conc. Oxon. 1. c. 13.*
Latrones non eijcientes à suis terris, excommunicandi sunt sed prius monendi, monitione saltem generali. *conc. Londin. 2. c. 19.* Vide, *Fur*. Vide, *Raptor*.

Lauare.

Lauare.

Lauare se in die Dominico, vel alio festo, non est peccatum. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.6.*

Lauari non debet simul cum viro, mulier. *Lib. 1. constitut. Apost. cap. 9.*

Laudare. Laus.

Laudari debet Deus, magis corde, quam voce. *Dist. 92. c. Cantantes.*

Laudes iniquorum, optari non debent. *Clemens 1. ep. 1. c. 4.*

Laurentius.

S. Laurentius Archiepiscopus Dublinensis canonizatur *ab Honorio 3. anno 1225. const. 7. Ineffabilis Prouidentia.*

S. Laurentij in Damaso clerici subduntur Cardinali titulari, & ab eo possunt censuris compelli. *Honorius 3. ex Cirone, tit. De maiorit. & obed. cap. 1.* Vide, *Cancellaria.* Vide, *Cancellarius.*

Lauretum.

Lauretanum Oppidum in Piceno, erigitur in Ciuitatem, & eius Collegiata in Cathedralem. *Sixtus V. constit. 24. Pro excellenti.*

Laureti erigitur Collegium pro adolescentibus Illyricis, qui aluntur sumptibus Sanctæ Domus Lauretanæ. *Vrbanus 8. const. 64. Zelo. per 22. §§.* Forma viuendi, & gubernij. *ib.* Hoc Collegium fuerat prius *à Greg. 12.* Institutum, sed postea demissum. §.1. Quod Alumni debent in eo poni; & ex quibus Ecclesijs Dalmatiæ eligi. Quid debent studere, & alia ad eius regimen spectantia. *ibid.*

S. Lazari Militia. Vide, *Militia.* Vide, *Equites.* Vide, *Hospitale.*

Lector. Lectio.

Lector ordinari potest, etiam ab Abbate Monasterij, & olim ordinabatur à Corepiscopo cum licentia Episcopi. *concil. Nicæn. 2. cap. 14.* Vide, *Abbas circa ordinationes.* Vide, *Ordinatio.*

Lectoratus est ordo, minor in Ecclesia. *Conc. Trident. sess. 23. cap. 2.*

Lectores manus impositione, olim, fiebant. *concil. Nicæn. 2. cap. 14.* Per traditionem libri ordinantur. *concil. Aquisgran. 3. sub Ludouico Pio cap. 3. concil. Carthag. 4. cap. 8. Dist. 23. cap. Lector.*

Lectoris officium est lectiones legere Prophetarum, &c. & populis annunciare. Ex epistola Isidori Hispalensis, *post conc. Tolet. 8. Conc. Aquisgran. 3. sub Ludouico Pio c. 3.*

Olim, Præcones etiam dicebantur Lectores, & præcipuam curam vocis habebant, vt audiri possent in tumultu. *ibid. Dist. 25. cap. Perlectis. Concil. Mediolan. 1. par. 2. tit. de Lectore.*

Lectores non debent exequi suum officium, cum Orario (id est stola.) *conc. Laodicen. c. 23.*

Lectores non possunt vasa sacra tangere. *Concil. Rom. 3. sub Siluestro c. 9.*

Lectores puberes (olim) vel vxores ducere debebant, vel profiteri continentiam. *concil. Carthag. 3. cap. 19. conc. Vormatien. 1. cap. 68.*

Lector, qui viduam accipit in vxorem, non potest vlterius promoueri. *conc. Tolet. 1. can. 3.*

Sed in *conc. Lucense 2. c. 23.* statutum fuit, posse ad diaconatum tantum peruenire, non vltra ascendere.

Lectores per septem testes (olim) deponendi. *conc. Rom. 3. sub Siluestro cap. 3.*

Lectiones non possunt in Ecclesia legi à Tonsuratis, sed à Lectoribus. *conc. Nicæn. 2. can. 14.*

Lectores scientiarum, &c.

Lectores Sacræ Scripturæ, debent semper esse in Collegijs, & Monasterijs. *Gregor. 1. lib. 12. ep. 25. concil. Trident. sess. 5. de reformat. c. 1.* Alias Episcopus, vt delegatus Papæ ad id compellat superiores regularium, vt in Monasterijs tales Lectores habeant. *ibid. Trid.*

Lector Sacræ Scripturæ, sit in omnibus Gymnasiis publicis. *ibid. cap. 1.*

Lector Sacræ Scripturæ in Gymnasiis publicis non potest legere, nisi ab Episcopo fuerit examinatus, & approbatus. *ib.*

Lector Sacræ Scripturæ pro Claustris fratrum, non eget approbatione Episcopi. *ibid.*

Lectio Sacræ Scripturæ bis in hebdomada facienda in Conuentibus Regularium. ad eam tenentur omnes conuenire, eaque absoluta fiat conferentia inter eos de auditis. *Vrbanus 8. const. 26. cap. Nullus num. 3.*

Lectores Sacræ Theologiæ, in quibus locis debent esse, & quales. Vide, *Theologia.*

Lectores Vniuersitatum, & Studiorum Generalium, tenentur in principio cuiuslibet anni emittere iuramentum de seruando decreta Concilii Tridentini. *Trident. sess. 25. de refor. cap. 2.*

Lectores casuum conscientiæ audiendi à clericis frequenter. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Pœnitentiæ.*

Lectores nouiter instituti tenentur facere professionem fidei. *Pius 4. constit. 88. in sacrosancta.* forma talis professionis. *ibidem.*

Lectores Studii Romani ex Gabella Vini Forensis, habent sua Salaria. *Leo 10. const. 1. Dum singularem.*

Lectorum Studii obligationes. *Leo X. const. 4. Dum suauissimos.*

In Studio Romano instituitur de nouo Lector Rhetoricæ *ab Vrbano 8. const. 85. Militantis.*

Lectus nuptialis.

Lectorum nuptialium pompæ, pro Statu Ecclesiæ, quæ debent esse. *Sixtus V. const. 52. Cum in vnaquaque.*

Legatus Papę, eiusque potestas.

Legati Papæ sunt non solum, qui Romæ existunt, sed omnes quos mittit Papa. *Gregorius 7. lib. 6. ep. 2.*

Legatus Papæ institui potest etiam subdiaconus. *Dist. 94. c. Valde. Gregor. 1. lib. 1. ep. 1. & 3.*

Etiam simplices regulares, fieri possunt Legati Papę. *Gregor. 7. lib. 6. ep. 2.*

Legatus Papæ mitti potest ad præsidendum Conciliis. *conc. Sardicense c. 30. 2. q. 6. cap. Si quis Episcopus.*

Legatus in duobus locis, potest in alterutro iurisdictionem exercere de negotiis alterius. *de off. Legati. c. Nouit ille.*

Legato de latere præsente, minor legatus ex reuerentia cessat ab officio suo. *ibid. cap. Volentes.*

Legatus Papæ, in Prouincia, est iudex ordinarius. *de off. Legati in 6. cap. Legatos.*

Legatus Papæ, non expirat per mortem Papæ. *ibid.*

Legatus Papæ à latere causas appellationis iudicat. *2. q. 6. cap. De cætero.*

Legatus Papæ, potest etiam querelas simplices audire, omnium subditorum Episcoporum Prouinciæ. *de off. Legati c. 1.* & etiam per appellationem. *ibid. concil. Later. 3. in append. tit. de Præeminentia, &c. c. 3.* Vide, *Appellatio.*

Legatus si retulit Papæ, cessat esse iudex in illa causa. *de off. Legati cap. Licet Tranensis.*

Legatus Papæ, potest reseruare sibi collationem Ecclesiæ, cuius clericus sit patronus, vel alia Ecclesia sit patrona. Vide, *Beneficia à quo conferenda.*

Legato Papæ dante Ecclesiam, si à Papa confirmatur, ius Episcopi non læditur. *de confirmat. vtili, vel, &c. c. fin.*

Legatus Papæ, Cardinalis, potest conferre beneficia: non Cardinalis non potest. *de off. Legati in 6. c. 1.*

Legatus de latere potest conferre beneficium vacans, etiam si præsentatio spectet ad clericum. *de offic. legat. c. Dilectus.*

Legatus de latere, quid potest facere circa collationem beneficiorum. *de offic. legat. in 6. c. 1. cap. Legatos. & c. Præsenti.* Vide, *Beneficia à quo conferenda.*

Lega-

Legatus Papæ in statu Ecclesiæ, quam iurisdictionem habet. *Innocent.6. const.1. cum onus.*

Legato à latere dante beneficium, tacito priori, nulla est collatio. *De offic. legat. in 6. cap. fin.*

Legato Papæ dante beneficium ex mandato Papæ, censetur collatum à Papa. *De prabendis, &c. in 6. c. si Apostolicę.*

Legato Papæ conferente aliquid, licet à Papa confirmetur, non læditur ius diœcesani. *De confirmatione vtili, &c. c. fin.*

Legatus Papæ à latere faciens reseruationem beneficij in aliqua Ecclesia, non potest in ea facere aliam. *De off. legat. in 6. cap. Præsenti.*

Legati non missi à Papa, sed tales dicti ratione suorum Episcopatuum, non possunt beneficia dare, sicut legati de latere missi à Papa. *Conc. Lugdun.1. Gener. de off. legat. in 6.*

Legatus Papæ à latere potest confirmare electiones Episcoporum, & Archiepiscoporum. *de elect. &c. in 6. cap. Si Abbatem. §. Huiusmodi.* Simplex verò legatus non potest, nisi hoc habeat in commissis. *ibid.*

Legatus à latere potest concedere licentiam Abbati exempto, vt eligi possit in Episcopum. *de election. in 6. cap. Si Abbatem.*

Potest contra Episcopos depositionis sententiam iuridicè ferre. *Greg.7. lib.2. post ep.55.*

Legatus Papæ, siue de latere, siue non, potest absoluere excommunicatos ob clerici percussionem, in sua prouincia. *de off. legati cap. Quod translationes, &c. Excommunicatis. de sent. excommunic. cap. Ad eminentiam.*

Legati verò ratione suorum Episcopatuum, & non missi à Papa, non possunt tales excommunicatos absoluere. *de offic. legat. cap. Excommunicatis.*

Legatus Papæ non de latere (id est non Cardinalis) non potest extra prouinciam absoluere excommunicatos ob clerici percussionem. *de off. legati c. Excommunicatis.*

Legatus Papæ non de latere, in sua prouincia, non potest absoluere tales excommun. exteros venientes ad prouinciam propter hoc. *ibid.*

Legatis Papæ pro statu Ecclesiæ, quæ iurisdictio dari solebat. *Innocent.6. const.1. cum onus.*

Legatis vrbis, quæ iurisdictio solet concedi cum Papa ab vrbe discedit. *Paulus 3. constit.16. Licet potestatis. Clemens 8. constit.53. Licet.*

Legatorum Papæ statuta durant, finita etiam legatione. *de off. leg. c. fin. Nemini.*

Legatorum delegatio expirat, si ante discessum eius à prouincia, non est facta citatio. *ibid. c. Nemini.*

Legatorum officio completo, cessant reseruationes, inhibitiones, denunciationes, &c. in causis beneficialibus. *de offic. legat. in 6. cap. Præsenti.*

Legatos Papæ dispensare posse in ætate præsentandorum ad beneficia, statuit. *Conc. Vienn. Prouinc.*

Legati Papæ non possunt aggratiare, seù remittere bannitos, aut homicidas, nec facere compositionem cum eis. *Pius 4. const.27. in eminenti.*

Vide, *Beneficia à quo conferenda.*

Legati Papæ à quibus debent abstinere.

Legatus etiam de latere non potest vnam Ecclesiam Cathedralem alteri submittere. *de off. leg. cap. Nisi specialis & cap. Quod translationes.*

Legatus Papæ etiam de latere, non potest duos Episcopatus vnire. *de off. leg.* vbi supra.

Legatus etiam de latere non potest conferre Ecclesias Cathedrales, nec Collegiatas, nec Regulares. *de off. leg. in 6. cap. Deliberat.*

Legati etiam de latere non possunt conferre dignitates maiores in Ecclesijs. *de off. leg. in 6. c. deliberatione.*

Legatus non potest committere delegato, vt resignationem beneficij recipiat, & postea illud conferat. & factum est nullum. *de off. legat. c. Præsenti. §. Prohibemus.*

Legatus Papæ non potest se intromittere in causa alteri delegata ab ipso Papa, nisi specialiter hoc sibi committatur. *de off. leg. c. Studuisti.*

Legati Papæ quicumque non possunt aggrauare loca, vel personas in procurationibus, seu expensis. *de censib. c. Procuratores.* Vide, *Procurationes.*

Legatus Papæ etiam de latere, faciens reseruationem alicuius beneficij in aliqua Ecclesia, non potest facere aliam. *de off. leg. in 6. c. Præsenti.*

Legatus Papæ etiam de latere, non potest in sua prouincia, neque alibi se ingerere in ijs, quæ fiunt per electionem in Ecclesijs, disponendo de ijs, vel reseruando; & si facit, irritè facit. *de off. leg. in 6. c. Præsenti.*

Legatus Papæ etiam de latere non potest dare licentiam Fratribus Mendicantibus, vt transeant ad Religionem non Mendicantium. excepta Carthusianorum, ad quam potest concedere transitum. *Extra, de regular. transeuntibus, &c. cap. Viam.*

Legati non de latere (id est non Cardinales) non possunt in prouincia sua conferre beneficia; de latere verò possunt. *de off. leg. in 6. cap.1.*

Non possunt impedire, aut turbare Episcopos in causis beneficialibus, matrimonialibus, & alijs Ecclesiasticis. *Concil. Trident. sess.24. de reform. c.20.*

Vide, *Matrimonium.* Vide, *Nuptia.*

Non possunt procedere contra clericos, nisi Episcopo prius requisito & negligente; alias acta, & processus nullius sunt valoris & tenentur ad restitutionem, & damna. *ib. c.20.*

Legati & Nuntij Papæ, non possunt pro se vel suis consanguineis procurare à Principibus fauores, vel eis vti ad consequendas dignitates, sub pena excommunicationis latæ sententiæ reseruatæ. *Pius IV. const.96. Et si.*

Vide, *Nuntius.*

Legati Papæ circa expensas, & procurationes.

Legatorum Papæ procurationes, seù expensæ, non possunt præscribi. *de præscriptionibus c. Accedentes.*

Legatus Papæ, quicumque sit, ab omnibus Ecclesijs accipere debet procurationes; seù expensas. *de censib. c. cum instantia.*

Quomodo dandæ, & exigendæ sunt procurationes, seù expensæ pro Legatis Papæ, & à quibus. *Conc. Later.4. c.33.*

Modus exigendi procurationes pro legatis Papæ. *de censibus cap. cum instantia. §. Sane.*

Non excedatur debitus modus. *de immunit. Eccles. c. Quia plerique.*

Legati pro ijs tantum diebus per quos commorantur in loco recipiunt procurationes. *de censibus. cap. Procuratores.*

Legati Papæ non possunt à monasterijs exemptis accipere procurationes. *de censibus. c. cum instantia.*

Non possunt aggrauare loca, vel personas in procurationibus. *de censibus. cap. Procuratores.*

Si pro legatis Papæ plus debito exigitur, pauperibus est erogandum. *Conc. Later.4. c.34.*

Vide, *Ecclesię quò ad procurationes.* Vide, *Procurationes.*

Legati Papę, quomodo tractandi.

Legati Papæ in eundo & redeundo, cum honore ab Episcopis omnibus sunt recipiendi, & hoc iurent Episcopi dum eliguntur. *de iureiurando. cap. Ego N.*

Ab omnibus etiam principibus cum honore recipiendi, non obstante aliqua contraria consuetudine. *Extra, de consuetudine. cap. Super gentes.* Et contrarium facientes excommunicandi sunt. *Ioannes 8. epist.196. Gregor.7. lib.2. epist.40.*

Legatis Papæ obediendum est ab omnibus. *Gregor.7. lib.2. epist.40.*

Legati Papæ impediri non possunt, nè suum iter perficiant. *Ioann.8. epist.6.*

Impedientes excommunicandi sunt. *Gregor.7. lib.5. epist.15. dist.94. c. Si quis.*

Legatos Papæ capientes, vulnerantes, carcerantes, occidentes, auxilium ad hoc dantes, sunt excommunicati ipso facto. *Greg.13. const.81. consueuerunt §.11.*

Vide, *Excommunic. Bullę Cœnę.*

Legati Papę ab eo deponuntur, si eius mandata non obseruant. *Nicolaus I. epist.7.* Vide, *Nuntius.* Vide, *Papa.*

Legati Papæ priuilegia.

Legatus Papæ in Concilijs præsidet omnibus Episcopis. *Gregor. VII. lib. 2. post ep. 55.*

Legato citante aliquem, non potest appellari. *Conc. Later. 3. in append. ti. de appellat. c. 28.*

Legato Papæ celebrante solemniter, Episcopi prouinciæ, qui sunt præsentes in loco tenentur ei assistere cum mitris, baculis, cottis, pluuialibus, &c. sic etiam Abbates. *concil. Ravenn. 3. post Clem. 5. c. 6.*

Legati Papæ à nullo possunt excommunicari sine facultate Papæ, neque ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis. Sed si quis habetur contra eum, ad Papam deferendum. *Extra, de hæret. cap. cum Matthæus.*

Legati Papæ de latere possunt per alios gubernare prouincias legationis, sed pro maiori parte temporis per se ipsos debent id facere, alias priuantur emolumentis, &c. *Concil. Later. 5. sess. 9. de reform. curiæ c. 2.*

Legatorum morientium beneficia vacant in curia. *Extra, de præbend. &c. cap. Ad regimen.* Vide, *Beneficia Papæ reseruata.*

Legati Papæ de latere simpliciter, & de plano, manu regia procedunt in ijs, quæ spectant ad bonum regimen communitatum status Ecclesiastici, non obstante quolibet decreto, indulto, &c. Camerarij, Thesaurarij, Auditoris Cameræ, &c. *Clemens 8. const. 10. Pro commissa* §. 24.

Legati Papæ non tenentur ostendere libellum fidei. *Nicol. I. in append. post ep. 16.* Vide, *Nuncius.*

Legata.

Legata pia pro defunctis non soluentes, vel tardantes soluere, vt infideles sunt reijciendi ab Ecclesia. *Conc. Vasense 2. c. 4.* Excommunicandi sunt. *13. quæst. 2. cap. Clerici, vel Sæculares.*

Legata Ecclesiæ fraudans, aut rapiens, est excommunicandus. *Conc. Paris. 3. c. 1.*

Legata pia vsurpans, est sacrilegus. *17. q. 3. c. Sacrilegium.*

Legata cælantes, grauiter puniendi. *Conc. Regiatscin. c. 15.*

Legatum soluendum est, etiam si nudis verbis à testatore sit factum. *De testam. cap. indicante.*

Legatum factum Episcopo, ratione personæ est suum. *Si verò* ratione Ecclesiæ, ei debetur sua portio. *ibid. c. Requisiuisti.*

Legatum factum Episcopo ab extraneo, intelligitur factum nomine Ecclesiæ: si verò sit factum à propinquo, intelligitur factum, nomine proprio. *De testam. c. Requisiuisti.*

Legata, in quibus non est soluenda canonica portio. *ib. c. fin.*

Legatum de re non sua, sed alterius factum à testatore non debet acceptari. *De testamentis c. Filius noster.*

Legatorum fraudatores, per Episcopos non per Laicos, puniendi sunt. *Conc. Paris. 3. cap. 1. de testamentis cap. Si heredes.*

Legatum factum Episcopo cum conditione, vt sit ipsius, non diuiditur cum Ecclesia, nec portio canonica de eo est soluenda. *De testam. c. Requisiuisti.*

Legatum factum Episcopo cum Cappella, intelligitur factum Ecclesiæ, & de eo soluitur canonica portio. *ibid.*

Legata relicta pro redemptione Captiuorum, danda sunt Religioni Fratrum Beatæ Mariæ de Mercede. *Nicolaus IV. constit. 6. Ex parte.*

Legatum pro missis dicendis, si sit tenue, à Papa moderari petatur. Vide, *Missarum reductio.*

Legata relicta Ecclesijs, &c. si habent onera dandi aliquam dotem, cum postea reducuntur ad beneficia simplicia, non reducitur obligatio dandi dotem, sed remanet in beneficiato. *Vrban. 8. in append. 2. const. 45. Alias nos ex certis.*

Legata pauperibus relicta non possunt amplius, vt incerta accipi pro fabrica Sancti Petri. Sed pauperibus danda, & quomodo. *Alexander VII. const. Supremi, data 30. Augusti 1655.*

Vide, *Eleemosyna.* Vide, *Ecclesiarum oblationes.* Vide, *Episcopus quoad legata.* Vide, *Testamenta.* Vide, *Vltima voluntas.* Vide, *Dispositio.*

Legere.

Legere de Pulpito in Ecclesia, nullus potest, nisi Lector. *Concil. Lucens. 1. c. 45. dist. 92. c. Non liceat.* Vide, *Lector.*

Legendæ sunt in Ecclesia scripturæ canonicæ. *Concil. Carthag. 3. cap. 47.*

Legendæ sunt in Ecclesia, in festis, Martyrum passiones. *Conc. Carthag. 3. c. 47.*

Legere libros prohibitos, est interdictum. Vide, *Libri.*

Legere non potest Lectiones in Choro, qui habet solam primam tonsuram. *Conc. Nicæn. 2. c. 14.*

Leges. Legum species, & vires.

Lex diuina in scripturis diuinis continetur. *Dist. 8. cap. Quo iure.*

Lex scripta commutata est à Christo in Euangelium. *Lib. 6. constit. Apost. c. 23.*

Lege diuina omnia erant communia, & lege humana factæ sunt diuisiones. *Dist. 8. cap. Quo iure.*

Legis veteris multa præcepta prohibentur in noua. 23. *q. 8. cap. Occidit.*

Lex diuina est præponenda fauori humano. *Gregorius VII. lib. 1. epist. 9.*

Lex priuata est dignior, quam publica. 19. *quæst. 2. capit. Duæ sunt.*

Lex vel est præceptiua, vel prohibitiua, vel permissiua. *distinct. 3. cap. Omnis autem.*

Lex debet esse iusta, honesta, & possibilis secundum naturam, & loci consuetudinem. *Dist. 4. cap. Erit.*

Facta contra legem sunt irrita. 25. *q. 2. cap. Imperiali, cap. Rescripta, & cap. dicenti.*

Lex Ecclesiæ, seu canonica, ab omnibus obseruanda. *de constit. cap. Canonum.*

Lex canonica, quæ, & qualis. *dist. 3. per totam.*

Lex Christiana consistit in fide, & bonis operibus. *Nicol. I. ad consulta Bulgar. c. 1.*

Legum finis, & qualitas. *dist.* 4. Ad reformandam humanam audaciam factæ sunt leges. *dist. 4. c. Facta.*

Leges non debent, fieri pro commodo priuato, sed pro publico. *dist. 4. c. Erit.*

Leges canonicæ dispensari non possunt, nisi cum magna maturitate, & discussione causæ, alias dispensatio censetur irrita. *Conc. Trid. sess. 25. de reform. c. 18.*

Vide, *decreta.* Vide, *Statuta.*

Leges Imperiales non sunt in vsu pro causis Ecclesiasticis. *Nicolaus I. epist. 32.*

Leges Imperiales non possunt soluere iura Ecclesiæ, nec inferre illi præiudicium; alias nullæ sunt. *Nicolaus 1. in decret. de constit. c. 1.*

Legibus Imperatoris vtendum, quoties non sunt contrariæ legi Ecclesiasticæ. *Nicol. I. ep. 32. dist. 10. c. Lege.*

Leges Imperatoris Romani, ab omnibus obseruandæ. *dist. 10. cap. certum est, & cap. Vestram il 2.*

Leges Principum non debent contemni. *distin. 10. cap. Quis autem.*

Leges Principum non præualent legi naturæ. *dist. 10. c. Leges.*

Leges Principum, assumi possunt in auxilium Ecclesiæ. *ibid.*

Leges humanæ obligant subditos etiam iustos, & existentes in charitate. *Conc. Senon. c. 17.*

Leges dum fiunt, respiciunt futura, nisi in eis caueatur, etiam de præteritis. *de constitut. cap. Cognoscentes, & capit. Quoniam.*

Leges laicorum non adstringunt bona Ecclesiæ. *ibid. cap. quæ in Ecclesiarum. & c. Ecclesia Sancta Maria.*

Vide, *Ecclesiæ immunitas.*

Leges posteriores reuocant priores, licet de illis non fiat mentio. *de rescriptis, cap. Pastoralis.* §. *Quoniam.* Nisi in eis caueatur. *De constit. c. 1.*

Si leges deficiunt, instituta maiorum sunt leges. *dist. 11. cap. In his.*

Lex particularis reuocat vniuersalem, licet de ea non fiat mentio. *de rescript. vbi supra.*

Lex non ligat ignorantes. *de const. in 6. cap. Vt animarum.*

Leges promulgatæ sufficiunt, nec est necesse, vt ad aures omnium perueniant. *De postulat. capit. Ad hec*.

Lex diœcesana, & lex iurisdictionis, diuersæ sunt. *De off. Iud. ord. cap. Dilectus*.

Lex de damnis non repetendis, est nulla. *de iniurijs,& damno dato c. In nostra*.

Lex de soluenda tertia legatorum, intelligitur de futuris mortuis. *ibid. de verb. signif.c. Ex parte il 3.*

Legem violat, qui verba legis complectens, contra eam nititur. *De regulis iuris in 6. reg. vlt.*

Leges prohibent mala. *De const. cap. Nam concupiscentiam*.

Leges non ligant extra territorium legislatoris. *De const. in 6. cap. fin.*

Lex superioris non potest abrogari per inferiorem. *Clement. de elect. &c. cap. Ne Romani*.

Leges latæ ab aliquo obseruandæ sunt ab illo. *Dist.9. c. Iustum est. De const. cap. Cum omnes*.

De lege iudex non debet iudicare, sed secundum legem. *dist. 4. c. In istis*.

Legum rigor relaxatur attenta qualitate personæ, & motiuo pietatis. *1. q.7. c. Tanta. & c. Si qui, vel*.

Leges sacræ contra hæreticos, describuntur à Communitatibus locorum, & quomodo. *Clem.4.const.6. Ad extirpanda.*

Leges, temporum varietate variantur; nam Deus multa de lege veteri mutauit in noua. Vide, *Statuta*.

Legum humanarum obseruantia est bona. *Conc. Senon.c.17.*

Legislator.

Legislator tenetur viuere suis legibus. *Dist.9. c. Iustum est. & De const. c. Cum omnes*.

Legitimus.

Legitimi filij, qui sunt, & qui illegitimi. Vide, *Filij*. Vide, *Illegitimus*.

Legitimi etiam sunt, qui nati, vel concepti sunt ante diuortium, vel tempore diuortij. *Conc. Later.3. in append. tit. Qui filij sint,&c. c.5.* sub eodem titulo in textu, *c.cum inter.*

Filij legitimi succedunt in hæreditate, secus illegitimi. *ibid. capit. 1.*

Filij legitimi non sunt, qui ex muliere adultera nascuntur, siue mortuo, siue viuente proprio viro. *Qui filij sint legitimi. cap. Causam quæ*.

Legitimus est filius, qui nascitur à muliere separata per sententiam Ecclesiæ, & nupta secundo, si cum primo est conceptus. *ibid. c. Perlatum*.

Legitimi sunt filij nati ex matrimonio clandestino, si hoc matrimonium approbetur ab Ecclesia. *Qui filij sint, &c. cap. Quod nobis*.

Legitimi sunt filij nati ex Poligamo cum secunda, etiam viuente prima, si secunda ignorat eum esse Poligamum. *ib. c. ex tenore*.

Legitimi sunt filij infidelium conuersurum ad fidem, licet essent in gradu prohibito coniuncti. *ibid. cap. fin.*

Quod filius sit legitimus, standum est verbo viri, & vxoris, nisi aliud probetur in contrarium. *Qui filij sint. c. Transmissæ*. Vide, *Filij nati*. Vide, *Vxoratus*.

Legitimatio. Legitimare.

Legitimationis causa in Ecclesia iudicanda. *Qui filij sint legitimi, cap. Lator, & c.causam il 2.*

Legitimatio, quomodo probanda, & quando non probatur sufficienter. *ibid. c. Peruenit*.

Legitimatio probatur per dicta testium, licet vicinia dicat oppositum. *ibid. cap. Per tuas*.

Legitimatio filiorum, fieri potest à Papa in suis terris. in terris verò aliorum, in certis causis etiam fieri potest,& quando. *ibid. c. Per venerabilem, & c. fin.*

Legitimantur per sequens matrimonium, filij nati ex soluto, & soluta. *Qui filij sint legitimi. c. Tanta est. & c. Transmissa. Conc. Later.3. sub hoc titulo c.1. & 3.*

Sed filius natus à patre, & alia muliere viuente prima vxore, non legitimatur per sequens matrimonium cum hac secunda. *ibid. c. Tanta est. conc. Later.3. vbi supra*.

Legitimatus à Papa quo ad dignitates, intelligitur legitimatus quo ad hæreditatem. *Qui filij, &c.c. Per venerabilem*.

Legitimandi facultas concessa fuit, pro statu Ecclesiæ Abbreuiatoribus. Vide, *Abbreuiatores*. Item Scriptoribus Archiuij Romani *à Paulo III. const.14. Romana*. Vide, *Scriptores*. Sed *à Pio IV.* omnes istæ concessiones, etiam alijs factæ, reuocantur. *Const.45. Quamuis*. Vide, *Notarij Romana curia*.

Sixtus V. const.12. in cap. seq. Laudabilis, concessit facultatem legitimandi Collegio duodecim Notariorum Sedis Apostolicæ.

Vide, *Filij nati*. Vide, *Filiorum legitimatio*. Vide, *Natura, naturalis, &c.*

Legitimi actus.

Legitimè impeditus, non est in mora. *De regulis iuris in 6. regul.60.*

Legitimi actus non recipiunt conditionem, neque diem. *de regulis iuris in 6. reg.50.*

Legitimè facta non possunt retractari. *ibid. reg.73.*

Legitimi testes. Vide, *Testes*.

Lenocinium. Lenones.

Lenocinium exercentes sunt infames, nec in fine recipiantur ad communionem. *Conc. Elibert. c.12.*

Lenones, & Lenæ, qui masculos, vel fœminas ad prostitutionem inducunt, mortis pœna puniendi: aliquando verò fustigatione, vel relegatione, attenta enormitate. *Paulus IV. const.18. Sanctissimus*.

Lenonibus domos scienter locantes, domos perdunt, & pœnam mille scutorum incurrunt. *ibid.*

S. Leopoldus Austriæ Princeps.

S. Leopoldus Princeps Austriæ canonizatur *ab Innoc.8. const. 19. Sanctam*.

Leprosi. Lepra.

Leprosi ab alijs sunt separandi. *Zacharias ep.12. Concil. Lateran.3. cap.23.*

Leprosi debent proprium Presbyterum habere. *de eccles. ædificandis c. Cum dicat. Conc. Later.3. ibid.*

Leprosi non tenentur soluere decimas. *ib. Conc. Later.3.c.23.*

Leprosi sumere possunt Eucharistiam, sed post alios sanos. *Gregor.2. ep.14. Zacharias ep.12. Conc. Vormatien.1. c.32.*

Leprosi non soluunt matrimonium. *De coniugio leprosorum capit.1.*

Leprosi non possunt cum sanis conuiuia celebrare. *Zacharias ep.12. Gregor.II. ep.14. conc. Vormatien.1. c.32.*

Leprosi in quocumque loco sint, ab Episcopo sunt alendi. *conc. Lugdun. Prouinc.2. cap.6.*

Leprosi tenentur ad continentiam, si volunt cohabitare. *De coniugio Leprosorum c.1. concil. Later.3. in append. tit. De Leprosis c.2. & 3.*

Leprosi possunt contrahere matrimonium. *ibid. cap. Quoniam*.

Leprosi, quando tenentur sibi soluere debitum. *ibid. cap. Quoniam*.

Lepra superueniente post sponsalia, possunt solui sponsalia, *ibid. cap. fin.*

Leproso Parocho dandus est coadiutor cum congrua portione. *concil. Later.3. in append. tit. De Leprosis c.4.*

Leprosi non tenentur ad decimas. Vide, *Decima, qui sunt exempti*.

Læsa maiestas.

Læsæ maiestatis reo confesso de se, in hoc crimine, potest ei credi contra alios. *De confessis c.1.*

Leuita.

Leuitæ in lege veteri erant ministri inferiores ad sacerdotes. *De decimis, & primitijs c.1.*

Libellus.

Libellum famosum componens, est excommunicandus. *concil. Elibert. cap.52. Adrianus I. epist.1.cap.63. 5. q.1. cap. Quidam.*

Flagellari debet. *Adrianus 1. ep.1.c.50. 5. q.1.c. Qui in alterius. & c. Quidam maligni.*

Libellos famosos ponentes in Ecclesia, excommunicentur. *5. q.1. cap. Si qui inuenti.*

Libellum famosum inueniens, & non rumpens, authoris pœnam incurrit. *5. q.1. cap. Qui in alterius. Adrianus 1. ep. 1. cap.50.*

Libellos famosos legentes, vel cantantes, sunt excommunicandi. *Adrianus 1. ibid. c.63.*

Libellos famosos retinentes, facientes, dictantes, &c. in statu Ecclesiæ, grauibus pœnis puniendi, & bonorum confiscatione, & aliquando etiam vltimo supplicio. *Pius V. const. 147. Romani.* Idem statuit de facientibus, retinentibus, &c. literas *de Ausi. ibid.*

Libellus inscriptus De periculis nouissimorum temporum, damnatur. *Alexander IV. const.8. Romanus.*

Liberalis. Liberalitas.

Liberalis debet esse Episcopus. *Dist. 86. cap. Fratrem nostrum.*

Liberalitas seruanda ab omnibus, & quomodo. *dist.86. cap. Non satis. cap. Dominus. c. Est probanda. cap. Consideranda. cap. Pulchra. c. In singulis. cap. Cæterum, cap. Pasce, & c. Qui clementiam.* Vide, *Episcopus.*

Libertas.

Libertatem Ecclesiasticam violantes, vt statuta facientes contra eam, Rectores, Consules, &c. sunt excommunicati. *De sent. excom. c. Nouerit.* Statuta delenda de libris. *ib. c. Grauem.*

Statutarij præfati non possunt habere feudum Ecclesiæ. *ibid. cap. Grauem.* Vide, *Excommunic. Bullæ Cœna.*

Libertatis Ecclesiasticæ violatores absolui non possunt à Summo Pœnitentiario, nisi satisfacta parte, & refectis damnis. *Pius IV. const.53. In sublimi.*

Vide, *Immunitas.* Vide, *Ecclesia Immunitas.*

Libertas hominis. Vide, *Adæ peccatum.* Vide, *Liberum arbitrium.*

Libertus.

Liberti Ecclesiæ tenentur ei præstare perpetuum obsequium. *conc. Tolet.4. c.69. conc. Tolet. 6. c.9.*

Liberti Ecclesiæ, si alij adhærent, relicto Ecclesiæ patrocinio, reuocantur ad seruitutem. *Conc. Tolet.4. c.71. 12.quæst.2. cap. Liberti.*

Liberti Ecclesiæ, si bene viuunt, possunt promoueri ad gradus Ecclesiasticos: si vero male, sint in perpetua seruitute. *Conc. Tolet.9. c.11.*

Liberti Ecclesiarum, siue mares, siue feminæ non possunt cum Græcis, aut Romanis ingenuis facere matrimonia. *Conc. Tolet.9. c.13.* Si verò faciant, filij eorum subditi sint Ecclesiæ. *ibid. c.14.*

Liberti Ecclesiæ præstare debent Ecclesiæ eadem obsequia, quæ ingenui. *Conc. Tolet.9. c.15.*

Non possunt disponere, vel vendere res, quas habent ab Ecclesia, sine licentia Episcopi. Possunt tamen eas dare suis filijs, vel alijs Ecclesiæ seruis. *conc. Tolet.9. c.16.*

Liberti Ecclesiæ manumissi ab Episcopo mortuo, tenentur ostendere successori cartam manumissionis, & nisi hoc faciant, redeunt ad seruitium Ecclesiæ. *conc.cæsaraugust.3. c.4.*

Libertorum Ecclesiæ filij erudiantur per Ecclesiæ ministros. *Conc. Tolet.6. c.10.*

Liberti omnes, cuiuscumque sint, ab Ecclesia sunt protegendi. *Conc. Tolet.4. c.72. concil. Agathen. ca.29. dist.87. cap. Liberti.*

Liberti, quando absolutè liberi sunt facti, possunt fieri clerici. *Conc. Tolet.4. c.73. dist.54. cap. Quicumque.*

Liberti, absque assensu domini non sunt clerici. *Conc. Elibertinum c.79. dist.54. cap. Prohibendum.*

Liberti promoti ad ordines, non discedant ab Ecclesiæ patrocinio. *12. q.2. c. De Libertis. & c. Liberti.*

Liberti, quando reuocandi in seruitutem. *12. quæst.2. cap. Octaua.*

Liberti tenentur suam conditionem profiteri coram Ecclesia. *12. q.2. cap. Longinquitate.*

Liberti non sunt audiendi, contra tutores. Vide, *Manumissi.* Vide, *Serui.* Vide, *Manumissio.*

Liberum arbitrium.

Liberum arbitrium vere est in homine, licet ad operandum, egeat Dei adiutorio. *Clemens I. ep.3. conc. Diospolit. c.10. conc. Senon. c.15.*

Per peccatum Adæ est attenuatum, non extinctum. *Concil. Arausic.2. c.13. Trid. sess.6. c.1.*

Liberum arbitrium post peccatum, non est titulus sine re; sed est res. *Leo X. in constitut. 40. Exurge. Trident. vbi supra can. 5.*

Per liberum arbitrium, potest homo ad vtramque partem. *concil. Senon. c.15.*

Liberum arbitrium hominis non operatur, necessario, nec bonum, nec malum. *de pœnit. dist.2. c.40. Si enim. Conc. Mogunt.4. c.10. Senon. c.15.*

Libertas hominis. Vide, *Adæ peccatum.*

Liberi arbitrij, bonus vsus per gratiam habetur. *Cælestinus I. epist.1. cap.7.*

Liberum arbitrium sine gratiæ, non potest implere mandata. *De consecr. dist.4. ca. fin. & c. Placuit est quicumque il 3.* Neque aliquod meritum vitæ æternę facere, aut iustè viuere. *Conc. Trid. sess.6. can.2. & 3.*

Non sufficit resistere peccatis, sine gratia Dei. *Innoc.1. epist. 24. & 25.*

Liberum arbitrium præuentum à gratia, & secreto afflatu tractum, se conuertit ad Deum. *Conc. Senon. c.15.*

Liberum arbitrium non destruitur, cum iuuatur à gratia. *Cælestinus I. ep.1. c.8.*

Libero arbitrio non infertur necessitas à gratia. sed potest ei resistere. *Conc. Senon. c.15. conc. Trid. sess.6. can.4.*

Liberum arbitrium impetratum à Deo, operatur ineuitabiliter, (ex multis scripturæ exemplis.) *ibid. Senon.*

Liberum arbitrium infirmatum per peccatum Adę non potest, nisi per gratiam baptismi reparari. *Conc. Arausic.2. c.13. Valent.2. c.6.*

Liberum arbitrium, dum facit, quod in se est, non peccat mortaliter. *Leo X. const.40. Exurge.*

Liberum arbitrium, maximè seruatur in obseruantia mandatorum Dei. *conc. Mogunt.4. c.10.*

Liberum arbitrium motum à gratia Dei, aliquid operatur, dum assentitur, & se præparat, ac disponit ad iustificationis gratiam. *Conc. Trid. sess.6. can.4.*

Liberum arbitrium sic motum non merè passiuè se habet, quia potest eam reijcere. *ibid.*

Liberum hominis arbitrium, potest facere vias suas malas. *Trid. sess.6. can.6.*

Doctrina de libero arbitrio in lib. Diui Augustini patet, maxime ad Hilarium, & hanc sequitur Romana, seu Catholica Ecclesia, & in scrinijs Ecclesiæ Romanæ habetur. *Hormisda epist.70. in fine.* Vide, *Homo.* Vide, *Gratia.*

Libri sacri.

Librorum sacrorum declaratio, pertinet ad Ecclesiam. *Conc. Senon. c.4.*

Libri canonici, & apocryphi, qui sint. *Innocentius I. ep.3. c. vlt. Gelasius in Conc. Rom. dist.15. c. Sancta Roman. Conc. Laodicen. c.59. Conc. Trid. sess.4.*

Libri

Libri facri, & canonici in Ecclefia legendi funt, & non alij. *Lib.1. conft. Apoft. c.5. & 6. Conc. Lucen.1. c.67.*

Libri paffionum martyrum in Ecclefia, legi poffunt.

Vide, *Legere*.

Libros canonicos à Tridentino enumeratos non recipiens, eft anathema. *Conc. Trid. feff.4.*

Librorum facrorum vulgata editio tenenda. *ibid.*

Libri facri verti non poffunt in prophanum idioma. *Innoc.3. conft. Ea eft. In collect.*

Libri Gentilium, hæreticorum, & apocriphi.

Libri gentilium à nullo, & præfertim Epifcopo legendi. *Lib. 1. conft. Apoftol. c.6. Conc. Carthagin.4. c.16. dift.37. cap. Legimus.*

Libri Gentilium aliquando ex neceffitate legi poffunt ab Epifcopo, & vt refellantur. *Dift.37. c. Legimus. c. Epifcopus, & cap. Legimus il 2.*

Ex libris Gentilium, aliquando vtilia excipiuntur. *Dift.37. cap. Turbat, & cap. Qui de menfa.*

Libri Talmud, qui fint prohibiti. Vide, *Talmud*.

Libri apocriphi, quos non recipit Ecclefia. *Dift.15. c. Sancta Romana.*

Libri Hebræis prohibiti. Vide, *Hebræi*. Vide, *Iudæi*.

Libri Saracenorum comburendi funt, non legendi. *Nicolaus I. ad confulta Bulgar. c.103.*

Libros hæreticos, vel de religione tenentes, excommunicantur in Bulla Cœnæ. Vide, *Excommun. Bulla Cœna.*

Libri hæreticorum à nullo legi poffunt, neque ab Epifcopo, nifi in neceffitate. *Conc. Carthag.4. c.16. dift.37. c. Epifcopus, & cap. Legimus.*

Libri prohibiti ob hærefim, &c. de licentia Papæ, vel Sacr. Congreg. Cardinalium Sancti Officij legi poffunt. *Pius 4. conftit.82. cum inter.* alia, quas pœnas incurrunt. *Greg. XV. conft.40. Apoftolatus.*

Libri vernacula lingua fcripti, tractantes de fide, & moribus, legi non poffunt, nifi fuerint approbati per Epifcopos, fub pœna excommunicationis. *Conc. Senon. in decretis morum cap. 34.*

Libri Bellorum. Vide, *Bellum*.

Libri contagiofi, feu fufpecti de hærefi, vel hæreticorum vel aliorum, legi non poffunt. *Conc. Mogunt.4. c.51.* fub pœna anathem. *Concil. Colon.3. tit. Quo ad inftituendam cap.3.* Excommunicat. Bullæ Cœnæ incurrunt legentes.

Vide, *Excommunicationes Bulla Cœna. Pius 4. conftit.76. cum pro munere.* Excipiuntur Inquifitores hæreticæ prauitatis, & commiffarij. *ibid.*

Libri de malis moribus tractantes, fub pœna anathem. non legendi. *Conc. Colon.3.* vbi fupra.

Libros prohibitos in quacumque materia, fine licentia Papæ, nullus poteft legere, cuiufcumque conditionis fit, & reuocantur licentiæ datæ. *Vrb.8. conft.114. Apoftolatus.*

Libri Mercatorum Vrbis quomodo obligant. Vide, *Mercatores*.

Librorum impreffio, venditio, & prohibitio.

Libri imprimi non poffunt, nifi prius reuideantur, & approbentur. *Conc. Colon.2. p.12. c.9.*

Libri de rebus facris imprimi non poffunt fine nomine auctoris, nec poffunt retineri, aut vendi, fub pœna anathem. nifi prius ab ordinario fuerint approbati. *Conc. Senon. in decretis morum cap.33. Leo X. conftitut.12. Inter follicitudines. Concil. Trident. feff.4. in decret. de editione, & vfu Sanctorum Librorum.*

Regularium verò libri, præter licentiam ordinarij requirunt licentiam fuperiorum Religionis. *Conc. Trid. ibid.*

Librorum approbatio ab ordinarijs in fcriptis, & gratis danda eft. *ibid.*

Libri vendi non poffunt fine licentia ordinarij. *Conc. Colon.2. par.12. cap.9.* Alias omnes confifcantur. *ibidem. Concil. Trident.* vbi fupra.

Libri fine nomine typographi, vel loci impreffionis, vendi non poffunt fub eadem pœna. *Concil. Colonienfe 2. Conc. Mogunt.4. cap.99.*

Typographi, bibliopolæ, & geruli talium librorum, eidem pœnæ fubiacent. *ibid.*

Libri, neque in fcriptis euulgari poffunt, abfque nomine auctoris. & qui penes fe habere reperiuntur, & auctores non produnt pro auctoribus habentur. non prodentes, anathem. pœnam incurrunt. *conc. Trid. feff.4. de editione, & vfu facrorum librorum.*

Librorum approbatio in fronte libri eft apponenda. *ibid.*

Librorum prohibitorum index, eorumque regulæ Concilio Tridentino annexæ, ab omnibus obferuandæ. *concil. Mediol.1. p.2. tit. de profeffione fidei.*

Libri imprimi non poffunt Romæ abfque licentia Vicarij Papæ, & Magiftri Sacri Palatij. *Leo X. conft.12. Inter follicitudines*, quæ eft *conc. Lateran.5. feff.10. conft.3.*

Alibi verò imprimi non poffunt abfque licentia Ordinarij, & Inquifitoris hæreticæ prauitatis. *ibid. concil. Lateran. 5.* vbi fupra.

Librarij imprimentes abfque his licentijs, incurrunt excommunicationem, & pœnam amiffionis librorum, & centum ducatorum applicandorum fabricæ Sancti Petri Romæ. *ibid. conc. Lateran.5.* vbi fupra.

Libri auctorum degentium in ftatu Ecclefiæ imprimi non poffunt extra ftatum fine licentia Cardinalis Vicarij, & Magiftri Sacri Palatij (& extra) fine licentia Inquifitorum. aliter impreffi, ipfo facto funt prohibiti, & aliæ pœnæ ab imprimente incurruntur. *Vrbanus 8. conftitut.50. Sanctiffimus.*

Libros prohibitos, & hæreticorum, &c. imprimentes, quas pœnas incurrunt. *Pius IV. conft.76. cum pro munere.*

Libros prohibitos cognofcere fpectat ad Sacram Congregationem Indicis Romæ. *Clemens 8. 36. Sacrofanctum.*

Libri de miraculis, gratijs, beneficijs, & alijs quæ dicuntur accepta ope alicuius defuncti cum opinione fanctitatis, fed à Sede Apoftolica non canonizati, nec beatificati, imprimi non poffunt fine licentia Sedis Apoftolicæ. *Vrbanus 8. conftit.37. Sanctiffimus.*

Libri impreffi, qui continent præiudicia aliqua contra Romanam Ecclefiam, vel alias Ecclefias, licet tolerati, & permiffi, nullum inferunt præiudicium, nec aliquid probant contra immunitatem Ecclefiafticam. *Vrban.8. in append. conft.47. Romanus.*

Libros prohibitos imprimentes. Vide, *Imprimere*.

Licentia. Licere.

Licentia adminiftrandi temporalia conceffa Regularibus à Papa, præfumitur falfa. *De confirmatione vtili, &c. cap. Ad noftram, & cap. Porrecta.*

Licentiæ ordinandi. Vide, *Litera commendatitia.*

Licebant multa in veteri teftamento, quæ prohibentur in nouo. *23. q.8. c. Occidit.*

Licet minus, fi licet plus. *De regulis iur. in 6. reg. 53.*

Quod non licet alicui fuo nomine, nec licet nomine alterius. *ibid. reg.67.*

Licentiæ ingrediendi monafteria monialium, mulieribus conceffæ, reuocantur, & fub pœna excommunicationis Papæ referuatæ prohibetur, ne eis vtantur. Abbatiffæ vero, quæ eas recipiunt priuationem officij incurrunt. *Paulus V. conftit.74. Monialium.*

Licentiæ ingrediendi monafteria monialium pro mulieribus, factæ cum confenfu monialium, & fuperioris earum debent fieri capitulariter, alias ipfe mulieres ingredientes incurrunt pœnas violantium claufuram. *Vrban.8. conftit.29. Sacrofanctum.*

Vide, *Moniales*. Vide, *Monafteria*.

Ligare. Ligatus.

Ligandi, & foluendi poteftas tradita eft à Chrifto Ecclefiæ in Beato Petro. *24. q.1. c. Quodcumque.* Vide, *Ecclefia catholica*. Vide, *Papa*. Vide, *S. Petrus*.

Ligandi, & foluendi poteftas quæ eft in Epifcopis. *concil. Aquifgran. fub Ludouico Pio c.37.*

Ligandi, & foluendi poteftas quo ad culpam non extenditur.

ad mortuos. 24. q. 2. c. *Legatur ex quo. & c. Nec quisquam.* In excommunicationis verò declaratione, extenditur etiam ad mortuos. *De sent. excom. c. A nobis.*

Ligandi potestas quo ad pœnitentiæ impositionem, reperitur in sacerdote confessario, in quo reperitur etiam potestas soluendi à culpa (non reseruata.) *Conc. Trid. sess. 14. can. 15.*

Ligandi, & soluendi potestas, non est extra Ecclesiam. Vide, *Ecclesia catholica.* Vide, *Vnitas.*

Ligatura.

Ligaturæ, seu phylacteria in remedia sunt dæmoniaca. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 79.*

Ligaturas incantationum faciens super infirmum, si est laicus, excommunicetur; si clericus degradetur. 26. q. 7. c. *Admoneant.*

Ligantes dęmones. Vide, *Dæmones.*

Vide, *Superstitiones.* Vide, *Sortilegia.* Vide, *Magia.*

Ligna.

Ligna consecrata Ecclesiæ non possunt conuerti in vsum laicorum. *de consecr. dist. 1. c. Ligna.*

Limina Apostolorum Romæ.

Limina Apostolorum visitanda esse ab Episcopis, statuit inter alios *Leo* 3. Sed absque præfinitione temporis. Ita *in ep. 1.* Zacharias vero in Concilio Romano *c. 4.* statuit, à propinquis quolibet anno visitanda personaliter; à remotis verò per epistolas, ita in *dist. 93. c. Iuxta.* Sed S. Anacletus statuerat esse visitanda, iuxta Papæ chirographum. *Dist. 93. cap. Iuxta.* & *in tit. De iure iurando* Episcopus iurat, quolibet anno per se, vel suum Nuncium se visitaturum limina. Ita *in cap. Ego N.*

Nunc vero quando tenentur ea visitare. Vide, *Episcopi quo. ad limina Apostolorum, diffusè.*

Limites.

Limites Parochiarum, quomodo præscribendi. Vide, *Parochia.*

Lingua.

Linguæ Græca, Arabica, Hebraica, & Caldaica, in scholis studiorum Generalium, per idoneos Magistros doceantur. *Clemen. de Magistris cap. vn. Paulus 5. constitut. 65. Apostolica.*

Idem obseruandum in studijs Regularium. *Paulus 5. ibid.* Regulares, qui linguarum studijs vacant, pręferendi sunt aliis in gradibus Religionis. *ibid.*

S. Linus.

S. Linus cum à S. Petro fuit assumptus, ministrabat exteriora, & ex tunc non fuit Pontifex, sed postea. 8. q. 1. *cap. Si Petrus.*

Litaniæ.

Litaniæ Græcè, idem importans, ac Latinè *rogationes*, ad impetrandam Dei misericordiam. *Conc. Mogunt. 1. c. 32.*

Litaniæ, seu rogationes, in necessitatibus recitandæ. *Greg. 1. lib. 9. ex regest. epist. 45.* Tempore mortalitatis dicendæ. *Gregor. 1. l. 11. ex regest. ep. 2.*

Litaniæ maiores, suis temporibus dicendæ. *Leo 4. homilia de cura Pastorali.*

Litaniæ maiores, tribus diebus ante Ascensionem cantandæ. *Conc. Mogunt. 1. c. 32.* (sed à Discalceatis olim, *ibid.*) *de consecrat. dist. 3. c. Rogationes.*

Litaniæ indici possunt ab Episcopis, tempore necessitatis. *Concil. Rauenn. 1. conc. colon. 2. p. 9. c. 7.*

Litaniæ, quæ non habentur in Missali, aut Breuiario, exceptis Litanijs Beatæ Virginis, prohibentur. *Clemens 8. const. 122. Sanctissimus.*

Litaniæ nouæ sub alia forma, non possunt recitari, nisi approbentur à S. Congregatione Rituum. *ibid.* alias ab Ordinario, vel Inquisitore contra recitantes procedatur. *ibid.*

Litanijs, qui debent interesse. Vide, *Clerici quo ad seruitium Ecclesiæ.*

Literæ formatæ, commendatitiæ, & dimissoriæ.

Literis sæcularibus abutens, vino inebriatur, & sicera. *dist. 37. cap. Vino.*

Literæ sæculares legendæ tantum, ne ignorentur. *dist. 37. cap. Legimus. & c. Qui de mensa.*

Literæ formatæ, olim, quomodo faciendæ. *Conc. calcedon. in fine. dist. 73. cap. In nomine, & c. Sanctissimo.*

Literæ communicatoriæ, olim, quomodo fiebant. *Concil. Eliber. c. 58.*

Literas confessorum offerentes, habere debebant etiam communicantes. *Concil. Arelat. 1. c. 9.*

Literæ commendatitiæ non dantur ab Archidiacono. *De off. Archidiaconi c. Significasti.*

Literæ commendatitiæ à quo possunt dari. *de temporibus ordinat. in 6. c. cum nullus.*

Literæ commendatitiæ, seu dimissoriæ ad ordines pro sæcularibus clericis, dari, seu concedi debent ab Episcopo, de cuius territorio est ordinandus, vel ab Episcopo, sub quo ille habet beneficium; vel ab Episcopo, sub quo habet domicilium, licet alibi fuerit natus, ordinandus. *ibid. cap. Cum nullus.*

Episcopo agente in remotis, licentiæ, seu dimissoriæ concedendæ sunt à Vicario eius: sede vacante, à Capitulo, vel alio ad quem spectat spiritualium administratio. *ibid.*

Literæ dimissoriæ non debent ab Episcopo concedi, nisi prævio examine, de titulo patrimonij (si sunt ad sacros) vel beneficij. item examine de moribus, ætate, literis. & hoc examen de sufficientia remitti potest ad ordinantem: sed in literis dimissorijs, facienda est mentio de titulo patrimonii. *Conc. Senon. in decret. morum c. 5. Conc. Colon. 2. p. 1. cap. 29. Concil. Mogunt. 4. cap. 84.* Vide, *Ordinandi in sacris.*

Literæ dimissoriæ de ordinando à quocumque non possunt fieri, nisi ex legitima causa exprimenda ab Episcopo dimittente. & tunc ab Episcopo in Diœcesi residente, & prævio examine, potest talis admissus ordinari, & non ab alio. *Concil. Trident. sess. 7. de refor. c. 11.*

Literæ dimissoriæ non facilè concedendæ, sed ex maxima causa. *Concil. colon. 3. tit. De altero medio c. 3. Conc. Moguntin. 4. cap. 84.*

Literæ dimissoriæ concedi non possunt ab Abbatibus, alijsque exemptis, vel Collegijs, clericis sæcularibus ad alios Episcopos, vt ab eis possint ordinari. *Concil. Trident. sess. 23. de refor. c. 10.*

Concedentes, per annum suspenduntur ab officio, & beneficio. *ibid. c. 10.*

Impetrantes verò tales literas à præfatis personis, incurrunt pœnas taxatas *a Paulo* 3. contra impetrantes dimissorias à Capitulo, sede vacante contra formam canonum. *Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 10.*

Literæ de promouendo ad ordines à quocumque, non possunt concedi à S. Pœnitentiario. Vide, *Ordines. Pius IV. constit. 53. In sublimi.* Nisi assignetur iusta causa, cur petens non vult ordinari à suo Ordinario. *ibid.*

Literæ Maioris Pœnitentiarij Papæ. Vide, *Pœnitentiarius.* Vide, *Dimissoria.* Vide, *Capitulum.* Vide, *Sede vacante.*

Literæ Apostolicæ.

Defectus alicuius literæ, in literis Apostolicis non officit. *de fide instrumentor. c. Ex parte.*

Literarum abrasio in narratiua non indicat falsitatem. *ibid. c. Ex literis.*

Literæ Apostolicæ carent vigore, si in petitione non fuit expressa veritas. *ibid. c. Quod super his.*

Literæ impetratæ à Papa de prouisione facienda; non intelliguntur de pensionibus, sed de beneficijs. *De præb. in 6. c. Quamuis.*

Literæ

Literæ impetratæ pro beneficio, &c. postquam alius impetrauit, nullius sunt roboris. *Conc. Later. 3. in append. tit. De potest. Iudicis delegati cap. 21.* Vide, *Beneficia.*

Literæ Papæ de dando beneficium vno modo, non includunt alios modos. *De præb. in 6. c. Cum in illis. §. Cum autem.*

Literæ de prouisione facienda, non intelliguntur de curatis. *ibid. cap. Cum in illis.*

Literæ Papæ, in quibus ipse Papa proprium factum narrat, plenè probant, si super illis gratia, vel intentio fundatur. *Clem. de probationibus c. vnico.*

Literæ Apostolicæ in curia recipi debent, vel de manu Papæ, vel de manu ministrorum eius. alias, si laicus, excommunicatur; si clericus, ab officio, & beneficio deponitur. *de crimine falsi cap. Dura sæpè.*

Literæ Apostolicæ expeditæ ante diuisionem diœcesis, habent eumdem vigorem post diuisionem, quem habebant ante, circa beneficia in tali Diœcesi. *Extra, De offic. deleg. c. vn. Sedes. Extrau. Ioannis 12. de concession. præb. c. Sedes.*

Literæ Apostolicæ expeditæ ante coronationem Papæ, sunt validæ. excommunicati sunt, qui docent contrarium. *Extra, De sent. excommunic. c. Quia nonnulli.* Vide, *Papa.*

Literarum Apostolicarum commodo priuatur, qui eas obtinens alteri tradit eiusdem nominis, vt eis vtatur, & qui eas accipit; & qui earum vigore alios vocat ad iudicium, cum quibus non habet controuersiam, & qui literas ad futuram trahit controuersiam, & qui ob plura negotia, plures obtinet comissiones, vt eumdem vexet coram pluribus iudicibus & locis simul: & qui citari curat partem in loco aliquo habente commune nomen cum alio, vt non comparente citato contumax declaretur. & hi omnes tenentur etiam ad expensarum solutionem. *de rescriptis in 6. c. 3. Dispendia.*

Literarum Apostolicarum executor admittere potens exceptionem fraudis, non potest pronunciare super toto negotio. *De sent. & re iudic. cap. De cætero.* Vide, *Executor.*

Literas Apostolicas falsas habens, tenetur eas destruere, vel intra terminum dierum 20. eas resignare, sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *de crimine falsi c. Dura sæpè. §. Adijcientes.*

Literæ Apostolicæ nouem modis possunt discerni, quod sunt falsæ, quia totidem modis falsificari possunt. Primò, Si bulla falsis literis apponitur. Secundò, Si filum ex vera bulla extrahitur, & alteri falsæ apponitur. Tertiò, si filum insitum vbi carta plicatur, falsis literis apponitur, &c. *ib. De crimine falsi. cap. Licet. Conc. Later. 3. in append. de interpretat. ver. c. 5.*

Literæ Apostolicæ, in quibus Episcopus vocatur filius, vel frater minor, vel in numero plurali scribitur vni personæ, sunt falsæ. *ibid. cap. Ad falsariorum.*

Literas falsas impetrantes eodem modo puniendi, quo falsarij, & quomodo. *ibid. cap. Ad falsariorum.*

Literas Apostolicas falsificantes, siue per se, siue per alium, excommunicati sunt eo ipso & curiæ sæculari tradendi; & si clerici, ante degradandi. *ibid.* Vide, *Excommunicatio in Bulla Cœna. & Nicolaus 1. ep. 47.*

Literis sub nomine Papæ vtentes, si clerici, officio, & beneficio priuandi: si laici, excommunicentur, donec debitè satisfaciant. *ibid. c. Ad falsariorum.*

Non præsumuntur falsę ob omissionem vnius characteris. *Honorius 3. ex Cirone de off. & potest. iud. deleg. c. 3.*

Literæ Apostolicæ non possunt pręsumi falsæ si sunt de simplici iustitia. *de crimine falsi c. Accedens.*

Literis iustitiæ falsis non vtens, dum aduertit esse falsas, non incurrit pœnas. *ibid.*

Literæ Apostolicæ non præsumuntur falsæ ob rasuram paucarum literarum in loco non suspecto. *de crimine falsi c. fin. Conc. Later. 3. par. 49. c. 3.*

Pro literis Apostolicis determinata taxa pretij soluenda. *Extrau. Ioannis 22. de sent. excommunic. cap. Cum a sacrosancta.* Prima vice (exigentes plus debito) per sex menses priuantur officio, secunda vice priuantur in perpetuum. & habenda est ratio de literarum multitudine. *ibid.*

Linea in literis Apostolicis continet dictiones 25. & literas 150. *ibidem.*

Literæ Apostolicæ, quibus fit commissio ad causas quasdam indefinitè, non derogant prioribus de causa particulari. *Conc. Later. 3. in append. tit. de interpretationib. verborum cap. 6. & 7.* Nisi fiat mentio etiam de illa causa particulari, imò in tali casu consulendus est Papa. *ibid. c. 9.* Et virtute earum non potest, quis conueniri. *ibid. c. 9.*

Literas impetrans suppresso nomine dignitatis, quam habet, nulliter impetrat. *Conc. Later. 3. ibid. c. 8.*

Literæ Apostolicæ impetrari non possunt super aliqua causa sine mandato domini, alias impetratio est nulla, & impetrans, vt falsarius punitur, nisi sit ex illis, qui non debent habere mandatum. *Conc. Lateran. 4. c. 37.*

Literarum Apostolicarum executio impediri non potest ab vllo Prælato sub quouis prætextu, aut priuilegio, sub pœna priuationis iurisdictionis per tres menses. *Martinus 5. constit. 2. Quod antidota. const. 3. In Apostolica §. 8.*

Habentur pœnæ aliorum retardantium executionem literarum Apostolicarum. *Item in const. 29. Clemen. 7. Romanus.* pœnis excommunic. interdicti, &c. aliis subiacent impedientes, vel retardantes, *ibid. Leo X. constitut. 30. In supremo.*

Literæ Apostolicæ in Cancellaria Apostolica scribendæ, & ordo circa hoc seruandus. *Martinus V. const. 3. In Apostolica §. 3.* Rescribendæ ab eo, qui defectum aliquem in eis admisit. *ibid.* sine salario sub varijs pœnis, & priuatione distributionis, sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *ibid. §. 3.*

Literarum Apostolicarum scriptor in Cancellaria, debet per se ipsum immediatè exercere suum officium, nisi ab infirmitate impediatur, vel ab alia causa per Vicecancellarium cognoscenda. *ibid. §. 4.*

Literæ Apostolicæ à quibus signandæ. *ibid. §. 9.* Literæ iustitiæ, quomodo comprobandæ. *ibid. §. 10.* Earum registratio, bullatio, ac salarium. *ibid. §. 34.*

Non possunt retardari quo ad executionem, & pœnæ retardantium. *ibid. §. 8.*

Literæ Apostolicę non possunt arrestari ad prorogandum lites. *Martinus V. const. 5. Romani.*

Literæ Apostolicæ pro executione sententiæ, quomodo expediendæ, & quid pro eis soluendum. *ibid. §. 3.*

Literas Apostolicas impetrantes cum expositione, quod sint tales, quales non sunt, vt eas gratis recipiant excommunicantur, & literæ nullæ sunt. *Innoc. 8. const. 11. Cum sicut.*

Literæ Apostolicæ non subscriptæ ab Abbreuiatoribus, nullius sunt roboris. *Leo X. const. 14. Summi.*

Literas illas non subscriptas sollicitantes, vt falsarij sunt puniendi. *ibidem.*

Literæ Apostolicæ in fauorem Auditorum Romanæ Rotæ, gratis expediendæ. Idem pro eorum loca tenentibus faciendum concedit *Leo 10. const. 3. Sedes.*

Literæ Apostolicæ super resignatione beneficiorum, quomodo expediendæ. *Pius 5. const. 32. Cogit.*

Literas indulgentiarum, & gratiarum gratis expediendas (excepto salario registraturæ) statuit *Pius 5. const. 64. Decet.* Et quæ sunt hæ literæ gratiarum, seù indulgentiarum. *ibid.* Vide, *Indulgentia.*

Literæ expediendæ pro religioso obtinente beneficium, cum clausula, *Quod solo nutu Abbatis, vel Superioris amoueri non possit,* non expediantur, nisi auferatur clausula hæc, vel eas ex parte signet Papa. *Vrbanus 8. const. 6. c. 39.*

In literis Apostolicis exprimendum, si resignatio beneficiorum sit cum permutatione. *ibid. c. 40.*

In literis Apostolicis non suppletur aliquis defectus, nisi hic exprimatur in petitione, & in signatura apponatur, *Fiat, vt petitur. ibid. c. 41.*

Literis pro iuris patronatus, expeditione in curia. Vide, *Ius patron.*

Literæ resignantis, & resignatarii, si ab illo reseruetur pensio, expediri non possunt, nisi resignatarius acceptet soluere pensionem. *Vrbanus 8. const. 6. c. 45.*

Literæ beneficii vacaturi per ingressum religionis, quomodo expediendæ. *ibid. c. 46.*

Literæ executionis, debent exprimere nomen iudicis positi in signatura. *ibid. c. 48.*

Literæ dispensationum in gradibus consanguinitatis, vel affinitatis,

tatis,

nitatis, continere debent clausulas, *Si mulier rapta non fuerit, & si scienter, &c. ibid. c.49.*

Literæ dispensationum super defectu natalium, vt succedatur in bonis, quomodo expediendæ. *ibid.* Vide, *Dispensatio.*

Literæ expediendæ pro beneficijs vacantibus, aut per ingressum religionis, quid debent continere. *Vrb.8. const.6. c.58.*

In literis Apostolicis aliquid scribentes, corrigentes, vel delentes ignoranter, possunt absolui per Vicecancellarium, & Regentem Cancellariæ. *ibid. c. 71.*

In literis Apostolicis potest Vicecancellarius, & regens corrigere nomina, & cognomina, non tamen personarum, quibus facta est gratia. *ibid.*

Literæ beneficiorum vacantium per priuationem, &c. vt in constitutione *Execrabilis* expediendæ cum clausula, *Si ita est. Vrb.8. const.6. c.61.*

Literæ Cancellariæ Apostolicæ faciunt fidem in omni iudicio. *Vrb.8. ibid. c.28.*

Literæ omnes Apostolicæ, quæ requirunt informationem facti, expediendæ sunt cum clausula, *Si ita est. ibid.*

Literæ Apostolicæ, siue gratiæ, siue iustitiæ, quando faciunt fidem. Vide, *Scriptura.*

Literarum Apostolicarum Summator. Vide, *Summator.*

Literæ de promouendo ad ordines à quolibet antistite, non concedantur à Pœnitentiario Romæ, nisi iusta assigneur causa cur ab ordinariis nolunt petentes promoueri. *Pius 4. const.53. In sublimi.*

Literæ Apostolicæ, quomodo expediendæ, & quo sigillo. *Gregorius 13. const. 96. Quæ à Romano.*

Vide, *Impetratio.* Vide, *Commissio.* Vide, *Delegatio.* Vide, *Indulgentia.* Vide, *Falsitas.* Vide, *Scriptura.* Vide, *Sedes Apostolica.* Vide, *Cancellaria.* Vide, *Papa, &c.*

Litera Conseruatoria.

Literas conseruatorias obtinens non potest se tueri, quin ab Episcopo, seu alio Ordinario conueniatur in causis criminalibus, & mixtis. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. c.5.* Excipiuntur, Regulares, eorum loca, & hospitalia, ac illorum personæ. *ibid.*

Literas conseruatorias obtinens, in ciuilibus, si est actor non potest trahere partem ad suum iudicem. Si verò est reus, & eius conseruator allegatur suspectus ab actore, vel oritur controuersia de iurisdictione inter Conseruatorem, & Ordinarium, non procedatur in causa, donec per arbitros dirimatur lis de competentia iudicis. excipiuntur præfatæ personæ, & loca. *ibid. c.5.*

Literæ conseruatoriæ non fusis agantur, vltra quinquennium, non prosunt nisi habenti, & duobus eius familiaribus. Excipiuntur Regulares, Collegia, Hospitalium personæ, & præfatorum loca. *ibid.*

Literę conseruatoriæ semper prosunt pro miserabilibus personis. *ibid. c.5.* Vide, *Iudices Conseruatores.*

Litera de Auisi, & alia.

Literas de *Auisi* facientes, dictantes, tenentes, quæ continent aliquid contra honorem, famam, &c. alicuius, quibus pœnis puniendi. *Pius V. const.147. Romani.* Bona eorum confiscantur. *ibid.*

Literas Bannitorum ferentes, per quas minantur partibus offensis, nisi ab eis pacem habeant, vel alia similia continentes, incurrunt crimen læsæ maiestatis. *Innoc. 8. const.114. Licet.*

Literatus.

Literatis viris maximè indiget Ecclesia. *De elect. &c. in 6. cap. Cum ex eo.*

Lis. Lites.

Lis dicitur à limitis contentione, quia prius limites diuidebant agros. *de verbor. signif. c. Forus.*

Lites, & iurgia non fiant temporibus ieiuniorum. *Post epist. 13. Libery cap.1.*

Lites de rebus Ecclesiasticis per duos, vel tres testes sunt terminandæ. *Conc. Illerdense c. 5.*

Lite vertente inter aliquos, res, quæ litigatur in nullius possessionem est transferenda. *11. q.1. cap. Quia res.*

Lite durante, nullus audeat rem litigatam sibi assumere. *11. q.1. cap. vlt.*

Lite pendente, nihil innouandum circa possessionem; & factum est nullum. *Vt lite pendente c. 1. Clement. sub eodem tit. cap. fin.*

Lite pendente inter duos, nequit eligi tertius; imò nequesi alter renunciet, vel moriatur. *Vt lite pendente in 6. cap.1. & cap. fin.*

Lite pendente, mortuo beneficiato, si alii ad defensionem velint admitti, admittantur in eo statu, in quo antea erat lis. *ibid. cap. fin.*

Lite pendente adulter accusatus non est priuandus possessione coniugis. *Vt lite pend. cap. Laudabilem.*

Lite pendente, nullus potest alienare rem litigiosam; alienans tenetur ad æquiualentem restitutionem. *ibid. cap. Ecclesia Sancta.* Vide, *Priuilegium.*

Lite pendente in curia de beneficio, si vterque litigans moritur, dispositio pertinet ad Papam. si extra, pertinet ad Ordinarium, vel alium ius habentem. Si verò vnus moriatur in curia, alius extra, si moriens in curia possidebat, Papa confert; si qui extra, Ordinarius confert. *Si neuter* possideat, Papa confert. Si alter superstes litigare velit, interim nulli detur, sed ei detur post causam, cui de iure. Quod si declaretur beneficium pertinuisse ad defunctum, Papa confert, si in curia mortuus sit; Ordinarius verò si extra. si ad neutrum spectat, Ordinarius confert. *Clement. Vt lite pend. cap. 1.*

Lis dicitur pendere, postquam à iudice competente facta est in ea citatio, & hæc peruenit ad partem, vel curatum est, vt ad eam perueniret, & in citatione expressa sunt illa, de quibus conuenitur citatus. *Clement. Vt lite pend. c. fin.*

Lis dicitur mota, quando est contestata. *de verbor. significat. cap. Ex parte vestra.*

Lites debent celeriter terminari. *De sent. & re iudic. cap. Iurgantium.*

Lites decidendæ secundum iura temporis controuersię, non secundum priuilegium impetratum lite pendente. *Vt lite pend. cap. Dilectus filius. & c. fin.*

Lite pendente coram Papa, de natali alicuius, nullus debet ferre iudicium de iure successionis in bonis. *Honorius 3. ex Cirone, de ordine cognitionum c.1.*

Si lis decidenda intra certum tempus comitatur, terminus incipit currere cum iudices habent literas. *de appellat. & recusat. cap. Super eo il a.*

Lite ad Papam aduocata, acta quæ fiunt, sunt nulla. *ibid. c. Vt nostrum.*

Lite existente de beneficio, vel dignitate, quando fieri potest compromissio à ligantibus. Vide, *Beneficium datum duobus.* Vide, *Electio.*

Litigiosæ rei confirmatione facta à Papa, non impeditur Ordinarius, quin iudicet in lite. *de confirmatione vtili, &c. c.1.*

Lites plures personales contra eundem moueri non possunt in locis distantibus. Literæ sic impetratæ sunt nullæ, & impetrans tenetur ad expensas. *Concil. Lugdun. 1. Gener. de rescript. in 6. c.1.*

Litis contestatio.

Lite non contestata, nihil valet processus in causa. *De litis contest. c.vn.*

Litis contestatio fit per petitionem in iure positam, & per responsionem factam. *De electione, &c. cap. Dudum Ecclesia Roth. §. Partibus.*

Lite non contestata, non possunt repeti testes. *Vt lite non contestata cap. 1.*

Lite non contestata in causa restitutionis, sententia ferri non potest, nec etiam contra contumacem. *Vt lite non contestata, cap. Accedens.*

Lite non contestata, possunt repeti testes in his casibus. si timetur de morte testium, vel absentia diuturna; vel sunt senes,

fenes, valetudinarij; & aduerfarius fit contumax, vel abfens, vt non poffit conueniri. Sed tunc intra annum actor debet aduerfarium conuenire, vel teftium repetitionem ei denunciare; alias nulla eft repetitio. *Vt lite non conteftata c.Quoniam. De confirmat. vtili, &c. c. cum dilecta.*

Lite non conteftata in caufa matrimoniali, poffunt repeti teftes contra contumacem, & terminari caufa. *ibid. vt lite non conteft. §. Porrò.*

Item poffunt repeti teftes, lite non conteftata, quando imminet publicatio teftium. *ibid. vt lite non conteft. §. Sunt, & alij.*

Lite conteftata, teftes poffunt produci, fi actor eft contumax. *De dolo, & contumacia cap. caufam.*

Lite non conteftata, fi reus eft contumax, poteft actor mitti in poffeffionem caufa cuftodiæ. *Cap. Tuæ fraternitatis. Vt lite non conteftata, &c.*

Lite non conteftata, quid agi poffit, & quid non. *ibid.*

Lite non conteftata, fi proceditur per viam Inquifitionis, quando poteft ferri fententia depofitionis. *De dolo, & contumacia cap. Veritatis.*

Lis non remanet conteftata, fi eadem die refponfio Aduocati reuocatur. *de appell. & recufat. cap. cum caufam.*

Lite non conteftata, fi proceditur in caufa, validè appellatur. *ibid. & cap. Significante.*

Lite non conteftata in caufa appellationis, ex contumacia partis abfentis, poteft Iudex ad quem definire. *de appellat. & recufat. c. interpofita. §. finali.* Vide, *Abfens.*

Lis non conteftatur per exceptionem peremptoriam. *de litis conteftatione in 6. c. 1. & 2.* Vide, *Conteftatio.*

Litigantes.

Litigans cum alio de beneficio, perfonatu, &c. ob contumaciam partis, quando poteft mitti in poffeffionem, caufa rei feruandæ. *Conc. Lugdun. Gener. 1. de refcriptis in 6. c. 1.* Vide, *Beneficiales caufæ.*

Litigantes, in principio litis tenentur dare iuramentum calumniæ (exceptis clericis,) & aliquando etiam ifti. *De iuram. calumniæ c. 1.* Vide, *Iuramentum calumniæ.*

Litigantes in curia Romana, non poffunt ab Epifcopis excommunicari, aut priuari beneficijs, vel aliter moleftari, fub pœna fufpenfionis ipfo facto. *Extra, de priu. c. Diuina.*

Litigantes in curia Romana, non poffunt ab aliquo offendi, neque immediatè, neque mediatè, fub pœna excommunicationis Papæ referuatæ. *Alexan. VI. conft. 11. In eminenti.*

Litigare non debet Epifcopus, pro rebus tranfitorijs. *14. q. 1. cap. 1.*

Litigantes Romæ. Vide, *Offendens.* Vide, *Roma.* Vide, *Curiales.*

Locus.

Locus non faluat, fed gratia. *Dift. 40. cap. Illud. cap. Qualibet. & cap. Adam.*

Locus non facit fanctum, fed meritum. *Greg. I. lib. 6. ep. 29.*

Locus dignitatis non facit fanctum, fed merita. *Dift. 40. cap. Non eft facilè, cap. Non loca. cap. Nos qui. cap. Ante. cap. Illud. cap. Qualibet. & cap. Adam.*

Loci primatum defiderans in terra, inueniet confufionem in Cœlo. *Dift. 40. c. Multi.*

Locus defertus, qui nam dicatur. *De verbor. fignif. in 6. c. 1.*

Locus in quo fuit fepultus hæreticus, perpetuo careat fepultura. *De hæret. in 6. cap. Quicumque.*

Locus religiofus, debet à religiofis reformari. *De religiofis domibus cap. inter quatuor.* Vide, *Monafteria.* Vide, *Regulares.*

Loca facra.

Loca facra non iuuant mortuum in peccatis mortalibus. *13. q. 2. cap. quibus.* Sed iuuant morientem fine peccatis prædictis. *ibid. c. cum grauia.*

Loca facra fieri non poffunt diuerforia communia, fub pœna excommunicationis. *19. q. 3. cap. Quoniam.*

Loca facra in Vrbe, fi dilatanda fint, poffunt vicini compelli ad vendendum domos, loca, &c. Licet pro alijs fit redactum ad ius commune. *Pius V. conft. 126. Ad hæc.*

Loca pia.

Loca pia immunia funt à tributis. *23. q. 8. cap. in qualibet.* Vide, *Hofpitalia.*

Loca pia omnia fubfunt Epifcopo. *De religiofis domibus c. de Xenodochijs.* Vide, *Epifcopus.* & vifitantur ab eo, vt delegato Papæ. nifi fint fub poteftate Regum, immediatè. *Conc. Trident. feff. 6. de reform. c. 9.*

Locus deputatus ad hofpitale, non poteft ab Epifcopo ad prophanum vfum conuerti. *de religiofis domib. cap. Ad hæc.*

Locus religiofus debet à religiofis reformari, non à fæcularibus. *ibid. cap. inter quatuor.*

Loca pia non foluunt quartam pro legatis. *Extra, de priuil. cap. Inter cunctas.*

Locus in quo fuit fepultus hæreticus, perpetuo careat fepultura. *De hæret. in 6. cap. Quicumque.*

Loca, pia, monafteria, &c. non tenentur hofpitari Milites in ftatu Ecclefiaftico. *Pius V. conft. 111. cum nil.* & *conft. 148. cum ficut.*

Loca pia non poffunt alienare bona. *Pius IV. conftitut. 53. In fublimi.*

Neque eam à S. Pœnitentiario, poffunt obtinere. *ibid.* Vide, *Alienare.*

Locorum piorum bona, vel iura vfurpantes, fi laici, excommunicantur, fi moniti non defiftunt; & ipfi, ac fucceffores vfque ad 4. gradum priuantur beneficijs Ecclefiæ, & inhabiles funt ad ea. *Concil. Rauennat. 2. fub Clem. V. cap. 26.* Vide, *Clerici.* Communitates verò, interdicto fupponuntur, confiliarij earum, rectores, &c. nominatim, excommunicantur, & perpetuò fiunt inhabiles ad obtinenda feuda Ecclefiæ. Filij verò, ac nepotes ad omnes Ecclefiafticos honores fint inhabiles. *ibid. c. 26.*

Locorum piorum adminiftratores, tenentur omni anno reddere rationem Ordinario, non obftante confuetudine in contrarium, nifi in fundatione aliter fit ftatutum. *Concil. Trid. feff. 22. de reform. c. 9.*

Quod fi ex confuetudine, priuilegio, &c. alijs reddenda fit de eis ratio, inter eos primus fit Epifcopus. *ibid. c. 9.*

Locorum piorum bona, cenfus, aut iura vfurpans, vel impediens, ne ad loca pia perueniant, anathema eft, quoufque loca in priftinum reftituantur. & fi patronus id faciens eft Ecclefiafticus, præter dictam pœnam, priuatur iure patronatus, & beneficijs. fi laicus, iure patronatus. *Conc. Trident. feff. 22. de reform. c. 11.*

Loca pia habentes in titulum, commendam, adminiftrationem, &c. tenentur ad eorum reftaurationem. tenentur recuperare amiffa, malè vfurpata, tenentur ad hofpitalitatem ex fructibus, quos inde percipiunt. compelli ad fuum munus poffunt ab Epifcopo, & per hunc priuari officio in perpetuum. *Conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de piorum locor. admin.*

Locorum piorum fructus, malè percepti ab aliquo, non poffunt ei condonari, neque per Epifcopum. *ib. Conc. Mediol.*

Locorum piorum debitores, non poffunt ea adminiftrare. *Concil. Mediol. ibid.*

Locorum piorum adminiftratores, antequam munus fufcipiant, tenentur iurare de fidelitate gubernij. *ibid.*

Locorum piorum bona, poffeffiones, &c. non arbitrio miniftrorum, fed publicè locanda proponantur. & debitoribus eorum nihil locandum. *Concil. Mediol. ibid.*

Conducens ea bona det fideiufforem, alias nihil facit, & nullus eft contractus. *ibid.*

Loca pia vifitari poffunt ab Epifcopis, & quomodo. Vide, *Epifcopus quo ad vifitationem.*

Loca Montium.

Vide, *Montium loca.*

Locationes. Locare.

Locationes bonorum Ecclefiarum, vel piorum locorum, quomodo faciendæ. Vide, *Ecclefia bonorum locationes, &c.* Vide, *Alienatio.*

Tales locationes fieri non poffunt anticipatis folutionibus in præiu-

præiudicium successorum, & si fiant nullæ sunt. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 11.* non obstante priuilegio, &c.
Locari non possunt iurisdictiones Ecclesiasticæ, nominandi Vicarios in spiritualibus, aut deputandi. *ibid.* Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*. Vide, *Iurisdictio*.
Locante aliquo animalia, si pereunt locatori pereunt, nisi fuerit negligentia conducentis. *Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de vsuris.*
Locatores hospitiorum Bononiæ, à quibus debent abstinere, & quomodo non possunt ante tempus locare hospitia scholarium, sub pœna excommunicationis. *De locato, & conducto cap. 1.*
Locans domum alicui, quando potest expellere inquilinum ante tempus. Vide, *Inquilinus*.
Locationes bonorum Ecclesiæ, fieri non possunt vltra triennium. *Paulus 2. const. 5. Ambitiosa*. Vide, *Ecclesiæ bonorum locationes, &c.* Vide, *Alienare*. *Vrbanus 8. const. 51. Humana*, reuocat omnes facultates. neque confirmari possunt vltra triennium.
Locare decimas. Vide, *Decima*.
Locationes bonorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, locorum Piorum, &c. Romæ fieri non possunt consanguineis, vel affinibus, vsque ad tertium gradum Rectorum, Gubernatorum, Superiorum, &c. curam habentium talium Ecclesiarum, nec directè, nec indirectè, sub pœna nullitatis contractuum, amissionis fructuum, emolumentorum inde prouenientium, & excommunicationis latæ sententiæ, Papæ reseruatæ. Si verò pro vtilitate dictorum locorum, &c. expediat eas locationes fieri consanguineis, &c. præfatis, fieri debent de consensu Capituli, Congregationis, &c. respectiuè per secreta suffragia cum duabus (ex tribus partibus,) consentientibus. Quo ad cappellanos verò beneficiatos, commendatarios, reseruatarios, &c. de licentia Cardinalis Vicarii. & confirmatur constitutio *Pauli 2. Ambitiosa*, circa alienationes bonorum dictarum Ecclesiarum. *Alexander 7. constitut.* incipiente *In supremæ, data 23. April. 1657.*

Lombardia.

Lombardiæ Episcopi, quas, & à quibus exigere possunt procurationes, quando visitant. *Extra, de censib. cap. Vas electionis.*

Loqui.

Loquens cum excommunicato, de rebus pertinentibus ad animam, etiam si alia interponat, non est excommunicatus. *De sent. excomm. cap. Cum voluntate.*
Loquens, vel alio modo participans cum excommunicato, incurrit excommunicationem minorem. *de sent. excommunic. in 6. cap. Constitutionem, & cap. Statutum.* Vide, *Excommunicato non communicandum.*
Locutio pluralis, duorum numero continetur. *De regulis iuris in 6. reg. 40.*

Loth.

Loth non de incestu cum filia, sed de ebrietate culpatur. *15. q. 1. cap. Inebriauerunt.*

Lucifer.

Lucifer fuit de ordine Cherubinorum, & cunctis præiuit scientia. *De pœnit. dist. 2. cap. vlt. Principium.*

Lucrum.

Lucris temporalibus seruientes, non sunt apti ad Dei seruitium. *Dist. 86. cap. Peruenit.*
Lucrum turpe est vendere, plusquam emptum est. *14. q. 4. cap. Quicumque.*
Lucrum fieri non potest de re pignorata. si tamen cedit in beneficium Ecclesiæ, potest. *de vsuris cap. 1. & 2.*
Lucro vacantes clerici. Vide, *Clericus circa negotia sæcularia.*

S. Ludouicus.

S. Ludouicus Rex Franciæ canonizatur *à Bonifacio 8. const. 6. Gloria laus.*
S. Ludouicus Episcopus Tolosanus Ord. Min. Filius Regis Siciliæ canonizatur *à Ioanne 22. const. 2. Sol Oriens.*
S. Ludouici Nationis Gallicanæ, Ecclesia Parochialis Romæ erigitur, extincta alia Parochia dicta S. Nicolai in Agone, & applicatis fructibus huius Ecclesiæ præfatæ S. Ludouici. *Gregor. 15. const. 38. Dum ad sacram.*
In ea Ecclesia erigitur pariter Confraternitas ad pia opera exercenda. *ibid.*
Ludouicus Primus Rex Franciæ. Vide, *Clodoueus.*

Ludus. Ludicrum.

Ludi theatrales fieri non possunt per clericos. *De vita, & honest. cleric. cap. Cum decorem.* Neque possunt fieri in Ecclesijs per quoscumque. *ibid.*
Ludicra ars non potest per Christianos exerceri. *conc. Afric. can. 30.*
Ludi scandalosi sunt prohibiti clericis. *Conc. Turon. 4. cap. 5.* Vide, *Clerici à quibus tenentur abstinere.*
Ludere taxillis prohibitum est clericis. *Conc. Tolet. 22. c. 11.* & pœna. *ibid.* Vide, *Clericus.*

Lugdunum.

Lugdunense Concilium 2. indicitur *à Gregorio X.* ad succurrendum fidelibus Terræ sanctæ. *Const. 1. Saluator.*

Lugere. Luctuosum.

Lugere mortuos, est quid pusillanime. *13. q. 2. cap. Vbicumque il 2.*
Luctuosis vestibus vti non possunt clerici, sub pœna priuationis fructuum per tres menses. & aliæ pœnæ Episcopo permittenti. *Concil. Tolet. 22. c. 8.*

Lumen. Luminaria.

Lumen gloriæ est necessarium animæ, vt eleuetur ad videndum Deum, & fruendum illo. *Clement. de heret. cap. Ad nostrum. Conc. Vienen. Gener. 15.* Vide, *Anima.*
Luminaria in Ecclesijs tenenda. *Conc. Brachar. 2. c. 5.*
Pro luminaribus Ecclesiæ, nihil est exigendum, sed de Ecclesiæ redditibus foueantur. *Conc. Cabil. 3. c. 16.*
Luminaria ad Euangelium, portantur in signum lætitiæ. *dist. 21. c. Cleros.* Quia dant intelligere lumen Euangelicum, quod illuminat omnem hominem. *ibid.*
Luminaria, quæ sunt ad vsum sacrificij missæ, per acolythos accendantur, & deferantur. *Dist. 21. c. Cleros. Dist. 25. c. Perlectis. Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. De Acolytho.*
Vide, *Sacrificium*. Vide, *Missa*. Vide, *Acolythus*.

Lupercalia.

Lupercalia, id est, superstitiones, & sacrificia, quæ Deo Februario fiebant, à Christianis cauenda. *Gelasius epist. ad Andromacum.*

Lutherus.

Lutherus cum suis erroribus damnatur. *Leo X. constitut. 40. Exurge Domine.* Errores ibi numerantur.
Lutheri fautores, & ipsemet iterum damnantur. *Leo X. constit. 41. Decet.*
Lutheri fautor Fridericus Dux Saxoniæ, monetur ne protegat Lutherum. *Adrian. 6. const. 4. Satis.*

Luxuria.

Luxuriam causat nimia vini potatio. *Dist. 35. c. Luxuriam.* Vide, *Fornicatio*. Vide, *Mœchia*. Vide, *Carnale peccatum*. Vide, *Peccatum*.

M

Macellum. Macellarius.

Macellum fieri non potest in cœmeterijs, sub pœna excommunicationis. *Conc. Sabinense c.* 18.
Macellarij in territorio Romano, non possunt macellare boues aptos ad arandum, sub pœnis, &c. *Clemens 8. constit. 72. Inter multiplices. Paulus V. const. 70. Pastoralis.*

Macerata.

Maceratæ instituitur Rota cum facultate iudiciaria. Vide, *Rota Maceratensis.*
In eadem Ciuitate erigitur Studium Generale. Vide, *Studium.*

Machomettani.

Machomettani à Dominis Christianis sunt refrenandi, ne in Mesquitis sua sacra faciant. *Clement. de Iudæis c. vn. Credit.*

Magdalena.

B. Magdalena de Pazzis Florentina, fuit Monialis Carmelitana. *Vrbanus 8. const. 63. In supremo.*
Officium de illa recitari potest ab omnibus religiosis Carmelitanis in statu Magni Ducis. *ibid.*

Magi. Magia. Magica Ars.

Magi dicti sunt, olim, interpretes stellarum, seu obseruationum ipsarum. *26. q. 3. cap.* 1. Postea verò etiam, qui ope dæmonum aliqua enuncîant, vel operantur.
Magi ope dæmonum, multa faciunt, quæ videntur mirabilia, sed apparentiæ sunt, non veritates. *26. q. 5. cap. Episcopi, & cap. Nec mirum.*
Magi quid possunt per dæmones. Vide, *Dæmones.*
Magi, nihil possunt facere, nisi Dei permissu. *26. q. 5. cap. Nec mirum.*
Magi in Ægypto coram Moyse apparere fecerunt dracones; sed verè, & realiter non erant. *ibid.*
Magi non possunt mortuos reuocare ad vitam. nec reuocauerunt vere, & realiter Samuelem, vt loqueretur cum Saule, sed per illusionem deceperunt Saulem. *26. q. 5. c. Nec mirum.* Vide, *Samuel.*
Magiæ inuentores primi, qui fuerunt. *ibid.*
Magica facta, sunt apparentia, non vera, & realia. *26. q. 5. cap. Nec mirum.*
Magica opera, incantationes, medelæ, &c. sunt fugienda. *Lib. 7. const. Apostol. c. 4. Conc. Turon. 3. c. 42.*
Magi non consulendi. *26. q. 5. per totam. Lib. 7. const. Apost. c.* 4.
Magiæ vacantes, & pactum cum dæmone habentes, exterminandi per Episcopos, & Inquisitores. *Conc. Mediol. 1. tit. De Magicis artibus.* Vide, *Astrologia.* Vide, *Sortilegium.* Vide, *Dæmon.*
Magi persequendi. *26. q. 5. cap. Peruenit. cap. Contra Idolorum, & cap. Episcopi.*
Magi prædicentes futura per media superstitiosa, ab Inquisitore puniendi. *Sixtus V. const. 17. Cæli, & Terra.* Omnes species superstitionum, quibus vtuntur ad hoc Magi, ibi narrantur.
Magiæ arti vacantes, non possunt ordinari clerici. *Concil. Agathen. c. 68. 26. q. 5. cap. Non oportet.*
Magiæ siue diuinatricis, siue operatricis species omnes *à Sixto V. in constit. 17. Cæli, & Terra* numeratæ cum medijs, seu instrumentis, quæ regulariter ponuntur in vsu, hic assignantur. Geomantia, Hidromantia, Aeromantia, Piromantia, Onomantia, Chiromantia, & Necromantia, Sortilegia omnia facta per taxillorum, granorum, triticeorum, aut fabarum iactum. Item augurium, auspicium vana obseruatio, aliquando cum actu idolatriæ. Sortilegia ad inueniendos thesauros, vel sciendum occulta, vel alia facienda per incantationes, veneficia, circulos, & diabolicos characteres: per inuocationem dæmonum (quos consulunt, & à quibus responsa petunt, aut accipiunt) per precum effusionem, thuris, aut aliarum rerum suffimenta, aut fumigationes. vel per sacrificia, accensionem candelarum, eidem dæmoni facta. vel per rerum sacrarum, sacramentorum, vel sacramentalium abusum. vel per eiusdem dæmonis adorationem, genuflexionem, cultum, venerationem, obsequium. per fabricationem anuli, aut phialæ ad alligandos in eis (vt putant dæmones) vt responsa ab illis habeant, &c.
Item responsa petentes à corporibus obsessis, vel lymphaticis, aut phanaticis mulieribus. Vel in phialis aquæ plenis, aut in speculo cum candelis accensis, & benedictis, sub inuocatione Angeli Sancti, & albi, adorant dæmonem. vel in vnguibus, aut palma manus, aliquando oleo peruncta, ab eo petunt, vt spectra, & apparentes, seu fantasticas visiones, sibi ostendat. *ibid. §.* 1.
Hæc omnia cum expressa inuocatione, & pactione dæmonis, aliquando fiunt, aliquando verò cum tacita. *ibid. §.* 1.
Item diuinatio per Astrologiam iudiciariam, circa actus hominum liberos. *ibid. §.* 2.
Omnes præfatæ diuinatoriæ artes, & quæcumque aliæ similes, damnatæ sunt. *ibid. §.* 3.
Qui eas exercent, vel quouis modo in eis se intromittunt, iurisdictioni Inquisitorum sunt subiecti; licet illi protestentur se non affirmare certò ea, quæ prædicunt.
Vide, *Astrologi.* Vide, *Dæmones.* Vide, *Diuinatio.* Vide, *Malefici.* Vide, *Mulieres sagæ.* Vide, *Sortilegi.*

Magister.

Magister falsò appellatur ille, cuius doctrina non tenetur. *Hormisda ep. 7.*
Magister Theologiæ in qualibet Cathedrali constituatur, & de præbenda prouideatur. *de Magistris cap. Quia nonnulli, & cap. fin. Conc. Colon. 2. par. 12. c.* 3. Munus eius, & obligatio, qualis est. *ibid.* Vide, *Theologus.*
Magister constitui debet in qualibet Cathedrali, qui doceat pauperes, & clericos, & prouideatur de vna præbenda. *ibid. c. Quia nonnulli. Conc. Later. 3. c. 18.*
Magistri linguarum Hebraicæ, Arabicæ, & Caldaicæ, in Studijs generalibus tenendi, qui eas doceant. *Clement. de Magistris cap.* 1. Quomodo prouidendi de salario, *ib. concil. Colon. 2. par. 12. c. 3.*
Magistri Scholarum petentes licentiam docendi, nihil debent soluere, alias restituatur, si quid soluitur. *Conc. Later. 3. cap. 18. & in append. tit. de simonia c. 16. & 17.* & qui exigunt, priuantur beneficio. *ibid. De Magistris cap. Prohibens. & cap. Quanto.*
Magistri scholarum, quæ tenentur docere discipulos. *Leo X. const. 7. Superna.*
Magistri scholarum impediri non possunt, ne doceant. *Conc. Later. 3. vbi supra*, sub eadem pœna. *& de Magistris c. Quanto.* Vide, *Schola.*
Magisterij gradus, & ritus est Christianus, non gentilis. *concil. Constantien. contra art. 29. Vvicleff.*
Magistri scholarum admitti non possunt, nisi prius de fide, & moribus examinati reperiantur idonei: & hoc faciendum est, etiam si tales Magistri sint conducti a Magistratu Ciuitatis, &c. *Conc. Colon. 3. tit. Quo ad instituendum c.* 1.
Magistri, & Doctores in Theologia creari possunt in Studio Bononiensi. & modus, ac ritus examinandi, & dandi gradum. *Innoc. 6. const. 2. Quasi lignum.*
Magistri de Ordine Sancti Augustini in Capitulis Generalibus creandi, duo pro qualibet Prouincia. Quomodo examinandi, &c. *Gregorius 13. const. 83. Dominicum.* Vide, *Fratres S. Augustini.*
Magistri aliarum Religionum. Vide, *de singulis Religionibus.*
Magister Cæremoniarum. Vide, *Cæremoniarum Magister.*

Magister Militiæ.

Magister Magnus Equitum S. Ioannis Ierosolymitani, quomodo eligendus. *Vrbanus 8. const. 89. In specula. per §§. 13.*
Magistri præfati eligendi cæremoniale, approbat *Vrbanus 8. in ap-*

*in append. constit.*24. *Militantis*. cum formula eligendi. *ibid.* Vide, *Equites*.
Magistri Magni aliarum Militiarum, qui sunt, & quomodo eliguntur. Vide, *Equites N. & N.*

Magister Caeremoniarum.

Magister Caeremoniarum Cappellę Papæ, qui seruiuit in Conclaui, gaudet priuilegio Conclauistarum. *Clemens 8.const.* 16. *Æquitati*. §. 4.
Magistro Caeremoniarum Papæ, quid dandum à Cardinalibus nouiter promotis, etiam si Romam non venerint. & in morte Cardinalium, quid eis ab hæredibus soluendum. *Paulus V. const.*117. *Fides*, *& diligentia*.
Vide, *Caeremoniarum Magister*. Vide, *Cappella Papalie*.

Magistri, & Preceptores hospitalium.

Magistri, & præceptores quicumque hospitalium, sub nomine Sancti Spiritus subduntur Magno Magistro Sancti Spiritus in Saxia Vrbis Romæ. *Sixtus IV. const.*12. *Etsi Vniuersis*. Vide, *Hospitalia*. Vide, *Equites*. Vide, *Militia*.

Magistri Viarum Vrbis Romæ.

Vide, *Roma.*

Magnus Dux. Magnus Magister.

Vide, *Dux Magnus*. Vide, *Magister*. Vide, *Equites N. & N.*

Magistratus.

Magistratus timendi, & honorandi. *Lib.*7. *const. Apost. c.*17.

Maiestas.

Maiestatis læsæ authores, quomodo puniendi. 6. *q.*1. *cap. Si quis cum Militibus*. Vide, *Ledere*.

Maiores.

Maior non potest, nec iudicari, nec accusari à minore. 6. *q.* 1. *cap. Omnes vero*, *& c. Beatus*. *Nicolaus* 1. *ep.*8. *Sixtus II. ep.*7. *Marcellus ep.*2. *Iulius I. ep.*1. *&* 2. *c.*28. Vide, *Inferior*. Vide, *Minor*.
Maior non potest ab vllo accusari, nisi accusans probet se esse irreprehensibilem. *Iulius I. ep.*2. *c.*20. 2. *q.*7. *cap. Criminationes*. Vide, *Accusari quis non potest*.
Maior accusari non potest à suspectis. *Iul. I. ep.*2. *c.*20.
Maiorum instituta sunt lex, deficiente lege. *Dist.*11. *c. In his*. Vide, *Leges*.
Maior censetur, qui prius est ordinatus. *de Maiorit. & obed. capit.*1.

Maior pars.

Maior pars non intelligitur respectu minoris, sed Capituli. *de elect. c. In genesi*. Vide, *Electio*. Vide, *Capitulum*.
Maior pars debet esse sanior; alias non sufficit ad electionem. *De elect. &c. cap. Ecclesia vestra*. Vide, *Electio*.
Maior pars Capituli, & Collegiatæ, concludit. *De his, quæ fiunt, &c. c.*1. Vide, *Capitulum*.

Maior circa alia.

Maior 25. annorum, fieri potest procurator ad iudicia. *De Procuratoribus in 6. c. Qui generaliter*. §. *Licet*.
Maior 14. annis per se, & per alios, potest defendere causam spiritualem. *De iudicijs in 6. c. fin.*
Maior circa matrimonia in maribus est 14. annorum, in fœminis est 12. minor vero, infra hanc ætatem. *de desponsat. impuberum c. fin.*
Maior pro delicto homicidij in statu Ecclesiæ reputatur, qui habet annos 20. *Iulius II. const.*24. *Fide digna*. Vide, *Homicida*.

Maior inuitus contrahens cum minori, non debet expectare minorem, vt perueniat ad ætatem. Sed potest cum alio contrahere. *De desponsatione impuberum*, *cap. Ex litteris*. Vide, *Matrimonia*.
Maius semper continet minus. *De regulis iuris in* 6. *reg.*35.
Maior censetur, qui prius est ordinatus. *De maiorit. & obed. capit.* 1.
Maiora censentur negata, cui negata sunt minora. *de sent. excomm. c. Cum illorum*.
Maior Ecclesia est Cathedralis. *de verbor. signif. c. Venerabili.*

Maior domus Ecclesiæ.

Vide, *Vice-Dominus*.

Maiorica Insula.

Maioricarum Episcopi, quas, & à quibus accipere possunt procurationes, seu expensas in visitatione. *Extra*, *de censibus cap. Vas electionis*.

Malum. Mala. Mali.

Malum difficilius credendum. *Zosimus ep.*3.
Malum non impediens, existimatur consentire. *Post ep. Anastasij II. Greg.*1. *l.*9. *ex regest. ep.* 64. *Conc. Later. sub Martino* 1. *consultat.*2. *Fœlix* 4. *ep.*3. *Damasus ep.*4. *dist.*83. *c. Error*. *cap. Quid enim*. *c. Consentire*. *cap. Nihil*. *Dist.*86. *cap. Facientis*. 2. *q.*7. *c. Negligere*, *& cap. Sancta*.
Mala non corrigens, qui potest, committit. 23. *q.*8. *cap. Præterea*.
Malum minus de duobus eligendum, si necessitas vrget. *concil. Tolet.*8. *cap.*2. *Dist.*13. *cap. Duo sunt*. 22. *q.* 4. *c. Non solum*.
De malis glorians Episcopus, est miserrimus. *Dist.*83. *cap. Nihil illo*.
Malum sibi inferre nemo potest.; & faciens, quomodo est puniendus. *Conc. Toletan.*16. *cap.*4. Vide, *Desperatus*. 23. *q.* 5. *c. Tu dixisti*. *c. Non est nostrum*. *& cap. Si non licet*. Vbi multa de hoc argumento habes.
Mala nocentium non maculant innocentes. 23. *q.*4. *c. Quam magnum*.
Mala sunt punienda, licet bonis proficere videantur. 23. *q.*5. *cap. Relegentes*.
Mali alterius causa, etiam mortis non semper est reus illius, sed quando. 23. *q.* 5. *cap. Cum homo*.
Malum suadens est persecutor. *ibid. cap. Non vos hominum.*
Malè acquisita, aliquando possunt benè expendi. 14. *q.*5. *cap. Non sanè*.
Per malum ministrum, accipiuntur etiam dona, si fides habeatur. 1. *q.*1. *c. Christus*. Vide, *Minister*. Vide, *Sacerdos*. Vide, *Sacramentorum ministri*.
Malum sibi inferre nemo potest, non mortem, &c. quocumque prætextu. 23. *q.*5. *c. Si non licet*. *cap. Tu dixisti*. *c. Non est nostrum*. *c. Placuit*. Vide, *Occidere*.
Mali possunt lucrari bonos. 1. *q.*1. *c. Spiritus Sanctus*.
Mali tolerandi sunt, licet à Deo sint damnati. 2. *q.*1. *c. Vnus ex vobis*.
Mali à bonis non possunt totaliter in hac vita separari. 11. *q.* 3. *cap. Nolite recedere*. 23. *q.*4. *cap. Quantus*, *& cap. Hæc autem*.
Mali ab Ecclesia non debent defendi. 14. *q.*6. *cap. Hi qui in furtis*.
Ecclesia pro malis potest intercedere. *ibid.*
Mali, pro pace, aliquando tolerandi sunt. 23. *q.*4. *cap. Tu bonus*. *cap. Tolerandi*. *cap. Quid ergo*. *& cap. Ecce inquiunt*.
Malis se sociat, qui eis fauet, vel potens, eos non corrigit. *ibid. cap. Ita planè*.
Mali fugiendi. 23. *q.*4. *cap. A malis*.
Mali, quos Ecclesia non expellit, tolerandi sunt. *ibid. c. Fortè in populo*.
Mali quidam puniendi, quidam tolerandi. 23. *q.*4. *c. Quidam vero*. *c. Ipsa pietas*, *& c. Quod Christus*.

Mali ex Dei iudicio, obdurantur in flagellis. 23. *q.4. c. Nabuchdonosor, & cap. Vasis ira.*

Mali cogendi ad bonum medicinali seueritate. 23.*q.4. c.Quid faciet, & cap.vlt. q.6. cap. Schismatici dicunt. & c. Quod errauerat.*

Mali per Ecclesiam debent pati persecutionem. 23. *q. 4. cap. Quis nos. & cap. Mali sunt. q.5. cap. Vnum, & c. Si vos contra.*

Mali ad bonum cogendi sunt. *ibid.*

Mali non occidendi, sed flagellis potius emendandi. 23. *q. 5. cap. Circumcelliones, & c. Pœna illorum.*

Mali à superioribus bonis corripiendi sunt. 23. *q. 5. c. Si vos contra.*

Mali pellendi sunt ab Ecclesia. 24. *q.3. c. Resecanda.*

Mala reuocare, sapientis est. 22. *q.4. cap. Diffinitio.*

Malis non resistens, fauet impietati. 23. *q.3. c.Qui potest, & cap. vlt.* Vide supra, *Malum non impediens.*

Malorum correctione, Deus placatur. 23.*q.4.c.Si quos igitur.*

Malorum delicta, licet prosint bonis, adhuc sunt punienda. 23. *q.5. cap.Relegentes.*

Malos puniens, est minister Dei. 23. *q.5. c.Qui malos.*

Mali, qui non possunt puniri per Ecclesiam, puniendi sunt per potestatem sæcularem. 23. *q. 5. cap. Principes. c. Res antem. & cap.Incestuosi.*

Mali habentes prosperitatem in hoc mundo, in alia vita grauius punientur. *De pænit. dist.3. cap.48. Quid ergo.*

Mali patientes in hoc mundo, tolerabilius patientur in alio. *De pænit. dist.3. cap. vlt.*

Mali etiam sunt ministri Sacramentorum validi; quia Deus per eos operatur. *de consecr. dist.4. per totam.* 1. *q.1.cap. Christus.* Vide, *Ministri.* Vide, *Sacramenta.*

Malorum societas, purgatio bonorum est. *Gregorius 1.lib.9. ex regest. ep. 39.*

Mali damnantur, non quia boni esse non potuerunt, sed quia boni esse noluerunt, & suo vitio in massa damnationis, vel in vitio originali, vel actuali permanserunt. *Concil.Valent. 2. cap.2.*

Malus semper, præsumitur malus. *de regulis iuris in 6.reg.8.*

Malum exemplum, seu scandalum nulli dandum. *Dist. 14.c. Quod ait.* Vide, *Scandalum.*

Malè ablata, quomodo, & cui restituenda. Vide, *Restitutio.*

Malitia. Mala fidei.

Malitia, nulli debet patrocinari. *De dolo, & contumacia. cap. Ex literis.*

Malæ fidei possessor, numquam præscribit. *De regulis iuris in 6. reg. 2.*

Maledicere. Maledicens. Maledictio, &c.

Maledicunt aliquando Sancti, sed zelo iustitiæ. 24. *q.3. cap. Qui negligunt.*

Maledictio Dei est signum demeriti, non autem maledictio hominis. 24. *q.3. cap. Deus quando.*

Maledicentes solo ore, labiorum immunditia inquinantur. 24. *q.3. cap. Qui negligunt.*

Maledicta aliorum timenda non sunt, si adsit bona conscientia. 11. *q.3. cap. In cunctis. cap. Inter verba, & c. Non sunt.*

Maledictus iniustè, meretur premium. *ibid. c.Qui iustus.*

Maledicens Christum, vel Beatam Virginem, qua pœna puniendus, prima vice, & qua secunda, & tertia ex *Pio V. const.5. Cum primum.* Vide, *Blasphemia.* Vide, *Christus.*

Malefacta.

Malefacta à prædecessore corrigenda sunt à successore. 35. *q. 9. cap. Loci, & cap. Quod.*

Malefici. Maleficiati. Maleficium.

Malefici excommunicandi sunt. *Concil. Roman. 4. sub Damaso c.4. Leo 4. ep.2.*

Maleficia exercentes, per quinquennium pœnitere debent. *Conc. Ancir. c.23.*

Maleficus occidens aliquem maleficio, neque in fine recipiendus est ad communionem. *Conc. Elibert. c. 6.*

Malefici procurantes malum hominibus, animalibus, terris, frugibus, impedientes copulam inter coniuges, vel similia facientes per Inquisitores puniendi, & quomodo. *Innoc. 8. const. 1. Summis.*

Malefici per Episcopos puniendi. *Gregor. 1. lib. 12. ep. 13.* & per Inquisitores. *Innocent. 8. const. 1. Summis.*

Malefici pactum facientes cum diabolo, quomodo puniendi. Vide, *Pactum, &c.*

Maleficia, seu Magias exercentes vsque ad exitum, excommunicandi sunt. *Conc. Regiatecinum. c. 25.* Ipso facto excommunicatos dixit. *Conc. Sabin. c.25.*

Maleficia exercentes per Episcopos à suis territorijs expellantur. *Post Conc. Anciranum.*

Malefici pactum facientes cum diabolo, apostatando à fide, si sequitur mors alicuius curiæ sæculari tradendi, etiam prima vice. Si mors non sequitur, sed vel infirmitas, vel diuortium, vel impotentia generandi, vel damnum in frugibus, vel alijs: muro perpetuo in carcere S. Officij sunt claudendi. *Gregorius 15. const. 46. Omnipotentis.*

Vide, *Dæmones.* Vide, *Incantatores.* Vide, *Magi.* Vide, *Sortilegi.*

Maleficiati.

Maleficiati coniuges, quando possunt separari, & cum alijs contrahere (ante consummatum matrimonium) & circa alias nuptias, quomodo debent se gerere. 33. *q. 1. cap. Si per sortiarias.*

Mancipia.

Mancipia Christiana, non possunt à Catholicis vendi Iudæis. *Concil. Tolet. 10. c.7.*

Mancipia Ecclesiæ non possunt permutati, nisi ab libertatem. *De rerum permutat. c. Mancipia, & c. Iniustum.*

Mancipia Christiana empta à Iudæis, redimenda per Catholicos. *Dist. 54. c. Mancipia.*

Mancipia in terris Christianorum degentia, tenentur soluere tributum. *Zacharias ep.12.*

Mancipia Christiana reperta inter Turcas, quomodo dimittenda à Christianis. Vide, *Christiani.* Vide, *Sclaui.* Vide, *Iudæi.* Vide, *Serui.*

Mandans. Mandatum. Mandatarius.

Mandans vulnerari aliquem, licet protestetur cum mandatario ne occidat, si hic excedit mandatum, occidendo, ille mandans fit irregularis. *de homicidio, &c. in 6. c. fin.*

Mandantes occidi, capi, vulnerari, &c. ecclesiasticos, qui sententiam excommunicationis, interdicti, &c. protulerunt, quas pœnas incurrunt. Vide, *Excommunicationes.* Vide, *Ecclesiasticos persequentes.* Vide, *Clericos persequentes.*

Mandatum Papæ, per eius mortem non expirat, si res non est integra. *Honorius 3. ex Cironc, de off. & potest. Iud. delegat. cap. 1.*

Mandatum de pedum ablutione, in Ecclesia obseruandum. Vide, *Ablutio pedum.*

Mandatum ad constituendum procuratorem, quomodo faciendum. Vide, *Procurator.*

Mandata de prouidendo, seu gratiæ expectatiuæ, nulli possunt concedi. *Conc. Triden. sess. 24. de refor. c. 19.* Vide, *Expectatiua.* Vide, *Gratia.* Vide, *Beneficia vacatura.*

Mandata Dei, non sunt impossibilia. Vide, *Deus.* Vide, *Præcepta.*

Mandata in Vrbe, non possunt à mandatarijs de nocte exequi, nisi sit suspitio de fuga, & pœna contrafacientium. *Sixtus V. const. 72. In sublimi.* §. 35.

Mandatarij Curiæ Gubernatoris Romæ, ad quid tenentur. *ibid.* Quomodo debent referre, & alia ad id spectantia. *Sixtus V. ibidem.*

Mandatariorum merces Romæ, quæ oam fit. *Pius IV. const.* 58. *cum ab ipso*. Eorum officium, obligationes, & mercedes in Vrbe. *Paulus V. const.* 71. *tit. de Cursoribus, &c.*

Manducare.

Manducari, quomodo debet Christus. *de consecr. dist. 2. cap. Quid est.*
Manducat Christum, qui credit in eum. *ibid. c. Vt quid paras.*

Manichæi.

Manichæi omni sollicitudine fugandi sunt. *Anast. I. ep. 1. c. 3.*
Manichæorum hæresim sequens, daonatur à *Conc. Gangren. dist. 30. c. 17. & Conc. Rom. 1. sub Leone I.*

Manifestum. Manifestant.

Manifesta (id est euidentia) possunt iudicari sine accusatione. 2. q. 1. c. *manifesta. c. quæ Lothar. c. scelus. & c. de manifesta.*
Manifestum crimen dicitur illud, quod, vel per confessionem, vel legitimam probationem, vel facti euidentiam, ita est notum, vt nulla possit tergiuersatione celari. *de verbor. signif. cap. cum olim.*
Manifesta peccata, non debent purgari occultè. *de pœnit. & remiss. cap. 1.*
Manifestante aliquo suum crimen soli Episcopo, si ille non vult, aiijs, vel in iudicio, illud manifestare, non potest Episcopus ab illo se separare; & si se separat, alij non communicent cum illo. 6. q. 2. *cap. Si tantum, & cap. fin. concil. Vormatien. 1. c. 8.*
Manifesta, seu prouocatorij libelli, vt duellum, prohibentur. *Clem. 8. const. 11. Illius.* §. 6. Talia scribentes, dictantes, portantes, affigentes, diuulgantes, dantes ad id auxilium, fauorem, &c. etiam effectu non secuto, vel etiam ijs libellis non diuulgatis, eidem pœnæ subiacent. *ibid.*
Vide, *duellum*. Vide, *delictum, in fine.*

Manus impositio.

Manus impositio dicitur Sacramentum Confirmationis. *de consecr. dist. 5. c. Omnes fideles. cap. de his verò. cap. Manus quoque. & c. Vt Episcopi. Concil. Aquisgranense 3. p. 3. c. 5. Eusebius epist. 3.*
Manus impositio, quæ prius fiebat per Apostolos in confirmatione, modo fit per Vnctionem Chrismatis, factam ab Episcopo. *de sacra Vnct. c. vn.* §. *Per Frontis.*
Manus impositione, & Chrismatis Vnctione, recipiendos esse hæreticos, statuit *Syluest. in Conc. Rom. 3.* id est, *Absolutione.*
Manus impositio dicitur, etiam absolutio, & cum ea recipiendi sunt hæretici, & eam laici exercere non possunt. *Lib. 2. const. Apost. c. 41. & 43. Lib. 3. c. 10. Syricius ep. 4. cap. 8. Innoc. I. ep. 2. c. 8. Conc. Laodic. c. 19. de consecr. dist. 4. cap. Ab antiqua.* 26. q. 6. c. *Qui recedunt. Conc. Colon. 2. p. 3. c. 39. Conc. Arelat. 2. c. 17. Conc. Carthag. 3. c. 32. Carthag. 4. c. 78. Conc. Afric. c. 24.*
Manus impositione, danda est absolutio. *conc. Carthag. 4. c. 78.*
Manus impositio dicitur etiam oratio, quæ recitatur super infirmos, & energumenos, quia manus eis applicabantur. 1. *quæst. 1. cap. manus impositio. concil. Carthagin. 4. cap. 90. Innoc. I. ep. 1. c. 6.*
Manuum impositione, ordinantur clerici. *conc. Laodic. c. 4.*
Manuum impositio in ordinatione Diaconi, & Presbyteri fit, dum recitatur benedictio, seu forma. *De Sacrament. non iterandis cap. vlt.*
Si manuum impositio omittitur per errorem, non iteratur ordinatio, sed suppletur impositio tempore statuto ordinationum. *ibid.*

Mansus.

Mansus vnus (id est quædam terræ quantitas) cuilibet clerico assignandus. *de consib. c. 1. conc. Vorm. 1. c. 50. metense 1. c. 2.* 23. q. 8. c. *Sanctium.*
Mansus est ager, duodecim iugerum. *conc. Vormat. 1. c. 50.*

Mansionarius.

Mansionarij in Choro, totum Chori pondus in seruitio subire debent. *Conc. Mediolanens. 1. par. 2. tit. de officio Mansionarij.* Ad Lectorile accedere debent, vt cantent Antiphonas, Responsoria, &c. alia. In Festis, & alijs diebus, quando est opus, indui debent pluuialibus, nisi alij sint notati pro hoc munere. Si deficiunt in suo officio, priuandi sunt distributione, & alij à Chori Præfecto substituantur in munere. *ibid.*
Mansionarij per Magistrum Cæremoniarum subleuandi sunt ab aliquibus oneribus. Non dicant Missam priuatam, dum in Choro fiunt officia, nisi ob necessitatem. *ibid.*
Mansionarij stipendium habeant honestum, & distributiones. *ibidem.*
Ex Mansionarijs duo per hebdomadam circulariter deligendi. Vnus eorum officium ordiatur, & prosequatur in medio Chori, vel vbi est Lectorile, quod in ea parte debet esse vbi est ipse mansionarius, & canat quando est necessarium. Alter verò Psalmorum, & Antiphonarum tonos instituat pro tempore & legat quando legendæ sunt Antiphonæ. In Festis Antiphonas Canonicis insinuet præcantando. ante ingressum aliorum ad Chorum libros præparet. missam inueniat, &c. alia. *ibid.*

Manumissio. Manumissi.

Manumissio seruorum, qui clerici futuri sunt facienda est in Ecclesia. *Conc. Tolet. 1. c. 13.*
Manumissio serui ab Episcopo, quando fieri potest. 12. q. 2. *c. Episcopus, & c. quæstionem.*
Manumissio omnis fiat in Ecclesia, si fit pro remedio animæ. *Post Conc. Tolet. 1. c. 14. Conc. Afric. c. 31. & 49.*
Manumissionis forma, quæ est. *Post Conc. Tolet. 1. c. 15.*
Manumissi, & Ecclesiæ commendati non possunt in seruitutem iterum redigi. & redigens, est excommunicandus. *Conc. Arausic. 1. c. 7.*
Aliquando manumissi ab Ecclesia, tenentur ad eam redire. 12. *quæst. 2. cap. Liberti.*
Vide, *Liberti*, Vide, *Serui*.

S. Marcus.

Sanctus Marcus missus fuit in Alexandriam à Sancto Petro. *Gregor. I. lib. 5. epist. 60.*

Marescialllus Romæ.

Marescialli Vrbis iurisdictio præscribitur *à Iulio II. constit. 24. Fide digna.* Potest præuenire Gubernatorem in causis. Deputare debet iudicem pro causis, qui iudex non possit vltra duos annos durare, & in fine cuiuslibet anni sindicari debet. à Mareschiallo datur appellatio ad Auditorem Cameræ. *ibid.*

Margarita.

B. Margaritæ de Cortona Officium potest recitari ab omnibus Religiosis S. Francisci, vtriusque sexus. *Vrbanus 8. constitut. 8. Cœlestis aqua.*

Maria Virgo Mater Dei.

Maria fuit Virgo ante, & post partum. *Concil. Ephesin. in ep. Cyrilli ad Ioannem Antiochen. Extra, de Reliquijs, & venerat. Sanctor. cap. cum præcelsa.*
Maria Virgo, dicitur Ancilla Domini, quia creatura est vnigeniti Dei. *Gregor. I. lib. 9. ex regest. ep. 61.* Dicitur Mater Domini, quia in eius visceribus ex Spiritu Sancto Filius Dei factus est homo. *ibid.*
Maria virgo est honoranda super omnem humanam creaturam. *Martin. I. epist. 14.*
Maria virgo verum fecit matrimonium cum Sancto Ioseph. 27. q. 2. *cap. Beata Maria, & cap. Coniux.* Sed sine animo coeundi. *ibid.*

Maria

Matia virgo estò sponsa, tamen dicitur coniux, & quare. 27. q.2. c.*Prinsquam*.

Maria virgo non fuit cognita à Sancto Ioseph. 27. q.2. *cap.Si enim. & c. Sic quippe*.

Maria virgo, vxor etiam S. Ioseph vocatur, & quare. *ibid. cap. muenta*.

Maria virgo, Deipara fuit. Sic non credens, est anathema. *Concil. Rom.3. sub Damaso. Conc. Ephesin.1. in epist. Cyrilli ad Monachos Ægypti*.

Maria virgo non solum Deum genuit; nec solum hominem; sed Deum hominem. *conc. Ephesin. in epist.Cyrilli ad Monachos Ægypti*.

Maria virgo non fuit vt canalis, per quem descendit Christus. id asserens est anathema. *conc. Roman.3. sub Damaso*.

Maria virgo est verè Mater Dei. *concil. Ephesin. in Anathematismo 1. Cyrilli*, dicenda est *Theotocos*, id est Mater Dei. *conc.calcedon. act.5. conc.constantinop.2. c.6. concil. Later. sub Martino I. consult.5. c.3.*

Maria virgo non egebat legalibus sacrificijs, & expiationibus. *conc.Ephesin. in ep. Cyrilli ad Reginas*.

Maria virgo est aduocata peccatorum. *Greg.7. lib.1. ep.47.*

Mariæ Virginis Officium paruum reformatum approbatur à *Pio V. const.122. Superni*. Illud recitantes Indulgentias lucrantur. *ibid.*

Officium vulgare Beatæ Mariæ Virginis, non potest recitari. *Pius V. ibid.*

Beata Maria Virgo fuit immunis à peccatis omnibus actualibus, etiam venialibus. *conc.Trid. sess.6. can.23.*

Beatæ Mariæ Virginis Officium quolibet Sabbatho recitandum esse à fidelibus statuit. *conc.claramont.*

Mariæ Virginis Conceptio, & quomodo de ea loquendum. Vide, *conceptio*.

Præsentationis Beatæ Mariæ Virginis Festum 21. Nouembris, sub ritu duplici celebrandum statuit *Sixtus V. constitut.7. Intemerata*.

Visitationis Festum instituit *Bonifacius IX. const. 1. Superni*.

Mariæ virginitatem, aut maternitatem negantes, si non fuerint delati, vel inquisiti, & resipiscunt, possunt cum abiuratione absolui ab Inquisitore. Obstinati vero, vel inquisiti, in posterum puniendi vt relapsi, & curiæ sæculari tradendi sunt. *Paulus 4. const.4. cum quorumdam. & Clem. 8. const.97. Dominici*. Vide, *Negare*.

Beatæ Mariæ Virginis Psalterium, quod constat ex 150. Aue Maria, recitari concessit *Sixtus IV.* ad instantiam Ducis Britanniæ. & concedit pro illo multas Indulgentias. *constitut.18. Ea quæ*.

Mariam Virginem blasphemantes. Vide, *Blasphemare*.

S. Mariæ Maioris Ecclesia Romæ.

S. Mariæ Maioris beneficia, præbendæ, dignitates, & canonicatus, Papæ sunt reseruata. *Vrban.8. constit.6. Sanctissimus c.8.*

Vide, *cappella*. Vide, *canonici*. Vide, *capitulum*. Vide, *Archipresbyter*. Vide, *Basilica*.

Maritus.

Maritus consentiens adulterio vxoris, nec in fine communicet. *conc. Elibertin. c.70.*

Maritus deprehendens vxorem in adulterio, consulendus ne ea viuente, aliam ducat. *conc.Arelat.1. c.10.*

Marito accusanti vxorem de adulterio magis credendum est, quàm alteri. *De adulterys, c. Maritus*.

Maritus non potest ob adulterium accusare, vel dimittere vxorem, si ipse est adulter. *ibid. c.Intelleximus*.

Maritus circa vxorem adulteram. Vide, *Vir*.

Maritus vxoris adulteræ non potest fieri clericus. *conc. Neocesarien. cap.8.*

Maritus accipiens duas vxores, excommunicetur vsque ad mortem. *Conc. Lucens.2. c.79.*

Maritus inuita vxore non potest fieri religiosus. & si fit, redire debet ad vxorem. *Greg.I. lib.9. ex regist. ep.44.*

Maritus non potest concubere cum vxore, donec puer ablactetur. *Gregor.I. lib.12. epist.31. c.10. dist.5. c. Ad eius*.

Si maritus post matrimonium facit se seruum, non proinde vxor euadit serua. 29. q.2. c.*Perlatum*.

Maritus post mortem vxoris potest aliam ducere, sed non repudiatam. 27. q.2. *cap. Additur*.

Maritus qui probat, quod vxor ob adulterium tentauit illum occidere, potest eam dimittere. 31. q.1. c.*Si qua mulier*.

Maritus non potest prodigere bona vxoris. *De consuetud. cap.Ex parte vestra*.

Marito dicenti se cognouisse vxorem, non creditur, si hæc probat se esse virginem, ex inspectione corporis ipsius facta per matronas. *De probationibus c. Proposuisti*.

Maritus iurans non accusare vxorem, quando tenetur.

Vide, *Iuramentum, iurare, &c.*

Maritus donans vxori rem aliquam, domum, &c. propter nuptias, si vendit rem illam cum consensu vxoris, est valida venditio. *De emptione, & venditione. c.Peruenit ad nos.*

Mariti bona intelliguntur obligata pro dote vxoris. *de pignoribus c.Ex literis*. Vide, *Dos*.

Maritus fieri potest Episcopus, si vxor velamen monialium accipiat, & continentiam profiteatur. *De conuers. coniugat. cap. Sanè*.

Maritus potest ad sacros ordines promoueri, si vxor profitetur continentiam. *ibid. cap. coniugatus*.

Maritus religiosus reuocari non potest ab vxore adultera. *ibid. cap.constitutus*.

Maritus potest religionem intrare, dummodo vxor fiat monialis, vel profiteatur continentiam. *Greg.I. lib.5. ep.49. de conuersione coniugatorum c.1. c.cum sis, & c.Vxoratus*.

Maritus ingressus religionem ex vxoris consensu, & professus, non potest ab ea reuocari. *ibid. cap. Veniens ad præsentiam*.

Maritus, qui per metum extorsit consensum ab vxore, potest à religione reuocari, maximè si ad sæculum redijt. *ibidem. cap. Accedens*.

Maritus professus religionem inuita vxore, & ab ea reuocatus exiens, ipsa mortua, non tenetur iterum redire ad religionem. sed non potest alteram vxorem ducere, & si ducit non potest petere debitum, sed tenetur reddere. *De conuers. coniugator. cap.Quidam*.

Maritus separatus ab vxore per iudicis sententiam, si eam reassumit, vt concubinam, vltimo supplicio puniatur. *Sixtus V. const.46. Ad compescendam*.

Idem statuit de marito, qui facta separatione, cum scortis, vel alijs impudicè viuit.

Vide, *Coniuges*. Vide, *Diuortium*. Vide, *Dos*. Vide, *Matrimonium*. Vide, *Torus*. Vide, *Vir*.

Maronita.

Maronitarum collegium. Vide, *Colleg. Maronitarum*.

Maronitarum Patriarchæ Antiocheno conceditur facultas benedicendi populis Maronitis nomine Papæ. *Paulus V. const.77. Quoniam*.

S. Martha.

S. Marthæ monasterium in Vrbe, quam iurisdictionem habet. *Greg.XIV. const.12. Salutem*.

Martyr. Martyrium. Martyrologium.

Martyrum passiones, & gesta legi possunt in Ecclesia. *Conc. Afric. cap.13.*

Martyrum commemorationes, & solemnitates despiciens, est anathema. *Conc.Gangrense c.20.*

Martyr dicendus, qui pro Deo occiditur. *Lib.5. const.Apost. c.1. Greg.I. lib.2. ep.36.*

Martyr esse non potest, qui non est in Ecclesia, seù est hæreticus. *Pelagius II. ep.6. de heret. cap. Firmissimè*.

Martyres omni honore colendi. *Lib.5. const. Apost. c.7.*

Martyrum cœmeteria Psalmis, & missis frequentanda. *Lib. 6. constit. Apostol. c.vlt.*

Martyrum sepulchra, & memoriæ honorari debent. *concil. Carthag.1. cap.2.*

Martyres venerandi, & super eorum corpora missæ sunt dicendæ. *Felix I. ep.2.*

Martyrium supplet baptismum fluminis. Vide, *Sanguis*.

Martyribus auxilium omne præstandum, etiam cum periculo vitæ. *Lib.5. const. Apostol. c.3.*

Martyrium non facit pœna, sed causa. *Greg. I. l.2. ep.36.*

Martyrium patiens, vt eius reliquiæ celebrentur, aut venerentur, perfidus est. *1. q.1. c. Video quantum*.

Martyrum natalitia (olim) non celebranda in quadragesima. *33. q.4. cap. Non licet*.

Martyrum vigiliæ ab omnibus, etiam priuilegiatis in necessitate communi obsidionis, &c. hæreticorum persequentium, obseruandæ sunt. *Gregor. 1. l.3. ep.20.*

Martyrium hæretico non prodest, si in hæresi moritur. *De hæreticis c. Firmissimè*.

Martyrologium Romanum in Ecclesijs legendum est. *Greg. I. lib.7. ep.29.*

Mater.

Mater occidens Filium, 15. annis pœniteat. Si verò sit paupercula, & id fecit, quia non poterat eum alere, sex annis pœniteat. *Post Concil. Elibertinum cap.1.* Vide, *Vxor occidens*.

Matres occidentes pueros, quomodo puniendæ. *Conc. Moguntinum sub Leone IV. c.20.*

Mater occidens filium ex ira, quomodo punienda. *Concil. Later.3. in append. p.50. c.12.*

Matres procurantes abortum, & occidentes filios, vt homicidæ iudicandæ. *Conc. Vormatien. 1. c.35.* Vide, *Abortus*.

Matrem carnaliter cognoscens, anathema est. *33. q. 2. c. Si quis cum matre*.

Idem de cognoscente matrem spiritualem. *ibid.* Vide, *Carnalis copula, &c.*

Matrem occidens, qua pœnitentia puniendus. *33. qu.2. c. Latorem*. Vide, *Occidens*.

Matre, & filia concubente cum eodem viro ignoranter, possunt nubere cum alijs. Si verò scienter fecerint, numquam nubant. *34. q.1. c. Si quis cum matre. Conc. Vormat. 1. c. 63.* Vide, *Carnalis copula*. Vide, *Matrimonia prohibita in pœnam*.

Mater appellare potest à sententia lata contra filium. *2. q.6. c. Non solent*.

Matrem & filiam carnaliter cognoscens, non potest vllam aliam in coniugem accipere, nec aliquam illarum. si accepit dimittat, & sine vxore maneat. *Conc. Vormatien. 1. c. 63.* Vide, *Carnalis copula*.

Mater adultera nihil potest dare filijs conceptis ex adulterio, sed hæreditas est filiorum legitimorum. *Ioannes 8. ep.108. & 109.* Vide, *Filij illegitimi*.

Mater, cuius infans ex negligentia eius moritur, Episcopi arbitrio pœniteat. *conc. Triburien. 1. c. 37.*

Mater leuans filium de fonte, siue ex malitia, siue ex ignorantia, non debet separari à viro, nec debitum ei subtrahere, sed alia pœnitentia est ei imponenda. *Conc. Later.3. in append. tit. De corrigendis filijs. cap.2.* Vide, *Vxor*. Vide, *Matrimon.*

Mater in necessitate potest filium baptizare sine solutione matrimonij. *Conc. Londinen. 1. c.3.*

Mater vel pater prostituens filias, vltimo supplicio puniendi. *Sixtus V. const. 46. Ad compescendam*.

Matris testimonium est suspectum, quando filia petit in virum aliquem se minorem. *De testibus c. Super eo*.

Matris testimonium ad impediendum matrimonium ratum non consumatum, sufficit. *ibid. cap. Super eo il 2.* Secus si agitur de dir mendo consumato. *ibid.*

Mater non potest à filio in testamento priuari portione sibi debita iure naturæ. *De testamen. in 6. c.1.*

Vide, *Culpa*. Vide, *Patrinus*.

Materia Sacramentorum.

Materiæ Sacramentorum sunt res, quæ applicantur dum Sacramenta conficiuntur. *Eugenius IV. in decr. vnionis Armenorum. §. Quintò Ecclesiasticorum*.

Materia Sacramenti Baptismi est aqua naturalis vera, nec refert, an sit calida, vel frigida. *ibid. §. Primum*. Vide, *Baptismus*.

Materia Sacramenti Confirmationis est Chrisma confectum ex oleo, & balsamo, benedictum per Episcopum. *ibid. §. Secundum*. Vide, *Confirmatio*.

Materia Sacramenti Eucharistiæ est panis triticeus, & vinum de vite, cui ante consecrationem miscenda est modicissima aqua. *ibid. §. Tertium*. Vide, *Eucharistia*.

Materia, vel quasi materia Sacramenti pœnitentiæ sunt actus penitentis, scilicet, contritio, confessio, & satisfactio. *ibid. §. Quartum*. Vide, *Pœnitentia sacr.*

Materia Sacramenti Extremæ Vnctionis est oleum oliuæ per Episcopum benedictum. *ibid. §. Quintum*. Vide, *Extrema vnctio*.

Materia Sacramenti Ordinis est illud, per cuius traditionem confertur ordo. *ibid. §. Sextum*. Vide, *Ordinatio*.

Matrimonij essentia, & institutio, & sacramentum.

Matrimonium est viri, & mulieris per consensum mutuum coniunctio, indiuiduam vitæ consuetudinem retinens. *27. q.2. c. Sufficiat. Concil. Mogunt. 4. c.36. Concil. Trid. sess. 24. cap. vnico*.

Matrimonium contrahitur per verba de præsenti, sponsalia verò per verba de futuro. Vide, *In sequenti titulo*. Vide, *Sponsalia*.

Matrimonium fuit institutum in statu innocentiæ. *de voto in 6. cap. vn. Conc. Senonen. in decret. morum can.39. Conc. Colon. 2. part.7. cap.40. & 41. conc. Trident. sess.24. c. vn.*

Matrimonium prius fuit institutum in officium, postea à Christo in Sacramentum. *Conc. Mogunt. 4. c.36.*

Matrimonium, vt Sacramentum, à Christo est institutum. *Conc. Lateran.3. in append. tit. De sponsalibus cap.31. & part.50. cap. 26. Conc. Senon. tit. De Matrim. cap.10. & in decretis mor. cap.39. conc. Londinen. 2. cap.3. conc. Mogunt. 4. c.36. Conc. colon. 2. part.7. cap.40. Eugenius IV. in decr. vnionis Armenor. §. Quinto Ecclesiasticorum. conc. Trid. sess.7. de sacram. can.1. sess.24. cap. vn. & can.1. de sponsa duorum c.1.*

Matrimonium non factum secundum Christi leges, est adulterium. *32. q.2. c. Sicut non omnis*.

Matrimonij essentia non requirit semper voluntatem coeundi, & sine ea fieri potest vt fecit B. Virgo Maria, sed fieri potest cum solo consensu perpetuæ cohabitationis. *27. q.2. cap. Omnis res. c. Beata Maria. c. Omne itaque. c. Cum initiatur. c. Coniuges, & c. coniux*.

Matrimonium non consistit in sola mixtione maris, & feminæ. *32. q.1. c. Non enim*.

Matrimonium non consistit in solo bono partus. *32. q.2. cap. Pudor est*.

Matrimonium desponsatione initiatur, & commixtione perficitur. *27. q.2. c. Cum initiatur. c. Quapropter. c. Si quis desponsata & c. In omni*.

Matrimonium per consensum est coniunctio spiritualis, per coitum est carnalis. *27. q.2. c. In omni*.

Matrimonij vsus immoderatus, quando ignoscitur, & quando non. *32. q.2. c. Quidquid*. Matrimonium damnans, seù execrans, est anathema. *conc. Gangren. c.1. 9. & 10. conc. Bracharen. c.11.*

Matrimonium à Deo in paradiso in statu innocentiæ fuit indissolubile institutum. *De voto in 6. c. vn.*

Matrimonialis status non est perfectior virginali, vel cælibatu, & contrarium dicens est hæreticus. *conc. Trid. sess.24. can. 10.* Vide, *Virginitas*.

Matrimonij actibus estò licitis, dicitur Spiritum Sanctum non esse præsentem; quare, & quomodo. *32. q.2. c. connubia*.

Vide, *contractus*.

Matrimonium quò consensu, & quibus verbis fieri debet, & per quem fieri potest.

Matrimonium requirit vtriusque contrahentis consensum, & sine isto numquam est validum, etiam si adsit copula. 10.

q. 2.

q.2.c.1. 27. q.2.c. Sufficiat. cap. Omnis res. cap. cum initiatur. cap.Coniuges 29. q.2. c.vn. Euaristus ep.1. Nicol. I. in decret. de matrim. c.3. de sponsalibus, &c. c. Tua fraternitati. Eugenius IV. in decret. vnionis Armen. in Concil. Florent. §. Quinto Ecclesiasticorum.

Matrimonium fieri non potest cum inuito, & est nullum. 31. q.2. c.Si verum. c.De neptis tua, & c.Tua sanctitas.

Olim requirebatur consensus parentum (saltem ad licitè) 31. q.2. c.1. 32.q.2. c.vlt.

Præter consensum contrahentium, non requiritur consensus aliorum, neque parentum, vt validè fiat. Nicolaus I. in decret. tit. de matrim. c.2. Concil. Turon.2. c.21. Concil. Mogunt.4. c.36. Conc. Trid. sess.24. de refor. matrim. c.1. Etiam si sit filius familias. ibid.

Pater facere non potest matrimonium filij adulti, sine consensu huius. Post ep.5. Hormisdæ 31. q.2. cap.Tua sanctitas. Potest tamen, si filius non sit adultus, & hic tenetur obseruare quando venit ad perfectam ætatem, ibidem statuitur. Et de desponsatione impuberum c.1.

Licet patris consensus non requiratur ad validitatem, tamen requiri debet. Concil. Mogunt.4. c.37.

Vide, Filij circa parentes.

Ob patris iuramentum filius, vel filia non potest cogi ad nubendum. 31. q.2. c.Tua sanctitas & cap. de neptis tua.

Matrimonium legitimis verbis, vel alijs signis exprimentibus consensum, fieri debet. de sponsalibus, &c. cap. Tua fraternitati. & cap. cum apud.

Si verbis dubijs fiat ad decipiendum, & copula habeatur, in foro externo iudicatur validum, sed re vera non est tale. ibidem.

Matrimonium sic contractum, ex hoc tempore habeo te in meam, est verum matrimonium, & de præsenti. ibid. cap. ex parte.

Si verba contrahentium sint obscura, ad communem sensum est recurrendum. ibid. c. Ex literis.

Matrimonium potest contrahi per Procuratorem. De Procuratoribus in 6. c. fin. Sed talis Procurator debet habere speciale mandatum de hoc. ibid. Non potest alium delegare. Et si dum contrahit reuocatum erat mandatum, eo etiam inscio, nullus est contractus. ibid.

Matrimonia cum quibus solemnitatibus facienda.

Antequam fiat matrimonium, facienda sunt bandimenta, seu edicta, vel proclamationes, quibus manifestatur debere fieri, vt videatur, si adsunt impedimenta. Et si ista omittantur, coniuges suspendantur à carnali commercio. Concil. Rauennat. 2. sub Clem. V. c.19.

Ista bandimenta tria debent esse, & fieri in Ecclesia. Concil. Lateran.4. c.51. (denunciato autem impedimento, suspendatur celebratio matrimonij, donec decernatur, quid agendum sit. ibid.) de clandestina desponsatione, cap. cum inhibitio. Conc. Londinen.1. c.11. Concil. Moguntin.4. cap.37. Concil. Colon.2. par.7. can.44. Conc. Colon.3. tit. Censuræ c.32. Conc. Trident. sess.24. de reform. matrim. c.1. Conc. Mediol.1. p.2. tit. Quæ ad Sacram. matrimon. pertinent. Ex dispensatione Episcopi, quando possunt omitti istæ denunciationes. Trident. ibid.

Si necessitas vrgeat, vna proclamatio sufficit, cum dispensatione Episcopi. Conc. Colon.2. & Trident. vbi supra. Si Parochus procrastinat, & differt proclamationes, puniatur. Conc. Mediol. vbi supra.

Proclamationes faciendæ sunt in tribus diebus distantibus. Concil. Colon.3. ibid. c.32. Mogunt.4. c.37. Tridentin. ibid. c.1. Fieri debent inter missarum solemnia. Trident. ibid. in diebus festis. Trident. ibid. In missa, in qua populus est frequentior. Conc. Mediol.1. vbi supra.

Matrimonia per Ecclesiæ Rectorem coniungi debet. & si sponsi sint diuersarum Parochiarum, in vtraque facienda est proclamatio: & vnus cum licentia alterius Parochi coniungat. Conc. Colon.3. tit. Censuræ c.32.

Si alteri sacerdoti detur licentia coniungendi, fiat in scriptis. & notetur in libro. Conc. Mediol.1. vbi supra.

Matrimonium sic celebratur: præsentibus sponsis Parochus, vel alius de licentia eius, vel Ordinarij interrogat eos de mutuo consensu, quo audito, ait, Ego vos coniungo in matrimonium in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Conc. Trid. sess.24. de reform. matrim. c.1.

Matrimonia facienda sunt per nuptiale ministerium. 27. q.2. cap. cum Societas. & c. Lex diuina.

Matrimonia benedicenda sunt in Ecclesia. Vide, matrimonia clandestina. Vide, Nuptiæ. Euaristus epist. vn. Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.3. in decret. de matrimon. cap.4.

Matrimonia contracturi, & benedictionem accepturi, confessionem faciant peccatorum, & Eucharistiam accipiant. Concil. Colon.2. par.7. cap.41. Concil. Trid. sess.24. de reform. matrim. cap.1.

Matrimonium secundum etiam validum, & licitum, non benedicitur. Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.3. Conc. Later.3. in append. tit. de secundis coniugijs, c.1.

Vide, Nuptiæ. Vide, matrimonia clandestina.

Matrimonio prohibito assistens Parochus, vel alius, siue sæcularis, siue regularis, per triennium suspenditur ab officio. Concil. Later.4. c.51.

In matrimonio celebrando omnia ludicra, & indecentia cauenda. Conc. Senon. in decr. morum cap.39. Conc. Colon.2. par.7. cap.47.

Matrimonium contrahentes ante benedictionem sacerdotis, non habitent in eadem domo. Concil. Trident. sess.24. de reform. matrim. cap.1.

Matrimonia contracta, in speciali aliquo libro scribenda sunt à Parocho. Conc. Mediolan.1. par.2. tit. quæ pertinent ad Sacrament. matrimon.

Vide, Parochus.

Matrimonij finis, bona, & effectus.

Matrimonij bona tria sunt: Proles suscipienda, & educanda ad cultum Dei. Fides, quam inter se coniuges seruant. Et indissolubilitas matrimonij. Eugenius IV. in decr. Vnionis Armenorum, in conc. Florent. §. Quinto Ecclesiasticorum.

In matrimonio attenditur fides coniugij, proles, & Sacramentum. conc. Colon.2. p.7. c.42.

Matrimonium non ad libidinem, sed ad prolem procreandam est institutum. conc. Tolet.3. cap.17. Gregor. I. lib.12. ep.31. c.10. conc. colon.2. p.7. c.41.

Matrimonium non faciendum ob diuitias, vel aliud simile: & qui ob id facit, peccat. conc. colon.2. p.7. c.41.

Per matrimonia Ecclesia multiplicatur spiritualiter. Eugenius IV. in conc. Florent. in decr. Vnionis Armenorum.

Matrimonij Sacramentum, gratiam confert. conc. Senon. in decr. morum c.39. conc. colon.2. p.7. c.40. conc. Trid. sess.7. de Sacram. c.6. & sess.24. cap. vn. & can.1.

Matrimonia ratione consanguinitatis prohibita; & inualida, quæ.

Matrimonia cum consanguineis in principio Mundi fuerunt licita, etiam cum sororibus. 35. q.1. c. cum igitur.

Matrimonia inter consanguineos sunt prohibita, diuina, & humana lege. conc. Tolet.2. c.5. conc. Rom. sub Zacharia cap.14. Calistus I. ep.2.

Matrimonia inter consanguineos, siue proprios, siue vxoris, olim fuerunt prohibita, vsque ad septimum gradum, seu generationem. Post ep.3. Iulij I. Nicolaus I. in decr. de impedim. matrim. c.1. Ad consulta Bulgar. c.2. & 3. 35. q.2. c. de affinitate. c. de consanguinitate, c. Progeniem. c. Nullum. c. Nulli. c. In copulatione, & c. contradicimus.

Vide, Gradus. Vide, consanguinitas.

In his gradibus potest Papa absolutè dispensare, vt inter sic coniunctos fiant matrimonia.

Vide, Matrimonia quæ ad dispensationes.

Vt matrimonia fieri possent deinceps vltra 4. gradum, primus omnium dispensauit Greg. I. 35. q. 2. c. Quædam lex terrena. Anglis concessum fuit, vt in 4. gradu fierent. ibid.

Et sic alij prosecuti sunt deinceps dispensando, vt fiat vltra 4. gradum. conc. Rom. sub Zacharia c.14. conc. Mogunt. sub

Leone IV. Conc. Vormatien.1. c.78. Conc. Later.4. cap.50. De consanguinit. &c. cap. Non debet.

Matrimonia prohibita cum consanguineis citra 4. gradum sunt inualida, & separanda (nisi petatur dispensatio.) *ibid. & Post ep.3. Fabiani. 32. q.2. cap. De incestis. c. Coniunctiones. cap. Qui propinquam. q.8. cap. Hac salubriter. Conc. Vormatien.1. c.36. Concil. Forouiulien. cap.8. Concil. Mogunt. sub Leone IV. cap.29. Concil. Later.3. in append. tit. De sponsalibus c.32. Concil. Lateran.4. cap. 50. Concil. Colon.2. part.7. cap.46. Concil. Parisien.3. c.4. Concil. Roman. sub Gregor.2. Conc. Roman. sub Zacharia c.6. Calistus I. ep.2. Gregor. VII. l.1. ep.5. Lib.8. ep.3. De consanguinit. &c. c.1. c. Non debet.*

Etiam si sit ex copula illicita in 1. & 2. gradu. *Concil. Trid. sess.24. de refor. matrim. cap.4.*

Matrimonia facientes cum consanguineis, excommunicentur. *Conc. Rom. sub Gregor. II. Conc. Sabin. cap.19.* Ipso iure sunt excommunicati. *Clem. de consanguin. cap. vnico.*

Matrimonia incestuosa contrahentibus, bona confiscantur. *De heret. in 6. cap. Cum secundum.*

Filij mulieris in secundis nuptijs, non possunt copulari cum filijs primi viri, vsque ad 4. generationem, etiam olim, statutum est. *Post ep.2. Hyginij. 35. q.10. c. Si qua mulier il 2.*

Matrimonia inter consanguineos contracta, quomodo soluenda. Vide, *Matrim. rata, quando solui possunt.*

Matrimonia ratione affinitatis prohibita, vel inualida, quæ, & quæ non.

Matrimonia inter duos fratres, & sorores simul facta, sunt licita. *Gregor. I. l.12. ep.31. c.5.*

Matrimonia inter affines prohibita sunt (sed non omnia inualida.) 27. q.2. *c. Lex diuina.* 35. q.10. *c. Fraternitas. c. Si cuius. c. Si qua mulier 2. & 3.*

Matrimooia inter affines, olim, vsque ad septimum gradum erant prohibita. *Post ep.3. Iulij I. 35. q.2. cap. Sanè. cap. Æqualiter, &c. & 35. q.10. vbi supra,* eo prorsus modo sicut inter consanguineos. *ibid.* Vide, *Gradus.* Vide, *Affinitas.*

Aliquando fuerunt prohibita, solum vsque ad 5. gradum inclusiuè. *Post epist. 3. Fabiani.* alias exclusiuè, quo ad 5. *35. q.2. c. De propinquis.* Aliquando vsque ad 4. *35. q.2. c. Ex hoc. quæst.10. cap. Si qua mulier il 2.* & *Post epist.3. Fabiani.*

Et in *Concilio Later.4. can.50.* declaratum fuit matrimonia esse prohibita vsque ad 4. gradum, tam in ordine consanguinitatis; quam affinitatis, non autem in vlterioribus. Idem habetur. *De consanguinit. & affinit. cap. Non debet.* Item *Innoc. IV. const. 14. Sub catholicę,* pro 4. gradu dispensationem dicit esse necessariam. Affinitas verò, quę oritur ex copula illicita impedit, & dirimit contractum, solum vsque ad primum, & secundum gradum. *conc. Trid. sess.24. de refor. matrim. c.4.*

Idem confirmat *Pius V. const.14. Sanctissimus.* Si verò affinitas ex copula illicita sit in gradibus vltra secundum, non impedit quin contrahatur, nec dirimit; neque prohibetur, contrahi. Idem *Pius 5. ibid. in cap. Ad Romanum.*

Matrimonia inter filios, & filias primarum, & secundarum nuptiarum, vsque ad 4. generationem, etiam olim erant prohibita. *Post ep.2. Hyginij. 35. q.10. c. Si qua mulier il 2.*

Matrimonia inter affines, prohibita inter cætera sunt ista.

Fieri non potest cum nouerca. *conc. Arelat.2. cap.10. concil. Rom. sub Zacharia c.6. conc. Vormat.1. c.36. & 63.*

Fieri non potest cum filiastra. *conc. Vormat.1. c.36.* & pœnitentia. *ibid. & c.63.*

Neque cum priuigna, vel relicta Auunculi, aut Patrui. *conc. Aruernen. c.11. conc. Paris.3. c.4.*

Neque cum vxore fratris, nouerca, nutritia, vel vxore cognati. *conc. Rom. sub Gregor. II. conc. Rom. sub Zacharia c.6. conc. Triburien.1. c.44.*

Neque cum duobus fratribus, aut sororibus successiuè. *conc. Neocæsar. c.11. concil. Moguntiacum c.56. conc. Mogunt. sub Leone IV.* & tale matrimonium facientes non possunt amplius nubere. *ibid.*

Neque inter virum, & cognatam sponsæ mortuæ, etiam si hanc non cognouit. *Post ep.3. Iulij I. Zacharias ep.4.* Sed contrarium decreuit *conc. Later.3. in append. tit. de sponsalibus c.27.* Statuens fieri posse cum sorore sponsæ mortuæ.

Neque fieri potest inter prolem vxoris in secundis nuptijs, & filios primi viri. *Post ep.2. Hyginij.*

Neque inter marem; & fœminam, si vnus sit adoptatus, alter verus filius, quousque verus emancipetur. 30. q.3. *cap. Per adoptionem.*

Neque cum vxoribus sobrinorum. 35. q.2. *c. Porrò.*

Neque cum vxore fratris, aut sorore vxoris fratris, nisi dispensetur à Papa. *concil. Aurelian.1. c.20. De diuortijs cap. finali.*

Matrimonia fieri non possunt cum affinibus ex copula illicita. 35. q.2. *c. Nec eam. Conc. Later.3. p.50. c.30. Concil. Vormat.1. c.36. Trid. de reform. matr. cap.4.* Imò factum cum his etiam in secundo gradu, est inualidum. *ibid. & Pius V. const.14. c. Ad Romanum.*

Licet cum puella non septenni, carnalis copula compleri non potuerit, matrimonium cum sobrina prohibetur. *Concil. Lateran.3. part.50. cap.30. & tit. De eo, qui consanguineam cap.8.*

Matrimonium facientes cum affinibus, excommunicandi sunt. *Conc. Rom. sub Gregor. II. Conc. Sabin. c.19.* Ipso iure sunt excommunicati. *Clem. de consanguinit. c. vn.*

Matrimonium facientis cum filiastra, pœnitentia olim erat, vt per tres annos ieiunaret exceptis festis, & abstineret eo tempore ab Eucharistia. *Conc. Vormat.1. c.36.*

Matrimonium cum sorore sponsæ iam mortuæ (etiam si matrimonium ratum tantum fuerat cum ea) est validum. *Conc. Later.3. tit. de sponsalibus c.27. & tit. de sponsalibus secundo cap. 5.* Vide, *Affinitas.*

Matrimonia ratione cognationis spiritualis prohibita, vel inualida, quæ.

Vide, *Cognatio spiritualis.* Vide, *Compatres.* Vide, *Patrinus.*

Matrimonia fieri non possunt inter compatrem, & commatrem, aut cum eorum filijs, aut inter ipsos filios. 30. q.1. *cap. Peruenit, & cap. De eo. Deus dedit epist.1. Zacharias epist.7. cap. 22. Conc. Moguntiac. c.55. Nicolaus I. in decr. de imped. matrim. c.1. concil. Londin. 1. c.11. De cognatione spirituali c.1. c. Tua nos. & sub eodem titulo in 6. c.1.*

Neque inter filios, & filias compatris, & commatris. 30. q. 3. *c. Post susceptum, cap. Pitacium. & cap. Non oportet.* (Conceditur tamen fieri posse, si baptismus sit collatus in necessitate, excepta persona suscepta, per quam orta est compaternitas. *ibid. cap. Super quibus.*) *Concil. Londin. 1. cap. De cognatione spirituali cap.1. cap. Super eo. & c. Tua nos.*

Matrimonia inter compatrem, & commatrem (siue in Baptismo, siue in confirmatione) ac inter suscipientem, & susceptum tantum est inualidum. *De cognatione spirituali cap.1. c. Super eo. & c. Tua nos. Conc. Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap.2.*

Neque cum vxore compatris mortui, si ipsa erat commater. id est, si filius susceptus erat suus filios; secus si filius alterius. *Concil. Triburien. 1. c.47.*

Neque cum relicta ex compatre vxoris suæ mortuo. 20. q.4. *cap.1. cap. Quod autem. cap. Post vxoris. & cap. Qui spiritulem.*

Matrimonium fieri non potest inter compatres per Catechismum, sed factum non soluitur. *De cognatione spirituali in 6. c. Per Catechismum.*

Matrimonia prohibita ratione diuersi cultus, seu fidei.

Matrimonia cum infidelibus non possunt fieri, sub pœna excommunicationis, nisi promittant esse Christiani, ita olim. *Conc. Calcedon. c.14. 28. q.1. c. Caue. cap. Non oportet.*

Matrimonia fieri non possunt inter Iudæos, & Christianos, sub pœna excommunicationis. *Concil. Aurelian.2. capit.19.*

Conc.

Conc. Aruernen. c. 6. conc. Tolet. 3. c. 14. conc. Rom. sub Zacharia. Imò parentes contrahentium, consentientes, eidem pœnæ subiacent. *ibid. 28. q. 1. cap. Si quis Iudaicè.*

Matrimonia fieri non possunt cum hæreticis, nisi promittant esse Catholici. *conc. Laodicen. c. 31. Concil. Calcedonen. c. 14. concil. Agathen. c. 67. Post Toletan. 17. c. 20. Concil. Carthagin. 3. cap. 12. 28. q. 1. cap. Caue Christiane, &c. Non oportet.*

Matrimonia facere non potest Italus Catholicus, cum hæretica in loco hæreticorum. *Clemens 8. const. 42. Cum sicut.*

Vide, *Fideles*. Vide, *Hæretici. cum eis non facienda matrimonia*. Vide, *Hæreticorum Sacramenta*. Vide, *Infideles*. Vide, *Iudæi*. Vide, *Mulier*.

Matrimonia prohibita, vel inualida ratione honestatis publicæ.

Matrimonium fieri non potest cum consanguineis eorum, qui desponsarunt per verba de futuro, si valida fuerunt sponsalia, etiam si soluta sint. *conc. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus c.* 10. Secus si inualida. *ibid. & conc. Trident. sess. 24. de refor. matrim. cap. 3. De sponsalibus, &c. cap. Iuuenis.*

Non potest fieri cum consanguineo sponsi, &c. etiam si sponsa non erat ætatis nubilis cum desponsauit. *concil. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus c. 23.*

Neque cum ea, cuius consanguinea fuit cognita, etiam si fuit affidata in ætate nondum nubili, licet per famam tantum probetur. & est inualidum si fit. *conc. Later. 3. in append. tit. De eo, qui consanguineam c. 6.*

Neque cum muliere, cuius filia post septennium erat desponsata. Secus si ante septennium. *conc. Lateran. 3. in append. tit. de sponsalibus c. 7. & tit. De eo, qui consanguineam cap. 2.*

Non est prohibitum cum sorore simplicis sponsę iam mortuę. *ibid. De sponsalibus c. 27.*

Matrimonium contractum cum impedimento publicæ honestatis, in primo gradu tantum (dummodo sponsalia fuerint valida) est inualidum, & irritum. *conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. c. 3.*

Vide, *Honestas*. Vide, *Impedimentum publicæ honestatis*.

Matrimonia prohibita, vel inualida, ratione status spiritualis, aut voti.

Matrimonium fieri non potest cum Religioso, vel Religiosa, sub pœna excommunicationis (si sit professa) & est nullum. *conc. Rom. sub Gregorio 2. cap. 1. conc. Lateran. 3. in append. tit. de coniugatis c. 5. tit. De Monialibus c. 3. par. 50. c. 59. conc. colon. 3. tit. Censura c. 2. 27. q. 1. cap. Vt lex. Qui clerici, &c. c. Meminimus, cap. Consuluit. & c. Rursus. Extrau. Ioan. 22. de voto, &c. c. vn. conc. Trid. sess. 24. can. 9.*

Matrimonium fieri non potest ab vllo ordinato in sacris; & si fiat, est nullum. *Dist. 27. cap. Presbyteris. conc. Later. 3. in append. tit. De clericis coniugatis c. 6.* Item *par. 50. c. 59. De clericis coniugatis cap. 1. Qui clerici cap. 1. Extrau. Ioann. 22. de voto c. vn. conc. Trident. sess. 24. can. 9.* Vide, *Clerici quo ad vxores*. Vide, *Ordinatorum in sacris obligationes circa coniugia. Clement. vt infra.*

Ipso facto sunt excommunicati, & alias pœnas incurrunt. *Clement. de consanguinit. c. vnico.*

Matrimonium numquam potest facere subdiaconus, & est nullum. *Qui clerici cap. 1. & c. Ex literarum.*

Habens simplex votum castitatis, non potest facere matrimonium, sed si faciat est validum. *conc. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus secundo c. 43. de coniugatis c. 5. dist. 27. c. Quidam. 27. q. 1. c. Nuptiarum. Qui clerici, c. Consuluit. cap. Veniens. & c. Rursus.* Vide, *Vouere*.

Matrimonium attentans facere cum virgine sacra, id est Moniali, pœna mortis est puniendus. *de pœnis. dist. 1. c. Si quis.* Vide, *Monialis*. Vide, *Virgo*.

Matrimonium non soluitur per susceptionem ordinis sacri. *Extrau. Ioann. 22. de voto cap. vn.*

Vide, *Moniales circa coniugia*. Vide, *Regulares matrimonium contrahentes*. Vide, *Vouere*. Vide, *Votum*.

Matrimonia ratione ætatis prohibita, vel inualida, quæ.

Matrimonium non potest à pueris contrahi, nec etiam per parentes. *30. q. 2. cap. Vbi non est. Conc. Forosulien. cap. 9. De sponsalibus cap. Tuæ fraternitati.*

Matrimonium contrahi non potest à pueris minoribus, id est; ante pubertatem (quæ in maribus habetur in anno 14. in fœminis in 12.) Etiam si inter eos adsit intentio copulæ. *de desponsat. impub. c. De illis il 2. & c. Attestationes*, etiam si non adsit vis.

Matrimonium inter impuberes, si sint proximi pubertati, valet. *ibid. cap. De illis il 2.*

Si vero apti sunt ad generandum, valet. *ibid. c. Puberes.*

Matrimonia inter impuberes, aliquando permittuntur pro bono pacis. *ibid. cap. Vbi non est.*

Matrimonia inter impuberes contracta, sunt sponsalia. *ibid. cap. Tuæ nobis.*

Matrimonium contrahi non potest cum minori septennio. *de desponsat. impub. cap. Ad dissoluendum.*

Matrimonium fieri non potest inter adultam & puerum, & è contra. *Conc. Regiaticin. c. 24.*

Matrimonium factum à patre pro filio impubere, tenetur filius implere. *De desponsat. impub. c. 1.* Vide, *Impuber*.

Matrimonia ratione inuoluntarij, metus, vel coactionis prohibita, vel inualida.

Matrimonium fieri non potest cum coniuge inuito, & est nullum. *31. q. 2. cap. Si verum. cap. De neptis. & c. Tua Sanctitas. Conc. Aurelian. 4. c. 22. Conc. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus secundo c. 1. & 2. De sponsalibus, &c. cap. Cum locum, & cap. De illis il. 2. Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. cap. 9.*

Si adest, vel timetur de violentia in contractu matrimonij, dandus est puellæ locus tutus, vt possit deliberare. *de sponsalibus, &c. cap. Cum locum.*

Violentia non dirimit, nec impedit, si postea datur consensus. *ibid. c. De muliere.* Item, si postea cohabitant spontaneè. *ibid. cap. Ad id.*

Matrimonia requirunt summam libertatem. *De sponsalibus, &c. cap. Gemma mulier.*

Si mulier matrimonio non consensit, licet verba proferat consensus, si ante consumationem matrimonij recedit, & petit audiri de metu illato, audienda est, & diligenter inquirendum est de metu illato. *Honorius 3. ex Cirone, de sponsalibus, & matrimonijs c. 2.*

Cogentes ad faciendum matrimonium, siue minis, siue factis, siue directè, siue indirectè, cuiuscumque gradus, & conditionis sint, excommunicationem ipso facto incurrunt. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. matrim. c. 9.*

Metus inualidans, debet esse cadens in constantem virum. *Conc. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus secundo c. 1. & 2.*

Matrimonia ratione valetudinis, vel impotentiæ, prohibita, vel inualida.

Matrimonium fieri non potest à furioso carente vsu rationis, & est nullum. *Post ep. 3. Fabiani. 23. q. 7. c. Neque furiosus. de sponsalibus, &c. c. Dilectus filius.*

Matrimonia fieri non possunt cum impotentibus coire, nisi ambo consentiant. *de frigidis, &c. c. Consultationi. cap. Quod sedem. & cap. Laudabilem.*

Matrimonium fieri non potest cum habente insanabile impedimentum ad coeundum: & soluitur, si copula non præcessit, & non consentiant de sic contrahendo. *De frigidis, &c. cap. Ex literis.*

Matrimonium cum frigido, fieri non potest, neque cum maleficiato. & si non sit consumatum, soluitur probata frigiditate. *Honorius 3. ex Cirone, tit. de frigidis, &c. c. 1.*

Matrimonia per eunucos, & spadones, contracta, sunt nulla, & inualida. *Sixtus V. const. 59. Cum frequenter.*

Matrimo-

Matrimonia conditionata, prohibita, vel inualida.

Matrimonia cum conditione fieri non possunt, & sunt inualida. 27. q. 2. *c. Quod conditio. c. quicumque. De conditionibus, &c. c. 1. Conc. Lateran. 3. in append. tit. de sponsalibus cap. 12.* (Sed aliquando cum conditione honesta, etiam non apposita, est validum. *ibid.*) *De conditionibus, &c. cap. 1. cap. Super eo, & c. de illis.*

Matrimonium contraheos cum conditione non turpi, potest non sequi, ea non impleta. *De conditionib. &c. c. Super eo.*

Matrimonium habens conditionem turpem, nisi hæc sit contra substantiam matrimonij, non vitiatur, sed habetur pro non apposita. *c. fin. de conditionibus & c. 1.*

Matrimonium factum cum conditione, si postea accedit copula, verum est, & solui non potest. *De conditionibus cap. Per tuas.* Vide, *Conditio.*

Matrimonia plura simul prohibita, & inualida; successiuè valida, & licita.

Matrimonia plura ab eadem persona, successiuè sunt valida, & licita, id est, mortuo primo coniuge. *Lib. 3. const. Apostolic. cap. 2.*

Gregorius 3. in ep. 1. Cum duobus tantum successiuè dixit licitè fieri posse. Sed declaratum est nullum esse præfixum numerum circa pluralitatem matrimonij successiuè, sed posse cum 2. 3. 4. &c. deinceps mortuis primis. 24. q. 3. *cap. An non.* 31. q. 1. *cap. Quomodo. cap. Deus. cap. Aperiant. cap. Quod si dormierit.*

Matrimonia plura simul in veteri lege aliquando fuerunt à Deo permissa multis, etiam iustis, ex Dei reuelatione. *de diuortijs cap. Gaudemus.*

Matrimonia plura simul ab eodem fieri non possunt, viuente prima, & semper sequentia ad primum sunt inualida. *Siricius ep. 1. Innocent. I. ep. 9. Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c. 51. Conc. Lucens. 2. c. 80. Concil. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus c. 8. 11. 17. 18. 22. & 29.* (etiam si primum erat solum ratum, secundum verò consummatum. *ibid.*) *Conc. Trid. sess. 24. can. 2.* Et diuina lege hoc est prohibitum. Vide, *Poligamia. Poliuiria. De sponsa duorum c. 1. & prima adherendum. ibid.*

Matrimonium faciens cum vxore alterius, quomodo puniendus. *De sponsa duorum cap. Accepisti.*

Matrimonium secundum, viuente prima, fieri non potest, & est inualidum, etiamsi prima fuit dimissa propter fornicationem, siue propter aliud. 28. *q. 2. c. Si quis.* 30. *q. 5. cap. Qualis debeat.* 31. *q. 1.* in textu ipso. 32. *q. 7. c. Licite. cap. Apostolus. cap. Fieri. cap. Dominus. cap. Fidelis. c. Tantum. cap. Vsque adeo. cap. Omnes. Conc. Florent. in fine in decr. Eugenij IV. de vnione Armenorum. Concil. Colon. 2. par. 7. c. 42. Conc. Mileuit. c. 17. Conc. Afric. cap. 6. Concil. Mogunt. 4. 36. Conc. Trid. sess. 24. cap. vnic. & can. 2. & 7.* Et hoc ex doctrina Christi, & Ecclesiæ. *ibid.* Et dicens Ecclesiam errare, dum hoc docet, est anathema. *ibid. De eo qui duxit, cap. Ex literarum.* Si faciat, nec etiam prima mortua, potest validari. *ibid.*

Matrimonium factum cum secunda post sponsalia, & copulam cum prima, est inualidum, neque illa prima mortua fieri potest nouum cum hac secunda. *Conc. Lateran. 3. de sponsalibus c. 2. & 13. item de sponsalibus secundo c. 1. & 3.*

Matrimonium secundum fieri non potest pendente lite cum prima, & est nullum. *Concil. Later. 3. in append. p. 50. c. 41. de sponsa duorum. c. Tua fraternitas. De sent. & re iudic. c. Tenor literarum. De sponsalibus cap. cum in Apostolica.*

Matrimonium secundum fieri non potest, nisi probata inualiditate primi. *De sent. & re iudic. c. Tenor literarum. de regularibus c. Veniens.*

Matrimonium secundum fieri non potest quandiu quis est incertus de morte primi coniugis, neque vllus annorum numerus in hoc valet præscribi. *de sponsalib. &c. c. In præsentia. de secundis nuptijs. c. Dominus.* Vide, *Præscriptio.*

Si facto matrimonio secundo, reperitur primus coniux, illi redditur vxor. *de sponsalibus, &c. c. olim in Apostolica.*

Vide, *in sequenti titulo.*

Matrimonium secundum factum viuente prima, est nullum, sed si hæc non est machinata in mortem primæ, & illam nesciebat, potest ea mortua cum nouo consensu fieri matrimonium. *de eo qui duxit. cap. Veniens.*

Vide, *Vir circa plures vxores.* Vide, *Vxorum pluralitas.* Vide, *Poligamia.* Vide, *Præscriptio.*

Matrimonia facta cum errore, quando prohibita, & quando inualida.

Matrimonium factum cum errore personæ, est inualidum. 29. *q. 1. cap. vn.*

Matrimonium factum cum errore libertatis coniugis ignoranter, est inualidum, secus si scienter. 29. *quæst. 2. cap. Si fœmina. De coniugio seruorum c. fin. & c. Proposuit.* Si verò probetur libertas est validum. *ibid. cap. cuius rei.*

Si fingitur seruitus, non iuuat. 29. *q. 2. c. Perlatum est.*

Si post notitiam seruitutis consentiunt, vel habent copulam, conualidatur. *de coniugio seruorum. cap. Proposuit.*

Matrimonium factum cum errore, eo quod alter coniux putabatur mortuus illo redeunte relinquitur secundus, & per censuram cogitur redire ad primum. 34. *q. 1. cap. cum per bellicam, & c. cum in captiuitate.*

In hoc casu neque mulier est adultera, neque secundus vir inuasor. *ibid.*

Matrimonium factum cum errore qualitatum, vt si coniux putatur virgo, casta, nobilis, diues, &c. & non sit talis, non redditur inualidum per hoc. 29. *q. 1. c. vnico.*

Vide, *Errans.* Vide, *Errare.* Vide, *Vxor nubens alteri putans, &c.*

Matrimonia clandestina, quando prohibita, vel inualida.

Matrimonia clandestina, licet semper fuerint prohibita, non tamen semper inualida; sed quando Ecclesia cœpit ea inualidare. *Conc. Later. 3. p. 50. c. 17.* Ex quo verò ab Ecclesia fuerunt irritata, cœperunt esse inualida. *Conc. Triden. sess. 24. de reform. matrim. c. 1.*

Matrimonia tàm nobilium, quàm ignobilium publicè sunt facienda in facie Ecclesiæ, non clandestinæ, sed coram Sacerdote. *Post ep. Hormisda cap. 2. Leo IV. de cura pastorali in homilia.* 30. *q. 5. c. Nullus fidelis. cap. Aliter. c. Nostrates. cap. Qualis debeat, &c. Concil. Foroiulien. c. 8. Concil. Vernense c. 15. Concil. Later. 3. in append. de sponsalib. cap. 28. par. 49. c. 10. Concil. Later. 4. c. 51. conc. Londin. 1. c. 11. concil. Tolet. 22. c. 17. conc. colon. 2. par. 7. c. 43. & 44. colonien. 3. tit. censura c. 31. Conc. Mogunt. 4. c. 37. Conc. Trident. sess. 24. de reform. matrim. c. 1. Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c. 3. & in decr. de matrimon. c. 4. de clandestina desponsatione, c. cum inhibitio.*

Matrimonia clandestinè facta, sunt inualida. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. matrim. c. 1.*

Præsumens clandestino, vel alias prohibito matrimonio copulari, excommunicandus est, & pecuniaria pœna mulctandus. *Concil. Lateran. 4. c. 51. concil. Tolet. 22. cap. 17. concil. colon. 2. par. 7. cap. 43. concil. Senonens. in decr. morum cap. 39.*

Præsentes, iuuantes, vel consilium dantes pro matrim. clandestino, ipso facto sunt excommunicati. *conc. Senon. ibid. conc. colon. 2. p. 7. cap. 43.*

Sacerdos aliter faciens suspenditur ab officio. *conc. colon. 3. tit. censura c. 33.*

Publicitas matrimonij consistit in hoc, vt scilicet fiat in facie Ecclesiæ coram Parocho, vel alio de licentia Parochi, vel Ordinarij: prius autem tribus vicibus faciendæ sunt proclamationes (vel si vrget necessitas, cum dispensatione Episcopi saltem vna) in tribus festis distaotibus, vt sciri possint impedimenta. Si reuelentur impedimenta, non fiat coniunctio, & separentur sponsi, alias deferantur ad Episcopum, qui per censuras, &c. cogit eos ad hoc. Si reuelentur impedimenta post factum coniugium & reuelantes aderant, quando proclamationes fiebant, non admittantur, nisi, &c. *conc. Mogunt. 4. c. 37. conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim.*

matrim. c.1. Si non celebretur coram Parocho, vel alio de eius licentia, vel Ordinarij, & coram duobus testibus, non est publicum, sed clandestinum, & inualidum. *ibid.*

Parochus autem, vel alius Sacerdos de eius licentia, præsens matrimonio sine testibus, quomodo puniendus. *Concil. Trid. ibid.* Item si differant proclamationes. *Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ ad sacram. matrim. pertinent.*

Si alteri detur licentia coniungendi, à Parocho vel Episcopo, fiat in scriptis & noteтur in libro. *Conc. Mediol. ibid.*

Aliæ solemnitates obseruandæ in celebratione matrimonij, quæ. Vide, *Matrimon. quibus solemnitatibus, &c.*

Matrimonio clandestino, vel aliàs prohibito assistens Parochus, vel alius, siue sæcularis, siue regularis, per triennium suspenditur ab officio. *Conc. Later. 4. c. 51.*

Præter Parochum, vel alium de licentia Parochi, vel Ordinarij, nullus potest matrim. coniungere sub pœna suspensionis ab officio, arbitrio Episcopi Parochię, siue sit regularis, siue sæcularis. *Conc. Trid. de refor. matrim. sess. 24. c. 1.*

Vide, *Parochus*. Vide, *Coniugium*. Vide, *Consanguinei*.

Matrimonia prohibita ratione criminis, & quæ inualida.

Matrimonia cum adultera, quę promisit contrahere post mortem primi, non potest fieri, & est inualidum. *Conc. Triburien. 1. cap. 40. & 51.*

Matrimonium non potest contrahi ab eo, qui mortem coniugis machinatus est. *de diuortijs. c. 1. de conuersione infidelium cap. 1. De eo qui duxit. c. Super hoc.*

Matrimonium cum adultera, quæ fuit causa mortis primæ, vel fidem dedit de contrahendo mortua illa prima, est prohibitum, & si fiat, inualidum. *Conc. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus c. 16. & tit. De sponsalibus secundo c. 2. Nicolaus 1. ep. 28.* Etiam si tales personæ sint Reges. *ibid. De conuersione infidelium c. 1. de eo qui duxit c. Super hoc.*

Matrimonium est inualidum, si fiat cum aliqua coniugata, cum qua priùs habita est res, si ille, vel hęc machinata est in mortem primi viri, vel dedit fidem de accipiendo eum post mortem primi. *Conc. Later. 3. De sponsalibus secundo c. 2. De eo qui duxit cap. Super hoc.* Etiam si per decennium cum ea habitauit. *ibid. c. Cum haberet.* Secus est si fidem non dedit, quia tunc est validum. *ibid. c. Significauit.*

Matrim. fieri non potest ab adultero cum ea quam cognouit. sed instanciam mulieris, non viri, potest separari. *De eo qui duxit c. 1.* Vide, *Mulier.*

Matrimonia ratione raptus prohibita, & quæ inualida.

Matrimonium fieri non potest inter raptorem, & raptam per vim, & est nullum, & prohibitum est tale matrimonium, quandiu rapta est in possessione raptoris. Si verò separetur, & ponatur in loco tuto, & consentit accipere raptorem in virum, est validum. *concil. Trident. sess. 24. de reform. matrim. cap. 6.* Vide, *Rapta*. Vide, *Raptor*.

Matrimonia ex alijs rationibus prohibita.

Matrimonium fieri non potest cum Presbytera, vel Diacona, id est relicta à Presbytero, vel Diacono, sub pœna anathematis. *conc. Rom. sub Gregorio 2. c. 1.*

Matrimonium fieri non potest cum filijs adoptiuis, durante adoptione. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 2. & 3.* & *in decr. de impedim. matrim. c. 3. de cognatione legali c. vn.*

Neque inter duos filios, quorum vnus sit adoptiuus, altera vera, donec adoptiuus emancipetur. *30. q. 3. c. Per adoptionem. De cognatione legali cap. vn.*

Matrimonium fieri non potest inter mulierem, & interfectorem primi viri. *Gregor. 7. lib. 7. epist. 9.* Si ex causa matrimonij interfecit. Vide, *Matrimonia prohibita ratione criminis.*

Sed potest fieri si in bello, vel alio casu occidit. *De conuersione infidelium cap. 1.*

Matrimonium fieri non potest cum coniuge non habente certam sedem, nisi facta diligenti inquisitione, & delata ad ordinarium iste conce lat, vt fiat. *concil. Tridentin. de refor. matrim. sess. 24. cap. 4.*

Matrimonium fieri non potest cum compatribus catechismi, sed factum non soluitur. *de cognatione spirituali in 6. cap. Per catechismum.* Vide, *Compatres*. Vide, *Cognatio spiritualis*.

Matrimonium fieri non potest cum aliqua cognita viuente prima, si fidem dedit de faciendo matrimonium cum ea. *De eo, qui duxit. cap. cum haberet. & c. Super hoc.*

Si vero fidem non dedit, tenet matrimonium, si fiat. *ibid. c. Significauit.*

Matrimonia, quibus prohibentur in pœnam.

Matrimonium faciens in gradu prohibito, vel clandestinè, eo separato, per totam vitam, etiam mortua illa prima, est inhabilis ad contrahendum matrimonium cum quacumque. *Post ep. 3. Fabiani. Calistus 1. ep. 2. 35. q. 2. cap. Quædam. cap. Qui propinquam, & cap. De propinquis. concil. Foroiuliense c. 8. conc. Mogunt. sub Leone 4. cap. 29. concil. Vormatien. 1. c. 63. conc. Lateran. 3. in append. tit. De eo, qui consanguineam c. 1. 4. & 5.*

Si verò inaduertenter, seu ignoranter fecit tale matrimonium, eo separato, potest ad secundas nuptias transire. *Post ep. 3. Fabiani.*

Matrimonium adultero prohibetur cum ea, quam cognouit. *De eo qui duxit cap. 1.*

Matrimonium adulteri, si muliere inscia de adulterio factum fuit, non potest separari ad instantiam viri, sed vxoris. *de eo, qui duxit cap. 1.*

Matrimonium facere non possunt isti. Qui rem habuit cum filiastra. Qui cum sorore vxoris. Qui cum nuru. cum cognita à duobus fratribus. cum ea, quæ à patre, & filio. qui cum relicta auunculi, vel patrui. qui cum priuigna. qui cum alijs in gradu prohibito. *32. q. 7. c. Si quis viduam.* Qui cum nouerca. *ibid. c. Si quis cum Nouerca.*

Neque mulier, quæ scienter à patre, & filio est cognita. *34. q. 1. cap. vlt.*

Matrimonium facere non potest, occidens vxorem. Vide, *Occidens vxorem.*

Matrimonium numquam facere potest, qui cum Moniali rem. habuit. *27. q. 1. cap. Hi ergo.*

Matrimonium numquam facere potest, qui rem habuit cum desponsata a fratre. *27. q. 2. c. Quidam.*

Matrimonium facere numquam potest, qui duas fœminas matrem, & filiam cognouit. Vide, *Carnalis copula.*

Pœnitentes publici non possunt facere matrimonium, tempore pœnitentiæ. *33. q. 2. cap. De his. & cap. Audiuimus.* At si non possint continere, dispensentur. *ibid. c. In adolescentia, & cap. Si quis.*

Matrimonium faciens cum secunda, viuente prima, nec etiam prima mortua, potest cum ducere secunda. *De eo qui duxit cap. Significauit.*

Matrimonium facere non potest, qui duas sorores cognouit: neque ipsę mulieres, si vna sciebat de altera. *conc. Vormat. 1. cap. 63.* Sed *Nicolaus 1. in decret. tit. De pœnitentia c. 5.* dicit post pœnitentiam posse cum alia muliere contrahere. Vide, *Soror.*

Matrimonium numquam facere potest, ducens in vxorem relictam fratris, nec etiam hoc separato. *concil. Tribur. 1. cap. 44.*

Matrimonium numquam facere potest, qui matrem, sororem, vel filiam vxoris cognouit. *conc. Later. 3. in append. tit. De eo, qui consanguineam c. 1. & 4.* Si matrem cognouit ante vxorem, hac mortua potest alteri nubere. *ibid. c. 4.* Secus si post.

Neque qui consobrinam vxoris cognouit, si id sit publicum. *concil. Later. 3. vbi supra cap. 5.* Secus vero si sit occultum. *ibidem.*

Neque adultera dimissa ob hoc, vmquam potest nubere. *32. q. 7. cap. Hi verò.*

Si quis post matrimonium ratum cum puella intra annos nubiles, contrahit cum matre, & postea carnaliter etiam cognoscit

cognoscit

gnoſcit puellam, & iſta ſcit copulam matris, omnes remanent perpetuò inhabiles ad faciendum matrimonium. *De eo, qui cognouit. c. Ex literis, & cap. fin.*

Vide, *Vir carnaliter, &c.* Vide, *Matrim. quo ad torum, in fine.* Vide, *Vxoratus, in fine.*

Matrimonia quo ad torum, quibus ex cauſis ſeparanda, & quando non.

Matrimonium quo ad torum ſeparari poteſt ex mutuo coniugum conſenſu, ex cauſa diuini amoris. *Nicol. 1. in decr. tit. de matrim. c. 2. 27. q. 2. c. Scripſit.*

Matrimonium quo ad torum ſeparari poteſt ex cauſa fornicationis, ſeu adulterij alterius coniugis. *Gregorius 1. lib. 9. ex regeſt. ep. 39. Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c. 96. 30. q. 5. cap. Qualis debeat. 32. q. 7. cap. Licitè. cap. Apoſtolus. cap. Fieri. cap. Dominus. cap. Omnes. cap. Fidelis. cap. Tantum. & cap. Vſque adeo.* 33. q. 1. in textus initio. *q. 2. c. An quod.* (& in his caſibus dimittitur coniux, & ſic etiam quo ad cohabitationem ſeparatur.) *De diuortijs cap. Ex literis.* Sed ſi vir etiam eſt fornicatus, reintegratur matrimonium. *ibid.* & *de adulterijs cap. Intelleximus. & cap. fin.*

Matrimonium ſeparandum quo ad torum, ſi ſit cum conſanguineis, quandiu conſtet de veritate. *conc. Later. 3. in append. tit. De ſponſalibus c. 19.* & ſic dicendum de omni contracto cum impedimento, donec conſtet non adeſſe. *concil. Trident. vt infra.*

Matrimonium quo ad torum ſeparatur, ſi habens vxorem, habet rem cum filiaſtra, cum matre, vel ſorore vxoris; cum nuru, cum filia auunculi, vel relicta ab eo; ſi cum priuigna; ſi cum nouerca. 32. *q. 7. cap. Si quis viduam. cap. Concubuiſti. cap. Si quis cum nouerca. conc. Later. 3. in append. tit. de eo, qui conſanguineam c. 1. & 4. par. 50. c. 4.*

Item ſeparatur, ſi vxor habet rem cum fratre viri, vel ſi cum patre viri. *ibidem.*

Si vir cognoſcit vxoris conſanguineam in 3. gradu, non ſeparatur, ſed pœnitentia ei imponitur. *conc. Later. 3. ibid. c. 4. & par. 50. c. 5.*

Si vir cognoſcit matrem vxoris, antequam cognouerit vxorem, hac mortua poteſt alteri nubere, ſed non poteſt vxori copulari (ſine diſpenſatione) ſi poſtquam vxorem cognouit, numquam poteſt amplius nubere. Si verò ſit occultum, & vxor eius non poſſit induci ad continendum ſe, poteſt debitum reddere, ſed non poteſt petere. *conc. Later. 3. de eo, qui conſanguineam cap. 4. & 7.* item *par. 50. c. 4. De eo, qui cognouit. c. Tuæ fraternitatis. c. fin.*

Idem exiſtimo dicendum de alijs copulatis cum conſanguineis illicitè: quod ſcilicet, ſi vxores non volunt continere, viri ſic maculati, ſi delictum ſit occultum, tenentur reddere debitum; ſed non poſſunt petere.

Idem de viro cognoſcente ſororem vxoris. *de eo, qui cognouit c. Veniens, & c. Tuæ fraternitatis.* Dummodo vxor ignoret talem copulam cum matre, vel ſorore.

Item ſeparatur quo ad torum, ſi accipitur conſobrina mulieris carnaliter cognitæ, ſi ſit publicum hoc crimen; ſi verò ſit occultum, permittitur cum ea permanere. *conc. Later. 3. ibid. De eo, qui conſanguineam c. 5.*

Interdum viro cognoſcenti ſororem vxoris, imponitur peregrinatio Terræ Sanctæ, & matrimonium non ſeparatur. *conc. Later. 3. par. 50. c. 5.*

Matrimonium ſeparandum eſt quo ad torum ex cauſa hęreſis, ſed Eccleſiæ iudicio. Quod ſi ſeparatio facta ſit abſque ſpe redintegrandi matrimonij, etiam ſi lapſus ad fidem veniat, non tenetur coniux ad eum redire. Secus ſi ſeparatio facta ſit ad emendationem, quia tunc tenetur. *conc. Later. 3. par. 50. c. 60. De diuortijs cap. De illa.*

Matrimonium contrahens in gradibus prohibitis, ſi conſumauit, ſeparetur, & ſpe gratiæ careat. etiam ſi ignoranter hoc acciderit negligens proclamationes requiſitas. *concil. Trident. ſeſſ. 24. de refor. matrim. cap. 5.*

Si verò factæ ſunt proclamationes, & impedimentum latens non fuit cognitum, facilius poſtea diſpenſetur, ſi innoteſcat. *conc. Trident. ibid.*

Matrimonium non eſt ſeparandum, ob leues cauſas. *De iure iuran. c. Tua nos il 2. & cap. conſanguinei de ſent. & re iud.*

Matrimonij ſeparationem affectaos. Vide, *Vxoris obligationes.*

Matrimonia ſolui, & ſeparari poſſunt quo ad torum ob multas cauſas ab Eccleſia cognoſcendas. & contrarium dicens, eſt anathema. *conc. Trid. ſeſſ. 24. can. 8.*

Matrimonia ſeparata ex fornicatione, quando poſſunt reconciliari. Vide, *Vxor dimiſſa.*

Nota quod in præfatis ſeparationibus tori ob copolam cum conſanguineis, aliquando iudicatum eſt, quod coniux innocens poteſt cum alio contrahere (& ſic etiam vinculum ſolui) ſed ſemper fuit in vſu, & praxi Eccleſiæ oppoſitum, ſcilicet vinculum numquam ſolui. & prima reſolutio habetur in 32. *q. 7. c. Si quis cum Nouerca. & c. Vxor.*

Matrimonio ſeparato, quando poteſt alia duci. Vide, *Vir circa dimiſſionem.* Vide, *Vxor repetens virum.*

Matrimonium contractum contra decretum iudicis ob conſanguinitatem, ſeparatur, donec de cauſa cognoſcatur. *De matrim. contracto contra, &c. c. De muliere.*

Matrimonium factum cum patre puellæ (cum qua erat contractum intra annos nubiles, aliud matrimonium) ſeparatur & ſoluitur; at ſi puella fuit cognita carnaliter poſt matris cognitionem, ſeparatur perpetuo, & omnes, ſcilicet vir, mater, & puella remanent inhabiles ad faciendum aliud matrimonium, etiam mortuo viro. *De eo, qui cognouit. cap. Ex literis, c. fin.*

Matrimonio ſeparato, quid faciendum de dote. Vide, *Dos.* Vide, *Matrimonium cum dote.*

Vide, *Diuortium.* Vide, *Parentela.* Vide, *Torus.* Vide, *Vir carnaliter.* Vide, *Vir circa vxorem infidelem.* Vide, *Vir circa dimiſſionem.* Vide, *Vxoris dimiſſio.*

Matrimonia rata, vel conſumata, quando ſolui poſſunt quo ad vinculum, & quando non.

Matrimonia omnia inualida (cum ſint nulla, & non ligent) eò ipſo ſoluta intelliguntur. imo multi ex taliter contrahentibus fiunt etiam inhabiles ad contrahendum cum alijs. Vide, *in præcedentib. titulis, Matrimonia prohibita.*

Matrimonium ratum ſoluitur quo ad vinculum per ingreſſum Religionis, etiam alterius coniugis, & profeſſionem in ea, etiam ſine conſenſu alterius. Et qui remanet poteſt cum alio contrahere. *Conc. Later. 3. in append. tit. De coniugatis c. 1. 8. & 9. p. 50. c. 30.* (ſi tales contrahentes nolunt intrare in Religionem, tenentur conſumare matrimonium. *ibi.*) *De conuerſione coniugatorum c. Verum poſt, & c. Ex parte. conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 6.*

Matrimonium quodcumque ſeparatur quo ad vinculum, ſi vterque coniux vouet, & profitetur Religionem. ſi verò alter tantum vouet Religionem, poſt copulam non ſeparatur, neque quoad torum, neque quo ad vinculum. *Greg. l. l. 12. ex regeſt. ep. 39. Nicolaus 1. epiſt. 48. & 51. in decr. de impedim. matrim. c. 1. 27. q. 2. c. Scripſit.* & *c. Sunt qui dicunt. De conuerſione coniugatorum c. Ex parte.*

Matrimonium ratum poteſt quo ad vinculum, ſolui ob impotentiam coeundi; ſi probatur, numquam inter eos præceſſiſſe copulam. 27. *q. 2. c. Quod autem.* 31. *q. 1.* in textu. 33. *q. 1. c. Si quis accepit.* Qui verò coniux poteſt coire, cum alio nubit. 32. *q. 7. c. Quod propoſuiſti,* & alijs. *ibid. conc. Lateran. 3. in append. p. 50. cap. 28. de frigidis, & maleficiatis cap. fin.* & alijs, vt infra.

Vide, *Frigiditas.*

Alia matrimonia rata, quando ſeparari poſſunt. 27. *q. 2. cap. Deſponſatam, & c. Decreta.*

Matrimonium ratum tantum ſolui poteſt, ſi probetur, alterum coniugem eſſe maleficiatum, ita vt coire non poſſit, & numquam inter eos præceſſiſſe copulam. & coniux ſana, eo ſeparato poteſt cum alio contrahere. 33. *q. 1. c. Requiſiſti. & cap. Si per ſortiarias.* Et ſi primus poſt ſententiam ſeparationis conualeſcat, nullum habet ius ad ſeparatam. *ibid.* Si autem primus ſeparatus cum alia copulam habeat cogitur redire ad primam, & pęnitentia ei, ac ijs qui iurauerunt eum non poſſe, quomodo imponenda. *ibid.*

c. Re-

c. Requisisti. De frigidis, &c. c.1. c. Quod sedem. c. Consultationi. c. Laudabilem. & c. fin.

Matrimonium ratum, aliquando propter frigiditatem solui potest; & aliquando non. *Conc. Later.3. p.50. c.28. 33.q.1. c. Requisisti.*

Matrimonium contractum post votum solemne, soluitur, quia nullum. *Qui clerici, &c. c. Meminimus. c. Consuluit, & c. Rursus.*

Matrimonia inter cognatos in gradu prohibito (idest vsque ad 4.) separanda per Episcopum, requirunt, vt impedimentum parentelæ probetur. *35.q.6.c. Notificamus, & c. Si duo. Conc. Later.3. in append. p.50. c.29.* Quomodo probanda est parentela. Vide, *Parentela.*

Matrimonia in gradu prohibito non omnia soluenda, sed aliqua dispensanda. *Gregor. l. l.12. ep.31. c.7.*

Matrimonia inter consanguineos, ex superueniente impedimento non semper soluenda, sed aliquando dispensanda. *de eo, qui cognouit. c. Discretionem.*

Matrimonio soluto, ex licita causa, quando, & quomodo, vterque coniux post annum, potest cum alio contrahere. *Conc. Later.3. in append. p.50. ca.46.* Sed hoc cautè intelligendum, est, cum scilicet fuit nullum. si enim validum; non potest per hominem solui vt ait *Adria.II. ep.6.* & idem *Conc. Lateran.3. in append. tit. de sponsalibus cap.8. 11. 17. 18. 22. & 29.*

Matrimonium ratum factum ab aliquo habente insanabile impedimentum, potest solui. *De frigidis, &c. cap. Ex literis.* Vide, *Frigiditas.*

Matrimonium solui potest per conuersionem alterius infidelis ad fidem, altero remanente infideli. *28. quæst.2. cap. Si infidelis. De diuortijs cap. Quanto te.* & cum alio potest contrahi. *ibid.*

Matrimonium ratum soluitur propter arctationem mulieris. Sed si per artem, aut miraculum dilatatur, reintegratur. *De frigidis, &c. c. Fraternitatis & c. Litera.*

Matrimonio soluto, quid fit de dote. Vide, *Matrimonia cum dote.*

Matrimonia consumata, vel rata tantum, in alijs casibus, solui non possunt quo ad vinculum,

Matrimonium legitimum factum coram Parocho, &c. etiam ratum tantum, solui non potest quo ad vinculum, etiam si fiat secundum. & in hoc habeatur copula. *Concil. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus c.11.17. 18. 22.* & *29. 27. q. 2. c. Scripsit. 31. q.2. c. Lotharius. De sponsa duorum c. Licet. & c. fin.* Vbi nota, quod ibi dicit *Alex.III.* Licet aliquando aliter fuerit iudicatum à prædecessoribus, id est, vt priuatis doctoribus, non per decretum generale factum à Papa.

Neque à Papa potest solui (præsertim consummatum) sit est legitimum. *Adrian.II. ep.6.*

Matrimonium à Deo institutum est indissolubile in statu innocentiæ. *De voto in 6. c.vn.*

Matrimonij vinculum, nec inter Græcos potest solui. *Clemens 8. const.34. Sanctissimus. §.5.*

Matrimonia omnia inualida soluuntur (nisi dispensetur) sed impropriè dicuntur solui, quia numquam fuit contractum ligamen.

Vide, *Matrim. prohibita, per omnes titulos praced.*

Matrimonium consumatum, ex consensu coniugum solui potest, quo ad hoc tantum, vt si voueant, vel profiteantur Religionem. aut continentiam, non possint se exigere de debito. (At neuter alio viuente, potest aliud matrimonium facere.) *Conc. Lateran.3. in append. part.50. c.24. & 41.*

Matrimonij vinculum non soluitur per hoc quod alter coniugum vouet Religionem, etiam si id faciat cum consensu alterius, si erat consumatum. *Greg. l. l.12. ep.39. Nicolaus 1. epist. 48. & 51. in decret. tit. De imped. matrim. cap.1. Conc. Later.3. in append. tit. de coniugatis c.9. tit. De Monialib. c.3. p.50. c.41. de conuers. coniug. c. Ex parte.*

Matrimonium separatum ob aliquod crimen, non soluitur quo ad vinculum. *De diuortijs c. Quæsiuit.*

Matrimonij vinculum solui non potest ob sterilitatem alterius coniugis. *32. q.7. c. Tantum valet. conc. Lateran.3. tit. De sponsalibus c.24.*

Matrimonij vinculum solui non potest ob dementiam, si sani erant coniuges, quando contraxerunt. *30. q.1. cap. Nosse. 32. q.7. cap. Hi qui matrimonium. Nicolaus 1. in decr. de matrim. c.1.*

Matrimonium leprosorum non soluitur quo ad vinculum. *De coniugio leprosorum c.1.* Vide, *Leprosi.*

Matrimonium non semper soluitur ob frigiditatem. *conc. Later.3. p.50. c.28. 33.q.1. c. Requisisti.* Vide, *Frigiditas.* Vide, *in praced. tit.*

Matrimonij vinculum non soluitur propter fornicationem, seu adulterium coniugum. *30. q.5. c. Qualis debeat. 32. q.7. c. Licitè. c. Apostolus. c. Fieri. c. Dominus. c. Omnes. c. Fidelis. cap. Tantum. c. Vsque adeo.* (Et ideo si quo ad torum diuidantur, altero viuente non possunt cum alio nubere. *Conc. Milenit. c.17. conc. Afric. c.69. conc. Foroiulien. c.1. ex Hier. in c.19. Matthei. Conc. Tribur.1. c.46. Conc. Later.3. in append. p.50. cap.22. 27. q.2. cap. Scripsit. Conc. Florent. in decr. Eugen.IV. de vnione Arm. conc. colon.2. part.7. c.42. Conc. Mogunt.4. c.36. Conc. Trid. sess. 24. c.7.* Et dicens quod Ecclesia non possit ita declarare, aut erret, anathema est. *ibid. de eo, qui duxit. c. Ex literarum.*

Et si facit secundum viuente prima, non potest validari, etiam si prima moriatur. *ibid.*

Et ideo facta illa dimissione, non potest alteruter alio viuente, nubere cum alio. *ibid.*

Matrimonium consumatum, per superuenientem infirmitatē, non potest solui quo ad vinculum. *Conc. Aurel.2. c.11.*

Matrimonij vinculum non soluitur, etiam si superueniens infirmitas reddat coniugem deformem, vel horrendum. *32. q.5. c. Horrendus, c. Si vxorem, & cap. Quidquid. Conc. Trid. sess.24. can.5.*

Matrimonij vinculum non soluitur per hoc, quod pater tenuit filium in fonte, sed grauis pœnitentia est illi imponenda. *Nicolaus I. in decret. de impedim. matrim. c.2. de cognatione spirituali c. Si vir.* (Licet Deus-dedit in epist. vnica, dixerit posse solui post annum.)

Matrimonia seruorum legitima, solui non possunt quo ad vinculum. *29. q.2. c. vltimo. q.3. c. Dictum est. Conc. Turon. 3. cap.30. Concil. Later.3. tit. De sponsalibus secundo c.7.* etiam facta inuitis dominis. *ubi de coniugibus seruorum*, sed non liberantur à seruitute. *ibid.* Vide, *Seruus.*

Matrimonio facto, si alter coniux fingit se seruum, non soluitur vinculum matrimonij. *29. q.2. c. Perlatum est.*

Matrimonium factum cum altero, habente simplex votum castitatis, non soluitur. *Dist.27. c. Quidam. 27. q.1. cap. Nuptiarum. Conc. Lateran.3. in append. tit. De coniugatis cap.5.* etiam si sit nouitius. *ibid. De sponsalibus secundo capit.3.*

Matrimonium inter filios compatris, & commatris inaduertenter factum non soluitur. *30. q.3. c. vlt.* Sed dispensatio Papæ petitur. Vide, *Matrimonia prohibita ratione cognationis spiritualis.*

Matrimonij vinculum non soluitur ob errorem qualitatum naturæ, vel fortunæ coniugis, vt si putatur virgo, casta, diues, nobilis, &c. & non sit. *29. q.1. c.vn.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione erroris.*

Matrimonium non soluitur per compaternitatem Catechismi, licet impediatur, ne fiat. *De cognatione spirituali c. Contracto. & c. Per Catechismum*, & sub eodem *titulo in 6. c. Per Catechismum.*

Matrimonium solui non potest per hoc, quod sponsalia cum alio coniuge facta erant, nisi copula etiam fuerit, (sed pœnitentia est imponenda.) *Conc. Later.3. in append. tit. De sponsalib. c.2. & tit. de sponsalib. secundo c.1. & 3.* & si fuit copula, ad primam redire tenetur, & soluitur secundum.

Matrimonium non soluitur per hoc, quod factum à filijs sine parentum consensu. *Concil. Mogunt.4. cap.36.* Sed debet peti consensus parentum, vt licitè fiat. *ibid. cap.37.* Vide, *Matrimonia quo consensu, &c.*

Matrimonium non soluitur de necessitate per baptismum susceptum. *28. quæst.2. cap.1. & c. Si quis habuerit. Concil. Meldense c.31. Conc. Triburiense 1. cap.39.* Sed in eadem

28. q.

28. *q.2. c.Si infidelis*, habetur, quod si infidelis venit ad baptismum, & coniux remanens obstinatur in infidelitate, soluitur matrimonium: & aliud potest à fideli contrahi. Aduerte: quod hoc dictum asserunt esse S.Gregorij, & tamen apud eum non reperitur, sed apud S. Ambrosium in caput 7. primæ Corinth. vt in eodem textu in notis habetur. Idem habetur. *De diuortijs cap. Quanto te. & cap. Gaudemus.*

Matrimonium non soluitur per hoc, quod quis cum alia (etiam desponsata) habuit extraordinariam pollutionem, si non habuit copulam. 35. *q.2. c. Extraordinaria.*

Matrimonium factum cum matre puellæ desponsatæ ante septennium, quæ postea noluit consentire, non soluitur ex publica honestate. Secus si septennis fuit desponsata: & in hoc est necessaria dispensatio Papæ. *Conc. Later.3. tit. De sponsalibus c.7.*

Matrimonium factum cum puella proxima ætati nubili, si adsit copula, & postea hæc non vult consentire; si parentes fatentur tempore matrimonij, eam fuisse ætatis nubilis; & vir iurat cognouisse eam, ei creditur, & matrimonium non soluitur. 33. *q.1. cap. Si quis accepit. Conc. Later.3. in append. tit. de sponsalibus c.10.*

Matrimonium factum cum conditione honesta, si copula intercedit, etiam si conditio non opponitur, non soluitur. *Conc. Lateran.3. in append. tit. de sponsalibus c.12.* Vide, *Matrimonia conditionata.*

Matrimonium inter consanguineos etiam in 4. gradu consumatum inscienter, si per 18. vel 20. annos adfuit cohabitatio, non soluitur. *Concil. Lateran.3. de sponsalibus c.30. p.50. c.26. & tit. de testibus cogendis c.23.* etiam si vxor cogitur iurare parentelam. *ibid. p.50. c.26.*

Matrimonia cum sorore simplicis sponsæ iam mortuæ, non soluitur. *Conc. Later.3. in append. tit. De sponsalibus c.27.*

Matrimonium factum cum sorore alicuius (cum qua intercesserat matrimonium ratum tantum, & est iam mortua) non soluitur. *Conc. Later.3. in append. tit. De sponsalibus secundo c.5.*

Matrimonium factum ex metu cadente in constantem virum, si est ratum tantum, soluitur. *Conc. Later.3. in append. de sponsalibus secundo c.1. & 2.* Si postea consentiunt, est validum. *De sponsalibus. &c. c. De muliere.*

Item conualidatur, si postea spontaneè cohabitant. *De sponsalibus, &c. c. Ad id.* Vide, *Matrimonia ratione inuoluntarij, &c.*

Matrimonium non soluitur, per hoc, quod vir cognoscit vxoris consanguineam in 3. gradu: sed pœnitentia est ei imponenda. *Conc. Later.3. tit. De eo, qui consanguineam c.1.*

Matrimonium de præsenti non soluitur ob sponsalia de futuro facta cum alio. *Conc. Later.3. tit. De sponsalibus secundo. c.41.*

Matrimonium non soluitur per hoc, quod dos promissa non fuit data. *Conc. Later.3. de sponsalibus secundo c.8.*

Matrimonium solui non potest ex absentia viri. Vide, *Vxor absente viro.* Vide, *Præscriptio. Conc. Trid. sess.24. can.5.* Vide, *Matrimonia plura.*

Matrimonium non soluitur, si vxore contradicente, vir probet esse sibi nuptam, & semper tractatam vt vxorem, & id probat per vicinos. *Conc. Later.3. p.50. c.42.*

Matrimonium non separatur, si factis sponsalibus mulier fuit cognita carnaliter, & ante annum non reclamauit. *Qui matrim. accusare, &c. c. Insuper.*

Iurans facere matrimonium cum aliqua, si postea facit cum alia, hoc secundum tenet & non soluitur. *Conc. Later.3. part.50. cap.43.*

Matrimonium non soluitur si vxor fuit cognita à fratre viri, & hoc sit occultum. *conc. Later.3. p.50. c.49.* Vide, *Matrimon. prohibita ratione affinitatis.*

Matrimonium in gradu secundo, vel tertio, affinitatis non soluitur. *Conc. Lateran.4. cap.50.* Vide, *Matrimon. prohibita ratione affinitatis.* Vide, *Affinitas.*

Matrimonium inter filios secundæ vxoris, & cognatos viri, non soluitur. *Conc. Later.4. c.50.* Vide, *Affinitas.*

Matrimonium separatū iudicio Ecclesiæ ob hæresim, non soluitur. Imò si separatio facta est sine spe redintegrandi matrimonium, etiamsi coniux fiat Catholicus, alter non tenetur redire ad illum. si verò separatio facta sit ad emendationem, tenetur. *de diuortijs c. quanto te. & cap. De illa. Conc. Later.3. p.50. c.63. conc. Trid. sess.24. can.5.*

Matrimonium non soluitur per hoc, quod non obseruatur consuetudo patriæ, seu regionis circa aliqua externa. *De sponsal. &c. c.1.*

Matrimonium non potest solui per molestam cohabitationem coniugis. *conc. Trid. sess. 24. can.4.*

Matrimonium non soluitur per affinitatem superuenientem. *De eo qui cognouit c. Veniens. c. Tuæ fraternitati, & c. fin.* Vide, *Affinitas.* Vide, *Matr. prohibita ratione affinitatis.*

Matrimonia infidelium facta in gradu prohibito, dum veniunt ad fidem. *De consanguinit. & affinit. c. De infidelibus. De diuortijs c. Gaudemus.* Vide, *Matrim. prohibita ratione diuersi cultus.*

Matrimonium ad confessionem coniugum non soluitur, si dicunt affinitatem præcessisse. *de eo qui cognouit. c. Super eo.*

Matrimonium non soluitur per dictum vnius testificantis de consanguinitate. *De sponsalibus, c. Præterea.*

Matrimonium non soluitur, nec separatur ad dictum vnius testantis affinitatem. *de eo qui cognouit, &c. c. de illa.*

Matrimonium contractum contra interdictum Ecclesiæ, vel iudicis sententiam, non soluitur, sed separatur, donec causa interdicti, &c. cognoscatur; & pœnitentia imponitur. *de matrimonio contracto contra, &c. c.1. c. Ex literis.*

Matrimonium factum cum conditione, etiam si hæc non impletur si adsit copula non potest solui. *de conditionibus cap. Per tuas.* Vide, *Matrimonia conditionata.*

Matrimonium siue consumatum, siue ratum, non soluitur per susceptionem ordinis sacri. *Extrau. Ioannis XXII. de voto c. vn. Antiquæ.*

Matrimonium non soluitur per hoc, quod coniuges confiteantur postea consanguinitatem, nec etiam si vicini. Sed soluitur si personæ dignæ id testentur. *de eo qui cognouit. cap. Super eo.*

Matrimonio soluto, quid faciendum circa dotem. Vide, *Matrim. cum dote.* Vide, *donatio* circa finem. Vide. *Dos.*

Vide, *Coniuges 1. & 2.* Vide, *Diuortium.* Vide, *Torus.* Vide, *Vir circa vxorem infidelem.* Vide, *Vxor repetens virum* in fine. Vide, *Vxor circa alia.* Vide, *Vxoris dimissio.* Vide, *Vxore dimissa.* Vide, *Vxoratus.*

Matrimonia cuius auctoritate separanda, quando oportet separari.

Matrimonia (quando adest causa sufficiens) non propria, sed ordinarij auctoritate separanda sunt, vel soluenda. 33. *q.2. c. Sæculares.* 35. *q.6. cap. Multorum. Concil. Later.3. p.50. c.29. Conc. Agathen. cap.25.* Aliter facientes sunt excommunicandi. *ibid. De diuortijs c. Porrò.* Etiam si impedimentum sit publicum. *ibid.*

Matrimonia omnia propter impedimenta dirimentia, à solo ordinario solui, vel separari possunt non ab alijs, sed impedimentum debet esse publicum, seu probatum. *conc. Later. 3. p.50. c.29. De diuortijs c. Porrò.* Etiam si parentela sit publica. *ibid.*

Matrimonium separari, vel solui non potest auctoritate propria, si coniux in hæresim labitur, & compelli potest ad redeundum. Si verò auctoritate Ecclesiæ separetur, non potest ad id cogi. *De diuortijs c. De diuortijs. c. De illa. Qui filij sint legitimi. c. Per venerabilem.*

Matrimonij lite pendente, quid agendum de vxore. Vide, *Torus.* Vide, *Lite pendente.* Vide, *Vir circa dimissionem.* Vide in sequenti titulo *Matrimoniales causæ.*

Matrimoniales causæ à quo iudicandæ, & quomodo tractandæ.

Matrimoniales causæ non à sæcularibus, sed ab Ordinarijs Ecclesiasticis iudicandæ sunt. *conc. Later.3. in append. tit. Qui filij sint c.4. conc. Leptinense c.3. Conc. colon.3. tit. De medio sexto. c.3. de excessibus Prælatorum. c. Accedentibus. Conc. Trid. sess.24. can. vlt.*

Matri-

Matrimoniales causæ non per Decanos, vel Archidiaconos; sed per Episcopos iudicandæ. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. cap. 20.*

Non pertinet ad Abbates, vel alios eas cognoscere, sed ad Episcopos tantum, eorumque delegatos. *ibid.*

Matrimoniales causæ fieri possunt simpliciter, & de plano. *Clement. de iudicijs cap. fin.*

Matrimoniales causæ committendæ sunt viris prudentibus, & peritis in iure canonico. *Conc. Oxoniense 1. c. 12. Londinen. 2. c. 3. De consanguinit. & affinit. cap. 1.*

Matrimonialis causa non potest fieri coram arbitro. *De in integrum restitut. cap. Causa.*

Si in causa matrimoniali data sententia, aduocatus contra sententiam facit, vt causam protrahat, priuatur officio aduocati per vnum annum. *Conc. Oxonien. 2. c. 35.*

Dum causa matrimonialis agitur per procuratorem, mulier potest sibi eligere locum securum. *De procuratoribus cap. Accedens.*

In matrimoniali causa si agitur de morte primi, quamdiù expectandum, & quid agendum. *Vt lite non contestata cap. Quoniam §. Si autem.*

In matrimoniali causa si opponitur de consanguinitate, priùs hæc exceptio probanda est, quam ad definitionem causæ procedatur. *De ordine cognitionum cap. 1.*

In matrimoniali causa quando vxor recedit à viro, & opponit de consanguinitate quid agendum. *de restitut. spoliat. cap. Literas tuas.* Vide, *Vxor.*

Matrimoniales causæ non possunt agi, seù tractari extra prouinciam, nec in prima, nec in secunda, vel tertia instantia si pars probet suam paupertatem; nisi pars contraria alimenta, & expensas litis velit subministrare, & ad hoc se obliget. *Conc. Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap. 20.*

In matrimonialibus causis non est recedendum à canonum seueritate. *Honor. 3. ex Cirono, de transactionibus c. 1.*

In matrimonialibus causis non fit compositio. Vide, *Cōpositio.*

Matrimonij causa pendente, quid faciendum de vxore. Vide, *Torus.*

Matrimoniales causæ quo ad restitutionem dotis à iudice Ecclesiastico sunt iudicandæ. *De donationibus inter virum, & vxorem c. De prudentia.* Vide, *Dos.*

Si matrimonium soluitur, pœna imposita (si matrimonium soluatur) solui non debet, si cum metu, vel vi fuit factum. *De sponsalibus, &c. cap. Gemma.*

Sed aliquando sola matre testificante impeditur, & separantur. *De testibus c. Super eo il 2.* Si sit ratum, si verò consumatum, plura requiruntur. *ibid.*

Vide, *Accusator.* Vide, *Arbitri.* Vide, *Causa matrimoniales.* Vide, *Matrimonia cuius auctoritate, &c.* Vide, *Sententia.*

Matrimonia inter quas personas fieri possunt validè.

Matrimonium inter seruum, & libertam, vel liberam scienter factum, est validum. *29. q. 2. cap. Omnibus. cap. Si quis liber. Post ep. 3. Iulij I. c. 10. Conc. Triburien. 1. c. 36.*

Matrimonium inter dominum, & libertam est validum. *29. q. 2. cap. Si quis ancillam.*

Matrimonium inter seruos factum, est validum, etiam si sint diuersorum dominorum. *29. q. 2. cap. Omnibus, & cap. vlt. q. 3. cap. Dictum est. Conc. Turon. 3. c. 30.* (ait fit intercessit dominorum voluntas.) *Post epist. 3. Iulij 1. c. 10.* Etiam dominis inuitis fieri potest. *Concil. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus secundo cap. 7. De coniugio seruorum.* Sed non liberantur à seruitute. *ibid.*

Matrimonium fieri potest etiam inter eos, qui nolunt habere copulam, sed solam cohabitationem perpetuam, vt fuit matrimonium B. Mariæ Virginis & S. Ioseph. *27. q. 2. cap. B. Maria, & cap. Omne itaque.*

Matrimonium fieri potest validè ab habente simplex votum castitatis, sed prohibetur fieri. *Conc. Later. 3. in append. de sponsalibus secundo cap. 4.*

Matrimonium fieri potest cum eo, qui vouit religionem, vel est nouitius; secus tamen si professus. *Conc. Later. 3. in appendice tit. De coniugatis c. 5.* & habens votum indiget Papæ dispensatione. *ibid. cap. 10. & tit. De monachis cap. 3.*

Matrimonium fieri potest cum surdo, & muto per signa. *De sponsalibus, &c. c. Cum apud sedem, & c. Tuæ fraternitatis.*

Matrimonia validè fieri possunt cum gentibus diuersarum nationum, vel regnorum. *Conc. Tribur. 1. c. 30. Concil. Lateran. 3. in append. de sponsal. secundo c. 8.*

Matrimonium etiam cum leprosis potest fieri. *de coniugio leprosorum cap. 1.* Vide, *Leprosi.*

Matrimonium fieri potest ab aliquo, qui cum alia habuit extraordinariam pollutionem, sine copula (etiam si desponsata) *35. q. 2. cap. Extraordinaria.*

Matrimonia fieri possunt inter duos fratres, & duas sorores simul. *Greg. 1. lib. 12. ep. 31. c. 5.*

Matrimonium fieri potest cum matre puellæ desponsatæ ante ætatem septennij, quæ postea noluit consentire, secus si erat septennis. *Conc. Later. 3. in append. tit. De sponsal. c. 7. & tit. De eo qui consang. c. 2.*

Matrimonium fieri potest cum sorore simplicis sponsæ, iam mortuæ. *Conc. Later. 3. de sponsalibus c. 27.*

Matrimonium fieri non potest validè cum secunda, si cum prima facta sunt sponsalia cum copula. Secus verò si sine copula, & in primo casu cogitur adherere primæ. *Concil. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus secundo c. 1. & 3.*

Matrimonia fieri possunt validè, &c. vltra quartum gradum consanguinitatis. *de consanguinitate, &c. c. Non debet.*

Matrimonium validè fieri potest inter quoscumque non habentes impedimenta notata in præcedentibus titulis.

Matrimonium etiam cum meretrice potest fieri, & sic faciens consequitur remissionem peccatorum. *De sponsal. &c. c. Inter opera.*

Matrimonia fieri possunt inter sobolem ex secundis nuptijs, & cognatos primi viri. *De consang. & affinit. c. Non debet.*

Matrimonia fieri possunt inter affines secundi, & tertij generis. *de consanguinit. &c. c. Non debet. & c. Quod super his.*

Matrimonium fieri potest cum interfectore primi viri, si hoc accidit in bello, vel in alio casu. *De conuersione infidel. c. 1.*

Matrimonium potest contrahere, vidua statim post mortem primi. *De secundis nuptijs ca. Super illa, & c. fin. Concil. Later. 3. in append. tit. De secundis coniug. c. 2.*

Matrimonia in quo tempore fieri possunt, & in quo prohibentur.

Matrimonia in Quadragesima fieri non possunt. *Conc. Laodic. cap. 52. Concil. Bracharen. c. 48. 33. qu. 4. c. Non oportet, & c. Non licet. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 48. In decret. de matrim. c. 9.*

Matrimonia fieri non possunt à Septuagesima, vsque ad Pascha. *33. q. 4. cap. Non oportet. Conc. Salegunstadense c. 3.* Neque ab Aduentu, vsque ad Natiuitatem Domini. *ib. & Concil. Rauenn. 2. sub Clem. V. c. 19.* Vsque ad octauam Paschæ. *De ferijs cap. Cappellanus.*

Ab Aduentu vsque ad Epiphaniam, & à feria quarta Cinerum, vsque ad octauam Paschæ fieri non possunt. *Concil. Trident. sess. 24. de reform. matrim. c. 10.*

Matrimonium solemne prohiberi potest pro certis anni temporibus. contrarium dicens est anathema. *Concil. Trid. sess. 24. can. 11.*

Matrimonium statim post mortem primi potest à coniuge contrahi. *De secundis nuptijs. c. super illa, & c. fin. Conc. Later. 3. in append. tit. de secundis coniug. c. 2.*

Vide, *Nuptia.*

Matrimonia cum dote facienda, & quid agendum soluto matrimonio.

Matrimonia sine dote fieri non debent. *Conc. Arelat. 3. cap. vlt. 30. q. 5. c. Nullum. Euaristus ep. vn. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 3.*

Matrimonio soluto vel separato licitè per Ecclesiam, dos ad mulierem redit, & donatio ad virum. *de donationibus inter virum, &c. c. Donatio, & c. Significauit. Conc. Later. 3. par. 50. cap. 46. Honorius 3. ex Cirono tit. De dote restituenda cap. 1.*

Matrimonio separato per adulterium vxoris, perditur dos. *De donationibus inter virum c. Plerumque.*

Matrimonio illicito separato, debet mulier reddere viro, quæ ab eo habuit dono. *ibid. Et si necesse.*

Matrimonio separato, dotis sententia fit à iudice diuortij. *ibid. c. de prudentia.*

Matrimonio separato, bona communiter acquisita diuiduntur. *ibid. c. Significauit.*

Vide, *Diuortium.* Vide, *Donatio.* Vide, *Dos.*

Matrimonium iurans facere ad quid tenetur.

Matrimonium iurans facere cum aliqua, si postea vult ingredi religionem, tenetur prius Matrimonium facere, deinde ingrediatur, dummodo non adsit copula antecedenter. *de sponsal. &c. Commissum.*

Matrimonium iurans facere cum aliqua, monendus est, vt faciat, non cogendus. *De sponsal. &c. c. Requisiuit, & c. Ex literis il 2. Conc. Later. 3. in append. p. 50. c. 43.* At si contrahit cum alia, hoc secundum tenet. *ibid.*

Matrimonium iurans facere, si dentur v. gr. centum, ijs non datis non tenetur eam accipere, nisi eam cognouerit carnaliter, vel nisi consensus de præsenti fuerit. *De conditionibus, &c. c. 1. c. De illis, & c. Super eo.*

Vide, *Iurans.* Vide, *Iurare.* Vide, *Iuramentum.*

Matrimonij impedimenta, quæ; & qualia, & quomodo impediunt.

Matrimonium impeditur, & irritatur per consanguinitatem vsque ad 4. gradum. *De consanguinit. & affinit. c. 1.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione consanguinitatis.*

Matrimonium impeditur, & dirimitur per affinitatem in primo gradu. *ibid.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis.*

Matrimonium impeditur, & dirimitur per cognationem spiritualem ortam inter baptizantem, ac baptizatum, vel inter suscipientem, & susceptum, siue de fonte, siue in confirmatione; vel inter patrem, & matrem baptizati. *de cognatione spirituali c. 1. c. Super eo. cap. Martinus. & cap. Veniens.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione cognationis spiritualis.*

Matrimonium impeditur, & dirimitur ob impedimentum publicæ honestatis, id est, ob sponsalia præcedentia cum consanguineis contrahentis: sed non excedit primum gradum talis cognationis. *de sponsalibus, &c. c. Iuuenis.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione publicæ honestatis.*

Matrimonium cum errore personæ impeditur, & dirimitur. *de coniugio seruorum c. Proposuit. 29. q. 1. c. vnico.* Vide, *Matrim. facta cum errore, &c.*

Matrimonium factum à Religioso, vel Religiosa, vel cum illis, dirimitur. *Qui clerici, &c. c. Meminimus.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione status spiritualis.*

Matrimonium factum cum ordinato in sacris etiam subdiacono, dirimitur. Vide, *ibid.*

Matrimonium factum à coniugato, dirimitur. *de sponsa duorum c. 1.* Vide, *Matrimonia plura, &c.*

Matrimonium factum per vim, vel metum, dirimitur. *de sponsalibus, &c. c. Cum locum, & c. de illis.* Vide, *Matrim. ratione inuoluntarij, &c.*

Matrimonium factum ab impotente coire, si coniux vult, dirimitur. *de frigidis, &c. c. Consultationi.* Vide, *Matrim. prohibita ratione valetudinis, &c.*

Matrimonia cum machinante in mortem coniugis, vel cum adultera cognita ab aliquo, & dante fidem de contrahendo cum eo, &c. dirimuntur. Vide, *Matrim. prohibita ratione criminis.*

Matrimonia cum rapta per vim, donec ponatur in loco tuto, dirimitur. Vide, *Matrim. ratione raptus, &c.*

Matrimonium conditionatum, dirimitur. Vide, *matrimonia conditionata.*

Matrimonium cum infideli volente manere in infidelitate, dirimitur. Vide, *matrim. prohibita ratione cultus diuersi.*

Matrimonium clandestinū, dirimitur. Vide, *matr. clandestina.*

Matrimonium impediri, & dirimi potest non solum per gradus affinitatis, & consanguinitatis declaratos Leuitici cap. secundo, sed per alios ab Ecclesia declarandos. *ibid. Conc. Trid. sess. 24. can. 3.* contrarium dicens, est anathema.

Ecclesia instituens impedimenta dirimentia matrimonia non errauit. *ibid. can. 4.* contrarium dicens, est anathema. *ibid. & Conc. Senon. c. 11.*

Vide, *Impedimentum.* Vide, *Illegitimare.*

Matrimonij impedimenta, quæ prohibent tantum, sed non dirimunt.

Matrimonium impeditur, sed non dirimitur per compaternitatem Catechismi. *de cognatione spirituali c. Contracto. & sub eodem tit. in 6. ca. Per catechismum.* Vide, *matrim. consumata, vel rata.*

Matrimonium impeditur, sed non dirimitur factum per votum castitatis, siue religionis. *Qui clerici cap. Consuluit.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione status spiritualis.*

Matrimonium impeditur, sed non dirimitur per sponsalia facta cum alia, dummodo non intercesserit copula. *Conc. Later. 3. in append. p. 50. c. 41.*

Matrimonij impedimenta institui potuerunt ab Ecclesia: contrarium dicens, est anathema. *Conc. Senon. cap. 17. Conc. Trid. sess. 24. can. 3. & 4.*

Vide, *Impedimentum.* Vide, *Illegitimare.*

Matrimonij impedimenta probanda, & accusatio, &c.

Matrimonium accusare non potest, qui tempore denunciationis tacuit, nisi ignorauerit. *Qui matrim. accusare, &c. c. fin.*

Matrimonium impeditur per denunciationem vnius honesti. & tunc iuramentum parentum in contrarium non recipitur. *de sponsalib. & matrim. &c. c. Cum in tua.*

Matrimonium accusans propter quæstum, id est pecuniam, puniendus est, & quomodo. *Qui matrimonium accusare. c. Significante.*

Matrimonium accusari debet præsentialiter. *ibid. c. à nobis.*

Vide, *Accusare.*

Matrimonium impeditur ex dicto matris attestantis impedimentum, & contractum dissoluitur. *de Testibus, c. Super eo.*

Matrimonium contractum si negetur, probandum est ab asserente. *De clandestina desponsatione c. 1. & 2.*

Matrimonij impedimento probato, & publicatis attestationibus, alij testes non sunt admittendi. *de probationib. c. Iurauit.*

Matris testimonium est suspectum, vbi filia petit in virum aliquem se minorem. *de Testibus c. Super eo.*

Matris testimonium de consanguinitate, si sit ratum matrimonium, impedit nè consumetur. si consumatum, alia requiruntur, & plura. *De testibus c. Super eo il 2.*

Matrimonij impedimenta probari possunt per testes absentes, & quomodo. *Qui matrimonium accusare, &c. c. 1.*

Matrimoniales dispensationes.

Matrimoniales dispensationes à Papa concedi possunt in quouis gradu consanguinitatis, & affinitatis. *Conc. Trid. sess. 24. can. 3. & de refor. matrim. c. 5.*

Matrimonij dispensatio obtenta à Papa, est nulla, si falsitas fuit exposita. *De consanguinit. &c. c. Quia circa.*

Matrimoniales dispensationes rarò dentur, & magna ex causa. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. c. 5.*

Dispensatio in secundo gradu, numquam danda, nisi inter magnos Principes, & hoc ob causam publicam. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. matrim. c. 5.*

Olim pro 4. gradu non solum consanguinitatis, sed etiam affinitatis, erat necessaria dispensatio. *Innocentius IV. const. 14. Sub catholica.*

Dispensatio est necessaria in habente votum simplex castitatis, vt faciat matrimonium. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. de coniugatis c. 10.*

Dispensationes matrimoniales obtinentes in curia, debent ex-

ponere

ponere factum, sicut illud habent à partibus, sub pęna falsi. Culpabiles puniendi, & à quo. *Pius V. const. 21. Cum sicut.*
Dispensationes matrimoniales in forma gratiosa, non possunt concedi à Sac. Pęnitentiaria; sed remittendæ ordinario. *Pius 4. const. 53. In sublimi*, Vide, *Dispensatio*.

Matrimonium præsumptum.

Matrimonium censentur contraxisse sponsi, qui simul cohabitant, & filios procreant. *conc. Later. 3. in append. tit. De sponsalibus cap. 25.* & cogendi sunt simul viuere, vt vir, & vxor. *ibid. de præsumptionibus c. Illud quoque.*

Matutinum.

Matutinum, quomodo, & vbi recitandum. Vide, *Horæ canonicæ*. Vide, *Officium*.
Matutinum vel media nocte, vel ante auroram, vel tempore ab Episcopo præscripto recitandum est, sed ea hora recitetur, vt post illud sit omnibus commodum audire missam. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. De Matutino.* Numquam recitetur in Vesperis, nisi in Octauis Corporis Christi, vel alijs iuxta Ecclesiam Romanam. In Choro Ecclesiæ semper est celebrandum: tempore verò frigido in Sacristia, vel alio honesto loco de licentia Episcopi. *ibid.*

S. Mauritius.

S. Mauritij Equites, & Militia. Vide, *Equites*. Vide, *Militia*.

Mœcus. Mœchia. Mœcans.

Mœcus si post penitentiam fornicatur, nec in fine recipiendus est in communionem. *Conc. Elibert. c. 7.*
Mœchia, & fornicatio, idem sunt. 32. *q. 4. c. Meretrices.*
Mœchia est quælibet carnalis copula cum aliena. *ibid.* & *q. 5. cap. Non mœchaberis.*
Mœcus Episcopus, Presbyter, vel Diaconus, nec in fine communicet. *Concil. Elibert. c. 19.* Vide, *Episcopus*. Vide, *Diaconus*. Vide, *Clerici*.
Mœcantes in adolescentia, cum ducunt vxorem recipiendi sunt in communionem. *Conc. Elibert. c. 31.*
Mœcans vsque ad mortem cum alieno viro, neque in fine communicet. *conc. Elibert. c. 64.* At si relinquit mœchiam, post decem annos recipienda. *ibid.*
Mœcans cum Iudæa, vel Gentili excommunicetur, & si ab alio detectus fuerit, post quinquennij pęnitentiam reconcilietur. *conc. Elibert. c. 78.* Vide, *Fornicatio*. Vide, *Luxuria*.

Mediator.

Mediator non potest causas componere in absentia alterius. *Nicolaus 1. in decretis tit. De iudicijs c. 8. 3. q. 9. c. Reuera.*
Mediator in ordinatione simoniaca. Vide, *Simonia*. Vide, *Ordinati*.
Mediatores in crimine simoniæ, admittuntur ad dicendum testimonium, si agatur ciuiliter, & nullum habuerunt emolumentum. *De testibus in 6. cap. 1.*
Mediatores ad obtinendam gratiam, vel iustitiam à Sede Apostolica. Vide, *Sedes Apostolica*. vbi habes omnes casus huius materiæ.
Mediatores in simonia. Vide, *Simonia*. Vide, *Dare*. Vide, *Sedes Apostolica*.

Medicus. Medicina. Medicamenta.

Medicus tenetur suadere infirmis confessionem peccatorum prius omnibus. *De pœnitentijs, & remiss. cap. Cum infirmitas. Concil. Later. 4. c. 22.* alias ipse medicus ab Ecclesia arceatur. *ibid.*
Medicus non potest secunda vice visitare infirmum, nisi hic sacerdotem pro confessione vocauerit. *Concil. Rauennat. 2. sub Clem. V. can. 15.* Vltra diem 3. eum non visitet, nisi confessorem vocet, sub pęna infamiæ, & priuationis gradus, nisi rationabilis causa excuset. *Pius V. const. 3. Supra.*
Medicus tenetur monere Parochum de infirmo. & si hic non confitetur intra 4. diem, non potest ad eum accedere sub pęna excommunicationis, nisi sciat esse confessum ante morbum. *concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Pęnitentiæ.*
Medicus non potest suadere infirmo, aliquid contra salutem animæ, licet sit pro salute corporis. *conc. Later. 4. c. 22.*
Medicus peritus promoueri potest ad ordines sacros, si conscientiam habet, quod ex sua causa aliquis non sit mortuus. *De ætate, qualitate, &c. c. Ad aures.*
Medicinæ præcepta (contra ieiunium) sunt contraria cognitioni Dei, sic etiam contraria alteri virtuti. *De consecrat. dist. 5. cap. Contraria.*
Medici Iudæi non possunt à Christianis vocari in suis infirmitatibus. *conc. Sabinense c. 22. Gregorius 13. constit. 68. Alias.* (Nisi nullus alius adsit, vel excellens sit aliquis in eis.) Et hoc præceptum à Parochis curandum est obseruari. Et quolibet anno decretum hoc est publicandum. *ibid.*
Medicorum Collegium Romæ potest in Medicina, & Philosophia doctorare. & alijs hoc prohibetur. *Iulius 3. constit. 19. Meritis.* Gratiæ, & priuilegia alia. *ibid.*
Protomedici authoritas, & iurisdictio Romæ. Vide, *Protomedicus*.
Medicus nullus potest doctoratum accipere, nisi iuret se obseruaturum, quod vltra tertium diem non visitabit infirmum, nisi hic vocet ad se confessarium, nisi rationabilis causa excuset. *Pius 5. const. 3. Supra gregem.*
Medici, quid teneatur obseruare Romæ. *Gregorius 13. constit. 29. Cum officio.*
Tenentur recognoscere medicamenta, sub pęna. *ibid.*
Medici, siue Physici, siue Chirurgi, non possunt inire societatem cum Aromatarijs. *Gregorius 13. ibid. §. 13.*
Medici Romæ non possunt vendere medicamenta, nisi de licentia Protomedici. *ibid.*
Medicinarum causæ à Collegio Medicorum Romæ iudicandæ sunt. Licet litigantes sint Ecclesiastici. *Gregorius XIII. const. 29. Cum officio. §. 18.*
Medicinarum solutiones, seu debita non possunt differri. *ib. §. 19.*
Medicorum Collegij Romani gratię, & priuilegia confirmantur *à Clemente 8. const. 120. Quo viri.*
Possunt approbare Medicos, Physicos, & Chirurgos, ac Aromatarios Romæ, & status Ecclesiastici. Possunt examinare medicinalia. Possunt Doctoratum conferre, & cum Protomedico possunt cognoscere, & iudicare causas Chirurgorum, Medicorum, Aromatariorum, & aliorum, qui medicinalia tractant, faciunt, vel vendunt; & quomodo. *Clem. 8. ibid. per §§. 8.*
Medici, qui in conclaui seruierunt, gaudent priuilegio Conclauistarum. *Clem. 8. const. 16. Aequitate. §. 14.*
Medicamenta euacuantia, oppiata, &c. vendi non possunt ab Aromatariis sine licentia Medici. *Gregor. 13. constitut. 29. Cum officio. §. 7.*
Medicamentorum pretium Romæ à Protomedico, & Consulibus Artis taxandum. *ibid. §. 12.*
Medicamenta per ligaturas, & filacteria fugienda sunt, quia dæmoniaca. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 79.*

Melior.

Melior semper est eligendus. 8. *q. 1. cap. Qualis enim, & c. Licet ergo.*
Vide, *Dignus*. Vide, *Electio, &c.* Vide, *Idoneus*.

Membrum.

Membrorum mutilatores, excommunicandi sunt. 23. *q. 8. c. Si quis membrorum.*

Menantes Romæ.

Menantes, seu scriptores de Auisi Romæ, si contineuntur, ad triremes damnantur. *Gregor. 13. const. 3. Ea est.*

uertitarum Sanctæ Mariæ Magdalenæ. *Leo X. conſtit. 39. Saluator*. Vide, *Conuertitæ*.

Sed *Clemens VII. conſt. 14. Cum ex corpore*. ſtatuit, vt meretrices, ſiue Romæ, ſiue extra, in ſtatu Eccleſiæ, teſtamentum facientes, niſi habeant filios legitimos, teneantur relinquere quartam, vel quintam præfatis Conuertitis, alias teſtamentum ſit nullum. Omnes ſcripturæ, &c. dicto Monaſterio debent conſignari.

Filij verò illegitimi ali debent à Monaſterio Conuertitarum, quando ſuccedit in hæreditate. *ibid.* Vide, *Conuertitæ*.

Meretrices ſi coniugatæ ſunt (in ſtatu Eccleſiæ) pœna mortis puniendæ ſunt. *Sixtus V. conſt. 46. Ad compeſcendam*.

Item ſi facta ſeparatione à viro id faciunt. *ibid.*

Merita. Meritoria opera.

Merita, quæ ſunt in homine antequam peccet, deleto peccato à Deo remunerantur. *De pœnitentia diſt. 3. c. 45. Pium eſt. & c. 46. Si quando*.

Merita bona præterita peccanti non proſunt, (niſi deleto peccato) *ibid. & diſt. 4. de pœnit. c. 15. Si auerterit*.

Meritoria opera ſunt adultis neceſſaria præter fidem. *Conc. Senon. c. 16.*

Meritoria opera non ſunt omnia æqualia apud Deum. *Conc. Senon. cap. 17.*

Meritoria opera neceſſaria ſunt, ſed per ea non iuſtificatur homo. *ibid.*

Vide, *Bona*. Vide, *Homo*. Vide, *Opera*.

Metropolis.

Metropolis idem eſt ac mater ciuitas in prouincia. *Leo X. ep. 4.*

Metropolitanæ Eccleſiæ ritus circa officia, & miſſas obſeruandi ſunt in diæceſibus. *De conſecr. diſt. 2. c. Inſtitutio*.

Metropolitana ſedes primum locum tenet in prouincia. *conc. Colon. 2. p. 3. c. 1.*

Metropolitanæ Eccleſiæ dedicatio ab omnibus ſuffraganeis eſt celebranda. *Conc. colon. 2. p. 9. c. 11.* Vide, *Conſecratio*. Vide, *Dedicatio*.

Metropolitanus.

Metropolitanus à menſura ciuitatum dicitur talis. *Diſt. 21. c. Cleros*.

Metropolitani dignitas iure humano eſt inſtituta. *Leo IX. epiſt. 4.*

Metropolitani (olim) fuerunt inſtituti, vbi erant Metropoles ſæculi, vel ob ſanctitatem, & reuerentiam alicuius loci. *Leo IX. epiſt. 4.*

Metropolitanus eſt ſuperior omnibus Epiſcopis prouinciæ. *Conc. Nicænum 1. c. 6. conc. Antioch. c. 9.*

Metropolitanus (olim) ab omnibus Epiſcopis prouinciæ erat eligendus. *Conc. Aurel. 3. c. 3.*

Metropolitanus (olim) ab omnibus prouinciæ Epiſcopis erat ordinandus. *conc. Aurelian. 2. c. 7. De temporibus ordinat. c. Si Archiepiſcopus*.

Metropolitani non omnes ſunt primates. *Anacletus ep. 3. concil. Nicæn. 1. ex Iulio I. cap. 12.* Neque omnes Patriarchæ. *Stephanus I. ep. 2.* (ſed ſunt Archiepiſcopi. *ibid.*)

Metropolitani antiqui iura ſeruanda. *conc. Melden. c. 51. 25. q. 2. c. Seruatis. c. Igitur, & c. Secundum*.

Metropolitanus vnus habere non poteſt, niſi vnam prouinciam. *Cæleſtinus I. ep. 2. c. 4. Diſt. 101. c. Peruenit*.

Metropolitani non multiplicandi in prouincia, etiam ſi per ſęculares prouinciæ multiplicentur. *Innocentius I. ep. 18.*

Metropolitanus habere poteſt ſub ſe 12. Epiſcopos. *Gregor. I. lib. 12. ep. 15.*

Metropolitanus ab omnibus Epiſcopis eſt honorandus. *conc. quod dicitur Apoſtolor. ca. 37. conc. Meldenſe c. 51. Zacharias ep. 7. c. 1. Nicolaus 1. in append. ep. 5.*

Metropolitano omnes Epiſcopi prouinciæ tenentur obedire. *Nicolaus I. in append. ep. 5.*

Metropolitanus ad inſtantiam Epiſcoporum poteſt cauſas iudicare. *Conc. Nicæn. 1. ex Iulio I. c. 14. 9. q. 3. c. Salus. c. Archiepiſcopus. c. Si autem, & c. Nullus Primas. Adrianus I. in decr. c. 14.*

Metropolitanus extra ſuam diœceſim nihil poteſt facere, niſi de conſenſu Epiſcoporum. *Iulius I. ep. 2. c. 23. Lucius I. ep. vn. Conc. Lucen. 2. c. 4. 9. q. 3. c. Per ſingulas. c. conqueſtus, & c. Epiſcopo. Adrianus I. in decr. c. 46. Zachar. ep. 7. c. 1.*

Metropolitanus in diœceſi ſuffraganei non poteſt, nec ordinare, nec iudicare. *Poſt ep. 14. Cæleſtini 1. 9. q. 3. cap. Nullus primas*.

Metropolitanus non poteſt grauare ſuffraganeos occaſione viſitationis. *Conc. conſtantinopol. 4. c. 9. & 19.*

Metropolitano denunciandum eſt quando vacant beneficia pertinentia ad eum, intra menſem, per clericos Eccleſiæ, in qua vacat. *Conc. Rauenn. 4. ſub Ioan. XXII. c. 7.*

Metropolitanus non cognoſcit de cauſis ſubditorum ſuffraganei, niſi per appellationem vel querelam. *De foro compet. in 6. c. 1.* Vide, *Archiepiſc.*

Metropolitanus non poteſt cogere ſubditos ſuffraganeorum, vt ſuam delegationem accipiant, vel ſententias exequantur. *De foro compet. in 6. c. 1. §. Neque*.

Metropolitanus non eſt iudex competens pro ſalarijs aduocatorum, & procuratorum, ſui fori contra ſubditos ſuffraganeorum. *De foro compet. in 6. c. 1. §. Nec etiam*.

Metropolitanus non poteſt cogere contrahentes in aliena diœceſi, vt reſpondeant coram ſe, niſi ibi reperiantur. *ibid. §. Contrahentes*. Quomodo procedendum eſt contra eos. *ibidem*.

Metropolitanus non poteſt ferre cenſuram contra officiales diœceſani, qui citati noluerunt comparere coram eo. *De foro compet. in 6. §. fin.*

Metropolitanus in cauſa appellationis ab Epiſcopo non poteſt citare, niſi cauſa appellandi fuit ſufficiens. *de appellatione in 6. c. Romana §. Cum autem*.

Metropolitanus non poteſt eximere ab Epiſcopo in alijs cauſis eum qui appellauit. *ibid. §. Cum verò*.

Metropolitanus aliquando poteſt audire, & abſoluere ſubditum Epiſcopi appellantem ad Papam, ſi poſt appellationem ad eum recurrit. *De app. & recuſat. c. Sollicitudinem*.

Metropolitanus non poteſt facere officiales ſuos foraneos in diœceſi ſuffraganeorum. *de officio ordin. in 6. c. 1.*

Non poteſt diſponere in ea diœceſi. *ibid.*

Neque poteſt in dictis diœceſibus officiales conſtituere, vt cum fuerit ad ſe appellatum, faciant citationes, inhibitiones, &c. *ibid.*

Sed quando facta eſt appellatio à ſubditis Epiſcoporum ſuffrag. ad eum, & cauſa eſt deuoluta, poteſt officiales in cauſa facere, quia habet tunc iuriſdictionem. *ibid.*

Metropolitani officiales non poſſunt contra ſuffraganeos ſubditos cenſuras ferre. *ibid. §. Officiales*.

Metropolitanus non poteſt alibi, quam in ſua ciuitate, vel loco ſuæ diœceſis, vel vbi cauſæ conſiſtunt, cauſas appellationis, vel alias ſui iuris audire; nec alias, niſi pro talibus locis committere. *de officio ordinarij in 6. c. Vt litigantes.* Niſi aliter de conſuetudine fieri ſoleat, vel ſibi competat. *ib.*

Metropolitanus cauſas appellationis tantum de ſubditis ſuffraganeis poteſt iudicare. *Conc. Later. 3. p. 50. c. 66.*

Si verò eſt Papæ Legatus, poteſt omnes audire, & iudicare. *ib.*

Metropolitanus in cauſis appellationis à ſuffraganeis, poteſt abſoluere excommunicatum ab illis, ad effectum comparendi, etiam ſi ante appellationem fuerat excommunicatus. vel poteſt deferre Epiſcopo, & ad eum remittere, vt abſoluat. *Conc. Later. 3. in append. tit. De excommunic. c. 4.*

Metropolitanus non poteſt per ſuffraganeos, vel alios ſua munera Epiſcopalia exercere, ſed per ſe ipſum; alias deponatur. *Conc. conſtantinop. 4. c. 24.*

Metropolitanus circa pallium. Vide, *Pallium*. Vide, *Archiepiſcopus*.

Metropolitanus ante receptionem pallij non poteſt Epiſcopos conſecrare. *Ioann. VIII. ep. 93. Greg. VII. lib. 9. ep. 1.* Neque Eccleſias poteſt conſecrare. *ibid.*

Metropolitanus confirmatus licet pallium non acceperit, & non poſſit conſecrare ſuffraganeos, poteſt facere conſecrare per alios. *De electione c. Suffraganeis*.

Metropolitani circa conſecrationem Epiſcoporum.

Vide, *Episcopi à quibus consecrandi*. Vide, *Consecratio Episc.*
Metropolitanus per prouinciam incedens crucem ante se fecit deferri. *Alexand. 2. ep. 4.*
Vide, *Crux*. Vide, *Archiepiscopus*.
Metropolitano celebrante solemniter, Episcopi suffraganei, qui sunt præsentes, tenentur ei assistere cum cottis, amitis, pluuialibus, baculis, mitris, &c. sic etiam Abbates. *Conc. Rauenn. 3. post Clementem V. c.6.*
Metropolitanus quò ad visitationem. Vide, *Visitatio*. Vide, *Episcopus quo ad visitationem*.
Metropolitanus visitans quot personas secum deferre possit, equos, &c. neque excedat numerum 50. *conc. Later. 3. c. 4.* Tallias, & exactiones imponere non possunt. *ib.* Vide *Visitatio*.
Metropolitanus quo ad celebrationem Concil. Vide, *Concilia Prouincialia, &c.* Vide, *Archiepiscopus. De accusat. &c. sicut olim*. Quolibet anno tenebatur olim Concilium celebrare. *ibid.* Quæ debent præcedere inter eum, & suffraganeos ante Concilium. *ibid. & Conc. Aurelian. 4. c. 38. dist. 18. c. Quoniam*. Si negligit celebrare, est puniendus. *ib.*
Metropolitanus non potest cogere suffraganeos ad conficiendum secum Chrisma in feria 5. Cœnæ Domini. *Honorius 3. ex Cirone de offic. iudicis ordinarij c. 3.*
Metropolitanus licet grauiter sit accusatus, ante sententiam non potest vitari à subditis. eum vitantes honore priuandi sunt. *Conc. Constantinopol. 4. c. 10.*
Metropolitanus in causa fornicationis potest iudicari ab Episcopis subditis. *Conc. Aurelian. 3. c. 4.*
In Metropolitani causis, & delictis, tot testes requiruntur, quot in delictis Episcoporum. *Nicolaus 1. ep. 42.*
Metropolitano moriente, nullus Episcopus, vel alius vsurpet aliquid de bonis eius, vel Ecclesiæ; alias puniatur. *Concil. Tolet. 9. cap. 7.*
Vide, *Archiepiscopus*. Vide, *Episcopus per omnia*.

Metus.

Metus excusans, ille est, qui cadit in virum constantem, & hic est qui prouenit ex periculo mortis, cruciatuum, &c. *De his quæ vi & metu, &c. c. Cum dilectus*.
Metus non excusat à peccato mortali. *ibid. cap. Sacris*.
Metu faciens, quod non debet, non dicitur facere. *De regulis iuris in 6. reg. 53.*
Metum incutiens in electione Papæ, siue sit Rex, siue Imperator, siue alius, afficitur pœnis taxatis in constitutione *Bonif. VIII. Felicis. Concil. Constant. sess. 39.* Communitas verò supponitur interdicto. *ibid.* Vide, *Papa electio*. Vide, *Electio*.

Miles. Militans. Militare.

Milites (olim) fieri non poterant clerici, aut monachi. *Dist. 50. c. Si quis post, & c. Quamuis. Dist. 51. cap. Aliquantos. 19. q. 3. cap. Monasterijs*. cum Papæ consensu possunt. *ibid. Conc. Tolet. 1. c. 8.*
Sed S. Gregorius decreuit posse Milites fieri monachos, nec posse hoc eis prohiberi. *Lib. 2. ex regest. ep. 62. & 65. & in lib. 8. ep. 23.* Dicit faciendum esse cum Papæ consensu. & per tres annos esse probandos, antequam monachi fiant. *ibid. & Gregorius 7. lib. 6. ep. 17.*
Miles fugiens puniendus est cum misericordia. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum c. 2.*
Milites in bellis, possunt Deo placere. *23. q. 1. cap. Noli existimare.*
Miles subditus bellans pro Domino, qui dicit sibi iustè bellare, non peccat (etiam si bellum non sit iustum) quia nescit subditus. *23. q. 1. cap. Quid culpatur*.
Miles occidens in bello, vt pareat potestati sub qua militar, non est reus homicidij. *23. q. 5. c. Miles*.
Milites hospitari non possunt in monasterijs virginum. *Gregorius 1. lib. 7. ex regest. ep. 109.*
Milites præliaturi, debent orationi, & alijs bonis operibus vacare. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 35. & 38.*
Milites (id est Equites) habentes beneficium, in suo habitu tenentur incedere, alias priuantur. *Sixtus V. const. 92. Cum Sacrosancta*. §. 3. & 4. quis eorum habitus §. 5. Quando tenentur gestare in effectu. §. 6.
Militare iustè, non est peccatum. *23. q. 1. Militare*.
Militare non possunt clerici, aut monachi. *Concil. Calced. cap. 7.*
Militantes Dei præcepto non sunt homicidæ, cum occidunt. *23. q. 5. cap. Si non licet*.
Militans post baptismum nequit ordinari diaconus. *Concil. Tolet. 1. cap. 8.*
Militantes sub ijs qui diripiunt, vel occupant terras, aut bona Ecclesiæ, quas pœnas incurrunt. Vide, *Inuasores*. Vide, *Ecclesia*. Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ*.
Vide, *Bellum*.

Milites. Equites. Militia eorum.

Vide, *Equites. S. N. & N.*
Militiarum seruientes, subduntur Episcopis. Vide, *Seruientes*.

Minister.

Ministri altaris post oblationem tenentur communicare, vel excusationem legitimam adducere, si non possunt. *Conc. quod dicitur Apost. c. 9.*
Qui possunt, vel non possunt esse ministri altaris. Vide, *Altare*. Vide, *Missa*. Vide, *Mulieribus prohibita*.
Ministri altaris tenentur seruare continentiam. *Clemens 1. ep. 2.* alias ad altare non accedant. *ibid. Dist. 84. c. Cum in preterito, & cap. Cum de quorumdam*.
Ministri non sacri, non possunt tangere vasa sacra. *Dist. 23. cap. Non liceat*. Vide, *Sacra*. Vide, *Vasa*.
Ministri Ecclesiæ, nihil facere possunt sine Episcopi licentia. *Clemens 1. ep. 3. 16. q. 1. cap. Cunctis fidelibus*.
Ministrorum Ecclesiæ nomina, & officia, quę. *Dist. 21. c. Cleros*.

Ministri Sacramentorum.

Minister Sacramentorum, siue bonus, siue malus, gratiam confert. *1. q. 1. cap. Si iustus. c. Ex catholica, cap. Si autem. cap. Nec foris ergo. &c. Neque in homine*.
Ministri Sacramentorum debent puri, & mundi ministrare. *Conc. Turonicum 1. c. 1.*
Minister inuocat, Deus autem præstat benedictionem. *1. q. 1. cap. Dictum est*.
Ministri mali Sacramenta ministrare possunt, sed virtutem Spiritus Sancti habere non possunt (id est, pro se ipsis.) *1. q. 1. cap. Multa autem*.
Ministri mali, quomodo possint ministrare Sacramenta, sed non remissionem peccatorum. *1. q. 1. cap. Remissionem*. Intelligitur de hæreticis, & excommunicatis, qui carent iurisdictione, quæ requiritur ad absoluendum, siue à peccatis, siue à censuris.
Minister malus signum sensibile facit, Deus autem gratiam causat. *de consecrat. dist. 2. c. Sacrificium*. §. *Sacramentum*.
Minister Sacramentorum debet habere intentionem faciendi Sacramenta, dum ea facit; vel faciendi, quod facit Ecclesia. *Concil. Constantiense in constit. Martini V.* circa medium. *Conc. Florent. in decr. vnionis. Eugen. 4.* Vide, *Intentio*. *Conc. Trident. sess. 7. de Sacram. can. 11.*
Minister Sacramentorum, si in mortali peccato facit, dummodo apponat alia necessaria ad Sacramenta, validè facit. *Trid. ibid. can. 12.*
Minister Sacramentorum non est omnis Christianus. *ibid. can. 10.*
Minister Baptismi. Vide, *Baptismus*.
Minister Sacramenti Confirmationis. Vide, *Confirmatio*.
Minister Sacramenti Penitentiæ. Vide, *Pœnitentia*.
Minister Sacramenti Ordinis. Vide, *Ordinatio*. Vide, *Ordo*.
Minister Sacramenti Extremæ Vnctionis. Vide, *Extrema*. Vide, *Vnctio*.
Minister Sacramenti Eucharistiæ. Vide, *Eucharistia*.
Vide, *Sacramentorum efficiens, seu Minister*.

Mini-

Ministri Infirmorum.

Vide, *Clerici Regulares ministrantes infirmis.*
Vide, *Infirmi.*

Minor.

Minor tenetur obedire maiori. *dist.8. cap. quæ contra.*
Minor non poteſt iudicare maiorem. *dist.21. c. inferior. cap. Nolite. cap. denique. cap. Submittitur, & cap. in tantum. Adrianus I. in decr. c.21.*
Minor non benedicit maiori. *dist.21. c. denique. Nicolaus I. in decr. de consuetud. c.3.*
Minor non poteſt accuſare maiorem (id eſt ſuperiorem.) 2. *q.7. c. Clericus, c. maiorum, c. Sententia, & cap. Oues.*
Minor non poteſt ligare, vel ſoluere maiorem, vel æqualem. *Nicolaus I. ep.9. &* 10. Vide, *Inferior.* Vide, *Superior.*

Minor Legalis.

Minor dupliciter ſumitur: primo pro matrimonijs, & eſt ille, qui eſt infra annos 14. loquendo de maſculis. Secundò, pro alijs actibus legalibus, & contractibus, &c. eſtque ille, qui eſt infra ætatem 25. annorum. *de probat. cap. in præsentia.*
Minor reſtitui debet in integrum, ſi probat ſe læſum. *de in integrum restitut. c. constitutus.*
Minor 14. annorum poteſt eſſe Procurator ad negotia, non tamen ad iudicia. *de Procuratorib. in 6. c. qui generaliter. §. licet.*
Minori 14. annorum non poteſt conferri Eccleſia, & ſi fit, irritè fit. *de ætate, qualitate, &c. c. Indecorum est.*
Si verò ex diſpenſatione Papæ concedatur, regenda eſt per Eccleſiaſticos idoneos, non per laicos. *ibid. c. Ex ratione.*
Minor mulier (id eſt infra ætatem 12. annorum) poteſt per Procuratorem agere. *de restit. spoliat. c. ex parte M.*
Minor ſi 14. annos habet, in cauſis beneficialibus, & alijs eiuſmodi poteſt per ſe, & per Procuratorem agere. *de iudicijs in 6. c. finali.*
Minor infra 14. in dictis cauſis, poteſt agere per Procuratorem. *ibid.*
Minori infra 14. ab Epiſcopo, vel officiali curator dandus. Si verò cauſa coram Papæ delegato fiat, ab iſto dandus eſt ei curator. *ibid.*
Minor infra 14. eſtò ſit in patria poteſtate, in cauſis tamen ſpiritualibus, vt beneficialibus, &c. non indiget patris aſſenſu. *ibid.*
Minor infra 25. poteſt donationem facere, & iuramento firmare. *de probat. c. in præsentia.*
Minoritas in homicidio, quando non ſuffragatur in ſtatu Eccleſiæ. Vide, *Homicida.*

Minores fratres.

Minorum Fratrum Reformatio prima fit in *Concilio Constantiensi sess.19.* & aſſignatur modus, quo reformati, ſeu obſeruantes dicti regi debeant. Vide, *Fratres Minores.*

Minus.

Minus licet illi, cui licet maius. *de regulis iuris in 6. reg.53.*

Miracula.

Miracula operari non poſſunt per hæreticos. *Conc. Constantinop.3. act. 15. in fine.*
Miracula facit Deus per homines ad infidelium conuerſionem. *Lib.8. const. Apost. c.1.*
De Miraculis non eſt gloriandum. *Gregor. I. lib.9. ex regest. ep.58.* & quare. *ibid.*
Miraculum nouum non poteſt prædicari, aut teneri, niſi per Epiſcopum approbetur. *Conc. Senon. in decr. mor. cap.40. Conc. Trid. sess.25. decr. de Inuocat. Sanctorum.*
Miracula illa tantum prædicari poſſunt, quæ ex Sacris Scripturis; vel à grauibus ſcriptoribus traduntur. *conc. Colon. 2. par.6. cap.23.*
Miracula, gratiæ, beneficia, &c. quæ præſumuntur accepta à Deo ad interceſſionem alicuius mortui cum opinione Sanctitatis, non poſſunt imprimi ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. *Vrban.8. constit.37. Sanctissimus.* Niſi fuerit canonizatus, vel beatificatus. Pœnæ. *ibid.*
Miracula, gratiæ, &c. talis mortui non canonizati, nec beatificati publicari non poſſunt ſine præfata licentia, ſub pœnis, clericis ſæcularibus priuationis Officiorum, ſuſpenſionis à diuinis, & adminiſtrationis Sacramentorum; Regularibus verò, omnium Officiorum, nec non actiuæ, & paſſiuæ vocis, &c. *ibid. §.6.*
Inquiſitores, vel Ordinarij in hoc negotio procedant. *ib. §.5.*
Miraculorum proceſſus, quomodo fabricandi.
Vide, *Processus.*
Vide, *Gloria, in fine.* Vide, *Reuelationes.* vbi multa circa hæc inuenies.

Misericordia.

Miſericordia potius quam ſeueritas tenenda in qualibet cauſa, etiam fidei, & ſuperſtitionum. *Concil. Later.3. in append. par. 50. cap.6.*
Miſericordiæ operibus, peccata redimuntur. Vide, *Peccata.*
Miſericordia, quando eſt iuſta, & quando iniuſta. 23. *q.4. c. Est iniusta.*

Miserabilis persona.

Miſerabilis perſona poteſt laicum conuenire coram iudice Eccleſiaſtico. *De foro compet. c. ex parte.*
Miſerabiles perſonæ præferendæ ſunt in diſcuſſione debitorum, licet non ſint priores, ſeu anteriores alijs (vſque ad ſummam ſcutorum 50.) in Vrbe Roma. *Pius V. const.27. Accepimus.*

Missæ institutio, ac ritus.

Miſſæ ſacrificium à Chriſto eſt inſtitutum. *Conc. Senon. c.11.* eſt Deo gratiſſimum. *ibid. Conc. Constantiense contra ar. 5. Wicleff. Conc. Trident. sess.22. c.1.*
Miſſæ ſacrificium in pane, & vino conſecrato obtulit Chriſtus Dominus Patri, ante mortem. *Conc. Senon. c.11.*
Miſſam eſſe inſtitutam à Chriſto, fundatur in Euangelio. *concil. Constantiense contra art.5. Ioannis Wicleff.*
Miſſæ Canon. Vide, *Canon Missæ.* Vide, *Sacrificij ritus.*
Miſſa eſt ſacrificium repræſentatiuum mortis Chriſti. *Concil. Colon.2. p.7. c.27.*
In miſſa offertur verum, ac proprium ſacrificium. *Concil. Trident. sess.22. can.1.*
Miſſa non eſt nuda commemoratio ſacrificij facti in cruce, neque ſolius laudis, aut actionis gratiarum, ſed propitiationis, pro peccatis, & alijs neceſſitatibus. *Conc. Trident. sess.22. cap.2. & can.3.*
Miſſarum celebrationis ritus traditus eſt per Beatum Iacobum Apoſtolum. *de consecrat. dist.1. cap. Iacobus. Lib.8. const. Apost. cap.12.*
Miſſæ in honorem etiam Sanctorum dici poſſunt. *Conc. Trident. sess.22. can. 5.*
Miſſa per Prouinciam dicatur, ſicut in Metropolitana. *Concil. Gerundense c.1. de consecr. dist.2. c. institutio.*
Miſſa, olim, ſic dicebatur, vt poſt Orationem Dominicam, Apoſtoli aliquando conſecrarent. *Gregorius I. lib.7. ex regest. epist.64.*
Miſſarum ritus vniformis eſſe debet in omni Eccleſia. *Conc. Toletan.4. cap.3.*
Iuxta formam præſcriptam ab Eccleſia Romana dicenda eſt. *Concil. Brachar. c.22. Conc. Trid. sess.22. in decr. de obseruandis, &c. in celebr. Missæ.*
Miſſæ Canon non continet errores. *Conc. Trid. sess.22. can.6.*
Miſſæ cæremoniæ, veſtes, &c. ſunt in officium pietatis. *Trident. ibid. can.7.*
Vide, *Sacrificij ritus.* Vide, *Oblata.* Vide, *Græci.*

In Missa, quid offerendum.

In Miſſa offerri debent à ſacerdote panis, & vinum, aqua mixtum. *Post epist.3. Iulij I. de consecr. dist.2. cap. in Sacramen-*

cramentorum. est illicitum offerri vinum sine aqua. *ibid. cap.Sic in sanctificando. c. Non oportet. Conc. Tribur.* 1. *c.*19. *Conc.Vormat.*1. *c.*4. *Conc. Lucense* 2. *cap.*55. *Concil. Aurelian.*4. *c.*4. *Conc. Trident. sess.*22. *cap.*7. Hæc mixtio ex Christi facto habetur. *ibid. c.*7.

Plus de vino, quam de aqua, ponendum. *de celebrat. missar. cap. Perniciosus.*

Vinum miscendum cum aqua, debet esse saltem quo ad duas partes. *Conc. Tribur.*1. *c.*19.

Non potest offerri vinum mellitum, vel mulsum, vel aliud. *Conc. Antisiodor. c.*8.

Vinum si fieri potest, sit album. *Conc. Mediol.*1. *p.*2. *tit. Quæ pertinent ad celebr. missæ.*

Non potest offerri lac pro vino. *Conc. Brachar. cap.*2. neque vuæ. *ibid. de consecr. dist.*2. *cap. cum omne crimen. c. Didicimus.*

Panis offerendus debet esse integer, nitidus, & mundus in quantitate proportionata, iuxta Ecclesiæ consuetudinem. *conc. Tolet.*16. *c.*6.

Missam dicens Latinus in pane fermentato, priuatur officio, & beneficio. *De celebrat. Missar. c. fin. Honorius* 3. *ex Cirone, sub eod. tit. c.*2.

Missa in quo idiomate dicenda.

Missa dicenda est in Lingua Latina, vel Græca à Græcis; numquam & à nullo in Sclauonica. *Ioann.*8. *ep.*195.

Missa non potest dici in Lingua Vulgari. *concil. Senon. c.*17. *conc. Trident. sess.*22. *c.*8. Nec passim hoc concedendum. *Trident. ibid.* Vide, *Sacrificij ritus.* Vide, *Græci.*

Missa à quo dicenda, & à quo non; & pœna.

Missa à solo Sacerdote ritè ordinato dici potest. Vide, *Sacerdos.* Vide, *Sacrificium.*

Missam dicentes non ordinati, per Inquisitores iudicandi, & puniendi. *Gregor.*13. *const.*21. *Officij nostri.* Sed *Clem.*8. *const.*81. *Et si alias*, pœnam degradationis iniungit, & tradi curiæ sæculari statuit, etiam pro prima vice. Idem confirmat *Vrban.*8. *const.*79. *Apostolatus.*

Missam dicens non ordinatus Sacerdos, etiam si sit minor 25. annorum, dummodo compleuerit 20. tradendus per Inquisitores brachio sæculari; & si est clericus, degradandus est. *Vrban.*8. *const.*79. *Apostolatus.*

Diaconus celebrans Missam fit irregularis, & ad sacerdotium inhabilis, & (olim) per duos annos à Diaconatu erat suspendendus, non beneficio priuandus, & ad Religionis ingressum compellendus. *concil. Later.*3. *p.*50. *c.*62. *de clerico non ordinato celebr. c. fin.* Sed *Clemens* 8. *vbi supra*, præfatas pœnas addidit, mortis scilicet. idem *Vrban.*8. *ibid.*

Missa non est dicenda à Sacerdote malæ vitæ. *conc. Mogunt.* 4. *cap.*55.

Missa non permittatur dici à Sacerdote vago, & ignaro. *concil. Trident. sess.*22. *in decretis de obseruandis in celebrat. Missæ.*

Non dicenda à notoriè, vel publico criminoso. *ibid.*

Missa non permittatur dici ab aliquo extero sine literis dimissorijs sui Episcopi, quæ sint datæ non ante duos menses, si in Italia: si extra, non ante sex. quod si antiquiores sint, præter literas habeatur testimonium, de vita, & moribus ab Episcopo in cuius Diœcesi manet. *concil. Mediol.*1. *p.*2. *tit. quæ pertinent ad celebrat. Missæ.*

Missam dicentis dispositiones.

Missam dicens caueat, ne in peccato mortali dicat, sed præuia confessione, & absolutione. & hæc est probatio, quam requirit Apostolus. 1. Cor.13. *conc. Mogunt.*4. *c.*56.

Sacerdos Missam dicturus, confiteatur saltem semel in hebdomada, nisi sæpius sit necessarium ob mortale peccatum. *concil. Mediol.*1. *p.*2. *tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Ante Missam in Sacristia se præparet. *ibid.*

Missam dicturus, in Sacristia cum nullo fabuletur. *conc. Treuer. cap.* 9. Præsertim indutus vestibus Sacerdotalibus. *conc. Mediol. vbi supra.* Neque è Sacristia exeat ob aliquid negotium. *ibid.* Ante missam omnia præparentur in Altari: alias non incipiatur. *ibid.*

Missam dicturus debet esse ieiunus. *concil. Afric. c.* 14. *Post ep.*2. *Sotheris.* Sub pęna depositionis. *concil. Brachar.* 2. *c.*10. *matiscon.*2. *c.*6. *conc. Antisiodor. c.*19. *de consecrat. dist.*1. *cap. Sacramenta. Leo IV. homil. de cura Pastorali.* Vide, *Ieiunus.*

Olim missa in feria 5. Cęnæ Domini non à ieiuno, sed à pranso erat dicenda. *conc. matiscon.*2. *c.*6.

Missa dici non potest ab eo, qui post galli cantum, idest mediam noctem, edit, vel bibit. *conc. Salegunstadiense cap.*4. (Additur ibi nisi necessitas cogat.)

Missam dicere non debet, qui in nocte passus est pollutionem causatam ex ingluuie, vel turpi cogitatione præcedente somnium (nisi necessitas vrgeat.) *dist.*6. *c.*1.

Missam celebranti, Angeli assistunt. *conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.*132. Vide, *celebrans.* Vide, *Sacerdos.*

Missam dicentis obligationes.

Missam incipiens tenetur eam prosequi, vsque in finem. alias excommunicetur. *Post epist.*2. *Sotheris. conc. Roman.*3. *sub Zacharia c.*14. *de consecr. dist.* 1. *cap. Vt illud.* nisi aliquis casus accidat. *ibid.* Si accidit casus impediens, alter sacerdos debet eam complere. *concil. Toletan.* 7. *cap.*2. *Sother. ep.*2.

Tenetur dicere Missam iuxta Missale Romanum ex forma, & iussu Concilij Tridentini institutum. *Pius V. const.* 106. *Quo primum.*

Missam dicens tenetur communicare recipiendo corpus, & sanguinem Christi. *conc. Tolet.*12. *c.*5. *de consecr. dist.* 2. *c. Relatum est. Leo IV. homil. de cura Pastorali.*

Vno tantum calice vti debet sacerdos in missa. *Greg.*2. *ep.*14.

Missam dicens, omnia debet legere, & nihil memoriter recitare. *conc. mediol.*1. *p.*2. *tit. quæ pertinet ad celebrat. missæ.*

Missa, neque celerius, neque tardius, quam par est, recitetur à celebrante. *conc. mediol.*1. *ibid.*

Missam tenetur quilibet dicere iuxta formam traditam à Romana Ecclesia. *conc. Bracharen. cap.*22. *conc. mediolan.*1. *par.*2. *tit. quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Vide, *Sacrificij ritus.*

Missam dicens, non dicat plures collectas, quam tres aut quinque. *conc. mediol. ibid.*

Quoties dicitur missa, toties dicens tenetur communicare. *De consecr. dist.*2. *c. Relatum.*

Missa dicenda non est in die Passionis Domini. *conc. Toletan.* 16. *cap.* 8.

Missa dicenda cum calice, & patena aureis, vel argenteis. *conc. Tribur.*1. *c.*18. *de celebrat. missæ c. fin.* Pęna. *ibidem.* Dicens cum calice ligneo, &c. priuatur beneficijs, & supponitur interdicto. *Honorius* 3. *ex cirone, de missarum celebrat. cap.*2.

Missa dicenda clarè, & distinctè vsque ad Canonem. *concil. colon.*2. *par.*2. *c.*13.

In Missa aliqua dicenda sunt clara voce, aliqua submissa voce. *conc. Trid. sess.*22. *can. vlt. conc. mediol.* 1. *p.*2. *vbi supra.*

Missam dicens tenetur vti alba, stola, & casula. *Leo IV. hom. de cura pastorali.* Vide, *Sacerdotis vestes.* Vide, *vestes.*

Confessio quæ fit in principio missæ, deuotè facienda est. *conc. colon.*2. *p.*7. *c.*17.

Missam dicens, tenetur generaliter, & specialiter orare, etiam pro defunctis. *De consecr. dist.*1. *c. Visum præterea. concil. cabilon.*3. *c.*39.

Missa publicè dicenda est, etiam ab Episcopis non in cappellis, nisi ex necessitate graui. *conc. Sabinen.*1. *c.* 7.

Vide, *Prælatis prohibita.* Vide, *Oratorium.*

Missam legere debet Sacerdos antequam ad Altare accedat, & signa præparare, ne erret. *conc. mediol.*1. *par.*2. *tit. quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Ad Altare accedens, modestè, & grauiter incedat. *ibid.*

Missa dicta, gratiæ agendæ sunt à celebrante. *conc. mediol.*1. *vbi supra.*

In fine Missæ sacerdos non colligat biretum, vasa, &c. nec alicui

alicni rei manum admoueat. *Concil. Mediolan. ibidem.*

Candelæ extinguendæ non sunt, antequam vltimum Euangelium, id est, Sancti Ioannis, sit completum. *Conc. Mediolan. 1. ibid.*

Missam dicens à quibus debet abstinere.

Missa dici non potest capite velato. *Conc. Rom. sub Zacharia c.13. De consecrat. dist. 1. cap. Nullus Episcopus. Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrationem missæ.*

Missa dici non potest sine ministro. *Leo IV. homilia de cura pastorali. Conc. Moguntiacum c.43.* Et hoc ex Apostolica traditione. *Conc. Paris. 6. l. 1. c. 48. & l. 2. c. 11.*

Missa dici non potest sine luminibus. *Leo IV. homilia de cura pastorali. De celebratione missarum. c. fin. & Honorius 3. ex Cirone, sub eodem tit. c. 2.*

Missa dici non potest cum calice vitreo, plumbeo, ligneo, &c. *Leo IV. homilia de cura pastorali.* Vide, *Calix.* Vide, *in titulo praeceden.*

Abstinere debet celebrans ab omni motu indecenti oris, vultus, capitis, &c. *Conc. Mediol. 1. p. 1. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Missa dici non potest à sacerdote cum baculo accedente ad altare. *conc. Rom. sub Zacharia c.13.*

In missa non potest Sacerdos reconciliare, seù absoluere aliquem. *conc. carthag. 2. c. 3.*

Aliam missam nullus dicere potest, nisi quæ à Concilijs est approbata. *conc. Mileuit. c. 12. conc. Afric. c. 70.* Vide, *Sacrificij ritus.*

Missa dicenda non est in die passionis Domini. *Conc. Tolet. 16. cap. 8.*

Missam incipiens ad nihil aliud debet attendere. *conc. Treueren. c. 9.*

Missam celebrans sine aqua, & igne, vel in pane fermentato (si sit Latinus) vel in vasco ligneo, deponitur ab officio, & beneficio: *De celebrat. missarum c. fin.*

Missa dicenda non est præsente excommunicato: sed si dicitur, dicens non fit irregularis. *De sent. excommun. in 6. c. Is qui.*

Sacerdos ad altare non ferat pileum, chirotecas, sudariolum, biretum, &c. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrationem missæ.*

Sacerdos in altari nullum expectet, neque introitum missæ vnquam pro aliquo repetat. *ibid.*

Vide, *Celebrans.* Vide, *Sacerdos.* Vide, *Sacrificium.*

Quot missæ dici possunt in vna die.

Missæ plures in vna die ab eodem poterant olim celebrari. *Conc. Salegunstadien. c. 4. Conc. Londinense 1. c. 2. Concil. Oxonien. 1. c. 1.*

Missa vna ab eodem in vna die celebrari potest, non plures. *De consecr. dist. 1. c. Sufficit. conc. Rauenn. 2. sub Clemente V. c. 9. Conc. Tolet. 18. c. 8.* Excepta die Natiuitatis Domini. *ibid. De celebrat. missarum c. Consuluisti.* Vbi additur (excepto casu necessitatis) id est, in hoc potest dispensari a Papa. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Missæ plures, id est, tres dici possunt in die Natiuitatis Domini. *Conc. Tolet. 18. c. 8. De celebrat. missarum cap. Consuluisti.*

Priuilegium dicendi duas missas concessum fratribus B. Ioannis Dei reuocatur *Vrbanus VIII. const. 84. Circumspecta.*

Cum plures missæ dicuntur, ablutio sumenda est in vltima. *Conc. Londinense 1. c. 2. Conc. Oxonien. 1. c. 1.*

Qua hora diei dicenda est missa.

Missa in nocte Natiuitatis celebranda est in ipsa nocte. *De consecr. dist. 1. c. Nocte ex Thelesphoro in ep. decr.*

Alijs temporibus non potest celebrari, nisi dies illucescat. *Conc. Senon. in decretis morum c. 15.*

Missæ priuatæ celebrari possunt prima hora diei. *De consecr. dist. 1. c. Necesse est.*

In Ecclesijs, in quibus plures sunt missæ, vna celebretur diluculo, aliæ postea successiuè, & vna tandem tardius. *Concil. Mediol. 1. part. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Nec ante auroram, nec post meridiem, missæ celebrandæ, nisi in casibus à iure permissis. *Conc. Mediol. ibid.*

Missa solemnis non est celebranda ante horam tertiam diei. *De consecratione dist. 1. c. Nocte sancta. ex Telesphoro ep. decr. Conc. Aurel. 3. c. 14.*

Missa dici non potest post horam nonam. *Innocentius IV. constit. 14. Sub Catholica.*

In terris infidelium dici potest vna hora ante auroram, & vna post meridiem, seù nonam. *Paulus V. const. 40. Ex omnibus. §. 6.*

Missa non potest celebrari tempore vespertino. & reuocantur omnia priuilegia. *Pius V. const. 4. Sanctissimus.*

Missa non est celebranda, dum fit concio. *conc. Mogunt. 4. c. 57.* Vide, *concio.* Vide, *Prædicatio.*

Missa non anticipanda, nec postponenda eo quod expectatur aliquis licet magnus, sed hora commoda populo dicenda, neque ob idem omittenda est concio. Si quis minis, &c. ad hoc cogit: si clericus, beneficio priuetur, & si non habet, per quinque annos non possit habere. si laicus, excommunicetur, &c. *conc. Mediol. 1. vbi supra.*

Missa in quibus locis celebranda, & in quibus non.

Missa dici non potest, nisi in Ecclesijs & locis consecratis ab Episcopo. *Clemen. I. ep. 3. Felix IV. ep. 1. conc. Paris. 6. l. 1. c. 47.* In itinere vero, vel necessitate dici potest in alijs locis. *ibid. & Leo IV. de cura pastorali. De consecr. dist. 1. cap. 1. & 2. cap. Missarum. c. Hic ergo. c. Nullus. conc. Moguntinum 3. cap. 9. Conc. Metense 1. c. 5. Conc. Londin. 2. cap. 1. conc. Turon. 4. c. 6. conc. Triden. session. 22. in decr. de obseruandis, & euitandis in celebrat. missa. conc. Mediol. 1. part. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Missæ in cœmeterijs pro defunctis dici possunt. *Lib. 6. const. Apostolic. c. vlt.*

Missa non dicenda in Ecclesia polluta. sed si quis dicit in ea, non fit irregularis. *De sent. excommun. in 6. c. Is qui.*

Missa dici non potest in loco, in quo sepultus est paganus. *de consecr. dist. 1. c. Ecclesiam, in qua.*

Poterit dici, si eripiantur cadauere infidelium, & consecretur. *ibid. c. Ecclesiam in qua il 2.*

Missa non dicenda in loco interdicto: dicens fit irregularis. & aliæ pœnæ, siue sit sæcularis, siue regularis. *de clerico excommun. &c. cap. Quæsiuisti. de sent. excommun. in 6. c. Is qui §. Is vero.*

Missa dici non potest in domibus; & qui ibi eam dicit, priuatur suo gradu. *conc. Paris. 6. lib. 1. cap. 47. Leo IV. de cura pastorali.* Sed de licentia Episcopi dici potest. *ib. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 84. conc. cabilon. 3. cap. 49. de consecrat. dist. 1. c. Vnicuique. Conc. Senonen. in decr. morum c. 14.* Sub pœna suspensionis à diuinis. *conc. Trident. sess. 22. in decr. de obseruandis, & vitandis in celebrat. missæ.*

Missæ in oratorijs quando dici possunt. Vide, *Oratoria. de consecr. dist. 1. c. Vnicuique.*

Missæ non dicendæ in cappellis domorum sæcularium, nisi cum licentia Episcopi; & hæc ad solum semestre duret; & poterit confirmari ad aliud, & sic deinceps, si placet. *conc. Mediolan. 1. p. 2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Cappellani requisiti ab ijs Dominis sint nominati, alias Episcopus non concedat. *ibid.*

In terris infidelium dici potest etiam in loco profano commodo. *Paulus V. constit. 40. Ex omnibus. §. 6.*

Missa dici non potest, nisi super altare. *De consecr. dist. 1. c. Sicut non alij.* Vide, *Altare.*

In partibus verò infidelium dici potest super altari portatili. *Paulus V. const. 40. Ex omnibus. §. 6.*

Missa dici potest in Ecclesijs dirutis ab inimicis, si adsint tabulæ consecratæ. *De consecrat. dist. 1. c. concedimus.*

Missa in necessitate dici potest sub dio, dummodo adsit tabula consecrata, & paramenta. *de consecrat. dist. 1. cap. concedimus.*

mus . *conc.moguntin.3. c.9.* vel in tenitorijs . *ibid.*

Missa non est dicenda in eo altari, in quo ea die Episcopus eam dixit. *De consecr. dist.2. cap.in altari* . *conc. Autissodoren. cap.*10.

Missæ duæ in eodem altari in eadem die dici, olim, non poterant. *conc.Antissodoren. c.*10.

Vide, *cappella priuata* . Vide, *Oratorium* . Vide, *Prelati*. Vide, *Ecclesia polluta* .

Missa à christianis audienda in Festis .

Missa in qualibet Dominica, vel Festo audienda est à populis. *Post ep.3. Fabiani* . *De consecr. dist.1. c.missas* . *conc. matisconen.2. c.4. conc. Agathense c.47. conc. coiacense cap.6. conc.colon.2. par.7. c.24. Conc. mediol.1. p.2. tit. quæ pertinent ad celebr. missæ* .

Missa in festis audienda est, etiam à rusticis. *Leo IV. hom.de cura Pastorali* . *Conc. mediol. vbi supra* . Et de hoc monendi sunt Patres familias. *ibid.*

Etiam à mulieribus viduis audienda in festis, neque permittatur, vt viduæ vltra vnum mensem à morte viri, non audiant Missam in Festis. alias; pœnis, & censuris ad id compellantur. *conc.mediol.1. vbi supra*. Vide, *Vidua*.

Missa qua compositione audienda à populis .

Missa vsque ad finem audienda est, & benedictio sacerdotis expectanda. *conc. Aurelian. 1.can.28. de consecrat. dist.1. cap.Omnes* . *cap.missas die Dominico* . *c.cum ad celebrandas* . *conc.colon. 2. p.7. c.26. conc. colon.3. tit. censuræ c.18.*

Exeunte Sacerdote è Sacrario, & accedente ad Altare, omnes tenentur assurgere. *concil.Treuerense c.9.*

Missa non audienda cum armis. *concil. Aurelian.3. cap.28.* Transgressores puniendi sunt à iudice Ecclesiastico. *ibid.*

Cum fit confessio, & alia grauiora missæ dicuntur, omnes genuflexi maneant, nec accedant prope altare. *conc.mediol. 1. p.2. tit. Quæ pertinent ad celebrationem missæ* .

Cum missa celebratur, omnes stent modesti, & sine confabulatione, vel tumultu. *concil.Turon.4. c.38. conc. Lateran. 4. cap.17.*

Non discedant à missa, nisi post vltimum Euangelium S.Ioannis. *conc.mediol. vbi supra* .

Missæ attendere debent auscultantes, & voto agere in ea, quod sacerdos agit ministerio. *conc.mogunt.4. c.58. & 59.*

Missa audienda aperto capite, & vultu ad altare conuerso. non est sedendum à principio Canonis, sed corpore humi demisso meditanda Christi passio. *conc. mogunt.4. cap.59. concil. mediolan. 1. p.2. tit.quæ pertinent ad celebrat.missæ*.

Missa audienda cum vestitu decenti, quo quis vtitur in publico. *conc.mediolan.1. ibid.*

Missa in quo loco audienda à populis .

Missas, olim, audire non licebat in aliena Parochia, in festis. *9. q.2. c.in Dominicis, & c. Nullus Presbyter* .

Missa à Parochianis audienda in sua Parochia in Festis, excepto si sint in itinere. *conc. Nannetense 1. cap.1. & 2. conc. Trid. sess.22. in decr. de obseruandis, & vitandis in celebrat.missæ* .

Missam audientes in Ecclesijs fratrum, seu Regularium, satisfaciunt præcepto Ecclesiæ. *Leo X. constit.25. intelleximus* . Vide, *Regulares* .

Missa in certis diebus solemnibus in Ciuitatibus audienda est, non in villis, aut campis. *De consecrat. dist.1. cap. Si quis etiam* .

Missam audientes in cappellis domorum Prælatorum, Episcoporum, vel Assistentium Papæ, &c. qui cappellam habere possunt, si non sunt familiares necessarij eorum, non satisfaciunt præcepto. *Gregorius XV. const.32. Circumspecta* . §.8. Vide, *Assistentes Cappellæ Papalis* . Vide, *Oratorium* . Vide, *Cappella* . Vide, *Missa in quibus locis celebranda* .

Missæ pro quibus possunt dici, & pro quibus non .

Missæ dici non possunt pro hæreticis defunctis. *Gregorius 3. ep.1. Conc. Later.3. can.27.*

Missæ dici non possunt pro Catechumenis. *Concil. Brachar. cap.35.*

Missæ dici non possunt pro occidentibus se ipsos. *Nicolaus I. ad consulta Bulgaror. c.98. 23. q.5. cap.Placuit*.

Missæ dici non possunt pro excommunicatis mortuis. *Leo 4. homil.de cura Pastorali* . *11. q.3. c. Si quis Episcopus, aut Abbas* . Episcopo autem id præcipienti non est obediendum. *ibid.*

Missa dici potest pro excommunicato, qui veniens ad sacerdotem pro absolutione moritur in via. *26. q.6. cap.Si aliquis* .

Missæ dici possunt pro suspensis in patibulis, si Sacramentum Pœnitentiæ habuerunt. *Conc. Vormat.1. c.80.*

Missæ quorumdam sacerdotum non audiendæ .

Missa presbyteri concubinarij non audienda. *concil.Roman. sub Alexandro 2. Conc.Roman. sub Nicolao 2. can.3. dist. 32. c. Nullus, & c. Præter* .

Non audienda publici, & notoriè criminosi. *Conc. Trident. sess.22. in decr. de obseruandis, & vitandis in celebr. missæ*.

Missa presbyteri fornicarij tolerati, si delictum non est euidens, licitè potest audiri. *Conc. Lateran.3. in append. par. 50. c.38. de cohabit. cleric. & c. c. Vestra duxit* .

Missa presbyteri illiterati non audienda. *Post ep.3. Fabiani Papæ*. Vide, *Clerici fornicarij*.

Missa cum ministro dicenda; cumque, & obligationes eius .

Missa dici non potest sine ministro. *Leo IV. hom. de cura Pastorali* . *Conc.Paris.6. lib.1. c.48. & lib.2. c.11. Conc.Mogunt.4. c.54. Conc.Treuer. c.9. Concil.Colon.2. par.2. c.18. Conc.Mediol.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad celebr. missæ* .

Minister inseruiens missæ debet esse indutus superpelliceo. *Conc. Mediol.1. ibid.*

Minister in missa Patris esse non potest filius illegitimus. *concil.Treuer. cap.9.*

Minister missæ non potest esse fœmina. *Leo IV. homilia de cura Pastorali* . *Innocent. IV. const.14. Sub catholicæ* ..

Vide, *Mulier*. Vide, *Altare* .

Ministri in missa solemni debent esse ieiuni. *Concil. Treuer. cap.9.*

Missæ inseruire non possunt Epileptici; nec Arreptitij.

Vide, *Altari inseruientes* .

Missam incipiente sacerdote, minister ad aliud non attendat, nisi ad suum munus, & ad orandum cum eo. *concil. Treueren. cap.9.*

Minister non potest assistere missæ velato capite. *conc. Rom. sub Zacharia c.13.* sub pœna excommunicationis. *De consecr. dist.1. cap.Nullus Episcopus* . *Conc. Treuerense c.9.*

Missæ, pro defunctis etiam dicendæ .

Missæ pro defunctis dicendæ sunt, etiam in cæmeterijs. *Lib. 6. const. Apost. c.vlt.*

Missa dicenda pro mortuis ad remissionem peccatorum (id est pœnarum.) *Ioann.8. ep.204. concil. Senon. c.12. & 17. concil.Florent. sess.vlt. in literis vnionis Armenorum. concil. Salegunstadiense c.10. conc. Treueren. c.9. conc. Colon. 2. p.7. c.27.* Vide, *Sacrificium* . Vide, *Defuncti* .

Missæ defunctorum relictæ pro legatis, omnino celebrentur. *conc.Trid. sess.25. de reform. c.4.* Vide, *missarum obligationes* . Vide, *Legata* .

In omni missa facienda est commemoratio pro Defunctis. *conc. cabilonen.3. c.39.* Vide, *Defuncti* .

In missis generaliter, & specialiter orandum est pro defunctis. *De consecr. dist.1. c.Visum* .

Missæ defunctorum celebrari non possunt in die Dominica. *conc.colon.2. p.7. c.28.* Vide, *Sacrificium* .

Mul-

Multa obſeruanda in celebratione miſſæ ſolemnis, vel aliarum.

Dum miſſa ſolemnis celebratur, nec Presbyter, nec Diaconus exeant de altario. *conc. Narbonen. c.* 12.

Dum miſſa ſolemnis celebratur, nullus clericus ſe exuat alba, alias ſtipendio priuetur. *Conc. Narbon. c.* 12.

Miſſa ſolemnis hora 3. dicatur. *Conc. Aurel.* 3. *c.* 14.

Cantanda cum Diacono, & Subdiacono. *Conc. Mediolan.* 1. *p.* 2. *tit. de Miſſa ſolemni.*

Dum miſſa ſolemnis celebratur, laici non ingrediantur Preſbyterium. *De conſecr. diſt.* 2. *c. Sacerdotum.*

Dum ſolemnis miſſa celebratur, aliæ non dicendæ. *Concil. Rauen.* 4. *ſub Ioan.* 22. *c.* 12. *conc. Treu. c.* 9. *conc. Senon. c.* 15.

Miſſæ in ſolemnibus feſtis cantanda eſt per Epiſcopum, niſi hic ſit impeditus. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. de miſſa ſolemni.*

In alijs diebus feſtis per dignitates, Canonicos, vel hebdomadarium iuxta locorum conſuetudinem cantetur, vel per Manſionarios alioſque ſacerdotes. *ibid.*

Miſſam cantante Epiſcopo, (vel Canonico iuxta conſuetudinem) præter diaconum, & ſubdiaconum aſſiſtere debet ſolitus Aſſiſtens pluuiali indutus. *ibid.*

Miſſam ſolemnem celebraturus, ſi deſit abſque licentia Præſidentis Chori, vel abſque legitimo impedimento, tenetur ſoluere pœnam pecuniariam Sacriſtiæ. impeditus autem tenetur hoc ſignificare Sacriſtæ, vt alium poſſit vocare pro illo. *Conc. Mediol. ibid.*

Miſſæ non poteſt diaconus, vel miniſter aſſiſtere velato capite, ſub pena excommunicationis. *conc. Rom. ſub Zach. c.* 13.

Miſſa (olim) dici non poterat, niſi ſaltem duo eſſent præſentes. *Poſt ep.* 2. *Sotheris. De conſecr. diſt.* 1. *c. Hoc quoque.*

In miſſa dicitur *ſurſum corda*, vt nil aliud, niſi Dominum cogitemus. *De conſecr. diſt.* 1. *c. Quando.*

In miſſa poſt eleuationem Euchariſtiæ, nihil eſt canendum, ſed ſilendum vſque ad Agnus Dei; imo & organa tunc ſilere debent. *Conc. Treuer. c.* 9. *conc. Colon.* 2. *p.* 2. *c.* 14.

In miſſa denunciandа ſunt feſta, & ieiunia. *De conſecr. diſt.* 3. *cap. Pronunciandum.*

In miſſa (olim) ſemper aliquid erat offerendum à fidelibus. *De conſecr. diſt.* 1. *c. Omnis christianus. Concil. Roman.* 5. *ſub Gregor.* 7. *c. vlt.*

Miſſa publicè dicenda eſt, etiam ab Epiſcopis; non in cappellis, niſi in graui neceſſitate. *Conc. Sabin.* 1. *c.* 7.

Vide, *Prelatis prohibita.* Vide, *Oratorium.* Vide, *Miſſa in quibus locis dicenda.*

Miſſæ quæ dici debent ex fundatione in cappellis, die Dominico non dicantur, niſi poſt Parochialem. *Conc. Senonen. c.* 15. *Conc. Colon.* 2. *p.* 7. *c.* 24.

Miſſæ pro Defunctis celebrari non poſſunt in die Dominica. *conc. Colon.* 2. *p.* 7. *c.* 28.

Miſſa de B. Virgine celebranda eſt in Sabbatho, niſi aliæ impediant feſtiuitates. *conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. Quæ pertinent ad celebrationem miſſæ.* Et fit commemoratio de B. V.

Exeunte Sacerdote, & eunte ad altare, omnes debent aſſurgere. *Conc. Treuer. c.* 9.

Miſſa de feria omitti non poteſt propter aliam ſpecialem. *De celebrat. miſſæ c. Quidam.*

Miſſæ duæ celebrandæ in die à Collegiatis, vna de die, alia pro defunctis. *ibid. c. cum creatura.*

In Miſſa B. Mariæ non ſolemni, nec hymnus Angelicus, nec ſymbolum recitatur. *De celebrat. miſſar. c. conſilium.* in alia ſolemni dicitur. *ibid.* Vide, *Sacrificij ritus.*

Miſſa quoties de neceſſitate, dicenda in hebdomada.

Miſſa dicenda in qualibet die Dominica, & audienda à Populo. *Poſt ep.* 3. *Fabiani.*

De neceſſitate dicenda omni Dominica in Parochijs. *Conc. Emeritenſe c.* 19.

Miſſæ abuſus fugiendi, & pœna.

Miſſa defunctorum, ſeu de Requie celebrari non poteſt pro viuis, ad procurandum mortem illorum. qui eam dicit, gradu priuetur, & qui incitauit ad hoc, exilio, vel ergaſtulo perpetuo deputetur. & communione priuetur vterque vſque ad exitum. *conc. Tolet.* 17. *c.* 5. 26. *q.* 5. *c. quicumque.*

Per miſſam (olim) ſe purgabat ſacerdos, vel Epiſcopus de aliquo crimine accuſatus. (nunc autem eſt prohibitum.) 2. *queſt.* 5. *cap. vlt.*

Per miſſam etiam ſe purgabant monachi, quando in monaſterio fiebat aliquod furtum. Superior enim miſſam dicebat, & omnes in ea communicabant. *conc. Vormat.* 1. *cap.* 15. 2. *q.* 5. *c. Sæpè contingit.* Sed nunc eſt probibitum.

Pro miſſæ pretio non fiat pactum. *conc. Londin.* 1. *c.* 4. Accipiatur quod ſpontè datur. *conc. Tolet.* 18. *c.* 7. *concil. Trid. ſeſſ.* 22. *in decr. de obſeruand. in celebr. miſſa.*

Miſſæ non dandæ in pœnitentiam à confeſſore. *conc. Londin.* 1. *cap.* 4.

Pro prima miſſa Sacerdotis nouelli non fiant conuiuia, commeſſationes, &c. niſi inter paucos amicos, ſobrie, & ſine luxu. *conc. Mogunt.* 4. *c.* 60.

Alij ritus, preces, candelarum numerus, &c. ab Eccleſia Romana non recepta apponi non poſſunt in celebratione miſſæ. *conc. Trident. ſeſſ.* 22. *in decret. de obſeruandis, & euitandis in celebrat. miſſa.*

Miſſæ fructus, & effectus.

Miſſa prodeſt pro viuis, & defunctis, qui ſunt in Purgatorio. *conc. Senon. c.* 12. *concil. Florent. ſeſs. vlt. in literis vnionis Armenorum. conc. Trident. ſeſſ.* 25. *in decr. de Purgatorio.*

Miſſa prodeſt pro ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus. *conc. Senon. c.* 17.

Miſſa offertur pro viuis, & defunctis pro penis, pro peccatis, pro ſatisfactionibus, & alijs neceſſitatibus. *conc. Trident. ſeſſ.* 22. *c.* 2. *& can.* 3.

Vide, *Defuncti.* Vide, *Purgatorium.* Vide, *Sacrificium.*

Miſſa priuata.

Miſſa priuata, in qua ſolus ſacerdos communicat, eſt approbata, & licita. *conc. Trid. ſeſſ.* 22. *c.* 6.

Hæc miſſa adhuc dicitur communis, quia offertur pro omnibus fidelibus. *ibid.*

Miſſæ priuatæ non dicendæ in publico, ne impediatur miſſa publica. *de conſecr. diſt.* 1. *c. Et hoc.*

Miſſale.

Miſſale Romanum iuxta formam Concilij Tridentini inſtitutum eſt, & iuxta illud celebrandæ ſunt miſſæ. *Pius V. conſtit.* 106. *Quo primum.* Idem confirmat *Clem.* 8. *conſt.* 108. *cum ſanctiſſimum.*

Miſſæ, qui poſsunt eſse præſentes, etiam in partibus infidelium.

Miſſæ Catechumenorum (id eſt, vſque ad Canonem) poſsunt eſse præſentes omnes, etiam Iudæi, infideles, & hæretici. *De conſecr. diſt.* 1. *cap. Epiſcopus nullum.*

Miſsa in partibus infidelium, ſi non adſit periculum irriſionis, celebrari poteſt in altari portatili, etiam præſentibus Turcis, vel alijs paganis, &c. ab Eccleſia ſeparatis, & in loco prophano, ſi ſit commodus. *Paul. V. conſt.* 40. *Ex omnibus.* §. 6.

Miſsarum onera, reductiones, ſatisfactiones, & eleemoſynæ, &c.

Miſsa vna celebrari non poteſt pro pluribus ſtipendijs, ſeu eleemoſynis: ſed tot ſunt dicendæ, quot ſunt eleemoſynæ (iuxta loci conſuetudinem.) *Vrb.* 8. *conſt.* 43. *cum ſæpè.* §. 2.

Priuilegia verò conceſsa aliquibus, vt per tot collectas, ſeu orationes ſatisfieri poſſit pro alijs, qui dant eleemoſynam, reuocantur. *Vrban.* 8. *ibid.* §. 3.

Miſsam recipiens pro eleemoſyna, non poteſt eam alteri dicendam committere retenta ſibi parte eleemoſynæ. *Vrbanus* 8. *ibid.* §. 4.

Miſsam

Missam vnam dicturus pro multis simul, non potest exigere eleemosynam maiorem, quam si diceret pro vno. *De consecrat. dist. 5. cap. Non mediocriter*.

Missarum reductio non potest à Generalibus Religionum, vel ab Episcopis fieri; sed recurrendum est ad Sedem Apostolicam. *Vrbanus* 8. *const.* 43. *Cum sæpè*. §. 1.

Missarum onera perpetua, dum relinquuntur; sic faciendum. Pecuniæ, & mobilia pro ijs missis relicta deponantur penes personam idoneam, vel penes Ædem sacram, donec inueniatur occasio inuestiendi illa. *ibid.*

Si autem bona illa alienari contingat, pretium illorum in alia bona stabilia, & fructifera inuestienda sunt. *ibid.* §. 6.

Missæ perpetuæ de nouo acceptari non possunt à clericis secularibus sine licentia Episcopi.à Regularibus verò, sine licentia Generalis, vel Prouincialis in scriptis, & gratis danda. Alias, acceptantes, Regulares priuationem omnium officiorum, & actiuæ, ac passiuæ vocis incurrunt perpetuam: sæculares vero clerici ab ingressu Ecclesiæ sunt interdicti. *Vrbanus* 8. *ibid.* §. 7.

Missarum quotidianarum eleemosynæ manuales accipi non possunt, nisi prius satisfactum sit pro præteritis: & auferendæ sunt capsulæ pro hoc institutæ. *ibid.* §. 8. Si autem intra tempus modicum possit omnibus satisfieri, accipi possunt. Vide infra *in resp. ad* 11.

Missarum perpetuarum onera acceptari non permittant Episcopi, Generales, ac Prouinciales, nisi in Ecclesijs tot sint sacerdotes, quot sufficiunt ad satisfaciendum pro nouis, & antiquis oneribus: ideoque pro hoc facta est præscriptio Religiosorum pro quolibet Conuentu. *Vrban.* 8. *const.* 43. *Cum sæpè*. §. 9. 10. & 11. & alterari non potest talis fratrum numerus. *ibid.*

Missæ nullatenus accipiendæ supra onera. *Conc. Trident. sess.* 25. *de reform. cap.* 4.

Si legatum sit tenue, non potest ab Episcopis, vel Generalibus, aut Prouincialibus fieri missarum reductio, sed ad Papam est recurrendum. *Vrbanus* 8. *const.* 43. *in declarat. ad primum dubium*.

Missarum numerus celebrari debet iuxta præscriptionem offerentis. Si verò non præscripsit, iuxta præscriptionem Ordinarij. *ibid. ad* 2.

Missæ celebrandæ pro eleemosyna, iuxta taxam loci factam ab Episcopo, *ibid. in respons. ad* 3.

Missa vna non sufficit ad satisfaciendum pro obligatione legati, & eleemosynæ. *ibid. in resp. ad* 4.

Si testator relinquit legatum, vt pro eo celebrentur missæ, absque taxatione numeri, tunc non ab hæredibus, sed ab Episcopo præscribendus est numerus. *ib. in respons. ad* 5.

Missæ plures non possunt satisfieri per tot collectas, nec etiam in futurum. *ibid. in resp. ad* 6.

Missam celebraturi, seu loca pia, non possunt de eleemosyna missæ aliquid retinere pro expensis in celebranda missa, quam debent, nisi loca illa alios redditus non habeant. *ib. in resp. ad* 7.

Missam celebraturus si sit beneficiatus, potest per se celebrare, vel per alium dando ei congruam eleemosynam, iuxta loci consuetudinem, nisi in fundatione beneficii, aliter sit cautum. *ibid. in resp. ad* 8.

Missæ eleemosynam habens, si per alium celebrat tenetur ei dare totam eleemosynam, & non potest retinere sibi partem. *ibid. in resp. ad* 10.

Missæ manuales, & earum eleemosynæ accipi possunt, etsi alia onera quis habeat, dummodo intra modicum tempus possit omnibus satisfacere. *ibid. in resp. ad* 11.

Si dans eleemosynas consentiat: secus si non consentiat. *ib. in resp. ad* 12.

Missas perpetuas acceptans sine licentia Episcopi, si clericus sæcularis, vel sine licentia Generalis, aut Prouincialis, si regularis, incurrit pœnas taxatas in Bulla *Vrbani* 8. *constit.* 43. *Cum sæpè*. Non autem si acceptet alias manuales eleemosynas. *ibid. in resp. ad* 13.

Missarum recipiendarum capsulas non auferens (si satisfieri non possit) etiam pro die mortuorum, incurrit pœnas præfatæ Bullæ. *Cum sæpè. in resp. ad* 14.

Missæ manuales accipi non possunt (si breui non possit satisfieri) nec etiam prætextu concursus, & magnæ deuotionis Ecclesiæ, ne hæc minuantur. *ibid. in resp. ad* 15.

Missarum capiendarum, vel non capiendarum obligatio, supra onera, comprehendit non solum capitula, monasteria, collegia, loca pia, &c. sed etiam priuatos sacerdotes. *Vrbanus* 8. *const.* 43. *Cum sæpè. in declarat. ad* 16.

Mysterium.

Mysteria diuina in hac vita ænigmaticè videntur. *Conc. Ephesin. in ep. Cyrilli ad Nestorium*.

Mitra.

Mitris vti possunt Abbates exempti. *De priuilegijs in 6. cap. Vt Apostolica*.

Dum Abbates conueniunt ad Concilia, vti possunt mitris aurificatis, non tamen aureis, vel habentibus laminas aureas, vel argenteas, vel gemmas. *ibid.*

Non exempti vero vti possunt mitris simplicibus, & planis, dum sunt in Concilijs. *ibid.*

Abbates, tam exempti, quam non exempti, in alijs locis extra Concilia, vti possunt mitris sibi concessis per Sedem Apostolicam. *ibid.* Vide, *Abbas*.

Moderatio. Moderari.

Moderatio importat diminutionem. *De verbor. signif. cap. Transmissa*.

Moderandæ sunt aliquando constitutiones, & decreta: & quando. *Dist.* 14. *cap. Sicut quædam*.

Moguntia.

Moguntia Ciuitas sublimatur in Metropolim. *Zachar. ep.* 13.

Molestantes.

Molestantes clericos, monachos, oratores, peregrinos, &c. excommunicantur. 24. *q.* 3. *c. Paternarum*. & *c. Illi qui peregrinos*. Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ*.

Molestantes famulos Ecclesiarum, Monachorum, &c. excommunicantur. *ibid. c. Paternarum*.

Vide, *Ecclesiarum, &c. Immunitas*.

Molineus.

Molinei (Caroli) opera prohibentur. *Clemens* 8. *constit.* 89. *Apostolica*.

Libri tamen Iuris Canonici Auctorum, qui habent postillas Caroli Molinei, non prohibentur. *ibid.*

Monachorum status, & vita.

Monasticus ordo ab Apostolis est institutus, & fundatus. *Conc. Meldense c.* 9.

Monachus potest quis fieri, vel ex proprio, vel ex parentis voto. 20. *q.* 1. *cap. Quicumque*. Sed factus ex voto parentis, quando potest extrahi è monasterio. 20. *quæst.* 2. *cap. Si in qualibet*.

Vt obligetur manere, ex propria voluntate debet fieri. 20. *q.* 1. *c. Sicut qui*, & *cap. Illud autem*.

Monachi debent viuere separati ab aliis hominibus. 16. *q.* 1. *cap. Placuit communi*.

Monachari potest clericus sine Episcopi licentia, & eo inuito. 19. *q.* 1. *cap. unico*. & *q.* 2. *cap. Duæ*.

Monachari, olim, nullus poterat ante ætatem 18. annorum. 20. *q.* 1. *c. Quia autem*. Sed postea reuocatum fuit. Vide, *Nouitius*. Vide, *Regulares*. *De Regularib. c. Quæ in insulis*.

Nullus debet fieri Monachus cum spe, vt fiat Abbas. *Concil. Rom. sub Alexandro* 2.

Monasticam vitam eligens, per biennium est probandus. 16. *q.* 3. *cap. Monasteria*. Per vnum annum, olim, stabat cum laico habitu. *Gregor.* 1. *lib.* 4. *ep.* 44.

Non

Non monachus non poteſt eligi in Prælatum monachorum. *de elect. c. Cum ad noſtram.*
Non profeſſus non poteſt in Abbatem poſtulari. *ibid. c. Cum Monaſterium.*
Vide, *Regulares.* Vide, *Monachos in particulari, infra.*

Monachorum obligationes.

Monachi omnes Monaſterij Abbati ſunt ſubiecti. *conc. Aurelian. 1. c. 21. 16. q. 2. c. Abbates.*
Olim tenebantur facere opus manuale. *De conſecr. diſt. 5. c. Numquam.*
Cum ad monaſterium vadunt, tenentur omnia ſua bona illi conſignare. *19. q. 3. c. Perlatum eſt. & c. Si qua mulier.*
Cum monachus fit Epiſcopus, tenetur relinquere monaſterio omnia, quæ acquiſiuit. Sed paternam hæreditatem reaſſumit. *18. q. 1. c. Statutum eſt.* Vide *Regulares facti Epiſcopi.*
Monachus factus ex dolo Abbatis, vel Epiſcopi, tenetur perſeuerare. Sed illi ſunt puniendi. & bona monachi pertinent ad hæredes. *16. q. 7. c. Conſtituit. & 20. quaſt. 2. cap. Conſtituit.*
Monachi officium eſt non docere, ſed lugere. *16. q. 1. c. Monachus non docentis.*
Monachi tenentur ſeruare iuramentum. *de iure iurando, cap. Ex reſcripto.*
Tenentur ſoluere decimas de prædijs nouiter habitis. *de decimis c. Commiſſum.* Vide, *Regulares.* Vide, *Monachos in particulari, infra.*

Monachi circa Epiſcopos.

Monachi, olim, Epiſcopis erant ſubiecti. *16. q. 1. c. Qui verè. & q. 2. cap. Statuendum.*
Sed poſtea ab eorum iuriſdictione fuerunt exempti. *18. q. 2. cap. Quam ſit neceſſarium.*
Non poſſunt ab Epiſcopis vexari per interdicta, neque eorum Eccleſiæ. *Gregor. 1. l. 1. ep. 12.*
Sine Epiſcopi licentia non poſſunt ſoluere, & ligare, id eſt abſoluere, & pœnitentias imponere. *16. q. 1. c. Peruenit. & c. Interdicimus.* Vide, *Regulares circa confeſſiones.*
Vide, *Regulares circa Epiſcopos.*

Monachi circa Superiores.

Monachi ſine licentia Abbatis, non poſſunt ordinari in aliquo ordine. *Conc. Agath. c. 27. Gregorius 1. l. 7. ep. 18. Diſt. 58. cap. Nullus, & cap. Si quis de alterius. 16. qu. 1. c. Monachi, & c. Si quis. q. 2. c. Viſis literis. 20. q. 4. cap. Monachum.*
Non poſſunt ſine ſuperioris licentia exercere officia Eccleſiaſtica. *16. q. 1. c. monachi à monaſterio.*
Monachi omnes Abbati ſunt ſubiecti. *Conc. Aurel. 1. cap. 21. 16. q. 2. cap. Abbates.*
Sine licentia Abbatis nullum officium Eccleſiaſticum poſſunt exercere extra monaſterium. *Conc. Tarracon. c. 11.*
Non poſſunt ſine Abbatis licentia cellas nouas conſtruere. *18. q. 2. c. Nullus, & c. Cellas.*
Si monachus fit Abbas alicuius monaſterij, non habet vocem electiuam in electione Abbatis prioris monaſterij, neque poteſt eam ſibi reſeruare. *de elect. c. Conſtitutis.*
Monachus non profeſſus nequit eligi in Abbatem. *ibid. cap. Cum in magiſtrum. de electione in 6. c. Nullus.*
Vide, *Regularibus prohibita.* Vide, *monachos in particulari, infra.*

Monachi à quibus tenentur abſtinere.

Monachus ſine licentia Abbatis non poteſt ire ad aliud monaſterium. *Conc. Agathen. cap. 27. & 38. 20. q. 4. c. Monachum.*
Non poſſunt vagari: vagantes per Epiſcopum retrahendi ſunt. *16. q. 1. c. Quidam. Greg. 1. l. 2. ep. 40. l. 12. ep. 20.*
Non poſſunt frequentare conuerſationes ſæculares. *16. q. 1. c. Si cupis.*
Non poſſunt ad aliud monaſterium temere tranſire. *De regularibus cap. Ioannes.*
Cogendi ſunt redire ad primum. *ibid. c. Non eſt vobis.*
Non poteſt habere cellas ſeparatas ab alijs, niſi neceſſitas vrgeat, & ſint viri probati. *Conc. Agathen. cap. 28. Conc. Aurelian. 1. c. 24. 18. q. 2. c. Nullus.*
Monachi non poſſunt habere aliquid de proprio, alias ab Abbate eis auferatur, & monaſterio incorporetur. *Conc. Aurelian. 1. cap. 21. Gregor. 1. l. 1. epiſt. 40. lib. 10. ep. 42. de regularibus cap. Ioannes.* Morientes cum proprietate ſepeliuntur in ſterquilinio. *de ſtatu monachorum. c. Cum ad monaſterium.*
Non poſſunt facere negotia ſæcularia. *De negotijs ſæcularibus cap. 1.*
Non poſſunt forenſe negotium facere ſine Abbatis licentia. *Conc. Tarracon. c. 11.*
Non poſſunt manere diſperſi, ſed in monaſterio debent vniri. *Gregor. 1. l. 1. ep. 39.*
Non poſſunt habitum dimittere, & dimittentes ad monaſterium ſunt retrahendi. *Greg. 1. l. 1. ep. 53. 20. q. 3. c. Propoſitum, & c. Procliuis.*
Monachi fugientes à Monaſterijs per dæmones vexantur. *Gregor. 1. l. 9. ex regiſt. ep. 38.*
Monachi non poſſunt facere ſibi commatres mulieres. *Greg. 1. l. 3. ep. 40. 18. q. 2. c. Peruenit ad nos.*
Non poſſunt introducere mulieres in monaſterium. *Greg. 1. l. 3. ep. 40.* Vide, *monaſteria.*
Non poſſunt prædicare, niſi ſint ſacerdotes. *16. quaſt. 1. cap. Adijcimus.*
Monacho iuranti de non ſtando in clauſtro, quæ pœna danda, eſt. *de iureiurando. c. Sicut ex literis.*
Monachi non poſſunt eſſe defenſores, ſeu aduocati. *16. q. 1. c. De præſentium.*
Neque poſſunt eſſe tutores. *ibid. c. Generaliter.*
Non poſſunt ambire officia Eccleſiaſtica. *16. quaſt. 1. cap. Vos autem.*
Non poſſunt accuſare ſacerdotes. *2. q. 7. cap. Placuit eorum, & c. Nullus monachus.*
Non poſſunt eſſe teſtes in cauſis. *ibid. c. Placuit eorum.*
Non poſſunt habitare cum monialibus. *18. q. 2. c. Diffinimus. Conc. Nican. 2. c. 10.*
Monachus, & monacha numquam poſſunt ſimul habitare. *ibid. c. In nullo loco.*
Monachi non poſſunt facere teſtamentum. *19. q. 3. c. Quia ingredientibus.*
Non poſſunt redire ad militiam. *20. q. 3. c. Eos qui ſemel.*
Non poſſunt facere vota ſine Abbatis licentia, alias ſunt nulla. *20. q. 4. cap. Monacho.*
Non poſſunt nubere, nubentes ſunt excommunicati. *27. q. 1. c. Virginem. Conc. calced. cap. 15.* (ſed ab Epiſcopo poſſunt abſolui. *ibid.*) *& c. Si qua virgo.*
Si pellici iunguntur ſunt, inhabiles perpetuò ad officia Eccleſiaſtica. *Conc. Aurelian. 1. c. 23.*
Monachus ducens vxorem, fit incapax ſacrorum ordinum. *27. q. 1. cap. monacho.*
Retrudendus eſt in monaſterio. *ibid. c. Et quia.*
Non poſſunt comedere carnes niſi ægroti. *de conſecrat. diſt. 5. cap. Carnem. de ſtatu monachorum. cap. Cum ad monaſterium.* In infirmaria poſſunt. *ibid. capit. Ex neceſſitate.*
Non poſſunt à laicis decimas accipere ſine Epiſcopi licentia. *16. q. 7. cap. Decimas.*
Non poſſunt Eccleſias recipere, ſine Epiſcopi licentia. *ibid.*
Monacharum deferens, fieri non poteſt clericus. *16. q. 1. c. Legi epiſtolam.*
Monachi fornicantes, vel matrimonium contrahentes, perpetuò in ergaſtulis recludantur. *Siricius ep. 16. 27. q. 1. cap. Impudicas.*
Monachus in monaſterio non poteſt tenere orarium (id eſt ſtolam.) *Conc. Aurelian. 1. cap. 22. 27. q. 1. cap. Monacho orarium.*
Vide, *Regularibus prohibita.* Vide, *monachi in particulari. infra.*

Monachorum priuilegia.

Monachi presbyteri possunt soluere, & ligare. 16. q. 1. *cap. sunt nonnulli. cap. Ex auctoritate, & c. Doctos.* Item possunt prædicare, baptizare, &c. *ibid.*

Sed sine Episcopi licentia non possunt soluere, & ligare, &c. 16. q. 1. *cap. Peruenit, & c. Interdicimus.*

Vide, *Regulares circa confessiones.*

Ex presbyterorum consilio possunt aliqua Ecclesiastica munera exercere. 16. q. 1. c. *Ecclesia habet.*

Monachi, vel monachæ non possunt repelli ab hæreditate. 19. q. 3. c. *Non liceat.*

Non tenentur manere in monasterio, nisi fecerint professionem. 17. q. 2. c. *Consaldus.*

Monachi possunt missas celebrare, & mortuos sepelire. 16. q. 1. *cap. Agapitus.*

Possunt clericorum officia celebrare. 16. q. 1. c. *ex auctoritate.*

Possunt frui beneficiis Ecclesiasticis. 16. q. 1. c. *Si monachus, & c. moderamini.*

Monachus factus ex clerico potest promoueri ad alios ordines. 16. q. 1. c. *Si quem.*

Monachi non tenentur publicis ciuitatum ministeriis deseruire. 16. q. 1. c. *Nemo, & c. iuxta.*

Possunt fieri clerici, diaconi, presbyteri, & Episcopi. *Siricius ep. 1. c. 13. Gregor. I. lib. 5. ep. 27. Conc. meldense cap. 3.* 16. q. 1. c. *Sic viue, & c. Si clericatus.*

Monachi in ætate matura fiant clerici. 16. q. 1. c. *monachos. c. monachi, & c. cum pro vtilitate.*

Monachi cum fiunt clerici, non absoluuntur à monachatu. *Innocent. I. ep. 2. c. 10.* 16. q. 1. c. *De monachis.*

Monachi quo ordine debent ad clericatum & ad alios gradus ascendere. *Gelas. ep. 9.*

Monachis dispensari debent interstitia. *Gelasius. ibid.*

Monachi sine licentia Abbatis non possunt aliquem ordinem clericalem accipere. *Conc. Agathen. c. 27. Gregor. I. lib. 7. ep. 18. dist. 58. c. Nullus, & c. Si quis de alterius.* 16. q. 1. *cap. monachi, & c. Si quis. q. 2. cap. Visis literis.* 20. *quæst. 4. cap. monachum.*

Monachus potest accusare Abbatem. *De accusationibus, & c. cap. Ex parte tua.*

Monacho accusante Abbatem, expensæ fiant à monasterio. *ibid. c. Olim.*

Monachus etiam non professus eligi potest Episcopus. *De electione in 6. cap. Nullus.*

Monachi possunt in infirmaria comedere carnes. *De statu monach. c. Ex necessitate.*

Vide, *Regulares*, Vide, *monachi in particulari, infra.* Vide, *monasteriorum priuilegia.*

Monachi Sancti Basilij.

Monasterium monachorum S. Basilij Messanæ in Sicilia sub protectione Papæ recipitur *ab Alexandro 3. const. 6. Apostolicæ.* Anno 1175. obtinet priuilegium non soluendi decimas. *ibid.* §. 8.

Monachi S. Basilij dicti, in Prouincia Siciliæ, Calabriæ, & Apuliæ reformantur à Papa, eorum constitutiones approbantur, forma gubernij, seu regiminis circa superiorum electiones, & reliqua, præscribitur. *Eugenius IV. constit. 26. Inter cunctas.*

Præfati Monachi in Messanæ ciuitate Siciliæ eximuntur à iurisdictione Archiepiscopi, & ab omnibus collectis, taxis, solutionibus, &c. *Calistus 3. const. 4. Vrget.* Et alia priuilegia, atque gratias obtinent. *ibid.*

Horum Religioni, seu Congregationi vnitum fuit Eremitorium dictum *del Tordon*, & alia similia. & forma gubernandi illa cum Religiosis in eis existentibus, decernitur. *Gregor. 13. const. 46. Cogit.* per §§. 24.

Monachi omnes S. Basilij ad vnam tantum Congregationem reducuntur sub vno Abbate, & forma gubernij ei præscribitur. *Gregor. 13. const. 58. Benedictus.* Hoc iterum fiat à *Clem. 8. const. 14. Quæ ad recipiendos.* In qua sub vno Generali Abbate omnes constituuntur, & iurisdictio istius declaratur. Modus recipiendi nouitios præfinitur. §. 5.

Obtinent licentiam habendi in Hispania duo monasteria pro reformatis, & recipiendi in eis nouitios, & propriæ constitutiones pro his eduntur. *Clemens* 8. *constitut.* 103. *Altissimi.* Vide, *Basiliani.*

Monachi S. Benedicti, seu Benedictini.

Monachi S. Benedicti tenentur celebrare capitulum omni anno pro reformatione. *Concil. Rauenn. 2. sub Clem V. cap. 14. sed Sabinense cap. 13.* Statuit vt fiat de triennio in triennium.

Tenentur abstinere ab esu carnium, exceptis infirmis. *Conc. Londinen. 2. c. 20.*

Monachi Benedictini, seu nigri tenentur portare vestes nigri, seu bruni coloris desuper. non excedant modestiam in qualitate panni, neque in subtilitate. Vestis superior debet esse rotunda, non scissa, habens manichas latas & longas, vsque ad pugnum, non botonatas. Caputijs iuxta Abbatis dispositionem vti debent. *Clement. de statu Monachorum cap. 1. §. Statuimus.* Calceamenta eorum modesta esse debent, non ornata cum zona, non vtantur cultellis, calcaribus, aut sellis superfluitate ornatis. *ibid.* Quali veste vti debent in monasterijs, in quibus est Congregatio 12. Monachorum. quando vti debent cappa, cuculla, & scapulari. *ibid.*

Cuculla est habitus monachalis longus, & latus sine manicis. Floccus vero est habitus monachalis longus, & amplus cum manicis. *Clem. ibid.*

Monachi præfati semel in mense tenentur ad confessionem peccatorum faciendam, & in prima Dominica mensis omnes Eucharistiam sumere, nisi ex causa legitima superiori nota abstinere aliquis debeat. Iunioribus declaranda est regula in Lingua vulgari. *ibid.*

Nouitijs dandus est fidelis instructor, qui eos de diuinis officijs, & regulari disciplina instruat. *ibid. §. Sane.*

Monachi isti non possunt vacare venationibus, aucupijs, &c. nec canes habere ad hoc, neque alios secum morantes, tales canes habere permittant, nisi saltus proprios, vel lacus habeant, & tunc canes domi non teneant. *ibid. §. Porro.*

Pœnitentiæ dandæ sunt transgressoribus. *ib. §. Si quis autem.*

Ad Principum curias non accedant, & pœnæ. §. *Quia vero.* In prioratibus non habitent soli, sed saltem duo sint. *ibid. §. Ad hæc.*

Habere non possunt prioratum conuentualem, nisi habeant ætatem 25. annorum.

Alii prioratus habentes curam animarum, per presbyteros sæculares exercendam dari non possunt, nisi habenti saltem ætatem 20. annorum, & ordinari debeat intra annum alias nulla est collatio. *ibid. §. Cæterum.*

Priores tenentur residere in prioratu, excepta causa studiorum. *ibid.*

Prioratus, aliæque administrationes dari non possunt monachis, nisi expressè professis.

Monachi non possint ad ordines promoueri, nisi ex Abbatis licentia. §. *Ad ampliationem.*

In monasterio adsit magister, qui monachos scientias doceat. *ibidem.*

Circa vsum camisiarum, esum carnium, celebrationem capituli de triennio in triennium, seruare tenentur constitutionem *Innocentij IV.* super his editam. *Clement. de statu monachorum c. 1. in fine.*

Monachi Benedictini reformantur quò ad omnia *à Benedicto 12. const. 5. Summi per 38. capita* distinctè.

Monachis Benedictinis confirmat omnia priuilegia *Paulus 3. const. 15. Benignitas*, eosque eximit à gabellis, datiis, decimis, taxis, &c.

Vide, *Monachos omnes S. Benedicti, in sequentibus titulis.*

Monachi S. Benedicti Cassinenses, seu Congregationis S. Iustinæ.

Monachi isti nigri dicti Cassinenses, quia monasterium Metropolitanum habent in monte Casino in Regno Neapolis, reformantur, & vniuntur sub vna Congregat. dicta S. Iustinæ.

ſtinæ, & eorum vnio approbatur *ab Eug. 4. conſt. 5. Et ſi.* In qua forma regiminis præſcribitur, nec non electionis Superiorum, Abbatum, Viſitatorum, &c. eorumque iuriſdictio taxatur. *ibid.*
Priuilegia multa, & gratias obtinent *ab Eugenio IV. conſt. 9. Regularem.*
Caſſinenſe monaſterium vnitur congregationi S. Iuſtinæ. *Iulius 2. conſt. 1. Super cathedram.* Quomodo debet gubernari. *ibid.*
Monachorum iſtorum conſeruatores, quam iuriſdictionem habent. *Eugenius 4. conſt. 10. Militanti.*
Monachi iſti poſſunt eligere in conſeruatores eas omnes perſonas, quibus ex diſpoſitione iuris à Papa poſſunt cauſæ committi. *Innocent. 8. conſt. 8. Deuotionis.*
Monachi S. Iuſtinæ poſſunt legata accipere. *Eugenius 4. conſtit. 2. diſpoſitioni.*
Monachi, & moniales S. Benedicti vti debent veſtibus nigri coloris, non griſei. *Sixtus 4. conſt. 9. Et ſi cunctis.*
Iuriſdictio diffinitorum, & viſitatorum iterum declaratur, & reformatur. *Greg. 13. conſt. 16. Nihil.*
Monachi iſti non poſſunt appellare à Prælatis ſui ordinis ad exteros iudices. *ib.* Prohibetur etiam ambitus: & pœnæ. *ib.*
Abbates eorum poſſunt vti pontificalibus, benedicere populo, & lapides altarium conſecrare. *Pius 4. conſtit. 97. Sedis.* Vide, *Abbas circa pontificalia.*
Abbates iſti obtinuerunt, vt poſſent abſoluere à multis reſeruatis, etiam Papæ eos, qui in religionem ingrediuntur. *Pius 5. conſt. 129. Dum ad congregationem.*
Abbates iſti in tribus anni ſolemnitatibus, vti poſſunt baldacchino ſine auro, & pompa. hos miniſtros habere poſſunt aſſiſtentes, vnum presbyterum, duos diaconos, (præter diaconum, & ſubdiaconum ordinarios) ſex alios monachos ſacris veſtibus indutos. *Vrbanus 8. conſt. 101. Exponi nobis.* Vide, *Abbas quo ad vſum baldacchini.*
Non poſſunt tenere ſedem Abbatialem fixam, vt Epiſcopi, ſed ſolum quando celebrare debent, ea vtantur. Aſſiſtentes in hac functione ſedere debent in ſcabellis. *ibid.*
Monachorum Caſſinenſium congregatio diuiſa fuit in ſeptem prouincias, & cuilibet aſſignata propria, & nominata monaſteria. *Paulus V. conſt. 33. Cum ſicut.* Aſſignatur numerus Diffinitorum, qualitates eorum, & forma eligendi. *ib.* §. 9. & 10. Quomodo eligendi Cellararij, Conſeruatores, & alia pertinentia ad regimen, & reformationem dictæ congregationis Sanctæ Iuſtinæ. *per §§. 53.*
Diffinitores non poſſunt eſſe perpetui, nec poſſunt durare vltra biennium. *Vrban. 8. conſt. 87. Commiſſi.*
Quomodo in hac Congregatione, & ex qua cauſa Abbates poſſunt priuari, vel ſuſpendi. *ibid.* Non poteſt loco priuatorum ſuccedere aliquis de dieta. Non poteſt aliquis Abbas in pœnam mutari, abſque cauſæ cognitione. nec noui decani creari. *ibid.*
Monachi Benedictini obtinent Romæ vnum hoſpitium pro exteris, quod dicitur *Gregorianum*, in quo degendum eſt ſub vno Superiore, & quomodo. *Gregorius XV. conſt. 6. Saluatoris noſtri.* Exemptiones, gratiæ, & priuilegia dicti hoſpitii. *ibid.*
Paulus 3. confirmat omnia eorum priuilegia. Eos eximit à decimis, gabellis, taxis, datiis, collectis, &c. *Conſtit. 15. Benignitas.*
Alia de his monachis. Vide, *Caſſinenſes.* Vide in Verbo *Monaſteria Caſſinenſium.* Vide, *Monachi.* Vide, *Regulares.*

Monachi Camaldulenſes.

Monachorum Camaldulenſium Congregatio approbatur *ab Alex. 2. conſt. vnic. Nulli.*
Camaldulenſes poſſunt alios recipere in ſuo monaſterio. *Gregor. 9. conſt. 1.*
Monachi iſti omnes vniuntur ſub priore Eremi Camaldulenſium. *Alex. 4. conſt. 11. Officij noſtri.* Multa priuilegia, & gratias eis concedit. *ibid.*
Obtinent, vt alios monachos in Eremo Camaldulenſium poſſint acceptare. *Eugenius 4. conſt. 8. Illa.* Idem confirmat *Gregor. 13. conſt. 99. Ea eſt Eremi.*

Camaldulenſium Eremi, & Congregatio Sancti Michaelis de Morano vniuntur. forma gubernii eorum præſcribitur; nec non pro Prælatis eligendis, & alia ad eam Congregationem ſpectantia. *per §§. 143.* diſpoſita. *Leo X. conſt. 2. Et ſi à ſummo.*
Vicarius Generalis dicti Eremi, & Congregationis S. Michaelis, quomodo eſt eligendus. *Paulus 3. conſt. 47. Exponi.*
Camaldulenſes Eremitæ dicti non poſſunt tranſire ad alios ordines, nec etiam ad Eremitorium Montis Coronæ. *Greg. 13. Conſt. 99. Ea eſt Eremi.*
Superior Camaldulenſium in Eremo poteſt conferre Ordines minores. *Gregor. 13. conſt. 96. Cum interna.*
Camaldulenſes Eremitæ S. Michaelis de Morano obtinent confirmationem omnium gratiarum, priuilegiorum, & exemptionum, quæ habent omnes Religiones etiam Mendicantium. *Gregor. 14. conſt. 18. Ex iniuncto.*
Ambientes, vel procurantes honores, gradus, vel dignitates in ſuo ordine per fauores, ſiue ſæcularium, ſiue Eccleſiaſticorum, fiunt inhabiles ad ea. priuantur voce actiua, & paſſiua, & Papæ reſeruatur reintegratio. Iiſdem pœnis ſubiacent ſuperiores, qui ea conferunt, vel remittunt pœnas ad inſtantiam Principum, &c. *Clem. 8. conſt. 43. Ambitioſam.*
Abbates monachorum Camaldulenſium in tribus anni ſolemnitatibus poſſunt vti Baldacchino, ſine auro, & ſine pompa. hos habere poſſunt aſſiſtentes in vſu Pontificalium in dictis feſtis: vnum presbyterum, & duos diaconos, diaconum præterea, ac ſubdiaconum ſolitos; ſex monachos indutos ſacris veſtibus, duos, ſcilicet cum pluuiali, duos cum planetis, & duos cum tunicellis, coloris pro tempore. Sedem fixam, vt Epiſcopi habere non poſſunt, ſed vti poſſunt in dictis ſolemnitatibus. Præfati aſſiſtentes ſedere non debent in ſedibus choralibus, ſed in ſcabellis panno laneo opertis. *Vrbanus 8. in append. conſt. 14. Nuper.*
Commendatarij monaſteriorũ Ordinis Camaldulenſium, nõ poſſunt ſe ingerere in negotiis Religioſorum huius Ordinis. non poſſunt inſtituere, neque deſtituere Priores, aliosvè Superiores; neque viſitare, aut aliud circa eorum inſtitutum facere. Iudices executore huius decreti ſunt Conſeruatores illius Ordinis, qui per cenſuras, & alia iuris remedia poſſunt impedire commendatarios id præſumentes; etiam cum inuocatione brachij ſæcularis. *Alexander 7. conſt. Sacroſancti, data 20. Martij 1657.*

Monachi Camaldulenſes Eremitæ S. Romualdi Montis Coronæ.

Camaldulenſes Montis Coronæ ſeparantur à Congregatione Eremi Camaldulenſis, & à Congregatione S. Michaelis de Morano. Statuta propria pro eis fiunt; & diſtinctè omnia ab eis præſtanda aſſignantur. *Paulus 3. conſt. 1. Rationi.* Omnia priuilegia, gratiæ, exemptiones, &c. aliarum Congregationum, & Religioſorum eis concedit. *ibid.*
Abbates montis Coronæ, vti poſſunt baculo, & mitra, ficut Abbates Benedictini. *Clemens 7. conſt. 23. Veſtrum.* Monachi illius monaſterii eximuntur à gabellis, taxis, &c. *ibid.*
Monachi iſti Eremitæ Montis Coronæ, non poſſunt tranſire ad alios Ordines, nec etiam Eremi Camaldulenſium. *Sixtus V. conſt. 35. Ea eſt.*
Monachi præfati poſſunt alios ad ſe venientes recipere. *ibid.*

Monachi Carthuſiani.

Carthuſianorum regula approbatur *ab Alexandro 3. conſt. 7. Cum vos. anno 1176.*
Priuilegia, exemptiones, &c dicti Ordinis. *ibid.*
Non poſſunt cogi ad teſtificandum, vel iurandum de calumnia. *Honorius 3. conſt. 3. Cum dilecti.*
Obtinuerunt, vt altari portatili poſſent vti in miſſa. *Vrban. 5. conſt. 2. Sincera.*
Exempti ſunt à viſitatione, & omni iuriſdictione Epiſcoporum. *Bonifacius 9. conſt. 3. Sacroſancta.*
Eximuntur à ſolutione decimarum. *Martinus 5. conſt. 4. Fons paruulus.* Vide, *Decima.*
Carthuſianorum ordo ſubditur Priori Generali Magnæ Car-

thusiæ, & Diffinitoribus Capituli. *Iulius II. constitut.17. Dum ad fructus.*

Carthusianorum Oblati gaudent priuilegijs monachorum. *Gregorius IX. const.3. Quoties.*

Carthusianis communicantur omnia priuilegia Ordinum etiam Mendicantium. *Gregorius XV. const.42. ad uberes.*

Monachi Cistercienses.

Cisterciense Monasterium Cabilonensis Diœcesis, sub potestate Papæ recipitur. *Paschalis II. const.1. Desiderium.*

Cisterciensium Monachorum Constitutiones confirmantur *ab Eugenio III. const.2. Sacrosancta, anno 1152.*

Constitutiones ibi sunt insertæ, quæ appellantur *charta charitatis.*

Priuilegia multa eis concedit *Clemens 4. const.3. Paruus fons.*

Cistercienses monachi, quomodo debent emittere professionem. *de simonia cap. Nè Dei Ecclesia.*

Sunt exempti à decimis. *de rescriptis c. Cum ordinum. de decimis. c. Ex parte tua. Martinus V. const.8. Militanti.* Vide, *Decima.*

Cistercienses non sunt solemniter installandi. *de simonia cap. Nè Dei Ecclesia.*

Cistercienses Abbates, si rogato Episcopo Diœcesano, hic nolit benedicere Abbates nouos, ex se ipsis possunt eos benedicere. *de supplenda negligentia, &c. c.1.*

Cistercienses discedentes à Monasterio sine licentia Abbatis, compelluntur ad illud regredi. *de regularibus cap. Non est vobis.*

Non tenentur aliquid soluere Principibus, pro quouis motiuo. *Gregorius IX. const.7. Quia refrigescente.*

Abbates succedunt in hæreditatibus monachorum, ac si isti essent in sæculo. *Innocentius IV. const.4. Deuotionis.*

Monachi præfati eximuntur à iurisdictione Ordinariorum. *Innoc.VIII. const.9. Ad Romani.* Item ab onere soluendi taxas, exactiones, & subsidium charitatiuum eisdem. *ib.* Idem priuilegium habent moniales, vassalli, & serui eorum. Sedi Apostolicæ immediatè sunt subditi. *ibid.*

Reformantur *à Benedicto XII.* & forma viuendi, & gubernij præscribitur. diffusè omnia tractantur. *Benedictus XII. const.3. Fulgens.*

Abbates eorum non sunt exempti à Visitatoribus, & Reformatoribus. *Eugenius IV. const.14. Ad vniuersalis.*

Monachi Cistercienses non possunt transire ad aliam Religionem, nisi Carthusianam. *Eugen.4. const.16. Regularem.*

Vestes eorum externæ non debent esse coloris grisei, sed nigri. *Sixtus 4. const.9. Et si.*

Cistercienses in Lombardia, & Tuscia vnam constant Prouinciam dictam S. Bernardi. *Alexander 6. const.7. Plantatus.* Forma gubernij dictæ Prouinciæ. *ib. per 24. capita.*

Confirmatur hæc reintegratio, & assignantur munera, ac officia Prælatis eorum. *Iulius 2. const.26. Ex paterna.*

Monachis Cisterciensibus reuocantur omnia indulta, gratiæ, & priuilegia, quæ sunt contraria eorum regulæ, ac instituto. *Pius 4. const.70. per §§. 20.*

Monachorum morientium spolia spectant ad Conuentum, in quo emiserunt professionem. *Pius V. const.46. Decet.*

Cisterciensium Congregatio reformatur quo ad omnia. *Pius 5. const.102. Ex innumeris.*

Obtinent noua priuilegia, & gratias multas *à Gregorio 13. const.18. Superna.*

Cisterciensium Monachorum de Obseruantia dictorum Superiores, quomodo eligendi, & quam iurisdictionem habent. *Gregor.13. const.54. Romanus.* Forma gubernij, & substitutionum. *ibid. per §§. 38.*

Monachis præfatis, Abbatibus, & congregationi confirmantur gratiæ, & priuilegia concessa. *Sixtus V. constit.34. Pontifex.*

In Regnis Aragoniæ, Valentiæ, Cataloniæ, Maioricæ, & Banariæ, erigitur vna Congregatio Cisterciensium, sub potestate, ac iurisdictione Abbatis Cistercij. *Paulus V. const. 96. Pastoralis. per §§.26.*

Vide, *Abbates.* Vide, *Cistercienses.*

Monachi Cistercienses S. Bernardi, Reformati, & Sanctæ Mariæ Fuliensis.

Cisterciensium Reformatorum S. Bernardi superiores quomodo eligendi, & quænam est eorum iurisdictio. *Gregor. 13. const.54. Romanus.*

Qui, & quomodo eligi debent in Italia superiores huius Congregationis, & quæ officia debent prius exercere, antequam eligantur. *Sixtus V. const.10. Nuper.*

Istius Congregationis monachi in Italia obtinent omnia priuilegia monachorum eiusdem instituti. *Gregorius 14. constit. 16. Romanus.*

Congregatio Cisterciensium Sanctæ Mariæ Fuliensis confirmatur. *Sixtus V. const.32. Religiosos.*

Congregatio Beatæ Mariæ Fuliensis strictę Obseruantiæ obtinet, vt possit erigere nouos Conuentus fratrum, & mulierum in locis, sine licentia Ordinarij, & alia multa priuilegia. *Sixtus V. const.70. Super specula.*

Sed *Paulus V. const.51. Ministerio,* concedit, vt sine consensu aliorum Regularium possint nouos conuentus erigere; at petere debent licentiam ab Ordinarijs. *ibid.*

Monachi isti si ad aliam Religionem transierunt, etiam cum licentia Superioris, non possunt iterum regredi ad suam Congregationem, nec recipi sine licentia Papæ. *Clemens 8. const.107. Pro nostro.*

Monachi huius Congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis recipiuntur sub immediata protectione Papę, & alia multa obtinent priuilegia. *Paulus V. const.23. Diuina, & in c. seq.*

Monachi Congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis tantum, possunt Agnos Dei in cera facere, & fractos renouare. *Paulus V. const.43. Romanum.* Vide, *Agnus Dei.*

Vide, *Congregationes quędam.*

Monachi Cœlestini.

Cœlestinorum Monachorum Congregatio, seu Religio approbatur *à Cœlestino V. const.1. Et si cunctas.* & confirmatur *à Benedicto 11. const.1. Religiosam.*

Priuilegia, exemptiones, & gratiæ huius Religionis habentur *in const.1. Cœlestini V. & in const. 10. Gregorij XI. Sacra.* Exempti sunt à solutione decimarum. *Greg. XI. ibid.* Vide, *Decima.*

Obtinent priuilegia, exemptiones, & gratias omnium Ordinum, siue Mendicantium, siue non, quæ reuocata non sunt, nec contraria Concilio Tridentino. *Paulus V. const.19. Iniuncti.* & multa digna consideratione. *ibid.*

Generales huius Religionis possunt visitare omnia Monasteria Italiæ, Galliæ, &c. *ibid.* §.2.

Monachi præfati non possunt recurrere ad tribunalia extra Religionem, sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ. *ibid.* §. 3. & alia. *ibid.*

Monachorum Cœlestinorum monasteria, quæ possunt alere 12. personas, computatis professis, & oblatis, per Abbatem sunt regenda, dummodo sex ex ijs sint sacerdotes. Excepto monasterio S. Spiritus de Maiella, quod est primum Religionis, in quo sufficiunt decem personæ. Alia verò, quæ pauciores habent personas, per Priores gubernanda sunt. In domibus tandem minoribus, seu membris, aut Grangijs Monasteriorum, vnus Monachus maior 40. annorum cum oblato, seu conuerso adsit. *Paulus V. const.95. Ad sacram B. Petri.*

Abbates, & priores in monasterijs, quomodo subrogandi. *ib.*

Monachis Cœlestinis interdicitur procurare dignitates, gradus, &c. in Religione per fauores Principum, Regum, &c. etiam Cardinalium. Sub pœna (procurantibus) excommunicationis latæ sententiæ Papæ reseruatæ, priuationis ipso facto ab obtentis, & inhabilitatis perpetuæ ad futura, & actiuæ, ac passiuæ vocis. Superioribus item, qui ea concedunt, vel pęnas remittunt ad instantiam fauorum prædictorum, eadem pęna imminet. *Paul.5. const.98. Quoniam.*

Congregationi huic conceduntur omnia priuilegia, & gratiæ Monachorum Cassinensium, & omnium aliarum Congregationum Monachorum. *Vrbanus 8. const.24. Sacrosancti.*

Abbas Generalis Cœlestinorum, potest exercere omnes functiones,

ctiones, quas alij aliarum Congregationum exercent: potest vti Mozzetta, Mantelletto, Bireto quadro, & Pileo, vt Prælati faciunt. In Ecclesijs sui Ordinis potest vti Cappa, Mitra, Baculo, & alijs Pontificijs indumentis, & Pontificalia celebrare, & solemnem benedictionem dare populo, si Cardinales ibi non sint præsentes. *Vrbanus* 8. *constit.*24. *in seq. cap. Ex iniuncto*.

Cœlestini obtinent confirmationem nouarum Constitutionum pro Reformatione Ordinis. *Vrbanus VIII. const.* 56. *Sacrosanctum. per* §§. 8.

Abbates possunt celebrare solemniter cum baldacchino in tribus anni festis solemnibus: sed baldacchinum sit sine auro, & sine pompa. hos assistentes habere potest, vnum presbyterum, & duos diaconos, præter diaconum, & subdiaconum ordinarios. Sex alios monachos indutos sacris vestibus; duos, scilicet cum pluuialibus, duos cum planetis, & duos cum tunicellis. Non possunt habere sedem fixam, vt Episcopi. Dicti sex monachi sedent non in choralibus sedibus, sed in scabellis opertis panno laneo. *Vrbanus* 8. *in append. const.*4. *Exponi nobis*. Vide, *Abbas*.

Monachi Cluniacenses.

Congregatio Monachorum Cluniacensium reformatur *à Gregorio IX. anno* 1235. *const.* 5. *Behemot*.

Rursus reformatur sub *Nicolao* 4. *const.*3. *Regis Pacifici*.

Monachi S. Hieronymi.

Vide, *Fratres S. Hieronymi*.

Monachi Eremitæ S. Hieronymi de Obseruantia reformantur. & multa de hac Religione. *Clemens* 8. *const.*21. *Qua ad prosperam*.

Monachi Montis Virginis.

Congregatio Monachorum Montis Virginis approbatur *à Cœlestino* 3. *anno* 1197. *const.*3. *Religiosam*. Eorum priuilegia, & gratiæ. *ibid.* Alia concedit *Vrban. IV. constit.* 5. *Cum à nobis*.

Abbas Montis Virginis, multa obtinet priuilegia *ab Vrbano* 4. *constitut.*6. *Ecclesia Romana*. Habet vsum Baculi, Mitræ, Anuli, Chirotecharum, Sandalium, & aliorum Pontificalium. Eidem concessit, vt 40. dies indulgentiæ possit concedere cum Pontificalia exercet. *ibidem*. Monachi isti exempti sunt à taxis, collectis, præstationibus, subsidijs, &c. quæ exigunt à populis Episcopi. item ab ijs quæ Principes sæculares exigunt. *ibid.* Potest conferre Ordines minores Abbas Montis Virginis. *ibid.* §. 2.

Monachi eximuntur à subiectione Sacristę Hospitalis Sanctissimæ Annunciatæ Ciuitatis Neapolis. *Sixtus V. constitut.* 85. *Dudum*.

Monachi isti reformantur, & nouas accipiunt Constitutiones. *Paulus V. const.*89. *Postulat. per* §§. 28. Quomodo eligendi eorum Superiores. *ibid.* Qui monachorum numerus in monasterijs tenendus. *ibid.* Vide, *Abbas*.

Monachi Oliuetani.

Monachorum Oliuetanorum Congregatio instituitur; & approbatur *Ioannis XXII.* tempore. à præfato Papa recipitur sub protectione immediata Sedis Apostolicæ. *const.* 15. *Cum à nobis. anno* 1324.

Obtinent Abbates, vt possint monasteria in Italia ædificare, legata recipere, & suis monachis sacramenta ministrare. *Clemens* 6. *const.*1. *Sollicitudinis*.

Pius 2. *const.*9. *Licet*. Concessit his monachis omnia priuilegia, gratias, exemptiones, &c. concessa monachis Cassinensibus. & multa alia. *ibid.*

Possunt Iudices Conseruatores sibi eligere pro defensione suorum Priuilegiorum. & quę sit iurisdictio talium Conseruatorum. *Iulius* 2. *const.* 5. *Militanti*.

Iulius 2. *const.*11. *Ex iniuncto*, concessit eorum superioribus facultatem alienandi, & permutandi, dummodo hoc cedat in euidentem vtilitatem monasteriorum. Sed hæc per *const.* 51. *Vrbani* 8. *Humana*. est abrogata.

Alia multa, & notabilia priuilegia eis concedit *Iulius* 2. *const.* 12. *Et si ad vniuersos*.

Conuisitatores huius Congregationis, id est, subrogati in auxilium Visitatorum, habent potestatem concedendi facultatem alienandi, permutandi, &c. vt concessum fuit *à Iulio* 2. *Leo X. const.* 18. *Ex debito*. Sed *ex const. Vrbani* 8. vbi supra abrogata est.

Pius 4. *const.* 7. *Votis*. concessit superioribus, vt dispensare possent in multis irregularitatibus occultis, in foro conscientiæ, exceptis ijs, quæ proueniunt ex bigamia, mutilatione membrorum, & homicidio voluntario. Et ipsimet superiores, si in eas incurrunt, à suis confessarijs secum faciant dispensare. *ibid.*

Abbates Oliuetani in tribus anni solemnitatibus, vti possunt baldacchino sine auro, & pompa. Possunt habere hos assistentes, vnum presbyterum, duos diaconos, (præter diaconum, & subdiaconum solitos in missa) sex alios monachos indutos sacris vestibus, duos cum pluuialibus, duos cum planetis, & duos cum tunicellis: Non possunt tenere sedem fixam, vt Episcopi, sed solum dum sic solemniter celebrant. Assistentes sedere debent non in sedibus choralibus, sed in scabellis panno laneo coopertis. *Vrbanus VIII. const.* 97. *Exponi nobis*. Vide, *Abbas*.

Monachi Syluestrini.

Monachorum S. Syluestri Congregatio approbatur, & confirmatur *ab Innoc.*4. *const.*5. *Religiosam*, *anno* 1247.

Generalis huius congregationis, quomodo eligendus, & quantum duret. *Paulus* 3. *const.*38. *Exponit*.

Obtinent priuilegia, exemptiones, & gratias aliarum Religionum, siue Mendicantium, siue non. *Paulus V. constit.* 106. *Sanctorum*, *in cap. seq.*

Obtinent, vt possint erigere Monasterium in Ciuitate Auximana. *ibid. const.* 106. *Sanctorum*.

Monachi Vallis vmbrosæ.

Congregatio Monachorum Vallis Vmbrosę à B. Ioanne Gualberto instituta, approbatur *ab Vrbano* 2. *constit. vn. Cum vniuersis*, *anno* 1090.

Monachi, & Monasteria horum monachorum vniuntur sub vno Abbate Generali, qui dicendus sit Generalis Vallis Vmbrosæ. *Innoc.* 8. *const.* 2. *Alto*.

Constitutiones huius Congregationis, & authoritas, seu iurisdictio Generalis. *ibid. per* §§. 41.

Obtinent gratias, & priuilegia concessa monachis Cassinensibus. *Iulius* 2. *const.* 13. *Militantis*.

Monachi Cruciferi.

Vide, *Cruciferi*.

Monarchia.

Monarchicum gubernium est omnibus præstantius. *Pius* 2. *in Bulla Retractationum*.

Monasteria Monachorum, seu Regularium.

Monasteria ædificari non possunt sine consensu Episcopi. 18. q. 2. *cap. Quidam*, & *cap. De monachis*. *Conc. Agathen. c.* 27. *Concil. Trident. sess.* 25. *de reform. regul. cap.* 3. Quando autem illi debent licentiam negare, vel concedere. Vide, *Monasteria noua*.

Monasterium fundans non peccat, sed meretur. *Conc. Constant. contra ar.* 31. *Vuicleff*.

Monasteria firmis muris sint munita. habeant dormitoria, refectoria, cellaria, & habitationes necessarias. *Concil. Aquisgr. sub Ludouico Pio c.* 117.

Monasteria duplicata in eodem situ facienda non sunt de viris, & fœminis. 18. q. 2. *cap. Diffinimus*.

Monasteria virorum sint longinqua à monasterijs mulierum. 18. q. 2. *cap. Monasteria*.

Monasterijs præfici non possunt clerici sæculares, vel alij extranei. 18. *q.2. cap. Dudum.*

Monasterijs duobus nullus potest præfici. 21. *q.1. c. Vnum.*

Monasteria, olim, poterant visitari ab Episcopis (quia illis erant subiecta.) 18. *q.2. c. Visitandi.* & frequenter debebant visitare. *ibid. c. Non semel.*

Monasteriorum nomine conueniri possunt superiores eorum. *de const. c. doceri postulastis.*

Tenebantur soluere (olim) Episcopo consueta seruitia; at nihil pro visitatione. 18. *q.2. c. Eleutherius.*

Monasteria tot Religiosи tenere debent, quot possunt sustentare; & non plures. *Conc. Arelat. 4. c. 8. Conc. Turonen. 3. c. 31. Conc. Mogunt. 1. c. 19. Conc. Rhemense cap. 27. Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 118. Conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 3.*

Monasteria (olim) tenere non poterant baptisterium. *Greg. l. l. 2. ex regest. ep. 52.* 18. *q.2. c. Pridem.*

Monasteriorum Monachorum, seu Regularium priuilegia, & administratio.

Monasterijs concedi possunt bona Ecclesiæ, iure proprietatis. 12. *q.2. c. Religiosam q.5. c. Quia Ioannes.*

Monasterium fundans, non peccat, sed meretur. *Conc. constant. contra a. 31. Vuicleff.*

Monasterium non est grauandum ex Abbatis, vel monachi promotione. 16. *q.1. c. Ne pro cuiuslibet.*

Monasterium, neque à Principe, neque à Rege conuerti potest in ius proprium, neque ab eis vendi, & irrita est venditio. 16. *q.7. c. Nemini. conc. Aquisgran. 3. p. 4. c. 18.*

Monasterij bona non possunt alienari. 17. *q.3. cap. Quasti nobis.*

Monasteria, quæ tenues habent redditus, vniri possunt cum alijs vicinis. *Conc. Senonense tit. Quid agendum c. 27.*

Monasteria non sunt subiecta angarijs sæcularium. 17. *q.3. c. Hanc ergo.* 23. *q.8. c. In qualibet.*

Monasteria non sunt grauanda per milites, & Episcopi id compescant. *de statu Monachorum cap. In singulis, in fine.*

Monasteriorum bona, & officia non possunt alij disponere, quam ipsimet fratres. 18. *q.2. c. Quam sit necessarium.*

Monasteria possunt commendari Cardinalibus, personis qualificatis, & benemeritis Ecclesiæ. *Conc. Lateran. 5. sess. 9. Bulla de reform. curia.* Vide, *Commenda.* Vide, *commendatarij.*

Monasteria, quæ sunt capita Religionum, dari non possunt in commendam. Vide, *Commendare.*

Dum monasteria dantur in commendam, fieri debet mentio qualitatis monasterij, alias nulla est concessio. Vide, *Commendare.*

Monasterijs semel data, perpetuò sunt sua. *Conc. Calcedon. c. 24.* 18. *q.3. c. Quæ semel.*

Monasteria à sæcularibus fundata, non possunt in dotem dari. *Conc. Meldense c. 41.*

Monasteria non possunt fieri habitacula, seu diuersoria laicorum, vel clericorum sæcularium. *Conc. Calcedonense c. 24. Conc. Cæsaraugust. 3. ca. 3.* Extra claustra possunt recipi. *ibid.* 18. *q.2. cap. Peruenit.*

Monasteria non possunt a laicis gubernari. *Conc. Meldense cap. 10.*

Monasteria virorum ingredi non possunt mulieres. *Concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 144. Conc. Turonen. c. 17. Pius V. const. 20. Regularium.* Prohibet mulieribus ingressum in monasteria regularium, sub pœna excommunicationis ipso facto Papæ reseruatæ. Excipit tempora processionum; & etiam claustra in quibus celebrantur missæ. & quando in eo sepelitur aliquis. *ibid.* Vide, *Moniales.*

In monasterijs non possunt teneri pueri ante ætatem 18. annorum. *Gregorius 1. l. 1. ep. 48.*

Monasteria relinquere non possunt Religiosi Tempore pestis. *Gregor. II. ep. 14.*

Monasteria in statu Ecclesiæ, & vbique exempta sunt ab onere hospitandi milites. *Pius V. const. 148. Cum sicut.*

Monasteria prophanantes sunt excommunicati, & tenentur ad restitutionem in pristinum. *Conc. Nicæn. 2. c. 13.*

Monasteria læsa ex negligentia Procuratoris, qui non produxit iura, & scripturas, restituenda sunt in integrum. *de in integrum restitut. c. Cum venissent.*

Monasterio instituto hærede à decedente sine liberis, euanescit fideicommissum. *De probat. c. In præsentia.*

Monasteria, quæ solita sunt à regularibus gubernari, non possunt transferri ad clericos sæculares. *de religiosis domibus c. Inter quatuor.*

Monasterium obligatus alere, si crescunt Religiosi, adhuc tenetur ad eos alendos. *de censibus c. Quanto.*

Monasteria post completorium claudenda, & claues ad superiorem deferendæ. *concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio 143.*

Monasterij iura inuadentes, ab Episcopo sunt excommunicandi. *Ioannes VIII. ep. 47. & 48.*

Monasteria per Episcopum defendi debent à sæcularium grauamine. *Conc. Later. 3. c. 12.*

Monasteria, eorum grangiæ, & bona non possunt per laicos quoscumque grauari, oppignorari, &c. neque eorum vassalli, sub pœna excommunicationis. *conc. Sabin. c. 13.*

Monasteria visitanda à superioribus regularibus, & quando. Vide, *Superiores Regular.*

Monasteria etiam commendata, visitari debent à Superiori Regulari. Vide, *ibid.*

Vide, *Monachorum priuilegia.* Vide, *Regularium priuilegia.*

Monasteriorum obligationes.

Monasterio citato, tenetur superior respondere, &c. *de rescriptis c. Edoceri.*

Monasteria concurrebant ad solutionem pro Magistris Linguarum Arabicæ, Hebraicæ, & Caldaicæ. *Clement. de Magistris cap. 1.*

Monasteria tenere debent Religiosos, iuxta quantitatem redditnum, & non plures. *conc. Arelaten. 4. cap. 8. concil. Turon. 3. cap. 31. Moguntin. 1. cap. 19. Rhemense cap. 27. Aquisgran. sub Ludouico Pio ca. 118. conc. Trid. sess. 25. de reform. regul. cap. 3.* Vide, *Regularium numerus. Paulus V. const. 9. Sanctissimus.*

In monasterio adesse debet magister, qui Religiosos doceat de lege, ac Doctrina Dei. *concil. colon. 2. part. 10. cap. 5.*

In monasterio adesse debet Concionator, qui Verbum Dei prædicet. *conc. colon. 2. p. 10. c. 6.* Vide, *Sacra Scriptura.* Vide, *Lector.* Vide, *Prædicator.* Vide, *concionator.*

In monasterio adesse debet Lector Sacræ Scripturæ. *concil. Trid. sess. 5. de refor. c. 1.* Vide, *Lector.* Vide, *Scriptura Sacra.* Vide, *Regul.*

In monasterijs maioribus adesse debent Lectores Theologiæ, qui docere debent semper; & ad ea mittendi sunt iuuenes ex alijs monasteriis ad studia. *conc. Moguntin. 4. cap. 66.* & superiores negligentes debent ad hoc compelli per Ordinarium. *ibid.*

Monasteria habentia Parochias incorporatas, tenentur prouidere Vicario de congrua sustentatione, etiam de redditibus monasterii, si decimæ non sufficiunt. *conc. colon. 3. tit. de officiorum, &c. c. 10.*

Monasteria, quæ non subduntur Episcopis, aut Capitulis, nec suos habent superiores, sed immediatè subsunt Papæ, redigantur in Congregationes; alias Metropolitanus eorum religiosos conuocet pro dictis causis. & si in ea Prouincia non sunt tot monasteria, quæ vnam possunt facere Congregationem, possunt alia de aliis Prouinciis aggregari; & talis Congregatio suos superiores habeat, cum facultate, & iurisdictione, quam habent alii aliarum Congregationum Prælati. & frequenter ab illis visitetur. *concil. Trident. sess. 25. de reform. regular. cap. 8.* Et si Metropolitanus id non exequitur, Diœcesanus, vt Papæ delegatus id faciat. *ibid.*

Monasteria, quæ tenentur soluere quindennium Cameræ Apostolicæ. *Pius V. const. 38. Apostolica.*

Monasteria non exempta tenentur ad expensas pro Legatis, & Nunciis Papæ. *de censibus, &c. cap. cum instantia.*

Mona-

Monasteria noua, quomodo erigenda.

Monasteria de nouo erigi non possunt in aliqua Ciuitate, vel loco, præsertim Mendicantium; neque Ordinarij possunt ad hoc dare licentiam, cuicumque Religioni, nisi audijs superioribus Conuentuum, qui sunt in dictis Ciuitatibus; vel locis, & alijs ad id interesse habentibus, constiterit, quod commodè, sine aliorum detrimento, inibi alij noui Religiosi possunt sustentari. & alijs seruatis de iure seruandis, alioquin irrita sit erectio. *Clemens VIII. constitut. 99. Quoniam.*

Gregorius XV. const. 31. cum alias. statuit erigi non posse in Ciuitatibus, vel locis noua monasteria, nisi ex redditibus, & eleemosynis, duodecim Religiosi possint in eis viuere. habito prius assensu aliarum Religionum, quæ ibi sunt, superiorum, etiam per quatuor milliaria distantium, vel iudicio Episcopi, quod præter Religiosos antiquitus existentes, alij in eis locis possint viuere. Episcopus verò requirat etiam consensum incolarum loci, in quo monasterium debet erigi. *ibid.*

Vrbanus 8. const. 25. Romanus. rursus statuit recipi non posse de nouo monasteria in Ciuitatibus, & locis, nisi seruatis Constitutionibus. *Conc. Trid. Clem. 8. & Gregorij XV.*

Monasteria noua, nec etiam extra Italiam recipi possint à quacumque Religione, nisi in eis ali, seu viuere possint duodecim fratres. *Vrban. 8. const. 43. cum sæpè*, in declaratione ad vltimum dubium.

Vide, *Ecclesia noua.* Vide, *Regulares circa noua monasteria.*

Monasteria quo ad Episcopos.

Monasteria monachorum (olim) sub Episcopi erant potestate. *Adrian. 2. ep. 30. 18. q. 2. c. Visitandi.*

Nunc autem ab Episcopis visitari non possunt, nec aliquo modo molestari. *Gregor. I. lib. 7. epist. 18. De statu Monachorum cap. 1.*

Ab Episcoporum iurisdictione sunt exempta, & immediatè Sedi Apostolicæ subiecta. *Greg. 7. lib. 2. ep. 69. lib. 7. ep. 8.*

Non possunt ab Episcopis per interdicta molestari. *Gregor. I. lib. 1. epist. 12.*

Monasteria, & eorum bona non possunt ab Episcopis vsurpari. *Gregor. I. lib. 7. ep. 33.*

Monasteria non possunt ab Episcopo cum censu aliquo nouo grauari. *De censib. c. Scientes.*

Monasteria, nihil tenentur soluere Episcopo visitanti. *18. q. 2. cap. Eleutherius.*

Monasteria non exempta, subiacent Episcopo Diœcesano. *De Religiosis domibus, &c. cap. Cum dilectus.*

Monasteriorum, siue virorum, siue mulierum personæ, tam sæculares, quam regulares exercentes curam animarum (præter eos qui sunt de familia monasteriorum, seu locorum) in ijs quæ pertinent ad curam animarum, & administrationem Sacramentorum, subduntur iurisdictioni, & correctioni Episcoporum. Neque possunt aliqui deputari in curam, nisi de consensu Episcopi, præuio examine per eum, aut eius Vicarium faciendo. Excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus; & exceptis monasterijs, in quibus Generales Religionum habent sedem principalem. Item exceptis alijs, in quibus Abbates, seu Superiores habent iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. regul. cap. 11.*

Monasteria Regularium, in quibus non viuunt duodecim Religiosi, subiecta fuerunt Ordinario quo ad correctionem, visitationem, & iurisdictionem. & comprehendit etiam eos religiosos, qui onera missarum non recipiunt. *Vrb. 8. const. 43. cum sæpè §. 14. & in seq. c. ad dubium 19.*

Vide, *Regulares circa Episcopos.* Vide, *Census.* Vide, *Episc. circa Regul.*

Monasteria Monialium.

Vide, *Moniales. Monialium Monasteria.*

Moneta. Monetarius. Moneta tonsores.

Monetam falsificantes in Regno Franciæ, & in locis vicinis, tempore *Ioan. 22.* incurrebant excommunicationem ipso facto. *Extrau. Ioann. 22. de crimine falsi. c. vn.*

Monetam ex alchimia fabricantes, id est, ex auro, vel argento falso, sunt perpetuo infames. si sunt clerici, priuantur beneficijs perpetuò, & fiunt ad ea inhabiles. *Extra, de crimine falsi cap. Spondent. & Extra, de dilationibus cap. vn.* aliæ pœnæ taxantur.

Monetarum argentearum tonsores, sicut & aurearum, in statu Ecclesiastico, pœnam mortis incurrunt. *Pius V. const. 111. cum nil magis.*

Idem confirmat *Vrban. 8. const. 75. In suprema.* vbi comprehendit tonsores, & adulteratores monetarum cuiuscumque conditionis sint, eamque pœnam, & legem extendit per totam Italiam pro quocumque statu. Ecclesiastici præuia degradatione tradendi sunt curiæ sæculari. *ibid.* Pecunias verò sic adulteratas tenentes scienter, pœnam triremium incurrunt. In statu Ecclesiæ delictum hoc à Legatis Papæ iudicandum est, in aliis statibus Italiæ ab Ordinariis, priuatiuè quò ad alios. *ibid.*

Monialium ingressus, status, vita, numerus, velatio.

Monialis tunc poterat, olim, profiteri virginitatem, quando potest nubere. *20. q. 1. cap. Firma.*

Monialis fieri non potest puella aliqua, nisi annum 12. compleuerit, nec ante potest habitum suscipere. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. reg. c. 17.* Non potest emittere professionem nisi expleuerit annum 16. & nisi annum probationis compleuerit. *ibid.* ante professionem, ab Episcopo, vel Vicario, vel alio, loco Episcopi, exploretur eius voluntas; & si vult, liberè profiteatur. *ibid.* Per mensem ante professionem Præfecta debet significare Episcopo tempus professionis eius. alias officio priuetur arbitrio Episcopi. *ibid. c. 17.*

Pro ingressu in monasterium, nihil est soluendum; & pœna Præfectæ. *Conc. Nicæn. 2. c. 19.* Dati tamen potest aliquid pro dote, siue monialis remaneat, siue exeat. *ibid. Conc. Lateran. 4. c. 64. Conc. Senon. tit. De numero Monialium c. 28.* Vide, *Regulares.* Vide, *Religionem ingrediens.*

Moniales velati non possunt ante 40. annum ætatis. *Concil. Agathense cap. 19. 20. quæst. 1. cap. Sanctimoniales.*

Vide, *Velare.*

Moniales ab Episcopo consecrandæ. Vide, *Consecratio virginum.* Vide, *Virginum consecratio.* Vide, *Sanctimonialis.*

Monialis facta ante annum 12. ex parentum iussu, si postea facta maior velatur, tenet professio. *De Regularibus cap. cum virum.*

Puella, vel alia cogi non potest ad intrandum in Religionem, vel profitendum. cogentes, dantes auxilium, fauorem, consilium, authoritatem, &c. sunt excommunicati. *Conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 18.*

Item impedientes, ne puellæ, mulieres, &c. ingrediantur, vel emittant professionem sine iusta causa, sunt excommunicati. *ibid.*

Si 12. Moniales manere non possunt in aliquo monasterio, debet hoc vniri per Episcopum cum alio monasterio, siue eiusdem, siue alterius Ordinis. Si verò hoc fieri non expediat, permittatur, vt sic maneant, donec omnes intereant. Redditus verò illius, alteri applicentur. *Conc. mediolan. 1. p. 3. tit. de Monialium numero.*

Vide, *mulier circa castitatem.* Vide, *Vouere.* Vide, *Votum.*

Moniales, quæ sunt in monasterio paupere non potenti eos alere, transmitti debent ad aliud, & redditus illius applicentur isti; in primo verò constituatur ab Episcopo, Presbyter sæcularis cum sufficienti redditu. *Conc. Senonen. tit. quid agendum c. 27.*

Monialium numerus in monasterio debet esse constitutus, nec potest augeri. *Conc. Oxomen. 1. c. 39.* Tantus esse debet numerus, vt possit de redditibus ali, seductis expensis reparationis, &c. *Concil. Senonen. tit. de numero monialium cap. 28. Concil. Colomen. 2. par. 10. cap. 12.* Ab Episcopo est taxan-

taxandus numerus. *De institutionibus cap.1.*

Iuxta quantitatem redditu um esse debet numerus. non maior. *De institutionibus cap.1. De statu Regularium in 6. cap.1. §. Sanè. Conc.mediol.1.par.3. tit. de Monialium numero. Pius V. const.8. circa Pastoralis.*

Moniales pauperes monasterij non possunt augeri. *Gregor. 13. const.8. Deo Sacris.*

Vide, *Regular. Religionem ingrediens.* Vide, *Sanctimonialis.* Vide, *Velare.* Vide, *Virgo.* Vide, *Virginum consecratio.* Vide, *Nouitia Monialium.*

Monialium obligationes.

Moniales tenentur ad perpetuam clausuram. *Gregor. I. lib.3. ep.9. lib.7. ep.9. Conc. Senonens. tit. de numero monialium c.28. Conc.Cabilon.3. c.62.*

Tenentur recitare in choro horas Canonicas. *Conc. mogunt. sub Leone IV. c.17. Conc.Colonien.3. tit.de officiorum, &c. Conc. Cabilon.3. c.59.*

Tenentur singulis mensibus confessionem sacramentalem facere, & Sanctissimam Eucharistiam sumere. *Conc. Trid. sess.25. de reform. regul. c.10.*

Non possunt redire ad sæculum. & si quæ id fecerit redigatur ab Episcopo in monasterium, & in eo detrudatur. *Greg.I. lib.7. ep.9. & 10. lib.8. ep.9.*

Moniales tenentur simul in dormitorio eodem habitare. singulæ tamen singulos habeant lectos. *Conc.Oxon.1. c.36.*

Tenentur in eodem refectorio omnes comedere. *Conc.Oxoniens.1. c.36. & 38.* (& de eodem cibo nisi infirmitas excuset. *ibid.*) *Conc. Nicen.2. c.20. Conc.Colon.2. p.10. & 12. Conc.Cabilon.3. c.61. 18. q.2. cap. Perniciosam.*

Tenentur ad obseruandum silentium. *Conc. Oxon.1. c.36.*

Monialis infamata de aliquo delicto, tenetur ad se purgandum secundum formam iuris. *De purgatione canonica. cap. moniales.*

Moniales à quibus debent abstinere.

Monialis non potest matrimonium contrahere.

Vide, *moniales circa coniugia, &c.*

Monialis non potest redire ad sæculum. *Gregor.1. lib.7. ep.9. & 10. lib.8. ep.9.* Si hoc faciat detrudatur in monasterio. *ibid. lib.7. ep.9.*

Non potest de vno ad aliud monasterium migrare. & si fugiat reuocanda est ad primum. *Greg.I. lib.4. ep.4. Conc.Nicen. 2. c.21. Conc.Vernense c.6.*

Non possunt exire de monasterio, neque vt eant ad loca deuotionum. *Conc.Foroiulien. c.12.*

Vide, *moniales circa egressionem à monasterio.*

Non possunt simul stare cum viris, etiam religiosis, neque ad hoc diuidi possunt monasteria. *Conc.Nicen.2. c.10. & 20. 18. q.2. c. Diffinimus.*

Non possunt seorsim comedere. *Conc. Nicen.2. c.20.*

Non possunt tangere vasa sacra. *Soter. ep.2. dist.23. cap.Sacratas. Conc. Colon.2. p.3. cap.31.* Nec ea aut vela abluere. *ibid.*

Moniales impudicæ in ergastulis monasterij recludendæ sunt. *27. q.1. c.Impudicas. cap.Virginibus. cap.Si qua monacharum. cap. Vt lex.*

Monialis cadens in carnale peccatum, non educatur de monasterio. sed in illo pœnitentia ei imponatur. *Conc. Vernen. c.6.* Vide infra, *moniales quo ad coniugia, &c.*

Non possunt comedere carnes in refectorio, si in ea religione non comeduntur. *Conc.Oxon.1. c.38.*

Non possunt eis dari pecuniæ ad vestes, & alia necessaria emenda; sed de illis prouideantur à Præfecta. *conc.Oxon. 1. c.36.* & pœnæ inobseruantium. *ibid.*

Non possunt comœdias in monasterio admittere. *concil. Colon.3. tit.censura c.17.*

Nec etiam repræsentationes sacras. *ibid.*

Non possunt scribere, aut recipere literas, absque licentia Abbatissæ. *concil.colon. 2. p.10. c.18.*

Non possunt ire ad consilia publica, nisi maxima vrget necessitas. *conc.Nannetense 1. c.19.*

Non possunt simul cum clericis in vno choro psallere. *18. q.2. cap. Perniciosam.*

Non possunt in choro, vel in monasterio conseruare Sanctissimam Eucharistiam, non obstantibus priuilegijs, &c. *concil. Trident. sess.25. de reform. Regul. c.10.* Et ad hoc inuigilent Episcopi, vel alij eorum superiores. *ibid.*

Moniales circa coniugia, vel fornicationem.

Monialis contrahens matrimonium est excommunicata. ab Episcopo potest absolui. *concil. calcedon. c.15. 27. q.1. cap. Virginem, quæ se Deo. cap. Si qua virgo. concil. colon.1. c.5. conc. mogunt. 3. c.26.* Nullum est matrimonium. *conc. colon.3. tit. censura c.2.*

Monialis nubens, si filios procreat, à monasterio expellatur, & in ergastulo detrudatur. *27. q.1. cap.Si quis sacro. & c. Si qua monacharum.* Filii sunt spurii, & hæredes esse non possunt in nullo. *conc. colon.3. tit. censura c.2.*

Matrimonium faciens, in ergastulo conuentus est detrudenda. *conc.Tribur.1. c.23.*

Monialem matrimonio accipiens excommunicatur. sed ab Episcopo absoluitur. *conc. Triburien. 1. c.23. conc. calced. c.16. 27. q.1. c.Virginem, & c. Si quis sacro.*

Monialis accusata de libidine tenetur se purgare coram Episcopo. *Concil. melden. c.70.*

Monialis impudica in ergastulo monasterii detrudatur. *27. q.1. cap. impudicas. cap.Virginibus. c.Si qua monacharum. cap.Vt lex.* Carnis peccatum committens non educatur de monasterio, sed in eo ipsi imponenda est pęnitentia. *concil. Vernen. c.6. Metense 1. c.6.*

In fine accipere potest communionem. *27. q.1. cap. Virgines quæ se Deo. conc.colon.1. c.5. mogunt.3. c.26.*

Vltimum locum semper habeat in monasterio. *conc. Germanicum c.13.* Ad officia est inhabilis. *ibid.*

Monialem carnaliter cognoscens, ipso facto est excommunicatus. *conc. Germanic.1. c.13.*

Monialem violans, post pęnitentiam potest recipi. *27. q.1. cap. Eos autem.*

Monialem è monasterio rapiens est excommunicatus. *Ioannes 8. ep.165.*

Monialem rapiens in aliquo monasterio detrudatur. *27. q.1. c. Peruenit ad nos. cap. Si qua monacharum. c. Eos.*

Si rapit è monasterio, vt matrimonium cum ea faciat, pœna mortis damnetur. *36. q.2. c. Si quis non dicam.*

Vide, *Velata.*

Cum moniali contrahens matrimonium, anathema sit. *27. q.1. cap. Si quis sacro. cap. Si qua monacharum, & cap. Virginibus.*

Cum moniali fornicans excommunicatur, & si clericus deponitur. *27. q.1. c.Si quis Episcopus. c.Virginibus. cap.Si qua. conc. German.1. c.13.*

Cum moniali fornicatus, non potest amplius matrimonium cum aliqua facere. *27. q.1. c.Hi ergo.*

Monialem corrumpens in carcere detrudendus. *conc. metense 1. cap.6.*

Vide, *Regul. matrim. facientes.* Vide, *mulier professa, &c.*

Moniales circa collocutiones cum aliis extra monasterium.

Non posse loqui cum aliquo, nihil parentibus, vel consanguineis, statuit *conc. Arelat.4. c.7.*

Non possunt cum vllo loqui aut tractare, siue clerico, siue monacho, siue sæculari, sine licentia Episcopi. *concil. Paris.6. lib.1. c.46. conc.matiscon.1. c.2. conc.Nicæn.2. c.20.*

Moniales dum loquuntur cum cognatis, præsente præfecta id faciant. *conc. Nicæn.2. c.20.* Et breui se expediant. *ibid.*

Non possunt cum aliis extra loqui à vespera, vsque ad primam. *conc. cabilon.3. c.56.*

Moniales circa vestes.

Moniales non possunt vti veste sæculari, vel alia sed propria religionis. *Greg.I. lib.7. ex regist. ep.7.*

Non

Non possunt alia veste indui, quam suæ religionis. *Conc.Colon.3. tit. Censura, &c. c. 5.*

Monialium vestes, cum ipsæ consecrantur, non debent esse diuersæ ab ijs, quibus semper vsuræ sunt. *Dist. 23. c. Sanctimonialis.*

Non possunt portare velum sericum; non acus argenteas, vel aureas. *Conc. Oxonien. 1. c. 31.*

Non possunt deferre anulos, nisi vnum tantum dum sunt consecratæ. *ibid.*

Non possunt vti zonis aureis, vel argenteis, vel sericis. *Conc. Oxon. 1. cap. 31.*

Non possunt vti pannis extra colorem propriæ religionis. *ibidem.*

Moniales nigræ non possunt cappis alterius coloris vti. *Conc. Londinen. 1. c. 14.*

Non possunt vti comis, vestibus sericis, calceis vanis, & alijs huiusmodi luxuosis, & illecebris sæcularium. *Clement. de statu monach. cap. Attendentes.*

Moniales tertiariæ, & conuersæ.

Moniales tertiariæ professæ manere debent in clausura, & aliæ mulieres non possunt ad eas ingredi. *Pius V. constit. 8. Circa pastoral.*

Moniales conuersæ non professæ quando possunt domum remitti. *Greg. 13. const. 8. Deo sacris.*

Moniales circa egressionem à monasterio.

Monialis exire non potest de monasterio, sine Episcopi licentia: neque vt eat ad aliud monasterium. *Greg. I. lib. 4. ep. 4. Conc. Nicæn. 2. c. 21. Conc. Vernense c. 6. Concil. Oxon. 1. c. 36. Conc. Senonense. tit. De numero monialium c. 28.*

Non potest exire à monasterio, neque vt eat ad loca deuotionum. *Conc. Forouil. c. 12.*

Exiens à loco deputato, etiam intra claustrum, per mensem carceretur. exiens vero extra claustrum carceretur multo tempore, & semper habeat vltimum locum in monasterio. *Concil. Rauennat. 3. post Clemens V. cap. 11. Concil. Cabilon. 3. cap. 62.*

Neque ad ferendum testimonium in aliqua causa. *De iudicijs in 6. cap. mulieres.*

Neque ad breue tempus possunt exire sub quouis prætextu, nisi ex causa legitima ab Episcopo approbanda. *Conc. Trid. sess. 25. de reform. regul. c. 5. Pius V. const. 8. circa.*

Exeuntes sine licentia, & necessitate, vt ibi, excommunicantur, & Papæ reseruata est excommunicatio. *Pius V. constitut. 8. circa.*

Abbatissa, seu præfecta, ex causa necessaria, quando potest exire à monasterio. *De statu regul. in 6. c. 1.*

Ob nullam causam, nisi necessitatem ineuitabilem, vt pestem, incendium, lepram, &c. possunt exire à monasterio. *Concil. Mogunt. 4. cap. 79. Concil. Treuerens. cap. 11.* (& tunc de licentia habentis potestatem. *ibid. Pius V. constitut. 8. circa Pastoralis.*) & tunc manere potest foris durante necessitate. *ibid.*

Licentia standi extra claustra non potest concedi monialibus à S. Pœnitentiario. *Pius IV. const. 53. in sublimi.*

Recipiens monialem fugientem à monasterio, est excommunicatus. *Ioan. 8. ep. 237. Conc. matiscon. 1. c. 19.*

Nullus præter Papam potest dare licentiam moniali exeundi de monasterio exceptis casibus, vbi supra. *Pius V. constit. 8. circa.*

Monialium monasteria non frequentanda, & qui possunt in ea ingredi.

Ad moniales nullus potest accedere sine licentia Episcopi, sub pœna excommunicationis. Si Religiosus, bis in hebdomada per vnum mensem ieiunet in pane, & aqua in refectorio coram aliis. & si intra claustrum ingreditur, sit excommunicatus. *Conc. Rauennat. 3. post Clement. V. c. 11.*

Nullus introduci potest in monasterium monialium, nec etiam mulier, sine Episcopi licentia. *concil. Foroiuliens. cap. 12. conc. Turonen. 3. c. 29. conc. mogunt. 4. c. 79.* Sub pena excommunicationis ipso facto. *conc. Trident. sess. 25. de reform. regul. c. 5. de statu Regularium in 6. c. 1.* Papæ reseruatæ. *Pius V. const. 8. circa.*

Monialium monasteria frequentans clericus sine necessitatē, arceatur. & si non desistit, beneficio priuetur. *concil. Later. 3. c. 11.* Vide, *clericus.*

Monasteria monialium frequentans, si est clericus deponatur. si laicus, excommunicetur. *De vita, & honest. clericorum cap. monasteria.*

Nec Episcopus potest in ea ingredi solus sine alijs sacerdotibus. *conc. Foroiuliense c. 12.* & pena. *ibid.*

Nulla mulier potest ingredi monasteria monialium: quando vero licentia conceditur, quomodo ea sit vtendum. *Gregor. 13. constit. 28. vbi gratia.* & pœnæ. *ibid.* Reuocantur concessæ, & alia circa hoc. *Pius V. const. 8. circa.*

Nullus, nec seruus, vel famulus, potest in ea, nisi in necessitate intrare. *conc. Cabil. 1. c. 63. conc. Nicæn. 2. c. 20.*

Necesaria ferentes ante portam sistant. *conc. Nicæn. 2. c. 20.*

In monasteria monialium, olim, pro sacro faciendo ingredi poterant presbyteri. *conc. mogunt. 1. c. 26. conc. Epaunen. c. 38.*

Religiosi, &c. qui ea gubernant, ad vestibulum tantum monasterij possunt accedere. *conc. Hispal. 2. cap. 11.*

Vide, *Regular. circa monial.*

Nulli concedatur ab Episcopo intrandi licentia, nisi ex maxima necessitate, & manifesta. *conc. Treuer. c. 11.*

Superiores Regularium, quando, & quomodo possunt concedere mulieribus, vel aliis licentiam ingrediendi monasteria monialium. *Gregor. 13. const. 28. vbi gratia.*

Superiores ipsi, & Episcopi, ex qua causa, & quomodo, ac cum quibus, possunt intrare in monasterium. *ibid.*

Abbatissæ, Prioritsæ, &c. introducentes mulieres in monasterium quouis prætextu, incurrunt priuationem actiuæ, & passiuæ vocis. *Paulus 5. const. 74. monialium.*

Vide, *Abbatissa introducens.* Vide, *mulier.*

Mulieres habentes licentiam ingrediendi monasteria monialium pluribus vicibus, non possunt singula monasteria tot vicibus ingredi; sed intelligitur de omnibus in vniuersali; alias incurrunt penas statutas contra ingredientes septa monialium. *Paulus 5. const. 52. Facultatum.*

Idem Pontifex reuocauit omnes licentias concessas mulieribus. *Constit. 74. monialium.*

Monasteria monialium, qua cura ædificanda, & regenda.

Monasteria monialium non fabricanda dupla pro viris, & fœminis. *18. q. 2. cap. Diffinimus.*

Monasteria monialium debent esse distantia à monasteriis virorum. *Conc. Agath. c. 28. 18. q. 2. c. monasteria il 2. cap. Diffinimus.*

Monasteria quæ sunt extra mœnia Ciuitatum, reducantur intra. Et Episcopus in hoc vtatur brachio sæculari, si sit opus. Inobedientes, & impedientes, censuris compellantur. *Conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 5.*

In monasteriis non sint loca remota, & secreta. *Conc. Aquisgran. 3. par. 3. c. 14.*

Curandum, ne monasteria monialium necessariis careant. *Conc. Rhemense c. 33. Conc. Arelat. 4. c. 26. Vernense cap. 6. Aquisgran. 3. p. 2. c. 13.*

Monasterii portaria, seu ianitrix, sit bonæ vitæ, & ætatis maturæ. *conc. Cabilon. 1. c. 64.*

Monialium monasteria circa Episcopos.

Monasteria subduntur Episcopis, in quorum territorio sunt. *Post conc. Arelat. 3. c. 4. 18. q. 2. c. monasteria vel. De statu regul. in 6. cap. 1. §. fin.* (si non sunt exempta.) *ibid. & Clement. de statu monach. c. fin.*

Episcopus taxare potest numerum monialium in monasteriis, iuxta quantitatem redditum. *De Institut. c. 1.*

Episcopus, vt delegatus Papæ, curare potest, & præcipere, vt clausuræ monasteriorum, etiam exemptorum custodiantur, & compellere, vt ita fiat. *De statu regul. in 6. c. 1. §. fi. & Cle-*

& *Clement. de statu Monachorum c. fin. Concil. Trid. sess. 25. de refor. regul. cap. 5.*

Episcopi quo ad alia non habent iurisdictionem in monasteria exempta monialium. *ibid. §. fin. de statu regul. in 6.*

Episcopi habent iurisdictionem in monasteria non exempta, eaque visitare possunt. *Clement. de statu monach. cap. fin.* Ex authoritate ordinaria. quas personas secum adducit in visitationem. *ibidem.*

Impediens Episcopum visitantem, ipso facto est excommunicatus. *ibidem.*

Episcopus potest compellere administratores bonorum monialium, siue sæculares, siue regulares, vt rationes reddant, vocatis superioribus regularibus, si regulares sint. *Gregorius XV. const. 18. Inscrutabili §. 5.*

Sine Episcopi licentia, nullus potest in ea ingredi. Vide, *Monialium monasteria non frequentanda.*

Episcopus, siue per se, siue per alium, potest esse præsens electioni Præfectarum, etiam si subditæ sint regularibus, cum superiori regulari, & sine expensis. *Gregorius XV. constit. 18. Inscrutabili. §. 5.* Vide, *Monial. electiones.* Vide, *Regular. circa Moniales.*

Episcopus non potest solus sine alijs sacerdotibus, ingredi præfata monasteria. & pœna. *Conc. Foroiulien. c. 12.*

Monasteria Sedi Apostolicæ subiecta, immediatè, semel in anno possunt ab Episcopo visitari. *Conc. Later. 5. sess. 10. const. 2. Clement. de statu Monach. cap. fin. conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 9.* Idem de alijs, cuicumque Capitulo, etiam S. Petri, &c. subiectis. *ibid.*

Monialis percutiens aliam, vel clericum, ab Episcopo absolui potest. *De sent. excom. cap. De Monialibus.*

Moniales, quæ dicuntur Canonissæ sæculares, ab Episcopo sunt visitandæ omni anno, si sunt exemptæ, vt à delegato Papæ. si non exemptæ, authoritate ordinaria. *Clement. de statu Monachorum c. fin.*

Episcopus circa electionem Abbatissæ, &c. Vide infra. *Monialium electiones.*

Episcopus approbare debet confessarios, etiam regulares monialium, etiam si subditæ sint regularibus. *Gregorius XV. constitut. 18. Inscrutabili. §. 5.* Vide, *Regul. circa moniales.* Vide, *Monialium confessarij.*

Vide, *Monialium electiones.*

Monasteria monialium, per quos debent regi.

Non possunt gubernari per laicos. & olim, neque per clericos sæculares. *Gregorius 1. lib. 4. ep. 1. lib. 6. ep. 40.* Sed à Religiosis, seu monachis. *Conc. Hispal. 2. c. 11.*

Rectores monialium per solos Episcopos (olim) eligendi erant. *Conc. Carthag. 4. c. 97.*

Monialium curæ præficiendi sunt viri probi, & prouecti, & si fieri potest de eadem Religione. *Concil. Sabinense cap. 13.* & per Episcopum approbandi. *ibid. 18. q. 2. cap. Qui Religiosis.*

Monasteria monialium, quæ à regularibus gubernantur, quia ipsis subiecta, sub eorumdem cura relicta sunt. *conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 9.*

Monialium Nouitiatus.

Vide, *Nouitia monialium.*

Monialium monasteriorum priuilegia.

Monialium monasteria habere possunt possessiones. *Gregorius 1. lib. 12. ep. 19.*

Possunt moniales transire ad strictius monasterium. *20. q. 4. cap. Virgines.*

Possunt per Procuratores litigare, & iudices per censuras cogendi sunt ab Episcopis, vt admittant tales procuratores in lite. *De statu regul. in 6. cap. 1. §. Porrò.*

Moniales eximuntur ab onere soluendi decimas, vectigalia, subsidia, & alia onera, & reuocatur Constitutio *Bonifacij 8. Pius 4. const. 5. De statu.*

Monasterijs pauperum monialium, applicatur medietas omnium eleemosynarum, quæ fieri solent ab Episcopis, Archiepiscopis, Beneficiatis, Monasterijs, &c. *Gregor. 13. constit. 8. Deo.*

Monasteria, & omnia alia loca pia in statu Ecclesię sunt exempta ab onere hospitandi, vel soluendi pro hospitio Militum. *Pius V. const. 148. Cum sicut.*

Moniales non possunt à monasterio extrahi ad ferendum testimonium in aliqua causa, vel negotio, etiam si ipsæ velint. *De Iudicijs in 6. cap. Mulieres.* Vide, *Regul. Priuilegia.* Vide, *Priuilegia.*

Monialium Præfecta, ætas, &c.

Monialium Præfectæ non possunt esse iuuenculæ. *Conc. Parisien. 6. lib. 1. c. 39.*

Olim esse debebant ætatis 60. annorum, & hæ erant mulieres diaconissæ. *Conc. Nicen. ex Arabico c. 74.*

Præfecta, seu Abbatissa, &c. eligi non potest, nisi sit annorum 30. *De electione in 6. cap. Indemnitatibus. Conc. vero Tridentin. sess. 25. de refor. regul. c. 7.* statuit, vt sit annorum 40. saltem, & octo annis post professionem vixerit laudabiliter. Si verò hoc sit incommodum, sit saltem supra 30. & 5. annos habeat professionis, consentiente Episcopo, vel alio earum superiore. *ibid. & Conc. Mediol. 1. par. 3. tit. De Præfectis monialium, &c.*

Qnomodo eligenda præfecta, seu superior monialium. Vide, iosra. *Monialium electiones.*

Si vna soror sit præfecta, aliæ non possunt habere officia, vicariæ, scribæ, cancellariæ, &c. *Concil. Mediol. 1. par. 3. vbi supra.*

Præfectæ tenentur prouidere moniales de omnibus necessarijs. *conc. Aquisgranen. 3. par. 2. c. 13.*

Vna Præfecta, &c. non potest præfici duobus monasterijs. *21. quæst. 1. ca. Vnum.* Vide, *Abbatissa.* Vnum resignet intra sex menses, aliàs vtroque sit priuata. *concil. Trident. sess. 25. de refor. regul. cap. 7.*

Monialium Præfectæ, vicariæ, &c. Superiores non possunt durare vltra tres annos, & postea vacant officio. *concil. mediol. 1. par. 3. tit. De Præfectis, &c. monialium. Gregorius 13. constit. 80. Exposuit.* Loquitur de Abbatissis, & alijs Præfectis Italiæ. *ibid.*

Præfectæ non possunt audire confessiones, vel benedicere publicè, aut prædicare. *De pœnitentijs, &c. c. Noua quadam.*

Abbatissa, vel alia Præfecta subdita regularibus, cum eligitur non eget confirmatione Episcopi. *Gregorius 15. const. 18. Inscrutabili.* in solutione dubiorum.

Vide, *Abbatissa.* vbi multa habes.

Monialium electiones actiuæ, & passiua.

Vide, *Abbatissa electio.*

Electio Præfectarum, vt Abbatissarum, &c. monialium fieri debet per duas partes votorum, & sic electa confirmatur non obstante appellatione, nisi aliud obstet. *De electione in 6. cap. Indemnitatibus. §. Sanè.*

Si nulla fiat electio cum duabus partibus, licet scrutinium sit publicatum, possunt eligentes in aliam accedere, quę habet plura vota; & si hoc accessu peruenitur ad duas partes, illa est electa, & confirmari debet. *ibid.* Si aliqua velit opponere contra electam, potest id facere.

Si cum pręfato accessu fieri non possit electio, Superior earum informatur, sine strepitu, & figura iudicij: interim verò quę plura habet vota, gubernet. *ibid.*

Accedi non potest ad eam, quę habet pauciora vota. *ibid.*

Si electio fiat per compromissum, & pars minor opponat, adhuc confirmatur electa, licet pars minor possit accusare, denunciare, &c. contra electionem. Si pars maior opponit, differatur confirmatio, vt in scrutinio dictum est, & interim quę plura habuit vota gubernet. *ibid.*

Si in electionibus appelletur ad Papam, obseruetur Constitutio *Gregory X. Vt circa,* & per Procuratores agant. *De elect. in 6. cap. Indemnitatibus §. Porrò.*

Cauere debent ab ijs, quę causant discordias inter eas, sub pęna excommunicationis ipso facto. *ibid. §. Postremò.*

Electa

Electa in Abbatissam, &c. intra annum à die confirmationis debet benedici, alias cadit à iure suo. *Clement. de statu monachorum cap. fin.*

Eligi non potest in Præfectam, Abbatissam, vel Priorissam (si per Priorissam regitur monasterium) quæ non peregit annum 30. & sit professa expressè. *De elect. in 6. c. Indemnitatibus.* Sed *Concil. Trid.* statuit esse debere annorum saltem 40. *sess.* 25. *de refor. regul. c.* 7. Sed si hoc sit incommodum, sit supra 30. & 5. annos professionis habeat, & laudabiliter vixerit, & Episcopus, vel Superior consentit.

Si moniales electionem Præfectæ, seu Abbatissæ, &c. conferant in Episcopum (per compromissum) Episcopus potest eligere, & illa est Abbatissa, &c. *De electione c. Causam.*

Præfecta, quæ eligitur, si est subdita regularibus, non eget confirmatione Episcopi. *Gregorius XV. const.* 18. *Inscrutabili*, in solutione dubiorum.

Monialis non habet vocem actiuam, nisi annum 12. expleuerit, sitque professa. *De elect. in* 6. *cap. Indemnitatibus.*

Electiones istæ Præfectarum, Abbatissarum, &c. fieri debent per vota secreta, & nomina eligentium non possunt publicari. alias electio est nulla; & electa est inhabilis ad alia officia. *Conc. Trident. sess.* 25. *de refor. regul. c.* 6.

Non possunt subrogari vocales titulares, neque aliæ vocales, sub eadem inhabilitate. *ibid.*

Episcopus, vel alius Superior, (cui subdita sunt monasteria,) qui electioni præfatæ præest, non debet ingredi in monasterium, sed extra per cancellorum fenestellam excipiat vota, & audiat moniales. *Concil. Trident. sess.* 25. *de reformat. regul. cap.* 7. *Concil. Mediol.* 1. *part.* 3. *de Præfectis, &c. Monialium.*

Moniales tenentur eligere magis idoneam. *Conc. Mediol.* 1. *part.* 3. *tit. De Præfectis, &c. Monialium.*

Moniales ambientes, & procurantes officia in monasterijs per tres sextas ferias ieiunent, osculentur pedes omnium monialium, & culpam dicant de illa ambitione, & si officium habeant, priuentur. *Conc. Mediol.* 1. *ibid.*

Vicaria per medietatem vocalium potest eligi. *ibid.*

Dum fiunt electiones monialium, quæ subiectæ sunt regularibus, potest Episcopus esse eis præsens cum superiore regulari, siue per se, siue per alium, sine impensis. *Gregorius* 15. *constitut.* 18. *Inscrutabili.* §. 5.

Vide, *Electio.* Vide, *Electus, in fine.* Vide, *Regul. superiores.* Vide, *Regulares circa moniales.*

Monialium Confessarii.

Moniales habere debent proprium, ac determinatum confessarium. *Conc. Colon.* 2. *par.* 10. *c.* 8.

Confessor monialium sit eiusdem ordinis, & regulæ. *Concil. Treuerense cap.* 11.

Confessarij monialium, etiam si sint regulares, & ipsis sint subiectæ moniales; non possunt hoc munus exercere, nisi ab Episcopo sint approbati, & indicati idonei. *Gregor.* 15. *const.* 18. *Inscrutabili.* §. 5. *Conc. Colon.* 3. *tit. Censura c.* 37.

Confessarij monialium regulares, etiam si sint superiores, ad quid tenentur. Vide, *Regular. superiores.*

Confessor extraordinarius bis, vel ter in anno eis dandus est, diuersus. *Conc. Colon.* 2. *part.* 10. *c.* 8. *conc. colon.* 3. *tit. Censura cap.* 37. *conc. Trident. sess.* 25. *de refor. regul. c.* 10. & iste tenetur omnium confessiones audire. *ibid.*

Monialis percutiens aliam, à quo debet absolui. Vide, *Absolutio.*

Confessor monasterij non audiat confessiones priuatim, sed in conspectu aliarum. neque interroget eas de peccatis non confessis, ne discant ea committere. *Conc. Colon.* 2. *part.* 10. *cap.* 8.

Moniales virtute Bullæ Cruciatæ non possunt eligere sibi confessarium, qui absoluat à reseruatis. *Vrbanus* 8. *const.* 105. *In suprema.*

Vide, *Regulares circa monasteria monialium.* Vide, *Confessor.*

Monialium regimen, iuxta Sancti Caroli decreta.

S. Carolus *in Conc. Mediol.* 1. *part.* 3. in diuersis titulis citandis, hæc statuit de Monialibus.

Monialium numerus augeri non potest supra præscriptionem in aliquo Conuentu, nisi redditus augeantur. *ibid. tit. De Monialium numero.*

Si moniales velatæ etiam professæ, in aliquo monasterio stare non possunt, hoc monasterium per Episcopum vniatur alijs monasterijs, vel eiusdem, vel alterius ordinis. si verò hæc vnio non sit expediens, permittantur sic manere quousque omnes intereant: bona verò & fructus istius monasterij, alteri applicentur. *ibid.*

Moniales non possunt ambire, & petere officia in monasterijs; alias per tres sextas ferias ieiunare tenentur, pedes omnium osculari, culpam dicere de illa ambitione; & si habeat officium, eo priuetur. *Concil. Mediol.* 1. *par.* 3. *tit. De Præfectis, &c.*

Moniales tenentur eligere magis idoneas ad officia. *ibid.*

Monialis Præfecta non sit minor 40. annis, quæ habeat 8. annos professionis, & honestè vixerit. Si talis non inueniatur; ex alio monasterio aliqua accipi possit cum eisdem qualitatibus. Si verò hoc sit incommodum, eligi possit alia, quæ sit 30. annorum, & quinque annos habeat professionis. *ibidem.*

Moniales discretæ, seu Matres consilij, si consuetudo sit, sic eligendi, per suffragia secreta coram superiore eligi debent. *ibidem.*

Monialium Præfecta, & Vicaria eligi debet per secreta suffragia coram superiore, vel eius ministro, extra monasterium ad cancellos stante. *ibid.*

Per duas partes ex tribus vocalium eligi debet Præfecta. Vicaria vero per vota supra medietatem. *ib. de Præfectis, &c.*

Si vna ex pluribus sororibus sit Præfecta, aliæ non possunt esse, nec Vicariæ, nec Scribæ, nec Cellerariæ, nec Ianitrices. *ibidem.*

Monialium ministræ, vt ianitrix, depositaria, scriba, magistra nouitiarum, eligendæ sunt per Præfectam, Vicariam, Discretas, & Confessorem, excepto si sit vsus eligendi per suffragia. *ibidem.*

Monialium Præfectæ, Vicariæ, & alia officia habentes non possunt durare vltra tres annos, & tantumdem postea careat officio, nisi necessitas approbanda ab eorum superiore aliud exigat. *conc. Mediol.* 1. *par.* 3. *tit. De Præfectis, &c.*

Moniales electæ ad officium, debent illud suscipere, alias priuantur voce actiua, & passiua pro omni alia electione. *ib.*

Monialium Vicariæ in absentia Abbatissæ obediendum, contrafacientes puniantur. *ibid.*

Præfecta omni hebdomada capitulum congreget pro culpis audiendis, & pœnitentijs imponendis. subditæ verò tenentur humiliter acceptare; alias disciplinis, alijsque pœnis puniantur. *ibidem.*

In electionibus, non possunt vota, seu suffragia sibi inuicem in manu tradere, sub pœna priuationis actiuæ, & passiuæ vocis. Vocem actiuam illæ habent, quæ per triennium post professionem manserunt in eo monasterio. *ibid.*

Discretæ debent esse quatuor, si moniales sunt infra 40. si supra, sint sex. *ibid.*

Discretæ debent esse præsentes monialium colloquijs, ne extra, vel intus aliquid indecorem dicatur. *ibid.*

Nouitiarum magistra in loco separato cum nouitijs habitare debet, nulla præter eam potest nouitias erudire. alias talis erudiens, actiua, & passiua voce sit priuata. *ibid.*

Moniales non accedant ad portam quando apetitur; neque cum vllo siue mare, siue fœmina loquantur. alias & ipsa & ianitrix in cella includantur superioris arbitrio. *ibid.*

Monialium laboribus duæ sunt præficiendæ. istæ recipiant in rota, quæ laboranda sunt, & dent elaboranda iis, quæ callent artem. finitis laboribus reddantur dominis, etiam per rotam. recepta debita mercede, semper tamen præsente præfecta rotæ. *ibid.*

Nulla monialis potest accipere aliquid laborandum, nec etiam à cognatis, sub pœna disciplinæ in loco, vbi aliæ laborant. *ibid.* Quæ sunt negligentes in laboribus, priuandæ sunt obsonio.

fonio. In locu laborum lectio sancta quotidiè habeatur, & de auditis fiat collatio expleto labore. nec ibi fiant cantus, aut sermones prophani. *ibid.*

Monialium præfectæ, scribæ, omni trimestri rationem reddant capitulo monialium de rebus monasteriis, & omni anno superiori aut vicario. *ibid.*

In omni monasterio adsit capsa communis cum duabus clauibus: in ea communis pecunia ponatur. Vna clauis sit apud Præfectam, alia apud maiorem discretam. non possit aperiri, nisi his præsentibus, & scriba, quæ de rebus rationem est reddiura. *ibid.*

In aliis officinis, horrei, farinæ, &c. duæ claues sint, diuersis monialibus assignatæ. *ibid.*

Alienari non possunt res monasterii, nisi seruatis de iure seruandis. Non possunt locare, permutare, &c. nisi superiore consentiente. *ibid.*

Non possunt moniales ædificare, & fabricari, nisi consentientibus superiore, & curatoribus fabricæ. *ibid.*

Monialibus ægrotis dentur cibi, & medicinæ necessariæ, pro monasterii facultate, & à præfecta quotidie visitentur. *ibidem.*

Moniale moriente confessor cum socio à superiore approbato ingredi potest in monasterium, dum corpus est sepeliendum, & cito exeant. *ibidem.*

Monasteria semper clausa sint clauibus, nec possint aperiri, nisi præsentibus duabus ianitricibus. de die vna claue, de nocte duabus claudantur ianuæ. vna clauis sit apud Præfectam, alia apud ianitricem seniorem. *Conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de Præfectis, &c. Monialium.*

Nouitiæ monialium hoc modo recipi debent, *ex Conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de puellis ad relig. admittendis.* Prius per Episcopum, aut alium eius arbitrio, examinanda est puella, inquirendum est de vita, & ætate eius, vt sit maior 12. annis, de libera voluntate eius, & de proposito religionis, & hoc fiat per vnum annum antequam examinetur. in illo anno semel singulis mensibus confiteatur confessori monialium, vel alteri cui Episcopus id commiserit, & Eucharistiam sumat. sæpè cum monialibus in locis collocutionum loquatur, vt sciat onera religionis. *ibid.*

Nouitia per moniales acceptanda est ad religionem (cum licentia Episcopi in scriptis.) Ex tribus partibus, duæ debent consentire, vt acceptatio sit valida. Præfecta aliter faciens, per sex menses priuatur officio, & velo. De acceptatione fiat certior superior, qui scribat factum, ciusque nomen in aliquo libro ad hoc deputato. *ibid.*

In monasterio in quo sunt pauciores, quam 50. possunt recipi duæ, vel tres tantum germanæ sorores. si vero fuerint plusquam quinquaginta, recipi possunt etiam quatuor. *ibidem.*

Statim, ac acceptata est à capitulo monialium, indui debet veste, fusca, nigra, vel alba, donec ingrediatur monasterium. *ibid.*

Cum intratura est in monasterium, ad tumultum vitandum, ducatur de mane sine inuitatione aliorum, & sine pompa, & in Ecclesia interiori monasterij introducatur; & audita missa, accepta Eucharistia, aliisque adhibitis ceremoniis à superiore, vel confessore coram monialibus vestiatur, & ab eodem fiat sermo super hac actione. nomina imponenda nouitiis non sint Gentilium, sed Sanctarum. *ibid.*

Si hæc puella semel exierit à monasterio ante professionem, nunquam potest amplius ad illud ingredi. *ibid.*

Nouitia, nihil debet dare monasterio ante professionem, nisi ex causa, victus, & vestitus. *ibid.*

Nouitia non potest admitti ad professionem ante annum decimum sextum expletum. neque admitti ante integrum annum probationis. *Conc. Mediolan. 1. p. 3. tit. de Nouitijs ad professionem recipiendis.*

Ante diem professionis per triginta dies Præfecta significet Episcopo, quo tempore nouitia est professura, vt ipse, vel alius pro eo exploret nouitiæ voluntatem, & declaret onera subeunda. Præfecta id negligens ab Episcopo puniatur. *ibid.* In Ecclesia extra monasterium exploranda est.

Nouitia de licentia Episcopi potest renunciare, iuxta decretum Concilii Tridentini. *ibid.*

Nouitia non potest admitti ad religionem, nisi sciat congruè legere. *ibid.*

Nouitiæ professio, nomen, &c. in aliquo peculiari libro describantur. *ibid.*

Professionis die non sunt facienda conuiuia in ædibus, vel forestariis monialium; neque danda bellaria, dulciora, &c. *ib.*

Potest nouitia dare monasterio eleemosynas ad sui substentationem. *ibid.*

Moniales tenentur recitare officium in choro, die, ac nocte. *Conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de diuinis officijs, &c. monialium.*

Decenter vestitæ debent incedere, nec inde discedere sine licentia. soni & cantus, qui non sunt spirituales, non admittantur ab eis. neque colloquia, risus, &c. *ibid.*

Moniales omnes etiam conuersæ ad orationem mentalem in choro faciendam conueniant. media hora duret post matutinum, & media post nonam, vel post completorium. *ibid.* In die festo consumere debent in lectione librorum spiritualium totum tempus, quod superest expletis officiis diuinis. *ibid.*

Non teneant libros prophanos. ideo superior, & confessor requirant videre quos libros tenent, & id præcipiant in virtute obedientiæ. *ibid.*

Moniales in omni monasterio debent viuere in communi. *Concil. mediol. 1. p. 3. tit. commun. vitæ, &c. monialium.* Nihil habere possunt de proprio. omnia bona eis relicta siue mobilia, siue immobilia, monasterio sunt applicanda, sed de iis maximè prouidendum est ei ad quam pertinent. Vestes etiam in communi loco tenere debent, ijs exceptis, quæ ad vsum quotidianum inseruiunt. nulla apud se teneat pecuniam. dona quæ ad eas mittuntur, Præfectæ offerantur. imò nec accipere, neque ad vsum suum applicare potest, Præfecta nesciente, & non consentiente. si quæ aliquid proprium tenet, biennio priuetur actiua, & passiua voce; & eo magis si sibi appropriet, quod est applicatum vsui communi. *ibid.*

Moniales tenere non possunt catellos, vnguenta, suffimenta, & cætera vana. statim auferenda, foras mittenda; & ipsæ tenentes sunt puniendæ. *ibid.*

Moniales non possunt donare, nec eleemosynam facere, neque esculenta dare, neque legatum facere sine licentia Præfectæ; quæ concedere potest, vt aliquid deuotionis, vel aliud exiguum concedat propinquis, &c. alijs benemerentibus. *ibid.*

Ad mensam communem omnes debent conuenire, & Præfecta, vel vicaria benedictionem facere, & non discedant, nisi actis gratijs. & spiritualis liber legatur in mensa. omnes in dormitorio clauso dormiant, sed quælibet in suo lecto. cellæ die, ac nocte sint ita apertæ, vt Præfecta, siue Vicaria videre possit quid agitur. *ibid.*

Monialium clausura. *Conc. Mediolan. 1. p. 3. tit. De clausura, &c. monialium.*

In fenestellis, vbi loqui debent, sint duo ferrei claui, quorum vnus ab altero distet per palmum. virgæ ferreæ per vnciam vnam distent vna ab alia, & sint solidæ. à parte interiori sit vna lamina ferrea perforata, ad audiendum tantum apta. in ea fiat vna fenestella, claue clausa, quæ non aperiatur, nisi dum loquendum est cum Episcopo, superiore, vel parentibus monialium, & alijs propinquis. *ibid.*

In loco collocutionis sint duo ostia, intus scilicet, & foris semper clausa, nec aperienda, nisi cum longius est colloquendum; alijs verò vicibus per rotam audiant quod sibi est dicendum. Non adsit porta, quæ ex monasterio ducat ad Ecclesiam exteriorem. omnes fenestræ pariter, per quas potest prospici intra Ecclesiam, clausæ sint vna excepta, per quam videri potest Hostia, & Calix cum eleuantur; ita tamen hæc fenestra sit disposita, vt sacerdos ex altari videre non possit moniales, & panno sit semper clausa vsque ad eleuationem. *ibid.*

Cauendum est nè per ædes vicinorum introspici possint moniales, hoc curet Episcopus: ad quod exequendum, si fuerit opus, imploret auxilium Principum sæcularium. *ibid.*

Monialium monasteria non sunt ædificanda propè monasteria Regularium, ita quod ex istis ipsæ possint videri, neque prope habitent mulieres famosæ. *ibid. tit. De clausura.*

Circa

Circa monasteria fieri non possunt cantus, ludi, ioci, &c. *ibid.*

Moniales egredi non possunt à monasterio, nisi ex causa legitima ab Episcopo probata.

Apostatæ cogantur redire ad monasteria. Si superiores iudicauerint, non debere in monasterium recipi, mittant eas ad monasterium Conuertitarum cum suis bonis, quę illis mortuis redeant ad priora monasteria. *ibid.*

Monialis introducens in monasterium fœminas cuiuscumque conditionis, etiam matrem, per tres menses carceretur, per sextas ferias illorum mensium in pane, & aqua ieiunet, & per annum velo priuetur. Eadem pœna plectendæ, ianitrix, rotaria, & Præfecta consentientes. *ib.tit.de clausura.*

Clericus regularis, vel secularis monasterium ingrediens, incurrit excommunicationem. potestque ab Episcopo puniri alijs pœnis, etiam cum priuatione beneficij. *ibid.* Excipiuntur ij, qui ex necessitate monasterij habent licentiam ab Episcopo ingrediendi: sed hæc licentia quolibet anno debet renouari. In monasterio non possunt pernoctare matres, vel aliæ feminæ, etiam seruientes, sub pęna excommunicationis, tam ipsi, quam Præfectæ. In monasterijs ali non possunt equi, boues, vel alia iumenta. *ibid.*

Moniales non possunt loqui cum aliquo externo sine licentia scripta superioris monasterij, & in Cancellaria Episcopali notata; & pęnæ contrafacientium. *ibid.* Talis licentia à rotaria accipiatur, Præfectæ deriuncietur, & cum huius benedictione monialis potest loqui. Hæ locutiones fieri non debent in diebus festis, neque in diebus communionis. Non tempore Aduentus, Quadragesimæ, aut vigiliarum, nisi necessitas postulet. Quæ præpositæ sunt locutionibus, nemini dicant quod audierunt, nisi soli Præfectæ, si sit opus.

Loquentes cum monialibus sine licentia sui superioris, grauiter puniantur, exceptis patribus, matribus, & fratribus, ac sororibus.

Quomodo possunt moniales doceri de sono, & cantu. *ib. tit. De clausura.*

Moniales non possunt alijs instrumentis vti, nisi organo, & harpicordio. *ibidem.*

Tenere non possunt in monasterio loco depositi vestes, gemmas, aliavæ pretiosa. & pęnæ contrafacientium. Vti non possunt sæculari vestitu, neque recreationis gratia. *ibid.*

Non possunt facere cibaria, vel offulas, donandi gratia. alias ipsæ & Præfecta puniantur.

Non possunt scribere literas secretò, nisi ad superiorem, vel Episcopum; neque recipere ad se missas, nisi coram Præfecta, vel Vicaria. & pęnæ. *ibid.*

Si literę suspicionem afferunt, preter alias pęnas, per sex menses collocutione, & velo priuentur. Omnes literæ à rotaria accipiantur, & ad Præfectam ferantur.

Si quis intrat in monasterium ex causa, & cum licentia, siue Visitator, siue Confessor, duæ vel tres moniales illum comitentur quocumque vadit: sed campana prius pulsanda est, vt omnes se recipiant, alias Præfecta officio priuetur. *ibidem.*

Moniales Conuersæ, 40. annorum ætatis sint. *Concil. Mediol. 1. par. 3. tit. De Conuersis.* Poterant olim è claustro cum licentia Præfectæ exire ob negotia monasterij (sed si fieri potest hoc non permittatur.) Ad funera ire non possunt, nisi sint Ordinis Mendicantium, & binæ debent incedere. si extra Vrbem vadunt, redeant vt semper dormiant in eodem lecto. in domos famosarum, vel inhonestarum mulierum, non ingrediantur. literas non ferant clam, neque alia referant nuncia. delinquentes carcere, & alijs pęnis puniantur.

Monialium Concionatores vocandi ab ijs, qui præsunt eis. Prædicare debent in loco collocutionis, vel fenestellis Ecclesiæ. *conc. Mediol.1.par.3. tit. De concionatoribus, &c.*

Concionatores non possunt separatim cum monialibus loqui, nisi cum licentia superioris. bis saltem in mense prædicent. *ibidem.*

Monialium confessores sint prouecti, prudentes, &c. Semel saltem in mense confessiones audire debent, & Eucharistiam ministrare. *ibid.*

Confessores regulares à Capitulo Generali, vel Generali, aut Vicario eius debent esse approbati. & hoc testimonium ostendere debent Episcopo, aut Vicario.

Confessor monialium per biennium duret; & ad summum per triennium, nisi causa aliqua cogat prorogare tempus; & hoc per Episcopum, vel superiorem regularem, cui subijcitur monasterium. *ibid.*

Confessores monialium non possunt ingredi septa monasterij, nisi cum licentia superioris, excepta graui monialium infirmitate. Dum intra Conuentum morantur, duę vel tres moniales ætate prouectæ illos comitentur. & sic faciant cum reliquis qui ingrediuntur monasterium, etiam cum licentia: ante ingressum tamen pulsanda est campana, vt omnes se recipiant.

Confessarij non morentur in forestarijs ad cibum capiendum, nisi tempore confessionis, neque ibi de nocte cubent, nisi monialis esset moribunda, aut conuentum remotum habeat. *ibidem.*

Ad locum forestariæ, vbi habitat, aut dormit confessor, nulla fenestra, neque rota, vel aliud correspondeat, vt audiri, vel videri possit, quod ibi agitur. *ibid.*

Fenestellæ, & clatri, vbi audiuntur confessiones, ita fixa sint, vt non possint remoueri, neque quis videri, sed tantum audiri. *ibidem.*

Confessores, qui delinquunt in præfatis, statim priuandi sunt, & etiam facultate adeundi ad illud monasterium, & dicendi missam in eius Ecclesia. *ibid.*

Moniales accipientes, vel dantes munera alijs, nisi cognati sint, eamdem pœnam incurrunt, sic etiam qui in eorum forasterijs comedunt, nisi sint cognati. *ibid.*

Superiores, & Visitatores possunt in ijs locis vesci, dum visitant. *ibidem.*

Superiores, & Visitatores, neque pecuniam, neque munera possunt accipere à monialibus, dum visitant. *ibid.* Medici, furnarij, &c. monialium à superiore debent probari. *ibid.*

Superiores, Visitatores, & inseruientes monialibus, possunt eorum impensis ali. *ibid.* Moniales, Procuratores, & famuli debent à superiore probari. *ibid.*

Confessorum regularium socij sint prouecti, & à superiore probati. Non possunt loqui cum monialibus, sed cum Prefecta, aut cum Vicaria quando opus est, quo tempore Confessor audit confessiones. *ibid.*

Confessor extraordinarius, concedendus est monialibus. *ib.*

Religiosi, qui sunt fratres monialium, ex licentia superioris monasterij, semel in anno possunt loqui cum monialibus, præsentibus tamen Præfectis locutionum. Socij vero eorum non possunt cum eis loqui. *ibid.*

Qui monialibus in dicendis missis inseruiunt sint bonæ famæ, & probati ab ijs, qui monasterijs præsunt. *ibid.* Non possunt loqui cum monialibus, nisi ex licentia superioris. possunt solum loqui ad breue tempus de necessarijs pro missa, ei quæ Sacristiæ hab. t curam. *ibid.*

In festis Ecclesiæ monialiũ non fiant sumptuosi apparatus, sed pij, ac modesti. non admittantur musici, aut instrumenta, nec cantus figuratus. *ibid.*

Procuratores monialium debent bonam fideiussionem dare coram Cancellarijs Episcoporum, quod fideliter ministrabunt, alias priuentur. *Conc. Mediol.1.p.3. tit. de Concionatoribus.*

Moniales quotidie legere debent vnum saltem caput suarum Constitutionum. Vna legat, alię verò andiant. incipiendo à primo capite, & sic prosequendo; deinde redeundo. *conc. Mediol.1.par.3. tit. De propria regula, &c.*

Moniales quædam in specie.

Moniales Carmelitanæ, quomodo possint alienare bona Conuentus in necessitate. *Gregorius 13.const.34. Ex incumbenti.* Sed nunc *ex const.51.Vrbani 8.Humana*, est abrogatum.

Alia earum priuilegia sunt eadem, quæ habent fratres dicti Ordinis. *Vide, Fratres, &c.*

Carmelitanæ Discalceatæ in Regnis Hispaniæ instituuntur, & quomodo sunt regendæ. *Gregorius 13. constitut.64. Pro consideratione.*

Moniales omnes Romæ, quid tenentur obseruare circa con-

confessarios, &c. Vide, *Regul. circa monasteria monialium*.

Moniales Cassinenses, quomodo debent eligere Abbatissam. *Gregorius 13. constit. 15. Ex nostri*. Vide, *Abbatissa*.

Moniales nigræ, vt Cistercienses, &c. tenentur portare vestes nigri coloris, non grisei. *Sixtus IV. const. 9. Et si cunctis*. Vide, *Monachi Sancti Benedicti*. Vide, *Cisterciensis*. Vide, *Abbatissa*.

Gaudent omnibus priuilegiis monachorum dicti Ordinis. *Innoc. 8. const. 9. Ad Romani*.

Moniales B. Mariæ Fuliensis, gaudent omnibus priuilegiis monachorum illius Congregationis. *Paulus V. constit. 29. Quæ regulares*.

Moniales Sanctæ Claræ.

Moniales S. Claræ institutæ à S. Francisco obtinent approbationem Regulæ *ab Innocentio IV. constitut. 12. Solet.* anno 1253. tota Regula. *ibid.*

Earum regulam moderatus est *Vrbanus IV. constitut. 7. Beata Clara*.

Earum monasteria habent priuilegium, vt intra spatium 300. cannarum non possint propè ea ædificari alia monasteria. *Iulius 2. const. 21. Exponi*.

Moniales istæ *ab Eugenio IV.* subditæ fuerunt regimini Fratrum Minorum. *constit. 28. Ordinis tui*. Ibidem declaratur, quæ ieiunia debeant obseruare; quod possint calceatæ incedere: quænam regulæ præcepta obligent sub mortali, & dispensantur ab onere perpetui silentij. *ibid.*

Exemptæ fuerunt à iurisdictione Ordinariorum *ab Eugenio IV. constit. 18. Licet*.

Obtinent omnia priuilegia Fratrum Minorum. *Sixtus IV. const. 19. Sacri*.

Tenentur recitare officium sicuti Fratres Minores, quæ vero nesciunt legere, tenentur ad recitandum Orationes Dominicales. *Leo X. const. 9. cum sicut*.

Habent priuilegium lucrandi indulgentias Sanctæ Mariæ Angelorum, & Stationum Vrbis Romæ, cum quibusdam pijs operibus. *ibid.* Item possunt in certis Festis absolui plenariè. *ibid.* Possunt recitare Officium B. Agnetis. & Officium vndecim millium Virginum. *ibid.*

Earum Sindici, Procuratores, ac seruientes gaudent priuilegijs fori ipsarum, & Indulgentiis, quibus ipsæmet moniales. *Clemens 7. const. 19. Dum considerammus*.

Obtinent confirmationem omnium priuilegiorum, & gratiarum, quæ Concilio Tridentino non sunt contraria. *Clem. 8. const. 51. Pastoralis*.

Moniales S. Claræ, quæ sunt sub cura Fratrum Minorum de Obseruantia, possunt facere celebrari Missas suarum obligationum in Ecclesiis ipsorum Fratrum, dato eis pretio eleemosynæ iuxta locorum consuetudinem. *Clemens 8. const. 105. ex debito*. In Ecclesiis tamen monialium Missæ duæ dicendæ sunt in diebus feriatis, tres verò in festiuis, in monasteriis quæ habent 80. moniales. Pro illis vero monasteriis, quæ babent minus 50. moniales, vna Missa dicatur in diebus feriatis, & in Festis duæ. *ibid. §. 4.* Eleemosyna detur iuxta consuetudinem, licet legata aliter sint disposita, quia Papa in hoc ea commutat. *ibid.*

Fratres dicti in aliis termpotibus sub quouis prætextu non possunt ad earum monasteria accedere, nisi pro dictis Missis, in Ecclesia, sub pœna priuationis actiuæ, & passiuæ vocis. neque prætextu recipiendarum nonitiarum, neque prætextu funeralium. Sine licentia speciali S. Congregationis non possunt Fratres ad earum Monasteria accedere. §. 5. Qui verò ad Missas dicendas in earum Ecclesiis mittuntur, debent esse probatæ, & prouectæ ætatis. *ibid.*

Moniales S. Dominici, & sorores de Pœnitentia.

Moniales S. Dominici in articulo mortis, si sunt nouitiæ, & habent ætatem legitimam, possunt emittere professionem, *Pius V. const. 109. Summi*.

Moniales S. Dominici gaudent omnibus gratiis, & priuilegiis Fratrum dicti Ordinis. *Sixtus IV. const. 19. Sacri*.

Sorores de Pœnitentia S. Dominici habent propriam Regulam. *Innoc. 7. const. 1. Sedis*. Vide, *Tertiaria*.

Monasteria quædam monialium particularia.

Monasteria S. Catharinæ de Rota Romæ, est sub iurisdictione Cardinalis Protectoris; & causæ ipsius ab eo iudicantur. *Pius V. const. 54. cupientes*.

In hoc monasterio Virgines miserabiles receptantur. quomodo alimenta eis præstantur, & alia pertinentia ad eius gubernium. *Clemens 8. const. 93. Apostolici*.

Monasterium Sanctæ Marthæ Romæ, est sub iurisdictione Cardinalis Protectoris, qui eius causas iudicat, & alia spectantia ad ipsum. *Gregor. XIV. const. 12. Salutem*.

Monasterium pauperum puellarum Virginum erigitur in Ecclesia SS. Viti, Modesti, &c. cum forma regiminis, Cardinalis Protectoris, &c. *Sixtus V. constit. 60. Sacrosanctæ*.

Monasteria puellarum dispersarum. Vide, *Puella*.

Monasterium Refugii. Vide, *Refugium*.

Alia monasteria particularia. Vide in suis locis, & verbis.

Monomachia.

Monomachia (id est duellum) est prohibita. *Nicol. I. in decr. de Bellis c. 1. 2. q. 5. c. Monomachiam*. Vide, *Duellum*.

Monitio canonica.

Monitio canonica per tres vices facienda: potest fieri per vnam tantum, sed per plures dies, & plura interualla; nisi necessitas aliud petat. *De sentent. excom. in 6. cap. constitutionem*. Vide, *Canonica monitio*.

Mons Altus.

Mons Altus in Marchia sublimatur in Ciuitatem. *Sixtus V. const. 48. Super*.

Montes Pietatis.

Montes Pietatis licitè mutuant pecuniam, aliquid accipientes pro mutuo, pro ministris qui inseruiunt in ipsis. & quantum debent accipere. *Leo X. const. 11. Inter multiplices. Conc. Mediol. 1. p. 3. tit. de piorum locorum, &c.*

Docentes contrarium, quod scilicet non possint aliquid accipere, excommunicantur. *ibid. Leo X.*

Montes Pietatis in Christianorum Ciuitatibus, licitè erigi possunt, & accipere aliquid vltra sortem principalem pro ministris, vt supra, & tale mutuum non est vsurarium. Sed quod datur debet esse honestum, & moderatum. *Concil. Later. 5. sess. 10. const. 1.* Vide, *Vsura, in fine*.

Montes Pietatis de nouo possunt erigi, sed cum licentia Sedis Apostolicæ. *ibid. Concil. Mediolan. 1. par. 3. tit. De piorum locorum, &c.*

Montis Pietatis Administratores tenentur ad reddendas rationes Episcopo. Vide, *Loca pia*.

Mons Pietatis Romæ mutuare potest cum pignore, accipiendo duo pro quolibet centenario. *Paulus V. constit. 70. Pastoralis. §. 11.*

Montium Pietatis pecuniæ in Statu Ecclesiastico, non possunt conuerti in alios vsus, quam ad commodum pauperum, iuxta formam erectionis ipsorum Montium. *Paulus V. const. 82. Onerosa*. Vide, *Deposita*. Vide, *Loca*.

Montes Baronales Romæ.

Montes isti quomodo debent gubernari, & extingui. & quomodo in his negotiis est procedendum. *Clemens 8. const. 41. Iustitia. per §§. 16.* Vide, *Barones*.

Montium loca vacabilia, vel non.

Montium loca vacabilia non censentur vacare per Assumptionem alicuius ad Episcopatum, commendam, &c. Sed isti

isti ea retinent, & reuocatur Constitut. Sixti V. quo ad hoc. *Vrbanus* 8. *in append. const.* 38. *Decet Romanum.*

Montium loca vacabilia vacare censentur per assumptionem ad Cardinalatum. *ibid.*

Montium loca, siue vacabilia, siue non, cuiuscumque personæ, siue Principum, siue Ducum, &c. non afficiuntur per obligationes, pacta, & alia eiusmodi talium personarum sine licentia Papæ. *Vrban.* 8. *constitut.* 44. *in append.* 2. *Decet nos.* Vide, *Vacatio.*

Mora.

Mora propria cuilibet nocet. *De regulis iuris in* 6. *reg.* 25.

In mora non est, qui legitima excusatione non potest se tueri. *ibid. reg.* 60.

Moræ purgatio admittenda est, si ex impedimento, votum, vel iuramentum non habent effectum in tempore determinato. *Iulius* 2. *in Bulla Indictionis conc. Lateranen.* 5.

Morbus caducus.

Morbo caduco laborans non potest esse Presbyter, Episcopus, &c. Vide, *Caducus morbus.* Vide, *Epilepticus.*

Mores.

Mores diuturni pro lege habendi sunt. *dist.* 12. *ca. Diuturni.*

Morum nobilitas, illustrat sacerdotes. *Distinct.* 40. *cap. Nos qui præsumus.* & *cap. Non loca.*

Moribundus.

Moribundo non negatur absolutio, neque in tempore interdicti. nec etiam Eucharistia. *de pœnit. & remiss. cap. Quod in te. Cælestinus* 1. *ep.* 2. *c.* 2. 26. *q.* 6. *ca. Agnouimus.* & est maxima crudelitas, sic facere. *ibid.*

Moribundus à quouis potest absolui, etiam ab hæretico (nisi adsit alius sacerdos.) 24. *q.* 1. *c. Si quem forte.*

Moribundo in patibulis danda est communio, si fecit Sacramentalem confessionem. 13. *q.* 2. *cap. Quæsitum, cap. Fures, & cap. Si fur.*

Moribundis non est imponenda multa pœnitentia, sed solum notificanda. 26. *q.* 7. *cap. Ab infirmis.*

Moriens.

Moriente Episcopo intestato, Ecclesia succedit in omnibus. 12. *quæst.* 5. *cap. Sicubi. cap. Quicumque.* Vide, *Episcopo moriente.*

Moriente Episcopo, res eius, vel Ecclesiæ non auferendæ. 12. *q.* 2. *c. Hæc huius placito, & cap. Non liceat.* Neque à Metropolitano. *ibid. c. Non liceat Metropolit.*

Moriente aliquo mancipato Ecclesiæ ab intestato, Ecclesia succedit. 12. *q.* 5. *c. Quicumque.* Vide, *Testamentum.*

Moriente clerico intestato, Ecclesia succedit. *de successionibus ab intestato c.* 1. Vide, *Clerici quo ad testamenta.*

Moriente clerico intestato, qui prius fuerat seruus, quatuor partes fiunt de bonis eius, scilicet Episcopo, Ecclesiæ, pauperibus, & parentibus. *ibid. c. Sancto Concilio.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Sacerdos.*

Moriens ab intestato, sepelitur in sepultura maiorum. *de sepulturis c.* 1. Vide, *Sepultura.*

Moriens casualiter, non potest priuari Ecclesiastica sepultura propter hoc. *de sepulturis cap. Ex parte.*

Moriens ex improuiso inconfessus, si præceptum annuæ confessionis adimpleuit, non priuatur sepultura Ecclesiæ. *Reformatio Cleri Germaniæ c.* 28.

Moriens in villa, vbi sepeliendus. *de sepulturis in* 6. *cap. Is qui.*

Moriens excommunicatus non potest absolui post mortem. *Post ep. Gelasij.* 24. *q.* 2. *cap. Nec quisquam.*

Moriens in excommunicatione, si pœnitens decessit post mortem, potest absolui (id est declarari absolutus.) *de sent. excommunic. cap. A nobis. cap. Sacris.*

Hæredes tamen tenentur ad satisfactionem pro eo, & in quibus. *ibidem.*

Moriens cum sola pœnitentia, sine Eucharistia, tractatur, vt alij fideles. *conc. Vasense* 1. *c.* 2.

Moriens in torneamentis, caret Ecclesiæ sepultura. *Concil. Later.* 3. *cap.* 20.

Moriens in peccato vsuræ, caret Ecclesiæ sepultura. *concil. Later.* 3. *c.* 25.

Moriens in domo Religiosorum, si ad eam iuit sanus, non tenetur relinquere Ecclesiæ Parochiali portionem. si verò iuit infirmus, tenetur. *conc. Later.* 3. *in app. par.* 49. *c.* 6.

Moriens pro defensione Christianorum, saluatur. 23. *q.* 8. *c. Omni timore.*

Moriens in certamine infidelium, si pro fide, saluatur. 23. *q.* 5. *cap. Omnium.*

Moriens in charitate, ratione timoris non impeditur ab ingressu regni Cœlorum. *Leo X. Bulla const.* 40. *Exurge.*

Moriens post baptismum, antequam aliquod peccatum committat, statim intrat in Cœlum, & videt Deum. *Eugenius IV. in decr. Vnionis Armenorum* §. *Primum. Innocent.* 4. *const.* 14. *Sub catholica.* Idem de pueris dicendum. *ib.* Vide, *Anima.* Vide, *Defunctus.*

Moriens in mortali peccato, sine penitentia, damnatur. *Innocentius IV. const.* 14. *Sub catholica.*

Morientium ab intestato (Romæ) bona ad quos pertinent. *Iulius* 3. *const.* 5. *Cupientes.*

Morientes Romæ, possunt testari. *ibid.* Vide, *Curiales.*

Morientium Curialium, Episcoporum, Cardinalium, & aliorum beneficiatorum (Romæ) ornamenta Cappellæ, Cruces, Calices, iocalia, &c. similia pertinent ad Cappellam Papæ. *Iulius* 3. *const.* 7. *Cum sicut.*

Morientium beneficiatorum, &c. fructus, & redditus inexacti, pertinent non ad hæredes; sed ad successorem. Si tamen bona morientis non sufficiunt ad legata pia soluenda, de illis fructibus est accipiendum, vt soluantur. *Iulius* 3. *const.* 7. *Cum sicut.*

Morientis successor tenetur implere ea legata pia, quæ moriens fecit sanus, & ea debita, quæ contraxit ratione beneficij. *ibid. in cap. seq. Dudum.*

Morientium extra residentiam, spolia, si illi non habuerunt facultatem testandi, pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius* 4. *const.* 91. *In suprema.*

Morientibus Prælatis, Cardinalibus, &c. in curia, qui ordo seruandus est in solutione debitorum, quæ habebat moriens. *Pius V. const.* 15. *Sanctissimus, in seq. cap.*

Morientium beneficiatorum, spolia à Thesaurario Cameræ colligenda. quæ, & quomodo. *Sixtus V. const.* 100. *In conferendis.*

Moriente Conclauista ab intestato, succedunt hæredes. Vide, *Conclauista.*

Moriente clerico, siue Romano, siue curiali, ab intestato, si Romæ, vel intra spatium decem milliariorum moritur, succedunt hæredes. *Paulus V. const.* 18. *In eminenti.* §. 4. *Alexander* 7. *const. Nos volentes, data sub die* 19. *Augusti* 1657. Vide, *Bellum.* Vide, *Sepelire.* Vide, *Sepultura.*

Vide, *Roma morientes.* Vide, *Spolia.* Vide, *Cardinales.* Vide, *Beneficiati.* Vide, *Defunctus.*

Mortui.

Mortui non possunt baptizari. *conc. Carthagin.* 3. *c.* 6.

Mortuorum contactus non polluit. *Lib.* 6. *const. Apost. c. vlt.*

Mortui non possunt solui, aut ligari. 24. *q.* 2. *c. Legatur.*

Mortuis dari non potest Eucharistia. *conc. Carthag.* 3. *c.* 6.

Mortui nesciunt, quid hic agatur à viuis à decedentibus ex hac vita: sciunt tamen quæ Deus permittit eis dici. 13. *q.* 2. *cap. Fatendum.*

Mortui in excommunicatione, denunciandi sunt. *conc. Afric. sub Stephano* 1. Et possunt declarari excommunicati. 24. *q.* 2. *c. Sanè profertur.* Vide, *Excommunicatus.*

Si mortuus sit de Ecclesia Cathedrali, & alibi sepelitur, soluitur quarta Ecclesiæ illi. *de sepulturis c. Cum super.*

Mortui non sunt operiendi vestibus altaris. *de consecrat. dist.* 1. *cap. Nemo per ignorantiam.*

Mortui non resuscitantur per Magos. Vide, *Demones*.

Mortui pœnitentes, post mortem etiam ab excommunicatione absoluuntur. *De sent. excom. c. A nobis, & cap. Sacris.* Vide, *Absolutio post mortem*.

Mortuo excommunicato, quando est ei communicandum. Vide, *Communicare*.

Mortui catholicè non sunt damnandi, licet eorum doctrina inueniatur hæretica. *Vigilius Papa in const. Concil. Gener. 5. Pelagius 2. ep.7.*

Mortuorum imagines, quando non possunt depingi. Vide, *Imagines*. Vide, *Defuncti*. Vide, *Orare*.

Mors.

Mortem animæ incurrit Adam cum peccauit. *Gregorius 1. lib.5. ep.14.* Vide, *Adam*. Vide, *Anima*.

Mors Christi efficaciter ab eo oblata est pro prædestinatis. *de consecr. dist.2. cap. Semel il 2.*

De morte amicorum, &c. dolendum non est à Christianis, sed ab alijs, qui in aliam vitam non credunt. *Anastasius 1. ep. 2. 13. q. 2. cap. Habent. cap. Qui diuina.* Est quid pusillanime, *cap. Vbicumque sepeliamur*.

Neque de propria morte tristandum, & quare. *ibid. c. Quam præposterum*.

Pusillanime est hoc. *ibid. cap. Vbicumque*.

Mortem nullus potest sibi inferre. *23. q. 5. c. Non est nostrum, & cap. si non licet. c. Tu dixisti, & cap. Placuit.*

Mors potius ex famæ sufferenda, quam aliquid ab inimicis Dei accipiendum (si adsit Dei offensa) *lib.4. const. Apost. c.7.*

Mortis alicuius causa non semper est reus talis mortis, sed quando. *23. q. 5. cap. Cum homo.*

Motecta cantanda.

Vide, *Musica*.

Mulier.

Mulier ex costa Adæ facta est, vt vnum cognoscatur esse principium vitæ humanæ. *23. q.5. cap. vlt.*

Mulier prętextu continentiæ virilem habitum sumens, est anathema. *Conc. Gangrense c.13.*

Mulier relinquens virum, & nuptias execrans, est anathema. *Concil. Gangrense c. 14. dist.30. c. Si qua.*

Mulieres prauæ fugiendæ. *Lib.2. const. Apostolic. c.7.*

Mulier tondens crines ob superstitionem cultus, est anathema. *Concil. Gangren. c.17. dist.30. cap. Quacumque, & c. Si qua mulier.*

Mulier relicta à Catechumeno potest ad baptismum recipi, etiam si alium duxerit. *Conc. Elibert. c.10.*

Mulier velat caput, ratione imaginis Dei, (& quare hoc.) *33. q.5. c. Mulier, & c. Nec illud.*

Mulier verberans ancillam, si hæc moriatur, post quinque annos acta pœnitentia, recipiatur ad communionem. *Conc. Elibert. cap.5.*

Mulier eiecta dicitur, quæ à viro viuente dimittitur. *Dist. 34. cap. Vidua.*

Mulier nubens cum gentili per aliquod tempus, priuanda est communione. *Conc. Arelat. 1. c.11.*

Mulieres illuduntur à dæmone. Vide, *Saga*.

Mulieres in Ecclesijs debent à viris separatæ stare. *Conc. Cæsaragust. cap.1.* etiam dum fit concio. *Conc. Mediolan. 1. tit. De Prædicatione Verbi Dei.*

Mulier quolibet sensu corporis patitur corruptionem. *17. q. 1. cap. Nec aliqua, & c. Quod si pœnitentiam.*

Mulier propter peccatum subiecta est viro. *33. quæst. 5. cap. Mulier.*

Mulier patiens menstrua potest ad Ecclesiam ire, & Eucharistiam sumere. *Gregor. 1. lib.12. ep.31. c.10. dist.5. c. Ad eius.*

Mulier si tempore menstrui ex deuotione non vult communicare, potest omittere. *dist. 5. c. Ad eius.* Item si post partum vult abstinere ab ingressu Ecclesiæ. *de purificat. & ca. Vnico.*

Mulier pariens, si vult potest statim ad Ecclesiam intrare. *Gregorius 1. ibid. Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum cap.68. dist.5. cap. Si mulier. De purificatione, &c. c. vn.*

Mulier prægnans potest baptizari. *Gregor. 1. lib.12. ep.31. c. 10. Conc. Lucense 2. c. 54. De consecrat. dist.4. cap. Si qua mulier. Conc. Neocæsar. c.6.*

Mulier absque parentum voluntate, potest nubere. *Post concil. Arelat.3. cap. 11.*

Mulierum ornamenta in Vrbe, moderata *à Pio V. const. 39. Quoniam*.

Mulier coactè corrupta non perdit pudicitiam. *22. q. 5. cap. Proposito. c. Non si fidelibus. cap. De pudicitia. cap. Ad Deum. cap. Non potest, & cap. Magis.*

Mulieris accusatione tantum, nullus potest condemnari. *15. q.3. cap. De crimine. c. Ex eo, & cap. Certis.*

Mulieres concubinæ. Vide, *Concubinæ*. Vide, *Femina*.

Mulieribus prohibita.

Mulier non potest ingredi cubiculum Episcopi sine duobus presbyteris. *Conc. Matiscon. 1. c.3.*

Non potest ingredi in sacrarium. *conc. Lucense 2. c.42.*

Mulier non potest duos fratres in viros accipere, alias excommunicetur vsque ad mortem. *conc. Lucen. 2. c.79.* Vide, *Matrimonia probibita ratione affinitatis*.

Non potest nubere cum adultero, maximè, si causam dedit morti viri. *concil. Meldense c.69. 31. q.1. cap. Nullus. c. Illud verò. cap. Relatum. c. Si quis, & cap. Si qua mulier.* Aliquando potest pœnitentiam conceditur. *ib. c. Denique, & c. Relatum. 24. q.4. c. mulier. de diuortijs c. 1.*

Mulier in Ecclesia docere non potest, nec prædicare. *Lib. 1. const. Apostol. c.6. conc. Carthag. 4. c. 99. dist.23. c. mulier. De consecr. distin.4. c. mulier. conc. Constant. in const. Martini V. circa finem.* Vide, *Prædicare*.

Non potest baptizare sicut sacerdos; quia neque cognatis mulieribus Christus id concessit. *Lib.1. const. Apostol. c.9. de consecr. dist.4. c. mulier. conc. Carthag. 4. c. 100.*

Mulier fornicata cum clerico, à ciuitate illa repellatur. *concil. Aurel.4. cap. 29.*

Mulieres habitare non possunt prope monasteria monialium. *Greg.1. lib.1. ep. 48.*

Non possunt ingredi septa monasterij; introducens eam excommunicatur. *conc. Turon. 2. c.17.* Vide, *Monialium monasteria non frequentanda*. Vide, *Monasteria*.

Non possunt altari inseruire, neque lectiones legere, &c. *concil. Laodicen. c.44. Zacharias ep.7. c.5. conc. Parisien. 6. lib. 1. c. 45. de cohabit. cleric. c. 1.* Vide, *Altare*.

Non possunt manere, nec esse præsentes in domibus Episcoporum, nec in eis, ad quas accedunt Episcopi. *Conc. Nicæn. 2. cap. 18.*

Non possunt in choro sedere. *de cohabitat. cleric. c.1.*

Non possunt mulieres Eucharistiam dispensare. *Conc. Parisiense 6. lib. 1. cap. 43.*

Non possunt altari inseruire. Vide, *Altare*.

Non possunt tangere vasa sacra. *Conc. Paris. 6. lib. 1. cap. 45. dist. 25. cap. Sacratas.* Etiam si moniales sint. Vide, *Sacra*. Vide, *Virgines*.

Non possunt vti femoralibus. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgarorum cap. 59.*

Non possunt vti fucis, & coloribus. *de consecr. dist. 5. cap. Fucare.*

Non possunt negotia publica tractare, nec ad Concilia accedere. *Conc. Nanneten. 1. c.18.*

Non potest mulier tenere filium in confirmatione (vt separetur à viro.) si tenet, non separatur, sed per totam vitam pœniteat. *conc. Cabilon. 3. c.31. 30. q. 1. c. dictum est.*

Non potest procurare abortum, nec infantem occidere, alias per decem annos pœnitere debet. *conc. Lucense 2. cap. 77. dist. 50. c. Si quis voluntariè. conc. Ancir. cap. 21.*

Vide, *Abortus*. Vide, *Mater*. Vide, *Occidens*.

Mulier occidens filium, in monasterium est detrudenda. si verò dubitatur de incontinentia potest nubere. *de his qui filios, &c. cap. 1.*

Talis mulier non est separanda à viro, sed pœnitentia ei imponenda. *cap. Intelleximus.*

In multis causis non potest mulier accusare. *15. q. 3. cap. de crimine cap. Ex eo, & cap. Certis de causis.*

Mulieri solæ accusanti sacerdotem de adulterio, non creditur. *de adulterijs, & stupro c. Significasti.*

Mulier quantumuis docta, non potest viros docere. *Concil. carthag.4. c.99.* Vide, *Prædicare*.

Ob mariti mortem non possunt differre adire ad Ecclesiam vltra mensem. Vide, *Vidua*.

Mulier non potest prædicare, nec benedicere publicè, neque absoluere, aut confessiones audire, etiam si sit Abbatissa. *De pœnitentijs, &c. c. Nona quadam.*

Mulieres non possunt habitum Beguinarum habere, nisi honestè, & religiosè viuant. *Extra, De religiosis domibus. c. Ratio recta.* alias excommunicantur. *ibid. c.1.*

Mulieres non possunt in congregationibus Iesuitissarum degere. & iste supprimuntur. *Vrbanus* 8. *const.*110. *Pastoralis*. Vide, *Iesuitissæ*. Vide, *Fœmina*.

Mulierum obligationes.

Mulier velata orare debet in Ecclesia, & quare. *Nicolaus* 1. *ad consulta Bulgar. c.* 58. 33. *q.5. c. Mulier il 2. & c. Nec illud.*

Velat in signum subiectionis, quia fuit initium peccati. *ibid.* & quomodo Dei imago non est. *ibid. c. Mulier il 2.*

Promittens Deo castitatem, tenetur obseruare. *Innoc.1. ep.2. c.13.* 27. *q.1. c. Hæ vero.* Vide, *Vouere votum*.

Mulier adultera, quam maritus non vult reconciliare, tenetur intrare in monasterium. *de conuersione coniugator. c. Gaudeamus.*

Mulier, quæ plures habuit viros, debet cum vltimo sepeliri. *de sepulturis in 6. c. Is qui.* Vide, *Sepelire*.

Mulier iurans non repetere à domo paterna aliud præter dotem, tenetur seruare. *De pactis in 6. c. Quamuis.* Vide, *Dos*.

Mulieres etiam coniugatæ tenentur ad solutionem mercatorum creditorum Romæ, promptæ & sine dilatione. *Gregor.* 13. *const.*88. *Cum alias.*

Mulieres (decoctis viris) pro rebus medicinalibus tenentur soluere creditoribus vsque ad summam 25. scutorum. *Clem.* 8. *const.*44. *Laudabilis* §.13.

Mulieres pro rebus medicinalibus pro se, filijs & reliqua familia possunt se obligare vsque ad summam scutorum 25. *ibid.* §.14. Vide, *Fœmina*.

Mulier quo ad coniugium, & fornicationem.

Mulier spondens in ætate puellari, si pater contradicit, non tenetur attendere: si consensit, tenetur. 32. *q.2. c. mulier.*

Mulier propria voluntate debet eligere sibi maritum, si nubere vult. 32. *q.2. c. Hoc sanctum.* Vide, *Matrim. quo consensu, matrim. prohibita ratione inuoluntary.*

Per vim contrahens nullum facit matrimonium. *De sponsalibus, &c. c. Veniens.*

Si inuitè desponsata consensit copulæ, tenet. *Qui matrimonium accusare. c. Insuper.*

Mulier nupta, aliquando dicitur virgo, & quando. 32. *q.2. c. merito hic.*

Mulier iurans nubere cum aliquo, suadenda est, vt faciat, non cogenda. *Conc. Later.3. in append. de sponsalibus secundo cap.6.*

Mulier dormiens cum aliquo non potest accipere fratrem eius in matrimonium. 32. *q.7. c. Quadam.* Vide, *matrimon. prohibita ratione affinitatis.* Vide, *Affinitas*.

Duobus fratribus etiam successiuè nupta, excommunicetur vsque ad mortem. *conc. Neocæs. c.2.* Et soluitur matrimonium. *ib.* Non potest amplius nubere. *conc. Tribur.1. c.43.*

Mulier relicta à Diacono, vel Presbytero, non potest alteri nubere. *dist.28. c. Si se cuiquam. c. Si qua vidua.* Sub pœna excommunicationis vsque ad mortem. *ibid.*

Mulier iurans aliquem esse suum maritum, si non est, potest cum aliquo nubere. *de iureiurando c. mulieri.*

Mulieri dicenti, non consensisse matrimonio, non creditur, sed tenetur probare. *de sponsalibus, &c. c. Consultationi.*

Mulier impubes facta pubes, si vult alteri nubere, non auditur, si vir dicit eam cognouisse, & firmat iuramento. *de desponsat. impuber. c. Continebatur.*

Mulier fornicata cum patre, & filio, ijs nescientibus, numquam potest nubere, illi autem possunt. 34. *q.1. c. vlt. conc. Triburien.1. c.43.* Idem si cum fratribus.

Mulier fornicata cum clerico, à ciuitate illa est repellenda. *Conc. Aurelian.4. c.29.*

Mulier suspecta de concubinatu clerici, longè à vicinia expellenda; & in hoc inuocandum est brachium sæculare. *conc. mogunt.4. c.102.*

Mulier fornicata cum Saraceno, per Episcopum grauiter puniatur, & etiam Saracenus. *Conc. Later.3. in append. part. 50. cap.49.*

Mulieres concubinæ. Vide, *Concubina*.

Habens rem cum consanguineo viri, hoc mortuo non potest amplius nubere. *De præsumptionib. c. Literis fraternitatis.*

Mulieris sola confessio non sufficit, vt recedatur à sententia lata ab Ecclesia in causa matrimoniali. *de sent. & re iudic. c. Consanguinei.*

Mulier scienter cognoscens virum, cum quo mater, filia, vel soror habuit rem, pœna mortis est punienda. *Sixtus V. const.54. Volentes.*

Mulier copulata carnaliter, & scienter cum duobus patre, & filio, pęna mortis est punienda. *Sixtus V. ibid.*

Mulieres coniugatæ meretricium facientes, pœna mortis puniuntur. *Sixtus* 5. *const.46. Ad compescendam.*

Etiam si separatæ à viris id faciunt. *ibid.*

Mulier supponens partum, an absoluenda, &c. Vide, *Absoluenda*. Vide, *Fœmina*. Vide, *meretrix*.

Mulier circa castitatem professam vel profitendam.

Mulier castitatem professa si nubit, excommunicatur ipsa, & coniux si id sciat. *conc. Barcinon.1. c.4.* Graui pœnitentia punienda. *Innoc.1. ep.2. c.12.* 17. *q.1. c. Quæ Christo. conc. Aurelian.5. cap.19. Concil. Parisien.3. c.5. Conc. Arelat.2. cap.33. post conc. Tolet.1. c.1.*

Mulier ante annum 12. ætatis non potest vouere virginitatem inuitis parentibus. 20. *q.2. c. Puella.* Si infans datur à patre religioni, & adulta liberè velatur, non potest amplius exire. *de regularibus. c. Cum virum.*

Mulier cogenda non est ad vouendam continentiam, seu castitatem. 33. *q.5. c. Notificasti.*

Non compellenda, nec retrahenda à religione. *Conc. colon.2. p.10. c.1. Ioannes* 8. *ep.*226. & si per vim profitetur, non tenetur ad vota. *ibid.*

Si mariti timore (quia minatur ei mortem) mulier intrat in monasterium: eo mortuo potest exire, & alium ducere. Secus si absque timore. *Conc. Lateran.3. in append. part. 50. cap.13.*

Cogens mulierem, puellam, ad intrandum, & profitendum Religionem, & dantes auxilium, consilium, fauorem, interuentum, authoritatem, &c. sunt excommunicati. *Conc. Trid. sess.25. de refor. regul. c.18.*

Impedientes, ne ingrediantur, vel professionem emittant, sine iusta causa, sunt excommunicati. *ibid.*

Mulier vouens religionem, non potest amplius ad sæculum redire, & cogenda est ad Conuentum regredi, alias excommunicetur. *Concil. Tolet.10. cap.5.* 27. *quæst.1. cap. Omnes fœminæ.* 20. *qu.1. cap. Puellæ.* Vide, *Vouere*. Vide, *Votum*.

Mulier sponsata volens intrare in Religionem, cogitur intra certum tempus, vel intrare, vel prosequi matrimonium. *de conuersione coniugatorum. c. Ex publico.*

Mulieres Deo dicatæ non possunt zonis aureis, vel argenteis vti, nec velo serico, anulis, &c. *Conc. Oxon.1. c.1.* Vide, *Moniales*. Vide, *Virgines*.

Mulier manens in fide, & separata à viro infideli, hoc reuertente etiam nolente potest intrare in Religionem, & profiteri. *de conuers. coniugat. c. fin.*

Mulier vouens castitatem in religione, si fornicatur, grauissimè punienda. *Innoc.1. ep.2. c.12.* 17. *q.1. c. Quæ Christo.* Vide, *Moniales circa coniugia, &c.*

Vide, *Virgo*.

Mulierum priuilegia.

Mulier excommunicata ob percussionem clerici, ab Episcopo potest absolui. *Conc. Later. 3. in append. part. 50. cap. 67.* Vide, *Absolutio*.

Non potest mulier personaliter trahi ad iudicium, nisi in causis à lege expressis. *De Iudicijs in 6. c. Mulieres*. Examinandæ sunt domi expensis producentis. *ibid.*

Mulier in crimine cum clerico potest contra eum esse testis. *De testibus, & attest. cap. Quoniam, & cap. Iam literis M. mulieris*.

Mulier in casu necessitatis, potest baptizare. *Eugenius 4. confit. 19. Exultate. §. 10.*

Agere potest pro dote contra omnes detinentes bona mariti. *De pignoribus cap. Ex literis*.

Mulier nupta, liberè potest eligere sibi sepulturam. *De sepulturis, cap. De vxore verò*. Si in viri sepultura; sepeliri debet in sepultura secundi viri, si duos habuit. *De sepulturis in 6. c. Is qui*.

Mulier, quæ mansit in fide, & separata fuit à viro infideli, hoc reuertente, etiam nolente, potest intrare in Religionem. *De conuers. coniugat. c. fin.*

Mulier potest absque infamia nubere intra annum lugubrem. *De secundis nuptijs cap. Super illa, & c. fin.*

Mulieres honestè, & religiosè viuentes, possunt in domibus vti habitu Beguinarum. *Extra, de religiosis domibus cap. Ratio recta*.

Mulier supponens partum alienum, vel ex adulterio concipiens; si non vult reuelare viro ob metum, potest absolui à confessario. *De pœnit. & c. c. Officij*.

Mulieres possunt vitam pœnitentialem in suis domibus facere. *Extra, de religiosis domibus c. 1.*

Pro rebus medicinalibus pro se, filijs, & reliqua familia (in statu Ecclesiæ possunt se obligare, vsque ad summam scutotum 15. *Clemens 8. const. 47. Laudabilis. §. 14.*

Vide, *Fœmina*. Vide, *Clerici percussor*.

Mulieres circa cohabitationem cum clericis.

Vide, *Clerici circa cohabitationem cum mulieribus*.

Mulieres non possunt habitare cum sacerdotibus, exceptis matre, &c. consanguineis proximis. *conc. Nican. 1. c. 3. concil. Tolet. 1. c. 6. Tolet. 2. c. 3. conc. Tolet. 8. c. 5. conc. Hispal. 1. cap. 3. Aurelian. 3. c. 4. Aurelian. 5. c. 3. Lucense 2. c. 22. Autru. c. 16. Arelat. 2. c. 3. conc. Turonen. c. 11. Clemens 1. ep. 2. conc. Mogunt. 3. c. 10. conc. Nannetense 1. c. 3. concil. Claramont. c. 10. De cohabitat. cleric. c. 1.*

Mulier senex potest habitare in domo clerici. *De cohabitat. cleric. cap. A nobis*.

Mulieres suspectæ habitare non possunt cum clericis, etiam si sorores, vel matres sint. *De cohabitat. cleric. cap. 1.* Neque cum eis confabulari. *ibid. c. Si quisquam*. Vide, *Fœmina*.

Mulieres cohabitantes cum monialibus.

Mulieres, quæ habitu religiosarum sunt indutæ, & cum illis cohabitant, tenentur sicut illæ viuere. *conc. Tolet. 10. c. 5.*

Si nolunt regulariter viuere, puniendæ sunt. *conc. Vernense c. 6.*

Mulier intrans in monasterium infans, facta pubes, si vult potest exire. *20. q. 1. cap. Addidistis*.

Mulier desponsata tantum potest intrare in monasterium, & profiteri. *27. q. 2. c. Desponsatam. cap. Decreta*. Vide, *Mulier circa castitatem*.

Mulier nupta intrans in monasterium absque viri consensu, tenetur exire, & ad virum redire. *27. q. 2. c. Multorum*.

Mulier viuere volens inter moniales, ferre tenetur secum debitam pensionem, ex qua cum illis alatur. *conc. Senon. de numero monial. c. 28.* Vide, *Fœmina*. Vide, *Moniales*.

Mulieres sagæ, seu striga.

Mulieres illuduntur à dæmone cum putant se per aerem ferri, ac volare. *conc. Rom. sub Damaso cap. 5. conc. Ancir. in appendice*.

Mulieres istæ, excommunicentur. *Conc. 4. sub Damaso c. 5.*

Mulieres dantes viris potiones menstrui, feminis, &c. medicamenta, vt arioli puniendæ sunt. *Post Conc. Tolet. 1. c. 26.* Vide, *Saga*. *Strix*. Vide, *Dæmon*.

Multitudo.

Vide, *Populus*.

Mundus.

Mundus non fuit æternus, sed ab initio temporis fuit creatus. *Concil. Later. 4. cap. 1. Concil. Later. 5. sess. 8. in constit. 1. Leonis X.*

Mundus creatus fuit tempore verno. *Concil. Palæst. sub Victore*.

Mundus die Dominico fuit creatus. *conc. Palæst. sub Victore*. Vide, *Creatio*.

Mundus regitur authoritate sacerdotali Summi Pontificis, & Regum. *Dist. 96. cap. Duo sunt*.

Munera.

Munera accipi non possunt ab excommunicatis. *concil. Elibert. cap. 28.*

Muneribus procurans Ecclesiam, eijciendus est à clero. *7. q. 1. cap. Sanctum est*. Vide, *Simonia*.

In munerum datione attenditur qualitas donantis, quantitas rei donatæ, & tempus donationis; & sic mensuratur prohibitio munerum. *conc. Later. 3. par. 50. c. 1.*

Munera dare prohibitum est regularibus, & pœnæ. Vide, *Regulares circa munera*.

Munera accipientes à regularibus, à quo absolui debent. Vide, *ibid.* Vide, *Dare*. Vide, *Donare*.

Muri.

Murorum custodia æqualiter facienda ab omnibus tempore obsidionis (etiam à clericis.) *De Immunit. Eccles. cap. Peruenit*.

Muri Ciuitatis Romæ sic custodiendi. Circa muros, & propugnacula nouiter extructa à porta equitum leuis armaturæ, vsque ad Tyberim, nullus potest propius accedere, sed relinqui debet spatium illud vacuum, sicut nunc est. Ex parte vero interna, nullus potest ædificare, aut sepes, vel aliud facere; sed relinquendum semper spatium quatuor cannarum distans à muris. Domini verò terrarum prope dictos muros, tenentur æquare in planitiem, terram prope muros, & separare se à muris. Omnes porticulæ, quæ in eis muris sunt, claudantur. & pœna contrafacientium. *Innoc. X. const. 6. Ad curam*. Vide, *Roma*.

Murmurare.

Murmuratores eijciendi suot à fratrum communitate. *Dist. 90. cap. Alienus*.

Murmurans de Papa, vel ei maledicens, puniendus est. *de Maledictis cap. 1.*

Musica. Musicalia.

Musica, quæ in Ecclesijs adhibetur, debet esse honesta. *Extra, de vita, & honestate clericor. c. Docta*. Lasciua explodenda. *concil. Trident. sess. 22. in decr. de obseruandis, & vitandis, &c.*

Non debet deformare cantum planum. *ib. Extra, de vita, &c.*

Non debet esse de Motectis vulgaribus. *ib. Extra, de vita, &c.*

Musicalia instrumenta, vt tibiæ, cornua, non adhibenda in Ecclesia. *conc. mediol. 1. par. 2. tit. de Musica*.

Musicorum Confraternitas Romæ erecta, approbatur ab *Vrbanus VIII.* pro Ecclesia Sancti Ioannis Decollati sub Inuocatione Visitationis Beatæ Mariæ Virginis, Sancti Georgij, & Sanctæ Ceciliæ. Indulgentiæ, gratiæ, & priuilegia eorum, quæ sunt. *Vrbanus 8. const. 32. Pietatis*.

Musicalia, Motecta, &c. Romæ prius imprimi non poterant, nisi recognita, & approbata à deputatis prædictæ Confraterni-

ternitatis. Sed reuocatur postea hæc facultas. *ibid. in cap. seq.*

Musicam docere volentes in Vrbe, à prædictis deputatis debent licentiam habere. *ibid.* Siue clerici, siue laici sint.

In Ecclesijs Vrbis Romæ, siue Basilicis, siue alijs Hospitalium, Regularium, Oratoriorum, dum diuina officia celebrantur, vel SS. Eucharistia exponitur, cantari non possunt alia verba, nisi, quæ in Breuiario, vel Missali Romano, in officio de proprio, vel de Communi sunt notata, vel in Sacra Scriptura sunt posita, aut à SS. Patribus accepta, quæ tamen à Sac. Congregatione Rituum sint approbata, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis fructuum vnius mensis, & officij respectiuè. excludantur omnino moduli musici, qui Choræas, & prophanam melodiam imitantur. Præfecti musicarum non sunt recipiendi ad id munus, nisi in manu Cardinalis Vicarij iurent hanc Constitutionem seruare, sub præfatis pœnis, & alijs corporalibus, ac priuatione exercitii, & officii istius; reseruata Papæ reintegratione. recipientes verò Præfectos, qui hæc non iurarunt, incurrunt excommunicationem latæ sententiæ, & alias, vt supra. *Alexander 7. constitut.* quæ incipit *Piæ sollicitudinis*, *data 23. Aprilis 1657.*

Mutare. Mutatio.

Mutanda est interdum voluntas. 22. *q.4. c. Incommutabilis, & cap. Magnæ.*

Mutat Deus aliquando sententiam. 22. *q.4. c. Incommutabilis. c. Magna.* Si homo emendat delictum, Deus mutat sententiam; & quomodo hoc fit. *De pœnit. dist.1. cap. 64. Conc. Tolet.8. c.2.*

Mutari non debent à successore, quæ decreta sunt rationabiliter ab antecessore, alias ordo Ecclesiæ confunditur. 35.*q.9. c. Loci nostri.*

Mutari non potest consilium in damnum alterius. *de regulis iuris in 6. reg.33.*

Mutare non potest Episcopus res Ecclesiæ, nisi cum melioratione. 12. *q.2. c. Sine exceptione.*

Mutare potest Episcopus res paruas Ecclesiæ. *ibid. cap. Terrulas.*

Mutatio loci aliquando iuuat ad pœnitentiam conuersis. *dist. 81. cap. Valet.*

Mutationes Episcopatuum fieri possunt ex necessitate, vel vtilitate. 7. *q.1. c. mutationes, c. Scias. c. Temporis.*

Qua authoritate facienda (Papæ.) 7. *q.1. Episcopus de loco.* Vide, *Translatio.* Vide, *Episcopi.* Vide, *Papa.*

Mutantes sedem Episcopalem, &c. cum eodem gradu transeunt. 7. *q.1. c. Episcopi, vel Presbyteri.*

Mutationes præbendarum, &c. cum pacto, sunt simoniacæ. *de rerum permutat. c. Quæsitum.*

Mutationes præbendarum, quomodo possunt ab Episcopo, ex Ecclesiæ vtilitate fieri. *ibid.*

Mutilans. Mutilatus.

Mutilans aliquem in membris, excommunicandus est. 23.*q.8. c. Si quis membrorum.*

Mutilans se in digito, non potest ordinari, si ex consilio id facit. *dist.55. c.Qui partem.* Si casu accidit, potest. *ibid. c. Lator.*

Mutilatus in manu, non potest ad sacros ordines promoueri. *de corpore vitiatis cap. Exposuisti.*

Mutilatus in manu, si est Abbas, deponatur. *ibid.*

Mutuare. Mutuans. Mutuum.

Mutuans pecuniam, potest pro illa res alias accipere. 14. *q. 4. c. Si quis.* Vide, *Vsura.*

Mutuans cum pignore, si exigit sortem, & expensas, non facit vsuram. *Concil. Lateran.3. in append. tit. De vsuris cap.7.*

Mutuans cum pignore, si exigit vltra sortem, & expensas, facit vsuram. *ibid. cap.8. 9. &c.* Si clericus, priuatur beneficio. *ibid.*

Mutuum vsurarium, specie venditionis, quale est; & nullum est. *De emptione, & vendit. c. Ad nostram.*

Non potest dari mutuo res corrupta, vt frumentum, vinum, &c. & exigi integra. *Conc. mediol.1. p.2. tit. De vsuris.*

Mutuo dans, nihil potest accipere pro mutuo. *ib.* Vide, *Vsura.* Vide, *montes Pietatis.*

Mutus.

Vide, *Surdus.*

N

Narratio.

Narratio facti, licet diuerso modo fiat, non variat factum, si idem dicatur in substantia. *de verbor. significat. cap. Nihil obstat.*

Natalitia.

Natalitia Sanctorum, martyrum, vel aliorum, non esse celebranda in quadragesima statuit *Conc. Laodicenum c. 52.* 33. *q.4. c. Non oportet. & c. Non licet.*

Natura. Naturalis. Natus. Natiuitas.

Naturæ diuina, & humana in Christo non fuut confusæ, sed distinctæ, & vnitæ. *Conc. calced. act.5.*

Naturalis filius est, qui ex soluto, & soluta nascitur. *Qui filij sint legitimi c.1. & c. Tanta.*

Naturalis filius legitimatur per sequens matrimonium. *ibid.* Vide, *Filij.*

Naturales defectus, seu actiones non polluunt hominem, sed impietas. *Lib.6. const. Apost. c.26.*

Natus ex Deo non peccat, nec potest peccare. quomodo intelligitur. *De pœnitentia dist.2. c.40. Si enim.*

Natiuitatis exceptio in causa hæreditatis, prius est probanda. *de ordine cognitionum, c. Tuam.*

Natiuitatis causa in Ecclesia facienda. *Qui filij sint legitimi. c. Lator, c. Causam il 2.*

Natiuitatis Christi Domini festum ab omnibus celebrandum est *die 25. Decembris. Eugenius 4. in decr. vnionis Armenor. §. Octano cum.*

Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ festum *die 24. Iunij*, ab omnibus est celebrandum. *ibid.*

Natus ex parentibus Christianis, & versatus inter Christianos, præsumitur baptizatus, & est violenta præsumptio, (id est maxima) & certitudo. *De Presbytero non baptizato, &c. c. Veniens, & c. Apostolicam.*

Natus non dicitur, qui statim decedit. *De verbor. significat. cap. Nam, & ego.*

Natinei.

Natinei apud Hebræos portabant oblationes ad altare, vt nunc subdiaconi. *dist.21. cap. Cleros.*

Nauarra.

Nauarræ Episcopi, quas, & à quibus exigere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Naufragantes. Nauigantes.

Naufragantium bona inuenta sibi assumentes, excommunicati sunt. *Conc. Later. 3. c.24. Honor.2. const. vn. Carissimus. Iulius 2. const.20. Rom.* (bona illa confiscantur. *ibid. de raptoribus c. Excommunicationi. Paulus 3. const.42. Accepimus. Pius V. const.7. cum nobis. Greg.13. constit.81. Consueuerunt.* (quæ est Bulla Cœnæ,) excommunicati sunt in Bulla Cœnæ. *ibid.*

Naufragantes non perdunt bonorum dominium. *Honorius 2. vbi supra. §.2.*

Naufragantibus dantes auxilium consequuntur indulgentiam decem annorum. *Iulius 2. constit.20. Romanus.* (participare possunt de bonis eorum, si accidit naufragium. *ibid.*) *Pius 5. const.7. cum nobis.*

Non

Non dantes auxilium naufragantibus in statu Ecclesiæ, incurrunt crimen læsæ maiestatis. *Pius V. const.7. Cum nobis.*

Accipientes scienter bona ab ijs, qui naufragantium bona acceperunt, sunt excommunicati in Bulla Cœnæ. *Gregor.13. const.81. Consueuerunt.* Vide, *Excommun. Bulla Cœnæ.*

Nauigantium spoliatores, excommunicati sunt. *De raptoribus c.Excommunicationi.* Quomodò puniendi. *ib.c.In Archiepiscopatu.*

Neapolis.

Neapolitani Regni beneficijs vacantibus in quocumque mense, fructus pendentes pertinent ad Cameram Apostolicam. *Sixtus V. const.90. cum sicut.*

Neapolitani Regni, & terræ Laboris, Episcopi, quas & à quibus accipere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus, cap.Vas electionis.*

Necessitas.

Necessitatis tempore, omnes tenentur subuenire indigentibus. *Conc. Arelat.4. c. 14.*

Necessitas extrema excludit omnem legem. *De verborum signif. in 6. cap.Exijt.*

Necessitas facit licitum, quod prius erat illicitum. *De regulis iuris c. Quod non est licitum. De consecrat. dist.5. cap. Discipulos.*

In necessitate facta non trahunt in exemplum. *De regul.iuris in 6. regul.78.*

Necessitate cessante, cessat, quod ob necessitatem fuit concessum. *Innoc.I. ep.22. c.5. 1. q.7. cap. Quod pro remedio. Ioannes 8. ep.14.* Vide, *Concessio.*

Necessitatis causa quædam tolerantur in Ecclesia. *1. q.7. cap. Quoniam, & cap.Quoties il 2.*

Necessitas excusat furem, vel raptorem. *De consecr. dist.5. cap. Discipulos.*

Necessitate vrgente moderantur decreta Sedis Apostolicæ. *1. q.7. cap. Necessaria.*

Necessitas absoluta non debet admitti in actibus humanis, *Conc. Constant. contra ar.27. Ioannis Vvicleff.*

Necromantia.

Necromantiæ ars, est illa, qua aliquis ostendit se mortuos suscitare, vt cum alijs loquantur. *26. q.5. cap. Nec mirum.*

Necromantiæ ars à dæmone inuenta. *26. q.2. c.Qui fine.*

Necromantiæ, & incantationes fugiendæ. *Lib. 2. const.Apost. c.62.*

Negans. Negare, &c.

Negans fidem ore tantum, vel gestu ob metum tormentorum, mortis, &c. non ita errat, sicut qui voluntariè id facit. *De pœnit. dist.1. c.52. Potest fieri.* Negans virginitatem B.Mariæ. Vide, *Maria.*

Negantes Christum, quomodo puniendi. *Felix 3. ep.7.*

Vide, *Heretici.* Vide, *Apostata. Conc. quod dicitur Apostol. c.62.* Vide, *Christum negantes.*

Negantes Trinitatem personarum diuinarum in vnitate substantiæ simplicis, aut negantes Dominum Nostrum Iesum Christum esse verum Deum eiusdem substantię cum Patre, & Spiritu Sancto; aut dicentes eumdem secundum carnem non esse conceptum in Vtero Beatæ Mariæ Virginis de Spiritu Sancto; sed natum sicut cæteri homines ex Ioseph, & Maria. aut dicentes Christum non esse mortuum pro redemptione hominum. aut dicentes B. Mariam Virginem non esse veram Dei Matrem, nec perstitisse semper Virginem, ante, & post partum, ac perpetuò; pœnam relapsorum incurrunt, & brachio seculari tradendi sunt. *Paulus IV. constitut.4. cum quorumdam. & Clemens 8. const.97. Dominici.*

Negans suum Prælatum, contra iuramentum, deponendus est. *De excessibus Prælator. cap.Grauem.*

Negans vnum ex duobus obiectis, aliud affirmare præsumitur. *De præsumptionib. cap. Nonne.*

Legans in facto proprio, si postea affirmat, eius testimonium non recipitur. *Concil. Later.3. in append. par.49. cap.17.* Vide, *Factum.*

Negatiuæ positiones, quæ nequeunt probari, nisi ex confessione aduersarij, possunt omitti aliquando. *De confessis in 6. c. 1.* (si æquitas sic suadet.) & *Conc.Gener. Lugdun.1.*

Negligent.

Negligens Episcopus est corripiendus. *Dist.84. c. Peruenit, & c.Nunciatum est.* Vide, *Episcop.*

Negligens emendare, vel resistere, dum potest, est in culpa, nisi faciat. *Dist.86. c.Facientis. 2. q.7. c.Negligere.* Author eius dicitur. *23. q.8. c. Preterea.* Vide, *Errare.*

Negligens impedire malum, fauet facienti. *23. q.3. c.Qui potest.* Vide, *Errare.* Vide, *Malum.*

Negligens liberari à malo, non est immunis ab eo. *23. q.3. cap.Ostendit.*

Negligens Pastor, Deum non amat. *25. q.1. c.Diuinis.*

Negligente Episcopo res pertinentes ad suam Cathedram, Episcopi vicini possuot sibi ea lucrari. & quo ordine. *16. q.3. c.Placuit, vt quicumque.*

Negotiari. Negotia, &c.

Negotium multa significat. *De verbor. signif. cap. Forus.*

Negotiari est vilius comparare, & carius distrahere. *Distin. 88. cap. Quid est aliud.*

Negotia cum periculo peccandi sunt abijcienda. *De pœnit. dist.5. cap.2. Qualitas.*

Negotijs secularibus non potest vacare clericus, vel Episcopus. *11. q.1. c.Te quidem. 14. q.4. c.Clerici.*

Vide, *Clerici quo ad negotia, &c.*

Negotia sæcularia sunt, conducere aliorum possessiones; turpia lucra; & habere sub sua cura negotia sæculi. *Epistola quæ dicitur Melchiadis, de primitiua Ecclesia.*

Item negotia sæcularia sunt, munera iniusta accipere, vel etiam dare; pro aliquo quæstu conducere; lites, & rixas amare; in plateis sæcularibus disputare, exceptis causis orphanorum, & viduarum. Esse conductor, aut procurator sæcularium; esse ioculator, iocum sæcularem diligere; aleas amare; ornamentum improportionatum quærere; in delitijs viuere velle; gulam, & ebrietatem sequi; pondera, vel mensuras iniustas habere; negotium iniustum exercere; canes, vel aues ad venandum tenere. *Nè Clerici, vel Monachi, &c. cap.1.*

Item negotia sæcularia sunt esse aduocatum, vel procuratorem sæcularium (nisi fiat pro Ecclesia, vel miserabili persona) esse procuratorem villarum; iustitiarium, &c. *Concil. Later.3. c.12.*

Item negotia sæcularia sunt officium tabellionis in prophanis negotijs. ars medendi, mercatura, officium interpretis, seu mediatoris: conducere aliena prædia lucri gratia; cura, seu tutela aliorum; fideiubere pro alijs. Procurare pro Principe, seù aliis, absque Episcopi licentia in scriptis: famulari Principi in munere indecenti sacerdoti. præcursor, aut assecla fœminarum; assistere, seu ancillari fœminis. *Conc.Mediol. 1. p.2. tit. de negotijs sæcularibus, &c.*

Delinquens in his, Episcopi arbitrio est puniendus. & si quis rescindit, duplicetur pœna. *ibid.* Sed *ex Conc. Aurelian.3. c.26.* Ordinatus debet degradari.

Negotiantium clericorum illicitè bona acquisita, pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius IV. const.19. Decens.* reuocantur omnia priuilegia. *ibid.*

Negotiantium illicitæ causæ (Clericorum) agitandæ sunt, cum citatione Commissarii Cameræ. *Pius V. constitut.51. Attendentes.*

Negotia sæcularia scire debent Episcopi (sed non facere.) *Distinct.39. cap.Petrus.*

Negotiator clericus fugiendus. *Dist.88. c. Negotiatorem. c. Fornicari, cap. Eyciens, cap. Quoniam, cap. Quid est aliud.*

Vide, *Clerici quo ad negotia sæcularia.*

Neo-

Neophytus.

Neophytus dicitur, qui est nouus in fide; & qui est nouus in sancta conuersatione, id est in vita Ecclesiastica. *Gregor. I. lib. 4. ep. 50. lib. 7. ex regest. ep. 112. Nicolaus I. epist. 10. & 12. Dist. 48. cap. Sicut.*

Neophytus non potest ordinari Episcopus, Presbyter, vel Diaconus. *Conc. quod dicitur Apost. c. 82. Conc. Nicen. 1. c. 2. Conc. Laodicenum c. 3. Conc. Sardicense cap. 13. Concil. Arelat. 2. c. 1. Zosimus ep. 9. dist. 48. cap. Quoniam.*

Neophyti à multis debent abstinere (& quæ sint.) *De consecrat. dist. 5. cap. Neophyti, cap. Conuenit, & c. Id semper.*

Neophyti à coniugibus, & epulis, per aliquot dies debent abstinere. *Conc. Arelat. 2. c. 9.* Quomodo tractandi Neophyti venientes ad fidem. Vide, *Fides venientes ad Fidem.*

Neophytorum Hospitale Romæ. Vide, *Hospitale Neophytorum.*

Vide, *Fides. Ad fidem venientes.* Vide, *Infideles.* Vide, *Iudæi venientes ad fidem.*

Nestorius.

Nestorius Archiepiscopus Constantinopolitanus, docens duas personas esse in Christo, diuinam, scilicet, & humanam; & Beatam Virginem Mariam non genuisse Deum, nec dicendam esse Matrem Dei, damnatur *in Concilio Ephesino, & Calcedonensi act. 5.*

Nicænum Concilium.

Nicænum Concilium confirmari oportuit à Papa Syluestro, vt robur haberet, & ita factum est. *Epist. Syluestri ad Concil. Gaudeo.*

Nicæni Concilij Canones 80. fuerunt prima vice; deinde ab eiusdem Concilij Patribus redacti fuerunt ad 70. in honorem 70. Discipulorum, eosque Athanasius attulit ad Marcum Papam. *Epistola Athanasij ad Marcum Papam, ex lib. 3. in Concil. Nicænum. Marcus Papa in ep. ad Episcopos Ægypti. Dist. 16. c. Septuaginta.* Vide, *Concilia.*

Postea verò solum viginti apparere cœperunt, & nescitur quare alij 50. non sint eis vniti; forte quia in Sardicensi Concilio inueniuntur, distinctè, vel quia ex Concilio Antiocheno fuerant accepti. *Stephanus Papa I. epist. ad Episcopum Moguntinum dist. 16. c. Viginti.*

Nicolaus.

S. Nicolaus de Tolentino Ordin. Eremitarum S. Augustini canonizatur *ab Eugenio IV. const. 27. Licet.*

Eius festum sub ritu duplici celebrandum præcipit *Sixtus V. const. 16. Sancta.*

Nomen.

Nomina ministrorum Ecclesiæ vnde sint desumpta, & eorum Ethymologiæ. *Dist. 21. cap. Cleros.*

Nomen Papæ recitandum est in missa, & alijs functionibus Ecclesiæ. Vide, *Papa.*

Nomen Episcopi recitandum est in missa. *Gregorius I. lib. 3. epist. 37.*

Nomina cognatorum, & affinium propria, vsque ad septimum gradum in linea, seu arbore, quæ sint. *Dist. 35. q. 5. cap. Primo. & cap. Quod autem.*

Nomina excommunicatorum, omnibus sunt manifestanda. *11. q. 3. cap. Cura.*

Nomina testium danda sunt inquisitis (sed non in causis fidei.) Vide, *Testes.*

Nomina gentilium non sunt imponenda Christianis in Baptismo. *Conc. Nicæn. 1. ex Arabico c. 30.*

Nomina offerentium recitanda sunt inter sacra mysteria, non ante. *Innocent. I. ep. 1. cap. 2. De consecrat. dist. 1. cap. De Nominibus.*

Nomina fundatorum Ecclesiarum recitanda sunt ante altare in die Dominico, siue cum viuis, siue cum mortuis, si sint mortui. *Conc. Emerit. c. 19.*

Noruergia.

Noruergiæ Episcopi, quas, & à quibus possunt exigere procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Notarius.

Notarius, tabellionis mortui, authoritate Ordinarij, potest instrumenta, & scripturas factas ab eo redigere in publicam formam. *De fide instrumentorum cap. cum P. Tabellio.*

Notarij à quocumque facti, siue à Rege, siue Imperatore, possunt ab Episcopo, vt delegato Papæ examinari, & si non reperti idonei, suspendi ab officio, vel perpetuò, vel ad tempus. Sic etiam delinquentes in causa spirituali. *Conc. Trident. sess. 22. de reform. c. 10.*

Notarius intra mensem tenetur referre Episcopo, legata testamentorum ad pias causas, sub pœna excommunicationis, & deinceps eius instrumenta careant fide, si non exequitur. *Conc. Rauenn. 2. sub Clem. V. c. 31.*

Sed *Concil. Mediol. 1. p. 3. tit. de bonorum piorum administratione*, hoc extendit ad tres menses. vt scilicet intra tres menses à die mortis testatoris, sub pœna excommunicationis teneatur manifestare Episcopo; legata, codicilla, &c. facta ad pias causas, & debita mercede accepta, teneatur particulam illam legati, descriptam, & sigillo munitam, Episcopo tradere. *ibid.*

Notarij scribentes instrumenta, vel testamenta Clericorum intra decem dies tenentur eis dare copiam eorum, si petant; quod si intra alios decem dies non dent, excommunicentur, & eorum scripturæ deinceps careant fide. *Conc. Rauenn. post Clem. V. c. 7.*

Notarij cælantes scripturas, vel instrumenta Ecclesiarum, similes pœnas incurrunt. *ibid.*

Notarius fori Ecclesiæ tenetur intra mensem dare copiam appellanti, si petit; soluta mercede congrua. si differt, priuandus est officio, & condemnandus ad penam dupli valoris litis, dandi pauperibus. *Concil. Tridentin. sess. 24. de reform. cap. 20.*

Notarij propalantes dicta testium, quali pena puniendi sint in statu Ecclesiæ. *Pius V. constit. 67. Licet.*

Notarius faciens instrumenta vsurarij, seu quorumcumque tales contractus, subiacet penis vsurarij ipso facto. *Conc. Rauenn. 4. sub Ioanne 22. c. 15.* Vide, *Vsura.*

Notarii Episcoporum in Diœcesi Collegium faciant, & habeant statuta propria obseruanda, & eorum causæ, ac lites per Episcopum terminentur. sic & aliæ, quæ inter eos, & alios veniunt. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de Notarys.*

Notarii Episcoporum, nihil possunt exigere, præter id, quod ab Episcopis fuit taxatum, tam pro carta, cera, sigillo, &c. spectantibus ad ordinationem, quam pro causis, citationibus, & aliis, sub pena priuationis officii in ea curia. *Concil. Rauennaten. 2. sub Clem. V. c. 32.*

Vide, *Ordinatio nulla per pretium.*

Nihil possunt vlterius accipere, nisi sponte datum. *1. q. 2. c. Sicut Episcopum.* Vide, *Ordo.*

Notariis Episcoporum præscribenda est taxa emolumentorum. Et si delinquunt, puniantur per Episcopum. *Conc. Mediol. vbi supra.*

Notarius non potest ab Episcopo in Collegium Notariorum Ecclesiasticorum recipi, si sit excommunicatus; vel infamis; vel talis, qui à iure dicendo repellitur. neque qui annum 25. non attigit; neque qui per annos quatuor officium Notarii non exercuerit. *Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Notarys, &c.*

Notarius de nouo receptus in tali Collegio, tenetur iuramentum emittere in manu Episcopi de multis obseruandis. Primò, quòd nihil soluit pro officio obtinendo. Secundò, quod munus fideliter exequetur. Tertiò, quod à litigantibus nihil accipiet præter taxam. Quartò, quod non operabitur, vt aliqua causa sibi scribenda committatur. Quintò, quod non erit procurator in causis. Sextò, quod omnia acta substantialiter adnotabit, & coram litigantibus, si velint expectare, conscribet. Septimò, ex Episcopi licentia copiam

copiam actorum dabit cum requirentur, contentus taxata mercede. Octauò, quod secreta causarum, & testium dicta nulli patefaciet, nec sententias, donec publicatæ sint. Nonò, quod officij statuta seruabit sine dolo, fraude, &c. & alia. *Conc. Mediol. vbi supra*.

Notarius non potest deferre acta originalia arbitris, vel iudici delegato, sed exempla, & in exemplis nihil addat. non scribat litera, quæ legi non potest, alias suis impensis sunt rescribenda. *Conc. Mediol. vbi supra*.

Notarius non potest facere testamentum vsurarij, nisi præsente Parochò, sub pęna excommunicationis. *Conc. Rauennat. 1. sub Honorio 4. c. 6.*

Notarii in causis hæresis possunt esse clerici ordinati in sacris, & etiam sæculares. *De haret. in 6. c. Vt officium*.

Notariorum delegati salaria, & expensæ, taxandæ sunt à delegato. *de rescriptis in 6. c. Statutum. §. Notarium*.

Cum talibus notarijs non possunt participare delegati. *ibid.*

Notarij possunt à fabrica S. Petri cogi ad dandum instrumentum legati, post obitum testatoris, etiam si clausum fuerit, data debita mercede. *Pius 4. const. 6. Etsi*.

Notarij in iudicijs publicis esse non possunt religiosi, excepto Tribunali Inquisitionis contra hæreticam prauitatem. *Extra, de officio Iud. ordin. c. 1.* Vide, *Inquisitor*.

Notarij tenentur intra mensem reuelare legata facta Fabricæ S. Petri. *Clem. 7. constit. 3. Admonet*. Vide, *Fabrica S. Petri*.

Vide, *Appellans, quomodo tractandus*. Vide, *Crimen*. Vide, *Delictum, in fine*.

Notarij Romanæ Curiæ.

Notarii, & Abbreuiatores Cancellariæ, quam summã debent exigere pro literis, & bullis. & si excedunt, quomodo puniendi. *Martinus 5. const. 3. In Apostolicę*. §. 2.

Quæ tenentur obseruare Notarii Auditorum Rotæ Romæ, & causarum Palatii Apostolici. *ibid.* & sunt sequentia.

Notarii Auditorum Rotæ, nihil possunt Auditori soluere pro illo officio; & quam pœnam incurrunt, si id faciunt. *Martinus V. ibid. §. 20.* Vide, *Auditor Rota*.

Dicti Notarii habere debent ætatem 25. annorum, esse probi, & idonei. *ibid. §. 21.*

Idem statuitur de Notariis causarum Palatii Apostolici. *ibid.*

Dicti notarii tenentur per se exercere Officium, vel per Substitutum, cum licentia tamen Vicecancellarii.

Tenentur hi notarii habitu decenti, sæcularis clerici incedere, caueant à frequentatione tabernarum, &c. *Martinus V. ibid.* §. 23.

Si notarii isti fiant Canonici, Presbyteri, aut Parochi, non possunt amplius officium illud exercere. *§. 24.*

Notarius diffamatus de delicto sui officii, vel quod sit acceptor personarum, facta de hoc inquisitione per Auditorem Cameræ ex commissione Vicecancellarii, si inuenitur culpabilis, punitur, & priuatur. *ibid.* §. 25.

Prædicti notarii non possunt pro salario exigere vltra taxam determinatam, alias fiat recursus ad Vicecancellarium, vel Locumtenentem. *ibid.* §. 26.

Si notarii isti bis scribant in processu citationes, instrumenta, compulsorias, &c. semel tantum accipiunt pretium taxatum. *§. 27.* Vide, *Auditor Rota*.

Notarii omnes in Vrbe à quo approbandi, & obligationes eorum deferendi omnes scripturas, & instrumenta authentica ad Archiuium Romanum. *Iulius 2. const. 15. Sicut prudens*. Aliæ obligationes notariorum Romæ. *ibid.*

Notarii creati à Legatis à Latere, vel Nunciis, non gaudent, vt Papæ commensales, neque eorum priuilegiis. *Paulus 3. const. 3. Sanctissimus, in seq. cap. §. 6.*

Notarii Gubernatoris Romæ per se ipsos, & non per Substitutos, suum Officium exequi debent, & scripturas facere. *Iulius 2. const. 28. Decet*.

Notarii Gubernatoris Romæ, ad quid tenentur in suo officio post Constitutionem *Sixti V. constitut. 72. In sublimi*. Non possunt ex se conficere decreta. quando possunt recipere mandata suspicionis fugæ, & iuramenta, &c. Pœnæ. *ibid.*

Notarij R. Cameræ Apostolicæ, quando, & quomodo debent notare resignationes beneficiorum, & referre in libris authenticis, & ordo, qui seruari debet in hoc cum datario, & pęnæ contrafacientium. *Clemens 7. const. 17. Sanctissimus, & in duobus capp. seqq.*

Notarii creandi per Referendarios vtriusque Signaturæ, quas conditiones habere debent, & quod iuramentum facere. *Paulus 3. const. 23. Debita*. §. 29.

Notarii, qui in instrumentis pacis, seu de non offendendo, ex malitia, vel inscitia, apponunt particulas illas, pro se, loco per se, vel è contra, incurrunt pęnam mille ducatorum auri. *Pius 4. const. 52. Licet*.

Notariorum obligationes omnes diffusè. *Pius 4. const. 58. Cum ab ipso. Paulus 5. const. 71. tit. De notarijs*.

Notarij Capitolini, quas taxas sequi debent. *ibid.*

Notarij possunt cogi à fabrica S. Petri ad dandum instrumentum legati post obitum testatoris, data debita mercede, etiam si clausum fuerit. *Pius 4. const. 65. Et si*.

Notariorum omnium mercedes, Vicarij, Gubernatoris Romæ, &c. *Pius 4. const. 105. Cum nuper*.

Notarij sub pęna excommunicationis tenentur reuelare hospitali S. Spiritus Romæ legata facta ad eius fauorem, quando, & quomodo. Vide, *Hospitale sancti spiritus*.

Tenentur reuelare legata, & donationes factas hospitali Incurabilium Romæ, quando, & quomodo, sub quibus pęnis. Vide, *Hospitale S. Iacobi*.

Notarij omnes Romæ tenentur ferre ad Archiuium omnes scripturas authenticas, quas faciunt. Vide, *Archiuium*.

Tenentur reuelare testamenta meretricum Romæ, an fecerint legata ad fauorem Conuertitarum, nec ne, & quibus, ac pęna. *Clemens 7. const. 14. Cum ex corpore*.

Tenentur reuelare legata facta sanctæ Domui Lauretanæ, ac pęna. si accusantur, de negligentia pars pęnæ danda est accusatori. *Pius V. const. 56. Ad Romani*.

Notariorum Sedis Apostolicæ collegium ampliatur in duodecim. *Sixtus 5. const. 12. Romanus*. Officia eorum ibidem, & omnia ad eos spectantia. septem ex eis sunt participantes. *ibid.*

Priuilegia eorum, quæ non sunt contraria Concilio Tridentino, omnia confirmantur. *Sixtus V. ibid.* Hoc collegium habet facultatem doctorandi in omni facultate, omnes personas (exceptis regularibus) potest legitimare spurios, cum aliqua præseruatione. Notarij isti sunt familiares Papæ. habent panem ex Palatio, habent vestes in coronatione, & morte Papæ. literæ Apostolicæ pro eis gratis expediendæ. eorum seruitores, familiares, & consanguinei arma possunt deferre (dummodo non sint breuia) per vrbem, & totum statum. possunt testari de bonis Ecclesiæ, acquisitis. locus vni eorum datur in Signatura gratiæ, estque Referendarius. acta consistorii, & alia instrumenta vnus ex eis debet facere. in formatione processus pro canonizatione Sanctorum, vnus ex eis interuenire debet. intimari eis debent capellæ, & consistoria. monetæ dari solitæ in die coronationis Papæ eis dandæ. si sunt presbyteri, vti possunt mitra in missis solemnibus, & etiam aliis Pontificalibus. si post decennium relinquunt officium, adhuc notarii dicuntur. non sunt subditi ordinariis, sed Papæ immediate. Priuilegia ista, & alia ibi septem notarijs participantibus sunt concessa. *Sixtus V. const. 12. Romanus*.

Notarii causarum Palatii Apostolici fiunt à Vicecancellario, & sunt 12. *Sixtus V. const. 106. Cum pro sancta*. Quale officium sit, & quomodo obtinendum. *ibid.*

Notarius contradictoriarum fit à Vicecancellario. *Sixtus V. const. 106. cum pro sancta*. Quale officium sit, & quomodo obtinendum. *ibid.*

Notarii non possunt recipere pęnas pecuniarias rerum status Ecclesiastici. sed istæ dandæ sunt depositario. *Clemens 8. const. 5. inter cæteras §. 7. 8. & 9.*

Notarii tenentur intra mensem denunciare Cameræ dispositiones, & alienationes de rebus stabilibus status Ecclesiæ factas ad exteros, & pęnæ. *Clemens 8. const. 78. Romanum. Paulus V. const. 108. Pastorale*. Prohibet nè faciant similia instrumenta contractum vltra triennium, nisi reuelent, & pęna.

Nota-

Notariorum omnium Romæ obligationes à *Paulo V.* declarantur *const.71. cit. de notarijs tribunalium Vrbis*.

Notariorum præfatorum taxæ & mercedes. *ibid.*

Notarij Reuerendæ Cameræ. *Paulus V. const.71. cit. De notarijs Reuerendæ Cameræ*.

Notarii ciuiles, Vicarii, Gubernatoris, Burgi, & aliorum tribunalium. *ibid.*

Notarii Auditoris Cameræ. *ibid.* Sub hoc titulo.

Notarii Auditoris Rotæ. *ibid.* Sub hoc titulo.

Notarii curiæ Capitolinæ. *ibid.* Sub hoc titulo. Notarii Senatoris. Iudicis Burgi, &c. *ibid.*

Notarii Magistri Viarum Vrbis. Notarii Ripæ, Notarij Ripettæ, &c. *ibid.*

Notarius pro promouendis ad Episcopatus, Ecclesias, & Monasteria Consistorialia, est officium vacabile perpetuum institutum per *Gregorium XV. const.7. consueuit*. Eius munus est conficere processus pro dictis promotionibus. *ibid.* Emolumenta illius. *ibid.*

Iste notarius conseruat processus formatos, pro iis negotijs in partibus. *ibid. in c. seq.*

Notarii, qui extra Vrbem Romæ creantur, (in statu Ecclesiæ) antequam exerceant officium notarii, examinandi sunt sub pœna nullitatis, & falsi; & forma examinandi. *Vrb.8. in append. const.10. Ratio pastoralis*.

Notarii fieri non possunt in statu Ecclesiæ per Prætores, vel Gubernatores Ciuitatum, seu Terrarum. *ibid.* §.2. *&* 3.

Quomodo creandi in statu Ecclesiæ Notarij, extra vrbem. §.3.

Notarii creati extra Vrbem Romę per Protonotarios, & scriptores Romanæ Curiæ, vel per Communitates, Archiuia, Collegia, vel alias personas quacumque dignitate fulgentes, non possunt in statu Ecclesiæ exercere officium, nisi examinentur præscripto modo, & literas patentes obtinuerint per Legatum, Gubernatorem, &c. alios præfatos, vt ibi. *Vrban.8. ibid.* §.5.

Notarii alio modo creati in statu Ecclesiæ, quam præfato, annullantur. & scripturæ factæ per eos reualidantur. *Vrbanus 8. const.11. in append. In suprema*.

Notarii Archiconfraternitatis Charitatis de Vrbe, assignari debent Commissariis, qui per statum Ecclesiæ transmittuntur. *Gregor. XV. const.37. Exigie*.

Notariorum Papæ beneficia vacantia, à Papa prouidentur. Vide, *Beneficia Papæ reseruata. Extra, de elect. c. Ex debito*.

Notorius. Notum.

Notorius excessus, non eget examinatione. *de elect. c. Bonæ memoriæ*.

Notorium est crimen, quando quis pro eo condemnatus est. *De cohabitatione clericorum, & mulierum cap. Vestra duxit*.

Notorium fit crimen, vel per sententiam, vel per confessionem ipsius rei, vel est ita euidens, vt non possit cælari. *ibid. cap. fin.*

In Notorio potest procedere iudex, nullo accusante. *de accusationib. cap. euidentia*.

In notorio crimine non indicitur purgatio. sed ad sententiam proceditur. *De purgat. canonica, c. Cum dilectis*.

Notorium est crimen, quod vicinis notum est. *ibid.*

Notorii criminosi non possunt in gradu restitui. *dist.50. cap. Sacerdotes*.

Notum in loco remoto, præsumitur notum in vicino. *de præsumpt. c. Quanto*.

Nouale.

Nouale est terra, nouiter ad culturam redacta. *de verbor. significat. cap.1. & cap. Quid per nouale*.

Nouale exemptum à solutione decimæ, semper est exemptum. *de priuilegiis c. fin.* Vide, *Decimæ de quibus soluendæ*.

Nouatianus.

Nouatiani hæretici sine pœnitentia, & detestatione erroris præteriti non possunt recipi in Ecclesia. *Concil. Arelat. 2. cap.9.*

Nouerca.

Nouerca non potest matrimonium contrahere cum filiastro. *concil. Aurel.2. c.20.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis*.

Nouitas.

Nouitates circa explanationem fidei, damnantur ab Ecclesia Catholica. *Conc. Later. sub Martino 1. consult.5. c.20.* & *ep.* eiusdem *in fine Concilij ad omnes Christi-fideles*.

Nouitates condemnatæ à Sede Apostolica, fugiendæ sunt. *Martinus 1. ep.13.*

Nouitates in Ecclesia circa vestes, & habitus fugiendæ sunt. *Cælestinus 1. ep.2. c.1.*

Nouæ quæstiunculæ cauendæ. *Concil. Francfordien. in decr. circa finem*.

Nouitates mouens circa Principem, excommunicandus est. *Conc. Tolet.5. c.4.*

Nouitii. Nouitiatus.

Nouitii in Religione, per annum integrum probandi sunt. *Gregorius 1. l.4. ep.44. Gregor.7. l.6. ep.17. Conc. Later.3. in append. cit. Ne Monachus c.5. Conc. Trident. sess.25. de reform. regul. c.15.*

Nouitius potest redire ad sæculum. *de Regularibus, &c. cap. Consulti*.

Non potest redire, si infra annum sit professus. *ibid.*

Nouitius non potest eligi superior. *de elect. in 6. cap. Nullus*.

Nouitius potest eligi Episcopus. *de elect. in 6. c. Nullus*.

Nouitius potest ducere vxorem. *conc. Later.3. in append. tit. de Monachis c.1.*

Nouitius, qui habebat curam animarum, potest ad eam redire. *ibid. cap.2.*

Nouitius, olim, recipi non poterat, nisi in ætate annorum 18. nisi necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ aliter exigat. *Conc. Oxoniense 1. c.36.* Vide, *Monachi*. Vide, *Regul. Religionem ingrediens*.

Nouitium verberans, vel alio modo manus violentas in eum inijciens, est excommunicatus. *De sent. excom. in 6. c. Religioso*. §. *Quamuis*.

Nouitius, vel nouitia pro ingressu Religionis, nihil soluere debet, nisi ex liberalitate id faciat. *Conc. Trid. sess.25. de refor. regul. c.16.* Vide, *Religionem ingrediens*. Dantes & recipientes sunt excommunicati. *ibid.*

Nouitii quomodo recipiendi ad habitum regularem. *Sixtus V. const.71. Cum de omnibus*.

Nouitii fratrum Minorum de obseruantia, quomodo recipiendi. *Pius V. const.128. Pastoralis*.

Nouitio siue nouitia volente discedere à religione, omnia sua, quæ attulit, ei restituenda sunt sub pœna anathem. & Episcopus potest compellere religiosos vt restituant. *Concil. Trid. sess.23. de refor. regul. c.16.*

Nouitius professionem faciens per vim & metum. Vide, *Regular. Religionem per vim*.

Nouitii omnium regularium teneri non possunt, nisi in domibus designatis à Papa, exceptis aliquibus Religionibus reformatis. *Clem.8. const.83. In suprema, & c. seq.*

Nouitiorum qualitates, forma recipiendi, & educandi illos. *ibid.*

Nouitij, quomodo ad professionem admittendi, & tota disciplina regularis pro nouitijs. *ibid. & Vrban.8. const.36. cum ad regularem*.

Nouitii non possunt ad religionem recipi, nisi in locis in religione designatis pro nouitiatu. *Vrban.8. const.26. Sacra. in cap. seq. Sanctissimus*.

Superior aliter faciens, actiua & passiua voce priuatus est. *ibid.* Et fit inhabilis ad omnia officia. *ibid.*

Nouitij clerici non possunt professionem emittere, nisi completo anno 16. ætatis. *Conc. Trid. sess.25. de refor. regular. c.15. Vrbanus 8. const.26. in seq. c. Cum ad regularem*. Conuersi vero post annum 21. *Vrbanus 8. ibid.*

Nouitius conuersus, etiam durante anno probationis, non potest transire ad clericatum. *ibid.*

Nouitiorum nomina scribenda sunt in libro aliquo particulari, item & professiones eorum, & ab ipsismet ac testibus subscribi debent. Conuersi verò, qui scribere nesciunt, signum crucis faciant. *ibid.*

Alia de nouitijs plura. Vide, *Regulares quo ad ingressum religionis, & nouitiarum.*

Nouitij Reformatorum S. Augustini, quomodo recipiendi. *Clem.8. const.63. Decet Romanum.*

Vide, *Regul. Religionem quis ingredi, &c.* & alios tit. *ibid.*

Nouitia Monialium.

Nouitiæ Monialium *ex Conc. Mediolan. 1. p.3. tit. de puellis ad religionem admittendis.* Sequenti modo sunt recipiendæ. Per Episcopum, vel alium eius arbitrio examinanda est puella, & licentiam in scriptis pro aliquo monasterio habeat, consentiente superiore illius monasterij. Inquirendum est de vita & ætate eius, vt sit maior 12. annorum, de libera voluntate, an per vnum annum antequam examinetur habuerit propositum religionis, &c.

Nouitia acceptanda est à monialibus, ita quod duæ partes ex eis consentiant, alias nulla est receptio eius; & Præfecta eam admittens alio modo, per sex menses priuatur officio, & velo. *Concil. Mediolan. ibid.*

De admissione fiat certus superior, & admissarum nomina in aliquo peculiari libro scribenda, & admissiones ipsæ.

Nomina nouitijs imponenda, non sint nomina gentilium, & alia de his. *ibid.*

Alia omnia quæ seruari debent in admissione nouitiarum, distinctè habentur. *ibid.*

Nouitia, quæ se ingerit in actibus professarum, censetur professa. *De regularibus, &c. cap.Vidua.* Vide, *Moniales.*

Nouum opus.

Nouum opus quomodo potest impediri, & quando cessandum est ab eo. *De nunciatione noui operis. cap. Significantibus, & cap. finali.*

Nubere. Nubentes.

Nubere inter se, olim, non poterant consanguinei intra septimam generationem. 35. *q.2. cap.Nullum. cap. de consanguinit. cap.Progeniem. cap.Et hoc. c. De incestis.*

Vide, *Matrimonia prohibita.* &c. Nunc vero solum vsque ad quartam prohibetur. Vide, *Matrimon. prohibita ratione consanguinitatis.*

Nubentes post votum castitatis non sunt separandi. *Dist.27. cap.Quidam. & cap. Si vir.* Intellige de voto simplici.

Nubentes cum sanctimonialibus separandi sunt, quia nulliter fecerunt. 27. *q.1. cap.Qua Christo.*

Et qui cum illis nubunt, non possunt amplius nubere. *cap.Hi ergo.* Et excommunicentur. *ibid. cap.Si quis sacro.*

Nubentes sæpè examinandi sunt de fide, & conuersatione. 31. *q.1. cap. De his.*

Nubentes non secundum præceptum Christi, non sunt coniuges. 32. *q.2. cap.Sicut non omnis.*

Nubente fratre cum aliqua cognita à fratre suo, iste qui celauit crimen, per septem annos pœnitere debet, & mulier perpetuo sit sine marito. 35. *q.2. cap. Si homo.*

Nubens cum consanguineis, nulliter facit. 35. *q.2. cap de incestis.* Et numquam potest nubere. 35. *q.8. c.Incestuosi.*

Nubens adulter cum adultera nulliter facit. 31. *q.1. cap. Nullus. cap. Illud verò.*

Nubentes secunda vice non benedicuntur. *concil. Neocæsar. c.7.* Vide, *Matrimonia plura.*

Nubentibus secunda vice aliqua pœnitentia est imponenda. *Concil.Neocæsar. c.3. & 7.* Ob incontinentiam.

Vide infra *Nuptiæ.* Vide, *Matrimon. per totum.*

Nullitas.

Nullitates quæ attenduntur in statu Ecclesiæ, pro iudicijs, sunt quia procedunt ex defectu iurisdictionis, citationis, vel mandati. *Clemens 8. const.18. Litium dispendijs.*

Numerus.

Numerus clericorum in Ecclesiis debet esse iuxta quantitatem redditiuum. *De institutionibus cap. Non amplius.* Et numerus debet per Episcopum taxari. *ibid. c.1.* Vide, *Clerici.* Vide, *Clerus.*

Numerus puellarum in monasterijs, eodem modo iuxta quantitatem redditiuum per Episcopum est taxandus. *De institutionibus cap. 1.*

Numismata.

Numismata quædam cum imaginibus Imperatorum benemeritorum de Ecclesia portantibus, concessit indulgentias *Sixtus V. const.73. Laudemus.* Nomina istorum ibi exprimuntur distinctè.

Nuncius Papæ.

Nuncijs Papæ à quibus faciendæ sunt expensæ. *Conc. Later. 4. cap.33.* Ab omnibus Ecclesijs non exemptis.

Vide, *Legatus Papæ.* Vide, *Procuratio.*

Nuncius vel Legatus Papæ non potest regularibus Mendicantibus concedere licentiam transeundi ad non Mendicantes, exceptis Carthusianis. *Extra, De regularibus transeuntibus cap. Viam.*

Nuncius seu Legatus Papæ, non potest ab aliquo excommunicari, nec etiam ab Inquisitore siue Legato Papæ; nec contra eum procedi potest, sed ad Papam referatur. *Extra, De hæret. c. cum Matthæus.*

Nuncius Papæ in appellationibus ad se factis, quid tenetur facere. Vide, *Appellationes.*

Nuncius Papæ quid potest facere circa Episcopos, eorumque subditos. Vide, *Legatus.*

Nuncij missi ad Principes non possunt pro se, vel pro consanguineis procurare fauores ab eis; neque ijs vti ad obtinendas dignitates, &c. à Papa, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. *Pius IV. const.96. Et si.*

Nuncios Papæ occidens, vulnerans, carcerans, mandans, auxilium ad hoc dans, incidit in excommunicat. Bullæ Cœnæ. *Gregor. XIII. const.81. Consueuerunt.* §. 11.

Vide, *Excommunic. Bulla Cœnæ.*

Nuncius non potest dispensare super matrimonio in gradu prohibito, neque in natalibus, vel ætatis defectu, neque notarios creare, neque dispensare circa retentionem beneficiorum incompossibilium, neque dare licentiam dispensandi de beneficiis Ecclesiasticis. *Vrban.8. const.6. c.14.*

Nuncio Neapolis subduntur in suis causis omnes eius commissarii, collectores, & subcollectores. Et prohibitum est ordinariis, se intromittere in causis illorum. *Gregorius 13. const.25. Cupientes pro nostri.* Idem confirmat *Vrban.8. in appendice const.35. Alias.* Addens, quod etiam post expletum eorum officium, Nuncius causas ipsorum iudicat. Imò etiam de delictis, quæ tales commissarii, &c. committunt post expletum officium (nè iudices ordinarii fiant contra eos crudeliores) Nuncius tamen hoc imponat dictis commissariis subcollectoribus, &c. quod si prætextu talis priuilegii delinquunt, ab ordinariis permittet eos puniri. *Vrban.8. ibid.* §.4. Vide, *Legatus.*

Nuptiæ.

Vide, *Matrimonia.*

Nuptiæ à nubendo dicuntur, quia fœminæ in nuptiis caput obnubunt. 30. *q.5. c. Nec illud.*

Nuptiæ non consistunt in mixione maris, & fœminæ. 32. *q.1. cap. Non enim.* Vide, *Matrimon.*

Nuptias damnans non ob pietatem, sed ob superstitionem, ab Ecclesia eiiciatur. *Concil. quod dicitur Apostolorum c.51. Concil.Gangren. c.1. dist.30. per totam. Dist.31. c.Si quis, & cap. Quicumque.*

Nuptiæ cum filiastris, consanguineis omnibus, nouerca, &c. affinibus sunt prohibitæ. 32. *quæst.7. cap. Si quis viduam. cap.Si quis cum nouerca.* 35. *quæst.10. cap. Si cuius. cap. Si qua mulier il 2.*

Vide,

Vide, *Matrimonia prohibita ratione consanguinitatis*. Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis*.

Nuptiæ debent fieri publicè in facie Ecclesiæ, alias sunt irritæ. Vide, *Matrimonia clandestina*.

Nuptiæ fieri possunt etiam, si dos non detur. 30.*q.*5.*c.Si quis*.

Nuptiarum finis est proles. 32.*q.*2.*c.Pudor*.

Nuptiæ aliquando improbantur, & quare. 32.*q.*1.*cap. Nuptia terram*.

Nuptiæ à sacerdote benedicendæ sunt. *Post Conc. Arelat.*3.*c. vlt. Conc. Lateran.*3.*in append. tit. De secundis coniugys c.* 1. *De secundis nuptys c.*1.*& cap. Vir autem*.

Nuptiæ secundæ permittuntur. 31.*q.*1.*c. Hac ratione, & c. Quomodo*.

Sunt licitæ. 31.*q.*1.*c.Aperiant. c. Deus, & cap. Quod si dormierit*. *Innocentius* 4. *const.*14. *Sub Catholica*.

Pro nuptiarum benedictione, nihil potest exigi. *Concil. Lateran.*3. *c.* 7. *De simonia c. Suam*.

Nuptiæ non possunt celebrari ab Aduentu, vsque ad Epiphaniam, & à Septuagesima, vsque ad Pascha, (& olim neque per tres hebdomadas ante festum Sancti Ioannis Baptistæ.) *Concil. Ilerdense c.*1. *Conc.Laodic.* in Quadragesima tantum fieri prohibet, *c.*52. idem habetur *in* 33. *q.*4. *capp. Non oportet*, 1. *&* 2. *cap. Non licet il* 2. *& c.Nec vxorem*.

Vide, *Matrimonia in quo tempore fieri possunt*.

In nuptijs non debent Christiani saltare, ballare, & alia similia facere. *Conc. Laodicen.c.* 53. *Conc. Turonen.*4.*c.*13. hoc prohibet in secundis nuptijs.

Nuptias occultè benedicens sacerdos, per tres annos suspenditur ab officio. *Conc. Lateran.* 3. *in append. par.*49. *c.*10. Vide, *Matrimonia clandestina*.

Nuptijs Iudæorum, aut Saracenorum non possunt interesse Christiani. *Conc. Sabinense c.* 22.

Nuptiæ possunt prohiberi pro aliquo tempore anni. contrarium dicens est anathema. *Conc.Trid. sess.*24. *can.*11.

Nuptiarum cæremoniæ, & benedictiones non sunt damnandæ. contrarium dicens est anathema. *ibid.*

Nuptiarum immoderata voluptas. Vide, *Voluptas*.

Nuptiæ sine pompa, & donis in statu Ecclesiæ facienda. & quæ permittuntur. *Sixtus* 5. *const.*52. *Cum in vnaquaque*.

Vide, *Matr.per totum.*

Nurus.

Nurus dicit eumdem gradum consanguinitatis, quem filia. 35.*q.*2.*c. Si vir*. & sic, vt filia computatur. *ibid.*

Nutrix.

Nutrices Christianæ non possunt lactare filios Iudæorum in suis domibus, sub pœna excommunicationis. *de Iudeis, c. Ad hac. & c. Et si Iudaos*. Vide, *Iudei, diffusè*.

O

Obedientia. Obedire.

OBedientia maioribus præstanda est. *Gregorius* 1. *lib.*4. *epist.*10. *Dist.*93. *c. A Subdiacono, cap. Diaconi, & ca. Sacerdotes*. 2. *q.*6. *cap. Qui scit*.

Obedientia, quando facienda est in acceptanda dignitate. 8. *q.*1. *cap. Sciendum.*

Per obedientiam potest aliquando bonum deseri, sed numquam licet facere malum. 11. *q.*3. *c. Quid ergo*.

Obediendum est Episcopis à clericis, & laicis. non obedientes sunt infames. 11. *q.*3. *cap. Si autem, & cap. Si quis verò*. Vide, *Episcopis obediendum est, &c.*

Non obediens Episcopo, à dæmone aliquando corripitur. 11. *q.* 3. *cap. Absit*.

Clerici non obedientes Episcopis, spoliandi sunt beneficijs. 21.*q.*4.*cap.Pracipimus*.

Obedire nolens iudici, excommunicari potest. 2.*q.*6.*c.Quisquis.*

Obediendum non est præcipienti contra Dei legem. 11.*q.*3.*c. Iulianus, cap. Qui resistit. cap. Imperatores, cap. Si is qui praest. c. Non semper. cap. Si Dominus*.

Obediendum non est superiori præcipienti contra priuilegium subditi. *de excessibus Pralatorum cap. Sanè*. Vide, *Superior*. Vide, *Prælatus*.

Obedire nolentes canonibus, inobedientiæ notam incurrunt. *De maiorit. & obed. c. Illud*.

In obedientia non currit præscriptio subditi contra Prælatum. *de prascript. c.Cum non liceat*. Vide, *Pralatus*.

Obedientia, quæ debetur Ecclesiæ, non est humana inuentio, sed ex sacra Scriptura habetur. *Concil. Constantiense contra art.* 15. *Ioannis Huss*.

Obedientia Papæ præstanda est. Impedientes eam sunt excommunicati. *Iulius* 2. *const.*22. *Suscepti*. Vide, *Papa*.

Obedientia Regularium. Vide, *Regulares*.

Obduratio.

Obduratio malorum, vnde oritur. 23. *q.*4. *cap. Nabucdonosor. & cap. Vasis ira*.

Oblata. Oblationes.

Oblata Deo, pertinent ad ius sacerdotum. 12. *q.*2.*cap.Nulli liceat*. *Post ep.*3. *Bonifacy* 1. *c.* 3.

Oblationes dicuntur omnia, quę de proprijs offeruntur Ecclesiæ. *de verbor. significat. c. Causa, & c. Cum inter*.

Non possunt à laicis possideri. *ibid.* Vide, *Eleemosyna*.

Oblatio maior dati non potest, quam corporis, & sanguinis Christi. *De consecratione dist.* 2. *c. Nihil*.

Oblationes in domibus fieri non possunt. *Conc. Laodic. c.*58.

Oblationes in altari fieri non possunt de alijs, quam de pane, & vino aqua mixto. *Conc. Afric. c.*4.

Oblationes aliæ fieri possunt à Christianis in altari, sed non per modum Sacrificij. *Concil. Afric. cap.* 4. Vt nouæ spicæ, oleum, incensum, &c. *ibid.*

Oblationes in Quadragesima fiebant in Sabbatho, & Dominica tantum. *Conc. Laodic. c.*49.

Oblationes in missa faciendæ sunt à Christianis. *de consecrat. dist.* 1. *cap. Omnis christianus*. *Conc. Rom.* 5. *sub Gregor.* 7. *c. vlt. Conc. Colon.* 3. *tit. Censura c.*20.

Oblationes fidelium dissidentium non recipiantur. *Conc.Carthag.* 4. *c.*93.

Oblationes accipi non possunt pro moriente in peccato. *concil. Later.* 3. *c.* 25. Accipiens tenetur reddere; & suspensus sit ab officio arbitrio Episcopi. *ibid.*

Oblationes factæ ex raptis, Deo non placent. 14. *q.*5. *c. Immolans, cap. Scriptum est. & c. Qui habetis*.

Oblationes cauponum, scortorum, prædatorum, &c. non sunt accipiendæ. *Lib.*4. *const. Apost. c.* 5.

Item oblationes falsariorum, iniustorum aduocatorum, Iudicis iniqui, homicidarum, incendiariorum, fœneratorum, & aliorum similium sceleratorum, non sunt accipiendæ. *ibid. cap.* 4.

Oblationes impiorum Deum non placant, sed eum irritant. *Lib.*4. *const. Apostol. c.*6.

Oblata in pauperum vsum sunt distribuenda. *Conc. Aquisgr. sub Ludouico Pio c.* 66.

Vide, *Eleemosyna*. Vide, *Missa*. Vide, *Sacrificium*.

Oblati Regularium.

Oblati exemptorum si manent in suis proprietatibus, possunt ab Ordinario iudicari. *de priuil. c.Cum plantare*. *§.fin.*

Oblati isti viuentes in suis domibus, tenentur soluere decimas. *ibid. cap. Quidam*.

Oblati regularium, siue qui manent in sæculo mutato habitu, siue qui omnia sua inter viuos eis donarunt, aliquo sibi relicto, tempore interdicti, possunt à regularibus in suis Ecclesijs non interdictis sepeliri; dummodo nominatim non sint excommunicati, vel interdicti. *de priuil.cap.Vt Priuilegia.* Vide, *Interdicti tempore*.

Oblati fratrum qui sunt, & quibus gaudent. Vide, *Interdicti tempore*.

Vide, *Regularium oblati*. Vide, *Regul. circa sepulturas*. Vide, *Regul. in specie cuiuslibet religionis*. Vide, *Confratres*. Vide, *Tertiary*.

Obligatio. Obligatus, &c.

Obligatio ad impossibile non datur. *de regulis iuris in 6.reg.6.*

Obligationes Camerales à nullo iudice possint in statu Ecclesiæ cognosci, ac iudicari, nisi ab Auditore Cameræ. *Paulus V. const.28. Eximiæ.*

Obligationes factæ à Vassallis Sedis Apostolicæ, &c. pro dominis, non tenent, & fieri prohibentur. *Pius IV. constit. 18. Quia.*

Obligatus ad reddenda ratiocinia non potest ordinari; secus postea. *de obligatis ad reddenda, &c. c.vn. Magnus.*

Obligatus ad reddenda ratiocinia non potest recipi ad habitum regularium. *Sixtus 5. const.71. Cum de omnibus.*

Obligatus soluere certam quantitatem pecuniæ, intra certum diem sub pœna; si in termino soluit partem, non incurrit pœnam. *de pœnis c. Suam.*

Obligatus ad alendum fratres alicuius monasterij, si postea creuerint fratres, adhuc tenetur eos alere. *de censibus c. Quanto.*

Obligans Ecclesiam pro debitis alienis, suspenditur ab officio, & beneficio; & nulla est obligatio. *de solutionibus cap. Si quorumdam.*

Obligans Ecclesiam ad aliquem censum, irritè facit. *de censibus, cap. Prohibemus, cap. Ecclesiis, cap. Cum clerici.* Talis autem obligans, ea priuatur sine appellatione. *ibid. cap. Cum clerici.*

Obmutescens.

Obmutescens, si petierat baptismum, vel pœnitentiam, & testes fideles id testificantur, potest baptizari, & absolui. 26. *quæst.6. cap. Qui recedunt. cap. His qui, & cap. Agnouimus.* Vide, *Baptismus.* Vide, *Pœnitentia.* Vide, *Absolutio in articulo mortis.*

Obscurum.

In obscuris, id est sequendum, quod Euangelio, & Patrum decretis non est contrarium. *dist.14. c. Sicut quædam.*

In obscuris tenendum, quod verisimilius est. *De regulis iuris in 6. reg.45.*

In obscuris circa doctrinam Ecclesiæ, videndum prius est, an in Sacra Scriptura reperiri potest, deinde in Concilijs, & Pontificum decretis, postea in SS. Patribus, Ambrosio, Augustino; Gregorio, & Hieronymo Ecclesiæ Doctoribus. *De Reliquijs, & venerat. c. vnico.* Vide, *Doctrina.*

Obseruatio. Obseruare.

Obseruationes vanæ Planetarum, &c. huiusmodi à Christianis sunt fugiendæ. 26. *q. 5. cap. Non liceat.* Omnia Magorum genera ibi numerantur.

Obseruationes cum verbis Sacræ Scripturæ, symboli. &c. fugiendæ. *conc. Lucense c.74. 26. q.5. c. Non liceat.*

Obseruationes rituum Iudæorum, Paganorum, &c. fugiendæ à Christianis. *Lib.6. const. Apost. c.26. lib.7. c.7.*

Obseruari non debent dies, anni, vel menses cum Paganis. 26. *q.7. cap. Non obseruetis, & c. Quis æstimaret.*

Obseruantes sydera, motum cælorum, astrorum ad diuinandum, vel prædicendum futura contingentia, à voluntate humana pendentia; siue has scientias, & artes exerceant, siue doceant, discant, vel quomodocumque se intromittant, ab Inquisitoribus iudicandi sunt. eorum libri damnantur, & eos retinentes ab ijsdem Inquisitoribus iudicandi. *Sixtus V. const.17. Cæli, & terræ.* Vide, *Diuinatio.*

Obseruantes fratres.

Obseruantes fratres de Ordine Minorum S. Francisci, insurgunt primò ex Concilio *Constantiensi sess.* 19. ibique modus, & forma eos regendi per superiores ordinis assignantur.

Alia de his. Vide, *Fratres S. Francisci Obseruantes.*

Obsidio.

Obsidionis tempore, murorum custodia ab omnibus æqualiter, etiam clericis, est facienda. *de immunitate Eccles. c. Peruenit.*

Obsidione durante, clerici qui effuderunt sanguinem, post duos annos pœnitentiæ restitui possunt. *dist. 50. c. de his.*

Occasio.

Occasionem mortis præbens, peccat, vt occidens. 23. *q. 5. cap. Cum homo.*

Occidere, quando licitum.

Occidere ex officio non est illicitum. 23. *q. 4. cap. Quæsitum est, & cap. Illud etiam. q.5. cap. de occidendis, cap. Miles. c. Si homicidium. & cap. Homicidas.* Vide, *Iudex.*

Occidendi potestas, licita, data est superioribus, & quomodo. 23. *q.4. cap. Quæsitum est.*

Occidere in bello facto ex Dei iussu, non est malum. 23. *q. 5. cap. Si non licet.*

Occidere licitum est, cum moderamine inculpatæ tutelæ, id est, quando aggressus nequit aliter euadere vitam. Secus si potest euadere. *De homicidio volunt. cap. Significasti il 2. & cap. Suscepimus.* Vide, *Occidens ad defensionem.* Vide, *Defendere.* Vide, *Bellum.* Vide, *Homicida.*

Vide, *Miles.*

Occidere, quando est malum.

Occidere nemo potest se ipsum. *conc. Tolet. 16. c.4.* 23. *q. 5. cap. Tu dixisti. & cap. Non est.* Vide, *Desperatus.* Et talis non potest sepeliri more Ecclesiastico. 23. *quæst. 5. cap. Placuit.*

Occidere nemo potest aliquem priuata potestate. 23. *q.5. cap. Si non licet.*

Neque se ipsum occidere potest. *ibid.* Vbi multa de illatione mali facta contra se. Vide, *Malum.* Vide, *Mors.*

Occidere infideles, etiam in bello, non est licitum sacerdotibus. *Zacharias ep.3.* Vide, *Clerici in causa sanguinis.*

Occidere aliquem, qui scitur esse occidendus à iudice, est malum, & illicitum. 23. *q.5. cap. Cum minister.*

Occidere se, vel alium ob vitam æternam, vel alio prætextu, nemo potest. & multa de hoc argumento. 23. *q. 5. cap. Si non licet.*

Occidere fures fugientes, qui non possunt capi, est illicitum, & qua pena isti plectuntur. 13. *q. 2. cap. Si fur.*

Occidere non licet rapientem bona, si vita potest euadi. *De homicidio volunt. c. Suscepimus.*

Occidi non potest fur diurnus, sed nocturnus potest (si aliter nequit vitari mors) *de homicidio volunt. c. Si perfodiens.*

Occidi non potest tyrannus à subditis. est illicitum. doctrina contraria est hæretica. *conc. Constant. sess.15. circa finem.*

Occidi non possunt infideles, & pagani, nisi in casu, quo respuant pacem oblatam. *conc. Vormatien. 1. c.27.*

Occidere non licet aliquem pro conseruatione rerum temporalium. *conc. Later. 3. in append. par. 50. c.27.*

Vide, *Homicida.* Vide, *Mater.* Vide, *Vxor occidens.*

Occidens, Occisor, &c.

Occidens se ipsum non potest sepeliri more Ecclesiastico. 23. *q.5. c. Placuit. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.98.* Non est capax suffragiorum missæ (quocumque modo se occidat) *conc. Bracharen. 1. cap.* 34. Pro isto non accipiuntur oblata. *conc. Antisiodoren. c.* 17.

Occidere, nullus potest se ipsum. 23. *q.5. c. Si non licet.*

Occidens patrem, vel matrem, fratrem, vel sororem, priuatur Eucharistia per totam vitam. Item abstinere debet à comestione carnis perpetuo, & 2. 4. ac 6. feria perpetuo tenetur ieiunare. *Gregor.3. ep.1.* Vide, *Patricida. Nicol. 1. in decr. de pœnit. c.4.* Grauiorem imponit. 33. *q.2. c. Latorem.* Vide infra, *Occisorum pœna.* vbi aliæ sunt pœnitentiæ.

Occi-

Occidens proprios filios, qua pœnitentia plecti debet. Vide, *Pater. de Penitentia dist. 1. c. Si quis necandi*. Occidens filios natos ex adulterio. Vide, *Adulterinus*. Vide, *Mater*. Vide, *Vxor occidens*.

Occidens seruum propria auctoritate, per biennium excommunicetur. *Conc. Toletan. 17. c. 15.* Alijs etiam grauioribus maccerandus est. *Conc. Agathen. c. 62.*

Occidens vxorem qua pœnitentia plecti debet, siue ex adulterio id faciat, siue ex alio. *Nicolaus 1. in decr. de penit. c. 3.* Et non potest amplius nubere. *ibid.*

Occidens presbyterum, excommunicatus est. *Nicolaus 1. in decr. tit. de presbyteris c. 6.*

Occidens presbyterum alicuius Ecclesiæ, vel mandans occidi, si est patronus, perdit ius patronatus; si aduocans, aduocatoriam; si feudatarius, feudum; si beneficiatus, beneficium, & ista dari non possunt consanguineis eius, vsque ad quartam generationem, nisi Papa dispenset. *De penis. c. In quibusdam. Conc. Later. 4. c. 45.* Vide, *Presbyt. percussores.*

Occidens presbyterum, per 12. annos pœniteat, careat perpetuò spe coniugij, & cingulo militiæ. *de penitens. & remiss. cap. Qui presbyterum.* Vide, *Clericorum percussores.* Vide, *Percussor.*

Occidens clericum, qui se immiscuit in delictis enormibus, si sit repertus sine habitu clericali, non est excommunicatus. *de sent. excommunic. c. Cum non ab homine.* Si id nescit.

Occidens in bello, non est reus homicidij. *23. q. 5. cap. Miles.* Vide, *Bellum.* Vide, *Miles.* Vide, *Occidere.*

Occidentes Episcopum in aliqua ciuitate, perpetuo careant Episcopo. *23. q. 2. c. vlt.*

Occidentes Prælatum, spoliandi sunt officijs, & beneficijs, quæ nec ipsis, nec eorum hæredibus reddantur, vsque ad quartam generationē. *de penis c. Ad aures. c. In quibusdam.*

Occidentes in duello. Vide, *Duellum.*

Occidens ex officio, non est reus homicidij. *23. q. 5. cap. De occidendis. cap. Miles. cap. Si homicidium. cap. Homicidas.* Vide, *Iudex.*

Occidens Deo iubente, laudatur. *23. q. 5. cap. Si non licet. cap. Lex æterna.* Vide, *Iudex.*

Occidens si est impuber, non fit irregularis. Vide, *Impuber.*

Occidens infantem, capitali pœna punitur. *de penitentia dist. 1. cap. 10. Si quis necandi.* Vide, *Mater.* Vide, *Vxor ducens.* Vide, *Adulterium.* Vide, *Homicida.*

Occidens ex casu, vel inuoluntariè, aut in furore.

Occidens ex casu, est innocens quantum ad gratiam, sed quantum ad legem est reus. *dist. 50. c. Hi qui arborem. 15. q. 1. c. Si quis non iratus. Nicolaus 1. in decr. tit. de clericis c. 3. Conc. Vormatien. 1. c. 29.*

Occidens casu adhuc penitentiam facere debet. *Concil. Moguns. sub Leone 4. c. 23.*

Occidens casualiter dici non potest homicida. *dist. 50. c. Sæpè contingit. Conc. Vormatien. 1. c. 29.*

Occidens casu aliter, vel ex defensione, adhuc eget dispensatione Papæ. Vide, *Ordines sacri quibus prohibentur.*

Occidens in insania, seù furore, dum ad sensum reuertitur, agat pœnitentiam. *15. q. 1. cap. Si quis.* Sed leuis sit pœnitentia. *Conc. Vormat. 1. c. 28. Clement. de homicid. volunt. cap. vnico,* Vide, *Homicida.*

Occidens ad sui defensionem.

Occidere quis potest, si taliter nequit euitare mortem ab aggressore, & hic non fit irregularis. *Clement. de homicid. volunt. cap. vn.*

Aggressus potest occidere, si aliter non potest se defendere ab aggressore, & hoc est, *Vt repellere vim, cum moderamine inculpatæ tutelæ. de homicid. volunt. c. Significasti il 2.*

Aggressus non potest occidere aggressorem ad vindictam; si aliter potest se defendere. *de homic. volunt. c. Significasti il 2.*

Occidens ad defensionem adhuc eget dispensatione Papæ, vt in sacris ordinetur. Vide, *Ordines sacri quibus prohibentur.*

Non potest quis occidere furem, si potest vitam euadere. *de homicid. volunt. cap. Suscepimus.* Vide, *defendere.* Vide, *Homicida.* Vide, *Occidere quando est malum.*

Occidentium pena corporales, & spirituales canonicæ.

Occisor pena mortis est puniendus. *de penitentia dist. 1. cap. 10. Si quis necandi. de homicid. voluntario cap. 1. 23. q. 5. cap. Homicidas.*

Occidens aliquem in conuersatione, si laicus est, excommunicetur; si clericus, deponatur. *conc. quod dicitur Apostol. c. 65.*

Occidentes, vel offendentes superiores in statu Ecclesiæ, quomodo puniendi. *Extrau. Ioann. XXII. de penis cap. vn. dierum.*

Occidens voluntariè fit irregularis. *Conc. Nanneten. 1. cap. 17. Conc. Trid. sess. 14. de reform. c. 7.* Vide, *Irregularitas, diffusè.* Etiam si delictum non sit probatum ordine iudiciario. *Conc. Trid. ibid.*

Occidens casualiter, fit irregularis. *de homicidio volunt. c. Presbyterum. Conc. Trid. ibid.* (Sed *ex Clement. de homicidio volunt. c. vn.* Olim non erat irregularis.)

Occidens ad se defendendum. *Ex Clemens. vnica de homicid. volunt.* Non fiebat irregularis. Sed *ex Conc. Trid. sess. 14. de reform. c. 7.* fit irregularis.

Occidens casualiter, siue ad sui defensionem, siue aliter, indiget dispensatione Papæ, qui eam committit Episcopo, vel ex causa, Metropolitano, vel viciniori, qui causa cognita dispenset. *conc. Trid. sess. 14.* vbi supra.

Occidens in amentia, furia, vel somno, non fit irregularis. *Clement. de homicid. volunt. c. vn.*

Occidens, si est impuber, non fit irregularis. *Clement. ibid. Ioannes 8. ep. 146.* Vide, *Impuber.*

Occidens voluntariè non potest habere beneficia, neque curata, neque non curata. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. cap. 7.* Etiam si delictum non sit probatum ordine iudiciario. *ibid.*

Occidentis patrem, vel matrem, vel fratrem, hæc erat penitentia. Per vnum annum, oret ante fores Ecclesiæ; per alium annum intret Ecclesiam, & stet cum audientibus. post hos annos, si fructum faciat penitentiæ, potest communicare. Per totam vitam carnem non manducet, ieiunet quotidie exceptis festis, & Dominicis. per tres dies in hebdomada abstineat à vino, ceruisia, & medone arma non ferat, nisi contra Paganos. pedester semper ambulet. & si ante duos annos primos moriatur, habeat Viaticum. *conc. Vormatien. 1. c. 30.* Alia mitior penitentia. Vide, *Occidens.* Vide, *Occisor, &c.*

Occidentis Sacerdotem hæc est penitentia. Per totam vitam non manducet carnem, nec bibat vinum. pedester semper ambulet. tota vita ieiunet, exceptis Dominicis. arma non sumat. Ecclesiam per quinque annos non intret, &c. *Concil. Vormat. 1. cap. 26. Conc. Mogunt. 3. cap. 16. concil. Triburien. 1. cap. 5.*

Occidentis alios voluntariè hæc est penitentia. Per dies 40. Ecclesiam non intret. veste vtatur lanea. abstineat ab escis, & potu consuetis, à toro, gladio, & equitatu. in feria 3. 5. & Sabbato legumina comedat. ceruisiam mediocrem bibat. & alia. *de homicid. volunt. c. Interfecisti.*

Alia grauior taxatur in *Conc. Triburien. 1. c. 55. 56. 57. & 58.* Et si sit infirmus, reseruatur vsque ad sanitatis tempus. *ib. & Conc. Nanneten. 1. c. 18.*

Occidere mandantes per assassinos, sunt excommunicati. *de homicidio in 6. c. 1.* Vide, *Assassinium.*

Occidens seruum, absque iudicis sententia, licet iste morte esset dignus, per biennium facit penitentiam. *Concil. Vormat. 1. c. 38.* vel excommunicetur. *ibid.*

Occidens seruum ex zelo, per septem annos peniteat: si ex casu, per quinque. *Conc. Vormatien. 1. c. 39.*

Occidens aliquem ad se defendendum, si aliter non potest euadere, facere debet penitentiam ad cautelam. *de homicid. volunt. cap. Interfecisti.*

Occidentes voluntariè, penitentiam vsque in finem facere debent. *Zachar. ep. 7. c. 23.*

Occidentium clericos penæ. Vide, *Clerici percussor.* Vide, *Percussor.*

Occidere paratus, aliquando ordinari non debet. *dist. 51. cap. Si quis.*

Occidentes inuoluntariè, adhuc pœnitentiam debent facere. *Zacharias ep.7.c.23. Conc. Mogunt. sub Leone 4. c.23.*

Occidens alium post pœnitentiam primi homicidij, adhuc cum pietate suscipiatur. *Ioannes 8. ep. 62.*

Occidens fratrem, ante peractam pœnitentiam non potest vxorem ducere. *Gregorius 7.lib.2.ep.48.* Vide, *Homicida.*

Occisores, quinam debent dici.

Occisor etiam dicitur, qui medicamentum dat, vel accipit, ne proles nascatur, vel vt moriatur. *De homicidio voluntario cap. Si aliquis.*

Occisor dicitur, qui armata manu, vel aliter assumitur ad capturam alicuius, si ex ea postea sequatur mors. *ibid. cap. Sicut dignum. §. Illi autem.*

Occisor etiam dicitur, qui occisorem impellit ad occidendum. *ibid. §. Qui verò.*

Item occisor dicitur, qui occisorem sociat non ad feriendum, sed ad opem ei ferendam. *ibid. §. Illi etiam. Concil. Later.3.tit. de pœnitentia c. 1.*

Occisor etiam dicitur, qui sarcinas occisorum custodit. *ibid. §. Hi quoque.*

Occisor est, qui consulit mortem, vel mandat. *De pœnitentia dist.1.c.23. Perniciose.*

Occidere etiam dicitur, qui potens impedire occisorem, non impedit. *Conc. Later.3.tit. De pęnitentia c. 1.*

Occisor dicitur solum intentionaliter, qui odit ad mortem. *de pęnitentia dist.1.c.24. Homicidiorum.*

Occidens hæreticos, & excommunicatos ex zelo Sanctę Matris Ecclesiæ, non tractatur, vt homicida. *23. q.5.c. Excommunicatorum.* Sed est talis quo ad irregularitatem, &c.

Occisorem associans clericus, occisor dicitur, & deponitur, ac in monasterio clauditur. *De homicidio volunt. c. Sicut dignum §. fin.* Vide, *Clericus percussor.*

Vide, *Clericus in causa sanguinis.*

Occisus.

Occisus in torneamentis, caret Ecclesiastica sepultura. *De torneamentis cap. 1.* Vide, *Torneamentum.*

Occisus in duello. Vide, *Duellum.*

Oculus.

Oculum habens maculatum non potest fieri Episcopus, sed à Papa dispensatur, vt fiat. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. De electionibus c.3.* Si sit sine deformitate potest promoueri. *de corpore vitiatis cap. Cum de tua.*

Vide, *Episcopus.* Vide, *Irregularis.* Vide, *Sacerdos.*

Occultum.

Occulta delicta non possunt puniri. *Innocentius 1.epist.3. c.4. Zosimus ep. 2.*

Occulta delicta ab Ecclesia non iudicantur. *De simonia cap. Sicut tuis.*

Occultè nocens non potest excusari, quod fecit ex ioco. *De præsumptionibus cap. 1.*

Occupans.

Occupans locum, in quo quis iura possidet, si per occupationem non potest sua iura possidere, conueniri potest. *de restitut. spoliat. c. Pisanis.*

Occupans bona occisi, non est reus homicidij. *de homicid. &c. cap. Sicut.*

Occupans bona alterius non satisfacit, si dat ea pauperibus, sed debet dare domino. *ibid.*

Occupans bona Ecclesiæ vacantis, suspenditur ab officio, & beneficio. *de elect. in 6. c. Quia sæpe.* Vide, *Ecclesia.*

Occupantes terras Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Vide, *Inuasores.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Excommunicationes Bulla Cenę.*

Odium.

Odia publica inter se ferentes fideles, ab Ecclesia sunt remouendi, donec reconcilientur. *Conc. Arelat. 2. c.31.*

Odio habenda sunt peccata, non homines peccatores. *dist. 86. cap. Odio.*

Odia sunt restringenda, & fauores ampliandi. *de regulis iuris in 6. reg. 15.*

Odio alterius non debet quis prægrauari. *ibid. reg. 22.*

Offendere.

Offendentes, vel offendere facientes eos, qui proferunt sententiam excommunicationis, vel suos consanguineos, vel bona eorum, quomodo tractandi, ac puniendi. *De sententia excommunicationis in 6. c. Quicumque.* Vide, *Excommunicatio.*

Offendens, interficiens, vel capiens, aut carcerans nuncium ferentem sententiam excommunicationis, incurrit excommunicationem. *Conc. Turonen.4. c. 15.*

Offendentes eos, qui in Curia Romana litigant, siue per se, siue per alios offendant, sunt excommunicati, & alijs subiacent pœnis. *Alexander 6. constit. 11. In eminenti.* Vide, *Roma.* Vide, *Excommunicationes Bulla Cęnæ.*

Offerre. Offerens.

Offerri possunt in missa panis, & vinum, aqua mixtum. *De consecrat.dist.2.c. In Sacramentorum.* Vide, *Missa.* Vide, *Oblatio.*

Præter ista, nihil aliud in missa offerendum est. *ibid. & cap. Non oportet. cap. Cum omne.*

Offerentium nomina in missa sunt recitanda, & pro eis est orandum. *de consecr. dist.1. cap. De nominibus. Innocent. 1. ep.1. c. 2.* Sed non recitentur ante missam. *ibid.*

Offerendum est aliquid à Christianis in missa. *de consecrat. dist.1. cap.Omnis christianus. Conc.Rom.5. sub Gregorio 7. c. vlt.* Vide, *Oblata. Oblationes.*

Officia, seu munera.

Officia omnium Ecclesiasticorum, quænam sint in Ecclesia. *Dist. 25. cap. Perlectis,* vbi omnia distinctè.

Officia duo perpetuò ab eodem teneri non possunt sine dispensatione Papæ. *de consuetud. in 6. c.1.*

Officia duo non danda vni in Ecclesia. *dist.89. c. Singula.*

Officium Ecclesiasticum per pecuniam obtinens, est excommunicatus, ita & dans. *Conc. quod dicitur Apost. c. 30.*

Officia Ecclesiastica ambientes. Vide, *Ambiens.* Vide, *Sedes Apostolica.*

Officia procurantes apud S. Sedem per promissa, vel dona, & mediatores, incurrunt excommunicationem Papalem. Vide, *Sedes Apostolica,* circa omnes casus.

Officium, quod sine peccato non potest exerceri, relinquendum est. *de pęnit. dist.5. c. 6. & 7.*

Officium ambitiosè petens, est repellendus. *Gregorius 1. lib. 7. ex regest. ep.112. & 116. 1. q.6. c.vlt.*

Officium Ecclesiasticum dari non potest per munera. *ib.* Vide, *Simonia.*

Officium Episcopale non administrans, vt debet, non est Episcopus, sed canis impudicus. *2. q. 7. cap. Qui nec.*

Officia Ecclesiastica non possunt dari ad firmam, id est locari. Sed redditus eorum de licentia superioris possunt dari. *concil. Oxonien.1. c. 15.* Vide, *Circulationes.*

Officialis.

Officialis manum injiciens in clericum, est excommunicatus. *De sent. excomm. cap. Si vero.*

Officialis, seu Lictor verberans clericum, etiam iussu iudicis, est excommunicatus. *ibid. c.Vniuersitatis.*

Officiales Vniuersitatis, qui leges, aut statuta faciunt contra Ecclesiasticam libertatem, sunt excommunicati. *ibid.cap. Grauem.*

Officia-

Officialis alicuius excommunicati, non est excommunicatus. *De officio Vicarij in 6. c.1.*
Officialis Episcopi, potest habere delegatum. *Clement. de rescriptis cap. Etsi.*
Officiales Ciuitatum facientes instrumenta de vsuris, sunt excommunicati. *Clement. de vsuris cap. vn.*
Officiales S. Officij iurare tenentur de fidelitate, &c. *Clement. de haeret. c.1. §. Porrò. Innocentius IV. constitut.10. Ad extirpanda §.8.*
Officialium Papæ morientium beneficia, prouidentur à Papa. *Extrà, de elect. cap. Ex debito.*
Vide, *Beneficia Papæ reseruata.*
Officialis excommunicatus, post Officium, etiam remanet excommunicatus. *Conc. Later.4. c.46.*
Officiali excommunicato succedens (si ob exactionem indebitam à clericis fuit excommunicatus,) nisi intra mensem satisfaciat reuocando, &c. iocurrit in eamdem excommunicationem. *Conc. Later.4. c.46.*
Officiales status Ecclesiæ non possunt aliquem grauare ad portandum ligna, frumentum, vel alia, ex nullo capite, nisi soluto debito pretio. *Gregor. XI. const.5. Releuationi.*
Officiales Laici relegantes, proscribentes, vel bannientes clericos, excommunicati sunt, & Papæ reseruatur absolutio. *Vrban.6. const.3. Quia sicut.*
Vide, *Excommunic. Bullæ Cœnæ.*
Officialium mercedes in causis, pro Vrbe, & statu Ecclesiæ, quænam sint. *Pius IV. const.58. cum ab ipso.*
Officiales Cancellariæ Romæ, Datariæ, &c. non possunt vltra taxam emolumenti, aliquid vltra accipere, prætextu celerioris expeditionis: neque ex hoc motiuo differre expeditionem, sub pœna excommunicationis, & priuationis emolumentorum per semestre pro prima vice; per annum, pro secunda vice; & pro tertia priuationis officii. *Vrbanus VIII. constitut.6. Sanctissimus c.67.*

S. Officij Congregatio Romæ.

S. Officii Congregatio Eminentiss. Cardin. Romæ instituta est *à Paulo III. constit.34. Licet.* Potestas eius est iudicare in causis fidei, procedere, carcerare, degradare, bona confiscare, instituere officiales, & alios Inquisitores in Ciuitatibus, sibi benè visis deputare cum simili, vel limitata facultate. & alia. *ibid.*
S. Officii processus, & acta. Vide, *Processus.*
Vide, *Congreg. Card. S. Officij.* Vide, *Inquisitores supremi.*

Officium diuinum, quando, quomodo, & quale recitandum.

Officium diuinum cum Psalmis, Hymnis, Antiphonis, omni die in Ecclesia est recitandum ab Ecclesiasticis. *Concil. Agathense c.30. Concil. Tarraconense c.7. Conc. Aurelian. 3. cap.14. Concil. Lucense 2. cap.63. de consecr. dist.5. cap. Conuenit.* Numquam prætermittendum recitari in Choro. *Concil. Mediolan.1. par.2. tit. Communia de ratione officiorum.*
Officium in Choro etiam à monialibus recitandum est. *Concil. Cabilon.3. c.59.*
Officiorum Ecclesiæ ritus, qui olim seruabantur. *Conc. Turonens.2. cap.19.*
Officium Ecclesiasticum, tam in psallendo, quam in Missa, eodem ritu recitandum est ab omnibus Ecclesiis. *Concil. Toletan.11. c.3. concil. Brachar.1. c.19. de consecrat. dist.5. cap. conuenit.*
Officium Ecclesiasticum, tam in Ecclesiis, quam in monasteriis, sub eodem ritu est celebrandum. eædem lectiones, in missis, & aliis recitandæ. *concil. Bracharen.1. cap.19. 20. & 21.* Et iuxta ordinem Calendarii recitandum est. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. communia de ratione officiorum.*
Officia diuina ritu Romano per Hispanias, sunt recitanda. *Gregor.7. lib.1. ep.63. & 64.*
Officia diuina recitanda in Ecclesiis, iuxta obligationem fundationis. *conc. Senon. in decr. morum c.13.*
Officia recitanda sunt in Ecclesiis, vt recitantur in Metropoli, iuxta statutum Metropolitani. *Conc. Tolet.11. c.3. Concil. Epaunen. c.27.*
In alijs inferioribus recitari debet, sicut in Cathedrali, exceptis priuilegiis, quæ habentur per Sedem Apostolicam. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. Communia de ratione officiorum.*
Officijs diuinis se subtrahentes, puniendi sunt, & deponendi. *Conc. Lucense 2. c.63. dist.91. cap. Eleutherius, & cap. Presbyter.*
Qui in Matutino, & Vesperis, non est præsens, antequam dicatur *Gloria Patri* primi Psalmi, excepto casu necessitatis, distributionem diei pro Matutino, & Vesperis amittit. ita in alijs horis. sic qui vsque ad finem Officij, vel horæ non est præsens. Sic in Missa, si antequam finiatur Epistola non est præsens; vel vsque ad finem non permanet. Sic fiat cum ijs, qui à principio vsque ad finem processionum non sunt præsentes. *Conc. Senon. in decret. morum cap.20.* Vnus deputandus ad notandum præsentes, absentes, &c. & iste iuret de fidelitate seruanda. *ibid.*
Vide, *Chorus.* Vide, *Distributiones.*
Officium Paschæ, & Pentecostes. ac per Octauas, cum vno tantum Nocturno, tribus Psalmis, & tribus Lectionibus, ex antiquo more recitetur. *De consecrat. dist.5. cap. In die Resurrectionis.*
Officium per annum in aliis festis cum nouem Psalmis, & nouem Lectionibus est recitandum. *De consecr. dist.5. cap. In die Resurrectionis.*
Officium de Dominica, exceptis Paschatis, & Pentecostes, cum 18. Psalmis recitetur. *ibid. de consecr. dist.5. c. In die.*
Officium aliorum dierum non Festorum, cum 12. Psalmis, & tribus Lectionibus recitandum. *ibid.*
Officium, quod in quotidianis diebus aliqui recitant, cum tribus Psalmis, & totidem Lectionibus, non est ex Patribus, sed ex negligentia. *De consecrat. dist.5. c. In die, &c.*
Officium recitandum est à quolibet Presbytero in Ecclesia, cui præest. *Concil. Nannetén.1. c.8.*
Officium diuinum recitaturi canonici, dignitates, &c. clerici, è Sacristia ordinatè exeuntes ad Chorum accedant ad suum quisque locum post inclinationem factam altari. & alia obseruanda. *Concil. Mediol.1. par.2. tit. communia de ratione officiorum.*
Qui absque hoc ordine ad Chorum accedit (excepta causa probanda à Præfecto Chori) dimidia parte distributionum illius horæ priuandus est. Qui officium inceperit absque eo, quod isto ordine ad Chorum accedatur, amittit distributionem illius horæ. *Conc. Mediol. ibid.*
Qui ad locum non accedit ante finem primi Psalmi *Venite exultemus*, pro absente habetur, & distributione illius horæ priuatur. Sic etiam, qui in Missa non accedit ad locum ante vltimum Kyrie eleyson, eodem tractetur. Si quis ex industria differt conuenire ante principium Officij, pro absente habetur. *ibid.*
Versus, Antiphonæ, &c. dum organa pulsantur, distinctè in choro recitentur. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. de musica.*
Officio debet esse præsentes, qui volunt habere distributiones. *Concil. Rauenn.1. sub Honorio IV. cap.5.* Quando debent accedere, & quantum debent manere in choro, vt dicantur esse præsentes, & quomodo propter hoc diuidendæ sunt distributiones. *ibid.*
Vide, *Hora canonica.*
Præsens dicitur, qui ab infirmitate impeditur, nè sit præsens. *ibidem.*
Vide, *Beneficiatorum obligationes.* Vide, *Distributiones.*
Officiuiu recitandi hora per campanam significetur, neque incipiat recitari, nisi campana cesset pulsari. *Concil. Rauenn.1. sub Honorio IV. c.5. Conc. Mediol.1. p.2. tit. Communia de ratione officiorum.*
Vide, *Chorus.* Vide, *Psallere.* Vide, *Punctator.*

Officium diuinum cum quibus ceremonijs, ac solemnitatibus recitandum.

Officium diuinum in omnibus Ecclesijs horis debitis recitandum est, debito ritu, & cultu, non sincopando verba, neque alia miscendo. *Clement. de celebrat. missarum c.1.*

Dum officium recitatur clerici non poſſunt in choro conſabulari, muſſitare, vel in angulo chori ſe recipere, & ibi nugari. *Conc. colon. 2. p. 3. c. 6. Conc. Mogunt. 4. cap. 53. Conc. Turon. 1. c. 7.* & *Turon. 4. c. 4.*

Officium deuotè, & cum attentione eſt celebrandum, ſub pœna ſuſpenſionis, &c. *De celebrat. miſſarum c. Dolentes. Conc. Londin. 1. c. 1.* Non recitandum feſtinanter. *ibid. & Conc. Later. 4. c. 17. Conc. colon. 2. p. 3. c. 5.* Cum attentione recitandum. *conc. Mogunt. 4. c. 53. Conc. Treuer. cap. 6. Conc. Senonenſe in decr. morum c. 17.*

Officium diuinum ore tantum, & non mente, ſeù attente recitans inter hipocritas eſt reputandus. *Conc. colon. 2. p. 2. c. 7. Conc. Mogunt. 4. c. 53. Conc. Treuer. c. 6.*

Officium recitans tenetur eleuatam habere mẽtem ad Deum. *Conc. Colon. ibid. & p. 7. c. 13.*

Officium diuinum non curſim, ſed tractim, ſeruatis interuallis eſt recitandum. *Conc. Treueren. cap. 6. Conc. Senon. in decr. morum c. 17.* Cum puncto in medio. *ibid. c. 18.*

Officium ore tantum recitans, & mente forum, vel domum circumit, Deum fallit, & à Deo contemnitur. *ibid. cap. 6. Conc. Trener. ibid.*

In recitando officio ſeruetur differentias inter dies feſtos, & prophanos, &c. *ibid. c. 6.*

Non recitandũ truncatis verbis, vel intra fauces murmurando, ſed articulatè, & diſtinctè. *Conc. Senon. de horis canonicis c. 19. Conc. Treueren. c. 6.*

Non recitandum deambulando, ne mens euagetur. *ibid. c. 6.*

Dum officium recitatur in choro, nullus poteſt priuatum, vel cum alio recitare illud; & ita faciens vt abſens habeatur. *conc. Treuer. c. 6. Conc. Turon. 4. c. 4.*

Si dum officium recitatur, beneficiatus deambulat per Eccleſiam, vel foris, vt abſens habetur, & priuatur diſtributionibus. *Conc. Mogunt. 4. c. 73. conc. Turon. c. 7. conc. Senon. in decr. morum. c. 19.*

Officium quolibet anni tempore à clero in choro Eccleſiæ celebrandum. ſi tempora ſint frigida, recitetur in ſacriſtia, vel alio loco commodo, de licentia Epiſcopi. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. De matutino, & prima.*

Matutinum, vel media nocte, vel ante auroram, vel alio tempore ab Epiſcopo præſcripto recitandum eſt. *ibidem.* Numquam recitetur veſperi, niſi in octauis Corporis Christi, & alijs, iuxta Romanæ Eccleſiæ Rubricas. *ibid.*

Officium primæ oriente ſole, vel paulo poſt, dicatur. *Conc. Mediol. ibid.*

Vt rite officia diuina celebrentur, fieri debet tabella, in qua notetur, quid quilibet in Eccleſia per hebdomadam facere debet. & qui deeſt per ſe, vel per alium facere ſuam functionem, careat diſtributione illius diei. *Concil. Senon. in decr. morum. c. 20.* Vide, *Chorus.*

Diuina officia non perturbanda à populis in Eccleſia exiſtentibus, ſed cohibeantur perturbatores. *Concil. Sabinen. capit. 18.*

Officio diuino præſentes habere non poſſunt veſtes cum manicis longis ex cubito vſque ad pedes, & deſuper ipſis cottas, ſub pœnas priuationis fructuum beneficij per menſem, pro qualibet vice. *Conc. conſtant. ſeſſ. 43.*

Vide, *Chorus.* Vide, *Pſallere.*

Officia diuina in qua linguæ recitari poſſunt.

Officia diuina in linguis diuerſis recitare permittuntur ab Eccleſia Romana in regionibus diuerſi. *Conc. Lateran. 4. c. 9.*

Officia diuina non poſſunt recitari in lingua Sclauonica. *Gregor. 7. l. 7. ep. 11.*

Officium B. V. paruum lingua vulgari compoſitum, eſt prohibitum. *Pius V. conſt. 122. Superni.*

Officium, quomodo recitandum tempore interdicti.

Officium tempore interdicti (in Eccleſia non interdicta) recitari poteſt ſubmiſſa voce ianuis clauſis. *De pœnit. & remiſſ. c. Quod in te. De ſent. excommunicat. in 6. c. Alma mater.* Sed campanæ non pulſentur. *ibid.*

In diebus verò Paſchæ, Pentecoſtes, Natiuitatis Domini, & Aſſumptionis Beatæ Mariæ, omnia officia diuina poſſunt recitari, & fieri apertis ianuis Eccleſiæ, pulſatis campanis, & alta voce, excommunicatis tantum excluſis: interdicti verò admitti poſſunt. Sed qui cauſam dederunt interdicto, ad altare non poſſunt accedere (id eſt communicare.) *de ſent. excom. in 6. cap. Alma mater.*

Vide, *Interdictum.*

Officium non recitans.

Officium non recitans beneficiatus non impeditus, ſi per ſex menſes à collatione beneficii hoc faciat. priuatur fructibus beneficii pro illo tempore perceptis. ſi vltra ſex menſes non recitet, priuatur beneficio. Dicitur autem non recitare, ſi pro quolibet quindecim dierum ſpatio bis in dicto tempore non recitat. Fructus autem, quibus priuatur, pauperibus, vel Eccleſiæ beneficiati erogandi ſunt. *Concil. Lateran. 5. ſeſſ. 9. in Bulla de reform. cap. 3.* & eſt *Leonis X. conſtit. 7. Superna. §. 38. Reformatio cleri Germaniæ c. 27.*

Qui eſt in ſacris, licet beneficia non habeat peccat mortaliter, ſi non recitat officium, & ab Epiſcopo punitur. *conc. Mediol. 1. part. 2. tit. De horis, &c.*

Vide, *Beneficiatorum obligationes.*

Officia quædam diuina, particularia.

Officia Apoſtolorum, & Euangeliſtarum, & quatuor Doctorum Eccleſiæ, ſub ritu duplici facienda iuſſit *Bonifacius 8. Reliquiis, & venerat. Sanctorum in 6. c. vn.*

Officio Corporis Chriſti præſentes, etiam laici, has indulgentias lucrantur, ſi confeſſi & penitentes ſunt. qui Matutino aſſiſtunt centum dies; qui miſſæ totidem; ſic qui primis, vel ſecundis veſperis. Qui horis canonicis, vt primæ, tertiæ, ſextæ, & nonæ, in feſto 40. pro qualibet; qui per octauas ſunt præſentes matutinis, centum. *Clement. de reliquiis, & venerat. Sanctorum c. vn.*

Vide, *Chriſti corporis, &c.* Vide, *Feſtum.* Vide, *Chorus.*

Officium B. Mariæ, olim, quolibet Sabbatho erat recitandum. *Poſt conc. claramon.* Nunc verò quando non accidit in Sabbatho, aliud officium 9. Lectionum.

Officio Conceptionis B. Mariæ Virginis à Leonardo de Nugarolis præſentes in feſto, & per octauas lucrantur indulgentias, ſicut qui ſunt præſentes officio Corporis Chriſti. *Extra, de reliquiis, & venerat. Sanctor. c. cum præxcelſa.* Quænam ſint indulgentiæ. Vide infra, *Officium Corporis Chriſti.*

Officium paruum B. Mariæ Virginis reformatum approbatur. *Pius V. conſt. 122. Superni.* Prohibetur nè aliud recitetur, vel officium vulgari lingua compoſitum. *ibid.*

Officium iſtud paruum recitantes multas indulgentias conſequuntur. *ibid. §. 8.*

Officium defunctorum cum tribus Lectionibus, olim, in quibuſdam prouinciis, quolibet die non ſolemni, erat recitandum à ſacerdote, maximè quando miſſam pro Defunctis erat celebraturus. *conc. Treueren. 4. c. 1.*

Officium Defunctorum, quod in Breuiario apponitur aliquando recitandum, non obligat ſub peccato mortali. (intellige priuatas perſonas.) *Pius V. conſt. 64. Quod à nobis. §. 9.*

Officia Romanæ Curiæ.

Officia Cancellariæ venalia facta ex neceſſitate ſub *Innocentio 8.* & quare. *conſtitut. 12. Non debet.* Vide, *cancellaria.*

Officia, quæ à Sede Apoſtolica Romæ conceduntur, & eorum emolumenta, & iura, vt Pœnitentiariæ, Vicecancellarii, Auditoris Generalis Cameræ, &c. non poſſunt alienari, compenſari, commutari, &c. tales contractus reſcinduntur, & tranſgreſſores ijs priuantur. *Sixtus 5. conſt. 106. cum pro ſuprema.*

Officia vacabilia Romæ à Papa prouidentur, & conferuntur. *Vrbanus 8. conſt. 20. Sanctiſſimus.* & reuocatur omnis facultas diſponendi de illis, cuicumque conceſſa. Idem confirmat *Innocentius X. conſt. 7. Etſi ea.*

Officia

Officia vacabilia Romæ per mortem habentium illa, non intelliguntur vacare per assumptionem ad Episcopatum, vel Commendam, sed per assumptionem ad Cardinalatum; & in hoc reuocatur Constitutio *Sixti V. Vrbanus 8.in append. const.38. Decet Romanum.*

Officia Romanæ Curiæ concessa alicui, cum facultate substituendi coadiutorem, qui succedat, redeunt in pristinum; & reuocatur illa facultas. *Innocentius X. constitut. 7. Etsi ea.* & confirmat *constitutionem Vrbani VIII. vt supra. Decet.*

Officiorum vacantium Romę pretium non potest ab vllo percipi in toto, vel in parte. & reuocantur concessiones hucusque adhuc factæ. *Vrbanus 8.const.6.Sanctissimus c.64.*

Oleum sanctum, &c.

Oleum ad fugandos dæmones ab Episcopo benedicendum; eo tamen absente, etiam à diacono potest benedici. *Lib. 8. constit. Apost. cap.29.*

Oleum infirmorum ab Episcopo benedicendum, & infirmis dandum. *Conc. Cabilon.3. c. 48. Conc. Vormatien. 1. c.72.* Fit ex Chrismate etiam. *conc. Vormatien. vbi supra.*

Oleo isto vngendi sunt infirmi per Presbyteros. *Innocentius 1. ep.1. cap.8. Dist. 95. cap. Illud superfluum.* Et ipsemet Episcopus potest vngere. *ibid.* Vide, *Extrema vnctio.*

Oleum Sanctum sub clauibus custodiendum. *Conc. Rauenn. 2. sub Clemente V. c.7. Conc. Oxonien. 1. c.17.*

Oleum Sanctum, Græci Presbyteri non cogantur accipere à Latinis, quia ipsi habent alio modo confectum. Sed Chrisma tenentur à Latinis accipere. *Clemens 8. const.34. §. 4.*

Oleum non consecratum misceri potest consecrato, & vtrumque est consecratum. *De consecrat. c. Quod in dubijs.*

Oleum Sanctum, Episcopi tenentur dare fratribus, vt suos fratres infirmos possint vngere. *Clement 8. const. 57. Exponi.* Vide, *Extrema vnctio.*

Oliuetani.

Vide, *Monachi Oliuetani.*

Onera.

Onus sentiens, sentire debet commodum; & è contra. *De regulis iuris in 6. reg.55.*

Oneri succedit, qui succedit in honore. *ibid. reg. 77.* Vide, *Successor.*

Opera humana.

Opera bona præterita peccanti non prosunt, dum est in peccato. *de penit. dist. 4.c.15. Si auerterit.*

In opere bono Deus est, qui incipit. & falsum est dicere, quod homo incipit, & postea Deus adiuuat. *conc. Arausican.2. cap.vlt.*

In opere bono gratia præcedit, vt fiat. *Concil. Arausican.2. cap.18.* & semper ea præcedit Christi virtus. *Concil.Trid. sess.6.cap.16.*

Opera humana omnia non diuiduntur immediatè in virtuosa, & vitiosa. *Concil. Constantiense contra art. 16. Ioannis Huss.*

Opus bonum non est veniale peccatum. *Leo X. constitut. 40. Exurge*, contra Lutherum, neque semper cum eo coniunctum. *Conc. Trident. sess.6. cap.11. & can.25.*

In omni opere bono iustus non peccat. *Leo X. ibid. Concil. Senon. cap.17.*

Opera bona (præter fidem) sunt adultis necessaria ad salutem. *Conc. Senonense c. 16.*

Opera bona facta ante peccatum, eo deleto prosunt. Vide, *Penitens.*

Opera meritoria, apud Deum non sunt æqualia. *Concil. Senon. cap.17.*

Opera bona iusti sunt etiam Dei dona. *Concil. Trident. sess. 6. cap. 16. & can. 32.*

Opera bona iustorum sunt effectus gratiæ Dei, mouente, & adiuuante Spiritu Sancto, & sunt digna vita æterna. *concil. Mogunt.4. cap.8. Conc. Arausic.2. cap. 18. conc. Trid. sess. 6. cap. 16.*

Opera bona iustorum non sunt æstimanda secundum vires humanas, sed secundum gratiam, quam in eos influit Christus. *conc. moguntin.4. c.8. conc.Trident. sess.6. c.16.*

In opere bono gratia Dei est extollenda. *Concil. Mogunt. 4. cap. 8.*

Opera facta per vires naturæ, vel ex legis doctrina, sine gratia Dei, non possunt iustificare. *Conc. Trid. sess. 6. can. 1.*

Opera bona facta ante iustificationem, non omnia sunt peccata. *ibid. can. 7.*

Opera bona iustificati, possunt augere gratiam. *Concil. Trid. sess. 6. can. 24.*

Opera bona iustificati non sunt solum signa iustificationis, sed etiam causa agentes iustificationem. *ibid. can.24.*

Opera bona iusti non dicuntur talia eò quod Deus non imputat ad malum. *ibid. can.25.*

Opera bona iusti merentur retributionem ex Dei misericordia, & Christi merito, si iustus perseuerat vsque in finem. *Conc. Arausican.2. c.18. conc.Trident. sess. 6. can.26.*

Operans benè ex intuitu mercedis vitæ æternæ, non peccat. *conc. Trid. sess.6. c.11. & can.31.*

Opera omnia bona hominis fiunt ex gratiæ adiutorio. Vide, *Adiutorium.* Vide, *Auxilium.* Vide, *Gratia.*

Operibus bonis iustus meretur augmẽtum gratię, vitam æternam, & eius consecutionem, si moritur in gratia. *concil. Tridentin. ibid. can. 32.*

Vide, *Bona.* Vide, *Gratia.* Vide, *Homo.*

Opera diaboli.

Opera diaboli, quibus renunciat Christianus in baptismo, quæ sunt. Vide, *Baptizatus.*

Opponere. Opponens.

Opponens, non probans, condemnatur in expensis, & per triennium suspenditur à beneficio; quod si in eo se ingerit, perpetuò est eo priuatus. *de elect. in 6. c. 1. §. finali.*

Opponens de scientia, vel persona, si non probat, non prosequitur; & cadit à iure suo. *ibid. cap. Si fortè.* Vide, *Electio.* Vide, *Electus.*

Opponens de scientia, vel ætate contra eligendum, non potest pœnitere. *ibid. c. Ab eo.*

Opponens tenetur probare, quod opponitur; non autem is cui opponitur. *De sententia excommunic. in 6.c.Si Iudex.*

Opponens exceptiones, crimina, &c. contra electum, debet in appellatione ea afferre. nisi enim afferat, licet postea afferat, vel iuret ea de nouo habere, non est ei credendum; neque admittendus. *Clement.de elect. cap.Constitutionem.* Vide, *Electio.* Vide, *Electus.* Vide, *Exceptio.*

Oppressus.

Oppressi à quocumque per Episcopos sunt releuandi. *Eleutherius in ep. decret.*

Oracula.

Oracula viuæ vocis à Papa concessa vsque ad sua tempora, reuocat *Gregorius XV.* ijs exceptis, quę data sunt Cardinalibus. *const.27. Romanus.*

Oracula viuæ vocis, per quæ concessum est aliquid Regularium Generalibus, Prouincialibus, & personis cuiuscumque Religionis, & instituti, etiam data intuitu Principum, vel Regum, vel aliorum, reuocat *Vrbanus 8. in append. const. 9. Alias.*

Oracula viuæ vocis non censentur reuocata pro illis officialibus, qui ea obtinuerunt ratione munerum suorum. *Vrban. 8. in append. const. 29. Alias.*

Orare.

Orandum non est cum clericis excommunicatis, sub eadem pœna. *Conc. quod dicitur Apostol. c.12. & 64.* Vide, *Excommunicati.*

Orandum non est cum hæreticis, aut schismaticis, sub pœna excommunicationis. *concil.quod dicitur Apostol. c.64.concil. Laodicen.c.9. & 33. conc. Lucense 2. c. 70. 1. q. 1. cap. Non liceat.* Vide, *Heretici.* Vide, *Schismatici.*

Orandum non est cum Catechumenis. *Concil. Laodic. c.19.*

Orandum sæpè est in qualibet die, etiam à laicis. *conc. Laodic. c.18. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.61. conc. Paris. 6. l.2. c.11.* Vide, *Preces.*

Orandum est cum simplicitate, non cum venustate. *dist.38. c. Sedulò, & c. Indignum.*

Orandum est pro mortuis. *Lib.8. const. Apostol. c.41.* Vide, *Defuncti.* Vide, *Mortui. concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.*

Orandum non est pro occidente se ipsum. *23. q. 5. c. Placuit.* Vide, *Occident.* Vide, *Occidere.*

Orare non licet pro infidelibus mortuis in peccato, etiam si sint parentes. *Nicol.1.ad consulta Bulgar. c.88. 13. q.2. c. In præsenti.*

Orandum non est flexis genibus in Dominicis, & in festis Pentecostes. *conc. Nicæn. 1.cap. 20. concil. Lucen.2.c.57. conc.Turonen.3.c.37.*

Idem faciendum à Paschate, vsque ad Pentecostem. *dist.30. c. Si quis Presbyter.*

Orari potest in Ecclesia, & in aliis locis. *conc.Paris.6.l.2.c.13.*

Orare non potest masculus capite velato, vel ligato. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.66.*

Orandum non est pro furibus, & latronibus in peccato occisis. Secus verò si comprehensi pœnitentiam egerunt, & postea occisi sunt. *De furtis, c. Fures.* Vide, *Furtum.*

Orandum est pro dominis, & magistratibus. *conc. colon.2.p. 6. cap.18.*

Orandum non est pro excommunicato etiam contrito, nisi absoluatur. (intellige de oratione publica Ecclesiæ.) *de sent. excommunic. c. A nobis.*

Orantes pro alijs, estò faciant pro eleemosyna, & subuentione temporali, non sunt simoniaci. *conc. constantiense contra art.25. Vvicleff.* Vide, *Oratio.*

Orarium, seu stola.

Orario, seu stola, alij ministri altaris (excepto diacono) vti non possunt. *conc. Laodicen. c.22.*

Orarium tenere non potest monachus in monasterio. *concil. Aurel.1. c.22. 27. q.1. c. Monacho.*

Orario vti debent Presbyteri. *conc. Mogunt.1. c.28.* Olim semper illud portabant. *ibid.*

Orarium super scapulas ferendum est à Presbyteris. *conc. Brachar. 1. c.27.*

Orario vti possunt diaconi. *conc.Bracharense 1.c.27. dist.25. c. Vnum orarium. conc. Tolet.4.c.40.* In humero sinistro debet ferri à diacono. *ibid.*

Vide, *Diaconi vestes.* Vide, *Stola.*

Oratio.

Orationes quotidianæ faciendæ. *conc. Laodicen.c.18.*

Orationes diuersæ, quæ fiebant in primitiua Ecclesia. *Lib.8. const. Apost. c.36. 37. 38. 39. & 40.*

Orationes mentales, vocales, & ad osculum pacis, faciendæ sunt. *conc. Laodicenum c.19.*

Oratio ad Deum facienda cum simplicitate, non cum venustate. *dist.38. c. Sedulò, c. Indignum.*

Oratio latina recitari potest ab idiotis, & mulieribus, licet non intelligant. *conc. Senon. c.17.*

Oratio facienda est frequenter in Ecclesia. *conc. Paris.6. lib. 2.c. 11. conc. Laodic. c.18. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.61.* Vide, *Preces.*

Oratio fieri potest non solum in Ecclesia, sed in omnibus locis. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.74.*

Oratio est semper necessaria homini cuilibet, etiam perfectissimo. *conc. Vienn. Gener.* Vide, *Homo.*

Oratio non est necessarium, vt fiat manibus iunctis ante pectus. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.54.*

Oratio præsciti potest esse bona. *conc. constantiense contra art.26. Vvicleff.*

Oratio facta à multis pro vno, maximè placet Deo. *de pœnitentia dist.1.c.79. Fleat.*

Orationes prosunt defunctis. *Lib.8. const. Apostol. c.41. concil. Florent. in literis vnionis.* Vide, *Defuncti.* Vide, *Purgatorium.* Vide, *Anima.*

Orationes non prosunt mortuis damnatis, id est, in peccato defunctis. *13. q.2. c. In præsenti.*

Orationes, seu collectæ, quæ in missa dicuntur, sint ad summum tres, vel quinque. *conc. Mediol.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. missæ.*

Orationes, & ieiunia imponi possunt ab Episcopo in necessitate, non autem à sæculo. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.56.*

Orationes applicatæ alicui à Prælatis, vel Religiosis, cæteris paribus, plus prosunt, quam aliæ. *concil. constantiense contra art.... Vvicleff.*

Orationes funerales. Vide, *Funeralia.*

Oratio. Vide, *Preces.*

Oratio Dominica, seu Pater noster.

Oratio Dominica (seu Pater noster) ab omnibus scienda. *conc. Rhemense cap.2. concil. Foroiuliense. conc. Mogunt. 1. cap.45.*

Parentes tenentur eam docere filios in ea lingua qua possunt. *conc. Mogunt.1.c.45.*

Oratio Dominica, omni die recitanda. *conc. Tolet.4. c.10. conc. Moguntin.1.cap.45.* Negligentes ieiunijs puniantur. *ibidem.*

Oratio Dominica dicenda est in missa. *Gregorius 1. lib.7. ex regest. ep.64.*

Post solam orationem Dominicam Apostoli consecrabant. *ib.*

Oratio Dominica post Matutinum, & Vesperas, semper dicenda est. *conc. Gerundense 1. c.10. de consecrat. dist. 5. c. Id semper.*

Oratione Dominica, dimittuntur peccata leuia, (id est venialia.) *conc. Tolet. 4. c.10.*

Orationes 40. Horarum.

Orationes 40. Horarum sic faciendæ sunt. Sanctiss. Sacram. in altari decenter ornato est ponendum tempore missæ, & Litaniæ statim cantandæ, & extra Ecclesiam non feratur Sanctissimum, nisi Episcopus aliter iudicet. *conc. Mediol.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Euchar.*

Dum fiunt istæ orationes, clerici non confabulentur, nec deambulent per Ecclesiam, sed stent in Choro. *conc.colon. 3. tit. Censuræ c.23.*

Dum fiunt orationes 40. horarum in Ecclesia, nullus maneat præter orantes, & custodes. *conc. Mediol. vbi supra.*

Mares separati à fœminis orent. *ibd.*

Orationes 40. horarum per totum annum faciendæ sunt in Vrbe, sic distributæ sint Ecclesiæ, & dies, vt semper diu noctuque expositum teneatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum. *Clemens 8. const.17. Graues.*

Orationi præsatæ præsentes, si confessi, & contriti sunt, plenariam indulgentiam consequuntur. *ibid. §.4.*

Oratorium.

Oratoria sine missis publicis consecranda sunt. *Gregorius 1. l. 7. ep.6. l.8. ep.3. & ex regest. l.7. ep.3.*

In oratorijs præter orationes, nihil aliud fieri potest. *dist.42. cap. vlt.*

In oratorijs non potest esse baptisterium. *Gregor.1. l.2.ep.19. l.8. ep.3. Zacharias ep.3. c.15.* Vide, *Baptisterium.*

In oratoris etiam de Papæ licentia dedicatis fieri non possunt processiones. *De consecr. dist.1. c. Certum.*

In

In oratorijs non possunt esse sepulturæ. *Gregor. I. lib. 2. ep. 9.* Vide, *Sepultura*.
In oratoriis priuatis non possunt teneri campanæ. *De priuil. cap. Parentibus*.
In oratoriis non possunt ministrari Sacramenta. *De consecr. dist. 1. cap. Clericos*.
Oratoria in villis permitti possunt, vt in eis missæ dicantur, exceptis multis diebus solemnibus. *Concil. Agathen. c. 21. De consecrat. dist. 1. cap. Si quis etiam*.
Episcopus potest dispensare, vt in eis quolibet die dicantur Missæ. *conc. Agathen. c. 21.*
In oratoriis domorum, sine licentia Episcopi, nullum Sacramentum ministrari potest. Clericus ministrans deponatur. *De consecrat. dist. 1. cap. clericos*.
Oratoria, vel Cappellæ non possunt construi in locis non exemptis, sine licentia Ordinarii. *De priuil. in 6. c. Authoritate*. Non facilè concedatur licentia. *concil. Mediolan. vt infra*. Vide, *Capella in 2. tit.*
In locis exemptis construi non possunt sine licentia Papæ. *ibid. Mediol.*
In oratoriis tempore interdicti celebrari non potest Missa. *ib.*
Oratoria priuata non tenentur soluere pensionem. *De censibus cap. fin.*
In oratoriis, nullus potest missam dicere sine licentia Episcopi, etiam si sint iuris patronatus. *concil. Mediolan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad celebrat. Missæ*.
In oratoriis Confraternitatum, quæ continentur intra fines Parochialis Ecclesiæ, non possunt dici Missæ in Festis, nisi absoluta concione, quæ in Ecclesia Parochialis fit. *ibid.*
Oratoria sæcularium dominorum, &c. fieri non possunt in loco, vbi frequenter conuersantur domestici. Sed in loco honesto segregato ab aliis partibus, & officinis. Non sit ita augustum, vt qui Missam audiunt, cogantur stare ad ostium, vel fenestram, vel in aliquo loco, vbi prophanum aliquid fit. *conc. Mediolan. ibid.*
Oratoriis priuatis raro vtendum pro missa. *conc. Med. 1. ibid.*
In oratoriis, domini non possunt obtinere licentiam pro quolibet presbytero in genere ibi celebraturo, sed debent nominare eum, quo volunt vti. *ibid.*
In oratorio, quo Prælati assistentes Papæ Cappellæ in suis domibus vtuntur, vna tantum missa in die celebrari potest. *Greg. XV. const. 32. Circumspecta*. Visitari debet per Cardinalem Vicarium. *ibid.*
Audientes Missam in eis non satisfaciunt præcepto, nisi sint eorum familiares necessarii. *ibid.*
Vide, *Missa, vbi audienda, vbi dicenda*.
Oratorii Congregatio. Vide, *congregatio Oratorij*.

Ordinare clericos, cui competit, & cui non.

Ordinare omnes clericos Ecclesiæ, competit Episcopo proprio illius. *concil. quod dicitur Apost. cap. 2. Lib. 3. constit. Apostolic. c. 11. Dist. 67. cap. Reliqui, cap. Episcopus. conc. Trid. sess. 23. cap. 4.*
Ordinare clericos, est proprium Episcoporum, non aliorum. *concil. constantiense contra ar. 28. Vviclefff. conc. Florent. in decret. Eugen. IV. de vnione Armenor. concil. Tridentin. vbi supra.*
Episcopus Ciuitatis tantum ordinare potest clericos, & alios. *Dist. 71. cap. Illud, cap. De aliena, & cap. Si quis.*
Episcopus ad ordinandum ministros, clericos, &c. non eget consensu populi, vel magistratus sæcularis. *concil. Trid. sess. 23. cap. 4. & can. 7.*
Episcopo Diœcesano suspenso, possunt clerici ordinari à vicinis, & quomodo. Vide, *Episcopus suspensus*.
Corepiscopus (id est Vicarius) non potest ordinare clericos. *concil. Ancir. c. 13.*
Presbyter non potest ordinare clericos. *Lib. 3. const. Apostol. c. 11. & lib. 8. c. vlt.*
Ordines clericales minores à non Episcopis, ex priuilegio tantum Papæ possunt conferri. *De ordinatis ab eo, qui renunciauit. cap. 1.*
Ordinare clericos ex priuilegio, competit Abbatibus. Vide, *Abbas*.
Abbates possunt suos subditos regulares ordinare in tonsura, & minoribus. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 10. Vrban. IV. const. 6. Ecclesia.* id explicuit pro *Abbatibus Montis Virginis*. Vide, *Corepiscopus*.

Ordinare in sacris, cui competit, & cui non.

Ordinare in sacris, competit soli Episcopo. *Concil. quod dicitur Apostol. c. 2. Lib. 3. const. Apost. c. 11. conc. Toletan. 8. c. 7. concil. Florent. in decr. Eugenij IV. de vnione Armenor. §. Quinto Ecclesiasticorum. Concil. Tridentin. sess. 23. c. 4.*
Ordinatio sacerdotum diaconorum, clericorum, &c. ab vno Episcopo est facienda. *dist. 67. cap. Reliqui, & c. Episcopus.*
Episcopus propriæ Ciuitatis ordinare potest, & non alius. *Dist. 71. c. Illud, cap. de aliena, & cap. Si quis.*
Corepiscopus non potest ordinare in sacris, nec Presbyteros, nec diaconos. *Lib. 3. const. Apost. c. 11. Concil. Ancir. c. 13.*

Ordinare Episcopos, cui competit.

Episcopus ordinandus est à tribus saltem. Vide, *Episcopi consecratio. concil. quod dicitur Apostolor. can. 1. Clemens I. lib. 3. const. Apost. c. 20. conc. carthag. 3. cap. 39. dist. 64. cap. Episcopi. cap. Ordinationes. cap. comprouinciales. c. quia. cap. Episcopum. Gregor. VII. lib. 3. ep. 19.*
Ab omnibus Prouinciæ Episcopis facienda erat, olim, ordinatio Episcopi, & præsente Metropolitano. *Anacletus ep. 2. dist. 64. cap. Ordinationes. dist. 66. cap. 1.* Alias nulla erat, id est, impediebat executionem. *ibid.*
Aliquando potest fieri ordinatio ab Episcopis vicinæ Prouinciæ. *conc. Sardicense c. 5. dist. 65. cap. si forte.* Si in Prouincia non adsint.
Episcopus ab vno solo non potest ordinari. *Gregorius I. lib. 12. epist. 31. c. 8. Syricius ep. 4. c. 2. dist. 64. cap. Extra.*
Ordinatio Episcopi dicitur aliquando potuisse ab vno fieri, si hic ab aliis habuit commissionem. *Lib. 8. constit. Apostol. c. 27. Anaclet. I. ep. 2. dist. 64. cap. Ordinationes.*
Ordinatio Archiepiscopi, olim, ab omnibus suffraganeis erat facienda, alias erat nulla (id est impedita quoad executionem officii.) *Dist. 66. cap. 1.*
Ordinari, olim, non poterat Episcopus sine consensu Metropolitani.
Vide, *Episcopi electio, consecratio, confirmatio, &c.*
Ordinari non potest Episcopus inuitè; alias succedat in locum ordinantis. *conc. Arausic. c. 21.*
Vide, *consecratio Episcoporum*. Vide, *Episcopi consecratio.*

Ordines clericales, quibus possunt dari.

Vide, *clerici, quinam sunt habiles ad clericatum*.
Ordinari possunt, qui ante baptismum immolauerunt. *concil. Ancir. cap. 12.*
Ordinari possunt homines irreprehensibiles, id est, qui carent crimine. *Gregor. I. lib. 3. ep. 12.*
Docti tantum, & probati ordinandi sunt. *Zephyrin. ep. 2.*
Qui tempore baptismi habent vxorem, poterant olim ordinari. *dist. 33. cap. Laici.*
Ordinari potest medicus, si non habet conscientiam homicidii. *De ætate, qualit, &c. cap. Ad aures.*
Ordinari possunt, qui in infantia baptizati sunt ab hæreticis. *concil. Afric. c. 24.*

Ordines clericales, quibus prohibentur.

Vide, *clerici, quinam sunt inhabiles ad clericatum*.
Ordinari non potest in clericum, qui venit de hæresi. *concil. Elibert. cap. 51.*
Non baptizatus non potest ordinari. alias iterum ordinetur post baptismum. *1. q. 1. cap. Si Presbyter. & conc. Later. 3. par. 50. cap. 45.*
Neque non baptizati solemniter, sed prius solemnitates illæ fiant. *conc. Mogunt. 4. c. 83.*
Neque, qui non bene sentit de fide. *Gregor. I. lib. 7. ex regest. epist. 43.*

Ordi-

Ordinari non potest baptizatus peregrè, nisi nota sit eius vita. *Conc. Elibert. c.24.*

Ordinari non potest persona ignota. *Syricius ep.3. c.2.*

Neque insamati de natalibus, donec se purgent. *de purgatione canonica c. Accedens.*

Ordinari non possunt Neophyti, statim. *Syricius ep.3. c.2.*

Ordinari non possunt, qui fuerunt insani, vel energumeni. *Conc. Nican.1. ex Arabico c.1.*

Ordinari non possunt serui. *conc. Melsit. c.11. conc. Later.3. tit. de depositione c.19.* Vide, *Seruus*. Vide, *Clerici tit. Qui sunt inhabiles ad clericatum.*

Neque filii concubinarum, seu illegitimi, nisi fiant religiosi. *Conc. claramont. c.11. & 25. Conc. Later.3. tit. de depositione c.19.*

Neque in prima tonsura potest ordinari infans, & illiteratus. *De temporibus ordinationum in 6. c. fin. Conc. colon.2. p.1. c.28. conc. Trid. sess.23. de refor. c.4.*

Neque coniugatus, si vult ad sacros ascendere. *ibid.*

Hæretici non possunt ordinari. Ordinantes præter excommunicationem decem auri libras soluant. *concil. Afric. capit.60.*

Non possunt neque prima tonsura ordinari, qui fugiunt iudicia sæcularia, vel nesciunt legere, & scribere. *Conc. Trid. sess.23. de refor. c.4.*

Neque qui non habent Sacramentum Confirmationis. *ibid. capit. 4.*

Non possunt ordinari in minoribus, qui Latinam Linguam non callent. *Conc. Trid. sess.23. de refor. c.11.*

Ordines sacri, quibus prohibentur.

Ordinari non possunt hæretici; ordinans præter excommunicationem decem libras auri soluat. *Conc. Afric. c.60.*

Neque habitantes cum hæreticis possunt ordinari. *Concil. Arausic. 1. cap.8.*

Ordinari non potest quis in Diaconum, Presbyterum, vel Episcopum, nisi omnes de domo sua sint Christiani. *conc. carthag.3. c.18.*

Ordinari in sacris non potest Neophytus, statim. *Zosimus ep.9.* (qui dicit irritam esse ordinationem, id est, eius exercitium est suspensum.) *Conc. Laodic. c.3.*

Neque qui habuit vxorem non virginem. *Conc. Roman. sub Hilario cap.2. dist.34. c. Curandum ergo.* Vide, *Bigamus.*

Neque illiterati, aut pœnitentes. *conc. Rom. sub Hilario c.3. Gelasius 1. ep.2. & 9. dist.55. c. Pœnitentes. conc. Narbonen. cap.11.* & ordinati cogantur eas discere. *ibid.* alias non promoueantur vlterius. *Gelasius ep.9. Gregorius 1. l.3. epist. 26.*

Neque castrati; aut criminosi; arreptitij; neque corpore vitiati; & si qui sunt remoueantur à Clero. *Gelasius epist.9. dist.55. Priscis.*

Neque laici, nisi post annum conuersionis. *Conc. Arelat.3. c.3. dist.77. cap. vlt.*

Neque inuitus, & eum ordinans priuatur potestate ordinandi. *Simplicius ep.2. 11. q.3. c. Priuilegium.* Per annum priuandus missa. *conc. Aurelian.4. c.7. dist.74. cap. Gesta.* Vide, *Inuitus*. & non recipit characterem. *ibid.*

Neque, qui non habet titulum, scilicet beneficium, vel patrimonium. *conc. calcedonense c.6.* alias irrita est ordinatio (id est suspenditur ab executione.) *Dist.70. c. Neminem. c. Sanctorum. conc. Meldense c.53. conc. Later.3. c.5. de prabendis c. Non liceat. De atate, & qualit. &c. c. Accepimus. conc. Trid. sess.21. de refor. c.2.* & illud non potest alienare, nisi de alio viuere possit, & quomodo. *ibid.*

Neque qui non bene sentit de fide. *Gregor.1. lib.7. ex regest. epist. 54.*

Neque qui plures habuit vxores. *Lib.6. const. Apostol. c.19. Gregor.1. l.3. ep.26. dist.34. c. Si quis de laicis.*

Neque etiam qui vnam habet vxorem (in Latinis.) *De temporibus ordinat. c. finali. Extrau. Ioann.22. de voto cap. vn.* etiam si matrimonium sit ratum tantum.

Si coniugatus ordinatur, non soluitur matrimonium, etiam si sit tantum ratum. *Extrau. Ioann.22. de voto c. vn.* & talis non potest ministrare in ordine, nec promoueri vlterius. si vult ingredi religionem, potest Episcopus dispensare, & promouere. si non vult, tenetur consumare matrimonium: & ad hoc est compellendus. *ibid.*

Neque qui per vnum annum non habitauit in aliqua Ciuitate. *conc. Moldense c.12.*

Neque pueri. *Gregor.1. l.2. ex regest. ep.47. & 48. 1. q.1. c. Pueri ad Sacros.*

Neque qui vxorem habet vacantem spectaculis; ancillam; vel eiectam. *Dist.34. c. Si quis viduam il 2.*

Neque bigamus, pœnitens, aut curiæ obnoxius. *dist.34. c. Præcipimus. dist.50. cap. Quicumque.* Neque miles. *ibid. dist.51. cap.1. de bigamis non ordinandis c. de bigamis.*

Si tamen desponsatam alteri duxit, non est bigamus, & potest ordinari. *ibid. c. debitum.*

Neque vitiosus, aut sectans lucra. *dist.49. c. Sacerdotes.*

Neque qui oculum habet maculatum, nisi à Papa dispensetur. *Honorius 3. ex Cronc, tit. De corpore vitiatis c.2.*

Neque seditiosi. *dist.46. c. Seditionarios.*

Neque infamati de natalibus, donec se purgent. *De purgatione canonica c. Accedens.*

Neque homicida pagani, vel alterius. *dist.50. c. Clericum. conc. Trid. sess.14. de refor. c.7.*

Homicida casualis, vel ad defensionem, cum dispensatione potest ordinari. *conc. Trid. ibid.* Vide, *Occidens*. Vide, *Irregularis*. Vide, *Homicida.*

Ordinari non potest in sacris, nisi qui est virgo, vel vxorem habuit virginem. *conc. Melsitan. c.3.*

Ordinari non possunt in sacerdotes, ignari, & rudes. *concil. Lateran.4. cap.27. de atate, & qualitate, &c. cap. Cum sit ars.*

Neque qui nesciunt Latinè loqui. *conc. Sabinense c.10. conc. Tolet. 22. c.3.*

Neque criminosi, etiam occulti. *de temporibus ordinat. c. Ex tenore.*

Neque regulares contra voluntatem sui Prælati. *ibid. c. Ad aures.*

Neque medici, qui conscientiam habent homicidij à se facti; secus si non habent. *De atate, qualitate, &c. cap. Ad aures.*

Neque illegitimi, nisi fiant religiosi. *de filijs Presbyterorum, &c. c.1. Vt filij.* Vide, *Illegitimus.*

Neque castrati. Vide, *castratus.*

Neque is, cui pars digiti deest. *de corpore vitiatis c. 1.* Si hoc sit cum scandalo; secus è contra. Vide, *digitus.*

Carens vngula pollicis, si pollex sit fortis, potest ordinari. *ibid. cap. fin.*

Accusatus criminaliter, pendente accusatione, non potest ordinari. *de testibus c. Non debet.*

Alia quæ requiruntur in ordinando ad sacros ordines. Vide, *clerici, qui inhabiles sunt, &c.* Vide, *Subdiaconus*. Vide, *Diaconus*. Vide, *Sacerdos*. Vide, *Episcopi qualitates.*

Ordo Episcopalis, quibus est prohibitus.

Ordinari non potest Episcopus, qui vxorem habet impudicam. *Lib.2. const. Apost. c.2.* Intelligitur etiam de Græcis, qui actu habent vxorem.

Ordinari non potest Episcopus, qui in gradibus inferioribus non est exercitatus. *cælestinus 1. ep.2. c.3. dist.59. c. Ordinatos.*

Neque illiteratus. *ibid.*

Neque laicus, bigamus, vel maritus viduæ. *cælestinus 1. ep.2. c.3. conc. Agathense c.43.*

Laicus non potest ordinari Episcopus, neque per Papæ potestatem. *cælestinus 1. ep.2. c.3.*

Vide, *Episcopi eligendi qualitates naturales, & morales.*

Ordinandorum examen.

Ordinandi præuio examine ordinentur, vel populi testimonio præuio. *conc. carthaginen.3. c.22.*

Ab Episcopo examinandi. *concil. Senon. in decr. morum cap. 3. conc. colon.3. tit. De altero medio cap.2.* Vel ab alijs viris doctis de commissione Episcopi. *ibid. concil. Tridentin.*

sess.

sess.7. de reform. c.11. & 13. & sess.23. c.3. 5. 7. 12. & 14.

Ordinandi, feria 4. ad examen accedere debent. dist. 24. cap. Quando. Conc. colon.2. p.1.c.24. & per duos sequentes dies habeatur examen. ibid.

Ordinandorum examen, & lista legantur antequam fiat ordinatio. Conc. London.2. c.7.

Examen faciendum, de vita, moribus, ac scientia. Conc. colon.2.p.1.c.17. 18. 19. & 20.

Examinari pariter debet de intentione, quare vult ordinari. ibid.c.21. & 22. an propter Christi seruitium, vel alium finem. conc. colon.3. tit. de altero medio c.5.

Examinari etiam debent ordinandi, quid sentiant de fide, & an teneant, quod tenet Ecclesia Romana. Conc. Augustanum c.5. conc. colon.3. tit. de altero medio c.1.

Examinari debet à proprio, qui cum dimissorijs ordinandus est ab alieno. conc. Trid. sess.7. de refor. c.11. ac 13. sess. 23. de refor. c.3.

Ordinandorum examinatorum nomina in charta notentur; & non fiat ordinatio, nisi charta illa perlegatur. concil. Londin.2. c.7.

Examen de quibus faciendum à quibus, & quomodo. Vide, *Examen*.

Ordinandorum obligationes, & præcipuè in sacris.

Ordinandi prius debent approbari. dist.24. c. Nullus. Quomodo examinandi. dist.77. cap.vlt. Vide, *Examen*. Vide, *Ordinandorum examen, in praced.*

Ordinari non potest subdiaconus, nisi promittat obseruare castitatem. Gregor.1. l.1. ep.42. (Græci vero promittere debent coniugalem, si habent vxorem, alias absoluté, quia post ordinem non possunt eam accipere ex l.6. const. Apost. c. 17.) Syricius ep.4. c.9. dist.28. c. Priusquam. c. de ijs. c. Quando. c. Praterea. dist.31. c.1. c. Sacerdotibus. c. Episcopos. c. Tenere. c. Si laicus. conc. Trid. sess.23. de refor. c.13. Vide, *Diaconus*.

Ordinandi in Ecclesia Latina carere debent vxore. Dist. 31. cap. Aliter. dist. 32. cap. Multorum. Vide seq. tit. Vide, *Vxoratus*.

Dicens, se non posse castitatem obseruare, non potest ordinari in sacris. dist.27. c. Diaconus. dist.28. c. Diaconi. dist.31. c. Ante triennium. & alijs. ibid.

Tenetur facere professionem fidei, & iurare de præstando obedientiam maioribus. conc. Tolet.11. c.10.

Ordinandi debent esse ieiuni. dist.75. cap. Quod à Patribus.

Debent esse instructi in officio suo. conc. Arelaten.4. c.4.

Ordinandus habere debet literas testimoniales Parochi de vita, & moribus. Concil. Senonense c. in decret. morum c.3. Conc. Trid. sess.23. de refor. c.5. &c.

Tenentur pro aliquo tempore se exercere in ordinibus habitis. Innoc.I. ep.4. c.5. Conc. Rom. sub Siluest. c.3. & c.11.

Ordinandi in sacris, debent saltem per vnum annum distare ab vltimo ordine. Concil. Trid. sess.23. de ref. c.11. Nisi necessitas aliter exigat. ibid. Vide, *Interstitia*.

Quod ordinandi carerent vxoribus, dissuasum est à Paphnutio in Concilio Nicæno. Dist.31. cap. Nicana.

Olim ordinati in sacris si non promiserant castitatem, non separabantur ab vxore. dist.31. c. Ante triennium.

Ferre debet ordinandus testimonium iudicis, in cuius loco viuit, an sit inquisitus, vel criminosus. conc. colon.2. p.1. c. 23. Vel alia via id probet, si non potest habere fidem illius. ibid. & colon.3. tit. De altero medio c.5.

Item fidem primi sacerdotis loci in quo habitat, de vita, &c. ibid. & conc. Mogunt.4. cap.82. conc. Trid. sess.23. de reform. c.5.

Ordinandis notificanda sunt decreta Conciliorum. conc. carthag.3. c.2. dist.38. c. Placuit.

Ordinandus in sacris debet esse confessus, & Eucharistiam sumere. conc. colon.2. p.1. c.26.

Ordinandus debet esse baptizatus, alias si non erat baptizatus, baptizetur, & iterum ordinetur. 1. q.1. c. Si presbyter. conc. Later.3. p.50. c.45.

Ordinatus in sacris non potest exercere chirurgiam. Vide, *Chirurgia*.

Ordinandi in sacris, si sint clerici sæculares, debent habere titulum beneficij, vel patrimonium, quo possint sustentari. conc. Senon. in decretis morum c.3. conc. Later.3. c.5. Alias non ordinentur. & ordinans tenetur illum sustentare, donec habeat titulum. ibid. conc. Londinen. 1. c.6. conc. Rauen.4. sub Ioanne 22. c. 8. de preb. c. Episcopus. c. Non liceat, & c. Cum secundum. sub eodem titulo in 6. cap. Si Episcopus. (Etiam si de mandato alterius non expressis personis ordinet. ibid. Si verò ex mandato exprimente personam ordinet, mandans ad hoc tenetur. ibid.) Conc. Trid. sess. 21. de refor. c.2. Sed benè cauendum an titulus patrimonij sit sufficiens ad sustentandum. ibid. Vide, *Ordines sacri quibus prohibentur.* supra. idem habetur Dist.70. c. 1. & 2. Vbi irrita declaratur ordinatio sine titulo, id est, caret executione & Conc. calcedon. c.6.

Ordinari nullus potest, nisi alicui Ecclesiæ, vel pio loco sit adscriptus. quod si illum deserit inconsulto Episcopo, sacris est interdicendus. Conc. Trid. sess.23. de refor. c.16.

Ordinandi non tenentur iurare de obseruantia canonum. Conc. cabilon. 3. c.13.

Alia ordinandorum requisita. Vide, *Presbyteri qui ordinandi*.

Ordinatorum in sacris obligationes circa coniuges, & vxores.

Ordinatus in sacris non potest accipere vxorem. Lib.6. const. Apostolic. c. 17. Siricius ep.4. c.9. Separetur si faciat, & à clero eijciatur. dist.27. c. Presbyteris. & c. Diaconus. dist. 28. c. Diaconi. (Priuetur omni beneficio Ecclesiastico. ib. cap. Decernimus.) & Conc. Triden. sess.24. can.9. & est inualidum.

Ordinatus in sacris contrahens matrimonium pœna Poligami puniantur. De Bigamis, & c. Nuper. Ipso facto est excommunicatus. & alias pœnas incurrit. est denunciandus. Clem. de consanguinit. c. vn. Extrau. Ioannis 22. De voto, &c. c. Antiqua.

Ordinari non potest, qui matrimonium ratum fecit. & si ordinatur, non soluitur matrimonium. non potest in ordine ministrare, nec promoueri. Si ingreditur religionem, Episcopus dispensat, & promouet. Si non ingreditur, tenetur consumare matrimonium, & compellitur ad hoc. Extrau. Ioannis 22. De voto c. vn. Antiqua. Vide, *Clerici in sacris*. Vide, *Matrim. prohibita ratione status spiritualis*. Vide, *Diaconus*.

Ordinati in sacris, qui vxores habent, & possunt licitè retinere: debent eas tenere, vt sorores; & si se cum illis immiscent, perpetuò priuantur officio. Conc. Matiscon. cap.11. Eas non abijciant, sed castè alant. Greg.1. l.6. ex regist. ep. 39. dist.31. c. Omnino.

Ordinari non potest coniugatus, nisi coniux voueat continentiam. Conc. Later.3. in append. tit. de coniugatis cap.6. de conuers. coniugat. c. Coniugatus.

Ordinati in sacris abstineant à coniugibus, alias non possunt promoueri ad cæteros ordines. conc. Turon. 1. c.22. de Latinis loquitur. dist.31. c. Episcopos. c. Tenere. c. Eos. c. Lex. dist.32. c. Erubescant. c. Placuit, & c. fin.

Ordinati in sacris, quomodo tenentur continentiam vouere. Vide *in pracedenti tit.*

Nisi à coniugibus abstineant (Latini) à Sede Apostolica excommunicantur. Syricius ep.4. c.9.

Vxorum priuatio in clericis dissuasa fuit à Paphnutio in Concilio Nicæno. dist.31. c. Nicana.

Ordinatis in sacris, olim in Græcia, an & quomodo, permittebatur facere matrimonia. dist.31. c. Aliter. lib.6. const. Apostolic. c.17.

Ordinati in sacris, qui non promiserant castitatem, olim non separabantur ab vxore. distin.31. cap. Ante triennium. l. 6. const. Apost. cap.17. Et nunc Græci solum id faciunt. Vide, *Graci*.

Ordinatus in diaconum (olim) si protestabatur, non posse continere, & faciebat matrimonium, illi permittebatur eo vti. Si verò non reclamabat, & postea faciebat matrimonium, cessabat à ministerio. conc. Ancir. c.10. Vide, *diaconus*.

Ordi-

Ordinati ad contractandnm Sacramenta, abstinere debent à coniugibus. *Dist.84. cap. Cum in præterito. cap. Cum de quorumdam.*

Ordinati in sacris, si Græci, retinent vxores, quas prius habebant, & tempore ministerij tantum debent ab eis abstinere. *dist.31. cap. Quoniam. c. Aliter.*

Ordinandi in Ecclesia Occidentali, seù Latina ad sacros ordines, non possunt accipere, nec habere, seù tenere vxorem. *dist.31. cap. Aliter. dist.32. cap. Multorum.*

Vide, *Clerici in sacris.* Vide, *Clericus habens vxorem.* Vide, *Vxoratus.*

Ordinatio facta ab Episcopo excommunicato, vel electo ex statu laicali.

Ordinatio facta ab anathematizato est nulla (id est illicita, carens executione.) *Adrianus 2. ep.4.*

Ordinatio facta ab Episcopo, qui factus est ex laico immediatè, est nulla; vt ordinationes Photij. *Adrianus 2. ep.4. Conc.constantinopolit.4.c.4. Formosus ep.1.*

Ordinatus ab Episcopo excommunicato, ignoranter, à proprio Episcopo dispensari potest. *de ordinatis ab eo, qui renunciauit, &c.c. Cum clericis.*

Vide, *Episcopus excommunicatus.*

Ordinatio per pretium, aut fauorem, aut preces, seu simoniacè, numquam facienda.

Pro ordinationibus nihil potest accipere Episcopus, vel alij. *Gregor.1. l.3. ep.24. 1. q.1. c.de ordinationibus.* Vide, *Notarius. Conc. Brachar.1. cap.* 1. alias gradu priuatur vterque. *Conc. Later.4. c.63. Eugenius 4. in decr. vnionis Armen. §. Quinto.* Restituatur quod accipitur, induplum. *ibid. Conc. Trid. sess.21. de refor. c.1.* Consuetudo contraria tollitur.

Ordines non dandi per pretium. *Gregor.1. l.2. ex reg. ep.47. & 48. l.4. ep.55. l.7. ex reg. ep.48. de simonia cap.1.* Neque Episcopus, neque notarius aliquid accipiant. *ibid.*

Ordinari nullus potest per munus, alias ordine priuatur. *concil. cabilon. 2. cap.16. Conc. Tolet.11. cap.9. 1. q. 1. c. Quibusdam. c. de ordinationibus. c. Estote. c. Pueri. Conc. Trid. sess.21. de refor. c.1.* Vide, *Simonia.* Vide, *Episcopus circa ordinationes.*

Ordinatus per pecuniam, priuatur gradu; sic & ordinans. *conc. constantinopol.1. c.1. conc. Tolet.1. c.1.* Excommunicantur ordinans, & ordinatus, & bonis priuantur. *Conc. Tolet.6. c.4. conc. Nicen.2. c.5.* Vterque priuatur gradu. *ibid. Nicolaus 1. in decr. tit. Ordines sacri c.2. Conc. calcedon. c.2. 1. q.1. c. Si quis Episcopus. c. Qui per pecunias. c. Sanctor. c. Quicumque, & c. Si quis neque. 1. qu.7. c. Si quis omnem* (& si quis eos suscipit, priuatur gradu. *Conc. Nannetea. 1. cap.7.*) *Conc. Lateran.3. in append. tit. De depositione capit. 2.*

Pro habendis literis dimissoriis, nihil est soluendum. *Concil. Sabinen. c.20.*

Si aliquid sponte detur, potest accipi à notarijs. *1. q.2. c. Sicut Episcopum.*

Possunt ordinati, sponte dare aliquid pro cera, carta, &c. post iam habitos ordines. *Concil. Sabinen. c. 20. de simonia. c. Et si quæstiones. Eugenius 4. in decr. vnionis Armen. §. Quinto &c.* Si notarius nullum habet salarium accipere, potest pro literis, &c. decimam partem vnius aurei. *Conc. Trid. sess. 21. de refor. c.1.*

Ordinari nullus potest per fauorem. *Greg.1. l.4. ep.55. & 56. 1. q.1. c. Pueri ad sacros. c. de ordinationibus. c. Quibusdam. c. Estote.* Tales deponendi sunt, & in monasterium detrudendi. *1. q.7. c. Si quis omnem, & c. Cauendum.*

Ordinatio facta per fauorem est simoniaca. *1. quæst.1. c. Sunt nonnulli.*

Ordinatus per pecuniam non recipit gratiam. *1. quæst.1. cap. Gratiam. cap. Cito. cap. Qui perfectionem. cap. Cum ordinaretur.*

Ordinatus dans aliquem præsentatori, simoniacus est. secus si liberè dat. *De simonia c. Ex tua.*

Item, qui præsentatori promisit nihil ab eo recipere, non potest ad alios ordines ascendere. *ibid. c. Per tuas il 3. & c. Si quis.*

Ordinati simoniacè nihil recipiunt (intelligitur de gratia non de caractere) *1. q.1. c. Cum ordinaretur. c. de cætero. cap. Gratiam. c. Qui perfectionem. c. Ventum est.*

Ordinationes simoniacæ sunt irritæ (id est illicitæ, ordinati enim priuantur executione officij.) *1. q.1. c. Ordinationes quæ. & q.3. c. Ea qua. q.7. c. Si quis omnem. Conc. Rom. sub Gregor. 7. c.5.*

Ordinati à simoniacis, non simoniacè (licet alias sint simoniaci) in necessitate permittuntur exercere officium. *Nicolaus 1. in decretis tit. Ordines Sacri c.2.* egent dispensatione Papæ. *Conc. Rom. sub Nicolao 2.*

Ordinatus à simoniaco, sed non simoniacè, si scienter fecit, irrita est ordinatio (id est illicita, & carens executione) si ignoranter fecit, toleratur. *1. quæst.1. cap. Si de cætero. Concil. Roman. sub Alexandro 2.* Non restituitur faciens scienter, nisi per dispensationem Papæ. *Gregor.7. lib.6. epist. 39. Concil. Roman. sub Nicolao 2.* Si ignoranter, dimittere debet conscientiam scrupulosam. *De simonia cap. Per tuas il 2.*

Ordinati simoniacè non possunt vlterius promoueri, neque præesse. *Conc. Rom. sub Alexandro 2. Conc. Later.3. tit. De depositione c.2.*

Ordinatus simoniacè ipso facto est suspensus ab executione ordinum. *Conc. constantiense sess.43. in const. Martini V.*

Ordinatus per pecuniam solutam familiari Episcopi, si sit inscius de hoc, & Ecclesia indiget sacerdotibus, permittatur exercere, secus si non indiget. *1. q.5. c. Præsentium.*

Ordinati per pecuniam, deponuntur absque spe restitutionis. *Gregor. 7. l.2. ep.62.*

Ordinatus simoniacè non potest, nec exercere, nec promoueri, nisi ingrediatur in Religionem. *Concil. Later.3. in append. tit. de pœnitentia c.2.*

Ordinatus soluens aliquid, siue Episcopo, siue ministris eius, si est laicus, excommunicatur; si clericus, per biennium sit inhabilis ad obtinendum beneficium; si beneficiatus, suspenditur à beneficio ipso facto. *Conc. Sabinense c.20.*

Prælatus id fieri permittens, suspenditur à collatione ordinum, donec duplum reddat. *ibid.*

Ordinati, nihil debent soluere aliis clericis vt recipiantur, non prandia, &c. neque vt admittantur ad exercitia ordinum. Exigentes hoc, si laici sunt, ipso facto excommunicantur. si clerici, priuantur 4. parte fructuum beneficij, illius anni. *conc. Sabinense c.20.*

Vide, *Episcopus quo ad ordinationes.*

Ordinans malè, contra canonum formam, & pœna.

Ordinans per pecuniam, priuatur gradu. *conc. constantinop. 2. cap.1. Conc. Tolosan.1. c.1.* Vide, *Ordinatio nulla per pretium, &c.*

Ordinans hæreticum, præter excommunicationem, decem libras auri soluat. *Conc. Afric. c.60.*

Ordinans illiteratum, nescientem loqui Latinè, suspenditur à collatione ordinum. *Conc. Tolet.22. c.3. Conc. Senonen. in decr. morum cap.3.* Sic ordinans ante ætatem legitimam. *ibidem.*

Ordinans inuitum, per annum priuatur missa. *Conc. Aurelian.4. c.7.* Per annum suspenditur à collatione. *Dist.74. c. Gesta. c. Episcopus, & c. vlt.*

Ordinans bigamos, vel arreptitios, vel pœnitentes, per sex menses suspendatur à diuinis. & si missam tunc dicit, per annum priuetur communione. *Conc. Aurel. 3. c.6. & Aurel.4. c.10.* Suspenditur à potestate ordinandi. *de bigamis non ordinandis c. Super eo.*

Ordinans seruum sine licentia Domini, per sex menses à missa celebranda suspendatur. *conc. Aurelian.5. c.5.*

Conferens plures sacros ordines in vna die, suspenditur à potestate ordinandi. *De temporibus ordinationum cap. Dilectus filius.*

Ordinans in sacris puerum, suspenditur à collatione ordinum. *ibid. c. Vel non est.*

Ordi-

Ordinans illicitè, priuatur potestate ordinandi. *Simplicius ep.3. 11. q. 3. cap. Priuilegium.*

Ordinans præter formam Canonum, per annum est suspensus ab officio. *Dist.55. cap. Nullus.* Absolutè, deponendum dicit *Innocentius 1. ep.23. c.3. Conc. Ilerdense c. 12. Nicolaus 1. ep.7. & 10.*

Ordinans per dolum, vel fraudem, quomodo puniendus. *16. q.7. cap. Constituit.*

Ordinari non potest Episcopus inuitè; alias succedat in locum ordinantis. *Conc. Arausic. 1. c.21.*

Ordinans indignum, perdit ius ordinandi. *25. q. 2. c. Si qui Episcopi.*

Ordinans non habentem titulum, seu patrimonium, quo sustentetur, tenetur sustentare illum, quousque habeat titulum. *Concil. Later.3. c.5. Concil. Londin.1. cap.6. Concil. Rauenn.4. sub Ioanne 22. cap.8. De prabendis c. Episcopus. cap. Cum secundum, sub eodem tit. in 6. cap. Si Episcopus.* Etiam si de mandato alterius non expressis personis ordinet. *ibid.* Alioquin mandans tenetur. *ibid. De atate, qualitate, &c. cap. Accepimus.*

Ordinans cum pacto de non petendo prouisionem, est simoniacus, & vterque per triennium priuatur officio. *de prebendis cap. Episcopus.*

Ordinans malè, seu contra formam Canonum, nisi Ignorantia, vel error facti excuset, suspenditur à collatione ordinum, etiam tonsuræ, & ab executione Pontificalium; interdicitur ab ingressu Ecclesiæ. & si hæc spernit, à regimine Ecclesiæ, Monasterij, &c. Commendæ, fructuum, &c. perceptione ipso facto est priuatus. Non potest ab hoc reatu absolui, nisi à Papa. derogantur priuilegia. Irregularitas à solo Papa dispensanda, etiam si delictum sit occultum. *Sixtus 5. constitut.90. Sanctum. §. 2. 3. & 4.* Vide, *Ordinati male.*

Malè ordinantes, de quibus *Sixtus V.* loquitur, sunt, qui in vno die plures sacros confert vni; qui non seruatis interstitijs ordinat; qui plures sacros in diebus continuis confert: qui irregulares, vel alios inhabiles ordinat, qui extra tempora iuris: qui sine dimissorijs proprij alienos ordinat; qui ante ætatem legitimam; qui sine titulo sufficienti: qui contra formam Tridentini Concilij; & qui simoniacè: isti eas pœnas incurrunt. *Sixtus V. ibid.*

Ordinatio Græcorum.

Ordinari non possunt Græci à Latinis, nec è contra, quia in ritu diuersi sunt. *de temporibus ordinationum cap.Cum secundum.* Vide, *Græci.*

Ordinatio legitima non iteranda, & quando iteranda.

Ordinatus bis, deponatur. *Concil. quod dicitur Apostolorum c. 68. Conc.Carthag. 3. c.38. Gregor.1. lib.2. ep.32. dist. 68. cap.1. De consecrat. dist.4. c.Non licet fieri.*

Ordinatus ante baptismum, est baptizandus, & iterum ordinandus. *1. quæst.1. cap. Si Presbyter. Conc. Lateran.3. part.50. c.45. De Presbytero non baptizato cap.1. Veniens.* Vide, *Presbyt. qui ordinandi.*

Ordinatus in subdiaconum ante confirmationem, non reordinatur, sed suppletur confirmatio. *De Sacram. non iterandis c. Pastoralis, & cap. Presbyter.*

Si in ordinatione Diaconi, vel Presbyteri, manus non imponatur, non iteratur ordinatio; sed tempore ordinationum fiat impositio manuum omissa. *De Sacram. non iterandis cap. vlt.*

Ordinans in aliena Prouincia, vel Diœcesi.

Ordinare nullus potest in aliena Diœcesi, sed in sua. *dist. 71. cap. Illud. c.De aliena, & c. Si quis.*

Ordinans in aliena Prouincia, priuatur officio, & ordinatus ordine. *Zosimus epist.6.* est excommunicandus. *Conc.Lucense 2. cap.7. & 33.*

Ordinans extra suam Diœcesim (sine licentia) est deponendus ipse, & etiam ordinatus. *Conc.quod dicitur Apost.c.36.*

Ordinans in aliena Diœcesi, irritè ordinat (id est illicitè.) *Conc. Antiochen. c.13. & 22.*

Vide, *Episcopus quo ad ordinationes.*

Vide, *Ordinati in aliena.*

Ordinatio Vltramontanorum, & Vltramarinorum.

Ordinari non potest vltramarinus ab Episcopo Italo sine licentia Papæ, vel sui Episcopi assignantis causam, quare non ordinauit. & pœnæ talium ordinantium. *De temporibus ordinationum in 6. c.1.* Vide, *Vltramarinus.* Vide, *Itali.* Vide, *Episcopus.*

Episcopi Itali non possunt ordinare ad sacros, nec ad minores ordines, Gallos, Hispanos, aliosve vltramontanos, sine literis dimissorijs proprij Episcopi, recognitis à Nuncijs Papæ, & examinatis à Vicario Romæ. *Vrbanus 8. constitut. 33. Secretis.*

Ordinantes aliter, suspenduntur per annum ab exercitio Pontificalium. Ordinati verò perpetuò suspensi sunt ab ordine, absque spe gratiæ. *ibid. §. 3.*

Vide, *Itali.* Vide, *Vltramontanus.*

Ordinans subditos alterius, vel familiares.

Ordinans subditos alterius Episcopi, per sex menses suspendatur à celebratione missæ. *Concil.Aurelian.3. cap.15. & Aurel. 5. cap.5.*

Talis ordinatio non est rata (id est non licita, & ordinatus suspenditur ab executione.) *Conc. Sardicense c.19.*

Ordinans subditos alterius spontaneè, id est sine licentia illius, suspenditur per annum à collatione ordinum. *21. q. 2. cap. 1. Concil.Lateran. 3. tit. De depositione cap. 26. de temporibus ordinationum in 6. cap. Eos qui & c. finali.* & alias pœnas incurrit. *ibid. de Parochys cap. Nullus Episcopus. Conc.Trid. sess.23. de refor. c.8.*

Episcopus potest ordinare alienum habitantem secum. *Concil. Arausic.1. cap. 8.* Sed, nisi per triennium sibi inseruierit, non potest ordinare. *Concil. Tridens. sess.23. de refor. cap. 9.* Et ordinans familiarem tenetur prouidere eum de beneficio. *ibidem.*

Pro literis dimissorijs, nihil est soluendum. *Conc. Sabin.c.20.*

Vide, *Litera.* Vide, *Dimissoria.* Vide, *Episcopus quo ad ordinationes.*

Ordinati furtiuè.

Ordinatus in sacris furtiuè, si non excommunicatur, à suo Episcopo, dispensatur, vt fiat sacerdos; si verò excommunicatur, non potest fieri, nisi sit Religiosus. *Conc. Later. 3. tit. De depositione c.9. de eo, qui furtinè c.1. 2. & 3.*

Ordinatus furtiuè contra Episcopi sui voluntatem, suspenditur ab ordine suscepto. potest cum eo Episcopus dispensare. item si sit Religiosus, potest in eo ministrare. *De eo, qui furtiuè, &c. cap. fin.*

Ordinati in aliena Prouincia, vel Diœcesi.

Ordinati in aliena Prouincia sine licentia proprii, priuantur ordine. *Zosimus ep.6. Conc. quod dicitur Apost. c. 36.* Arbitrio proprij suspenditur ab ordine. *Conc. Aurelian. 3. c. 5. Conc. Antiochen. c. 13. & 22.*

Ordinari nullus debet extra Diœcesim, nisi in maxima necessitate, & tunc habere debet literas dimissorias sui Episcopi. *Conc. Colon. 2. tit. de altero medio c. 3.*

Vide infra, *Ordinati ab alieno.*

Ordinati in aliena Prouincia, ex Papæ dispensatione manere possunt in suæ Patriæ Clero. *Innocentius 1. ep. 17.* Vide infra, *Ordinati ab alieno.* Vide, *Vltramontanus.*

Vide, *Itali.* Vide, *Episcopus quo ad ordinationes.*

Ordinati malè ex aliquo defectu. & pena.

Ordinatus in sacris ante debitam ætatem, suspenditur ab exercitio ordinum. *de temporibus ordinationum c. Vel non est.* Donec perueniat ad eam.

Ordinatus extra tempus debitum, suspenditur ab executione, donec per Papam dispensetur. *ibid. c.Cum quidam*.

Ordinatus extra tempora, recipit characterem, & peracta pœnitentia, potest dispensari. *De temporibus ordinat. cap. consultationi*.

Ordinati sine titulo prouidendi sunt ab ordinante. *De ætate. qualitate, &c. cap.Accepimus*. Vide, *Ordinans malè contra canonum formam*.

Ordinatus in subdiaconum, absque Sacramento Confirmationis, non est iterum ordinandus, sed supplendus defectus. *De Sacram. non iterandis c. 1. & cap. Presbyter*.

Ordinatus ante baptismum, nihil recipit; sed post baptismum iterum ordinatur. *de Presbytero non baptizato c.Veniens*.

Ordinatus contra Episcopi sui voluntatem. Vide, *Ordinatus furtiuè*.

Ordinatus coactè non recipit characterem. *De Baptismo c. Maiores. §. Item*. Vide, *Inuitus*.

Ordinatus in excommunicatione, ob clerici percussionem, si est sæcularis deponitur, si scienter fecit. si regularis, suspenditur ab executione; item si sæcularis. sed cum regulari dispensabat, olim, superior (nisi delictum esset graue, & publicum; cum sæculari Papa. *De sent. excom. c. Cum illorum*. Sed reuocata est facultas, vt infra.

Ordinati ignari, vel ante ętatem, suspenduntur ab executione, donec scientiam, vel ætatem habeant. *conc. Senonen decretorum cap. 6*.

Ordinati malè suspenduntur à susceptis, & inhabilitantur ad alios. *Sixtus V. const. 90. Sanctum §. 3*.

Ordinati malè sunt, qui non seruatis temporum interstitijs, ordinati sunt. Item, qui vno die plures ordines sacros habuit. Item, qui diebus continuatis plures ordines sacros habuit, sine dispensatione Papæ. Item irregularis; vel alias inhabilis. Item, qui extra tempora statuta à iure: vel absque dimissorijs proprij Episcopi. qui ante ætatem legitimam. qui sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij. & tandem, qui contra formam præscriptam à Concilio Tridentino. *Sixtus V. const. 90. Sanctum*. §. 2.

Sic malè ordinati non possunt absolui à reatu ab alio, quam à Papa. omnia Priuilegia annullat. *ibid.* §. 3. Etiam si delictum sit occultum: si fuerint irregulares, neque possunt ab alio, quam à Papa dispensari. *ibid.* §. 3. Etiam si delictum sit occultum. & Sac. Pęnitentiaria non potest dispensare. *ib.*

Idem incurrunt simoniacè ordinati. *ibid.*

Sed *Clemens* 8. *constitut.* 40. *Romanum*, reuocat hanc Constitutionem *Sixti V.* & reducit pœnas malè ordinatorum ad terminos iuris.

Ordinati malè, puniendi sunt iuxta Constitut. *Pij 2. Cum ex sacrorum. Vrban.8. const. 6. c.24*.

Ordinati cum falsis literis patrimonij, vel fiduciatijs, suspensi sunt perpetuò ab ordine, & alias pœnas incurrunt. *Vrbanus 8. const.33. Secretis*.

Ordinati in hæresi. Vide, *Lapsi*.

Ordinati ab alieno Episcopo, sine licentia proprij.

Ordinari nullus potest ab alieno, sine licentia proprij Episcopi, & literis eius. *conc. Nicæn. 1. cap. 17. conc. Meldense c. 51.* Et à suo non recipiatur. *1. q. 1. cap. Si qui clerici. conc.carthag.3. cap. 21. conc. Rauennat.2. sub Clem. V. c. 24. De parochijs cap. Nullus Episcopus. conc. Mogunt.4.c. 84. conc. Trid. sess.23. de reform. c. 8.* Non obstante priuilegio, &c. Si ab alieno vult quis ordinari, commendetur à proprio. *ibid.*

Ordinatus ab alieno, est irrite ordinatus (id est illicitè) *conc. Nicæn.1.c.17. conc. Sardicen. cap.19. Adrianus 1. ep.decr. cap. 8. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap. 45. dist. 71. cap. Si quis ausus. conc. Turon.1. cap.10. conc. Arelat. 2. cap. 13. 9. q. 2. cap. Nullum. cap. Episcopi. cap. Non inuitati*. Quæ dicunt esse nulliter ordinari (intellige illicitè, & quo ad executionem.)

Ordinatus ab alieno sine dimissorijs, suspensus est ab ordine. *21. q. 2. cap. 1.* Admittitur à proprio ad executionem ordinis habiti. *concil. Lateran.3. in append. tit. De depositione cap. 26. concil. Toletan. 12. cap. 4. De eo qui furtiue. cap. fin. concil. Moguntin. 4. cap. 84. concil. Trident. sess.6. de refor. ca. 5.* Arbitrio Episcopi proprij sit suspensus. *sess. 23. de refor. cap. 8.*

Ordinandus ab alieno, examinetur à proprio. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 3.*

Ordinatus ab alieno potest recipi à suo in suis ordinibus. *9. q. 2. cap. Lugdunensis*.

Ordinari aliquando potest aliquis à vicino Episcopo, quando proprius est manifestè suspensus. *De temporibus ordinationum in 6. cap. Eos qui*. Sed prius constet de potestate ordinantis. & rursus examinetur de vita, scientia, patrimonio, &c. & si deficiat, remanet suspensus. *conc. Senonen. in decretorum c. 7. conc. Trid. sess.14. de refor. c.3.*

Ordinari quis potest ab alieno Episcopo de Papæ licentia. *concil. Nicæn. 1. ex Iulio 1. c. 6.* Sed constare debet, an ita sit, alias non admittitur, & rursus vt supra examinetur, &c. *conc. Senonen. ibid. c.7.* Et si deficit remanet suspensus.

Ordinatus ab alio, si est familiaris eius. Vide, *Ordinans subditos alterius*. Vide, *Male ordinati*.

Ordinati ab alieno cum falsis dimissorijs, ad minores ordines, si sunt Itali, secuta prius declaratione iudicis Ecclesiastici, priuilegio fori sunt priuati, & sæculari subduntur. *Vrb. 8. const. 33. Secretis §. 4.*

Ordinati ab eo qui renunciauit.

Ordinatus ab eo, qui renunciauit loco, vel dignitati, cum dispensatione proprij Episcopi potest recipi, & ministrare, si ignoranter est ordinatus. si verò scienter, suspenditur ab executione ordinis. *Eugenius 1. conc. Later. 3. in append. tit. De depositione cap.18. De ordinatis ab Episcopo, qui renunciauit, capite primo*. Potest dispensari. *ibid. c. 1.*

Vide, *Episcopus relinquens Ecclesiam*.

Ordinati à non habente potestatem, vel dubio, an haberet.

Ordinatus ab eo, qui non est Episcopus, nihil accipit, & iterum est ordinandus. *Dist.19. c.Propter totius. 9. q.1.cap. Per illicitam. Damasus ep. 5.*

Ordinati ab Episcopis, de quibus est dubium an sint, debent iterum ordinari. *dist. 68. c. Presbyteri. Gregorius 3. ep.5.*

Ordinati ab hæreticis, vel schismaticis, vel in hæresi manentes.

Ordinati ab hæreticis non sunt clerici (id est non admittendi in clero) *conc. quod dicitur Apostol. cap.68. 1. q. 1. c. Arianos, &c. ibid.*

Ordinati ab hæreticis Catafrigis (qui sine materia & forma ordinant) iterum ordinandi sunt. *conc. Nicæn. 1. c. 19.* Et hoc modo intelliguntur infra scripti canones. *1. q. 7. c. Si qui Presbyteri c. Daibertum. c. Per illicitam*.

Item ordinati ab hæreticis Nouatianis (qui non ordinant in forma Ecclesiæ) non sunt recipiendi cum ordine. *1. q. 7. c. Si qui voluerint*.

Item ordinati à Maximo, qui non erat Episcopus, non fuerunt vere ordinati. *Distin. 19. c.Propter totius.*

Ordinatio Episcopi facta ab Episcopo hæretico (si in forma Ecclesiæ) est valida. *Anastasius 2. ep. 1. cap. 7. & 8. conc. Afric. c.24. & 25.*

Ordinati ab Acacio hæretico, valide fuerunt ordinati. *Dist. 19. cap. Secundum*.

Ordinationes illæ non nocuerunt ordinatis, sed ordinanti. *ib. Anastasius 2. ep.1. c.7. & 8. conc. Afric. c. 24. & 25.*

Ordinati Episcopi ab hæreticis Episcopis (in forma Ecclesiæ, si ipsi erant veri Episcopi) dum veniunt ad fidem, cum tali honore recipiantur. *1. q.7. c. Conuenientibus*.

Sed alias ordinatum erat non recipiendos cum illo honore. *Innocen. 1. ep. 18. c.3. 1. q. 1. c. Arianos. conc. Afric. c.25.*

Ordinationes factæ ab Episcopis, hæreticis vel excommunicatis, dicuntur esse irritæ, & nullæ & per eas nihil dari ordinatis. *9. q. 1. cap. Nos. cap. Excommun. cap. Per illicitam, & cap. Ordinationes*. Item *1. q. 1. cap. Ventum est.*

cap.

cap. Arianos, & alijs. ibid. Vbi dicitur quod nihil accipiunt qui ab eis ordinantur item dicit. *Innocent. 1. ep. 18. cap. 3. & ep. 22. c. 3. 4. & 5.*

Sed intelligitur, quod sint illicitæ, non inualidæ si ordinantes sunt veri Episcopi. tum quia. *9. q. 1. in cap. Ab excommunicatis & cap. Ordinationes*, habetur, quod tales ordinati in necessitate tolerantur: & sic habnerunt validè ordinem. tum etiam ex dictis supra, quia ordinati ab hæreticis in forma Ecclesiæ, in sua dignitate recipi possunt. *& Nicol. 1. ep. 10.* statuit vt sic ordinati priuentur officio.

Ordinati in hæresi deponendi sunt. *Conc. Nicæn. 1. c. 10.*

Ordinati à Papa schismatico, vel intruso viuente alio, deponendi sunt. *Conc. Rom. sub Ioanne 12.* Et additur, quia nihil accipiunt.

Ordinari nullus potest ab Episcopo schismatico: ordinatus priuatur officio. *Nicolaus 1. ep. 9. & 10. Clemens 8. const. 34. Sanctissimus.*

Ordinati à schismaticis (si isti erant ritè ordinati) recipiunt ordinem, sed non executionem. *Clemens 8. const. 34. Sanctissimus* §. 4. Absoluendi sunt cum pęnitentijs salutaribus, & abiurare debent schisma publicè, vel secreto. *ibid.* §. 4. Efficiuntur irregularis, & à Papa sunt dispensandi. *ibid.* §. 4. Vide, *Schisma.*

Ordinati à schismaticis indigent dispensatione. *De schismaticis, &c. ordinatis c. fin.*

Ordinatio illa dicitur nulla (id est illicita, alias non posset dispensari) sed iterum ordinari debent. *De schismaticis ordinatis. cap. 1.*

Vide, *Hæreticorum sacramenta.* Vide, *Schisma.*

Ordinationes non per saltum, sed gradatim suscipienda, & pęna.

Ordines dandi, & accipiendi gradatim, non per saltum. *Caius in epist. decr. in fine. Hormisdas ep. 25. Concil. Constantinop. 4. c. 13. Ioann. 8. ep. 199. dist. 59. c. Si officia. & dist. 77. c. illud. Conc. Trid. sess. 23. de reform. c. 11.*

Ordinati per saltum, ordinandi postea sunt in ordine omisso; sed priuari debent executione habiti. *Dist. 52. cap. Sollicitudo.* Arbitrio Episcopi *infra.*

Ordinatus sacerdos omisso diaconatu; ordinetur postea diaconus, sed arbitrio Episcopi suspendatur à ministerio ordinis accepti. *Conc. Later. 3. p. 50. c. 64.*

Si ordinati per saltum, non ministrauerint in ordine accepto, potest Episcopus cum eis dispensare. secus si ministrarunt. *Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 14.*

Ordinationes omnes in quo loco facienda.

Ordinationes sacræ in loco publico sunt faciendæ. *Dist. 24. cap. Episcopus, & dist. 75. cap. Quando. Zephyrinus epist. 2. Conc. Carthagin. 4. cap. 2. concil. Tridentin. sess. 23. de reformat. cap. 8.*

Ordinationes faciendæ sunt in Ecclesia Cathedrali præsentibus Canonicis. *conc. Trident. ibid.*

Si fiant in alio loco, semper fiant in Ecclesia digniori, præsente clero illius Ecclesiæ. *conc. Trid. ibid.*

Ordinatio in minoribus fieri potest in omni loco. *Dist. 75. cap. Quando.*

Ordinationes omnes in quo tempore facienda.

Ordinatio Episcopi in die Dominica facienda est. *Lib. 8. constitut. Apostol. cap. 4. distinct. 75. cap. Ordinationes &c. quo in die hora 3. fiant. ibid. ex Anacleto epist. 1. & cap. Quod à patribus.*

Ordinationes sacræ faciendæ sunt in quatuor anni temporibus. *Gelasius ep. 9.* (Olim circa vesperam fiebant. *ibid.*) *Gregor. 2. ep. 5. conc. Romanum sub Zacharia. cap. 11.* In ieiunijs quatuor temporum. *Dist. 75. cap. vlt. conc. claramontanum c. 24. conc. Lateran. 3. tit. De depositione c. 24.* Item in Sabbatho sancto, & sabbatho ante Dominicam Passionis fieri possunt. *ibid. c. 25. De temporibus ordinat. cap. De eo autem.*

Ordinatio Episcopi fieri potest etiam in Sabbatho Sancto. *Dist. 76. cap. Dilectionis.*

Ordines minores conferri possunt in quolibet festo. *De temporibus ordinat. c. De eo autem. conc. Later. 3. vt infra.*

Ordinatio subdiaconi fieri non potest in Dominica (id est sine dispensatione Papæ.) *conc. Later. 3. tit. De depositione c. 23.*

Sed ordines minores possunt dari in Dominica. *ibid. c. 23. & 25. de temporibus ordinat. c. 1. & c. de eo autem.*

Ordinationes sacræ fieri non possunt in Sabbatho Pentecostes. *conc. Later. 3. tit. de depositione c. 23. de temporibus ordinat. cap. de eo autem.*

Ordinationes Episcoporum non differantur vltra tres menses à die confirmationis. *conc. calcedon. c. 25. dist. 75. cap. Quoniam.* Vide, *Episcopi consecratio.*

Ordinans extra statuta tempora, communione priuandus est. *conc. Tolosan. 1. c. 2. & 4. de temporibus ordinationum cap. Sanè super eo.* Priuatur potestate ordinandi. *ibid.*

Ordines sacri duo simul dari non possunt, neque in duobus diebus continuis, etiam si ieiunium sit continuum: alias ordinati sunt suspensi ab executione ordinum. *de temporibus ordinat. cap. Literas vestras. & c. dilectus. conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 13.* Ordinantis pœna. Vide, *Ordinans malè contra canonum formam.* & *conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 13.* Vide, *Ordinati malè.*

Ordinationes omnes, quomodo, seu quo ritu facienda.

Antequam fiant ordinationes, facienda est trina proclamatio in Parochijs, vt sciantur impedimenta ordinandorum. *conc. colon. 3. tit. de altero medio c. 4. conc. Trident. sess. 23. de reform. cap. 5.*

Ordinationes omnes præuio examine, vel populi testimonio fiant.

Vide, *Ordinandorum examen. conc. carthag. 3. c. 22.*

Antequam fiant ordinationes, legatur lista ordinandorum, & scriptura illa sit apud Episcopum. *conc. Londin. 2. c. 7.*

Ordinationes clericorum non sunt faciendæ ad placitum populi. *dist. 63. cap. Non est permittendum. conc. Laodicen. c. 13. conc. Trid. sess. 23. c. 4. & can. 7.*

Ordinationes faciendæ sunt coram multis. *Zephyrinus ep. 2.* Coram Capitulo Ecclesiæ. *dist. 24. cap. Episcopus.*

Ordinationes non sunt faciendæ coram Catechumenis. *conc. Laodicen. c. 4.*

Ordinationes omnes gradatim faciendæ à primo ordine, ostiariatus. & successiuè ascendendo. *Caius in ep. decret. in fin. Hormisdas ep. 25.* Vide, *Ordinati per saltum.*

Faciendæ sunt iuxta Prouinciarum statuta. *Hormisdas ep. 25.*

Ordinatio Episcopi facienda est cum impositione libri Euangeliorum, super caput ordinandi, & ceruicem eius, vno Episcopo dicente orationem (id est formam) reliquis Episcopis, qui adsunt, tenentibus manum super caput illius. *Lib. 8. const. Apost. cap. 16. conc. carthag. 4. c. 2. Anacletus ep. 2. dist. 23. cap. Episcopus. dist. 64. c. Ordinationes. conc. colon. 2. par. 1. cap. 1.*

Ordinationes Sacræ cum manuum impositione fiunt. *conc. colon. 2. par. 1. cap. 1.*

Ordinatio Presbyteri fit per impositionem manuum Episcopi, & Presbyterorum, &c. & orationem (seu formam.) *Lib. 8. const. Apost. c. 17. & 18. conc. carthag. 4. cap. 3. dist. 23. cap. Presbyter. conc. Lateran. 3. par. 50. cap. 62. De Sacram. non iterandis cap. vlt.*

Vide, *Ordinatio legitima non iteranda.*

Ordinatio diaconi fit per impositionem manus Episcopi, & orationem (id est formam.) *Lib. 8. constitut. Apostol. cap. 17. & 18. conc. carthag. 4. c. 4. dist. 23. cap. Diaconus. De Sacram. non iterandis cap. vlt.*

Vide, *Ordinatio legitima non iteranda.*

Ordinatio subdiaconi fit per dationem Calicis, & Patenæ, ac Orationem (id est formam.) *conc. carthag. 4. c. 5. dist. 23. cap. Subdiaconus.*

Ordinatio Acolythi fit per acceptionem ceroferarij, verba, &c. *conc. carthag. 4. c. 6. dist. 23. cap. Acolythus.*

Ordinatio Exorcistæ fit per acceptionem libelli Exorcismorum, verba, &c. *conc. carthag. 4. c. 7. dist. 23. c. Exorcista.*

Ordinatio Lectoris fit per acceptionem Codicis Lectionum, & verba. *Conc.Carthaginen.4.c.8. dist.23. cap.Lector.*

Ordinatio Ostiarij fit per acceptionem clauium Ecclesiæ, & verba. *Conc.Carthaginen.4. c.9. Dist.23.cap.Ostiarius.*

Ordinatio psalmistæ, seu cantoris fit iussione Presbyteri (quia non est ordo.) *Concil. Carthaginen.4.cap.* 10. *Dist.* 23.*c. Psalmista.*

Si Episcopus ordinans imponit manum, *&c.* alius verò dicit formam, ordinatio est nulla. *Conc.Hispalen.2. c.5. dist.23. cap. Quorumdam. cap. Ex Epistola.*

Ordinandorum ætas.

Ordinandorum ætas, & series, seu ordo stabilitur in *Concil. Rom. sub Syluestro c.* 10.

Ordinari in minoribus, vel etiam in prima tonsura non possunt infantes. Vide, *Ordines clericales, quibus prohibentur.* Vide, *Tonsura.*

Sacerdos, olim, ordinari non poterat, nisi annos 30. haberet. *Post ep. 3. Bonifacij 1. cap. 1. Dist. 78. c. Per omnia 5.capp. Conc.Melfitan.ca.4.* Vide, *Presbyter.* Vide, *Sacerdos.*

Ordinandorum ætas diuersa, pro diuersis temporibus fuit requisita. *Dist.77. c.Quicumque, & capp.multis alijs seqq.*

Ordinari non potest sacerdos, nisi habeat annos 25. *Zacharias ep.12. Clement. de ætate, & qualit. &c. præficiend. cap. fin. Conc.Trid.sess.23. de refor. c. 12.*

Ordinari, olim, poterat subdiaconus, qui ætatem habebat quindecim annorum. Diaconus 25. Presbyter 30. *Concil. Melfitan. cap. 4.*

Ordinandorum ætas secundum ius antiquum erat, vt subdiaconus non esset minor 18. annis. Diaconus 20. Presbyter 25. *Clement. de ætate, ordine, &c. præficiend. c.fin.*

Nunc ordinari non potest subdiaconus, nisi attingat annum 22. neque Diaconus, nisi 23. neque Presbyter, nisi attingat 25. & sic in regularibus etiam est obseruandum. *Concil.Trid. sess.23. de refor. c.12.*

Ordines Ecclesiastici quot sint, qui, quales, & quantum antiqui.

Ordines, id est dignitates duę inter Christi discipulos fuerunt. Vnus Apostolorum; alius 70. Discipulorum. *Damasus ep. 5. Dist.68. Corepiscopi.*

Ordinatio prima facta ab Apostolis fuit de Matthia. *Dist.21. cap. Cleros.*

Ordo sacerdotum duplex est in Ecclesia, quidam Episcoporum, alius Presbyterorum. & vterque à Deo institutus. *Anacletus ep. 3.*

Ordinum Ecclesiasticorum series, & permansio. *Zosimus ep.1. c.3. dist. 77. cap. In singulis.*

Ordines diuersi, diuersa habent officia. *Lib.8. const.Apost.c. vlt. dist.21. cap.Cleros. Dist. 25.c. Perlectis.*

Ordines maiores, & minores sunt in Ecclesia. *Dist.93. cap. A subdiacono. Conc.Trid. sess.23.c.2.*

Ordines maiores, seu sacri sunt quatuor, incipiendo à subdiaconatu, vsque ad Episcopatum. *Dist.32. c.Omnium. Leo 1. ep.82. c.3. & 4. Conc. Colon.2. par.1. c.22. & 27.*

Ordines Ecclesiastici septem dandi, etiam à Græcis. *Innocentius 4. const. 14. Sub catholicæ.*

Ordines minores sunt 4. incipiendo ab Ostiariatu, vsque ad Acolythatum. *Dist. 93.c. A subdiacono. Conc. Colon. 2. par.1.c.27. Conc.Trident. sess.23. cap.2.*

Ordines omnes hi sunt, Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, Diaconatus, Presbyteratus, & Episcopatus. *Dist.23. per totam. Dist.77. c.Illud. concil. Colon.2. par. 3. c.31. Conc.Trid. sess. 23. cap. & can.2.* Vide, *Ostiarius.*

Ordines sacri, qui & quot sint. Vide, *Subdiaconus.*

Olim subdiaconus non includebatur inter sacros (intellige) inter sacros, qui habilitabant ad Episcopatum. *De ætate, & qualitate, &c. præficiendorum c. A multis.* Vide, *Subdiaconus.*

Ad ordines gradatim ascendendum est. *Distinct. 59. c. Si officia, & dist.77.c. Illud.* Vide, *Ordinati per saltum.*

Ordines semel accepti, numquam perduntur.

Ordo acceptus tempore sanitatis non perditur per infirmitatem. *Dist. 55. c. Præcepta.*

Ordinatus in sacerdotem non potest fieri vmquam laicus per ablationem sacerdotij. *Conc. Trident. sess.23. c. & can. 4.*

Ordinum Ecclesiasticorum natura, materia, formæ, & effectus.

Ordo (seu ordinatio) est Sacramentum continens remedium salutis. *Conc. Londinense 2. c. 3. Conc. Senon. c.* 10.

Est Sacramentum nouæ legis. *Eugenius IV. in decr. vnionis Armenor. §. Quinto, &c. Conc. Tolet. 22. cap. 25. Concil. Trid. vt infra.*

Sacramentum ordinis constat ex rebus, & verbis. *Conc.Trident. sess.23. cap. & can. 3.*

Ordo causat characterem in anima ordinati. *Eugenius 4. vbi supra. Conc. Trident. sess.7. de Sacram. can. 9. & sess.23. cap. & can. 4.* & deleri non potest. *ibid.*

Ordo est Sacramentum causans gratiam in recipiente. *Concil. Rauennat. 3. post Clementem V. c.1. Eugenius 4. vbi supra.* Effectus hic est gratiæ augmentum, vt ordinatus sit minister idoneus. *ibid. & Concil. Senon. c.* 10. *Conc. Mogunt. 4. c.* 35. (& hæc secunda gratia idoneitatis datur bonis, & malis. *Mogunt. ibid.* Quia ad vtilitatem Ecclesiæ, non propriam datur.) *Conc. Trident. sess.23. c. & can.4.*

Per Sacramentum ordinis, Ecclesia gubernatur, & multiplicatur spiritualiter. *Eugenius 4. in decr. vnionis Armenor. in Conc. Florent. §. Quinto, &c.*

Sacramentum ordinis constat ex materia, & forma. materia est id, quod traditur ab ordinante; forma sunt verba ordinantis. *ibid.*

Ordinis Presbyteralis materia est porrectio Calicis cum vino, & patenæ cum pane. Forma est, *Accipe potestatem offerendi sacrificium, &c. in nomine Patris, &c. ibid.*

Ordinis diaconalis materia est libri Euangeliorum traditio. Subdiaconalis, est traditio calicis vacui, cum patena vacua. *ibidem.*

Ordinum aliorum materiæ sunt res, quæ traduntur: formæ, verba, quæ dicuntur. *ibid.*

Ordinis minister Ordinarius est Episcopus. Vide, *Ordinare cui competit.*

Ordines soli non commendant Deo, sed merita. *Dist. 40. c. Ante omnia.*

Ordinatorum omnium speciales obligationes, & onera.

Ordinatus in diaconum, si se accusat, quod antea commisit homicidium, post pœnitentiam trium annorum recipi potest. Si verò ab alijs detegatur, post pœnitentiam quinque annorum recipiatur in communione laica. *Conc. Elibert. c.76.* Irregularis est, & eget dispensatione. Vide, *Irregularis.* Vide, *Homicida.* Vide, *Occidens, &c.*

Ordinati in quouis ordine, si reperiuntur criminosi, eijciantur à clero. *Conc. Lucense 2. c.24. & 25. 15.q.8. c. Si quis Presbyter. Dist. 24. cap. Si quis.*

Ordinati in sacris, Presbyteri, Diaconi, &c. Si antea peccarunt corporaliter, abstineant à ministerio. *Conc. Neocæsarien. c. 9. & 10. Conc.Valentinum 1. c.4.*

Ordinatus Presbyter, si crimen suum non detegit, non offerat, sed habeat nomen Presbyteri. *Concil. Lucense 2. cap.* 25.

Ordinati dum erant hæretici, deponendi sunt. *conc. Nicæn. 1. c.* 10. Vide, *Hæretici.* Vide, *Lapsi.*

Ordinati pro aliqua Ecclesia, tenentur permanere in ea. *concil. Arelat.1.c.2. & Arelat.3. c.8. Arelat.4. c. 4.*

Ordinati in sacris, sine titulo Patrimonij, tenentur manifestare Ecclesiæ, omnia quæ acquirunt. *Concil. Carthaginen. 3. cap.* 49. Quæ verò habent ex domo sua, possunt dispensare pro libito. *ibid.*

Ordinati, si nesciunt Latinè loqui, sunt suspensi ab executione ordinum. *conc. Tolet. 22. c.3.*

Ordinati ab Episcopis Catholicis, si cadunt in hæresim, quando redeunt, cum honore recipiantur. *Innocentius 1. ep. 21.*

Ordinatio ad titulum Patrimonij non possunt hunc vendere, nisi titulum habeant vnde viuant. *Concil. Senon. in decr. morum c. 3.* Vide, *Ord. in sacris.*

Ordinati nolentes ascendere ad alios ordines maiores, priuentur minoribus. *dist. 74. cap. Consuluit. de aetate, & qualit. &c. cap. 1. Vt Abbates.*

Ordinati à Pseudo-Episcopis, accedente consensu Episcopi permanere possunt in Clero. *1. quæst. 1. cap. Si qui clerici.* (Intellige de Episcopis schismaticis, vel hæreticis) alias nihil conferunt.

Ordinati in minoribus, vel maioribus, tenentur obedire superioribus gradatim. *dist. 93. cap. A subdiacono. Concil. Trid. sess. 23. de refor. c. 11.*

Non possunt interesse conuiuijs nuptiarum ordinati in sacris. *Dist. 34. cap. Presbyteri.*

Ordinati tenentur inseruire Ecclesiæ, cui sunt adscripti, nisi causa studij absint. *Conc. Trident. sess. 23. de refor. cap. 11.* Vide, *Beneficiati quo ad residentiam.*

Ordinati debent habere ab Episcopo ordinante literas ordinationis ab eo subscriptas. *Conc. Mileuit. c. 14. Conc. Afric. c. 56.*

Etiam si sint ordinati Romæ. *Reformatio cleri Germaniæ cap. 14.*

Ordinati in minoribus superpelliceo semper vti debent, dum ministrant. Vide, *Clerici minores in ministerio.*

Ordinum exercitia.

Ordinum minorum exercitia ab ordinatis tantum peragenda, non ab alijs. *Conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 17.*

Clerici ministrantes debent vti superpelliceis. *Conc. Colon. 2. par. 3. cap. 31.*

Ordinum exercitia peragenda sunt à Clericis, qui sunt celibes, vel coniugati habentes tonsuram, & habitum clericalem. *Conc. Tridentin. sess. 23. de refor. c. 17. Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de functionibus, &c.*

Non ordinati ministrantes.

Non ordinatus ministrans in aliquo ordine, deponitur. *de clerico non ordinato ministrante cap. 1.* Vide, *Celebrans.* Vide, *Clerici.* Vide, *Missa.* Vide, *Pœnitentiæ Sacram. ministrans.*

Non sacerdos ministrans Sacramentum Pœnitentiæ, vel celebrans, etiam pro prima vice tradendus est curiæ sæculari. Vide, *Celebrans.* Vide, *Pœnitentia Sacram.*

Neque ordinum minorum officia possunt à laicis exerceri. *Conc. Colon. 2. par. 3. c. 31. conc. Trid. sess. 23. de ref. c. 17.* Vide, *Missam qui possunt.* Vide, *Presbyter.* Vide, *Sacerdos.* Vide, *Pœnitentia Sacram. minister.*

Ordo præcedendi, &c.

Ordo præcedendi, & standi ab omnibus in Ecclesia. *Lib. 1. const. Apost. c. 57.*

Ordo inter omnes Episcopos seruandus est, vt posteriores deferant prioribus. *Conc. Mileuit. c. 13.*

Ordo seruatus à Prælatis in Concilio Tridentino. *Pius 4. const. 24. Sicut.*

Ordo seruandus in Capitulo, & inter dignitates Ecclesiæ. *de maioritate, & obed. c. Statuimus.*

Ordinarius.

Ordinarius potest supplere negligentiam Legati Papæ. *de officio Iudicis ordin. cap. Significauit.*

Ordinarius potest reuocare monachum vagabundum. *ibid. c. Quanto deuotio.* Tenetur illum consignare superiori regulari. *ib.* & potest compellere superiorem, vt illum puniat, *ibid.* Vide, *Episcopus circa regulares.*

Ordinarius subditos corrigit, & reformat appellatione remota. *ibid. c. Irrefragabili.*

Ordinarius potest visitare Capellas beneficiatas, sibi subiectas in monasterijs. *de off. Ind. ordin. c. Conquerente.*

Ordinario debent monasteria præstare obedientiam. *ibid.* Vide, *Regulares circa Episcopos.*

Ordinarius, qui potest excommunicationem absoluere, potest alium delegare. *de off. Iud. ord. c. His quibus.*

Ordinario excommunicante aliquem, omnes tenentur vitare. *ibid. c. Ad reprimendam.*

Ordinario corrigente de mandato Papæ, potest appellari. *ib. cap. Licet.*

Ordinario tenentur omnes obedire. *De maiorit. & obed. cap. Omnes.*

Ordinarius non sit delegatus Papæ per hoc, quod sibi committitur, vt corrigat subditos. *de offic. Iud. ordin. cap. Licet in corrigendis.*

Neque per hoc præiudicatur Metropolitano, quia ad eum fieri potest appellatio. *ibid.*

Ordinarius non potest indicere purgationem infamato, pendente iudicio coram delegato. *de purgat. canonica c. Cum dilectis.*

Ordinarios, quando habet iurisdictionem in exemptos. Vide, *Episcopus circa Regulares.* Vide, *Circa exemptos.* Vide, *Exempti.* Vide, *Regulares circa Episcopos.*

Ordinarij non habent iurisdictionem in fratres Minores, & Prædicatores. *Sixtus 4. const. 6. Regimini.* Non possunt eos inquietare. *ibid. §. 17.* sub grauibus pœnis. *ibid.*

Ordinarij curent, vt fratres priuilegiati fruantur priuilegijs. *Sixtus 4. ibid. §. 18.*

Ordinarijs sub interdicti, suspensionis, &c. pœnis præcipitur, nè molestent, vel impediant fratres Minores, & Prædicatores, quin gratijs, & priuilegijs obtentis fruantur. *Sixtus 4. const. 19. Sacri.*

Ordinarij, quando possunt procedere in causis exemptorum. *Leo X. const. 10. Regimini.*

Ordinarij non habent iurisdictionem in familiares Papæ, & Cardinalium, actu inseruientes istis. *Leo X. ibid.*

Ordinarij semel in anno possunt visitare monasteria monialium, etiam subiecta Papæ. *Leo X. ibid.* Vide, *Episcopi quo ad moniales. quo ad Regulares.* Vide, *Moniales.*

Ordinarij in quibus causis beneficialibus, possunt procedere. *Leo X. ibid.*

Ordinarij possunt iudicare Vicarios, familiares, & colonos Militum Sancti Ioannis Ierosolymitani, vt delegati Papæ. *Gregorius 13. const. 67. Circumspecta.*

Vide, *Episcopus, per omnes tit.*

Orphani.

Orphanis est subueniendum à fidelibus. *conc. Mogunt. 1. c. 6.*

Orphanis per Episcopum est succurrendum, si opprimuntur. *Conc. Regiaticin. cap. 22.*

Organum.

Organa in Ecclesia pulsari possunt, sed sonus debet esse decens, & modestus. *conc. Senon. in decr. morum c. 17. conc. colon. 2. part. 2. c. 15.*

Nihil lasciuum cantandum in Ecclesiæ organis. *conc. colon. 2. ibid.* Vide, *Musica.*

Orientalis.

Orientales Episcopi, Patriarchæ Antiocheno subdebantur. *9. q. 2. cap. Episcopi.*

Orientales Patriarchæ. Vide, *Patriarcha.*

Originale peccatum.

Originale peccatum ab omnibus hominibus contrahitur, & ex eo maculati nascuntur paruuli. *Gelasius ep. 6. Gregorius 1. lib. 7. ex regest. epist. 54. Ioannes 4. epist. 1. De pœnitentia dist. 4. cap. 13. Quid est. Concil. Mogunt. 4. cap. 5.* Per propagationem contrahitur. *ibid. Conc. Triden. vt infra.*

Originale peccatum, origine vnum est, sed omnibus est proprium. *Conc.Trid. sess.5. in decr. de peccato originali.*
Originale peccatum, sine consensu contrahitur. *De Baptismo cap.Maiores. §. Verum.*
Etiam in pueris natis à fidelibus reperitur. *Concil. Trident, vbi supra.*
Sed non intendit Concilium comprehendere in hoc decreto B. Mariam Virginem. *ibid.*
Originale peccatum est mortale. *De pœnit. dist.4. cap.7. Peccatum.*
Originale peccatum, misericordia Dei per Christum, & baptismum aufertur ab homine. *Conc. Mogunt.4. c.6.*
Originale peccatum deletur per baptismum, eiusque gratiam. *De pœnitentia dist.4. c.13. Quid est.*
Vide, *Baptismus. Leo X. const.40. Exurge. Conc.Trident. sess.5. de peccato originali.*
Originale remittitur paruulis, sine eorum consensu, sicut sine consensu contrahitur. *De Baptismo c.Maiores. §. verum.*
Originale peccatum per baptismum non solum raditur, sed totaliter deletur. *Conc.Trid. vbi supra.*
Originalis peccati pœna est carentia visionis Dei, *De Baptismo cap. Maiores. §.Sed adhuc.*

Ornamenta.

Ornamenta Ecclesiæ non accomodentur pro nuptiarum pompis. *De consecrat. dist. 1. cap.Ad nuptiarum.*
Ornamenta quibus alij illaqueantur, sunt fugienda. *Lib.1. const.Apostol. cap.3.*
Ornamenta mulierum in Vrbe reformantur. *Pius V. constit. 39.Quoniam.* Vide, *Mulieres.* Vide, *Pompa.*

Ossa.

Ossa excommunicatorum sepulta in cœmeterio Ecclesiastico, si possunt discerni exhumanda sunt, & proijcienda. alias non. *De sepulturis cap.Sacris.* Vide, *Excommunicatus.*

Osculum.

Osculum non facit consanguinitatem. 27. *q.2. cap. Lex diuinæ.*

Ostiarius.

Ostiarius idem est, ac ianitor. *Dist.21. cap.Cleros.* Est ordo. Vide, *Ordines.*
Ostiarius assistere debet ostijs Ecclesiæ. *Conc. Laodicen. c.19.*
Ostiarij officium est aperire, & claudere templum, excommunicatos, & infideles excludere. *Post Concil. Toletan.8. Concil.Aquisgran.sub Ludouico Pio c.2. dist.25. cap.Perlectis. Concil.Mediol.1.p.2. tit. de Ostiario.*
Item arcet populum ne accedat ad sacerdotem facientem diuina. Campanas pulsat. In Ecclesia deambulantes, dormientes, vendentes, tumultum facientes, &c. ad superiorem deferat, & expellat. Mendicantes ab Ecclesia excludat. Ecclesiam verrendam curet. canes & alia bruta expellat; & omne indecens ab Ecclesia remoueat. *Concil. Mediolan. ibid.*
Ostiarius vasa sacra non potest tangere. *Concil. Roman. sub Sylvestro cap.9.*
Ostiarii Cancellariæ Apostolicæ officium à Vice-Cancellario confertur. *Sixtus V. const.107. cum pro sancta.*
Vide, *Ianitor.*

Otium.

Otium fugiendum præsertim ab Ecclesiasticis. *Lib.2. const. Apost. cap.vlt.*
Otiosa verba mala sunt, ideo cauenda. *22. q.5. cap. Quoties vero.*

Oua.

Oua, & caseus non possunt comedi in Quadragesima. *Conc. Quintilinburgense c.8.* Vide, *Caseus.*

P

Pactum.

Pactum dicitur contractus, pace factus. *De verbor. signific. cap.Pactum.*
Pacta ex lege, vel consuetudine firmata, nullo modo sunt violanda. *Dist.8. cap. Quæ contra.*
Pactum fundatum in iuramento, quando potest frangi, si altera pars frangat. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.81.*
Pacta aliquando etiam cum infidelibus fieri possunt. *Nicol.I. ad consulta Bulgar. c.82.*
Pacta licita seruanda sunt. *Concil. Later. 3. in append. tit. de pactionibus c.1.& 2.*
(Illicita verò non seruanda. *ibid. c.2.*) *De pactis cap.1. Antigonus.*
Pactum de turpi, vel impossibili, est nullum. *De pactis cap. Pactiones.*
Pacta licita non possunt reuocari. *Concil.Lateran.3. vbi supra cap.5.*
Pacta non possunt præiudicare tertio, alias nulla sunt. *Conc. Later.3. tit.de pactionibus secundo c.1.*
Pactum in rebus spiritualibus, non valet. *De pactis cap. Pactiones.*
Pacta augendi pensionem, vt detur Ecclesia, sunt irrita. *Concil.Lateran.3. tit. de pactionibus c.8. de pactis cap.cum Clerici.* & sic faciens spoliatur Ecclesia. *ibid.*
Pacta, vt post obitum possidentis Ecclesiam, succedant nepotes, sunt nulla. & illud faciens spoliatur beneficio, seu Ecclesia. *ibid.c.8. De pactis c.Accepimus.*
Vide, *Beneficia non accipienda cum pacto, &c.*
Pactum inualidum, per consensum superioris validatur. *De pactis cap. Quoties.*
Pactum resignandi beneficium Ecclesiasticum per pecuniam, non valet. *De pactis cap. cum pridem.*
Pactum de succedendo in Ecclesia post mortem Prælati, est nullum. *ibid. cap. Accepimus.*
Pactum, quod facit Ecclesia infeudando, &c. in præiudicium alterius Ecclesiæ, est nullum. *De pactis cap. Plerique.*
Pacta Regularium cum Parochis, quas conditiones exigunt. *De pactis in 6. cap. Quia ex eo.*
Pacta Regularium cum Parochis de non sepeliendo certas personas, sunt obseruanda. *De pactis in 6.c.1.*
Vide, *Regulares circa Parochos.*
Pactum facientes cum diabolo, malefici, vel sortilegi à fide apostatando, si aliquem lædunt, secuta morte, etiam pro prima vice, curiæ sæculari tradendi sunt. *Gregorius XV. constit.46. Omnipotentis.* Si verò mors non sit secuta, sed infirmitas; diuortia, impotentia generandi, damnum in frugibus, vel aliis, muro perpetuo in carcere Sancti Officii claudendi sunt. *ibid.* Vide, *Malefici.*

Paganus.

Paganorum festa, & ritus non obseruanda à fidelibus. *Conc. Laodicen. cap.3.*
Paganis prædicare possunt Religiosi, cum licentia Prælatorum. *De Iudæis cap. Quam sit laudabile.*
Pagani non possunt accusare, nisi in causis proprijs. *Concil. Carthag.7. cap.2.*
Paganorum Ciuitates ereptæ à quocumque, conceduntur à Papa, eripientibus. *Gregor.7. lib.1. ep.7.*
Paganus fornicans cum Christiana, vel concubinam, aut vxorem habens Christianam, quomodo puniendus est. Vide, *Saracenus.*
Paganus sodomiam faciens cum Christiano, quomodo punitur. Vide, *Sodomia.* Vide, *Bellum.* Vide, *Infidelis.* Vide, *Saracenus.*

Pallium à quo petendum, & concedendum, & quid agendum.

Pallium Archiepiscopale à Papa petendum. *Damasus epist.-. c.5.* ab eo solo conceditur. *Vigilius ep.6. 7.& 10. Pelag.I. epist.6.*

epist.6. & 7. Gregor.1. l.4. ep.8. 50. & 54. l.5. ep.7. c.18. l. 7. ep.5. l.1. epist.44. lib.12. epist.15. dist.100. per 11. capitula.

Solus Papa concedit Pallium, & non alius. *Ioannes 8. ep.190.* Vide, *Papa.*

De Papę commissione Patriarchę concedunt pallium Archiepiscopis suffraganeis. *de priuil. c. Antiqua. conc. Later. 4. cap.5.*

Pallium debet postulari, alias non detur. *Dist.100. Prisca, & cap. Nouit.*

Pallium Archiepiscopale non petens à Papa intra tres menses, carent dignitate Archiepiscopali. *Post ep.7. Damasi cap.5. dist.100. c. Quoniam.*

Pallij traditio non retardatur, si fiat oppositio Archiepiscopo, opponens iuret, quod malitiosè non facit, & ad pœnam talionis se obliget, vel aliam arbitrio Præsidentis; & si intra bimestre non probet, tradatur. *Extra, de authoritate, & vsu pallii c.vn.*

Pallium non datur Archiepiscopo; nisi iuret de fidelitate ad Papam. *De elect. c. Significasti. Extra, de elect. c.1.* Vide, *Archiepisc. circa pallium.*

Pallium non datur, nisi post professionem fidei. *Distin.100. c. Optatum.*

Pallium accipiens promittit remouere illicita ab Ecclesia. *dist. 100. c. In ea Synodo.*

Pallium accipiens, literas Papæ de hoc habere debet, alias non potest à curia discedere. *De elect. c.1.* & sine illis literis non potest gubernare, nec fructus percipere. *Extra, de elect. capit.1.*

Pallij concessio, multa secum fert priuilegia. *Dist.100. cap. Rationis.*

Pro pallio, nihil soluatur. *Greg.1. l.4. ep.44. & 55. l.5. ep.7. De simonia c.1.* Qui redditus habent, vnum tantum florenum pro centenario in expeditione soluunt ministris, & nihil aliud, sub pœnis grauibus, & excommunicatione latæ sententiæ. Qui illud accipiunt in partibus infidelium, nihil soluunt; pro ijs verò qui aliquos habent redditus, quæ taxa tenenda. *Vrbanus 8. in append. const.50. Dudum.*

Vide, *Archiepiscopus circa pallium.* Vide, *Papa.*

Pallij significatum, vsus, & caremonia vtendi illo.

Pallium de lana ouis factum est, & significat Archiepiscopum esse pastorem. *Clem. 2. ep.vn.*

Per pallium confertur plenitudo potestatis Archiepiscopalis. *De authoritate, & vsu Pallij c. Nisi specialis. de priuileg. c. Antiqua.*

Pallij vsus conceditur à Papa pro determinatis vicibus. *Gregorius 1. l.11. ep.44. l.12. ep.15. Gregor.7. l.6. ep.38. De authoritate, & vsu pallij. c. cum sit, & c. finali.*

Papa vbique vtitur pallio. *De authorit. & vsu pallij. c. Ad honorem.*

Pallio vti non licet, nisi vicibus à Papa determinatis. *Gregorius 1. l.2. ex regest. epist.54. Nicolaus 1. ep.47. in fine.* & *in decr. de Episcopis c.8. de consecr. dist.1. c. Porro. Adrianus 2. post ep.14. Alexander 2. ep.4. Honorius 3. ex corone, de authoritate, & vsu pallij c.1.*

In missarum solemniis vtendum pallio. *Bonifacius V. epist.1. Gregor. 1. l.6. ep.127. & 131. l.7. ex regest. ep.78. dist.100. c. Pallium, cap. Non multum, cap. contra morem. conc. Matiscon. c.6.*

In Litanijs non vtendum pallio, nisi dispenset Papa. *Gregor. 1. l.4. ep.11. l.7. ex regest. ep.78.*

Pallio non vtendum extra statuta tempora, sub pœna depositionis. *conc. constantinop.4. c.27.*

Pallio non vtendum extra Ecclesiam. *Gregor.1. l.7. ex regest. ep.15. & 54.*

Pallium in sacristia imponendum. *Gregorius 1. l.7. ex regest. epist. 78.*

Pallium à primo diacono imponendum Archiepiscopo. *Greg. 1. l.2. ex regest. ep.55.*

Pallium finita missa reponendum est. *Gregorius 1. l.7. ex regest. ep. 54.*

Pallio in propria Prouincia vti potest Archiepiscopus. *de authorit. & vsu pallij cap. Cum sit, & c. fin.* Etiam si sit consuetudo, non potest eo vti in aliena Prouincia. *ibid. c. Ex tuarum. & c.1.*

Permittente autem eo ad quem pertinet, potest in aliena Prouincia vti, & quomodo. *ibid. c. Ex tuarum.*

Pallium non potest ab vno Archiepiscopo commodari alteri. *de authorit. & vsu pallij c. Ad hæc.*

Vide, *Archiepiscopus circa vsum pallii.*

Pallium operimentum.

Pallium, quo defunctus deducitur ad Ecclesiam coopertus, acquiritur illi Ecclesiæ, in quo sepelitur, si factum sit ab hæredibus. *conc. Mediol.1. part.2. tit. de funeribus, &c.*

Panis.

Panis consecrandus pro Eucharistia debet esse integer, quantitatis proportionatæ iuxta vsum Ecclesiæ. *conc. Tolet.16. c.6.* Pœna contrafacientium est excommunicatio per vnum annum. *ibid.*

Panis triticeus est materia Eucharistiæ. Vide, *Eucharistia.*

Panis, siue azimus, siue fermentatus, est materia Eucharistiæ, sed tenendus est ritus Ecclesiæ propriæ, vt à Græcis Græcæ; à Latinis Latinæ. *Eugen.4. const.17. Latentur. §. 4.* & est vnio Græcorum, & Armenorum.

Panis, qui remanet non consecratus post factam Eucharistiam benedicendus est, ac dandus fidelibus. *Post ep.4. Pii 1.*

Panis, & vinum in consecratione conuertuntur in corpus, & sanguinem Christi. *de consecr. dist.2. c. Quia corpus.* Vide, *Eucharistia.*

Panis substantia non remanet in sacramento altaris facta consecratione. *conc. constantiense. contra art.1. Ioannis Vvicleff.* Vide, *Euchar.*

Panis accidentia in dicto Sacramento, manent sine subiecto. *ibid. contra art.2.*

Papa, seu Romanus Pontifex, eius dignitas, sanctitas, ac maiestas.

Papæ nomen est proprium Romani Pontificis, vnicum est in mundo. *Greg.7. l.2. post ep.155.*

Papa est vas catholicum, Euangelii tuba, preco iustitiæ. *de consecr. dist.1. c. Agapitus.*

Papa à Deo habet sacerdotium & potestatem sancti Petri. *Eusebius ep.3. Adrianus 1. ep.1. Nicolaus 1. ep.8.*

Papa à Deo habet claues. *Felix 2. ep.1. c.20. Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. c. Quia quorumdam.*

Papa habet duplicem clauem, scilicet cognoscendi, & definiendi, & vtraque indiget ad statuenda decreta fidei, & morum. *Extrau. Ioann.22. de verborum signif. cap. Quia quorumdam.*

Papa solus est Apostolicus. *dist. 21. c. Cleros.*

Papa à Deo est constitutus super omnes. *Marcellus 1. ep.1. Iulius 1. ep.2. c.36. Felix 2. ep.1. c.20. Damasus ep.4. Gelasius ep.4. Pelagius 2. ep.8. Extra, De consuetudine. Eugen. 4. const.17. Letentur. §.8.*

Papa est Christi locum tenens. *Pius II. in bulla retractationum. De elect. in 6. c. Fundamenta.*

Papa est caput Ecclesiæ visibile. *conc. constant. contra art. 27. Ioannis Huss. Pius V. in bulla retractationum.*

Papa in sancto Petro habet potestatem regendi & pascendi vniuersalem Ecclesiam. *Eugenius 4. const.17. Lætentur.*

Papa est Vicarius filii Dei, sicut Petrus. *Leo IX. ep.1. c.13. Leo X. const.40. Exurge. de elect. in 6. c. Fundamenta. concil. constant. contra art. 37. Vvicleff. & contra a.12. Ioannis Huss.* Etiam si mores sancti Petri non habeat. *ibid. contra art.13. Huss. conc. Florent. sess. vltima in literis vnionis* & est *const.17. Eugenii 4. Letentur in §.8.*

Papa, vniuersalis Ecclesiæ est Episcopus. *Sixtus I. ep.2. Vigilius ep.7.*

Solus Papa dici potest vniuersalis Episcopus. *Pelagius 2. ep.8. Nicol.1. ep.6. Greg.7. l.2. post ep.55. conc. Generale 6. act. 18. ep. ad Agathonem Papam.* Vide, *Vniuersalis.*

Papæ

Papæ poteſtas data fuit à Deo ſancto Petro, & eius ſucceſſoribus. *Extra, De maiorit. & obed. cap. Vnam ſanctam.*

Papa habet primatum ſuper omnes Epiſcopos, & Eccleſias, non ex Apoſtolis, ſed à Chriſto, & iure diuino & ex traditione Apoſtolorum id habetur. *Anaclet. ep. 3. Iulius 1. ep. 1.* Et non ex decretis Patrum. *ibid. Innocent. I. ep. 22. Ioannes 2. epiſt. 2. Adrianus I. ep. decr. cap. 3. & epiſt. 1. ac 2.* Semper habuit primatum ſuper omnes. *ibid. Nicolaus I. ep. 7.* & 8. *Felix 3. in Conc. Rom. 1. in ep. ſynodali. diſt. 11. cap. Noliте. diſt. 22. cap. Omnes. c. Sacroſancta. Greg. 7. lib. 1. epiſt. 31. Ioannes 8. epiſt. 199. & 251. Leo 9. epiſt. 5. Concil. Nicen. 2. act. 2. Conc. Florentin. ſeſſ. vlt. in literis vnionis. Pius 2. in Bulla Retractationum. Extra, De conſuetudine cap. ſuper gentes eſtque Ioannes 22. & Extra, de maiorit. & obedient. cap. Vnam ſanctam. Eugenius 4. conſt. 17. Laetentur* §. 8.

Papæ primatum ſuper omnes Epiſcopos, &c. negans eſt hæreticus. *Diſt. 22. cap. Omnes.*

Papa eſt apex omnis Epiſcopatus. *Innoc. 1. ep. 24. Nicolaus 1. ep. 32.* Idem *in appendice ep. 14.* Iure diuino eſt vertex omnis Epiſcopatus. *Damaſus ep. 5.*

Papa ſolus habet plenitudinem poteſtatis in tota Eccleſia; Epiſcopi verò vocantur ab eo in partem ſollicitudinis. *2. q. 6. cap. Decreto. 3. q. 6. c. Multum. Ioannes 8. ep. 219.*

A Deo immediate obtinet poteſtatem ſuper omnem Eccleſiam. *Pius 2. in Bulla retractationum.*

Papa eſt magiſter, & doctor omnium Eccleſiarum. *Nicol. I. in decr. de conſuetud. c. 3. Ioannes 8. ep. 65. Concil. Later. 3. in append. tit. De ſponſalibus ſecundo cap. 7. Greg. 7. lib. 8. ep. 1. Conc. Florent. ſeſſ. vlt. in literis vnionis. Diſt. 21. cap. Denique. Ioannes 8. ep. 189. & 190.*

Papa ratione officij eſt ſicut Sanctus Petrus. *Leo 9. ep. 1. c. 35.* Licet vita eius ſit mala. & ſufficit officio, ſi bona doceat. *ibid. conc. Conſtantienſe in conſt. Martini V.*

Papa iudicat, ſoluit dubia, & alia facit ſicut Sanctus Petrus. *Melchiades epiſt. decret.*

Papa eſt caput omnis Religionis. *Nicol. 1. in append. ep. 14. Leo 9. epiſt. 1. c. 10. & 15.*

Papa eſt omnium paſtorum paſtor. *Pius 2. in Bulla retractationum.* Omnes Eccleſiæ particulares, & omnia ouilia ei ſubduntur. *ibid.*

Papa regit Eccleſias totius Mundi. *Felix 3. epiſt. 1. ad Acacium. Diſt. 22. c. Sacroſancta. Ioannes 8. ep. 80.* Eſt præſens toti orbi per ſollicitudinem. *Cæleſtin. 1. ep. 11.*

Papa habet à Chriſto omnem poteſtatem neceſſariam ad regendum oues Chriſti ſibi commiſſas. *Pius 2. in bulla Retractationum.*

Papa ſolus eſt Summus Pontifex. *Conc. Gener. 6.* id eſt, *Conſtant. 3. act. 18.*

Papæ auctoritas, & diuinis & humanis legibus eſt firmata. *Zoſimus ep. 10.*

Papa eſt arbiter, & moderator totius Mundi ideo inter orientem, & occidentem, Romæ ſedet. *Greg. 2. ep. 12.*

Papa licet abſens, Eccleſiæ vniuerſalis, & omnium Chriſtianorum curam, & ſollicitudinem habet. *Nicol. 1. ep. 1. 2. 6. 8. 10. Conc. Trecenſe ſub Nicolao 1.*

Papa eſt Princeps in vniuerſa terra, & Eccleſia, hæres poteſtatis à Deo datæ Sancto Petro. *Nicolaus 1. ep. 8. Extra, de maior. & obed. c. Vnam ſanctam.*

Papæ ſubeſſe, eſt de neceſſitate ſalutis omni humanæ creaturæ. *ibid. in fine.*

Papa, ſoli Dei iudicio ſubiacet. *Leo 9. ep. 1. c. 35. diſt. 23. cap. in nomine. conc. Rom. 3. & 4. ſub Symmacho. conc. Sinueſſanum ſub Marcellino. Pius 2. in Bulla Retractationum.* Vide, *Papa à nullo iudicatur.*

Papa ex officio, non ex moribus inſpiciendus. *Nicol. 1. ep. 8.*

Papa, etiam ſi malus ſit, ac præſcitus, habet poteſtatem ſuper Chriſti Eccleſiam. *concil. conſtant. contra art. 8. Vvicleff. & contra art. 10. 11. ac 20. Ioann. Huſſ.*

Papa etiam ſi præſcitus, ac reprobus, non eſt. æquiuocè paſtor, ſed vniuocè. *conc. conſtant. contra ar. 22. Ioan. Huſſ.*

Vide infra, *Papa etiam malus.*

Papa etiam ſi non viuat conformiter Chriſto, eſt legitimus Pontifex. *conc. conſtant. contra ar. 24. Ioann. Huſſ.*

Papa eſt venerabilis etiam ſi qualitates non habeat amabiles. *Greg. 4. ep. vnica.*

Papa eſt talis, non ex operibus bonis, ſed ex electione. *conc. conſtant. contra ar. 26. Ioann. Huſſ.*

In Papæ Cathedra fundata eſt Eccleſia. *Felix 3. ep. 2. ad Zenonem Imperatorem.*

Papæ poteſtas in ligando, & ſoluendo eſt maior poteſtate ſacerdotum aliorum, etiam habentium curam animarum. *conc. conſtant. in conſt. Martini V.*

Papæ poteſtas in Eccleſia eſt ſingularis. *concil. Roman. 2. ſub Symmacho.*

Papa eſt Eccleſiæ filius per generationem, ſed pater per dignitatem. *Pius 2. in Bulla Retractationum.*

Papæ commiſſa eſt vinea Domini. *conc. calced. in ep. ſynodica. Stephanus 6. ep. 1.*

Papa defendit gregem, & adiuuat. *23. q. 8. cap. Scire nos.*

Papa portat onus omnium Eccleſiarum. *Ioannes 8. epiſt. 80. & 219.*

Papa canonicè electus vocandus eſt Sanctus. *Gregorius 7. lib. 2. poſt epiſt. 55. lib. 8. ep. 21.* Dicendus eſt Sanctiſſimus. non ſic Reges vel alij. *conc. conſtantienſe contra artic. 23. Ioann. Huſs.*

Papæ officium ſemper fuit in Eccleſia etiam ab initio. *concil. conſtantien. contra ar. 29. Ioann. Huſſ.*

Sine Papa regi non poteſt Eccleſia. *ibid. contra ar. 29. Huſſ.*

Papa habet poteſtatem ſpiritualem, & temporalem. *Extra, De maiorit. & obed. c. Vnam ſanctam.*

Papæ conceſſa fuit Monarchia Romana à Conſtantino, & Ludouico Imperatoribus. (Vide, *Papa circa ducatum Romæ.*) *De elect. in 6. cap. Fundamenta.*

Papa eſt ſuper gentes & ſuper regna. *Extra, de conſuetud. Extra, De maiorit. & obed. cap. Vnam ſanctam.*

Papæ auctoritas licet per hominem exerceatur, tamen non eſt humana, ſed potius diuina. *Extra, De maiorit. & obediens. cap. Vnam ſanctam.*

Papa diſponit omnia, quæ pertinent ad fidem & Dei cultum. *Leo 9. ep. 1. c. 13. & 15. Leo X. conſt. 40. Exurge.*

Vide, *Papa circa res fidei.*

Papæ omnes debent vniri, vt capiti vnitur corpus. *Leo 9. ep. 1. cap. 6.*

Papa multa docet, non ſicut Papa, ſed vt priuatus doctor. *Extrau. Ioann. 22. De verbor. ſignif. cap. Quia quorundam.*

Papæ electio.

Electionem Summorum Pontificum Deus ſibi reſeruauit, licet electoribus poteſtatem eligendi dederit. *Anaclet. ep. 2. diſt. 79. cap. Electionem.*

In Papæ electione laici nullam habent poteſtatem aut ius. *conc. Roman. ſub Symmacho cap. 2.* Neque Imperator, aut Reges. *Diſtinct. 63. cap. Ego Ludouicus. & cap. Tibi Domino.*

Dum facienda eſt Papæ electio, interim orationes fiant per diœceſes. *concil. Rauenn. 2. ſub Clem. V. c. 1.*

Eligendus eſt in Papam, qui ſit vtilis Eccleſiæ, & idoneus, non ad fauorem, & gratiam principum. *concil. conſtant. ſeſſ. 40.*

Electionem Papæ in Vrbe Romæ, non extra faciendam eſſe, ſi ipſe extra moreretur, ſtatuit. *Clemens 7. conſtitut. 26. cum cariſſimus.*

Papæ electio, olim, publicè à Clero Romano fiebat. *Ioan. 9. concil. Roman.*

Papæ electio facienda in loco vbi mortuus eſt Papa. ſi ille eſt locus audientiæ cauſarum ſecus ſi ſit alius, etiam ſi tunc audientia vacet. excepto ſi Papa ante mortem præceperit transferendam eſſe audientiam. quia tunc eius conſtitutio eſt obſeruanda. *Clement. de elect. c. Ne Romani. §. Sanè.*

Papæ electionem impediens eſt excommunicatus. *diſtin. 79. c. Si quis ex Sacerdotibus, c. Si quis ex Epiſcopis.*

Papæ electio quomodo facienda. *Diſtinct. 23. cap. in nomine Domini.*

Papa per Cardinales debet eligi. *Diſtinct. 23. cap. in nomine. Concil. Roman. ſub Nicol. 2. cap. 2. de electione in 6. cap. Fundamenta.*

Papæ electio per Cardinales, non est introducta per diabolum. *Conc. Constantiens. contra art. 40. Vvicleff.*

In casu schismatis, &c. quando Papa eligendus est per Concilium, præter Cardinales, alij electores adiungendi, & qui. *Conc. Constantiense sess. 41.*

Papæ electio ex constitutionibus *Gregor. X. & Alexand. III.* quomodo facienda. *De elect. cap. Licet de vitanda, & sub eod. tit. in 6. cap. Vbi periculum.* Alias nulla est. *De electione cap. Licet.*

Electio Papæ quomodo facienda ex constitut. *Gregorij XV.* Quo ordine, ritu, solemnitate, &c. qui habent votum, &c. *Gregor. XV. const. 13. Æterni Patris. per §§. 28.* Distinctè omnia habentur. *ibid.*

Cæremoniale obseruandum in electione Papæ, *Gregor. XV. const. 19. Decet Romanum. Vrban. VIII. const. 45. Ad Romani.* Vide, *Cardinales in conclaui.* Vide, *Conclaue.*

Papæ electio debet esse iusta, & canonica. *Dist. 63. c. Inter nos.* Alias nulla est. *De elect. cap. Licet. de vitanda.*

Papa vnus de Cardinalibus debet eligi. *Dist. 23. cap. In nomine, & distinct. 79. cap. Oportebat. cap. Nullus.* Si verò in gremio Romanæ Ecclesiæ, id est, Cardinalium non reperitur aliquis idoneus, de alia Ecclesia eligatur. *Distin. 23. cap. In nomine.*

Papa electus à duabus partibus Cardinalium, qui sunt in conclaui, est verus Papa. *Concil. Later. 3. c. 1. dist. 23. cap. In nomine. Conc. Constantiens. sess. 40.* Alias nulla est electio. *ibid. De elect. cap. Licet de vitanda.* Neque vlla exceptio potest obstare. *ibid. Gregor. XV. const. 13. Æterni.*

Vide, *Conclaue vt supra.*

Papa electus à minori parte Cardinalium, si præsumit esse Papa excommunicatus est, & illi etiam, qui eum recipiunt. *Concil. Later. 3. c. 1. dist. 23. cap. In nomine. De elect. cap. Licet de vitanda.*

Nullus Cardinalis potest excludi ab electione Papæ sub quouis prætextu suspensionis, excommunicationis, vel interdicti. *Clement. de elect. c. Ne Romani. §. Cæterum.*

Papa electus per tumultum, sine concordi electione, non est verus Papa, sed alius est eligendus. *Distin. 79. cap. Si quis pecunia.*

Papa non electus à Cardinalibus, non est Papa. *Concil. Rom. sub Nicolao II.*

Papa electus viua voce à Cardinalibus, est legitimus. *Concil. Constant. contra ar. 26. Ioann. Hus.*

Papa electus si est hæreticus, vel schismaticus, electio est nulla; & non potest reualidari per adorationem, inthronizationem, &c. *Paulus IV. const. 19. cum ex Apostolatus.* Et facta eius nulla sunt. *ibid.*

Papa electus per pecuniam non est verus Papa, sed alius eligitur. *Dist. 79. cap. Si quis pecunia. Nicolaus I. in decr. tit. De Roman. Ecclesia cap. 2.*

Electio Papæ simoniaca est nulla, id est, facta etiam cum promissione dandi pecunias, beneficia, castra, arces, &c. vel cum actuali datione, siue alicui, siue aliquibus: & sic electus, nullam accipit potestatem, imò quilibet Cardinalis potest opponere de simonia, & hæresi, & sic electus priuatur omnibus gradibus, etiam Cardinalatu, Abbatijs, &c. & est, vt Simon Magus. Cardinales etiam, qui in simonia consenserunt, possunt ei negare obedientiam; & per inthronizationem non acquirit ius aliquod. & aliæ pœnæ multæ. *Conc. Lateran. 5. Bulla Iulij II. contra electionem simoniacam Papæ. Iulius II. const. 3. Cum tam diuino.*

Mediatores, vel eligentes simoniacè, quas pœnas incurrunt. *ibidem.*

Electione illa inualida præcedente Cardinales debent eligere alium verum Papam, aduocando etiam Cardinales, qui in simonia consenserunt. quod si isti nolunt se vnire, illi se solis eligere possunt, non expectata sententia declaratoria simoniacæ electionis, vel conuocare possunt Concilium. *ibidem.*

Electus per vim cadentem in constantem virum non est Papa, neque per sequentem consensum potest validari electio: tamen non potest eligi alius, nisi ille renunciet, vel Generale Concilium aliter iudicet: alias nulla est electio, & tam eligentes, quam electus omni dignitate priuati sunt perpetuò, & in eo casu Concilium eligit Papam. *Conc. Constantiense sess. 39.* Vt metus habeat effectum, à Cardinalibus iudicandum est. *ibid.* Qui debent ire ad Concilium in illo casu, & qui conuocant Concilium. *ibid.*

Papa non electus canonicè est anathema, omni gradu, & officio in quo prius erat priuatur. *distin. 23. cap. In nomine.* Sic etiam qui ei adhærent. *ibid. Nicolaus I. in decr. tit. de Rom. Eccles. cap. 2.* A Cardinalibus est anathematizandus, & pellendus ab Ecclesia cum auxilio aliorum. *ibid. dist. 79. vt infra.*

Est Apostaticus non Apostolicus. *Dist. 79. cap. Si quis Apostolicæ. & cap. Si quis pecunia. Conc. Rom. sub Nicol. 2.*

Papa viuente tractans de electione successoris, vel procurans, aut promittens suffragium, est excommunicatus, & omni gradu priuatus. *Conc. Rom. 1. sub Symmacho c. 3. dist. 79. cap. Si quis Papa.* Vide, *Papa circa successores.*

Papa electus, ante coronationem facere potest omnes actus Papales, quos facit post. Et qui dicit contrarium est excommunicatus. *Extra, de sentent. excommunicat. cap. Quia nonnulli.*

Papa coronandus est publicè; & olim coram Legatis Imperatoris coronabatur. *Conc. Roman. sub Ioanne IX.* Dum coronatur, non tenetur iurare de aliquibus faciendis. *ibid.*

Pro Papæ electione, vita, &c. fieri non possunt excommissæ. Vide, *Papa circa successorem.*

Papæ electi domum spoliantes, excommunicati sunt ipso facto, nec possunt absolui, nisi à Papa, excepto mortis articulo. *Conc. Roman. sub Ioanne 9. Concil. Constant. sess. 41.* sunt intestabiles, &c. si Ciuitas id facit subiacet interdicto. *ibid. & Conc. Later. 5. sess. 12. const. 1. Temerariorum*, statuit tales spoliantes, deprædantes domum, &c. incurrere in easdem pœnas, in quas incurrunt carcerantes Cardinales. Sic etiam dantes fauorem, auxilium, consilium, &c.

Vide, *Romanus Pontifex.*

Papæ authoritas, seu potestas suprema, ad quos extenditur.

Papæ potestas in spiritualia est à Deo. Vide, *Papa, seu Romanus Pontifex, &c.*

Papa soli Deo est subiectus. *Conc. Rom. 3. & 4. sub Symmacho. Leo 9. ep. 1. c. 35.*

Papa de iure diuino iudicat omnia Ecclesiastica. *Nicolaus 1. in append. ep. 13.*

Papa in terris potest omnia soluere, & ligare. *Clemens 1. epist. 1. cap. 5.*

Papæ potestas in ligando, & soluendo est maior potestate aliorum sacerdotum, etiam habentium curam animarum. *Conc. Constantiense in constitut. Martini V. Leo X. constitut. 40. Exurge.*

Papa non habet in terris superiorem supra se. *dist. 23. cap. in nomine.* Eius peccata Dei iudicio reseruantur punienda. *Pius 2. in Bulla Retractationum.* Vide, *Papa, seu Romanus.* Vide, *Papa à nullo iudicatur.* Vide, *Prima sedes.*

Papæ potestas est supra omnes fideles. *Iulius 1. ep. 2. cap. 36. conc. Rom. 2. sub Symmacho. Stephanus 6. ep. 1. Nicol. 1. epist. 9. in decret. de Romana Ecclesia c. 4. Pius 2. epist. 2. & in Bulla Retractationum. Extra, de consuetudine. Extra, de maiorit. & obed. cap. vnam sanctam.*

Papa suspendere potest iurisdictionem, & officium Episcopale Episcopis. *Gregorius 7. lib. 5. ep. 18.*

Vide, *Papa circa Episcopos.*

Papa habet à Christo omnem potestatem necessariam ad regendum oues sibi commissas. *Pius 2. in Bulla Retractationum.*

Papa habet duplicem clauem, cognoscendi, scilicet & definiendi, & vtraque eget ad statuendum decreta fidei, & morum. *Extrauag. Ioann. 22. de verbor. signific. cap. Quia quorumdam.*

Papa potest retractare sententiam cuiuslibet iudicis. *35. q. 9. cap. Graue. Gregor. 7. lib. 2. post epist. 55.*

Papa iudicat, & rescindit sententias iniquas Regum, & Imperatorum. *Clement. de sent. & re iudic. cap. Pastoralis.*

Papæ subesse est omni humanæ creaturæ de necessitate salutis.

iis. *Extra, de maiorit. & obed. cap. Vnam sanctam.*

Papa solus habet plenitudinem potestatis in tota Ecclesia, Episcopi vero ab eo vocantur in partem sollicitudinis. 2. *q.6.c. Decreto.* 3. *q.6. c. Multum.*

Papa solus,& sine Concilio statuere potest articulos fidei,& leges morum. *Leo IX. ep.1. Leo X. const.40. Exurge.* Vide, *Papa circa res fidei.*

Papæ immediatè sunt subiecta omnia Religiosorum monasteria. *Gregor.7. l.2. ep.69.*

Papæ potestas non dependet ab Imperatore. Vide, *Papa. Conc. constantiense contra art.9. Vvicleff.*

Papa potest ex inobedientia, vel contumacia, Christianos quoscumque excommunicare. *Conc. constantiense in const. Martini V. circa medium.* Et crescente contumacia potest aggrauare, interdictum ponere, & inuocare brachium sęculare. *ibid.* Potest laicos, & clericos interdicere, suspendere ab officijs, & beneficiis, ingressu Ecclesiæ, &c. *ibid.*

Papæ excommunicatio, & aliæ censuræ timendæ sunt. *Conc. constans. contra art.30. Vvicleff.*

Papa de iure habet, vt possit dispensare supra ius. *De concess. præbenda c. Proposuis.*

Papa facere potest suum Legatum, etiam Subdiaconum. *dist. 94. c. Valde necessarium.*

Papa potest delegare etiam laico iurisdictionem in causis Ecclesiasticis. *Gregor.7. l.5.ep.23. & l.6. ep.1.* Vide, *Iurisdictio.* Vide, *Ecclesiastica iurisdictio.*

Papa delegans authoritatem, retinet etiam eam pro se. *De præbend. &c. in 6. c. Dudum.*

Papa iudicare potest spiritualia, & sæcularia. *Gregor.VII. lib.4. ep.24.*

Papæ potestas non iudicat mortuos (sed declarat ionodatos, &c.). *Adrianus 2. ep.12.*

Papa potest committere causas cum clausula, *appellatione remota. De rescriptis c.1.*

Papa non committit causas, *exceptione remota.* Vide, *Exceptio.*

Papa, quibus committit causas. Vide, *Causa Papa.*

Papa auferre potest dignitates, & honores Regibus indignis, Imperatoribus, & alijs. *Gregor.7. const. vn. Beate Petre.* Vide, *Papa circa Imperatores, &c.* Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.* Vide, *Papa circa omnes Patriarchas.*

Papa creat, & coronat Reges de nouo. *Innocentius 3. const. 5. Rex Regum.* & *const.6. Licet ante.*

Papa potest retractare sententiam cuiuslibet iudicis. 35. *q.9. cap. Graue.*

Papa potest reuidere causas à quibuscumque definitas. 6. *q.4. cap. Osius.*

Papa potest absoluere damnatos ab alijs. *Sixtus 2. ep.2. Iulius 1. ep. ad Orientales. Gregorius 1. l. 5. ep.15. 16. & 17. Vitalianus ep.1. & 2. Conc. Sardicense c. 3. 4. & 7.*

Absoluit excommunicatos ab alijs. 9. *q.3. c. Fuit semper. c. Antiquis.*

Papa in suis terris legitimare potest filios illegitimos quo ad successionem in hæreditate. *Qui filij sint legitimi cap. Per venerabilem.*

Ad Papam pertinet concedere fidelibus terras ereptas Paganis. *Gregor.7. l.1. ep.7.*

Papa potest alienare res Ecclesiæ, dando eas Religiosis, iure proprietatis. 12. *q.2. c. Religiosam.*

Papa à nullo iudicatur, & eius iudicium à nullo retractatur.

Papa non potest ab vllo iudicari, neque Imperatore; neque à Rege; neque à Clero. *Conc. Rom.2. sub Syluestro c.20. Conc. Sinuessanum sub Marcellino. Conc. Rom. sub Sixto 3. Conc. Rom. 3. & 4. sub Symmacho.* Soli Dei iudicio est subiectus. *ibid. Leo 9. ep.1. cap.35. Adrianus 1. ep. decree. cap.56. Stephanus 6. ep.1. Gregor.7. l.2. post ep.55. Zosimus ep.10. Gelasius ep.4. 17. q. 3. cap. Nemini est. Dist.21. cap. Nunc autem. cap. In tantum. dist.23. cap. In nomine. dist.96. c. In scripturis. cap. Sicut quamuis. Extra, de maioritate, & obed. c. Vnam sanctam.* Vide, *Papa potestas.* Vide, *Prima sedes.*

Papa à nullo potest excommunicari. *Adrianus 2. epist.4.*

Papa diffamatus de aliquo crimine non tenetur se purgare, si non vult. 2. *q.5. c. Auditum, c. Mandastis.*

Papæ iudicium à nullo recognosci, aut retractari potest. *Zosimus ep.10. Nicolaus 1. in decret. tit. de Rom. Ecclesia c.6. & 8. 17. q.3. c. Nemini est.*

Papa soli Dei iudicio est subiectus. *Leo 9. ep.1. ca.35. Conc. Rom.3. & 4. sub Symmacho. dist.23. c. In nomine. Conc. Sinuessanum sub Marcellino.*

Papa confirmante actum aliquem, vel electionem, nullus inferior potest iudicare de confirmatione illa, nisi sit subreptitia. *De confirmatione vtili, vel inutili cap.1. & c. de confirmationib.* Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.*

Papa circa omnes Patriarchas Orientales, &c.

Papa est superior Patriarchis omnibus, etiam Antiocheno, quia in Romana sede Sanctus Petrus consumauit, quod Antiochiæ incępit. *Innocentius 1. ep.18. conc. constantinop. 4. Gener.8. cap. 2. & 21. Ioannes 8. epist. 80. Leo 9. ep.1. cap. 28.*

Papa est superior Patriarchæ Constantinopolit. & eum priuare potest, & sæpè priuauit, vt Acacium, &c. *Felix 3. ep. 6. Agapitus ep.8. Conc. constantinopolit. Prouinc. sub Agapito. Gregor. 1. l.5. ep.24. Nicol.1. ep.2. 7. & 8. dist.22. c. Qua traditione. & c. de constantinopolitana. Conc. Later. 4. c.5. de priuil. c. Antiqua.*

Papæ subduntur omnes Ecclesiæ totius Mundi, etiam Patriarchales. 24. *q.1.c. Rogamus. Gelasius const. vnic. Valde. §. 11. de priuil. c. Antiqua. Conc. Later.4. c.5.*

Papa non solum diuino, sed Conciliorum iure est supra omnes Patriarchas. *Nicol.1. ep.2. 3. & 6.*

Papa procurat salutem Ecclesiarum Antiochenæ, Alexandrinæ, & Constantinopolitanæ. *Hormisdas ep.52. & 64.*

Papa non scribit Patriarchis nouis, nisi ab eis prius accipiat Synodicum, id est, Epistolam synodalem. *Gregor.1. lib.5.ep.64.*

Papa in Oriente creat Episcopos in suos Vicarios. *Martinus 1. ep.11. Nicolaus 1. epist.2.* vbi docet, sic fecisse antiquos Pontifices.

In Ecclesia Constantinopolitana obseruanda sunt decreta Papæ. *Conc. constantinopol.4. Gener.8. c.2.*

Papa vocat ad se Episcopos omnes, & Patriarchas Orientis, cum est opus. *Iulius 1. ep.1. Nicolaus 1. ep.8.*

Papa confirmauit semper ab initio Episcopos Antiochiæ, & Alexandriæ. *Symplicius in ep. decr. c.16. & 17.*

Omnes Patriarchæ, in prima Synodo quæ fit post suam promotionem, tenentur iurare obedientiam Papæ. *Concil. Trid. sess.25. de refor. c.2.*

Omnes Patriarchæ sunt, & vocantur Papæ filij. *Nicol.1.ep.6.*

Papa restituit Patriarcham Constantinopolis, & alios depositos ob hæresim, si pœnitent. *Ioannes 8. ep.199. & 201.*

Papa suspendere potest omnem iurisdictionem, & officium Episcopale Episcopis omnibus. *Gregor.7. l.5. ep.18.*

Papa concedit Patriarchis,vt pallium conferant suis suffraganeis. Vide; *Pallium.*

Patriarchæ omnes præstant Papæ iuramentum fidelitatis, & obedientiæ. *Concil. Lateran.4. cap.5.*

Vide, *Papa circa Episcopos omnes.*

Papa etiam malus, nulli subest.

Vide, *Papa à nullo iudicatur, &c. dist.96. cap. Sicut quamuis. cap. Cum ad verum. cap. Satis euidenter; Nicolaus 1. in decret. tit. De Imperat. cap.5.* Vide, *Papa potestas.*

Papa ratione officii est sicut, Sanctus Petrus, licet vita talis non sit; & malitia eius ipsi nocet, & sufficit officio, si bona doceat. *Leo 9. ep.1. c.35.*

Papa, omnes sunt subiecti, & an hoc sit de necessitate salutis.

Vide, *Papa, seu Romanus Pontifex.* Vide, *Alios præcedentes titulos.*

Papæ subsunt omnes, etiam Imperatores, Reges, &c. *dist. 19. c. In memoriam. dist. 40. cap. Si Papa. dist. 96. cap. Si Imperator. cap. Numquam. c. Constantinus il 1. & il 2. Calistus 1. ep. 1. Benedictus 3. ep. 1. Gregor. 4. ep. vnica. Nicolaus. 1. ep. 2. 3. 6. & 8. Gregorius 7. l. 1. ep. 60.*

Papæ omnes clerici, monachi, & cæteri fideles, sunt subiecti. *Nicolaus 1. ep. 8.*

Papæ constitutio omnes obligat. *de rescrip. c. vlt.*

De necessitate salutis est credere, quod Papa, & Ecclesia Romana sit super omnes fideles. *Concil. constantiense contra art. 41. Vuicleff.*

De necessitate salutis est subesse Papæ. *Extra, de maiorit. & obed. c. Vnam sanctam.*

Vide, *Papæ potestas, &c. in præced.* Vide, *Christianorum obligationes.*

Papa circa res fidei.

Papa confirmat omnes alios in fide. *Felix 1. ep. 1. & 3. Gelasius ep. 5.*

Papa disponit omnia circa fidem, & Dei cultum. *Leo 9. ep. 1. cap. 13. & 15.*

Papa, solus, potest decidere causas fidei. *24. q. 1. cap. Quoties fidei. c. Rogamus.* & decernere quod decerneret Concilium Generale. *Felix 3. in Conc. Rom. 1. epist. Synodali. Gregor. 2. ep. 12.*

Papa non potest errare in docendo res fidei. *Felix 1. epist. 1. Marcus in ep. ad Episcopos Ægypti l. 3. in Conc. Nicen. 1. Leo 1. ep. ad Leonem Imperator. Gelasius ep. 5. Pelagius 2. ep. 5. & 8. Gregor. 7. l. 2. post ep. 55.*

Papa non potest retractare, quæ à prædecessoribus, vel Concilijs decreta, & approbata sunt in materia fidei. *Vigilius ep. 13. constitutum Vigilij in 5. Synodo. Gelasius ep. 5.*

Papa potest statuere articulos fidei, & leges morum. *Leo X. const. 40. Exurge.*

Etiam si sine consilio decernat, hæresis est dicere contrarium. *ibidem.*

Papa præscribit veram professionem fidei. *Pelagius 1. epist. 15. & 16.*

Papa declarat, qui libri sunt canonici, alias nullus habetur pro canonico. *Greg. 7. l. 2. post ep. 55.*

Papa semper defendit decreta fidei. *Conc. Gener. 6. act. 18. in ep. ad Agathonem.*

Papa præ omnibus habet zelum fidei. *24. q. 1. cap. Officij nostri.*

Papa in fide, numquam errauit. *Lucius 1. ep. decret. Felix 1. ep. 3. Marcus Papa ep. ad S. Athanasium. Agatho ep. ad Imperatores in Conc. Gener. 6. act. 4. Leo 2. ep. 2.* Licet Honorius I. fuerit negligens in resistendo Monothelitis. *ibid. 24. q. 1. c. A recta. c. In sede. c. Hæc est fides. Gregor. 7. l. 2. post ep. 55. Lib. 8. ep. 1.* Nec vllus Papa fuit hæreticus. *ibid. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 106.*

Papa semper custodit Catholicam Religionem. *Eusebius ep. 3. Hormisda ep. 3.*

Papa est regula fidei inconcussa. *Leo 2. ep. 5. Hormisda ep. 9. Agapitus ep. 4. Vigilius ep. 5. & 7.* Eius fides tenenda, & non alia. *24. q. 1. c. Rogamus.*

Papa declarat, qui sunt hæretici. *Hormisda ep. 9. ad Ioannem Episcopum. Agapitus ep. 1.*

Papa semper damnat Hæreticos. *Constitutum Vigilij in conc. 6. Gener. c. 2. Leo 9. ep. 1. c. 8. & ep. 6.*

Papa semper destruit errores contra fidem. *Calistus 1. ep. 1. 24. quæst. 1. cap. A recta, cap. Memor sum. c. Si Petrus. Leo 9. ep. 1. cap. 8.*

Papa semper soluit & iudicat causas, & dubia circa fidem. *Pelagius 1. ep. 5. & 8. in fine. Innocentius 1. ep. 25. Vigilius ep. 9. & 10. 24. q. 1. cap. Quoties fidei. cap. Rogamus. Felix 1. ep. 3. Marcellus 1. ep. 1. Fabianus ep. 2. Malchiades epist. decr.*

Papa declarat nullam pacem Germaniæ, in qua Religioni Catholicæ multum fuerat præiudicatum. *Innocentius X. const. Quæ incipit, Zelo.* Data 24. *Nouembris* 1648. Sic autem se habuit. *Die 6. Augusti* 1648. Osnabrugis facta fuerat vna pax inter Imperatorem & Suecos. Item alia pax inter Imperatorem, & regem Galliæ facta fuerat Monasterij *die 24. Octobris 1648.* Capitula pacis vtriusque hæc erant: Ecclesiastica bona ab hæreticis occupata eis eorumque successoribus addicebantur. Hæreticis Augustanæ confessionis liberum exercitium in multis locis permittebatur, & licentia fabricandi nouas Ecclesias. Ipsisque cum Catholicis ad publica munia & officia, ad multos Episcopatus, & Archiepiscopatus, aliasque dignitates, & beneficia Ecclesiastica, & ad alia Imperatori ab Ecclesia Romana concessa concedebatur participatio. Annatæ, iura pallii, menses Papales, Reseruationes, & alia iura Sedis Apostolicæ excludebantur. Confirmationes electionum, postulationum Episcoporum & Archiepiscoporum Principibus sæcularibus attribuebantur. Plures Archiepiscopatus, Episcopatus, Monasteria, Basilicæ, Commendæ, Canonicatus, beneficia, aliaque iura Ecclesiarum, Principibus hæreticis, eorumque successoribus, etiam sublata denominatione Ecclesiastica in feudum perpetuum sub dignitatis sæcularis titulo concedebantur. Contra hanc pacem, nulla iura, canones, concordata cum Sede Apostolica, Conciliorum decreta, &c. valere disponebatur, &c. alia.

Contra hanc pacem sic factam de mandato Papæ facta fuit protestatio de nullitate *à Fabio Chisio* tunc Sedis Apostolicæ Nuncio. Denique per supradictam constitutionem nulla fuit declarata.

Papa circa Episcopos omnes.

Papa iudicat omnes Episcopos, eorumque causas. Vide *omnes titulos præcedentes, & Papa super omnes Patriarchas.* &c. *Anacletus 1. ep. 2.* Et hoc ex Apostolorum traditione, ob potestatem acceptam à Christo. *ibid. Victor 1. ep. 1. Felix 2. ep. 1. cap. 20. Gregorius 1. l. 2. ep. 36. Nicolaus 1. ep. 2. 3. 6. & 8. in decret. tit. De Patriarchis c. 4. Gregorius 4. ep. vn. 2. q. 6. cap. Qui se scit. cap. Ideo. cap. Ad Romanam 1. & 2. cap. Arguta. cap. Quoties q. 7. c. Metropolitanum. concil. Sardicense cap. 3. & 4. Gelasius ep. 13. 3. q. 6. c. Accusatus. cap. Discutere. c. Quamuis. cap. Multum. Leo IX. const. 2. Cum ex venerabilium. Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 5.* Vide, *Episcopus à quo iudicandus.*

Papa ex causa priuat Episcopos, & Patriarchas. *Nicolaus 1. in decr. tit. De Patriarchis. cap. 4.* Vide, *Papa supra omnes Patriarchas, &c. Conc. Rom. 2. sub Gregorio 7. Extra, De pœnis cap. Diuinis.* Ob quæ crimina priuat Episcopos. *ibidem.*

Papa non solum iure diuino, sed etiam Conciliorum, iudicat causas omnium Episcoporum, & Patriarcharum. *Nicolaus 1. ep. 2. 3. & 6.*

Papa, siue per se, siue per alios iudicare potest causas Episcoporum. *Victor 1. ep. 1. Marcellus 1. ep. 1.*

Papa sua manu signare debet commissiones, quarum virtute procedi potest contra Episcopos. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. cap. 5.*

Papa hortatur viros probos, vt Episcopatum acceptent. *Extra, De præbend. &c. c. Ad cuiuslibet.*

Papa, per alios iubet visitari Episcoporum Ecclesias. *Greg. 1. l. 1. ep. 76. & 79. l. 2. ep. 20. 25. 26. 27. & 38. l. 4. ep. 13. 14. 20. & 21.*

Papa concedit Episcopis iurisdictionem, etiam in foro alterius. *Clem. de foro competenti c. vn.*

Papa constituit Episcopos in suos Vicarios prouinciarum. *Greg. 1. l. 2. ep. 4. l. 4. ep. 52. & 53. Vigilius ep. 10.*

Papa suspendere potest Episcopos à potestate confirmandi, ordinandi, &c. *Gregorius 1. l. 3. ep. 15.*

Papa propria auctoritate potest assumere, creare, seu deputare Episcopos in qualibet Ecclesia: & qui dicit hos non esse veros Episcopos, est anathema. *Conc. Trid. sess. 23. can. 8.*

Papa absoluit Episcopos à iuramento illicito. *Nicolaus I. in decr. tit. de Rom. Eccl. c. 7.*

Episcopi omnes, Patriarchæ, primates, & beneficiati, in prima synodo, quæ fit post suam promotionem tenentur iurare obedientiam Papæ, & fidelitatem. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 2.*

Papa nouiter electus salutandus est ab Episcopis. *Gregor. 7. l. 6. epist. 30.*

tis. *Extra, de maiorit. & obed. cap. Vnam sanctam.*

Papa solus habet plenitudinem potestatis in tota Ecclesia, Episcopi vero ab eo vocantur in partem sollicitudinis. 2. *q.6.c. Decreto.* 3. *q.6. c. Multum.*

Papa solus, & sine Concilio statuere potest articulos fidei, & leges morum. *Leo IX. ep.1. Leo X. const.40. Exurge.* Vide, *Papa circa res fidei.*

Papæ immediatè sunt subiecta omnia Religiosorum monasteria. *Gregor.7. l.2. ep.69.*

Papæ potestas non dependet ab Imperatore. Vide, *Papa. Conc. constantiense contra art.9. Vvicleff.*

Papa potest ex inobedientia, vel contumacia, Christianos quoscumque excommunicare. *Conc. constantiense in const. Martini V. circa medium.* Et crescente contumacia potest aggrauare, interdictum ponere, & inuocare brachium seculare. *ibid.* Potest laicos, & clericos interdicere, suspendere ab officijs, & beneficiis, ingressu Ecclesiæ, &c. *ibid.*

Papæ excommunicatio, & aliæ censuræ timendæ sunt. *Conc. constant. contra art.30. Vvicleff.*

Papa de iure habet, vt possit dispensare supra ius. *De concess. prabenda c. Proposuit.*

Papa facere potest suum Legatum, etiam Subdiaconum. *dist. 94. c. Valde necessarium.*

Papa potest delegare etiam laico iurisdictionem in causis Ecclesiasticis. *Gregor.7. l.5.ep.23. & l.6. ep.1.* Vide, *Iurisdictio.* Vide, *Ecclesiastica iurisdictio.*

Papa delegans authoritatem, retinet etiam eam pro se. *De prabend. &c. in 6. c. Dudum.*

Papa iudicare potest spiritualia, & sæcularia. *Gregor.VII. lib.4. ep.24.*

Papæ potestas non iudicat mortuos (sed declarat innodatos, &c.). *Adrianus 2. ep.12.*

Papa potest committere causas cum clausula, *appellatione remota. De rescriptis c.1.*

Papa non committit causas, *exceptione remota.* Vide, *Exceptio.*

Papa, quibus committit causas. Vide, *Causa Papa.*

Papa auferre potest dignitates, & honores Regibus indignis, Imperatoribus, & alijs. *Gregor.7. const. vn. Beate Petre.* Vide, *Papa circa Imperatores, &c.* Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.* Vide, *Papa circa omnes Patriarchas.*

Papa creat, & coronat Reges de nouo. *Innocentius 3. const. 5. Rex Regum.* & *const.6. Licet ante.*

Papa potest retractare sententiam cuiuslibet iudicis. 35. *q.9. cap. Graue.*

Papa potest reuidere causas à quibuscumque definitas. 6. *q.4. cap. Osius.*

Papa potest absoluere damnatos ab alijs. *Sixtus 2. ep.2. Iulius 1. ep. ad Orientales. Gregorius 1. l.5. ep.15. 16. & 17. Vitalianus ep.1. & 2. Conc. Sardicense c. 3. 4. & 7.*

Absoluit excommunicatos ab alijs. 9. *q.3. c. Fuit semper. c. Antiquis.*

Papa in suis terris legitimare potest filios illegitimos quo ad successionem in hæreditate. *Qui filij sint legitimi cap. Per venerabilem.*

Ad Papam pertinet concedere fidelibus terras ereptas Paganis. *Gregor.7. l.1. ep.7.*

Papa potest alienare res Ecclesiæ, dando eas Religiosis, iure proprietatis. 12. *q.2. c. Religiosam.*

Papa à nullo iudicatur, & eius iudicium à nullo retractatur.

Papa non potest ab vllo iudicari, neque Imperatore; neque à Rege; neque à Clero. *Conc. Rom.2. sub Syluestro c.20. Conc. Sinuessanum sub Marcellino. Conc. Rom. sub Sixto 3. Conc. Rom. 3. & 4. sub Symmacho.* Soli Dei iudicio est subiectus. *ibid. Leo 9. ep.1. cap.35. Adrianus 1. ep. decret. cap.56. Stephanus 6. ep.1. Gregor.7. l.2. post ep.55. Zosimus ep.10. Gelasius ep.4. 17. q.3. cap. Nemini est. Dist.21. cap. Nunc autem. cap. In tantum. dist.23. cap. In nomine. dist.96. c. In scripturis. cap. Sicut quamuis. Extra, de maioritate, & obed. c. Vnam sanctam.* Vide, *Papæ potestas.* Vide, *Prima sedes.*

Papa à nullo potest excommunicari. *Adrianus 2. epist.4.*

Papa diffamatus de aliquo crimine non tenetur se purgare, si non vult. 2. *q.5. c. Auditum, c. Mandastis.*

Papæ iudicium à nullo recognosci, aut retractari potest. *Zosimus ep.10. Nicolaus 1. in decret. tit. de Rom. Ecclesia c.6. & 8. 17. q.3. c. Nemini est.*

Papa soli Dei iudicio est subiectus. *Leo 9. ep.1. ca.35. Conc. Rom.3. & 4. sub Symmacho. dist.23. c. In nomine. Conc. Sinuessanum sub Marcellino.*

Papa confirmante actum aliquem, vel electionem, nullus inferior potest iudicare de confirmatione illa, nisi sit subreptitia. *De confirmatione vtili, vel inutili cap.1. & c. de confirmationib.* Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.*

Papa circa omnes Patriarchas Orientales, &c.

Papa est superior Patriarchis omnibus, etiam Antiocheno, quia in Romana sede Sanctus Petrus consumauit, quod Antiochiæ incepit. *Innocentius 1. ep.18. conc. constantinop. 4. Gener.8. cap. 2. & 21. Ioannes 8. epist. 80. Leo 9. ep.1. cap. 28.*

Papa est superior Patriarchæ Constantinopolit. & eum priuare potest, & sæpè priuauit, vt Acacium, &c. *Felix 3. ep. 6. Agapitus ep.8. Conc. constantinopolit. Prouinc. sub Agapito. Gregor. 1. l.5. ep.24. Nicol. 1. ep.2. 7. & 8. dist.22. c. Qua traditione. & c. de constantinopolitana. Conc. Later. 4. c.5. de priuil. c. Antiqua.*

Papæ subduntur omnes Ecclesiæ totius Mundi, etiam Patriarchales. 24. *q.1. c. Rogamus. Gelasius const. vnic. Valde. §. 11. de priuil. c. Antiqua. Conc. Later.4. c.5.*

Papa non solum diuino, sed Conciliorum iure est supra omnes Patriarchas. *Nicol.1. ep.2. 3. & 6.*

Papa procurat salutem Ecclesiarum Antiochenæ, Alexandrinæ, & Constantinopolitanæ. *Hormisdas ep.52. & 64.*

Papa non scribit Patriarchis nouis, nisi ab eis prius accipiat Synodicum, id est, Epistolam synodalem. *Gregor.1. lib.5. ep.64.*

Papa in Oriente creat Episcopos in suos Vicarios. *Martinus 1. ep.11. Nicolaus 1. epist.2.* vbi docet, sic fecisse antiquos Pontifices.

In Ecclesia Constantinopolitana obseruanda sunt decreta Papæ. *Conc. constantinopol.4. Gener.8. c.2.*

Papa vocat ad se Episcopos omnes, & Patriarchas Orientis, cum est opus. *Iulius 1. ep.1. Nicolaus 1. ep.8.*

Papa confirmauit semper ab initio Episcopos Antiochiæ, & Alexandriæ. *Symplicius in ep. decr. c.16. & 17.*

Omnes Patriarchæ, in prima Synodo quæ fit post suam promotionem, tenentur iurare obedientiam Papæ. *Concil. Trid. sess.25. de refor. c.2.*

Omnes Patriarchæ sunt, & vocantur Papæ filij. *Nicol.1. ep.6.*

Papa restituit Patriarcham Constantinopolis, & alios depositos ob hæresim, si pœnitent. *Ioannes 8. ep.199. & 201.*

Papa suspendere potest omnem iurisdictionem, & officium Episcopale Episcopis omnibus. *Gregor.7. l.5. ep.18.*

Papa concedit Patriarchis, vt pallium conferant suis suffraganeis. Vide, *Pallium.*

Patriarchæ omnes præstant Papæ iuramentum fidelitatis, & obedientiæ. *Concil. Lateran.4. cap.5.*

Vide, *Papa circa Episcopos omnes.*

Papa etiam malus, nulli subest.

Vide, *Papa à nullo iudicatur, &c. dist.96. cap. Sicut quamuis. cap. Cum ad verum. cap. Satis euidenter. Nicolaus 1. in decret. tit. De Imperat. cap.5.* Vide, *Papæ potestas.*

Papa ratione officii est sicut, Sanctus Petrus, licet vita talis non sit; & malitia eius ipsi nocet, & sufficit officio, si bona doceat. *Leo 9. ep.1. c.35.*

Papa, omnes sunt subiecti, & an hoc sit de necessitate salutis.

Vide, *Papa, seu Romanus Pontifex.* Vide, *Alios precedentes titulos.*

Papæ subsunt omnes, etiam Imperatores, Reges, &c. *dist. 19. c. In memoriam. dist. 40. cap. Si Papa. dist. 96. cap. Si Imperator. cap. Numquam. c. Constantinus il 1. & il 2. Calistus 1. ep. 1. Benedictus 3. ep. 1. Gregor. 4. ep. vnica. Nicolaus 1. ep. 2. 3. 6. & 8. Gregorius 7. l. 1. ep. 60.*

Papæ omnes clerici, monachi, & cæteri fideles, sunt subiecti. *Nicolaus 1. ep. 8.*

Papæ constitutio omnes obligat. *de rescrip. c. vlt.*

De necessitate salutis est credere, quod Papa, & Ecclesia Romana sit super omnes fideles. *Concil. constanticuse contra art. 41. Vuicleff.*

De necessitate salutis est subesse Papæ. *Extra, de maiorit. & obed. c. Vnam sanctam.*

Vide, *Papa potestas, &c. in praeced.* Vide, *Christianorum obligationes.*

Papa circa res fidei.

Papa confirmat omnes alios in fide. *Felix 1. ep. 1. & 3. Gelasius ep. 5.*

Papa disponit omnia circa fidem, & Dei cultum. *Leo 9. ep. 1. cap. 13. & 15.*

Papa, solus, potest decidere causas fidei. *24. q. 1. cap. Quoties fidei. c. Rogamus.* & decernere quod decerneret Concilium Generale. *Felix 3. in Conc. Rom. 1. epist. Synodali. Gregor. 2. ep. 12.*

Papa non potest errare in docendo res fidei. *Felix 1. epist. 1. Marcus in ep. ad Episcopos Ægypti l. 3. in Conc. Nicaen. 1. Leo 1. ep. ad Leonem Imperator. Gelasins ep. 5. Pelagius 2. ep. 5. & 8. Gregor. 7. l. 2. post ep. 55.*

Papa non potest retractare, quæ à prædecessoribus, vel Concilijs decreta, & approbata sunt in materia fidei. *Vigilius ep. 13. constitutum Vigilij in 5. Synodo. Gelasius ep. 5.*

Papa potest statuere articulos fidei, & leges morum. *Leo X. const. 40. Exurge.*

Etiam si sine consilio decernat, hæresis est dicere contrarium. *ibidem.*

Papa præscribit veram professionem fidei. *Pelagius 1. epist. 15. & 16.*

Papa declarat, qui libri sunt canonici, alias nullus habetur pro canonico. *Greg. 7. l. 2. post ep. 55.*

Papa semper defendit decreta fidei. *Conc. Gener. 6. act. 18. in ep. ad Agathonem.*

Papa præ omnibus habet zelum fidei. *24. q. 1. cap. Officij nostri.*

Papa in fide, numquam errauit. *Lucius 1. ep. decret. Felix 1. ep. 3. Marcus Papa ep. ad S. Athanasium. Agatho ep. ad Imperatores in Conc. Gener. 6. act. 4. Leo 2. ep. 2.* Licet Honorius I. fuerit negligens in resistendo Monothelitis. *ibid. 24. q. 1. c. A recta. c. In sede. c. Hæc est fides. Gregor. 7. l. 2. post ep. 55. Lib. 8. ep. 1.* Nec vllus Papa fuit hæreticus. *ibid. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 106.*

Papa semper custodit Catholicam Religionem. *Eusebius ep. 3. Hormisda ep. 3.*

Papa est regula fidei inconcussa. *Leo 2. ep. 5. Hormisda ep. 9. Agapitus ep. 4. Vigilius ep. 5. & 7.* Eius fides tenenda, & non alia. *24. q. 1. c. Rogamus.*

Papa declarat, qui sunt hæretici. *Hormisda ep. 9. ad Ioannem Episcopum. Agapitus ep. 1.*

Papa semper damnat Hæreticos. *Constitutum Vigilii in conc. 6. Gener. c. 2. Leo 9. ep. 1. c. 8. & ep. 6.*

Papa semper destruit errores contra fidem. *Calistus 1. ep. 1. 24. quæst. 1. cap. A recta, cap. Memor sum. c. Si Petrus. Leo 9. ep. 1. cap. 8.*

Papa semper soluit & iudicat causas, & dubia circa fidem. *Pelagius 1. ep. 5. & 8. in fine. Innocentius 1. ep. 25. Vigilius ep. 9. & 10. 24. q. 1. cap. Quoties fidei. cap. Rogamus. Felix 1. ep. 3. Marcellus 1. ep. 1. Fabianus ep. 2. Malchiades epist. decr.*

Papa declarat nullam pacem Germaniæ, in qua Religioni Catholicæ multum fuerat præiudicatum. *Innocentius X. const. Quæ incipit, Zelo.* Data 24. *Nouembris* 1648. Sic autem se habuit. *Die 6. Augusti* 1648. Osnabrugis facta fuerat vna pax inter Imperatorem & Suecos. Item alia pax inter Imperatorem, & regem Galliæ facta fuerat Monasterii *die 24. Octobris* 1648. Capitula pacis vtriusque hæc erant: Ecclesiastica bona ab hæreticis occupata eis eorumque successoribus addicebantur. Hæreticis Augustanæ confessionis liberum exercitium in multis locis permittebatur, & licentia fabricandi nouas Ecclesias. Ipsisque cum Catholicis ad publica munia & officia, ad multos Episcopatus, & Archiepiscopatus, aliasque dignitates, & beneficia Ecclesiastica, & ad alia Imperatori ab Ecclesia Romana concessa concedebatur participatio. Annatæ, iura pallii, menses Papales, Reseruationes, & alia iura Sedis Apostolicæ excludebantur. Confirmationes electionum, postulationum Episcoporum & Archiepiscoporum Principibus sæcularibus attribuebantur. Plures Archiepiscopatus, Episcopatus, Monasteria, Basilicæ, Commendæ, Canonicatus, beneficia, aliaque iura Ecclesiarum, Principibus hæreticis, eorumque successoribus, etiam sublata denominatione Ecclesiastica in feudum perpetuum sub dignitatis sæcularis titulo concedebantur. Contra hanc pacem, nulla iura, canones, concordata cum Sede Apostolica, Conciliorum decreta, &c. valere disponebatur, &c. alia.

Contra hanc pacem sic factam de mandato Papæ facta fuit protestatio de nullitate *à Fabio Chisio* tunc Sedis Apostolicæ Nuncio. Denique per supradictam constitutionem nulla fuit declarata.

Papa circa Episcopos omnes.

Papa iudicat omnes Episcopos, eorumque causas. Vide *omnes titulos præcedentes, & Papa super omnes Patriarchas.* &c. *Anacletus 1. ep. 2.* Et hoc ex Apostolorum traditione, ob potestatem acceptam à Christo. *ibid. Victor 1. ep. 1. Felix 2. ep. 1. cap. 20. Gregorius 1. l. 2. ep. 36. Nicolaus 1. ep. 2. 3. 6. & 8. in decret. tit. De Patriarchis c. 4. Gregorius 4. ep. vn. 2. q. 6. cap. Qui se scit. cap. Ideo. cap. Ad Romanam 1. & 2. cap. Arguta. cap. Quoties q. 7. c. Metropolitanum. concil. Sardicense cap. 3. & 4. Gelasius ep. 13. 3. q. 6. c. Accusatus. cap. Discutere. c. Quamuis. cap. Multum. Leo IX. const. 2. Cum ex venerabilium. Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 5.* Vide, *Episcopus à quo iudicandus.*

Papa ex causa priuat Episcopos, & Patriarchas. *Nicolaus 1. in decr. tit. De Patriarchis. cap. 4.* Vide, *Papa supra omnes Patriarchas, &c. Conc. Rom. 2. sub Gregorio 7. Extra, De pœnis cap. Diuinis.* Ob quæ crimina priuat Episcopos. *ibidem.*

Papa non solum iure diuino, sed etiam Conciliorum, iudicat causas omnium Episcoporum, & Patriarcharum. *Nicolaus 1. ep. 2. 3. & 6.*

Papa, siue per se, siue per alios iudicare potest causas Episcoporum. *Victor 1. ep. 1. Marcellus 1. ep. 1.*

Papa sua manu signare debet commissiones, quarum virtute procedi potest contra Episcopos. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. cap. 5.*

Papa hortatur viros probos, vt Episcopatum acceptent. *Extra, De præbend. &c. c. Ad cuiuslibet.*

Papa, per alios iubet visitari Episcoporum Ecclesias. *Greg. 1. l. 1. ep. 76. & 79. l. 2. ep. 20. 25. 26. 27. & 38. l. 4. ep. 13. 14. 20. & 21.*

Papa concedit Episcopis iurisdictionem, etiam in foro alterius. *Clem. de foro competenti c. vn.*

Papa constituit Episcopos in suos Vicarios prouinciarum. *Greg. 1. l. 2. ep. 4. l. 4. ep. 52. & 53. Vigilius ep. 10.*

Papa suspendere potest Episcopos à potestate confirmandi, ordinandi, &c. *Gregorius 1. l. 3. ep. 15.*

Papa propria auctoritate potest assumere, creare, seu deputare Episcopos in qualibet Ecclesia: & qui dicit hos non esse veros Episcopos, est anathema. *Conc. Trid. sess. 23. can. 8.*

Papa absoluit Episcopos à iuramento illicito. *Nicolaus I. in decr. tit. de Rom. Eccl. c. 7.*

Episcopi omnes, Patriarchæ, primates, & beneficiati, in prima synodo, quæ fit post suam promotionem tenentur iurare obedientiam Papæ, & fidelitatem. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 2.*

Papa nouiter electus salutandus est ab Episcopis. *Gregor. 7. l. 6. epist. 30.*

Papa tenetur defendere Episcopos eiectos. *Nicol. I. ep. 9.*

Papa solus potest Episcopos deponere. *Leo 9. ep. 3. Gregor. 7. lib. 2. post ep. 55.*

Papa potest suspendere omnem iurisdictionem, & officium Episcopale Episcopis. *Greg. 7. lib. 5. ep. 18.*

Papa conseruat illæsum honorem aliorum Episcoporum. *Gregor. 1. lib. 4. epist. 15.*

Vide, *Papæ obligationes*. Vide, *Papæ proprietates*.

Papa supplet negligentias Episcoporum, easque reformat. *Gregor. I. lib. 11. ex regest. ep. 29. & 30.*

Vide, *Papa circa Patriarchas*. Vide, *Episcopus à quo iudicandus*. Vide, *Depositiones Episcoporum*.

Papa circa institutiones nouorum Episcoporum.

Papa immediatè, & solus potest prouidere Ecclesias de Episcopis. *Gregorius I. lib. 2. ep. 18. Ioannes 8. ep. 281. Extra, de præbend. &c. cap. Ad cuiuslibet. Conc. Trid. vt infra.*

Papa sua authoritate immediatè potest assumere, seu creare Episcopos in Ecclesijs. & qui dicit tales Episcopos non esse legitimè factos, est anathema. *Conc. Trid. sess. 23. can. 8.*

Papa non faciat Episcopos iuuenes, licet alias bonas habeant qualitates. *Greg. 7. lib. 4. ep. 4. & 5.*

Papa impedire potest, ne alicubi eligatur Episcopus sine suo consensu. *Dist. 63. cap. Porrò scias.*

Papa circa confirmationem Episcoporum.

Papæ, confirmare competit omnes Episcopos mundi. *Gregorius I. lib. 4. ep. 15.* Etiam Patriarchas Orientales, & Græcos. *Simplicius epist. decret. c. 16. & 17. dist. 61. cap. Carinensis. Adrian. 2. ep. 21.*

Papa concessit aliquando alicui Primati, potestatem confirmandi Episcopos. *Leo 3. ep. 1. dist. 63. cap. Cum longe.*

Papa confirmat, & consecrat Episcopos Illyricos. *Ioann. 8. epist. 190.*

Papa non confirmat Episcopos electos ab hæreticis. *Greg. I. lib. 8. ep. 65.* Vide, *Episcop. confirmatio.*

Papa circa consecrationes Episcoporum.

Papæ consensu consecrandi sunt omnes Episcopi in mundo. *Gregor. I. lib. 2. ex regest. ep. 30.*

Vide, *Episcopi consecratio*. Vide, *Episcopi confirmatio.*

Papa circa Concilia.

Papa à nullo vocatur ad Concilium, nec vocari potest, sed ipse vocat omnes ad illud. *Leo I. const. 2. Omnem. Hormisdas ep. 5. ad Anastasium Imperatorem. Gregorius 7. lib. 2. post epist. 55.*

Papa solus conuocat Generale Concilium. *Pelagius 2. ep. 8. Alexander 3. const. 9. Quoniam. Innoc. 3. const. 11. Vineam.* Si absque licentia Papæ congregatur Generale Concilium est nullum. *Dist. 17. cap. Regula, cap. Non licuit. c. Multis, cap. concilia. Leo 9. ep. 3. constitut. 2. cum ex venerabilium. Pius 2. in Bulla retractationum. conc. Later. 5. sess. 11. const. 3. Pater.*

Papa, si vult mittit Legatos à Latere ad Concilia, cum sua authoritate. *2. q. 7. c. Si quis Episcopus.*

Papæ literæ ante omnia legendæ sunt in Concilijs. *Nicol. 1. epist. 9.*

Papæ potestas in Concilia est, vt capitis in membra. *Pius 2. in Bulla retractationum.*

Papa confirmat omnia Concilia, quæ videntur confirmanda. *Gelasius ep. 13. Leo 2. ep. 1. Adrianus 1. epist. 1. & 2. Nicolaus 1. ep. 7.* Alias nihil valent, nec probant. *ibid. dist. 17. cap. regula.* Alias non habent authoritatem. *ibid.* & *Conc. Lateran. 5. sess. 11. const. 3. Pater.*

Papæ fides ad Concilia non potest prouocari. *Leo 1. epist. ad Leonem Imperat.*

Papa declarat omnia dubia Conciliorum, & quæ non possunt ab eis terminari, decidit. *dist. 17. cap. Nec licuit, cap. multis. dist. 18. cap. de Concilijs.*

Papa in dubijs Conciliorum, cum omni reuerentia consulendus. *conc. Constantinopolit. 4. c. 21.*

Papa solus retractat decreta Conciliorum malefacta, cognita veritate. *Innocent. 1. ep. 7. Gelasius 1. ep. 13. constit. vnic. Valde.* Vbi adducit molta exempla. *Pelagius 2. constit. 2. Manifesto. Adrian. 1. ep. decr. cap. 8. Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. cap. Quia quorumdam, circa fin.*

Papa potest corrigere, quæ statuta sunt in Concilio Tridentino circa mores, & disciplinam Ecclesiasticam. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. cap. 21.*

Papa solus potest Concilium dissoluere. *Pius 2. in Bulla retractationum.* Vbi se excusat, quod defenderit Concilium Basileæ, quia ex zelo putabat id facere. & historiam distinctè narrat. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 3. Pater.* Si soluto Concilio Patres Concilij non obediunt, à Papa excommunicantur, &c. si postea pœnitent absoluuntur, & beneficia eis retinere permittitur. *Eugenius 4. constitut. 29. inter cætera.*

Papa, solus, ligat, & soluit etiam ligatos, vel solutos à Concilijs. *Gelasius 1. epist. 13. conc. Sardicense c. 3. 4. & 7. 9. q. 3. cap. cuncta. c. Fratres. Iulius 1. epist. ad Orientales.*

Papa vocante ad Concilium, Episcopi, qui non impediti non accedunt, excommunicantur. *Ioann. 8. ep. 16. & 17.*

Papæ Præsidens in Concilio, etiam si sit Diaconus, vel Clericus, præcedit omnes, qui in Concilio sunt. *Eugen. 4. const. 19. Non mediocri. §. 13.*

Papa non retractat decreta fidei facta in Concilijs approbatis à prædecessoribus. *Vigil. ep. 13. constitutum Vigilij in Concilio Gener. 6.* Vide, *Papa circa leges, &c. Antecessorum.*

Papa solus potest decernere, quod decerneret Generale Concilium. *Felix 3. in conc. Rom. 1. ep. Synodali. Greg. 2. ep. 12.*

Vide, *Concilia.*

Papa circa successorem.

Papa viuens non potest facere suum successorem; & si facit is non est canonicè factus. *conc. Rom. 2. sub Bonifacio 1.* Qui Vigilium fecerat successorem; sed illegitima postea declarata est ab eo illa institutio. *ibid.* & *Silverius ep. vnic.*

Papæ successoris electio prius tractabatur ab antecessore. *conc. Rom. sub Symmacho c. 4.*

Papa antecessor, olim, designabat quem vellet successorem. *Dist. 79. cap. Si transitus.*

Papæ successoris electionem tractans eo viuente, vel promittens suffragium, vel procurans, excommunicatur, & gradu suo priuatur. *conc. Rom. 1. sub Symmacho c. 3. dist. 79. cap. Si quis, Papa superstite.* Et qui hoc denunciat habet impunitatem. *ibid.*

Papa viuente, Ecclesiam Romanam inuadens, est anathema. *conc. Roman. sub Ioanne 12.*

Papa viuente si quis tractat de successore, absque eius licentia, ipso facto est excommunicatus, à Papa absoluendus; est reus læsæ maiestatis, priuatus omnibus beneficijs, pensionibus, officijs, iurisdictione, voce actiua, & passiua; est infamis; neque potest ad ea habilitari, nisi ex gratia subscripta manu Papæ. *Paulus 4. const. 16. cum secundum.*

Pro Papæ electione, vita, vel morte, vel promotione Cardinalium fieri non possunt excommissæ, sub pœna excommunicationis, & amissione excommissarum ipso facto. & si Clerici sint, sub priuatione etiam beneficiorum. *Gregor. XIV. const. 4. cogit.*

Papa circa leges, & canones condendos, &c.

Papa solus vt Ecclesiæ caput facere potest leges, & decreta ex persona omnium. *Felix 3. in conc. Rom. 1. ep. Synodali. Gregor. 2. ep. 12.*

Papa nouas leges potest condere. *Gregorius 7. lib. 2. post ep. 55. & ep. 67. De constitutionibus cap. Translato.*

Papa, & non Imperator condidit, & condit canones. *Gregor. 2. epist. 12.*

Papa potest nouos canones, & leges condere. *25. q. 1. cap. Sunt quidam. Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. cap. ad conditorem.*

Papa

Papa non potest leges condere contra Euangelium. 25. q.1. *c.Sunt quidam*.

Papa non potest leges condere contra statuta Apostolica. 25. *q.1. c. Contra statuta. c. Sunt quidam*.

Papa antecessor non potest generare præiudicium successori. *de elect. c. Innotuit*. & prohibens aliquid in futurum non ligat successorem: nec præcipit, sed indicat quid sibi videtur illicitum. *De rescr. in 6. cap. fin.*

Papa omnes leges, & iura continet in scrinio pectori sui. *De constitutionibus in 6. c.1.*

Papa non præsumitur ius ignorare. *ibid.* potest probabiliter ignorare, quæ consistunt in facto. *ibid.*

Papa non condit leges, nec facit rescripta contra ius publicum; alias habet ea pro non factis. *Conc. Later.3. in append. de potest. Iud. delegat. c.3.*

Vide, *Decreta, & decretales Sedis Apostolicæ*.

Papa circa leges, & canones antecessorum, &c.

Papa non retractat decreta Conciliorum, vel antecessorum in materia fidei. *Vigilius ep.25. constitutum eius. in Conc. Gener.5. Gelasius ep.5. Adrianus ep.3. 25.q.2. c. Satagendum. c. Decessorum. c.Quæcumque. Extrau. Ioannis 22. de verbor. signif. cap.Quia quorumdam*. Sed potest ea declarare. *ibidem*.

Papa non destruit rectè decreta ab antecessoribus. *Gregor. 1. l.12. ep.32. l.7. ex regest. ep.17. & 70. Nicolaus 1. epist.10. 25. q.2. cap. Si ea destruerem. 35. q.9. c. Loci nostri, cap. Apostolica, c. Quod quis*. alias confunditur Ecclesia. *ibid.* & *25. q.2. cap. Institutionis. Ioannes 8. ep.231.*

Papa successor potest abijcere, quæ sibi reseruauit antecessor. *Extrau. Ioann.XXII. de verborum signific. cap. Quia quorundam*.

Papa successor, ex misericordia rehabilitat, & reintegret priuatos, vel inhabilitatos ab antecessore. *Extra, de schismaticis. c. Dudum*.

Papa non potest destruere decreta patrum, (id est pertinentia ad fidem) 25. q.1. *c. Contra statuta*.

Papa antecessor non potest præiudicare successori. *de elect. c. Innotuit*.

Papa prohibens aliquod in futurum, non ligat successorem, nec ei præcipit; sed iudicat quod sibi videtur illicitum. *De rescript. in 6. c.1.*

Papa pro necessitate temporis moderatur, vel retractat decreta antecessorum, quæ non sunt fidei. *Concil. Rom.6. sub Symmacho. constitutum Vigilij in Conc.5. Gener. c.2.* Pro bono pacis etiam retractat aliquando. *ibid. Nicolaus 1. ep. 58. Adrianus 2. ep.3. Ioann.8. ep. 199.*

Papa ex misericordia rehabilitat priuatos ab antecessore. *Extra, de schismaticis. cap. Dudum*.

Papa circa facta antecessorum, sivè bene, sivè male.

Papa confirmat bene facta antecessorum. *Symmachus ep.1.* Debet ea defendere. *25.q.2. c. Si ea destruerem. 35. q.9. c. Loci nostri. c. Apostolica. c. Quod quis. Adrianus 2. ep.9. Ioannes 8. ep.231.*

Papa successor potest reijcere, quæ sibi reseruauit antecessor. *Extrau. Ioann.22. de verborum significat. cap. Quia quorumdam*.

Papa successor reintegrare potest priuatos ab antecessore. 35. *q.9. c.Gregorius. Gregor.7. l. 2. ep.47.*

Papa debet corrigere malè facta ab antecessore. *25. q.2. cap. Decessorum. c Quæcumque. 35. q.9. c. Loci. c. Quod quis. c. Apostolica. c. Veniam. c. Sententiam. c.Graue. c. Gregorius. Conc. Rom. sub Ioann.9.*

Papa indebitè deponente aliquem, successor restituit. *Conc. Rom. sub Ioann.9.*

Papa dissoluit contractus, etiam honestos factos ab antecessoribus cum Iudæis, circa habitationem in locis status Ecclesiastici. *Clem.8. const.19. Caca, &c. §.9.*

Papa circa Imperatores, & Reges, &c.

Papæ subduntur Imperatores, & Reges, ideo ab eis non potest iudicari. *Conc. Roman. 2. sub Syluestro c.20. dist.19. c. In memoriam. Clement. de sent. & re iud. c. Pastoralis. Extra, De maiorit. &c. cap. Vnam sanctam. Symmachus ep. ad Anastasium Imperatorem. Conc. Rom.3. & 4. sub Symmacho. Nicolaus 1. in decr. de Imperat. c.5. dist.96. c. Cum ad verum. c. Satis euidenter. c. In scripturis. c. Si Imperator. c. Numquam. c. Constantinus I. & il 1.2. Adrianus 2. ep.15. Stephanus 6. ep.5.*

Papa dat Imperatori gladium contra infideles. *Nicolaus 1. epist.26.*

Papa indiget Imperatore pro cursu rerum temporalium. *Nicolaus 1. ep.8.* circa finem.

Papæ & Imperatoris potestate totus mundus regitur. *dist.96. c. Duo sunt*.

Papa coronat Reges de nouo, & creat. *Innocen.3. constit.5. Rex Regum, & const.6. Licet ante*. Vide, *Reges*.

Papa resistit Imperatoribus, & Regibus Romanam Ecclesiam non venerantibus. *Nicolaus 1. ep.9.*

Excommunicat Reges, &c. ex ea causa. *Nicolaus 1. in append. ep.6. & 7. Gregorius 7. l.1. ep.35.*

Papa rescindit, & iudicat iniquas Regum, & Imperatorum sententias. *Clem. De sent. & re iud. c. Pastoralis*.

Papa à quolibet Rege, vel Principe Christiano, qui nouiter sumit dominium, est salutandus. *Symmachus ep. ad Anastasium Imperatorem*.

Papa promouet Principes ad Imperium. *Ioannes VIII. epistol. 216.*

Papa est primus Imperatoris elector. *Ioann.8. ep.155.*

Papa coronat Imperatorem. *Ioannes 8. in Concil. Ticinensi 1.*

Papa iudicat de legitimo successore Imperij. *Adrianus 2. ep.16. 18. 19. 20. &c.*

Papa defendit legitimos Imperatores. *Adrianus 2. ep.18.19. 20. 21. 22. &c.*

Papa excommunicat eos, qui intrudunt se in Imperio. *Extra, De sent. excom. c. Ad certitudinem*.

Papa procurat vt Principes cum Imperatore habeant pacem. *Greg.7. const. Greg.*

Papæ præstatur iuramentum fidelitatis, &c. ab Imperatore. *Clem. de iureiur. c. vn.* Forma iuramenti. *ibid.*

Papa, vacante Imperio, in eo succedit. *Clem. de sent. & re iudic. c. Pastoralis.* in fine.

Papa nomine suo, & S. Petri, orat, vrget, & coniurat Reges, & principes, vt veniant in auxilium suum, & Ecclesiæ. *Stephanus 3. ep.4.*

Papa iubet Regi, & Imperatori, vt sumant arma contra inimicos Ecclesiæ. *23. q.8. c.Hortatu. c.Vt pridem. & cap. Suppliciter*.

Papæ maximam obedientiam, & reuerentiam exhibuerunt semper omnes Imperatores Catholici. *Greg.2. ep.13. Nicolaus 1. ep.9.*

Papa procurat vt Regi malè gubernanti detur coadiutor. *De supplenda neglegent. in 6. c. Grandi*.

Papa punit, & priuat feudis Reges & Principes impedientes creationes nouarum Ecclesiarum. *Extra, de præbend. c. Nuper certis*.

Vide, *Papa à nullo iudicatur*.

Papa condemnat, excommunicat, & deponit Reges & Imperatores iniquos. *Gregorius 2. epist. 12. Gregor.7. lib. 2. post epistol. 55. lib.7. epist. 13. lib.8. epist. 21.* Et hoc habet ex diuina institutione. *ibid. epistol. 21. Concil. Roman. 3. & 7. sub Gregorio 7. Concil. Lugdun. 1. Generale 13.* Alium iubet eligi in locum depositi. *ibid. De sent. & re iudic. in 6. c. Ad Apostolicæ. & idem Gregor.7. constit. vn. Beate Petre*.

Papa deposuit Federicum II. Imperatorem. *Innocen.4. const. 3. Ad Apostolicæ*.

Papa absoluit subditos Regum, & Imperatorum iniquorum à iuramento fidelitatis. *Gregor.7.* vbi supra in omnibus his locis. *Concil. Lugdun.1. gener.13. Concil. Roman.3. & 7. sub Gregor.7. De sent. & re iudic. in 6. c. Ad Apostolicæ.*

& Gregor. 9. absoluit subditos Federici II. *constit. 13. Rationalis, & const. seq. Quia Fridericus.*

Papa constituit Reges nouos in aliqua prouincia. *Greg. 7. lib. 7. ep. 4.* Vide, *Rex.*

Papa concedit Hispaniarum Regi dominium Indiarum Occidentalium; cum facultate vt possit illud hæredibus relinquere. *Alexander 6. const. 2. Inter cætera.*

Papa excommunicat Episcopos adhærentes Imperatori Schismatico. *Conc. Rom. 3. & 4. sub Gregorio 7.*

Papa reconciliatur Imperatori priuato, pœnitenti, & humiliato. *Alexand. 3. constit. 8. Exigunt.* Vide, *Imperator.* Vide, *Papæ omnes sunt subiecti.* Vide, *Rex.*

Rege aliquo excommunicato à Papa, datur populis ab eodem Papa potestas eligendi alium Regem. *Greg. 7. constit. vn. Beate Petre* §. 9.

Papa reconciliat Reges, & componit, vt pacem inter se seruent. *Alexand. 3. const. 2. Quanta.*

Rex Bohemiæ à Papa obtinet Regni dignitatem, ac nomen. *Innocen. 3. const. 6. Licet ante.*

Rex Aragoniæ à Papa coronatur Romæ. *Innocen. 3. const. 8. Cum quanta.* Vide, *Aragonia.*

Rex Armeniæ petit confirmationem à Papa. Vide, *Armenia.*

Papæ obligationes.

Papa tenetur omnem curam adhibere pro salute vniuersalis Ecclesiæ. *Sixtus 2. ep. 1. Dist. 40. c. Si Papa*, alias damnatur à Deo. *ibid.*

Papa non potest cælare veritatem, quam Christus, & Apostoli prædicarunt. *Conc. Rom. 6. sub Symmacho.*

Papa tenetur defendere Dei legem vsque ad sanguinem. *Gregorius 7. lib. 1. ep. 11.*

Papa tenetur obseruare, quæ in sacra Scriptura definita sunt, eique subditur. *25. q. 1. c. Satagendum. cap. Decessorum. cap. Quæcumque, & c. Iustitia.*

Papa debet obseruare Apostolorum dogmata. *Eusebius ep. 3.*

Papa studere debet saluti pereuntium in fide. *Cælest. 1. ep. 10. ad Cyrillum.*

Papa tenetur corrigere delicta subditorum. *Greg. 1. l. 3. ep. 38.*

Non debet dissimulare delicta grauia contra potestatem Ecclesiæ. *Nicolaus 1. ep. 10.*

Papa tenetur defendere iura, & priuilegia Romanæ Ecclesiæ. *Nicolaus 1. ep. 30.*

Papa tenetur defendere gregem. *23. q. 8. c. Scire vos.*

Papa non debet alienare res Ecclesiæ. *12. q. 2. c. Non liceat.*

Papa conseruare debet illæsa omnium Ecclesiarum priuilegia. *25. quæst. 2. cap. De Ecclesiasticis. Greg. 1. lib. 2. ex regist. epist. 55.*

Papa non debet mentiri, alias facit sacrilegium. *Gregor. 7. lib. 1. ep. 39.*

Papa non recipit munera clericorum, sed acceptat tantum solutiones, quæ Ecclesiæ Romanæ sunt debitæ. *Greg. 1. lib. 1. epist. 64.*

Papa debet honorare dominos temporales. *Symmachus ep. ad Anastasium Imperat.*

Papa nouiter electus quam fidei professionem tenetur facere. *Conc. Constant. sess. 39.*

Papa quas leges obseruat.

Papa obseruat Apostolica dogmata. *Eusebius ep. 3.*

Papa obseruat leges antecessorum (si expedit.) Vide, *Papa circa leges antecessorum.*

Papa custodit paternas traditiones. *Iulius 1. ep. 2. c. 35. Nicolaus 1. in decr. de const. c. 2. Pelagius 2. ep. 7. & 8.*

Papa non discedit à iure Ecclesiæ. *25. q. 2. c. postea quam.* Seruat iuris ordinem. *De sentent. & re iudic. c. In causis.*

Papa in causis iudicat secundum canones. *Zacharias epist. 1. in fine. Gregorius 7. lib. 3. epist.* 10. In necessitate tantum dispensat in iure canonico, alias illud sequitur. *De sent. & re iudic. cap. in causis.*

Papa obseruat decreta Conciliorum. *Nicolaus 1. ep. 8. Gelasius ep. ad Episcopos Sardiniæ. 25. q. 1. cap. 1.* & omnium primus ea obseruat. *ibid.*

Papa custodit omnia statuta pro Ecclesiastica disciplina, etiam facta à Prædecessoribus. *Nicolaus 1. ep. 58.*

Papa pro temporalibus vtitur aliqua lege Imperiali. *Nicolaus 1. in decr. de Imperat. c. 4.*

Papa corrigit se per leges. *2. q. 7. c. Nos si incompetenter.*

Papa in priuilegijs non præiudicat iuri tertij. *de verbor. signif. cap. Dilecto filio.*

Papæ proprietates, seu notæ.

Papa pronior est ad misericordiam, quam ad vindictam. *Martinus 1. ep. 12. Gregor. 1. lib. 4. ep. 51. Ioannes 8. ep. 11.*

Papa post seueritatem exercet indulgentiam. *Gregor. 1. lib. 7. ex regest. ep. 82.*

Papa oppressos omnes subleuat. *Iulius 1. ep. 2. c. 30. Gregor. 1. lib. 8. ep. 36.*

Papa, per priuilegium alicui factum non præiudicat iuri tertij. *de verbor. signif. cap. Dilecto filio.*

Papa non facit pacem cum hæreticis. *Liberius ep. 2. ad Constantium Imperat. Leo 9. ep. 6.*

Non confirmat Episcopos electos ab hæreticis. *Gregor. 1. lib. 8. epist. 65.*

Papa procurat curare vulnera hæreticorum: & aliorum. *Pelagius 2. ep. 7.*

Papa habet curam subueniendi omnibus, etiam longinquis. *Cælestinus 1. ep. 2. in principio.*

Papa non cælat veritatem prædicatam à Christo, & Apostolis. *Conc. Roman. 6. sub Symmacho.*

Papa non docet noua, sed antiqua. *dist. 12. cap. Præceptis.*

Papa non omittit corrigere delicta. *Gregorius 1. lib. 3. ep. 14.*

Papa non scribit nouis Patriarchis, nisi prius ab eis accipiat epistolam synodalem. *Gregor. 1. lib. 5. ep. 64.*

Papa cum maturitate iudicat. *Nicolaus 1. ep. 9. 35. q. 9. cap. Apostolicæ. Ioannes 8. ep. 34. Stephanus 6. ep. 2.*

Papa ignoscit schismaticis pœnitentibus. *Nicolaus 1. ep. 11.* Parcit Conciliabulo pœnitenti, & aliquando solum caput punit. *Nicolaus 1. ep. 45.*

Papa sollicitè procurat pacem inter Principes. *Nicolaus 1. ep. 25. & 26. Hormisda ep. 14. Adrianus 2. ep. 10. Gregor. 7. lib. 1. ep. 18. Conc. Later. 5. sess. 9. const. 3. Clemens 8. const. 61. Duces.* & maximè inter Reges Hispaniæ, & Galliæ. *ibidem.*

Papa defendit Dei Ecclesiam, & legem vsque ad sanguinem. *Gregorius 7. lib. 1. ep. 11. & ep. 31.*

Papa audit omnes ad se recurrentes. *Nicolaus 1. ep. 36.*

Papa in arduis, & difficilibus dubijs, & obiectis consulit doctos viros, & alios Episcopos. *Nicolaus 1. ep. 70.*

Papæ gratia, & priuilegium alteri concessum, nulli est præiudiciale. *Honorius 3. ex Cirone, de eo qui mittitur in possessionem causa rei seruandæ. c. 1. & 2.*

Papa se corrigit per leges. *2. quæst. 7. cap. Nos si incompetenter.*

Papa, si vult, exponit se redargutioni. *2. quæst. 7. c. Si quis super his.*

Papa præcipit Regi, & Imperatori, vt arment milites contra inimicos Ecclesiæ. *23. q. 8. cap. Hortatu. cap. Vt pridem. cap. Suppliciter.*

Papa defendit, quod est irreprehensibile. *Concil. Rom. 2. sub Symmacho c. 6.*

Papa non recipit mendacia. *Anastasius 1. ep. 4.*

Papa non recipit legationem alicuius, absque literis signatis. *Dist. 97. cap. fin.*

Papa deponit Legatos, qui recedunt à suis mandatis. *Nicolaus 1. epist. 7.*

Papa tollit abusus Ecclesiarum. *Gregorius 1. lib. 2. ex regest. epist. 54.*

Papa habet zelum de disciplina Religiosorum. *Gregorius 1. lib. 4. ep. 28.*

Papa prosequitur, & punit inuasores Ecclesiarum. *Nicolaus 1. ep. 9. 65. & 66.* eijcit intrusos. *ibid.*

Papa non permittit subditos, vel debitores Ecclesiæ Romanæ angariari. *Gregorius 1. lib. 1. ep. 68.*

Papa dat auxilia Christianis contra Saracenos. *Ioannes 8. epist. 67.*

Papa non mentitur, alias facit sacrilegium. *Gregorius 7. lib. 1. ep. 39.*
Papa per gratiam, quam facit alicui, non intendit præiudicare iuri tertij. *De verbor. signif. cap. Dilecto filio.*
Papa tenet omnibus apertam portam misericordiæ, si pœnitent. *Gregorius 7. lib. 3. ep. 11.*
Papa procurat recuperationem Terræ Sanctæ. *conc. Claram.*
Papa retractar, quæ dixit, vel scripsit malè, cum erat in minoribus. *Pius 2. in Bulla Retractationum.*
Papa mutat decreta, vel sententias in melius. *de in integrum restitut. cap. Tum ex literis.*
Papa multa docet, non vt Papa, sed vt priuatus doctor. *Extrau. Ioann. XXII. de verborum significat. cap. Quia quorumdam.*
Papa salutante aliquem excommunicatum, non propterea hic censetur absolutus. *Clement. de sent. excommunic. c. fin.*
Papa nominans aliquem cum titulo dignitatis, non dat ei talem dignitatem. *ibid. Clement. de sent. excom.*

Papæ decreta obseruanda ab omnibus, & eorum autoritas.

Papæ decretis, nullus potest contraire, neque Episcopi, aut alij. *Conc. Roman. 2. sub Leone 1. Conc. Senon. c. 6.*
Papæ decreta, & statuta non seruans ab Ecclesia arceatur. *Bonifacius 2. in ep. decr. Agapitus ep. 1. Symmachus ep. 9. ad Orientales. Nicolaus 1. in decr. tit. De Rom. Eccl. c. 9. Conc. Rom. 3. sub Nicolao 1.* Siue decreta sint pro fide, siue pro disciplina, siue pro correctione, siue pro interdictione futurorum. *ibid. Ioannes 3. ep. vn. in fine. Nicol. 1. ep. 6. in decr. tit. De Rom. Pont. c. 2. Conc. Tolet. 3. cap. 1. Dist. 20. cap. Si decreta. 25. q. 1. cap. Nulli fas sit. q. 2. cap. Si quis.* Non obseruans est anathema. *ibid. cap. Generali.* est temerarius. *Dist. 20. c. Si decreta. Conc. Constantiense contra art. 38. Vvicleff.* & contra *art. 17. Ioann. Huss.*
Papæ decreta, neque per contrariam consuetudinem possunt conuelli. *Nicolaus 1. in decr. tit. de Rom. Pont. c. 1. & 2.*
Papæ decreta seruanda sunt, ita ac si à Sancto Petro essent facta. *Dist. 19. cap. Sic omnes. cap. Si Romanorum. c. Nulli fas est. Dist. 20. cap. Si decreta.*
Papæ decretis, & statutis cedunt omnia alia Sanctorum scripta. *Dist. 20. c. de libellis.*
Papæ decreta pro varietate temporum moderantur. *1. q. 7. c. Necessaria.*
Etiam propria decreta mutat in melius. *Nicolaus 1. ep. 58. & in decr. tit. De Romana Ecclesia c. 10.*
Papæ Constitutiones omnes fideles obligant. *De const. c. vlt.*

Papa vocante aliquos, etiam de longinquo, est obediendum.

Papa vocante quemcumque fidelem, etiam de longè, hic tenetur eum adire. *Sixtus 1. ep. 2. Iulius 1. ep. ad Orientales. Gregor. 1. lib. 5. ep. 25.* Et nullus Princips, vel Imperator, potest eum impedire. *ibid.*
Papa potest omnes Ecclesiasticos ad se vocare. *Nicolaus 1. in decr. tit. De Rom. Eccl. c. 4.*
Vocati à Papa, sine eius licentia non possunt discedere. *Gregorius 1. lib. 5. ep. 14.*
Vide, *Episcopi circa accessum, & recessum ab Vrbe.*

Papa nomen in Ecclesijs recitandum.

Papæ sedentis nomen in Ecclesiasticis functionibus recitandum. *Concil. Vasense 1. cap. 2. Vasense 2. c. 4. Gregorius 7. lib. 2. post ep. 55.*

Papa consulendus pro maioribus negotijs Ecclesiarum.

Vide, *Papa circa res fidei.*
Omnia maiora negotia ad Papam referenda pro iudicio. *dist. 17. cap. Concilia. cap. Multis. Fabianus epist. 2. Anacletus ep. 2. Dist. 22. c. Sacrosancta. Melchiades ep. decret. Iulius 1. ep. 1. & 2. Gregorius 1. lib. 4. ep. 50. & 52. Gregor. 2. ep. 14. Gregor. 7. lib. 2. post ep. 55.*

Papa circa Episcopos depositos, vel damnatos ab alys, vel electos.

Papa absoluere potest damnatos ab alijs. *Sixtus 2. ep. 2. Iulius 1. ep. ad Orientales. Gregorius 1. lib. 5. ep. 15. 16. & 17. Vitalianus ep. 1. & 2.*
Papa restituere potest depositos ab alijs, etiam à Concilijs. *Conc. Sardicense c. 3. 4. & 7.*
Papa iniustè damnatos ab Episcopis, &c. liberat. *Gregor. 1. lib. 2. ex regest. ep. 6. & 7. Nicolaus 1. ep. 39. 40. 41. 42. 43. & 44. & in append. ep. 13. Gregorius 7. lib. 1. ep. 16.*
Papa non restituit depositos ab alijs, nisi compareant coram se. *Ioannes 8. ep. 231.*
Papa sine Concilio deponit Episcopos, & depositos restituit. *Gregor. 7. lib. 2. post ep. 55.*
Papa restituit Episcopos eiectos, &c. alios. *Nicolaus 1. ep. 9.*
Papa absoluit excommunicatos ab alijs. *9. q. 3. c. Fuit semper, & cap. Antiquis.*
Papa successor, ex misericordia rehabilitat priuatos, vel inhabilitatos à prædecessore, & reintegrat. *Extra, de schismaticis cap. Dudum.*
Vide, *Papa circa Episcopos omnes.*

Papa circa appellationes aliorum.

Papa, alijs appellantibus ad eum, terminat causas, & lites omnes, atque querelas, sicut Sanctus Petrus. *Melchiades ep. decr.*
Papam appellare possunt omnes totius Mundi clerici grauati. *Sixtus 1. ep. 2. 2. q. 6. c. Si quis vestrum. Nicolaus 1. ep. 40.*
A Papæ sententia non datur appellatio. *Gelasius ep. 4.*
A Papa appellari non potest ad Concilia. *Leo 1. ep. ad Leonem Imperat.*
Appellans ad Papam, à nullo potest iudicari. *Felix 2. ep. 1. c. 20.* Vide, *Appellatio ad Papam.*

Papa circa pauperes, & captiuos.

Papa curat subueniri pauperibus, vbique. *Gregorius 1. lib. 1. ep. 23. 32. & 35. lib. 4. ep. 24. & 25.*
Papa subleuat oppressos, vt potest, in toto mundo. *Gregorius 1. lib. 4. ep. 33.*
Papa curat redimi captiuos. *Gregorius 1. lib. 5. ep. 34.*
Vide, *Papa Proprietates.*

Papa circa vestes, insignia Imperialia, & domum.

Papa vti potest insignijs Imperialibus. *dist. 96. cap. Constantinus il 2. Gregorius 7. lib. 2. post ep. 55.*
Papæ cubiculum à clericis, vel monachis, non à sæcularibus est custodiendum. *Gregor. 1. lib. 4. ep. 44.*

Papa circa Ducatum Romæ, Patrimonium S. Petri, &c. dominia quæ habet.

Papæ concessa est Vrbs Romæ cum attinentibus ad eam, primò à Constantino. Edictum Constantini *in dist. 96. c. Constantinus 1. & 2.* Deinde confirmatio eorum facta à Ludouico Pio. *dist. 63. c. Ego Ludouicus.*
Ad Papam pertinet Roma cum alijs terris, &c. annexis ex dono Imperatorum. *Ioannes 8. ep. 85.* Ideo Roma est ciuitas sacerdotalis, & Regia. *idem ep. 68.*
Papa dat terras Ecclesiæ in emphyteusim. *Gregorius 1. lib. 1. ep. 70.*
Papa facit ciues Romanos, quos vult. *Gregorius 1. lib. 5. ep. 12.*
Papa habere potest possessiones, & dominium temporale. *concil. Constantiense contra art. 36. Vvicleff.*
Papa in necessitate res Ecclesię oppignorat, etiam pretiosa indumenta, &c. *Innocentius 8. const. 12. Non debet.*
Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Patrimonium S. Petri.*

Papa circa Ecclesias omnes.

Vide, *Papa*. & alios titulos supra.

Papa regit omnes Ecclesias. *Anacletus ep.2. & 3.* Super eas habet iurisdictionem. *ibid. Iulius 1. ep.2. in principio. Bonifacius 2. in ep.*

Papa est pastor pastorum; omnes Ecclesiæ, & omnia ouilia ei subduntur. *Pius 2. in Bulla Retractationum.*

Papa in omni Ecclesia potest vicarium suum instituere. *Gregorius 1. l.4.ep.52. & 53. Ioann.12. ep.vn.* Vide, *Papa circa Episcopos.*

Papa prouidere potest de officijs, & beneficijs omnium Ecclesiarum. *Gregor.I.l.3. ep.14. Clement. Vt lite pendente c.1.* Vide, *Beneficia à quo conferenda*. Vide, *Papa circa beneficia conferenda.*

Papa de nouo erigit Metropolitanus Ecclesias. *Extra, de præb. c. Salvator.* Vide, *in seq. titulo.*

Papa in Ecclesias Orientales habet iurisdictionem. Vide, *Ecclesia Orientales.*

Papa in omni Ecclesia supplet, & reformat negligentias. *Gregor.I.l.11. ex regest. ep.29. & 30.*

Papa ordinare potest clericos aliarum Ecclesiarum, & omnium. *1. q.1. c. Latorem. 9. q.3. c. Nunc verò, & c. Per principalem. Gregor.7.l.1. post ep.55.*

Papa potest in Ecclesijs suspendere iurisdictionem, & officium Episcopale Episcopis. *Gregorius 7. l.5. ep.18.*

Papa circa nouos Episcopatus erigendos.

Papa solus erigere potest nouos Episcopatus. *Zacharias ep. 2. Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.3.*

Potest vnum Episcopatum in duos diuidere. *Gregor.7. lib.2. post ep. 55. & 67. Extra, de off. deleg. c.vn.*

Papa potest duos Episcopatus vnire in vnum. *Gregorius VII. l.2. post ep.55. & 67. 16.q.1. cap. Et temporis qualitas. c. Postquam.*

Papa solus potest vnire Episcopatus. *De excessibus Prælator. c. Sicut vnire.*

Papa de nouo erigit Ecclesias Metropolitanas, & Patriarchales. *Extra, de præb. c. Salvator. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.3.*

Papa punit Principes impedientes erectiones nouarum Ecclesiarum, cum priuatione feudorum, &c. *Extra, de prabendis c. Nuper certis.* Vide, *Episcopus nouus.*

Papa circa translationem Ecclesiarum.

Papa potest mutare Ecclesias Episcopis. *Gregorius 1. l.1. ep. 37. & 79. Clemens II. ep. vnica. Gregor.VII. l.2.post ep.55.* Sed ex aliqua necessitate. *ibid.*

Vide, *Episcopus quo ad mutationem, &c.* Vide, *Mutare.* Vide, *Transferre, Translatio.*

Papa circa exemptionem aliquorum à potestate aliorum, vel à decimis.

Papa eximere potest Episcopum, vel alium à iurisdictione aliorum, & sibi submittere, & causas eorum cognoscere. *Bened.3. ep.1. Nicolaus I. in append. ep.5.*

Papa potest eximere Episcopum à iurisdictione Archiepiscopi. *16. q.1. c. Frater noster.* Vide, *Episcopus erga Papam.*

Papa eximere potest loca à decimarum solutione. *Leo III. ep. 2.* Vide, *Decima.*

Papa circa renunciationem Papatus.

Papa potest renunciare Papatui, etiam propter bonum, seu pacem Ecclesiæ. *Conc. constantiense sess.2. de renunciatione in 6. c.1.*

Papa renuncians, quomodo tractandus, & quid de actis ab eo factis agendum. *Conc. constantiense sess.17. in Bulla D. Angeli, olim Papæ.*

Papa depositus, vel schismaticus.

Papa deposito, quid agendum, de expeditionibus ab eo factis. *Conc. Constantiense sess.17. & 18. circa finem.*

Papæ schismatico non obediendum. & alia de schismatico. Vide, *Schisma.*

Papa rescripta, &c.

Papæ rescripto parere debet is, cui dirigitur, vel assignare causam, cur non. *De rescriptis c. Si quando.*

Papa rescribens, vel præcipiens Episcopo, vt corrigat Clerum, &c. non facit illum delegatum. *De off. Iudicis ordin. c. Licet in corrigendis.*

Item si præcipit, vt clericos Diœcesis corrigat, non dat iurisdictionem super exemptos. *ibid. c. Graue gerimus.*

Papæ rescriptum, seu mandatum non expirat per mortem Papæ, si res non est integra. *Honorius 3. ex Cirone, de off. & potest. Iud. deleg. c.1.*

Papa rescribente, vel mandante, vt quis in Capitulo de præbenda prouideatur; si vacante aliqua, alteri fit collatio, est nulla, & danda est primo. *De prabendis c. Dilectus.* Vide, *Prabenda.*

Papa rescribente, quod prouideatur de beneficio, intelligitur de sæculari, non de regulari. *de prabendis, &c. in 6. cap. Cum de beneficio.*

Papa mandante, vt prouideatur quis de primo vacante, si clericus negligit petere, gratia extinguitur. *ibid. c. Si clericus.* Si verò talis clericus à Papa fit factus Canonicus, non obstante tali negligentia petendi, potest præbendam petere, & aliis præferri. quod si alteri conferatur, nulla est collatio. *ibid.*

Papa dante beneficium curatum, absque expressione ordinum; obtinens, in prima ordinatione debet ordinari. *ibid. c. Supra clericis.*

Papa mandante Legato, vt beneficij resignationem acceptet. si interim vacat beneficium, & Episcopus conferat, conferente Papa, collatio Episcopi non valet. *ibid. cap. Dudum.*

Papa mandante prouideri de beneficiis, non intelligitur de curatis. *De præb. &c. in 6. c. Cum in illis. Clem. de prabend. &c. cap.1.*

Neque intelligitur de ijs, quæ dantur per electionem. *ibid. § Illis. Clem. de preb. c.1.*

Papa rescribente alicui de prouisione facienda personis non expressis, gratia non extinguitur moriente Papa, etiam re integra: secus si nominatæ sint personæ. *ibid. c. Sicut nulla.*

Papa concedente Episcopo licentiam conferendi beneficia: si postea ipsemet confert, vel mandet conferri per alium, eius collatio tenet. *De prabendis, &c. in 6. c. Quamuis.*

Papa mandante, vt prima præbenda vacatura detur alicui, si vacans conferatur ab Episcopo, nulla est collatio, etiam si nesciebat mandatum Papæ, per quod sibi auferebatur facultas. Si verò per mandatum non auferebatur facultas, & ipse nesciebat illud, valet collatio. *De concess. præb. in 6. c.1.*

Papa mandante de prouisione præbendæ facienda alicui, hic non potest acceptare certum, ac determinatum beneficium; sed indeterminatum. alias si collatio accidit, est nulla. *ibid. c. Ne captande.* Vide, *Prabenda.*

Papa mandante Capitulo, vt beneficium vacaturum alicui conferat; si Capitulum confert alteri, nulla est collatio, & executor potest conferre. *ibid. c. Si capitulo.*

Papa mandante soli ordinario, vt prouideat de præbenda, non dato executore, si Episcopus alteri confert valet collatio, nisi aliter sit cautum in literis. *ibid. c. Si soli ordinario.*

Papa mandante, vt prouideatur alicui de beneficio, non intelligitur de hospitalibus. *Clement. de prabend. &c. c. Per literas.*

Papa mandante, vt prouideatur alicui de beneficio, si deuolutum fuerit ad Capitulum, non potest ab hoc obtineri. *Clement. de præb. c. Si de beneficio.*

Si beneficium a Capitulo fuerit deuolutum ad Episcopum, vel Papam, potest ab Episcopo conferri. *ibid.*

Papa mandante, vt alicui prouideatur in Ecclesia aliqua, non potest

potest ei prouideri de ipsa Ecclesia. *De prabend. cap. fin.*

Papa mandante, vt prouideatur alicui de beneficio, siue ad ipsum pertineat, siue ad alium, primum vacans dandum est. *Si* verò plura vacant, & vnum pertinet ad eum, cui fit mandatum, illud debet dare. *de prab. in 6. c. Mandato.*

Papa mandante, vt prouideatur alicui de beneficio certi valoris, vel de minori valore, si velit prouidendus, si vacante minori prouidendus adhuc se non declarauit, ordinarius potest illud conferre. *Clement. de concess. prab. c. vn.*

Si verò mandat, vt prouideatur intra mensem à notitia vacationis, intelligitur si acceptat. *ibid.*

Nè autem diù differatur prouisio, sufficit si notitia publica habeatur de vacatione. *ibid.*

Papa concedente beneficium vacaturum in aliqua Diœcesi; si interim Diœcesis diuiditur, beneficium non diuiditur, sed integrum est dandum. Imò si in ea Diœcesi datus erat iudex à Papa, in vtraque iudicat. *Extrau. Ioann. 22. de concess. prab. c. 1.*

Papa mandante, vt alicui prouideatur de beneficio, non intelligitur de eo, quod confert singularis persona, siue canonicus, siue alius; neque de ijs, quæ conferuntur ab alijs ratione dignitatum, personatuum, &c. *De prab. in 6. c. fin.*

Papa reseruante sibi electionem Ecclesiæ Cathedralis, omnia, quæ in ea fiunt sunt nulla. *De elect. in 6. c. Si eo tempore.*

Papa concedens rescriptum fauorabile, non intendit grauare Ecclesiam. *De rescriptis c. Mandatum.*

Papa confirmante rem religiosam, ordinarius non impeditur, nè iudicet de illa re. *De confirmatione vtili, vel inutili c. 1.*

Papa concedente aliquid ad beneplacitum suum, expirat concessio, mortuo Papa; si verò concedit ad beneplacitum Sedis Apostolicæ, durat donec reuocetur à successore. *De rescriptis in 6. c. Si Gratiosè.*

Papa concedente aliquid, deinde alias literas dante, non facta mentione priorum, iudices debent supersedere, donec eum consulant. *conc. Later. in append. tit. de potest. Iud. deleg. c. 3.*

Papa concedente rescriptum contrarium primo, quid agendum. *ibid.*

Papæ rescripta, si sunt contra ius publicum; habentur pro non factis. *ibid.*

Papa dirigente rescriptum ad aliquem iudicem, si hic cessat ab officio, successor exequitur. *ibid.*

Papæ concessio moriente Papa, re non integra, non expirat; secus si integra. *Honorius 3. ex Cirone, de offic. & potest. Iud. deleg. c. 1.* Vide, *Prabenda.*

Papa circa beneficia, &c. Ecclesiastica, ac decimas clericorum.

Papa liberè, & plene potest disponere de omnibus beneficijs Ecclesiasticis. *Clement. vt lite pendente cap. 1. Gregorius 1. lib. 3. ep. 14.*

Papa potest reseruare fructus beneficiorum vacantium, & vacaturorum per aliquod tempus pro necessitatibus Ecclesiæ Romanæ. sed excipit Ecclesias, Monasteria, & Abbatias regularium. *Extra de prabendis, &c. c. Postulasti.* Vide, *Beneficiatus quo ad successorem.*

Papa exigere potest à clericis aliqua subsidia de beneficijs. *Extra, de prab. c. Cum nonnulla, & c. Postulasti.*

Potest beneficiatis imponere decimas ob commune aliquod bonum. *Extra, de decimis, c. Declarationes.*

Papa solus imponere potest decimas clericis, & hoc facit cum consensu Cardinalium. *Martinus 5. in conc. constant. sess. 43.*

Papa dante beneficium contra suam sententiam, nulla de hac facta mentione, non tenet collatio. *De sent. & re iudic. c. Cum olim.*

Papa concedente Canonicatum, vel, &c. cum clausula, *si talis ab Episcopo, vel canonicis acceptetur*; si antequam ille acceptetur, idem Papa alteri absolutè confert, idem beneficium, &c. hic præfertur primo. *De rescriptis in 6. cap. Si pro te.*

Papa prouidet omnia beneficia vacantia in curia, siue cum cura, siue sine cura. *Extra, de elect. c. Ex debito.*

Beneficia vacantia in curia, quæ sunt. Vide, *Beneficia reseruata, &c.*

Beneficia officialium Papæ vbicumque moriantur, à Papa prouidentur. *Extra, de elect. c. Ex debito. Extra, de prab. &c. c. Ad regimen.*

Papa semel reseruante aliquod beneficium, semper remanet ei reseruatum. *Extra, de prab. &c. c. Ad Romani.*

Papa instituente aliquem in aliqua Ecclesia, vel Monasterio, nullum præiudicium per hoc causatur Episcopo, Patriarchæ, &c. circa iura sua, nisi institutus sit exemptus per priuilegium. *Honorius 3. ex Cirone, de confirmat. vtili, &c. cap. 2.*

Papa prouidet canonicatus, dignitates, præbendas, & officia Basilicarum Romæ, scilicet Laterani, S. Petri, & S. Mariæ Maioris. *Vrbanus 8. const. 6. cap. 8.* Vide, *Canonici.*

Papa confert beneficia titulorum Cardinalium, dum isti sunt absentes ab Vrbe, & beneficia Episcopatuum eorumdem Cardinalium vacantia, quando isti sunt absentes. *ibid. c. 8.*

Papa confert beneficia omnia ei reseruata, vel vacantia in curia. Vide, *Beneficia Papa reseruata.* Vide, *Beneficia vacantia in curia*, & quæ sint ista. *ibid.*

Papa menses pro conferendis beneficiis in Diœcesibus Episcoporum.

Papa confert beneficia quædam vacantia in Episcopatibus extra curiam in sequentibus mensibus. In Ianuario, Februario, Aprili, Maio, Iulio, Augusto, Octobri, & Nouembri. *Vrbanus 8. const. 6. Sanctissimus c. 9.* Excipiuntur concordata pro aliqua natione cum Sede Apostolica, & Cardinales.

In expeditionibus talium beneficiorum exprimendum est, quod vacauerint in mense Papæ. *ibid.*

Beneficia vacantia in alijs mensibus conferuntur ab Episcopo (nisi ex alio capite sint reseruata Papæ.) *ibid. c. 9.*

Si autem Episcopi resideant in suis Ecclesijs, est eis concessum conferre beneficia vacantia in multis ex ijs mensibus, si aliter non sint affecta Sedi Apostolicæ. & qui sunt hi menses. *ibid. c. 9.*

Papa aliqua priuilegia.

Vide, *Papa, seu Romanus Pontifex, &c. titulos supra.*

Papa vbique vtitur pallio. *De autheritate & vsu pallii c. Ad honorem.*

Papa non vtitur baculo. *De sacra Vnctione c. vn. §. fin.*

Papa ante coronationem potest acta papalia facere, vt prouisiones, dispensationes, reseruationes, &c. qui contrarium asserit; incurrit excommunicationem. *Extra, de sent. excom. c. Quia nonnulli.*

Papa antecessor non potest præiudicium causare successori in nullo. *De elect. c. Innotuit.*

Papæ literis, quibus narrat proprium factum, est credendum plenè. *Clement. de probat. c. vn.*

Papa aduocante ad se causam, processus factus ab inferiori est nullus. *De appellat. & recusat. c. Vt nostrum.*

Papa potest committere causas cum clausula, *appellatione remota. De rescriptis c. 1.*

Papa non præsumitur ius ignorare. *De constitutionibus in 6. c. 1.* Sed factum præsumi potest ignorare. *ibid.*

Papam adiens non potest ab aliquo molestari. *De clericis peregrinantibus c. vn.*

Papa ex altari benedicere potest ciuitates, & personas absentes. *Ioannes 8. ep. 184.*

Papa circa dispensationes, & legitimationes.

Papa in necessitate tantum dispensat in iure canonico, alias illud sequitur. *De sent. & re iudicata c. In causis.*

Papa de iure habet potestatem dispensandi supra ius. *De concess. prabend. c. Proposuit.*

Papa potest dispensare in omnibus iis, quæ decernit Ecclesia vniuersalis (excepta fide.) *Sixtus IV. const. 17. Licet.*

Papa dispensat cum religiosis, & clericis omnibus in ætate, & aliis defectibus ad ordines suscipiendos. *Extra, de prabend. c. Nuper ex certis.*

Papa dispensat cum illegitimis, vt ordinentur, vel fiant

Episcopi. *De elect. c. Innotuit. Qui filij sint legitimi. c. Per venerabilem.*

Papa cum viris literatis, & sublimibus personis dispensat ad plures personatus, vel dignitates in eadem Ecclesia, siue cum cura animarum, siue absque ea. *De prab. &c. cap. De multa. de consuetud. in 6. cap. 1.* Idem ex alijs causis dispensat. *ibidem.*

Papa dispensat, vt habens annos 27. fiat Episcopus. *Extra, de prabend. &c. c. Nuper.*

Papa dispensat circa interstitia, & vt de recenti ordinatus fiat Episcopus. *Extra, de prab. &c. c. Nuper.*

Papa dispensat bigamos ad ordines sacros. *Pelagius 2. ep. ad Florentinum.*

Papa dispensat in gradibus prohibitis, & in aliis impedimentis matrimonij. Vide, *Matrimonia.*

Papa dispensat in Irregularitatibus. Vide, *Irregularitas.*

Papæ dispensationes non habent effectum, nisi prius literæ expediantur. *Pi. 8. const. 6. Sanctissimus c. 52.*

Papa in suis terris legitimare potest illegitimos quo ad successionem hæreditatis. *Qui filij sint legitimi, c. Per venerabilem.*

Papa absoluit à iuramento facto per vim. *Gregorius VII. lib. 7. epist. 13.*

Papa absoluit Episcopos à iuramento illicito. *Nicolaus 1. in decr. tit. De Rom. Eccl. c. 7.*

Vide, *Papa potestas.*

Papa circa alia multa.

Papa aduocante ad se causam, processus factus ab inferiori est nullus. *De appellat. & recusat. cap. Vt nostrum.*

Papæ confirmationem de re aliqua non potest cognoscere inferior, nisi sit subreptitia. *De confirmat. vtili, vel inutili c. 1. c. De confirmationibus.*

Papa relaxare, vel declarare potest regulam fratrum Minorum, & aliorum ordinum. *Extrau. Ioann. XXII. de verbor. signif. Ad conditorem.*

Papa salutante excommunicatum per literas, hic non censetur absolutus. *De sent. excom. c. Si aliquando. Clem. ibid. cap. fin.*

Papa non præsumitur ignorare ius, sed præsumi potest, quod ignoret, quæ consistunt in facto. *De consl. in 6. c. 1.*

Papæ schismate exorto, quid agendum. Vide, *Concilia quando, & pro quo.*

Papæ consanguinei. Vide, *Consanguinei.*

Papæ Cubicularii. Vide, *Cubicularij.*

Papæ delegati. Vide, *Delegatus.*

Papæ officiales. Vide, *Sedes.*

Papa non communicante cum aliquibus.

Papa cum aliquibus non communicante, nullus fidelis debet cum eis communicare. *Dist. 93. c. Si inimicus. c. Miratur. 11. q. 3. c. Si inimicus.*

Papa reijciente aliquem, hic à nullo est recipiendus. *Dist. 93. c. Miratus.*

Papa Vicarius.

Papæ Vicarius, in Vrbe, non extra, habet iurisdictionem. *De officio Vicarij c. Sua nobis.* Vide, *Vicarius.*

Papa detrahens, vel insidias, aut aliud malum inferens.

Papæ detrahens, vel de illo murmurans, puniendus est. *De maledictis c. 1.*

Papam impetens calumnijs, excommunicatus est. *Conc. constantinopolit. 4. c. 6. & 21.*

Papæ insidias tractantes bonis omnibus priuantur, exilio perpetuo multantur, &c. *Conc. Rom. 5. sub Symmacho.* Eas reuelantes honorandi sunt. *ibid.*

Papa à nullo est afficiendus iniuria. *Gregorius 1. l. 4. ep. 31.*

Papã carcerans ipso facto est excommunicatus. *23. q. 4. c. Guilisarius.* Vide, *Schismatici.* Vide, *Excomm. Bulla Cœna.*

Papam persequens, non remanet inultus. *Martinus 1. ep. 15.*

De Papa, nihil sinistrè loquendum. *Pontianus epist. vn. 11. q. 3. cap. Absit.* Vide, *Murmurans.*

Papa familiares, & Officiales domestici, &c.

Papæ familiares, etiam absentes, percipiunt fructus beneficiorum. *De clericis non residentibus c. Cum dilectus. Honor. 3. ex Cirone in eodem titulo c. 2.* Vide, *Beneficiati.*

Papæ familiarium, & officialium beneficia vbicumque morientium, vacant in curia. *Extra, de elect. c. Ex debito. Extra, de prab. & dignit. c. Ad regimen.* Vide, *Beneficia.*

Papæ officiales, cappellani, nuncij, delegati, &c. tales dicuntur durante officio. *ib.* Vide, *Familiares.* Vide, *Officiales.*

Papæ familiares occidentes, percutientes, &c. quomodo puniendi. & pœnæ ciuitatum, in quibus hæc committuntur. *De pœnis in 6. c. Felicis.*

Papæ familiares, & Officiales, actu officia exercentes, exempti sunt à iurisdictione Ordinarij. *Concil. Later. 5. sess. 10. const. 2.* Vide, *Beneficiati.*

Papæ Officiales, si beneficiati, vt Archidiaconi, &c. etiam absentes possunt circa ministerium suum disponere, ac si essent præsentes. *Honor. 3. ex Cirone, de off. Archidiaconi c. 2.*

Papæ familiares veri declarantur, & commensales, & sunt isti: Referendarij; Scriptores literarum Apostolicarum; Cubicularij; Protonotarii; Auditores Rotæ; Subdiaconi; Acolythi; Secretarij; Scutiferi; Milites Sancti Petri: & alij habentes panem de Palatio: & alij quidam, qui panem non habent. *Paulus 3. const. 3. Sanctissimus.* Inter eos non comprehenduntur Notarij creati à Legatis. *ibid. §. 6.*

Papæ officiales sequentes Papam, cum abest à Roma, vel remanentes Romæ, eisdem priuilegijs fruuntur, tam circa beneficia, quam circa alia, sicut prius. *Clemens 8. const. 54. Cum ob nonnullas.*

Papæ commensales sunt, qui panem habent à palatio pro persona sua, non ratione officij. *Iulius 3. constit. 21. Sanctissimus.*

Papæ officiales, familiares, secretarij, &c. alij quibus priuilegijs gaudent nunc. *Paulus V. const. 11. In maximis. §. 12.*

Papæ Cubicularij, &c. qui ei inseruiebant, dum fuit electus Papa, multa obtinent priuilegia, & quæ. *Greg. XV. const. 4. venerabili. per 20. §§.*

Papæ officialium beneficia vacantia. Vide, *Beneficia.*

Papæ domestici sunt exempti à gabellis, & oneribus Cameralibus, & non includuntur in reuocatione facta circa hæc. *Innocentius X. const. 7. Et si ea.*

Vide, *Assistentes.* Vide, *Cappellani.* Vide, *Familiares.* Vide, *Cubicularij.* Vide, *Sedes Romana.*

Papa circa casus reseruatos, & licentiam audiendi confessiones.

Papa multos casus sibi reseruat. & quos reseruauit ex tempore *Pauli 2. Extra, de pœnitentia, & remiss. cap. Et si Dominici.*

Vide, *Excom. Papa reseruata.* Vide, *Excom. Bulla Cœna.*

Papa potest sacerdoti cuiuis dare licentiam generalem audiendi confessiones, & damnatur Ioannes de Poliaco hoc negans. *Extra, de hæreticis c. Vas electionis.*

Papa, etiam stante decreto *omnis vtriusque,* potest concedere sacerdoti cuicumque potestatem audiendi confessiones, absoluendi, &c. *ibid.*

Papa, in quo casu concessit regularibus facultatem audiendi confessiones, & absoluendi, Episcopo nolente. *Clement. de sepulturis c. Dudum.*

Papa iusta de causa reuocat facultatem concessam alicui de absoluendo à casibus reseruatis sibi. *Extra, de pœnit. & remiss. c. Et si dominici.*

Papa moriente.

Papæ morte audita, omnes sacerdotes tenentur celebrare exequias pro illo. *De elect. in 6. cap. Vbi periculum. c. vn. §. Quia verò.*

Papa moriente, Cardinales tenentur accedere ad Conclaue. Vide, *Conclaue*. Vide, *Cardinales in Conclaui*.

Papa moriente extra locum audientiæ causarum, non in loco vbi moritur, sed in loco audientiæ facienda est electio. *Clement. de elect. c. Ne Romani. §. Sane.* Et hoc etiam si tunc audientia vacet; nisi forte ante mortem Papa præceperit esse transferendam audientiam; quia tunc eius constitutio est obseruanda. *ibid.*

Cum Papæ cadauer ducitur ad sepulchrum, non est velandum, excommunicatio imposita est ministris non obedientibus. *Gregorius 1. lib. 4. ep. 44.*

De morte, vel vita Papæ non possunt fieri excommissæ. Vide, *Excommissæ*.

Papæ cadauer exhumantes, sunt excommunicati. *Concil. Rom. sub Ioanne IX.*

Papa circa osculum pedum.

Papæ pedes ab omnibus fidelibus, etiam principibus, sunt osculandi. *Greg. 7. lib. 2. post ep. 55.*

Papa circa canonizationem Sanctorum.

Papa solus canonizare potest Sanctos. *Conc. Rom. sub Ioanne 15. de Reliq. & vener. Sanctor. vbique.*

Papa circa Indulgentias.

Papa concedere potest indulgentias fidelibus cõfessis, & contritis. *Extra, de pænit. & remiss. c. Antiquorum. c. Vnigenitus. cap. Et si Dominici. Conc. Constant. sess. vlt. in const. Martini V.* Vide, *Indulgentiæ*.

Papa discedens ab Vrbe.

Papa discedens ab Vrbe, quas facultates concedere solet Legato Vrbis à se instituto. *Paulus 3. constit. 16. Licet potestatis. Clemens 8. const. 53. Licet.*

Papa absente ab Vrbe, Officiales sequentes eum, vel remanentes Romæ, tam circa beneficia, quam circa alia, gaudent priuilegijs eisdem, ac si essent Romæ. *Clemens 8. constit. 54. Cum ob nonnullas.*

Par.

Par in parem non habet imperium. *de verbor. signif. in 6. cap. Exijt, in fine.* Vide, *Minor*.

Paramenta.

Paramenta sæcularia non ponenda in Ecclesijs. *Conc. Later. 4. cap. 19.* Vide, *Ornamenta*. Vide, *Ecclesia quomodo ornanda*.

Parentes.

Parentes nuptui dantes filias suas, cum sacerdotibus idolorum, neque in fine accipiant communionem. *Conc. Elibertinum cap. 17.*

Parentes frangentes fidem sponsaliorum pro filijs factorum, per tres annos non communicent. *Concil. Elibert. c. 54.*

Parentes tenentur bene educare filios. *Lib. 4. const. Apostol. c. 10. Conc. Arelat. 4. c. 19.*

Parentes, qui prætextu conuersionis, filios relinquunt, & ad pietatem non educant, sunt anathema. *Concil. Gangrense cap. 15.*

Parentes baptizantes filios ex industria, quando separandi, & pœnitentia illis danda. & si aliter eorum superuixerit, non potest amplius matrimonium contrahere. *30. q. 1. c. de eo.* Vide, *Matrimonia separanda*.

Parentes, qui sunt causa corruptionis filiarum, seu eas prostituunt, quomodo puniendi. *Conc. Regiaticinum c. 9.* Vltimo supplicio sunt puniendi in statu Ecclesiæ. *Sixtus 5. constit. 46. Ad compescendam §. 7.* Vide, *Pater*.

Parentes non multum differant collocare in matrimonio filias nubiles. *Conc. Regiaticinum c. 9.*

Parentum vitia non nocent filijs. *dist. 56. cap. Vndecumque. cap. Numquam. c. Nasci. cap. Sponsus.*

Parentum vitia, quomodo transferuntur ad posteros. *dist. 56. cap. Si gens.*

Parentes, apud quos filii reperiuntur oppressi, pœnitentiam trium annorum faciant, & vnum ex his in pane, & aqua. *de his, qui filios cap. fin.*

Vide, *Pater*. Vide, *Mater*. Vide, *Filij*.

Parentela.

Parentela probanda est per propinquos; & si isti desunt, per antiquiores, quibus nota sit, & debent iurare; alias non probant. *35. q. 6. cap. 1. cap. Videtur. cap. Notificamus. cap. de parentela 1. & 2. cap. Illud Sacramentum. & cap. Episcopus.*

Parentela non probata, solui non potest matrimonium. *35. q. 6. cap. Notificamus. cap. Multorum.*

Vide, *Consanguinitas*. Vide, *Affinitas*. Vide, *Matrim. prohibita, &c.*

Parochia.

Parochia Diœcesis etiam dicitur. *Lucius 1. in ep. decret.*

Parochiæ alienæ non peruadendæ. *Conc. quod dicitur Apost. cap. 14.*

Parochiarum diuisio iterum facta à Papa Dionysio. *13. q. 1. cap. Ecclesias.*

Parochiæ possessæ ab aliquo Episcopo per 30. annos, ei non auferantur. *16. q. 3. c. Per singulas, c. Præsulum. Conc. Calcedon. c. 17.* Si verò intra id tempus mota est lis, synodus decidat. *ibid.*

Parochiarum status non potest mutari, nec præscriptione, nec præsumptione. *16. q. 3. c. Licet.*

Parochiæ distinguendæ, & constituendæ in Ciuitatibus, & Regionibus, vt populi habeant suum Parochum, à quo recipiant Sacramenta. *concil. Trident. sess. 24. de refor. cap. 13. conc. Mediol. 1. part. 2. de ijs, quæ pertinent ad Sacram. administrat.*

Parochiarum limites, quomodo præscribendi. *16. q. 3. cap. Inter, cap. Dilectio.* Vide, *Præscriptio. de Parochijs, &c. cap. Super eo.*

Parochia, quæ ante bellum, &c. pertinebat ad aliquam Diœcesim, semper est illius. *conc. Hispalen. 2. c. 1.*

Parochiæ non possunt per laicos gubernari. *conc. cabilon. 2. c. 5.*

Parochia non potest conuerti in beneficium simplex. Vide, *Transferre, Translatio*.

Parochiæ (olim) duos solidos Episcopis soluere tenebantur, singulis annis. *Pelag. 2. ad Crescentium. 10. q. 3. c. Illud.*

Parochiæ à proprijs Parochis gubernandæ, & vnus non vsurpet limites alterius. *Dionysius ep. 2. 13. q. 1. c. Ecclesias.*

Parochiæ plures non possunt vni commendari, nec vna vltra sex menses. *de elect. in 6. cap. Nemo.* Vide, *Beneficiorum plural.*

Parochia cum personatu in eadem Ecclesia potest teneri. *de præbend. & dignit. in 6. c. Super eo.*

Parochia vacante, Episcopus statim prouidere tenetur de Vicario cum portione congrua, sibi visa, donec prouideatur; etiam si Ecclesia sit exempta, affecta Cardinali, &c. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 18.*

Parochiæ vacantes in curia, viuente Papa non collatæ ab eo, spectant ad Ordinarios, nisi à Papa viuente non fuerit aliter ordinatum. *de præb. in 6. c. Si Apostolica.*

Parochiæ vacantes in curia, Sede Romana vacante, conferuntur ab ordinario. *de præb. in 6. c. Si Apostolica.*

Parochia propria moribundi est illa, in qua hic habet domicilium, & recipit Sacramenta. *de sepulturis in 6. c. cum quis.* Si duo habet domicilia, & æqualiter habitat in eis, ambæ Parochiæ sunt propriæ; & tunc portio canonica diuiditur inter eas. *ibid.*

Parochiæ nouæ instituẽdæ sunt ab Episcopis, si Parochiæ multum distent, & populi non possint sine magno incommodo ad Sacramenta, & officia accedere. & hoc etiam inuitis

Recto-

Rectoribus Ecclesiarum. *De Eccl. ædificandis cap. Ad audientiam. Conc. Trident. sess. 21. de reform. c. 4.*

Parochi nouiter facti in dictis Ecclesijs, prouidendi sunt de fructibus pertinentibus ad Ecclesiam matricem, & populi possunt compelli ad subministrandum congruam portionem. *ibid. c. 4.*

Parochia vacante per mortem, vel resignationem, etiam in curia, per edictum publicum, vel aliter, vt de more, ab Ordinario vocentur omnes, qui volunt pro Parochia comparere. Adueniente termino præfixo, omnes descripti debent ab Ordinario, vel eius Vicario, & examinatoribus non paucioribus quam tribus examinari. si vota sint paria, potest Episcopus, seu Vicarius accedere cui magis placet. Examine peracto renunciari debent quot sint opportuni ad regendam Ecclesiam: Episcopus verò magis idoneo det Ecclesiam, & non alteri. Si verò Ecclesia sit Patronata, à Patrono fiat præsentatio, Episcopus tamen examinet; & si idoneus, admittat. *Conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 18.*

Si aliquis examinatorum appellet ad Papam, non impeditur prouisio facta ab Episcopo. Quod si Episcopus deferat appellationi; interim non amoueatur Vicarius, donec prouideatur. *ibid.*

Si verò ob tenues reditus, vel ob factiones non expediat fieri præfatum examen, fiat aliud priuatum ab Episcopo, cum deputatorum consilio, & sic conferatur Ecclesia. *ibid. c. 18.*

Aliter facta collatio, est nulla. *Pius V. const. 33. in conferendis.*

Parochialis Ecclesia.

Parochiales Ecclesiæ à suis Parochis regendæ, & vnus non inuadat limites alterius, neque vsurpet populum alterius. *Dionysius ep. 2. 13. q. 1. c. Ecclesias.*

Parochialis Ecclesia conferri non potest non seruata forma Concilij Tridentini, alias est nulla collatio. *Pius 5. constit. 33. in conferendis.*

Parochialis Ecclesia commendari non potest, nisi habenti ætatem legitimam. *De elect. in 6. cap. Nemo.*

Duæ non possunt eidem commendari. *ibid.*

Parochialis Ecclesia non potest commendari vltra sex menses. *ibidem.*

Parochiales Ecclesiæ, quibus conferendæ. *De elect. in 6. cap. Licet. cap. Statutum.* Vide, *Beneficia quibus conferenda.* Vide, *Beneficia curata.*

Parochialis Ecclesia pauper ab Episcopo prouideatur per vniones beneficiorum, non tamen regularium. & si hoc fieri non possit, per applicationem primitiarum, decimarum, aut collectarum Parochianorum. *Conc. Trident. sess. 24. de refor. c. 13.* Vel alio modo.

Parochiales Ecclesiæ non vniantur Monasterijs, Abbatijs, hospitalibus, dignitatibus, præbendis, beneficijs simplicibus, vel militijs. *ibid. c. 13.*

Parochialis Ecclesia plures Presbyteros habere debet pro loci qualitate. *Conc. Oxon. 1. c. 9.*

Parochiali Ecclesiæ debetur tertia pars, si quis in alio loco eligit sepulturam. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. de sepultur. c. 2.* vel seruetur consuetudo.

Parochiales Ecclesiæ ob paupertatem possunt vniri.

Vide, *Beneficiorum vnio.* Vide, *Vnio.*

Parochiales Ecclesiæ, etiam iuris Patronatus, si dirutæ sint, curent Episcopi, vt reficiantur ex prouentibus earum: quod si non sufficiunt, patroni, & alij, qui fructus percipiunt, ad hoc cogantur. *Conc. Trid. sess. 21. de refor. c. 7.*

Si verò refici non possint, vt supra, transferantur in alias Ecclesias vicinas, & illæ dirutæ conuertantur in vsus prophanos, sed non sordidos, erecta ibi Cruce. *ibid. c. 7.*

Parochialis Ecclesiæ Vicario assignanda est portio sufficiens ad se sustentandum. Vide, *Vicarius.*

Parochialis Ecclesia quomodo, & cur conferenda.

Vide, *Parochia in fine.* Vide, *Beneficia.* Vide, *Beneficiati.*

Parochus, eiusque obligationes.

Vide, *Beneficia quibus conferenda.* Vide, *Clerici, &c.* Vide, *Ecclesiarum rectores.* Vide, *Beneficiati, &c.*

Parochus fieri non potest homo auarus, & rapax. *Conc. Parisiense 6. lib. 1. c. 25.*

Parochus fieri debet melior, & dignior. *conc. colon. 2. par. 1. cap. 3. 4. 6. 7. & 9.*

Parochus quomodo instituendus. Vide, *Parochia.*

Parochus fieri non potest, qui nescit Latinè loqui. *Conc. Tolet. 19. c. 12. Tolet. 22. c. 10.* Pœnæ facientium.

Parochus fieri non potest sacerdos ignarus. *Concil. Senon. in decr. morum c. 8. de elect. in 6. cap. Licet, & c. Statutum.*

Parochus fieri non potest, qui non est 25. annorum, doctus, & probus. *conc. Later. 3. c. 3.* Si tempore præfixo non ordinatur, est remouendus. *ibid. Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 12.*

Parochus intra annum ordinari debet Presbyter, alias deponatur. & si anno elapso non fecerit, non potest iterum eligi. *concil. Rauenn. 5. sub Honorio 4. cap. 4. de elect. c. cum cunctis. §. inferiora* & sub eodem titulo *in 6. cap. Licet. cap. Statutum, & cap. commissa.* Nisi ordinetur, tenetur ad restitutionem fructuum. *ibid.*

Potest ab Episcopo dispensari causa studiorum ne per 7. annos ordinetur Sacerdos dummodo sit subdiaconus: sed ijs finitis statim tenetur: interim de Vicario cum congrua portione prouideatur. *De elect. in 6. cap. cum in cunctis.*

Parochus tenere non potest archidiaconatum. *Honorius 3. ex Cirone tit. de præbendis c. 2.*

Parochus fieri potest etiam subdiaconus cum dispensatione, imò, & qui de breui fiet subdiaconus, & sacerdos. *conc. Lateran. 3. append. tit. Quibus & quando, &c. c. 5. de ætate & qualitate, &c. cap. Præterea.* Non potest fieri ante annum 22. *conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12.*

Vide, *Beneficia curata.*

Parochus antequam fiat, cum maxima diligentia est examinandus de idoneitate, &c. *concil. colon. 3. tit. De altero medio cap. 6.*

Parochis imperitis dandi sunt ab Episcopis coadiutores. *concil. Trid. sess. 21. de refor. cap. 6.*

Parochus à Papa institutus, ab ordinario examinetur, & si ignarus est, non admittatur, sed loco eius ponatur Vicarius, donec ipse perueniat ad sufficientem doctrinam. *conc. Senon. in decr. morum c. 8.*

Parochus sub cura monachorum, ab Episcopo instituitur de eorum consilio. *De cappellis monachorum cap. 1.*

Vide, *Regulares quò ad Parochos suarum Ecclesiarum.*

Parochus prouidendus est de victu, & vestitu. *conc. colon. 2. p. 8. c. 2. de præbend. &c. c. Extirpandæ.*

Parochus non potest duas Parochias simul habere. *conc. Later. 3. c. 13.* Vide, *Beneficia plura.* Alias priuandus, & conferens priuatur potestate conferendi. *ibid. De præbend. &c. cap. De multa.* Nec potest acceptare secundam, nisi relinquat primam. *ibid.*

Parochus non potest per alium gubernare Parochiam, sed per se. excepto si habeat præbendam in maiori Ecclesia. & tunc per Vicarium perpetuum, cum debita congrua gubernat, alias priuatus est de facto. *Concil. Later. 4. cap. 32. de præbend. &c. cap. Extirpanda, §. Qui verò.*

Parocho de iure competit prædicare, & confessiones audire. *Clement. de sepulturis. cap. Dudum. concil. colon. 2. par. 4. c. 6. & 14.* Et tenetur prædicare per se, vel per alium, & quando. Vide, *Prædicare.*

Parochus tenetur viuere secundum doctrinam, quam docet. *conc. colon. 2. par. 5. c. 2.* & exemplo docere alios. *ibid. c. 3.* Tenetur auaritiam fugere. *ibid. c. 4.* Cauere à luxu, crapula, tabernis, negotiis sæcularibus, sequi virtutes, &c. *ibidem cap. 6.*

Parochus etiam si sit peccator, non potest à populis priuari solitis decimis. Vide, *Decima cui soluenda,* in fine.

Parochus tenetur in Parochia residere. *conc. Lateran. 3. c. 13. conc. Senon. in decr. morum c. 11.* Nisi ex magna necessitate dispensetur. *ibid. de elect. in 6. c. Licet canon.* (Episcopus in necessitate dispensat.) *ibid.* sub pœna peccati mortalis, & priuatione fructuum pro rata; quæ non possit condonari. *conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 1.* In necessitate, per bimestre Episcopus concedere potest licentiam in scriptis: vltra bimestre causa debet esse grauis. & tunc remanet pro

eo

eo Vicarius approbatus ab Episcopo. *Tridentinum. ibid.* Vide, *Beneficiatus*.

Parochus scandolosè viuens puniatur, si incorrigibilis, priuetur, etiam appellatione remota. *Conc. Trid. sess. 21. de reform. cap. 6.*

Parochus tenetur habere curam suæ parochiæ. *Dionysius ep. 2. 13. q. 1. c. Ecclesias.*

Tenetur frequenter celebrare, vt suo muneri satisfaciat. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 14.*

Parochus non se ingerat in Ecclesia alterius, nec populum eius vsurpet. *13. q. 1. cap. Ecclesias.*

Parochus non permittat vt alieni audiant Missam in sua Parochia, sed ad propriam mittant: excepta causa itineris. *concil. Nanneten. 1. c. 1. & 2. de Parochijs. c. Vt Dominicis.*

Parochus tenetur assistere matrimonijs, & denunciare in Ecclesia, & cum impedimenta aduertit, debet desistere donec consulatur quid agendum. *De clandestina desponsat. cap. cum inhibitio.*

Parochi officium est coniuges coniugere in matrimonio. si sunt diuersæ Parochiæ, proclamationes fiant in vtraque, & requiritur licentia alterius. *concil. colon. 3. tit. censura. c. 32. conc. Trid.* Vide, *Matrim. clandestina*. Vide, *Matrim. cum quibus solemnitatibus, &c.*

Parochus coniungens in tempore prohibito, vel non in Ecclesia post Missam, suspenditur ab officio. *ibid. c. 33. concil. colon.* aliæ pœnæ. *De clandestina desponsat. §. fin.*

Parochus non potest interesse matrimonio hominis vagi. *concil. Trid. sess. 24. de refor. matrim. cap. 7.* Absque Episcopi licentia.

Parochus non potest alienare res Ecclesiæ. *conc. Agathen. c. 53.* Nulliter facit. *ibid. conc. Epaunen. cap. 7. 12. quæst. 2. cap. Quisquis.*

Parochus quando sine denunciationibus potest esse præsens matrimonio coram testibus faciendo, & postea ante consumationem facere denunciationes. *concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 1.*

Parochus dum olim instituebatur, accipere debebat ab Episcopo libellum officialem, id est Rituale vt sciret suum munus quale esset. *concil. Toletan. 4. cap. 26. dist. 38. cap. Quando presbyteri.*

Parochus vocatus ad synodum, debet veritatem dicere de occurrentibus in Parochia. *Post epist. 2. Eutichiani. 35. q. 6. c. Episcopus in synodo.*

Parochus ingrediens religionem, si non est professus, potest ad curam redire. *concil. Later. 3. in append. tit. De monachis. cap. 2.*

Parochus tenetur ad reparationem Ecclesiæ. *conc. Later. 3. in append. de alienat. c. 2.*

Parocho transferente domicilium, primus Prælatus non habet in eum ius. *De parochijs, &c. cap. fin.*

Parochus tenetur in Dominica annunciare festa, & ieiunia. *conc. Rauenn. 2. sub Clemente V. c. 10.* & pœnæ. *ibid. conc. Trid. sess. 25. in decreto de delectu ciborum.*

Parochus baptizans tenetur docere eos, qui tenent, quam cognationem contrahunt. scribat eorum nomina. interroget ad quos spectat, quos eliganr ad tenendum. si enim alij præter eos tenent, non contrahunt cognationem. *concil. Trid. sess. 24. de reform. matrim. c. 2.*

Parochus tenetur scire formam baptismi, &c. *concil. Rauenn. 2. sub Clem. V. cap. 11.*

Tenetur in Aduentu, & Quadragesima significare populo obligationem confessionis, & communionis. *ibid. c. 15.*

Item significare tenetur in quibus temporibus fieri non possunt matrimonia. *ibid. c. 19.*

Item teneat in scriptis Latina, & vulgari lingua articulos fidei, præcepta decalogi, sacramenta Ecclesiæ; species virtutum; & quater in anno, Natiuitate Domini, Paschate, Pentecoste, & Assumptione B. Virginis, ac Dominicis Quadragesimæ, ea populo annunciet. *conc. Sabinense cap. 3. concil. Toletan. 22. cap. 2.* & pœnæ pro non facientibus. *ibid. concil. Sabinens. in decr. morum cap. 11.* & in Dominica etiam id faciat.

Parochi in Dominica tenentur prædicare, & docere populos de necessariis ad salutem. alias Episcopus in hoc munere substituat, & prouideat de portione congrua. & hoc potest facere etiam cum Parochis Ecclesiarum exemptarum, regularium, &c. *conc. Trid. sess. 5. de reform. c. 2. & sess. 24. de reform. cap. 4.*

Parochi non possunt plus petere ab ijs, qui sepeliuntur in Ecclesiis Ordinis Minorum de Obseruantia in Indiis Occidentalibus. *Clemens 8. const. 96. Expositum. Paulus V. const. 47. Expositum.*

Idem confirmat *Vrbanus* 8. pro eisdem in Indiis etiam Orientalibus. & quomodo intimanda hæc constitutio. *const. 21. Alias felic. record.*

Idem statuitur pro iis, qui in Ecclesiis fratrum S. Augustini sepeliuntur. *ibid. Paulus V. const. 35. Expositum.*

Parocho leproso dandus est coadiutor. Vide, *Leprosus*.

Tenetur explicare populo, vulgari lingua virtutem Sacramentorum. *conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 7.* & hoc in festis. *ibid.*

Tenetur populos monere, vt Missam in festis audiant; alias si per tres festos non audiunt, denunciem eos vt puniantur. *concil. Senon. in decretis morum c. 12.*

Inter Missarum solemnia sacra eloquia, & salutis monita populis declarant. *Trid. vbi supra c. 7.*

Parochus tenetur docere pueros doctrinam Christianam. *De vita & honest. cleric. c. Vt quisque. conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 4.* Ad hoc compellantur per pœnas & censuras. *ibid.* Vide, *Pueri*.

Parochus non potest absoluere à casibus reseruatis Episcopo, &c. *conc. Rauenn. 1. sub Honorio 4. c. 8.*

Parochus tenetur habere librum baptizatorum, & matrimoniorum. *conc. Trident. sess. 24. de reformat. matr. cap. 1.*

Parochus non contendat cum populo. *Concil. colon. 2. par. 6. cap. 12.*

Parochi, qui sunt in Ecclesiis Ordinis Minorum, ad nutum superiorum sunt amouibiles. *Sixtus 4. constit. 6. Regimini §. 13.*

Parochus tenetur quolibet anno scribere nomina Parochianorum, qui ad annos discretionis perueniunt, vt sciat, qui confessi sunt. *Conc. Tolet. 19. c. vlt.*

Tenetur hortari populos ad frequenter confitendum, & communicandum, & scribere nomina communicantium in Paschate. *conc. Senon. in decr. morum c. 12.*

Tenetur Episcopo referre si in hospitalibus exerceatur hospitalitas debita, vel non alias ab Episcopo puniatur. *concil. Mediol. 1. p. 3. tit. De piorum locorum administratione.*

Parochus non potest cogere hæredes ad faciendum anniuersarium, vel septimum. *Reformatio cleri Germaniæ.*

Parochi possunt à Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus exigere 4. funeralem, seu canonicam, & præter eam nihil aliud. *Clement. de sepulturis c. Dudum.*

Parochus non potest exigere à populis aliquid supra debitum. *Reformatio cleri Germaniæ c. 5.*

Non potest aliquid exigere pro collatione Sacramentorum, vel alio spirituali. *conc. colon. 2. p. 8. c. 1. conc. Moguntin. 4. cap. 92.* Sub pœna suspensionis ab officio. *ibid.* Nisi spontè sit oblatum.

Parochi tenentur benignè recipere, & tractare Fratres Minores, & Prædicatores. *clement. de sepultur. c. Dudum.*

Parochorum pacta cum regularibus seruanda. Vide, *Pactum*. Vide, *Regulares circa Parochos*. Vide, *Beneficia curata*. Vide, *curatus*. Vide, *curam habens animarum*.

Parochiani.

Parochiani, olim, tenebantur audire Missam in propria Parochiali Ecclesia, excepta causa itineris alias ab alienis Parochis eiici debebunt, & mitti ad suas Ecclesias. *concil. Nannetens. 1. cap. 1. & 2. de Parochijs cap. Vt Dominicis. Extra, de tregua, & pace cap. Vices. conc. Trid. sess. 24. de reformat. cap. 4.*

Parochiano transferente domicilium primus Prælatus non habet in eum ius: sed prædiorum decimæ, illi sunt soluendæ, si in eius territorio sunt. *De parochijs, &c. c. fin.*

Parochiani in sua parochia tenentur sacramenta suscipere. *conc. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 13.*

Vide,

Vide, *Eucharistia*. Vide, *Missa vbi audienda*. Vide, *Confessio*. Vide, *Pænitentia Sacram.*

Parochianus alienus nequit ab Episcopo ordinari nec iudicari. *De parochijs c. Nullus*. Vide, *Episcopus quo ad iurisdictionem*. Vide, *Episcopus quo ad ordines*. Vide, *Ordinatio*. Vide, *Ordines, &c.*

Pars.

Pars objiciens exceptionem peremptoriam, fundata intentione actoris, petens inducias, si defecerit in probando, condemnatur in expensis. *De dolo, & contum. c. finem litibus.*

Parti danda sunt instrumenta aduersarij, si petat. *De fide instrument. cap. G. perpetuus.*

Parte inaudita, nihil definiendum. *De causa possessionis, &c. cap. 1.* Vide, *Iudicium*. Vide, *Sententia*.

Pars in toto continetur. *De regulis iur. in 6. reg. 80.*

Participans.

Participantes cum excommunicatis, incurrunt excommunicationem minorem. *De sent. excomm. in 6. cap. constitutionem. cap. Statutum.*

Participantes cum excommunicatis non possunt excommunicati maiori excommunicatione, neque suspendi aut interdici, nisi præuia monitione. *ibid.* Vide, *Excommunicati*.

Paruuli.

Paruulis Baptizatis non nocet parentum perfidia. *De consecrat. dist. 4. cap. Quæris à me.*

Paruuli, originale tantum peccatum habent. *De Baptismo c. Maiores. Gelasius ep. 7.*

Paruuli cum peccato nascuntur. *Gelas. ep. 7.* Vide, *Originale*.

Paruuli vtiliter baptizantur, licet non credant. *De Baptismo cap. Maiores.*

Paruulis in baptismo deletur originale. *ibid.*

Paruulis in baptismo fides aliorum sufficit. *De consecr. dist. 4. cap. in Ecclesia.* Fiunt fideles per fidem offerentium. *ibid. c. Paruuli fideles, cap. Mater Ecclesia. De pænitent. dist. 1. cap. 81. Tres sunt.*

Paruuli baptizati morientes saluantur. *De baptismo c. maiores.*

Paruuli sine baptismo non possunt saluari. *De consecr. dist. 4. cap. Nulla. cap. Firmissimè.* Siue moriantur nati, siue in vtero matris. *ibid. De Baptismo cap. Maiores. Gelasius epist. 7.*

Paruulis baptizatis non est necessaria pœnitentia. *De pænitentia dist. 1. cap. 81. Tres sunt.*

Paruulis baptizatis infunditur gratia informans, & virtutes. *Conc. Vienn. Gener. Clemens. 1. de fide.*

Paruuli baptizati dicuntur fideles, non quia actu credunt, sed quia recipiunt Sacramentum fidei, scilicet baptismum. *De consecr. dist. 4. c. Nihil est aliud.*

Paruuli cum solo originali morientes damnantur, & quomodo puniuntur iuxta sentent. S. Augustini. *De consecr. dist. 4. cap. Firmissimè.*

Pro paruulo baptizato respondere potest alius. *De consecrat. dist. 4. cap. cum pro paruulis.*

Paruuli carentes vsu rationis non tenentur ad Eucharistiam de necessitate salutis. Non tamen damnati debent Patres antiqui, qui eam dabant. *Conc. Trid. sess. 21. c. & can. 4.*

Vide, *Puer*. Vide, *Infans*.

Pascha.

Pascha celebrari non potest ante æquinoctium vernale. aliter faciens ab Ecclesia eijciatur. *Conc. quod dicitur Apostolor. c. 8. Lib. 5. const. Apost. c. 16.*

Pascha in vno die, & tempore per vniuersam Ecclesiam celebrari debet. *Conc. Arelat. 1. c. 1. Conc. Carthag. 4. c. 65. de consecr. dist. 3. c. De obseruatione. Conc. Aurel. 4. cap. 1.* & hoc ex decreto *Victoris I. ibid.*

Pascha die Dominico celebrandum. *Lib. 5. constit. Apostolic. c. 16. Pius I. ep. 1. Victor 1. ep. 1. & 2. de consecrat. dist. 3. c. Nosse. c. celebritatem. & c. Pascha solemnitas. conc. Rom. Palæst. Ponticum, Osroenum, &c. sub Victore I.*

Pascha celebrari debet post Lunam 14. *conc. Rom. 3. sub Syluestro c. 1. conc. Antioch. c. 1. conc. Palæst. sub Victore.*

Paschatis celebrationem Africani ab Episcopo Carthaginensi discere debebant. *Conc. Carthag. 3. c. 1. & 40.*

Paschatis celebritas omnibus intimanda. *Conc. Carthagin. 5. cap. 7.* Olim in Concilijs intimabatur. *Conc. Afric. c. 1. de consecr. dist. 3. c. Placuit 1. & 2.*

Paschæ solemnitas in die Epiphaniæ annuncianda, iuxta decretum Victoris I. *conc. Aurel. 4. c. 1.*

Paschæ dies à Metropolitano indicandus in Natali. *Concil. Bracharen. 2. c. 9. conc. Tolet. 4. c. 5. De consecr. dist. 3. cap. Placuit, vt postquam.*

Paschæ celebrandi tempus à Primate, vel Metropolitano requirendum (olim.) *Concil. Tolet. 4. c. 5. concil. Cæsaraugust. 3. cap. 2.*

Pascha cum Episcopo in Ciuitate, non in villis, à ciuibus celebretur. alias priuentur communione. *concil. Agathen. c. 63. Aurel. 1. c. 27. Aruernense c. 14. Aurel. 4. c. 3. de consecr. dist. 3. c. Nullus ciuium. Post conc. Tolet. 17. c. 16.*

Paschalis solemnitas per octo dies præcedentes, quomodo celebranda. *conc. Matiscon. 2. c. 3. conc. Meldense cap. 77.* Octo dies præcedentes erant feriati. *ibid.*

B. Paschalis.

Fr. Paschalis Ordinis Minorum declaratur Beatus. *Paul. V. constit. 111. in sede.*

Fratres Obseruantes obtinent licentiam recitandi officium de eo pro *die 17. Maij*. *ibid.* Deinde obtinent, vt possint recitare officium in loco *Turris Formosæ* eius Patriæ, & in toto Regno Hispaniæ. *ibid.* Sic etiam moniales.

Pastor.

Pastor, id est Episcopus non potest accusari, aut reprehendi à subditis, nisi in fide erret. *Ioannes I. epist. 1. 2. quæst. 7. cap. Oues.*

Pastor diligens gregem, salubria illi quærit. *Ioann. 2. ep. 3.*

Pastores debent tractare gregem, non vt suum, sed Dei. *conc. Paris. 6. lib. 1. c. 13. & 23.*

Tenentur pro ouibus animas ponere. *ibid. c. 12.*

Pastores miseri sunt si gloriantur in malis ouium. *Anacletus ep. 1. dist. 83. cap. Nihil illo.*

Pastores simoniaci, nullam præbent ouibus medicinam. *1. q. 1. cap. Fertur.*

Pastori negligenti dandus est coadiutor. *De supplend. neglig. in 6. c. Grandi.* Vide, *Coadiutor*. Vide, *Episcopus, &c.*

Patena.

Patenæ non debent esse ligneæ, neque vitreæ. *De consecrat. dist. 1. cap. Vasa in quibus. & cap. Vt calix.*

Pater diuinus.

Pater diuinus est ingenitus. *Pelagius 1. ep. 1.*

Pater diuinus omnia sua communicat Filio præter paternitatem. *conc. Florens. sess. vlt. in literis vnionis.*

Pater diuinus non est maior filio. *Marcell. 1. ep. 1.*

Patris vox, non filij, aut Spiritus Sancti audita est, dum dixit, *hic est filius meus dilectus*. *De consecrat. distinct. 3. cap. vlt.*

Pater diuinus ab æterno generat filium, & dat ei suam substantiam quam etiam secum retinet, nec diminuitur. *concil. Lateran. 4. cap. 2.* Vide, *Persona diuina*.

Pater noster.

Pater noster veraciter dicitur à Sanctis, cum illis verbis *dimitte nobis*, &c. *conc. Mileuit. c. 8.*

Pater.

Pater non potest tenere filium in baptismo. *Concil. Moguntin.1. cap.55.*

In necessitate potest filium baptizare sine solutione matrimonij. *Conc. Londinen.1. c.3.*

Patris nomine intelliguntur, etiam alii ascendentes. *De verbor. signif. c. Nam, & Rex.*

Pater non potest à filio iudicari, aut reprehendi. *Nicolaus I. in decr. tit. de Iudicijs c.2.*

Pater detinens vxores, vel dotes filiorum, per censuras compellitur ad restituendum. *De sponsalibus c. Non est.*

Pater non potest esse testis in causa criminali filii, nec in alijs eius contractibus, sed solum in causa matrimoniali. *Post ep.14. Cœlestins 1. c.4. 35. q.6. c. Videtur nobis. Qui Matrimonium accusare c. Videtur.*

Pater occidens filios, olim à sacerdote simul & iudice erat puniendus. *Conc. Tolet.3. c.17.* Vide, *Occidens.*

Pater occidens filium hac pœnitentia, olim, erat plectendus. Per tres annos stare debebat ante fores Ecclesiæ, &c. per quatuor annos inter auditores. per septem carens communione, per totam vitam non comedens carnes, neque bibens vinum. per tres annos incedens discalceatus; arma non tractans, nisi contra paganos. *Nicolaus 1. in append. ep.18.*

Pater, vel mater prostituentes filias, in statu Ecclesiæ, vltimo supplicio puniendi. *Sixtus 5. const.46. Ad compescendum §.7.* Vide, *Parentes.*

Patrem occidens. Vide, *Occidens.* Vide, *Filius.*

Patrem persequens, est infamis. *Fabianus ep.2.* Vide, *Arma.*

Patrem inuadens, seu contra eum arma sumens, est infamis. *Adrianus I. c. vlt. 3. q.5. c. Omnes.* Vide, *Occidens.* Vide, *Patricida.* Vide, *Filius.*

Pater exhæredato filio, non potest dare bona sua Ecclesiæ; neque hæc acceptare. *17. q.3. c. Quicumque.*

Pater non potest priuare hæreditate filium factum religiosum, etiam si dum hic erat laicus, fuit sibi ingratus. *19. q.3. cap. vlt.*

Pater, & filius carnaliter cognoscentes eamdem mulierem per octo annos pœniteant. *30. q.4. c. Si Pater.* Vide, *Carnalis, &c.*

Pater non potest copulari mulieri cognitæ à filio: si verò nesciens id fecit, non peccat; si sciens, septennis pœnitentia ei est danda. *Conc. Later.3. in append. tit. De eo, qui consanguineam c.3.* Vide, *Carnalis.* Vide, *Filius.*

Pater cognoscens filiam carnaliter, per triennium careat Eucharistia; abstineat à carne: ieiunet omnibus diebus, exceptis festis. *Conc. Vormatien. 1. c.36.*

Patre soluente aliquid pro acquirenda Ecclesia filio; licet hic ad tempus remoueri debeat, potest tamen ad eam, & ad alias assumi. *Conc. Later.3. in append. p.50. c.1.*

Pater non potest cogere filium ad Religionem. *Conc. Colon. 2. p.10. cap.3.*

Pater familiæ, qui habet 12. filios in statu Ecclesiæ, à qua gabella, & dogana est exemptus. & Patre mortuo, quibus gaudet eius familia. *Pius IV. const.72. Licet. Paulus V. const. 11. In maximis* §.13. Vbi omnes franchitiæ, & exemptiones numerantur.

Vide, *Culpa.* Vide, *Filius.* Vide, *Parentes.*

Patientia.

Patienter obseruanda sunt præcepta. *causa 23. q.1. c. Paratus.*

Patres, id est, seniores.

Patrum statuta sequenda; & qui ea non sequitur, errat in via. *Hormisda ep.70.* Vide, *Decreta.* Vide, *Statuta.* Vide, *Sancti.*

Patrum regulæ non debent contemni. *Distinct.10. cap. Quis autem.*

Patrum statuta in Concilijs, non violanda. *25. q.1. c. Prima salus. c. A Sanctis. c. Ideo. c. Contra statuta.*

Patriarcha.

Patriarcha, & Primas idem sunt. *Anacletus ep.2.*

Patriarcha idem est, ac Summus Patrum. *dist.21. c. Cleros.*

Patriarchæ omnes ab Ecclesia Romana sunt instituti. *Nicolaus I. in decret. tit. De Roman. Eccl. cap.1. dist.22. cap.1. Omnes.*

Patriarchæ, & primates in maioribus Ciuitatibus ponendi sunt ex institutione Apostolorum. *Clem. I. ep.1. c.4. Anacletus epist.2.*

Patriarchæ veraciter illi sunt, qui in Sedibus Romana, Antiochena, & Alexandrina post Apostolos sederunt. Constantinopolitanus verò, & Ierosolymitanus ad fauorem Principum, & ex honoris congruentia facti sunt. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.92.*

Patriarchæ omnes etiam Ierosolymitanus, Papæ sunt subiecti, & ab eo iudicantur. *Conc. Romanum sub Sixto 3. c.6.* Vide, *Papa circa Patriarchas.*

Patriarchæ habent alios Episcopos sub se. *Clem. I. ep.1. c.4.*

Patriarcha secundus post Papam, est Alexandrinus. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.93.*

Patriarcharum ordo modo hic est. post Rom. Pontificem est Patriarcha Constantinopolit. 2. Alexandrinus, 3. Antioch. 4. Ierosolymit. *Concil. Lateran.4. cap.5. dist.22. cap. Diffinimus. Concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis. De priuil. cap. Antiqua. Eugenius IV. constitut.17. Lætentur Cæli.*

Patriarcha potest conuocare omnes Episcopos sibi subditos. *Conc. Constantinop.4. c.17.*

Patriarchæ omnes à Romano Pontifice accipere debent pallium. *Conc. Later. 4. c.5.* & faciunt iuramentum obedientiæ, & fidelitatis Papæ. *ibid.*

Patriarchæ ex Papæ priuilegio, vel delegatione, alijs Archiepiscopis concedunt pallium. *Conc. Later.4. c.5. De priuil. c. Antiqua.* Vide, *pallium.* Vide, *Papa circa Patriarchas.*

Patriarcha facit portare ante se crucem, vbique, excepta vrbe Roma, & ijs locis in quibus est Papa, vel Legatus Papæ vtens Pontificijs insignijs. *Conc. Later.4. cap.5. de priuil. c. Antiqua.*

Patriarcharum, nullus vocari potest vniuersalis Episcopus. *Dist.99. c. Nullus. c. Ecce.* Quare aliquando S. Gregorius noluit appellari vniuersalis. *ibid.*

Patriarcha non cognoscit de causis Archiepiscoporum, & Episcoporum, nisi per legitimam appellationem. *De offic. Iud. ordin. c. Duo simul.*

Patriarcha transferens Archiepiscopum confirmatum in sedem Episcopi, suspenditur, & quomodo. *De translatione, &c. cap.1.*

Patriarchales sedes vacantes prouideri non possunt inconsulto Papa, alias nulla est electio. *Extra, de electione, &c. cap. Sancta Romana.*

Ad Patriarcham appellatur ab omnibus prouinciis subditis. *De priuil. cap. Antiqua. Concil. Lateran.4. cap.5.* Vide, *Appellatio.*

A Patriarcha appellatur ad Papam. *ibid.*

Patriarchæ Maronitarum Papa concedit, vt suis populis det benedictionem nomine suo, & etiam Archiepiscopis, &c. *Paulus 5. const.77. Quoniam.*

Vide, *Alexandria.* Vide, *Antiochia.* Vide, *Constantinopolis.* Vide, *Primas.*

Patria.

Patriam relinquens non potest per hoc puniri. *Nicolaus I. ad consulta Bulgarorum c.20.*

Patriam deserens, & confugiens ad exteros contra eam; quomodo puniendus. Vide, *Rebellis.*

Patriam bello tutari, iustissimum est. *23. q.3. c. Fortitudo.*

Patricida.

Patricida est infamis. *Fabianus ep.2. Adrianus 1. in decr. c. vlt. 3. q.5. cap. Omnes.* Vide, *Filius.* Vide, *Pater.* Vide, *Occidens.*

Patricida, olim, non poterat inire matrimonium. *Conc. Magnntin. sub Leone IV. c.20.*

Patrimonium.

Patrimonij titulus est necessarius, si alius non adest, vt clericus possit in sacris ordinari. *Conc. Senon. in decr. morum c.4. Conc. Trident. sess.21. de reform. c.2.* Vide, *Clerici in sacris.* Vide, *Ordinandi in sacris.*

Patrimonium, ad cuius titulum clericus est ordinatus, non potest renunciari, donec prouideatur de alio titulo, seu beneficio Ecclesiastico; & non potest hoc fieri sine licentia Episcopi. *Conc. Senon. & Trident. vbi supra.*

Patrimonium S. Petri.

Patrimonium S. Petri occupans, quas pœnas incurrit. *Clemens 6. const.3. Et si solertem.*

Patrimonij S. Petri Prouinciæ, quæ sint. *ibid.* Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Dominium.*

Patrinus.

Patrinus est necessarius ad suscipiendum baptizatum, & confirmatum. *Post ep.2. Hyginy. De consecrat. dist.4. cap. in catechismo.*

In necessitate idem potest esse patrinus in confirmatione, qui fuit in Baptismo. *De consecr. dist.4. cap. in catechismo.*

Patrinus debet esse baptizatus, & confirmatus. *De consecr. dist.4. cap. in baptismate. concil. Metense 1. c.3. conc. Later.3. p.50. cap.44.*

Patrinus esse non potest pœnitens publicus. *conc. Paris.6. lib. 1. cap.54.*

Debet esse ætatis prouectæ, vt docere possit susceptum. *concil. colon.2. par.7. c.4.*

Non potest patrinus esse, religiosus. *conc. colon.3. tit. censure c.16. conc. Trever. c.11.*

Tenetur docere illum Symbolum, & orationem Dominicam. *conc. colon.2. p.7. c.4.*

Patrini tenentur instruere, quos leuant de fonte. *conc. Aurelian.4. cap.19. conc. Mediol.1. p.2. tit. de Baptismo.* Ad id tenentur, si parentes non faciant. alias non. *ibid.* In fide, & moribus debent instruere. *ibid.*

Patrini, olim, non poterant tenere fœminas, sed mares. & è contra matrinæ solum feminas. *conc. Nic. 1. ex Arab. c.22.*

Patrinus debet esse vnus. *De consecr. dist.4. c. in baptismate. conc. Metense 1. c.3.* Si tamen sint plures, omnes æqualiter contrahunt cognationem spiritualem. *De cognat. spirituali in 6. cap. fin. conc. Mogunttin.4. c.19.* Qui tangunt baptizandum, solum sunt patrini, & contrahunt cognationem; alij non: & quomodo certiorandi à parocho, ex *conc. Trid. sess.24. de reform. matrimon. c.2.*

Vide, *Baptismi patrinus.* Vide, *parochus, eiusque obligationes.*

Patrini non possunt contrahere cum filiis spiritualibus, & commatribus. Vide, *Matrimonia prohibita ratione cognationis spiritualis.*

Patrinus esse non potest persona excommunicata. *conc. Mediol.1. par.2. tit. de Baptismo.*

Patrini cum quibus contrahunt cognationem spiritualem.
Vide, *Cognatio spiritualis.*

Patrinus tenetur diligere filium spiritualem susceptum, &c. *Nicol.I. in decr. de impedim. matrim. c.3. 30. q.3. c.1.*

Patrini moderatè procedant in faciendo donaria filijs susceptis. *ibid. c.11. conc. Mediol.1. par.2. tit. de baptismo,* prohibet vllo modo fieri.

Vide, *Baptismi Patrinus.* Vide, *Cognatio spiritualis.* Vide, *Compatres, & Commatres.* Vide, *confirmandorum requisita.* Vide, *Suscipiens.* Vide, *Vxor circa alia.*

Patrini duellorum. Vide, *duellum.*

Patrocinium.

Patrocinij causa, clericus non accipiat solutionem. *15. q.2. cap. Obseruandum.*

Quando, & quomodo clerici possunt patrocinari.
Vide, *clerici circa negotia sæcularia.*

Patrocinium populorum sumere debent Episcopi. *dist.87. c. Licet omnibus, c. defensionis. cap. Quisquis, & cap. diuina.*
Vide, *Aduocati.*

Patronus.

Patroni Ecclesiarum tenentur præsentare Episcopis Presbyteros, &c. præficiendos Ecclesijs, alias irrita est prouisio. *16. q.7. c. Decernimus. cap. Monasterium.*

(Si præsentatus à Patrono non est idoneus, Episcopus, inueniat alium idoneum. *ibid. c. Decernimus.*) *De iure patronat. c. Ex insinuatione. cap. Nobis fuit. Concil. Trident. sess. 14. de reform. cap. vlt.*

Patronus solus non potest Ecclesiam conferre. *De iure patronat. cap. Suggestum.*

Patronus, nec etiam clericus, potest Ecclesiam conferre; & si confert, adhuc postea præsentare potest. *De iure patronatus cap. finali.*

Concedens Ecclesiam sine licentia Episcopi est excommunicatus. *ibid. cap. Præterea.* Ipso facto cadit à iure patronatus. *Conc. Vienn. Prouinc.1.*

Patrono non præsentante intra tempus, Ecclesia confertur à solo Episcopo. *De iure patronatus cap. Si verò.* Quando debet præsentare. *infra.*

Patronus intra quatuor menses debet præsentare, si laicus sit; si Ecclesiasticus, intra sex. *De iure patronat. in 6. c. vnic. §. finali.*

Si præsentatio fuit nulla, potest patronus ipse alium præsentare Episcopo intra tempus. *De iure patronat. cap. Illud. cap. cum laici. conc. colon.2. p.1. c.21.*

Patroni consensus requiritur ad occupandam Ecclesiam. *De iure patronat. cap. Ex insinuatione.*

Patronus non potest alicui promittere Ecclesiam vacaturam, nec alteri concedere, vt promittat. *De concess. præb. cap. finali.* Vbi multa de hoc in eo titulo. *& cap. conc. Sabin. c.15.* & obtinens sit inhabilis perpetuò ad omnia beneficia. *ibid.* Vide, *Beneficia vacatura.*

Patronus non potest dare alteri Ecclesiam patronatam. *De iure patron. cap. Quod autem.* Et si dat, adhuc potest præsentare Rectorem. *ibid. c. Illud, cap. cum laici.*

Patrono laico præsentante duos, vnum post alium, si Episcopus eligit secundum, valet institutio. *De iure patron. cap. Quod autem.*

Patronus non potest concedere beneficium vacaturum, & nulla est concessio. *Honor.3. ex cirone, tit. de concess. præb. cap.1.* Vide, *Beneficia vacatura.*

Patronus emens ius, vt præsentet filium, vel alium, debet eo priuari, & excommunicari. *De iure patronat. cap. Quia clerici. conc. Trid. sess.23. de reform. c.9.*

Patroni noui non possunt mutare institutos. *De iure patron. cap. Querimoniam. conc. Later.3. p.50. c.32.*

Patronus non potest pro se retinere Ecclesiam, vel eam alteri dare sua authoritate. *de iure patron. c. consuluit.*

Patronus sine licentia Episcopi, vel Papæ, non potest alicui concedere decimas iuris patronatus; & si facit nulla est concessio. *de iure patron. c. Nullus.*

Patronus non potest vendere, vel alienare Ecclesiam, &c. neque aliquid pro ea exigere, nisi aliter in fundatione fuerit cautum. *de iure patronat. c. præterea. conc. Lateranens.4. cap.45.*

Patronus non eligit prælatum in Ecclesia, sed postulatur eius consensus. Pro cappella vero patronus eligit, & Episcopus instituit. *ibid. c. Nobis fuit. conc. Trid. sess.14. de reform. c. vlt. & sess.24. de refor. c.18.*

Patronus habet ius in Ecclesiam ex fundatione eius. *ib. c. nobis.*

Patroni non possunt Ecclesiam diuidere. *de iure patron. c.1.*
Vide, *Beneficia non dismembranda.*

Patronus non potest nouos census Ecclesijs imponere; & qui iurauit, illum soluere, non tenetur. *de censib. c. Grauis.*

Patronus, licet sit clericus, non potest se ipsum præsentare pro Ecclesia habenda. *de iure patron. c. per nostras.*

Patronus, si vergit ad paupertatem, de fructibus Ecclesiæ sustentetur. *de iure patron. c. Nobis.*

Patronis diffidentibus, si non concordent, Episcopus prouideat, donec concordent. *de iure patron.c.1.& c.Quoniam.*

Si ijs diffidentibus non possit aliter subueniri, Episcopus auferat ab Ecclesia reliquias, claudat ostia, & non permittat in ea celebrari. *De iure patron.c. Quacumque.*

Si ijs diffidentibus, intra quatuor menses lis non finiatur, Episcopus ordinet Ecclesiam. *ibid.c. Quoniam.*

Ius patronatus emens, vel vendens, eo spoliatur. *de iure patron. cap. Quod autem.* Nullus est contractus. *ibid.* & *c. Quia clerici.*

Patronus, mortuo Rectore Ecclesię, tenetur intra decem dies nominare Episcopo clericos examinandos per examinatores, &c. *Conc.Trid. sess.24. de refor.c.10.*

Patronus tenetur præsentare examinatum aliquem idoneum repertum. & ab Episcopo facienda est institutio. *Conc.Tridentin. sess.24. de refor. c.18.*

Patronus non potest dare Ecclesiam Religiosis sine consensu Episcopi. *De iure patron.c.Cura. de iure patron.*

Patroni si plures, possunt conuenire, vt alienis vicibus præsentent. *Clement. de iure patron. cap. fin.*

Patroni possunt plures præsentare personas hoc ordine, vt vna ex eis ab Episcopo instituatur. *ibid.*

Patronus non potest pro se retinere fructus, & paruam partem dare Presbytero. *Conc.Later.4.c.33.*

Patronus vsurpans Ecclesiam. Vide, *Ecclesiastica Immunitas.*

Patronus non potest disponere de rebus Ecclesiæ. *Conc. Lateran. 4. c. 45.* Alienans ipso facto cadit à iure patronatus. *Conc. Viennense Prouin.1. Concil. Trid. sess. 22. de refor.* c. 11. Alias priuatur iure illo. & est anathema: & si clericus, priuatur beneficijs. & aliæ pœnæ. *ibid.*

Patronus occidens Rectorem Ecclesiæ. Vide, *Occidens.*

Patronus non potest facere pactum de habendo aliquam pensionem, partem, &c. sub pœna excommunicationis, & Ecclesia interdicitur, nisi relinquatur libera. sed ipse iure patronatus non priuatur. *Conc. Germanicum 1. c. 9. Concil. Londinense 2. cap. 13.*

Sic præsentatus, priuatur officio, & beneficio, donec à Papa dispensetur. *Conc. German. vbi supra.*

Episcopus id sciens, & concurrens, à collatione, & institutione perpetuo priuatur. *ibid.* Vide, *Beneficia cum pacto.*

Patronus vsurpans bona clerici mortui, excommunicatus est, donec restituat. *Conc.Vienn. Prouinc.* 1.

Patronus præsentans puerum, excommunicatur. *conc. Sabinense cap.15.*

Patronus pro præsentatione non potest accipere prandia. sed si est consuetudo, sint moderata: alias priuatur iure suo. *Conc. Sabinense c.15.*

Patronus pro præsentatione non potest donum, vel munus accipere, alias priuatur iure præsentandi pro illa vice. & præsentatio nullum ius affert præsentato. *Conc. Sabinense cap. 20.*

Patronus intrudens aliquem in Ecclesia sine debitis requisitis, pro illa vice est priuatus iure præsentandi. Intrusus remouetur, & alius ab Ordinario instituitur. *Concil. Colon. 3. tit. De altero medio c. 10.*

Patroni pauperes, quomodo ab Ecclesijs adiuuandi. Vide, *Eccles. fundatores.*

Patronus non potest se ingerere in his, quæ pertinent ad Sacramentorum administrationem, vel fabricam, aut ornamenta Ecclesiæ, ijs exceptis, quæ sibi ex fundatione competunt. *Conc. Trident. sess.24. de refor. c.3. in fine.*

Patronus non potest imponere censum nouum super Ecclesiam. Vide, *Census.*

Patroni quicumque sint, siue Collegia, siue Vniuersitates, siue particulares personæ, non possunt se ingerere in exigendis redditibus, &c. beneficij, sed à Rectore Ecclesiæ sunt exigendi. *Conc. Trident. sess.25. de refor. c.9.*

Patronatus ius quando potest supprimi. Vide, *Canonici quo ad prabendam.*

Vide, *Beneficia quibus conferenda.* Vide, *Ius patronatus.* Vide, *Eccles. fundatores.* Vide, *Præsentatio.*

S. Paulus.

S. Paulus Apostolus est Petro posterior. 2. *q. 7.* c. *Puto.*

S. Paulus ante conuersionem, dum erat in peccato, fuit membrum diaboli. *concil. Constantiense contra art. 2. Ioannis Huss.*

S. Paulo Deus commisit Magisterium doctrinæ. *Extra, de pœnitensijs, &c. cap. Vnigenitus.*

S. Paulus in loco, qui dicitur ad *Aquas Saluias*, obtruncatus est. *Gregorius 1. lib.12. ep. 9.* Vide, *S. Petrus.*

S. Pauli Decollati clerici. Vide, *Clerici.* Vide, *Fratres.*

Pauperes.

Pauperes Ecclesiæ præ ceteris honorandi. *conc.carthag.4.c.83.*

Pauperes ab Episcopo prouidendi de victu, & vestitu. *Dist. 82. cap. Episcopus.* Vide, *Episcopus circa pauperes.*

Pauperibus faciens agapes (id est conuiuia) non damnetur. Damnans, est anathema. *conc. Gaugrense c. 11.*

Pauperibus non compatiens, Christum negat. *7. q. 1. c. Omnis.*

Pauperum non miseratus, non implet legem Christi. *Dist. 86. cap. Qui clementiam.*

Pauperum defensores, cum prouisione, per Episcopos faciendi. *conc.carthag.5.c.9.*

Pauperibus exhibenda sunt conuiuia. *Distinct.42. c.Si quis.*

Pauperes indifferenter recipiendi. *Dist.* 42. c.*Quiescamus.*

Pauperes ab oppressoribus per Episcopos liberandi. *conc. Parisien 6. lib.1. c. 52.*

Pauperi esurienti non succurrens, occidit eum. *Dist. 86. cap. Cæterum. cap. Pasce.*

Pauperes non tenentur soluere census. *de censibus* c.*Licet.*

Pauperes alere est Episcopi gloria, non parietes ornare Ecclesiæ. 12. *q.2. cap. Gloria.*

Pauperes infirmi Romæ, quomodo tractandi. Vide, *Infirmitas. Infirmus.*

Pauperes ab Ecclesiasticis pascendi. *conc. Turon.2. c.5. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap.* 181. Per Episcopos alendi. *conc. Rauennat.1. sub Honorio 4.* c. 2. *Dist.* 82. *c. Episcopus.* Vide, *Ecclesiæ bona quibus, &c.*

Pauperes quando succedunt in hæreditate, & iure pupillari. *De testamen. in 6. cap. 1.*

Pauperum, & miserabilium causæ, quomodo expediendæ per Auditorem Cameræ. Vide, *Auditor Cameræ.*

Pauperum oppressores excommunicandi. *conc.Turon.2. cap. 27. conc. Matiscon.2. c.14.*

Pauperum relicta non patiuntur Falcidiam pro nulla causa. *Extra, De priuilegijs. c. inter cunctos.*

Pauperes non spoliandi à Dominis. *conc. Mogunt.1. c. 7.*

Pauperum aduocatus quid possit, vel debeat facere. *Pius 4. const.58. Cum ab ipso.*

Pauperum procurator. Vide, *Procurator. Paulus V. constit. 71. tit. De pauperum procuratoribus.* Eius obligatio. *ib.*

Pauperum conditio non consideranda à iudice. *Damasus ep. 4. 23. q.4. cap. Ne amisso.*

Pauper vsus facti est licitus fratribus Minoribus. *De verborum significatione in 6. cap. Exijt, & Clement. c. Exiui circa finem.* Vide, *Paupertas.*

Pauperes de Lugduno hæretici, excommunicantur. *Gregorius 9. const.3. Excommunicamus. hæreses eorum. ibid.*

Pauperum hospitale. Vide, *Hospitale mendicorum.*

Pauperes Virgines. Vide, *Monasterium.*

Paupertas.

Paupertatis exceptio in clerico impedit executionem sententiæ in possessorio. *de restitut. spoliatorum.* c. *Olim vobis.*

Paupertas Christi admittebat possidere in communi. *Extrau. Ioann.22. de verborum significatione. c.Quia quorumdam. & cap. cum inter.*

De paupertate Christi, multa in dictis *capp.*

Paupertas Apostolorum qualis fuerit; cur eis præcipitur ne pecuniam haberent, & hoc non fuit præceptum rigorosum. *Extrau. Ioann.22. de verb. signific. cap. Quia quorumdam.* Vide, *Apostolus.*

Paupertas etiam perfecta, permittit habere multa in communi. *Extrau. Ioan.22. ibid.*

Paupertas fine proprio permittit habere aliqua. *ibid.*

De paupertate Fratrum Minorum, & aliorum multa notabilia. *ibid.*

Paupertas Fratrum Minorum (absque priuilegijs) omne dominium in particulari, & in communi excludit. *de verb. signif. in 6. cap. Exijt.*

Paupertas Fratrum Minorum admittit in rebus vsum facti, & quomodo. *ibid.* Vide, *Vsus.*

Pax.

Pax numquam firmanda est cum offensa Dei. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.80.* Vide, *Papa circa res fidei.*

Pacis osculum dandum in Ecclesia. *conc. Laodic. c.19.*

Pacem procurare, & tueri tenentur Episcopi. *De tregua, & pace cap.1.*

Pacis fractæ causa à iudice Ecclesiastico iudicatur, etiam si sit inter principes sæculares. *De iudicijs cap. Nouit ille.*

Pacem petere à cognato occisi ad bonum pacis, non arguit homicidium impetente, (si ipse non fuit causa eius.) *De homicid. volunt. cap. Exhibita.*

Pax perpetua non est turbanda, propter priuatum commodum. *25. q.1. cap. Qua ad perpetuam.*

Pacem non habens cum proximis est, extra Ecclesiam (intelligitur quo ad meritum.) *dist.90. c.Neque.cap. Placuit.*

Pacem nolentes componere arguantur per Episcopos; & si adhuc persistunt excommunicandi sunt. *Dist.90. cap. Placuit, & cap.Perlatum.*

Pacem non habens cum Episcopo, est extra Ecclesiam (intellige quo ad meritum, vel quod debet fieri extra eam per excommunicationem.) *7. q.1. cap. Scire debes.*

Pro pace tuenda Episcopi inuicem se adiuuent. *dist.90. cap. Præcipimus.*

Pax in missa danda est, sed in fine. *De consecr. dist.2. c.pacem.*

Non danda ante, nec inter sacerdotes, nec in populo. *ibid. c. Pacem igitur.*

Pax à Diacono danda est. *Dist.25. cap. Perlectis.*

Pax generaliter præcipitur à Papa tempore Cruciatæ. *Innocent.III. const. Ad liberandam.*

Pacis, vel treguæ fractores in statu Ecclesiæ, quomodo puniendi, & pœnæ. *Pius IV. constit.52. Licet.* Quando, & quomodo possunt audiri. *Pius V. const.9. rem ob innumeras.* Vide, *Eccles. status.* Vide, *compositio.* in fine.

Pax Germaniæ. Vide, *Papa circa res fidei.*

Peccare. Peccans. Peccator.

Peccans post baptismum, si non facit pœnitentiam, damnabitur. *Lib.2. const. Apost. c.2. de fide, & summa Trinit. c.1. conc.Mogunt.4. c.21.*

Peccans post baptismum, semper potest iustificari per pœnitentiam. *conc. Lateran.4. c.1.*

Vide, *Iustificatio.* Vide infra, *Peccatum.*

Peccat grauius, qui post baptismum fidem negat, quam qui ante. *Nicol.I. ad consulta Bulgar. c.18.*

Peccandi occasio triplex est. *De pænit. dist.2. c.22.Sciendum.*

Peccandi ordo, ac progressus in homine, qualis est. *De pænit. dist.2. c.21. Si tribus,* & est suggestione, delectatione, & consensu. *ibid.*

Peccare non dicitur, qui tentatus non consentit. *De pænitent. dist.2. c.23. Inter hæc.*

Peccare nullus potest post mortem. *de consecr. dist.5. c. Spiritus sanctus.*

Falsum est, quod homo semper peccet mortaliter, ob superbiam. *Leo X. const.40. Exurge.*

Homo potest habere certitudinem moralem, quod actu non peccat. *Leo X. ibid.*

Peccantes grauiter ab Episcopo sunt absoluendi, excepto casu infirmitatis. *conc. Elibert. c.32.*

Vide, *casus reseruati.* Vide, *Episcopus, &c.*

Peccantes grauiter, aliquando ab Ecclesia sunt abijciendi. *Lib.2. const. Apostol. c.16.*

Peccante Adamo, natura humana fuit maculata. *Gelasius ep.7.* Vide, *Ada peccatum.*

Peccans vno peccato, reus est omnium quo ad vitam æternam. *De regul. iuris c. Desleat.*

Peccantes, per confessionem peccatorum reuocandi sunt. *conc. Laodicen. c.2.*

Peccans mortaliter non cessat esse Episcopus, vel sacerdos. *conc. Constant. contra art.15. Vvicleff. & contra vlt. Ioannis Hus.*

Peccatores cum mansuetudine reducendi. *Dist.45. c.Recedite.* Vide, *Pænitens.*

Peccatori cuilibet de peccato redeunti, non potest denegari pœnitentia. *Gregor.I. lib.7. ex regest. ep.54.*

Peccatori irascendum, sed homini miserendum. *23. q.4. cap. Duo ista.*

In peccatore peccata odienda sunt, sed homo diligendus. *dist. 86. cap.Odio habeantur.*

Peccatorem cælare ex fauore, vel gratia, est simonia. *De simonia cap. Nemo.*

Peccator quomodo dicitur à Sanctis non esse de Ecclesia, & de Corpore Christi. *De pænit. dist.1. c.70. Ecclesia.* Re vera non resecatur ab Ecclesia. *conc. Senon. c.17.*

Peccator quantumuis grauatus desperare non debet, si pœnitentiam facit. *De pænit. dist.3. c.33. In tantum.*

Peccatori non pœnitenti eleemosynæ, ieiunia, &c. non prosunt ad salutem. *De pænit. dist.3. c.21. Nihil.*

Peccator non nasceretur homo, nisi per propagationem ex Adamo nasceretur. *conc.Trid. sess.6. c.3.* Vide, *Ada peccatum.*

Peccatum.

Peccatum originale contrahunt paruuli. *Gelasius ep.7.*

Vide, *Originale peccatum.*

Peccatum originale negans Pelagius, in Ephesina etiam synodo damnatur. *Gregor.I. lib.2. ep.14.*

Peccati originalis pœna est carentia visionis Dei. *De baptismo cap.Maiores §. Sed adhuc.*

Peccatum (actuale) non est, nisi voluntarium sit. *15. q.1. cap. Aliquos. c.Sane. c.Merito. c.Illud relatum. cap. Illa cauenda, & cap.Non est. 32. q.5. cap. Sicut enim. concil. Mogunt.4. c.2.*

Quod ex necessitate accidit, non est peccatum. *ibid.*

Peccata omnia baptismo remittuntur. *Gregor.I. lib.4. ex regist. ep.39.de consecr. dist.4. c.Regenerante.*

Vide, *Baptismi effectus.* Vide, *Remissio.*

Peccata quotidiana non desunt in homine, quæ dimitti indigent. *De pænit. dist.3. c.20. De quotidianis.*

Peccata leuia, id est, venialia per orationem Dominicam etiam remittuntur. *conc.Tolet.4. c.10.* Vide, *Veniale.*

Peccatum Adæ. Vide, *Adam.*

Peccata odienda sunt, sed homines qui ea habent diligendi. *dist.86. c.Odio habeantur. 23. q.4. cap.duo ista.*

Vide, *Peccator in præced.*

Peccatum est maius ex dignitate personæ. *dist.40. c.Homo.*

Peccata post Baptismum pœnitentia remittuntur. *de pænitent. distinct.1. cap.40. Perfecta.*

Vide, *Peccare.* Omnia per pœnitentiam delentur. *de pænit. dist.2. c.23. inter hæc.*

Peccata per claues remittuntur. *de pænitent. distinct.1. cap. 85. Iudicet. Concil. Laodicen. cap.2. concil. Later.4. c.1. concil. Moguntin.4. cap.7. & 21. Concil. Tridentin. sess.6. cap.14. & can.29.*

Peccata omnia per pœnitentiam deleri possunt. *de pænitent. distinct.3. cap.23. Septies. cap.24. cap. Totam. cap.25. Ille Rex. cap.26. Illud. cap.28. talis. cap.30. Sicut. cap. 31. Nam.*

Peccata per gratiam remittuntur. *de consecrat. distin.4. cap. Gratia. cap.154. Placuit it 2. & cap. Quisquis dixerit.*

Vide, *Iustificatio.*

Peccata extra Ecclesiam non remittuntur. *ibid. de pænitent. dist.1. cap.84. in actione.*

Peccatorum remissio non fit ex meritis hominum, sed ex Dei virtute. *1. q.1. c. Vt euidenter.*

Peccata omnia sunt confitenda vt remittantur. *de pænitent. dist.3.*

dist.3.c.42. Sunt plures. & dist.5. c.1. consideret. Leo X. const.40. Exurge. Vide, *Confessio.*

Peccata semel dimissa non redeunt punienda. *De pœnit. dist. 4. c.24. Diuina. & c.vlt.*

Peccata omnia deflenda, & de eis petenda indulgentia. *De pœnit. dist.5. c.1. Consideret.*

Peccatorum dimissorum pęna in peccante, quomodo dicitur redire. *De pœnit. dist.4. cap.14. Qui recedit, & c. Si auerterit.*

Peccatorum absolutio supponit confessionem, contritionem, & requirit etiam satisfactionem. *De consecr. dist.3. cap.de pœnitentibus. Conc.Mogunt.4. c.21.*

Peccatum in Spiritum Sanctum dicitur irremissibile ijs, qui manent in eo vsque ad mortem. *Gelasius in opusculo de anath. vinculo.*

Peccatum ad mortem dicitur irremissibile ijs, qui moriuntur in eo. *ibid.*

Peccata tribus modis committuntur, scilicet ignorantia, infirmitate, studio, & malitia. *de pœnit.dist.2.c.22. Sciendum.*

Peccatum ex infirmitate, est leuius peccato ex malitia. sic etiam peccatum ex ignorantia. *ibid.*

Peccata per diuinam gratiam, potest homo vitare; sed an fuerit aliquis homo, qui sine omni peccato fuerit, nescitur. *Gelasius in ep. contra Pelagianam hæresim.*

Peccata aliquando puniuntur per populos, iussu Dei excitatos. *23. q.5. cap.Remittuntur.*

Peccata aliena, nulli nocent in Ecclesia. *23. q.4. cap. Si quis à catholica. & cap.Quam magnum.*

Peccata Principum, seu maiorum, sunt grauiora cæteris. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.54.*

Peccato proprio, nullus consulat saluti alterius. *22. q.2. cap. Faciat homo. cap.Omne genus. cap.Si quis ad te.*

Peccata redimuntur per opera misericordiæ. *De pœnitent. dist.1. c.76. & 77. vt in seqq.*

Peccata eleemosynis redimuntur. *De pœnit. dist.1. c. Medicina, & c.Medicamentum.*

Peccata confitenda, & absoluenda in *Feria*.5. ante Pascha, præcepit *Innocentius I.ep.1. cap.7.* & si necessitas vrgeret, præueniretur. *ib. de consecr. dist.3. c.de Pœnitentibus verò.*

Peccata etiam, quæ non sunt manifestè mortalia, confitenda sunt. *Leo X. const.40. Exurge.*

Peccata semel confessa fratribus Religiosis, non sunt iterum confitenda. *Extra, de hæreticis. c.vas electionis.*

Peccata pœnitentis manifestari non debent à Sacerdote ea audiente in confessione. *De pœnit. dist.1. cap.89. Quamdiu.* & pœna. *ibid.* Vide, *Confessores quo ad sigillum.*

Pro peccato publico dari potest pœnitentia publica. Sed rarò id fiat. *Conc.Trid. sess.24. de reform. c.8.*

Peccati actualis pœna est carentia visionis Dei, & perpetuus gehennæ cruciatus. *De Baptismo cap. Maiores. §. Sed adhuc.*

Peccata eo sunt grauiora, quo magis perseuerant in anima. *De consanguinit. & affinit. c. Non debet.*

Peccata eo grauiora quo magis durant. *de consuetud. cap. cum tanto.*

Peccatum non remittitur, nisi restituatur ablatum. *de regulis iuris in 6. reg.4.*

Peccati venia non datur, nisi correcto. *ibid. reg.5.*

Peccata populi. Vide, *Populus.*

Peccata mortalia publica sunt corrigenda, & extirpanda. *Conc. Constantiense in constit. Martini V. circa fin.*

Peccata confitens offert Deo, quid ignoscat. *Leo X. const.40. Exurge.*

Peccata non remittuntur per solam fidem, qua quis credit sibi esse remissa. *Conc.Trid. sess.6. c.9.*

Peccata confessa, & absoluta remittuntur, etiam si homo actu non credat sibi remitti. *ibid.* & *Leo X. const.40. Exurge.*

Peccata non remittuntur sine contritione. *ibid.*

Peccata non remittuntur, si absolutio proferatur ex ioco. *Leo X. const.40. Exurge.*

Peccato nullus caret in hac vita, ideo etiam Sancti dicunt *dimitte nobis, &c. Conc. Mileuit. c.7.* dicens se non habere peccatum, falsum dicit. *ibid. c.6.*

Peccato remisso, remanet aliqua pœna temporalis soluenda, quia non semper tota remittitur. *Conc. Senon. c.12. Conc. Trident. sess.6. can.30.*

Peccata venialia distincta, & diuersa sunt à mortalibus. *Concil. Senonen. c.17.* Vide, *Veniale.*

Peccata venialia non faciunt, vt iustus cadat à iustitia, seu gratia Dei. *Conc.Trid. sess.6. c.11.*

Peccatum quodlibet mortale facit perdere gratiam. *Concil. Trid. sess.6. cap.15.*

Peccata venialia non possunt à iusto vitari sine speciali Dei auxilio. *ibid. can.23.*

Peccatum est mors animæ. *Conc.Trid. sess.5. de peccato originali c.2.* Vide, *Originale.* Vide, *Homo.*

Peccatum intrauit in mundum per primum hominem. *ib.c.4.*

Peccatum Adæ non extinxit liberum arbitrium, sed attenuauit eius vires. *Conc.Trid. sess.6. c.1.*

Vide, *Adam.* Vide, *Homo.* Vide, *Liberum.*

Peccatum fugiens ex metu inferni, non peccat. *ib. sess.6. can.8.*

Peccata multa mortalia dantur præter infidelitatem. *Concil. Trid. sess.6. can.27.*

Peccatum mortale non facit perdere fidem (nisi sit infidelitatis.) *ibid. can.28.*

Peccata commissa post baptismum non remittuntur ex sola fide, seu fiducia Baptismi habiti, neque ex hac fiducia euaduntur venialia. *Conc.Trid. sess.7. de Baptismo can.10.*

Peccatorum remittendi potestas collata fuit à Christo Apostolis, & eorum successoribus, cum *Ioann.20. dixit Accipite, &c. Conc.Trident. sess.14. c.1. & can.10.*

Vide, *Ligare.* Vide, *Remissio.*

Peccata remittendi potestas, solis Sacerdotibus à Christo fuit collata. *Trid. sess.14. can.10.*

A peccato redeuntes, recipiendi sunt. *Concil.* (quod dicitur Apostolorum.) *cap.52.*

Peccata venialia exponi possunt confessioni, & absolutioni. *Leo X. const.40. Exurge. Conc.Trid. sess.14. c.5.* Sed non de necessitate. *ibid.* Peccatorum remissio. Vide, *Remissio.*

Pecunia. Pecuniaria pœna.

Pecuniam adulteratam tenentes. Vide, *Monetarius.*

Pecuniæ nomine intelligitur, etiam omne quod possidetur. *1. q.3. cap. Totum.*

Pecunia in Castro S. Angeli *à Sixto V.* reposita in his casibus potest extrahi. Pro Terræ Sanctæ bello. pro peste. pro bello contra statum Ecclesiæ facto. pro recuperanda aliqua terra Ecclesiæ. Quomodo custodienda. quomodo extrahenda, &c. *Sixtus V. const.31. Ad clauum. const.69. Anno. const.80. Et si nos.* Quia ter decies centena millia aureorum recondidit in auro. eas confirmat *Clemens 8. const. 2. Quæ salubri.*

Pecuniaria pœna imponi non potest à prælatis pro correctione, vel alio crimine. *De pœnis cap. Licet iuxta. concil. Later.3. de simonia c.3. & 11.*

Pecuniaria pœna imponi non potest clericis pro eorum delictis, & excessibus. *conc. Later.3. ibid. De off. Iud. ordin. cap.Irrefragabili. §. Prouideat.* Vide, *Pęna.*

Pecuniariæ pœnæ in statu Ecclesiæ consignandæ sunt Depositario Generali. *clem.8. const.5. Inter.*

Pecuniariæ pœnæ, vel sententiæ. Vide, *Pænitentia.*

Pectus.

Pectus percutiendum in signum humilitatis, & doloris. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.54.*

Pedagium.

Pedagiorum nomine, quæ intelliguntur. *De verbor. signific. cap. Super quibusdam.*

Pedagia noua laicis imponi non possunt sine Regum, vel Principum licentia, & quando. *De censib. c.Innouamus.* Sub pœna excommunicationis. *ibid. conc.Later.3. c.22.*

Pedagia noua imponens, excommunicatur. *24. q.3. cap. Si quis Romipetas.* Excommunicatur de facto in Bulla Cœnæ. Vide, *Excommunicationes Bullæ cœnæ. §. 5.*

Pedes.

Pedum ablutio. Vide, *Ablutio pedum.*

Pœna.

Pœna in iudicijs danda cum moderatione. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.16.*

Pœnæ imponendæ pro qualitate personarum, loci, temporis, &c. *De pœnit. dist.1. c.19. de homicidio. c. Sicut dignum.*

Pęnæ diuersæ imponendæ sunt culpis diuersis. 24. *q.1. c. Non afferamus. & q.3. c. Corripiantur.*

Pœna peccati primi hominis. Vide, *Homo.*

Pęna canonica danda non est ei, qui non iudicatur canonicè, neque is tenetur eam acceptare. 11. *q.3. c. Non debet.*

Pęna ordinaria dari non potest crimini probato per modum inquisitionis. *de accusat. c. Inquisitionis.* Vide, *Crimen.*

Pęna duplex pro eodem delicto dari non potest. *Conc. Rauen. 4. sub Ioanne 22. c.19.*

Pęnæ indictæ contra beneficiatos includunt omnes, præter Episcopos. *Conc. Tolet. 22. c.26.*

Pœnæ occidentis Presbyteros, vel alios clericos. 17. *q.3. cap. Omnes. c. Qui subdiaconum. & c. Si quis suadente.* Vide, *Occidens. Occisor.* Vide, *Presbyter.* Tales à Papa solo absolui possunt. *ib. c. Si quis suadente.* Vide, *Excommunicatus.* Vide, *Clerici.*

Pęnæ hæreticorum, & fautorum, quæ. Vide, *Hæretici.* Vide, *Hæreticorum fautores.*

Pœnæ ipsorum temporales, per hæredes debent impleri. *De hæreticis in 6. c. Accusatus. §. Si verò.*

Pęna fornicantium cum monachis. 27. *q.1. c. Si quis rapuerit.* Vide, *Moniales circa coniugia, & fornicationem.*

Pęna eius, qui occidit infantem. *De pœnit. dist.1. c.10.*

Pęna inflicta a lege ob contumaciam, in dubio intelligitur de temporali. *de const. c. Ex literis.*

Pęnæ contra violantes immunitatem. Ecclesiæ confirmantur, illæ scilicet, quæ taxantur *à Bonifacio 8. const. Felicis, & Clemente V. Si quis. Concil. Lateran.5. sess.9. Bulla de refor. cap.3.*

Pęna pecuniaria imponi non debet à prælatis. *de off. Iud. ord. c. Irrefragabili. §. Prouideat. Conc. Later.3. in append. tit. de simonia c.3. & 11. Conc. Colon.2. p.14. c.19. Conc. Colon.3. tit. de officiorum, &c. cap.4. Concil. Moguntin. 4. cap. 77.*

Pœna parentum, apud quos reperiuntur mortui filij, est trium annorum. *de his, qui filios, &c. c. fin.*

Pœnæ contra simoniacos confirmantur. *Conc. Later.5. sess. 9. Bulla de ref. c.3.* Vide, *Sedes Apostolica.*

Pęnæ dandæ iuxta qualitatem delicti. *De homicidio, &c. c. Sicut dignum.*

Pœna pecuniaria clerico non imponenda. Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Pecuniaria.*

Pęnæ toties dandæ, quoties delinquitur. *De pœnis c.1.*

Pœnam integram non tenetur soluere, qui intra terminum soluit aliquid ex debito. *De pęnis c. Suam.*

Pœna data alicui in posteris non extenditur ad lineam fęminarum, nisi aliter in iure sit cautum. *De pœnis in 6. c. Vbicumque.*

Pęna pro clerico mortuo non soluenda. Vide, *Compositio.*

Pęnæ benignè interpretandæ. *De regulis iuris in 6. reg. 49. de pœnit. dist.1. c.18.*

Pœna ordinaria punitur, qui in causa alterius confitetur contra se crimen simoniæ. *de confessis c. Cum super.*

Pęna ordinaria dari non potest reo ob solam famam, vel credulitatem testium. *de accusat. c. Inquisitionis §. fin.*

Pęna arbitraria dari potest à Legato Papæ, si non reperitur statuta ordinaria. *De off. & potest. Iud. deleg. c. de causis §. Illis.*

Pęnæ dandæ percussoribus Cardinalium, filiorum, nepotum, familiarium Papæ, &c. occidentibus, &c. *de pęnis in 6. c. Felicis.* Vide, *Cardinales.* Vide, *Clerici.* Vide, *Excommunicat. in Bulla Cœnæ.*

Pęnæ Ciuitatum in quibus hæc delicta committuntur. *de pœnis in 6. vbi supra.*

Pœna calumniatoris est priuatio ab officio, & fustigatio, vel exilium. *de calumniatoribus c.1. & 2.*

Vide, *Pęnitentia, infra.*

Pœnæ pecuniariæ, quæ in statu Ecclesiæ dantur, & confiscationes, applicandæ sunt Cameræ Papæ, exceptis ijs, quæ ex causa onerosa alijs debentur. tam in ciuitatibus, quam in villis earum. *Pius 4. const.43. Decet.* Pars talium pœnarum danda Gubernatori loci, & pars accusatori. & quanta cuilibet, & quomodo. *ibid.* & *Sixtus V. const.93. Ad Romanum* §.11. vbi multa de his.

Pœnæ pecuniariæ in statu Ecclesiastico, & aliæ confiscationes Depositario Generali soli consignandæ. *Clemens 8. const. 5. Inter cæteras.* Si alteri soluantur, iterum soluendæ sunt. *ibid.* §.9.

Pęnæ pecuniariæ à Legatis, Gubernatoribus, &c. quomodo possunt relaxari. *Sixtus V. const.93. Ad Romanum* §.17.

Pœnæ quædam pecuniariæ, tam in Vrbe, quam extra, in statu, quibus, & à quo applicandæ sunt. *Pius V. const.5. Cum primum §.15.*

Pœnæ maleficiorum in statu Ecclesiæ, Cameræ applicandæ sunt. Non potest Legatus, Vicelegatus, Gubernator, vel alij, sibi, vel alteri eas applicare. *Paulus V. constit.11. In maximis.*

Pęnæ maleficiorum in statu Ecclesiæ soluendæ sunt, iuxta dispositionem Constitutionis *Sixti V. Innocentius X. constit.7. Et si ea.* Vide, *Confiscatio.*

Pęnæ confiscationum in statu Ecclesiæ, neque à Legato, neque à Vicelegato, neque ab alijs possunt remitti, neque transigi, nisi audito Thesaurario, Depositario, &c. Et pęnæ contrafacientium. *Paulus V. const.38. In suprema.*

Pęnæ pecuniariæ clericorum non possunt verti in commodum Episcopi. *Conc. Mediol. 1. p.3. tit. de pœnis.* Tertia pars danda delatori, reliquæ locis sacris per Episcopum applicentur. *ibid.* Tales pœnæ non remittantur, si possunt solui. ita neque illæ, quæ laicis ab Ecclesiastico iudice imponuntur. si solui non possunt, commutentur in alias. *ibid.*

Pœnitentia, seu satisfactio sacramentalis, olim, & nunc.

Pænitentia danda ei, qui infantes occidit. *De pęnit. distinct. 1. cap.10.*

Pænitentia homicidæ, quæ sit. Vide, *Homicida.* Vide, *Occidens.*

Pęnitentia vxoris procurantis mortem viri. *de pen. dist.1. c.11.*

Pęnitentia inducentis marem, vel fæminam ad impudicitiam. *ibid. c.12.*

Pænitentia eius, qui minatur verberare aliquem, & manus leuat, vt verberet. *ibid. c.13.*

Pænitentia incendiarij. Vide, *Incendiarius.*

Pænitentia eorum, qui matrimonia impediunt. *ibid. c. 15. de pęnit. dist.1.*

Pænitentia furis, & restitutio. *de pęnit. dist.1. c.16.*

Pænitentia periuri, quænam est. 22. *q.5. c. Qui peierat. c. Si quis coactus. c. Si quis conuictus.*

Pænitentiæ matricidæ, quænam est. 33. *q.2. c. Latorem.*

Pęnitentia danda homicidæ. Vide, *Homicida.* Vide, *Occidens.*

Pænitentia sortilegi simplicis est 40. dierum; si clericus per annum, & interim abstinet à ministerio. *de sortilegijs c.1. & c. Ex tuarum.*

Pænitentiæ dandæ cum consideratione criminis, personarum, temporis, contritionis, & loci, qualitatum, &c. *de pęnit. dist.1. c.19. 26. q.7. c. Tempora, & c. Hoc sit. c. de his verò. De pęnit. & remiss. c. Deus. c. Significauit. De homicid. volunt. c. Sicut dignum. Conc. Vormat.1. c.25. Conc. Later.3. tit. de pænit. c.1.*

Pænitentiæ arbitrio sacerdotum imponendæ sunt, considerata qualitate criminis, personarum, &c. 26. *q.7. c. Tempora. c. Hoc sit. De pęnit. dist.1. c. Mensuram. De pęnit. & remiss. cap. Deus. Conc. Vormat.1. c.25. Conc. Lator.3. de pęnit. cap. 1.*

Pænitentiam imponens, melius est, si erret in misericordia, quam in seueritate. 26. *quæst.7. cap. Alligant. Ioannes 8. epist. 62.*

Pæni-

Pœnitentiæ cum charitate imponendæ. 26. q. 7. cap. *Pœnitentem*. *Ioannes* 8. *ep*. 62.

Pœnitentia coniugatorum danda est cum consensu coniugis. 33. q. 4. *cap. vlt. conc. Arelat*. 2. *c*. 22.

Pœnitentia publica, seu solemnis, quæ requirat. *Dist*. 60. *cap. In capite*.

Pœnitentia publica, danda pro peccato publico. *De pœnit. & remiss. cap*. 1.

Pœnitentia publica rarò imponatur; nisi peccatum sit publicum. *concil. Tridentin. sess*. 24. *de refor. c*. 8. Ideo potius commutetur ab Episcopo in secretam. *ibid*. Non imponenda facilè, præsertim iuuenibus. *conc. Agathen. c*. 15.

Pœnitentia publica non est imponenda Presbytero, seu Diacono. *dist*. 50. *cap. Alienum*.

Pœnitentiæ, quæ olim dabantur pro peccatis. *tit. Canones pœnitentiales*. Sed in vsu non sunt. *conc. cabil*. 3. *c*. 38.

Pœnitentiam publicam imponere pertinet ad Episcopum; non ad alios inferiores. *de excessibus Prælat. c. Accedentibus*.

Pœnitentia nulla est, nisi ablata restituantur. 14. q. 6. *cap. Si res aliena*.

Pœnitentia septem annorum ex scriptura desumpta est. 33. q. 2. *c. Hoc ipsum*. *tit. canones pœnitentiales in proemio*.

Pœnitentiæ, Episcoporum arbitrio taxandæ, id est publicæ. 26. *quæst*. 7. *cap. Pœnitentibus*. *conc. carthaginen*. 3. *ca*. 31. *conc. African. c*. 10. *conc. Andegauen. c*. 12. *conc. Regiaticinum c*. 7.

Pœnitentia temporalis est satisfacienda post absolutionem. *conc. Senonense c*. 12. *conc. Trid. sess*. 6. *can*. 14. *can*. 30. *sess*. 14. *can*. 12.

Pœnitentia iuxta qualitatem delicti iniungenda. *Leo* 4. *homil. de cura Pastorali*.

Pœnitentia imponi etiam potest in eleemosynis. *concil. cabilon*. 3. *cap*. 36.

Pœnitentia non compensatur solum ex qualitate temporis, sed ex ardore mentis, & mortificatione corporis. *ibid. c*. 34.

Pœnitentiam facturus in pane, & aqua, si deficit panis, potest legumina, pisces, & alia edere. *De pœnitentia, & remiss. cap. Licet tam*.

Pœnitentia tempore mortis debet manifestari solum, non imponi. 26. q. 7. *c. Ab infirmis*. *conc. Nanneten*. 1. *c*. 5. Sed si sanatur, debet facere. *ibid. conc. Mogunt. sub Leone* 4. *c*. 26. Vide, *Satisfactio*.

Pœnitentiam imponendi facultas delegata non potest subdelegari. *de off. & potest. Iud. deleg. c. vlt. §. fin*.

Pœnitentia imponenda, numquam fit vnctio aliqua. *Innocentius* 4. *const*. 14. *sub catholica*.

Pœnitentia danda viro, vel vxori adulteris. Vide, *Adulter*.

Pœnitentia imponenda Regi excommunicato pœnitenti, & quæ. *Greg*. 7. *lib*. 4. *ep*. 12.

Pœnitentia danda furanti vas Eucharistiæ, Chrismatis, vel aliud. *Nicolaus* 1. *in decret. de pœnit. c*. 12. q. 2. *de viro*.

Pœnitentia danda fornicario. Vide, *Fornicatio*.

Pœna temporalis semper tota remittitur in Baptismo. *concil. Tridentin. sess*. 6. *cap*. 14.

Pœnitentia missarum dicendarum, non imponatur. *concil. Eboracen*. 1. *conc. Londin*. 1. *c*. 4.

Pœnitentia congrua assignanda pœnitentibus. *conc. Turonen*. 3. *cap*. 22.

Pœnitentiæ paruæ infirmis imponendæ. *concil. Mogunt. sub Leone* 4. *c*. 26.

Pœnitentiæ dandæ iuxta consuetudinem Ecclesiæ. *ibid. cap*. 31. *conc. Cabilonense* 3. *c*. 38.

Pœnitentiales canones non sunt in vsu. *concil. cabilonen*. 3. *cap*. 38.

Pœnitentiam imponens sacerdos non facit contra finem clauium. *conc. Trident. sess*. 14. *can*. 15. Vide, *Satisfactio*.

Pœnæ satisfactoriæ innituntur satisfactioni Christi. offeruntur Patri à Christo, & acceptantur per eum. *concil. Tridentin. sess*. 14. *can*. 8.

Pœnæ satisfactoriæ esse possunt non solum illæ, quæ à nobis assumuntur sponte, vel à sacerdote iniunguntur, sed etiam flagella temporalia immissa à Deo, & à nobis patienter tolerata. *conc. Trid. sess*. 14. *c*. 9.

Pœnitentia virtus.

Pœnitentia hominis contriti, &c. est secunda tabula post naufragium. *de pœnitent. dist*. 1. *cap*. 72. *Secunda*. Vide, *Pœnitentia Sacramentum*. *Trid. sess*. 6. *c*. 14.

Pœnitentiæ virtutis, & Sacramenti, multa elogia. *de pœnit. dist*. 3. *c*. 1. *& seqq*. Pœnitentiæ necessitas, *ibid*.

Pœnitentia simulata, Deum irritat. *De pœnit. dist*. 3. *c*. 36. *Iudas*. *& seqq*.

Pœnitentia eius, qui non habet animum deponendi peccatum, non est vera. *de pœnit. & remiss. c. Quod autem*.

Pœnitentia falsa, quæ. *de pœnit. dist*. 5. *c*. 6. *Falsas*. *c. Fratres*. *Dist*. 5. *c. Falsas*. *cap. Fratres*.

Pœnitentia falsa non delet peccata. *ibid.* & *conc. Rom*. 7. *sub Gregor*. 7. *c*. 5.

Pœnitentia ad quæ restituit, & ad quæ non. *De pœnitentia dist*. 6. *c. Qui vult*, *in fine*.

Pœnitentiæ tempus est tota vita. *dist*. 7. *de pœnit. c*. 1. *Nemo*.

Pœnitentiam differens vsque ad ægritudinem, non est securus de salute. *De pœnitentia dist*. 7. *cap*. 2. *Si quis positus*, *& c*. 4. *Si quis autem*.

Pœnitentiæ tempus est tota vita. *De pœnitentia dist*. 7. *cap*. 1. *Nemo*.

Pœnitentia vsque ad vltimum non differenda. *De pœnit. dist*. 7. *c*. 6. *Nullus expectet*. Quia non est secura. *ibid. cap*. 2. *Si quis positus c*. 4. *Si quis autem*. *c*. 5. *Idcirco*.

Pœnitentia perfecta requirit contritionem, confessionem, & humiliationem, seu opus. *de pœnit. dist*. 1. *c*. 40. *Perfecta*; *dist*. 3. *cap*. 8. *Perfecta*.

Pœnitentia necessaria post baptismum coniungi debet cum Sacramento in re vel voto. *conc. Trid. sess*. 6. *c*. 14.

Pœnitentiæ actus non est abstinere à Sacramentis. *De pœnit. dist*. 1. *cap*. 56. *Sunt qui*.

Pœnitentia vera non est, si quis de vno peccato dolet, & non de alijs. *conc. Melfitanum*. *c. vltimo*.

Pœnitentia de omnibus peccatis est facienda. *De pœnit. dist*. 3. *c*. 42. *Sunt plures*.

Pœnitentiam nullus bene facit, nisi speret indulgentiam. *De pœnit. dist*. 1. *c*. 50. *Nemo*.

Pœnitentiam aliquam habere de se debet adultus baptizandus, & qualem. *de pœnit. dist*. 1. *cap*. 81. *Tres sunt*. *Trid. sess*. 6. *cap*. 6.

Pœnitentiæ mensura attendi potius debet ex dolore cordis, quam ex quantitate. *de pœnit. dist*. 1. *c*. 84. *In actione*.

Pœnitentia Iudæ mala fuit, & quare. Vide, *Iudas*.

Pœnitentia requirit fructus dignos, & graues. *de pœnit. dist*. 5. *c*. 1. *Consideret*.

Pœnitentia est necessaria peccanti post baptismum. *De fide, & summa Trinit. c*. 1.

Pœnitentiæ locus omnibus patet, si errorem confitentur. *concil. Andegauen. c*. 12.

Pœnitentia non consistit in sola ciborum abstinentia, quia etiam in alijs gula esse potest, sed in parsimonia, & priuatione delectationis. *conc. Cabilonen*. 3. *c*. 35.

Pœnitentia non compensatur tantum ex quantitate tempore, sed ardore mentis, & mortificatione corporis. *ibid. c*. 34.

Pœnitentia ob timorem gehennæ, est bona. *conc. Senon. cap*. 17. *Trid. sess*. 14. *can*. 5.

Pœnitentia, quæ disponit ad iustificationem fieri non potest, sine Spiritus Sancti inspiratione, & adiutorio. *conc. Tridentin. sess*. 6. *can*. 3. Vide, *Opera*. Vide, *Gratia*.

Pœnitentia Sacramentum.

Pœnitentiæ Sacramentum est in Ecclesia à Christo institutum *Ioan*. 20. cum dixit *Accipite Spiritum Sanctum*. *conc. Senonen. cap*. 10. *tit. De confessione*. *concil. Florent. in decr. Eugenij pro vnione Armenorum*. *conc. Trid. sess*. 6. *c*. 14. *& sess*. 14. *cap*. 1. *& can*. 1.

Pœnitentiæ Sacramentum continet salutis remedium. *ibid.* & *Conc. Lond*. 2. *c*. 3.

Pœnitentiæ Sacramentum differt à baptismo: primo, ratione materiæ, & formæ: secundo, quia minister Sacramenti est iudex, non sic in baptismo: tertio, quia ante ba-

ptismum non valet. *Conc. Trid. sess. 14. cap. 1. & can. 2.*

Pœnitentiæ Sacramenti vis præcipuè in forma consistit. *concil. Trid. sess. 14. c. 3.*

Pœnitentia ante baptismum nulli est Sacramentum. *Concil. Trid. sess. 14. c. 1.*

Pœnitentiæ Sacramentum non pertinet ad legem naturæ. *Sixtus 4.* Contra Petrum de Oima *const. 17. Licet. Conc. Florent. in decr. Eug. in literis vnionis Armenorum.*

Ante Christi aduentum pœnitentiæ Sacramentum non erat. *Conc. Trid. sess. 14. c. 1.*

Pœnitentiæ Sacramentum non est negandum pænitentibus. *De pœnit. dist. 1. c. 57. Miror.*

Pœnitentiæ Sacramentum non negatur studiosè petenti. *ib. cap. 62.*

Pænitentiæ Sacramentum est secunda tabula post naufragium. *De pœnit. dist. 1. c. 73. Secunda. Conc. Mogunt. 4. c. 20. Trid. sess. 6. c. 14*

Pænitentiæ Sacramentum, seù quasi materia sunt actus pænitentis, scilicet cordis contritio, oris confessio, & satisfactio iniuncta arbitrio sacerdotis. *Eugenius 4. in literis vnionis Armenorum.* Forma sunt verba *Ego te absoluo. Leo X. const. 40. Exurge. Concil. Colon. 2. par. 7. cap. 30. Concil. Mogunt. 4. c. 20.*

Pęnitentiæ Sacramenti materia vel quasi, sunt contritio, confessio, & satisfactio. *Concil. Trid. sess. 14. cap. 3. & can. 4.*

Dicuntur partes integrales, & requiruntur ex diuina institutione. *ibid.*

Partes istæ non sunt terrores conscientiæ. *ibid. & can. 4.*

Pænitentiæ Sacramenti necessitas, & encomia. *De pænit. dist. 3. cap. 1. & seqq.*

Pænitentię Sacramenti minister est solus sacerdos, habens auctoritatem absoluendi, siue ordinariam, siue delegatam. *Eugenius 4. ibid. vbi supra. Concil. Trid. sess. 14. cap. 6.* Et sic omnis Episcopus, & sacerdos etiam in mortali existens. *ibid.*

Pænitentiæ Sacramentum necessarium est post baptismum ad delendum peccatum. *De fide & summa Trinit. c. 1. Trid.* vbi supra.

Pænitentię Sacramentum non consistit solum in noua vita. *concil. Senon. c. 10.* Sed in actibus, absolutione, &c. *ibid. De sacr. pœnit.*

Pænitentiæ Sacramenti pars principalis est absolutio sacerdotis. *Conc. Colonien. 2. p. 7. c. 30. Conc. Trid. sess. 14. c. 3.*

Pœnitentiæ Sacramentum saltem semel in anno sumendum. *Concil. Sabin. cap. vlt.*

Pęnitentiæ Sacramenti forma sunt illa verba, *Ego te absoluo. Concil. Trident. sess. 14. cap. 3. Conc. Florent. vbi supra.*

Preces verò, quæ dicuntur ante, non spectant ad essentiam Sacramenti pęnit. *ibid.*

Pęnitentiæ Sacramentum non ministrandum à iuuenibus. *Conc. Aurel. 3. cap. 24.*

Pęnitentiæ Sacramentum quando, & quibus dandum tempore interdicti. Vide, *Interdictum.*

Pęnitentiæ Sacramentum petens in infirmitate, &c. etiam si postea loqui non potest, est ei dandum, & etiam Eucharistia. *conc. Carthag. 4. c. 76.* Vide, *Confessio.* Et si superuiuit, subditur legibus pęnitentiæ. *ibid. concil. Tolet. 11. cap. 12.*

Pęnitentiæ Sacramentum dandum non est non petenti voce, vel indicijs. sub pęna excommunicationis per annum. *concil. Tolet. 12.*

Pęnitentiæ Sacramentum negandum non est damnatis ad mortem. si petant. *Clem. de pœnit. & remiss. c. 1. De furtis. c. Fures. conc. Tolet. 11. c. 12.*

Pęnitentiæ Sacramentum non est negandum incendiarijs Ecclesiæ, si petunt, id est, si pœnitent. *De raptoribus. cap. In literis.*

Nulli negandum in morte, licet maximo peccatori, si pęnitet. *conc. Nicen. 1. cap. 12. conc. Triburien. 1. c. 31. 26. q. 6. cap. De his.*

Pęnitentiæ Sacramentum ministrans non sacerdos, ab Inquisitore iudicatur, degradatur, & curiæ sæculari traditur, etiam pro prima vice. *Clem. 8. const. 81. Et si alias.* Vide, *Missa a quo dicenda.* Vide, *Sacerdos.*

Pęnitentiæ Sacramenti effectus.

Pęnitentiæ Sacramenti effectus est salus. *Distin. 7. de pęnit. c. 3. Qui egerit. conc. Florent. in sess. vlt. in decreto Vnionis. conc. Trid. sess. 6. cap. 14. & can. 29. & sess. 14. cap. 1.* Et à peccati seruitute per illud peccator liberatur, *ibid. & can. 1. conc. Londin. 2. c. 1. & 3.*

Per pęnitentiæ Sacramentum homo resurgit, post baptismum. *conc. Trid. sess. 6. cap. 14. & can. 29. sess. 14. c. 2. & can. 1.*

Pænitentia delet omne peccatum post baptismum factum. *de pœnit. distin. 1. cap. a primo per multa seq. & cap. 51. Potest fieri. Dist. 3. c. 33. In tantum. & c. 35. Inter hæc.* Semper post baptismum delet peccatum. *ibid. c. 32. Adhuc. conc. Later. 4. cap. 1. Eug. 4. in concil. Florent. in literis vnionis Armenorum. concil. Trid. sess. 6. cap. 14. sess. 14. cap. 2. & can. 1.*

Sine pænitentia peccatum non remittitur. *De pœnit. dist. 1. c. 43. Neminem. c. 44. Agite. 45. Et venit. 46. Sed continuo. 48. Libenter. 49. Multiplex. 52. Quantumlibet. conc. Mogunt. 4. c. 21.*

Pænitentiæ Sacramentum est etiam necessarium contrito, & quando per charitatem perfectam in ipso deletur peccatum, hoc fit virtute voti Sacramenti. *conc. Trid. sess. 14. c. 4.*

Pænitentiæ Sacramentum post baptismum peccantibus est ita necessarium, sicut baptismus non baptizatis. *concil. Trid. sess. 14. cap. 2.*

Pænitentiæ Sacramentum causat gratiam. *De pœnit. dist. 1. c. 52. Potest fieri, in fine.*

Pænitentiæ Sacramentum remittit pænam æternam. *concil. Trid. sess. 6. cap. 14.*

Pænitentiæ Sacramentum gratiam restituit, non potestatem primam (intellige si quis perdit iurisdictionem per peccatum, cum facit pænitentiam, non restituitur in ea) *de pœnit. dist. 6. cap. 1. Qui vult.*

Pænitentiæ Sacramentum non semper delet totam pænam temporalem, vt baptismus. *conc. Senon. cap. 12. conc. Tridentin. sess. 6. can. 30. sess. 14. can. 12.* Et hæc remittitur per satisfactionem, vt ieiunia, eleemosynas, satisfactiones, &c. *ibidem.*

Pæna illa quæ remanet, vel remittitur in hac vita per satisfactiones, vt supra, vel in purgatorio est satisfacienda. *conc. Trid. sess. 6. can. 30.* Ante ingressum Cœli. *ibid.*

Pænitentiæ Sacramenti minister habet potestatem dimittendi peccata significatam per illa verba. *Accipite Spiritum Sanctum, &c. conc. Trid. sess. 14. c. 1. & can. 3.* Illudque est verum significatum talium verborum. *ibid. can. 3.*

In aliquibus pijs viris Sacramentum pænitentiæ causat serenitatem, & tranquillitatem animi. *conc. Trid. sess. 14. c. 3.*

Pęnitens, & eius obligationes.

Pænitentes non cum virga, sed cum spiritu lenitatis recipiendi sunt. *dist. 45. c. Recedite. de pęnit. dist. 1. c. 58. Importuna.*

Pænitentes hortandi, vt peccatum fleant, & benè viuant de cætero. *Lib. 2. consti. Apost. c. 12.*

Pænitentibus clemens est Deus. *de pęnit. dist. 1. c. 67. Si agamus. c. 68. Quamobrem. 69. Vide. 75. Prædixerat.*

Pænitentes semper recipiendi sunt ab Ecclesia. *Lib. 2. const. Apost. c. 39. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 74.*

Pænitentes omnis generis recipiendi ab Ecclesia. *ibid.*

Pænitens debet mala plangere, & plangenda iterum non committere. *de pęniten. dist. 3. a c. 1. vsque ad 18. Gregorius 1. lib. 9. ex regis. ep. 39. in fine.*

Pænitens debet odio habere peccata. *26. qu. 7. cap. Affectum illum.*

Si omnia non odit, vel non restituit, vel offensam non dimittit, vel peccaminosa negotia non relinquit, non est verè pænitens, sed falsò. *conc. Melfitanum. c. vlt.*

Pænitens vt benè pæniteat debet considerare peccata, eorum circumstantias, & alia multa. *De pęnit. dist. 5. c. 1. Consideret.*

Pænitens debet sperare indulgentiam, vt verè pæniteat. *De pænit. dist. 1. c. 50. Nemo.*

Pænitentes negligentes tardius recipiendi. *conc. carth. 4. c. 75.*

Pæni-

Pœnitentes recipiendi sunt sine personarum acceptione. 26. q.7.c.Sacerdot. conc.carthag.4.c.74.

Penitens proprio sacerdoti confiteri debet, & non alteri. 9. q. 2. cap. Placuit. Vel alteri de licentia proprij. de penitent. & remiss. cap.Omnis vtriusque. Extra, de priuilegijs. cap. inter cunctas. Felix 3. ep.7.

Penitens confiteri debet sacerdoti docto. de pœnit. dist.1. c.88. Quem pœnitet.

Penitens adire debet sacerdotem meliorem. de pœnit. dist.1. cap.88. Quem pœnitet. concil. Roman.7. sub Gregorio 7. cap.5.

Pœnitentes confitebantur olim, Feria 5. Ante Pascha. de consecr. dist.3. c. de penitentibus.

Pœnitenti non habenti confessorem, Deus remittit peccata. de penit. dist.1. c.88. quem pœnitet.

Penitens debet obedire sacerdoti imponenti penitentiam. de penit. dist.1. c.85. Iudicet. Acceptare debet illam. concil. Remense cap.12.

Penitentibus omnibus in fine vitæ danda est communio. Innocent.I. ep.3. c.2.

Penitens non statim post confessionem sumat Eucharistiam. de pœnit. dist.1. c.55. Nonnulli.

Penitentibus manus imponenda cum absoluuntur (nunc signo Crucis hoc fit.) conc.Laodic. c.19. conc. carthag.4. c.8. Vide, Manus impositio.

Penitentes genua flectunt cum absoluuntur. conc. carthag. 4. cap.82.

Penitentis opera bona, quæ habebat ante peccatum, deleto peccato Deus remunerat. de pœnit. dist.3. c.45. Pium est. c.46. Si quando.

Penitenti dicenti se confessum fuisse fratribus, credendum est. Extra, de priuileg. c.inter cunctas.

Penitenti negare absolutionem ex fauore, vel gratia, est simoniacum. de simonia. cap. Nemo.

Penitens publicus.

Penitens publicus ille dicitur, qui ob delictum publicum facit penitentiam. Conc.Tolet.1. c.2. Quomodo danda pœnitentia publica. Conc.Tolet.3. c.11. & 12.

Penitentes publici quomodo tractandi. dist.50. cap. Penitentes. cap.in capite.

Penitentes publici cum manus impositione, & mutatis vestibus recipiantur (id est, cum absolutione, &c.) Conc. Agathense c.15.

Penitentia publica cum charitate danda, & eum misericordia. Ioann.8. ep.62. conc. Remen. c.8.

Penitens publicus excommunicatur, & postea reconciliatur. conc. Mogunt. sub Leone IV. c.31.

Penitentes publici non possunt contrahere matrimonia. 35. q.2. cap.de his. Completa penitentia possunt. 33. q.2. cap. Audiuimus.

Penitentia publica non facilè imponenda maximè iuuenibus. conc. Agathens. c.15. Vide, Pœnitentia.

Penitentes publici non possunt ordinari clerici. conc.carthag. 4. c.68. conc.Toletan.1. c.2. dist.50. cap.canones. cap.Si ille. Pena ordinantium. conc.carthag. vbi supra. Innoc.I. ep.6. conc.Agathen. c.43. conc. Lucens.2. c.25.

Vide, clerici, qui sunt inhabiles ad clericatum.

Penitentes publici non possunt fieri Episcopi. dist.61. c. Non negamus. Vide, Episcopi qualitates.

Penitentes publici clerici. Vide, clerici.

Penitentes publici non possunt altari inseruire. Dist.50. cap. Non confidat.

Penitentiam publicam faciens, non potest redire ad militiam. Nicol.I. in decr. de penit. c.2. 26. q.7. c.de his.

Penitens publicus si in infirmitate petit absolui, reconcilietur per manus impositionem. conc. Arausi. 1. c.3. Si superuiuat inter penitentes, recipiatur. ibid. conc. Nannet.1. c.5. conc.Barcinon. c.8. Innoc.I. ep.3. c.2. post ep.Hormisdæ c.1.

Penitentes publici si ordinati sunt diaconi, stent inter subdiaconos. conc. Tolet.1. c.2.

Penitentes publici, si pauperes, de victu, & vestitu prouidendi. Greg.I. lib.1. ep.18. Et hoc ab Ecclesia. ibid.

Penitenti publico in ægritudine, si petit, danda est Eucharistia. conc. carthag.4. c.77. conc.Arelat.2. c.22. conc.Agathen. cap.15.

Penitentes publici si moriantur in itinere, &c. tempore penitentiæ, sunt capaces orationum Ecclesiæ. concil. carthag. 4. cap.79.

Penitentes publici si moriuntur, in Ecclesia sepeliuntur. conc. carthag.4. cap.81.

Pœnitentes publici non sunt separandi ab vxoribus. concil. Vormat.1. c.37.

Pœnitens publicus post pœnitentiam rediens ad sæcularia, excommunicatur. De pœnit. dist.5. c. De his.

Pœnitentes publici per Episcopos proprios recipiendi, vel per alium cum literis proprij. Felix 3. ep.7. conc. Regiaticin. c.7. Vel per presbyterum iussu Episcopi. ibid.

Pœnitentiam publicam facientes stent tonso capite, Religioso habitu, in ieiuniis, &c. non intersint conuiuijs, neque negotijs circa data, & accepta. domi suæ frugalem vitam ducant. conc. Barcinon. c.6. & 7.

Alia facienda à pœnitente publico. concil. Toletan.3. cap.11. & 12.

Pœnitentiam publicam impositam non exequens, excommunicatur. conc. Andegauen. c.5. conc. Veneticum c.3. conc. Turon. c.8. conc. Aurelian.1. c.13. de pœnitent. dist.5. cap. de his qui.

Pœnitentia publica semper fuit in vsu Ecclesiæ pro peccatis publicis. conc. colon.2. p.7. c.38.

Alia de pœnitentia publica, & quod rarò imponenda.

Vide, Penitentia, seu pœna.

Pœnitentiarij.

Pœnitentiarii maiores in Ecclesijs Cathedralibus constituendi sunt, qui à peccatis Episcopo reseruatis absoluant. concil. colon.3. tit. censura. conc. Trident. sess.24. de reform. c.8. Debent esse annorum 40. Doctores, aut Magistri, vel Licentiati in S. Theologia. debet eis assignari præbenda. ibi. & conc. Mediol.I. par.2. tit. Quæ pertinent ad Sacramentum Pœnitentiæ.

Pœnitentiarius. Pœnitentiaria Apostolica.

Pœnitentiarij Maiores Romæ non expirant mortuo Papa. Clement. de elect. cap. Nè Romani §. Et tamen. Si pœnitentiarij præfati moriuntur Sede Romana vacante, alii subrogantur à Collegio Cardinalium. ibid. Sed quo ad forum fori, Pœnitentiaria quiescit Sede Romana vacante. Pius IV. const.53. in sublimi. Pius V. const.83.

Pœnitentiarii constituendi sunt in Ecclesiis. Vide, confessores. Vide, Pœnitentiarij, in præced.

Summus Pœnitentiarius, seu Maior Vrbis, & Orbis, quam facultatem habeat post Sixtum IV. constit.23. eiusdem Sixti IV. quoniam. & post Pium IV. const.53. in sublimi.

Summus Pœnitentiarius habet facultatem ordinariam, & ideo non debet in literis inserere facultatem, quam habet. ibidem §.3.

Quem titulum debet literis præmittere. Quomodo expediendæ, & sigillandæ eius literæ. ibid.

Summus Pœnitent. immediatè potest absoluere, & dispensare in casibus Papæ. & potest aliis per totum mundum delegare potestatem absoluendi ab omnibus, à quibus ipse potest absoluere, & dispensare. ibid.

Sacræ Pœnitentiariæ literæ expeditæ cum sigillo, & cera, faciunt fidem in omni foro, siue pœnitentiæ, siue iudiciali, eisque credendum est. & proinde reuocantur omnes Constitutiones in contrarium, etiam Constitutio Bonifacij 8. ib. & Iul.III. const.1. Rationi.

Sacræ Pœnitentiariæ literas impedientes, incurrunt excommunicationem Bullæ Cœnæ. Iul.3. const.1. Rationi.

Summi Pœnitentiarii authoritas reformatur, & declaratur, quid possit facere. Pius IV. const.53. in sublimi.

Non potest declarare nullas professiones regularium, sed remittit ad Ordinarium, & superiores. ibid.

Non potest, nisi in foro conscientiæ, absoluere ab homicidio vel

vel alio delicto, cui à iure ciuili imposita est pœna mortis. *ib.*
Non excedat facultatem sibi datam in literis; neque suffragatur consuetudo in contrarium. *Pius 4. ibid.*
Pœnitentiaria Apostolica, Sede Romana vacante, quiescit quo ad forum fori. *Pius 4. ibid.*
Sacr. Pœnitentiariæ authoritas, rursus reformatur *à Pio V. const. 83. In omnibus.*
Summus Pœnitentiarius debet esse Presbyter, Doctor in decretis, vel in Theologia. per se immediatè debet exercere officium, vel per alium Cardinalem, si sit absens. Qualis debet esse Datarius; qualis corrector, quales Procuratores. Omnes per se immediatè exercere debent suum officium. Nihil possunt accipere præter stipendium, sub pœna priuationis officij. Dubia, quomodo soluenda. Literæ qualiter expediendæ. Sigillator, quid teneatur facere; literas omnes, & scripturas in authentico seruet. Omnes officiales pœnitentiariæ singulis annis tenentur iuramentum iterare. *Pius V. vbi supra.* Multa officia supprimut. *ibid.*
Pœnitentiariæ Procuratores, quod officium habent. *Pius 5. const. 84. In vnum.* Et ad Cancellariam transferuntur. *ib.* omnes sunt numero 24.
Pœnitentiariæ scriptores 27. supprimuntur, & ad Cancellariam transferuntur. Et quod sit eorum officium. *Pius V. const. 84. In vnum.* Vide, *Litera Pœnitentiaria.*

Pensio.

Pensiones non cadunt sub nomine beneficij, si Papa præcipit, vt aliquis prouideatur de beneficio. *De preb. in 6. &c. ca. Quamuis.*
Pensiones non possunt reseruari super fructibus Ecclesiarum Monasteriorum, &c. commendatorum. *Conc. Later. 5. sess. 9. const. de refor. curiæ.*
Pensionem augere promittens, vt habeat Ecclesiam, spoliandus est illa. *De pactis c. Cum clerici.* Vide, *Beneficia cum pacto, &c.* Vide, *Pactum.*
Pensiones Ecclesiasticas habere non possunt laici. *Pius V. const. 73. Sacrosanctum.*
Neque clerici, qui matrimonium contraxerunt; nec etiam antiquas. *ibid.*
Pensiones vacantes in curia, prouidentur à Papa. *Extra, de elect. c. fin. Ex debito.* Item pensiones omnium officialium Papæ vbicumque moriantur. *ibid.*
Pensiones reuertuntur ad pensionarium, moriente eo, cui erant reseruatæ. *ibid.*
Pensio aliqua consueuit reseruari ab Episcopis, dum Ecclesias concedebant Religiosis. *De Religiosis domibus cap. Constitutus.*
Pensiones antiquæ ad mensuram antiquæ monetæ sunt soluendæ. *De censibus c. Cum canonicis.*
Pensionem augere iurans, deinde in manu Episcopi iurans, se non soluturum, nisi solitam priuatur beneficio. *Concil. Later. 3. in append. de iuramentis c. 4.*
Pensionem soluere iurans, tenetur ad eam, alias spoliatur beneficio. *Conc. Later. 3. in append. tit. de iuramentis cap. 5.* Nisi ex necessitate eximatur. *ibid.*
Pensio exigi non potest ab Ecclesia post mortem clerici, qui constituit, sine licentia Episcopi. *Conc. Later. 3. in append. tit. De pactionibus c. 9.*
Pensio de prouentibus Ecclesiæ, nulli dari potest, quasi pro beneficio. *Conc. Later. 4. c. 32.*
Pensiones dari non possunt laicis. *Pius V. constit. 73. sacrosanctum.*
Pensiones reseruatas non legitimè soluere nullus debet, alias puniendus pro grauitate delicti. *Conc. Mogunt. 4. c. 91.*
Pensionem reseruare non potest renuncians beneficium, nisi qui illud accipit consentiat, & acceptet. neque possunt literæ expediri sine hoc. *Vrbanus 8. constitut. 6. Sanctissimus cap. 45.*
Pensiones transferri non possunt (sine Papæ licentia) & reuocantur omnia priuilegia contraria. *Pius 5. const. 73. Sacrosanctum.*
Pensiones omnes, & beneficia extinguuntur in clerico faciente matrimonium. *ibid.*
Pensiones habentes quali habitu tenentur incedere, ne priuentur illis. *Sixtus V. constit. 92. Cum sacrosanctam §. 4.*
Pensiones ascendere debent ad summam scutorum 60. vt eas habens teneatur deferre habitum clericalem, & tonsuram. *ibidem.*
Pensiones habentes, si sint familiares Papæ inferioris familiæ, vt famuli, &c. non tenentur vestem clericalem gestare. Alij verò familiares tenentur. *ibid. in c. seq. §. 3.*
Pensionum transferendi facultates, & priuilegia reuocantur. *Vrbanus 8. const. 20. Sanctissimus.*
Pensionum reseruandarum facultas cuicumque concessa reuocatur. *Vrbanus 8. const. 69. Sanctissimus.*
Idem statuit, vt habens facultatem transferendi, si in vsu non posuit non habeat effectum, nisi soluens pensionem consentiat. *in append. 1. const. 34. Inter. & in append. 2. const. 40 Inter.*
Pensio poni non potest in Ecclesia Cathedrali, cuius fructus non excedunt summam ducatorum mille annuorum. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 13.*
Pensio non potest poni in Ecclesia Parochiali cuius fructus non excedunt summam ducatorum centum annuorum. *ibi.*
Pensio poni non potest super Cancellaria Episcopali. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. De Notarijs.*
Vide, *Equites Ierosolymit.* Vide, *Beneficiatus quo ad pensionem.* Vide, *Filij clericorum, in fine.* Vide, *Pactum.*

Pentecostes.

Pentecostes solemnitas celebranda post dies 50. post Pascha. aliter dicere, vel facere est hæresis. *Conc. Eliber. c. 43.* Vide, *Festum.*

Percussor. Percutiens.

Percussor, si est Episcopus, vel Presbyter, vel diaconus, deponatur. *1. q. 7. c. Si quis omnem.* Vide, *Cleric. percussor.*
Percussores Episcoporum sint infames, & exules. *3. q. 4. c. Hi qui Episcopos.* Vide, *Episcopi.*
Percussores clericorum sunt anathematizandi. *Nicolaus 1. in decret. tit. de Presbyteris c. 6.*
Percussores Presbyterorum, excommunicandi præuia monitione. *17. q. 3. c. De Presbyterorum. c. Si quis suadente.* & aliæ pœnæ. Si cum stola induti occiduntur, quomodo puniendi. *ibid. c. Vt Presbyteri.* De facto sunt excommunicati. *ibid. c. Si quis suadente.*
Percussor clerici, si grauis percussio sit, à Papa est absoluendus. si leuis ab Episcopo. *Concil. Lateran. 3. in append. p. 50. cap. 67.*
Vide, *Clericorum percussores.* Vide, *Absolutio.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ.*
Percutiens læthaliter, licet per ipsam percussionem quis non moriatur, fit irregularis. *de homicidio, &c. c. Significasti.* Vide, *Irregularitas.* Vide, *Irregularis.*
Percutiens cum alijs, licet nesciatur ex cuius vulnere, quis sit mortuus fit irregularis. *ibid.*
Percutiens non læthaliter, sed animo occidendi, si iste ab alio extinguitur, fit irregularis. *ibid.* Si percussio prima iudicetur læthalis, si verò non iudicetur læthalis non fit irregularis. si sit dubium indiget dispensatione ad cautelam. *ibid.*
Percutiens aliquem quouis modo, ad expensas vulnerati, &c. tenetur. *De iniurijs, & damno dato c. 1.*

Perdens.

Perdens rem, si agit, debet iuramento probare, se perdidisse. *De his, qua vi, &c. c. fin.*

Peregrini. Peregrinari.

Peregrini clerici non recipiendi sine literis commendatitijs. *Conc. Antioch. c. 7.*
Peregrini delinquentes à Prælato loci puniendi. *De raptoribus cap. 1.*
Peregrini transmarini, olim, non recipiendi, nisi haberent literas à quinque Episcopis sigillatas. *Anastasius 1. ep. 1. c. 2.*

Pere-

Peregrini clerici non possunt in Ecclesijs institui sine consensu Episcopi. *de clericis peregr. c. fin.*
Peregrini clerici sine literis Episcopi commendatitijs, non possunt ministrare. *Conc. Calced. c. 13.* Vide, *Clerici peregrini.*
Peregrini delinquentes, puniendi sunt à Prælato loci. Vide, *Delinquens.*
Peregrini colligentes eleemosynas ob studium adeundi loca Sancta sunt prohibendi. *Conc. Cabilon. 3. c. 45.*
Peregrini venientes Romam, non molestandi. molestantes sunt excommunicati. 24. q. 3. *cap. Si quis Romipetas. c. Illis qui.* Vide, *Excommunicationes in Bulla Cænæ.*
Vide, *Romam venientes. Gregorius* 13. *const. 81. §. 9.*
Peregrinationes ad Sanctorum reliquias, sunt licitæ. *Concil. Mogunt. 4. c. 44.*
Peregrinatio Terræ Sanctæ pro tota pœnitentia valet. *Conc. Claramont. c. 2.*
Peregrinis morientibus ab intestato, Episcopus disponat de eorum bonis; si fieri potest hæredibus illa det; alias, det locis pijs, sub pena restituendi triplum. *Honorius* 3. *ex Cirone, de testamentis c. 1.*
Peregrinationis votum ob necessitatem, potest ab Episcopo commutari in eleemosynas, &c. *Conc. Lateran. 3. de pænit. cap. 3. par. 49. c. 19.*
Vide, *Votum.* Vide, *Clerici peregrini.* Vide, *Sacerdos peregrinus.*

Peremptorium.

Peremptorius dies dari non potest in prima citatione, neque in tempore breui, maximè in causis Ecclesiasticis. *Concil. Lateran. 3. in append. de dolo, &c. c. 5.*
Peremptorio præterito, Ecclesia audiri potest pro restitutione. *De in integrum restit. c. Coram felicis.* Vide, *Terminus.*

Perfectio. Perfecti.

Perfectio, quam præcipit Deus fidelibus, dicens *Estote perfecti, sicut pater vester, &c.* est perfectio gratiæ, sicut illa Dei est perfectio naturæ. *Conc. Later. 4. c. 2.*
Perfecti indigent virtutibus ad operandum bene. *Clement. de heret. cap. Ad nostrum.* Vide, *Homo.*

Perfidia.

Perfidia aliquorum, aliquando punitur flagellis tribulationum. 23. q. 5. *cap. Ad fidem.*

Pericula.

Pericula moribundi pro Christo non sunt quærenda, sed oblata non sunt fugienda. *Lib. 4. const. Apost. c. 5.*

Periurans. Periurare.

Periurans est infamis, si scienter id facit. 6. *quæst. 1. cap. Quicumque.* 22. q. 5. *cap. Si quis conuictus.*
Periurans cum dolo, grauiter peccat. 22. q. 5. *cap. Ecce dico.* Vide, *Iuramentum.*
Periurat, qui facturus est aliter, quam promittit. 22. q. 2. *c. Animaduertendum.*
Periuri pænitentia fit, sicut adulteri, homicidæ, &c. capitaliter delinquentium. *Post ep. 2. Eutychiani.*
Periurans nolens pænitentiam periurij facere, excommunicetur. 22. q. 1. *c. Prædicandum. Post ep. 2. Eutychiani.*
Periurare faciens, est periurus. 22. q. 5. *c. Qui compulsus.*
Periurare faciens, est peior homicida. 22. q. 5. *cap. Ille qui hominem.*
Periurare faciens, vsque ad mortem excommunicetur. 22. q. 5. *cap. Si quis conuictus* & 2.
Periurare faciens, & periurans, eamdem faciant pænitentiam. *ibid. cap. Si quis periurauerit.*
Periurare facientis, pænitentia hæc erat. Si sit liber, per dies 40. ieiunet in pane, & aqua. Si seruus, tres Quadragesimas, &c. 22. q. 5. *cap. Qui compulsus. cap. Si quis coactus. cap. Qui peierat. &c. Si quis periurauerit.*

Periurans, vno anno communione priuetur. *Conc. Illerdense c. 7.* 22. q. 4. *Qui Sacramento.*
Periurans, si est Episcopus, grauius puniatur. *De Iure iurando cap. Cum quidam.*
Periurans, ab Ecclesia habita remoueatur. *ibid. cap. Querelam, cap. Tua nos.*
Periuri causa, etiam contra Principem sæcularem, à Iudice Ecclesiastico cognoscitur. *de iudicijs c. Nouit ille.*
Periuri testis dictum est nullum; excepta causa fidei, si se retractar in fauorem fidei, dummodo zelo, non odio, gratia, pecunia, vel alio motiuo id faciat. *De heret. in 6. c. Accusatus §. Licet.*
Vide, *Iurans.* Vide, *Iuramentum.* Vide, *Testis.* Vide, *Falsus.*

Permittere.

Permittens clericum percuti, & non prohibens, si potest, excommunicetur. *De sent. excom. cap. Quanta.*

Permutatio.

Permutationes rerum Ecclesiæ, conceduntur à Papa. *Gregorius 1. lib. 11. ex regest. epist. 60.* Vide, *Alienatio.* Vide, *Ecclesia bona.*
Permutatione beneficiorum non completa, pars restituitur ad suum beneficium. *De rerum permutatione cap. Cum vniuersorum.*
Permutari non potest spirituale pro temporali, alias est simonia. *ibid. cap. fin.*
Permutatio possessionum inter Ecclesias, ob maius commodum vtriusque fieri potest. *De rerum permutatione c. Ad quæstiones.*
Permutare volentes beneficium, si alter cum deceptione agit, & non vult prosequi permutationem, quilibet ad suum restituatur. *ibid. Cum vniuersorum.*
Permutantes beneficium propria authoritate perdunt illud. *ibid. cap. Cum olim.*
Permutatio beneficiorum fieri non potest, nisi inter personas permutantes. *Clement. de rerum permutat. c. vn.*
Permutationes rerum Ecclesiæ, quomodo faciendæ. Vide, *Alienatio.* Vide, *Ecclesia bona.*
Vide, *Alienatio.* Vide, *Beneficiorum permutatio.* Vide, *Mutatio.*

Persecutio. Persequens. Persecutor.

Persecutionem pro Ecclesia, & fide patiens ab omnibus recipiatur. *Gregorius 1. lib. 8. ep. 45.*
Persecutio infidelium potest fugi. Et si quis velit resistere, etiam potest. *Zacharias ep. 12.* Vide, *Fugiens.*
Persequens personam, Ecclesiasticam, vel consanguineos eius, quia noluit eligere, excommunicatur. *de elect. in 6. c. Scisant.* Vide, *Clericorum persecutores.*
Persequens, vel persequi faciens eos, qui excommunicant, vel suos, vel eorum bona, quomodo puniendi. *De sent. excommunicat. in 6. cap. Quicumque.* Vide, *Ecclesiastici Iudices.* Vide, *Iudices.*
Persecutoribus debent Prælati adhuc prædicare. *Dist. 43. c. Scimus.*
Persecutores Episcoporum infames sint, & exules. 3. q. 4. *c. Hi qui Episcopos.*
Vide, *Episcopos persequentes.*

Perseuerantia.

Perseuerantia in bono, vsque in finem, à Deo datur. *De penit. dist. 2. cap. 41. Apostolus. cap. 42. Mirandum. dist. 4. c. 8. Si ex bono. Conc. Trident. sess. 6. cap. 13. & can. 16.*
Perseuerantia oritur etiam à voluntate. *De consecr. dist. 5. c. Quidquid enim.*
Perseuerantia in bono datur prædestinatis. *de penit. dist. 4. c. 12. Hanc. cap. 8. Si ex bono.*
Perseuerantes in gratia, cum veritate sunt filij Dei. *De penit. dist. 4. cap. Si ex bono, circa fin.*

Perseuerantes in gratia, vsque in finem, non damnantur. *de penit. dist. 4. cap. 7. Peccatum.*

Perseuerantia, quare non datur omnibus. *De penit. dist. 2. c. 41. Apostolus, cap. Mirandum, cap. Citius, & cap. Principium.*

De perseuerantia, nullus sine reuelatione, potest esse certus. *Conc. Trident. sess. 6. c. 13. & can. 16.*

Perseuerantiam iactans absolutè, sine reuelatione, est anathema. *ibid. can. 16.*

Perseuerare nullus potest in gratia, sine speciali auxilio Dei. *ibid. can. 22.*

Persia.

Persiæ Episcopi subduntur Patriarchæ Antiocheno. & sine eius consensu Ecclesiasticas leges ferre non possunt. *Concil. Nican. 1. ex Arabico c. 35.*

Persona diuina.

Personæ diuinæ sunt æquales. *Concil. Nican. 1. in Formula fidei.*

Personæ diuinæ sunt tres, sed vna substantia. *De consecr. dist. 3. cap. vlt.*

Sunt distinctæ secundum proprietates personales. *de fide, &c. cap. 1.*

Personæ diuinæ ita se habent, vt Filius de Patre genitus sit, & Pater non sit; Spiritus Sanctus à Patre, & Filio sit, & non sit, nec Pater, nec Filius. *de consecr. vbi supra. de fide, &c. cap. 1.*

Personæ diuinæ sunt vnus Deus, & vna substantia. *Concil. Nican. 1. in formula fidei. Pelagius 1. ep. 1. Conc. Brachar. 1. c. 1. Tolet. 3. c. 6. De fide, & summa Trinit. cap. 1. Concil. Lateran. 4. c. 1.*

Personas diuinas non distinguens, est anathema. *Concil. Toletan. 1. in formula fidei. Tolet. 3. c. 4. Conc. Vormatien. 1. in profess. fidei. Conc. Later. 4. c. 1.*

Personæ diuinæ non sunt indistinctè nominandæ, vt Pater pro Filio, & è contra. *Conc. Carthag. 3. c. 23.*

Personæ tres diuinæ habent vnam naturam, vnam potentiam, vnam virtutem, vnam substantiam, vnam æternitatem, &c. *Conc. Later. sub Martino 1. consultat. 5. c. 1. Conc. Tolet. 3. c. 6. & 12. de fide, & summa Trinit. cap. 1. Conc. Lateran. 4. c. 1.*

Non dicuntur vna natura solum per collectionem, sed vna essentia indiuidua. *De fide, &c. c. Damnamus.*

Personas diuinas gloria, honore, aut diuinitate separans, est anathema. *Conc. Tolet. 3. c. 12.*

Personæ diuinæ sunt relatiuæ. *Conc. Toletan. 11. in symbolo. Conc. Vormatien. 1. in profess. fidei.*

Persona secunda, id est, Verbum, de Cælo descendit, & caro factum est ex Virgine. *Concil. Nican. 1. in formula fidei. Conc. Tolet. 11. cap. 2.*

Non omnes personæ diuinæ descenderunt in vterum Virginis, neque omnes tres sub Pilato iudicatæ; neque omnes tres in Pentecoste ad Apostolos venerunt. *de consecr. dist. 3. c. vlt.*

Personæ diuinæ sunt vnum principium omnium, quæ creantur, vnusque creator. *de fide, & summa Trinit. c. 1.*

Personæ diuinæ, numquam separantur, sed semper simul sunt. *Conc. Vormatien. 1. in profess. fidei.*

Vide, *Trinitas.* Vide, *Pater.* Vide, *Verbum.* Vide, *Spiritus Sanctus.*

Persona. Personatus.

Personæ status, seu conditio, si impugnatur; debet ab impugnante probari. *de sent. excom. in 6. c. Si iudex.*

Personarum acceptio non fit in iudicijs. *de regulis iuris in 6. reg. 12.* Vide, *Iudex.* Vide, *Iudicium.*

Personatus, seu dignitates plures in eadem Ecclesia, siue cum cura, siue sine cura, teneri non possunt ab eodem. *de præb. &c. cap. De multa.* Papa dispensat circa hoc cum personis sublimibus, & literatis. *ibid.* Vide, *Beneficia plura.*

Consuetudo in contrarium abrogatur. *de consuetud. in 6. c. 1.*

Personatus, vel dignitates conferri possunt clerico habenti viginti annos completos. *De ætate, & qualit. &c. in 6. cap. vnico. Conc. Viennense Prouinc.* Vide, *Dignitas.*

Personatus non potest renunciari cum pacto, vt idem remaneat Vicarius. Vide, *Vicarius.*

Personam alterius fingens in expeditione literarum Apostolicarum, & procurantes, &c. excommunicationem Papæ reseruatam incurrunt, & gratia est nulla. *Leo X. constit. 27. Inhærendo.* Vide, *Fingens.* Vide, *Simulans.*

Pertinacia.

Pertinacia in errore, facit hæreticum. *24. q. 3. c. Dixit Apostolus.* Vide, *Hæresis.* Vide, *Hæreticus.*

Pestis.

Pestis tempore Religiosi non debent fugere à Monasterijs. *Gregor. 2. ep. 14.*

Pestis tempore ieiunandum est. *Liberius ep. 13. c. 3.*

Pestis tempore, Romæ, & in districtu, sic poterant fieri testamenta, & translationes. statutum est, vt fierent iuxta Constitutiones *Alexandri 3. Cum esses.* Quilibet confessarius, etiam regularis, loco notarij præsens cum duobus testibus sufficiebat. eodem modo poterant fieri translationes pensionum ab ijs, qui habebant facultatem eas faciendi, etiam si in fauorem ipsius sacerdotis fierent. duæ tamen scripturæ de hac translatione erant faciendæ, & vna ex his intra octo dies ferenda ad Archiuium. *Alexander 7. constit. In supremo, data 18. Septembris 1656.*

Petens. Petere.

Petens rem, si ex vna causa succumbit, ex alia potest agere. *De causa possessionis, &c. c. Cum olim.*

Petenti rem iure dominij, non sufficit dare possessionem. *ib.*

Petente aliquo restitutionem, si fuerit spoliatus, non opponens de proprietate, non est audiendus. *de restitut. spoliat. c. 1.*

Petens rem certam ex causa, si causam non probat, succumbit. *de sent. & re iudic. in 6. c. Abbate.*

Petens, quod tenetur restituere, dolo facit. *De regulis iuris in 6. reg. 59.*

Petens plus dicitur, qui in quantitate, vel loco, vel tempore, in quod debitor non tenetur, petit. & ille in expensis condemnatur. *De plus petit. c. vn.*

Petente actore aliquam rem, si nullius causæ facit mentionem, quomodo debet se gerere iudex. *De sent. & re iudic. in 6. cap. Abbate.*

S. Petrus.

S. Petrus fuit Princeps omnium Apostolorum. *Anacletus ep. 2. Iulius 1. ep. 1. Vigilius ep. 9. & 11. Nicolaus 1. in append. epist. 14. Dist. 19. cap. Ita dominus. dist. 21. cap. In nouo. dist. 22. cap. Sacrosancta. dist. 50. c. Considerandum. Leo 9. ep. 1. cap. 6. & seqq.*

S. Petrus dicitur Petra, quia primus in nationibus fundamentum posuit. *Dist. 50. c. Fidelior.*

S. Petrus dictus est Cefas, quia caput omnium. *Dist. 22. c. Sacrosancta.*

S. Petrus est lapis superpositus lapidi angulari. *Leo 9. ep. 1. c. 15. & seqq.*

S. Petrus omnibus Apostolis præsidebat, & eorum causas, interrogationes, querelas, &c. prudenter disponebat. *Melchiades in ep. decret.* Vide, *Apostolus.*

S. Petrus primus omnium predicatione conuertit populum ad fidem. *Anacletus ep. 2.*

S. Petrus potestatem Regni à Christo accepit. *Causa 2. q. 7. c. Petrus potestatem.*

S. Petrus accepit pro se, & pro Ecclesia potestatem ligandi, & soluendi. *24. q. 1. c. Manet. c. Quodcumque.* Vide, *Papa.*

S. Petrus Dei iussu Romanam Cathedram accepit. *Euseb. ep. 3.*

S. Petri potestas data est à Deo, etiam successoribus. *De maiorit. & obed. c. Sollicita. Extra, de maiorit. & obed. cap. Vnam sanctam.* Vide, *Papa.*

S. Petro Deus commisit claues Regni Cælorum, non S. Paulo. *Extra, de pænit. &c. c. Vaigenunt.*

S. Petro datus est à Deo coadiutor S. Paulus. *de elect. in 6. c. Fundamenta.*

S. Petri Sedes ex Antiochia, Romam translata est. *Marcellus 1. epist. 1.*

S. Petri sedes in tribus locis, vna est censenda. *Gregor. 1. l. 6. epist. 37.*

S. Petrus fuit Rector, & caput Ecclesiæ Romanæ. *Conc. constantiense contra a. 7. Ioannis Huss.*

S. Petro omnes creaturæ, vt oues suæ sunt traditæ. *Ioannes 3. ep. vn.*

S. Petro per clauium traditionem, omnes creaturæ sunt traditæ. *Gregor. 1. l. 7. ex regest. ep. 97.*

S. Petrus solus fuit factus caput Ecclesiæ. *Pius 2. in Bulla Retractationum.*

S. Petrus habuit coadiutores Linum, & Cletum. *Ioannes 2. ep. vn.* pro exterioribus ministrandis. 8. *q. 1. c. Si Petrus. c. Simon Petrus.*

S. Petrus fecit sibi successorem Clementem. *Ioannes 3. ep. vnica.* 8. *q. 1. c. Si Petrus. c. Simon Petrus.*

S. Petrus dicitur sedere in summis Pontificibus. *Gregor. 1. l. 6. epist. 37.*

S. Petrus permissus est cadere, vt aliorum posset misereri. *Nicolaus 1. ep. 8.* & post casum factus est Princeps Apostolorum, &c. vt sua infirmitate sciret alios tolerare. *dist. 50. c. Considerandum, c. Fidelior.*

SS. Petrus, & Paulus meritis fuerunt æquales, sed gradu differentes. *2. q. 7. c. Beati.*

SS. Petrus, & Paulus in eadem die, & eodem tempore fuerunt occisi à Nerone. *Anacletus ep. 3.*

SS. Petri, & Pauli corpora non potuerunt ab Orientalibus peregrinis extra Romam extrahi. *Gregor. 1. l. 3. ep. 30.*

S. Petri corpus primo ad catacumbas, deinde à Cornelio Papa in Monte aureo in Vaticano fuit sepultum. *Cornelius ep. 1.*

SS. Petrus, & Paulus peculiari prærogatiua fuerunt maiores alijs. *Causa 2. q. 7. c. Beati.*

S. Petri increpatione mortui sunt Anania, & Saffira. 23. *q. 8. c. Petrus.*

S. Petrus fuit verus Christi Vicarius. *Conc. Constantiense in constitut. Martini V.* Vide, *Papa.* Vide, *Ecclesia Romana.*

S. Petri prædia inuadens pænam quadrupli incurrit. *Concil. Rom. 5. sub Greg. 7. c. 11.*

S. Petri terras inuadens ab ingressu Ecclesiæ prohibetur. *Concil. Rom. 7. sub Gregor. 7.*

S. Petri patrimonium. Vide, *patrimonium S. Petri.* Vide, *dominium.* Vide, *Ecclesiasticus status.*

Cathedræ S. Petri festum restituitur. *Paulus 4. constitut. 13. Ineffabilis.*

S. Petri Romæ Ecclesiam amplificandam, & renouandam, statuit *Iulius 2. const. 23. Liquet.* Multas eleemosynas eidem applicauit. *ibid.*

S. Petri Romæ fabrica. Vide, *Fabrica S. Petri.*

S. Petri Romæ fabrica, Ecclesia, & Capitulum subdita fuerunt Cardinali Archipresbytero *à Sixto 5. const. 102. Cum ex debito.* cum facultate, & iurisdictione ad causas illorum. *ibid.* Vide, *Archipresbyter.* Vide, *Basilica.* Vide, *Ecclesia.* Vide, *Capitulum.* Vide, *Canonici.*

S. Petri de Vrbe canonicatus, præbendæ, beneficia, &c. Papæ sunt reseruata. *Vrban. 8. const. 6. Sanctissimus §. 8.* Qui sunt incapaces canonicatuum S. Petri. Vide, *Canonici.*

Alij SS. Petri.

S. Petrus Episcopus Aragonensis canonizatur *anno 1110. à Paschali 2. const. 2. Dominum.*

S. Petrus Martyr Ordinis Prædicatorum canonizatur *anno 1253. ab Innocentio 4. const. 3. Ad Apostolica.*

S. Petrus de Marolo, qui fuit *Cælestinus V.* canonizatur *anno 1313. à Clemente V. const. 4. Qui facit.*

S. Petri Martyris festum sub ritu duplici celebrandum, statuit *Sixtus V. const. 30. Inuictorum.*

Fr. Petrus de Alcantara Ordinis Minorum strictæ Obseruantiæ Discalceatorum, declaratur Beatus. *Gregorius XV. const. 23. In sede.* Officium, & missa de eo ab ordine fratrum Minorum de obseruantia potest recitari. *ibid.*

Petrus Abailardus.

Petrus Abailardus carceratur *ab Innoc. 2. const. Per præsentia.*

Pia Ciuitas.

Pia Ciuitas propè arcem S. Angeli Romæ erigitur; locum illum Transtyberim, dictam voluit Ciuitatem piam. *Pius 4. const. 101. Romanum.*

Pia loca.

Pia loca, vt Hospitalia, Collegia, &c. visitari possunt ab Episcopo, & quomodo. Vide, *Episcopus quo ad visitationem.* Vide, *Episcopus quo ad exemptos, &c.*

Vide, *Loca pia.*

Piæ dispositiones.

Piarum dispositionum exequutor est Episcopus, siue in vltima voluntate fiant, siue inter viuos. *Conc. Trid. sess. 22. de refor. cap. 8.* Vide, *Dispositio.* Vide, *Episcopi circa legata ad pias causas.*

Pignora. Pignorare.

Pignoris fructus computantur in sortem. *de vsuris cap. Conquestus.*

Pignus restituendum est debitori, si tot fructus sunt recepti, quot sufficiunt pro sorte. *de pignoribus c. Cum contra.*

Pignus dare non sufficit ei, cui adiudicata est possessio. *de sent. & re iudicat. c. Cum aliquibus.*

Pignora restituenda sunt cum restituitur sors principalis. alias, non restituens, si plus prætendit, excommunicatur. *Conc. Later. 3. tit. De vsuris, c. 8. 9. & 12.* si est clericus, priuatur beneficio. *ibid.*

Pignora Ecclesiæ, quam primum recolligenda sunt. *Concil. Later. 3. in append. tit. de alienatione cap. 1.* Vide, *Ecclesiæ bona.*

Pignorum factorum quo ad Hebræos, vel bancharios Romæ, causæ, per Camerarium, vel Gubernatorem iudicantur. *Clemens Octauus const. 65. In conferendis §. 35.*

Pignorum subbastationes, quæ apud Hebræos sunt, Romæ, fiant in Monte Pietatis. *ibid. §. 36.* Quod residuum est reponi debet, sed cum decreto Camerarii hæc fiant.

Ex causa possunt hæc pignora vendi in loco solito, scilicet Platea Iudæorum. *ibid. in addit. §. 2.*

Pignorari non possunt res Ecclesiæ; nisi pro maxima necessitate. *De pignoribus c. 1. Conc. Oxon. 1. c. 29. Conc. Later. 3. tit. de alienat. c. 1.* Vide, *Alienatio.* Vide, *Ecclesiarum bona non oppignoranda.*

Pignorare res Ecclesiæ, est species alienationis. *Conc. Later. 3. in append. tit. de alienatione can. 1.* Vide, *Alienatio.* Vide, *Eccles. bona, vt supra.*

Pignorari non potest homo liber. *de pignoribus c. Lator.*

Pignorante rem aliquam Rectore Ecclesiæ, eius hæres tenetur redimere. *de pignoribus c. Ex præsentium.*

Pignorans rem suam sub pacto legis commissoriæ, si impeditur venire intra terminum, quid debet agere. *de pignoribus c. Significante.*

Pignorari non potest res, nec accipi modico pretio, cum pacto, quod si intra certum tempus non redimatur, sit eius qui accipit pignus. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de vsuris.*

Pignora, quomodo facienda à mandatariis Romæ. *Sixtus V. const. 72. In sublimi.*

Philacteria.

Philacteria facientes ab Ecclesia eijciendi. *Conc. Agathen. c. 68. 26. q. 5. c. Non oportet.*

Philacterijs vtens, excommunicatur. 26. *q. 5. cap. 1.* Vide, *Amuleta.* Vide, *philacteria.*

Philippus.

Philippus Benitius de Florentia Ordinis Seruorum declaratur Beatus *à Leone X.* & ab eodem conceditur prædictis fratribus, vt Missam, & Officium de eodem possint ritu duplici celebrare. Deinde *Paulus V.* concedit, vt idem facere possint sæculares, & regulares Ciuitatis Tuderti. *const.* 110. *Domini nostri*. Deinde, vt idem fieri possit in Ciuitate Florentiæ. *ibi in capp. seqq.*

B. Philippus Nereus canonizatur *ab Vrbano VIII. anno* 1623. *constit.* 2. *Rationi congruit*.

Philippina Insula.

Ex istis Insulis discedere non possunt Missionarij, Prædicatores, & Regulares, vt eant Iapponium.

Vide, *Regulares euntes in partes infidelium.*

Pingere. Pictura.

Pingi possunt in Ecclesia Sanctorum Historiæ. *Gregor. I. lib.* 9. *ex regest. ep.* 9.

Pingi possunt Sanctorum imagines, & mysteriorum fidei; in Ecclesijs poni, & venerari. nec vlla in eis est diuinitas, sed veneratio refertur ad prototypa. *Conc. Nican.* 2.

Vide, *Imagines. Conc. Trid. sess.* 25. *in decr. de inuocat. & venerat. Sanctor.*

Picturæ vanæ in Ecclesiarum parietibus non possunt poni. *Conc. Elibere. c.* 36.

Pingi non possunt in Ecclesijs, quæ sunt contraria S. Scripturæ, Constitutionibus, vel historijs sacris. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. Quæ seruanda sunt in sacris imaginibus*.

Pingi non possunt Sanctorum Imagines cum vultu, corpore, vel habitu indecenti. *ibid.*

Neque imagines lasciuæ. *ibid.* Vide, *Imagines.*

Pirata.

Piratæ, & Cursarij sunt excommunicati. *Innocent.* 3. *const. ad liberandam.* §. 12.

Piratæ mare infestantes, & præcipuè Ecclesiasticum, sunt excommunicati in Bulla Cœnæ. *Gregor.* 13. *const.* 81. *consueuerunt.* §. 4. Vide, *Excommun. Bulla Cæna.*

Pistores, seu Furnarij Vrbis.

Pistorum Vrbis priuilegia, omnia confirmat *Sixtus V. const.* 36. *Cœlestis*. Item iurisdictionem Consulum artis Pistorum. *ibid.* Vide, *Furnarij*. Vide, *Consules.*

Pito.

Pitones ita dicti à Pito Apolline, qui author fuit diuinationum. 26. *q.* 3. *cap.* 1.

S. Placidus.

S. Placidi, & Sociorum Festum in Ciuitate Messanæ, duplici ritu celebrandum, statuit *Sixtus V. const.* 88. *Dominus.*

Placita.

Placita, seu consilia fieri non possunt in domibus Religiosis. *De immunit. Eccles. c.* 1. neque in Festis. *Conc. Tribur.* 1. *cap.* 35.

Planetaria.

Planetaria ars à christiano fugienda. 26. *q.* 2. *cap. illos*.

Vide, *Astrologia.*

Platea.

Plateæ Vrbis Romæ. Vide, *Roma.*

Plenaria.

Plenaria absolutio solita concedi à Papa, & in mortis articulo, præuijs ieiunijs, & alijs operibus. *Conc. Constant. sess. vlt. in dissolutione concilij*. Vide, *Absolutio*. Vide, *Indulgentia.*

Plus. Pluralis.

Plus semper continet minus. *De regul. iur. in* 6. *reg.* 35.

Plus nequit quis concedere, quam sibi competat. *ibid. reg.* 79.

Pluralis locutio, in binario etiam continetur. *ibid. reg.* 40.

Plures rixantes contra vnum, quomodo puniendi. 23. *q.* 8. *cap. Si quatuor.*

Podagra.

Podagræ per ieiunia curantur. *De consecrat. dist.* 5. *cap. Legimus quosdam.*

Poligamia. Poligamus.

Poligamus est, qui duas habet vxores simul. 24. *q.* 3. *cap. An non*. Vide, *Matrimonia plura*. Vide, *Vxores plures.*

Poligamus, excommunicandus est. 24. *q.* 3. *cap. An non distinctè.*

Poligamus est infamis. *De bigamis non ordinandis cap. Nuper à nobis.*

Poligami pœna puniendus clericus in sacris contrahens matrimonium. *ibid.*

Poligamus, qui, vt secundum matrimonium contraheret viuente prima vxore, mentitur, seu mutat nomen, præter pœnas, quas ordinariè incurrunt Poligami, damnandi ad triremes in perpetuum. Quod si ad hoc sint inhabiles, fustigandi sunt, & damnandi ad carceres in perpetuum. *Vrban.* 8. *in append. const.* 37. *Magnum in Christo.*

Poligamia. Vide, *Christianorum obligationes.*

Pollex.

Pollicis vngula carens, si pollex sit fortis, potest esse sacerdos. *De corpore vitiatis, cap. fin. Thomas.*

Pollutio. Pollutus.

Pollutio in somnis non est peccatum; (id est, si non fuit data causa.) *dist.* 6. *cap. Testamentum. cap. Sed pensandum, & cap. Non est peccatum.*

Pollutionem passus in nocte, si animi concussionem sentit, abstinere debet ab Eucharistiæ sumptione. *Dist.* 6. *cap. Testamentum*. Vide, *Eucharistia.*

Polluta Ecclesia, pollutum est cæmeterium. *de consecr. Eccl. in* 6. *cap. vn.*

Polluto cæmeterio, Ecclesia non polluitur. *ibid.*

Vide, *cæmeterium.*

Polluto cæmeterio vno, quando polluitur aliud contiguum. *ibidem.*

Polluta Ecclesia est rebenedicenda, & quomodo. *De consecrat. Ecclesia cap. Proposuisti.*

Etiam si non erat consecrata, dum polluitur est rebenedicenda. *ibid. & cap. Aqua, & c. fin.*

Polluitur Ecclesia per sanguinis effusionem. *de consecr. Eccl. cap. Proposuisti.*

Polluitur Ecclesia per effusionem seminis, vel sanguinis. *concil. Lateran.* 3. *in append. par.* 50. *cap.* 67. Sed debet esse publica pollutio. Vide, *Ecclesia polluta.*

Polluitur Ecclesia per sepulturam excommunicati. *de consecrat. Eccl. cap. consuluisti.*

Alia de pollutione Ecclesiæ, & rebenedictione.

Vide, *Ecclesia polluta.*

Pollutio Ecclesiæ, quæ inducit obligationem reconciliationis, debet esse publica per euidentiam, vel per famam: si verò sit occulta, nequaquam. *concil. coloniense* 2. *p.* 9. *c.* 18.

Polluta Ecclesia, à simplici sacerdote non benedicitur.

Vide, *Sacerdoti prohibita.*

Polonia.

Polonia.

Poloniæ Episcopi, quas, & à quibus possunt procurationes recipere, dum visitant. Sic etiam alij, qui ibi visitant. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.*

Pompa.

Pompæ diaboli, quæ sunt. Vide, *Baptizandus.*
Pomparum reformatio pro Vrbe Romę, & statu comprehendens omnes personas distinctè enarratas, facta est *à Sixto V. const.* 52. *Cum in vnaquaque.*

Pondera.

Pondera, & mensuræ iustè seruari debent vbique. *Concil. Arelat.* 4. c. 15. *Concil. Turonen.* 3. c. 45. & pœnæ. *ibid.* Vide, *Mensura.*

Pontifex Summus. Pontificale.

Vide, *Papa.* Vide, *Episcopus.*
Pontifex Summus non eget confirmatione Imperatoris. *dist.* 63. *cap. Ego Ludouicus.*
Pontifex, vt coronetur, non eget præsentia Legatorum Imperatoris. *ibid. c. Cum Adrianus.*
Pontifex, quasi via sequentium interpretatur. *Distinct.* 21. *c. Cleros.*
Pontifex successor non debet priuare clericos beneficijs obtentis ab antecessore: sed si isti delinquunt, puniantur in persona. 16. *q.* 6. *cap. vlt.*
Pontificale Romanum corrigitur *à Clemente* 8. aliaque abrogantur, & quare. *const.* 8. *Ex quo.* co vtendum. *ibid.*

Populus. Populi.

Populo peccante, quia multitudo puniri non potest, relinquitur vindicta Dei iudicio. *Innocentius* 1. *ep.* 22. *c.* 6. 1. *q.* 7. *cap. Quoties.* Sed possunt interdicto puniri. Vide, *Interdictum.* Vide, *Alia in suis locis, quæ interdicto puniuntur.*
Populus non potest reprehendere sacerdotes. 6. *q.* 1. *cap. Sacerdotes, & cap. Oues.*
Populi non sunt sequendi, sed docendi. *Cœlestinus* 1. *epist.* 3. *cap.* 3. *dist.* 62. *c. Docendus.*
Populorum conuocationes, seu placita fieri non possunt in Dominicis, vel alijs festis; nec in Quadragesima. *Concil. Tribur.* 1. c. 35.
Populorum placita fieri non possunt in domibus Ecclesiarum. *De immunitate Eccles.* c. 1.
Populorum dictum non adducit consuetudinem, vt populus in causa Ecclesiastica audiatur. *De consuetudine cap. Ad nostram.* Populus Romanus. Vide, *Romanus.*

Portus.

Portus Anconæ fit securus, & immunis à datijs, & gabellis. *Clemens* 8. *const.* 26. *Ex Apostolica.*
Anconæ Portum appellentes Mercatores, Orientales præsertim, vel in ea Ciuitate manentes, multis priuilegijs gaudent, franchitijs à gabellis, &c. *Clemens* 8. *constit.* 26. *Ex Apostolica.*
Anconitani, quid tenentur facere circa merces ad eum Portum adductas per Mare Adriaticum. *ibid.* §. 6.
Non possunt totum triticum pro se emere; sed emere debent ex nauibus, sicut alij. *ibid.*
Mercatores eò aduenientes non tenentur ad soluendum vectigalia, nisi prius merces vendant, aut aliò deferant. *ib.* §. 6.
Consules Sanitatis Anconæ in aduentu Nauium, nihil possunt decernere circa personas, & naues sine præsentia Gubernatoris Anconæ. *ibid.*
Tres Consules ibi eligendi pro causis Mercatorum, & quomodo debent iudicare. *ibid.* §. 11.

Portugallia.

Portugalliæ Episcopi, & alij, quas, & à quibus accipere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.*

Possessio.

Possessio quadragenaria pacifica turbari non potest. etiam si ad Ecclesiam Romanam, aliquid putatur pertinere. *Gregorius* 1. *lib.* 1. *ep.* 9. (Sed de præiudicijs Ecclesiæ Romanę, & aliarum, quæ non transeunt in rem iudicatam. Vide, *Ecclesiæ Romanæ priuilegia.*)
Possessio Ecclesiæ tricennalis non potest turbari, vel repeti. *Post Concil. Aruernen. c.* 2. *Conc. Emeriten. c.* 8. 16. *quæst.* 3. *cap. Placuit. cap. Post quingentos, & c. Iubemus.* (excipe si per malam dispositionem possideatur. *ibid. cap. Si sacerdotes.*)
Possessione non priuatur absens inauditus. Vide, *Absens.*
Possessio territorij non adimit Conuentum. 16. *qu.* 3. *c. Sicut diœcesim.*
Possessionem ingrediens domino ignorante ab ipso domino potest repelli. *de restit. spoliatorum.* c. *Olim causam.*
Possessiones Ecclesiæ derelictæ à nullo possunt alienari. 16. *q.* 1. *cap. Possessiones.* Vide, *Alienare.* Vide, *Eccles. bona, &c.*
Possessiones obtentæ per malam dispositionem dantis, non præscribuntur spatio 30. annorum. 16. *quæst.* 3. *cap. Si sacerdotes.*
Possessionis sententiam obtinens ponendus est corporaliter in possessione, & non sufficit ei dari pignora. *Concil. Later.* 3. *tit. De sententijs cap.* 2. *De sent. & re iudicata cap. Cum aliquibus.*
Possessione adiudicata actori, si hic impeditur per potentiam partis ne habeat, elapso anno est verus possessor ipse actor. *Conc. Later.* 4. c. 40. Vide, *Actor* in fine.
Possessione data actori lite non contestata, quid faciendum si intra annum venit reus. *Vt lite contestata. c. fin. §. In alys.*
In possessionem missus causa rei seruandæ, si mansit per annum, & reus non dat cautionem de stando iuri, est verus possessor. *de eo qui mittitur in possessionem c.* 1. *Constitutis.*
Possessionem habenti causa custodiæ, si fructus dissipat, reuocantur dissipati, & sequestrantur. *De sequestratione poss. fr. c. Dilectus filius.*
Possessoris fructus reo appellante, possunt sequestrari, si dissipantur. *ibid. cap. fin.*
Possessio potestatis eligendi sufficit in eligente, vt validè eligat, & hoc sufficit electo probare. *De electione c. Querelam.*
Possessionem conferendi probans in causa beneficij vincit: sed si succumbit procedere potest ad probandum de proprietate. *de causa poss. c. Cum olim.*
Possessionis causam perdens agere potest de proprietate. *ib.*
Possessionis, & proprietatis causæ coram eodem iudice terminandæ sunt. *de possessionibus c.* 1.
In causa possessionis, contra absentem nequit definiri. *ibid.* Vide, *Absens.* Dari potest causa rei seruandæ, si citatus non comparet, nec procuratorem reliquit. *de eo qui mittitur, & c. c. fin.* Sed in causa beneficij hoc non currit. Vide, *infra.*
Possessio vel quasi possessio iurisdictionis non probatur per hoc, quod pars timens excommunicationem, vel aliud, ab aliquo actu abstiner. *de restit. spoliat. c. Olim inter.*
Possessio capienda impediri non potest à reo in causis Ecclesiasticis, nisi cautionem faciat de stando iuri intra annum. *De dolo, & contum. c.* 1.
Possessionem habens causa rei seruandæ, non fit verus possessor post annum, si aduersarius cautionem dedit de stando iuri, vel per eum non stetit, vt daret. *de eo qui mittitur in poss. &c. cap. Cum sicut.*
Possessione alicui data, causa rei seruandæ, si reus dat cautionem de stando iuri, est ei restituenda, donec constet, &c. *ibid. c. Cum venissent.*
Possessio capienda impediri non potest à reo in causis Ecclesiasticis, nisi cautionem faciant de stando iuri intra annum. *De dolo, & contum. c.* 1.

Mm Posses-

Possessio non dimittitur lite pendente. *Vt lite pendente cap. 1.*

Possessionis, vel prædij conductori quando facienda compensatio ob sterilitatem. Vide, *Conductor*.

Possessio rei seruanda dari non potest litiganti de beneficio ob contumaciam partis absentis, sed fine debito terminanda est causa. *De dolo, & contum. in 6. c. fin.*

Si de possessorio, & petitorio agitur, probationes de vtroque sumuntur; at prius de primo, deinde de alio terminetur. *De causa possessionis, &c. c. Ad vltimum.*

Possessio danda est actori si reus est contumax, sed quæstio de proprietate reseruatur absenti. *De dolo, & contum. c. Pro vt nobis.* Vide *Actor, in fine.*

Possessio beneficiorum collatorum à Papa, quomodo capienda sine impedimento. *Gregorius 13. constit. 19. Ad Romani*, pœnæ impedientium. *ibid.*

Vide, *Beneficiorum possessio.*

Possessor. Possidens.

Possessor rei furtatæ tenetur ad restitutionem. *conc. Later. 4. c. 39. de restit. spoliatorum. c. Sapè contingit.*

Possessor quando tenendus in possessione contradicente parte. *conc. Later. 3. in append. de dolo, &c. c. 4.*

Possessore litigante cum petitore, vterque potest probare, si autem æquè idoneæ sint, præfertur possessor; si verò meliores sunt alterius probationes, illi adiudicatur causa. *concil. Later. 3. de præscriptionibus. c. 2. De causa possessionis &c. c. Ad vltimum.*

Possidens rem, si scit esse alterius, tenetur ad restitutionem. *conc. Later. 4. c. 39.*

Possidens rem alieno nomine, non præscribit. *de præscriptionibus rerum possess. c. Si diligenti.*

Possidens proprio nomine, non præscribit, nisi habeat iustum titulum. *ibid.*

Possessor malæ fidei, numquam præscribit. *De regulis iuris cap. 2.*

Possessor est, qui desijt dolo possidere. *De regulis iuris in 6. reg. 36.*

Possidentis conditio est potior in re communi. *ibid. reg. 56.* Item in pari causa. *ibid. & reg. 65.*

Possessore obiiciente præscriptionem, quid agendum. *De probationibus. cap. Ex literis.*

Posterior.

Posteriores non sunt præponendi prioribus, nisi vita hos accuset. *Dist. 74. Episcoporum etiam.*

Postulare. Postulatio.

Postulare qui possunt, & qui non. *3. q. 7. cap. Infames.* Vbi multa habes de postulationibus.

Postulari non potest incapax. *de postulat. c. 1.*

Postulari non potest ab aliqua Ecclesia, qui violat interdictum. *ibid. c. 1.*

Postulari potest Episcopus in Archiepiscopum, non autem eligi. *ibid. c. vltimo.*

Postulationem cassatam à Papa supprimens, non potest eligere. *De postulat. c. Gratum.*

Postulatio, in qua attenditur vtilitas priuata, non est admittenda. *ibid. c. Bonæ memoriæ.*

Postulatio facta à minori parte, quam tertia, non est admittenda. *ibidem.*

Postulatione facta ad Papam, non potest ab ea recedi. *de postulationibus. c. Bonæ memoriæ il 2.*

Postulantes, si ante admissionem postulationis recipiant postulatum in gubernio, priuantur iure eligendi, & electio deuoluitur ad Papam. *de electione. c. Bonæ memoriæ.*

Postulatio per electionem, & è contra electio cum postulatione, est nulla. *De postulat. in 6. c. vn.*

Postulari non potest ad Ecclesias minor 27. annorum, & pœna postulantium. *Extra, de postulat. c. vn. Dispendijs.*

Postulatione facta quando fieri potest electio, & quando non. *De elect. c. Scriptum est.*

Postulantes in discordia, quid tenentur agere. *De electione in 6. cap. Cupientes.*

Postulationem alicuius impugnans, si deficit, priuatur per triennium omnibus beneficiis quæ habet in ea Ecclesia. *ib. c. Si Compromissarius.* Vide, *Electus, in fine.*

Potestas.

Potestas prima seù suprema, quæ reperitur in mundo, est in Romano Pontifice. *conc. Parisien. 6. lib. 1. c. 3.* Vide, *Papa.*

Potestas imperialis est sub potestate Papæ. *ibid. conc. Parisien. 6. c. 3.* Vide, *Papa potestas.*

Potestas superiorum corrigenda est ratione. *11. q. 3. c. Cum apud.*

Potestatibus superioribus obediendum est. *23. q. 5. c. Si apud carnales.*

Potestas quæcumque temporalis subdita est spirituali. *Extra, de maiorit. & obed. c. Vnam sanctam.*

Potestas spiritualis potest constituere temporalem, & eam iudicare. *ibid. Vnam sanctam.*

Potestas spiritualis minor iudicatur à maiori. *ibid.* Vide, *Inferior.* Vide, *Minor.*

Potestate vel priuilegio abutens priuandus est illis. Vide, *Abutens.*

Potestas ligandi, & soluendi in spiritualibus non est extra Ecclesiam. Vide, *Ligare.* Vide, *Vnitas.*

Potestas spiritualis est maior carnali. *De maiorit. & obedien. cap. Sollicite, & c. Omnes.*

Potestas Episcoporum est maior omni alia, etiam imperiali. *ibid.* Vide, *Episc.*

Potestatem habens eligendi, non potest se ipsum eligere. *de institutionibus c. fin.* Vide, *Electio.*

Potestatem habens conferendi beneficium, non potest sibimet conferre, vel retinere. *de excessibus Prælatorum. cap. Ad aures.* Vide, *Patronus.* Vide, *Electio.*

Potest quis per alium, quod potest per se ipsum. *de regulis iuris in 6. reg. 68.*

Praga.

Pragæ in Bohemia erigitur Collegium pro 20. adolescentibus Germanis. *Vrb. VIII. constit. 66. Quoniam.* Decernitur vnde amouendi; quomodo regendi. & reditus ex Camera Apostolica assignantur.

Præbendarius. Præbenda.

Præbendarius vni tantum Ecclesiæ potest inseruire. *dist. 70. cap. Sanctorum.*

Præbendario quandoque potest onus imponi. *de præbend. &c. cap. Significatum.*

Præbenda vacans potest diuidi in duas, si reditus sufficiant, & à quo. *ibid. c. Vacante.*

Præbendæ non possunt diuidi pro integratione alicuius. *ibid cap. Cum causam.*

Præbendæ dari possunt, etiam ignobilibus, & literatis; etiam si consuetudo sit in contrarium. *de præbend. &c. cap. Venerabilis.*

Præbendam habens, si impetrat aliam, vel dignitatem, vacat prima, quæ impetrari potest ab alio, etiam tacita possessione alterius. *de concessione præb. c. Literas vestras.*

Præbendæ non possunt cum pacto permutari. *de rerum permutatione c. Quæsitum.*

Præbendam impetranti non debetur illa, quæ vacat per mortem Episcopi præbendarij. *de præbend. &c. in 6. cap. cum in Ecclesia.*

Præbendam non sacerdotalem Papa mandante dare alicui, non potest ei dari sacerdotalis. *ibid. c. cui.*

Præbendam integram, Papa mandante dari alicui, non potest ei dari media, etiam si tales sint. *ibid.*

Præbendam certi valoris, Papa mandante dari, non potest dari minor. *ibid.*

Præbenda sacerdotalis dari non potest, nisi apto ad sacerdotium. *de præbendis, &c. in 6. c. Et cui.*

Præben-

Præbendam ex gratia Pontificis pluribus expectantibus, quis præferendus sit. *De concess. præb. in 6. c. Authoritate.*

Præbendam habens ab Episcopo non poteote eam dare, si ille nescit, prouidendus est de prima vacante, alias nulla est collatio ista. *De præbend. &c. c. Inter cætera.*

Præbendæ collatio ei, qui alias habet, est nulla. *ibid. c. Cum iam dudum.*

Ad vnam præbendam, duo non possunt eligi. *ibid. cap. Dilecto filio.*

Præbenda conferri non potest à Capitulo, sede Episcopali vacante. *Honorius 3. ex Cirone, tit. Vt sede vacante c. 1.*

Præbendæ, si teoues sunt, vniri possunt cum cappellis. *de præbend. &c. c. Exposuisti.* Vide, *Canonici quo ad præbendam.*

Præbendarius non tenetur ad homagium, nec potest illud facere. *De simonia cap. Ex diligenti.*

Præbendas duas, idem non potest tenere, oon obstante consuetudine. *de consuetudine in 6. c.* 1. Vide, *Dignitas.*

Præbendæ duæ, etiam in duabus Ecclesijs ab eodem clerico teneri non possunt. *Conc. Claram. c.12. Conc. Later. 3. in append. tit. Vns plura c.* 1. Nisi per medietatem anni personaliter ioseruiat in illis. *Concil. Lateran. 3. ibid.* Vide, *Dignitas.*

Præbendarum optatio à maioribus gradatim est licita, vbi est consuetudo. *ibid. cap. finali.*

Præbenda annexa Parochiæ potest ab eodem teneri. *de præb. &c. in 6. cap. Super eo.*

Præbendę collatio facienda iuxta antianitatem, in impetratione beneficij, non iuxta acceptationem, vel præseotationem literarum. *ibid. cap. Eum, cui.*

Præbenda primò vacatura concessa ex gratia Papæ, non intelligitur de ea, quam habet Episcopus. *De præb. &c. in 6. c. Cum in Ecclesia.*

Præbendam secundam obtinens ratione dignitatis obtentæ, perdit primam. *Clement. de præb. &c. c. fin.*

Præbendæ vacantes in curia, à Papa conferendæ. *Extra, de præb. &c. c. Ad regimen.*

Præbendarum numerus non potest sine causa restringi. *De const. cap. Ex parte.* Vide, *Canonici quo ad numerum.*

Præbendam obtinens per pecuniam, non potest eam retinere. *Gregorius 7. lib. 5. epist.* 1. Vide, *Simonia.* Vide, *Beneficia, &c.*

Præbendam vendens Episcopus, suspenditur ab officio. *Concil. Rom. 5. sub Greg. 7. c. 4.*

Præbenda non potest diuidi immediatè in duas. *Conc. Later. 3. ibid. c. 4.* Neque etiam curatæ. *ibid.*

Præbendam renunciare non potest Archidiacoous. *conc. Later. 3. ibid. c. 7.*

Præbenda intra sex meoses conferenda est. *Honorius 3. ex Cirone, de concess. præb. c. 2.*

Præbendarius receptus in capitulo non tenetur soluere pro antecessoribus. *Conc. Colon. 2. par. 3. c. 22.*

Ad præbendas electi, præsentati, vel recepti, nihil debent soluere. Vide, *Beneficia, &c.*

Si præbendæ sint tenues, quid agendum.
Vide, *Canonici quo ad numerum.* Vide, *Beneficia.*

Præbendarum prouisiones fiant, sicut statutum est in fundatione. alias subreptitiæ censeantur. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 5.*

Præbendæ Magistrales, Doctorales, Theologales, Presbyterales, Diaconales, Subdiaconales prouideantur, sicut sunt institutæ, & cum eisdem conditionibus, alias irritæ sunt prouisiones. *ibid.*

Præbendæ tenues, quando possunt supprimi. Vide, *Canonici quo ad numerum.* Vide, *Dignitas.* Vide, *Papa rescripta.*

Precaria.

Precariæ rerum Ecclesiasticarum non fiant. 10. *quæst. 2. cap. Precaria.*

Precariæ in quinquennium renouandæ. *ibid.* (Factæ ab inuasore rescindendæ sunt. 12. *quæst. 2. cap. Precaria.*) *De precarijs cap. 1.*

Precariæ factæ ab antecessore mutari possunt à successore, & quando. *De precarijs. cap. De precarijs.*

Precariæ quando possunt recusari. *ibid. cap. finali.*

Precariæ soluuntur per mortem eius, qui obtinuit. *ibidem. cap. fin.*

Precariæ possunt reuocari etiam à concedente, & quando. *ibidem.*

Precariæ factæ Sede Apostolica vacante, nullæ sunt. *Concil. Meldense cap. 21.*

Precariæ, de quibus rebus fieri possunt. *Conc. Meldense c. 22.*
Vide, *Clerici quo ad redditus.*

Præcedere. Præcedentia.

Præcedendi ordo in Concilijs, &c. *Dist. 17. cap. vlt.*
Vide, *Concilium.*

Præcedentiæ lites inter Religiosos diuersos per Episcopum terminandæ sunt. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 13. Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de Processionibus.*

Præcedendi ordo inter Confraternitates seruandus, est, vt illa præcedat, quæ prius vsa est sacris in loco. *Gregorius XIII. const. 84. Exposcit.*

Præcedendi ordo inter Regulares, & Confraternitates.
Vide, *Regulares quo ad processiones.*

Præcedentiæ lites inter fratres Ioannis Dei, & Mendicantes, terminatur cum perpetuo silentio. *Vrbanus VIII. constit. 76. Commissi.*

Præcepta.

Præcepta Dei non sunt impossibilia. *conc. Senon. c. 17. concil. Mogunt. 4. c. 9.* cum diuino auxilio possunt obseruari. *ibid. & conc. Trident. sess. 6. cap. 11. & can. 18. Innocentius X. const.* quæ incipit. *Cum occasione. dat. vlt. May 1653. & Alexander VII. constit. Ad sanctam, data die 16. Octobris 1656.*

Præcepta Dei sunt magis possibilia renatis post baptismum, & iustis, & eo magis quò maiorem habent gratiam. *concil. Moguntin. 4. c. 9. conc. Tridentin. sess. 6. can.* 18.

Præcepta Dei noo inuitè, sed liberè obseruantur. *conc. Moguntin. 4. cap. 9.* Vide, *Adiutorium.* Vide, *Liberum.* Vide, *Deus, in fine.*

Præcepta Dei in Euangelio non sunt indifferentia. *conc. Trid. sess. 6. can. 19.*

Si præceptum fiat sub disiunctione, & vnum reperiatur, aliud non, præceptum habet effectum suum. *De rescriptis cap. Inter cæteras.*

Vide, *Adiutorium.* Vide, *Deus.* Vide, *Liberum.* Vide, *Gratia.* Vide, *Opera.* Vide, *Homo.*

Preceptoria.

Præceptoriæ, quas habent Milites, seu Equites S. Ioannis Ierosolymitani, vacant cum fiunt Episcopi. *Gregorius XIII. const. 82. Controuersia.*

Preces.

Preces recitandæ in Ecclesia debent esse ab ea approbatæ. *concil. carthag. 3. cap. 23. conc. Mileuit. c. 12.* aliæ non possunt dici. *ibidem.*

Preces in Ecclesia faciendæ sunt pro pace inter Principes; pro extirpatione hæresum; pro Papa, pro Regum conseruatione, &c. *conc. Senon. in decr. morum c. 1.*

Vide, *Oratio.* Vide, *Rogationes.* Vide, *Litania.*

Prædator.

Prędatores possunt excommunicari ab alieno Episcopo. *6. q. 3. c. Placuit, vt pro communi, & cap. de illis.*
Vide, *Raptores.* Vide, *Fures.* Vide, *Latrones.*

Prædestinatio. Prædestinatus.

Prædestinatio, seu prædeterminatio ad malum, non fit à Deo. *conc. Arausican. 2. c. vlt. conc. Valent. 2. cap. 3. conc. Trid. sess. 6. can. 17.*

Prædestinatio, qua Deus eligit aliquos, est ex Dei misericordia, & præcedit meritum bonum: reprobatio verò est ob præscientiam meritorum. *Conc.Valent.2.c.2.*

Prædestinatio filiorum Dei facta est ante mundi constitutionem. *De pœnit. dist.4.c.9. Benedictus.c.11. In domo.*

Prædestinati saluantur labore, quatenus postulando merentur accipere, quod ei omnipotens Deus ante sæcula disposuit donare. 23. *q.4. cap. Obtineri.* Et quæ Sancti viri orandu efficiunt, ita prædestinata sunt, vt precibus obtineantur. *ib.*

Prædestinatis ad gloriam omnia proficiunt in bonum, etiam dum deuiant, & postea resurgunt. *De pœnit. dist.2.c.27. Talibus.*

Prædestinatis datur à Deo perseuerantia. *De pœniten. dist.4. cap.Si ex bono.* Vide, *Perseuerantia.*

Prædestinati non sunt insolubiliter vniti cum Christo, & Ecclesia, quia possunt cadere, & recedere. *Conc.Constantiense contra art.21. Ioannis Hus.*

Prædestinatio alicuius certò sciri non potest in hac vita, absque Dei reuelatione. *Conc.Trid.sess.6.c.12.* & *can.16.*

In doctrina de Prædestinatione, & præscientia deferendum est SS. Augustino, Cypriano, Ambrosio, Hilario, & Hieronymo. *Conc. Valent.2.c.1.* Vide, *præscientia.*

Prædia.

Prædia in primitiua Ecclesia vendebantur ad egenos subleuandos. 12. *q.1.c. Futuram:* & ex tempore Constantini cœpit possessio retineri. *ibid. c.videntes. c.Habebat.*

Prædicatores, eorumque obligationes.

Prædicatores sunt pennata animalia Ezechielis. *De pœniten. dist.2. cap. pennata.*

Prædicator non prædicans semen Verbi Dei, damnatur. *Dist.43. cap. dispensatio.*

Prædicator priuans populum necessarijs, Deum irritat: & Deus illi irascitur. *Distin.45.cap. Sed illud. 16. q.1.cap. Apostolicis.*

Prædicatore non corripiente populum, sed palpante, Deus irascitur. *Dist.45. cap.Sed illud.*

Prædicator debet se accommodare captui, seu capacitati audientium. 8. *q.1. c.Oportet. Conc.Colon.2.p.6.c.8.*

Prædicatore prædicante, qui ab auditorio exibat (olim) excommunicabatur. *De consecr. d.1. cap. Sacerdote.*

Prædicatores non debent legere libros contagiosos, vel de hæresi suspectos. *Conc. Mogunt.c.51.*

Prædicatores instituendi in locis per Episcopum, si ipse non potest prædicare. *Conc. Lat.4.c.10. Conc. Arelat.4.c.10.*

Prædicatores fidei dandi sunt Iudæis. *Nicol.3. constit.1. Vineam.* Vide, *Iudæi.*

Prædicatores institui non debent, nisi sint ætatis 30. annorum, etiam regulares. *conc. Rauenn.2.sub Clemente V. cap.13.* Sint graues, maturi, & docti. *conc.Senon. in decr. morum c.35. Extra, de priuil.cap. inter cunctas.*

Prædicatores tenentur prædicare Sacram Scripturam receptam, & recipiendam à S. Ecclesia, & à Doctoribus Ecclesiæ approbatis. Sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ. *conc.Later.5.sess.11.const.1. conc. colon.2.par.6. cap.20.*

Prædicatores deuiantes à communi sensu patrum in exponendis Sacris Scripturis, ab Ordinario corripiendi, & à ministerio abijciendi. *conc.Mogunt.4.c.50.*

Prædicatores non possunt redarguere aliquem expresso nomine in actu prædicandi. *conc. Lateran.5.sess.11.const.1.* Sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *ibid. conc. Treueren. cap.4.*

Prædicatores non possunt prædicare somnia, & fabulas pro rebus veris, & scrijs; neque sensum falsum Sacræ Scripturæ. & pœnæ. *Reformatio cleri Germaniæ c.1.*

Vide, *Sacra Scriptura.*

Prædicatores non inuehantur contra magistratum, vel Episcopum coram populo. *conc. colon.2.p.4.c.9. conc. Mediol. 1. tit. de prædicatione Verbi Dei.*

Prædicator fidelis ille est, qui annunciat Euangelium, virtutes, gloriam, æternam pœnam, Christum Iesum, charitatem, pœnitentiam, & his similia. *Conc. Colon.2.p.6. c.4. 5.* & *6.* & *par.7. cap.31.*

Prædicator cum magna cautela incedat, dum vitium reprehendit, nè auditor in aliud extremum incidat. *ibid. c.7.*

Vitia tantum de suggesto reprehendi debent, non personæ: *Conc. Colon.2. ibid. c.15.*

Prædicatores non debent multum morari in historijs, etiam si sint Sanctorum; sed maiorem partem dare debent Euangelio. *ibid. cap.23.*

In fine faciant Epilogum, vt in populi memoria, firmetur concio. *ibid. c.25.*

Hortentur in fine ad orandum pro defunctis. *ibid. c.27.*

Prædicatores hortari debent populos ad soluendum decimas. *De decimis in 6.c.1.*

Prædicatores illi admittendi sunt, qui sunt ab Ordinarijs approbati. *Conc. Mogunt.4.c.49.*

Prædicatores prouidendi de victu, & vestitu. *Conc. Colon.2. par.8.c.2. Conc. Mediol.1. tit. de Prædicatione Verbi Dei.* Eleemosynæ eorum de beneficijs accipiantur: & si hæc tenuia sunt, de largitione laicorum. *ibid.*

Prædicatores Regulares. Vide, *Regulares.*

Prædicatores non quiuis admittantur, etiam si eloquentes; sed qui sacra doctrina possunt pascere. *Conc.Treueren.c.3.*

Prædicatores non vacent quæstui, discordijs, vel ambitioni; sed in prædicando Euangelio. *ibid. c.4.*

Prædicator audiens aliquem dicentem hæresim, vel aliud scandalum, aduertens, ad Episcopum, Vicarium, vel Inquisitorem referat. *ibid. c.4. conc.Senon.in decr.mor. c.35.*

Prædicatores tenentur hortari; & obligationem aperire de seruandis traditionibus, consuetudinibus. & præceptis, ac statutis Conciliorum. *ibid. c.4. conc. Senon. in decret. morum cap.35.*

Prædicatores non detrahant Prælatis, aut Sacerdotibus: neque populos ab eorum obedientia retrahant, aut à soluendis decimis, alias ab officio suspendantur. *Conc. Senon. ibid.*

Prædicatores ordinarij sunt Episcopi, Rectores Ecclesiarum, & Parochi; qui si impediantur, alios substituant. *Concil. Colon.2.par.4. c.6.*

Prædicator prædicans scandala, aut errores; in qualibet Ecclesia; ab Episcopo remouetur ab officio prædicandi. *concil.Trid. sess.5. de reform. c.2.* etiam si exemptus sit.

Prædicatore prædicante hæreses, Episcopus procedat, vt de iure. *ibid.*

Prædicator non debet proponere quæstiones difficiles populo rudi. *conc.Trid. sess.24. de refor. c.4.*

Prædicatores loquentes cum excommunicatis, non sunt excommunicati. *De sent.excommunic. c.cum voluntate. §. Prædicatores.* Etiam si petant eleemosynam excomm. non incurrunt, si non habent vnde viuant. *ibid.*

Prædicatores euntes Iapponium, vel in Indiam Orientalem, ad quid teneantur. Vide, *Regulares euntes in partes infidelium.* Vide, *Regulares circa prædicationes.*

Prædicare qui possunt; & qui debent interesse, ac quomodo.

Prædicari potest in qualibet lingua. *Ioannes 8. ep.195.*

Prædicare nullus potest, nec publicè, nec priuatè, sine licentia Papæ, vel Episcopi Catholici. *Conc. Later.4. c.3.* sub pœna excommunicationis. *ibid.* & *conc.Rauenn.2. sub Clem. V. c.9. conc. Constantiense contra art.14. Vvicleff. de hæret. cap. Excommunicamus. §. Quia. Leo X. constitut.21. Superna.*

Prædicare non permittatur conuersis ad fidem ex Iudæis, vel Saracenis; nisi benè examinati, & probati inueniantur. *conc.Sabin. cap.22.*

Prædicare non possunt Sacerdotes excommunicati. *Concil. Constantien. contra ar.17.* & *18. Ioannis Huss.*

Prædicare non possunt laici, aut mulieres. *conc. constantiense sess.vlt. in constitut. Martini V. circa fin. conc. Treuer. cap.2.* sub pœna excommunicationis. *ibidem. De hæret. cap. Excommunicamus. §. Quia verò.* & *cap. Sicut in vno.*

Prædi-

Prædicare non possunt sacerdotes simplices, nisi mittantur. *concil. constantiense vbi supra*.
Prædicare nullus potest in alio loco, quam in Ecclesia. *conc. Turon. 4. c. 6.*
Prædicationem in Ecclesia omnes possunt audire, Gentiles, Iudæi, & hæretici. *conc. carthag. 4. c. 82. & 84.*
Prædicare nemo potest, nisi à suo superiore respectiuè examinatus, & approbatus; id est sæcularis clericus ab Episcopo; regularis à suo superiore; & literas patentes habeat de sua idoneitate, & approbatione. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 1.* sub pœna excommunicationis. *ibid. Leo X. const. 21. Superna. conc. Mogunt. 4. c. 49.* & in regularibus sufficit approbatio suorum superiorum. *ibid. conc. colon. 2. part. 4. c. 7. concil. Trident. sess. 5. de reform. cap. 2. & sess. 24. de refor. cap. 4.*
Nullus, siue Religiosus, siue alius, prædicare potest sine licentia Episcopi obtenta. *concil. Senon. in decret. morum c. 35. conc. Tolet. 22. c. 13. Reformatio cleri Germania c. 1.* (alias non admittatur.) *conc. Mogunt. 4. cap. 49. concil. colon. 2. par. 4. c. 5. & 6. conc. Treneren. c. 2.*
Prædicare nullus potest, nisi Ordinarij, Parochi, & ipsorum cooperarij: & qui contra faciunt, sunt seditiosi. *concil. colon. 2. par. 4. c. 14.*
Prædicationis tempore, in Ecclesia non dicantur missæ. *concil. colon. 3. tit. censura c. 19.* Vide, *concio. conc. Mediol. 1. par. 1. tit. De Prædicatione Verbi Dei*.
Prædicationis tempore prohibeantur populi stare otiosi in foro. *conc. Treuerense c. 10.*
Prædicare non permittantur, qui sub nomine Regularium viuunt extra claustra. *conc. Trid. sess. 5. de refor. c. 2.*
Prædicare non possunt quæstores, seu eleemosynarij, nec alij per eos. *ibid.*
Prædicare non possunt laici. Vide, *Laicis alia prohibita*.
Prædicare tenentur Episcopi, & hoc est præcipuum eorum munus: per se, vel per alios id facere debent. *concil. Trid. sess. 24. de refor. cap. 4. conc. Mediol. 1. tit. de Prædicatione Verbi Dei*.
Prædicare tenentur Parochi per se, vel per alios. *ibid. concil. Trident. & Mediol.*
Prædicandum est per annum in Dominicis diebus. Tempore Aduentus, & Quadragesimæ omni die, vel ter in septimana. *ibid. c. 4.* Vide, *Quadragesima*.
Prædicationi interesse tenentur Episcopi non impediti, canonici, clerici, & alij eiusdem Ecclesiæ. *conc. Mediol. 1. par. 1. tit. De Prædicatione Verbi Dei*.
Prædicationis tempore viri maneant à mulieribus distincti, & hæc sit Episcopi cura; qui in necessitate vti potest brachio sæculari, vt hoc executioni mandetur. *ibid.*
Vide, *Regulares circa prædicationes*.

Prædicari prohibita.

Prædicari non potest determinatum tempus futurorum, vt Antichristi, vel Iudicij; neque vanæ reuelationes de his, vel alijs, sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 1. conc. Mediol. 1. tit. de Prædicatione Verbi Dei*. Vide, *Iudicium*. Vide, *Futura*.
Prædicari non possunt nouæ inspirationes, vel reuelationes, nisi à Papa, vel loci Episcopo sint examinatæ, & approbatæ, sub pœna excommunicationis reseruatæ Papæ. *concil. Later. 5. ibid.*
Prædicari non possunt doctrinæ ab Ecclesia non receptæ, fabulæ, vel prophana eloquia; neque scommatis, & conuitijs in prædicatione vtendum. *conc. colon. 2. par. 6. c. 13.*
Prædicari non possunt dubia pro certis; neque apocrypha; neque comica; neque anilia; fabulæ, obscenitates, aut quæ risum mouent; sed quæ lacrymas. *conc. Treueren. cap. 4. Tridentin. sess. 24. de refor. c. 4.*
In Prædicatione citari non debent profanæ leges non necessariæ, neque Poetarum authoritates; neque agitari quæstiones subtiles, inanes allegoriæ, ridicula dicta, &c. similia. *conc. Senonense in decr. morum cap. 35. conc. Trident. ibid. Mediol. 1. tit. De Prædicatione Verbi Dei*.
Prædicari non possunt miracula, non probata fide Scriptoris.
Vide, *Miracula*. *Concil. Mediolan. 1. tit. De Prædicatione Verbi Dei*.
Non ferenda hæreticorum argumenta coram imperito populo. *ibidem*.
Non publicandæ indulgentiæ, nisi de Episcopi consensu. *ibid.*
Non prædicandum de nocte, sed tempore præscripto ab Ordinarijs. *ibid.* Vide, *Regul. circa prædicationes*.

Præesse.

Præesse tantum desiderans, & non prodesse, non potest esse Episcopus. *8. quæst. 1. cap. Qui Episcopatum*.
Vide, *Prælatus*. Vide, *Superior*.

Præfatio.

Præfationes missæ nouem tantum sunt, & quæ. *De consecr. dist. 1. c. Inuenimus. Pelagius 2. ep. 9.*
In præfatione dicitur *sursum corda*, vt fideles remoueant à se omnia aliena. *de consecr. dist. 1. c. Quando*.

Præfecti. Præficiendi.

Præfectus Annonæ in Vrbe. Vide, *Annona*. Iurisdictio eius, & obligationes. *Gregorius 13. const. 35. Inter cæteras*.
Præficien li in Ecclesiis, &c. iura præficiendorum obseruare tenentur. *Clement. de ætate, & qualit. &c. præficiend. c. 1.*

Prælati, qui sint instituendi, &c. alia.

Vide, *Episcopus, & omnia de Episcopo*.
Prælatus fieri non debet, qui cupit præesse non prodesse. *8. q. 1. c. Qui Episcopatum*.
Prælaturæ, fugientibus dandæ sunt, non petentibus. *8. q. 1. cap. In scripturis*.
Prælaturam petens ab hominibus, est mercenarius. *8. q. 1. cap. Sunt in Ecclesia*.
Ad Prælaturas, & dignitates nequit assumi minor 27. annorum. Pœna postulantium, & postulatorum. *Extra, de postulatione c. vn.*
Prælati, qui in Concilio Tridentino fuerunt, multa obtinuerunt priuilegia, & notabilia. *Pius 4. const. 28. Circumspecta*.
Causæ contra eos motæ, fuerunt suspensæ, donec finiretur Concilium. *ibid.*
Prelatus non pollens scientia, & sanctitate, vilissimus habendus est. *1. q. 1. c. Vilissimus*.
Prælatus alicuius Ecclesiæ ex consuetudine eligi potest de gremio alterius. *de consuetud. c. Cum dilectus*.
Prælatus Ecclesiæ Collegiatæ debet eligi, non alio modo præfici. *de electione, &c. c. Nullus*.
Prelato, quando obediendum, & quando non. Vide, *obedientia*.
Prælato nequit à subdito præscribi obedientia. *de præscript. c. Cum non liceat. & c. Cum ex officij*.
Prælato suspendente aliquem hic non potest promoueri inuito Prælato. *conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 1.*
Prælatus cum maiori parte capituli potest decernere, vt canonici fabricæ subueniant. *de his, quæ fiunt à maiori parte, &c. c. Ex parte tua*.
Prælatus visitans, quot equos habere potest, & quas expensas percipere. *de censibus c. Cum Apostolus*. Vide, *Episcopus quo ad procurationes*. Vide, *Procuratio*. Vide, *Visitans*.
Prælati causa, coram quo tractanda. *de accusat. c. Illa*.
Prælatus potest clericum subditum carcerare. & carcerantes de mandato eius, non incurrunt excommunicationem. *de sent. excommunic. c. Vt fama*.
Prælati habentes iurisdictionem sæcularem, dum eam committunt, si ex ea sequitur pœna sanguinis, non fiunt irregulares. *Ne clerici in 6. c. fin.*
Prælati, vt Episcopi, & alii superiores inferiores, possunt sibi eligere confessorem. *de pænit. & remiss. c. fin.*
Prælati exempti, etiam possunt sibi eligere confessorem. *ibid.*
Prælati, vt Episcopi, & similes superiores, numquam incurrunt sententiam interdicti, vel suspensionis, nisi expresse de eis fiat mentio. *De sent. excom. in 6. c. Quia periculum*.

Prælati assistentes Capellæ Papæ. Vide, *Assistens*.

Prælati panem habentes à palatio Papæ pro persona sua, non ratione officij, sunt eius veri commensales. *Iulius 3.const. 21. Sanctissimus*.

Prælati Romanæ Curiæ quibus priuilegijs, gratijs, & franchitijs cameralibus gaudent. *Paulus V. constit.11. In maximis §.12.*

Prælati domestici Papæ exempti sunt à gabellis, & oneribus Cameralibus, nec includuntur in reuocatione ab Innocentio X. facta. *Innocent.X.const.7. Et si ea. Alexander 7. const.* quæ incipit, *In sublimi. data 22. Augusti 1656.*

Prælatorum obligationes.

Vide, *Episcopus*. Vide, *Præfectus*. Vide, *Superior*.

Prælati miscere debent seueritatem cum misericordia. *dist. 45. c. Disciplina, c. Omnis, c. Et qui.*

Prælatus singulis debet prodesse. 8. *q.1. c. Clemens.*

Prælatus non puniens delicta, grauiter offendit. 23. *q.4. c. Sè is, qui Prælatus*. Vide, *Erraro*. Vide, *Malum*.

Prælatus negligens, Christum non diligit. 25. *q.1. c. Diuinis.*

Prælatus prædicare debet diuinum Verbum, aliter damnatur. *Dist.43. c. vlt.*

Prælati debent esse meliores alijs, quibus præfecti sunt. 8. *q. 1. c. Qualis enim, & c. Nec sufficere.*

Prælati tenentur ad residentiam, nec possunt supplere per alios. Vide, *Episcopus quo ad residentiam. Conc. Moguntin.4. c.71.*

Prælatus infamatus de simonia, purget se iure iurando, &c. Alij debent iurare pro eo, quod scilicet dicat verum. & isti dicuntur compurgatores. *de purgat. canonica c. Quotiens, & c. De testibus.*

Prælatus se purgans, quomodo debet iurare. *ibid. c.fin.*

Prælati venientes ad curiam, non possunt inde discedere sine Papæ licentia. *Extra, de maiorit. & obedient. c. Vt Prælatorum.*

Non possunt latenter accedere ad curiam, nec recedere sine licentia, alias vt infideles iudicantur, & puniuntur. *ibid. c. Et si deceat.* Pœna. *ibid.*

Venientes Romam, prius omnibus palatium Papale visitent. *ibidem.*

Non possunt extra Diœcesim pernoctare, absque superiorum licentia. *ibid.*

Prælati tenentur habere curam populorum, alias excommunicentur. *Conc. quod dicitur Apost. c.58.*

Vide, *Ecclesiarum Prælati, Rectores, &c.*

Prælatis prohibita.

Vide, *Episcopus*. Vide, *Superior*. Vide, *Præpositus*.

Prælati non sint percussores, alias priuentur. *dist.45. c. Episcopum, c. Cum beatus.*

Prælati non verberibus, sed verbis corripere debent subditos. *dist.45. c. Cum beatus.*

Prælatis contra Dei legem præcipientibus, non est obediendum. 11. *q.3. c. Iulianus, & c. Qui resistit.*

Prælatus non malè vtatur potestate, alioquin alios soluens se ipsum ligat. 11. *q.3. c. Plerumque.*

Prælatus negligens, Christum non diligit. 25. *quæst.1. cap. Diuinis.*

Prælatus, nec semper loqui, nec semper tacere debet; sed pro opportunitate facere vtrumque. *Dist. 43. c. Sit Rector.*

Prælatus, nec multum, nec inordinatè loqui debet. *ibid.* Vide, *Superior*.

Prælatus non debet tacere veritatem ob persecutionem. *Dist. 43. c. Scimus.*

Prælatus non increpans delinquentes, non est mundus à sanguine eorum. *dist.43. c. Ephesijs*. Vide, *Erraro*. Vide, *Malum*.

Prælatus non excusatur ab ignorantia in peccatis subditorum. *de regulis iuris c. Quamuis.*

Prælati, & alij clerici, vti non possunt vestibus cum manicis sub cubito pendentibus: neque cum ijs, & superpelliceis adesse possunt diuinis officijs, sub pœna priuationis fructuum beneficiorum per mensem. *Conc. constantiense sess. 43. in fine.*

Prælati non possunt punire delicta subditorum pœna pecuniaria. *Conc. Mogunt.4. c.77.* Vide, *Pecuniaria pœna*. Vide, *Pœna*. Vide, *Clerici*.

Prælati non possunt subditos suspendere, vel excommunicare, nisi præuia monitione. *De appellat. &c. c. Reprehensibilis. De sent. excom. c. Sacro.* Vide, *Censura*.

Prælatus sine consensu Capituli, negotia non faciat. *De his, quæ fiunt à Prælat. &c. c. Noun tua, & c. Quanto.*

Prælatus non potest obligare Ecclesiam suam pro alienis debitis, sub pœna suspensionis ipso facto. *de solutionibus cap. Si quorumdam.*

Prælati non possunt exigere taxas à subditis; sed in necessitate solum auxilium, & quomodo. *De censibus c. Cum Apostolus §. prohibemus.*

Non possunt grauare subditos, alias puniantur. *de excessibus Prælator. c.1.* Vide, *Episcopus circa procurationes.*

Prælati non possunt exigere procurationem vltra debitum; alias ad restitutionem teneantur. *de immunit. Eccles. cap. Quia plerique.* Vide, *Episcopus quo ad procurationes.*

Prælati Ecclesiastici non possunt dare pœnam sanguinis. *de raptoribus c. in Archiepiscopatu.*

Prælati non possunt pro se retinere beneficia, quæ possunt alijs conferre. *De excessibus Prælator. c. Ad aures.*

Prælati non possunt à subiectione alicuius auferre Ecclesias ei subiectas. *ibid. c. Ad hæc.*

Prælati non possunt grauare Religiosos. *ibid. c. Nimis iniqua, & c. Nimis praua.*

Prælati grauantes Religiosos, grauiter puniendi. *Clement. de excessibus Prælatorum.*

Prælati non possunt exigere pecunias pro defendendis criminosis. & pœnæ. *De pœnis c. Licet iuxta.*

Prælati non possunt subditis interdicere, ne manifestent statum Ecclesiæ superioribus. qui hoc faciunt, grauiter puniantur, & subditi non tenentur obedire. *De offic. Iudicis ord. in 6. c. Quia plerique.*

Prælati, & Abbates infra Episcopos, qui vtuntur mitris, non possunt eis vti cum laminis aureis, argenteis, aut gemmatis, sed aurificatis. Non exempti verò, simplicibus tantum. *De priuilegijs in 6. c. Vt Apostolica.*

Prælati non possunt vti habitu improprio. *Extra, de maiorit. & obed. c. Vt Prælatorum.*

Prælati sine superiorum licentia non possunt extra Diœcesim pernoctare. & pœna. *Extra, de maiorit. & obed. c. Et si deceat.*

Prælatus accusatus de dilapidatione, interdicitur, ne vendat, alienet, mutet, &c. *De accusat. c. fin.*

Prælati circa alia.

Prælati non sunt accusandi. *Anacletus ep.3. 2. q.7. cap. Sententia.*

Nisi accusatores sint irreprehensibiles. *Lucius 1. in ep. vn. 2. q.7. c. Criminationes.*

Non facile suscipiendæ eorum accusationes. *De accusat. c. Qualiter.*

Prælatorum peccata, multum nocent subditis. *Gregor.1. l. 6. epist.7.*

Prælatum negans, aut inuadens, est deponendus. *de excessibus Prælatorum c. Grauem.*

Prælatum occidens, qua pœna puniendus. *De pœnis cap. Ad aures. c. In quibusdam.* Vide, *Episcopos persequentes.*

Prælato Ecclesiæ suæ iniuriam irrogans, vel simultatem contra eum faciens, vel contemnens, omni fructuum perceptione priuetur, nec admittatur, nisi ad placitum Prælati. *concil. Mogunt.4. c.85.*

Prælato suspendente aliquem, hic non potest contra eius voluntatem promoueri. *Conc. Trid. sess.14. de reform. c.1.*

Prælatorum correctio Deo est remittenda. *Conc. Colon.2. p. 6. cap. 17.*

Vide, *Episcopus, per totum.*

Præliari.

Præliari potest, etiam in die festo, si adsit necessitas. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.34.*
Præliandum non est in Quadragesima, nisi necessitas vrgeat. *ibid. c.46.* Vide, *Bellum. Bellare.*

Præpositus. Præpositura.

Præpositus propriè dicitur, qui curam gerit aliorum. *de verb. signif. c. Quamuis.*
Præpositura commendatæ possunt visitari ab Episcopo, vt Papæ delegato. Vide, *Episcopus quo ad visitationem.* Vide, *Episc. circa Exemptos.*

Presbyteri qui, & quando ordinandi.

Vide, *Clerici.* Vide, *Ordinationes.*
Presbyter est minister diuersus ab Episcopo. *Lib.2. constitut. Apost. c.58. Dist.95. c. Ecce ego. Conc. Trid. sess.23. cap. 4. & can.7.*
Presbyter aliquando idem importat, ac senior, non ætate, sed virtute. *dist.21. c. Cleros.*
Presbyter, id est, senior, primus omnium vocatus fuit Abraham. *Anacletus ep.2.*
Presbyter est minor Episcopo, & illo inferior. *conc. Trid. sess. 23. c.4. & can.7.*
Presbyteri succedunt in locum 72. Discipulorum. *dist.21. c. In nouo. Damasus ep.5. Anacletus ep.2. & 3.*
Presbyteri ordinatio, quomodo fit. *Dist.23. cap. Presbyter.* Vide, *Ordinatio.*
Presbyter (olim) non poterat ordinari, nisi esset 30. annorum. *Post ep.3. Fabiani. dist.38. per quinque omnia capita. c. Si quis 30. post ep.3. Bonifacij 1. Conc. Agathen. c.17. Concil. Arelat.3. c.2. Conc. Neocæsarien. c.11.*
Deinde statutum est, vt anno 25. ætatis ordinari quis possit presbyter. *Zacharias ep. 12. Clement. de ætate, & qualitate, &c. præficiend. c. fin. Concil. Trid. sess.23. de refor. c. 12.* Vide, *Ordinatio.*
Presbyteri ordinandi debent esse instructi in suo officio. *Concil. Arelat.4. c.4. Conc. Trid. sess.23. de refor. c.14.*
Presbyteri ab Episcopo sunt ordinandi. Vide, *Ordinatio. Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.8.*
Presbyter esse non potest puer. *Zacharias ep. 1.*
Presbyter ordinari nemo potest ante baptismum. si ordinetur, nulliter facit, & iterum post baptismum debet ordinari. *Conc. Later.3. p.50. c.45.* Vide, *Ord. non iter.*
Presbyter esse non potest illiteratus, alias suspendatur ab officio. *Leo 4. homil. de cura Pastorali. Conc. Aurelian. 2. c.16. Conc. Tribur. 1. c.33.*
Debet esse idoneus ad docendum populum, & ministrandum Sacramenta, conspicuus moribus, &c. *Conc. Trid. sess.23. de refor. c.14.*
Presbyter fieri non potest, qui habet vxorem (intellige de Latinis. *conc. Tolet. 1. c.1.* Vide, *Clerici in sacris circa vxores.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione status spiritualis.*
Presbyter fieri non potest, nisi omnes de domo sua sint Christiani. *Conc. carthag.3. c.18.*
Presbyter ordinari non potest, qui fuit baptizatus in ægritudine. *Dist.57. c. vn.*
Presbyter ordinari non potest, nisi ad aliquem titulum. *Dist. 70. c. Neminem, & c. Sanctorum.* Vide, *Ordinatio.*
Ordinari debet ad determinatam Ecclesiam. Vide, *Presbyterorum obligationes.*
Presbyter examinandus, antequam ordinetur. *Conc. Vormatien. 1. cap.57.*
Presbyter nequit ordinari, qui vxorem viduam habuit. *conc. Andegauen. c.11.*
Presbyter non potest ordinari, qui habet partem digiti abscissam; vel qui se fecit castrari, vel imminutus in alia parte corporis. *Conc. Tribur. 1. c.33. de clerico ægrotante cap. Presbyterum.* Vide, *Digitus.*
Presbyter ordinatus, si postea apparet deliquisse, seu in crimine fuisse, non est recipiendus. *Conc. Nican. 1. c.9.*
Presbyter non potest ordinari sine licentia Episcopi proprij, & post mensem non toleretur, nisi eam ostendat. *Reformatio cleri Germaniæ c.17.* Vide, *Ordinandi.*
Presbyteri ordinatio facienda est cum impositione manuum. sed si hæc per errorem amittatur, non iteretur ordinatio, sed illa tempore ordinationum suppleatur. *de sacram. non iter. cap. vlt.*
Presbyter ordinari non potest, nisi testimonium habeat, quod in alijs ordinibus bene se gesserit, & per annum integrum in diaconatu ministrauit. nisi Ecclesiæ vtilitas, vel necessitas exigat, vt Episcopus aliter decernat. *Conc. Trid. sess. 23. de reform. cap.14.*

Presbyterorum obligationes.

Vide, *Clerici.*
Presbyteri, sine conscientia Episcopi, nihil faciant. *Concil. Arelaten. 1. c.19.* Vide, *Presbyteris prohibita.*
Presbyter tenetur ordinari ad determinatam Ecclesiam. *concil. Arelat.4. c.4. dist.38. c. Quando presbyteri.*
Presbyter non potest transire ad alia loca, sed tenetur inseruire in eo, cui est affixus. *Conc. Arelat. 1. c.22. Conc. Nicæn. 1. c.16.* alias excommunicetur. *ibid.*
Presbyter debet quotidie audire sacrum, si est in loco habitationis. *Conc. Tolet. 1. c.5.*
Presbyter tenetur ad continentiam. *Conc. carthag. 2. c.2.* (excipe Græcos.) Vide, *Continentia.* Vide, *Clerici in sacris.* Vide, *Græci.* Vide, *Ordinati.*
Presbyter tenetur adesse diuinis officijs in Ecclesia, cui est adscriptus, alias deponatur. *Dist.92. c. vlt.* Vide, *Clericorum obligationes.*
Presbyter esse debet vnus saltem in qualibet Ecclesia. *Concil. Vormatien. 1. c.51. conc. Emeriten. c.19.* Vide, *Clerus quo ad numerum.*
Presbyter Ecclesiæ nomine tenetur emere, non proprio. *12. q.4. cap. presbyter. conc. Agathen. cap.54. conc. Epaunen. capit. 8.*
Presbyteri debent esse mundi, pudici, iusti, & virtuosi in omnibus. *Clem. 1. ep. 1. c.4.*
Presbyteri debent alijs prædicare. *Clem. 1. ep. 1. c.4.* Vide, *Prædicare.* Vide, *presbyter. munera.*
Presbyteri debent alios honorare, aduenas præsertim. *Lib. 2. const. Apostolic. c.58.*
Presbyteri omnes sunt subiecti Episcopo. *celestinus 1. ep. 1. c.1.*
Presbyteri, quibus permissæ sunt vxores, non possunt missam celebrare, nisi ab eis abstineant. *conc. Turonicum 1. cap. 2.* Vide, *continentia.* Vide, *clerici in sacris.* Vide, *clericus habens vxorem.*
Presbyteri dum ordinantur, tenentur profiteri castitatem coram Episcopis. *conc. Tolet.4. c.27. dist. 28. c. Quando presbyteri* (intelligitur de Latinis.) Vide, *Græci.* Vide, *clerici in sacris.* Vide, *clerici minores.* Vide, *presbyteris prohibita.*
Presbyter vocatus ad infirmum, statim accedat, aspergat cubiculum aqua benedicta, & septem psalmos dicat pro eo, hortetur ad recogitandum, & postea ad confitendum peccata. *conc. Nanneten. 1. c.5.*
Dum absoluit infirmum, cum hoc pacto absoluat, vt si viuat, pœnitentiam faciat. *ibid.*
Presbyter tenetur coronam apertam habere, sub pœna priuationis gradus. *conc. coiacense c.3.* Vide, *Clerici quo ad habitum.* Vide, *corona.*
Presbyter vnam tantum Ecclesiam potest habere, & in ea tenetur officium recitare, & missam dicere. *conc. Nannet. 1. c.8. concil. Rom. sub Alexandro 2. 16. q.7. cap. Per laicos. conc. Meten. 1. c.2. conc. Rom. sub Nicolao 2. c.9.*
Vide, *Beneficia plura.* Vide, *Ecclesiæ plures.*
Presbyter, saltem quater in anno celebret per se. *conc. Tolet. 12. cap. 12.* Alias pœna pecuniaria multetur. *ibid.*
Presbyter alicuius Ecclesiæ, in Dominica saltem, & festis tenetur missam dicere. *couc. Emeriten. c.19. conc. Trid. sess. 23. de reform. c.14.*
Presbyter habens populum debet habere clericum. *De vita, & honest. clericorum. cap. Vt quisque.*

Presbyter parochus tenetur docere pueros doctrinam fidei. de vita, & honest. cleric. cap.Vt quisque. conc.Trident.sess. 24. de reform. c.4. & ad hoc compellendus ab Episcopo per pœnas, & censuras. ibid. In Dominicis, & alijs festis ad hoc tenetur. ibid. Vide, Parochus.

Presbyteris prohibita.

Vide, clerici. Vide, Sacerdos.
Presbyter non potest ducere vxorem, alias deponatur. Lib. 7. const. Apostolic. c.17. conc. Rom. sub Siluestro c.19. conc. Neocæsarien. c.1. post conc. Aruernense c.4. conc. Antisiodoren. c.21. Zacharias ep.1. post ep. Lucij I. Innocen. I. ep.5. conc.Venet. c.11. conc.Tolet.1. c.1. conc.Vormat.1. c.9. concil. Moguntin. 3. c.19. dist.28. cap.Presbyter. concil.Tolosanum 1. c.7. conc. Later.3. in append. tit. de coniug. cap.6. Et dimittere debet, quia non est matrimonium. ibid.
Vide, Matrimonia prohibita ratione status spiritualis.
Presbyter non potest confirmare, neque Chrisma consecrare. Innocent. I. epist.1. c.3. conc. Bracharen. 1. c.37. Greg. I. lib.3. ep.9. conc.Hispalens.2. c.7. dist.4. de consecrat. cap. Presbyteris. conc.Vormat.1. cap.8. de consuetudine. cap. Quanto.
Presbyter non potest nec diaconum, nec subdiaconum, nec acolitum ordinare. Lib.3. const. Apostol. cap.11. Gelasius ep.9. conc. Hispalen.2. c.7.
Presbyter non potest vsurpare vllum officium Pontificale, alias suo gradu priuetur. Gelasius ep.9.
Presbyter non potest consecrare altare. conc. Agathen. c.43. conc. Brachar.1. c.3. conc.Hispal.2. c.7. conc. Tolet.4. c.34. 26. q.6. c. Ministrare. conc. Vormat.1. cap.8.
Vide, consecratio.
Non potest consecrare Ecclesias. conc.Vormat.1. c.8.
Vide, consecratio. Vide, Ecclesiarum consecratio.
Presbyter non potest benedictionem solemnem in Ecclesia dare. conc. Agathens. c.44.
Presbyter non potest absoluere publicos pęnitentes. conc.Vormatien.1. cap.8.
Non potest esse conuiua in nuptijs. conc. Lucens.2. c.38. dist. 34. c. Presbyteri. conc. coiacens. c.5.
Non potest Episcopo præsente signare infantes, nisi ab eo sibi præcipiatur. intellige in pectore. conc. Lucen.2. c.52. dist. 95. c. Presbyter præsente.
Non potest iudicare in causa mortis. conc. Antisiodor. c.34.
Vide, cler. in causa sangu.
Presbyter criminaliter delinquens. Vide, clericus criminaliter, &c. Vide, diaconus capitaliter.
Non potest esse præsens vbi rei torquentur. conc. Antisiodor. cap.33.
Non potest arma deferre, sub pœna priuationis gradus. concil. coiacense cap.3.
Non potest sine Episcopi licentia baptizare, nec vngere infantes in pectore, neque pœnitentes reconciliare, nec populum benedicere, nec exhortari, aut docere. concil. Tolet. 4. cap.34. conc. Hispal.2. c.7. conc.Vernen. c.8. conc. Afric. c.10. conc.Hispalen.2. c.7. & conc. Parisien. 6. lib.1. c.41.
Non potest ordinare presbyteros, diaconos. &c. non consecrare Ecclesias, vel altaria. in conc. Hispalens. cap.2. & 7. conc. Triburien. 1. c.32.
Non potest benedicere matrimonia clandestina, alias excommunic. conc.Turon.4. c.12.
Vide, Matrimon. clandestina. Vide, Parochus.
Presbyteri non possunt intrare in Ecclesiam, aut sedere ante Episcopum, sed cum eo intrent, si ipse adesse potest. conc. Laodic. cap.56.
Presbyteri non possunt esse exactores fiscalium Principum. conc. Regiaticinum c.19.
Non possunt inseruire pluribus Ecclesiis.
Vide, clerici. Vide, Beneficia plura. Vide, Ecclesiæ plures. conc. Parisien.6. lib.1. cap.49. conc. Roman. sub Alexandro II. conc.Rom. sub Nicolao II. cap.9. 16. q.7. c. Per laicos.
Non est eis licitum inter epulas cantare, vel saltare. concil. Antisiodor. cap.40.
Presbyter non potest Ecclesiæ præfici iniussu Episcopi. conc. Tribur.1. c.32. conc.Vormat.1. c.49.
Non potest sine licentia Episcopi vagari, & sic facienti nullus det communionem. conc.Agath. c.52. conc.Epaun. c.5.
Non potest exercere officium Villici, aut Cancellarij publici. conc.cabilon.3. c.44. conc. Paris.6. lib.1. c.28.
Non potest esse conductor, nec aliud simile facere. conc.carthag.3. c.15. conc.Vormat.1. c.67.
Non potest in alio loco, quam in Ecclesia celebrare agenda, alias honore priuetur. Conc. Carthag.2. c.9.
Presbyteri Latini si coniugati ordinantur, non possunt ad torum vxoris accedere, alias Missam non possunt celebrare. Conc.Turonicum 1. c.2. Conc. Aruernen. cap.12. dist. in.82. cap.Proposuisti. Conc. Vormatien.1. c.9. Conc. Carthag.2. c.2. Carthag.5. c.3. Alias priuantur. ibid. Conc. Tolosan. 1. c.7. dist.32. cap.presbyter.
Presbyter diligat vxorem, vt sororem, & fugiat vt hostem. Dist.32. cap.presbyter.
Presbyter sine Episcopi licentia, non potest audire confessiones, & pœnitentiam imponere. Conc.Afric. c.10.
Vide, Confessores. 26. q.6. cap.presbyteri. Excepto casu necessitatis. ibid. cap.Aurelius.
Non potest confessiones audire, aut absoluere, siue sit sæcularis, siue regularis, nisi sit parochus, vel ab Episcopo sit approbatus. Conc.Trid. sess.23. de refor. c.15.
Presbyter in ordinatione accipit potestatem absoluendi, id est ordinis, non verò iurisdictionis. Conc.Trid. sess.23. c.15. Sed non potest absoluere, nisi sit parochus vel ab Episcopo approbatus; & hoc siue sit sæcularis, siue regularis. ibid.
Presbyter non potest vllum officium sacerdotale exercere, sine Episcopi licentia. 16. q.1. cap.cunctis fidelibus. Conc.Hispalens.2. cap.7. Conc.Tolet.4. c.34. Conc.Tribur.1. c.32.
Presbyter non potest virgines consecrare sine licentia Episcopi. 26. q.6. c.Presbyter. Conc. Hispal.2. cap.7. Concil. Parisiens.6. lib.1. cap.41. conc. Vormat. 1. c.8. Vide, Virgines.
Non potest esse cappellanus alicuius laici sine licentia Episcopi. conc.claramont. c.18.
Non potest accipere Eucharistiam à diacono. conc. Nicen.1. cap.14.
Non possunt in mulierum domibus habitare, vel hospitari. Vide, clerici circa cohabitationem, &c. conc. Meldense. c.36. conc. Aquisgr.3. p.3. c.11. Sub pęna priuationis sui gradus. ibid.

Presbyteri munera.

Presbyteri munus est prædicare alijs. Clemens I. ep.1. cap.4.
Vide, Prædicare.
Presbyteri munera sunt docere, baptizare, offerre, benedicere. Lib.3. const. Apostol. c.vlt. & lib.8. cap.28. conc.Vasense 1. cap.1. post Conc.Tolet.8. conc. Aquisgran. sub Ludouico cap.8.
Presbyteri gerunt vicem 72. discipulorum. Anacletus ep.2. & 3. Damasus ep.5. dist.21. cap. In nouo.
Presbyter potest Eucharistiam conficere sicut Episcopus. concil. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.8.
Presbyter fictus verè baptizat, si facit in nomine Trinitatis. Nicol. I. ad consulta Bulgar. c.14. & 15. Vide, Baptizatus.

Presbytero quæ sunt licita, & quando.

Presbyter in absentia Episcopi in necessitate potest absoluere absque eius licentia. 26. q.6. c. Aurel. conc. Afric. sub Cœlestino c.10. Vide, Absolutio. Vide, confessor. Vide, Sacerdos.
Presbyter præsente Episcopo potest docere, & sacramenta facere, seu ministrare. Dist.95. c.Ecce ego.
Presbyter coram Episcopo non debet stare, sed sedere. dist.95. cap.Episc. in quolibet.
Presbytero (Græco) licitum est tenere vxorem. conc.Afric. c.37. Non autem alijs. conc.Tolet.1. c.1.
Vide, Græci. Vide, clericus habens vxorem.
Presbyter potest benedicere, absoluere, & chrismate vngere hæreticum moribundum pœnitentem (iuxta antiquum morem) sed non in fronte, etiam si Episcopus absit. conc. Arausican.1. cap.2.

Presby-

Presbyter ex dispensatione Papæ, potest vngere in fronte, seu confirmare. *Gregorius 1. l.3. ep.26. dist.95. cap. Peruenit.* Vide, *Confirmatio.*

Presbyteri peregrini.

Vide, *Clerici peregrini.*
Clerici peregrini non possunt in alienis Ecclesijs ministeria exercere. *conc. Neocæsar. c. 13.* Vide, *Peregrini.* Vide, *Sacerdos.*

Presbyter Episcopo contrarius.

Presbyter separans se ab Episcopo, & altare erigens, est anathema. *Conc. Carthag.2. c.8. Zacharias ep.7. c.3. concil. Vormatien.1. c.66.*
Vide, *Clericus conspiratores contra Episcopos.*

Presbyterorum priuilegia.

Vide, *Clerici.* Vide, *Sacerdos.*
Presbyter immolans idolis, si postea confitetur, retinere potest honorem, sed prædicare non potest. *Conc. Ancir. c.1.* Vide, *Clerici haretici.*
Presbyter hæreticus abiurans hæresim, potest celebrare. *concil. cæsaraugustan. c.1.* Vide, *Clerici heretici.*
Presbyterum damnari non posse, nisi per 7. testes, statuit. *Conc. Roman. sub Syluestro c.3.* Vide, *Clericorum priuilegia.*
Presbyterum à sex Episcopis esse iudicandum, statuit. *Conc. carthag.1. cap.11. carthaginen.3. cap.8. Concil. Triburien. 1. cap.10.*
Presbyter accedens ad Ecclesiam alterius, cum honore debet suscipi, & inuitari. *Conc. carthag.4. cap.33. Lib. 2. const. Apostol. c.58.* Vide, *Clerici peregrini.* Vide, *Peregrini.* Vide, *Sacerdos.*
Presbyteri non possunt à laicis eijci ab Ecclesijs. *Conc. Arelat.4. cap.4.*
Presbyteri non possunt ab Episcopis mitti huc atque illuc ad negotia. *Conc. Paris.6. l.1. c.29.*
Presbytero imponi non potest publica pœnitentia. *Dist.50. c. Alienum.*
Presbyter. causæ, siue actiuæ, siue passiuæ ab Episcopis iudicantur. *Conc. Triburien.1. cap.21. 2. q. 5. ca. Si quis presbyter.*
Presbyter iurare non debet in iudicio, sed sufficit, si per sacram consecrationem affirmet, &c. *Conc. Tribur. 1. c.21.*
Presbyter irregularis post penitentiam annorum 12. potest restitui. *Conc. Later.3. tit. de depositione c.13.*
Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Sacerdos.*

Presbyter fornicarius.

Presbyter fornicarius, qua pænitentia puniendus. *Dist.82. cap. presbyter.*
Presbyter in adulterio deprehensus, reparari non potest. *dist. 50. c. Si quis Diaconus.*
Presbyter fornicans, vel adulterans, deponatur: & aliam faciat pœnitentiam. *Conc. Mogunt.3. cap.19. Conc. Tolos. 1. cap.7.*
Presbyter habens concubinam, siue publicè, siue secretò, priuatur officio cantandi, & legendi missam: non potest in choro cum alijs officium recitare, nec partem Ecclesiæ habere. *conc. Rom. sub Alexand.2. Gregor.7. l.4. ep.10.*
Est incapax officij, & beneficij. *Gregor.7. l.2. ep.62.*
Presbyteri tenetur mulieres fornicarias eijcere, alias priuentur officio, & beneficio. *Concil. Lateran.3. in append. tit. de clericis coniugatis cap.7. 8. & 9. tit. De depositione. ibid. capit. 15.*
Presbyteri concubinarij missa à nullo audiatur. *Nicolaus 1. in decr. tit. de presbyteris c.1. dist.32. c. Nullus.*
Vide, *Clerici fornicary.* Vide, *Sacerdos.*

Presbyter criminaliter delinquens, vel accusatus.

Presbyter capitaliter delinquens, officio, & communione priuandus est. *Conc. Aurelianen.1. c.11. conc. Epaunen. c.22.* & in monasterio includendus. *ibid. Dist.81. c. Si qui sunt*
Alibi verò statutum est non esse excommunicandum, sed deponendum. *Dist.81. c. Presbyter. c. Si quis Episcopus.*
Presbyter accusatus de mala fama, si Episcopus non potest probare, suspenditur ab officio, donec satisfaciat. Satisfacit autem per iuramentum super Euangelijs. *post Concil. Meldense cap.3.*
Presbyter accusatus, si non conuincitur, tenetur se purgare. *De accusat. c. Cum P. Manconella.*
Presbyter accusatus, nisi fuerit conuictus, per iuramentum se purgat. *Gregorius 2. ep.14. 2. q.5. cap. Si quis presbyter.* Sufficit iurare per suam consecrationem. *ibi. & Conc. Triburien.1. c.21.* Olim purgabat se per missam. *Conc. Vormatien.1. c.10. 2. q.4. c. fin. Si Episcopo.* Nunc autem est prohibitum. Vide, *Missa.*
Presbyter accusatus, si non conuincitur, suo gradui restituatur. *Nicolaus 1. in decret. tit. De Presbyteris c.4.*
Presbyter homicida deponatur, etiam si non sponte faciat. *Conc. Triburien.1. c.10.* Vide, *Homicida.* Vide, *Occidens.* Vide, *Irregularis.*
Presbyter procurans Ecclesiam per pretium, deponatur. *Conc. Rom. sub Alexand.2. Conc. Mogunt.3. c.5.16. q.7. c. Per laicos.*
Presbyter procurans Ecclesiam per laicos, deponatur. *ibid.*
Presbyter expellens ab Ecclesia alium pacificè possidentem, deponatur. *Conc. Mogunt.3. c.5.* Vide, *Simonia.* Vide, *Beneficia.* Vide, *clerici.*
Presbyter percutiens puerum, si hic ex percussione moritur, est deponendus. *conc. Lateran.3. in append. tit. De depositione cap.7.*
Presbyter præsens loco in quo iaciuntur lapides, licet ipse non vulneret, si aliquis occiditur, ipse suspensus est ab executione officii, & indiget dispensatione. *Conc. Later.3. ibid. c.11.* Vide, *Irregularis.*
Presbyter irregularis ex homicidio potest post pœnitentiam annorum 12. restitui. *Conc. Later.3. in append. tit. de depositione c.13.*
Vide, *Irregularis.* Vide, *Clericus criminaliter, &c.* Vide, *Diaconus capitaliter, &c.* Vide, *Sacerdos.*

Presbyterorum persecutores, occisores, &c.

Vide, *Clerici.* Vide, *Ecclesiastici.* Vide, *Sacerdos.* Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœna.*
Presbyterum mutilans, verberans, &c. est anathema, absolutus est, quando satisfecit. *Conc. Mogunt.3. c.8.* Vide vbi supra. *Conc. Triburien.1. c.4.* vbi statuitur, quod si satisfactio fit in pretio, tota debetur Episcopo. Si verò Presbyter vulneratus, &c. moriatur, tres partes de ea fiant, vna detur Ecclesiæ mortui; alia Episcopo; tertia parentibus. *ibid.* Sed in *tit. de pœnis c. Presbyteri* habetur, vt pars compositionis soluatur Ecclesiæ, pars pro eius anima.
Presbyterum occidens 12. annorum pænitentiâ affligatur. *Conc. Mogunt. sub Leone 4. c.24.* & vsque ad mortem cingulum militiæ deponat, & vxore careat. *ibid.*
Presbyterum etiam degradatum occidens, excommunicatur, & ei pænitentia imponenda, iuxta Episcopi iudicium. *ibid. c.25.*
Vide, *Clericorum percussores.* Vide, *Excommunicationes Bulla Cœna.* Vide, *Occidens.*

Presbyter depositus, vel excommunicatus.

Vide, *Clerici quoad priuationes officiorum.* Vide, *Depositus.* Vide, *Sacerdos.*
Presbyter depositus, seu irregularis, post pænitentiam 12. annorum potest restitui. *Conc. Later. 3. in append. tit. de depositione cap.13.*
Presbyter depositus non potest officium exequi, qui ei communicat, excommunicetur. *conc. Antioch. c.4.*

Presbyter depositus, vel excommunicatus celebrans. Vide, *Depositus*. Vide, *Excommunicatus*.

Presbyter depositus, in necessitate potest baptizare. *Concil. Aurel.1.c.14. dist.81.c.Si diaconus*.

Presbyter habens palmam manus abscissam, non potest celebrare, sed alia facere. *De clerico ægrotante, &c. c. Presbyterum*.

Presbyterorum filij.

Presbyterorum filij ab altaris ministerio arcendi, nisi in Cœnobijs, & Canonicis probati inueniantur. *Conc. Melfitan. c.14. conc.claramontan. c.25. dist.56. c. Presbyterorum, c. Nisi, cap. Apostolica*. Vide, *Filij Clericorum*.

Presbyter quo ad residentiam.

Presbyter relinquens Ecclesiam per tres hebdomadas, communione priuetur. *Conc. Agathen. c.64. conc. Toletan.16. c.17. 7. q.1. c. Si quis*.

Vide, *Beneficiati quo ad residentiam*. Vide, *Clerici absentes ab Ecclesia*. Vide, *Parochus*. Vide, *Residentia*.

Presbytera.

Presbyteræ, seu viduæ, ordinari non possunt. *Conc. Laodicen. cap.55*.

Presbytesa, olim dicebatur, etiam vxos presbyteri. *dist.32. c. presbyter, cap. Mulieres*.

Præscientia. Præsciti.

Præscientiæ, & prædestinationis ea doctrina tenenda est, quæ ex visceribus Ecclesiæ habetur. *Conc. Valent.2. c.5*.

In doctrina de præscientia, & prædestinatione deferendum est Augustino, Cypriano, Ambrosio, Hilario, & Hieronymo. *ibid*.

Præscientia futurarum actionum, tam bonarum, quam malarum, est in Deo æternaliter. *Conc. Valent. 2. c.2*.

Præscit Deus, & præsciuit futuros bonos, per gratiam suam, & per eamdem gratiam præmia accepturos. *ibid.c.2*.

Deus præscit, & præsciuit malos per propriam malitiam futuros malos, & per eam æternaliter damnandos. *Conc. Valent.2. c.2*.

Præscientia Dei circa malos, vel bonos, non imponit eis necessitatem. *ibid. c.2*.

Præscis Deus mala creaturæ, quæ ex psopria voluntate ipsa est factura, ideo non imponit necessitatem. *ibid*.

Præsciti baptizati sunt partes Ecclesiæ. *Concil. constantiense contra art.3. & 5. Ioannis Huss*.

Vide, *Reprobi*.

Præscriptio.

Præscriptio temporis non officit, cum necessitas hostilis impedit. *Conc.Hispalen.2. c.1. 16. q.3. cap. Porrò si de annorum. De præscript. cap. Ex transmissa*; quia tempus non curtis.

Præscriptio fieri non potest sine possessione. *De regulis iuris reg. 3*.

Neque potest præscriptio fieri de aliquo, nisi iusto titulo possideatur. *De præscript. c. Si diligenti*.

Præscriptio tricennalis tollit lites prætensionum. *conc. Hispal. 2. c.2. Conc. Tolet. 4. c.34. 13. quæst.2. cap. Facultates. 16. quæst. 3. cap. Quicumque. Conc. Lateran. 3. de præscriptionibus cap.1. 3. 4. & 7. & ibid. de interpretatione verborum cap. 2. De præscriptione cap. Sanctorum. De priuileg. cap. Si de terra*.

Præscriptio Romanæ Ecclesiæ fit per centenariam. Vide, *Ecclesia Romana*. Vide, *Romana*.

Præscriptio Lateranensis Ecclesiæ fit per centenariam. Vide, *Lateranensis Ecclesia*.

Præscriptio pso domibus seligiosis est 40. annosum. 16. q.4. *c. Volumus. c. Neque decennis. De priuilegiis c. Si de terra. Conc. Later.3. de præscriptionib. c.1. 2. & 6*.

Nisi fortè Ecclesia litigans caruerit pastore, qui non potuerit defendere sua iura. *ibid.* Si præscriptio 40. annorum interrupta dicatur, vtraque pars probet. *de præscript. c. Illud*.

Psæscriptio non admittitur in mala possessione. *Conc. Later. 3. tit. De præscript. c.5. Conc. Later.4. c.41*.

Præscriptio in bona fide valet, secus si obstat ius commune. *de præscript. in 6. c.5*.

Nisi alligetur tempus, quod excedit memosiam. *de testibus in 6. cap. fin*.

Præscsiptio malæ fidei, in nullo tempore suffragatur. *Conc. Later.4. c.41. de præscript. c. Vigilanti. c. Quoniam, c. Si diligenti. & c. fin*.

Præscriptio non tenet in rebus inuasis. *De præscript. c.5. cap. Nihil prodest, & c. Si diligenti*.

Præscriptio iurium contra Ecclesiam Romanam, est centum annorum. *De præscript. c. Ad audientiam. & c. Si diligenti*. debet deduci tempus schismatis. *ibid. c. Cum vobis*. & sub eodem *tit. in 6. c. fin*. Vide, *Ecclesia Romana*.

Sed cisca quindennia soluenda camesæ, nulla psæscriptio iuuat. *ibid*.

Præscriptio centenaria non impedit solutionem quindenniorum faciendam Cameræ. *Sixtus 5. const.33. Camera*.

Præscriptio interrupta non suffragatur. *de confirmatione vtili, &c. c. Cum dilectus*.

Præscribi potest à Religiosis contra Episcopos ius in cappellis *de præscript. c. Cum olim*.

Item Abbas præscribere potest contra eum iura Episcopalia. *ibid. c. Cum olim*.

Præscribi potest à Prælato Episcopale ius. *De præscript. cap. Auditis*. Deduci debet tempus, quo vacauit Cathedralis. *ib*.

Præscsiptio fieri non potest in ijs, quæ dantur ex humanisate. 16. *q.3. c. Si Episcopus*.

Præscribi non possunt beneficia per quodcumque tempus habita. 16. *q.3. c. clerici*.

Præscriptio fieri non potest à possidente alieno nomine. *De præscription. c. Si diligenti*.

Præscribi non possunt procurationes debitæ Legatis Papæ (de non dando.) *de præscript. c. Accedentes*. Vide, *Legatus*. Vide, *procuratio*.

Præscribi non possunt à subditis procurationes debitæ Prælatis ratione visitationis. *de præscript. cap. cum ex officij tui*. Vide, *Visitatio*. Vide, *Procuratio*. Vide, *Episcopus quo ad procurationes*.

Præscribi non potest vllus annorum numerus circa incertitudinem mortis alterius coniugis, vt possit contrahi cum secundo. Vide, *Matrimonia plura*. Vide, *Poligamus*.

Præscsiptionis principium sumi non debet à die donationis factæ à viuente, sed à die mortis huius, & possessione donatarij. *16. q.4. c. Si sacerdotes*.

Præscriptio fiesi non potest contra Ecclesias, earumque bona. neque vllum generatus præiudicium per tolerantiam, & permissionem, vt de ijs factis imprimantur libri, &c. Vide, *Ecclesia Romana priuil.* Vide, *Ecclesiarum priuil.*

Præscriptionem longissimi temporis obijciens possessor, ei defertur. *de probat. c. Ex literis*.

Præscriptio serum Ecclesiæ fieri non potest à laicis. *de præscript. c. causam*.

Præscriptio non fit in decima donata laico. *de decimis cap. Dudum*.

Psæscriptione completa, si priuilegium obtinetur, præscriptioni renunciatur. *de præscript. c. Veniens*.

Præscsibere quis potest, & quis non. Vide, *Possessor*.

Præscriptio decimarum. Vide, *Decima circa præscriptiones*.

Psæscriptio contra Ecclesias, earumque bona. Vide, *Ecclesiarum, &c. bonorum præscriptio*. Vide, *Ecclesia Romana priuilegia*.

Præsentare. Præsentans. Præsentatio.

Vide, *patronus*.

Præsentandi ius, nec emi potest, nec vendi. & pœna. *conc. Later.3. tit. de iure patronatus c.10*.

Præsentare tantum possum patroni sæculares, sed non possunt semouere ab Ecclesijs præsentatos. idoneos debent præsentare. *conc. Later.4. c.61*. Vide, *patronus*.

Psæ-

Præsentatio, Episcopo, seu Ordinario facienda est à patronis, vacante Ecclesia, &c. si est patronata. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. de iure patronat. c. 24. Conc. Trid. sess. 14. de reform. c. vlt.* alias nulla est collatio.

Præsentatio facienda est Episcopo, etiam si Ecclesia sit commissa delegato Papæ. *Conc. Later. 3. tit. de iure patronat. secundo. c. 3. & 6.* Neque potest aliter fieri.

Præsentatio facienda est in tempore; alias Episcopus instituat, etiam si beneficium sit regulare. *De supplenda neglig. cap. Sicut nobis.*

Præsentatione facta de duobus, lite pendente, neutri detur Ecclesia, &c. Si verò collatio deuoluat ad Episcopum, neutri etiam det, nisi de consensu patronorum. *Conc. Oxoniense cap. 101.*

Præsentatio à laico facienda est intra quatuor menses à tempore vacationis, ab Ecclesiasticis verò intra sex. *De iure patron. in 6. c. vn. §. fin.*

Si præsentantes litigant inter se, & plures præsentant, qui plura habet merita, instituatur. Et nisi intra tres menses conueniant, Episcopus ordinet Ecclesiam, vt secundum Deum melius iudicauerit. *Conc. Later. 3. c. 17.*

Præsentantes, si plures sunt hæredes, habent vocem vnius. *Clement. de iure patronat. c. 1.*

Si plures sint præsentantes, conuenire possunt, vt alternatim præsentent. *ibid.*

Præsentatio competens Ecclesiæ Collegiatæ, fieri potest à prælato cum consensu Episcopi, & Capituli. alias nulla est, nisi sit consuetudo contraria. *De his quæ fiunt à Prælato, &c. cap. Ea noscitur.*

Præsentare nemo potest se ipsum, sed alium. *De iure patron. cap. Per nostras.*

Præsentatio secundi, & receptio in canonicum, quando præiudicat primo. *De rescriptis in 6. cap. Tibi qui.*

Præsentatione facta à Rectore Ecclesiæ, vt quis ordinetur ad titulum beneficij, patrono non consentiente, huic manet saluum ius præsentandi. *De iure patron. cap. Postulasti.*

Vide, *Ius patronatus*. Vide, *Patronus*.

Præsentatus.

Vide, *Patronus*.

Præsentatus à patrono, si non approbatur à Diœcesano, non potest obtinere Ecclesiam, beneficium, &c. Si postea alius præsentetur, & approbetur, hic obtinet. *Conc. Lateran. 3. in append. tit. De iure patron. c. 1.*

Si præsententur duo successiuè, prior in tempore præferatur. *ibid. cap. 8.*

Præsentati ad Ecclesias, &c. vacantes, si sunt idonei, debent ab Episcopo admitti. *ibid. c. 19. & p. 49. c. 11.* alioquin alius præsentetur. *ibid. De iure patron. cap. Significasti.*

Præsentati à quouis, etiam à Legatis Papæ, non possunt institui, nisi per Episcopum examinentur; non obstante consuetudine in contrarium, etiam immemorabili. *Conc. Trid. sess. 7. de refor. c. 13.* Excipiuntur præsentati à Collegijs, & Vniuersitatibus Studiorum generalium. *ibid. & sess. 24. de refor. c. 9.*

Præsentati à patronis, possunt ab Episcopis repelli, si non sunt idonei. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 9.*

Præsentatus, etiam si ab alio inferiore instituendus sit ex fundatione; examen tamen faciendum est ab Episcopo. *Conc. Trid. ibid. c. 9.* Vide, *Beneficiatus quo ad examen.*

Præsentari potest, etiam non ordinatus, dummodo sit idoneus, & intra tempus debitum ordinetur. *De institutionibus in 6. cap. fin.*

Præsentatus ab eo, qui credebatur patronus, eo quod possidebat, non debet ab Ecclesia, &c. acquisita remoueri, si alius postea iudicetur patronus. *Conc. Later. 3. tit. de iure patr. cap. 20.* Si verò quando præsentauit ille non erat in possessione iuris, debet remoueri. *ibid. & De iure patronat. cap. Consultationibus.*

Præsentatus ad Ecclesiam iurare debet, quod nihil soluerit, aut promiserit præsentanti. *Conc. Oxonien. 1. cap. 10. Concil. Germanicum 1. c. 11.*

Præsentatus cum pacto dandi patrono partem fructuum, priuatur officio, & beneficio, donec per Papam dispensetur. *Conc. Germanicum 1. cap. 10. conc. Londin. 2. cap. 13.*

Episcopus vero id sciens, & permittens, à collatione beneficij, & institutione perpetuo priuetur. *ibid. c. 11.*

Præsentatus soluens aliquid pro præsentatione, nullum ius in ea acquirit. nec ad vllum beneficium potest vmquam præsentari. *Conc. Sabin. c. 20.*

Vide, *Beneficia non danda cum pacto, pretio, &c.*

Præsentatis duobus, &c. in discordia, si vnus cedit alteri; hic nullum ius acquirit, & si eam Ecclesiam, &c. procurat, in ea vacatione fit inhabilis ad eam obtinendam. *Conc. Sabinen. cap. 15.*

Præsentatus iurans augere censum, deinde in manu instituentis iurans contrarium, est remouendus. *De iureiurando cap. Tua nos.*

Præsentatis pluribus à laico patrono, Episcopus dare potest cui sibi placet. Si verò à Collegio, vel à Capitulo fiat præsentatio, prius præsentatus debet præferri. *De iure patronat. cap. cum autem. & cap. cum dilectus.*

Præsentatis duobus successiuè, si Episcopus malitiosè repellit primum, & dat secundo, tenetur prouidere primum de competenti beneficio. *De iure patronatus cap. Pastoralis officij.*

Præsentati ad Ecclesiam, &c. non possunt institui, nisi habeant, vndè commodè viuant, & hoc coram Episcopo assignandum, etiam si præsentatus sit exemptus. *De præben. &c. in 6. c. 1. Clement. de iure patronat. c. 1.*

Si præsentato non assignetur congrua portio, non admittatur, vel Episcopus assignet. *Clement. ibid.*

Præsentatis ab exemptis intra certum terminum ab Episcopo præfigendum, assignetur congrua portio; alias termino elapso, Episcopus assignet, non obstante priuilegio, &c. *Clement. de iure patron. cap. 1.*

Præsentati à regularibus, & instituti ab Episcopis, non possunt per Regulares remoueri, sed per Episcopos. *De cappellis monachor. in 6. cap. vn.*

Vide, *Beneficia quibus conferenda*. Vide, *Ius patronatus*. Vide, *Patronus*. Vide, *Ecclesia quibus conferenda*.

Præsentatio B. Mariæ.

Præsentationis Beatæ Mariæ Virginis festum sub ritu duplici, die 21. Nouembris celebrandum, instituit *Sixtus V. const. 7. Intemerata.*

Præsepe.

Præsepe Cappella Sanctæ Mariæ Maioris Romæ.

Vide, *cappella S. Mariæ Maioris.*

Præstigium.

Præstigium à Mercurio quodam fuit inuentum. *26. q. 5. cap. Nec mirum.*

Præstigium dicitur apparentia, quæ acies oculorum, &c. præstringit. *ibid.*

Vide, *Dæmon*. Vide, *Incantatio*. Vide, *Magia*. Vide, *Sortilegium.*

Præsumere. Præsumens.

Præsumens de se, permittitur tentari, & cadere. *6. quæst. 1. cap. Imitare.*

Præsumere nullus debet de sua virtute. *ibid.*

Præsumptio oritur ex manifesto nocumento, licet fiat ab amico. *De præsumptionibus cap. 1.*

Præsumptio violenta affert sæpè sententiam definitiuam. *ibid. cap. Afferte mihi.*

Præsumptio violenta probat carnalem copulam.

Vide, *carnalis copula.*

Præsumptio in senectute, sumitur ex conuersatione in adolescentia. *ibid. cap. Ex studijs.*

Præsumi non potest incontinentia alicuius in senectute, si in iuuentute fuit continens. *De præsumption. cap. cum in iuuentute.*

Præsumptio de futuris, sumitur à præteritis. *De præsumpt. cap. Mandata.*

Præsumitur contra eum, qui dilatione fugit iudicium. *ibid. cap. Nullus.*

Præsumitur affirmare alterum, qui duobus illatis, aliud negat. *ibid. cap. Nonnè bene.*

Præsumitur notitia facti vicinorum ex vicinitate loci. *ibid. cap. Quosdam.*

Præsumitur notum in vicino loco, factum notum in remoto. *De præsumptionibus c. quanto.*

Præsumptio violenta, probat copula carnalem. *ibid. cap. literis, & cap. Tertio loco.*

Præsumptio vehemens, non sufficit ad damnandum. *ibid. cap. Literas.*

Præsumi non potest, quod quis non sit idoneus, eo quod volens alius superior ei præstare beneficium, ponit clausulam, *si sit idoneus. ibid. cap. fin.*

Præsumitur culpabilis, qui se immiscet in re, quæ ad eum non pertinet. *De regulis iur. in 6. reg. 19.*

Pretium.

Pretium non exigatur à baptizando, confirmando, &c. 1. *q. 1. cap. Baptizandis.*

Vide, *Baptizatus*. Vide, *Sacramentum*.

Pretium soluendum pro expeditione litterarum Apostolicarum. Vide, *Taxa*.

Praeueniens gratia.

Præueniens gratia, quid, & quomodo operatur.

Vide, *Gratia*. Vide, *Adiutorium*. Vide, *Auxilium*.

Primas. Primatia.

Primas dicendus non est quicumque Metropolitanus. *concil. Nican. 1. ex Iulio I. cap. 12. Anicetus in epist. decret. Stephanus I. epist. 2. dist. 80. cap Vrbes. dist. 99. cap. Nulli.*

Vide, *Archiepiscopus*.

Primas, idem est, ac Patriarcha. *Dist. 80. cap. Vrbes. & cap. In illis.*

Primas inter Archiepiscopos appellandus est, qui primam sedem tenet, saluo iure Papæ. *Adrianus I. in decret. c. 25. Dist. 99. cap. Nulli Archiepiscopi.*

Primas in quo loco debet esse. *Dist. 80. c. Vrbes. c. In illis.*

Primas iudicat causas, quas non potest Metropolitanus expedire. *Post ep. 3. Bonifacij I. c. 3. 6. q. 4. cap. Si inter.*

Primas, in Diœcesi alterius non potest, nec ordinare, nec iudicare. *Post ep. 14. Cœlestini I. 9. q. 3. c. Nullus Primas.*

Primas, seu Patriarcha, nihil habet præ cæteris Episcopis, nisi quod canones, & consuetudo illis permittunt. *Nicolaus I. in decr. tit. De Patriarchis c. 3. 9. q. 3. c. conquestus.*

Primas non potest residere in Villis, sed in Ciuitate. *Greg. I. lib. 1. ep. 72.*

Primas, seu Patriarcha, vocari non potest Princeps sacerdotum, seu Summus sacerdos. *Dist. 99. cap. prima.*

Primatibus, & Patriarchis obedientia præstanda est, & quæ. *Dist. 99. cap. prouincia.*

Primatię, seu primatis compositionem vnus potest impedire. *De maiorit. & obed. cap. fin. Humilis.* Vide, *Patriarcha*.

Primatus.

Primatum desiderans in terra, inuenit confusionem in Cęlo. *Distinct. 40. cap. Multi.*

Prima sedes.

Prima sedes, id est, Romana, à nullo iudicatur. 9. *q. 3. cap. Nemo iudicabit. cap. Aliorum, cap. Facta subditorum, cap. Ipsi sunt, cap. Cuncta per mundum 1. & 2. & cap. Fratres.*

Vide, *Ecclesia Romana*. Vide, *Papa*. Vide, *Romana Ecclesia*.

Primicerius.

Primicerius curam habet Acolythorum, & Clericorum circa sua officia; quis debet recitare Lectiones, quis Responsoria: quid sit necessarium pro restauratione Ecclesiarum. Et punit clericorum excessus. *Dist. 25. cap. Perlectis. Post Conc. Toletan. 8.* vbi alia, etiam primicerij officia. *De off. Primicerij cap. vn.* Vide, *Archidiaconus, in fine.*

Primitiæ.

Primitiæ ad domum Episcopi, & presbyterorum mittendæ sunt. *Conc. quod dicitur Apostol. cap. 5. Lib. 8. constitut. Apostol. cap. 30.*

Primitiæ diuidendæ sunt inter clericos. *ibid.*

Primitiæ de omni re dandę sunt sacerdotibus. *Lib. 7. constit. Apost. c. 30.*

Primogenitus.

Primogenitus dicitur, qui primo nascitur, etiam si nullus sequatur. *De verbor. signif. cap. Ioseph.*

Primus.

Primus ordinatus, seu institutus, cæteris paribus est maior. *de maiorit. & obed. cap. 1.* Vide, *Prior*.

Principalis.

Principalis debent deponere factū in iudicio, nisi sit indiscreta persona, vt suppleri debeat. *de Iudicijs c. Pastoralis.*

Principes.

Principes non sunt afficiendi iniuria, aut contumelijs. si clericus id faciat, deponatur. si laicus, excommunicetur. *concil. quod dicitur Apost. c. 84.*

Principes si volunt esse victores, debent obseruare Legem Dei. *Gregor. I. lib. 9. ex regest. ep. 57.*

Principes sæpè victoriam obtinent merito fidei. 23. *q. 4. cap. Si non ex fidei.*

Principibus maledicens, excommunicetur. *Conc. Toletan. 5. cap. 5.* id est, congerens maledicta contra eum.

Principum vitæ insidians, excommunicetur. *Concil. Tolet. 6. cap. 18.*

Principibus deferendus est honor, etiam à Pontificibus. *Symmach. ep. ad Anastasium Imperat.*

Principes tenentur viuere suis Legibus. *distinct. 9. cap. Iustum est.*

Principes sæculi spoliantes aliquem, si moniti ab Episcopo non restituunt, excommunicentur. *Adrian. I. in decr. c. 65.*

Principum voluntas non præferenda legi Ecclesiæ. *distin. 10. cap. Certum est.*

Principes non possunt vsurpare, quę sunt sacerdotum. *dist. 10. cap. Imperium.* Vide, *Eccles. bona, &c.*

Principes populi, aliquando non fieri ex Dei arbitrio, quomodo intelligitur. 8. *q. 1. cap. Audacter.*

Principes non debent grauare populos contra statuta Apostolica. *Ioannes 22. constitut. 4. Paternum.*

Vide, *Excommun. Bulla Cœna.*

Principum tribunalia subdita sunt sacerdotali potestati. *dist. 10. cap. Suscipitis ne?*

Principes non possunt iudicare de Pręsule Ecclesiastico. *dist. 96. c. denique. c. cum ad verum, & c. Satis.*

Principibus soluenda sunt tributa. 11. *q. 1. cap. Si tributum.*

Principes sæculares non possunt impedire Episcopos vocatos ad Concilia à Patriarchis, &c. *Conc. Constantinop. 4. c. 17.*

Principes sęculares non possunt interesse Concilijs, nisi Generalibus, & quomodo. *ibid.*

Principes sęculares non possunt se ingerere in electione Episcoporum. *ibid. c. 22.* sub pœna anathematis. si autem inuitentur ab Ecclesia, possunt cooperari. *ibid. dist. 63. c. 1.*

Vide, *Episcopi*.

Principes sęculares non possunt defendere Iudęos transgressores

sores Legum Ecclesiæ factarum contra eos, alias interdicendi ab ingressu Ecclesiæ, & diuinis officijs. *Conc. Viennense Prouinc. 1.* Vide, *Iudei*.

Princeps sæcularis vtilis Ecclesię, non debet fieri monachus. *Gregorius 7. lib.6. ep.17.*

Principes sæculares iurare debent de defendenda Ecclesia ab Hæreticis, & si non faciunt, spoliandi sunt honore dignitatis. *De heret. c. Ad abolendam.*

Principum priuilegia de exigendo ab Ecclesijs, sunt reuocata. *De immunit. Eccles. in 6. cap. Clericis §. fin.*

Principes impedientes subditos, ne contrahant cum Ecclesiasticis, sunt ipso facto excommunicati. *de immunitate &c. in 6. cap. fin.* Vide, *Excomm. Bulla Cœna*. Vide, *Laici*. Vide, *Clerici*.

Principes omnes terræ tenentur obedire Episcopis. *De maiorit. & obed. c. Omnes, & c. Sollicitæ.*

Principes laici in multis iudicantur ab Ecclesiasticis, præcipuè in causis periurij, pacis fractæ, &c. *de iudicijs, c. Nouit ille.*

Principes persequentes, vel facientes persequi, capi, &c. Iudices Ecclesiasticos, qui censuram aliquam contra eos, vel eorum Balíuos, iudices, &c. protulerunt. Vide, *Ecclesiasticus Iudex*. Vide, *Iudex*. Vide, *Clerici*.

Principes christiani tenentur in suis terris prohibere Saracenis, &c. ne publicè, vel in Mesquitis inuocent Machometum. *Clement. de Iudeis c. vn.*

Principis beneficium amplissimè est interpretandum. *de verbor. signific. c. Olim tibi.*

Principis beneficium debet esse perpetuum. *De regulis iuris in 6. reg. 16.*

Principes sæculares non permittant Hæreticos habitare in suis terris, neque causa mercaturæ versari in eis. *conc. Mediol. 1. tit. de professione fidei.* Vide, *Heretici*. Vide, *Itali*.

Principes laici puniunt crimina quędam atrocia, quæ Ecclesiastici Antistites non debent punire. *23. q. 5. c. Sunt quędam.*

Vide, *Dominus*. Vide, *Iudex laicus*. Vide, *Laicis prohibita*. Vide, *Saculares*.

Principia. Principiata.

Principia mala finem bonum habere non possunt. *Adrianus 2. epist. 3.*

Principiata malè, malum habent finem. *1. q. 1. c. Principatus.*

Prior.

Prior inter monachos, post Abbatem, primum locum tenet. *De statu monachorum c. Cum ad monasterium.*

Prior Conuentualis potest esse delegatus Papæ, non tamen prior claustralis. *Clement. de rescriptis c. Et si.*

Prior in tempore est potior in iure. *de iure patronat. c. Cum autem. de regulis iuris in 6. reg. 54.*

Priscillianus.

Priscillianus hæreticus in Cæsaraugustano Concilio damnatur. & in Burdegalensi sub Syricio, occidendus dimittitur. *concil. Burdegalen. sub Syricio.*

Priscillianistarum hæresis fugienda. *Concil. Hispanicum sub Leone 1.*

Priuare. Priuatus. Priuatio.

Priuari non potest Episcopus ratione ægritudinis. *7. q. 1. cap. Scripsit mihi.*

Priuari nullus potest officio, propter suam infirmitatem. *Causa 7. q. 1. cap. Presentiam.*

Priuatus Episcopus fugiens ad Imperatorem, excommunicetur, absque spe reconciliationis. *21. q. 5. cap. Si quis Episcopus.*

Priuationes Abbatiarum, Cardinalatus, &c. latæ per *Bonifacium* 8. contra Columnenses, reuocantur per *Benedictum XI.* & quædam confiscationes in suo robore permanserunt. *Extra, de schismaticis c. Dudum.*

Priuatio officij data in pœnam, si non exprimitur aliud, non intelligitur de perpetua, sed de temporali. *De constitutionibus cap. Ex literis.*

Priuatus beneficio impetrans restitutionem, si non exprimit causam priuationis, nulliter impetrat. *De rescriptis cap. Dilectus.*

Priuato de aliqua Ecclesia, non potest eadem illi committi, si eam ceperat animo, vt non promotus reciperet fructus, vel si tempore debito non fuit ordinatus. *De elect. in 6. cap. Commissa.*

Priuatæ personæ non possunt derogare communitati. *de foro compet. c. Si diligenti.* Priuatus officio, &c. Vide, *Depositus*.

Priuationes officiorum, quomodo faciendæ.

Vide, *Clerici quo ad priuationes*. Vide, *Depositio*.

Priuignus.

Priuignam ducens in vxorem, nec in fine communicet. *concil. Elibert. cap. 60.*

Priuignus habens rem cum filiastra, non potest ab vxore debitum petere. Nec mortua vxore, potest aliam ducere. *De eo, qui cognouit cap. 1.* Vide, *Filiastra*. Vide, *Carnalis copula*. Priuignus sacerdos. Vide, *Sacerdos*.

Priuilegia.

Priuilegium, idem est, ac priuatorum Lex. *Dist. 3. cap. Priuilegia.*

Priuilegia Ecclesiarum per Episcopos sunt defendenda. *Innoc. 1. ep. 12.*

Priuilegia Ecclesiarum contemnens, excommunicetur. *12. q. 2. c. Qui & diuinis, & c. Vulterana. 25. q. 2. cap. Priuilegia 1. 2. & 3. & cap. In Galliarum.*

Priuilegia Ecclesiæ custodienda sunt. *Gregorius 1. lib. 2. epist. 39. Lib. 4. ep. 54. de priuil. c. Porro, & cap. Quanto.*

Priuilegia per Papam concessa, non sunt violanda. *Gregor. 1. lib. 7. ex regest. ep. 117. Conc. Later. 3. tit. de praeminentia, &c. c. 6. Conc. Later. 4. c. 57.*

Priuilegia particularia, non possunt facere legem communem. *26. q. 2. cap. Non statim.*

Priuilegio abutens, eo priuandus est. *11. q. 3. c. Priuilegium. Conc. Later. 4. cap. 57. de priuil. cap. Tuarum. & cap. Vt priuilegia.*

Priuilegia à Papa concessa, pro temporis varietate ab eo mutantur. *Gregor. 7. lib. 6. ep. 2.*

Priuilegium concessum à Papa, non potest conuelli. *Concil. Later. 4. c. 57.*

Priuilegio generali obstat particulare, etiam si mentionem de eo non faciat. *de rescriptis c. Sicut Romana.*

Priuilegium impetratum, lite pendente, non suffragatur; sed iuxta statum primum lis decidatur. *Vt lite pendente c. fin.*

Priuilegium, quo quis vti debet, est exhibendum; alias non probat. *de fide instrumentor. cap. Contingit. & cap. Accepimus.*

Priuilegium ostendendum præsente iudice, vel alijs prudentibus ab eo deputatis, audiente parte contraria. *De fide instrum. cap. Contingit.*

Priuilegij pars tantum, de qua est quæstio, est describenda, & parti ostendenda. *ibid.*

Priuilegij innouatio, non tribuit nouum ius. *de confirmatione vtili, vel inutili. cap. Cum dilecta. de priuilegijs. cap. Quia intentionis. c. Ex parte, Honorius 3. ex Cironc, de priuileg. cap. 5.*

Priuilegium, quod post factum est nociuum, reuocatur. *De decimis c. Suggestum.*

Priuilegium de decimis non extenditur ad terras, quæ alijs traduntur excolendæ. *ibid. c. Licet. c. Ad audientiam.*

Priuilegium decimarum. Vide, *Decimæ priuilegium*.

Priuilegia Ecclesiarum. Vide, *Ecclesiarum priuilegia*.

Priuilegijs aliorum derogans priuetur suis. *de priuilegijs cap. Dilecti filij.*

Priuilegia antequam iudicentur, benè inspiciantur. *ibid. cap. Porro.*

Priuilegia ab omnibus obseruanda. *ibid. & c. Quanto.*

Priuilegium concessum vni, non est concessum alteri, pro-

pter identitatem rationis. *De priuileg. cap. Sanè.*

Priuilegium monasterio concessum, intelligitur de alijs ei subiectis. *ibid. c. Quoniam.*

Priuilegia neque indirectè sunt violanda. *De priuileg. cap. Quanto.*

Priuilegium contra consuetudinem, latè est intelligendum. *De verbor. significatione c. Cum tibi.*

Priuilegium personale sequitur personam, & extinguitur cum ea. *De regulis iuris in 6. reg. 7.*

Priuilegium amissum probari potest per testes, qui illud viderunt. *de priuileg. c. Cum olim essemus.*

Priuilegium concessum Collegio, vel Monasterio, ne possint excommunicari, intelligitur de ijs, qui habitant in eo. *ibid. cap. Quoniam.*

Priuilegia amplissimè sunt interpretanda. *De priuileg. cap. Quia circa.*

Priuilegij verba declaranda sunt, secundum intelligentiam claram, & magis benignam. *De verbor. signif. c. Abbati.*

Priuilegium habens de audienda missa tempore interdicti, quot personas potest secum admittere. Vide, *Interdictum.*

Priuilegium clericale non perdit clericus incedens sine habitu, & tonsura, nisi præcedente trina monitione. *De sent. excommunic. cap. Contingit.*

Priuilegium obtinens à Papa, nè possit excommunicari ab aliquo, si excommunicetur, non tenet excommunicatio. etiam si excommunicans nesciret hoc priuilegium. *De concessione prębendæ in 6. c. 1.*

Priuilegia ista, nè quis possit excommunicari fuerunt abrogata, exceptis Regibus, Reginis, & Regularibus domibus. *De priuil. in 6. c. Ne aliqui.*

Priuilegia allegantes, debent ea ostendere ordinarijs, ac etiam personis fide dignis. *de priuileg. in 6. c. Cum personæ.*

Priuilegium allegantes, si non ostendatur præscriptio 40. annorum, probant; alias Episcopus vtitur sua iurisdictione. *ib.*

Contra priuilegium Ecclesiæ non fit præscriptio minus, quam per spatium 40. annorum. *De priuileg. cap. Accedentibus.* Vide, *Ecclesia Romanę priuileg. in fine.* Vide, *Ecclesiarum priuilegia.*

Priuilegia concessa ordini Minorum, intelliguntur concessa ordini Prædicatorum, & è contra. Sic etiam concedenda. *Sixtus 4. const. 6. Regimini* §. 16.

Priuilegia omnia concessa ordini alicui ex Mendicantibus, sunt communia omnibus. *Leo X. const. 32. Dudum.*

Priuilegia omnia concessa ante *Concilium Tridentinum*, siuè regularibus, siuè sæcularibus, quæ sunt contraria ipsi Concilio, reuocata sunt. *Pius 4. const. 94. In Principis.*

Priuilegia omnia concessa regularibus per antecessores, confirmat, & ad non Mendicantes etiam extendit *Pius V. constit. 4. Et si circa firem.*

Priuilegia multa fratribus Pręedicatoribus, & monialibus concedit *Pius V. const. 4. Et si in declaratione seq.* 1. Posse eligere conseruatores Ecclesiasticæ dignitatis. 2. Non posse coram alio iudice conueniri. 3. Non teneti ad quartam funeralem, nisi iuxta consuetudinem 40. annorum. 4. Posse ad sepeliendum mortuos accedere Cruce propria eleuata, etiam absque interuentu Canonicorum, & aliorum. *ibid.*

Priuilegia regularibus concessa *à Pio V.* reducuntur ad terminos iuris communis. Concilij Tridentini. *Greg. 13. constit. 9. In tanta.*

Priuilegia regularium. Vide, *Regularium priuilegia.*

Priuilegiati.

Vide, *Exempti.* Vide, *Regulares.*

Priuilegiati non tenentur respondere, nisi in certo loco, & ibi possunt conueniri vbi habent domicilium. *De foro competenti c. Dilecti filij.*

Priuilegiati non possunt admittere ad diuina excommunicatos, & interdictos. *De priuilegijs, &c. c. Cum & plantare §. Excommunicatos.*

Priuilegiati tenentur præsentare Episcopis presbyteros præficiendos curis animarum. *ibid. §. In Ecclesijs.*

Priuilegiati non possunt sepelire excommunicatos. Si sepeliunt, Episcopus procedit contra eos. *De priuilegijs. c. Ad hæc.*

Priuilegiati ratione alicuius loci non sunt priuilegiati ratione aliorum. *ibid. cap. Cum cappella.*

Priuilegiati, & exempti non possunt contra Episcoporum voluntatem exigere decimas à laicis. *de priuileg. cap. Cum & plantare.* Vide, *Decima quibus danda, &c.*

Priuilegiati quando sunt sub iurisdictione ordinarij. Vide, *Episcopus circa regulares. circa exemptos.* Vide, *Regulares circa Episcopos.*

Priuilegiati fuerunt comprehensi in obligatione soluendi subsidium impositum *à Paulo 3.* per tres annos in statu Ecclesiæ. *Paulus 3. const. 39. Decens, in declaratione seq. ex debito.*

Probatio. Probans. Probare.

Probatione deficiente delicta non puniuntur. *Innoc. 1. ep. 3. cap. 4.*

Probatio constat ex testibus, & fide tabularum. *de verborum significatione c. Forus.*

Probationes faciendæ sunt ab accusatore, non à reo. *6. q. 5. cap. Quod autem, & c. Accusator. de sententia excommunicat. in sexto, c. Si iudex.* Vide, *Accusator.*

Probationes contra reum, debent esse luce clariores. *2. q. 8. c. Sciant cuncti.*

Probato delicto contra reum, non admittatur probatio negatiua. *de probationibus c. Ad nostram.*

Probatio directa non danda contra negantem factum per rerum naturam. *de electione. c. Bonæ memoriæ.*

Probans actum gestum post appellationem, si aduersarius probat, quod ante, prima tenet probatio, nisi, &c. *de testibus c. Cum tu fili.*

Probare volens inuerisimile, indiget efficaciore ratione. *De præsumpt. c. Quia verisimile.*

Deficiens in probatione, tenetur ad expensas, & per triennium suspenditur à beneficijs Ecclesiasticis. & si in eis se ingerit perpetuo priuetur; nisi probabilitas causæ excuset a vitio calumniæ. *Conc. Gener. Lugdunen. 1.*

Probationes fieri possunt per testes, per famam, & alia adminicula. *Honorius 3. ex Cirone tit. de probationibus c. 1.*

Vide, *Accusator.* Vide, *Calumniator.* Vide, *Crimen.* Vide, *Deficiens.*

Procedere.

Procedere in causa simpliciter, & de plano est iudicem procedere sine libello dato, sine litis contestatione, in tempore feriarum, sine dilationibus impertinentibus, sine dilatorijs exceptionibus, sine iurgijs aduocatorum, & procuratorum, cum abbreuiatione litis. tamen numquam possunt omitti probationes necessariæ & defensiones legitimæ, neque citatio, vel iuramentum de calumnia, vel iuramentum veritatis. *Clement. de verbor. significat. c. fin.* In ipso litis exordio patere debet quid petendum; & ideo iudex actori, & reo dare potest terminum ad hæc exhibenda; interrogare debet partes, siue ad eorum instantiam, siue ex officio, quando æquitas suadet, & in scriptis debet iudex dare sententiam, siuè stans, siuè sedens. *ibid.* Vide, *Simpliciter.*

Procedi non potest in aliquo crimine, nisi saltem infamia præcedat. *de accusation. cap. Cum oporteat. c. Inquisitionis §. Tertia. & c. Qualiter.*

Procedi non potest ad petitionem eorum, qui dant in occulto libellum accusationis. *ibid. c. Inquisitionis §. Tertia.*

Procedi potest simpliciter, & de plano in causis matrimonialibus, beneficialibus, & vsurarum. *Clementina de iudicijs cap. fin.*

Procedi potest simpliciter, & de plano in causis fidei. Vide, *Causa.* Vide, *Fides.* Vide *Hęresis, Hæretici, &c.*

Processus.

Processus factus per literas surreptitias, irritatur. *de rescriptis. c. Cum dilecta.*

Processus factus contra formam delegationis, est nullus. *ib.*

Processus non valet, si iudex requisitus non tradit Apostolos, & procedit in causa, *de appellat. in 6. c. Vt super.*

Processus tribus modis incipi potest, scilicet per accusationem, per

per denunciationem, & per inquisitionem. *De accusat. c. Qualiter.*

Processus non est irritus si ex consensu partium non seruatur in omnibus solemnitas ordinis iudiciarij. *Clement. de verborum signif. c. fin.*

Processuum acta conscribenda sunt per publicam personam, vel per duos viros, fide dignos. *Extra, de offic. Iud. ordinarij cap. 1.*

Processus acta omnia scribenda, vt citationes, appellationes, renunciationes, &c. alias nullus est. *Concil. Later. 4. c. 38.*

Processus originalis penes scriptorem manere debet, sed dandæ sunt copiæ parti. *ibid.*

Processus S. Officij, & acta omnia gratis sunt expedienda ab omnibus officialibus. *Clemens 8. const. 76. Sanctissimus.*

Processum faciens de miraculis alicuius, quid teneatur facere, antequam procedat. *Vrbanus VIII. in append. constitut. 22. Cœlestis.*

Processus præfati non possunt aperiri in Sac. Congregatione Rituum, nisi prius probetur præfato decreto non fuisse contrauentum. *ibid.* Quomodo debent aperiri tales processus. *ibidem.*

Processiones.

Processiones non possunt fieri in oratorijs, sine licentia Papæ. *De consecr. dist. 1. c. Certum.*

Processiones Ecclesiarum, more antiquo fiant. *Conc. Colon. 2. par. 3. cap. 29.*

Ad publicas processiones omnes ire tenentur sæculares, & regulares, exceptis ijs, qui sunt in clausura perpetua. *Concil. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 13.*

Processiones non fiant per campos, sed intra septa Ecclesiæ. *Conc. Colon. 2. par. 9. c. 8. Colon. 3. tit. Censuræ c. 25.*

Processiones fiant sine risu, vel confabulatione; sed compositæ, cum grauitate, deuotione, &c. *Concil. Colon. 3. tit. Censura c. 22. & 23.*

In processionibus clerici non diuertant ad ientacula. *ibid. c. 23.* cantare debent, orare, &c. *ibid.*

Processiones publicæ, dum fiunt, inchoandæ sunt ab Ecclesia matrice loci. *Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de processionibus.*

Qui processioni non intersunt, antequam recitetur versus *Sancta Trinitas*, pro absentibus habentur. *ibid.*

Processioni debent interesse clerici, & canonici induti superpelliceis, & alijs sacris vestibus vsitatis. *ibid.*

Ad processiones publicas tenentur ire præfecti Ecclesiarum, cum beneficiatis, & alijs prælata cruce, absque vlla appellatione, si vocati fuerint. Item regulares, & exempti, si vocentur. Controuersiæ de loco processionum per Episcopum terminentur. *ibid.* Vide, *Præcedentia.*

Crux in processione ferenda est à clerico cum veste talari, & superpelliceo induto. *Conc. Mediol. 1. ibid.* Vide, *Crux, in fine.*

Non relinquatur ordo processionis, donec redeatur ad locum, vnde exiuit. *ibid.*

In processionibus non fiant spectacula, neque repræsentationes præ foribus ædium, non dicenda verba iocosa; nihil edendum, aut bibendum in eis. & pœnæ pro his ab Episcopo taxandæ. *ibidem.*

Processioni Cordigerorum præsentes cordigeri, quas indulgentias lucrantur. *Sixtus V. constitut. 13. Ex superna*, in declaratione.

Processio Corporis Christi infra octauam eiusdem festi, fieri potest à quocumque clero, & monasterio locorum. *Gregorius 13. const. 10. Cum interdum.*

Vide, *Regulares circa processiones.*

Proclamationes.

Proclamationes matrimoniorum, quando, quot, & quomodo faciendæ. Vide, *Matrimonia clandestina.*

Procurationes, id est, expensæ.

Procurationes soluendæ Episcopis tempore visitationis. *Concil. Lateranen. 4. c. 23.* Vide, *Ecclesia quo ad procurationes.* Vide, *Episcopi quo ad procurationes.* Vide, *Legatus Papa circa expensas.* Vide, *Visitatio.*

Procurator.

Procurator esse non potest persona infamis. *3. q. 7. c. Infamis.*

Procurator esse nequit aliquis excommunicatus. *de probationibus c. Post cessionem.*

Procurator esse non potest Religiosus, sine consensu sui superioris. *Clement. de procur. cap. Religiosus.* Sed pro suo consorte in eadem lite, esse potest. *ibid.*

Procurator ad iudicia esse potest, qui annos habet 25. ad negotia vero, qui annos habet 17. *De procurat. in 6. cap. Qui generaliter §. Licet.*

Procurator esse non potest, qui non habet mandatum legitime factum. *De procurat. in 6. c. 1.*

Procurator institui potest filius familias. *De procuratoribus c. Non iniustè.*

Filius familias absque patris consensu, potest esse Procurator. *De procur. in 6. c. Qui generaliter. §. Licet.*

Procuratoribus diuersis institutis, valet posterior institutio. *De procur. c. Non iniustè.*

Potest aliquis eorum præuenire. *ibid.*

Procurator in causis constitui debet, vel simpliciter, vel ad multos dies. *Conc. Londinen. 2. c. 26.*

Procuratoris mandatum, vel per scripturam authenticam, vel in actis fieri debet. *ibid.*

Procurator potest à quocumque institui, etiam à communitate Scholarium. *De procurat. c. Quia in causis.*

Procurator non audiatur, nisi habeat mandatum domini de procurando. *De procurat. c. 1.*

Procuratore reuocato, nullæ sunt sententiæ. Vide, *Sententia.*

Procurator non potest agere de causa adulterij coram iudice sæculari, sed coram Ecclesiastico, si agitur de separatione. *ibid. c. Tuæ fraternitati.* Vide, *Adulterium.* Vide, *Matrimoniales causa.* Vide, *Causa.*

Procuratore reuocato post factam citationem, potest adhuc procedi in causa. *De procurat. c. Auditis.*

Procuratore reuocato valet iudicium agitatum, si iudex, & pars ignorat reuocationem. *ibid. c. Mandato.*

Procuratore facto ad renunciandum, si dominus reuocat mandatum inscio Procuratore, & hic renunciat, validè facit; nisi per malitiam factum sit, vt reuocatio non perueniat ad notitiam procuratoris. *Clem. de renunciat. c. vn.*

Procuratore reuocato, si literæ commissionis per eum obtinentur, nullæ sunt; excepto si reuocatio ad partis, vel iudicis notitiam peruenerit. *de rescriptis c. Ex parte Decani.*

Procurator, cui negantur induciæ ad consulendum dominum absentem, potest appellare. *De procurat. c. Dilectus filius.*

Procurator Episcopi causas Episcopatus defendere potest, licet non sit sindicus. *ibid. c. Petitio vestra.*

Procurator procurans causam de mandato domini, potest expensas repetere. *ibid. c. Cum pro causa.*

Procuratorem instituens in causa matrimoniali, debet gaudere plena libertate, & in loco tuto poni. *ibid. c. Accedens.*

Procurator Vniuersitatis, cuius aliqui sint excommunicati, nisi isti in mandato exprimantur, valet impetrare; sin contra, nequaquam. *ibid. cap. fin.*

Procurator constitutus ad eligendum non potest vnum nomine suo, alium nomine domini eligere, nisi habeat mandatum de speciali persona. *de elect. in 6. c. Si quis iusto.*

Procuratores plures in solidum dari possunt ad eligendum, & quomodo. *ibid.*

Procurator eligi non potest, nisi de Capitulo, vel Capitulo consentiente. *ibid.*

Procurator appellationis contra electionem, vel postulationem, vel prouisionem, non potest agere, nisi in mandato sint expressa omnia, quæ obijcere debet, & contra quas personas, & mandatum habeat speciale iurandi in animam, & corpus principalium, quod credat esse vera, quæ opponunt. *De elect. in 6. c. Procurator.*

Procurator ante litem contestatam, non potest alium dare; nisi cum hac clausula sit factus. sed post dare potest. *De procur. in 6. c. 1. §. Licet.*

Procurator ad negotia, poteſt alium dare liberè. *ibid. §. fin.*

Procurator ſi poteſt ſubſtituere, facta ſubſtitutione, non poteſt reuocare; niſi cum hac poteſtate ſit à domino inſtitutus. *ibid. c. Is qui.*

Procurator generalis agere non poteſt, quæ exigunt ſpeciale mandatum. *De procurat. in 6. c. Qui ad agendum.*

Procurator generalis ad negotia, poteſt etiam ad iudicia agere, exceptis caſibus, qui exigunt ſpeciale mandatum. *ibid. c. Qui generaliter. §. Ne dum.*

Procurator generalis, licet articuli ſpeciales ſibi committantur, poteſt in alijs agere. *ibid. cap. Qui ad agendum.*

Procurator non acceptans mandatum, poteſt pœnitere, & acceptare. *de procurat. in 6. c. Qui generaliter. ca. Licet it.* Si mandatum domini perſiſtat. *ibid.*

Procuratorem dans cum clauſula quoties contingit abeſſe, quando poteſt reuocare. & quomodo ſubſtitutus, tunc poteſt agere. *De procur. in 6. c. Si quem.*

Procurator ad contrahendum matrimonium debet habere peculiare mandatum. *ibid. c. fin.*

Procurator iſte ad contrahendum, non poteſt delegare. *ibid.*

Procuratione commiſſa duobus non in ſolidum; vnus tantum admitti debet. *De procurat. in 6. c. Si duo.* Quando ſolus poteſt proſequi. *ibid. §. Cæterum.* In cauſis ſpiritualibus, quomodo vnus poteſt admitti. *ibid. §. Cui.*

Procurator ad contrahendum matrimonium, ſi reuocatus, etiam ignoranter, contrahit, non tenet contractus. *ibid.*

Procurator ad iurandum de calumnia, debet habere ſpeciale mandatum. *De iuram. calumnia in 6. c. fin.*

Procurator inſtitutus ſcienter, debet in omnibus defendere dominum. *Clem. de procur. c. 1.*

Procurator habens mandatum iurandi, & alia faciendi, non poteſt contra electum opponere defectus, niſi habeat ſpeciale mandatum, vel etiam hoc ſit in primo mandato. *ib.*

Procurator Eccleſiæ factus à Rectore, reuocatur per mortem Rectoris, etiam lite incœpta, & conteſtata ante mortem. *Clem. de procurat. c. Religioſus.*

Procurator non poteſt agere, nec procurare, niſi quæ habet à Domino in mandatis. *De off. & poteſt. Iudic. delegat. cap. Cum olim.*

Procurator abſque ſpeciali mandato non poteſt iurare, tranſigere, vel pacta facere, niſi adminiſtratio liberè ſit ei conceſſa. *De procur. in 6. c. Qui ad agendum.*

Procurator nequit exequi vltra mandatum domini, ſi grauiora ſint negotia, quam ea, quæ ſunt in mandato procurationis. *Clement. de procurat. c. Non poteſt.*

Procurator poteſt alium ſubſtituere, ſi habet hanc poteſtatem à domino. *De procurat. in 6. c. Is qui.*

Procurator cauſæ non poteſt eſſe teſtis in caſu appellationis. *De teſtibus in 6. c. fin.*

Procuratore monaſterij cadente. Vide, *Monaſteria tit. 2.*

Procurator excedens mandatum, quando tenetur ad expenſas. *De arbitris c. Per tuas.*

Procuratorem ad agendum non poteſt reus conſtituere, vt ipſe diſcedat; & ſi hoc facit, vt contumax punitur, (intelligitur de cauſa criminali.) *De procurationibus c. Conſtitutis.* & *in 2. q. 6. c. Si quando.*

Procurator non admittitur in cauſa criminali abſente reo, niſi ad excuſandum abſentiam. *2. q. 6. c. Si quando. De procur. c. Conſtitutis. De accuſat. c. Veniens.*

Procurator in exceptione cauſæ criminalis admittitur. *ibid. c. Super his.*

Procurator ante litem conteſtatam, poteſt etiam ſine cauſa reuocari; poſtea verò non poteſt ipſo nolente, niſi fiat inimicus, vel ſuſpectus, vel aduerſario cognatus, hæres, &c. vel religionem ingrediatur. & in ijs caſibus poteſt dominus cauſæ aſſiſtere. *De procur. in 6. c. Quamuis.*

Procuratores fratrum Ordinis Minorum de obſeruantia, & Sindici gaudent eiſdem indulgentijs, & gratijs, quibus ipſi fratres. *Clemens 7. conſt. 19. Dum conſideramus.*

Procuratores Romæ non poſſunt exigere nomine principalis, etiam abſentis, ſine mandato Gubernatoris. *Sixtus 5. conſtit. 72. In ſublimi. §. 33.*

Procurator pauperum.

Procurator pauperum in omni ciuitate eſt deputandus, ſiue clericus, ſiue ſæcularis. *Conc. Nican. 1. ex Arabico c. 30.*

Procuratoris pauperum officium eſt iuuare pauperes in carceribus, in omnibus cauſis eos defendere, victum, & veſtitum eis procurare. *ibid.*

Procuratoris pauperum officium, & obligationes, Romæ. *Paulus 5. conſt. 71. tit. De pauperum procuratoribus.*

Procuratores in Curia Romana.

Procuratorum Curiæ Romanæ reformatio facta à *Benedicto 12. conſt. 2. decens.* Eorum obligationes. *ibid.*

Procuratorum Rotæ Romanæ, qualitates, & requiſita. per Vicecancellarium fiat eorum inquiſitio. *Martinus 5. conſtit. 3. In Apoſtolica.* §. 30. Vide, *Rota.*

Procuratores in proponendis cauſis non ſint iniurioſi, neque proponant materias improbabiles, alias per Vicecancellarium puniantur, conſtita veritate, & priuentur. *ib. §. 31.*

Procuratores per corruptionem, vel per negligentiam perdentes cauſam, vltra priuationem officij, tenentur ad expenſas, & damna. *ibid. §. 31.*

Procuratores defendentes vnam cauſam, ſi poſtea defendunt aliam partem, eidem pœnæ ſubiacent. *ibid. §. 31.*

Procurator, ſi poſt appellationem fingat cauſam eſſe commiſſam, in 20. florenis dandis pauperibus condemnatur. *ibid.*

Procuratores, qui appellationibus, & commiſſionibus vtuntur ſine cauſa, niſi probauerint cauſas coram iudice, Vicecancellario, &c. ad damna tenentur. *ibid.*

Procurator non poteſt eſſe ſacerdos, neque in dignitate Collegiatæ, vel Cathedralis conſtitutus; & hæc ſola exceptio reddit proceſſum nullum. *ibid. §. 33.*

Procuratorum ſalaria. *ibid. §. 34.*

Procuratores Cameræ. Vide, *Camera.*

Procuratores pęnitentiariæ. Vide, *Pænitentiaria.*

Procuratores Rotæ. Vide, *Rota.*

Procuratori Cameræ Apoſtolicæ aſſignatur vigeſima pars pęnarum ex cauſis Criminalibus. *Clemens 7. conſtitut. 20. Quoniam.*

Procuratoris Fiſci officium, & obligatio, Romæ. *Paulus 5. conſt. 71. tit. De Fiſci procuratore, & ſubſtitutis.*

Proditor.

Proditor, ſi eſt clericus, degradetur. *Conc. Carthag. 4. c. 56.*

Proditores debent lingua, vel capite priuari. *5. q. 6. c. Delatoris.*

Prophanum. Prophanare.

Prophana paramenta, non ſunt ponenda in Eccleſijs. *Concil. Later. 4. c. 19.* Vide, *Eccleſia quomodo ornanda.* Vide, *Paramenta.*

Prophanantes Eccleſias, vel monaſteria, tenentur in priſtinum ea reddere, & incurrunt excommunicationem. *Conc. Nicenum 2. cap. 13.* Vide, *Eccleſia.*

Profeſſio. Profeſſus.

Profeſſio cum ſolemnitate facienda. & qua. *27. q. 1. c. Omnes fœminæ.*

Profeſſio facta ante 14. annos non obligat. *De regular. &c. c. Ad noſtram.*

Profeſſio facta poſt 14. annos, quos obligat. *ibid.*

Nunc autem fieri non poteſt, nec à viris, nec à fœminis profeſſio, niſi poſt 16. annum completum. alias eſt nulla, & irrita, & nullam inducit obligationem, neque ad obſeruantiam regulæ, neque ad alios effectus. *Concil. Trid. ſeſſ. 25. de refor. regul. c. 15.*

Profeſſio facta, ſine ſuſceptione habitus, valet. *De regular. c. Porrectum.*

Profeſſio non facienda ante tempus probationis (olim) facta tenebat. *ib. c. Ad Apoſtol.* ſed poſtea declaratum eſt, non tenere. *De regul. in 6. c. Conſtitutionem, & c. Non ſolum*

Idem

Idem confirmat *Conc. Trid. sess. 25. de reform. regul. cap. 15.*

Professio facta intra annum probationis ex aliqua causa, tenet. *De regular. in 6. c. Beneficium.*

Professiones regularium non possunt à S. Pœnitentiaria declarari nullæ, sed ad superiores, & ordinarios hoc est remittendum. *Pius 4. const. 53. In sublimi.*

Professiones Regularium, quæ ex Constitut. *Sixti 5.* erant inualidæ, reducuntur ad terminos iuris. *Clemens 8. const. 83. In suprema.* Sed pœnæ contra admittentes remanent.

Professus, licet in claustro non manserit, tenetur ad obseruantiam regularem. *De regular. c. Sicut nobis.*

Professus continentiam, si ducit vxorem, separetur. *27. q. 1. cap. Vt lex.* Vide, *Regul. Nouitij, earumque probatio,* & alia de his.

Professorium regularium, quale debet esse. Vide, *Regularium professorium.*

Professio fidei.

Professio fidei à quibus, & qualis facienda. Vide, *Fides.* Vide, *Beneficiati.*

Professio fidei facta ab Imperatore Græcorum, eadem fuit cum illa, quam faciunt Latini. *Gregorius 10. constitut. 2. Exultate.*

Professio fidei facienda à Papa; & quæ. Vide, *Papa obligationes.*

Propheta. Prophetia.

Prophetæ mali vendebant prophetiam. *1. q. 1. c. Iudices.*

Pro prophetas Deus locutus est. *Dist. 8. c. fin.*

Prophetia, etiam in malis hominibus reperiri potest. *1. q. 1. cap. Multa autem, & c. Prophetauit.*

Prohibitio. Prohibitum.

Prohibitione generali facta alicui, quod expresse non conceditur, intelligitur derogatum. *Clement. de verbor. significat. cap. Exiui.*

Prohibitum à lege, est peccatum. *de constitutionibus c. Nam concupiscentiam.*

Prohibito aliquo, prohibentur, quæ sequuntur ad illud. *De regulis iuris in 6. reg. 39.*

Prohibitum vna via, non permittitur alia via. *ibid. reg. 84.*

Prohibitio librorum. Vide, *Libri prohibiti.*

Promittere. Promissa.

Promitti non potest beneficium vacaturum, nulla est promissio. *De concess. præb. c. Constitutus. c. Ex tenore, & c. fin.* sub eodem *tit. in 6. c. Detestanda. Conc. Later. 3. de iure patronatus secundo c. 7. & 10. Concil. Londin. 1. c. 8.* Vide, *Beneficia vacatura.*

Promitti potest ab Episcopo beneficium cum hac conditione, cum primum potero; & licitè promittitur. *c. Accedens, de concess. præb.*

Promittentes pro gratia, vel iustitia obtinenda à Sede Apostolica, incurrunt excommunicationem. Vide, *Sedes Apostolica.* Vide, *Beneficia, nec danda, nec accipienda cum pacto, promisso, &c.*

Promissa debent præstari. *de donat. c. 1.* Aliquando non debent præstari. *22. q. 4. c. Non semper.*

Promissa mala obseruari non debent. *De regulis iuris in 6. reg. 69.*

Promissa obseruari faciat iudex. *De pactis cap. Qualiter in Sardinia.*

Promitti non potest aliquid pro gratia, vel iustitia obtinenda apud Sedem Apostolicam, nec esse mediator, &c. omnes casus circa hoc. sub pœna Excommunicationis Papalis.

Vide, *Sedes Apostolica, diffusè.*

Promouere. Promotus.

Promoueri non potest ad honores accusatus, vel denunciatus, durante accusatione. *De accusat. c. Omnipotens.*

Promoueri non potest infamatus de defectu natalium, donec se purget. *De purgat. canonica cap. Accedens.*

Promotus per saltum ignoranter, potest dispensari cum pœnitentia. *De clerico per saltum, &c. c. vn.* Vide, *Ordinati per saltum.*

Promotus in curia non potest, nec discedere, nec ministrare sine literis promotionis; neque fructus percipere; neque acceptari; & pœna acceptantium. *Extra, de electione, &c. c. 1.*

Promouendi ad gradus, & dignitates, &c. debent esse maturæ ætatis, literati, prudentes, graues moribus, &c. nisi nobilitas, prudentia, curialitas, &c. aliter exigant. *Leo X. constit. 7. Superna.* Ætas eorum. *ibid.* Vide, *Dignitas.* Vide, *Beneficia quibus danda.* Vide, *Parochus.*

Promoti malè. Vide, *Ordinati.*

Promouentes malè. Vide, *ibid.*

De promotione Papæ, aut Cardinalium, vel vita, aut morte ipsorum, fieri non possunt excommissæ, &c. Vide, *Excommissa.*

Propina.

Propinæ Romæ soluendæ, quæ, quales, & quantæ. *Paulus 5. const. 71. tit. De sportulis, & propinis, distinctè.*

Propositum.

Propositum solum faciendi aliquod bonum, non obligat. *De voto, & voti redemptione, c. Literaturam.*

Propositum intrandi Religionem, vel aliud faciendi, non est votum. *ibid.* Vide, *Vouere.* Vide, *Votum.*

Proprium. Proprietas.

Proprium habere non possunt, qui vouent viuere in communi. *12. q. 1. cap. Non dicatis. cap. Exemplum, & c. Expedit.*

Proprietatem litigans, ante conclusionem causæ possessionis adipiscendæ, agere potest. post conclusionem verò, & ante sententiam, non potest. *De causa possess. & proprietatis c. Pastoralis.* Si de petitorio, & possessorio, simul est actum, vna sententia terminatur, & præmittitur possessorium in terminando; sed in exequendo præualet petitorium. *ibid. c. Cum dilectus.*

Proprii clerici, etiam si absentes sint, sunt commensales, & domestici Episcopi. *de verbor. signif. in 6. c. fin.*

Prostituere.

Prostituentes filias. Vide, *Pater.* Vide, *Mater.* Vide, *Parentes.* Vide, *Filius.*

Protector.

Vide in proprijs locis.

Protectores Regularium. Vide, *Regulares.* Vide, *Cardinalis protector.*

Protector fratrum Minorum Conuentualium. Vide, *Fratres Min. Conuent.*

Protomedicus.

Protomedici facultas in statu Ecclesiæ in cognoscendis causis quibusdam ciuilibus, & criminalibus in prima instantia, quænam sit. *Iulius 3. const. 19. Meritis.*

Protomedici obligationes in cognoscendo simplicia, & visitando aromatarias, &c. *Gregor. 13. const. 29. Cum officio.*

Eorum potestas in Vrbe, ac districtu. *ibid.*

Protomedici iurisdictio in examinandis medicis; cum facultate approbandi, & reprobandi. *Gregorius 13. const. 40. In Apostolica.*

Eorum facultatem pro Vrbe, &c. declarat, & confirmat *Paulus 5. const. 72. tit. De protomedico, & Aromatariis.*

Protonotarius.

Protonotarij portantes Rochetum, sunt exempti à iurisdictione Ordinariorum, & soli Papæ sunt subiecti. *Conc. Lateranen. 5.*

nen. 5. seß. 10. constitut. 2. Leo X. constitut. 16. Regimini.

Protonotarij præfati in causis non excedentibus summam 25. ducatorum auri subiacent iurisdictioni Ordinariorum; in alijs verò excedentibus, non subiacent. *ibid.*

Protonotarij Apostolici in capella habent locum post Episcopos. *Pius 2. const. 4. Cum seruare.*

Protonotarij honorarij non sunt exempti ab Ordinario, sed ei subduntur, vt delegato Papæ, excepto quando actu inseruiunt. *conc. Trid. seß. 24. de refor. c. 11.*

Prouincia.

Prouincia debet habere, saltem decem Ciuitates sub se, & alia quædam, & vnum Regem. *Pelagius 2. ep. 8. & constit. 2. Manifesto. §. 8. 6. q. 3. c. Scito te.*

Prouinciarum diuisio ab Apostolis, & Sancto Clemente Papa facta est. *Dist. 99. c. 1.*

Prouincia non potest diuidi per duos Metropolitanos; & id tentans, suo gradu priuandus est. *Conc. calcedon. cap. 12. dist. 101. c. vn.*

Prouinciarum Hispaniæ diuisio, quando, & quomodo facta. *Conc. Lucense 1.*

Prouinciales.

Prouinciales Ordinis Minorum, quomodo eligendi. *Clement. de verbor. significatione c. Exiui.*

Prouinciales Ordinis Minorum à Generali confirmandi sunt. *Clement. de verborum signif. c. Exiui.*

Prouinciales Ordinis Minorum possunt concedere fratribus licentiam prædicandi. *De verbor. significat. in 6. c. Exijt, circa fin.*

Prouincialis Ordinis Minorum ille censetur electus, qui à maiori parte eligitur, non obstante contradictione alterius partis. *ibid.*

Vide, *Fratres Minores*. Vide, *Regulares*.

Prouocans.

Prouocantes ad certamen, diffidantes; manifesta, seu literas tales facientes, scribentes, deferentes, affigentes, diuulgantes, &c. sicut duellantes excommunicantur, & alias pœnas incurrunt, etiam si talis pugna non sequatur, imo etiamsi manifestata non fuerint talia scripta, &c. *Clemens 8. const. 11. Illius vices §. 6.* Vide, *Duellum*.

Proximus.

Proximus diligendus est, sicut propria persona. *23. q. 4. cap. Debet homo.*

Proximi sunt omnes homines. *de pœnitent. dist. 2. cap. Charitas il 2.*

Proximi iniuriam non repellens est socius facientis. *23. q. 3. c. Non in inferenda.* Vide, *Iniuria*.

Proximo debet quilibet auxilium dare ad propulsandam iniuriam. *De sent. excom. in 6. c. Dilecto.*

Psallere. Psalmista. Psalmus. Psalterium.

Psallere nullus potest in Ecclesia, præter Psalmistas. *Concil. Laodicen. cap. 15.*

Psallere in pulpito nullus potest, nisi qui ab Episcopo sunt ordinati. *dist. 92. c. Non liceat.*

Psallendum in choro cum decentia, & deuotione. *Clem. de Missarum celebratione c. 1.*

Psallendi ordo sequendus, quem tenet Ecclesia Metropolitana. *dist. 12. c. de ijs.*

Psallentibus in choro Angeli assistunt. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio can. 137.*

Psallendi ordo, idem tenendus ab omnibus. *dist. 12. c. Placuit. Conc. Tolet. 11. c. 3. Conc. Veneticum c. 15.*

Psalmista, seu cantor, non ab Episcopo, sed à presbytero instituitur. *Conc. Carthag. 4. c. 10. dist. 23. c. Psalmista.*

Psalmistæ munus est officium, responsoria, & alia quæ canenda sunt, canere. *dist. 25. c. Perlectis. Post Conc. Tolet. 8.*

Psalmi in Ecclesia mane, & vespere cantandi. *Lib. 2. const. Apost. cap. 59.*

Quot Psalmi recitandi in officio. *De consecrat. dist. 5. cap. In die Resurrectionis.*

Psalmi in Ecclesia cantandi, non poemata. *Conc. Brachar. 1. cap. 30.*

Psalmi vulgares non possunt in Ecclesia recitari. *Conc. Lucense 1. c. 65.*

Psalmi in Ecclesia canendi sunt, non cursim, sed planè, distinctè, ac deuotè, vt moueant ad compunctionem. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 137. Concil. Senon. in decr. morum c. 17.*

Psalmi Pœnitentiales, qui in Breuiario præcipiuntur recitandi, non obligant ad mortale. (intellige de priuatis personis.) *Pius V. const. 64. Quod à nobis.*

Psalterium B. Mariæ Virginis, quod ex 150. Aue Maria constat, ad instantiam Ducis Britanniæ recitari concessit *Sixtus 4. const. 18. Ea qua.* cum Indulgentijs, &c.

Vide, *Officium*. Vide, *Hora*. Vide, *Chorus*.

Puber.

Puberes sunt, qui generare possunt. *De desponsatione impub. cap. Puberes.*

Puberes intelliguntur, qui generare possunt, etiam si ad pubertatem non peruenerint. *ibid. & Concil. Later. 3. in append. tit. de sponsalibus c. 6.*

Publicatio. Publicus.

Publicè pœnitens non potest ordinari clericus. *dist. 50. c. Ex pœnitentibus. & c. illud quoque. Dist. 55. cap. Pœnitentes.*

Vide, *Pœnitens publicus*. Vide, *Clerici, qui inhabiles ad clericatum*.

Publicè delinquens, publicè est puniendus, & publica ei danda pœnitentia. *Conc. Arelat. 4. c. 26.*

Publicatio resignationis beneficiorum, quomodo facienda, siue in curia, siue extra. *Gregorius 13. const. 85. Humano.*

Publicatio bonorum. Vide, *Confiscatio*. Vide, *Hæreticorum pœne*.

Publicitas matrimonij. Vide, *Matrimonia clandestina*.

Vide, *Pœnitens publicus*.

Puella.

Puellæ oblatæ à parentibus in monasterijs, quando non possunt nubere. *Zacharias ep. 7. c. 27.*

Puella ante annum 12. non potest ingredi Religionem, sine parentum consensu. Si verò isti dissimulant, non potest retrahi. *20. q. 2. c. Puella.* Vide, *Monialis*.

Puella post ætatem 12. annorum eligens Religionem, à nullo potest impediri. *ib. c. Puella.*

Puellæ educandæ in Monasterio non recipiantur sine Episcopi, vel superioris, cui subditum est Monasterium, licentia scripta. *Concil. Mediol. 1. part. 3. tit. De puellis sacularibus, &c.*

Non possunt recipi, nisi sint saltem 10. annorum, nec si supra 15. Si semel exeunt, amplius nec in eo, nec in alio recipiantur, nisi fiant moniales. *ibid.* Separatæ à monialibus dormiant, neque cum eis versentur, nisi in choro tempore officiorum, excepta Præfecta. soluant pro alimentis necessaria. *ibid.* Si postea volunt fieri moniales, mittantur ad suam domum, & ibi per mensem stent, antequam ab Episcopo, vel superiore examinentur, & habitum sumant. *ib.*

Puellæ viuentes domi extra monasterium, non possunt docere moniales in vlla arte. neque per fenestellas. & pœna, &c. *Conc. Mediol. ibid.*

Vide, *Moniales*. Vide, *Mulier*. Vide, *Virgo*.

Puellarum virginum monasterium cum Ecclesia SS. Viti, & Modesti erigitur. *Sixtus 5. const. 60. Sacrosancta.* Quomodo regendæ, &c. circa hoc. *ibid.*

Puellarum dispersarum Monasterium Romæ erigitur prope Sanctam Euphemiam; cum forma gubernij; assignatur iudex. Puellæ præfatæ gaudent priuilegijs omnium Monialium

nialium Sanctæ Claræ, &c. alia ad hoc spectantia. *Clem. 8. const.66. debitum. per §§. 25.*

Pueri.

Pueri (olim) teneri non poterant in monasterijs ante ætatem annorum 18. *Gregor.1. lib.1. ep.48.*
Vide, *Regularibus prohibita.*
Pueri non possunt ordinari in sacris. *Gregor.I. lib.2. ex regest. ep.47. lib.11. ex regest. ep.48.*
Pueri cum charitate, & diligentia in monasterijs sunt erudiendi. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.135.*
Pueri non possunt contrahere matrimonium. 30. *q.2. cap. ubi non est.* Vide, *Matrimonia quo consensu.*
Puer occidens alium adhuc impuber, non fit irregularis. *Ioannes 8. ep.146.* Vide, *Irregul.*
Puerorum furta, homicidia, &c. quando sunt peccata. *de delictis puerorum c.1. & 2.*
Puerorum peccata, mitius punienda. *ibid.*
Pueri sunt incapaces beneficiorum Ecclesiasticorum. *de præb. cap. Super inordinata.*
Vide, *Beneficia quibus danda.*
Puerorum stupratores, neque in fine communicent. *Concil. Elibert. cap.71.*
Puer expositus ante Ecclesiam, si intra decem dies non agnoscitur, sit illius, qui colligit. *Conc. Arelat.2. c.32.*
Pueri edocendi sunt à Parochis in Parochia, in diebus Dominicis de meritis fidei, de obedientia erga Deum, & parentes & Episcopi compellant per censuras, vt id faciant Parochi, &c. ad quos spectat. *Conc. Trid. sess.24. de reformat. c.4. Conc. Mediol. 1. tit. de fidei initijs.*
Puer eligi non potest Imperator, neque Rex. *Alexander 4. const.7. Firma.* Vide, *Imperator.* Vide, *Rex.*

Punctator.

Punctator in omnibus Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis habendus est, & per Capitulum est eligendus. *Conc. Mediolan.1. par.2. tit. de officio punctatoris.* Iurare debet Capitulo, se officium fideliter executurum. Officium eius est punctare in libris punctationum, eos qui Choro non intersunt, & eos qui officium suum non exequuntur in choro. Non debet moueri odio, amore, vel passione. Si aliquem male notauit, de suo debet ei satisfacere. Si aliquem non notauit, tantum de suo debet Ecclesiæ dare, & distributiones per hebdomadam amittit. Librum punctationum custodiat, & Episcopo atque Capitulo singulis mensibus, ac quoties illis placuerit exhibeat. *ibid.*
Punctator tenetur officijs interesse (excepta necessitate, & licentia præfecti chori) quo casu alius pro eo tempore ab ipso substituatur, probatus à præfecto chori. si contra fecerit, qualibet vice amittat distributiones illius diei. *ibid.*
Punctator alius ab Episcopo creatur, qui iuret Episcopo de munere fideliter exequendo; & notat in suo libro, omnes qui desunt muneri. Et potest Episcopus cogere quemlibet de Capitulo, vt hoc munus subeat. Ambo punctatores libros inter se conferant, & si aliqua discordia oriatur, per Episcopum, vel Vicarium dirimatur remota appellatione. *Conc. Mediol. ibid.*

Punire.

Puniendi sunt grauius, qui fidem susceptam perdiderunt. *Vrban.I. ep. decr.*
Puniendi sunt mali, sed cum charitate. 23. *q.4. c. Quid crudele.*
Punire mala, est pietas. 23. *q.8. cap. Legi.*
Punientes non sunt inimici, neque parcentes sunt amici. 5. *q.5. cap. Non omnis, & cap. Non osculatur.*
Puniri debent in corpore, qui non habent in bonis. *de dolo, & contum. cap. Finem litibus.*
Puniri nullus potest de crimine, de quo non constat, nisi per famam, & testium credulitatem, vel per dicta paucorum. *de accusat. cap. inquisitionis. §. Quæsiuisti.*
Puniri nullus potest sine culpa. *de regul. iur. in 6. reg.23.*
Vide, *Condemnare.* Vide, *damnare.*

Pupilli.

Pupilli, vt filij sunt suscipiendi, & diligendi. *Lib.4. constit. Apostol. cap.1.*
Pupilli (olim) ab Episcopo per Archipresbyterum erant gubernandi. *Conc. Carthag.4. c.17.* Inuito Episcopo non posse iudicari, statuit *conc. Matiscon.2. c.19.*
Pupillorum, & orphanorum causæ, quæ, & quomodo ab Auditoribus Rotæ Romanæ expediendæ sunt. *Innoc.8. const. 13. Finem.*

Purgatio canonica.

Purgatio clerici infamati & non conuicti, quomodo facienda. *Post conc. Agath. c.3.*
Purgatio criminum, quomodo facienda ab Episcopis Presbyt. Diacon. &c. 2. *q. 5. cap. Si legitimi. cap. presbyter. cap. Si mala fama, & cap. Omnibus.* Quomodo olim fiebat. *ib.*
Vide, *Sacerd. priuilegia.*
Purgationes quædam factæ ab Episcopis quibusdam, & Romanis Pontificibus per iuramentum. 3. *q.5. per totam.*
Purgatio criminum, quomodo olim fiebat à monachis per Missam, & communionem. 2. *q.5. c. Sæpe contingit, & cap. Si Episcop.*
Purgatio Prælati quomodo facienda nunc. *de purgat. canonic. cap. fin.*
Purgatio olim per ignem; fieri poterat, & quomodo. *Conc. Tribur.1. cap.22.*
Purgatio vulgaris olim fieri solita per aquam feruentem, ferrum candens, per ignem, &c. est prohibita. 2. *q.5. c. Mennam. & cap. consuluisti. de purgat. canonica c. fin. Ne clerici, vel monachi. c. fin. conc. Later.4. c.18. conc. Sabin. c.27.*
Purgatio ab hæresi quomodo, fieri potest à laicis. 2. *q.5. cap. Nobilis.*
Purgatio per duellum est prohibita. *de purgat. vulg. cap.1. & duobus seq.* Vide, *duellum.*
Purgatio canonica facienda est, quando nihil contra est probatum. *de accusationibus c. cum oporteat.*
Purgatio non indicitur in crimine notorio. *de purgat. canonica cap. cum dilectis.*
Purgatio facta coram ordinario, non valet, si causa agitur coram delegato Papæ. *ibid.*
Purgans se, si deficit in purgatione, habetur pro conuicto. *de accusationib. c. Accedens, & de purgat. canonica. cap. Inter sollicitudines.* Priuatur officio, & beneficio. *de purgat. canonica. cap. cum P. Manconella.*
Purgatio fieri potest per iuramentum, si purgandus sit fide dignus. *de purgat. canon. cap.1.* Sed duodecim debent iurare cum eo, & pro eo. *ibid.* Hoc autem modo fit. Principalis iurat se non fecisse, alij verò iurant, quod credunt eum non fecisse. *ibid. c. Quoniens, & cap. de testibus. conc. Lateran.3. tit. de testib. cogend. c.22.* Isti vocantur compurgatores.
Purgatores quales esse debent? Vide, *compurgatores.*
Purgatores aliorum debent esse vicini, honesti, & probi. *de purgat. canon. cap. cum dilectus.*
Purgatio indicenda est presbytero fornicario diffamato, Si nolit purgare, vel deficiat, puniendus est. *de cohabitat. cleric. c. Tua nos. conc. Later.3. p.50. c.21.*
Purgatio inducenda est infamato de aliquo crimine. *de accusat. cap. Accedens.*
Purgante se infamato, accusatores condemnantur in expensis. *ibid.*
Purgatio est indicenda omni infamato non conuicto. *de purgat. canonica. cap. Nos inter.*
Purgatio non est indicenda, nisi infamia oriatur à coniecturis probabilibus, non verò ab æmulis. ad instantiam tamen purgandi, potest hoc concedi. *de purgat. canonica. cap. cum in iuuentute.*
Purgatio indicenda accusato de simonia, & non conuicto, & compurgatores habere debet, vt supra. Et si deficit, habetur, vt conuictus. *concil. Lateran. 3. in appendic. par.50. cap.14.*
Purgans se, vel alium de simonia, super Euangelia iurare debet; se vel illum non fecisse. *ibid. p.50. cap.57.*
Vide, *Compurgatores.*

Purga-

Purgatorium. Purgantes animæ.

Purgatorij locus datur. & in eo pœnas luunt animæ decedentes in charitate, si in hac vita non satisfecerunt per pœnitentiæ fructus. *Conc. Florent. sess. vlt. in literis vnionis. Concil. Senonen. c. 12. Innocen. IV. const. 14. sub Catholica.*

Purgatorium dari, potest per sacram, & canonicam scripturam probari. *Leo X. const. 40. Exurge.* Contra errores Lutheri. *Conc. Mogunt. 4. c. 46. Conc. Senonen. c. 12. Concil. Trid. sess. 25. in decreto de purgatorio.*

Purgatorij ignis excedit omnem pœnam, quam quis patitur in hac vita. *Dist. 25. cap. Quis in aliud.*

In purgatorio luuntur pœnæ temporales debitæ, & relictæ post culpas. *Conc. Senonen. c. 12. Concil. Mogunt. 4. c. 46. Conc. Trident. vbi supra.* Vide, *Pœna.*

Purgatorii pęnæ quò ad modum, & mensuram, soli Deo sunt notæ. *conc. Mogunt. 4. c. 46.*

In purgatorio, etiam culpæ leues purgantur. *Conc. Mogunt. 4. c. 46.* Vide, *Veniale.*

Purgatorii pœnæ sunt temporales. *conc. Senon. c. 12.*

Purgantes animæ iuuantur suffragijs, sacrificijs, & orationibus ac eleemosynis. *Conc. Senonense c. 12. concil. Florent. sess. vlt. in literis vnionis. concil. Trid. sess. 25. in decr. de purgat.* Maximè per sacrificium iuuantur. *ibid.*

Purgatorij animæ sunt securæ de sua salute, sunt extra statum merendi. non peccant quærentes requiem, & horrentes pœnas. non minus beantur dum liberantur per aliorum suffragia, quam si per se ipsas satisfecissent. *Leo 10. const. 40. Exurge.* contra Lutheri errores.

Purgatorij animæ post purgationem, in cęlum ascendunt ad Dei visionem. *concil. Florent. vbi supra.*

Purgatorii pęna per Papam remittitur, & quomodo. *Sixtus 4. const. 17. Licet.* Contra Petrum de Osma.

Vide, *Anima.* Vide, *Benedictio, in fine.* Vide, *Indulgentia.*

Q

Quadraginta horarum oratio.

Vide, *Oratio.*

Quadragesima.

Vide, *Ieiunium.*

Quadragesima obseruanda est cum ieiunio. *Lib. 5. constitut. Apost. cap. 12.*

Quadragesimæ ieiunium à Christo fuit consecratum. *concil. Senonen. c. 7. de consecr. dist. 5. c. Quadragesima.*

Ieiunandum in Quadragesima, quia est decima pars anni quæ Deo applicatur. *Distinct. 76. cap. Scire debet. concil. Colonens. 2. par. 9. cap. 6. Concil. Mediolan. 1. par. 2. tit. De ieiunio.*

Quadragesimæ ieiunium ex tempore Apostolorum cœpit. *Conc. Colon. 2. par. 9. c. 6.*

Quadragesimæ addita fuit vna hebdomada per Telesphorum, & facta est quinquagesima. *Dist. 4. c. Quadragesima.*

Quadragesima ab omnibus æqualiter celebranda. *conc. Aurel. 4. c. 2. de consecr. dist. 5. c. Quadragesima.*

Quadragesimæ initium omnibus intimandum est. *conc. Brachar. 2. c. 9.*

Quadragesimam obseruare tenentur, etiam sacerdotes. *conc. Aurel. 1. c. 26. de consecr. dist. 3. c. Sacerdotibus.*

In quadragesima non ieiunans, si non impeditur infirmitate, &c. si laicus excommunicetur, si clericus deponatur. *concil. quod dicitur Apost. c. 69.*

Quadragesima ante Pascha celebranda est. *Lib. 5. constitut. Apost. c. 12. de consecr. dist. 3. c. Sacerdotibus.*

In Quadragesima semper ieiunandum, exceptis Dominicis. *conc. Aurelian. 4. cap. 2. conc. Triburien. 1. cap. 35. Concil. Bracharen 2. c. 9. de consecr. dist. 3. cap. Non liceat, c. Non oportet, & cap. Placuit, vt omnes. & dist. 5. de consecr. c. Quadragesima. Conc. Tolet. 8. cap. 9. conc. Mediol. 1. par. 2. tit. De ieiunio.*

Quadragesimæ ieiunium incipit à feria 4. Cinerum, excepto Mediolano, & locis aliis, in quibus Ambrosiano ritu officium celebratur, sed in illis ieiunatur in diebus Rogationum. *conc. Mediol. 1. vbi supra.*

In quadragesima non esse venandum, statuit *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 44.*

Non esse facienda iudicia criminalia, statuit idem *Nicolaus 1. vbi supra c. 45.*

Non esse vacandum iocis. *Nicolaus 1. ibid. c. 47.*

Non esse præliandum, nisi vrgente necessitate. *Nicolaus 1. ibid. c. 46. & in decr. tit. De bellis c. 4.*

In quadragesima non possunt edi carnes, vsque ad Pascha. *Conc. Claramont. c. 23. concil. Sabinen. c. 17. conc. colon. 2. par. 9. c. 6.*

In quadragesima non comeditur lac, neque oua, neque caseus. *Nicolaus 1. in appendice ep. 16. concil. Quintilinburgense cap. 8.*

In quadragesima non comedatur ante horam nonam, & ante recitationem officii. *de consecr. dist. 1. c. Solent plures.*

Quadragesimam violans edens carnes absque necessitate, per vnum annum abstineat à carnibus, & in Paschate non communicet, statuit *conc. Tolet. 1. c. 24.*

In quadragesima fieri non possunt nuptiæ, neque conuiuia. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. cap. 48. & in decr. tit. De Matrim. c. 9.* Vide, *Matrimonia.* Vide, *Nuptiæ.*

In quadragesima, quando debent comedere clerici. Vide, *Clericorum obligationes.*

Quadragesimæ tempore fideles in Ecclesia debere conuenire, statuit *conc. Cæsaraugust. 1. c. 2.*

In quadragesima fieri non debent consilia, seu placita populorum. *conc. Epsord. 1. c. 2. 15. q. 4. cap. Placita.*

In quadragesima prædicandum est omni die, vel saltem ter in hebdomada. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 4.*

Quarta.

Quartæ deductio fit in substitutionibus fideicommissarijs directis, non obliquis. *De testam. in 6. c. 1.*

Quarta funeralis.

Quartæ funeralis præscriptio est 40. annorum. *De præscript. c. De quarta. Pius 5. const. 41. Etsi. §. 12.*

Quartam est soluenda ab eo, qui extra propriam Ecclesiam sepelitur. *De sepulturis cap. Cum super.* In aliquibus locis soluitur tertia; in aliis medietas, & ideo consuetudo seruetur. *ibid. c. Certificari.*

Quartam soluere tenentur, etiam priuilegiati, qui in propria Ecclesia sepeliunt, si defuncti ibi elegerunt sepulturam. *de sepulturis c. In nostra.*

Quarta à locis piis Ecclesiis, &c. soluenda non est de legatis sibi factis. *Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Quarta à regularibus soluenda Parochis, quænam est, quanta. & quando non soluenda. Vide, *Regul. circa Parochos.*

Vide, *Funeralis.* Vide, *Sepultura.* Vide, *Sepelire.*

Quartadecimani.

Quartadecimani hæretici, id est, qui Pascha celebrandum docebant Luna 14. si peniteant, & veniant ad fidem, recipiantur cum abiuratione hæresis. *Conc. Laodic. c. 7.*

Querela.

Querelæ laicorum contra clericos, & è contra, per Episcopum sunt terminandæ. *2. q. 5. c. Presbyter.*

Vide, *Accusare.* Vide, *Accusatio.*

Quæstiones.

Quæstiones omnes de Religione, & fide, ex Patrum veterum doctrina sunt decidendæ. *In concil. Ephesin. ep. Cyrilli ad Nestorium.*

Quæstiones inanes, & inutiles fugiendæ. *Clemens 1. ep. 1. c. 4.*

Quæstiones difficiles à Sede Romana decidendæ sunt. *Pelag. 2. ep. 8. in fi.* Vide, *Papa circa res fidei.* Vide, *Eccl. Rom.*

Quæ-

Quæstiones nouæ fugiendæ, & standum est dictis Sanctorum veterum Patrum. *conc. Francfordien.in decr.circa fin.*
Quæstiones stultæ, & sine disciplina, relinquendæ sunt. *conc. Valent.2. c.1.*
Quæstiones de gratia, & natura, cauendæ sunt. *concil. Valent.2. cap.6.*
Quæstiones difficiles, subtiles, & curiosæ non sunt proponendæ populis, & præsertim rudibus. *conc.Trident. sess.25.in decr. de purgatorio.*
Quæstiones de prædestinatione, & præscientia.
Vide, *prædestinatio*. Vide, *præscientia*.
Quæstiones, & pugnas verborum sequentes sunt Pseudo-Ecclesiastici. *conc. colon.2. par.4. cap.4.*

Quæstores eleemosynarum.

Quæstores eleemosynarum non admittendi, nisi habeant literas Diœcesani, vel Papæ. *conc.Lateran.4. c.62. de pœnitentijs, & remiss. cap. cum ex eo. Clement. de pœnit. &c. cap. fin.*
Quæstores eleemosynarum, nihil possunt populis proponere, præter id, quod in literis, seu licentijs continetur. *concil. Lateran.4.cap.62. concil.Toletan.11. c.13. Clement.de pœnit. &c. cap.fin.*
Quæstores eleemosynarum non possunt gestare habitum falsæ Religionis; neque versari in tabernis, alijsque locis indecentibus. *conc.Later.4. c.62.*
Quæstores regulares non possunt retinere sibi partem eleemosynæ, sed totam deferre, & consignare debent monasterio. *concil.Treuer. c.11.*
Quæstorum licentiæ per Episcopum legendæ, & probandæ, alias non possunt quæstuare. *Clement. de pœnit. &c. c. fin. conc. Toletan.11. cap.13.* alias per tres menses carceri mancipentur, & quæ collegerunt, Ecclesiæ restituant. *ibid.* & *Refor. cleri Germaniæ c.16.*
Quæstores tenentur iurare Episcopis, quod bona quæsita non ad proprium vsum, neque luxum conuertant, neque pactum fecerint de summa colligenda. *Reform. cleri Germaniæ cap.16.*
Quæstores eleemosynarum sub falso nomine Cruce-signatorum, si sunt laici, excommunicantur; si clerici, suspendantur ab officio, & beneficio. *de priuileg. cap.Tnarum.*
Quæstores contra præmissa delinquentes, puniantur per Episcopum, non obstante priuilegio, &c. *Clement.de pœnit. & remiss. cap.2. §. fin.*
Quæstores non possunt absoluere, neque malè ablata dimittere; neque indulgentias distribuere. *ibid. §. Ad hæc.*
Quæstores non permittantur ab Episcopis prædicare. *Concil. Trid. sess.24. de reform. c.2.*
Quæstores, qui indulgentias publicant, & eleemosynas colligunt, omninò abrogentur. *Concil.Trident. sess.21. de reformat. cap.vlt.*
Quæstores eleemosynarum pro hospitalibus, quales deputandi. Vide, *Eleemosyna.*
Quæstores eleemosynarum in statu Ecclesiastico deputari possunt à ministris Confraternitatis Confalonis pro colligendis eleemosynis ad redimendos Captiuos eiusdem status. *Sixtus V. const.37. cum benigna.*
Quæstuare nullus potest pro eleemosynis S. Antonij de Vienna, sine licentia Generalis, vel Capituli Religionis S. Antonij, sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *Clement 7.const.2. Rationi.* Vide, *Eleemosyna in fine.*

Quidam alij.

Per particulam *Quidam alij*, intelliguntur tres, vel quatuor. *De rescriptis in 6. cap. cum in multis.*

Quindennium.

Quindennium Sedi Apostolicæ tenentur soluere omnia monasteria, beneficia, prioratus, &c. perpetuò vnita, quæ annatam non soluunt. *Paulus II. const.6. Decet.*
Quindennium soluendum importat medietatem fructuum vnius anni, secundum valorem, quem habebant, quando fuit facta vnio. *ibid.*
Quindennium tenentur soluere omnia beneficia vnita monasterijs, locis pijs, hospitalibus, &c. si accedunt ad summam 24. ducatorum de Camera. *Sixtus 5. constit.33. cameræ.* Et possunt compelli, non obstante præscriptione,& centenaria completa; & omnia contraria abrogantur. *ibid.*
Vide, *Beneficiati quo ad iura cameræ.*

Quinquagesima.

Quinquagesima à Telesphoro Papa fuit instituta. *Dist.4. cap. Quadragesima.*
In quinquagesima, olim, clerici tenebantur ad ieiunium, ex S. Gregorio Papa. *Dist.4. cap.Denique.*

R

S. Raymundus.

S. Raymundus Barcinonen. Annò 1601. canonizatur à *Clemente 8. const.77. Romana.*
S. Raymundi Ordinis Discalceatorum Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, officium ab iis Fratribus recitari potest. *Vrbanus 8. const.52. Saluatoris.*

Raptor. Rapiens.

Raptores mulierum, cooperantes, vel aliter concurrentes, si clerici, cadunt à gradu; si laici, anathematizantur. *Conc. calcedon. c.27.conc.Regiaticin.c.10.conc. Roman.sub Zacharia c.7. conc. Aurel.3. c.16.conc. Meldense c.66. concil. Aquisgran.3.par. 4.c.24. 36. q.2. c. Eos. cap. Si quis il 2. cap.Nullus. & cap. de puellis. Symmachus epist. ad Cæsarium. conc. Arausic.1. c.27. conc. Vermat.1. c.27.* Ipso facto sunt excommunicati, infames & incapaces dignitatum omnium. & si clerici, à proprio cadunt gradu. *Conc.Tridentin. sess.24. de matrim. reform. c.6.*
Raptor mulierum non dicitur, qui consensu illarum eas capit; vel qui desponsatam cognoscit carnaliter; vel qui matrimonium cum aliqua facit, etiam reclamantibus parentibus. *Conc.Later.3. p.50. c.24.*
Raptori non est concedenda rapta. *Ioannes 8. cp.172.*
Rapiens non est minus crudelis, quam occidens. *14. q.4. cap. quid dicam. & cap. Si quis.*
Raptores virginum, vel viduarum, etiam si cum consensu parentum eas ducant io vxores, publicè pœniteant, & aliis mortificationibus puniantur, & ab actu coniugii separentur. *conc.Meldense c.64.* Et eorum filii non possunt promoueri ad gradus Ecclesiasticos, nisi maxima adsit necessitas, vel maximi sint meriti. *ibid.*
Rapiens virginem sacram, vel attentans rapere, acriter puniendus; & rapta recludatur in monasterio. *conc.Meldense c.67.* Pœna mortis puniendus est. *De pœnit. dist.1. c.7. Si quis non dicam. 36. q.2. cap.Si quis.*
Vide, *Monialis*. Vide, *Virgo.*
Rapiens mulierem tenetur eam decenter dotare, siue in vxorem ducat, siue non; & dos danda est arbitrio iudicis. *conc.Trid. sess.24. de matrim. reform. c.6.*
Rapiens alienam vxorem, quomodo tractandus. *conc. Meldense c.68.* Excommunicatur; & si non restituit, anathematizatur. *Ioann. 8. ep.140. conc. Metense 1. c.7.*
Rapiens sponsam, publicè puniendus est; & non potest cum ea contrahere. *Post conc. Toletan.1. c.6.* & si contrahunt, anathematizantur. *ibid.*
Raptores clerici, vel laici, quomodo puniendi. *36. q.2. cap. de puellis. cap. Raptores.*
Raptores nubere non possunt cum raptis, nisi facta pœnitentia. *36. q.2. cap. Si autem, & cap. Placuit.*
Raptor non potest cum rapta nubere, quandiù hæc est in eius potestate. Sed si posita in loco tuto, & in sua libertate vult illum habere in virum, potest accipere. *De raptoribus cap. Accedens. conc.Trid. sess.24. de matrim. reform. c.6.*
Raptore post pœnitentiam moriente, rapta non potest alteri nubere,

nubere, nisi ex dispensatione Episcopi. 36. *q.2.c. Si autem*.

Raptor nubens cum rapta, nulliter facit. Vide, *Matrimonia ratione raptus prohibita*.

Raptores sunt etiam qui attentant, licet non sequatur, ideo puniendi. 36. *q.2.c. Raptores*.

Raptor, si mulier consentiente abducit illam, potest cum ea contrahere. *De raptoribus c. Cum causa*. Et non possunt amplius separari ob religionem, nisi ex mutuo consensu. *ib.*

Raptus. Rapta.

Raptus est, cùm inuita mulier capitur. 27. *q.2. c. Raptus est*. Vide, *in praeced.* 36. *q.1. c. Raptus*.

Raptus non est, si muliere consentiente, hæc capitur; vel desponsata, carnaliter cognoscitur; vel inuitis parentibus cum ea matrimonium fit. *Concil. Later.3. p.50. c.24.*

Rapta non dicitur mulier, quæ volens capitur. *De raptoribus c. Cum causa*.

Raptus est etiam, si nihil de nuptijs puellæ scitur. 27. *q.2. c. Lex illa*. 36. *q.1. c. Raptus*.

Raptum attentantes, adhuc puniendi sunt; etiam si non sequatur. 36. *q.2. c. Raptores*.

Rapta violenter, potest cum alio nubere. 27. *q.2. c. Raptor, & c. Statutum est*.

Rapta nubere non potest cum raptore, nisi facta pœnitentia, & quomodo. 36. *q.2. c. Si autem, & c. Placuit. Concil. Regiatic. c.10.* Neque raptæ possunt contrahere, donec sunt in potestate raptoris. Vide, *Matrimonia prohibita ratione Raptus*. Vide, *in praeced. tit.*

Rapta nubere non potest cum aliquo, si erat alteri desponsata, sub pœna excommunicationis. 27. *q.2. c. De coniugali*.

Rapta excommunicanda est, nisi raptorem deserat, & ad sponsum redeat. 27. *q.2. c. Agatho*.

Rapta reddenda est parentibus, maximè si erat desponsata. 27. *q.2. c. Desponsatas*.

Rapta de manu raptoris eripienda, etiam si ad Ecclesiam confugerit. ipse verò raptor in eo casu à morte liberetur. 36. *q.1. c. De raptoribus*. Si verò rapta consenserit, & patrem habeat, confugiatque ad Ecclesiam, ad quid tenetur. *ibid.*

Rapta potest cum raptore contrahere, si separata in loco tuto ponitur, & habeat libertatem contrahendi. *De raptoribus c. Accedens*. Vide, *in praeced. tit. Raptor*.

Et postea non possunt separari, vt Religionem ingrediantur, sine mutuo consensu. *ibid. c. Cum causa*.

Rapta consentiens in abductione, potest contrahere cum raptore. *ibid.* & post *Conc. Tolet. 1. c.6.*

Rapta consentiens cum raptore, non potest cum alio contrahere. *Post Conc. Tolet. 1. c.6.*

Raptæ vxores reddendæ suis viris; viduæ, virgines, &c. reddantur suis parentibus. *Conc. Regiaticinum c.10.*

Raptores Ecclesiarum, domorum, &c.

Vide, *Ecclesiarum bona non inuadenda*.

Raptores Ecclesiarum à Prælato loci puniantur, & excommunicentur, donec satisfaciant. *De raptor. c.1.*

Raptores Ecclesiarum carent Ecclesiastica sepultura. & si præsunt, priuantur officio, & beneficio. *ibid. c. Super eo*.

Raptores ex Principis delegatione, possunt puniri citra sanguinem. *ibid. c. In Archiepiscopatu*.

Raptores famosi, nisi satisfaciant, sunt incapaces sepulturæ Ecclesiæ: intestabiles, & filij eorum inhabiles ad beneficia Ecclesiæ. *Concil. Tolet.22. cap.22.*

Vide, *Fures*. Vide, *Latrones*.

Rasura.

Rasura literarum Papæ in loco non suspecto, non arguit falsitatem. *De crimine falsi. cap. fin.*

Ratio. Ratiocinium.

Ratio præponenda est consuetudini. *dist.8. c. Veritati. cap. Si consuetudinem. & c. Qui contempta*.

Ratiocinijs nequit vacare clericus. *dist.88. c. Inutile*. Vide, *Clericis prohibita*. Vide, *Clerici circa negotia*.

Ratum habere. Ratificare.

Ratam habens percussionem clerici factam suo nomine, licet sine mandato, excommunicationem incurrit, vt percutiens. *De sent. excommunic. in 6. c. Cum quis*.

Ratam habens percussionem clerici non factam suo nomine, peccat, sed non excommunicatur. *ibid.*

Ratum nequit haberi verè, quod suo nomine factum non est. *ibid.* & *De regulis iuris in 6. reg.9.*

Ratihabitio retrotrahitur, & similis est mandato. *De regulis iuris in 6. reg.10. & de sent. excom. in 6. c. Cum quis*.

Rauenna.

Rauennæ Archiepiscopatus confinia, quænam sint. *Clemens 8. const.116. Romanus*. §.6.

Rebaptizare. Rebaptizatus.

Rebaptizare non licet. *De consecrat. dist.4. c. Non licet, & c. Rebaptizare*.

Rebaptizandum est quando non in vera forma, vel materia baptizatum est. *De consecrat. dist.4. c. De Arrianis*.

Rebaptizandi sunt illi, de quibus ignoratur, an sint baptizati. *ibid. c. Paruulos. c. Placuit. c. Cum itaque, & c. Si nulla*.

Rebaptizati ignoranter non indigent pœnitere. sed non possunt ordinari. *ibid. c. Quibus*.

Rebaptizati scienter, quomodo puniendi. *de consecrat. dist. 4. c. Eos quos. Felix 3. ep.7.* Si vero ante pubertatem hoc accidat, quomodo tractandi. *ibid.* Vide, *Baptismus non iterandus*.

Rebellis.

Rebelles contra Principes bonis omnibus priuandi sunt. *Concil. Tolet.6. c.14. Conc. Vormat.1. c.43.* & sunt excommunicandi. *ibid.*

Rebelles suo Prælato, deponantur. *De excessibus Prælator. cap. Graue*.

Rebelles in statu Ecclesiastico. Vide, *Ecclesiasticus status*.

Receptare. Receptus. Recipere.

Receptus sub protectione Papæ, non per hoc fit exemptus. *de priuileg. c. ex parte tua il 2.*

Receptus ab vniuersitate, si hæc habet facultatem, ab ea recipitur: si vero non habet, quando intelligitur receptus à Papa. *De rescript. in 6. c. Cum aliquibus*.

Recipiens habitum nouitiorum, potest redire ad sæculum. *de regularibus c. Super eo*. Vide, *Regulares*.

Recipiens aliquid pro gratia, vel iustitia Sedis Apostolicæ, quas censuras incurrit, & quibus alijs pœnis subiacet. Vide, *Sedes Apostolica*.

Receptans in statu Ecclesiæ bannitos, aut facinorosos, quomodo puniendus. *Iul. 3. const. 17. Cum ciuitates. Pius 5. const.10. Ex superna*. Vide, *Bannitus*.

Receptans fautores bannitorum, homicidarum, latronum, rebellium, in statu Ecclesiæ quomodo sunt puniendi. *Pius 5. const.10. Ex superna*. Vide, *Bannitus*. Vide, *Latrones*. Vide, *Rebelles*.

Recipiens clericum fugientem à suo Episcopo, excommunicetur. 21. *q.5. c. Si forte*.

Receptans duellantes, aut bannitos; dans fauorem, &c. quomodo citandus, & puniendus. *Iulius 3. const.25. cum sicut*.

Recitare.

Recitatio officij facienda est cum mente eleuata ad Deum. Vide, *Officium*. Vide, *Psallere*.

Recitare tenentur officium beneficiati, & pœna. Vide, *Beneficiatus*. quos fructus perdit in ea die. Vide, *ibid. ex constit.135. Pij V. Ex proximo*.

Recon-

Reconciliare. Reconciliatio.

Reconciliare nullum poteſt ſacerdos in publica miſſa. *concil. carthag.1. cap.3.*
Reconciliandi ſunt hiſtriones, ſcenici, &c. dum veniunt ad pœnitentiam. *Conc. Carthag.3.c.35.*
Vide, *Confeſſio.* Vide, *Pœnitentia Sacram.* Vide, *Abſolutio.*
Reconciliari nolens, inedijs maceretur. *Diſtinct.90. cap. Si quis contriſtatus.* & communione priuetur. *ibid. cap. Perlatum.*
Reconciliatio cum Deo, fit per iuſtificationem.
Vide, *Iuſtificatio.*
Reconciliatio Eccleſiæ, quomodo facienda. Vide, *Eccleſia polluta.* Vide, *Pollutio.*
Reconciliatio excommunicatorum quo ritu, & forma eſt facienda. *11. q.3. c.cum aliquis.*
Reconciliatus in caſu mortis conualeſcens, faciat pœnitentiam, abſque communione. *26. q.6. cap.Si quis de corpore.* Vide, *Pœnitentia, ſeu ſatisfactio.*

Rector.

Rector Eccleſiæ leproſus remouetur, ſed de bonis Eccleſiæ ſuſtentatur. *De clerico ægrot. c.de Rectoribus, & c.Tua nos.*
Rectori leproſo datur coadiutor cum congrua ſuſtentatione. *ibidem.*
Rectori Eccleſiæ danda eſt congrua portio. *De præbendis, &c. cap. Extirpanda.*
Rector. Vide, *Prælati.* Vide, *Eccleſiarum Rectores.*

Recuſare. Recuſans.

Recuſare poteſt reus locum ſuſpectum, in quo audiri debet. *De off. & poteſt. Iud. deleg. cap. cum R.*
Recuſare poteſt reus coniudices ſuſpectos. *ibid.*
Recuſari poteſt delegatus Papæ, ſi eſt dominus impetrantis. *De off. & poteſt. Iud. delegat. cap. cauſam quæ.*
Vide, *Delegatus.*
Recuſari poteſt delegatus Papæ, ſi eſt conſanguineus impetrantis, vel ſi fuit aduocatus in ea cauſa. *De appellation. & recuſat. cap. Poſtremò.* & hoc etiam ſi commiſſio ſit cum clauſula *appellatione remota. ibid.*
Recuſari non poteſt executor. *ibid. c.Nonit illc.*
Recuſari poteſt Iudex non ſolum inimicus, ſed etiam ſuſpectus, etiam Epiſcopus. *conc.Later.3. in append. tit. de appellat. cap.27.*
Recuſans iudicem, debet cauſam probabilem proponere, & coram arbitris probare. *De appellat. & recuſat. cap. cum ſpeciali. cap. Secundò requiris. §. Tertiò.*
Recuſatio iudicis requirit cauſam rationabilem, ſicut appellatio. *De appellat. & recuſat. cap.Super eo il 2.*
Recuſationis cauſa non probata in termino, redit cauſa ad Iudicem recuſatum. Si verò probetur, ſuperſedere tenetur. *De appellat. & recuſat. cap.Secundo requiris.*
Recuſationis cauſa aſſignata ab arbitris, dandus eſt terminus partibus. *De off. & poteſt. Iud. deleg. cap. Suſpicionis.*
Recuſans iudicem poteſt cum aduerſario, vel ſi non habet, cum iudice conuenire de Arbitris; vel ipſe vnum, & iudex alium eligat: & ſi non concordant, eligant tertium, & quod duo ex eis decernunt, ſit firmum. *De appellat. & recuſat. cap. cum ſpeciali.*

Recurſus.

Recurſus ad ſuperiores omninò permitti debet. *Ioan.8. ep.95.*
Vide, *Appellatio.* Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ.*

Reddere. Reddens.

Reddens debitum vxori petenti, meritum habet continentis. *33. q.5. cap.Secundum.*
Vide, *Vir.* Vide, *Vxor.* Vide, *Coniuges.*

Redemptio.

Redemptio Captiuorum ſtatus Eccleſiaſtici, quomodo, & per quos facienda. Vide, *Captiui.*

Redire. Rediens.

Rediens ab Hæreticis, quomodo tractandus. *1. q.3. cap.conuenientibus apud cap. Si qui voluerint.*
Rediens ab hæreſi poſt publicam confeſſionem debet abiurare hæreſim, & auctorem. *1. q.7. c.Si quis Epiſcopus.*
Rediens poſt prædicta, poteſt recipi io ordinibus. *1. q.7. cap. Saluberrimam.* Vide, *Hæreſim relinquens.* vel *ab hæreſi rediens.* Vide, *Epiſcopus rediens ab hæreſi.*
Redeuntes à ſchiſmate, quid, & quomodo debent iurare. *1. q.7. cap.Quoties cordis.*
Clericus non rediens ad reſidentiam, monitus, priuatur beneficio. *De cleric. non reſident. cap.finali.*

Redditus Eccleſiarum.

Redditus Eccleſiæ non accipiat, qui de ſuis poteſt ſuſtentari. *1. q.2. c.Clericos. & cap.Paſtor Eccleſiæ.*
Redditus Eccleſiæ in quatuor partes diuidendæ, & quas. *12. q.2. cap.conceſſo. cap. Quatuor. cap.de redditibus. cap. Cognouimus, cap. Mos eſt, & cap. Sancimus.*
Redditus Cathedralium, & regularium Eccleſiarum dimiſſarum, pertinent ad ſucceſſores. Excepto, ſi tunc alicui perſonæ competat iuriſdictio cum emolumento. *Clement. de elect. &c. cap.Statutum.* & quid intelligitur nomine emolumenti. *ibid.*
Redditus Eccleſiæ, quomodo expendendi.
Vide, *Eccleſiæ redditus.*
Redditus Conuentuum. Vide, *Regulares.* Vide, *Eccleſiæ bona, &c.*

Referendarij Curiæ Romanæ.

Vide, *Secretariorum Collegium.*
Referendariorum vtriuſque Signaturæ Sedis Apoſtolicæ, omnia priuilegia confirmat *Paulus 3. conſt.12. Romani.* & alia concedit *conſt.23. Debita.* Fiunt nobiles, & Comites Aulæ Lateranenſis; gaudent, ac ſi nobiles ex vtroque parente eſſent nati. Poſſunt vti armis, & inſignibus Papæ. Creare notarios; legitimare baſtardos, & ſpurios; & adiunctis duobus, aut tribus Doctoribus poſſunt conferre Lauream in vtroque, vel altero Iure; & iſti Doctorati gaudent, ac ſi in Vniuerſitate eſſent Laureati. Si ſunt Abbates, poſſunt vti mitra, baculo, anulo, &c. & benedicere populo in officijs præſenti. Expeditiones literarum Apoſtolicarum pro eis gratis faciendæ. Gaudent franchirijs gabellarum, & ſex vegetum vini ſingulis annis. Eorum beneficia, famuli, & bona, ſunt exempta à iuriſdictione Epiſcoporum, & aliorum ſimilium Prælatorum, & Archiepiſcoporum. Sunt immediatè Papæ ſubiecti. Exactores gabellarum, boletarum, &c. nihil ab eis exigere poſſunt. Proceſſus facti contra eos ab alio, quam à Papa, nulli ſunt. Plura beneficia poſſunt conſequi; item gratias expectatiuas. In obtentione beneficiorum omnibus (exceptis Cardinalibus) ſunt præferendi. Aliqua beneficia incompatibilia ſæcularia, vel regularia habere poſſunt cum certis limitationibus. Abſentes ob ſeruitium Papæ, vel ſtudium, beneficij fructus percipiunt. Eligere poſſunt confeſſarium, qui à caſibus Papæ (exceptis quibuſdam) ſemel in vita eos abſoluat, ab alijs vero quoties placet, ſemel in vita, & ſemel in morte à dicto confeſſario indulgentiam plenariam obtinere poſſint. Altari portatili poſſint vti, & miſſam ante lucem facere celebrare, etiam in terris interdictis, ianuis clauſis, cum quatuor alijs perſonis. tempore Quadrageſimæ, &c. ſtationes vrbis in duabus Eccleſijs, vel tribus Altaribus vnius, conſequi poſſunt, io Quadrageſima, & alijs diebus, de vtriuſque medici conſilio, lacticinijs, & carnibus veſci; recitare officium cum alijs ſocijs poſſunt, item audire confeſſiones in locis beneficiorum, abſque licentia Epiſcoporum. teſtari poſſunt de acquiſitis, etiam

ex

ex beneficijs, & aliter disponere. possunt permutare beneficia, & resignare cuiuis, sic etiam commendas, vniones, &c. *Paulus* 3. *ibid.* confirmantur à *Sixto* 5. *vt infra*.

Referendarij officium est perpetuum. Antiani precedunt alijs, etiam si isti essent Episcopi. In locis beneficiariorum substituant vicarios. & alia multa circa mutationē resignationē &c. eadem confirmat. *Sixtus V. const.*41. *Quemadmodum*.

Referendarij quas materias proponere possunt in Signaturis, & quas non; quando manus apponere, & quando non, in commissionibus siue appellationum, siue aliis. quas causas possunt ordinarijs committere. quomodo abbreuiare debent lites, &c. alias. *Pius* 4. *const.* 59. *Cum nuper*.

Referendarij vtriusque Signaturæ quales debent esse. *Sixtus V. const.*41. *Quemadmodum*. Centum debent esse signaturæ iustitiæ, & non plures, & ex his 70. tantum Signaturæ gratiæ. *ibid.*

Referendarij gratiæ debent esse legitimè nati, clerici, doctores in altero, vel vtroque iure, per biennium versati Romæ in habitu clericali, annorum ætatis 25. debet habere vnde cum gradu sui honoris viuant. *ibid.* Quomodo promouendi. *ibid.*

Referendarius Signaturæ gratiæ esse non potest, qui per biennium in signatura iustitiæ non permansit, exceptis clericis Cameræ & Auditoribus. 18. semper debent esse præsentes in curia. *Sixtus* 5. vbi supra. Quomodo debent proponere causas, & ferre sententias. & confirmantur supradicta priuilegia. *ibid.*

Referendarij Signaturæ gratiæ, & iustitiæ in causarum expeditionibus ad quid tenentur, & ad quid possunt se extendere, omnia distinctè. *Paulus V. constit.*71. *Vniuersi*. *tit. De Signatura Gratiæ, & iustitia*.

Reformatio. Reformati.

Reformatio prima ordinis Minorum sancti Francisci. Vide, *Fratres Minores sancti Francisci*.

Reformatio Regularium. Vide, *Regularium reformatio*.

Reformati Conuentuales S. Francisci instituti approbantur, & forma viuendi. *Sixtus V. const.* 68. *Apostolici*.

Reformati beatæ Mariæ Mercedis Redemptionis captiuorum. Vide, *Fratres Beatæ Mariæ*.

Reformati Discalceati S. Augustini. Vide, *Fratres S. Augustini, &c.*

Reformati Obseruantes. Vide, *Fratres Minores Strictioris obseruantia*.

Reformationis decreta inserenda regulæ, & constitutionibus regularium. Vide, *Regul. Reformatio, & decreta*.

Refugium.

Refugij monasterium Romæ erigitur. *Clemens* 8. *constit.*35. *In supremo*. In tres partes diuiditur: in vna detinentur virgines, quæ in periculo versantur, donec de matrimonio, vel de religione deliberent. In secundo, viduæ honestæ conditionis. In tertio, impudicæ conuertitæ. Forma, & modus administrandi dictum monasterium. *ibid. per* §§.14. Iudex causarum illius monasterij est Senator, & à nullo alio potest iudicari de eo. *ibid.* In additione sequenti.

Reges.

Reges à rectè regendo dicti, id est, iustè, & piè gubernando. Si his careant, sunt tyranni. *Conc. Mogunt.*3. *c.*2.

Reges honorare debent sacerdotes, non iudicare. 11. *q.*1. *c. Sacerdotibus*. Eis sunt subiecti. *Dist.*10. *c. Suscipitis*.

Reges debent malos comprimere, & bonos iuare. 23. *q.* 5. *cap. Regum*.

Reges, & Imperatores subsunt Episcopis. *De maiorit. & obed. c. Sollicita. & dist.*10. *vbi supra*.

Reges vngi debent in brachio, non chrismate, sed oleo. *de sacram. vnct. c. vn.* §. *Vnde*.

Reges, vel Imperatores non possunt Ecclesiasticas dignitates clericis conferre. *Conc. Claramont. c.*16.

Regi Galliæ conceditur, vt quædam beneficia, & Ecclesias in suo Regno possit conferre. *Extra, de tregua, & pace. c. Ad vniuersalis*. Vide, *Gallia*.

Reges non possunt à clericis exigere gabellas, tallias, collectas, &c. Vide, *Laici*. Vide, *Clerici*. Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœna*.

Rex eligi non potest puer. *Alexander* 4. *const.*7. *Firma*.

Rege aliquo excommunicato à Papa, &c. datur ab eodem Papa facultas eligendi alium. *Greg.*7. *const. vnic. Beate Petre*.

Reges excommunicati à Papa reconciliandi. *Alexander* 3. *const.*2. *Quanta*. *Calixtus* 2. *const. Omnipotenti*. *Greg.*7. *const. Quoniam pro amore*.

Reges multi à Papa obtinent Regnum. *Alexander* 6. *const.*2. *Inter cætera*.

Rex Bohemiæ à Papa obtinet, vt sic intituletur. *Innocent.*3. *const.*6. *Licet ante*.

Rex Aragoniæ coronatur Romæ *ab Innoc.*3. Idem *const.*8. *Cum quanta*.

Rex Aragoniæ obtinet, vt deinceps coronetur ab Archiepiscopo Cæsaraugustano. *ibid.*

Rex Armenorum petit confirmationem à Papa. Vide, *armeni*.

Rex Hispaniarum obtinet à Papa dominium insularum Americæ, seu Indiæ occidentalis; & vt possit alijs relinquere in hæreditatem. *Alexander* 6. *const.*2. *Inter cætera*.

Reges, & Reginæ, quale priuilegium habent, vt non possint excommunicari. Vide, *Priuilegium*.

Reges à Papa ex causa priuantur Regnis. Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges*.

Reges à Papa obtinent Regna. Vide, *Papa*. *ibid.*

Reges alienantes aliquid in præiudicium Regni, etiam si iurant de non reuocando, non tenentur stare iuramento. *Honorius* 3. *ex Ctrone, de iure iurando c.*3.

Reges N. & N. Vide in suis locis.

Reges tenentur prius se, deinde alios regere. Et quæ sint requisita boni regis. *Conc. Parif.*6. *l.*2. *c.*1. Tenentur vti bonis ministris, & iudicibus, alias mala ipsis imputantur. *ibi. c.*3.

Reges mali etiam de permissu Dei dantur. *ibid. c.* 5.

Reges rationem Deo daturi sunt de malo gubernio. *Conc. Aquisgran.*3. *p.*4. *c.*3.

Reges non possunt condere leges circa Ecclesiasticas res. *concil. Meldense c.*22.

Regis officium est regere, iudicare, Ecclesiam defendere, nec non viduas, pupillos, & orphanos; ac inuigilare, vt ministri benè iudicent. *Conc. Parif.*6. *lib.* 2. *cap.* 2. *Concil. Mogunt.*3. *c.*4.

Regibus ab omnibus subditis est obediendum. *ibid. l.*2. *cap.* 8.

Regis imperium spernens, & præcepus eius non obediens, potest excommunicari. *Conc. Meldense c.*15.

Regi insidians, excommunicetur. *Conc. Meldense*.

Reges impedientes ordinationes Ecclesiarum, per Papam sunt reprimendi. *Gregor.*7. *l.*1. *ep.*35. & 36.

Reges iniusti, & tyranni, per Episcopos sunt reprimendi. *Gregorius* 7. *l.*2. *ep.*5.

Regi excommunicato pœnitenti, quæ pœnitentia est imponenda. *Gregor.*7. *l.*4. *ep.* 12.

Reges tenentur à suis Regnis expellere hæreticos. *Conc. constant. sess. vlt. in const. Martini V.*

Tenentur dare auxilium Inquisitoribus contra illos. *ibid.* alias non tenentur Christiani.

Tenentur statim recipere hæreticos condemnatos ab Inquisitoribus, sibique derelictos. *ibid. Martin. V.*

Reges, & Principes tenentur vindicare iniurias illatas Sacramentis. 23. *q.*5. *c. Si propterea*.

Regina mortuo Rege, in monasterio Virginum debet se recipere. *Concil. Tolet.*4. *c.*13. *Conc. Cæsaraugust.*3. *c.*5.

Regna.

Regnorum firmamentum Christus est. *Conc. Ephes. in epist. Cyrilli ad Monachos Ægypti*.

Regnorum destructio est impietas in Deum. *ibid.* Vbi multa scripturæ Sacræ adducuntur exempla.

Regni Galliæ cum Sede Apostolica concordata circa beneficia conferenda in Delphinatu. *Extra, de tregua & pace c.*1.

Regnum *N. & N.* Vide, *N. & N.*

Regna

Regna per iuſtitiam firmantur, & per iniuſtitiam euertuntur. *Conc. Pariſ. 6. lib. 2. cap. 4.*

Regna propagantur, cum Eccleſiam Catholicam defendunt. *Conc. Mogunt. 3. c. 2.*

Regia poteſtas.

Regia, & ſacerdotalis poteſtas, ſemper rexerunt mundum. *Conc. Colon. 2. par. 2. cap. 2.*

Regia poteſtas eſt inferior Epiſcopali. *Gregor. 7. lib. 4. ep. 2.* Vide, *Epiſcopalis dignitas, diffuſè.*

Regiſtra, &c.

Regiſtratores Cameræ Apoſtolicæ. Vide, *Camera Apoſt.*

Regiſtra à notarijs, &c. quomodo conſeruanda. & obligationes horum. *Paulus V. conſt. 71. tit. de regiſtris, &c.*

Vide, *Notarius.*

Regiſtratores Cancellariæ, quid pro pretio poſſunt accipere, & alia obligationes. *Martinus V. conſt. 3. in Apoſtolica.*

Regula iuris.

Regulæ iuris in decretis *Gregory IX.* ſunt 11. & ſunt in *lib. 5. tit. vltim.*

Regulæ iuris in ſexto decretalium ſunt 88. *De regulis in 6.*

Regula Fratrum Minorum S. Franciſci.

Regula fratrum Minorum declaratur per omnia capita *à Nicolao 3. de verbor. ſignif. in 6. c. Exijt.* Deinde *à Clem. V. Clement. de verbor. ſignif. cap. Exiui.*

Quænam præcepta ſint obligatoria, & quæ æquipollentia. *ib.*

Regulæ eiuſdem declaratio quo ad habitus, formam, & pretium; quo ad granaria, cellaria, *&c. Extrau. Ioann. 22. de verbor. ſignif. cap. Quorumdam, & ſeqq.*

Regula fratrum Minorum poteſt interpretari, licet in mandato, ſeu teſtamento Sancti Franciſci, hoc prohibeatur. *de verbor. ſignif. in 6. cap. Exijt.*

Regulæ præfatæ declaratio facta per *Nicolaum 3.* à nullo poteſt alterari, ſub pœna excommunicationis reſeruatæ. *ibid. in fine.*

Regulam cum præfata declaratione, damnantes eidem excommunicationi ſubiacent. *ibid.*

Sed *Ioannes* 22. tollit excommunicationem circa declarationem, & dicit declarari poſſe, & ipſe declarat. *Extrauag. Ioann. 22. de verbor. ſignif. cap. Quia nonnumquam.*

Regula Fratrum Minorum, & aliorum Ordinum poteſt à Papa, & declarari, & relaxari. *Extrau. Ioann. 22. de verbor. ſignificat. cap. ad conditorem.*

Vide, *Fratres Minores S. Franciſci.*

Regularium Ordines, inſtitutio, finis, & vtilitas.

Regularium ordo ab Apoſtolis fundatus eſt. *Conc. Meldenſe cap. 9.*

Regularium ordines non ſunt introducti à diabolo, ſed à Deo. *Conc. conſtantienſe contra art. vlt. Io. Vvicleff.*

Regularium, & clericorum ſæcularium vna eſt Eccleſia. *Clement. de exceſſib. Prælat. cap. vn.*

Regulares ſunt membra Religionis Chriſtianæ. *Concil. conſtantienſe contra ar. 23. & 34. Io. Vvicleff.*

Regularium Religiones eſſe debent in Eccleſia. *concil. Senonen. cap. 17.*

Regularium Religionum inſtitutores non peccarunt. *Conc. conſtantienſe contra ar. 22. Io. Vvicleff.*

Regularium vita eſt maximè accommodata perfectioni euangelicæ, dum purè obſeruatur. *Conc. Colon. 2. p. 10. c. 1.*

Regularium Religio quælibet eſt aptior ad obſeruantiam præceptorum Dei. *conc. conſtantienſe contra ar. 21. & 35. Io. Vvicleff.*

Regularium Religiones vota emittens benè facit, & obſeruare tenetur. *conc. Senon. cap. 9.*

Religio noua non poteſt inſtitui ſine Papæ licentia. *conc. Lateran. 4. c. 13. de Religioſis domibus cap. fin.* Sub eodem *tit. in 6. cap. vn. Religionum.* Et non approbatæ à Papa, caſſantur. *ibid.*

Regulares ſunt Epiſcoporum coadiutores in vinea Domini. *Clement. de ſepulturis cap. Dudum. Conc. Later. 5. ſeſſ. 11. conſt. 4. Dum intra.*

Regulares mendicantes, & præſertim Minores, & Prædicatores illuminarunt, & exaltarunt Eccleſiam Catholicam. *Extra, de tregua, & pace cap. Vices.*

Regularibus dantes eleemoſynas non peccant. *conc. conſtantienſe contra art. 34. Vvicleff.*

Vide, *Monachorum ſtatus.*

Regularium Religionem, quis ingredi poſſit, & in qua ætate.

Religionem ingredi poſſunt clerici, & ab Epiſcopo nequeunt impediri. *Conc. Tolet. 4. c. 50. 19. q. 1. c. vn.*

Religionem nullus profiteri poteſt ante annum 14. at ſi maior factus ratificabat (olim) tenebat. *De regularibus cap. Significatum.* Nunc autem ſiue mares, ſiue fœminæ, profiteri non poſſunt ante annum 16.

Vide, *Profeſſio.* Vide, *Nouitij.* Vide infra, *Regul. Nouitij.*

Religionem, olim, quis profiteri poterat in anno 15. ætatis. *De regular. in 6. c. 1.*

Religionem, olim, nullus profiteri poterat ante probationem triennij. *17. q. 2. c. Si quis incognitus.*

Religionem ingrediens, olim, ſi in ea permanebat per annum, intelligebatur profeſſus. *De Regularibus c. Ex parte tua.*

Religionem arduam, olim, nullus poterat ingredi, niſi in ætate annorum 18. *De regularibus cap. Qui in inſulis.*

Si nouitij à profeſſis diſtincti non erant in habitu. *de regul. in 6. c. 1. Clement. de regul. c. fin.*

Religionem ingredi, & profiteri non poteſt ære alieno grauatus. Vide, *Æs alienum.*

Religionem ingredi non poteſt furioſus, & factus ſanæ mentis, non tenetur permanere, ſi erat ingreſſus. *De regular. cap. Sicut tenor.*

Religionem ingrediens in infantia, vel ex patris voluntate (olim) non poterat eam relinquere. *20. q. 1. cap. Addidiſtis. cap. Monachum, & cap. Quem primò. conc. Tolet. 10. c. 6. conc. Vormat. 1. c. 23.* Datus à patre ſi profeſſionem faciat poſt annum, non poteſt exire. *conc. Lat. 3. par. 50. c. 10.*

Religionem ingrediens ex patris complacentia, factus maior poteſt exire, ſi vult. *De Regularibus cap. cum ſimus. concil. Toletan. 10. cap. 6.*

Religionem ingrediens puella ante annos 12. poteſt à parentibus impediri: ſi verò vltra illum annum diſſimulant, non poteſt amplius impediri. *20. q. 2. c. Puella.*

Religionem quilibet poteſt intrare, etiam inuitis parentibus. *conc. Senonenſe c. 17.*

Religionem ingredi, & profiteri poteſt coniux poſt matrimonium ratum, non verò poſt conſumatum, niſi coniux conſentiat. *conc. Trident. ſeſſ. 24. can. 6.* Vide, *Matrim. rata quando ſolui poſſunt.* Vide, *coniuges.*

Religionem ingredi vouens, ſi ducit vxorem, non tenetur eam dimittere. *conc. Lat. 3. tit. de extraneis.* Vide, *Regul. reformatio.*

Regularium religionem, quis non poſſit ingredi; & non recipi in ea.

Religionem ingredi non poſſunt ſerui. *conc. Mogunt. 1. c. 23.*

Religionem ingrediente ſeruo, ſi per triennium, non quæratur, fieri poteſt profeſſus. ſi intra tale tempus quæritur, reſtituatur. *cauſa 17. q. 2. c. Si quis incognitus.*

Regularis fieri non poteſt ſeruus ſine licentia domini. recipiens eum eſt excommunicandus. *conc. calced. c. 4.*

Religionem ingredi nequit, qui non habet ætatem legitimam. *conc. Mogunt. 1. c. 23.*

Coniux poſt copulam, non poteſt ingredi religionem ſine conſenſu alterius. Vide, *coniux.* Vide, *Matrimonia ſeparanda.* Et tenetur reddere debitum. *ibid.* Vide, *vxor.* Sed non poteſt petere.

Regularis fieri non potest habens excommunicationem reseruatam Papæ. Sed ad illum remittatur. *conc. Later. 3. in append. tit. de his qui inciaunt, &c. can. 2.* Vide, *Coniuges*.

Religionem ingredi non debet Princeps miles, qui est vtilis Ecclesiæ. *Gregor. 7. lib. 6. ep. 17.*

Regularis fieri non potest coniux, nisi etiam alter intret in religionem. Vide, *Matrimonia quando possunt solui*. Vide, *Coniuges*.

Religionem nullus potest ingredi per potentiam sæcularium. *conc. Rauenn. 4. sub Ioanne 22. c. 6.*

Regularis fieri non potest vllus Episcopus sine licentia Papæ. *De regular. c. Licet quibusdam*.

Si verò ingredi velit arctam religionem, videndum est ex quo fine id facit. *ibid.*

Regulares non possunt recipere ad habitum illegitimos; vel criminosos; vel ære alieno grauatos; vel obligatos ad reddendas actiones. *Sixtus 5. const. 71. cum de omnibus*.

Vide, *Obligatio*.

Regularium religionem per vim ingressi.

Religionem ingressus per vim, potest ab ea exire. *Nicolaus 1. in decr. tit. De votis. c. 2. 20. q. 3. c. Præsens. Ioann. 8. ep. 226.*

Nullùs cogatur sumere habitum regularem. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 88. de regular. &c. c. 1.*

Religionem ingressus non ex propria voluntate, non cogitur in ea manere. *Causa 20. q. 1. cap. Sunt qui monasteria, & cap. Illud autem. De his quæ vi, & metu fiunt. cap. 1. de regular. c. 1.*

Ad religionem nullus trahendus inuitus, & maximè puellæ. *Conc. Colon. 2. par. 10. cap. 1. & 2.* Et professio inuoluntaria est nulla. *ibid. c. 2.*

Regularis professus prætendens per vim intrasse, vel ante ætatem, quid debet agere. Vide, *Regul. religio deseri non potest*.

Regulares Religionem ingredientes, nihil soluant.

Regularis Religionem ingrediens, nihil soluat, siue sit vir, siue fœmina. Regulares, qui id permittunt, seu accipiunt, deponantur. *Conc. Nican. 2. c. 19. 1. q. 2. cap. Nullus Abbas. Conc. Londinen. 1. c. 14. Conc. Lateran. 3. c. 10. Concil. Later. 4. c. 64. Conc. Oxon. 1. c. 32.* Non potest soluere prandium, non pecunias, non iocalia Ecclesiæ. Dans, & accipiens, si sunt personæ singulares, incurrunt excommunicationem: si Capitulum, vel Collegium, suspensionem Papæ reseruatam. Gratis possunt dare. Si data applicata sint communi vsui, Papa ea remittit, vt teneant: si personæ singulari, hæc debet restituere. *Extra, de simonia cap. Sanè.*

Regulares, qui pro ingressu aliquid recipiunt sunt simoniaci. *De simonia c. Non satis, & cap. Veniens ad nos.* Nisi gratis det. *Extra, de simonia c. Sanè.*

Religionem ingrediens, si gratis, & sponte dat aliquid, non requisitus, non est simoniacus, nec etiam qui recipit. *De simonia cap. Dilectus.*

Regulares Religionem ingredientes, excepto victu, & vestitu, nihil soluere debent, nec dare monasterijs, nè hac occasione finito nouitiatu patiantur difficultatem, si velint discedere, eò quod proprias substantias non possunt recuperare. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. Regul. c. 16.*

Dantes, & recipientes bona nouitiorum, sunt anathema. *concil. Trid. ibid.* Nouitio volenti exire à Religione, omnia sua restituantur. & potest compellere mediante Episcopo per censuras, &c. ad restituendum. *ibid.*

Religiosus soluens pretium pro iogressu Religionis, non potest ad sacros ordines ascendere. *Conc. Later. 3. c. 10.*

Regulares recepti per simoniam, quomodo tractandi. *De simonia cap. Dilectus. & c. Quoniam.*

Regulares Religionem ingressi, ad quid tenentur.

Religionem ingressi tenentur in ea permanere. *Conc. Tolet. 4. c. 49. Tolet. 12. c. 2.*

Religionem ingressi in infantia, in anno 15. explorandi sunt, an velint permanere: quod si nolunt, dimittendi sunt. *Post ep. 2. Marcelli 1.*

Religionem aliquo ingrediente, quando vacat beneficium. Vide, *Beneficium*.

Tenentur callere diuina officia, responsoria, &c. *conc. Rauennat. 2. sub Clem. 5. c. 17.*

Tenentur carere proprio peculio, &c. *Conc. Later. 3. tit. Ne clericus cap. 5.*

Religiosus recipiens habitum professorum, cogitur esse religiosus. *De Regularibus c. Super eo.*

Religiosus portans in monasterio habitum, vltra annum, censetur professus, & profiteri compellitur. *de Regularibus c. Ex parte tua.*

Religionem ingrediens cum excommunicatione reseruata Papæ, ad eum est remittendus. *Concil. Later. 3. in append. tit. De his qui incidunt, &c. c. 2.*

Religionem ingrediens ob commodum, vel prælationem, non est monachus, nec Dei filius, sed mercenarius. *Conc. Colon. 2. par. 10. cap. 4.* Vide, *Regul. refor.*

Regularis Religionem ingrediens, circa dispositionem bonorum, vel successionem.

Regularium religionem intrans, si habet filios, vel filias, debet sua bona eis diuidere, & partem potest pro se tenere, quæ sit monasterij. Si post ingressum moriatur, antequam diuidat, filij habeant legitimam, & monasterium succedat in reliquum. *19. q. 3. c. Si qua mulier.*

Regularis intrans in religionem, non cogatur donare bona sua Ecclesiæ. *Conc. Cabilon. 3. c. 7.* Pœna superiorum id procurantium. *ibid.*

Regularis, qui ante ingressum religionis fecit donationem verbo, post habitum susceptum, potest etiam facere scripto, & quomodo. *Gregorius 1. lib. 11. ex regest. ep. 5.*

Religionem ingrediens filius, non potest à patre priuari hæreditate ob ingratitudinem. *19. q. 3. c. vlt.*

Si quis per circumuêtionem in Religionem trahitur, eius bona non monasterio, sed hæredibus debentur. *21. q. 3. c. vlt.*

Regularis, qui religionem ingreditur, si renunciat, vel donat, etiam cum iuramento sua bona, etiam in fauorem causæ, vel loci pij, inualida est eius donatio, & nullum potest sortiri effectum, nisi eam ratificet intra duos menses immediatè proximos ante professionem. Et sic facta, ac valida, non sortitur effectum suum, nisi secuta professione. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 16.*

Nouitiorum bona non recipiantur, sub pœna anathematis. Vide, *Regul. religionem ingredientes, nihil soluant.* et exeunti omnia sua reddantur. *ibid.*

Regularium religionum Nouitij, eorumque probatio.

Olim incogniti recipi non poterant ad professionem ante probationem triennij. *17. q. 2. c. Si quis incognitus.*

Regulares Nouitij per integrum annum probandi sunt. *concil. Later. 3. in append. tit. Nè clericus c. 5. Conc. Treueren. c. 11. Conc. Tridentin. sess. 25. de refor. regul. c. 15.*

Regulares, præsertim Minores, & Prædicatores, intra annum probationis, nullum possunt recipere ad professionem, alias irrita, & nulla est professio. *de Regularibus in 6. cap. Non solum. cap. Constitutionem. Conc. Treueren. cap. 11. Concil. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 15.* Idem de monialibus statuit. *ibid.* Alias profitentes nullam contrahunt obligationem seruandi regulam, vota, &c. *ibid.*

Regular. nouitij intra annum probationis, redire possunt ad sæculum. *de regularibus c. Consulti. & cap. Statuimus. Conc. Lateran. 3. in append. tit. Monachis c. 1.*

Regular. nouitius intra annum probationis, potest validè contrahere matrimonium, rediens ad sæculum. *Conc. Later. 3. tit. De coniugatis c. 5. de sponsalibus secundo cap. 4. & 9. & tit. De Monachis c. 1.*

Regularis nouitius rediens ad sæculum, promoueri potest ad ordines. *De regularibus c. Postulasti.*

Noui-

Nouitius cuiuslibet Religionis, eligi potest in Episcopum. *De elect. &c. in 6. c. Nullus. §. Ad dignitatem.*
Regularis nouitius, si erat Parochus, potest intra annum ad Parochiam redire. *Conc. Later. 3. in append. tit. De Monachis cap. 2.*
Regularis nouitius habens excommunicationem reseruatam Papæ. Vide, *Regularium religionem quis non possit ingredi.*
Regularis nouitius, statim post annum probationis tenetur emittere professionem. *Honorius 3. ex Cirone, tit. De Regularibus c. 4.*
Regularis non professus non potest in aliquo Conuentu commorari, nisi emittat professionem. *Honorius 3. ex Cirone, tit. De electione c. 3.*
Regularis nouitius admitti (olim) non poterat ad professionem, qui annum 15. non compleſſet. *conc. Treueren. c. 11.* Vide, *Professio.* Nunc verò nullus, neque mas, neque fœmina, potest professionem facere in vlla religione, nisi annum decimum sextum expleuerit, & annum integrum probationis in ea religione fecerit. alias nulla est professio, nullamque inducit obligationem circa vota, præceptaque regulæ, & alia consequentia professionem. *conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 15.*
Professionem emittere nullus potest, soluendo pretium aliquod. *conc. Treuerense c. 11.*
Neque vlla alia conuentio facienda est pro emittenda professione. *ibid.*
Regularium professiones cum certis defectibus factæ, quæ per *Sixti V.* constitutionem erant inualidæ, reducuntur ad terminos iuris communis. *Clement 8. const. 83. In suprema.* Sed pœnæ remanent in robore contra admittentes.
Regularium nouitii finito anno probationis, seu nouitiatus, si habiles sunt, ad professionem admittantur; si inhabiles, à religione eiiciantur. & per hoc decretum, nihil innouatur circa regulares Societatis Iesu. *conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 16.* Vide, *Regul. reformatio.*
Nouitio exeunti à religione omnia sua restituenda sunt. & ad hoc compelli possunt regulares per Episcopum. Vide, *Regul. religionem ingredientes, nihil soluant.*
Regulares nouitii non possunt induci, nec teneri, nisi in Conuentu Nouitiatus per Papam deputato. *Clement 8. const. 60. Nullus §. 20. & const. 83. in addit.* vbi viget maior obseruantia. Alias superior admittens, incurrit priuationem actiuæ, & passiuæ vocis, & inhabilitatem perpetuam ad officia. *ibid.*
Regulares nouitii recipi non possunt in religione, nisi in monasteriis designatis authoritate Papæ pro nouitiatu: Superiores verò contrafacientes, ipso facto sunt priuati officio, actiua, ac passiua voce, & fiunt inhabiles perpetuò ad ea. *Vrbanus 8. const. 26. Sacra congregatio in c. seq. Sanctissimus.* Et iterum per extensum in eadem *const. 26. c. cum ad regularem.* Vbi omnia obseruanda in receptione, & educatione nouitiorum, distinctè sunt explicata.
Nouitiis concedendi sunt præceptores, qui in diuinis officiis, & literis eos erudiant. *conc. Treuer. c. 11.*
Nouitii, quomodo recipiendi, & educandi. *Clement 8. constit. 83. in addit. Vrbanus 8. const. 26. in cap. seq. Sanctissimus. &c. cum ad regularem, diffusè.* Vide, *Regul. reformatio.*
Nouitiis, qui in loco non designato à Sede Apostolica nouitiatum nõ fecerant, licet nulla esset professio, & denuò annum probationis debuissent facere, Papa concessit, vt sine nouo anno probationis professionem facerent, & ad gradus, & dignitates religionis essent habiles. *Vrbanus 8. const. 5. in append. Religiosos.*
Vide, *Nouitiis.* Vide, *Regular. reformatio.*

Regul. circa filiationes.

Regular. filiationes conuentuum, quando, & quomodo sunt licitæ; & possunt, ac debent fieri. *Vrban. 8. const. 26. cap. cum ad regularem circa finem.*

Regulares religionem professi, eorumque obligationes, & professiones nullæ.

Religiosus vouens post annum probationis, tenetur ad obseruantiam talis regulæ. *17. q. 2. c. Gonsaldus. 20. q. 3. c. Proclinis. c. Presbyteri, & cap. Eos qui. 27. q. 1. c. Si custos, & cap. Si homo. concil. Lateranen. 3. in appendice part. 50. capit. 10.*
Religionem professus licet numquam manserit in claustro, nec bonis suis vti cessauerit, adhuc tenetur ad religionem. *De regularibus c. Sicut nobis, & sub eodem titulo in 6. c. constitutionem.*
Tenentur carere peculio. Vide, *Regul. circa peculium.*
Manens in monasterio cum habitu religionis vltra annum, censetur professus, & profiteri compellitur. *De regularibus c. Ex parte tua.*
Regularis tacitè professus, per annum portans habitum professorum, tenetur stare in illa religione. Si verò portat habitum diuersum, ad quid tenetur. *De regularibus in 6. c. constitutionem.*
Regulares monachi professi S. Benedicti tenentur in qualibet prima Dominica mensis omnes simul Eucharistiam sumere. *Clem. de statu monachorum. c. 1. §. Sanè.*
Regulares tenentur ad obseruandum silentium. *de statu monachorum. c. cum ad monasterium.*
Regularis, siue vir, siue fœmina, recipiens habitum extra religionem ab aliquo non potente incorporare, non potest matrimonium facere. sed si facit, est verum, & firmum. *Qui clerici c. consuluit.*
Regularis professionem solemnem faciens soluit, & dirimit vinculum matrimonii rati non vero consumati. *conc. Trid. sess. 24. can. 6.* Vide, *Matrimonia rata, quando solui possunt.*
Tenentur se exercere in opere manuali. *De consecrat. dist. 5. c. Numquam de manu.*
Non tamen tenentur labore manuum semper viuere, sed possunt mendicare. *conc. constant. contra art. 24. Ioan. Vuicleff.* Et dantes eis eleemosynas non peccant. *Idem, contra art. 34.*
Regulares omnes cuiuscunque Ordinis, siue Mendicantium, siue non, & cuiuscumque conditionis, etiam si cappellani Papæ, subditi sunt auctoritati suorum superiorum. *Gregor. 11. const. 6. per Romani.* Vide, *Regul. reformatio. Vrban. 8. const. 57. Pastoralis.* Ideo reuocat omnia priuilegia contraria. *ibid.*
Religionem aliquam profitentes cum voto de non procuranda, nec acceptanda dignitate; si postea transeunt ad aliam religionem votum illud non relaxatur, sed remanet, & obligat; cuiuscumque religionis sint, vel societatis. *Vrbanus 8. in append. const. 30. cum sicut accepimus.* Et si ab ea expellitur, adhuc manet obligatio. *ibid.*
Professio facta inuoluntariè, nulla est. *conc. colon. 2. p. 10. c. 2.*
Prætendens professionem fecisse per vim, vel ante ætatem, quid tenetur facere. Vide, *Regul. religio deseri non potest.*
Regulares tenentur vacare orationi, scripturarum lectioni, diuino cultui, & operari aliquid propriis manibus. *conc. colon. 2. p. 10. c. 16.*
Regulares omnes quicumque sint, ob nullum priuilegium, sunt exempti à choro, siue Generales, siue Prouinciales, siue alii officiales, Lectores, &c. nisi dum actu occupantur in suo exercitio. *Clem. 8. constit. 60. Nullus. & Vrbanus 8. const. 26. c. Nullus.*
Regulares tenentur stare sub obedientia suorum superiorum. Vide, *Regul. reformatio.* Et ideo existentibus in regnis Hispaniarum reuocantur omnia priuilegia, per quæ eximuntur ab obedientia superiorum. *Vrbanus 8. const. 57. Pastoralis.*
Regulares professi contra formam decretorum. *Clementis 8.* vel in conuentibus non designatis, intra quinquennium posse audiri declarauit *Vrbanus 8. in appendice constitut. 5. Religiosos.*
Qui ergo sic professi exire vellent, coram Sacra Congregatione Concilii sua iura producere debebant, ita & eorum superiores. *Vrbanus 8. ibid.*
Neque aliter possunt superiores tales professos eiicere à reli-

gione, sub pœna priuationis omnium officiorum,suspensionis à diuinis, & priuationis actiuæ, ac passiuæ vocis, ipso facto, absque declaratione. *Vrbanus 8. ibid.*

Regulares verò hi professi, si ex se absque licentia S. Congregationis Concilij exeunt à Religione, vt apostatæ puniendi sunt, & pro talibus habendi. *Vrbanus 8. ibid.*

Vide, *Regul. Religio describi non potest*. Vide, *Regul. Reformatio*. Vide, *Regul. circa obseruantiam*. Vide, *Regul. circa vitam communem*. Vide, *Monachorum status*.

Vide, *Monachorum obligationes*.

Regularium Professorium.

Regulares debent habere secundum Nouitiatum, seu Professorium, in quo nouitij post professionem detineri debent, vsque dum sacris ordinibus initiantur. & qualis debet esse talis locus quomodo regi, ac gubernari. *Vrbanus 8. const. 26. in cap. Cum ad regularem, circa finem*.

Vide, *Regul. Reformatio*.

Regulares quo ad tonsuram, & vestes.

Regulares tenentur radere caput ad modum coronæ. *concil. Nicænum 1. ex Arabico c.76.*

Regularium, siue virorum, siue mulierum, vestes differant à vestibus laicorum. *Conc. Nicæn. 1. ibid.*

Regularium vestes debent esse laneæ. *Zacharias ep. 7. c. 1.*

Regulares, olim, in aliqua regione non poterant vti pileis. *Conc. Londinense 1. c. 14.*

Regularium vestes, & omnia supellectilia sint honesta. *concil. Aquisgran. 1. c. 124.*

Regulares monachi portare non possunt vestem lineam interiorem, id est, camisiam. *De statu monachorum c. Cum ad monasterium.*

Regularibus, etiam monachis, prohibetur excessus in vestibus, equis, &c. & omnis luxus. *Clement. de statu monachor. cap. 1. & §. Statuimus.*

Regulari dari non potest licentia ferendi occultè habitum suę religionis. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c.19.*

Vide, *Regularium reformatio*.

Regulares circa studia.

Regulares habeant domi magistros, à quibus doceantur de lege, ac doctrina. *conc. colon. 2. part. 10. c.5.*

Regulares vacantes studijs sint immunes ab officijs sordidioribus. *conc. colon. ibid. c. 5.*

Regulares bonæ indolis mittendi sunt ad studia: sed in monasterijs habitare debent. *conc. colon. 2. p. 10. c.7.*

Regularium monasteria opulenta tenere debent studium Theologiæ, ad quod mitti debent iuuenes, & alij studentes. & superiores negligentes compelli possunt ad hoc per ordinarios. *conc. Mogunt. 4. c. 66.*

Regulares missi ad studia, habitare debent in Conuentu. alias ordinarii contra eos procedant. *concil. Trid. sess. 25. de reform. regul. cap. 4.*

Regulares Lectores, &c. non sunt exempti à choro, ob nullum priuilegium, nisi dum actu occupantur in suo exercitio. *Clemens 8. const. 60. Nullus. Vrbanus 8. const. 26. in c. Nullus nn. 3.*

Lector S. Scripturę debet adesse in Conuentibus insigníoribus. Vide, *Lector*. Vide, *Scriptura*.

Lectio S. Scripturæ bis fiat in hebdomada in Conuentu, & ea finita, fiat mutua collatio de auditis. *Clemens 8. constit. 60. Nullus. §.1.*

Nullus gaudeat priuilegio Lectorum, nisi actu legat, aut prædicet. *ibid. §. 9.*

In studiis Regularium debent esse Magistri Linguarum, qui alios doceant. Vide, *Lingua*.

Qui in iis profecerint, cæteris sunt præferendi in gradibus, doctoratu, &c. *ibid.*

Vide, *Studia*. Vide, *Theologia*. Vide, *Regularium reformatio*.

Regularibus prohibita.

Non possunt negotiis sæcularibus vacare. *concil. calcedon. c. 4. concil. Lateran. 3. tit. Ne clerici cap. 3.* Non possunt negotiari ad lucrum. *ibid. Ne clerici, vel monachi cap. 1. & cap. Secundum.*

Non possunt assumere cellas solitarias, nisi de superiorum licentia. *concil. Andegauen. cap. 7.* priuantur voce passiua. & locum post omnes habent. *conc. Rauennat. 4. sub Ioannes 22. cap. 17.*

Non possunt vacare venationibus: alias si sunt superiores, ab officio suspendantur; si subditi, priuentur. *ibid. & Clement. de statu monachor. c. 1. §. Porrò.*

Non possunt suscipere patrocinia laicorum. *Gregorius 1. lib. 3. ep. 34. conc. Later. 3. tit. Ne clericus c. 2.* (Superior permittens, priuetur. *ibid.*) *de postulando c. Ex parte.*

Non possunt in diuersorio comedere, nisi ex graui necessitate, & itinere. *conc. Nicænum 2. c. vlt.*

Non possunt comedere cum fœminis, nisi sanctis, & religiosis. *conc. Nicæn. 2. c. vlt.*

Non possunt adesse conuiuiis nuptiarum. *concil. colon. 3. tit. Censura c. 16. conc. Antisiodoren. c. 24.*

Non possunt exercere officium Villici. *conc. cabilon. 3. c. 12.*

Non possunt adire iudicia sæcularium per se, sed per procuratorem. *conc. Mogunt. 1. c. 12.*

Non possunt irrequisito superiore facere compositionem preiudicialem Conuentui. *Honorius III. ex Cironc tit. de his, quæ fiunt, &c. c. 2.*

Non possunt extra monasterium comedere, nisi de licentia superiorum. *conc. Mogunt. 1. c. 12.*

Non possunt redire ad sæculi dignitates. *conc. Aquisgran. 1. c. 85. 20. q. 3. c. Eos qui.*

Non possunt per curias, & iudicia vagari. *conc. Aquisgran. 3. par. 4. c. 33.*

Non possunt ferre crumenam ad latus. *concil. Nicæn. 1. ex Arabico c. 76.*

Non possunt deponere, vt testes contra alium, nisi iurent. *Honorius 3. ex Cironc tit. de testibus c. 4.*

Non possunt esse compatres, vel commatres. *de consecr. dist. 4. cap. Non licet, & cap. Monachi sibi. conc. colon. 3. tit. censurę c. 16. conc. Treueren. c. 11. conc. Antisiodoren. c. 25.* Vide, *Compatres*.

Non possunt commorari in Insulis (id est soli.) 20. *q. 1. cap. Quia autem.*

Non possunt soli habitare in monasteriis. *Honorius 3. ex Cironc tit. de cappellis monachor. cap. 1.* Ideo vel associandi, vel abducendi. *ibid.*

Non possunt esse conductores Villarum. *conc. Later. 3. c. 12. & in append. tit. Ne clericus c. 1. & 3.*

Non possunt recipere obligationes ad reddendas rationes. Vide, *Obligatio*.

Non possunt extra claustra legere, vel audire medicinam, vel legem. intra duos menses, reuertantur, alias ipso facto sunt excommunicati, & reuertentes vltimum locum teneant post omnes. *conc. Later. 3. tit. Ne clericus c. 2. Ne clerici, vel monachi. c. Non magnopere, & c. fin.* Per Episcopos declarati possunt excommunicati. *ibid.*

Non possunt locare terras cum pacto, vt decimæ sibi soluantur, vel quod locantes, &c. apud eos eligant sepulturam. *conc. Lateranen. 4. c. 56.*

Non possunt esse fideiussores absque licentia superioris, & maioris partis Capituli. *conc. Lateran. 4. c. 59. de fideiussoribus c. Quod quibusdam.*

Regularis non potest accipere mutuò, sine licentia superioris, & maioris partis Capituli. *conc. Later. 4. c. 59.*

Regularis non potest esse notarius, cum Episcopus visitat monasterium. *Extra, de off. Iud. ordin. c. 1.*

Regularis non potest conducere ad firmam terras Ecclesiæ suæ, nec alterius. & pœna. *conc. Oxon. 1. c. 40.*

Abstinere debent à venationibus, & piscationibus. *Clement. de statu monach. c. 1. §. Porrò.*

Regulares etiam canonici non possunt aduocare, nisi pro causa religionis; & tunc de licentia superioris. *de postulando c. Ex parte tua, & cap. cum sacerdotis.*

Regu-

Regulares non retrahant personas à legatis, vel restitutione: & pœna. *Clement. de priuil. &c. c.1.*

Non possunt religiosos aliorum ordinum absoluere. *Extra, de priuil. cap. Inter cunctas.*

Regularis non potest esse iustitiarius Principis. *Ne clerici, vel, &c. c. Sed nec procurationes. Conc. Lateran. 3. c. 12.* alias seuerè puniatur. *ibid.*

Regulares non publicent vanas indulgentias. & pœna. *Clement. de priuilegijs, &c. c. 1.*

Regularis non potest nomine proprio, vel alterius negotiari. *Ne clerici, vel monachi, c. Secundum.*

Regularis non potest exercero chirurgiam. & si quis moritur ex eius causa, fit irregularis, licet faciat ex pietate. *De homicidio, &c. cap. Tua nos.*

Regularis non potest esse procurator sine licentia superioris. *Clement. de procuratoribus c. Religiosus. Concil. Lateran. 3. c. 12.* alias seuerè puniatur. *ibid.*

Non possunt tenere arma intra claustra, sub pœna excommunicationis ipso facto. *Clement. de statu monachor. cap. 1. §. Quia verò.*

Non possunt vexare aliquem indebitè, vel ad locum remotum conuenire. *Clem. de excessibus priuilegiat. c. 1. §. Quibus.*

Non possunt esse iudices publici, exceptis casibus hæreticæ prauitatis. *Extra, de off. Iud. ord. c. 1.*

Non possunt benedicere nuptias sine curati licentia. Vide, *Sponsalia, in fine.*

Non possunt esse notarij, nisi in causis hæreticæ prauitatis. *Extra, de off. Iud. ordin. c. 1.*

Non possunt in proprium vsum conuertere Ecclesiam, in qua habent ius patronatus. *de supplenda neglig. c. Sicut nobis.*

Regulares non possunt emere ius patronatus. *Conc. Lateran. 3. tit. De iure patronatus c. 10.*

Regulares habere non possunt beneficium, neque sæculare, neque regulare alterius ordinis; nec etiam simplicia, & quæ nullum seruitium requirunt. *Pius V. constitut. 73. Sacrosanctum.*

Regulares virtute Bullæ Cruciatæ non possunt sibi eligere confessarium. Vide, *Regulares circa confessiones suorum.* Vide, *Clerici.* Vide, *Clericis prohibita.* Vide, *Clerici circa negotia sæcularia.* Vide, *Regularium reformatio.* Vide, *Monachi circa superiores.* Vide, *Monachi à quibus tenentur abstinere.*

Regulares circa vitam communem.

Vide, *Regulares circa obseruantiam.*

Regulares tenentur in eodem dormitorio stare, in eodem refectorio edere; & per superiorem indumenta procurare, & recipere. *Concil. Turon. 3. c. 24. Conc. Aquisgran. 1. c. 123. Conc. Oxonien. 1. c. 36. & 38.*

Non possunt comedere in diuersorio, nisi ex graui necessitate. *Conc. Nican. 2. c. vlt.*

Tenentur simul officium recitare. *Conc. Aquisgran. 1. c. 121.*

Regulares tenentur manere in conuentu; non possunt stare in villis. *Conc. Lateran. 3. c. 10.*

Religiosi prouidendi sunt de omnibus necessarijs ad victum. *Conc. Oxonien. c. 38.* bis in die reficiantur simul in refectorijs. *Conc. Aquisgran. 1. c. 123.*

In casibus necessitatis possunt extra refectorium comedere. *Conc. Oxon. 1. c. 38.*

In casu infirmitatis, & alijs, in quibus non possunt religiosi cibos communes edere, superior prouidere debet de alijs. *De statu monachor. c. Cum ad monasterium.*

Regulares infirmi cum omni charitate tractandi. *ibid. Conc. Aquisgran. 1. c. 282.* Vide, *Regularium reformatio.*

Regulares circa peculium proprium.

Regulares non possunt habere proprium peculium. *Gregorius 1. lib. 9. ep. 22.*

Regulares tenentur vouere de non habendo proprium peculium. *Conc. Later. 3. tit. Ne clericus, c. 5.*

Si moriens inueniatur habere peculium, in campo sepeliendus est. *ibid. c. 5. Concil. Londinen. 1. c. 14.* Neque pro eo dici potest missa. *ibid. De statu monachor. cap. Super quodam. c. Monachi. c. Cum ad monasterium. Conc. Later. 3. c. 10.*

Regularis habens peculium proprium, eijciatur de monasterio. *De statu monachor. c. Cum ad monasterium.* Si moritur cum peculio, in sterquilinio sepeliendus est. *ibid. concil. Later. 3. c. 10.*

Regularis non potest sine licentia superioris habere peculium. *Conc. Later. 3. c. 10.*

Regulares superiores non possunt modò in hoc dispensare. Vide, *Regularium reformatio.*

Et si dent licentiam, non suffragatur, ne subditi incurrant pœnas, &c. Vide, *ibid.*

Vide, *Canonici regulares.* Vide, *Regulares circa munera.* Vide, *Regularium reformatio.*

Regularis religionem deserere non potest, & quando potest.

Regularis religionem deserens, excommunicetur, & publica pœnitentia puniatur. *20. q. 3. c. Eos qui. cap. Proclinis. Conc. Turon. 1. c. 6. Zacharias ep. 7. c. 9.*

Religionis habitum temerè deserens, seu dimittens, est excommunicatus. *Ne clerici in 6. c. Vt periculosa.*

Religionem deserens cogatur redire ad eam, alias districtè in monasterio detrudatur. *27. q. 1. cap. Si custos, & c. Si homo.* Vide, *Habitum dimittens. Conc. Tolet. 4. c. 55. Concil. Tolet. 6. c. 6. & 7. Conc. Tolet. 10. c. 6.*

Regularis volens exire à religione, opponens quod per vim, aut metum, vel ante debitam ætatem professionem fecerit, audiri non potest, nisi intra quinquennium à die professionis reclamauerit. *Conc. Tridentin. sess. 25. de reform. regul. c. 19.*

Quod si intra tempus reclamauerit, ab ordinario, & à superiore cognoscatur, an causæ quas exponit, veræ sint. Et si sponte dimiserit habitum antequam coram ijs causas produxerit, nullatenus admittatur ad allegandum, sed ad monasterium redire cogatur, & vt Apostata puniatur; nec vllo beneficio religionis iuuari possit. *Conc. Trid. ibid.*

Exire volens à religione, eo quod malè professus est, vel in Conuentu non designato pro nouitiatu, quid tenetur facere. Vide, *Regulares religionem professi; eorum obligationes, &c.*

Regulares superiores.

Regulares superiores per ipsos met regulares eligendi sunt. *18. q. 2. cap. Quam sit necessarium.*

Regularium superiores non possunt ab Episcopis fieri. *de excessibus Prælat. c. Nimis praua.*

Regularium superior eligi non potest, qui non sit instructus in regula ordinis. *De electione cap. Officij tui.* irrita est electio. *ibid.*

Regularium superior fieri non potest non professus in religione. *De elect. &c. c. Cum causam.*

Regularis non potest eligi in superiorem alterius religionis. & irrita est electio si fiat. *Clement. de elect. cap. 1. de elect. in 6. cap. Nullus.*

Regularis non potest eligi superior, nisi sit ætatis saltem annorum 25. *Clement. de statu monach. c. 1. §. Cæterum.*

Regularis superior permittens intrare in conuentu fœminas, detrudendus est in alio conuentu per tres menses in pane, & aqua. *Conc. Antisiodoren. c. 26.*

Regularis superior non puniens adulterium, &c. vel furtum commissum in monasterio, in alio monasterio detrudatur. *Conc. Antisiodoren. c. 23.*

Regularis superior localis non potest præesse duobus monasterijs. *21. q. 1. cap. Vnum de præbendis in 6. c. Cum singula. §. Prohibemus.* Vide, *Abbas circa regimen.*

Regularis superior habens vnum prioratum curatum, si recipit secundum, amittit primum. & si non dimittit fit ineligibilis. *ibid. Extra, de præbendis, &c. c. Execrabilis.*

Neque potest per se gubernare in vno, & per vicarium in alio. *Clement. de supplenda neglig. c. vn.*

Regularis superior non potest pretium exigere ab introeunte

in religionem. *Conc. Melfitanum c.7.* Pœna. Vide, *Regul. relig. ingrediens nihil soluat. Extra, de simon. c. Sanè.*

Superiores regulares habent iurisdictionem supra omnes suos religiosos, etiam si isti essent cappellani Papæ. *Gregor. XI. const.6. Per Romani.*

Regularis superior accusatus de simonia, potest etiam ciuiliter remoueri ab officio. *De simonia cap. Per tuas.*

Regularis superior non potest de proprietate cum aliquo dispensare. *De statu monachor. c. cum ad monasterior.*

Superiore irrequisitio non potest regularis facere vllam compositionem præiudicialem conuentui. *Honorius III. ex Cirone tit. De his quæ fiunt c.2.*

Regulares superiores negligentes in obseruantia, deponendi sunt, & puniendi. *De statu monachorum, cap. cum ad monasterium, & cap. Ea quæ.*

Regularis superior quando potest subditum percutere, vel facere percuti, absque in cursu excommunicationis.

Vide, *Regul. se percutientes.*

Regulares Superiores, vt Abbates, &c. non possunt seruos suos conuenire coram se, nisi habeant iurisdictionem in eos, alias ad expensas, & interesse tenentur. *Clement. de rescriptis cap.1.*

Regularis superior tenetur restituere obseruantiam regularem. *Conc. Mogunt. 4. c.78.*

Regularis superior non potest alterare numerum præscriptum Fratrum in aliquo conuentu.

Vide, *Regul. numer.* & pœna. *ibid.*

Regularis superior potest facere votum itineris Terræ sanctæ. *De voto, &c. cap. fin.*

Regulares superiores possunt determinare pœnitentias dandas pro casibus, etiam non reseruatis. Vide, *Regul. circa censuras, &c.*

Regulares superiores, qui non curant obseruari, quæ continentur in Clementina, *de excessibus priuilegiatorum.* Quomodo puniendi. *ibid.*

Regulares superiores, quando Episcopi indigent fratribus, pro prædicationibus, vel alijs, debent eis concedere. *Concil. Mogunt. 4. cap.78.*

Regulares superiores accusati à subditis, licet isti deficiant in probatione, debent se purgare. *Concil. Later.3. in append. tit. de spoliatis c.3.*

Superiores regulares sine causa non sunt priuandi. *De statu monachorum. c. Monachi.*

Regulares superiores remoueri non debent, nisi sint delapidatores monasteriorum, vel pro alio maiori officio. *conc. Later.3. c.10.*

Regulares superiores non possunt dispensare in decretis reformat. Vide, *Regul. reformatio.* Pœnæ dispensantium. *ib.*

Superiores regulares negligentes corrigendi sunt ab Episcopo. *De statu monachorum c. Ea quę.*

Regulares superiores quos casus possunt reseruare.
Vide, *Regulares circa censuras, &c.*

Superiorum defectus referendi sunt in Capitulo generali. *de statu monachorum c. Ea quę.*

Superiores regulares non possunt procedere contra subditos, nisi in ijs, de quibus præcesserit infamia. *de accusationibus cap. Qualiter.*

Non tenentur omnes legum subtilitates obseruare, sed possunt compendiosius agere, *ibid.* Tamen debent admittere probationes & exceptiones in contrarium. *ibid.*

Superior regularis solus potest concedere religioso, vt consentiat electioni de se factæ extra monasterium. *de electione in 6. c. Si Religiosus §. Quia.*

Regulares superiores quando possunt audire confessiones subditorum. Vide, *Regul. circa censuras.*

Superiore excommunicante fratres conuentus, quid agendum. *de accusationibus c. Olim.*

Superiores regulares nullo modo possunt concedere subditis stabilia ad vsum fructum, vel commendam. Vide, *Regul. reformatio.*

Superiore denunciato de dilapidatione, facienda est causa, & interim ei prohibetur alienare. *de accusationibus c. fin.*

Regulares superiores tenentur Apostatas perquirere.
Vide, *Regul. Apostata.*

Superior accusatus potest opponere de conspiratione, & inimicitia. *de simonia. c. Licet Heli, & c. Per tuas.*

Regulares superiores possunt mittere subditos ad partes Indiarum, &c. Vide, *Regul. Euntes ad partes infidelium.*

Superiore præcipiente contra priuilegium subditi, hic non tenetur obedire. *de excessibus Prælatorum c. Sanè.*

Superiores regulares quando, & quomodo possunt eijcere incorrigibiles. Vide, *Regular. incorrigibiles.*

Superiores exempti Prælati, &c. possunt eligere sibi confessorem. *de pœnitentijs, &c. c. fin.*

Regulares superiores non obseruantes decreta de eijciendis, quam pœnam incurrunt. Vide, *Regul. incorrigibiles.*

Superiores regulares curare tenentur, vt subditi in suis necessitatibus subleuentur. *Conc. Aquisgran.3. par.3. c.2.*

Regulares superiores quomodo possunt excommunicare.
Vide, *Regul. circa censuras.*

Regulares superiores in capitulis, tam Generalibus, quam Prouincialibus, curare debent, vt regulæ, & constitutionum obseruantia vigeat. *Concil. Trid. sess. 25. de reform. Regul. cap. 1.*

Regulares superiores punire possunt subditos recurrentes ad ordinarios; & isti non possunt eos impedire, nè puniant. *Pius V. const.41. Et si §. 18.*

Regulares superiores possunt processus contra fratres, & moniales subditas facere. ita *Pius 5. ibid. §. 18.* Sed facultatem circa moniales reuocat *Gregorius 13. const.9. In tanta.*

Regulares superiores olim poterant iudicare fratres inquisitos in causis hæresis, &c. Sancti officij. Sed postea *a Pio 4. const.51. Pastoris.* Fuit hoc reuocatum, & concessa tantum præuentio, si scilicet præuenissent in formatione processus. Tandem *Paulus V. constit. 26. Romanus Pontifex,* prohibet nè in causis hæresis, vel alijs spectantibus ad sanctum Officium possint vllo modo se ingerere, nec in causis motis, nec in mouendis. pœna. *in fin.*

Superiores non possunt impedire subditos volentes aliquem denunciare in sancto Officio. Pœnæ in vtroque, vel altero ex dictis casibus, sunt priuatio officii: etiam si Generales sint, & inhabilitates ad omnia alia; priuatio vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto: excommunicatio Papæ reseruata. & præter contra fautores. *ibid.* Vide, *Denunciatio.*

Superiores locales regulares sexto quoque mense, id est, feria 2. post Dominicam primam Aduentus, & feria 6. post octauam Corporis Christi, tenentur in publico legere bullam de celebratione missarum, sub pœna priuationis officiorum ipso facto, & actiuæ, ac passiuæ vocis in perpetuum. *Vrbanus 8. const.43. Cum sæpe. §.15.*

Regulares superiores non possunt procedere contra monetarios regulares, neque contra tenentes, aut transferentes pecuniam adulteratam. sed hi sunt iudicandi à Papa, Legato, vel Episcopo. *Vrb. 8. const. 75. In suprema.*

Regulares superiores quid agere debent, cum religiosi opponunt de nullitate professionis. aliàs incurrunt pœnas priuationis, &c. Vide, *Regul. religionem professi.*

Regulares superiores omnes comprehenduntur in decretis emanatis, vel emanaturis à S. Congregatione S. Officij, neque vllus potest se aliquo priuilegio tueri. *Vrb. 8. const. 8, in append. Cum sicut accepimus.*

Regulares superiores locales tenentur curare, vt in publica congregatione, vel mensa semel in anno in mense Ianuario legatur *Constit. 46. Nuper Vrbani* 8. De largitione munerum: sub pœna priuationis officiorum, ipso iure, ac actiuæ, & passiuæ vocis. *ibid. Vrbanus 8. in citata const.*

Regulares superiores ex decreto *Vrb. VIII. edito 14. Aprilis anni* 1633. sub pœna priuationis officiorum, actiuæ, ac passiuæ vocis ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio Papæ, cuiuscumque instituti, & dignitatis sint, tenentur semel saltem in anno fer a sexta post Assumptionem Beatæ Mariæ Virginis in publica mensa, vel in capitulo specialiter ad hoc congregato: & in quocumque Generali, & Prouinciali Capitulo, Conuentu, dieta, vel quouis alio nomine nuncupato capitulari congressu, suos subditos commonere de obseruando constitutiones & decreta spectantia ad sancti Officij Inquisitionem aduersus hæreticam prauitatem, & præsertim infrascriptas.

In lij

Iulij 3. const. 11. Licet à diuersis. Pij 5. const. 82. Si de protegendis. Pij 4. constit. 31. Cum sicut nuper. Gregor. 13. constit. 21. Officij nostri. Clementis 8. const. 79. Apostolatus officium. Sixt. V. const. 17. Cęli, & terræ. Vrbani 8. const. 113. Inscrutabilia. Clement. 8. const. 42. Cum sicut. Greg. 15. const. 28. Romani. Pauli 5. const. 26. Romanus, & constit. 97. Regis pacifici. Greg. 15. const. 29. Sanctissimus, & constit. 27. Romanus. Vrbani 8. constit. Alias felicis. Data 20. Decembris 1631. constit. 40. Apostolatus. constit. 37. Sanctissimus. const. 50. Sanctissimus, & constit. Cum sicut accepimus. Dat. 5. Nouembris 1631.

Vide, *Superior.* Vide, *Regul. circa alienationes.* Vide, *Generalium obligationes.* Vide, *Regul. reformatio.* Vide, *Regul. electiones.*

Regulares quo ad subiectionem Papæ.

Regulares, eorumque monasteria, Papæ sunt immediate subiecta. *Gregor. 7. lib. 2. ep. 69. De Regularibus cap. Licet quibusdam.*

Regulares tenentur omnia interdicta, & censuras Papæ seruare, neque vllum priuilegium suffragatur. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 12.*

Vide, *Papæ potestas.* Vide, *Fratres Minores.*

Regulares circa obligationem Chori.

Regulares ob nullum priuilegium sunt exempti à choro, neque Generales, neque Prouinciales, neque alij officiales, lectores, &c. nisi dum actu occupantur in suo exercitio. *Clem. 8. const. 60. Nullus. Vrbanus 8. const. 26. cap. Nullus.*

Vide, *Regul. Religionem professi,* &c. Vide, *Regul. reform.*

Regularium exemptio ab ordinarijs.

Regulares monachi ordinarijs olim erant subditi. *Conc. Calced. cap. 4. Concil. Meldense cap. 59.* Vide, *Episcopi circa regulares.*

Et eorum causæ ab ordinarijs erant iudicandæ. *18. q. 2. cap. Cognouimus.*

Regulares ex tempore S. Gregorij exempti fuerunt à iurisdictione Episcoporum, & nunc adhuc exempti. *Conc. Rom. 3. sub Gregorio 1. c. 1. & 3.*

Non solum personæ, sed monasteria, & bona sunt exempta ab eorum iurisdictione. *ibid. & Conc. Tolet. 4. c. 51. 18. q. 2. c. Quam sit necessarium.*

Eamdem exemptionem confirmat anno 672. *Adeodatus in ep. vnica ad vniuersos Episcopos Galliæ.* Deinde alij Papæ, & Concilia vt supra.

Regularium monasteria in nullo possunt ab Episcopis molestari. *De statu monach. c. 1.* Vide, *Monasteria.*

Regulares non possunt ab Episcopis grauari, vt faciant eis iuramentum fidelitatis, nec amoueri à suis locis, & ad alia transferri, nec in decimis hortorum, &c. *De excessibus Prælatorum c. Nimis praua. Clem. sub eodem tit. cap. vn.* Nec possunt ab eis in alio molestari. *ibid.*

Regularium superiores fieri non possunt ab Episcopis. *de excessibus Prælat. c. Nimis praua.*

Regulares non possunt ab ordinarijs excommunicari, interdici, &c. *De priuilegiis in 6. c. 1. §. In eos, & c. Ne aliqui.* Excepto casu, quod loca eorum sint ordinarijs subiecta. *ibid. Extra, de iudicijs c. Frequentes.* De licentia Papæ expressa possunt id facere. *ibid. & Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas.*

Regularium Monasteria, & Ecclesiæ sunt exempta ab ordinarijs; excepto, quod Episcopus, vel Archiepiscopus in eorum Ecclesijs potest etiam Pontificaliter celebrare, & facere celebrari non Pontificaliter; & benedicere populo solemniter. *Clem. de excessibus priuilegiatorum. cap. finali.* Vide, *Episcopus circa regulares.*

Regulares non possunt impediri à Prælatis, Episcopis, &c. nè vadant ad Capitula. *Clem. de excessibus Prælatorum c. vn. in fine.*

Regulares non tenentur obedire Prælatis præcipientibus contra suum priuilegium. *De excessibus Prælatorum cap. Sanè.*

Regulares non possunt vexari ab Episcopo, nisi in permissis à sacris canonibus, alias Episcopi erunt excommunicandi. *Conc. Tolet. 12. c. 51.*

Regularium cellæ non possunt interdici ab alio, quam à Papa, vel Legato eius. *De verborum significat. in 6. c. Priuilegium.* Vide, *Cella.*

Neque isti fratres in cella habitantes possunt ab aliis excommunicari, quàm à præfatis. *ibid.*

Regulares non tenentur soluere Episcopis, vel Legatis Papæ, procurationes, nisi eas quæ de consuetudine, vel iure communi solent dari. *Clement. De censibus cap. 1.* Vide, *Legati circa procurationes.* Vide, *Episcopi circa procurationes.*

Episcopi debent caritatiuè, & liberaliter tractare regulares, tamquam cooperatores suos in vinea Domini. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. Extra, de tregua, & pace. c. Vices.*

Episcopi nullam habent iurisdictionem supra regularium superiores. Vide, *Superior.*

Regulares sunt omnino exempti ab ordinarijs nec possunt ab illis citari, carcerari, &c. *Pius 5. const. 41. Et si. §. 5.*

Regulares recurrentes ad ordinarios possunt à superiore puniri, & ordinarius non potest impedire, nè puniat. *Pius 5. const. 41. Et si. §. 18.*

Regulares non possunt ab Episcopis visitari; nec etiam circa computa cum sindicis. *Pius V. ibid. §. 17.*

Regulares non possunt ab Episcopis detineri in suo seruitio extra claustra, inuitis superioribus. *Pius V. ibid. §. 19.*

Regulare moriente extra claustra, siue cum habitu, siue sine eo, Episcopus non potest occupare bona eius. *Pius V. ibid. §. 20.*

Regulares non possunt impediri ab Episcopis in celebratione missarum, pulsatione campanarum, sepulturis sæcularium, exactione legatorum, &c. *Pius 5. const. 41. Et si. §. 22.*

Regulares impediri non possunt ab Episcopo, nè nouas domos ædificent, neque Episcopus potest eis negare licentiam. *ib. §. 23.* Intellige si alia concurrant, iuxta sacros canones. Vide, *Ædificia.*

Regulares non possunt ab ordinarijs iudicari, aut conueniri, neque in prima, neque in secunda instantia. Et in hoc à *Conc. Lugdunensi c. Volentes,* & à *Conc. Trid. sess. 7. c. 14. de refor.* non fuit illis derogatum. *Paulus 5. const. 34. Religiosorum.* Sed à suis Superioribus, & Conseruatoribus possunt conueniri. *ibid.*

Regulares in quibus subiecti sunt Episcopis.

Regulares possunt ab Episcopis corrigi in delictis, quæ committunt extra regulam. *Conc. Toletan. 12. c. 51.* Vide, *Episcopi circa regulares.* & *Conc. Trid. sess. 21. c. 8. sess. 24. de refor. regul. c. 3.*

Regularis ratione delicti commissi extra claustra, potest ab Episcopo puniri. *de priuilegijs in 6. c. 1. Conc. Tolet. 12. c. 51. Conc. Trid. sess. 6. de refor. c. 3.* vt delegati Papæ id faciunt. *ibid.*

Regularis, qui degit intra claustra, si extra claustra notoriè cum scandalo deliquit, Episcopo instante, à suo superiore est puniendus; qui superior debet facere Episcopum certiorem de punitione, alias talis superior à suo superiore priuetur officio, & delinquens possit ab Episcopo pro qualitate delicti puniri. *Concil. Tridens. sess. 25. de refor. regul. c. 14.* Sed *Pius 5.* limitat, tunc posse Episcopum procedere, quando cum scandalo publico superior negligit. *Const. 41. Et si §. 16. Clem. 8. constit. 39. Suscepti.* Quod si superior delinquentem aliò transmittit, nè puniri possit, nec punit, instante Episcopo tenetur eum reuocare sub pęna priuationis officii actiuæ, & passiuę vocis, Papæ reseruata reintegratione. Quod si adhuc negligit, ordinarius loci ad quem translatus est, procedat contra dictum delinquentem, vt Papæ delegatus, informatus tamen ab ordinario loci, in quo deliquit. *Clem. 8. ibid. §. 3.*

Regulares extra claustra degentes, possunt ab Episcopis iudicari.

cari. *Pius IV. constitut.10. De salute* §. 5.

Regulares lites de præcedentia, possunt ab Episcopis definiri; sed ijs finitis, nihil potest immutari. *Pius V. const. 41. Et si §.8. conc. Trid. sess.25. de refor. regul. c.13.*

Regulares Apostatæ, siue habitum deferant, siue non, ab Episcopo possunt capi, &c. Vide, *Regulares Apostatæ.*

Regulares habentes beneficia, in quo subduntur Episcopis. Vide, *Beneficiarii circa visitationem.*

Regulares relaxati non viuentes iuxta regulam, possunt ab Episcopo corrigi. & de hoc referat Episcopus in Concilio Prouinciali. *Conc. Senon. in decret.morum c.22.*

Regulares acquirentes de nouo ius patronatus non minuunt ius Episcopi. *De iure patron. c. Cum sæculum.*

Regularis deserens religionem ab Episcopo reducendus. *concil. Tolet.6. c.7.* alias Episcopus puniatur. *ibid.*

Regulares degentes extra monasteria, ab Episcopis coerceri possunt, vt ad ea redeant. *Conc. Tolet.4. c.53.*

Regulares vacantes studijs medicinæ, incurrunt excommunicationem ipso facto, & ab Episcopis declarari possunt excommunicati. *Ne clerici, vel monachi c. fin.*

Regulares relaxati, per Episcopum compelli possunt ad obseruantiam. *Conc. Later.3. tit. Ne clericus c.7.*

Regulares, siue superiores, siue subditi, habitantes soli in locis, siue Parœcijs, siue Cappellis, per Episcopum compelli possunt redire ad claustrum. *De cappellis monachorum c. fin. Reformatio cleri Germaniæ c.12.*

Regulares ratione contractus facti extra claustra, possunt ab Episcopo conueniri. *De priuil. in 6. c.1.*

Regulares in executione testamentorum tenentur rationem reddere Episcopis. & si delinquunt, possunt ab eis puniri. *Clement. de testamentis cap. vn.* Vide, *Testamenti exequutio.*

Regulares possunt ab ordinarijs compelli ad exeqoenda onera, & obligationes missarum. *Clement. de iure patronatus cap.1.* Vide, *Regulares circa missarum obligationes.*

Regulares missi ad studia, non habitantes in Conuentu, possunt ab Episcopis puniri. *Conc. Trid. sess.25. de refor. regul. cap.4.*

In regularium Ecclesijs possunt Episcopi, & Archiepiscopi pontificaliter celebrare, & facere celebrare non pontificaliter. & benedicere populo solemniter. *Clem. de excessib. Priuilegiatorum c. fin.*

Regulares sine licentia Episcopi non possunt ædificare oratoria. *Conc. Later.3. in append. tit. Ne clericus c.5.* Vide, *Ædificia.*

Regulares subiecti sunt Episcopo, si non tenent Lectorem Sacræ Scripturæ. Vide, *Sacra Scriptura.*

Regulares vagantes, vel inutiles quæstiones simplicibus ingerentes, per Episcopos sunt comprimendi. *Conc. Regiasicinum c.23.*

Religiosi vagi, &c. per Episcopum compellendi per censuras, vt ad monasterium redeant. *Conc. Later.3. in append. tit. Ne clericus cap.6.* Nisi à superiore puniantur, ab Episcopo possunt puniri. *Paulus 4. const.14. Postquam.*

Regulares tenentur seruare interdictum Episcopi, vel Papæ. *Concil. Lateran.3. cap.9. Concil. Lateran.5. sess.11. constitut.4. Dum intra. Concil. Trident. sess.25. de reform. regul. cap. 12.*

Regulares tenentur vitare excommunicatos ab Episcopo. *Concil. Later.3. c.9. & ibid. tit. de iure patronatus cap.13. Conc. Trid. ibid.*

Regulares qui à Papa obtinent, vt possint Ecclesias conuertere in proprios vsus, debent ab Episcopis habere possessionem, alias nulliter faciunt. *de priuilegijs c. Pastoralis.*

Regulares superiores in Conuentibus opulentis compelli possunt ab ordinarijs, vt in eis teneant studium Theologiæ. *Conc. Mogunt.4. c.66.* Vide, *Regulares circa studia.* Vide, *Studia.* Vide, *Theologia.*

Regulares superiores Conuentuum non exemptorum, ab Episcopis institui possunt. *De temporibus ordinat. in 6. cap. Cum nullus §. Religiosi.*

Regulares circa lites de præcedentia, Episcopo subduntur. Vide, *Regularium causæ, &c.* Vide, *Præcedentia.* Vide, *Processiones.*

Regulares, qui in partibus infidelium existentes docent contraria dogmatibus Ecclesiæ, possunt ab Episcopis capi, carcerari, & processari. & procedendo simpliciter, ac de plano ipsi Episcopi possunt eos punire. *Extra, de transeuntibus, &c. c. Ad nostrum.*

Regulares circa moniales, quomodo subduntur Episcopo. Vide, *Regulares circa monasteria monialium.*

Regulares tenentur ad onera circa Episcopos, quæ habent Ecclesiæ ab eis acquisitæ. *Clem. de censibus c.1.* Nisi priuilegium peculiare habeant exemptionis. *ibid.*

Regulares habentes ius patronatus in Ecclesiis, non possunt Presbyteros præficere sine Episcopi licentia. *Conc. Later. 3. in append. tit. De iure patron. cap.13.* Vide, *Regulares circa Parochos propriarum Ecclesiarum.*

Regulares fraudantes decimas, possunt ab Episcopis excommunicari. *Conc. Sabin. c.12.*

Regularium Ecclesiæ ab Episcopo sunt benedicendæ. & ipse ponit primum lapidem cum ædificari incipiunt. *Conc. Later.5. sess. 11. const.4. Dum intra.*

Regulares requisiti ab ordinario ad promulgandas censuras, tenentur facere. *Conc. Later. 5. const.11. vbi supra.*

Regulares sine licentia superiorum incedentes, etiam animo eundi ad superiorem, puniri possunt ab Episcopo. *Concil. Trid. sess.25. de refor. regul. c.4.*

Regulares habentes curam animarum, in iis, quæ pertinent ad curam, Episcopo sunt subiecti. *Conc. Trid. ibid. c.11. Gregor. XV. const. 18. Inscrutabili §.4.* & ab eo iudicantur in locis, vt delegato Papæ. *ibid.*

Regulares in causis mercedum, si Iudicis conseruatores, vel à Sede Apostolica designatos non habent, ab Episcopis possunt iudicari. *Conc. Lugdun. sub Innocent.4. const. Volentes. Conc. Trid. sess.7. de refor. c.14.*

Regularium monasteria commendata, possunt ab Episcopis visitari. Vide. *Episcopus circa regulares.*

Regulares, qui in Iapponia sunt, quomodo ab Episcopis possunt iudicari. Vide, *Regulares euntes ad partes infidelium.*

Regularium monasteria de nouo accipienda, in quibus 12. Religiosi non possunt viuere, Episcoporum visitationi, & iurisdictioni fuerint subiecta. *Vrb. 8. const.43. Cum sæpe §.14.* Vide, *Regular. numerus.*

Regularium monasteria suppressa tempore *Innocentii X.* & iterum restituta, quomodo sunt subdita ordinariis. Vide, *Regularium numerus.*

Regularium monasteria, in quibus post Bullam *Innocentii X.* non manebunt sex religiosi, quomodo subdita sunt ordinariis. Vide, *ibid.*

Dubia multa circa subiectionem regularium in præfatis Conuentibus. quando scilicet ordinarius possit procedere, & quando non. Vide, *ibid.*

Vide, *Regulares superiores, in medio.* Vide, *Exempti.* Vide, *Regulares circa Parochos.* Vide, *Regulares circa prædicationes.* Vide, *Regular. priuilegia.*

Regulares circa Episcoporum venerationem.

Regulares non contemnant Episcopos. *Conc. Aquisgran.3. part.3. cap. 3.*

Regulares tenentur sub præcepto obedientiæ papalis reuereri, & honorare Episcopos. *Concil. Later.5. sess.11. constit.4. Dum intra.*

Regulares non possunt recipere in capitulis excommunicatos ab Episcopis. *conc. Later.3. tit. De iure patron. c.13.*

Regulares tenentur vitare excommunicatos ab Episcopis. *conc. Later.3. c.9.*

Regulares possunt præscribere Episcopis iura Episcopalia. *De præscript. c. Cum olim.*

Regulares non debent detrahere Prælatis in concionibus, vel aliis. *Clement. de priuil. &c. c.1. Extra, de tregua, & pace c. Vices illius.* & pœna. *ibid.*

Regulares superiores, quando Episcopi indigent fratribus pro prædicatione, vel aliis, eis concedant. *conc. Mogunt.4. c. 78.* Vide, *Episcopi circa regulares.* Vide, *Regulares in duobus tit. præced.*

Regula-

Regulares matrimonia facientes.

Regulares viri, vel moniales matrimonia contrahentes, recludantur in ergaſtulis. *Syricius ep.1. c.6. Zacharias ep.7. c.26.* vſque ad mortem non communicent. *ibid. 27. q.1. cap. Vt lex.* graui pęnitentia affligendi. *Conc. Toletan.12. c.52. Conc. Turon.2. c.16.*

Regularis, vel monialis matrimonia faciens, excommunicandi. & ſi pœnitent, ab Epiſcopo abſoluendi. *Conc. Calcedon. c.15. 27. q.1. cap. Virginem quæ ſe Deo, & cap. Si qua Virgo.*

De facto ſunt excommunicati, vitandi ipſo iure, ſeparentur, pęnitentiam faciant, & alijs pęnis plectantur. *Clement. de conſanguinit. cap. vn.*

Regularis ducens vxorem, fit irregularis. *27. q.1. cap. Monacho orarium.*

Regularis matrimonium eſt nullum. *27. q.1. c. Vt lex. Conc. Lateran.3. in append. tit. de coniugatis c.5.* & *tit. de monachis c.3. tit. de ſponſalibus c.9. Conc. Colon.3. tit. Cenſura, &c. cap.2.*

Filij eorum non ſuccedunt in hæreditate, nec in rebus mobilibus. *ibid.*

Regularis profeſſi matrimonium, eſt nullum. *Conc. Trident. ſeſſ.24. can.9.*

Regularis per profeſſionem ſolemnem dirimit matrimonium ratum, ſed non conſumatum. *Trident. ibid. can.6.*

Vide, *Matrimonia prohibita ratione ſtatus ſpiritualis.* Vide, *Monialis circa coniugia.*

Regulares impudici, fornicarij, &c.

Vide, *Clerici fornicarij.*

Regulares, vel moniales fornicantes, in ergaſtulis recludantur. *Syricius ep.1. c.6. 27. q.1. cap. Impudicas.*

In pane, & aqua in carcere macerentur, & ter verberentur. *Conc. Ratiſponenſe.* & hoc fiat per vnum annum. *ibid.*

Regulares concubinarij, grauiſſimè puniendi. *Conc. Colon.3. tit. Cenſura cap.3.*

Regulares vagi, & fugitiui.

Regulares vagantes ſine licentia ſuorum ſuperiorum, excommunicandi ſunt. *Concil. Andegauenſe c.8. Conc. Veneticum c.5.* Si non pareant, verberibus coercendi. *ibid. c.6.*

Regularis diſcedens à monaſterio ſine licentia ſui Prælati, eſt vagus, & ad monaſterium eſt reducendus. *De regularibus cap. Ioannes.*

Regulares vagantes, vel inutiles quæſtiones, ſimplicibus ingerentes, per Epiſcopum ſunt comprimendi. *Conc. Regiaticinum cap.23.*

Regulares vagi per Epiſcopum compellendi ſub cenſuris, vt redeant ad monaſterium. *Conc. Later.3. in append. tit. Ne clericus cap.6.* à nullo poſſunt recipi, neque ab ipſo Epiſcopo. *ibidem.*

Sine licentia ſuperiorum ſtare non poſſunt extra clauſtra, alias per ordinarium compellantur, &c. *ibid. Reformatio Cleri Germaniæ c.12. Conc. Colon.2. par.10. c.17. Conc. Trident. ſeſſ.24. de refor. regul. c.4.*

Regulares fugitiui à nullo poſſunt recipi, & pęna recipientium. *Conc. Toletan.13. cap.11. conc. colon.3. tit. cenſurę, &c. cap.1.*

Regulares fugitiui annuatim ſunt requirendi, & compellendi redire ad monaſterium. *De Regular. cap. fin.*

Regulares ſine ſuperiorum licentia ad nullum locum, neque ad Romanam Sedem, ire poſſunt. *conc. Vernenſe c.10.*

Regulares non poſſunt peregrinari ſine ſuperiorum licentia. *conc. colon.2. par.10. c.15.*

Regulares vagi, citò reducendi ſunt per ſuos ſuperiores. *concil. Mogunt.4. c.78.*

Regularis è monaſterio fugiens cogatur redire. Si nolit, detrudatur in ergaſtulo. *conc. Triburien.1. c.26.*

Regulares diſcedentes à Conuentu ad ſtudia, ſine licentia ſuperiorum, excommunicantur. *Ne clerici in 6. cap. Vt periculoſa.*

Eos docentes, etiam excommunicantur. *ibid.*

Regulares ſine habitu incedentes, per ordinarium corrigendi ſunt. *concil. Senonen. in decr. morum c.22.*

Regulares euntes vltra mare ſine licentia Superioris, excommunicantur, & Papæ eſt reſeruata. ſunt inhabiles ad officia, & ad diuina. *de regularib. tranſeuntibus, &c. c. ad noſtrum.*

Regulares fugitiui excommunicati poſſunt à ſuis ſuperioribus. Et iſti per Prælatos Eccleſiarum nunciare faciant excommunicatos, quamdiù emendentur. *de regular. c. fin.*

Regulares vagantes per curias Principum, animo inferendi malum monaſterio, vel ſuperiori, ſunt excommunicati ipſo facto. *Clement. de ſtatu monachor. c.1. §. Quia verò.*

Regularis vagantes non admittendi ad Sacramenta miniſtranda; aut ad Parochias. *conc. colon.3. tit. cenſura, &c. c.4.*

Regularis non poteſt à Conuentu diſcedere ſine licentia, nec etiam animo eundi ad ſuperiorem, alias ab Epiſcopo poteſt puniri. *conc. Trid. ſeſſ. 25. de ref. regul. c. 4.*

Regulares vagi, & fugitiui, quomodo puniendi. *Paulus IV. conſt.14. Poſtquam.* Vide, *Regulares Apoſtatæ.*

Regulares non poſſunt à Sac. Pęnitentiaria obtinere licentiam manendi extra clauſtra, niſi accedat licentia ſui ſuperioris. *Pius IV. conſt. 53. In ſublimi.*

Regulares non poſſunt ire de Conuentu in Conuentum, nec recipi ſine ſuperiorem licentia. *Sixtus V. conſtit.71. cum de omnibus in declarat. ſeq. §. 19.*

Regulares circa iter ad Vrbem Romæ, & receptionem in ea. Vide, *Regulares circa iter ad Vrbem.* Vide, *Regul. reformatio.* Vide, *Regul. Apoſtatę.*

Regulares rixoſi, criminoſi, coniurantes, & inimici.

Regulares coniurantes. Vide, *coniurantes.* Vide, *conſpiratores.*

Regulares rixoſi, criminoſi, vel murmurantes, puniendi ſunt pro qualitate delicti. *Diſt.90. cap. Si quis monachus.*

Regulares inimici moneantur, vt pacem faciant; quod ſi nolint, excommunicandi ſunt. *conc. colon.2. par.3. c.17.*

Regulares delinquentes quouis delicto, non poſſunt priuari victu, & veſtitu, & alijs neceſſarijs. *Conc. Mogunt.4. c.78.*

Regulares infamati de aliquo crimine, debent ſe purgare, iuxta formam iuris. *De purgat. canonica cap. Moniales.*

Vide, *Regular. reformatio.*

Regulares circa venalitatem, & ſimoniam.

Vide, *Simonia.*

Regulares recipientes aliquid pro ingreſſu alicuius ad religionem, ſunt ſimoniaci. *De ſimonia cap. Non ſatis, & cap. Veniens ad nos.* Poſſunt recipere, ſi gratis det.

Vide, *Regular. religionem ingreſſi, nihil ſoluant.*

Regulares recepti per ſimoniam, quomodo tractandi. *De ſimonia cap. De regularibus, & cap. Dilectus filius il 2.*

Regularis dans pecuniam pro habendo officio, eſt excommunicatus; & etiam ille, qui accipit. *De ſtatu monachorum cap. Monachi. Conc. Later.3. c.10.*

Regularis ſoluens aliquid pro obtinenda cura monaſterij, ſimoniacus eſt, & pœna ſimoniaci eſt puniendus. *1. q.7. cap. Si quis omnem.*

Regularium obedientiæ non dentur pro pretio; alias dantes, & accipientes deponantur. *Concil. Lateran.3. c.10.*

Regulares ſuperiores non fiant pro pretio. alias agentes, & recipientes, ab altari remoueantur. *Concil. Later.3. c.10.*

Vide, *Regulares ſuperiores.* Vide, *Regul. electiones.* Vide, *Electio.* Vide, *Simonia.* Vide, *Superior.*

Regulares Apoſtatæ, rebelles, inobedientes, &c.

Regulares correcti à ſuperiore, ſi contra eum inuocant brachium ſæculare, vel armatas preces impetrant contra eumdem, omnibus officijs, &c. priuatur. *Concil. Viennenſe Prouinc.1.*

Regulares Apoſtatæ ad beneficia ſæcularia non poſſunt admitti; & admiſſi ſunt eijciendi, & à nullo poſſunt defendi. *Concil. Rauennat.2. ſub Clemente V. cap.22.*

Regu-

Regulares Apostatæ diligenter inquirendi, ad monasterium reducendi, & sub graui disciplina tenendi. *Conc. Colon.3. tit.censura c. 6.*

Regulares Apostatæ prætextu dispensationis Papæ cogendi sunt redire ad Religionem, donec examinentur literæ dispensationis. *conc. Colon.3. ibid. c.11.*

Regulares Apostatæ cum redire volunt, sunt recipiendi à superioribus benignè. & non puniendi cum pœnis grauioribus, quàm sacri canones statuant. alias superiores suspenduntur à diuinis, & ab officijs. *conc. Mogunt.4. c.78.*

Regulares Apostatæ, quibus pœnis puniendi sunt. *Paulus 4. constit.14. Postquam.* Eorum receptatores, quomodo puniendi. *ibid.* Superiores ordinum procedere debent contra eos, aliàs procedere possunt ordinarij. *ibid.*

Apostatæ in pęnam Apostasiæ, gestare debent biretum, lineis albis, & nigris intextum. *Paulus IV. ibid.* Non possunt præsentari ad beneficia, & nulla est præsentatio. *ibidem.* Non possunt ad alium ordinem transire. *ibid.*

Regulares Apostatæ, siue habitum deserant, siue non, possunt ab ordinarijs capi, & puniri secundum regularia instituta. *Vrban.8. const.26. Sacra Congregatio.*

Regulares superiores tenentur perquirere Apostatas, & curare, vt capiantur. *ibid.*

Vide, *Apostata à religione.* Vide, *Regulares vagi, & fugitiui.*

Regulares incorrigibiles, & eiecti, siue eijciendi.

Regulares incorrigibiles, expellendi sunt à Monasterijs. *Ne clerici, vel monachi, cap. Relatum est.*

Regulares eiiciendi à religione post professionem, præter ea, quæ inculcant Sacri Canones, debent per vnum annum integrum in carcere cum ieiunio, & pęnitentia probari. anno elapso, si non resipiscunt, sed animo indurato in sua pertinacia perseuerant, possunt eiici à religione hac forma seruata. A Generali, vel Consilio sex Patrum grauiorum eligendorum in Capitulo, vel Congregatione Generali, formato prius processu benè instructo de causis expulsionis, expellantur; & ordinario manifestetur hæc sententia. *Vrban.8. const.26. Sacra Congregatio §. 6.*

Eiecti à religione, vt supra, tenentur incedere in habitu clericali, & ordinario sunt subiecti. *ibid.*

Regulares eiecti non possunt à superioribus obtinere literas, seu licentias intrandi ad aliam religionem, neque remissiuas ad Sedem Apostolicam. *Vrban.8. ibid. §.9.*

Regulares eiecti, perpetuò sunt suspensi ab exercitio ordinum. nec possunt ordinarii in eis dispensare. *Vrbanus 8. ibid. §.10.*

Regulares superiores, non obseruantes decreta præfata circa eiiciendos, incurrunt ipso facto priuationem vocis actiuæ, ac passiuæ, & perpetuò fiunt inhabiles ad officia. *ibid.§.13.*

Vide, *Eiecti.*

Regulares circa appellationes.

Regulares in causa correctionis appellare non possunt contra Prælatum suum. *Conc.Later.3.c.6. conc. Londinen.1.c.7. de appell. & recusat. cap.Quia nos. Pius 4. const.10. De salute. §. 6.*

Regularis non potest appellare contra Constitutiones ordinis. *De appellat. & recusat. cap. Quia nos.*

Regulari in causa correctionis appellante, non obstante appellatione, superior prosequitur suam causam. *conc. Later.3. in append. tit. De appellat. c.4. & 25.*

Sed si superioris excessus sit manifestus, valet appellatio. *ibidem c.25.* Vide, *Appellatio, quæ non tenet.*

Regularium priuilegia.

Vide, *Priuilegia.* Vide, *Regulares exempti sunt, &c.* Vide, *Fratres.* Vide, *Monachi.*

Regularium priuilegia custodienda sunt. 25. *q.2. cap.cum piè. Clement. de excessibus Prælator. cap. vn.* inuiolabiliter sunt obseruanda. *ibid.*

Regulares priuilegiati, vt Minores, & Prædicatores, obtinuerunt, vt possint in itinere, vti altari viatico. *De priuil. cap.in his.* Vide, *Fratres Minores, & Prædicatores.*

Regulares omnes, quas indulgentias consequantur in ingressu religionis, in professione, & aliis functionibus.

Vide, *Regularium indulgentiæ.*

Regulares Minores, & Prædicatores, liberè possunt prædicare semper, illa hora excepta, in qua Episcopi volunt prædicare. *clement. de sepulturis cap. dudum.*

Regulares non possunt à laicis gubernari. *conc. Meld.c.10.*

In regularium Conuentibus ingredi possunt mulieres tempore processionum, & in locis in quibus dicuntur Missæ; vel in quo sepelitur aliquis. *Pius V. const.20. Regularium.*

Regulares non comprehenduntur sub numero clericorum, dum Papa præcipit Episcopo, vt clericos corrigat. *De off. Iud. ord. cap. Graue.*

Regulares beneficia, seu Ecclesiæ, non possunt ab Episcopo conferri clericis sæcularibus. *De rebus Ecclesiasticis alien. cap.Possessiones.* Vide, *Beneficia regularia, &c.*

Regularium cellæ non possunt ab alio interdici, quam à Papa, vel eius Legato. *De verbor.signific. in 6. cap. Priuilegium.* Vide, *cella.*

Neque eorum personæ possunt ab alio excommunicari, vel interdici, quam à Papa, vel eius Legato. *ibid. de priuileg. in 6. c.1. §. in eos.*

Regulares non tenentur soluere procurationes pro grangiis, quæ non habent curam animarum. *Honorius 3. ex cirone, de cappellis Monachorum c.1. & de censibus c.2.*

Regulares non possunt à suo superiore excommunicari, nisi præuia monitione. excepto si delictum ex suo genere excommunicationem inducat. *de appellat. & recusat. cap. Reprehensibilis.* Vide, *Regul. circa censuras.*

Regulares eligi possunt in Episcopos. *clement. de elect. c. 1.*

Vide, *Episc. eligendi qualitates.*

Regulares fieri possunt delegati Papæ, & quando. *clement. de rescrip. cap. Et si.*

Dum alicui monasterio conceditur, vt non possit excommunicari, intelligitur de religiosis, qui manent in illo monasterio. *De priuilegijs cap.Quoniam per confessionem.*

Regulares non possunt excommunicari ab Episcopis.

Vide, *Priuilegium.*

Regularium artifices, vt molendinarii, furnarii, &c. excommunicari non possunt ab Episcopis. *de priuileg. cap. Quanto amplius.*

Qui in regularium molendinis molunt, vel in furnis coquunt, non possunt impediri, nec excommunicari. *Honorius III. ex cirone, de Priuilegijs, & excessibus, &c c.1.*

Regulares in suis causis possunt esse testes. *concil.Later.3. in append. tit. de testibus cogendis c.18.*

Regulares possunt esse testes in causis suæ religionis. *de testibus cap. Tuis quęstionibus.*

Regulares non tenentur soluere decimas de bonis monasterii. *conc.Later.3. in append. tit.de religiosis viris c.9.*

Vide, *Regulares circa decimas.*

Vide, *decimę, qui sunt exempti.*

Regulares possunt præfici Ecclesiæ parochiali sæculari, sed debent habere socium sui ordinis. *de statu monachorum. cap. Quod Dei.*

Regularis potest esse executor testamenti, cum licentia sui superioris. *de testamentis in 6. cap. fin.* Vide, *Regulares circa testam.*

Regulares, quando non veniunt nomine clericorum.

Vide, *Papę rescripta in principio.*

Regularis potest esse procurator pro consorte in lite, etiam sine licentia superioris. *clement. De procuratoribus cap. Religiosus.*

Regulares mendicantes non possunt à iudicibus conseruatoribus conueniri ad causas, nisi de mandato Papæ expresso. *Extra, de iudicijs. cap. Frequentes.* Vide, *Regul. circa iudices conseruatores.*

Regulares non tenentur ad iuramentum calumniæ.

Vide, *Iuramentum. conc.Later.3.in append. tit. de iuramento calumnię c. 3. & 4.*

Regulares possunt per œconomos præstare iuramentum calumniæ. *ibid. cap.4.*

Regu-

Regulares non possunt trahi ad iudicium, vltra duas dictas. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.*

Regularium priuilegia, & declarationes eorum factæ *à Leone X.* extenduntur, & sunt communia omnibus regularibus. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.*

Regulares cum charitate. & liberalitate tractandi sunt ab Episcopis, vt cooperatores illorum in vinea Domini. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. Extra, de tregua & pace. c. Vices.*

Regulares quouis delicto delinquentes non possunt priuari victu, vestitu, & aliis necessariis. *Conc. Mogunt. 4. c. 78.*

Regulares neq; in secunda instantia possunt ab Episcopo conueniri, & in hoc numquam fuit eis derogatum, nec *à Concil. Lugdunense c. Volentes.* Nec *à Trid. sess. 7. c. 14. de refor. Paulus V. const. 34. Religiosorum.*

Regularium priuilegia omnia, siue maris magni, siue alia, quæ obstant Concilio Tridentino, sunt reuocata. *Pius IV. const. 49. in principio.* Et redacta ad formam iuris. *conc. Trid.* Vide, *Priuilegiati.*

Regulares in Indiis in defectu parochorum possunt fungi officio parochi. *Pius V. const. 34. Exponi.* Sufficit si à capitulo Prouinciali obtinent licentiam, & non requiritur consensus Episcopi. *ibid.*

Regulares mendicantes sunt exempti à gabellis. nè dum personæ, sed eorum bona eximuntur ab omnibus oneribus, impositionibus, subsidiis, hospitiis militum, &c. item à contributione pro fortalitiis, muris, machinis ciuitatum, &c. Item coloni laboratores, locatarii, affictuarij, & similes talium bonorum. *Pius V. const. 11. Dum ad vberes, & constit. 41. Et si. §. 14. constit. 148. Cum sicut. Paulus V. const. 11. In maximis.* §. 8. Et numerantur omnes franchitiæ.

Regulares in Ecclesijs sui ordinis, etiam contradicente Episcopo, quando possunt prædicare. Vide, *Regul. circa prædicationem.*

Regulares in feria 5. Cęnæ possunt mandatum solemniter facere, & prædicare. *Pius V. const. 41. Et si. §. 24.*

Priuilegia omnia regularibus concessa, vsque ad *Pium V.* ab hoc confirmantur. *const. 41. Et si. §. 3. circa finem.* & iterum in declaratione sequenti.

Regulares in feria 5. Cœnæ possunt facere mandatum solemniter. *Pius V. const. 34. Exponi.* §. 24.

Regularium monasteria, etiam in statu Ecclesiæ, exempta sunt ab onere hospitandi milites, &c. *Pius V. const. 148. cum sicut. Paulus V. const. 11. In maximis. §. 8.* & numerantur omnes franchitiæ eorum. *ibid.*

Regularium priuilegia concessa *à Pio V.* circa formationem processuum contra moniales; circa confessarios regulares, ac tandem circa Vicarias perpetuas, reducuntur ad terminos iuris *à Gregorio XV. const. 9. In tanta.*

Regulares quando in causis sunt actores, possunt adire iudices sæculares contra laicos, non contra Ecclesiasticos. *Gregor. XV. const. 9. Sanctissimus.* §. 12.

Regulares, qui in aliquibus Episcopo subduntur, in eisdem non subduntur aliis inferioribus illo. *Gregor. XV. const. 18. Inscrutabili, in declarat. seq. ad quartum dubium.*

Regularium altare, in quo est Sanctissimum, non potest ab Episcopo visitari, si ipsi non habent curam animarum. *ib. ad dubium primum.*

Regulares, quæ possunt extrahere à statu Ecclesiæ sine incursu pœnarum. Vide, *Ecclesiasticus status.*

Regulares non comprehenduntur in reuocatione priuilegiorum circa franchitias, gabellas, &c. exemptiones, & onera Cameræ Apostolicæ facta per *Innocentium X. in const. 7. Et si ea.* Ita *ibid. Et si ea.*

Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Ecclesiasticorum priuilegia.* Vide, *Fratres, per omnes tit.* Vide, *Mendicantes.* Vide, *Monachorum priuilegia.* Vide, *Moriens.* Vide, *Monasteriorum priuilegia.* Vide, *Priuilegia.* Vide, *Priuilegiati.* Vide, *Regular. exemptio ab ordinarijs.*

Regulares circa obseruantiam.

Regulares extra monasterium incedere debent cum habitu decenti, & socio. *Conc. Treuer. c. 11.*

Regulares non recipiant mulieres intra monasterium. *Conc. Treueren. c. 11.* Neque intra ambitum monasterii. *ibid.*

Regulares non inuitent sæculares ad conuiuia in monasterio, nec ipsi in eorum domibus inuitentur. *Concil. Treueren. capit. 11.*

Regulares in refectorio legant Lectionem spiritualem. sint sobrij in cibo, potu, somno, &c. omnibus. non accedant ad nuptias, nec ad alia loca publica, non ad balnea promiscua, &c. *Conc. Treuerense c. 11.*

Regulares debent obseruare silentium. *De statu Monachorum c. Cum ad monasterium.*

Regulares quæstores non possunt retinere sibi partem eleemosynæ, sed totam ferre debent ad monasterium. *conc. Treuerense c. 11.* Vide, *Quæstores.*

Regularibus in Regnis Hispaniarum existentibus, reuocantur omnia priuilegia, per quæ eximebantur ab obedientia superiorum. *Vrbanus 8. const. 57. Pastoralis.*

Regularium priuilegia circa exemptiones camerales in statu Ecclesiæ, ad limites iuris communis reducuntur. *Alexander 7. const. In sublimi, data 22. Augusti 1658.* Vide, *Exemptio.*

Vide, *Regular. prohibita.* Vide, *Regulares circa vitam communem.* Vide, *Regular. reformatio.*

Regulares circa ordinationes.

Regulares ordinari non possunt sine licentia suorum superiorum. *Concil. Lateran. 3. in append. tit. De depositione cap. 22.* Vide, *Ordinatio.* Vide, *Ordinandorum obligationes.*

Regulares superiores possunt subditis concedere, vt à quouis ordinario faciant se ordinari, dando eis licentias, seu literas commendatitias. *De temporibus ordinat. in 6. c. Cum nullus.*

Regulares ad monitionem superiorum debent ordines accipere. *Clement. de statu Monachorum. cap. 1. §. Ad ampliationem.*

Regulares non promoueantur ad ordines sacros, nisi ætate, & scientia polleant. *conc. Treuer. c. 11.*

Regularis contra prohibitionem Prælati sui nequit ordinari. *De temporibus ordinat. c. Ad aures.*

Regulares promouendi sunt ad ordines ab Episcopo loci, vel eo absente, aut non tenente ordinationes, ab alio. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.*

Regulares quando possunt ordinari à quolibet Episcopo non suspenso, etiam sine placito ordinarii. *Pius V. constit. 41. Et si. §. 7.*

Regulares promouendi ad ordines, possunt ab Episcopo examinari de idoneitate. *Concil. Later. 5. vbi supra. concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 12.*

Regulares ordinari non possunt in sacris ante ætatem statutam pro alijs circa ordines; aliàs non sunt idonei. *conc. Trid sess. 23. de refor. c. 12.*

Regulares promouendi sunt ad ordines, iuxta formam, & statuta Tridentini Concilij. *Pius V. const. 75. Romanus.*

Regularis ordinatus in Apostasia, non potest in ordine ministrare sine dispensatione Papæ. *De Apostatis c. fin.*

Regularis ordinatus sacerdos, quando, & quomodo tenetur celebrare primam missam. Vide, *Sacerdos.*

Vide, *Monachorum priuilegia.*

Regulares circa sepulturas.

Regulares non possunt terras aliquibus locare, cum pacto, vt apud se eligant sepulturam. *conc. Later. 4. c. 56.*

Possunt corpora defunctorum, qui apud eos elegerunt sepulturam, cum cruce, psalmis, &c. per viam deducere, & sepelire. *Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Regulares non possunt mortuos sepelire sine licentia Presbyteri curati, qui dat Sacramenta defuncto, sub pœna anathematis. *Conc. Later. 3. tit. de sepulturis c. 4.*

Non possunt ire ad domum mortui ad leuandum illum, etiam si elegit apud eos sepulturam, nisi præsente Parocho: vel recusante ire, nisi consuetudo sit contraria. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. dum intra.*

Regulares liberè possunt in suis Ecclesijs sepelire mortuos quoslibet, soluta tamen quarta Parochis. *Clement. de sepulturis cap. Dudum. Extra, de priuil. cap. inter cunctas. De excessib. Prælator. cap. Nimis iniqua.*

Vide, *Quarta*. Vide, *Funeralia*. Vide, *canonica portio*.

Quilibet potest eligere sepulturam in Ecclesijs Regularium. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. dum intra.*

Regulares non possunt eligere sepulturam, nisi multum distent à Conuentu. *de sepultur. in 6. c. fin.*

Regulares, qui fecerunt pactum cum Parochis de non sepeliendo certas personas, debent stare pacto.

Vide, *Sepultura; Sepelire*. Vide, *Pactum*.

Regulares, dum ad sepulturam deferunt mortuos, non solum possunt per viam psallere ob *Extra, de priuil. c. Inter cunctas*, Sed exequias in suis Ecclesijs celebrare. *De excessibus Prælatorum cap. Nimis iniqua.*

Regulares inducentes laicos, &c. ad eligendum sepulturam in suis Ecclesijs per votum, vel iuramentum, sunt excommunicati. & si sepeliunt tenentur ad restitutionem corporum, & omnium quæ habuerunt ratione corporum. *de sepulturis in 6 c. 1. clement. de pœnis cap. fin. §. fin.* Excommunicatio ipso facto incurritur, & Papæ reseruata est. *ibid.* & nisi intra decem dies restituant, Ecclesia supposita est interdicto. *de sepult. in 6. c. 1.*

Regulares quando etiam soli possunt mortuos associare. *Pius V. const. 41. Et si. §. 24.* Intellige, si nolint alij, ad quos spectat, accedere. sed priuilegia hæc reducta sunt ad formam iuris Concilii Tridentini. Vide, *Regul. priuilegia*.

Regulares qui habent priuilegium sepeliendi tempore interdicti, possunt sepelire, solum eos confratres, qui oblati sunt religioni, mutato habitu sæculari, vel qui eo retento in sæculo fecerunt donationem Conuentui de omnibus, retento sibi non in vita. *conc. Lat. 4. c. 57.* Vide, *Interdicti tempore*.

Regulares non tenentur soluere quartam funeralem, si ab annis 40. non soluerunt. quando verò soluunt, quid intelligitur per quartam. *Pius 5. const. 41. Et si. §. 12.*

Vide, *Quarta*. Vide, *Regulares circa Parochos*.

Regulares non possunt impediri, quin in suis Ecclesiis sepeliant mortuos. *Pius 5. const. 41. Et si. §. 13.*

Regulares non possunt sepelire excommunicatos, aliàs contra eos procedit Episcopus. *De priuil. c. Ad hæc.*

Regularium habitu indui potest quilibet moriens in domo sua, qui vult apud fratres sepeliri. *concil. Later. 5. sess. 11. const. 4. dum intra.*

Qui infirmi faciunt se portari ad conuentus regularium, si in eis moriuntur, possunt apud eos sepeliri. sed tenentur relinquere portionem Ecclesiæ, à qua habuerunt Sacramenta. *conc. Later. 3. in append. p. 49. c. 6.*

Qui vero sani se ad eos transtulerunt, & in eis moriuntur, ad hoc non tenentur. *ibid.*

Regulares circa decimas.

Regularium monasteria, & bona, non tenentur soluere decimas. *conc. Later. 3. in append. tit. de religiosis viris c. 3. 9. & 15.* intelligitur de Mendicantibus. *ibid.*

Vide, *Decima, qui exempti sunt*.

Regulares aliquas, olim, soluebant decimas. *concil. Later. 3. tit. de religiosis viris c. 5. & 7.* & quas.

Regularium possessiones, quæ prius soluebant decimas, tenentur ad eas. *conc. Lateran. 3. tit. de religiosis viris c. 3. 12. & 13.*

Regulares superiores non possunt impedire, ne soluantur Episcopis solitæ decimæ. *conc. Lateran. 3. tit. de religiosis viris cap. 14.*

Regulares retrahentes personas à solutione decimarum, sunt excommunicati ipso facto. *clement. de pœnis cap. fin.* suspenduntur à concione, donec retractent. *ibidem.* & aliæ pęnæ.

Regulares etiam monachi non tenentur soluere decimas de laboribus manuum, nec de noualibus. *Conc. Later. 3. tit. de religiosis viris, c. 8.*

Regulares non possunt vsurpare decimas debitas clericis. *Conc. Later. 3. tit. de relig. viris, c. 4.*

Regulares fraudantes decimas, possunt ab Episcopo excommunicari. *Conc. Sabin. c. 12.*

Regulares impedire non possunt, ne qui suas terras colendas suscipiunt, soluant decimas quas tenentur. *Conc. Later. 3. tit. De religiosis viris, c. 6.*

Regulares non possunt terras locare, cum pacto, vt decimæ sibi soluantur, vel vt apud se eligant sepulturam. *conc. Lateran. 4. c. 56.*

Regulares non possunt à laicis exigere decimas, sine licentia Episcopi. *de priuil. &c. cap. Cum & plantare. de preb. c. In Lateranensi.*

Regulares monachi, de quibus soluunt decimas. *De decimis cap. Ex parte tua.*

Regulares appropriantes sibi decimas, nisi intra duos menses dimittant, & satisfaciant, quomodo puniendi, & officiis priuandi. *Clement. de decimis c. 1.*

Regulares miscentes bona, animalia, &c. seruorum cum suis, vt eos liberent à decimis, quomodo puniendi. *Clement. de decimis cap. 1.* Non intelligitur de bonis, & animalibus propriis, quæ tenent in manibus seruorum, oblatorum, &c. *ib.*

Regulares tenentur docere sæculares in concionibus, & confessionibus de obligatione decimarum. *Clement. de pœnis cap. fin. Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.* & nolentibus soluere tenentur negare absolutionem. *ibid.*

Vide, *Decimas fraudantes*.

Regularium oblati, quamdiù manent in sua domo, tenentur ad soluendas decimas, & alia iura Episcopalia. *de priuil. c. Quidam sicut.* Vide, *Decima*.

Regulares circa interdicta, & alias censuras.

Regulares tempore interdicti, &c. non possunt admittere ad diuina interdictos, vel excommunicatos. *De priuileg. &c. cap. cum & plantare, §. Excommunicatos*, Sub pęna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, donec satisfaciant, præter alias pęnas. *De priuil. in 6. cap. Episcoporum. De praben. cap. In Lateranensi.*

Regulares tempore interdicti possunt admittere solum domesticos familiares ad diuina, non autem exteros. *de priu. in 6. c. Licet.* & pęna. *ibid.*

Regulares tempore interdicti, semel in anno diuina possunt facere in Ecclesia interdicta. *de priu. c. vt priuilegia.*

Regulares tenentur obseruare interdictum positum à Papa; neque vllum priuilegium eos excusat. *Conc. Trid. sess. 25. de reform. regul. c. 12.*

Regulares non obseruantes interdictum, sicut obseruat Ecclesia matrix, excommunicati sunt ipso facto. *Clement. de sent. excomm. c. 1.*

Regulares celebrantes in locis interdictis, præter formam iuris; vel etiam facientes celebrare, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ. *de priuileg. in 6. c. Episcoporum.*

Regulares tempore interdicti admittentes ad sepulturam excommunicatos, vel interdictos, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec satisfecerint, præter alias pęnas. *De priuil. in 6. cap. Episcoporum.*

Regulares tempore interdicti possunt sepelire suos oblatos, vel qui in sæculo remanserunt, vel qui in monasterijs sunt. dummodò nominatim non sint excommunicati. *de priuil. cap. vt priuilegia.*

Regulares, vt Fratres Minores. &c. si tempore interdicti recipiunt in Ecclesia suos tertiarios ad diuina, sunt excommunicati ipso facto. *Clement. de sent. excom. c. cum ex eo.*

Regulares tempore interdicti non possunt admittere ad diuina eos, qui fuerunt causa interdicti, vel dederunt ad hoc auxilium, fauorem, &c. & pęna. *De priuileg. in 6. cap. licet.*

Regularis celebrans missam in loco interdicto, recludatur in arctiori monasterio ad faciendum pęnitentiam. *de clerico excommunicato, &c. c. Quæsiuisti.* Vide, *Missa*.

Regulares tempore interdicti in diebus festis sui ordinis non tenentur illud seruare. *Pius V. const. 41. Et si. §. 4.*

Vide, *Interdictum*. Vide, *Interdicti tempore*. Vide, *Priuilegia*. Vide, *Regular. priuilegia*.

Regulares circa confessiones audiendas.

Regulares non possunt audire confessiones sæcularium, vel aliorum extra ordinem sine licentia Episcopi. Ideo superiores debent Episcopis præsentare numerum determinatum fratrum, vt isti de ipsorum Episcoporum gratia, & beneplacito audiant confessiones. Quod si Episcopi aliquos non existiment idoneos, superiores præsentent alios. Si verò Episcopi ex malo animo, &c. nolint dare licentiam, Papa ex tunc concessit eos præsentatos posse auctoritate Apostolica audire confessiones, & absoluere, ac si essent admissi ab Episcopis. Et non posse absoluere, in eo casu; nisi ab ijs casibus, à quibus Parochi absoluunt. *Clem. de sepulturis c. Dudum.*

Numerus confessorum sit Ecclesijs proportionatus. *ibid.*

Idem confirmatur in *Extrau. de sepulturis cap. Super cathedram.*

Idem in *Extrau. de priuilegijs. c. Inter cunctas.*

Regulares confessores audire non possunt confessiones sæcularium, nisi se præsentent Episcopis, vel eorum vicarijs, à quibus approbentur. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. Conc. Senonense in decr. morum c. 37.*

Regulares audire non possunt confessiones sæcularium, nisi Episcopis se præsentent, & ab eis iudicentur idonei. *Conc. Colon. 3. tit. Censura c. 35. conc. Mogunt. 4. c. 25.*

Nisi ab Episcopis sint approbati, & admissi, non possunt audire confessiones sæcularium. *conc. Treuer. c. 12. conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 15.* Neque etiam Sacerdotum sæcularium confessiones audire possunt regulares, sine hac approbatione. quæ gratis danda est. Et præter approbationem, Episcopi possunt eos examinare, si eis videatur necessarium. *ibid. Pius V. const. 133. Romani. Gregor. 12. const. 9. In tanta.* Vide, *Episc. circa regulares.*

Regulares semel admissi in eadem diœcesi, semper intelliguntur admissi sine alio examine. *Pius V. const. 41. Et si. §. 2.* Sed hoc reuocatur *à Gregorio 13. const. 9. In tanta.*

Regulares lectores non debent ab Episcopis examinari. *Pius ibid. §. 3.* Reuocatur, vbi supra, & ab eodem Pont. *Pio V. const. 133. Romani.*

Regulares confessores monialium, quæ ordini sunt subiectæ, non debebant ab Episcopo examinari. *Pius ibid. §. 3.* Reuocatur *à Gregorio 13. const. 9. in tanta.*

Regulares audire possunt confessiones sæcularium, eosque absoluere cum licentia Episcoporum, vt supra, non obstante *cap. Omnis vtriusque sexus. Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas.*

Regulares confessarij sunt coadiutores parochorum. *Concil. colon. 3. tit. Censura. c. 35. conc. Mogunt. 4. c. 25. concil. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. Clem. de sepulturis c. Dudum.*

Regulares sine licentia Episcopi non possunt soluere, neque ligare. *16. q. 1. c. Peruenit, & c. Interdicimus.*

Regulares non possunt audire confessiones religiosorum alterius ordinis, nec eos absoluere. *Extra, de priuilegijs cap. Inter cunctas.*

Regulares vt audiant confessiones sæcularium debent à suis superioribus eligi, & præsentari Episcopis; à quibus sunt admittendi. *conc. Senon. in decr. morum c. 37.*

Regularibus confessi non tenentur eadem confiteri proprio sacerdoti. *Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas.*

Regularibus confitentes satisfaciunt præcepto annuæ confessionis. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.*

Regulares circa confessiones monialium. Vide, *Regul. circa monasteria monialium.* Vide, *Monialium confessores.* Vide, *Moniales S. Claræ.*

Regularium licentia ad audiendas confessiones per mortem diœcesani, non terminatur (intellige, nisi reuocetur à successore) & de illa quam concedebat Papa in casu quo Episcopi nolebant admittere eos vt supra. *Extra, de priuilegijs. c. Inter cunctas.*

Regulari confessus, si id de se testatur, est ei credendum. *Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas.*

Regulares circa confessos in articulo mortis. Vide, *in seq. tit.*

Regulares non possunt audire confessiones sæcularium, nisi ab Episcopo approbentur. *Gregor. XV. const. 18. Inscrutabili.*

Regulares non possunt audire confessiones, nisi in Capitulo à tribus deputatis peritis fuerint examinati, & admissi. *Clem. 8. const. 60. Nullus §. 24.*

Regulares approbati generaliter pro diœcesi, non intelliguntur approbati pro monasteriis monialium. Vide, *Regul. circa monasteria monialium.*

Regularibus in vim. *Gregorii XV. constitut. 18. inscrutabilis.* Non potest Episcopus in approbatione pro confessoribus præscribere determinatum locum, personas, & certa tempora, nisi aliunde sibi competere cognoscat. *ibid. in declarat. sequenti ad dubium 2.*

Regulares nullius diœcesis, non subiacent Episcopo quò ad hæc, sicut alii diœcesis. *ibid. §. Ad 3.*

Regulares docere debent populos, quod semel in anno debent confiteri parocho. *Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas.*

Regularibus confessi. Vide, *Confessor.* Vide, *Confessi.* Vide, *Confessores regulares.*

Regulares circa absolutionem à reseruatis.

Regulares non possunt absoluere à casibus reseruatis Papæ, vel ordinariis. *Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas. Clement. de excessibus priuilegiatorum c. 1. Inter cunctas.* Sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *ibid.*

Regulares non possunt absoluere excommunicationes latas à Prælatis. *Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas.* Sub pœna excommunicationis Papalis. *ibid. concil. Later. 5. const. 4. Dum intra.*

Regulares non possunt absoluere publicos peccatores, seu illos, quibus iniungenda est publica pœnitentia. neque à peccato absoluere excommunicatos, nisi isti ab excommunicatione prius absoluantur. in casu vero periculi mortis possunt quoscumque casus absoluere, sed faciant iurare pœnitentes de se præsentando superiori legitimo post euasionem periculi. *Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Regulares confessores non habent maiorem facultatem ad absoluendum sæculares, quàm habeant Parochi; nisi forte à Prælatis id obtineant. *Concil. Senonen. in decr. morum c. 37. Clem. de sepulturis c. Dudum.*

Regulares virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius indulti, non possunt sibi eligere confessarium, nec à reseruatis absolui. *Clement 8. const. 64. Romani.* Vide, *Bulla cruciatæ.* Vide, *cruciata.* Vide, *casus reseruati.* Vide, *Episcopus circa casuum reseruationem.*

Regulares circa Prædicationes.

Regulares, & præsertim Minores, & Prædicatores, in suis Ecclesijs liberè possunt prædicare; illa hora excepta, in qua vult Episcopus prædicare in ea Ciuitate. *Clement. de sepulturis cap. Dudum. Extra, de sepulturis cap. Super cathedram. Extra, de priuilegiis c. Inter cunctas.* Excipitur casus festi proprii; & locus studiorum generalium; quia tunc possunt concurrere. *ibid.*

Regulares sine Parochorum licentia, non possunt in eorum Ecclesijs prædicare. *Clement. de sepulturis cap. Dudum. Extra, de sepulturis cap. Super cathedram.* iis inuitis non possunt prædicare. *ibid. Extra, de priuil. cap. Inter cunctas.*

Regulares admitti debent in Ecclesiis Parochorum ad prædicandum. *conc. colon. 2. p. 4. c. 7.*

Regulares antequam prædicent, examinari, & admitti debent ad hoc munus à suis Prælatis. *conc. colon. 2. p. 4. c. 7. concil. Trident. sess. 5. de reformat. c. 2.* & præter licentiam superiorum Episcopi benedictionem habere debent. *ibid. & sess. 24. de refor. regul. c. 4.*

Regulares Prædicatores modestè prædicent, caueant à verbis detractoriis, ac virulentis. *conc. colon. 2. p. 4. c. 8.*

Non inuehantur contra Magistratus, vel Episcopos publicè, & coram populo. *ibid. c. 9.*

Regulares Prædicatores post prædicationem, & collectionem eleemosynæ, non permittantur permanere soli, & extra claustra in loco prædicationis. *ibid. c. 15. & 16.*

Regulares in feria 5. Cœnæ possunt prædicare. *Pius V. const. 34. Exponi*. §.24.

Regulares prædicare non possunt publicè in Ecclesijs alienis, nisi ab Episcopo, vel eius Vicario sint admissi. *Conc. Treuerense c. 2. Conc. Trid. sess. 5. de reform. c. 2.* Licentia autem Episcopi gratis est concedenda. *ibid.*

Regulares, nec etiam in Ecclesijs sui ordinis, possunt prædicare, nisi ab Episcopo obtineant benedictionem. *Concil. Tridentin. sess. 5. de reform. cap. 2. & sess. 24. de reform. regul. cap. 4.*

Regulares in Ecclesijs sui ordinis prædicare possunt, etiam contradicente Episcopo (dummodo Episcopus ipse non prædicet) si à suis superioribus Generali, vel Prouinciali fuerint admissi ad hoc munus. *Pius V. const. 41. Et si*. §.1.

Regulares possunt in qualibet hora prædicare, non expectata hora cathedralis, etiam si in cathedrali prædicetur actu (dummodo Episcopus, vt supra, non prædicet.) *Pius V. const. 41. Et si*. §.8.

Regulares in feria 5. Cœnæ Domini possunt, & mandatum solemniter facere, & prædicare. *Pius V. ibid.* §.24.

Regulares non possunt prædicationis officium exercere, nisi in Capitulo per tres priores fuerint examinati, & admissi. *Clemens 8. const. 60. Nullus*. §.24.

Regulares non possunt in Ecclesijs sui ordinis prædicare, nisi ordinarijs se præsentent, & petant benedictionem. In Ecclesiis vero alienis prædicare non possunt sine licentia ordinarij; & eo contradicente, neque in aliena, neque in propria possunt prædicare. *Gregor. 15. constitut. 18. Inscrutabili*. §.3.

Regulares prædicantes sine licentia Episcopi in alienis Ecclesiis, vel sine benedictione in suis, possunt ab Episcopo puniri, etiam extra visitationem; & per censuras. *ibid.* §.6.

Regularium prædicantium obligationes. Vide, *Prædicare*. Vide, *Prædicator*. Vide, *Prædicari prohibita*. Vide, *Regulares euntes in partes, &c.*

Regulares circa confessiones, & absolutiones suorum Fratrum.

Regulares non sunt subiecti Episcopis circa absolutiones suorum Fratrum. *De excessibus Prælator. c. Nimis iniqua*.

Regulares audire non possunt confessiones, nisi in Capitulis à tribus personis deputatis fuerint examinati, & admissi, ac à superioribus habeant licentiam. *Clem. 8. const. 60. Nullus*. §.24.

Regulares virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius indulti, non possunt sibi eligere confessarium, vt a reseruatis absoluantur. *Clemens 8. const. 64. Romani. Vrban. 8. constit. 105. In suprema*. Vide, *Confessoris electio*.

Regulares superiores, quos casus possunt reseruare.

Vide, *Regulares circa censuras, &c.*

Regulares superiores absoluere possunt venientes ad religionem, si postea confiteantur se clericos percussisse, nisi factum sit enorme, vt mutilatio, &c. *De sentent. excommunic. cap. cum illorum, circa fin.*

Regularium oblati, ac tertiarij, familiares, domestici, &c.

Regularium oblati, quamdiu manent in domo propria, tenentur soluere decimas, & alia iura Episcopalia. *De priuil. cap. Quidam sicut.*

Regularium famuli, procuratores, operarii, &c. non incurrunt excommunicationem latam contra quoscumque, nisi ipsi dederint causam excommunicationi. *Concil. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*.

Regulares possunt domesticis familiaribus, & pauperibus in sua domo regulari habitantibus ministrare Sacramenta. *Clement. de priuil. cap. 1. §. fin.*

Regulares tempore interdicti possunt sepelire suos oblatos, vel qui in monasteriis eorum sunt, vel qui in sæculo adhuc remanent, dummodo non sint nominatim excommunicati, vel interdicti. *De priuileg. cap. ve priuilegia.*

Non possunt eos admittere ad diuina tempore interdicti.

Vide, *Regulares circa interdicta*. Vide, *Interdicti tempore*. Vide, *Oblati*. Vide, *Regulares circa sepulturas*. Vide, *Sepelire*. Vide, *Tertiary*.

Regulares circa Processiones, & præcedentias.

Regulares requisiti à Prælatis ad processiones solemnes tenentur ire, dummodo non distent à Ciuitate per vnum milliare. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra. Concil. Trident. sess. 25. de reform. regul. cap. 13.* Omnes etiam monachi compelli possunt, vt accedant. Exceptis ijs, qui in strictiori obseruantia viuunt, & hoc priuilegio gaudent. *ibidem*.

Regularium lites in præcedentia. Vide, *Regul. causæ, &c.*

Regulares non possunt compelli adesse nouis processionibus, nisi ijs, quæ sunt in vsu, vel cum fit pro victoria de infidelibus, &c. *Pius V. const. 41. Et si*. §.3. *circa finem*.

Regulares vero, qui studijs vacant, non possunt compelli ad eas processiones. *ibid.*

Regulares in processionibus præcedere debent omnibus confratribus laicorum. *Gregor. 13. const. 84. Exposcit*.

Regulares inter se præcedere debent iuxta antianitatem existendi in loco, vbi est controuersia. *Gregor. 13. constit. 84. Exposcit*. non derogat alijs decretis circa hoc. *ibid.*

Regularium lites circa præcedentiam, ab Episcopo terminari debent. *Conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 13. Pius V. const. 41. Et si*. §.8. Sed ijs terminatis, nihil amplius potest immutari. *ibidem*.

Vide, *Præcedentia*. Vide, *Processio*.

Regulares circa Sacramenta, & alia in suis Ecclesiis, vel extra.

Regulares possunt Eucharistiam in suis Ecclesijs tenere. exequias defunctorum celebrare: tenere campanas, & cœmeterium benedictum. possunt Missas in suis Ecclesijs dicere, oblationes, cereos, & cætera recipere, & pro se tenere, & in his non possunt ab Episcopis grauari. *De excessib. Prælatorum, c. Nimis iniqua*.

Regulares possunt audire confessiones sæcularium quolibet tempore. Vide, *Regulares circa confessiones*.

Regulares in die feriæ 5. Cœnæ possunt mandatum facere solemniter, & in ea die prædicare. *Pius V. const. 41. Et si*. §.24.

Non possunt ministrare Sacramenta, vt Parochi, nisi fratribus, & monialibus sibi subditis. *Gregorius XV. const. 18. Inscrutabili*. §.2.

Regulares non possunt matrimonijs assistere, sine Parochi licentia, sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ. *Clement. de priuil. &c. cap. 1. Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*. Si assistit, seu benedicit matrimonium, ipso iure suspensus est ab officio, arbitrio ordinarij illius Parochi, ad quem spectabat. *Conc. Trid. sess. 24. de reformat. matrim. cap. 4.*

Regulares non possunt ministrare Extremam Vnctionem sine licentia Parochi, sub pena excommunicationis Papæ reseruatæ. *Clement. de priuil. &c. cap. 1. Concil. Lateran. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*. etiam si ista negetur à Parocho. nisi constet per testes coram notario publico, quod hoc Sacramentum fuit infirmo negatum, & tunc possunt. *ibidem*.

Regulares possunt ministrare Sacramenta domesticis familiaribus, ac pauperibus in suis domibus regularibus habitantibus. *Clement. de priuil. c. 1. §. finali. Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*.

Regulares semper possunt Eucharistiam ministrare, excepta die Resurrectionis. *Pius V. const. 41. Et si*. §.4.

Possunt in qualibet hora (in tempore debito) celebrare, non expectata Missa Parochi. *ibidem*.

Vide, *Missa in quo loco dicenda*.

Regulares non possunt infirmis ministrare Eucharistiam, etiam si hæc negetur à Parocho; nisi per testes coram notario publico constet eam fuisse negatam; quia tunc possunt. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra*.

Regula-

Regulares circa Parochos, & Parochianos.

Regulares tenentur dare Parochis quartam funeralium, & præter eam, nihil aliud debent eis dare. *Extra, de sepulturis cap. Super cathedram. Extra, de priuil. cap. Inter cunctas.* Vide, *Funeralia.* Vide, *Canonica portio.* Vide, *Quarta funeralis.*

Regulares de bonis sibi relictis non tenentur aliquid soluere Parochis. *Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Regularium pacta, & concordata cum Parochis, dummodo licita, & facta cum consensu Conuentus, licet sine assensu Prouincialis, vel Generalis, sunt valida, & obseruanda. *de pactis in 6. c. finali.* Vide, *Pactum.*

Durare debent eiusmodi pacta, dummodo per Concilia non fuerint abrogata. *Concil. Lateran. 5. sess. 11. constitut. 4. Dum intra.*

Regulares non possunt in Sabbatho sancto pulsare campanas, ante quam eas pulset Ecclesia matrix. sub pœna ducatorum centum. *Conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.*

Regulares in Indijs in defectu Parochorum fungi possunt officio Parochi, & sufficit si à suis superioribus in Capitulo Prouinciali habeant licentiam, nec requiritur consensus Episcopi. *Pius V. const. 34. Exponi.* Vide, *Regul. euntes in partes infidelium.*

Regularis si ab annis 40. non soluerunt Parochis quartam funeralem, non tenentur soluere. *Pius V. const. 41. Et si. §. 12.* Quarta sumenda est de cera, quæ defertur cum defuncto ad Ecclesiam. *ibid.* De alijs verò, quæ fratribus sunt relicta, non est soluenda quarta. *ibid. §. 12.*

In Ecclesijs regularium non possunt Rectores Ecclesiarum, Parochi, &c. officia facere, vel alia, dum ad eas deferuntur defuncti, qui sepulturam elegerunt in eis. *ibid. §. 25.* Vide, *Regulares circa sepulturas.* Vide, *Sepelire.*

Regulares exhortari debent Parochianos, vt semel in anno confiteantur suo Parocho. *Extra, de priuil. c. Inter cunctas.*

Regulares non possunt prædicare, quod Parochiani non tenentur audire missam in suis Parochijs, sub pœna excommunicationis latę sententię. *Extra, de tregua, & pace cap. Vices.*

Regulares non possunt prædicare, quod Parochiani non tenentur saltem in Paschate confiteri suo proprio sacerdoti. sed per hoc excluduntur religiosi, ne audiant eorum confessiones secundum iuris communis dispositionem. *Extra, de tregua, & pace c. Vices.* Vide, *Mendicantes.*

Regulares circa Parochos propriarum Ecclesiarum, &c.

Regulares tenentur Episcopis præsentare, quos volunt in suis Parochijs præficere. *De priuil. cap. Cum, & plantare §. In Ecclesijs. De præben. cap. In Lateranensi. de cappellis monachorum in 6. c. vn.*

Regulares esse possunt Parochi in suis Ecclesijs. *Concil. Colon. 2. par. 4. c. 18. Conc. Treuer. cap. 12.* Sed viuere debent sub obedientia superiorum ordinis. *ibid.*

Regulares non possunt acceptare Parochias sine licentia suorum superiorum, & Episcopi admissione. *Concil. Treuerense cap. 11.*

Regulares Parochi in administratione Sacramentorum, &c. subiecti sunt Episcopis. Vide, *Episcopi circa regulares.* Vide, *Regulares in quibus subiecti sunt Episcopis.*

Regulares non possunt à Parochiis suis remouere Presbyteros, iam ab eis præsentatos Episcopis, & ab his institutos. *de præb. & c. c. In Lateranensi. de cappellis monach. in 6. c. vn.*

Regularis non est capax beneficii, vel commendæ sæcularis. Vide, *Beneficia regularia, &c.*

Regulares non possunt minuere redditus clericorum, &c. qui Ecclesiis suis inseruiunt. *De præb. c. Auaritia.*

Regulares non permittantur soli stare in Parochiis. *de statu monachorum cap. Monachi. de cappellis monachorum c. Ex parte.*

Regularium licentiæ datæ à superioribus, vt regulares acceptent Parochias, possunt ab eisdem reuocari. *Conc. Treuerense cap. 11.*

Regulares, qui in Ecclesiis inseruiunt requisiti ab Episcopis, subditi sunt suis superioribus. *Conc. Mogunt. 4. c. 78.*

Regulares non possunt in Parochiis substituere Vicarios, siue perpetuos, siue ad tempus, sine licentia ordinarii, vel Vicarii. *Conc. Treuerense c. 12.* Vide, *Vicarius.*

Regulares Parochi in omnibus se conforment cum aliis Ecclesiis. *Conc. Treuer. ibid.*

Regularium beneficia, seu Parochiæ, quę regularibus dari solent, ipsis dentur, & non aliis. Vide, *Beneficia regularia, &c. Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 10.*

Regulares non possunt deputari Parochi in Ecclesiis suis, sine consensu Episcopi, & examine per eum faciendo. exceptis monasteriis, in quibus resident capita Religionum; & excepto Cluniacensi, & aliis, quę habent iurisdictionem in populos Episcopalem. *conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 11.*

Regulares Parochi cum ad mortuum associandum accedunt, &c. alia faciunt, pares cum aliis Parochis cum stolis, & superpelliceis incedant. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de funerib. &c.*

Regulares circa accusationem superiorum.

Regularis potest superiorem accusare. & vsque ad finem causæ prosequi. *Conc. Later. 3. in append. par. 50. c. 16.*

Regulares denunciantes, vel accusantes superiores, de expensis monasterij sunt iuuandi. *conc. Later. 3. ibid. De accusat. &c. c. Ex parte, & cap. Olim.*

Regulares accusantes superiores, si deficiunt in probatione, puniendi sunt. sed superiores debent se purgare. *Concil. Later. 3. in append. tit. De spoliatis c. 3.*

Regularis superior accusatus potest opponere de inimicitia, & conspiratione. *De simonia c. Licet Heli, & c. Per tuas.* Vide, *Accusare.* Vide, *Accusatio, &c.*

Regulares circa transitum ad aliam Religionem.

Regularis transire potest ad strictiorem religionem, petita licentia sui Prælati, licet non obtenta, etiam si primum monasterium habeat priuilegium, vt nullus possit de eo exire. *De regular. cap. Licet quibusdam. Conc. Later. 3. in append. tit. Ne clericus c. 5.*

Regularis de religione reuocata, potest ad aliam transire. *De regularibus c. Sanè. §. fin.*

Regulares cum Papæ licentia possunt ad strictiorem, vel æqualem transire. *Paulus 4. const. 14. Postquam.*

Regulares Mendicantes non possunt transire ad non Mendicantes, excepto si ad Carthusianos; sub pœna excommunicationis ipso facto tam recipientibus, quam receptis, (Papæ reseruatæ) & transitus non tenet. *Extra, de regularib. & transeuntibus, &c.*

Et nisi intra 15. dies reuertantur, tractandi sunt vt Apostatæ. *ibidem.*

Regulares non possunt ad laxiorem Religionem transire sub nullius facultatis, aut priuilegii prætextu. *Conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. c. 19.*

Apostatæ non possunt ad alium ordinem transire. *Paulus IV. const. 14. Postquam.*

Regularis si in secunda religione recipit ordines, deinde redit ad primam, potest in eis ministrare. *de temporibus ordinat. c. Ex parte vestra.*

Regularis translatus ad aliam religionem, etiam si sit canonicus regularis, est incapax beneficii sæcularis. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 11.* Vide, *Beneficij incapax, in fine.*

Religiosus translatus obtinere non potest à Sac. Pœnitentiaria, etiam de licentia superiorum, vt sit capax beneficii sæcularis. *ibidem.*

Regulares Mendicantes, transeuntes ad non Mendicantes, non habent vocem in Capitulo; etiam si in alia religione haberent curam animarum: neque possunt assumi ad prioratum, vicariatum, &c. Exceptis ijs, qui à Papa obtinent, vt transire possint ad quam ibet. *Clement. de regular. transeuntibus, &c. c. 1.*

Regularis transiens ad aliam religionem, eum hoc vinculo recipiendus est, vt maneat in claustro sub obedientia superioris. *Conc. Trident. sess. 14. de refor. c. 11.*

Regulares male translati ad alium ordinem, si non redeunt, quas pœnas incurrunt. *Paulus 4. const. 14. Postquam.*

Regulares non possunt à Sac. Pœnitentiaria obtinere licentiam transeundi ad alium ordinem, sine licentia sui superioris. *Pius 4. const. 53. in sublimi.*

Regulares non possunt alios etiam laxioris ordinis recipere. & omnis talis facultas reuocatur. *Pius V. constit. 89. Quacumque.*

Regularis non potest transire ad aliam religionem etiam arctiorem, nisi prius suo superiori legitimè constet, quod illa religio est parata eum recipere; & tunc recta via transeat ad illam arctiorem. *Vrb. 8. const. 26. Sacra congregatio. §. 3.*

Regulares electi obtinere non possunt à superioribus licentias, seu literas transeundi ad aliam religionem, neque remissiuas ad Sedem Apostolicam. *ibid. §. 9.*

Regulares, qui in religione aliqua emittunt votum de non procuranda, nec acceptanda dignitate, si transeunt ad aliam religionem, illud votum non relaxatur, sed remanet obligatio, quæcumque sit religio illa, siue societas. Imò si ab ea expellitur, manet obligatio semper. *Vrbanus 8. const. 30. in append. cum sicut accepimus.*

Regulares circa censuras, & casus reseruatos in religione.

Regulares omnes, etiam canonici, subiacent excommunicationi, &c. suorum superiorum, & isti possunt eas ferre. *de maiorit. & obed. c. Cum in Ecclesijs.*

Regulares non possunt censuras ferre, & declarare aliquem incurrisse, nisi præuia monitione. excepto si delictum ex suo genere, excommunicationem inducat. *De appellat. &c. c. Reprehensibilis.* Vide, *Regul. superiores.*

Regulares inobedientes suis superioribus possunt ab eis excommunicari, & ab officijs suspendi. *conc. Rauenn. 2. sub Clemente 5. c. 21.*

Regulares superiores non habent casus reseruatos pro subditis, nisi sequentes. *Vrbanus 8. const. 26. c. Sanctissimus il 2.* Neque possunt alios reseruare, nisi sequentes.

1 Veneficia, Incantationes, & sortilegia.
2 Apostasia à religione, siue dimisso habitu, siue retento, si extra septa monasterii fit egressio.
3 Egressio nocturna, & furtiua, etiam animo non apostatandi facta.
4 Proprietas, quæ sit peccatum mortale.
5 Iuramentum falsum in iudicio legitimo.
6 Abortus procuratio, auxilium, seu consilium dare ad illum, etiam non secuto effectu.
7 Falsificatio manus, aut sigilli officialium monasterii.
8 Furtum de rebus monasterii, quod sit peccatum mortale.
9 Lapsus carnis voluntarius opere consumatus.
10 Occisio, vulneratio, vel percussio cuiuslis personæ.
11 Aperitio, vel impedimentum literarum superioris ad inferiorem, & è contra.

Regulares superiores præter istos casus non possunt alios reseruare, nisi facta matura discussione à capitulo Prouinciali pro Prouincia, & à capitulo Generali pro religione. *ib.*

Regulares superiores non debent audire confessiones subditorum, nisi isti habeant reseruata, vel sponte velint confiteri. *Vrbanus 8. ibid.*

In Conuentibus deputandi sunt confessarii pro casibus non reseruatis. *ibid.*

Non debent superiores vti notitia auditorum in confessione, pro gubernio. *ibid.*

Superiores regulares possunt determinare pœnitentias dandas pro peccatis, etiam non reseruatis. *ibid. const. 26. c. Sanctissimus il 2.*

Regulares virtute Bullæ Cruciatæ, aut alterius indulti, non possunt eligere confessorem, qui eos à reseruatis absoluat. *Clement 8. constit. 64. Romani. Vrbanus 8. constitut. 105. In suprema.* Vide, *Bulla Cruciata.* Vide, *Cruciata.*

Regulares, quando possunt eligere sibi confessorem. Vide, *confessoris electio.*

Regulares circa Capitula, & electiones.

Regularium capitula, quomodo celebranda. *De statu monachor. c. In singulis.*

Regular. electio circa numerum eligentium, quomodo regulanda. *Clem. de elect. c. Quod circa.*

Regular. electiones quo ad minoritatem numeri, iuxta Constitutionem *Bonifacij* 8. intelligitur de minoritate facti, non de fictione iuris. *ibid.*

Regulares superiores eligi non possunt, nisi sint professi in ea religione. *De elect. in 6. c. Nullus.*

Regulares Priores, seu superiores locales eligi non possunt, nisi sint ætatis annorum saltem 25. *Clement. de statu monachor. c. 1. §. cæterum.*

Regulares non professi, non possunt interesse electionibus, nec eligere. *De elect. in 6. cap. Ex eo.*

Regulares laici, non possunt eligere cum clericis. *ibid. cap. Ex eo.*

Regulares, vt superiores fiant, seu eligantur non possunt procurare vota, seu suffragia, nec directè, nec indirectè, sub pœnis statutis, & priuatione officiorum, & inhabilitate ad alia; reseruata Papæ reintegratione. quæ pœnæ extenduntur etiam ad scientes talem procurationem, votorum, & non reuelantes. *Clemens 8. constit. 60. Nullus. §. 22. Vrbanus 8. constitut. 26. in cap. Nullus num. 35.* Papæ reseruantur. *ibid.*

In electionibus regularium semper eligendus est magis idoneus. *ibid. §. 23.*

Regulares eligendi in superiores, illi esse debent, qui consueuerunt obseruare regulam, & constitutiones ordinis quo ad seruitium chori, victum, & vestitum communem. *Clemens 8. ibid. §. 23. Vrbanus 8. const. 26. vbi supra. nu. 36.*

Procurantes vota directè, vel indirectè, pœnas vt supra incurrunt ipso facto. & non solum ipsi, sed etiam complices, & scientes, ac non reuelantes. quæ pœnæ à nullo alio, nisi à Papa possunt relaxari, vel dispensari. *Vrbanus 8. const. 26. in c. Nullus. num. 35.* Vide, *Regul. reformatio.*

Electiones regularium faciendæ, iuxta decreta Concilij Tridentini. *Vrbanus 8. ibid. num. 36. & Clem. 8. vbi supra.*

Regulares eligentes iurare debent de meliori eligendo. *ibid. num. 36.*

Superior solus dare potest religioso licentiam, vt consentiat electioni de se factæ extra monasterium. *De elect. in 6. c. Si religiosus. §. Quia.*

Monialium Abbatissa eligi potest per compromissum in manu Episcopi. *De electione cap. causam.* Vide, *Abbatissa.* Vide, *Monialium electiones.* Vide, *Monialium Præfecta.*

Licentia Generalis, vt possit regularis consentire omni electioni de se faciendæ, non valet. *Clem. de elect. c. fin.*

Vide, *Electio, &c.* Vide, *Regul. reformatio.* Vide, *Regul. superiores.* Vide, *Superior.* Vide de qualibet religione.

Regulares circa Monasteria Monialium, & confessores eorum.

Regulares non possunt cum monialibus in monasteriis loqui. *conc. Arelat. 4. c. 7. conc. Paris. 6. l. 1. c. 46.* Sed est necessaria licentia Episcopi. *ibid.*

Regulares admitti possunt ad curam mulierum, seu monialium, de consensu Episcopi. *Pius V. const. 41. Et si. §. 10.*

Regulares nunc accedere non possunt ad monasteria monialium, sine licentia speciali S. Congregationis regularium, &c. *Clemens 8. const. 105. Ex debito. §. 5.*

Qui ad missas celebrandas, ad earum Ecclesias mittendi sunt à superioribus, sint ætatis prouectæ, & maturæ. *ibid. §. 5.*

Regulares confessores monialium, etiam sibi subiectarum audire non possunt earum confessiones, nisi ab Episcopis iudicentur idonei. *Gregor. XV. const. 18. Inscrutabili. §. 5.*

Regulares administrantes bona monialium, possunt ab Episcopo compelli ad reddendas rationes, vocato tamen superiore regularium. *ibid. §. 5.*

Ex rationabili causa possunt Episcopi monere superiores regularium, vt remoueant confessores, vel administratores monialium

nialium ſibi ſubiectarum; & ſi illi id facere recuſant, poſſunt ab Epiſcopo remoueri. *Gregor. 15. conſtitut. 18. Inſcrutabili.* §. 5.

Dum fiunt electiones Abbatiſſarum monialium ſubiectarum regularibus, Epiſcopi poſſunt inter eſſe per ſe, vel per alium cum ſuperiore locali, tamen ſine impenſis monialium. *ibid.* §. 5.

Regulares poterant, olim, proceſſus contra moniales ſibi ſubiectas facere ex *conſt. 41. Et ſi Pij V.* ſed circa hoc *à Gregorio 13. conſt. 9. in tanta*, fuit reuocata.

Regulares confeſſores extraordinarij monialium ſibi ſubiectarum, ab Epiſcopo etiam debent iudicari, ſi idonei, & approbari. *Greg. 15. conſt. 18. in declar. ſeqq. ad dub. 6.*

Regulares etiam ſuperiores monialium non poſſunt confeſſiones ſibi ſubditarum audire, niſi ſint ab Epiſcopo approbati, alias nullæ ſunt. *ibid. ad 7.*

Regulares approbati generaliter ab Epiſcopo pro omnibus, non intelliguntur approbati pro monialibus ſubiectis, ſed alia egent approbatione. *ibid. ad 9.*

Regulares approbati pro vno monaſterio monialium, non cenſentur approbati pro alijs. *Greg. 15. conſtitut. 18. in declarat. ſeq. ad dub. 10.*

Regulares approbati pro vna vice, vt ſint confeſſores extraordinarij monialium, non poſſunt in vim illius deputationis alia vice audire. *ibid. ad 11.*

Si Epiſcopus monito ſuperiore, vt remoueat confeſſorem monialium, & hoc non remouente, vult remouere, non tenetur aſſignare cauſam cur remoueat. *ibid. ad dub. 12.*

Regulares circa moniales Romæ, hoc tenentur obſeruare *ex conſtit. Alexandri 7.* quæ incipit, *Sacroſancti. Data die 30. Martij* 1658.

Regulares quicumque ſint, ſiue mendicantes, ſiue non, habentes curam monialium Romæ, etiam ſi ſpeciali nota, & expreſſione digni eſsent, ſub pœna priuationis actiuæ, & paſſiuæ vocis, officiorum, dignitatum, &c. & inhabilitatis ad ea obtinenda, reſeruata Papæ reintegratione, non poſſunt pernoctare apud monaſteria monialium, vel prope ſepta monaſteriorum eorumdem. & ſub eiſdem pœnis præcipitur ſuperioribus eorum ne id permittant.

Non poſſunt apud eadem monaſteria refectionem diurnam ſumere, exceptis caſibus neceſſitatis exprimendis hic, vel alias à Romano Pontifice.

Si prope monaſteria monialium adſint cellæ pro tali habitatione, ſuperiores ſtatim faciant claudi, vel dirui. Si verò extra ſepta monaſterij ſint, vendantur, & eorum pretium monaſterio applicetur, ſub eiſdem pęnis.

Sub præfatis pęnis ſuperiores non permittant, vt moniales coquant, aut parent cibos; vel lintea ſiue alia vtenſilia pro vſibus ſiue proprijs, ſiue aliorum regularium ſuppeditentur.

Confeſsores, & Concionatores nihil omninò ſub quouis prætextu accipere poſsunt à monialibus ſub eiſdem pęnis, præter duos iulios monetæ (ſi per inſtitutum regularium licet) pro quotidiann victu ad tempus ſeruitij, ſoluendos procuratori conuentus, vel æquiualentem portionem vini, & frumenti.

Non poſsunt regulares, neque per ſe, neque per alios munuſcula à monialibus, vel monaſterijs earum, etiam minimi valoris, neque eſculenta, vel poculenta, ſub quouis titulo, debiti, recognitionis, gratitudinis, mutui, celebrationis miſsarum, &c. ſub eiſdem pęnis.

Non poſsunt cum eiſdem monialibus, vel monaſterijs ſuæ curæ ſubiectis, nec directè, nec indirectè contractus cenſuum actiuè, vel paſſiuè inire, neque locationis, conductionis, emptionis, venditionis, &c. & contractus ſunt nulli, contrahentes verò, & ſuperiores mandantes, vel conſentientes incurrunt priuationem actiuæ, & paſſiuæ vocis, reſeruata Papæ reintegratione: etiam ſi contractus liciti eſset, & de licentia Sedis Apoſtolicæ facti, niſi derogetur his literis.

Non poſsunt extra actum concionum, confeſſionum, & viſitationum, quæ de iure fiunt, loqui cum monialibus, nec ipſi, nec ſocij, ſiue profeſſi, ſiue non, ſub eiſdem pęnis, & alijs arbitrio Papæ reſeruatis.

Superiores regulares non permittant, vt in ferijs Quadrageſimæ, Aduentus, quatuor Temporum, in Feſtorum ſolemnium, & octauarum, vel in die communionis, locutoria monaſteriorum ſint aperta; & nullus vir, licet conſanguineus, in ijs temporibus alloquatur cum monialibus, niſi ob neceſſitatem in ſcriptis approbandam a Cardinali Vicario, vel eius Viceſgerente.

Feneſtellæ, quæ pro confeſſione, vel communione deſeruiunt, non inſeruiant pro locutorijs, ſub pena excommunicationis latæ ſententiæ, Confeſſoribus, Abbatiſſis, Prioribus, Superioribus regularium, Viſitatoribus, & aliis. Dictæ feneſtellæ, exceptis præſatis diebus neceſſitatis, ſemper clauſæ ſint duplici claue, quarum vna ſit penes Abbatiſſam, vel Prioriſsam, altera penes Confeſsarum. Confeſſor, cum aliqua recipitur ad habitum, ſeù profeſſionem poteſt vti feneſtella iſta ad hanc functionem, iuxta ritum, & conſuetudinem monaſterii.

Præſentes literæ in vulgarem linguam traductæ, ſexto quoque menſe, id eſt, Dominica prima Aduentus, & Dominica tertia poſt Pentecoſtem, legendæ ſunt in menſis monialium, ſub pœna priuationis actiuæ, & paſſiuæ vocis, & officiorum Abbatiſſis, Prioriſſis, ac ſuperioribus earum localibus incurrenda, reſeruata Papæ reintegratione. *Alexander 7. vbi ſupra.*

Vide, *Moniales*. Vide, *Clerici circa moniales*. Vide, *Confeſſores*. Vide, *Monialium confeſſores*.

Regulares circa teſtamenta, mutua, contractus, &c.

Regulares non poſsunt teſtari, ſed omnia eorum ſunt monaſterii. *19. quaſt. 3. cap. Quia. cap. Perlatum, & cap. Si qua mulier.*

Regulares non poſsunt à Sacra Pęnitentiaria obtinere facultatem teſtandi, etiam ſi ſint extra clauſtra ex diſpenſatione Papæ. *Pius 4. conſt. 53. In ſublimia.*

Regulares non poſsunt eſſe executores teſtamentorum, ſine licentia ſuorum ſuperiorum. *De teſtament. in 6. cap. fin. Clement. de teſtam. c. vn.* Et in tali functione tenentur reddere rationem Epiſcopo, & ſi delinquunt poſsunt ab eis puniri. *ibid.* neque obſtat priuilegium, &c. Vide, *Teſtamentum*. Vide, *Teſtamenti executor*. Vide, *Regul. in quibus ſubiecti ſunt Epiſcopis.*

Regularis ſine licentia ſui Prælati non poteſt accipere mutuo; alias non tenetur conuentus ſoluere, quod accepit. *Conc. Later. 4. c. 59. de fideiuſſoribus cap. Quod quibuſdam.*

Si verò pecunia, quam accepit mutuo, expenſa eſt in vſum monaſterii; eſtò ſine licentia eam acceperit, tenetur monaſterium eam ſoluere creditori. *ibid. & Conc. Later. 4. c. 59.*

Regulares percutientes, & ipſimet ſe, vel alios clericos.

Regulares ſe percutientes abſolui poſsunt à ſuis ſuperioribus, vel ab Epiſcopis, niſi exceſsus ſit enormis, quia ſic ad Papam eſt recurrendum. *De ſent. excomm. cap. Canonica, & cap. Monachi.* (deficiente ſuperiore ab Epiſcopo poſſunt abſolui. *ibid.*) *& Conc. Lateran. 3. tit. de his qui incidunt in canonem c. 7. &* 8.

Regularis percutiens clericum ſæcularem, vel vulnerans, poteſt, & debet abſolui ab Epiſcopo (in caſu quo Epiſcopus poteſt alium clericum abſoluere) alias recurrendum eſt ad Papam. *De ſent. excommunic. in 6. cap. Religioſo.* At ſub titulo eodem ordinario ſtatutum erat, vt à Papa abſolueretur, ita in *cap. cum illorum in Decret.* circa finem.

Regularem etiam conuerſum percutiens incidit in excommunicationem Papalem. *Conc. Later. 3. tit. de his, qui incidunt, &c. can. 11.*

Vide, *Cleric. percuſſores*.

Regularis percutiens aliquem alterius religionis, à ſuperiore paſſi eſt abſoluendus (niſi talis ſit exceſsus, vt ad Papam ſit adeundum.) *De ſent. excomm. c. cum illorum, in fin.*

Regularis ſuperior ſi ex diſciplina percutit, vel facit percutere ſubditos per alium clericum, non incurrit excommunicat. ſi verò facit eos percutere per laicos, tunc ipſe, & percutiens incurrit excommunicationem Papæ reſeruatam. *De ſent. excommun. cap. Vniuerſitatis.*

Regularem nouitium percutiens est excommunicatus. *De sent. excommunic. in 6. c. Religioso.*

Regularem percutiens, vel percuti mandans, incidit in excommunicationem Papæ reseruatam. *conc. Later. 3. tit. de illis, qui incidunt in canonem c. 6.*

Regularem percutiens denunciari debet excommunicatus. *de sent. excommunicat. c. Parochianos.*

Regularem percutiens si sit magister eius, vel impubes, non incurrit excommun. *conc. Later. 3. tit. de his, qui incidunt. c. 7.*

Vide, *Clericus percussor.* Vide, *Clericorum percussores.*

Regulares circa noua Monasteria, Ecclesias, & Oratoria.

Regulares non possunt noua monasteria fabricare, sine licentia Episcopi. *conc. calced. c. 4. 18. q. 2. c. Quidam, c. De monachis, c. Cellulas. c. Nullus.* Sub pœna excommunicationis. *ibid.*

Regulares exempti, sine licentia Episcopi fabricare non possunt Ecclesiam in loco non exempto; & si faciunt, cedit iuri Episcopi. *De priuilegijs. c. Cum olim propter.*

Regulares Mendicantes, sine licentia Papæ, quando non possunt nouas domos acquirere, neque acquisitas alienare. *Clem. de pœnis c. Cupientes. De relig. domibus in 6. c. Religionum. §. Confirmatos.* (Excipiuntur quatuor Ordines, scilicet Minorum, Prædicatorum, Carmelitarum, & Eremitarum S. Augustini. *ibid. c. Sanè*) *De excessibus Prælatorum in 6. c. vn.* Sed Eremitæ possunt acquirere. *ibid.*

Regulares de licentia Papæ possunt in locis desertis Ecclesias ædificare, & eas per suos clericos gubernare. *De verbor. signific. cap. 1.*

Ad quid tenentur circa Episcopos post tale ædificium. *ibid.*

Regulares non possunt vendicare Ecclesias sibi concessas, sine licentia Episcopi, nisi sit præscriptio, vel postea consentiat. *De iure patronat. c. Cura pastoralis.*

Regulares sine licentia Episcopi non possunt ædificare noua Oratoria. *conc. Later. 3. in append. tit. Ne clerici. c. 5.*

Regularium Ecclesiæ nouæ ab ordinario sunt benedicendæ. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.* Imò cum incipiunt fabricari, Episcopus ponit primum lapidem. *ibid.*

Regulares impediti non possunt ab Episcopo neque eis potest negari licentia ad ædificandum nouas domos. *Pius 5. const. 41. Et si* §. 23. (intellige, si omnia concurrant à sacris canonibus requisita.)

Regulares recipere non possunt, nec erigere noua monasteria, neque Episcopi dare licentiam, nisi vocatis superioribus aliarum religionum eiusdem loci habentibus interesse, & cognito quod possint in eo loco tot monasteria alimentari, alias nulliter erigitur. & si in tali functione, & conuocatione aliquis ex ijs appellat ad Papam, suspenditur erectio. *Clemens 8. const. 99. Quoniam.*

Regulares non possunt recipere noua monasteria, in quibus non possunt viuere duodecim fratres ex redditibus, & eleemosynis. *Gregorius XV. const. 31. Cum alias.*

Regulares, dum noua accipiunt monasteria debent habere assensum superiorum aliarum religionum, etiam per quatuor milliaria; vel ordinarius iudicet, quod in Conuentu nouiter accipiendo possunt viuere duodecim. *ibid.*

Et *Vrbanus* 8. statuit non posse regulares noua monasteria accipere, nisi seruatis Constitut. *Clementis 8. Gregorij XV.* & *conc. Trid. const. 25. Romanus.*

Regularium monasteria de nouo accipienda, in quibus 12. religiosi non possunt viuere Episcopi iurisdictioni sunt subiecta. *Vrbanus 8. const. 43. cum sæpè.* §. 14. Vide, *Ædificia.* Vide, *Regul. numerus.* Vide, *Monasteria noua.*

Regulares facti Episcopi.

Regulares eligi possunt in Episcopos. *Clem. de elect. &c. c. 1.*

Regulares facti Episcopi, & in discordia electi, non possunt consentire electioni de se factæ; etiam si accedat licentia superiorum Generalium. *De electione in 6. c. Quorumdam.*

Regularis, qui sine licentia Papæ curat se eligi in Episcopum alicuius Ecclesiæ desertæ remanet inhabilis ad omnia officia intra, & extra religionem. *Clem. de elect. &c. cap. In plerisque.*

Regulares Mendicantes ante ætatem 27. annorum non possunt postulari ad dignitates, & prælaturas. & pœna postulantium, ac postulatorum. *Extra, de postulatione cap. vn.*

Regularis ante ætatem 27. annorum dispensatur à Papa, vt eligatur Episcopus. *Extra, de præbend. & dignit. c. Nuper il 3.*

Item dispensatur super recenti ordinatione. *ibid.*

Religionem vouens non potest fieri Episcopus, nisi voto expleto. Si autem eligatur debet renunciare, & votum prius implere. *De voto, &c. c. Per tuas.*

Regularis electus in Episcopum, si non potest consentire absque licentia superiorum, & intra tempus determinatum consentiendi, non priuatur iure electionis, donec illud tempus præterierit. *Extra, de elect. cap. Si religiosus.*

Regulares facti Episcopi nõ possunt vti superindumento lineo, id est, rocheto, sed habitu suæ religionis vti debent. *De vita, & honest. clericor. c. Clerici officia. conc. Later. 4. c. 16.* Vide, *Rochetum.*

Regulares facti Episcopi non mutent habitum, alias deponantur. *conc. constantinop. 8. c. 27. conc. Later. 4. c. 16.*

Regulares Episcopi, si redeunt ad claustra non possunt obtinere officia religionis. *Paulus 4. const. 21. In sacra.*

Vide, *Episcopi regulares.* Vide, *Monachorum priuilegia.*

Regularium causæ, & processus, ac lites de præcedentia.

Regularium causæ, & processus fieri possunt absque rigoribus iuris. *Conc. Later. 4. c. 8.*

Regularium lites de præcedentia, ab Episcopo componendæ. *conc. Trid. sess. 25. de refor. regul. cap. 13. Pius V. const. 41. Et si.* §. 8. Sed ijs finitis, nihil potest immutari. *ibid.* Vide, *Episcopus circa regulares.*

Regulares præcedere debent iuxta antianitatem existendi in loco, vbi est controuersia. *Gregorius 13. constit. 84. Exposcit.* Tamen non derogat alijs decretis circa hoc emanatis. *ibid.*

Regulares præcedere debent confratribus laicorum. *Gregor. 13. ibid.*

Regulares non ab Episcopis, sed à suis superioribus, & conseruatoribus, possunt in causis conueniri. *Paulus V. const. 34. Religiosorum.*

Regulares, quando sunt actores, adire possunt iudices laicos pro iustitia, sed contra sæculares, non contra Ecclesiasticos. *Gregorius XV. const. 9. Sanctissimus.* §. 12.

Regulares circa librorum editionem.

Regulares imprimere non possunt libros absque suorum superiorum licentia, & ordinarij, ad quem pertinet. *concil. Trident. sess. 4. circa fin.*

Regulares morientes extra claustra.

Regulari moriente extra claustra, siue cum habitu, siue sine eo, Episcopus non potest occupare bona eius. *Pius V. constit. 41. Et si* §. 20.

Regularium morientium extra claustra, spolia pertinent ad Cameram Apostolicam. *Gregorius 13. const. 43. Officij nostri.* Nisi habeant facultatem testandi. *ibid.*

Regularium morientium extra claustra bona, siue ipsi sint apostatæ, siue non, ad Cameram Apostolicam spectant. *Sixtus V. const. 100. In conferendis.* §. 17.

Vide, *Camera.*

Regulares Hæretici, & in partibus infidelium praua docentes.

Regulares Hæretici, grauius quam laici sunt puniendi, & immurandi. *De hæret. in 6. c. Accusatus.* §. *fin.*

Regulares reuertentes ab hæresi charitatiuè tractandi, & collocandi in monasterio, in quo manere possunt sine scandalo. *conc. colon. 3. tit. Censura c. 9.*

Regu-

Regulares, qui in partibus infidelium, vbi fideles aliqui sunt, prædicant contraria dogmatibus Ecclesiæ, possunt ab Episcopis capi, carcerari, & processari. & simpliciter, & de plano contra eos procedendo Episcopi possunt eos punire. *Extra, de transeuntibus, &c. cap. Ad nostrum.*

Regulares in causa hæresis, vel alia S. Officij non possunt à superioribus religionis iudicari. *Paulus 5. const. 26. Romanus Pontifex.* Pœnæ superiorum id facientium. Vide, *Regul. superiores.*

Regulares superiores omnes sine exceptione comprehenduntur in decretis, quæ emanarunt, vel emanabunt à suprema Congregatione S. Officij, neque vllus potest se tueri aliquo priuilegio. *Vrban. 8. in appen. const. 8. Cum sicut accepimus.*

Vide, *Heretici.* Vide, *Clerici heretici.*

Regulares circa alienationes, locationes, ac transactiones.

Regulares sine licentia Papæ non possunt alienare, sub pœna excommunicationis. *De relig. domibus in 6. cap. vn. §. Confirmatos. Extra, de rebus Ecclesiæ non alien. c. Ambitiosæ, quæ est const. 5. Pauli II.*

Quid intelligitur nomine alienationis. Vide, *Alienatio.*

Alienantium pœnæ. Vide, *Alienare.* Vide, *Ecclesiæ bona, &c.* Vide, *Locare, ex cap. Ambitiosæ.* & *ex constit. Vrban. 8. 51. Humana.*

Regularis superior de consensu Capituli sui potest pactum transactionis facere. *Concil. Later. 3. in append. tit. de pactionibus c. 5.* & tunc reuocari non potest.

Licentiæ omnes alicoandi concessæ regularibus quibuscumque, reuocatæ sunt, & abrogatæ. *Vrbanus VIII. constitut. 51. Humana.*

Regularis superior potest ad tempus locare, vel vendere fructus reddituum monasterij, non tamen perpetuò, vel ad vitam. *Clement. de rebus Ecclesiæ non alien. c. 1.* Neque vltra triennium. *Extra, vt supra. Ambitiosæ. Vrbanus 8. const. 51. Humanæ.*

Regulares circa iter ad Vrbem Romæ.

Regulares sine licentia superiorum non possunt Romam accedere, nec ad alium locum ire. *Conc. Vernense c. 10.*

Regulares recurrentes Romam ad Sedem Apostolicam, recipiendi sunt in Conuentibus, si habent testimonium virorum fide dignorum, quod fuit eis negata licentia. *Sixtus 5. constit. 71. Cum de omnibus. §. 20. in declaratione.*

Regulares venientes Romam non sunt recipiendi, sine licentia superiorum. Sed ad protectorem, siue Congregationem regularium mittantur, & expectetur quid iudicent. *Sixtus V. ibid. §. 21.*

Sed modo regularis, nullus accedere potest ad Vrbem, sine licentia Generalis, vel Protectoris ordinis in scriptis obtenta. *Clemens 8. constit. 60. Nullus. §. 13.* Qui sine ea accedit, actiua, & passiua voce, ipso facto sit priuatus. sic & qui eum recipit. *ibid.*

Prouincialis potest concedere fratribus licentiam adeundi Romam, si accedit ex causa communi Prouinciæ. *ib. §. 31.*

Idem confirmat *Vrbanus 8. constit. 26. in cap. Nullus nu. 23.* statuens, quod accedens ad Vrbem sine licentia Generalis, vel Protectoris, biennio actiua, & passiua voce sit priuatus. & nullus potest in hoc dispensare, nisi Papa. *ibid. in cap. Decretum.*

Regulares circa administrationem bonorum temporalium.

Regulari obtinente à Papa administrationem temporalium, præsumitur falsa. *de confirmatione vtili, &c. cap. Ad nostrum, & cap. Porrecta.*

Regularis obtinens à Papa administrationem temporalium, non expressa conditione suæ religionis, nulliter impetrat. *ibidem.*

Regularis non potest à suo superiore obtinere ad vitam pro pretio administrationem bonorum. & concedens suspenditur ab officio. *Clement. de rebus Ecclesiæ non alienand. cap. 1.* In aliquo casu potest concedi administratio ob necessitatem, sed cum licentia expressa Prælati hoc fiat. & sine pretio: *ibid.*

Regulares possidere non possunt bona mobilia, vel immobilia; sed omnia tradere debent Conuentui, & ea incorporari. *Conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 2.*

Regulares superiores concedere non possunt regularibus bona stabilia Conuentus ad vsum, commendam, vel administrationem. *Conc. Trid. ibid.*

Regularium bona per officiales sunt administranda. *ibid.*

Officiales ad nutum superiorum sunt amouibiles. *Conc. Trident. ibid. c. 2.*

Regularibus concedi possunt bona mobilia ad vsum, accommodata statui paupertatis. *ibid. c. 2.* Tenens verò aliquid contrarium statui, biennio actiua, & passiua voce sit priuatus, præter alias pœnas sui ordinis. quas incurrit. *ibid. cap. 2.*

Regulares Mendicantes (exceptis Capuccinis, & Obseruantibus Sancti Francisci) possunt bona, etiam stabilia possidere. *Conc. Trident. sess. 25. de refor. regul. c. 3.*

Regulares superiores non possunt stabilium, &c. administrationem subditis concedere. Vide, *Regul. refor.*

Alia de iis. Vide, *Regular. reformatio, per totam.*

Regulares circa habitationem.

Regulares non possunt habitare soli in prioratibus, &c. *Clement. de statu Monachor. c. 1. §. Ad hæc.*

Regulares manere non possunt soli in Parœcijs. *De statu Monachor. cap. Monachi. & c. Quod Dei. De cappellis Monachor. c. Ex parte.*

Regulares non possunt habere obedientiam de perpetua mansione, sed sint amouibiles. *de statu monachor. cap. Cum ad monasterium.*

Regulares habitantes soli in locis, per Episcopum cogantur ad claustrum. *de cappellis monachor. c. fin.*

Regularis non potest habere locum in duobus monasterijs. *de religiosis domibus c. fin.*

Regulares in Insulis stare non debent. 20. *quæst. 1. cap. Quia autem.*

Regulares extra claustra stare non possunt sine licentia superiorum, alias per Episcopum compellantur redire. Vide, *Regulares vagi.* Vide, *Regulares in quibus subiecti sunt Episcopis. Reformatio cleri Germaniæ c. 12.*

Regulares non possunt à Sac. Pœnitentiaria obtinere licentiam standi extra claustrum. Vide, *Regular. vagi.*

Regulares circa iuramenta.

Regulares iurantes cum superiore de aliquo præstando, seu faciendo, tenentur obseruare. *De iure iurando cap. Ex rescripto.*

Regularis iuramentum de abiurando, seu relinquendo claustrum, est nullum. & sic iurans grauiter est puniendus. *de iure iurando c. Ex literis.*

Regularis in causis, in quibus potest testificari, potest etiam iurare. *de testibus c. Tuis quæstionibus.*

Regularis iurare non possunt sine superiorum licentia. Vide, *Iuramentum.*

Regulares non tenentur ad iuramentum calumniæ. Vide, *Iuramentum. Conc. Later. 3. vt infra.*

Regulares per œconomos præstare possunt iuramentum calumniæ. *Conc. Later. 3. in append. tit. De iuramento calumniæ cap. 4.*

Regularium visitatores, & Conseruatores.

Regularium visitatores ad quæ tenentur, dum visitant. *de statu Monachorum c. Ea quæ.*

Vide, *Conseruatores.* Vide, *Iudices Conseruatores.*

Regu-

Regulares circa negotia.

Regulares pro negotijs debent Sindicos instituere. *De Sindico cap. vn.*

Regularium negotia tractari non possunt à sæculari Principe. *conc. Parisien.6. in ep. synodica.*

Vide, *Clerici circa negotia, &c.*

Regularium numerus in Monasterijs.

Regularium numerus in monasterio sit proportionatus loco, & redditui, & de nouo in illo nullus alius recipiatur. *conc. Arelat.4.cap.8.*

Regulares tot stare debent in monasteriis, quot ali commode possunt per redditus, & eleemosynas eorum. *conc. Trid. sess.25. de refor. regul.c.3. Clem.8. const.60. Nullus.* §.7. *Paulus V. const.9. Sanctissimus.* Imò detrahendæ sunt expensæ, quæ fieri solent pro casibus, & dispendijs accidentalibus; & ijs detractis, reguletur numerus fratrum cum redditibus monasterij, nec plures ponantur, quam redditus, & eleemosynæ permittant. *ibid. Vrbanus 8. const.26. c. seq. Nullus. num.14.*

Regularium numerus alterari, aut grauari non potest à superiore in monasterio. sub pœna priuationis omnium officiorum, actiuæ, ac passiuæ vocis, & inhabilitatis perpetuæ. *Vrban.8. const.43. Cum sæpè.* §.13. Vide, *Monasteria tit.* 1. Vide, *Missarum onera.* Vide, *Regulares circa noua monasteria.* Vide, *Regular. reformatio.*

In Conuentibus *ab Innocentio X.* suppressis, & deinde restitutis, hæc obseruanda sunt. Manere debent in ijs sex religiosi probatæ vitæ, quorum quatuor sint sacerdotes, maturæ ætatis. & præfati Conuentus, donec redditus crescant, vt alere possint duodecim religiosos, correctioni, & iurisdictioni ordinarij etiam subiacent. Item alij conuentus in quibus in posterum non manebunt sex religiosi, quorum quatuor sint sacerdotes maturæ ætatis, & probatæ vitæ, cuiuscumque religionis sint, ordinarij iurisdictioni subiacent. *Innocentius X. const.* quæ incipit *Vt in paruis.*

Regularium reformatio.

Regularium loca, &c. ab ipsismet regularibus, non ab alijs sunt reformanda. *De religiosis domibus c. Inter quatuor.*

Regulares relaxati, sunt reformandi, & puniendi. *Clement. de statu monachor. c.1. §. Si quis.*

Regulares reformandi sunt. *conc. Turon.4. c.25. conc. cabilon.3. cap.22.*

Regulares superiores inuigilare, & curare debent etiam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, vt regulæ, & constitutionum obseruantia vigeat, & restauretur. *conc. Trid. sess.25. de refor. regul. c.1.*

Regularium reformatio per *Clem.8.* facta, *in const.60. Nullus*, hæc continet. Nullus regularis, cuiusuis conditionis, ob quoduis priuilegium exemptus est à choro, neque Generales, neque Prouinciales, neque officiales alij, Lectores, Prædicatores, &c. nisi dum actu occupantur in suo exercitio. *ibi. §.1.* Bis in hebdomada facienda est in Conuentu Lectio S. Scripturæ, & ea finita, fieri debet collatio de auditis. *ibid. §.1.*

Omnia regularium bona, prouentus, redditus, aliaque ab eis acquisita, Conuentui sunt incorporanda. Neque possunt eis concedi ad vsum fructum, vel commodum. *ibid.* §.2.

Superiores non possunt hanc facultatem subditis concedere, vt eis sic vtantur, & proinde culpæ, & pœnæ à S. Concilio Tridentino taxatæ subiacent. *ibid.*

Regularium vestes, &c. ex pecunia communi Conuentus emantur, & in loco communi Conuentus asseruentur, sub custodia duorum fratrum. *ibid. §.3.*

Regulares omnes eodem pane, vino, pitantia, &c. vtantur; nec aliquis eorum aliquid priuatim habeat; & pœna. *ibid.* §.4.

Superiores, vt Generales, &c. alij, qui peculiares redditus habent, in peculiari libro eos notent; qui eis possunt vti pro se, & aliis socijs, qui secum sunt. *ibid.* §.5.

Conuentuum redditus, quomodo ministrandi, & quomodo ratio reddenda. *ibid. §. 6.*

Conuentuum redditus in communi capsa asseruandi sunt. *ibid.* §. 7.

Regularium numerus is ponendus in Conuentu, qui possit sustentari ex communibus redditibus, eleemosynis, &c. *ib. §. 7.* Vide, *Regular. numerus.*

Superiores non possunt hæc decreta declarare, interpretari, &c. *ibid. §.8.*

Nullus gaudeat priuilegio exemptionis à choro, vel alijs, nisi actu legat, aut prædicet, aut in exercitio, cui est concessum priuilegium, sit occupatus. *ibid. §. 9.*

Si socius sit assignandus alicui, sit conuersus, & annorum 25. saltem, ac deputatus communi Conuentus seruitio; & ex causa probanda à Generali hoc fiat. *ibid.* §. 10.

Clausura semper seruanda, & fratres non exeant è Conuentu, nisi cum socio. Ianitor sit probus, moribus integer, &c. *ibid.* §.11.

Fratrum nullus exeat à Conuentu, nisi ex causa superiori probata, & cum eius licentia, ac socio. *ibid.* §. 12.

Nullus fratrum potest Romam venire sine licentia in scriptis, siue Generalis, siue Protectoris. *ibid* §. 13.

Qui sine tali licentia accedit, actiua, & passiua voce sit priuatus, sic etiam qui eum recipiunt. *ibid.* §. 13.

Prouincialis potest fratribus dare licentiam veniendi Romam, si venit ex causa communi Prouinciæ. *ibid.* §. 31.

Regularis superior clauem habeat communem, quę omnium ianuas aperiat; & de nocte cellæ non sunt ita claudendæ, vt superior ad eas intrare non possit, si velit. *ibid.* §. 14.

Lampas in dormitorio semper de nocte luceat. *ibid.* §. 15.

Cellæ omnes etiam superiorum, in dormitorio communi esse debent. *ibid.* §. 16.

Lectum quilibet suum habeat, neque duo simul in eodem lecto dormiant. *ibid.* §.16.

Camini à cellis auferantur, excepta camera Generalis, superioris, & Prædicatoris. Fenestræ ad vias publicas expositæ, ita accommodentur, vt aspectus impediatur. *ib.* §. 17.

Valetudinarium adsit in omni Conuentu, vbi curentur infirmi, nec inde dimittantur, nisi sani sint. *ibid.* §. 18.

Extra claustra, nullus habitet, neque detur licentia habitandi, nisi ex grauissima causa. *§. 19.*

Ad habitum nullus admittatur, nisi in Conuentu Nouitiatus per Papam deputato. §. 20.

In Capitulis, & alijs electionibus, Regulares non procurent vota, seu suffragia, neque directè, neque indirectè, sub pœnis statutis, & priuatione officiorum, & inhabilitate ad alia, & reintegratio ad Papam sit reseruata; quę pœnæ ad scientes, & non reuelantes, etiam extenduntur. *ib.* §. 21. *&* 22.

Eligendi sunt semper, magis idonei. *ibid. §.23.*

Eligi debent, qui consueuerunt regulam, & constitutiones ordinis obseruare, quo ad seruitium chori, victus, & vestium communium. *ibid. §.23.*

Qui volunt Sacramentum Pœnitentię ministrare, per tres peritos examinandi sunt. sic etiam qui prędicationibus vacare cupiunt, & ad ordines promouendi sunt, iuxta decreta Concilij Tridentini. *ibid. §. 24.*

Oratio mentalis hora solita, & culparum Capitulum fiat semper. *ibid.* §.25.

Facienda est in qualibet hebdomada tabella de ijs, quæ à fratribus per eam sunt obseruanda. §. 26.

Pœna non apposita contra delinquentes regulares, à Generali potest determinari. *§. 27.*

Reformationis istius decreta, non possunt superiores declarare, interpretari, &c. *ibid.* §. 28.

Regularium reformandorum decreta *à Clemente* 8. *edita*, confirmantur *ab Vrbano* 8. *const.* 26. *S. Congregatio.*

Regularium reformatio per *Vrbanum* 8. facta *ex const. 26. in cap. Nullus*, est hæc. Nullus eorum est exemptus à choro, nec etiam Generalis, nisi Lectores, & Prædicatores in diebus Lectionum. *ibid. num.* 3.

Non possunt Regulares bona immobilia, mobilia, pecunias, &c. nec proprio, nec Conuentus nomine possidere, etiam si superiores sint; quocumque modo ea habuerint. *Sed vna* cum alijs Conuentus bonis confundantur. *ib.c.Nullus nu.*3.

Regu-

bis

his requiritur licentia superiorum in scriptis, sed sufficit oretenus data. Secundò, commessationes, & computationes cum benefactoribus, protectoribus, vel ordinariis, censentur prohibita, solum, quando sunt contrariæ decentiæ status religiosi. Tertiò, declarat quod accepta à regularibus debent restitui conuentui, ad quem pertinent de iure, si id commodè fieri potest; alias, viciniori. Quartò, quod qui receperint dona regularium, si moderata sunt, possunt absolui à confessore ordinario, vsque ad illud tempus emanationis bullæ: alii vero, qui immoderata, à summo Pœnitentiario. *ibid.*

Mandatur, eamdem constitutionem obseruari sub pœna priuationis officiorum, nec non actiuæ, ac passiuæ vocis; neque valet allegari non vsus, vel consuetudo contraria, nè præfatæ pœnæ incurrantur. *ibid.*

Item sub eisdem penis præcipitur, vt semel in anno in mense Ianuario, superiores curent hanc constitutionem legi in aliqua publica congregatione, vel in mensa publica. *ibid.*

Tandem prohibetur, nè regulares, vel alii siue superiores, siue non, cuiuscumque gradus, conditionis, dignitatis, &c. audeant declarare, vel interpretari præfatam constitutionem. *ibidem*.

Regulares euntes ad partes infidelium.

Regulares in partibus infidelium in Indiis existentes, deficiente parocho, possunt ipsi parochi officio fungi sine licentia Episcopi, sed cum licentia sui capituli Prouincialis. *Pius V. const. 34. Expons.*

Regulares Mendicantes, à superiore generali mitti possunt ad Iapponium ad prædicandum Euangelium. *Clemens 8. constit. 74. Onerosa.* Forma prædicandi præscribitur. Cum ibi sunt manere debent sub obedientia superiorum ordinis. sed circa ministrationem Sacramentorum, Episcopo subduntur, sub quo prædicant. *ibid.* §. 5. Et lites, quæ ibi nascuntur inter eos per Episcopum, vt Papæ delegatum, possunt terminari. *ibid.* §. 6.

Ex insulis Philippinis discedere non possunt, vt eant in Iapponium, sub pena excommunicationis ipso facto, & priuationis actiuæ, ac passiuæ vocis. *ibid.* §. 7.

Regulares euntes ad partes infidelium duplici vice consequuntur indulgentiam plenariam.

Vide, *tit. seq. Regular. indulgentia.* §. 16.

Regulares missi ad partes Indiarum, non possunt ad alias se conferre, nisi ad quas mittuntur à superioribus, sub pena excommunicationis ipso facto. nisi necessitas itineris eos compellat alibi immorari. *Paulus V. const. 56. Accepimus.*

Regularium superiores Mendicantes possunt suos subditos religiosos mittere ad Orientem, vt insulas Iapponias, & alias, Chinam, &c. ad docendum fidem, per aliam viam, quam per Lusitaniam, dummodo in aliis seruetur constitutio *Clementis* 8. circa hoc. *Paulus V. const. 90. Sedis Apostolicæ. Vrbanus 8. const. 16. in append. Ex debito.* Et in hoc non derogatur constitutioni *Clementis 8. ibid.*

Impedientes tales regulares nè eant, incurrunt excommunicationem latæ sententiæ. *ibid. Vrb. 8.* §. 5.

Regulares in præfatis Regnis prædicantes vtantur Catechismo Romano, & Doctrina Christiana parua Bellarmini, & sint in omnibus vniformes. *Vrbanus 8. ibid.* §. 6.

Regulares, & alii in illis prouinciis Indiæ, & aliis Orientalibus existentes ob prædicationem, nullam possunt exercere mercaturam, neque minimam, nec aliam negotiationem, sub pena excommunicationis latæ sententiæ, priuationis actiuæ, & passiuæ vocis, inhabilitatis ad officia, ac amissionis omnium mercium, & lucrorum factorum. quæ bona à superioribus religionis conseruanda erunt pro expensis aliorum Missionariorum. *Vrbanus 8. ibid.* §. 8.

Regularium controuersiæ in Indiis, &c. ortæ terminentur per Episcopos, vt Papæ delegatos. *ibid.* §. 9.

Regularium indulgentiæ.

Indulgentiæ, quibus nunc fruuntur regulares, siue ingredientes religionem, siue profitentes, & in aliis functionibus, declaratæ *à Paulo V. constit. 21. Romanus*, Sunt sequentes.

Religionem ingrediens animo profitendi, in die ingressus, si verè pœnitens sit, & Eucharistiam sumit, consequitur indulgentiam plenariam. *ibid.* §. 5.

In die professionis solemnis eamdem plenariam consequitur. §. 6.

In festo principali religionis, si confitetur, & communicat, vel missam dicit, orans pro concordia Principum Christianorum, extirpatione hæresum, & exaltatione Ecclesiæ, plenariam lucratur. §. 7.

In articulo mortis si confitetur, & communicat, vel si non potest, & sit contritus, plenariam lucratur. *ibid.* §. 8.

Dum promouetur ad sacerdotium, in prima missa, confessus, plenariam consequitur. Sic etiam, qui confessi, & Eucharistiam accipientes, eidem primæ missæ sunt præsentes, vel missam dicunt in illa die, & Ecclesia, plenariam consequuntur. *ibid.* §. 9.

Qui cum licentia superioris per decem dies separati ab aliis exercitia spiritualia in camera faciunt, plenariam consequuntur. *ibid.* §. 10.

Qui Ecclesiam suæ religionis visitant tempore stationum indulgentias lucrantur, ac si Romæ Ecclesias visitarent. *ibidem.* §. 11.

Qui quinque Pater, & Aue Maria ante altare suæ Ecclesiæ recitat, qualibet die, & vice, quinque annos de indulgentia, & tot quadragenas lucratur. *ibid.* §. 12.

Eamdem etiam lucrantur lectores, & prædicatores, qui reperiuntur extra claustra. *ibid.* §. 13.

Qui per mensem integrum qualibet die per mediam horam mentaliter orat, & in vltima Dominica mensis communicat, sexaginta annos indulgentiæ, & totidem quadragenas lucratur. *ibid.* §. 14.

Qui contritus culpas suas in capitulo accusat, & exercitium virtutum facit, tres annos lucratur de indulgentia. *ib.* §. 15.

Qui euntes ad terras infidelium ad prædicandum, missam dicunt, vel communicant, vt melius ad opus se accingant, lucrantur plenarium. & hoc pro duabus vicibus, quando scilicet se accingunt ad iter, & quando in prouinciam perueniunt. §. 16.

Quando in visitatione superiorum exponitur oratio quadraginta horarum, qui per duas horas in diuerso tempore orat, & pro exaltatione sanctæ Ecclesiæ, ac disciplinæ progressu orat, si confitetur, & communicat, vel missam dicit, plenariam consequitur. *ibid.* §. 17.

Præfatæ indulgentiæ communes sunt omnibus religionibus. *ibid.* §. 18.

Aliæ indulgentiæ omnes concessæ regularibus vel viuæ vocis oraculo, vel aliter, cassatæ sunt, & reuocatæ, ac annullatæ. *ibid.* §. 19. Vide, *Indulgentia.*

Regulares circa missarum celebrationem.

Vide, *Missa* per omnes tit. Vide, *Missarum obligationes.* Vbi habes, quæ tenentur facere tam regulares, quam alii, circa missarum receptionem, & satisfactionem.

Regulares tenentur sexto quoque mense, id est feria secunda post Dominicam primam Aduentus, & feria sexta post octauam Corporis Christi, legere bullam de celebratione missarum. & si locales superiores id non faciunt, ipso facto incurrunt officiorum priuationem, & vocis actiuæ, ac passiuæ in perpetuum. *Vrbanus 8. const. 43. cum sæpe contingat.* §. 15.

Eamdem penam incurrunt non obseruantes eam constitutionem. *ibid.*

Reycere.

Reiici non dicitur, qui volens violenter intrare, reiicitur à possessione. *conc. Later. 3. in append. tit. De appellationibus cap. 32.*

Reiecti.

Vide, *Eiecti.* Vide, *Apostata.* Vide, *Regulares apostatæ, incorrigibiles, &c.*

Rela-

Relapsus.

Relapsi in hæresim potestati sæculari tradendi sunt. *De hereticis cap. Ad abolendam.* & *de hereticis in 6. c. Accusatus.* (& hoc etiam si pœniteant.) *& c. Super eo*; Neque audiuntur in iudicio. *ibid.*

Relapsis præfatis, si pœniteant, non negantur sacramenta. *de hereticis in 6. cap. Super eo.*

Relapsus in hæresim dicitur, non solum, qui prius lapsus de formali abiurauit, sed etiam, qui de vehementi suspectus abiurauit, & postea lapsus est in formalem, & iste tractatur, vt hæreticus relapsus. *de heret. in 6. c. Accusatus.*

Relapsus non est, qui prius de leui abiurauit, deinde in formalem est lapsus, neque tractatur vt hæreticus relapsus, sed punitur grauiter. *ibid. §. Si autem.*

Relapsus dicitur, etiam qui inquisitus de vna hæresi abiurauit omnem hæresim, deinde incidit in aliquam diuersam à prima abiurata. *de heret. in 6. c. Accusatus. §. Eum verè.*

Relapsus etiam dicitur si ante abiurationem constitit de hæresi, deinde fit suspectus vehementer, vt si hæreticos deducat, recepter, visitet, foueat, dona mittat, &c. *ibid. §. Ille quoque.*

Relapsi in hæresim puniendi sunt absque spe indulgentiæ. *concil. Later. 5. sess. 9. in Bulla de refor. c. 3. circa fin.*

Vide, *Heretici relapsi.*

Religio, seu fides.

Vide, *Fides.*

Religionem simulare, seu fingere, est maximum sacrilegium. *Ioannes 1. ep. 1.*

Religionis causæ omnes ad Sedem Apostolicam sunt deferendæ. *Gregor. 4. epist.* Vide, *Papa circa res fidei.*

Religiosi.

Vide, *Regulares.* Vide, *Monachi.*

Religiosam violans, quomodo debet puniri. 27. *q. 1. cap. Si quis rapuerit.*

Reliquia.

Reliquiæ Sanctorum non sunt tenendæ in villis, vel locis, in quibus non sunt clerici, qui psallant in Ecclesijs. *Concil. Epaunen. c. 25.*

Reliquiæ Sanctorum non sunt tenendæ in loco, in quo sepulta sunt aliorum defunctorum corpora. *Gregorius 1. lib. 1. epist. 52.*

Reliquiæ Sanctorum tangi non debent à populis. *Gregorius 1. lib. 3. ep. 30.*

Reliquiæ certæ exponendæ; aliæ abscondantur. *Concil. Ravenn. 2. sub Clemente V. c. 5.* & pœnæ. *ibid.*

Reliquiæ incertæ Sanctorum non debent cultui exponi. *Gregorius 1. lib. 12. ex regest. ep. 31. c. 9.*

Reliquiæ ignotæ non sunt venerandæ, nec exponendæ. *Concil. Turon. 4. c. 16. Conc. Mogunt. 4. c. 43.*

Reliquiæ alicuius non habeantur pro sanctis, sine authoritate Papæ. *De reliquijs, & venerat. Sanctor. c. 1.*

Reliquiæ de nouo inuentæ non sunt adorandæ, nisi approbentur à Papa. *De reliquijs, & venerat. Sanctor. c. fin. Conc. Lateranen. 4. c. 62.*

Reliquiæ Sanctorum inuentæ in templis hæreticorum, igne probandæ sunt. *Conc. Cæsaraugust. 2. c. 2.*

Reliquiæ Sanctorum transferri non possunt de loco ad locum, sine Episcopi, & synodi licentia. *Concil. Mogunt. 1. c. 51.*

Reliquiæ Sanctorum ab immundis portari, vel osculari non possunt. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 7.*

Reliquiæ Sanctorum non facilè extra capsam ponantur, vel ostendantur. *De reliquijs, &c. c. fin.*

Reliquiæ Sanctorum antiquæ non sunt exponendæ extra capsam. *Conc. Lateran. 4. c. 62.*

Reliquiæ Sanctorum non possunt vendi. *Concil. Lateran. 4. cap. 62.*

Reliquiæ Sanctorum cum deuotione venerandæ. *Gregorius 1. lib. 8. ex regest. epist. 62. Concil. Constantiense sess. vlt. in const. Martini V. circa medium. Conc. Mogunt. 4. cap. 43. Conc. Trid. sess. 25. in decr. de inuocatione Sanctorum.*

Reliquiæ Sanctorum non sunt nouiter exponendæ, nisi per Episcopum sint approbatæ. *Conc. Trid. ibid.*

Ad Reliquias Sanctorum fieri possunt peregrinationes. *concil. Mogunt. 4. c. 44.*

Reliquiæ Sanctorum non sunt exponendæ ad quæstum. *ibid. c. 44. Conc. Mediol. 1. vt infra.*

Reliquiæ Sanctorum in honestissimis, & decoris vasculis tenendæ sunt. *Concil. Mediolan. 1. tit. De Sanctorum reliquiarum veneratione.*

Dum reliquię ostenduntur, accendi debent luminaria à populis; sed non extrahendæ à loculis, in quibus sunt. *Concil. Mediolan. ibid.*

Vide, *Corpora Sanctorum.* Vide, *Sancti.*

Remissio peccatorum.

De remissione peccatorum, nullus est in hac vita securus (intellige vel euidenter, vel certus fidei certitudine, vel aliter.) *Greg. 1. lib. 6. ep. 22.*

Remissio peccatorum non fit merito hominis, sed virtute Spiritus sancti. 1. *q. 1. c. vt euidenter.*

Remitti non potest peccatum, nisi restituatur ablatum. *De regulis iuris in 6. reg. 4.*

Remissio peccatorum fit facta confessione, & data absolutione; etiam si absolutus actu non credat, sibi esse remissa peccata. *Leo X. const. 40. Exurge.*

Remissio peccatorum non fit sine contritione. *ibid.*

Remissio peccatorum non fit, si verba absolutionis dicantur ioco. *Leo X. const. 40. Exurge.*

Ad remissionem peccatorum alicuius non requiritur, vt quis sine hæsitatione credat peccata esse sibi remissa. *Concil. Trident. sess. 6. can. 13.*

Remissio peccatorum in iustificatione habetur per Christi meritum. *Conc. Moguntin. 4. c. 7.* Vide, *Iustificatio.*

Remissio peccatorum non fit sine pœnitentia in adultis. *ibid. cap. 21.*

Vide, *Baptismus.* Vide, *Pœnitentia Sacramentum, &c.* Vide, *Sacramentum.* Vide, *Peccatum.*

Remissio causæ, & offensæ.

Remissio causæ fieri non potest à iudice à quo, nisi appellatione iustificata, vel ex consensu partium. *De appellat. & recusat. c. Accepta.*

Remitti potest causa ad iudicem, à quo fuit appellatum. *concil. Later. 3. tit. De sponsalibus secundo c. 20.*

Remissio iniuriarum semel facta, non potest reuocari. 23. *q. 4. c. Si illic vbi.* Vide, *Appellatio.*

Remissionem petere ob bonum pacis à cognatis occisi, non arguit homicidium, si petens verè non fuit causa homicidij. *De homicidio voluntario c. Exhibita.*

Renouatio.

Renouari dicitur homo per acceptionem gratiæ, quam perdidit Adam per peccatum. *De pœnitentia dist. 2. cap. 31. Quomodo.*

Renouatur homo, licet non accipiat iustitiam originalem Adę. *ibid.* Vide, *Iustificatio.*

Renouatur homo in iustificatione. & quomodo. Vide, *Iustificatio.*

Renunciare. Renuncians. Renunciatio.

Renunciari non potest beneficium, nisi in manu Episcopi. *Conc. Later. 3. tit. De iure patron. c. 25.*

Renunciari non possunt beneficia sine Episcopi assensu. *De renunciatione c. Admonet.*

Renunciare quisque potest iuri suo. *De crimine falsi cap. fin.*

Renunciatio dignitatis simoniacè habitæ, in manu Archiepiscopi facienda, ex *Gregorio 7. lib. 6. ep. 36.*

Renun-

Renunciari non poteſt beneficium immediatè ſubiectum Papæ, ſine eius licentia. *Honor.3. ex Cirone, tit. de renunc. c.2.*
Renunciatio ſpoliati non tenet; ſed hic reſtitui debet. *Conc. Lateran.3. de ſpoliatis cap.12.* etiam ſi renunciando iurauit. *ibid. c.4. 6. 7. & 8.* Etiam ſi poſtea penſionem accepit. *ibid. c.8.* & *de reſtitut. ſpoliat. cap. Sollicitæ.*
Renunciare cogentes beneficia, quas pœnas incurrunt.
Vide, *Beneficiorum renunciatio.*
Renunciatio beneficii facta vi, metu, promiſſione pecuniæ, &c. non valet. *Conc. Later.3. in append. p.49. c.9.*
Renunciatio beneficii facta per violentiam, terrorem, &c. non valet, etiam ſi ab Epiſcopo ſit ratificata. *Clement. de pœnis cap. Multorum.*
Renunciandi licentiam petens, ea obtenta, cogi debet ad renunciationem. *Concil. Lateran.4. c.28. de renunciat. cap. Quidam cedendi.*
Renunciatio Epiſcopi acceptanda, non eſt, etiam ſi ſit ſenex, ſi eſt Eccleſiæ neceſſarius. *De renunciat. c.1. Literas.*
Renunciare poteſt Epiſcopus, ſi ſine mortis periculo ibi ſtare non poteſt. *ibid. cap. Ad ſupplicationem.*
Renunciatio per humilitatem Epiſcopi non eſt admittenda. *ibid. cap. Niſi cum pridem.*
Renunciare poteſt Epiſcopus ob has cauſas, ſcilicet ob conſcientiam criminis; ob debilitatem corporis; ob defectum ſcientiæ; ob malitiam plebis; ob graue ſcandalum; & ob irregularitatem. *De renunc. cap. Niſi cum pridem.* Omnium harum cauſarum diſtincta declaratio. *ibid.*
Renuncians beneficio, non obſtante iuramento, ſi iterum eligitur, poteſt illud tenere. *De renunc. c. cum inter.*
Renuncians beneficio, non poteſt illud repetere. *ibid. cap. ex transmiſſa. de reſtitut. ſpoliat. c. Accepta, & c. Audita.*
Renuncians electioni de ſe factæ, vlterius non debet audiri. *ibid. cap. in præſentia.*
Renuncians ſi repetit, quomodo audiendus ipſe, & partes. *ibid. cap. Super hoc.*
Renuncians electioni de ſe factæ, nequit appellare de electione alterius. *de elect. cap. cum inter.*
Renuncians literis beneficij, non ideo renunciat electioni, ſeu inſtitutioni. *de renunciat. c. Sanè dilecto.*
Renunciatio in manu laici facta non tenet; & talis renuncians eſt priuandus beneficio. *ibid. c. Quod in dubiis.*
Renuncians teſtibus in aliquibus articulis, poteſt repetere in aliis. *de teſtibus cap. Cauſam quæ il 2.*
Renuncians Epiſcopatui propter crimen, non poteſt reaſſumere, niſi diſpenſet Papa. *De renunc. c. Poſt translationem.*
Renuncians ob perſecutionem, infirmitatem, defectum ſcientiæ, ſimoniam, vel ignorantiam, poteſt reaſſumi, & quomodo. *ibid.*
Renunciatio cum fraude, vt habeatur beneficium primo vacaturum, quando eſt nulla.
Vide, *Beneficiorum renunciatio.*
Renunciare non dicitur Prælaturæ, qui ſubditos ab obedientia abſoluit. *De renunc. cap. Lecta.*
Renunciare non dicitur, qui aduerſariis ſe ſubmittit. *ibid. cap. Veniens ad.*
Renunciare non poteſt Abbas exemptus, ſine licentia Papæ. *De renunciat. cap. Dilecti.*
Renuncians beneficio metu amiſſionis patrimonii, poteſt illud repetere. *De his quæ vi, & metu fiunt. cap. Abbas.*
Renuncians electioni ex metu laicorum, poteſt præfici. *De his quæ vi, &c. c. Ad aures.*
Renuncians beneficium ex metu damni imminentis, poteſt repetere. *ibid. cap. Ad audientiam.*
• Renuncians Epiſcopatui, & ad monaſticam vitam ſecedens, non poteſt reaſſumi, niſi ex diſpenſatione Papæ. *De renunciat. cap. poſt translationem.*
Renuncians Epiſcopatui, quando poteſt reaſſumi. *ibid.*
Renunciatio beneficiati facta per procuratorem, tenet, licet procurator eſſet reuocatus, ipſo tamen, & ſuperiore inſciis; niſi ex malitia factum ſit, vt reuocatio à Procuratore non ſciretur. *Clement. de renunc. c. vn.*
Renunciare cenſetur appellationi, qui poſt eam proſequitur in cauſa. *De off. & poteſt. Iud. deleg. cap. Gratum gerimus.*
Vide, *Appellatio.*

Renunciationis, ſeu reſignationis gratiæ, literæ Apoſtolicæ, quomodo expediendæ. *Pius V. conſt.32. Cogit nos.*
Si renuncians beneficium, intra 20. dies, intra quos debet præſtare conſenſum, moritur, vacat beneficium, & nullus poteſt illud dare, niſi Papa, etiam ſi ſupplicatio erat ſignata. *Vrban.8. conſt.6. Sanctiſſimus cap.19.*
Renuncians, ſi eſt præſens in curia, tenetur conſenſum perſonaliter cum iuramento præſtare in Cancellaria; alii vero per procuratorem. *ibid. c.45.*
Si renuncians conſenſit pro pluribus perſonis, pro prima tenet conſenſus. *ibid.*
Renunciationis literæ cum reſeruatione penſionis expediri non poſſunt, niſi reſignatarius conſentiat ſoluere. *ibid.*
Renunciatio Abbatis facta in ægritudine ſine ſolemnitate, eſt nulla. *Honor.3. ex Cirone, tit. de renunc. c.3.*
Renunciatio facta ab ingrediente religionem.
Vide, *Regularis. Religionem ingrediens circa, &c.*
Vide, *Beneficiorum renunciatio.* Vide, *Reſignatio.*

Reordinare.

Reordinare non licet. *De conſecr. diſt.4. c. Non licet. cap. Rebaptizare.* Vide, *Ordinatio.*

Reparatio.

Reparatio Eccleſiarum, per tertiam partem fructuum Epiſcoporum facienda eſt. 10. q.3. *cap. Priſcis.* Vide, *Beneficiatorum obligationes.* Vide, *Eccleſia à quo reparanda.*

Repetere.

Repetens poſſeſſionem poſt miſſionem, quomodo poteſt agere. *De eo qui mittitur in poſſeſſionem, cap. cum veniſſent.* Vide, *Poſſeſſio.*
Repetitio teſtium. Vide, *Citatio.* Vide, *Teſtes.*

Reperta.

Reperta non reddens, furtum facit. 14. q.5. *c. Si quid.*

Reprehendere.

Reprehendi poſſunt aliquando docti ab indoctis, & quare. 2. q.7. *cap. Secuti ſunt.*
Reprehendens alios, ſe prius puniat. 3. q.7. *c. Qui ſine.*
Reprehendit alios. qui non habet, quid in ſe puniat. 3. q.7. *c. Iudices.*

Repreſalia.

Repreſaliæ fieri non poſſunt contra Eccleſiaſticas perſonas: debent reuocari intra menſem, ſub pœna excommunicationis ſingularibus perſonis; interdicti verò communitati. *De iniuriis, & damno dato in 6. cap. vn.*

Repræſentatio.

Repræſentationes theatrales inhoneſtæ, fieri non poſſunt in Eccleſiis, ſed ſolum deuotæ. *Conc. Toletan.22. cap.19.* & pœnæ clericorum, qui eas permittunt. *ibid.*
Repræſentationes ſacræ, vt Paſſionis Chriſti, vel martyrii Sanctorum, fieri non poſſunt in loco prophano, nec ſacro. *Conc. Mediol.1. tit. de actionibus, & repræſentationibus, &c.*
Vide, *Spectacula.*

Reprobatio. Reprobi.

Reprobatio damnatorum fit ob præſcientiam demeritorum. *Concil. Valent. 2. cap.3.*
Vide, *Præſcientia.* Vide, *Prædeſtinatio.*

Repudiare.

Repudiantes vxorem, viuente repudiata, non poſſunt aliam ducere. *Innocentius I. ep.3. c.6. Nicolaus I. ep.22. & 23.*
Neque

Neque Regi, aut Imperatori, hoc est permissum. *ibid.* Vide, *Matrimonia plura*. Vide, *Matrimonij separatio*. Vide, *Vir*, Vide, *Vxor*.

Res.

Res omnis per quas causas nascitur, per easdem dissoluitur. *De regulis iuris. c. Omnis.*
Res acquisitæ ab Episcopo. Vide, *Episcopi bona.*
Res integra. Vide, *Compromissio.*

Rescripta.

Rescripta contra legem, nulla sunt. 25. q. 2. *c. Rescripta, c. Nec damnosa, c. Imperiali. c. Dicens.*
Rescriptum prohibens causæ cognitionem, est suspectum de vitio. *De rescriptis c. Ex parte.*
Si rescriptum secundum non facit mentionem de primo, valet primum. *Si* facit, valet secundum. & si primum fuit impetratum à communi consensu partium, valet secundum impetratum ab vna sola. *ibid. c. Cæterum.*
Rescriptum secundum valet, licet de primo non faciat mentionem, si eo noluit quis vti intra annum. *De rescriptis c. Plerumque.*
In dubio reuocationis rescriptorum, recurrendum est ad arbitros. *De rescriptis c. Pastoralis.*
Si rescriptum est de alternatiuo probando, sufficit probare vnum. *ibid. c. Inter cæteras.*
Rescriptum impetratum ab aduersario post primum, si iste non fuit vsus suo ex dolo, valet. *ibid. c. Si autem.*
Si in rescripto narrentur plura effectus diuersos operantia, non sufficit probare vnum. *ibid. c. Olim.*
Rescriptum Apostolicum, ob rasuram in loco non suspecto, non est vitiosum. *De fide instrum. c. Ex literis.*
Rescriptum de prosecutione appellationis impetratum ab excommunicato valet. *De except. c. fin.*
Rescriptum de gratia, vsque ad beneplacitum Papæ, expirat mortuo Papa. si verò dicat *ad beneplacitum Sedis Apostolicę*, non expirat mortuo Papa. *De rescriptis in 6. cap. Si gratiosè.*
Rescriptum impetratum ab excommunicato, est *ipso* iure nullum, nisi sit in articulo excommunicationis, vel appellationis. *De rescriptis in 6. c. 1.*
Rescriptum Apostolicum prouidens de præbenda primo vacatura, valet. *De consuetud. c. fin.*
Rescriptum Apostolicum continens falsitatem latinitatis, censetur falsum. *De rescriptis c. Ad audientiam.*
Rescriptorum impetratio. Vide, *Impetratio*. Vide, *Apostolica sedes.*

Reseruare. Reseruatio.

Reseruari possunt à Papa, & ab Episcopo casus. Vide, *Casus reseruati.*
Reseruatio omnium casuum cessat in articulo mortis. *conc. Trid. sess. 14. c. 7.* Vide, *Moribundus*. Vide, *Absolutio.*
Reseruati casus, à reseruante possunt absolui, non ab aliis sacerdotibus. *ibid. c. 7.*
Reseruatio beneficiorum facta à Papa. Vide, *Beneficia Papæ reseruata*. Vide, *Papa.*
Reseruatio pensionum. Vide, *Pensio.*
Reseruatione beneficii semel facta à Papa, nullus potest amplius illud conferre. *Vrbanus 8. const. 6. c. 11. & 15.*
Reseruata beneficia, nullus potest conferre. *Vrb. 8. const. 6. c. 15.*
Reseruante aliquo pro se pensionem beneficij, in resignatione, expediri non possunt literæ Sedis Apostolicæ, nisi acceptans consentiat soluere. *Vrban. 8. ibid. c. 45.* Vide, *Pensio.*
Reseruatio casuum pro regularibus, quomodo facienda, & de quibus. Vide, *Regul. circa censuras, & casus reseruatos.*

Residere. Residentia.

Vide, *Beneficiati quo ad residentiam*. Vide, *Canonicus*. Vide, *Decanus*. Vide, *Episcopus*. Vide, *Ecclesiarum Prælati quo ad residentiam*. Vide, *Parochus.*

Residere tenentur clerici. *De clericis non residentibus c. Relatum.*
Ad residentiam tenentur omnes habentes dignitatem Ecclesiasticam, vt decani, præpositi, custodes, & similes: nec possunt per alium supplere. *Conc. Later. 3. tit. De iure patronatus c. 1, Conc. Mogunt. 4. c. 71. Conc. Trid.* Vide, *Beneficiatus.*
Residentiam non facientes beneficiati, &c. priuandi sunt. *de clericis non residentib. c. Relatum, c. Ex parte vestra, cap. Qualiter. & cap. fin. Concil. Lateranen. 3. tit. De iure patron. cap. 1. Concil. Viennen. Prouinc. 1. Concil. London. 2. cap. 14.*
Residere tenentur beneficiati, etiam si beneficia parua sint, alias sunt priuandi. *De cleric. non resident. c. Conquerente, & c. Inter quatuor.*
Si in causa residentiæ appelletur, interim ponendus Vicarius, & de fructibus detur ei congrua portio. *De appellat. & recusat. c. Peruenit ad nos il 2.*
Residere tenetur Parochus. *De elect. in 6. c. Licet. Concil. Senonen. in decr. morum c. 11.* Vide, *Parochus.*
Non residens causa studij, recipere potest fructus beneficij. at non debet stare in villa, sed in loco studij. *De cleric. non résident. c. Relatum, & cap. tuæ fraternitatis. Concil. Lateranen. 3. tit. de iure patronat. cap. 1.* Vide, *Beneficiati, &c.* per quinque annos habent hoc priuilegium. *ibid.*
Residentiam iurans, licitè potest abesse pro seruitio Ecclesiæ. *ibid. c. Ex parte tua.*
Residentiam non faciens familiaris Papæ, recipit fructus beneficii. *ibid. c. Cum dilectus. Honorius 3. ex Cirone, de clericis non resid. c. 2.* Vide, *Familiares*. Vide, *Papæ familiares, officiales, &c.*
Canonici non residentes, quia sunt cum Episcopo, recipiunt fructus beneficij, si Ecclesiæ constitutio non obstat. *ibid. c. Ad audientiam.*
Non residens, etiam cum priuilegio, tenetur redire ad Ecclesiam, si illa patitur ex ministrorum defectu. *De cleric. non resident. c. Cum ad hoc.*
Residere non tenentur infirmi. *ibid. c. cum ad audientiam.*
Non residens, non potest percipere distributiones, etiam si absit ex causa studii Theologiæ cum priuilegio; sed solum fructus beneficij percipit. *De præb. &c. c. Licet vobis*. Vide, *Distributio.*
Residentes tantum habere possunt distributiones quotidianas, alij verò nequaquam, nisi ex infirmitate, vel alia rationabili causa detineantur. *De cleric. non resid. in 6. c. vn.*
Residere tenentur habentes curam animarum; nisi ex maxima necessitate dispensentur, vel ex Reipublicę vtilitate, sed tunc cum licentia Episcopi id fiat. *Concil. Senon. in decret. morum cap. 11. concil. colon. 2. part. 3. c. 12. conc. colon. 3. tit. de officiorum, &c. cap. 6. Pius V. constitut. 65. Cupientes.*
Præfati curati quo tempore absunt sine tali dispensatione, priuantur fructibus beneficij. *ibid. & conc. colon. 3. c. 9.*
Non residens curatus, &c. non potest percipere fructus beneficii, nisi absit ob necessitatem Ecclesiæ; sed de iis potest Episcopus disponere pro vtilitate Ecclesiæ. *ibidem. cap. 9.*
Non residentes, per Episcopi edictum moneantur, vt resideant, sub pœna priuationis beneficiorum; & si non pareant, priuentur. *de cleric. non residens. c. fin. conc. Mediolan. 1. p. 2. tit. de residentia.*
Residentes in curia Romana, in iis, quæ pertinent ad beneficia, subduntur Episcopo, seu ordinario loci beneficii. *Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 11.*
Residere tenentur omnes Episcopi absque exceptione. *Pius. 4. const. 10. de salute.* Absens per sex menses continuos tenetur quartam partem fructuum applicare fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus. si per alios sex menses absit, aliam quartam partem similiter erogare debet. Crescente contumacia, per censuras à Metropolitano puniatur. Metropolitanus verò per suffraganeum antiquiorem ad Romanum Pontificem intra tres menses est denunciandus, sub pęna interdicti ab ingressu Ecclesiæ. *ibid. & conc. Trid. sess. 6. de refor. c. 1.* Vide, *Episcopus quo ad residentiam.*

Resiđere tenentur omnes, ne dum curati, sed etiam Canonici. & pęnæ non residentium. *Pius V. constitut. 65. Cupientes.*

Non residens ex causa, & negotiis electionum, non priuatur fructibus beneficii, sed solum distributionibus. *De elect. in 6. cap. Cum non deceat.*

Resignatio. Resignare, &c.

Vide, *Renunciare.* Vide, *Benef. renunciat.*

Resignatio beneficii facta per terrorem, violentiam, &c. non tenet, etiam si ab Episcopo sit ratificata. *Clement. de pœnis cap. Multorum.*

Resignatio beneficii facienda est cum iuramento, quod in ea non sit commissa labes simoniaca. *conc. colon. 2. par. 1. cap. 34. conc. colon. 3. tit. de altero medio c. 7.*

Resignatio fieri non potest in fauorem alterius, sed facienda in manu Episcopi, vel alterius ordinarii, seu vicarii. *conc. Mogunt. 4. c. 69.*

Beneficium resignatum, alteri idoneo dandum est. *ibid.*

Resignatarius debet examinari. *conc. Augustanum c. 4. concil. colon. 3. tit. de altero medio c. 7.*

Resignans beneficium non potest aliquem nominare; nec intuitu eius, precibus, &c. Episcopus debet conferre. *Pius V. const. 18. Quanta.*

Resignationes beneficiorum, quando, & quomodo ab Episcopis admittendæ sunt; etiam pro ijs, qui religionem sunt ingressuri. *Pius V. ibid.*

Resignata beneficia non possunt ab Episcopo conferri suis consanguineis; neque resignantis, sub pęna excommunicationis Papæ reseruatæ. *Pius V. ibid.*

Resignationis literæ Apostolicæ, quomodo expediendæ. *Pius V. constitut. 32. Cogit nos.* ex *Vrban. VIII. const. 6.* Vide, *Renunciare.*

Resignationes beneficiorum, quomodo publicandæ, siue Romæ, siue extra. *Gregorius 13. const. 85. Humano.*

Resistere. Resistentia.

Resistere tenetur superior malis. alias, tam nocet non resistendo, quam prodest ædificando. *2. q. 7. cap. Sancta quippe rusticitas.*

Non resistens erroribus, consentit. *Dist. 83. cap. Error. cap. Quid enim. cap. Consentire. Extrau. Ioann. 22. Ne sede vacante. §. Si fratrum.* Vide, *Errare. Error.*

Vide, *Malum.*

Responsa.

Responsa prudentum sequenda. *dist. 2. c. Responsa.*

Responsa testium, & aliorum, quomodo fieri debent. *De testibus in 6. c. Præsentium.* Vide, *Testes.*

Restituere. Restitutio.

Restitui non debet officium per pretium. *1. q. 1. cap. Nullus Episcopus.*

Restituens officium sacerdotale pro pecunia, priuatur officio. *ibid. c. Nullus Episcopus in grauamen.*

Restitutio rei alienæ facienda; alias nulla est pęnitentia. *14. q. 6. c. Si res aliena. conc. Rom. 5. sub Gregorio 7. c. 6.*

Restitutio facienda est à quocumque detinente, & sciente rem esse alterius. *conc. Later. 4. c. 39.*

Restitutio malè ablatorum incerti Domini facienda est pauperibus, cum consensu Episcopi. *concil. Rauennat. 4. sub Ioanne 22. c. 16.*

Restitutio malè ablatorum in morte non valet, nisi in legato, seu testamento specificetur, quod illa restituuntur, quia sunt malè ablata. alias sacerdos non det ei sepulturam. & pęna eius si dat. *conc. Rauenn. ibid. c. 16.*

Restitutio in integrum facienda est Ecclesiæ læsæ, & quomodo. *De in integrum restit. c. Requisiuit.* & *in 6. sub eodem tit. cap. 1.* Sed post quadriennium non admittitur facta sententia, vel contractu, nisi rationabilis adsit causa. *ibid.*

Restitutio bonorum Ecclesiæ facta monasterio à laicis, quando tenet. *de his, quæ fiunt à Prælato, &c. cap. cum Apostolica.*

Restitutio ex iusta causa concedenda est, si causa probetur. *de in integr. c. Ex literis.*

Restitutio in integrum, & sententia, quomodo potest suspendi. *ibid. cap. Suscitata.*

Restitutio in integrum à quo petenda. *ib. c. Causa restitutionis.*

Restitutio semel negata Ecclesiæ, non conceditur, nisi ex noua causa. *ibid. c. fin.*

Restitui debet minor, si probat se læsum fuisse. *de in integrum restitut. cap. Constitutus.*

Restitutionem beneficii petenti, obiici non potest, non canonica institutio. *de restitut. spoliat. c. In literis.*

Restitutionem petenti non obstat exceptio criminis, seu *quod vi*, vel *clam.* *ibid. c. Item.*

Restitutionem coniugis petenti, si opponitur de consanguinitate, quid agendum. *ibid. c. Literas.*

Restitutio facienda est proprio domino, non pauperibus. *De homicidio volunt. c. Sicut. §. Eos insuper.*

Restitutio in pristinum ex gratia, intelligitur, sine præiudicio tertij. *de rescriptis in 6. c. Quamuis.*

Restitutionem decimarum petere non potest, qui non probat legitimè se possidere. *de restit. spol. in 6. c. fin.*

Restitutio in integrum coram ordinariis, vel legatis, ab eis petenda, & talis causa facienda; siue habeant hoc in mandatis, siue incidat in causa aliqua hæc quæstio. *De in integrum restitut. c. causa restitutionis.*

Restitutio facienda est spoliato, à spoliante, & ille non tenetur probare dominium. *de restitut. spol. c. Sæpe contingit.*

Vide, *Vxoris restitutio.*

Resurgere. Resuscitare.

Resurgent homines cum suis propriis corporibus, quæ in vita habuerunt. *Conc. Lateran. 4. cap. 1. de fide, & summa Trinitate cap. 1.*

Resurrectio hominum futura certissimè est. *Lib. 4. constitut. Apost. cap. 6.*

Resurgere debent omnes iusti, & iniusti. *Lib. 4. const. Apostolicarum cap. 6.*

Resurgere debent omnes in suo sexu, id est, mares in masculino, & fœminæ in fœmineo. *Gelasius in epist. contra Pelagianam heresim.*

Resurrecturi tamen dicuntur omnes in virum perfectum, eo quod omnes animæ, & Ecclesiæ, sunt sponsa Christi. Sponsa autem vnam carnem facit cum sponso; ideo dicuntur omnes debere resurgere in virum perfectum. *Gelasius ibid.*

Resurrectio hominis erit cum corpore, immortali iam reddito. *Gelasius ibid.*

Post resurrectionem non erit generatio, neque appetitus sensualis; erunt tamen membra genitalia. *Gelasius ibid.*

Resurrectio in fine sæculi erit. *Concil. Later. 4. c. 1. de fide, & summa Trinitate cap. 1.*

Post resurrectionem, homo semper viuet, nec alias vmquam morietur. *Lib. 4. const. Apost. c. 6.*

Resuscitatus in anima non viuit absente resuscitatore; secus de resuscitato in corpore. *de pœnit. dist. 1. c. 35. Resuscitatus.*

Resuscitari non possunt mortui, per sagas. Vide, *Dæmones.*

Reuelare. Reuelatio.

Reuelare non potest sacerdos peccata audita in confessione. & pœna. *de pænit. dist. 6. c. Sacerdos. de excessibus Prælat. c. dilectus.* neque ad hoc potest compelli. *ibid. de penitentijs, & remiss. c. Omnis vtriusque.* pœna. *ibid.* Vide, *Confessor quoad secretum.* Vide, *Sacerdos.*

Reuelandi, seu denunciandi sunt diuini, sortilegi, magi, &c. *Conc. Narbonense c. 14.* Vide, *Denunciatio.*

Reuelantes quæ secreto tractantur cum Papa, pœnis maximis afficiendi sunt. & confiscanda eorum bona. & aliquando vltimo supplicio puniendi. *Pius 5. const. 147. Romani.*

Reuelationes, gratiæ, beneficia, miracula, &c. tamquam accepta per intercessionem alicuius non canonizati, vel beatificati

cati à Sede Apostolica, non sunt approbanda, nec imprimenda, neque publicanda. & pœnæ contrafacientium; & Inquisitores in hoc inuigilent. *Vrbanus 8. const. 37. Sacrosanctum*. Vide, *Defuncti*. Vide, *Inspiratio*.

Ministri S. Officii reuelantes dicta testium, quas pęnas incurrunt. *Pius V. const. 67. Licet*.

Reuerentia.

Reuerentia magis vitæ, quam dignitati debetur. 2. *q. 7. cap. Non omnes*.

Reuertens.

Reuertens à peccato, recipiendus est. *Concil. quod dicitur Apost. c. 52.*

Reuocare. Reuocatio.

Reuocatio iudiciorum Episcoporum, à Papa fieri potest. 6. *q. 4. cap. Osius. Conc. Sardicense c. 4.*

Reuocata sententia per iudicem appellationis, nihil obstat iudici, qui primò iudicauit. 2. *q. 6. cap. Hoc etiam*.

Reuocantes donationes Ecclesiæ factas, sunt sacrilegi. 17. *q. 3. cap. Sunt qui opes*.

Reuocari debet priuilegium, quod est nociuum post factum. *De decimis cap. Peruenit*.

Reuocari quando possunt, & debent facta, vel attentata post appellationem à sententia definitiua. *De appellat. &c. in 6. cap. Non solum*.

Reuocata gratia, quod ius manet in petente. *De præb. in 6. cap. Si is cui*.

In dubio reuocationis rescripti, recurrendum est ad arbitros. *De rescriptis cap. Pastoralis*.

Reuocatio gratiæ obest expectanti præbendam, licet ignoret reuocationem. *De pręb. &c. in 6. cap. Quodam*.

Reuocata responsione aduocati in eadem die, lis non remanet contestata. *De appellat. & recusat. cap. cum causam*. Et si referenda est causa ad superiorem, danda est partibus copia. *ibid. cap. intimasti*.

Reuocatio gratiarum facta ab antecessore, includit eos, qui habent ius quęsitum in re, & ad rem. *de conces. pręb. in 6. c. fi.*

Reuocari potest donatio ob multa capita. Vide, *Donatio*.

Reuocatur aliquando à Papa concessio iuris patronatus ad pręsentandum facta sæcularibus, & quare. *Innocent. 8. const. 5. cum ab Apostolica*.

Reuocatio omnium concessionum in præiudicium Cameræ Apostolicæ, circa gabellas, tributa, subsidia, &c. facta *ab Innocentio X.* non includit regulares. *Innoc. X. constit. 7. Et si ea*.

Reus.

Reus dicitur à re, quæ petitur. *de verbor. signif. c. Forus*.

Reus non tenetur probare, quod negat; sed accusator. 6. *q. 5. cap. Quod autem, & cap. Accusator*.

Reorum confessiones aduersus alios non debent admitti. 15. *q. 3. cap. Nemini. & cap. vlt.* (excipe causas fidei.)

Reus puniri non potest duplici pęna pro eodem delicto. *Concil. Rauenn. 4. sub Ioanne 22. c. 19.*

Reus in suo foro audiendus est, & hunc debet sequi actor. 3. *q. 6. cap. Si quis Episcoporum, & cap. Pulsatus*. 11. *q. 1. cap. Experientię, cap. Si quisquam. Concil. Lateran. 3. tit. de testibus cogendis c. 7. de foro compet. cap. Sanè*.

Reus iudicandus est in loco, in quo reperitur, & non aliò trahendus. 3. *q. 6. c. Si quis clericus*.

Non potest trahi extra Prouinciam, vltra duas dietas, si à parte impetrentur literæ Papæ. *Conc. Later. 4. cap. 37.* Sed de consensu partis potest. *ibid.*

Reus præsens est conuincendus, & postea iudicandus. 3. *q. 9. cap. Non oportet. cap. Habetur. cap. reuera, cap. absente eo, cap. Absente aduersario, cap. Absens, & cap. cartę*.

Reo absente, non audiendus accusator. 3. *q. 9. c. Absente eo, & cap. Necesse est*.

Reus non potest alium accusare, nisi prius se purget. 3. *q. 11. c. Neganda. cap. Non est credendum. c. Prius est.* & 6. *q. 1. cap. Qui crimen*.

Reus non est, qui non ex voluntate, sed ex necessitate peccauit. 15. *q. 1. cap. Illa cauenda, & cap. Aliquos*.

Reus volens comparere, quamdiù expectari debet, vt postea condemnetur. 5. *q. 2. cap. Præsenti*.

Reus fugiens ad Ecclesiam, ab ea non extrahatur. sed clerici eum defendant, & pro eo compareant. 17. *q. 3. c. Reum. & cap. Si quis contumax*.

Reum extrahens ab Ecclesia, excommunicatur. *ibid. cap. Si quis contumax*. Vide, *Ad Ecclesiam confugiens*.

Reus potest recusare delegatum, si vocat eum ad locum, ad quem non potest accedere. *De off. Iud. deleg. cap. cum R. Canonicus*.

Reus recedens à iudicio, relicto Procuratore ad agendum, est contumax, & condemnatur ad expensas. *De Procuratoribus cap. constitutis*.

Reus non tenetur respondere libello in actione personali, nisi exprimatur causa petendi. *de libelli oblatione, c. dilecti filij*.

Reo contumaci, si causa liquet, fertur sententia definitiua. si non liquet, actor mittitur in possessionem (reseruata sibi causa proprietatis.) *De dolo, & contumac. c. Pro vt nobis*.

Reus non tenetur dare actori suas scripturas contra se. *De probat. cap. 1.*

Reo probante, quod non deliquit, si probatum sit deliquisse, ei non creditur. *ibid. cap. Ad nostram*.

Reus opponens exceptionem excommunicationis, in qualibet parte causæ auditur: si differt opponere, vt fatiget actorem, condemnandus est in expensis. *De exceptionibus, cap. Exceptionem*.

Si reus non potest inueniri, sufficit ponere citationem illius in Ecclesia rei. *De dolo, & contum. cap. fin.*

Reo absoluto, non competit exceptio rei iudicatæ. *De except. cap. aduersario*.

Reo damnato ad dandam possessionem, non sufficit dare pignus. *De sent. & re iudic. cap. cum aliquibus*.

Reo potius fauendum, quam actori, si iura sunt obscura. *de regulis iuris in 6. reg. 11.*

Reus recusans respondere post iuramentum, vel contumaciter recedens, habetur pro confesso. Secus verò si sit contumax per absentiam, antequam interrogetur. tunc enim contra eum, vt contumacem, proceditur. *De confessis in 6. cap. Si post*.

Reus potest impedire mittendum in possessionem, si faciat cautionem de stando iuri. *De restitut. spoliat. c. 1.*

Reo conuicto de delicto, non admittitur probatio negatiua. *De probat. cap. Ad nostram*.

Rei testes debent admitti, si deficit alià probatio. *De testibus cap. Significauit*.

Reus per solam famam, & credulitatem testium, non potest puniri pęna ordinaria. *De accusat. &c. cap. Inquisitionis §. finali*.

Reo exponenda sunt capitula, in quibus accusatur, vt possit se defendere. *ibid. cap. Qualiter*. Nomina, & dicta testium ei explicanda. *ibid.* (excipe causas fidei, in quibus nomina cęlantur.)

Reus de simonia potest contra testes excipere, solum de inimicitia, & de conspiratione, non verò de aliis. *De simonia cap. Licet Heli, & cap. Per tuas*.

Reus non potest trahi extra suam Ciuitatem, vltra vnam dietam; neque ad Ciuitatem actoris. *de rescriptis in 6. c. Statutum §. cum autem*.

Reo non reclamante (quod infamia non processerit) non inualidatur processus; secus si reclamat. *de accusationibus in 6. cap. fin. in statu Eccles.*

Reus in statu Ecclesiastico, contra quem sunt inditia ad torturam, non potest audiri, nisi in carcere, & non extra, nisi audito fisco. *Paulus IV. const. 6. Licet*.

Reus confessus crimen, si pecuniaria pęna sit plectendus, non potest relaxari etiam data qualibet cautione, nisi pęna soluta, & fisco audito. *ibid.*

Rei condemnati habentes interesse cum Camera, non possunt appellare de nullitate cuiuscumque sententiæ in quacumque causa, nisi facto deposito pecunię iuxta æstimationem delicti, in manu Thesaurarij Prouinciæ. *Pius 4. const. 53. Licet dudum*. Si verò æstimatio pecuniæ sit de magna

quantitate, medietas, vel tertia pars depositetur; & præstetur cautio de reliquo soluendo intra annum, si ad eam pœnam erunt condemnandi. *ibid.*

Rei condemnati pœna capitali, etiam facto deposito non possunt audiri; nec commissiones signari, nisi in carcere constituantur. neque possunt relaxari, nisi audito Thesaurario, & Procuratore fiscali Cameræ. *ibid.*

Rei, Romæ, non possunt condemnari pœna mortis contra ius commune (vigore alicuius antiqui rescripti, quod annullat.) *Innocentius 9. const.2. Ad Romanum.*

Reus recedens, quando habetur pro confesso. Vide, *Confessus.*

Rei condemnati ad triremes in statu Ecclesiæ non possunt transmitti ad alias, quam ad triremes Papæ. *Innocentius X. const.7. Et si ca.* Vide, *Condemnati.*

S. Riccardus.

S. Riccardus Episcopus Cisterciensis in Anglia, canonizatur *ab Vrbano 4. const.3. exultet.*

Ripa Romana, & Ripetta.

Ripæ Iudices, & Camerarius, quas causas possunt iudicare. *Clemens 7. const.4. Nuper. Paulus 3. const.6. Cum nobis.* Quomodo etiam causas sanguinis. *ibi.* Moderata est, vt infra. Carcerati per eos non possunt per Visitatores carcerum excarcerari sine eorum consensu. *ibid.* In Ripæ districtu, neque Baroncellus, neque alij ministri possunt executiones facere; & si fiunt, nullius sunt roboris. *ibid.*

Ripæ, & Ripetta Iudices debent mercatorum dictorum locorum causas iudicare, & declaratur, qui sint iudices. *Paulus 3. const.45. Cum postquam.* Debitores mercatorum Ripę, &c. ad iudices Riparum trahi possunt, & debent. *ibid.* Libri dictorum mercatorum quantam, & quomodo fidem faciunt. *ibid.* Aliæ causæ eorum mercatorum, quando possunt ab aliis iudicari. *ibid.*

Riparum Iudici, id est Camerario, confirmatur iurisdictio. *Pius IV. const.25. Cupientes.* Camerarius iudicat causas mercaturæ Ripæ in prima instantia; & iuxta formam Statutorum Ripæ iudicare debet. etiam causas criminales vsque ad vltimum supplicium. *ibid.* sed moderata est, vt infra.

Ripæ Proxenetæ, seu Sensarij inter mercatores vini, & emptores, caupones, &c. quando, & quomodo tenentur soluere pretium vini, si emptores debito tempore non soluunt. *Pius 4. const.42. Decet.*

Ripæ Gabella pro vino, ad ministros ibi tenendos, &c. est, vt pro quolibet dolio soluantur quatuor iulij. Ita *Pius V. const.42. decet.* Vide, *Vini gabella.*

Ripettæ Iudex, quas causas potest iudicare. *Clemens 7. const.4. Nuper.*

Ripæ, & Ripettæ Curiæ, seu Tribunalis facultas ad quid extenditur, *à Paulo V.* declaratur *constitut.71. tit. De Curia Ripæ, & Ripetta.*

Ripa Transonis.

Ripa Transonis in Piceno, erigitur in Ciuitatem. *Pius V. const.15. Illius.*

Rita.

B. Ritæ de Cascia officium potest recitari ab omnibus fratribus, & monialibus S. Augustini. *Vrbanus 8. const.74. In supremo.*

Potest etiam fieri ab omnibus, qui ad eorum Ecclesias confluunt in eius festo, & in tota Diœcesi Spoletana. *ibid. in cap. seq.*

Rituale.

Rituale Romanum *à Paulo V.* correctum obseruandum, & sequendum in administratione omnium Sacramentorum. *Paulus V. const.85. Apostolica.*

Ritus.

Ritus sacri in consecrandis, & benedicendis rebus, si non inueniuntur scripti, seruentur illi, quos obseruat Ecclesia Romana. *Innoc. 1. epist. 1. in principio. Gelasius ep.9.* Vide, *Ceremonia.*

Ritus Ecclesiæ circa administrationem Sacramentorum, per traditionem accepimus. *Dist.11. c. Ecclesiasticorum, in fin.*

Ritus Gentilium in obseruantia Kalendarum, sub excommunicatione prohibentur. *26. quæst.7. cap. Non licet. cap. Si quis Kalendas. cap. Non obseruetis. & c. Quis æstimaret. Conc. Afric. c.27.*

Ritus Infidelium obseruans, est anathema. *26. q.7. cap. Non licet, & c. Si quis. Conc. Afric. c.27.* Vide, *Infidelium ritus.* Vide, *Gentilium ritus.*

Ritus Ecclesiæ Romanæ ab omnibus obseruandi. *Gelasius ep. 9.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Vide, *Consecratio.* Vide, *Ceremonia.*

Rixosi.

Rixosi clerici, & monachi corripiendi sunt. *Dist.90. c. Si quis monachus.*

Rixosi homines, rixas in ciuitate mouentes. Vide, *Bella ciuilia.*

Rochetum.

Rocheto vti non possunt Regulares facti Episcopi. *Conc. Later. 4. c.16.* Vide, *Regulares facti Episcopi.*

Rocheto quando vti debent Episcopi. Vide, *Episcopi habitus, & vestes.*

Rogationes.

Rogationes, id est, Litaniæ, ante Ascensionem per triduum sunt celebrandæ. *Conc. Aurel.1. c.29. de consecrat. dist.3. cap. Rogationes.*

Rogationum tempore, olim, erat ieiunandum. *conc. Aurelian.1. c.29. de consecr. dist.3. c. Rogationes.*

Nunc verò ieiunandum non est, nisi Mediolani, quia Mediolanenses Quadragesimam incipiunt triduo postquam alii, & alij fideles in illo triduo ieiunant pro Rogationibus (quia tempore Paschali non ieiunatur.) *conc. Mediol. 1. p.2. tit De ieiunio.*

Vide, *Litaniæ.* Vide, *Oratio.* Vide, *Preces.*

Roma Ciuitas, Palatia, via, &c.

Roma est Ciuitas sacerdotalis, & Regia. *Ioannes 8. ep.68.*

Roma oppressa ab inimicis Christi, tenetur Imperator succurrere. *Ioannes 8. ep.21. 26. 30. 31. 32. 54. 85. 87. 113. 269. 298.*

Romanæ Ciuitatis perditio est iactura totius Orbis. *Io.8. ep.7.*

Romæ Ciuitas, & Ducatus cum suo districtu, concessa fuit Papæ Syluestro, & successoribus eius quo ad temporalia. *De elect. in 6. c. Fundamenta. Ioann.8. ep.85.* Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Papa circa Ducatum Romæ, &c.*

Romam nullus clericus petere potest, sine licentia Episcopi, vel Vicarij. *Conc. Salegunstiadiense c.16.*

Romam petentes si à furibus spoliantur, quomodo resarciendi à Communitatibus. *Leo X. const.28. Romam.* Vide, *Peregrini.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœnæ.*

Romam petentes ob sua negotia, ibique morantes, non possunt ab Episcopis molestari, nec excommunicari. & pœnę Episcoporum id facientium. *Extra, de priuil. c. Diuina.* & omnia ab ipsis contra eos facta, sunt irrita. *ibid.*

Romæ litigantes apud S. Sedem, non possunt ab Episcopis priuari beneficiis, sub pœna excommunicationis, suspensionis, & interdicti ipso facto. *ibid.*

Romæ litigantes apud S. Sedem, non possunt foris conueniri, & pœnæ iudicum se intromittentium. Vide, *Curiales.*

Romam venientes ob negotia, vel ibi commorantes, vel ab ea recedentes, qui verberant, mutilant, vel occidunt, spoliant, carcerant; vel hæc fieri mandant, sunt excommunicati ipso facto in Bulla Cęnę. Vide, *Excommunicationes Bullæ cœnæ.*

Romæ

Romæ ædificantes in Ciuitate Pia, intra arcem S. Angeli, & S. Petrum, multa obtinuerunt priuilegia circa causas, contractus, oppignorationes, testamenta, &c. *Pius IV. constit.* 101. *Romanus*.

Ædificans Palatia Romæ, à quibus, & quomodo potest emere domos vicinas, & cum quibus conditionibus. *Sixt. IV. constit.* 20. *Et si de cunctarum*. & obligationes ædificantium, quales erant. *ibid.* Sed *à Pio 5.* omnia reducta fuerunt ad ius commune, *infra*.

Romæ ædificantes in via Alexandrina à Castro S. Angeli ad Plateam S. Petri, multa obtinuerunt priuilegia. *Alexander 6. const.* 7. *Et si vniuersis*.

Romæ ædificantes Palatia, quomodo possunt cogere vicinos ad vendendum, & quos. *Pius 4. const.* 102. *Inter multiplices*. Sed hoc priuilegium redactum fuit postea ad ius commune. *Pius 5. constit.* 126. *ad hoc*. Excipiuntur loca sacra, pro quibus priuilegium remanet in suo robore. *ibid.*

Ædificare volens Romæ, quas leges tenetur seruare, & quod ius congruum habet. *Gregor.* 13. *constit.* 27. *Quæ publicè, diffusè per §§.* 24.

Ædificaotes Romæ in via Felici, multa obtinuerunt priuilegia. *Sixtus 5. const.* 66. *Decet*. Hæc via incipit ab Ecclesia S. Mariæ Maioris vsque ad Ecclesiam SS. Trinitatis in Moote Pincio. *ibid.*

Ædificaturi de nouo Romæ, quid debent obseruare. *Leo X. const.* 19. *inter curas*.

Romæ habitantes curiales, &c. de quibus bonis, & de quanta summa possunt disponere in morte. Vide, *Curiales*. *Paulus 5. const.* 18. *in eminenti*. Si Romæ moriuntur, vel circa, intra spatium decem milliariorum, possunt disponere de acquisitis, ex beneficijs, pensionibus, &c. Ecclesiasticis. & si moriuntur ab intestato, succedunt hæredes. *ibid.* & ante eum *Iul.* 3. *constit.* 5 *Cupientes*. & non pertinent ad Cameram.

Romæ albergatores non tenentur de furtis rerum, quas eis hospites non consignant. *Pius 4. const.* 71. *cum sicut*.

Romæ morientes. Vide, *Morientes*.

Romæ domus dirutæ, quibus, & quomodo vendendæ per Camerarium, & Magistrum Viarum. *Sixtus 4. const.* 20. *Et si de cunctarum*. *Pius 4. const.* 102. *Inter multiplices*.

In emptione domorum Romæ, vicini sunt præferendi. alias contractus per Camerarium possunt irritari. & nullus excipitur. *Sixtus 4. ibid.*

Domus Romæ vendi possunt à proprijs dominis, non requisitis inquilinis. *Pius 5. const.* 126. *Tanta est*.

Romæ plateæ ampliari possunt, & ad hoc faciendum possuot emi domus vicinæ, & quomodo debent solui. *Sixtus 4. const.* 20. *Et si de cunctarum*. Cogi possunt ad hoc domini. Sed *Pius 5. const.* 126. hoc reducit ad ius commune.

Romæ viæ, omni cura custodiendæ, & pro eis constituuntur Magistri Viarum. *Martin. 5. const.* 9. *Et si in cunctarum*.

Magistrorum Viarum Romæ munera, quæ sint. *Sixtus 4. const.* 20. *Et si de cunctarum*.

Romæ viæ à quibus sunt reficiendæ. *ibid.* & *Pius 4. constit.* 102. *Inter*.

Priuilegia Magistrorum Viarum Romæ, confirmata, & aucta sunt *a Leone X. const.* 19. *Inter curas*.

Possunt iudicia facere, absque appellatione. Eorum potestas se extendit, etiam circa Viridaria, & vineas. *ibid.*

Viarum Romæ Magistri priuilegia confirmat & auget *Pius 4. const.* 102. *inter multiplices*.

Pro earum constructione propè Sanctum Petrum, multa viridaria tolli iubet à certis locis. *ibid.*

Pro Viarum magnificentia Camerarius, & Magister Viarum manu regia possunt procedere. *ibid.*

Prohibuit vias fieri ex silicibus, & præcipit fieri ex coctilibus. *ibid.*

Gregorius 13. *const.* 22. *Quæ publicè*, distinctè declarat, quid de iure facere possit, & debeat Viarum Magister Romæ. *per* 24. §§. Item quomodo reficiendæ, vendendæ, &c. *ibidem*.

Viam Alexandrinam, vel Felicem habitantes.

Vide supra hic, *Ædificantes*.

Romæ muri. Vide, *Muri*.

Romanus ager.

Romani territorij agriculturam instituit *Clemens 7. constit.* 5. *Ad sacram*. Modus tenendus in hoc exercitio. *ibidem*. Priuilegia agricultorum. *ibid.* & *Clemens 8. vt infra*.

Et multa alia vtilia pro Vrbe Roma. *ibid.*

Clerici in Agro Romano, possunt exercere artem agriculturæ, vel facere exercere, & non subiacent ministris spoliorum. *Clemens 8. const.* 72. *Inter multiplices*. §. 5. Multa obtinent priuilegia. possunt quartam partem extrahere è statu Ecclesiæ. Domini, & Barones permittant, vt Agricultores veniant ad colendos agros. & alia multa circa hoc. *ibidem*.

Eadem omnia confirmat, & alia addit *Paulus V. constit.* 70. *Pastoralis*.

Romani agri Agricultores, quomodo iuuandi per mutuum Montis Pietatis. *ibid.* Vbi multa circa hoc negotium.

Romæ Conseruatores. Senator. Gubernator.

Romæ Conseruatorum potestas, & iurisdictio confirmatur *à Iulio II. const.* 29. *Si nostrarum*.

Romæ Conseruatores liberos facere possunt sclauos baptizatos ad eos confugientes. *Pius 5. const.* 17. *Dignum*. & eos facere possunt ciues Romanos. *ibid.*

Romæ Senatoris iurisdictio confirmatur, & præscribitur *à Iulio II. const.* 28. *Decet*.

Confirmatur, & magis declaratur, & augetur *à Pio 4. const.* 34. *Dilectos*. Quas causas possit iudicare. *ibidem*.

Vide, *Senator*.

Romæ Gubernator. Vide, *Gubernator Romæ*.

Romæ Vicarius.

Vide, *Vicarius Papæ*. Vide, *Papæ Vicarius*.

Romani Ciues, Populus, Studium, Doctores, Statuta, &c.

Romanis ciuibus multa priuilegia concedit *Leo X. const.* 1. *Dum singularem*.

Romanis quædam dignitates, Prioratus, &c. danda. *ibid.* & tunc quædam ab eis erant regendæ. *ibid.*

Romani non tenentur soluere in Dataria pro derogatione Statuti contra taxam dotium. *Innocent. IX. constitut.* 2. *Quæ ab hac sancta* §. 3.

Romani ciues clerici possunt disponere in morte (si moriuntur Romæ, vel circa eam intra spatium decem milliariorum) de omnibus acquisitis ex beneficijs, & proueotibus Ecclesiasticis, nec non pensionibus, &c. alijs. *Paulus V. const.* 18. *in eminenti*.

Et si moriuntur ab intestato, hæredes succedunt. *ibid.* §. 4.

Romanorum ciuium causæ à curia Capitolina iudicari debent. *Pius 4. const.* 34. *Dilectos*. & *Paulus V. constit.* 28. *Eximiæ fidelitatis* §. 7.

Romæ studium. Vide, *Studium generale Romæ*.

Romani iuuenes doctores, si in Gymnasio publico Romæ in qualibet facultate legere voluerint, dummodo excedant annum 22. ætatis, sunt admittendi cum salario 25. scutorum pro quolibet aono. *Gregorius* 13. *constitut.* 23. *Cupientes*.

Romana Statuta reducta, obseruanda, & quæ. *Gregor.* 13. *constitut.* 61. *Vrbem*.

Romana Rota. Curia. Archiuum, &c.

Romana Rota. Vide, *Rota*.

Romanum Archiuium. Vide, *Archiuium*.

Archiuij Collegium Scriptorum. Vide, *ibid.*

Archiuij Regens. Vide, *Archiuum*.

Romana Curia. Vide, *Curiales*. *Officiales*. *Procuratores*. *Referendarij*, &c. in suis locis.

Romanus Pontifex.

Vide, *Papa*, per omnes titulos.

Romanus Pontifex ille est, qui à duabus partibus Cardinalium eligitur. *De elect. &c. c. Licet de vitanda.* Qui verò à paucioribus eligitur, non est Pontifex. *ibid.* & si non abstinet, est excommunicatus, & beneficiis omnibus priuatus. *ibi.* Vide, *Papa electio.*

Romanus Pontifex ante hymnum angelicum, est consecratus. *De elect. c. Quod sicut. §. Super eo.*

Romanus Pontifex, dum scribit Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, vocat eos fratres; Regibus, & Imperatori scribens vocat eos filios; & si aliter inuenitur, literæ sunt suspectæ de falsitate. *De crimine falsi c. Quam graue.*

Romanus Pontifex habet potestatem à Deo. *Extra, de consuetudine.* Vide, *Papa, diffusè.*

Romanus Pontifex separat coniuges consanguineos, vsque ad suum decretum. *Gregor. 7. l. 2. ep. 36.*

Romanus Pontifex coronat Imperatorem, si non sit tyrannus, vel fatuus, vel hæreticus, excommunicatus, vel paganus. *De elect. &c. c. Venerabilem.* Vide, *Papa circa Imperatores, & Reges.*

Romanus Pontifex haber ius examinandi personam promouendam ad Imperium. *ibid.*

Romanus Pontifex transtulit Imperium à Græcis ad Latinos occidentales. *ibid.*

Romanus Pontifex in dubio, nullum grauat. *De rescriptis c. Mandatum.*

Romanus Pontifex solus transfert Episcopos de vna Ciuitate in aliam. *De translat. Episcop. c. Inter corporalia.*

Romanus Pontifex dispensat, vt qui renunciauit Episcopatui, reassumatur. *De renunciat. c. Post translationem.*

Romanus Pontifex tenetur iustissime iudicare. *De priuil. c. Ex ore sedentis.*

Romanus Pontifex non potest mutare decreta fidei facta ab antecessore, sed potest ea declarare. *Ioann. 22. Extrau. de verbor. signif. c. Quia quorumdam, circa finem.*

Romanus Pontifex potest dissoluere facta in Concilio, & quæ. *ibid.*

Romano Pontifici subditi sunt omnes Christiani, siue Græci, siue Latini, & alii. *Extra, de maiorit. & obed. c. 1.*

Romani Pontificis decreta. Vide, *Decreta.* Vide, *Papæ decreta, & decretales.*

Romana Ecclesia.

Vide, *Ecclesia Romana*, per omnes titulos. Vide, *Papa*, etiam per omnes.

Romanæ Ecclesiæ filius, quis nam dicatur. *De verbor. signif. c. 1.* Vide, *Filius.*

Romanæ Ecclesiæ filius factus, non per hoc fit exemptus. *ib.* Vide, *Filius Romanæ Ecclesiæ.*

Ordinati in Ecclesia Romana, non possunt ab ea recedere. *Gregorius 1. l. 4. ep. 30. 1. q. 1. c. Filium.*

Pro Romanæ Ecclesiæ seruitio Papa potest vndique clericos vocare, & monachos, seu regulares. 1. *q. 1. c. Per principalem.*

Romanæ Ecclesiæ coloni, & rustici, ac debitores, cum charitate tractandi, & subleuandi. *Gregor. 1. l. 1. ep. 42. & 53.*

Romanæ Ecclesiæ soluendum est, quod est ei debitum ex consuetudine. *Gregor. 1. l. 2. ep. 7.*

Romanam Ecclesiam oppugnans, Christianitatem negat, & subuertit. *Leo 9. ep. 1. c. 36.*

Romanæ Ecclesiæ non concordans non est catholicus. *Gregorius 7. l. 2. post ep. 55. l. 5. ep. 10. l. 7. ep. 24.*

Romana Ecclesia ab omnibus est defendenda. *Ioannes 8. ep. 124. Gregorius 7. l. 8. ep. 5.*

Romanæ Ecclesiæ censuarius non eximitur per hoc à iurisdictione Episcoporum. *De priuil. c. Recepimus.*

Romanæ Ecclesiæ priuilegia, nequeunt ab vllo iudice tractari, nisi à Papa. *De iudiciis c. Cum venissent.*

Romana Ecclesia habet dominium bonorum ordinis fratrum Minorum viuentium in puritate regulæ. *Extr. Ioann. 22. de verb. signif. c. Ad conditorem.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Romana Sede Vacante.

Vide, *Sede Vacante.* Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Beneficia.*

Romualdus.

S. Romualdi Ord. Camaldulenses Institutoris festum sub die 7. Februarij, celebrari statuit *Clem. 8. const. 32. Pia mater.*

S. Romualdi Ord. Discalceatorum B. Mariæ de Mercede redemptionis Captiuorum officium recitari potest à fratribus illius ordinis. *Vrbanus 8. const. 52. Saluatoris.*

Rosarium.

Rosarium B. Virginis Mariæ. Vide, *Confraternitas Rosarij.*

Sixtus IV. const. 18. Ea quæ, ad instantiam Ducis Britanniæ recitari concessit Psalterium B. Mariæ Virginis constans ex 150. Aue Maria. & multas gratias, ac indulgentias concessit recitantibus.

Deinde Rosarii forma approbatur, & recitanda proponitur *à Pio V. const. 87. Inter desiderabilia.*

Rosarii Confraternitates vbique locorum à Generali Ordinis Prædicatorum erigi possunt, non ab alio. *ibi.* Idem confirmat *Sixtus V. vt infra.*

Rosarii Confratres, dum adscribuntur Confraternitati, si quædam opera pia ibi notata adimplent, indulgentiam plenariam consequuntur. sic etiam in articulo mortis. *Pius 5. ibidem.*

Rosarii Beatæ Virginis Mariæ festiuitas, celebrari debet prima Dominica Octobris in Ecclesiis, & Oratoriis, seu Capellis Rosarij pro victoria habita contra Turcas die 7. Octobris. *Gregorius 13. const. 11. Monet Apostolus.*

Rosarii indulgentias ampliat pro Confratribus, *Sixtus V. constit. 22. Dum ineffabilia.* Generalis, & Vicarius Generalis Ordinis S. Dominici de licentia Episcopi, vbique erigere potest Confraternitates Rosarii. *ibid.*

Alia de Rosario. Vide, *Confraternitas Rosarii.*

Rota Romana.

Rotæ Romanæ Auditores tenentur obseruare statuta quædam, & sunt 39. notata in *constit. 14. Ioan. 22. Ratio iuris.* Vide. *Auditores Rotæ.*

Rota Romana reformatur *à Pio 4. const. 44. in throno.* Vnica commissio in qualibet instantia est facienda, & quomodo procedendum in causis. Fatalium prorogationes, quomodo concedendæ.

Auditor Rotæ non potest ferre vllam sententiam, nisi in causa proposita in Rota. Sententia lata, intra quindecim dies scribenda est in actis, & in Rota vltima intra mensem. Termini, & cedulæ sententiarum quando referendæ Notario. Sententia ferri non potest, nisi perfecto registro, & aliquando ex originali potest pronunciari. Auditor tenetur dare copiam decisionis ad instantiam partis. Causæ cognatorum, & familiarium Auditorum non possunt cognosci in Rota, vsque ad secundum gradum. Domestici Auditoris non possunt esse Procuratores, & Aduocati, aut Notarii in causa, quam cognoscit Auditor, neque eius consanguinei, vsque ad gradum secundum possunt esse Aduocati, &c. Aduocati non possunt assumi ad intuitum Auditoris. Curare debet Auditor, vt seruentur iura, & non decidantur contra antiquas decisiones. A liquidatione fructuum appellare licet, & duę conformes faciunt rem iudicatam. Causæ non possunt remitti ad Cancellariam, nisi de licentia Papæ, vel ex causis iustis à Rota probatis. Si in actis apparet suspicio criminis, remittatur causa ad iudicem ordinarium. Si causa criminalis præiudicat ciuili, Auditor supersedeat. Si iudex ordinarius indiget depositione testium in causa criminali, quam agit, tenetur Auditor dare. Sportularum taxa est hæc: Si res de qua agitur non, excedit pretium mille ducatorum, decem aureos accipere potest. Si mille, vsque ad decem millia, 25. à decem, vsque ad 20. millia, 50. deinceps pro qualibet maxima summa, centum.

In

In beneficialibus verò, si res, de qua agitur excedit summam ducatorum centum, accipere potest decem, & deinceps vsque ad mille, 25. à mille, vsque ad tria millia, 50. A tribus millibus deinceps, 100. Nihil vltra, nec ipsi, nec consanguinei, nec familiares possunt accipere. Sportulæ sunt dandæ, subscripta sententia, in manu Notarij, qui notare debet hoc in actis. *Pius 4. ibid.*

Notarij Rotæ qualitates, &c. *ibid.* Substituti nequeunt fieri, nisi ex licentia Auditoris. *ibid.*

Leges præfatæ, sub pœna excommunicationis, in qualibet prima Rota anni legendæ sunt. *ibid.*

Vide, *Auditor Rotæ*. Vide, *Notarius*. Vide, *Procurator*.

Rotæ aliæ in Statu Ecclesiæ.

Rota Perusina instituitur Perusij *à Clemente 7. const. 29. Exponi*. Facultates, officiales, &c. *ibid.*

Rota Bononiensis instituitur *à Paulo 3. const. 4. Ex iniuncto*. Facultates,& priuilegia illius. officiales; modus procedendi, &c. *ibid.*

Rota Maceratensis instituitur *à Sixto V. const. 94. Romanus. & capp. seqq.* Officiales; modus procedendi; priuilegia; facultates, &c. *ibid.*

Eius priuilegia, iura, &c. confirmantur *à Gregorio 14. const. 14. Romanum*.

Rota in Ciuitate Ferrariæ erigitur *à Clemente VIII. const. 59. In supremo.* Facultates illius; officiales; priuilegia, &c. *ib.*

Rura. Rustici.

Rustici, & agricultores, in statu Ecclesiastico, dum agris, & villis insident, non possunt molestari in bobus, vel alijs instrumentis agriculturæ; non inuadi, capi, &c. sub pœna infamiæ, & restitutionis in quadruplum. *Honorius 3. ex Cirone, de priuil. &c. c. 4.*

Rurale opus in die Dominico, vel festo fieri non potest.

Vide, *Dominica*. Vide, *Festum*. Vide, *Laborare*.

S

Sabbathum.

Sabbathum à Christianis non est custodiendum literaliter, sed spiritualiter. *Gregorius 1. lib. 11. ex regest. ep. 3.*

Sabbatho abstinendum est à carnibus. Vide, *Carnes. de consecrat. dist. 5. c. Quia dies.*

Sabbatho non est cessandum à labore, sed Dominico die. *concil. Laodicen. c. 29.* & sub pœna excommunicationis præcipitur labor. *ibid. de consecrat. dist. 3. c. Peruenit. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 10.*

Sabbatho, olim, & feria 6. ieiunabatur, quia in vtroque die mœsti fuerunt Apostoli. *Innocentius 1. ep. 1. c. 4. de consecrat. dist. 3. cap. Sabbatho.*

Sabbatho, olim, ieiunandum erat, ob reuerentiam sepulturæ Domini. *ibid.*

Sabbatho magno, id est, Sabbatho Sancto ordinari, seu consecrari potest Episcopus. *Dist. 76. c. Dilectionis.*

Sabbatho Sancto ieiunium protrahendum citra noctem. *concil. Claramontanum c. 26.*

In Sabbatho Sancto, nulla Ecclesia, neque sæcularium, neque regularium campanas pulsare potest antequam eas pulset Ecclesia matrix, sub pœna ducatorum centum. *conc. Later. 5. sess. 11. const. 4. Dum intra.* Vide, *Campana*.

Sabaudia.

Sabaudiæ Episcopi quas, & à quibus possunt procurationes accipere, dum visitant. Sic & alij, qui visitant. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.*

Sabaudiæ Dux. Vide, *Dux*.

Sabelli.

Sabellorum curiæ, iurisdictio reformatur. *Gregorius 13. constitut. 26. Dum rectè.*

Iterum *à Paulo V.* declaratur eius iurisdictio. *Const. 71. tit. De Sabellorum curia.*

Nunc ablata est sub *Innocentio X.*

Sabina.

Sabinenses non possunt ædificare castra in Sabina. *Gregorius 9. const. 10. Cum tota.*

Sacerdotium, eiusque dignitas.

Vide, *Presbyter*.

Sacerdotium legis veteris commutatum est in nouum. *Lib. 6. const. Apost. c. 23.*

Sacerdotis veteris legis, vestes, & officia, quid significent singillatim in lege noua. *Gregorius 1. lib. 1. ep. 34.*

Sacerdotium in omni lege fuit. *Conc. Trid. sess. 23. c. 1.*

Sacerdos primus in lege veteri scripta fuit Aaron. *Anacletus epist. 2.*

Sacerdotium non est terrena dignitas, sed cælestis. *Syricius ep. 3. cap. 3.*

Sacerdotes veri (id est quo ad meritum) non sunt omnes, qui sic nominantur. *Dist. 40. c. Multi sacerdotes.*

Sacerdotes, superiores sunt sæcularibus. *Clemens 1. ep. 1. c. 4.*

Sacerdotes honorandi, quia sunt patres spirituales populorum. *lib. 2. const. Apost. c. 33.*

Sacerdotes sunt præstantiores regibus. *ibid. c. 34.*

Sacerdotes à Deo electi sunt, vt sacrificent. *Fabianus ep. 2.*

Sacerdotes sunt speculum omni populo. *Felix 2. ep. 2.*

Sacerdotes ab omnibus honorandi. *Pontianus ep. 1. Fabianus ep. 2. Gregor. 1. lib. 4. ex regest. ep. 31.* etiam à Regibus. *11. q. 1. cap. Sacerdotibus.*

Sacerdotes etiam indocti, à doctis laicis sunt honorandi. *De hæreticis c. Cum ex iniuncto.*

Sacerdotes, Throni Dei vocantur, & quare. *Gregorius 4. ep. vn. in fine.*

Sacerdotes sunt Patres, & Magistri Regum, & Principum. *Dist. 96. c. Quis dubitet. Gregor. 7. lib. 8. ep. 21.*

Sacerdotalis potestas cum regia semper exercunt genus humanum; & si istæ duæ non conueniunt, malè regitur. *concil. Colon. 2. par. 2. c. 2.*

Sacerdos in lege noua non habet potestatem parem Episcopo. *Conc. Trid. sess. 23. c. 4. & can. 7.*

Sacerdotum ordo bipartitus est à Domino. *Anacletus ep. 3.*

Sacerdos etiam Flamen vocatus est, quia inter Gentiles filum quemdam in capite portabat. *Dist. 21. c. Cleros.*

Sacerdos ita dicitur, quia sacrum dat. *ibid.*

Sacerdotalis ordo per Christum cœpit à Petro. *dist. 21. c. in nouo.*

Sacerdotium in lege noua est visibile, & externum signum (id est ordinatio.) *Conc. Trid. sess. 23. c. & can. 1.*

Sacerdotium nouæ legis à Christo est institutum. *Conc. Trident. ibid. cap. & can. 3.* Vide, *Presbyter*. Vide, *Sacram.* Vide, *Ordo*.

Sacerdotium non est nudum ministerium. sed dicit potestatem consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Christi, & dimittendi peccata. *Concil. Trid. sess. 23. cap. & can. 1.*

Sacerdotalis Ordo. Vide, *Ordo*. Vide, *Presbyteratus*.

Sacerdos non potest iterum fieri laicus per ablationem characteris. *Conc. Trid. sess. 23. c. & can. 4.*

Sacerdotes digniores meritis facilius à Deo exaudiuntur. *1. q. 1. c. Ipsi Sacerdotes.*

Sacerdos Græcus. Vide, *Græci*.

Alia de sacerdote. Vide, *Presbyter, per totum*.

Vide, *Clericus*. Vide, *Ordo*.

Sacerdotis potestas.

Sacerdotis potestas semper fuit necessaria in regimine mundi; & nisi regia cum sacerdotali conueniat, malè regitur mundus. *conc. Colon. 2. par. 2. c. 2.*

Sacerdos à Deo est institutus ad sacrificandum. *Fabianus ep. 2. concil. Later. 4. c. 61. De fide, & summa Trinit. c. 1. Pontianus ep. 1.*

Sacerdotes habent potestatem relaxandi peccata. *de pœniten. dist. 1. cap. 78. Deus*. Vide, *Sacerdos circa Sacramentum Pœnitentiæ*.

Sacerdos est minister proprius baptismi. *de consecrat. dist. 4. cap. Constat*.

Sacerdos habet potestatem consecrandi verum corpus, & sanguinem Christi, ac remittendi, & retinendi peccata. *Concil. Later. 4. c. 61. de fide, & summa Trinit. c. 1. conc. Trident. sess. 23. c. & can. 1.*

Sacerdos solus potest Extremam vnctionem ministrare. *De verbor. signif. cap. Quæsiuit*. Vide, *Extrema Vnctio*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos, dum est in peccato, non perdit potestatem circa Sacramenta facienda. *conc. Constantiense contra art. 8. Ioannis Huss*. Vide, *Sacerdos malus*. Vide, *Sacramentorum minister*.

Sacerdotis potestas non est æqualis Episcopali. *concil. Trid. sess. 23. c. 4. & can. 7.* Vide, *Episcopus*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdotij incapax.

Vide, *Presbyter*.

Sacerdos fieri non potest, nisi qui per alios gradus transierit. *Distinct. 59. c. Si officia*.

Sacerdos esse non potest, qui nescit Latinè loqui. *conc. Tolet. 19. c. 2.*

Sacerdos fieri non potest, nisi, qui multo fuerit probatus examine. *Dist. 77. c. Quid est*.

Sacerdos esse non potest is, cui deficit oculus. *Dist. 55. c. vlt.*

Sacerdos ordinari non potest infamis. *6. q. 1. cap. Infames.*

Neque adulter, fornicarius, homicida, publicus peniteus, &c. *Zacharias ep. 9.*

Laicus immediatè non potest fieri sacerdos. *Vigilius ep. 8.*

Ignorans non potest fieri sacerdos. *Dist. 38. c. Ignorantia. & cap. Si in laicis.*

Sacerdos ordinari non potest coniugatus, nisi promittatur cõuersio (id est Latinus.) *conc. Arelat. 2. c. 2.* Vide, *Clerici in sacris circa vxores*. Vide, *Græci*. Vide, *Sacerdos circa ordinas*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos quo ad sacrificium.

Vide, *Presbyter*.

Sacerdos electus est à Deo, vt sacrificet. *Fabianus ep. 2. concil. Lateran. 4. c. 61. de fide, & summa Trinit. c. 1.*

Sacerdos semel in die potest celebrare. Vide, *Missa*.

Sacerdos, siue bonus, siue malus, validè facit Sacramenta. *1. q. 1. c. Intra catholicam, & c. Omnia Sacramenta*. Vide, *Sacerdos circa Sacramenta*.

Sacerdos quoties sacrificium facit, tenetur Eucharistiam sumere, id est, corpus, & sanguinem Christi. *conc. Tolet. 12. cap. 5. de consecrat. dist. 2. c. Relatum est*. alias excommunicatur. *ibid. cap. Peracta*. Non sumens facit sacrilegium. *ibid. c. Comperimus*. Et hoc ex Apostolorum traditione. *ibid. c. Peracta*.

Sacerdos dicens missam, stolam super vtrumque humerum tenere debet. sic etiam quando non dicit, & communicat. *conc. Brachar 3. c. 4.*

Sacerdos pollutionem patiens in nocte, debet in mane abstinere à sacrificando, si causata sit à turpi cogitatione ante somnum, vel ab ingluuie, vel si habuit animi concussionem. *Dist. 6. c. Testamentum*. nisi adsit necessitas. *ibid.*

Sacerdos, cui amputati sunt digiti, & medietas manus, non potest missam dicere. sed alia exercere. *De clerico ægrot. c. Presbyterum*.

Sacerdos dicens missam olim tenere debebat alium sacerdotem vicinum, qui occurrente casu repentino posset eam prosequi. *conc. Tolet. 7. c. 2. & Tolet. 11. c. 14.*

Sacerdos ebriosus missam dicens ante digestionem, est puniendus. *De accusat. c. Si constiterit*.

Sacerdos, qui in duello amisit partem digiti, non potest celebrare. *De corpore vitiatis c. 1.*

Sacerdos dicens missam defunctorum ad precandam mortem alicuius. Vide, *Missa*.

Sacerdos si est in mortali, debet confiteri, antequam celebret. *Conc. Londinense 1. c. 1. Conc. Trident. sess. 13. c. 7.* Quod si desit confessor, & vrgeat necessitas, potest celebrare, & postea quamprimum confiteri. *ibid.*

Sacerdos infidelis non permittatur sacrificare. *Lib. 7. const. Apost. cap. 78.*

Sacerdos, si post lapsum pœnitet, dispensetur, vt ministret; & ad honores redeat. *Calistus 1. ep. 2.*

Sacerdos non consecrans, sub vna tantum specie, communicat. *Conc. Colon. 2. p. 7. c. 15.*

Non potest celebrare sine ministro. *Conc. Colon. 2. par. 2. c. 18.* Vide, *Missa*.

Sacerdos à semetipso sumit Eucharistiam si celebrat. *Conc. Trident. sess. 13. c. 8. & can. 10.*

Sacerdos criminosus non potest missam dicere, nec alteri inseruire. *Concil. Trid. sess. 22. in decr. de obseruandis, & vitandis in celebrat. missa*.

Sacerdos circa Sacramentum Pœnitentiæ.

Vide, *Presbyter*. Vide, *Pœnitentiæ Sacramentum*. Vide, *Sacramentum*.

Sacerdotes sunt ministri Sacramenti Pœnitentiæ, qui audiunt confessiones, absoluunt, & dant pœnitentiam. *Conc. Carthag. 4. c. 74. Concil. Rhemense cap. 12. & 16. de pœnit. dist. 1. cap. 78. Deus*.

Sacerdos solus potest hoc Sacramentum ministrare. *Leo X. constitut. 40. Exurge. Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. & 6. & can. 10.*

Sacerdos non potest absoluere sine licentia Episcopi, nisi in necessitate. *Conc. Rauenn. 4. sub Ioan. 22. c. 2. 26. quæst. 6. cap. vlt.* & absoluens sine iurisdictione, vel propria, vel delegata, nihil facit. *Concil. Trident. sess. 14. cap. 7.* Vide, *Confessor*.

Sacerdoti ignoranti, confitendum non est. *De pœnit. dist. 6. cap. Placuit*.

Sacerdos, quando censetur idoneus ad ministrandum hoc Sacramentum. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos non solum declarat absolutum, sed ipsemet absoluit, & sententiam pronunciat. *Conc. Trid. sess. 14. c. 6.*

Sacerdos absoluens ex ioco, nihil facit. *Trid. ibid. cap. 6. & can. 9.*

Sacerdos absoluens carere debet peccatis, vt licitè faciat. *De pœnit. dist. 6. c. Qui vult. Conc. Colon. 2. par. 2. c. 10. Concil. Trid. sess. 14. c. 6. & can. 10.*

Sacerdos existens in peccato, non amittit potestatem absoluendi. *Trid. ibid. c. 6. & can. 10.* Vide, *Peccans*.

Sacerdos ordinarius, seu simplex, non potest à reseruatis absoluere. *Conc. Trid. sess. 14. c. 7. & can. 12.* Vide, *Casus reseruati*. Vide, *Reseruare*.

Sacerdos non solum habet potestatem soluendi, sed etiam ligandi, id est, imponendi pœnitentias. *Trid. sess. 14. can. 15.* Vide, *Ligare*. Vide, *Pœnitentia*.

Sacerdos imponens pœnitentiam considerare debet personas, qualitatem peccatorum, & dolorem. *De pœnitent. dist. 1. cap. 86. Mensuram*.

Quantitatem pœnitentiæ suo arbitrio potest determinare. *ib.* Vide, *Pœnitentia*. Vide, *Satisfactio*.

Sacerdos imponens pœnitentiam, non facit contra finem clauium. *Conc. Trid. sess. 14. can. 15.*

Sacerdos sine acceptione personarum audire debet confessiones, & imponere pœnitentias. *Conc. Carthag. 4. c. 74.*

Sacerdos non potest soluere ligatum ab alio. Vide, *Legatus*.

Sacerdos absoluens, verè à peccatis absoluit. *Conc. Colon. 2. par. 7. c. 30. & Conc. Trid. sess. 14. c. 6.*

Sacerdoti prohibita.

Vide, *Presbyter*. Vide, *Clerici*.

Sacerdos non potest iudicare in causa capitali. *conc. Tol. 4. c. 30.*

Sacerdos simplex non potest Chrismate vngere in fronte. *dist. 21. c. Cleros. de consecr. dist. 5. de sacra Vnctione c. vn. §. Per frontis*. Vide, *Confirmatio*. Vide, *Chrisma*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos non debet esse tumultuosus; obstrepeos, fabulosus, vel nimium ridens, &c. *Conc. Tolet. 11. c. 1.*
Sacerdotes pugnare non possunt, nec etiam contra paganos. *Zacharias ep. 3.*
Neque ad bellum possunt ire, nisi cum Principe, ad summum duo Episcopi, & duo Cappellani. *Concil. Ratispon. sub Zacharia*. Sed non militare.
Sacerdos non potest interesse iocis publicis; neque venationibus. *conc. Turonen. 3. c. 8.*
Neque epulis, vel lasciuiis. *Dist. 35. cap. Ecclesiæ. cap. Violentum.*
Neque potest esse Tutor. *dist. 88. c. Neque apud.*
Sacerdos simplex non potest reconciliare Ecclesiam pollutam, nec etiam si aqua ab Episcopo sit benedicta. *De consecr. Eccl. c. Aqua.*
Non potest officium Vice-comitis, &c. exercere pro sæcularibus, sub pęna anathematis. *Conc. Later. 3. in append. tit. Ne clericus c. 4.*
Sacerdos excommunicatus non potest prædicare. *conc. Constant. contra art. 17. & 18. Ioannis Huss.*
Non possunt sacerdotes aperire tabernas in suis domibus. *Reformatio cleri Germaniæ c. 4.*
Neque vacare mercaturis. *ibid.* Vide, *Clerici circa negotia sæcularia.*
Non possunt esse Cappellani fęminarum delicatarum. *Conc. Colon. 2. par. 2. c. 27.*
Cauere debent ab histrionibus, & aliis illecebris, quæ emolliunt. *conc. Turon. 3. c. 7.*

Sacerdotis obligationes.

Vide, *Presbyter*. Vide, *Clerici*.
Sacerdotes tenentur scire decreta Sedis Apostolicæ. *Syricius ep. 1. cap. vlt.*
Tenentur scire canones. *Cœlestinus 1. ep. 3. c. 1. concil. Toletan. 4. cap. 25. Distinct. 38. cap. Quando. cap. Nulli. cap. Quæ ipsis.*
Tenentur literis vacare, & fugere ignorantiam. *conc. Arelat. 3. cap. 3. Dist. 38. c. Ignorantia, & c. Si in laicis.*
Sacerdos ignorans non excusatur. *Dist. 38. c. Si in laicis.*
Sacerdotis vita pura, & casta esse debet. *Clemens 1. ep. 1. c. 4.*
Sacerdotis opera debent officio esse conformia. *concil. Parisien. 6. lib. 1. c. 4.*
Sacerdos prius se, deinde alios corrigere debet. *3. q. 7. cap. Sacerdos.*
Sacerdotes non tenentur ieiunare quinquagesimam, sed quadragesimam. *conc. Aurel. 1. c. 26. de consec. dist. 3. cap. sacerdotibus.*
Sacerdos tenetur per se ministrare sacramenta. *De consecr. dist. 2. cap. Peruenit.*
Sacerdos magis quam alius tenetur ad abstinentiam à peccatis. *Dist. 40. c. Non nos.*
Sacerdos saltem in diebus Dominicis tenetur celebrare missam. Vide, *Missa*. Vide, *Presbyter. conc. Trident. sess. 23. de refor. c. 14.* Si verò sit Curatus, sæpius. *ibid.*
Sacerdos non consecrans sub vna tantum specie debet communicare. *conc. colon. 2. par. 7. c. 15.*
Sacerdos Latinus tenetur consecrare in azymo, Græcus verò in fermentato. *concil. Florent. in decr. Eug. IV. in vltima sess.*
Sacerdos omnibus festis tenetur celebrare, nisi iure impediatur. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. De frequenti diu. sacrif. celebr.*
Sacerdos obligatus pro cappellania, vel legato non potest cum eadem missa satisfacere etiam eleemosynæ diurnę. *Vrban. 8. const. 43. in declarat. ad quartum.*

Sacerdos circa vestes prophanas, & sacras.

Sacerdos non potest vti veste pomposa variata, &c. vel ab ordine aliena. *concil. Nicen. 2. cap. 16. 21. quæst. 4. c. Omnis iactantia.*
Sacerdotes extra domum non compareant sine veste sacerdotali. *21. q. 4. c. Sine ornatu, & cap. Episcopi.*
Sacerdotis vestes pro sacrificio sunt amictus, alba, cingulum, manipulus, stola, & casula. *conc. Cotacense c. 3.*
Vide, *Clerici quò ad habitum, & tonsuram.*

Sacerdotis priuilegia.

Sacerdotum priuilegia intacta sunt seruanda. *25. quæst. 2. cap. Priuilegia.*
Sacerdotes non possunt accusari à persona vili, vel malæ famæ. *Adrianus 1. in decr. ep. c. 16.*
Sacerdotes à coęqualibus possunt accusari. *6. q. 1. cap. Beatus Petrus. 2. q. 7. cap. Ipsi Apostoli. cap. Testes, & cap. Sacerdotes, vt antiqua.*
Sacerdotum causæ cum maxima maturitate sunt tractandæ. *Damasus ep. 4.*
Sacerdos non potest cogi ad iurandum. *2. q. 5. c. Sacramentum. c. Nos sanctorum. & c. Nos sacramentum.*
Sacerdos à populo accusatus cum iuramento se purgare potest. *2. q. 5. cap. Presbyter. cap. Habet hoc. cap. Mennam. cap. Quanto. cap. Quæ de causa. cap. Si mala fama. cap. Quoties. cap. Præsto. cap. Presbyteri à plebe. cap. Omnibus, & c. ibid.*
Sacerdos olim se purgabat à crimine per missam. *2. q. 5. cap. Si Episcopo.*
Sacerdos deponi non potest absque iusta causa. *de sent. & re iudic. cap. Non potest.* Vide, *Depositio.*
Sacerdos non potest à populo reprehendi. *6. q. 1. cap. Sacerdotes. & c. Oues.*
Sacerdotes à regibus non possunt iudicari.
Vide, *Reges*. Vide, *Clerici.*
Contra sacerdotes examinati non possunt alii testes, nisi sacerdotes. *2. q. 7. c. Ipsi & cap. Testes.*
Sacerdotes non possunt esse testes, nisi in necessitate, & hoc cum licentia Episcopi. *14. q. 2. c. Quamquam.* Quando autem ferunt testimonium, sunt honorificè tractandi. *ibid.*
Sacerdotibus dandæ sunt primitiæ de omnibus. *Lib. 7. const. Apost. c. 30.* Vide, *Decima.*
Sacerdos cum communicat accipens Eucharistiam sine sacrificio stolam teneat ad cullum. *dist. 23. c. Ecclesiastica.*
Sacerdotum confessio (cum sunt testes in iudiciis) non debet esse extorta per fides, aut scripturas ab eis petita, sed spontanea. *15. q. 6. c. 1.*
Vide, *Clericorum priuilegia*. Vide, *Clerici per alios titulos*. Vide, *Ecclesiastici*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Testes varia de testibus.*

Sacerdotum numerus.

Sacerdotum numerus, melior est paruus, & bonorum, quam magnus, & malorum. *conc. colon. 2. par. 1. c. 35.*
Vide, *Clericorum numerus.*

Sacerdotes circa vxores, & matrimonia.

Sacerdos nequit ordinari, homo coniugatus, nisi præmittatur conuersio. *concil. Arelat. 2. cap. 2.* intelligitur de Latino. *Dist. 28. c. Assumi.*
Sacerdos tenetur ad cælibatum. *Syricius ep. 1. c. 7. ep. 4. c. 9. Innoc. 1. ep. 2. c. 9.* & si non obseruat, omni officio priuandus est. *Innoc. 1. ep. 3. c. 1. & 5. c. 1. Dist. 31. c. Sacerdotibus. c. Si laicus. Dist. 82. c. Proposuisti. c. Quia aliquanti. c. Plurimos. conc. Senonen. c. 8.*
Docens sacerdotem Latinum non teneri ad cælibatum, est hereticus. *conc. Senonen. ibid.*
Sacerdos ducens vxorem in ordine, deponatur. *dist. 28. cap. Presbyter.*
Sacerdos contrahens matrimonium, de facto incurrit excommunicationem. Vide, *Matrimonia*. Vide, *Presbyter*. Facta penitentia, ab Episcopo dispensatur, vt ministret, sed matrimonium est nullum. *De clericis coniugatis c. Sanè sacerdotes.*
Sacerdotes, qui in ordine filios generant, officio priuantur. *Innoc. I. ep. 5. Dist. 81. c. Maximianus.*
Vide, *Clerici in sacris, &c.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione status spiritualis*. Vide, *Ordinati in sacris, &c.* Vide, *Presbyter*. Vide, *Græcus.*

Sacerdos peccans cum filia spirituali.

Confessor peccans cum filia spirituali, seu pœnitente, sibi confitente, deponendus est. *Post ep.4. Cœlestini 1. c.3. 30. q.1. c. Non debet. & c. Omnes. & c. Si quis sacerdos.* Pœnitentis pœnitentia. *ibid. c. Omnes.*

Sacerdos, qui prætextu confessionis sollicitat pœnitentem ad turpia in confessionario. Vide, *Confessor*. Vide, *Sollicitans*.

Sacerdotes fornicarij, adulteri, & concubinarii.

Sacerdos cadens in fornicationem, officio priuandus est sacerdotis. *Nicolaus 1. in decr. tit. De presbyteris c.2. dist.81. cap. Presbyter.* si in ea deprehenditur. *ibid. conc. Vormat. 1. c.11.* Deprehensus in ea debet inter laicos facere pœnitentiam. *Dist.81. c. Presbyter.*

Sacerdos fornicarius manifestus, non potest restitui in gradum. *Dist.50. c. Sacerdotes.*

Sacerdos fornicarius non potest ingredi Ecclesiam. *Dist.81. c. Si qui sunt.*

Sacerdos fœminam accipiens, & tenens, quomodo puniendus est. *Dist.81. c.Si quis amodo. c. Si quis sacerdotum. c.Eos, & c. Ministri altaris.*

Sacerdos accusatus à sola muliere de fornicatione, non potest puniri, sed debet se purgare. & si verè se purgat, fœmina punitur. *De adulterijs, & stupro cap. Significasti. conc. Later.3. in append. part.50. cap.21. conc. Vormat.1. cap.11.* Si non potest se purgare, suspenditur ab officio. *De adulterijs c. Significasti.* & *conc. Later.3. vbi supra.*

Sacerdos concubinarius, in officio vitandus non est, nisi sit notorius. *De cohabitat. cleric. & mulier. c. Quæsitus.*

Sacerdos fornicarius à canonica arceatur. *conc. claramontan. cap.9.*

Infamis efficitur, & ab officio suspenditur. *Concil. Eboracense 1.*

Sacerdos non relinquens concubinam, non potest ad altare accedere, neque in choro cum alijs manere. *conc. Rom. sub Nicolao 2. c.3.* Neque partem Ecclesiæ potest habere. *ibid.*

Vide, *Clerici fornicarii*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos negans sacramenta.

Sacerdos negans sacramentum pœnitentiæ morientibus, reus est animarum. *Post ep.3. Iulii 1. 26. q.6. c. Si presbyter. & c. Agnouimus.*

Sacerdos nolens baptizare morientem, qui id petit, deponendus est. *De consecrat. dist.4. c. Quicumque.*

Sacerdos non debet negare sacramentum pœnitentiæ damnatis ad mortem. *De pœnit. & remiss. c.1.*

Sacerdos malus circa Sacramenta.

Sacerdos malus adhuc validè facit Sacramenta. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgaror. c.71. in decr. tit. De Presbyteris cap. 5. 1. q.1. cap. Intra catholicam, & cap. Omnia Sacramenta. cap. Dominus. cap. Non nocet. cap. Christus. de consecrat. &c. cap. Verum sub figura. 15. q.8. cap. Scisci-tantibus.*

Sacerdos malus non perdit ordinem, id est, characterem. Vide, *Peccans*. Vide, *Sacerdos circa Sacramentum Pœnitentiæ*.

Sacerdotum officia, in sacramentorum confectione, non merita, considerat Deus. *1. q.1. c. Cum scriptura. c. Significastis, & c. Non quales.*

Sacerdotum vita non consideranda, sed quæ docent. *1. q.1. c. Significastis. & c. Non quales.*

Sacerdos malus habens veram materiam, formam, & intentionem, facit sacramentum. *conc. constantiense sess. ult. in constitut. Martini V. circa medium. & contra art. 4. Vuicleff. & contra art.8. Ioann. Huss.* Vide, *Sacram. minister.*

Sacerdos malus non priuat Ecclesiam dignitate. *16. q.6. c.Si fortassis.*

Malitia sacerdotum non vitiat sacramenta. *1. q. 1. c. Nonne Sodomita.*

Sacramenta bona sunt, etiam si ministri mali. *1. q.1. c. Sic autem.*

Sacerdos malus consecrans, sibi officit non sacramento. *conc. colon.2. p.7. c.17.*

Vide, *Minister*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos publicè criminosus.

Sacerdos publicè confessus peccata sua, remouetur ab officio. *Conc. Toletan.13. c.10.*

Sacerdos capitale crimen committens, officio priuatur, & communione. *Dist.81. c.Si diaconus.*

Sacerdos criminosus non potest dicere missam, nec inseruire alteri dicenti. *conc. Trid. sess.22. in decr. de obseru. & vitand. in celebrat. Missæ.*

Sacerdotes criminosi non admittendi ad dicendam missam. *conc. Mediol.1. part.2. tit. Quæ pertinent ad celebrat. &c.*

Vide, *Clerici*. Vide, *Missa*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos circa ordinationem.

Vide, *Ordinatio*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos ordinari non potest, nisi ad locum determinatum Ecclesiæ. *Post conc. Valent. c.16.*

Sacerdos ordinari non potest, qui non est aptus, & idoneus. *Conc. Later.4. c.27.*

Sacerdos ordinari non potest infamis. *6. q.1. c. Infames.*

Sacerdos non potest ordinari, qui nescit Latinè loqui. *conc. Tolet.19. c.2.* Vide, *Presbyter*.

Sacerdos ordinari potest, qui ætatem habet 25. annorum. *Zacharias ep.12. Clement. de ætate, & qualit. &c. c.fin.*

Sacerdos non baptizatus, iterum est ordinandus. *de Presbyt. non baptizato, &c. c. Veniens.*

Sacerdos carens vngula pollicis, ex dispensatione Papæ potest ordinari. *Honor.3. ex Cirone, tit. de corpore vitiatis c. 2.* Si pollex sit fortis, vt tangat Eucharistiam.

Sacerdos oculum habens maculatum, Papæ indiget dispensatione, vt ordinetur. *Honorius 3. ibid. c.1.*

Sacerdos ab Episcopo est ordinandus. *Anacletus ep.2. dist.67. c. Reliqui Sacerdotes & c. episcopus.*

Sacerdos ab vno Episcopo est ordinandus. *Dist.67. c.Reliqui, & c. Episcopus.*

Sacerdos ordinatus, si dubitat, an ordinans sit Episcopus, debet iterum ordinari. *dist.68. c. Presbyteri.*

Sacerdotis ordinatio non potest fieri à laicis, nec ad eam requiritur eorum consensus. *Dist. 63.c. Non licet. Conc. Trid. sess.23. c.4. & can.7.*

Sacerdos ordinatus non potest fieri laicus per ablationem characteris. *conc. Trid. sess.23. c. & can.4.*

Sacerdos dum ordinatur, stolam super vtrumque humerum teneat. *Dist.23. c. Ecclesiastica.*

Sacerdos ordinatus ante ætatem legitimam, vel ignorans, suspenditur ab executione, donec perueniat ad ætatis, vel doctrinæ sufficientiam. *conc. Senon. in decr. morum c.6.*

Vide, *Ordinati male*. Vide, *Promoti male*.

Sacerdos deserent fidem.

Sacerdos deserens fidem, priuatur officio sacerdotali. *Victor 1. ep.2. l.7. const. Apost. c.28.*

Sacerdos reuertens ab hæresi, non potest ministrare sacramenta, nisi prius absoluatur, & ab irregularitate dispensetur. *conc. colon.2. tit. Censura c.8.*

Vide, *Clerici hæretici*. Vide, *Fides*. Vide, *Hæretici*. Vide, *Lapsus*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdos depositus, vel suspensus, tentans ministrare.

Sacerdos priuatus officio sacerdotis, si missam dicit, excommunicatur, vsque ad finem vitæ, & alias facit pœnitentias. *Gregor.1. l.4. ep.5.*

Sacer-

Sac[illegible]os suspensus ob incontinentiam, si celebrat, beneficiis spoliatur, & perpetuo deponitur ab ordine. *Concil. Lateran.4. cap.14.*
(Episcopus autem cum absoluens, est deponendus. *ibid.*) *Conc. Germanicum 1.c.6. Conc. Lugdun.Gener. 1.*
Talis celebrans, fit irregularis, nec potest, nisi à Papa, dispensari. *Conc. Lugdun.1. ibid. de sent. & re iud. in 6.*
Vide, *Clerici*. Vide, *Degradatus*. Vide, *Depositus*.
Vide, *Irregularis*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Suspensus*.

Sacerdos accusatus.

Sacerdos accusatus, sed non conuictus per testes, potest se purgare cum iuramento. 2. *q.5. cap. Presbyter vel, cap. Habet, & cap. Presbyter si a plebe. cap. Mennam. cap. Quanto. cap. Qua de causa. cap. Si mala fama. cap. Quoties. cap. Prasto, cap. Omnibus*, & aliis ibi.
Sacerdos purgans se de querela, iterum recipit beneficia. 2. *q.5. cap. Super causa, & cap. Quoties.*
Sacerdos accusatus à sola muliere de fornicatione, &c. non potest puniri, sed debet se purgare; & si vere se purgat, mulier est punienda. *de adulterijs, &c. cap. Significasti.*
Non potens se purgare, ab officio suspenditur. *ibid. Concil. Later.3. par.50. cap.21.*
Sacerdos accusatus, olim, se purgabat per Missam. 2. *q.5. cap. Si Episcopo*. Nunc est prohibitum.
Vide, *Sacerdotis priuilegia*. Vide, *Presbyter*.

Sacerdotum peccata grauissima.

Sacerdotes peccantes, grauissimè delinquunt. *Gregorius I. lib.9. ex regest. ep.64. Martin.I. ep.12.*
Sacerdotum praua vita est causa naufragij populorum, & Ecclesiæ. *Gregor.7. lib.1. ep.42. lib.4. ep.11.*
Sacerdos percutiens aliquem, si non mortaliter, abstineat per aliquod tempus à ministerio: si mortaliter, non debet amplius ministrare. *Nicolaus 1. in decret. tit. de Presbyteris c.3. dist. 50. c. Sacerdotes*. Vide, *Clericus percussor*.
Sacerdos peccans non amittit ordinis characterem.
Vide, *Peccans*.

Sacerdotum offensores.

Vide, *Clerici*. Vide, *Ecclesiastici*. Vide, *Presbyter*.
Sacerdotem offendens, grauiter puniendus. *Lib.6. constit. Apost. cap.6.*
Sacerdotum calumniatores, excommunicandi. 3. *q. 1. cap. Deus ergo.*
Sacerdoti oculum eruens, estò in ira, officiis omnibus priuatur, & inhabilis fit ad ea. *dist.55. cap.vlt.*
Sacerdotes persequens est sacrilegus. 17. *q.3. cap. Sicut qui Ecclesiam.*

Sacerdos summus.

Vide, *Episcopus*. Vide, *Papa*.
Sacerdos summus eligi non potest, qui est laicus. *distin.59. cap. Hoc ad nos.*
Sacerdos summus fieri non debet, qui caret disciplinis Ecclsiasticis. *dist.59. cap. Qui Ecclesiasticis, & c. Ordinatos.*

Sacerdos circa cohabitationem cum mulieribus.

Vide, *Clerici circa cohabitationem, &c.*
Sacerdos non potest simul cum mulieribus habitare. *dist.81. cap. Oportet. cap. Volumus. cap. Legitur. cap. in omnibus, cap. cum omnibus, & cap. Non oportet.*

Sacerdotum institutio in Ecclesijs, vel depositio.

Sacerdotes ab Episcopis solis instituendi, & destituendi sunt in Ecclesijs. non autem à laicis. *De heret. c. cum ex iniuncto, in fine*. Vide, *Benef.* Vide, *Clerici*. Vide, *Episcopus*.
Sacerdos non idoneus, non à laico, sed ab Episcopo est remouendus. *ibid. cap. cum ex iniuncto.*

Sacerdos non potest deponi absque iusta causa. *De sent. & re iudic. cap. Non potest.*
Sacerdotes de nouo positi in aliquo loco, quomodo alendi. Vide, *Parochi*.

Sacerdos peregrinus.

Vide, *Clerici peregrini*. Vide, *Peregrini*. Vide, *Presbyter*.
Sacerdos peregrinus, de cuius ordine non constat, in publico non celebret, sed potius in occulto, sic olim. *De clericis peregrinis cap. Tua fraternitatis.*
Sacerdotes ignoti, & peregrini admitti non debent ad sacra facienda, nisi habeant licentiam sui Episcopi, vel Vicarij Diœcesani. *Conc. Augustan. c.6. Conc. Mogunt.4. cap.94. Conc. Trident. sess. 22. in decr. de obseruandis, & vitandis in celebrat. Missa. & in sess.23. de reform. c.16.*

Sacerdotum filij.

Vide, *Clerici*. Vide, *Filij*. Vide, *Presbyter*.
Sacerdotum filii obtinere non possunt Ecclesias, & beneficia, quæ habuerunt Patres immediatè. siue geniti sint in Sacerdotio, siue non. Sed si alii medient inter ipsos, qui ea obtineant, possunt postea habere. *Conc. Later.3. p.50. c.60.*

Sacerdos nouiter ordinatus.

Sacerdos nouus (olim) tenebatur intra tres menses dicere primam Missam; deinde frequenter in aliis temporibus, saltem semel in anno. alias beneficiis erat priuandus. Regularis verò actiua, & passiua voce, & locum post omnes habebat. *Conc. Rauenn.3. post Clem.V. c.13.*
Sacerdos nouiter ordinatus, in prima Missa non faciat conuiuia, nisi inter parentes, & amicos. & tunc sobria sint, & sine luxu. *Conc. Mogunt. 4. cap.60.*
Vide, *Missa*. Vide, *Presbyter*. *Conc. Mediolan. 1. par.2. tit. Qua pertinent ad celebrationem Missa.*

Sacerdos circa ministerium Eucharistia.

Sacerdos sub pęna excommunicationis non potest communicare laicos, sub vtraque specie. *Concil. Constantiense sess. 13. c.2.* Vide, *Eucharistia*.
Sacerdos non consecrans Eucharistiam sub vna specie accipit. *Conc. Colon. 2. par.7. cap.15.*
Sacerdos celebrans, à semetipso sumit Eucharistiam. *Conc. Trident. sess.13. c.8. & can.10.* Vide, *Eucharistia*.

Sacerdos Cappellanus Principis.

Sacerdos Cappellanus Principis excommunicati, ob vsurpationem rerum Ecclesiæ, ad quid tenetur. *conc. Later.3. in append. tit. de excommunicatis c.6.*

Sacerdos circa clandestina matrimonia, & alia vetita.

Sacerdos præsens matrimonio clandestino, per tres menses suspenditur ab officio, & beneficio, & eius fructus applicantur fabricæ Ecclesiæ, & impensis pro Concilio. *conc. Toletan.22. cap.17.*
Sacerdos præsens matrimonio in tempore prohibito, pęna pecuniaria mulctatur. *conc. Tolet.22. c.16.*
Sacerdos coniungens in matrimonium aliquos, sine licentia Ordinarii, vel Parochi, vel benedicens matrimonium, remanet suspensus ab officio ad arbitrium Ordinarii, cui Parochus ad quem pertinebat, subditus est. *concil. Trident. sess.24. de matrimon. reform. c.1.*
Vide, *Matrimonia clandestina*. Vide, *Parochus*.

Sacerdotes Graci.

Vide, *Graci*.
Sacerdos Græcus debet in fermentato consecrare. *conc. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij IV.*
Sacerdotes Græci coniugati audire possunt confessiones Parochianorum. *Innoc. IV. const.14. Sub catholica.*

Græci Episcopi deputare possunt in Parochiis sacerdotes coadiutores. *ibid.*
Sacerdos Græcus contrectaturus sacramentum, debet abstinere ab vxore. *Dist. 84. cap. Cum in præterito, & c. Cum de quorumdam.*
Sacerdos Græcus, antequam celebret, quanto tempore abstinere debet ab vxore. Vide, *Græcus.*

Sacra dignitas.

Sacra dignitas non obtinenda per pretium: dantes, & obtinentes, sunt simoniaci & grauiter puniendi. *Gelasius ep. 9.* Vide, *Dignitas.* Vide, *Simonia.*

Sacra loca.

Sacra loca, Romani Pontificis priuilegiis munienda sunt. *Gregorius 1. lib. 11. ex regest. ep. 8.*
Sacra loca fieri non possunt diuersoria communia, sub pœna excommunicationis. *19. q. 3. cap. Quoniam.*

Sacræ vestes. Vasa. Pallæ, &c.

Sacras vestes, vela, &c. altarium vendens, vt Iudas existimatur. *Clemens 1. ep. 2.*
Sacra vasa inimicis fidei credentes, remoueantur à Clero. *Conc. Arelat. 1. c. 13.*
Sacra vasa, aut pallæ non tangendæ à non sacris. *Sother. ep. 2. Concil. Agathen. c. 66. Dist. 23. cap. Sacratas. & cap. Non oportet. De consecrat. dist. 1. cap. In sancta hac. concil. Colon. 2. par. 3. c. 31.*
Sacra vela, pallæ, &c. comburenda sunt cum sunt antiquata, & cineres mittendi in locum, ad quem non est accessus. *de consecrat. dist. 1. cap. Altaris.*
Sacra vela, quomodo abluenda. *ib. c. Nemo per ignorantiam.*
Sæpè per custodes abluenda, sub pœna suspensionis ab officio, & priuationis emolumentorum, donec pareant. *Conc. Colonien. 3. tit. Censura c. 13.*
Sacra vasa, vestes, &c. non possunt commodari, nec inseruire pro vsu prophano. *Conc. Mediolan. 1. par. 2. tit. de Ecclesiis, & earum vsu.* Vide, *Vasa.* Vide, *Vestes.*

Sacramentorum natura, necessitas, institutio, & numerus.

Vide, de quolibet Sacramento in particulari.
Sacramenta Ecclesiæ septem sunt, Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, Eucharistia, Ordo, Matrimonium, & Extrema Vnctio. *Conc. Londin. 2. c. 2. Conc. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij 4. Conc. Senon. tit. De matrimonio. Concil. Colon. 2. p. 7. c. 1. Conc. Mogunt. 4. cap. 11. Conc. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 1.*
Sacramenta fiunt per res, & verba. *1. q. 1. c. Detrahe.*
Sacramenta tribus perficiuntur, rebus, verbis, & ministro cum intentione. rebus, vt materia, verbis autem vt forma. *Concil. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij 4. §. Quinto Ecclesiasticorum.*
Sacramentum non fit, si aliquod ex his tribus desit. *ibid.*
Sacramentum quolibet nouæ legis est verum, & proprium Sacramentum. *Conc. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 1.*
Sacramentorum formæ per Apostolorum traditiones habentur. *Conc. Senonense c. 5.*
Sacramentorum administrandorum Ritus per traditiones accepti sunt. *Dist. 11. c. Ecclesiasticarum, in fine.*
Vide, *Ceremoniæ.* Vide, *Ritus.*
Sacramenta Ecclesiæ non sunt humanum inuentum, aut recens, sed diuinum. *Conc. Senon. c. 10.*
Sacramenta legis nouæ, differunt ab antiquis, quia antiqua figurabant gratiam dandam per Christi passionem; noua verò eam continent. *Conc. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij 4. Conc. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 2.*
Non differunt solum, quia cæremoniæ. *Conc. Trid. ibid.*
Sacramenta sensibilia sunt, & continent effectum insensibilem. *Conc. Colonien. 2. par. 7. c. 2. Conc. Mognnt. 4. c. 11. & Trid. vbi supra.*

In sacramento adest ipsum sacramentum, & res sacramenti. *De celebrat. Missar. c. Cum Martha.*
Sacramenta non sunt paria, sed vnum alio dignius. *Concil. Trid. sess. 7. de Sacram. can. 3.*
Sacramenta non sunt sola signa, seu notę christianitatis. *Trid. ibid. can. 6.*
Sacramenta nouæ legis omnia à Christo sunt instituta. *Conc. Trid. sess. 7. de sacram. can. 1.*
Non sunt instituta propter solam fidem nutriendam. *Trid. ibid. can. 5.*
Sacramenta nouæ legis sunt necessaria ad salutem, vel in re, vel in voto, licet non omnia omnibus. *Conc. Trid. sess. 7. de sacram. can. 4.*
In Sacramentis Ecclesia potest multa mutare, salua eorum substantia. *Conc. Trid. sess. 21. c. 2.*
Sacramenta fieri non possunt absque intentione faciendi. Vide, *Intentio.*

Sacramentorum efficiens, seu minister.

Si minister malus sit, sacramenta non cessant esse bona. *dist. 19. cap. Secundum. 1. q. 1. c. Nonne Sodomita, & cap. Sic autem.* Vide, *Sacerdos malus.*
Sacramenta communia sunt bonis, & malis ministris (circa validitatem.) *de consecr. dist. 4. c. Est vnitas.*
Sacramenta ministrata à malis, eis nocent, non sumentibus. *1. q. 1. cap. Omnia.*
Sacramenta validè fiunt, etiam à malis ministris. *conc. Trid. sess. 7. de sacramentis can. 12.*
Sacramenta non ampliantur, nec minuuntur ob meritum, vel demeritum ministri. *1. q. 1. c. Multi secularium.* Vide, *Minister.*
Sacramenta licitè sumi possunt à sacerdote malo tolerato. *15. q. 8. cap. Sciscitantibus. Conc. Later. 3. in append. par. 50. c. 38. de cohabitat. cleric. &c. c. Vestra.*
Sacramenta à puris, & mundis ministranda. *conc. Turon. 1. c. 1.*
Sed si minister sit in peccato mortali, adhuc validè facit. *concil. Trid. sess. 7. de sacram. can. 12.*
Sacramenta non possunt ministrari ab omnibus Christianis. *Conc. Trident. sess. 7. de sacram. can. 10.* Vide, *Sacerdotis potestas.*
Sacramenta fieri non possunt, nisi à ministro habente intentionem faciendi, quod facit Ecclesia. *Conc. Trid. sess. 7. can. 11. de sacramentis.*
Sacramenta omnia crucis signo perfici debent. *De consecr. dist. 5. cap. Numquid.*
Sacramenta contrectans, debet ab vxore abstinere. *dist. 84. c. Cum in præterito, & c. Cum de quorumdam.*
Quomodo sacramenta se subducunt à manibus impiorum; & in eis non est Spiritus sanctus, (id est in beneficium ministrantium.) *1. q. 1. c. Manifestum, & c. Sacrosancta.*
Vide, *Minister.*

Pro ministerio sacramentorum, nihil soluendum.

Pro sacramentorum ministerio, nihil exigendum. *Conc. Senonen. in decr. morum c. 2. Conc. Colon. 2. par. 7. c. 1. & par. 8. c. 1. conc. Treuerense c. 14. conc. Mogunt. 4. c. 92.* sub pœna suspensionis ab officio. *ibid. conc. Londinense 2. cap. 3. Conc. Oxonien. 1. c. 22. conc. Mediolan. 1. par. 2. tit. 1.* Nec directè, nec indirectè potest aliquid peti. *ibid.*
Si aliquid sponte offertur in sacramenti ministerio, potest accipi. *conc. Treuerense c. 14. conc. Mognnt. 4. c. 92. de simonia cap. Dilectus.*

Sacramentorum effectus; quando, & vbi sunt conferenda.

Sacramenta afferunt salutem; sed non extra Ecclesiam. *1. q. 1. c. Si quis inquit. conc. Londinen. 2. c. 3.*
Sacramenta conferunt gratiam, dignè suscipientibus. *Conc. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij 4. §. Quinto ecclesiasticorum. Leo X. constit. 40. Exurge. Concil. Mogunt. 4. cap. 11. concil. Trident. sess. 7. de sacramentis can. 6. & 7.*
Vide, *Gratia.*

Sacra-

Sacramenta causant gratiam, & sanctificant non ex ministri merito, sed ex merito, & virtute Christi. *Conc. Mogunt.* 4. *c.*11. Vide, *Gratia*.
Sacramenta sunt signa sensibilia, efficacia. *Concil. Mogunt.* 4.*cap.* 11.
Sacramenta semper, quantum est ex parte Dei, causant gratiam. *conc.Trid. sess.*7.*can.*7.*de sacramentis*. Vide, *Gratia*.
Sacramenta nocent indignè tractantibus. I. *quæst.* I. *ca. Per Isaiam*. Sed prosunt dignè sumentibus. *ibid.*
Sacramenta non distribuantur in campis. *de consecr. dist.*I. *c. Non oportet*.
Sacramenta non possunt dispensari in Oratorijs. *ib. c.clericos*.

Sacramenta, quomodo, & à quo sumenda.

Sacramentum Eucharistiæ ieiuni tantum sumere possunt. *de consecr. dist.*2. *c. Liquido*, *& dist.*I.*c.Sacramenta*. *conc. carthag.*3. *c.*29. *&* 48. Vide, *Eucharistia*.
Sacramentum Eucharistiæ euomens, quomodo puniendus. *ibid. c. Si per ebrietatem*.
A sacramentis cælestibus abstinere, non est pœnitentia. *De pœnit. dist.*I.*c.*56.
Sacramenta non danda indignis. *dist.*43. *c. In mandatis*.
Vide de quolibet Sacramento.

Sacramenta quomodò ministranda, & à quibus.

Sacramenta ministranda iuxta ritum Ecclesiæ Romanæ. *concil.Mogunt.*I.*c.*4. Vide, *Ritus*. Vide, *Ecclesia Romana*.
Sacramenta à sacratis tantum debent ministrari. *de consecrat. dist.*2. *c. Tribus gradibus*.
Sacramenta ministrari non possunt, nisi cum vestibus congruis. *conc. Eboracense* I. *conc.Rauenn.*7. *sub Clem.*5.*c.*6.
Sacramenta omnia signo crucis, sunt perficienda. *de consecr. dist.*5. *c. Numquid*.
Sacramentorum administrandorum ritus per traditionem accepti sunt. *dist.*II. *c. Ecclesiasticarum*, *in fine*.
Sacramenta ministrantes contra consuetudinem receptam ab Ecclesia, ab ordinario corripiendi, & à Ministerio abiiciendi. *Conc. Mogunt.*4. *c.*50.
Ritus in administratione sacramentorum recepti non possunt omitti sine peccato. *Conc.Trident. sess.*7. *can.*13. *de sacramentis*.
Sacramenta omnia à ieiunis ministranda. *Conc. Rauennat.*7. *sub Clem.V. c.*6.
In Sacramentis potest Ecclesia multa mutare, salua eorum substantia. *Conc. Trid. sess.*21. *c.*2.
Sacramentorum ritus,& vsus explanari debent per Episcopos, & Parochos in festis, vt maiori deuotione fideles ad ea accedant. *conc. Trident. sess.*24. *de refor. c.*7.
Vide, *Minister*. Vide, *Sacramentorum efficiens*.

Sacramentorum doctrina.

De Sacramentis non est aliter sentiendum, quam sentiat Ecclesia Romana. *de hæreticis c. Ad abolendam*. *conc. constant. in const. Martini V.* aliter sentiens est hæreticus. *ibid.*
In Ecclesia Romana est vera doctrina de sacramentis. *ibid.* Vide, *Ecclesia Romana*.
In Sacramentis potest Ecclesia multa mutare, salua eorum substantia. *Conc. Trid. sess.*21. *c.*2.
Sacramentorum iniuriæ à Regibus, & Principibus sunt vindicandæ. 23. *q.*5. *c. Si propterea*.

Sacramenta, an iteranda.

Sacramenta (imprimentia characterem) non sunt iteranda. Vide de quolibet, vt Baptismo, Confirmatione, & Ordine. & *Concil. Tridentin. sess.*7. *can.*9. *de sacramentis*.
Hæc Sacramenta extra Ecclesiam à vero ministro collata, non iterantur. *dist.*4. *de consecr. c. Non vt vobis*. I. *q.*I. *c. Sacramenta*, *& c. Sicut*.

Sacramentorum abusus.

Sacramentis abutens, ab Inquisitore puniendus est. *Adrianus VI. const.*2. *dudum*.
Sacrificium offerens dæmonibus. Vide, *Dæmon*. Vide, *Magi*. Vide, *Sortilegi*.

Sacrificium.

Sacrificium sic dicitur, quia *sacrum factum*. dicitur mysterium, quia secretum continet. dicitur sacramentum, quia significat aliquid sanctè accipiendum. I. *q.*I. *c. Multi secularium*.
Sacrificium Melchisedech fuit figura sacrificij Christi. *De consecrat. dist.*2. *c. Accipite*.
Sacrificium fieri non potest de animalibus, lacte, melle, &c. *conc. quod dicitur Apostol. c.*3.
Sacrificium cruentum legis veteris, mutatum est in incruentum. *Lib.*6. *const.Apostol. c.*23.
Sacrificia Deo facta contemnens, est anathema. *dist.*30. *c. Si quis*.
Sacrificium fieri non potest, nisi de pane frumenti, & vino aqua mixto. *Conc. carthag.*3. *c.*24. *de consecrat. dist.*2. *c.*I. *c. Sic in sanctificando*, *c. Scriptura*, *c. Non oportet*. *c. In sacramentorum*, *& c. Cum omne*. *Post epi.*3. *Inhij* I. *Alexander I. ep.* I.
Sacrificiũ, & sacerdos fuit Christus, secundum humanitatem, non secundum diuinitatem. *c. Sacerdos*. *de consecr. dist.*2.
Sacrificium aliquando significat sacramentum Eucharistiæ. *de consecr. dist.*2. *c. Qui bene*.
Sacrificium missæ à Iacobo Apostolo fuit ordinatum, seu dispositum quo ad ritum. *de consecr. dist.*I. *c. Iacobus*. *Lib.* 8. *const. Apostolicarum c.* 12. 13. 14. *&* 15.
Sacrificium in altari offertur non solum Patri, sed etiam filio *Marcellinus ep.*I.
Sacrificium nullum est nobilius,quam hoc quod continet corpus, & sanguinem Christi. *Alexander I. ep.*I. *de consecr. dist.*2. *c. Nihil*.
Sacrificium, & sacramentum, in quo differant. *de consecr. dist.*2. *c. Sacrificium*.
Sacrificium constat ex sacramento, & re sacramenti. *ibid. c. Hoc est*.
Sacrificium missæ est in exemplum sacrificij Christi. *ibid. c. In Christo*.
Est in memoriam sacrificij Christi. *ibid.*
Sacrificium missæ est sacramentum veritatis. *De consecrat. dist.*2. *c. Hoc Sacramentum*.
Sacrificio corporis Christi fit noua immolatio Christi, & per eam remissio peccatorum; quia Christus non potest amplius mori. *ibid. c. Quid sit*.
Sacrificium quod in altari fit, est incruentum. *ibid. c. Necessariò*. *conc. Trid. sess.*22. *c.*2.
Sacrificia, quæ in toto mundo fiunt, dicuntur vnum, quia vnus est Christus. *de consecr. dist.* 2. *c. In Christo*.
Sacrificia hæreticorum, & malorum, Deo non sunt accepta. 24. *q.*I. *c. Odi*, *& proieci*.
Sacrificia vera non sunt extra Ecclesiam. I. *q.*I. *c. In Ecclesia*, *c. Extra catholicam*.
In sacrificio missæ vinum debet esse mixtum aqua. *Alexander* I. *in ep.*I. *decret. Eugenius* 4. *in decreto Vnionis in concil. Florent. sess. vlt.* §. *Tertium est*. *concil. Trid. sess.*22. *cap.*7. Quia ita fecisse creditur Christus. *ibidem*. Vide, *Missa*.
Sacrificium missæ à Christo est institutum, & est Deo gratissimum. *Conc. Senonen. c.*II. *conc.Trid. sess.*22.*c.*I. & hoc in nocte Cœnæ. *ibid.*
Sacrificium in pane, & vino consecratis obtulit etiam Christus. *Conc. Senonense*. *ibid. Conc. Trid. sess.*22. *c.*I.
Sacrificium sic faciendum, id est, in pane, & vino, Christus præcepit Apostolis, & successoribus. *ibid. c.*I.
Sacrificium missæ fuit figuratum in lege veteri. *de consecrat. dist.*2. *c. Accipite*. *Trid. sess.*22. *c.*I.
In sacrificio missæ continetur Christus incruentè; & immolatur. *ibid. c.*2.

Rr In

In sacrificio Missæ est eadem hostia quæ in cruce. *Concil. Trident. sess. 22. cap. 2.*
Sacrificij Missæ oblatio non prejudicat sacrificio facto à Christo in Cruce. *ibid. cap. 2. & can. 4.*
Sacrificium Deo soli offertur, licet in Sanctorum commemoratione dicatur missa, & offeratur sacrificium, ideo non dicitur, *Offero tibi Sancte Paule, &c. conc. Trid. ib. c. 3. can. 5.*
Sacrificium aliquod in omni lege fuit. *Conc. Trid. sess. 23. c. 1.*
Sacrificium offerens diabolo. Vide, *Damon*. Vide, *Oblata*. Vide, *Missa*.

Sacrificij minister.

Sacrificij Missæ minister est sacerdos. Vide, *Sacerdotis potestas*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Consecratio*. Vide, *Eucharistia*. Vide, *Missa*.
Sacrificare non debet sacerdos, vitijs maculatus. *Dist. 49. cap. Hinc etenim.*
Sacrificans debet esse ieiunus. *Conc. Carthag. 3. c. 48.*
Sacrificante correpto ab aliqua infirmitate, alius vicinus adsit, qui illud sacrificium perficiat. *7. q. 1. cap. Illud dnimi, & cap. Nihil. Post ep. 2. Sotheris.*
Sacrificium offertur à Christo, sacerdotum ministerio. *Concil. Trid. sess. 22. cap. 2.*
Sacrificium non faciendum cum pactis, pretijs, &c. quæ simoniam sapiunt. *Conc. Trident. sess. 22. in decr. de obseruandis, &c. in celebrat. Missa.*
Sacrificare non potest laicus. *Lib. 3. const. Apost. c. 9.*
Vide, *Missa*. Vide, *Sacerdos*.

Sacrificium quando cœpit fieri.

Sacrificium Missæ ab Apostolis, cœpit fieri post Ascensionem Christi in Cœlum. *Lib. 8. const. Apostolic. c. vlt.*

Sacrificium in quo loco faciendum.

Sacrificium Missæ in locis consecratis tantum debet offerri. *Anaclet. ep. 1.* Vide, *Missa in quibus locis, &c.*

Sacrificij effectus.

Sacrificium offertur in remissionem peccatorum. *De consecrat. dist. 2. cap. Quid sit.*
Sacrificium Missæ est propitiatorium; & operatur, vt si contriti accedamus ad Deum, consequamur misericordiam, & gratiam in tempore opportuno. *Conc. Trident. sess. 22. c. 2.*
Sacrificio Missæ placatur Dominus, & peccata dimittit. *ibid. cap. 2. & can. 3.*
Sacrificium Missę potest offerri etiam pro penis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus. *ibid. c. 2. & can. 3.*
Sacrificium Missæ potest offerri pro viuis, ac defunctis in Christo, ad plenum non purgatis. *ibid. cap. 2.*
Vide, *Anima*. Vide, *Purgatorium*.
Sacrificio Missæ iuuantur animæ in Purgatorio. *Conc. Trid. sess. 25. in decreto de Purgatorio.*
Vide, *Anima*. Vide, *Purgatorium*. Vide, *Missa*.
Sacrificium non est offerendum pro occidente se ipsum. *Nicolaus ad consulta Bulgar. c. 98.* Vide, *Missa*.

Sacrificij ritus, & ceremoniæ.

Sacrificij ritus à S. Iacobo Apostolo dispositi sunt. *Lib. 8. const. Apostol. c. 12. 13. 14. & 15. De consecr. dist. 1. c. Iacobus.*
Ad ritè perficiendum sacrificium Missæ, canon fuit ab Ecclesia institutus ex Christi verbis, & Apostolorum traditione. *Conc. Trident. sess. 22. c. 4.*
Ceremoniæ, quæ in sacrificio fiunt, ex Apostolorum traditione habentur. *dist. 11. cap. Ecclesiasticarum, in fine. Conc. Trid. ibid. cap. 5.*
Sic vestes, benedictiones, Thymiamata, &c. *ibid.*
Sacrificium Missæ fieri non potest vulgari lingua. *Conc. Trident. sess. 22. cap. 8.*
In sacrificio quædam dicenda clara voce, quædam submissa. *ibid. can. vlt.*
Sacrificium Missæ fieri potest Deo pro honore Sanctorum. *Conc. Trid. sess. 22. can. 5.* Vide, *Canon Missa*. Vide, *Missa*.

Sacra Scriptura.

Sacra scriptura non trahenda ad sensum cuiuslibet. *Clem. 1. epist. 5.*
Sacræ scripturæ intelligentia à maioribus sumenda est. *Clemens 1. ep. 5.*
Sacra scripturam ignorans Christum ignorat. *Dist. 38. cap. Si iuxta. cap. Qui quæ Dei sunt.*
Sacræ scripturæ, & sanctorum Patrum authoritati, omnes se debent conformare in doctrinis. *Zosimus ep. 3.*
Sacram scripturam in Ecclesia nolens audire, quomodo est puniendus. *Conc. Lucens. 2. c. 83. De consecrat. dist. 2. cap. Si quis intrat.*
Sacras scripturas tradentes inimicis fidei, ab ordine cleri remoueantur. *Conc. Arelat. 1. c. 13.*
Sacra scriptura multos habet intellectus, qui eam ornant, vt monilia. *Gregor. 1. lib. 2. ex regest. ep. 63.*
Sacra scriptura præponenda est dictis sanctorum. *dist. 9. cap. Noli meis. & cap. Quis nesciat.*
Sacræ scripturæ maior debetur authoritas, quam eius expositoribus. *Dist. 9. cap. Neque quorumlibet.*
Sacræ, & canonicæ scripturæ receptæ, quæ sunt. *distin. 15. cap. Sancta Romana. Conc. Trid. sess. 4.*
Sacræ scripturæ explicandæ sunt iuxta intelligentiam Patrum. *Dist. 37. cap. Relatum.*
Si Sacra scripturæ non declarat aliquid, ad quem ordinatè est recurrendum. *Dist. 20. c. de quibus.*
Sacræ scripturæ quædam loca pro tempore, & locorum diuersitate intelligenda. *Dist. 29. cap. Necesse est.*
Sacras scripturas malè intelligens, vino inebriatur, & sicera. *Dist. 37. cap. Vino.*
Sacra scriptura requirit magnam peritiam in legente. *distin. 37. cap. Relatum est.*
Si Sacræ scripturæ inhærent fideles, numquam extinguentur. *Dist. 38. cap. sicut stellas.*
Sacræ scripturæ interpretatio, à venustate sit aliena. *Dist. 38. cap. Sedulò, cap. Indignum, cap. Locutio, & cap. Ecclesiastica.*
Sacræ scripturæ ad sæcularia negotia non sunt vertendæ. *26. q. 2. cap. Hi qui.*
Sacræ scripturæ non continent mendacia. *dist. 9. cap. Si ad scripturas.*
Sacram scripturam, non grammaticam, debet Episcopus docere. *Dist. 86. cap. cum multa.*
Sacras, seu canonicas scripturas à Concilio Tridentino enumeratas non recipiens, est anathema. *idem sess. 4.*
Sacræ scripturæ vulgata editio tenenda. *ibid. in decr. de editione, & vsu sacrarum scripturarum.*
Sacra scriptura abutentes in sortilegijs, incantationibus, diuinationibus, &c. iuris & arbitrij, pœnis per Episcopos puniantur. *Conc. Trid. sess. 4. in fine.*
Sacram scripturam conuertens ad vsus prophanos, verba iocosa, scurrilia, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, &c. eodem modo puniantur. *ibid.*
Sacræ scripturæ Lector tenendus est in monasterijs, alias Episcopus, vt Papæ delegatus, ad hoc compellat superiores. *Conc. Trident. sess. 5. de refor. c. 1.* Sed non debet examinari ab Episcopo. *ibid.*
Sacræ scripturæ Lector in publicis gymnasiis, adsit. *Concil. Trid. sess. 5. de refor. cap. 1.* ab Episcopis est examinandus. *ibidem.*
Sacra scriptura extorqueri non potest contra sensum, quem tenet sancta Romana Eccl. *Conc. Mediolan. 1. tit. de Sacra scriptura.* qui contrafecerit, puniatur. *ibid.*
Sacræ scripturæ lectio in Conuentibus Regularium fiat bis in hebdomada, & ea finita fiat collatio de illa. *Clemens 8. const. 50. Nullus §. 1.* Vide, *Scriptura*.

Sacræ repræsentationes.

Vide, *Repræsentationes sacræ.*

Sacra-

Sacrarium.

Sacrarium ingredi non possunt mulieres. *conc. Lucense* 24.42. Vide, *Sacristia*.

Sacri ordines.

Vide, *Ordines sacri*.
Sacros ordines habere non possunt pueri. *Greg. 1. lib. 1. ep. 47.*

Sacra persona.

Vide, *Clerici in causa sanguinis*. Vide, *Sacerdos*. Vide, *Presbyter*. Vide, *Episcopus*.
Sacra persona non potest, nec per se, nec per alium facere iudicium sanguinis, vel mutilationis. Sub pœna priuationis officii, & detrusionis in ergastulo. *conc. Tolet.* 11. *c.* 6.

Sacrilegium. Sacrilegus.

Sacrilegii multæ species, & quæ. 17. *q.* 3. *c. Quisquis.*
Sacrilegium est peccatum grauius fornicatione. 17. *q.* 3. *cap. Sicut qui.*
Sacrilegus est, qui Ecclesias vastat; vel sacerdotes persequitur. *Pius* 1. *ep.* 2. *De regulis iuris c. Qui multoties.*

Sacrista.

Sacrista habeat curam vasorum sacrorum, olei, ceræ, &c. *conc. Toletan.* 1. *cap.* 9. *conc. Mediolan.* 1. *par.* 2. *tit. de officio Sacristæ.*
Sacrista subditur Archidiacono. *conc. Tolet.* 1. *c.* 9. Vide, *Archidiaconus, in fine.*
Sacristæ officium, quale est. *De off. Sacristæ c. vn.*
Sacrista omnia munda tenere curet, vasa, vestimenta, altaria, &c. *conc. Mediol.* 1. *vbi supra.*
Curet aquam benedictam singulis hebdomadis renouari; altare maius & alia diebus festis præsertim decenter ornari. hora congrua per se, vel per alium signa officij, & missæ per campanas dare. *ibid.*
Sacrista tres tabellas habeat in Sacristia. in vna notata sint onera missarum omnium, quæ debent celebrari. in secunda omnia munera obeunda à Canonicis, & singulis dignitatibus, præbendariis, &c. & omnia, quæ debent obseruari. in tertia officia præscripta à Magistro Ceremoniarum per hebdomadam. *conc. Mediol. ibid.*
Sacrista non permittat in sacristia sermones inanes, iurgia, &c. nec laicos in ea versari; neque vllum indui sacra veste, nisi quando de proximo debet celebrare. *ibid.* Curet obseruari ordinem celebrandi, iuxta tabulæ seriem. ei qui suo tempore præsto non est, quando sibi placet, det locum. *conc. Mediol. vbi supra.*

Sacrista sacelli Papalis: vel Conclauis.

Sacrista sacelli Papalis esse debet aliquis Religiosus ex ordine S. Augustini. qui sit statim Prælatus. *Alexander* 6. *const.* 5. *Ad sacram.*
Sacrista Conclauis gaudet gratiis, & priuilegiis Conclauistarum. *Clemens* 8. *const.* 16. §. 14.

Saga, seu stryx.

Sagis, seu strygibus, quæ per illusiones dœmonum sibi videntur equitare, & per aera, vel alias longa itinera facere, prædicandum est esse falsa. *concil. Anciran. cap.* 24. & pœnæ earum. *ibid.*
Sagæ istæ, quæ putant se per aerem ferri, &c. sunt excommunicandæ. *conc. Rom.* 4. *sub Damaso c.* 5. & *conc. Ancir. ib.*
Vide, *Dæmon*. Vide, *Magus*. Vide, *Sortilegus*.

Sagittarius.

Sagittarij contra Christianos, excommunicantur. *De sagittarys cap. vn.*

Sal.

Sal exterum, & alienum in statu Ecclesiæ, nullus potest vendere, vel emere. *Gregorius* 13. *constitut.* 49. *Ex incumbenti.* Pœnæ. *ibid.* Salinarum debitores. Vide, *Debitores.*

Salitores.

Salitores dicuntur sortilegi, qui per omnium membrorum tactum diuinant. 26. *q.* 3. *c.* 1. *in fine.*

Salomon.

Salomon ab immoderato mulierum commercio, fuit seductus. 32. *q.* 4. *c. Salomon.*

Saluare. Saluari.

Saluari nullus potest sine gratia, & misericordia Dei. *concil. Arausic.* 2. *c.* 19. Vide, *Gratia.*
Saluari nullus potest sine baptismo, vel martyrio, vel pœnitentia. 15. *q.* 1. *c. Firmissimè.* Vide, *Baptismi necessitas.*
Saluari nequit vllus absque baptismo, licet benè viuat. *De consecr. dist.* 4. *c.* 1. *c. Catechumenum, & cap. Firmissimè.* (saltem in voto, si in re non habetur.)
Saluantur paruuli baptizati, etiam si sua voluntate non credant. 15. *q.* 1. *cap. Firmissimè tene.* Vide, *Baptismi effectus.* Vide, *Paruuli.*
Adulti saluari non possunt, nisi cum baptismo etiam credant. *ibidem.*
Saluari nullus potest extra Ecclesiam Catholicam. *conc. Later.* 4. *c.* 1. Vide, *Salus, infra.*
Saluari omnes possunt, tam virgines, & continentes, quam coniugati. *conc. Later.* 4. *c.* 1.

Saluator.

S. Saluatoris Canonici. Vide, *Canonici Regulares, &c.*

Salus.

Salutem fratrum negligentes Episcopi, damnantur. *Dist.* 40. *cap. Si Papa.*
Salus in sola Ecclesia Catholica reperiri potest. *De fide, & summa Trinitate c.* 1. *conc. Later.* 4. *c.* 1. *conc. constantiense sess. vlt. in const. Martini V. conc. Senon. c.* 1. Vide, *Ecclesiæ catholicæ proprietates.* Vide, *Ecclesia Romana.*

Salutatio.

Salutationes inter clericos, & Equites, quomodo faciendæ per aperitionem capitis, descensionem ab equo, &c. *conc. Tolet.* 3. *c.* 15.

Samuel.

Samuel non fuit suscitatus per Magum, seu Pithonissam, vt loqueretur cum Saul: sed dæmon specie, & præstigio decepit Saulem. 26. *q.* 5. *cap. Nec mirum.*
Vide, *Dæmon*. Vide, *Resurgere.*

Sancta, & Sancta Sanctorum Cappella.

Sancta non sunt danda porcis, id est, paganis. 11. *q.* 3. *cap. Quando ergo.*
Sancta nocent malis, prosunt bonis. *De consecr. dist.* 2. *c. Et sancta.* Vide, *Sacramentum.*
Sancta Sanctorum Cappella in Scalis Sanctis Romæ, decentius ornata fuit à *Sixto V.* sed immota mansit. *Sixtus* 5. *const.* 105. *cum singularum.* Vide, *Scala Sancta.*

Sanctus ter replicatus.

Sanctus ter replicatur, in omnibus missis, siue viuorum, siue defunctorum. *conc. Vasense* 1. *c.* 2. & *Vasense* 2. *c.* 4.

Sancti.

Sanctorum mortes, natales dici debent, quia in æterna vita nascuntur. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c.5.*
Sancti non dicuntur, qui loca eorum tenent, sed qui merita. *dist.40. c. Non est facile. & c. Non loca.*
Sanctum credens eum, qui non est sanctus, Deo facit iniuriam. 11. *q.3. c. Si quis hominem. & c. Vaqui dicitis.*
Sanctorum corpora, de cuius licentia sunt transportanda. *de consecrat. dist.1. c. corpora.*
Sanctorum decreta non violanda. *Falix 1. ep.1. & 2.* Vide, *Decreta.*
Sancti etiam in hac vita, recitant pro se illud *dimitte nobis, &c. Conc. Mileuitanum c.7.*
Sancti in hac vita obtinent à Deo, quæ Deus ab æterno prædestinauit, & disposuit eis dare. 23. *q.4. c. Obtineri.*
Sanctorum gloriam augeri vsque ad diem iudicij, non est improbabile. *De celebrat. missarum c. Cum Martha §. fin.*
Vt sanctus nemo adorandus, sine authoritate Papæ. *De reliquijs, & venerat. sanctor. c.1.* Vide, *Venerari.*
Sanctorum passiones, & festa in Ecclesia sunt celebranda. *Conc. carthag.3. c.47.*
Sancti venerandi, & honorandi sunt, & eorum festa celebranda. Contrarium dicens est hæreticus. *Conc. Senon. c.13.*
Sanctos venerari, non est idololatria. *Conc. Trid. sess.25. in decr. de inuocatione Sanctorum.*
Sancti cum Christo regnant in Cœlo. *ibid.*
Sanctorum imagines venerandæ, & adorandæ relatiue ad Sanctos. *Conc. Senon. c.14.* Vide, *Imagines. Conc. Trid. vbi supra.* non quia in eis sit aliqua diuinitas. *ibid.* in templis retinendæ. *ibid.*
Sanctorum communio confitenda. *Conc. Mogunt. 4. cap.45. Conc. Trid. sess.25. in decr. de inuocat. Sanctor.*
Sancti pro nobis orant, in necessarijs ad salutem. *Conc. Mogunt.4. c.45. Conc. Trid. ibid.*
Sanctorum adoratio non præiudicat merito Christi. *ib. Trid.*
In sanctorum festis non fiant ludi, comessationes, &c. *Trid. ibid.* Vide, *Corpora.*
Pro sancto, quando tenendus aliquis. Vide, *Defuncti.* Vide, *Mortui.* Vide, *Imagines.*

Sanctitas.

Sanctitatis nomine delinquens, multum lædit Ecclesiam. *dist. 83. cap. Nemo quippe.*
Sanctitate benè vtendum. 1. *q.1. cap. Prophetauit & Saul.*
Sanctitas simulata, damnatur. *Clem. de hæreticis cap. Ad nostrum.*
Sanctitas est à virtute diuina, non à sacerdotum merito. 1. *q.1. c. Multi sæcularium.*
Sanctitas alicuius defuncti, talis habita ab Ecclesia per centum annos, sic est tenenda. *Vrbanus 8. in append. constitut. 22. Cœlestis.*
Sanctorum imagines. Vide, *Imagines.*

Sanctimonialis.

Vide, *Monialis.*
Sanctimonialis virgo ab Episcopo est consecranda. *Conc. carthag.4. c.11.* Vide, *Consecratio.* Vide, *Virgo.*
Sanctimonialem se fingens, non potest nubere. *dist.27. cap. Quod Interrogasti.*

Sanctuarium.

Ad sanctuarium altaris ingredi non possunt laici. *Conc. Bracharen.1. c. 31. Conc. Turon.2. c.4.* Vide, *Laici.*

Sandalia.

Sandalijs pro libito vti potest Archiepiscopus, nec tenetur semper cum eis celebrare. *Honorius 3. ex Cirone, tit. de authorit. & vsu Pally c.1.*

Sanguis.

Sanguinem fundentes clerici in obsidione, post duos annos pœnitentiæ (olim) erant restituendi. *dist.50. cap. De his.*
Sanguinis effusio, supplet vicem baptismi. *De consecr. dist.4. cap. Baptismi vicem.*
Sanguinis causa prohibita est clericis. Vide, *Clerici in causa sanguinis. Ne clerici, vel monachi c. Clericis.*
Sanguinis sententia, nec proferri, nec dictari potest à clerico. *ibidem.*
Sanguine fuso, polluitur Ecclesia. Vide, *Pollutio.*
Sanguinis causa in Ecclesia non est iudicanda. *de immunit. Eccles. cap. Cum Ecclesia.*
Sanguinis causam iudicante, balliuo, &c. qui ex Ecclesiastici mandato, procedit ad inquirendum causam criminalem, Ecclesiasticus non fit irregularis. *Ne clerici in 6. c. fin.* Vide, *Irregularitas.* Vide, *Clerici in causa sanguinis.*

Sanguis Christi.

Sanguis Christi in Eucharistia, non est corruptibilis. *Concil. Antiochen.1. sub Dionysio Papa.*
Sanguis Christi, olim, dabatur etiam laicis communicantibus. *Lib.8. const. Apost. c.13.* Vide, *Eucharistia.* nunc vero est prohibitum. Vide, *ibid.*
Sanguinem Christi stillare faciens super altare, quam pœnitentiam debet facere, & quomodo illum colligere. item si in alio loco faciat cadere. *Post ep.4. Pij 1. de consecrat. dist. 2. cap. Si per negligentiam.*
Sanguis Christi figuratus fuit in sanguine agni. *De consecrat. dist 2. cap. Quid sit.*
Quod sanguis Christi in triduo fuerit, vel non fuerit separatus à diuinitate, vel damnare alterutram partem, vt hæreticam, est prohibitum. *Pius 2. const.11. Ineffabilis.*
Sanguis Christi tempore Berengarii, sumendus erat ab omni communicante. *Conc. claramont. cap.28.* nunc vero est prohibitus. Vide, *Eucharistia.*

Sanitas.

Sanitas tota à Deo obtinetur. *de pœnit. dist.3. c.43. sunt plures.*

Sapiens.

Sapiens non est, qui nocet. *Cornelius ep.2. 6. q.1. c. Sapiens Lucius 1. epist. decr.*

Saraceni.

Saraceni à christianis sunt persequendi. 23. *q.8. cap. Dispar.*
Ad saracenos deferri non possunt merces prohibitæ, non arma, non galeæ, nec possunt Christiani esse superiores eorum in militia, quando contra fideles fit bellum. & pœna contrafacientium. *Conc. Lateran.3. can.24.* excommunicati sunt. *De Iudæis, &c. cap. Ita quorumdam. c. Quod olim, cap. Ad liberandam. Extrau. Ioann.22. de saracenis c. Copiosus.* Vide, *Arma.* Vide, *Excommunicationes Bulla Cœna.*
Item portantes ligna, ferrum, &c. *ibid.*
Item dantes eis auxilium, consilium, fauorem contra Christianos, eamdem pœnam incurrunt. Idem de mittentibus, & mittere facientibus.
Isti omnes præter excommunicationem ipso facto, & Papæ reseruatam, incurrunt, vt ex *Extrau. Ioannes 22. præfata, & ex Bulla cena.* Fiunt infames, intestabiles, & priuati omnibus actibus legitimis. *Extra, de Iudæis, &c. cap. Multa.*
Saraceni, qui sunt in dominijs Christianorum, compescendi sunt, ne in Mesquitis conueniant. *Clement. de Iudæis, &c. cap. vn. Cedit.*
Saracenis voluntariè seruire non possunt christiani, sub pœna excommunicationis, & priuationis bonorum. *conc. Later. 3. can.24. Honorius 3. ex cirone, tit. de Iudæis cap.1.*
Saracenus cum Christiano, sodomiam exercens. Vide, *Sodomita.*

Sarace-

Saracenus cum christiana habitans, filiosque generans, ab Episcopo, etiam cum muliere puniatur. *Conc. Lateran. 3. par. 50. c. 49.*
Saracenorum nuptiis, vel sepulturis non possunt adesse christiani. *conc. Sabinense c. 22.*
Saracenorum filii. Vide, *Baptizatus, in vlt. tit.*
Saracenis venientibus in terras Christianorum, non possunt vendi victualia. *conc. Tolet. 18. c. 9.*
Saraceni, qui in bellis captiui capiuntur, non dimitti, alienari, vendi, &c. nisi de ijs detur notitia Papæ. & quomodo danda. *Pius V. const. 142. Postquam.*
Saracenis arma, ferrum, ligna, funes, &c. ferentes, excommunicati sunt in Bulla Cœnæ. *Gregorius 13. const. 81. Consueuerunt §. 7.* Vide, *Excommunicationes Bullæ Cœna.*
Saracenis possunt deferri merces pro redemptione captiuorum. *de Iudæis, &c. c. Significauit.*
Vide, *Christiani quo ad Saracenos.* Vide, *Turca.*

Sardinia.

Sardiniæ Episcopi, quas, & à quibus possunt procurationes accipere, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Sardiniæ beneficia, canonicatus, præbendæ, vicariatus, & alia, distribuenda sunt iuxta formam Tridentini Concilij. *Pius V. const. 74. Quantum.*

Satanas.

Satanæ traditio, duobus modis fit. *11. q. 3. c. Audi denique.*

Satisfactio.

Satisfactio per eleemosynam, etiam fieri potest. *De pœnit. dist. 3. cap. 18. Sane. & cap. 19. Qui vult. concil. Trident. vt infra.*
Satisfactio non fit quando bona occupata dantur pauperibus; sed debent domino reddi. *de homicid. &c. c. Sicut.*
Satisfactio imponenda pœnitenti absoluto, remittitur arbitrio confessoris. *de pœnit. dist. 1. cap. 86. Mensuram.*
Vide, *Pœnitentia. Eugenius 4. in decret. sess. vlt. conc. Florent. §. Quartum. conc. Trid. sess. 6. c. 14. & sess. 14. can. 13.*
Satisfactio iniungenda à confessore, consistere debet principaliter in oratione, eleemosyna, & ieiunio. *Eugenius 4. ibid. conc. Mogunt. 4. c. 23.* Vide, *Pœnitentia satisfactio.*
Satisfactio necessaria est iis, qui peccarunt. *conc. Mogunt. 4. c. 23. Conc. Triden. sess. 14. c. 8.*
Satisfactio fit pro pœna temporali. *Conc. Mogunt. 4. cap. 23. conc. Trident. sess. 6. c. 14.* & eam remittit. *ibid.*
Satisfactiones imponendæ pro qualitate delictorum. *concil. Mogunt. 4. c. 23. conc. Trid. sess. 14. c. 8.*
Satisfactio habet efficaciam ex merito Christi. *conc. Mogunt. 4. cap. 23. conc. Trid. sess. 14. c. 8.* Et est etiam per Christum. *ibidem.*
Satisfactio est pars integralis sacramenti Pœnitentiæ, & instituta à Christo. *Conc. Trid. sess. 14. c. 3.*
Per satisfactionem hominis meritum Christi non obscuratur, nec minuitur. *Conc. Trid. ibid. c. 8. & can. 14.*
Satisfactiones nostræ à Christo offeruntur Patri, & à Patre per illum acceptantur. *Trident. ibid. c. 8.*
Satisfactiones imponendæ pro facultate pœnitentum. *ibid.*
Satisfactio, non solum sit correctio præteritorum peccatorum, sed vitæ nouæ custodia, & infirmitatis medicina. *ibid. c. 8.*
Satisfactiones pro pœna esse possunt non solum illæ, quæ à nobis sponte assumuntur, vel à sacerdote iniunguntur, sed etiam flagella, & pœnæ temporales immissæ à Deo, & toleratæ à nobis patienter per Iesum Christum. *Concil. Triden. sess. 14. c. 9. & can. 13.*
Satisfactio pro pœna temporali non consistit in actu fidei, quo quis credit Christum satisfecisse pro se. *ibid. can. 12.*
Satisfactio pro peccatis quo ad pœnam temporalem, iniungi potest non solum in eleemosynis, ieiunijs, & orationibus, sed etiam in alijs pietatis operibus. *ibid. can. 13.*
Satisfactionem iniungens Sacerdos non agit contra finem clauium. *Conc. Trid. sess. 14. can. 15.* Vide, *Pœnitentia.*

Scala sancta.

Scala sancta Romæ restauratur *à Sixto V. idem constituit. 105. Cum singularum.* Gradus illius scalæ ordine præpostero positi sunt, & qui prius erat infimus, modo est supremus, ita secundus, &c. *ibid.* Duo sacella ibi extructa. *ibid.* Et passio Domini per parietes picta. *ibid.*
Scalæ sanctæ cappellani, sacristanus, ostiarius, præpositus, & alii clerici instituuntur *à Sixto V. const. 105. cum singularum.* Redditus assignantur. *ibid.* Ius præsentandi est familiæ Perettorum. Præpositura conferenda est à Vicario vrbis. alia officia à præposito, & alia circa hoc. *ibid.*
Scalæ sanctæ eleemosynæ inter dictos ministros diuidendæ sunt. *Sixtus V. ibid.*

Scandalum.

Scandala, quæ sine culpa vitari possunt, vitanda sunt. *Gregorius 1. lib. 9. ex reg. ep. 39.*
Scandala omnino fugienda. *Dist. 14. c. Quod ait.*
Ad vitandum scandalum non potest committi aliquod peccatum mortale. *De noui operis enunciat. c. cum ex iniuncto.*
Ad vitandum scandalum non est omittenda veritas. *De regulis iuris c. Qui scandalizauerit.*
Scandolosam doctrinam docens quomodo puniendus.
Vide, *Doctrina.* Vide, *Prædicator.*

Scenici.

Scænici, si pœnitent, possunt reconciliari. *conc. Afric. c. 12.*
Scænici ludi per clericos fieri non possunt. *de vita, & honest. cleric. cap. Cum decorem.*
Vide, *Clerici à quibus debent abstinere.*

Schola. Scholarum magistri. Scholares.

Scholæ magister pro pauperibus (si non adsit) in locis, deputetur ab Episcopo. eique assignetur beneficium aliquod. *Conc. Later. 3. c. 18. conc. Sabin. c. 21.*
Scholæ magister in Ecclesijs Cathedralibus, & alijs, ponatur, qui gratis doceat clericos & alios; sed de præbenda prouideatur. *Conc. Later. 4. c. 11.*
Scholæ magistrum habere debet quælibet Ecclesia: metropolitana verò etiam Theologum. *conc. Later. 4. c. 11.*
Vide, *Theologus.* Ex dispositione Tridentini nunc quælibet Cathedralis habere debet Theologum. *ibid.*
Scholarum magistri pro licentia docendi nihil soluant Episcopis, vel alijs. Pœnam priuationis officiorum incurrunt Episcopi, vel alij id exigentes pro tali licentia. *conc. Lond. 1. c. 8.*
Scholarum magistris interdicendum non est, nè doceant (si boni sint) *ibid.*
Scholæ aperiendæ sunt in locis per Episcopi auctoritatem. *conc. cabilon. 3. c. 3. conc. Paris. 6. lib. 1. c. 30.*
In scholis generalibus teneantur etiam magistri linguarum. *Clement. de magistris. c. 1. conc. Later. 4. c. 11.*
Scholarum magistris à quibus solui debent salaria, &c. *ibid.*
Scholarum magistri tenentur docere de articulis fidei, & aliis, vt ad missam, & officia diuina accedant, ad conciones, &c. *conc. Later. 5. Bulla de reformatione c. 3.*
Scholarum magistri non possunt aliquid eos docere contra bonos mores. *ibid.* Vide, *Magister.*
In scholis triuiorum, & ruriu, ista doceantur, Grammatica, Poetica, Rethorica, Dialectica, & Arithmetica. In festis verò sacra scriptura. *concil. colon. 3. tit. Quæ ad institutendam c. 2.*
In Academijs, & Vniuersitatibus legi debent ista, Artes liberales, Logica, Physica, Ars Medica, Iurisprudentia, & Theologia. *ibid.*
Scholæ instaurandæ per magistratus, & eis præficiendi sunt magistri Catholici. *conc. Moguntin. 4. cap. 65. conc. Treneren. c. 15.*
Scholarum magistri non possunt scholis præfici, vel ad eas admitti, nisi ab ordinario vel eius vicario approbentur. *conc. Mogunt. 4. c. 96.*

Scholarum magiſtri etiam Grammaticæ, & aliarum, tenentur ad emittendam profeſſionem fidei. *conc. Mediol. 1. tit. De professione fidei.* Vide, *Professio fidei.* Vide, *Fides.* Vide, *Magiſtri.*

Scholarum magiſtri per Epiſcopum viſitandi. *ibid.* Vide, *Magiſter.* Vide, *Viſitatio,* &c.

Scholares ſtudii Romani. Vide, *Romanus.* Vide, *Studium generale Romæ.*

Scholarum Piarum clerici. Vide, *Clerici ſcholarum Piarum.*

Scientia. Sciens.

Scientia multa neceſſaria in confeſſario. *Extra, de priuilegijs c. Inter cunctas.* Vide, *confeſſor.*

Scienti, & nolenti non fit iniuria. *de regulis iuris in 6. reg. 27.*

Scientia non probata de aliquo, præſumitur ignorantia. *ibid. reg. 47.*

Scientia maxima neceſſaria in Epiſcopo. *diſt. 38. c. Omnes; & c. Placuit.* Vide, *Epiſcopus.*

Scire putans, quod neſcit, errat. *diſt. 38. c. Quamuis errare.* Vide, *Errare.*

Schiſma. Schiſmaticus.

Schiſma à sciſſura dicitur. *24. q. 1. c. Schiſma.* Quia diuidit Eccleſiam, quæ eſt vna. *ibid.*

Schiſma differt ad hæreſi, quia illud dicit ſeparationem à capite Eccleſiæ. hæc verò dicit falſum dogma. *24. q. 3. c. Inter hæreſim, & q. 1. c. Schiſma.*

Schiſma aliquando coniungitur cum hæreſi. *ibid.*

Schiſma eſt maximum delictum, & quare. *Pelagius 2. ep. 6.*

Schiſma defendere ſeu tenere iurantes, ſunt excommunicati. *de ſchiſmaticis, &c. c. 1.*

Schiſma facientes etiam ab Epiſcopo, quomodo puniendi, ſiue clerici, ſiue ſæculares. *concil. quod dicunt Apoſtolorum c. 33.*

Schiſma facientes in Romana Eccleſia viuente Papa, anathematizantur. *Conc. Rom. ſub Ioanne 12.*

Schiſmatici in vniuerſum, qui ſunt. *24. q. 1. c. Schiſma.*

Schiſmaticus etiam dicitur, qui à ſacerdotum conſortio ſe ſubtrahit. *3. q. 1. c. Nulli.*

Schiſmatici etiam ſunt, qui ab Epiſcopo ſe ſeparant. *7. q. 1. c. Nouatianus, c. Scire, & c. denique.*

Schiſmatici ſunt, qui ab Eccleſia Romana ſe ſeparant. *24. q. 1. c. Schiſma. Pelagius 1. ep. 13.*

Schiſmatici non poſſunt facere Eccleſiarum inſtitutiones, & ſi faciunt, irritæ ſunt. *de ſchiſmaticis, &c. c. 1.*

Schiſmatici priuati ſunt ab omni officio, & beneficio Eccleſiaſtico. *ibid.* Etiam ſi Cardinales ſint. *de ſchiſmaticis in 6. c. vn. Extra, de ſchiſmaticis c. vn.*

Schiſmatici non perdunt poteſtatem baptizandi. *de conſecr. diſt. 4. c. Nullus autem.*

Schiſmaticus rediens ad veritatem, quale iuramentum tenetur facere. *1. q. 7. c. Quoties.*

Schiſmatici excommunicati ſunt de facto in Bulla Cœnæ. Vide, *Excommunic. Bu la Cena.*

Cum ſchiſmaticis orandum non eſt. *conc. Laodicenum c. 33.*

Schiſmatici, & hæretici per brachium Principum ſæculi, ſunt puniendi. *23. q. 5. c. de liguribus. & ca. Quali. Pelagius 1. ep. 3. & 4.* Vide, *Hereticorum cauſa.*

Schiſmaticorum cadauera non exhumanda. *de ſacramentis non iterandis. c. A nobis.*

Schiſmaticorum ſacramenta, quomodo, & quo effectu carent. *1. q. 1. c. Sicut Eunuchus.* Vide, *Miniſter.* Vide, *Sacram. miniſter.*

Schiſmaticus reuerſus ad Eccleſiam non poteſt eligi Epiſcopus, ſine diſpenſatione Papæ. *de elect. c. Quia diligentia.*

Schiſmaticus rediens ad Catholicam eligi poteſt in Epiſcopum, ſi nullum ordinem habuit à ſchiſmaticis. *conc. Later. 3. in append. tit. de electionibus c. 2.*

Schiſmaticorum filii ſunt inhabiles ad Cardinalatum, & ad omnia alia Eccleſiaſtica officia. *de ſchiſmaticis in 6. c. vn.*

Schiſmaticis ſe ſociantes, vel confœderantes, excommunicati ſunt de facto, & alias pœnas incurrunt. *Extra, de ſent. excommunicat. c. Ad certitudinem. conc. Later. 3. c. 2.* & omni Eccleſiaſtica dignitate priuantur. *ibid.*

Schiſmate exiſtente de Papa, quomodo conuocandum ſit Concilium; & quomodo extingui debet per renunciationem Pontificum. *Conc. conſtantienſe per totum, & concordata, &c. ibid.* Vide, *conc. quando, & pro quo.*

Schiſmatico Papæ non eſt præſtanda obedientia, etiam ſi præceſſerit iuramentum de illa, quando per Concilium agitur de tollendo ſchiſmate. *conc. conſtantienſe ſeſſ. 35. circa fin.*

Schiſmatico Papæ adhærens, de fautoria hæretici puniri debet. *Conc. conſtantienſe ſeſſ. 12.*

Schiſmatici Epiſcopi, ſi alias ritè erant ordinati, validè conferunt ordines, ſed non poſſunt dare executionem. *Clemens 8. conſt. 34. Sanctiſſimus §. 4.*

A ſchiſmatico ordinatus non poteſt exercere ordinem, niſi cum eo diſpenſetur. *ibid. de ſchiſmaticis, &c. c. fin.*

Vide, *Cardinales ſchiſmatici.* Vide, *conc. quando, & pro quo.*

Sclaui.

Sclaui Chriſtiani reperti in bellis, quæ fiunt contra Turcas, liberi dimittantur ad ſuas domos, cum ſuis bonis. & pœnæ contrafacientium. *Pius V. conſt. 149. Licet omnibus.*

Sclaui baptizati confugientes ad Conſeruatores Romæ, ſunt liberi, & fiunt ciues Romani. *Pius V. conſt. 17. Dignum.*

Scotia.

Scotiæ Epiſcopi, quas, & à quibus poſſunt recipere procurationes, dum viſitant. item alii, qui in ijs partibus viſitant. *Extra, de cenſibus c. Vas electionis.*

Scotorum ſcholarum Collegium Romæ erigitur, cum forma viuendi, & aſſignatione redditwum. *Clemens 8. conſt. 73. In ſupremo, per §§. 9.*

Scripta. Scriptura.

Scripturæ Canonicæ, quæ ſunt. *diſt. 15. c. Sancta Romana. conc. carthag. 3. c. 47. conc. Trid. ſeſſ. 4.*

Scripturæ canonicæ tantum, in Eccleſia, ſunt legendæ. *conc. carthag. 3. c. 47.*

Scripta, quæ continent martyrum paſſiones, poſſunt in Eccleſia legi. *ibid.*

Scripturæ canonicæ non continent mendacia. nec errores. *diſt. 9. c. Ego ſolis, & c. Si ad ſcripturas.*

Scripta hæreticorum, non ſunt legenda, ſub pœna anathematis. *conc. Bracharen. 1. c. 17. conc. Nican. 2. c. 9.* Vide, *Excommunicationes Bullæ cenæ.* Vide, *Libri prohibiti.*

Scripturis ſacris, & ſanctorum Patrum authoritati, debent omnes ſe conformare in doctrinis. *Zoſimus ep. 3.*

Scripta Patrum, quæ recipit Eccleſia. *diſt. 15. cap. Sancta Romana.*

Scripturæ apocriphæ, quas Eccleſia reiicit. *diſt. 15. c. Sancta Romana.*

Scriptura rei, probat eius delictum. *conc. Later. ſub Martino 1. conſult. 1.*

Scripturę authoris damnati cenſentur damnatæ cum authore. *de hæret. c. Fraternitatis.*

Scripturæ Eccleſiarum. Vide, *Eccleſiarum bona non inuadenda.*

Scripturæ contrariæ ab eodem productæ, fidem non faciunt. *de fide inſtrument. c. Imputari.*

Scriptura eſt authentica, ſi per manum, & ſigillum publicum firmetur. *conc. Later. 3. de teſtibus cogendis c. 5.*

Scriptura non probat, ſi non eſt authentica. *de fide inſtrum. c. 1. & c. ſcripta. concil. Lateran. 3. tit. de teſtibus cogendis cap. 5.*

Scriptura authentica, ſi teſtes inſcripti deceſſerint, niſi per ſigillum, aut manum publicam, ita fuerit facta, vt appareat fuiſſe publicata, non probat. *ibid.*

Scripturæ omnes, quas Notarii faciunt Romæ, ad Archiuium ſunt ferendæ. Vide, *Archiuium.*

Scripturę alicuius falſitas, quomodo, & quot mediis cognoſcitur. *de fide inſtrum. c. Inter dilectos.* Vide, *Falſitas.*

Scripturarum copiæ Romæ à Notarijs, quando, & quomodo dandæ. *Paulus V. const.71. tit.de registris.*
Scripturas bonorum Ecclesiæ abscondens, vel aduersario eius dans, quomodo puniendus. 12. *q.2. cap.Si quis de clericis* 1. & 2. Vide, *Instrumenta*. Vide, *Ecclesia*.
Scripturæ omnium actuum faciendæ sunt in causa, vt citationes, appellationes, renunciationes, depositiones, &c. alias processus est nullus. *Conc.Later.4. c.38.*
Vide, *Sacra Scriptura*. Vide, *Libri*. Vide, *Instrumentum*.

Scripturæ Sedis Apostolicæ.

Scripturæ sedis Apostolicæ, siue typis impressæ, siue manuscriptæ, quæ prætenduntur emanasse à Sede Apostolica, in qualibet materia, siue in forma breuis, siue sub plumbo, siue vt gratiæ, siue vt priuilegia, & quæuis aliæ, non faciunt fidem, nisi ostendantur originalia, vel nisi à Datario, aut Secretario Breuium recognoscantur, & approbentur, & sumptum extrahatur. *Vrban.8. in append. constit.31. In supremo.*
Vt scripturæ quæ præiudicant Cameræ Apostolicæ, faciant fidem præter dicta, debet ad recognitionem vocari Auditor, & Commissarius Cameræ. *ibid.* §.3.

Scriptores Romanæ Curiæ, & alij.

Vide, *Cancellaria*. *Collegium Scriptorum ibid.* Vide, *Camera*. Vide, *Literæ Apostolicæ*. Vide, *Pœnitentiaria*. Vide, *Archiuium*.
Scriptorum sedis Apostolicæ beneficia. Vide, *Beneficia*.
Scriptorum doctrinæ. Vide, *Doctrina*.

Scriptores de Auisi.

Scriptores de Auisi, &c. ad triremes damnandi, Romæ. *Gregorius* 13. *const.3. Ea est.*
Vide, *Menantes*. Vide, *Literæ de Auisi*.

Scrutinium.

Scrutinium faciendum in electione Papæ. Vide, *Papa electio*.
Scrutinium faciendum in ordinatione Diaconi. *De scrutinio cap.Ex parte tua.*
Scrutinium pro electione superiorum ordinis Eremitarum S. Augustini, quomodo faciendum. *Paulus V. const.80. Pastoralis*. Vide, *Fratres S. Augustini*.

Scurra. Scurriles.

Scurræ non possunt fieri clerici. *Conc.Tolet.17. c.23.*
Scurrilis clericus ab officio remouendus. *Concil.Agathen. c. 70. dist.46. cap.Clericus*. Vide, *Clerici*. Qui sunt inhabiles ad clericatum.

Scutiferi.

Scutiferi Cancellariæ Apostolicæ à Vicecancellario fiunt, sunt numero septem. *Sixtus V. const.106. cum pro sancta.*
Scutiferi S. Petri, sunt numero 26. fiunt ab eodem Vicecancellario. *ibidem.*
Scutiferi S. Pauli sunt 13. *ibidem.*

Secretarius.

Secretarij Cancellariæ à sex, aucti sunt ad 24. ab *Innocent.8.* & officia hæc facta fuerunt venalia ab eo ad redimendam mitram Papalem dictam Regnum mundi, & alia oppignorata pro centum millibus ducatis auri. *Innocentius 8. constitut.12. Non debet*. emolumenta eorum. &c. *ibid.*
Secretarium vnum domesticum debet habere Papa. *Innocentius 8. const.12. Non debet*. §.14. Vide, *Papa*.
Secretarij domestici officium, & cura Registri in Vaticano, emolumenta, & assignatio habitationum. *Sixtus V. constit.29. Romani*. Quam præeminentiam habet supra Collegium Secretariorum, *ibid.*
Secretarius Collegij, quæ possit, & debeat facere. Vnus ex eis est Referendarius. Habent Secretarii locum in cappella. Nisi dignitatem habeant, debent esse Notarii. Saltem primam tonsuram habeant. Vti possunt veste violacei coloris. *Sixtus V. const.29. Romani.*
Secretarii Papæ exempti sunt à gabellis, & non includuntur in reuocatione facta *ab Innocentio X. const.7. Et si. ibid.*
Vide, *Cancellaria*.

Secta.

Sectæ hæreticorum, multæ enumerantur. 24. *q.3. cap. Quidam autem*. Vide, *Hæretici*.

Sæculare.

Sæcularia negotia non tractanda ab Ecclesiasticis. *Concil. quod dicitur Apostolor. c.7. dist.88. cap.Episcopus. cap.perlatum*. Vide, *Clerici circa negotia*. Vide, *Negotia*.
Sæcularium negotia tractantes clerici, eijciantur. *ibidem. Conc. quod dicitur Apostolor. c.7.*
Sæcularia negotia, quæ sunt. Vide, *Negotia*.
Sæculari potestate obœdiens Ecclesiam, est deponendus. *Concil. quod dicitur Apostolor. cap.31.*
Sæcularia negotia debet scire Episcopus. Vide, *Episcopus*.
Sæcularibus non sunt committendæ res Ecclesiæ. *dist.89. cap. Indicatum*. Vide, *Ecclesiastica iurisdictio*.
Sæculares magistratus iurare debent, quod à suis terris eiicient hæreticos, & quilibet assumptus in potestatem debet hoc iuramentum facere. *Conc. Later.4. c.3.*
Vide, *Dominus*. Vide, *Hæretici*.
Sæculares non recipiendi in monasteriis, sed extra claustra. *Conc.cæsaraugustan. cap.3.*
Sæcularis dominus in tempore necessitatis, non potest per se imponere populis ieiunium, vel orationes, sed hoc debet facere Episcopus. *Nicolaus I. ad consulta Bulgar. c.56.*
Sæculum relinquere, est eius voluptatibus contraire. *concil. Mogunt.1. cap.16.*
Sæculares, olim, ter in anno communicare tenebantur.
Vide, *Eucharistia*.
Sæculares conferentes beneficia Ecclesiastica, sunt violatores Ecclesiasticæ immunitatis. *Leo X. constitut.10. Regimini*. Vide, *Laici*. Vide, *Beneficia à quo conferenda*.
Vide, *Laici*.

Securitas.

Qui gaudent securitate tempore belli. Vide, *Bellum*.

Sedere.

Sedendum non est, sed standum, dum legitur Euangelium. *Anastasius I. ep.1. c.1. de consecrat. dist.1. cap. Apostolica*.
Vide, *Euangelium*.
Sedendi ordo inter Episcopos est, vt Metropolitano cedant omnes; cæteri verò secundum ordinem antianitatis in ordinatione. *Conc. Brachar.1. c.24.*
Sedendi ordo in Conciliis. Vide, *Concilia*.

Sedes S. Petri.

Tres Sedes Sancti Petri, in tribus locis vna sunt. Vide, *S. Petrus*.

Sedes Romana, seu Apostolica.

Vide, *Apostolica*. Vide, *Ecclesia Romana*. Vide *Ecclesiasticus status*. Vide, *Papa*. Vide, *Litera*.
Sedi Apostolicæ non obedientes Episcopi, priuandi sunt. *Extra, de pœnis cap. Diuinis*. Vide, *Episcopus circa Papam*. Vide, *Papa*.
Sede Romana vacante, qui tenentur accedere, vel mittere ad Curiam. *Clement. de elect. cap. Ne Romani* §. *fin. Extrau. Ioann.22. de elect. Ad onus.*
Sede Romana vacante, Collegium Cardinalium non habet authoritatem Papalem, nisi eam, quam sibi concedit Papa, iuxta Constitut. *Gregory X.* in Concilio Lugdunensi.
Clement.

Clement. de elect. cap. Ne Romani. Vide, *Cardinales in conclaui.*
Sede Romana vacante potest Collegium Cardinalium prouidere de Camerario, & Pœnitentiario. *Clement. vbi supr. §. Et tamen.*
Sede Romana vacante, beneficia à quo conferenda.
Vide, *Beneficia reseruata Papæ.*
Sedis Apostolicæ census. Vide, *census.* Vide, *camera.*
Sedis Apostolicæ officiales, actu non exercentes sua officia, in quibusdam casibus subduntur ordinariis. *Leo X. constit. 10. Regimini.*
Sedis Apostolicæ officia, eorum iura, & emolumenta non possunt alienari. contractus sunt nulli. & alienantes, iis priuantur. Neque possunt commutari. *Sixtus V. constit. 106. cum suprema.* Vide, *Officia.*
Sedis Apostolicæ terræ à nullo occupandæ, & pœnæ. *Clem. 6. const. 3. Et si solertem.* Vide, *Excommunicationes Bulla Cœna.* Vide, *Ecclesiasticus status.* Vide, *Ecclesia Romana.*
Sedes Apostolicæ bona occupantes, vel scientes, & non reuelantes, sunt de facto excommunicati. *Pius 4. const. 4. Pastoralis.* Clerici suspenduntur ab officii; & à quauis dignitate, etiam Cardinalatu. *ibid.* Declarat, quæ sunt ista bona. & comprehendit etiam iocalia. *ibid.*
Vide, *Excommunicationes Bulla Cœna.*
Si beneficia pertinent ad sedem Apostolicam, lite pendente, fructus sequestrantur. Item fructus beneficiorum nulliter collatorum, siue in Vrbe, siue extra. & detentores beneficiorum litigantes tenentur ad damna, & expensas partium, etiam si cedant liti. *Pius 4. const. 17. Sanctissimus.*
Sedis Apostolicæ beneficiis vacantibus, fructus pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius 4. const. 32. cupientes.*
Vide, *Beneficia reseruata.*
Sedis Apostolicæ decreta. Vide, *Decreta, Decretales.*
Sedis Apostolicæ præiudicia circa iurisdictionem, dominia, &c. non approbata per literas Papæ non afferunt ius alicui, neque præscriptio aliqua ad hoc iuuat. Neque iuuat, non vsus, non publicatio, vel vsus contrarius, neque permissio impressionis librorum, qui continent hæc præiudicia. contrariæ concessiones abrogantur, & omnia in primum statum reducuntur. Et alia innumera circa hoc. *Vrbanus 8. in append. 2. const. 47. Romanus.*
Sedis Apostolicæ gratiam, vel iustitiam procurantes (siue clerici, siue laici vtriusque sexus, siue familiares curiæ, siue alii) promittentes, aut dantes aliquid, siue magnum, siue paruum; vel acceptantes promissionem; siue promissio sit occulta, vel tacita; siue sub verbis generalibus, siue specialibus, incurrunt excommunicationem Papalem ipso facto. *Extra, de sent. excommunic. cap. 1. Excommunicamus.* quæ est *constit. 1. Bonifacij 8.* Eamdem incurrunt recipientes, vel acceptantes. *ibid.* Item, qui sciunt dationem, vel promissionem, & intra tres dies non reuelant, vel Papæ, vel alicui, qui id Papæ referat. Excommunicatio præfata pro omnibus prædictis, Papæ est reseruata, neque absolui potest ab alio inferiore, nisi in mortis articulo. non verò absoluitur accipiens, nisi prius fiat satisfactio, erogando pauperibus, quod acceptum est, non absoluatur. Gratia verò, vel iustitia obtenta, nullius sit roboris.
Eamdem constitutionem confirmauit *Gregor. 13. const. 24. ab ipso Pontificatus.* & alias pœnas addit. Vide, *Daro.*
Et quia Doctores diuersimodè has Constitutiones relaxabant, eas confirmauit, & declarauit *Alexander 7. constit.* quæ incipit *Inter grauissimas, data die 2. Maij 1656.* sic autem declaratur.
In excommunicationem Papæ reseruatam, & alias pœnas à *Gregorio 13.* taxatas, incurrunt omnes dantes, vel promittentes pro gratia, vel iustitia apud sanctam sedem obtinenda, siue in spiritualibus, siue in temporalibus, siue mixtis: siue à Papa petatur, siue à ministris, & officialibus, etiam Episcopis, vel Cardinalibus; siue Papæ consanguineis, aut affinibus, etiam laicis; siue gratia apud eum pollentibus.
Item præfatæ Constitutiones habent locum non solum in iis, quæ iure naturæ prohibita sunt, sed quæ iure humano.
Mediatores quicumque, siue immediati, siue mediati, comprehenduntur in illis, cuiuscumque dignitatis sint.
Etiam si dationes, & promissiones fiant ob bonum finem ad hue ligant.
Comprehenduntur etiam, qui aliquid dant, vel promittunt, aut deponunt pro impedienda, vel differenda gratia. Sic & mediatores horum.
Promissio, vel datio extenditur etiam ad signa, aut verba æquiuoca, denotantia gratitudinem.
Neque fieri potest promissio, aut donum iudicibus, &c. habentibus iurisdictionem, neque mediatoribus pro defensione iuris quæsiti, neque pro assecutione acquirendi, ad redimendam vexationem.
Comprehenduntur etiam dantes, vel promittentes pro obtinendis gubernijs, vel officiis, etiam minoribus.
Item & Iudices, ac ministri, seu officiales, in iis, quæ pendent ab eorum arbitrio.
Comprehenduntur officiales, & ministri sanctæ sedis, qui in prouisionibus, vel earum occasione, aliquam pensionem imponunt ad sui, vel alterius fauorem; siue præstationem; siue responsionem; vel aliud onus.
Item, qui à partibus, vel interesse habentibus, vel mediatoribus, promissa, pacta, vel dona acceptant, sub assertione, quod officialium, vel magnatum, &c. operam, vel officia muneribus, vel pretio, &c. comparauerint.
Item promittentes, & pollicitantes, ac offerentes tradere, licet traditio non sit secuta; imo etiam si non sit acceptata.
Item illi, qui aliquid recipiunt, &c. ob familiaritatem, vel obsequium dominorum suorum, quod transferunt in commodum promittentium, vel dantium, vt gratiam, vel iustitiam eis obtineant, mediis dominis.
Curiales pro annuali labore, nec accipere, nec pacisci possunt aliquid vltra mercedem conuenientem labori.
Iudices, & ministri, quibus incumbit expeditio gratiæ, neque accipere, neque pacisci possunt, aliquid vltra taxam. Et hoc etiam si datum, vt promissum mouere non possit eorum animum ad faciendam gratiam, seu iustitiam.
Ad omnes supradictos casus expressos extenduntur præfatæ Constitutiones.
Omnes in qualibet mundi parte existentes, siue principales, siue mediatores, qui pro gratia, vel iustitia præfatis apud sanctam sedem dant, vel promittunt, comprehenduntur in præfatis Constitutionibus Bonifacii, & Gregorii. Idem *Alexander 7. ibid.*
Item comprehenduntur in illis Episcopi, Archiepiscopi, Primates, Patriarchæ, & alii quantumuis sublimes, etiam si habeant priuilegium, quòd non intelliguntur, comprehendi in Constitutionibus editis, vel edendis à Papa Alexandro, vel aliis antecessoribus.
Xenia esculenta, & poculenta dari solita Iudicibus, & ministris Romanæ Curiæ non censentur prohibita per eas Constitutiones.
Confirmatur pariter *constit. 140. Pij V. Et si Romani,* contra ambientes dignitates, vel officia, iurisdictionis administrationem habentia, eaque pretio, seu promissione procurantes.

Sedes Episcopalis.

Vide, *capitulum.* Vide, *Episcopus.* Vide, *Episcopatus quo ad translationem.* Vide, *Episcopalis Sedes.*
Sedium mutationes, fieri possunt ex necessitate. *7. q. 1. cap. Temporis.*
Sede Episcopali vacante, Capitulum confirmat, & infirmat electiones. *De maiorit. & obed. cap. cum olim causa.*
Vide, *capitulum.*
Sede Episcopali vacante, nihil innouandum. *Ne sede vacante cap. 1.*
Ea vacante, iudicium factum contra Ecclesiam, est nullum. *ibid. cap. fin.*
Sede Episcopali vacante, si mandatur, vt conferatur præbenda, & interim Episcopus creatur, si mandatum non fuerat executioni mandatum, conferatur ab Episcopo. *De rescriptis cap. Eam te.*
Sede Episcopali vacante, quid possit facere Capitulum, & quid non. Vide, *capitulum.*
Sedium Episcopalium ordo hic erat olim. Prima est Romana Dei

Dei beneficio, secunda Alexandrina, tertia Antiochena. *Anacletus ep.3.* Vide, *Patriarcha.*

Sede Episcopali vacante, beneficia quæ vacant, conferuntur à Papa. *Pius 5. const.55. Sanctissimus.*

Sedisiosus. Seditio.

Seditiosi non possunt fieri clerici. *Conc. Agathen. c.69. dist. 46. cap. Seditionarios. Post Concil. Toletan.17. cap.22.* Vide, *Clerici.*

Seditiosi per Episcopos coercedi. *Zephyrinus ep.1.*

Seditionem faciens contra Principem, potest excommunicari. *Conc. Tolet.4. c.75.*

Seditionem mouens ad faciendum nouum Principem, debet excommunicari. *Conc.Toletan.5. cap.4. Conc. Toletan.6. cap.17.*

Seditionem mouens contra Patriam, debet excommunicari. *Conc. Tolet. 6. c.12.*

Sella.

Deferri non debet in sella Episcopus portans reliquias, sub pœna cessationis à Missa. *Conc. Brachar.3. c.6.*

Seminarium.

Seminaria Clericorum io omni Cathedrali esse debent, & quomodo regenda. Vide, *Clericorum seminaria.*

Seminarium Coimbricense. Vide, *Coimbricensa.*

Sena.

Senarum Ecclesia in Etruria, erigitur in Archiepiscopalem, & eius suffraganei numerantur. *Pius II. const. 3. Triumphans.*

Senator Romæ.

Senator Romæ eligi non potest Imperator, aut Rex, vel Princeps, sine Papæ licentia, sub pœna excommunicationis, contra omnes, qui se ingerunt in tali electione. *De elect. in 6. cap. Fundamenta.*

Senator Romæ, cuiuscumque dignitatis sit, siue Imperator, siue Rex, siue alius Princeps, eligi non potest, nisi per annum. *ibid.*

Neque potest eligi aliquis in Senatorem Romæ, qui non sit Romanus. *ibid.*

Senatori Romæ, & Collateralibus concessa est iurisdictio supra Chirurgos, Barbitonsores, & alios tales. qui habentes vulnerum ootitiam, tenentur ad Senatorem referre. Quas causas, tam ciuium Romanorum, quam aliorum, potest iudicare. *Pius 4. const.34. Dilectos.*

Senex.

Senex non præsumitur incontinens in senectute, si non fuit in iuuentute. *De præsumptionib. cap. cum in iuuentute.*

Senes Ecclesiæ præ cæteris honorandi. *Conc.Carthag.4. c.82.*

Seniot ætate, non vita, est interpretandus. *dist.21. c.Cleros.*

Sententia.

Sententia proferri non potest inaudita parte. *Lib.2. constitut. Apost. c.51. de causa possessionis c.1.*

Sententia ferri non potest contra absentem, alias est irrita (nisi sit contumax.) *Concil. Nican.1. ex Iulio I. cap.22. Conc.Carthag.4. c.30. Zephyrinus epist.2. Cornelius I. ep.3. Iulius I. ep.2. c.24. & 31. Adrianus I. epist. decr. c.5. & 33.* ideo debet vocari. *ibid. De Procuratoribus c. Querelam.*

Senteotia lata contra absentem citatum, quando tenet, & quando non. *De sent. & re iudic. c. cum Bertoldus.*

Sententia potest ferri contra absentem (etiam depositionis.) si agitur per viam inquisitionis, etiam lite non contestata. *De dolo, & contum. cap. Veritatis.*

Sententia lata contra absentem in causa matrimoniali, non contumacem, est nulla. *De sent. & re indic. cap. Tenor.*

Sententia dari non potest à iudice non suo, alias est nulla. *Zephyrinus ep.1. Fabianus ep.3. Iulius I. ep.1. c.34. Adrianus I. epist. decret. c.18. & 40. De off. & potest. Iud. delegat. cap. Ex literis.*

Sententia dari non potest sine præsentia accusatoris. *Marcellinus I. ep.2. 3. q.9. c. Caueant. cap. Omnia. cap. Absente eo. cap. Non oportet. cap. Habetur. c. Re vera, cap. Absente aduersario. & c. Absens.* nisi ex contumacia absit. *ibidem.*

Sententia dari non potest sine defensionibus præuijs. *Marcellinus I. ep.2. Adrianus I. ep.decr. c.22. & 31.* Vide, *Damnare.* Vide, *Defensio.* Vide, *Deus.*

Sententia lata valet, si intra decem dies non fuit appellatum. *De sent. & re iudicata cap. cum inter.* Vide, *Appellatio.*

Sententia dari non potest in re dubia. *Iulius I. epist.1. cap.28. Damasus epist.4.*

Sententia data ad dictum testis corrupti, est reuocanda. *De testibus cap. Sicut vobis.* Sed probanda est prius corruptio testium. *ibid.*

Sententia dari non potest, nisi cognita causa. *Gregor. I. lib.2. ex regest. ep.27. Conc. Triburien.1. c.22.*

Sententia tardè proferenda, & tolerabilius est tardè inuenire innocentem, quam citò damnare nocentem. *Zosim. ep.4.*

Sententia data contra formam canonum, non subsistit. *Gregor. I. lib.2. ex regest. ep. 6. De sent. & re indic. c.1.*

Sententia lata per arbitros contra formam iuris, non tenet; etiam si confirmetur à Papa. *De confirmatione vtili, &c. cap. Examinata.*

Sententia diuortij, quando, & quomodo est reuocanda. *de sent. & re indic. cap. consanguinei.* Vide, *Diuortium.* Vide, *Tori separatio.*

Sententia data ex odio, non subsistit. *Gregor. 1. lib.2. ex regest. epist.6.*

Sententiam dans ex ira, grauiter delinquit. *11. q.3. cap. ira sæpè. & cap. Summoperè.* corrigenda est per rationem. *ibid. cap. cum apud.*

Sententia iniusta data ex metu, vel iussu Principum, est nulla. *Adrian. 1. in ep.decr. cap.79.*

Sententia iniusta, est teuocanda. *Conc. Hispal.2. c.6.* etiamsi commissio sit à Papa, *appellatione remota. Conc. Later. 3. in append. tit. de potest. Iud. deleg. c.4.* & *tit. de sententijs ibid. cap.5.*

Sententia superioris, siue iusta, siue non, est timenda. *Nicolaus 1. ep.10. 11. q.3. cap. Sententia. cap. Quibus Episcopi. Gregor.7. lib.9. ep.22.*

Sententia ferri non potest, sine probationibus. *30. q.5. cap. Nullum. 11. q.3. cap. Quamuis vera.*

Sententia capitalis dari non potest, nisi reus de se confiteatur delictum; vel per testes innocentes conuincatur. *Adrianus 1. ep.decr. c.57. 2. q.1. cap. Nos, c. iudex, cap. Sicut. c. Nihil, & cap. Primates. Conc. Vormat.1. c.42.*

Sententia non ferenda præcipitanter. *2. q.1. cap. Deus omnipotens.*

Sententia Iudicis sæcularis lata contra clericum, etiam isto consentiente, est nulla. *Honorius 3. ex Cirone, tit. de iudicijs cap.4.*

Sententia vltima, scripto proferenda est. *2. q.1. cap. Statutis generalibus.* alias nec nomen sententiæ meretur. *ibid. & cap. Legum.*

Et debet à iudice de recitatione scripti proferri, alias nulla est. *de sent. & re iudic. in 6. c.fin. Clem. de verbor. signif. c.fin.*

Sententia continens manifestam iniquitatem, est nulla. *De sent. & re iudic. cap. inter cæteras.*

Sententia iniusta, caret viribus. *11. q.3. c. iniustum.* est reuocanda. *ibid. cap. irritam.*

Sententia iniqua retractatur à superiore. *De sent. & re ind. cap. inter cæteras.*

Sententia lata contra Ecclesiam, ex consuetudine, non tenet. *De sent. & re iudic. cap. cum causa.*

Sententia non facit reum, neque innocentem. *11. q.3. cap. Quomodo, cap. Ridiculum, cap. Quid obest, cap. Temerarium, & cap. Sents.*

Sententia nequit retractari, nisi per authoritatem maiorem. *6. q.4. cap. Quod benè.*

Si ſententia retractatur ex appellatione, nihil obeſt iudici, qui ſententiauit. 2. *q.6. c. Hoc etiam*. (niſi ex malitia fecit.)

Sententia proferenda eſt pro iuſtitia, non pro præmio. 11. *q. 3. c. Qui rectè, c. Non licet, & c. Pauper dum*.

Sententia ferri non poteſt ſub conditione. 2. *q.6. c. Biduum*.

Si ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, detur cum conditione, ſuſpenditur ſi ante conditionem appelletur. *de appellat. &c. c. Preterea requiſiti*.

Sententia lata cum Procuratore reuocato, ſi ſit certum hoc, non præiudicat domino. *De procuratoribus cap. Ex inſinuatione*.

Sententia ſuper confecutionem iudicii obtenta à Procuratore reuocato, non valet. *ibid. c. In noſtra*.

Sententiam mutat Deus, ſi homo emendat delictum. *de penit. diſt.1. cap.64. Nouit. c. Si agamus, & c. Quam ob rem*.

Sententia Sedis Apoſtolicæ mutanda eſt ex cauſa. 35. *q.9. c. Apoſtolicę*. Vide, *Papa*. Vide, *Ecclesia Rom*.

Sententia mortis dari poteſt à Iudice chriſtiano. 23. *q.4. cap. Quaſitum eſt. q.5. c. De occidendis*.

Sententia lata poſt appellationem, eſt nulla. *Conc. Later.3. in append. tit. De teſtibus cogendis cap.10. & 22. De appellat. &c. cap. Dilectus filius*. ſiue in principali, ſiue in acceſſorio.

Sententia lata ex actibus non idoneis, eſt nulla. *conc. Later. 3. ibid. cap.24*.

A ſententia ſuperſedendum facta appellatione, & quomodo. Vide, *Appellatio*.

Sententia lata, non valent literæ commiſſionis, quæ ſuperueniunt. *conc. Later.3. in append. tit. de ſententiis c.1*.

Sententia poſſeſſionis data, debet pars introduci in poſſeſſionem, & non ſufficit dare pignora. *ibid. can.2*.

Sententia lata à delegato Papæ, debet per Epiſcopum executioni mandari. *concil. Later.3. in append. tit. de Poteſtate Iud. &c. cap.1*.

Sententia lata à delegato Papæ, dari poteſt executioni ab eodem, ſi Epiſcopus non vult exequi. *de poteſt. Iud. delegat. cap. 4*.

Sententia excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ferri non poteſt, niſi in ſcriptis. Vide, *Excommunicatio*. Vide, *ſuſpenſio*. Vide, *Interdictum*.

Sententia in cauſa beneficiali non tranſit in rem iudicatam, ſed poteſt ſuperior de iuribus partium inquirere. *de dolo, & contum. c. Cum olim D*.

Sententia lata in cauſa matrimoniali, non tranſit in rem iudicatam. *de ſent. & re iudic. c. Lator*.

Sententia lata contra actorem, in caſu appellationis confirmanda eſt, ſi fuit legitima. *de ſent. & re iudicata c. Cauſam quæ*.

Sententia præcipiente aliquid faciendum in termino, tempus appellationis eſt decendium, id eſt, decem dierum, & quomodo computandum. *de ſent. & re iudic. c. Quod ad conſultationem*. & incipit computari à die latæ ſententiæ, non à die termini. *ibid*.

Sententiarum nuncios carcerantes, incurrunt in excommunicationem. *Conc. Turon.4. c.15*. Vide, *Percuſſor*. Vide, *Iudices Eccleſiaſtici*.

Sententia probari poteſt per teſtes, quod ſit data. *de ſent. & re iud. cap. Sicut nobis*.

Sententia ſecunda, lata in ſecunda inſtantia contra primam, tenet, quando ab ea non appellatur. *ibid. cap. Inter monaſterium*.

Sententia lata contra priuilegium, ſiue oſtenſum, ſiue non, valet, ſi ab ea non fuit appellatum, vel ſupplicatum. *de ſent. & re iudic. c. Suborta*.

Sententia à qua fuit appellatum, retractatur, ſi conſtat, teſtes ad quorum tantum dicta fuit lata, fuiſſe conſpiratores, & receptos parte contradicente. *de ſent. & re indic. c. cum I. & A. de teſtibus c. Sicut vobis*.

Sententia reuocata ex defectu iuriſdictionis, ſaltem in vno iudice, iterum agitur de principali. *de ſent. & re indic. cap. Ad probandum*.

Si duo ordinarii ſententiant per contrarias ſententias, tenet ſententia pro reo, excepta cauſa matrimonii, dotis, libertatis, & teſtamenti. *ibid. cap. fin*.

Sententia lata contra Eccleſiam, ſede vacante, non tenet. *Ne ſede vacante c. fin*.

Sententia lata per falſas literas, non eſt executioni mandata. *de crimine falſi c. Super eo*.

Sententia definitiua ferri poteſt per verbum *ſtatuo*, vel *præcipio*. *de verbor. ſignif. c. In his*.

Sententiæ confirmatio à Papa poteſt peti, ſi iuſtè fuit lata. *de ſent. & re iudic. c. Ea quæ*.

Sententiæ Papalis executor, potens admittere exceptionem fraudis, non poteſt pronunciare ſuper toto negotio. *De de ſent. & re iudic. c. de cætero*.

Sententia Epiſcopi, & aliarum illuſtrium perſonarum, recitari poteſt per aliam perſonam. *de ſent. & re indic. in 6. c. fin*.

Sententia prolata à iudice ſtante, non ſedente, non tenet. *ib*.

Sententia ſcripta, ſi non recitetur litigatoribus, nulla eſt. *ib*.

Sententia lata pro culpis præteritis, vel præſentibus, ſine monitione, eſt nulla. *de ſent. excommunicat. in 6. c. Romana*.

Sententiæ tres in eadem cauſa non patiuntur exceptionem. *Clem. de ſent. & re iud. c.1*.

Sententia lata contra citatum extra territorium citantis, eſt nulla. *Clement. de ſent. & re iudic. c. Paſtoralis*.

Sententia facta, expirat delegatio. *de offic. & poteſt. Iud. deleg. cap. In literis*.

Sententia lata à iudice ſine iuriſdictione, eſt nulla. *ibid. c. Ex litteris*. contrarium dicere videtur. *Clement. de verbor. ſignificat. cap. fin*.

Sententia lata non conteſtata lite, eſt nulla, etiam ſi detur contra contumacem. *Vt lite non conteſtata cap. Accedens*.

Sententia prolata, ſed non redacta in ſcriptis, poteſt per teſtes, qui fuerunt præſentes, & poſſunt teſtificari de ea, ſcribendo depoſitiones eorum, valere. *De teſtibus, cap. Albericus*.

Sententia lata contra aliquem, præiudicat etiam illi, qui ſecundò habebat actionem in talem rem iudicatam. *de ſent. & re iudicata c. Quamuis*.

Si duo delegati ſententiant per contrarias ſententias, deciſio pendet ab arbitrio delegantis. *ibid. c. fin*.

Si duo compromiſſarii ſententiant per contrarias ſententias, nulla eſt ſententia. *ibid*.

Sententia lata contra reum arripientem iter ad Papam, aliis ſeruatis, eſt nulla. *De appellat. & recuſat. c. Dilecti filij*.

Sententia lata pro vno, prodeſt alijs habentibus, idem ius. *ibid. cap. Vna*.

Sententiæ excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, in ſcriptis ferri debent, & cum expreſſione cauſæ. intra menſem dandæ copiæ parti. Qui aliter facit, per menſem ſuſpenſus eſt ab ingreſſu Eccleſiæ, & à diuinis: & ſi celebrat, fit irregularis; & indiget diſpenſatione Papæ. *de ſent. excom. in 6. c.1*. Vide, *cenſura*. Vide, *Excommunicatio*.

Sententiæ excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, non ſuſpenduntur per appellationem. *ibid. c. Is cui*.

Sententiæ mutantur in melius, & moderantur à Romana Eccleſia. *de ſent. excom. in 6. c. Alma mater*.

Sententia tranſit in rem iudicatam, ſi appellatio ſit deſerta. *Clem. de appellat. & recuſat. c. Si appellationem*.

Sententiæ prolatæ ab Inquiſitoribus contra hæreticos, executioni mandantur à iudice ſæculari. *Innoc.8. conſt.10. dilectus*. Vide, *Hæretici*.

Sententiæ pecuniariæ in ſtatu Eccleſiæ, qua forma, & ritu poſſunt relaxari, & moderari. *Sixtus V. conſt.93. Ad Romanum*. §.16. 17. *& ſeqq*.

Sententiatus iniuſtè, non eget abſolutione. 11. *q.3. cap. cui eſt illata*.

Sententia. Vide, *damnare*.

Sententiatus. Vide, *condemnatus*.

Separatio. Separare.

Separatio tori, ſeu matrimonij, quibus cauſis, & quomodo facienda. Vide, *coniuges*. Vide, *diuortium*. Vide, *Matrimonium quo ad torum*. Vide, *Torus*. Vide, *Vir*. Vide, *Vxor*.

Separans ſe à fratribus, eſt ſchiſmaticus, non hæreticus. 3. *q.1. cap. Nulli dubium*.

Sepa-

Separantes ſe ab Epiſcopis, damnationem acquirunt. *7. q. 1. cap. Denique quam ſit.*

Sepelire. Sepeliri.

Sepeliri, olim, non poterant mortui intra Eccleſiam, ſed propè murum. *conc. Brachar. 1. c.36. 13. q.2. cap. Nullus. c. Non aſtimemus. conc. Tribur. 1. c.17. conc. Nannetēn. 1. c. 6. Gregor. 1. lib.4. Dialog. c. 53.*

Non poterat, olim, aliquis ſepeliri propè altare. *13. q. 2. cap. Præcipiendum.*

Sepeliri poſſunt mortui in Eccleſiis, & Baſilicis. *conc. Aurelian.4. cap. 21.*

Sepeliendorum funeralia, quomodo facienda. Vide, *Funeralia*. Vide, *Mortui*. Vide, *Defuncti*.

Sepeliri in Eccleſia, iuuat, ad orationes fidelium, quæ in ea fiunt. *Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c.99. 13. q.2. c. cum grauia. & c. Non æſtimemus.*

Sepeliri debet mortuus in eo loco, quem elegit viuus. *Extra, de ſepulturis c. Deteſtandæ.*

Sepeliri non debet more Eccleſiæ, qui ſe occidit ferro, veneno, &c. *Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c.98. 23. q. 5. cap. Placuit.* Vide, *Occidens*.

Sepeliens vſurarium. Vide, *Vſurarius*.

Sepeliri non poſſunt in Eccleſia, vel cemeterio, excommunicati. *De ſepulturis cap. Sacris.* Niſi ſint abſoluti. *ibid. cap. Parochiano. concil. Lateran.3. tit. De excommunicatis cap. 5.*

Si excommunicatus ſepelitur in Eccleſia, ſi oſſa eius diſcerni poſſunt, ſunt exhumanda, & projcienda; alias non. *ib.*

Sepelientes excommunicatos, vſurarios publicos, vel interdictos, ſunt excommunicati ipſo facto. *Clement. de ſepulturis c.1.* etiam ſi exempti id faciant.

Neque priuilegiati poſſunt ſepelire excommunicatos. *de priuil. &c. c. Ad hæc.*

Sepelientes tempore interdicti, etiam ſi exempti, excommunicati ſunt ipſo facto. *Clement. de ſepulturis cap.1.* Vide, *Interdicti tempore*.

Sepeliens Parochianum alterius, tenetur reſtituere corpus, & quæ habuit in funerali. *De ſepulturis cap. Ex parte canonicorum. & c. cum ſis liberum.*

Sepeliri non poteſt defunctus, niſi hæredes ſpondeant ſoluere quod debet ex mandato Eccleſiæ. *concil. Lateran.3. in append. tit. De ſepulturis c. 3.*

Sepeliri cupiens in Eccleſia aliena, dat portionem Eccleſiæ, in qua habet ſacramenta. *conc. Lateran.3. tit. De ſepulturis cap. 2.*

Sepeliendus in monaſterio, olim tenebatur relinquere medietatem Eccleſiæ parochiali. *De ſepulturis c. Relatum.* Sed circa hoc, ſtandum conſuetudini. *ibid. c. Certificari.*

Sepeliendus in monaſterio dat canonicam portionem Eccleſiæ parochiali, ſi eligit ſepulturam in ægritudine, ſecus ſi in ſanitate. *ibid. c. de his. concil. Later. 3. tit. de ſepulturis c.2.* Vide, *Regulares circa ſepulturas*.

Priuilegiati poſſunt ſepelire eligentes ſepulturam apud eos, ſoluta quarta funerali. *ibid. c. In noſtra. de pactis in 6. c.1. Pactum.* Vide, *Regul. vbi ſupra*.

Priuilegiati, ſi alios ſepeliunt non eligentes ſepulturam apud eos, totum reſtituunt. *de ſepul. c. In noſtra.*

Si verò fecerunt pactum cum parochis, &c. de non ſepeliendo, non poſſunt ſepelire. *De pactis in 6. c.1. Pactum.* Vide, *Pactum*. Vide, *Regular. vbi ſupra*.

Regulares liberam habent ſepeliendi facultatem. Vide, *Regul. circa ſepulturas. De pactis in 6. c. Pactum. Clement. de ſepult. c. Dudum.* ſoluta quarta funerali.

Regulares tempore interdicti poſſunt ſepelire ſuos oblatos (niſi fuerint cauſa interdicti) *De priuilegijs cap. Vt Priuilegia.*

Sepeliendus extra Eccleſiam propriam ſoluit quartam. *de ſepulturis cap. cum ſuper.* Circa quartam canonicam ſtandum eſt locorum conſuetudini. *ibid. cap. Certificari. & de ſepulturis in 6. cap. cum quis. Clement. de ſepulturis c. Dudum.* Et ſi duæ ſint parochiæ, quarta inter eas diuiditur, ſi alibi ſepelitur. *ibid. cap. Cum quis.*

Sepeliri vbi debet moriens in villa, ſi recreationis gratia ibi erat. *De ſepulturis in 6. c. Is qui.*

Sepeliri debet cum vltimo viro mulier, quæ plures habuit. *De ſepulturis in 6. c. Is qui §. Mulier.*

Sepelientes vſurarios, præter excommunicationem, ab officio ſunt ſuſpenſi. *De vſuris c. Quia in omnibus.*

Sepeliri ſecretò poſſunt clerici, tempore interdicti, ſi illud ſeruarunt. *De pœnitentijs, & remiſſion. c. Quod in te.*

Vide, *Clericorum priuilegia*. Vide, *Interdicti tempore*.

Sepelientes hæreticos, vel credentes eorum, vel defenſores, vel receptatores ſcienter, de facto ſunt excommunicati, neque poſſunt abſolui, niſi propriis manibus extumulent illos ſepultos. *de hæreticis in 6. c. Quicumque.*

Sepeliri non poſſunt Chriſtiana ſepultura tales receptatores, defenſores, &c. *De hæreticis c. Sicut ait.*

Sepelire poſſunt in ſuis Eccleſijs, ſuos ſeruitores, &c. fratres Minores, & Prædicatores. Vide, *Fratres N. N.*

Sepeliri volens cum habitu fratrum Minorum, vel Prædicatorum, ſepeliri non poteſt in alijs Eccleſijs, quam eorum, etiamſi alibi eligiſſent ſepulturam. *Sixtus 4. conſt.6. Regimini §.12. & conſt.19. Sacri. conſt.7. Regimini.*

Sepelire non poteſt vlla Eccleſia ſine licentia parochi, qui dat ſacramenta defuncto; nec etiam regulares. *conc. Later. 3. tit. de ſepulturis c.4.* ſub pœna anathem. *ibid.*

Sepulti à ſchiſmaticis tempore ſchiſmatis, non ſunt exhumandi. *Honorius 3. ex Cironc. de ſacramentis non iterandis c.1.*

Sepeliendi in Eccleſiis Fratrum Minorum de obſeruantia in Indiis, non debent plus ſoluere parochis, quam ſi alibi ſepelirentur. *Clemens 8. conſt. 96. Expoſitum.*

Pro ſepeliendis mortuis nil exigendum, niſi gratis datum. *Conc. Vaſenſe 2. c.6. 13. q.2. c. Præcipiendum.*

Vide, *Sepultura*, Vide, *Moriens*.

Sepultura.

Sepulturæ fieri non debent in baptiſterio. *Conc. Autiſiodoren. cap. 14.*

Sepulturas aliorum reſeruatas, vſurpantes, quomodo puniendi. *Conc. Toletan. 3. c.17.*

Sepulturas demoliens clericus, officio priuatur, & triennali pœnitentia punitur. *Conc. Tolet. 4. c.46.*

Sepultura non omnibus danda, ſed ijs, quos Epiſcopus, vel Parochis dignos indicat. *Conc. Meldenſe c.72.*

Sepultura morientis ab inteſtato, quæ. Vide, *Morient.*

Sepultura in Eccleſijs dari poteſt ſuſpenſis in patibulis. Vide, *ſuſpenſi*.

Sepultura non neganda morienti caſualiter, & non ſe occidenti. *De ſepulturis c. Ex parte.*

Sepultura eligi poteſt, vbi placet, & tandem detur ſibi decimæ ſoluuntur. *13. q.2. c. Vbicumque. Conc. Triburien. 1. c.15. De ſepulturis c.1. & in 6. c. Cum quis. §. Si quis.*

Sepulturæ electio fieri poteſt etiam ab vxore. *Concil. Later. 3. par. 50. cap. 63. de ſepulturis c. De vxore.* Sic etiam ab innupta. Vide, *Mulieris priuilegia*.

Sepulturæ electio fieri poteſt à filio familias, diuerſa à Patre, iuxta locorum conſuetudinem. *Conc. Later. 3. par. 50. c. 63.* Sed non poteſt legare, niſi peculium caſtrenſe. *de ſepulturis in 6. c. Licet.* Vide, *Filius*.

Impubes non poteſt eligere ſepulturam, ſi ita ſit conſuetudo; ſed in loco maiorum ſepelitur. *de ſepulturis in 6. c. Licet.*

Sepulturam eligens in aliena Eccleſia, vbi non eſt paterna, non dimiſſa portione Eccleſiæ Parochiali, nulliter eligit. *de ſepulturis c. Fraternitatem.*

Pater eligere poteſt ſepulturam filiis morientibus, vbi eſt conſuetudo. *de ſepulturis c. de vxore. §. Vtrum.*

Sepulturam eligere poteſt Pater filio impuberi, vbi eſt conſuetudo. ſecus ſi contra. *de ſepulturis in 6. c. Licet.*

Sepulturam eligere non poſſunt regulares, niſi multum diſtent à monaſterio. *De ſepulturis in 6. cap. fin.* Vide, *Regul. circa ſepulturas*.

Ad ſepulturæ electionem, nullus inducendus per votum, iuramentum, &c. *de ſepulturis in 6. c.1.* Id facientes pro Eccleſijs propriis, ſunt excommunicati. *Clement. de pœnis cap. Cupientes §. fin.*

Sepul-

Sepulturam eligens in aliena Ecclesia, soluit portionem Parochiali. *De sepultur. c.* 1. Vide, *Sepelire. vbi supra.*

Sepultura noua eligi potest, dimissa antiqua, etiam in loco minus religioso. *De sepultur. in* 6. *c. cum ss.* §. *Si quis.*

Sepultura neganda est excommunicato, si eo moriente (etiam pœnitente) propinqui non promittunt satisfacere pro eo, id est, mandato Ecclesiæ. *Conc. Later.* 3. *p.* 50. *c.* 52.

Vide, *Sepelire.* Vide, *Excommunicatus.*

Sepultura, quando neganda est ei, qui per annum stetit in excommunicatione, vel suspensione, vel interdicto, etiam si in morte sit absolutus. *Conc. Rauenn.* 2. *sub Clemente V. cap.* 28.

Sepultura neganda adultero, qui, vel retenta, vel pulsa vxore, tenuit concubinam, si per hoc fuit excommunicatus, & mansit in ea vsque ad mortem, etiamsi in morte fuit absolutus. *Conc. Rauenn. ibid. c.* 29.

Sepultura neganda est vsurario. Clericus eam dans, est suspensus ab officio, arbitrio ordinarij. *Conc. Rauenn.* 4. *sub Ioann.* 22. *c.* 15. Vide, *Vsurarius.*

Sepultura neganda est non restituenti malè ablata, scienti eos à quibus abstulit: & pœna clerici sepelientis. *Concil. Rauenn.* 4. *sub Ioann.* 22. *c.* 16.

Sepultura neganda est morienti in torneamentis, si ibi erat ad pugnandum; secus si erat ad videndum. *De sepult. c. fin.*

Sepultura neganda ei qui suspensus à diuinis se ingessit in eis (nisi pœniteat) durante illo interdicto, vel suspensione. *de sent. excomm. in* 6. *cap. is cui.*

Sepultura neganda inuasoribus Ecclesiarum, Religiosorum locorum, personarum; consiliarijs eorum; defensoribus, receptatoribus, &c. nisi ante mortem satisfecerint. *Conc. Turon.* 4. *cap.* 14.

Sepultura neganda morientibus in duello. *Conc. Toletan.* 22. *cap.* 20. Clerici sepelientes, priuantur officio, & beneficio. *ibid.* Fructus, quomodo applicandi. *ibid.*

Sepultura neganda raptoribus, nisi ante mortem satisfecerint. *ibid. c.* 22.

Sepultura neganda est ijs, cum quibus in vita non communicatur. *Conc. Colon.* 2. *p.* 7. *c.* 51. Item latronibus publicis; se occidentibus; existentibus in mortali, si absque signo pœnitentiæ moriantur. *ibid.*

Pro loco sepulturæ, nihil soluatur; nisi aliquid sponte detur pro Ecclesiæ luminaribus, &c. *Gregor.* 1. *lib.* 7. *ep.* 4. & *ex regest. lib.* 7. *ep.* 56. *Honorius* 3. *ex Cirone, de sepulturis c.* 1. *Concil. Meldense cap.* 72. (alias est quid simoniacum. *De simonia cap. Non satis, cap. cum in Ecclesia,*) 13. *q.* 2. *cap. Præcipiendum. cap. Questa est. cap. Postquam.* & *cap. in Ecclesiastico. Conc. Metense* 1. *cap.* 2. *Conc. Triburien.* 1. *cap.* 16. *Conc. Nanneten.* 1. *cap.* 6. *Concil. Claramontan. c.* 8. *Conc. Later.* 3. *c.* 7. & *in append. tit. de simonia c.* 10. *Conc. Oxonien.* 1. *cap.* 22. *de sepulturis cap. Abolenda. concil. colon.* 2. *par.* 8. *cap.* 1.

Pro exigendo pretio sepulturæ non fiant pignora, nec fideiussiones. *conc. Later.* 3. *tit. de sepulturis c.* 2.

Ad sepulturam mortuorum, non possunt christiani deferre cibos, &c. *de consecr. dist.* 1. *cap. Non oportet.*

Sepulturæ eligi potest etiam in Ecclesiis regularium. *concil. Triburien.* 1. *c.* 15. *conc. Later.* 3. *in append. tit. de sepultur. cap.* 1. 2. & *c. de sepultur. cap. Fraternitatem.* & *in.* 6. *c.* 1. *De excessibus Prælator. cap. Nimis iniqua. concil. Later.* 5. *sess.* 11. *const.* 4. *dum intra.*

Sepulturæ electio in Ecclesiis regularium per inductionem eorum, non tenet. & pœna inducentium. *de sepulturis in* 6. *cap.* 1.

Sepulturæ eligi potest liberè in Ecclesiis Fratrum Minorum, & Prædicatorum. *Extra, de sepulturis cap. super cathedram.* & cum eorum habitu sepeliri possunt. *Leo X. constit.* 23. *Dum intra* §. 10.

Sepulturæ in locis regularium. Vide, *Regulares circa sepulturas.* Vide, *Cæmeterium.*

Sepultura perpetua caret, locus, in quo fuit sepultus aliquis hæreticus. *de hæret. in* 6. *cap. Quicumque.*

Sepulturis Iudæorum, aut Saracenorum, Christiani non possunt interesse. *conc. Sabinense c.* 22.

Vide, *Christiani.* Vide, *Saraceni.*

Sepulturæ locus, seu terra, vendi non potest. *De sepulturis cap. Abolenda.*

Sepultura non neganda morienti ex improuiso, si præceptum confessionis, & communionis annuæ seruauit. *Reformatio Cleri Germaniæ cap.* 6.

Sepultura negari non potest, propter debita. *Reformatio Cleri Germaniæ cap.* 6.

Sepultura negari non debet vlli morienti in communione catholica. *Conc. Colon.* 2. *p.* 7. *c.* 51.

Sepulturæ terra vendi non potest. Vide, *Terra.*

Sepulturæ, seu sepulchra non debent esse ornata cum vexillis, armis, trophæis, &c. *Concil. Mediolan.* 1. *par.* 2. *tit. de sepulturis.*

Sepulturæ mortuorum sint in Cæmeterijs. *ibid.*

Sepulturæ in Ecclesiis, humi tantum dandæ non in loco excelso. & operimentum æquale sit cum solo Ecclesiæ. *Concil. Mediol. ibid.*

Sepulchrum.

Sepulchris defunctorum, etiam si mortui sint cum opinione sanctitatis, appendi non possunt, imagines, tabellæ, &c. ex qualibet materia, sine recognitione ordinarii, referenda Sedi Apostolicæ, & ab hac approbanda. *Vrban.* 8. *constit.* 37. *Sanctissimus.* §. 3.

Neque possunt in eis accendi lampades. *ibid.* Excipiuntur, qui ex communi consensu Ecclesiæ, vel per vsum immemorabilem; vel scripta Sanctorum Patrum, cum Sedis Apostolicæ, ac Ordinarii tolerantia coluntur. *ibid.* §. 4.

Si pro aliis deferantur tabellæ, imagines, &c. conseruentur in aliquo secreto loco, donec dominus aliter disponat. *ibid.*

Vide, *Defunctorum sepulchra.* Vide, *Imagines.* Vide, *Mortui.*

Septuagesima.

In Septuagesima, olim, clerici tenebantur ieiunare, & à carnibus abstinere. *Dist.* 4. *cap. Statuimus. ex Thelesphoro in epist. decret.*

Nunc autem non tenentur. Vide, *Sacerdotum obligationes.*

Sequestrum. Sequestrare.

Sequestrum, quando debet reuocari, & quomodo. *de sequestratione possessionis cap.* 1.

Sequestrari potest res petita ob contumaciam rei. *de dolo, & contumacia cap. Ex literis.*

Sequestrari possunt fructus, si habens possessionem causa rei seruandæ dissipat. *de sequestratione possessionis c. dilectus.*

Sequestrari possunt fructus possessionis, si appellatur à sententia. *ibid. cap. fin.*

Sequestratione beneficii, etiam curati, facta per ordinarium ex sententia Sedis Apostolicæ, committitur beneficium ab ordinario personæ idoneæ, donec, &c. quæ plenam de eo curam gerit, fructus conseruat (demptis necessariis pro oneribus) eique restituat, qui causam vicerit. nec obstat si à sententia appelletur. *Clement. de sequestrat.* & *c. vn.*

Sequestrationem impediens, si est vnus ex litigantibus perdit ius, quod ad rem habet, eo ipso. *ibid.*

Sequestratione facta, non potest altera pars vti fructibus, &c. & si quid distrahitur, in pristinum statum reuocetur. *Honor.* 3. *ex Cirone, de sequestratione possess.* & *c.* 1.

Serena.

Serenæ in Kalendis Ianuarij, more gentilium non sunt faciendæ. *Conc. Antissiodoren. c.* 1.

Serui circa ordinationes.

Serui, antequam perfectè manumittantur, non possunt fieri clerici. *Conc. quod dicitur Apost. c.* 82. *Gelas. ep.* 9. *Conc. Lucense* 2. *c.* 46. *conc. Tolet.* 1. *c.* 16. *conc. Tribur.* 1. *c.* 29. *conc. Melsitan. cap.* 11. *dist.* 54. *cap. Nullus. cap. Nulli. c. Magnus. cap. Qui. cap. Quicumque. cap. de seruorum. Conc. Lateranen.* 3. *in append. tit. de depositione cap.* 19. & *par.* 30. *cap.* 56.

cap. 56. *De seruis non ordinandis cap.* 1. *& cap. Consuluit.*
Serui Ecclesiarum si sint probatæ vitæ, possunt ordinari clerici. *dist.* 54. *c. Multos.*
Episcopo ordinante aliquem seruum in diaconum, vel Presbyterum scienter, maneat in ordine, sed Episcopus satisfaciat domino pro eo. Si ipse nesciebat, & alii supplicarunt, isti tenentur satisfacere. *Conc. Aurelian.* 1. *c.* 10. *dist.* 54. *c. Si seruus.* & in *Conc. Aurelian.* 5. *c.* 6. dispositum est, vt seruus inuito domino ordinatus, reuocari possit. & si à domino maletractetur, Episcopus duos seruos domino soluat, si scienter fecit. Vide, *Episcopus circa ordinationes.*
Serui manumissi, quando possunt ordinari. Vide, *Serui manumissi.*
Seruus ordinatus domino sciente, & non contradicente, remaneat liber. *dist.* 54. *c. Si seruus.*
Serui non possunt ad vllam dignitatem Ecclesiasticam promoueri, nisi fiant liberi. & Episcopus scienter ordinans, per annum suspendatur à missa. *conc. Aurelian.* 3. *c.* 13.
Seruus factus sacerdos, latenter, quomodo puniendus. *Dist.* 54. *c. Ex antiquis.*
Seruus factus clericus, talis remaneat semper. *dist.* 54. *c. Frequens, & c. Quis, aut leges.*
Seruus ordinatus inuito domino, deponatur. *conc. Later.* 3. *in append. tit. de depositione c.* 19. & domino restituatur. *ib.*
Si seruus ignotus in regione aliqua ordinatur, & postea à domino cognoscitur, si hic non vult eum liberare, deponatur, & ei restituatur. *Conc. Lateran.* 3. *par.* 50. *c.* 56. *Post conc. Tolet.* 1. *cap.* 16. si consenuit dominus, remaneat in ordine. *ibid.* & *De seruis non ordinandis cap. De seruorum. & c. Consuluit.*
Seruo facto Presbytero moriente ab intestato, quomodo diuiduntur eius bona. *de successoribus ab intestato c. Sancto.*
Vide, *Famuli.* Vide, *Ordinatio.* Vide, *Clerici, qui sunt inhabiles ad clericatum.*

Serui manumissi.

Serui manumissi ab Ecclesia, per eam postea iudicandi sunt. *Conc. Matisconense c.* 7.
Possunt etiam de commissione Episcopi à laico iudicari. *conc. Tolet.* 3. *c.* 7.
Serui manumissi à quocumque, non possunt amplius in seruitutem reuocari, alias ab Ecclesia defendantur. *Conc. Aurelian.* 5. *cap.* 2. *Conc. Parisien.* 3. *cap.* 9. & isti euadunt serui Ecclesiæ. *ibid. c.* 9.
Seruus manumissus ab Ecclesia, ordinari potest; & quidquid acquirit est Ecclesiæ. *de seruis non ordinandis c. de famulis.*
Seruus manumissus ab Ecclesia, si eam accusat, vel contra eam testificatur, priuatur libertate. *ibid.*
Seruus manumissus à domino, ordinatus, si nolit pro domino psalmos canere, &c. accusetur ad Episcopum, & degradetur. *de seruis non ordinandis c. Nullus.*
Seruus manumissus ab Ecclesiasticis, vt fiat clericus, tenetur ei Ecclesiæ seruire, non alteri. *ibid. c. Eo libentius.*
Seruus simpliciter ab Ecclesiasticis manumissus, potest alteri Ecclesiæ inseruire. *ibid.*
Seruus manumissus, vt fiat monachus, tenetur obseruare. *De conditionibus appositis. c. Cum sit proprium.*
Serui Ecclesiæ, manumissi non possunt à successore reuocari in seruitutem. *Conc. Emerit. c.* 20.
Vide, *Manumissi.* Vide, *Liberti.*

Serui Ecclesiarum.

Serui Ecclesiarum, cum qua cautela, & formula, possunt ordinari. *Post Conc. Tolet.* 1. *c.* 17. Vide, *Ecclesiarum serui.*
Serui fugitiui Ecclesiarum, si retineri non possunt, dum reuocantur, ab Episcopo possunt distrahi. *Post Conc. Toletan.* 1. *cap.* 21.
Serui Ecclesiæ non possunt manumitti à Rectore, nisi hic in duplo compenset valorem. *De rebus Ecclesiæ non alien. cap. Consensus.*
Serui Ecclesiæ non possunt à Prælato manumitti, si ipse de suo nihil det Ecclesiæ. *ibid. c. Episcopi.*

Serui monasterii non possunt manumitti ab Abbate. *dist.* 54. *cap. Abbati.*
Serui ab Ecclesia manumissi. Vide, *Serui manumissi.*
Serui Ecclesiæ non sunt fatigandi angarijs. qui id faciunt, excommunicentur. 12. *q.* 2. *cap. Ecclesiarum seruos.* Vide, *Ecclesia immunitas.*
Serui Episcoporum & clericorum, eodem priuilegio gaudent. *ibid. c. Ecclesiarum seruos.*
Serui Ecclesiæ non possunt testamentum facere. 13. *q.* 2. *cap. Illud etiam.*
Ecclesiæ serui si sint probatæ vitæ, possunt ordinari clerici. *Dist.* 54. *cap. Multos.*
Vide, *Ecclesiarum serui.* Vide, *Famuli.* Vide, *Liberti.* Vide, *Mancipium.* Vide, *Manumissi.*

Serui circa matrimonia.

Vide, *Matrimonia inter quas personas fieri possunt validè.*
Serui possunt matrimonium contrahere. *Post ep.* 3. *Iulij* 1. 29. *q.* 2. *cap. Omnibus. Conc. Later.* 3. *De sponsalibus secundo c.* 7. ...
Seruus, & serua, etiam si dominis diuersis subdantur, possunt facere matrimonium. 29. *q.* 2. *c. vlt.*
Serua donata libertate, potest cum domino suo nubere. *Post ep.* 3. *Iulii* 1. *c.* 10. 29. *q.* 2. *c. Si quis ancillam.*
Serui fugientes ad Ecclesiam, vt possint per hoc contrahere matrimonium, quomodo tractandi à clericis. *Conc. Aurel.* 4. *c.* 24.
Seruam ducens putans liberam, potest dimittere, & aliam accipere. Si verò sciebat esse seruam, non potest. 29. *q.* 2. *c. Si quis liber, & c. Si fœmina.*
Idem de fœmina accipiente seruum. *ibid. c. Si fœmina.*
Seruum se faciente viro, vxor non euadit serua. 29. *q.* 2. *cap. Perlatum.*
Seruus, etiam inuito domino, potest contrahere matrimonium. *Conc. Later.* 3. *in append. tit. De sponsalibus secundo c.* 7. *de coniugio seruorum c.* 1.
Seruus per hoc quod facit matrimonium, non remanet liber à seruitute. *ibid.* Vide, *Famuli.* Vide, *Mancipia.*

Serui Christiani, & alij.

Serui Iudæorum Christiani, qui ab eis maletractantur, si confugiunt ad Ecclesiam, quomodo tractandi. *Concil. Aurelian.* 3. *c.* 13.
Debent iusto pretio per Christianos redimi. *Conc. Aurelian.* 4. *c.* 30. Vide, *Christiani.* Vide, *Iudæi.*
Serui Christiani non possunt à Iudæis vendi Catholicis. *Concil. Tolet.* 10. *c.* 7.
Seruus Christianus per vim circumcisus à Iudæo domino, liber remanet. *Conc. Meldense c.* 73.
Etiam seruus alterius Sectæ, gaudet hoc priuilegio, si circumciditur. *ibid.*
Seruus à Iudæo captus, si vult fieri Christianus, liber manet. *De Iudæis c.* 1.
Seruus Christianus à Iudæo circumcisus per vim, si ad Ecclesiam confugit, non restituitur. 17. *q.* 3. *c. Iudæi.*
Seruus infidelis veniens ad fidem, fit liber. *Dist.* 54. *c. Fraternitatem. c. Si quibus. c. Et si. & c. Præsenti.*

Serui ad Ecclesiam confugientes.

Serui confugientes ad Ecclesiam, protegendi sunt apud dominos, & componendi eum eis. *Gregor.* 1. *lib.* 5. *ex reg. ep.* 1.
Serui fugientes ad Ecclesiam, & petentes baptismum, sunt redimendi per Ecclesiam, & baptizandi. neque possunt amplius emi, aut vendi. *Gregor.* 1. *lib.* 6. *ep.* 31.
Serui fugientes ad Ecclesiam, sub conditione restituendi sunt dominis. 17. *q.* 3. *cap. Metuentes. & cap. Id constituimus.* Cum impunitate restituuntur. *De immunitate Eccles. cap. Inter alia.*
Vide alia in præcedenti titulo. Vide, *Ecclesia, ad eam confugientes.*

Seruis prohibita.

Serui, neque pro, neque contra dominum, possunt examinari. 4. q. 2. c. *Si testes*.
Serui aduersus tutores, non audiendi. 12. q. 2. c. *Quaestionem. cap. Insolitum, & c. Episcopus qui*.
Serui, ratione, seu praetextu religionis, non possunt contemnere dominum; alias ipsi, & suadentes id facere, sunt anathema. *Conc. Gangrensi c. 3. 17. q. 3. c. Si quis seruum*.
Serui non possunt fieri religiosi, absque consensu Domini. *dist. 54. cap. Generalis, & cap. Admittuntur*.
Vide, *Regul. Relig. quis potest ingredi, & quis non*.

Seruorum priuilegia.

Seruus excommunicatus ob percussionem clerici, potest ab Episcopo absolui, si adire non potest Papa, eo quod damnum patitur dominus. At si excessus sit grauis, ac enormis, & adsit scandalum, tenetur adire Papam. *de sent. excommunic. c. Relatum*.
Si seruus fugiens comprehenditur, est illi ignoscendum. *Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. c. 21*.
Seruorum impudicitiam attentans, ad quid tenetur. *De poenit. dist. 1. cap. 12*.

Serui Beatae Mariae.

Vide, *Fratres Seruorum B. Mariae*.

Serui Praelatorum Romanae Curiae.

Serui Praelatorum Romanae Curiae, post obitum Praelatorum, non possunt petere, aut praetendere salarium, nisi per biennium ante mortem. *Paulus 3. const. 43. Cum sicut*.

Seruientes.

Seruientes Militiarum, Monasteriorum, Hospitalium, &c. subduntur ordinario, exceptis iis, qui actu viuunt sub obedientia praefatarum Militiarum, Monasteriorum, & Hospitalium. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 11*.

S. Seuerinus.

S. Seuerini Oppidum in Piceno, erigitur in Ciuitatem. *Sixtus V. const. 49. Superna*.

Sibylla.

Sibyllarum authoritas non sequenda. *dist. 37. c. Si quid veri*.

Sicarius.

Sicarii persequendi. Vide, *Ecclesiasticus status*.

Sicilia.

Siciliae Episcopi, semel in quinquennio, tenentur accedere ad limina Apostolorum. *Gregor. 1. lib. 5. ep. 3*.
Siciliae Episcopi tenentur quotannis facere inuentarium de actis criminalibus, & illud custodire. Quando autem moriuntur, tenentur confessario sigillatum relinquere, qui Conuentui insigniori Regularium consignet, donec alius Episcopus instituatur. *Pius V. const. 121. Muneris*.
Siciliae Episcopi, quas procurationes exigere possunt, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis*.

Sigillum.

Sigillo aureo, vel argenteo non possunt vti Regulares. *Concil. Nicaen. ex Arabico, c. 76*.
Sigillum instrumenti, quando praesumitur esse falsum. *De fide instrumentorum c. Inter dilectos*. Vide, *Instrumentum*. Vide, *Scriptura*.

Sigillum Regis falsificans clericus, deponatur, & in exilium mittatur. *De crimine falsi c. Ad audientiam*.
Sigillum cum propriis insignibus habere debent omnia Collegia, Conuentus, Praelati, Abbates, Archidiaconi, & superiores omnes, ac officiales, & eo vtantur pro scripturis authenticis. *conc. Londinen. 2. c. 29*.

Signum.

Signum, quid sit. *de consecrat. dist. 2. c. Signum*.
Signa externa dantur, vt ducant hominem ad cognitionem, & cultum Dei: & ideo in illis non est habenda tota fiducia, sed in internis. *conc. colon. 2. par. 9. c. 15*.

Signatura.

Vide, *Referendarii*.
Signatura iustitiae potest se intromittere in causis Camerae. *Clemens 8. const. 65. In conferendis. §. 38. & 41*.
Vide, *Camerae causae*.

Syluester. Syluestrini.

S. Syluester baptizauit Constantinum. *Nicolaus 1. ep. 8*.
Syluestrini Monachi. Vide, *Monachi*.

Silentium.

Silentio aliquando vti debet superior, & aliquando loqui. *Dist. 43. c. Sit Rector*.
Silentium in choro à Canonicis, & omnibus est seruandum. *conc. Treueren. 4. c. 4*. Vide, *Chorus*.

Symbolum fidei.

Symbolum, & oratio Dominica dicenda sunt à Christianis. *conc. Mogunt. 1. c. 45*. Negligentes dicere, ieiunio, vel alia poena afficiantur. *ibid*.
Parentes curent, vt filii dicant illa, ea lingua, qua possunt. *ibidem*.
Symbolo addenda sunt illa verba, De Spiritu Sancto, quod etiam à Filio procedit. *Conc. Aquisgran. 1*.
Vide, *Spiritus Sanctus*.
Symbolum, olim, ante octo dies Dominicae Resurrectionis in omnibus Ecclesiis publicè erat recitandum. *conc. Agathen. c. 13. de consecr. dist. 4. c. Symbolum*.
Symboli fidei formula, quaenam est. *conc. Trid. sess. 3*.
Symboli in qualiber Dominica in Ecclesia recitandum. *concil. Tolet. 3. c. 2*.
Symbolum non recitatur in diebus pro festis in Missa B. Mariae. *de celebrat. miss. c. Consilium*.
Symbolum Constantinopolitanum recitandum in missa omni Dominica. *Eugen. 4. in decr. vnionis Armenorum*.
Symbolum S. Athanasii, tenendum in Ecclesia. *ib. §. Sexto*.
Vide, *Fidei professio*.

Simon. Simonia.

Simon Magus virtute sancti Petri ex aere cecidit. *Lib. 6. const. Apostolic. c. 9*.
Simonia ab Ecclesia est extirpanda. *Greg. 1. lib. 4. ep. 56*. Fuit prima haeresis Ecclesiae. *Lib. 7. ep. 50. lib. 7. ex regist. epist. 112. & 116. lib. 9. ex regist. ep. 40. 51. 53. & 54. Gregorius 7. lib. 9. ep. 34*.
Simoniam non persequens, habet partem cum Simone. *1. q. 1. c. Quisquis, & c. Quos constiterit*.
Simonia committitur manus, vel linguae munere. *1. q. 1. cap. Sunt nonnulli*.
Simonia fauore, vel pecunia fit, cum datur pro eis aliquid Ecclesiasticum. *1. q. 3. c. Saluator*.
Simonia tripliciter fit, manu, id est, munere; lingua, id est, precibus, & fauore: & obsequio, id est, seruitio. *concil. Melfitanum c. 3. Gregorius 7. lib. 6. ep. 34. 1. q. 1. c. Statuimus. c. Sunt nonnulli, & c. Quibusdam*.

Simo-

Simonia eſt, beneficium promittere pro ſpirituali obſequio. *De ſimonia. cap. Cum eſſent.*

Simonia eſt pecuniam exigere pro Religionis ingreſſu, pro Prælatis faciendis, pro benedictionibus, pro ſepultura, pro olei ſancti receptione, &c. huiuſmodi. *De ſimonia c. Non ſatis, & cap. cum in Eccleſia corpore.*

Simoniæ crimen eſt omnium grauius. *1. q. 7. c. Patet ſimoniac.*

Simonia eſt celare peccatum pro pretio. *De ſimonia. c. Nemo.*

Simonia eſt, pœnitentes à reconciliatione remouere pro pretio, vel fauore. *ibid. cap. Nemo.*

Simonia eſt recipere pecuniam pro Chriſmate. *De ſimonia. cap. Ea qua.*

Simonia eſt facere homagium pro habendis ſpiritualibus. *ibid. cap. Ex diligenti.*

Simonia eſt dare ex pacto aliquid præſentatori ad beneficium, ſecus ſi ſponte, & liberè detur. *De ſimon. c. Ex tua.*

Simonia eſt accipere aliquid pro aſſignandis officijs Eccleſiaſticis. *De ſimonia cap. Ad noſtram.*

Simonia eſt ſoluere pecuniam ad quietandum contradicentem in beneficio. *ibid. cap. Matthaus.*

Simonia eſt abſoluere aliquem excommunicatum, pro pecunia. *ibid. cap. Ad aures.*

Simonia eſt ſpiritualia quæcumque vendere. *De ſimonia. cap. cum in Eccleſia. cap. Non ſatis.*

Simonia eſt dare Eccleſiæ bona, &c. vt quis recipiatur in canonicum. ſecus ſi abſque hoc pacto fiat. *De ſimonia. cap. Tua nos.*

Simonia eſt permutare quodcumque ſpirituale, pro temporali. *De rerum permutat. cap. fin.*

Simonia eſt exigere aliquid pro conſecratione Eccleſiæ, vel benedictione. *De ſimon. cap. ſicut pro certo.*

Simonia imputari non poteſt electo confirmato, ſi contra voluntatem ſuam data fuit pecunia. ſecus tamen eſſet ſi ipſe ſolum non diſſenſiſſet. *De ſimonia. cap. ſicut tuis.*

Simonia eſt, ſi ordinans facit pactum cum ordinato, vt hic non recipiat prouiſionem &c. *ibid. cap. ſi quis ordinauerit.*

Vterque priuatur officio per triennium, & ordinatus indiget diſpenſatione Papæ. *ibid.*

Simoniæ crimen, vt Læſæ Maieſtatis, eſt puniendum. *De ſimonia cap. Licet Heli.*

Simonia committitur ſi electione facta à maiori parte, & turbata à minori, datur huic pretium ad eam quietandam. *Conc. Later. 4. in append. tit. de electione c. 4.*

Simonia eſt ſi clericus remittit exigentiam decimarum pro pecunia. *De rerum permut. cap. fin.*

Simonia eſt aliquid exigere pro ſacramentorum collatione, vel aliis functionibus Eccleſiaſticis faciendis. *De ſimonia. cap. cum in Eccleſię.*

Sed non eſt ſimoniacum ſi aliquid detur, & accipiatur non ex pacto, ſed alio titulo, vt dono, eleemoſyna, &c. & ſint modici pretij, vt electuaria, vinum, &c. *De ſimonia cap. Et ſi quęſtiones & c. Dilectus.*

Simoniam committens in adminiſtratione ſacramentorum ab ordinario puniatur. *Pius V. conſt. 5. cum primum § 9.*

Simoniam committens dando, vel accipiendo, excommunicationem ipſo facto incurrit, etiam ſi Epiſcopus, vel Cardinalis ſit. *Conc. Conſtant. in conſtitut. Martini V. ſeſſ. 43. Extra de ſimonia. cap. cum deteſtabile.* Vide, *ſimoniaci.* Vide, *ſimoniacorum pœna.* Vide, *Iudices Romę.* Vide, *ſedes Apoſtolica.*

Simonia eſt dare aliquid pro Vicariatu, vel alia iuriſdictione ſpirituali. *De ſimonia. cap. conſulere.*

Simonia eſt ſoluere aliquid pro habenda iuriſdictione Epiſcopali. & pęna dantis, ac accipientis. *Ne prælati vices c. 1. & 2.*

Simonia eſt tranſactionem facere de ſubiectione, & ſuperioritate ſpirituali. *De tranſactionib. c. Pręterea.*

Vide, *Eccleſię non dandę pro pretio.* Vide, *Beneficium per ſimoniam.* Vide, *ſedes Apoſtolica.*

Simonia à quo denuncianda, & pœna non denunciantium.

Simoniam quilibet Catholicus poteſt accuſare. *De ſimonia. cap. ſi dominus, & cap. Quotiens,*

Simoniacos poteſt quilibet accuſare, etiam ſeruus, meretrix, & criminoſus. *ibid. cap. Tanta.*

Simoniam ſcientes ab aliquo commiſſam, tenentur reuelare, alias non poſſunt abſolui. *Extra, de ſimonia. cap. cum deteſtabile.*

Reuelans ſimoniam etiam ſi complex impunis ſit. *ibid.*

Vide, *Electio.*

Sciens, aliquem per dona, munera vel promiſſa procuraſſe gratiam, vel iuſtitiam apud ſedem Apoſtolicam, ſi intra tres dies non reuelat, incurrit excommunicat. Papæ reſeruatam. *Extra, de ſent. excommunic. cap. Excommunicamus.* Vide, *ſedes Apoſtolica.*

De ſimonia infamatus, vel accuſatus.

De ſimonia infamatus, licet non conuictus, tenetur ſe purgare, & ſi deficit, punitur, vt reus. *Conc. Later. 3. in append. tit. de ſimonia c. 13.*

Alij compurgatores debent eum purgare, & ſi aliquis eorum deficit, reus priuandus eſt officio, & beneficio. *Conc. Later. 3. in append. p. 50. c. 14.*

De ſimonia infamatus ſi non ſe purgat, conuictus eſt. *De ſimonia cap. de hoc autem.*

De ſimonia accuſatus debet à celebratione Miſſæ abſtinere, donec ſe purget. *Gregorius I. lib. 5. epiſt. 3. 2. quaſt. 5. cap. Accuſatum.*

Pendente accuſatione, vel lite, eſt ſuſpenſus à diuinis. *De ſimonia cap. Accuſatum, & cap. Quotiens.*

De ſimonia accuſatus, vt reus læſæ maieſtatis eſt puniendus. *15. q. 3. cap. Sanè quiſquis.*

De ſimonia accuſatus poteſt excipere de inimicitia, vel conſpiratione, non verò de alijs. *De ſimonia cap. Per tuas.*

Simoniacus. Simoniaca actio.

Simoniaci ſine miſericordia deponendi. *Concil. Roman. ſub Alexandro II. 1. q. 1. c. Erga ſimoniacos.* ſi laudabiliter viuant, poteſt eis dignitas conſeruari. *1. q. 5. cap. Eos qui.*

Simoniaca eſt tranſactio de poteſtate, & ſubiectione ſpirituali. *De tranſactionibus. cap. Preterea.*

Simoniaca eſt quælibet permutatio ſpiritualis pro temporali. *De rerum permut. c. fin.*

Simoniacè ordinatus, dicitur apoſtaticus. *Diſt. 79. c. Si quis.*

Simoniaci quare gratiam non præſtant, quam vendere volunt. *Cauſa 1. q. 1. cap. Gratia.*

Simoniacè ordinatus, inaniter dicitur ſacerdos (id eſt, quo ad executionem.) *1. q. 1. cap. Quicumque, & cap. Qui per pecunias.*

Spoliandus eſt honore. *Concil. quod dicitur Apoſtolorum. c. 30. 1. q. 1. cap. Presbyter. cap. Benedictio. cap. Excommunicandus, & cap. Reperiuntur.*

Simoniacè ordinatus non poteſt in ordine pœnitentiam agere. *1. q. 7. cap. Requiritis.*

Simoniaca eſt ordinatio, quæ fit per fauorem. *1. q. 1. cap. ſunt Nonnulli.*

Simoniaca ordinatio, quomodo dicitur falſa. *1. quaſt. 1. cap. Ordinationes.*

Simoniaci non habent fidem integram. *1. q. 1. cap. Petrus, & cap. cum omnis.*

Simoniaci ab omnibus vitandi ſunt, & ſi non reſipiſcunt per poteſtates ſæculi ſunt opprimendi. *1. q. 7. cap. Patet ſimoniacos.*

Simoniaci dant maledictionem, quando dant aliquid. *1. q. 1. cap. Ventum eſt.*

Simoniacorum hæreſis, quare eſt damnabilior omni alia. *1. q. 1. cap. Eos, & cap. Multipliciter.*

Simoniacus paſtor, nihil boni confert ouibus. *1. q. 1. c. Fertur.*

Simoniacè electus, &c. ſi renunciat, & poſtea eligatur, ex tunc habet locum. *De ſimonia c. Ex inſinuatione.*

Simoniacæ electiones, poſtulationes, prouiſiones monaſteriorum, dignitatum, officiorum, Eccleſiarum, beneficiorum quorumcumque, ſunt nullæ ipſo iure. *Martin V. in Concil. Conſtantienſe ſeſſ. 43.*

Et ſic electi, inſtituti, &c. præter excommunicationem Papæ

reſeruatam, quam ipſo facto incurrunt, non poſſunt facere fructus ſuos. *Extra, de ſimonia cap. cum deteſtabile. Eugenius IV. conſt.7. cum deteſtabile.*

Simoniaca electio caſſanda eſt, etiam ſi electus neſciret. *de ſimonia cap. Nobis.*

Electus, non eſt ſimoniacus, ſi ipſo prohibente, data eſt pecunia, &c. *ibid. cap. Sicut tuis.*

Simoniaca eſt electio, etiam ſi electores id malitioſè fecerunt in diſpendium electi. *de ſimonia cap. Nobis fuit.*

Simoniæ reus poteſt ſolum excipere de inimicitia, & conſpiratione, non verò de aliis. *ibid. cap. Per tuas.*

Simoniaci ſunt, qui procurant per dona, munera, vel promiſſa, gratiam, aut iuſtitiam apud ſedem Apoſtolicam, & mediatores. & pœna.

Vide, *Sedes Apoſtolica.* Vide, *Simoniacorum pœna.*

Simoniaca electio Papæ, eſt nulla, & irrita. Vide, *Papa electio.* Vide, *Beneficia per ſimoniam.* Vide, *Electio.* Vide, *Electus.* Vide, *Sedes Apoſtolica.*

Simoniæ cauſæ, & indicia.

Simoniarum cauſæ iudicantur à Iudice, Romæ exiſtente, ſpecialiter deputato ad has, & beneficiales confidentias, & inſtitutus eſt *à Sixto V. conſtit.71. cum de omnibus.*

Hic Iudex amplam habet iuriſdictionem contra omnes perſonas de ſimonia diffamatas, vel accuſatas, etiam Patriarchas, Cardinales, &c. *ibid.*

Simonia, quæ committitur in Sacramentorum adminiſtratione, ab Ordinario cognoſcitur, & punitur. *Pius V. conſtit. 5. cum primum. §.9.*

Simoniæ Iudex. Vide, *Iudices Romæ.*

Simoniacorum pœna.

Vide, *De ſimonia accuſatus*, ſupra. Vide, *Ordinans.* Vide, *Ordinatus.* Vide, *Beneficia non obtinenda cum pretio.*

Simoniacus, vt reus læſæ maieſtatis eſt puniendus. 15. q.3. *cap. ſanè quiſquis.*

Simoniaci dans, & accipiens, ſunt anathema. 1. q.1. *cap. Placuit.*

Simoniaci ab omnibus ſunt vitandi; & ſi non reſipiſcunt, per poteſtates ſæculi ſunt opprimendi. 1. q.7. *cap. Patet ſimoniacos.*

Simoniaci conuicti deponendi ſunt, & extra ordinem debent pœnitentiam facere. *Leo IV. ep.2.* 1. q.7. *c. Requiritis.*

Simoniacè procurantes gradum Eccleſiaſticum, digni ſunt morte. *conc. Meldenſe c.43.*

Simoniacus dans, & accipiens, ſunt infames. 1. q.3. *c. vlt.*

Simoniaci non poſſunt eſſe ſacerdotes. 1. q.1. *c. Quicumque. & cap. cum liqueat.*

Simoniacus eſt deponendus. *De ſimonia c. Sicut ſimoniaca. & cap. De hoc autem.* Id eſt, ſi non ſe purget.

Simoniacus notorius, vel infamatus; non ſe purgans, deponitur. *ibid. cap. inſinuatum, & cap. Ex tua.*

Simoniacus occultus non deponatur; ſed ipſi inſinuetur, vt ab officio abſtineat. *De ſimonia c. Ex tua.*

Simoniacus vendens tenetur ad reſtitutionem eorum, quæ accepit. 1. q.3. *c. ſi quis dator.*

Simoniam confeſſus de ſe, etiam dum cauſa alterius fieret, pęna ordinaria punitur. *De confeſſis c. cum ſuper.*

Simoniacè obtinens Eccleſiam, in monaſteriis tantum poteſt gaudere exercitio ordinum. 1. q.5. *c. Eos qui.*

Vide, *Eccleſia non danda per pretium.* Vide, *Beneficia non obtinenda cum pretio, &c.*

Simoniacè ordinans eſt priuandus. 1. q.1. *c. ſi quis Epiſcopus. Eugenius IV. conſtit.7. cum deteſtabile.*

Simoniacè ordinans, lepram vendit, non officium. 1. q.1. *cap. cito, & cap. cum ordinaretur.*

Dat maledictionem ſimoniacus, quando dat aliquid. 1. q.1. *cap. Ventum eſt.*

Simoniacè ordinatus non poteſt vlterius promoueri, neque aliis præeſſe. *conc. Rom. ſub Alexand. II.* Vide, *Ordinati.*

Simoniaci Epiſcopi, deponuntur à Papa. *Gregorius 7. lib.2. epiſt.76. lib.3. epiſt.1.*

Simoniacè obtinens canonicatum, vel præbendam, non poteſt ea retinere. *Gregor. 7. lib.5. epiſt.1.*

Simoniacè ordinati, &c. tenentur in manu Archiepiſcopi renunciare. *Greg. 7. lib.6. ep.36.*

Simoniacè ordinati priuati ſunt ſuſceptis, & fiunt inhabiles ad alios. *Conc. Lat.3. in append. tit. de depoſitione c.2. & tit. de ſimonia can.13.* at non priuantur, ſi ſe purgant. *ibid. cap.13.*

Simoniacè ad dignitates promoti, nullum ius acquirunt, & ad reſtitutionem tenentur. *Conc. Conſtant. ſeſſ. 43.*

Simoniacè ordinati, eò ipſo ſunt ſuſpenſi ab executione ordinum. *Conc. Conſtant. ibid.*

Excommunicationem eo ipſo incurrunt. *Zoſimus ep.3.*

Simoniaci ſunt excommunicati vitandi. *Gregorius 7. lib.1. epiſt.11. & 15.*

Simoniacè ordinans, vel aliud ſpirituale, dans, vel accipiens, honore priuatur, & excommunicatur. *Concil. Nicenum 2. cap.5.*

Simoniaci cuiuſcumque conditionis ſint, ſiue Epiſcopi, ſiue Archiepiſcopi, vel Cardinales, ipſo facto ſunt excommunicati: tam dantes, quam accipientes; & promoti ipſo facto ſuſpenſi ſunt ab ordinibus, quos acceperunt. *Extra, de ſimonia. cap. cum deteſtabile.*

Simoniam reuelans, etiam ſi complex, impunitatem lucratur. *ibid.*

Simoniaci ſunt, qui apud Sedem Apoſtolicam procurant gratiam, vel iuſtitiam, per dona, munera, vel promiſſiones. Item mediatores, & omnes iſti incurrunt excommunicationem Papæ reſeruatam. *Extra, de ſent. excommunicat. cap. Excommunicamus.*

Vide, *Sedes Apoſtolica.*

Item, qui acceptant, ſeu recipiunt, eamdem incurrunt. *ibidem.*

Simoniaci omnes, & mediatores, ſiue manifeſti, ſiue occulti, cuiuslibet dignitatis, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Cardinales, Reges, &c. excommunicationem incurrunt Papæ reſeruatam, ſuſpenſionem ab officijs, &c. *Eugenius IV. conſtit.7. cum deteſtabile.*

Pœnas omnes contra ſimoniacos confirmat. *Concil. Later. 5. ſeſſ.9. in Bulla de reform. Pius V. conſt.5. cum primum*, ac *conſtit.140. Et ſi Romani. & Alexander 7. conſtit. Inter grauiſſimas, data die 22. Auguſti* 1656.

Vide, *Sedes Apoſtolica.* vbi numerantur omnes caſus huius materiæ.

Simoniæ cooperatores, vel mediatores.

Simoniacæ ordinationis mediator, ſi clericus, priuetur omni gradu: ſi laicus, anathematizetur. 1. q.1. *c. Si quis Epiſcopus. Conc. Nannetén.1. cap.7.*

Simoniæ tractatores, vel mediatores, excommunicationem Papæ reſeruatam ipſo facto incurrunt. *Extra, de ſimonia cap. cum deteſtabile.*

Eamdem incurrunt mediatores ad obtinendam gratiam, aut iuſtitiam apud ſedem Apoſtolicam.

Vide, *Simoniacorum pęnæ.* Vide, *Sedes Apoſtolica.* & *in tit. præced.*

Simoniaco pecuniam accommodantes, vt emat, &c. ſi clerici, Epiſcopi, vel Presbyteri, ſuo gradu priuetur. ſi laici, anathematizentur. *Conc. Rom. ſub Ioanne 12.*

Simoniaco cooperantes, vt Nuncij, & Notarij facientes inſtrumenta, eiſdem pœnis ſubiacent, quibus principales. *Conc. Mediol.1. p.2. tit. Quæ pertinent ad beneficia.*

Vide, *Sedes Apoſtolica.*

Simoniacus abſolutus.

Simoniacus etiam à Sacr. Pœnitentiario Romæ, abſolutus, ſiue à reali, ſiue à conuentionali, etiam occulta, non poteſt in loco, vbi commiſit ſimoniam, habere beneficium, nec fructus perceptos facere ſuos. *Pius IV. conſtitut. 53. In ſublimi.*

Aliæ inhabilitates ſimoniacorum. Vide, *Simoniacorum pœnæ, ſupra.*

Simpli-

Simplicitas.

Simplicitas Ecclesiastica, non debet à Scholasticis contemni. *dist.* 38. *c. Sedulò*. *c. Indignum*. *c. Locutio*, & *c. Ecclesiastica*.
Vide, *Ecclesiæ catholicæ proprietates*.

Simpliciter, & *de plano*.

Simpliciter, & de plano procedere, quid sit. *de verbor. significat. cap. Forus*. Vide, *Procedere*, vbi distinctè declaratur, quid sit.

Simulare . Simulans.

Simulare, aliquando est licitum. 22. *q.* 2. *c. Vtilem*.
Simulationem non admittit Romana Ecclesia in ijs, quæ pariunt scandalum. *Extrau. Ioann.* 22. *de verbor. signific. cap. Ad conditorem*.
Simulans personam alterius pro obtentione beneficij, est excommunicatus, & beneficiis omnibus priuatur, & dispositio nulla est. *Paulus* 4. *const.* 12. *Inter cætera*.
Vide, *Fingens*. Vide, *Persona*.

Sindicus.

Sindicus cum salario instituendus est à religiosis pro causis Conuentus. *De Sindico c. vn.*
Sindici fratrum Minorum de Obseruantia, quas facultates habent circa contractus, & alias dispositiones fratrum. *Paulus* 4. *const.* 1. *Ex clementi*.

Singularis.

Singulares de Vniuersitate possunt reprobare Instrumentum falsò factum nomine Vniuersitatis. *de prob. c. Tertio loco*.

Synodus.

Vide, *Concilium*.
Synodus, Græcum nomen est, idem significans, quod latinè cœtus, vel comitatus. *dist.* 15. *c. Canones*.
Synodum tenentur adire Episcopi; & si infirmi sunt, alios tenentur mittere ad eam pro se. *Conc. Aurelia.* 2. *c.* 18. 5. *q.* 3. *cap. Si ægrotant*.
Synodus Diœcesana quolibet anno est facienda ab Episcopo, ad quam Abbates, & clerici Diœcesis tenentur ire. *dist.* 18. *Annis*. *De accusat. cap. Sicut*. *Conc. Tolet.* 1. *cap.* 1. *Leo X. const.* 10. *Regimini*. §. 12. *Conc. Trident. sess.* 24. *de refor. cap.* 2.
Et compelli possunt per Episcopum, omnes Abbates, & sacerdotes, vt Synodo adsint. *de maiorit. & obed. c. Quod super*.
In synodo Diœcesana, quid faciendum. *de accusat. c. Sicut*.
Vide, *Concilium*. Vide, *Episcopus circa concilia*.
Synodum non adiens Episcopus, excommunicetur, & in sequenti Synodo absoluatur. *Conc. Arelat.* 2. *c.* 19.
Synodus Prouincialis, omni anno facienda. *De accusat. c. Sicut*, & quomodo facienda. *ibid. Leo X. const.* 10. *Regimini*. Sed *conc. Trid.* decernit vt quolibet tertio anno fiat. *sess.* 24. *de reform. c.* 2. Vide, *conc. Prouinciale*.
Synodus 6. generalis à Papa Adriano fuit confirmata. *dist.* 16. *c. Sextam*. fecit Canones. *ibid. c. Habeo*, & *c. Quoniam*.
Ad synodum conuenire, etiam debent omnes Prælati, & Decani rurales, id est, Rectores Ecclesiarum. & de reformatione in ea agendum est. *conc. colon.* 2. *p.* 14. *c.* 18.
Synodi decreta per dictos decanos, & Archidiaconos publicanda sunt in suis Ecclesiis. *ibid. c.* 19.
Ad synodum ex officio accedentes, pro illo tempore debent sustentari à suis Ecclesiis. & ad hoc compellendæ sunt Ecclesiæ. *conc. Colon.* 3. *tit. De synodorum*, &c. *c.* 1.
Vide, *Concilium Prouinciale*. Vide, *Conc. synodale*.

Siniscalcus.

Siniscalcus Cancellariæ. Vide, *Cancellaria*.

Sipontum, *seu Manfredonia*.

Sipontinus Archiepiscopus in Sipontina Ecclesia, vbi tenetur missam dicere, debet facere Chrisma. *Honorius* 3. *ex circone, tit. de celebratione missarum c.* 4.

Socius.

Socius criminosus non recipitur in testem. *Inlins* 1. *ep.* 2. *c.* 15. *de testibus cap. Veniens*. Nec etiam socius simoniæ. *ibid.*
Vide, *Testes*.
Socius muneris, non potest esse testis. *de testibus c. Veniens*.
Socius criminis potest esse testis contra hæreticos; defensores eorum; receptatores; & fautores. *de hæreticis in* 6. *c. In fidei fauorem*.
Socii coniurationis possunt compelli ad se examinandum. *De testibus cogendis c. vlt.*
Sociorum iniuriam non repellens, similis est ei, qui facit. 23. *q.* 3. *c. Non in inferenda*.
Socius peruersorum, negat Christum. 11. *q.* 3. *cap. Existimant*. Vide, *Confessus in iudicio, in principio*.

Societas.

Societas Iesuitarum. Vide, *Iesuita*.
Societas Hospitalis Orfanorum. Vide, *Hospitale Orfanorum*.
Societates Officiorum Romæ, contrahi non possunt, nisi de Officiis Romanæ Curiæ Vacabilibus. *Paulus* 4. *const.* 7. *inter cæteras*.
Societatem officii cum aliis facientes, non possunt pecunias accipere, vltra dimidium valoris officii, alias nullus est contractus. *ibid.*
Ad faciendum contractus Societatis officii, est necessaria signatura Papæ. *ibid.* sed hoc est reuocatum, *infra*.
Societas officii potest imponi super officio Cancellariatus, quod venditur à Camera. *Paulus* 4. *const.* 10. *Romanus*. §. 4.
Societates officii in statu Ecclesiæ iniri possunt absque signatura Papæ, & in hoc reuocata est Constitutio Pauli IV. *Pius* 4. *const.* 12. *Cum sicut*.
Non possunt accipi pecuniæ vltra valores officiorum; & vendentes societates tenentur hoc exprimere in instrumentis, quantas pecunias acceperint super officiis, sub pœna priuationis officiorum; absque tamen præiudicio creditorum, si non possit eis aliter satisfieri, & alia circa has societates. *ibi.*
Societatis contractus vsurarii, ex Constitut. *Sixti V.* qui nam sint. Vide, *Contractus*.
Societas ad lucrum fieri non potest, nisi socii æqualiter conferant; vel alter operam, alter rem; & æqualiter diuidant. Nec aliquid vltra partem dandum est cooferenti pecuniam. Neque potest fieri pactum, vt sors sit salua, & lucrum diuidatur, nisi pro vtroque pars sit salua. *Conc. Mediol.* 1. *p.* 2. *tit. de vsuris*.
Pro societate animalium in omnibus casibus, etiam fortuitis, standum est periculo eius, qui dederit, nisi ex vitio socii id accidat. nec potest fieri pactum, vt sors sit semper salua, nec etiam ex primis fœtibus; neque solui potest aliquid certum pro animalibus præter sortem. *conc. Mediol. ibid.*
Si animalia dantur æstimata, ita vt sors semper maneat salua danti, hic nihil omnino potest percipere. *ibid.*

Sodomia . Sodomita.

Sodomia est pessimum peccatum, & præ omnibus fugiendum. *Lib.* 6. *const. Apostol. c.* 27. *lib.* 7. *c.* 3. 32. *q.* 7. *c. Offerebat. c. Flagitia*. & *cap. Vsus*.
Sodomitæ grauissimè puniendi. *Gregor.* 1. *lib.* 8. *ep.* 5. & 25. Si clerici, exilio perpetuo; si alii, verberibus, exilio, excommunicatione, &c. ita statuit *conc. Tolet.* 16. *c.* 3. Sed *concil. Paris.* 6. *lib.* 1. *c.* 34. decernit esse plectendos pœna statuta *à concilio Ancirano*. hoc autem *conc. can.* 16. decernit, vt qui ante 20. ætatis annum id commiserit, per 15. annos in pœnitentia teneatur, &c. alia; si post ætatem 20. annorum, & vxorem habens id fecerit, 25. annos teneatur in pœnitentia, &c. si vltra 50. annum quis existens, & vxo-

& vxorem habens id facit, vſque ad finem non communicet, &c. *ibid.* At *in tit. De exceſſibus Prælatorum, &c. cap. Clerici*, pœna delinquentis clerici eſt expulſio à Clero, & detruſio in monaſterio. Laici verò eſt excommunicatio, & ſeparatio à cœtu fidelium. Ita ex *Concil. Later.3. c.11.*

Sodomitæ pagani, qui cum Chriſtianis pueris id faciunt, pęna pecuniaria, & flagellis puniri poſſunt. *Concil. Later. 3. par.50. c.48.*

Tandem *Pius V. conſt.5. Cum primum. §. 11.* ſtatuit, vt ſodomiam committens, curiæ ſæculari tradatur plectendus; & ſi clericus, prius degradetur. Idem confirmat in *conſtit. 72. Horrendum*, vt ſcilicet clerici omnes, ſiue ſæculares, ſiue Regulares, ſi ſodomiam commiſerint, omni beneficio priuati degradentur, & curiæ ſæculari tradantur.

Vide, *Carnale peccatum*. vbi multa habes. Vide, *Pueri*.

Solemnitas.

Solemnitatem Eccleſiaſticam omittens, & vadens ad ſpectacula, excommunicetur. *Conc. Carthag.4. c.88.*

Solemnitates Paſchæ, Natalis Domini, & Quadrageſimæ, à ciuibus non celebrentur in villis, ſed in Ciuitate. *De conſecrat. diſt.3. c. Nulli ciuium.*

Solemnitas ordinis iudiciarij non ſeruata, ex partium conſenſu, non reddit proceſſum irritum. *Clement. de verbor. ſignificat. cap. fin. in fine.*

Sollicitantes in confeſſione.

Sollicitantes mulieres in actu confeſſionis, ab Inquiſitoribus iudicandi ſunt. *Pius 4. conſt. 31. Cum ſicut.*

Sollicitantes, vt incurrant pœnas taxatas *à Gregorio 15.* debent eſſe ſacerdotes; qui quaſcumque perſonas in confeſſionario, ſiue in confeſſione, ſiue prætextu confeſſionis, ſiue ante confeſſionem, ſiue immediatè poſt prætextu confeſſionis ſollicitant per turpes ſermones, &c. *Gregor. XV. conſt. 34. Vniuerſi Dominici.*

Vide, *Confeſſores ſollicitantes.*

Sollicitator.

Sollicitator Cancellariæ. Vide, *Cancellaria.*

Sollicitatorum officium, & obligatio Romæ. *Paulus V. conſtit. 71. tit. De Aduocatis Procur. & ſollicitatoribus.*

Soluere. Soluens. Solutio.

Solui nihil debet pro beneficiis, præbendis, & aliis, nec paſtum, nec paſtellum, &c. *1. q. 3. c. Si quis obiecerit.* Vide, *Beneficia, &c.* Vide, *Simonia.*

Solui nihil debet pro baptiſmo, vel Confirmatione. Vide, *Simonia*. Vide, *Baptizatus*. Vide, *Chriſma*. *Gelaſius ep.9.*

Soluens indebitè, poteſt repetere, probando, ſic ſoluiſſe. *De ſolutionibus c.fin.*

Soluens Prælato pecuniam, nè moleſtetur in ſuo iure, ſi Prælatus non attendit, poteſt repetere pecuniam. *de ſimonia c. Dilectus.*

Soluere aliquid pro vicariatu, vel qualibet adminiſtratione ſpirituali, eſt ſimonia. *de ſimonia cap. Conſulere.* Vide, *Simonia.*

Soluens aliquid pro Epiſcopali iuriſdictione habenda, eſt ſimonia, & quomodo puniendus, dans, & accipiens. *Ne Prælati vices c.1. & 2.*

Soluens aliquid pro obtinenda gratia, vel iuſtitia à Sede Apoſtolica, mediator, &c. quas pęnas incurrunt. Vide, *Dans*. Vide, *Sedes Apoſtolica.*

Solutiones, quæ fiunt ex voto, ſemper faciendæ in eadem menſura. *de cenſibus c. Ex parte.*

Solutio tributi, arguit ſubiectionem. *de cenſibus cap. Omnis anima.*

Solutio cenſuum Eccleſiarum facienda eſt, iuxta valorem antiquæ monetæ, pro tempore, in quo cenſus ſunt impoſiti. *ibid. cap. Olim cauſam.*

Solutio anticipata locationum bonorum Eccleſiæ eſt nulla, & non præiudicat ſucceſſori, non obſtante priuilegio in contrarium. *conc. Trid. ſeſſ.25. de refor. c.11.*

Soluendi, & ligandi poteſtas. Vide, *Dare*. Vide, *Eccleſia Catholica*. Vide, *Ligare*. Vide, *Poteſtas.*

Sommaſca.

Sommaſchæ Religio inſtituitur ſub *Pio 5. conſt.78. Iniunctum.*

Sommaſchæ Religioſis, multa priuilegia concedit *Sixtus V. conſt. 4. Aequum.*

Sommaſchæ vniuntur clerici doctrinæ Chriſtianæ Auenionis. *Paulus 5. conſt.97. Ex iniuncto.* Vide, *Clerici Congregat. Sommaſchæ.*

Somnus. Somnium.

Somni abſtinentia nimia eſt mala. *de conſecrat. diſt.5. c. Non mediocriter.*

Somnijs incumbentes, quinquennio pęniteant. *conc. Ancir. cap. 23.*

Soror.

Sororem occidens. Vide, *Occidens.*

Sorores duæ ſimul poſſunt nubere, cum duobus fratribus. *Gregorius 1. lib.12. ep.31. c.5.*

Sorores duas ducens in vxores, non poteſt fieri clericus. *concil. quod dicitur Apoſt. c. 19.*

Sororem vxoris ducens in vxorem, per quinque annos pęniteat, & à communione abſtineat, niſi infirmitas cogat communicare. *conc. Elibert. c.61.*

Sororem vxoris cognoſcens, quomodo puniendus. *conc. Ancir. cap. 24.*

Si neſciebat, & hoc probatur, poteſt vti ſuo coniugio. Illa verò numquam poteſt nubere, ſi id ſciebat. *34. q. 1. cap. In lectum.*

Sorores duas carnaliter cognoſcens, poſt pęnitentiam, poteſt matrimonium celebrare cum alia muliere, ſi ſit laicus. *concil. Vormatien. 1. c. 33. Nicolaus 1. in decret. tit. de Pœnitentia c.5.* Etiam ſi fornicariè vtramque cognouit.

Pęnitentia eſt, vt per tres annos Euchariſtia careat, carnem non manducet, & ieiunet, exceptis feſtis, & dominicis. *ib. cap. 36.*

Sed *conc. Tribur. 1.* ſtatuit, vt vſque ad finem vitæ pæniteat, & ſit continens. *c.45.*

Soror verò, quæ de alia ſciebat, ſimiliter pęniteat. Si verò ſit impoſſibile continere, cum aliis contrahat. *ibid.*

Sed Papa in ſtatu Eccleſiæ ſtatuit, vt duas ſorores carnaliter cognoſcens, pęna mortis puniatur.
Vide, *Carnalis copula*. Vide, *Carnale peccatum.*

Soror vxoris defunctæ, poteſt cum eius viro contrahere, ſi illa non habuit copulam cum eo. *conc. Later. 3. in append. tit. de ſponſalibus ſecundo c.5.*

Sororem vxoris carnaliter cognoſcens, quando debet ſeparari ab vxore. Vide, *Matrim. quando ſeparanda.*
Vide, *Matrimonia prohibita ratione conſanguinitatis.*

Vide, *Matrimonia prohibita ratione affinitatis*. Vide, *Matrimonia, quibus prohibita in pœnam*. & alia de matrim.

Sortes. Sortilegi.

Sors, quid ſit, & quomodo mala. *26. q.5. c. Sortes.*

Sors aliquando non eſt mala. *26. q.2. c. Sors.*

Sortibus vtendum non eſt exemplo Matthiæ, & Iudæ. *26. q. 2. cap. Non exemplo.*

Per ſortes opetandum non eſt. *26. q. 2. c. Non ſtatim. Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c. 77.*

Sortes mittere ad diuinandum eſt maleficium. *26. quaeſt.5. c. Sortes.*

Sortes has mittentes, excommunicantur. *ibid.*

Sortes ſequentes clerici, excommunicantur. *26. q.5. c. Si quis clericus. & c. Contra.*

Per ſortes fieri non poſſunt electiones. *de ſortilegis c. Eccleſia.* Vide, *Electio.*

Per ſortes accipi non poſſunt compromiſſarij. *ibid.* Vide, *Electio*. Vide, *Compromiſſarius.*

Sorti-

Sortilegi sunt, qui ficta religione prædicunt, & diuinant futura. *26. q.1. cap. sortilegi.*

Sortilegi audiendi non sunt. *26. q.2. c. intelligi voluit.*

Sortilegiorum multa sunt genera, & quæ. *26. q.1. c.1.*

Sortilegiorum ars per Episcopos à suis populis arceatur. *Post Conc. Anciran. c. 1. Conc. Antisiodor. c.4.*

Sortilegijs vacantes sunt persequendi ab Ecclesia. *Gregor. I. lib.9. ex regest. epist.47. 26. q.5. cap. Peruenit ad nos. cap. Episcopi. & cap. Contra Idolorum.*

Sortilegiis vacantes, excommunicandi sunt. *Concil. Venetic. c. vlt. Conc. Aurel.1. c. 32.*

Sortilegijs vacans, vel sortilegos consulens, est excommunicatus ipso facto. *Conc. Sabinen. c.25.*

Sortilegiis credens, perdit fidem. *Post Conc. Ancir. c.2.*

Sortilegiis vacans, est fustigandus. *Conc. Narbon. c.14.*

Sortilegus est anathema. *Leo IV. ep.2.*

Sortilegos consulens Episcopus, priuetur. *26. q. 5. c. Si quis Episcopus.*

Sortilegi sunt cultores idolorum. *26. q.5. cap. contra. & c. Si quis clericus.*

Sortilegus, si Presbyter, per annum pœnitentiam debet facere, & à ministerio abstinere. *de sortilegijs cap. Ex tuarum.* (intelligitur de simplici sortilegio.)

Sortilegia non continentes hæresim manifestam (olim) ab Inquisitore non iudicabantur. *De hæreticis in 6. c. Accusatus. §. Sanè.*

Sortilegia, diuinationes, &c. quæ non sapiunt hæresim manifestam, olim, non erant causæ inquisitorum. *Alexander IV. const.12. Quod super.*

Sortilegia facientes cum inuocatione dæmonum, merentur omnes pœnas, quas hæretici, excepta confiscatione bonorum. *Ioannes 22. const.13. Supra.*

Sortilegia omnia, maleficia, incantationes, &c. etiam simplicia, nunc ab Inquisitoribus iudicanda sunt. *Adrian.6. constit.2. Dudum.* Vide, *Malefici.*

Sortilegus, si clericus, beneficio Ecclesiastico priuatur, & excommunicatur, & Papæ reseruata est absolutio. *conc. Mogunt.4. cap.* 101. si incorrigibilis sit, in monasterium detrudatur, & abiiciatur. *ibid.*

Sortilegus, si laicus, puniri potest publicatione bonorum, vel perpetuo carcere, vel maiori pœnitentia, si opus est. *conc. Mogunt.4. cap.*101.

Sortilegiorum omnium species numeratæ *à Sixto V. in const.* 17. *Cæli.* Vide, *Magia.*

Sortilegi pactum facientes cum diabolo, si causant aliquod malum, quomodo puniendi. Vide, *Pactum.* Vide, *Diuinatio.* Vide, *Magi.* Vide, *Malefici.* Vide, *Incantatores.* Vide, *Futura.*

Sozomenus.

Sozomeni historia non recipienda, quia eam non recipit Ecclesia Romana. *Gregor.1. lib.6. ex regest. ep.7.*

Spadones.

Spadones non possunt contrahere matrimonium, & est nullum si contrahatur. Vide, *Matrimonia ratione valetudinis, &c.* Vide, *Castratus.*

Species.

Species derogat generi. *De præbendis in 6. cap. dudum.* Vide, *Genus.*

Species Eucharistiæ.

Species panis, & vini in Eucharistia ideo remanent, quia homo carnem crudam comedere non audet. *De consecrat. dist.2. cap. Quid sit sanguis.*

Species tantum remanent facta consecratione, non panis, aut vinum. & quare dicuntur species. *ibid. cap. species.*

Species panis, & vini, quæ remanent in Sacramento altaris, sunt accidentia. *ibid. cap. species.*

Vide, *Eucharistia.*

Spectacula.

Spectaculis ludictis non possunt clerici interesse. *Conc. Laodicen. c.54. de consecr. dist.5. cap. Non oportet il 2. Concil. Aquisgran. sub Ludouico c.83.*

Spectacula in conuiuijs, & nuptijs, fugienda à Clerico. *Concil. Lucense 2. c.60. dist.44. cap. Non liceat.*

Spectacula à Christianis non frequentanda. *conc. Carthag.3. cap.11.*

Spectaculis in die festo, vel Dominica, non vacandum. *Conc. Afric. cap.28.*

Spectacula adiens, omissa Ecclesiastica solemnitate, excommunicetur. *Conc. Carthag.4. c.88. De consecr. dist.1. cap. qui die solemni.*

Spectacula inhonesta, & indeuota in Ecclesiis fieri non possunt, secus deuota. *Conc. Toletan. 22. c.19.*

Spectacula, & alia ludicra, fieri non possunt in diebus festis. *Conc. Mogunt.4. c.61.* Vide, *Repræsentationes.*

Spes. Sperare.

Spes in Deum, est à Christianis firmiter tenenda. *Conc. Mogunt.1. cap.2.*

Spes Theologica, seu supernaturalis virtus, infunditur virtute baptismi. *Conc. Trident. sess.6. cap.7.*

Spes augetur per bona opera. *Conc. Trid. ibid. c.10.*

Sperare, vt oportet ad consequendam gratiam iustificationis, nullus potest, sine Spiritus Sancti inspiratione, atque adiutorio. *conc. Trident. sess. 6. can.3.*

Spiritualia.

Spiritualium studiorum, author est Deus. *Felix I. ep.2.*

Spiritualis, numquam persequitur carnalem, sed è contra. *23. q.4. cap. Qui secundum.*

Spiritualia non possunt committi laico per compromissum, vel arbitrium. *de arbitris cap. contingit.*

Vide, *Electio.* Vide, *compromissum.*

Spiritualis causa potest aliquando committi laico, simul cum clerico. *De arbitris cap. Per tuas literas.*

Spirituale cum temporali permutare est simonia. *De rerum permutat. cap. fin.* Vide, *Simonia.*

Spiritualia quæcumque vendere, est simonia. *De simonia cap. cum in Ecclesia cap. Non satis.*

Spiritualia non possunt à laicis præscribi per quodcumque tempus. *De præscript. cap. causam.* Vide, *Præscriptio.*

Spiritualis cognatio impedit matrimonium; & vnde oritur. Vide, *Cognatio.*

De spirituali subiectione, & superioritate non potest fieri transactio; & si fit, est simoniaca. *De transactionibus cap. Præterea.*

Spiritualis potestas est maior omni temporali.

Vide, *Episcopus.* Vide, *Papa.* Vide, *Potestas.*

Spiritualis potestas, iudicat temporalia. Vide, *ibid.*

Spiritualem filiam violans. Vide, *Filia.* Vide, *Sacerdos violans, &c.*

Spiritus Sanctus.

Spiritum sanctum esse Deum, & coosubstantialem alijs duabus personis diuinis, in *Conc. Constantinopolitan. Gener.* 1. definitum est.

Spiritus sanctus à Patre, & Filio procedit, coæqualis, & consubstantialis eis, & sine initio. *Conc. Toletan. 3. cap.3.* in formula fidei. (Dicens eum non esse Deum, vel non æqualem, vel creaturam, est anathema. *ibid. c. 5. & 10.*) *Concil. Tolet.11. Concil. Tolet.12. Tolet.13. 14. 15. 16. & 17. Conc. Forosulien. in Symbolo. De consecr. dist.5. c. de spiritu, & cap. Saluator.*

Spiritum sanctum procedere à Patre, & Filio semper credidit Ecclesia. *Nicolaus I. in append. post ep.16.* & ex tempore Damasi fuit definitum.

Sic definit *conc. Vormat.1. in Symbolo.* Sic *conc. Later.4. c.2.*

Spiritus sanctus non nascitur, sed procedit à Patre, & Filio. *conc. Later.4. cap.2.*

Spiritus sanctus procedit à Patre, & Filio cum eadem substantia, & sine diminutione eorum. *conc. Later. 4. vbi supra.*

Spiritus sanctus procedit à Patre, & Filio, vt ab vno Principio. *de fide catholica, & summa Trinit. in 6. c. vn.* & sententia opposita damnatur. *ibid. conc. Florent. sess. vlt. in decr. Eugenij 4. quod est de vnione Armenorum.*

Spiritum sanctum à Patre per Filium procedere, idem est, ac à Patre, & Filio procedere. *ibid.*

Idem confitentur ipsimet Patres Græci in Concilio Florentino. *ibid.*

Spiritus sanctus à Patre, & Filio missus est. *concil. Toletan. 11. in Symbolo.*

Spiritus sanctus dicitur *à semetipso non loqui, sed quæ audit loqui*, quia de Filio accipit, quæ loquitur. *de consecr. dist. 5. c. vlt.* Vide, *Trinitas*. Vide, *Personę diuinę*.

S. Spiritus.

S. Spiritus Militia, quomodo gubernanda. Vide, *Militia*.
S. Spiritus Romæ Ecclesia, & Confraternitas.
Vide, *Archiconfraternitas*. Vide, *Hospitale*.

Spoliare. Spolians. Spoliatus.

Spoliantes eligendum in Romanum Pontificem, sunt excommunicati. non possunt absolui, nisi à Papa, excepto mortis articulo. sunt intestabiles, &c. si ciuitas sit supponitur interdicto. *conc. constantiense sess. 41.*

Spoliantes eos, qui accedunt ad Concilium, vel recedunt, incurrunt excommunicationem, & alias pęnas, &c. *conc. constantiense sess. 15. in fine.*

Spoliari non debet Presbyter, vel Diaconus, nisi confessus, vel conuictus. *15. q. 5. c. Presbyter.*

Spolians pauperem clericum, vel religiosum excommunicatur. *24. q. 3. c. Si quis de potentibus, & c. Quisquis.*

Spoliato restituenda sunt omnia bona ante litem contestatam. *2. q. 2. c. Antiquitus. c. Omnes. de restitut. spoliat. c. Conquerente. & c. Pisanis.*

Spoliatus non potest accusari, nisi restituatur in integrum. *2. q. 2. cap. Nullus. 3. q. 1. c. Episcopis. cap. Episcopi. c. Redintegrandi. q. 2. c. Si Episcopus.*

Spoliatus non potest ad synodum vocari. *2. q. 2. in scripturis. cap. Praeceptum ergo. cap. Nullus potest. 5. quæst. 2. cap. Si primates.*

Spoliari nullus potest de Ecclesia, aut beneficio, sine crimine. *de accusat. c. Si constiterit.*

Spoliati à prædecessore debent restitui à successore. *35. q. 9. c. Gregorius & c. Veniam.*

Spoliatis Episcopis, donec restituantur nihil potest obiici criminis. *3. q. 2. c. cum Ecclesia, & c. Oportet.*

Spoliatus renuncians restituendus est. *conc. Later. 3. in append. tit. de spoliatis, &c. c. 1. & 2.* Etiam si iurauit renunciando. *ibid. c. 4. 5. 6. 7. & 8. de restitut. spoliat. c. Sollicitè.* Nulla est renunciatio. *ibid.*

Spoliatus debet in integrum restitui. *conc. Later. 3. in append. tit. de exceptione c. 3.*

Spoliato Episcopo, redditus pro eo colligantur, & conseruentur. *Honorius 3. ex Cirone tit. de restit. spoliat. c. 1.*

Spoliatio facienda est restitutio, etiam si res in alium sit translata. *conc. Later. 4. c. 39.*

Spoliatus intelligitur is, cui, vel tota substantia, vel maior pars fuit violenter ablata. *conc. Lugdun. 1. Gener. de restit. spoliat. in 6. cap. 1.* alias spoliationis exceptio non admittitur. *ibidem.*

Spoliato opponente de spoliatione, & aduersario de voluntaria renunciatione, prius videnda est causa spoliationis, & restituendus est si constet, etiam si probetur quod pensionem acceperit. *concil. Later. 3. in append. tit. de spoliatis. &c. c. 8. de ordine cognition. c. cum dilectus.*

Spoliationis exceptio de rebus priuatis, non valet. *concil. Lugdun. Gener. 1.* Vide, *Exceptio. de rest. spoliat. in 6. c. 1.*

Spoliatus opponens contra actorem, vt reus, prius auditur, & respondere non cogitur. *De ordine cognitionum c. cum dilectus.*

Spoliatus conuentus non tenetur ante restitutionem respondere. *ibid. c. fin.*

Spoliatus possessorio, & petitorio simul agens, si possessionem, & spoliationem probat, sed non dominium, tunc quid agendum. *De causa possessionis, & proprietatis. c. Cum Ecclesia, & cap. Cum super.*

Spoliatus, ante omnia, etiam prætermisso iuris ordine, est restituendus. *de restitut. spoliat. c. 1. & c. Conquerente.*

Spoliationis exceptio, si spoliatio facta sit ab alio, quam ab actore, in ciuilibus non admittitur. *de restit. spoliat. in 6. cap. 1.*

Spoliationis exceptio, vt valeat esse debet de tota substantia, vel de maiori parte. *ibid.*

Spoliationis exceptio probanda est intra 15. dies. *ibid.*

Spoliatus excipiens spoliationem factam à tertio intra tempus certum, debet petere restitutionem, alias non iuuat exceptio. *de restit. spoliat. in 6. c. 1. §. Solet.*

Spoliatus beneficio, &c. per sæcularium potentiam, statim est restituendus. *de causa possessionis, &c. c. Cum super.*

Spoliatus inducens litem proprietatis, non faciens mentionem spoliationis, si postea de possessione loquitur, quid agendum. *ibid. c. Pastoralis.*

Spoliato petenti restitutionem non potest obijci; vel quod vi, aut clam. *de restit. spoliat. c. Item.*

Spoliatus vxore, quæ sponte recessit, & opponit de consanguinitate, quomodo tractandus. *ibid. c. Literas tuas.*

Spolia beneficiatorum, &c.

Spolia Ecclesiasticarum personarum, quæ decedunt sine testamento, vel sine facultate testandi disponunt, & illa quæ vltra facultatem remanent, pertinent ad Cameram Apostolicam, & comprehenduntur sub hac constitutione etiam Cardinales. *Paulus 3. const. 29. Romani.*

Spolia clericorum beneficia habentium, morientium sine facultate testandi, pertinent ad Cameram Apostolicam. eorum dispositiones nullæ sunt, etiam si possessio capta sit, vel etiam si sint legata in fauorem locorum piorum. *Pius IV. const. 8. Graue nobis.*

Spolia Cardinalium vbicumque decedentium non pertinent ad Cameram Apostolicam. *Pius 4. const. 19. Decens.* Excipiuntur Episcopi, vt infra.

Spolia Curialium, & Prælatorum habentium facultatem testandi, non pertinent ad Cameram. *Pius 4. constitut. 29. decens.*

Spolia morientium extra residentiam, etiam si habuerint facultatem testandi, pertinent ad Cameram, & comprehendit omnia. *Pius 4. const. 91. In suprema.*

Spoliorum nomine, quę ad Cameram Apostolicam pertinent, non intelliguntur paramenta Ecclesiæ, Vasa, libri Ecclesiæ, Gradualia, Missalia, &c. Hæc enim omnia Ecclesijs propriis debentur, etiam si beneficiati, Episcopi, Commendatarij, &c. Romæ decedant. *Pius 5. const. 42. Romani.*

Alia multa vtensilia, ibi declarantur, quæ ad spolia non pertinent. neque possunt ea Collectores accipere, sed Ecclesiæ propriæ relinquere debent.

Quæ sunt acquisita Ecclesijs, non veniunt sub nomine spoliorum. *ibid.*

Spolia fieri non possunt à Collectoribus, &c. de ijs beneficiatis, quorum beneficia non excedunt fructus ducatorum auri triginta, de Camera. & si faciunt, tenentur restituere; & per censuras ad hoc possunt cogi. *Pius V. ibid.*

SI Episcopus, Abbas, Beneficiatus, &c. habet plura beneficia, vasa illa, libri, &c. quæ habere comperitur, inter illas Ecclesias diuidantur. *ibid.*

Spoliorum causæ agitandæ cum citatione Commissarii Cameræ. *Pius V. const. 51. Attendentes.*

Commissarii spoliorum non expediendi. *ibid.*

Spolia Regularium vagantium, & morientium extra claustra, pertinent ad Cameram Apostolicam, nisi habeant facultatem testandi. *Gregor. XIII. const. 43. Officij nostri. & Sixtus V. vt infra.*

Spolia omnium Ecclesiasticorum, Episcoporum, Beneficiatorum, &c. (ex quibus capi possunt, si non habent facultatem dispo-

disponendi; vel supra eam) à Thesaurario Cameræ Apostolicæ colligenda sunt. quæ, & quomodo, distinctè. *Sixt. V. const.* 100. *In conferendis*.
Spolia omnia, quæ ad Cameram spectant, quæ sunt. *ibid. diffusè*.
Spolijs non subiacent Conclauistæ. Vide, *Conclauista*, *circa fin.*
Spolia Episcoporum, Cardinalium, Beneficiatorum Romæ, Vide, *Moriens*.
Spolia morientium extra residentiam. Vide, *Moriens*. Vide, *Ecclesiasticorum spolia*.
Spoliorum nomine, quæ intelliguntur. Vide, *Camera Apostolica*. Vide, *Ecclesiastici quo ad testamenta*. *Sixtus V. vt supra*.

Sponsalia. Sponsata. Sponsi.

Sponsalitium per verba de futuro faciens cum vna, potest matrimonium validè facere cum alia. *Syricius ep.* 1. *c.* 4. (excepto si adsit etiam copula. Vide infra.) & *Conc. Later.* 3. *de sponsalibus c.* 2. & 12. & *p.* 50. *c.* 41.
Sponsalia de futuro soluuntur per sponsalia de præsenti, non per alia de futuro. etiam si sint iurata. *de sponsalibus, &c. c. sicut ex literis. & c. Si inter. & de desponsat. impub. cap. Duo pueri. Conc. Later.* 3. *tit. de sponsalibus c.* 2. & 12.
Sponsalia de futuro, si adsit etiam copula, non soluuntur per sponsalia de præsenti. *De sponsalibus, &c. c. Veniens il* 2. *conc. Later.* 3. *tit. de sponsalibus secundo c.* 1. & 3.
Sponsalia de futuro, etiam si fuerint iurata, soluuntur, si sponsi se soluant. *De sponsalibus, &c. c. Preterea.*
Sponsalia ante septennium, fieri non possunt. 30. *q.* 2. *c. vn.*
Sponsalia debent esse summè libera. *De sponsalibus, &c. c. Gemma mulier.*
Sponsalitium faciens cum vna, non debet nubere cum alia. *Syricius ep.* 1. *c.* 4.
Sponsalitia soluuntur per professionem Religionis alterius coniugis. non verò per votum castitatis seruandæ in sæculo. *de conuersione coniugatorum, cap. Ex parte tua.* 27. *q.* 2. *c. Desponsatam. & c. Decreta.* Etiam si per verba de præsenti facta sint. *ibid.*
Sponsalia de futuro, per copulam, quomodo transeunt in matrimonium; non verò per nisum copulæ. *De sponsalibus, &c. c. Is qui fidem. & c. fin. concil. Later.* 3. *tit. de sponsalibus secundo c.* 1. & 3.
Sponsalia de præsenti non soluuntur per sequens matrimonium consumatum, quia sunt verum matrimonium ratum. Sed solum sponsalia de futuro soluuntur per sequens matrimonium. *de sponsalibus, &c. c. Si inter. de sponsa duorum cap. Licet. & c. fin.*
Sponsalia pro filio impubere, potest pater contrahere. Sed pro pubere non potest. *de desponsat. impub. c.* 1.
Sponsalia contracta cum consanguinea, sunt etiam causa impedimenti publicæ honestatis. *de sponsalibus, &c. c. Ad audientiam, & c. Sponsam.*
Sponsalia cum minori septennio non causant impedimentum publicæ honestatis. Secus est si post septennium consentiant. *De desponsat. impub. c. Literas, & c. Continebatur.* Vide, *Impedimentum publicæ honestatis*.
Sponsalia nulla ex defectu consensus, non causant illud impedimentum. *ibid. c. Accessit.*
Sponsalia etiam si legitimè dissoluta, causant impedimentum honestatis. *ibid.*
Sponsalia contrahentes maiores septennio ante pubertatem, non possunt resilire. *de desponsat. impub. c. de illis.* Et qui primò fit pubes, alium expectet. *ibid.*
Si tempore contractus vnus est pubes, alius non, hic, non ille, potest resilire. *ibid.*
Sponsalia contrahentes impuberes, non possunt separari ante pubertatem; sed postea possunt si volunt, dummodò copula non sit secuta. *ibid. c. A nobis.*
Sponsalia de futuro soluuntur per affinitatem sequentem. *de desponsat. impub. c. Literas.*
Sponsalia contrahens inuitus, maior cum minori, non tenetur expectare, vt hæc veniat ad ætatem adultam, vt dissoluat. *ibid. c. ex literis.*

Sponsalia de præsenti cum duabus contrahens, prima tenent. etiam si in secundis sit etiam copula. *de sponsa duorum c. fi.*
Sponsalia contrahens cum conditione, si ante conditionem positam habet copulam, recedit à conditione. *de conditionibus appositis cap. Per tuas.*
Sponsalia de futuro possunt solui per aduenientem lepram. *de coniugio leprosorum c. fin.* Vide, *Leprosus*.
Sponsalia de futuro, soluuntur per affinitatem: *De eo qui cognouit cap. Veniens.*
Sponsalia de præsenti non soluuntur per aduenientem affinitatem. *ibid. c. discretionem.*
Sponsalia de futuro soluuntur per consanguinitatem, etiam per actum illicitum superuenientem. *De consanguinit. & affinit. c. Super eo.*
Sponsalia certa, & pura, etiam si habeant impedimentum consanguinitatis, affinitatis, frigiditatis, &c. inducunt impedimentum publicæ honestatis. *de sponsalib. &c. in* 6. *c. vn. conc. Later.* 3. *tit. de sponsalibus c.* 10.
Sponsalia pura contrahens cum aliqua, si postea cum alia consanguinea eius contrahit secunda sponsalia, tenetur ad prima ob publicam honestatem. *ibid. c. vn.*
Sponsalia cõditionata non inducunt publicam honestatem ante aduentum conditionis. *de sponsalibus, &c. in* 6. *c. vn.* §. *Ille verò.*
Sponsalia amborum impuberum, vel alterius tantum, non validantur per aduentum ætatis maioris, nisi facti maiores consenserint, vel cohabitent. *de desponsat. impub. in* 6. *cap. vn.*
Sponsalia impuberum non inducunt impedimenta publicę honestatis. *ibid.*
Sponsalia impuberum, vel alterius puberis, etiam per verba de præsenti, non sunt matrimonium, neque conualescunt. nisi carnis copula postea sequatur, vel nouus consensus. *ibid. c. vn.* §. *Idem quoque.*
Sponsalia hæc per verba de præsenti, etiam si non sint matrimonia, adhuc tamen causant impedimenta publicæ honestatis. *ibid.*
Sponsalia pro filiis absentibus non tenent, nisi ipsi præsentes postea approbent. & ex his, si valida sint, nascitur publica honestas. *de desponsat. impub. in* 6. §. *fin.*
Sponsalia separantur, si aliquis ex consanguineis habuit copulam cum sponso, vel sponsa. *de præsumptionibus c. Tertio loco.*
Sponsalia iurata soluenti, imponenda est pœnitentia. *de sponsalibus, c. sicut ex literis.*
Sponso de futuro ante copulam, longe agente, potest sponsa cum alio contrahere. *ibid. c. De illis.* Si autem alter fuit causa, cur matrimonium non sit secutum, debet pœnitentiam de hoc agere. *ibid.*
Sponsalia facta cum puella ante 12. annum non possunt separari ante quam hæc ad annos nubiles perueniat. sed cum erit in hac ætate ambo possunt audiri, si velint contrahere. *conc. Later.* 3. *tit. de sponsalibus c.* 3.
Sponsata alicui, non potest à parentibus dari alteri in matrimonium, si est proxima ætati nubili. *ibid. c.* 4.
Sponsalia sub conditione, obligant ea impleta. *ibid. c.* 5.
Sponsalitium à puella septem annorum fieri non potest, nisi postea consenserit. *conc. Later.* 3. *tit. de sponsalibus cap.* 7.
Sponsalibus solutis non possunt sponsi contrahere cum consanguineis desponsatæ. *ibid. c.* 10.
Sponsata alicui à Patre ante annum 12. & cognita carnaliter à sponso; si postea velit alteri nubere, non potest, si parentes fatentur eam tunc fuisse ætatis legitimæ, id est, proximæ ad nubilem, & vir iurat eam cognouisse, quia tunc validum est matrimonium. *ibid. c.* 10.
Sponsalia faciens, & iurans de non faciendo matrimonium cum alia, validè potest illud facere, sed de periurio pœnitentia est ei imponenda. *concil. Lateran.* 3. *tit. de sponsalibus cap.* 12.
Sponsalia faciens, & iurans ducere eam in matrimonium, etiam si coactus hoc faciat, habens copulam cum ea, si postea ducit secundam, cum qua habet filios, si prima moritur, non potest ad secundam reuerti; sed potest aliam ducere. *conc. Later. ibid. c.* 13.

Spon-

Sponſi conſanguinei, non poſſunt ducere ſponſam in vxorem. *ibid. cap.23.*

Sponſi ſimul habitantes, & filios procreantes non poſſunt amplius ſeparari. alias excommunicandi, & cogendi ad cohabitandum. *conc. Later.3. tit. de ſponſalibus c.25.*

Sponſalia facta cum certa conditione, ſi copula intercedit, euacuatur conditio. *conc. Later.3. ibid. c.21.*

Sponſalia facientes ante annos aptos, ſi reclament, non ſunt audiendi, niſi perueniant ad ætatem debitam. *conc. Later. 3. ibid. c.29.*

Si alter ſponſorum ante ætatem debitam contraxit, cum peruenerit ad ætatem debitam, poteſt reclamare. *ibid.*

Sponſalia faciens cum puella ante 7. annos, poteſt accipere in vxorem eius matrem. ſi vero poſt 7. annos, non poteſt, & ſi fiat eſt ſeparandum. *conc. Later.3. tit.de eo qui cognouit, &c. c.2.* Vide, *Matrim. quando ſeparanda.*

Spondens matrimonium facere cum aliqua, & iurans, monendus eſt, vt faciat, non cogendus. *conc. Later.3. tit. de ſponſalibus ſecundo c.6.*

Si ſponſi in minori ætate coniunguntur carnaliter, malitia ſupplet ætatem, & ideo non poſſunt amplius ſeparari. *concil. Later.3. p. 50. c.41.*

Sponſi, ſi ex infirmitate impediuntur, non ſunt cogendi ad matrimonium. *ibid. c.63.*

Sponſalium fidem frangentes, ſi parentes id fecerint, vel filijs facientibus conſenſerint, olim, per tres annos à communione abſtinebant. *conc. Elibert. c.54.*

Sponſi, cum benedicendi ſunt, à paranimphis, vel parentibus debent offerri. *conc. Carthag.4. c.13. diſt.23. c. ſponſus. Poſt conc. Valent.1. c.5.*

Sponſi in nocte ſequente ad benedictionem, maneant in virginitate. *conc. carthag.4. c.13. diſt.23. cap. ſponſus. Poſt conc. Valent.1. c.5.*

Sponſatæ aliis, ſi corrumpantur, & rapiantur, adhuc primis reddendæ ſunt. *conc. Ancir. c.11.*

Sponſæ cur non ſtatim tradendæ maritis. 27. *qu.2. ca. Inſtitutum eſt.*

Sponſi, & ſponſæ etiam vocantur coniuges. 27. *q.2. c. Genuit Ioſeph, & c. Egreſſus itaque.*

Sponſam alienius nequit alius accipere. 27. *q.2. c. De coniugali. & c. duobus.*

Sponſalia, quando per copulam ſequentem euadunt matrimonia. Vide, *Carnalis copula.*

Spondens cum vna, non poteſt aliam accipere. *ibi. c.31. q.3. c. ſi qui.*

Si tamen ducit aliam, debet eam tenere. *ibid. ſyricius ep.1. capit. 4.*

Sponſalibus factis cum aliqua, ſi frater ſponſi eam corrumpit, ille non poteſt eam ducere in vxorem. 27. *q.2. c. Quidam deſponſauit.*

Sponſalibus factis cum aliqua, ſi pater ſponſi eam corrumpit, filius non poteſt eam accipere. 27. *q.2. c. ſi quis ſponſam.*

Sponſam alterius rapiens, publica pœnitentia puniatur, & ſpe coniugij careat. quod ſi matrimonium faciunt, anathematizentur. 27. *q.2. c. ſtatutum.*

Sponſalia faciens cum vna, ſi poſtea nubit cum alia, etiam contra interdictum Eccleſiæ, non ſoluitur matrimonium. *de matrim. contracto contra interd. c. Ex literis.*

Sponſi, & ſponſæ non poſſunt à fratribus, id eſt, Religioſis benedici, abſque curati conſenſu. *Leo X. conſtit.23. dum intra. §. 13.*

Sponſalia inualida non inducunt impedimentum publicæ honeſtatis. *Conc. Trid. ſeſſ.24. de refor. matrim. c.3.* valida non inducunt, vltra primum gradum. *ibid.*

Sponſi debent benedici in Eccleſia, celebrata miſſa, cui ipſi debent intereſſe. *concil. Mediol. p.2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. matrim.* Vide, *Matrim. cum quibus ſolemnitatibus, &c.*

Sponſatum Romæ, veſtes, & pompæ. Vide, *Veſtes.*

Sponte comparens.

Sponte comparentes hæretici. Vide, *Hæretici.*

Iulius 3. conſt.6. Illius, conceſſit quadam vice, vt hæretici multarum regionum ſponte comparentes, ab Inquiſitoribus reciperentur, cum determinatis conditionibus: & cum eis diſpenſauit in omnibus eorum inhabilitatibus, ac ſi non fuiſſent lapſi, dummodo denunciarent impœnitentes.

Vide, *Blaſphemi, in fine.*

Sportulæ.

Sportulas non poſſe à iudicibus accipi, decreuit *Concil. Vernenſe cap.25.*

Sportulæ, quando, quibus, & quæ ſoluendæ ſunt Romæ. *Paulus V. conſt.71. tit. de ſportulis, & propinis.*

Sportulæ Auditorum. Vide, *Auditores.*

Spurius.

Spurius non legitimatur per ſequens matrimonium. *Qui ſint filii legitimi, &c. c. Tanta eſt.*

Spurius dicitur, qui à patre coniugato, & aliqua muliere naſcitur, viuente prima vxore. *ibid.*

Spurius non poteſt ordinari. *conc. Later.3. tit. de depoſitione cap.19.*

Spurius non poteſt ſuccedere in hæreditate cum præiudicio legitimi. *Ioann. 8. ep.109.* Vide, *Filii ſpurij.* Vide, *Illegitimus.*

Stanislaus.

S. Stanislaus Epiſcopus canonizatur *ab Innocentio IV. anno 1253. conſt. 13. Olim.*

S. Stanislai feſtum pro die 7. Maij inſtituitur. *Clemens 8. conſt. 31. Quæ ad Sanctorum.*

Statio.

Vide, *Oratio.*

Statuæ.

Statuas Crucis, B. Virginis, vel Sanctorum irreuerenter tractantes, proſternentes, &c. grauiter puniendi. *de off. ordin. in 6. c. Si canonici.*

Statuæ Domini Noſtri Ieſu Chriſti, Beatæ Mariæ Virginis, Apoſtolorum, Euangeliſtarum, & aliorum Sanctorum, formari non poſſunt cum habitu nouo, & inuſitato in Eccleſia; neque prophano, indecenti, vel inhoneſto: neque cum habitu alicuius Religionis, ſi de ea non ſint. ſub pœnis, &c. Iudices in hac cauſa, etiam contra Regulares, ſunt ordinarii; & reuocantur quo ad hoc omnia priuilegia contraria. *Vrbanus 8. in append. conſt.51. Sacroſancta.*

Vide, *Imagines.*

Status.

Si ſtatus, ſeu conditio perſonæ impugnatur, impugnans debet probare, quod dicit, non impugnatus. *de ſent. excom. in 6. cap. Si Iudex.*

Status Eccleſiaſticus. Vide, *Eccleſiaſticus ſtatus.* Vide, *Camerarius, in medio.*

Statuta.

Statuta Sanctorum reijcientes, ſunt excommunicandi. *Fabianus ep.1.*

Statuta rationabiliter, non debent mutari. 25. *q.2. cap. Eccleſiaſtica.*

Statuta Patrum ſunt cuſtodienda, & ſeruanda. *Syricius ep. 4. in princ. Hormiſdas ep.70. Gelaſius ep.9. 25. q.1. c. Prima ſalus.* Vide, *decreta.*

Statuta in ſynodo non ſunt retractanda. 24. *q.1. c. Maiores.*

Statuta contra Apoſtolicam doctrinam, nulla ſunt. 25. *q.1. c. Omne.*

Statuta contraria S. Scripturæ, vel Patrum decretis, nulla ſunt. 25. *q. 1. cap. Omne quod.*

Statuta in perpetuum, & commune commodum, non debent variari. 25. *q.1. cap. Quæ ad perpetuam.*

Statuta Conc. Prouinc. non obligant ad culpam, ſed ſolum ad pœnam, niſi aliter fuerit ab eis declaratum. *concil. Toletan. 21. cap.2.*

Statuta rationabiliter, non sunt mutanda. Vide, *Decreta*.

Statutum de non recipiendo prouisum à Papa, est illicitum. *De verbor. signif. in 6. cap. constitutionem §. fin.*

Statutum laicorum non comprehendit bona, & personas Ecclesiasticas. *De constit. cap. Ecclesia sancta*.

Statuta contra Ecclesiasticam libertatem, à libris Communitatum, &c. sunt delenda. Potestas, Consiliarij, &c. complices, & facientes, excommunicationem Papalem incurrunt. *Honorius 3. ex Cyrono, de sent. excomm. c. 5.*

Statuta facta contra clericos, reuocanda. Vide, *Immunitas*.

Statuta Ægidiana, obseruanda in statu Ecclesiæ, & quæ sint. *Sixtus IV. const. 15. Et si de cunctorum*.

Statuta pro temporis varietate variantur. nam Deus multa de veteri testamento mutauit in nouo. *Concil. Lateran. 4. cap. 50.*

Statuta contra hæreticos tenentur omnes obseruare, & curare vt obseruentur. *De haret. in 6. c. vt officium. §. fin.*

Statuta Romæ circa taxam dotium. Vide, *Romani ciues*.

Statuta Romana obseruanda post reductionem. *Gregor. 13. constit. 61. Vrbem*. Vide, *Canones*. Vide, *Decreta*.

Stella.

Stellarum cursus obseruare, est genus Idololatriæ. 26. *q. 2. cap. sed & illud*. Vide, *Astrologia*.

Sterilitas.

Sterilitatem procurans coniux, fornicarius dicitur. 32. *q. 2. Aliquando*. Vide, *Coniuges*.

Sterilitatis causam, aut venenum dans, quando est homicida. *De homicidio, &c. cap. si aliquis*.

Sterilitatem, vel abortum procurantes in statu Ecclesiæ, quas pœnas incurrunt. Vide, *Abortus*. moderatæ sunt pœnæ *à Gregorio XIV. const. 8. sedes*, & excommunicatio à quolibet confessore, potest absolui. *ibid.*

Sterilitate agrorum, &c. contingente conducenti, debet ei pro rata indulgeri pars solutionis, nisi possit compensari cum abundantia præcedente. *De locato, & conducto cap. Propter*.

Sterilitatem procurans maleficus. Vide, *Magi*. Vide, *Malefici*. Eius pęna. *ibidem*.

S. Stephanus.

S. Stephanus Milites. Vide, *Milites*. Vide, *Equites*.

Stigmata.

Stigmata S. Francisci de Assisio approbantur *à Gregorio IX. const. 12. Confessor*, anno 1237. Idem confirmat *Alexander IV.* anno 1255. *constitut. 4. Benigna*, & pęnas statuit contra negantes illa. *ibid.*

Stola.

Stola, seù orarium, super scapulas ferri debet. *Concil. Bracharen. 1. cap. 27.*

Stola semper vtuntur presbyteri, ad differentiam sacerdotalis dignitatis. *Concil. Mogunt. 1. cap. 28.*

Stola super vtrumque humerum imponi debet sacerdoti, cum ordinatur. *Conc. Brachar. 3. c. 4.* Vide, *Ordinatio*.

Stola tenenda à sacerdote super humeros, dum consecrat. *Dist. 23. cap. Ecclesiastica*.

Stolam eodem modo tenere debet sacerdos, cum ab alio Eucharistiam accipit. *ibid.*

Stola tenenda à Diacono in humero sinistro. *Distin. 25. cap. Vnum*.

Stola semper (olim) vtebantur sacerdotes. 21. *q. 4. c. Nullus eorum*.

Stola vti non possunt lectores, aut Psalmistæ. *dist. 23. c. Non oportet*.

Stola non possunt vti alij ministri, excepto sacerdote, & diacono. *Conc. Laodic. c. 22.* Vide, *Diaconus*. Vide, *Orarium*.

Studia. Studentes.

Studium Generale Romæ gaudet omnibus priuilegijs, quibus alia. *De priuilegijs in 6. cap. cum de diuersis*.

Studia generalia, vt Romanum, Parisiense, Bononiense, &c. habere debent magistros linguarum Hebraicæ, Arabicæ, & Caldaicæ, & prouisio à quibus facienda. *Clement. de magistris c. 1. & Paulus V. const. 65. Apostolica*.

Studium generale Romæ restaurat *Bonifacius 8. constit. 9. In suprema*.

Confirmatur *à Leone X. constit. 4. dum suauissimos*. Vbi de lectoribus, & officialibus disponitur, & priuilegia augentur eorum, ac studentium. Rector studij Romani sæpe studium visitet. scholares dicti studij, & studium ipsum protegendum à Cardinali decano, primo presbytero, & primo Diacono. *ibid.*

Pro studij Romani Lectoribus assignata est gabella vini Ripæ. *Leo X. const. 1. dum singularem*.

Studium Generale Romæ, Aduocatis Concistorialibus traditur regendum, & moderandum. *Sixtus V. constitut. 62. Sacri*. vnus ex eis est rector. *ibid.*

Studij Bidellus. Vide, *Bidellus*.

In studio Generali Romæ instituitur Lector Rethoricæ *ab Vrbano 8. const. 85. Militantis*.

Studium Generale Firmi erigitur *à Bonifacio 8. constit. 8. In suprema*.

Restauratum *à Sixto V. const. 9. Muneris*. Priuilegia. *ibid.* Forma doctorandi, &c.

Studium Generale erigitur Perusii cum innumeris priuilegiis. *Clemens V. const. 2. Super specula*.

Studium Generale Bononiæ ampliatur, vt in eo legatur Theologia. *Innocent. VI. const. 2. Quasi lignum*. Multa priuilegia pro hoc studio Lectoribus, & scholaribus concessit *Pius 4. const. 69. sacri*.

Studium Generale Ferrariæ erigit anno 1391. *Bonifacius IX.* Cum facultate doctorandi, &c. *Const. 2. in suprema*. Vide, *Ferraria*.

Studium Generale erigitur Maceratæ, cum gratiis, & priuilegiis, quibus fruuntur alia studia. *Paulus 3. constitut. 22. in eminenti*.

Studium Generale Valentinum, quomodo regendum. applicantur multa beneficia Ecclesiastica pro eius conseruatione. *Sixtus V. const. 11. copiosus*.

Studium Generale cum facultate laureandi, erigitur Græcii in Styria Collegio societatis Iesu, cum priuilegiis multis, &c. *Sixtus V. const. 107. Cælestis Patria*.

Studium Generale erigitur Paderbonæ in Germania, sub cura Patrum Iesuitarum, cum facultate doctorandi, &c. *Paulus 5. const. 84. in supereminenti*.

Studia vniuersalia, ne dum ciuitatum, sed & regularium, tenere debent Lectores sacræ Theologiæ. *Conc. Trid. sess. 5. c. 1.* Vide, *Theologia*. Vide, *Regul. circa studia*.

Studia vniuersalia ciuitatum, & regular. habere debent magistros linguarum Hebraicæ, Caldaicæ, Arabicæ, Græcæ, & Latinæ. *Paulus 5. const. 65. Apostolicę*.

Studia, Vniuersitates, & Collegia sunt ritus Christiani, non Gentiles. *Conc. Constant. contra art. 29. Vvicleff*.

Studiis artium, ac Theologiæ compellendus est vacare aliquis ex Canonicis Cathedralis, & interim fructus beneficii habeat. *Conc. Sabinense c. 12. Conc. Toletan. 19. cap. 3.* Vide, *Residentia*. Vide, *Beneficiati circa residentiam*.

Studentes Theologiæ clerici, si non habent, vnde alantur, debent ab Ecclesiis sustentari. *De magistris, &c. cap. fin.*

Studentes Romani gaudent priuilegiis aliorum studiorum. *De priuilegijs in 6. cap. cum de diuersis*.

Studentium labores in religione, aliis præferuntur. *De verborum significatione in 6. cap. Exijt*.

Studentes, siue sæculares, siue regulares, post quinquennale studium in scientiis inferioribus, tenentur Theologiæ operam dare, vel sacris canonibus. *Concil. Lateran. 5. sess. 8. Bulla 1. quæ est const. 5. Leonis X. Apostolici*.

Studentes clerici vacantes Theologiæ, si sunt beneficiati, per quinquennium possunt esse absentes, & percipere fructus beneficiorum. Vide, *Beneficiati quo ad residentiam*.

Vide,

Vide, *Canonici*. Vide, *Residentia*. *Conc. colon. 2. p. 12. c. 7. conc. Trid. sess. 5. de reform. c. 2.*

In studijs generalibus curandum est, vt statutis horis legatur, & studentes caueant à crapulis, rixis, fastu, &c. *Conc. colon. 2. ibid. c. 8.*

In studiis quid legendum est. Vide, *Schola*.

Studia generalia restauranda sunt, & conseruanda. Et Episcopi ad hoc inuigilare debent, & vt in eis boni adsint magistri. *conc. Mogunt. 4. c. 65.* Vide, *Magister*.

Studentes felicis ingenii, alendi sunt in studiis sumptibus Ecclesiarum, & monasteriorum, vt Theologiæ studeant, & postea Ecclesiis præficiantur. *Conc. Mogunt. 4. c. 65.*

Studiorum generalium visitatores tenentur curare, vt decreta Concilij Tridentini recipiantur, & obseruentur, & ad eorum normam Magistri, & Lectores doceant. *Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 2.*

Studiorum Lectores initio cuiuslibet anni debent solemni iuramento se obligare quod seruabunt decreta Concilii Tridentini, & secundum eorum regulas docebunt. *ibid. c. 2.*

Studia generalia sunt immediatè subiecta Papæ, & per eius delegatos possunt visitari, ac reformari. *Conc. Trid. ibid. cap. 2.*

Studentes hortatur *Clemens* 8. vt studiis sedulò vacent, eisque pro vnica vice indulgentiam plenariam certis præmissis operibus concedit. *const. 9. ea semper*.

Studia regularium. Vide, *Regul. circa studia*. Vide, *Schola*. Vide. *Theologia*.

Stuprum. Stuprare.

Stuprum committens cum virgine religiosa, excommunicandus est. *conc. Illerden. c. 6.* Vide, *Carnalis copula*. Vide, *Fornicatio*. Vide, *Monialis*. Vide, *Virgo*.

Stuprans virginem tenetur eam dotare, & in vxorem accipere. *de adulterijs, &c. c. 1.*

Si non potest eam habere in vxorem, tenetur dotare: si autem potest. & non vult eam ducere, puniendus est, & retrudendus in monasterio vbi pœniteat, & numquam de illo exeat. *de adulterijs, &c. c. Peruenit*.

Stuprans virginem, & curans vt eius consanguinei in carcere detineantur, vt liberè ea fruatur, item si vxore eiecta cum alijs impudicè viuit, vltimo supplicio puniatur. *Sixtus V. const. 46. Ad compescendam*.

Subdelegare. Subdelegatus.

Subdelegare, & subdelegari, quis possit. Vide, *Delegare*.

Subdelegatus à delegato Papæ, si cœpit vti iurisdictione, non potest ab eo remoueri. *de off. & potest. iud. deleg. c. Venerabili*. Vide, *delegatus Papa*.

Subdelegato faciente contra formam rescripti, processus est nullus. *ibid.*

Subdelegatus pronuncians, se non habere iurisdictionem, non potest eam reassumere, nec etiam de consensu partium. *ibid. c. Significantibus*.

Subdelegato faciente causam, si insurgit appellatio, debet causam relinquere. *ibid. c. Cum to.*

A subdelegato potest appellari. *de off. & potest. iudic. deleg. c. Super quæstionem. c. Verum, & §. Porro*.

Vide, *Delegatus Papa, per totum*.

Subdiaconus, ordo, & officia, ac obligationes.

Vide, *Ordo*. Vde, *Clerici*.

Subdiaconus ordinatur per porrectionem calicis, & patenæ vacuæ. *conc. carthag. 4. c. 5. conc. Aquisgran. sub Ludonico Pio c. 6. dist. 23. c. Subdiaconus*.

Subdiaconatus est sacer ordo, etiam ex tempore S. Leonis. *dist. 32. c. Omnium. c. Erubescant. de ætate, qualit. &c. c. A multis. De temporibus ordinat. cap. 1. Conc. Florent. sess. vlt. in decret. Eugenij IV. Concil. Tridentin. sess. 23. capit. 2.*

Subdiaconi officium est portare calicem, & patenam ad altare, & Leuitæ tradere, vrceolum, aquæmanile, & manutergium tenere, & aquam præbere pro lauandis manibus antè altare, Episcopo, Presbytero, & Leuitæ. *Post Conc. Toletan. 8. dist. 25. c. Perlectis*.

Subdiaconus epistolas Diui Pauli, &c. ex officio debet legere. *Conc. Rhemense c. 4.*

Subdiaconi oblationes ad altare portant, & isti ab Hebræis dicebantur Natinæi. *Dist. 21. c. Cleros*.

Subdiaconus sic dicitur, & hypodiaconus, quia diacono subiacet. *dist. 21. c. Cleros*.

Subdiaconus tenetur assistere altari ieiunus. *Concil. Treneren. cap. 9.*

Subdiaconus non potest Eucharistiam dare. *conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c. 77. dist. 24. c. Nullus*.

Subdiaconus non potest eligi in Episcopum, sine licentia Papæ, vel Metropolitæ. *De ætate, qualitate, &c. c. A multis.*

Subdiaconus olim quæ sacra non tangebat. *conc. Tolet. 1. c. 2. conc. Laodic. c. 21.* Neque poterat in sacrarium ingredi. *conc. Laodic. c. 21.*

Sed in secretario poterat ea tangere. *dist. 23. c. Non liceat.*

Subdiaconus potest esse vicarius Papæ. *dist. 94. c. Valde necessarium. Gregorius 7. l. 4. ep. 17.*

Subdiaconus in Dominicis, & in solemnibus diebus, cum in altari ministrat, debet communicare. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 13. sed Concil. Mediolan. 1. part. 2. tit. de frequenti diuini sacrificii oblatione.* Dicit eum debere communicare bis saltem in mense.

Subdiaconi qui ordinari possunt, & qui non.

Subdiaconus ordinari non potest qui in adolescentia fuit mœchatus, & si est ordinatus remoueatur. *concil. Eliberc. cap. 30.*

Non potest ordinari subdiaconus, qui non habet de se bonum testimonium, vel non est instructus in ijs, quæ spectant ad ordinem. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 13.* Neque qui per annum non stetit in vltimo ordine, nisi Episcopo aliter videatur. *ibid.*

Subdiaconus ordinari non potest, qui non promittit castè viuere. *Gregorius 1. l. 1. ep. 42. l. 3. ep. 34. conc. Melfitanum cap. 2. Conc. Quintilienburgen. cap. 4. Dist. 28. cap. Nullum. Dist. 31. cap. Ante triennium. Gregorius 7. lib. 2. ep. 25. de ætate, qualitate, &c. cap. A multis. Concil. Trident. sess. 23. de refor. c. 12.* Vide, *Clerici in sacris*. Vide, *Ordinandorum obligationes*. Vide, *Ordinatorum in sacris obligationes circa coniugia*.

Subdiaconus ordinari non potest bigamus. Vide, *Bigami*. Vide, *Clerici*. Sed qui ex necessitate fecit, potest. *dist. 34. c. Lector. de ætate, qualitate, &c. c. A multis*.

Per vnum annum debet subdiaconus abstinere à recipiendo diaconatu, nisi Episcopo aliter videbitur. neque cum alio ordine sacro potest eum recipere. *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 13.* Vide, *Interstitia*.

Subdiaconus olim in ætate 18. ann. ordinari poterat. *Clem. de ætate, qualit. &c. c. fin.* Vide, *Ordo*, *&c. conc. colon. 1. c. 18.* Nunc verò in ætate 22. annorum. *conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 13.* Vide, *Ordinandorum ætas*.

Subdiaconus ordinari non potest sine titulo patrimonii, vel alio, & non potest illum vendere, vel cedere, nisi alium habeat. *conc. Senonen. in decr. morum c. 4.* Vide, *Clerici*.

Subdiaconus non potest ordinari à presbytero. *Gelasius ep. 9.* Vide, *Ordo*. Vide, *Ordinatio, per omnes titulos*.

Subdiaconi circa coniugia, & vxores.

Subdiaconus ordinatus non potest amplius vxorem ducere. *conc. Rom. sub Syluestro cap. 8. conc. Veneticum c. 11. concil. Tolet. 8. cap. 6. Nicolaus I. in decretis tit. de clericis cap. 1. concil. claramont. cap. 25. concil. Lateran. 3. in append. tit. De clericis coniugatis cap. 4.* (aliquando id toleratum fuit) *cap. 6. & tit. de depositione c. 21. dist. 28. cap. Nullum. dist. 31. cap. Ante triennium. dist. 32. cap. Omnium. cap. Multorum. cap. Si quis verò. cap. Subdiaconis. c. Erubescant. cap. Nemo, & c. Placuit.* (compellantur dimittere) *conc. Lateran. 3. tit. de clericis coniugatis cap. 13. Qui*

clerici

clerici cap.1. & cap. Ex literarum. conc. Senonen. cap.8. conc.Trid. sess. 23. de refor. c. 13.

Subdiaconus vxorem ducens separetur. *conc. Later.3. tit.de deposit. cap.21.* Non potest ad alios ordines promoueri, nisi in religione. *conc. Later.3. par.50. c.59.*

Subdiaconus, vel alius in sacris ducens vxorem, inter clericos, vel Lectores, &c. habeatur. *concil. Lucense 2. cap. 44. dist. 34. c.Si subdiaconus.*

Subdiaconus ducens vxorem, spolietur omni officio, & beneficio. *Dist.28. c. Decernimus. Dist.32. c.Eos qui.*

Nec etiam Græci subdiaconi, possunt vxorem ducere. Vide, *Clerici in sacris.*

Subdiaconus, qui mortua prima vxore, aliam ducit, priuetur ordine, & sit ostiarius. *conc. Tolet. 1. c. 4.* Si vero tertiam accipiat, excommunicetur per biennium, & inter laicos teneatur. *ibid.*

Subdiaconus in Ecclesia Romana vxorem non habebat. *Dist. 31. c. Ante triennium.*

Subdiaconus Græcus, vti potest vxore prius ducta. Vide, *Græcus.*

Subdiaconi in Sicilia ante tempora S. Gregorii I. vxorem tenere poterant more Græco. *Dist.31.c. 1. Ante triennium.*

Subdiaconi qui (inter Latinos) vacant vxoribus, priuandi officio, & beneficio. *dist. 32.c.Eos qui. Gregorius 1. lib. 3. ep.34. conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio cap. 6. conc. Vormatien.1. c.9. Gregorius 7. lib.2. ep. 25. & 62. conc. Melfitanum c. 2. & 12.*

Subdiaconi habentes vxores, debent ab eis abstinere, ac si non haberent. *concil. carthag. 2. c.2. carthag. 5. c. 3.* alias officio priuandi. *ibid.* & *conc. Mogunt. 3. c.19.*

Si non abstinet correptus ab Episcopo, eius vxor per iudicem sæcularem redigenda est in seruitutem. *Concil. Melfitan. cap. 12.*

Episcopus consentiens, vt subdiaconus vtatur vxore, priuatur officio. *conc. Melfitan. c. 12.*

Vide, *Clerici circa vxores.* Vide, *Ordinati in sacris circa vxores.*

Subdiaconi priuilegia.

Vide, *Clerici in sacris.*

Subdiaconus non potest damnari, nisi per septem testes. *concil. Rom. sub Syluestro c. 3.*

Subdiaconus ordinatus antequam confirmetur, non est reordinandus, sed solum confirmandus. *De sacramentis non iterandis c.1.*

Subdiaconus in Ecclesia Romana vestiri solebat (olim) tunicis lineis. *Gregorius 1. lib.7. ex regest. ep.64.*

Subdiaconi fornicarius.

Vide, *Clerici fornicarij.*

Subdiaconus fornicarius, quomodo puniendus. *Dist.81. cap. Si quis amodo. cap. Si quis sacerdotum. c. Eos, & c. Ministri altaris. Dist. 82. c. Presbyter.*

Subdiaconus fornicarius à Canonica arceatur. *concil. claramont. cap.9.*

Subdiaconus non dimittens concubinam, altari non inseruiat, neque partem de Ecclesia habeat. *conc. Rom. sub Nicol.2. cap.3.*

Subdiaconorum Collegium.

Subdiaconorum Collegium Cappellæ Papæ, pro literis Pallij, quid possunt accipere, & nihil vltra, sub pœnis, &c.
Vide, *Pallium.*

Subditi.

Subditi non possunt reprehendere Prælatos. *2. q. 7. c. Præsumunt. & c. Sunt nonnulli. 6. q.1. c. Ex merito.*

Subditi aliquando possunt reprehendere vitia Prælatorum. *2. q.7. c. Admonendi.*

Subditi criminosi, non possunt accusare superiores. *2. q. 7. c. Præsumunt.*

Subditi quomodo, & ad quem debent accusare Episcopum. *2.q.7. c. Metropolitanum.*

Subditi non possunt accusare Prælatos. *6. q.1. cap. Ex merito plebis.*

Subditi non possunt licitè occidere tyrannum. & doctrina contraria est hæretica. *conc. constantiense sess.15. circa fin.*

Subditi non possunt ex arbitrio suo corrigere dominos. *conc. constantiense contra art.17. Vvicleff.*

Subditus, coram Domino feudi conueniri debet. *de iudicijs c. Cæterum.*

Subditus non potest præscribere superiori visitationem, procurationem, &c. *de præscript. c. cum ex officii.*

Subditus non tenetur obedire superiori exigenti aliquid contra priuilegium. *de excessibus Prælatorum c.Sanè.*

Subditi excommunicatio, quando non paret contra præceptum legis, est nulla. *ibid. c. cum ad quorumdam.*

Subditi quando non tenentur obedire Domino excommunicato per annum. & possunt per Papam absolui à iuramento fidelitatis. *de pœnis c. fin.*

Subditus non potest appellare à correctione, nisi superior modum excesserit. *de appellat. & recusat. cap. Ad nostram.* Vide, *Appellatio.*

Subditus extra territorium non ligatur lege territorii. *de constit. in 6.c.fin.* Vide, *Obligatio.* Vide, *Vassallus.*

Subrogatio.

Subrogatio Episcopo impotenti, olim, fieri debebat à Metropolitano, vel à Papa. *6. q.3. c. Denique suffredus.*
Vide, *Coadiutor.*

Subscriptio.

Subscriptiones conuentionum, &c. factæ, nomine aliorum, his insciis, sunt nullæ, & irritæ. *concil. Later. 3. in append. par. 50. cap. 19.*

Subsidium.

Subsidium aliquando potest Papa in necessitatibus exigere ab Episcopis beneficiatis, &c. Ecclesiasticis. *Extra, de præb. c. Postulasti, & c. cum nonnulla.*

Subsidium charitatiuum, quando, quantum, & à quibus possunt Episcopi exigere. Vide, *Charitatiuum.*

Vide, *Episcopi circa procurationes.*

Subsidium triennale pro substentatione Cameræ imposuit *Paulus 3. constit. 39. Decens.*

Fuit impositum per statum Ecclesiæ pro exigendis trecentis millibus aureis, singulis annis. comprehendebat omnes etiam exemptos. sed per triennium solum durauit. *ibid.*

Substitutio. Substituti.

Substitutiones sic intelliguntur, vt rectæ obliquis præferantur. *de testam. & c. in 6. c. 1.*

Substitutio directa est, quando nominatur persona substituenda. *ibid.*

Substituti Procuratoris fisci Romæ; eius officium, & obligatio. *Paulus V. const.71. de Procuratore fisci, & Substitutis.*
Vide, *Trebellianica.*

Suburbia.

Suburbia sunt interdicta, si Ciuitas est interdicta. *de sent. excom. in 6. c. Si Ciuitas.* Vide, *Ciuitas.*

Subuenire.

Subueniri non potest alicui cum damno alterius. *14. q.5. cap. Denique.*

Successor. Succedens. Succedere.

Successor seruare debet decreta antecessoris. *Gregorius 1. lib. 5. ep.12. 25. q.1. c. Iustitia. q.2. c. Si ea destruerem. c. Decessorum, & c. Quæcumque.*

Successor debet confirmare benè facta antecessoris. *Symmachus ep.1.*

Successor potest reuocare concessiones antecessoris factas contra canones. *Honor.* 3. *ex Cirone, de rebus Eccl. non alienandis c.* 2.
Successor nequit in Episcopatu, fieri ab Episcopo viuente. 8. *q.* 1. *c. Episcopo* 1. & 2. *c.Plerique. c.Moyses.* & *c. Apostolica.* Vide, *Episcopus quo ad successorem.*
Successor debet corrigere male facta à Prædecessore. 35. *q.* 9. *cap. Loci. c. Quod quis. c. Apostolicę,* & *c. Veniam. concil.Rom.sub Hilaro. c.*4.
Successor non est obligatus ad pœnam antecessoris. *de Precariis. c.de Precariis.*
Successor in Ecclesia non tenetur ad obligationes, quas præcessor irrationabiliter contraxit. *conc.carthag.* 3. *in addit. cap.* 2.
Successor in Ecclesia tenetur soluere debita Prędecessoris.*concil.Later.*3. *in append. tit.de alienat. c.*9.*de solutionibus c.* 1.
Successor in ius alterius, iustam causæ ignorantiam præsumitur habere. *de regulis iuris in* 6.*reg.*14.
Succedens alteri, in eius iure etiam succedit. *ibid. reg.* 46.
Succedens in honore, succedit etiam in onere. *de regulis iuris in* 6. *reg.*77. & *de immunit.Ecclef. c.Aduersus.*
Succedere nullus potest in iuribus Ecclesię,ratione consanguinitatis. *de preb.* &c. *c.* 1.
Succedens in officio alicui excommunicato, non est excommunicatus. *de off. Vicarii in* 6. *c.* 1.
Successor conueniri non potest mortuo principali, re integra; etiam si rescriptum factum sit cum clausula, *quidam alii. de rescript. c.Significauit.*
Successor potest retractare contractus factos à præcessore, si fecit absque solemnitate, vel contra ius. *De rerum permutat. c. Vt commutationes.*
Successor tenetur recuperare res Ecclesiæ pignoratas à Prædecessore, cum bonis hæredis præcessoris. *De pignoribus c. Ex præsentium.*
Successor in beneficio, ad quid tenetur. Vide, *Moriens.*
Vide, *Honor.*

Suetia.

Suetiæ Episcopi, quas, & à quibus possunt recipere procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*

Suffraganeus.

Suffraganeus Episcopus,iussu Archiepiscopi, vbi à tribus consecrandus est. *De tempor. ordinat. c.* 11 *Archiepiscopus,* & *cap.Ne Episcopi.*
Suffraganeus non tenetur ad id,quod vltra formam statuti exposcit Metropolitanus. *de maiorit.* & *obedien. cap. Dilecti filii.* Etiam si iurauit Metropolitano de faciendo. *ibid.*
Suffraganeo excommunicato, iurisdictio non deuoluitur ad Metropolitanum. *de supplend. neglig.* &c. *in* 6. *c.* 1.
Vide, *Archiepiscopus quo ad iurisdictionem,* & *suffraganeos.*

Suffragium.

Suffragia prosunt animabus, quæ sunt in Purgatorio. vt missæ, orationes, eleemosynæ, &c. *Conc. Florent. sess. vlt. in literis vnionis.* Vide, *Anima.* Vide, *Defuncti.*
Vide, *Mortui.*
Suffragii Archiconfrat. Romæ *à Clem.*8. *const.*29. *Ex debito*, erigitur. Statuta eius approbantur. Potest alias einsmodi Confraternitates aggregare. Confratres eius Archiconfraternitatis indulgentiam plenariam lucrantur, dum in ea adscribuntur,& aliis anni determinatis diebus. *ibid.*§.7.Habent facultatem eligendi confessorem approbatum ab Ordinario, qui à reseruatis absoluat (exceptis casibus Bullæ Cœnæ) & hoc bis in vita, & semel in morte. §. 8. Potest ista Societas vnum carceratum liberare in feria 6. Maioris hebdomadæ, vel in festo Omnium Sanctorum, dummodo non sit reus læsæ maiestatis; vel falsificationis monetæ, aut literarum Apostolicarum; vel assassinij; vel sacrilegij. Et talis reus debet habere pacem ab offenso, vel eius hærede, vt fruatur tali gratia. *ibid. in c.seq. Pias.*

Summator.

Summatoris literarum Apostolicarum officium vacabile instituitur *ab Alexan.*6. *const.* 10. *In eminenti.* quale sit hoc officium. *ibid.*

Superior.

Superioris peccatum, maximè nocet subditis. *Gregorius* 1. *lib.*6. *ep.* 7.
Superior non puniens delicta, grauiter offendit. 23. *q.* 4. *cap. Si iis, qui Prælatus.*
Superior ex ira, nihil agat. 11.*q.*3. *c.Illa præpositorum.*
Superiori imputantur mala, quæ fiunt à subditis, nisi eos corrigat. *Gregor.*1. *lib.*10. *ep.*32.*Dist.*86. *c.Inferiorum. Gregorius* 7. *lib.*3. *ep.*4.
Superiores charitatiuè familiam gubernent,eamque non onerent. *conc. Aquisgr.*3. *par.*4. *c.* 20.
Superiori obediendum est. Vide, *Potestas.* Vide, *Obedientia.* aliquando licet non obedire. Vide, *Subditus.*
Superiores non excusantur de ignorantia in peccatis subditorum. *De regulis iuris c.Quamuis.*
Superiores ab inferioribus nequeunt iudicari. *dist.*21. *c.Inferior. c.Nolite. c. Submittitur,* & *c.In tantum.*
Superior excedens in corripiendo, non petat veniam à subdito. *dist.*86. *c. Quando.*
Superior debet singulis prodesse. 8. *q.* 1. *c.Clement.*
Superior cum attentatione audire debet querimonias Ecclesiarum. 23. *q.*5. *c. Administratores.*
Superior miscere debet seueritatem cum misericordia. *Dist.* 45. *cap. Disciplina. cap. Omnis, cap. Et qui.* & *cap.Sunt namque.*
Superior electus à minori parte Congregationis, sed saniori, præfertur electo à maiori, quæ quærit vitiis suis similem. *dist.*61. *c. In ordinatione.* Vide, *Electio.* Vide, *Electus.*
Superior confirmans indignum electum, priuatur authoritate confirmandi, in sequenti. *de electione,* &c.c. *Nihil est.*
Superior supplet inferioris negligentiam in conferendis beneficijs. *de supplenda neglig. c. Licet.*
Superiorem adiens in causa grauaminis, dicitur appellans, & quando. *De appellat.* & *recusat. c.Ad audientiam.* & *c. Dilecti filij.*
Superiore accusato de dilapidatione, facienda est causa, & interim non potest alienare. *de accusat.* &c. *c. fin.*
Superiore præcipiente contra priuilegium subditi, hic non tenetur obedire. *de excessibus Prælator. c. Sanè.*
Superior potest absoluere excommunicatum ab inferiori. Vide, *Excommunicatus.*
Superioris lex abrogari non potest per inferiorem. *Clement. de elect. c.Ne Romani.*
Superiore suspendente aliquem, hic non potest eo inuito promoueri. *Conc.Triden. sess.*14. *de refor. c.* 1.
Superior accusatus potest opponere de conspiratione, & inimicitia. *de simonia c. Licet Eli.*
Superiores exempti, & Prælati possunt eligere sibi confessorem. *de pœnit.* & *remiss. c. fin.*
Superiores Ecclesiastici, vt Episcopi, Archiepiscopi, &c. non sunt vitandi ab inferioribus, clericis, &c. ante sententiam. qui aliter faciunt, & vitant illos, honore sunt priuandi. *concil. Constantinopolit.*4. *c.* 10.
Superioribus, quando obediendum, & quando non.
Vide, *Obedientia.* Vide, *Præfectus.* Vide, *Prælatus.*

Superiores Regularium.

Vide, *Regulares superiores.* Vide, *Superiores.*
Vide, *Prælati.*
Superiores regulares cum charitate debent subditis prouidere. *Conc. Aquisgr. sub Ludouico Pio c.* 139.
Superioribus, quando obediendum, & quando non.
Vide, *Obedientia.*
Superiores regulares, sine causa non possunt priuari. *de statu monachorum cap.Monachi.* Vide, *Abbas quando,* & *quomodo priuandus.*

Superiores regulares aliquando corrigendi ab Episcopo. *ibid. cap. Ea quæ*. Vide, *Episcopus circa Regulares*. Vide, *Regulares erga Episcopos*.
Superioris regularis defectus referendi sunt in Capitulo Generali. *De statu monachorum c. Ea quæ*.
Superiores regulares circa subditos in ijs tantum possunt procedere, de quibus præcessit infamia. *De accusationibus, &c. cap.Qualiter*.
Superiores regulares in processibus non tenentur omnes iurium regulas ad amussim obseruare; sed possunt compendiosius agere. *ibid.*
Debent admittere probationes, exceptiones, &c. *ibid.*
Superiore regularium excommunicante fratres omnes Conuentus, quid agendum. *De accusat. &c. cap.Olim*.
Superiore regulari denunciato de dilapidatione, facienda est causa, & interim non potest alienare. *ibid.*
Superior accusatus potest opponere de conspiratione, & inimicitia. *De simonia cap. Licet Eli*.
Superiore regulari præcipiente contra priuilegium subditi, iste non tenetur obedire. *De excessibus Prælator. c.Sanè*.
Superiore accusato expensæ fiunt à monasterio. Vide, *Abbas quando, & quomodo priuandus*.
Superiores regulares exempti possunt sibi eligere confessorem. *De pœnit. & remiss. cap. fin.*
Superiores regulares possunt etiam ciuiliter remoueri ab administratione, si diffamantur de simonia. *De simonia cap. Per tuas*.
Superiores non excusantur de ignorantia in peccatis subditorum. *De regulis iuris cap. Quamuis*.
Superior regularis percutiens. Vide, *Regulares superiores*.
Superioribus obediendum, si non præcipiunt contra Dei mandatum. *Conc. colon. 2. p.6. c.16*.
Superiores omnes regularium, & monialium, siue Generales, Prouinciales, Abbates, & eorum officiales, &c. Abbatissæ, Priorissæ, Præpositæ, &c. debent eligi per vota secreta, & eligentium nomina publicari non possunt, alias electio est nulla, & electus fit inhabilis ad omnia officia Religionis. *Conc. Trident. sess.25. de reform. regul. c.6.*
Vide, *Electio*. Vide, *Regul. circa electiones*.
In talibus electionibus non possunt subrogari vocales titulares, neque alij supplentes vota absentium. alias irrita est electio. & electus, inhabilis, vt supra. *ibid.*
Superiores regulares, Episcopis non sunt subiecti. *Concil. Trident. sess. 25. de reform. regul. c.20.* Habentes alia monasteria sub se, possunt ea visitare, etiam si commendata sint. & præfecti talium monasteriorum tenentur recipere visitatores, & eorum iussa exequi. *ibid. c.20.*
In monasteriis commendatis, superiores eliguntur in Capitulis, & visitationibus, vt in alijs. & dicti superiores habent regimen spirituale in iis monasteriis. *Conc. Trident. ibid. cap.20.*
Superior inhabilis. Vide, *Mutilatus*.
Vide, *Præfectus*. Vide, *Prælatus*. Vide, *Generalis*, vbi habes multa.

Superstitio.

Superstitio est quodam spirituale adulterium. *Gelasius epist. ad Andromacum*.
Superstitiones abrogandæ à Christianis. *ibid. Conc. Lucens. 2. c.71. 26. q.2. vt infra*.
Superstitionum species multæ, & quæ. 26. q.2. c. *Illud quod est*. Vide, *Magia*.
Superstitiones per Episcopos extirpandæ. & pœnæ omittentium id facere. *Conc.Tolet.16. c.2.*
Superstitionibus vacantes, excommunicentur. *Conc.Rom.4. sub Damaso c.4. Conc.Carthag.4. c.89.*
Superstitiones quascumque cum dæmonis pacto exercentes, grauissimè sunt puniendi. *Conc.Mediol.1.p.2. tit.de Magicis artibus*.
Superstitiones. Vide, *Dæmones*. Vide, *Magia*. Vide, *Incantatio*. Vide, *Sortilegus*.
Superstitionum omnium species *à Sixto V.* numeratæ *in constitut.17. Cœli*. Vide, *Magia*. Omnes ab Inquisitore iudicantur. *ibid. Sixtus V.*

Superpellicetum.

Superpelliceo vti debet, qui altari inseruit. *Concil. Oxonien. 1. cap.3.*
Superpelliceis in choro debent clerici vti. *Concil. Colon.2. par.3. cap.11.*
Superpelliceis vti debent clerici, cum exercent ordines minores. *ibid.*
Superpelliceis vti debent clerici in choro, & in omnibus ministeriis. *Conc. Mediol.1.par.2. tit. communia de ratione diuinorum officiorum*.
Superpellicea debent esse cum latis manicis, non verò angustis, vt Rocheri. *ibid.*
Superpelliceis vti debent cantores in choro. *conc. Mediol.1. p.2. tit. De Musica*.
Superpelliceis non debent spoliari canonici, &c. in Ecclesia, quando redeunt ab officio, sed in Sacristia. alias priuentur distributione. *Conc.Mediol.1. par.2. tit. Quomodo à choro recedendum*.
Superpelliceis vtendum in processionibus. *concil. Mediol.1. par.2. tit. de Processionibus*.
Superpelliceo, & talari veste, vti debet clericus portans Crucem. *ibid.*
Vide, *clerici quo ad habitum, &c.* Vide, *clerici minores in ministerio*.

Surdus.

Surdi, & muti possunt contrahere matrimonium. *De sponsalibus, &c. c.cum apud. cap. Tuæ fraternitati*.

Suscipiens. Susceptus.

Vide, *Patrinus*. Vide, *compatres*. Vide, *Baptizatus*.
Suscipiens aliquem de fonte, fit Pater suscepti, & hic filius eius. 30. q.3. *cap.1.*
Suscipientes in baptismo, vnus, vel vna esse debent. si tamen plures, omnes contrahunt cognationem spiritualem. *De cognatione spirituali in 6. cap. fin.* Sed ad duos postea designandos, restrictum est. Vide, *compatres*. Vide, *cognatio spiritualis*. alii verò non contrahunt. Vide, *ibid.*

Suspectus.

Suspectus de aliquo crimine, & non conuictus, tenetur se purgare iuxta formam iuris. *De purgat. canonica, cap. Si quis de gradu*.
Suspectus vehementer de aliquo crimine, donec se purget potest suspendi ab officio, & beneficio. & facta purgatione, si se purgat, restituatur. *ibid. cap. inter sollicitudines*.
Suspectus vehementer redditur contumax in causa hæresis. *De hæret. in 6. c. cum contumacia*.
Suspectus vehementer de hæresi, qui sic abiurauit, si cadit in hæresim formalem, habetur pro relapso fictione iuris, & punitur vt hæreticus relapsus. *De hæret. in 6.cap. Accusatus*. Vide, *Abiurare*.
Suspectus de hæresi de leui, si sic abiurauit; si rursus cadit in hæresim, non punitur vt relapsus. *ibid.*
Suspectus de hæresi fit magistratus, vel dominus sæcularis nolens iurare, quod obseruari faciet statuta contra hæreticos, fautores, credentes, receptatores, &c. *de hæret. in 6. cap. vt officium. §. fin.*
Suspectus fit de hæresi, qui per multum tempus contemnit excommunicationem. *Honorius 3. ex cirone, de pœnis c.2.* Vide, *Excommunicatus*.
Suspecti de hæresi fiunt Itali, qui vadunt ad terras hæreticorum; & quando. Vide, *Itali*.
Suspectis accusatoribus, & de inimici domo exeuntibus, non est credendum. *conc. Nicen.1. ex Iulio c. 11.*
Suspecti de hæresi. Vide, *Hæretici*, in tit. *Suspecti de hæresi*.
Suspecti de fide tenentur facere fidei professionem, & hæreses abiurare. *Gregorius I. lib.8. ep.69.*
Suspectum habens Episcopum iudicem, recurrat ad superiorem. 2. q.6. *cap.Placuit, vt Presbyteri*.

Suspecti de fide, ad Episcopos, vel Inquisitores sunt denunciandi. *Conc. Mediol. 1. tit. de professione fidei.*
Vide, *Conuenticula*. Vide, *Heretici, tit. suspecti de heresi.*

Suspensus.

Suspensi in patibulis, possunt in Ecclesijs sepeliri, si confessionem peccatorum fecerunt. *Conc. Mogunt. sub Leone IV. c.27. Conc. Vormat. 1. c.80.*
Suspensionis sententia dari non potest, nisi in scripto, & assignata causa. aliter sententians, suspenditur à diuinis, & ingressu Ecclesiæ per vnum mensem, & si tunc celebrat, fit irregularis. *Conc. Gener. Lugdun. 1.* Et superior statim absoluit, & condemnat suspendentem ad expensas. *ibid. & de sent. excom. in 6. c. 1.* Vide, *Censura*.
Suspendens tenetur dare copiam sententiæ intra mensem, si requiritur. *ibid.*
Suspensus ministrans, quam pœnam incurrit. Vide, *Depositus*. Vide, *Sacerdos. fit irregularis. de sentent. & re iud. in 6. cap. 1.*
Suspensus manens per tres annos, priuatur beneficio. *De ætate, qualit. &c. cap. cum bona.*
Suspensus ab ingressu Ecclesiæ, si celebrat in ea, fit irregularis; & si moritur impœnitens durante suspensione, caret Ecclesiastica sepultura. *de sent. excom. in 6. cap. is cui.*
Suspensio ab officio, vel ingressu Ecclesiæ per appellationem non suspenditur. *ibid.*
Suspensio potest relaxari ad cautelam, data cautione de parendo mandatis Ecclesiæ. *Honorius 3. ex Ctrone, de sent. excommun. cap. 4.*
Suspensi ab ordine, facta pœnitentia possunt restitui, exceptis homicidis. *de temporib. ordinat. cap. fin.*
Suspensus ab ordine ob fornicationem, si facit diuina, perpetuò deponendus est. *de vita, & honestat. clericor. cap. vt clericorum.*
Suspensio occulta, potest ab Episcopo dispensari. *Conc. Trident. sess. 24. de reform. c. 6.*
Suspensus à suo Prælato, non potest contra voluntatem Prælati promoueri. *Conc. Trid. sess. 14. de refor. c. 1.*

T

Tabaccum.

Tabaccum sumi non potest, neque in puluere, neque in fumo, vel alio modo, in Ecclesijs, & atrijs Ecclesiarum Hispalensis Diœcesis, seu Siuilliæ; neque à clericis, neque a laicis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrendæ, absque declaratione. *Vrban. 8. in append. const. 49. cum Ecclesia.*

Tabella.

Tabella in sacristia appensa sit, in qua officia, & munera per hebdomadam exercenda notentur.
Vide, *Cerémoniarum magister*. Vide, *Sacristia*.
Tabella cum nota Missarum satisfaciendarum adsit in sacristia. Vide, *Sacristia*. Vide, *Missarum obligationes*.
Tabellam habere debent omnes Communitates Status Ecclesiastici, in qua describi debent omnes expensæ, quæ fiunt à terris, locis, &c. Vltra notata in tabella, nihil ab eis potest expendi; alias expendens, in Sindicatu, tenetur restituere. *Clem. 8. const. 10. Pro commissa.*
Alia pertinentia ad hoc. *ibid.*
Tabellæ miraculorum, gratiarum, beneficiorum, &c. alicuius defuncti cum opinione sanctitatis, sed non adhuc beatificati à Sede Apostolica, appendi non possunt in eorum sepulchris. & pœnæ clericorum id permittentium. *Vrbanus 8. constit. 37. Sanctissimus.*
Tabellæ istæ, si deferantur, conseruandæ sunt in aliquo secreto loco, donec Dominus, aliter de viro illo disponi faciat. *ibid. in cap. seq.*
Vide, *Defuncti*. Vide, *Imagines*.

Taberna. Tabernarij.

Tabernas ingredi non possunt clerici ad comedendum. *Concil. Laodicen. c. 24. Conc. Carthag. 4. cap. 27.* nisi in itinere. *ibid. Conc. Afric. c. 7. Conc. Turon. 3. c. 21. dist. 44. c. Non oportet.* (alias deponendus est. *ibid.*) *cap. Nulli clerico.* Ex necessitate potest intrare. *cap. Clerici.*
Tabernarij, seu Caupones Vrbis, non tenentur de furtis rerum, quas aduenæ in eorum ingressu eis non consignant. neque ob hoc carcerari possunt. *Pius IV. constit. 71. cum sicut.*
Vide, *Clerici à quibus tenentur abstinere.*

Tacere. Tacens.

Tacens consentire videtur. *Conc. Calced. act. 1. De regulis iuris in 6. reg. 43.*
Tacens non fatetur; sed neque negat. *De regulis iuris in 6. reg. 44.*

Talaris vestis.

Talari veste vti debent clerici. *Conc. Lucensc 2. c. 66. Conc. Rauennat. 3. Post Clem. V. c. 10.*
Vide, *Clerici quo ad habitum*. Vide, *Vestis*.

Talio.

Ad talionis pœnam, debet se subscribere accusator. *Damasus epist. 4.*
Talionis pœnam incurrit accusans, & non probans. *Adrianus I. epist. decret. c. 24. & 52. 2. q. 3. cap. Calumniator.*
Vide, *Accusator*. Vide, *Calumniator*.

Talmud.

Talmudicos Iudæorum libros concremari fecit *Innocent. IV. const. 2. Impia.*
Talmudici libri, & alij prohibiti non possunt legi, aut teneri à Iudæis. Vide, *Iudæi*. Vide, *Libri*. Vide, *Inquisitores circa Iudæos. Clemens 8. constit. 20. cum Hebræorum.* Tenentur eos portare ad S. Officium, vt comburantur. *ibid. §. 5.*
Talmudicos Libros imprimentes Christiani, incurrunt excommunicationem latæ sententiæ; sic & Mercatores eorum. *ibid. §. 6.*
Auxilium dantes Iudæis, vt imprimantur, hanc pœnam incurrunt, & alias latas contra hæreticos. *ibid. §. 7.*
Vide, *Hebræi*.

Taxa.

Taxæ monetæ soluendæ in expeditione literarum Apostolicarum, quales erant. *Extrau. Ioann. 22. de sent. excom. c. vn.*
Exigentes plus debito, prima vice per sex menses priuandi sunt officio; secunda vice, priuandi sunt perpetuo. *ibid.*
Taxæ omnium mercedum, quæ pro actis omnibus solui debent Notarijs Romæ. *Pius IV. const. 105. cum nuper.* distinctè. Deinde *à Paulo V. fuit reformata const. 71. tit. de Notarijs*. Vide, *Notarij*.

Taxilli.

Taxillis ludere non possunt clerici. *Conc. Later. 4. cap. 16. & pœnæ. ibid. Conc. Tolet. 22. c. 11.* sub pœna pecuniaria. *ib.*
Vide, *Clerici à quibus debent abstinere.*

Theatini.

Eorum Religio approbatur anno 1524. *Clemens 7. constit. 11. Exponi.* Fruuntur priuilegijs Canonicorum Lateran.
Multas gratias singulares obtinent. *Clemens 7. const. 38. dudum.* & multa spectantia ad regimen, & electiones superiorum, &c. *ibid.*
Easdem gratias confirmat, & alias addit *Pius V. constitut. 31. Ad immarcescibilem.* Vide, *Clerici Regulares.*

Theatri-

Theatrici.

Theatrici quandiù in hoc exercitio manent, excommunicandi sunt. *conc. Arelat.* 1. *c.*5. Idem de agitatoribus theatricis definit. *conc. Arelat.*2. *c.* 20.

Templum.

Templa Idolorum. Vide, *Idola*.

Templarii.

Templarii milites, dum existebant, exempti erant à decimis suorum laborum, & terrarum, quas propriis sumptibus colebant. *de decimis c. Ex parte.*

Sed postea suppressa est hæc militia; & eorum bona applicata sunt militiæ S. Ioannis Ierosolymitani *in conc. Vienn. Clem. V. const.*3. *Ad prouidam.* Vide, *Equites.*

Temperantia.

Temperantia in cibis, vestibus, & aliis seruanda est. *dist.*41. *cap. Parsimoniam.*

Tempus. Tempora.

Tempus, quo Episcopus, vel alius collaturus beneficium manet Romæ, non computatur in semestri. *De concess. præbend. c. Quia diuersitatem.*

Tempore prior, est iure potior. *De regulis iuris in* 6. *reg.*54.

Temporum diuersitas facit temperare regulas Ecclesiasticas. *dist.*29. *c. Regula.*

Quatuor anni tempora celebranda cum ieiuniis, & quare. Vide, *Quatuor, &c. conc. Moguntiacum* 1. *c.*34. *Dist.*76. *c. Ieiunium.*

Quatuor tempora celebranda initio Quadragesimæ, post Pentecostem, in Septembri, & Decembri. *ibid. c. Ieiunium, & cap. Huius.* Vide, *Ieiunium.* Vide, *Quatuor tempora.*

Temporales.

Temporalibus dominis honor est deferendus à quocumque, etiam Ecclesiasticis summis. *Symmachus ep. ad Anastasium.*

Tentatio.

Tentationes vincuntur cum Dei adiutorio, & non cum sola voluntate humana. *Conc. Diospolit. c.*12.

Theologia.

Theologia valde commendatur à Sanctis Patribus. *Ne clerici se immisceant, cap. finali.*

Theologiæ studiis incumbere debent clerici; & si pauperes sunt, ab Ecclesiis substentandi sunt. *de Magistris cap. fin.*

Theologiæ studentes etiam absentes per 5. annos, percipere possunt fructus beneficii. *Honorius* 3. *ex Cirone, tit. De Magistris c.*1.

Vide, *Beneficiati quo ad residentiam.*

Theologus assignandus in qualibet Cathedrali, cum præbenda. *ibid. c. Quia nonnulli. conc. Later.* 4. *c.*11. Docere debet Sacram Scripturam. *ibid. conc. colon.*3. *tit. Quo ad instituendum c.*2. Prouidendus de præbenda quę non requirat personalem functionem. & gaudet absens à choro. *ibid. c.*9. *concil. Mogunt.*4. *c.*67. *conc. Trident. sess.*5. *de refor. cap.* 1.

Sit idoneus, & qui per se ipsum valeat legere; alias nulla sit prouisio. *ibid.*

Theologus tenendus est in Ecclesiis, etiam Collegiatis. *conc. Mogunt.*4. *c.* 67.

Theologus tenendus est non solum in Vniuersitatibus, & Academiis publicis; sed etiam in Monasteriis opulentioribus. *Conc. colon.*3. *vbi supra c.*2. Vide, *Regulares circa studia.*

Vbi non sunt præbendæ, assignari debent Theologis fructus alterius beneficii simplicis, vel aliter de consilio Episcopi, & Capituli prouideatur. *conc. Trid. sess.*5. *de refor. c.*1.

Vide, *Lectores.* Vide, *Regulares circa studia.* Vide, *Studia.* Vide, *Magister.* Vide, *Canonici quo ad residentiam.* Vide *Residentia.*

Terminus.

Termini statuti à Patribus, non sunt transgrediendi. 25. *q.*1. *c. Quæ ad perpetuum.*

Terminus in causa potius prorogandus, quam procedendum minus claré causa abbreuiationis. *Honorius* 3. *ex cirone, de dilationibus c.*2.

Terminus appellationis, quando potest præueniri. *De appellat. & recusat. c. Oblatæ nobis.*

Terminus incipit currere à die receptionis literarum commissionis, si causa committitur decidenda intra certum tempus. *ibid. c. Super eo il* 2. *conc. Later.*3. *tit. De appellat. c.* 12. Vide, *commissio.*

Terminus appellationis potest restringi, & à Iudice, & à Prouocante. *ibid. c. Oblata.*

Terminus finiendæ causæ imponi non potest Iudici superiori ab inferiore. *ibid. c. Ex insinuatione.*

Terminus à delegante præfixus excedi non potest à delegato, nisi de partium consensu, alias expirat iurisdictio. *concil. Later.* 3. *in append. tit. de potest. iud. deleg. c.*14.

Termini dandi in discussione causarum beneficialium coram Auditoribus Rotæ. *Martinus V. const.*5. *Romani.* §. 19. *& seqq.* Vide, *Peremptorius.*

Terra.

Terræ Sanctæ Peregrinatio. Vide, *Peregrinatio.*

Terram Sanctam adeuntes ad prælium contra Saracenos, quas indulgentias consequuntur. *conc. claramont. & conc. Lugdun. Gener.* 1.

Terræ Sanctæ recuperationem procurauit *Innocentius* 3. *const.*12. *Ad liberandam.* Deinde *Nicolaus IV. const.*5. *Illuminet*, qui anno 1293. mittit ad eam Eberardum Regem Angliæ, & inuitat omnes Christianos ad bellum contra Saracenos. *ibid.*

Terra interdicta ob Principis excommunicationem, quid agendum à sacerdotibus, & aliis. *conc. Later.*3. *in append. tit. de excommunicatis c.*6. Vide, *Interdictum.*

Terræ Laboris Episcopi, quas, & à quibus possunt recipere procurationes, dum visitant. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.*

Terra pro sepultura vendi non potest. *De sepulturis c. Abolenda.*

Territorium.

Territorii nomine, in quo facienda est electio Papæ, alio moriente ibi, intelligitur Diœcesis. *Clement. de elect. cap. Ne Romani.*

Tertiarii. Oblati.

Tertiarii, vel Tertiariæ, tempore interdicti, non possunt recipi in Ecclesiis fratrum Minorum ad officia. Vide, *Interdictum.* Secus de sepultura. Vide, *Oblati.* Vide, *Regul.* Vide, *Beguini.*

Tertiarii, & Tertiariæ seu Bizzochæ, viuentes in domo, propria possunt eligere sepulturam, vbi volunt. *conc. Later.*5. *sess.*11. *const.*4. *dum intra*, circa medium.

In Paschate tenentur à proprio sacerdote recipere Eucharistiam, item alia sacramenta vt Extremam Vnctionem. obligantur ad onera aliorum sæcularium, & à iudice sæculari iudicantur. *ibid.*

In eodem Concilio, & Constitutione eis conceditur, vt tempore interdicti possint in Ecclesiis fratrum Minorum recipi, nisi ei causam dederint. *ibid. Leo X. const.*22. estque eadem cum citata.

Tertiarij, & Tertiariæ collegialiter viuentes eum voto expresso, manentes in claustro gaudent priuilegijs fratrum Minorum, vel aliorum Ordinum, quorum sunt. *ibid.*

Tertiarij domi degentes sæculares *à Nicolao IV.* regulam obseruandam obtinuerunt: sed nihil in ea obligat ad peccatum mortale. *Nicolaus 4. const. 2. Supra montem*. Hanc regulam postea fratres claustrales assumpserunt *sub Leo X.*

Tertiarijs conceduntur omnia priuilegia, & gratiæ omnium Mendicantium. *Sixtus 4. const. 19. Sacri*.

Tertiariorum domi degentium votum, sicut & aliorum, qui extra claustra sic viuunt non est solemne, seu religionis, sed simplex. *Leo X. const. 22. in c. sequenti*.

Tertiariorum claustralium regula approbatur & confirmatur *à Leone X. const. 42. Inter cætera*. Vide, *Fratres tertij Ordinis*. Reformatur postea *à Pio V. const. 63. Ea est*.

Tertiariæ professæ manere debent in clausura, aliis verò fœminis interdicitur eam ingredi. *Pius V. const. 8. Circa pastoralis*. Vide, *Fratres Tertiarij*. Vide, *Oblati*.

Vide, *Regularium oblati*.

Thesaurarius.

Thesaurariorum sedis Apostolicæ morientium beneficia à Papa conferenda. Vide, *Benef. Papæ, &c.*

Thesaurarii officium in Ecclesiis, quale sit. *Post Conc. Tolet. 8. dist. 25. c. Perlectis*.

Thesaurarius capituli partitur distributiones pro rata seruitiorum, iuxta librum punctatoris. Non potest dare distributiones ijs, qui de negligentia notati sunt, alias de suo soluat Ecclesiæ quantum dedit, & per mensem careat distributione. *conc. Mediolan. 1. par. 2. tit. de officio Thesaurarij*.

Thesaurarius Cameræ Apostolicæ. Vide, *Camera*. Declaratur Papæ Cappellanus. *Calistus 3. const. 1.* Declaratur familiaris Papæ. *Sixtus IV. const. 1. Dispositione*. Expeditiones Cancellariæ, quæ pro eo fiunt, dantur sine solutione ordinaria. *ibid. §. 4.* Spolia ad eum ferenda.

Vide, *Spolia*.

Thesaurarii Generalis Cameræ munus est omnes fructus, redditus, &c. ex omnibus Ecclesiæ locis prouenientes colligere. *Sixtus V. constitut. 100. In conferendis*. Eius locus, & præcedentia. *ibid.* Assistit signaturæ, omnibus actibus, &c. concernentibus interesse Cameræ, omnium contractuum, appaltuum, conuentionum, &c. Cameræ iura consignat. Emolumenta, spolia, & prouentus omnes Cameræ exigit, fructus beneficiorum vacantium, & literarum malè expeditarum, &c. taxas, decimas, & alias solutiones siue ordinarias, siue extraordinarias. fructus illicitæ negationis cuiusuis personæ colligit, & alia innumera. *ibid.* omnisque eius iurisdictio, & facultas. *ibid. per §§. 51. explicatur*.

Præterea colligit fructus malè perceptos cuiuscumque tituli. Spolia quæ in Regno Neapolis, & Siciliæ per Nuncium colliguntur, & quæ à clericis relinquuntur filiis illegitimis, & bona, ac spolia omnium regularium extra claustra morientium, siue apostatæ sint, siue non. *ibid.*

Thesaurarius tenetur reddere capitulo rationem de acceptis, & expensis, & potest ad hoc cogi sub pœna suspensionis ab officio & emolumentorum. *Conc. Colon. 3. tit. Censura ca. 12.*

Thesaurus spiritualis Ecclesiæ.

Thesaurus Ecclesiæ, ex quo Papa concedit indulgentias, est ex meritis Christi Domini & Sanctorum. *Leo X. const. 40. Exurge*.

Testamentum.

Testamenti nomine in Sacra Scriptura, intelligitur non solum scriptura, sed promissio. *De celebrat. missar. cap. Cum Martha*.

Testamenta facere non possunt regulares, sed omnes eorum res sunt Monasterii. *19. q. 3. cap. Quia ingredientibus & cap. Perlatam*. Vide, *Regulares circa testamenta*. *Concil. Oxonien. 1. c. 40. Conc. Germanicum cap. 5. Pius V. constit. 73. Sacrosanctum*.

Testamentum non potest facere seruus. *13. q. 2. c. Illud etiam*.

Testamenta facere possunt Episcopi, & clerici alij de rebus ante habitis. *12. q. 5. c. Nulli. & cap. Obitum. De testamentis, &c. cap. Cum in officijs*. Vide, *Clerici*.

Vide, *Episcopus circa testamenta*. Vide, *Ecclesiastici quo ad testamenta*.

Testamentum facere non possunt Episcopi, &c. clerici de meliorationibus rerum Ecclesiæ à se factis. *de speculo clericor. c. fin.* Vide, *Episcopus, vbi supra*.

Potest Episcopus testamentum facere de patrimonio. *De testam. &c. c. 1.*

Possunt etiam testari de bonis acquisitis, intuitu personæ, non Ecclesiæ. *ibid. c. Quia nos*.

Possunt Episcopus, & alii clerici aliquid testari pro seruitoribus, & paupetibus; & quæ. *ibid. c. Relatum il 2.*

Testamentum ad causas pias, quando valet, etiam si excludat aliquam Ecclesiam. *de succes. ab intestato c. fin.*

Testamenta, seu vltimæ voluntates, valida sunt, si per tres, vel duos testes firmentur, & sic facta, non possunt post mortem testatoris ab vllo rescindi. *Conc. Lateran. 3. in append. par. 50. c. 20.* Vide, *Vltima voluntas*.

Testamenta ad pias causas facta, intra mensem notificanda sunt Episcopis per Notarios, alias excommunicentur, & eis amplius in suis actis non præstetur fides. *Conc. Rauenn. 2. sub Clem. V. c. 31.* Vide, *Dispositio*.

Testamenta vsurariorum. Vide, *Vsurarij*.

Testamentorum causæ per duos, aut tres legitimos testes, possunt terminari. *conc. Later. 3. in append. par. 50. c. 8.*

Si clericus facit testamentum, teneatur Notarius dare illi copiam eius intra decem dies; alias excommunicetur, & in suis scripturis non faciat amplius fidem. *concil. Rauenn. 3. post Clem. V. c. 7.*

Testamentum factum coram Parocho, & duobus testibus, valet. *De testam. &c. c. Cum esses*.

Vltima voluntas ad pias causas declarata coram duobus testibus, valet. *ibid. c. Relatum est quod*.

Vide, *Vltima voluntas*. Vide, *Dispositio*.

Testamentum facere existimatur, qui in vltima voluntate, dispositioni alicuius se committit. *ibid. c. Cum sibi*.

Testamenta, maxime, si sint in fauorem Ecclesiarum, intra annum debent executioni mandari. *conc. colon. 2. par. 13. c. 10.* Vide, *Testament. executor*.

Testamenta fieri possunt absque Presbyterorum præsentia. *Pius V. const. 41. Et si. §. 26.* Vide, *Intestatus*.

Testamenta cælantes, grauiter sunt puniendi. *conc. Regiaticinum c. 15.*

Testamenta, quomodo poterant fieri Romæ tempore pestis. Vide, *Pestis*.

Testamentum Sancti Francisci, non obligat fratres. *De verbor. significat. c. Exijt. circa fin.*

Testamentorum. Executio, & Executor.

Testamenta per hæredes impleri debent; & hi per Episcopos ad hoc cogantur; alias Episcopi, inuitis hæredibus exequantur. *Gregorius 1. lib. 8. ep. 1. & 6. concil. Lateranen. 3. in append. tit. De sepulturis cap. 5. De testam. cap. Tua nobis. & cap. Ioannes*.

Testament. omninò executioni mandentur. *16. q. 1. c. Admonere. c. Consideratio, & c. Vbicumque*.

Testament. executio non facta intra annum, deuoluitur ad Episcopum. *De testam. &c. c. Nos quidem. concil. Rauen. 2. sub Clem. V. cap. 31.* Vide, *Episcopus circa legata ad pias causas*.

Testament. executores, si sint plures, & alii nolint adesse, vel sint in remotis, vnus exequi potest, nisi aliud exprimat testator. *De testam. &c. in 6. c. fin.*

Testament. executores tenentur, statim coram Notario facere inuentarium de bonis relictis, & intra tempus taxatum à Testatore exequi, alias puniendi. *conc. Mogunt. 4. c. 97.*

Testament. executores esse possunt Religiosi de superiorum licentia, alias non. *De testam. &c. in 6. c. fin. Clement. de testam. cap. vn.*

Testament. executores, etiam Religiosi, tenentur reddere Epi-

Episcopis rationem de executione: & si delinquerint, ab eis possunt puniri, oullumque priuilegium suffragatur. *Clement. ibid.*

Vide, *Episcopus circa regulares*. Vide, *Executor*. Vide, *Episcopus circa legata ad pias causas*.

Testandi facultas.

Vide, *Clerici*. Vide, *Beneficiati*. Vide, *Ecclesiastici circa testamenta*.

Testandi facultatem habentes clerici à Sede Apostolica, possunt donare decimam partem locis pijs. *Paulus 3. constit. 46. Romanus.*

Testandi facultatem dare non potest S. Pęnitentiarius, nisi de centum ducatis, cum clausula, ad pias causas, vel pro seruitoribus. *Pius 4. const.53. In sublimi.*

Testandi facultatem habent curiales Romæ, de quibus, & quomodo.

Vide, *Curiales*. Vide, *Roma*. Vide, *Clerici*.

Testari non possunt fratres, & milites hospitalium, &c. sed omnia bona sunt conuentuum, hospitalium, &c. *Pius V. const.73. Sacrosanctum.*

Testandi facultatem habent Conclauistæ. Vide, *Conclauista*.

Testandi facultas concessa beneficiatis, &c. alijs, non comprehendit fructus inexactos, quomodocumque tales fructus essent debiti, dummodo sint Ecclesiæ, &c. comprehendit omnes, etiam Cardinales. Priuilegia contraria reuocantur. Vide, *Fructus*. *Vrbanus 8. const.80. Æternus. §.5.*

Item si habens facultatem transmittendi, si moritur ab intestato, non intelligitur transmittere fructus inexactos; & comprehendit etiam Cardinales. *ibid. §.7.*

Testator.

Si testator relinquit partem Episcopo, deinde omnia alia Ecclesijs, quando Episcopus potest de his petere suam portionem. *De testam.&c.cap. Officij.*

Testatoris voluntas est exequenda, etiam si per verba simplicia se declarauit. *ibid. cap. Indicante.*

Intestatus noo est, sed testatus, qui in vltima voluntate dispositioni alterius se committit. *De testam. &c. c.cum tibi.*

Vide, *Testamentum.*

Testationes.

Testationibus publicatis contra testes, non potest opponi, nisi, &c. *de testibus cap. Præsentium.*

Testationibus publicatis admittitur aliquando oppositio, dum ante publicationem non potuit pars instrui. *ibid. cap.ex tenore.*

Testationes receptæ in summario, non faciunt fidem in iudicio plenario. *ibid. cap.Veniens ad Apostolicam.*

Testationes factæ coram primo Iudice, recipiendæ sunt coram secundo. *de testibus cap. causam quæ.*

Testationibus publicatis non possunt noui testes recipi super eisdem capitulis. *ibid. cap.veniens.*

Testationibus publicatis, adhuc potest instrumentum produci. *de fide instrum. cap.cum dilectus.*

Testificari.

Testificari non possunt monachi. *2. quæst.7. cap.Nullus Monachus.*

Testificari non potest laicus contra clericum in criminali. *de testam. cap.de cætero.* Sed aliquando potest.

Vide, *Testes, qui, &c.*

Neque familiares domus accusatoris contra accusatum, neque consanguinei. *3.q.5. cap.Consanguinei. & cap. Accusatoribus.*

Neque inimici de recenti. *3. q.5. cap. Accusatores. cap. Accusatoribus.*

Testificari possunt clerici pro Ecclesia. *14. q.2. c.Super prudentia.*

Sed in alijs instrumentis non possunt; ab Episcopo tamen possunt examinati. *16. q.1. cap. Quamquam. & cap. Admonere.*

Testificari potest Christianus contra Iudæum. *De testibus cap. Iudæi. Concil. Later.3. c.26.* Vide, *Christiani.*

Inducens ad testificandum falsum, est infamis. *22. q.5. cap. si quis conuictus.* Vide, *Testes, per omnes tit.*

Testimonium.

Testimonium ferre iurans, potest cogi ad testificandum. *de testibus, cap. intimauit.*

Testimonium matris non probat in causa, cum filia petit in virum aliquem se meliorem. *ibid. cap. Super eo.*

Testimonium prohibente delegato, ipse non potest iudicare, sed alius subrogandus. *De testibus cap. dilecto filio.*

Testimonium matris pro filia, si matrimonium non est consumatum, quando recipitur; & quæ alia requiruntur, quando est consumatum. *ibid. cap. Super eo il 2.*

Testimonium eius, qui sæpè litigat, & accusat, non recipiendum. *Conc.Carthag.4. c.58.*

Testimonium falsum. Vide, *Clerici committentes falsum, &c.*

Testes qui, & cum quibus diligentijs admittendi.

Testes sic dicti, quasi superstites, quia super causæ statu proferuntur. *de verbor. significat. cap. Forus.*

Testium fides, vita, merita, & conditiones disquirenda, priusquam admittantur. *Lib.2. constit. Apostolic. cap.49. 4. q.2. cap. Si testes.*

Considerandum an serui, vel ingenui. *de verbor. signif. cap. Forus.* Sexus, vita, &c. *ibid.*

Testis esse potest Christianus contra Iudæum, &c. alios. *Conc. Later.3. cap.26. de testibus cap. Iudæi. Clement. de testibus cap.1.*

Testes, qui sunt minores 14. annorum, non admittendi. *4. q.2. cap. Testes.* Vide, *Testes non admittendi. Concil. Mogunt.3. c.32. Conc. Afric. c.98.*

Testes oon conducendi pro pretio. *de testibus c.1.*

Testes discutiendi, an ioimici, vel inopes. *2. q.1. c. in primis.*

Testis esse potest socius criminis in causa simoniæ, si ciuiliter agitur, secus si criminaliter. *de testib. in 6. c.1.*

Testes, antequam ferant testimonium, iurare debent de dicenda veritate. *3. q.9. c. Hortamur. de testibus c. Fraternitatis.* alias eis non credendum, etiam si religiosi sint. *ibid. cap. Nuper.*

Testis esse potest mulier contra clericum in causa criminali. *de testib. cap.Quoniam & cap. in literis.*

Testes esse possunt etiam serui, si alia probatio haberi non possit. *4. q.2. cap. Si testes.*

Testis aliquando esse potest principalis persona. *de testibus cap. in omni negotio.*

Testis esse potest prætor in causa adulterij. *4. q.2. cap. Si testes.*

Testes in causa simoniæ esse possunt etiam criminosi. *de simonia cap.Per tuas, & cap. Tanta.*

Testis esse potest magistratus, si causa id exigit. *4. q.2. cap. si testes.*

Testis esse potest aliquando laicus contra clericum in causa criminali. Vide, *Laicus.*

Testes producti ab aliquo in vna causa, non possunt excipi in alia causa, nisi probetur inimicitia secuta. *4. q.2. cap. Si testes.* Sed si iudex probet eos corruptos, potest excipere. *ibidem.*

Testes in eodem iudicio, vel negotio, testamento, &c. esse possunt pater, & filius, sic etiam duo fratres, qui sunt sub patris potestate. *4. q.2. cap. Si testes.*

Testis emendatus, si non remanet infamis (excepto periurio) potest recipi in ciuilibus. *de testib. c. Testimonium.*

Testes non sunt necessarij ad probandum factum manifestum. *Conc. Later.3. in append. tit. de testibus cogendis c.7.*

Testium dicta consideranda an verisimilia sint, an testes præmeditati, vel ex tempore loquantur. *4. q.2. cap.Si testes.*

Testes de auditu, probant copulam carnalem.

Vide, *Carnalis copula.*

Testes, ieiuni debent examinari. *4. q.2. cap. Placuit. de testibus cap.1.*

Testes esse possunt canonici pro Ecclesia propria. *concil. Later.3. tit. de testibus cogendis c. 3.*

Testes esse possunt clerici in causa Ecclesiæ suæ. *de testibus c. Cum nuncius.*

Testes pro Ecclesia esse possunt Prælati, & clerici, si non sunt procuratores illius. *ibid. c. Insuper.*

Testes esse possunt religiosi io causis religionum, & præuio iuramento. *de testibus. cap. Tuis quæstionibus. conc. Later.3. in append. tit. de testibus cogendis c. 18.*

Testes quomodo examinandi. *De testibus in 6. cap. Præsentium.*

Testes, qui interfuerunt sententiæ, possunt de ea testificari, si illa non inuenitur scripta. *de testibus c. Albericus.*

Testium numerus.

Testes duos sufficiunt, si alii haberi non possunt. *4. q.2. ca. Si testes.*

Vnus testis numquam probat, etiam si sit magnæ auctoritatis. *ibidem.*

Vnus testis non sufficit ad condemnandum. *Ioannes 8. ep. 228. conc. Later.3. in append. tit. de iudicus c.2. & par. 50. c.47.* Etiam si sit maximæ dignitatis. *concil. Later.4. cap.52. de testibus cap. Veniens ad nos.*

Testis vnus cum adminiculis, aliquid probat. *de testibus c. Præterea.*

Testes tres, vel duo legitimi sufficiunt ad terminandam causam, etiam pro testamentis. *concil. Lateran. 3. in append. par. 50. c. 8.*

Si Episcopus testatur aliquid, quod solus scit, non est ei credendum. *conc. carthag. 6. c.5.*

Testis vnus probat copulam carnalem, si est de visu.

Vide, *Carnalis copula.*

Testium multitudo refreoanda à iudice, nè excedant numerum 40. *de testibus cap. Cum causam.*

Vide, *Depositio.*

Testes repellendi.

Testes hæretici, vel infideles, non admittendi in causis pro, vel contra Episcopos. *concil. quod dicitur Apostolorum cap.75.*

Neque contra alios recipiuntur, neque pro alijs. *Anacletus epist. 1. Calistus 1. Eutychianus epist. 2. concil. Tolet. 4. cap. 64.*

Testis esse non potest, qui est suspectus in fide. *Iulius 1. ep. 2. c.12. Felix 2. ep.1. c.9. Damasus ep.4.*

Testes non idonei non recipiendi. *concil. Nicænum 1. ex Iulio c.9. Iulius 1. ep. 2.*

Testes, qui non possunt accusare, non possunt testificari. *conc. Carthagin. 7. c.4. conc. Afric. c. 98.*

Testes periuri non possunt admitti. *de testibus cap. Sicut vobis.*

Testes minores 14. annorum non admittendi. *conc. carthag. 7. c.4. conc. Afric. c.98. 4. q.2. c. Testes.*

Testis esse non potest hermaphroditus. *4. q. 2. c. Si testes.*

Testes de domo accusatoris producti, non recipiuntur. *conc. Carthag.7. cap.4. concil. Afric. cap. 98. 3. q. 5. cap. Accusatores. 4. q.2. c. Si testes. 14. q.2. cap. Super prudentia. De testibus c. In literis.*

Testis qui sæpe accusat, vel litigat, non est recipiendus. *concil. Carthag.4. c.58. 3. q. 5. c. Suspectos.*

Testes inimici non recipiendi. *Anacletus epist. 3. 3. q. 5. cap. Suspectos. De accusationibus cap. Meminimus, & c. Cum oporteat.*

Testi iuranti se esse inimicum principalis, credendum non est. *ibid. c. Inquisitionis. §. Tertia.*

Testes non possunt esse excommunicati. *Fabianus ep. 1.* (excepta causa fidei.) *de heret. in 6. c. In fidei.*

Neque consanguinei accusatoris. *Calistus 1. ep.2. 3. q. 5. cap. Accusatores.*

Neque affines accusatoris. *Felix 1. ep. 2.*

Neque familiares accusatoris. *3. quæst. 5. cap. Accusatores.*

Testis esse non potest accusator. *Post epist. 3. Alexandri 1.* (excipe causas fidei.) *Damasus ep. 4. 4. q. 4. cap. Nullus vmquam.*

Testis esse non potest aliquis accusatus cootra accusatorem. Vide, *Accusatus.*

Neque qui exit de domo inimici. *Iulius 1. epist. 2. c.12. 3. qu. 5. c. Accusatores. 14. q. 2. cap. Super prudentia.*

Neque qui habet commercium cum inimicis accusati. *Iulius 1. ep. 2. c. 10.*

Testes esse non possunt infames. *Eutychianus ep. 2. Felix 2. ep.1. Concil. Matiscon. 1. cap.17. De testibus cap. Testimonium. Conc. Later. 3. in append. tit. De testibus cogendis cap. 22.*

Testis esse non potest apostata, aut transgressor sui instituti. *Felix 2. ep.1. c.9. Damasus ep. 4.*

Testes contrahentes infamiam, postquam in causa sunt recepti, possunt repelli. *de testibus cogendis c. Præterea.*

Testis esse non potest pater in causa criminali filii. *Post epist. Cælestini 1. c. 4. 4. q.2. c. Si testes.*

Testes esse non possunt personæ suspectæ. *3. q.5. c. Suspectos. 4. q. 2. cap. Si testes.*

Neque criminosi. *3. q.5. c. Suspectos. de testibus cap. Testimonium.* Sed in causa simoniæ possunt esse. *de simonia c. Per tuas, & c. Tanta.*

Testes esse non possunt sortilegi, homicidæ, malefici, adulteri, incestuosi, falsi testes, periuri, & alii similes. *3. q.5. c. Constituimus.*

Testes contra Episcopum non recipiendi, nisi sint contestes, & bonæ conuersationis, ac famæ. *concil. Trid. sess. 13. de refor. cap. 7.*

Testes deponentes contra Episcopum ex odio cupiditate, &c. grauibus pœnis puniendi sunt. *ibid. c. 7.*

Filius armans contra patrem, non potest esse testis in nulla causa (excepta fidei.) *3. q.5. c. Omnes.*

Neque qui conducuntur pro pretio. *De testibus c.1.*

Testis esse non potest, qui in iudicio publico damnatus est. neque qui est in vinculis, aut custodia publica. neque qui pugnat cum bestiis. neque qui palam quæstum facit, vel fecit. neque qui dicitur testificari per pecuniam. *4. q. 2. c. Si testes.*

Si testi opponatur aliquid criminale, & de hoc conuincatur, repellitur à testificando. *de exception. c. 1.*

Testis esse non potest reus in iudicio eodem. *4. q. 2. cap. Si testes.*

Testis esse non potest, qui fuit damnatus ob libellum famosum. *4. q.2. c. Si testes.*

Testis esse non potest in causa, patronus. *4. q.2. c. Si testes.*

Testis nullus esse potest in causa propria. *4. q. 2. c. Si testes.*

Neque liberti contra patronos. *4. q. 2. c. Si testes.*

Testes de quibus opponuntur crimina in aliis iudiciis, licet oon fuerint probata, non possunt admitti. *De testibus cap. Super eo.*

Testes laborantes eodem vitio, non possunt adduci. *de testibus c. Personas, & c. Veniens ad nos.*

Testis esse non potest accusatus criminaliter, pendente accusatione contra ipsum. *de testibus c. fin.*

Testis conuictus de crimine excepto contra illum, non potest admitti. *de exceptionibus c.1.*

Testis nequit esse aliquis, neque clericus, in causa quam prius iudicauit. *2. q.6. c. Statutum est.*

Testis esse non potest periurus. *De accusationibus, &c. cap. Meminimus, & c. Cum oporteat.*

Testis super dilatoria inductus, non recipitur super principali. *de testibus, &c. c. de testibus.*

Testis esse non potest pro reo socius criminis. *de testibus cap. Personas, & c. Veniens ad nos. conc. Later. 3. in append. tit. de appellat. can. 5.*

Testis esse non potest qui fuit conuictus, vel confessus de crimine, vel grauis opinio adsit contra eum, licet fecerit pœnitentiam de crimine. & hoc in criminali, secus io ciuili. *De testibus c. Testimonium.*

Testis esse non potest contra alium confessus de se in eo crimine. *conc. Lateran.3. p.50. c. 47.*

Testis esse non potest in causa appellationis aduocatus, vel procurator causæ. *de testibus in 6. c. si.*

* Testes, quibus à parte aduersa opponuntur crimina, non debent admitti in causa, siue ciuili, siue criminali. sed pars tenetur ea probare. *Concil. Later. 3. in append. tit. de testibus cogendis c. 4.*

Testium dicta recipi possunt antequam opponatur exceptio, secus post. *de testibus c. Ex parte.*

Vide, *Testes contra quos.*

Testes falsi, & eos inducentes.

Testis falsus offendit Deum, iudicem, & innocentem. *De crimine falsi c. 1.*

Testis falsus, si quid leue testatur, per biennium abstineatur; si graue, per quinquennium. *Conc. Elibertit. c. 74.*

Testes falsi sunt excommunicandi. *Conc. Veneticum c. 1. concil. Epaun. c. 13. 24. q. 3. c. Itaque censuimus. Conc. Sabinense cap. 6.*

Testis falsus crimen capitale committit. *conc. Agathen. c. 7.*

Testis falsus pro munere, sicut Iudas prodit. *11. q. 3. c. Abiit Iudas.*

Testis falsus est infamis, & numquam potest amplius testificari. *Conc. Matiscon. 1. c. 17.*

Testis falsus, vt homicida debet pœnitere. *Conc. Epaunen. capit. 13.*

Testes falsi in causa matrimoniali possunt excommunicari. *Conc. Oxonien. 1. c. 1.*

Testis falsus, siue per pecuniam fecerit, siue aliter, exilio est mulctandus. *1. q. 1. c. vlt.*

Testis falsus in præiudicium tertii, pœna falsarij est puniendus. *Conc. Londin. 2. c. 28.*

Testes falsi in causa exhæredationis, sunt excommunicati, & absolui non possunt, nisi damnum resarciant. *Concil. Sabin. cap. 6.*

Testes falsi non possunt absolui, nisi damnum resarciant. *concil. Mediolan. 1. part. 2. tit. Quæ pertinent ad sacrament. pœnit.*

Testis falsus in causa fidei, vel inducens alios ad falsum deponendum, ob quod aliquis fuit damnatus, vel mutilatus, vel bonis spoliatus, vel graui iniuria affectus, puniendus est pro grauitate delicti, etiam per traditionem curiæ sæcularis. *Leo X. const. 29. Intelleximus.*

Inducens ad testificandum falsum, excommunicetur vsque ad mortem. *Conc. Matiscon. 1. c. 17.* sed *Conc. Sabinense c. 6.* Indeterminate dicit esse excommunicandum.

Testis falsi pœna. Vide, *Pœna.*

Vide, *Falsus.* Vide, *Depositio. Deponere.*

Testes corrupti.

Testium corruptione probata, reuocanda est sententia. *de testibus, &c. c. Sicut vobis.*

Testium corruptio potest opponi ante, & post sententiam. *de probationibus c. Licet causam.*

Si de testium corruptione dubitatur, per famam, & personas, quæ verisimilia dicunt est probandum, quod intenditur. *Conc. Later. 3. in append. de testibus cogendis c. 14.*

Testes conduci non possunt pro pretio. *de testibus c. 1.*

Testes pro munere falsum dicentes, vt Iudas produnt. *11. q. 3. cap. Abiit Iudas.*

Testes, an recipiendi lite non contestata.

Testes non recipiendi, lite non contestata. *Vt lite non contestata c. Quoniam.*

Possunt tamen recipi lite non contestata, si timetur de morte, vel absentia diuturna. *ibid.* Item possunt recipi lite non contestata contra absentem, si proceditur per viam Inquisitionis. *de dolo, & contum. c. Veritatis.*

Testium receptio contra non contumacem, lite non contestata in causa matrimoniali, est nulla. *Vt lite non contestata c. Accedens ad sedem.*

Vide, *Litis contestatio.* Vide, *Testium repetitio.*

Testes qui, & quomodo producendi, ac super quibus.

Testes producti ab aliquo in vna causa, excipi non possunt ab eo in alia, nisi probetur inimicitia contra eum, vel corruptio. *4. q. 2. c. Si testes.*

Testes laborantes eodem vitio non possunt produci. *de testibus c. Personas, & c. Veniens.*

* Testes possunt produci, donec attestationes publicentur, postea vero non, super eisdem capitulis. *de testibus cap. Cum venisset. Concil. Lateran. 3. tit. de testibus cogendis cap. 12. & 15.*

Possunt super alijs capitulis produci testes post publicationem. *ibidem.*

Testes vltra tertiam vicem produci non possunt, nisi cum certa solemnitate legis. *de testibus. c. In causis. conc. Later. 3. tit. de testibus cogendis c. 9.*

Etiam quartò produci possunt, & quomodo. *ibid. c. Significauerunt.*

Testes noui an, & quomodo recipiendi. *de testibus c. Fraternitatis.*

Neque per appellationem possunt produci testes noui, publicatis attestationibus, in eisdem capitulis. *Clement. de testibus cap.*

Testes produci possunt à reo ad probandum contrarium, si publicatio non sic facta. *de testibus c. Series.*

Testes producti coram vno iudice, non possunt ad eumdem effectum produci coram alio. *de testibus c. Constitutus.*

Vt testes quarta vice produci possint, hæc solemnitas requiritur. Producens iurare debet, quod non didicit testificata, neque per se, neque per alium. Et quod neque per dolum, neque per artem aliquam petit quartam productionem; sed quia vsque tunc non habuit, quos posset producere. *de testibus c. Vltra tertiam. Concil. Later. 3. in append. tit. de testibus cogendis c. 9.*

Testes producentes quarta vice, si deficiunt in probatione, tenentur ad expensas. *de testibus c. Significauerunt.*

Testes quartò producentes, si illi deficiant in probatione, condemnantur ad expensas. *de testibus c. Significauerunt.*

Testes antiqui, quando possunt reproduci, publicatis attestationibus. *De testibus c. Cum causa.*

Testibus non renuncians, & testificata non sciens, potest producere testes super antiquis capitulis. *de testibus c. Constitutis il 2. Conc. Later. 3. in append. tit. de testibus cogendis cap. 13. & 15.*

Testes producti contra testes, examinandi sunt. *de testibus in 6. c. Præsentium.*

Testes produci possunt actore contumace. *de dolo, & contumacia c. Causam quæ.*

Testes vltra terminum assignatum, produci non possunt. *de probationibus c. Licet causam.*

Testes noui produci possunt in casu appellationis, sed super articulis nouis. *de testibus c. Fraternitatis. conc. Later. 3. de testibus cogendis c. 12. & 15.*

Testibus productis super incidenti, etiam publicatis attestationibus adduci possunt noui super principali. *de testibus c. Veniens.*

Testes producti ad probandum vnum in aliqua causa, produci etiam possunt ad probandum aliud diuersum. *de testibus c. Cum causa.*

Testes aliquando possunt produci post publicata testificata in causa matrimoniali, pro consanguinitate probanda. *ibid. c. Cum in tua.*

Testes, quos partes produxunt contra personas productorum, recipiendi sunt. *de testibus c. Licet dilectus.*

Testes reprobatorii ab vtraque parte producti, admittendi sunt. *ibid.* Sed alia vice vlterius non licet. *ibid.*

Testes producti à reo, possunt recipi citata parte. *de testibus c. Significauit.*

Si Testes actoris, & rei deponunt contraria, recipiendi sunt digniores, & verisimiliora dicentes. & si in alijs sit paritas, præfertur numerus. *ibid. c. In nostra.*

Vide, *Testes repellendi.*

Testium repetitio.

Testium repetitio facta contra non citatum, est nulla. *de testibus c. In nomine Domini.*

Valet contra citatum, si hic non vult venire. *ibid. cap. In nomine.*

Testis obscurè deponens, iterum est examinandus. *de testibus c. Cum clamor.*

Testium repetitio fieri non potest, lite non contestata. *Vt lite non contestata, &c. c. 1.*

Testes repeti possunt aliquando lite non contestata super principali, si timetur de morte testium; vel longa absentia; vel si sunt senes, aut valetudinarii. *Vt lite non contestata c. Quoniam frequenter. de confirmat. vtili. c. Cum dilecta.*

In præfatis casibus, lite non contestata possunt repeti testes, si aduersarius sit contumax, vel absens; sed actor intra annum tenetur conuenire aduersarium, vel denunciare illi repetitionem testium, alias nulla est talis repetitio. *ibid.*

Testes iterum super eisdem articulis examinari non possunt, post tres menses à publicatione testium, nisi forte à principio id petierit pars, & non fuerit admissa. *Honorius 3. ex Cirone, de testibus, &c. c. 1.*

Vide, *citatio*. Vide, *Litis contestatio*.

Testes in causa matrimoniali, &c.

Testes deponentes in causa consanguinitatis iurare debent, quod, nec odio, nec amicitia, vel alio inducti sunt ad testificandum in ea causa. *de testibus c. Quotiens.*

Testium receptio contra non contumacem in causa matrimoniali, lite non contestata, est nulla. *Vt lite non contestata c. Accedens ad sedem.*

Testium productionem impedientes in causa matrimoniali, possunt excommunicari. *de testibus c. constitutis.*

Testes cogendi sunt pro consanguinitate probanda. *de testibus cogendis c. caeterum.*

Testes, qui de consanguinitate, vel affinitate deponunt, à stipite numerent; & nomine proprio, vel æquipollenti, nominent affines &c. *de consanguinitate, &c. c. Tua nos.*

Testes absentes in causa matrimoniali sufficiunt. *Qui matrimonium, &c. c. 1.*

Testes in causa matrimoniali personaliter, & non per scripturas examinari debent. *ibid. c. A nobis.*

Testes in causa consanguinitatis esse possunt parentes, & consanguinei. *ibid. c. Videtur.*

Testes in causa matrimoniali pro consanguinitate probanda possunt produci, etiam publicatis testificatis. *de testibus c. Cum in tua.*

Testes ex auditu in causa consanguinitatis non recipiantur, nisi sint graues personæ, quæ ante litem motam sciuerint testificata à duobus saltem antiquioribus, non infamibus, nec suspectis, sed omni exceptione maioribus. *ibid. c. Licet ex quadam. conc. Later. 4. c. 52.*

Isti autem iurare debent, quod non amicitia, vel odio, &c. testantur. item quod à maioribus acceperunt, & exprimere debent eos, vel circumloqui, aut designare. *ibi.* Et quod viderint tales personas pro consanguineis se habere. *ibid.*

Testes publici examinati in causa matrimoniali, non debent iterum examinari in eadem coram delegato, nisi in nouæ quæstionis articulo. *De testibus cogendis c. Praeterea.*

Testes in causa matrimoniali pro consanguinitate, &c. probanda, esse debent proximiores consanguinei, vt parentes, fratres, sorores; & si hi desunt, alii proximi. *Qui matrimonium accusare c. Videtur. Post ep. 14. Cœlestini l. 35. q. 1. c. Videtur nobis.*

Testes falsi in causa matrimoniali, possunt excommunicari. *conc. Oxoniense 1. c. 1.*

Vide, *Consanguinitas*. Vide, *Matrimoniales causa*.

Testes, an possint cogi ad testificandum.

Testes in Ecclesia Romana (regulariter) non coguntur ad se examinandum. *conc. Later. 3. in append. tit. de testibus cogendis cap. 6.*

Testes cogi possunt ad se examinandum, si eorum testimonium est necessarium. *conc. Later. 3. ibid. c. 1. & 16.*

Testes compelli possunt ad deponendum in causis Ecclesiasticis. *conc. Later. 3. p. 50. c. 67.*

Testes compelli possunt in causa ciuili, si nolunt examinari. *de testibus cogendis c. 1.*

Compelli possunt per suspensionem, & excommunicationem, si sunt necessarii. *ibid. c. cum super, & c. Peruenit ad nos.*

Testis, qui timore partis aduersæ se subtrahit, compelli debet. *ibid. cap. Super eo.*

Testes subtracti ab accusato, etiam in causa criminali, compelli possunt. *de testibus cogendis cap. Peruenit ad audientiam.*

Testes cogendi sunt pro consanguinitate probanda. *ibid. cap. Caeterum.*

Testes cogendi sunt, cum de fama, vel falsitate inquiritur. *ibid. cap. Super his.*

Testes cogi possunt, etiam in causa criminali. *ibid. cap. Dilectorum.*

Testes iurati, etiam coniurantium socii, possunt compelli. *ibid. cap. fin.*

Cogi non possunt ad testificandum, senes; valetudinarii; qui à republica absunt; & qui non possunt venire. *4. q. 2. cap. Si testes.*

Neque pupilli possunt cogi. *ibid.*

Testes cogendi sunt ad deponendum, si odio, vel gratia alicuius se subtrahunt à depositione in graue præiudicium alterius; & per censuras Ecclesiasticas possunt cogi. *Honorius 3. ex cirone, tit. de testibus cogendis. c. 1. 2. & 3.*

Testes obscuri, varii, vel contradicentes.

Testis obscurè deponens, iterum est examinandus. *de testibus c. cum clamor.*

Testes, qui errant non studiosè, sed statim se corrigunt, non possunt repelli; secus si post temporis interuallum se corrigunt. *de testibus cogendis c. Praeterea.*

Testimonium alicuius, qui negauit de se in facto suo, si postea affirmat, non recipitur. *conc. Later. 3. p. 49. cap. 17.*

Testes sibi contradicentes, nihil probant. *de probat. cap. Licet causam.*

Testis carceratus propter vacillationem non, fit infamis. *de penis cap. Super his.*

Testes, quomodo examinandi.

Vide, *Testes, qui, & cum quibus, &c.*

Testium examinandorum forma. *de testib. in 6. c. Praesentium.*

Testes absentes, pauperes, &c. qui non possunt venire, examinentur per delegatum, discretum, & absentes. *conc. Later. 3. tit. de testibus cogendis c. 20.* (& eorum dicta deferenda sunt fideliter ad Iudicem. *ibid.*) *de testibus c. Si qui testium.*

Testes in loco tuto, & commodo recipiendi, & examinandi sunt. *De confirmatione vtili, &c. c. cum dilecta.*

Testes examinandi diligenter de causis, personis, loco, tempore, visu, audim, scientia, credulitate, fama, certitudine, &c. *de testibus c. cum causam.*

Testes diligenter, & singillatim examinandi, præsertim in causa vitæ. *De testibus c. Venerabilis.*

Testes etiam religiosi præuio iuramento examinandi, alias eis non creditur. *ibid. c. Nuper. Honorius 3. ex cirone, de testibus, &c. c. 4.*

Testes ad petitionem producentis, interrogari non possunt post publicationem. *de testibus c. Per tuas.*

Testes, qui pro miraculis Sanctorum examinantur, cum omni diligentia examinandi sunt. *Honorius 3. ex cirone, de testibus, &c. c. 5.* Vide, *Depositio*.

Testes in causa heresis, &c.

Testis confessus hæresim de aliquo, postea negans, fit vehementer suspectus de hæresi. *de praesumpt. c. Literas vestras.*

Testes

Teſtes excommunicati poſſunt deponere contra hæreticum, fautores, defenſores, &c. *De heret. in 6. cap. in fidei.* Præſertim ſi alii deficiant. *ibid.*

Teſtes inſtruentes ad occultandam veritatem in his cauſis, ab Inquiſitore puniendi ſunt. *De hereticis in 6.c. Accuſatus. §. final.*

Teſtes in cauſa hæreſis (olim) examinandi coram duobus religioſis viris. *ibid. cap. vt officium.*

Teſtium nomina non publicanda in cauſa hæreſis, ſi timetur periculum. at ceſſante periculo poſſunt, & quomodo. *de hereticis in 6. c. Statuta. Vrban. IV. conſt. 2. Licet. §. 9.*

Teſtes contra hæreticos fautores, defenſores, &c. eſſe poſſunt etiam ſocii criminis. *de heret. in 6. c. in fidei.*

Teſtes in cauſa fidei etiam periuri, ſi ſe retractent in fauorem fidei, admittuntur, dummodo appareat, quod non ex dolo, leuitate, &c. id faciant; ſed ex zelo veritatis; & tunc eis creditur, etiam contra alios. *De heret. in 6. cap. Accuſatus. §. Licet verò,*

Teſtium depoſitiones in cauſa hæreſis per tabellionem recipiendæ. *ibid. c. vt officium. §. verum.*

In cauſa hæreſis hæreticus poteſt eſſe teſtis contra alium. 2. *q. 7. cap. Si hereticus. Innoc. 4. conſtitut. 1. cum aduerſus. cap. Patarenorum, §. vlt.*

Teſtium dicta propalantes, quomodo puniendi.

Vide, *Teſtium dicta, in fine.*

Teſtimonium falſum deponentes in cauſis fidei, qua pęna puniendi. Vide, *Teſtes falſi.* Vide, *Hereticorum cauſa.*

Teſtium dicta.

Teſtium dicta recipi poſſunt, antequam opponatur exceptio, ſecus poſt. *de teſtib. cap. Ex parte.*

Teſtium dicta publicanda non ſunt ad petitionem tertii. *ibid. cap. conſtitutus.*

Teſtium dicta de auditu non probant in cauſa electionis. neque de fama. *de teſtibus cap. Tam literis.*

Teſtium dicta publicata poſſunt diſputari publicè. *ibid. cap. in cauſis.*

Teſtium conſpiratorum dicta recipi poſſunt, vt per ea ſuper aliis poſſit fides haberi. *De ſent. & re iudic. c. cum I. & A.*

Teſtium dicta conſideranda, an veriſimilia ſint, de loco, tempore, &c. 4. *q. 2. cap. Si teſtes.*

Teſtium dicta omnia danda ſunt inquiſito. *conc. Lateran. 4. cap. 8.*

Teſtium dicta ſecreto tenenda. *de teſtibus cap. cum clamor.* Propalantes, ſiue Notarii, ſiue cuſtodes carcerum, exilio, vel aliis pęnis pro qualitate delicti, vt ibi, puniendi. *Pius 5. conſtitut. 67. Licet.*

Teſtes iurantes non deponere.

Teſtes iurantes de non teſtificando, non tenentur ad iuramentum ſeruandnm. *De teſtibus cap. conſtitutis.*

Teſtes tales compelli poſſunt ad deponendum. *ibid. c. intimauit.*

Teſtes impedientes, nè deponant.

Teſtes impedientes nè deponant, ſunt puniendi. *De teſtibus cap. cum cauſam.*

Teſtes impedientes in cauſa matrimoniali, ne deponant de conſanguinitate, poſſunt excommunicari. *ibid. c. conſtitutis.*

Si teſtes impediantur, punitur is, de quo præſumitur venire impedimentum. *ibid.* Vide, *Impediens.*

Teſtium oppoſitiones. & ſi probentur, quid?

Vide, *Teſtes repellendi.*

Contra teſtium perſonas non poteſt opponi publicatis atteſtationibus, niſi quis proteſtatus fuerit ante de opponendo: vel probet, quod poſt publicationem didicit, quæ vult opponere. *De teſtibus cap. Præſentium.*

Teſtes conuicti de criminalibus obiectis in exceptione, de quibus non fuerunt, alias conuicti, repelluntur à teſtimonio. *De except. cap. 1.*

Teſtes præfati ſic conuicti, non poſſunt puniri pęna ordinaria. *ibid. Conc. Later. 3. in append. tit. de teſtibus cogendis cap. 6. de ordine cognitionum cap. cum dilectus.*

Teſtium exceptiones innumeræ ſunt, & quæ. 4. *q. 2. cap. Si teſtes.* Sed omnes ſunt in titulo *Teſtes repellendi.*

Vide, *Exceptio.*

Teſtes producti ab aliquo in vna cauſa, non poſſunt ab eo excipi in alia cauſa, niſi probetur, quod ſint inimici, vel corrupti. 4. *q. 2. c. Si teſtes.* Vide, *Exceptio.*

Varia de teſtibus.

Teſtium renunciatio in certis capitulis, non præiudicat in alijs. *De teſtibus cap. cauſam que il 2.*

Teſtes vocati à delegato, habere debent expenſas in eundo, & redeundo. *De reſcriptis in 6. c. Statutum. §. Pro ferendo.*

Teſtes non euadunt infames, per hoc, quod eorum teſtimonium reprobetur. *De ordine cognitionum, cap. cum dilectus, in fine.*

Teſtis cum obijcitur ei crimen, & probatur, ſi alias non fuerat probatum, non punitur pęna ordinaria, eo quod non proceditur per accuſationem. *ibid. & de exceptionib. c. 1. Conc. Later. 3. tit. de teſtibus cogendis c. 6.*

Teſtis nullus eſſe poteſt contra ſuum dictum communiter creditum. *De probat. cap. Per tuas.*

Teſtibus examinatis ab arbitris, ſi aliquis moriatur, cauſa incompleta, quomodo hæc terminari poteſt. *de teſtibus cap. Præſentata.*

Si teſtes inſcripti in aliqua ſcriptura mortui ſunt, quando illa probat. Vide, *Scriptura.*

Teſtes ſynodales deputandi ſunt per Dięceſes, vt videant quæ ſunt reformanda, & corrigenda, & poſtea denuncient in ſynodis. *Conc. Tolet. 22. can. vlt.*

Teſtes ſynodales, ſunt teſtes publici. *de teſtibus cap. Per tuas.*

Teſtibus magis credendum, quam viciniæ in cauſa legitimationis filiorum. *Qui filij ſint legitimi, &c.*

Teſtes debent deponere, quæ in ſua præſentia facta ſunt. *Caliſtus I. ep. 2. Damaſus ep. 7. 3. q. 9. cap. Teſtes.*

Teſtes, qui tempore delicti non fuerunt præſentes, non poſſunt teſtificari. 3. *q. 9. cap. Nihilominus.*

Teſtes nihil poſſunt addere ad veritatem. 3. *q. 9. cap. Pura.*

Teſtes vocari non poſſunt ſacerdotes, niſi in magna neceſſitate, & hoc de licentia Epiſcopi. 14. *q. 2. c. Quamquam.*

Teſtes requiſiti ad damnandos Eccleſiaſticos.

Teſtes ad iudicandum clericos, nunc ſufficiunt tres. 2. *q. 4. cap. Placuit.* Prius multi erant neceſſarij.

Vide, *Clericorum priuilegia.*

Teſtes requiſiti ad iudicandum Cardinalem Diaconum requiruntur 27. 2. *q. 4. cap. Præſul.* Ad Cardinalem Preſbyterum, requiruntur 44. *ibid.* Ad Epiſcopum teſtes 72. *ibid. cap. Præſul. & cap. Nullum. Conc. Rom. ſub Syluestro c. 3. Zephyrinus ep. vn.*

Ad iudicandum reliquos miniſtros, quot teſtes requiruntur. *ibid. cap. Præſul. & Concil. Roman. ſub Syluestro c. 3. Concil. Mogunt. 3. c. 12.* confirmat omnia ſupradicta.

Teſtes deponentes contra Epiſcopum ſint conteſtes, bonæ famæ, & conuerſationis. *Conc. Trid. ſeſſ. 13. c. 7.*

Teſtes deponentes contra Epiſcopum ex odio, leuitate, cupiditate, &c. grauibus pęnis puniendi. *ibid.*

Vide, *Clericorum priuilegia.* Vide, *Epiſcoporum priuileg.* Vide, *Sacerdotes.* Vide, *Diaconus.* Vide, *Subdiaconus.*

Teſtes, contra quot non poſſunt deponere.

Teſtes cogi non poſſunt ad deponendum contra ſocerum, generum, ſobrinum, ſobrinam, & ex ſobrinis natos; aut contra alios ſtrictioris gradus. 4. *q. 2. cap. Si teſtes.*

Neque patronus contra libertum, vel è contra. Nec aduerſum ſponſam, aut ſponſę patrem, aut aduerſus ſponſum filiæ. *ib.*

In nulla cauſa libertus poteſt eſſe teſtis contra Patronum. *ib.*

Vide, *Teſtes repellendi.*

S. The-

S. Theresia.

S. Theresia, Ordinis Carmelitarum Discalceatorum fundatrix, &c. canonizatur *à Gregorio XV. anno* 1621. *const.*20. *Omnipotens.*

S. Thomas.

S. Thomas de Aquino Ordinis Prædicatorum canonizatur *à Ioanne XXII. anno* 1323. *const.*11. *Redemptionem.*

S. Thomæ de Aquino festum fit de præcepto in Regno Neapolis. ibi, & in alijs locis, vt festum Doctoris Ecclesiæ celebrandum est. *Pius V. const.*36. *Mirabilis.*

S. Thomas Esfordiensis Episcopus in Anglia canonizatur *à Ioanne* 22. *anno* 1320. *const.*7. *Vnigenitus.*

S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis canonizatur *ab Alexandro* 3. *anno* 1173. *const.* 4. *Redolet.* Huius Sancti ossa in odium fidei combusta sunt per Henricum Septimum Regem Angliæ, & cineres eius iussu sparsæ sunt. *Paulus* 3. *const.*7. *Eius.*

F. Thomas de Villanoua Ordinis Sancti Augustini, Episcopus Valentiæ declaratur Beatus. *Paulus V. constit.*118. *In supremo.*

Et concessit fratribus, & sororibus Sancti Augustini in Regnis Hispaniæ, & in Oppido Villæ nouæ, vbi ipse natus est, vt fieret eius officium, & missa sub ritu duplici. *ibid.*

Postea *Gregorius XV. const.* 5. *Altas fel.* concessit hoc fratribus, & sororibus dicti Ordinis in toto mundo existentibus.

Et anno 1658. dum hæc scribuntur, canonizatur *ab Alexandro* 7. *die* 1. *Nouemb.*

Tyberis.

Tyberi fluuio inundante Romam, indicuntur supplicationes publicæ. *Clem.*8. *const.*55. *Manus.*

Timens. Timor.

Timens Deum, non præcipit iniustum. 11. *q.* 3. *c. Quiomnipotentem.*

Timor morientis in charitate, non impedit ab ingressu Cœli, nec est pœnæ causa. *Leo X. const.*40. *Exurge.*

Vide, *Metus.*

Thymiama.

Vide, *Sacrificium.*

Tintinnabula.

Tintinnabula Ecclesiæ, à custode, iussu Archidiaconi sunt pulsanda. *Post Conc. Tolet.*1. *c. vlt.*

Tyrannus.

Tyrannus est Princeps, qui iustè, & piè non regit. *Conc. Mogunt.*3. *cap.*2.

Tyrannus non potest licitè occidi à subditis, neque per insidias, neque alio modo, & doctrina contraria est hæretica. *conc. Constant. sess.*15. *circa fin.*

Titulus. Titularis.

Tituli Ecclesiastici non possunt erigi per sæculares, sub pœna excommunicationis. *Gregorius* 1. *l.*44. *ep.*44.

Tituli Cardinales in alijs Ciuitatibus extra Romam, olim erant, quia erant tituli Parochiales. Vide, *Cardinales. conc. Melden.c.*54. & sub Episcopi iurisdictione erant. *ibi. conc. Rom. sub Leone IV.*

Tituli Cardinalitij Romæ erant, olim, Parochiæ. *concil. Rom. sub Leone IV.*

Titulus est necessarius, vt aliquis ordinetur in sacris, vel beneficii, vel saltem patrimonii, alias ordinationes sint irritæ (id est quo ad executionem.) *dist.*70. *cap. Neminem, & cap. Sanctorum. conc. Later.* 3. *c.*5. 1. *q.*2. *cap. Clericos. conc. Londin.*1. *cap.*6. *conc. claramont. cap.*2. *&* 13. *conc. calced. cap.*16. *de prebendis, &c. cap.*2. *& cap. Cum secundum. sub eod. titulo in* 6. *cap. Si Episcopus. conc. Mogunt.*4. *cap.*81. *conc. Senon. in decr. morum cap.*4. siue beneficii, siue patrimonii. *ibid. conc. Trid. sess.*21. *de refor. c.*2. & *conc. Trid.* renouat pœnas antiquorum canonum. Vide, *Clerici*, Vide, *Beneficiati*. Vide, *Ordinandorum obligationes.*

Tituli duo in duabus Ecclesiis, ab eodem teneri non possunt. *conc. claramont.c.* 2. Vide, *Beneficia plura.* Vide, *Parochus.*

Tituli duo ab eodem teneri non possunt in eadem Ecclesia. *conc. claramont. c.*14. Vide, *Beneficia plura.*

Titulus patrimonij, ad quem aliquis est ordinatus, vendi non potest, nisi obtineatur alius de quo aliquis possit. *conc. Senon. in decr. morum c.*4. & tunc cum licentia Episcopi, hoc est faciendum. *ibid.* & *conc. Trid. sess.*21. *de refor. c.*2. & si alienatus, fieri debet mentio quod ad eum titulum fuerat ordinatus. *ibid.*

Ordinatus ad aliquem titulum, cum ad alios ordines promouetur, semper ad illum titulum ordinetur. *concil. claramontan. cap.*13.

Episcopus ordinans aliquem sine titulo, vel patrimonio, tenetur sustentare ordinatum. *conc. Later.*3. *cap.*5. *de preb. in* 6. *cap. Si Episcopus.* Vide, *Clerici.* Vide, *Episcopus circa ordinat.*

Titulares Presbyteri, Diaconi, & alii Vrbis Romæ, secundum locum habent in Ecclesia. *conc. Roman.*4. *sub Symmacho cap.*6.

Titulares non possunt alienare bona Ecclesiæ. *ibid.* Vide, *Alienare.* Vide, *Ecclesiæ bona.*

Titulares Cardinales habent iurisdictionem in Clericos titulorum, *De maioritate, & obed. cap. His qua.* Vide, *Cardinales.*

Tituli Cardinalitij Ecclesiarum Romæ nouissimè *à Sixto V.* fuerunt præscripti, & numerati. *const.*55. *Religiosa.* Vide, *Cardinalitij tituli.* Vide, *Cardinales erga suas titulares Ecclesias.*

Titulus dominii in statu Ecclesiæ transferri non potest sine licentia expressa Papæ, etiam si habeatur licentia vendendi terram, &c. *Vrbanus* 8. *append.*2. *const.*43. *cum rationi.*

Vide, *Ecclesiasticus status.*

Tolentinum.

Tolentinum oppidum in Piceno sublimatur in Ciuitatem. *Sixtus V. const.*51. *Super.*

Tolerantia. Tolerare.

Toleranda sunt multa in Ecclesia, quando non possunt corrigi. *Gregorius* 1. *l.*9. *ex regest. ep.*4. 1. *q.*7. *c. Et si illa.*

Toleranda non sunt in Ecclesia ea, quæ scandalum afferunt. 1. *q.*7. *cap. Et si illa.*

Tolerari, quæ possunt, & quæ non, ab Ecclesia. 2. *q.* 1. *cap. Multi.*

Tolerandi à bonis mala, quæ coram iudice probari non possunt. 2. *q.*7. *c. Plerumque.*

Tolerantur multa in Ecclesia, propter necessitatem. 1. *q.*7. *c. Quoniam. cap. Didici, cap. Cognoui. cap. Exigunt, & c. Et si illa.*

Tolerantur multi ab Ecclesia, licet à Deo sint damnati. 2. *q.* 1. *cap. Vnus ex vobis.*

Tolerantia Papæ circa violatores Ecclesiasticæ libertatis, non dat eis ius aliquod, neque præiudicat libertati Ecclesiasticæ. *Paulus V. const.*63. *Pastoralis §.*24. *Vrbanus* 8. *const. in a. append.*47. *Romanus.* Vide, *Ecclesia Romana.* Vide, *Ecclesiast. Immunitas.*

Toletum.

Toletum est Ciuitas Metropolitana. Eius Episcopus est Primas. *Conc. Tolet.*5. *sub Grundemaro, in notis.*

Tolosa.

Tolosa fit Metropolis. *Extra, de preb. &c. cap. Saluator.* Eius suffraganei qui sunt. *ibid.*

Tonsu-

Tonsura.

Tonsura capillotum, ab Apostolis introducta, à clericis omnibus est obseruanda. *conc. Aquisgr. sub Ludouico Pio c.* 1.

Tonsura clericorum talis esse debet, vt aures videantur. Corona verò debet esse rotunda; & quò maior est clerici dignitas, eo maior debet esse corona. *Concil. Rauen.* 3. *posc Clem. V. c.* 10.

Tonsuram deferre non cogitur clericus coniugatus, non beneficiatus. *De clericis coniugatis c. Ioannes.*

Tonsura clericorum minorum debet esse quantitatis vnius regalis. *Conc. Tolet.*22. *c.* 14.

Primam tonsuram potest dare suis Monachis, Abbas, si est Presbyter, & benedictus ab Episcopo. *De etate, qualit. &c. c. Cum contingat.*

Potest etiam eam conferre non solum monachis, sed aliis, qui sunt sub eius iurisdictione. *de priuil. in* 6. *c. Abbates.*

Tonsura clericalis, quibus conferenda. Vide, *Clerici, quinam sint capaces clericatus.* vide, *Ordinatio.*

Primam tonsuram habens, ante annum 14. ætatis, non potest obtinere beneficium. *conc.Trid. sess.*23. *de refor. c.*6.

Primam tonsuram solam habens, non potest in choro legere Lectiones. *conc. Nicænum* 2. *c.* 14.

vide, *Clerici prima tonsura.* vide, *Corona clericorum.*

Torus. Separatio Tori.

vide, *Diuortium.* Vide, *vir.* Vide, *vxor.*

Tori separatio fieri non potest, nisi ex causa, & cum solemnitate à iure præscripta. alias nulla est. & pęnæ. *Sixtus* 5. *const.*46. *Ad compescendam.*

Toro separato, si vxorem eiectam quis denuò recipiat, & ea, vt concubina vtatur, vltimo supplicio est puniendus. *Sixtus* 5. *ibid.*

Toro separato, si coniux cum aliis mulieribus, vel scortis vitam ducat impudicam, vltimo supplicio puniatur. *ibid.*

Tori separationis lite pendente, vxor in monasterio monialium, vel alio tuto loco sequestretur, nec sine sententia iudicis inde exeat. Quod si inde aufugerit, & impudice viuat, vltimo supplicio puniatur. *Sixtus* 5. *ibid.*

Tori separationem affectans. Vide, *Diuortium.* Vide, *Matr. quo ad torum, quando separanda.* Vide, *Vxoris obligationes.*

Tormentum.

Tormenta dari possunt à iudice Christiano. 23.*q.*4.*cap. Quæsitum est.*

Tormenta dari non possunt sine inditiis. *de reg. iuris c. Cum in contemplatione.*

Torneamenta.

Torneamenta sunt prohibita. & moriens in eis, careat Ecclesiastica sepultura. *Conc. Later.* 3. *cap.* 2. Si petit Sacramentum Pœnitentiæ, dandum est, non tamen sepultura. *ibid. de torneamentis c.* 1.

In torneamentis moriens, si ibi erat animo non pugnandi, sed spectandi, non priuatur Ecclesiastica sepultura. *ib. c. fin.*

Torneamenta, & hastiludia prius prohibita fuerunt permissa in casu cuiusdam passagii, ad exercitium. *Extrau. Ioan.*22. *de torneamentis cap. vn.*

Totum.

Totum continet partem; & hoc indubitatum est. *De regulis iuris in* 6. *reg.* 80.

Traditio.

Traditiones Apostolorum relinqui non possunt ab ijs, qui volunt dici Christiani. *Damasus ep.*2. *Marcellinus ep.*1. *Syricius ep.*4. *Nicolaus* 1. *in decr. tit. de const. c.*2. *Dist.*12. *c. Ridiculum est.* Vide, *Apostolica.*

Traditiones Sanctorum tenendæ, & obseruandæ sunt. *Conc. Constantinopolit.*4. *c.*1. *Conc. Senonen. c.* 5. eas non tenens, est hæreticus. *ibid. Conc. Treuer. c.*4. *Conc. Trid. sess.*4. *c.*1.

Tradiriones Ecclesiasticæ, quæ fidei non sunt contrariæ, obseruandæ sunt. *Conc. Colon.*2. *par.* 9. *c.* 1.

Traditiones Ecclesiasticas violans, est anathema. 1. *q.*7. *cap. Si quis omnem.*

Traditione, & authoritate, Ecclesia regitur. *Dist.* 11. *c. Catholica.* Vide, *Apostolus, in fine.*

Trahens.

Trahentes personas Ecclesiasticas ad forum sæculare, quomodo puniendi. Vide, *Clerici quo ad forum.* Vide, *Ecclesiastici.* Vide, *Excommunicationes in Bulla Cœnæ.*

Vide, *Ecclesiarum Immunitas.* Vide, *Immunitas.*

Transactio. Transigere.

Transactione tolluntur instrumenta, & iura partium. *de transactionibus c.* 1.

Traosactio facta super decimas de consensu Prælati, tenet. *ibid. c. Statuimus.* Vide, *Decimæ.*

Transactione facta à Prælato, nomine Ecclesiæ, si capitulum consentit, non potest amplius resilire. *ibid. c. Contingit.*

Transactio fieri oon potest super beneficium Ecclesiasticum. *ibid. c. Constitutus.* & *c. Super eo.* Vide, *Beneficia.*

Transactione facta sine authoritate Episcopi, Ecclesia non fit censualis. *de transactionibus c. de cætero.*

Transactio de bonis Ecclesię, facta à Prælato, sine licentia Papæ, non obligat successorem. *ibid. c. Veniens.*

Transactio fieri nequit in iure præsentandi, neque in annexo. *ibid. c. Præterea quando.*

Transactio non potest fieri super iurisdictione spirituali. *ibid. c. Præterea quarto.*

Transactio inter partes potest procurari à iudice, si iura permittant. *ibid. c. fin.*

Transactio fieri non potest in matrimonio. *ibid. c. fin.* Vide, *Compositio.*

Transferre. Translatio.

Translationes Episcoporum, fieri non debent (id est ex proprio arbitrio.) *Conc. Carthag.*3. *c.* 38. *de clericis non residentibus c.* 1.

Translationes Episcoporum, olim, per synodum erant faciendæ. *Conc. Carthag.*4. *c.* 27.

Translationes clericorum ab Episcopo fieri possunt. *Concil. Carthag.* 4. *c.*27.

Transferri possunt Episcopi de vna Ciuitate in aliam, ex necessitate, non ex arbitrio proprio; & qui hoc negat est in errore. *Pelagius* 2. *ep.*1.

Translationes istæ, à solo Papa possunt fieri. *de translat. cap. Inter corporalia.* & *c. Licet in tantum.* *Concil. Constantiense sess.*39. (& translationis literæ obseruandæ sunt.)

Translatio Episcopi, vel Abbatis, fieri nequit eo inuito. *conc. Later.*5. *sess.*9. *in Bulla de ref. curię c.*1. estque *const.*7. *Leonis X. Supernę.* Vide, *Episcopus quo ad translationes.* Vide, *Transire, infra.* Vide, *Mutationes.*

Translatio pensionis. Vide, *Pensio.*

Translationes pensionum, quomodo fieri poterant Romæ, & in districtu tempore pestis. Vide, *Pestis.*

Translatio beneficiorum, & pensionum concessa ante *Pium* 5. ab eo reuocatur. *const.*73. *Sacrosanctum.* Vide, *Beneficiorum translatio.*

Translatio conceditur Religioso, quando ei conceditur beneficium, quod dependet à Monasterio, &c. Vide, *Beneficia regularium.*

Traoslatio Religiosi ad aliam Religionem. Vide, *Regul. circa transitum, &c.*

Traosferre nullus potest in alium plus iuris, quam ipse habeat. *de regulis iuris in* 6. *reg.*79.

Translationes Episcoporum sine maxima necessitate, fieri non possuot. *conc. Constantiense sess.*39. vbi habetur quod fiant à Papa cum subscriptione Cardinalium. *ib.* Sed hoc non est necessarium.

Causæ translationum quæ sint. Vide, *Episcopus quo ad translationem.* Vide, *Papa circa Episcopos.*

Transire. Transitus.

Transire non debet Episcopus, vel clericus de minori Ciuitate ad maiorem. *Conc. Lucense 2. c. 5. & 6.*
Transire non potest Episcopus de vno Episcopatu in alium. *de clericis non resid. c. 1.* vide, *Transferre.* vide, *Episcopus quo ad translationem.*
Transitus de vno Episcopatu in alium, quando, & quomodo potest fieri. *7. q. 1. cap. Episcopus de loco.*
Transeuntes in alium Episcopatum licitè, in suo gradu recipiendi. *7. q. 1. c. Episcopi.*
Transiens ad aliam Ciuitatem metu hostilitatis, eo recedente, tenetur ad propriam redire. *7. q. 1. c. Pastoralis.*

Transmarinus.

vide, *Vltramarinus.* vide, *Peregrinus.*
Transmarini homines recipi non possunt in communione, & aliis, &c. nisi habeant literas à quinque Episcopis sigillatas. *Anastasius 1. ep. 1. c. 2. dist. 98. cap. Transmarinos.*

Transubstantiatio.

Transubstantiatio panis, & vini in corpus, & Sanguinem Christi, verè fit in consecratione Eucharistiæ. *Conc. Later. 4. c. 1. de Fide, & summa Trinit. c. 1. Conc. Trid. sess. 13. c. 4. & can. 2.* vide, *consecratio.* vide, *Eucharistia.*

Trebellianica.

Trebellianica deducenda est in substitutionibus Commissarijs directis, non obliquis. *de testamentis in 6. cap. 1.*

Tregua.

Treguam frangens, est excommunicandus. *Nicolaus 1. in decret. tit. de Bellis c. 5. 24. q. 3. c. Illi qui.* Post monitorium, excommunicari potest. *De tregua, & pace c. 1.* aliæ pœnæ. *ibid. Conc. Later. 3. c. 21.*
Treguæ faciendæ ab Aduentu, vsque ad Epiphaniam. *de tregua, & pace cap. 1.* Alia tempora faciendi treguas. *ibid.* à septuagesima vsque ad octauam Paschæ. *ibid.*
Treguæ tempore, tractetur de Pace. *ibid.*
Treguam frangens, non potest absolui ab Episcopo. *Concil. Later. 3. c. 21.* Sub pœna priuationis ab officio. *ibid.*

Tribulatio.

Tribulationibus aliquando superbia castigatur, & perfidia. *23. q. 5. Ad fidem.*

Tribunal.

Tribunalia Regum sunt subiecta sacerdotali potestati. *dist. 10. cap. suscipitis ne.* vide, *Episcopus.* Vide, *Potestas.*
Tribunalia Romana omnia reformantur. *Pius IV. constit. 58. cum ab ipso. Paulus V. const. 71. Per multa cap.*

Tributum.

Tributis obligari nequeunt ordinati. *dist. 54. c. Si quis. & c. De rebus.*
Tributum Imperatori ex violentia, olim, soluebat Ecclesia. *11. q. 1. c. Si tributum, & c. Magnum.*
Tributa, quæ, & quando soluenda Principibus. *ibid.*
Tributorum solutio est signum subiectionis. *de censibus, & c. c. Omnis.*

Tridentinum Concilium.

Tridentini Concilii decreta ab omnibus obseruanda sunt, & hoc tenentur iurare Episcopi, Archiepiscopi, Primates, &c. in primo Concilio Prouinciali, quod celebratur post eorum promotionem. Beneficiati vero, Canonici, &c. tenentur hoc iurare in prima synodo, quæ fit, post sui promotionem. Studiorum verò lectores cum assumuntur, idem iurant, & præterea quod secundum Tridentini Concilij regulas docebunt. *Conc. Trident. sess. 25. de reform. cap. 2.*
Tridentinum Concilium confirmatur anno 1563. à *Pio 4. const. 73. Benedictus. Conc. Trident.* Decreta circa mores, & disciplinam Ecclesiasticam possunt corrigi à Papa. *concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 21.* vide, *Concilia Generalia de Tridentino.*

Trinitas.

Sanctissima Trinitas diuinarum Personarum est tenenda, & prædicanda cum vnitate essentiæ. *Benedictus 1. ep. vnica. Conc. carthag. 2. c. 1. de consecratione dist. 3. c. Omnes, & c. vlt. de fide, & summa Trinitate c. 1. Conc. Later. 4. cap. 1. Conc. Mogunt. 4. c. 1.*
Trinitas personarum cum vnitate essentiæ multis doctrinis probatur, & exemplificatur. *Alexander 1. ep. 1.*
Trinitas sanctissima est indiuidua in essentia, & discreta in personis. *Conc. Later. 4. c. 1.*
Trinitas diuinarum personarum sic adoranda: Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus sanctus. & tamen Pater generat Filium, Filius generatur à Patre æqualis illi, Spiritus sanctus à Patre, & Filio sub vna substantia Deitatis. Filius Dei caro factus est. *Hormisdas ep. 79.*
Trinitatis personæ sunt vnus Deus. *Pelagius I. ep. 1. Concil. Brachar. 1. c. 1. Conc. carth. 2. c. 1. De consecr. dist. 3. c. vlt.*
Trinitatem personarum diuinarum Israel iussus est adorare. *Hormisdas ep. 77.*
Extra Trinitatem personarum, nõ datur aliquod diuersum. & falsum est, quod diuinitas est Trinitas. *conc. Brachar. 1. c. 2.*
Trinitas personarum non est crucifixa, nec sepulta, licet cum Filii substantia sint omnes personæ. *de consecr. dist. 3. c. vlt.*
Trinitas personarum non descendit in vterum Virginis, nec ad Apostolos in die Pentecostes, sed singulares personæ. *ib. c. vlt.*
Trinitatem negantes sunt hæretici, & vt tales puniendi, & vt relapsi, curiæ sæculari tradendi. *Paulus 4. const. 4. Cum quorumdam, & Clemens 8. constit. 97. Dominici.* vide, *Negare. Negans.*
Trinitatis opera ad extra sunt indiuisa, & omnes personæ operantur. *Marcellinus ep. 1. conc. Ephesinum ex ep. cyrilli ad Reginas.*
Trinitas tota in Incarnatione Filij operata est. *De fide, & summa Trinit. cap. 1. conc. Later. 4. c. 1.*
Trinitatis festum in Ecclesia specialiter non solebat celebrari, quia quotidie celebratur, cum recitatur *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. De feriis cap. Quoniam.* vide, *Verbum.*
Trinitatis Peregrinorum Confraternitas Romæ. vide, *confraternitas.*
Trinitatis Religiosi. vide, *Fratres.*

Triremes.

Triremes, quando, & quomodo visitandæ in statu Ecclesiæ. *Paulus 3. const. 44. ad onus.*
Rei condemnati ad triremes in statu Ecclesiæ, non possunt transmitti ad alias, quam ad triremes Papæ. *Innocentius X. const. 7. Et si ea.* vide, *Rei.*

Trisagium.

Trisagium, quo tres personæ diuinæ laudantur illis verbis *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis,* è cœlo adductum est, cum puer è terra eleuatus Constantinopoli, & in celum raptus per vnam horam, descendit postea illud recitans. *Felix 3. ep. 3.*

Tristari.

Tristari nollus debet de sua, vel amicorum morte, & quare. *13. q. 2. c. Quam præposterum. c. Habent, & c. Qui diuina.*

Tumultuarij.

Tumultuarij in statu Ecclesiæ. vide, *Bella.* vide, *Ecclesiasticus status.*

Turca.

Turcas bellis oppetere, non est repugnare Deo. *Leo X. const. 40. Exurge.*
Turcæ capti in bello vendi non possunt durante bello. Vide, *Saraceni.*
Turcæ circa alia. Vide, *Saraceni.*

Turris Nona Romæ.

Turris Nonæ facultas quæ. *Paulus 5. const. 71. tit. de Curia Sabellorum, & Turris Nona.*

Tuscia.

Vide, *Etruria.*
Tusciæ Episcopi, quas, & à quibus accipere possunt procurationes, dum visitant. *Extra, de censib. c. Vas electionis.* Sic & alii qui ibi visitant. *ib.*

Tutor.

Tutores opprimentes orphanos, vel viduas, per Episcopos reprimendi sunt. *Conc. Regiaticinum c. 22.*
Tutor si conuenitur, nomine pupilli potest appellare. *De appellat. &c. c. Ex parte M. Domina.*
Tutor completa tutela non potest pro pupillis respondere. *de appellat. &c. c. Ex parte M.* Vide, *Pupilli.*

Tutius operari.

Tutius est in causis, etiam grauibus, in misericordiam potius quam in seueritatem inclinare. *Conc. Later. 3. in append. par. 50. cap. 6.* & ibi agebatur de casu quodam superstitionis hæreticalis.

Turonensis.

Turonensis libra est eiusdem valoris cum floreno auri. *Vrbanus 8. const. 6. Sanctissimus c. 25.*

V

Vacans sedes. Beneficia, &c.

VIde, *Sedes vacans.* Vide, *Episcopali sede, &c.* vide, *Beneficia.* vide, *Ecclesia vacante.*
vacante sede, status non mutetur. vide, *Sede vacante.*
vacante præbenda, si est vsus quod gradatim optent; & interim Papa confert, valet collatio. *de consuetud. in 6. c. fin.*
vacantibus Ecclesiis, beneficiis, &c. ij, ad quos spectant, non possunt occupare bona Ecclesiarum, sed omnia ad successores pertinent. *ibid. c. fin.* & pœnæ.
vacante Ecclesia, &c. nisi ijs, ad quos spectant, prouideant, superior proximus debet prouidere. *de elect. in 6. c. Quamquam.*
vacante Ecclesia, si ij, ad quos spectat eligant indignum, vel contra formam statutam, electio pertinet ad Papam. *ibid. c. Quamquam.*
vacantium beneficiorum Eccles. &c. bona occupantes, siue Episcopi, siue alii superiores, ab ingressu Ecclesiæ suspenduntur, donec restituant; alii vero ab officio, & beneficio. *de off. ordin. in 6. c. fin.*
vacante Ecclesia Cathedrali, quid agendum. vide, *Episcopo mortuo.*
vacante Parochiali, vide, *Parochia.* vide, *Beneficio vacante.*
vacantia beneficia in curia. vide, *Beneficia.*

Vacatio. Vacare. Vacatura.

vacatio per mortem, & per renunciationem non sunt eædem, nec eosdem effectus causant. *de rescriptis in 6. c. Susceptum.*
vacationem expectanti, si ei renuncietur beneficium aliquod, vt impediatur, nè habeat vacaturum; nullum fit ei præiudicium; renuncians verò priuatur habito, & ambito. *De renunciat. in 6. c. fin.*
vacare in curia beneficia, quando dicuntur. vide, *Beneficia vacantia, &c.*

vacant Ecclesiæ, beneficia, &c. per promotionem alicuius ad Cardinalatum, nisi detur retentio. *Sixtus V. constitut. 79. Sanctissimus. Vrban. VIII.* vt infra, reuocat eam in aliquibus.
vacant Præceptoriæ Militiæ S. Ioannis Ierosolymitani, quando Milites, seu Equites fiunt Episcopi. *Gregorius 13. const. 82. Controuersia.*
vacaturæ præbendæ, vel beneficii, &c. promissio est nulla. *de concess. preben. in 6. & sub eodem tit. in Decret. c. Constitutus. & c. Ex tenore.* vide, *Beneficia vacatura.* & *concil. Trident. sess. 24. de refor. c. 19.*
vacatura præbenda, &c. concessa alicui, non intelligitur de illa, quam habet Episcopus. *De preben. &c. in 6. cap. cum in Ecclesia.*
vacant Ecclesiæ, quando habentes curam animarum, vt Episcopi, vel Parochi, assumuntur ad Cardinalatum, nisi à Papa concedatur retentio. *Sixtus 5. constit. 79. Sanctissimus.*
vacare censentur loca montium vacabilia per assumptionem ad Cardinalatum. *Vrbanus 8. in append. const. 38. Decet.*
vacare non intelliguntur officia Romanæ curiæ, per mortem vacabilia, ob assumptionem ad Episcopatum, commendam, &c. sed per assumptionem solum ad Cardinalatum. *ibid.* Et in hoc reuocat Constitut. *Sixti 5.*
vide, *Beneficia.* vide, *Episcopus.* vide, *Cardinales.*

Valentia.

valentiæ Regni beneficia, à quibus possunt obtineri, & obtinentes, quomodo admitti. *Sixtus 5. const. 64. In sacrosancto.*
Ibi illegitimis non possunt conferri beneficia, & canonicatus, etiam si legitimentur. *Sixtus 5. const. 84. Cum cœlestis.*

Vasa.

vasa Ecclesiæ conuertens ad vsus prophanos, excommunicatur. *conc. quod dicitur Apostol. c. 73. conc. Bracharen. 3. c. 13. de religiosis domibus c. Ad hec. conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de Ecclesiis, & earum vsu.* Pœnæ. *ibid.*
vasa sacra tangere non possunt Acolythi, Lectores, & Ostiarii. *conc. Rom. sub Syluestro c. 9. conc. Agathen. cap. 66. conc. Brachar. 1. c. 28. conc. Lucense 2. c. 40. Dist. 23. cap. Non oportet. conc. colon. 2. par. 3. c. 31.*
vasa sacra à sacratis tantum hominibus tangi possunt. *Sixtus 1. ep. 2. concil. Rom. sub Syluestro c. 9. conc. Lucense 2. c. 40. Dist. 23. c. Non liceat cuilibet. &c. il 2. de consecr. dist. 1. c. In sancta. conc. Quintilienburgense c. 5.*
vasa Dominica tangi non possunt à subdiacono (id est non potest dispensare Eucharistiam.) *dist. 23. c. Non oportet.*
vasa sacra tangi non possunt à monialibus, neque aliis, etiam virginibus. *Soter. ep. 2. dist. 23. c. Sacratas. conc. Colon. 2. par. 3. c. 31.*
vasa sacra applicari non possunt ad epulas, vel alios vsus. *conc. Brachar. 3. c. 13.* & pœnæ. *ibid.*
vasa sacra conuertens ad proprios vsus, vel alienans, officio priuatur, infamis fit, excommunicatur, & tenetur ad restitutionem. *Conc. Tolet. 17. c. 4.* vide, *Pignorare.*
vasa sacra, vel alia Ecclesiastica Iudęis vendens, est relegandus, & recuperanda sunt, quæ sunt vendita. *Greg. 1. li. 1. ep. 66.*
vasa lignea non sunt apta ad consecrandum. *de consecr. dist. 1. c. Vasa, in quibus.*
vasa propria teneri debent ad lauandum Corporalia, & alia vela sacra, & illa ad nullum alium vsum possunt inseruire. *Post conc. Ilerdense c. 7. de consec. dist. 4. c. Omnis Presbyter.*
vasa propria teneri debent ad baptizandum. *ibid.* vide, *Baptisterium.*
vasa sacra aliquando vendenda pro Redemptione Captiuorum. vide, *Alienare.*
vasa Ecclesiæ ab Archidiacono sunt custodienda. *de offic. Archidiaconi c. Ea quæ.*
vasa Ecclesiæ, & omnia suppellectilia cum munditia tenenda. *De custodia Eucharistiæ c. Relinqui.*
vasa, & vestes deputatæ ad cultum Dei, non possunt applicari vsibus prophanis. *de religiosis domibus c. Ad hæc. concil. Mediol. 1. par. 2. tit. de Ecclesiis, &c.* Pęnæ. *ibid.*

Vas uxoris.

vase vxoris arcto, an, & quomodo potest dissolui matrimonium. *de frigidis, & maleficiatis cap. Fraternitatis.*

Vassallus.

Vassallus, qui iurauit Prælato, non cogitur iurare successori. *de iure iurando cap. Veritatis.*
vassalli in statu Ecclesiæ non possunt obligari pro Dominis, & obligationes factæ, vt nullæ rescinduntur. *Pius 4. constit. 18. Quia.* Vide, *Obligatio.*

S. Vbaldus.

S. vbaldus canonizatur *anno 1192. à Cœlestino 3. const. 1. Benedictus.*
S. vbaldi festum restituitur *à Paulo V. const. 7. Ex iniuncto.*

Vehemens.

Vehementer suspectus fit, contumax in causa hæresis. *de hereticis in 6. c. Cum contumacia.*
vehementer suspectus abiurans, si relabitur habetur vt conuictus. *ibid. c. Accusatus.*
Vide, *Abiurare.* Vide, *Suspectus.* Vide, *Heretici. Suspecti de heresi.*

Velum.

Vela in Ecclesiis possunt appendi. *Greg. 1. l. 9. ex regest. ep. 38.*
velo serico vti non possunt moniales. Vide, *Moniales circa vestimenta.* Vide, *Moniales à quibus debent abstinere.*

Velare.

velare non potest aliquam Abbatissa. *conc. Parisien. 6. l. 1. c. 43.*
velari non possunt feminæ à femetipsis. *conc. Paris. 6. l. 1. c. 42.*
velari non possunt virgines, nisi in certis diebus, vt per Octauas Paschæ, per Epiphaniam, & per dies Apostolorum. *20. q. 1. c. Deuotis.*
Si qua tamen sit morti proxima, potest in aliis diebus velari. *ibid. c. Deuotis, & c. Virgines.*
velari non possunt virgines ante 40. annum. *20. q. 1. c. Sanctimoniales.* Pro diuersis temporibus, diuersa de hoc fuerunt decreta.
Vide, *Virgines circa Religionem.* Vide, *Moniales.* Vide, *Consecratio Virginum.*

Velata.

velatam mulierem è monasterio auferens, excommunicatur, & restituere tenetur. Vide, *Moniales. Ioannes 8. ep. 165.*
velatas mulieres Deo sacratas accipiens in matrimonium, excommunicatur. Vide, *Matrimonia prohibita ratione status, &c. conc. Tribur. 1. c. 23.* & separatur. *ibid.*
velatæ in monasterio, vel propria domo, castè debent viuere. *27. q. 1. c. Si quis rapuerit.* Vide, *Moniales.* Vide, *Virgo.*

Venari.

venari non licet Episcopo, nec clericis. & pœna. Vide, *Episcopo prohibita.* Vide, *Clerico prohibita. De clerico venatore c. 1. & 2. dist. 34. c. Omnibus. conc. Later. 4. c. 15.*
Venatores fuisse sanctos, non legitur. *dist. 34. c. Quorumdam.*
venandum non est in quadragesima. *Nicol. 1. ad consulta Bulgar. c. 44.*

Vendere. Vendens. Venditio.

Vendere nequit Episcopus res Ecclesiæ, sine necessitate. *10. q. 2. cap. Si quis Episcopus.* Pęna. *ibid.* Vide, *Alienare.* Vide, *Locare.*
vendere potest maritus cum vxoris consensu rem donatam à viro ipsi vxori propter nuptias. *de emptione, &c. c. Peruenit ad nos.*
vendi non possunt carius res transeuntibus, quam in mercato; & tales possunt ab Episcopo cogi, vt vendant iusto pretio. *de emptione, &c. c. 1.*
vendere plusquam emitur, est illicitum. *Iulius 1. post ep. 3. 14. q. 4. c. Quicumque.*
vendens hominem furatum, mortis pęna afficiatur. *de furtis cap. 1.* Vide, *Furtum.*
vendebantur, olim, Ecclesiarum prædia, & quare cœperunt possideri. Vide, *Prædia.* Vide, *Eccles.*
vendens rem plusquam valet, ob dilationem solutionis, nisi adsit dubium de augmento valoris, vsuram facit. *de vsuris cap. In ciuitate, & c. Consuluit.*
vendentes mancipia idololatris ad sacrificandum, vt homicidæ puniantur. *Gregor. 3. ep. 1.*
venditio conditionalis non est valida. *de fide instrumentor. c. Cum Ioannes.*
venditio, quando est vsuraria, si sit specie mutui. *De emptione, &c. cap. Ad nostram.*
venditio, in qua ratione temporis ad redimendum, aliquid soluitur, quando est vsuraria. *de pignoribus cap. Illo vos.*
venditio, & emptio census annui cum pacto retrouendendi, non est vsuraria. *Extra, de emptione, &c. cap. Regimini 1. & 2.* Vide, *Census.*
Cum vendens à se decipitur, vltra dimidium iusti pretii, valet venditio. *de emptione, &c. c. Cum dilecti.* Potest tamen repetere pretium. *ibid. & c. Cum causa.*
vendens non tenetur de euictione, si emptor omisit iudicium inceptum contra illum, vel omisit denunciare, vt rem venditam sibi defenderet; vel per incuriam sententia lata fuit. *ibid. c. fin.*
vendens potest accipere pretium, quod statuto tempore res potest valere. *14. q. 4. c. Si quis clericus.*
vendens Ecclesias, vel Ecclesiastica, damnatus est. *1. q. 3. c. Si quis dator.* Vide, *Simoniacus.*
vendens officia, si Episcopus, suspendatur ab officio. *1. q. 3. c. Si quis Episcopus prabendas.*
venditiones illicitæ. vide, *Contractus.*
vendi non potest paruo pretio, cum pacto, vt si intra certum tempus non redimatur, sit eius qui emit. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de vsuris.*
vendi non potest res immobilis, nisi præcedat pretium iustum. *ibid.*
vendi non potest res cum pacto, vt venditor redimere cogatur, vel quod intra certum tempus ad id cogatur. *ibid.*
vendi non potest res, si annuus census superat extimationem fructuum, quos emptor percipit de re illa. *ibid.*
vendi possunt Romæ domus, inquilinis non requisitis. *Pius V const. 126. Tanta est.*
vendentes terras, loca, &c. in statu Ecclesiæ de licentia Papæ, non possunt etiam titulum transferre, sine expressa eiusdem licentia. *Vrbanus 8. in append. 2. constit. 43. Cum rationi.*

Veneficia.

veneficia, incantationes, & necromantiæ à Christianis fugienda. *Lib. 2. const. Apost. c. 62.*
veneficam artem exercens, quomodo puniendus. *Conc. Hispal. 2. c. 8. 12. q. 2. c. Octaua.*
vide, *Dæmon.* vide, *Incantatio.* vide, *Maleficium.* vide, *Sortilegium.*

Venerari.

Venerari nullus potest pro Sancto, sine Papæ auctoritate. *de reliquiis, & veneratione, &c. c. 1.*
Vide, *Defunctus.* Vide, *Moriens.* Vide, *Imagines.* Vide, *Sanctus.*

Venetiæ.

Venetiarum Dux, & Senatus, excommunicati fuere *à Iulio 2. constitut. 22. Suscepti.* Vide, *Dux.*

Veniale.

Venialia peccata, in quibus aliquis moritur, post hanc vitam purgantur. *distinct. 25. c. Qualis hinc, & c. Qui in aliud.*
Venia-

Venialia peccata in lege tveteri remittebantur per cæremonias. *De pœnitentia dist.6. cap. Qui vult.* circa medium.
Venialia sunt otiosus sermo, & immoderatus risus. *dist.25. cap. Qualis.*
Venialia peccata à mortalibus distincta, & diuersa sunt; & per quid. *conc. Senon. cap.17.*
Venialia peccata omnia vitari non possunt, sine speciali Dei auxilio. *conc. Trident. sess.6. can.23.* vt de B. Maria Virgine tenet Ecclesia. *ibid.*
Venialia peccata de necessitate salutis non sunt confitenda; sed licitè possunt fideles ea confiteri. *conc. Trident. sess. 14. cap.5. & can.7.* Vide, *Peccatum.*

Venia.

Venia non datur, nisi correcto. *De regulis iuris in 6. reg. 5.*
Veniæ petitio ex homicidio, ob bonum pacis, non arguit culpam, nisi ipse petens fuerit in causa. *De homicidio voluntario c. Exhibita.*

Verba.

Verba formarum Sacramentalium à Christo sunt instituta. *De celebrat. miss. cap. Cum Marthæ.*
Verba sunt intelligenda secundum intentionem proferentis. *De verbor. signific. cap. Intelligentia.*
Verba non sunt consideranda, sed sensus. *ibid. c. Propterea.*
Verba priuilegiorum, quomodo intelligenda. *ibid. c. Abbati.*
Verba contractuum obscura, intelligenda sunt secundum communem sensum. *de sponsalibus, &c. c. Ex literis. concil. Later.3. in append. tit. De interpretat. verbor. c.3.*
Verba Canonis distinctè proferenda sunt, non festinè, nec tardè. *conc. Londin.1. c.1.*
Verba prolata cum errore per imperitiam, non destruunt formam Sacramentorum. *de consecr. dist.4. cap. Si non sanctificatur.* Vide, *Sacram.*

Verbum diuinum.

Vide, *Filius Dei.* Vide, *Persone diuina.* Vide, *Trinitas.* Vide, *Christus.*
Verbum diuinum, totum hominem assumpsit. *conc. Tolet. 15. Damasus ep.1.*
Verbum diuinum assumpsit verum corpus, & veram animam rationalem ad vnitatem personæ. *conc. Ephesin. conc. Vienn. Gener. Clem.1. de Trin. & fide catholica.*
Verbum diuinum incarnatum dici non potest duo filij. *Damasus ep.1.*
Verbum diuinum carne exutum, non potest dici Christus. *conc. Ephesin. in ep. t. Cyrilli ad Monachos Ægypti, & in epist. ad Nestorium.*
Verbum diuinum non fuit mutatum in carnem. *conc. Ephesin. in ep. Cyrilli ad Nestorium.*
Verbum diuinum verè subsistit. *ibid.*
Verbum diuinum non se gessit, vt anima in Christo. *ibid.*
Verbum a Patre ab æterno natum, in carne denuò nascitur. *conc. Ephesin. in ep. Cyrilli ad Reginas.*
Verbum diuinum per incarnationem frater noster dicitur factus. *ibid.*
Verbum diuinum factum esse carnem, nihil aliud est, quam nobiscum carni communicare. *conc. Ephes. in ep.2. Cyrilli ad Nestorium.*

Verba Dei.

Verba Dei ad sæcularia negotia non sunt conuertenda. *26. q. 2. cap. Hi qui de paginis.* Vide, *Scriptura Sacra.*
Verbum Christi, & Corpus Christi æque seruanda sunt. *1. q. 1. c. Interrogo, & cap. Neque potest.*

Verbera. Verberare.

Verberibus non subiacent ordinati in sacris, quacumque ex culpa. *conc. Brachar. 3. c.7. cap. Cum Beatus Apostolus.*
Verberare propriis manibus Episcopo non licet. *dist.45. c. Quid autem. & c. Neminem. Dist.86. c. Non licet.* Vide, *Episc.*
Verberari mandante, & protestante, nè occidatur, si mandatarius excedit limites, & occidit, etiam ipse mandans fit irregularis. *de homicid. in 6. cap. fin.*
Verberans ad quid tenetur. Vide, *Damnificans.*

Veritas.

Veritatis fidei cognitio à Deo est. *Clem.1. ep.2.*
Veritas Euangelica semper viuit. *Leo II. ep.5.*
Veritatem non prædicans liberè, eam prodit. *11. q.3. c. Nolite timere.*
Veritatem Euangelicam non sequens, est magister erroris. *24. q.3. c. Quid autem.*
Veritatem doctrinæ peruertentes, sunt hæretici. *24. q.3. cap. Transferunt.*
Veritas sæpius exagitata, magis splendescit in luce. *35. q.9. c. Graue.*
Veritas omitti non debet ad vitandum scandalum. *de regulis iuris cap. Qui scandalizauerit.*
Veritatem negans, vel occultans, dicitur falsus. *de crimine falsi c.1.*

Vespere.

vespertinæ horæ in Quadragesima recitandæ sunt ante comestionem. *de consecr. dist.1. cap. Solent plures.*
vesperæ solemnes; vt Paschæ, &c. ab Episcopo cantandæ, nisi impediatur. *conc. Mediol.1. p.2. tit de Missa solemni.*
In aliis festis à Canonicis; dignitatibus; & hebdomadario, iuxta Ecclesiarum consuetudinem. *ibid.*
Vide, *Hora canonica.* Vide, *Officium.*

Vestis.

vestium ornatus non fiat ad pompam. qui hoc facit abstineatur. *conc. Elibertin. cap.5.*
vestes altarium veteres incendio comburantur. *Clem.1. ep.2.* & in loco occulto proijciantur cineres. *de consecr. dist.1. c. Altaris.* Vide, *Altaris Vestes.*
vestes, vasa, & alia vtensilia ad cultum Dei pertinentia, in Ecclesia sunt conseruanda. *Felix 4. epist.1.*
vestes sacras ad prophanos vsus conuertens, vel dissipans, officio priuetur, infamis remaneat, & excommunicetur; & ad restitutionem teneatur. *conc. Toletan. 17. cap.4. De consecr. dist.1. cap. Vestimenta.*
vestes sacræ, quibus vsi sunt schismatici, non sunt iterum benedicendæ. *de Sacramentis non iterandis cap. A nobis.*
vestes, quibus vti debent clerici in Ecclesia, sint honestæ, ac sacratæ; & ad alios vsus non inseruiant. *Post ep. Lucii 1. Leo 4. homil. de cura Pastorali.*
vestes sacerdotales pro sacrificio, quales sunt. Vide, *Sacerdos.* Vide, *Sacrificium.*
vestes clericorum, non debent esse sicut sagi laicorum. *conc. Ratisponense.* Vide, *Clerici quo ad habitum, &c.*
Vestes clericorum debent esse talares. *Conc. Lucense 1. c. 66. Conc. Toletan. 18. c. 3.* non trahantur per terram, nec sint in brachijs breues, vt nuda appareant. *ibid.*
Vestium sacerdotis mosayci significata.
Vide, *Mosaycus Sacerdos.*
Vestibus modestis, non fulgidis, aut odoriferis, vti debent clerici. *21. q.4. c. Omnis iactantia. c. Nullus eorum, c. Episcopi, & c. Sine ornatu.*
Alias post Episcopi monitionem, priuentur beneficijs. *21. q.4. cap. vlt.*
Vestibus virgatis, vel variatis vtentes clerici, quomodo puniendi. *Clement. de vita, & honest. cleric. c. Quoniam.*
Vestes fidelium omnium, temperantiam redoleant. *Dist. 41. cap. Parsimoniam.*
Vestes diaconi pro sacrificio, quales sint. Vide, *Diaconus.*
Vestes altaris. Vide, *Altaris vestes.* Vide, *Corporalia.*
Vestes sacerdotales, &c. pro officiis debent esse multiplices. *Conc. Oxonien.1. c. 3.*
Vestes clericorum, prælatorum, &c. non debent esse cum manicis longis pendentes ex cubito. *Martinus V. in conc. Constant. sess.43.*

Via.

Viaticum.

Viator.

Vicarius Papæ.

Vicarij Episcoporum, &c.

Vicarij, & vicariatus Ecclesiarum.

magna

magna necessitate; nec tamen ad plures quam quatuor. *Conc. Later. 5. sess. 9. Bulla de reform. curiæ c. 1.*
Vide, *Beneficia plura*.
Vicarius in cura animarum substitui non potest, nisi prius examinetur. alias nulliter fit. *Conc. Augustanum c. 4.*
Vicarij perpetui in beneficijs, in quibus residere non possunt beneficiari, ab Episcopo sunt deputandi, & ab eo assignanda congrua portio de eodem beneficio, qua possit sustentari, non obstante priuilegio, &c. *Conc. Trident. sess. 6. de reform. c. 2. & sess. 7. de refor. c. 5.*
Vicarius Parochialis per Episcopum substituatur, mortuo Parocho. Vide, *Parochus*.
Vicarij perpetui tenentur ad quindennia, & annatas Sedis Apostolicæ. *Pius V. const. 47. ad exequendum.* Quæ portio eis assignanda. *ibid.*
Quomodo deputandi. & si sint regulares, quomodo tractandum cum eis. *ibid.*
Vicariæ perpetuæ vndecim erectæ in vrbe Romæ in certis Ecclesijs, & quæ sunt. à quibus nominandi Vicarij. Cardinali Vicario subsunt, &c. *Pius V. const. 139. Et si omnibus.*
Vide, *Beneficiati quo ad residentiam*, & alios tit.

Vicarius foraneus.

Vicarij Foranei ab Episcopis deputandi sunt. *Conc. Mediol. 1. par. 2. tit. de Vicarijs Foraneis.*
Vicarij Foranei instituendi sunt, qui sunt Archidiaconi, vel Archipresbyteri in Diœcesi, vel Rectores Ecclesiarum. *ib.*
Vicarij Foranei possunt Presbyteros regionis, semel in mense in vnum congregare, vt conferant inter se de curis animarum, & difficultatibus Parochiarum. qua solemnitate, ceremonia, & refectione congregari debeant. *ibid.*
Vicarii Foranei inquirere debent de vita, & moribus clericorum; & an eorum incuria diuinus cultus deseratur. *conc. Mediol. 1. vbi supra.*
Inquirant an Presbyteri, & Parochi teneant libros, quos debent. an obseruentur decreta Conciliorum. & de iis omnibus ad Episcopos proprios referant. *ibid.*
Vicariis Foraneis obediant omnes curati cuiuscumque dignitatis; alias per Episcopos puniantur. *Conc. Med. 1. vbi sup.*
Vicarii Foranei sunt amouibiles per Episcopos, & punibiles si delinquunt. *ibid.*
Vicarii Foranei cum ad Ciuitatem redeunt, primò Episcopum adeant, & de singulis referant. *ibid.*
Vicarii Foranei tenentur significare Episcopo curatos non residentes in sua regione. *Conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de Residentia.* Vide, *Foraneus*.

Vicecancellarius Papæ.

Vide, *Cancellaria*. Vide, *Camera*.
Vicecancellarii morientis beneficia à Papa conferenda.
Vide, *Beneficia Papæ reseruata*.
Vicecancellarii familiares eximuntur à solutione pretii pro literis in Cancellaria exigendis. *Sixtus IV. const. 6. Diuina.*
Vicecancellarii iurisdictio in Cancellaria, quæ sit circa officiales, & resignationes, &c. *ibid.*
Vicecancellarii officium est annexum titulo S. Laurentii in Damaso. *Clemens 7. const. 34. Et si ad singula.* Habet iurisdictionem in Palatium, & Ecclesiam illam. *ibid.*
Vicecancellarius multa officia in Cancellaria potest concedere, quæ, & quomodo. *Sixtus V. const. 106. cum sancta.* Potest resignationes admittere; & quali forma. *ibid.*

Vice dominus.

Vice dominus, seu maior domus institui debet ab Episcopo in Ecclesia, vt pauperum curam gerat. *Gregor. I. lib. 9. ex regest. epist. 66.* Vide, *Æconomus*.

Vicelegatus.

Vicelegati Papæ procedere possunt contra debitores Communitatum status Ecclesiastici, non obstante quolibet impedimento Auditoris Cameræ, Camerarii, Thesaurarii, &c. *Clemens 8. const. 10. Pro commissa. §. 24.* vide, *Legatus*.

Vicinus.

Vicinus præsumitur, scire facta vicini. *De præsumpt. cap. Quosdam.*
In vicino loco, præsumitur notum esse factum, quod est notum in remoto loco. *ibid. cap. Quanto.*
Vicini præferendi sunt in emptione domorum Romæ: alias per Camerarium irritari possunt contractus. & nullus excipitur. *Sixtus 4. const. 20. Et si de cunctarum.*

Victoria. victus.

Victoria contra tentationes, non ex nostra sola voluntate, sed ex Dei adiutorio prouenit. *Conc. Diospolit. c. 11.*
Victus litigans condemnatur in expensis, nisi sententia feratur pro absente. *De pœnis c. calumniam.* Vide, *Actor.* vide, *Accusatus*.

Vidua.

Vidua, olim, eligenda pro ministeriis Ecclesiæ debuit esse 60. annorum. *Lib. 3. const. Apostolic. c. 1.*
vidua eligenda erat ad hæc ministeria, quæ vnum habuerat virum. *Lib. 3. const. Apostol. c. 3.*
vidua hæc quomodo tunc erat eligenda, & sacranda. *Lib. 8. const. Apostol. cap. 25.*
vidua quænam sit. *dist. 34. c. vidua.*
viduæ non debent cum benedictione velari. *Gelasius epist. 9. Zacharias ep. 7. c. 6.*
viduæ, seu Presbyteræ, ordinari non possunt. *conc. Laodic. c. 11.*
viduæ quæ dicuntur Diaconissæ, non sunt consecrandæ, seu benedicendæ. *Conc. Epaun. c. 21.*
vidua sumens velum Religionis, fingens se monialem, non potest nubere; & si nubat, redeat ad pœnitentiam. *Nicol. I. in decr. de votis c. 1. 27. q. 1. c. de viduis.*
vidua volens profiteri Religionem, ab Episcopo vestem accipiat; & quomodo. eaq; semper vti debet. *Conc. Tol. 10. c. 4.*
vidua potest fieri religiosa, si habet propositum castitatis. *20. q. 1. cap. vidua.*
viduæ, quæ castitatem promiserunt, non possunt nubere. *Symmach. ep. ad Cæsarium. Conc. Tolet. 4. c. 56.* (alias excommunicentur vt adulteræ. *Conc. Carthag. 4. c. 104.*) *27. q. 1. c. viduas quæ, c. vidua quidem, & c. viduitatis.* Excommunicentur. *ib. c. sicut bonum, c. viduas, & c. Nuptiarum.*
viduæ Religiosæ professæ non possunt à Religione discedere. *Nicol. I. in decr. tit. de votis c. 3. de Regularib. cap. vidua. Conc. Vormat. c. 21. Tribur. c. 25.*
viduæ professæ, nisi cessent cohabitare cum raptoribus, excommunicentur. *Conc. Arelat. 2. c. 27.*
viduæ iuniores non possunt velari, nisi probata sit earum Religio. *Conc. Turon. 3. c. 27.*
viduæ non possunt velati sine licentia Episcopi. *conc. Paris. 6. lib. 1. cap. 40.*
viduæ velatæ manere non possunt in suis domibus, sed ad monasterium se conferant. *Conc. Paris. 6. lib. 1. c. 44.*
viduæ, quæ in monasterio se recipiunt, non possunt ab aliquo grauari circa sua bona. *Gregor. I. lib. 6. ep. 20.*
viduarum causæ, etiam per Ecclesiasticos iudices, possunt iudicari. *Honor. 3. ex Cerone, tit. de foro compet. c. 1.*
viduarum causæ iudicari non possunt à sæculo, inscio Episcopo. *Conc. Matiscon. 2. c. 12.*
vidua potest iterum nubere. *Zach. ep. 7. c. 6. 27. q. 1. c. vidua t. 2.*
viduæ non cogantur ad nubendum, neque impediantur à cælibatu. contrarium faciens contra eas, excommunicetur. *Conc. Tolet. 3. cap. 10.*
viduæ modestæ viuant sub potestate Episcopi. *conc. Rhem. c. 34.*
vidua fornicationem committens. vide, *Fornicatio*.
viduam Religiosam violans carnaliter, excommunicatur. *Conc. Illerd. c. 6.* vide, *Monialis circa coniugia, &c.*
vidua non potest conuenire laicum in foro Ecclesiæ, nisi de causa Ecclesiastica, vel si deficit iudex sæcularis. *De foro compet. cap. Ex tenore, & cap. ex parte B.*

viduæ

viduæ pauperes ab Epiſcopo alendæ. *Lib. 3. conſt. Apoſt. c. 3.*

viduis ab Epiſcopo ſuccurrendum, ſi à tutoribus opprimuntur. *conc. Regiaticinum cap. 22.*

viduæ adoleſcentes debiles corpore, ab Eccleſijs ſuſtententur. *conc. carthag. 4. c. 101.*

Si viduæ ob inopiam familiaritatibus ſe immiſcent, Epiſcopus, & Parochus earum reatum incurrunt. *conc. carth. 4. c. 102.*

viduæ ab Eccleſiis inſtentatæ, vacare debent orationi. *ib. c. 103.*

viduæ gubernantur ab Epiſcopo per Archipresbyterum. *concil. carthag. 4. c. 17.*

vidua profeſſa ſtatum vidualem, non eſt violanda; alias damnetur. *conc. Arauſic. 1. c. 27.*

vidua mœchans, poſt quinquennij pœnitentiam reconcilietur, ſi eum poſtea accipit in maritum cum quo peccauit. Si verò alium accipiat, nec in fine communicet (ita olim) *concil. Elibert. cap. 72.* Si verò vir ſit fidelis, poſt decem annos ipſa recipiatur in communione. *ibid.*

vidua relicta Epiſcopi, Presbyteri, vel Diaconi, non poteſt nubere. ſi nubat, nullus cum ea communicet, & in morte tantum accipiat Sacramentum. *Conc. Toletan. 1. c. 18. 31. q. 1. c. Si qua fuerit.*

viduæ (olim) inſtruere debebant mulieres baptizandas. *conc. Carthag. 4. c. 12.*

vidua poſt mariti mortem, non poteſt licitè miſſam omittere vltra menſem, alias ab Epiſcopo compellatur per cenſuras, non obſtante quauis conſuetudine. *conc. Mediol. 1. par. 2. tit. Quę pertinent ad celebrationem miſſæ.*

viduam ducens vxorem non poteſt ordinari. *Diſt. 34. cap. Si quis viduam.* Vide, *Bigamus.* Vide, *Clerici.*

Vienna.

viennenſe Concilium, quando, & quare celebratum. Vide, *Concilia. Clemens V. conſt. 1. Regnans.*

viennæ Auſtrię erigitur Collegium pro Germanis adoleſcentibus Auſtriæ ſuperioris, & inferioris, ſeptem pro qualibet parte ſub cura Ieſuitarum. Protectores ſunt Cardinales de Propaganda Fide. viceprotector eſt Epiſcopus Viennenſis. *Vrbanus 8. conſt. 67. Quoniam diuinæ.*

Vigiliæ, id eſt, excubiæ.

Vigiliæ circa muros tempore obſidionis paſſiuæ ab omnibus faciendæ, etiam priuilegiatis, quando Ciuitas obſidetur ab inimicis fidei. *Gregorius 1. lib. 7. ep. 20.*

Vigiliæ feſtorum.

Vigiliarum vſus eſt antiquiſſimus. *conc. Aquiſgran. ſub Ludouico Pio c. 13.*

Vigiliæ pro feſtis Sanctorum non in domo, ſed in Eccleſia ſunt faciendæ. *Conc. Antiſiodoren. c. 3.*

Vigiliæ nocturnæ in Eccleſiis cum concurſu fidelium, ſunt prohibitæ. *Conc. Sabin. c. 22.*

Vigiliæ cum ieiunio ſunt celebrandæ. *Conc. Epfordienſe 1. c. 1.*

Vigilia occurrente in Dominica, ieiunari debet in Sabbatho. *de obſeruatione ieiunii c. 1. & c. Conſilium.*

vigilia s. Bartholomæi celebranda eſt, iuxta morem regionum. *ibid. c. Conſilium.*

Vigiliæ omnium Apoſtolorum, cum ieiunio ſunt celebrandæ, excepto tempore Paſchali. *ibid.*

In vigilia, quando poſſunt edi carnes. Vide, *Caro.*

In vigilia S. Ioannis Baptiſtæ occurrente in die Corporis Chriſti, non ieiunatur, ſed anticipatur ieiunium in feria 4. *Vrbanus 8. in append. 2. conſt. 42. Cum euenire.*

Vincentius.

S. Vincentius Ferrerius canonizatur à Caliſto, Bulla tamen fit *à Pio 2. anno 1458. conſt. 1. Rationi.*

Villicus.

Villici officium exerceri nequit à Religioſis, Presbyteris, & Diaconis. *Conc. Cabilon. 3. c. 12.* Vide, *Clerici qui ad negotia ſęcularia.* Vide, *Regulares.*

Vindicatiuus. Vindicta.

vindicanda non eſt iniuria, ſed parcendum offendenti. *Lib. 1. conſt. Apoſtol. c. 2.*

vindicari non ſemper debent delinquentes. *23. q. 4. cap. Ipſa pietas, & c. quod Chriſtus.*

vindictam petens à Iudice de aliquo delicto, immunis eſt, ſi delinquens occiditur. *Innocentius 1. ep. 3. c. 5. 23. q. 4. cap. Illud etiam.*

vindicta, quæ tendit ad correctionem, facienda eſt. *23. q. 4. c. Ea vindicta.*

vindicatiuus, non poteſt fieri Epiſcopus. *diſt. 86. c. Si quid verò.*

Vinum.

vinum in calice miſcendum eſt aqua, ita tamen, vt duæ ſint partes vini. *conc. Tribnrienſe 1. c. 19.* quare miſcendum. *de conſecrat. diſt. 2. c. In calicem. Honorius 3. ex Cirone, de celebratione miſſ. c. 5.*

vinum ſine aqua in ſacrificio offerre non licet. *de conſecr. diſt. 2. c. Sic in ſacrificando. c. Scriptura dicit. c. cum omne. c. Non oportet. c. In Sacramento, & c. In calicem.*

vinum pluſquam aqua in calice, pro ſacrificio ponendum. *De celebrat. miſſar. c. Pernicioſus.*

vinum modica aqua debet eſſe mixtum. *conc. Florent. ſeſſ. vlt. in literis vnionis. §. Tertium.* Vide, *Aqua.* Vide, *Miſſa.* Vide, *Sacrificium.*

vinum in ſacrificio miſcendum debet eſſe mundum. *conc. Coiacenſe c. 3.*

Vino albo, ſi fieri poteſt, ſemper in miſſa vtendum. Vide, *Miſſa.*

vini ſubſtantia non remanet in ſacrificio poſt conſecrationem. *conc. conſtant. contra art. 1. Io. Vvicleff. conc. Florent. in literis vnionis. vbi ſupra.*

Sub ſpecie vini integra eſt totus Chriſtus; & totus etiam ſub qualibet parte ſpeciei, etiam ſeparatæ, ſeu diuiſæ. *Concil. Florent. ibid. §. Tertium.*

vinum poſt Euchariſtiam eſt ſumendum, niſi alia miſſa ſit dicenda. *de celebrat. miſſ. c. Ex parte veſtra.*

vini potio, luxuriam fomentat. *Diſt. 35. cap. Eccleſiæ. cap. Vinum, cap. Venter, & cap. Luxuriam. cap. Sexto. & cap. Ante.* Eſt cauſa malorum omnium. *ibid.*

Vini Gabella Romæ.

Vide, *Ripa.* Vide, *Gabella.*

vini gabella Ripę applicata fuit pro ſalariis ſoluendis Lectoribus Studii Romani. & quod ſupereſt pro neceſſitatibus Pop. Romani, id eſt, Conſeruatoribus. *Leo X. conſt. 1. dum ſingul.*

Pro gabella vini ad ſuſtentandos miniſtros Ripæ, ſoluuntur quatuor iulii pro quolibet dolio. *Pius 4. conſt. 42. Decet.*

Violare. Violans. Violata.

violantes ſacros canones, blaſphemant Spiritum Sanctum. *25. q. 1. c. Violatores.*

violantes mulieres Deo ſacratas, filii perditionis ſunt. *27. q. 1. c. Sciendum.* Vide, *Moniales.* Vide, *Mulier.* Vide, *Vidua.*

violantes Eccleſiaſticam libertatem, ſunt excommunicati. *De ſent. excommunicat. c. Nouerit.* Vide, *Eccleſ. priuilegia.* Vide, *Eccl. inuaſores.* Vide, *Immunitas, &c.* Vide, *Excommunic. Bullæ Cœnæ.* Vide, *Libertas Eccleſ.*

violata Eccleſia per homicidium, quod ſoluitur in pœnam, altario applicetur. *17. q. 3. c. Si quis in Atrio.*

Violentia.

violentiis laicorum debent clerici reſiſtere. *Greg. 1. lib. 2. ex regeſt. ep. 5.*

violentia in matrimoniis non eſt inferenda. *De ſponſalibus, &c. c. Cum locum.*

Violen-

Vir, seu maritus.

Vir circa vxorem.

Vir circa Religionem, continentiam, & alia vota.

Vir circa dimissionem vxoris, vel separationem.

Vir

Vir circa vxorem adulteram.

vir ſciens de vxoris adulterio, tenetur eam dimittere. 32. *q.* 1. *cap. Dixit Dominus*, & *c. Sicut crudelis*.

Si non dimittit, eſt patronus mali. *ibid.* Si tamen ipſe eſt adulter, non poteſt dimittere eam. 32. *q.* 6. *c. Nihil*, & *cap. Si ducturi*. vide, *vir circa dimiſſionem*. vide, *Matrim. quo ad torum*, &c. idem de vxore. *ibid.*

viri adulteri grauius ſunt puniendi, quam vxores. 32. *q.* 6. *cap. Indignantur*.

vir dormiens cum vxore adultera, quamdiù neſcit eius adulterium, non peccat: dum vero ſcit, peccat ſi proſequitur. 34. *q.* 1. *Ego dixi*.

vir retinens vxorem adulteram, quæ non fecit pœnitentiam, particeps eſt delicti. *de adulter.* & *ſtupro. c. ſi vir ſciens*.

vir poteſt vxorem adulteram dimiſſam recipere poſt pęnitentiam debitam ab ea factam. 32. *q.* 1. *c. de Benedicto. c. Quod autem*, & *c. Non erit.* 34. *q.* 1. *c. Ego dixi.* Et tenetur recipere illam, alias peccat. *ib. ego dixi. de adult.* & *c. c. ſi vir ſciens.*

vir poteſt ob ſuſpitionem accuſare vxorem de adulterio. *de adulterijs*, &c. *c. Maritis*.

viro non licet occidere vxorem adulteram. 33. *q.* 2. *c. interfectores. c. inter hæc*, & *c. Si quis*. Sed adoleſcens excuſatur ſi per iram, &c. *ibid. c. interfectores*. vide, *in præced. tit.*

Vir adulter.

vide ſupra, *vir circa vxorem adulteram*.

vir accuſatus de adulterio, lite pendente, non poteſt priuari vxore, & iure coniugali. *vt lite pendente c. Laudabilem*.

vide, *Matrim. quo ad torum.* vide, *Adulter*. vide, *vxoratus*.

Vir circa debitum coniugale.

vir tenetur reddere debitum vxori, & è contra. 33. *q.* 5. *cap. Si dicat vir*.

vir poteſt ſeruare continentiam de non petendo debitum, ſed tenetur reddere. *ibid. c. Si dicat vir*.

vir non exigens debitum, ſed reddens cum petitur, meretur. 33. *q.* 5. *cap. Secundum*.

vir perdens ius petendi debitum, non poteſt illud auferre vxori. idem de vxore. *Conc. Later.* 3. *p.* 49. *c.* 18.

viro non aufertur ius petendi debitum, per hoc quod illud perdit vxor. *Conc. Later.* 3. *ibid.*

vir quando debet abſtinere ab vxore. Vide, *vxor*.

Vir occidens vxorem.

Vir non poteſt occidere vxorem ob adulterium. 33. *q.* 2. *cap. Interfectores. c. Inter hæc* & *c. Si quis*. Si tamen ſit adoleſcens, excuſatur. *ibid. c. interfectores*.

Vir occidens vxorem etiam ob adulterium. non poteſt aliam ducere. 33. *q.* 2. *c. Interfectores*, & *c. Admonere*.

Æquè peccatum eſt occidere vxorem etiam adulteram, & ea viuente aliam ducere. 33. *q.* 2. *c. Si quod*.

Vir occidens vxorem, quam pœnitentiam debet facere. 33. *q.* 2. *c. Quicumq;* & *c. admonere.* vbi adducitur caſus magnæ perſonæ, quæ occidit vxorem, & pœnitentia eius. vide, *Occidens.*

Vir circa plures vxores, etiam ſucceſſiuè.

Vide, *Matrimonia plura*.

Æquè peccatum eſt aliam vxorem ducere prima viuente, ac primam occidere. 33. *q.* 2. *cap. Si quod*.

Vir, ſi dimiſſa vxore ducit eius conſanguineam in ſecundo gradu, vtraque careat perpetuò. ſi verò in alio gradu, dimittere debet ſecundam, & redire ad primam. *Conc. Later.* 3. *in append. tit. de ſponſalibus c.* 15.

Vir contrahens cum vna, licet matrimonium non ſit conſumatum, non poteſt cum alia contrahere. & ſi cum hac contrahit, ad primam redire debet. *Conc. Later.* 3. *ib. c.* 17. 18.

Vir ducens ſecundam vxorem, pendente cauſa dimiſſionis primæ, ſi poſtea ſequitur ſententia dimiſſionis, ei relinquitur tenere ſecundam; ſed penitentia ipſi iniungatur, & tempore pœnitentiæ ſeparentur. *Conc. Later.* 3. *ibid. c.* 21.

Vir conſentiens, vt vxor veletur, non poteſt aliam vxorem ducere. 33. *q.* 5. *c. Qui vxorem*.

Vir contrahens cum ſecunda, viuente prima, etiam ſi multo tempore habitet cum iſta, mortua prima non poteſt habere eam. *De eo, qui duxit in matrimonium, c. cum haberet*, & *cap. Significauit*.

Vir ſi viuente vxore habet rem cum alia, abſque fide matrimonij, prima mortua, poteſt ſecundam ducere, ſi non fuerit machinatus in mortem primæ. *ibid. cap. Significaſti*.

Vir contrahens cum ſecunda, viuente prima, ſi illa fuit inſcia; mortua prima poteſt ducere ſecundam. *De eo, qui duxit in matrimonium. cap. Veniens*.

Si verò ipſa ſciebat habere aliam, etiam ſi copula cum ſecunda interceſſit, non poteſt eam ducere, nec etiam mortua prima. *ibid. cap. fin.*

Vir non poteſt contrahere cum ſecunda, quæ machinata eſt in mortem primæ. *ibid. cap. Super hoc*.

Vir cognoſcens carnaliter conſanguineas vxoris, &c. *vel plures conſanguineas.*

Vir dormiens cum ſorore vxoris, non poteſt alterutrã amplius tangere. 27. *q.* 2. *c. Qui dormierit.* & *c.* 32. *q.* 7. *c. concubuiſti.*

Vir dormiens cum ſponſa fratris, non poteſt eam habere in vxorem. 27. *q.* 2. *c. quidam*.

Vir dormiens cum ſponſa filij, non poteſt eam habere in vxorem, neque filius. 27. *q.* 2. *c. Si quis ſponſam filij ſui*.

Vir polluens vxoris ſororem, non poteſt vllam ex eis habere, ſi ſcienter fecit. Si vero ignoranter, non debet vxorem dimittere. 34. *q.* 1. *c. in lectum*, & *c. Ego dixi*.

Vir fornicans ignoranter cum duabus ſororibus, poteſt vnam earum habere in vxorem. ſed poſt annos ſeptem. 34. *q.* 1. *cap. Si quis cum duabus*.

Vir fornicatus cum matre, & filia, etiam ignorante illa de hac, & è contra, non accipiat aliquam in vxorem. 34. *q.* 1. *cap. Si quis cum matre*.

Vir carnaliter cognoſcens conſanguineam vxoris, quando tenetur reddere debitum. Vide, *coniux*. Vide, *Carnalis copula.*

Vir poſt matrimonium ratum cognoſcens carnaliter matrem vxoris, ſi vxorem non cognouit, nec ante, nec poſt, ſeparandus eſt. Et alterutra cum diſpenſatione facere poteſt matrimonia cum alio. Si verò vir cognouit vxorem, vel ante, vel poſt, ſeparandus eſt, nec vllum aliud facere poteſt matrimonium, nec primam habere vxorem. *conc. Later.* 3. *in append. tit. de eo, qui conſanguineam cap.* 4. *de eo, qui cognouit*, &c. *cap. veniens*.

Vir carnaliter cognoſcens matrem vxoris, non poteſt amplius vxorem cognoſcere, nec alteram accipere. *Conc. Later.* 3. *in append. tit. de ſponſalibus ſecundo c.* 6.

Vir cognoſcens carnaliter matrem, & filiam, vel duas ſorores ſcienter, pœna mortis, in ſtatu Eccleſiæ eſt puniendus. *Sixtus* 5. *conſt.* 54. *volentes*.

Idem de eo, qui ſcit patrem, aut filium cum muliere aliqua rem habuiſſe, ſi etiam ipſe rem habet. *ibid.* Idem de mulieribus cognitis, ſi ipſæ ſciebant. *ibid.*

vide, *Carnalis copula*. vide, *Matrimonia quo ad torum*. vide, *Matrimonia quibus prohibita in pœnam*.

Vir circa vxorem infidelem, vel hæreticam.

Vide, *vir circa dimiſſionem*. vide, *Matrimonia quando ſeparanda*. Vide, *Infidelis*.

Vir, ſi ante baptiſmum dimiſit vxorem, habet facultatem eam recipiendi poſt baptiſmum, ſi vult. 28. *q.* 1. *c. Si quis*.

Vir fidelis non tenetur ſequi vxorem infidelem diſcedentem. 28. *q.* 1. *cap. Simili*.

Viro fideli, licet dimittere vxorem infidelem, & è contra. 28. *q.* 1. *c. iam nunc.* & alijs ibi, ſed non expedit ſic facere. *ib. c. ſic enim*.

Vir circa alia.

Vir, quæ poteſt donare, vel relinquere vxori. *De donationibus inter*, &c. *cap. Nuper*.

Viri donationes factæ vxori propter matrimonium illicitum, non valent. *de donat. inter, &c. c. Et si necesse.* vide, *donare.*

Viri bona intelliguntur tacitè obligata pro dote vxoris. *De pignoribus c. Ex literis.*

Viro recipiente pignora pro dote promissa, non possunt fructus in sortem computari. *De vsuris cap. Salubriter.*

Viri morte donatio, & dos redit ad vxorem. *De donationib. &c. c. Donatio.* Vide, *Donare.* Vide, *Dos.*

Viro iuranti se cognouisse vxorem, non creditur, si illa per matronas inspicientes suum corpus probet contrarium. *de probat. c. proposuisti.* & quando ei credendum. 33. *q.* 1. *c. si quis.*

Viro, vel vxore redeunte à captiuitate, reintegrandum est matrimonium. 34. *q.* 1. *c. cum in.* vide, *Coniux.* vide, *Maritus.* vide, *Matrim.*

Virgo circa matrimonium.

Virgines neque cogantur ad nubendum, neque impediantur à cælibatu. & contrarium faciens, excommunicatur. *Concil. Tolet.* 3. *c.* 10. vide, *Matrimonium.*

Virgo damnans matrimonia, anathema est. *Conc. Gangrens. c.* 9. *&* 10. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.* 67. *&* 75.

Virginem per vim accipiens, eam despondeat, sed excommunicetur. *conc. quod dicitur Apost. c.* 67. Vide, *Stuprum.*

Virgines desloratæ, si in maritos accipiant ipsos deflorantes, post annum reconcilientur. *Conc. Elibert. cap.* 14. si alios etiam cognouerunt, post annos quinque. *ibid.*

Virgo vouens virginitatem.

Virgo vouens, & profitens virginitatem, non potest nubere. alias si facit excommunicetur. sed si pœniteat, ab Episcopo absoluatur. *Conc. Calced. c.* 16.

Virgo promittens, & vouens tenetur obseruare, etiam si velata non sit. *Innoc. I. ep.* 2. *c.* 13. 27. *q.* 1. *c. Hæ verò quæ.*

Virgo profitens virginitatem non potest cum alijs extraneis habitare. *Conc. Carth.* 1. *c.* 3.

Virginitatis votum in muliere incipit esse firmum, cum est adulta, quando, scilicet est apta marito. 20. *q.* 1. *c. Firma.*

Virgines, quæ volunt castitatem profiteri, si seruæ sunt, redimantur à dominis per Ecclesiam. *Greg. I. lib.* 2. *ex reg. ep.* 42.

Virgines, vel viduæ habentes votum castitatis, si nubunt, separentur, & per totam vitam pœniteant, & Eucharistia careant. *Conc. Foroiul. c.* 11.

Virgo vouens virginitatem, si sit filia Episcopi, vel Presbyteri, quid agendum si nubat. 27. *q.* 1. *c. de filia.*

Virgines, vel viduæ, quæ continentiæ votum habent, nigra veste vtantur. *Conc. Foroiul. c.* 11. vide, *Matrimonia prohibita ratione status.* vide, *Monialis.* vide, *vouere, votum.*

Virgo circa Religionem, & consecrationem.

Virgines, olim, non erant consecrandæ, nisi post ætatem 25. annorum. *Post ep.* 4. *Pij I. Conc. Turon.* 3. *c.* 28. *Conc. Vormat.* 1. *c.* 69. 20. *q.* 1. *c. Placuit, & c. Virgines. Conc. Carthagin.* 3. *c.* 4. *Conc. Mileuit. c.* 26.

Virginum consecratio, quibus diebus est facienda. *ibid. post epist.* 4. *Pij I.*

Virginum consecratio, pertinet ad Episcopum. *Conc. Hispal.* 2. *c.* 7. vide, *Consecratio.* vide, *Moniales. Conc. Paris.* 6. *lib.* 1. *c.* 43. *Conc. Regiatic. c.* 7. *dist.* 25. *c. perlectis. conc. Carthag.* 3. *c.* 36. 20. *q.* 1. *c. de votis. c. placuit. & c. Virgines.* 26. *q.* 6. *c.* 1.

Virgines possunt consecrari à Presbytero de licentia Episcopi. 26. *q.* 6. *c. Presbyter.* Vide, *Consecratio virginum.*

Virgines possunt consecrari in diebus Dominicis, & Sabbatho Pentecostes. *De temporib. ordin. c.* 1.

Virgines velari debent in Albis Paschalibus, & in diebus Apostolorum. *Gelasius ep.* 9.

Virgines sacræ ab Episcopo in monasterio Virginum reponantur. *Conc. Carthag.* 3. *c.* 33. *Conc. Afric. c.* 11.

Virgines ante annum ætatis 60. olim, non velabantur. 20. *q.* 1. *c. Iuuenculas.* alias statutum, vt sit 72. annorum. *conc. Rom. sub Syluestro c.* 10. Postea decretum, vt antequam velentur, per 40. annos probentur. *Conc. Cæsaraugust.* 1. *c.* 8.

Virgines velari non possunt ab Abbatissa. 20. *q.* 2. *c. Statuimus.*

Pro velatione, Episcopus, nihil potest accipere. *Gregorius I. lib.* 3. *epist.* 24.

Virgines Deo sacratæ, vagari non possunt. *Conc. Afric. c.* 11.

Ad virgines, vel viduas Religiosas accedere non possunt clerici, nisi de licentia Episcopi; nec Episcopi, aut Presbyteri, nisi alijs præsentibus. *Conc. Carthag.* 3. *c.* 25. *Conc. Afric. c.* 5.

Virgo sub tutela, si habitum Religionis ante annum duodecimum petit, & per annum in ea permanet, non posse inde recedere, nec a tutore abstrahi, declarauit *Conc. Tribur.* 1. *c.* 24. Sed contrarium habes. Vide, *Moniales.* Vide, *Consecratio.* Vide, *Episcopus.* Vide, *Moniales.* Vide, *Velare.*

Virgines Religiosæ nubentes, vel fornicantes.

Virgines Deo dicatæ, si virginitatem perdunt, nec in fine communicent. Si verò toto vitæ tempore pœniteant, possunt in fine accipere communionem. 27. *q.* 1. *c. Virgines. Conc. Mogunt.* 3. *c.* 26. *Conc. Elibert. c.* 13.

Virgines violatores, inter bigamos numerentur. *Conc. Ancir. c.* 19. 27. *q.* 1. *c. Quotquot.*

Virgines professæ, nec nubere possunt, nec velle nubere. *dist.* 27. *c. voventibus, & c. Si nupserit.* 20. *q.* 1. *c. Puella.* 27. *q.* 1. *cap. Sicut bonum. cap. viduas. & cap. Nuptias.*

Virgines, & aliæ Deo dicatæ, si nubunt, communione priuentur. *Conc. Valent.* 1. *c.* 2. Aliæ pœnitentiæ. *Conc. Turon.* 2. *c.* 21. *Conc. Matiscon.* 1. *c.* 12. *Conc. Lugdun. Prouinc.* 2. *c.* 3. *Zacharias ep.* 7. *cap.* 21. *Gregor. I. lib.* 3. *ep.* 6. *&* 9. 27. *q.* 1. *cap. de viduis. cap. viduas autem.*

Virgines consecratæ, nubentes sunt incestæ. *dist.* 27. *c. Virgines.*

Virgines Deo sacratæ nubentes, non recipiantur ad pœnitentiam, nisi se separent. 27. *q.* 1. *c. Quæ Christo.*

Virginum sacrarum fornicantium pœnitentia, quænam est. 27. *q.* 1. *c. Si qua monacharum, & c. eos autem.* Excommunicentur. *Conc. Venetic. c.* 4. *Conc. Andegauen. c.* 5. *Conc. Turon.* 2. *c.* 21. *Conc. Matiscon.* 1. *c.* 2. *Conc. Lugdun. Prouinc.* 2. *c.* 3. & aliæ pœnitentiæ fornicantium, in eisdem locis. *Gregor. I. lib.* 3. *ep.* 6. *&* 9.

Virgines, quæ à parentibus oblatæ sunt monasterijs, quando possunt nubere, & quando non. *Zachar. ep.* 7. *c.* 27.

Vide, *Matrimonia prohibita ratione status spiritualis.*

Vide, *Moniales circa coniugia.*

Virginitatis perfectio.

Virginitas est præstantior matrimonio. 32. *q.* 1. *cap. Nuptiæ terram.* Ambrosius ad Syricium Papam. & ideo eam sibi elegit Christus. *ibid. Conc. Trid. sess.* 24. *can.* 10.

Virginitas consulitur, non præcipitur. *ibid. c. Nuptia.*

Virgo corrupta per vim, non perdit gratiam virginitatis. Sed secundum legem virgo non est. 15. *q.* 1. *c. si quis non iratus.*

Virginitas mẽtis melior est, quam carnis. 32. *q.* 5. *c. tolerabilius.*

Virginitas carnis, nihil est amissa virginitate mentis. 32. *q.* 5. *c. si Paulus Apostolus.*

Virginitate manente mentis, non polluit corruptio coacta carnis. 32. *q.* 5. *c. Reuera, c. Ita ne aliquem, c. Proposito, c. Non fidelibus, c. de Pudicitia, c. ad Deum, c. Non potest, & cap. magis timeamus.*

virginitatem carnis estò inuitæ amittentes non sunt comparandæ cum ijs, quæ nullo modo eam perdiderunt. 32. *q.* 5. *cap. Illa autem.*

virginitas sine alijs operibus non saluat. 33. *q.* 5. *c. Hoc solum.*

virgo damnans matrimonia, est anathema. *Concil. Gangrense c.* 9. *&* 10. *Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio c.* 67. *&* 75.

Virgines sacras carnaliter cognoscens, aut in matrimonium ducens.

Virgini sacræ carnaliter se commiscens, excommunicetur. *Conc. Turon.* 1. *c.* 6.

Et quia eius corpus est Dei templum, illi se commiscens est sacrilegus. *Post Conc. Arelat.* 3. *c.* 7. 27. *q.* 1. *c. Sciendum.*

Cum virgine sacra rem habens clericus, deponatur; laicus excommunicetur. 27. *quæst.* 1. *cap. Si quis Episcopus.*

virginem sacram rapiens, quomodo puniendus. *Greg.* 1. *lib.* 3. *ep.* 6.

ep.6. & 9. vide, *Rapiens*. Vide, *Matrimonia prohibita ratione status*. vide, *Moniales circa coniugia*. vide, *Carnalis copula*.

Virgines circa alia.

virgines puellæ non possunt cum viris, tamquam cum fratribus habitare. *Conc. Ancir. c.19.*
Ad virgines accedere non possunt clerici, etiam continentes, nisi de licentia Episcopi: nec ipsi Episcopi, vel Presbyteri, nisi præsentibus alijs. *Conc. carthag. 3. c. 25. conc. Afric. c. 5.*
virgines non possunt sociari cum clericis. *dist. 81. c. Ad neatum, & c. Vidua.*
virginitas si probanda sit, quomodo debet probari; & quomodo repudiari matrona. *de probat. cap. Causam matrimonij. Honorius 3. ex Cirone, de probationibus cap. 3.*
virginum puellarum Monasterium Romæ. Vide, *Puella*.

Virtus.

virtutum actus conueniunt, non solum imperfectis, sed perfectis. *Conc. Vieun. Generale.* & habetur in *Clement. de heret. c. Ad nostrum.*
Virtutes, tam paruulis, quam adultis infunduntur in baptismo. *Clement. de fide, & summa Trinit. c. vn.*

Vis.

Vis potest per vim repelli cum moderamine incu'pãte tutelæ, etiam occidendo aggressorem. *de homicidio volunt. cap. Significasti il 2.* Vide, *Occidens*.

Visiones.

Visiones, quæ alicui apparent, siue in somno, siue in vigilia, in spiritu videntur, non in corpore. *Post Conc. Ancir. c. 2.*

Visitandi obligatio, qua, & qualis.

Vide, *Episcopus quo ad visitationem*.
Episcopi, Archiepiscopi, &c. quotannis debent visitare suas Diœceses. *10. q. 1. c. Decernimus. Conc. Brachar. 1. c. 8.*
Visitans, quid tenetur indagare in visitatione. *10. q. 1. c. Placuit omnibus.* Eius obligationes. *De censibus, c. Procuratores, & in 6. c. 1. §. Procurationes.*
visitatio facienda in Diœcesi, & ex defectu eius ortæ sunt hæreses in Ecclesia. *Conc. colon. 3. tit. de quarto c. 1.*
In visitatione habeatur Notarius, qui sit sacerdos, vel clericus non coniugatus. *ibid. cap. 2.*
Episcopus visitans monere debet etiam Prælatos exemptos, vt in suo munere vigilent. *ibid. c. 3.*

Visitatio Liminum.

vide, *Episcopus quo ad limina Apostolorum*. Vide, *Limina*.

Visitantis expensa, & procurationes.

Vide, *Episcopus quo ad procurationes*.
Visitanti Episcopo, &c. conuiuia paranda sunt, iuxta morem loci. *10. q. 3. c. Illud.*
Visitantes Ecclesias, debent ab eis habere subsidium, seu expensas. *Greg. 1. l. 3. ep. 11. De censib. c. Procuratores, & in 6. c. 1. §. Procurationes. De off. ord. tu 6. c. Si Episcopus.* Omnia victualia habere debet a visitatis. *ibid.*
Visitante Episcopo, Archiepiscopo, &c. etiam Ecclesia Ciuitatis debet dare procurationes. *de censibus c. Venerabili.*
Visitans Archiepiscopus, &c. ab omnibus locis visitatis potest procurationes accipere. *de censibus in 6. c. 1. §. Deinde.*
Absque coactione, & iuramento populorum eas recipiat. *ibid. §. Sanè.*
Visitante Episcopo, &c. priuata oratoria, hæc non tenentur ad procurationes. *de censibus c. fin.*
Olim, etiam à monasterijs monachorum exigebatur procuratio. *de censib. c. Sopita, & Extra, de censibus c. Vas elect.*
visitationum impensæ, & itinera compensari, & exigi non possunt, quando non fit visitatio. *10. q. 1. c. Relata. Conc. Turon. 4. cap. 9.*
Episcopus non visitans, nihil potest accipere ab iis, quos mittit ad visitandum. *de off. ordin. in 6. c. Si Episcopus.*
Visitans non plusquam per vnam diem, in Parochia moretur. *10. q. 3. cap. Inter cætera.*
Non grauet visitatos; sed moderatas expensas habeat. *Conc. colon. 3. tit. de quarto c. 5.*
Visitantes, siue Episcopi, siue Archiepiscopi, quid debent à visitatis accipere pro rata. *Extra, de censibus cap. Vas electionis.* si plus exigit, in duplo restituat. *ibid.*
Visitans Episcopus, Archiepiscopus, &c. potest in pecunia accipere procurationé, si visitatis hoc placet. *de cens. in 6. c. fal.*
Ex priuilegio Papæ potest in pecunijs recipere procurationes. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Visitans, siue vnum, siue plura loca in vna die, vnam tantum procurationem potest recipere, non plures. *de cens. in 6. c. fal.*
Visitantes Episcopi, in toto Orbe, & in singulis Prouincijs (distinctè) quas procurationes possunt accipere. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Visitantes per alios, quas, & quando possunt procurationes recipere. *ibid.*
Procurationes, quæ sunt de consuetudine tantum, soluantur visitanti, non aliud. *ibid. c. Vas electionis.* alias tenentur ad restitutionem, & pœnæ. *ibid.*
Visitationis tempore, si officiales, &c. de familia Episcopi, aliquid accipiant vltra taxam, tenentur in duplo restituere. & aliæ pœnæ. *ib. & de censibus in 6. c. 1.* vide infra, *In visitatione, &c.*

Visitari potest per alium, &c.

Visitare potest per alium Episcopus æger. *10. q. 1. c. Episcopum.*
Visitans per alium, an, & quas procurationes possit recipere. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Visitans per alium, nihil potest recipere ab ijs, quos mittit ad visitandum. *de off. ord. in 6. c. Si Episcop.* & visitans procurationes habet à visitatis. *ibid.*

Visitanti prohibita.

Visitans Ecclesias, nihil potest sumere de rebus illarum. *dist. 61. c. Quoniam.* (exceptis expensis.)
Visitans non plusquam per vnam diem, in Parochia moretur. *10. q. 3. c. Inter cætera.*
Non debet multas personas secum ducere, neque granare Parochiam. & quot potest ducere. *ibid. c. Inter cætera.*
Non potest recipere munus, alias incurrit maledictionem, & debet in duplo reddere. *de censib. in 6. c. Rom. §. procurationes.*
Intra mensem tenetur in duplo restituere sub pœna Episcopis, Archiepiscopis, & alijs Prælatis, Ordinarijs, suspensionis ab ingressu Ecclesiæ; alijs verò priuationis ab officio, & beneficio. *ibid. c. Exigit.*
Visitans, exigens, plusquam sibi debeatur pro procuratione, in duplo restituat. *Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Qui sunt de familia visitantis, nihil possunt accipere pro munere, &c. *ibid.*
Visitantis officiales, nec pecuniam vltra taxam, neque munera accipere possunt à visitatis. *De censibus in 6. c. 1. §. Procurationes. Extra, de censibus c. Vas electionis.*
Episcopo visitante monasterium (quando est sibi à iure permissum) non potest in illud introducere sæculares, sed duos tantum canonicos. *de off. Iud. ord. c. Vt iuxta.* vide, *Episc. quo ad visitationem.*

Visitantis potestas, & ordo.

Archiepiscopus visitare potest, & debet omnes, vel in proprijs locis, vel eos vocando ad loca congrua. *de censib. in 6. c. 1.*
Archiepiscopus visitare potest Prouinciam. *ibid. §. Deinde.*
Potest visitare, etiamsi suffraganei non sint negligentes. *De censibus in 6. c. fin.*
Visitationem Prouinciæ incipere debet Archiepiscopus à suo Capitulo, & Populo. *De censibus in 6. c. 1.*
Visitatione semel facta, non potest Archiepiscopus iterum visita-

visitare, nisi de consensu suffraganeorum, vel alia causa necessaria. *ibid. §. Postquam.*

Visitaturus Diœcesim, vel superior Regularis Religionem, hanc formam seruare debet, vt prius suum Conuentum, seu Ecclesiam, deinde alias visitet. *ibid. §. Hanc autem.*

Archiepiscopus visitans vnam Diœcesim, si in aliam intrat, non potest redire ad primam, nisi omnes partes, & loca secundæ fuerint visitatæ; si tamen prima Diœcesis indiget plus quam secunda, potest hac relicta ad illam redire. *de censib. in 6. c. 1. §. Ex quo.*

Visitans Prouinciam, siue Metropolitanus, siue Legatus, potest sentētiare nō soluentes procurationes. *de censib. c. cū nuper.*

Archiepiscopus visitans, potest confessiones audire, absoluere, &c. *de censib. in 6. c. fi.* vide, *Archiepiscop. quo ad visitationē.*

Visitator factus à Papa, vel Metropolitana Episcopali, sede vacāte, quā potestatem habet. vide infra, *Visitatores à quo, &c.*

Visitans potest in locum vicinum vocare Parochum, caueat tamen ne illum grauet. *conc. colon. 3. tit. de quarto c. 7.*

Visitans potest vti censuris Ecclesiasticis, & aliis pœnis. *ib. c. 5.*

Visitare potest Episcopus, etiam Hospitalia exemptorum, (saluo iure in aliis.) *ibid. c. 4.*

Vide, *Beneficiorum vnio.* Vide, *Beneficia quo ad visitationem.* Vide, *Episcopus quo ad restitutionem.* Vide, *Hospitalia.*

Visitatores à quo possunt deputari.

Episcopus potest deputare Visitatorem, si ipse non potest visitare. 10. *q. 1. c. Episcopum.*

Visitator sede Episcopali vacante, deputari potest à Papa. *De supplen. neglig. in 6. c. fin.*

Visitator sede Episcopali vacante, deputari potest à Metropolitano, si capitulum negligenter administret: sed prius citato capitulo, & cognita causa negligentiæ. *ibid.*

Visitator sic deputatus legitimam habet potestatē in spiritualia, & temporalia. *ibid.* Sed nō potest conferre beneficia. *ib.*

Visitatores deputati a Capitulo habentes ius visitandi, ab Episcopo sunt approbandi. *conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 3.*

Visitatores Episcoporum fiunt à Papa. *Gregorius 1. lib. 5. ep. 21. Lib. 7. ex reg. ep. 25.* Vide, *Papa.* De mandato Papæ potest ordinare. *Gregorius 1. lib. 2. ep. 29.*

Visitator Episcopi, sine Papæ facultate non potest ordinare, vel alia similia facere. *Ioannes 2. ep. 4.*

Visitatores Monialium, & visitatio.

Visitatores monialium impedientes, excommunicantur ipso facto, non obstante priuilegio quocumque. *de censibus in 6. c. 1. §. Deinde.*

Visitationi monialium faciendæ per Episcopum interesse possunt solum duo Notarii, & alii quatuor honesti viri. *Clem. de statu monachor. c. fin.*

In visitatione, quid faciendum.

Vide titulos præcedentes. Vide, *Episcopus quo ad visitationem.*

Visitanda est Ecclesia Cathedralis, Patriarchalis, & aliæ. Item Hospitalia, & Bibliothecæ. *conc. colon. 2. par. 14. c. 2.*

Vide, *Visitantis potestas.*

Prius Ciuitatem, deinde Diœcesim tenetur visitare. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. De visitatione.* In Ciuitate prius Cathedralem, postea Collegiatas, & Parochiales, deinde Seminaria, Scholas, Sodalitates, Hospitalia, & cætera pia loca. *ibid.*

Visitatio significanda est Parocho, & Populo, paucis diebus, antequam adueniat visitator. *conc. colon. 2. par. 14. c. 7.*

In visitatione facienda est concio de omnibus, quæ vtilia sunt, & hoc ex diuersis scripturis. *ibid. c. 8.*

Fiat indagatio de vita, moribus; coogrua sustentatione; habitu, tonsura, & ministerio Parochi; an in Parochia sint hæretici, vel schismatici: de cultu diuino; an regnent in ea grauia crimina; si censuræ Ecclesiæ contemnuntur, vel seruantur; si sacramenta percipiuntur, &c. *ibid.*

Item videndum, si pueri instruantur, & qui sint Scholarum magistri. *ib. c. 14.* Hospitalia, &c. quomodo gubernantur. De vitiis locorum. Quomodo Parochus exercet suum munus; si custodit fontem baptismi, Chrisma, & Eucharistiam; si vestes Ecclesiasticæ mundæ sint; si altaria decenter ornata. Si fiunt alienationes de rebus Ecclesiæ, &c. similia. *conc. colon. 2. par. 14. c. 16.*

In Visitatione non imponantur pænæ pecuniariæ delinquentibus, sed pænæ canonicæ. *ibid. c. 19.*

In visitatione curent Episcopi, & alii, vt custodiatur fides Catholica, & morum disciplina. *conc. Med. 1. p. 2. tit. de visitat.*

Episcopus visitans tenetur hortari omnes ad pacem, Religionem, & concordiam. *concil. Med. 1. par. 2. tit. de visitat.*

Si priuata monitio sit necessaria, eam faciat. Confirmationis Sacramentum ministret. Pænitentes à reseruatis, siue per se, siue per alium absoluat. Ecclesiam, & partes omnes inspiciat, an cultu debito teneantur; si quid reficiendum, aut reparandum sit in ea, &c. si reliquiæ Sanctorum in loco tuto, ac decenter ornato teneantur. an circa sepulcra, & cæmeteria seruentur decreta Conciliorum. Si altaria consecranda sint, consecret; si Ecclesia, vel Cæmeterium pollutum debeat reconciliari, reconciliet. Videat an vestes, calices, aliaque ad diuinum cultum necessaria adsint, & munda teneantur. An missæ aliaque officia diuina, vt decet celebrentur. An libri, scripturæ, & instrumenta Ecclesiæ custodiantur. an bona, quæ in inuentario sunt notata, adsint.

De canonicis, & aliis ministris quærat, an ritè sint ordinati; si ad ordines quos requirit eorum munus; si legitimè obtinent beneficia, dignitates, &c. & si adsint intrusi; si assistunt celebritati officiorum, Missarum, Anniuersariorum, & an satisfaciant suo muneri. quomodo viuunt, quomodo vestiuntur. si artibus sordidis vacant; si defendunt iura Ecclesiæ: si fructus Ecclesiæ bene disponant: si pacem inter se, & cum aliis conseruant; si inimicitias in populis componunt. Si populi missas audiunt, si piè in Ecclesiis versentur, & diuina officia reuerenter audiunt. *conc. Mediol. 1. p. 2. tit. de visitat.*

De Parochis, an ritè Sacramenta ministrent; an libros habeant baptizatorum, Confirmatorum, Coniugiorum, Compatrum, Mortuorum, &c. An Sacramentum Eucharistiæ, Chrisma, & alia sacra purè, mundè, ac decenter seruentur. An matrimonia ex Trident. Concilii decretis fiant. an suis Ecclesiis seruiant: an prædicent, an pueros doceant fidei rudimenta. *ibid.*

De populo, an in eo sint aliqui hæretici, vsurarii, concubinarii, inimici; qui Quadragesimam non obseruant; qui non confitentur, aliosve ritus Ecclesiæ non seruant; qui legata non exequuntur. An parentes bene educent filios, & piè. *ib.*

Item consideret, qui sint confessarii in locis, & an probatę vitæ, ac doctrinæ. An Hospitalia benè ministrentur. si ministri eorum piè viuunt. In scholis quos libros magistri declarant scholaribus; an suo muneri satisfaciant; an habeant requisita circa mores, & vitam, si in Bibliothecis sint libri prohibiti. *ibid.*

Si in his omnibus corrigendum sit aliqnid, innouandum, tollendum, &c. per iuris remedia, ac censuras exequatur. *concil. Med. ibid.*

Episcopus, visitans lege, & victu præscripto à Tridentino Concilio vtatur; sic etiam circa equitatum, & comitatum. *ibid.*

Episcopus visitans secum habere non potest plures, quā quindecim homines, & duodecim iumenta ad summum. si plures habet, de suo alat. *conc. Med. 1. par. 2. tit. de visitatione.* Si inferior, pauciores. *ibid.*

Si vltra dicta grauant, tenentur ad dupli restitutionem.

Vide, *Visitantis expensę.*

Visitanda sunt etiam innentaria. *conc. Med. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent, &c.* Vide, *Episcopus quo ad visitationem.*

Visitatores alii.

Visitatores Carcerum Romæ. Vide, *Carceres. Paulus V. const. 71. tit. de facultate Visitat. Carcer.*

Visitatores Monachorum, vel, &c. Vide, *N. N. Fratres, Monachi, &c.*

Visitationis B. Mariæ festum.

Festum hoc instituitur *à Bonifacio 9. const. 1. Superni.*

Visitatio, quę fit à Papa.

Visitat Papa Ecclesias Vrbis, loca pia, Montem Pietatis, &c.

Clem.8. const.8. Speculatores. Vrb.8.const.14. Militantem. Alex.7. const. Venerabili, data *die* 22. *Ianuarii* 1656.

Visitatores Papa instituit cum facultate super loca, & personas; forma, & ritus visitandi. *ib.* Quid possunt facere tales visitantes. *ib.* per multas declarationes sequentes. *Vrb.8.& Alex.7.vbi sup.*

Viuere. Viuens. Vita.

Viuentes malè, qualiter tractandi. *Conc. Ancir. c.16.*

Alios inducens ad malè viuendũ, quomodo puniendus. *ib.c.17.*

Vita communis, olim, in Ecclesia erat seruanda. *Clemens 1. ep.5. 12. q.1. cap. dilectis.*

Viuentium beneficia impetrari non possunt, tamquam mortuorum. & nulla est concessio. *Vrbanus 8. const.6. c.22.*

Vitium.

Vitia non nutrienda, sed punienda sunt. 23. *q.5. c. Qui vitiis.*

Vitia sub virtutibus sæpè cælantur. *dist.41.c.Sæpe.* vide, *malum.*

Vltima voluntas.

Vltima voluntas defuncti est exequenda. 13. *q.2. c. Vltima.*

Vltima voluntas testatoris per Episcopum, cassari non potest. 16. *q.1. cap. Admonere.*

Vltima voluntas defunctorum per Episcopum curetur impleri. *Gregorius 1. l.3. ep.10.*

Vltimæ voluntates Episcopi mandato, & compulsu executioni mandandæ, etiam si hoc à testatore fuerit interdictum. *de testam. &c. c.Tua nobis, & c. Ioannes.*

Vltima voluntas ad pias causas coram duobus testibus declarata valet. *de testamentis, &c. c. Relatum.*

Vltima voluntas commissa alicui tenet. *ibid. c. Cum tibi.*

Vltimarum voluntatum commutationes impetratæ, cognosci possunt ab Episcopo, an vera sint exposita. vide, *Episcopus circa legata.*

Vltimæ fidelium voluntates violandæ non sunt. 13. *q.2. c.Vltima. Conc. Trid. sess.25. de refor. c.9.* Vide, *Dispositio.*

Vltimæ voluntates non possunt à Summo Pœnitentiario commutari. *Pius 4.const.53. In sublimi.* Vide, *Dispositio.* Vide, *Episcopus circa legata, &c.* Vide, *Testamentum.*

Vltramontanus, & vltramarinus.

Vltramontani ordinari non possunt ab Episcopo Italo, nisi de licentia Papæ, vel Episcopi proprii, vel eius sub quo habent beneficium. *De temporibus ordinat. in 6. c.1.* Vide, *Itali.* Alias ordinati remanent perpetuo suspensi ab executione ordinum. nec potest cum eis dispensare S.Pœnitentiarius. *ib.* vide, *Transmarinus.*

Vnctio. Vngere.

Vngendi sunt infirmi. 26. *q.7. c. Ab infirmis.*

Vnctio Extrema. vide, *Extrema Vnctio.*

Vnctionis species omnes. *De sacra Vnctione cap. vn.*

Vnctio Spiritus Sancti, est charitas inuisibilis. *de pœnit. dist. 2. cap. 8. Vnctio.*

Vnctio Græcorum Episcoporum, quomodo facienda. *de sacra vnctione c. vn.*

Vnctio Pontificum, quomodo facienda. *ibid.*

Vnctio Regum, quomodo facienda. *ibid.*

Vnctiones omnes Christianorum, quæ, & quare fiant. *de sacra vnctione c. vn. §. Quia verò.*

Vnctio Confirmationis, quæ, & quomodo fit. *ib. §. Pro frontis.*

Vnctio altarium, quæ, & quare fit. *ibid. §. Vngitur præterea.*

Vnctio per Chrisma in consecr. Episcopi, quid significat. *ibid.*

Vngere totum corpus baptizatorum permittitur Græcis. *Innocentius 4. const.14. Sub catholica.* vide, *Græci.*

Vnio. Vnire.

vnio duorum Episcopatuũ, fieri potest à Papa. 16. *q.1. c. Et temporis qualitas. & c. Postquam.* Vide, *Papa circa Eccl. omnes.*

vnire potest Episcopus vnam Ecclesiam alteri, vel loco Religioso, non vocato eius Rectore, vel defensore si vacabat. *Clement. de concess. præbendæ c. fin.* Sed cum licentia Sedis Apostolicæ facienda nunc est. vide infra.

vnire non potest Episcopus Ecclesias mensæ Episcopali, etiam si accedat consensus Capituli, neque vnire eas potest Capitulo. *ibid. c. fin.* & irrita est vnio. *ibid.*

Vniri possunt ab Episcopo duæ Ecclesiæ, seu beneficia, si vnum non sufficit ad sustentandum Presbyterum. vide, *Beneficiorum vnio. Conc. colon. 2. p.8. c.5.*

Vniones perpetuæ beneficiorum validæ non sunt, nisi fiant cum facultate Sedis Apostolicæ. *Leo 10. const.7. Superna. Conc. Trid. sess.7. de refor. c.6.*

Vniones perpetuæ beneficiorum ad Monasteria, Collegia, aliaque pia loca, quacumque ex causa fieri non possunt (sine licentia Papæ.) *Conc. Trid. sess.14. de refor. c.9.*

Vniones perpetuæ beneficiorum, siue curatorum, siue non, aliquando ab Episcopo possunt fieri ob paupertatem curatorum, vt à delegato Papæ; & hoc absque præiudicio tunc obtinentium. & vniones istæ non possunt reuocari. *Conc. Trid. sess.21. de refor. c.5.* Possunt etiam fieri ob alias causas, sed prætato modo. *ibid.*

Vniones Ecclesiarum Parochialium, faciendæ non sunt. vide, *Parochia.*

Vniones beneficii ad ius patronatus, nullæ sunt, & irritæ. Episcopus potest eas examinare, dirimere, & ad primum statum reducere. *Conc. Trid. sess.25. de refor. c.9.*

Vniones beneficiorum fieri non possunt à Summo Pœnitentiario Romæ. *Pius 4. const.53. In sublimi.*

Vniones beneficiorum, & Ecclesiarum fieri prohibentur ab Episcopo. *Vrbanus 8. const.6. c.12.*

Vnionem beneficii petens à Papa, exprimere debet ualorem, alias nulla est concessio. *Vrbanus 8. const.6. c.22.*

In faciendis unionibus uocandi sunt illi, quorum interest. *ib.*

Vniones beneficiorum affectorum Sedi Apostolicæ, quomodo faciendæ. Vide, *Beneficiorum vnio.*

Vnitas.

Vnitas, quam Christus petit pro fidelibus, cum dicit, *vt sint vnum sicut & nos*, est vnitas Charitatis. *Conc. Later. 4. c.2.*

Vnitatem Ecclesiæ non habens, non habet potestatem ligandi. 24. *q.1. c. Omnibus.* Vide, *Ligare.* Vide, *Potestas.*

Vniuersalis.

Vniuersalis Episcopus, nullus Episcopus Papæ inferior potest appellari. *Pelag.2. contra Io. Patriarcham Constantinopolis const. Manifesto. Greg. l. l.4. ep.32. 36. & 38.* Et omnes Episcopi tenentur resistere alicui usurpanti hunc titulum, & præcipuè Patriarchæ Constantinopolitano. *ibid.* Idem *Greg. 1. ep.36. 38. & 39. Lib.6. ep.24. 28. & 30. Lib.7. ex regest. ep.70. Lib.11. ep.47. dist.99. c. Nullus, & c. Ecce. Leo 9. ep. 7.*

vniuersalis Episcopi titulus soli Papæ Rom. Pontifici competit. *Pelag.2. ep.8. Conc. calcedonense. Gregor. 7. l.2. post ep.55.*

Vniuersalis appellari noluit S. Gregorius ob humilitatem. *Greg. I. lib.7. ep.30.*

In quo sensu dicit S. Gregorius Papam non appellari vniuersalem. *dist.99. c. Nullus, & c. Ecce.*

Vniuersitas.

Vniuersitas potest Procuratorem instituere. *De procuratoribus c. Quia in causis.*

Vniuersitate delinquente mitius procedendum est. *Honorius 3. ex Cirone, tit. De transactionibus c. 1.*

Vniuersitas excommunicata, an, & quomodo possit Procuratorem instituere. Vide, *Procurator.*

Vniuersitates studiorum. Vide, *Schola.* vide, *Studia.*

Vniuersitatum Lectores, omni anno tenentur iurare obedientiam Papæ. *Conc. Trid. sess.25. de refor. c.2.*

Vnus.

Vnus potest impedire, dum agitur de compositione in causa primitatis. *De Maiorit. & obed. c. fin.*

Vocare. Vox.

Vocatus à iudice, non accedens, est suspectus. *Iulius 1. ep.2. in proemio.*

vocatus ad synodum ob iudiciũ, debet habere congruum spatium comparendi. *Dam. ep.4. 5. q. 2. c. Vocatio.* Vide, *Concilia.*

Vocem non habent clerici in Cathedralis Capitulo, nisi sint subdiaconi. *Clement. de ætate, & qualit. &c. c. Vt ij.*

Vocem

vocem non habet in Capitulo, qui habens beneficium, cui annexus est ordo, intra annum non suscipit illum. *ibid.*

Voluntas.

Voluntas vltima. Vide, *Vltima*. Vide, *Testamentum*.
voluntates duæ confitendæ sunt in Christo, diuina, & humana. *Martin.* 1. *ep.* 3. *&* 12. *Conc. Later. sub eod. consultat.* 1. 2. 3. *&* 5. *conc. constantinop.* 3. *act.* 4. Ex epistola Agathonis Papæ, & *act.* 17. ex decreto Concilij. vide, *Christus*.
voluntas peccandi carnaliter destruit castitatem. vide, *castitas*.
voluntas in maleficio pro facto reputatur. *de pœnit. dist.* 1. *c.* 25. *Omnis*, *&* 26. *Numquid*.
voluntas apud Deum pro facto reputatur. *ibid.*
voluntate tantum peccantes, digni sunt pœna. *de pœnitentia dist.* 1. *c.* 28. 29. 30. *&* 31.
voluntas fornicandi, est fornicatio. *Causa* 32. *q.* 5. *c. Sicut enim*, *&c. Qui viderit.*
voluntas non operatur necessario, nec bonum, nec malum. *de pœnit. dist.* 2. *c.* 40. *Si enim.* vide, *Homo.* vide, *Liberum arbitrium*.

Voluptas.

voluptas immoderata in nuptijs, luxuria, & immunditia est. 32. *q.* 4. *cap. In eo fornicator.* vide, *Amare vxorem*.
voluptates meretriciæ cum vxoribus damnantur. *Causa* 32. *q.* 4. *c. Liberorum.*

Vouere. Vouens. Vota.

vouens, à Deo habet, vt voueat. *Conc. Arausic.* 2. *c.* 11.
vouens, & non implens, grauius peccat, quam non vouens. *Vrbanus* 1. *ep. vnica.*
vouens tenetur reddere. 17. *q.* 1. *c. Sunt quædam. c. Vouentibus, & c. Ananias.*
vota viri, & vxoris circa Religionem. vide, *Vxor circa vota.*
vouens Religionem æger, non tenetur ad eam, si sanus factus non ratificat. 17. *q.* 2. *c. Consaldus. De his, quæ vi, & metu, &c. c. Perlatum.*
vouentes continentiam, non possunt nubere. 27. *q.* 1. *c. Nubendi.* vide, *Matrimonia*.
Sed si nubant, non separentur. *dist.* 27. *c. Quidam. & c. Si vir.*
vouere possunt continentiam coniuges mutuo consensu. 32. *q.* 8. *cap. vn.*
Alias non tenet tale votum. 33. *q.* 5. *c. Vna sola. & c. Manifestũ.*
vouens nõ detrahit promissioni factæ in baptismo, nec votis ibi factis; sed hæc firma manent. *conc. Tr. sess.* 7. *de Baptis. can.* 9.
vouens, nisi desinat peccare, non recipiatur in Ecclesia. 27. *q.* 1. *c. Deuotam.*
vouere non possunt Regulares, sine superioris licentia. 20. *q.* 4. *c. Monacho.*
vouens in Religione bene facit, & tenetur stare votis. *Conc. Senon. cap.* 9.
vouens religionem in infirmitate, si beneficium resignat, & postea factus sanus non vult esse religiosus, repetere potest beneficium. 17. *q.* 2. *c. Consaldus.*
votum habens continentiæ, non potest vxorem ducere, etiam si hæc promittat venire ad fidem. 32. *q.* 8. *c. Vnico.*
votum non est sola promissio faciendi aliquid, sed dicit obligationem. *de voto, &c. c. Literaturam.*
votum defuncti, quando solui debet ab hærede. vide, *Heres.* & Ecclesia compellere potest ad hoc. vide, *ibid.*
vouens religionem, si voto non completo eligitur Episcopus, debet renunciare, & votum implere; & postea potest eligi. *de voto, & voti redemptione c. Per tuas.*
vouens certam religionem simplici voto, scilicet de suscipienda, si intrat in aliam laxiorem potest manere in ea, si vouet solemniter in ista. *De regularibus in* 6. *c. Qui post.*
vouens religionem ingredi, si ducit vxorem non est cogendus eam relinquere: secus si in ea fecit professionem. *Conc. Later.* 3. *in append. tit. de Monachis c.* 3.
vota non debent cum actibus inhonestis impleri. *Conc. Aurelian.* 2. *c.* 12.
vota de delictis non sunt adimplenda. 22. *q.* 4. *c.* 1. *& c. est etiam.*
votum continentiæ, quomodo impedit matrimonium. vide, supra, *Vouens.*
Votum cõtinentię uiolans, est peior adultero. 27. *q.* 1. *c. meliore.*
vota, olim, facta de solutione aliqua, quæ processu temporis sit ignota, exigenda iuxta quantitatem, quæ Ecclesiasticis uidebitur. *de censibus c. Ex parte compostellani.*
votum vltramarinum exequi compellitur hæres. *De voto, &c. c. Licet.*
Tale votum exequi non potens ad tempus dilationem habet. *ibid. c. Quod super his.*
votum ultramarinum non potens perpetuo exequi, tenetur redimere, & quomodo. *ibid.*
Et aliquando non debet redimi, nec mutari. *ibid. c. Ex multa. §. Secundo.*
votum vltramarinum rediinunt clerici, & quare. *De voto, &c. c. Ex multa. §. vlt.*
votum vltramarinum potest Prælatus professus emittere, & redditum à monasterio accipere. *de voto, &c. c. fin.*
votum peregrinationis facere non potest clericus sine licentia Episcopi. *de voto c. Magnæ.* Vide, *Peregrinatio.*
votum simplex castitatis impedit matrimonium contrahendũ, sed non dirimit, si contrahatur. *dist.* 27. *c. Quidam, & c. Si vir. conc. Later.* 3. *in append. tit. de sponsalibus* 2. *cap.* 3. *Qui clerici, &c. c. Rursus. c. Veniens. De voto, &c. in* 6. *c. vn.*
votum solemne castitatis impedit matrimonium contrahendum, & dirimit, si contrahatur. *Qui clerici, &c. c. Meminimus. c. Rursus. & Consuluit. c. Insinuante.*
Aliquando Ecclesia permittit contrahi, & dispensat in tali nato. *ibid. c. Veniens.*
votum solemne, uel Religionis, uel sacri ordinis, & impedit contrahendum, & dirimit post contractum matrimonium. *de voto in* 6. *c. vn.*
votum cõtinentiæ per susceptionem ordinis sacri impedit matrimonium sequens non præcedens, etiam si non adfuerit copula. & talis contrahens tenetur ad iura matrimonij, vel religionem inire de consensu vxoris; & fit inhabilis ad ordines. sed in religione potest eos accipere, & exequi. *Extrau. Ioann.* 22. *de voto, &c. c. Antiquæ.*
votum solemne religionis per professionem, dirimit matrimonium ratum non consumatum. *Conc. Trid. sess.* 24. *can.* 4.
votum regularis de non acceptanda dignitate, uel non procuranda, obligat, etiam si mutetur religio, uel expellatur ab ea. *Vrbanus* 8. *in append. const.* 30. *Cum sicut.* & *const.* 55. *in append.* 2. *Honorum.*
Nullus potest dispensare in eo, neque nuncius, neque Legatus à Latere. neq; per ullam indulgentiam. *ib. const.* 55. *Honorum.*
Vide. *Regularis Religionem professus*, vide, *Regul. transiens.*

Votorum solemnitas, & quæ sint solemnia.

voti solemnitas est ex institutione Ecclesiæ. *de voto in* 6. *c. vn.*
votum solemne castitatis dicitur illud, quod fit, uel per susceptionem sacri ordinis, uel per professionem expressam, aut tacitam in aliqua Religione approbata à Sede Apostolica. *ib. Extrau. Ioann.* 22. *de voto.*
vota Territorium S. Francisci uiuentium in domibus suis, non sunt uota Religionis. vide, *Tertiarij.*

Votorum dispensatio, & commutatio.

vota possunt à Papa commutari, redimi, & dispensari ex iusta causa. *de voto, & voti redemptione c.* 1. *& c. Venientis.* Etiam uota peregrinationis. *Honor.* 3. *ex cirone, de voto, &c. c.* 1.
vouens castitatem, uoto simplici, à Papa dispensatur, ut faciat matrimonium. *conc. Later.* 3. *in append. ti. de coniugatis c.* 10.
vouens iter Terræ Sanctæ in tenera ætate, per Papam dispensatur, sed ei imponitur, ut alat unum pauperem, si potest. *Conc. Later.* 3. *p.* 50. *c.* 15.
vota nullus potest commutare, nisi Papa, vel alius de eius licentia, alias nulla est commutatio, & commutans incurrit excommunicationem Papæ reseruatam. *Extra, de pœnitentiis, &c. c. Et si Domini* il 2.
votum omne commutabile est in votum Religionis. *de voto, & voti redempt. c. Scripturæ.*
vota vltramarina, id est, Terræ Sanctæ, &c. in orationes, uigilias, & ieiunia commutantur à Papa. *ib. c. Magnæ deuotionis.*
votorũ talium executio potest à Papa differri. *ib. c. Non est voti.*

Vota Vltramarina à solo Papa possunt commutari, & dispensari, ac redimi. *De voto, &c. c. Ex multa.*
Vota castitatis, & paupertatis, quando non possunt Religioso à Papa dispensari. *de statu Monach. c. cum ad monasteriũ, in fi.*
Votum habens continentiæ, non potest ducere vxorem, etiam si hæc promittat se venturam ad fidem Christianam. *32. q. 8. cap. vnico.*

Vota, seu suffragia.

Vota conditionalia in electionibus, item incerta, & alternatiua sunt nulla, tanquam non adessent. *Conc. Lugdun. Gener. 1. de elect. in 6. c. In electionibus.*
Votis diuisis, quis sit præferendus. *Dist. 63. c. Si forte.* Vide, *Electio.*
Vota procurantes Regulares. Vide, *Regul. Reformatio.*
Vota titularia non valent. Vide, *Electio.* Vide, *Regul. electiones.*

Vsufructuarius. Vsusfructus.

Vsufructuarius fruitur re, salua substantia; & vsu finito restituit. *De pignoribus c. fin. Extrau. Ioann. 22. de verborum significat. c. Ad conditorem. circa medium.*
Vsufructuarius tenetur pecuniam principalis restituere proprietario. *ibid.*
Vsufructuarius in vita non potest alicui concedere vsumfructum, neque in dotem dare. *de donation. inter, &c. c. Nuper.*
Vsusfructus nequit reperiri in re non consumptibili. *Extrau. Ioann. 22. de verbor. signif. c. Ad conditorem.*
Vsusfructus est potestas vtendi re aliqua, salua eius substantia. *ibid.* Vide *Vsus.*

Vsura.

Vsura, quid sit. *Post Conc. Agathense c. 2. 14. q. 3. c. Vsura,* & aliis, vt infra.
Vsuram committit, qui accipit plusquam debet. *14. q. 3. cap. Si fœneraueris, c. Putant. & c. Plerique.*
Vsuram committit, qui mutuat animo habendi aliquid vltra sortem. & tenetur restituere. *de vsuris c. Consuluit.*
Vsura non potest committi, nec etiam pro redimenda vita captiui. *de vsur. c. Super eo. conc. Later. 3. tit. de vsuris c. 1.*
Vsuræ, nec dari, nec recipi possunt. *ibid. c. Super eo.*
Vsuræ laicis, & clericis penitus sunt interdictæ. *conc. Aquisgr. sub Ludou. Pio c. 62. 14. q. 4. c. Nullus, c. Nec hoc quoque.*
Vsuræ omnis generis fugiendæ. *conc. Paris. 6. lib. 1. c. 53.*
Vsura omnis prohibita est. *de vsuris c. 1. c. Quoniam. c. Quia, c. Super eo, &c. ibid.*
Vsuras exigere, clericis omnino est prohibitum. *dist. 46. cap. Non licet. c. Sicut. dist. 47. c. Episcopus.* (deponendus est. *ibid. & c. Quoniam.*) *14. q. 4. c. Nullus. conc. carthag. 3. c. 16. conc. Vormatien. 1. c. 69.*
Vsura est grauissimum peccatum. *conc. Lat. 3. tit. de vsur. c. 7.*
Vsuræ bonum non iustificat iniustè acquisita. *14. q. 5. c. Neque.*
Vsuras soluere iurans, tenetur implere, sed debet repetere. *de iure iurando c. Debitores. conc. Later. 3. tit. de vsur. c. 4. & 6.*
Vsuras restituere cogendi sunt Iudæi. *de vsuris c. Post mirabilem, & c. Quanto amplius.*
Vsuræ prohibendæ sunt omnibus Christianis, sub pœna excommunicationis. *de vsuris in 6. c. 1.*
Vsurarum restitutio facienda est Dominis propriis earum, vel hæredibus, vel si isti non adsint, pauperibus. dummodo habeant in bonis, alias, non habens, non tenetur. *conc. Later. 3. tit. de vsuris c. 5.*
Possessiones emptæ de vsuris vendantur, & restituantur pretia, vt supra. *ibid.*
Vsurarum restitutio, nisi adsint certi Domini, facienda est Episcopo, Vicario, vel Rectori Ecclesiæ, in cuius Parochia vsurarius habitat. *ibid. c. fin.*
Vsurarum instrumenta facientes, sunt excommunicati. *Clem. de vsuris c. vn.*
Vsuram negans esse peccatum, est hereticus. *ib. §. fin.* & contra hunc procedit Inquisitor. *ibid. conc. Vienn. Gener.*
Vsuras permittentes exigi in suis terris, Potestates, Consules, Rectores, vel alii officiales, incurrunt excommunicationem. *Clement. de vsuris cap. vn. concil. Vienn. Gener.*
vsurarum causæ non iudicantur ab Inquisitoribus. *de hæret. in 6. c. Accusatus. §. de quæstionibus.*
Secus verò si dicatur non esse peccatum. *Clement. vbi supra.*
vsuram non facit, qui mutuans exigit sortem principalem, & expensas. *conc. Later. 3. tit. de vsuris c. 7.*
Aliquando in emptione, & venditione mercium promittens dare plusquam tunc valent res, in tempore statuto, peccatum committitur, sine vsura. *conc. Later. 3. tit. de vsuris c. 2.*
vsura, quando exigi potest ab iis, quibus noceri potest iure belli. *14. q. 4. c. Ab illo.*
vsuram non committit Mons Pietatis accipiens aliquid pro mutuo. Docentes contrarium, ipso facto sunt excommunicati. *Leo X. const. 21. Inter multiplices.* Vide, *Mons Pietatis.*
vsuras exigendi licentiam, quomodo obtinent Hebræi in statu Ecclesiæ per Camerarium Papæ, quare, & quando. *Clem. 8. const. 65. In conferendis §. 14.*
Vide, *Vsurarius.* Vide, *Vendere.* Vide, *Contractus.*

Vsurarius.

vsurarius clericus, deponendus est. vide supra, *Vsura.* vide, *Clerici. conc. quod dicitur Apostol. c. 44. conc. Elibert. c. 20. conc. Lucen. 2. c. 62. conc. Regiaticin. c. 21.* & excommunicandi sunt. *14. q. 4. c. Ministri, c. Canonum. c. Si quis. c. Quoniam multi. de vsuris c. Præterea.* eodem titulo *in 6. c. 1. de vita, & honest. cleric. c. Clerici.*
vsurarii, excommunicandi sunt. *conc. Roman. 4. sub Damaso c. 2. de vsuris c. Præterea. de vsuris in 6. c. 1.*
vsurarii non possunt fieri clerici. *conc. Tolet. 17. c. 22.* Vide, *clerici. dist. 47. c. de Petro.*
vsurarius clericus non est capax beneficiorum. Episcopus conferens, potestate conferendi priuatur. *De excessibus Prælat. c. Inter dilectos.*
vsurarii tenentur propriis Dominis restituere: si mortui sint isti, hæredibus. vide supra, *Vsura. conc. Regiatic. c. 21.*
vsurarius rapinam facit. *14. q. 4. c. Si quis.*
vsurarii careant Ecclesiastica sepultura, & communione, si sint publici. *de vsuris c. Quia in omnibus. concil. Later. 3. c. 25.* Nec missa pro eis dicenda. Presbyter dicens, suspenditur ab officio arbitrio Episcopi. *ibid. de vsuris in 6. c. fin.*
vsurariis non sufficit per testamentum relinquere, vt restituantur vsuræ, ad hoc, vt communionem habeant, & sepulturam Ecclesiasticam; sed debet restitutio in re prius esse facta. *de vsuris in 6. c. fin.*
vsurariorum testamenta fieri non possunt à Notario, nisi præsente Parocho, alias Notarius excommunicetur. *conc. Rauen. 1. sub Honorio 4. c. 6.*
vsurariorum testamenta nulla sunt, nisi restituant, & in effectu sic disponant. *de vsuris in 6. c. fin.* Eorum testamentis nullus intersit, nisi de restitutione disponant. *ibid.*
vsurarii cogantur ad restitutionem per pœnas Ecclesiasticas. *de vsuris c. cum tu.*
Heredes vsurarii tenentur ad restitutionem. *de vsuris c. Tua nos.* & possunt ad hoc compelli. *ibid.*
vsurarii contractus sunt nulli. *de emptione, &c. c. Ad nostram.* Vide, *Contractus.*
vsurarius cogendus est restituere, etiam si accipiens iurauit se non repetiturum. *de vsuris c. Tua.*
vsurarius appellans ad fugiendam restitutionem, non est audiendus. *de vsuris, c. Quam perniciosum.*
vsurarius non auditur in causis, nisi restituat vsuras extortas. *de vsuris c. Quia frustra. & c. Michael.*
vsurarius per famam conuinci potest, & tractari vt vsurarius. *ibid. c. cum in Diœcesi.*
vsurarii publici intra tres menses sunt pellendi, sub pena excommunicationis. *de vsuris in 6. cap. 1.* Collegia vero, & Communitates sub pœna interdicti. *ibid.*
vsurariis, in locis, & terris, domus non permittantur. *ibid.*
vsurarium publicum sepeliens, ab officio suspenditur. *de vsuris c. Quia,* & sub eod. tit. *in 6 c. fi. conc. Rau. 4. sub Io. 22. c. 4. 15.*
vsurarium publicum sepelientes clerici, religiosi, &c. antequam satisfaciat pro vsuris in effectu, pena vsurarii puniendi. *de vsuris in 6. c. fin.* Etiam si in testamento disposuerit, vt satisfiat. *ibid.*

Vsura-

Vsurariorum libri per Prælatos sunt visitandi. *Conc. Viennen. Gener. Clement. de vsuris c.vn.*
Vsurarij in suis causis tenentur suos libros prodere, sub pœna excommunicationis. *Clem.de vsuris c.vn. §. Caterum.*
Si vsurarij euadant pauperes, & non possint restituere, possessiones ab eis emptæ sunt vendendæ, vt fiat restitutio. *De vsuris cap.cum tu.*
Vsurarii coram Episcopo, vel Vicario cogendi sunt restituere, vel cautionem dare de restituendo.*conc.Rau.4.sub Io.22.c.4*
Vsurarius est, qui mutuans nauiganti, vel alteri eunti ad nundinas, recipit vltra sortem, etiam si recepit in se periculum. *De vsuris cap.fin.*
Vsurarius non est, qui pannos, granum, vinum, oleum, &c. merces vendit, vt amplius quam tunc valeant in certo tempore recipiat pro eisdem; si tamen tempore quo vendit, non fuerat venditurus. *ibid.*
Vsurarius non est, qui dat pecuniam,vt alio tempore sibi granum, vinum, &c. reddatur in pecuniæ mensura; quæ licet tunc plus valeant, dubitatur, tamen an tempore solutionis plus, minusvè sint valitura. *De vsuris cap.fin.*
Vsurariorum delictis magistratus non solum Ecclesiastici, sed etiam sæculares tenentur obuiare. *conc. Mediol. 1. p.2. tit. de vsuris, in fine.*
Vsurarii Hebræi, quomodo tolerandi, & cum qua licentia in statu Ecclesiæ. *Clem.8.const.65.in conferendis.* §. 14.
Vsurarii contractus, vide, *Contractus.*

Vsurpare. Vsurpans.

Vsurpare nullus debet, quod sibi non conuenit. *Iulius I. ep.1. 25. q.2. cap. Amputato.*
Vsurpans bona relicta locis sacris, est sacrilegus. 17. *q.3. cap. Sacrilegium.* vide, *Ecclesiarum bona, &c.*
Vsurpans aliquid quod non debet, amittere debet, quod habet. 25. *q.2.cap.Sic decet. & cap. Denunciamus.*
Vsurpantes de Ecclesiæ rebus plusquam debent, quomodo sunt puniendi. *De pœnis cap. in quibusdam.*
Vsurpantes fructus, redditus, &c. pertinentes ad Sedem Apostolicam, vel alias personas Ecclesiasticas, excommunicantur in Bulla Cenæ. *Greg.13.const.81.consueuerunt.* vide, *excommun. Bullæ Cenæ.*

Vsus.

Vsus bonus rerū non iustificat iniustè acquisita, 14. *q. 5.c.neque.*
Vsus non est seruitus personalis. *Extrau. Io.22. de verb.signif. c. ad conditorem.* Nec ius vtendi est seruitus personalis. *ib.*
Vsus materia dici nequit res, quæ consumitur vsu. *ibid.*
Vsus distinctus à dominio, & proprietate haberi nequit in re, quæ consumitur vsu. *ibid.*
Vsus facti,& ius vtendi,à dominio distincta,in ijs tantum reperiuntur, quæ vsu non consumuntur. *Extrau. Io.22. vbi sup.*
Vsus facti simplex dari non potest in ijs, quæ per factum consumuntur, nec etiam in fratribus Minoribus (sine priuilegiis.) *Extrau. Ioann.22. de verbor. signif. c. Quorumdam.*
Vsus simplex facti in aliquibus non conceditur, in fratribus Minoribus non priuilegiatis. *Extrau. Ioann.22. de verbor. signif. Ad conditorem.*
Vsus facti non potest perpetuò separari à dominio in Politica humana, quia sic inutile esset dominium. Sed quo ad Deum valida est separatio hæc, vt in fratribus Minoribus (non priuilegiatis.) *ibid.*
Vsus facti tantum est licitus fratribus Minoribus iam dictis. *Clement. de verbor. signific. c. Exiui.*
Vsus pauper rerum est licitus fratribus Minoribus. *ibid.*
Vsus pauper rerum, vtrum contineatur in Euangelio, vel non, est temerarium dicere. *Clement. ibid.*
Vsus, quando distinguitur à dominio. vide, *Fratres Minores, circa fin.*

Vtensilia.

Vtensilia Cardinalis mortui, quæ pertinent ad Sacristiam, cui sunt debita. Vide, *Cardinalium morientium, &c.*
Vtensilia Ecclesiæ. vide, *Ecclesia.* vide, *Paramenta.* Vide, *vasa.* vide, *vela.* vide, *vestes.*

Vtile.

Vtile non vitiatur per inutile. *De regul.iur. in 6. reg.37.*
Vtile commune præferendum est particulari. *de postulat. c.Bonæ Memoriæ.*

Vulgaris.

Vulgares Psalmi. vide, *Psalmi.*
Vulgari lingua non est dicenda Missa. vide, *Missa in quo idiomate dicenda.*

Vulnus. Vulnerans.

Vulnera quæ non sentiunt formenta, ferro sunt abscindenda. *conc. Rom. sub Symmacho.*
Vulnera antiqua diligentè quærunt medicinam. *Hormis.ep.8.*
Vulnerans pugno, vel aliter, tenetur soluere expensas medici. *De ieiunijs, &c. cap.1.*
vulnerans, ad quid tenetur. vide, *Damnificans.*

Vxoris obligationes, & prohibitiones.

Vxor sit viro obediens. *Lib.1. const. Apostol. c.8.*
vxor subdita debet esse viro. 33. *q.5. cap. Est ordo.*
vxor non debet contra virū suum pugnare.*l.1.const.Apost.c.vl.*
vxor tenetur sequi arbitrium viri in omnibus. 33. *q.5. cap. Noluit. cap. Mulierem. & cap. Adam.*
vxor habere debet virum pro capite, ne iterum decipiatur, sicut prima decepta est. 33. *q.5.cap. Adam.*
vxor, quæ noluit sequi virum captiuum, maneat innupta, donec vir viuit. 34. *q.1. cap. Si quis.*
vxor in sepulchro viri sepelienda est. 13. *q.2. c. Vnaquæque.* Sed potest etiam eligere sepulturam.
Vide, *Sepultura.* vide, *vxoris priuilegia.*
vxores non possunt petere à maritis fideiussionem de non offendendo. *Paulus 3. const.13. cum sicut.*
vxores non possunt litigare cum maritis, nisi prius in monasterio, vel in alio honesto loco se claudant. *Paulus 3. ibid. & Sixtus V. constit.46. ad compescendam.* Nec potest inde exire, absque sententia iudicis. *ibid.*
vxor affectans separationem tori, si sententia secuta,viuit impudicè, vltimo supplicio puniatur. *Sixtus 5. constit.46. ad compescendam.* vide, *Adultera.* vide, *Coniuges.*

Vxor circa vota, & Religionem.

vide, *Coniux.* vide, *vota.*
vxor ingredi non potest Monasterium sine licentia viri. alias redire debet ad illum. 27. *q.2. cap. Multorum.* Intelligitur post matrimonium consumatum. *ibid.*
vxoris vota, quando possunt rescindi à viro. vide, *vir circa vxorem.*
vxor, vel vir consumato matrimonio, sine consensu alterius non possunt vouere Religionem. *De raptorib. c.cum causa.*
vxor non potest intrare in monasterium, manente viro in sæculo. 27. *q.2. c.Quia Agatho. conc. Lat.3. tit.de coniug.c.4.*
vxore, vel viro Religionem post copulam vouente, absque alterius consensu, non tenet votum: non potest petere vlterius debitum, sed tenetur reddere. nec vlterius potest matrimonium facere. *conc. Later.3. tit.de coniugatis c.2.*
vxoris votum continentiæ, factum cum viri consensu, non potest rescindi à viro. 33. *q.5. cap.Quod Deo.*
vxor, quæ cum consensu viri vouit continentiam ad tempus, tenetur cum viro cohabitare, & reddere debitum. *De conuers.coniugator. cap. charissimus.*
vxor dans marito licentiam ingrediendi Religionem, tenetur etiam ipsa intrare, si sit suspecta; vel continentiam vouere. *De conuers.coniugat. c.Significauit. concil. Later.3. tit.de coniugatis cau.3. & 4. dist.50. cap. Si quis Diaconus.*
vxor potest sine viri consensu facere votum continentiæ, & hoc seruare non petendo debitum. 27. *q.2. c. Scripsit.*
vxor separata à viro propter infidelitatem huius, ipso redeunte, & etiam nolente, potest Religionem profiteri. *de conuers. coniugat. cap.Gaudeamus.*
vxor putans virum mortuum, & Religionem professa, eo redeunte

deunte tenetur exire: mortuo vero ipso, tenetur reuerti in Religionem. *de conuers. coniugat. c. Placet nobis.*

Vxorum pluralitas.

Vxores plures in lege veteri habuerunt Patriarchæ, ob prolis multitudinem. 32. *q.4.c.obyciuntur.* Sed modo est illicitũ. *ib.*

Vxores plures simul habere, fuit aliquando permissum, etiam viris iustis, ex diuina reuelatione. *De diuortys c.Gaudemus.*

Vxores duas, vel plures simul habere, Christiano non licet. *l.1. const. Apost. c.2. dist.34. c. Christiano, & c. Audite. 28. q.2. c. Si quis. Nicol. I. ad consulta Bulgar. c.51.* (Peccatum hoc est graue, sicut homicidium. *ibid.*) *Conc. Nicen.1. ex Arabico c.56. Nicolaus I. in decr. tit. de Regibus c.7. 24. q.3. c. An non. Conc. Trident. sess.24. can.2.*

Vxores plures simul habere, est contra legẽ Dei. *conc. Trid. ib.*

Vxores plures habens ante baptismum, si venit ad fidem, adhęreat primæ. *De diuortijs cap. Gaudemus.*

Vxores duas simul habens, excommunicandus est. *Causa 24. q.3. cap. An non districta.*

Vxorem secundam ducens viuente prima, tenetur redire ad primam; & secundum matrimonium est nullum. *Post ep.4. Cælestini I. c.4. Nicol. I. ad consulta Bulgar. c.51.*

Vxores duas habens, vnam ante Baptismum, aliam post, est bigamus. *dist.26. c.deinde, & c.vna.* Vide, *Christianorum obligationes.* Vide, *Matrimonia plura.* Vide, *Poligamia.*

Vxoris dimissio, & separatio.

Vxor numquam potest dimitti, vt accipiatur alia, nec etiam à Regibus. *Nicol. I. in decr. c.2. 3. 4. & 5. 2. q.1. c. Quæ Lotharius. 11. q.3. cap. Præcipuè, & cap. Ita corporis.*

Vxor dimitti non potest, nisi ex sola causa fornicationis probatæ. *Concil. Veneticum c.2. Concil. Tolet.12. c.8. 32. q.5. cap. Præcepit. cap. Præceptum, & cap. Quidquid. 33. q.2. cap. An quod. Nicol. I. in decr. tit. de matrim. c.6.*

Non potest vxor dimitti ob sterilitatem, vel vitia aliqua (excepta fornicatione.) *Nicol. I. ep.51. 32. q.7. c. Tantum, & cap. Vsque.* Neque ob infirmitatem. *32. q.5. cap. Si vxorem. q.7. cap. Hi qui in matrimonium.*

Vxorem ejiciens, aliam ob causam, excepta fornicatione, excommunicatur. *Conc. quod dicitur Apost. c.48. Conc. Venetic. c.2. Conc. Tolet. 12. c.8.* & tenetur eam denuo accipere. alias fit infamis, & ignobilis. *ibid. Zachar. ep.7. c.7. Greg. I. lib.6. ep.1. Nicol. I. ep.48. 49. 50. 51. & 59.* eidem *Nicol. I. ad consulta Bulgar. c.69. & in decretis tit. de Matrim. c.6.*

Vxorem dimittens ex fornicatione probata, non potest aliam accipere. & è contra. *Conc. Mileuit. c.17. Concil. African. c.69. Conc. Foroiulien. c.12. Conc. Tribur. c.46.*

Et si ducit, excommunicetur. *Innoc. I. ep.3. c.6. Stephan.4. ep. ad Carolum, &c.* Neque Principes, aut Reges possunt hoc facere. *ibid. Nicol. 1. ep.22. 23. & 59. 27. q.2. c. Matrim. 32. q.7. c. Hi verò. de diuort. c. gaudemus. Conc. Trid. sess.24. can.9.*

Idem de viro dimisso ab vxore ob adulterium dicendum. *concil. Nannetense 1. c.12.*

vxore ex fornicatione dimissa, non soluitur coniugium. *32. q.7. c. Interueniente. c. Licitè. c. Apostolus. c. Fieri potest. c. Fidelis. c. Placuit. c. Dominus, & c. Omnes. Conc. Mileuit. & Afric. vbi sup. conc. Trid. sess.24. can.9.* vide, *Matrim. rata quãdo.*

Vxorem secundam accipere viuente prima, etiam dimissa, est quid paganum. *Stephanus 4. epist. ad Carolum, &c.*

Vxorem dimittens ex causa ficta, excommunicandus est. *Nicol. 1. in decr. tit. de Regib. c.4. causa 11. q.3. c. Præcipue.*

Vxor non potest dimitti ob crimen fornicationis commissum ante matrimonium. *Nicolaus 1. ep.59.*

Vxor idolatra, dimittenda est. *28. q.1. c. Non solum.*

Vxor, quæ habetur ante baptismum, non dimittatur. *Innocent. 1. epist. 23. cap.6.*

Vxor Episcopi (cui licitum est eam habere) quomodo dimittenda. *Concil. quod dicitur Apost. c.6.*

Vxor, vel vir baptizatus potest sequi, vel relinquere coniugem non baptizatum, ex suo arbitrio. *Post ep.2. Eutychiani.* Vide, *Matrim. quo ad torum.* Vide, *Matrim. rata.* Vide, *Diuortium.* Vide, *Torus.* Vide, *Coniuges.*

Vxor ducta post votum continentiæ, non debet dimitti. *17. q.2. cap. Nos nouimus.*

Vxori dimissæ ex iudicio Ecclesiæ, restituenda est dos. *Conc. Later.3. tit. Qui filij c.2.* Vide, *Dos.*

Vxor propria dimitti non potest, & accipi alia, vt fiat Christiana. *32. q.7. c. Tantum. & cap. Vsque.*

Vxor separata à viro, eo quod ab eo trahitur ad malum, non potest alteri nubere. *Conc. Later.3. p.50. c.22.*

Vxor dimitti non potest ob consanguinitatem, nisi hæc prius probetur in Ecclesia. *35. q.6. c. Multorum.*

Vide, *Matrimonia rata quando solui.*

Vxor ducta post professionem continentiæ, dimittenda est. *27. q.1. cap. Vt lex.*

Vxor fidelis, potest dimittere virum infidelem. *28. q.1. cap. Iam nunc.*

Vxorem dimittens, si tenet concubinam, vel impudicè viuit, vltimo supplicio puniatur. *Sixt. V. const.46. ad compescendã.*

Vide, *Concubinarius.* vide, *Diuortium.* vide, *Matrimonia quo ad torum.* vide, *Matrimonia rata, quando solui, &c.*

Vxor dimissa.

Vxor dimissa sine causa, ad omnia restitui debet. *33. q.2. cap. Historia.*

Vxor talis restituta ad omnia, potest petere securitatem. *Nicolaus 1. epist.27.*

Vxor dimissa, innupta remanere debet, donec facta pœnitentia reconcilietur, si vir reconciliari vult, alias semper. *Concil. Mileuit. c.17. & Africanum c.69.*

Vxori dimissæ ex iudicio Ecclesiæ restituenda est dos. *Conc. Later.3. tit. Qui filij c.2. & p.50. c.46.* vide, *Dos.*

Vxor dimissa à gentili, ante baptismum, potest ab eo baptizato iterum assumi. *Post ep.2. Eutych. 28. q.1. c. Si quis gentilis.*

Vxor dimissa ob adulterium, post septem annos pœnitentiæ potest à viro recipi. *Concil. Nannetense 1. c.12.*

Vxore dimissa, non soluitur coniugij vinculum. Vide supra: *Vxoris dimissio.*

Vxor dimissa à nullo potest accipi (viro viuente.) *ibid. & de diuortijs cap. Gaudemus.*

Vxore dimissa, potest vir reconciliari cum ea, facta pęnitentia ab vxore. *Zachar. ep.7. c.12. conc. Mileu. c.17. & Afric. c.69.*

Si verò noluerit vir reconciliari, tenetur dimissa ingredi monasterium. *De conuers. coniugat. cap. Gaudeamus.*

Vxor dimissa iniustè à viro, sine iudicio Ecclesiæ, si adulterat, & postea petit reddi viro, hic non tenetur accipere, nisi etiam ipse adulterauit. *Conc. Later.3. tit. de coniugatis c.14.*

Vide, *Baptizatorum obligationes, in fine.* vide, *Coniuges.* vide, *Diuortium.* vide, *Matrimonia quo ad torum.* vide, *Torus.*

Vxor adultera, vel accusata de adulterio.

Vxor adultera, non potest à viro occidi. *Nicol. 1. in decr. tit. de Matrimon. c.8. 33. q.2. c. Inter hæc.* vide, *Occidens.*

Vxor accusata de adulterio non potest ante sententiam Ecclesiæ dimitti. *Nicolaus 1. epist. 59.*

Vxor adultera quæsita à viro, vt eam occidat, si confugiat ad Episcopum, defendatur, nè occidatur, & mittatur ad locum securum. *Conc. Tribur. 1. c.46.*

Vxor adultera clerici, dimittenda est; alias ipse priuetur officio. *Conc. Lucense 2. c.28.* vide, *Clerici.* vide, *Adulterium. Dist.34. cap. Si cuius vxorem.*

vxor adultera, quam maritus non vult reconciliare, tenetur ingredi monasterium. *de conuers. coniugator. c. Gaudeamus.*

vxor adultera, si separatur, non potest petere medietatem bonorũ, quę vir acquisiuit. *Honor.3. ex Cirone, tit. de adult. c.1.*

vxor adultera separata, per hoc perdit dotem. *De donationibus inter, &c. c. Plerumque.* vide, *Dos.*

vxor notoriè adulterans, non potest petere restitutionem viri. Si verò etiam vir adulterauit, potest eam repetere. *De diuortys cap. Significasti.*

vxor accusata de fœdere coniugij, non potest vocari ad iudicium, nisi prius restituatur suis parentibus, & detur ei locus securus. *Nicol. 1. in decr. tit. de iudicijs c.16.*

vide, *Adultera.* vide, *Adulterium.* vide, *Diuortium.*

Vxor

Vxor occidens, vel machinans viri mortem, vel filij.

vxor occidens virum, in monaſterium ſe recipiat, & pęniteat (ſi eſt occultum.) *conc. Elibertinum c. 9.* Aliæ pænitentiæ ipſius. *de pænitentia diſs.1. c.11. Si forte.*

vxor procurans mortem viri, poteſt ab hoc dimitti. Vir poteſt aliam ducere, ſed vxor caret ſpe coniugii. Intellige de viro non viuente vxore, ſed ea mortua: ipſa verò, nec poſt mortem viri, poteſt. *conc. Elibers. c.9. conc. Lat. 3. p.49. c.4.*

vxor occidens filium, non debet ſeparari à viro. *de his, qui filios occidunt. c. Intelleximus.* Vide, *Matrimonia prohibita in pænam.* Vide, *Occidens.*

Vxorem occidens.

vxorem occidens, quomodo puniendus. *Poſt ep.4. Pij 1. 33. q. 2. c. Quicumque.* Vide, *Occidens.*

Vxores Clericorum relictæ.

vxores clericorum, Diaconorum, Presbyterorum, Epiſcoporum, &c. relictæ ex morte eorum non poſſunt amplius nubere; alias excommunicentur. *conc. Epaunenſe c.32. conc. Illerdenſe c.8. conc. Matiſcouenſe 2. c.16. conc. Antiſiodorenſe c. 22. & diſt.28. vt infra.*

Eas ducentes, quomodo puniendi. *Diſt. 28. c. Quia ſunt culpæ, c. Si ſe cuiquam, & c. Si qua vidua.*

Vxores clericis, an, & quibus prohibitæ.

Vide, *Clerici in ſacris, an poſſint ducere vxores.*

Vide, *Matrimonia prohibita ratione ſtatus.* Vide, *Ordinatorum obligat.*

vxorum vſus permittitur ſubdiaconis, diaconis, Presbyteris, & Epiſcopis, iuxta conſuetudinem Eccleſiarum. *concil. African. c.37.*

vxoribus vti non poſſint ordinati in ſacris, alias puniantur (intellige de Latinis.) *conc. Eliber. c.33.* vide alios titulos, vbi in principio.

vxores ducentes ordinati in ſacris, ſeparandi ſunt. *Diſt.27. c. Presbyteris.*

vxores, in nulla Eccleſia ducere poſſunt clerici in ſacris. *diſt. 32. c. Si qui verò. c. de illo clerico. cap. Lectores, & cap. Seriatim.*

Clericus vxoratus (inter Latinos, non poteſt promoueri ad ſacros ordines, niſi vxor emittat votum continentiæ. *de conuerſ. coniugat. c. Coniugatus.*

vxores duas ducens ſorores, non poteſt fieri clericus, neque qui ducit viduam fratris, vel filiam fratris. *conc. quod dicitur Apoſtol. c.19.*

Clerici, quibus permittuntur vxores, non poſſunt ducere meretrices, neque repudiatas. *Li. 3. conſt. Apoſtolic. c.2.*

vxorem ducens eiectam; ancillam; ſpectaculis ſeruientem, non poteſt ad ſacros ordines aſcendere. *conc. quod dicitur Apoſtol. c. 18.*

vxor ab Epiſcopo, quomodo dimittenda (quando ſit neceſſarium dimittere.) *conc. quod dicitur Apoſt. c. 6.*

vxores clericorum peccantes, &c. domi ab eis puniendæ. *concil. Tolet. 1. c.7.*

vxores clericorum ſi peccant, quomodo puniendæ. 33. *q.2. cap. Placuit.*

Vxor relinquens virum, vel cum ſecundo nubens, viuente primo.

vxor, viuente primo viro nupta cum ſecundo, quando, & quomodo recipienda eſt ad pænitentiam (& nullum eſt matrimonium cum ſecundo.) *Zacharias ep.7. c.20.*

vxor fidelis dimittere poteſt virum infidelem. 28. *q.1. c. Iam nunc.*

vxor recedens à viro, & opponens de conſanguinitate, non reſtituenda, ſed audiendæ probationes. & quid aliud agendum. *de reſtitut. ſpoliat. c. Literas.*

vxor relinquens virum, & nolens ad eum redire, eſt excommunicanda. *Nicolaus 1. ep. 54.*

Si abſque cauſa eum relinquit, neque in fine communicet. *Conc. Elibert. c. 8. & 9.*

vxor relinquens virum infidelem, poteſt alium ducere. 28. *q. 2. c. Si infidelis.*

vxor relinquere poteſt virum frigidum, ſi matrimonium non eſt conſumatum. 33. *q.1. c. Quod autem. de frigidis, &c. per totum.*

vxor relinquens virum, ob frigiditatem ante matrimonium conſumatum, poteſt alium ducere. alias vterque manet innuptus. 33. *q.1. c. Requiſiſti.*

vxor relinquens virum (etiam infidelem) ſua authoritate, cogitur ad eum redire; ſecus ſi per iudicium Eccleſiæ fuit ſeparata. *de diuortijs c. de illa.*

vxor ſeparata à viro ob infidelitatem, eo redeunte, etiam nolente, poteſt ingredi Religionem. *de conuerſ. coniugat. c. fin.*

Vide, *Poligamia.*

Ab vxore, quando abſtinendum.

vxore pariente, vir ad eam non accedat, donec puer ablactetur. *Nicolaus 1. ad conſulta Bulgar. c.64.*

Ab vxore abſtinendum, quando eſt grauida: tangere enim eam, peſſimum eſt. 32. *q.4. c. Origo.*

Ab vxore abſtinendum, quando Euchariſtia in mane ſumenda eſt. 33. *q.4. c. Sciatis, & c. Vir.*

Ab vxore abſtinendum in die Natalis Domini, & aliis ſolemnitatibus. 33. *q.4. c. Quotieſcumque. c. Si cauſa, & c. Chriſtiano.*

Ab vxore abſtinendum tempore ieiuniorum. 33. *q.4. c. Fratres.*

Ab vxore abſtinendum, quando fit pœnitentia. 33. *q. 4. cap. Qui in caſtigatione.*

Vxore cognita carnaliter à fratre viri, ab ea abſtinendum, donec pœnitentiam illa fecerit, & hoc ex diſpenſatione Epiſcopi. *conc. Triburienſe 1. c. 41.*

Vxor meretrix.

vxor meretrix duci poteſt abſque peccato. 32. *q.1. c. vltimo.*

vxor meretrix à clerico non poteſt duci. *lib.3. conſt. Apoſt. c.2.*

Vxor fidelis non nubat cum infideli.

Vide, *Matrimonia prohibita ratione cultus.*

vxor fidelis ducens virum infidelem, ab Eccleſia eiiciatur, & grauiſſima pœnitentia puniatur. *conc. Nicen. 1. ex Arabico cap.67.*

Vxor nubens alteri putans virum mortuum.

vxor ſic nupta, redeunte primo ad illum accedat; quia ſecundum matr. fuit nullum. 34. *q.1. c. Cum per bellicam. c. Cum in captiuitate. & c. Non ſatis.* Quod ſi à ſecundo non vult ſeparari, excommunicetur. *ibid. c. cum per bellicam.* Et in hoc caſu neque mulier fit adultera, neque ſecundus vir eſt inuaſor. *ibid.*

vxor non poteſt contrahere cum alio viro, niſi ſit certa de morte primi. *de ſponſalibus, &c. c. In præſentia.*

vxor, quæ putans virum mortuum religionem ingreſſa eſt, eo redeunte, debet exire, & ad illum reuerti. *de conuerſ. coniugat. c. Placet nobis.* Sed eo mortuo tenetur ad Religionem reuerti. *ibid.*

Vide, *Matrimonia plura.* Vide, *Poligamia.* Vide, *Vxor relinquens virum.*

Vxor, quomodo diligenda.

vxor contemni non poteſt, prætextu Religionis. *diſt.28. cap. Si quis.*

vxor non amanda vt adultera, quia graue malum hoc eſt. 32. *q.4. c. Origo.*

vxorem tenens, vt concubinam, eſt excommunicandus. *Nicolaus 1. in decretis de impedim. matrim. c.6.* Vide, *Amare.*

Vxoris priuilegia quędam.

Vide, *Coniux*. Vide, *Fœmina*. Vide, *Mulier*.

vxoris compater, eſt compater etiam viri. Vide, *Compater*.

vxor poteſt virum ſequi vltra mare, ſi vult. *de voto, &c. c. Ex multa. §. Quod.*

Vxor poteſt contra quemcumque dotem repetere. *De pignoribus cap. Ex literis.*

Sed adultera non poteſt dotem repetere. vide, *Vxor adultera.*

Vxor poteſt ſibi eligere ſepulturam. *De ſepulturis cap. De vxore. Conc. Later.3. p.50. c.63.*

Si non elegit, ſepelienda eſt cum viro. *13. q.2. cap. vnaquaque.* Vide, *Sepultura*.

Vxor manens in ſæculo, viro profitente Religionem, niſi in conſpectu Eccleſiæ voueat continentiam, vel intret Religionem, poteſt virum etiam profeſſum reuocare. *Concil. Later. 3. tit. De coniugatis c.4.*

Vxoris reſtitutio.

Vxor reſtituenda eſt viro probanti deſponſationem, & copulam, dummodo vir cautionem faciat de eius impunitate, niſi magna ſit eius ſæuitia. *de reſtit. ſpoliat. c.ex tranſmiſſa.*

Vxoris reſtitutionem petenti, ſi opponitur de conſanguinitate, quid agendum. *ibid. cap. Literas tuas.*

Vxor filij detenta à patre, per cenſuras Eccleſiæ reſtitui iubeatur. *De ſponſalibus, &c. cap. Non eſt.*

Vxor, quæ cogitur abiurare maritum, eſt ei reſtituenda, & iuramentum non tenet. *Conc. Later.3. p.50. c.25.*

Vide, *Reſtitutio*.

Vxor repetens virum.

Vxor non poteſt repetere virum, ſi hic de eius licentia Religionem intrauit. *De conuerſ. coniugat. c. Veniens.*

Vxor poteſt repetere virum profeſſum, ſi licentiam ex metu dedit. *ibid. cap. Accedens.*

Item ſi viro profitente, ipſa remanſit in ſæculo, abſque voto continentiæ, in conſpectu Eccleſiæ. *Concil. Lateranen.3. tit. de coniugatis cap.4.*

Vxor ſi abſente [illegible] inſtat ad Epiſcopum, vt redeat, alias faciet diuortium, ſi Epiſcopo compellente non vult redire, & ſit ſententia diuortij, quando poteſt alteri nubere. *Concil. Later.3. p. 50. c.23.* Nota, & in occaſione pro ſolutione lege in textu hanc doctrinam.

Vxor circa alia quædam.

Vxoris vas ſi ſit arctum. Vide, *Vas*.

Vxorem ducens ſeptennem, ex iuſtitia honeſtatis impeditur, nè conſanguineam eius ducat. *De ſponſalibus, &c. cap. iuuenis.* Vide, *Matrimonia prohibita ratione publicæ honeſtatis.* vide, *Impedimentum*. Vide, *Honeſtas*.

Vxore, vel viro negante deſponſationem, tenetur probare negans. *De clandeſtina deſponſat. c.1.*

Vxoris morte, donatio redit ad virum. *De donationib. inter virum, &c. cap. donatio.*

Vxoris dos, quando confiſcanda ratione hæreſis mariti. Vide, *Confiſcatio*.

Vxor conſanguinea, quare non accipienda. *35. q.1. cap. cum igitur.*

Vxoris ſoror impropriè dicitur cognata. *35. q.5. cap. Quod autem.*

Vxor compatris vxoris duci non poteſt à marito. *30. q.4. cap. Sciſcitator.*

Vxor compatris poteſt duci, ſi ipſa non fuit commater. *30. q.4. c. Qui ſpiritualem. & cap. Poſt vxoris obitum.*

vxor, quæ filiaſtrum è fonte leuauit, non ſeparatur à uiro, niſi ex conſenſu uiri ſecerit. *Cauſa 30. q.1. cap. Noſſe deſideras.*

Vxor tenens ex fraude filium coram Epiſcopo, non ſeparatur à uiro. *30. q.1. cap. dictum eſt.*

vxor ſimul cum viro non ſuſcipiant filium alicuius in baptiſmo. *30. q.4. cap. Quod autem.*

Vxor, quæ cognita fuit ab vxorato ante matrimonium, inſcia, quod eſſet uxoratus, poteſt petere diuortium, ſed uir non poteſt. *de eo, qui duxit, &c. c.1.*

Vxor, uiro mortuo, etiam tempore luctus poteſt nubere. *Concil. Later.3. tit. de Nuptijs c.2.*

Vxor perdens ius petendi debitum, non poteſt illud auferre uiro. *Conc. Lateran.3. par.49. cap.18.*

Vide in ſequenti titulo.

Vxoratus.

Vide, *Coniugatus*. Vide, *Clerici coniugati*.

Vxorati non admittendi ad dignitates Eccleſiaſticas. *De clericis coniugatis cap. cum decorem.*

Vxoratus non poteſt in Religionem intrare; niſi intret etiam uxor: uel ſi ſuſpecta non ſit, uotum continentiæ emittat. *de conuerſ. coniug. cap. cum ſis preditus, & c. vxoratus.*

Vxoratus (inter Latinos) non poteſt promoueri ad ſacros ordines, niſi uxor continentiæ uotum emittat. *ibid. cap. Coniugatus.* At in *Extrau. Ioann.22. de voto c. Antiquæ* habetur, quod etiam ſi conſumauit matrimonium, non poteſt ulterius promoueri, nec miniſtrare in habitu, nec ad officium, aut beneficium Eccleſiaſticum promoueri, nec matrimonium ſoluere. Si matrimonium non fuerit conſumatum, per ingreſſum Religionis Epiſcopus cum eo diſpenſat, ut poſſit promoueri. Si non intrat Religionem, & ſponſa inſtat, tenetur matrimonium conſumare, & Epiſcopus compellit ad id. *ibid.*

Vxoratus non poteſt eſſe Epiſcopus, niſi uxor Religionem profiteatur (inter Latinos.) *de conuerſ. coniugat. c. Sanè.*

Vide, *Epiſcopus*.

Vxoratus faciens profeſſionem in Religione, uxore continente, etiam mortua illa, non poteſt matrimonium aliud contrahere; etiam ſi numquam intrauit in monaſterium. *ibid. cap. ex parte Abbatis.*

Vxoratus, ſi uiuente prima, contrahit cum ſecunda, inualidè facit: ſed an ſit legitima proles. *Qui filij ſint legitimi, cap. fin.*

vxoratus, ſi uiuente prima cognoſcit aliam inſciam, & ea mortua contrahit cum hac ſecunda, non poteſt ratione adulterij cum prima petere diuortium, ſed uxor poteſt. *de eo, qui duxit, &c. cap. 1.*

vxoratus tenens concubinam, excommunicetur. *Concil. Roman. ſub Alexandro 2.* vide, *Concubinarius*. vide, *Coniux*. vide, *vir*.

vxoratus cognoſcens carnaliter matrem uxoris, antequam conſumet cum uxore, ſi eſt occultum delictum, non ſeparetur; ſi eſt publicum, ſeparetur; & cum alia poteſt ex diſpenſatione contrahere, & illa alteri nubere. Sed ſi ſponſam cognouit, & poſtea matrem, nec illam, nec aliam poteſt habere uxorem. *Concil. Later.3. tit. de eo, qui conſanguineam, &c. c.4.*

vxoratus cognoſcens carnaliter matrem, uel ſororem uxoris, quando non poteſt petere debitum. vide, *vir carnaliter, &c.* vide, *Carnalis copula*. Non poteſt amplius cum uxore coniungi, nec alteri nubere, ſi prius uxorem cognouerat. *Conc. Lateran.3. de ſponſalibus ſecundo c.6.*

Vide, *Matrimonia quibus prohibentur in pœnam.*

Vide, *Coniuges*.

L A V S   D E O.